DANSK
SPORTSLEKSIKON
I

3.5.10

HANS MAJESTÆT

KONG CHRISTIAN DEN TIENDE

ALLERUNDERDANIGST

TILEGNET

Elfelt
Fot.

DANSK SPORTSLEKSIKON

UDGIVET I SAMARBEJDE MED

DANSK IDRÆTS-FORBUND

REDAKTION:

AXEL LUNDQVIST ANDERSEN
KONTORCHEF I FINANSMINISTERIET

OG

JØRGEN BUDTZ-JØRGENSEN
MAG. ART.

MEDVIRKENDE VED VÆRKETS REDAKTIONELLE TILRETTELÆGGELSE

VITUS GAY
MAG. ART.

I. BIND

STANDARD FORLAGET
1944

Copyright by
STANDARD FORLAGET
Copenhagen

NUTIDSTRYKKERIET A/S • KBHVN.

REDAKTIONSKOMITÉ

nedsat af

DANSK IDRÆTS-FORBUND

H. CASTENSCHIOLD
Generalmajor, Kammerherre.
Tidligere Formand for
Dansk Idræts-Forbund.

LEO FREDERIKSEN
Landsretssagfører.
Formand for
Dansk Boldspil-Union.
Næstformand for
Dansk Idræts-Forbund.

EMANUEL HANSEN
Professor, Dr. phil.
Professor i Gymnastikteori ved
Københavns Universitet.
Forstander for Danmarks
Højskole for Legemsøvelser.

VICTOR HANSEN
Højesteretsdommer.
Formand for
Dansk Idræts-Forbunds
Amatør- og Ordensudvalg.

SVEND LANGKJÆR
Landsretssagfører, Legationsraad.
Formand for
Danmarks olympiske Komité.

HANS MADSEN
Overretssagfører.
Formand for
Københavns Idrætsparks
Forretningsudvalg.

H. SANDER
Oberst.
Formand for
Dansk Idræts-Forbund.

K. SECHER
Professor, Dr. med.
Overlæge ved
Bispebjerg Hospital.

FORORD

Interessen for alt, hvad der knytter sig til Idrætten, har bundfældet sig i en omfattende Idrætslitteratur, som dog selvsagt er af vidt forskellig Kvalitet, ofte underholdende Beskrivelser, sjældent af større instruktiv, Værdi, fraset den reglementariske Litteratur, udgivet af Undervisningsmyndighederne eller Idrætsorganisationerne, og den fremragende, men lidet omfangsrige videnskabelige Litteratur, der giver Idrætten saa betydelige videnskabelige Perspektiver. Siden Victor Hansens i sin Art klassiske Idrætsbog (1893) lagde Grunden til vor Tids Oversigtsværker over Idrætten, og siden Dagspressen gennem sine Sportssider begyndte at øve sit fortjenstfulde Arbejde for at vejlede danske Idrætsmænd og deres Publikum, har man mere og mere savnet en Nøgle til disse mangfoldige spredte Oplysninger. En simpel Oversigt over den Litteratur, der forefindes, kan næppe tilfredsstille mange. Det gælder om at samle og koncentrere den i Litteraturen bundfældede Viden, saa den let lader sig opsøge i et systematisk Opslagsværk, et Sportsleksikon, der ikke blot samler, men sigter og supplerer den forudgaaende litterære Viden, saa denne bringes paa Højde med Øjeblikkets Krav.

Dansk Sportsleksikon tilsigter at blive et alsidigt, sagligt, instruktivt og orienterende Opslagsværk, der i fortættet Form samler al teoretisk og praktisk Viden om danske Idrætsforhold — og de tilsvarende udenlandske Forhold, som har øvet Indflydelse her i Danmark — i et leksikalsk System svarende til Idrættens praktiske Behov. Indholdet redigeres og skrives efter strengt faglige og videnskabelige Principper, som skulde kunne gøre Leksikonet til en virkelig praktisk Vejledning i alle Idrætsspørgsmaal, samtidig med at Svarene sammentrænges i en let tilgængelig Form.

Artiklerne i Dansk Sportsleksikon er ordnet alfabetisk. Hovedprincippet i Stoffets Ordning er, at flest mulige Emner behandles fyldestgørende paa selve Opslagsstedet og ikke ved blotte Henvisninger til store Artikler, hvor det spe-

cielle Emne, man søger, maaske vilde være svært at finde. Hensigten hermed er desuden at undgaa, at Overskueligheden i de større Artikler hindres af længere Forklaringer og Detailler, der bedre og klarere kan belyses i Specialartikler, som let vil kunne findes under det paagældende Opslagsord, samtidig med at Gangen i Hovedartiklen bliver klarere.

Metoden er at gaa fra den systematiske Hovedartikel, Oversigten, til det specielle Enkeltemne for derved tilsammen at udtømme Omraadet inden for den givne Pladsbegrænsning, idet Hovedartiklens Aflastning ved rigelige Henvisninger til Specialartikler er tydeligt markeret ved Henvisningspile. Pladsbegrænsningen overvindes desuden delvis ved de ret udførlige Litteraturhenvisninger, der vil omfatte baade dansk og udenlandsk Litteratur, derunder Tidsskriftsartikler, om Emnerne. Ved at undgaa Gentagelser og Omsvøb i Artiklerne har Medarbejderne vundet Plads til positive Oplysninger; Gentagelser vil dog forekomme i Oversigtstabeller og lignende Sammenstillinger, hvor Sammenligningen kræver det. Det har ikke drejet sig om at skrive en underholdende Haandbog i brede, samlede Afsnit, men et sagligt Leksikon over klart afgrænsede Emner og systematisk opbyggede Hovedartikler, et Værk der ifølge sin Karakter søger at være den centrale Nøgle til dansk Idrætslitteratur og praktisk Idrætsviden.

Dansk Sportsleksikon er udgivet i Samarbejde med Dansk Idræts-Forbund, der gennem Special-Forbundene har udpeget Leksikonets Medarbejdere, og som har ført Tilsyn med Værkets sportslige Karakter gennem en af Bestyrelsen nedsat Redaktionskomité. Dette borger for, at den bedst mulige idrætslige Indsigt i Danmark staar bag Værket, som derved skulde have de bedste Betingelser for at opfylde sin Mission: at blive dansk Idræts centrale Oplysningsværk.

FORKORTELSER

alm.	= almindelig
am.	= amerikansk
anv.	= anvendt
A. og O.	= Amatør- og Ordens-
b. H.	= bedste Haand
ca.	= cirka
cm	= Centimeter
Div.	= Division
DM	= Danmarksmesterskab
DR	= Danmarksrekord
d. v. s.	= det vil sige
egl.	= egentlig
e. Kr.	= efter Kristi Fødsel
el.	= eller
e. l.	= eller lignende
EM	= Europamesterskab
eng.	= engelsk
ER	= Europarekord
evt.	= eventuelt
f.	= født
f. Eks.	= for Eksempel
f. Kr.	= før Kristi Fødsel
forsk.	= forskellige
fr.	= fransk
g	= Gram
h.	= højre
ha	= Hektar
i H. t.	= i Henhold til
Ill. (Illustr.)	= Illustration
ital.	= italiensk
kg	= Kilo
kld.	= kaldet
km	= Kilometer
KM	= Københavnsmesterskab
k. o.	= knock out
lat.	= latinsk
m	= Meter
m. a. O.	= med andre Ord
Medl.	= Medlem(mer)
m. fl.	= med flere
m. H. t.	= med Hensyn til
Min.	= Minutter
m. m.	= med mere
m. St.	= med Styrmand
NM	= Nordisk Mesterskab
o. a.	= og andre
o. l.	= og lignende
OL	= Olympiske Lege
OM	= Olympisk Mesterskab
OR	= Olympisk Rekord
p. Gr. af	= paa Grund af
p. P.	= paa Point
prof.	= professionel
s. A.	= samme Aar
Sek.	= Sekunder
sml.	= sammenlagt
Stk.	= Stykke
Sv.	= Svømning
tidl.	= tidligere
t. k. o.	= teknisk knock out
tv. Sv.	= tvungen Svømning
ty.	= tysk
u. St.	= uden Styrmand
v.	= venstre
VM	= Verdensmesterskab
VR	= Verdensrekord
y	= yard
ɔ:	= det vil sige

Af Pladshensyn er Sportsgrenenes Betegnelser, der i de allerfleste Artikler følger umiddelbart efter Stikordet, gengivet ved følgende Forkortelser:

Ath.:	Athletik	Gymn.:	Gymnastik	Sejl.:	Sejlsport
Badm.:	Badminton	Haandb.:	Haandbold	Ski.:	Skisport
Boksn.:	Boksning	Hoc.:	Hockey	Skydn.:	Skydning
Brydn.:	Brydning	Kajak.:	Kajaksport	Skøjte.:	Skøjteløb
Bue.:	Bueskydning	Livr.:	Livredning	Svømn.:	Svømning
Cykl.:	Cykling	Med.:	Idrætsmedicin	Svæv.:	Svæveflyvning
Fodb.:	Fodbold	Mil.:	Militær Idræt	Sø.:	Søvæsen
Fys.:	Fysiologi	Or.:	Orientering	VP.:	Vandpolo
Fægtn.:	Fægtning	Ridn.:	Ridning	Vægtl.:	Vægtløftning
		Ro.:	Rosport		

Tegnet → betyder: se, saaledes at der stedse henvises til videre Uddybning af Emnet under det Stikord, som → staar umiddelbart foran.

Signaturen = betegner ganske ens Stikord under samme Emne, som maa søges under det sidst anførte Stikord. Hvor der staar to eller flere Stikord efter Lighedstegnet, betyder det, at Læserne maa søge hvert af Stederne, idet Stoffet kan være fordelt paa to eller flere Artikler.

MEDARBEJDERE

ANFØRT ALFABETISK EFTER SIGNATURERNE

Aa.J.:	Inspektør Aage Jensen (Livredning)
A.B.:	Gymnastiklærer A. Bjerregaard (Athletik)
A.C.:	Prokurist Alfred Christensen (Boksning)
A.E.:	Overbetjent Axel Eriksen (Boksning)
A.F.:	Kontorchef A. Fræmohs (Rosport)
A.H.:	Overklitfoged Allan Heilmann (Skøjteløb)
A.H-e:	Idrætsinstruktør Arne Højme (Athletik)
A.H-f:	Museumsinspektør, Underbestyrer Arne Hoff (Orientering)
A.J.:	Landsretssagfører Anker Jacobsen (Tennis)
A.L.:	Kontorchef, cand. jur. Axel Lundqvist Andersen
A.M.:	Redaktør Alf Mørkeberg (Athletik)
A.M.B.:	Overassistent A. M. Blach (Hockey)
A.O.:	Inspektør Alfred Overgaard (Boksning)
A.P.:	Idrætslærer Aksel Pedersen (Haandbold)
A.R.N.:	Journalist Arnold Richard Nielsen (Brydning og Vægtløftning)
A.T.:	Kgl. Fuldmægtig A. Thayssen (Tennis)
B.H.:	Musiker Børge Hamann (Skøjteløb)
B.J.:	Konstruktør Bernhard Jensen (Kajaksport)
C.A.S.:	Overofficiant C. A. Sjelle (Militær Idræt)
C.F.S.:	Sekretær C. F. Sørensen (Haandbold)
C.J.:	Redaktør Chr. Jacobsen (Boksning)
C.O.:	Civilingeniør, Dr. tech. Chr. Ostenfeld (Idrætsanlæg)
C.P.:	Tandlæge C. Pelsø (Bueskydning)
C.S.:	Fabrikant, cand. jur. Carl Scheller (Golf)
C.S-n:	Kontorchef Chr. Svendsen (Fægtning)
E.A.:	Redaktør Evald Andersen (Athletik)
E.As.:	Dr. phil. Erling Asmussen (Idrætsfysiologi)
E.C.:	Brydeinstruktør Emil Christensen (Brydning og Vægtløftning)
E.H.:	Professor, Dr. phil. Emanuel Hansen (Gymnastikteori)
E.H-g:	Afdelingsingeniør ved Statsprøveanstalten E. Høeg
E.J.:	Svømmelærerinde Fru Else Jacobsen (Svømning)
E.L.:	Svømmelærerinde Frøken Ellen Larsen (Svømning)
Em.S.:	Generallæge Em. Saugman (Roning)
E.O.:	Fru Ellen Osiier (Fægtning)
E.O-n:	Sekretær Emil Olsen (Rosport)
E.P.-P.:	Gymnastiklærerinde Frøken Ellen Paul-Petersen (Gymnastik)
E.S.:	Erik Simonsen (Rosport)
E.S.-L.:	Kaptajn E. Sætter-Lassen (Skydning)
E.T.:	Gymnastikinspektør Frøken Else Thomsen (Gymnastik)
E.U.:	Direktør Einer Ulrich (Tennis)
E.V.:	Ingeniør, Laboratorieforstander Ejnar Voigt (Orientering)
E.W.-W.:	Direktør, Baron E. Wedell-Wedellsborg (Sejlsport)
F.B.H.:	Idrætsinspektør F. Braae Hansen
F.G.H.:	Ingeniør Ferdinand G. Hansen (Sejlsport)
F.H.:	Direktør Fr. Hegel (Golf)

F.J.: Sekretær Fleming Jensen (Skøjteløb)
F.T.: Direktør Fritz Tarp (Fodbold)
G.H.: Direktør Gerhard Hansen (Svæveflyvning)
G.H-n: Redaktør Gunnar Hansen
H.B.: Redaktør, cand. jur. Harry Bendixen (Fodbold)
H.B-n: Fuldmægtig H. Bendtsen
H.F.: Oberstinde Harriet Førslev (Svæveflyvning)
H.H.: Snedkermester Hans Hansen (Badminton)
H.J.: Bogtrykker Henning Johnsen (Skisport)
H.J-n: Bogholder Harald Jespersen (Kajaksport)
H.N.: Oberstløjtnant Holger Nielsen (Livredning)
H.P.: Redaktør Harold Philipson (Cricket)
H.P.L.: Gymnastikinspektør, Oberstløjtnant H. P. Langkilde (Gymnastik)
H.R.: Civilingeniør H. Rée (Rosport)
H.S.: Oberst Herbert Sander (Fægtning)
H.T.: Kommunelærer Hjalmar Thomsen (Hockey)
I.O.: Læge Ivan Osiier (Fægtning)
I.P.-P.: Institutbestyrerinde Frøken Ingeborg Paul-Petersen (Svømning)
J.A.H.: Søløjtnant Jørgen Alfred Hviid (Skøjteløb)
J.B.: Redaktør Jørgen Beyerholm (Cykling)
J.B.B.: Administrator J. Bojesen Barsøe (Athletik)
J.B.-J.: Redaktør, mag. art. Jørgen Budtz-Jørgensen
J.B-n: Viceskoleinspektør, Kaptajn Jens Berthelsen (Fægtning)
J.C.: Landsretssagfører Jørgen Cold (Cricket)
J.F.-S.: Adjunkt Frøken Julie Friis-Skotte (Gymnastik)
J.G.: Direktør Johs. Gandil (Fodbold)
J.G.B.: Løjtnant J. G. Bergh (Svæveflyvning)
J.H.: Sekretær Johs. Højriis (Fodbold)
J.H.-S.: Civilingeniør J. Hostrup-Schultz (Skydning)
J.L.: cand. mag. Johs. Larsen (Gymnastik)
J.L-n: Redaktør Julius Larsen (Boksning)
J.M.: Repræsentant Jesper Hven (Orientering)
J.N.-H.: Civilingeniør J. Norman-Hansen (Rosport)
J.R.: Ritmester Jørgen Rantzau (Ridning)
J.S.: Tegner Jørgen Samson (Kajaksport)
J.W.: Ritmester J. A. B. Wolf (Ridning)
K.A.K.: Fhv. Gymnastikinspektør, cand. theol. K. A. Knudsen (Gymnastik)
K.J.: Kasserer Kurt Jeppesen (Kajaksport)
K.J.C.: Revisor K. J. Crusell (Rosport)
K.P.-S.: Fabrikant Kai Pless-Schmidt (Vintersport)
K.S.: Professor, Overlæge Dr. med. Knud Secher (Idrætsmedicin)
K.S.L.: Redaktør K. Seier Larsen
K.V.L.: Forstander K. V. Lundgren (Skisport)
K.V.P.: Premierløjtnant, cand. jur. K. V. Palslev (Kajaksport)
M.R.: Inspektør Moritz Rasmussen (Idrætsanlæg)
N.I.: Inspektør Niels Illeris (Gymnastik)
N.J.: Ingeniør N. Jagd
N.M.: Sekretær, cand. jur. Nils Middelboe (Fodbold)
O.A.: Sekretær, Kaptajn Otto Arent (Sejlsport)
O.A.O.: Vicegymnastikinspektør O. A. Ottar
O.H.: Civilingeniør Otto Husted (Hockey)
O.J.: Assistent Otto Johansen (Svømning)
O.O.: Kaptajn Otto Olsen (Fægtning)
O.S.: stud. med. Ole Secher (Rosport)
P.B.: Overretssagfører P. Butenschøn (Tennis)
P.C.-C.: Landinspektør Per Cock-Clausen (Skøjteløb)
P.H.: Prokurist Poul Hendrichsen (Badminton)
P.N.: Assurandør Paul Nielsen (Bueskydning)
R.L.: Tegner Frøken Ruth Lange (Kajaksport)
S.A.K.: Ekspeditionschef, cand. jur. S. A. Krarup (Fodbold)
S.A.N.: Civilingeniør Sv. Aa. Nørregaard (Svømning)
S.B.: Redaktionssekretær Sven Balschmidt (Rosport)

S.J.: Disponent Svend Jensen (Athletik)
S.N.: Instruktør Sophus Nielsen (Fodbold)
S.N.H.: Forretningsfører S. N. Heilbo (Rosport)
S.P.: Forstanderinde, Dr. phil. Frøken Signe Prytz
Sv.O.: Direktør Svend Olsen (Tennis)
S.W.: Svend Wohlleben (Svømning)
T.B.: Ingeniør Tage Blum (Sejlsport)
T.C.: Ingeniør Tscherning Christensen (Rosport)
U.J.: Træner Ulrich Jaensch (Rosport)
V.G.: Redaktør, mag. art. Vitus Gay
V.H.: Højesteretsdommer Victor Hansen (Amatør- og Ordensregler)
V.L.: Redaktør Vald. Laursen (Fodbold)
V.L.H.: Fabrikant Verner Lindberg-Hansen (Kajaksport)
V.R.: cand. mag. Volmer Rasmussen (Gymnastik)
V.U.A.: Grosserer V. Ulf Andersen (Kajaksport)

Desuden indeholder Dansk Sportsleksikon Artikler, signeret med Navn af Lærer, Folketingsmand Arnth Jensen. En stor Del af Illustrationerne er Specialoptagelser til Dansk Sportsleksikon af Henning Amelung. De instruktive Brydebilleder er fotograferet af Sekretær i Dansk Idræts-Forbund C. Vincent. Endvidere er en overvejende Del af Leksikonets Tegninger udført af Tegneren Svend Hansen.

A

A (Svømn.), egentlig Tabel A., betegner i →F. I. N. A.'s Springreglement, Spring fra fjedrende Afsæt (1 og 3 m), modsat →B (Tabel B.).

A.A.A., Forkortelse for →Amateur Athletic Association.

Aa. B., Forkortelse for →Aalborg Boldspilklub af 1885.

Aaben Baad, mindre Fartøj, der hverken har Dæk eller Overbygning; undertiden kan der findes et →Ringdæk. Et saadant Fartøj er som Regel forsynet med Tofter (Tværsæder) for Mandskabet.

Aaben Bane (Cykl.), modsat →lukket Bane (f. Eks. Vinterbane i lukket Hal). »Union Cycliste Internationale«s Reglement foreskriver, at kun Verdensrekorder, kørt paa Bane i »fri Luft«, anerkendes, men der gives ingen nøjagtig Definition af »fri Luft«.

Typiske aabne Baner er →Ordrupbanen ved København og →Aarhusbanen, mindre typiske, men dog anerkendte som Basis for Verdensrekorder, er »Buffalobanen« i Paris og »Vigorellibanen« i Milano, der faktisk er halvoverdækkede. J.B.

(Tennis), Friluftsbane; i den specielle Tennisterminologi kaldet »aaben Bane«, modsat Tennishallernes →»lukkede Baner«. I den internationale Tennisverden regnes Spillet paa aaben Bane overalt for det virkelige Tennisspil, medens Halspillet betragtes som et Surrogat.

Spillefladerne paa de aabne Baner er højst forskellige og kan efter Konsistens inddeles i 3 Grupper: →Græsbaner, →Grusbaner og →Betonbaner. I England, Amerika og Australien bruges mest Græsbaner; udenfor de nævnte Lande har det, formentlig af klimatiske Grunde, vist sig for vanskeligt at skabe og vedligeholde den rigtige Græsflade, og i disse Lande er man derfor henvist til at spille paa Grusflader; de forskellige Typer af Betonbaner kan fremstilles i flere Farver; de er porøse, straks tørre efter Regnvejr og kræver ingen Pasning. P.B.

Aaben Bedømmelse (Skøjte). Ved alle internationale Konkurrencer i Kunstskøjteløb skal bruges aaben Bedømmelse, ɔ: de af hver enkelt Dommer givne Points skal vises for →Konkurrencelederen (the Referee, der Schiedsrichter) og Publikum.

Hver Dommer har en Kasse med Papskiver i to Størrelser, hvoraf den store er trykt med sorte Tal fra 0-6 til hele Points og den lille med røde Tal fra 1-9 til Decimalpoints.

Efter hver Figur viser samtlige Dommere paa et Signal fra Konkurrencelederen de Points, de har givet ved at holde de tilsvarende Tal op. De af Dommerne fremviste Points aflæses af to Sekretærer og indføres af andre i to Protokoller. For hver Løber udskrives to særskilte Protokoller. Derpaa jævnføres de to Protokoller, og Karakteren multipliceres med den paagældende Figurs Værdital. Den samme Fremgangsmaade bruges ved alle Konkurrencens Figurer.

Ved Bedømmelsen af →Friløbet viser Dommerne først Points for Indholdet og umiddelbart derefter Points for Udførelsen. P.C-C.

Aaben Handske (Boksn.). Slag med aaben Handske er forbudt i Boksesporten og medfører →Advarsel og kan i Gentagelsestilfælde føre til Diskvalifikation. Naar Boksere forfalder til at støde med aaben Handske, skyldes det først og fremmest daarlig Instruktion, dernæst Efterligning af daarlige Eksempler blandt Klubkammerater eller Kampboksere, og endelig at Bokserne mener at opnaa længere Rækkevidde, naar de undlader at knytte Haanden. Slag med aaben Handske rammer enten med Spidsen, Siden eller den indvendige Side af Handsken, undertiden ogsaa med selve Polstringen, men er i alle Tilfælde unfair. C.J.

Aaben Konkurrence (Fægtn.), Konkurrence underkastet →D. F. F.'s Tilladelse og Kontrol, og forudsat, at dens Afholdelse forud er bragt til almindelig Kundskab samt, at *alle,* der opfylder Betingelserne for at deltage, kan anmelde sig; modsat, →lukket Konkurrence. J.V.T.

Aaben Port

(Ridn.), modsat →Klubkonkurrence, en Konkurrence, hvori Medlemmer af en hvilken som helst Klub under D. R.-F. kan deltage; den er offentlig og kan omfatte: →Military, →Skoleridning, →Terrænspringning, →Ridebanespringning, →Holdspringning, →Gruppespringning, →Jagtspringning, →Voltespringning, →Stafetspringning, →Barrierespringning, →Hippodromspringning, →Højdespringning, →Distanceridt og →Materialprøve for Rideheste. Resultaterne for aabne K. medregnes ved Erhvervelsen af →Championater. Ved aabne Konkurrencer betaler den arrangerende Klub Transporten af Heste, som har Hjemsted længere fra Konkurrencestedet end 30 km efter nærmere fastsatte Regler. D. R.-F.'s Reglement er obligatorisk gældende. J.W.

(Ski). Efter →D. Ski. F.s Bestemmelser er en aaben Konkurrence, en Konkurrence, hvortil er indbudt flere end to Klubber, og hvortil Anmeldelse sker gennem disse. Dette betyder, at inden for Forbundet er kun →Klubkonkurrencer og →Venskabsmatcher lukkede Konkurrencer. K.V.L.

Aaben Port (Ski), i →Slalom en →Port, der er placeret, saa at man fra den foregaaende Port kan staa igennem den uden at svinge. Jo mere Flagene set fra den foregaaende Port er forskudt til Siden i Forhold til hinanden, jo mere aaben kaldes Porten. K.V.L.

Aabent Amatør Mesterskab (Golf), Mesterskab, hvori saavel en Klubs egne Medlemmer som Medlemmerne af andre Golfklubber kan deltage; spillet i Danmark siden 1919; mest bekendt »The Amateur Championship«, indstiftet i England 1886. C.S.

Aabent Kajakstævne, Kaproning, aaben for alle Medlemmer af →Dansk Kajak-Forbund; maa ifølge Lovene ikke arrangeres paa Dage, hvor der afholdes Danmarksmesterskaber. Om Ikke-Medlemmers Deltagelse i aabne Kaproninger kan D. K. F.s Bestyrelse tage Stilling.

Senior Klasse I i DM er altid aaben for alle Medlemmer af D.K.F. V.U.A.

Aabent Løb (Cykl.), Landevejsløb, udskrevet aabent for alle Klasser. Iflg. D.C.U.s Love skal enhver Klub under Unionen afholde et aabent Løb pr. Sæson og kan ved særlig Tilladelse faa Lov til at afholde to; modsat →lukket Løb. J.B.

Aabent Løb (Kajak), i et Kajakstævne kan en Række Løb være aabne for alle Medlemmer af D. K. F., medens andre (lukkede) kun er tilgængelige for Medlemmer af en bestemt Klub, Kreds eller Klasse (f. Eks. Juniorer). V.U.A.

Aabent Løb (Or.), er i D.I.F.s Orienteringsreglement § 4 bestemt som en Konkurrence, hvortil er indbudt flere end to Foreninger og hvortil Anmeldelsen sker gennem disse. Inden for samme Kalenderaar kan en Løber i aabne Konkurrencer kun repræsentere een og samme Forening; se iøvrigt Reglementets § 8, som indeholder enkelte sjældnere Undtagelsesbestemmelser. Aabne Løb, bedst efter Kort 1:100000, bruges desuden som Grundlag for → Klassificering til de vigtigere Løb. J.M.

(Ro.), Løb, hvori samtlige Klubber under D. F. f. R. har Adgang til at deltage, →modsat lukkede Løb. I Propositionerne for en Kaproning skal angives, om et Løb er aabent eller lukket.

Indtil 1942 klassificeredes en Roer ved Starter eller Sejre henholdsvis i aabne og lukkede Løb inden for hver Gruppe, men efter det nugældende Kapronings-Reglement er disse Løb ligestillede m. H. t. Klassificering. K.J.C.

(Svømn.), Konkurrence aaben for alle Medlemmer af Foreninger under D. S. F. eller dets Underafdelinger, saaledes at alle frit kan anmeldes. Et Løb, som kun er aabent for en enkelt Forenings Medlemmer eller hvori kun inviterede Svømmere kan deltage, regnes ikke for aabent, og eventuelle Rekorder sat i et saadant Løb kan ikke anerkendes, da Rekordbestemmelserne bl. a. kræver, at Rekorder skal være sat i Konkurrencer, hvortil der har være fri Anmeldelsesret. S.A.N.

Aabent Mesterskab (Golf), Mesterskab, aabent for baade Amatører og Professionelle; spilles i Reglen som →Slagspil over 72 Huller; findes ikke i Skandinavien, mest bekendt er »The British Open Championship«, det uofficielle Verdensmesterskab, indstiftet 1860. C.S.

Aabent Spil (Fodb.), Spil paa Fløjene med stadig Skiften fra den ene Side til den anden, oftest ved lange →Afleveringer. Erfaringen viser, at aabent Spil med dets Hurtighed og Variationer rummer Overraskelses-Momentet og derved giver Holdet den største Slagkraft. Inderwings og Fløjhalves har meget stor Indflydelse paa, om der bliver spillet aabent bl. a. ved at undlade eensidigt at benytte egen wing. Aabent Spil stiller ikke saa store Krav til samtlige Spilleres tekniske Kunnen som dets Modsætning →lukket Spil. H.B.

Aabent Stævne (Ridn.), modsat →lukket Stævne, almindelig, ikke reglementarisk Betegnelse for et Ridestævne, hvori Hovedparten af de indlagte offentlige Ridekonkurrencer er →aabne Konkurrencer. J.W.

Aaben Turnering (Badm.), Turnering, hvor Retten til Deltagelse ikke er begrænset til den arrangerende Klubs, Kreds eller nationale Forbunds Medlemmer, men aaben for alle, der ellers opfylder Turneringens Betingelser.

Betegnelsen bruges dog ogsaa om Turneringer, der nok er aabne for andre Klubbers, Kredses eller nationale Forbunds Medlemmer, men kun for Spillere af en bestemt Spillestyrke eller Aldersklasse, f. Eks.: Aaben Turnering for A.-Spillere, B.-Spillere, Juniores eller Old boys. P.H.

Aaben Turnering (Tennis) defineres i Tennisforbundets Love § 26: Ved en aaben Turnering forstaas enhver Turnering, i hvilken der kæmpes om Vandrepræmier, Præmier eller Udmærkelser; undtaget er dog: 1) enhver Turnering, i hvilken kun en bestemt Klubs aktive Medlemmer kan deltage, 2) enhver Turnering, i hvilken Deltagelsen er begrænset til Medlemmer af de Klubber, der henhører under en bestemt Lokalunion, 3) enhver Turnering, som ikke er offentlig bekendtgjort, og til hvilken der hverken er udstedt almindelig Indbydelse eller tages Entré af Tilskuerne.

Begrebets nøjagtige Definition er paakrævet, fordi Turneringens Afholdelse og de planlagte Turneringsdage skal godkendes af Forbundet, ligesom der (undtagen i Juniorturneringer) hos Deltagerne skal opkræves en Afgift til Forbundet.

Undtagelserne fra Begrebet »aaben Turnering« maa anses for udtømmende angivet i § 25. En Turnering maa derfor karakteriseres som »aaben«, selv om den kun er udskrevet f. Eks. for B. Spillere eller for Spillere, der ikke tidligere har vundet Tennispræmier, eller f. Eks. for Spillere, der er bosat »øst for Storebælt«, naturligvis forudsat der ikke tillige i Turneringens Propositioner findes Indskrænkninger af den i § 25 omhandlede Karakter. P.B.

Aabent Svæveplan, Svæveplan uden gennemsigtig Overdækning af Førersædet til Formindskelse af Luftmodstanden og Beskyttelse af Føreren mod Vejrliget.

Aabent Vand (Svømn.), i Almindelighed: udendørs, modsat indendørs (Svømmehal). Et Stævne afholdes i aabent Vand, naar det afholdes udendørs, hvor eventuel Strøm eller Tidevand kan faa Indflydelse paa Resultaterne. Badeanstalter, Friluftsbassiner og lign., der er indrettet i Søer, Floder etc. regnes ikke for aabent Vand, saafremt de omgivende Vægge forhindrer enhver Indflydelse af Strøm fremkaldt af Til- og Afløb. S.A.N.

Aabne Sigtemidler (Skydn.), Fællesbetegnelse for →Sigtemidler bestaaende af →Sigtekorn og →Kærv af almindelig primitiv Art. Sigtekornet er anbragt paa en →Sigtekornsfod og kan have Vinger paa Siderne til Beskyttelse, men er aabent opefter. Kærven dannes af et Udsnit paa Oversiden af Kærvstykket og er ligeledes aaben opefter. E.S.-L.

Aaby, Gunnar, Ingeniør (f. 9/7 1895), Medlem af Akademisk Boldklub, debuterede paa dennes 1. Hold 1914 som Forward, men fandt snart efter sin blivende Plads som Fløjhalfback. Kom paa Landsholdet 20/10 1918 mod Sverige, da Danmark vandt 2-1; Aaby scorede som venstre Halfback det sejrgivende Maal. Spillede ialt 92 Turnerings- og Pokalkampe for sin Klub og 7 →Landskampe. V.L.

Aabye, Edgar, (1/9 1865-30/4 1941), cand. theol, Sportsredaktør. Siden 1896 Sportsredaktør ved »Politiken«, en af Sportsjournalistikens Pionerer. Hans Artikler var ikke alene refererende, men ogsaa vejledende, og banede Vejen for en bedre Forstaaelse af Idrættens Betydning, ikke alene hos Udøverne, men ogsaa hos Tilskuerne.

Aabye var i sine unge Aar en alsidig Idrætsmand. Som Roer var han med til at vinde Øresunds- og Guldborgsundpokalen. Som Svømmer vandt han det danske Mesterskab i 100 m Svømning 1896. J.B.B.

Aa. I. F. Forkortelse for →Aakirkeby Idrætsforening.

Aakirkeby Idrætsforening (Aa. I. F.), stiftet 3/10 1927 af Realskoleforstander (senere Overlærer) N. M. Hedegaard (første Formand) med flere. Dyrker Fodbold, Gymnastik, Haandbold, Brydning, Badminton, Tennis og Terrænløb, Stadion under Udførelse. Medlemstal 1928: 150, 1942: 490. Deltager i B. B. U.s Mesterrække i Fodbold 1930-34, 1936-38 og atter fra 1942. — Tidligere eksisterede en Aakirkeby Boldklub, der deltog i B. B. U.s Turneringer 1908-11 og 1915, men derefter sygnede hen, opløstes 1925. S.A.K.

Aal (Ridn.), mørk Stribe, der strækker sig langs Midten af Hestens Ryg, Lænd og Kryds.

Aaland, Langturskajaktype, tegnet af Sven Thorell 1919, 5,00×0,66 m, Højde fra Bund til Dæk midtskibs 25 cm, ribbebygget; meget rummelig og med sine slanke og stigende Ender meget sødygtig, letroet og nem at bygge, og de ret halvcirkelformede Tværsnit gør, at den ikke har haarde Sidebevægelser. Aaland er, som Thorell siger, »en idealkanot« til længere Ture og i Søgang. K.V.P.

Aalborg Boldspilklub af 1885, stiftet 13/5 1885, hed oprindelig Aalborg Cricketklub og dyrkede kun Cricket. I 1890'erne optoges Boldklubben Sport, Navnet forandredes til Aalborg Boldklub, og Fodbold toges paa Programmet. 1902 optoges Fodboldklubben »Cimbria« og 1906 Aalborg Fodboldklub, der da var den førende i Fodboldspillet; samtidig antoges nugældende Navn. Aa. B. har godt 600 Medlemmer. Siden 1934 raader Klubben over et stort og udmærket Baneanlæg og Klubhus ved Kærvej og Hobrovej.

Formænd: 1885-1906: Overretssagfører Holger Møldrup, 1906-16 Bogtrykker E. Westphall, fra 1916 Kasserer Hartvig Jensen.

Klubben dyrker stadig Cricket og Fod-

bold og har gennem Tiderne hævdet sig smukt i begge Discipliner. »Cimbria«s og Fodboldklubbens Resultater medregnet, har Aa. B. vundet det jydske Mesterskab i Fodbold 14 Gange.

Da den jydske Mesterskabsrække startedes 1922, var Aa. B. ikke med, men naaede ind i 1925 og har deltaget i Danmarksturneringen fra dennes Begyndelse. J.H.

Aa. B. har som Cricketklub store Traditioner. Den første Kamp mod Viborg Kricketklub 23/8 1886 vandtes af Aalborg med 21 Points. Medstifter af →Dansk Boldspil-Union. Vandt det jydske Cricketmesterskab 1899, 1904, 1915, 1919, 1920, 1922, 1923, 1928 og spillede Slutkampene uafgjort 1924 og 1938. Af Klubbens kendte Cricketspillere kan nævnes Oskar Jørgensen og Niels Madsen. J.C.

Aalborg Dame Roklub, Provinsens ældste kvindelige Roklub, stiftet 3/9 1916 af Leonora Berglind og Anna Pingel. Ca. 80 aktive Medlemmer. Formænd: 1916-25 Leonora Berglind, fra 1925 Mary H. Aagaard. A.L.

Litt.: Aalborg Dame Roklub 1916-41 (Aalborg 1941).

Aalborg Fægteklub, stiftet 21/10 1931, Formand: Løjtnant Poul Karner; har sammen med de øvrige Provins-Fægteklubber arrangeret de aarlige Provinsmesterskabs-Konkurrencer, deltager i en aarlig Bykamp mod Viborg Fægteklub og har deltaget i 3 Bykampe mod Göteborg Fægteklub, hvoraf Aalborg har vundet den ene. J.V.T.

Aalborg Golf Klub, stiftet 28/2 1907 af bl. a. Apoteker Husted og Ingeniør Eugen Schmidt. Oprindelig Bane paa »Bakkegaarden«s Jorder, flyttedes 1939 til »Sohngaardsholm«s Jorder, hvor Aalborg Kommune paa et Areal af ca. 80 Tdr. Land, efter Tegning af engelsk Golfarkitekt, havde anlagt en 9 Hullers Bane. 26/6 1939 overdroges Banen til Klubben, der var blevet nydannet 8/3 1939 bl. a. paa Foranledning af Konsul Gorm Bremmer og Konsul Frode Obel. 1907: 12, 1942: 105 Medlemmer. Formand 1907-23 Apoteker Husted, fra 1923 Konsul Bremmer. C.S.

Aalborg Gymnastikforening (A. G.). Stiftet 4/4 1884. Ca. 500 Medlemmer. Optog indtil 1888 kun mandlige Handels- og Kontormedhjælpere, 1902 ogsaa Kvinder. Af Formænd kan nævnes Fabrikant Fr. Obel 1888-91, der allerede før 1884 lod opstille Gymnastikredskaber i Anlægget »Blegkilde« til fri Afbenyttelse, Mineralvandsfabrikant Sofus Raaen 1391-1922, og fra 1923 Foreningens nuværende Formand, Konsul →Gorm Bremmer.

Deltog i Slutkampene om DM. i Holdgymnastik 1935-41. V.R.

Aalborg Kajakklub, stiftet 6/2 1934 af Montør H. P. Christensen, dens Formand 1934-42. Baadehus med Plads til oprindelig 24 Baade, 1938 udvidet til 90 Baade. Klubben har været banebrydende for Kajaksporten i Nordjylland. V.U.A.

Aalborg Roklub, stiftet 28/8 1866 af Kommunebogholder C. V. Hansen og Bankkasserer Stæger. Formænd: 1886-94 Stæger, 1894-1901 C. V. Hansen, 1901-05 Holger Dam, 1905-30 K. V. Christensen, 1930-39 Chr. Jørgensen, fra 1939 Chr. Springborg. Ca. 200 aktive Medlemmer. 20 Baade. Ungdomsafdeling fra 1942. DM i Letvægtsfirer 1939. A.L.

Litt.: Aalborg Roklub gennem 25 Aar. (Aalborg 1911). »Roning« 1936, S. 160.

Aalborg Stadion, ca. 1,5 km Vest for Byens Centrum, indviet 27/6 1920; 1927 omlagt til sin nuværende Form, sidst udvidet 1939; opført paa en af Direktør Harald Jensen skænket Grund. Areal ca. 3,3 ha. Drives af en Sammenslutning af Byens Sportsforeninger.

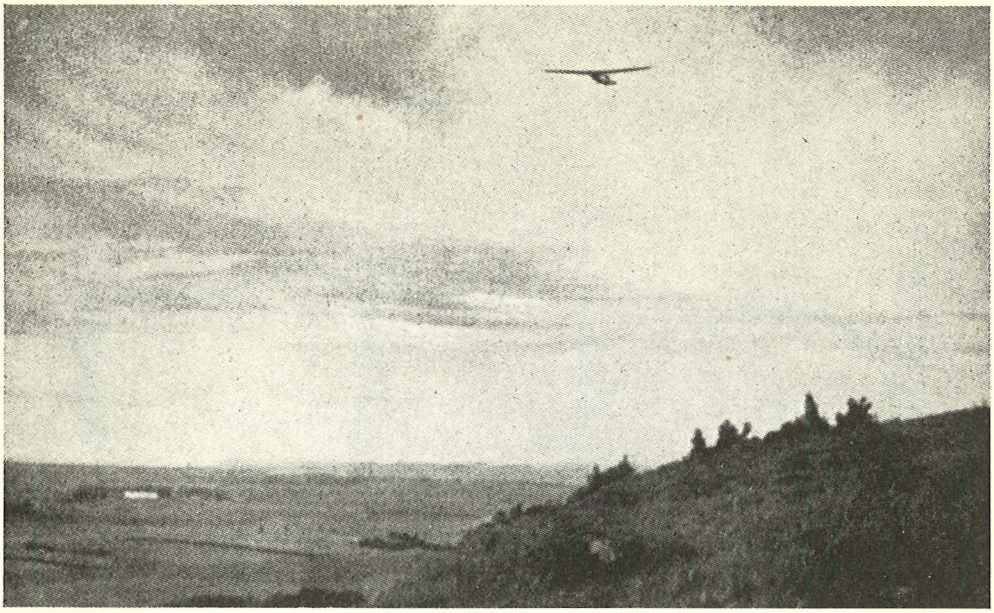
Stadion bestaar af 1 Fodboldbane med Løbebane, en selvstændig Kastegaard (bruges ogsaa til Haandboldbane), Omklædningsrum m. m. 1936-37 byggedes en lukket Staatribune, og 1939 flyttedes Hovedindgangen fra Harald Jensensvej til Annebergvej samt opførtes Staatribune bag sydlige Maal. Stadion kan rumme ca. 20.000 Tilskuere (Rekord: 15.000). Red.

Ålleberg (Svæv.), svensk Svæveflyveskole, oprettet 1941, ligger ca. 3 km SØ. for Falköping paa Västgötaslettens højeste Bjerg, Ålleberg, der i en Længde af ca. 2 km strækker sig i nordøstlig-sydvestlig Retning og hæver sig ca. 110 m over Omegnen.

Vestlige Vinde er de gunstigste for →Skrentflyvning, men der kan ogsaa flyves Skrentflyvning ved sydlige og østlige Vinde. Paa Plateauet er der Mulighed for →Spilstarter og planlagt Indretning af Startbaner for →Flyvemaskineslæb. Ved Skrentkanten er der bygget specielt Anlæg for →Gummitovstarter. Svæveplanerne transporteres fra Dalen op paa Bjerget ved Hjælp af elektriske Spil. H.F.

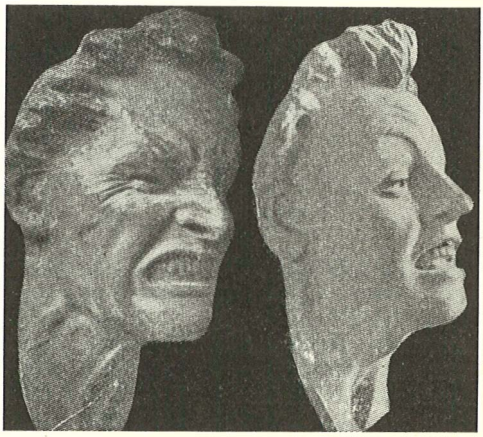
Aandedræt (Respiration), Funktionen, der forsyner Organismen med Ilt og bortskaffer den ved Stofskiftet (Iltningen) dannede Kulsyre. Det *ydre* resulterer i Blodets Optagelse af Ilt og Afgivelse af Kulsyre i Lungerne, det *indre* omfatter Udskiftningen af de samme Luftarter mellem Blodet og Vævene, idet Transporten mellem Lungerne og Vævene foregaar med Blodet. Det ydre bestaar atter af det *mekaniske* Aandedræt, den stadige Fornyelse af Luften i Lungerne ved Hjælp af Aandedrætsbevægelserne, og Aandedrættets Kemi, hvorved forstaas de kemiske Processer, som ligger til Grund for Blodets Evne til at optage, transportere og afgive de omhandlede Luftarter.

Bevægelserne bestaar i afvekslende Ind-

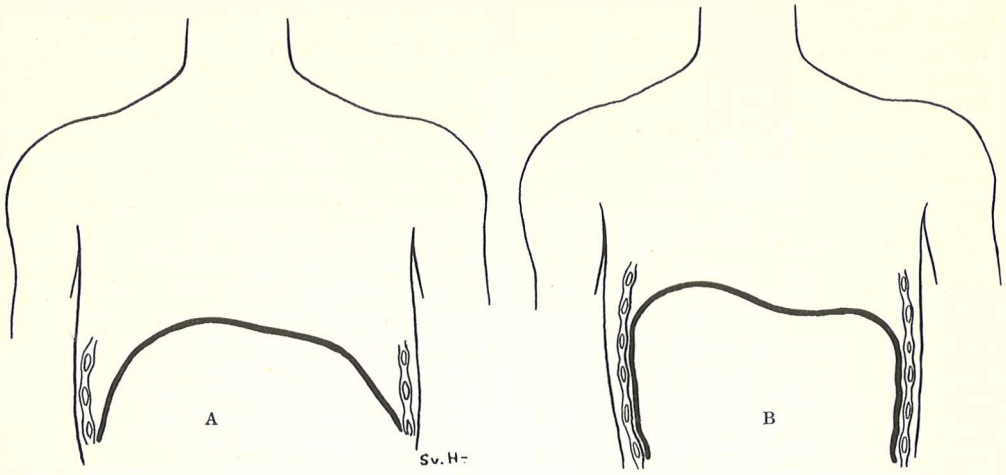

Udsigt over Alleberg Svæveflyveterræn.

og Udaandingsbevægelser. Under Indaandingen udvides Brystkassen og dermed Lungerne; herved formindskes Trykket i disse, og den ydre Luft strømmer gennem de øvre Luftveje (Næse, Mund, Svælg, Luftrør og dettes Forgreninger) ind i Lungerne. Under Udaandingen formindskes Rumfanget, hvorved Trykket i Lungerne forøges, og Luften drives ud. Brystkassens Ligevægtsstilling, ɔ: den Stilling, Brystkassen indtager, naar de Muskler, der paavirker den, er mindst muligt spændte, svarer til den normale Udaandingsstilling. I denne Stilling staar Mellemgulvet, der danner Bunden i Brystkassen, stærkt hvælvet op i denne, og Ribbenene peger skraat fremad-nedad. Indaandingen foregaar fra denne Stilling ved en aktiv Muskelvirksomhed, idet Muskeltraadene i Mellemgulvet kontraherer sig, hvorved dette afflades og sænkes, medens en Række forskellige Muskler ved deres Træk løfter Ribbenene, hvorved Brystkassen paa Grund af Ribbenenes særlige Anordning udvides i Retning saavel fremad-bagud som fra Side til Side. Under denne Udvidelse fremkaldes elastiske Spændinger i Lungevæggen og i Brystkassen. Disse Kræfter vil være tilstrækkelige til at føre Brystkassen tilbage til Ligevægts-(Udaandings-)Stillingen, naar de omhandlede Muskler afslappes, og Udaandingen foregaar altsaa uden aktiv Muskelvirksomhed. Dette gælder dog kun i Hvile. Under forceret Aanding (Idræt og andet Muskelarbejde) fortsættes Udaandingsbevægelsen udover den normale Udaandingsstilling ved en aktiv Muskelvirksomhed, bl. a. af Bugmusklerne, ligesom Indaandingen gøres dybere bl. a. ved Indgriben af talrige Muskler, der alle kan virke løftende paa Ribbenene. Naar Mellemgulvet sænkes under Indaandingen, maa der skaffes Plads til Bugindholdet derved, at Bugvæggen udvides i Retning fremad og til Siden. Hvis Mellemgulvets Sænkning har den væsentligste Andel i Brystkassens Udvidelse, taler man derfor om *Bugaanding* (abdominal Aanding) i Modsætning til *Ribbensaanding* (costal Aanding), hvor Ribbenenes Løftning er den overvejende Faktor. De to Former forekommer altid Side om Side; men hos Mænd synes Bugaanding, hos Kvinder Ribbensaanding at være den fremherskende. Børn af begge Køn forholder sig i saa Henseende som Mænd.

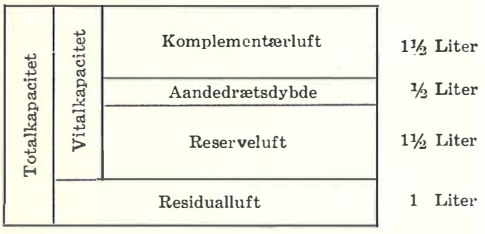

Forskellen mellem meget forceret (til venstre) og roligere (til højre) Aandedræt. (Efter Boigey).

Mellemgulvets og de nederste Ribbens Bevægelse under Aandedrættet. A: Udaandingsstilling, der er Brystkassens Ligevægtsstilling. B: Indaandingsstilling.

Under normal Hvileaanding ind- og udaandes ca. ½ Liter Luft ved hvert Aandedrag *(Dybden)*. Efter normal Indaanding kan yderligere indaandes ca. 1½ Liter Luft *(Komplementærluften)*, og efter en normal Udaanding kan udaandes ca. 1½ Liter *(Reserveluften)*. Det størst mulige Luftskifte ved et enkelt Aandedrag *(Vitalkapaciteten)* bliver saaledes ca. 3½ Liter. De nævnte Rumfang kan maales ved Hjælp af et saakaldt →Spirometer. Efter en maksimal Udaanding er Lungerne dog ikke tømte; der resterer ca. 1 Liter Luft *(Residualluften)*, og Lungernes samlede maksimale Rumfang *(Totalkapaciteten)* vil saaledes udgøre ca. 4½ Liter. Alle disse Størrelser er dog individuelt meget forskellige. Vitalkapaciteten, der er et Udtryk for Brystkassens Bevægelighed, er gennemsnitlig større hos Mænd end hos Kvinder og tiltager med Træning, maalt op til 8 Liter. Vitalkapaciteten kan dog ikke tages som et Udtryk for Individets Ydeevne, idet mange andre Forhold spiller ind her.

Aandedrætshyppigheden (Frekvensen) aftager med Alderen, i 1. Leveaar ca. 40 pr. Minut, 5 Aars Alderen ca. 25 og hos voksne Mennesker normalt 12-16 pr. Minut, noget højere hos Kvinder end hos Mænd. Hos veltrænede Individer er Hvilefrekvensen som Regel lav og kan i ekstreme Tilfælde naa helt ned paa 8. Under strengt Arbejde kan Frekvensen stige til omkring 30 pr. Minut.

Med en Frekvens paa 14 og en Aandedrætsdybde paa ½ Liter faas en *Ventilation*, d.v.s. den pr. Minut ind- eller udaandede Luftmængde, paa 7 Liter. Under Muskelarbejde stiger denne Størrelse nogenlunde proportionalt med Arbejdets Intensitet og kan ved maksimalt Arbejde naa Værdier paa over 100 Liter pr. Minut. Dette sker ved en Stigning af saavel Frekvens som Dybde. Utrænede vil ofte arbejde med et fladt og hurtigt Aandedræt, medens Arbejdsventilationen hos trænede som Regel tilvejebringes paa en mere økonomisk Maade gennem en relativ større Dybde og en tilsvarende lavere Frekvens. Dybden naar dog aldrig væsentlig over Halvdelen af Vitalkapacitetens Størrelse. Da de øvre Luftveje altid rummer en vis Mængde Luft (100-150 cm³), vil en tilsvarende Del af den indaandede Luft ikke naa ned i Lungerne, ligesom en tilsvarende Mængde af den Luft, der ved Udaandingen trykkes ud af selve Lungerne, vil blive staaende i Luftvejene. Dette gør Luftfornyelsen i Lungerne mindre fuldstændig, hvorfor Rummet i Luftvejene kaldes det *døde Rum*. Tidligere kaldte man det for det skadelige Rum; men da det har stor Betydning for en gunstig Opvarmning og Rensning af Luften paa dennes Vej ned til Lungerne, er den sidstnævnte Betegnelse misvisende.

Aandedrættet foregaar automatisk og reguleres uden Bevidsthedens Medvirken af et *Aandedrætscentrum* beliggende paa Overgangen mellem Hjernen og Rygmarven. Herfra udgaar til Stadighed rytmiske Impulser til Aandedrætsmusklerne. Centret paavirkes af Blodets Kulsyre og stimuleres til forøget Virksomhed, naar Kulsyreindholdet i Blodet stiger. Under Arbejde forøges Centrets Følsomhed overfor Kulsyren, og der udgaar derfor tilsvarende stærkere og hyp-

pigere Impulser til Aandedrætsmusklerne. Foruden ad denne kemiske Vej kan Centret ogsaa paavirkes reflektorisk gennem Nervebaner, der leder Impulser fra forskellige Steder af Legemet, (f. Eks. Lungevæggene, Huden og visse Blodkar) til Centret. Endelig kan Aandedrættet som bekendt vilkaarligt forceres og standses, begge Dele dog kun indenfor visse Grænser.

Aandedrættets Kemi. Normalt indaandes atmosfærisk Luft, der i tør Tilstand bestaar af lidt under 80 % Kvælstof, lidt over 20 % Ilt og en ubetydelig Mængde Kuldioxyd (almindelig kaldet Kulsyre). Udaandingsluften adskiller sig herfra ved at indeholde mindre Ilt og mere Kuldioxyd, f. Eks. henholdsvis 16 og 4 %. Under Passagen gennem de fine Blodkar i Lungevæggen er Blodet kun adskilt fra Lungeluften ved en meget tynd Membran og vil derfor være i Stand til som Følge af de forhaandenværende Trykdifferencer at optage Ilt fra Lungeluften og afgive Kuldioxyd til denne. Blodet kommer til Lungerne med et vist Indhold af de to Luftarter, men forlader dem rigere paa Ilt og fattigere paa Kuldioxyd. Ilten er i Blodet bundet til de røde Blodlegemers Farvestof (Hæmoglobin), medens Kuldioxyd forekommer i Form af Kulsyrens Salte (Bikarbonater). De Forbindelser, hvori Ilten og Kuldioxyden forekommer i Blodet, er af den Beskaffenhed, at de dannes, naar Blodet udsættes for høje Ilt- respektive Kuldioxydtryk, men atter afgiver de to Stoffer, naar Blodet udsættes for lave Tryk. I Lungerne er Ilttrykket højere og Kuldioxydtrykket lavere end i Blodet. Omvendt forholder det sig under det indre Aandedræt i Vævene, hvor Ilttrykket er lavere og Kuldioxydtrykket højere end i Blodet. Dette afgiver derfor Ilt til Vævene og optager Kuldioxyd fra disse.

Under Muskelarbejde forbruger Musklerne mere Ilt og danner mere Kulsyre end i Hvile, og de nævnte Omsætninger er derfor forøget under Arbejde. E.H.

Om specielle Forhold vedrørende Aandedrættet under Idrætsøvelser: se de paagældende Idrætsgrene.

Litt.: Bøje: Idrætsmedicin. (1942). Ege, Hansen og Thomsen: Menneskets Fysiologi. (1942). Lindhard: Øvelsesterapi I (1937).

Aandedrætsøvelser, særskilte Øvelser, som tilsigter 1) at opøve Aandedrættet til større og mere hensigtsmæssige Ydelser, 2) at fremme Luftskiftet efter Anstrengelsen. Fandtes tidligere i næsten alle Gymnastiksystemer, men bruges nu kun sjældent. Da en særskilt Træning af Aandedrættet uden samtidig Træning af Hjertets Virksomhed og Blodets Kredsløb paa Grund af disse Funktioners indbyrdes Forbindelse er formaalsløs, og da det først og fremmest gælder om at opøve de nævnte Funktioners Evne til indbyrdes Tilpasning, er den eneste rationelle Form for Aandedrætsøvelser saadanne Øvelser, som paa een Gang stiller Krav til Aandedræt og Kredsløb. Dette opnaas gennem Øvelser, som sætter store Muskelgrupper i Virksomhed. For at gøre Belastningen af Centralnervesystemet saa ringe som muligt bør vælges simple og tilvante Øvelser, som i det store og hele kan foregaa reflektorisk. En udmærket Øvelse i saa Henseende er Løb, men ogsaa Sjipning kan være velegnet. Heller ikke til Fremme af Luftskiftet efter Anstrengelser er særskilte Aandedrætsøvelser hensigtsmæssige, endsige paakrævede. →Aandedrættets Regulering foregaar automatisk over Aandedrætscentret og repræsenterer en yderst fin og meget effektiv Regulationsmekanisme, som let kan forstyrres ved Indgreb udefra. Hvis et vilkaarligt Indgreb fører til en ringere Ventilation, end de øjeblikkelige Forhold kræver, opstaar Iltmangel og Kulsyreophobning i Blodet, og hvis Aandedrættet forceres udover de forhaandenværende Krav, kan saa store Mængder Kulsyre fjernes fra Blodet, at Aandedrætscentret unddrages sin naturlige Paavirkning. Dette betyder ikke, at man skal undlade at foretage dybe Vejrtrækninger, naar man f. Eks. efter anstrengende Arbejde føler Trang dertil; men det betyder, at Aandedrættet skal have Lov til gennem sin automatiske Regulationsmekanisme paa egen Haand at tilpasse sig efter Organismens varierende Fordringer. Under alle Omstændigheder er Aandedrætsøvelser som Fællesøvelse under Kommando forkastelige. — Under Behandling af visse Sygdomme eller i Tilfælde, hvor Aandedrættet skal specielt opøves til at tjene andre Formaal end netop Iltoptagelsen og Kulsyreudskillelsen (f. Eks. hos Sangere), kan særskilte Aandedrætsøvelser eventuelt være berettigede. E.H.

Litt.: Lindhard: Gymnastikteori i Omrids (1941). Lindhard: Øvelsesterapi II (1941).

Aandenød, besværet →Aandedræt, forekommer dels under forskellige Sygdomme eller unormale Tilstande i Aandedrætsorganerne, →Hjertet, →Blodet eller →Nervesystemet, dels under og efter meget strengt Arbejde. I sidste Tilfælde, hvor Aandedrættet er stærkt forceret, foregaar Luftens Passage gennem Luftvejene som Regel uden unormale Hindringer; men man har Fornemmelsen af, at man ikke kan faa den Luft, man har Brug for. Dette skyldes, at Aandedrætscentrets Impulser til Aandedrætsmusklerne (→Aandedræt) bliver saa kraftige, at man har Indtryk af, at disse ikke kan tilfredsstille de Krav, der stilles til dem.

Det vil dog i Forbindelse med endog meget strengt Arbejde, herunder de mest krævende Idrætsøvelser, kun ganske undtagelsesvis være Aandedrættet, der svigter, idet Aandedrætsorganerne næsten altid vil være i Stand til at skaffe den fornødne Luft til Veje. Naar man føler sig stærkt →forpustet, beror dette derimod som Regel paa, at Blodet ikke formaar at transportere de Luftmængder, der er Tale om. Ved Træning opøves Tilpasningen mellem Aandedrættet og Blodets Kredsløb, og det er denne Tilpasning, der blandt andre Faktorer er afgørende for Ydeevnen. E.H.

Aare (Ro.), Redskab til Fremdrivning af Robaade. Aarens enkelte Dele kaldes *Haandtag*, indre *Skaft*, *Lomme*, ydre Skaft, *Hals* og *Blad*. For at beskytte Lommen, der arbejder i →Aaregangen, mod Slid, er denne Del beklædt med Læder. Udenpaa Læderet er fastgjort en Aareklampe, som under Roningen ligger an mod Aaretolden (eller →Aaregaflen). Ved Aarer, som skal bruges i Aaregafler, er Aareklampen formet som en Ring omkring Aaren. Ved Aarer, som skal bruges i faste Aaregange, findes Aareklampen kun paa de 2 Sider af Lommen, som ligger an imod Aaretolden, og imod Bunden af Aaregangen. For at hindre, at →Aarebladet skærer for dybt i Vandet, hælder det 4° agterover i Forhold til Aarens Anlægsflade. Alene dette medfører, at Styrbords- og Bagbordsaaren bliver forskellige, men desuden er Aareklampens Form og Anbringelse ved Aarer til faste Aaregange forskellige for Styrbords- og Bagbordsaarer. For alle Aarer gælder den Regel, at Lædеret omkring Lommen samles paa den Side af Aaren, som under Aaretaget vender opad.

Aaren fremstilles ved Sammenlimning (med Koldlim) af 2 eller flere Stykker og saaledes, at det ydre Skaft har et Hulrum. Som Materiale bruges helst kanadisk eller nordamerikansk Fyr (spruce). Undertiden forstærkes Aaren ved paa Skaftets Bagside at paalime en Strimmel Asketræ. Den normale Længde af en Kaproningsaare er 375 cm, heraf 114 cm indenbords Længde for en Outriggeraare og 110 cm indenbords Længde for en Inriggeraare. J.N.-H.

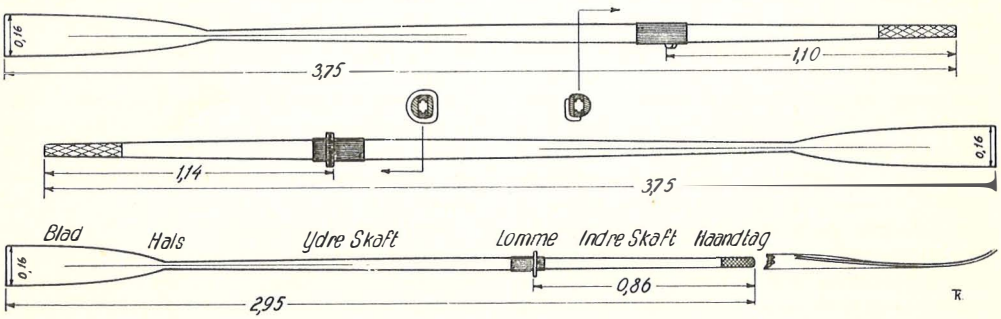
Aare (Sejl.), Redskab af Træ til at drive mindre Fartøjer fremad; bestaar af Bladet (den flade Del), Skaftet (den runde Del mellem Bladet og Haandtaget) og Haandtaget. En Styreaare er en Aare, der bruges som Ror, hvor Søen er saa stor, at Roret ikke konstant kan holdes i Vandet. Tagaaren er Aaren nærmest Styrmandspladsen, angiver Takten under Roning. W.W.

I Kaproningsbaade er Tagaaren i Reglen i Bagbord, men kan være i Styrbord, hvis man til →stroke kun har en udpræget Styrbordsroer.

Aareblad (Ro.), yderste Del af →Aaren. De normale Dimensioner for Aarebladet er: Længde 80, Bredde 16 cm. Til Kaproningsbrug kan Bladbredden tilpasses efter Roerens Styrke og Udholdenhed. Aarebladet er let krummet for bedre at kunne yde Modstand mod Bevægelsen gennem Vandet, og er som Regel sammenlimet af 4 Stykker. Enden af Aarebladet er beskyttet ved et Kobber- eller Messingbeslag. J.N.-H.

Aareføring (Ro.), Aarens Bevægelse over Vandet fra det Tidspunkt, hvor Aaren føres fra det afsluttede Tag frem til et nyt Tag. Man taler om høj og lav Aareføring. *Høj Aareføring*, hvor Aaren føres frem højt over Vandet, bruges i daarligt Vand med Bølger for at undgaa, at Aaren bliver hængende i Vandet. *Lav Aareføring* bruges i roligt Vand, er den mest økonomiske, da man faar et mindre →Lufttag i Indsatsen. Ved ensartet Aareføring føres Aarerne i samme Højde over Vandet af alle Roerne. O.S.

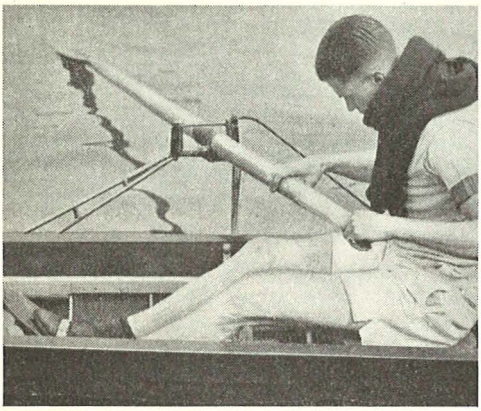
Aaregaffel (Ro.), Leje for →Aaren. Under Roningen drejer Aaregaflen sig om en lodret Tap, der bæres af →Riggen (ved outriggede Baade) eller af et Beslag paa Baadens øverste →Bord (ved Inriggere). Aaregaflens Anlægsflade hælder 4° agterover. For at hindre Aaren i at blive kastet ud af Aaregaflen kan denne enten være forsynet med en →Overligger eller være indsnævret saa meget, at kun Aarens Hals, men ikke Aarens Lomme, kan passere. Aaregaflen stø-

Aaretyper. Maalene er Normalmaal, der kan varieres efter Aarens Brug.

bes af Bronze og er som Regel af forskellig Form til Styr- og Bagbordsside. J.N.-H.

Aaregaffel (Sejl.), bevægelig Gaffel med rundt Skaft af Jern eller Messing anbragt i et Beslag i Baadens Ræling til at holde Aaren paa Plads under Roningen; den primitive Form kaldes Aaretold og bestaar af 1-2 Træpløkke anbragt i Rælingen. W.W.

Fast Aaregang. Outrigger.

Aaregang (Ro.), Leje for Aaren. Aaregang til Inriggere fremstilles af Asketræ og fastgøres dels til Baadens øverste →Bord og dels til →Oplænderne. Hver Aaregang har 2 Aaretolde, forreste og agterste Aaretold. Forreste Aaretold hælder 4° agterover og agterste Aaretold hælder 4° forover. Aaretoldene passer stramt i Udfræsninger i Aaregangene og fastholdes desuden af 3 Bolte eller Nagler. Aaregangene til outriggede Baade fremstilles som Regel af Staalrør og udgør en Del af Riggen. J.N.-H.

Aaregrav (Ro.), Forsænkning af Gulvet under Aarestativet, saaledes at Aarerne kan anbringes i lodret Stilling i Stativet til Trods for, at den disponible Loftshøjde er mindre end Aarens Længde.

Aaregreb (Ro.), Haandens Fæste om Aaren, skal være let og behersket, saa at Aaren ligger ganske løst i Hænderne paa Roeren. Det er en meget stor Fejl at holde fast og krampagtigt paa Aaren. Det lette Greb paa Aaren gør, at Roningen bliver lettere og elegantere, alle Bevægelserne kan udføres meget nemmere, desuden spares mange Kræfter. For at balancere Baaden paa rette Maade og følge med i alle dens Bevægelser er det nødvendigt, at der holdes let paa Aaren. Paa en almindelig Kaproningsaare holder man med begge Hænder med en Haandsbreddes Mellemrum, saa at den yderste Haand holdes helt ude paa Enden af Haandtaget; paa en Sculleraare holder man derimod kun med een Haand og med Tommelfingeren for Enden af Aaren. For lettere at kunne holde paa Haandtaget, selv naar dette er vaadt, gør man det ujævnt med en Rasp for de almindelige Aarers Vedkommende, til Sculleraarer bruger man riflede Gummihaandtag. O.S.

Aareklampe, →**Aare.**

Aareknuder (Med.), Udvidelse af Venerne specielt paa Underbenene; danner i lettere Grader ingen Hindring for Udøvelse af Idræt, men en Forværrelse kan ske ved Øvelser, der bevirker et længerevarende forøget Tryk i Venerne, saaledes længere Løb, Brydning m. m. I sværere Grader kan Aareknuder give Anledning til Tyngdefornemmelse, stigende til Smerter, og ved Læsioner dannes let kroniske Saar. I disse Tilfælde umuliggøres Deltagelse i Løb og Idrætsøvelser, der kræver Løbebevægelser. Generne kan modarbejdes ved Gummistrømper og Operation. K.S.

Aareleje, →**Aaregaffel,** →**Aaregang.**

Aaren ind! (Ro.). Kommando ved Roningens Ophør (efter Kommando →Vel roet!), hvorefter Aaren tages ud af Aaregangen, rejses som ved →Rejs Aaren! og lægges ned midt i Baaden med Aarebladet fremefter og med dettes konkave Side opad. A.F.

Aaren til! (Ro.). Kommando, hvorefter »varede« Aarer (→Var Aaren!) paany lægges i Aaregangen i samme Stilling som ved Kommando →Aaren ud!, der ofte bruges i Stedet for Aaren til! A.F.

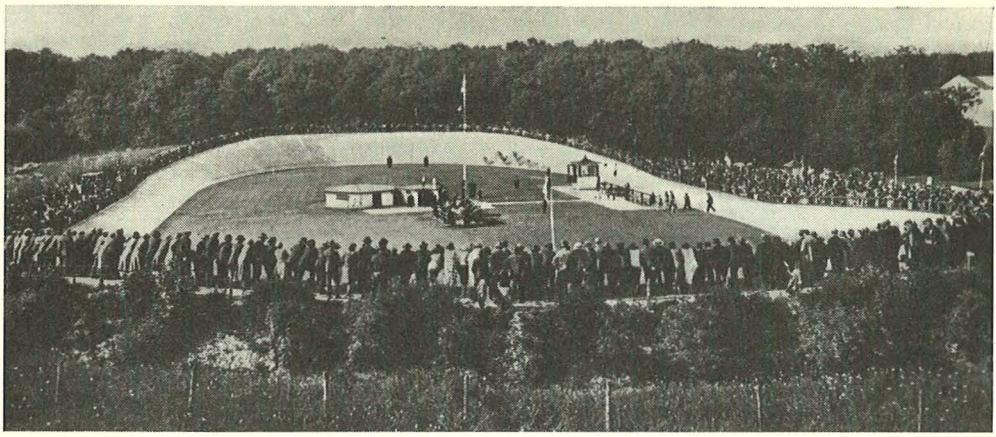
Aaren tværs! (Ro.). Ved denne Kommando trækkes Aaren saa langt ind i Aaregangen, at den kommer til at ligge tværs over Baaden, hvilende paa begge Rælinger. Anvendes f. Eks. naar Baaden skal gennem en saa snæver Passage, at al Roning maa indstilles, eller naar en Roer skal skifte Plads i Baaden. A.F.

Aaren ud! (Ro.). Kommando, hvorefter Aaren lægges i Aaregangen, vinkelret paa Baaden med Aarebladet hvilende paa Vandet. Anvendes, naar Roningen skal til at begynde og som Afløsningskommando efter Aaren ind! Aaren tværs! Kort Aaren! Var Aaren! A.F.

Aarer (= Kar), rørformede Organer, hvorigennem Blod eller Lymfe strømmer. Blodaarerne (Blodkarrene) deles i *Arterier,* der fører Blod *fra* Hjertet, *Vener,* der fører Blod *til* Hjertet, og *Haarkar* eller *Kapillærer,* der forbinder Arterier og Vener indbyrdes. Lymfeaarerne (Lymfekarrene) begynder som Lymfekapillærer, der dræner Vævene for Lymfe, og munder gennem større Lymfegange ind i Venerne umiddelbart oven over Hjertet. E.As.

Aaretold, →**Aaregang.**

Aarets Fund, Aarets bedste nye »Navn« i dansk Idræt; kaares ved en Konkurrence mellem →»Idrætsbladet«s Læsere; Vinderen faar en af den danske Filmskuespiller Jean

Udsigt over den i 1922 opførte 250 m Cementbane i Aarhus.

Hersholt udsat Pokal. Konkurrencen blev udskrevet første Gang 1928, og siden er følgende blevet kaaret:

1929: Willy Rasmussen, K.I.F.
1930: Henry Nielsen, Nørre Sundby.
1931: Ingrid Larsen, D.K.G.
1932: Børge Jensen, Vejgaard.
1933: Werner Grundahl Hansen, A.B.C.
1934: Oluf Skjelmose, A.F.C.
1935: Ragnhild Hveger, Helsingør.
1936: Inge Sørensen, D.K.G.
1937: Alex Friedmann, B. 1903.
1938: Holger Hansen, P.I.F.
1939: Rudolf Rasmussen, K.C.K.
1940: Otto Pedersen, B. 1903.
1941: Niels Holst-Sørensen, Herning Gymnastikforening. C.J.

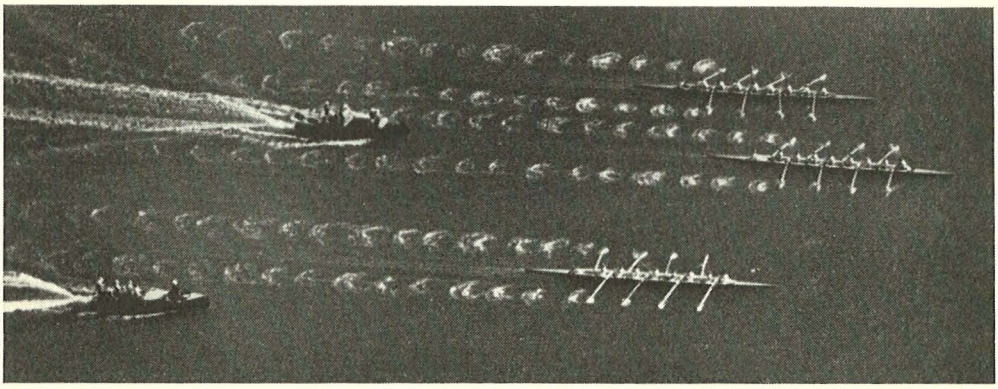
Aarevand (Ro.), Bevægelsen, Vandet er sat i gennem Aarearbejdet i en Baad. Det er under en Konkurrence et stærkt Handicap at komme ind i, »faa Aarevand fra« en foran liggende Baad. — At ro ind foran en konkurrerende Baad og »give den Aarevand« kan være en Form for →Hindren og medføre Diskvalifikation. K.J.C.

Aarhus Amatør Cykleklub, stiftet 24/10 1917, første jydske Forening, der tilsluttede sig →Dansk Cycle Union for Landevejssport. Ca. 1920-30 en af Landets største Foreninger; havde 1/10 1942: 21 aktive og 55 passive Medlemmer. J.B.

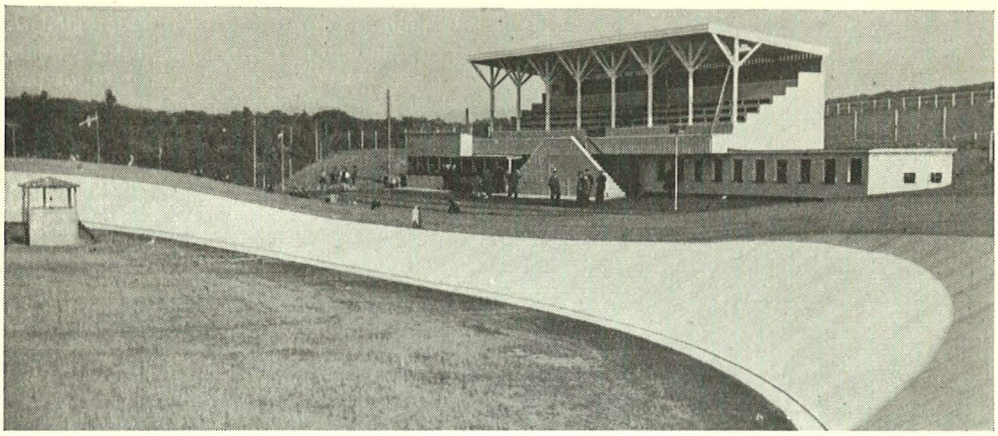
Aarhus Athletklub, stiftet 8/12 1896, Provinsens ældste Athletklub og i en Aarrække dens førende i Brydekamp og Vægtløftning, til Tider Landets førende Athletklub, bl. a. da Klubben 1923-24 og Efteraaret 1925 besejrede »Dan« i Brydematch. Ingen Klub udenfor København har vundet saa mange DM som Aarhus Athletklub. Medlem af Dansk Athlet-Union. A.R.N.-E.C.

(Boksn.) Aarhus Athletklub har siden 1916 haft 4 Danmarksmestre i Boksning: Holger Jensen 3, Jens Nielsen 2, Niels Han-1 og Eberhardt Hansen 3 Gange. Ogsaa til Landsholdene har Aarhus Athletklub stillet Repræsentanter. C.J.

Aarhus Bane Klub (Cykl.), en 100 Mands-Forening, stiftet 21/10 1921. Ejer og driver →Aarhus Cyklebane. Aktive Ryttere kan ikke blive Medlem. Optagelse afhængig af Bestyrelsens Skøn. Iflg. Lovenes § 2 er Klubbens Formaal at virke for Cyklesportens Fremme samt at drive og administrere Cyklebanen i Aarhus Idrætspark i Overens-

Aarevand.

Udsigt over Saddelpladsen paa den 1940 opførte 333⅓ m Cementbane i Aarhus.

stemmelse med Klubbens Kontrakter og Overenskomster. J.B.

Aarhus Bueskytteforening (A.B.) (1939-41: Aarhus Bueskytteforening »Diana«), vedtog sit nuværende Navn 1/1 1941, stiftet 2/5 1939 med Tømmerhandler Paul Barnow som Formand; nuværende Formand: Filialbestyrer L. Hermund. 1939: 15, 1942: 50 Medlemmer.

Besatte 1. Pladsen ved Jyllandsmesterskabet 1941-42. Arrangør af DM 1942. P.N.

Aarhus Cyklebane. Aarhus har haft 3 Cyklebaner, 1) en Jordbane ved Riis Skov, hvor der i 1890'erne kørtes mange, udmærkede Cykleløb, bl. a. blandede Løb for de efterhaanden umoderne høje →Bicycler og de moderne lave →Safeti'es. 2) en 250 m Cementbane i →Aarhus Idrætspark; aabnet 1922, ophugget 1940. Med sin korte Længde mindede den om en Gryde og blev i Folkemunde døbt »Gryden«. 3) 24/7 1940 aabnedes en moderne 333⅓ m Cementbane, lige ved Siden af den gamle 250 m Bane. J.B.

»Aarhus Dame Roklub«, Provinsens største Dame-Roklub, stiftet 14/3 1922; beboer en lille Fløj af »Aarhus Søsportspavillon«; dyrker siden 1938 →Ungdomsroning.

Aarhus Fodbold Club (A.F.C.), stiftet 25/8 1929, naaede 1934 som Vinder af Danmarksturneringens Oprykningsrækkes Vestkreds frem til Oprykningskamp til den daværende Mesterskabsserie (Division I), men opnaaede ikke Oprykning; de følgende Aar viste Tilbagegang, og i Sæsonen 1938-39 blev A.F.C. optaget i →Aarhus Idrætsforeing af 1900. J.H.

Aarhus Golfklub, stiftet 20/9 1930 af Læge K. F. Busch, Prokurist E. Nymark og Civilingeniør Ove Aagaard. Klubben har lejet ca. 30 Tdr. Land i Skaade Bakker, anlagt en 9 Hullers Bane og bygget et Klubhus. 1939: 35, 1942: 70 Medlemmer. Formand 1930-32 Læge Busch, fra 1932 Grosserer H. A. Langballe. C.S.

Aarhus Grand Prix, →**Grand Prix.**

Aarhus Gymnastikforening af 1880 (A.G.F.), oprettet 26/9 1880 med det Formaal at dyrke Legemsøvelser, især Gymnastik. 1902 indførtes Fodboldspillet, og nu dyrkes Athletik, Fodbold, Gymnastik, Haandbold, Svømning og Tennis. Klubben har 1850 Medlemmer (1942).

A.G.F. havde oprindelig hjemme paa» Galgebakken«, efter Landsudstillingen 1909 paa Banerne ved Dalgas Avenue, men har nu købt egne Baner lige udenfor Bygrænsen i Viby Kommune. Anlægget, der omfatter Baner for de forskellige Idrætsgrene og et Klubhus, er indviet 1942.

A.G.F.s Formænd gennem Tiderne har været Kaptajn (senere Generalmajor) C. H. F. R. Baumann, Professor Ernst Warming, Direktør Fr. Lausen, Fabrikant J. Wied, 1924-37 Fabrikant Carl H. Sørensen og fra 1937 Direktør H. Lemvigh.

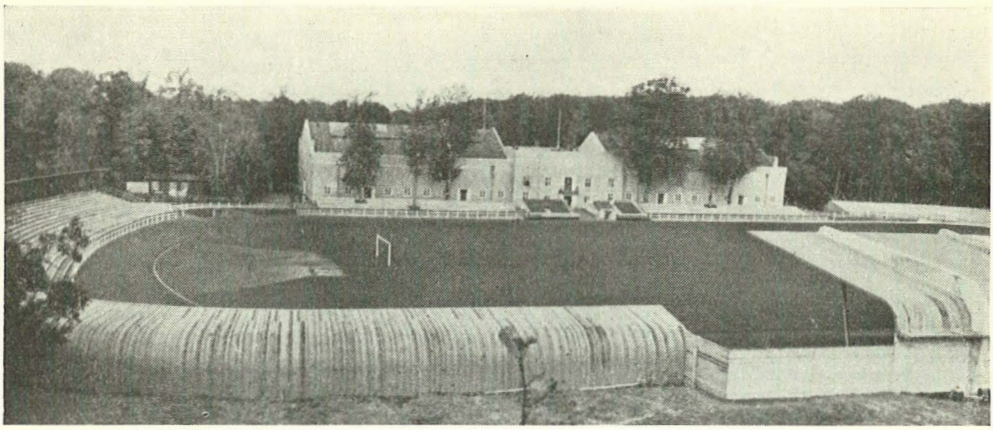
Fodboldafdelingen har været repræsenteret i den jydske Mesterskabsrække og i Danmarksturneringen fra disse to Turneringers Begyndelse. Foreningens mest kendte Fodboldspiller er →Søren Jensen, der har spillet 11-→Landskampe. J.H.

A.G.F. har gjort et stort Arbejde for Ungdoms-Athletikken, bl. a. ved Afholdelse af et aarligt, stort anlagt Ungdomsstævne.

Optog *Haandbold* paa sit Program, for Herrer 1935 og for Damer 1936. A.G.F.s Herrehold jydsk Mester i 7 Mands-Spil 1938-42, Dameholdet jydsk Mester 1938-39 og 1942 samt 1942 Danmarksmester. C.F.S.

A.G.F. er Jyllands største Svømmeforening, baade for Damer og Herrer. Den har gennem mange Aar vundet saa godt som alle jydske Mesterskaber i Svømning, og Dameafdelingen er Landets bedste efter D.K.G. Mange af Foreningens Medlemmer har været Deltagere paa repræsentative Hold. Af dens kendte Svømmersker skal bl. a. nævn-

Aarhus Idræts-Club „Fremad"

Aarhus Idrætsparks Fodboldbane, til venstre „Æbeltoft-Tribunen", i Forgrunden til højre et Hjørne af den store Tribune.

nes: Eva Arndt, Kirsten Busch-Sørensen, Fritze Nathansen og Inga Sørensen. S.A.N.

Aarhus Idræts-Club »Fremad« (»Fremad«) (opr. Aarhus Fodsportsforening »Fremad«), stiftet 12/6 1897 af M. Carstens, dyrker Athletik, Haandbold, Skisport; har 301 Medlemmer. »Fremad« har haft 14 danske Athletikrekorder, sat af →Søren Nielsen, →Svend Aage Thomsen og Georg Gretlund. 20 DM og 59 jydske Mesterskaber; har desuden vundet →Jydsk Holdkamp i Athletik 1918, 1921, 1936-41 og jydsk Mesterskab i Haandbold 1934, 1936, 1937 (indendørs) og 1938 (udendørs). S.J.

Aarhus Idrætsforening af 1900 (Aarhus 1900), stiftet 1/7 1900; dyrkede i Begyndelsen væsentlig Athletik og Gymnastik, nu dyrkes: Athletik, Fodbold, Gymnastik, Haandbold, Svømning og Tennis.

Af Formænd kan nævnes den første, Købmand L. M. Boilesen, og fra 1921 Fabrikant Vald. Juul; desuden har hver Idrætsgren særlige Afdelingsformænd.

Efter Sammenslutningen med →Aarhus Fodbold Club 1938-39, naaede Medlemstallet op over to Tusinde, hvorved Foreningen blev Provinsens største, 1942 er det 1588.

1908-10 vandt Foreningen den nylig indstiftede →Jydsk Holdkamp i Athletik, og 1907 erobrede den de to første danske Mesterskaber i Athletik til Aarhus; ogsaa i Gymnastik og Svømning har Aarhus 1900 hævdet sig smukt. J.H.

Haandbold: 1. Herrehold vandt →J.H.F.s A-Række 1940/41 og spiller siden i Mesterrækken.

Aarhus Idrætspark, Stadion ca. 3 km syd for Byens Centrum, indviet 5/6 1920. Opført paa en af Kommunen skænket Grund (3,6 ha) for private Midler (380.000 Kr.) og kommunale Tilskud (280,000 Kr.) Drives af »Samvirkende Idrætsklubber i Aarhus« med Kommunens Garanti.

Til selve Stadion hører 1 Fodboldopvisningsbane med Løbe- og Springbaner, 2 Fodboldtræningsbaner, 1 Haandboldbane, 7 aabne Tennisbaner, 1 Tennis- og 1 Haandboldhal, 18 Omklædningsrum m. m. Oprindelig Tilskuerpladser til ca. 10,000, sidst udvidet 1938-39 til 25.000.

Under Idrætsparken hører desuden *Riisvangens Stadion,* anlagt 1936-38 i Aarhus nordøstlige Del; rummer 1 Fodboldopvisningsbane med Løbe- og Springbaner, 2 Fodboldtræningsbaner, 3 Tennisbaner og et Klubhus med Omklædningsrum. Red.

Aarhus Lawn-Tennis Selskab (A.L.T.S.), stiftet 1/5 1901 af Grosserer H. P. Henriksen m. fl. Formænd: H. P. Henriksen, D. Hjelm, Blichfeldt Petersen, Lersei, Fanger, Uttenreiter, Hjalmar og Realskolelærer H. H. Olsen. Klubbens 7 moderne Baner og toetages Klubhus ligger i Sandgraven, Aarhus; Medlemstal ca. 300.

Klubben har gjort en betydelig sportslig Indsats i Provinsens Tennisliv ved Afholdelse af Turneringer, og dens Spillere har vundet adskillige Provinsmesterskaber; af Spillere kan nævnes C. Juul. P.B.

Aarhus Roklub, Provinsens største Roklub, stiftet 29/10 1886, har til Huse i den af Aarhus Havn 1935 opførte »Aarhus Sø-sportspavillon«; en af Forgrundsklubberne i den store Strid i 1890'erne mellem Dansk Forening for Rosport og de jydske Roklubber, som havde Oprettelsen af →Centralforeninger for jydske Roklubber og senere en Omorganisation af »D.F.f.R.« til Følge. Var 1929 blandt de første Roklubber i Danmark, som optog →Ungdoms-Roning. Vinder af det første DM i →Sculler (ved →M. Simonsen) og Provinsens første DM i →Outrigger. Betydeligste Sejre: →»Øresundsløbet« 1904, DM i →Sculler 1909 og 1911, →2-Aarers Inrigger 1922, →4-Aarers Inrigger 1911 (1000 m) og 1923, →Firer 1927-28, →Firer u/St.

1929, →Otter 1927 og 1940; NM i Sculler 1910-11 og 4-Aarers Inrigger 1923. E.S.

Litt.: »Aarhus Roklub« (Aarhus 1911); »Aarhus Roklub 1886-1936« (Aarhus 1936).

Aarhus Væddeløbsbane, → **Jydsk Væddeløbsbane.**

Aarspræmie (Svømn.), Præmie, indstiftet af D.S.F. 1940, tilfalder den Svømmer, der i Løbet af ca. 1 Aar har opnaaet størst Fremskridt. Der er 2 Præmierækker, henholdsvis for Damer og Herrer, hver paa 4 Præmier: 1) for Svømmere, der ikke har erhvervet →Svømmenaal; 2) for Svømmere med →Bronzenaal; 3) for Svømmere med →Sølvnaal, og 4) for Svømmere med →Guldnaal. Beregningsmaade: Svømmerens bedste Tid paa en Distance, hvor der uddeles Svømmenaal, trækkes fra vedkommendes bedste Tid for samme Svømmeart og Distance det foregaaende Aar, Resultatet heraf divideres med Tiden for det foregaaende Aar og multipliceres med 100, hvilket udgør den procentvise Fremgang. Svømningerne skal finde Sted udendørs, ikke i Svømmehal. S.A.N.

Litt.: Meddelelser fra D.S.F. 1. Aarg. Bilag 1.

Åstrøm, Gunnar (f. 1904), finsk Fodboldspiller (Helsingfors Kamraterna); var en meget hurtig og farlig højre wing, har spillet over 40 Gange paa det finske Landshold, de fleste Gange tillige Anfører; 7 Gange med mod Danmark, scorede bl. a. Sejrsmaalet i 1931 i Idrætsparken, da Finland vandt for første Gang i Danmark (3-2). H.B.

A. B., gængs Forkortelse for →Akademisk Boldklub.

A.B.C., gængs Forkortelse for →Arbejdernes Bicykle Club, København.

a, b, c (Svømn.), betegner de 3 Udførelsesformer for Spring: a) →strakt, b) →hoftebøjet og c) →sammenbøjet (→grouperet).

A.B.C. Stævne (Ath.) →**Klassificering.**

Abduktion lat. (Udadføring), (Gymn.), Ledbevægelse, hvorved et af Lemmerne fra Grundstillingen føres ud fra Legemets Midtplan, eller en Finger eller en Taa føres bort fra Haandens resp. Fodens Midtlinie. *Abducere* = føre udad. *Abduktorer* = Muskler, der kan foretage Abduktion. (Eks.: Skulderleddets og Hofteleddets Abduktorer). E.H.

Abfahrt (Ski), tysk: →Styrtløb (Abfahrtrenn) og →Nedfart; bruges ogsaa om Strækninger, egnede til Nedfart paa Ski.

Abildgaard, Jørgine (f. 21/11 1893), Medforstander for →Snoghøj Gymnastikhøjskole. Uddannelse: Skytteforeningernes Gymnastikkursus i Hadsten, Sommeren 1915 Delingsfører og Elev paa Vinding, 1915-16 og 1917-19 paa Askov Højskole, 1916-17 paa Statens Gymnastikinstitut. Elev af →Elli Björkstén her i Landet og ved Helsingfors Universitet. 1919-22 Gymnastik- og Højskolelærerinde paa Vivild Højskole.

Ledende ved Indarbejdelsen og videre Udformning af den björksténske Gymnastik i Danmark, oprettede 1925 sammen med Anna Krogh Snoghøj Gymnastikhøjskole. Leder af De Danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeningers Landshold i Göteborg 1923, Dybbøl 1928, Belgien og Stockholm 1930, nordisk Stævne i Ollerup 1935 og Lingiaden 1939. J.L.

Absence de fer (Fægtn.), Aabning af →Engagementslinien (ɔ: man fjerner sin Klinge fra Modstanderens). Den udføres: a) for at faa Modstanderen til at gøre en ufrivillig Bevægelse, der kan tjene til Oplysning om hans Fægtemaade; b) for at berøve en Modstander, der stadig benytter sig af Angreb paa Vaabenet, Fordelen ved Engagementet; c) for at forlede Modstanderen til at angribe og derved faa Lejlighed til at ripostere eller udføre Modangreb.

Brugen af Absence de fer fordrer Sikkerhed i →Paraden og er farlig at udføre overfor overlegne Modstandere, grundet paa den iboende Opfordring til Angreb. J.V.T.

Ace (Tennis), engelsk-amerikansk Brug af Betegnelsen for den sædvanlig højeste Værdi i Kortspil (Es) som Udtryk for, at det lykkes Serveren at aflevere Serveboldden saa haardt eller placeret, at Servemodtageren ikke kan returnere den. A.J.

A-Certifikat (Svæv), udstedes af Det Kongelige Danske Aeronautiske Selskab. Til Opnaaelse af A-Certifikat kræves 1) Glideflyveprøve A: 5 Flyvninger hver af mindst 20 Sekunders Varighed og 1 Flyvning af mindst 30 Sekunders Varighed. Hver af de 6 Flyvninger skal bestaa af en fejlfri Ligeudglidning med Landing i en afmærket Landingsstribe af 20 m's Bredde. Til A-Certifikatet kræves mindst 30 Starter. 2) Teoretisk Prøve: Svæveplanets Konstruktion; Behandling og Vedligeholdelse af Materiel og Tilbehør. Indehaveren af A-Certifikatet har Ret til at bære →A-Emblem. H.F.

Achen Bægeret, Tennispræmie, der udsættes een Gang om Aaret af Københavns Boldklub (K. B.) i Enkeltspil for Damer i Klasse 2 paa Dansk Lawn-Tennis-Forbunds →Handicap-Liste. Turneringen spilles paa Indendørsbane og afholdes samtidig med Turneringen om →Achen-Pokalen.

Turneringen blev første Gang udskrevet i 1928, og dens oprindelige Navn var: Turneringen om »Achen-Pokalen« for Damer i B-Rækken. I 1932 døbtes Turneringen om til dens nuværende Navn: Turneringen om Achen-Bægeret. Adskillige af vore nu førende Damer har været Vindere af Achen-Bægeret. P.B.

Achen Pokalen. Tennispræmie. Den første

Achillessene

Achen Pokal blev skænket Københavns Boldklub (K. B.) i 1919 af Grosserer Chr. Achen; udsat som Træningspokal i Enkeltspil for Damer i Klasse 1 paa Dansk Lawn-Tennis-Forbunds →Rangliste. Turneringen afholdes een Gang om Aaret paa Indendørsbane med K. B. som Arrangør. Pokalen skal efter Giverens Propositioner vindes 3 Gange i Træk eller 4 Gange ialt af samme Spiller for at blive Spillerens Ejendom. Den blev 1935 vundet til Ejendom af Fru Hilde Sperling; 1936 udsatte Grosserer Achen en ny Pokal med de samme Propositioner, som gjaldt for den første Pokal. P.B.

Achillessene, samler nedadtil de tre Muskelhoveder, hvoraf Lægmusklernes overfladiske Lag bestaar, og fæster sig paa den bageste Del af Hælbenet. Ved kraftige Afsæt udsættes Senen for store Træk, og — skønt den er meget stærk — kan den undertiden udsættes for Sprængninger (→Senesprængninger).

Navnet hidrører fra, at det om den græske Helt Achilleus berettes, at hans Moder gjorde ham usaarlig, undtagen i Hælen (hvor hun holdt ham), ved at dyppe ham i Floden Styx (Achilleshæl = det svage Punkt). E.H.

Adduktion lat. (Indadføring), (Gymn.), Ledbevægelse, hvorved et af Lemmerne fra Grundstillingen føres ind mod Legemets Midtplan, eller en Finger eller en Taa føres ind mod Haandens resp. Fodens Midtlinie. *Adducere* = føre indad. *Adduktorer* = Muskler, der kan foretage Adduktion. (Eks.: Skulderleddets og Hofteleddets Adduktorer). E.H.

Adgangsforhold. Naar Entre tages til Kampe, sker Adgangen som Regel gennem Person-Tælleapparater, foran disse er anbragt Baase, 42-45 cm brede og 2-3 m lange, fremstillet af 1" galv. Rør. Indgangsporten bør kun være Halvdelen af den samlede Baasebredde, derved opnaas, at Tilskuerne kommer »blødt«, men hurtigt gennem Tælleapparaterne, mellem Port og Baase bør være rigelig Plads til Fordeling. Foran Indgangsporten bør anbringes en Barriere, der leder Tilskuerne ind fra Siden, derved undgaas direkte Tryk paa Indgangen, og er der mange Tilskuere, ordnes disse lettere i Kø.

Idrætsmændenes Indgang til udendørs Kampbane bør ske gennem en Tunnel fra Omklædningslokalet eller paa anden Maade udenom Publikum. M.R.

Admira, Wiener Sportsklub (Fodb.), stiftet 1905 som Amatørklub, gik 1926 over til Professionalismen; har siden 1919 tilhørt den østrigske Eliteklasse og vundet Mesterskabet for Østrig 1927, 1928, 1932, 1934, 1936 og 1937. Var før Krigen Kontinentets berømteste Fodboldklub og har stillet et meget stort Antal Spillere til Landsholdet. Admira har gæstet København 8 Gange, ialt spillet 23 Kampe mod udvalgte danske Hold (→Stævnet), og hver Gang haft stor Sukces ved smukt, besnærende, intelligent, fornøjeligt og effektivt Spil. V.L.

»Admiralen«, Nom de guerre for Grosserer Wm. Nielsen (1859-1916), en af dansk Rosports Pionerer; deltog for Københavns Roklub i første skandinaviske Kaproning 1883 i Christiania. Formand for Kvik 1899-1905. Deltog i denne Forening i mange Kaproninger; var Datidens bedste danske Sculler-Roer. Mangeaarig Amatørtræner for Klubben. Medstifter af og første Formand for D. F. f. R. (1887). Rosportsforfatter. E.S.

Adrenalin, →Hormon, der dannes i Binyrernes Marv (lat. ad = ved, lat. ren = Nyre); udskilles til Stadighed i Blodet og hjælper bl. a. med til at regulere →Blodsukkeret. Indsprøjtet i Organismen bevirker det en Pulsforøgelse og en Koncentration af de smaa Arterier og derved en Blodtrykstigning. Samtidig stiger saavel Blodsukker som Blodmælkesyre. Ved pludselig Ophidselse, Skræk eller lign. sker der en forøget Adrenalinudskillelse til Blodet, hvilket vil sætte Organismen i Alarmberedskab. Under Muskelarbejde findes ligeledes en forøget Adrenalinproduktion, der har Betydning for Arbejdet, dels ved at forøge Blodsukkerdannelsen, dels ved at aabne for Karrene i de arbejdende Muskler og samtidig lukke for Karrene i ikke arbejdende Organer. E.As.

Advantage game (engelsk: Fordels-Parti) (Tennis) defineres i Dansk Lawn-Tennis-Forbund's Spilleregler § 24: Den Spiller, som først vinder 6 Partier, vinder et →Sæt, undtagen i nedenstaaende Tilfælde: Naar begge Spillere har vundet 5 →Partier. benævnes Regnskabet 5 imod 5; det næste Parti, som en Spiller vinder, tilregnes ham som »Fordels-Parti«. Hvis den samme Spiller vinder næste Parti, vinder han Sættet; hvis den anden Spiller vinder det næste Parti, staar Regnskabet med Hensyn til Partier igen lige, og saaledes fortsættes, indtil en Spiller vinder 2 Partier i Træk umiddelbart efter, at Partierne stod lige. Sættet tilfalder da denne Spiller.

»Fordels-Parti« eller »advantage game« bruges altsaa i Tennisterminologien først efter, at Partistillingen under Kampen om et Sæt har været 5 imod 5, men derefter hver Gang den ene af Parterne er foran Modparten med 1 Parti.

I →Handicap-Kampe vindes Sættet undertiden ved et Fordels-Parti (→Handicap), idet efter § 25 i »Bestemmelser for Ledelse af Tennisturneringer« →Turneringslederen med →Turneringskomiteens Samtykke kan bestemme, at der skal spilles med 3 →»korte«

Sæt eller ved Stillingen 1 Sæt med 1 afgørende Fordels-Sæt. P.B.

Advarsel. 1) Straf, der af D.I.F.s eller et Specialforbunds →Amatør- og Ordens-Udvalg kan tildeles Organisationer eller Personer under DIF (respektive Specialforbundet) for Overtrædelse af DIF's (Specialforbundets) -→Love, -→Reglementer eller andre Bestemmelser. 2) Advarsel kan under en Konkurrence af en Official, paa Stævneledelsens Vegne, tildeles en eller flere af dennes Deltagere for Brud paa de for Konkurrencen gældende Bestemmelser. A.L.

(Boksn.) Advarsler under Boksekampe gives af →Kamplederen, for forbudte Handlinger. Ved 3. Advarsel til samme Bokser diskvalificeres denne samtidig. Der gives Advarsler for: 1) Ethvert Stød, der rammer under →Bæltestedet, og for Omklamring under Bæltestedet; 2) Stød eller Slag med Hoved, Skulder, Underarm, Albue, Kvælergreb mod Modstanderen, Tryk i Ansigtet med Arm eller Albue, samt for at trykke Modstanderens Hoved tilbage over Tovene; 3) ethvert Slag med -→aaben Handske, Haandled, Kanten af Haanden og Baghaandslag; 4) Hver Træffer, der rammer Modstanderen i Nakken eller Nyreregionen; 5) →Møllesving med Kropdrejning (→Pivotstød); 6) Angreb, medens den angribende Bokser holder fast i Tovene, og for anden Benyttelse af Tovene; 7) at brydes med, hænge sig paa Modstanderen eller vride ham omkring under →Clinch; 8) at angribe Modstanderen, naar han er nede; 9) at holde fast paa eller klemme Modstanderens Arm eller Hoved inde; at stikke sine strakte Arme ind under Modstanderens; 10) at holde fast paa og samtidig slaa Modstanderen eller trække ham ind i Slaget; 11) →Dukning under Modstanderens Bæltested; 12) fuldstændig passiv Defensiv i →Dobbeltdækning eller at gaa ned uden at være ramt; 13) overflødige, aggressive eller fornærmelige Udtalelser under Kampen.

Litt.: Love for Federation Internationale de Boxe Amateur.

(Fodb.) Advarsel kan af Dommeren tildeles, hvis en Spiller 1) kommer efter at Spillet er begyndt, eller vil vende tilbage til Spillepladsen og træder ind paa denne, medens Bolden er i Spil, eller uden at melde sig til Dommeren; 2) til Stadighed overtræder Spillets Love; 3) ved Ord eller Handling viser, at han anser en af Dommerens Afgørelser for urigtig; 4) optræder utilbørligt; 5) prøver at sparke eller træde Bolden fra Maalmanden, naar denne holder den.

Hvis Spillet standses for Overtrædelse af 1), for at Advarslen kan gives, sættes det i Gang igen ved, at Dommeren lader Bolden falde. Hvis Spilleren, foruden at træde ulovligt ind, begaar en alvorligere Forseelse, skal han straffes efter den Lovbestemmelse, han derved yderligere har overtraadt.

Efter Standsning af Spillet for Overtrædelse af 2), 3), 4) eller 5), skal det sættes i Gang igen ved et -→mildt Frispark fra det Sted, hvor Forseelsen fandt Sted. — I Gentagelsestilfælde kan Dommeren -→udvise paagældende Spiller fra Spillepladsen. V.L.

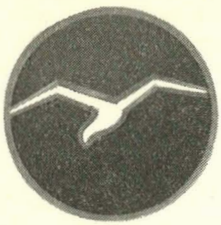
(Fægtning). -→Dommer-Præsidenten skal rette Advarsel til den Fægter, som ikke kæmper loyalt og korrekt, og i Gentagelsestilfælde udelukke ham fra Konkurrencen. Efter en *første Advarsel* skal Dommer-Præsidenten endvidere udelukke enhver Fægter, som efter hans Opfattelse: 1) paa tydelig Maade favoriserer sin Modstander, 2) ved sin Fægtning, Bevægelser eller Pladsforandringer udgør en Fare for Juryen eller Tilskuerne, 3) begaar en Hævnakt (f. Eks. brutalt Stød eller Sabelhug, der med Vilje rettes mod ugyldig Træffeflade), 4) fremkalder →corps à corps med tilsigtet Brutalitet, kaster sig voldsomt mod sin Modstander eller i →Nærkamp slaar ham med →Pareplade, -→Haandtag eller →Pommeau. J.V.T.

(Haandb.). Ifølge Spillereglernes § 18 skal Dommeren i Tilfælde af dadelværdig Færd fra nogen af Spillernes Side give den eller de paagældende en Advarsel. Som Eksempler paa dadelværdig Færd skal nævnes Forsyndelser mod Spillets Aand, gentagne mindre Forseelser mod de gældende Regler for Forholdet til Modspillerne samt nedsættende Udtalelser eller Tilraab til eller om Dommeren, Mod- eller Medspiller og lignende for Sporten uværdig Optræden paa Banen. I Gentagelsestilfælde efter Advarslen skal Dommeren udvise vedkommende. C.F.F.

(Hockey), en Dommers Henvendelse til en Spiller ved alvorlige Forseelser, med Meddelelse om, at saafremt han fortsat forser sig, vil han blive udvist af Banen. Dommerens første Middel til at dæmme op imod raat eller farligt Spil og utilbørlig Optræden paa Banen, herunder en Spillers manglende Vilje til at spille Spillet efter Lovene, og al Opponeren mod Dommerens Kendelser. F. Eks. tildeles Advarsel til en Spiller, der i →Finten fortsat forser sig. Advarslen gives, undtagen for Finten, altid i Forbindelse med anden Straf, -→Frislag, -→Straffehjørne eller -→Straffefinte. Advarslen erstattes, i særligt graverende Tilfælde af hensynsløst Spil og ved Fornærmelser mod Dommeren, af øjeblikkelig -→Udvisning. En Dommer skal, naar han tildeler en Spiller en Advarsel, meddele det til den anden Dommer og Holdets -→Anfører. O.H.

(Kajak). Under Kaproning kan →Banedommeren tildele Deltagere, som forsynder

sig imod →Kaproningsreglementet en Advarsel uden at diskvalificere vedkommende, Advarsel (Ridn.), →Irettesættelse.

A-Emblem (Svæv.), blaat Emailleemblem med 1 hvid Maage, tildeles af Dansk Svæveflyver Union Personer, som har erhvervet →A-Certifikat.

Aerodynamik (græsk) Læren om Lovene for Luftens Bevægelse. De aerodynamiske Love for Luftbevægelse er afledet af tilsvarende ved Vædskestrømning (Hydrodynamik). Aerodynamikens Love har særlig Betydning for Legemers Bevægelse i Luft (→Luftmodstand, →Strømlinieform). At en Flyvemaskine har en aerodynamisk god Form vil sige, at Luftmodstanden i Forhold til Kroppens Størrelse og Hastighed er lavest mulig. En Flyvemaskines Planer skal have aerodynamisk gunstig →Planprofil, hvilket vil sige, at de f. Eks. skal give størst mulig Opdrift og mindst mulig Luftmodstand ved Flyvemaskinens Normalhastighed.

Aerodynamiske Undersøgelser, f. Eks. af Flyvemaskiner, udføres oftest i →Vindtunneller, hvori Modeller af Objektet undersøges i jævnt strømmende Luft med maalt Hastighed. Herved undersøges Luftmodstand, →Opdrift, Virkning af Rorudslag og lign. I U. S. A. findes gigantiske Vindtunneller, hvor man er i Stand til at afprøve Flyvemaskiner i fuld Størrelse.

Kendskabet til Aerodynamik er i høj Grad Skyld i den rivende Udvikling af Luftfartøjer og er Grundlaget for Udformningen af strømliniede Automobil-Karosserier, og paa Aerodynamik grunder sig saavel alle Former for Sejlads med Sejl som Vindmotorer.

Lufthastighed maales paa forskellig Maade, f. Eks. med Pitotrør, der maaler Forskellen mellem Luftens statiske og dynamiske Tryk.

Aerostatik hører i Reglen ind under Aerodynamikken og omhandler Lovene for Lufts Sammentrykning og Udvidelse, f. Eks. ved Forholdet mellem Rumfang, Tryk og Temperatur (Boyle-Mariottes Lov). G.H.

Aerodynamisk Stil (Ski), Stilart udviklet indenfor Skisporten paa Grundlag af Erfaringer fra →Aerodynamikken; har betydet en væsentlig Forbedring af Resultaterne, baade med Hensyn til de opnaaede Længder i →Hop og Farten i →Styrtløb.

For Skihopperen er den aerodynamisk rigtige Stilling i →Svævet: tæt samlede, parallelle Ski, Kroppen fældet stærk fremover med en ringe Bøjning i Hoften og Armene strakt fremad, udad. I Begyndelsen af Svæ-

Typisk aerodynamisk Stil i Skihoppets Svæv. (Birger Ruud).

vet holdes Skiene vandret, maaske endog en Smule opad, da Hopperen derved holder Højden længst. Da Hopperens Hastighed varierer under Svævet, gælder det om, at han i Svævets forskellige Faser indstiller sin Ski- og →Kropsføring efter Luftpresset. En rigtig Udnyttelse af Luftmodstanden betyder i større Bakker mange Meters øget Hoplængde.

Styrtløberen opnaar den aerodynamiske Stil ved at bøje Kroppen fremover og holde Arme og Stave ind bag sig. Derved nedsættes Luftmodstanden til det mindst mulige. Ved Hastighedsløb paa speciel Bane (Kilomètre lancé, St. Moritz) har man yderligere mindsket Skiløberens Luftmodstand ved Paaspænding paa Ryggen af et draabeformet Legeme.

En særlig Udnyttelse af Aerodynamiken finder Sted ved →Skisejling. H.J.

Aerologi (græsk), Læren om Lufthavet, som omgiver Jorden; behandler Kendskabet til Atmosfæren saavel ved Jordoverfladen som i Højden. Aerologien har særlig Betydning for Luft- og Skibsfart. Maalinger udføres i Reglen med Pitot-Balloner, smaa ubemandede Balloner med Instrumenter. Der er udført Maalinger i indtil 40 km's Højde. Maalingerne omhandler Atmosfærens Bevægelser (Vind), Forandring af Temperatur, Tryk og Sammensætning i Forhold til Højden. Vindhastigheden stiger normalt med Højden ca. til det dobbelte pr. km. Temperaturen falder i den nedre Atmosfære (indtil 8 km Højde) med omtrentlig 6 Celsiusgrader pr. km. Trykket falder omtrent jævnt ca. 1/10 Atmosfære pr. km. G.H.

Aeroplanbirk, Krydsfinér (3 Lag) af Birk eller El, sammenlimet med en vandfast Lim fremstillet af særlig Kunstharpiks (Pladerne er Tego-Film-verleimt, ɔ: Limen paaføres Pladen som en »Film«-Hinde).

Til Brug i Flyvemaskinproduktionen kræves gennemprøvede og godkendte Plader, der forsynes med det internationalt godkendte Stempel G.L. (Germanischer Lloyd); 2. og 3. Sorteringer stemples ikke.

Aeroplanbirk bruges bl. a. til Bygning af Svæveplaner, Kaproningsbaade (tysk: Sperrholzboote), Kanoer og Kajakker. S.B.

A. F., Kaldenavn for →Akademisk Fægteklub.

Afbrydelse (Hockey) af en Kamp finder Sted, hvis begge eller et af Holdene ikke møder med tilstrækkelig mange Spillere. En Klub har Ret til at begynde en Turneringskamp med et hvilket som helst Minimum af Spillere, men efter 10 Minutters Forløb skal der være mindst 8 (omklædte) Spillere paa hvert Hold; er dette ikke Tilfældet, skal Dommerne afbryde Kampen og erklære den tabt for det Hold, der ikke tæller 8 Spillere, eventuelt dem begge. Indberetning skal gives til Unionen samme eller næste Dag. O.H.

Afbrydelse (Ski) kan blive nødvendiggjort paa Grund af ugunstige Vejrforhold. Dommerkomitéen træffer Bestemmelsen herom, og Deltagerne faar hurtigst muligt Besked.

(Tennis). Ifølge »Bestemmelser for Ledelse af Tennisturneringer« kan →Turneringskomiteen diskvalificere en Spiller og beordre ham til at forlade Banen paa Grund af ukorrekt Optræden, ligesom Kampen kan afbrydes af →Turneringslederen, hvis et Medlem af Turneringskomiteen eller en Deltager under Kampen protesterer mod hans eller en Dommers Afgørelse, samt af Turneringslederen, naarsomhelst han finder det paakrævet paa Grund af Vejret, Mørke eller Banens Forfatning, jfr. §§ 9 og 27.

Tillige kan en Dommer afbryde en Kamp, naar Forhold, hvorover Spillerne ikke har Kontrol, nødvendiggør det, eller naar han maa diskvalificere en Spiller, der i Ord eller Handling kritiserer hans Afgørelser eller gør unødvendigt Ophold under Kampen, § 26, Stk. 3 og 5. A.Th.

Afbrænder (Fodb.), almindeligt Udtryk for Skud uden om Maalet; bruges især nedsættende, om en let, misbrugt Maalchance.

A.F.C., Forkortelse for →Aarhus Fodbold Club.

Afdrift (Ro.), Afvigelse fra Kursretningen, foraarsaget af Vind eller Strøm; det er derimod urigtigt at bruge Betegnelsen om en Kursafvigelse, hvis Aarsag er et konstant Overtræk fra det ene Bords Side. Under en Kaproning er det af største Betydning, at Styrmanden er opmærksom paa mulig Afdrift og under sin Styring mod Maal tager Hensyn til den, saa at han undgaar baade at komme ind i en Konkurrents Bane og at styre i Siksak. Styrmanden bør derfor saavidt muligt inden Løbet skaffe sig Oplysninger om Strømforholdene og mærke sig Vindens Retning og Styrkegrad og dens Indvirkning paa Bølgegangen. A.F.

Iøvrigt, →uegentlig Afdrift (Kajak).

Afdrift (Sejl), et Fartøjs Afvigelse fra styret →Kurs, foraarsaget af Strøm eller Vind. Naar Vinden ikke kommer lige agtenfra, vil dens Tryk paa Sejlene bevirke, at Baaden drives ikke alene fremad, men ogsaa noget til Siden; mest jo forligere Vinden er. Afdriften kan paa længere Stræk eller i Strømfarvande blive meget betydelig. O.A.

(Skydn.): Projektilets Afvigelse til en af Siderne i Forhold til Skudplanet. Et roterende Projektil vil ikke fortsætte sin Bane i Luften i lodret Plan, men vige ud til højre, naar det udskydes med et Vaaben med højresnoede Riffelgange (til venstre, fra venstresnoet Riffelgang). Aarsagen er Luftmodstanden mod Projektilets Hastighed, hvorved Projektilet tvinges ud til Siden. Afdriften er ganske ringe paa korte Afstande, men vokser stærkt paa større Afstande. For →Gevær 1889 er Afdriften omtrent:

paa 1000 m	0,5 m
» 1500 m	1,5 m
» 2000 m	5,0 m

Da Afdriften er konstant for samme Gevær og Afstand, kan den let imødegaas ved Hjælp af →Sigtemidlerne. E.S.-L.

(Svæv). Vinklen mellem den Kurs, et Svæveplan styrer (→styret Kurs), og den Retning, hvori Svæveplanet bevæger sig henover Jordoverfladen (→beholden Kurs), naar Vinden blæser fra en Retning, der danner en Vinkel med den styrede Kurs. H.F.

á 5 (underforstaaet: Partier), specielt Tennisudtryk, der kortest muligt angiver, at 2 konkurrerende Spillere under Kampen om et Sæt hver har vundet 5 Partier; iøvrigt, →Advantage game.

Affiliated (eng.: tilknyttet) (Tennis), betegner →Dansk-Lawn-Tennis Forbunds særlige Tilknytning til →L.T.A.

Afgjort (Badm.), Regnskabsudtryk, bruges ved →Omspil, hvor Spilleren (Parret) kan forlange →Sættet »afgjort med 5 (respektive 3 eller 2) →Points«.

Afgørende Sæt (Tennis), sidste Sæt, der i en Kamp kan blive Tale om at spille, og hvis Vinder ogsaa er Vinder af Kampen; vil i Dametennis altid være 3. Sæt, medens det indenfor Herrerne kan være enten 3. eller 5. Sæt, eftersom der spilles →bedst af tre eller fem Sæt. A.J.

Afkortet Galop (Ridn.), →Galop i langsommere Tempo end →kort Galop. Rejsningen er højere, Bagbenenes Bøjning stærkere. Den livlige og energiske Benflytning bibeholdes med forøget Sving. Den bør kun øves af særligt uddannede Heste og Ryttere og indgaar derfor ogsaa udelukkende i de svære Skoleridningsprogrammer: →Svær Skoleridning A (Olympiadeprogram) og B.

Indøvelse: Efterhaanden som Hesten bærer sig i den korte Galop, begynder man ved mange Anspring fra Skridt eller →afkortet Trav at lære den at bøje Baglemmerne til afkortet Galop. Den galopperer kun et Par Galopspring, tages op og sættes straks, efter en virkningsfuld →halv Parade, i Galop igen.

Den forøgede Samling i Galoppen kræver kraftigere Indvirkning af den udvendige Hjælp. Efterhaanden gaar man direkte ved halve Parader fra den korte Galop til den afkortede. Kun korte Repriser. For tidlig Indøvelse eller for lange Repriser tager Galoppen af Hesten, den galopperer paa 2 Hovslag, sænker Ryggen, Takten bliver ikke 3 Takt, men 4 Takt m. m. J.W.

Litt.: Rideinstruktion (Ridelære) for Rytteriet.

Afkortet Trav (Ridn.), Trav i langsommere Tempo end →kort Trav. Hesten er mere samlet, Svinget større; men Livligheden og Energien i Bevægelsen bevaret. Den øves kun med viderekomne Heste og Ryttere og indgaar derfor ogsaa udelukkende i de svære Skoleridningsprogrammer: →Svær Skoleridning A (Olympiadeprogram) og B ved særlige Øvelser.

Indøvelse: Ridning af Sidebevægelser, Indøvelse af →halve Parader, Overgange fra friere til kortere Gangarter og andre samlende Lektioner gør efterhaanden Hesten saa eftergivende, at den uden særlig Modstand gaar over i afkortet Trav. For lange Lektioner, for tidlig Indøvelse gør Hesten uartig, den falder fra hinanden, gaar paa 2 Hovslag, Bagbevægelsen bliver slæbende. J.W.

Litteratur: Rideinstruktion (Ridelære) for Rytteriet.

Aflade (Skydn.), tømme Vaabnet for Patroner. Det er ikke nok at fjerne Patronen fra Kammeret, men Magasinet skal ogsaa tømmes eller fjernes.

»Af Led« (Med.), →**Ledskred.**

Afledende Øvelser. Efter anstrengende Øvelser, der kræver maksimal Anstrengelse af visse Muskelgrupper (f. Eks. Hævøvelser) kan der i Gymnastikken indskydes lettere Øvelser med *andre* Muskelgrupper (f. Eks. Benøvelser) for at lette Bortskaffelsen af Trætheden i de første Muskler. Øvelser brugt paa denne Maade kaldes afledende Øvelser. Deres Virkning beror paa, at de holder Kredsløbet paa et højere Niveau end under Hvile, ogsaa gennem den trættede Muskelgruppe, saa at Bortskaffelsen af Affaldsstoffer og Forsyningen med Ilt og Næringsstoffer her forløber hurtigere. Ved Brug af afledende Øvelser kan man derfor i samme Tidsrum opnaa større Arbejdspræstationer af en bestemt Muskelgruppe end uden afledende Øvelser. Organismens samlede Træthed bliver derved naturligvis større, men fordelt paa flere Muskelgrupper.

I den Lingske Gymnastik, som den først kom her til Landet, forstod man ved afledende Øvelser: Øvelser, som skulde kunne mindske Blodtilstrømningen til Hjerne og Lunger og i Almindelighed kunne virke regulerende paa Hjertevirksomheden. Man benyttede hertil langsomme Benøvelser. Opstillingen af en saadan Gruppe Øvelser byggede paa fejlagtige fysiologiske Anskuelser, og er siden forladt, idet Betegnelsen: afledende Øvelser nu har faaet ovenomtalte Betydning. E.As.

Aflevering (Cricket) af Bolden betegner det Øjeblik, hvor Bolden forlader →Kasterens Haand og begynder sin Flugt mod →Slaaerens →Gærde.

Kasterens Opgave er at gøre det vanskeligst muligt for Gærdespilleren at bedømme Boldens Fart og Opspring, hvorfor Bolden bør slippes saa højt oppe fra som muligt, nemlig (ved →Overarmskastning) naar Kasterens Haand under Armens Sving er i den øverste Stilling. Bolden vil derved opnaa det højst mulige Opspring og følgelig blive særlig vanskelig at bedømme.

Bolden skal sædvanligvis afleveres med Fingrene (og ikke med Haandfladen) for at kunne falde nøjagtigt paa det Sted, hvor Kasteren ønsker det; kun paa denne Maade er det muligt for Kasteren at faa Herredømme over Bolden og at faa Udbytte af Boldens naturlige eller kunstige →Skruning, som er Kastningens Finesse. J.C.

Aflevering (Fodb.), spille Bolden til en Medspiller. En Bold kan afleveres ved en →Headning, eller ved at Maalmanden kaster Bolden til en Medspiller, men udføres hovedsagelig med Foden.

Den korte Aflevering (»short passing«) udføres med Indersiden af Foden (som et Skub), eller med Ydersiden, medens den lange Aflevering (»long passing«) bør udføres som et almindeligt →Vristspark; derved opnaas tilstrækkelig Fart og Længde. Det bør understreges: 1) at en Aflevering saa vidt muligt skal ske langs Jorden, 2) at Bolden almindeligvis skal lægges *foran* den, den afleveres til, 3) at den afleverede Bold skal have en passende god Fart, og 4) at Afleveringen »averteres« mindst mulig.

Gode Afleveringer kræver ikke alene god

Teknik, men tillige, at Medspillerne placerer sig flittigt og klogt for den, der har Bolden. I England siger man: *When not in possession move into position* (hvis man ikke har Bolden, maa man placere sig for den).

Der skal afleveres til den bedst placerede Medspiller. Man maa aldrig aflevere til en Spiller, der er dækket af en Modspiller, eller som af anden Grund er ude af Stand til at gøre Brug af Bolden. Medspilleren har Pligt til at søge at faa det mest mulige ud af en daarlig Aflevering, i Stedet for, som man ofte ser, at ryste opgivende paa Hovedet. Efter en rigtig Aflevering bør der være *opnaaet en Fordel,* saa Holdet som Helhed er i en gunstigere Position *efter* Afleveringen end før; hvad enten det drejer sig om en farlig Situation, der afværges ved, at en Back lægger Bolden tilbage til Maalmanden, eller om en Aflevering fremme paa Banen som Led i et Angreb. N.M.

(Haandb.). Spillet fra Mand til Mand foregaar ved Aflevering. Af en god Aflevering kræves: Bolden skal ligge i Brysthøjde, være nem at gribe og nem at viderespille. Afleveringen skal være nøje afpasset efter Modtagerens Fart, saa den ikke kommer til at ligge bag ved ham.

Ved Aflevering kan alle Kasteformer bruges; mest almindelig er Mellemtingen mellem det høje og det lave →Stødkast, det kræver mindst Plads og giver alle Afleveringer størst Præcision, byder desuden Modparten færrest Chancer; mindst benyttet Afleveringsform er →Svingkast, der tager alt for megen Plads.

I →Markhaandbold regnes med, at en Spiller skal kunne aflevere præcist paa en Afstand af ca. 25 m (for Damer og Juniorer noget mindre). A.P.

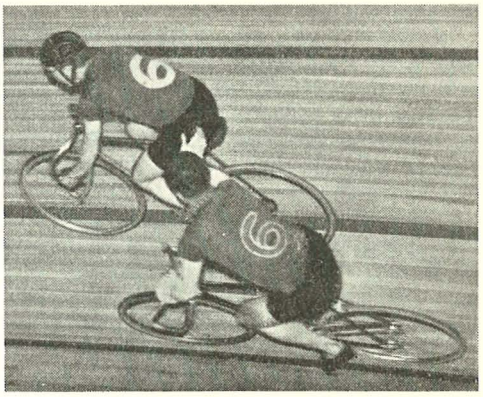
(Hockey), Aflevering betegner, at Bolden spilles af en Spiller til en Medspiller. Efter Afleveringens Længde og Situationen bruges forskellige →Slag; →drive kan bruges fra de længste til de korteste Afleveringer, medens →Skubbeslag og →Vippeslag bruges til de kortere og →lunge og →cut kun til de allerkorteste. Afleveringen er Grundlaget for den taktiske Opbygning af Sammenspillet og kræver stor Træning for at udføres præcist, direkte til Medspilleren eller frem i Aabninger i Modstandernes Forsvar, saaledes at Medspilleren kan naa Bolden ved at løbe til den. Det er en almindelig Fejl, at unge Spillere dribler for meget og afleverer for lidt. O.H.

Afleveringspræmie. Ved Konkurrencer om →evigt vandrende Præmier er undertiden i Propositionerne bestemt, at Vinderen ved næste Udskrivning af Konkurrencen faar en Afleveringspræmie (Erindringspræmie). En saadan faar Vinderen da, uanset om Hoved-Præmien ved denne Lejlighed forsvares, eller om den genvindes. K.J.C.

Aflysning, →Konkurrence, →Stævne.

Afløb (Ski), ved →Hopbakker den flade Strækning efter Underbakken; ender undertiden med en flad Modbakke, saa Løberens Fart hurtigere standses.

Den norske Norm for Hopløb siger om Løberens Stil under Afløbet: »Paa Afløbet indtages en oprejst ledig Stilling. Hvor Forholdene tillader det, bør Løberen stoppe med et Sving.« K.V.L.

Korrekt Afløsning.

Afløsning (Cykl.) forekommer i Parløb og amerikansk →Forfølgelsesløb. Princippet er, at den af Parrets to Ryttere, der har kørt sig træt, modtager Afløsning af sin friske Makker ved at køre op til ham og berøre ham. Ofte har denne Berøring Karakter af et Skub, der bringer den afløsende i Fart med det samme. Afløsning kan foregaa indefra og udefra, eftersom den, der skal afløses, ligger nederst eller øverst paa Banen i Forhold til Makkeren.

Reglerne for Afløsning er forskellige, dels eftersom det drejer sig om →Seksdagesløb eller almindelige →Parløb, dels efter forskellige Indstillinger hos Baner og Nationer. Paa visse Baner godkendes f. Eks. Afløsning »paa Sigt« eller »paa Højde«, hvorved forstaas, at Afløsningen godkendes, saafremt Parrets to Ryttere har været paa Højde med hinanden, selv om de ikke har kunnet komme til at røre hinanden.

Det specielt paa amerikanske Vinterbaner tilladte →»Slyngegreb« er forbudt paa de fleste europæiske Baner, væsentligst fordi det rummer en stor Risiko for Fald. J.B.

Afmagring (Med.), væsentligt Symptom ved en Række Sygdomme, især Tuberkulose. Betydeligere Afmagring, ud over den normale Afmagring, der følger af Træning, kræver derfor Opmærksomhed ved Kontrollen af trænende. Stærk Afmagring gør Individet mere modtagelig over for Sygdomme; derfor er Fremkaldelse af stærk Afmagring som

Afmelding

Led i Bestræbelser for at holde en Mand nede i en bestemt →Vægtklasse en uforsvarlig Handling, saa meget mere som de unge i Vækstperioden normalt skal tage paa i Vægt som Led i normal Udvikling. K.S.

Afmelding, →Stævne.

Afmærkning af Baner foretages efter de for den paagældende Idrætsgren fastsatte Reglementer, der er vedtaget af Idrætsgrenens Special-Forbund.

Græsbaner afmærkes med Kridtpulver opløst i Vand; i Handelen findes Kridtevogne til dette Brug.

Tennisbaner kan afmærkes som Græsbaner eller med tørt Kridtpulver, der drysses gennem en Form fremstillet af 2 skraatstillede Brædder, hvis aabne Bund har Liniens Bredde, desuden findes i Handelen Linier af Icopalpap malet med hvid Farve, de faststrammes med galvaniserede Søm.

Løbebaner paa en Athletikbane afmærkes med opløst Kridt ved Hjælp af en Vandkande eller en speciel Kridtemaskine; afmærkede Baner bruges i 100 m, 200 m, 400 m Løb, 110 m og 400 m Hækkeløb samt Stafetløb.

Indendørs Baner for Badminton, Haandbold og Tennis afmærkes med Oliefarve, men skal Gulvet ogsaa bruges til andet Formaal, kan Afmærkningen ske med Kridtpulver opløst i Vand tilsat Tapetklister, saadanne Linier holder under Spillet og kan let afvaskes. M.R.

(Kajak). Ifølge D.K.F.'s og de internationale Kaproningsregler skal Afmærkning af Kaproningsbaner ske ved →Afmærkningsbøjer. Start- og Opløbslinie skal være afmærket i begge Sider, og det er almindeligt ogsaa at afmærke Maallinien med Ordet »Maal« tydeligt synligt fra Banen.

D.K.F.'s →Kaproningsreglement kræver, at Vendepunkter paa Langdistancebaner »saa vidt muligt« skal være afmærkede med tre Bøjer, saa at Vendingen sker i tre Vinkler á ca. 120°. Bøjernes indbyrdes Afstand skal være ca. 20 m; sidste Bestemmelse er obligatorisk i Svenska Kanotförbundets Regler.

Udlægning af Mærkebøjer skal ske senest 3 Timer før Kaproningens Begyndelse. U.A.

(Ridn.) Ved Terrænspringning afmærkes Enderne af Forhindringerne med røde og hvide Flager, rød til højre, hvid til venstre; Vadesteder og Kravleskraaninger angives yderligere ved Krydsflag af tilsvarende Farver. Vejen, der skal følges, afmærkes med Ledeflag eller -mærker; disse angiver den udmaalte og som Regel den bedste Vej.

Ved Ridebanespringning afmærkes brede (ɔ: brede i Springretningen) Forhindringer med Flag i Hjørnerne for at gøre det muligt at afgøre, om en Hest ved at springe »over Hjørnet« undlader at passere Forhindringen i dens fulde Bredde.

Start- og Maallinie er ved Springning altid tydeligt afmærkede med Flag eller Flager.

Skoleridningsbanen afmærkes med Smuld eller lyst Sand for de indre Liniers Vedkommende, Yderkanten bedst med et ganske lavt Stakit. J.W.

Afmærkning af Bane (Ro.): Iflg. D.F.f.R.s Kaproningsreglement skal Banen afmærkes senest Dagen før en Kaproning. I Start- og Maallinie skal være anbragt en tydelig, paa lang Afstand synlig Stage eller Bøje med et rødt og hvidt Flag over hinanden umiddelbart paa hver Side af Banen, samt i Linie med disse, men udenfor Banen, et tredie Mærke. Banens Ydergrænser afmærkes saavidt muligt for hver 250 m — dog mindst for hver 500 m — med korresponderende, let kendelige Mærker (f. Eks. røde Gummiballoner). 500 m, 1000 m og 1500 m fra Start anbringes Skilte, paamalet Afstanden fra Start. I Maallinien anbringes et i Banens Retning synligt Skilt paamalet »Maal«. Er der Krumninger paa Banen, anbringes i disse og 100 m før dem, regnet fra Start, korresponderende, let kendelige Mærker for hver 50 m. A.L.

(Sejl) Afmærkning af Sejlløb og Grunde i de danske Hoved-Farvande sker ved Lys-, Klokke-, Fløjte- og Spirtønder samt Sømærker, hvis Form og Farve samt mulige Topbetegnelse angiver den Side af Farvandet, paa hvilken de ligger. Sømærker med Topbetegnelse kaldes *Vagere*.

Princippet for Afmærkningen er, at et Fartøj, som er for Indgaaende, ɔ: kommer fra Nordsøen og gaar til dansk Havn eller til Østersøen eller som fra Søen gaar ind i lukkede Fjorde eller Indløb, skal holde Styrbordsmærker: røde Spidstønder, eventuelt med rød Stage med 1, 2 eller 3 opadvendte Koste, om Styrbord og Bagbordsmærker: hvide Stumptønder, eventuelt med hvid Stage med 1, 2 eller 3 nedadvendte Koste, om Bagbord.

Midtfarvandspuller og Skillepunkter mellem to Farvande afmærkes med spidse rød- og hvidstribede Sømærker, eventuelt med rød- og hvidstribet Ballon paa rød- og hvidstribet Stage.

Smaafarvandene er afmærket paa tilsvarende Maade, dog har Bagbordsmærker oftest som Topbetegnelse Halmviske i Stedet for nedadvendte Koste, og Skillepunkter en rød- og hvidstribet Stage med 1 opadvendt Kost over 1 Halmvisk.

Vrag er afmærkede med grønne Lystønder med grønne Lysblink eller grønne Vagere med grønne Flag, opankrede mellem Vraget og Hovedtrafikken.

Sverige afmærker Farvandene med røde Sømærker paa Sejlløbenes Nord- og Østside,

sorte paa Syd- og Vestsiden; Tyskland har røde Styrbords- og sorte Bagbordsmærker. Begge Lande anvender Vagere med Topbetegnelse, der viser, om Vageren staar paa Nord-, Syd-, Øst- eller Vestsiden af en Grund.

Sømærkerne er afsat i Søkortene. O.A.

Litt.: »Den danske Lods«, Bind I.

(Svøm.). Ved Svømmestævner skal de enkelte *Baner* afmærkes med Banetove, hvorpaa der med ca. 1 m's Mellemrum er anbragt Flydere af Træ eller Kork, der holder Tovene flydende. Flyderne males rødbrune, saa de er lette at se for Svømmerne (hvid Farve bør aldrig bruges, da den ikke kan ses i Vandet af de svømmende). De enkelte Baner skal være 2-3 m brede. Afmærkning af *Maalet* skal, hvis det ikke er en af Banens Endevægge, foretages med en vel fastgjort Stang, der er let synlig for Svømmerne. Til *Vandpolokampe* afmærkes paa begge Langsider af Banen, →Maallinierne, →2 m- og →4 m-Linierne samt →Midterlinien, enten med Flag, Streger eller anden tydelig Betegnelse, synlig for saavel Spillerne som Dommeren. S.A.N.

Afmærkningsbøje (Kajak), Bøje, forankret saaledes, at den ikke kan drive mere end nogle faa m med Strømmen; skal bære gult Mærkeflag.

Afrivningsbrud (Med.). Ved stærke Anstrengelser kan der komme Brud af Knoglerne alene ved Muskeltræk. Det kan ikke alene dreje sig om Afrivning af smaa Knogledele i Tilslutning til Senetilhæftninger, men der kan ogsaa danne sig Afrivningsbrud af de store Rørknogler som Overarmsben eller Laarben i Tilslutning til Kast eller stærk Bevægelse. K.S.

Afsidning (Gymn.), Afspring fra Hest uden Pude. Fra Ridesæde med Hænderne støttet paa nærmest foranliggende Bom lænes den strakte Krop lidt bagud. Benene svinges nu hurtigt bagud, til Kroppen er i vandret Stilling over Hesten, med Vægten hvilende paa de strakte Arme. Foretages Afspringet til venstre, trykkes af med højre Haand, og samtidig gøres ¼ Vending til højre. Nedspringet slutter med Front mod Hesten med højre Haand støttende paa Hesten. V.R.

Afsikre (Skydn.), Bevægelse af Sikringens Greb, der flytter Sikringen fra »Sikker« til »Afsikring«, saa at →Aftrækkermekanismen, der under »Sikring« har været blokeret, bliver fri og tillader Aftræk. →Armégevær har altid, →frit Gevær sjældent, Sikring. E.S.-L.

Afskub (Ridn.), Bevægelse, Hesten foretager med Bagbenene, naar den ved Hjælp af disse skyder Kroppen frem under Bevægelsen. Hestens »Motor« sidder i Bagbenene, det gælder derfor om ved Dressuren af Hesten at forøge Afskubbet og faa dette til at virke ad en fjedrende Ryg frem igennem hele Hesten, hvorved Skuldervirksomheden bliver gjort friere og Nedfaldsstødene i Forbenene blødere, saa Hestens Bevægelser bliver mere glidende, Skridtene længere med bedre Takt. Kun en →udløst Hest kan optage Afskubbet gennem en fjedrende Ryg. J.W.

Litteratur: Rideinstruktion (Ridelære) for Rytteriet.

Afslagning (Sejl) (af »slaa af« ɔ: overføre Tegningen af Fartøjet fra lille Maalestok til fuld Størrelse), sker paa en større Gulvflade, Platform eller lign. En saadan Plan (Spanteloftet) findes altid paa alle større Værfter; paa Spanteloftet udføres Skabeloner (Modeller) til alle Fartøjets enkelte Dele til Brug for de respektive Værksteder. F.G.H.

Afspænde (Skydn.), udløse Slagmekanismen, saa at Slagfjederen afslappes; gøres, naar et Gevær stilles bort for en Tid.

Afspærring (Ridn.) af Konkurrencebaner foretages kun ved →Skoleridning og →Ridebanespringning, næsten aldrig i Terrænet; bestaar ofte kun af et udspændt Tov (de faste Baner er i Reglen indhegnet af lavt Rækværk); foretages dels af Sikkerhedsgrunde, dels for at Hest og Rytter ikke skal forstyrres af Publikum, men helt kan hellige sig Konkurrenceopgaven. Ved Væddeløb er, paa Grund af Hestenes betydelige Fart, Afspærring en Betryggelse saavel for Publikum som Rytterne. J.W.

Afspærring af Terræn (Skydn.) maa af sikkerhedsmæssige Grunde foretages i Forbindelse med Brugen af en Skydebane. I Justitsministeriets Bekendtgørelse om Indretning af Skydebaner af 1/2 1937 kræves bl. a. Afspærring af Terrænet ikke alene paa selve Skydebanen, men ogsaa af det til Siderne og bagved liggende Terræn, indenfor et rimeligt Omraade. Afspærringen kan ske ved Advarsler, gennem Bekendtgørelser, Opslag, Flag, Signaler m. v. E.S.-L.

Afstamning (Ridn.). Ved alle Anmeldelser af Heste til aabne Konkurrencer forlanges Hestens Afstamning opgivet: dens Fødeland, Faders og Moders Navne. For →Fuldblodshestens Vedkommende er Afstamningen let at efterspore, idet de fleste Fuldblodsheste Verden over er indregistrerede; er her i Landet formidlet af →Foreningen til den ædle Hesteavls Fremme og i Udlandet af tilsvarende Foreninger. Rene Frederiksborgheste og Oldenborgheste samt Traverheste registreres tilsvarende. — Til Forudbedømmelse af en Hests Præstationsevne som Ridehest spiller det en stor Rolle at kende Afstamningen, idet det som Hovedregel kan siges, at jo mere Islæt af Fuldblod des større Udholdenhed for langvarigt og hurtigt Arbejde. Den avlsmæssige Betydning af at

kende de optrædende Hestes Afstamning er indlysende, idet der igennem Afkommets Præstationer gives vigtige Holdepunkter fra de Evner og Anlæg, Forældrene nedarver. I Forstaaelse af den Betydning, det har, at Afstamningspapirer altid følger med en Ridehest, staar vi i væsentlig Grad tilbage for saavel Sverige som Tyskland. J.W.

Afstand (Fægtn.), (Oversættelse af fr. la distance, la mesure), Afstanden mellem 2 Modstandere før og under en Kamp; inddeles i 1) »stor Afstand« ɔ: at ingen af de 2 Fægtere kan naa hinanden med et almindeligt -→Udfald; 2) »almindelig Afstand«, hvor Fægterne kan naa hinanden med et almindeligt Udfald; 3) »kort Afstand«, hvor Fægterne kan naa hinanden uden Udfald. »Stor Afstand« skal indtages før en Kamps Begyndelse for at forhindre Overrumpling fra en af Fægternes Side. Det internationale -→Reglement fordrer, at de to Modstandere skal placeres med den forreste Fod 2 m fra -→Midtlinien af Kampplads, -→Pisten. Under Kampen skal der ved hver ny →en garde-Stilling indtages »stor Afstand«. E.O.

Afstandsbedømmelse, Evne til at bedømme en Afstand paa Øjemaal. Denne Evne spiller en overordentlig stor Rolle under Udøvelse af de fleste Idrætsgrene. Indenfor nogle Idrætsgrene f. Eks. Boksning og Fægtning udvikles Afstandsbedømmelsen automatisk ved Træning, saa Evnen bliver instinktiv.

Omtrent paa samme Maade sker Udviklingen af Evnen til at vurdere Afstanden i mange Arter fri Idræt og Boldspil, men her er Afstandene, der skal vurderes, noget større, hvorfor der her ofte bliver Tale om en Afstandsbedømmelse i Maal, selv om Tiden dertil er meget kort, og der maa tages Hensyn til ydre Forhold saasom Belysning, Terræn m. m. Ved Afstandsbedømmelse over endnu større Afstande vokser Vanskelighederne. Ved -→Orientering, →Terrænsport og -→Feltskydninger stilles store Krav til Evnen til at bedømme Afstande, og denne Evne maa derfor opøves og vedligeholdes, da den ved manglende Øvelse hurtigt tabes igen.

Den almindeligste Maade at opøve Afstandsbedømmelse er at vænne Øjet til at opfatte visse i Terrænet givne Afstande, og senere at bruge disse Grundafstande som Hjælpemiddel ved Afstandsbedømmelse. Som Hjælpeafstande kan f. Eks. Afstandene 200, 400, 600 og 1000 m benyttes.

En anden Maade er at lære at skønne Afstande ved Maalets Størrelse og Tydelighed.

Endnu en Maade er at dele Afstanden op i flere Afstande og saa danne sig et Skøn af disse og addere dem.

Meget vigtigt er det, at Metoden er øvet, saa den bruges uvilkaarligt, naar en ukendt Afstand skal bedømmes. Kniber det med at komme til et Resultat, kan man bedømme Afstanden ved at vurdere, hvor stor den størst kan være, og hvor lille den mindst kan være, lægge disse Afstande sammen og dividere dem med 2. Denne fundne Afstand vil ofte passe godt.

Nøjagtigheden i Afstandsbedømmelsen afhænger af Afstandens Størrelse og Øjets Højde over Jorden. Forskellige Forhold, Terrænets Former, Bevoksningen, Belysnings- og Vejrforhold, Dagstiden, Maalets Størrelse og Baggrund, har Indflydelse paa Bedømmelsen. Nogle bevirker, at Afstanden bedømmes for kort, andre for langt. Det vil derfor være rigtigt at kende disse Forholds Indflydelse og tage fornødent Hensyn dertil. Forhold, der bevirker for kort Bedømmelse, er jævne Terrænflader med faa Støttepunkter, bølgeformet Terræn med Sænkninger, der ikke kan overses, Vand og Sneflader, klar, gennemsigtig Luft, Solen bag Bedømmeren, stærkt Lys paa Maalet, lys Baggrund, store, skarpt fremtrædende Maal.

Forhold, der bevirker for lang Bedømmelse: Alléer, Snævringer, Gader, Hulveje, Skove, uklar, diset eller flimrende Luft, Solen foran Bedømmeren, Tusmørke, mørk Baggrund, ringe Forskel i Maalets og dets Baggrunds Farve, knælende eller liggende Stilling. E.S.-L.

I *Boksning* Evnen til gennem →Benarbejde at fastholde en saadan Afstand fra Modstanderen, at der er Mulighed for at score Point og samtidig undgaa at blive ramt. Opøves gennem Træning med Modstander, til →Boksebold eller -→Sandsæk. Chr.J.

(Fægtning) (Oversættelse af fr. la mesure), Afstandsbedømmelse er en af Fægtningens vigtigste Opgaver; bestaar i, at man er i Stand til, under en Kamps forskellige Facer, at bedømme sin egen eller Modstanderens Afstand, fra hvilken man kan ramme eller undgaa selv at blive ramt. En høj Fægter har flere Fordele, naar han kan holde en mindre høj Fægter paa lang Afstand, medens den mindre maa søge ind under sin Modstander paa kortere Afstand, for at kunne betjene sig af →Parader og →Riposter og haabe, at den høje Fægters Stød passerer (-→passé). Ved Hjælp af Skridt fremad eller tilbage søger man at tilpasse Afstanden fra Modstanderen, saa man kan ramme ham, enten med et Udfald eller med en Ripost, eller selv komme udenfor Modstanderens Rækkevidde. E.O.

(Or). God *Afstandsbedømmelse* er nødvendig for sikker Bevægelse i Terrænet. Ved Afstandsbedømmelse til de omgivende Terrængenstande og Jævnføring med Kortet fastslaar Orientereren sin Position. Bedøm-

melsesevnen er en Del af Terrænflairen og hos den erfarne Orienterer en automatisk Registrering af Synsindtrykkene af de forskellige Terrængenstande, særlig disses indbyrdes →Overlapning set fra hans øjeblikkelige →Stationspunkt. Hvor Afstandsbedømmelsen tjener til Fastslaaen af Bevægelseshastighed og -distance bruges →Skridttælling eller Kontrol ved Hjælp af et Ur.

Afstandsbedømmelse er en særskilt Opgave i Orienteringsvariationer som f. Eks. den svenske Fälttävlan, herhjemme brugt hovedsagelig i →Terrænsport og →Feltsport. Foregaar fra Stationspunkt, oftest aaben Bakketop. Kræver af Orientereren — uden Brug af Kort — en nøjagtig Angivelse af Afstandene til 3-5 i Terrænet udpegede Genstande: Skovbryn, Hus, Gaard eller lign. Disse udpeges ved et Sigte over to Søm, anbragt i en vandret Tværpind paa en Stok. En vedhæftet Seddel giver Beskrivelse af Maalet, f. Eks.: »Til højre for enligtstaaende, store Træer: rød Gaard med hvidt Fremspring og sort Tag«. Fejlpoints beregnes oftest efter % Fejlmeter; f. Eks.: I Virkeligheden 2400 m til Maalet, Løberen angiver 1800 m, d.v.s. 600 m Fejl = 25 %, eller 25 Fejlpoint. J.M.

Afstandstagning (Gymn.), Ordningsøvelse, hvorved den indbyrdes Afstand mellem Gymnasterne udmaales, saa den bliver ens. I *Flankeopstilling* fører alle, undtagen forreste Fløjmand, Armene frem til →Rækstilling, og Afstanden afpasses saaledes, at de lige kan naa Formandens Skuldre med Fingerspidserne. I *Frontopstilling* kan der gives saavel enkelt som dobbelt Armlængdes Afstand; i første Tilfælde fører alle i Rækken paa nær højre Fløjmand, højre Arm ud til →Favnstilling og indstiller sig saaledes, at Fingerspidserne lige kan naa at berøre højre Sidemands Skulder; i sidste Tilfælde føres paa tilsvarende Maade begge Arme ud til Favnstilling (Fløjmændene kun den indvendige Arm), og der rykkes saa langt ud fra højre (venstre) Fløj eller fra Midten, at kun Sidemændenes Fingerspidser berøres. I sluttet Frontopstilling skal den indbyrdes Afstand mellem Gymnasterne kun være en Haandsbredde, afpasses skønsmæssigt. N.I.

Afstræbet (Svæv.), kaldes et Svæveplan, naar Bæreplanerne er afstivet til Kroppen med Stræbere eller Stivere, som oftest Staalrør med strømlinieformet Tværsnit.

Afsving eller Afspring (Gymn.). Fra Redskaberne Hest, Ringe, Barre og Reck maa Gymnasten i direkte Fortsættelse af Øvelsen udføre et Afsving, som fører ham fri af Redskabet til Retstilling paa Gulvet.

Ved en harmonisk opbygget Øvelse bør Afsvinget tilpasses efter den forudgaaende Øvelses Sværhedsgrad og tillige føje sig smukt ind i denne, saaledes at Øvelse og Afsving kommer til at virke som et Hele.

Bensvingsafsving: →Enkelt Bensvingsafsving, →Ridesædeafsving (brystvendt og rygvendt). →Sidevendt Afsving. →Kredssvingsafsving. →Rundsvingsafsving (brystvendt og rygvendt). →Overspringsafsving.

Ringeafsving: →Støt- og strækhængende Nedspring. →Omsvingsnedspring.

Barreafsving: →Støthængende Nedspring. →Sidevendt Afsving. →Brystvendt Afsving. →Rygvendt Afsving. →Rundsvingsafsving (rygvendt). →Rideafsving. →Højdesvingsafsving. →Mølleafsving. →Overspring. (haandliggende og støthaandliggende). →Knæafsving. →Saltomortaleafsving. →Skruesving.

Reckafsving: →Strækhængende Nedspring. →Støthængende Nedspring. →Oversving (Overspring). →Undersving. →Knæafsving. →Fodafsving. →Sædeafsving. →Hæleafsving. →Omsvingsafsving (rygvendt). →Overslag. →Højdesvingsafsving. →Mellemsving. →Saltormotaleafsving. J.L.

Afsving (Ridn.), Bevægelse, Hesten foretager med Forbenene, idet den fra at støtte paa dem svinger dem opad og fremad. Afsving og →Afskub giver hver for sig Udtryk for det paagældende Benpars Andel i Bevægelsen; de energiske motoragtige Bagben, de mere passivt svingende Forben, hvilke sidste ingen Andel har i selve Fremadskydningen, men hvis Opgave er bærende og støttende. Springer en Hest eksempelvis over en bred Grøft, vil den kun klare Springet, hvis Bagbenene naar over og faar fat paa Grøftens Landingsside, saaledes at disse kan »skubbe af«; med Forbenene alene vil den ikke kunne trække sig op af Grøften. J.W.

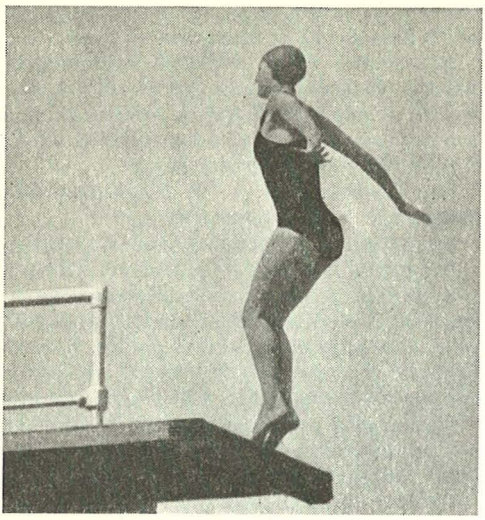
Litt.: Rideinstruktion (Ridelære) for Rytteriet.

Afsæt = Aftryk (Gymn.).

Afsæt (Ath.), afsluttende Fase paa Tilløbet i Højde-, Længde-, Tre- og Stangspring. I Længde- og Stangspring er det yderst vigtigt, at Afsættet bliver saa nøjagtigt som muligt, da disse Spring sker fra →Afsætsplanke. I Højde- og Stangspring, hvor der sættes af fra selve Springbanen, behøver Afsættet ikke at beregnes med Millimeters Nøjagtighed. I alle Spring skal man koncentrere sig om Afsættet, da hele Springets rigtige Gennemførelse er afhængig heraf. Umiddelbart før Springkonkurrencerne ses Deltagerne derfor optaget af at maale Tilløbet ud, saa dettes Afslutning nøjagtig rammer Afsætsstedet. J.B.B.

Afsæt (Ski) (norsk: Sats); vigtig Bevægelse i 1) →Skihop og 2) →Parallelkristiania.

1) I Skihop finder Afsættet Sted ved Afslutningen af →Tilløbet og fører over i →Svævet. Afsættet er det vigtigste Moment

Korrekt Afsæt i Spring.

i Skihoppet, idet det er bestemmende for Hoppets videre Forløb, Hoppets Længde, Løberens Stilling i Svævet og →Landingen. Der maa derfor lægges megen Vægt paa Træningen af Afsættet.

Den norske Hopnorm siger: »Afsættet sker i en sammenhængende Bevægelse. Den indledes ved, at Armene i roligt Tempo føres tilbage, saa de ligger langs Overkroppen. Derefter kommer en rask Strækning fremad opad med en samtidig Fremkastning af Armene. Denne Strækning skal være færdig i det Øjeblik, Fødderne passerer Hoppets Kant.«

2) I Parallelkristiania udføres Afsættet i →Svingets Indledning ved et Tryk mod Sneen med Inderskien. K.V.L.

Litteratur: Einar Bergsland: Norsk Skiløpning i Dag, (Oslo 1940).

(Svøm.), Føddernes Belastning af Vippen umiddelbart før →Opspringet og →Løftet. Ved Afsættet udføres en ikke for dyb Knæbøjning og Strækning samtidig med Armføringen ned-frem-op. Legemet skal forlade Vippen helt strakt, og Tæerne skal forlade Vippen sidst (strakte Vriste); iøvrigt skal Afsættet være roligt, selvbevidst og saa højt som muligt. Ved Afsættet er Benenes Træk til For- eller Rygsiden af stor Betydning for Springets Rotation og →Springkurvens Højde og Længde. Armenes og Benenes rytmiske Samarbejde spiller ogsaa en stor Rolle. Legemets Stilling bør under selve Afsættet være saa lodret som muligt. Paa fjedrende Vippe (1 og 3 m), *skal* Afsættet udføres med begge Ben samlede og samtidigt (*samlet Afsæt*). Paa fast Vippe (5 og 10 m) er desuden Afsæt paa eet Ben tilladt (*delt Afsæt*). Afsættet skal udføres længst ude ved Vippens Spids, og maa ikke være dobbelt, ɔ: det er ikke tilladt at foretage 2-3 Spring paa Vippens forreste Kant, før det endelige Afsæt (Overtrædelse heraf medfører, at Springet *skal* bedømmes med 0). S.W.

Afsætsbræt = Opspringsbræt.

Afsætsplanke (Ath.), Planke, hvorfra der sættes af i Længdespring med og uden Tilløb samt Trespring; skal være mindst 1,22 m lang, 20 cm bred, 10 cm tyk og hvidmalet; nedgraves i Jorden i Flugt med Jordoverfladen. I Længdespring med Tilløb skal Afstanden mellem Planken og den fjerneste Ende af Springgraven være mindst 9 m, i Trespring 16 m. J.B.B.

Afsætter (Cykl.), Medhjælper baade i Landevejs- og Banesporten, holder med højre Haand i Sadlen og med venstre Haand i Stelrammens øverste Dele ved Styret, bringer derved den deltagende Rytter klar til Start og sætter ham af ved Startsignalet. Normalt er han selv en aktiv Rytter, der under Iagttagelse af de reglementerede Krav til Afsætning hjælper en Sportskammerat. J.B.

Aftenbladets Pokalturnering (Haandbold), Haandbold-Cupturnering for Junior- og Ynglingehold, spilles siden 1934 een Gang aarlig om Pokaler udsatte af Aftenbladet. Initiativet til Turneringen blev taget af →Haandboldklubben Argos, som 1934-37 gennemførte Turneringen i Samarbejde med →Efterslægtens Boldklub, 1938-39 alene og 1941-42 sammen med →H. 37. Turneringen flyttedes i 1940-41 fra December til Marts, saa den ikke spilledes i 1940. Vindere er: Junior-Rækken: Argos 1934, Efterslægten 1935, Ajax 1936-37-41-42, H. 37 1938, Dalgas 1939. Ynglinge-Rækken: H. G. 1934-36-37, Efterslægten i 1935, Ajax 1938-41-42 og H. 37 1939. C.F.S.

Aftentermik (Svæv.), vertikal Bevægelse i labil Luft om Aftenen. Naar de nederste Luftlag om Aftenen afkøles, stabiliseres disse, hvorimod der i de heroverliggende Luftlag stadig kan herske Labilitet. Den svage Opvind, der kan afgives fra en Skov, der i Dagens Løb har opsamlet Varme, eller den Opvind, der kan fremkomme ved Terrænujævnheder, men som i sig selv ikke er stærke nok til at bære et Svæveplan, kan give Stødet til Aftentermiken, der tiltager i Hastighed opefter; der er maalt Stigehastigheder paa 6 m/Sek. op til 1000 m's Højde. H.F.

Aftryk (Gymn.), Tryk, som under Spring udøves mod Underlaget ved en kraftig Strækning af Benet (eller Benene, hvis der sættes af med begge Fødder) for at meddele Legemet saa megen Bevægelsesenergi, at den kan overvinde Tyngden og frembringe den tilstræbte Løftning af Legemet.

Aftryk kan tages enten med een Fod eller med begge Fødder samtidigt.

Aftryk med een Fod har 2 Former. Ved →Højdespring og →Skraaspring tages Aftrykket, idet Hælen sættes først i Gulvet, og der rulles over Fodsaalen til Fodballen. Ved →Kraftspring og →Araberspring tages Aftrykket paa Fodballen ligesom ved Aftryk med begge Fødder, da begge foregaar efter et →Forhop.

Aftryk med Hænderne bruges ved Øvelser i Redskabsgymnastikken, f. Eks. i Barre: →Hop, →Vendinger og →Saltomortaler, →Rideopspring, →Rideoversving og Afsving; i Reck: Afsving; i Bensving, ved Spring paa Hest og i alle Behændighedsøvelser, undtagen Luftspring. Hændernes Aftryk fra Redskabet er af stor Betydning for Højde og Retningsændring i Øvelserne. N.I.-J.L.

Aftrædning (Gymn.), Form for Drenges og Mænds Hilsen, bruges som en ensartet og ordnet Afslutning paa en Gymnastiklektion. Venstre Fod flyttes et kort Skridt skraat bagud, Kroppens og Hovedets ranke Rejsning bibeholdes, og Legemsvægten føres over paa den flyttede Fod, saa den forreste aflastes og kun berører Underlaget ganske let med Fodballen; idet den forreste Fod trækkes hen til den bageste, bøjes Hovedet og det øverste af Kroppen let forover (Bukstilling), hvorefter Hoved og Krop rejses, naar Hælene er samlede. Under Indøvelse paa Tælling kan Bukket og Flytningen af forreste Fod skilles ad; der bliver da fire Tempi. N.I.

Aftræk (Bue), Bevægelse, der udvirker at →Strengen glider af Fingrene, hvorved →Pilen afskydes.

Teknik: Aftrækket udføres, naar Bueskytten har spændt Buen, fundet sit →Sigte og staar urørlig. Aftrækket bestaar i, at de Fingre, der har trukket Strengen tilbage, rettes ud.

Ved →germansk Greb (3 Finger Greb), der bruges saavel i Danmark som i andre Lande, der driver Bueskydning som Idræt, kan Aftrækket udføres paa 3 Maader, nemlig som →aktivt Aftræk, der regnes for det bedste, →passivt Aftræk og →krybende Aftræk. P.N.

(Skydn.), Udløsning af →Slagmekanismen ved Hjælp af et Tryk paa Vaabnets Aftrækker med Aftræksfingeren (som Regel højre Haands Pegefinger), en meget betydningsfuld Del af al Præcisionsskydning. Aftræksfingerens Bevægelse skal foretages, uden at Skyttens andre Muskler bevæges. Enhver voldsom Aftræksbevægelse vil medføre, at Vaabnet bringes ud af roligt Leje, og Træfningen vil blive daarlig, uanset alle andre Betingelser for et godt Skud. E.S.-L.

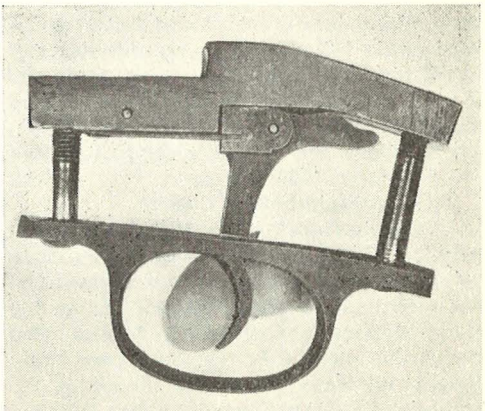
Aftrækker (Skydn.), Fingergreb paa Vaabnet, ved hvis Hjælp Skytten kan udløse →Slagmekanismen.

Aftrækkerblik (Laasestol) (Skydn.), Del af Vaabnet, der omslutter Laasedelene, og danner Bindeled mellem Laas og Skæfte. Benævnelsen bruges mest ved Vaaben af mere kompliceret Konstruktion (Maskingevær), svarer til Laasestolen i almindelige Rifler og Pistoler. E.S.-L.

Aftrækkerbøjle (Skydn.), Bøjle til Beskyttelse af Aftrækkeren paa Undersiden af Vaabnet. Paa nogle Vaaben er Aftrækkerbøjlen bevægelig, betjener Vaabnets Laas (Bøjlespænder) og kan samtidig danne Leje for højre Haands Fingre under Anslaget. E.S.-L.

Aftrækkermekanisme (Skydn.), Fællesbetegnelse for de Dele, der i et Skydevaaben tjener til 1) at fastholde →Slagmekanismen i spændt Tilstand og 2) til Frigørelse af den spændte Slagmekanisme.

Aftrækkermekanismen er som Regel sammenbygget i Aftrækkerbøjlen. Hoveddelene er Stangen, paa Oversiden forsynet med et Fremspring (»Næbbet«), der, naar Slagmekanismen er spændt, griber op i en »Ro« paa Hanen (Slagarmen), hvorved Hanen fastholdes med spændt Slagfjeder. Stangen trykkes op mod Hanens Underside af en Stangfjeder. Ved Hjælp af en Aftrækker med et Fingergreb kan Stangen drejes saaledes, at dens »Næb« slipper Hanens »Ro«, saa at Hanen under Pres af Slagfjederen slaar ned, Affyring. Forbindelsen mellem Aftrækker og Stang kan være direkte, og da med eller uden →Trykpunkt, eller indirekte (→Snelle). Ved direkte Aftræk drejes Stangen, samtidig med at Aftrækkeren bevæges. Ved Aftræk uden Trykpunkt fortsættes Bevægelsen uden Ændring i Modstanden, indtil Stangen slipper Hanens »Ro«; er der Trykpunkt, vil den første Del af Bevægelsen være let, idet Aftrækkeren drejer sig om eet Punkt, hvorefter en fortsat Drejning af Aftrækker og dermed Stang sker om et andet Punkt, saaledes at Ud-

Aftrækkermekanisme med Aftræksfinger.

vekslingen skifter, og denne fortsatte Drejning kræver en betydelig større Kraft. Aftrækket indstilles da, saa det andet Trykpunkt træder i Funktion, umiddelbart før Stangens Bevægelse lader dennes »Næb« slippe Hanens »Ro«, derved markeres tydeligt for Skytten Tidspunktet, naar Affyringen finder Sted. Indirekte virkende Aftræk (Snelle) kendetegnes ved, at der mellem Aftrækker og Stang er indskudt et Slaglegeme med Fjeder. Dette Slaglegemes Fjeder spændes ved et særligt Fingergreb og fastholdes spændt af Aftrækkeren; naar denne bevæges, frigøres Slaglegemet og slaar under Paavirkning af sin Fjeder op mod Stangen, der saaledes med et Slag drejes og giver Slagmekanismen fri. E.S.-L.

Aftræksvægt (Skydn.), Kraft, hvormed →Aftrækkeren skal paavirkes, for at Aftræk med spændt Slagmekanisme skal ske; maales paa Aftrækkeren paa det Sted, Aftræksfingeren normalt virker, og Kraftens Retning er parallelt med Vaabnets Længderetning. For →frit Gevær er ingen bestemt Størrelse af Aftræksvægten foreskrevet, men for reglementerede Armérifler er angivet en vis Minimumsvægt; for disse er Aftræksvægten som Regel 1,5-2,5 kg. Indenfor De danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger er en Aftræksvægt af 1,0 kg tilladt. E.S.-L.

Afvigelse (Bue); flytter Bueskytten, naar han staar i →Skydestilling, venstre Fod lidt frem (eller højre Fod tilbage), vil den efterfølgende →Pil faa en Afvigelse mod højre Side af →Skiven. Flyttes venstre Fod lidt tilbage (eller højre Fod frem), vil Pilen faa en Afvigelse mod venstre Side af Skiven. Man bør derfor ikke flytte Fødderne under Skydningen uden for bevidst at modvirke en Pils særlige Tilbøjeligheder til at gaa til Siden. P.N.

Afvigelse (Or.), det Antal Meter en Orienterer bevæger sig til Siden pr. 1000 m i Forhold til den planlagte Kurs; selv de moderne Kompasser indebærer Mulighed for at fejlindstille 1-2°. Hvis Løberen desuden sigter skævt, kan Afvigelsen nemt blive ca. 65 m til hver Side for Maalet. En meget omhyggelig →Kompasgang med →Spejlkompas muliggør dog at bringe Afvigelsen ned paa 3-10 m pr. 1500-2000 m. J.M

Litt.: Banläggarboken S. 46-47.

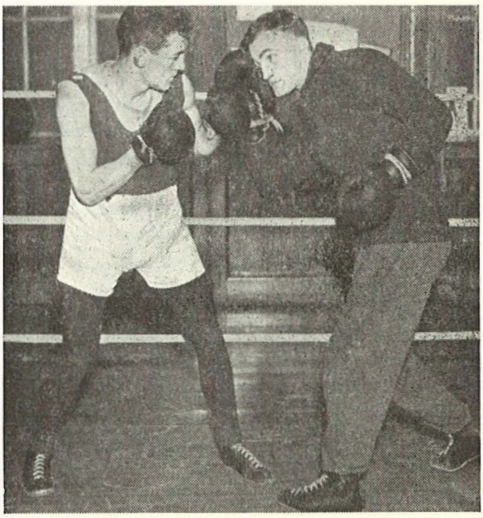
Afvigningsvinkel (eller Vibrationsvinkel) (Skydn.), Vinklen mellem Udgangsretningen og →Kærnelinien, idet Skuddet affyres. Under →Sigtningen gives Kærnelinien en bestemt Retning i Forhold til Maalet. Idet Projektilet efter Affyringen forlader Mundingen, vil Kærnelinien paa Grund af Vibrationer i →Piben have forandret Retning, i Afvigningsvinklen fra den oprindelige Retning. Afvigningsvinklen skyldes de Svingninger, Piben sættes i under Paavirkning af Krudtgassens Tryk, mens Projektilet presses gennem Løbet. Svingningerne er Tvær-, Længde- og Snoningssvingninger.

Afvigningsvinklen er forskellig for forskellige Vaabentyper og kan være positiv eller negativ. Indenfor en bestemt Vaabentype er den ikke konstant, men varierer for forskellige Vaaben og er ikke engang konstant for samme Vaaben. Variationer i Understøttelsen af Vaabnet vil saaledes ændre Afvigningsvinklen. E.S.-L.

Afvikling (Gymn.), aktiv Løftning af bageste Fods Hæl under Gang, indtil kun Taaspidsen berører Underlaget, hvorved Legemet løftes og føres fremad.

Afvæbning (Fægtn.). De fægtende skal afholde sig fra enhver Angrebsbevægelse, naar de har bemærket, at Modstanderen er ude af Stand til at forsvare sig paa Grund af en Hændelse, som væsentligt forandrer Kampens normale Gang eller Forudsætninger: Afvæbning, Brud af Vaaben, ufrivilligt Fald og lign. J.V.T.

Agerholm, Einar, (f. 1906), Politibetjent; boksede som Amatør for I.K.99 ca. 200 Kampe, tabte som Amatør i →Landskamp Nr. 28, og blev Nr. 2 i en Trekantturnering i Stockholm i 1929. Debut som Professional 17/10 1930 mod Svenskeren Freddy Lindström, der opgav i 3. Omgang. Agerholm boksede 14 Kampe som Professional i København og Sverige og vandt de fleste paa knock-out, før han 1933 rejste til Paris, hvor han vandt et Par Kampe paa knock-out, men tabte paa Point til Mulatten Ali Ben Said. Revanchekampen mod Ali Ben Said, som Agerholm stoppede i 2. Omgang 31/3 1933 i Idrætshuset (København), vakte det store Publikums

Einar Agerholm i Træning med sin sparring partner Carl Jensen.

Interesse for Agerholm. 8/9 1933 besejrede han i Forum Franskmanden Rene Raux, i senere Kampe den spanske Mester Martin Oroz, den belgiske Mester Adrien Anneet, den østrigske Mester Karl Blaho og flere andre Udlændinge, men tabte til Tyskeren Gustav Eder Kampen om Europamesterskabet i Weltervægt 11/1 1935 i anden Omgang, efter flere Gange at have været i Gulvet; forsøgte 6/9 1935 forgæves et come-back mod Belgieren Nestor Charlier, maatte opgive i 8. Omgang. Chr.J.

A.G.F., gængs Forkortelse for →Aarhus Gymnastikforening af 1880.

Agger, Harald, (f. 11/4 1889), Tandlæge, var 1908-12, som Medlem af K.F.F., en af Danmarks mest alsidige Atletikudøvere. Vandt 1908 Mesterskab i Højdespring med Tilløb 1,65 m og Diskoskast 35,25 m; 1909 Kuglestød 10,79 m, Stangspring 3,04 m og Diskoskast 35,59 m; 1911 Højdespring 1,71 m og Kuglestød sammenlagt 20,26 m; satte 1908 Rekord i Diskoskast med 34,80 m og 36,93 m samt 1909 i Kuglestød med 11,19 m. J.B.B.

Aggerholm, Einar, →**Agerholm.**

Agon (græsk: Kappestrid), almen Interesse hos Oldtidens Grækere for at dyrke ikke blot Idræt, men ogsaa Kunst som Konkurrence; indgik endog i religiøse Fester og omtales i Homers Digtning. V.G.

Agter (Sejl), maritimt Udtryk for, hvad der ligger bag ved een.

Agterdæk (Ro.), Sejldugs- eller Oilskindsdække, der lukker en Kaproningsbaads Agterskib vandtæt.

Agterefter (Sejl), gaa agterefter, Bevægelse mod Fartøjets bageste Del.

Agterhaler (Sejl), Bardun eller Tov, der viser agterefter fra Mast, Spryd, Davider og lign.

Agterlig (Sejl), bageste Kant (→Lig) paa et Sejl.

Agterrum (Ro.), agterste Del af Baaden, fra Agterskot til Agterstavn. I Langtursbaade forsynes Agterrummets Dæk med en Luge med Skydekappe og i selve Agterrummet lægges en →Dørk, saaledes at Agterrummet kan benyttes til Bagage. Agterrummet gøres saavidt muligt vandtæt, saaledes at det kan bevare sin Bæreevne, hvis Baaden fyldes med Vand. J.N.-H.

Agterskib (Sejl), bageste Del af et Fartøj.

Agterud (Sejl), Kommando eller Bevægelse tilsvarende Ordet agterefter, f. Eks.: se agterud eller gaa agterud.

Ahlberg, Bruno, (f. 1912), finsk Bokser; begyndte som »Arbejderbokser« og naaede Finalen i »Spartakiaden« i 1928, overgik 1930 til det finske Bokseforbund. Nr. 3 i Olympiaden 1932 i Weltervægt, finsk Mester i Weltervægt 1932, i Mellemvægt 1933 og 1936. Deltog mod Danmark i →Landskampe Nr. 46 og 49, tabte første Gang til Gerhard Petersen, vandt anden Gang. Har bokset adskillige Kampe som Amatør i Danmark. Professionel i 1937, vandt 8 Kampe i Sydafrika, boksede efter sin Hjemkomst uafgjort med Sten Suvio, tabte sin sidste Kamp 1/12 1937 paa Points (8. Omg.) til Hans Holdt i Idrætshuset i København. Chr.J.

Ahlefeldt Laurvig Bille, Gregers, Greve (f. 14/2 1905) Skovrider; var blandt de første, som drev Jagt med Bue og Pil i Danmark i moderne Tid, drog paa Safari til Østafrika 1937 og nedlagde adskillige Stykker Vildt med selvlavede Buer og Pile. Skrev herom »Impala« (1937); endvidere »Moderne Bueskydning og Buemageri« (1941). C.P.

Ahlgren, Anders, (f. 12/2 1888), svensk Konservesfabrikant, Bryder. 1907 Medlem af »Enighet«, Malmø. Svensk Mester 1909 i Mellemvægt, 1911 og 1918 i Sværvægt. Ved de olympiske Lege 1912 i Stockholm i Slutkamp med Finnen Bøhling i Letsværvægt; efter 11 Timer erklæredes Kampen uafgjort, og begge fik Sølvmedaille. 1913 Verdensmester i Sværvægt i Breslau. Trods sine 125 kg smidig og hurtig. Sejrede saa sent som 1935 i Bykampen København-Malmø. A.R.N.-E.C.

Ahlqvist, Severin (f. 15/9 1877), Elektropletarbejder, 1899 indmeldt i Athletklubben »Hermod«. Dansk Mester i Mellemvægtsbrydekamp 1901, 1902 og 1904, vandt 1904 i Wien i Letvægt Danmarks første Verdensmesterskab i Brydekamp, desuden mange andre internationale Sejre, mod Holland, Tyskland m. fl. A.R.N.-E.C.

Ahlstrøm, Oscar, Rygsvømmer, Medlem af den nu ophævede Aarhus Svømme Club, vandt 1925-30 det danske Mesterskab i 200 m Rygsvømning, og satte i 1927 dansk Rekord paa Distancen (3.02,0). Ahlstrøm var i 5-6 Aar fuldstændig dominerende i Rygsvømning og vandt et Par af sine Mesterskaber ved at svømme alene over Banen. Han svømmede udelukkende Rygsvømning med Overtag. O.J.

A.I.A., gængs Forkortelse for →Arbejdernes Idrætsklub Aarhus.

A.I.K., gængs Forkortelse for →Allmänna Idrottsklubben, Stockholm.

Ajax, →**Idrætsforeningen Ajax.**

Akademiska Roddföreningen, Stockholm, stiftet 1929 af Studenter ved Stockholms Højskoler; har vundet Nordisk Studenter-Mesterskab 1933 og 1939 og flere svenske Mesterskaber samt repræsenteret Sverige i Nordisk Ro-Landskamp; har haft tidligere professionel Verdensmester i Single-Sculler, Englænderen H. A. Barry (Nevø af →Ernest Barry) som Træner. A.L

Akademisk Bokse Club, stiftet 19/5 1933 ved Udskillelse fra →Akademisk Idrætsforening. Formænd: 1933-35 og fra 1940 LRS.

Akademisk Boldklub

H. Meincke, 1935-36 Dr. med. Ove Bøje, 1936-40 Sekretær Ove Krarup. Ca. 100 Medlemmer. Vandt ved Louis Hjorslev og Ove Krarup Studenterverdensmesterskaberne i Weltervægt og Letsværvægt i Paris 1937. A.L.

Akademisk Boldklub (A.B.), baneejende Idrætsforening i København, stiftedes April 1884 som Fredericia Studenters Cricket Club (F.S.C.) af Martin Pagh, Johs. Götsche, Johs. Høyrup og L. P. Heilmann. Efter Sammenslutning med Polyteknisk Boldklub 26/2 1889 antoges nuværende Navn.

Klubben dyrker Cricket, Fodbold (optaget 1889) og Tennis; dens Formaal er at skaffe den studerende Ungdom Adgang til at dyrke Boldsport som Amatører; oprindelig optoges som Medlemmer kun Studenter, senere tillige Gymnasieelever (paa Juniorhold) og Studerende ved højere Læreanstalter; som Lawn-Tennis Medlem eller passivt Medlem kan enhver optages, dog uden Stemmeret. Medlemstal ca. 1200 (1942).

Foreningen har haft følgende Formænd: Johs. Gøtsche (F.S.C.), M. Pagh (F.S.C. og A.B.), Holg. Forchhammer, Fr. Funch, Johs. Høyrup, Eyolf Mossin, Carl Andersen, Asmus Diemer, Knud Schäffer, Axel Schäffer, Emil Wanscher, Hans Møller, J. Parker, O. Thielsen og Edvin Hansen.

1903 fik Klubben egen Bane paa Tagensvej, maatte 1923 flytte herfra og har fra 1924 sammen med →Danmarks Højskole for Legemsøvelser tre Fodboldbaner, Tennisbaner og Klubhus i Nørre Allé.

Som Arvtager efter Fredericia Studenternes Kricketklub har Klubben haft store Traditioner at hævde paa Cricketspillets Omraade, har stedse været blandt de førende cricketspillende Klubber og vundet Københavnsmesterskabet i 1896, 1903-07, 1914-15, 1919-21, 1925-26, 1928, 1935, 1938-39, 1942 samt Pokalturneringen 1931, 1936-37, 1939-40.

Paa udvalgte Hold har A.B. altid været stærkt repræsenteret, og Klubben har paa Ture i Provinsen og paa anden Maade betydet meget for Bevarelsen af Crickettraditionerne i Danmark.

Af prominente Cricketspillere kan nævnes: Charles Buchwald, Henrik Andersen, J. R. Stavnsbjerg, Hagb. Vestergaard, Kai Ingbøll og fra de sidste Aar Otto Høyer, Carl Larsen, Carlo Ryhøj og L. Bronée. J.C.

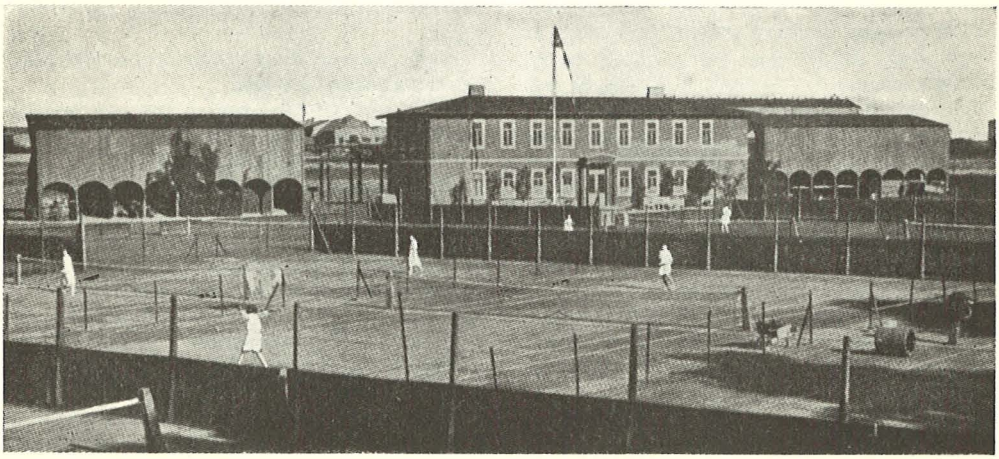
Fodbold: A.B. har siden Stiftelsen hørt til blandt de stærkeste Klubber og vundet Københavnsmesterskabet 10 Gange fra 1890 til 1921 samt Danmarksmesterskabet i 1919, 1921 og 1937. Spiller i Danmarksturneringens 3. Kreds.

Af Klubbens kendte Spillere kan nævnes Henrik Andersen (2 Landskampe), Harry Bendixen (16), Paul Berth (26), Harald Bohr (4), Niels Bohr, Charles Buchwald (7), Palle Christensen (8), Frigast Larsen (22) Eyolf Kleven (30), Svend V. Knudsen (8), Eigil Thielsen (18), Sam Thorsteinsson (7) og P. Toft Jensen (13). H.B.

Tennis: Adskillige fremstaaende danske Tennisspillere har været Medlemmer af A.B.; nævnes kan Einar Ulrich.

Litt.: Akademisk Boldklub gennem 50 Aar. 1889-1939. (1939).

Akademisk Fægteklub (A. F.) stiftet 9/10 1930 af Dr. Ivan Osiier. Formaal: at fremme Fægtekunsten henholdsvis Fægteidrætten i akademiske Kredse og blandt Studenterne. Klubben er Medlem af D. F. F. og D. S. I. Klubbens Formænd har været Dr. Ivan Osiier og stud. jur. Stig Juul 1930. Dr. I. Osiier 1931-37, fra 1937 Translatør Per Hartz. Klubben stiftedes som selvstændig Fægteklub efter at være udskilt fra →A. I., der siden 1915 havde varetaget Fægteidrættens Trivsel blandt Studenterne. 70-100 Medlemmer; Dr. Ivan Osiier Æresmedlem

Udsigt over Akademisk Boldklubs Baner.

(1931). »A. F.« har været en af de førende Klubber indenfor Fægteidrætten, af betydende Medlemmer nævnes Dr. Ivan Osiier, stud. med. Grete Olsen, stud. med. Ivan Ruben, stud. jur. Svend Aage Munch, Arkitekt Laurids Schrøder, cand. phil. Aya Pedersen og Fru Mitzi With. I DM for Hold har Klubben sejret gentagne Gange paa forskellige Vaaben; mest bemærkelsesværdigt var Hold-Sejrene i 1933, hvor samtlige DM (Fleuret-, Kaarde-Sabelhold og Fleurethold for Damer) vandtes af A.F.s Hold I.O.

Akademisk Idrætsforening, københavnsk Forening af Akademikere, der dyrker Athletik, Haandbold og Orientering, stiftet 4/2 1913 af LRS. Sv. Langkjær og Dr. H. P. Lund med det Formaal at give Studenter og Akademikere Adgang til at dyrke Idræt. Kun Studenter og Akademikere kan optages i Foreningen; den har (1942) 98 Medlemmer (alle aktive).

Foreningen har haft følgende Formænd: 1913-14 og 1915-16 Dr. H. P. Lund, 1914-15 LRS. Sv. Langkjær, 1916-17 og 1922-30 Dr. Ivan Osiier, 1917-19 Redaktør Kaj R. Dahl, 1919-22 Adjunkt A. B. Prip, 1930-33 Fuldm. H. E. Amming, 1933-36 Kai Kornerup, fra 1936 Dr. Ivar Aggerbeck.

Athletik. 1919-25 raadede Foreningen over en Række af Danmarks bedste Sprintere og hjemførte Stafetløbsmesterskabet i 4×100 m 1921, 1923 og 1925 samt i 4×400 m 1919, 1923 og 1925; tillige har Klubben vundet 27 individuelle Athletikmesterskaber. J.B.B.

(Boksn.). Akademisk Idrætsforening har i Boksning haft to Danmarksmestre: Arne Osiier i Weltervægt i 1919 og Edvard Bruun i Fjervægt 1929.

Haandbold optoges paa Foreningens Program i 1917. Foreningens Haandboldhold havde sin officielle Debut i Idrætsforeningens Old Boys Turnering 1923. A. I. vandt i 1932 Old Boys Pokalturnering. Fra A. I. har paa Landshold deltaget Erling Bøggild og Kaj Kornerup med hver 2 Kampe. C.F.S.

Akademisk Roklub, første danske Studenterroklub med Adgang for alle Akademikere; stiftet 30/5 1894 ved Sammenslutning af →Studentersamfundets og →Studenterforeningens Roklubber; havde Baadehus ved Langelinie, hvor den var Medejer af Langeliniebaadehuset. Formænd: Overretssagfører O. Lehmann 1894-96, Læge H. Køster 1897-1900, Overretssagfører H. Steinthal 1901-04, cand. theol. H. Federspiel 1905, Reservelæge Em. Saugman 1906-07, Læge H. P. Lund 1908, Ingeniør K. Ørum 1909, Overretssagfører I. Fræmohs 1910-11, Dr. med. K. Secher 1912-16 og Reservelæge M. Brun-Pedersen 1917.

Indstiftede 1901 sammen med →Norske Studenters Roklub →Nordisk Studentermatch. Anskaffede 1903 sin første Outrigger og har været blandt Banebryderne for Outriggerroningen i Danmark. Første danske Roklub, der startede i Finland (1905) og første Studenterroklub, der startede i Norge (1901) og Tyskland (1907).

Betydeligste Kaproningssejre: Øresundsløbet 1897 og 1902; DM i 4 Aarers Outrigger 1906 og Nordisk Studentermatch 1901-04 og 1906. Første Roklub, der gennemførte Langturen Sjælland rundt (1908). Klubben havde 1916 11 Baade og 130 aktive Medlemmer. 28/3 1917 sammensluttet med Polyteknisk Roklub til →Danske Studenters Roklub. Em.S.

Akademisk Skytteforening (A. S.) stiftet som en Skytteforening 4/4 1861 ved et almindeligt Studentermøde i Studenterforeningen, 9/5 1866 oprettedes Akademisk Skyttekorps, og 16/3 1868 optoges Gymnastik som en Gren af Foreningens Arbejde.

Foreningen bestod da af 3 Grene: Skydning, Korps og Gymnastik indtil 1937, da Korpset ved Lov blev ophævet. I Stedet oprettedes en Idrætsforening, der under Generalløjtnant E. With's Formandsskab udvikledes til en Afdeling for →Terrænsport. A. S. deltog i de første Aar i Gymnastikopvisninger, bl. a. i Lund, hvad der gav Stødet til, at →K. A. Knudsen i 1885 sendtes til Lund for at gennemgaa et Kursus hos →Norlander i den lingske Gymnastik. 1887 omtales for første Gang Konkurrencer med andre københavnske Foreninger (H. G.).

A. S. har ofte repræsenteret dansk Gymnastik i Udlandet, saaledes ved Verdensudstillingen i Paris 1889, Stockholm 1891, Idrætsfesten i Christiania 1895 og Olympiaden i London 1908.

1915 skænkede Frk. Barfred Petersen, Ejerinden af Sandbjerggaard, A. S. et Areal paa 17½ Td. Land i Nordsjælland, indesluttende Høje Sandbjergs Top.

I de senere Aar har A. S. deltaget i De Danske Skytte-Gymnastik- og Idrætsforeningers Stævner og i Dansk Gymnastik Forbunds Turneringer.

Akademisk Skytteforening er Medlem af →De danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger, ligestillet med en Amtsforening.

Af betydende Formænd fra de senere Aar kan nævnes L. A. Damm 1903-17, Grosserer Hans H. Styhr 1927-39, Generalløjtnant Erik With 1939-42 og fra 1942 Direktør i Østifternes Hypotekforening Martin Guldbrandsen. J.L.

Litt.: Akademisk Skytteforening. Jubilæumsskrifter 1861-1936.

Akkordslag (Gymn.), let uspændt Bevægelse i Armene under et hoppende Slag af Fingerspidserne mod Gulv, Ben, Skuldre eller Isse. *Formaal:* afspændende og opkvikkende Indskud i en Serie Bevægelser og Opøvelse af Rytmesikkerhed. E.T.

A-Klasse (Cykl.) omfatter i dansk Banesport en skønsmæssigt afgrænset Top af de bedste Ryttere. Paa →Ordrupbanen falder Begrebet A-Klasse næsten sammen med det fra 1940 bestaaende →»Nationalhold«.

I Landevejssporten er Afgrænsningen skarpere, idet den hviler paa Oprykningsregler efter Resultater. Landevejsamatørernes A-Klasse kører normalt kun Løb med samlet Start, og kun fra denne Klasse rekrutteres til betydende internationale Konkurrencer. J.B.

Aktiv Fægter, som aktiv Fægter regnes enhver, der har faaet mindst 6 Maaneders (Militære 4 Maaneders) Undervisning i Fægtning med mindst 2 Lektioner ugentlig, og som i det forløbne Aar har betalt i Kontingent og Honorar til Lærer eller Sal mindst 24 Kr. for mindst 6 Maaneder eller i samme Tidsrum har haft Adgang til at øve Fægtning ved en Statsinstitution. J.V.T.

Aktivt Aftræk (Bue) bruges ved →germansk Greb og betegner et Træk bagover af højre Albue, Underarm og Haand, som om det var Hensigten at trække →Strengen videre.

Dette →Aftræk regnes for det bedste, forudsat at Bueskytten ikke benytter en Bue, hvis →Vægt er for lille i Forhold til hans Fysik. Det er tillige det Aftræk, der bedst lader Strengen gaa uden Sidebevægelser, og i Virkeligheden uden at Buen bliver →spændt mere, end den allerede er. P.N.

Aktivt Medlem, Medlem af en Idrætsforening, i hvis almindelige Adgang til at tage Del i alle Sider af Foreningens Liv, der ikke er gjort Indskrænkninger.

Aktiv Sejler, →Aktivt Medlem.

Albany, W., engelsk Rotræner (tidligere Medlem af →London Rowing Club), virkede som Træner i →Københavns Roklub i 1912; faldt i Krigen paa Somme Fronten i 1916.

Albatross (Golf), Score paa et Hul tre Slag under Hullets →Standard Scratch Score.

Albrechtsen, Svend, (f. 27/2 1917) (A.B.), (Fodb.) →Landskampspiller Nr. 156.

Albuebeskytter (Fægtn.) tjener under Sabelfægtning til Beskyttelse mod Hug paa Albuen; maa være af haardt eller lakeret Læder, modsat →Sabelhandsken eller -manchetten. J.V.T.

Albuelæsion (Med.). Albueleddet er et yderst kompliceret Led dannet af tre Knogler: Overarm samt Albue- og Spolben. Ved en Række Idrætsgrene udsættes det for Overlast, der kan give sig Udtryk i kroniske Forandringer. Det gælder saaledes ved Brydning, naar Albuen stemmes mod Underlaget. Hyppigst findes Forandringer hos Kastere, idet Kastene kræver stærke Udslag af Leddet med deraf følgende Irritation af Ledrandene. Hos Vægtløftere fremkaldes Bruskforandringer paa Grund af Overbelastningen, saaledes at fortsatte Øvelser umuliggøres. K.S.

Albuestød (Gymn.), en særlig kraftig og hurtig Bagudføring af den ene eller begge Albuer i foldstaaende Stilling, hvorved Skulderpartiets Bevægelighed i Horisontplanet forøges, idet muligt for korte forreste Skuldermuskler spændes ud og forlænges. N.I.

Albuesving, →Armsving.

Albuminuri (Med.), Æggehvideudskillelse i Urinen, meget vigtigt Symptom ved Nyrebetændelse. Undersøgelse for Albuminuri hører derfor altid med ved enhver Undersøgelse af Idrætsmænd, idet man uden at ane det kan gaa med en Nyrelidelse, der vil udelukke fra Deltagelse i Legemsøvelser og maa tages under Behandling. Det vakte derfor betydelig Opsigt, da man fandt Albuminuri efter Anstrengelser hos sunde Soldater og efter Idrætsøvelser; det har nu vist sig, at denne Albuminuri ingen Rolle spiller for Sundheden og er ganske kortvarig, den beror muligvis paa for ringe Blodtilførsel til Nyrerne under Anstrengelser. Dernæst har man fundet Albuminuri i Tilslutning til kolde Bade, ja endog en Række Forandringer i Urinen svarende til en akut Nyrebetændelse; heller ikke denne Form for Albuminuri har nogen Betydning for Sundheden, saaledes som det viser sig hos Vinterbadere gennem mange Aar. Disse to sidstnævnte Former for Albuminuri har den praktiske Betydning, at man ikke skal stille til Undersøgelse efter en Anstrengelse (Træning) eller efter et koldt Bad, idet et positivt Fund da vil kræve en Kontrolundersøgelse. Hos unge med daarlig Muskulatur kan man finde Albuminuri i staaende, men ikke i liggende Stilling, (orthostatisk Albuminuri); den fremkommer ved, at Rygraden synker sammen og danner en stærk Krumning fortil, hvorved der dannes et Tryk paa venstre Nyrevene med Ophobning af Blod i denne Nyre. Denne Form for Albuminuri kræver idrætslig Optræning med det Formaal at faa dannet et ordentligt Muskelkorset til Afstivning af Rygraden. K.S.

Alcock, C. W., det engelske Fodbold Forbunds første honorære Sekretær 1863-95. Ved Energi og stor Dygtighed lykkedes det ham at opnaa et harmonisk Samarbejde med Storbritanniens andre Forbund, især det skotske, der i Begyndelsen var imod →F.A.s egenmægtige Optræden. Et praktisk Resultat af hans Anstrengelser var Dannelsen af →International Board 1882. N.M.

Alder. For den hensigtsmæssige Tilrettelæggelse af Legemsøvelser er Hensynet til Udøverens Alder (og Køn) af afgørende Betydning. Fra Fødselen til omkring 20 Aars

Alderen er Individet i stadig Vækst. Herved ændres Legemets Proportioner (→Menneskelegemet), saa at allerede de rent mekaniske Betingelser for Legemets Bevægelser vil være udpræget forskellige hos Børn og Voksne. Men ogsaa →Muskulaturen, →Nervesystemet og de indre Organer er under fortsat Udvikling i hele Barnealderen. Denne Udvikling foregaar i forskellige Perioder for de forskellige Organers Vedkommende, hvorfor den indbyrdes Tilpasning mellem Organernes Funktioner bliver højst usikker i hele Vækstalderen. I Pubertetsaarene er Muskulaturen under meget stærk Udvikling, samtidig foregaar Hjertets Vækst relativt langsomt, medens Lungernes Udvikling nogenlunde følger den almindelige Vækst af Legemet gennem hele Barnealderen. Det, der først og fremmest præger Barnet, er det ufærdige, og dette gør sig gældende saavel paa det sjælelige som paa det legemlige Omraade. Det er vanskeligt — i hvert Fald i faa Ord — at give almindelige Retningslinier for Tilrettelæggelsen af Barnets Legemsøvelser. Det er imidlertid paa alle Omraader almindeligt anerkendt, at Barnet saa vidt muligt maa skaanes for Overanstrengelser, der netop for den ikke udvoksede Organisme kan faa meget skæbnesvangre Følger. Derfor beskytter Samfundet gennem Lovgivningen sine unge indenfor alt Erhvervsarbejde, og af samme Grund maa der indenfor det idrætslige Arbejde fares med Lempe af Hensyn til Barnets saavel sjælelige som legemlige Udvikling. Paa den anden Side er Legemsøvelsernes store Muligheder som opdragende og udviklende Faktor lige saa anerkendte og bør udnyttes i fuldt Omfang. Hver Aldersperiode har sit Behov, og Legemsøvelserne har indenfor hver Aldersperiode sin bestemte Opgave. Det afgørende er derfor, at Legemsøvelserne tilrettelægges under Hensyn hertil. Barnets Idræt skal ikke være en Forskole for senere Aldersklassers Idræt; den har sin selvstændige Opgave, som ikke maa svigtes.

I Alderen indtil det 16. Aar bør Idrætten ikke have Karakter af egentlig Træning som Forberedelse til Konkurrence, og der maa lægges den allerstørste Vægt paa Alsidigheden i Udøvelsen. Eventuelle Konkurrencer bør væsentlig forme sig som Holdkonkurrencer og bør have et for Barnets legemlige og sjælelige Indstilling tilpas leglignende Præg. Børn bør aldrig konkurrere med Voksne. Indenfor de enkelte Idrætsgrenes Organisationer findes i Almindelighed Regler for de forskellige Aldersklassers Deltagelse i Konkurrencer (→Juniores, Seniores). I Bestræbelsen for at give Konkurrencen mellem de indenfor samme Aldersgruppe meget forskelligt udviklede Børn et mere retfærdigt Præg, inddeler man undertiden disse efter →»fysisk Alder«.

Fra det 16. til det 20. Aar maa der — selv om Træningen nu antager fastere Former — gaas forsigtigt frem. Der maa stadig lægges megen Vægt paa Alsidigheden, og endnu i denne Aldersklasse er Faren for Overanstrengelse meget nærliggende.

Undersøgelsen af en Række fysiologiske Funktioner synes at vise, at den største Ydeevne naas i Alderen mellem 20 og 30 Aar, og det samme Resultat vil man i det store og hele komme til ved Betragtning af de idrætslige Præstationer. I denne Periode taales den intensive Træning bedre end i nogen anden Periode, og her falder normalt Konkurrence-Idrætsmandens Kulmination.

Efter 40 Aars Alderen bør Træningen ikke drives saa intenst som i 20'erne. Næsten alle Funktioner, der er af Betydning for Udførelsen af strengt Muskelarbejde, viser fra 40 Aars Alderen nedsat Ydeevne. Men selv om Konkurrenceidrætten opgives, vil det meget vel være muligt at fortsætte med Motionsidræt tilpasset efter Organismens nedsatte Ydeevne og under nøje Opmærksomhed overfor optrædende Træthedssymptomer. I mange Tilfælde vil for Kvinders Vedkommende en passende Motion kunne bidrage til at formindske de Vanskeligheder, som Overgangsaarene (→Klimakteriet) kan foraarsage. E.H.

Litt.: Lindhard: Den specielle Gymnastikteori (1926). Jervell: Muskelarbejdets Fysiologi (Oslo 1940). Carl Schiøtz: Skolealderen (Oslo 1927).

(Ridn.). Hestens Alder regnes som Regel fra 1. Maj, Fuldblodshestes, Traveres og danske Militærhestes Alder dog fra 1. Januar. Hestens Gennemsnitslevetid kan formentlig sættes til 15-20 Aar. Som Regel har ædle Heste vist en længere Levetid end grove, for en Del beroende paa deres senere Udvikling og bedre Vævskvalitet.

Hestens Værdi saavel som dens Brug (→Dressur og Træning) staar i Forhold til dens Alder, og det er derfor af Betydning at kunne fastslaa Alderen, hvilket i første Række sker ved Tandbedømmelsen. Saa længe Dyret er ungt, kan man i værste Fald komme til at bedømme det ½—1 Aar forkert, men efter det 8. Aar er Aldersbedømmelsen i højere Grad en Skønssag; der hører Kendskab og Øvelse til Aldersbedømmelsen.

Støttepunkter for Bedømmelsen: Tændernes Antal, Tidspunktet for deres Frembrud og for Tandskiftet, det efterhaanden ændrede Udseende af Fortændernes Slidflader, Stilling og Længde og heraf følgende Ændringer i Tandrækkens Bredde og Buekrumning.

Hestens Mælketænder afløses af blivende,

Fortændernes Indertand skiftes ved 2½ Aars Alderen, Mellemtænderne ved 3½ Aars Alderen og Ydertænderne ved 4½ Aars Alderen. De blivende Fortænder vokser som Regel helt ud i Løbet af ½ Aar og begynder at slides. Forkanten træder først i Slid, da Bagkanten er lavere, sidstnævnte kommer først i Slid ca. 1 Aar efter, at Tanden er skiftet. Hesten er:

3 Aar: naar Indertanden er skiftet og forreste, ikke bageste Kant er traadt i Slid.

4 Aar: naar Indertanden er i Slid, Mellemtanden skiftet og i Slid med Forkanten.

5 Aar: naar Inder- og Mellemtænder er i Slid, Ydertanden skiftet og Forkanten i Slid, desuden Bønnen (Emailleindkrængningens Tværsnit) i Indertanden udfyldt sort (paa Fortænderne er Emaillelaget krænget som et Kræmmerhus ned i Tanden og delvis fyldt med Tand-Cement. Det strækker sig omtrent halvvejs ned i Tanden, oventil beliggende omtrent midt i Tanden, nedefter nærmende sig den bageste Flade)

6 Aar: naar Ydertandens bageste Kant er i Slid. Indertandens Bønne som Regel udfyldt hvid, Mellemtandens sort, begyndende Hage (Krog) paa Overmundens Ydertænder.

7 Aar: naar alle Fortænder er i fuldt Slid og tydelig Krogdannelse paa Overmundens Ydertænder. Ydertandens Bønne udfyldt sort, Indertandens Bagrand hvælvet bagtil.

Tegn paa fremskreden Alder er iøvrigt: svindende Muskulatur især langs Ryggen og paa Laarenes Inderside, graa Haar i Panden og andre Steder, fremtrædende Øjegruber (Fedtet svinder i dem), Rynker ved øverste Øjelaag, slappe Ører og Læber. Race og Individualitet m. m. giver iøvrigt vekslende Tidspunkter for Affældighedsprægets Fremkomst. J.W.

Litt.: Harald Goldschmidt: Vejledning i Bedømmelse af Hestens Ydre.

Aldersgrænse (Boksn.) for Deltagelse i offentlige Boksekampe findes ikke. Til de i 1942 afskaffede Begynderkampe forlangtes, at Deltagerne var fyldt 15 Aar, men til Deltagelse i DM kræves blot, at vedkommende Bokser har deltaget i Lokalunionernes i samme Sæson afholdte Mesterskaber, med mindre han kan fremlægge Lægeattest for, at Sygdom har forhindret hans Deltagelse. C.J.

Aldersgrænse (Ro.). Bortset fra de særlige Løb for Ungdomsroere maa ingen Roer eller Styrmand, der starter til Kaproning, være under 17 Aar. Startberettiget i de særlige Løb for ældre Roere (Old Boys) er enhver Roer, der paa Kaproningsdagen er fyldt 32 Aar, og som ikke samme Aar har startet eller starter i andre →aabne eller →internationale Løb end Løb for ældre Roere. K.J.C.

Aldersklasse (Ath.). Alle Athletikudøvere, der ikke er fyldt 18 Aar (Kalenderaar), skal inddeles i Klasser efter Dansk Athletik-Forbunds Beregningstabel (→fysisk Alders-Bevis). Gruppeinddelingen er:

Drenge: indtil 14 Aar fysisk Alder.
Ung-Juniores: 14-15,5 Aar fysisk Alder.
Juniores: 15,5-17,0 Aar fysisk Alder.
Ynglinge: over 17,0 Aar fysisk Alder.

Tilladelse til at starte i en anden Aldersklasse kan ikke gives. Ynglinge, der er saavel kronologisk som fysisk over 17 Aar, kan undtagelsesvis starte i Seniorkonkurrencer, naar de for Ynglingeklassen bestemte Løbedistancer ikke overskrides. Dog kan ingen ved samme Stævne starte baade som Yngling, Ungsenior eller Senior i individuelle Konkurrencer. J.B.B.

Aldersklasse (Ski). Ved →Danmarksmesterskaberne i Skiløb (saavel →Langrend som kombineret →Styrtløb og →Slalom) har Aldersgrænsen nedad været 18 Aar.

Ved Kredsmesterskaberne har Reglerne ikke været helt ens i de forskellige Kredse. I Langrend er Bestemmelsen for DM almindeligt fulgt og eventuelt haves desuden Juniorklasse fra 14-18 Aar. I Slalom har der f. Eks. i →Københavns Skikreds været afholdt Københavnsmesterskab uden Aldersgrænse og Juniormesterskab for Løbere under 16 Aar — Nyt Reglement er under Udarbejdelse. K.V.L.

Alderstal (Or.), bruges ved Handicapberegning og angiver iflg. DIF's Orienteringsreglement § 25 og Tillæg Nr. IV det Antal Aar, Løberen er fyldt over 34.

Alene over Banen (Ro.). D.F.f.R.s ældste Kapronings Reglementer bestemte, at Løb om tidligere udsatte, men ikke endelig vundne →Vandre- eller →Udfordringspræmier skulde finde Sted, selvom kun een Konkurrent var anmeldt. 1911 føjedes til denne Bestemmelse — idet Mesterskabsløb inddroges herunder — at →Regattakomitéen, hvis den fandt Anledning dertil, kunde fastsætte en Tid, indenfor hvilken et Løb skulde være roet, hvis Præmien skulde uddeles. Samtidig bestemtes, at hvis de til et Løb anmeldte Baade trak sig tilbage med Undtagelse af een, skulde denne have Præmien, efter at have roet Banen over (uden Betingelser).

I 1928 ændredes Bestemmelsen til, at hvis kun een Baad anmeldtes i saadanne Løb, fik denne Præmien, men kunde forlange at ro over Banen; hvilket sidste dog aldrig er blevet praktiseret, og det nugældende Reglements Bestemmelse; at den i Mesterskabsløb og Løb om Vandre- eller Udfordringspræmier alene anmeldte Baad betragtes som Vinder, og at Præmien, Medailler og Mesterskabstitler uddeles i Overensstemmelse hermed, dækker derfor den gængse Praksis gennem mange Aar. K.J.C.

(Sejl.). De internationale Kapsejladsregler giver et anmeldt Fartøj Ret til at gaa alene over Banen, men Præmiens Værdi kan da nedsættes. De danske Udskrivninger indeholder dog oftest en Bestemmelse om, at Fartøjer kan afvises, naar der ikke er Konkurrenter. O.A.

(Svømn.). Svømmeren eller Holdet svømmer uden Konkurrenter; forekommer sjældent, men kan dog f. Eks. ske ved Mesterskaber, hvor der kun er anmeldt en Deltager.

Alfredsson, Axel (f. 2/5 1902), Ekspedient, svensk Fodboldspiller, 1919-29 i →Hälsingborg Idrottsförening, fra 1929 i →A.I.K., Stockholm. Var med paa Sveriges Hold, der blev Nr. 3 ved de olympiske Lege i Paris 1924. Deltog i 31 Landskampe. Med sit ualmindelig kraftige, sikre og energiske Spil var han i sin Glansperiode en af de bedste højre Backs, Sverige har fostret. V.L.

Alkalisk Vaabenolie, Mineralolie, tilsat Sæber, f. Eks. Naftensæber eller lign. Sæbetilsætningen har til Formaal at neutralisere Virkningen af de Kvælstofilter, der udvikles ved Krudtets Forbrænding. Saadanne Vaabenolier, bl. a. →Ballistol, bruges specielt til Geværløb. E.S. - L.

Alkohol (Med.). For Idrætsmanden har Alkohols Virkning paa →Nervesystemet og →Muskulaturen størst Interesse. I mindre Doser virker Alkohol tilsyneladende stimulerende paa Centralnervesystemet, saaledes som det kendes fra det daglige Liv med forøget Livfuldhed, Selvbevidsthed, medens Evnen til kritisk Selvvurdering formindskes stærkt. Disse Symptomer skyldes Alkoholens lammende Virkning paa Selvbeherskelsen, Dømmekraften, Iagttagelsesevnen og Koncentrationsevnen. Psykotekniske Undersøgelser har vist, at selv svage Doser Alkohol (20-40 g) har tydeligt nedsættende Virkning paa forskellige Former for Hjernearbejde, selv om de ikke fremkalder de sædvanlige Symptomer paa Alkoholpaavirkethed (en Pilsner indeholder 12,5, en »Snaps« ca. 10 g Alkohol). Fejl ved Maskinskrivning kan fordobles. Forsøg paa Skydning har vist noget lignende. Muskelarbejdet paavirkes. Ved smaa Doser Alkohol kan der straks komme en Forøgelse af Arbejdsevnen, der afløses af en langvarig Nedsættelse. Begyndelsesvirkningen beror overvejende paa Nedsættelse af Træthedsfølelsen. Ved Idrætspræstationer kan moderat Alkoholdose saaledes begunstige en kortvarig, voldsom Muskelpræstation, der ikke kræver finere Tilpasning, medens længerevarende Muskelpræstationer skades. Da alle gode Idrætspræstationer er afhængige af fin Teknik, er Alkohol saaledes meget skadelig, selv i første Stadium af Virkningen. Alkohol er i det hele en Gift, der paavirker ogsaa andre Organer: Nyrer, Lever, Hjerte. Derfor bør enhver Nydelse af Alkohol under enhver Form — ogsaa som Øl — være forbudt i enhver Træningsperiode og i Tilslutning til Konkurrencer. K.S.

Allemannia (Hamburg). Ruder Club »Allemannia von 1866«, stiftet 7/2 1866, første tyske Roklub, der efter Verdenskrigen 1914-18 deltog i et dansk Stævne (Efteraarskaproningen København 1922). Har senere flere Gange gæstet Danmark, ligesom danske Roere, der har deltaget i →Alster-Regattaen, altid har været Klubbens Gæster under Opholdet. A.L.

All England Badminton Association, →**Badminton Association of England.**

All England Badminton Championship, Englands Mesterskaber i Badminton, afholdes hvert Aar i Marts i London; første Gang 1899, dog kun i Double, men 1900 optoges Single, og siden har Mesterskaberne omfattet alle fem Rækker: Herre- og Dame Single, Herre- og Dame Double samt Mixed Double.

Englandsmesterskaberne er aabne for udenlandske Spillere. En Sejr i »AllEngland« betragtes som et uofficielt Verdensmesterskab. 1939 vandt de danske Spillere →Tage Madsen Herre Single og →Ruth Dalsgård og →Tony Olsen Dame Double i denne Turnering. P.H.

All England Women Hockey Association (A. E. W. H. A.), Englands kvindelige Hockey Union, omfatter selve England og Kronkolonierne, men ikke Skotland, Irland og Wales (Grænserne er dog ikke skarpe). I angelsaksiske Lande er Dame- og Herrehockey skarpt adskilt saavel sportsligt som organisatorisk, og A. E. W. H. A. har intet Samarbejde med →The Hockey Association. A. E. W. H. A., der er førende i →International Federation of Women Hockey Associations (I. F. W. H. A.), til hvis indledende Møder den tog Initiativet 1924, tæller nu over 2000 Klubber. A. E. W. H. A. har flere Gange sendt Hold her til Landet, til Landskamp 1922 og Klubhold 1932, ligesom danske Damehold har gæstet England 1927 og 1933. A. E. W. H. A. deltog ogsaa med Landshold i I. F. W. H. A.s Konference i København 1933 og bistod Dansk Hockey Union med at faa →Hilda Burr hertil som Træner 1928 og 1929. O.H.

Allez! (Fægtn.), (fr. gaa paa, begynd). Kommando for Begyndelsen af en Kamp. I internationale Konkurrencer benyttes »Allez« efter Kommandoerne →»en garde« og »êtes vous prêts«. Paa Dansk bruges »Gaa paa« eller »Begynd« efter Kommandoerne »Dæk« og »Færdig«. Kun →Overdommeren kan give Kommandoerne. E.O.

Allinge-Sandvig Gymnastikforening (A.S.

G.), stiftet 15/9 1922 af Edmund Forslund (første Formand) m. fl. Dyrkede oprindelig kun Gymnastik, nu tillige Fodbold, Haandbold, Athletik og Badminton. Klubben købte egen Bane 1926. Oprindeligt Medlemstal ca. 30, nu (1942) ca. 500. Spillede sig op i B.B.U.s Mesterrække i Fodbold 1937. — Tidligere eksisterede i Allinge en Boldklub »Stjernen«, der deltog i B.B.U.s Fodboldturnering 1907-11; den opløstes under Verdenskrigen 1914-18. S.A.K.

Allison, George F. I flere Aar Direktør i →Arsenal, overtog i 1934 efter →Chapmans Død Posten som Klubbens Manager. Har forstaaet at holde den høje Standard, Klubben og Holdet havde naaet i Chapmans Dage. Ogsaa kendt som Speaker ved Transmission af Fodboldkampe. Dansk Fodbold har i ham altid haft en god og hjælpsom Ven. N.M.

Allmänna Boxningssälskapet (A. B. S.) stockholmsk Bokseklub til Varetagelse af svensk professionel Boksning, stiftet 1922, ophævet 1932. Klubben arrangerede omkring 70 »ABS Aftener« med den svenske Sværvægter Harry Persson som Trækplaster. Dens Stifter var Promotor Hjalmar Palmqvist, som ogsaa var medvirkende ved Indførelsen af Amatørboksning i Stockholm, Basis for dens Eksistens var, at offentlig professionel Boksning var forbudt. Chr.J.

Allmänna Idrottsklubben (A.I.K.), Stockholm (Fodb.), stiftet 15/2 1891, hovedsagelig med fri Idræt og Gymnastik paa sit Program. Først nogle Aar senere indførtes bl. a. Fodbold, som nu er Klubbens Hovedgren. Har oftere end nogen anden Klub repræsenteret svensk Fodbold internationalt set. Siden 1914 har A.I.K. prøvet Kræfter med Klubber fra 14 Nationer. I alt stillet 48 Spillere til Sveriges Landshold.

A.I.K. er med 100,000 Kr. i Forbindelse med →Svenska Fotbollsförbundet interesseret i Stockholms nye Fodboldstadion →Råsunda. V.L.

Allround (engelsk: alsidig), Idrætsmand, der behersker flere Idrætsgrene eller flere Felter indenfor samme Idrætsgren; i Tennis Udtryk for Spiller, der hverken er udpræget Netspiller eller udpræget Baggrundsspiller.

All round Type, Kajak, der mest muligt forener →Racer- og →Langturskajakkens særlige Egenskaber; den er en Del tungere roet end de moderne Racertyper, men ogsaa en Del mere sødygtig og kan rumme nogen Bagage. Disse Typer (→Spar-2 f. Eks.) er alle 5,20 m lange, ca. 52 cm brede, og har naturligvis ikke langt nær den →Vageevne, som maa kræves af et specielt Langtursfartøj. Den taaler en Del Sø, men egner sig ikke for aabent Farvand og bør kun bruges til kortere Ture eller Indvandsroning; da den har Racerkajakkens Hovedmaal, kan den bruges til baade Træning og Turroning. U.A.

Allsvenska Serien, Sveriges fornemste Fodboldturnering. Første Forsøg med Serien 1910 faldt uheldigt ud, og nuværende Seriesystem traadte i Funktion 1924-25. Det er senere forandret, og fra 1930 ophøjedes Allsvenska Serien til at gælde Sveriges Mesterskab. 12 Hold deltager i Turneringen, og de to daarligst placerede rykker efter Sæsonen automatisk ned, mens Vindere fra en lavere Division rykker op. H.B.

Almindelig Galop (Ridn.), i militær Terminologi kaldet Brugsgalop, rides i et Tempo af ca. 350 m i Minuttet, hvilket er et almindeligt Brugstempo ved Ridning i Galop ud ad Vejene og i Terræn. Ordet »Almindelig« i denne Forbindelse stammer fra Fédèration Equestre Internationales Reglement og er en Oversættelse af ordinaire. Hestens Holdning er friere end →kort Galop. J.W.

Litt.: D.R.-F.s Reglement og Rideinstruktion (Ridelære) for Rytteriet.

Almindelig Gymnastikteori sammenfatter en Række Videnskaber, som tilrettelagt med Legemsøvelsernes Maal og Midler for Øje tilsammen danner Grundlaget for den →specielle Gymnastikteori. De vigtigste Omraader er: Læren om Menneskelegemets Bygning (Anatomi) og om dets Funktion (Fysiologi), herunder navnlig Muskelfysiologi, fysiologisk Bevægelseslære og Arbejdsfysiologi. Endvidere Sjælelære (Psykologi) og Opdragelseslære (Pædagogik). E.H.

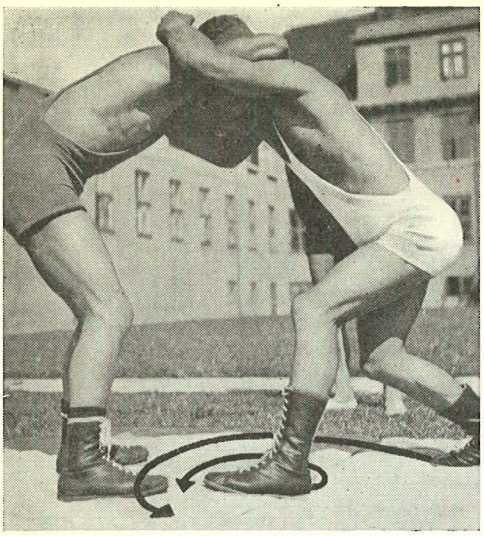
Litt.: J. Lindhard: Den almindelige (fysiologiske) Gymnastikteori. 1918-21.

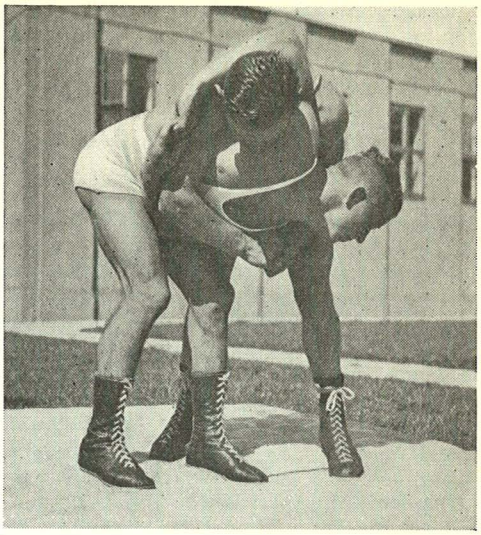
Almindelig Skridt (Ridn.), i militær Terminologi kaldet Brugsskridt, rides i et Tempo af ca. 105 m i Minuttet. Hesten skal gaa frigjort og livligt, men dog roligt. Rytteren bevarer let Føling med Hestens Mund; iøvrigt →Almindelig Galop. J.W.

Litt.: D.R.-F.s Reglement og Rideinstruktion (Ridelære) for Rytteriet.

Almindeligt Fodskifte (Brydn.) udføres saaledes: Man fører sin venstre Fod frem mod Modstanderens højre Fod, sænker sit venstre Knæ, vender paa venstre Taaballe ved at føre sin højre Fod frem foran og til venstre for sin venstre Fod. Kroppen følger med i Vendingen, men Ryggen maa ikke svejes. Man maa huske i Vendingen at dreje Hovedet bagud til venstre. — Fodskifterne er Grundlaget for de fleste staaende Greb; der skelnes mellem almindeligt og →omvendt Fodskifte. A.R.N. - E.C.

Almindelig Trav (Ridn.), i militært Terminologi kaldet Brugstrav, rides i et Tempo af ca. 220 m i Minuttet. Hesten bør gaa i en noget friere Holdning end i kort Trav; iøvrigt →Almindelig Galop. J.W.

Almindeligt Fodskifte. Pilene viser Føddernes Bevægelser under Vendingen.

Litt.: D.R.-F.s Reglement og Rideinstruktion (Ridelære) for Rytteriet.

Alpinisme, →**Bjergsport.**

Alpin Kombination (Ski), kombineret →Styrtløb og →Slalom, Konkurrenceform, fra 1931 brugt ved →F. I. S. Stævnerne (fra 1937 kaldet Verdensmesterskaberne).

Konkurrence i alpin Kombination blev først taget op af Skiclub of Great Britain, der om Vinteren havde sit Hovedkvarter i Mürren i Schweiz. Her afholdt Klubben, der hidtil havde brugt →nordisk Kombination til de britiske Mesterskaber, i 1921 Mesterskaberne i Styrtløb, og 1922 medtoges Slalom.

Disse Konkurrencer fik begejstret Tilslutning, og Schweizerne blev interesserede. 1924 afholdtes den første internationale Konkurrence i alpin Kombination i Mürren med stor Succes; samme Aar og Sted stiftedes Kandahar Ski Club med det Formaal, at virke for Udbredelsen af Styrtløb og Slalom.

Ved Samarbejde mellem Kanhadar Ski Club og Arlberg Ski Club arrangeredes 1928 det første Kandahar Løb i St. Anton; i denne Konkurrence i alpin Kombination deltog de bedste Skiløbere i disse Discipliner, og den regnes stadig ved Siden af Verdensmesterskaberne for den mest betydende Konkurrence i Styrtløb-Slalom.

Pioneren for de alpine Discipliner og den drivende Kraft i disse Arrangementer var Sekretær i Skiclub of Great Britain, Arnold Lunn, der ogsaa 1931, trods (især norsk) Modstand, gennemførte F.I.S.s Anerkendelse af disse Discipliner.

→Dansk Skiforbund optog fra 1939 de alpine Discipliner i sine Mesterskaber. 1939 afholdtes Mesterskaber i →kombineret Storslalom-Slalom paa →Fefor og 1940 i kombineret Styrtløb-Slalom paa →Tyin. K.V.L.

»**Alsia**«, Athletklub, Sønderborg, stiftet 6/5 1921, har siden ligget i Spidsen for de sønderjydske Klubber og haft Brydere og Vægtløftere paa Højde med Landets bedste.

Alster-Regatta (Ro), stor aarlig Kaproning paa Alsteren (Sø i Hamburg). Første tyske Rostævne, hvori danske Roere deltog (»Kvik« 1888). Danske Roere har deltaget i mange Alster-Regattaer. »Kvik«, Københavns Roklub, Aarhus Roklub og Aalborg Roklub har hjemført Sejre derfra. A.L.

A.L.T.S., gængs Forkortelse for →Aarhus Lawn-Tennis Selskab.

Aluminium, metallisk Grundstof af tinhvid Farve; fremstilles ad elektrolytisk Vej efter Heroults eller Halls Metode, som Raastof bruges især Bauxit. Bruges til →Beslag i Fartøjer, hvor det gælder om at spare Vægt, men har ringe Modstandsevne mod Søvandets Indvirkning (→Haardaluminium). W.W.

Alvikshallen, Stockholm, Sveriges til Dato (1942) største Tennishal; bruges ogsaa til anden indendørs Idræt, Koncerter og lign. Har en *Centre court,* med 2600 Tilskuerpladser (til Boksning og Koncert 3500). Haller er bygget 1936, ejes af et Aktieselskab, men rummer Klublokaler for Stockholms Allmänna Lawntennisklubb (S. A. L. K.), der har Aktiemajoriteten. Centrecourten indviedes Januar 1937 ved den første Finale om →Kings Cup mellem Sverige og Frankrig. De sidste Aars svensk-danske Landskampe er alle spillet i Alvikshallen. E.U.

Amager Cricket Club, stiftet 18/5 1925, har med vekslende Held deltaget i den københavnske Cricketturnering, først i II-Holdsrækken, fra 1930 ogsaa i I-Holdsrækken og Pokalturneringen. Klubben har af og til ret overraskende slaaet større københavnske Klubber. J.C.

Amager Helgoland, Badeanstalt paa Amager for Enden af Øresundsvej; aabnet 15/6 1910, havde da kun 16 Omklædningsrum paa hver Afdeling (Damer og Herrer); det nuværende Sportsbassin aabnet 1926; ejes siden 1/6 1936 af Gymnastik- og Svømmeforeningen »Hermes«. S.A.N.

Amagerkreds (Kajak), →Dansk Kajak-Forbunds ældste Kreds, omfatter (1942) 6 Klubber i Dragør, Kastrup og Sundby; stiftet 1923 som »Amagerforbundet«, af Klubberne »Pilen«, Dragør Kajakklub og Kastrup Kajak Klub i Opposition mod →Dansk Kano- og Kajak-Forbund, med hvis Indsats man paa Amager ikke var tilfreds. Løste en Række Opgaver, som Hovedorganisationen ikke havde løst (især Afholdelse af Mesterskaber). I Kajakforbundets Reorganisation 29/9 1925 under Navnet →Dansk Forening for Kajaksport havde Amagerforbundet en væsentlig Andel og opslugtes ca. 1927 helt af Hovedorganisationen; ved dennes Navneskifte til Dansk Kajak-Forbund (og Optagelse i Dansk Idræts-Forbund) blev Amagerforbundet dets Amager-Kreds, der har hævdet Amagerforbundets Traditioner og bl.a. gennemført mange store Kapronings-arrangementer, især →»Kastrup Fremme« Stævnet og →»Amager rundt«. U.A.

Amager rundt, Kajak-Stafetløb for 4 Mands Hold, roes hvert Aar i August; indstiftet 1935. Arrangør: Sundby Kajakklub. Rute: Sundby-Havnen-Slusedæmningen-Aflandshage-Dragør-Sundby. Vindere: 1935 og 1938 Sundby Kajakklub, 1936 og 1939 Skovshoved Kajak- og Kanoklub, 1937 Bryggens Kajakklub. U.A.

Amano, Tomikatsu (f. 1915), japansk Crawlsvømmer, satte 10/8 1938 i Tokio den fænomenale Verdensrekord i 1500 m Crawl (18.58,8); udslettede dermed Arne Borgs 11 Aar gamle Rekord (19.07,2, sat i Bologna 1927); satte desuden i samme Løb Verdensrekord i 1000 m (12.33,8). O.J.

Amateur Athletic Association (A.A.A.), Englands Atletik-Forbund, stiftet 1880 som en Fortsættelse af Amateur Athletic Club (stiftet 1866), har Hovedsæde i London; talte allerede 1885 154 Foreninger med 20,000 Medlemmer. Har siden 1880 arrangeret engelske Mesterskaber, som stadig er aabne for Deltagere fra alle Nationer, og de senere Aar tillige Mesterskaber kun for engelske Idrætsmænd. A.A.A.s Amatørregler blev Forbillede for de fleste internationale Idrætsforbunds Amatør- og Ordensregler. J.B.B.

Amateur Cup (Fodb.), indstiftet i Sæsonen 1893-94 af →Football Association, for at de engelske Amatører, der var blevet for svage i Konkurrencen med de professionelle Klubber om den *rigtige* Pokal (→F.A.Cup), kunde have deres egen Pokalturnering. N.M.

Amateur Football Alliance (1907-34: Amateur Football Association), stiftet i London 1907, som en Protest imod →Football Association, der efter Amatørernes Mening i for høj Grad varetog den professionelle Sports Interesser. Mange baade store og smaa Amatørklubber sluttede sig til A.F.A., som var en betydelig Rival til F.A. indtil 1914, da man forsonedes, saaledes at A.F.A. stadig varetog sine særlige Anliggender, men anerkendte F.A. som Landets nationale Hoved-Forbund; er repræsenteret i F.A.s internationale Udtagelseskomité og i den særlige Komité for Amatør Pokalturneringen. N.M.

Amateur Rowing Association (A.R.A.), ældste engelske Ro-Forbund, stiftet 1882, omfatter ca. 150 Roklubber; byggede paa det gamle eksklusive →Amatørbegreb, hvilket Forbundet først forlod 1938. A.L.

Amatør (af fr. amateur, af lat. amare, elske), Idrætsudøver, der dyrker Idræt alene af ideelle Bevæggrunde og uden under nogen Form at drage økonomisk Fordel deraf. Det idrætslige Amatørbegreb er opstaaet i England, hvor man oprindelig sondrede skarpt mellem Gentlemen, der alene dyrkede Idræt af ideelle Grunde, og professionals (indenfor Fodbold og Cricket kaldet players), der enten drev Idræt som Erhverv eller dog havde økonomisk Udbytte deraf, eller som gennem deres Erhvervsudøvelse som Arbejdere eller Haandværkere direkte fik legemlig Træning (Sondringen udtrykkes ofte som Modsætningen mellem Aandens og Haandens Arbejdere). Denne delvis socialt betonede Skillelinje blev i det store og hele forladt allerede i Slutningen af 19. Aarhundrede, men holdt sig dog, omend i mildnet Form længere indenfor enkelte Idrætsgrene, i Rosporten f. Eks. indtil 1938.

I 1890'erne vedtog →Amateur Athletic Association (A.A.A.) den Amatørdefinition, der har dannet Grundlaget for alle senere Bestemmelser paa dette Omraade: Amatør er den, der aldrig har konkurreret om Penge, deltaget i Konkurrencer sammen med professionals, undervist, trænet eller bistaaet ved Idrætsudøvelse for derigennem at tjene til sit Underhold.

Efterhaanden som de internationale Idrætsforbund opstod, indførte disse indbyrdes noget forskellige Amatørregler, der dog alle hviler paa de anførte Grundprincipper. Et gennemgaaende Træk i de internationale Amatørregler er det, at det tillades Amatører at modtage Erstatning for virkelig afholdte Udgifter til Rejse, Ophold og Forplejning i Forbindelse med Konkurrencer. Derimod har Spørgsmaalet om Ydelse af →Erstatning for tabt Arbejdsfortjeneste til Amatører voldt store Vanskeligheder og

endnu ikke fundet sin endelige internationalt anerkendte Løsning.

D.I.F. er en ren Amatørsammenslutning, hvilket er fremhævet stærkt i Forbundets Love. Ifølge disse betragtes den som Amatør, der i Henhold til Amatørreglementet for det internationale Idrætsforbund, hvorunder det paagældende Specialforbund hører, eller i Henhold til eventuelle af det danske Specialforbund vedtagne strengere Bestemmelser er Amatør. Er et Specialforbund ikke Medlem af et internationalt Idræts-Forbund, eller har dette ikke et fyldestgørende Amatørreglement, udarbejdes et saadant af det danske Specialforbund. Dette Reglement skal da godkendes af D.I.F.

Som Følge heraf findes der et Sæt Amatør- og Ordensregler for hvert Specialforbund, i Hovedtrækkene indeholdende de samme Bestemmelser, men dog med Afvigelser i forskellige Enkeltheder.

De fælles Hovedtræk i Amatør- og Ordensreglerne for D.I.F.s Specialforbund er:

Amatør er den, der udelukkende dyrker Idræt af ideelle Bevæggrunde. Amatørskabet fortabes af den, der:

1) mod Betaling eller anden økonomisk Fordel udøver Idræt.

2) under Idrætsudøvelse konkurrerer om Pengepræmier eller anden økonomisk Fordel.

Undtagelse: Indenfor D.M.I. og D.S.U.gælder denne Regel ikke for Konkurrencer udenfor Landet, i den Udstrækning de internationale Regler for vedkommende Idrætsgren tillader Undtagelse.

3) skaffer sig økonomisk Fordel af vundne Idrætspræmier (f. Eks. ved Salg, Pantsætning, Omsmeltning, Bytning, Udlejning eller Fremvisning mod Betaling).

4) modtager Betaling eller anden Begunstigelse for at træne. Herunder falder f. Eks. ogsaa Modtagelse af en Stilling som Funktionær i en Klub eller Union, hvis Lønnen staar i aabenbart Misforhold til det Arbejde, der udføres.

Indenfor Golf kan den, der har baaret Køller mod Betaling efter det fyldte 18. Aar, ikke deltage i Amatørkonkurrencer. Indenfor D.S. & L.F. gælder det, at en Svømmer ikke maa være Bademester; dog kan han, hvis han kun har været Livredder, generhverve sine Amatørrettigheder.

5) modtager større Godtgørelse for Udlæg til Rejser eller Forplejning end de faktisk afholdte Udgifter. Flere Forbund har fastsat Maksimumsbestemmelser for saadanne Godtgørelser pr. Rejsedag, og f. Eks. bestemt, for hvilke Vognklasser eller Pladser paa Dampskibe der maa ydes Erstatning.

6) deltager i Væddemaal vedrørende Idrætskampe, i hvilke han selv deltager, eller i hvis Ledelse han har Sæde.

Undtagelse: i Golfsporten har man ingen Regler fastsat om Væddemaal. Medlemmer af Svømmeorganisationer maa overhovedet ikke indgaa Væddemaal ved Svømmekonkurrencer.

7) deltager i Idrætskampe, hvor der er Totalisator.

Undtagelse: Gælder ikke for Løb for Amatørryttere eller for Officers- og Jagtheste-løb iflg. D.R.F.'s Reglement.

8) modtager Betaling for at deltage i Ledelse af eller Tilsyn med Konkurrencer eller Opvisninger.

Undtagelse: Gælder indenfor D.B.U. og D.L.T.F. ikke Dommere og Linjevogtere, indenfor D.H.F. ikke Dommere, indenfor D.R.F. ikke Skoleridningsdommere. Kan heller ikke antages at omfatte det af en Læge udøvede forskriftsmæssige Tilsyn, selv om dette kun er fastslaaet udtrykkeligt i D.F.f.R.'s Amatør- og Ordensreglement.

9) deltager i Ledelse af Idrætsorganisationer mod Betaling.

10) deltager mod bedre Vidende og uden at nedlægge Protest i Idrætskampe eller Opvisninger sammen med eller mod nogen, der ikke er Amatør eller af andre Grunde (Karantæne el. lign.) ikke har Adgang til at deltage.

Herfra kan der dog af Specialforbundene gives Dispensation i særlige Tilfælde, f. Eks. ved Konkurrencer i velgørende Øjemed.

Undtagelser: Reglen gælder ikke i Golf og indenfor D.B.U.

11) underviser i Idræt for Betaling.

Undtagelse: Gælder i Almindelighed ikke Lærere og Lærerinder i Stats- eller Kommuneskoler og dermed ligestillede Skoler samt Militæres Embedsgerning. Flere Forbund stiller som yderligere Betingelse, at den paagældende ikke modtager særlig Betaling for denne Undervisning udover sin almindelige Lønning. Et enkelt Forbund, D.G.F., har udstrakt Undtagelsesbestemmelsen til at gælde Undervisning af Juniores (Drenge og Piger). Nogle Forbund knytter til Undtagelsesstillingen den Betingelse, at den paagældende ikke ved at meddele Undervisning selv maa have Lejlighed til derved at dygtiggøre sig i den paagældende Idrætsgren.

Ifølge D.I.F.s Love kan et Specialforbund — hvis det ikke herved kommer i Strid med sit internationale Forbunds Bestemmelser — dog bestemme, at den, der her i Landet har gennemgaaet et af Staten oprettet eller af et Specialforbund godkendt Instruktør-Kursus i en Idrætsgren og opnaaet Afgangsbevis, kan give Undervisning i saadan Idræt indenfor D.I.F. for en Betaling, der

ikke overstiger et af D.I.F.s Forretningsudvalg fastsat Beløb (højst 100 Kr, maanedlig), uden at miste sit Amatørskab. Dog kan den paagældende ikke deltage i Konkurrencer, der er →aabne, eller ved hvilke der tages Entré, i en Idrætsgren, indenfor hvilken han maa antages gennem sin Undervisning at have erhvervet særlig Dygtighed.

12) modtager Betaling eller andre Fordele for at tillade andre at udnytte hans idrætslige Anseelse i Reklameøjemed (. Eks. ved at medvirke i Films eller signere Avis- eller Tidsskriftartikler, han ikke selv har skrevet, udstede Anbefalinger af Varer el. lign.).

Den, der er professionel i een Idrætsgren, betragtes i Reglen som professionel ogsaa i alle andre Idrætsgrene indenfor D.I.F.

Ifølge D.I.F.s Love er det tilladt at modtage →Erstatning for tabt Arbejdsfortjeneste, men aldrig med større Beløb end det faktisk tabte eller til Vikar udbetalte. Der maa ikke udredes en saadan Erstatning for mere end 3 Uger i et enkelt Aar. Indberetning om udbetalte Erstatninger skal ske til D.I.F. Vedkommende Specialforbund fastsætter, hvilke Konkurrencer eller Fremvisninger der falder ind under denne Regel, men det er ikke alle Specialforbund (f. Eks. ikke D.F.f.R., D.L.T.F. og D.S. & L.F.), der tillader denne Regel anvendt. Den, der modtager saadan Erstatning, afskærer sig fra Deltagelse i Olympiske Lege. Ifølge den internationale olympiske Komités Reglement kan ingen, der har modtaget Erstatning for tabt Arbejdsfortjeneste, deltage i Legene. De olympiske Leges Amatørbestemmelser er dannet med A.A.A.s Amatørdefinition (se ovenfor) som Forbillede og følger i Hovedsagen denne. Dog er der 1938 gjort den Undtagelse, at der i Undtagelsestilfælde og efter Undersøgelse i hvert enkelt Tilfælde kan tilstaas Deltagere i Olympiske Lege Erstatning for tabt Arbejdsfortjeneste, hvis de er deres Families eller Forældres eneste Forsørgere.

Generhvervelse af Amatørrettigheder kan indenfor de fleste Forbund finde Sted, undertiden dog kun saaledes, at den paagældende herefter kun kan deltage i nationale Konkurrencer, men ikke f. Eks. paa Landshold. I Reglen tildeles Amatørrettighederne ikke paany, før der er gaaet en vis Tid (1 à 2 Aar), siden professionel Udøvelse af Idræt har fundet Sted.

Som Bevis for, at en Idrætsudøver anerkendes som Amatør, udsteder de fleste Specialforbund et Amatørbevis (→Licens), der da skal forevises ved den paagældendes Anmeldelse til Konkurrencer.

Ved Deltagelse i internationale Konkurrencer regnes en Deltager for Amatør, naar han opfylder sit internationale Forbunds Bestemmelser eller sit Hjemlands strengere Amatørbestemelser.

Svenska Gymnastik- och Idrottsföreningarnas Riksförbund har i Foraaret 1942 udsendt til sine Specialforbund en Resolution, hvis vigtigste Punkter er:

1) Indførelse af ensartede Regler for Erstatning til Idrætsmænd for de i Forbindelse med Konkurrencedeltagelse paaløbende Omkostninger, 2) Gennemførelse af et Paabud om at enhver Overtrædelse af Amatørbestemmelserne ubønhørligt skal paatales og medføre Straf for saavel Organisationer som Ledere og Deltagere; 3) Indførelse af en Regel om, at Forseelser mod Amatørbestemmelserne under formildende Omstændigheder bør kunne straffes med Diskvalifikation for en vis Tid, og 4) Gennemførelse af et Paabud til Organisationerne om at paase, at Præmiers Størrelse og Værdi holdes indenfor rimelige Grænser. V.H. - A.L.

Litt.: Dansk Idræts-Forbunds Amatørpjece (1939).

(Cykl.). For Cyklesporten, der ikke hører under D.I.F., men autoriserer sine Bane- og Landevejsryttere, Amatører og Professionals, ved →License, udstedt af →»Dansk Bicycle Club«s →Licenskomité, gælder de samme Grundregler for Amatørisme som for al anden dansk Idræt.

I Præmieringen af Amatører adskiller Cyklesporten sig dog fra andre Sportsgrene ved, at der er aabnet alle Amatørbaneryttere, og for enkelte særlig store Landevejsløbs Vedkommende ogsaa Amatørlandevejsryttere af →A-Klassen, Adgang til at opspare indkørte Præmier paa Konto hos den sportslige Arrangør og senere paa Præmiechecks at trække paa denne Konto til Indkøb af Præmier efter eget Ønske, for saa vidt »Dansk Bicycle Club«s Bestyrelse ved sin sportslige Ledelse godkender det ønskede Indkøb som faldende indenfor Amatørismens Rammer (→Præmiecheck). J.B.

Amatørbevis, →Licens.

Amatørboksning, →Boksning.

Amatørdommer i Boksning skal være Medlem af en Forening under D.A.B.U., være fyldt 20 Aar, og for at opnaa Autorisation (Certifikat) have prøvedømt ved mindst 3 af D.A.B.U. eller en Lokalunion udpegede Stævner, samt gennemgaa en teoretisk Prøve i D.A.B.U.s Love og Reglementer. D.A.B.U.s Forretningsudvalg kan dog selv foretage Autorisation, men skal da give Lokalunionerne Meddelelse herom. En Dommer, der viser sig uskikket til sit Hverv, kan fratages sit Dommercertifikat for kortere eller længere Tid. Certifikater har kun Gyldighed en Sæson ad Gangen. Amatørdommere kan af D.A.B.U. meddeles Tilladelse til at fungere ved professionelle Stævner. C.J.

Amatørlicens, →**Licens.**

Amatørlicense, →**License.**

Amatør- og Gentlemanlicens, →**Licens.**

Amatør- og Ordensbestemmelser, →**Amatør,** →**Love,** →**Reglementer.**

Amatør- og Ordens Udvalg, idrætslig Domstol; kan tillige fungere som Voldgiftsret. D.I.F., der ifølge Lovene er en udpræget Amatørsammenslutning, har sit særlige Amatør- og Ordens-Udvalg, men desuden kan og bør ethvert Specialforbund nedsætte et saadant Udvalg. Medens D.I.F.s Amatør- og Ordens-Udvalg kan behandle Sager vedrørende enhver Idrætsgren, kan Specialforbundenes Amatør- og Ordens-Udvalg kun behandle Sager vedrørende deres respektive Idrætsgrene, og Bestemmelse om Udelukkelse fra alle Organisationer under D.I.F. kan kun træffes af det førstnævnte Udvalg. Der er Adgang til at indanke Kendelser fra et Specialforbunds Amatør- og Ordens-Udvalg til D.I.F.s Amatør- og Ordens-Udvalg, uanset om Specialforbundets Bestemmelser udtrykkelig hjemler dette, hvilket iøvrigt ofte er Tilfældet.

I. D.I.F.s Amatør- og Ordens Udvalg. Bestaar af 5 Medlemmer. I den enkelte Sags Behandling deltager yderligere et raadgivende Medlem, valgt af det Specialforbund, gennem hvilket Sagen er indbragt, dog ikke hvis Specialforbundet selv er Part i Sagen. Udvalgets Medlemmer kan ikke samtidig være Medlemmer af et Specialforbunds Amatør- eller Ordens-Udvalg. Udvalgets Opgave er, *at* afgøre alle Sager om Anvendelsen af Amatør-, Ordens- og Udelukkelsesbestemmelser, om Overtrædelser af Reglementer og lign. eller om usportslig eller usømmelig Adfærd, *at* afgøre alle Sager, i hvilke en Dommerkendelse indankes for Udvalget, og *at* fungere som Voldgiftsret i Stridigheder mellem Organisationer eller Personer under D.I.F., naar de stridende Parter er enige om at begære saadan Afgørelse og Udvalget finder at burde paatage sig Afgørelsen. Udvalget kan indhente alle fornødne Oplysninger, og saavel Forbund som Foreninger og enkelte Medlemmer er pligtige at besvare dets Forespørgsler. Sagernes Behandling foregaar som Hovedregel skriftlig, men hver af Parterne kan forlange, at der gives Parterne Lejlighed til overfor Udvalget mundtlig at fremsætte og begrunde deres Paastande, ligesom Udvalget selv kan beslutte mundtlig Forhandling af en Sag. I Praksis finder der i de allerfleste vigtigere Sager mundtlig Forhandling Sted, i Overensstemmelse med moderne Retspleje. Udvalget kan tildele Organisationer eller Personer under D.I.F. Advarsler eller Irettesættelser eller træffe Bestemmelse om deres (midlertidige eller endelige) Udelukkelse fra enkelte eller alle Konkurrencer eller Organisationer under D.I.F. Udvalget kan ogsaa, naar en Sag er rejst, træffe midlertidig Bestemmelse om Udelukkelse, indtil endelig Afgørelse af Sagen er truffet. Udvalget kan, naar Andragende herom indgives, og det finder Anledning dertil, paany hæve de besluttede Udelukkelser. Udvalgets Kendelser kan inden 3 Uger fra Bekendtgørelsen indankes for D.I.F.s Bestyrelse, som dog kun kan forandre Kendelsen, naar mindst Halvdelen af Bestyrelsens Medlemmer er tilstede, og mindst ⅔ af de afgivne Stemmer er for Forandring. I Praksis er saadan Indankning for D.I.F.s Bestyrelse yderst sjælden. Har Udvalget fungeret som Voldgift, kan dets Afgørelser ikke appelleres. Der er intet fastsat om, hvem der kan indbringe Sager for Udvalget. Enhver Organisation eller Enkeltperson indenfor D.I.F. maa kunne indbringe Spørgsmaal for Udvalget, hvorimod Udvalget, hvis Opgave kun er dømmende, ikke selv kan rejse en Sag. Som Regel skal Sager, der vedrører en bestemt Idrætsgren, først indbringes til Afgørelse ved det paagældende Specialforbunds Amatør- og Ordensudvalg (se iøvrigt nedenfor).

II. Specialforbundenes Amatør- og Ordensudvalg. Forbundene falder paa dette Omraade i to Grupper: 1) Forbund, hvis Bestyrelse tillige fungerer som Amatør- og Ordens-Udvalg (D.B.F., D.B.U., D.F.F., D.G.U., D.H.U., D.L.T.F.,D.M.I. og D. Skytte U.) og 2) Forbund, der har særlige Amatør- og Ordens-Udvalg (D.A.F., D.A.U., D.A.B.U., D.B. S.F., D.G.F., D.H.F., D.K.F., D.R.F., D.F.f.R., D.Ski F., D.Skøjte-Union og D.S. & L.F.). Vinteridrætsforeningen har ikke noget Amatør- og Ordensudvalg, men eventuelle Sager forelægges direkte for D.I.F.s Amatør- og Ordens-Udvalg. Udvalgenes Kendelser kan paaankes til D.I.F.s Amatør- og Ordensudvalg enten direkte eller efter at have været indanket for Special-Forbundets Generalforsamling (Repræsentantskabsmøde). Indenfor Golfsporten er →The Rules of Golf Comitee of St. Andrews højeste Instans i Stridigheder om Tvivlsspørgsmaal, der opstaar under Konkurrencer.

Den rigtigste og mest hensigtsmæssige Ordning er utvivlsomt den, at Specialforbundet har et særligt Amatør- og Ordensudvalg, hvis Afgørelser direkte kan indankes for D.I.F.s Amatør- og Ordensudvalg.

Forbund med særligt Amatør- og Ordensudvalg har i Reglen foreskrevet, at Udvalgets Medlemmer ikke tillige kan være Medlemmer af Bestyrelser eller andre Foreningsorganer indenfor Forbundet.

Bestemmelserne indenfor de enkelte Forbund er iøvrigt højst forskellige — i mange

Tilfælde ufuldstændige — men der findes dog visse gennemgaaende Fællestræk.

Udvalgenes Opgave er at afgøre Spørgsmaal om Amatør- og Udelukkelsesbestemmelser indenfor de enkelte Idrætsgrene, saaledes at der for det enkelte Udvalg kan:

1) forelægges Spørgsmaal om Overtrædelser af de indenfor Specialforbundet gældende Love og Reglementer;

2) indankes Kendelser, der er afsagt af Dommere eller andre Officials og ikke ifølge de gældende Bestemmelser er →inappellable;

3) forelægges Stridigheder mellem et Specialforbunds Hovedledelse og Ledelserne for de under Forbundet hørende Underorganisationer (Distrikter, Kredse, Unioner, Klubber) eller mellem saadanne indbyrdes;

4) indankes Stridigheder mellem Medlemmer af Foreninger under Specialforbundet og Hovedledelsen for dette eller Ledelsen for en af dets Underorganisationer. Der fastslaas ikke i de forskellige Bestemmelser paa dette Omraade, hvem der kan indbringe Sager for Amatør- og Ordens-Udvalgene, men det maa i hvert Fald anses for enhver Idrætsorganisations Pligt straks at gribe ind overfor Overtrædelser af Love og Bestemmelser, særlig Amatørbestemmelserne, begaaede af underordnede Organisationer eller enkelte Idrætsudøvere. Ethvert Medlem af en Organisation maa iøvrigt være berettiget til at indberette Overtrædelser, men dette bør da ske gennem den paagældendes Specialforbund.

Om Procesmaaden er i Reglen intet foreskrevet, men Udvalgene fastsætter selv deres Forretningsgang. Sagerne behandles i Reglen skriftligt, men der kan gives Parterne Lejlighed til personligt Fremmøde for at give Forklaring, og D.I.F.s Amatør- og Ordensudvalg har Gang paa Gang indskærpet at den — Forening eller Enkeltperson —, mod hvem en Afgørelse agtes truffet, *skal* have Lejlighed til, mundtligt eller skriftligt, at fremføre sit Forsvar. Udvalgene har Ret til at fordre Oplysninger og Erklæringer af saavel Bestyrelser som af enkelte Medlemmer indenfor Specialforbundet. Udvalgenes Kendelser skal være ledsaget af Begrundelse og afsiges hurtigst muligt. Afgørelserne bør være klart affattede, saaledes at det f. Eks. i Udelukkelsessager udtrykkeligt udtales, hvilket Omfang Udelukkelsen har (om den angaar Medlemsskabet i en eller flere Foreninger eller kun Deltagelse i Konkurrencen og da hvilke) og hvilken Varighed (ikke »indtil videre«).

Kendelserne kan gaa ud paa:

A. I Sager vedrørende Organisationer.
   a: Udelukkelse for stedse eller paa Tid af Specialforbundet.
   b: Udelukkelse for stedse eller paa Tid for Ret til Deltagelse i Kampe og Opvisninger.
   c: Ikendelse af Bøder. (Gælder ikke for D.R.F.)
   d: Tildeling af Advarsel eller Misbilligelse.

B. I Sager vedrørende enkelte Personer.
   a: Udelukkelse for stedse eller paa Tid af en Forening eller et Specialforbund.
   b: Frakendelse af Amatørværdighed. (Gælder ikke for D.R.F.)
   c: Udelukkelse for stedse eller paa Tid fra Ret til Deltagelse i Kampe og Opvisninger.
   d: Ikendelse af Bøder. (Gælder ikke for D.R.F.)
   e: Tildeling af Advarsel eller Misbilligelse.

Appelfristens Længde er forskellig i de forskellige Forbund. Appel skal ske skriftlig og har i Almindelighed ikke opsættende Virkning paa den afsagte Kendelse. Dette antages ogsaa at gælde indenfor D.B.U., der ikke har nogen udtrykkelig Regel herom. Indenfor D.A.U. har Appel ikke opsættende Virkning, hvis Sagen drejer sig om en i den offentlige Mening paaviselig vanærende Handling. D.S. & L.F. har ingen Regel paa dette Punkt. Indenfor D.A.B.U. kan, indtil Kendelse er afsagt, en Bokser suspenderes; kun indenfor D.R.F. og D.G.F. har Appel ubetinget opsættende Virkning (D.G.F. har dog ingen udtrykkelig Regel, men fortolker sine Bestemmelser saaledes).

I Reglen kan Udvalgene ogsaa virke som Voldgiftsretter, nemlig i Sager mellem Medlemmer af en Klub og dennes Ledelse, men kun hvis Parterne er enige herom. Udvalgenes Kendelser er da inappellable.

Det er vel ikke udelukket, at en Sag, som er afgjort af et Amatør- og Ordens-Udvalg (D.I.F.s eller et Specialforbunds), kan indbringes for de almindelige Domstole, men disse maa antages som Regel at ville afvise Sagen eller godkende Udvalgets Afgørelse — forudsat at Udvalget har anvendt en behørig Behandlingsmaade — og Formaalet med Oprettelsen af Amatør- og Ordens-Udvalg er netop bl. a. at undgaa det for Idrætten meget uheldige i, at Amatør- og Ordensspørgsmaal føres frem for de almindelige Domstole til offentlig Forhandling.

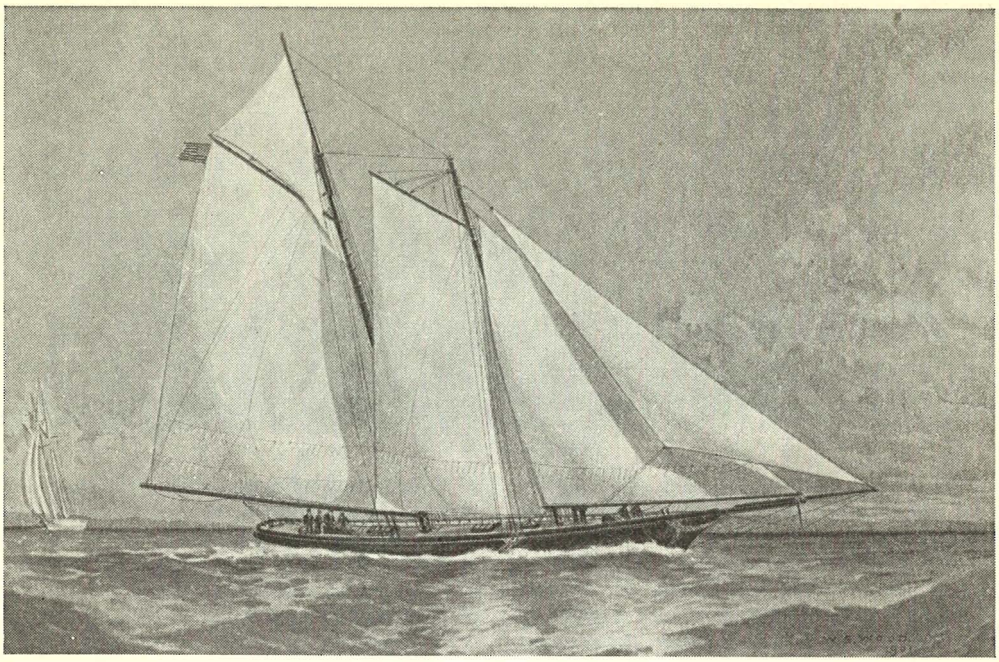
V.H.-A.L.

Litt.: Dansk Idræts-Forbunds Amatørpjece (1939).

Amatør-Regel, →Amatør.

Amatørreglement, →Amatør, →Reglement.

Amatørrytter (Ridn.) er ifølge D.R.-F.s Reglement: »Enhver, som rider udelukkende af sportslige Grunde, og som aldrig har mod-

„America", da den deltog i Royal Yacht Squadrons Regatta 22/8 1851.

taget Betaling for at ride eller for paa nogen Maade at stille sin Ridefærdighed til andres Disposition.

Militære Personer mister ikke deres Amatørskab paa Grund af deres tjenstlige Ridning og tjenstlige Indtægter«.

Definitionen er gældende for Konkurrenceryttere. — For Ryttere i de af Væddeløbsforeningerne udskrevne Amatørløb udstedes et Amatørlicens af →»Foreningen til den ædle Hesteavls Fremme«; denne anlægger, uden at dette dog er nøje præciseret, i Hovedsagen samme Definition paa en Amatørrytter som D.R.-F. Amatørlicens meddeles i Foreningens Kalender for et bestemt Tidsrum, i Reglen et Aar. Disse sidste Amatørryttere er underkastet Dansk Væddeløbsreglement og ikke D.R.-F.s Reglement. I Væddeløbsreglementet er efter 1921 Betegnelsen Amatørrytter traadt i Stedet for Gentlemanrytter. J.W.

Amatørskab, →**Amatør.**

Amatørtræner, →**Træner.**

Ambo (Fægtn.), samtidigt Stød, →coup double.

Ambolt (Skydn.), Forhøjning i Bunden af et Patronhylsters Fænghættekammer; kan være dannet ud i et med Hylsterets Materiale eller være løs og nedpresset i Fænghættekammeret; har paa Midten en kegleformet Forhøjning, hvis Top er afrundet, og mod hvilken Fænghættens Sats presses af Slagstiften, naar Skuddet skal affyres. E.S.-L.

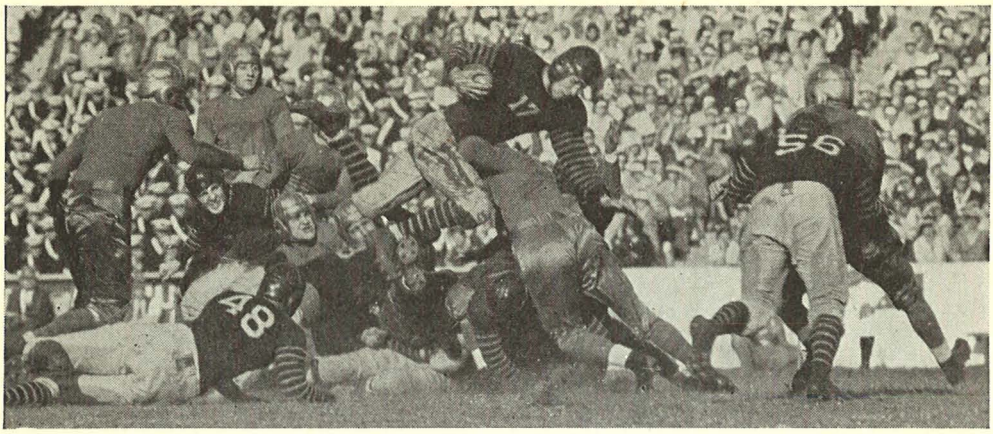
Ambrosiana (Milano), italiensk Fodboldklub, stiftet 1929 ved en Sammenslutning af Klubberne Associazione Sportiva Milanese og Internazionale de Milano. En af de førende Klubber inden for professionel italiensk Fodbold. Var italiensk Mester i 1930 og 1938. Kendteste Spillere: L. Allemandi, Ferraris og G. Meazza, der alle mange Gange har været paa Landsholdet. H.B.

Amelands Plads eller Ammelands Plads, →Applebyes Plads.

»**America**«, amerikansk 170 Tons Skonnert, konstrueret af George Steers, sejrede 1851 i en Kapsejlads rundt om Wight (ca. 50 Sømil) over 14 engelske Fartøjer, hvoraf de 10 dog var mindre end »America«. Sejren skyldtes for en stor Del Held (nogle af de værste Konkurrenter var sejlet en Omvej, en var gaaet paa Grund, og to var kollideret), men tillige at »America«s Sejl, syet af maskinspundet Bomuld og tættere end sædvanlige, var →lidset til Bommen og meget fladere af Form end de engelske. »America«s Forskib var ogsaa af skarpere Form end sædvanligt.

Sejren vakte betydelig Opsigt og foranledigede, at Yachtbygningen, der tidligere foretoges af haandværksmæssigt uddannede Skibsbyggere, toges op af videnskabeligt uddannede Teknikere m. H. t. Udformningen af Skrog, Rig, Sejl og Byggematerialer. O.A.

American Round (Bue), amerikansk →Ronde for Herrer; brugtes til 1940 ved svenske Mesterskaber for Herrer. Omfatter 90 Pile, fordelt med 30 Pile paa hver af Afstandene 60, 50 og 40 →Yards. Iøvrigt, →Ansigt (Type I). P.N.

Amerikansk Fodbold.

Amerikansk Crawl betragtes som en Forbedring af →australsk Crawl; Arme og Ben gaar uafhængig af hinanden, dog med en vis Rytme. Der gaar i Reglen 6 Benslag til hver fuld Armbevægelse. De mindre og hurtige Benbevægelser bringer Kroppen højere op i Vandet, Flydestillingen lettes, og Hovedstillingen bliver lavere. Amerikansk Crawl er den hurtigste Svømmemetode og kan bruges baade over korte og lange Distancer. Den maa betragtes som Fremtidens Svømning. I.P.P.

Amerikansk Fodbold, en i U.S.A. udviklet og i Nordamerika udøvet Form for Fodboldspil paa en Bane, der ved trukne Tværlinier ligner en Rist. 11 Spillere paa hvert Hold. Et karakteristisk amerikansk Spil, opstaaet af →Rugby, med hvilket det ofte forveksles, skønt det væsentlig adskiller sig derfra og bl. a. er meget haardere (aarligt 264 Dødsfald 1926-35). Faste Regler indførtes 1880, og nu spilles det af godt 3000 Hold fra 400 Colleges. Aarligt overværes Kampene af 20 Millioner Tilskuere. Meget indviklet og faktisk uhyre gennemstuderet Spil (Lovene fylder 80 Sider), der bruges oval Kugle. H.B.

Amerikansk Opstilling (Tennis), en omkring 1910 af Spillere fra U.S.A. først brugt Opstilling i Dobbeltspil, hvor Serverens Makker ikke som sædvanligt staar ved Nettet, dækkende →Grøften i modsat Side af den, hvorfra Serven afleveres, men staar ved Nettet i samme Side som Serveren.

Opstillingen er særlig virkningsfuld, naar Servemodtagerne er specielt dygtige til at returnere →cross-court, men kan iøvrigt være en gavnlig Variation, egnet til at skabe Usikkerhed hos Modstanderne. A.J.

Amerikansk Serve (Tennis), →skruet Serve, især brugt af amerikanske Stjernespillere (heraf Navnet). I Almindelighed skruer Bolden i Opspringet fra venstre til højre; det er dog muligt at faa Servebolden til at skrue fra højre til venstre, og i saa Fald kaldes Serven for amerikansk →»reverse« Serve. P.B.

Amerikansk Turnering (Tennis), Turnering, i hvilken hver enkelt Deltager spiller mod alle de andre Deltagere. Hver Kamp begrænses til et bestemt Antal Partier, og der spilles ofte med →Handicap (som Regel Forudgivning af hele Partier), tit med →skjult Handicap, der først meddeles Deltagerne, efter at alle Kampe er færdigspillede. Vinder af Turneringen er den, der har vundet de fleste Partier, de forudgivne iberegnet. Hver enkelt Kamp tæller saaledes med ved den endelige Opgørelse, og ingen Deltager kan paa noget Tidspunkt tillade sig at »slappe af«, hvis han ikke vil udsætte sig for at forskertse sin Vinderchance. Turneringen færdigspilles altid paa ganske kort Tid, oftest paa en enkelt Dag.

Amerikansk Turnering byder Deltagerne fornøjelig Konkurrence under selskabelige Former og er meget yndet blandt Tennisspillere. P.B.

Amerikapokalen. Da →»America« 1851 kom til England for at sejle mod engelske Fartøjer, arrangerede Royal Yacht Squadron (da eng. Kapsejladser kun var aabne for eng. Fartøjer) Sejlads om en stor Sølvvinkande til 100 Guineas. »America« vandt Pokalen, og dens Ejere udsatte den nogle Aar senere som internationalt Trofæ, der siden fik Navnet Amerikapokalen. Den vigtigste Pokalstatut krævede, at Udfordrere skulde sejle til Amerika paa egen Køl. »America« var som dens Konkurrenter stærkt og tungt bygget med Spant, Køl og Klædning af Træ, men senere indgik Staal, Bronze og Aluminium som Byggemateriale, og Amerikanerne kunde bygge deres Baade af lettere Materialer end Udfordreren, der skulde kunne staa for en Atlanterhavsrejse; kun i det sidste Par Kampe har de konkurrerende Baade været af ensartet Materiale.

Der har ialt været kæmpet 16 Gange om

Pokalen, men det er hidtil ikke lykkedes at tilbageerobre den fra U. S. A., skønt Fartøjerne ofte har været meget jævnbyrdige. Amerikanerne har ikke skyet nogen Udgift (Sejladserne i 1934 skal have kostet de amerikanske Sportsmænd 12-15 Millioner Kroner) for at beholde Pokalen, hvilket ikke har været uden Indflydelse paa Resultatet. Kanada har prøvet en enkelt Gang, ellers har England, Skotland og Irland udfordret.

Mest kendt er Sir Thomas Lipton's Forsøg 1899, 1901, 1903, 1920 og 1930 med »Shamrock« I, II, III, IV og V samt Flyvemaskinfabrikanten T. O. M. Sopwith's 1934 og 1937 med »Endeavour« og »Endeavour II«. O.A.

Ammunition, →**Patron.**

Amsinck, Julius (1833-99), Officer, Gymnastikinspektør; 1870-85 Chef for →Hærens Gymnastikskole; 1870 Kaptajn, 1885 Afsked fra Hæren; Gymnastikinspektør for alle Skoler under Undervisningsministeriet 1887-99. Skrev 1882 Gymnastikreglement for Hæren, ivrig Forkæmper for →»Dansk« Gymnastik; men deltog dog som Formand for →Gymnastikkommissionen af 1889 i Udarbejdelsen af →»Haandbog i Gymnastik« 1899, som indeholdt Grundreglerne for →»Svensk« (Lings) Gymnastik. K.A.K.

Amsterdam, 1) →Olympiske Lege 1928; 2) →EM i Roning (paa →Boschbaan) 1937.

Amtsforening (Skydn.), Samling af Skyttekredse indenfor et Amt. D.d.S.G. og I. bestaar af Skyttekredse, der amtsvis er samlede i Amtsforeninger, og derudover af en Del med Amtsforeningerne ligestillede Foreninger. E.S.L.

Amtskonkurrence (Skydn.), Skyttestævner, hvori 2 eller flere →Amtsforeninger eller dermed ligestillede Foreninger deltager med Hold. Kapskytteantallet for de enkelte Amtsforeninger varierer for Tiden dels i Forhold til Antal skydende Medlemmer og dels med Fradrag eller Tillæg i Forhold til opnaaede Resultater ved tidligere Amtskonkurrencer. E.S.L.

»Anden Luft« →**Ny Luft.**

Anden Serie (Fodb.), næstøverste Turneringsrække indenfor →Danmarksturneringen i Fodbold, efter at denne fra og med Turneringen 1936-37 inddeltes i 3 Serier. Anden Serie bestod ligesom den øverste (Mesterskabsserien) af 10 Klubber, der mødte hinanden 2 Gange i Sæsonen, 1 hjemme og 1 ude. Seriens Nr. 1 rykkede automatisk op og Nr. 10 ned den følgende Sæson. Med Udgangen af Sæsonen 1939-40 maatte Seriesystemet paa Grund af Krigsforholdene midlertidig opgives. Vinderne af Anden Serie var 1936-37: Vejen Sportsforening, 1937-38: Fremad (Amager), 1938-39: Køge Boldklub, 1939-40: Vejen Sportsforening. S.A.K.

Albert Andersen.

Anden Serve (Tennis), den Servebold, Serveren afleverer, naar →Første Serve er →fejl. Bliver ogsaa Anden Serve fejl, har Serveren tabt det paagældende Point, og Anden Serve forsøges derfor sjældent gjort saa haard eller placeret som Første Serve. I Nutiden søger de fleste bedre Spillere at give Anden Serve mest mulig →Twist for derved, samtidig med at bevare Kontrollen, at genere Modstanderen mest muligt. A.J.

Andersen, Albert, (f. 17/2 1891), Rejseinspektør, Terrænløber. Begyndte at dyrke Idræt i Næstved, men fik sit Gennembrud i København som Medlem af »Sparta«. Vandt Fortunløbet 1919-25; tillige dansk Mester i Terrænløb 1919 og 20.

Var Deltager paa det sejrende Hold i 3000 m Holdløbet ved →»Svenska Spelen« 1916, og Finalist i 10.000 m Løbet ved olympiske Lege i Antwerpen 1920, hvor han tillige deltog i Terrænløb. J.B.B.

Andersen, Anders, (f. 26/10 1881), Blikkenslager. Efter i Drengeaarene at have dyrket Brydning og andre Idrætter i A.I.K. og »Sparta« blev han 1906 Medlem af »Dan« og vandt 1911-14 DM i Weltervægt-Brydekamp. Han vandt mange Præmier i internationale Kampe og blev bl. a. Nr. 3 i Mellemvægts-Brydekampe ved de olympiske Lege i Lon-

don 1908. Andersen, populært kaldet »Hovedfaldgrebskongen«, fejrede 1922 sit 25 Aars Jubilæum som aktiv Bryder. A.R.N.-E.C.

Andersen, Axel, →**Byrval, Axel.**

Andersen, Bernhard (f. 5/2 1892), Elektriker, spillede cirka 10 Aar paa Frem's 1. Hold og kom 1918-20 fem Gange paa Landsholdet som v. wing. Hans store Aktiv var hans utrolige Energi og ret produktive Beslutsomhed foran Maal. 1928 gik han i Fremad og var med til at spille denne Klub op i K.B.U.s Mesterrække. H.B.

Andersen, Carl (f. 6/1 1865), cand. mag., Lektor ved Købmandsskolen og den Niels Brockske Handelsskole. Formand for Akademisk Boldklub 1898-1902 og 1904-08. Medlem af Københavns Boldspil-Unions første Bestyrelse 1903-06. Indstiftede sammen med cand. mag. Lektor A. Edm. Andersen i 1901 Skolepokalturneringen og har siden 1900 været Medleder af Skoleidrætsstævnerne. Var med paa det danske Gymnastikhold, der havde Opvisning i Paris i 1889. Han udmærkede sig særligt i Springøvelser (herfra hans nom de guerre »Spring-Andersen«). Har været akademisk Skytte siden 1884 og Delingsfører i Korpset fra 1888. Æresmedlem af A.B. 20/2 1939. J.G.

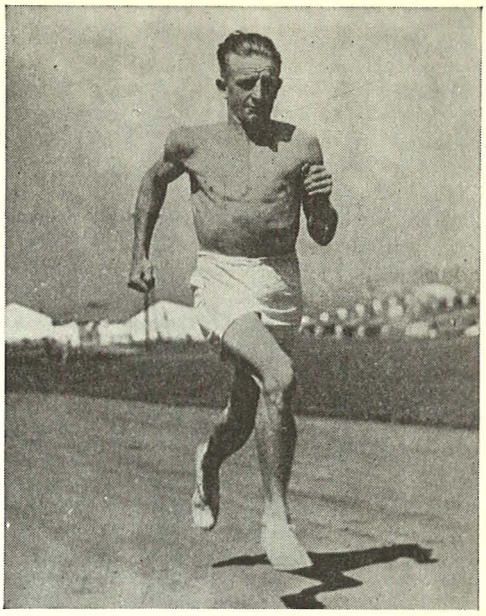
Andersen, Carl Erling (f. 3/12 1916), Civilingeniør. Medlem af H.G. fra 1933 og N.H. fra 1941. Debuterede paa H.G.s 1. Seniorhold 1935. Har spillet 167 1. Holdskampe for H.G. og 22 for N.H. Københavnsmester (H.G.) i 7-Mands-Spil 1939 og 1940, og i Markhaandbold 1937-41. Mesterskab for L.F.H.F. (N.H.) 1942. DM (H.G.) i 7-Mands-Spil 1939 og 1940. Repræsenteret L.F.H.F. i 2 →Landsdelskampe, København i 10 →Bykampe og Danmark i 13 →Landskampe. C.F.S.

Andersen, Carl Henrik (f. 29/6 1913), professionel Bokser. Vandt Bantamvægt ved Begyndermesterskaberne 1930. 1934 DM i Letvægt; deltog i →Landskamp Nr. 42. Har som Professionel haft ca. 50 Kampe og to Gange bokset om EM. i Letvægt (2/9 1938 mod Aldo Spoldi (Italien) og 6/2 1941 mod Karl Blaho; begge Kampe tabt paa Points). Boksede ved det sidste professionelle Stævne herhjemme (8/5 1941) uafgjort med Gustav Eder, der 1935 stoppede Ejnar Agerholm i Kampen om EM. C.J.

Cornelius Andersen

Andersen, Cornelius (f. 10/7 1884), Cigarhandler. En af dansk Cyklesports betydeligste Organisationsmænd. Begyndte 1915 som Svingpasser paa Ordrupbanen; 1917-21 Medlem af D.B.C.s Bestyrelse, 1920-21 dens Formand; 1921 Medlem af D.B.C.s Banekomité, og 1922-26 D.B.C.s lønnede Banesekretær. Fra 1928 Formand for A.B.C. Desuden fra 1934 Formand for »Dansk Cykle Union for Landevejssport«s Københavns Distrikt. J.B.

Hartington Andersen.

Andersen, Emil (14/4 1893 — 23/6 1939), dansk Sportsjournalist. Var Korrespondent i Firmaet F. L. Smith & Co., men begyndte 1914 at skrive i »Idrætsliv« og var 1916 med til at starte →»Idrætsbladet«, hvor han bortset fra korte Perioder var Redaktør fra 1918 til sin Død. Var desuden Sportsredaktør ved »B. T.« 1921-27, ved »Dagens Nyheder« 1927-34 og ved »Politiken« fra 1934. Hans Journalistik betegner Idrættens store Gennembrud i Dagspressen. Medlem af Danmarks olympiske Komité, i Bestyrelsen for Sportsjournalisternes internationale Sammenslutning og Formand for Københavnske Sportsjournalisters Klub. Dyrkede i sin Ungdom Athletik i Sparta, hvor han senere blev Æresmedlem, samt Fodbold i B. 93. Har udgivet Bøger om de olympiske Lege 1928, 1932 og 1936; skrev under Pseudonymet »Mr. Smile«. Red.

Andersen, Erik (f. 15/8 1902), Kontorassistent. Fremragende Amatør-Landevejsrytter fra Brydningstiden mellem Enkeltstart og samlet Start sidst i 20'erne. Begyndte 1920 som Medlem af »Fix«. Blev i 1923 Nordisk Mester i 190 km med Enkeltstart i Danmark og i 1924 Danmarksmester i 188 km med Enkeltstart. Betydelige Sejre i Løb med samlet Start: 1924 »Trondheim-Meldal-Trond-

heim«, 150 km (sejrede foran den belgiske Verdensmester Henry Hoevenaers). 1926 »Oslo-Gjövik-Oslo«, 320 km. 1930 »Oslo-Frederiksstad-Oslo«, 150 km. Forlod aktiv Sport i 1931. J.B.

Andersen, Hartington (f. 1/2 1907), Landarbejder. Begyndte at løbe for A.I.K., Roskilde, omkring 1925 og var i flere Aar blandt vore bedste Folk i Terrænløb samt Løb fra 3 til 10 km. Rejste i 1930 til Canada, og opnaaede her saa gode Resultater i Marathonløb, at han repræsenterede Danmark ved 1932-Olympiaden i Los Angeles, hvor han blev Nr. 10 i Marathonløbet. Kom derefter tilbage til Danmark, og satte som Medlem af »Hellas«, Roskilde, i 1935 dansk Rekord paa 20 km samt vandt DM paa 20 km 1934-38 og i Marathonløb 1934, 1936 og 1939. E.A.

Andersen, Henrik (f. 11/2 1894), Ekspeditionssekretær ved Universitetskvæsturen. Spillede halfback for A.B. og kom som saadan 2 Gange paa Landsholdet. Talentfuld og elegant Spiller, der kun 22 Aar gammel alt for tidligt holdt op med Fodbold. Tillige en af vore bedste Cricketspillere saavel ved Gærdet som som Kaster; deltog i Englandsturen 1926 (→Gentlemen of Denmark), hvor han opnaaede 64 Points mod Eton's First Eleven. H.B.

Andersen, Herman (f. 22/12 1904), Arbejdsmand. Medlem af Aarhus Athletklub 1919. Dansk Mester i Brydekamp 1924 (Fluevægt) og 1925-30 (Bantamvægt). Deltaget i 4 →Landskampe mod Tyskland og 2 mod Norge; var 1928 med til de olympiske Lege i Amsterdam, hvor han (dog uden at naa i Præmierækken) kastede olympisk Bantamvinder fra 1924 Pütsepp, Estland. A.R.N.-E.C.

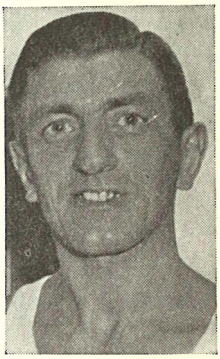
Andersen, Ingvard f. 23/9 1908), Afdelingsleder; Medlem af Ben Hur. Har været en af vore mest alsidige Springere. Vandt 1933 og 1934 DM i Højdespring, 1934, 1936 og 1937 DM i Trespring, samt 1935, 1937, 1939 og 1940 DM i Længdespring. Vandt 1933 Højdespring og 1937 Længdespring i Landskampen mod Nordtyskland. Deltog 1934 i EM i Turin i Længde- og Trespring. Bedste Resultater: Højdespring 1,82 m, Længdespring 7,22 m, Trespring 14,26 m.

Formand for Ben-Hur 1933-35, i K.F.U.M.s Idrætsforbunds Bestyrelse og Sekretær i Københavns Athletik-Forbund fra 1939. J.B.B.

Andersen, Julius (29/12 1872 — 16/1 1939). Var fra sin tidlige Ungdom Medlem af Boldklubben Frem, 1892-94 dens Kasserer, Formand 1896-1900, 1901-18 og 1923-39; 28/11 1918 Æresmedlem. Den drivende Kraft i Arbejdet for Klubbens Baneanlæg ved Enghavevej og ikke mindre ved Forberedelserne til Banerne i den ny Valby Idrætspark. Han var Medlem af »Det internationale Fodboldstævne« siden 1912 og i Idrætsparkens Ledelse siden 1/4 1920. Tildelt Dansk Boldspil-Unions Guldemblem. J.G.

Andersen, Kaj, (f. 25/10 1899), Maskinarbejder. DM. i Stangspring 1929 (3,50 m) for K.I.F.; fra 1929 Medlem af Københavns Badminton Klub. DM. i Herre Single 1930/31 og 1932/33, Deltog i →Landskampe mod Wales og Holland 1934; fra 1935 første danske professionelle Badminton-Instruktør. H.H.

Andersen, Karl R. (f. 11/8 1899). Formand for Gymnastikforeningen »Troja«. 1917 Medstifter af Gymnastikforeningen »Athen«, i dennes Bestyrelse 1917-37, Formand 1929-37. Fra 1934-37 »Athen«s Lærer og samtidig selv Deltager paa »Athen«s Hold. Stiftede 1937 Gymnastikforeningen »Troja«, for hvilken han tillige er Lærer.

Tog i 1929 Initiativet til Afholdelse af 3-Mandskonkurrencer i Gymnastik. Har gjort et fortjenstfuldt Arbejde for at gøre Redskabsgymnastikken populær saavel for Gymnaster som Publikum.

Har deltaget i D.G.-F.s Holdkonkurrencer fra 1918 og blev derved DM i Holdgymnastik 6 Gange. I Konkurrencen om DM i Enkeltmands-Gymnastik har han deltaget 16 Gange fra 1919-36 og vundet DM i 1923 og 1932. Deltager i Olympiaden i Antwerpen 1920. Har desuden deltaget i en lang Række internationale og nationale Konkurrencer og Opvisninger f. Eks. Landskampen mod Norge i 1919 og 1927, Bykampen Oslo-København 1936 og Københavnsmesterskabet i Enkeltmandsgymnastik 1936 og 1938. J.L.

Andersen, Knud Erik, (f. 5/1 1922), Kok, 1940 Begynder paa Ordrupbanen, overgik allerede Sommeren 1940 til Landevejssporten og blev inden Sæsonens Slutning A-Rytter. Satte 1941 ny dansk Rekord for 10 km paa Landevej (14.00,4).

Deltog i 2 →Landskampe mod Sverige 1942. Særlige Præstationer: Sejr i D.B.C.s Stjerneløb 1942 (ny Rekord: 2,54,11), Sejr i D.C.U.s Mesterskab paa Bane for Landevejsryttere, 1 dansk Mil paa Ordrupbanen 21/7 1942. Vendte fra 1/1 1943 tilbage til Banesporten. J.B.

Andersen, Lauritz (f. 21/7 1887), Hovedbogholder. Spillede 1. Holds Fodbold for Velo 1906-13. Dommer 1907-33. Har ledet ca. 1000 Kampe, deraf 20 Landskampe i Sverige, Norge, Finland, Tyskland, Holland, Ungarn, Schweiz, Østrig, Polen og Czekoslovakiet. Var højt anset for sin vaagne, myndige og

absolut objektive Ledelse af Spillet. Sad 1933-42 i D.B.U.s Lovfortolkningsudvalg. F.T.

Andersen, Lilli (f. 6/12 1914), Svømmelærerinde, Medlem af D.K.G. Startede første Gang 1928 i Holdkapsvømninger. 1930-34 DM i 100 m Crawl. DM i 400 m 1932-34 og i 100 m Rygcrawl 1932 og 1934. 1930-34 satte hun nye danske Rekorder i 100 m Crawl, 400 m Crawl og 100 m Rygcrawl, 100 m Crawlrekorden forbedrede hun ialt 7 Gange fra 1,14,7 til 1,09,8, 400 m 6 Gange fra 6,30,2 til 5,42,4 og 100 m Rygcrawl ligeledes 6 Gange fra 1,29,2 til 1,22,0. Deltog i Olympiaden 1932, hvor hun naaede Semifinalen i 400 m Crawl; deltog ogsaa i 100 m og satte her ny dansk Rekord med Tiden 1,11,6. Nr. 3 i 400 m Crawl i EM 1934.

Derefter Lærerinde, først i Frederiksberg Svømmehal og siden 1/10 1938 i Stockholm, ansat af Svenska Simmförbundet. Som professionel svømmede hun 19/6 1936 over Store Bælt (16,2 km) i Tiden 7 Timer og 47 Min. O.J.

Andersen, Niels Marius (f. 27/12 1877) oprindelig Mekaniker, senere Bartender og Restauratør. Et af dansk Banecyklesports største Talenter. Begyndte 1899 som Amatør i Odense, og blev 1900 Professional og samme Aar Nr. 3 i DM efter Brødrene Thorvald og Peter Ellegaard. DM paa en dansk Mil 1902 og 1907.

Var en fremragende professionel Sprinter, der vandt sine store Sejre mere paa medfødt Klasse end paa Træning. Rejste i Efteraaret 1907 til U.S.A.; deltog ogsaa i en Række Seksdagesløb, opnaaede bl. a. i Chicago en Femteplads med Landsmanden Johan Normann Hansen.

Da han 1920 opgav aktiv Cyklesport, blev han Pacemaker bl.a. for Henry Brask Andersen i U. S. A. 1923-24. J.B.

Andersen, P. Chr. (f. 1892), norsk Idrætsleder; har gjort et stort Arbejde for Sporten i Norge. Var Sportsredaktør og Redaktionssekretær ved »Aftenposten« (Oslo) og Sekretær i →Norges Fotballforbund 1914-25. Har ogsaa fungeret som Fodbolddommer bl. a. i Landskampe, hvori Danmark deltog. En fremragende Sportsjournalist og glimrende Radiospeaker ved større Fodbold- og Skibegivenheder. H.B.

Andersen, Poul (f. 13/6 1895), Arbejdsmand. Spillede 1913-21 56 Førsteholdsfodboldkampe for 1903 som Maalmand, højre half og højre wing, men dyrkede 1915-23 ogsaa Athletik. Vandt 1920 DM i 100, 200 og 400 m Løb. Satte 1918 og 1920 Rekord paa 200 m og 1920 paa 400 m. E.A.

Andersen, Poul (f. 3/8 1898), Bankprokurist. Spillede i nogle Aar Fodbold for K.F. U.M., men begyndte 1919 at dyrke Atletik i »Ben Hur«. Var 1924-27 i U.S.A. og vandt senere som Medlem af Sparta DM i 400 m Løb 1930-31 samt var paa det sejrende Hold i 5 Stafetløbsmesterskaber. Satte 1931 dansk Rekord i 400 m med 50,2, hvilken Rekord stod i 5 Aar. I de sidste Aar Starter ved alle større Athletikstævner i København. E.A.

Andersen, Richard Valdemar (f. 12/7 1918), Kontorassistent, Medlem af »Efterslægtens Boldklub« siden 1932. Debuterede paa 1. Seniorhold i 1935. Repræsenteret København i 6 Bykampe og Danmark i 8 →Landskampe.

Andersen, V. Ulf, →Medarbejdere.

Andersson, Ernst (f. 26/3 1909), svensk Chauffør. Spillede siden 1928 for Idrottsföreningen Kamraterna, Gøteborg, og var med til at vinde det svenske Mesterskab 1935 og 1942. Har deltaget i 29 Landskampe, flere Gange som Anfører. En af de fineste venstre Halfbacks Sverige har ejet, med fin Boldbehandling, intelligent Spil og aldrig svigtende Energi. V.L.

Andersson, Sven (f. 14/2 1907), svensk Elevatormontør. Har som Medlem af A.I.K., Stockholm, vundet det svenske Fodboldmesterskab i 1932 og 1937 og har 1930-38 deltaget i 27 Landskampe, hovedsagelig som venstre Back, men ogsaa som Centrehalfback. En granvoksen Spiller med en imponerende Rækkevidde og et enestaaende Fighterhumør. V.L.

Andet Hold (Fodb.), Hold af en Fodboldklubs næstbedste elleve Spillere. Klassificeringen afgøres af Klubbens Spilleudvalg.

(Hock.), Hold af Spillere, der ikke er bundet ved at have spillet paa Klubbens sidste Første Hold. En Spiller løses, hvis der samme Dag, Andet Hold skal spille, spilles en Første Holds Kamp. En Spiller maa ikke samme Dag spille to Kampe. Tidligere var Reglerne noget tillempede. Turneringer for Andet Hold indførtes 1912, og da maatte K.H. og Orient registrere 6 Herrer og 4 Damer, der ikke maatte spille paa Klubbernes Andet Hold, rene eller blandede. De andre Klubber stillede ikke Andet Hold, men spillede i Rækkerne med deres Første Hold. 1923 indførtes, at Tilladelse til at benytte Første Holds-Spillere paa Andet Hold blev givet af Repræsentantskabet for et Aar ad Gangen, men de stærkeste 4-5 Klubber kunde ikke opnaa Tilladelsen, medens de øvrige kunde faa Lov til at lade 2-5 Spillere spille paa Andet Hold ogsaa. 1929 ændredes dette til, at Dispensation kun meddeltes af Bestyrelsen efter Ansøgning og kun til Klubber, der

tidligere havde haft den, og endelig 1932 bortfaldt Dispensation som en Regel helt, idet der dog stadig i Turneringsreglementet gives Unionens Bestyrelse Mulighed for undtagelsesvis at dispensere pr. Kamp. Naar en Klub deltager med flere Andet Hold i en Række, adskilles de i Almindelighed som X-Hold og Y-Hold o.s.v. som Betegnelse f. Eks. for et Hold af ældre og et Hold af yngre Spillere. Reglen er da den, at en Spiller, der har spillet paa X-Hold mod en Klub, ikke mod samme Klub maa spille paa sin Klubs Y-Hold. O.H.

(Svømn.), en Forenings næstbedste Hold. Undertiden kan det dog ogsaa betegne Hold fra mindre Foreninger, f. Eks. er saaledes K.S.U.s 2. Holdsturnering i Vandpolo aaben for saavel de større Foreningers næstbedste Hold som for 1. Holdene fra de mindre Foreninger. Ved Vandpolokampe for Andet Hold spilles som Regel 2 × 10 Min. (Første Hold 2 × 7 Min. (→Fuld Tid)). S.A.N.

Andeæg (Cricket), ironisk Betegnelse for det Nul, som posteres i →Regnskabsbogen eller paa →Scoringstavlen for den Spiller, som ikke opnaar noget Point.

Andre Baade (Ro.), Betegnelse i det danske →Kapronings-Reglement, hvor der ved →Klassificering af Roere (i Overensstemmelse med de internationale Regler) sondres mellem 2 Baadtyper: A. Sculls-Baade, ɔ: Baade, hvor hver Roer fører 2 Aarer, og B. andre Baade, ɔ: alle øvrige Baadtyper, hvor hver Roer kun fører een Aare.

Medens man f. Eks. paa Tysk for »andre Baade« har Betegnelsen »Riemen Boote« (modsat »Skulls Boote«), mangler skandinaviske Sprog en særlig Betegnelse for førstnævnte Kategori. K.J.C.

Andre Herrer (Ridn.), Kategori af mandlige Ryttere, som i Sæsonens Løb har deltaget i Konkurrencen om de 3 Championatsplaketter. Iøvrigt, →Championat.

Andrehn, Oscar (f. 7/11 1899), svensk Bokser, startede som Amatør for Djurgårdens I.F., svensk Mester i Fjervægt 1923 og 1925, Europamester 1925, Nr. 4 ved Olympiaden 1924. Deltog i →Landskampe Nr. 11 og 16 mod Danmark. Professional 1925, vandt over Kaj Olsen i Lørups Ridehus paa Point 1925, boksede 10 Omgange uafgjort om det skandinaviske professionelle Fjervægtsmesterskab med Albert Holdt i Oslo 1927, tabte 1927 senere til Knud Larsen i Stockholm i 9. Omgang. Boksede 30 Kampe som Professional og tabte 4. Ophørte at bokse 1930. C.J.

Anduve (Sejl), nærme sig et Sted for at faa en sikker Pladsbestemmelse for videre Sejlads. *Anduvningsmærker,* let kendelige Sømærker (Lys- og Klokketønder, Vagere med Ballon o.l.), forankrede ud for Indsejlingen til Fjorde, snævre Løb eller Havne. O.A.

Anerkendelse (Autorisation) af Bolde til Brug i Turneringer under →»Dansk Lawn Tennis Forbund«, foretages af Forbundet, der følger de samme Bestemmelser herom som →»The Lawn Tennis Association«, i Henseende til Boldenes Dimensioner, Vægt og Springkraft.

I Danmark er følgende Boldmærker anerkendt: Slazengers Ltd., Dunlop Rubber Co., Spalding, Tretorn, Henley, Continental og Spencer-Moulton; desuden forefindes i Udlandet mange anerkendte Boldmærker. A.Th.

Anerkendelse af Rekorder, → **Rekord.**

Anfører (Kaptajn, captain), ledende Deltager paa et Idrætshold under Kampen. Opgaven er navnlig af Betydning inden for Boldspil. Anføreren vælges af Klubledelsens sportslige Udvalg (Spilleudvalget) ved Holdets Sammensætning, og der tages som Regel Hensyn til Anciennitet, personlig Indsigt og Dygtighed, Temperament samt Besiddelsen af Holdkammeraternes Tillid og Respekt. Repræsenterer Holdet overfor Dommer og Modstandere; deltager i nødvendige Lodtrækninger (om at vælge Maal, gaa først til Gærdet eller om Retten til at fortsætte i en Turnering efter uafgjort Kamp); bestemmer hvilken Plads paa Holdet, den enkelte skal bestride, og hvilken Taktik, der skal bruges i Kampen. Enhver Indsigelse imod eller Appel af trufne Afgørelser kan kun fremsættes af Anføreren. Det er derfor nødvendigt, at han foruden sin praktiske Dygtighed ogsaa har en fyldig teoretisk Viden om sin Sport, samt at han har den nødvendige Ro, Koldblodighed og Omtanke.

Iøvrigt, →Kaptajn. F.T.

Angel (Fægtn.), Klingens øverste Forlængelse, tjener til Fastgørelse af Fæstet.

Angina (Halsbetændelse), en yderst alvorlig Lidelse, fordi den ofte danner Udgangspunkt for en Række andre Sygdomme: Hjertelidelser, Nyrebetændelse, Gigtfeber m. m., der kræver langt længere Behandling end den oprindelige Sygdom. Alle nævnte Sygdomme er af største Betydning for den idrætsdyrkende; derfor bør en Angina altid behandles med Omhu, og da Følgesygdomme og specielt Hjertebetændelser kan udvikle sig ganske snigende, bør man altid lade sig undersøge efter en Angina, inden man genoptager en Træning. K.S.

Anglo-Danish Cup (Fægtn.), stedse vandrende Udfordrings-Pokal, udsat af Anglo-Danish-Society 1931. 4 engelske og 4 danske Damer kæmper hvert andet Aar om Pokalen (skiftevis i England og Danmark) efter internationale Regler, paa Grundlag af Statutter udarbejdet af The Ladies Amateur Fencing Union og godkendt af The Anglo-Danish Society, London. Pokalen er vundet af Danmark 1931 og 1935 i København og

1937 i London, af England 1933 i London. Paa Grund af Krigen har Konkurrencen ikke været afholdt siden 1937. J.V.T.

Angreb (Boksn.), den Handling, der muliggør Kamp. Hvis Angrebet resulterer i →Træffere, gives der →Points. Disse tildeles for direkte Træffere, der føres med Knofladen af den lukkede Handske mod den forreste Halvdel af Hoved eller Krop over Bæltestedet. Træffere paa Armene giver ikke Point. C.J.

(Fodb.) *Angreb* er ethvert Forsøg paa at trænge igennem Modpartens Forsvar for at komme paa Skudhold. De fem Forwards er de egentlige Angrebsspillere; deres Hovedopgave er at score Maal. Man angriber ved Hjælp af 1) lange →Afleveringer 2) korte Afleveringer og 3) →Dribling. Alle tre Metoder er lige brugelige. Den ideale Angrebsform er normalt en smidig Kombination af alle tre Metoder, f. Eks. en *lang* Aflevering fra venstre back til højre innerwing, derefter 1 eller 2 *korte* Afleveringer mellem de tre Midterforwards med en afsluttende *Dribling* og Skud paa Maal.

Lang Aflevering (»long passing«) bruges hyppigt: 1) fra innerwing til modsat Fløj, 2) fra innerwing til innerwing, 3) fra Centerforward til Fløjen, 4) fra Centerhalfback til Fløjen og 5) fra Fløjhalfback til modsat Fløj. Metoden giver hurtige Angreb samt overraskende og →aabent Spil.

Kort Aflevering (»short passing«) bruges hyppigst mellem de tre Midterforwards, mellem innerwing og hans wing samt mellem en Fløjhalfback og hans egen wing eller innerwing; kan ogsaa bruges fra en back til hans halfback og i andre Tilfælde. Den egentlige Fordel her ligger i *Nøjagtigheden;* den største Ulempe er Faren for Overdrivelse og dermed for →lukket Spil.

Driblingen sætter en Angriber i Stand til med Bolden at gøre sig fri af en Modspiller og derved at skabe den nødvendige *Variation* i Angrebene. En god Regel er ikke at drible, naar man kan udspille Modparten ved en hurtig Aflevering.

Under Angrebets *Opbygning* skal wingen opholde sig ude ved Linien. Er et Angreb ført igennem paa den ene Fløj, skal modsat wing rykke ind i Straffesparkfeltet. Forwards skal skyde paa Maal, naar der er en rimelig Chance. Hellere skyde een Gang for ofte end een Gang for sjældent. N.M.

(Fægtn.) Angreb (fr. attaque) omfatter: 1) egentlige Angreb, 2) Modangreb (→Coup d'arrêt, →Coup de temps), 3) fortsat Angreb (→Remise, →Reprise), 4) →Ripost. Angrebet er Fægtningens fundamentale Element. Det bestaar i at søge at ramme sin Modstander med et →Stød (Fleuret- og-Kaardefægtning) eller baade Stød og →Hug (Sabelfægtning). Angrebene deles i *simple* og *sammensatte* Angreb. Ved et simpelt Angreb foretages kun en enkelt Bevægelse med Klingen, ved sammensatte Angreb mere end een Bevægelse. Simple Angreb er: 1) →Coup droit, 2) →Dégagement, 3) →Coupé.

Sammensatte Angreb bestaar af →Finter, en eller flere, eller Angreb paa Modstanderens Vaaben for at vildlede eller skabe en Aabning for Klingespidsen. Angreb paa Vaabnet bestaar i at bringe Modstanderens Klinge ud af Linie eller at immobilisere den. Egentlige Angreb paa Vaabnet er: 1) →Battement, 2) →Pression, 3) →Froissement, 4) →Coulé, 5) →Double-Engagement. Binding af Vaabnet (→Prise de fer) er: 1) →Liement, 2) →Croisement eller Croisé, 3) →Envelloppement. Navnlig i Kaardefægtning er Binding af Modstanderens Vaaben meget brugt, dels for at forhindre Modstanderen i at støde og dels for at fremkalde en Blottelse af hans Underarm.

I Sabelfægtning angribes baade med Stød med Klingespidsen og Hug med →Skarpen af Klingen. Sammensatte Angreb er for dette Vaabens vedkommende de mest almindelige, da man raader over et stort Antal Finter ved baade at kunne støde og hugge. De simple Angreb (Hug) er: 1) →Prim mod Modstanderens Isse, 2) →Sekond mod højre Side af Kroppen, 3) →Terz mod højre Side af Hoved og Hals, 4) →Kvart mod venstre Side af Hoved og Hals, 5) →Kvint mod Brystet og Maven; desuden Armhug over Modstanderens Arm. E.O.

(Haandb.). *Angreb* er Spillet mod Modpartens Maal, i →Markhaandbold af de 5 Angribere; i →7 Mands Spil af 3 Mand.

Angrebet gaar ud paa at nedkæmpe Modstanderens Forsvar og komme paa Skudhold. Det kan etableres ved, at en Angriber ved et uventet Ryk gør sig fri og modtager Bolden til Skud. Er Forsvaret for paapasseligt, kan bruges →Spærring. Størst Chance har Angrebet, hvis det kan opnaa Forholdet 5 Spillere mod 4 eler eventuelt 6-5; i sidste Tilfælde tages en halfback til Hjælp.

Som Regel bør Angreb startes paa Fløjene, for at faa det aabne Spil frem og sprede Modpartens Forsvar. Ved Angreb bør i alle Tilfælde Angriberne ustandselig være i Bevægelse for at opnaa den bedst mulige Placering. Det bør planlægges i god Tid og helst i Midterfeltet; dermed er dog ikke sagt, at Planen absolut skal overholdes, da uventede Placeringer kan kræve Ændringer. Det heldigste Angreb bestaar i hurtigt og varieret Spil med hyppig Brug af Fløjene.

I 7 Mands Spil, hvor Tempoet er en hel Del større, vil Planlæggelse af Angreb være ualmindelig svær. Alt skifter fra Sekund til

Sekund. Her kan en back, hvis Situationen kræver det, deltage i Angreb, uden derved at begaa Fejl. A.P.

(Hock.). Et Holds Spil frem imod Modstandernes Maal for at komme ind i →Slagcirklen og skyde.

Angreb (VP). Da Bevægelsesfriheden for de enkelte Spillere ved VP er betydelig mindre end ved noget andet Spil, idet man altid har en Modspiller ved sin Side, gælder det almindeligvis, at et virkningsfuldt Angreb kun opnaas ved gode Placeringer og navnlig præcise Afleveringer. Angrebskæden (3 Forwards) bør derfor bestaa af hurtigt svømmende Spillere med en sikker Boldbehandling, præcise Afleveringer og haarde vel placerede Skud paa Maal. S.A.N.

Angreb fra venstre (Hock.), 1) Den vanskeligste →Tackling i Hockey, kræver en fejlfri Teknik. Der bruges altid →Haandledsslag, →Cut med højre Haand, naar Angriberen løber parallelt med den Spiller, der dribler Bolden, og →Job med højre eller venstre Haand, naar han krydser hans Bane. Loven kræver, at en Spiller under Angreb fra venstre, ikke maa berøre Modspilleren eller hans Stok, før han rører Bolden. Saavel Slagenes Vanskelighed som de strenge Krav medfører, at Angreb fra venstre kun bruges, naar det er eneste Mulighed. Særlig venstre halfback og back kan ikke undgaa at benytte Angreb fra venstre, og de maa være Eksperter heri. Straffen i →Slagcirklen er saa haard, at et fejlagtigt Angreb fra venstre let kan koste et Maal. Dommeren vil meget hyppigt skønne, at det fejlagtige Angreb enten er forsætligt eller redder Maal og give →Straffefinte. Lovenes skrappe Krav er indført for at formindske Risikoen ved Spillet, idet de almindelige Slag føres fra højre mod venstre, og en Spiller, der kommer for tæt paa Modspilleren i et Angreb fra venstre, er udsat for at rammes af Slaget ved dets Afslutning.

2) Betegnelse for det fejlagtige Angreb fra venstre Side, som skal dømmes med →Frislag og i Cirklen med →Straffehjørne eller hyppigt Straffefinte. Reglen overtrædes her i Landet overordentlig meget og dømmes alt for lidt. Dette betinger Hovedforskellen paa engelsk og dansk Hockey og generer danske Spillere i Kampe med udenlandske Dommere. Den almindeligste Fejl er, at Angriberen kommer for nær paa Modspilleren og lægger Kroppen ind paa ham, eller at han for at undgaa Sammenstød lægger højre Haand paa hans Skulder, idet han fører Stokken med venstre Haand. Tacklingen skal udføres, saa dette ikke er nødvendigt. En alvorligere Fejl er at angribe med Cut og føre sit Slag igennem mod Modstanderens Ben eller Stok. Tacklingen er saa vanskelig, at den hyppigst medfører Forseelse, hvis man ikke faar Bolden i første Forsøg. O.H.

Angribere = Forwards.

Anke = Appel.

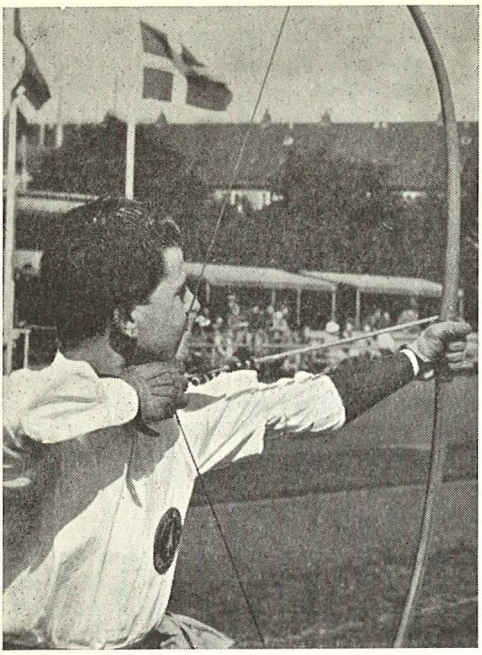
Ankelbind tjener til Støtte for Fodleddet; hertil kan bruges et Elastikbind, der lægges i Vindinger om Foden og op omkring Smalbenet med Krydsninger foran paa Vristen eller en Ankelmanchet af tyk Elastik med Hul for Hælen. Er især af Betydning for Skiløbere med svagt Fodled og ved Skiløb i vanskeligt Fjeldterræn. Bruges ogsaa af Orienteringsløbere, Fodboldspillere og andre for at undgaa Vrikning og Forstuvning af Fodleddet. K.V.L.

Anker (Sejl), Redskab, som ved sit Greb i Havbunden tjener til at fastholde et Skib; fremstilles af Smedejern eller Støbestaal. Dets forskellige Dele benævnes Stokken, Læggen, Krydset, Armen og Fligen. Der skelnes mellem Ankre med faste Arme, almindelige Ankre og Ankre med bevægelige Arme, *Patentankre*. Ved Patentankre kan enten den ene eller begge Arme gribe i Havbunden. Moderne Patentankre mangler Stok, Læggen kan derfor hives ind i Klydset, indtil Armene ligger an mod Skibets Bov. Et almindeligt Anker maa derimod anbringes paa Ræling eller Dæk ved Hjælp af en →*Ankerdavid*. Naar et almindeligt Anker falder, vil den ene Arm grave sig ned i Bunden og holde; moderne Patentankre holder derimod med begge Arme. Til Skibe, der skal ligge længe paa samme Plads, f. Eks. Fyrskibe, bruges særligt konstruerede *Paraply-Ankre*. *Varp-Ankre* er mindre Ankre, som kan føres ud med et Fartøj, naar et Skib skal bevæges eller svajes ved Hjælp af Ankre. *Driv-Ankre* bruges af Sejlfartøjer for at sinke Driften gennem Vandet. W.W.

Anker, Johan (1872-1940), norsk Ingeniør, Medlem af Kongelig Norsk Seilforenings Bestyrelse fra 1904, Næstformand 1912, Formand 1915-19 og 1920-24, derefter Æresmedlem. Formand for →Skandinavisk Sejlerforbund 1915-19, Skandinaviens Repræsentant i »Den permanente Komité«. Værftsejer, fremragende Yachtkonstruktør og Sejler. Har bl. a. konstrueret og bygget »Rita III« og »Rita V« til Kong Christian X. Til hans mest kendte Konstruktioner hører →»Dragerne«, hvoraf der er bygget 5-600, i Danmark alene over 60. Har ofte repræsenteret Norge i internationale Konferencer og Pokalsejladser. O.A.

Ankerdavid (Sejl), Ankerkran anbragt i Skibets Forende, bruges til at bringe et Anker, der er hevet hjem og hænger for Boven, op paa Dækket eller Ræling.

Ankerklyds (Sejl), Kæber eller Rør af Jern eller andet Metal, anbragt i Stævnen af

Lavt Ankerpunkt.

Højt Ankerpunkt.

Fartøjet; igennem disse løber Ankerkæden eller Ankertovet ud og ind.

Ankerkæde (Sejl), Kæde samlet af smedede, ovale Jernled i Længder paa 20 m. I Stedet for Ankerkæde bruges i mindre Fartøjer Ankerwire eller Ankertov.

Ankerlanterne (Sejl), klar hvid Lanterne, som lyser hele Horisonten rundt; anbringes i Fartøjets Forende, naar dette ligger for Anker om Natten.

Ankerpunkt (Bue), det Sted paa Bueskytten, som højre Haand berører, naar Buen er spændt. *Højt Ankerpunkt:* Over Hagen; *lavt Ankerpunkt:* Under Hagen.

Ankerspil (Sejl), Spil, hvormed Ankret hives hjem.

Anlæg (Skydn.), enhver Form for Understøttelse af Vaabnet under Skydningen, som opnaas udover den Støtte, Skyttens eget Legeme afgiver.

Anløbe en Havn, Bro e. l., sejle til denne for kortere Ophold.

Anløbsbro (Ro.), lav Træbro, oftest paa Pæle, til Anløb for Kaproningsbaade; nødvendig for Søsætning af →Outriggere, der →bæres fra →Baadehuset og sættes direkte i Vandet fra Broen, modsat →Inriggere, der søsættes fra →Slæbested.

Anløbsbroer bør ligge i samme Retning som Baadene i Baadehuset. Bredden bør ikke være under 2, bedst 3,3 m. Broen bør af Hensyn til →Riggene ikke være hævet mere end 10 cm over Vandfladen. Ved for høje Broer bør af Hensyn til Outriggerne indrettes en lavereliggende Løbeplanke, mindst 60 cm bred; Broens Langsider bør være beklædt med et Brædt, der naar 1 cm under Vandoverfladen og er frit for fremstaaende Boltehoveder og lign.

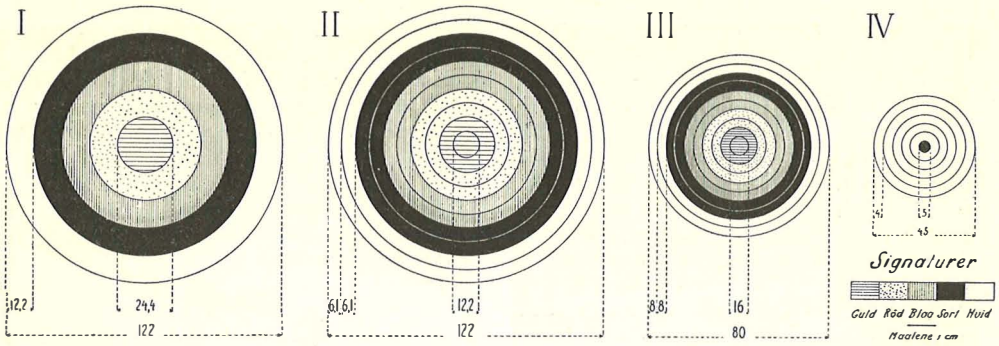
Klubber ved aabent Vand bør foretrække →Pontonbro, der har konstant Højde over Vandfladen og kan glide af med Bølgerne. Den faste Bro overvaskes ofte og bliver som Følge deraf slimet og glat. S.B.

Til *Kajaksport* bør Anløbsbroen være lav. Det er væsentligt, at ingen af Broens Dele er saaledes anbragt, at Ræling eller Dæk kan komme ind under dem ved Fartøjernes Bevægelser i Søen. K.V.P.

Anmeldelse, →Konkurrence, →Rekord, →Stævne.

Anmeldelsestermin (Ridn.), den i →Propositionerne for Konkurrencer angivne sidste Dag for Modtagelse af Anmeldelse til disse. For sent modtagne Anmeldelser maa ikke tages for gyldige. Dog kan der i Propositionerne være fastsat Eftermeldingsterminer, idet der dog for disse Eftermeldinger betales forhøjet Indskud. Anmeldelsesterminen fastsættes for at give den arrangerende Klub Tid til de fornødne Arrangementer: Trykning af Program, Udskrivning af nye eller Aflysning af utilstrækkeligt besatte Konkurrencer. J.W.

Annullation (Or.): Erklæring fra Overdommeren om Løbets Ophævelse, efter en af Løberne nedlagt Protest, begrundet i væsentlige Fejl ved Orienteringsbanen, saasom forkerte →Definitioner eller galt anbragte Poster etc. Vil kun ske, hvis de paatalte For-

Skematiske Rids af Ansigt, Type I—IV.

hold væsentlig har indvirket paa Konkurrencens Resultat, jfr. D.I.F.s Orienteringsreglement § 39. J.M.

Anorâk (eskimoisk: Pelsovertræk), grønlandsk Bluse med fast Hætte til Hovedet; efterlignet i moderne vindtæt Sportsbluse (af samme Navn), der bruges til Kajak-, Skisport m. m.

Ansigt (Bue), den malede Del af →Skiven; skal være af glat, tæt Materiale, hvorpaa Ringenes Grænser ses tydeligt; fremstilles almindeligvis af Lærred, Pap eller Papir.

Type I bruges paa alle Afstande i →American Round, →Columbia Round, →Metropolitan Round, →National Round, →York Round og ved Skydning paa →Langdistance. Points tæller 1, 3, 5, 7 og 9 regnet fra yderste Ring mod Plet.

Type II bruges paa 50 m Afstand ved →Kortdistanceskydning. Points tæller 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 og 10 regnet fra yderste Ring mod Plet.

Type III bruges paa 35 m Afstand ved →Kortdistanceskydning. Samme Pointtælling som II.

Type IV bruges paa 25 m Afstand ved Kortdistanceskydning. Points tæller 1, 2, 3, 4, 5 og 6 fra yderste Ring mod Plet. P.N.

Anslag (Skydn.), Skyttens Stilling med Vaabnet, idet Skuddet afgives. Skyttens Stilling i Anslaget skal være fri og utvungen, saaledes at Krop og Vaaben er i naturlig Balance. Dertil kræves, at →Skæftningen skal passe til Skyttens Legemsbygning, saaledes at Sigtningen ikke volder Anstrengelse. Alle Muskler, der ikke direkte tjener til at bære Vaabnet, maa være afslappede, og Kraften og Energien skal samles om at holde Vaabnet roligt. I Anslaget skal Vaabnet straks pege direkte mod Maalet, saaledes at alle Vridninger i Kroppen undgaas.

Efter internationale Regler skelnes mellem 3 Anslagsstillinger med Riffel: 1) staaende frit, 2) knælende og 3) liggende. — Der kendes flere Anslagsstillinger saasom siddende og liggende paa Ryggen, men disse er almindeligvis ikke tilladte. I det følgende antages, at Skytten ikke er kejthaandet og bruger højre Øje til Sigtningen; for →Linksskytter er alle Opgivelser modsatte.

1) *Staaende.* Skytten hviler paa begge Fødder med venstre Side mod Skiven. Riflen bæres omtrent under Tyngdepunktet i venstre Haand. Venstre Albue støtter mod venstre Side af Brystkassen eller, hvis det er muligt, mod Hoften. Højre Haand griber med et fast Greb om →Kolbehalsen og trykker Vaabnet fast mod højre Skulder eller bedre mod Overarmsmusklen paa højre Arm, for bedre at optage →Rekylen. Hovedet bøjes fremad, til Sigtelinien er i et med højre Øje. Andre Støttepunkter, end dem Skyttens Legeme afgiver, er ikke tilladte. Paaspændt Støttepunkt eller Kikkertfutteral

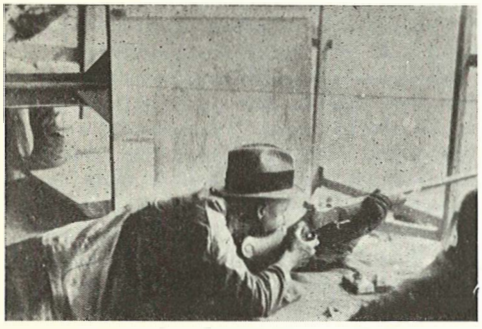
Amerikansk staaende Anslagsstilling med Brug af „Champignon".

Knælende Anslagsstilling med Brug af „amerikansk Rem".

er saaledes ikke tilladt. Ved Skydning med →frit Gevær er det dog tilladt at bruge et særligt Underlagsskæfte eller →Champignon. Remmen maa ikke bruges som Støtte efter internationale Regler, men maa bruges ved Skydning med →reglementeret Gevær (→Armégevær), der til Gengæld ikke maa have Underlagsskæfte eller Champignon.

2) *Knælende.* Skytten sidder paa højre Fods Hæl med højre Knæ og Fod hvilende paa samme Underlag. Venstre Fod strækkes frem mod Skiven, og venstre Arm støttes mod venstre Bens Knæ helst saa langt fremme som muligt. Venstre Haand strækkes langt frem, og Riflen hviler løst i Haanden. Grebet med højre Haand er som i staaende Anslag. Det er tilladt at støtte Vristen paa højre Fod med en Pude, der helst maa være blød og tynd. Kroppen bøjes lidt frem, og Hovedet bøjes frem, til Sigtelinien fattes. Det er tilladt at bruge Remmen til Støtte af Riflen. Anden Støtte end her omtalt er ikke tilladt. Knælepuden maa saaledes ikke anbringes mellem Skyttens Sæde og højre Fods Hæl, ligesom det ikke er tilladt at bruge Pude eler Madras til anden Støtte end her omtalt. Underlagsskæfte paa Riflen er ikke tilladt, naar dette er højere end maksimalt 8 cm fra Pibens Overkant.

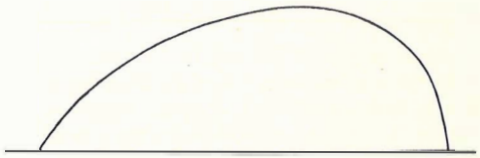
Liggende Anslag med Brug af „amerikansk Rem" og Tyrolerskæfte.

3) *Liggende.* Skytten lægger sig paa Maven, og Overkroppen hæves op paa begge Albuer, idet venstre Haand strækkes frem med Albuen ind under Riflen, der bæres løst i venstre Haand. Grebet med højre Haand er omtrent som i de andre Stillinger. Det er en Fordel, at Kroppens Længderetning er skraat bagud til venstre. Brug af Rem er tilladt og en stor Fordel i denne Stilling. Det er ikke tilladt at søge anden Støtte end den, der afgives af et plant Underlag. Saaledes skal venstre Underarm være fri af Underlaget, og Vaabnet maa ikke berøre noget Underlag.

Ved *Pistolskydning* er Stillingen som i staaende Anslag frit, men med højre Side vendt imod Skiven. Pistolen bæres i mere eller mindre udstrakt højre Arm og maa ikke støttes med venstre Haand. E.S.L.

Anstandsøvelser, en lille Gruppe Øvelser, der i pædagogisk Gymnastik regnes under Ordningsøvelser, og som tager Sigte paa at lære Børnene og vænne dem til at bruge visse vedtagne ydre Former for Høflighed og derved modarbejde Kejtethed og Kluntethed i deres Optræden. *Buk* og *Nejning* er Grundpillerne i disse Øvelser, henholdsvis for Drengenes og Pigernes Vedkommende. Bukket indgaar som Led i →Aftrædning; bukker Drengen med Hovedtøj paa, maa dette tages af med højre Haand og føres helt ned til Ydersiden af højre Ben, idet Bukket udføres. Pigen nejer ved at føre den ene Fod lidt bagud og støtte den let mod Underlaget med Taaspidsen lige bag den anden Fod, hvorefter der foretages en lille fjedrende Bøjning i Benenes Led. N.I.

Anstilling paa Tøjlen (Ridn.), konstant, fin Forbindelse mellem Rytterens Haand og Hestens Mund; skal have Karakter af en let og fjedrende Føling.

Lektionens Begyndelse. Lektionens Slutning.

Normalforløbet af den gymnastiske Dagsøvelses Anstrengelseskurve.

Anstrengelseskurve (Gymn.), Udtryk for Variationen af Arbejdets Intensitet i Løbet af en Gymnastiklektion. Man har opstillet den Fordring med Hensyn til den gymnastiske →Dagsøvelses Opbygning, at Anstrengelsen skal være jævnt stigende til henimod Slutningen af Lektionen og derefter atter aftage jævnt. At Arbejdets Intensitet maa være moderat ved Timens Begyndelse og først successivt kan forøges, skyldes dels, at det tager nogen Tid for Blodets Kredsløb at tilpasse sig efter de forøgede Krav, dels at Arbejdsevnen er afhængig af den Stigning i Legemstemperaturen, som successivt forekommer under Arbejdets Udførelse. Disse Forhold gør sig gældende for alt Arbejde, ogsaa inden for Idrætten (→Opvarmning). Overgangen fra strengt Arbejde til Hvile bør ogsaa ske successivt, navnlig bør Udøveren ikke indtage rolig *staaende* Stilling umiddelbart efter Anstrengelsen, især ikke hvis denne har omfattet strengt Benarbejde (Løb og lign.). Der er i saa Fald Tilbøjelighed til Ophobning af Blod i Benene, hvorved Hjernens Blodforsyning kan blive saa ringe, at Besvimelser indtræder (→Chock). Det er under disse Omstændigheder mere hensigtsmæssigt at indtage liggende Stilling.

Anstrengelseskurven i den gymnastiske Dagsøvelse kan aldrig blive helt jævn, men maa være udstyret med flere eller færre Toppe af forskellig Højde svarende til de umiddelbart efter hinanden følgende Øvelsers Anstrengelsesgrad. Dette behøver imidlertid ikke at influere paa Kurvens Forløb i Hovedtrækkene. Hvorvidt en nøje Overholdelse af Anstrengelseskurven er nødvendig, afhænger naturligvis af, hvor store Arbejdsintensiteter der maksimalt er Tale om. I mange Tilfælde behøver man næppe at tage Nedgangen for højtideligt. E.H.

Litt.: Lindhard: Den specielle Gymnastikteori (1926). Thulin: Lärobok i Gymnastik (Stockholm 1926).

Ansvar (Fægtn.), Fægterne vælger Vaaben, Udstyr og Dragt paa eget Ansvar og egen Risiko. Herved vil de have at iagttage, at Udrustningen og Dragten stemmer med F.I.E.s internationale Reglement.

Fægterne skal sørge for at have den størst mulige Beskyttelse forenelig med den fornødne Bevægelsesfrihed for at kunne fægte. Til Damernes Udrustning hører en særlig Brystbeskyttelse af Metal eller andet modstandsdygtigt Materiale. →Martingale er obligatorisk, medmindre Haandrem eller andre tilladte Bindinger bruges. Fægterne er derfor i enhver Henseende ansvarlig for Uheld eller Skade, som de maatte foraarsage eller blive udsat for. Organisations-Komitéen vælger til at kontrollere Vaaben, Udrustning og Dragt en særlig Repræsentant, der er forpligtet til at tilbagevise ethvert Vaaben, som ikke opfylder Reglementets Bestemmelser. Han skal desuden udelukke fra Deltagelse enhver Fægter, hvis Udstyr og Dragt efter hans Mening er utilstrækkelig. Tilsidesættelse af eller Forsømmelighed med denne Kontrol vil efter Omstændighederne kunne medføre et Medansvar for Repræsentanten. J.V.T.

(Ro.) Det juridiske, erstatningsforpligtende Ansvar for skadevoldende Handlinger paahviler den, der forsætligt eller ved grov Uagtsomhed har hidført Skaden. Dette gælder baade i Forholdet mellem Klub og Medlemmer og i Forholdet til Trediemand. I visse Tilfælde har Klubben dog Ansvaret, ɔ: Erstatningspligten, for Medlemmers Forseelser overfor Trediemand; positivt er dette udtalt i D.F.f.R.s Kapronings-Reglement m. H. t. Kollisionsskader under en Kaproning. Af anden (etisk) Natur er det Ansvar, Organisation og Klubbestyrelser har overfor Offentligheden, Forældre, Værger og Medlemmer for, at Idrætten udøves under betryggende Former, samt det Ansvar, der knytter sig til Overholdelsen af Klublove og Reglementer. Klubbestyrelserne har saaledes ifølge D.F.f.R.s Langtursreglement »det fulde Ansvar« for, at det til Langture anvendte Materiel er sødygtigt og godt, at Roerne er kvalificerede og Styrmanden forsvarligt uddannet. Ifølge Klubbernes Reglementer har Styrmanden ved enhver Rotur et særligt Ansvar overfor Klubben saavel for Materiellet som for Turens Forsvarlighed. Overtrædelser og Forseelser straffes som bestemt i Organisationernes Love og Reglementer efter Tilfældet med Advarsel, Misbilligelse, Bøde eller Udelukkelse. A.F.

Ansvarsforsikring (Cykl.). Fra 1/3 1929 har »Dansk Cykle Union for Landevejssport« haft samtlige aktive danske Landevejsryttere ansvarsforsikret under Træning og Konkurrencer. Præmien er 90 Øre pr. Rytter pro anno, og Forsikringen dækker indtil 100,000 Kr. ved Personskade, dog ikke over 30,000 Kr. for en enkelt Person, og indtil 10,000 Kr. ved Tingskade.

En Forudsætning er, at den paagældende Rytter har gyldigt →License, og at Skaden indtræffer under Cykling i hans Egenskab af Medlem af en under D.C.U.f.Ldvs. staaende Forening

Forsikringen blev oprindelig tegnet frivilligt og paa eget Initiativ, men da dens Eksistens blev bekendt, indførte Politimyndighederne som Betingelse for Tilladelse til Afholdelse af Landevejsløb, at enhver Deltager i disse var ansvarsforsikret. Derfor maa Arrangører af Landevejsløb her i Landet ogsaa ansvarsforsikre udenlandske Deltagere, og dette sker efter Overenskomst med det paagældende Forsikringsselskab, saaledes at man efter Sæsonen opgiver hvilke Udlændinge, der har startet i Sæsonens Landevejsløb. Præmien efterbetales, og Selskabet er indforstaaet med Risikoen. J.B.

Antagonister, Muskler med indbyrdes modsat Virkning m. H. t. Leddets Bevægelse.

Antecipere (Tennis), (lat.: forudgribe), at være klar over, hvad Modstanderen vil gøre, før han har slaaet til Bolden, og placere sig bedst muligt til Imødegaaelse heraf. Ofte har Modstanderen kun en enkelt, men hyppigst flere Muligheder, og Reaktionen beror da paa Intuition, støttet af eventuelle Slutninger fra hans Løb, →Ketcherføring og særlige Spilleform (Favoritslag). Særlig for Angriberen ved Nettet, hvor Tiden til at reagere i er meget kort, er Evnen til at antecipere af afgørende Betydning. A.J.

Antrit (Cykl.), Bevægelsen at rejse sig op i Pedalerne og af al Magt søge at presse Cyklen fra langsom Fart til stor Hastighed inden for et ganske kort Tidsrum.

Anvendt Gymnastik, Udtryk fra →Haandbog i Gymnastik af 1899, der bruger Gymnastik som Betegnelse for alle Skolens Legemsøvelser, og derefter deler Stoffet i Egentlig Gymnastik og Anvendt Gymnastik; den sid-

ste omfatter Leg, Boldspil og forskellige Skoleidrætter (Gang, Løb, Kast, Svømning m. m.) Udtrykket er ikke heldigt og har ikke vundet Hævd. N.I.

Anæmi, nedsat Mængde Blodfarvestof i de røde Blodlegemer (ikke nedsat Blodmængde, »for lidt Blod«), findes dels som særlig Sygdom, dels som Led i andre Sygdommes Forløb. Selv i lette Grader bevirker Anæmi Træthed og vanskeligere Funktion for Hjertets Arbejde, og den spiller derfor en Rolle ved Udførelsen af Legemsøvelser. Anæmi kræver Lægebehandling. K.S.

Aorta (Legemspulsaaren) udspringer fra venstre Hjertekammer og forløber derfra i en Bue (Aortabuen) opad-bagud-nedad over mod Hvirvelsøjlen, foran hvilken den ligger fra ca. 4. Brysthvirvel til udfor 4. Lændehvirvel, hvor den deler sig i to Grene til Benene. Fra Aorta udspringer Arterier til Hoved, Arme, Bryst- og Bugvæg samt til alle Indvoldene. Dens Pulsation kan føles gennem Bugvæggen i liggende, afslappet Stilling. E.As.

À Points (fransk: (lige) i Points) (Tennis), betyder, at 2 Modstandere regnskabsmæssigt paa det paagældende Tidspunkt staar ganske lige i deres Kamp om den endelige Sejr. Udtrykket præciserer intet og bruges kun sjældent af Tennisspillere og aldrig af Tennisdommere; derimod det koncise: à med Tilføjelse af det Antal Points, Partier eller Sæt, med hvilke den regnskabsmæssige Ligestilling balancerer, f. Eks. à 30, à 3 Partier, à 1 Sæt. Hyppigere bruges Udtrykket à Points under Klubmatcher, der afgøres ved Udfaldet af en Serie Kampe; hvis de 2 konkurrerende Klubber paa et vist Tidspunkt har vundet lige mange Kampe hver, udtrykkes dette ganske naturligt ved at sige, at Klubberne er à Points. P.B.

Appel, Ingeborg f. Schrøder (f. 26/6 1866), Elev af →Sally Høgstrøm, gennemgik det gymnastiske Centralinstitut i Stockholm 1887-89 og har siden i ca. 50 Aar undervist Askov Højskoles kvindelige Elever i Gymnastik og Hygiejne. Tildelt Fortjenstmedaillen i Guld. K.A.K.

Appel. 1) →Amatør- og Ordensudvalg. 2) Appel i Betydningen Henvendelse kan foretages af →Anføreren for et Hold eller af en Konkurrencedeltager til →Dommeren eller andre Officials; særlige Forhold gør sig gældende i Cricket og Hockey.

(Cricket). Ifølge Crickets særlige Aand er det en Hovedregel, at Kampens Dommer ikke griber ind i Spillet, uden Appel til ham. En Dommer maa saaledes ikke dømme en Spiller til at have mistet sit Gærde, medmindre Modpartiet appellerer. Appellen →»How's that?« eller →»Hvad er det?« dækker alle Maader, paa hvilke en Gærdespiller kan miste sit Gærde, men den, der appellerer har naturligvis Ret til f. Eks. at spørge Dommeren, om Gærdespilleren er →»kastet ud«. Hvis Gærdespilleren i dette Tilfælde ikke er »kastet ud«, men har mistet sit Gærde paa anden Maade, maa Dommeren besvare Appellen med et: Nej! J.C.

(Hock.) Spillernes Raaben paa Dommerens Dom ved Modspillernes Overtrædelse af Lovene, er forbudt efter Lovene og straffes med Advarsel og ved fortsat Forseelse Udvisning, begge i Forbindelse med →Frislag eller i →Slagcirklen →Straffehjørne. Maa ikke forveksles med en Anførers korrekte Henvendelse til Dommeren om Oplysninger. Appel til Dommeren regnes nu for uforeneligt med nobel Hockey; men før 1900 standsede Dommeren overhovedet kun Spillet efter Appel, og Tvivl skulde komme det Hold til Gode, Appellen var rettet imod. I →International Hockey Boards Love af 1900 bestemtes, i hvilke Tilfælde Dommeren kun kunde dømme efter Appel, og i hvilke (f. Eks. →»høj Stok«) han ogsaa kunde dømme uden. Dog kunde Holdenes Anførere enes om, at alle Domme skulde falde uden Appel. Med Udviklingen af Spillet og særlig Dommernes Dygtighed blev Appel ikke alene mere og mere unødvendig, men ogsaa uønsket, og 1907 bestemtes endelig, at alle Afgørelser skulde træffes uden Appel. O.H.

Appel (Fægtn.), kort og klangfuldt Stamp i Gulvet med forreste Fod, udføres oftest af en Fægter for at forøge Virkningen ved Udførelsen af et Skinangreb.

(Gymn.), forstærket Fodslag under Gang, fremkaldt ved en særlig kraftig Kontraktion af Hofteleddets Strækkere, hvorved Knæet ogsaa strækkes mere end sædvanligt. Markerer Takten og kan udføres efter hvert Skridt (lig Gang med fast Fodslag), efter hvert 3. eller 5. Skridt eller eventuelt for at markere Afslutningen af en Gangart og Overgang til en anden eller Afslutningen af f. Eks. en Vending under Gangen. N.I.

Applebyes Plads (Ro.), Kajplads paa Christianshavn (Kbh.) hvor →»Handels- og Contoiristforeningens Roafdeling« (Moderklub for →»K.R.«) 1866-75 og →»Medicinernes Roklub« (Moderklub for →»D.S.R.«) 1867 — ca. 75 havde deres Baadeskure; laa ved en lille, senere opfyldt, Havn, Sukkerfabrikken er nu bygget paa Grunden.

Benævntes blandt Roere og i Roidræts-Litteratur (uvist af hvilken Grund) Amelands (eller Ammelands) Plads. E.S.

Approach, (eng.: Tilnærmelse), Golfslag, der spilles for at lægge Bolden ind paa selve →Greenen; kan spilles paa flere Maader, de to vigtigste er: 1) en høj Bold, der falder omtrent død ned (kan kun spilles med Held, hvor Greenen er blød), og 2) en fladere Bold,

der har Løb efter Nedslaget. Køllens Valg afhænger af, hvilket Slag man ønsker. F.H.

Åpropos (fransk: i rette Øjeblik) (Fægtn.), siges en Fægter at have, naar han besidder Evnen til lynsnart at vælge det rette Øjeblik for den rigtige Bevægelse.

A-Prøve (Svæv.) bestaar af en teoretisk og en praktisk Prøve, som skal aflægges for en af →Dansk Svæveflyver Union og →Statens Luftfartstilsyn godkendt →Flyveleder til Opnaaelse af →A-Certifikat.

Aptering (Sejl), maritimt Udtryk for et Fartøjs Indretning; heraf *Apteringstegning*, der viser, hvorledes et Fartøj er eller skal indrettes.

Araberspring (Gymn.), Behændighedsøvelse. Der springes — efter Tilløb — med een Fods Aftryk som ved →Kraftspring, idet Armene svinges fremad opad til høj Rækstilling. Hvis venstre Fod er forrest i Aftrykket, sættes venstre Haand paa Madrassen med Fingrene i Springretningen, højre Haand lidt længere frem, men med Fingrene visende til venstre. Den strakte Krop svinges i en Bue lodret op over Hovedet, samtidig udføres ¼ Vending til venstre; naar haandstaaende Stilling er passeret, følger et kraftigt Aftryk med begge Hænder, og efter endnu ¼ Vending til venstre følger Nedspringet paa samlede Fødder med Ryggen i Tilløbsretningen.

Araberspring kan udføres som selvstændig Øvelse og bruges som Forspring til →Flikflak eller →Baglæns Luftspring.

Araberspring med Vending (Tvist) begyndes som Araberspring, men efter Aftrykket med Hænderne udføres ¾ Vending, saaledes at Nedspringet sker med Front i Tilløbsretningen; bruges som Forspring til →Flyvespring eller →Forlæns Luftspring. J.L.

Arbejde. I daglig Tale Udtryk for enhver Ydelse, selv om denne ikke er af fysisk Art; i Fysikken for Forholdet, at en Kraft paavirker et Legeme, saaledes at Angrebspunktet bevæges en vis Vej i Kraftens Retning; Kraften siges da at have udført et Arbejde, der er lig Produktet af Kraften og Vejlængden. Maales Kraften i kg og Vejen i m, bliver Arbejdet udtrykt i kgm (Kilogrammeter). Efter den fysiske Definition udfører Musklerne altsaa kun et Arbejde, naar Muskelkraften virker gennem en vis Vej, ɔ: under Bevægelse, hvor Musklerne enten forlænges eller forkortes (→Dynamisk Arbejde). Hvis Muskelkraften derimod tjener til at *undgaa* Bevægelse, ɔ: at opretholde en given Stilling mod ydre Kræfter, udfører Musklerne intet Arbejde, og man taler i saa Fald om →statisk »Arbejde«, retteligt statisk Muskelvirksomhed. Til Maaling af det af Organismen udførte fysiske Arbejde har man konstrueret særlige Arbejdsmaskiner, →Ergometre. Det fysiske Arbejde, der udføres under Idrætsøvelser, lader sig som Regel ikke maale; kun i Forbindelse med simple gymnastiske Øvelser og for visse af Atletikens Spring og Kast er en Arbejdsmaaling mulig. E.H.

Arbejdernes Bicycle Club (A.B.C.), Danmarks største Landevejsklub, stiftet 14/4 1894. Første Formand var senere Undervisningsminister F. Borgbjerg. Første Kasserer var senere Folketingsmand A. C. Meyer.

Pr. 1/10 1942 415 Medlemmer, heraf 117 aktive Landevejscykleryttere. J.B.

Arbejdernes Boldspil-Union (Fodb.), 1929-34 officielt Navn for →»Smaaklubbernes Sammenslutning« (stiftet 1926); fra 1934 en Afdeling under →Dansk Arbejder-Idrætsforbunds Københavnskreds.

A.B.U.s første Turnering omfattede 33 Klubber, og i Dag tæller Organisationen nøjagtig samme Antal. Mellem de deltagende Klubbers forskellige Hold spilles en aarlig almindelig Turnering og en Pokalturnering om Efteraaret. A.B.U. har lige siden sin Start spillet By- og Landskampe mod andre Nationers Arbejderhold og bl. a. gæstet Norge, Rusland, Spanien, Sverige og Østrig. V.L.

Arbejdernes Idrætsklub, Aalborg (A.I.K Aalborg), stiftet 1/10 1919, dyrker Athletik fra 1919, Gymnastik fra 1920, Haandbold fra 1932. Stiftere: Karl Pedersen m. fl. Formænd: 1919-23: Karl Pedersen, 1923-24: Svend Christensen, 1924-38: Axel Madsen, 1938-39: Marinus Thomsen, 1939-41: Børge Petersen, fra 1941: Albert Petersen. 1919: 8, 1942: 411 Medlemmer.

Indehaver af 27 jydske og 9 danske Mesterskaber i Athletik, deraf alene Orla Larsen 10 jydske Mesterskaber i Trespring, Hækkeløb, Længdespring og Tikamp, 4 DM i Trespring. Oprettede 1925 Afdelinger i Vejgaard og Nørre Sundby, hvilke begge er blevet selvstændige Foreninger. 1926-36 afholdtes Holdkamp i Athletik med Kristianssand Idrætsforening (Norge). →Henry Nielsen vandt sit første DM (5000 m Løb) som Medlem af A.I.K. Aalborg. S.J.

Arbejdernes Idrætsklub, Aarhus (A.I.A.) stiftet 17/8 1918. Foreningens Formænd har været Slagtehusinspektør Alex Jensen, Trykker H. W. Kiene, Maskinarbejder Carl Sproegel, Undersøger P. Christensen, Tømrer Johs. Møller og igen Slagtehusinspektør Alex Jensen.

Foreningen dyrkede oprindelig kun Fodbold, der gennem Aarene har haft størst Tilslutning; desuden dyrkedes Gymnastik, Haandbold fra 1937 og Svømning.

Fodbold: A.I.A. vandt 1920 den jydske B Række og rykkede derved op i den daværende 1. Holdsrække (paa dette Tids-

punkt den øverste), 1930 op i den jydske Mesterskabsrække, deltog i Dansk Boldspil-Unions Oprykningsserie 1931-34 og 1936-42 i Danmarksturneringen; vandt 1939 det jydske Mesterskab. J.H.

Haandbold: A.I.A. deltog fra 1937 i JHFs A-Række med baade Herre- og Damehold. Herreholdet vandt i 1938 A-Rækken og spiller siden da i Mesterrækken.

Arbejdernes Idræts-Klub, København (A. I.K.) stiftet 11/9 1895 af bl. a. Sprøjteførerer P. L. Jacobsen (første Formand); senere Formænd: 1897-98, 1900-01 Mar. E. Jørgensen, 1898-1900 Martinus Olsen, 1901-03 Johs. Gundermann, 1903-05, 1908-13 Aug. Holberg, 1905-08 Vilh. Petersen, 1913-15 Jul. Nielsen, 1915-16, 1919-21, 1931-41 Einar Faxøe, 1916-19 Rich. Davidsen, 1921-22 Aage Konggaard, 1922-26, 1928-30 Carl Faxøe, 1926-28 Georg Jensen, 1930-31 Carl Holmberg og fra 1941 Poul Sørensen. — 1941: 405 Medlemmer.

Oprindelig dyrkedes forskellige Idrætter: Athletik, Boksning, Brydning og Vægtløftning. Klubben afholdt 12/2 1896 den første Boksematch i Danmark mellem »udlærte« Boksere (P. L. Jacobsen og Jim Smith) og vandt 16 DM, inden den 1915 opgav Boksningen. Nu dyrkes Athletik, Gymnastik og Haandbold; sidste optoges for Herrer 1922 (opgivet 1940) og for Damer 1933, Dameholdet spillede 1938/39 og fra 1940 i Mesterrækken.

A.I.K. har gjort sig stærkt gældende i Terrænløb og bl. a. vundet den individuelle Sejr i Fortunløbet 16 Gange og Holdsejren 19 Gange. Af A.I.K.s mange fremragende Athletikdyrkere kan nævnes Gunnar Christensen, Ernst Larsen (DR i Stangspring), Terrænløberen Axel Petersen og Hammerkasteren Ejnar Midtgaard. S.J.

Arbejder Olympiade, →Olympiske Lege.

Arbejdsbog (Svæv), Hefte, der sælges af →Dansk Svæveflyver Union til Klubbernes Medlemmer. I Arbejdsbogen, der opbevares af Værkstedslederen, indføres det Antal Arbejdstimer, Bogens Ejer har udført paa Klubbens Materiel. Det fremgaar af Arbejdsbogen, paa hvilken Svæveplantype, Arbejdet er udført, og af hvilken Art og Kvalitet det har været. H.F.

Arbejdssejr (Brydn.), Bedømmelse i Brydekamp, hvorom →I.A.W.F.s Reglement § 11 foreskriver: »Hvis der indenfor de fastsatte 20 Minutter (15 Minutter i fri Brydekamp) ikke forekommer Fald, afgiver Pointsdommerne (med 2 Pointsdommere ogsaa Kamplederen) deres skriftlige Stemme, og Sejrherren udpeges da efter Stemmeflertallet. De stemmende Dommere er forpligtet til at udpege en Vinder«. Vinderen siges at have vundet paa »bedste Arbejde« eller ved »Arbejdssejr«; modsat →»Faldsejr«. A.R.N. - E.C.

Arbejdstempo, den Hyppighed, hvormed Gentagelserne i mange Arbejdsformer finder Sted; i disse Arbejdsformer, herunder mange Idrætsøvelser (f Eks. Cykling, Løb, Roning og Svømning), bestaar Arbejdet i stadige Gentagelser af den samme Bevægelse eller Bevægelsesrække. I Forbindelse med Belastningen bestemmer Arbejdstempoet det pr. Tidsenhed udførte Arbejde. For Præstationen er det vigtigt, at Arbejdsmateriellet, hvor et saadant bruges, er saaledes konstrueret, at det giver det mest hensigtsmæssige Forhold mellem Belastning og Arbejdstempo. For Cyklingens Vedkommende paavirkes dette Forhold af Cyklens Gearing, for Roningens Vedkommende af Baadens og Aarernes Konstruktion.

Selv om Arbejdet pr. Tidsenhed holdes konstant, vil Arbejdstempoet spille en Rolle for Organismens Energiforbrug. Et Middeltempo synes at være det mest økonomiske, at give den største →Nyttevirkning.

Da Ind- og Udaandingen i mange Idrætsformer maa foregaa i bestemte Faser af Bevægelser, bliver Arbejdstempoet ofte direkte bestemmende for Aandedrætsfrekvensen (→Aandedræt). Hvis Arbejdstempoet er meget hurtigt, foretages Vejrtrækningen ofte kun i hver anden eller tredie Bevægelsesperiode eller eventuelt med endnu større Mellemrum, men som Regel saaledes, at der er et bestemt Antal Bevægelsesperioder mellem hvert Aandedræt. E.H.

Arbejdsstilling. Vore Dages meget udspecialiserede Arbejdsform giver ofte Anledning til Udvikling af særlige Arbejdsstillinger, der bliver stationære paa Grund af overdreven Brug af visse Muskelgrupper og for ringe Brug af andre. Legemets Harmoni gaar til Grunde. Her har universelt udviklende Idrætsøvelser en afgørende Betydning for atter at naa fuld Funktion af Legemet. Det var saaledes Arbejdsstillingerne ved Landbruget, der var den egentlige Motivering for Indførelse af →Primitiv Gymnastik. K.S.

Archer, Colin (1832-1921), norsk Skibskonstruktør af skotsk Afstamning; lagde megen Vægt paa Udviklingen af →Spidsgatteren og har konstrueret mange udmærkede Lystfartøjer af denne Type; navnlig kendt som Foregangsmand i Konstruktion og Bygning af særlig sødygtige Redningsbaade. Har bl. a. ogsaa bygget Polarekspeditionsskibet »Fram«. O.A.

Archers Paradox, (Bue) (eng. Bueskyttens Paradoks (ɔ: Selvmodsigelse)), Betegnelse for den Maade, paa hvilken →Pilen forlader →Strengen og passerer →Buen i Øjets →Sigtelinie.

Paradokset skal antyde, at dette synes i Modstrid med Fysikkens Love. Da Buens Omfang ved →Pilepladen er meget større end Strengens, skulde Pilen teoretisk gaa til venstre, men den gaar ret efter →Maalet. Der findes tre Teorier til Forklaring paa the Archers Paradox: 1) at Pilen i Afskydningsøjeblikket ved det stærke Pres fra Strengen bøjes med den konvekse Side fra Buen og paa denne Maade slipper forbi Buens →Ryg, hvorpaa den retter sig ud og gaar mod Maalet, hvilket skyldes Pilens →spine; 2) at Pilen i det Øjeblik, den afskydes, øver et saa stærkt Pres paa Buen, at →Buearmen med Buen skubbes til højre, saa Pilen kan passere; 3) at en Kombination af 1) og 2) finder Sted. Hvis en Pil gaar til venstre, er den for stiv i Forhold til Buens →Vægt, omvendt vil en for blød Pil ofte gaa til højre, undertiden til venstre og altid logre ustabilt gennem Luften. Alt forudsat, at Pilen er ret og →Fjerene rigtigt anbragt. C.P.

Arenholt, Jørgen (f. 14/12 1876), Læge. Hørte fra ca. 1900-ca. 1920 til Dansk Tennis-Elite. Medlem af K.B. Repræsenterede Danmark i Tennis i Stockholm 1902, i Wimbledon 1910 og ved de olympiske Lege i Stockholm 1912. Vandt D.B.U.s Tennismesterskab i Single 1909. Vandt sammen med Læge Asmund de →Lundske Pokaler i Dobbeltspil. Dannede sammen med Vagn Ingerslev et stærkt og sejrrigt Dobbeltpar. Spillede et Par Aar paa K.B.s første Hold i Fodbold og var en dygtig Konkurrencegymnast. P.B.

Argentina-Pokalen (Ro.), →Udfordringspræmie i →Nordisk Mesterskab i →Firer med Styrmand, udsat 1930 af den skandinaviske Roklub i Buenos Aires (→Club Remeros Escandinavos). Bliver det Lands Ejendom, der i Løbet af 10 Kampe opnaar det højeste Pointstal efter Skalaen 20-10-6-2 for Placering som henholdsvis Nr. 1, 2, 3 og 4. Pointsstilling 1942:

	Danmark	Finland	Norge	Sverige
1930	(deltog ikke)	—	10	20
1932	20	—	6	10
1934	20	—	6	10
1935	20	—	6	10
1937	20	—	10	6
1938	20	—	10	6
1939	20	2	10	6
	120	2	58	68

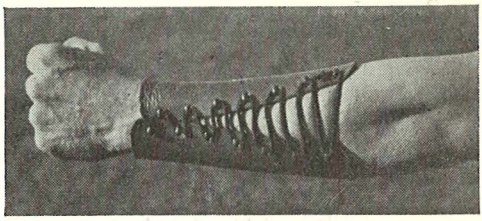
Argos, →Haandboldklubben Argos.

Arlbergskolen (Ski) eller Arlbergteknikken, den →Nedfartsteknik, der opstod og udvikledes paa →Hannes Schneiders Skiskoler i Arlberg og Vorarlberg i Østrig, især i St. Anton, St. Christoff og Zürs.

Arlbergteknikkens grundlæggende Sving er →Stemsvinget (tysk: Stembogen), af dette udvikledes →Stemkristiania og →Parallelkristiania, alle indledet med en →Modbevægelse. →Telemarksvinget fordømtes i Arlbergskolen som usikkert og unødvendigt.

Arlbergskolen vandt efterhaanden Indpas i alle skiløbende Lande og præger moderne Nedfartsteknik; i Schweiz og Frankrig dog en Del ændret. K.V.L.

Litteratur: Hannes Schneider und Frank: »Wunder des Schneeschues«. Ducia-Reinl: »Ski d'aujourd'hui«. Emile Allais: »Ski français«. Dr. E. Mathias und Giovanni Testa: »Natürliches Skilaufen« (1936).

Armbeskytter til Bueskydning.

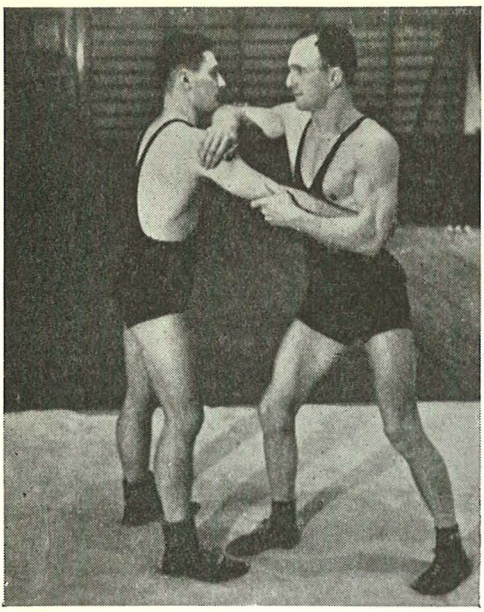
Armbeskytter (Bue), Lædermanchet 18-20 cm lang (op ad Armen), 24 cm bred foroven og 18 cm forneden. Der anbringes 6 Støvlehægter i hver Side af Manchetten, og en ca. 40 cm lang Elastik eller Snor bruges til at snøre Armbeskytteren fast. Armbeskytteren skal 1) holde Trøjeærmet sammen (saa Strengen ikke griber fat her) 2) beskytte Underarmen til den Haand, som holder Buen (mod Slag fra Strengen). C.P.

Armbeskytter (Fægtn.), en Forlængelse af →Handsken, bruges ved →Sabelfægtning; for at forhindre afglidende Stød maa en saadan Forlængelse eller Krave paa Handsken ikke være af haardt eller lakeret Læder. J.V.T.

Armbinding (Brydn.), Led i Brydegreb: Modstanderens Arm fastholdes til hans Krop, ved at Angriberens Arm ligger uden paa hans og derved fastholder den; bruges i →Krydstag og →Smidighedsbælte.

Armbøjning (Gymn.), Albuen bøjes, Haandfladen vendes fremad ved Bevægelse i Underarmsleddene, og Overarmen drejes udad i Skulderleddet, alle tre Bevægelser er maksimale; mandlige Gymnaster knytter Haanden, kvindelige bøjer de samlede Fingre let og Haandleddet saa meget, at Fingerspidserne berører Skulderen. Skulderleddets Udaddrejere og Underarmens Fremadvendere (Supinatorer) forkortes maksimalt, og deres Modmuskler udspændes maksimalt; Øvelsen danner derved en gavnlig Modvægt mod mange af Dagliglivets Stillinger og Bevægelser. N.I.

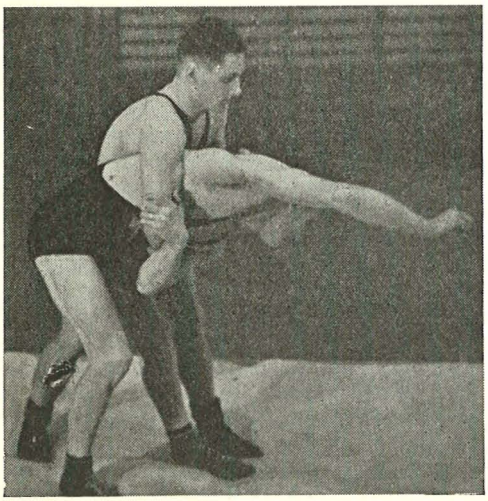
Armégevær (Skydn.), reglementeret Infanterigevær. Ved de internationale Skyttestævner findes en Skydning om VM med

Armfaldsgreb. Udgangsstilling.

det arrangerende Lands »Armégevær«, der til dette Formaal udleveres af Landets militære Myndigheder. Ved Skydning med »Armégevær« bliver alle Konkurrenterne saaledes saavidt muligt ligestillet m. H. t. Vaaben og Ammunition, hvilket ikke er Tilfældet ved aabne Konkurrencer for →»frit Gevær«. E.S.L.

Armfaldsgreb (Brydn.), Angreb i Brydekamp. →Omvendt Fodskifte maa helst bruges, da man ved →almindeligt Fodskifte kommer for langt ud fra Modstanderen og kan tabe Balancen. Venstre Haand fatter om hans højre Overarm. Angriberens højre Haand føres paa Modstanderens højre Skulder, og Underarmen trykker ham paa Hagen, hvorved han hindres i at tage Livtag som Modgreb. Højre Ben føres hen til Modstanderen (omvendt Fodskifte), højre Armhule og Knæsænkning. Saa kommer Vendingen ved, at højre Arm strækkes i Vejret, Hovedet kastes venstre om, og venstre Ben føres bagom. I Vendingen bøjer man sammen i venstre Side (venstre Skulder langt ned mod venstre Knæ) og kaster Modstanderen ved at strække Knæene, rotere venstre om sig selv og bruge Armen som Slagvægt. Man fanger i Faldet Madrassen med højre Underarm (aldrig tage af med Haand og strakt Arm). Den angrebne Part →parerer Grebet ved under Angriberens Vending at trykke ham paa Hoften med venstre Haand og eventuelt vælte ham bagover ved at bringe ham ud af Balance ved Tryk med højre Haand mod hans Bryst.

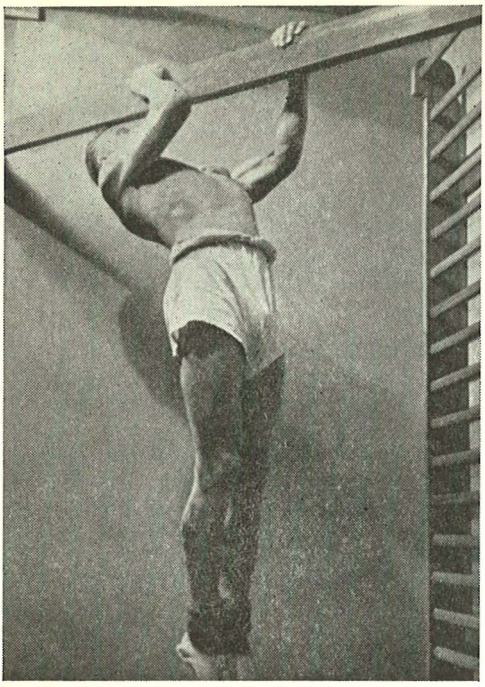
Armfaldsgreb. Kastestilling.

I fri Brydekamp kombineres Armfaldsgrebet med →Benspænd. A.R.N. - E.C.

Armforombøjning (Gymn.), Albuen bøjes maksimalt, samtidig med at Overarmen føres udad til vandret Stilling, Haanden strakt i Flugt med Underarmen, holdt midt for Skulderen med Haandfladen nedad. Bruges ikke som selvstændig Armøvelse, kun til at give Udgangsstilling for Armslag: Foldstilling. N.I.

Armføring (Svømn.), væsentlig Faktor ved Udførelsen af →Spring, tjener som Igangsætter og Bremse for Rotations- og Skruebevægelser og som Støtte for Balancen. Armføringen er fri og individuel. Ved →staaende Spring føres Armene i Almindelighed fra Udgangsstillingen (Ræk- eller Strækstilling) frem-ned-ud og derefter ned-frem-op, samtidig med at der udføres en let Knæbøjning og Strækning. Armenes Bevægelser støtter derved Benenes Arbejde med Vippen, og deres Standsning i Strækstilling efter den frem-opadgaaende Bevægelse bevirker, at deres Opdrift forplanter sig til det øvrige Legeme (→Løftet). Ved →Spring med Tilløb bør man lade Armene svinge i Takt og parallelt med →Svingbenet, saa de er parat til at svinges frem-op samtidigt med Afsættet. S.W.

Armgang (Gymn.), →Hævøvelse af den Slags, hvor hele Legemsvægten bæres af Arm- og Skuldermuskulaturen; den udføres i vandrette, skraa og lodrette Redskaber: →Bom, vandret eller skraat stillet →Armgangsstige, →Entretov og →Klavretov, saavel i strakte som bøjede Arme. Lettest er *strækmodhængende vandret Armgang* med dens forskellige Variationer (Armgang med korte eller lange Tag, Vending midt paa Bommen og Drejning fra modhængende til frahængende Stilling og omvendt samt Armgang med Sidesving, den sidste ogsaa paa →Dobbeltbom). Noget sværere er *strækfra-*

Bøjtværhængende Armgang i Bom.

hængende Armgang (uden og med Drejning, sidste eventuelt med Hævning i frahængende Stilling), *strækskraahængende Armgang* (baglæns og forlæns, Stige og Bom) og *stræktværhængende Armgang* (vandret og skraa Stige, Bom og Entretov). Meget sværere er *bøjhængende Armgang:* frahængende (korte Tag), modhængende (korte Tag, eventuelt med Drejning), tværhængende (korte og lange Tag) og skraahængende (lange Tag) samt bøjhængende lodret Armgang (Enkelt- el. Dobbelttov); i de bøjhængende Stillinger faar Øvelserne let daarlig Form, især naar de er for svære i Forhold til Elevernes Kræfter, og de kan derved komme til at virke forringende paa Elevernes Skulderholdning. N.I.

Armgangsstige (Svingstige) (Gymn.), stigelignende Redskab af Højde som Gymnastiksalen; kan anbringes i Styreriller ved Salens Væg og kan ved en Hejseanordning udstilles skraat og vandret, i sidste Tilfælde hvilende med den frie Ende paa en Bom. Stigen kan ogsaa anbringes fritstaaende hvilende paa to Stativer.

Bruges til lodret →Armgang, Armgang med Drejninger og →Sving med Vendinger og Forflytninger. V.R.

Armhopning (Gymn.). 1) Hævøvelse, der kan udføres saavel i vandret som i skraat og lodret Redskab. Hoppet udføres ved, at man med et kraftigt Ryk med Armene giver Legemet saa megen Fart opad (og dermed Bevægelsesenergi), at man kan naa at flytte begge Hænder samtidigt i den Tid, Stigningen og Faldet tager. Skal man under Hoppene flytte sig baglæns, trækker man skraat fremad-nedad, og paa tilsvarende Maade, hvis man skal flytte sig forlæns eller sidelæns til højre eller venstre. Ved bøjhængende Hop nedad i Dobbelttov er det Tyngden, der sætter Bevægelsen i Gang, og Opgaven er her at afbryde Faldet med passende Mellemrum, inden Farten er vokset for meget. N.I.

2) *Armhopning i Barre, støthængende Hop* fremad eller tilbage: Ved Sænkning med paafølgende hurtig Løftning af Kroppen flyttes Hænderne i en hoppende Bevægelse frem eller tilbage. Bevægelsen foregaar i Skulderpartiet, og Armene holdes strakte. Samme Øvelse udføres ogsaa i bøjstøthængende Stilling.

Frem- eller Tilbagesving med Hop fremad eller tilbage paa strakte Arme: I sidste Del af et Frem- eller Tilbagesving udføres der, idet Hænderne flyttes samtidigt, et Hop fremad eller tilbage. V.R.

Armkobling (Brydn.), →Hovedfaldsgreb, hvor man med begge sine Arme fastholder begge Modstanderens Arme om hans Hoved.

Armkrog (Gymn.), den ene eller begge Arme bøjet til spids Vinkel, Overarmen noget udadført, Haanden let knyttet; eller (Bukh): den ene Arm bøjet til ret Vinkel, Underarmen lagt tværs over og fast mod Lænden, Haanden knyttet (sidstnævnte som Udgangsstilling til enkelt Armsving i Kreds med modsat Arm). *Armkrogsfatning* bruges ved parvis →Trækkekamp, samme Arm for begges Vedkommende; derimod modsat Arm til hver af Sidemændene, naar flere i Kreds skal »bygge Fængsel«. N.I.

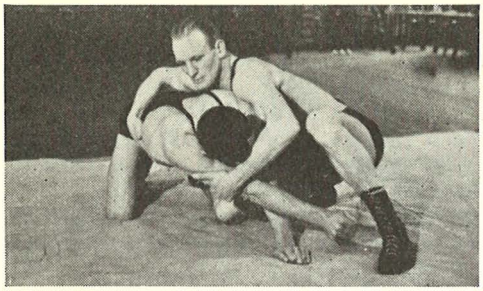
Armlaas (Brydn.), Sikring i Brydekamp; Armen er »laast« ved Greb paa Modstanderens Arm, saa han ikke kan bruge den; bruges ved →Backhammer.

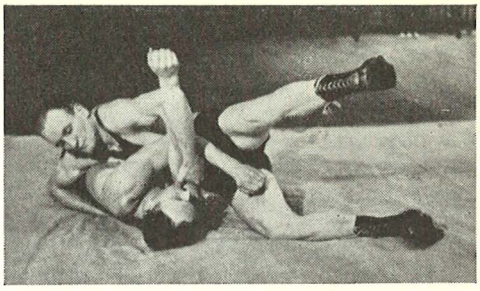
Armløftegreb (Brydn.), Angreb, der begynder med, at Armen løftes som ved →Backhammer; udføres med Tilbageslag; kaldes ogsaa Backhammer med Tilbageslag.

Armparade (Boksn.) bruges navnlig mod →Hocks og →Sving, der fanges paa Underarmen og derved hindres i at gaa ind og give Point. (→Angreb.)

Armsaks (Brydn.), en Arms →Undertræk foran Ansigtet.

I *græsk-romersk* Brydekamp: Angriberen lægger sit Bryst mod Modstanderens venstre Side, sætter sin venstre Fod ud til venstre Side, tager saa med venstre Arm Greb om Modstanderens højre Albueled, som han trækker hen under hans Ansigt, hvorefter han vælter ham omkuld (nu vil hans Arme

Armsaks i græsk-romersk Brydning.

være krydset og laast, idet Angriberens Krop forhindrer den underste Arm i at komme fri). Ved stadig at presse med Brystet paa hans Arm og føre Benene frem foran hans Hoved drejer Angriberen sig, saa han ligger ovenpaa Modstanderens Arme og Hoved.

Man parerer Grebet ved at gaa i →Bro og slide sig løs; man skal dog være meget sikker i sin Bro for at kunne gøre det.

I *fri* Brydekamp: Naar Modstanderen ligger i →Bænk, vælter man Bænken fra venstre Side ved Tag i højre Arm med begge Hænder. Højre Fod føres over Kroppen under Modstanderens højre Laar. Angriberens venstre Laar fastholder Modstanderens Hoved ved Tryk paa højre Øre. Derefter rykker Angriberen kraftigt højre Arm til sig ved at kaste sig bagud paa Siden, hvorefter Benene krydses til Saks om Armen.

A.R.N.-E.C.

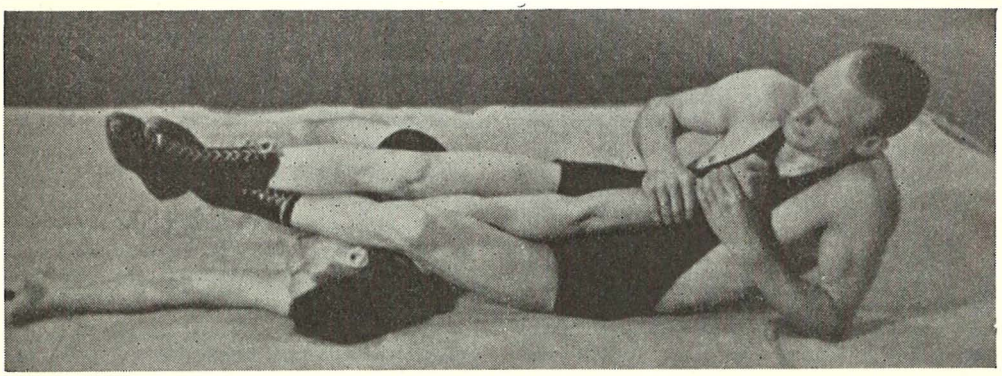
Armslag (Gymn.), hurtig Bevægelse i Albueleddet, fra Fold- til Favnstilling og omvendt. Bevægelsesbanen skal ligge i Legemets Horizontalplan. Ved foldstaaende Armslag udad føres Albuen ved Underarmens Bevægelsesenergi længere bagud end i Favnstilling, hvorved de vandrette Dele af den store Brystmuskel udspændes og forlænges. N.I.

Armslæng (Brydn.), Modangreb i Brydekamp for →Hoftesving, →Hovedfaldgreb og →Krydstag.

Armstilling (Svømn.), ved →staaende Spring i Udgangsstillingen: enten Ræk- ell. Strækstilling; ved →Spring med Tilløb: alm. Retstilling. Under Springene er Armstillingen fri, undtagen ved →forlæns strakt Hovedspring, hvor Armene under Flugten skal holdes strakt ud til Siden i Skulderhøjde, for saa umiddelbart før →Nedslaget at samles over Hovedet i Linie med Kroppen. Ved Nedslag paa Hovedet skal Armene altid holdes i lukket Strækstilling, og ved Nedslag paa Benene skal Armene holdes strakt ned langs Kroppen. S.W.

Armstrong, Henry (f. 12/12 1912; døbt Henry Jackson; Neger) amerikansk Bokser. Vandt 1930—32 som Amatør et meget stort Antal Kampe; blev professionel 1932. — Vandt VM i Fjervægt fra Pete Sarron paa k. o. i 6. Omg. 29/10 1937, i Weltervægt fra Barney Ross (Points) 31/5 1938 og i Letvægt fra Lou Ambers (Points) 17/8 1938. Han er den eneste Bokser, der har været Indehaver af 3 VM samtidig. Efter at have vundet VM i Letvægt frasagde han sig VM i Fjervægt, da han ikke kunde klare Vægten. VM i Letvægt

Armsaks i fri Brydning.

tabte han til Lew Jenkins 1939 og i Weltervægt til Fritzie Zivic 1940. C.J.

Armstrækning (Gymn.), en mere eller mindre hurtig Bevægelse fra Bøjstilling til forskellige andre Armstillinger: *Opad* (til Strækstilling), Albue, Haandled (kvindelige Gymnaster) og Fingrene strækkes, Overarmen føres og Skulderbladet drejes udad; Haandfladen skal stadig vende indad under Strækningen. Armen skal staa lodret, set saavel forfra som fra Siden. *Udad* (til Favnstilling), samme Strækning af Albue, Haandled og Fingre, Udadføring i Skulderleddet til vandret Stilling samt Indaddrejning af Overarmen og Bagudvending (Pronation) af Haanden, hvis Haandfladen skal vende nedad; Armene føres saa meget bagud, at de staar i hinandens Forlængelse. *Fremad* (til Rækstilling), Overarmen føres fremad i Skulderleddet til vandret Stilling, Albue, Haandled (kvindelige Gymnaster) og Fingre strækkes; Haandfladen kan vende opad, indad eller nedad; Armene skal være parallelle. *Nedad* (til Retstilling), samme Bevægelse i Albue, Underarmsled, Haandled og Fingre som ved Armstrækning udad samt Indaddrejning i Skulderleddet. N.I.

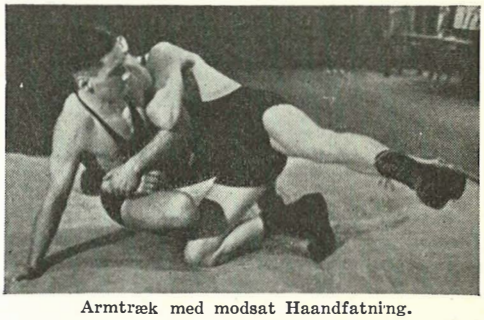
Armstød = Armstrækning (Gymn.).

Armsving (Ath.), ledsagende Balancebevægelse, som Armene udfører under forskellige Athletikøvelser. Armsvinget er særlig udpræget i Højde-, Længde- og Trespring, hvor Springenes rigtige Udførelse er meget afhængig af Armarbejdet. I Løb og Gang foregaar ogsaa et vist Armarbejde, men her er der ikke Tale om Armsving i samme Forstand, idet Armarbejdet er en ganske naturlig Rytmebevægelse i Tilslutning til Benenes Arbejde og derfor maa karakteriseres som Armføring. Se iøvrigt de respektive Athletikøvelser. J.B.B.

Armsving (Gymn.), en hurtig Bevægelse med strakt eller let bøjet Arm, virker i særlig Grad smidiggørende paa Skulderpartiet, idet den ved den hurtige Bevægelse skabte betydelige Bevægelsesenergi fører Bevægelsen bedre »til Bunds«, end man vilde være i Stand til ved en rolig Føring af Armen, hvorved Muskler og Baand udspændes mere. — For at faa de svingende »Penduler« lige lange i et Hold af ulige store Gymnaster og dermed skabe bedre Betingelser for Samtidighed i Svingene kan man lade Eleverne bøje Armene ulige meget (Bertram). Den smidiggørende Virkning er særlig fremtrædende ved Armsving i →Sagittalplanet: *Fremad-opad* og *fremad-nedad-bagud* (mellem Træk- og Strækstilling), Bøjning og Indaddrejning i Skulderleddet, Udaddrejning af Skulderbladet og Fremadvending (Supi-

Armtræk med modsat Haandfatning.

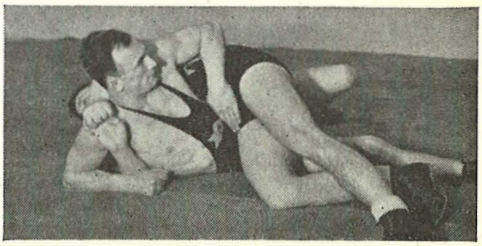
Armtræk med modsat Haandfatning.

Armtræk med drejet Haandflade. Skulderen trykkes mod Madrassen, Knæene løftes, og Armen føres ind under Kroppen, samtidig med at man falder ned.

Armtræk med drejet Haandflade. Armen maa ikke fatte om Modstanderens Krop, men holdes foran, til man sidder helt op i Sædet.

Armtræk med drejet Haandflade. Ved Armtræk maa man ikke falde ned paa Skulderen, men søge Støtte paa Albuen.

nation) af Haanden under Bevægelsen fremad-opad, modsat under Bevægelsen nedadbagud; det er her fortrinsvis de nærmest lodret gaaende Dele af Brystmusklerne, der udspændes og forlænges. — Ved Armsving *udad* (fra Ræk- til Favnstilling) udspændes de vandret gaaende Dele af den store Brystmuskel. — Hyppigt udføres Armsving *skraat udad-opad,* hvorved Energitrækket kommer til at virke i Hovedretningen for Brystmusklernes Fibre. — Armsving *i Kreds* forener i sig Virkningerne af Sving i de andre Retninger, men er mindre kraftigt virkende. — Særlige Betegnelser (Bukh): *Albuesving* (rækstaaende Armforombøjning og Armstrækning fremad), *Hvilesving* (rækstaaende Armsving nedad-udad til Favnstilling og modsat), *Vinkelsving* (trækstaaende Armsving fremad-udad og fremad-nedad-bagud). N.I.

Armtræk (Brydn.), Modgreb for →Halv-Nelson og ved Angreb om Hoftepartiet i →liggende Brydning. Ill. S. 61.

(Gymn.), kraftig Bøjning af Armene i strækbukstaaende eller -siddende haandfæstet Stilling, hvorved Hofteledsbøjernes, Bugmusklernes og Tyngdens foroverbøjende Virkning paa Hofteled og Lændesøjle forøges, saaledes at Hofteledsstrækkere og Lænderygstrækkere udspændes og forlænges mere. Hænderne kan være fæstede ved Greb om Gymnastens egne Smalben eller om en af de nederste Ribber, hvis han (hun) staar med Ryggen (Sædet) mod Ribben eller eventuelt sidder i langsiddende Stilling med Fødderne mod Ribberne. N.I.

Armvipning (Gymn.), Barreøvelse. Efter støthængende Tilbagesving tages en hurtig Armbøjning, samtidig begynder Fremsvinget, saaledes at bøjstøthængende Stilling passeres; i Slutningen af Fremsvinget følger en kraftig Armstrækning. Øvelsen kan ogsaa udføres i Tilbagesvinget og slutter, naar Tilbagesvinget er højt, i haandstaaende Stilling. I Forbindelse med Armvipning kan udføres en halv Vending, der følger i Slutningen af Armstrækningen, samtidig strækkes Hofteleddet helt, og efter Aftryk med Hænderne slippes Bommene og fattes igen, inden det nye Sving paabegyndes. Vendingen udføres ogsaa til →overarmshængende Stilling og til →Langkipning. V.R.

Armvippegreb (Brydn.), Angreb i Brydekamp, inddelt i →*enkelt Armvippe* og →*dobbelt Armvippe.*

Armvridning (Brydn.), forbudt Brydegreb.

Armvridning (Gymn.), maksimal Udaddrejning af Overarmen, Fremadvending (Supination) af Haanden i Forbindelse med en let Udadføring af Armen og en kraftig Indadføring af Skulderbladene. Tilsigter en maksimal Udspænding af Skulderleddets Indaddrejere, Underarmsleddenes Bagudvendere (Pronatorer) og Skulderbladenes Udadførere. N.I.

Armøvelser (Gymn.), Gruppe →formgivende Øvelser, der har til Hensigt at styrke Arm- og Skuldermuskulaturen og give den en til god Holdning svarende Længde samt at vedligeholde eventuelt forøge Bevægeligheden i Armens og Skulderens Led. Gruppen omfatter to Underafdelinger: 1) *Egentlige Armøvelser,* hvis Hovedvirkning er at smidiggøre Leddene samt opøve Sikkerhed i Innervationen, og 2) *Hævøvelser,* i hvilke den ovennævnte Muskulatur maa arbejde imod hele Legemsvægten eller en betydelig Del deraf, hvorfor de i særlig Grad er egnede til at styrke Musklerne. Udført med rigtig Form tjener begge Afdelinger til at give Musklerne passende Længde; udført med daarlig Form kan særlig Hævøvelserne virke i høj Grad ødelæggende paa Skulderholdningen og Armenes Stilling. N.I.

Arndt, Eva (gift Riise) (f. 27/9 1919), Frue, Medlem af A.G.F., under et Ophold i København 1936 af »Triton«. 1935-40 Jyllands hurtigste Crawlsvømmerske; stadig Indehaver af de jydske Rekorder i 200 og 400 m Crawl (2,40,4 og 5,28,4), af danske Svømmersker har kun Ragnhild Hveger og Karen Margr. Harup svømmet 400 m hurtigere. Deltog i Olympiaden 1936 paa det danske Landshold i 4×100 m, og ved EM 1938 paa Danmarks sejrende Hold paa samme Distance; deltog desuden i 400 m Crawl og blev Nr. 4 (5.38,0). Deltager paa det danske Hold, der 7/10 1938 satte VR i 4×100 m Crawl (4.27,6). O.J.

Arrangement, →**Stævne.**

Arrangementsudvalg, →**Stævneudvalg.**

Arsenal F. C. (1886-91 Royal Arsenal F. C. 1891-1913: Woolwich Arsenal F.C., fra 1913: Arsenal F. C.) engelsk Fodboldklub, stiftet 1886 af Arbejdere paa det kgl. Arsenal i Woolwich (i Syd-London). Overgik til Professionalismen 1892. Optaget i Ligaens 2. Division 1893. Vandt Adgang til 1. Division 1904, men sluttede Sæsonen 1912-13 som Nummer sidst og spillede 1913-15 i 2. Division. Flyttede 1913 til Highbury i Nord-London. Genvalgt til 1. Division, da denne efter Krigen forøgedes fra 20 til 22 Klubber. Har haft sin Storhedsperiode siden 1925, da →Herbert Chapman blev Manager. Vandt League-Mesterskabet ialt 5 Gange (deraf 3 Aar i Træk 1933-35) mellem 1930 og 1938 og var Nr. 2 to Gange. Vandt →F.A. Cup 1930 og 1936 og var Finalist 1927 og 1932. En af →Trebacksystemets Pionerer. Har flere Gange spillet i København, hvor Klub-

ben er meget populær. Berømte Spillere: C. Bastin, W. Crayston, E. Drake, E. Hapgood, J. Hulme, David Jack og Alex James. N.M.

Arterier (Pulsaarer), Aarer der fører Blod fra Hjertet. De større Arterier har tykke, elastiske Vægge og kan derved modstaa det store Tryk, de udsættes for, hver Gang Hjertet under →Systolen pumper en ny Portion Blod ud i dem. Herved udspiles de noget, og den derved opstaaede Spænding hjælper da til under →Diastolen at viderebefordre Blodet. Udspilingen vil forplante sig gennem Arterien og mærkes som →Pulsen paa de overfladiske Arterier. I de mindste Arterier (Arterioler) kan det tykke Lag af uvilkaarlige Ringmuskler, der danner Hovedmassen af Væggen, under Paavirkning af de karbevægende Nerver (Vasomotorerne) eller af visse →Hormoner aabne eller lukke for Arteriolen og derved regulere Blodmængden, der strømmer til det af Karret forsynede Omraade. Iltrigt Blod kaldes artelielt, selv naar det som i Lungekredsløbet findes i Venerne. E.A.

A.-Række, Betegnelse ved →Klassificering af enkelte Spillere eller Hold; regnes for bedste Række, hvor man ikke begynder med Mesterrække.

A-Række (Fodb.), indenfor K.B.U. oprindelig (fra 1903) Navnet paa den øverste Turneringsrække, der fra og med Turneringen 1920-21 fik Navnet →Mesterskabsrække, hvorefter Betegnelsen A-Række overførtes paa den næstøverste Turneringsrække, omfattende en Første-, Anden- og Tredjeholdsturnering. Efter at K.B.U.s Mesterskabsrække i 1936 ophævedes ved den dobbelte Danmarksturnerings Indførelse, er A-Rækken K.B.U.s øverste Førsteholdsturnering, omfattende 16 Klubber. — Indenfor B.B.U. er A-Rækken den næstøverste Turnering, indenfor de øvrige Provinsunioner den tredjeøverste. Provinsunionerne har ikke indenfor Rækken Holdinddeling i Klasser (Førstehold, Andethold o.s.v.), men Klubbernes Hold deltager i den Række, hvortil de kvalificerer sig. S.A.K.

(Hock.), Turneringsrække for Klubbernes →Første Hold; betegner saavel Damernes som Herrernes →Mesterrække og Herrernes →Pokalrække. 1908-21 spilledes en A-Række for Blandede Hold, fra 1911 for rene Herrehold og fra 1912 for rene Damehold. Adgangen til A-Rækkerne var tidligere aaben for alle Klubber, men fra 1940 indførtes, at en Klub skulde have vundet enten Øernes eller Jyllands B-Række for at kunne rykke op i A,Rækken. Der findes ingen Nedrykningsregel, men Spørgsmaalet er aktuelt. Der har været udsat fire Pokaler i A-Rækkerne. O.H.

Asfalt-Bane (Tennis), udendørs Bane med Overflade af Asfalt. Kræver ligesom →Cementbaner meget lidt Pasning og tørrer hurtigt, men slider mere end *Grusbaner* paa Bolde og Sko. I Danmark findes meget faa Asfalt-Baner, medens f. Eks. Sverige har flere, bl. a. spilles den store Särö-Turnering paa Asfalt-Baner; ogsaa Banerne i Båstad var i mange Aar af Asfalt. E.U.

Asfalt-Pitch (Cricket). For at opnaa en regelmæssigt opspringende Bold havde man Verden over længe eksperimenteret med et Stof, der kunde virke nøjagtigt som en rigtig →Græspitch og desuden bruges i alt Vejr. Det har vist sig, at en bestemt Asfaltblanding kan bruges med godt Resultat, især til Træningsbaner (Kastegaarde), og Idéen blev i Danmark første Gang praktiseret af Kjøbenhavns Boldklub 1930. J.C.

A.S.G., →Allinge-Sandvig Gymnastikforening.

Ashes (eng.: Aske), (Cricket). Efter en dramatisk →Testmatch i England August 1882, hvor England overraskende blev slaaet af Australien med 7 Points, bekendtgjorde The Sporting Times i en »Dødsannonce«, at engelsk Cricket var afgaaet ved Døden paa the →Oval, og at Liget vilde blive brændt, og Asken sendt til Australien.

Da England vandt den næste Testmatch i Australien, fik Holdets Leder ved Afrejsen fra Melbourne overrakt en Urne, indeholdende Asken af en Cricketpind fra Kampen og med Inskriptionen »The Ashes of Cricket«. Urnen opbevares i Pavillonen paa →Lord's Cricketbane i London, og uofficielt kæmper England og Australien ved hvert Møde om denne »Aske«. J.C.

Asiago (Svæv), højvinget →Overgangsplan, konstrueret i Italien af Ingeniørerne Garbell og Preti. Typen, der er forsynet med Bremseklapper, er en Udvikling og Forbedring af →Grunau Baby og →Hü 17.

Data: Spændvidde 13,70 m, Vægt 120 kg, Planareal 12,70 m^2, Planbelastning 16,5 kg/m^2, Glidevinkel 1 : 20, Synkehastighed 0,80 m/Sek. J.G.B.

Asiatisk Greb (Bue) udføres ved at bøje højre Haands Tommelfingers første Led ind om Strengen under Pilen og bøje Pegefingeren om Tommelfingerens Negl for at støtte Grebet under Trækket af Strengen. Tommelens første Led er forsynet med en Ring, ofte af Jade eller Elfenben, for at beskytte Fingeren. Grebet har særlig været brugt af Asiatere, som skød med den stærke →orientalske composite Bue, og Pilen anbragtes almindeligt paa højre Side af Buen. C.P.

Ask. Almindelig Ask (Traxinus excelsior) er udbredt i største Delen af Europa indtil omkring 60° n Br. og naar en Højde af 20-30

m med en Stammetykkelse ved Roden paa ca. ¾ m. Splintveddet har en lys, hvidgul Farve undertiden med et svagt rødligt Skær; Kærneveddet er noget mørkere. Træet, der har lange Fibre og er temmelig haardt, udmærker sig ved stor Styrke, Sejghed, Bøjelighed og Elasticitet og lader sig efter Opvarmning i Damp let bøje i de forskelligste Former. Dette bevirker, at Træet bruges meget ved Fabrikation af Flyvemaskiner, Vaabenhaandtag m. m. samt til Ski, Tennisketchere, Buer, Aarer, Rorm. m., hvorimod det ikke egner sig til Bygningsbrug. Iøvrigt, →Træ. E.H-g.

(Bue). Ask bruges til →Belægning paa Buens Ryg. Træet skal være retkløvet, fri for Knaster og godt lagret.

(Sejl.). Ask er paa Grund af sin Styrke og Bøjelighed meget brugt i den mindre Skibs- og Baadebygning, bl. a. til bøjede Spanter (Svøb), Ristværker, Lønningslister m. m.; skal passes omhyggeligt med Lak eller Fernis, da det let jordslaaes af Fugtighed; bliver tillige hurtigt skørt og knækker let, naar det bliver gammelt. F.G.H.

(Ski). Asketræsski er smidigt fjedrende og modstandsdygtige overfor Brud. Tætvokset Ask d.v.s. Ask, hvor Aarringene ligger tæt, er mest modstandsdygtig mod Slid, men selv den bedste Ask kommer dog i saa Henseende ikke paa Højde med →Hickory. Naar Asketræsski slides, kommer de haarde Dele i Aarringene til at slaa frem fra Glidefladerne. Et Par førsteklasses Asketræsski er tilstrækkeligt haarde til at kunne fastholde →Metalkanter. K.V.L.

(Tennis). Rammen til den moderne Tennisketcher fremstilles ved en Sammenlimning af forskellige Træsorter. Det har vist sig, at →Hickory, Ask og →Bøg afgiver det bedste Materiale hertil. I passende Sammensætning vil en Ramme, forarbejdet af disse Træsorter, blive smidig og sejg og derved egnet til at modstaa det store Pres, som Spændingen i Strengene udsætter den for. P.B.

Assaut (fr.: Kontra) (Fægtn.), venskabelig Kamp, i hvilken det i Lektionen lærte (bundne) →Spil udøves frit. Assauten, der tjener som Træning til alvorlig Kamp, er egnet til at forbedre den fægteriske Kunnen (Kunst) og afpasse denne efter individuelle Egenskaber og Temperament. Da enhver Fægter har sit individuelle Spil, er det af Betydning at møde flest mulige Fægtere, for at samle Erfaringer til Brug i alvorlig Kamp. En Elev bør ikke for tidligt fægte Assaut, da hans Fægtning derved behæftes med Unoder, der kan blive saa indgroede, at de senere ikke kan rettes. Selv de dygtigste Fægtere kan ikke negligere Lektionen; i denne rettes de Fejl, der trods Umage ikke kan undgaas ved udelukkende at fægte Assaut. E.O.

Litt.: Gomard: La théorie de l'Escrime (Paris 1845).

Assens Gymnastik- og Idrætsklub (1897-1903: Olympia), stiftet 31/1 1897 af Typograf W. Lucas (første Formand) med flere. Dyrkede oprindelig kun Cricket, optog 1905 Fodbold; dyrker nu tillige Haandbold, Atletik og Gymnastik. Oprindelig 35 Medlemmer, nu ca. 270 (heraf 100 passive). Vandt F.B.U.s A-Række 1940, Mellemrækken 1941 og rykkede dermed op i Mesterrækken. S.A.K.

Association Fodbold, eller Association (populært Soccer), i England Betegnelsen for det egentlige Fodboldspil, som det kendes herhjemme, modsat →Rugby; har sit Navn fra *The →Football Association.* N.M.

Aston Villa F. C., engelsk Fodboldklub stiftet 1874 i Birmingham. Et af Fodbold Ligaens oprindelige 12 Medlemmer. Har vundet League-Mesterskabet 6 Gange og været Nr. 2 syv Gange (Rekord). Har vundet →F. A. Cup 6 Gange. Vandt baade Mesterskab og Cup i 1896-97, hvad kun en Klub har præsteret. Relegeret til 2. Division efter Sæsonen 1935-36, men var tilbage igen i 1. Division to Aar senere. Englands berømteste professionelle Klub gennem Tiderne. Kendte Spillere: Howard Spencer, H. Hampton, Sam Hardy fra tidligere Aar, W. H. Walker og W. Houghton fra senere Aar. N.M.

Athlet (af græsk: athlos, Kamp), stærk Sportsmand, især Dyrker af Brydning og Vægtløftning. Betegnelsen er indgaaet i dansk Sportssprog fra Tyskland, hvor Athletsporten er delt i Leichtathletik (Letathletik): Gang, Kast, Løb og Spring (ɔ: Fri Idræt), og Schwerathletik (Sværathletik): Boksning, Brydning og Vægtløftning. Den danske Athletsport (organiseret i →Dansk Athlet Union) omfatter, efter Boksningens Udskillelse 1915, kun de 2 sidstnævnte Grene. A.R.N.-E.C

Athen. 1) →Olympiade 1896; 2) →Gymnastikforeningen »Athen«.

Athletdagen (Vægtl.), arrangeres nogle Uger før DM i →Vægtløftning for alle →Dansk Athlet-Unions Klubber; hver Klub kan indenfor en nærmere betegnet Uge vælge sin Athletdag, hvor paagældende Klubs Konkurrence da skal afsluttes. Der konkurreres i alle Vægtklasser og gives Points i Skalaen 1-5. Dansk Athlet-Union giver efter sit Præmieregulativ Diplomer til de Foreninger, der opnaar det højeste sammenlagte Pointstal for deres deltagende Vægtløftere. A.R.N.-E.C.

ATHLETIK

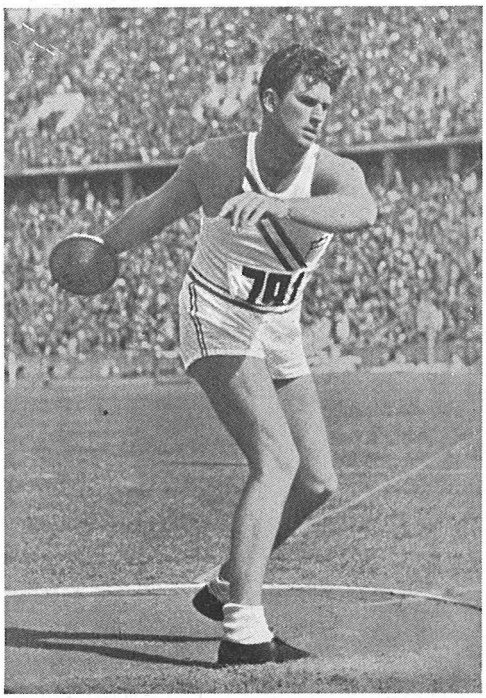

I den danske Athletiks Barndom trænede flere af de københavnske Klubber paa Clubben Cyclistens Bane i Bernstorffsgade paa Hovedbanegaardens nuværende Grund. Ovenstaaende Billede er taget 1894, og blandt de kendte Idrætsmænd kan nævnes: M. E. Jørgensen (Nr. 2 fra højre paa Bænken), I. P. Müller, Andreas Harsfelt, Th. Reingaard og K. Jensen (alle i anden Række).

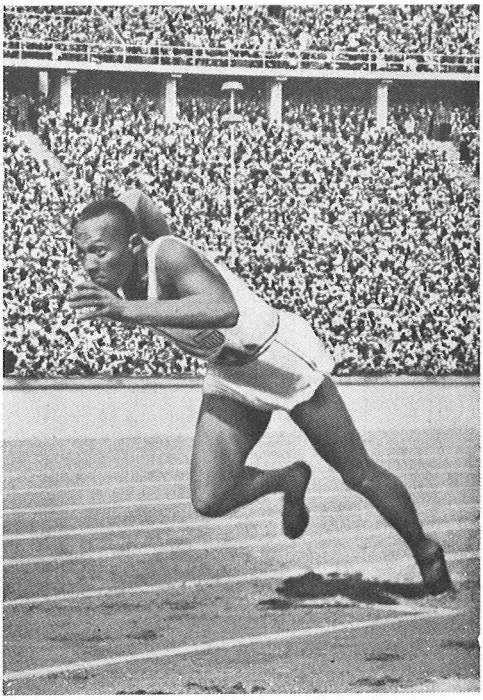

Et Billede fra Starten til Holdterrænløbet ved Fortunen 1908. Allerede paa dette Tidspunkt samlede det populære Fortunløb omkring 75 Deltagere, og blandt de interesserede Tilskuere vil man yderst til højre finde vor nuværende Konge til Hest. Fortunløbet afholdtes hvert Aar fra 1896 til 1938, og i Anledning af KIF.s 50 Aars Jubilæum arrangeredes det ogsaa i 1942, hvor man dog ikke benyttede den gamle Rute Fortunen—Peter Liep—Hjortekær—Fortunen.

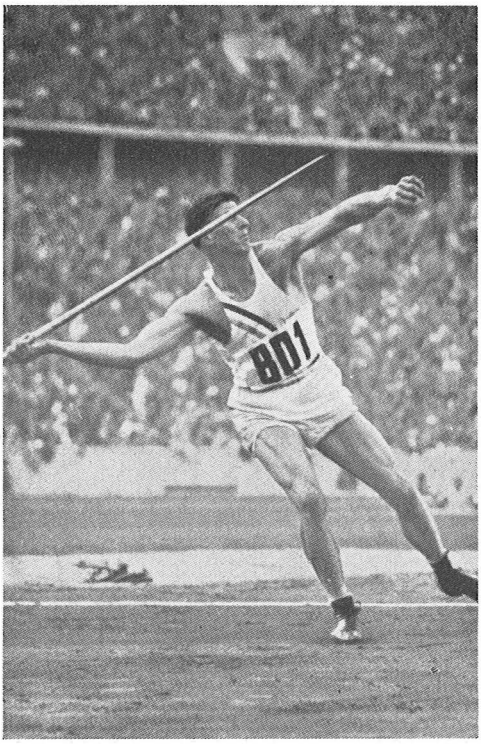
ATHLETIK

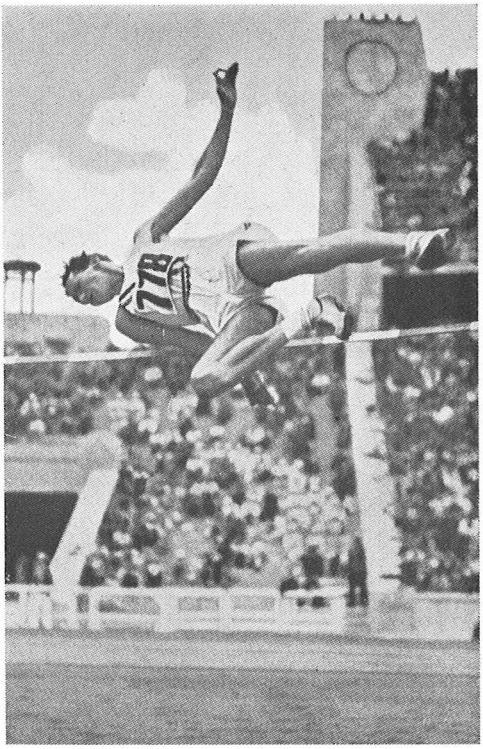
Cenneth Carpentier (U. S. A.) vinder Diskoskast ved de olympiske Lege 1936 i Berlin (50,48 m).

Jesse Owens (U. S. A.) vinder 200 m Løb ved de olympiske Lege 1936 i Berlin (20,7 Sekr.).

Glenn Morris (U. S. A.) under Spydkast ved de olympiske Leges Tikamp 1936 i Berlin.

Robert Clark (U. S. A) under Højdespring ved de olympiske Leges Tikamp 1936 i Berlin.

Athletik (græsk, af Athlesis = Idræt) er i Danmark — som i de engelsktalende Lande — Fællesbetegnelsen for Idrætsgrenene →Løb, →Spring, →Kast og →Gang. I Sverige benyttes Athletik derimod kun om →Vægtløftning, medens Vægtløftning og →Brydning kaldes Athletsport i dansk Sprogbrug. I Tyskland skelnes mellem Leichtathletik og Schwerathletik, og under den første Kategori hører, hvad vi i Danmark kalder Athletik, bortset fra at →Vægtkast er lagt ind under Schwerathletik sammen med Vægtløftning.

Udvikling: Løb, Spring, Gang og Kast er uden Tvivl de ældste Idrætsøvelser, som findes; med Sikkerhed kan ikke siges, hvornaar de første Athletik-Konkurrencer afholdtes, men man ved, at der har været Løb, Længdespring, →Diskoskast og →Spydkast ved Antikkens olympiske Lege (776 f. Kr.-394 e. Kr.), og i Grækenland har man sikkert dyrket Athletik endnu tidligere. Ogsaa i Ægypten og Persien har man fundet Beviser for, at der dyrkedes Idræt — derunder Løb, Spring og Kast — saa langt tilbage som 1000 Aar f. Kr., og i Rom findes Beretninger om Athletik-Konkurrencer omkring 400 Aar f. Kr.

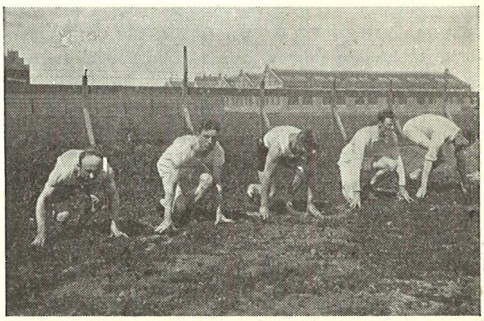
Om Athletikkens Udvikling fra de olympiske Leges Ophør til Begyndelsen af 19. Aarhundrede vides ikke ret meget, men i Skrifter fra Vikingetiden kan dog læses om Hurtigløb og om Krigere, der kunde springe deres egen Højde, og Shakespeare (1564-1616) har ved flere Lejligheder nævnt Athletik.

Moderne Athletik: Som organiseret Idræt er Athletik først blevet genoptaget i England, hvor man 1838 afholdt et Terrænløb ved Birmingham, og de følgende Aar var professionelle Løb saa almindelige, at en professionel amerikansk Løber 1844 kom til England for at konkurrere med de bedste Englændere. Snart fik Athletikken ogsaa Indpas ved Universiteterne; den første Athletik-Match mellem Oxford og Cambridge fandt Sted 1864. 1866 blev der for første Gang konkurreret om de engelske Mesterskaber i Athletik. I U. S. A. gaar Mesterskabernes Historie tilbage til 1876, men New York Athletik Club stiftedes dog allerede 1868, og Athletik indførtes ved nogle amerikanske Universiteter 1870. Athletik indførtes i Tyskland ca. 1878, i Frankrig 1882, i Canada, Sydafrika og Australien 1883, og Interessen for denne Idræt var saa stor, at et Hold fra Yale-Universitetet i U. S. A. tog til England 1894 for at konkurrere med Oxford-Cambridge Studenterne, som 1895 besøgte Amerika. Da de moderne OL afholdtes for første Gang 1896 i Athen, var 12 af Programmets Øvelser Athletik.

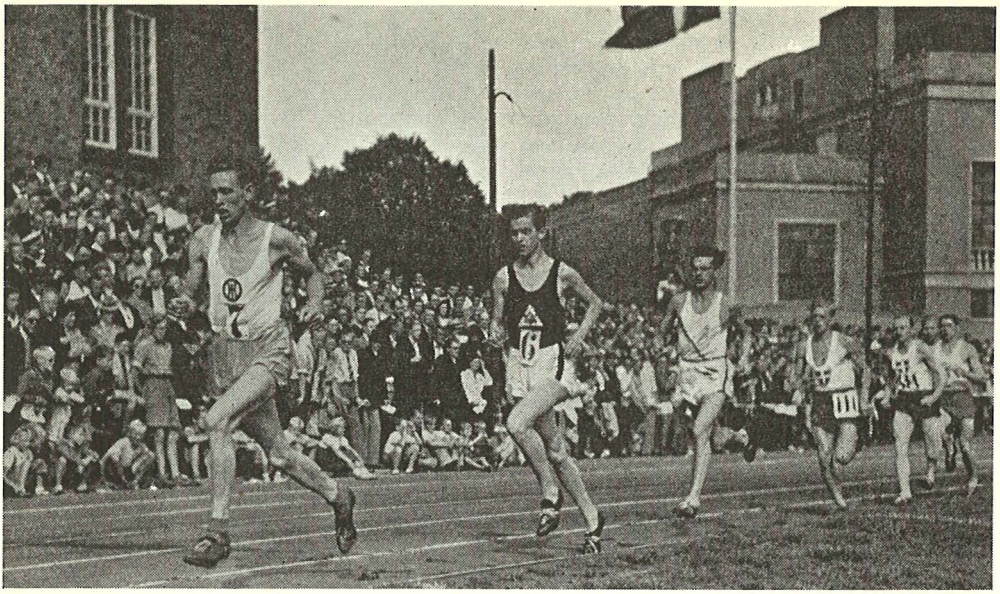

Det udmærkede Stafethold fra Idrætsforeningen „Freja", der omkring 1904 fejrede store Triumfer. Fra venstre: Harald Grønfelt, Axel Petersen, Th. Bjarnø og Stefan Rasmussen.

Athletik i Norden: I Athletik har Danmark ligesom indenfor mange andre Idrætsgrene været Foregangslandet i Norden, eftersom vi havde Mesterskab i Løb over 1 engelsk Mil allerede 1894, medens Svenskerne begyndte deres Mesterskaber 1896 og Nordmændene 1897. Allerede i 1880'erne var der professionelle Løb paa Kunstnerplænen i Tivoli, og 1888 afholdt →Københavns Roklub det første egentlige Athletikstævne paa Eremitagesletten i Dyrehaven. Der skal have eksisteret en mindre Athletikklub 1890, men den fik kun kort Levetid, og dansk Athletik begynder i Virkeligheden med Københavns Fodsports-Forening (nu→Københavns Idrætsforening), stiftet 24/10 1892. Forud herfor var afholdt March-Konkurrencer paa Roskilde Landevej, og Løjtnant I. P. Müller, Lærer K. Jensen, A. Th. Jensen, Andreas Holm (senere Harsfelt), A. Bense og Th. Reingaard var i første Række Athletikkens Pionerer. Man tog fat med saa stor Energi, at K.F.F. ikke blot arrangerede en Række Gangkonkurrencer over lange Distancer under Klubbens første Aar, men 1893 kunde man afholde et internationalt Stævne (med Deltagelse fra Norge) paa Rosenborg Eksercerplads. 1896 indbød K.F.F. til Holdterrænløbet ved Fortunen, som i mere end 40 Aar var

Start til 100 m Løb ved et dansk Stævne omkring 1900. Den knælende Start er indført, men praktiseres paa forskellig Maade af Deltagerne.

Fra et 1500 m Løb paa Københavns Stadion 1942. Aage Poulsen, Helsingør, fører foran Aksel Pedersen, Thisted og Gunnar Schmidt, A.C. 37.

en af de mest populære Idrætskonkurrencer i Danmark, og 1895 afholdt Klubben paa Rosenborg Eksercerplads et internationalt Athletikstævne med Deltagelse af 19 Udlændinge fra Norge, Sverige og Tyskland.

De danske Athletikfolk var paa dette Tidspunkt i Europa-Eliten, hvilket demonstreredes ved Stævner i vore Nabolande; vi sendte endog Deltagere til en →Kapgangskonkurrence i England, og af Resultaterne fra den Periode kan nævnes, at Th. Reingaard vandt Distancematchen fra Berlin til Stettin, Ferd. Petersen satte VR i 100 m Løb, og A. V. Hansen, Poul Harboe-Christensen samt Chr. Christensen vandt den svenske Dickson-Pokal for Løb over 1 engelsk Mil. 1900 blev E. Schultz Nr. 3 i 400 m Løb ved OL i Paris, og Harald Grønfelt besejrede 1901-04 Nordens og Kontinentets bedste Idrætsmænd paa Distancer fra 100 til 800 m, men senere har Danmark kun momentvis haft Athletikfolk i Verdenseliten. Det bør dog nævnes, at vi en Del Aar havde Kapgængere af høj Klasse i Aage Rasmussen (senere Remfelt), W. Gylche, Niels Petersen og Gunnar Rasmussen. Af andre danske Berømtheder maa fremhæves Johs. Christensen-Granholm, Henry Petersen, Aksel Jensen (Odense), Lauritz Dam, Ejner Midtgaard, Sofus Rose og Rudolf Hansen.

Den nyeste Tid har haft Henry Nielsen (Nr. Sundby) og Harry Siefert som de store Navne. Med disse to som Forbilleder har dansk Athletik i de senere Aar faaet en Del Idrætsmænd, der under den svenske Instruktør Sven Lundgrens Ledelse har trænet saa energisk, at man kan vente en Opblomstring for Idrætten. Af 1942's Rekordsættere bør nævnes Sv. Aage Thomsen samt Løberne Niels Holst-Sørensen, Herning, Aage Poulsen, Helsingør, Gunnar Bergsten, K.I.F., og Aksel Pedersen, Nykøbing M.

Landskampe: Danmark har aldrig vundet en Landskamp i Athletik, men det er heller ikke ret mange Nationer, vi har haft Lejlighed til at prøve Kræfter med. Den nordiske →Triangelmatch mellem Sverige, Norge og Danmark, der afholdtes 1917-27 (bortset fra 1920 og 24), havde hver Gang Sverige som Nr. 1, Norge som Nr. 2 og Danmark paa Tredjepladsen, og senere Landskampe har heller ikke givet os Sejre. Vi har kæmpet mod Nordtyskland 1933, 35, 37, 38 og 39 samt mod Norge 1937 og 38 og stadig lidt Nederlag. Desuden har Sverige og Danmark haft Ganglandskampe 1938 og 39, begge Gange vandt Sverige.

Træning: I Athletikkens første Aar dyrkedes denne Idræt fortrinsvis paa Landevej og Marker, eller Foreningerne fik Lov til at benytte Fodboldbaner, Cyklebaner, Dyrskuepladser eller militære Eksercerpladser. Det første danske →Stadion blev aabnet i Københavns Fælledpark 12/5 1912, og Aarhus kunde som den første Provinsby byde sine Athletikdyrkere gode Forhold ved Stadions Indvielse 1920. Senere er der anlagt Stadion i de fleste af Danmarks større Byer, saaledes at Athletikfolkene i Danmark har ganske gode Træningsforhold.

Det har derimod knebet med Instruktionen, fordi man hovedsageligt har været henvist

til Amatør-Instruktører. Af professionelle udenlandske Trænere har vi kun haft Amerikaneren Mac Laughlin (3 Maaneder i 1914), Svenskerne Kreigsman, Olle Svedlund, Carl Silfverstrand og Sven Lundgren. Den sidstnævnte, som stadig er i Danmark, er den eneste af vore Trænere, der har været her saa længe, at man kunde vente virkelige Resultater af hans Arbejde.

Organisation: Nogen egentlig Organisation indenfor den danske Athletik havde man ikke før November 1900, og da stiftedes i Løbet af 3 Dage →Dansk Athletik-Forbund og →Dansk Athletik-Union, hvoraf dog kun Forbundet, der stod i venskabeligt Forhold til →Dansk Idræts-Forbund (stiftet 1896), var levedygtigt. Dansk Athletik-Forbund havde dog hovedsageligt københavnske og sjællandske Klubber paa Medlemslisten, hvorfor det 1907 tog Navneforandring til →Sjællands Athletik-Forbund og 1910 til →Københavns Athletik-Forbund.

Nuværende Dansk Athletik-Forbund er stiftet 28/7 1907, og under dette sorterer →Københavns, →Jydsk, →Sjællands (herunder Bornholm), →Fyns og →Lolland-Falsters Athletik-Forbund med omkring 20 000 Medlemmer. E.A.

(Fys.). De Krav, Athletikken stiller til Organismens Ydeevne, og de Evner og Egenskaber, den udvikler, er lige saa forskelligartede som Øvelserne selv. →Gang, →Løb, →Spring og →Kast, der hver omfatter en Række forskellige Former, er hver især saa specielle i deres Teknik og Virkning, at en enkelt af Øvelserne dyrket isoleret kun repræsenterer en ret ensidig Træning; men netop deres forskellige Karakter bevirker, at de supplerer hinanden paa udmærket Maade, og Træning f. Eks. til →Tikamp er derfor meget alsidig. Af samme Grund maa de fysiologiske Forhold beskrives for hver Øvelse for sig. E.H.

Athletik Clubben 1937, københavnsk Forening, der dyrker Athletik, stiftet 3/1 1937. Tæller en Række fremragende Løbere, bl. a. Harry Siefert, og har vundet DM i 10 km Holdløb 1939 og 40 samt DM i Holdterrænløb 1940 og 41. Tillige DM i 4×1500 m Stafetløb 1937, 38, 40 og 42. Har desuden vundet 8 individuelle Athletikmesterskaber. Dyrker ogsaa Orientering og Skisport. Formand siden Stiftelsen: Grosserer Arthur Eriksen. Ca. 100 aktive Medlemmer. J.B.B.

Athletik-Dagen, arrangeret af →Dansk Athletik-Forbund, indført for Mænd 1934, Propagandadag for Athletik-Idrætten, organiseret som en landsomfattende Foreningskonkurrence, hvori alle kan deltage. Der gives Points efter følgende Skema:

	1 Point	2 Points	3 Points	4 Points
100 m Løb	14	13	12	11 Sek.
800 m Løb	2,36	2,23	2,10	1,58 Min.
Højdespring	1,30	1,45	1,65	1,80 m
Længdespring	4,50	5,25	6,00	6,80 m
Kuglestød 1)	7,75	9,50	11,50	13,50 m
Diskoskast	23	29	35	41 m
1000 m Stafetløb	2,30	2,20	2,10	2,02 Min.

1) 7,25 kg

Oprindeligt blev løbet 1500 m i Stedet for 800 m.

Foreningerne inddeles i 4 Klasser: A (320 Points), B (160 Points), C (80 Points) og D (under 80 Points).

Vindere af Klasse A:	Points
1934: Københavns Idræts-Forening	550
1935: samme	617
1936: Idrætsforeningen »Sparta«, Kbh.	976
1937: Københavns Idræts-Forening	748
1938: samme	835
1939: samme	808
1940: samme	706

1941 og 1942 er Athletik-Dagen ikke afholdt.

Athletik-Dagen for Kvinder, indført 1937 og organiseret efter samme Principper som Athletik-Dagen for Mænd. Der gives Points efter følgende Skema:

	1 Point	2 Points	3 Points	4 Points
60 m Løb	10	9,5	8,7	8,1 Sek.
200 m Løb	35	33	30	27,4 Sek.
Højdespring	1,00	1,10	1,30	1,44 m
Længdespring	3,35	3,65	4,50	5,10 m
Diskoskast	13	18	25	35 m
Spydkast	15	20	29	35 m
Kuglestød 1)	5,00	6,50	8,50	10,60 m

1) 4 kg

Foreningerne inddeles i 4 Klasser: A (280 Points), B (140 Points), C (70 Points) og D (under 70 Points).

Vindere:	Points
1937: Frederiksberg Idrætsforening	337
1938: samme	370
1939: samme	201
1940: samme	312
1941: Københavns Idræts-Forening	142
1942: Arbejdernes Idræts-Klub, Kbhvn.	250

S.J.

Athletikklubben »Attila« = **»Attila«.**

Athletik-Pokalen, skænket →Dansk Athletik-Forbund af P. O. Jensen 1931, en af de kostbareste og største danske Sportspræmier. Udsættes i de Øvelser, hvori der (bortset fra Terrænløb) 1931 afholdtes danske individuelle Mesterskaber i Athletik, og tilfalder for 1 Aar ad Gangen den Idrætsmand under D.A.F., der i aabne Konkurrencer opnaar det bedste Resultat i den Øvelse, hvori

den er udsat det paagældende Aar. DM fra 1931, som maatte blive slettet, udgaar af Turnusen. Pokalen kan aldrig vindes til Ejendom af nogen Person, men tilfalder til sin Tid den Forening, der efter den tilendebragte Turnus har haft det største Antal Medlemmer som Indehavere. Øvelserne udvælges aarlig ved Lodtrækning af D.A.F.s Forretningsudvalg.

Athletik-Pokalen har haft følgende Indehavere:

1931: Tikamp, 6158,29 Points, Ch. Jensen, K.F.U.M.s Athletikafdeling, Aarhus.

1932: Diskoskast b. H., 42,97,5 m, Ejner Jensen, Hornslet Idrætsforening.

1933: 200 m Løb, 22,3 Sek. Leo Jørgensen, »Sparta«, København.

1934: Stangspring, 4,053 m, Ernst Larsen, Arbejdernes Idrætsklub, København.

1935: Spydkast sammenlagt, 104,40 m, Niels Møller, Horsens forenede Sportsklubber.

1936: 20 km Løb, 1 Time 5 Min. 18 Sek., Harry Siefert, »Sparta«, København.

1937: Længdespring, 7,22 m, Ingvar Andersen, K.F.U.M.s Athletikafdeling »Ben Hur«, København.

1938: Vægtkast, 16,20 m, Victor Petersen, Idrætsklubben af 1899, København.

1939: 800 m Løb, 1 Min. 55 Sek., Emanuel Rose, »Sparta«, København.

1940: 110 m Hækkeløb, 14,8 Sek. Svend Aage Thomsen, Aarhus Idræts-Club »Fremad«, Aarhus.

1941: Kuglestød 13,71 m, Viggo Petersen, Københavns Idræts-Forening.

1942: 5 km Løb, 14 Min. 48,2 Sek., Harry Siefert, A. C. 37, København. S.J.

Athletisk Femkamp (Vægtl.), kræver af hver deltagende Vægtløfter, at han skal udføre →en Arms Træk, →en Arms Stød (i modsat Arm), →to Arms Stem, →to Arms Træk og →to Arms Stød. De sammenlagte Resultater af de fem Øvelser viser Vægtløfternes Placering i Konkurrencen. Anvendtes ved de olympiske Lege 1924 i Paris, men afløstes ved de paafølgende olympiske Stævner af →athletisk Trekamp. Der sættes dog stadig Rekorder i Femkampen og i hver af dens Øvelser. A.R.N.-E.C.

Athletisk Trekamp (Vægtl.), en Nedskæring af Vægtløfternes →athletiske Femkamp, idet de to Enarmsøvelser bortfalder. Mesterskaberne for Danmark og alle internationale Konkurrencer afholdes nu i athletisk Trekamp. A.R.N.-E.C.

Athletsport, →Brydning, →Vægtløftning.

Atlasblad (Or.), Betegnelse for Geodætisk Instituts Kort i Maalestok 1:40 000, d. v. s. 1 km i Naturen = 2,5 cm paa Kortet. Gengiver i formindsket Udgave samme Terrængenstande som -→Maalebordsbladet 1:20 000, bortset fra uvæsentlige Detailler. J.M.

Atlask (Fægtn.). For at lette Bedømmelsen af Stødene maa Stoffet i Fægtedragten ikke have nogen glat Overflade, der kan bevirke, at →Standsningsspids, →Dup eller →Skarpe glider af. Det er derfor forbudt at anvende Atlask eller andre silkelignende Stoffer. J.V.T.

Attaque (Fægtn.), (fr.) = Angreb.

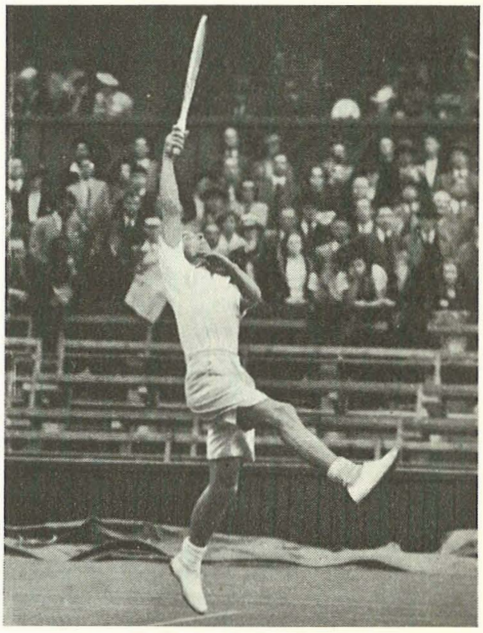
»Attaque«, en af de yngste Fægteklubber tilknyttet D.F.F. Stiftet 18/12 1935 paa Initiativ af Konsul Erik Andersen, der siden har været Formand. J.V.T.

»Attila«, Athletikklub, Nykøbing F. Stiftet 5/8 1936 af ca. 25 tidligere Athletikfolk fra Nykøbing F. Idrætsforening. Om Vinteren dyrkes ogsaa Gymnastik og Orienteringsløb. Kendteste Idrætsmand: Poul Larsen. Klubben har 11 Lolland-Falster Rekorder. Arrangerede 1939 ved Nykøbing F.s 400 Aars Jubilæum et Stafetløb over 150 km København-Nykøbing F. Ca. 130 Medlemmer. Formand siden Starten: Montør Helmer Christensen. S.J.

Auerbach (Svømn.), egl. Auerbachspring, tysk Betegnelse for →Spring tilhørende Gruppe 3. (Baglæns Spring med forlæns Afsæt). I Danmark bruges Betegnelsen hovedsageligt om -→Isander med Hoftebøjning. S.A.N.

Auerbachsalto (tysk) = Mollbergspring.

Auerbachsprung (tysk) = Isander.

H. W. Austin i et Smash.

Austin, Henry Wilfred, kaldet »Bunny« Austin, f. 26/8 1906, engelsk Tennisspiller. Blev allerede som 16-aarig engelsk Juniormester, har fra 1929 repræsenteret England i Davis Cup og havde stor Andel i Erobrin-

gen af dette Trofæ fra Frankrig i 1933. Har to Gange været i Finale i Herresingle i Wimbledon og mange Gange blandt de sidste fire eller otte. En typisk Singlespiller med overordentlig stilfulde Slag. Hans Serve er ikke særlig stærk, men hans største Svaghed er dog Fysikken, der flere Gange har svigtet i lange Kampe. A.J.

Australsk Crawl (Svømn.), stammer fra Sydhavsbeboerne og Perlefiskerne. Ca. 1900 blev denne Natursvømning taget op af australske Sportsfolk, som svømmede den med en bestemt Sammensætning, hvorved højre Arm arbejdede sammen med venstre Ben og omvendt. Englænderne Cavill og Cecill Healy bragte den til Europa; 1906 demonstreredes den i Hamborg. Blev indført i Danmark 1909, men brugtes kun en kortere Periode, da Formen og Sammensætningen var vanskelig, grundet paa den stærke Bøjning i Knæet og det langsomme Bentempo. I.P.-P.

Austria (Fodb.), Fodboldklub i Wien, stiftet 1911 under Navnet Wiener Amateursportsverein, professionel 1926, da nuværende Navn blev taget. Efter Krigen 1914-18 dominerende indenfor østrigsk Fodbold, vandt Pokalturneringen 1920-21 og 22-24. Typisk Repræsentant for den lette og elegante østrigske Fodboldstil med dens fremragende Teknik. Vandt 1933 →Mitropa Cup. Har spillet i Danmark. Af Klubbens mest kendte Spillere bør nævnes Sindelar, der var Centerforward paa Østrigs →Wunderteam. H.B.

»L'Auto« (fr.: »Bilen«), Verdens største Sportsavis, dagligt Oplag 2-300 000 Ekspl., udgives i Paris, grundlagt 1899. Behandler praktisk talt al Sport og har siden 1901 aarlig (undtagen under Verdenskrigen) arrangeret Cykleløbet »Frankrig rundt«. J.B.-J.

Automatiske Vaaben (Skydn.), Vaaben, hvor visse Funktioner, →Ladning, Affyring, sker automatisk ved Hjælp af Vaabnets →Rekyle eller →Gastryk. Man skelner mellem hel- og halvautomatiske Vaaben. Ved de første foregaar saavel Ladning som Affyring automatisk, naar Vaabnets →Aftrækker paavirkes, ved de sidste sker kun Ladningen automatisk, og Aftrækkeren skal paavirkes for hvert Skud. E.S.-L.

Automatisk Kontrol (Or.), System, hvorved Orientereren i Løb, hvor der ikke bruges →levende Kontrol, beviser at have været ved en Post. F. Eks. kan Posten mærkes med et Bogstav, som skal meddeles ved Ankomst til Maal, eller med en Afrivnings-Nummerblok, hvorfra en Seddel skal afleveres ved Maal. Eventuelt bestaar Kontrollen i, at Definitionerne meddeles enkeltvis Post for Post. Bruges især ved Træningsløb. J.M.

Autorisation (Boksn.) af Boksedommere og Kampledere foretages af →Dansk Amatør Bokse-Union efter nærmere fastsatte Prøver for →Amatørdommere og →Kampledere. Der udstedes et Certifikat, der giver Adgang til Boksestævner, der arrangeres af D.A.B.U. eller Lokalunionerne. Hvis en autoriseret Dommer eller Kampleder ophører med at være Medlem af en Forening under D.A.B.U., inddrages Certifikatet. C.J.

(Brydn.). I Københavns Athlet-Union findes et Dommerraad, der efter Indstilling fra Klubberne autoriserer Medlemmer af københavnske Athletklubber som Dommere.

(Ridn.). Dansk Ride-Forbund autoriserer aarligt blandt Medlemmerne et Antal Skoleridningsdommere. Det anbefales at benytte disse i Forbindelse med den ligeledes af D.R.-F. udpegede →Overdommer. J.W.

(Ro.). Dansk Forening for Rosport autoriserer aarlig paa Indstilling af Kredsbestyrelserne, Dommere, Banedommere og Startere til aabne Kaproninger i den indeværende Sæson. S.B.

Autorisation speciale (Ridn.), særlig Tilladelse, udstedt af →Dansk Ride-Forbund (respektive Hjemlands Rideforbund) paa særlig Blanket fra →Fédération Equestre Internationale, til at deltage i de internationale Stævner, som anerkendes af F.E.I. Gælder kun for det enkelte Stævne. J.W.

Autostart = **Bilstart.**

Average (eng.), Gennemsnitstal (Cricket). En Cricketspillers Resultater opgøres statistisk saaledes at det bl. a. anskueliggøres, hvor mange Points han har scoret, eller hvor mange Gærder han som Kaster har taget pr. Kamp. Formlen: B. Pockendahl (K.B. 1938): 15, (2), 163, 768, 59,08 betyder, at Pockendahl for Kjøbenhavns Boldklub 1938 i 15 Halvlege er gaaet to Gange →not out, at hans største Halvleg var 163, hans Totalsum 768 og hans Average derfor 59,08.

For en Kasters Vedkommende betyder: L. Bronée (A.B. 1938) 110, 934, 8,49, at denne som Kaster i Akademisk Boldklub 1938 tog 110 Gærder for 934 Points, saa hans Kasteaverage eller Gennemsnit pr. Gærde blev 8,49. Iøvrigt, →Maalaverage. J.C.

Avertissement (Gymn.) eller Avertissementskommando, er den første Del af →Kommandoen, hvorved Gymnasten underrettes om, hvilken Øvelse der skal udføres. J.L.

Avertissementslinie (Fægtn.), den Tværlinie paa →Pisten, der markerer, at Fægteren nærmer sig Baggrænsen. Overskrider en Fægter med bageste Fod Avertissementslinien, eller har han genvundet Terræn og er i Tvivl om sin nøjagtige Position, raaber Dommerpræsidenten »Holdt« og gør Fægteren opmærksom paa, hvor meget Terræn han har til Raadighed. Fægteren varskoes ikke ved noget andet Sted paa Pisten. Overskrider en Fægter uden at være varskoet Bag-

grænsen, placeres han i en garde-Stilling paa Avertissementslinien. J.V.T.

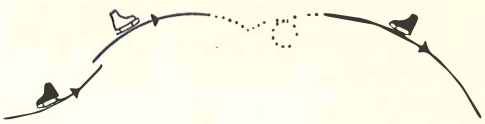
Avitaminose, Vitaminmangel, vil fremkalde forskellige Sygdomsbilleder, eftersom det er det ene eller andet Vitamin, der mangler. A-Vitaminmangel vil fremkalde Natteblindhed (nedsat Evne til at se i Mørke) og i slemme Tilfælde Øjentørsot (Xerophthalmi) og Væksthæmning hos Børn. B_1-Vitaminmangel vil fremkalde en Nervelidelse (Beri-Beri), mens B_2-Vitaminmanglen foraarsager en Hudlidelse (Pellagra). C-Vitaminmangel bevirker Blødninger fra Benhinden og i slemme Tilfælde Skørbug (Scorbut). D-Vitaminmangel i den unge Alder foraarsager mangelfuld Udnytning af Fødens Kalk og dermed Engelsk Syge (Rachitis). E-Vitaminmangel kan foraarsage Ufrugtbarhed eller Abort. Den Svækkelsestilstand, Avitaminose foraarsager, er et alvorligt Handicap for en Idrætsmand. E.As.

Avlsværdi (Ridn.), den Værdi Hesten har som Avlsdyr, bortset fra den Værdi den har som Brugsdyr, Brugsværdi. Ædelhedsgrad, →Eksteriør, Gang og Temperament er afgørende Faktorer ved Bedømmelsen heraf. J.W.

Axel (f. 12/8 1888), Prins til Danmark, Kontreadmiral, Direktør i Ø. K.; Præsident for Kgl. Dansk Automobil Klub 1920—38, derefter Æresformand for samme. Den internationale olympiske Komités Repræsentant i Danmark fra 1932. Æresmedlem af Kjøbenhavns Amatør Sejlklub. J.B.-J.

Axel, Kaj, dansk professionel Bokser. Udvandrede til Argentina 1926, begyndte at bokse professionelle Kampe og havde 1928-29 11 Kampe med argentinske Modstandere. Vandt 8 paa →knock-out, boksede 1 uafgjort og tabte 2 paa Point. Vendte tilbage til Danmark 1930, havde sin første Kamp i Forum 14/2 1930, da han vandt over Franskmanden Hatron. Boksede 12 Kampe, hvoraf han vandt de fleste. Rejste til Paris og blev stoppet af Emile Labrize i 1. Omgang. Ophørte at bokse 1933. C.J.

Axel Paulsen Spring (Skøjte.) har Navn efter den norske Skøjteløber →Axel Paulsen. Sker fra forlæns, udvendig Skøjtekant paa den ene Fod til baglæns, udvendig

Axel Paulsen Spring (hvid Støvle højre, sort venstre Fod. Kurverne vist med fuld optrukken Linie, Bevægelsen i Luften med punkteret Linie).

Skøjtekant paa den anden Fod. Under Udførelsen roterer Kroppen 1½ Omdrejning om en lodret Akse, Drejningen sker samme Vej som i →Tretalspring. P.C.-C.

Axelsen, Anders (f. 2/9 1907), Reklamekonsulent. Begyndte at løbe i Silkeborg 1921, vandt en Række Konkurrencer som Yngling, men fik sit egentlige Gennembrud i København, hvor han som Medlem af K.I.F. blev DM paa 5 km 1928 og 32, paa 10 km 1928 og 31 og paa 1500 m 1932. Vandt som Medlem af 1900, Aarhus, Terrænløbsmesterskabet 1931. Satte 1927 dansk Rekord paa 2 km og 1932 paa 5 engelske Mil. Repræsenterede en Overgang A.I.K., men trak sig tilbage fra Konkurrencerne, da han 1935 atter rejste til Jylland. E.A.

Axelsson, Nils A. (f. 18/1 1906), svensk Chauffør, Fodboldspiller. Begyndte i Idrottsföreningen Kamraterna, Hälsingborg, 1925, kom 1927 til Hälsingborg Idrottsförening, hvor han straks vakte Opmærksomhed ved sin elegante og sikre Spillefacon. Har 1930, 31, 34, 35 og 41 været med til at vinde det svenske Mesterskab. Har deltaget i 23 Landskampe. Er stadig en af Sveriges bedste Backspillere i Kraft af sin Hurtighed, Teknik og Ihærdighed. V.L.

Aydt Laasen (Skydn.), Geværlaas med Drejeblok. Den vandrette →Blok er ophængt i →Laasestolen ved Hjælp af en tværgaaende Bolt gennem Blokkens Forende. Bagenden kan svinges op og ned og derved lukke og aabne for →Kammeret. I Blokkens indre Hulrum er Hanen anbragt. →Slagfjederen er fastgjort til →Hanens Underside og spændes, naar Laasen lukkes. Betjeningen sker ved Hjælp af →Aftrækkerbøjlen. Laasen har været meget anvendt til enkeltskydende Præcisionsvaaben. E.S.-L.

B

B (Svømn.), egentlig Tabel B, betegner i →F.I.N.A.s Springreglement, Spring fra fast Afsæt (5 og 10 m).

Baad (Ro.), →Baadtyper.

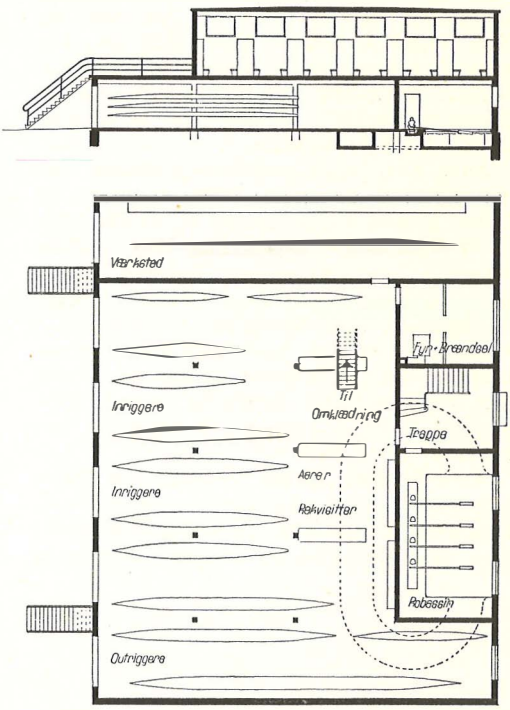
(Svæv.), Førerkabine, der paamonteres Skoleglidere for at formindske Luftmodstanden og dermed give Skoleglideren et bedre →Glidetal. Baaden, der kan fremstilles af Krydsfinér eller dels af Krydsfinér, dels af Lærred, kan konstrueres, saa den paa faa Minutter kan tages af og sættes paa. H.F.

Baadebro, →Anløbsbro.

Baadedaab (Sø.). Den Skik at give sit Fartøj Navn, gaar tilbage til Oldtiden, idet man allerede da navngav de Ting, som var en særligt kære: sin Hest, sit Sværd, sit Skib. I Ro- og Sejlklubber er Baadenes Særbetegnelse, enten ved Nummerering eller ved Navne, en Nødvendighed, som allerede ordensmæssige Hensyn foreskriver. Navngivning, der er mere praktisk end Nummerering, sker i Reglen under højtidelige Former ved en Art Daab. Oftest sker Baadens Søsætning umiddelbart efter Daaben. A.F.

Baadehal (Ro.), Rum i →Baadehuset, som benyttes til Opbevaring af Baade og Aarer. Baadehallen inddeles i Fag. Udfor hvert Fag findes en Port, langs Fagets Sider er →Baadstativerne anbragt. Fagets Længde bestemmes af, hvilke →Baadtyper der skal opbevares i Baadehallen. Længden bør om muligt gøres mindst 20 m, saa en →8-Aarers Outrigger (19 m) kan opbevares. Fagets Bredde bør være mindst 5,5 m, saafremt der skal ligge →Outriggere langs begge Sider af Faget, og Transporten ud og ind skal foregaa uhindret. Baadehallens Højde maa være mindst 4 m, hvis Aarerne skal anbringes lodret i →Aarestativerne, men kan reduceres til 3,2 m, hvis Aarerne anbringes i skraa eller vandret Stilling. J.N.-H.

Baadehus (Kajak.) findes i enhver velordnet Kajakklub. Huset har Hængseldøre, Skydedøre eller paa de nyeste Huse Jalousidøre. De bærende Stativer til Kajakkerne er enten et Rumgittersystem, d.v.s. en baade i Højde, Bredde og Dybde gaaende Rammekonstruktion, i hvis Forside Kajakkerne skydes ind, oftest paa Ruller, undertiden ogsaa i Sadelgjorde eller, bedst, et Søjlesystem med Konsoller ud til begge Sider, som Kajakkerne hviler paa. Se Ill. næste Side. R.L.

Baadehal med Robassin. Efter et Skitseforslag, udført af Arkitekt I. Feddersen-Jensen.

(Ro.), Bygning, som rummer alle for Udøvelse af Rosport nødvendige og ønskelige Lokaliteter, →Baadehal, →Omklædningsrum, Baderum, Toiletrum, Opholdsstuer, Festsal, Garderobe, Køkken, Værksted, Bestyrelses-

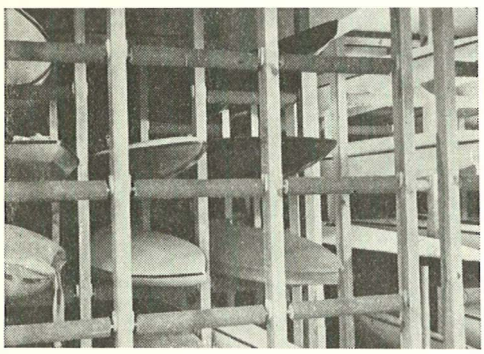
værelse, Gæsteværelse, Lejlighed for Baademand, →Robassin. Rummenes Antal og Størrelse afpasses efter Roklubbens Medlemstal. De fleste Baadehuse er opført af Træ, men murede og betonstøbte Bygninger er at foretrække, fordi der her forekommer mindre Variation i Temperatur og Fugtighed end i Træbygninger. J.N.-H.

Baadenavne (Ro.) gives ved →Baadedaaben. Efter en Statistik fra 1934, der vist fremdeles har Gyldighed, har henved 30 % af de danske Kaproningsbaade et Personnavn, der er tillagt Baaden til Ære for en af paagældende Klubs Støtter; ca. 20% af Baadene har et Navn fra dansk eller fremmed Mytologi eller Sagnhistorie, medens et lidt mindre Antal har Navne med Relation til Baadens Type og Bestemmelse. A.F.

Litt.: »Kvik«s Aarsskrift 1934 S. 28-36.

»Baaden gynger« (Gymn.), →pandestøt-fremliggende skiftevis Kropbøjning bagud og Benløftning. Armene ogsaa i Bøj- eller Strækstilling.

Baadeplads (Sejl.), Plads indrettet til Optagning og Overvintring af Baade. Mange Sejlklubber har egen Baadeplads, hvor Medlemmernes Fartøjer kan tages paa Land for →Bundbehandling, Reparation o. l. eller for →Oplægning. Paa Pladsen findes Skur til Opbevaring af →Rundholter, →Rig og andre tunge Grejer, undertiden tillige Udsalg af Malervarer og Baadtilbehør samt Klubhus med Marketenderi. Værfternes Baadepladser har sædvanlig store Haller, saa Baadene kan opbevares under Tag. O.A.

Rumgittersystem til Kajakker.

Baadestativ (Kajak), Stativ, der kan anbringes paa et Lastvognslad eller andet Køretøj, og som er indrettet til at bære 6—9 eller 12 Kajakker. Bruges hver Gang Kajakkerne skal transporteres over Land. Udendørs Baadestativ bruges i visse Klubber for at supplere →Baadehusets Pladser, bruges desuden i →Træningslejre. Bestaar af en Søjle med ca. 4 Konsoller til begge Sider, dækket af et Halvtag. R.L.

(Ro.), Indretning til Anbringelse af Baade i →Baadehallen. Hver Baad understøttes af 2 Baadstativer, dog maa en →8-Aarers Outrigger have 3 Understøtninger, der maa flugte nøjagtigt. Baadene anbringes i flere (indtil 4) Lag, →Inriggerne nederst, →Outriggerne øverst. Inriggere anbringes helst ikke i mere end 2 Lag. Baadestativer kan udføres af Træ eller af Jern med paaskruede Slidlister af Træ. Inriggerne anbringes oftest staaende paa →Kølen og støttes med Kiler eller Puder, Outriggerne altid i omvendt Stilling, hvilende paa de øverste →Bord. J.N.-H.

Baadflag (Ro.), Splitflag, som →Dansk Forening for Rosport ved kgl. Anordning af 14/3 1888 fik Ret til at føre, og i hvis inderste, øverste Felt er paatrykt D.F.f.R., hvorunder 2 korslagte Aarer. Føres paa en kort Flagstang, der anbringes i en →Flagbøsning i Baadens Agterstævn. Normal Størrelse 54 cm, maalt langs Stangen. J.N.-H.

Baadklasse, →Klassifikation.

Baadregister → Registrering af Baade.

Baadshage (Sø.), Træstage forsynet med en Jern- eller Messinghage med Spids — i Stangens Forlængelse — i den ene Ende. Bruges til at gribe Trosser med og til at holde mindre Fartøjer og Robaade fri af Broer eller lignende. E.W.-W.

Baadsmandsstol (Sejl.), Bræt ca. ¾ m langt med to eller fire Huller i for Anbringelse af en Tovstrop. Anvendes til at sidde i, naar en Mand skal hejses op i →Riggen. F.G.H.

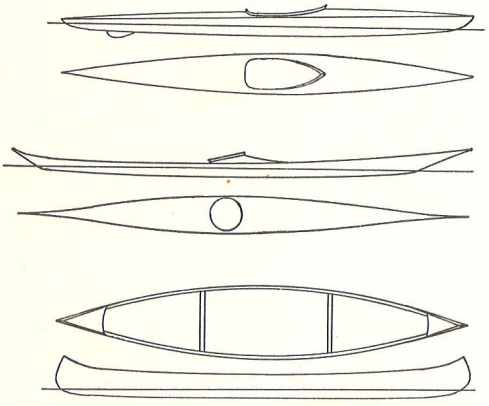
Baadstander (Ro.), Vimpel, der føres paa en kort Stang, der anbringes i en →Standerbøsning i Baadens Forstævn. Er forskellig for hver Roklub, dels ved Standerdugens Farve, dels ved paamalede eller paasyede Bogstaver eller Symboler. Normal Størrelse: Højde 20 cm, Længde 40-45 cm. J.N.-H.

Baadtransport (Kajak.). Kajakkers og Kanoers lette Vægt gør det muligt at transportere dem med Jernbane og Skib, som Fragt og Rejsegods. Klubberne ejer Baadstativer til Transport med Banevogn og Bil, med Pladser indtil 10 Kanoer eller 20 Kajakker pr. Gang. Ved Transport til Udlandet benyttes særlige Transportkasser, hvor 1 eller 2 Baade ophænges i Gjorde og Remme. Paa Aature medbringes smaa Hjul, der anbringes under Kølen, saa man undgaar at tømme for Bagage, naar Kanoen skal transporteres over Land. K.J.

(Ro.). Baadtransport kan foretages med Motorkøretøj, Jernbane eller Skib. I det følgende behandles Transport af outriggede Baade, men Inriggere transporteres paa lignende Maade. Ved Transport med Lastvogn maa denne forsynes med et Stativ, som i Hovedsagen bestaar af 2 Tværbomme med Afstivninger, hvorpaa 3 à 4 Outriggere med aftagne Rigge kan anbringes ved Siden af

hinanden. Hvis der mellem Outriggerne er Ottere, maa disse paa Grund af Længden understøttes yderligere 1 à 2 Steder; alle Understøtninger maa ligge nøjagtigt i samme Plan. Ved Transport paa Jernbanevogn anbringes Otterne paa 3 à 4 Strøer direkte paa Vognbunden, medens de mindre Baade kan anbringes paa lave Bukke over Otterne. Af Hensyn til Opbremsning og Rangering maa Baadene surres godt fast til Bukkene, der maa fastgøres forsvarligt til Vognbunden. Ved Transport med Skib afhænger Fremgangsmaaden ganske af Pladsforholdene i det enkelte Tilfælde. Nye Baade leveres ofte fra Baadeværfterne i Pakkasser, en god Forsendelsesmaade, hvis Pakkasserne er solide og stive. J.N.-H.

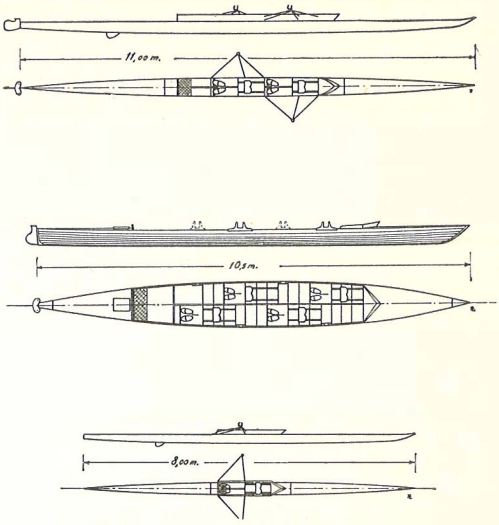
Baadtype (Kajak), 1) en B. er ved Konstruktionstegningen nøje bestemt i Henseende til Form, Bygning, Indretning og Dimensioner og betegnes med et Typenavn, som for Eks. →Aaland. 2) Ordet bruges ogsaa omtrent i Betydningen »Slags« om saadanne af flere Typer (som 1) bestaaende Grupper som →Kapronings-, Lystronings- og →Langturskajakker (hvorunder lette og tunge →Sejlkajakker), →Sejlkanoer og →canadiske Ka-

Tre Kajaktyper. Fra oven: Racer-Kajak, Grønlandsk Kajak, Canadisk Kano.

noer. Inden for flere af Typerne er der desuden Tomandsbaade (→Tomandskajak, →Tomandskano). K.V.P.

(Ro.). Roidrætten har i Tidens Løb benyttet mange Baadtyper. De ældste Baade var ikke meget forskellige fra Brugsbaadene. For at opnaa større Hastighed, gjorde man dem efterhaanden lettere og smallere. Der fremkom da →Kaproningsbaade (eng. rowing boats, fransk Yoles, tysk Rennbooten), hvorved forstaas Baade, der bruges til Roidræt (Kaproning, Motionsroning). Nutidens Kaproningsbaade er meget forskelligartede. For at klassificere dem, bl. a. ved Konkurrencer, skelner man mellem nedennævnte Baadtyper. Grundlaget for Typeinddelingen er Baadenes Bygning og Konstruktion, Antallet af Aarer og Roere, hvorvidt den enkelte Roer fører een eller to Aarer og navnlig om Baaden styres af en Styrmand eller af Roerne.

Tre Baadtyper. Fra oven: 2-Aarers Outrigger med Styrmand. 4-Aarers Inrigger. Singlesculler.

I Baadenes Bygning skelner man mellem →klinkbyggede og →kravelbyggede. I Konstruktionen skelner man mellem →Inrigger og →Outrigger. Paa Overgangen herimellem staar den halvt outriggede →Gigbaad. Iøvrigt, →Dollenboot.

Med Hensyn til Antallet af Aarer, som den enkelte Roer fører, skelner man mellem Baade, hvor hver Roer har een Aare, og Baade, hvor hver Roer fører to Aarer (→Sculls-Baade). De mest kendte af de sidste er →Singlesculler og →Dobbeltsculler med henholdsvis een og to Roere. Der findes dog ogsaa sculls-Baade med 4 og 8 Roere. Outriggere benævnes efter Antallet af Roere (2, 4 eller 8) →Toer, →Firer eller →Otter, Inriggere paa samme Maade 2- eller 4-Aarers Inriggere (tidligere anvendtes ogsaa 6-Aarers Inriggere).

Baade uden Styrmand kaldes styrmandsløse (non-coxwain). Em.S.

(Sejl.). Til Midten af 19. Aarhundrede adskilte Lystfartøjerne sig ikke synderligt fra de alm. Brugsbaade; Forbilleder var de hurtige Lodskuttere og Smuglerbaade — langkølede, ligestævnede Fartøjer med ret fyldigt For- og slankt Agterskib (cod's head and mackerel tail). Da Kapsejladser blev almindelige og nødvendiggjorde Maaleregler, fik disse ofte afgørende Indflydelse paa Udformningen af Skrog og Rig. Hovedresultatet heraf blev efterhaanden en Baadtype med stort Overvandsskrog (lange Overhang og et stærkt underløbet Undervandsskrog med indkneben Spantform og en kort,

dyb Ballastkøl; længst i denne Retning naaede man mod Slutningen af Aarhundredet med Bulbkøls- og Sænkekølsbaadene. Senere Maalereglers Deplacementsbestemmelser har dog igen fremtvunget mange Baadklasser med rummeligere Skrogform. — De stedlige Typer, f. Eks. den nordiske Kragejolle, har stort set gennemgaaet samme Udvikling som Kutterne. De i Norden nu anvendte Typer falder i Hovedsagen i 2 Hovedgrupper: →*Kuttere* (med Rorstammen ført op gennem Skroget) og →*Spidsgattere* eller Kragejoller (med Roret fastgjort paa Agterenden af Baaden). Kutterne deles atter i 1) udprægede →Kapsejladsbaade, spinklere men stærkt byggede Fartøjer med lange Overhang, indknebet Middelspant og kort, dyb Køl, og 2) →Turbaade, kraftigere, stærktbyggede Fartøjer med kortere Overhang, mere udfyldt Middelspant (større Rummelighed) og længere Køl; der findes dog flere mellemliggende Fartøjstyper. Spidsgatterklasserne ligger paa deres nuværende Udviklingstrin midt imellem Kapsejladsbaaden og Turbaaden. O.A.

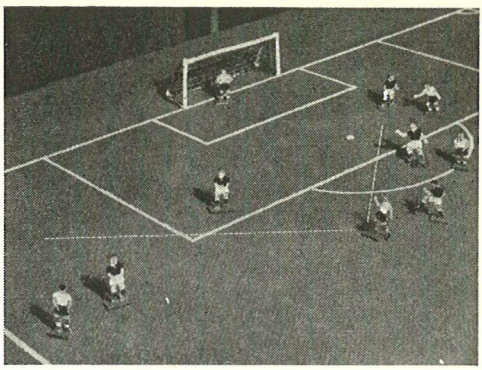
Baandlinier (Tennis), af Bly eller Tagpap, bruges til at markere en Tennisbanes Linier; de er malet hvide, skaaret ud i de reglementerede Længder og Bredder (→Bane), fastgøres paa Banen med storhovede Søm, og maa efterses og sættes fast paany hvert Foraar. Ved Brug af Baandlinier spares det daglige Arbejde med Maling af Linierne, men til Gengæld er Boldenes Opspring ikke helt paalideligt paa Baandlinierne, som derfor ikke kan anbefales paa Turneringsbaner. Sv.O.

Båstad (Golf), 18 Hullers Golfbane, anlagt 1930 af Direktør L. Nobel ved det svenske Badested Båstad. Banen er stærkt kuperet og af internationalt Format og besøges hvert Aar af mange udenlandske Spillere. Her afholdes ofte de svenske Mesterskaber, 1942 den første dansk-svenske Landskamp. C.S.

Back (engelsk *full back),* Forsvarsspiller. Venstre og højre Back udgør sammen med Maalmanden det bageste Forsvar, og deres Hovedopgave er sammen med →Halfbacks at →dække Modstanderne, bryde deres Angreb og hindre dem i at skyde paa Maal.

(Fodb.). Back skal helst være af kraftig og paagaaendeNatur, behændig og sikker i Beregningen af Modstanderens Spil. En vigtig Færdighed er lange Spark, som helst skal sende Bolden til et bestemt Sted, hvis Tiden da tillader det. Korrekt Opfattelse af Tidspunktet for Sparkets Udførelse er vigtigere end stor Kraft.

En god Back studerer sine Modspillere, saa han kan variere sine Metoder for→Tackling og sin →Taktik. En Fordel er det, om

Back-Opstilling under et fjendtligt Angreb.

Den hvide venstre Innerwing har Bolden og har to Udveje til at føre Angrebet videre. Han kan enten spille Bolden til sin egen Wing (mellem Halfbacken og Backen) eller skifte Side over til den modsatte Innerwing. Det forsvarende Partis to Backs er imidlertid rigtigt opstillet. Højre Back kan forhindre den hvide Innerwings direkte Gennembrud og tillige om fornødent være Halfbacken behjælpelig, hvis Bolden gives til den hvide venstre Wing, som i saa Fald løber frem mod Maallinien. Den sorte venstre Back vil i Tilfælde af, at Bolden forsøges afleveret til den hvide højre Innerwing, kunne forhindre denne i at faa skudt paa Maal. Bemærk: Backen i den Side, hvor Angrebet føres op, er lidt foran sin Kollega i den modsatte Side.

Backen har spillet paa forskellige Pladser, før han indtager denne Post. Kvintessensen af alt Backspil er at være »hvor Tampen brænder« og gribe ind i rette Øjeblik. V.L.

(Haandb.). I →Markhaandbold dækker Back enten Yderwing eller Innerwing, alt efter Holdets Taktik. I →7 Mandsspil dækker Back Wing. En Back skal ikke altid slavisk følge sin bestemte Modspiller, men undertiden træde hjælpende til paa Midten, men Reglen, og især i Markhaandbold, er: *hver Forsvarer sin Angriber.* En Back skal koncentrere sig om Modspillerens Kasteside og placere sig mellem ham og eget Maal. A.P.

(Hoc.). Backs Hovedopgave er sammen med →Halfbacks at bryde Modstandernes Angreb, forhindre dem i at spille sig ind i →Slagcirklen og skyde paa Maal. Tidligere oftest tungere og kraftigere Spillere, der ogsaa benyttede tungere →Stokke end det øvrige Hold; en Omlægning af Taktikken omkring 1928 medførte dog, at der nu stilles samme Krav til disse Spilleres Hurtighed og Udholdenhed som til Halfbacks, ligesom de tunge Stokke heller ikke mere benyttes.

Backs skal fortrinsvis dække Modstanderens →Innerwings, men venstre Back bliver paa Grund af det skæve Spil, fremkaldt af Stokkens Form, naturligt →Centerhalfbacks Støtte mod Modstandernes →Centerforward, idet han kan angribe denne med Forhaand, medens højre Back maa bruge Baghaand. Venstre Back maa hyppigt →tackle sin In-

nerwing med Baghaand, da han, hvis han som de andre Spillere ved at trække til venstre tvinger Modstanderen til at gaa højre om, samtidig aabner Vejen til Slagcirklen og Maalet. Han maa derfor være Ekspert i disse vanskeligere Tacklinger. Højre Backs Opgave er tilsyneladende lettere, men til Gengæld har han over for sig Modstandernes farligste Maalscorer, venstre Innerwing.

Backen maa ikke forlade sin Innerwing for at tackle →Wing, selv om denne dribler helt frem til Maallinien, før han ved, at hans Halfback er rykket ind bag ham og dækker hans Plads. Han maa kun følge med tilbage for at forhindre, at Wingen runder ind i Cirklen og skyder.

En Back skal altid aflevere hurtigst muligt og fortrinsvis til Wing. Han skal drible mindst muligt. Hans Slag maa aldrig ligge ind foran Maal.

Samarbejdet mellem →Maalmand og Backs skal være meget intimt. Backs skal stole paa Maalmanden, og de maa aldrig staa i Vejen, saa de generer ham i at se Bolden.

For →Hjørne, →Frislag og →Indtril angives særlig Taktik. Iøvrigt →Hockey, Taktik. O.H.

(V.P.). Backs har til Opgave at afværge Modstandernes Angreb, men de skal ogsaa selv være i Stand til at kunne paabegynde et Angreb, enten ved gode Afleveringer til Medspillerne eller ved at svømme sig fri. Den ene Back (Positionsbacken) bør altid opholde sig i Nærheden af Maalet og der bevogte (binde) Modstandernes derværende Forward. Den anden Back (den bevægelige Back) bør dels søge at trække den fjendtlige Forward saa langt væk fra Maalet som muligt, dels ved stadig Svømmen frem og tilbage søge at placere sig saaledes, at han altid har de bedst mulige Betingelser for at kunne modtage Udkast fra Maalmanden og derved blive i Stand til at sætte Angreb i Gang. Denne Backs Opgaver falder stort set sammen med →Halfbackens, dog er hans Virkeomraade mindre og altid bag Halfbacken. S.A.N.

Back and front (Badm.) (engelsk: tilbage og fremme), Betegnelse for den indbyrdes Placering mellem Spillerne i →Double; anvendes med størst Fordel saaledes, at den svageste Spiller fortrinsvis spiller fremme ved Nettet og den stærkeste tilbage paa Banen. Særlig praktisk Taktik i →Mixed Double. H.H.

Backed bow (Bue), →Bue, paalimet en Forstærkning paa Ryggen for at hindre Buen i at knække. Forstærkningen øger ikke Buens →Kast, tværtimod. Til Forstærkning kan bruges: Raahud, Kalveskindspergament, Vulkanfiber eller — bedst — Træ (→Hickory og →Ask i ca. 1 cm's Tykkelse). C.P.

Backhammer (Brydn.), et af de hyppigst brugte Brydegreb i liggende Kamp. Forudsætningen er, at Modstanderen ligger i →Bænk, og at man angriber ham fra Siden. Kan udføres paa flere Maader. 1) Man presser Hovedet mod Modstanderens Hals og Skulder (Angrebet sker fra venstre) og har venstre Arm om hans Albueled og højre hen over Ryggen om hans Krop, slipper saa med højre Arm Grebet om hans Krop og sænker den, saa venstre Haand fanger egen Skulder, presser med højre Skulder mod Modstanderens Skulderblad og fører atter højre Arm om hans Krop. Angriberen har nu vendt Siden ind mod Modstanderen, hvorved Backhammeren er spændt op, og slipper nu sin Skulder og lægger Trykket paa hans Skulderblad.

2) Angriberen tager fra venstre Side Modstanderens venstre Haandled med venstre Haand og holder om hans Krop med højre Arm, hvorefter hans venstre Haandled drejes indad og Angriberens Hoved trykkes haardt mod hans venstre Overarm paa Indersiden, hvorved man trækker Armen op til Backhammer.

3) Angriberen lægger sig med Front mod Modstanderens venstre Side og samler Hænderne om Modstanderens venstre Arm, som han ved et kraftigt Ryk faar op fra Madrassen; samtidigt føres højre Albue ind over Modstanderens Ryg, idet højre Side drejes til ham.

Har man faaet Backhammer, gælder det at kaste Modstanderen. Det gør man: 1) Modstanderen væltes omkuld ved at man holder med højre Haand i hans højre Albueled og bevæger sig bag om hans Krop over paa hans højre Side. Naar Modstanderen er ved at vælte, fører man højre Haand op paa hans Nakke og venstre Albue over hans angrebne Overarm, som man med Brystet trykker op over hans Hoved. Dermed er hans venstre Arm laast, og han kan trykkes ned paa Skuldrene. 2) Modstanderens Hoved trykkes med højre Haand eller Underarm ned til Madrassen, hvorefter han væltes omkuld ved at man lægger højre Side af sin Krop op mod hans venstre og med Brystet trykker hans venstre Arm frem mod Siden af hans Hoved, hvorefter man drejer sin Underkrop hen foran hans Hoved, idet man stadig trykker paa venstre Arm.

Backhammer kan kombineres med →Halv Nelson, →Hammerlock, →Haandledslaas, →Overtræk, →Buggreb og →Hoftesving samt med Bagoverkast med Greb om Modstanderens Skulder eller Hoved. Iøvrigt →Dobbelt Backhammer.

Parade og Modgreb.

1) Angriber Modstanderen med Backhammer, pareres bedst ved med det samme at

vende Haandfladen paa den angrebne Arm imod sig selv. Derved trækker man sin Albue ind til Kroppen, og Modstanderen faar svært ved at anbringe Grebet. Derefter kan man tage Modgreb ved at holde fast med sin angrebne Arm under Modstanderens Albue og skubbe ham omkuld med Kroppen. Modstanderens venstre Underarm hviler jo nu under Angriberens Albueled. Ved at lægge sig tilbage og føre sine Ben frem foran Angriberens Hoved kan man dreje sin Mave hen over hans Hoved og fange Modgreb om hans Krop.

2) Paraden kan ogsaa udføres ved at trække sin venstre Albue fri af Grebet og føre den op over Angriberens Overarm, hvorefter Modtræk udføres paa hans Arm ved samtidig at skubbe ham omkuld med Kroppen; ved at sætte sig op og presse sin Krop mod hans Bryst trykker man ham ned ved Greb med højre Arm om hans Mave.

Angriberen har dog endnu en Chance for atter at komme ovenpaa. Han samler Hænderne, kryber saa tæt ind til Modstanderen, at han kan skubbe ham ud af Balance, og trykker derefter sine samlede Hænder fremad i Retning mod hans Hoved, hvorved Modstanderen falder ned paa Brystet. Nu fører han højre Albue op paa Modstanderens Ryg, idet han rejser sig paa Knæ og atter har Backhammer.

3) Naar Angriberen vil udføre Grebet ved at gaa bag om Modstanderen, benyttes denne Parade: Drej Haandfladen paa den angrebne Arm opad og lad Underarmen hvile bag Modstanderens Albueled. Naar Modstanderen kommer over paa modsat Side, sænker man sit Hoved ned foran Modstanderen og trækker Modstanderen over Kroppen ved at føre den angrebne Arm frem over sit Hoved, hvorefter man søger at fange Greb om Kroppen.

4) Parade for Backhammer med Bagoverkast: Ved Bagoverkast paa venstre Side parerer man ved at føre sit venstre Ben ud til Siden eller helt bagud og dreje sig mod Angriberen.

En anden Parade kan udføres ved at følge med rundt i Angriberens Kasteretning; men Betingelsen er, at man ligger rigtigt paa Fødderne (ɔ: med underbøjede Tæer).

Ved Backhammerangreb fra venstre Side pareres ved at vende venstre Haandflade mod en selv og holde Armen bag Modstanderens venstre Albue. Derefter drejer man sig til venstre mod Modstanderen ved at føre sine Ben saaledes:

Venstre Fod bliver staaende paa Madrassen, men Knæet rejses mod Modstanderen, højre Knæ bliver liggende mod Madrassen, men højre Underben løftes og føres til højre, hvorved man faar Front mod Modstanderen, og hans Greb er afbødet.

Samme Benarbejde kan benyttes ved Nær-, Halv-, Trekvart- og Hel-Nelson og ved Backhammer med Tilbageslag, hvor man til Slut strækker venstre Ben bagud. Ill. se Planche til Artiklen *Brydning*. A.R.N.-E.C.

Backman, Eric (f. 18/5 1896), svensk Distanceløber. Vandt det svenske Mesterskab paa 5 km 1920-22, paa 10 km 1918-20 samt 22 og 23 og blev engelsk Mester paa 4 miles i 1919. Blev ved OL 1920 Nr. 2 paa 3000 m og i Terrænløb samt Nr. 3 paa 5000 m. Har været Indehaver af svenske Rekorder paa 5 og 10 km og 5 miles samt for 1 Times Løb (sat 1921 og først slaaet 1942). Startede næsten lige saa ofte ved danske som ved svenske Stævner. E.A.

Back Parade (Cricket) udføres ved, at Gærdespilleren træder tilbage med den bageste Fod, saa Legemets Vægt væsentligst hviler paa denne, medens Kroppen drejes fremad mod Bolden, der mødes med lodret Boldtræ. Samtidig flyttes den nederste Haand ned mod Boldtræets →Skulder. Ved denne Parade vinder Slaaeren Tid til at se paa Bolden og bedømme dens Opspring. J.C.

Back stop.

Back stop (Ro.), Betegnelse for en af Fairbairns Balanceøvelser ved Roning, hvor man, idet Baaden ligger stille, som Udgangsstilling bruger den Stilling, man har ved Afslutningen af Taget. Roeren begynder Øvelsen med at føre Aaren ned og bort fra Kroppen og fuldender Fremstrækket, hvorefter et almindeligt Rotag følger. Øvelsen kræver Beherskelse af Baaden og Balancen. O.S.

(Skøjte.), baglæns Stop paa Spidsen af den ene eller begge Skøjter, bruges oftest som Afslutning paa →Friløbs Program.

Under Udførelsen glider Løberen baglæns paa Skøjternes (eller Skøjtens) Flade, derpaa gaas gradvis op paa Skøjterne (Skøj-

tens) nederste Takker eller Spids, og der stoppes langsomt. Armene og det frie Bens (→Frie Fod) Stilling vælges efter Løberens individuelle Smag. P.C.-C.

Back tee (Golf), Udslagssted (→tee), der er lagt længere tilbage end det sædvanlige for at forlænge Banen. Bruges ved de store Golfturneringer.

Bad. Til alle Omklædningsrum bør findes Brusebade med koldt og varmt Vand, evt. en Badstue (→Badstuebad); det varme Vand bør ved en indskudt Temperator reguleres ned til Brugstemperaturen, 35-40°, hvorved opnaas stor Vand- og Varmebesparelse. De saakaldte Ringbrusere bruger mindre Vand end Pladebrusere og renses let ved efter Adskillelse at nedlægges 2 Timer i Eddike.

Brusehanerne bør forsynes med Haandhjul, ikke med Tværgreb; herved undgaas lettere Overlast paa Ventilerne. Afsæbningen bør ske ved en Bænk med smaa Ballier, Bruserne er kun for Afskylning. M.R.

(Med.). Et yderst vigtigt Led i al Idrætshygiejne, dels af Renlighedshensyn (Afvaskning efter Øvelserne), dels som Led i Opøvelsen af Hudkarrenes Regulationsmekanisme ved Overgangen fra varmt til koldt Vand og ved den efterfølgende Frottering. Herved opnaas den forøgede Tilpasningsevne, der gør, at man kan taale Ophold i fri Luft i tynde Idrætsdragter. K.S.

Badeanstalt →**Svømmehal.**

Badedragt (Svømn.). Ved Deltagelse i Svømmekonkurrencer skal bæres en Svømmedragt enten med Skørt eller med Benklæder (Skridtbind) under. Dragten skal være lavet i eet Stykke af uigennemsigtigt, mørkt Stof. Udskæringerne maa ikke være over 12 cm fortil og 23 cm paa Ryggen, regnet fra Halsens Begyndelse. Dragten skal slutte tæt ved Benene, og Lukke eller Knap skal sidde paa Skulderen. Er en Svømmer ikke paaklædt i Overensstemmelse hermed, har Stævnelederen Ret til at udelukke vedkommende fra Start. S.A.N.

Badminton. International Betegnelse for Spillet med →Ketcher og →Fjerbold. Ordets Oprindelse kan formentlig henføres til Hertugen af Beauforths Gods Badminton House, hvor det gamle Fjerboldspil vistnok først udøvedes efter bestemte Regler.

Badminton spilles paa en af →Side- og →Baglinier afgrænset rektangulær →Bane, der deles i to Halvdele af et tværstaaende →Net. To (→Single) eller fire (→Double) →Spillere kan deltage, fordelt med henholdsvis een eller to paa hver Halvdel. Spillet gaar ud paa med Ketcheren at slaa Bolden ned paa Modstanderens →Banehalvdel. Berører →Bolden Banen, sættes den →»ud af Spil« og der →serves paany for at begynde en ny →Slagserie (Rally). Spilleren (→Parret), der slaar Bolden ned paa Modpartens Banehalvdel, tilkendes enten →Serveretten eller et →Point, og den Part, der først opnaar et vist Antal Points (forskelligt for →Herre-, →Dame- og →Junior-Single og →Double) vinder et →Sæt; to vundne Sæt giver vunden →Kamp. Badminton er saaledes et →Flugtspil, idet Bolden er »i Spil«, indtil den har berørt Banen, hvis der ikke forinden er begaaet en Fejl.

Spil med Ketcher og Fjerbold har været kendt i over 2000 Aar i Kina, Indien og Siam og i hvert Fald i adskillige Hundrede Aar i Europa, men først sent i 19. Aarhundrede fandt man paa at opstille et Net mellem Spillerne. En lang Udvikling har fundet Sted, før Spillets nuværende Regler formedes. F. Eks. havde Banen 1877, da de første officielle Regler fremkom, Form som et Timeglas. 1901 formuleredes og vedtoges (i England) de Regler, der er gældende i Dag og overalt anerkendt som officielle. Hvornaar eller hvor den første →Klub dannedes, vides ikke med Sikkerhed. Givet er det dog, at der fandtes en Badminton Klub i England 1875 og i New York ca. 1880. Spillet betragtedes dengang mere som fornøjeligt Tidsfordriv end som Idræt og spilledes i daglig Paaklædning.

1893 stiftedes The →Badminton Association of England. Der var da 14 Klubber i England. Mange eng. Klubber, der nu har en Førerstilling, har samme Alder som Landsorganisationen, f. Eks. Crystal Palace Club, stiftet 1897. En Række kendte engelske Badminton Ledere i Dag udgjorde ca. 1900 denne Klubs første Hold, bl. a. Sir George Thomas, A. D. Prebble, Dr. H. N. Marrett og Mrs. Tragett. Fra 1900 har Badminton haft sin faste Plads blandt Sportsgrenene i England, men udenfor de britiske Øer stagnerede Udviklingen. Englænderne forsøgte dog at skabe Interesse for Spillet i Frankrig, hvor der 1908 dannedes et nationalt Forbund, Fédération Française de Badminton, men Verdenskrigen 1914-18 afbrød denne Udvikling, og først 1934 genoplivedes Badminton i Frankrig. Efter 1918 kom der Liv i Udviklingen i en Række Lande. The Canadian Badminton Association stiftedes 1921 (nu over 80,000 Medlemmer), The Badminton Association of Malaya 1934 og American Badminton Association 1936. Et stort Arbejde udførtes af Irlænderen Major Mc Callum, der samlede en Række gode Spillere i Klubben »The strollers«, som for egen Regning berejste en lang Række Lande, bl. a. Danmark (1928), Holland, Belgien, Frankrig, Tyskland, Norge og Sverige, for at skabe Interesse for Spillet.

I Danmark havde dog allerede før »The

strollers« Besøg →Skovshoved Idrætsforening 1925 taget Badminton op.

Før 1928 naaede Spillet dog ikke udenfor S.I.F.s Enemærker, men Mc Callums Besøg satte Fart i Udviklingen. Nye Klubber dannedes; blandt de første kan nævnes →Københavns Badminton Klub. →Dansk Badminton Forbund stiftedes 15/1 1930 omfattende 5 Klubber med 880 Medlemmer (1942: 252 Klubber, 20 000 Medlemmer). 1930 optoges D.B.F. i →Dansk Idrætsforbund. 1934 deltes Landet i 6 →Kredse: →Københavns Badminton Kreds, →Sjællands Badminton Kreds, →Lolland-Falsters Badminton Kreds, →Fyns Badminton Kreds, →Jyllands Badminton Kreds (nu delt i 4 Distrikter) og →Bornholms Badminton Kreds. I 1930'erne indlededes et →Landskamp Samarbejde med England, Wales, Sverige og Holland. Danmark har til 1942 spillet 11 Landskampe og vundet de 9. En foreløbig Kulmination naaedes 1939, da Tage Madsen, Ruth Dalsgård og Tonny Olsen vandt henholdsvis Herre Single og Dame Double i →All England Badminton Championships.

I England er specielle →Haller til Badminton en Sjældenhed; man klarer sig med Gymnastiksale o. l. U.S.A. og Canada har fortrinlige Haller bygget til Formaalet, men Danmark er førende paa dette Felt. Intet andet Land har et saa stort Antal Badminton Haller (ca. 45). Den første byggedes i S.I.F. i 1932. Ved Propagandabesøg i Stockholm, Malmö og Oslo, dels af officielle Hold (Stockholm og Malmö 1933), dels af Klubhold, har danske Spillere søgt at indføre Badminton i Sverige og Norge.

I Sverige har Sporten vundet fast Fodfæste, selv om Udviklingen ikke har været saa stor som i Danmark. →Svenska Badminton Förbundet stiftedes 1936. I Norge er Spillet aldrig naaet meget længere end til Oslo. 1934 stiftede i London Repræsentanter for samtlige badmintonspillende Nationer →The International Badminton Federation, omfattende følgende Lande: Australien, Canada, Danmark, England, Frankrig, Indien, Irland, Malaya, Holland, New Zealand, Scotland, U. S. A. og Wales.

En Række Slag, hver med sin Opgave, har under Spillets Udvikling vist sig at være de mest hensigtsmæssige. Disse Slag er: →Serv, →Clear, →Drop, →Smash og →Drive. Slagene og deres Anvendelse er forskellig, men Betingelserne for rigtig Udførelse er fælles for alle. Disse Betingelser er, at →Grebet om Ketcheren er rigtigt, at →Ketcherføringen er korrekt, og at →Fodarbejdet virker, som det skal.

Et højt, langt Clear til Modstanderens Baglinie er det vigtigste af Grundslagene (bortset fra →Serven, der har sin særlige Opgave: at sætte Spillet i Gang). At kunne cleare effektivt i alle Situationer, baade →Forhaands- og →Baghaandsclear, →overhaands og →underhaands, er Betingelsen for at tilegne sig de øvrige Slag (Serv og →Netdrop undtaget). Udførelsen af for Eks. Drop fra Baglinien eller Smash kræver de samme indledende Bevægelser som Clear, hvilket muliggør at skjule Arten af Slaget til Slagøjeblikket, m. a. O. →maskere og →finte. Man bør taalmodigt indøve hvert Slag. Opøv Clear i Forbindelse med Træning i Greb, Ketcherføring og Fodarbejde. Vent med »Finesseslagene«.

Særlig Opmærksomhed kræver Serven, fordi dette Slag sætter Spillet i Gang, samtidig med at Spillets Regler siger, at »kun Serveren →scorer Points«. En daarlig Serv er det største →Handicap for en Spiller. Serv er Fællesbetegnelse for de to Typer: →Kort Serv og →lang Serv.

Badminton kræver stor Udholdenhed. Løb, Sjipning og Gymnastik bør indgaa i Træningen.

Det centrale i Spillets →Taktik er selv at slaa Bolden nedad, men faa Modstanderne til at slaa den opad, hvorved de forhindres i at angribe. Der skal slaas til Bolden saa tidligt og saa højt som muligt, saa der levnes Modstanderne mindst mulig Tid til at returnere. Taktikken er forskellig for Single, →Herre- og →Dame Double og →Mixed Double.

For Single gælder Grundreglerne: Lang Serv — kun som Variation kort Serv, f. Eks. hvis Modstanderen staar langt tilbage paa Banen. Svaret paa den lange Serv er bedst et Clear eller et Drop; Single bestaar derfor væsentligst af Clear og Drop. Smash bør kun bruges, naar Modstanderen returnerer et af sine Slag for kort (til Midten af Banehalvdelen); man kan da søge at →dræbe Bolden med et Smash. Drive hører normalt ikke til Singlespillerens Repertoire, selv om Slaget naturligvis kan forekomme. Bolden bør placeres, saa Modstanderen maa løbe mest muligt; det opnaas bedst ved at placere den i et af Banens Hjørner. For Singlespilleren er det derfor yderst vigtigt at placere sig paa sin Banehalvdels Midte, hvorfra der er kortest til alle fire Hjørner.

Doublespillets Taktik er mere kompliceret og maa først og fremmest deles i to Hovedprincipper for Sammenspillet: →Side by side og →Back and front. »Side by side« anvendes, hvor to Spillere af samme Styrke er Partnere (Herre- og Dame Double), medens »back and front« anvendes, hvor Partnerne er af forskellig Styrke (f. Eks. Mixed Double). Doublespillets Idé er at spille sammen, hvorfor de to Spillere skal →dække op for hinanden, saa den ene dækker den Del

af Banen, hvor den anden ikke er. For at anskueliggøre dette kan man tænke sig de to Spillere som Endepunkterne af en Akse, der skærer Banehalvdelens Midte. Gaar den ene Spiller frem, drejes Aksen og den anden tvinges tilbage. Denne indbyrdes Skiften Plads for at dække alle Punkter paa Banen er Doublespillets svære Kunst. I »Back and front« deler man paa Forhaand Opgaverne mellem sig, saa den stærkeste tager sig af alle Returneringer, der ligger bag den →korte Servelinie, medens alle Returneringer ved Nettet overlades til Netspilleren. Hensigten hermed er at undgaa et ensidigt Bombardement af den svagere Spiller, hvilket kan gennemføres ved »side by side« Opstillingen. I alt Doublespil er kort Serv mest effektiv, dog med lang Serv som Variation. Stadige Angreb er Doublespillets første Krav. Hver høj Bold bør smashes, hvorfor et Doublepars Stræben bør gaa ud paa at holde Bolden saa fladt som muligt for at tvinge Modstanderne til at spille høje Bolde, der giver Chance for et afgørende Smash. Derved bliver Drive og Smash Doublespillets mest effektive Slag.

Bolden placeres med størst Fordel langs Sidelinien, dog er Midten et svagt Punkt i »side by side«, da der kan opstaa Tvivl hos Modspillerne, om hvem der skal returnere, samtidig med at Risikoen for at slaa →out bortelimineres. Svaret paa et Smash er et Clear eller et Drop, hvorfor Smasherens Makker skal gaa frem til Nettet for at søge at →rushe et eventuelt Drop.

Som Medlem af I.B.F. er D.B.F. underkastet denne Organisations Bestemmelser og kan derfor ikke selv ændre de gældende Regler for Spillet. Enhver Turnering har sit Reglement, der angiver Betingelserne for Deltagelse: Om Turneringen er for →Juniores, →Ynglinge, →Seniores eller →Old boys; om Turneringen er for →Mesterrække, A eller B Spillere, eller om det er en →aaben Turnering. Er det en →Holdturnering, fastsætter Reglementet ogsaa Antallet af Deltagere.

De fleste nationale Forbund under I.B.F. afholder aarlig en Turnering, aaben for alle Spillere under I.B.F. — Internationale Mesterskaber. Klassisk blandt dem er →All England Badminton Championships. Danmark afholdt sin første internationale Turnering 1936. D.B.F. afholder aarlig siden 1931 →Danmarksmesterskaber. Foruden disse Turneringer afholdes af Kredsene →Kredsmesterskaber. I de senere Aar har de større Klubber afholdt aabne Turneringer. Blandt de traditionsrigeste er →Frederiksberg Badminton Klubs aabne Mesterskaber (aarlig siden 1934/35), →S.I.F.s aabne Mesterskaber (fra 1934/35), →G.B.K.s aabne Mesterskaber (fra 1934/35) og →Nykøbing Falsters Badminton Klubs aabne Mesterskaber. — Fra 1932/33 har D.B.F. afholdt Danmarksmesterskaber for Juniores og fra 1941/42 for Ynglinge. H.H.-P.H.

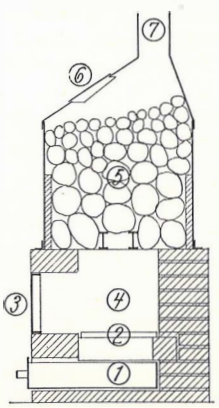
Litt.: Axel Thayssen: Praktisk Lærebog i Badminton; Louis Malmberg: Badminton; D.B.F.s Haandbog; R. C. Tragett: Badminton for Beginners; T. P. Dick: Badminton; I.B.F.s Handbook; D.B.F.s officielle Spilleregler; The Badminton Gazette; Lawn Tennis og Badminton.

Badminton Association of England, The (Badm.), Sammenslutning af eng. Badmintonklubber. Stiftet 1893, omfattede 1939 ca. 1400 Klubber med ca. 100 000 Medlemmer. Fungerede tillige som international Organisation, der optog andre Landes nationale Forbund, indtil →International Badminton Federation (i hvilken the Association indtraadte som ordinært Medlem sideordnet med de øvrige Landes Forbund) stiftedes 1934. P.H.

Badmintonhal, →Hal.

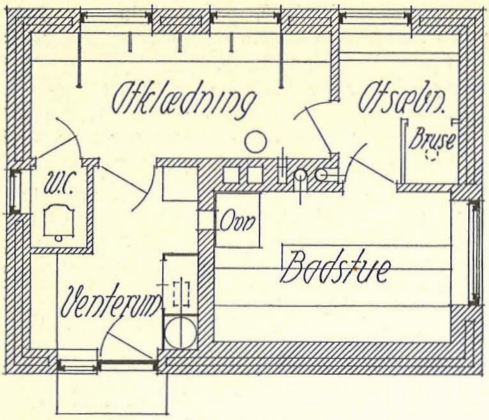
Badning fra Baad (Livr.). Ved Robaade bør Udspring og Opklatring altid ske ved For- eller Agterstavnen. Mindst 1 Person skal forblive i Baaden for at holde den i Nærheden af de badende. Bader man alene, bør man sikre sig ved at binde et Reb, der er fastgjort til Baaden, omkring Livet. En Lejder eller en Stump Reb bundet til en af Stævnene og i den frie Ende forsynet med et Pælestik, som sænkes ned lidt under Vandoverfladen, er — særlig ved Badning fra Sejlbaad eller større Fartøjer — praktisk, idet den badende ved at træde i Løkken nemmere kan komme op i Baaden igen. Aa.J.

Badstuebad. B. (finsk el. russisk) er bedst bevaret i Finland, hvor det stadig tages i et Rum med aabent Ildsted af Sten. Naar Fyringen er endt, lukkes den desinficerende Røg ud, hvorefter man tager Plads paa de trappeformede Bænke. Den varme Luft befugtes ved at kaste Vand paa de ophedede Sten.

Badstueovn.

Badstueovn med Skorsten. Under Opfyring gaar Røgen mellem Stenene ud til Skorstenen (7). Naar Træilden er brændt ned, stikkes et Spjæld i Skorstenen, og gennem en Luge (6) slaas Vand paa Stenene, og Dampen slaar tilbage ud i Rummet. Over Fyrrummet (4) ses to smaa Jernbjælker, som hjælper til at bære Stenene. Ved andre nye Typer af Badstueovne kommer Ilden ikke direkte i Berøring med Stenene. Tegningen viser: 1) Askeskuffe, 2) Fyrrist, 3) Fyrluge, 4) Fyrrum, 5) Rullesten, 6) Luge, 7) Aftræk.

En fritliggende Badstue passende for en større Klub og beregnet for kontinuerlig Drift. Ved Sammenbygning med Klubhus kan „Venterum", „W. C." og „Afklædning", evt. ogsaa „Afsæbning" og „Bruse", spares. Badstuen skal have godt isoleret Loft og Vægge samt Gulvafløb. Langs Væggen findes Hylder til Hvile i forskellig Højde. Endvidere Vandhane.

Det er meget vigtigt, at Temperaturen er 50-60° og Fugtighedsgraden ikke over 50 % af Mætningsgraden, hvilket kan kontrolleres ved en Fugtighedsmaaler. Man frotterer sig med en Børste eller pisker sig med Birkeris dyppet i Sæbevand. Derefter Afsvaling, koldt Vand, Søbad, Snebad eller Ophold i fri Luft.

Nyere Badstuer har lukket Ovn og Skorsten. I større Badeanstalter befugtes Luften ved Fordampningsbakker med Dampslange.

B. anses for det bedste Bad til Renselse og Styrkning af Huden, idet Kirtlerne trænes og Blodcirkulationen fremmes. Taales af næsten alle Mennesker, dog skal hjertesvage udvise Forsigtighed. Bør tages mindst 1 Gang ugentlig. I Finland findes ½ Million Badstuer, og B. bruges meget i Forbindelse med Idræt, hvilket er af fortrinlig Virkning. N.J.

Baer, Max (f. 11/2 1909) professionel Bokser af tysk-amerikansk Afstamning. Vandt VM i Sværvægt 1934 over Primo Carnera (k. o. i 11. Omgang). Tabte Titlen til Amerikaneren Jimmy Braddock p. P. i 15 Omgange 1935. Boksede 1929-39. Viste i nogle Films udmærkede Anlæg som Skuespiller i højst forskellige Roller. C.J.

Baffy (Golf), Golfkølle med Træhoved. →Kølle.

Bag (engelsk) (Golf), Taske, ca. 90 cm høj, 18 cm i Diameter, hvori →Køllerne bæres.

Bagbord (Sø.), venstre Side af Baaden, set i Retning agter til for.

Bagbord ind (Sø.), komme ind fra venstre Side, set i Retning agter til for.

(Sejl.). Rorkommando, hvorefter Rattet, Rorbladet og Fartøjets Stævn skal bevæge sig til venstre. Indført 1931 ved international Konvention. Tidligere betød for de fleste Staters Vedkommende Bagbord: Bevægelse til højre af Rat o. s. v. E.W.-W.

Bagbords Halse (Sejl.), Udtryk for, at **et** Fartøj sejler med Vinden ind fra Bagbord.

Bagge, August (1864-1942), Direktør, en af Cyklesportens Pionerer. Medlem af Dansk Bicycle Club fra Juni 1881. Foregangsmand for Kunst- og Forhindringsløb i Tivoli i København 1883; fra 1887 Leder af D.B.C.s Opvisninger i Kvadrilleridt. 1890 Medlem af Ordrupbanens første Væddeløbskomité. Formand for D.B.C. 1889-90. J.B.

En af dansk Væddeløbssports mest trofaste Støtter, oprindelig som aktiv Væddeløbsrytter, til sin Død som Hesteejer og, hvilket er ualmindeligt, Træner for sine egne Heste. Fra 1928 Bestyrelsesmedlem i Foreningen til den ædle Hesteavls Fremme, ved sin Død Næstformand. Til sine seneste Aar aktiv som Jagtrytter m. m. og deltog endnu 1928 i Højdespringningskonkurrence og blev Nr. 2 paa »Good Fellow«. J.W.-J.R.

Bagge, Orla (f. 20/4 1913), Disponent, Medlem af Køge Bueskyttelaug. DM 1942 med ialt 923 Points, fordelt med 43 Points paa international Langdistance og 488 paa international Kortdistance. P.N.

Bagglid (Ski.), Betegnelse for, at Skiene ikke giver Fæste for -→Frasparket under Løb i fladt Terræn og glipper under Gang opad. Aarsagen er oftest forkert -→Smøring. Det afhjælpes ved Brug af blødere Smøring eller ved at lægge et tykkere Lag af den anvendte Smøring paa. Under -→Langrend er det af største Vigtighed, at Skiene har godt →Glid uden at være bagglatte. K.V.L.

Baggrundsfelt (Badm.), Stykket af -→Banen mellem den →»lange Servelinie« og →Baglinien.

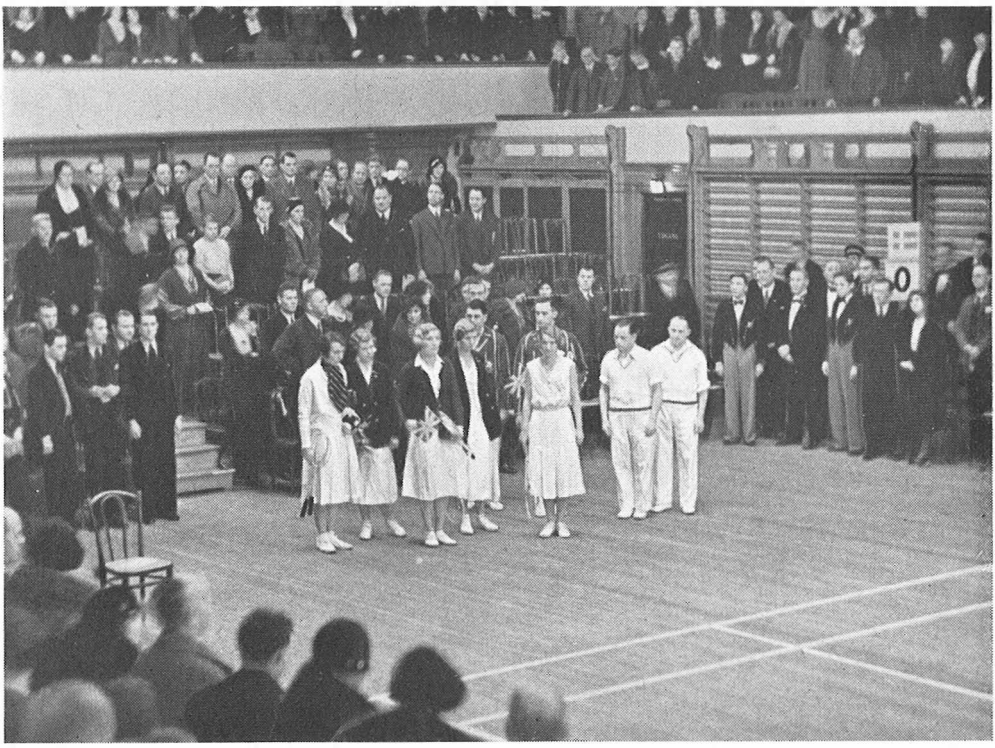
Baggrundsspil (Badm.) -→back and front.

(Tennis). Spil, der væsentlig foregaar fra -→Banens →Baglinie, paa denne eller tæt foran eller bag den. Godt Baggrundsspil hviler hovedsagelig paa stærke Grundslag i baade For- og Baghaand; dets Taktik gaar ud paa at vinde Bolden ved med haarde Slag at udplacere Modstanderen eller dog tvinge ham til en svagere Returnering, hvorved Bolden maaske kan vindes i næste Slag, eller ved at passere ham, naar han gaar frem eller er fremme ved Nettet.

Baggrundsspilleren bør beherske samtlige Grundslag: det »rene« -→drive, →cut Slaget, →top spin Slaget og -→slice (tilbageskruende) Slaget. A.T.

Baghaandsclear (Badm.), Clear slaaet med Baghaanden. Baade overhaands og underhaands. Vel nok det vanskeligste Slag, da kun gennemført Ketcherføring og korrekt Fodarbejde muliggør Udførelsen. Grebet med Tommelfingeren langs Haandtaget er en Betingelse for at give Bolden den »Snert«, der

BADMINTON

Den første engelsk-danske Landskamp 1933 i Idrætshuset, hvor England vandt 5—0. Billedet er taget før Kampen og viser fra venstre til højre: Miss L. M. Kingsbury, Gerda Jacobsen, Miss E. Uber, Ruth Dalsgård, R. C. F. Nichols, R. M. White, Bodil Strømann, Aksel Hansen og Hans Hansen.

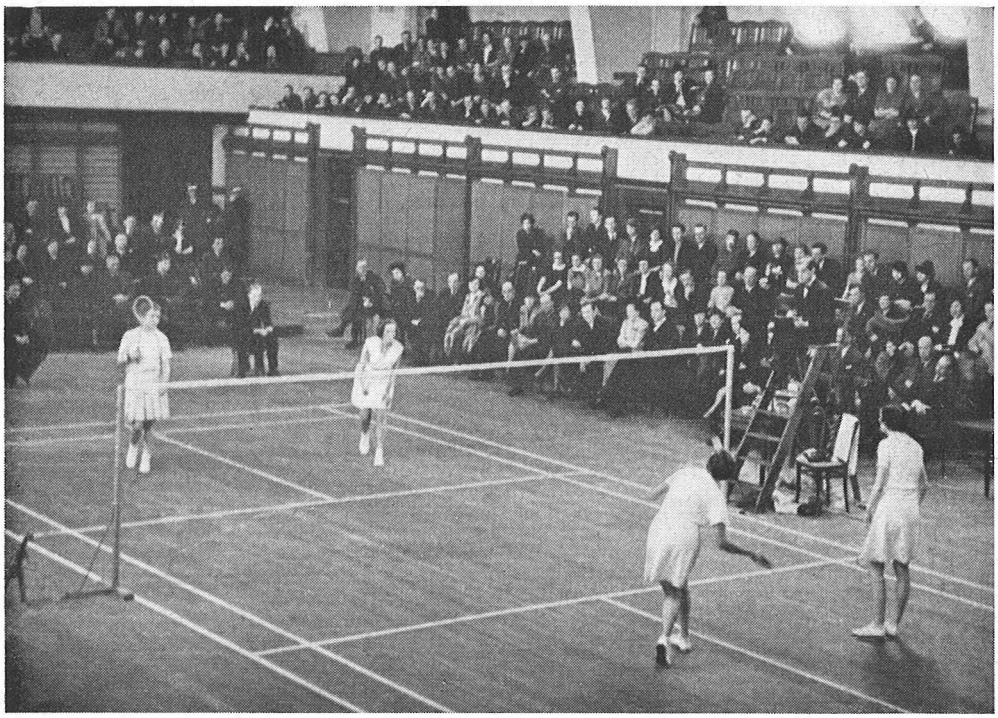

Den første Udlænding, der vandt et engelsk Mesterskab, var Danskeren Tage Madsen, der faar overrakt Pokalen af The Welsh Badminton Union's Præsident T. W. Hughes (1938). Yderst til venstre ses E. Trevor-Williams.

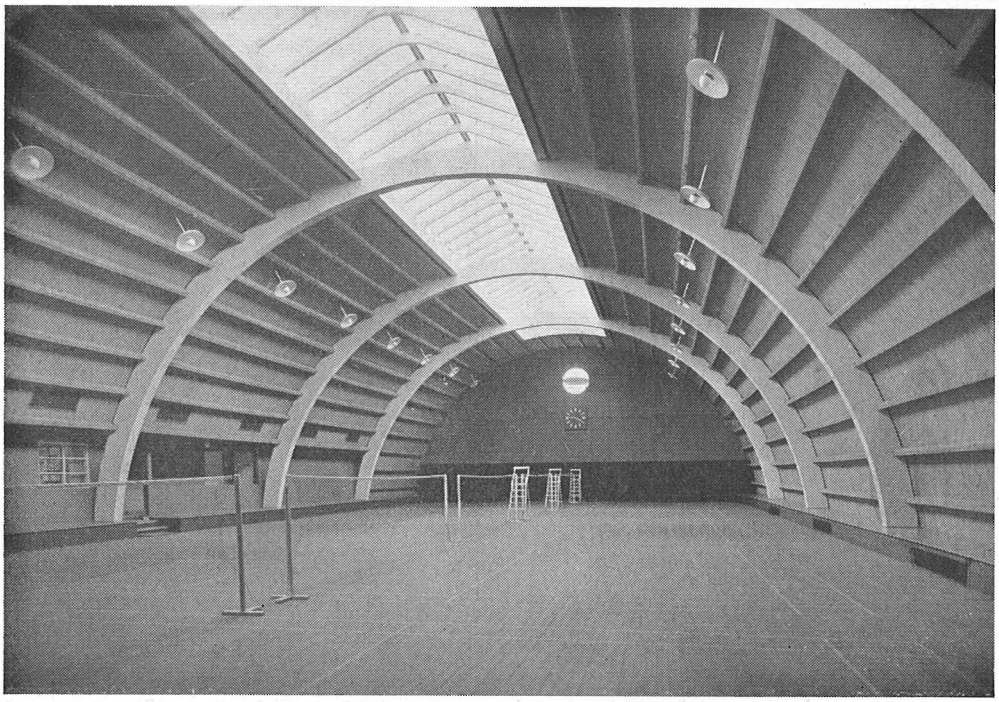

Ved den walisiske Landskamp 1938, som Danmark vandt 7—0, hilser Præsidenten for The International Badminton Federation paa to af de danske Spillere Tonny Olsen og Erik Thomsen.

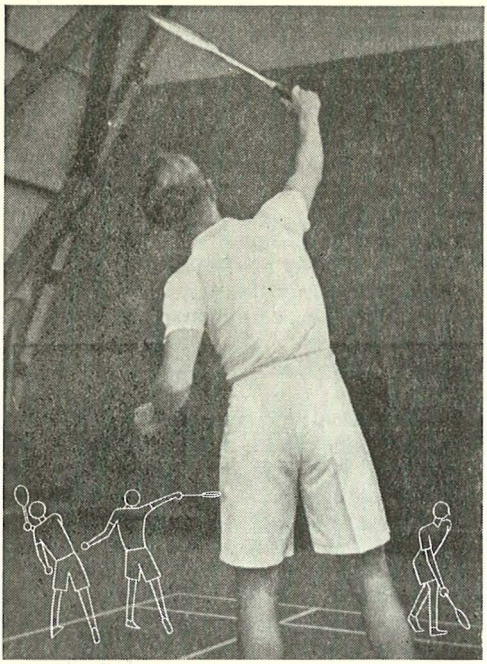
BADMINTON

De fire Damers Placering anskueliggør Sammenspilsprincippet side by side. Ruth Dalsgård, der har Miss Q. M. Allen som Makker, server. Modstanderne er Miss B. M. Staples og Miss D. Doveton. Billedet er fra Finalen i DBF.s Internationale Mesterskaber 1939, som blev vundet af Ruth Dalsgård og Miss Allen.

En Standard-Badmintonhal, som de findes adskillige Steder Landet over.

Baghaandsclear, overhaands.

driver den helt tilbage til Modstanderens Baglinie.

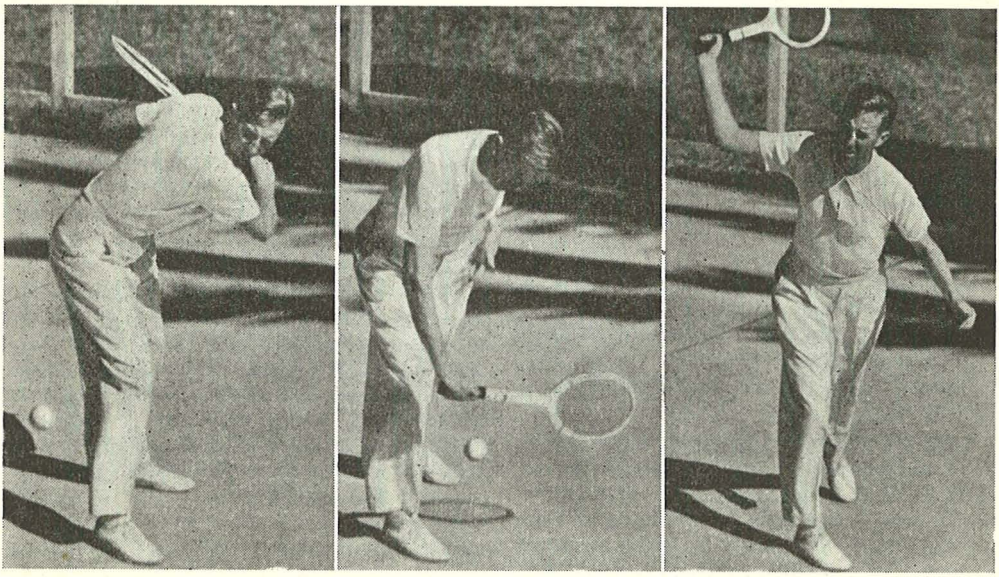
Underhaands er Kroppens Vægt bag Slaget nødvendig for at trække dette igennem, hvorfor Spilleren skal være en Anelse bag Bolden i Slagøjeblikket. *Overhaands* skal Bolden rammes saa højt, at Armen er strakt lige op i Slagøjeblikket. Der er ingen Mulighed for at lade Kroppen trække Slaget igennem, hvorfor Bolden kun kan faa Fremdrift af et kraftigt Haandledsvip.

Ved Baghaandsclear bortelimineres man Faren for at blive presset i Baghaanden og faar Mulighed for at →maskere, idet de indledende Bevægelser er de samme som til →Drop overhaands fra Baglinien. P.H.

Baghaandskast (V.P.), Kast med Ryggen mod Kasteretningen; kan udføres med stor Kraft, men i Reglen ikke saa præcist som et Forhaandskast. Bolden presses fast mellem den udaddrejede Haandflade og Underarmen og slynges bagud, naar den er fri af Vandet.

Baghaandsslag (Badm.), Slag udført med Ketchersiden modsat Haandfladen, udføres med højre Fod forrest (Venstrehaandsspillere venstre Fod), →Ketcheren føres tilbage for Kroppen med tilbagebøjet Haandled og Kroppens Vægt hvilende paa bageste Fod; under Slagets Udførelse føres Vægten over paa forreste Fod, og Slaget føres helt igennem samtidig med et Haandledsvip, der giver Bolden →Fart. Slaget kan udføres baade →Overhaands og →Underhaands. H.H.

(Hoc.), føres fra venstre mod højre med Stokken vendt med →Næbbet mod Jorden. Haandstillingen den samme som ved Forhaandsslag med højre Haand nederst paa Stokken. Baghaandsslagene er →drive med vendt Stok og →cut med højre og venstre Haand. Benyttes til Afleveringer og cut til Angreb fra venstre. De vanskeligste Slag i Hockey, kræver fin Teknik. Er ikke særlig kraftige, og er det muligt at benytte andre

Baghaandsslag. 1) I Fremadsvinget føres Vægtbalancen over paa forreste Fod. Dette Vægtskifte sker umiddelbart før Nedsvingets Start. 2) Kroppens Vægt og Styrke ligger bag ved Ketcheren og paavirker denne gennem Arm og Haand. 3) Gennemsvinget fortsættes, indtil Svingkraften er helt udløst og Kroppen er blevet afspændt i en fri Balancestilling.

Slag, bør de undgaas. Dog kan især venstre →Wing og venstre →Halfback og →Back ikke undgaa at benytte dem. O.H.

(Tennis). Udføres med højre Side vendt halvt mod →Nettet. Grebet paa →Ketcheren er som i →Forhaandsslaget, men mange *støtter Slaget* ved at lægge Tommelfingeren mer eller mindre op ad Skaftet. I god Afstand fra →Bolden, saa Armbevægelsen er fri og uhindret, svinges Armen godt tilbage, saa Ketcherbladet ligger bag Ryggen og i den Højde, man ønsker at ramme Bolden. Herefter svinges Ketcheren frem, saa man rammer Bolden lige ud for sig selv med Ketcherbladet vinkelret mod Jorden. Armen føres helt igennem tværs foran Brystet og Slaget afrundes med Haandleddet ved at dreje dette fremefter og nedefter. Bolden faar herved en jævn Rotation med Neddrift. Bevægelsen skal være fri og jævn med stigende Hastighed under Udførelsen.

Baghaandsslaget kan ogsaa udføres med mere eller mindre →cut eller →top spin.

Skal Bolden ved Baghaandsslag slaas ned langs Modstanderens Forhaandslinie eller fra højre ud i hans Forhaandslinie, maa højre Fod holdes længere fremme end venstre. Omvendt skal Fødderne være næsten parallelle i Slag lige over eller tværs over Banen fra højre til venstre. Skulderen holdes altid parallelt med Boldens Bevægelsesretning. A.T.

Baghaandssmash (Tennis), Slag, der kun kan udføres med helt strakt Arm, som føres med et stærkt Stød imod Bolden. Der er derfor ikke Tale om et egentlig Sving som i Forhaandssmashet (→Smash), snarere om en høj Baghaandsflugtning. Haandleddet afslutter Slaget med en Drejning nedad. A.T.

Bagkantliste (Svæv.), Liste af Træ, som forbinder Ribbernes Bagender i et Svæveplans →Planer og Ror, og som danner Limeflade for Beklædningen. G.H.

Baglader, →Gevær.

Baglinie (Badm., Tennis) →Banens Afgrænsning for Enderne.

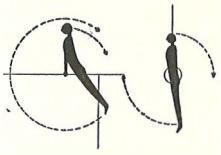
»Baglænder« (Gymn.), populær Betegnelse for →baglæns Luftspring.

Baglæns (Gymn.), vil sige, at Gymnastens Nakke, under Udførelse af Øvelser paa Rullemaatte, i Ringe, Barre og Reck, vender i Bevægelsesretningen.

Baglæns Drejning (Gymn.), eller Forbisnoning. *Dobbeltbom.* Begyndelsesstilling med nederste Bom i Hoftehøjde, øverste i Strækhøjde. Gymnasten indtager Siddestilling paa nederste Bom. Ved Drejning til højre fattes øverste Bom i →Undergreb med højre Haand, venstre krydser forbi i Overgreb. Ved Bøjning af begge Arme hæves Kroppen og Sædet løftes fra nederste Bom, gennem halv Drejning indtages Siddestilling med modsat Front og saaledes fremdeles.

Trapez. I Siddestilling fører Gymnasten f. Eks. venstre Haand over i højre Tov og fatter dette i Strækhøjde. Højre Haand føres omkring højre Tov og fatter Stangen, idet Armen er drejet indad og Lillefingeren vendt mod Gymnasten. Der udføres en hel Drejning baglæns tilvenstre, idet man ved en kraftig Hofteledsbøjning bringer de samlede, strakte Ben ud af Trapezen og bringer Kroppen fri af dette. Siddestilling indtages atter, Drejningen af Armen er ophævet. Kan udføres som Fortsættelse af →forlæns Drejning, uden at forandre Haandstillingen efter denne. E.P.-P.

Baglæns Fald (Gymn.). *Barreøvelse.* Fald bagover med strakt Krop, drejende om Hænderne som Fæstepunkt. Fra →støthængende Stilling sættes Kroppen i Fald bagover, og Benene svinges ind over Hovedet til →Kippestilling over Bommene.

Baglæns Fald (Barre og Ringe).

Ringeøvelse. Fra støthængende Stilling sættes Kroppen i Fald bagover. Arme, Hofte- og Knæled holdes strakte under Bevægelsen, der slutter i →lodhængende Stilling eller Kippestilling. V.R.

Baglæns flyvende Salto (Svømn.) →Springgruppe II, kan udføres fra 1, 3, 5 og 10 m. Udføres kun →sammenbøjet. Første Afsnit udføres og *markeres* som strakt →baglæns Svanhop indtil →Springkurvens højeste Punkt *rigeligt* er passeret. Derefter →sammenbøjes mest muligt, hvorved Rotationshastigheden forøges, indtil Legemet igen rettes ud. Legemet drejer $^1/_1$ Omgang baglæns om dets Tværakse, og Nedslaget sker paa Benene med Front mod Vippen i Retstilling. Springet maa ikke have Karakter af en baglæns Salto med et Bøj-stræk, det →baglæns Svanhop *skal* tydeligt markeres (populært kaldet »Flyvet«). S.W.

Baglænsgang (Gymn.) kan begyndes fra Retstilling ved at Legemet — med fuld Rejsning — sættes i Fald bagover, idet der foretages en Hælhævning; for at afbøde Faldet flyttes venstre Fod et kort Skridt bagud og støttes med Fodbalden mod Underlaget, hvorefter der trykkes af med højre Fodbalde, saaledes at Tyngdepunktet løftes lidt og føres bag den støttede Fod; efter Aftrykket flyttes højre Fod bagud, og saaledes fortsættes B., indtil der gøres Holdt i to Tempi, ved at Legemets Hældning mindskes, den forreste Fod trykker mindre kraftigt af og sluttes til den bageste. Armene hænger roligt og frit ned langs Kroppen. Øves B. i

Kreds, maa Gymnasterne for Orienteringens Skyld se over inderste Skulder. Kan ogsaa begyndes fra almindelig Gang efter eller uden Omkringvending. Øger Herredømmet over Gangmekanismen, særlig Evnen til Balance. N.I.

Baglæns Hovedspring = Baglæns Svanhop.

Baglæns Hovedspring med ½ Skrue = Baglæns Svanhop med ½ Skrue.

Baglæns Hovedspring med $^1/_1$ Skrue = Baglæns Svanhop med $^1/_1$ Skrue.

Baglæns Kipning (Gymn.). *Barreøvelse.* Fra sammenbøjet Stilling med Hovedet nedad rettes Hoften hurtigt ud, og Kroppen svinges baglæns (til ny Stilling). Udgangsstillingen er støthængende Stilling eller Tværstilling. Fra støthængende Stilling begyndes som ved →Hængekipning, fra Tværstilling som ved →Hængekipning eller →Langkipning enten med indvendigt eller udvendigt Greb. Efter at Kippestilling er passeret, føres Benene i Tilbagesvinget lidt mere ind over Hovedet, og i Slutningen af det paafølgende Fremsving strækkes Hofteleddene hurtigt, og der udføres et kraftigt Træk med Armene, saa Kroppen løftes op mellem Bommene.

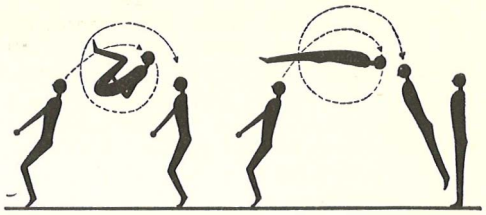
Slipper Hænderne nu Bommene og svinges frem til nyt Greb, er Øvelsen en *baglæns Saltomortale under Bommene (»Flyvehund«).* Udføres til overarmshængende Stilling eller fortsætter i Langkipning. Efter en særlig stor Løftning af Kroppen slutter Øvelsen, efter Opstemning, i haandstaaende Stilling.

Baglæns Kipning (Ringe).

Ringeøvelse. Fra Kippestilling udføres en hurtig Hofteledstrækning, idet Benene svinges skraat bagudopad. Samtidig trækkes og senere stemmes kraftigt med Armene indtil støthængende eller haandstaaende Stilling er indtaget. Øvelsen udføres med eller uden Stemmegreb. V.R.

Baglæns Kryds (Skøjte.) startes med almindeligt baglæns Løb. →Kryds til højre sker ved at Kroppens Vægt lægges over paa højre Fod, der løber paa Skøjtens udvendige Kant, medens venstre Fod, som glider paa indvendig Skøjtekant, føres krydset ind foran højre Fod. Dernæst lægges Vægten paa venstre Fod, og højre Fod løftes, sættes derefter igen til Isen paa udvendig Skøjtekant, noget bagved og til Siden for venstre Fod, som derefter igen — glidende paa indvendig Skøjtekant — trækkes ind foran højre Fod. Derefter fortsættes med de samme Trin. Ved baglæns Kryds til højre lænes Kroppen lidt bagover og til højre, venstre Arm holdes foran Kroppen, højre Arm holdes strakt bagud, Hovedet drejes over højre Skulder, og der ses i Bevægelsesretningen. Kryds til venstre sker paa tilsvarende Maade. P.C.-C.

Baglæns Luftspring, sammenbøjet og strakt.

Baglæns Luftspring (Gymn.), Behændighedsøvelse. Opspring skraat bagud-opad, Kroppen drejer en Omgang i Luften, og der landes igen paa Benene. Fra Rækstilling føres Armene nedad-bagud, Knæene bøjes noget. Uden Standsning i denne Stilling sættes Kroppen ganske lidt i Fald bagover, Armene svinges kraftigt fremad, og der springes skraat opad-bagud. Knæene rykkes hurtigt op til Brystet, Hænderne holdes ind til Knæene, og Kroppen drejes en Omgang i Luften. Under Drejningens sidste Del kastes Nakken kraftigt tilbage, Knæ- og Hofteled strækkes, og Armene føres ind til Siden, inden Nedspringet begynder.

Udføres ofte efter Araberspring, Flikflak eller Nedspring fra haandstaaende Stilling og kan da udføres med strakt Krop (strakte Knæ- og Hofteled) (»Baglænder«). Efter Nedspringet fra disse Spring paabegyndes Aftrykket, inden Legemet har passeret den lodrette Stilling, hvilket bevirker, at Springet bliver højt og kort. Armene føres straks efter Aftrykket ind til Kroppen. Under Drejningen kan udføres ½ Vending (→Tvist) eller $^1/_1$ Vending (dobbelt →Tvist). V.R.

Baglænsløb (Gymn.). Bevægelserne i Hovedsagen de samme som under →Baglænsgang, men Legemet hælder mere bagover, og Aftrykket med forreste Fod er kraftigere, da Legemet her under hvert Skridt skal holdes frit svævende en vis Tid; med den større Hastighed skabes mere Bevægelsesenergi, og der kræves et haardere Arbejde af de virksomme Muskler, hvorfor Fordringerne særlig til Aandedræt og Kredsløb er betydeligt større end under Baglænsgang. Armene holdes ganske let bøjede, men følger ikke Benenes Bevægelser som under Fremadløb. Holdt kræver her fire Tempi. Omhyggelig Orientering, hvis Øvelsen foregaar i Sal. — Styrker Gang- og Løbemuskulaturen samt de ved Aandedræt og Kredsløb virksomme Muskler. N.I.

(Skøjte.). Ved Udførelsen af *almindelig Baglænsløb* holdes Fødderne parallelle paa Isen, og Farten frembringes ved skiftevis Afsæt med de indvendige Skøjtekanters

forreste Del, saaledes at Løbet kommer til at foregaa i dobbelte Slangebuer baglæns.

Ved *baglæns Krydssvingløb* sættes af med indvendig Skøjtekant paa den ene Fod; under Svinget føres den fri Fod bagom og udenfor den løbende, hvor den sættes til Isen, uden at den anden — den hidtil glidende Skøjte — kommer over paa indvendig Kant og saaledes fortsættes. P.C.-C.

Baglæns Overslag (Svømn.), populært Udtryk for forfejlet →Nedslag foraarsaget ved for rigelig Rotation, saa Rygsiden foraarsager Friktion mod Vandoverfladen i Nedslaget.

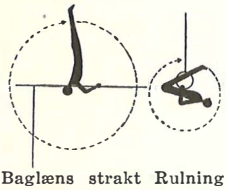
Kan opstaa i: 1) Forlæns roterende Spring med Nedslag paa Hovedet, og: 2) Baglæns roterende Spring med Nedslag paa Benene. Kan afværges noget ved i 1) at føre Armene godt til Rygsiden og i 2) at føre Benene til Rygsiden. Bruges i *moderat* Form af erfarne Springere og kaldes populært at »rette et Spring af« (et friktionsfrit Nedslag er af stor Betydning i Konkurrence). S.W.

Baglæns Rejehop og Baglæns Rejespring = Baglæns Svanhop (Hovedspring) med Hoftebøjning.

Baglæns Rulning (Gymn.), *Barreøvelse.* Fra skulderstaaende Stilling svinger Kroppen en Gang rundt med Nakken i Bevægelsesretningen.

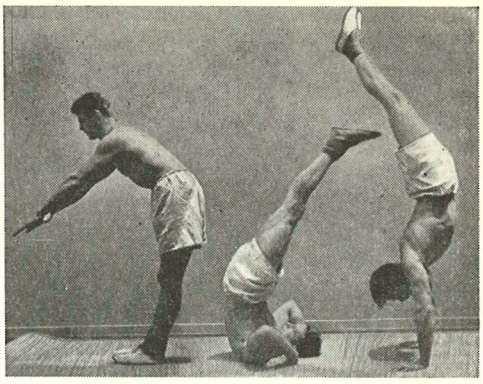
Baglæns sammenbøjet Rulning. Udgangsstillingen er Kippestilling over Bommene. Der rulles bagover paa Skuldre og Overarme, og Hænderne slipper og fatter Bommene tæt foran Skuldrene. Hofteleddene strækkes, saa Kroppen staar lodret, og i et roligt Nedsving strækkes Armene til støthængende Stilling. Udelades Nedsvinget, kan der stemmes til haandstaaende Stilling.

Baglæns strakt Rulning, udføres efter et stort overarmshængende Fremsving, der faas fra Nedsving fra skulderstaaende Stilling, forlæns strakt Rulning eller støthængende Tilbagesving til overarmshængende Stilling. Under Fremsvinget bøjes Hofteleddene svagt. Naar Kroppen har passeret Bommene, strækkes Hofteleddene igen. Samtidig trykkes af med Hænderne, og Armene føres til Favnstilling. Bommene fattes igen, og Øvelsen fører til overarmshængende Fremsving. Flyttes Hænderne hurtigt til nyt Greb tæt foran Skuldrene, og strækkes Armene, fører Øvelsen til støthængende Stilling. Beholder Hænderne Grebet under Rulningen, fører Øvelsen til trækoverarmshængende Stilling.

Baglæns strakt Rulning (Barre). Baglæns Rulning (Ringe).

Behændighedsøvelse. Begynder som baglæns Kolbøtte og slutter med Udstrækning af Hofteleddene i Haandstand. Fra Retstilling udføres et Fald bagover til Siddestilling paa Madrassen. Idet Faldet begynder, bøjes Hofteleddene stærkt, ved at Kroppen fældes fremad, og Armene føres til Rækstilling. I Slutningen af Faldet føres Hænderne bagud til Støtte paa Madrassen og afbøder derved dette. Fra Siddestillingen rulles videre bagover paa Ryggen, og Benene løftes ind over Hovedet. Naar Kroppens Vægt hviler paa Skuldre og Nakke, svinges Armene fremad-opad-bagud og bøjes, og Hænderne sættes paa Madrassen tæt foran Skuldrene med Fingerspidserne visende mod disse. Der tages nu Aftryk med Skuldre og Nakke, Hofteleddene og Armene strækkes, Hovedet føres bagud, og Øvelsen slutter i haandstaaende Stilling. Da Øvelsen ofte indgaar som Led i en sammensat Behændighedsøvelse, maa Nedgangen fra haandstaaende Stilling afpasses efter den følgende Øvelse. Skal der udføres Flikflak eller baglæns Luftspring, tages kraftigt Aftryk med Hænderne, idet Benene svinges hurtigt ned, og Hofteleddene bøjes svagt. Ved Overgang til Rygspring eller Hovedspring udelades Aftrykket med Hænderne. Hofteleddene bøjes stærkt, og Benene føres roligt ned.

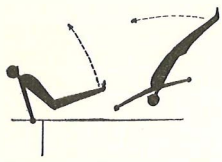
Baglæns Rulning.

Ringeøvelse. Fra sammenbøjet Stilling under Ringene løftes Kroppen op over disse og fortsætter bagover til Udgangsstillingen. Udgangsstillingen er Kippestilling med Stemmegreb og bøjede Arme. Ved yderligere Bøjning af Armene løftes Legemet op over Ringene og føres bagover, mens Hænderne støtter Kroppen oven for Hofteleddene. Ringene drejes, Hofteleddene strækkes, og Benene sænkes til bøjstøthængende Stilling. Fra bøjstøthængende Stilling bøjes Hofteleddene igen, og Kroppen hældes bagover til Udgangsstillingen. V.R.

Baglæns Salto (Svømn.). Af →Springgruppe II, kan udføres fra 1, 3, 5 og 10 m som strakt, hoftebøjet eller sammenbøjet. Legemet drejer $^1/_1$ Omgang om dets Tværakse,

→Nedslaget sker paa Benene og med Front mod Vippen. Afsættet, →Opspringet og →Løftet udføres som i →Baglæns Svanhop, men med lidt mere opadvendt Blik og mere gennemført Armtræk. Armstillingen er fri. I Markeringen i strakt Salto er det mest brugt at holde Armene i Favnstilling, medens de i hoftebøjet eller sammenbøjet Salto placeres naturligst langs Siden. Begyndere begaar ofte den Fejl i Afsættet at fælde forover og svinge sig fra Vippen, hvilket frembyder Fare for Kollision med denne. S.W.

Baglæns Saltomortale (Gymn.), Barreøvelse. *Baglæns Saltomortale over Bommene.*

Baglæns Saltomortale (Barre).

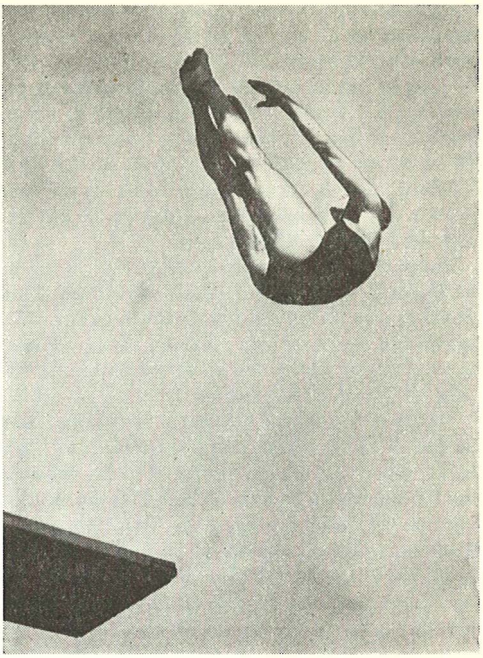
Fra Haandstand svinger Benene ned mellem Armene og fremop. Hænderne slipper og fatter igen efter Drejningen. Efter et kraftigt støthængende Fremsving strækkes Hofteleddene hurtigt ud, Nakken kastes tilbage, og Hænderne sætter af fra Bommene. Legemet drejer nu i Luften, og mens Benene passerer lodret Stilling, lander Legemet igen paa Bommene enten i overarmshængende, støthængende eller i haandstaaende Stilling.

Baglæns Saltomortale under Bommene (»Flyvehund«). Fra Støtstilling falder Kroppen bagover og drejer under Sammenlukning og Udstrækning en Omgang mens Hænderne slipper og fatter Bommene igen længere fremme. →Baglæns Kipning. V.R.

(Svømn.). *Baglæns Saltomortale* = Baglæns Salto.

Baglæns Spring med frontvendt Afsæt →Auerbach, →Isander, →Mollbergspring.

Baglæns Svanhop (Svømn.), →Udspring, tilhører →3 m og Taarnspringenes Gruppe II; kan udføres paa 3 forskellige Maader: 1) strakt, 2) med Hoftebøjning (saakaldt baglæns Rejehop), 3) sammenbøjet. Udgangsstillingen er den samme ved alle 3 Former: Springeren stiller sig paa Spidsen af Vippen med Ryggen mod Vandet, Hælene lidt ud over Vippens Endekant og Armene strakt frem foran Kroppen, hvis Vægt skal hvile paa den forreste Del af Fødderne. 1) Ved strakt Udførelse af Springet svinges Armene ved →Afsættet først ned og derefter op over Hovedet til →Strækstilling, og naar Springet er naaet til det højeste Punkt, lægges Nakken tilbage, og Armene føres skraat ud til Siden; denne Stilling holdes til umiddelbart før →Nedslaget i Vandet, idet Springeren da fører Hovedet frem og Armene op over Hovedet, Kroppen skal være helt strakt og Nedgangen i Vandet lodret. 2) Ved hoftebøjet Spring skal Springeren, umiddelbart før Springet naar sit højeste Punkt, løfte Benene, med strakte Knæ og Vriste, op til Hænderne, saaledes at han viser en tydelig »V«-Stilling, der holdes et kort Øjeblik, før Kroppen rettes ud igen. 3) Det sammenbøjede Spring udføres paa samme Maade, men her skal foruden en Hofte- ogsaa foretages en Knæbøjning. S.A.N.

Den amerikanske Mesterspringer Dick Degener i et Baglæns Svanhop med Hoftebøjning.

Baglæns Svanhop med ½ Skrue (Svømn.), →Springgruppe V, udføres kun strakt, og kun fra 1 og 3 m. Afsæt rygvendt, Springet udføres og *markeres* som →baglæns Svanhop indtil Springkurvens højeste Punkt er passeret. Derefter, i Springkurvens nedadgaaende Linie, udføres →Skruen, saaledes at Legemet drejer ½ Omgang om dets Længdeakse. Nedslaget sker paa Hovedet med Front mod Vippen som i →forlæns Svanhop. →Skruen skal være afsluttet før Nedslaget, saa Legemet ikke snor sig gennem Vandoverfladen. S.W.

Baglæns Svanhop med $^1/_1$ Skrue (Svømn.), →Springgruppe V. Udføres kun strakt og kun fra 1 og 3 m. Fremgangsmaaden er som i Baglæns Svanhop med ½ Skrue med den Forskel, at her drejer Legemet $^1/_1$ Omgang om dets Længdeakse, og Nedslaget sker, som i →Baglæns Svanhop, paa Hovedet med Ryggen mod Vippen. →Skruen kræver god Teknik, hvis dens Varighed ikke skal overskride den tilladte Grænse. S.W.

Bagnell-Wilde (Tennis). Englænder, Opfinder af særligt Lodtrækningssystem. →Lodtrækning.

Bagomkast (Haandb.), en Aflevering bag om Kasterens Ryg, en til Tider nyttig Afleveringsvariation. Kræver god Boldbehandling og er derfor ret vanskelig. Kastebevægelsen ligger i Underarm og Haandled. Bør som Regel kun bruges, naar Kasteretningen fremad er spærret. Brugt i rette Øjeblik af øvede Spillere kan B. skabe Forvirring hos Modparten og derved være berettiget. Bruges kun ved korte Afleveringer. A.P.

Bagpart (Ridn.) kaldes under eet den Del af Hesten, som ligger bag et lodret Plan gennem de to udvendige Hoftehjørner. Udviklingen af Hestens Kryds, Laar, Haser m. m. følges opmærksomt, idet Hestens Kraftcenter findes i Bagparten. J.W.

Bagpartsvending (Ridn.), Vending paa Stedet omkring indvendig Baghov; kan udføres efter 1) forudgaaende Parade eller 2) med bibeholdt Gangart. Ad 1) Hesten holdes fremme til Biddet, stilles til Vendingssiden, Rytterens Vægt anbringes til samme Side. Indvendig Tøjle indleder Vendingen og fører Forparten rundt Skridt for Skridt. Indvendig →Schenkel ved Gjorden forhindrer indvendigt Bagben i at træde tilbage, indvendig Tøjle og Schenkel regulerer Vendingen. Udvendig Skulder og Bagparten maa ikke falde ud til Siden. Ad 2) Vendingen udføres i den Gangart, der rides i, Hjælpen i Hovedsagen som anført for Vending efter Parade. For at undgaa Stilstand, maa Afbrydelsen af Fremadbevægelsen uopholdelig følges af Vendingen. Kræver Heste i høj Dressur og dygtige Ryttere. J.W.

Bagside, (Hoc.), Højresiden af en Hockeystoks Hoved. Skal være afrundet, maa ikke benyttes til at spille eller stoppe Bolden med eller til at berøre Modstanderens →Stok med i Finten. Benyttes ogsaa om den fejlagtige Spillen eller Stopning af Bolden med Stokkens Bagside. Dømmes med →Frislag, →Straffehjørne eller →Straffefinte. En tilfældig Berøring af Bolden med Stokkens Bagside uden Fordel for Spilleren behøver ikke at dømmes. O.H.

Bagskæfte (Skydn.), den Del af et →Geværs →Skæfte, der ligger bag →Laasen. Bagskæftet bruges til Støtte mod Skyttens Skulder under Skydning.

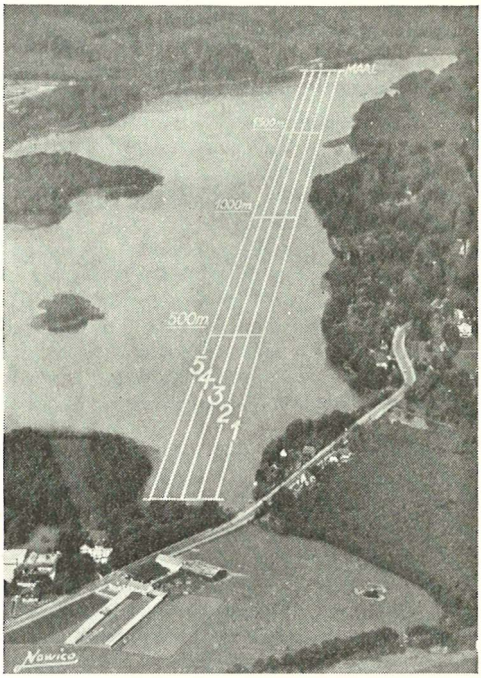
Bagslag, eller Baghaandsslag (Bo.), ifølge →International Boxing Unions Love af 1936 forbudt. I Danmark har Publikum gennem mange Aar protesteret, naar Bokserne benyttede Baghaandsslag, skønt Stødet indtil 1936 var lovligt efter de internationale Regler, hvis det ramte med Handskens Knoflade. C.J.

Bagspring (Gymn.), Spring over Redskab (Hest, Plint, Buk) paa langs. →Hesten, der er det oftest benyttede Redskab i denne Disciplin, anbringes saaledes, at der springes over Kryds, Sadel og Hals. Aftrykket sker efter et Forhop med begge Fødder samtidigt fra Gulv, Opspringsbræt, Springbræt eller Trampolin. J.L.

Bagstag (Sejl.), →Stag eller →Bardun, der fra →Masten føres agterover for at støtte den mod Sejlpresset, naar der sejles med Vinden (→Rumskøds). Bagstaget (Lænsebardun) er som Regel anbragt, saa det meget hurtigt kan →slækkes af eller fjernes, naar →Sejlet skal skiftes til modsat Side. F.G.H.

Bagstopper (Cricket), →Markspiller, der ved haard →Kastning er anbragt bag →Wicketkeeperen for at standse de Bolde, der maatte passere denne og evt. gaa til →Grænsen. J.C.

Bagsvidsel (Ridn.), paa den ubeklædte Sadel den bageste Del af Sadelbommen, paa den beklædte Sadel den bageste opadbøjede Del af denne.

Kaproningsbanen, Bagsværd Sø.

Bagsværd Sø (Ro.) har en af Landets bedste Kaproningsbaner. Benyttedes første Gang til Kaproning 1930. Banens Længde var da ca. 1700 m med Start i Søens nordøstligste Hjørne ved Nybro og Maal udfor Bagsværd Søpavillon. 1935 forlængedes Banen til ca. 1950 m og 1938 ved en Udgravning ved Maal til 2000 m. For at Banestrækningen stadig kunde være lige, blev det ved den sidste Forlængelse nødvendigt at foretage Uddybninger paa flere Steder i Banens nordlige Side til den i Kaproningsreglementet krævede 2 m Vanddybde.

Kaproningsbanen er 60 m bred med Plads til 5 Baade. Ved Nybro er opført fast Startbro. Omklædning for Roerne sker i interimistiske Telte i Aldershvileparken. Her er ogsaa opsat overdækkede Baadstativer og udlagt 2 Baadebroer. Ved Kontrakt med Søens Ejer, Lensgreve S. Schulin, er der foreløbig sikret Ret til Afholdelse af Kaproninger indtil 1949. K.J.C.

Bagudkast (Haandb.), en Aflevering bagud modsat Spillerens Bevægelsesretning. Ved Kastet holdes Kastearmen strakt — uden at være stiv — og svinges bagud. Bolden slippes saa tidligt, at den naar Medspilleren lidt over Hoftehøjde. Kræver Føling med Bolden samt nøje Kendskab til Medspillerens Placering. En udmærket Afleveringsform ved Pladsskifte, hvor Modtageren krydser bagom. Bruges kun ved korte Pasninger. En anden Art B. er Aflevering bagud med begge Hænder over Hovedet. Kan i enkelte Tilfælde benyttes med Held. A.P.

Bagvender (Haandb.), et Skud paa Maal, udført med et →Svingkast i samme Retning som et →Bagomkast. Ved B. er der størst Chance for at score, naar en Linie gennem Fødderne har Retning mod Maal. Benyttes naar man har Ryggen imod Maal og ikke har Tid eller Plads til at vende sig. A.P.

Bagvægt (Ski.), Vægten stærkere paa Skienes Bagender end paa Forparten under →Nedfart (modsat →Fremvægt). En usikker Stilling, der tillige vanskeliggør →Sving, idet de belastede Bagender modvirker Svingbevægelsen. →Kristiania mod Skraaningen kan udføres med Bagvægt. Det nu meget lidt anvendte →Styrkristiania udføres med Bagvægt. K.V.L.

Bahnsons Ærespræmie (Svømn.), Kinesisk Sølvpokal, udsat 1937. Tilfalder for eet Aar ad Gangen den danske Svømmer, der yder den bedste Præstation ved den aarlige Bykamp Berlin-København. Pokalen vandrer 10 Gange, hvorefter →Københavns Svømme-Unions Bestyrelse træffer videre Afgørelse. Følgende Svømmere har haft Pokalen: 1937: Ragnhild Hveger. 1938: Tove Brunstrøm. 1939: Poul Petersen. S.A.N.

Baier, Ernst (f. 27/9 1905), tysk Indendørsarkitekt. Blev Nr. 5 ved OL 1932, vandt flere Gange tysk Mesterskab for Herrer, vandt International Konkurrence i Kunstskøjteløb 1933, Nr. 2 i EM 1933 og 1934, Nr. 2 i VM 1933 og 1934, Nr. 2 ved OL 1936. Tysk Mester i Parløb med Hustruen Maxi Herber 1935-1940. EM og VM i Parløb med samme 1936-1939. OM i Parløb med samme 1936.

En meget energisk, klog og talentfuld Løber, som opbygger sit Parløbsprogram til særlig komponeret Musik. Han og Maxi Herber er sikkert det ypperste Parløbspar,

Ernst Baier og Maxi Herber i en Parløbsspiral.

der har eksisteret. Begge har siden 1941 været professionelle Trænere. P.C.-C.

Baillet-Latour, Henry de (f. 1876), Greve, belgisk Idrætsleder, Steeple-chase- og Jagtrytter. Indvalgtes i Belgiens olympiske Komité, Formand 1912. Organiserede 1903 den olympiske Kongres i Bruxelles og ledede Gennemførelsen af OL 1920. Medlem af Comité International Olympique 1903, Præsident 1925. Hans Takt og Arbejdsevne **har** i høj Grad bidraget til de senere OL's Succes. J.B.-J.

Bajonetfægtegevær (Mil.), Øvelsesvaaben, bruges bl. a. ved →Bajonetfægtning som militær Idræt. Er 1,6 m langt, bestaar af →Skæfte, →Pibe med Bajonet. Samlet Vægt 3,6 kg.

Skæftet er af Træ og har Form omtrent som Skæftet paa et Militærgevær. Piben er fremstillet af et Staa[illegible]r og bærer fortil en Bajonet, der ender i en polstret →Dup. I Udlandet er Bajonetten undertiden anbragt fjedrende i Pibens Forende, saa den forskydes ind i Enden af Piben ved Touché. C.A.S.

Bajonetfægtning (Mil.), al Fægtning, hvori Geværet bruges som Stød-, Hug- eller Slagvaaben med eller uden paasat Bajonet, er en militær Kampidræt, ved hvilken man søger at gøre Modstanderen ukampdygtig.

Fægterne staar ved Kampens Begyndelse opstillet paa →Kampplads en og er hver forsynet med et →Bajonetfægtegevær, enten i →Dækstilling eller i →Fægtestilling. Under Konkurrencer er Fægterne almindeligvis iført Drejls- eller Lærredstøj samt →Kyrads, →Maske og →Handske.

Kampen mellem to Fægtere foregaar efter særlige Regler og efter visse →Kampvedtægter med en bestemt →Tidsbegrænsning. Under Bajonetfægtning forekommer visse →Bevægelser, →Stød, →Parader, →Riposter, →Kontrariposter og →Finter. C.A.S.

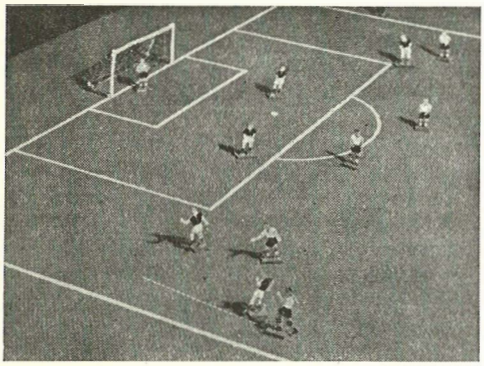
Bakke (Sejl.). 1) et *skruedrevet Fartøj* bakker, naar Maskine eller Skrue stilles saaledes, at Skruens Bevægelser hæmmer Skibets Fart eller bringer det til at bevæge sig agterover (sakke). 2) et *Sejlfartøj* bakker Sejlene, naar disse stilles saaledes, at Vinden træffer Forsiden af Sejlene. O.A.

(Ski) →Granbakke, →Halmbakke, →Hopbakke, →Skibakke, →Slalombakke, →Træningsbakke, →Øvelsesbakke.

Bakke af (Cykl.), eller *slaa bak,* den reglementstridige Manøvre, en Rytter foretager ved i Førepositionen ikke at køre af al Magt for at være medvirkende til enten at køre foranliggende Konkurrenter op eller holde forfølgende Konkurrenter paa Afstand. J.B.

Bakkehældning (Ski), →Hældning.

Bakke op (Cricket) (eng. back up), taktisk Begreb, egentlig det Forhold, at Markspillerne ved Indstik til Gærdet dækker op bag hinanden for det Tilfælde, at Bolden skulde passere en eller flere af dem. Paa Dansk gaaet over til at betegne det Forhold, at den →Gærdespiller, der ikke modtager Bold, er i Start til Løb mellem Gærderne i det Øjeblik, Bolden forlader →Kasterens Haand, saa hvert Sekund udnyttes. J.C.

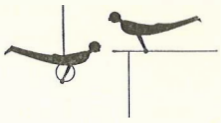
En Back „bakker op" for sin Halfback.

Den hvide venstre Wing — forrest i Billedet — angribes af den sorte højre Halfback. Sidstnævnte kan passeres enten ved Dribling eller Aflevering op langs Linien til den hvide Innerwing, der med en Haandbevægelse kalder paa Bolden. I begge Tilfælde har den sorte højre Back imidlertid „bakket op" for sin Halfback, d. v. s. han har placeret sig saa fordelagtigt, at han har en rimelig Chance for at erobre Bolden.

(Fodb.), taktisk Begreb. Et Led i Spillernes Samarbejde, bestaar i at hjælpe den Medspiller, der forsøger at erobre Bolden fra en Modspiller. Hvis Modspilleren trods alt naar at faa afleveret, skal den nærmeststaaende Medspiller »bakke op«, d. v. s. placere sig, saa han har rimelig Chance for at opfange Bolden. Praktiseres fortrinsvis af Forsvarsspillerne, som bør arbejde i taktisk Forbindelse. Hvis f. Eks. en gaar paa Modspilleren med Bolden, dækker en anden op bagved for sin Medspiller. Løber en Back ud paa Fløjen, skal den anden Back gaa ind paa Midten for at sikre mod Overraskelser. V.L.

(Sejl.). Maritimt Udtryk for at servere Maden.

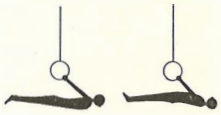
Balance (Gymn.), Barreøvelse. *Vandret, brystvendt Balance over Bommene.* Kroppen fastholdes i vandret Stilling over Bommene, idet de strakte Arme presses kraftigt ind mod Kroppen, og Vægten lægges længst muligt frem. Øvelsen udføres med samlede eller adskilte Ben, og indtages efter →Svingopstemning i Bagudsvinget eller efter Kropsænkning fra →haandstaaende Stilling.

Balance (vandret brystvendt over Ringene og i Barre).

Sidevendt Balance. Ringeøvelse (Sidevendt Ligevægtsstilling). Udgangsstillingen er →Lodhæng. Udføres Øvelsen til venstre, sænkes Kroppen til venstre Side til vandret Stilling, idet Benene føres foran venstre Tov, saa Kroppen hviler paa venstre Arm. Denne er bøjet til ret Vinkel og støtter med Haandryggen mod Gymnastens Lænd (venstre Side vender mod Gulvet). Højre Arm føres til Strækstilling.

Vandret, brystvendt Balance under Ringene. (Brystvendt Ligevægtsstilling under Ringene). Ringene fattes med fuldt Greb, Kroppen er vandret med Brystet vendende mod Gulvet. Armene strakte og i Strækstilling med Haandryggen vendende opad eller nedad. Hofte-, Knæ- og Fodled strakte.

Balance, Ringe (vandret brystvendt og vandret rygvendt).

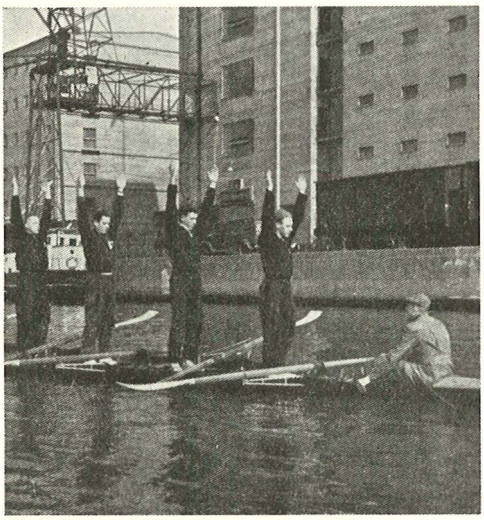
Vandret, rygvendt Balance under Ringene. (Rygvendt Ligevægtsstilling under Ringene). Ringene fattes med →fuldt Greb, eller →Stemmegreb, med Kanterne visende mod hinanden. Kroppen er vandret med Ryggen vendende mod Gulvet, og Armene er strakte i lav →Rækstilling, Knæ- og Fodled strakte og Hofteleddene svagt bøjede.

Vandret, brystvendt Balance over Ringene. (Brystvendt Ligevægtsstilling over Ringene). Kroppens Stilling er som ved vandret, brystvendt Balance under Ringene. Udføres Balancen med bøjede Arme, støttes Kroppen mod Albuerne og Underarmene mod Ringenes Overkant. Udføres Balancen med strakte Arme, støttes Kroppen ved, at Overarmene presses ind mod denne. J.L.

(Ridn.), Rytterens Evne til at kunne sidde paa sin Hest uden at holde eller klemme sig fast. Den rutinerede Rytter tænker slet ikke

over Balancen, idet han ganske mekanisk placerer sin Vægt rigtigt i Sadlen. J.W.

(Ro.). Er afhængig af Sammenspillet mellem Baadens Konstruktion og Roerens Evne til at undgaa Baadens Rotation omkring Længdeaksen. Spiller stor Rolle for Baadens Fremdrift. Daarlig Balance skaber daarligt Samarbejde mellem Roerne og daarligt Træk og kan bevirke, at Aarerne i den ene Side slæber paa Vandet eller »hænger i«, hvilket hæmmer Baadens Fart. Medens Balancemomentets Betydning paa Grund af den større Bredde og den hermed følgende større Stabilitet er underordnet i Inrigger og Gigbaade, er det i Outrigger absolut nødvendigt at beherske Balanceteknikken. Jo rundere Baaden er i Bunden, jo vanskeligere er den at balancere, men til Gengæld hurtigere. Forstaaelsen af Balancens Betydning er særlig trængt frem efter →Fairbairn-Metodens Gennembrud, og der lægges nu under Træningen stor Vægt paa Indøvelse af Balanceteknik.

Balanceøvelse i Outrigger.

Der bliver først og fremmest Tale om at balancere Baaden i Fremstrækket (medens Aarebladet ikke er i Vandet), hvor den »løber selv«, og hvor det gælder om at holde den i Fart. Balancen holdes ved Hjælp af Aarerne og smaa Bevægelser af Kroppen. Falder Baaden f. Eks. til Styrbord, retter Roerne i Bagbord den op ved at trykke det indre Skaft af Aaren nedad. Herved løftes deres Aareblad opad, og Baaden rettes op. Kan Baaden ikke rettes op ved Aarerne alene, bruger man Benene til Hjælp, idet Knæene svinges ud til den modsatte Side af den, Baaden falder til. Endelig kan man flytte Vægten ved kun at sidde paa den modsatte Del af Sædet. Falder Baaden under Taget (medens Aaren er i Vandet), f. Eks. til Styrbord, lægger Roerne i Styrbordssiden deres Træk noget højere, hvorved Baaden løftes op.

Forskellige *Balanceøvelser,* der indøves under Træningen, tager Sigte paa at bibringe Roerne en saadan Føling med Baaden, at de rent mekanisk følger dens Bevægelser og uvilkaarligt ved smaa Bevægelser omgaaende modvirker enhver Tendens hos den til at komme ud af Balance. O.S.

Balanceklap (Svæv.), den yderste bevægelige Del af →Bæreplanets Bagkant, tjener til at vedligeholde Svæveplanets Balance om den langskibs Akse, →X-Aksen. Der findes to Balanceklapper, forbundne med →Pinden saaledes, at den ene Klap løftes, naar den anden sænkes. Den Klap, der løftes, fremkalder en nedadrettet Luftkraft paa Bæreplanet, medens den, der sænkes, fremkalder en opadrettet Luftkraft. Disse Luftkræfter vil tilsammen dreje Svæveplanet i →Krængningsplanet. J.G.B.

Balancerer (Sejl), Ror, der paa en Maade virker dobbelt paa Grund af, at en Del af Rorfladen ligger foran Rorets Omdrejningsakse. Den Del af Rorfladen, der ligger foran Aksen, udgør 10-20 % af Rorarealet. F.G.H.

Balanceridning (Ridn.) indøver Rytterens Balance paa Hesten. En Rytter maa lære: at sidde, føle og indvirke. For at sidde rigtigt, maa han først kunne: afslappe sin Muskulatur (ingen falsk Spænding), ride paa sin →Balance og gaa med i Hestens Bevægelse.

Balanceridning foregaar i den første Tid som Regel paa →Sadelpude eller Sadel uden Bøjler, med →Trense og desuden med Hjælpetøjler til Indspænding af Hesten. Hjælpetøjlerne gør det lettere for Rytteren at styre Hesten og bidrager desuden til at bevare den rigtige Rygvirksomhed i Hesten og derved gøre Bevægelsen behageligere. Rytteren skal gøres tillidsfuld, derfor er Ro og atter Ro nødvendig de første Timer; han skal forstaa, at Balancen kun er en Behændighedsøvelse, som han nok skal lære; derfor kun kort Travtempo og korte →Repriser, saa Rytteren først og fremmest lader være med at spænde og stramme sig. J.W.

Litt.: Rideinstruktion (Ridelære) for Rytteriet.

Balanceroning, Roning, hvor der lægges mere Vægt paa Balancen end paa Rotagets Effektivitet, f. Eks. ved Roning i meget lav Takt og med særlig langsomt betonet Fremstræk. En ofte anvendt Øvelse er Roning med pludselig Skiften fra lav til høj Takt og omvendt under stadige Bestræbelser for at holde Baaden i Balance. O.S.

Balanceror (Svæv.), →Balanceklap.

Balbis (Ath.), den Standplads, hvorfra det ikke mere brugte Diskoskast i hellenisk Stil

udførtes. Var 80 cm lang, 70 cm bred, 5 cm over Jordoverfladen ved Forkanten og 15 cm ved Bagkanten. J.B.B.

Balke, Joachim (f. 1918), tysk Brystsvømmer, satte 1938-39 ER paa 200 og 500 m (2,37,4 Min. og 7,26,8 Min.) og VR paa 100 m (1,09,5 Min.). EM paa 200 m i London 1938; anvender »Butterfly« i Start og Opløb. O.J.

Ivar Ballangrud i et Hurtigløb paa Skøjter.

Ballangrud, Ivar (f. 1904), Købmand, Norges hidtil bedste Hurtigløber paa Skøjter, naar man regner med hans samlede bedste Præstationer (over 500, 1500, 3000, 5000, 10 000 m). 4 EM og 4 VM. 1. Gang VM 1926, OM paa 5000 m 1928. Bedste Aar 1936, hvor han blev Norgesmester, EM, VM og OM (3 Guld-, 1 Sølvmedaille) og tangerede Oscar Mathisens i 22 Aar forgæves angrebne 1500 m Rekord. Typisk norsk Løber med lange Tag. A.H.

Ballast (Kajak), Vægt anbragt i et Fartøj for at øge Stivheden. B. er ikke tilladt i nogen af →Dansk Kajak-Forbunds Baadklasser. Nødvendigheden af B. i en Kajak er Tegn paa, at Formen er helt gal og Baaden farlig. K.V.P.

(Sejl.), den Vægtmængde (Jern, Bly, Grus, Sand, Vand) i særlige i Fartøjet indbyggede Tanke e. l., der er nødvendig for at gøre et Fartøj tilstrækkelig stabilt (stift). Anbringes saa vidt muligt ved det dybeste Punkt af Fartøjet, ofte udvendig under selve Kølen i Form af en →Ballastkøl.

Ballast, der er anbragt indenbords, tilpasses som Regel efter Aabningen mellem Spanterne; kaldes *Ballastjern;* almindeligvis i Stykker paa ca. 35-50 kg. F.G.H.

Ballastjern, →**Ballast.**

Ballastkøl (Sejl.) er som Regel tildannet efter Fartøjets Form og kan udføres af Støbejern eller Bly; undertiden bruges af Prishensyn Jernbeton. I øvrigt, →Ballast.

Balle, C. G. (1854-1913), Generalmajor, Generalinspektør for Rytteriet. Rask Sportsrytter. Gik ind for de nyere Principper for Hestedressur og arbejdede for Sportsridningens Fremme i Vaabenet. Fik 1909 ophævet Forbudet mod Officerers Deltagelse paa Hærens Heste i offentlige Konkurrencer, hvorved Grundlaget skabtes for Sportsridningens Udvikling i Danmark. J.W.-J.R.

Ballistik (Skydn.), Læren om Projektilbevægelsen. Der skelnes mellem indre og ydre Ballistik.

Indre Ballistik behandler Forholdene under →Projektilets Bevægelse gennem →Løbet. Idet et Vaabens →Slagmekanisme frigøres (→Aftræk), slaar →Slagstiften mod →Patronens →Fænghætte, hvis →Sats antændes og tænder Drivladningen (Krudtet) med en Stikflamme. Drivladningen forbrænder under Udvikling af →Krudtgas. Herved opstaar et meget stort Tryk, der driver Projektilet frem gennem Løbet. →Gastrykket stiger stærkt under Projektilets første Del af Bevægelsen for atter at falde, naar Projektilet nærmer sig Løbets Munding, hvor der dog endnu er et anseligt Tryk, der foraarsager et Knald, idet Trykket slippes løs. →Ladningsvægtens Størrelse, Krudtets Art, Forbrændingshastighed og Temperatur, Forbrændingsrummets Størrelse, Projektilets Vægt, Art og →Kaliber samt endnu flere Forhold bestemmer Trykkurven og dermed Projektilets Bevægelse gennem Løbet.

Konstruktionsdetailler af Vaabnet bestemmes af Hensyn til det maksimale Gastryk. Naar derfor en bestemt Ammunitionssort er beregnet anvendt i et Vaaben, og dette er konstrueret dertil, kan man ikke uden Risiko for Sprængning af Laas eller →Pibe ændre paa Ladningsforholdet i Ammunitionen.

Projektilets Hastighed, idet det forlader Løbets Munding, kaldes →Begyndelseshastigheden (V_0) og er af meget stor Betydning for den videre Projektilbane.

Ydre Ballistik er Læren om Projektilets videre Bane gennem Rummet. Projektilbanen er en krum Kurve, hvis Form er afhængig af mange Forhold, saasom Begyndelseshastigheden, Luftmodstanden, Tyngdekraften, Udgangsvinklen, Luftens Bevægelse, Projektilets Omdrejning m. m.

Begyndelseshastigheden angives som Regel i m pr. Sekund. Luftmodstanden er Resultanten af det Tryk, de fortrængte Luftdele øver mod Projektilets Forflade, og den Sugning, der opstaar paa Grund af Luftfortyndingen bag Projektilet. Luftmodstanden

vokser med Luftens Tæthed og med Projektilets Tværsnit (Kaliber) og Hastighed, og er desuden afhængig af Projektilets Form og →Tværsnitsbelastning. Luftens Tæthed er afhængig af Barometerstand, Temperatur og Fugtighedsgrad. Tætheden vokser, naar Barometerstanden er høj, og naar Luften er kold og tør. Naar Projektilets Tværsnit er stort, vokser Luftmodstanden, og dette er en af Grundene til Nedgangen i Kaliberet i den nyere Tid. Med større Hastighed er Luftmodstanden større, da Projektilet i samme Tid skal fortrænge større Luftmængde.

Projektilets Form har stor Betydning. Tilspidsning af Forende og Bagende vil formindske Luftmodstanden. Et Projektil med større Tværsnitbelastning vil overvinde Luftmodstanden bedre end et af samme Kaliber men med mindre Tværsnitbelastning. For at give et Indtryk af Luftmodstandens Betydning kan angives, at et Riffelprojektil udskudt under almindelige Forhold ved en →Udgangsvinkel af ca. + 3° har en →Skudvidde paa ca. 2000 m. I et lufttomt Rum vilde Projektilet under samme Forhold naa en Skudvidde af ca. 10 000 m.

Tyngdekraften paavirker Projektilet saaledes, at det vil falde et Stykke mod Jorden i hver Tidsenhed. Derfor vil Projektilbanen set fra Siden være en krum Linie. Paa Grund af Svingningen i Piben under Projektilets Fart gennem Løbet falder Udgangsretningen ikke sammen med →Kærneliniens Retning før Skudafgangen. Den mellemliggende Vinkel kaldes Vibrationsvinklen eller →Afvigningsvinklen. Skudafstanden vokser med Udgangsvinklen, indtil denne har naaet en Værdi af ca. 30-35°, hvorefter den atter aftager.

Luftens Bevægelse paavirker →Kuglebanen saaledes, at Modvind forkorter den (Træfningen falder lavere), og Medvind forlænger den (Træfningen falder højere). Sidevind forlægger Kuglebanen til Siden. Disse Afvigelser vil være større, naar Vinden er kraftigere, og naar →Flyvetiden er større. Vindens Indflydelse paa Kuglebanen kaldes ofte fejlagtig →Afdriften. E.S.-L.

Ballistol (Skydn.), alkalisk Vaabenolie fra V. Klevers kemische Fabrik (Köln). Bestaar af 85 % Mineralolie og 15 % forsæbede, alkaliserede Oliesyrer. Er fortrinlig som Geværolie og kan ogsaa bruges som desinficerende Middel for Smaasaar. E.S.-L.

Ballonfjer, eller Parabolic Fjer, Navnet paa →Pilens →Styrefjer, hvis Form kan variere fra Cirkelafsnit til halveret Pæreform.

Ballonklyver (Sejl.), en særlig stor Klyver af tyndt Sejldug, som anvendes af Sejlyachter under fint Vejrs Sejlads.

Ballonklyverfald (Sejl.), det Tovværk el. Wire, hvori →Ballonklyveren hejses op i Masten.

Balsatræ, Veddet af et i Syd- og Centralamerika forekommende Mangrovetræ, Ochromo lagopus. Udmærker sig ved at være overordentlig let, Rumvægten er kun ca. 0,15 g pr. cm^3, eller ca. ¾ af Rumvægten af almindelig Kork. Veddet, der er hvidt med et svagt rødbrunt Skær, har meget ringe Bøjnings- og Trykstyrke, men er elastisk og meget porøst, hvorfor det navnlig finder Anvendelse som Isolationsmateriale samt til Genstande, hvor en ringe Vægt er afgørende fremfor Styrkeegenskaberne, som f. Eks. Fyldestof i Svæveaeroplaner (for at give bedre aerodynamisk Form), Bøjer, Redningskranse o. lign. Paa Grund af den store Porøsitet, der gør Træet stærkt vandsugende og modtageligt for Svampeangreb, bruges det gerne imprægneret. E.H-g.

Baltiska Spelen. Idrætslege i Malmö 1914 i Forbindelse med den baltiske Udstilling. Aabne for Landene ved Østersøen (Sverige, Danmark, Tyskland, Rusland, Finland). For Danmark sejrede i Roning Københavns Roklub (Firer), Polyteknisk Roklub (4-Aarers Inrigger og Single-Sculler, M. Simonsen). I Athletik sejrede W. Gylche i 10 000 m Kapgang (48,46,2). I Fægtning sejrede Harriet Lindgreen (Fleuret, individuel) og Herbert Sander (Fleuret, individuel). I Sabelholdkampen blev Danmark Nr. 1. A.L.

Bandage, (Boksn.), til Beskyttelse af Bokserens Knoer under Stød, maa være 2,5 m lange og 4 cm brede. Skal være af blødt Stof, f. Eks. Gazebind; det er forbudt at benytte Bandager af anden Art, f. Eks. Gummibaand, Isolerbaand o. l. C.J.

Bandy (Skøjte), Holdspil paa Is, spilles paa Skøjter med krumme Stokke (→Køller) og en lille Korkbold, overspundet med Sejlgarn og beklædt med Læderfletninger. Saavidt vides, stammer Spillet fra Holland, hvorfra det overførtes til England ca. Aar 1800. Navnet antagelig afledet af det engelske Ord »bent« (bøjet), der er blevet til »bandy« og henviser til den bøjede Stok, man spiller med. Et Bandyhold bestaar af 11 Spillere ligesom i →Fodbold og har samme Opstilling. Bandyreglerne ligner i det væsentligste Fodboldreglerne. Spiletiden er som i Fodbold, 2 Halvlege à 45 Min., afbrudt af 10 Min.s Pause.

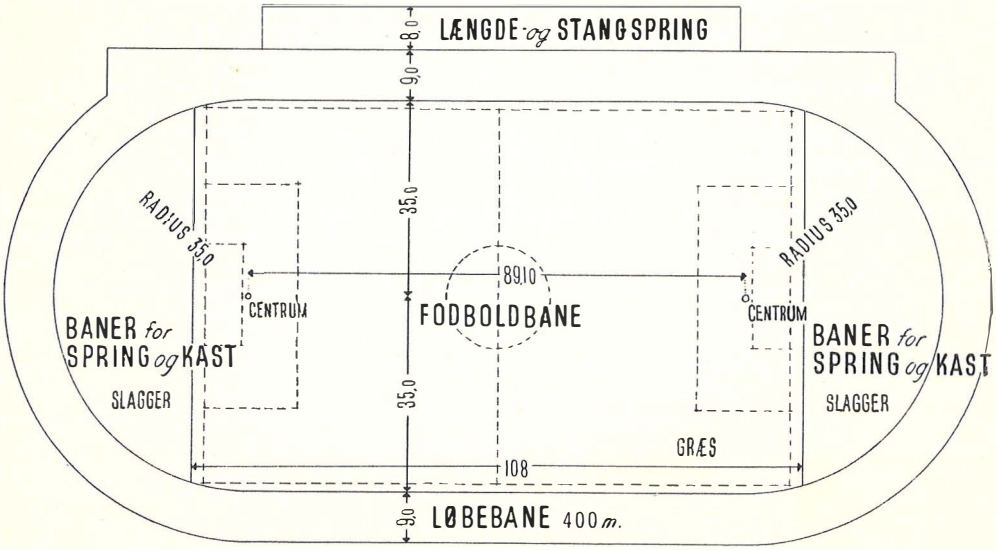
Bandyspillet kom til Norden ca. 1890 og er det mest dyrkede Vinterspil i Norge, Finland og Sverige, selvom →Ishockey er en farlig Konkurrent. Spillet har paa Grund af vore milde Vintre aldrig faaet større Betydning. 1924 spilledes den sidste internationale Bandykamp med et dansk Hold som Deltager. Indførtes i Danmark 1895, men først Vinteren 1906-07 spilledes en Kamp mellem Københavns Skøjteløberforening og

Malmö Hockeyklub. I disse første Kampe deltog Damer paa det københavnske Hold. I øvrigt →»Dansk Bandy Union«. J.A.H.

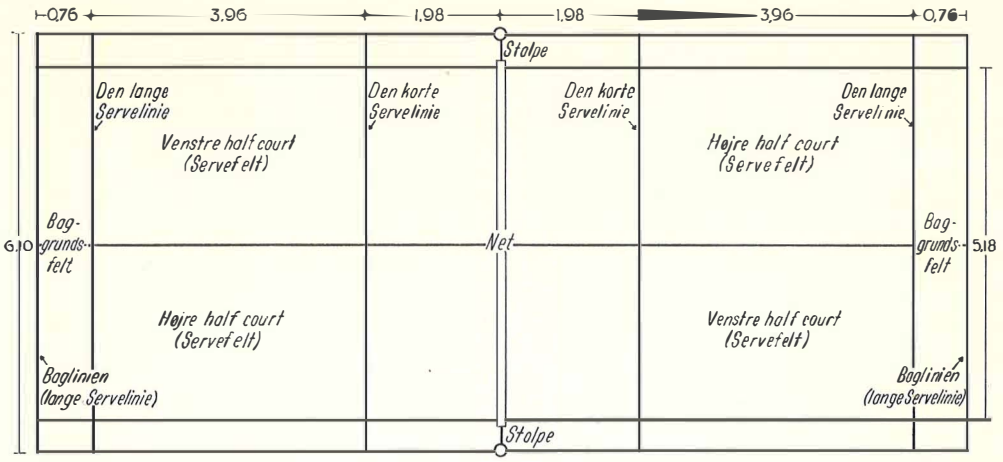
Bane. Til de fleste Idrætsgrene hører Baner. De kan deles i Græsbaner og andre Baner. Under Græsbaner hører Baner for Fodbold, Haandbold, Hockey, Cricket og Golf. Arealet for de 3 førstnævnte bør være saa stort, at Banerne kan flyttes baade i Længde og Sideretning, saa Sliddet fordeles. Bedste Størrelse for Fodboldbane er 85×115 m, Spillepladsen bør kunne flyttes 3 Maalbredder i Sideretning og 3 Maaldybder i Længden; skal flere Træningsbaner anlægges i bakket Terræn, deles Arealet efter de forskellige Højder. Cricket og navnlig Golf fordrer særlig store Arealer. Skal et Areal anlægges til Idrætsplads, foretages omhyggelig Nivellering, hvorefter der udarbejdes en Placeringsplan for de forskellige Baner med dertil hørende Læbælter. Det er meget sjældent at finde et fuldstændig plant Areal, hvorfor der som Regel maa foretages en Jordflytning. Normalt findes 20-30 cm Muldjord, der først maa afgraves, hvorefter den underliggende Jord fra Højdepartierne flyttes til de lavest liggende Steder, efter at Muldjorden ogsaa her er afgravet; lettest sker Arbejdet ved at inddele Arealet i →»Bænke« med saa kort Afstand som muligt for at faa mindst mulig Transport. Bundjorden planeres omhyggeligt, inden Muldjorden igen paalægges; denne bør ingen Steder være under 20 cm, helst 25-30 cm dyb i færdig Stand. Derefter bør Arealet ligge brak; er der større Paafyldninger, bør det ligge en Vinter over, da Sætninger ikke kan undgaas. Det følgende Foraar foretages en omhyggelig Efterregulering, Jorden renses hyppigt i Løbet af Sommeren for Ukrudt og Sten, hvorefter Saaning kan finde Sted først i September. Er Arealet lavtliggende eller Underbunden leret, maa der drænes ret tæt, er det højtliggende og har let Bund med naturlig Afvanding, kan Dræning undværes; skulde der vise sig enkelte vaade Steder, kan disse afvandes senere. Hvilke Sorter Græsfrø, der bør bruges, afhænger af Jordens Beskaffenhed. Der bør saas ca. 3½ kg pr. 100 m²; ganske vist kan man faa et godt Græstæppe med 2 kg, men til Gengæld faar man mere Ukrudt de første Aar. De første Aar bør Banerne luges omhyggeligt; er Græsset først blevet tæt og frit for Ukrudt, er Udgifterne til Lugning smaa.

Viser der sig magre Steder, eller er der ikke Vækst nok i Græsset, bør man lade Jorden undersøge og tilføre den Sort Gødning, den mangler. Græsset maa, særlig de første Vokseaar, slaas hyppigt, dog ikke for tæt, og i Perioder, hvor Banerne ikke benyttes, kan man lade Græsset vokse lidt langt, da det giver stærkere Rødder. Tromling er godt, men med Maade; let Jord taaler mere Tromling end fed Jord. Reparation af slidte Steder kan ske ved Nedlægning af 8-10 cm tykke Græstørv eller ved at blande Frø i Muldjord og drysse det over slidte oprevne Steder. Er Vanding nødvendig, vandes rigeligt og altid om Aftenen eller Natten; hertil bør nedlægges en 1½" Ledning rundt om Banen med forsænkede Taphaner. M.R.

(Ath.) *Løbe-, Spring- og Kastebaner* lægges ofte uden om en Fodboldbane paa ca. 70×105 m. Dette giver Plads til en Løbebane, 400 m i Omkreds. Det er dog bedst at have Athletikbanen for sig og Boldbaner for sig, da Placeringen af Baner for →Spring og

Athletikbane kombineret med Fodboldbane.

Badmintonbane.

korte Løb derved bliver langt bedre og Træningen i →Fri Idræt kan foregaa regelmæssig uden Afbrydelser af Banens Benyttelse til Fodboldkampe.

En ideel *Løbebane* bør være 9 m bred med Plads til 7 Løbebaner; 5 m Bredde (4 Baner) kan ogsaa bruges. Radius i Svingene mindst 30 m og et svagt Fald mod Inderkanten, der kan fremstilles af Træ, Cement eller perforeret Jernplade; der bør i denne være Afløb for Overfladevand til Dræn. Banens Maal regnes 30 cm ud fra Inderkant. Har man særlig Bane for korte Løb, bør denne have svagt Fald til begge Sider, og disse fremstilles med Afløb som Rundbanen. *Tilløbsbanerne* for Længde- og Stangspring fremstilles paa samme Maade, dog kan man her nøjes med et Slaggedræn.

Banen for *Højdespring* maa være plan uden Fald, dog kan man i Rammen om →Springgruben udskære smaa Aabninger for Afløb af Overfladevand, desuden kan man i Tilløbsbanens Sider gøre en Strimmel mere mager i Blandingen end selve Springbanen. Konstruktionen af disse Baner er i Princippet ens, efter Udgravning 30 cm dyb i Banens Bredde + Plads til Kantbræt og Overfladedræn, graves ud for Dræn i Bunden; dette Dræn giver Fald til Afløbsbrønde og dækkes med grove Slagger, der føres op til Løbebanens Bund; derefter anbringes Kantbræt med dens Overfladedræn. I Bunden af Udgravningen lægges 15 cm grove Slagger, derpaa 5 cm Nøddeslagger; hvert Lag reguleres og tromles for sig gentagne Gange; øverst lægges Løbelaget, der kan bestaa af forskellige Blandinger, Hovedbestanddele er Koksgrus eller Kulslagger fri for Aske fra Træ, Tørv eller lign. samt Ler, Grus og fed Muldjord; hver Del harpes for sig over en Sigte med 5 mm Masker. Blandingen, der maa være omhyggelig, paalægges efter Retskinne, vandes, tromles og reguleres gentagne Gange, til Overfladen er fast og plan. De angivne Lags Tykkelse er regnet i færdig Stand. Banen skal ligge 5 cm lavere end Kantbrættets Overkant, der skal være plan med det indvendige Areal. Blandingsforholdet er afhængigt af Materialets Kvalitet. Der foretages forud et Forsøg paa følgende Maade: Paa en Tilløbsbane for Længde- eller Stangspring, der er belagt med Slagger og tromlet, lægges 6-8 forskellige Blandinger af de nævnte Materialer, disse behandles færdig, hvorefter man udvælger den Blanding, der passer bedst for Rundbanen, Sprinterbanen, Springbanerne og Kastebanen. Banens Maal, Startsteder og Skiftesteder for Stafetløb afsættes lettest paa Barrierens Fletværk.

Opløbsstederne markeres af Støtter, hvorimellem der udspændes en Uldtraad; paa den inderste bør der være en Arm, hvorpaa en Klokke kan ophænges. M.R.

(Badm.). Der skelnes mellem Single- og Doublebane, men normalt optegnes de inden i hinanden, saa der kan spilles →Single eller →Double efter Behag. →Nettet deler Banen i to Banehalvdele. Maal og Felternes Benævnelse, se vedstaaende Plan. Gulvstriben mellem de to Sidelinier benævnes →Grøften. Fra den korte Servelinie trækkes en Linie lige i Banens Midte →Midterlinien. Paa den specielle Doublebane trækkes den til den lange Servelinie. Paa Singlebanen, hvor Servefelterne ikke begrænses af den lange Servelinie men af Baglinien, trækkes den til denne. Paa den kombinerede Bane maa den altsaa nødvendigvis trækkes helt igennem. Midterlinien adskiller højre og venstre Servefelt.

Banens Farve bør være mørkegrøn eller i hvert Fald en mørk Farve (sort sluger dog for meget Lys). Stregerne bør være hvide.

Bane

Ved at give Gulvet uden om Banen en lysere Farve træder denne tydeligt frem. P.H.

Badmintonbaner stiller samme Krav til Loftshøjde. Vægfarve og Lys som Tennisbaner i →Hal. Benyttes Tennishal ogsaa til Badminton, kan der i Gulvet nedlægges smaa Beslag, hvori Nettets Støtter hurtigt kan anbringes og atter fjernes. Der kan være 5 Baner i Tennishal, men 4 tilraades. Se Planen. M.R.

(Bandy). Banen er en af lave Træbander omgivet Isbane, mindst 90 og højst 110 m lang og mindst 45 og højst 65 m bred. Ved Mesterskabs- og Landskampe anvendes altid Maalene 100×55 m.

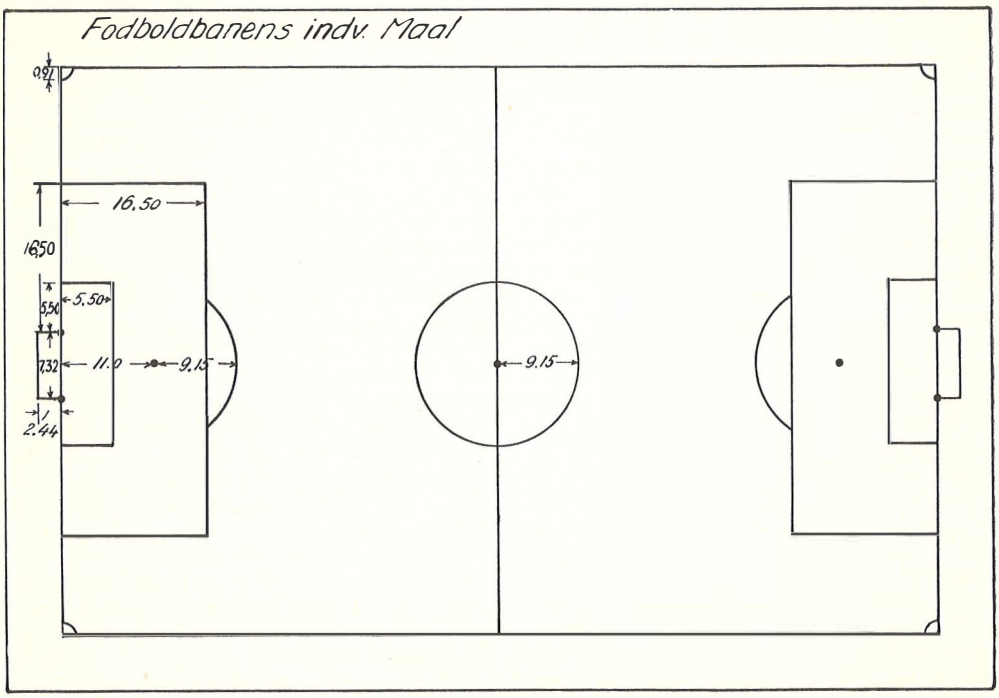
Er ved en mørk Tværlinie delt i to lige store Halvdele. Midten er markeret ved et mørkt malet Kryds omgivet af en Midtercirkel med en Radius af 5 m. Maalene er 3,5 m brede og 2,1 m høje, forneden 2 m og foroven 1 m dybe. 12 m ud foran Midten af Maallinien er Straffeskudspletten, markeret ved et Kryds. Et Straffeskudsfelt strækker sig 10 m ud til hver Side af Maalet og 15 m ud paa Banen. J.A.H.

(Bue). Det Omraade, hvor Bueskydning dyrkes, kan være udendørs eller indendørs Bane. Omkring udendørs Bane maa foretages Afspærringer og Advarselsskilte opsættes. Udendørs Bane bør være en plan Græsplæne, kortklippet bag Skiverne og nogle m foran disse for at lette Eftersøgning af Pile. Standplads og Skydeafstande (25, 35, 50, 70 og 90 m) afmærkes med Kridtstreger. Standplads og Skive afmærkes for hver enkelt Skydebane med samme Nummer. I Banens Baggrund opsættes Maatter eller opkastes en Jordvold. Skydearealets Længde skal efter internationale Regler være 90 m fra Standplads til Skive. P.N.

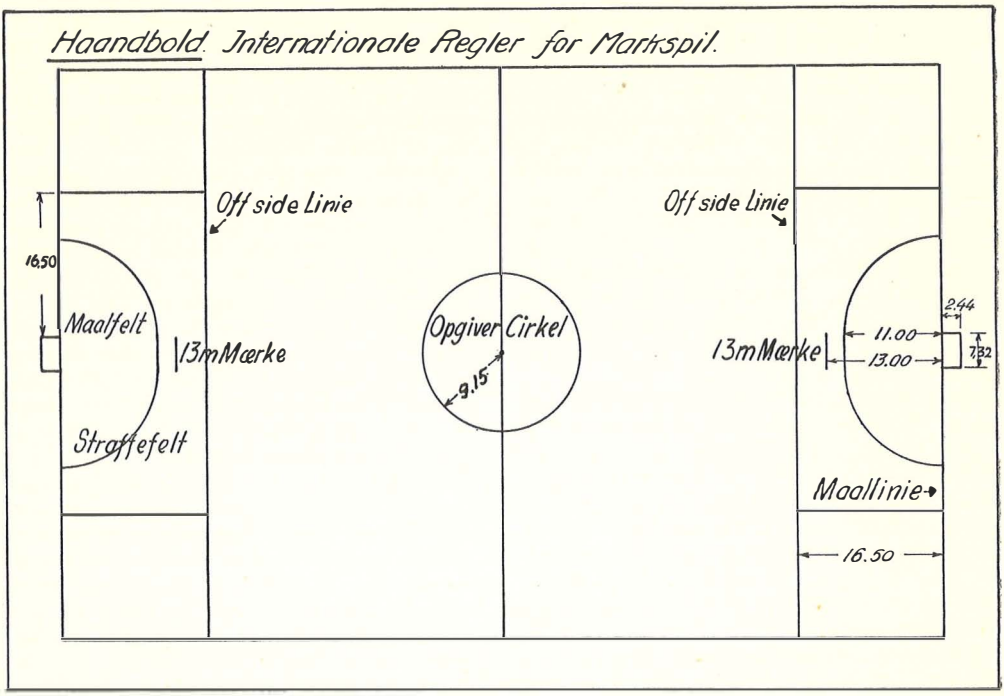
(Cricket). Der er ikke fastsat bestemte Regler for Spillepladsens Størrelse. Et Areal af to Fodboldbaners Størrelse er passende. →Gærderne opstilles parallelt med hinanden i en Afstand af 20,13 m, saa de danner de korte Linier i et Rektangel. Der afmærkes →Kastegrænser parallelt med Gærderne og 2,64 m lange, saa Gærdets Midterpind staar midt i Kastegrænsen. 1,22 m foran Gærderne og parallelt med disse afsættes →Slaggrænserne, der forudsættes at være af ubegrænset Længde.

En Cricketbane, og specielt Stykket mellem Gærderne (→Pitchen), maa plejes omhyggeligt, og Banen maa klippes, vandes og tromles, saa Bolden uhindret kan løbe hen ad Grønsværen. I Danmark og andre Lande, hvor det ikke er muligt at holde en god →Græspitch, lægges et Kokostæppe mellem Gærderne. I Reglen er Banens Grænse (→Boundary) markeret ved en Kridtstreg eller Snor, men Grænsen kan ogsaa være et Hus, et Træ, en Mur el. lign. J.C.

(Cykl.). Banecyklesporten dyrkes paa Cyklebaner, hvis Banelegeme kan være opført i Cement, Træ, stampet Jord, tromlet Aske eller Cinders. Kun de to første Arter regnes for virkelige Cyklebaner. Der skel-

Fodboldbane.

Haandboldbane.

nes mellem Sommerbaner (aaben Bane) og Vinterbaner (lukket Bane i Hal). Der findes ca. 200 første Klasses Cyklebaner Verden over, varierende i Længde fra 160 til 500 m. I Danmark findes to Cyklebaner, →Ordrupbanen (370 m) og Aarhusbanen ved Marselisborg Skov (333⅓ m). Omkring 1900 var der 13 Provinsbaner: Aalborg, Aarhus, Esbjerg, Fruens Bøge, Helsingør, Horsens, Kolding, paa Langeland, Maribo, Næstved, Odense, Slagelse og Svendborg.

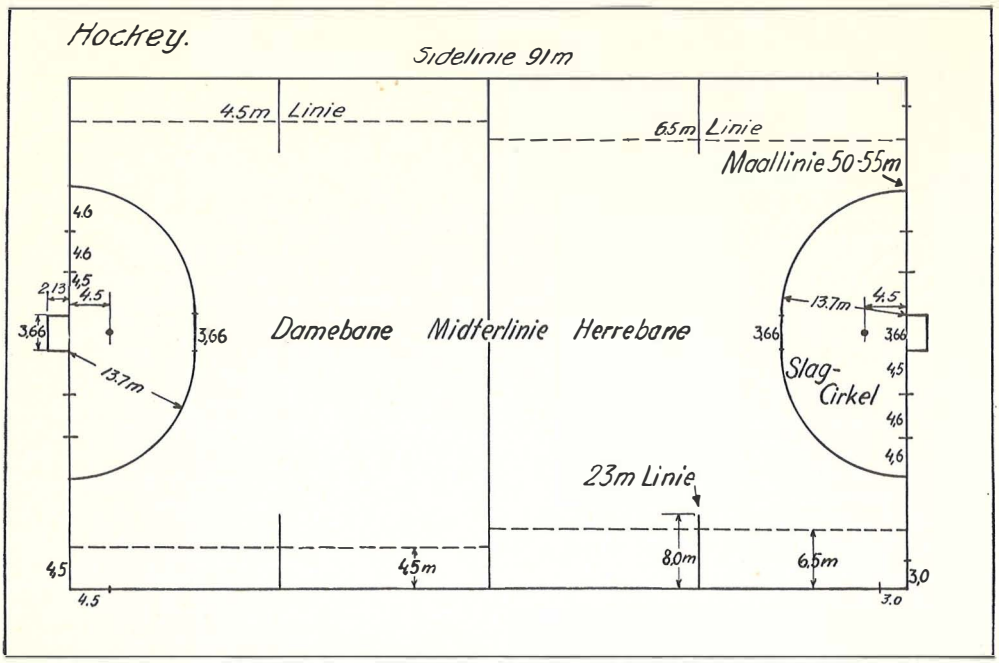
Begrebet Cyklebane omfatter foruden Banelegemet en *Barriere* til Afgrænsning mod Publikum, *Tilskuerpladser* (eventuelt med Tribune), og paa Inderkredsen et *Rytterhus* (Cabinehus) med bl. a. Lægevagt. Desuden *Dommertaarn* og *Nummergalger* til Ophængning af de i Løbene deltagende Rytteres Numre. Cyklebanen er almindeligvis oval med to flade Langsider og to forholdsvis korte, hævede Sving, hvis Stigning er mere eller mindre stejl, eftersom Banen er beregnet til Motorpace eller ikke. Maalet er altid beliggende paa den ene Langside, lige før Svingets Begyndelse, Opløbssiden. J.B.

(Fodb.). Banen skal være rektangulær. Længde højst 120 m, mindst 90 m, Bredden højst 90 m, mindst 45 m. Længden skal være større end Bredden. Ved internationale Kampe maa Længden højst være 110 m og mindst 100 m, Bredden højst 75 m og mindst 64 m. — Banen afmærkes med tydelige Linier, ikke over 12 cm brede. Linierne maa ikke frembringes ved Gravning af Fordybninger. De lange Grænselinier kaldes Sidelinier, de korte Maallinier. Et Flag paa en mindst 1,5 m høj Flagstang, som ikke maa være spids foroven, skal anbringes i hvert Hjørne af Banen. Se Planen. V.L.

(Golf.). En Golfbane kræver fra ca. 50 til godt 100 Hectarer, eftersom Banen er paa 9 eller 18 →Huller. Det sidste er det normale. Ved et Hul forstaas Arealet mellem Udslagsstedet (→tee Stedet) og →Greenen med Hullet hvori Flaget staar. Hullerne lægges som Regel paa Kryds og tværs af Terrænet for at skabe Variation. Nogle Huller er korte, helt ned til 50 Meter, andre er længere, helt op til over 500 Meter. Nogle Steder skal Spillerne spille over Kratskov, eller mindre Søer, Grøfter eller kunstige Sandgrave, →Bunkers, for at vanskeliggøre Spillet. Foran tee Stedet er Græsset ikke klippet de første ca. 100 Meter, derfra og helt hen til Greenen holdes Græsset klippet (»fairway) saa Bolden faar gode »Lejer«. En Golfbane kræver megen Pasning. Der findes herhjemme en halv Snes gode Baner. Da Golfbaner kræver et saa stort Areal, er de som Regel henlagt til smukke, udyrkede og frit beliggende Steder. F.H.

(Haandb.) →Markhaandbold spilles paa Fodboldbane, dog med en anden Afmærkning. 7 Mands Spil (→Salsspil) spilles baade udendørs og i Sal, Banens Størrelse 20×40 m. Se Planen. M.R.

(Hoc.). I Almindelighed benyttes Græsbane, men enkelte Steder er Banerne lavet

Hockeybane.

af Grus eller »Rote Erde«. Da Bolden er saa lille og dens Fart meget stor, stilles der overordentlig store Krav til Banens Jævnhed og Græssets Klipning. Banen afmærkes som Planen med 7,5 cm brede, hvide Linier. Til Banen hører kun Arealet, der begrænses af →Maal- og →Sidelinier, Linierne inklusive, saa hvor Lovene som f. Eks. ved →Indtril og →Hjørne bestemmer, at Spillerne skal være paa Banen, betyder det paa Arealet inden for Linierne. O.H.

(Ishockey). En af →Træbander omgivet Isbane, kan i Størrelse variere mellem 18×50 og 33,5×76 m, mest anvendte Størrelse dog 29×56 m. Ved to 5 cm brede blaa Streger er den inddelt i tre lige store →Zoner (1. Angrebs-, 2. Midter-, 3. Forsvarszone). I hver Ende af Banen er anbragt et Maal, vendende ud mod Banens Midte, med en Afstand af mellem 1,5 og 4,5 m fra Banens Bredside. Foran Maalet findes en Cirkellinie, →Maalcirklen, med Radius 3 m. Banens Midtpunkt er angivet ved en cirkelrund Plet paa ca. 30 cm i Diameter. Alle nævnte Streger paa Isen tegnes i dybblaa Farve, der skal være let at se selv ved kunstigt Lys. Banen overrisles, efter at Stregerne er tegnet paa Isen, for gennem det derved fremkomne Islag at beskytte Stregerne mod Skøjternes Slid. F.J.

(Kajak). Banen skal være afmærket senest 3 Timer før Konkurrencens Begyndelse, skal have fornøden Længde (→Distancer). Langdistanceløb kan dog afvikles paa en Bane med 1 Vending. Der skal være 6 m Vandbredde for hver Kajak; Vind- og Strømforhold skal være ensartede paa hele Baneomraadet. Ved Starten fordeles de enkelte Baades Baner ved Lodtrækning. En Baads Bane er en Linie parallel med Strækningens Centerlinie. I Sverige har man forsøgsvis benyttet Rundbane til Langdistanceløb, hvorved man giver Tilskuerne bedre Mulighed for at følge Løbet. Iøvrigt →Afmærkning af Baner. V.U.A.

(Or.). Rute, Orienteringsløberen skal tilbagelægge fra Start over et Antal →Poster til →Maal, sædvanlig i skovrigt Terræn. Ny Bane lægges til hvert Løb. Der er ingen faste Regler for Banens Form og Karakter; Posternes Antal, Beliggenhed og indbyrdes Afstand bestemmes af Banelæggerens Fantasi og Kyndighed. Enkelte grundlæggende Principper gælder dog: Banen skal lægges saaledes, at Dygtighed i Orientering og Evne til at vælge Vej frem bliver af overvejende Betydning fremfor Evne til at løbe. Delstrækningerne skal derfor saa vidt muligt gaa paa tværs af Veje og Stier og skal afvekslende byde paa →Kompasgang, →Vejvalgs- og →Finorienteringsproblemer. Posterne skal være beliggende fjernt fra →Udgangspunkter og skal være defineret i Overensstemmelse med Reglementet (→Definition og →Ledepunkt). En →Spredning af Orienterne skal tilstræbes ved svær første Delstrækning med relativ let første Post. Spredende →Terrængenstande skal helst forefindes i Begyndelsen af hver enkelt Delstrækning. Alle Posterne skal have den ret-

te →Synbarhed i Forhold til Løbets Sværhedsgrad (der findes dog Minimumsbestemmelser for Synbarhed) og maa ikke placeres i Nærheden af opsamlende Terrængenstande, som fremmer den →»illegitime Slump«; Delstrækningerne maa heller ikke danne spidse Vinkler. Af forstmæssige Grunde skal saadanne Omraader undgaas, som kan lide Skade ved Løbernes Færden der. Konkurrencebanelængden er for Seniorer ca. 10 km (4-7 Poster), for Damer, Oldboys og Juniorer 5-7 km (3-5 Poster). Trænings- og Begynderløb er 4-8 km. J.M.

(Ridn.). Enhver Ridebane kræver gode Jordbundsforhold, Græs eller Grus o. l., Jævnhed, ingen Huller, hverken for blød eller haard og ikke fedtet. Græsbund i leret Jord er saaledes ikke god, den bliver haard om Sommeren og let fedtet og blød i Regn. Opspringsstederne for Forhindringerne kræver særlig Opmærksomhed, navnlig hvis mange Ryttere skal springe. →Afmærkning af Baner.

Bane til Ridebanespringning: Lægges helst paa fladt Terræn. Banens Form bør give Mulighed for Anbringelse af mindst 10 forskellige Forhindringer af passende Bredde og med gode Tilridningsforhold. Den bør helst indeholde saavel →Banket- som →Breddespring (Grave med og uden Vand). En fast Bane med en Del fast anbragte Forhindringer paa Grønsvær vil kræve særlige Foranstaltninger ved Opspringsstederne i Form af fjedrende Slaggebund o. l.

Bane til Skoleridning: rektangulær, 20×40 m eller 20×60 m. Bunden bør helst være særlig behandlet Grusbane, absolut plan og med en vis Fjedring. De for Banen i det enkelte Skoleridningsprogram anvendte Bogstaver anbringes ud for det paagældende Sted ca. 2 m fra Hovslaget.

Bane til Terrænspringning: lægges helst gennem afvekslende Terræn. Længde i Reglen ikke over 7 km. Skjulte Grøfter og Huller bør ikke findes; Jordbunden kan variere, men bør være fair, ingen sumpede Steder. Banelægningen kræver meget Arbejde, stor Omhyggelighed og sikkert Blik for saavel Udnyttelsen af Terrænets Muligheder som for hvad der kan bydes Hesten. J.W.

(Ro). Kaproningsbanen skal fra Start til Maal være 2000 m lang; forefindes en 2000 m Bane ikke, kan D.F.f.R.s Hovedbestyrelse dog autorisere en kortere. →Inrigger- og →Single-Scullerløb kan udskrives over kortere Distancer. For kvindelige Roere maa Distancen højst være 1000 m. Banen skal overalt være mindst 2 m dyb og mindst 12 m bred pr. deltagende Baad. Startpladsernes Antal maa højst være 6, og Banen maa aldrig være over 90 m bred.

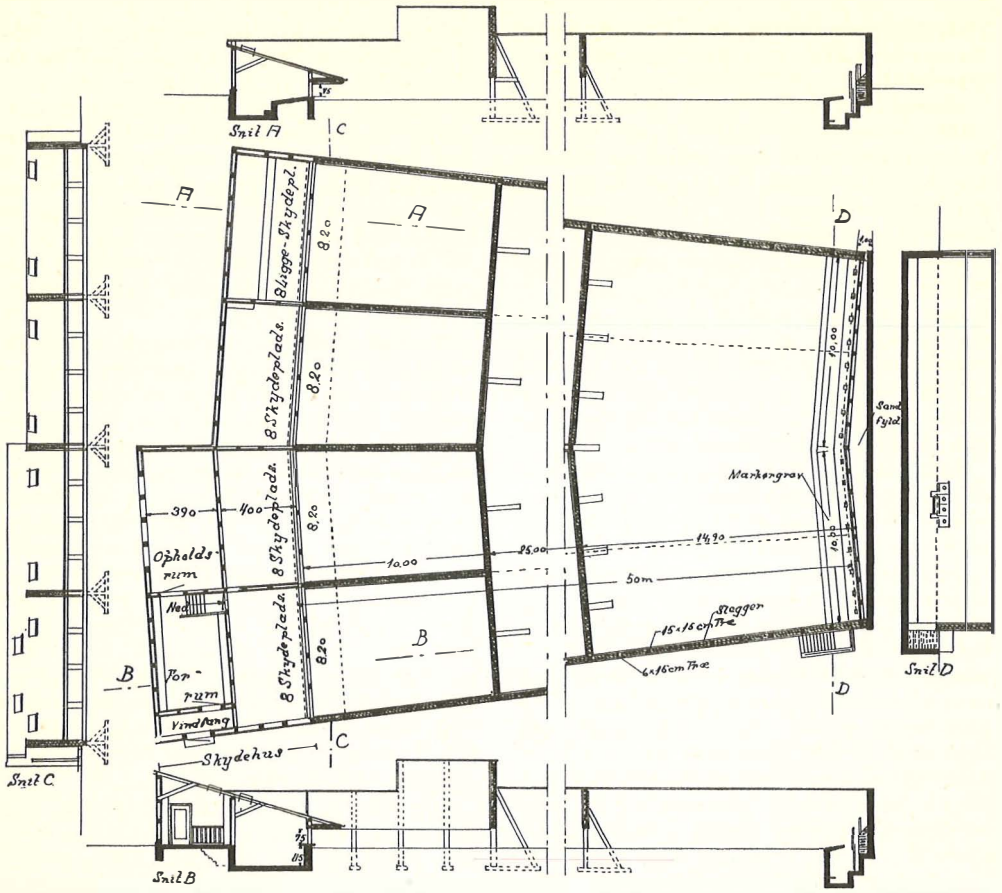
Alle Løb paa 2000 m skal foregaa fra →fast Start modsat →løs Start. Startplads Nr. 1 er den yderste i Banens højre Side set fra Start mod Maal. De forskellige Baner skal saa vidt muligt være ligestillet m. H. t. fri Passage gennem Indsnævringer f. Eks. Sejlløb under Broer. K.J.C.

(Sejl.). 1) Banen har ved →Kapsejlads i Reglen Form af en ligesidet Trekant, lagt saaledes, at der ved Sejlads med eller mod Solen bliver Kryds paa den ene Side. Ofte, og navnlig ved betydningsfulde Kapsejladser, skiftes med en retliniet Bane lagt i Vindens Retning eller med en Kombination af Trekantbane og retliniet Bane for at skaffe Kryds over en større Del af Banen. Længden er sædvanlig 8-12 Sømil. Lokale Forhold — Startsted, Farvandets Art, Hensyn til Publikum eller til Bekostningen ved Afmærkning af Banen — tvinger ofte til Brug af faste (permanente) Baner, til Valg af kortere Baner, der da omsejles flere Gange, eller til Baner af andre Former. Ved større Kapsejladser er oftest afmærket flere Baner af forskellig Længde og med forskellige Retninger, saaledes at Kapsejladskomiteen efter Vindretning, Vindstyrke og Baadenes Størrelse kan vælge den bedst egnede, men altid en Bane, der giver Kryds paa en af Banesiderne. Gennem Flagsignaler fra Dommerstadet angives for hver Start, hvilken Bane der skal benyttes. I de »Nærmere Bestemmelser« for Kapsejladsen er angivet, hvorledes Banen er afmærket (faste Sømærker, Mærkebaade eller Bøjer med Flag o. l.), og kun for disse angivne Mærker gælder Kapsejladsreglernes Bestemmelser om Plads ved Mærker, Berøring af Mærker m. m.

Ved →Distancekapsejladser, der kan strække sig over Hundreder af Sømil, angives Banen ved nogle faa faste Sømærker, der skal passeres paa en bestemt Side.

2) Ved en Bane i et Sejl forstaas en enkelt af de Bredder Sejldug (Broge), hvoraf Sejlet er sammensyet. O.A.

(Skydn.). Skydning med Haandskydevaaben, særlig riflede Vaaben, kræver store Sikkerhedsforanstaltninger. Skydebanen skal være godkendt af Politiet (Politimesteren), før den tages i Brug; det paahviler Brugeren at efterse, at de givne Sikkerhedsbestemmelser overholdes, samt ved jævnlige Eftersyn at paase, at der ikke opstaar Mangler ved →Blænderinger, Markørdækninger m. m. En Skydebane bestaar af en →Standplads for Skytterne og en Skiveopstilling for Skiverne samt visse Anlæg til Afspærring og Sikkerhedsforanstaltninger. Skiveopstillingen indrettes efter Forholdene og Skydearten; hvor der bruges →Markør, bør den afgive Dækning for denne, saaledes at han ikke udsættes for Fare. Skydebanen skal afspærres for

Skydebaneanlæg for Skydning paa 50 m Afstand. Anlægget er udført med Blænderinger. Fra Standpladsen vil ethvert afgivet Projektil stoppes af en Blænde. Skydebanens Form er tilspidset ud efter Skiveopstillingerne for at spare Plads og slippe med mindre Blændere, og dette er muliggjort, fordi Skiverne kun behøver ca. 0,5 m Plads hver, mens man maa regne med 0,8-0,9 m til hver Skytte. Skydehusets Gulv er sænket af samme Grund, og Skydehuset er i hele Længden forsynet med et fast Skydebord og delt i 4 Afdelinger, dels af Hensyn til Byggeudgifterne og dels for at bryde Vinden, naar denne trækker ind igennem Skydeaabningen. Den ene Afdeling er gjort permanent for liggende Skydning, de andre tre Afdelinger kan ved Hjælp af Bordplader indrettes til Skydning i alle tre Stillinger, hvor det kræves, at Mundingshøjden er omtrent ens i alle tre Stillinger. Bag Skydestandpladserne findes 2 Opholdsrum og Skabsrum, hvor Vaaben og Rekvisitter opbevares. Markørgraven er sænket ned i Jorden og beskyttet med Betontag. Skiveopstillingen er for Hejseskiver med 4 Skiver paa hver Ramme. Der er saavel Telefon som Ringeapparater fra Skydestandplads til Markørgrav. Trappen til Markørrummet ligger uden for Blænderingerne, saa det er muligt at gaa til og fra Markørgraven under Skydning. Bag Skiverne er bygget en Brædde væg og i nogen Afstand fra denne en støbt Mur, der ikke kan gennemskydes selv af mange Skud paa samme Sted. Mellemrummet er udfyldt med Sand og dækket, saa Sandet holdes tørt, hvorved det falder sammen efter hvert Skud. Sandet maa af og til skovles op mod Betonmuren, saa det ved Brædde væggen ligger lavere end Skivens Centrum, da Sandet i modsat Fald sprøjter ud af Hullet, der under Skydning dannes i Brædde væggen omkring Skivens Centrum. Jernbeslag og Betonmure, der vender mod Skydehuset, skal være træbeklædte.

uvedkommende, hvilket ofte sker ved →Skydevolde og Blænderinger, der begrænser de farlige Omraader. Dette gælder naturligvis især, hvor det omliggende Terræn er beboet, eller hvor almindelig Passage er tilladt.

Man skelner mellem indendørs (lukkede) og udendørs (aabne) Skydebaner. *Indendørs Skydebane* bruges kun til Kortdistanceskydning og almindeligst kun til 15 m Skydning, og saaledes kun til relativt svage Patroner (Kaliber 22). Sikkerhedsforanstaltninger maa dog nøje overholdes, og der maa skaffes Aftræk for Krudtgassen. *Udendørs Skydebane.* 50 m Skydning og Langdistanceskydning foregaar paa aabne Baner med særlige Skydehuse til Læ og Beskyttelse for Skytten. Skiveopstillingen udføres bedst med →Hejseskiver. Skydning paa aabne Baner kræver større Erfaring, da Vind- og Belysningsforhold varierer og paavirker Træfsikkerheden. Baner til 15 m og 50 m Skydning kaldes →Kortdistancebaner, til længere Afstande kaldes de →Langdistancebaner. Skydning paa 50 m Afstand med Riffel og paa Langdistance udføres i 3 forskellige Stillinger, hvorfor Standpladsen maa indrettes under

Hensyn hertil. Skydebanens Længde regnes fra Skyttens Øje, naar han tager Plads paa Standpladsen, og til Skiven. E.S.-L.

(Skøjte.). Der er to Typer Isbaner, 1) naturligt frosne og 2) kunstigt frosne. Desuden har man fremstillet Skøjtebaner af Kemikalier (Na_2SO_4 og Na_2CO_3), men disse Baner har kun været anvendt til Varieté-Opvisninger og er uegnede til Figurløb.

Naturligt frosne Isbaner anlægges dels paa Land og dels paa tilfrosne Søer. Landbanen kan aabne hurtigt og giver den bedste Is, Søbanen er mere modstandsdygtig overfor Tøvejrsperioder. Banen kan inddeles i Hurtigløbsbane (→Standardbane), Ishockeybane, Bane for Publikums Løb og Opvisninger og Bane til Kunstløbstræning.

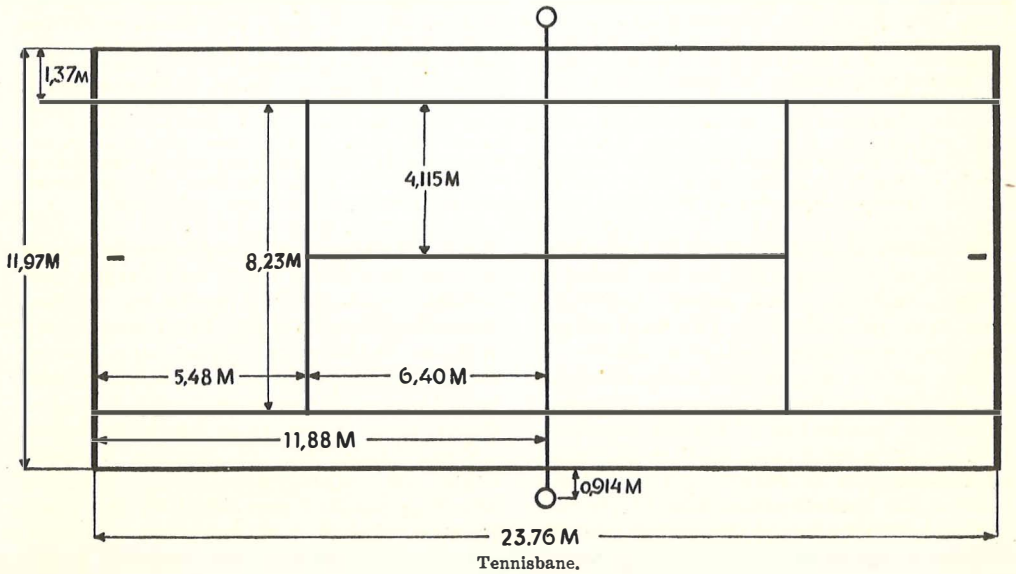
Kunstløbsbane til Konkurrencer skal have en rektangulær Form og bør om muligt være mindst 50 m lang og 25 m bred. Den bør ikke være større end 50×70 m.

De *kunstigt frosne* Isbaner er Friluftsbaner eller indendørs Baner (enkelte Steder i Canada og Norge findes dog indendørs naturligt frosne Baner). Frysningen sker med Ammoniak. Friluftsbanerne er som Regel aabne 4-5 Maaneder aarligt. De indendørs Baners Sæson varierer fra 5-12 Maaneder aarligt. Mest brugte Størrelse: ca. 30×60 m. Kunstige Isbaner giver de bedste Betingelser for Dyrkelsen af Skøjteløb og har vundet stor Udbredelse særlig i England, Canada, U. S. A. og Tyskland, men ogsaa i en lang Række andre Lande. I Danmark findes endnu ingen kunstig Isbane. P.C.-C.

(Svømn.). Ved Konkurrencer skal Banen være retvinklet og Afmærkningen tydelig. Saafremt Opløbsstedet ikke er ved Enden af Banen, skal Maalet være en godt fastgjort Stang, anbragt, saa den er let at se for Deltagerne. Banens Længde maa for Distancer fra 100 yards til 500 m ikke være mindre end 25 yards, og for længere Strækninger ikke under 50 yards, herfra undtages dog 100 m Distancen, ved hvilken Banelængden ikke maa være kortere end 25 m. Ved Holdsvømninger over 4×200 m (4×200 yards) maa Banen ikke være under 50 m (50 yards) lang. I aabent Vand skal gennemsvømmes et lige Antal Banelængder. S.A.N.

(Tennis). *Anlæg.* B. for udendørs Spil anlægges i Princippet som Løbebaner, dog er Overfladen en anden, enten af Lergrus (Tennisgrus) eller af rødt Materiale, der sælges under mange forskellige Navne, og hvis væsentlige Bestanddele er knust Tegl, der har den Fordel, at det er behageligt for Øjnene og porøst og derfor let gennemtrængeligt for Vand, saa Banen hurtigt kan benyttes efter Regnvejr; desuden holder det en Del af Fugtigheden i sig ret længe, hvorfor det tørrer langsommere efter Vanding. I England findes desuden Græsbaner. Banen bør saa vidt muligt lægges i Retning Nord-Syd, uden om Banen anbringes et ca. 3½ m højt Hegn samt en Læplantning dels for Vind og Sol, dels for at give en god Baggrund. For indendørs Spil bygges →Haller. M.R.

Tennisbanen er et Rektangel, 78 eng. Fod lang og 27 Fod bred. Den deles i 2 lige store Dele tværs over af et →Net, ophængt paa en Snor, hvis Ender er fastgjort til eller strakt over 2 Stolper, 3 Fod 6 Tommer høje, som skal staa 3 Fod uden for Banen paa hver Side. Nettets Højde skal være 3 Fod paa Midten. Paa hver Side af Nettet og parallelt med det trækkes →Servelinierne i en

Tennisbane.

Afstand af 21 Fod, og det derved fremkomne Felt deles i 2 lige store Dele, →Servefelterne, ved →Midterservelinien, der trækkes vinkelret paa Nettet og parallelt med Sidelinierne. Hver →Baglinie skal ved en tænkt Forlængelse halveres ved en 4 Tommer lang Linie, →Midtermærket, der trækkes uden for Baglinien. Linierne maa kun være 1-2 Tommer brede, og alle Maal skal regnes til den yderste Kant af Linierne.

Til Dobbeltspil trækkes ved Siden af og uden for Sidelinierne tilsvarende Linier i en Afstand af 4½ engelske Fod, og Baglinierne forlænges da ud til disse. Dette har iøvrigt ingen Indflydelse paa Servefelterne eller andre Linier. Pælene skal dog i Dobbeltspil staa 3 Fod uden for den yderste Sidelinie.

Banens Overflade skal være jævn, uden Sten, Grus eller løse Steder, saa Bolden altid har et paalideligt Opspring, og Spilleren selv har godt Fodfæste.

Der gives flere forskellige Baner i Danmark, rene →Grusbaner, jævnet med Vejskrab (→en tout cas), de saakaldte »røde« Baner, hvis Overflade er særlig præpareret til at suge Væde, →Betonbaner, →Cementbaner eller Baner med granuleret Overflade (→Grassphalte). →Græsbaner findes ikke herhjemme. Endelig er der Trægulv i →Hallerne. A.T.

(V. P.). Spillebanen skal være rektangulær, højst 30 m og mindst 19 m lang samt højst 20 m bred og skal altid inden for disse Rammer gøres saa stor som muligt.

Baneafmærkning →Afmærkning af Baner.

Banedommer (Ath.), Medhjælper for Lederen af Løb, som anviser ham hans Plads. Skal nøje paase, at Deltagerne under Løbet ikke forbryder sig mod Reglementet, samt, ved Stafetløb, at Skiftning af Depechen sker indenfor det fastsatte Skifteomraade. Skal straks anmelde Brud paa Reglementet til Øvelsens Leder, der da træffer den endelige Afgørelse med Hensyn til eventuel Straf. Alle Løb paa Bane fra 400 m og opefter kræver mindst fire Banedommere. J.B.B.

(Bue). Official ved Kapskydninger. Udpeges ved Klubkonkurrencer af Klubbens Bestyrelse og skal ved Distrikts- og Danmarksmesterskaber tillige godkendes af Dansk Bueskytteforbunds Bestyrelse. Skal være uberygtet, fuldmyndig og nøje bekendt med D.B.S.F.s Amatør-Reglement, Skyde- og Ordensregler og Kapskydningsregler; afgøre Tvivlsspørgsmaal vedrørende Rekvisitternes Lovlighed, Markering og Skudværdi. Banedommeren, hvis Kendelser er inappellable, maa ikke deltage i Kapskydningen. P.N.

(Kajak). Ved Kajaksport gælder samme Regler som ved Roning (se nedenfor), dog skal Banedommeren ikke nødvendigvis opholde sig i Baad, men blot have Lejlighed til at følge Løbet paa passende Maade og have fuldt Overblik over Feltet indenfor rimelig Afstand. Han kan desuden ved Tilraab advare en Deltager, der er kommet udenfor sin Bane, men er ikke pligtig hertil. V.U.A.

(Ro.). Hvert Løb skal følges af een Banedommer, til hvis Disposition der skal være en særskilt Baad, hvortil kun han og en Tiddommer har Adgang. Han er fra 20 Sek. efter Starten og til Maal Løbets øverste Myndighed. Han kan udelukke enhver Deltager, som overtræder Reglementet eller sætter sig imod hans Kendelser eller iøvrigt udviser usportslig Optræden.

Han kan ved ugunstige Vind- og Vejrforhold eller andre uforudsete Forstyrrelser ændre Starttidspunktet eller lade et Løb standse og starte paany. Han skal saavidt muligt advare Deltagerne mod uforudset Fare eller truende Kollision.

Banedommerens Afgørelser træffes paa Grundlag af hans egne Iagttagelser, men han har Ret til at indhente supplerende Oplysninger hos andre. Banedommeren alene afgør, om en →Kollision eller →Hindren foreligger, og hvem der har Skylden. K.J.C.

(Skøjte.), →Konkurrencedommer.

(Svømn.). Banedommeren kontrollerer Deltagerne under Konkurrencen, specielt ved Vendinger og Maal, og skal endvidere meddele Stævnets øvrige Dommerstab om Sammenstød, Forulempelser, ukorrekt Svømning og lign. Afgørelse m. H. t. evt. Diskvalifikation træffes af samtlige Dommere umiddelbart efter Løbet. Ved Svømmekonkurrencer skal en eller flere af Dommerne fungere som Banedommer. S.A.N.

Baneklubber (Fodb.), nogen Tid efter Aarhundredskiftet almindelig Samlingsbetegnelse for de 4 københavnske Klubber, der dengang havde egen Bane, A.B., B.93, Frem og K.B. 1911 kom det til en Forfatningskamp indenfor K.B.U. mellem Baneklubberne og »de andre«, og de førstnævnte spillede Efteraaret 1911 deres egen Turnering og Pokalturnering. Senere har Udtrykket Baneklubber mistet sin specielle Betydning. S.A.K.

Litt.: Johs. Gandil: Dansk Fodbold (1939), S. 312-13.

Banekomité (Cykl.) indførtes paa Ordrupbanen 1895 og valgtes derefter aarlig af →Dansk Bicycle Club's Bestyrelse til at varetage det egentlige Arrangement af Banecykleløbene til og med 1936, da D.B.C. ved en Administrationsomlægning simplificerede Driften og overdrog det sportslige Arbejde til Bestyrelsesmedlemmet »Lederen af Banesporten« og den professionelt ansatte Baneleder, der fra 1937 betegnes som →Sportsleder. J.B.

Banekrydsning (Kajak.), Kommer en Baad under Kaproning udenfor sin →Bane, skal den udelukkes, medmindre den var tvunget dertil af uforudsete Hindringer eller paa →Banedommerens Tilraab straks gaar ind i sin Bane igen. Banekrydsning virker som →Genering, naar en Baad, der er ude af sin Bane, forhindrer en anden Baad i at benytte sin Bane. V.U.A.

Baneledelse (Cykl.), Institution, varetager alt sportsligt Arbejde, herunder Arrangementer, paa en Cyklebane. Baneledelsens Sammensætning er ikke lovfæstet. Paa Ordrupbanen bestaar den af det Bestyrelsesmedlem af Dansk Bicycle Club, der er »Leder af Banesporten« og →Sportslederen. J.B.

Baneleder = Sportsleder.

Banelægger (Or.). Den Mand, der foretager Banelægningen.

Banelægning (Or.). Udarbejdelsen af en Orienteringsopgave (alm. Orienteringsløb eller Orienteringsvariation). Omfatter et indledende Hjemmearbejde paa Kortet med Fastlæggelse af Start og Maal og Banens omtrentlige Struktur; desuden omhyggelig Rekognoscering af Terrænet (hyppigt medførende Ændringer i Baneudkastet) og Udarbejdelse af Posternes Definitioner. De nøjagtige Udmaalinger sker paa 1:20 000 Kort, hvorefter Beregningerne overføres til den Maalestok, som skal anvendes ved Konkurrencen, sædvanlig 1:100 000. Øvelsesomraadets (Skovens) Myndigheder skal i god Tid ansøges om Tilladelse til Brug af Terrænet. Paa Løbsdagen sørger Banelæggeren for, at Kontrollerne bliver anbragt ved Posterne. Der tages Hensyn til: Transport- og Omklædningsmuligheder, Løbernes Dygtighed og Antal, Løbets Vigtighed og Art, Aarstiden o. m. a. Træningsløb kan banelægges Eftermiddagen før selve Løbsdagen; Konkurrencer kræver fra 1 Maaned til ½ Aars Banelægningsarbejde og omfatter desuden en omhyggelig Kontrol af Banen af en udenforstaaende dygtig Orienterer, som kritisk gaar Banen igennem. J.M.

Litt.: Banläggarboken, Side 55-92.

Baneløb (Cykl.), Løb, der i Modsætning til Landevejsløb foregaar paa en Cyklebane, →Bane.

Banerytternes Klub (Cykl.), København, stiftet 12/11 1896 af aktive Baneryttere. Formaal: at fremme Cyklesporten, specielt Banecyklesporten, og varetage Medlemmernes Interesse paa Bane og Landevej. Optager baade aktive og passive Medlemmer. Som aktiv betragtes nuværende eller tidligere Banerytter. 1/1 1943 340 Medlemmer. J.B.

Baneudvalg (Fodb.), de Mænd, der har til Opgave at varetage alle Spørgsmaal vedrørende Indretning, Benyttelse og Vedligeholdelse af deres Foreningers Baner, et Arbejde, der dog adskillige Steder overlades en enkelt Mand (Baneinspektør). Navnet findes ogsaa hos ikke baneejende Institutioner som for Eksempel Dansk Boldspil Union, hvor Baneudvalget ordner Pladsfordeling, Kontrolforanstaltninger, Billetsalg, Reklame m. v. ved Unionens Kampe. F.T.

Banket (Ridn.), Dobbeltforhindring bestaaende af et Jordbanket (bred, flad Vold) enten ganske enkelt til at springe op paa og derefter ned fra eller oftere med enten en Grøft eller et Reck foran eller bag, maaske begge Dele. Paa alle faste Ridebanespringningsbaner findes et Banket, ofte kvadratisk af Omkreds, saaledes at man kan ride til det fra alle 4 Sider, hvilket forøger Muligheden for at gøre Springene forskelligartede; Banket findes ogsaa paa Terrænbaner. Ved Ulydighed paa et *Banketspring* skal Reglen om, at man atter skal tage alle Dobbeltforhindringens Spring forfra, ikke følges; man fortsætter med det Spring, der foraarsagede Ulydigheden. J.W.

Banläggarboken (Or.). Udgivet 1939 af Svenska Orienteringsförbundet med Olle Ekbom som Hovedforfatter og med Bidrag af svensk Orienterings kyndigste Mænd. Behandler ethvert pricipielt Spørgsmaal og giver et fremragende Grundlag ogsaa for dansk Orientering. J.M.

Bannov, Axel (f. 13/9 1898), Artillerikvartermester. Har dyrket Redskabsgymnastik i Gymnastikforeningen »Athen« fra dens Start 1917. Paa Førsteholdet 1918-32. DM i Holdgymnastik 6 Gange. Har deltaget 12 Gange i DM i Enkeltmands-Gymnastik; DM 1925 og 1926. Deltager i Landskampen mod Norge 1927. J.L.

Bantamvægt, (Boksn.) Vægtklasse, Maksimum siden 1936: 54 kg, til 1920: 52,5 kg, 1921-36: 53,524 kg, svarende til den engelske Vægt 8 stone 6 pounds.

(Brydn.). Opkaldt efter de smaa Bantamhøns, international Vægtklasse, indtil 56 kg.

(Vægtl.), Vægtklasse, indtil 55 kg, bruges kun i enkelte Lande og ikke ved internationale Konkurrencer.

Barcelona F. C. (Fodb.), spansk Fodboldklub, grundlagt 1899 af Schweizeren J. Gamper. Var indtil Borgerkrigen 1936 med ca. 15 000 Medlemmer en af Spaniens største Klubber. Har 20 Gange vundet Mesterskabet for Catalonien, det spanske Mesterskab 1925, 1926 og 1928 samt 1929 den spanske Serie. Spiller i den for Spaniere typisk hurtige og haarde Stil. Har fostret nogle af Spaniens fornemste Spillere, bl. a. den verdensberømte Maalmand Zamora og den kendte Fløj-Halfback Samitier. V.L.

Barding, Jutta, f. Ohlson (f. 26/12 1880), exam. Gymnastiklærerinde. 1896-1907 Medlem af D.K.G.; Sølvmedaille i internat. Gym-

nastikkonkurrence 1898. Gjorde sig mest bemærket som Fægterske. Medlem af Damernes Fægteklub af 1917 og senere Fægteklubben »Trekanten«. DM paa Fleuret 1907, 18, 19, 21 og 22. Fransk Mester paa Fleuret Paris 1921. Nr. 5 ved OL 1924. J.V.T.

Bardun (Sejl.), Staal- eller Jernwire, der tjener til Afstivning af den øverste Del af Mast eller Spryd i tværskibs Retning. Benævnes efter dens Placering paa Mast eller Spryd og strammes (sættes) med en →Vantskrue af Jern eller Metal. F.G.H.

(Svæv.), tynd, som Regel 3,6 mm, Staalwire, der tjener til Afstivning af Bæreplaner, Ror m. m.

Bardunstrammer (Svæv.), Metalhylse gennemboret paa langs af cylindrisk Kanal med modsat skaaret Gevind i de to Halvdele, der optager skrueskaarne Øskenbolte. Indsættes i Barduner og Styreliner for at opnaa den rette Stramning, idet Bardunstrammeren forlænges eller forkortes ved Drejning af Hylsen. J.G.B.

Barkholt (Sejl.), næstøverste Planke eller Planker i Udenbordsklædningen. (Den øverste kaldes →Raaholtet)). Er som Regel betydelig sværere end de øvrige Planker i Klædningen for at give Fartøjet den fornødne Styrke. Blev tidligere malet i forskelligt farvede Striber (Hvergarnsstriber), hvilket gav Fartøjerne en egen Kolorit. F.G.H.

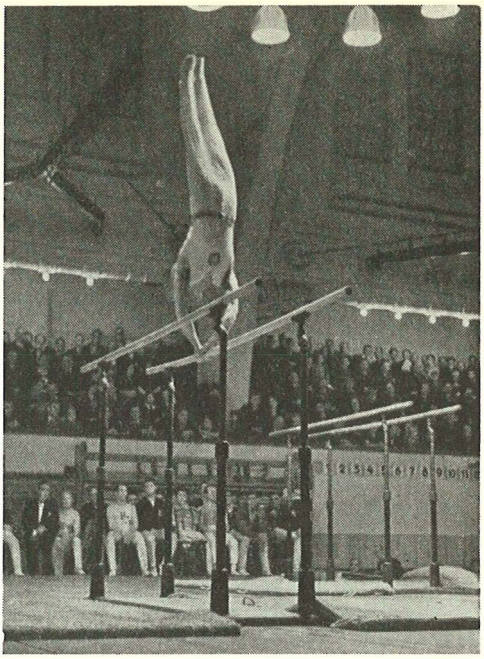
Barm (Sejl.). Skødbarm og Faldbarm er de to Hjørner af et Sejl, hvortil henholdsvis →Skøde og →Fald er fastgjort. Det 3die Hjørne kaldes →Hals eller Halsbarm.

Barograf (Svæv.), registrerende Aneroidbarometer, der paa en Strimmel, som drives af et Urværk, optegner Lufttrykkets Forandringer som en sammenhængende Kurve, →Barogram. H.F

Barogram (Svæv.), den af en →Barograf under Flyvning optegnede Kurve. Anvendes som Dokumentation ved Højdeflyvninger.

Barrage (fr. Omkamp, egl. Spærring) (Fægtn.). Ved Konkurrencer siges Fægterne at være i »barrage«, naar de efter at samtlige Kampe i Puljen har fundet Sted — staar lige i Points med Antal Sejre samt afgivne og modtagne Stød. Klassificeringen bestemmes derefter ved Omkamp, eller Resultatet kan erklæres for uafgjort, saafremt en Klassificering ikke er absolut nødvendig, eller en Afgørelse af Hensyn til Oprykning til næste Omgang ikke er paakrævet. I Slutpuljen skal der dog ved Ligestilling med Antal Sejre altid finde Omkamp Sted om Førstepladsen uden Hensyn til afgivne eller modtagne Stød. J.V.T.

Barre (Gymn.) (af keltisk: bar = Gren), Gymnastikredskab, der bestaar af to parallelle, vandrette Stænger, der hver bæres

Barreøvelse.

af to lodrette Opstandere, anbragt paa en rektangulær Fod, begge Dele af Jern. Stængerne, Barrebommene, bestaar af spændstigt Træ (Ask) med Staalindlæg i den underste Del. Tværsnittet er ovalt, Højde 54 mm, Bredde 46 mm, Længde 300-350 cm. Opstanderne, hvis indbyrdes Afstand er 200-220 cm, har foroven et drejeligt, S-formet Stykke, hvorved Barrebredden kan varieres fra 35-53 cm (indvendigt Maal). Barrebommenes Højde over Foden kan varieres med 5 cm ad Gangen fra 110-175 cm. De obligatoriske Øvelser ved OL skal udføres i Barre med Højde 160 cm, Længde 300 cm, indre Bredde 42 cm. J.L.

Historie: Da Turnvater →Jahn 1811 aabnede den første →Turnplads paa →Hasenheide, lod han der opsætte en Del ganske primitive Barrer (Opstanderne var fastgjort i Jorden og var ikke indstillelige), og det er sikkert det første Sted, Barren har været brugt. Jahn kan have faaet Ideen til Redskabet, ved at han under Leg ude i Krattet ved Hasenheide med sine Elever fra Skolen i Berlin, tilfældigvis kom til at hænge i eller støtte paa to nogenlunde ens høje Grene; mellem saadan hængende og støttende Stilling kunde der skiftes paa forskellige Maader, og da baade han og Drengene fandt disse »Kunststykker« morsomme og spændende, fordi de krævede Styrke og Dristighed, faldt det naturligt, at han opstillede saadanne parallelle og enshøje »Grene« paa Turnpladsen. De frivillige Turnere kappedes om at finde paa nye »Kunster«; saaledes opstod

der efterhaanden et meget stort Antal Barreøvelser. N.I.

(Ridn.). Metode til at lære Heste at springe rent over Forhindringer, navnlig med Henblik paa →Ridebanespringning og lign., hvor i ethvert Tilfælde den øverste Del af Forhindringen er løstliggende og derfor let frister Hesten til nonchalant at slaa imod, hvilket foraarsager Nedslag og giver Rytteren Fejlpoint. Ved Barring gælder det om at give Hesten et Slag paa Benene lige i det Øjeblik, den befinder sig over Forhindringen og derved faa den til at tro, at den ikke har løftet sig nok. En nærliggende Maade at opnaa det paa, er at lade 2 Hjælpere løfte den øverste Bom i en Forhindring, ellers anvender man en Barrestang ca. 3 m lang og ca. 3 cm tyk af Hassel, Bambus eller Eg. Stangen holdes af en Hjælper skjult langs Overkanten af Forhindringen og løftes ved et hurtigt Tag i sidste Øjeblik, saa at Hesten rammes paa For- eller Bagben, som man ønsker det, dog skal Slaget altid ligge neden for Forknæ og Has. Er særlig praktisk ved Prøvespringningen umiddelbart før Starten i Ridebanespringning e. l.; er virkningsfuld for mange Heste, men adskillige mindre følsomme Heste reagerer slet ikke herfor. Der kan udvikles en meget høj Teknik, saa Hesten bl. a. rammes paa et bestemt Sted efter Tilfældets Art. J.W.

Litt.: Oberstl. F. Kirkebjerg: Dansk Artilleri-Tidsskrift Nr. 1, 1933. Capitaine de Fréminvilles: Dressage et monte à l'obstacle du cheval de concours.

Barreafsving (Gymn.) -→Afsving.

Barrelled arrow, eng., (Bue), →Pil, der er tykkest paa Midten og spidser ud efter begge Ender. Er meget lidt brugt. Der ankes over, at Pilen ofte bliver for stiv paa Midterpartiet og for let i den forreste Halvdel, saa Pilens →Spine ikke kan faa Pilen til at foretage den i -→Archers Paradox omtalte Bugtning uden om Buen. C.P.

Barrestriden (Gymn.), litterær Fejde i Tyskland 1861-62, drejede sig officielt om, hvorvidt det var forsvarligt at bruge →Barren som Gymnastikredskab, men var faktisk et Sammenstød mellem Tilhængerne af Lings og Jahns Gymnastik.

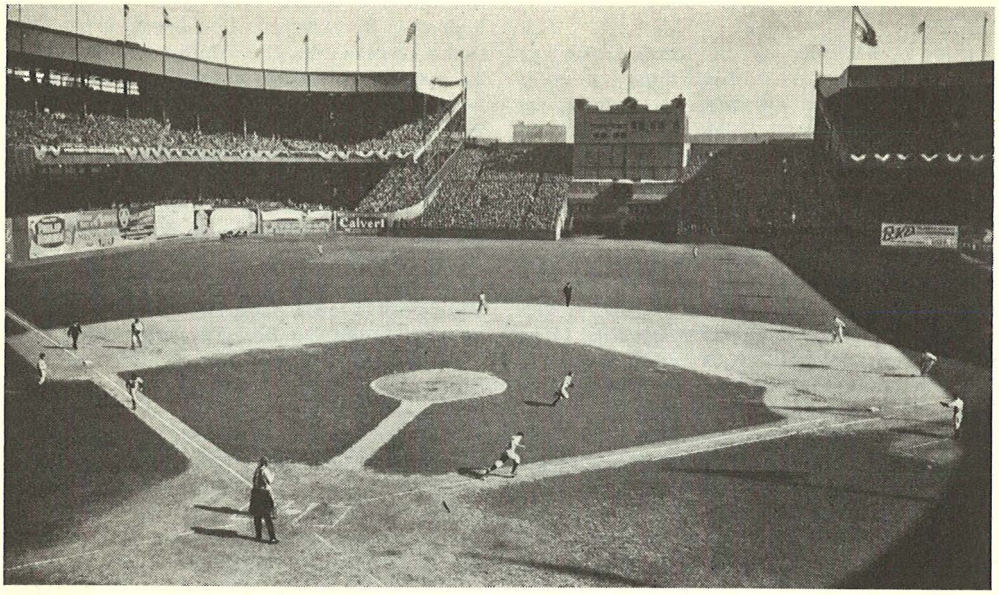
1851 aabnedes en kongelig Central-Turnanstalt i Berlin til Uddannelse af Turnlærere, og →Hugo Rothstein blev Forstander; han var under et Studieophold i Sverige blevet meget begejstret for den Lingske Gymnastik, som han ønskede indført i Tyskland. Det var den prøjsiske Regerings Mening, at det svenske og det tyske Gymnastiksystem skulde ligestilles ved Central-Turnanstalten, indtil man gennem Erfaring havde dannet sig en Forestilling om, hvilket der var at foretrække, eller om maaske en Blanding af begge vilde være bedst, men Rothstein favoriserede den svenske paa den tyske Gymnastiks Bekostning og lod endog de typiske Jahnske Redskaber, Barren og Rækken, fjerne fra Gymnastiksalen. Baade Elever og Lærere var meget misfornøjede med denne Ordning og krævede de nævnte Redskaber, især Barren, tilbage; Rækken kunde tildels erstattes af den svenske Bom. Striden kom derfor især til at staa om Barren. Rothstein søgte at begrunde sin Modstand mod Barren ad anatomisk-fysiologisk Vej; derved kom Lægerne med i Opgøret, og Fysiologen Du Bois-Reymond, selv ivrig Turner, stillede Sagen paa Spidsen: »Findes Barren ikke, maa den opfindes!« Regeringen indankede tilsidst Sagen for »den videnskabelige Deputation for Medicinalvæsenet«, hvis Betænkning gik ud paa, at fra et medicinsk Synspunkt kan Barreøvelser ikke forkastes, og dermed havde den tyske Gymnastiks Tilhængere sejret. Gennem fortsat mindre lidenskabelig Diskussion klaredes visse Misforstaaelser, og forskellige Misbrug rettedes, saa Barrestriden kom til at gavne tysk Gymnastik. N.I.

Barrierespringning (Ridn.), Springning over 4-6 ens enkelte Højdeforhindringer af mindst 1 m's Højde, opstillede lige efter hinanden paa ret Linie med ens Mellemrum 7, 10 eller 13 m. Forhindringerne kan enten have samme Højde eller stigende fra den første til den sidste. Der ikendes Fejl paa samme Maade som i -→Ridebanespringning, dog tages der ikke Tid. Ryttere, som kommer fejlfrit over samtlige Forhindringer, gentager Springningen, idet Forhindringerne for hver ny Springning forhøjes med 10 cm ad Gangen indtil 1,30 m, derefter med 5 cm. Den Rytter, som har mindst Antal Fejl i den Springning, hvor Forhindringerne sidste Gang blev forhøjede, er Vinder. J.W.

Barring (Ridn.) →Barre.

Barry, Ernest (f. 1881). Engelsk Professional. 5 Gange VM i Single-Sculler, berømt Rotræner. Uddannet som Baadebygger. Deltog samtidig i mange Ro-Konkurrencer for Professionels. Vandt Doggetts Coat and Badge. 1904-07 Træner i Tyskland og Ungarn. 1908 eng. professionel Mester i Single-Sculler. 1912 VM ved Sejr over New Zealænderen Dick Arnst. Forsvarede med Held VM mod Canadieren Eddie Durhan 1912, Canadieren Harry Pearce 1913 (2 Gange) og Australieren Jim Paddon (1914). Deltog i Verdenskrigen 1914-18. Tabte efter Freds-

Baseballkamp paa „Polo Grounds", New York.

slutningen VM til Australieren Alf Felton, men tilbageerobrede Titlen 39 Aar gammel ved 1920 at besejre Felton. Trak sig herefter tilbage som aktiv Roer. Virkede som Træner i Irland, England og Tyskland, indtil han 1934 knyttedes til Danske Studenters Roklub, som han forlod 1938 for at blive Rigstræner i England. A.L.

Barsøe, J. Bojesen = Bojesen Barsøe, J.

Base-ball, U.S.A.s Nationalspil, sammen med amerikansk Fodbold den populæreste Sportsgren. Spilles af to Hold, hver paa 9 Spillere, paa en jævn Græsmark. I det ene Hjørne af Marken er indtegnet et Kvadrat, hvis to Sider forlænges fremefter og danner Banens Ydergrænser. I hvert af Kvadratets fire Hjørner findes »a base« (deraf Spillets Navn), en Slags »Helle« for Løberen. Det Parti, der er inde, sætter en Mand til at slaa, medens Udeholdets 9 Mand er i Marken. En af disse fungerer som Kaster og en anden som Griber bag Slaaeren. Indeholdets Spil gaar ud paa at opnaa saa mange Løb, runs, som muligt, d. v. s. at løbe Banen rundt i modsat Retning af Urviseren og passere de forskellige »Heller«. Sker det i et Stræk, kaldes det *home-run,* ellers flytter Løberen sig under Spillet fra Helle til Helle. Slaaeren forsøger med en Trækølle (87,5 cm) at drive Bolden, som Kasteren stikker, saa langt bort, at han kan lave et home-run (det er meget sjældent) eller naa til den første, anden eller tredie base. Lykkes det ikke Slaaeren at fuldbyrde Løbet, skal næste Slaaer forsøge dels selv at gøre et Løb og dels at hjælpe den tidligere Slaaer videre frem (han kaldes nu Løber). For Udeholdet gælder det om at forhindre Modstanderne i at faa runs ved at faa Slaaeren eller Løberen ud. Slaaeren er ude, hvis han ikke rammer tre gyldige Bolde, hvis nogen i Marken griber Bolden, eller hvis Bolden opfanges og kastes til den første base, inden Slaaeren er kommet derhen. En Løber er færdig, hvis han rammes af Bolden, eller hvis en Markspiller med Bolden i Haanden berører ham eller det Maal, han er paa Vej mod. Base-ball fordrer stor taktisk Dygtighed og perfekt Samarbejde mellem alle Mand paa Holdet. Spilles baade af Amatører og Professionals. H.B.

Litt.: Spaldings Baseball Guide og J. A. Krout: Annals of American sports. Dansk Litt.: Baseball, Regler og Vejledning af John Hansen.

Basketball = Kurvebold.

Bassin (Svømn.). B. til Svømmekonkurrencer skal iflg. F.I.N.A.s Reglement have Endevægge, der er lodrette til en Dybde af mindst 1,5 m under Vandoverfladen og saaledes indrettede, at Deltagerne kan sætte af med Hænder eller Fødder under Vendingen. Startpladsen skal mindst være 30 cm og højst 75 cm over Vandoverfladen (i aabent Vand højst 1,5 m). S.A.N.

Bastin, Clifford (f. 1912), eng. professionel Fodboldspiller af største Format. Som 17-aarig paa Arsenals Divisionshold (venstre Wing), som 21-aarig Landsholdsspiller vundet baade Cupmedaille og League-Mesterskab. Scorede 33 Maal i Sæsonen 1932-33. Vandt 5 League-Mesterskaber og 2 F.A. Cup Medailler 1930-38. Englands bedste venstre Wing 1932-38 (22 Landskampe). N.M.

Bat (Cricket) (eng.) = Boldtræ.

Battement (fr. Slag) (Fægtn.), et fast og bestemt (»tørt«) Slag paa Modstanderens Klinge. Udføres ved en Fingerbevægelse i Forbindelse med en let Bevægelse af Haandleddet, idet man løsner lidt paa de tre bageste Fingre og hurtigt igen lukker Haanden kraftigt til. Hensigten er dels at forstyrre Modstanderen i hans Dispositioner og dels at forsøge paa at aabne Modstanderens Linie for at angribe der eller faa ham til at lukke denne Linie for at angribe i en anden. J.V.T.

Battling Nelson = Nelson, Battling.

B.A.U. = Bornholms Athlet-Union.

Bauwens, P. (f. 1888), tysk Fodbolddommer med ca. 75 Landskampe bag sig. Dømte første Gang for Danmark i Amsterdam 1925 og har siden 3 Gange været Dommer i vore Landskampe. Trods sin ret høje Alder stadig aktiv Dommer. Tysklands Repræsentant i International Board og Medlem af F.I.F.A. V.L.

Bayersk Skæfte (Skydn.), →Bagskæfte af særlig Form, temmelig krumt og forsynet med kraftigt Kindstykke med lige Afskæringer fortil og bagtil og Pistolgreb. Anvendes nu ikke meget til Præcisionsvaaben, da moderne Skydestillinger kræver en anden Skæfteform. E.S.-L.

B.B.Kr. = Bornholms Badminton Kreds.

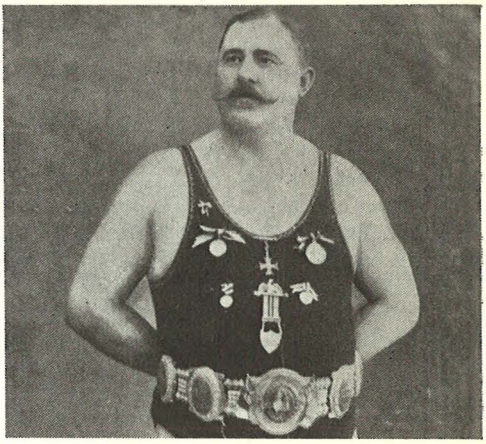
B.B.U. = Bornholms Boldspil-Union.

B-Certifikat (Svæv.), udstedes af Det Kongelige Danske Aeronautiske Selskab. Til Opnaaelse af B-Certifikat kræves 1) Glideflyveprøve B: a) Ved →Bil- eller →Spilstart: 5 Flyvninger i fejlfrit udførte lukkede Kredse over et forud angivet Sted, 2 til venstre, 3 til højre, og hver af mindst 60 Sekunders Varighed. Alle 5 Landinger skal være fejlfri →Mærkelandinger indenfor en Cirkel med 50 m's Diameter. Centrum skal angives med en Flage. Afstanden maales fra Centrum til →Startkrog. b) Ved →Gummitovstart: 5 Flyvninger i fejlfrit udførte S-Kurver over forud angivne Steder, hver af mindst 60 Sekunders Varighed. Hver Flyvning skal indeholde en Højre- og en Venstrekurve med mindst 45° Kursændring. Alle 5 Landinger som under a). Til B-Certifikat kræves mindst 20 Starter efter →A-Certifikat. 2) Teoretisk Prøve: Montering af Svæveplaner. Meteorologiens Hovedtræk. B-Certifikatet giver Ret til at bære Dansk Svæveflyver Unions →B-Emblem. H.F.

Beccali, Luigi (f. 1907), italiensk Mellemdistanceløber, Landmaaler. Vandt ved OL i Los Angelos 1932 overraskende 1500 m Løbet i 3 Min. 51,2 Sek. foran Cornes, Edwards og Cunningham. Satte 1933 VR paa 1500 m (3 Min. 49 Sek.), vandt 1934 EM og blev Nr. 3 ved OL 1936. J.B.B.

Bech, Tyge (f. 11/7 1887), Godsejer. Meget talentfuld Væddeløbsrytter, Træner af sine egne Heste, Vinder af mange Løb, navnlig Forhindringsløb, bl. a. flere Gange jydske Damers Ærespræmie. Betydelig Indsats i den jydske Fuldblodsavl og Galopsport. Af hans Heste maa nævnes: Mona Bouquet, Mona Alice, Sovereign Flax og Visborg. J.W.

Bechmann Nielsen, Edith (f. 12/5 1906), gift Scheffler. Udspringerske, Medl. af K.I., DM i 3-m Spring 1926-28 og i Taarnspring 1923-26 og 1928-29; Nr. 4 i Taarnspring ved OL 1924. Nr. 1 i nordisk Landskamp 1927.

Magnus Bech-Olsen.

Bech-Olsen, Magnus (1866-1932), Murermester, senere Restauratør, Varieté- og Cirkusdirektør. Lærte græsk-romersk Brydekamp i Hamborg, blev Professional og rejste hjem efter Sejr over den professionelle tyske Mester Carl Abs. I Aarene omkring Aarhundredskiftet var Bech-Olsen dansk Folkehelt og vandt over udenlandske Professionals i en Række ikke altid helt troværdige »Kampe«. I Athletklubben »Hermod« var han de danske Amatørers første Brydelærer i græsk-romersk Kamp. Han var naturstærk, men ingen stor Tekniker, bl. a. kunde han ikke lave Bro. Hans Brydekarriere endte, da den professionelle Verdensmester, Jyden Jess Pedersen fra Odder, 1903 og 1904 kastede ham henholdsvis paa 6 og 30 Minutter. A.R.N.-E.C.

Bedding (Ro.), en paa Baadeværftets Gulv opbygget Konstruktion, hvortil →Kølen er fastgjort under Baadens Bygning. Bestaar af en vandret, paa Højkant stillet Planke, som bæres af en Række Bukke. J.N.-H.

(Sejl). Underlag af Klodser, Pæle eller lign., hvorpaa Fartøjet opstilles under Bygningen, kaldes *Byggebedding*. Til Optagning og Udsætning ved Reparation o. lign. bruges en *Ophalerbedding*, der kan bestaa af et fast skraatliggende Underlag med Slæde el-

ler Vogn paa hvilken Fartøjet placeres. Ordet Bedding er tillige, om Bord i et Fartøj, Benævnelsen for de Støtter eller den Støtte, hvortil Anker- eller Lossespillet er indbygget, *Spilbeddingerne.* F.G.H.

Bedst af 5 (Tennis). Udtryk for en Tenniskamps Længde, egentlig: bedst af 5 Sæt, d.v.s., at den Part sejrer, der vinder 3 Sæt. I alle store Kampe, Landskampe og internationale Turneringer spiller Herrerne udelukkende bedst af 5 Sæt; ligeledes i mange Slutkampe i Turneringer, selv om der i de indledende Kampe spilles →bedst af 3. E.U.

Bedst af 3 (Tennis, Badm.). Udtryk for en Kamps Længde, egentlig: bedst af 3 Sæt, d.v.s., at den Part sejrer, der vinder 2 Sæt. Alle Kampe, hvori der deltager Damer, spilles bedst af 3 Sæt. Iøvrigt →Bedst af 5. E.U.

»**Bedstemors Gyngestol**« (Gymn.), krydssiddende Rulning bagover og op igen. Fatning om Taaspidserne.

Bedømmelse (Skøjte.). 1) *Bedømmelse af Figurløb.* Enhver Figur bedømmes med en Karakter fra 0-6, hvilket betyder: 0 = ikke løbet, 1 = daarligt løbet, 2 = utilfredsstillende løbet, 3 = godkendt, 4 = godt løbet, 5 = meget godt løbet, 6 = udmærket godt løbet.

1/10 Point er tilladt som Mellemgrader. Hver Figur har et Værdital, der angiver dens Sværhedsgrad. Den Karakter, der gives, multipliceres med den paagældende Figurs Værdital, hvorefter det samlede Pointstal beregnes ved Summering.

Ved Bedømmelsen tages først Hensyn til Figurens korrekte Tegning paa Isen (→Figur), dernæst til Holdning og Bevægelse (→Holdning), herefter til, om Sporene paa Isen af den tre Gange løbne Figur omtrentlig dækker hverandre, og til sidst til Figurens Størrelse. Dækningsgraden og Figurens Størrelse kommer kun i Betragtning, dersom Reglerne for den korrekte Tegning samt for Holdning, Bevægelse og jævn Fart er iagttaget. Lige saa lidt kan en paa Bekostning af den korrekte Tegning, Holdning, Bevægelse eller jævne Fart opnaaet overdreven Størrelse af Figuren godkendes. Dersom Figurens Tegning ikke kan faa mindst Karakteren 4, kan der intet Hensyn tages til Holdning, Bevægelse og jævn Fart, lige saa lidt som til Dækningsgraden og Størrelsen. Den Omstændighed, at Udførelsen af en Figur delvis mislykkes for en Løber, eller at denne falder, maa ikke foranledige en Dommer til at bedømme Figuren som ikke løbet. Tværtimod maa den udførte Del af Figuren bedømmes. Dersom en af de Figurer, som skal udføres tre Gange paa hver Fod, mislykkes (ved Fald eller paa anden Maade), bedømmes Figuren saaledes, at Karakteren for den udførte Del af Figuren multipliceres med 5/6, men hvis tre mislykkes, kan hele Figuren vurderes med Karakteren 0.

2) *Bedømmelse af Friløb, Gruppeløb og Dans.* Ved Bedømmelse tages Hensyn til:

a. Programmets Indhold (Øvelsernes Vanskelighed, Antal, Variation, harmoniske Sammensætning og Udnyttelsen af Banen).

b. Programmets Udførelse (Sikkerheden, Holdningen, Farten, Rytmen og Bevægelsen i Takt til Musikken).

I hver Afdeling gives Karakterer fra 0-6 af samme Betydning som ved Figurløbet.

Karaktererne for a og b lægges sammen og multipliceres med →Multiplikationstallet. Ved Friløb, Parløb, Gruppeløb og Dans bør der ved Bedømmelsen særlig tages Hensyn til det udførte Programs Afveksling og elegante Udførelse i Modsætning til Øvelser, som blot er vanskelige uden at være graciøse.

Ved Parløb, Gruppeløb og Dans skal der under b tages særlig Hensyn til Overensstemmelsen mellem Løberne.

Fald er ingen Hindring for Sejr, hverken i Figurløb, Friløb, Gruppeløb eller Danse. (→Fald). P.C.-C.

Bedømmelse af Spring (Svømn.). Iflg. det internationale Springreglement, bedømmes Springene med Karaktererne fra 0-10, Bedømmelsen skal ske med hele Tal, dog er det tilladt mellem 6 og 10 ogsaa at give halve Points. Kun selve Springet, ikke Indtagelsen af Grundstillingen skal bedømmes. Til Springkonkurrencer kræves 5 eller 7 Dommere, alt efter Konkurrencens Betydning (Landskampe 5, Olympiader og lign. 7, alle godkendte af F.I.N.A. Ved hvert Spring skal den højeste og laveste Dommerkarakter fradrages (slettes) ved Sammentællingen. Ved Bedømmelsen af Springet tillægges som Regel ⅓ af Karakteren for Tilløb og Afsæt, ⅓ for Flugt og Udførelse i Luften og ⅓ for Afslutningen og Nedslaget i Vandet, men selv om Springet er opdelt i flere Faser, er det dog Helheden, der skal bedømmes. F.I.N.A.s Springreglement giver visse Regler for Bedømmelsen. Tilløbet skal bestaa af mindst 3 Skridt, ellers skal Springet bedømmes med 0. Paabegyndes Tilløbet uden at Springet udføres, skal det, saafremt det udføres efter et nyt Tilløb, bedømmes 3 Points lavere end det ellers vilde være blevet vurderet. Udføres Springet heller ikke efter andet Tilløb, maa Springeren ikke udføre det, men faar 0. Ved Haandstandsspring fradrages ogsaa 3 Points, saafremt Haandstanden ikke udføres ved første Forsøg. Slipper Springeren Vippen med Hænderne, eller det andet Haandstandsforsøg mislykkes, *skal* der gives 0. (Der kan dog i visse

Tilfælde dispenseres fra den sidste Bestemmelse, men Aftale herom skal da være truffet, inden Springkonkurrencens Begyndelse). Udfører en Springer et andet Spring, end det meddelte (opgivne), *skal* det bedømmes med 0 (Spring med samme Nummer regnes for samme Spring). S.A.N.

Bedømmelsesgrundlag (Ridn.), det Grundlag hvorpaa Karaktergivningen hviler i Skoleridningskonkurrencer. Det findes udtrykt i D.R.-F.s Reglement og er udarbejdet i Overensstemmelse med F.E.I.s Règlement Général. Det omfatter først nogle almindelige Synspunkter for, hvordan Hesten skal gaa, dernæst i store Træk: Hestens Forhold i de forskellige Former for Skridt, Trav og Galop, og under Udførelsen af Skoleridningskonkurrencernes forskellige Øvelser saasom Vendinger, Sidebevægelser m. m., desuden Rytterens Forhold m. H. t. →Opstilling, →Tøjleføring og →Indvirkning. J.W.

Bedømmelsesregler (Fægtn.) er fastslaaet i F.I.E.s Reglement. Bedømmelsen foretages af en Kampjury bestaaende af en Jurypræsident og 4 Dommere, alle Amatører og Indehavere af international Licens. Præsidenten alene har Ret til at standse Kampen. Kun ved Fare for Ulykkeshændelse kan Sidedommerne raabe: »Holdt«. Præsidenten stiller sig ca. 4 m fra Kamppladsen, lige langt fra begge Fægtere. Han iagttager Kampen som Helhed og følger de forefaldende Stødskifter (phrases d'armes). De to Dommere, der staar til højre for ham, iagttager og konstaterer Stød og Hug paa Fægteren til venstre, og omvendt iagttager de to Dommere til venstre for ham Fægteren til højre. Naar en af Dommerne mener at have konstateret Stød paa den af ham iagttagne Fægter, melder han straks højt og tydeligt »Touché«. Paa Præsidentens Forespørgsel til Dommerne (en nødvendig Formalitet) om Stød har ramt paa gyldigt Sted, svarer disse med: »Ja«, »Nej« eller »Jeg afstaar«. Udsagnet: »Jeg afstaar« tæller ikke med ved Opgørelsen af Stemmeflertallet. Ved Afstemningen har hver Dommer 1 Stemme, Præsidenten 1½ og stemmer sidst. Alle afgiver med høj Røst deres Stemme fra den Plads, hvor de staar. Har de to Dommere, som iagttager samme Fægter, en bestemt men modsat Opfattelse eller begge afstaar, træffer Præsidenten Afgørelsen efter bedste Skøn. Har han ikke selv nogen bestemt Opfattelse, erklæres Stødet for tvivlsomt (→bénéfice du doute). Gyldigheden af et Stød paa Fleuret og Sabel samt Tidsforskellen paa Kaarde afgøres alene af Præsidenten efter de respektive Vaabens Regler og Konventioner. Har han ikke nogen afgjort Dom, skal han paa Fleuret og Sabel atter stille Fægterne i Dækstilling og paa Kaarde dømme coup double. Ved Kaardefægtning benyttes nu oftest elektrisk Markeringsapparat. J.V.T.

Beeken, Inge (gift Gregersen, f. 1921), Medlem af K.I., DM i Taarnspring 1937-42, EM i London 1938, blev Aaret efter **knebent** besejret af Betty Slade i den engelsk-danske Landskamp; vandt 1939 det nordiske Mesterskab i Helsingfors og 1942 i Landskampen mod Sverige. D.S.F.s Guldnaal 1938. O.J.

Beg, Affaldsprodukt fremkommet ved Fremstilling af Træ- eller Kultjære, findes i fast Form som en Art Asfalt. Bruges som Regel i Skibs- og Baadebyggerfaget ved Tætning af →Naadder i Dæk og Skibssider. F.G.H.

Begrænset Svæveflyvning (Svæv.), modsat →udvidet Svæveflyvning, Øvelsesflyvning, der kun maa finde Sted indenfor Begrænsningen af de af Statens Luftfartstilsyn dertil godkendte Flyvepladser og Omraader. Omfatter Øvelses- og Prøveflyvninger til →A-, →B-, →C- og Overland-C-Certifikater. Skoleglidere og Svæveplaner, der kun er indregistrerede til begrænset Svæveflyvning, maa ikke anvendes til Overlandflyvninger. H.F.

Begrænsning af Deltagertal i Konkurrencer kan være nødvendig, f. Eks. af Hensyn til Arrangementsvanskeligheder, eller fordi et stort Deltagerantal medfører sportslige Ulemper. Det bør da allerede i Propositionerne for Konkurrencen fastslaas, hvilke Kvalifikations- eller andre Krav, der stilles for Deltagelse. Iøvrigt →Klassifikation. A.L.

Begtraadsdup (Fægtn.). Fleurettens Spids skal være forsynet med en Dup af Begtraad eller anden lignende Bevikling.

Begyndelseshastighed (Skydn.), den Hastighed, hvormed et Projektil forlader Løbets Munding. Angives oftest i m pr. Sek.: det Antal m Projektilet vilde bevæge sig i 1 Sek., hvis det ikke paa Grund af →Luftmodstanden var udsat for Hastighedstab. For normale Langdistancevaaben ligger Begyndelseshastigheden omkring 700-800 m/Sek., undertiden endnu højere. Begyndelseshastigheden for Kaliber 22 Randpatron long rifle er omkring 320-330 m/Sek. E.S.-L.

Begynder (Ath.), Idrætsmand, der ikke har vundet 1., 2. eller 3. Præmie i en aaben eller Begynderkonkurrence.

Er Resultaterne ved de omtalte Placeringer ikke bedre end det, der kræves for at erhverve Dansk Athletik-Forbunds Bronze-Propositionsmedaille i vedkommende Øvelse, regnes Udøveren stadig for Begynder.

Opnaas derimod Resultater, som kræves for at erhverve D.A.F.s Sølv-Propositionsmedaille, fortabes Retten til at starte som Begynder, dog først ved Udgangen af det Kalenderaar, hvor de paagældende Resultater er opnaaet. J.B.B.

(Cykl.) Cyklerytter, der endnu ikke har opnaaet License.

(Ro.), enhver mandlig og kvindelig Roer, der ikke før 15. Aug. det foregaaende Aar har startet til Kaproning. Iøvrigt, →Klassificering.

Begynderklasser (Ridn.), Konkurrenceklasser, som kun er aabne for Begyndere. Hvad der forstaas ved Begyndere er noget forskelligt og bliver derfor som Regel angivet i Propositionerne for hvert enkelt Stævne. Der findes Begynderklasser i →Skoleridning. →Ridebanespringning og →Terrænspring, og de benævnes Skoleridning B o.s.v. Anvendes kun i Klubkonkurrencer. J.W.

Begynderkonkurrence (Ath.), afholdes for Seniores, der endnu ikke er naaet frem i første Række. En →Begynder kan deltage i Stafetløb og Holdkonkurrencer uden at miste Retten til at starte som Begynder. Begynderkonkurrencerne er et Felt, hvor der udføres et stort Arbejde. Indenfor Københavns Athletik-Forbund afholdes Sæsonen igennem ugentlige →Klassificeringskonkurrencer. J.B.B.

Begynderløb (Cykl.). Indtil 1920 afholdt nogle Landevejsklubber Begynderløb om Foraaret, men ved Oprettelsen af →C-Klassen 1920 faldt Begynderløbene bort, idet de unge Ryttere nu gled direkte ind i den nye Klasse. Paa Bane er der i Ordrup fra 1908, i Aarhus fra 1935 hvert Aar kørt Begynderløb. J.B.

(Ro.), Løb for Roere, saavel mandlige som kvindelige, der ikke før 15. Aug. det foregaaende Aar har startet til Kaproning. Iøvrigt →Klassificering.

Behrens Memorial (Svømn.). →Kurt Behrens Memorial.

Behændighedsøvelser (Gymn.), speciel dansk udformet Øvelsesgruppe paa Rullemaatte, der tjener til Opøvelse af den mandlige Gymnasts Behændighed. Øvelsernes Virkning er dog næsten universel, da de i høj Grad stiller Krav til Koordination (Specielt Tidskoordination), Muskelkraft og Mod. Det tidligere brugte Navn »Smidighedsøvelser« svarer ikke til disse Øvelsers hovedsagelige Virkning. Smidighed er ikke nogen absolut Betingelse, men en ønsket Forudsætning for Øvelsernes smukkeste Udførelse. Der eksisterer mange *Enkeltøvelser,* f. Eks. Kraftspring, Rygspring, Flyvespring o. s. v., og af disse Enkeltøvelser opbygges *Sammensatte Øvelser,* f. Eks. Kraftspring — forlæns Luftspring — Haandstand — Flikflak. Øvelserne skal her udføres i hurtig fortsat Rækkefølge og glide harmonisk over i hinanden. Behændighedsøvelserne er i D.G.-F.s Vanskelighedstabel opført i Grupper efter deres Art og Sværhedsgrad. J.L.

Bekkevold, Finn (f. 17/11 1914), Litograf. DM i Herre Single paa udendørs Bane 1938; har gentagne Gange deltaget i Davis Cup og andre Landskampe. Besejret Anker Jacobsen 2 Gange og slaaet bl. a. Nils Rohlsson, Sverige, og Johan Haanes, Norge. Rejste 1939 til Bombay og har der vundet Single-Mesterskabet for West-India. A.T.

Beklædning (Svæv.). Svæveplaners Kroppe er i Reglen beklædt med tyndt Krydsfinér, Planer og Ror delvis med tyndt Krydsfinér, delvis med Lærred, der er strammet med Dopelak. Beklædningen skal altid sidde stramt og glat og er af Hensyn til Modstandsdygtighed mod Fugt og til Luftmodstanden lakeret. G.H.

Beknibe (Sejl.). Et Stykke Tovværk siges at beknibe sig, hvis det f. Eks. ikke kan fires af, fordi en Part af det ligger over en anden og kniber denne fast paa Grund af sit Træk. Beknibningsegenskaber benyttes i mange Tilfælde ved →Stik el. lign. E.W.-W.

Belgisk Stil (Ro.), Rostil, som fremkom i Begyndelsen af Aarhundredet, karakteristisk ved et meget kort Sving med Kroppen og et hurtigere Tempo end ved den ortodokse →engelske Stil. Belgierne vandt i denne Stil the grand challenge cup i Henley 1906 og 07. Em.S.

Belægning (Bue), bruges til →backed Buer, for at modvirke Splintring af Buens →Ryg.

B-Emblem (Svæv.), blaat Emailleemblem med to hvide Maager, tildeles af Dansk Svæveflyver Union Personer, som har erhvervet →B-Certifikat.

Ben (Bue), de to Dele af →Buen, som findes paa hver Side af Haandgrebet. Det øverste er længst.

Benagling (Bjergsport) udføres paa →Bjergstøvler, dels for at formindske Slid paa Saalerne og Ømhed i Fødderne, dels for at give sikrere Fodfæste paa Klipper og stenet Grund. Udføres med haandsmedede Søm med skarpe, fremspringende Hoveder. H.J.

Benarbejde (Boksn.), en meget vigtig Del af Angreb og Forsvar. I Grundstillingen er venstre Fod forrest, under fremadgaaende Bevægelse flytter Bokseren forreste Fod først, ved retirerende Bevægelse bageste Fod først, saa Legemsvægten altid er fordelt ligeligt paa Fødderne. Ved Sidestep til venstre flyttes venstre Fod først, til højre maa

Bokseren først trække venstre Fod tilbage til højre og i samme Sekund flytte højre Fod til højre Side. C.J.

(Ro.). Den Del af →Rotaget, der udføres ved Hjælp af Benmuskulaturen.

(Ski.). Under Løb i fladt Terræn (→Langrend) er Benarbejdet i Forbindelse med Hofte- og →Stavarbejdet (Arm og Skulderarbejdet) den fremdrivende Kraft. Det er en Betingelse for et effektivt Benarbejde, at Skiene giver Fæste (»bider«) i Frasparket. Er Skiene bagglatte (→Bagglid), gaar den væsentligste Del af Arbejdet over paa Stavene, Skiløberen »løber paa Armene«. Under →Nedfart (og →Sving) er et rytmisk og smidigt Benarbejde Betingelsen for et sikkert Løb. K.V.L.

(Svømn.). I Tilløbet til Spring skal bageste Fod have forladt Vippen, før forreste Fod sættes i. I staaende Afsæt, især rygvendt, bør Skinneben og Overkrop danne to nogenlunde parallelle Linier. I Saltobevægelser af stor Betydning, hvor meget Hofte- og Knæled er bøjede, da en givet Rotation forøges ved Legemets »Afkortning«. Regelen: Samlede Ben overalt i Udførelse af alle Spring, kræver energisk Optræning af Evnen til at »have Hold paa Benene« i alle Stillinger, af hvilke de vanskeligste er →Skruen og →Nedslaget. I øvrigt →Benbevægelser. S.W.

Benbevægelser (Svømn.). Alle forskellige Benbevægelser øves og gennemarbejdes særskilt. Hjernearbejdet her er ret krævende, da Kraft og Afslapning stadig skifter. I øvrigt →Bryst- og →Rygsvømning, →Crawl, →Bjerge- og →Vandtrædningsbevægelser. I.P.-P.

Bendixen, Harry (f. 13/10 1901), Sportsredaktør ved Berlingske Tidende. Fodboldspiller. Medlem af Akademisk Boldklub, København. Debut paa Førstehold 1920. Spillede ca. 150 Kampe paa A.B.s 1. Hold. Første Gang paa Landsholdet 21/4 1924 i Kampen mod Schweiz i Basel, har derefter spillet yderligere 15 Landskampe. Fortrinsvis anvendt som højre Halfback baade paa Klub- og Landsholdet, men ogsaa af og til spillet Centrehalfback. En Halfbacktype med elegant Stil. V.L.

Bénéfice du doute (fr.: Tvivls-Begunstigelse) (Fægtn.). Er det tvivlsomt, om en Fægter har modtaget et Stød, nyder han godt af bénéfice du doute, idet dette Stød da ikke medregnes ved →Bedømmelsen, men kun medfører Annulering af ethvert Stød, hvormed denne Fægter *indenfor samme Stødskifte* (phrase d'armes) træffer Modstanderen. J.V.T.

Benefit (Fodb.), »to get a benefit« vil sige, at en engelsk professionel Spiller, der 5 Aar i Træk har tjent sin Klub godt og loyalt, af denne faar udbetalt et Beløb paa ikke over 650 Pund, hvis han har spillet et vist Antal Kampe (mindst 75). 1. Holds Spilleren har ikke noget Krav paa Klubben, og B. maa i hvert enkelt Tilfælde godkendes af Ligaen. B.s Størrelse afhænger i høj Grad af Klubbens Økonomi. I mange Tilfælde betales ingen B. Efter yderligere 5 Aar kan B. gives igen til samme Spiller. N.M.

Benflytning (Ridn.), den Maade, hvorpaa Hesten flytter sine Ben, forskellig i de 3 →Gangarter.

Ben for (Cricket). Skønner Dommeren, at Bolden er faldet i det Rektangel, der begrænses af Linien mellem Gærderne, og at den vilde have ramt Gærdet, men hindres i dette af Slaaerens Legeme (bortset fra hans Hænder), mister Slaaeren sit Gærde. Den hyppigst forekommende Situation er, at Slaaeren sætter sit Ben for Gærdet for at standse Bolden. Kendelsen: »Ben for« markeres ofte i Regnskabet ved Bogstaverne l. b. w. = leg before wicket. Dansk Boldspil Union har endnu ikke knæsat den i England indførte Regel, at en Gærdespiller kan dømmes ud med Ben for, selv om Bolde i →off falder uden for det fornævnte imaginære Rektangel. J.C.

Benføring (Brydn.) = Fodskifte.

(Gymn.). Øvelse for Hofteleddet og dets Muskler. Benet føres med strakt Knæ og Vrist fremad, udad eller bagud (til henholdsvis Spark-, Spred- og Løbstilling). Udført frit staaende indeholder B. et betydeligt Ligevægtsmoment, idet Legemets Tyngdepunkt flyttes under Føringen, og Understøtningsfladen er formindsket til under Halvdelen af Retstillingens. N.I.

(Svømn.). I Spring skal Benene være samlede overalt under selve Udførelsen. Kun i Spring med delt →Afsæt tolereres adskilte Ben, indtil →Opspringet er fuldført. I strakte og hoftebøjede Spring skal Knæene være strakte, i sammenbøjede Spring skal Hofte- og Knæled være bøjede mest muligt. Ved »hoftebøjet« forstaas, at de strakte Ben danner en ret eller lidt spids Vinkel med Overkroppen.

Baade i →Opspring og Nedslag skal Benene holdes i Forlængelse af Overkroppen, og i →flyvende Saltoer skal de »markeres« der, indtil Saltoens Markering paabegyndes. Vristene skal være strakte fra Afsættets Afslutning, indtil de har passeret Vandoverfladen. S.W.

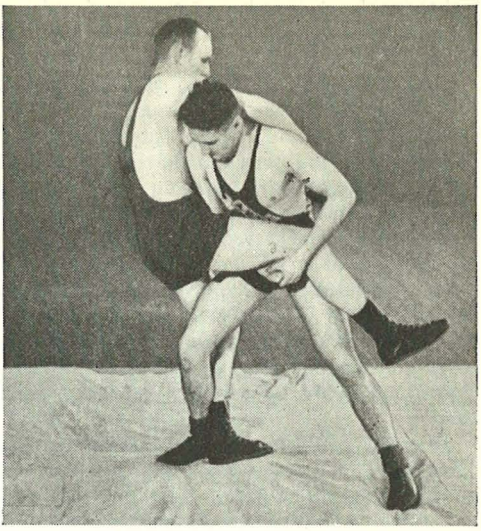
Bengreb (Brydn.), Angreb i fri Brydning, omfattende, foruden alle Greb, hvor første Stavelse er »Ben«, →Dobbelt Bengreb, →Enkelt Laargreb, →Faldkast, →Fodkrog, →Fodlaas, →Grengreb, →Halvsaks, →Hoved- og Bengreb, →Indvendig Benlaas, →Laar-Undertræk, →Lommekniv, →Nakke-Laargreb, →Skrædderstilling, →Slyngekrog, →Spagatgreb, →Vrist- og Nakkegreb. A.R.N.-E.C.

Ben Hur, K.F.U.M.s Athletikafdeling i København. Stiftet 20/7 1904 for Medlemmer af K.F.U.M., som dyrkede andre Idrætsgrene end Fodbold og Gymnastik. Oprindelig stod ogsaa Boksning, Brydning, Vægtløftning, Svømning og Køllesving paa Programmet, men fra ca. 1910 dyrkes kun Athletik. — En Forening, der udelukkende optager Medlemmer fra K.F.U.M., maa være forberedt paa Afgang nu og da af unge Mænd, som ikke tilstrækkeligt sympatiserer med K.F.U.M.-Tanken, og Ben Hur har 2 Gange (1912 og 30) haft Masseudvandringer, der i nogle Aar hemmede Foreningens Fremgang. Har dog til Stadighed været en af Danmarks førende Athletikklubber og vandt 1937 Mesterskabsstanderen. Har erobret 55 DM. Kendte Medlemmer: Løberne Kaj Mathiassen, Kaj Ryde, Holger Baden, Kjeld Nielsen og H. Dyssegaard; Diskoskasteren Carl Jensen, Hammerkasteren Wm. Hagemeister og Spydkasteren John Hansen. Fra de senere Aar: Løberne Henning Blume, Niels Toft og Mads Andersen, Springerne Ingv. Andersen og Poul Otto samt Hækkeløberne Bjarne Nielsen, Børge Ostermann og Edvin Larsen. Ben Hur flyttede 1927 fra Østerbros Stadion til Emdrupparken. Ca. 250 aktive Medlemmer. Blandt dens Ledere maa nævnes Adjunkt Vilh. Heilmann (Formand i 10 Aar). Nuværende Formand: Søren Nielsen. E.A.

Ben i Vandet (Ridn.) vil sige, at Hesten i Ridebanespringning ved en Vandgrav træder i Vandet eller blot med en Del af en Hov berører Vandoverfladen. Den paadrager sig derved 4 Fejlpoints. Den paadrager sig ikke flere Fejlpoints ved at træde i Vandet ved baade Opspring og Landing. J.W.

Benlaas (Brydn.), Brydegreb i fri Brydning; ved at samle sine Ben om Modstanderens Ben (→Saks) forhindres han i at bruge det laaste Ben. Benlaas kan bruges som Parade mod →Smidighedsbælte o. l., man spænder da sine Ben uden om Modstanderens Ben, saa han hindres i at fuldføre Angrebet. A.R.N.-E.C.

Benløft med Benspænd (Brydn.), Brydegreb i fri Brydning. Løft med begge Hænder Modstanderens ene Ben med Tag over Knæleddet, gaa ind mellem hans Ben og vælt ham ved →Benspænd bag paa hans frie Ben. Angrebet kan ogsaa begynde fra Bænk mod

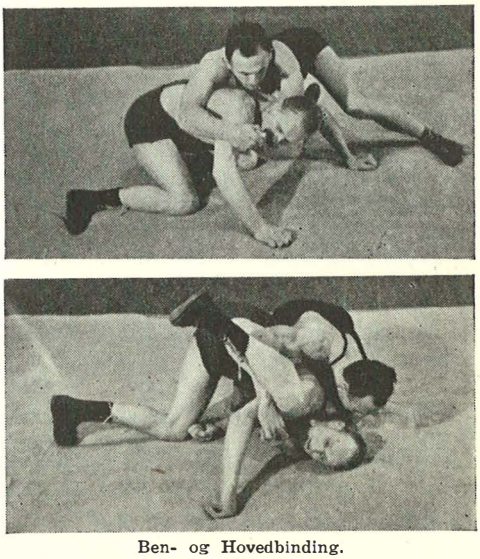

Benløft med Benspænd.

staaende Modstander ved at man rejser sig og fuldfører Grebet med Benspænd. A.R.N.-E.C.

Benløftning (Gymn.) udføres med strakt Knæ og Vrist fra rygliggende eller hængende Stilling. Løftes eet Ben ad Gangen, virker Øvelsen styrkende paa Hofteleddets Bøjere, løftes samlede Ben, styrkes tillige Bugmusklerne, der ved at virke statisk maa hindre, at Hoftebøjernes Træk fremkalder øget Bækkenhældning og Lændesvejning. Muskelarbejdet er ved rygliggende B. størst i Begyndelsen af Løftningen, aftager langsomt, ved hængende mindst i Begyndelsen, men vokser hurtigt. Bugmusklernes Spænding hemmer Aandedrættet. N.I.

Ben- og Hovedbinding (Brydn.), Brydegreb

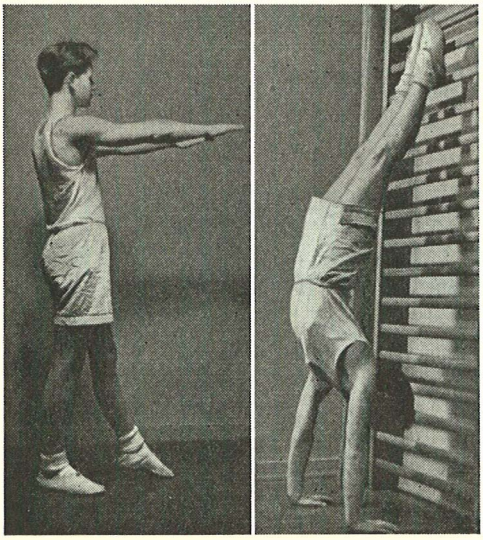
Ben- og Hovedbinding.

Ben- og Skulderløft.

i fri Brydning. Læg fra venstre Side højre Arm paa Modstanderens højre Overarm, venstre Arm under hans Hage, saml Hænderne og tryk hans Hoved opad og udad. Modstanderen vil antagelig strække sit højre Ben ud til Siden som Støtte, men Angriberen skifter nu Greb og tager om højre Ben og samler Hænderne saa Modstanderens Hoved og Ben trækkes mod hinanden. A.R.N.-E.C.

Ben- og Skulderløft (Brydn.), Brydegreb i fri Brydning. Duk under Modstanderens Arm, saa højre Skulder kommer mod hans Mave, fat med højre Haand indvendigt Laargreb, støt med venstre Haand paa hans Knæ. Angriberen rejser sig nu med Modstanderens Vægt fordelt over Skuldrene,

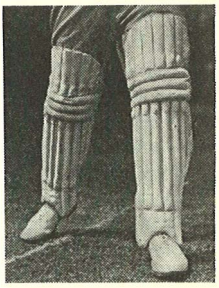
Benopslag.

griber med begge Hænder bag hans Knæled og kaster ham fremover. A.R.N.-E.C.

Benopslag (Gymn.), Behændighedsøvelse (Hævøvelse), der slutter i haandstaaende Stilling uden eller med Støtte mod Ribbe eller andet Redskab (evt. Hjælper). Udgangsstillingen er Retstilling. Tages Aftryk med een Fod, sættes denne et Skridt fremad og støtter paa Fodbalden, samtidig med at Armene svinges frem til Rækstilling med Haandfladerne nedad. Kroppen bøjes fremad-nedad, og Hænderne sættes i skulderbreddes Afstand paa Gulvet. Armene er strakte. Samtidig forskydes Vægten fra det bageste, strakte Ben over paa det forreste, der nu er bøjet, og videre frem paa Armene. Der sættes af først med bageste og derefter kraftigt med forreste Fod. Benene svinges strakte op over Hovedet og samles inden haandstaaende Stilling. Tages Aftryk med begge Fødder samtidig, maa Kroppens Vægt forskydes endnu mere over paa Armene, der saa vidt muligt holdes strakte. Knæene strækkes straks efter Aftrykket, og Hofteleddene holdes bøjede. Skulder- og Hofteled strækkes nu roligt, indtil haandstaaende Stilling. Benopslag med een Fods Aftryk er en nødvendig Forøvelse til Kraftspring. Benopslag med Aftryk med begge Fødder samtidig paa Gulvet eller paa lav Plint eller Hest er Forøvelser til Overslag. J.L.

Benrejsning (Gymn.) fører til hovedstaaende Stilling. Efter at Hænderne med fremadrettede Fingerspidser og i Skulderbreddes Afstand er lagt paa Madrassen, sættes Hovedet til lidt længere fremme, og Benene føres langsomt op til lodret Stilling, enkeltvis eller samlede, bøjede eller strakte, det sidste sværest. Forøvelse til Hovedspring. N.I.

Benskinne (Cricket). Slaaerne og Wicketkeeperen er, for at forhindre Læsioner, forsynet med et Par af Spanskrør og Sejldug forfærdigede Benskinner, der naar op over Knæet. J.C.

Benskinner (Cricket).

(Fodb.). Bestaar af et Lag Gummi og et Lag Lærred med indlagte tynde Spanskrør. Anbringes med Gummilaget indad mellem Ben og Strømpe for at beskytte mod Spark paa Skinnebenet. Er normalt af en Størrelse, som er lidt mindre end Afstanden fra Støvlernes øverste Kant til Strømpernes Overkant. V.L.

(Hoc.) til Beskyttelse af Spillernes Ben mod Slag af →Stok eller Bold. Da det var til-

ladt at stoppe Bolden med Fod eller Ben, brugte næsten alle Spillere Benskinner, men allerede før 1939, da dette blev forbudt, var Brugen taget stærkt af med Spillets Udvikling, og nu benytter næsten ingen af Spillerne i Marken dem. Maalmanden, der stadig maa stoppe Bolden med Benene og sparke til den, er udstyret med et Par store, svært polstrede Benskinner, i Reglen i Forbindelse, løs eller fast, med et Par ligeledes svært polstrede Fodbeskyttere, der benyttes uden paa Støvler eller Sko. Da Lovene ikke giver Grænser for Skinnernes Størrelse, er de ofte forsynet med paasyede polstrede Flige, saa Fladen, der kan benyttes til at stoppe Bolden med, uden at den springer skraat til Siden, eventuelt i Maal, bliver større. O.H.

Benspark (Svømn.) forekommer i Brystsvømning og til Dels ogsaa i Bjergebevægelser. Benævnelsen er forældet, da Sparket alene giver mindre Fremdrift; nu bruges en nærmest slyngende Bevægelse, som giver bedre Fart i Svømningen. I.P.-P.

Benspillet (Brydn.), Greb i fri Brydning, udføres fra samme Position som →Faldkastet, dog med Modstanderen i frontstaaende Stilling. Det underste Bens Fod indvendig bag Modstanderens ene Hæl, den anden Fods Flade trykkes kraftigt mod hans Laar paa det angrebne Ben, hvorved han mister Balancen. A.R.N.-E.C.

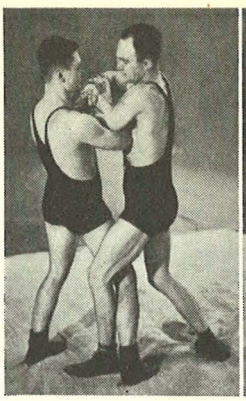
Benspredning (Brydn.), Parade for Livtag i fri Brydning. Man fører sine Ben ind mellem Angriberens Ben og søger »ved at gøre sig hjulbenet« at spænde hans Knæ udad, saa Benene spredes, og han mister Balancen. A.R.N.-E.C.

(Gymn.). Det ene eller begge Ben føres udad i Hofteleddet; den første Form forekommer ved staaende Benføring udad som Ligevægtsøvelse, den sidste ved alle udvendige Overspring over Redskab og ved f. Eks. Hop paa Stedet med B. Styrker Hofteleddets Udadførere og vedligeholder Leddets Bevægelighed i Frontalplanet. N.I.

Benspænd (Brydn.), Hjælpegreb i fri Brydning. Ved at føre sit (sine) Ben bag om eller inden om Modstanderens Ben vælter man ham ved et Pres paa hans Krop. Bruges ved de fleste af fri Brydnings staaende Greb. Nogle typiske Eksempler er:

Ydre Benspænd med Haandledskobling. Angrib Modstanderen med højre Haand om hans højre Haandled. Angriberens venstre Arm over Modstanderens angrebne Arm, hvorefter Grebet samles paa eget Haandled ved at føre venstre Underarm under det angrebne Haandled. Kast ham til Siden ved Kombination med ydre Benspænd.

Ydre Benspænd med Hovedet i Klemme. Vil man kaste Modstanderen ved Hovedet i Klemme, kan man kombinere det med ydre Benspænd med Kast til den Side, hvor Benspændet er. A.R.N.-E.C.

Ydre Benspænd med Haandledskobling.

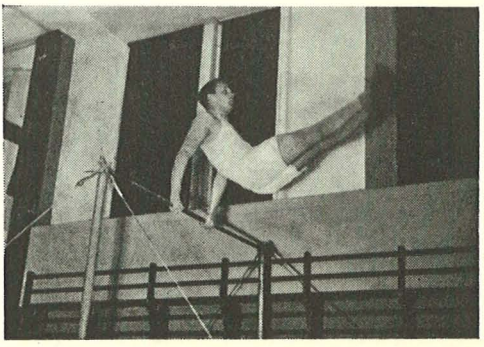
Ydre Benspænd med Hovedet i Klemme.

(Fodb.). Benspænd over for en Modstander er at vælte eller forsøge at vælte ham ved Hjælp af Benene eller ved at bøje eller kaste sig foran eller bagved ham. Ogsaa at underløbe en Modstander, der er i Luften. Udføres Benspænd forsætligt, er det en af Fodboldlovenes ni alvorlige Forseelser, der straffes med strengt →Frispark, hvorpaa Maal kan gøres direkte, eller — hvis Benspænd begaas af det forsvarende Parti indenfor dets Straffesparkfelt — med →Straffespark (Love for Association Fodbold (1942) § 12). S.A.K.

Benstikning (Gymn.) = Undersving.

Benstikningsopsving (Gymn.), Reckøvelse. Er et rygvendt Opsving til Siddestilling paa Stangen. I et Sving føres Benene mellem Armene op over Stangen til Siddestilling paa denne. Efter →Undersving strækkes Hofteleddene noget, og ved et kraftigt Træk med Armene bringes Legemet til Siddestilling paa Stangen. Udføres med Overgreb, Undergreb eller Tvegreb. V.R.

Benstikningsoversving (Gymn.), Reckøvelse. Er et rygvendt Oversving med fortsat Nedspring. Udføres som →Benstikningsop-

Benstikningsoversving.

sving, men Bevægelsen fortsættes, uden at Sædet berører Stangen, til Nedspring foran og med Ryggen mod Recken. V.R.

Bensving (Brydn.), yderst sjældent forekommende Benføring i →Hovedfaldsgreb, hvor man i Stedet for →Fodskifterne ved et kraftigt Spark i Luften med højre Ben drejer Kroppen i en Halvcirkel, hvorved Modstanderen trækkes omkuld ved den pludselige Vægtbelastning. A.R.N.-E.C.

(Gymn.). En Frem- og Tilbagebevægelse af begge Ben, der svinger samlede eller enkeltvis over Hesten. Arm- (Hæv-) og Kropøvelser, udføres paa den af D.G.-F. anerkendte -→Bensvingshest. Foregaar ved rolige Bevægelser i Hofte- og Skulderleddene ofte passerende støthængende (bryst- eller rygvendt) Stilling. Afbrydelse af Bevægelserne f. Eks. ved Indtagelse af Ridesæde eller støtvinkelhængende Stilling bør undgaas eller kun forekomme ved Begyndelse til nye Sving (f. Eks. Afsving). Det er vigtigt, at hele Kroppen er med i Bevægelserne, at Kroppen holdes oprejst, og naar den ene Haand slipper Redskabet, at Legemsvægten da er lagt paa den støttende Haand. — Indgik indtil 1926 i D.G.-F.s Konkurrencer under Disciplinen: Bensving og Balancer, og udførtes paa Hest uden Pude. Optoges igen 1941, undtagen i B- og Juniorrækkerne, som selvstændig Disciplin i foran nævnte Form. V.R.

Bensvingsafsving (Gymn.), -→Afsving.

Bensvingshest (Gymn.), Gymnastikredskab, »Hest« med en lang, overalt lige tyk Krop betrukket med glat Skind og forsynet med Træbomme, men uden Sadelpude. Bommene er konstrueret, saa de kan aftages; deres indbyrdes Afstand kan varieres fra 0,48 til 0,43 og 0,38 m. Benyttes ogsaa til Side- og Bagspring ved D.G.-F.s Konkurrencer (undtagen i B- og Juniorrækkerne). Af Hensyn til -→Bagspring er der paa Kroppens Overside malet Tværlinier, hvorved Hesten bliver inddelt i 3 Felter paa 0,50 m hver, kaldet Hals, Sadel og Kryds, adskilte af 2 Felter hver paa 0,15 m.

Ved Beskrivelser af Bensvingsøvelser gælder følgende: Hestens venstre eller højre Side: den Side af Hesten, der vender henholdsvis mod eller bort fra Gymnasten, naar han har Front mod Hesten. Hestens Hals og Kryds: den Ende af Hesten, der er uden for Bommene til henholdsvis venstre eller højre for Gymnasten, naar han staar med Front mod og midt for Hesten. Hestens Sadel: den Del af Hesten, der ligger mellem Bommene. Venstre eller højre Bom: den Bom, der er udfor Gymnastens henholdsvis venstre eller højre Haand, naar han staar med Front mod og midt for Hesten. Disse Betegnelser fastholdes, saa f. Eks. Hestens Hals stadig er den samme Ende af Hesten, selv om Gymnasten under Øvelsen skifter Front eller kommer paa den anden Side af Hesten. V.R.

Bentræning (Svømn.), Træning, hvor Benene arbejder alene; er meget nødvendig og uhyre gavnlig, da de rigtige →Benbevægelser medfører, at Kroppen kommer til at ligge højere i Vandet. Øves først paa Stedet med fast Haandstøt, dernæst flydende med Hænderne paa et Bræt (Kork) og tilsidst over længere Distancer. I.P.-P.

Bentsen, Andreas Peter (1839-1914), Bygmester, Forstander for Vallekilde Højskoles Haandværkerskole, Formand for Overbestyrelsen for De danske Skytteforeninger 1902-1910. Opdagede sammen med N. H. Rasmussen ved en Gymnastikfest i Stockholm 1882 Lings Gymnastik som en fortrinlig og tiltrængt Afløser af den saakaldte gamle danske (tyske) Gymnastik i Skytteforeningerne, hvilket førte til Gymnastikreformen i Danmark. K.A.K.

Benzinmotor, →Motor.

Benzon, Alfred, Fabrikejer, Apoteker (1855-1932). Aktiv Sejler og fremragende Yachtkonstruktør; har tegnet ikke alene en Række meget værdsatte Entypebaade som Ællingerne, Maagerne og Ternerne, men ogsaa adskillige vellykkede Pokalbaade og internationale Klassebaade. Vandt navnlig som Expert paa Maalereglernes vanskelige Omraader international Berømmelse. Fader til den saakaldte →Københavnerregel. Var Medlem af I. Y. R. U.s Ledelse (Den permanente Komité) fra Unionens Oprettelse til sin Død. Medlem af K.D.Y.s Bestyrelse 1892, Næstformand 1894-1904, K.D.Y.s Repræsentant i Skandinavisk Sejlerforbund 1915-32, Æresmedlem i K.D.Y. fra 1922. O.A.

Benzon, Niels (f. 22/4 1893). Formand for

Niels Benzon.

Dansk Golf Union fra 1932. Formand for Kongelig Dansk Yachtklubs Bestyrelse fra 1932. Medlem af D.I.F.s Bestyrelse fra 1932. Har taget Initiativet til Anlægget af Københavns Golf Klubs nuværende Bane. Medstifter af Rungsted Golf Klub. Deltaget i utallige Golfmatcher i Ind- og Udland og bl. a. to Gange vundet Matchen om Poul Larsen Pokalen i England. C.S.

Benøvelser (Gymn.), den Underafdeling af de formgivende Øvelser, som tager Sigte paa at vedligeholde Bevægeligheden i Benenes Led, styrke Muskulaturen og give den en passende Længde. Til de formgivende B. regnes kun →Fodslutning, →Fodflytning (herunder →Udfald og →Fremfald), →Hælhævning og →Knæbøjning, hos visse Forfattere dog tillige lette Hop paa Stedet samt særlige Gangarter som →Knæløftningsgang, →Sidegang og →Strækgang. N.I.

Beograd (Ro.). EM afholdtes her 1932. Danmark repræsenteredes af Sorø Roklub (Nr. 2 i Firer, efter Italien).

Beregningstabel (Ath.) til Udregning af →Fysisk Alder i Athletikkonkurrencer for Drenge, Juniores og Ynglinge angiver Points for Deltagernes Højde, Vægt og kronologiske Alder. For hver enkelt af disse Faktorer gives der Points i Decimalsystem, som sammenlægges og derefter divideres med 4. Det udkomne Facit angiver den fysiske Alder. S.J.

Berg-Hantel (Vægtl.), den af Kaspar Berg i Nürnberg fremstillede Skivestang, paa hvilken man kan paasætte flade Jernskiver for at øge Vægten. Autoriseret ved OL og alle internationale Konkurrencer. A.R.N.-E.C.

Berg i dagen (Or.), (svensk): blottet Klippegrund.

Bergquist, Sven O. L. (f. 20/8 1914), svensk Fodboldspiller, Ekspedient. Medlem af Hammarby Idrottsförening, Stockholm. Debuterede paa Landsholdet 1935. Har til 1942 30 Gange vogtet Sveriges Maal i Landskampe. En Maalmand af høj international Klasse. Ogsaa international i Ishockey, hvor han spiller Back og 35 Gange har repræsenteret sit Land. V.L.

Bergsten, Gunnar (f. 3/1 1920 i Malmö), Forststuderende. Kom 1925 til København, 1939 dansk Indfødsret. Begyndte at dyrke Athletik 1934 og viste de første Aar i særlig Grad Evner for Spydkast, Længdespring samt Løb fra 400 til 1500 Meter. 1939 Nr. 2 og 1940 Nr. 3 i Femkampmesterskabet; 1941 DM paa 800 m. Fik sit store Gennembrud 1942 med DM paa 400 og 800 m samt i Femkamp og med DR paa 1000 m, 1500 m, 1 mile og i Femkamp. Medlem af K.I.F. E.A.

Berider (Ridn.), i daglig Tale Betegnelse for enhver, der driver Tilridning af Heste som Erhverv. I Hæren den officielle Betegnelse for de Ryttere, der har gennemgaaet og bestaaet Hærens Rideskoles udvidede Kursus til Uddannelse af Beridere. J.W.

Gunnar Bergsten.

Berlin →Olympiade 1936.

Berliner Ruder Club, stiftet 5/11 1880, en af Tysklands fineste Kaproningsklubber. Har vundet en Række tyske Mesterskaber. Sejrede 1938 i Senior-Otter ved →Bagsværd-Regattaen over Københavns Roklub og vandt samme Aar EM i Otter. Startede atter i København 1939 og vandt knebent over Danske Studenters Roklub i Senior-Firer, men tabte til Københavns Roklub i Senior-Otter. A.L.

»Berlin-København« (Cykl.). 3 Dages Etape-Landevejsløb over ialt 758,6 km, indstiftet af Dansk Bicycle Club og i Samarbejde med »Deutscher Radfahrer-Verband« og »Berlingske Tidende« afviklet 1938 og 1939. 1. Etape: Berlin-Hamborg (277,5 km), 2. Etape: Hamborg-Kolding (261,1 km), 3. Etape: Kolding-København (220 km). Individuel Konkurrence og Landskamp (4 bedst placerede) mellem 8 svenske, 8 tyske og 8 danske Landevejs-Amatører. Individuel Vinder: Ingvar Ericsson, Sverige (1938: 20,57,14; 33 Points. 1939: 20,23,32). Nr. 2 (1938): Werner Richter, Tyskland 20,57,14; 26 Points (bedste

Starten til „Berlin-København" 1938. Startsted: Klokketaarnet ved Berlins olympiske Stadion.

Dansker: Frode Sørensen 20,57,14; 24 Points). Nr. 2 (1939) Frode Sørensen, Danmark (20,23,32). Vinder af Landskampen: Tyskland. Nr. 2 Danmark, Nr. 3 Sverige (1938 og 39). J.B.

Bermudarig (Sejl.), Rig med høje, lidt hældende Master og høje Trekantsejl. Har gennem lange Tider været anvendt paa Bermudaøerne. Har i de sidste 30 Aar vundet mere og mere Indpas paa Kapsejladsbaade og Lystfartøjer, fordi nyere Undersøgelser har vist, at Sejlarealet tæt bag ved og langs Masten er den mest effektive Del af et Storsejl under Bidevindssejlads. En Fordel ved Bermudariggen er, at man undgaar Gaffelen, hvorved der spares Vægt til Tops, og at der kun behøves et enkelt Fald. Benævnes paa Grund af sin høje slanke Form ofte fejlagtigt →Marconirig. O.A.

Bermudasejl (Sejl.) er med dets høje Mastelig fordelagtigst paa Kryds, medens →Gaffelsejlet bedre kommer til sin Ret paa rumskøds Sejlads, under hvilken Højden af den midterste og agterste Del af Storsejlet er af større Betydning. Navnlig de meget høje og smalle B. maa benyttes med Omhu, da de let sejles ud af Facon. O.A.

Berth, Paul (f. 7/4 1890), Guldsmed og Juvelér. Spillede 1908-23 paa Akademisk Boldklubs 1. Hold. Var i sin stærkeste Periode en fortræffelig Halfback, og hans rolige, sympatiske Fremtræden gjorde ham selvskreven til at være sit Holds Anfører. Debuterede som Landsholdsspiller 21/10 1911 og spillede ialt 26 Landskampe. Hædret med A.B.s Guldemblem ved Klubbens 50 Aars Jubilæum. F.T.

Berthelsen, Jens Ole Haldorff (f. 17/12 1890), Viceskoleinspektør, Kaptajn af Artilleriet. DM Kaarde: 1914, 20, 29, 31 og 32, Fleuret: 1921, 25, 26 og 32, Sabel: 1921, 26 og 27, Vinder — Kaarde og Sabel — af Svenska Spelen 1916, og International Kaarde i 1932 i Kbhvn. NM Kaarde 1929. Nathansens Mindepokal 1927. Paa Landshold i mere end 20 Aar fra 1913. Deltager i OL 1912, 24 og 28. J.V.T.

Berthelsen, Jens Peter (1854-1934). Fægtelærer, Kaptajn af Artilleriet. Indførte moderne fransk Fægtning i Danmark efter Uddannelse i Paris (Lafont). Uddannede ogsaa kvindelige Fægtere (da ukendt). Lærer ved Københavns Fægteklub og Københavns Dame Fægte Klub. Aabnede 1890 egen Fægtesal. Udgav sammen med Læge A. Clod-Hansen 1890 »Fægtekunsten« (2. Udg. 1909), den første danske Lærebog i Fægtning. J.B-n.

Bertram, Agnete (f. 8/10 1893), Student 1912; cand. mag. 1920. Gymnastiklærer ved

Universitetet fra 1920. Grundlagde »A. B.s Kvindegymn.skole« 1920. Foredrag, Kursus, og Opvisninger i Udlandet samt i Københ. for Udlændinge. Skole for Gymn.-lærerindeuddannelse 1928. Har paa Basis af Prof. Lindhards Teorier udviklet en rytmisk Kvindegymnastik med et stærkt fremtrædende æstetisk Moment. Systemet omfatter Serier af fritstaaende Øvelser, mange smukke Løbearter samt Ligevægtsøvelser paa Bom, alt til Musik; det blev i en Aarrække brugt som Foreningsgymnastik og anvendes nu i en Del Gymnasier. Har skrevet: Hjemmegymnastik, 1927; udgivet Musikbøger I-III samlet som Ledsagelse til Gymnastik, 1928-30; Gymn.-planer for Børn, 1931; Naturlig Gymnastik, 1932. J.F.-S.

Besigtelsesrapport (Svæv.), Rapport, udfærdiget af en autoriseret Byggekontrollant, der attesterer, at et Svæveplan er i fuld flyvedygtig Stand. Indeholder Oplysninger om Svæveplanets Ejer, dets Type og Fabrikationssted m. m. H.F.

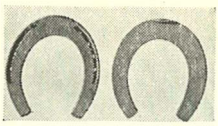
Beskrivelse →**Definition**.

Beskæring af Hov (Ridn.). Hestens Hov vokser ca. 8 mm om Maaneden, og hvis den var uden Sko, vilde disse 8 mm slides af; men da Hesten nu som Regel har Sko, er Beskæring nødvendig mindst hver 6. Uge, for at den ikke skal faa forkert Benstilling paa Grund af forvoksede Hove. Paa Grund af →Spillet i Hoven slides denne i →Dragterne, selv om den har Sko paa; dette Slid kan gaa op til 5 mm om Maaneden. Der opstaar derfor et Misforhold mellem Dragtens og Taaens Højde, og dette rettes ved Beskæring, idet Taaen skal være dobbelt saa høj som Dragten. Beskæringen maa foretages af en Fagmand. Ogsaa Heste uden Sko skal have en Afpudsning og Beskæring mindst hver 6. Uge. J.W.

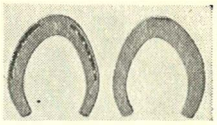
Beslaa Sejl (Sejl.), pakke Sejlet sammen saaledes, at det fylder mindst muligt paa Rundholterne. Naar et Sejl er beslaaet, lægges der som Regel en Pressenning over det for at beskytte mod Vand og Snavs. F.G.H.

Beslag (Kajak), Fællesbetegnelse for Dele af Messing eller galvaniseret Jern paa Kanoers Skrog og Rig samt paa Pagajer.

(Ridn.), Jernbeslag, anbragt paa Hestens Hov for at beskytte mod Slid. Oldtidens Kulturfolk Grækere og Romere synes ikke at have kendt Hestebeslag med »Søm«. Man hærdede Hovens Horn og bandt en Slags Sandal af Jern fast til Hoven ved Hjælp

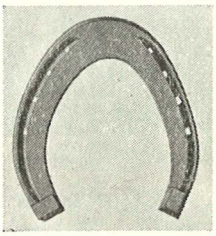

Let højre Forsko, set fra nederste og fra øverste Flade.

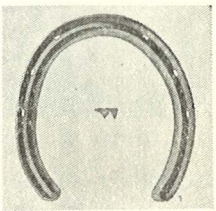

Let højre Bagsko, set fra nederste og fra øverste Flade.

af Remme, et meget ufuldkomment »Beslag«. Paa de lange Marcher under Felttogene sledes Hovene op, og Hestene var ubrugelige. — De saakaldte keltiske Sko, det første Beslag med Søm, er fundet ca. 500 f. Kr. i Nordfrankrig; de er spinkle, ca. 100 gr Stykket. I Middelalderen bredte Beslaget sig, men først i Slutningen af 18. Aarhundrede er der Tale om rationelt Beslag. England og Frankrig er Foregangslande. Hvert Lands Beslag har sit Særpræg. — Hesteskoen er i Reglen af Smedejern, undertiden fabrikmæssigt af Støbejern, Staal eller Alumi-

Højre Bagsko med Hager, set fra nederste Flade.

Venstre Forsko af engelsk Væddeløbsbeslag. I Figurens Midte ses Tværsnit af Skoen.

nium. Omkring 1930 kom en Sko af Gummi med et tyndt Jernskelet. De er lige saa holdbare som Smedejern, bryder Stødet under Hovslaget virkningsfuldt og giver udenfor Skærpetiden et godt Fodfæste. — Det danske Militærbeslag er i det store og hele Modellen for det meste Ridebeslag; det er udelukkende haandsmedet. Skoene er uden Hulslaaning, og den indvendige Rand skraaner nedad og bort fra Hovens Midte. Bagskoene er altid forsynet med Hager; Forskoene kun i Skærpetiden 15/10-15/4, den øvrige Del af Aaret bærer Forskoene Parallelsko eller Kilesko, thi Hager samler Nedfaldsstødet i de to svageste Steder paa Hoven, Dragterne, og er derfor skadelige. Af Væddeløbsbeslag kræves, at det er let, og at det giver Hesten bedst muligt Fodfæste paa Grønsvær; det gøres derfor smalt og ridses hele Vejen rundt, saa kun Ridsningens skarpe Kanter berører Underfladen. — For Ridehesten er godt Beslag lige saa nødvendigt som gode Marchstøvler for Infanteristen. En dygtig Beslagsmed kan bøde meget paa daarlige Hovformer og uregelmæssige Benstillinger. Hvad enten Hesten bærer Sko eller ej, skal den til Smed mindst hver 6. Uge, →Beskæring. J.W.

Litt.: P. Grunth: Beslaglære, udarbejdet til Brug for Beslagsmede.

(Ro.), Fællesbetegnelse for alle Dele af Baaden, som er fremstillet af Messing, Bronze, Aluminium eller Staal.

(Sejl.), Fællesbetegnelse for alle nødvendige Jerndele, der findes paa et Fartøj.

(Skydn.), Fællesbetegnelse for Metaldele, ved hvis Hjælp →Skæftet forstærkes, eller Dele, der tjener til at fastholde Vaabnets Metaldele til Træskæftet.

(Svæv.). De Dele af Staalplade eller Duraluminium, der tjener til Samling af Svæveplanets enkelte Dele, saasom Planer, Krop og Ror. Der stilles store Krav til Beslagenes Godhed, og derfor maa Materialer og Forarbejdning underkastes streng Kvalitetskontrol. Hovedbeslagene er de Beslag, der forbinder Plan med Krop. Beslagene samles oftest med særlige Bolte, der benævnes efter Beslagenes Navne (Hovedbolte, Stræberbolte o. l.). G.H.

Besnard, Charles, fransk Fægtelærer, levede i det 17. Aarhundrede. Særlig kendt for sin Bog: »Le Maistre d'armes liberal« (Rennes 1653). Sammen med La Touche og Le Perche Du Coudrai Skaber af moderne fransk Fægtekunst. O.O.

Best-Ball Match (Golf), (eng.: Bedste Bold Match), en Match, hvor en Spiller spiller sin Bold mod to eller flere Spilleres bedste Bold (Bolden med det laveste score). C.S.

Bestik (Sejl.). At gøre Bestik er at bestemme et Fartøjs Position eller at fastlægge Kursen for Sejladsen ved Hjælp af nautiske Instrumenter.

Besvimelse (Med.), lettere og i Reglen kortvarig Form for Bevidstløshed, fremkaldes ved formindsket Blodtilførsel til Hjernen paa Grund af Refleks fra Karrenes Side, oftest udviklet paa rent psykisk Basis. Behandles ved at lægge vedkommende ned og løfte Benene, hvorved Blodtilførslen atter kommer i Orden og Tilstanden hæves. K.S.

Betonbane (Tennis), Tennisbanefeltet og oftest den nødvendige Plads udenom lagt af støbt Cement iblandet Jern i 2 eller flere Flader for at undgaa Sprængning ved Temperaturforandringer. Findes enkelte Steder i Danmark og er meget brugt i U.S.A., ofte i forskellige Farver. A.T.

Betoningsgang (Gymn.), Gang med Betoning (Markering) paa bestemt Taktdel, f. Eks. **1**-2-3, **1**-2-3 eller med vekslende Betoning, f. Eks. 1-2-3-4-**5**, 1-2-3-**4**, 1-2-**3** etc. Betoningen sker ved Tramp eller Klap. Anvendes til Opøvelse af Taktsans samt (navnlig for de vekslende Betoningers Vedkommende) som Opmærksomhedsøvelse. J.F.-S.

Bevikling (Hoc.), Sejlgarn eller Skindremme, der for at forstærke Stokken og gøre Grebet fastere, ligger om dens →Split og Skaft. Om Splitten ligger altid Sejlgarnsbevikling, hyppigt beskyttet mod Slag af et Lag Pergament eller lignende, idet Splitten ikke vilde kunne holde til Slagene uden denne faste Bevikling. Eftersom Beviklingen lægges fastere eller løsere paa Skaftet varierer Stokkens Haardhed. O.H.

Bevægelig Aaregang (Ro.) →Swivel.

Bevægeligt Maal (Skydn.), mekanisk bevægeligt Maal eller Skive (→Flugtskydning).

Bevægeligt Sæde, (Ro.), Sæde forsynet med Hjul, saa det kan bevæges frem og tilbage under Aaretaget, der herved kan gøres længere, end hvis Roeren sad paa et fast Sæde. De første bevægelige Sæder (ca. 1870) var →Glidesæder, Nutidens er →Rullesæder. J.N.-H.

Bevægelser (Gymn.). Menneskelegemets Bevægelsesapparat omfatter en passiv Del: Skelettet med dets bevægelige Sammenføjninger, Leddene, og en aktiv Del: Musklerne og Nerverne. Legemsdelene kan bevæges indbyrdes i Forhold til hinanden som ved Bøjning, Strækning, Vridning o.s.v., og hele Legemet kan bevæges i Forhold til Omgivelserne som ved Gang, Løb, Spring, Klavring o.s.v. Legemsøvelserne bestaar af Stillinger og Bevægelser, og i formbestemte Øvelser skal Bevægelserne for at være rigtige have baade bestemt Retning, Udstrækning og Hastighed. Bevægelserne fremkaldes som Regel af Musklerne, dirigeret af Nerverne, undertiden af Tyngden, under Kontrol af Musklerne; Bevægelsesenergien kan ogsaa, naar Hastigheden ved Muskel- eller Tyngdevirkning er blevet tilstrækkelig stor, optræde som bevægende Faktor. I de sidste 30 Aar har man skænket Bevægelserne mere Opmærksomhed end tidligere, særlig m. H. t. rytmisk Udførelse. N.I.

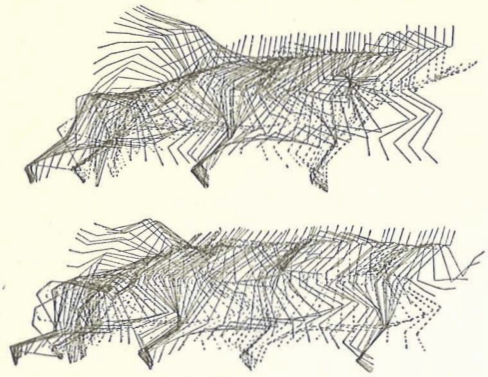
(Mil.). Bevægelser under Bajonetfægtning udføres for at skaffe de bedste Betingelser for ens eget Angreb eller for at undgaa Modstanderens. Bevægelserne kan enten være:

Skridt i Dækstillingen fremad (tilbage), udføres som Regel ved at venstre (højre) Fod flyttes et lille Stykke fremad (tilbage) tæt hen over Jorden, hvilken Bevægelse straks følges af højre (venstre) Fod.

Skridt i Dækstillingen til højre (venstre), paabegyndes som Regel med højre (venstre) Fod og udføres paa tilsvarende Maade som Skridt fremad (tilbage).

Spring i Dækstillingen, der enten kan være tilbage eller til Siden, udføres ved et kraftigt Aftryk fra Jorden med begge Fødder. Under Springet beholdes Front mod Modstanderen, og Bajonetspidsen holdes rettet mod denne under hele Bevægelsen. C.A.S.

Bevægelsesbane, den Kurve, hvori Legemet eller forskellige Legemsafsnit (spec. disses →Tyngdepunkter) bevæger sig under

De enkelte Legemsafsnits Bevægelsesfaser under Start. To forskellige Løbere. (Efter Kroll).

en given Øvelse; tillige den Kurve, hvori Redskabet (Kasteredskabet, Bolden, Boldtræet, Ketcheren, Køllen, Baaden, Aaren o. s. v.) bevæger sig. Bestemmes hyppigst ved kinematografiske Optagelser. Hvis Hastigheden er stor, eller hvis Bevægelsen omfatter pludselige Variationer, maa slow motion bruges. Optagelser med kun eet Apparat giver Bevægelsesbanen i kun eet Plan; ønskes Bestemmelse af Kurvens rumlige Form, maa der finde samtidige Optagelser Sted med to Apparater, hvis Objektivakser danner en vis (som Regel ret) Vinkel med hinanden. Skal Bevægelsens Hastighed bestemmes nøjagtigt, maa Apparatets Omdrejningshastighed være nøje kendt, eller man maa betjene sig af særlige cyclokymografiske Optagelser. Til Undersøgelse af Tyngdepunkternes Bevægelsesbane maa disses Beliggenhed i Legemet eller i de paagældende Legemsafsnit være kendt. Tyngdepunktet for det samlede Legeme kan bestemmes direkte paa levende, medens man med Hensyn til Beliggenheden af de enkelte Legemsafsnits Tyngdepunkter maa nøjes med de Gennemsnitsbestemmelser, man har foretaget paa Lig. E.H.

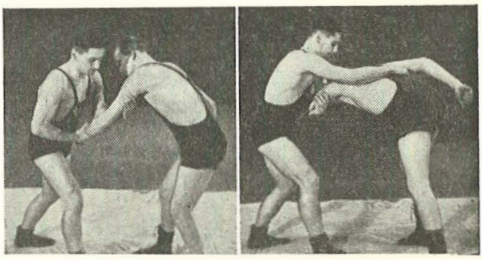
Bevægelsesgymnastik (modsat →Stillingsgymnastik), Gymnastik, hvor de Bevægelser, der indgaar i de enkelte Øvelser, gentages rytmisk eller i Takt et vist Antal Gange uden Standsning. Betegnelsen kom i Brug umiddelbart efter den første Verdenskrig, og den Bestræbelse, den udtrykker, har karakteriseret saa at sige alt gymnastisk Arbejde siden da. Den bukhske Gymnastik er en udpræget B., ligeledes de fleste Former for moderne Kvindegymnastik. H.P.L.

Beyerholm, Jørgen (f. 20/5 1902), Sportsleder, Amatørrytter paa Ordrupbanen 1919 og 20. Fra 1925 Cyklesports-Medarbejder ved »Sports-Bladet«, fra 1938 Pressesekretær i D.B.C., 1932-36 Redaktør af »Cyklen«, fra 1932 af »Cykle-Jul«, fra 1936 »Cykle-Sport«. Har skrevet »D.B.C.s Historie, 1881-1941«. Januar-Februar 1934 og Vinteren 1934-35 Pressesekretær og Programchef for Københavns Vinterbane under det private Konsortium, der opførte Banen. Under D.B.C. sportslig Leder af Vinterbanen Vinteren 1935-36 og Med-Leder paa Ordrupbanen Sommeren 1936. Fra 1/12 1938 Ene-Sportsleder af Vinterbanen og Ordrupbanen; fra 1941 Pressesekretær for »Dansk Cycle Union for Landevejssport«.

B-Hold (Hoc.) = Andet Hold.

Bicepstræk (Brydn.), Træk, hvormed man kommer bagpaa Modstanderen i Brydekamp. Man fatter med højre Haand om hans venstre Haandled og med venstre Haand bag Biceps, hvorefter man med venstre Haand trækker ham mod sig, slipper med højre Haand og fører højre Arm bag og om hans

Bicepstræk.

Ryg. — En anden Form for Bicepstræk kan anvendes, naar Modstanderen i Anlæg til Hovedfaldsgreb har lagt sin højre Arm om Halsen (Nakken). Man tager med sin venstre Haand under hans højre Albue og løfter hans Arm over sit Hoved, og fører den — idet man dukker under Armen — hen foran hans Ansigt, hvorved hans Krop drejes, saa man kommer bagpaa. A.R.N.-E.C.

Bicycle (Cykl.), konstrueret i England 1873 som Afløser af de to forudgaaende Maskiner →Velocipeden fra 1860 og →Draisinen fra 1816. Forhjulet var meget stort, Baghjulet meget lille, og Hjulene forbandtes med en Stelramme, der over den lodrette Forgaffel bar Styret og tæt bag dette Sadlen. Man besteg Bicyclen ved et Hop fra et lille Optrin paa Stelrammen lige over Baghjulet. Pedalerne var ved Pedalarme fastgjort til Forhjulets Nav, hvori som noget helt nyt var indlagt Kuglelejer. Hver Cirkelomdrejning af Pedaltraaddet bragte Forhjulet en Omgang frem, og for at forøge

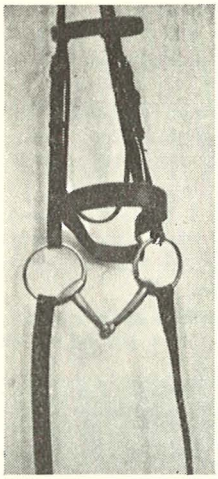

Bicycle.

Hastigheden, var Forhjulet konstrueret meget stort. Hjulene var spændt op i Staal-Eger og med massive Gummiringe. I øvrigt →Cykle. J.B.

Bicyclette (Cykl.), »lille Bicycle«, andet Navn for →Safety.

Bid (Ridn.), de Redskaber, man lægger i Munden paa Hesten for at styre den. De vigtigste er Trense og Stang, Benævnelser, der ogsaa omfatter det til Biddene hørende →Hovedtøj.

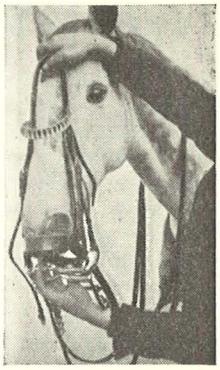
Trense.

Trensen er det simpleste af alle Bid og har den Fordel, at næsten alle Heste villigt tager Støtte paa det; det er, hvad man kalder et »blødt« Bid; det er oftest af Staal eller af rustfrit Metal og bestaar af et Mundstykke, som Regel med et Led, desuden 2 Ringe til Ispænding af Tøjler m.m. Mundstykket bliver tykkere mod Ringene og tyndere ind mod Leddet (Midten), hvorved en Del af Trykket overføres paa Læberne, naar Mundstykket har en saadan Bredde, at Ringene netop berører Læberne paa begge Sider. Biddet skal være glat og tykt; er det tyndt, virker det haardt. Riflede og snoede Bid saarer let Tungen; Brug af dem nærmer sig Dyrplageri. Trensen anvendes altid under Tilridning af unge Heste, desuden hyppigst ved Springning, Terrænridning, Væddeløbsridning m. m. Et meget yndet og behageligt Bid er Gummitrensen, der bestaar af en Kæde beklædt med Gummi.

Stangen (Stangbiddet) bestaar af et Mundstykke, 2 Bjælker og Hagekæde med Kroge. For at frigøre Tungen for noget af Stangens Tryk har Mundstykket paa Midten en Udbøjning, en saakaldt Tungefrihed. Det er meget vigtigt, at Mundstykket passer til Hestens Mund, d. v. s. at det er en Ubetydelighed bredere end Munden. Den øverste Del af Bjælkerne skal være bøjet noget udefter for ikke at gnave Huden. 10 cm er en passende Bjælkelængde, i Forholdet 1:2 for øverste og nederste Del af Bjælken. Den mildeste Stang har et tykt Mundstykke og kort nederste Gren, den skarpeste et tyndt Mundstykke og en lang nederste Gren. Naar Mundstykket passer, vil Hagekæden udøve et jævnt Tryk paa hele Hagevinklen; er det for stort, vil Kæden gnave og trykke paa et enkelt Sted. Hagekædens korrekte Stramning betinger Stangens Virkning, idet den rigtige Vægtstangsvirksomhed først indtræder, naar Hagekæden er paa Plads og tilpas strammet. Stang anvendes næsten altid i Forbindelse med et Bridonbid, der er noget tyndere end Trensen og har mindre Ringe. *Stang* og *Bridon* benævnes tilsammen *Kandar* og anbringes saaledes i Hestens Mund: Bridonen berører lige Mundvigene, Stangens Mundstykke ligger paa en Hoppe 2 Fingerbredder over Ydertænderne, paa en Vallak 1 Fingerbredde over Krogtanden.

Kandar. Stangen forrest. Bridonen bagest.

Korrekt Paalægning af en Kandar.

En *Pelhamstang* er en Mellemting mellem en Trense og en Stang. Den har bøjeligt Mundstykke. De øverste Tøjler har Trensens Virkning, de nederste Stangens, dog ligner de sidstes Virkning vel nok mest en Tangs. Hagekæden ligger ikke stabilt, men glider

under Brugen stedse ud af Hagevinklen og saarer derved Underkæbens mest følsomme Dele. — Der findes et Utal af Bid, og Ryttere, som ikke paa anden Maade kan faa deres Heste til at gaa i rigtig Holdning, forsøger gerne nye og som Regel stærkere Bid, næsten uden Undtagelse med daarligt Resultat. En veltilpasset Trense eller Kandar, alt efter Dressurstandpunktet og omhyggelig, taalmodig Dressur, har bedre Virkning paa Hesten end Torturredskaber i dens Mund. J.W.

Litt.: C. G. Wrangel: Haandbog for Hestevenner.

Bidevind (Sejl.). Et Fartøj sejler bidevind, naar det sejler saa tæt til Vinden det kan ligge, naar det med Fordel skal arbejde sig op mod Vindretningen; Sejlene er da netop fyldte. Et velsejlende Lystfartøj ligger under Bidevindssejlads 4 Streger (45°) fra Vindretningen. O.A.

Bidsel (Ridn.), folkeligt Udtryk for →Bid, bruges ofte af Ikke-Fagmænd.

Bie, Jesper (f. 11/12 1920), stud. med. Medlem af Københavns Badminton Klub fra 1934, DM junior Herre Single 1936, første danske Finalist i All England Badminton Championship Herre Single 1938, Deltager i Landskampen mod Sverige 1942. H.H.

Bilbo, A. P. J. C. (f. 11/7 1877), Politiassistent. Som Holdskytte repræsenteret Danmark i nordiske og internationale Stævner. 1923 Nr. 1 blandt ca. 600 Skytter med 99 Points i 10 Skud paa 15 m. Som Holdskytte været med til at vinde 10 DM, dels paa 15 m staaende og dels paa 50 m liggende. Medstifter af D.S.U., Formand 1913-18. E.S.-L.

Bilbrev (Sejl.), et af en Baadebygger udstedt Dokument, hvori attesteres, at et nærmere betegnet Fartøj er bygget til den paagældende Bygherre. Tjener som Adkomstbevis (en Art Skøde) og skal forsynes med Stempel til Takst 2 Kr. O.A.

Bildstein Strammer (Ski.) erstatter paa →Bindinger det bageste Stykke af Hælremmen og paa →Kabelbindinger Spiralfjederen, bestaar af en kraftig, buet Spiralfjeder og en Lukker, der gennem Vægtstangsprincippet kan spænde Bindingen. Giver et konstant smidigt Træk paa Hælen, og ved et voldsomt Fald vil Fjederen ofte give efter og Lukkeren aabne sig, saa Foden udløses fra Skien. K.V.L.

Bilstart (Svæv.), Startmetode for Svæveplaner. Ved Hjælp af en Staalwire slæbes Svæveplanet af en Bil hen over Flyvepladsen. Naar Svæveplanet har opnaaet Flyvefart, tager Føreren det fra Jorden, hvorefter det kan stige efter samme Princip som en Drage saa højt, som Wirens Længde (fra 200 til 1000 m) tillader det. Naar Føreren af Svæveplanet vil afbryde Optrækket, udløser han Staalwiren gennem en Mekanisme. Kræver meget store, jævne Flyvepladser og derfor ikke meget brugt i Danmark. H.F.

Bind (Ridn.) kan deles i Staldbind og Arbejdsbind.

Staldbind af Lærred bruges f. Eks. til Heste med Forvridning i Koden. De fugtes efter at være lagt paa med en bestemt Teknik og virker da som Støtte for det syge Sted. Elastiske Bind bruges i Stalden f. Eks. som en Del af Behandlingen for Ledgalle.

Arbejdsbind af uldent Stof bruges for at beskytte Hestens Piber mod Stød og Slag under Ridningen. Kræver megen Rutine at paalægge, saa at de tjener deres Formaal uden at skade. J.W.

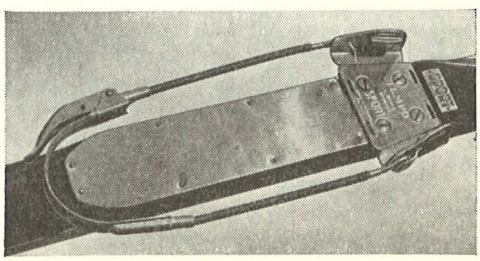
Litt.: J. Wolf og J. Rantzau: Er De Kusk — saa husk!

Binda, Alfredo (f. 1902), italiensk professionel Cyklerytter. VM paa Landevej 1927, 30 og 32. Har siden 1929 VR paa Bane 50 km. Har sejret i mange internationale Storløb, bl. a. Italien rundt (1925, 27, 29 og 33). Anses for en af Verdens bedste Landevejsryttere. Red.

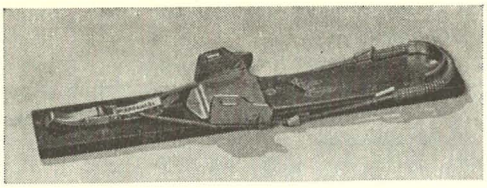
Binding (Ski.), Forbindelsen mellem →Ski og →Skistøvle. Bestod oprindelig blot af en Vidie eller Rem, der var ført gennem et Hul i Skien under det Sted, hvor Foden skulde staa, og hvormed Foden blev bundet til Skien. En lille Forbedring betød den norske Spanskrørsbinding, hvor en Spanskrørsbue, der gik bag om Hælen, holdt Støvlen fremme i en Taarem. Ved disse Bindinger var det ikke blot muligt at bevæge Foden vertikalt, men ogsaa horisontalt i Forhold til Skien. Foden kunde vrides, saa Hælen kom uden for Skien og undertiden brugtes til Bremsning.

1893 opfandt den norske Skiløber Fritz Huitfeldt »Jernøret« eller som det nu kaldes →Taajernet, der i Forbindelse med en stivsaalet Skistøvle gør det muligt at overføre Fodens Bevægelser i Sideretningen til Skien, hvorved den moderne →Svingteknik er muliggjort. Paa Huitfeldts Princip bygger alle nuværende Bindinger.

Vore Dages →Svingteknik kræver →Fremvægt, der kun er mulig, hvis Hælen til en

Moderne Løjpebinding. Sideremmen er erstattet med slanke Staalfjedre. (Fot. C. & G.)

Kandaharbinding. (Fot. C. & G.)

vis Grad holdes nede til Skien gennem et →Diagonaltræk (Skraatræk) fra Ski til Hæl. Den meget stærke Fremvægtsstilling, Konkurrenceløbere indtager under →Styrtløb og →Slalom, er kun mulig med et Diagonaltræk, der er saa stramt, at Hælen næsten ikke kan løftes fra Skien.

Under Løb i fladt Terræn og opad er Diagonaltræk generende. Her gælder det om, at Hælen uden Hindring kan løftes fra Skien, Fodens Afrulning skal foregaa let, ellers bliver Bevægelserne stive og Benmusklerne hurtigt trætte. Desuden vil Skistøvlen trækkes op og ned ad Hælen, saa Ømhed eller Saar bliver Følgen. Mulighed for en fri Afrulning af Foden opnaas enten ved, at Hælremmens Træk er parallelt med Skien (→Paralleltræk), eller ved, at Hælremmen helt er udeladt som paa →Langrendsbindingerne.

Der findes mange Fabrikater af →Turbindinger (Løjpebindinger), der alle har Hælremmen fastgjort paa selve Taajernet ved Hjælp af Kroge, der hægtes paa Tapper paa Siderne af dette. Hælremmens Omdrejningspunkt ligger saaledes paa Højde med Hælen, hvorved Trækket paa denne bliver parallelt med Skien. Dette giver Foden fri Afrulning, hvorfor disse Bindinger er udmærkede til Ture i fladt og svagtkuperet Terræn, men under →Nedfart i Bjergterræn og Øvelser i Svingteknik er de ikke gode. Ved Hjælp af Beslag med Tapper, der kan fastskrues paa Siden af Skien, kan der dog opnaas et svagt Diagonaltræk. Denne Kombination giver saaledes en Binding, der kan indstilles saavel til Paralleltræk som til Diagonaltræk. Det kraftigste Diagonaltræk opnaas ved de moderne Kabelbindinger, af hvilke →Kandaharbindingen er den mest kendte. →Langrendsbindinger skal være lette og give absolut fri Afrulning af Foden. →Rottefella er den mest benyttede Langrendsbinding. K.V.L.

Binyrer (Med.), to smaa brunlige, tophueformede Organer med →intern Sekretion, der ligger oven paa →Nyrerne. De bestaar yderst af en Bark, inderst af en Marv. I Marven dannes →Adrenalinet, et →Hormon, der bl. a. virker regulerende paa →Aarernes Muskellag og paa →Blodsukkeret. I Barken dannes andre livsvigtige Hormoner med Virkning bl. a. paa →Kulhydratstofskiftet. E.As.

Birch, Halvor (f. 21/2 1885), Grosserer. Medlem af »H.G.« og »Merkur«. Gymnastik og Kricket. Deltaget for H.G. i D.G.-F.s Holdkonkurrencer 1908-18, deraf DM 4 Gange, deltaget i DM i Enkeltmandsgymnastik 6 Gange. Deltager i OL 1906 og 12. Sekretær i D.G.-F. 1909-18, Formand 1918-20. Medlem af D.O.K. 1920-24. J.L.

Birdie (Golf) (eng., egentlig: lille Fugl), Score paa et Hul een under Hullets →S.S.S.

Birk. Den almindelige Birk eller Hvidbirken (Betula alba) forekommer overalt i Europa og udgør navnlig i det nordlige Sverige og Rusland indtil omkring 70° nordlig Bredde store Dele af Skovene. Veddet er hvidt med et gulligt til svagt brunligt Skær og uden nogen Forskel paa Splint- og Kærneved, temmelig blødt, men sejgt, bøjeligt og elastisk og anvendes derfor hyppigt til Fremstilling af →Ski hvortil navnlig Træer fra de nordligste Voksesteder egner sig, da Veddet i disse er særlig stærkt og tæt. Birkeski er smidige og lette, men slides ret hurtigt. Navnlig Langrendsski af Birk er fortrinlige. E.H-g.

Badstue i Finland bygget ved en Sø, saa de badende kan løbe lige ud i Vandet, hvor de medbringer Birkerisene, dels for at friske Grenene, dels for at rise sig i Vandet.

Birkeris (Bad), den »Kost« af Birkegrene, som bruges i finsk Bad. Af Hassel, Eg eller (bedst) Birk (Vortebirk). Lange og tynde Ris foretrækkes, fordi de svipper bedst. I Finland plukkes Risene først i Juli og bindes med unge Skud af Hængebirk samt opbevares mørkt ved almindelig Temperatur. N.J.

Birlem, Alfred (f. 1888), meget anvendt tysk Fodbolddommer, der har dømt i 35 Landskampe og flere Gange i Landskampe, hvor Danmark var den ene Part, baade i Udlandet og i Idrætsparken. Fungerede som Dommer ved OL 1936. H.B.

Birmingham F. C., engelsk prof. Fodboldklub, stiftet 1875 som the Small Heath Alliance. Fik sit nuværende Navn 1905. Optoges 1892 i Ligaens 2. Division og kom som Vin-

der af denne Aaret efter op i 1. Division. Relegeret 1908 og oprykket igen 1921. Pokalfinalist 1931. Spillet i København 1913, 30 og 32. Berømteste Spiller: Harry Hibbs. N.M.

Bislet, Oslos største kommunale Idrætsplads, indviet 8/10 1922. Forvaltes af Oslo Idrettsvesen under Opsigt af Oslo Kommunale Idrettsutvalg. Den oprindelige Sandbane omlagdes 1926 til Græsbane. Tribuner med Plads til ca. 25 000 Tilskuere opførtes 1937-38. Her afholdes saa godt som alle større Konkurrencer i fri Idræt samt de fleste Skøjtekonkurrencer. Red.

Bisque (Golf), Form for Handicap i →Hulspil, hvor Modspilleren faar et vist Antal Slag, Bisques, som han kan anvende paa de Huller, han finder ønskeligt, uden at han dog behøver at meddele dette, før Hullet er færdigspillet, men dog inden Spillerne forlader →Greenen. Der kan efter Ønske tages flere end 1 Bisque pr. Hul. Hvilket Antal Bisques, der modsvarer en vis Handicapforskel, er det praktisk taget umuligt at afgøre, men i Praksis synes det at være det halve Antal Slag af, hvad man ordinært vilde erholde. C.S.

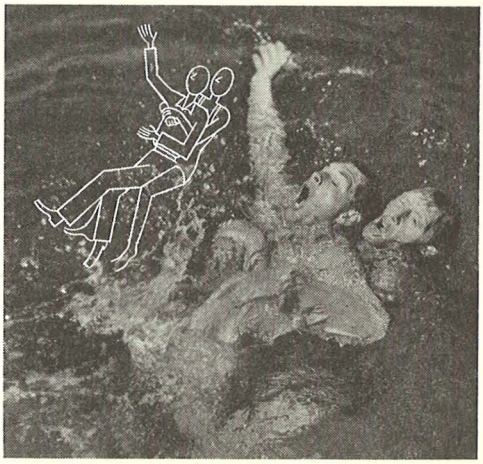
Bjergbestigning →Bjergsport.

(Gymn.). (»Sørøvere«), Fangeleg, hvor alle Gymnastiksalens Redskaber er opstillet paa Gulvet som »Bjerge«, hvorover Børnene hurtigt skal bevæge sig uden at røre Gulvet. Et eller to af Børnene udnævnes til »Fangere«. Kan kun leges et Par Minutter ad Gangen med samme »Fangere«, da den er meget anstrengende. V.R.

Bjergebevægelser (Livr.). *Benbevægelserne* udføres i siddende Stilling med godt adskilte Knæ og Fødder, idet Benene arbejder skiftevis med et Spark, indtil Knæet er næsten strakt. Vristen bøjes, saa Hælene er længst fremme. Efter Sparket foretages med Underbenet en rundgaaende Bevægelse indad og nedad med Strækning af Vristen. *Armbevægelsen.* Den frie Arm føres med let bøjet Albue lige under Vandet ud til Siden, saa Haandkanten skærer gennem Vandet. Naar Armen er ført op til Skulderhøjde, vendes Haandfladen vinkelret paa Vandfladen, og Armen trækkes indad og nedad til Siden. Armbevægelsen er uafhængig af Benbevægelserne. E.J.

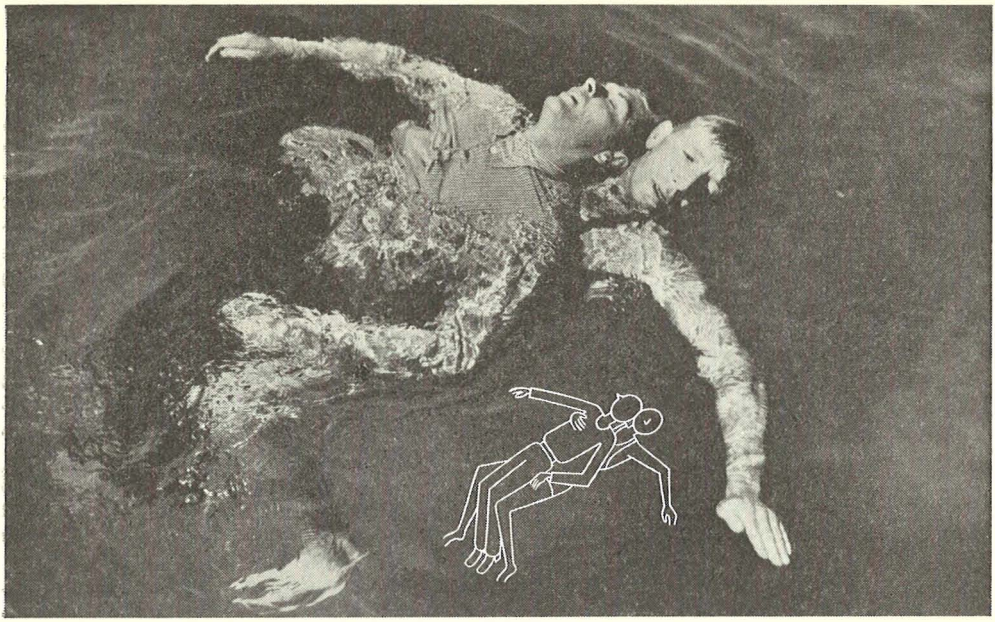
Bjergedukke (Livr.), fremstillet af Pladejern og udfyldt med Kiselgur. Lille Bjergedukke bruges til Bjergeprøve og til Mesterskabskonkurrencer i Bjergning. Vægt over Vand 7,9 kg, Højde 35 cm, Bredde 27 cm, Tykkelse 8 cm. Dens Vægt i Vandet svarer til Vægten af et druknet Menneske iført Badetøj. Stor Bjergedukke bruges ved Aflæggelse af Livredderprøve. Vægt over Vand 17,1 kg, Højde 80 cm, Bredde 37 cm, Tykkelse 11 cm. Dens Vægt i Vand svarer til et meget tungt paaklædt druknet Menneskes Vægt. AaJ.

Bjergemaader (Livr.). Der skelnes mellem Bjergning af 1) urolig (dødsangst) Person, 2) bevidstløs (druknet) Person, 3) træt (nødstedt) Svømmer. 1) Bjergeren nærmer sig den nødstedte bagfra og fatter med et hurtigt, fast Greb om hans Brystkasse. Med den ene Haand tager han fat om den anden Haands Haandled og klemmer Fingerspidserne ind mod den forulykkedes Bryst; den frie Haand lukkes, saa Tommelfingeren er indesluttet af de andre Fingre. Bjergeren har her kun Benene at arbejde med og generes meget af den nødstedte, som vil søge at staa lodret i Vandet og derfor foretager voldsomme Arm- og Benbevægelser. Bjergeren bør, efter at han har faaet fat omkring den nødstedtes Bryst, hvile paa den nødstedte, saa denne holder begge oven Vande. Den nødstedte vil da snart miste Kræfterne og slappe af. Forbliver den nødstedte stadig rolig, kan Bjergeren aabne Grebet fra Brystet

Bjergning af urolig (dødsangst) Person.

og med et Undertag med strakte Arme fatte ham ved Albuerne. Han kan da uden Fare for Omklamring hurtigt tage det før omtalte Tag igen. 2) Naar den druknede er hentet op fra Bunden, fører Bjergeren den ene Haand under hans Arm ind paa Brystkassen. Med den anden Haand føres den forulykkedes Hoved tilbage paa Bjergerens Skulder og med begge Ben og den ene Arm foretages Bjergebevægelserne. Denne Metode er hurtigere end 1), men maa kun anvendes overfor bevidstløse eller fuldstændig rolige Personer. 3) Hvis en Svømmer f. Eks. faar Krampe i et Ben eller ikke har Kræfter til at svømme i Land, bugseres han ind ved at lade ham lægge sig paa Ryggen i Vandet med strakte Arme hvilende paa Bjergerens Skuldre. Bjergeren kan da ved Brystsvømning skubbe ham ind paa grundet Vand. Bjergning ved at tage

Bjergning af bevidstløs (druknet) Person.

den forulykkede i Haaret eller omkring Hovedet byder ingen Fordele i Forhold til ovennævnte Metode. Aa.J.

Litt.: Dansk Livredningsforbund: Vejledning i Bjergning og Livredning. Holger Nielsen: Livredning. Johansson & Schüssler: Svømning.

Bjergeprøve (Livr.), indstiftet af Dansk Livredningsforbund. Omfatter:

1) 300 m fri Svømning, Maksimaltid 9 Min. (for Elever over 40 Aar 10 Min.).

2) Dykning fra Vandtrædning efter lille →Bjergedukke paa 2½ m Dybde.

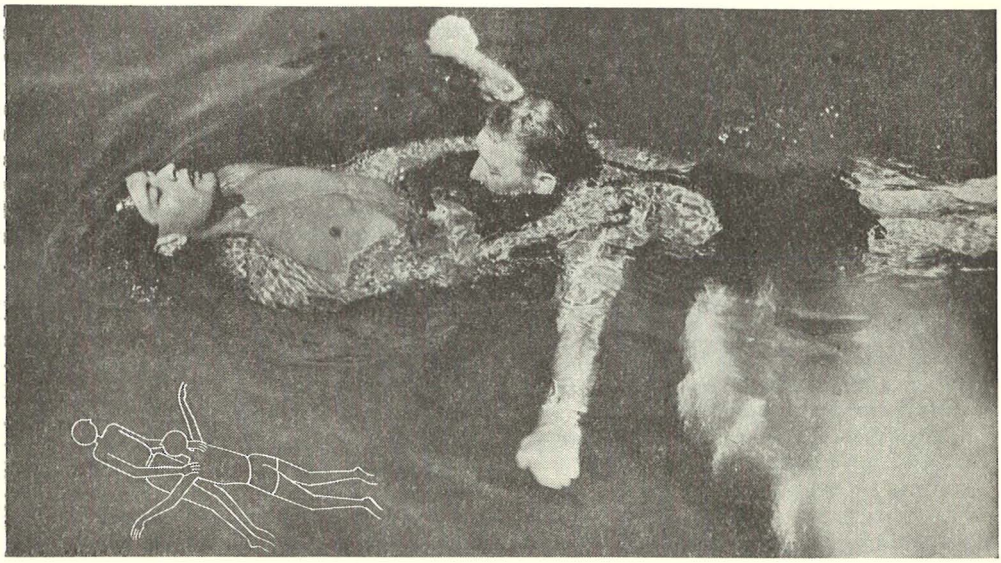
3) 25 m Bjergning af lille Bjergedukke, Maksimaltid 1 Min. 15 Sek.

4) 25 m Bjergning af et (forestillet) bevidstløst Menneske, Maksimaltid 1 Min. 20 Sek.

5) 2 forskellige Frigørelsesgreb, hvert med efterfølgende paabegyndt Bjergning.

Øvelserne udføres i Badedragt og skal aflægges samme Dag uden unødvendige Ophold.

6) Oplivning. Den danske (H. N.) Metode. Mundtlig Overhøring samt Forklaring af de forskellige Bjergemetoder og af Frigørelse

Bjergning af rolig, men træt Svømmer.

for de Greb, en forulykket i Almindelighed vil anvende.

Elever over 14 Aar — uanset om de er Medlemmer af en Forening under D.S. & L.F. eller ej — kan indstille sig til Prøven. Der udstedes et Bevis, hvorpaa de for Øvelserne 1, 3 og 4 opnaaede Tider indføres, samt Karakterer for Øvelse 5 og 6, hvorefter Eleven har Ret til at bære D.L.F.s →Bronzeemblem samt →Brystmærke for Bjergeprøven. Dommerne skal være autoriserede af Dansk Livredningsforbund. Aa.J.

Bjerge Sejl (Sejl.), tage Sejlene ind efter endt Sejlads eller formindske Sejlføringen paa Grund af daarligt Vejr o. l.

Bjergning (Livr.) →Bjergemaader.

Bjergski (Ski.). Under →Skraafart den Ski, der er øverst paa Skraaningen. Modsat →Dalski.

Bjergsport, dansk Betegnelse for Begreberne →Klatring, Bjergbestigning, Gletchervandring og almindelige Vandreture i Bjergomraader. →D.Ski.F. tog 1939 Bjergsport paa sit Program. Enkelte Danske har dog tidligere præsteret Bestigninger, som bliver staaende i Bjergsportens Historie, saaledes C. C. Hall (1848-1908), der foretog 53 Førstebestigninger af norske Fjelde, Dr. Krogh Christoffersen, der sammen med en Ven foretog en meget vanskelig Bestigning af Kaukasus' højeste Bjerg, Mont Elbrus (5630 m). Det er særligt Englændere, der har ydet den væsentligste Indsats ved Udforskningen af Jordens højeste Tinder. Edward Whymper (1840 -1911), var den første, der (14. Juli 1865, efter 8 forgæves Forsøg) besteg Europas vanskeligst tilgængelige Bjerg, Matterhorn (4482 m). Verdens højeste Bjerg Mount Everest (8840 m) er endnu ikke besteget. Flere engelske og tyske Ekspeditioner har forsøgt, men har maattet vende om nogle faa Hundrede m fra Toppen. H.J.

Bjergsted (Svæv.), Svæveflyveterræn, ved Landsbyen Bjergsted ca. 4 km Vest for Jyderup. Ved nordvestlig Vind kan der flyves Skræntflyvning over en Strækning paa ca. 500 m af et Højdedrag, der strækker sig i nordøstlig-sydvestlig Retning, og som hæver sig indtil ca. 50 m over Forterrænet. Under Træning til A-Certifikatet og Aflæggelse af A-Prøve kan anvendes Gummitovstart fra Skraaningen. Paa Markerne ved Foden af Højderne er der Mulighed for Spilstart ved saa godt som alle Vindretninger. Dansk Svæveflyver Union afholdt for første Gang Landslejr her September 1942. H.F.

Bjergstøvler (Bjergsport), solide, tyksaalede Støvler, forsynet med →Benagling.

Bjælken (Svømn.), en Kunstsvømningsøvelse, hvor to Svømmere ligger i Flydestilling i Forlængelse af hinanden. Den forreste trækker den anden lige over sig, og der skiftes Plads. Kan ogsaa udføres med flere Svømmere. Der svømmes Rygsvømning under Linjen. I.P.-P.

Bjælker (Sejl.), Tværdragere af Træ eller Jern, bærer de respektive Dæk. Dæksbjælkerne er i mindre Fartøjer som Regel af Træ (Ask eller Eg), der maa være slankt og oparbejdes saa vidt muligt fuldkantet, i een Længde. Bjælker ved Mast og Dæksaabninger udføres noget sværere end de øvrige gennemgaaende Bjælker. Bjælker paa Siden af Dæksaabninger kaldes Halvbjælker (Stikbjælker).

Bjælkerne forbindes til Skibssiderne med vinkelformede *Bjælkeknæ*. Disse kan være anbragt vandret mellem Bjælkerne og kaldes vandrette eller Knibeknæ. Anbragt lodret under Bjælken kaldes de Hængeknæ. F.G.H.

Bjælkevæger (Sø.), langskibs Bjælke eller Planke paa Indersiden af Spanterne til Støtte for Dæksbjælkernes Ender.

Björkstén Elli (f. 16/10 1870), finsk Gymnastikpædagog. Eksamen fra Prof. Asps Gymn.-

institut i Helsingfors 1890. Gymn.direktøreksamen ved G. C. I. i Stockholm 1895; Gymn.lærerinde ved Nya Svenska Samskolan i Helsingfors 1891-1913 og ved Helsingfors Universitetsgymn. inrättning 1913-39, Formand i Finlands Svenska Kvinnogymnastikförbund 1917-33, Præsident for »Nordisk Förbund för Kvinnogymn.« siden 1922. Var den første, der helt frigjorde Kvindegymn. fra mandlig Paavirkning og mandligt Præg og gjorde den fri, formren og rytmisk. Udformede paa Basis af Lings Principper righoldigt Øvelsesstof inddelt efter Alderstrin fra de smaas Legeformer til de voksnes mere krævende Øvelser. Ogsaa Redskabsøvelser tilpassedes for Kvinder. Kursus i Danmark 1906, 13 og 21 (arrangeret af Undervisningsministeriet) 1922-38 hver Sommer Kursus for Nordens Gymn.lærerinder i et af de nordiske Lande. Har udgivet bl. a. »Kvinnogymnastik« I-II. J.F.-S.

Bjørn (Sejl.), svær oftest vinkelformet Træklods, der forbinder Kølen med Stævnene.

Bjørn, Ove (f. 8/12 1880), Malermester. Har særligt udmærket sig i liggende Skydning (Riffel). Som Holdskytte 3 DM. Individuel DM i liggende Stilling 1925; har iøvrigt deltaget paa Hold ved nordiske og internationale Stævner 1914-29. Vandt som Holdskytte nordisk Mesterskab paa 50 m

liggende 1926. Medlem af D.S.U.s Bestyrelse fra Starten, Formand fra 1918. I D.I.F.s Forretningsudvalg 1924-37. E.S.-L.

Bjørnstad, Ivar (1841-1883), norsk Officer og Gymnastiklærer, uddannet paa den norske Stats gymnastiske Centralskole i Oslo og det kgl. gymnastiske Centralinstitut i Stockholm (med Hjalmar Ling til Lærer). Fra 1864 Forstander for Centralskolen i Oslo og Gymnastikinspektør for Norge. Skrev 1877: »Haandbog i Gymnastik for Seminarier og Skoler«, den første samlede og klareste Fremstilling af Lings Gymnastiks Principper og typiske Øvelser og Mønstret for en Del senere Lærebøger i Sverige og Danmark. K.A.K.

B-Klasse (Cykl.). I Landevejscyklesporten foretoges Inddeling i Klasserne A og B første Gang af D.B.C.s Landevejskomité i D.B.C.s 6 Mils Indledningsløb 1901. Denne B-Klasses Eksistens var kortvarig. 1914 foretoges den Oprettelse af B-Klassen, der har holdt sig til vore Dage. Iøvrigt →Klasseinddeling. J.B.

Blaar (Skydn.), de grove Taver, der bliver tilbage ved Hegling af Hør og Hamp. Bruges til Rengøring af Løb og maa hertil være rent og frit for Støv og Avner og desuden ikke for langt i Taverne. E.S.-L.

Blach, Arne (f 8/7 1900), Hockey-Spiller og Instruktør. Har været med til at vinde 12 DM. Spillet adskillige Landskampe. Paa det danske Hold ved OL 1928 og 1936. Træner for Olympiaholdet 1936. Har gennem en lang Aarrække været en fremragende Spiller i Kraft af en meget fin Teknik og Forstaaelse af Spillets Taktik. Højt skattet Instruktør, Dommer i flere Landskampe. Medudgiver af flere Smaaskrifter om Hockey. Gennem forskellige Perioder Medlem af Bestyrelserne for K.H., S.I.F. og Dansk Hockey Union. H.T.

Blackburn Olympic (Fodb.), eng. Arbejderklub i Blackburn, der har gjort sit Navn udødeligt i Fodboldspillets Historie ved 1883 at vinde Pokalfinalen over the Old Etonians, der var Finalist for 6. Gang. Det var første Gang, Pokalen blev vundet af en Klub i Nordengland. B.O. opløstes et Par Aar efter. N.M.

Blackburn Rovers F. C. (Fodb.), stiftet 1874, har ligesom Aston Villa vundet »Cup'en« 6 Gange. Skønt en af Ligaens 12 oprindelige Medlemmer fra 1888 har B.R. kun vundet Mesterskabet 2 Gange, 1912 og 14. Relegeret 1936 for første Gang i Klubbens Historie. Berømteste Spiller R. Crompton. Spillede i København 1925, 27, 34, 35 og 39. N.M.

Blackfriars Ring (Boksn.), Boksearena i London ved Blackfriars Road med Plads til ca. 1500 Tilskuere. Bygningen opført 1782-83 som Kirke af frikirkelig Sekt. Lokalet, der var vinkelformet, »for at der ikke skulde findes noget Hjørne, hvor Djævelen kunde gemme sig«, kaldtes »The Ring«. Da Bygningen havde staaet ubenyttet i en Aarrække, aabnedes den 1910 for professionel Boksning. Red.

Blad (Badm., Tennis), det ovalt formede Stykke Træ med isatte Strenge, som danner Ketcherens Slagflade.

(Ro.). Den nederste, brede Del af Roret. Desuden →Aare.

(Skydn.). Tungeformet Forlængelse paa en Metaldel, ved hvis Hjælp denne fæstnes til en Trædel. Paa mange Haandskydevaabens Laasestol findes bagudgaaende Blade med Hul for en Skrue (Bladskruen), ved hvis Hjælp Laasestol og Bagskæfte samles. E.S.-L.

Blandet Double (Tennis), dansk Oversættelse af og officielt Udtryk for det internationalt brugte (eng.) →Mixed Double: Et Doublepar, bestaaende af en Dame og en Herre. Enhver større Turnering omfatter en Række for Blandet Double, og overalt spilles der om Mesterskaber i denne Doublerække. E.U.

Blandet Hold (Hoc.), Hockeyhold sammensat af baade Damer og Herrer, i Spillets første Tid de almindeligste, fra Turneringen begyndte 1908 til 1910 spilledes kun med blandede Hold. Da DM indstiftedes 1918, var der ogsaa Mesterskab for blandede Hold; 1920-21 kun for blandede Hold, ophørt fra 1922. I B-Rækkerne har de holdt sig længere. I Sjællandsrækken 1912-30 og i Jylland siden 1912, idet der er Klubber, der stadig ikke stiller rene Hold. I Turneringer var den almindelige Sammensætning 4 Damer og 7 Herrer. De blandede Hold opstod naturligt i Spillets Barndom, hvor Klubberne var smaa, og Damer og Herrer trænede sammen. Bevaredes saa længe i B-Rækkerne, fordi Provinsens Klubber ikke kunde stille rene Damehold, og Damerne ellers slet ikke vilde faa Kampe. Da baade Dame- og Herrespillet led under Sammenblandingen, har man søgt bort fra blandede Hold. O.H.

Blask, Erwin, tysk Politimand (f. 1910), Hammerkaster. Tysk Mester i Stenstødning 1933 og 34. Derefter Hammerkaster, den første Tysker, som passerede 50 m. Ved OL 1936 Nr. 2 i Hammerkast (55,04 m). 1938 VR flere Gange; forbedrede VR til 59 m. J.B.B.

Blaue Maus (Svæv.), lavvinget, fritbærende Overgangsplan, konstrueret i Tyskland 1921 af Ing. Klemperer. Havde efter sin Tids Maalestok glimrende Flyveegenskaber. Med det satte Konstruktøren 1921 ny Varighedsrekord (13 Min.). Det vejede kun 50 kg (moderne Svæveplaner vejer ca. 150 kg). Spændvidde 9,7 m, Planareal 15,5 m^2, Planbelastning 8,3 kg/m^2. J.G.B.

Blazer (eng.: skinnende, iøjnefaldende) (Cricket), tynd Flonelsjakke, bruges af Spillerne, naar de ikke deltager i Spillet. Er sædvanligvis i Klubbens Farver, dog saa spraglede som muligt. H.P.

Blicher, Steen Steensen (f. 11/1 1899), Speditør. Medlem af K.B. Paa Førsteholdet 1916; spillede ialt 198 Kampe for K.B. Opnaaede fra 1918 ialt 27 Landskampe, heraf 24 i Træk. Fandt efter en noget omvandrende Tilværelse som ganske ung blivende Plads som venstre Back.

Trods sit kolossale Korpus (selv i bedste Træning vejede han op imod 100 kg) imponerende hurtig. En Backtype, som vore Landskampmodstandere havde stor Respekt for. Scorede 27 Maal i Træk paa Straffespark, en Rekord, der ikke er slaaet. V.L.

Blindflyvning (Svæv.), Flyvning, hvor Føreren ingen Holdepunkter har uden for Sveveplanet, men udelukkende maa flyve efter Instrumenter, →Instrumentflyvning. H.F.

Blindt Hul (Golf), Golfhul, hvor Greenen ikke kan ses fra tee-Stedet. Som Regel markeres Spilleretningen da ved et ekstra Flag eller et andet Mærke.

Blindt Punkt (Cricket). Ved Slaaerens normale Stilling ved Gærdet under Afventningen af Kastet vil der nogle Meter foran Gærdet og lidt til venstre for ham være et Punkt, hvor Bolden ikke klart kan bedømmes, særlig naar den er i stærk Fart. Dette optiske Fænomen skyldes, at hans Øjne ikke er i samme Afstand fra dette »blinde Punkt«, eller at Udsynet fra det højre Øje kan dækkes af Næseryggen. Kasteren kan udnytte denne Situation ved at lade Bolden *pitche* paa dette Sted. H.P.

Blis (Ridn.), en Stribe hvide Haar fra Hestens Pande ned over Næseryggen.

Bloch, Axel, (f. 5/5 1911), Tandlæge. Som Medlem af »Cirklen« DM Sabel 1933, Kaarde 1934. Paa »Cirklen«s sejrende Hold i DM Fleuret 1934 og 37, Kaarde 1932, Sabel 1931, 34, 35 og 37. Paa det danske Fleurethold, der blev Nr. 4 ved OL 1932. Nu Medlem af »Klingen«, Aarhus. J.V.T.

Blodet (Fys.). Et normalt voksent Menneske raader over en Blodmængde paa 4-5 Liter. Af denne er de ca. 60 % en klar gullig Vædske, *Plasma,* medens de ca. 40 % bestaar af *Blodlegemer,* røde og hvide. *Plasmaet* bestaar af ca. 90 % Vand. Af de ca. 10 % Tørstoffer er ca. 8 % →Æggehvidestoffer, medens ca. 1 % er Salte, heraf 0,6 % Natriumklorid (Kogsalt), der giver Blodet dets salte Smag. Blandt Æggehvidestofferne findes Fibrinogenet (0,4 %), der under Indvirkning af et Enzym, Trombin, vil omdannes til det uopløselige Fibrin (Trævlestof), hvorved Blodet koagulerer (størkner). Plasma, fra hvilket Fibrinet er fjernet, kaldes *Serum.* Det vil stadig indeholde langt de fleste af Plasmaets normale Bestanddele, deriblandt de saakaldte Modstoffer (Antitoksiner), der normalt dannes i Blodet, naar fremmede Stoffer, f. Eks. Bakterie- eller Slangegifte, indføres i Organismen. Af Plasmaets øvrige Bestanddele maa nævnes →Blodsukkeret samt Fedt og andre Næringsstoffer og forskellige Affaldsstoffer, f. Eks. Urinstof (→Urin). Af Plasmaets Salte skal foruden Natriumkloridet nævnes Bikarbonaterne, idet det er dem, der for den væsentlige Del transporterer Blodets Kuldioxyd. Af *Blodlegemerne* udgør de røde Blodlegemer (Erytrocyterne) langt den største Del. Der findes normalt pr. mm^3 Blod 4½-5 Millioner røde Blodlegemer, færrest hos Kvinder. De røde Blodlegemer indeholder det røde sammensatte Æggehvidestof, Hæmoglobin, der er Bæreren af Blodets Ilt, idet det kan forbinde sig med Ilt til Oxyhæmoglobin. Hæmoglobinmængden i 100 c^3 normalt Blod vil maximalt kunne binde ca. 19 c^3 Ilt. Denne Størrelse kaldes Blodets Iltkapacitet (»Blodprocent«) og varierer fra Individ til Individ. Det *arterielle* Blod vil, naar det forlader Lungerne, være ca. 96 % mættet med Ilt. Ude i Vævene bruges Ilten, og det *venøse* Blod vil følgelig indeholde mindre Ilt, i Hvile ca. 70 % af Iltkapaciteten, under Arbejde helt ned til ca. 30% af Iltkapaciteten. Venøst Blod er mørkt af Farve, arterielt Blod er lyserødt. *De hvide Blodlegemer* forekommer i langt mindre Antal end de røde, 5-10 000 pr. mm^3. De har Betydning ved at tiltrækkes af døde og fremmede Stoffer, som de derpaa optager i sig og ødelægger. Paa Steder, hvor indtrængte Bakterier truer Organismen, vil hvide Blodlegemer samles i stort Antal, hvorved Bakterieangrebet lokaliseres og eventuelt afslaas. Ophobningen af døde og levende hvide Blodlegemer kaldes Pus eller Materie. E.As.

Blodmælkesyre. Blodets Indhold af Mælkesyrens Salte (Laktater). Ved Nedbrydningen af Kulhydraterne i Muskler, Hjerne og andre Væv optræder Mælkesyre under visse Forhold som et Mellemled. Under Muskelarbejde af en saadan *Art* (f. Eks. statisk Muskelarbejde) eller *Intensitet,* at Musklernes Iltforsyning bliver mere eller mindre utilstrækkelig, vil Kulhydraternes Nedbrydning i Musklerne ske under Dannelse af Mælkesyre, der vil træde over i Blodet og give Anledning til en Stigning i Blodmælkesyremængden. For den trænede vil ved en gi-

ven Arbejdsintensitet Mælkesyreindholdet ligge lavere end for den utrænede.

Mælkesyreophobning i Muskler og Blod vil nedsætte Musklernes Arbejdsevne og give Anledning til en Fornemmelse af Stivhed og Tunghed i Lemmerne. Samtidig vil →Aandedrættet forøges uforholdsmæssigt, der vil opstaa Aandenød, fordi Mælkesyren uddriver Kulsyren af Blodets Bikarbonater. E.As.

Blodprocent (Fys.), Maal for Blodets Indhold af →Hæmoglobin og dermed Evne til at transportere Ilt. Bestemmes almindeligvis ved, at man sammenligner en Blodprøve med en Farveskala eller en Standard Hæmoglobinopløsning. Da de forskellige anvendte Metoder ansætter forskelligt Hæmoglobinindhold som normalt, vil Blodprocenten, der angives med Metodens Norm lig 100, kunne blive meget forskellig alt efter den Metode, der har været benyttet til dens Bestemmelse. F. Eks. svarer en Blodprocent paa 100 efter en Metode (Haldane) til Blodprocent 86 efter en anden Metode (Zeiss-Ikon). De mest brugte Metoder sætter et Hæmoglobinindhold, der svarer til omkring 20 c^3 Ilt pr. 100 c^3 Blod som Norm lig 100. Under →Anæmi vil Blodprocenten være nedsat. E.As.

Blodsukker (Fys.). Blodet indeholder normalt 0,1 % Druesukker. Sukkeret tjener Muskler og Nervevæv som Næring og maa derfor stadig kompletteres, hvilket sker ved at Leverens →Glykogen omdannes til →Druesukker, der gaar over i Blodet. Under Muskelarbejde bruges der en betydelig større Mængde Sukker af Musklerne end i Hvile, men trods det holdes Blodsukkerprocenten almindeligvis normal, idet Omdannelsen af Glykogen til Sukker da blot forløber livligere. Denne Omdannelse styres af et Hormon, →Adrenalinet, der udskilles i større Mængde under Arbejde (ogsaa →Insulin). Ved meget langvarigt Muskelarbejde (Marathonløb, Langrend) eller ved Arbejde i daarlig Ernæringstilstand, vil Leverens Indhold af Glykogen kunne blive brugt op. Der indtræder da et Fald i Blodsukkerprocenten, og naar den naar Værdier omkring det halve af det normale (d. v. s. ca. 0,05 %) vil fortsat Arbejde være vanskeliggjort, fordi Hjernens Ernæring, der fortrinsvis sker paa Bekostning af Blodsukkeret, da vil blive utilstrækkelig. Der optræder en udpræget Mathedsfølelse, Syns- og Hørelsesforstyrrelser, Omtaagethed og til Slut Bevidsthedstab og Kramper (hypoglykæmiske Symptomer). Disse Symptomer forsvinder øjeblikkelig, naar Blodsukkerprocenten atter bringes op til det normale f. Eks. ved Indsprøjtning af Druesukkeropløsning i en Vene, eller simplere, ved at Sportsmanden spiser noget Sukker (alm. Rørsukker eller Druesukker). E.As.

Blodtryk (Fys.), det Tryk, Blodet udøver paa Karvæggene. Naar intet andet angives, tænkes almindeligvis paa det arterielle Blodtryk. Det bestemmes ved, at man undersøger, hvor stort et Tryk, man gennem en Manchet, der anbringes om Overarmen og pustes op ved en lille Gummibold, skal udøve paa Armarterien for at faa →Pulsen til at forsvinde ved Haandleddet eller i Albubøjningen. Dette Tryk, der i Hvile hos unge normale Personer ligger ved 100-120 mm Kviksølv maalt i Hjertehøjde, hos ældre noget højere alt efter Alderen, kaldes det systoliske Tryk (→Systole). Et lavere Tryk (60-80 mm Kviksølv), der maales, naar en bestemt Lydovergang høres i et Stetoskop anbragt over Albuen, kaldes det diastoliske Tryk, skønt dets Sammenhæng med Hjertets →Diastole er meget tvivlsom. Det arterielle Blodtryk er en nødvendig Forudsætning for de forskellige Organers Forsyning med Blod, idet disse gennem de mindste Arterier (Arteriolerne) kan »tappe« Arteriesystemet for den nødvendige Blodmængde. Da Organernes Behov for Blod varierer med deres Aktivitet, vil »Tapningen« ogsaa foregaa i varierende Grad. Til at imødegaa de derved opstaaende Tryksvingninger i de store Arterier raader Organismen over blodtrykregulerende Mekanismer (f. Eks. i Halsarterien og i Aorta).

Under Arbejde stiger det arterielle Blodtryk stærkt, men falder igen gradvis ved Arbejdets Ophør. Ved Indtagelse af en rolig, staaende Stilling efter haardt Benarbejde, Løb eller lignende, vil Blodtrykket kunne falde til unormalt lave Værdier, fordi Hjertet ikke gennem Venerne modtager Blod nok til at opretholde det normale arterielle Tryk. Under saadanne Forhold vil Hjernens Blodforsyning lide, og der vil ofte pludselig indtræde Bevidsthedstab (orthostatisk Chok, Gravitationschok). Blodtrykket i →Kapillærerne og →Venerne er betydeligt lavere end i Arterierne, desto lavere jo nærmere Hjertets Forkamre man kommer. Trykket i de store Vener har Betydning for Fyldningen af Hjertet og er forøget under Muskelarbejde. E.As.

Blok (Sejl.), Anordning, bestaaende af **et** Træ-, Jern- eller Metalhylster (Huset), som bærer en Skive eller Rulle, over hvilken Tovværk eller Wire løber. Udenom Huset er anbragt en Strop eller et Metalbeslag til Fastgørelse. En Patentblok er forsynet med Kuglelejer om Skivernes Aksel. Blokke kan have mange forskellige Størrelser og kan være forsynede med en eller flere Skiver. To Blokke med Løber (Tovværk eller Wire) danner en Talje. En Kaste-Blok har kun 1 Skive og paa Siden et oplukkeligt Hængsel, saa Bugten af et Tov kan lægges ind i Blok-

ken uden at hale hele Tovet igennem fra Tampen. E.W.-W.

Blokhus (Sejl.) →Blok.

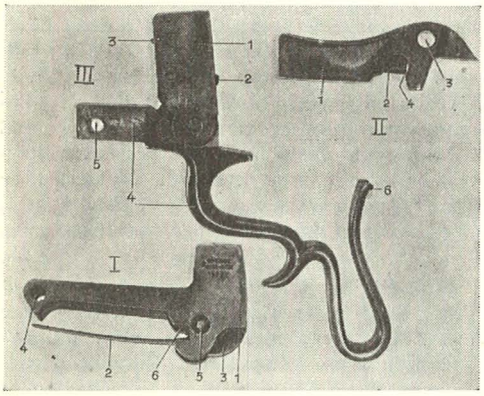
Bloklukke (Skydn.), Lukkemekanisme til Haandskydevaaben, hvor Bundstykket har Form som en Blok, der paa forskellig Maade kan lukke og aabne for Kammeret. Efter Maaden, hvorpaa Blokken bevæges, skelnes mellem a) Drejeblok, b) Faldblok og c) Vertikalblok.

a) *Drejeblok.* Blokken (Bundstykket) er formet som en Vinkel, hvis lange fremadvendende Arm har et Tværhul, hvorom Blokkens Bagende kan drejes op og ned. Bagendens Vinkelknast, der er hul og afgiver Plads for Hanen med fast Slagstift, kan derved løftes og sænkes, saa den lukker og aabner for Kammeret. Paa Hanens nederste Del er Slagfjederen, en lang Bladfjeder, der spændes ved Lukningen, fæstnet. Blokken betjenes ved Hjælp af en Bøjle under Laasen.

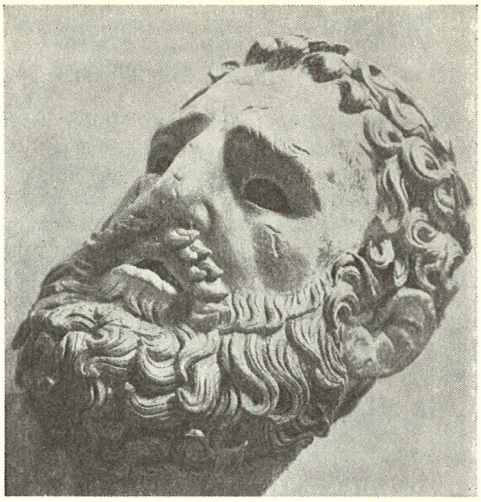
b) *Faldblokken* bestaar af en aflang Staalklods (Bundstykket), ophængt drejeligt om et tværgaaende Hul i Blokkens Bagende. Forenden kan svinges op og ned og derved lukke og aabne for Kammeret. Blokken er hul og i Hulrummet er Slagstift og en cylindrisk Slagfjeder lejret. Blokken betjenes som Regel ved Hjælp af en Bøjle under Laasen, undertiden af en særlig Spændarm.

c) *Vertikalblokken* bestaar af en lodret Blok, der kan glide op og ned i et Spor i Laasestolen. Indeholder Slagfjeder og Hanen, der undertiden har fast Slagstift, men bedre Laase har selvstændig Slagstift. Denne Laas betjenes ligeledes ved en Spændebøjle, hvis Haandgreb befinder sig under Laasen.

Bloklukke er meget yndet til Skiveskydningsvaaben og bruges hovedsageligt til Enkeltladere. E.S.-L.

I. Drejeblok. 1. Bundstykke. 2. Slagfjeder. 3. Hane. 4. Bundstykkets Omdrejningshul. 5. Hanens Omdrejningstap. 6. Hak for Betjening ved Hjælp af Aftrækkerbøjlen. II. Faldblok. 1. Bundstykke. 2. Slagstift. 3. Bundstykkets Omdrejningshul. 4. Hak for Betjening ved Hjælp af Aftrækkerbøjlen. III. Vertikalblok med Aftrækkerbøjle. 1. Bundstykke. 2. Hane. 3. Slagstift. 4. Aftrækkerbøjle. 5. Omdrejningshul for Aftrækkerbøjle. 6. Laaseknast for Aftrækkerbøjle.

Hoved af Statue af Nævefægter (Bronze). Termemuseet i Rom. Nævefægteren har baade Blomkaalsøre og Boksernæse.

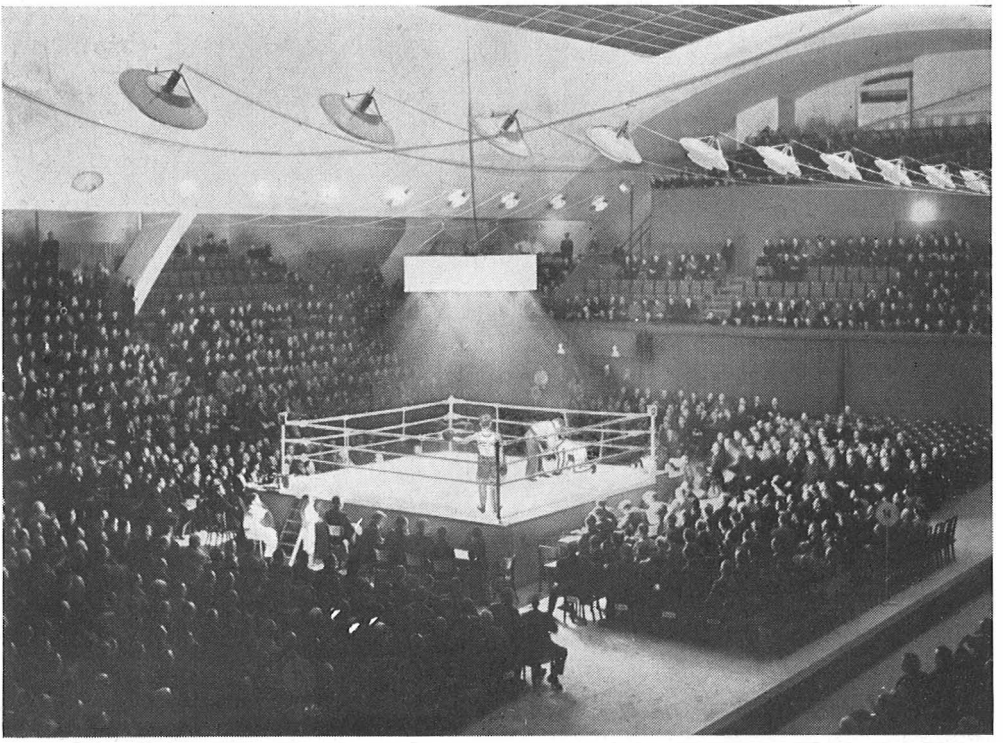
Blomkaalsøre (Med.), Bokserøre, en Misdannelse af Øret fremkaldt ved gentagne Slag paa ydre Øre med efterfølgende Blødninger. I disse kommer der Vækst af Bindevæv med senere Arskrumpninger. Derfor skal Blødningerne straks behandles med Iskompresser for at standse yderligere Blødning. Ofte gengivet paa antikke Statuer. K.S.

Bloomer, Stephen (»Steve«) (1880-1938), eng. prof. Fodboldspiller, har som højre Innerwing næppe haft sin Lige. Spillede for Derby County 1897-1906, derefter 4 Aar for Middlesborough, med hvilken han gæstede København 1908, og afsluttede sin Karriere hos Derby County 1914. En »født« Fodboldspiller med blændende Teknik og særlig Evne til at »finde Maalet«. Hans 352 Maal i Ligakampe var eng. Rekord til 1938. Repræsenterede sit Land 23 Gange og scorede 28 Maal i Landskampe. N.M.

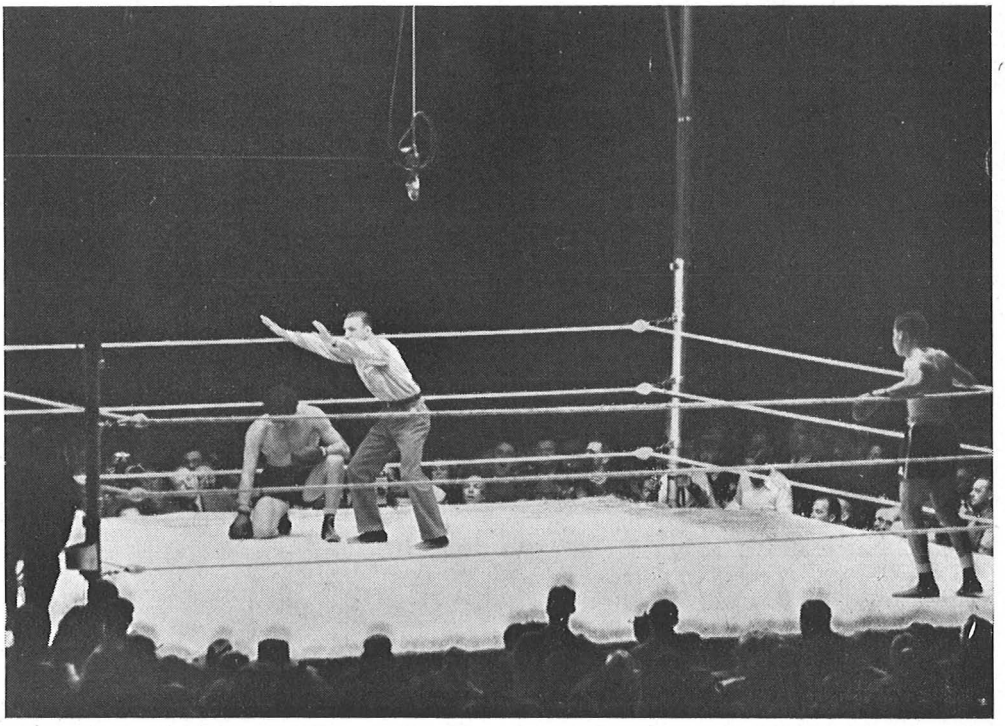
Blues (Ro.) (eng. = blaa), Betegnelse for Deltagere i →Oxford-Cambridge Matchen, taget fra Universiteternes Farver, mørkeblaat, »dark blue« (Oxford) og lyseblaat, »light blue« (Cambridge). A.L.

Blue Star Pokalen (Svømn.), oprindelig udsat som Præmie i den af Dagbladet Politiken foranstaltede Østersøsvømning (Aug. 1939), men da denne ikke gennemførtes af nogen af Deltagerne, blev Pokalen overgivet D.S.F., der udsatte den som Vandrepokal i DM i 4×200 m Crawl for Herrer. Skal vindes 5 Gange ialt af samme Forening for at

BOKSNING

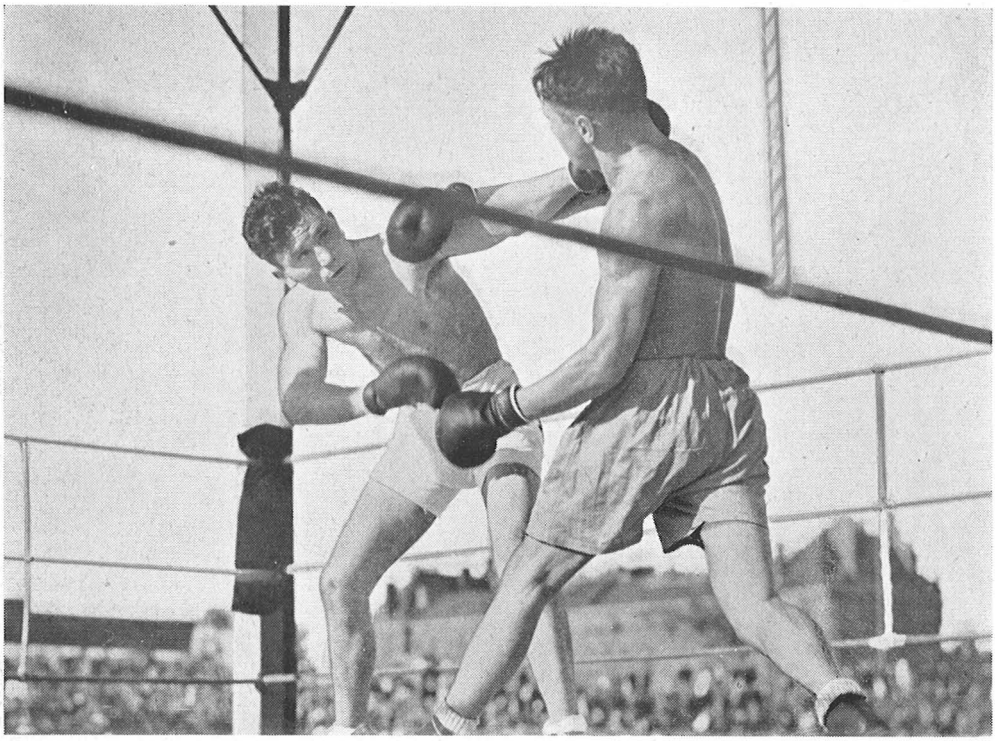

Fra et Boksestævne i K.B.-Hallen. Man ser en Boksering med de tre lovbefalede Tove. En Bokser er knocked down, Kamplederen tæller, og den staaende Bokser er gaaet til et neutralt Hjørne.

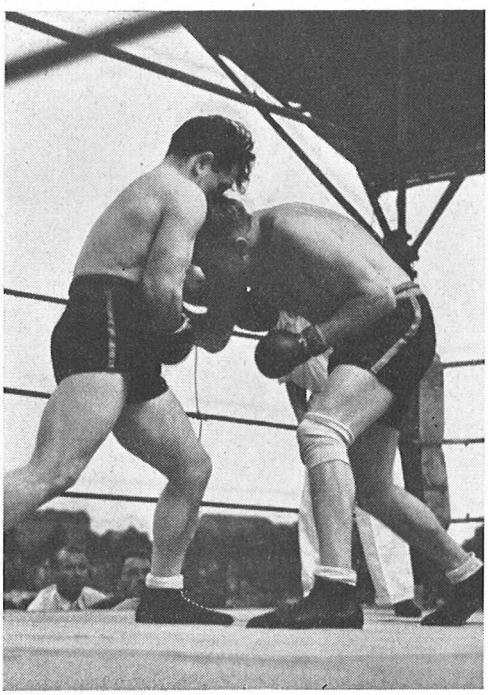

Afslutningen paa den dramatiske Kamp mellem Negeren Joe Louis, Verdensmester i Sværvægt, og Max Baer, hvor Joe Louis vandt paa knock-out i 4. Omgang. Verdens mest kendte Referee, Arthur Donovan, demonstrerer med de fremstrakte Arme, at han har afsluttet Tællingen.

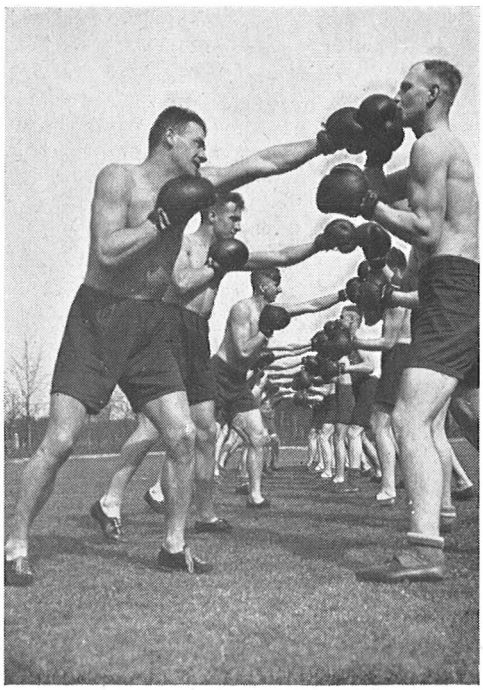
BOKSNING

Fra det professionelle Europamesterskab i Weltervægt, Berlin 1931. Til venstre Tyskeren Gustav Eder, til højre Belgieren Gustave Roth, der beholdt Europamesterskabet. Gustave Roth boksede i Idrætshuset 14. Januar 1931 om Europamesterskabet i Weltervægt mod Hans Holdt og vandt. Gustav Eder stoppede Einar Agerholm i Forum i en Kamp om Europamesterskabet 11. Januar 1935.

Skalle.

Bokseskole indøver „lige Venstre".

blive Ejendom. Er hidtil (1940-42) vundet af Dansk Mands-Gymnastikforening. S.A.N.

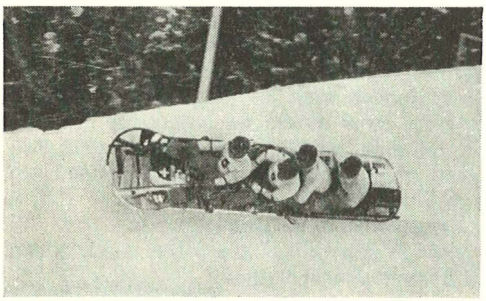
Blyafsætning (Skydn.), Aflejring af Bly i Løbet. Ved Skydning med Blykugler (altsaa ikke kappeklædte Kugler) forekommer af og til Blyafsætning i Løbet. Fremkommer som større eller mindre Kager, der sætter sig fast paa Løbets Indervægge. Er afhængig af Tilstanden af Løbets indvendige Overflade og i nogen Grad af Projektilet. Et daarligt poleret Løb, et Løb med Uregelmæssigheder som Boreringe, eller Løb, der er ødelagt af Rust, har stor Tilbøjelighed til Blyafsætning. Virker skadeligt paa Pibens Præcision, hvorfor Blyet maa fjernes for atter at gøre Piben velskydende. I øvrigt →Rensning af Skydevaaben. E.S.-L.

Blykøl (Sejl.) →Ballastkøl.

Blylinier (Tennis) →Baandlinier.

Blændering (Skydn.), i ældre Tid Benævnelse for mindre Dækninger (Løbegrave) og Dækningsrum for Soldater beregnede til at yde Beskyttelse mod fjendtlig Ild. Bruges nu om Beskyttelsesvolde og Dækninger til Indramning af Skydebaner for at forhindre Projektiler i at forvolde Ulykker i Terræn omkring Skydebanen. Udføres simplest af Jordvolde; hvor disse ikke tilfredsstiller Sikkerhedskravene, bygges Blænderinger af Træ, Trækasser med Grus eller Skærver, Beton m. m. Iøvrigt →Bane (Skydn.). E.S.-L.

B 1921 = Boldklubben af 1921, Nykøbing F.
B 1901 = Boldklubben af 1901, Nykøbing F.
B 1909 = Boldklubben 1909, Odense.
B 1908 = Boldklubben 1908, København.
B 1910 = Boldklubben af 1910, Rønne.
B 1903 = Boldklubben 1903, København.
B 1913 = Boldklubben af 1913, Odense.

Bobsleigh.

Bobsleigh (Vintersport), Slæde med Rat, der overfører Styringen til Stellet. Benyttes især paa Bjergbaner med stærkt udbyggede Sving. Deltagerne er forsynede med Styrthjelme, da en Udkørsel over Kanten i et Sving er livsfarlig. En meget kostbar Sport, da den fordrer lang Tids Træning paa Konkurrence-Pladsen og flere Slæder. Slæderne er af forskellig Størrelse efter Deltagerantal. K.P.-S.

Bob-tailed arrow (Bue) er tyndest ved Kærven og tykkest ved →Odden, toptung og derfor ikke meget brugt til Skiveskydning, men bruges meget til Fugleskydning i Frankrig og Belgien.

Bochbüchsflint (Skydn.), dobbeltløbet Jagtgevær med et Hagl- og et Riffelløb, der ligger over eller under hinanden.

Bochbøsse (Skydn.), dobbeltløbet Jagtgevær med over og under hinanden liggende Løb.

Body line (Cricket) (eng.), haard Kastning, der medfører legemlig Risiko for Gærdespilleren.

Boehlerstaal (Skydn.), Staal fra Firmaet Gebr. Boehler & Co., Berlin, Wien og Zürich. Boehlerstaal er ikke nogen særlig Staalart, men Firmaet leverer forskellige Specialstaal, der er beregnet til Pibestaal til Hagl- og Riffelløb. E.S.-L.

Boesen, Otto (f. 10/5 1893), Fisker, Medlem af »Thor«, Nykøbing F., og som mangeaarig Formand for Lolland-Falster Athlet-Union og Bestyrelsesmedlem i Dansk Athlet-Union en af Brydesportens mest energiske Organisatorer. 4 Gange DM i Letvægtsbrydning, Nr. 3 i VM i Fjervægt 1922. Aktiv Bryder i over 25 Aar. Deltaget i Landskampe mod Tyskland og Norge. Ogsaa Broderen *Jens Boesen* har været DM og Landskampsejrherre. A.R.N.-E.C.

Bogey (Golf), (eng.) af uvis (muligt fransk) Oprindelse og Betydning; brugt fra ca. 1840, (»Colonel Bogey« muligt Synonym for Djævelen), det Antal Slag, en 1. Klasses Spiller antages at kunne spille Banen rundt i. Banens samlede Bogey faas ved at addere samtlige Hullers Bogeys. Ved at gaa af Brug, erstattes nu af →Standard Scratch Score (S.S.S.). Begrebet Bogey er i den engelsktalende Verden personificeret i Skikkelsen »Colonel Bogey«, idet man tænker sig en typisk god Spiller i en Obersts Skikkelse. C.S.

Bogeymatch (Golf), (eng.), Form for →Slagspil, i hvilken man spiller mod hvert Huls fastsatte →Bogey eller →S.S.S. i den eller de Runder, som Matchen omfatter. Man regner som i Hulspil, og den, der har det største Antal vundne Huller, er Vinder. Slagspilsreglerne gælder med visse Tillempelser. Spilles Matchen med Handicap, faas Slagene paa de Huller, der angives paa Scorekortene efter Handicaptabellen. C.S.

Bohm, Jørgen (f. 13/1 1913), Civilingeniør, Medlem af Københavns Kajak Club. DM 1932 paa 1500 m, 1933-35 paa 1000 og 10 000 m, EM paa 10 000

m 1934. Konstruerede 1933-34 den første Kajak efter Strømlinjeprincippet, »Tempo«, som han vandt EM med, og som blev skelsættende for international Kajakbygning de følgende Aar. V.U.A.

Bohr, Harald (f. 22/4 1887), Professor i Matematik ved Den polytekniske Læreanstalt 1915, ved Københavns Universitet 1930. Var en af vore mest talentfulde Fodboldspillere. Paa A.B.s Førstehold 1904. En dristig og behændig Spiller, hvis Driblinger ofte førte til de morsomste Situationer. Halfback paa Landsholdet ved OL 1908 og opnaaede ialt at spille 4 Landskampe. Holdt op at spille 1909. En kort Tid Næstformand i A.B. J.G.

Bois d'arc →**Ossage Orange.**

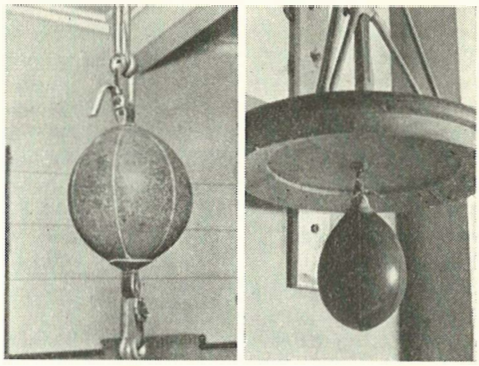
Bojesen Barsøe, Johs. (f. 24/2 1896), Administrator. 1922-24 Sekretær i Dansk Athletik-Forbund; 1932-42 Formand for Københavns Athletik-Forbund og i Bestyrelsen for Københavns Idrætspark. Siden 1935 Sportsredaktør ved »Kristeligt Dagblad«. Dyrkede Athletik i »Ben Hur« og »Sparta« og startede i saa forskellige Konkurrencer som Kapgang, Sprinterløb, Hækkeløb, Vægt- og Hammerkast. I Hammerkast har B. repræsenteret Kbhvn. i Landsholdskampen. Har som Idrætsleder udfoldet et betydeligt Initiativ, bl. a. ved Indførelsen af ABC-Stævnerne og Indstiftelsen af Matcherne Oslo-København og Provinsen-København. Har desuden virket stærkt for Samarbejdet mellem skaansk og københavnsk Idræt. Herfor tildelt Skånes Idrotts-Förbunds Fortjenstmedaille i Guld. E.A.

Bojesen-Trepka, V. H. (f. 29/7 1885), Oberst, Chef for Hærens Rideskole igennem en Aarrække. En Forgrundsfigur inden for dansk Ridning; som Skolerytter en Kunstner, har ved sin Personlighed og fremragende Evner som Rytter i høj Grad sat sit Præg paa danske Ryttere. Vandt det først udskrevne DM i Skoleridning 1923 paa Pichinka. J.W.-J.R.

Boks (Ridn.), afskildret Rum i Stalden, hvor Hesten i Modsætning til, hvad Tilfældet er i →Spiltouget, kan gaa løs og altsaa bevæge sig efter Ønske; regnes derfor for sundere for Hesten end dette. Væddeløbsheste og andre Heste i særlig Træning staar næsten altid i Boks. J.W.

Boksebold (Boksn.), benyttes af Boksere under Træning. Kan være ophængt i en Strop under en Platform eller i to elastiske Remme, hvoraf den ene fastgøres i Loftet, den anden i Gulvet. Undertiden ses en Model, der er fastgjort i en stabil Stang, hvis underste Del er anbragt i et Fjedersystem, saa Bolden kan udføre svajende Bevægelser som en Bokser under Kamp. Tjener til at opøve hurtig Reaktion og god Afstandsbedømmelse. C.J.

Boksebold, t.v. i elastiske Remme, t.h. under Platform.

Boksedragt → **Dragt.**

Bokse en Bold (Fodb.), støde efter Bolden med knyttet Haand. Bruges af Maalmanden. Som oftest skal han gribe de høje Bolde og siden skaffe sig af med dem, men hvor det er umuligt, f. Eks. ved Hjørnespark, visse Frispark og i Nærkamp, maa han bokse Bolden bort. Dette sker ved, at han støder med to Knytnæver mod Boldens Midte. Undertiden kan han kun bruge den ene Knytnæve, og Træfsikkerheden bliver da mindre. En Bold, der bokses ud, kan sjældent placeres nøjagtig til en Medspiller, og der kan da nemt opstaa en ny farlig Situation foran Maal. At bokse Bolden bort bør derfor kun bruges som sidste Udvej. H.B.

(Haandb.), vil sige, at en Spiller støder efter Bolden med knyttet Haand. Sker f. Eks. 1) naar en Forsvarer ikke kan naa at gribe Bolden, og derfor med knyttet Haand dirigerer Bolden væk fra Farezonen. 2) Under Angreb, hvor Bolden er inde over Maalfeltet, ser man Angribere forsøge at bokse Bolden i Maal. 3) Bruges af Maalmanden i farlige Situationer. A.P.

Boksehandske → **Handske.**

Boksehjelm (Boksn.), polstret Læderhjelm til Beskyttelse af Bokseres Ører og Øjenbryn under Træning.

Boksehjelm.

Boksering (Boksn.), Boksernes Kampplads. Skal ifølge internationalt Reglement maale 5×6 m i Kvadrat. Ringen dannes af fire Hjørnepæle, der er forbundet med hinanden ved tre stærke, mindst 2 cm tykke, stramt

spændte Tove, der skal være 60, 90 og 120 cm over Gulvet og omviklet med Stof. Ringens Gulv, der skal være plant og uden generende Fjedring, skal være beklædt med en ca. 1,5 cm tyk elastisk Gulvbeklædning, dækket med Kanvas (Sejldug). I Justitsministeriets Cirkulære af 24/4 1924 bestemmes, at Ringen skal være mindst 3,65 og højst 6,10 m i Kvadrat og indhegnet af 3 Tove, der holdes af Stolper, som ikke maa have skarpe Hjørner. Ringens Tove skal — ved Hjælp af indre Tove — være fjernede mindst 0,4 m fra Stolperne og skal være mindst 3 cm i Diameter. Det øverste Tov skal være 1,3 m over Gulvet, det nederste 0,5 m. Se Ill. paa Planchen til Artiklen Boksning. C.J.

Boksermærket (Boksn.) uddeles i Bronze, Sølv eller Guld. I Bronze til Boksere, der 3 Gange har vundet et Distriktsmesterskab eller været Finalist ved DM. I Sølv til Boksere, der 4 Gange har vundet et DM eller deltaget paa Landsholdet. I Guld til Boksere, der 8 Gange har vundet et DM eller deltaget paa Landsholdet. Deltagelse i EM regnes lig Deltagelse i Landskamp, og Deltagelse i OL lig Deltagelse i 2 Landskampe. C.J.

Boksernæse (Med.), Udfladning af Næsen ved Knusning af Næsens Knogler, særlig Næseskillevæggen. B. ses ofte i udpræget Grad hos professionelle Boksere. Læsioner af Næsen bør behandles snarest muligt for at undgaa denne skæmmende Misdannelse. (Ill. →Blomkaalsøre). K.S.

Bokseselskabet Ringen, stiftet 1923 af Møbelhandler Valdemar Christiansen og Postekspedient Einar Korup for at organisere dansk professionel Boksning og skaffe Lokaler til Træning og Kampe. For at overvære Selskabets Stævner krævedes Medlemsskab af dette, hvorved man undgik at betale Forlystelsesskat. Arrangerede 24 Stævner i Lørups Ridehus, Kbhvn., det første 7/12 1923, det sidste 2/4 1926. Derefter begyndte Valdemar Christiansen sine Storarrangementer i Forum, og Selskabet opløstes. C.J.

Boksning (eng. Boxing, ty. Boxen eller Faustkampf, fr. boxe, ital. pugilato), Nævekamp Mand mod Mand, udkæmpet efter visse idrætslige Regler for saavel Kampens →Stød som de beskyttende →Handsker Bokserne skal have paa Hænderne, Kampladsens (→Ringens) Opbygning og Maal og de til Kontrol af Reglernes Overholdelse nødvendige →Officials. En typisk Ungdomssport, hvis Dyrkere almindeligvis er mellem 16 og 30 Aar.

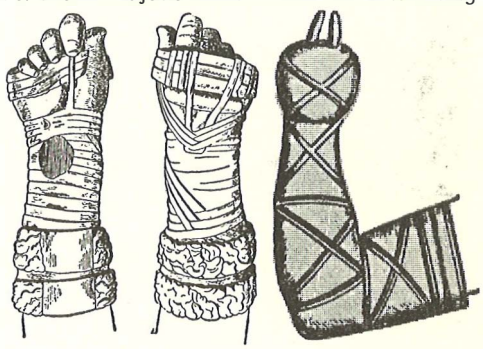

Det ældste bevarede Billede af en Boksekamp, over 3000 Aar gl. (Vasebillede fra Cypern).

Et knock-out Slag. Billede paa en Lerskaal fra ca. 525 f. Kr.

Boksning som Idræt kendtes allerede flere Tusind Aar f. Kr. Et babylonisk Relief fra 800 Aar før Kr. viser et Billede af Boksning, men allerede da var Boksning udbredt i Grækenland. Homer skildrer (fra ca. 1200 til ca. 1100 f. Kr.) Kampe, hvor Boksernes Hænder var omviklet med Remme af raa eller garvet Oksehud. Senere anvendtes en Slags Boksehandsker af tykke Remme, der gik op paa Underarmen og afsluttedes med en Krave. Hertil føjede man i Rom Forstærkning

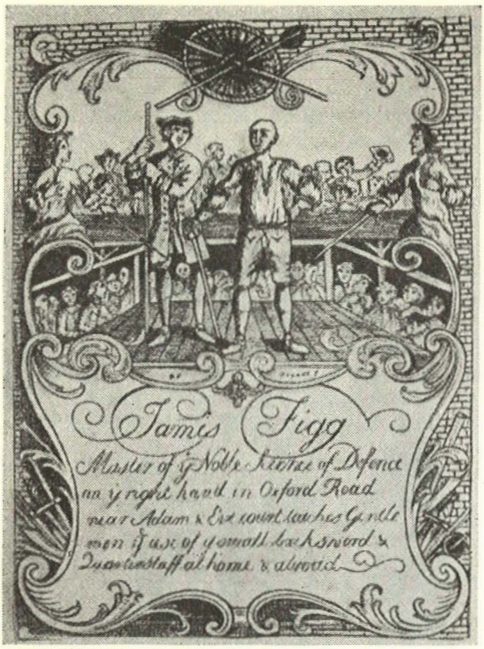
a b

a) Haarde Remme fra ca. 100 f. Kr. b) Caestus med Metalspidser (ca. 200 e. Kr.).

med Metalstykker →Caestus. Der kendtes intet til →Vægtklasser og boksedes ikke i en indhegnet Ring; Kampen var ikke delt i →Omgange, men varede til den ene Mand laa paa Valen eller opgav. Ogsaa i Norden er Boksning gammel og omtales f. Eks. af Saxo Grammaticus (ca. 1200).

Den nyere Tids Boksning opstod i England, hvor James Figg ca. 1700 oprettede en Bokseskole. Nævekamp var da ved at vinde Indpas, men der var ikke System i Kampene, der udkæmpedes uden Boksehandsker. Figg var en Mester i regelbunden Kamp paa bare Næver og trak sig ubesejret tilbage 1730.

Detaillerede Regler fik man først, da Jack Broughton (eng. Mester 1734-50) skrev »London Prize Ring Rules« 1734. Efter hans Regler udkæmpedes Kampene paa en Mark. Midt i den af Reb indhegnede Kampplads var afkridtet en Firkant, »the scratch«, knap 1 m i Kvadrat. Ved Kampens Begyndelse, efter hvert →Knock-down og efter hver Berøring af →Tovene skulde Bokserne stille sig ved hver sin Side af »Mærket«; den, der ikke var i Stand dertil, havde tabt Kampen. Reglerne forbød at slaa paa en falden Modstander og at tage fat paa Modstanderen under Bæltestedet; forbrød en Bokser sig

James Figg's „Reklamekort", tegnet af den berømte Grafiker William Hogarth.

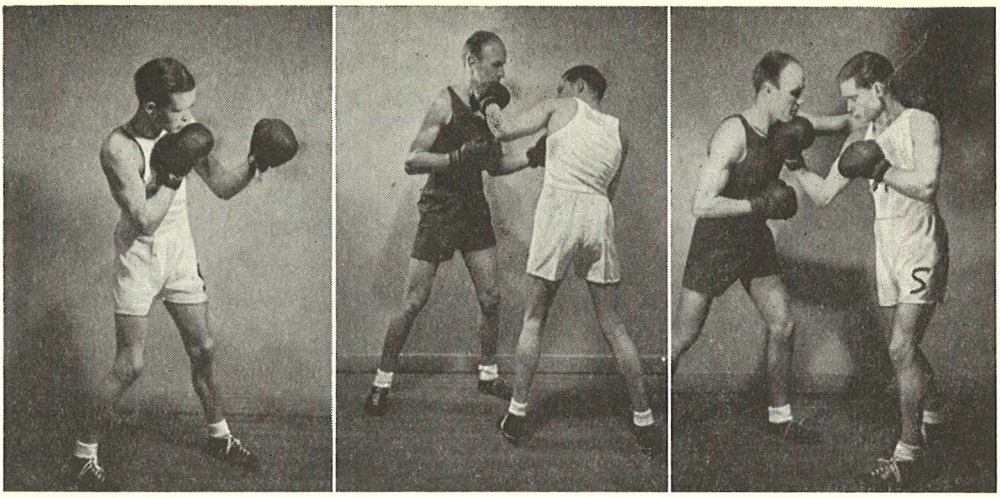
mod Reglerne, blev han »smidt ud af Ringen«. 1838 udfærdigedes nye Regler. Ringen skulde herefter være 24 Fod i Kvadrat, omgivet af to Reb og med et Startmærke i Midten. Det blev forbudt at »stange« og at gaa i Jorden uden at være ramt. Den, der ikke naaede frem til Startmærket inden 8 Sekunder efter den ½ Minut lange Pause mellem Omgangene, havde tabt. 1853 fastsattes atter nye Regler, men endnu dyrkedes Boksning praktisk talt kun af Professionals og var en Tid lang forbudt baade i England og Amerika, saa Arrangørerne maatte lege Kispus med Myndighederne for at gennemføre deres Arrangementer. 1867 indførtes Queensberry-Reglerne, der førte til den Form for Boksning, vi nu kender, altsaa Nævekamp, hvor det gælder at ramme uden selv at blive ramt. I Quensberry-Reglerne blev det forbudt at tage Brydetag og at holde. Brug af Handsker og en bestemt Tid for Omgangene indførtes. En Kamp bestod af 2 Omgange à 3 og en à 4 Minutter, og gik Kampen de tre Omgange til Ende, blev den afgjort af Pointdommere. Reglerne var beregnet for Amatører, men samtidig udarbejdedes tilsvarende Regler for Professionals, der kunde bokse »Udholdenhedskampe« over saa mange Omgange, som en af dem havde Kræfter til. 1881 stiftede Englands 12 Amatørklubber et Amatørforbund med egne Regler, hvori det bestemtes, at der skulde gives Point for hver Omgang, og 10 Sekunder fastsattes som Grænsen for knock-out; i det store og hele hviler de moderne Regler paa disse Regler fra 1881.

Boksning kaldes undertiden Pugilisme (af ital.: pugilato), og i England kaldes Sporten »the noble art of selfdefence« (Selvforsvarets ædle Kunst). Boksningens Teknik hviler nu paa Selvforsvarets Principper. Bokseren lærer at staa med venstre Side mod Modstanderen for at opnaa en Fordel overfor en Slagsbroder. For denne vil det falde naturligt at stille sig med højre Fod og Arm forrest, og han vil fortrinsvis bruge højre Haand til Angreb. I Reglen vil han bruge →Sving, der almindeligvis tilskrives større Kraft end det lige Stød. Idet nu Slagsbroderen svinger med højre Arm efter Bokserens Hoved, dukker denne ned i højre Side, hvorved Svinget passerer over hans Hoved. Bokseren er derefter i Stilling til at ramme med →Ligestød, Uppercut eller →Hook, som han kan følge op med andre Stød.

Til Danmark kom Boksesporten 1885, da Krigsassessor Paul Petersen i Industribygningen lod seks af sine Elever bokse offentligt. Stabssergent Castus Hansen (1857-1915) var en ivrig Forkæmper for Boksning, og 1892 boksede nogle af hans Elever offentlig ved en stor Sportsfest i Cirkus. Bokserne var udrustet med Beskyttelsesbælte for Maven og Fægtemasker for Ansigtet.

Boksningens egentlige Pionerer i Danmark var Paul Petersen, Sprøjtefører P. L. Jacobsen og Jim Smith. Paul Petersen havde af en fransk Artist lært Boksning og Brydning og lod sine Kundskaber gaa videre til 6 Sergenter (bl. a. Castus Hansen), der vistnok maa betragtes som Danmarks første Amatørboksere. Størst Ære tilkommer dog P. L. Jacobsen (1855-1923), der 1889 kom hjem fra Udlandet og i »Københavns Athletikklub« forsøgte at indføre Boksesporten. Ved en »Præsentation« 19/6 1892 optraadte hans Elever for første Gang offentligt. Større Liv i Boksning kom der dog ikke i Klubben, og P. L. Jacobsen stiftede da sammen med Folketingsmand A. C. Meyer »Arbejdernes Idræts Klub«, bl. a. med Boksning paa Programmet. Senere fik den professionelle Lærer Jim Smith Indflydelse paa Boksesportens Fremgang. DM afholdtes første Gang 1899 af »Hermod« (Arrangør indtil 1903). 1904 overtog Dansk Athlet Union Arrangementet af DM, og 1915 stiftedes →Dansk Amatør Bokse-Union.

Danske Boksere har gennem Aarene skabt sig Anseelse langt uden for Danmarks Grænser og har bl. a. opnaaet adskillige Placeringer ved OL og EM. Ved OL 1920 blev Anders Petersen, F.I.F., Nr. 2 i Fluevægt, Godtfred Johansen, Sparta, Nr. 2 i Letvægt, og Søren Petersen, Aalborg Nr. 2 i Sværvægt. Ved OL 1924 vandt Hans Nielsen,

1) Grundstilling. Venstre Fod forrest og Hagen trukket ind til Skulderen. 2) Hvid støder venstre Haands Hook — bemærk at Albuen er fri af Kroppen. 3) Hvid støder højre Haands Uppercut.

Aalborg, Guldmedaillen i Letvægt, Thyge Petersen, Horsens, blev Nr. 2 i Letsværvægt og Søren Petersen, Aalborg, Nr. 2 i Sværvægt. Ved OL 1928 blev Hans Nielsen, Aalborg, Nr. 4 i Letvægt og Jacob Michaelsen, C.I.K., Nr. 3 i Sværvægt. Ved OL 1932 blev Peter Jørgensen, Hermod, Nr. 3 i Letsværvægt og ved OL 1936 blev Gerhard Petersen, Esbjerg, Nr. 3 i Weltervægt.

Ogsaa danske Professionals har skaffet sig Verdensberømmelse. Det gælder først og fremmest Dick Nelson, der boksede mange Kampe mod Amerikas mest fremragende Welter- og Mellemvægtere 1907-13. Victor Dahl, Chic Nelson og Emanuel Jacobsen har ogsaa været gode Navne i Amerika. Knud Larsen var EM i Fjervægt 1929, Einar Agerholm har bokset en Gang om EM 1935, Carl Andersen to Gange om EM. Ogsaa Frithiof Hansen og Johan Ekeroth har bokset adskillige Kampe med smukke Resultater i Udlandet, og Hans Holdt har ligeledes et godt Navn over hele Europa.

Oprindelig boksedes kun i Letvægt og Mellemvægt, og Vægtgrænsen var 71,5 kg. Efterhaanden udvidedes Vægtklassernes Antal, der fra 1919 er 8: Fluevægt, Bantam, Fjervægt, Letvægt, Weltervægt, Mellemvægt, Letsværvægt og Sværvægt.

Instruktionen hviler paa *den engelske Skole,* der fortrinsvis benytter lige Stød, fordi de skulde kunne holde den Mand udenfor Rækkevidde, der slaar med bøjede Arme. Grundstillingen er næsten oprejst, og et hurtigt men økonomisk →Benarbejde i Forbindelse med lige Stød muliggør det for Bokseren at naa inden for Modstanderens Rækkevidde og ud igen uden at blive ramt. I *den amerikanske Skole* lægges mere Vægt paa Hooks og Sving; Grundstillingen er mere foroverbøjet. Begge Stilarter kræver, at Stødene skal ramme med Handskens Knoflade, og der bokses efter samme Regler. Den amerikanske Stil har vundet Indpas flere Steder, ogsaa i England, og under et Boksestævne paa en halv Snes Kampe vil man i Reglen finde begge Stilarter repræsenteret; hyppigst bokses der i en Blanding af engelsk og amerikansk Stil.

Stødrepertoiret bestaar af Ligestød, Hooks, Uppercuts og Sving. Forsvaret bestaar i at blokere Stødene ved at opfange dem i Handskerne eller paa Armene, især Underarmene (→Handskeparader), at skubbe Angrebsstødet bort (→Vifteparade), at flytte Hovedet ved en Drejning i Halshvirvlerne, at →dukke, at →sidesteppe, og at gaa tilbage.

Til Indøvelsen af Boksning kræves to Boksere, hvoraf den ene udfører →Angrebsmanøvrer, og den anden holder sig til →Forsvar eller →Kontrastød. Der begyndes med Indøvelse af venstre Haands Ligestød; den ene Part udfører Angrebet, den anden blokerer Stødet ved at opfange det i den indvendige Side af højre Handske, senere at støde det bort (Vifteparade), at dreje Hovedet, at gaa tilbage, at sidesteppe eller at dukke. Rollerne byttes med passende Mellemrum. Derefter indøves dyb lige Venstre, venstre Haands Hook, højre Haands Ligestød og Uppercuts. Sving benyttes saa lidt i moderne Boksekampe, at de sjældent indøves.

Træningen omfatter en Række Øvelser foruden selve Indøvelsen af Stød og Parader. Almindelig er →Sjipning i Omgange à 3 Minutter med et Minuts Pavse mellem hver Omgang, ganske som i en Kamp. Dette styrker Armmusklerne og giver Udholdenhed. →Sandsæk benyttes til Optræning af haar-

de Stød og Hooks, den luftfyldte →Boksebold under Platform giver Udholdenhed og Situationsopfattelse, og paa en Boksebold, ophængt i Elastikker mellem Loft og Gulv, kan man optræne baade Slagkraft og Benarbejde. →Skyggeboksning fremmer Benarbejdet og giver »Luft«. Ofte trænes Udholdenheden op ved Løb og Gang, hyppigt ved skiftevis korte Sprinterløb og nogle Minutters Gang i forceret Tempo.

1923 oprettede D.A.B.U. et Instruktionskursus i København, særlig beregnet for Provinsianere og Sønderjyder. Der gennemførtes saadanne Instruktionskursus indtil D.A.B.U. paa General Castenschiolds Foranledning og med Tilskud fra D.I.F. 10 Aar senere oprettede et Kursus paa Statens Gymnastikhøjskole, hvor Undervisningstiden fastsattes til 3 Uger. Disse Kursus afholdes hvert Aar, og foruden i Boksning undervises der ogsaa i Gymnastik, Anatomi og Fysiologi. Yderligere oprettes der aarlige 8 Dages Kursus i København for Københavnere og Sjællændere og, for saa vidt Tilslutningen er stor nok, Kursus i Aarhus eller Odense eller begge Steder.

Ved OL og EM skal Kampene være paa 3 Omgange à 3 Minutter med 1 Minuts Pause mellem hver Omgang. I internationale Kampe kan der efter forud truffet Aftale bokses 6 Omgange à 2 Minutter med 1 Min. Pause mellem hver. Længere Kampe er forbudt.

I professionel Boksning er Kampene i Almindelighed af længere Varighed, fra 4 Omgange til 15. Der bruges hyppigt 5 oz. Handsker (142½ g) mod Amatørernes 8 oz. (228 g). I Amerika bokses Titelkampe med »haarde →Bandager« over Knoerne (Isolerbaand, Leukoplast o. lign.), men det er siden 1934 forbudt i Europa.

Organisation. De danske Bokseklubber er samlet i Dansk Amatør Bokse Union, der er delt i 4 Underunioner; →Københavns Amatør Bokse Union, →Jydsk Amatør Bokse Union, →Fyns Amatør Bokse Union og →Sjællands Amatør Bokse Union. De enkelte Klubber under Lokalunionerne arrangerer deres egne Stævner paa Datoer, der forud for Sæsonen tilrettelægges paa en Terminsliste, som fastsættes i København hvert Aar paa et Møde med Deltagelse af en Repræsentant fra hver københavnsk Forening og en Repræsentant fra D.A.B.U. D.A.B.U.s egne Stævnedage er fastlagt før dette Møde, saa der ikke kan opstaa Diskussion om Dage, hvor der er planlagt Landskampe eller andre større Arangementer. Lokalunionerne afholder aarlige Unions-Mesterskaber, sædvanlig sidst i Januar og først i Februar. DM afholdes af D.A.B.U. C.J.

(Fys.). De fysiologiske Forhold under Boksning er kun meget lidt undersøgt. Karakteristisk er den udprægede Forpustethed (sandsynligvis forbundet med en ikke ringe →Iltgæld), som hyppigt optræder umiddelbart efter Kampens Ophør, og som sikkert ikke alene skyldes en Svigten af Blodets Kredsløb (→Aandenød), men maaske i endnu højere Grad har sin Aarsag i et hemmet Aandedræt. Arbejdet med Armene kræver nemlig, at Brystkassen til en vis Grad er fikseret, og samtidig maa Bokseren periodevis holde sine Bugmuskler spændt for at kunne modstaa et eventuelt dybt Stød; begge Dele kan medvirke til, at Luftskiftet i Lungerne under selve Boksningen bliver utilstrækkeligt. E.H.

(Med.). Boksning er snart sagt den eneste Idrætsgren, der er forbundet med Livsfare, idet Stød under Kampen kan rettes mod livsvigtige Organer. Det gælder saaledes →Nakkestødet, der rettes mod Nakken og dermed mod Basis for Hjerneskallen, der her er meget svag. Ved →Nyrestødet kan Nyrerne beskadiges. Muligvis kan ogsaa Stød mod Lever og Hjerte i visse Tilfælde volde Skade paa disse Organer. Men langt den største Betydning har Tilstanden efter Slag paa Hovedet, der ikke har ført til fuldstændig →knock out, men hvor Bokseren er lidt uklar, →svømmer, men kæmper videre. Her kan et nyt Stød sende ham i Gulvet saa voldsomt, at der kan komme Brud paa Kraniet med Døden til Følge. De her i Landet indtrufne Boksedødsfald er sket paa denne Maade. Derfor bør Kamplederen eller Lægen altid afbryde en Amatørkamp, naar Bokseren ikke har fuldstændig Herredømme over sig selv. Hellere en afbrudt Kamp for meget end en for lidt. K.S.

Litt.: Dick Nelson: Mit Liv og mine Kampe (1920). Dick Nelson: Et Kursus i Boksning (1920). Mogens Blom: Timer i Boksning (1927). Emanuel Jacobsen: Malles Boksebog (1936). Hentzel & Smeds: Boken om Boxning (1934). Nat Fleischer: How to Box (New York 1929). Jim Driscoll: The straight left and how to cultivate it (London 1919). Trevor Wignell: The Story of Boxing (London 1923). Maanedsbladet The Ring (New York, siden 1922).

Bold (Badm.), alm. Udtryk for →Fjerbold.

(Bandy), Bandybolden er knyttet eller flettet af et Læderbaand. Den skal være klar rød eller purpurfarvet, saa den let kan ses paa Isen. Tør og ubrugt skal den veje mindst 58 og højst 62 g og have en Diameter af 6 cm. Skal kunne hoppe mindst 10, højst 20 cm op i Luften fra Isen, naar man lader den falde fra ca. 1,5 m Højde. J.A.H.

(Cricket). Bolden skal veje mindst 156, højst 163 g. Omkredsen skal være mindst 22,9, højst 23,5 cm. De sædvanlig brugte Bolde bestaar af Sejlgarn og Kork med et tykt Læderovertræk. Ved Sammensyningen

af Læderets 2 Halvdele fremkommer der en Søm, der hjælper Kasteren til at faa et bedre Greb om Bolden. Det Hold, der skal i Marken, kan forlange ny Bold ved Begyndelse af en Halvleg; det er desuden Praksis, at der tages en ny Bold i Brug naar der er scoret 200 Points med den gamle. Dommeren paaser, at Bolden stadig er anvendelig. H.P.

(Fodb.). Bolden skal være kugleformet. Dens ydre Hylster skal være af Læder (indvendig findes en Gummiblære, som kan pustes op), og den maa ikke fremstilles af Materialer, som kan medføre Fare for Spillerne. Omkredsen maa ikke være over 71 cm og ikke under 68 cm. Ved Spillets Begyndelse maa Vægten ikke overstige 453 g og ikke være under 397 g. Ved Kampe mellem Drenge- og Juniorhold (henholdsvis under 14 og 16 Aar) anvendes Bolde af mindre Størrelse og Vægt. V.L.

(Golf.). Golfbolde fremstilles af Gummi. Uden om en fast Kerne noget større end en Ært er vundet en haardt udspændt, lang, tynd Gummisnor. Her udenom er smeltet en forholdsvis tynd Skal af Gummi. Er normalt tungere end Vand; maa højst veje 46 g, Omkredsen skal mindst være 41 mm. Bolden er altid hvidmalet enten med et Gittermønster eller et Hulmønster præget i Overfladen for at gøre den mindre glat. Tidligere var Bolden af kompakt Gummi, og dens Flugt blev ikke saa lang som nu. F.H.

(Haandb.). I *Herrekampe* skal saavel i →Markhaandbold som i →Salspil anvendes Bold af Læder med Gummiblære. Den skal ved Spillets Begyndelse have en Omkreds paa 58-60 cm og en Vægt paa 400-500 g. Til →Juniorkampe en Omkreds paa mindst 56 cm og en Vægt paa 400-500 g. I *Damekampe* anvendes i Markhaandbold samme Bold som i Herrekampe, medens der i Salspil skal anvendes en Bold af Læder med den ru Side udad, som ved Spillets Begyndelse skal have en Omkreds paa 56-58 cm og en Vægt paa 325-375 g. →D.H.F. har 1942 besluttet at afskaffe sidstnævnte Damebold pr. 1/1 1944, hvorefter der ogsaa i Damekampe i Salspil skal anvendes samme Bold som i Herrekampe. C.F.S.

(Hoc.). Bolden er en alm. hvid Cricketbold. Den indvendige Masse er af Kork eller haardt opviklet Sejlgarn. Den skal veje mellem 156 og 163 g, og dens Omkreds skal være mellem 22,4 og 23,4 cm. Da den almindelige Bold er meget kostbar og meget følsom overfor Væde, saa det næsten er umuligt at spille med den paa vaad Bane, hvor den ogsaa hurtigt ødelægges, er der forskellige Bolde til Erstatning for den. Der findes Bolde uden Sømme og med Overtræk af andet Materiale end Læder, men ellers bygget som Læderbolde og →Compositionsbolde. Til en Kamp benyttes altid flere Bolde, i daarligt Vejr op til 20, fordi Bolden hurtigt bliver mørk. O.H.

(Tennis). Tennisbolden er af Gummi. Den er hul og udvendig beklædt med to Stykker Filt, der er skaaret i 8-Tals-Façon og derefter klæbet paa Gummiet. Diameteren skal efter D.L.T.F.s Love være mindst 6 cm og højst 6,7 cm, Vægten 56-57¾ g. De engelske Love foreskriver desuden, hvor lille et Udslag der maa være i Boldens Springevne og atmosfæriske Tryk, og paa de ledende Fabrikker afprøves Boldenes Ensartethed paa fint indstillede Maskiner. De herhjemme mest brugte Bolde er Dunlop og Slazenger (engelske), Continental (tysk), Tretorn (svensk). Som Regel er fra 4 til 6 Bolde i Brug under Spillet. I Turneringskampe udskiftes Boldene efter 7, 9 eller 11 Partier; i Motionsspil fornyes de sjældnere, helt ned til en à to Gange pr. Sæson. Udspillede Bolde kan fornyes ved →Trykfornyelse, →Velourisering eller Beklædning med nyt Filt. Sv.O.

(VP.). Bolden skal være læderbetrukket, vandtæt og uden Syninger. Den skal være kuglerund og haardt oppumpet og maa ikke være indsmurt i Fedt o. l. Luftblæren skal være forsynet med selvlukkende Ventil. Omkreds: 68-71 cm, Vægt: 400-450 g. S.A.N.

Boldbehandling (Fodb.). Beherskelse af Bolden ved Nedtagning og Stopning af høje og lave Bolde med Krop, Ben eller Hoved, Dribling, alle Afskygninger af Afleveringer samt Skud paa Maal. Herunder maa ogsaa regnes Afstandsbedømmelse. Boldbehandlingen udvikles gennem Specialtræning i alle Spillets Enkeltheder for at opnaa den tilstrækkelige Færdighed og Hurtighed, saa det under Kampe bliver muligt for Spilleren at udføre de enkelte Ting korrekt under Modstanderens Tryk. Fodbold kræver høj teknisk Standard af Spilleren. Kun de Ting, han absolut kan og udfører næsten ubevidst, lykkes under en Kamp. V.L.

(Haandb.). Omfatter de forskellige →Kast og →Gribning og herunder naturligvis →Dribling, som bl. a. er sammensat af disse Faktorer. Kræver Dygtighed i at gribe sikkert med begge Hænder og om nødvendigt med een Haand. Desuden maa man beherske de almindelige Kasteformer og være i Stand til at aflevere nøjagtigt. Endvidere kræves et godt →Boldøje og en udpræget Boldfølelse. Til Opøvelse findes et Utal af Øvelser, ele-

mentære Kaste- og Gribeøvelser, som kan øves to og to, og forskellige Arter af →Positionsspil. A.P.

(Hoc.). Spillet af Bolden med Stokken. En god Boldbehandling kræver, at Bolden rammes rent og rigtigt med netop det Punkt paa Stokken, der giver det bedste Resultat, eller at den føres i den rigtige Bane hen over Stokkens Flade. Spilleren og hans Stok maa være eet, og Spillerens Følsomhed for Boldens Bevægelser i Forhold til Stokken maa være stærkt udviklet ved ihærdig →Specialtræning. Dette er særlig vigtigt ved →Dribling, →Skubbe- og →Vippeslag. En god Bane, paa hvilken Boldens Bevægelser kan beregnes, er nødvendig for god Boldbehandling. O.H.

(VP). Spilleren bør under alle Forhold (Stillinger) kunne behandle Bolden og holde den under Kontrol. Hertil kræves Hurtighed, ikke blot til Svømning, men ogsaa til at starte i Vandet, standse og skifte Svømmeretning. Desuden maa man kunne hæve sig højt (og hurtigt) op i Vandet. Selve Boldbehandlingen omfatter Boldens Behandling paa Vandet og i Luften, baade naar man er dækket af en Modstander, og naar man er fri, Boldens Aflevering enten til Medspiller eller ved Skud paa Maal, Afstandsbedømmelse, saa Bolden afleveres præcist og med den rigtige Kraft, samt Afvæbning af Modspilleren ved at opfange Bolden inden han faar den eller ved at tage den fra ham. S.A.N.

Bolddreng (Tennis) samler under Kampen de Bolde op, der ikke er i Brug i Øjeblikket, og kaster igen Bolde til Spilleren, hver Gang en Bold er spillet færdig. Bolddrengen maa aldrig være i Vejen og altid gætte Spillerens Ønsker; han kan i høj Grad medvirke til en god Afvikling af Kampen, men kan ogsaa sætte Spillernes Nerver paa haard Prøve, hvis han ikke forstaar sit Job. Ved Landskampe o. l. er Bolddrengene ensartet paaklædt; til store Kampe bruges 3 Bolddrenge paa hver Bane. Sv.O.

Bolde (Ro.) af Gummi og til Beskyttelse fastspændes paa →Outriggerens spidse Stævn for at afbøde eller formindske Følgerne af Kollision. Boldene, der er massive og paa Størrelse med Tennisbolde, er paabudt 1935 ved F.I.S.A.s EM. D.F.f.R. har paabudt Brug af Beskyttelsesbolde paa Outriggere. K.J.C.

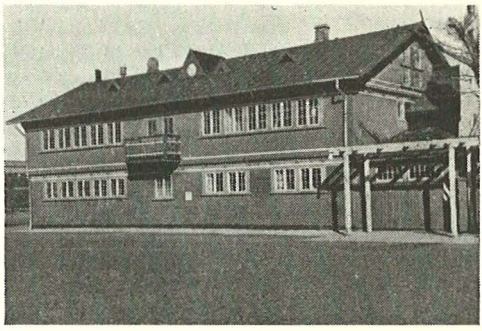
Boldføring (VP) →Dribling.

Boldklubben af 1893 (B. 93), baneejende Boldklub i København, stiftet 19/5 1893 som »Cricketklubben af 1893«, omdøbt 17/5 1897 til Boldklubben af 1893. Formaalet var at dyrke Cricket, men 1895 optoges Fodbold og 1900 Lawn Tennis. Formænd: Kontorchef Gottfred Klint (1893-1902 og 1923-29), Cand. phil. I. C. Gandil (1902-15), Overretssagfører Poul Groes (1916-21), Ingeniør, Cand. polyt. P. N. Holst (1921-23), Kontorchef O. Lindstrøm (1929-42) og Grosserer Helge Hassel fra 1942.

Klubben begyndte meget beskedent med ca. 20 Medlemmer, et Slags »Lokale« i Villaen Nørre Allé 49 og Spilleplads paa Blegdamsfælleden. Efter at Fodbold var optaget paa Programmet, udvikledes Klubben stærkt, og 1901 fik den ordnet Lejemaalet med Københavns Kommune om sit nuværende Baneanlæg, Østerbrogade 79. Ca. 2000 Medlemmer (1943).

Blandt Klubbens betydeligste Mænd maa i første Række nævnes I. C. Gandil, Gottfred Klint, Geheimeetatsraad Emil Vett og Konferensraad C. Gammeltoft. Af dens betydeligste Fodboldspillere kan nævnes Svend Jensen (Maalmand), Harald Hansen og Fritz Tarp (Backs), Emil Jørgensen, Poul Jensen og O. S. Windinge (Halfbacks), Johs. Gandil, Henry Rambusch, Thorvald Petersen, Aug. Lindgreen, Anthon Olsen, Michael Rohde, Kai Uldaler og Kaj Hansen (Forwards).

Klubben vandt D.B.U.s Turnering 1900-01, Landsfodboldturneringen 1916 og 27, Danmarksturneringen 1928-29, 1929-30, 1933-34,

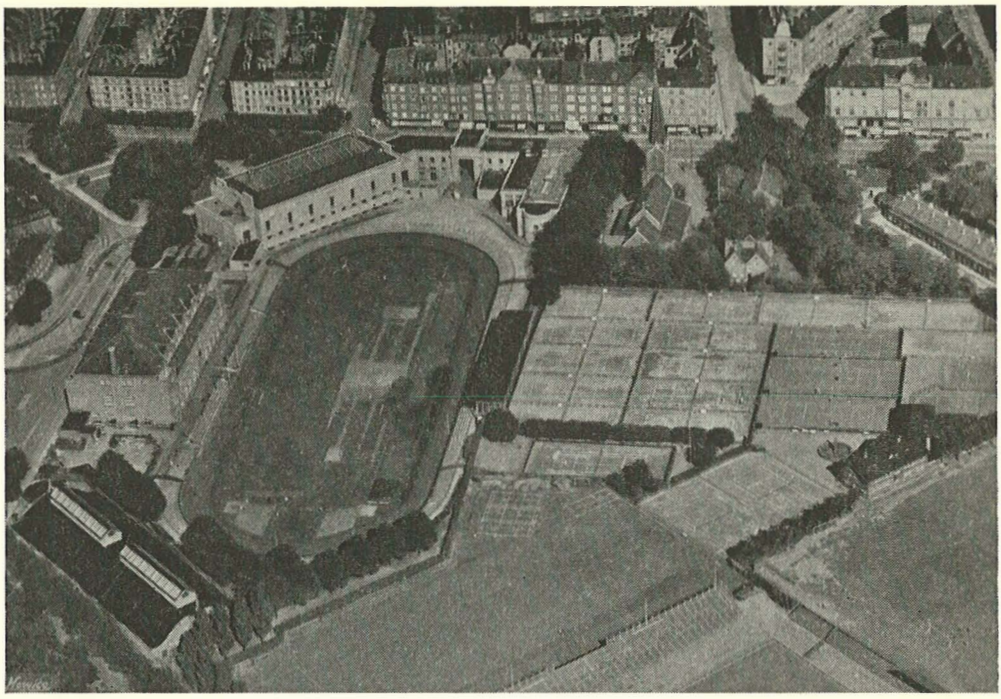
B. 93.s Klubhus.

1934-35, 1938-39, 1941-42, K.B.U.s Pokalturnering 1910, 15, 18, 22, 26, 29, 30, 31, 32, 34, 39. K.B.U.s Mesterskaber 1905-06, 07-08, 08-09, 14-15, 26-27, 27-28, 29-30, 31-32, 33-34.

Klubben har gjort sig bekendt ved sit stærke sportslige Initiativ. Den bragte saaledes det første eng. professionelle Hold fra Southampton til København og foretog en Række sejrrige Tourneer til Kontinentet, 1902 til Budapest og Prag, 1903 til Holland og senere til Norge, Sverige, Tyskland og Østrig. Vinteren 1921-22 spillede Klubben i Spanien, hvor den mod de bedste spanske Klubber i Bilbao, Madrid og Barcelona i 6 Kampe gik sejrrigt ud af 4. Foraaret 1931 i England mod Amatørklubben Ilbord F. C. i London. J.G.

Cricket. Klubben har hvert Aar hævdet sig i den københavnske Cricketturnering og vundet Førsteholdsmesterskabet 1893, 1909 og 10.

Af kendte Cricketnavne kan nævnes G. Klint, Harald Hansen, Anthon Olsen, G. P.

Luftfotografi af Idrætsparkens Stadion og B. 93.s Tennisbaner (th.). Nederst th. ses Klubhuset og et Stykke af Fodboldbanen.

Harvey, Brødrene Palsby, P. H. Wiinstedt og Ove Jensen. H.P.

Tennis. Omkring 1900 optog Klubben Tennissporten. Medlemmerne spillede først paa et Tennisanlæg ved Strandboulevarden, »Mogensens Baner«, nedlagt ca. 1905. Men allerede 1901 havde Klubben faaet egne Tennisbaner i dens nuværende Sportsanlæg ved Jacobskirken. 1912 indviedes B.93's Tennishal med 2 overdækkede Baner, ved Idrætsallé, den første Tennishal i Danmark.

Tennisafdelingen er stadig vokset, Medlemsantallet nu ca. 1100. Ledelsen har gjort en betydelig sportslig Indsats, der har præget Udviklingen af dansk Tennissport. Ved hyppige internationale Arrangementer har Klubben, ofte med betydelig økonomisk Risiko, givet dansk Tennispublikum Lejlighed til at stifte Bekendtskab med Sportens Verdensnavne; Klubbens førende Spillere har vundet mange DM og ofte været udvalgt af D.L.T.F. som Deltagere paa Landsholdene. Endvidere har B. 93 ladet sine Spillere deltage i talrige udenlandske Turneringer og derved ydet vægtige Bidrag til at udbrede Kendskab til dansk Tennissport i Udlandet. Af de bedste Spillere gennem Aarene kan nævnes: P. Groes, H. Waagepetersen, A. Thayssen, Erik Tegner, Axel Petersen og P. Henriksen samt Frk. Castenschiold, Fru Mary Madsen, Fru I. Barfod og Fru Else Dam. P.B.

Boldklubben af 1921, Nykøbing F. (B. 1921), stiftet 13/5 1921. Første Formand: Fiskehandler Sivebæk. Dyrker Fodbold og Haandbold. Medlemstal 1921: 11, 1942: 240. Naaede 1926 op i L.F.B.U.s Mesterrække i Fodbold og vandt Mesterskabet 1932-33. Deltager i D.B.U.s Oprykningsserie (Østkreds) 1933-34. Deltager i L. F.-Serien, vundet 2 Gange. Optog Haandbold for saavel Damer som Herrer 1928. S.A.K.

Boldklubben af 1901, Nykøbing F. (B. 1901), stiftet 8/11 1901 af Læge O. Mørkeberg (første Formand) o. a. Dyrker Fodbold og Haandbold. Fik 1907 af Kommunen Bane ved Engboulevarden. Medlemstal 1917: 193, 1942: 507. Vandt første Gang L.F.B.U.s Mesterskab 1909 og har til 1942 vundet det 29 Gange, deraf de første 24 Gange i Træk. 14 Gange Vinder af L.F.B.U.s Pokalturnering, der spilledes 1915-32. Vinder af D.B.U.s Provinsmesterskab 1913, 17, 19, 20, 22, 26 og 29. Deltager i DM-Turneringen 1927-29, i Danmarksturneringens Mesterskabsserie 1929-31, i Oprykningsserien 1931-33, 1934-35. Deltager i Danmarksturneringens Anden Serie 1936-40, derefter i II Kreds. Optog Haandbold for Herrer 1940. S.A.K.

Boldklubben af 1910, Rønne, stiftet 7/9 1921 af Valdemar Olsen (første Formand) o. a. Dyrker Fodbold, Athletik, Brydning, Boksning og Gymnastik. Medlemstal 1921: 28, 1942: 375. Deltager i B.B.U.s Mesterrække

i Fodbold 1925 og fra 1928, Mesterskabsvinder 1933-34, 34-35, 35-36 og 39-40. Pokalvinder 1932, 34, 37, 40, 41 og 42. Deltager i D.B.U.s Oprykningsserie (Østkreds) 1934-35, 1935-36 og 1936-37. — Tidligere Klub af samme Navn stiftedes i Rønne 8/8 1910, men opløstes 1915. S.A.K.

Boldklubben af 1913, Odense (B. 1913), stiftet 2/11 1913. Første Formand: Arnold Nielsen. Dyrker Fodbold og fra 1926 ogsaa Cricket. Spillede først paa Eksercerpladsen, fik 1920 egen Bane, indviede 1936 sin nuværende Bane i Kildemosen. Betydeligste Formand: Medstifteren Lagerchef Th. Frederiksen, der med ganske korte Afbrydelser sad i Bestyrelsen til 1940, deraf ca. 22 Aar som Formand. Medlemstal 1920 ca. 100, 1942 ca. 550. Rykkede 1917 ind i F.B.U.s Mesterrække, vandt første Gang Mesterskabet 1922-23, har til 1942 vundet det 9 Gange. Vinder af F.B.U.s Pokalturnering (stiftet 1920) 8 Gange. Vinder af D.B.U.s Provinsmesterskab 1924 og 30. Deltager i DM-Turneringen 1927-29 og i D.B.U.s Oprykningsserie 1930-35. Deltager i Danmarksturneringens Anden Serie 1936-40, derefter i I Kreds. S.A.K.

Boldklubben Borup af 1911, København, stiftet 24/4 1911 af Harald Hansen (første Formand) o. a. Dyrker kun Fodbold. Holdt oprindelig til i Kvarteret ved Borups Allé (deraf Navnet), men flyttede senere til Fælledklubhuset. Optoges 1918 i K.B.U. og vandt 1918-19 B-Rækken (svarende til den nuværende A-Række), men blev slaaet af Ø.B. i Kampen om Oprykning. Deltager i A-Rækken til 1940, derefter i B-Rækken. Deltog 1933-34 i D.B.U.s Oprykningsseries Østkreds. Ca. 70 Medlemmer. S.A.K.

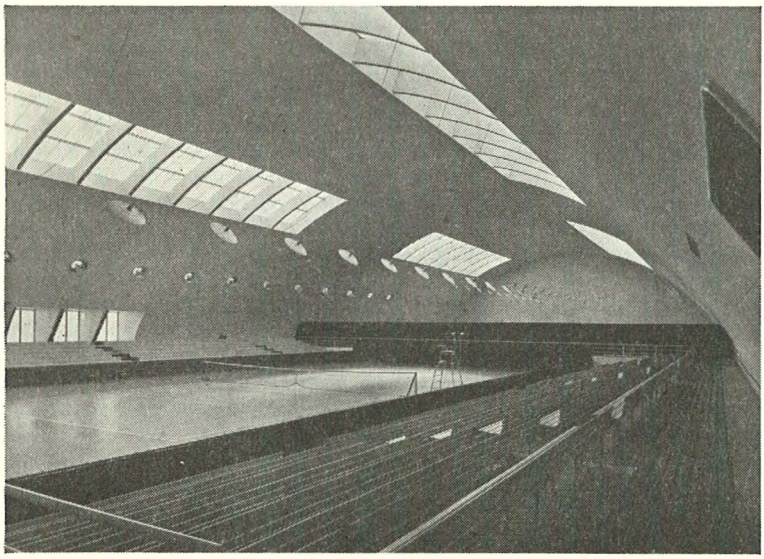
Boldklubben C.I.K. (Christianshavns Idræts Klub), stiftet 30/5 1919 af Hans Hansen (første Formand) o. a. samt tidligere Medlemmer af D.U.I., Christianshavns Afdeling. Førte til 23/7 1926 Navnet Christianshavns Boldklub af 1919 (C.B.). Dyrker Fodbold, Boksning, Brydning og Haandbold. Optoges i K.B.U. 1922. Vandt B-Rækken 1926-27 og 1935-36. Har siden deltaget i A-Rækken. Spilleplads Sundby Idrætspark. Medlemstal 170 (1942). S.A.K.

Boldklubben »Frem« = »Frem«.

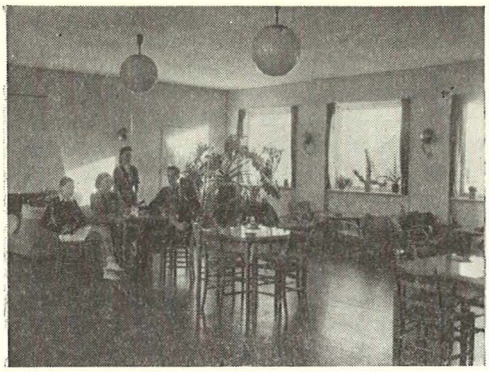
Boldklubben »Fremad« = »Fremad«.

Boldklubben »Heimdal« = »Heimdal«.

Boldklubben H.I.K. (Hellerup Idrætsklub), baneejende Boldklub i København, stiftet den 11/12 1900. Dens oprindelige Navn var Hellerup Idræts Klub, der 1917 ændredes til det nuværende. Klubbens Formaal er at udbrede Kendskab til og Færdighed i Boldspil samt paa anden Maade at samle Ungdommen i Gentofte Kommune. I de første Aar samledes Interessen hovedsagelig om Svømning, Vandpolo og fri Idræt, i hvilke Idrætsgrene der efter Datidens Forhold opnaaedes fine Resultater. Klubben dyrker nu Tennis, Fodbold og Badminton. Klubbens første Bane laa, hvor nu Strandparken ligger ved Hellerup Havn. 1901 anlagdes de første Tennisbaner. Efterhaanden som Arealet blev udstykket til Villabebyggelse, blev Fodbold og fri Idræt lagt paa Hylden, og Tennis var den eneste Sport, der dyrkedes til 1912, da H.I.K. optog Hellerup Boldklub, fik Spilleplads ved Tranegaardsvej og blev tilsluttet Nordre Birks Boldspilunion, hvis Turneringer Klubben vandt 1913 og 14. 1915 overtog H.I.K. det af Gentofte Kommune bekostede Idrætsanlæg paa Phistersvej med Tennisbaner, Fodboldbane og Klubhus. Samme Aar blev H.I.K. optaget i Københavns Boldspil Union. Her vandt Klubben A-Rækken 1922, 28 og 29 og kom op i Mesterrækken. 1935 vandt H.I.K. K.B.U.s Pokalturnering. Efter Danmarksturneringens Indførelse deltog H.I.K. i Oprykningsserien, men kom 1936 med i den nye, dobbelte Danmarksturnerings Mesterrække. Da denne paa Grund af Krigen afløstes af en Nyordning,

H. I. K.s Tennishal paa Hartmannsvej.

Opholdsstuen i H. I. K.s Klubhus paa Hartmannsvej.

blev H.I.K. Deltager i tredie Kreds, men efter i 3 Aar at have besat Sidstepladsen, blev Klubben 1942 overført til anden Kreds. H.I.K. har haft 2 Landsholdsspillere, Leslie Bolton og Reinhold Christensen. Efter Overtagelsen af Anlægget paa Phistersvej gik Tennisspillet stærkt frem baade kvalitativt og kvantitativt, og Klubben har siden da haft Spillere, der hørte til Landets stærkeste: Margrethe Kähler, Else Prochownik (f. Stöckel), Hilde og Inga Sperling, Lisa Granholm, Henning Larsen, Einer Ulrich, Finn Bekkevold, Svend Sperling, Helge Plougmann, Jannik Ipsen, Per Thielsen, Aage Sejr Hansen og Kaj Bjørn Hansen, af hvilke de fleste har været Danmarksmestre. 1936 indviedes Anlægget paa Hartmannsvej, der omfatter en Tennishal med 3 Baner, et Klubhus og 8 moderne Udendørsbaner. Hallen kan rumme op til 2000 Tilskuere og har ofte været benyttet til Landskampe. H.I.K. har ialt 24 Udendørsbaner, heraf 12 paa Phistersvej, 8 paa Hartmannsvej og 4 ved Hellerup Lystbaadehavn. 1940 omdannedes den ene af Tennishallens 3 Baner til Badminton, og 1941 blev H.I.K. optaget i Dansk Badminton Forbund. 1941 naaede Klubben sit højeste Medlemsantal (1502) og 1942 var den Landets største Tennisklub (907 aktive Medlemmer). Blandt Klubbens Formænd maa nævnes Bogholder Ernst Schultz, Grosserer K. E. Hoeck og Direktør Einer Ulrich. Formand fra 1943 Landsretssagfører Eugen Olsen. E.U.

Boldklubben 1909, Odense (B. 1909), stiftet 14/9 1909. Første Formand: Søren Hansen. Dyrker Fodbold og Cricket. Første primitive Bane ved Sadolinsgade, fik 1916 af Odense Kommune Bane i Kræmmermarken og indviede 1923 sin Bane ved Østergade paa en af Fabrikant Thrige lejet Grund. Betydeligste Formænd: Skomagermester Carl Møller (1919-27) og Glarmester Madsen (siden 1927). Medlemstal 1910: 30, 1942: 650. Første Gang i F.B.U.s Turnering 1912-13. Vandt første Gang F.B.U.s Mesterskab 1919-20, har til 1942 vundet det 10 Gange. Vinder af F.B.U.s Pokalturnering (stiftet 1920) 10 Gange (inkl. 1942). Vinder af D.B.U.s Provinsmesterskab 1931. Deltager i Danmarksmesterskabsturneringen 1927-29 og i D.B.U.s Oprykningsserie 1929-30, 1931-36. Deltager i Danmarksturneringens Anden Serie fra 1936-40, derefter i I Kreds. S.A.K.

Boldklubben 1908, København (B. 1908), stiftet 24/5 1908. Dyrker kun Fodbold. Spillede først ved Sundby Vandtaarn, fra 1909 paa Militærets Plads ved Første Batteri og flyttede 1922 til Sundby Idrætspark. Medlemstal 1913: 55, 1941: 440. Formand fra 1941: Skibsbygger O. Hermansen. Optaget i K.B.U. 1921, vandt B-Rækken 1921-22 og 1922-23, rykkede derefter op i A-Rækken, som vandtes 1931-32, 33-34 og 34-35. Deltog 1932-36 i D.B.U.s Oprykningsserie, i Danmarksturneringens Andenserie fra 1936-40, derefter i II Kreds. S.A.K.

Boldklubben »1903« (B. 1903), baneejende Klub i København, stiftet 2/6 1903 af Drenge fra Lægeforeningens Boliger paa Østerbro med det Formaal at spille Fodbold. Spillepladsen laa i Nærheden af Lille Vibenshus. Første Formand var Murerlærling Carl Andersen (1903-07). Nuværende Formand: Erhard Jensen (fra 1928).

Optaget i K.B.U.s Turnering i B-Rækken for 1906-07, rykkede op i A-Rækken (senere Mesterskabsrækken) 1910-11 og flyttede samtidig ind i Idrætsparkens Klubhus. Var de følgende Aar primus motor i Samarbejdet med de øvrige Fælledklubber, som navnlig efter Krigens Udbrud 1914 fik Udtryk i en Række Arrangementer hjemme og ude med svenske Klubber. Foraaret 1917 kom »1903« med i Stævneklubbernes Sammenslutning og har været det siden.

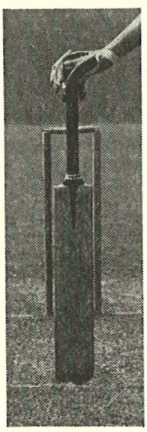
Blandt Klubbens betydeligste Mænd skal nævnes Mester ved Orlogsværftet Steen Nielsen, der særlig indlagde sig Fortjeneste ved Gennemførelsen af Klubbens Baneanlæg ved Lyngbyvejen, og Grosserer Henry Larsen, som ogsaa var en Foregangsmand ved Starten af Klubbens ny Bane. Blandt Klubbens mest fremtrædende Spillere maa nævnes Brødrene Carl og Henry Hansen, Erhard Jensen, Harry Hansen, Brødrene Vilhelm og Viggo Jørgensen samt Ernst Nilsson. Klubben har vundet Landsfodboldturneringen 1920, 24 og 26. Danmarksturneringen 1937-38. K.B.U.s Mesterskab 1919-20; 23-24, 25-26, 30-31 og 35-36. K.B.U.s Pokalturnering 1917, 19, 20, 21, 24, 28 og 37. Medlemsskabet af Fodboldstævnet medførte ogsaa, at Klubben viste sit Ansigt paa Kontinentet, hvor den 1921 spillede i Prag og 1924 i Spanien. J.G.

Boldkontrol (Fodb.), den Færdighed, hvormed Bolden beherskes i enhver Situation. Udvikles gennem Specialtræning for at lære

alle Afskygninger af Teknikken. Den dygtige Fodboldspiller kan udvikle sin Boldkontrol i saa høj Grad, at han bogstavelig talt kan gøre med Bolden, hvad der lyster ham, hvadenten det gælder at stoppe en knaldhaard Aflevering afsendt paa kort Afstand med Ben, Hoved eller Krop (Bryst), drible forbi en Modspiller paa en saa effektiv Maade, at denne efter at være passeret er fuldstændig ude af Spillet, eller løfte Bolden lige over Hovedet paa en Modspiller, eller heade præcist i Maal eller til en velplaceret Medspiller. God Boldkontrol kræver et energisk Arbejde, som helst skal paabegyndes i de unge Aar. V.L.

(Hoc.). Evnen til saavel ved Stopning som Spil af Bolden at faa den saaledes under Kontrol, at man straks kan spille den, som man ønsker, enten ved →Dribling, præcis Aflevering til Medspiller eller Skud paa Maal. God Boldkontrol kan kun opøves ved lang Træning. Al Specialtræning er en Øvelse i Boldkontrol. En af de almindeligste Fejl er, at Spillerne spiller hurtigere, end deres Teknik og deres Kontrol over Bolden tillader, hvorved deres Spil forringes. O.H.

Boldtræ (eng.: bat) (Cricket) bestaar af Pladen af specielt bearbejdet Piletræ og Skaftet (Haandtaget), der af Hensyn til Fjedringen bestaar af Spanskrørsstykker med Gummiindlæg. Oprindelig havde Boldtræet en køllelignende Façon, noget større end det moderne Boldtræ, som ikke maa være bredere end 10,8 og ikke længere end 96,5 cm. Det er vigtigt, at en Gærdespiller anvender et Boldtræ, som med Hensyn til Vægt og Elasticitet ligger rigtigt i Haanden. Boldtræet skal overfladebehandles med Linolie, men maa aldrig henstaa lodret i Oliebad, da det derved ganske mister »Vægten«, d.v.s. bliver for tungt i Spidsen. H.P.

Boldøje (Cricket, Haandb., Hoc., Fodb.), en Spillers intuitive Blik for Boldens Fart og Opspring. Sætter ham i Stand til at antecipere Med- og Modspillernes Bevægelser og Handlinger og placere sig rigtigt. En Betingelse for, at en Spiller kan naa op i øverste Plan.

(Tennis), Evnen til med Blikket at bedømme en Bolds hele Bane fra det Øjeblik, den slaas, saa man straks er klar over, hvordan og hvorfra man skal returnere den, hvad enten det drejer sig om at flugte, halvflugte, smashe eller tage den efter Opspringet med et Grundslag. A.T.

Bolt (Bjergsport), et med et Øje forsynet Jernspiger, der bruges ved →Klatring, dels som Fodfæste, dels som Fæste for →Karabinhage og →Klatretov. Bolten slaas med en →Hammer i en Revne i Bjergvæggen. H.J.

Bom (Gymn.), Gymnastikredskab, en vandret Planke paa Højkant, Længde 5-6 m, Tykkelse 6-7 cm og Højde 16-17 cm, flad paa den ene Kant, afrundet paa den anden, saa den kan bruges til Ligevægtsgang og Armgang eller andre hængende Øvelser (Hævredskab). Den sædvanlige Montering af Bommen sker paa tværs af Gymnastiksalen, saaledes at Bomme anbringes i Forlængelse af hinanden og fastgøres i to Vægstolper og en Midtstolpe. Renderne mod Væggen bruges som Lysning for Bommenes Kontravægte. Midtstolpen kan paa en Skinne i Loftet køres ind paa Plads ved Siden af den ene Vægstolpe. Bommen ophænges i Staalwirer, der over Trisser i Loftet staar i Forbindelse med en Kontravægt i Vægstolpen, og Bommen kan ved Snoretræk indstilles i ønsket Højde. Stolperne er forsynet med Huller i 10 cm's indbyrdes Afstand fra 30-280 cm. Bolte indstikkes i disse Huller som Leje for Bommene. Bomenden mod Vægstolpen passer nøjagtig i dennes Rende, medens Renden i Midtstolpen er noget videre. Bomenden har her paa begge Sider et Beslag, der er afrundet og fylder Renden ud. Herved opnaas at den ene Bomende kan dreje lidt, og man undgaar, at Bommen kommer i Spænd paa Grund af Fugtighed. Wirerne fastgøres ved et Tapstykke i Bommens Ender, saaledes at den kan drejes om sin Længdeakse, naar den er trukket helt ned til Gulvet. Som Regel findes der 2 Bomme anbragt over hinanden, Dobbeltbom, hver med sin særlige Hejseanordning. J.L.

(Ridn.). De som Regel runde Lægter, hvoraf enkelte Forhindringer helt eller delvis bygges og hvormed andre afsluttes foroven.

(Sejl.). Rundholt (som Regel af Træ) til at udspænde et Sejl. Benævnes efter Sejlet f. Eks. Storbom, Klyverbom, Spilerbom. *Lossebom:* Rundholt, hvori er anbragt en Talje til Løftning af Vægte. *Jollebom* lægges ud fra Skibssiden til at fortøje Joller ved. E.W.-W.

Bombøjle (Sejl.), el. Bomlyre, Beslag, der anvendes omkring Bomme — hvor det fastgjorte Sejl skal kunne rebes med Patentreb, og Bommen skal kunne drejes rundt — til at fastholde Skødet.

Bomdirk (Sejl.), Fald af Wire eller Tov mellem Mast og Bomnok (→Nok). Tjener til at bære eller støtte Bommen.

Bomme (Sejl.). Bomme over, bomme rundt, Udtryk for at skifte Sejl fra den ene Side til den anden, naar man sejler med Vinden (→Kovende).

Bomsadel (Gymn.), Træsadel med Sadel-

bomme, der anbringes paa en Bom som Sadlen paa en Hest. Sadlen er 80 cm lang, 23 cm bred og 21 cm høj. Sadelbommene er ca. 4 cm tykke og 20 cm høje, flade Træbuer, der har afrundede Hjørner og Kanter og er anbragt med 45 cm indbyrdes Afstand. I Sadlens Endevægge er en Udskæring, der slutter nøje om Bommen. Bomsadlen er saaledes en »Hest paa tværs uden Pude«, hvis Højde kan varieres med Bommen. Af Betydning er det, at Bomsadlen kan anbringes lavt og derved bruges som Springredskab i Børnegymnastikken. J.L.

Bomspring (Gymn.) →brystvendte Sidespring.

Bomstoppertalje eller Stødtalje (Sejl.), Talje anbragt paa Bommen modsat Skødet for at modvirke, at Sejlet slaar over under Fartøjets Slingren i høj Sø, eller for at give Sejlet en bedre Form for god Sejlads under Vinden (Bidevindssejlads). F.G.H.

Bomuldskrudt (Skydn.), rettere Skydebomuldskrudt (Nitrocellulosekrudt), røgfrit Krudt, alm. brugt som Drivladning i Skydevaaben. Ved at behandle Bomuld (Cellulose) med en Blanding af Salpetersyre og Svovlsyre fremkommer et Stof, Skydebomuld (Nitrocellulose), der er et meget kraftigt Sprængmiddel og for kraftigt til Anvendelse som Drivladning. Ved yderligere Behandlinger med Acetone eller Eddikeæter omdannes Skydebomulden til en gelatinøs Masse, der let lader sig forme i ønskede Dimensioner og ved Tørring giver Bomuldskrudt. E.S.-L.

Bon →**Præmie.**

Bondo, H. H. (1860-1933), Officer, virksom for Gymnastik og anden Idræt saavel i Hæren som blandt civile; særlig dygtig Pistolskytte. Chef for Hærens Gymnastikskole 1902-12. Medlem af Komiteen for Danmarks Deltagelse i OL. Udarbejdede sammen med K. A. Knudsen Gymnastikreglement for Hær og Flaade 1905, hvorved Lings Gymnastik indførtes i Militæretaten. K.A.K.

Bonnevie, Charlotte (1856-1936), Privatlærerinde for Forstander Triers Børn i Vallekilde 1878. Uddannet paa Kgl. Gymnastiske Centralinstitut i Stockholm 1885-87. Gymnastiklærerinde paa N. Zahles Skole 1888-99; Formand for Københavns kvindelige Gymn.-forening 1897-98. En af de første Pionerer for Lings Gymnastik i Danmark. E.T.

Boomerang (Badm., Tennis), Forstærkning af Ketcher-Skulderen. Er et paa den ene Side fladt og paa den anden Side buet kvart-cirkelformet Stykke Træ, hvis flade Side er fastlimet paa Ketcherbladet, hvor dette gaar over i Skaftet. Sv.O.

Bord (Ro.), de enkelte Planker, hvoraf en Baads Klædning bygges op. Det nærmest Kølen liggende Bord kaldes Kølbordet, det næste 2. Bord og saa fremdeles. En Kapronings-inrigger bygges i Reglen med 7 Bord, en Langtursinrigger med 8 Bord. J.N.-H.

Bordbygget = klinkbygget.

Bordgang (Sejl.), de enkelte Gange eller Dele af →Yderklædningen (Bordlægningen) paa et Fartøj.

Bordlægning (Kajak, Sejl.) = Yderklædning.

Boreringe (Skydn.), rundtgaaende Riller i Løbets indre Overflade. Opstaar under Boringen af Løbet ved. at smaa Borespaaner sætter sig fast paa Boret og derved river en Rille i Løbet. Fjernes ved Rivning med fintskærende Rivaler og Smergling. E.S.-L.

Borevidde (Skydn.) = Kaliber.

Borg, Arne (f. 1901), svensk Crawlsvømmer. 1920-30 dominerende i europæisk Svømmesport, satte 59 svenske Rekorder og var Indehaver af samtlige VR fra 300 yds. til en eng. Mil (ca. 1609 m), har flere Gange startet i Danmark, satte 1924 den eneste VR, der er sat i »Helgoland«s 100 m Bassin (1000 yds 12,20,8). Vandt ved OL 1928 1500 m fri Svømning (19,51,8 OR), 1926 dobbelt og 1927 tredobbelt EM; hans fænomenale Tid 1927 for 1500 m (19,07,2) var VR til 1938. Af ret professionel Karakter var hans langvarige Rejser til Amerika og Australien, hvor han svømmede mod Weissmüller og Charlton. Siden 1930 Lærer ved en Svømmehal i Stockholm. O.J.

Borg, Björn (f. 1920), Søofficersaspirant, svensk Crawlsvømmer, Arvtager efter Arne Borg (som han ikke er i Familie med), har slettet de fleste af dennes svenske Rekorder paa Distancer under 800 m; har alle svenske Rekorder paa Rygcrawldistancerne og ER paa 200 m Crawl, 2,10,8 (1942), 1938 dobbelt EM (400 og 1500 m); har gentagne Gange startet i Danmark. O.J.

Boring (Skydn.). a) Ofte i daglig Tale anvendt Udtryk for et Løbs indvendige Dimension (→Kaliber). b) Boring af Løb. En Pibe til et Haandskydevaaben fremstilles af et saakaldt Pibeemne, en massiv Staalstang smedet eller trukket saaledes, at den udvendige Dimension er passende. Pibeemnet afdrejes groft udvendigt, før Boringen finder Sted. Boringen foregaar i Specialmaskiner med en eller flere Spindler, saaledes at en eller flere Piber bores paa een Gang. Under Boringen er Pibeemnets ene Ende opspændt i en Centrerpatron, og den anden Ende styres i et Leje. Selve Boringen foregaar med et særligt Bor, bestaaende af et langt Staalrør, i hvis udvendige Side der

findes en trekantet Fordybning, og i hvis Spids der er fastloddet et Skærestykke af Specialstaal. Pibeemnet drejer rundt med en Hastighed af 1000-2000 Omdrejninger i Minuttet alt efter Borehullets Størrelse. Borets Bagende er fastspændt til en Slæde, der under Boringen føres frem af en skrueskaaret Spindel. Fremføringshastigheden er ca. 1,5 til 3 cm. i Min., afhængigt af Borehullets Størrelse. I Borets Skærestykke findes et lille Hul, og under Boringen presses af en Oliepumpe Skæreolie gennem Rørets Hulrum og ud gennem Hullet i Skærestykket og derfra atter bagud gennem Fordybningen paa Rørets udvendige Side, hvorved Borespaanerne presses med bagud.

Borehullet gøres som Regel 0,3 til 0,4 mm mindre, end det endelige Kaliber skal være. Efter Boringen rives Løbet op omtrent til sit Kaliber ved Hjælp af lange Rivaler. Derpaa foretages Riflingen, der udføres i en Specialmaskine. Pibeemnet spændes op i en særlig Centrerpatron, der af en Mekanisme kan drejes en vis Vinkel for hver Bevægelse af Riffelkolben. Denne er en lang Stang, hvis Bagende er fastspændt i et Leje, der automatisk drejes rundt samtidig med, at det føres frem og tilbage. Denne Omdrejning af Riffelkolben svarer til den ønskede Stigning af Riffelgangen og kan indstilles efter Behag. I Riffelkolbens frie Ende er to Riffelknive opspændt. Disse kan ved en Skrueanordning med en Kile presses fra hinanden, saaledes at de Fordybninger (Riffelgange), de laver i Løbet, efterhaanden arbejdes dybere ned i Løbets Overflade. Pibeemnet drejes en vis Vinkel for hver Gang, Maskinen fører Riffelkolben gennem Løbet, og samtidig spændes Riffelknivene lidt mere fra hinanden. Pibens Drejning staar i Forhold til det ønskede Antal Riffelgange. Ved 4 Riffelgange drejes Piben saaledes ¼ Omdrejning for hver Gang, Knivene føres gennem Løbet, hvorved alle Riffelgangene forøges lige meget i Dybden, efterhaanden som Riflingen skrider fremad. Naar Riflingen er færdig, rives Piben atter med en Rival, og Løbet pudses paa langs med en Blykolbe med Olie og fint Smergelpulver i en særlig Smergelmaskine. Blykolben er en til Enden af en tynd Staalstang faststøbt Blyklods. Faststøbningen sker i Løbet, hvorved Blykolbens Overflade kommer til at passe nøje til Løbet. Det færdige Løb skal være rigtigt i Kaliberet, og dette skal være nøje ens i hele Løbets Længde (kuglelige). E.S.-L.

Bornholms Athlet-Union (Brydn.), Organisation for Brydekamp og Vægtløftning paa Bornholm, stiftet 1/12 1935 paa Initiativ af Lærer Arne Madsen, Knudsker Skole, der siden har været B.A.U.s Formand. Omfatter 4 Klubber. A.R.N.-E.C.

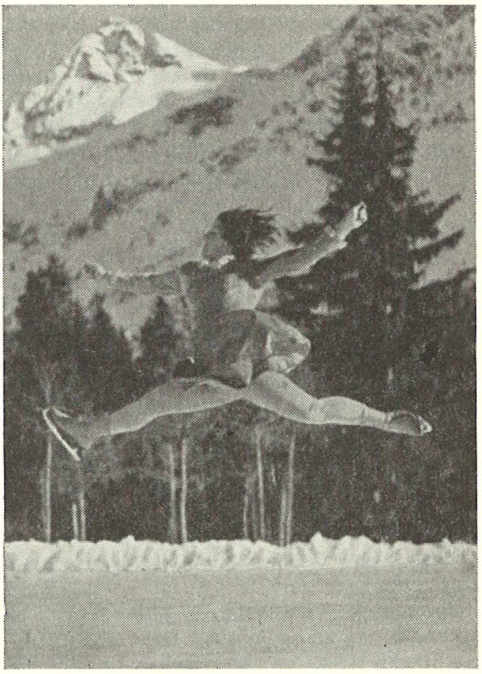
Bornholms Badminton Kreds (B. B. Kr.), stiftet 14/3 1939 under Dansk Badminton Forbund. Formand fra 1942: Skræddermester Kaj Haagensen, Rønne. Omfatter 7 Klubber.

Bornholms Boldspil-Union (B. B. U.), den yngste af Dansk Boldspil-Unions 6 Lokalunioner, saavidt vides stiftet 28/3 1907 paa Initiativ af Lærer Ole Edward Kofoed. Omfattede ved Starten 6 Klubber. Optoges den 1/2 1908 i D.B.U. Formand: Overlærer, Løjtnant N. M. Hedegaard (fra 1930). Medlemstallet var 1913 495, 1942: 5762. Klubantallet var samtidig henholdsvis 5 og 19. S.A.K.

Bornholms Lawn-Tennis Union (B. L. T. U.), Sammenslutning af Tennisklubber paa Bornholm, stiftet 7/6 1921 paa »Rønne Tennisklub«s Initiativ og Foraaret 1922 indmeldt i D.L.T.F. Formand: Bankassistent Richard Kofoed, Rønne (fra 1939). Unionen deltager i Kampen om Vagn Jacobsen-Pokalerne, som dens Spillere vandt 1922, 25 og 34, samt i Provinsmesterskaberne. P.B.

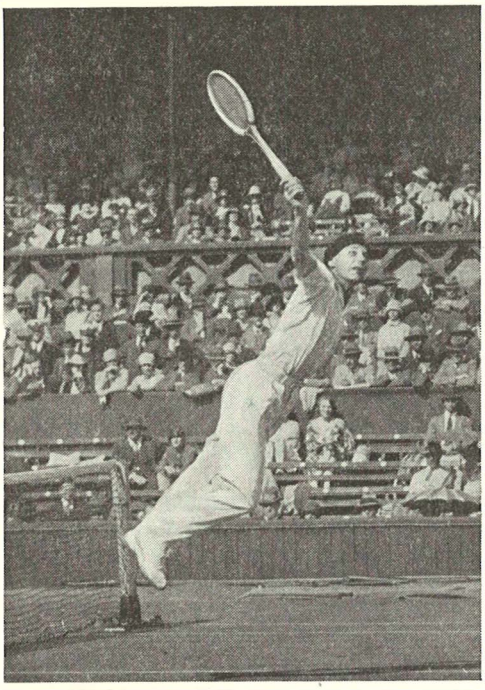
Bornholms Svømme Union (B. S. U.), Sammenslutning af Bornholmske Svømmeforeninger, for Tiden: Rønne Idrætsforening og Hasle Svømmeklub. Stiftet og optaget under D.S.F. 1937. Formand: Dyrlæge M. Veilbæk, Rønne. S.A.N.

Bornstein, Ester (f. 5/11 1918), Gymnastik- og Danselærerinde, g. Kolni. Medlem af Københavns Skøjteløberforening, trænede 1932, 33 og 34 i England og Schweiz (Instruktrice: Melita Brunner). 1932 Engelsk Sølv-

Ester Bornstein i Splitspring.

mærke, 1933 Nr. 10 i EM i Kunstløb for Damer, 1934 Nr. 8 i EM, Nr. 5 i den Internationale Konkurrence i Innsbruck og Nr. 12 i VM, 1935 Nordisk Junior Mester, 1940, 41 og 42 DM i Kunstskøjteløb. 1935 Dansk Guldmærke. Deltaget i mange Opvisninger her og i Udlandet. Danmarks hidtil bedste Kunstløberske. Bedst i Friløb. P.C.-C.

Borotra i et Baghaands Smash, med Ryggen til Nettet.

Borotra, Jean (f. 1898), fransk Ingeniør. Var en enestaaende Flugtspiller, har vundet Wimbledon i Single 1922 og 24 og har spillet utallige Landskampe og Davis Cup Kampe for sit Land. Sammen med sine 3 Kammerater, »Musketererne« Brugnon, Cochet og Lacoste, vandt han i 1927 Davis-Cup fra U.S.A. og holdt den med disse til 1932. Har spillet mange Gange i Danmark, hvor han kun 1 Gang (»Kings Cup« 1938) blev besejret (af Anker Jacobsen). Har været Formand for og er Æresmedlem af det franske Tennisforbund. A.T.

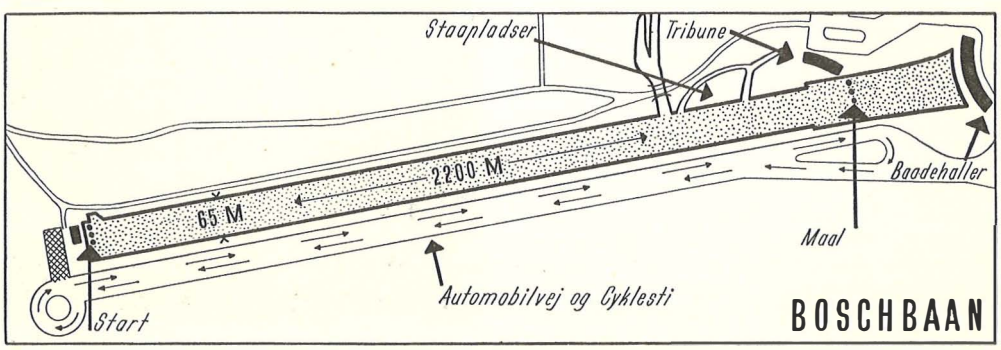
Bortvisning (Bue). Overtræder en Bueskytte under →Dansk Bueskytteforbund →Skyde- og Ordensreglerne, er →Skydelederen berettiget til at bortvise ham fra Banen. Gentagne Overtrædelser skal medføre Bortvisning. Ved →Kapskydning kan →Stævneudvalget idømme Bortvisning for Overtrædelse af →Kapskydningsreglerne. P.N.

Borup = **Boldklubben Borup af 1911.**

Boschbaan (Ro.) (Bosch, Skov), Kaproningsbane ved Amsterdam, udført som Nødhjælpsarbejde specielt med Ro-Konkurrencer for Øje. Indviet 12/6 1937 af Dronning Wilhelmina. Bassinet er 2200 m langt og 65 m bredt og giver Plads til 4 Baade samtidig. Ved Maal er indrettet store Baadehaller og opført Tribune til 2400 Mennesker, desuden Staapladser til Tusinder af Tilskuere. EM 1937 afholdtes her. EM 1939 skulde være afholdt paa Boschbaan, men aflystes ved Krigens Udbrud. 1939 vandt Viggo Olsen, Sorø, →»Holland-Becher« paa Boschbaan. A.L.

botte, la (Fægtn.), fr. Fægteudtryk: Udfald, Angreb, nu næppe meget brugt. Tidligere brugt for at angive Angrebets Form, fortrinsvis i Slutfasen. Man talte saaledes f. Eks. om Kvartbotten (Terzbotten o. s. v.), hvorved mentes, at Angrebet førtes ind i →Kvartlinien og med Haanden i Kvart. Terminologien er dog som for flere Fægteudtryks Vedkommende usikker. »Botte secrète« (hemmeligt Stød) kaldte tidligere Tiders Fægtelærere visse Angreb, som kun de selv kendte, og som de brugte over for særlig vanskelige Modstandere. I vore Dage, hvor alle Fægtningens Detailler er nøje beskrevet, findes hemmelige Stød ikke. O.O.

Bouin, Jean (1890-1914), fransk Løber. Betragtedes paa Baggrund af en Række glimrende franske Rekorder som Favorit paa 5000 m ved OL 1912, hvor han imidlertid i et af Idrætshistoriens berømteste Løb blev slaaet med 1/10 Sek. af Finnen Hannes Kolehmainen, som satte ny VR. 1913 satte Bouin VR over 10 og 15 km samt 1 Time paa Stockholms Stadion. Startede samme Aar i

Jean Bouin i Spidsen af Feltet.

København og vandt et 10 km Løb. Bouin faldt 1914 ved Verdun. Stadion baade i Paris og Marseille er opkaldt efter ham, og aarlig afholdes et 5 km Løb i Paris om Bouins Mindepræmie. E.A.

Boundary (Cricket) (eng.), Spillepladsens Grænse, sædvanligvis en Kridtlinie eller Snor, men kan godt være et Hus, en Mur el. lign. Et Slag til Grænsen tæller 4 Points eller, dersom Bolden gaar direkte ud over Indhegningen, 6 Points. Ved et Slag til Grænsen er Bolden →ude af Spil (død). J.C.

Bounds (Golf) →Out of Bounds.

Boussus, Christian (f. 1908), fransk Venstrehaandsspiller. Har været rangeret blandt de 10 bedste Spillere i Verden, vundet talrige Turneringer, bl. a. slaaet Perry og Austin, og spillet Landskampe og Davis Cup for Frankrig. Har spillet flere Gange i Danmark og er her slaaet i Kings Cup 1938 af Anker Jacobsen og Helge Plougmann. A.T.

Bov = Forskib.

Bow (Ro.) (eng., hvad der er bøjet), den forreste afrundede Del af et Fartøj paa begge Sider af Stævnen, fra denne til det Sted, hvor Rundingen ophører; ogsaa med Betydning Stævn; derefter Betegnelse for den Roer, der har Plads i Boven, the bow-oarsman, bow-oar. Ordet bruges om Eet-Aaren, foruden i engelsk, ogsaa i norsk og svensk Ro-Terminologi. Tysk har tilsvarende Bugmann, Bugriemen; Nr. 2 i en Otter: Zweiter Bugmann. I Dansk bruges almindeligt Betegnelsen →Pligten ell. Pligtaaren efter et forældet Ord »Pligt« med Betydning Forstævn.

Bovbølge = Bovvand.

Bowle (Cricket), Betegnelse for at kaste Bolden mod Slaaerens Gærde. Der bowles skiftevis 6 (i Danmark 8) Bolde (en →Over) mod hvert Gærde. Kastet skal udføres med strakt Arm, og Bolden maa ikke stikkes eller slynges. I ældre Tid anvendtes kun Underarmskastning, men fra ca. 1890 alene Overarmskastning, hvorved Boldens Fart blev betydelig forøget. H.P.

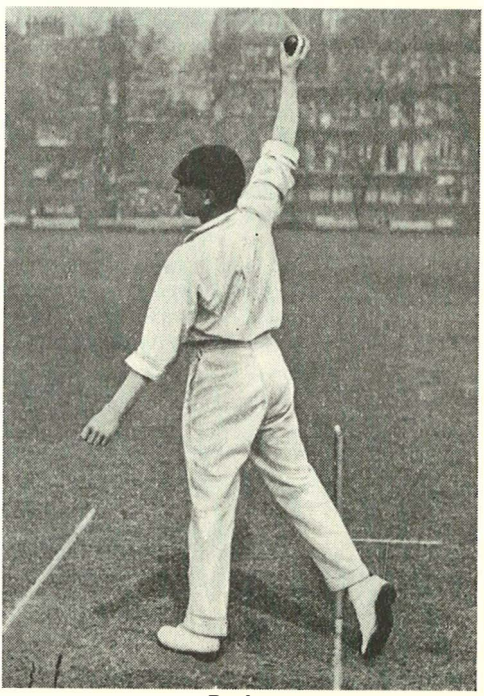
Bowler (Cricket), den af Holdets Anfører udpegede Spiller, der har til Opgave at kaste Bolden mod Slaaerens Gærde. Under en Kamp skiftes to Bowlere til at kaste 6 Bolde (en →Over) ad Gangen mod hvert Gærde.

Bovspryd (Sejl.) eller Sprydet, Rundholt i Dimensioner omtrent som Fartøjets Mast. Hviler frem over Forstævnen og anvendes for Anbringelsen af forskellige Forsejl. Afstives til Siderne med Sprydbarduner og nedefter med Vaterstaget. F.G.H.

Bovte (Sejl.) eller gaa Bovt er under Bidevindssejlads at vende gennem Vinden (→stagvende), saa man fra at have Vinden ind paa den ene Bov faar den ind paa den anden.

Bovvand (Sø) eller *Bovbølge,* den Vandmængde, Fartøjet ved dets Fart skyder op ved Boven, og som udgør den væsentligste Del af Fartøjets Formmodstand.

B-Pokalturnering (Fodb.), den 1933 af K. B.U. stiftede →Pokalturnering efter Cup-

Bowler.

systemet for de Klubber i B-Rækken, der ikke deltog i →Sommerpokalturneringen.

B-Prøve (Svæv.), bestaar af en praktisk og en teoretisk Prøve, der skal aflægges for en af Dansk Svæveflyver Union og Statens Luftfartstilsyn godkendt Flyveleder til Opnaaelse af B-Certifikatet.

Braddock, James J. (f. 7/6 1905), Bokser af irsk-amerikansk Afstamning. Professional 1926; var ikke anset for noget VM-Emne, da han 1935 blev matchet mod Max Baer til en Kamp om Sværvægtsmesterskabet. Alligevel vandt han Kampen paa Long Island 13/6 1935 (15 Omgange p. P.). I sin næste Kamp, mod Negeren Joe Louis i Chicago 22/6 1937, blev Braddock slaaet ud i 8. Omgang og mistede Titlen. C.J.

Bradford City F. C., eng. prof. Fodboldklub, stiftet 1903. Havde sin bedste Periode 1908-22 som Deltager i 1. Division. Vandt Pokalturneringen 1911 og gæstede samme Aar København. Relegeret 1922 til 2. Division og 1927 til 3. Division. Oprykket igen 1929 til 2. Division. N.M.

Don Bradman.

Bradman, Don (f. 27/8 1908), Australien, regnes for den bedste nulevende Gærdespiller. Vakte første Gang Sensation, da han 1930 opnaaede en Halvleg paa 452 not out — en Verdensrekord, som endnu bestaar. Hans største Præstation er dog hans Test-Match Halvlege paa 131, 254, 334 og 232 som Deltager 1931 paa det udvalgte australske Hold, der besøgte England. Bradmans Force er hans sikre Øje og hans fuldendte Teknik. Desuden er faa hans Ligemand i Marken. H.P.

Brage, Dalarnes førende Fodboldklub, stiftet 1925. Medlemmerne er hovedsagelig Arbejdere fra Domnarvets Jernværk. Kom 1927 med i Allsvenska Seriens 1. Division. Startede her sensationelt ved at vinde 7 af sine første 8 Kampe. Var 1837-38 et af de populæreste Hold, der satte Publikums-Rekord paa Råsunda Stadion mod A.I.K. med 34 150 Tilskuere. Spiller nu i 2. Division. H.B.

Bramsejlskuling (Sejl.), ældre Betegnelse for den Vindstyrke, ved hvilken en Raasejler under Bidevindsejlads endnu kunde bære sine Bramsejl. Svarer efter Beaufort til Vindstyrke 3 (ca. 7 m/Sek.).

»**Brandmanden**« (Gymn.). Ribberne forestiller Stigerne. Børnene gaar op ad Stigen. Der holdes fast med den ene Haand, mens Børnene med den anden Haand holder Slangen og med store Armbevægelser sprøjter rundt til alle Sider. Legen kan øves med Alarmering, Udrykning og Hjemkørsel. J.L.

Brandt, Petra Adolphine (24/5 1882-7/1 1936), Gymnastiklærerinde og Sygegymnast. Uddannelse paa Statens Gymnastikinstitut og paa Teilmanns Kursus for Sygegymnastik og Massage. I Overensstemmelse med et i hendes testamentariske Optegnelser udtalt Ønske oprettede hendes Arvinger efter hendes Død et Legat under Navn af *Frøken P. A. Brandts Legat* (Formue ca. ½ Mill. Kr.) til Fremme af fysiologisk-patologisk Forskning og fysiologisk-gymnastisk Videnskab. E.H.

Brandt-Jørgensen, O. C. (f. 26/4 1875), Rytterofficer. Naaede fra ca. 1900 til ca. 1913, Tidspunktet for hans Afgang fra Hæren, betydelige Resultater med de af ham selv udfundne Træningsmetoder for Væddeløbsheste, specielt Steeplechaceheste. I dansk Galopsport gennem Tiderne en af de mest fremragende Gentlemanryttere. Udgav 1917 »Vanvid og sund Fornuft«, hvoraf 1. Del har Undertitlen »International Væddeløbsreform«. Hans enestaaende Væddeløber »Liegotgot« var kendt af alt Væddeløbspublikum. J.W.-J.R.

Brann, kendt norsk Idrætsforening i Bergen, hvor bl. a. danske Fodboldklubber har kæmpet mod den. Stiftet 1906, dyrker baade Fodbold og fri Idræt. Dens Fodboldhold vandt norsk Mesterskab 1923 og 24, og Spillerne (hvoraf mange paa Landsholdet) naaede teknisk langt frem takket være, at Klubben tidligt fik en Græsbane. Kendteste Spillere: Maalmanden Wathne (14 Landskampe), den teknisk begavede Centrehalf Alexander Olsen (38), Fløjhalf Kjeld Kjos samt Finn Berstad (32), der har spillet Back, Halfback og Centreforward. I fri Idræt: Sprinteren Erling Synnestved. H.B.

Branting, Lars Gabriel (1799-1881), svensk Gymnast. Som Barn svag, bedredes ved Gymnastik hos P. H. Ling fra 13 Aars Alderen, blev hans Elev. Studerede Anatomi og Fysiologi ved det Karolingska Institutet, Stockholm, hindredes af Fattigdom i at fuldføre Lægestudiet; men hans Indsigt i Anatomi og Fysiologi underbyggede hans livslange Arbejde med Frisk- og Sygegymnastik; Lærer ved det kgl. Gymn. Centralinstitut i Stockholm, stedfortrædende Forstander for det i Lings sidste Aar, Forstander 1839-1862. Skabte Lings Gymnastiks Terminologi. Udviklede Sygegymnastikken og Friskgymnastikken til et højt Stade. K.A.K.

Brase (Sejl.), dreje Ræerne i horisontal Retning. *Brase fuldt* er at brase, til Vinden kommer ind paa Sejlenes Agterkant og altsaa giver Skibet Fart fremad. *Brase bak* er det modsatte, altsaa brase til Vinden kommer ind paa Forkant af Sejlene og standser Farten. *Brase Firkant* er at stille Ræerne tværs paa Diametralplanet. E.W.-W.

Henry Brask Andersen.

Brask Andersen, Henry (f. 23/6 1896). Vandt 1913 som Telegrafbud »De Unges Cykleløb«, hvorefter han blev Landevejsrytter i »Arbejdernes Bicycle Club«. Debuterede som Banerytter paa Ordrupbanen 1915. Amatør-DM 1918-21, vandt Ordrupbanens Amatør-Grand Prix i 1919-21 og vandt 1921 Amatør-VM paa Ordrupbanen. Fra 1/2 1922 Professional, tabte i Paris en Sprintermatch mod Amatørerne Lucien Michard og Lucien Faucheux. Skuffelsen fik ham til at modtage et Tilbud om at køre motorpacede Løb i Amerika, hvor han 1922 vandt 8 af 20 Løb. 1923 fortsatte han som Stayer i U.S.A., men maatte efter tre Fald rejse hjem. Kørte 1925 og 26 Stayerløb paa Ordrupbanen, men forlod 1927 Stayersporten for at køre Sprinterløb. 1926-28 prof. DM. Havde i Vintrene 1928-29 og 1929-30 Engagement i Australien. Sluttede 1933 21 Aars aktiv Sportsudøvelse. Siden 1/3 1934 Træningsleder i »Dansk Bicycle Club«. J.B.

Brask Andersen, Kield (f. 20/6 1916), Søn af Henry Brask Andersen. Begyndte paa Ordrupbanen 1935. Paa Landsholdet i Landskampe mod Tyskland 1937-39. Deltog i VM 1938 og 39 og var begge Gange mellem de otte bedste. Professional 1940. Indehaver af DR 500 m 31 Sek. (1940) og ¼ mile 24⅘ Sek. (1941), begge sat med flyvende Start paa Ordrupbanen. J.B.

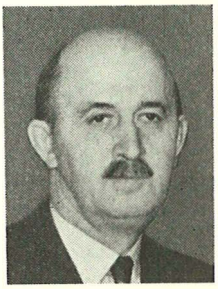

Brassie (Golf), →Golfkølle med Træhoved.

Break (Boksn.) (eng., slip), Kommando under Boksekampe, naar Bokserne er i →Clinch. Begge Bokserne skal paa Kommandoen »break« gaa et Skridt tilbage.

(Cricket) (eng.), Boldens Skruning.

Bredberg, Ernst, Överstelöjtnant, f. 15/1 1877. Formand for Svenska Riks-Idrottsförbundet fra 1921. Fra 1924 Medlem af Sveriges olympiske Komité. Gennem en lang Aarrække en af svensk Idræts Forgrundsfigurer, der gennem sin Deltagelse i det interskandinaviske Idrætssamarbejde har ydet en stor Indsats for hele Nordens Idræt. Har været aktiv som Gymnast, Roer, Skøjteløber og Tennisspiller. A.L.

Bredde (Sø.), a) Udtryk for, paa hvilken Del af Kloden et Fartøj befinder sig. Nordlig eller sydlig Bredde.

b) Udtryk for Breddemaalet paa et Fartøj; udtrykkes da som Bredden paa →Yderklædningen (max. Bredde) eller (alm.) Bredde paa Spant. F.G.H.

Bredfeldt, Carl Bernhard (1882-1934), Grosserer, Formand for »Kvik« 1906-08 og 11-26; Stifter af og Formand for »Kviks Venner«

1933-34. Medl. af D.F.f.R.s Hovedbestyrelse 1919-20 og 1924-25, Formand for →D.F.f.R.s O.&A.-Udvalg 1928-34. En af de dygtigste Ledere i »Kvik« i den sidste Menneskealder; hans Arbejde blev grundlæggende for Foreningens Udvikling. »Kvik«s Hæderstegn 1916, Æresmedlem 1927, D.I.F.s Ærestegn 1927. E.S.

Litt.: »Kvik«s Aarsskrift 1927 og 34.

Bredfok (Sejl.), firkantet eller trekantet Raasejl, der anvendes til Sejlads for Vinden (Rumskøds). Er fastgjort til en →Bredfokraa.

Bredfokraa (Sejl.), Rundholt, der kan anbringes vandret og tværskibs paa Masten og tjene til at sprede →Bredfokken ud.

Bredius Pokalen (Svømn.), udsat 1932 af »Nederlandsche Zwembond« til Ære og Minde om Forbundets afdøde Præsident, Bredius. Tilfalder ved EM den Nation, hvis kvindelige Svømmere ved de der afholdte Svømmekonkurrencer har opnaaet flest Points efter Skalaen: Nr. 1: 13 P., Nr. 2: 8 P., Nr. 3: 5 P., Nr. 4: 3 P., Nr. 5: 2 P. og Nr. 6: 1 P. Skal, for at blive Ejendom, vindes 3 Gange i Træk eller 5 Gange ialt af samme Nation. 1934 vundet af Holland; 1938 af Danmark. S.A.N.

Bredoverarmsliggende (Gymn.), Stilling i Barre. Gymnasten ligger paa Bommene, hvilende paa Overarmene og de adskilte Ben støttende paa hver sin Bom, enten med Brystet eller Ryggen mod Barrebunden (brystvendt eller rygvendt). I den brystvendte Form fatter Hænderne hver sin Bom i Strækstilling, i den rygvendte udfor Hofteleddene. V.R.

Bredstilling (Gymn.), en Staastilling med en i Forhold til Retstillingen stærkt forøget Understøtningsflade, opnaaet ved at den ene Fod er flyttet to Fodlængder eller begge Fødder hver en Fodlængde (undertiden mere) lige til Siden. Legemsvægten hvilende ligeligt paa begge Fødder. Denne *bredstaaende* Stilling bruges meget i Drenge- og Mandsgymnastik som Udgangsstilling for Kropøvelser paa Grund af dens Stabilitet. Hofteleddene kan bøjes mere i B. end i Retstilling, der kan fældes dybere fremad, og ved Sidebøjning kan Medbevægelserne i Hofteleddene blive større; Bevægelsesudslaget og dermed Tyngdevirkningen og Arbejdet for visse Muskler kan altsaa blive større. N.I.

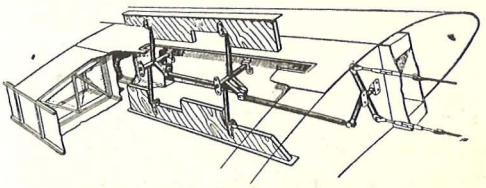
Brehm, Elsebeth, (f. 30/7 1901), Lærerinde. Vandt D.L.T.F.s Mesterskab i Dame-Single 1921 og for overdækket Bane 1923-25. Ogsaa vundet flere københavnske Pokalturneringer. Vandt VM i Dame-Single i Hal 1921 i København, men dog uden international Deltagelse. A.T.

Bremmer, Gorm (f. 2/1 1886), Direktør, Konsul. Formand for Aalborg Gymnastikforening 1923-42. Formand for S.I.F.A. 1929-36. Fra 1923 Formand for Aalborg Golf Klub. 1908 Deltager paa D.G.-F.s Hold ved OL i London. V.R.

Bremse (Cykl.) Ifølge D.B.C.s og D.C.U. f.L.s »Reglementer og Bestemmelser for dansk Landevejscyklesport« skal Landevejsrytterens Maskine være paamonteret et »effektivt virkende Bremsesystem (enten Frihjulsbremse eller Haandbremse paa baade For- og Baghjul)«. Banecykler er uden Bremse. Rytteren kan sætte Farten ned ved at lægge sin behandskede Haand ned mod Forringen. J.B.

Bremsehestekraft →**Hestekraft.**

Bremseklapper (Svæv.), to Sæt Klapper, anbragt i Bæreplanet, fra hvis Over- og Underside de kan skydes ud ved Betjening fra Førersædet. Idet de skydes ud, ændres

Skematisk Fremstilling af Bremseklapper.

Strømlinieforholdet omkring Planet, og Luftmodstanden forøges. Svæveplanet faar nu større Glidevinkel, og Synkehastigheden stiger 3-4 m/Sek. Bruges dels under Skyflyvning for at undgaa for store Hastigheder, dels under Landing paa smaa Pladser med daarlige Tilflyvningsforhold for at tilpasse Landingsmanøvren. J.G.B.

Bremsning (Ski.) kan i langsom Fart foretages ved →Plov, →Sving eller →Rutsch, i hurtig Fart kun ved Sving.

Bridon (Ridn.) →Bid.

Brille (Fægtn.), den Paréranordning, som undertiden anvendes i Stedet for →Parérpladen (Skaalen). Skal fortil være dækket af et Stykke Læder, anbragt saa Modstanderens Klingespids ikke kan opfanges af Brillen. J.V.T.

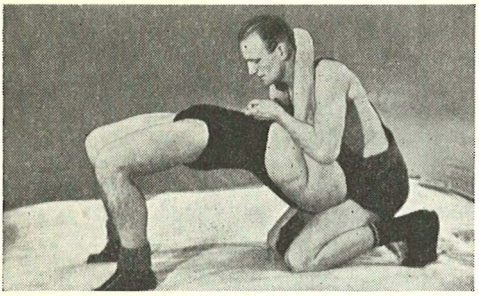
Briller (Cricket), ironisk Betegnelse for, at en Gærdespiller faar 2 Nuller i samme Kamp. Faar han kun 1 Nul, →Andeæg.

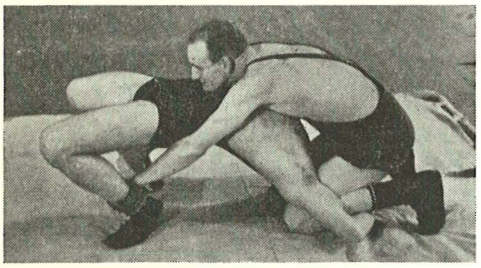
(Ski). Under Skiløb i Bjerge om Foraaret er Solbriller nødvendige i klart Vejr og let Dis som Beskyttelse mod →Sneblindhed. I store Højder og sent paa Foraaret eller om Sommeren giver kun Briller med Sidebeskyttelse tilstrækkelig Beskyttelse. Særlig praktiske er »Allaisbriller«, hvor »Glassene« er af Celluloid, Sidebeskyttelsen af fintmasket Traadnet. K.V.L.

British Corporation, engelsk Institution, der har udarbejdet særlige Regler for Bestemmelsen af et Fartøjs Materialdimensioner. Et Fartøj bygget i Overensstemmelse med disse Regler opnaar en vis Klasse, som

anerkendes af Assurandører, offentlige Myndigheder o. l. som et Udtryk for Fartøjets Styrke og Kvalitet. F.G.H.

British Lloyd's, verdensomspændende Klassifikationsselskab, der udover Tilsyn og Kontrol med Bygning af alle Arter af Skibe tillige paatager sig at assurere Skibe, Ladninger, Varer m. m. mod Havarier, Beskadigelser o. s. v. F.G.H.

Broen brydes. (Fri Brydning).

Bro (Brydn.), betydningsfuld Parade, men ogsaa Led i Angreb, f. Eks. i →Smidighedsbælte, →Lindénergreb og →Armvippe. Broen er en Rygbøjning bagud, hvor Støttepunkterne er Panden og Fodsaalerne.

I *græsk-romersk Brydning* brydes Broen bedst ved at trykke den til Siden eller ved at fastholde Modstanderens højre Haand, lægge sin højre Hofte op i hans højre Armhule, støtte paa sin højre Haandflade foran hans Hoved og føre sit højre Ben frem i Hovedets Retning, saa Benet strækkes, hvorefter man ved en Knæbøjning løfter sin højre Hofte, hvorved Broen brydes. I *fri Brydekamp* brydes Broen, naar man ligger foran Modstanderens Hoved, ved Tag med begge Hænder om begge hans Vriste og ved at trække dem mod sig eller ved med begge Knæ at fastholde hans Hoved og sammenpresse hans Arme ved Greb om dem. Ligger man med sin Krop i samme Retning som Modstanderen, nedpresses Broen med →Saks om begge hans Ben. Man kan fra Saksen gaa over til Slyngkrog. A.R.N.-E.C.

Broberg, C. A. (1846-1917), Konsul. Oprindelig aktiv Sejler; gik senere ind for den teoretiske Del af Sejlsporten. Medstifter af Københavns Amatør-Sejlklub og ydede her i en Aarrække et ganske udmærket Arbejde for Ungdommen. Interesserede sig stærkt for Handicapsejlads og var i en lang Periode Formand for K.D.Y.s Handicapkomité. O.A.

Brock, Johannes (f. 12/12 1898), Forretningsfører. DM for Thisted Idrætsklub 1921 og 22 i 100, 200 og 400 m Løb, forbedrede paa sidstnævnte Distance 2 Gange DR. Slog 1923 de bedste nordiske Sprintere ved et 100 yards Løb i Stockholm og tilhørte endnu i nogle Aar Eliten. Vandt 1926 (for Thisted) og 27 (for Aalborg) DM i Femkamp. E.A.

Brodde, Carl (f. 5/8 1884 i Sverige), Direktør. Kom 1907 til Danmark, hvor han 1908-16 vandt 12 DM for K.F.F. (senere K.I.F.) (Femkamp 1908-11, Diskoskast sammenlagt 1911-14 og 16, Spydkast sammenlagt 1910-11 og Kuglestød sammenlagt 1910). Satte 10 DR, i Kuglestød (3), Diskoskast (4) og Spydkast (3). Rejste ca. 1930 atter til Sverige. E.A.

Brodére (Fodb.), anvendes som Udtryk for →shortpassing, hvor Modstandere sættes ud af Spillet ved, at 2-3 Spillere passerer dem med meget smaa, men hurtige Afleveringer langs Jorden indenfor et ret snævert Omraade. V.L.

Brodthagen, Holger (f. 8/12 1896), Typograf. Spillede 1911-29 for Boldklubben af 1901, Nykøbing F., hvor han som Centreforward hørte til Holdets bedste Spillere. Var 15 Gange paa Lolland-Falsters udvalgte Hold. Fungerede fra 1922 ogsaa som Fodbolddommer. F.T.

Brok (Med.), abnorm Udposning af Bughinden fra Bughulen med Indhold af Organer hyppigst Tarmslynger. B. dannes oftest gennem i Forvejen eksisterende Kanaler, saaledes ved Lyskebrok; kan ogsaa dannes i Ar efter Operationer. B. forværres ved forøget Tryk i Bughulen, f. Eks. ved Anstrengelser, og der kan ske »Indeklemning«, saa Brokindholdet ikke kan komme tilbage, en Tilstand, der kræver øjeblikkelig Operation. Derfor er B. en Sygdom, der spiller en betydelig Rolle for Idrætsdyrkere; ingen med B. bør deltage i Idræt uden at være undersøgt af Læge. Ved lette Former for B. og ved lettere Øvelser behøver der ikke at ske nogen Skade, men der er altid en vis Fare for en Forværrelse af Tilstanden. I givet Tilfælde bør man lade sig operere. K.S.

»Brolæggeren« (Gymn.), krogrygliggende samlet høj Knæløftning. Fødderne sættes med Tramp i Gulvet.

Bronzeemblem (Livr.), Broche eller Slipsnaal; maa bæres af Personer, der har aflagt Bjergeprøven.

Bronzemærke (Boksn.) →Boksermærke.

(Gymn.) →Elitegymnastikmærke.

(Kajak). Af mandlige Roere kræves i Kajak: 1000 m: 6,15 Min., 10 000 m: 67 Min.;

i Kano: 1000 m: 9 Min., 5000 m: 50 Min. Af kvindelige Roere: 600 m: 4,30 Min.

(Ridn.) →Ryttermærket.

(Ski.). Til Erhvervelse af Dansk Skiforbunds Bronzemærke kræves gennemført a) Prøve i →Skiteknik og b) Prøve i →Langrend. Teknikprøven omfatter 5 Øvelser, hvorunder Skiløbernes Sikkerhed og Stil saavel under Løb i fladt Terræn og paa Bakke som i →Stemsving og →Stemkristiania bedømmes. I Langrend kræves for Herrer 10 km paa 1 Tim. 05 Min. (Mænd over 35 Aar 1 T. 15 Min.), for Kvinder 5 km paa 38 Min. (Kvinder over 30 Aar 43 Min.).

Litt.: »Bestemmelser for Skimærket«, udgivet af D. Ski. F. 1941.

(Skøjte.) →Mærkeprøver.

Bronzenaal (Svømn.), indstiftet af D.S.&L.F. 1932. Krav for Opnaaelse:

	Damer	Herrer
100 m fri Svømning	1,35 Min.	1,20 Min.
200 m » »		2,55 »
400 m » »	7,20 »	6,20 »
1500 m » »		26,30 »
100 m Brystsvømning	1,45 »	1,35 »
200 m »	3,45 »	3,25 »
100 m Rygsvømning	1,43 »	1,33 »
50 m fri Svømning + 50 m Bjergning	2,05 »	1,55 »

i Spring →Svømmenaal. S.A.N.

Brookes, Norman Everard (f. 14/11 1877 i Melbourne). Vandt All-Corners Single i Wimbledon 1906, men blev slaaet i Finalen af H. L. Doherty. Vandt Herre- og Mixed Double 1906, Wimbledon Single og Herre-Double 1907 og 14, vandt Davis Cup til Australien 1907, slog endnu 1924 den amerikanske Davis Cup Spiller F. T. Hunter. Har desuden vundet utallige Mesterskaber i England, Amerika og Australien. Var en uforlignelig Flugtspiller med en kraftig, stærkt skruet og varieret Serve og en af sin Tids største Tennisskikkelser. A.T.

Brown, Al, døbt Alphonso Teapilo Brown, (f. 5/7 1902 i Panama), professionel Bokser. Anerkendtes som VM i Bantam efter at have vundet en Række Udtagelseskampe og i Finalen besejret Vidal Gregorio i New York 1929. Tabte p. P. Titlen 1935 til Spanieren Baltazar Sangchili (15 Omgange). Vandt p. P. paa Københavns Stadion i Overværelse af over 20 000 Tilskuere over Knud Larsen d. 28/8 1929. Chr. J.

Brud paa Vaaben (Fægtn.). Bemærker Fægter under Kampen, at Modstanderen som Følge af Brud paa Vaaben, Tab af Maske e. l. ikke kan forsvare sig, skal han straks afholde sig fra enhver Angrebsbevægelse.

Brugnon, Jacques (f. 11/5 1895), fransk Major, talrige Gange Medlem af Frankrigs Davis Cup Hold og flere Gange Doublechampion af Frankrig og All-England **med** Borotra og Cochet. Har spillet mange Gange i Danmark og er slaaet 1 Gang af Vagn Aage Winther. A.T.

Brugsfartøj (Sejl.), Fartøj, der i Modsætning til →Lystfartøj kun anvendes i erhvervsmæssigt Øjemed.

Brugsgalop (Ridn.), den militære Betegnelse for Galop (som Regel uden for Volten) med Tempo ca. 350 m i Minuttet. →Almindelig Galop.

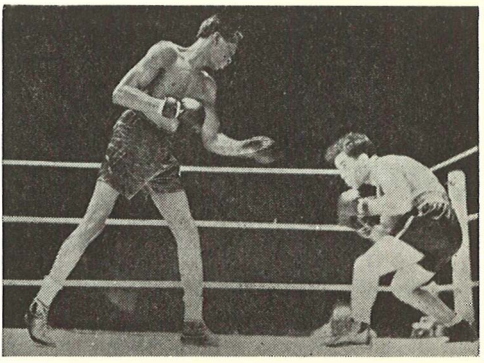
Brugsskridt (Ridn.), den militære Betegnelse for et Skridttempo af ca. 105 m i Minuttet. →Almindelig Skridt.

Brugstrav (Ridn.), den militære Betegnelse for et Travtempo af ca. 220 m i Minuttet. →Almindelig Trav.

Brugsværdi (Ridn.), den Værdi, Hesten har som Brugsdyr i Modsætning f. Eks. til →Avlsværdien. Man kan ved Ridning tale om Brugsværdien som Ridehest i al Almindelighed, men ogsaa mere specielt om Brugsværdien til specielle Formaal som f. Eks. Væddeløb. Ridehestens almindelige Brugsværdi forhøjes ved, at den ogsaa gaar for Vogn. Eksteriør, Gang, Temperament, Ædelhed og Præstationsevne er de væsentligste Faktorer ved Bedømmelsen af Brugsværdien. J.W.

Brunckhorst, Rolf (f. 1/5 1917), stud. med. Medlem af A.I. 1933-38 og af H.G. fra 1939. Københavnsmester og DM (H.G.) i 7-Mands-Spil 1940 og 41. 5 Landskampe.

Brunering (Skydn.), Fremgangsmaade ved hvilken Overfladen paa Jern eller Staal gø-

Al Brown og Sangchili i Kampen om Verdensmesterskabet i Bantamvægt.

res mere eller mindre modstandsdygtig mod Rustdannelse, samtidig med at der opnaas en smuk blaa eller sortblaa Farve. Brunering kan kun foretages paa virkelige Bøssemagerværksteder eller Vaabenfabrikker. I den nyeste Tid er Bruneringen begyndt at blive afløst af andre Metoder, der er bedre rustbeskyttende, men som ikke giver saa smukt et Udseende. E.S.-L.

Brunnstrøm, Tove (f. 16/10 1920), gift Finn Jensen, Rygcrawler, Medlem af D.K.G. og — siden 1935 — af »Triton«. DM i 100 m Rygsvømning 1936 og forbedrede 1935-37 Rekorden paa denne Distance 9 Gange (fra 1,22 til 1,15,3 Min.). Nr. 5 ved OL 1936 og Nr. 4 ved EM 1938; NM 1937. D.S.F.s Guldnaal 1935. O.J.

Brusebad, en Overfladeafvaskning, der er ret udbredt, dels som Hjemmebad, dels paa Badeanstalter. Efter Afklædningen gaar man ind under den lunkne Bruse for at blive vaad over hele Kroppen. Derefter sæber man sig grundigt ind og vasker sig, hvorpaa man tager Styrtebad, først varmt og derefter koldt. Man sparer Vand ved ikke at afsæbe sig under Brusen. Fordelene ved B. er, at det ikke tager lang Tid, ikke megen Plads og er ret billigt. Manglerne er, at B. kun medfører en overfladisk Renselse uden den ønskelige dyberegaaende Virkning, og at Badet under Hensyn hertil ikke er billigt, idet man uden eller med ringe Prisforhøjelse kan faa et langt mere effektivt Bad, →finsk Bad. N.J.

Brustad, Arne (f. 14/4 1912), norsk Ekspedient, Fodboldspiller. Regnedes en Overgang for Nordens farligste venstre Wing paa Grund af sin Hurtighed, Effektivitet foran Maal og opfindsomme Driblekunst. Spiller for Oslo-Klubben Lyn. Har spillet over 30 Landskampe, flere Gange i Danmark. Var med paa »Kontinentet«s Hold mod England som venstre Wing 1938, efter at have udmærket sig ved OL 1936. H.B.

Bryde af (Hesten) (Ridn.), en ikke reglementarisk Betegnelse for ved Tøjle-, Schenkel- og Lændehjælp at faa en Hest, som lægger sig haardt paa Tøjlen, eventuelt puller og →bryder gennem Hjælpen, til at give sig i Nakken og igen blive bragt under Kontrol. Paa primitiv Maade gøres dette af mindre følsomme Ryttere udelukkende ved at »file« den i Munden med Tøjlerne. Forekommer ofte under Ridning i Felt, under Springning o. l., hvor Hestens Sind er ophidset. J.W.

Bryde gennem Hjælpen (Ridn.) vil sige, at Hesten frigør sig for Tøjlens, Schenklens og Lændens Indvirkning i Reglen ved et pludseligt Kast fremefter.

Brydekamp →Brydning.

Bryde ned (Ridn.) vil sige at paadrage en Hest en saadan Overanstrengelse af Sener og Muskler, at den maa under Behandling kortere eller snarere længere Tid paa Grund af Senebetændelse o. l. J.W.

Bryderskulder (Med.). Skuldrene er især udsat for Læsioner ved Brydning. Skulderen kan gaa af Led med de deraf følgende Sprængninger af Bløddelene, eller den kan udsættes for gentagne mindre Læsioner med Blødninger i Vævsdelene: Muskler, Ledkapslen m. m. Der kan derved gennem Ophelingen udvikle sig aragtige Forandringer omkring Leddet med deraf følgende indskrænket Bevægelighed af dette, navnlig ud fra Kroppen, og Svind af de omgivende Muskler. Ogsaa Knoglerne i Leddet kan blive Genstand for Forandringer. K.S.

Bryde ud (Cykl.), Udtryk for, at en eller flere Ryttere overraskende for Konkurrenterne kører fra Feltet, stikker af.

(Ridn.). Betegnelse for, at Hesten forlader Banen mod Rytterens Vilje.

Brydning, Tvekamp, hvor -→Angreb og -→Forsvar udføres med -→Greb, ikke med Slag, og som afgøres ved, at en af de kæmpende lægges paa Ryggen eller (i professionel -→fri Brydning) tvinges til at opgive ved smertefulde Greb.

Brydekampens Historie er saa gammel som Menneskeslægtens. I Beni Hasans Gravmæle i Ægypten har man afdækket de 4000 aarige Friser, en »Billed-Nekrolog«, der er en herlig Bryde-Frise, en Serie →catch-as-catch-can-Brydegreb, der viser, at Ægypternes Form for fri Brydekamp næsten stod paa Højde med Nutidens.

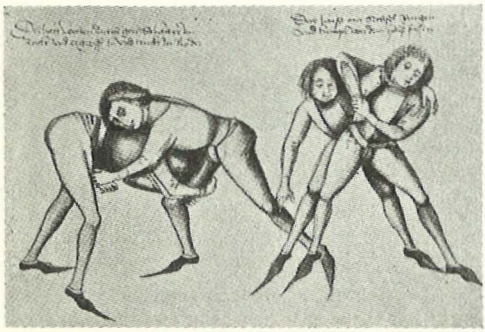
Brydekampen er ofte behandlet i Digtekunsten fra Homer til vore Dage. Ved det 18. olympiske Stævne Aar 708 f. Kr. var Brydekamp første Gang paa Legenes Program; samme Aar optoges Pentathlon (Femkamp): Længdespring, Løb over 190 Meter (et græsk Stadions Omkreds), Diskos- og Spydkast og til Slut Brydekamp mellem de to bedste fra de fire første Øvelser. Lodtrækningen fandt Sted ved at Lodder, hvoraf to var mærket A, to B, o.s.v., nedlagdes i en til Jupiter indviet Vase. Bryderne ledsagedes til Vasen af »Stævnets Officials«, og de

Et Udsnit af Bryde-Frisen i Beni Hasans Gravmæle. Viser fra venstre: Benløft, dobbelt Bengreb, Kast ved Hjælp af Bengreb, Modgreb for Bengreb, staaende Grengreb samt Forsøg paa at laase Modstanderens Arm, som af Sort pareres med Benet.

to, der trak A, kæmpede mod hinanden o.s.v. Den romerske Forfatter Seneca fortæller i et Digt, at den Bryder, der blev →kastet tre Gange, havde tabt Kampen. Bryderne var nøgne og indgnedet i Olie; men — for at Grebene ikke skulde glide af — blev Kroppen før Kampen bestrøet med fint Støv. Den korintiske Billedhugger *Lysippos'* »Skraberen« i Idrætsparken i København) viser en Bryder, der med Bronzeskraber renser sig for Olie, Sved og Støv efter Kampen. Ogsaa →Massage kendtes. Oldtidens berømteste græske Bryder var Milon fra Kroton, der sejrede ved 6 olympiske og en Række pythiske Lege.

Da Romerne erobrede Grækenland optog de Brydning, og de første store Brydekampe i Rom afholdtes 186 f. Kr. under Marcus Fulvius' Regering. Cæsar, Nero, Augustus og Diocletian omfattede Brydeidrætten med varm Interesse, og der oprettedes Træningsskoler rundt om i Romerriget; men medens det i Grækenland var →Amatører, der brødes, var det i de romerske Arenaer Slaver og løsladte Fanger, der kæmpede med Livet som Indsats. Sejrherren vandt Livet, maaske Friheden, mens Taberen som Regel bødede med Livet, undertiden ogsaa selv om han ikke blev dræbt i Kampen.

Fri Brydning i Middelalderen, t. v. et rent Brydegreb, t. h. et jiu-jitsulignende. Fra Tyskeren Talhofers haandskrevne „Ring- und Fechtbuch" (1467).

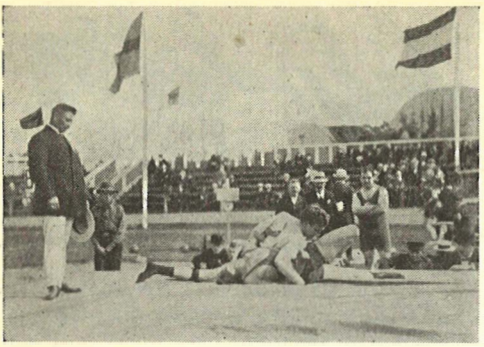
I Middelalderen var Brydning i Europa nær forbundet med og undertiden næsten betragtet som en Del af Fægtning. Naar begge Parter havde mistet Vaabnene eller var kommet saa nær ind paa Livet af hinanden, at de ikke kunde gøre Brug af dem, gik de over til Brydning. I Albrecht Dürers »Fechtbuch« (ca. 1512) findes Tegninger af forskellige Brydegreb.

Den moderne Brydesport opstod i første Halvdel af det 19. Aarhundrede, og siden har Brydekunsten erobret Kloden. De engelsktalende Lande lærte i England catch-as-catch-can-wrestling (fri Brydekamp) med hele Kroppen som Angrebsobjekt, medens la lutte greco-romain (→græsk-romersk Brydekamp) hvor alle Greb, →Modgreb og →Parader under Bæltestedet er forbudt, i sin moderne Skikkelse skabtes i Sydfrankrig, muligvis som Vækst af Spirer fra Romertiden. I Rhônes og Garonnes Dale genfødtes den græsk-romerske Brydekamp.

Den første professionelle Brydekamp i Danmark fandt Sted i København 15/8 1839, hvor den franske Bryder Jean Depuis besejrede en stærk dansk Slagter Ferdinand Ludvigsen. Amatør-Brydningen var dog allerede da i Gang; Nachtegall havde med Frederik VI's Støtte indført Gymnastikken og forskellige andre Idrætter, som hans Program specialiserer saaledes: »at voltigere, løbe, springe, klavre, hænge, svinge, kaste, brydes, spille med Fjerbold o.s.v.«.

Danmarks første Sportshelt indenfor Brydningen var Bager (senere Værtshusholder) Frederik Safft, der 1869 besejrede den tyske Bryderkonge William Heygster, og hvis Berømmelse holdt sig en Menneskealder. Sin største professionelle Brydehelt fik Danmark dog med Mureren (senere Restauratør, Sanger, Varieté- og Cirkusdirektør) Magnus Bech-Olsen, der fra ca. 1890 og et Stykke ind i dette Aarhundrede tiljubledes af Masserne ved sine Kampe med internationale Berømtheder.

Dengang var den professionelle Sport ret uorganiseret, og enhver Bryder kunde tage Titlen →Verdensmester, uden at nogen kunde gøre ham noget derfor, ligesom enhver Cirkus- eller Varietédirektør kunde udskrive →Verdensmesterskaber og selv var Herre over, hvem der skulde deltage og hvem Sejren skulde tilfalde. Fra 1892 organiserede de store franske Sportsblade aarlig et Verdensmesterskab i græsk-romersk Brydekamp, hvor Danskeren Jess Pedersen blev VM 1903 og 1908; noget lignende skete

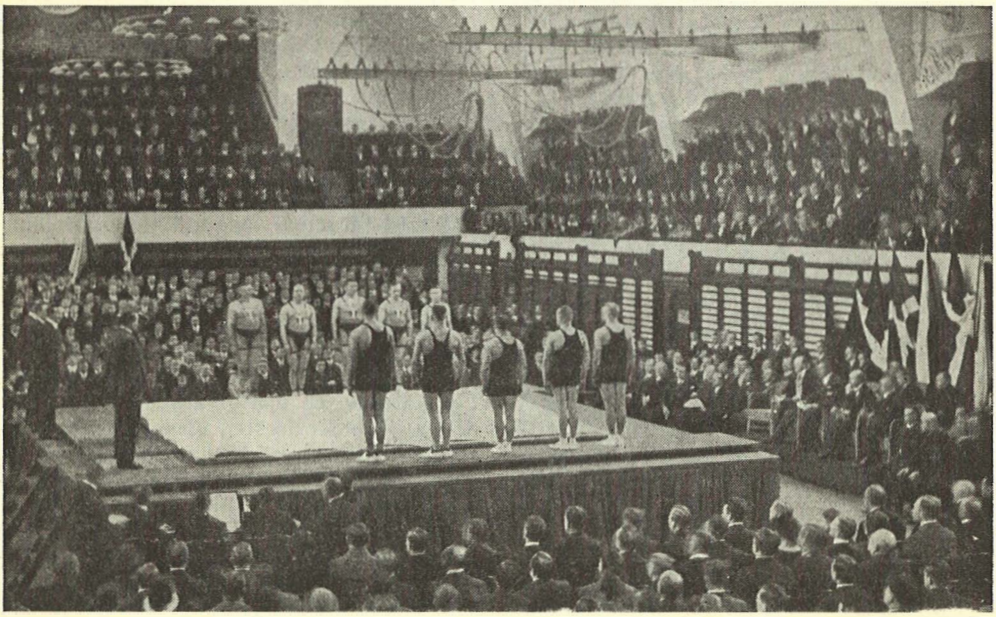
Fra Baltiska Spelen 1914. Johan Nilsson (Sparta, Malmö) underst i Kamp med Emil Christensen (Dan).

i England for den frie Brydekamps Vedkommende — paa den engelske VM-Liste (fri Brydekamp) findes i de lette Vægtklasser Danskerne P. C. Olsen og Lauritz Nielsen — og de alt for talrige selvudnævnte Verdensmestre bortfaldt.

Imidlertid havde den organiserede Amatørbrydning holdt sit Indtog i Danmark. 28/10 1888 stiftedes →Københavns Athlet-Klub. Brydelæreren Speich lærte Medlemmerne af K.A.-K. »staaende Brydekamp«, d. v. s. ingen →Gulvkamp, saa hvis begge Skuldre ikke rørte →Madrassen i selve Faldet, maatte Bryderne atter op at staa. Blev der ingen Afgørelse, kommanderedes Bryderne i et afgørende →Krydstag. K.A.-K. fik snart en Del Aflæggere, →»Hermod« 1893, →»Thor«, København 1894, →»Dan« 1895, →Aarhus Athletklub og →»Rolf« 1896 og →Vejle Athletklub 1897, og samtidig optog all round Klubber som →»Sparta« og →Arbejdernes Idræts-Klub Brydning. »Hermod« reformerede Brydekampen ved fra »den staaende« at gaa over til græsk-romersk Kamp med Bech-Olsen og især Severin Ahlquist som Lærere. Betydningsfulde danske Bryderesultater: 1901: Severin Ahlqvist, »Hermod«, Nr. 1 i Rotterdam. 1902: Hans Heinrich Egeberg, »Hermod«, Nr. 1 i Amsterdam. 1903: Egeberg Nr. 2 i Rotterdam. 1904: Ahlqvist Nr. 1 ved VM i Wien, S. M. Jensen, »Dan«, Nr. 1 i Amsterdam, Albert Jensen, »Sparta«, Nr. 1 i Letvægtsbrydning i Göteborg. 1905: S. M. Jensen VM i Sværvægts-Brydekamp i Berlin, Gustav Heede, Vejle Athletklub, Nr. 2 i VM i Mellemvægt. 1906: S. M. Jensen, Nr. 1 i Sværvægt, Robert Behrens, »Hermod«, Nr. 3 i Mellemvægt og Karl Karlsen, »Sparta«, Nr. 2 i Letvægt ved OL i Athen. Carl Jensen, »Thor«, Nr. 1 i Sværvægt i Milano. 1907: Egeberg Nr. 1 ved Sværvægts-VM og Harald Christensen, »Dan«, Nr. 1 i Mellemvægts-VM i Frankfurt am Main. 1908: Egeberg, Aksel Larsson, »Hermod«, og Oscar Mulvad, »Dan«, alle Nr. 1 henholdsvis i Svær-, Mellem- og Letvægt ved tyskdansk Match i Hamborg. Anders Andersen, Carl Jensen og S. M. Jensen alle Nr. 3 ved OL i London.

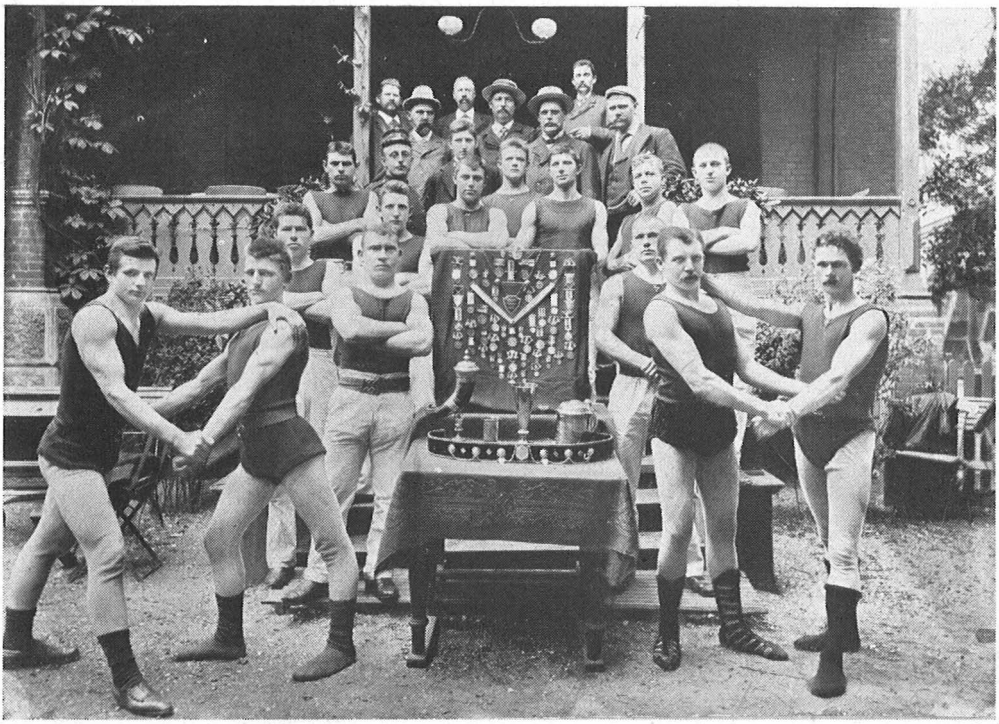
Værd at bemærke er det ogsaa, at Herman Christiansen, »Hermod«, 1899 blev svensk Mester i Brydekamp, og at Egeberg 1901 vandt det svenske Mesterskab.

Vi var kommet tidligt med paa Brydespor-

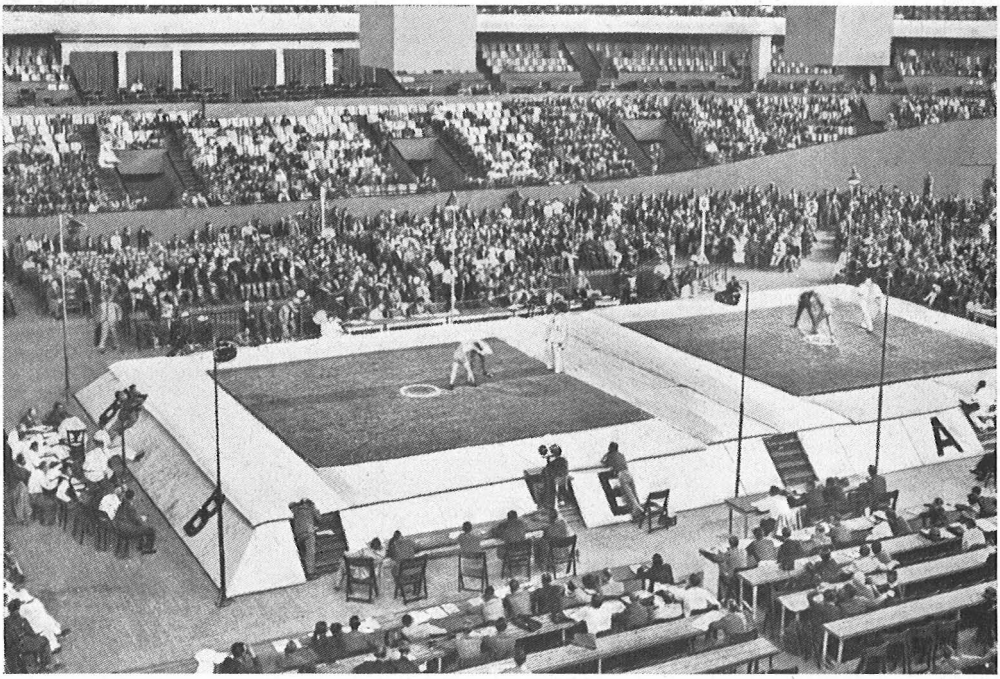

Dan's Brydestævne i Idrætshuset mod Prager-Politiet 6/1 1923. Kongen overværede Stævnet og ses til højre. Pragerbryderne staar med Ryggen til; de danske Brydere er fra venstre: Emil Larsen, A. Tetens, Johannes Jacobsen, Emil Christensen og Valdemar Nielsen.

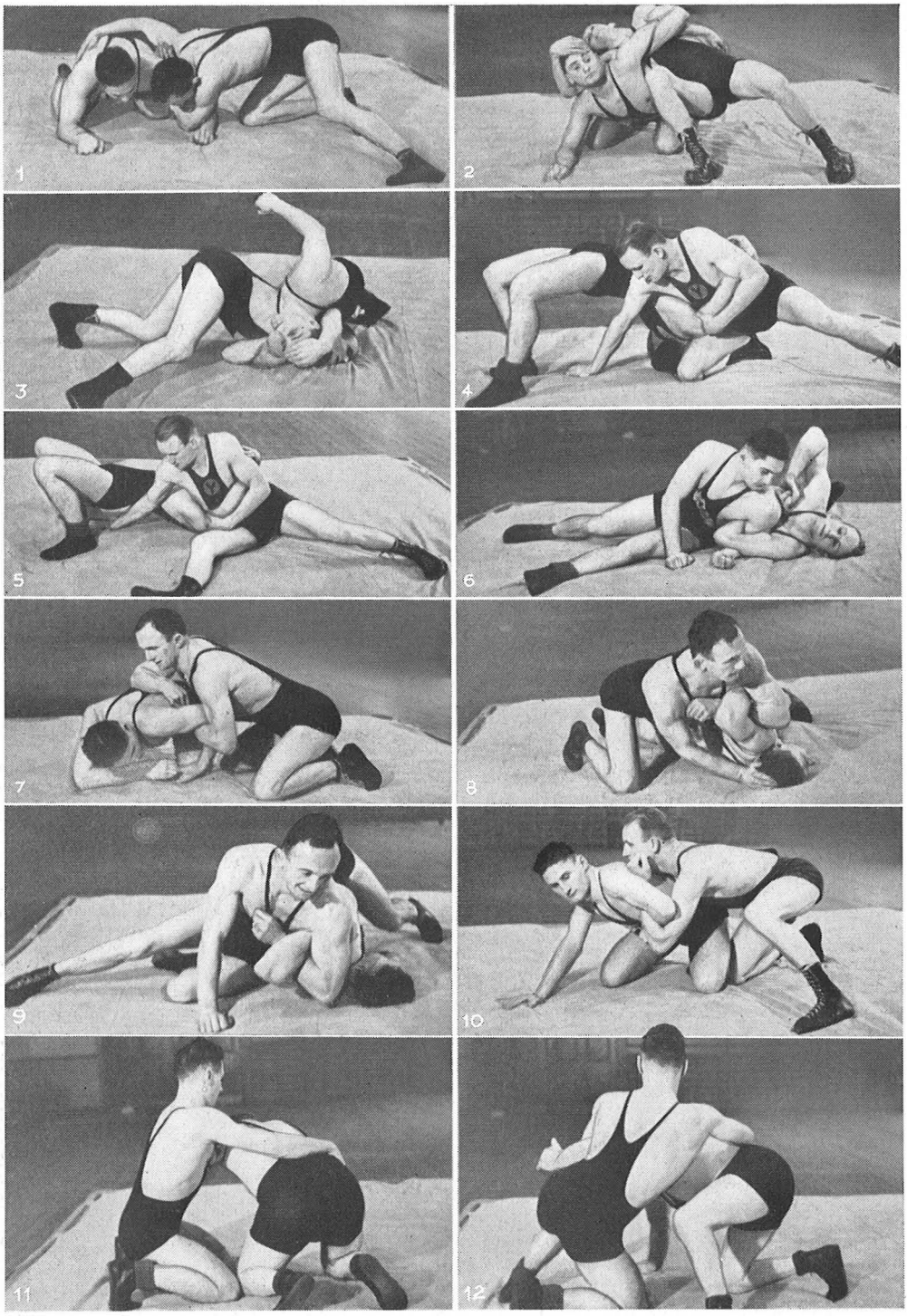
BRYDNING

Athletklubben „Hermod" i 90'erne uden for Klublokalerne paa „Sortedamslund". (Hvor nu Fredens Kirke ligger.) Yderst tv. Severin Alquist og Christian Nielsen — yderst th. Herman Christiansen. Herren bagest (med Straahatten) er Hermod's og D.A.U.'s første Formand, H. Tiedemann; foran ham staar Danmarks første Amatørbokser, Hindsberg. Nr. 2 i forreste Række fra højre er Pierre Hoffland, den senere Artistdirektør for „Plænen" i Tivoli. Yderst th. i bageste Række staar Camillus Iversen, en af Athletsportens tre Stiftere.

Paa Grund af den store Deltagelse maatte der afholdes Brydekampe paa to Madrasser samtidig i Deutschlandshalle ved de olympiske Lege i Berlin 1936. Bemærk Tribunens skraanende Sider, der hindrer Bryderne i at styrte brat ned. Den hvide Ring midt paa Madrassen er Kampens Udgangspunkt.

Backhammer. Greb, Modgreb og Parader.

1 Backhammer med Fatning paa egen Skulder (Indledning). 2—5 Backhammer med Tilbagekast. 6 Modgreb. 7—8 Backhammer ved at gaa bag om Modstanderen. 9 Afslutning med Armlaas. 10 Modgreb. 11—12 Parade (Benføring).

tens Finesser og lærte Kunsten fra os til Sverige og Norge, men med Aarene blev Konkurrencen mere jævnbyrdig, og de danske internationale Resultater beskednere. Nu er Sverige den førende Brydenation, nærmest fulgt af Finland, Estland, Tyskland, Ungarn og Danmark.

Selv om Danmark ikke mere dominerer i international Brydning, har vi dog ogsaa i de sidste 25 Aar haft Navne, der regnes mellem Verdens bedste som f. Eks.: Poul Hansen (Nr. 2 OL 1920), Emil Larsen (NM 1921), H. Møller (NM 1918), Johannes Jacobsen (EM 1926), Einar Hansen (Nr. 2 i EM 1930), Otto Boesen (Nr. 3 VM 1922), Abraham Kurland (Nr. 2 OL 1932), Aage Torgensen (Nr. 2 EM 1922), Robert Voigt (Nr. 3 EM 1933), Erland Nielsen (Nr. 2 EM 1929), Aage Meier (Nr. 3 EM 1935), Frederik Hansen (Nr. 3 VM 1911), Charles Frisenfeldt (Nr. 3 VM 1922), Johannes Eriksen (Nr. 3 OL 1920), Axel Tetens (Nr. 4 OL 1920), Svend Nielsen (Nr. 3 VM 1922), Emil Christensen, Ejgil Johansen, Erling Lauridsen.

Det er den græsk-romerske Brydning, der dyrkes her i Landet; men de fleste Nationer har nu ogsaa optaget catch-as-catch-can-Brydning paa Programmet. Helt ukendt med fri Brydekamp er dansk Brydning dog ikke. Bantambryderen Georg Gundersen, »Jyden«, Aalborg, sejrede i denne Brydeart 1923 i Göteborg, og Abraham Kurland blev i 1934 Nr. 3 i EM i fri Brydekamp. Maskinarbejder P. C. Olsen, Svendborg, og Lauritz Nielsen har begge været professionelle VM i fri Brydning.

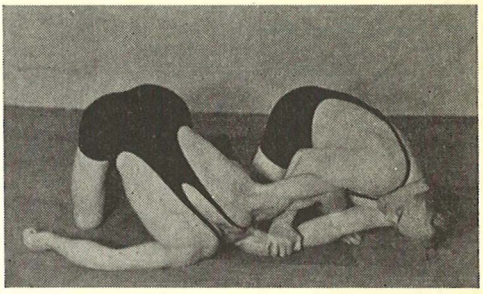
En græsk-romersk Bryder har iøvrigt flere Chancer i fri Brydekamp end omvendt; Brydere som Poul Hansen, Robert Christoffersen, Børge Jensen, Torgensen og Aage Meier har bevist det ved forskellige olympiske Stævner.

Der er flere andre Brydearter, de fleste en Slags Bæltebrydning i Lighed med Islændernes Glima, Schweizernes »Schwingen« og Tyrolernes »Rangeln«. Russerne har ogsaa en Art Bæltebrydning, og Englænderne har Collar-and-elbow-wrestling (der gribes i Skulder og Albue). For alle disse Kamparter er det fælles, at man ved →Sving, →Benspænd, ved at løfte Modstanderen eller ved ren Kraft søger at kaste ham.

En særlig ondartet Afart af fri Brydning kendes i U.S.A. som »All in wrestling«, der i Danmark har været vist paa Film, bl. a. »den flyvende tackling«, hvor Angriberen i et flot Højdespring fremad slynger begge Ben om Modstanderens Hals, eller hvor han springer et Par Meter op i Luften og falder ned paa Ryggen af sin liggende Modstander.

Japan har en Brydeart, der foregaar paa en cirkelformet Kampplads, og hvor man sejrer ved at kaste eller skubbe Modstanderen ud af Cirklen. Mere kendt er →Jiu-Jitsu.

Der skelnes mellem →liggende Greb og →staaende Greb; i fri Brydning er der tillige Angrebene paa og med Benene, →Bengrebene. Det er en Fordel at være lige dygtig til →»højre Angreb« og til →»venstre Angreb«, at kunne tage Grebene fra begge Sider; men det tilraades at gøre sig helt fortrolig med Angreb fra den ene Side, inden man bliver »begge Siders-Bryder«. Man maa

Lang kvart Nelson. Tryk paa Albueleddet.

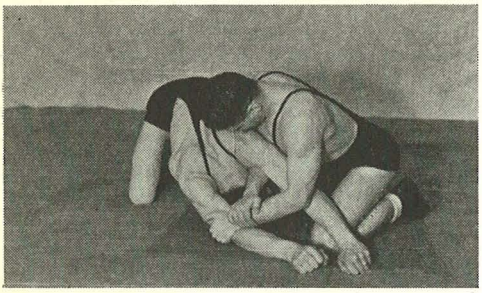
fra først af vænne sig til at økonomisere med sine Bevægelser, og et af de vigtigste Midler dertil er nøje Kendskab til →Fodskifterne, saa man i de indledende Vendinger til →Armfaldsgreb, →Hovedfaldsgreb, i →flyvende Mare o. l. ikke ved et stort skrævende Skridt er ude af Balance i Starten. Jo mindre den Halvcirkel er, man drejer i under Fodskiftet, jo hurtigere, mere velafbalanceret og overraskende kan man sætte Angrebet ind. Grundlaget for staaende Angreb bagfra er 1) Bicepstrækket, 2) Modgreb mod Modstanderens Angreb, hvor han i en Situation er ved at vende Ryggen mod ens Bryst, 3) Modstanderens Forsøg paa at komme op at staa, naar han angribes i →»Bænk«, 4) Angriberens eget Forsøg paa at løfte ham op fra »Bænk«.

Grundlaget for at faa liggende Angreb (Angreb i »Bænk«) er 1) Bicepstrækket med Nedtræk, naar man er naaet paa Siden af Modstanderen, 2) Bremsning af staaende Angreb, naar Angriberen er naaet i »Bænk« eller er ved at naa denne Stilling, 3) regelpaabudt tvungen →»Parterre«.

→Underbøjede Tæer er en af Forudsætningerne for at kunne brydes liggende. Man maa altsaa ikke ligge ned med strakt Vrist, da man saa er hjælpeløs, hvis man tvinges bagover.

Naar et Greb ligger forfra og ovenfra (→Hoved- og Armbinding) kastes altid til den Side, hvor Hovedet er bundet. Ved →Armtræk (Gulvarmfaldsgreb) fattes som Regel om Haandleddet undtagen i Parade for →Fjern Halv-Nelson, hvor man tager fat om Underarmen og søger at faa Støtte fremad

paa Albuen, hvorefter man sætter sig op (man maa ikke i Grebet falde ned paa Skulderen). Ved →Nær Halv Nelson maa tages over Albuen, da det er vanskeligt at fatte højere oppe paa Armen. Ved Parade for →Backhammer maa man søge at holde den indvendige Haandflade opad. Ved Greb (staaende som liggende), der kommer forfra — ovenfra, maa Modgreb tages om Albuerne. Ind imellem de 2-3 ugentlige Træningsdage kan man træne alene i →Løb over Middeldistance i jævn Fart, i →Sjipning, i Bro-Kolbøtter, Bro-Rundløb og Bro-Belastning, i Fingertræning, i at vænne sig til Fald fra alle tænkelige Stillinger med Bro som Afslutning, i →Pirouette, i Fodskifter og i at rejse sig paa underbøjede Tæer og vænne sig til altid at ligge med Tæerne underbøjet.

Kvart Nelson med Forlænger.

Sidste Uge før en Kamp skal man ikke træne haardt og helst med en Modstander, man fuldtud behersker, saa der aldrig kan blive Tale om Overanstrengelse.

Den gode Brydekamp opstaar, naar Angreb lynsnart »besvares« med Modangreb, Bro og Pirouet pynter paa en Kamp, men de mest primitive Parader, der udelukkende gaar ud paa at bremse Modstanderen uden selv at gøre Gengæld, ødelægger Kampbilledet, og den ledende Dommer skal advare den stadigt parerende Bryder for Passivitet. Naar man er udpumpet (taber Vejret), skal man ikke straks give op. Man kan »faa ny Vind« ved at lægge højre Haand paa Modstanderens højre Skulder eller venstre Haand paa Modstanderens venstre Skulder, saa Underarmen hviler paa hans Bryst, hvorved man dækker sig mod, at Modstanderen kan faa Livtag; ved at rejse Hovedet og Kroppen kan man da aande friere og faar hurtig Vejrtrækningen i Orden igen; man kan ogsaa lægge sig i Parterre med stærkt spredte Knæ og Armene samlet foran Hovedet.

Muskelspænding maa stadig afløses af de Pauser i Muskelarbejdet, Afslapning giver, man maa ikke spænde sig, naar man udfører Vendingen (Fodskiftet), da det hemmer Hurtigheden. Samtidig bør man iagttage altid at føre det Ben, som er vis à vis Modstanderens enten frem eller tilbage alt eftersom han fører sine Ben, f. Eks. hvis han træder frem med højre Fod, træder man tilbage med venstre, saa det virker, som Brydernes fire Fødder gaar Pasgang.

En Bryder maa kun starte i den af Bryderkampens 8 →Vægtklasser, der stemmer overens med hans naturlige Legemsvægt, undtagen naar han anmeldes i den næste Kategori opad. Brydeparrene sammensættes ved →Lodtrækning. Dommerkomiteen bestaar af en →Kampleder, hvis Fløjte starter, afbryder og slutter, og 2 stemmende Pointsdommere. Bryderne faar Karakter →(Fejlpoints) efter deres Præstationer. Brydere, der har 5 Fejlpoints, gaar ud af Konkurrencen. Den, der har færrest (eller ingen) Fejlpoints, er Nr. 1 o.s.v. Brydesportens Organisation er samlet i →Dansk Athlet-Union.

A.R.N.-E.C.

(Fys.). Muskelarbejdet under Brydning kan ofte være rent →statisk og er i hvert Fald karakteriseret ved ret lange Perioder og uafbrudt Kontraktion saavel af Armenes og Benenes som af Kroppens Muskler. Dette medfører en Hemning baade af Blodets Kredsløb og af Aandedrættet, som dels bevirker, at der i Organismen opstaar en ret udtalt →Iltgæld, dels kan betyde en ret stor Belastning for Hjertet i de Perioder, hvor Muskulaturen er afslappet, og efter Brydningens Ophør. Systematisk Træning af Hjertet (f. Eks. ved Løb og Sjipning) er derfor af stor Betydning for Brydere. E.H.

(Med.) Brydning hører til de voldsomste Idrætter, hvor der ofte kan komme Læsioner: Leddene kan »gaa af Led«, særlig Skuldrene, Brud paa Rygsøjlen paa Grund af den voldsomme Belastning under Kampen, saaledes ved »Bro«, dernæst Brud af Ribben, Nøgleben m. m.; Brud af Halsdelen af Rygsøjlen kan virke direkte dødelig. Brydning er den eneste Idræt, hvor de kæmpende kommer i umiddelbar Berøring med hinanden. Derfor er Hygiejne af stor Betydning især for Hudens Vedkommende, og Brydere med Hudlidelser bør ikke deltage i Øvelser eller Kampe, før Spørgsmaalet om Smitte er afgjort. K.S.

Litt.: Hugh F. Leonard: »A Hand-Book of Wrestling« (New York 1897). Laitinen och Lehmusto: »Den moderna Brottningskonsten« (Helsingfors 1925). Arnold Richard Nielsen og Alfred Hübscher: »Brydebogen« (København 1907). Arnold Richard Nielsen og Alfred Hübscher: »Idrætsbogen«, Afsnittet: Brydning (København 1909). Arnold Richard Nielsen: Brydekampens Historie. »Den danske Idræts Bog« (København 1935). Arnold Richard Nielsen: »Athletsportens 50 Aars Jubilæum« (1938, udgivet af D.A.U.). Tidsskrifter: Athletik Bladet (1900-1903). Sports-Ma-

gasinet (1915-16). Athlet-Bladet (1909-10). »Kraft« 1905. D.A.U. 1913.

Bryggens Kajak Club (B.K.C.), stiftet 7/4 1931. Beliggende ved Islands Brygge, København. Ved Starten Plads til 19 Kajakker, 1933 til 60 Kajakker. Har vundet 4 DM og talrige Kredsmesterskaber. Ved OL 1936 og VM 1938 var 2 Medlemmer paa det danske Hold. Dominerede en Aarrække ved de aabne Kaproninger. Flere af Københavnskredsens og Kajakforbundets ledende Personer Medlemmer af B.K.C. U.A.

Brüigmann, Herman (f. 2/2 1900), Konstruktør. Medlem af Viborg Fodsports-Forening. Spillede i 20 Aar alle Pladser paa nær Maalmand paa Klubbens 1. Hold; trak sig 1935 tilbage paa Grund af daarligt Ben. Valgtes da til Formand i sin Forening, fra 1937 Medlem af J.B.U.s Bestyrelse. 11 Gange paa Jyllands udvalgte Hold. Vandt desuden 14 jydske og 6 danske Athletik-Mesterskaber (4 i Længdespring 1921, 22, 24 og 27 og 2 i Trespring 1921 og 22). Satte 2 Gange DR i Trespring. E.A.

Bryn, Normann (1851-1941), Journalist ved »Social-Demokraten. Grundlagde 1888 sammen med A. C. Meyer, Ewertsen og Albert Larsen dansk Athletidræt ved Stiftelsen af Københavns Athlet-Klub, hvis Formand han var i mange Aar. 1891 Medlem af et Udvalg, der nedsattes i Duisburg med Dannelsen af Deutsche Athleten-Verband for Øje. Æresmedlem af D.A.U. A.R.N.-E.C.

Brysting, K. Georg (f. 30/12 1891), Overassistent i Post- og Telegrafvæsenet, naaede som Cricketspiller i K.B. op i allerøverste Plan og er sikkert den bedste all-round Spiller, vi har haft. En morsom Gærdespiller, der i en Haandevending kunde samle sig en stor Halvleg, lynhurtig og præcis i Marken og ikke mindst en farlig Kaster, der forstod Kunsten at skrue en Bold. Har ialt taget over 500 Gærder og scoret over 3000 Points i 1. Klasseskampe. J.C.

B. forbandt som Fodboldspiller stor Hurtighed med ypperlig Placeringsevne. Oprindelig højre Innerwing, derefter Halfback for omsider at finde sin Favoritplads som venstre Back. Paa 1. Hold 1910-18. 17 Landskampe. J.G.

Brystløftning (Gymn.), fortræffelig Holdningsøvelse for Børn og voksne. I rygliggende Stilling stemmes Nakken mod Gulvet, Brystsøjlens Krumning formindskes, og Brystet løftes saa meget, at en flad Haand lige kan føres ind mellem Skuldrene og Gulvet. De bageste Halsmuskler og Brystsøjlens Rygstrækkere styrkes og de sidste forkortes. N.I.

Brystmærke (Livr.). Aflagt Bjerge- eller Livredderprøve giver Ret til at bære Brystmærket paa Badedragt, Jakke eller Sweater.

Georg Brysting.

Mærket har marineblaa Bund med hvidt Broderi.

Brystning (Gymn.), Spring, der paa fortrinlig Maade danner Indledning til →bundne Spring. Opstilling med Front mod Bom i f. Eks. lav Brysthøjde, Overkanten af Bommen fattes med Hænderne i Skulderbreds Afstand, og ved Aftryk med Fødder og Hænder springes op til støthængende Stilling paa Bommen; efter Afsving med Benene foretages Nedspringet, mens Hænderne støtter paa Bommen, hvorved Ligevægten sikres. N.I.

Brystrop (Livr.), som Bjergeren kan tage om Brystet. Med Line fastgjort til →Redningsrullen.

Brystsvømning hører til de ældste Svømmearter og er den mest benyttede til Undervisning af Begyndere. Udgangsstillingen er brystliggende Flydestilling, Armene fremstrakt og Hænderne samlede med Haandfladerne nedad mod Bunden. Idet Hænderne drejes udad, trækkes med et kraftigt Tag først ud til Siden og derefter skraat nedad, bagud. Albuerne trækkes saa ind til Kroppen og Hænderne skærer med Tommelfingeren først gennem Vandet, indtil de nærmer sig Brystet, hvorefter de — med Haandfladen nedad — skydes samlede frem under Hagen til Udgangsstillingen. Under den sidste Del af Armtaget sættes Benene i

Brystvendt

Bevægelse ved at Knæene bøjes og føres fra hinanden ud til Siden, idet Hælene holdes samlede og Fødderne strakte. Derefter foretages en Bøjning af Fodleddet og Fødderne fjernes lidt fra hinanden, hvorefter selve Bensparket udføres. Det bestaar af en slyngende Bevægelse, hvorved Fodsaalen først presser bagud mod Vandet og ved den paafølgende Strækning og Samling af Fødderne udføres et stærkt Tryk mod Vandet med Indersiden af Benet. Indaandingen foretages under første Del af Armtaget, medens Benene endnu ligger stille, Udaandingen foregaar under Armenes Fremstrækning. En ændret og moderniseret Brystsvømningsart er →Butterfly-Svømningen. E.J.

Brystvendt (Gymn.) vil sige, at Gymnasten under Udførelse af Spring paa Redskab, ved Øvelser i Bensving, Barre og Reck, vender Brystet mod Redskaberne, i Ringe at Brystet vender mod Gulvet.

Brystvendte Afsving fra Barre (Gymn.). *Brystvendt Rundsvings-Afsving.* Efter støthængende Tilbagesving eller overarmshængende Tilbagesving med Svingopstemning bøjes Knæene op til Brystet. Udføres Afsvinget til venstre, svinges Benene ud over højre Bom, idet højre Haand tager Aftryk fra Bommen, og Legemets Vægt lægges paa venstre Arm. Kroppen fortsætter i en rundgaaende Bevægelse udover venstre Bom omkring venstre Arm til Nedspring med venstre Side mod Redskabet. Afsvinget udføres ogsaa med strakte Knæ, med ¼ eller ½ Vending. Vendingen skal være udført i Nedspringet, inden Fødderne rører Gulvet.

Brystvendt Rundsvings-Rideafsving. Efter støthængende Tilbagesving eller overarmshængende Tilbagesving med Svingopstemning, svinges Benene strakte og samlede op over højre Bom, idet højre Haand tager Aftryk fra Bommen, og Legemets Vægt lægges over paa venstre Arm. Bevægelsen fortsættes, under ¼ Vending til venstre, i et Rideafsving over venstre Bom. Venstre Haand tager kraftigt Aftryk, og Benene svinges adskilte uden om venstre Arm til Nedspring med Ryggen mod Barren.

Brystvendt Kredssvings-Afsving. Udføres som brystvendt Rundsvings-Afsving, men Knæ- og Hofteled holdes strakte. V.R.

Brystvendte Sidespring (Gymn.), Spring over Bænk, Bom, Bomsadel, Plint og Hest paa tværs med eller uden Pude. Redskabet passeres paa tværs med Brystet mod dette.

Staaende brystvendt Sidespring med Knæløftning. Ved Spring over Bænk i skraa eller vandret Stilling sidder Børnene i Hugstilling med Siden mod Bænken og fatter dens Kanter med begge Hænder. Idet Knæene hurtigt strækkes, tages Aftryk med samlede Fødder, saa Kroppen løftes saa højt som muligt over Bænken. Hofte- og Knæled bøjes, og Knæene føres ind til Brystet, og Kroppens Vægt hviler paa de strakte Arme. Nedspringet til Hugstilling udfor Hænderne paa modsat Side af Bænken fortsættes ofte af et nyt staaende brystvendt Sidespring med Knæløftning. Ved Spring over Bom mellem Knæ- og Hoftehøjde staar Børnene med Siden til Bommen og fatter denne med Hænderne tæt sammen med Tommelfingrene visende modsat Vej. Er venstre Side vendt mod Bommen, fatter højre Haand foran venstre. Efter en lille Knæbøjning og hurtig Strækning tages Aftryk med samlede Fødder; Springet udføres som over Bænken, og flere Spring følger efter hinanden med Fodflytning fremad.

Brystvendt Sidespring med Knæløftning. (Bomspring). Efter Tilløb tages Aftryk med begge Fødder samtidig tæt ved Redskabet, og Hænderne lægges paa dette. Knæene trækkes op til Brystet, Sædet løftes højt, og Armene holdes strakte. Umiddelbart efter Aftrykket skifter Hænderne Plads. Udføres Springet til venstre, flyttes venstre Haand først. Naar Redskabet er passeret, strækkes Knæ- og Hofteled lodret nedad, og Nedspringet sker med Front mod og midt for Redskabet.

Brystvendt Sidespring med Knæløftning og Kropstrækning. Begyndelse som ved forrige Spring. Udføres Springet til venstre, flyttes kun venstre Haand, og idet Legemet er lige over Redskabet, strækkes Knæ- og Hofteled, Nakken føres bagud, saa Kroppen danner en Vinkel paa ca. 60° med Redskabet med Hælene højest. Naar Redskabet er passeret, føres venstre Arm ind til Siden, og den strakte Stilling bibeholdes, indtil Nedspringet sker med Siden mod Hesten udfor den støttende Haand.

Brystvendt Sidespring med strakte Knæ fra Aftrykket. Udføres som forrige Spring, men baade Knæ- og Hofteled holdes strakte under hele Springet.

Brystvendt Sidespring med ½ Vending (Mølleoversving). Udføres som forrige Spring. Springes der til venstre, trykkes kraftigt af med højre Haand, naar den strakte Krop passerer Redskabet, saa Kroppen foretager ½ Vending til højre omkring venstre Arm, og den strakte højre Arm svinges i en Bue ind foran Kroppen til Favnstilling. Vendingen skal være fuldført inden Nedspringet, der foregaar med venstre Side mod Redskabet ud for den støttende Haand. V.R.

B-Rytter (Cykl.) →B-Klasse.

B-Række (Badm.). Betegnelse ved Klassificering af enkelte Spillere eller Hold, Rækken efter →A-Række.

(Fodb.). Indenfor K.B.U. oprindelig (fra 1903) den næstøverste Turneringsrække, men

fra →Mesterskabsrækkens Indførelse 1920-21 den tredieøverste. Bortset fra 1921-23, da K.B.U. efter Optagelse af en Række Forstadsklubber havde en C-Række, har B-Rækken været K.B.U.s laveste Turneringsrække. — Indenfor Provinsunionerne er B-Rækken overalt den laveste Turnering. I øvrigt →A-Række. S.A.K.

(Hoc.). Turneringsrække for Mesterrække-Klubbernes B-Hold og de øvrige Klubbers første Hold og B-Hold. Udskrives for København, Sjælland og Jylland. I København findes kun en Herrerække, spillet siden 1937. Sjællandsrækkerne regnes mere betydende. 1912-30 spilledes en Række for Blandet Hold, fra 1922 en Herrerække og fra 1932 en Damerække. Klubberne paa Lolland, Falster og Fyn har altid deltaget i disse Rækker sammen med de københavnske og sjællandske Klubber, men Fyn spiller desuden i Jyllandsrækken. I Damerækken deltog tidligere kun Klubber fra København, men 1942 for første Gang ogsaa Klubber fra det øvrige Sjælland. I Jylland spilledes fra 1912 ogsaa en Række for Blandet Hold og fra 1929 en Herrerække. Nu er disse Rækker slaaet sammen til een, hyppigst en Herrerække, men efter Aftale mellem Klubberne spilles ogsaa med Blandet Hold. Adgangen til B-Rækkerne er fri for alle Hold, der ikke spiller i →A-Rækkerne. Adskillelsen sker efter Turneringsreglementets Regler for →Andet Hold. En Klub kan stille to eller flere Hold i samme Række. Disse adskilles i Reglen som X- og Y-Hold, men ogsaa som 1.- og 2.-Hold. O.H.

Brække (Anker) (Sejl.), faa Ankeret løs fra Bunden, saa Fartøjet bliver let.

Brænde (Fodb.), misbruge en Maalchance ved at skyde udenom, over Maal eller paa Maalmanden. Maalet (Maalchancen) kaldes da brændt.

Brændehuggerstil (Kajak.), international Canadierstil; Roeren ligger midt i Kanoen hvilende paa det Knæ, der er nærmest Rælingen, det modsatte Ben staar paa Foden, der stemmes i fremme i Kanoen. Kanoen maa ikke ligge næsedybt eller rejse sig i Vandet, hvilket besværliggør Styringen og hindrer Fremdriften. Under Padlingen drejes Kroppen, saa Roeren vender Siden fremefter; naar to Roere padler sammen, ligger de omtrent Ryg mod Ryg, den ene lidt foran den anden. Padlen føres frem i de karakteristiske Hug, der har en vis Lighed med en Brændehuggers Bevægelser. Idet Padlen hugges i Vandet langt fremme, skydes øverste Arm fremefter, hvorved Bladet beskriver en Cirkel med nederste Haand som Centrum, derefter fortsættes Rotaget ned langs Kanoens Side og afsluttes langt agter ved at presse Bladet mod Vandet ved en Vridning af øverste Haandled, for derved at bibeholde den lige Retning fremefter. Padlen hæves og Roeren skifter roligt Vægten til forreste Ben parat til nyt Tag. K.J.

Brændehuggerstil.

Brætbjælke (Svæv.), Hovedplanbjælke, findes i Planerne i visse Luftfartøjer af enkel Konstruktion, saasom Skoleglidere, og enkelte smaa Motorflyvemaskiner, ofte to lige store i hvert Plan, af enklest mulig Konstruktion, et tyndt Bræt paa Højkant. Skal være knastfrit og af godt og let Træ (Fyr eller Silverspruce) og kan enten være ubeklædt eller beklædt med Krydsfinér. G.H.

Brønderslev Idrætsforening, baneejende Boldklub, stiftet 1/4 1897. Dyrkede oprindelig Cricket, nu kun Fodbold. Betydeligste Formænd: Farver P. Christensen og Prokurist Vilh. Poulsen. 1921 erhvervedes 10 Tdr. Land, hvorpaa nu findes Stadion med Opvisningsbane og 5 Træningsbaner. 1928 i den jydske Mesterrække, nedrykket 1929, oprykket 1934, nedrykket 1935, atter oprykket 1936. Formand fra 1942: Overbetjent Houmann. Ca. 400 Medlemmer. J.H.

Brønshøj Boldklub, København, stiftet 15/5 1919. Første Formand: A. Kristjansen. Dyrker Fodbold og Gymnastik. Medlemstal 1927 ca. 150, nu (1943) ca. 450. Optoges 1922 i K.B.U.; i C-Rækken til 1923, i B-Rækken til 1933, siden i A-Rækken. S.A.K.

B.S.U. = Bornholms Svømme Union.

B III. (Kajak). Svensk Klassebetegnelse for Sejlkanoer med følgende Hoveddimensioner: største Længde 5,20 m, største Bredde 1,10 m, største Sejlareal 10 m^2. Meget populær i Sverige, hvor den regnes for den fineste Klasse inden for Kapsejlingssporten i Kano, men er aldrig blevet populær uden for Sverige trods Forsøg i Danmark, Norge, Finland og Tyskland. V.L.H.

B. 93. = Boldklubben af 1893.

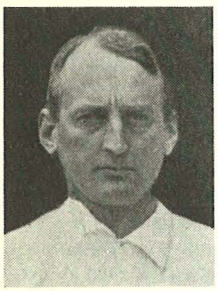
B. T.'s Guldmedaille uddeles siden 1930 gennem Dagbladet B. T. en Gang aarlig i December til den danske Idrætsmand eller -kvinde, der efter en kompetent Komité af Idrætslederes Afgørelse har ydet Aarets bedste Idrætspræstation. Er tildelt Sorø's Firer (1930), Cyklerytteren Henry Hansen (31),

Svømmersken Else Jacobsen (32), Svømmersken Lilli Andersen (33), Løberen Henry Nielsen (34), Højdespringeren Poul Otto (35), Sorø's Toer (36), Svømmersken Ragnhild Hveger (37), Fodboldspilleren Oscar Jørgensen (38), K.R.s Otter (39), Tikæmperen Svend Aage Thomsen (40), Fodbold-Landsholdet (41) og Landevejsrytteren Svend Christensen (1942). H.B.

Buchan, Charles M. (f. 1891), eng. prof. Fodboldspiller, har som Forward (højre Innerwing) ikke haft sin Lige i Perioden 1911-25, da han spillede for Sunderland. Han var *Kunstneren,* der kunde gøre alt med en Bold. Tillige uselvisk og meget farlig foran Maal, særlig med Hovedet. Sluttede sin Karriere i Arsenal (1925-28) og har siden været Sportsjournalist ved News Chronicle. N.M.

Buchardt, Hans (f. 30/11 1893), Bygningsarbejder. Som Medlem af »Hafnia«, DM i Marathonløb 1916 og 17, begge Aar paa 2 T. 51 Min. 15 Sek. Derefter Medlem af »Sparta«, vandt atter DM i Marathonløb 1918 (2 T. 46 Min. 33,3 Sek.). Deltog 1916-19 i alle større Distanceløb baade i Danmark og Sverige. Bedste Tid paa Marathondistancen 2 T. 40 Min. 37 Sek. (Stockholm). J.B.B.

Buchwald, Charles (f. 22/10 1880), fhv. Kontorchef i Ministeriet for offentlige Arbejder. Som Cricketspiller den absolut bedste Gærdespiller vi har haft. Spillede 1896-1929 paa A.B.s 1. Hold og scorede i denne Periode i 1. Klasseskampe ialt 9758 Points med et Gennemsnit af 49,84, ligesom han ialt tog 223 Gærder med et Gennemsnit af 8,84. Buchwald har scoret 28 Centuries (den største 205 not out). Paa Englandsturen 1906 havde han et Gennemsnit af over 50 i 7 Halvlege og viste sig paa Højde med de bedste engelske Spillere, Holdet mødte. Var desuden en 1. Klasses Markspiller og en habil, langsom Kaster. H.P.

B. var som Fodboldspiller Medlem af Akademisk Boldklub og blev den bedste Spiller, Klubben nogen Sinde har fostret. Ydede sit bedste i Forsvaret, en yderst elegant og intelligent Spiller. 7 Landskampe. J.G.

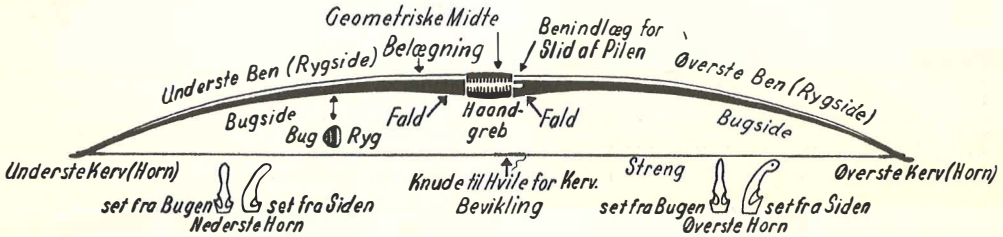
Budge, J. Donald (f. i Californien 1916), Tennisspiller. Vandt 1934 en Række Doublemesterskaber i Californien, var 1935 paa U. S. A.s Davis Cup Hold i Europa og slog Austin i Wimbledon og von Cramm i Davis Cup, og senere 1936 baade Perry og Crawford samt vandt U.S.A.s Doublemesterskab. 1937 og 38 tredobbelt Wimbledonmester (Makkere: G. Mato og Miss Alice Marble), slog i Single von Cramm og Austin.

Som Mester for All England, Frankrig, Australien og U. S. A. opgav han 3/1 1939 for 300 000 Kr. sin Amatørstilling for at gaa til →»Tildens Cirkus«. A.T.

Budkavle (Or.), (svensk) = Stafet.

Bue. Vaaben til Afskydning af →Pil. Af Træ el. Staal. Bestaar af et →Haandgreb, to →Ben med →Horn, en →Pileplade, en →Ryg og en →Bugside. →Seefab Staalbuen anvendes meget i Europa, en fortræffelig Bue med godt →Kast. Staalbuen taber ikke sit Kast i varmt Vejr; den taaler Fugt, og man kan skyde med den i Frostvejr. Den er tungere end Træbuen og ikke saa behagelig at skyde med som denne, da den →sparker. Træbuen, den nordiske →Langbue, deles i →»Selv-Buer« af udkløvet Træ, hvor Fibrene følger Buens Ryg uden at brydes, og i Buer af udsavet Træ. »Selv-Buer« er sjældne, da det er vanskeligt at faa et Stykke Buetræ af 180 cm Længde uden for mange Knaster. De udsavede Buer deles i →Backed-Buer, →Splicede Buer, →Jointed Buer, →Lamelbuer og →Tyrkiske Bue. Buer deles endvidere i Langbuen (for Herrer), →Damebuen og →Jagtbuen. En Bue er tykkest paa Midten, hvor Haandgrebet (ca. 10 cm), som er beviklet med Læder eller Stof, sidder. Ca. 2-3 cm paa hver Side af Haandgrebet bevarer Buen stadig sin Tykkelse, men saa kommer et stærkt →Fald (the deep), hvorefter Buen smalner jævnt ud mod Hornene. Det svære Midtstykke skal gøre Buen stiv i Haandgre-

bet, saa det ikke bøjer sig under Skydningen. Midten af Haandgrebet er forskubbet 2½ cm fra det geometriske Centrum mod nedre Ben, saa det øverste Ben bliver 5 cm længere end det nederste. Buen bærer i hver Ende et Horn, i hvilket er udskaaret en →Kærv, kaldet →Strengkærven og beregnet til at fastholde →Strengen under Skydningen. Ofte findes en lille Benplade, stødende op til øverste Kant af Haandgrebet, indlagt i Buen, en Pileplade, beregnet til at værne Buen mod Slid af Pilen. Naar Buen er spændt, skal der være en Afstand af 16 cm fra Haandgrebets Underside til Strengen, →Nævemaalet. Nogle Buers Ben bøjer sig lidt imod Rygsiden og saadanne →reflexed Buer faar et bedre Kast, men sparker til Gengæld. Buens Styrke udtrykkes i →Vægt (ɔ: den Vægt, der skal til for at trække Strengen 71 cm — Længde paa normal Pil for Herrer — regnet fra Buens Ryg) efter engelsk Tradition i engelske Pund. Til Skiveskydning bør Buens Vægt ikke overstige 50 Pund. C.P.

Buearm (Bue), den Arm, Bueskytten holder Buen med, almindeligvis venstre.

Buegangene, Del af de til det indre Øre knyttede →Ligevægtsorganer.

Buehæng (Gymn.), Hævøvelse, udføres ved Bom eller (hyppigst) Ribber. Opstilling med Front mod Redskabet, Fatning med Hænderne i mindst Skulderbreds Afstand, ikke lavere end Pandehøjde, Armene bøjede; venstre Fod flyttes bagud og støttes mod Gulvet, mens højre Ben bøjes og Armene strækkes, hvorefter højre Fod flyttes ud ved

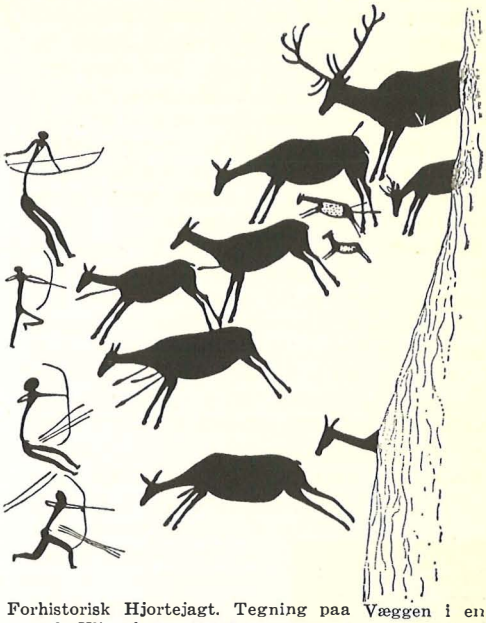

Buehæng.

Siden af venstre, Taaspidsen underbøjet, Vristen bøjet, Knæ og Hofteled strakt, Kroppen noget bagudbøjet, Armene i Strækstilling. Kan bruges som Udgangsstilling for Krophævning. N.I.

Buekapskydning →Kapskydning.

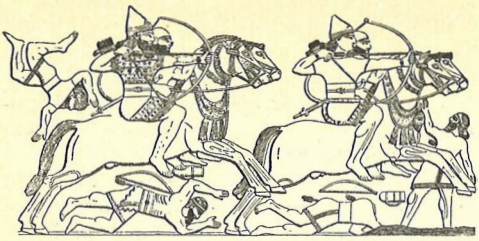
Bueskydning. Brugen af →Bue og →Pil som Jagt- og Krigsvaaben gaar tilbage til forhistorisk Tid. De ældste Fund af Flint-

Forhistorisk Hjortejagt. Tegning paa Væggen i en spansk Klippehule. (Madeleinetiden, ca. 25 000 Aar f. Kr.)

flækker og tilhuggede Spidser med Modhager og Skafttunger, der kan formodes at have været Pilespidser, stammer fra før den mesolitiske Tid, og først her og i den neolitiske Tid (Nystenalder) træffer man utvivlsomme Pilespidser af Sten, der vidner om Brug af Bue og Pil i Europa. Fra den ældre Stenalder er der ikke gjort Fund af Buer og Pile, men i Klippehuler i det østlige Spanien er fundet Tegninger fra ca. 25 000 f. Kr. af Jægere med Buer og Pile paa Hjortejagt. Af Tegningerne kan intet sluttes om Konstruktionstypen, men den sammensatte Bue er antagelig den oprindelige Form. Størst Betydning har Buen i Fortiden haft i den nære Orient, hvor Buen — den baktriske Bue, Amors Bue, fremstillet af Antilopehorn — fremfor alt var Kongens og Stormændenes Vaaben. Forestillingen om, at Kongen undervistes i Bueskydningens Kunst af en Gud, møder man baade i det gamle Testamente og i ægyptiske Billeder og Tekster. I Forasien har man søgt Oprindelsen til →Composite-Buen, der endnu er i Brug hos flere asiatiske Folk. I Ægypten er fundet Buer fra ca. 3000 Aar f. Kr.; paa et Kistelaag fra Tut-anch-Amons

Bueskydning

Assyriske Bueskytter til Hest (ca. 884 f. Kr.).

Grav (1356 f. Kr.) findes Afbildning af Storvildtjagt med Bue og Pil, og i Homers Illiade 23. Bog skildres en Konkurrence i Bueskydning.

De nordiske Vikingers vigtigste Vaaben var Bue og Pil, og i Middelalderen var Buen et højt skattet Vaaben i Europa. Her anvendtes den saakaldte →Langbue, som praktisk talt var af samme Konstruktion, som den nu anvendte. Omkring Aar 900 fortrængtes Buen i Vesteuropa af Armbrøsten, men i England bibeholdtes den som Krigsvaaben af stor Betydning til omkring 16. Aarhundrede.

Bueskydning som Idræt stammer fra England, Nordfrankrig og Belgien, ligesom man ved, at Bueskydning som Idræt er drevet i Norden fra Middelalderen til 16. Aarhundrede. Bueskydning som Idræt og Tidsfordriv forekom i England endnu, medens Buen var Krigsvaaben. 1545 udgav Dronning Elisabeths Lærer Roger Ascham »Toxophilius«, som har haft grundlæggende Betydning for senere Arbejder om Bueskydning. Formodentlig fandtes allerede ca. 1600 en Bueskytte-Organisation.

Karl I som Bueskytte.

1671 stiftedes i Edinburgh »Royal Company of Archers«, som har ført Protokol over sine Konkurrencer siden 1676, og stadig formelt er en Del af den engelske Konges Livgarde. Bueskydningen dreves især paa Finsbury udenfor London.

Finsbury-Bueskytte.

1781 stiftedes »Toxophilite Society« i London og 1785 »Woodmen of Arden«, de ældste nu eksisterende engelske Bueskytteforeninger, der 1851 samledes i »The Grand National Archery Society«, og nu fastsattes bestemte Regler for Skydning og Konkurrencer. 1887 udkom »Archery« af Horace A. Ford, der blev Skaberen af moderne Bueskydningsteknik.

Amerika startede den moderne Bueskydning med »The united bowmen of Philadelphia« 1828 efter engelsk Mønster. Maurice Thompsons lyriske Artikler om Jagtoplevelser i Florida med Bue og Pil, samlet i »The Witchery of Archery«, gav Bueskyd-

Adelige engelske Bueskytter, Slutningen af 18. Aarhundrede.

ningen Vind i Sejlene, og en Mængde Klubber startedes, samlet 1879 i »The National Archery Association of the United States«. Samme Aar afholdtes den første Mesterskabsturnering i Chicago. Efter nogle Aars Hensygnen indtraadte 1904 en Rennæssance, da Bueskydningen optoges paa Programmet ved de →olympiske Lege i St. Louis.

I Tyrkiet blev Bueskydning drevet som Idræt indtil ca. 1840. 1899 grundlagdes et fransk Bueskytteforbund, og de første internationale Mesterskabsturneringer udkæmpedes i Begyndelsen af 1900 dels mellem engelske og franske og dels mellem belgiske og franske Bueskytter.

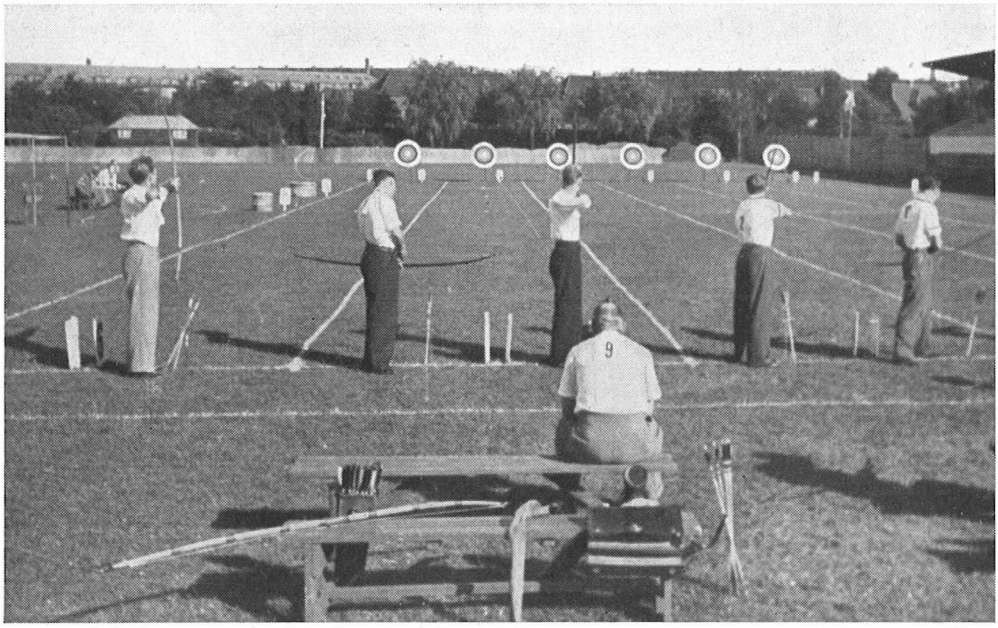
Bueskydning har staaet paa OL's Program 1900, 1904, 1908 og 1920. Det første →Verdensmesterskab arrangeredes af det polske Bueskytteforbund 1931, ved hvilken Lejlighed der stiftedes et internationalt Bueskytteforbund, -→»Fédération Internationale de Tir à l'Arc«, der bl. a. har til Opgave aarligt at arrangere VM.

Der er indført 2 internationale →Ronder, som nu anvendes af de Lande, der er tilsluttet det internationale Bueskytteforbund, og som ogsaa benyttes i Danmark. Den ene benævnes -→lang Ronde og den anden -→kort Ronde.

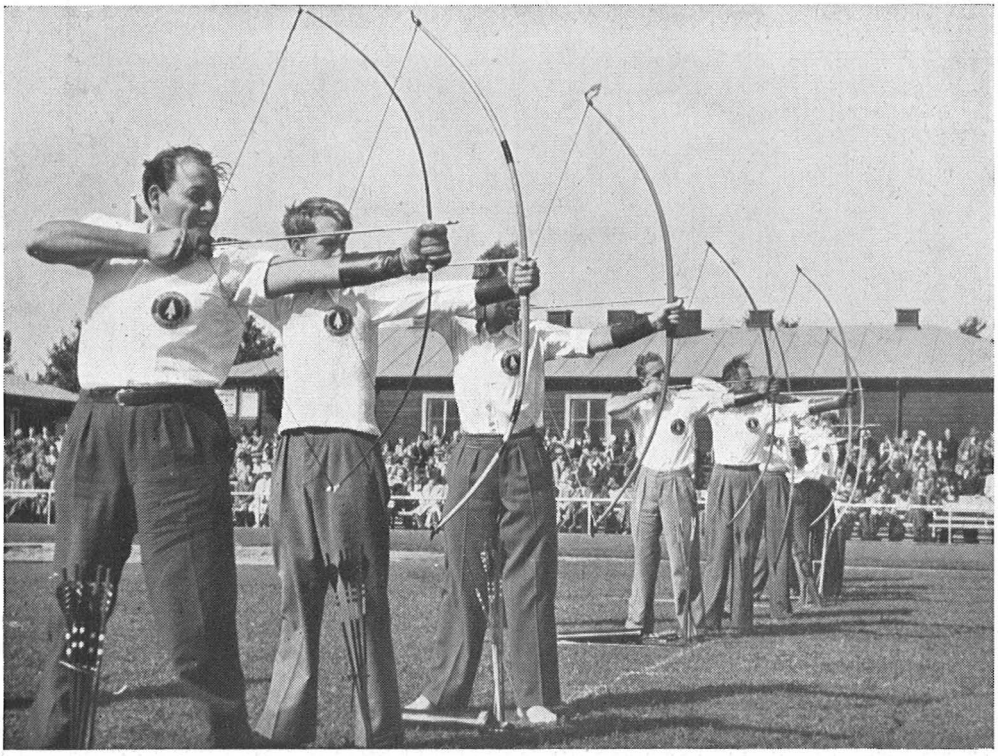
Af Dansk Idræts-Forbunds første Forhandlingsprotokol fremgaar det, at der har eksisteret en dansk Bueskytteforening, »Foreningen for Bueskydning«, ca. 1896.

Efter at Bue og Pil her i Landet havde været anvendt ved Jagt i nogle Aar af bl. a. Grev Ahlefeldt-Laurvig-Bille, Direktør Carl

BUESKYDNING

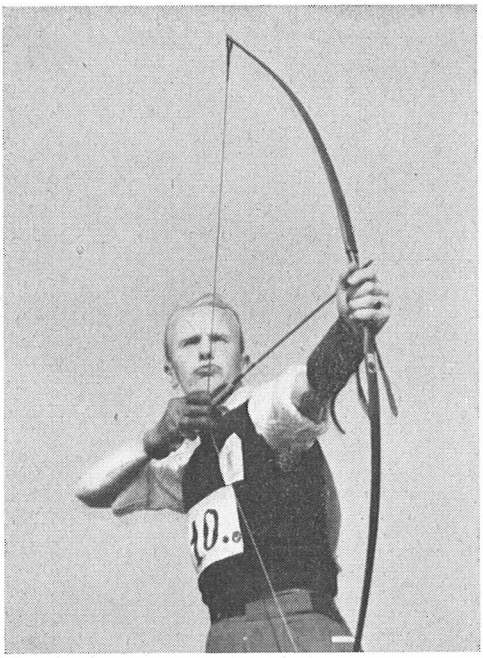

Frederiksberg Stadion indrettet af Københavns Bueskyttelaug til Bueskyttestævnet 1942. Bueskytterne skyder til 50 m Skiver. Hver Bueskytte staar paa en Standplads, der har en Bredde af 1,50 m. 2 Bueskytter skyder til hver Skive. Bag Skiverne er opstillet Sivmaatter til at opfange Forbiere.

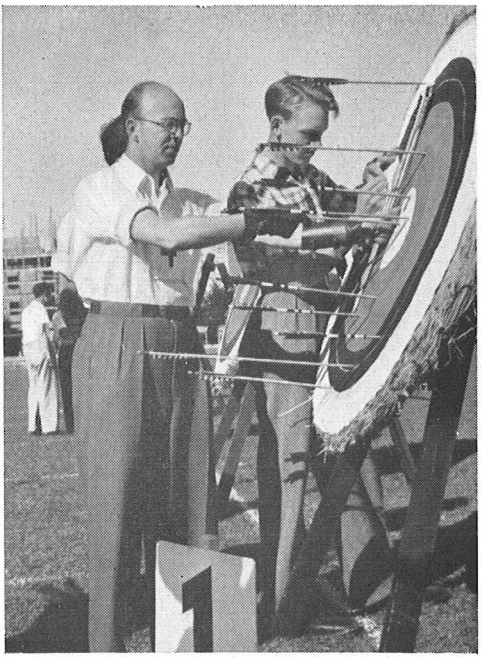

Fra Københavns Bueskyttelaugs Propagandastævne paa Frederiksberg Stadion 1940.

BUESKYDNING

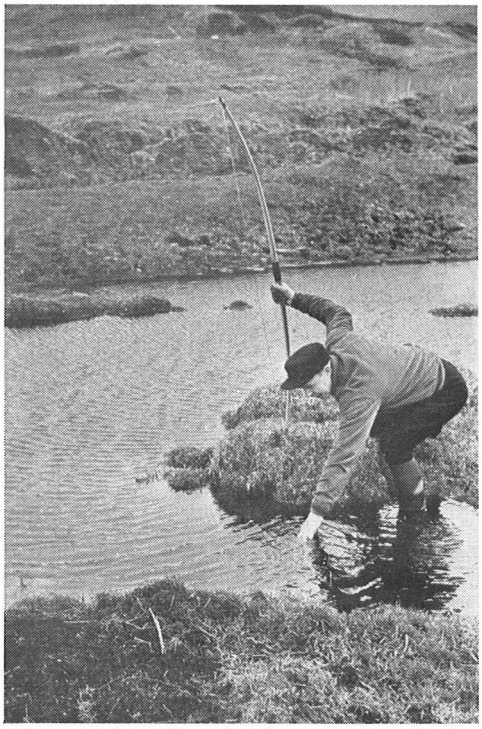

Orla Bagge. den første danske Bueskytte, der naaede op paa Resultater af internationalt Format, fotograferet i Aarhus 1942.

Køge Bueskyttelaugs Formand, Prokurist Axel Poulsen, udtrækker sine Pile af Skiven, efter at Markøren har noteret Points.

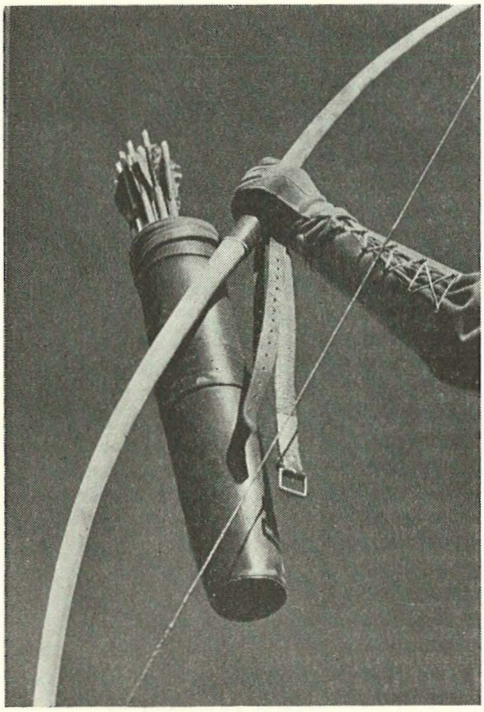

Terrænskydning. Paa Bakketoppen ses Maalet, en Halmkugle anbragt paa en Stang 1½ m over Jorden. Ved Terrænskydning, der skydes paa forskellige ukendte Afstande, skal Bueskytten i saa faa Pile som muligt naa Maalet. Der skydes videre fra hver Pils Nedslagssted til Maalet er naaet. Der maa dog kun bruges et begrænset Antal Pile.

Dreyer og Tandlæge C. Pelsø, stiftedes 1939 de første nuværende danske Bueskytteforeninger: →Aarhus Bueskytteforening »Diana«, →Københavns Bueskyttelaug og Skern Bueskytteforening. 24/5 1941 stiftede 5 Foreninger →Dansk Bueskytteforbund, der efter 1½ Aars Forløb talte 26 Foreninger, og 7/9 afholdtes i København det første →Danmarksmesterskab i Bueskydning paa kort Ronde. Fra 1942 afgøres DM paa en lang og en kort Ronde. Dansk Bueskytteforbund har indstiftet officielt Duelighedstegn, →Bueskyttemærket. Til Undgaaelse af Uheld er indført strenge Forsigtighedsskyderegler, →Skyde- og Ordensregler og →Kapskydningsregler.

Af *Rekvisitter* anvendes: Buen (Langbuen), af Træ eller Staal, og Pilen. Til det

Bueskyttens Udstyr.

personlige Udstyr hører desuden →Armbeskytter, →Fingerbeskyttere, →Pilekogger og →Standkogger.

Øvelsesformer. Foregangslandene England, Frankrig og Belgien drev Bueskydning paa forskellig Maade. England skød paa lange Afstande, hvorimod man paa Kontinentet skød paa korte, højst 50 m; heraf Betegnelsen engelsk eller fransk Mønster. Dette gav Anledning til forskellige Øvelsesformer, af hvilke disse 5 er de almindeligste: →Skiveskydning, →Clout-Shooting, →Rover-Shooting, →Længdeskydning og →Fugleskydning.

Teknik. **1.** Skydestilling. Grib Buen med venstre Haand om →Haandgrebet. Hold fast, men klem ikke. Pegefingeren skal ligge langs Haandgrebets Overkant ved →Pilepunktet. Hold Buen vandret med →Strengen opad og lad begge Arme hænge naturligt langs Siden. Tag Stilling med venstre Side mod Maalet med en Fod paa hver Side af den Linie, der angiver →Standpladsen og saaledes, at begge Hæle kommer paa ret Linie med →Pletten. Afstand mellem Hælene ca. 25 cm. Ret Kroppen op, men spænd ikke Lægmusklerne til Stivhed. Kroppens Stilling skal være rank, fast og naturlig, ikke stiv. Vægten fordeles ligelig paa begge Fødders Fodflade.

2. Pil paa Strengen. Se først efter, at Fingerbeskytteren sidder rigtigt. Grib Pilen om →Kærven med højre Haands Tommel- og Pegefinger. Læg Pilen lige paa Pilepunktet, indtil den med et enkelt Greb kan anbringes paa Strengen. →Hanefjeren, som staar vinkelret paa Kærven, skal vise bort fra Buen. Pilen skal sidde vinkelret paa Strengen. Strengen skal paa dette Sted være saa tyk, at Pilen kan blive hængende paa Strengen, men denne skal dog være tynd nok til at gaa helt ind i Kærven. Hvis Strengen er for tyk, vil Kærven let splintres.

Fat derefter Strengen med højre Haands tre midterste Fingre med Pilen mellem Pegefingeren og Langfingeren. Det er Strengen, som skal trækkes tilbage, ikke Pilen. Pilen følger med. Strengen skal ligge over de tre Fingres Yderled, saa langt ude, at →Aftrækket bliver glat. Træk Strengen nogle faa Tommer tilbage.

3. At →spænde Buen. Naar Strengen er trukket lidt tilbage, faar Buen sit rigtige Leje i venstre Haand, som derefter lukkes. Man skal holde naturligt og uden at klemme. Haandledet skal være lige, saa det danner en ubrudt Linie med Underarmen. I jævn sammenhængende Bevægelse vendes Ansigtet til venstre mod Maalet, Buen vendes lodret eller næsten lodret, medens venstre Arm føres frem og højre op og tilbage. Dette sker samtidigt. Højre Haand skal altid finde samme Punkt under Hagen i Vertikalplanet (→Ankerpunkt) under højre Øje. Bøj ikke Hovedet til højre mod Buen for at faa bedre Sigte. Hold Hovedet lige. En Pil af den rigtige Længde vil da være trukket til →Odden, og i den Stilling forbliver Bueskytten det følgende Øjeblik urørlig.

4. →Sigte. Man retter Pileodden mod →Sigtepunktet eller sit →Sigtemærke paa Buen mod Pletten og staar urørlig med venstre Arm som en Staalstang, men endelig ikke laaset i Albuen, hellere lidt bøjet.

5. Aftrækket. Kan udføres paa tre Maader: a) →aktivt, b) →passivt eller c) →krybende.

6. Efter Aftrækket. Sænk ikke Buen, men bliv staaende urørlig, indtil Pilen er fremme.

Sportens Fortrin er først og fremmest, at den kan dyrkes højt op i Aarene og af selv svage Personer, idet man vælger sin Bue efter sin Fysik. Man anvender Skulder-, Arm-, Bryst-, Ryg- og Bugmuskler foruden Benmuskulaturen ved Bueskydning. Sportens Fejl: Visse Muskler i højre Side udvides lidt stærkere end tilsvarende Muskler i venstre Side. Hvis man overtræner med en stærk Bue, kan man faa en Seneskedebetændelse i højre Handled. P.N.-C.P.

Litt.: Roger Ascham: »Toxophilius« (London 1545). Horace A. Ford: »Archery (London 1856), »Archery« (1896 i Serien »Badminton Library«). Robert P. Elmer: »Archery« (Philadelphia, 1926). Arthur W. Lambert jun.: »Modern Archery« (New York 1929). Saxton T. Pope: »A Study of Bow and Arrows« (Berkeley 1923). James Duff: »Bow and Arrows« (New York 1927). G. Ahlefeldt Bille: »Moderne Bueskydning« (København 1941). Archer: »Båger och Bågskytte« (Stockholm 1930). O. Bøhm, G. Jahn & G. Meyer: »Langbuen« (Oslo 1938). J. Maurice Thompson: »The Witchery of Archery« (1878). Dr. Pope: »Hunting with bow and arrow« (San Francisco 1923) og »The Adventurous Bowmen« (New York & London 1926). G. Ahlefeldt Bille: »Impala« (København 1937). C. Dreyer: »Med Bue og Pil« (København 1936). Johannes V. Jensen: »Vor Oprindelse«, S. 215-32 (København 1941).

Bueskyttemærket (Bue.), Dansk Bueskytteforbunds officielle Duelighedstegn. Indstiftet 11/4 1942. Findes i Bronze, Sølv og Guld og erhverves for henholdsvis 400, 800 og 1000 Points ialt i en international →kort og →lang Ronde. Points skal være opnaaet enten ved en officiel Kapskydning (DM, Distriktsmesterskab eller Klubmesterskab) eller ved to paa hinanden følgende eller tre spredte →Kontrolskydninger. Skydedagene skal ligge indenfor samme Sæson. P.N.

Bueskyttestævne →Stævne.

Buestativ = Standkogger.

Buestav (Bue.), et udkløvet eller udsavet Stykke Træ, ca. 180 cm langt, ca. 5 cm i Kvadrat, til Fremstilling af →Bue. C.P.

Buestilling (Gymn.), Kroppen bøjet bagud. Rygsøjlen danner ikke en uafbrudt fremadrettet Krumning; Lændens naturlige fremadrettede Krumning kan forøges betydeligt, men Brystsøjlens bagudrettede Krumning kan normalt ikke rettes helt ud, endsige bøjes bagud. Søjlens Krumning skifter altsaa Retning i Buestilling paa Overgangen mellem Lænde- og Brystsøjle. N.I.

Buetræ (Bue.), Træ, der besidder de Egenskaber, der kræves af en →Bue. Det skal kunne taale det stærke Træk, som forekommer i Buens →Ryg under fuld Spænding, og den stærke Sammenpresning af Fibrene paa Buens →Bug. Presset paa Buens Ryg kan opvejes ved en passende →Belægning, men mange ellers gode Træsorter taaler ikke Sammenpresningen paa Bugen, og der opstaar smaa Revner og Striber i Lakken, som i Virkeligheden er Bristning af Fibrene og snart gør Buen ubrugelig. Denne Kalamitet paa Bugen kaldes →folde. Af Træet kræves en vis stiv Elasticitet, saa Buen retter sig lynhurtigt ud, naar Spændingen er udløst. Bue af haarde Træsorter →sparker, hvilket ogsaa er en Fejl. Bedste Buetræ i Rækkefølge er: →Tax (rød), →Osage orange, →Morbærtræ, →Lemonwood, →Lancewood. →Elm, som anvendes meget herhjemme, er slemt til at folde. Taxbuer taber i Spændstighed paa varme Dage. C.P.

Bug (Bue), den runde Underside paa →Buen.

Buggreb (Brydn.), Fællesbetegnelse for Brydekamp-Kombinationer som →Nakke-Buggreb og →Backhammer med Buggreb.

Bugsérflyvning (Svæv.), Flyvning, under hvilken et eller flere Svæveplaner slæbes af en Flyvemaskine, →Flyvemaskineslæb.

Bugsérmaskine (Svæv.), Flyvemaskine udstyret med Slæbeanordning til Flyvemaskineslæb; →Slæbemaskine.

Bugsérwire (Svæv.), Staalwire til Flyvemaskineslæb, →Slæbewire.

Bugspytkirtel (lat., Pancreas) (Fys.), stor Kirtel beliggende bagtil i Bughulen. Danner Bugspyttet, som gennem to Udførselsgange udtømmes i Tolvfingertarmen i Tilslutning til Maaltiderne, og som indeholder en Række vigtige Fordøjelsesenzymer. Andre Partier af Bugspytkirtelen, de sakaldte Langerhansske Øer, har →intern Sekretion, idet de danner Hormonet →Insulin, der gaar over i Blodet og transporteres rundt i Organismen af dette (→Blodsukker). Af Bugspytkirtler fra Svin kan Insulinet udvindes fabriksmæssigt. E.As.

Bugt (Sejl.), det Sejlareal, der ligger udenfor den rette Linie i en af Sejlets Sider.

Buk (Gymn.), Gymnastikredskab, der nærmest er en »Hest« med en kort, overalt lige tyk vandret Krop uden Sadelbomme og Sadelpude. Findes i to Størrelser. Kroppens Maal er henholdsvis: Højde 30 cm, Bredde 40 cm, Længde 80 cm og 30 × 35 × 65 cm. Bukkens Højde kan ved forskydelige Ben varieres fra 100—160 cm og fra 90—150 cm ved 13 Huller med en indbyrdes Afstand paa 5 cm. Bruges til Overspring, Overspring med Vending og indvendigt Overspring. J.L.

Bukh, Niels Ebbesen (f. 15/6 1880), Forstander for Gymnastikhøjskolen i Ollerup, Gymnastikpædagog. Opvoksede paa Vallekilde Højskole — Lings Gymnastiks første Hjemsted i Danmark —, hvor hans Fader var

Lærer; drev Gymnastik her fra Barnsben, begyndte at undervise i Gymn. som 16aarig og viste straks sine usædvanlige Lederevner; Sømand 1896-98, Landmand og Delingsfører 1898-1902 med Ophold paa Højskole og Landbrugsskoler; Gaardforpagter 1902-07, gennemgik Statens Gymnastikinstitut og Teilmanns sygegymnastiske Institut 1908-09, Elev paa Vordingborg Seminarium 1909-12, hvor han som Elev virkede som Lærer i Gymn.; førte Danmarks Konkurrencehold i Lings Gymn. ved OL 1912 og gjorde derved for første Gang sit Navn kendt i vide Kredse; grundede 1914 sin Delingsførerskole i Ollerup som Led af den derværende Folkehøjskole; begyndte 1915 sin »primitive Gymnastik« eller »Grundgymnastik«; byggede 1919-20 sin egen Gymnastikhøjskole i Ollerup til ½ Mill. Kr.; anlagde 1923 et Stadion ved Skolen; byggede 1925 Danmarks første lukkede Svømmehal, 1933 Danmarks første Idrætshal; anlagde 1935 et Stadion med Tilskuerpladser til 50 000; byggede 1940 en 90×22×9 m stor Træbygning med Gymnastiksal, 36 × 18 m, Spisesal 24 × 18 m, og Scene, 18 × 8 m. Ny Carlsberg Fondet har givet Kunstværker til Skolens Udsmykning inde og ude.

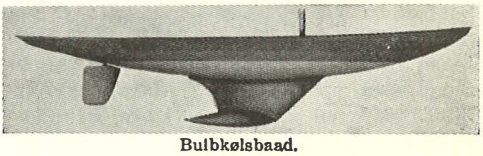
Bukh har efter Indbydelse af forskellige Lande rejst Verden rundt med mandlige og kvindelige Elever, dog ikke til Australien. Han er et Unikum som Lærer og Leder: Organisator, Administrator, Økonom og Pædagog med sikker Menneskekundskab, i lige Grad Fører for og Kammerat med sine Elever, har en skabende Fantasi og stor Skønheds- og Ordenssans. Alle disse Evner er forenede og brugt af en Vilje, der synes utrættelig og ubøjelig og altid finder Vej. K.A.K.

Bukkespring (Ridn.), Spring af Kaadhed eller Uartighed, hvorved Hesten med Ryggen i Vejret og Hovedet nedad springer mere højt end fladt. Tilfældene kan være mere eller mindre ondartede. Den kan lægge sig af al Magt paa Biddet, slaa Hovedet ned, klemme Halen mellem Bagbenene, sætte Ryggen i Vejret, puste sig op, grynte som en Gris og med alle 4 Ben fra Jorden tage voldsomme Spring fremad, bag ud og til Siderne. En saadan Hest er vanskelig at sidde paa og kræver en koldblodig Rytter; den bør longeres godt før Opsidningen, og Sadlen maa have stærke Gjorde. J.W.

Litt.: C. G. Wrangel: Haandbog for Hestevenner.

Bukstilling (Gymn.), Kroppen bøjet fremad. Rygsøjlen kan normalt danne en uafbrudt bagudrettet Krumning, idet Lændens fremadrettede Krumning ikke blot kan rettes helt ud, men Søjlen kan ogsaa i dette Afsnit bøjes fremad, saa dens Krumning kommer til at gaa i samme Retning som Brystsøjlens, om end noget mindre udtalt. N.I.

Bukvridning (Gymn.), sammensat Kropøvelse (Bertram). Kroppen er ikke blot bøjet forover i Sagittalplanet, men ogsaa vredet om sin Længdeakse i Horizontalplanet, hvilket giver Anledning til et mere sammensat Muskelarbejde end ren Fremadbøjning og ren Vridning og dermed en vanskeligere Innervation. Øger Herredømmet over Kroppens Bevægelser. N.I.

Bulbkølsbaad.

Bulbkølsbaad (Sejl.), Baad, hvis Kølparti i Reglen bestaar af en til Baadens Bund fastboltet lodret Jernplade, til hvis nederste Del er fastgjort en cigarformet Blyklods (bulb). Oftest velsejlende, men lidet rummelig og ikke særlig sødygtig; derfor mindre tjenlig udenfor Kapsejladsbanen. O.A.

Bulger (eng.: opsvulmet) (Hoc.), Hockeystok med særlig tykt Hoved, der giver den stor Vægt og Tyngdepunktet i Hovedet. Slaar meget haardt og langt i →drive, men langsomt. Mindre velegnet til Haandledsslag. Brugtes tidligere især af Backs, men er nu næsten gaaet af Brug her i Landet. O.H.

Bull's eye (eng.: Tyreøje) (Bue.), den gule →Plet paa →Skiven.

Bully (eng.: dominere) (Hoc.), international Betegnelse for →Finte.

Buløvelser (Gymn.) (af det fællesnordiske Bul, o: Legemet uden Lemmer og Hoved), →Kropøvelser.

Bumping race (Ro.) (eng.: Bump, Sammenstød), speciel eng. Form for Ro-Konkurrence, opstaaet som en Erstatning for almindelig Kaproning paa Floder, der er for smalle til, at flere Baade kan starte ved Siden af hinanden. Baadene starter i en Række **bag** hinanden med en vis indbyrdes Afstand. Det gælder om at naa op og kollidere med den foran liggende Baad, der da gaar ud af Løbet. Konkurrencen varer flere Dage, og de deltagende Baade rykker op i Startrækken, efterhaanden som de har bumpet Konkurrenterne. A.L.

Bundbehandling (Sejl.), særlig Proces, hvorved den Del af et Fartøj, der er under Vandet, beskyttes mod Begroning, Angreb af Pæleorm el. lign. Kan ogsaa have til Formaal at give Fartøjet en særlig glat Overflade i Bunden, saa Modstanden ved Frem-

drivning kan være den mindst mulige. Oprindelig brugtes Kultjære, nu andre Stoffer, hvis Hovedbestanddele er Kobberopløsning (Patentfarve). For Kapsejladsbaade anvendes kostbare Bronzer og Lakker, for at Bunden kan blive fuldkommen glat. F.G.H.

Bundbræt (Sejl.), Bræt, som dækker Bunden indvendig i mindre Fartøj.

(Ro.), løst Bræt, som ligger i Bunden af Baaden, et paa hver Side af →Kølsvinet, ved hver Roers samt ved Styrmandens Plads. Bruges i outriggede Baade kun ved Styrmandens Plads. J.N.-H.

Bunden Fod (Gymn.). Herved forstaas Aftryk til Spring med en bestemt Fod (Højdespring, Skraaspring over Hest eller Plint). Tilløbet til Springene med bunden Fod kan være frit (ɔ: Antallet af Skridt før Aftrykket er frit) eller bundet (ɔ: 3 eller 5 Skridt). Gymnasten kan i første Tilfælde begynde sit Tilløb, med hvilken Fod han ønsker, i sidste Tilfælde skal han begynde Tilløbet med den Fod, hvormed der sættes af. J.L.

Bundfarve (Sejl.) →Bundbehandling.

Bundform (Sejl.), et Fartøjs Form under Vandet.

Bundliste (Ro.), Træliste, hvortil nederste →Spændholtbeslag er fastgjort.

Bundne Spring (Gymn.), Spring, under hvilke Legemet med Hænderne eller Fødderne eller med begge Dele efter hinanden berører Redskabet, hvorover Springet udføres. Omfatter: →Hævspring, →Brystning, →Opsidning, →Sidespring, →Bagspring. J.L.

Bundprop (Ro.) = Lænseprop.

Bundpropbeslag (Ro.) = Lænsepropbeslag.

Bundrist (Kajak), fremstilles af ferniserede Lister med en Afstand af ca. 5 mm mellem hver. Den maa aldrig skrues fast paa Spanterne, da det derved bliver vanskeligt at tørre det Vand op, der samler sig i Sidderummet, hvor Baaden er dybest. Den bør være fastgjort, saa den ikke glider, naar man ror. R.L.

Bundstok (Kajak), Tværbjælke i Bunden, fastgjort paa Inderkølen. Paa B., der sikrer Bundens Form, fastskrues Bordene (ved Ribbebygning Ribberne). Hvor B. kan hindre Bundvandets Løb til Øsestederne, maa der være Gennemløbsaabning paa begge Sider af Kølen. →Vandrende. K.V.P.

(Sejl.). Tværgaaende Forbindelse af Træ el. Jern mellem Spanterne i et Fartøj.

Bundstykke (Skydn.), den Del af Laasen, der paa et Skydevaaben lukker for Kammeret. Maa være udført af særligt godt Staal, da det skal optage Trykket af Eksplosionen under Skuddets Affyring. Aabnes ved Ladning af Vaabnet. Forfladen støtter Patronens Bund, men maa være gennemboret til Slagstiften. E.S.-L.

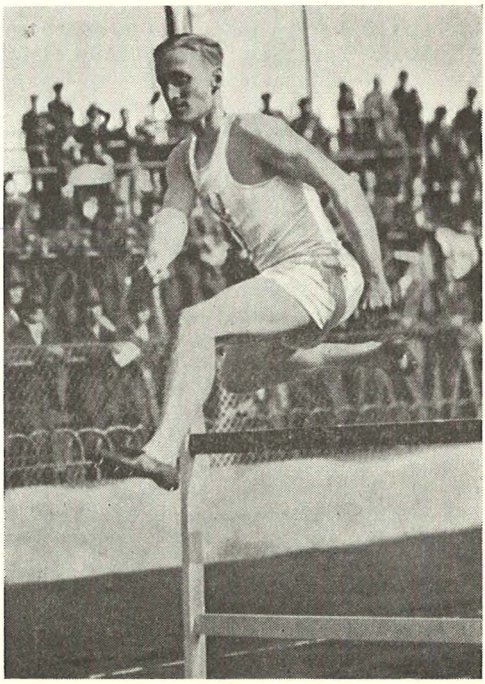
Bunke, Lennart (f. 3/4 1912), svensk Flyverløjtnant. Fik sin Fodbolduddannelse i Höganäs Boldklub, men overgik 1931 til Hälsingborgs Idrottsförening. 1933-38 11 Gange paa Landsholdet som venstre Innerwing. Besad fænomenale tekniske Evner, der i Forbindelse med hans uselviske Spil og strategiske Dømmekraft gjorde ham til en af de ypperste Fodboldspillere, svensk Fodbold har fostret. V.L.

Bunkers (Golf), Grave eller Huller, fyldt med løst Sand, findes paa enhver god Golfbane for at vanskeliggøre Spillet og anbragt, saa et mindre godt Slag fanges af dem. For at vanskeliggøre Slaget ud af disse Bunkers er de omgivet af indtil 1 m høje Volde. F.H.

Bureau Veritas (Sejl.), fransk Klassifikationsselskab.

»Buret« (Fodb., Haandb., Hoc.), populært Udtryk for →Maalet.

Burghley, David G. B. C. (f. 9/2 1905), Lord, engelsk Hækkeløber. Vandt ved OL 1928 400 m Hækkeløbet i 53,4 Sek. Ved OL 1932 Nr. 5 i 110 m og Nr. 4 i 400 m Hækkeløbet. Har tillige vundet 8 engelske Mesterskaber. Har efter at have forladt de aktives Rækker taget ivrig Del i den engelske Idræts Organisation. Formand for det engelske Athletik-Forbund, Formand for den engelske olympiske Komité, samt Medlem af den internationale olympiske Komité. Fik 1936 til Opgave at organisere den fysiske Opdragelse i England. J.B.B.

Lord Burghley i Hækkeløb.

Burnley F. C., eng. prof. Fodboldklub, stiftet 1883, et af Ligaens oprindelige Medlemmer. Relegeret 1897 til 2. Division, oprykket Aaret efter. Vandt »Cup'en« 1914 over Liverpool 1-0 i den sidste Finale spillet paa Crystal Palace's Bane. Vandt Liga-Mesterskabet 1920-21 og satte samtidig Rekord ved i den Sæson at spille 30 Kampe i Træk uden Nederlag. Berømt Spiller fra de senere Aar: Robert Kelly. N.M.

Burns, Tommy (f. 17/6 1881), professionel Bokser af fransk-canadisk Afstamning, døbt Noah Brusso. Anerkendt som VM efter Sejr over Marvin Hart p. P. i en 20 Omganges Kamp i Los Angeles 23/2 1906. (Der var da ingen officiel Verdensmester, fordi James J. Jeffries havde frasagt sig Titlen). Tabte VM til Negeren Jack Johnson i Sidney, Australien, 26/12 1908; Politiet krævede Kampen stoppet i 14. Omgang for at skaane Burns for yderligere Overlast. C.J.

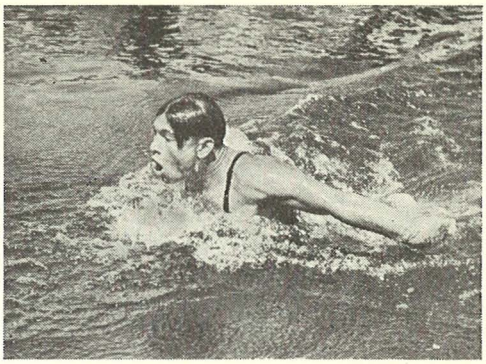
Burr, Hilda, eng. Hockey-Instruktrice. Uddannet i England og Amerika. Har instrueret i U.S.A., England, Skotland og Danmark (1928 og 29). Har skrevet »Field Hockey for Coaches and Players«, et Mønsterværk inden for Hockeylitteraturen. H.T.

Busch Sørensen, Kirsten (f. 26/10 1923), Gymnasiast. Medl. af A.G.F. Vakte Opmærksomhed, da hun 1937 ved et Landsungdomsstævne arrangeret af Politiken vandt 100 m fri Svømning (1.26,8). Viste hurtigt udpræget Sprinterevne og naaede 1941 sin hurtigste Tid paa 100 m (1.06,5); svømmede 1941 to Gange »dødt Løb« med Ragnhild Hveger. Satte 1941 i Aarhus VR i 100 yards fri Svømning, 59,5 Sek.; D.S.F.s Guldnaal 1938. O.J.

Butenschøn, Poul (f. 7/3 1888), Overretssagfører. Habil Tennisspiller. En af Danmarks fineste Tenniseksperter, hvis Artikler om Tennis er overordentlig indsigtsfulde. Hans Indsats ligger dog mest paa det organisatoriske Omraade. Næstformand i D.L.T.F.s Bestyrelse siden 1932. Har flere Gange været Kaptajn paa danske Tennishold. A.T.

Butterfly-Svømning (af eng. butterfly: Sommerfugl; minder om en Sommerfugls Flagren), Brystsvømningsart, ikke en selvstændig Svømmeform; stammer fra Amerika, fik officiel Anerkendelse paa Svømmekongressen ved OL 1936. En Kombination af →Brystsvømning og →Crawl, idet Benbevægelsen er den samme som ved Brystsvømning, mens Armbevægelsen er et dobbelt Crawltag, der udføres ved, at man som ved Crawl begynder Armtrækket, naar Armene er strakt helt frem foran Hovedet, men — modsat Crawl — foretages Trækket ved Butterfly med begge Arme samtidig. Efter udført Træk føres Armene i stor Bue ud til Siden og frem foran Hovedet, klar til nyt Træk. Det er en meget anstrengende Svømmeart, men da den er en Del hurtigere end Brystsvømning, har den næsten helt fortrængt denne ved Konkurrencesvømning paa kortere Distancer og bruges ogsaa delvis paa længere Distancer. S.A.N.

Arthur Heina i en typisk Butterflystilling.

Büchsflint (tysk) (Skydn.), dobbeltløbet Jagtgevær med et Hagl- og et Riffelløb ved Siden af hinanden.

Bydgozscz (Bromberg, Polen) (Ro.). EM afholdtes her 1929, første Gang Danmark deltog i disse Stævner. Sorø Roklub Nr. 2 i Firer efter Italien. Københavns Roklub Nr. 5 i Otter. 1939 roedes her →»Østersøfirer«. Danmark repræsenteredes af »Skjold« (Nr. 2 efter Polen). A.L.

Bye (Cricket) (eng.). En kastet Bold, der passerer Gærdet uden at blive ramt af Slaaeren, saaledes at Gærdespillerne opnaar et Løb, markeres af Dommeren som bye (Flertal: byes) og opføres i Regnskabet under en Rubrik for →extras, som givende Points — ikke til Slaaeren, men til det gærdespillende Parti. Bye, der gaar til Grænsen, tæller 4 Points. Rammer Bolden Slaaerens Ben eller Krop, og der løbes Points, opføres de som *leg-byes*. J.C.

(Golf) (eng.). Bye er den som ved Lodtrækningen i Hulspil ikke faar nogen Modspiller, men bliver Oversidder i første Runde. Ogsaa Benævnelse for det eller de Huller, som er tilbage at spille i en Runde, efter at Matchen er vundet. C.S.

Byggebestemmelser eller *Byggeforskrifter* (Sejl.), Regler, der er fastsat for hver enkelt Baadklasse m. H. t. Materialernes Art (Teak, Eg, Ask, Mahogni, Fyr, Gran, Jern, Bly, Metal o.s.v.) samt disse Materialers Dimensioner i Stævne, Køl, Bundstokke, Spant, Svøb, Klædning, Bjælker, Dæk, Ror,

Byggekontrol

Rufsider, Karme, Rig, Rundholter o.s.v., Art og Antal af Bolte, Klinker og Skruer til Befæstelser, Fartøjets Mindstedeplacement, Sejldugens Kvalitet, Sejlplanets Højde over Dæk, Antal Køjer og disses Mindstestørrelse samt Fartøjets Udstyr med Ankre, Ankerkæde, Redningsmateriel, Fortøjningstrosser m. m. For de Klasser, for hvilke selve Skrogets Størrelse ikke er fastlagt af en Maaleregel, giver Bygningsbestemmelserne tillige de Grænser, mellem hvilke bl. a. Baadens Længde overalt (→L.O.A), dens Længde i Vandlinien (→L.V.L.) eller i et bestemt Maaleplan, dens Bredde i Dæk og Vandlinie, Dybgaaende og Fribord skal ligge. Byggebestemmelserne for de forskellige gængse Klasser faas gennem →Klassificeringsselskaberne el. gennem K.D.Y. O.A.

Byggekontrol (Sejl.), Kontrol med, at →Byggebestemmelserne er overholdte, og at Baadebyggerarbejdet er forsvarligt udført. Varetages enten af et →Klassificeringsselskab eller af særligt valgte sagkyndige Kontrollanter. Er Baaden i Orden, faar den et Bevis herfor (→Certifikat), og der tildeles den et fast Nummer, som føres i Sejlet. O.A.

Byggekontrollant (Sejl.) →Byggekontrol.

(Svæv.), en af Statens Luftfartstilsyn og Dansk Svæveflyver Union autoriseret Person, der fører Tilsyn med Svæveflyveklubbernes Materiel dels under Bygningen, dels efter Havarier og dels ved det aarlige Eftersyn, der kræves af Luftfartsmyndighederne. B. af 1. Grad er autoriserede til at foretage Syn paa Svæveplaner til udvidet Svæveflyvning. B. af 2. Grad maa kun syne Svæveplaner til begrænset Svæveflyvning. B. udfærdiger Besigtelsesrapporter, paa Grundlag af hvilke Statens Luftfartstilsyn udsteder →Godkendelsesbeviser til Svæveplaner. H.F.

Bykamp. I Modsætning til Landskampe, hvor der kæmpes mellem Nationernes udvalgte Hold, er Bykampe Opgør mellem forskellige Byers bedste udvalgte Mandskaber, men de har ganske naturligt aldrig haft samme Udbredelse som Landskampe, og for de fleste Idrætsgrenes Vedkommende er de, i hvert Fald hvad Udlandet angaar, ikke almindelige mere. V.L.

ATHLETIK. KØBENHAVN—OSLO.

Afholdt i Oslo den 29/7 1934. — Points: Oslo 170,5. København 143,5.

100 m Løb. Torgeir Brandvold, Oslo	11,0
400 m Løb. Marcussen, Oslo	50,3
800 m Løb. A. Jansgaard, Oslo	1.56,8
1500 m Løb. Per Lie, Oslo	4.03,0
5000 m Løb. Anders Axelsen, København	15.32,3
110 m Hækkeløb. Holger Albrechtsen, Oslo ..	15,4
Længdespring. Willy Rasmussen, København	6,74
Stangspring. Kurt Brock og Ernst Larsen, København, samt Natvig og Hougaard, Oslo, klarede alle	3,40
Spydkast. Olav Sunde, Oslo	60,30
Kuglestød. Sandberg, Oslo	14,07
1000 m Stafetløb. Oslo	2.00,0

Afholdt i Kbhvn. den 29/7 1935. — Points: Oslo 164,5. København 149,5.

100 m Løb. Kaj Hartvig, København	10,5
400 m Løb. Hjalle Johannesen, Oslo	50,3
800 m Løb. Jørgen Christensen, København	2.00,0
1500 m Løb. Per Lie, Oslo	4.07,2
5000 m Løb. Harry Siefert, København	15.23,6
110 m Hækkeløb. Holger Albrechtsen, Oslo	15,0
Længdespring. Torgeir Brandvold, Oslo	7,14
Stangspring. Kurt Brock, København	3,70
Spydkast. Olav Sunde, Oslo	58,84
Kuglestød. Sandberg, Oslo	14,33
1000 m Stafetløb. Oslo	2.03,0

BADMINTON. KØBENHAVN—MALMÖ.

			Sted:	Resultat:
18/11 1934	København—Malmö		København	15—0
8/12 1935	—	—	Malmö	12—3
10/1 1937	—	—	København	15—0
9/1 1938	—	—	Malmö	14—1
8/1 1939	—	—	København	15—0
7/1 1940	—	—	Malmö	12—3

BRYDNING. KØBENHAVN—MALMÖ.

28/3 1926 i Malmö. Resultat: 1—6.
Bantamv.: Poul Madsen, K. over G. Lindstrand, M.
Fjerv.: Carl Andersson, M. over Marius Nielsen, K.
Letv.: Harald Jönsson, M. over Holger Hørlin, K.
Welterv.: Otto Borgström, M. over Evald Olsen, K.
Mellemv.: Elvir Svensson, M. over Emil Jensen K.
Letsværv.: Carl Westergreen, M. over Frisenfeldt, K.
Sværv.: Anders Ahlgren, M. over Emil Larsen, K.

25/3 1927 i Malmö. Resultat: 3—4.
Bantamv.: Lindstrand, M. over Daniel Schapiro, K.
Fjerv.: Harald Jönsson, M. over Marius Nielsen, K.
Letv.: Arthur Jensen, K. over Tage Jarl, M.
Welterv.: Aage Meier, K. over Otto Borgström, M.
Mellemv.: Johs. Jacobsen, K. over Harry Nilssen, M.
Letsværv.: Ture Sjöstedt, M. over Einar Hansen, K.
Sværv.: Anders Ahlgren, M. over Axel Hansen, K.

15/12 1929 i Malmö. Resultat: 1—6.
Bantamv.: Poul Madsen, K. over Wingreen, M.
Fjerv.: Gösta Persson, M. over Arthur Jensen, K.
Letv.: Glans, M. over Thorvald Christiansen, K.
Welterv.: E. Svensson, M. over Tesdorf Jørgensen, K.
Mellemv.: Ivar Friis, M. over Chr. Nielsen, K.
Letsværv.: T. Sjöstedt, M. over Vald. Hansen, K.
Sværv.: Anders Ahlgren, M. over Axel Hansen, K.

23/3 1930 i Københavh. Resultat: 2—5.
Bantamv.: B. Wingren, M. over Anders Andersen, K.
Fjerv.: O. Lindelöf, M. over Thorv. Christiansen, K.
Letv.: Aage Meier, K. over Tage Jarl, M.
Welterv: G. Glans, M. over Tesdorf Jørgensen, K.
Mellemv.: Johs. Jacobsen, K. over Ivar Friis, M.
Letsværv.: Westergreen, M. over Einar Hansen, K.
Sværv.: Johan Richthoff, M. over Aage Abraham, K.

21/12 1930 i Malmö. Resultat: 2—5.
Bantamv.: Bror Wingren, M. over Poul Madsen, K.
Fjerv.: O. Lindelöf, M. over Thorv. Christiansen, K.
Letv.: Aage Meier, K. over Gunnar Nilsson, M.
Welterv.: Tesdorf Jørgensen, K. over G. Glans, M.
Mellemv.: Ivar Friis, M. over Karl Eriksen, K.
Letsværv.: Carl Westergren, M. over Chr. Nielsen, K.
Sværv.: Johan Richthoff, M. over Aage Abraham, K.

1/2 1931 i Københavh. Resultat: 2—5.
Bantamv.: Bror Lindgren, M. over Poul Madsen, K.
Fjerv.: Göte Persson, M. over Arthur Jensen, K.
Letv.: Tage Jarl, M. over Evald Olsen, K.
Welterv.: Tesdorf Jørgensen, K. over Einar Lood, M.
Mellemv.: Johs. Jacobsen, K. over S. Dahlkvist, M.
Letsværv.: C. Westergren, M. over Einar Hansen, K.
Sværv.: Johan Richthoff, M. over Aage Abraham, K.

20/12 1931 i Malmö. Resultat: 2—5.
Bantamv.: Hylén, M. over Poul Madsen, K.
Fjerv.: Lindelöf, M. over Edv. Schiang. K.
Letv.: Tage Jarl, M. over Abraham Kurland, K.
Welterv.: Gotfred Jensen, K. over T. Andersson, M.
Mellemv.: Ivar Friis, M. over Karl Eriksen, K.

Letsværv.: Einar Hansen, K. over Sjöstedt, M.
Sværv.: Richthoff, M. over Niels Carl Andreasen, K.
11/3 1932 i København. Resultat: 3—4.
Bantamv.: Robert Voigt, K. over Bror Lindgren, M.
Fjerv.: O. Lindelöf, M. over Mogens Christensen, K.
Letv.: Abraham Kurland, K. over Tage Jarl, M.
Welterv.: Tesdorf Jørgensen, K. over T. Andersson, M.
Mellemv.: Ivar Friis, M. over Karl Eriksen, K.
Letsværv.: Ture Sjöstedt, M. over Einar Hansen, K.
Sværv.: Johan Richthoff, M. over Anton Olufsen, K.
18/12 1932 i Malmö. Resultat: 4—3.
Bantamv.: Robert Voigt, K. over Hans Hylén, M.
Fjerv.: Oscar Lindelöf, M. over Gunnar Laursen, K.
Letv.: Abraham Kurland, K. over Tage Jarl, M.
Welterv: G. Glans. M. over Tesdorf Jørgensen, K.
Mellemv.: Ejner Lyderik, K. over Ivar Friis, M.
Letsværv.: G. Martinsen, K. over Birger Nilsson, M.
Sværv.: Carl Westergren, M. over Anton Olufsen, K.
22/9 1933 i København. Resultat: 3—4.
Bantamv.: Michael Kurland, K. over Hans Hylén, M.
Fjerv.: Göte Persson, M. over Peter Laursen, K.
Letv.: Johan Jørgensen, K. over Oscar Lindelöf, M.
Welterv.: Gunnar Glans, M. over Gotfred Jensen, K.
Mellemv.: Ivar Friis, M. over Karl Eriksen, K.
Letsværv.: Isak Paikin, K. over Sven Nilsson, M.
Sværv.: Carl Westergren, M. over Axel Jørgensen, K.
17/12 1933 i Malmö. Resultat: 2—5.
Bantamv.: H. Nilsson, M. over Michael Kurland, K.
Fjerv.: Oscar Lindelöf, M. over Robert Voigt, K.
Letv.: Abraham Kurland, K. over G. Nilsson, M.
Welterv.: Gunnar Glans, M. over Gotfred Jensen, K.
Mellemv.: Ejner Lyderik, K. over Sv. Nilsson, M.
Letsværv.: Ivar Friis, M. over Georg Martinsen, K.
Sværv.: Carl Westergren, M. over Martin Nielsen, K.
2/3 1934 i København. Resultat: 4—3.
Bantamv.: Michael Kurland, K. over H. Nilsson, M.
Fjerv.: Göte Persson, M. over Gunnar Laursen, K.
Letv.: Abraham Kurland, K. over Lindelöf, M.
Welterv.: Glans, M. over Gotfred Jensen, K.
Mellemv.: Ejner Lyderik, K. over Ivar Friis, M.
Letsværv.: Georg Martinsen, K. over S. Nilsson, M.
Sværv.: Carl Westergren, M. over Axel Jørgensen, K.
16/12 1934 i Malmö. Resultat: 2—5.
Bantamv.: H. Nilsson, M. over Poul Christensen, K.
Fjerv.: Lindelöf, M. over Gunnar Laursen, K.
Letv.: Abraham Kurland, K. over Göte Persson, M.
Welterv.: Gotfred Jensen, K. over Tage Jarl, M.
Mellemv.: Ivar Friis, M. over Ejner Lyderik, K.
Letsværv.: Landberg, M. over Paikin, K.
Sværv.: Sjöstedt, M. over Karl Larsen, K.
10/2 1935 i København. Resultat: 3—4.
Bantamv.: Robert Voigt, K. over Egon Svensson, M.
Fjerv.: Göte Persson, M. over Agner Jørgensen, K.
Letv.: Abraham Kurland, K. over Oscar Lindelöf, M.
Welterv.: F. Westergren, M. over Eilif Christensen, K.
Mellemv.: Gunnar Glans, M. over Karl Eriksen, K.
Letsværv.: Einar Hansen, K. over Ivar Friis, M.
Sværv.: Anders Ahlgren, M. over Anton Olufsen, K.
15/12 1935 i Malmö. Resultat: 1—6.
Bantamv.: E. Svensson, M. over H. Christensen, K.
Fjerv.: Lindelöf, M. over Michael Kurland, K.
Letv.: Abraham Kurland, K. over Yngve Silow, M.
Welterv.: Gunnar Glans, M. over Harry Baerens, K.
Mellemv.: Ivar Friis, M. over Knud Hansen, K.
Letsværv.: John Jepsson, M. over Isak Paikin, K.
Sværv.: Anders Ahlgren, M. over Johan Siboska, K.
23/2 1936 i København. Resultat: 4—3.
Bantamv.: Robert Voigt, K. over Eric Persson, M.
Fjerv.: Göte Persson, M. over Michael Kurland, K.
Letv.: Abraham Kurland, K. over G. Nilsson, M.
Welterv.: Aage Meier, K. over Kjell Svensson, M.
Mellemv.: Ejner Lyderik, K. over John Jepsson, M.
Letsværv.: Ivar Friis, M. over Johan Siboska, K.
Sværv.: Anders Ahlgren, M. over Johs. Fischer, K.
20/12 1936 i Malmö. Resultat: 2—5.
Bantamv.: Erik Persson, M. over Ejgil Johansen, K.
Fjerv.: Michael Kurland, K. over Lindelöf, M.
Letv.: Abraham Kurland, K. over Göte Persson, M.
Welterv.: Glans, M. over Einar Christensen, K.
Mellemv.: J. Jepsson, M. over Erling Lauridsen, K.
Letsværv.: Ivar Friis, M. over Sv. Hallin, K.
Sværv.: Anders Ahlgren, M. over Paikin, K.
14/3 1937 i København. Resultat: 2—5.
Bantamv.: Eric Persson, M. over Ejgil Johansen, K.
Fjerv.: Egon Svensson, M. over Børge Simonsen, K.
Letv.: Abraham Kurland, K. over Göte Persson, M.
Welterv.: Kjell Svensson, M. over Fritz Sørensen, K.
Mellemv.: John Jepsson, M. over Ejner Lyderik, K.
Letsværv.: Carl Björck, M. over Sven Hallin, K.
Sværv.: Isak Paikin, K. over Birger Nilsson, M.
19/12 1937 i Malmö. Resultat: 4—3.
Bantamv.: Ejgil Johansen, K. over Erik Persson, M.
Fjerv.: Robert Voigt, K. over Folke Olsson, M.
Letv.: Abraham Kurland, K. over Göte Persson, M.
Welterv.: Glans, M. over Fritz Sørensen, K.
Mellemv.: Stig Andersson, M. over Carl Simonsen, K.
Letsværv.: Hans Frederiksen, K. over C. Björck, M.
Sværv.: Tunberg, M. over Paikin, K.
20/2 1938 i København. Resultat: 5—2.
Bantamv.: Eric Persson, M. over Ejgil Johansen, K.
Fjerv.: Robert Voigt, K. over Egon Svensson, M.
Letv.: Abraham Kurland, K. over Göte Persson, M.
Welterv.: Einar Christensen, K. over Svensson, M.
Mellemv.: Stig Anderson, M. over Harry Baerens, K.
Letsværv.: Hj. Mortensen, K. over Carl Björck, M.
Sværv.: Isak Paikin, K. over J. Tunberg, M.
18/12 1938 i Malmö. Resultat: 3—4.
Bantamv.: Sture Wetterlöw, M. over Sacknowsky, K.
Fjerv.: Robert Voigt, K. over Egon Svensson, M.
Letv.: Gustaf Widell, M. over Michael Kurland, K.
Welterv.: Glans, M. over Einar Christensen, K.
Mellemv.: Lyderik, K. over Eskildsson, M.
Letsværv.: F. Davidsson, M. over Gunnar Nielsen, K.
Sværv.: Isak Paikin, K. over J. Tunberg, M.
19/2 1939 i København. Resultat: 3—4.
Bantamv.: Herm. Tuvesson, M. over Sacknowsky, K.
Fjerv.: Egon Svensson, M. over Michael Kurland, K.
Letv.: Abraham Kurland, K. over Gustaf Widell, M.
Welterv.: Fritz Sørensen, K. over Erik Olsson, M.
Mellemv.: Carl Simonsen, K. over Ivar Friis, M.
Letsværv.: G. Jönsson, M. over Erling Lauridsen, K.
Sværv.: Tor Nilsson, M. over Paikin, K.
15/12 1939 i Malmö. Resultat: 3—4.
Bantamv.: G. Andersson, M. over H. Leiserowitz, K.
Fjerv.: Egon Svensson, M. over Michael Kurland, K.
Letv.: Abraham Kurland, K. over Gunner Skoog, M.
Welterv.: Fritz Sørensen, K. over Sven Kurtz, M.
Mellemv.: Stig Andersson, M. over Erik Jensen, K.
Letsværv.: Gösta Jönsson, M. over Harry Baerens, K.
Sværv.: Isak Paikin, K. over Victor Karlsson, M.
11/2 1940 i København. Resultat: 4—3.
Bantamv.: Andersson, M. over Poul Christensen, K.
Fjerv.: Egon Svensson, M. over Michael Kurland, K.
Letv.: Abraham Kurland, K. over Gunner Skoog, M.
Welterv.: Einer Christensen, K. over Hornbeck. M.
Mellemv.: Erik Jensen, K. over Stig Andersson, M.
Letsværv.: G. Jønsson, M. over Hans Frederiksen, K.
Sværv.: Isak Paikin, K. over Victor Karlsson, M.
15/12 1940 i Malmö. Resultat: 4—3.
Bantamv.: Ejgil Johansen, K. over Göta Andersson, M.
Fjerv.: Egon Svensson, M. over Robert Voigt, K.
Letv.: Abraham Kurland, K. over Henry Nilsson, M.
Welterv.: Hornbeck, M. over Fritz Sørensen, K.
Mellemv.: Erik Jensen, K. over Victor Karlsson, M.
Letsværv.: Gunnar Nielsen, K. over F. Davidsson, M.
Sværv.: Gösta Jönsson, M. over Paikin, K.
23/2 1941 i København. Resultat: 5—2.
Bantamv.: Ejgil Johansen, K. over Sven Nilsson, M.
Fjerv.: Robert Voigt, K. over Folke Olsson, M.
Letv.: Gunnar Laursen, K. over Roy Ström, M.
Welterv.: Axel Hornbeck, M. over Fritz Sørensen, K.
Mellemv.: Knud Thomsen, K. over Victor Karlsson, M.
Letsværv.: Algot Käck, M. over Knud Hansen, K.
Sværv.: Isak Paikin, K. over Folke Davidsson, M.

KØBENHAVN—SUNDSVALL.
9-10/12 i Sundsvall. Resultat: 12—16.
Bantamv.: Michael Kurland, K. over Wiklander, S. og over S. Johnson, S.

Bykamp

Ejgil Johansen, K. over S. Johnson, S.
Wiklander, S. over Ejgil Johansen, K.
Fjerv.: Gunnar Laursen, K. over Svalberg, S.
E. Eklund, S. over Gunnar Laursen, K. og Bukrinsky, K. T. Svalberg, S. over Bukrinsky, K.
Letv.: Abraham Kurland, K. over Wourinen, S. og over J. Lindström, S.
Wourinen, S. over Johan Jørgensen, K.
J. Lindström, S. over Johan Jørgensen, K.
Welterv.: Svedberg, S. over Gotfred Jensen, K. og over Ejlif Christensen, K.
Sjödin, S. over Gotfred Jensen, K.
Eilif Christensen, K. over Sjödin, S.
Mellemv.: Svedberg, S. over Karl Eriksen, K. og over Einar Brandi, K. J. Lindgren, S. over Karl Eriksen, K. og over Einar Brandi, K.
Letsværv.: Georg Martinsen, K. over T. Karlson, S. og over V. Hjort, S.
Isak Paikin, K. over V. Hjort, S.
T. Karlsson, S. over Paikin, K.
Sværv.: J. Nymann, S. over Aksel Jørgensen, K. og over Jørgen Andersen, K.
Ostberg, S. over Aksel Jørgensen, K. og over Jørgen Andersen, K.
(NB. Svedbergs to Sejre i Mellemvægt tæller ikke.)

26-28/9 1934 i København. Resultat: 16—12.

Bantamv.: Michael Kurland, K. over Wiklander, S. og over N. Englund, S.
Julius Frederiksen, K. over Wiklander, S. og over Englund S.
Fjerv.: Gunnar Laursen, K. over T. Svalberg, S. og over J. Lundström, S.
Agner Jørgensen, K. over Svalberg S.
Lundström, S. over Agner Jørgensen, K.
Letv.: Abraham Kurland, K. over J. Eriksson, S. og over O. Jönsson, S.
Aage Meier, K. over O. Jönsson, S. og over J. Eriksson, S.
Welterv.: R. Svedberg, S. over Gotfred Jensen, K. og over Einar Brandi, K.
Brandi, K. over E. Frelén, S.
Gotfred Jensen, K. over E. Frelén, S.
Mellemv.: L. Lindblom, S. over Ejner Lyderik, K. og over Karl Eriksen, K.
Karl Eriksen, K. over V. Hjorth, S.
V. Hjorth, S. over Ejner Lyderik, K.
Letsværv.: G. Gröning, S. over Georg Martinsen, K. og over Paikin, K.
Axel Andersson, S. over Paikin, K.
Martinsen, K. over Axel Andersson, S.
Sværv.: J. Nymann, S. over Axel Jørgensen, K. og over Chr. Nielsen, K.
Ostman, S. over Chr. Nielsen, K.
Axel Jørgensen, K. over Ostman, S.

KØBENHAVN—STOCKHOLM.

11/12 1933 i Stockholm. A-Holdet: 3—3.

Bantamv.: Michael Kurland, K. over N. Cederberg, S.
Fjerv.: Hilding Hansson, S. over Gunnar Laursen, K.
Letv.: Abraham Kurland, K. over O. Lund, S.
Welterv.: Gotfred Jensen, K. over H. Grönberg, S.
Mellemv.: Hilding Nelson, S. over Karl Eriksen, K.
Letsværv.: Åke Lind, S. over Isak Paikin, K.
Sværv.: Axel Jørgensen startede ikke.

B-Holdet: 4—3.

Bantamv.: Ejgil Johansen, K. over Sv. Karlsson, S.
Fjerv.: Bukrinsky, K. over K. Andersson, S.
Letv.: Johan Jørgensen, K. over J. Petson, S.
Welterv.: Ejlif Christensen, K. over Åke Alm, S.
Mellemv.: H. Lövdal, S. over Einar Brandi, K.
Letsværv.: Holmberg, S. over Georg Martinsen, K.
Sværv.: Hekmann, S. over Jørgen Andersen, K.

3/12 1939 i København. Resultat: 3—4.

Bantamv.: Ejgil Johansen, K. over Bror Winqvist, S.
Fjerv.: Robert Voigt, K. over Erik Persson, S.
Letv.: Abraham Kurland, K. over Herb. Olofsson, S.
Welterv.: F. Westergren, S. over Fritz Sørensen, K.
Mellemv.: Erik Andersson, S. over Carl Simonsen, K.
Letsværv.: A. Edmann, S. over Hans Frederiksen, K.
Sværv.: Eddy Andersson, S. over Isak Paikin, K.

KØBENHAVN—STOCKHOLM—OSLO.

1/2 1940 i Stockholm.

København 12 Points, Stockholm 19, Oslo 11.

København—Stockholm: 1—6.

Bantamv.: Winqvist, S. over Poul Christensen, K.
Fjerv.: Michael Kurland, K. over K. Johansson, S.
Letv.: Herb. Olofsson, S. over Abraham Kurland, K.
Welterv.: F. Westergren, S. over Fritz Sørensen, K.
Mellemv.: E. Andersson, S. over Carl Simonsen, K.
Letsværv.: A. Edmann, S. over Hans Frederiksen, K.
Sværv.: Åkerlindh, S. over Hans Rasmussen, K.

København—Oslo: 4—3.

Bantamv.: Ivar Stokke, O. over Poul Christensen, K.
Fjerv.: Michael Kurland, K. over Sörlie, O.
Letv.: Abraham Kurland, K. over Bjørn Cook, O.
Welterv.: Fritz Sørensen, K. over Walter Strand, O.
Mellemv.: Kaare Larsen, O. over Carl Simonsen, K.
Letsværv.: Hans Frederiksen, K. over Østensen, O.
Sværv.: Kaare Larsen (ikke samme Bryder som i Mellemv.), O. over Hans Rasmussen, K.

KØBENHAVN—NÄSSJÖ.

3/2 1940 i Nässjö. Resultat: 6—2.

Bantamv.: B. Gustafsson, N. over Poul Christensen, K.
Fjerv.: Michael Kurland, K. over J. Andersson, N. samt over Hans Hullqvist, N.
Letv.: Abraham Kurland, K. over C. Rosenqvist, N.
Welterv.: Fritz Sørensen, K. over Nils Lager, N.
Mellemv.: O. Wolfredson, N. over Carl Simonsen, K.
Letsværv.: Hans Frederiksen, K. over J. Rosén, N.
Sværv.: Hans Rasmussen, K. over Svenn Berg, N.

FODBOLD.		Sted:	Resultat:
1906	København—Berlin	Berlin	3—3
1907	— —Berlin	København	5—2
1908	— —Berlin	Berlin	3—1
1909	— —Berlin	København	6—0
1923	— —Haag	Göteborg	2—3
1923	— —London	Göteborg	2—1
1923	— —Göteborg	Göteborg	0—0
1923	— —Berlin	København	5—0
1924	— —Stockholm	København	2—0
1925	— —London	København	4—2
1925	— —Stockholm	Stockholm	1—1
1928	— —Hamburg	København	0—2
1928	— —Hamburg	Hamburg	3—1
1930	— —Stockholm	Stockholm	2—2

HAANDBOLD: Salspil.			Sted:	Result.:
3/3	1933	Kbhvn.-Stockholm	Kbhvn.	4—15
3/3	1933	[2]) - -Stockholm	Kbhvn.	2—3
11/2	1934	[1]) - -Malmö	Malmö	15—26
28/2	1934	[2]) - -Malmö	Kbhvn.	14—6
28/2	1934	[1]) - -Malmö	Kbhvn.	14—16
8/3	1935	[2]) - -Malmö	Kbhvn.	22—12
7/4	1935	- -Stockholm	Stockh.	3—18
29/12	1935	- -Malmö	Malmö	17—14
12/3	1936	- -Malmö	Kbhvn.	13—6
29/12	1936	- -Malmö	Malmö	10—18
20/3	1938	- -Malmö	Malmö	6—5
20/3	1938	- -Lund	Malmö	1—6
11/2	1939	- -Berlin II	Berlin	4—9
26/2	1939	- -Malmö	Kbhvn.	11—9
26/2	1939	- -Lund	Kbhvn.	14—8
5/3	1939	- -Hälsingborg	Hälsingb.	13—10
6/10	1939	- -Hälsingborg	Kbhvn.	10—6
6/10	1939	- -Malmö	Kbhvn.	7—4
13/10	1939	- -Stockholm II	Stockh.	6—5
13/10	1939	- -Uppsala	Stockh.	4—5
11/2	1940	- -Stettin	Berlin	7—5
11/2	1940	- -Wien	Berlin	3—5
14/1	1940	Malmö-Aarhus	Odense	4—3
14/1	1940	Odense-Aarhus	Odense	3—5
14/1	1940	Malmö-Odense	Odense	6—3
Markhaandbold				
29/6	1935	Kbhvn.-Flensburg	Flensb.	4—7
30/6	1935	- -Malmö	Malmö	6—7

[1]) Kampen spilledes efter svenske Regler.
[2]) „ „ „ danske Regler.
Øvrige Kampe spilledes efter internationale Regler.

HOCKEY. Damer.		Sted:	Resultat:
1922	København—Berlin	Berlin	2—1
1938	København—Berlin	Berlin	3—3

HOCKEY. Herrer.		Sted:	Resultat:
1914	København—Berlin	Berlin	5—5
1922	København—Berlin	Berlin	1—10

SVØMNING. KBHVN.—BERLIN
15/3 1931. **København.**
Arrangør: P. 08 & „B.T.".

100 m Crawl.
1. W. Priewe, B. 1.06,0
2. Fäsicke, B. 1.07,5
3. Gotfr. Havsteen 1.09,0
4. Fr. Bjerregaard 1.09,7
1. G. Mörchel, B. 1.20,0
2. Lillian Staugaard 1.21,1
3. Lilli Andersen 1.22,0
4. R. Runtzler, B. 1.25,8

500 m Crawl.
1. E. Goltz, B. 7.10,0
2. Steinhauf, B. 7.55,9
3. G. Stougaard Hansen .. 8.02,0
4. Jørg. Jørgensen 8.35,8

100 m Brystsvømning.
1. K. Wittenberg, B. 1.18,0
2. Jørgen Høffding 1.23,3
3. Romerike, B. 1.24,0
4. Hans Jensen 1.26,2
1. Else Jacobsen 1.32,0
2. Gerda Suchard, B. 1.32,5
3. Ester Østergaard 1.40,0
4. Kowalewski, B. 1.44,0

100 m Rygsvømning.
1. W. Priewe, B. 1.19,4
2. Fäsicke, B. 1.21,5
3. Hans Malmstrøm 1.23,2
4. Poul Gregersen 1.30,6
1. S. Zaspel, B. 1.32,2
2. Kowalewski, B. 1.33,0
3. Lilli Andersen 1.33,0
4. Ellen Christiansen 1.39,7

Udspring (3 m).
1. G. Neumann, B. ..... 192,8 P.
2. S. Viebahn, B. ..... 159,8 P.
3. Carl Christiansen .... 150,3 P.
4. Kaj Larsen ..... 140,4 P.
1. Grethe Priergaard .... 146,5 P.
2. Kowalewski, B. ..... 122,0 P.
3. Scheer, B. ..... 112,8 P.
4. Gudrun Nielsen ..... 82,6 P.

Taarnspring.
1. Svend Bojsen ..... 170,2 P.
2. H. Ziegler, B. ..... 166,4 P.
3. Carl Christiansen .... 141,9 P.
4. G. Neumann, B. ..... 139,1 P.

33⅓ m Svømn. + 33⅓ m Bjergn.
1. Rich. Andersen 0.56,8
2. Steinhauf, B. 1.01,7
3. Anders Andersen 1.01,8
4. H. Hintze, B. 1.02,0
1. Else Jacobsen 1.02,4
2. Edle Nielsen 1.05,8
3. Kowalewski, B. 1.15,0
4. S. Zaspel, B. 1.15,1

4×33⅓ m Crawl. Damer.
1. Kbhvn. 1.32,6
2. Berlin 1.34,8

10×33⅓ m Crawl. Herrer.
1. Berlin 3.13,0
2. Kbhvn. 3.22,3

Vandpolo
Berlin—Kbhvn. (13—3).
Points: Berlin: 74. Kbhvn.: 58.

11 og 13/3 1932. København.
Arrangør: K.S.U., P. 08, „B. T.".

100 m Crawl.
1. W. Priewe, B. 1.05,0
2. K. Briegmann, B. 1.08,0
3. Gotfr. Havsteen 1.08,2
4. Jørg. Jørgensen 1.09,9
1. Lilli Andersen 1.14,0
2. Hilde Middendorf, B. .. 1.16,8
3. G. Mörschel, B. 1.21,0
4. Ruth Bjerre 1.24,8

200 m Crawl.
1. Lilli Andersen 2.51,0
2. Hilde Middendorf, B. .. 3.01,8
3. G. Mörschel, B. 3.05,9
4. Elly Larsen 3.20,0

400 m Crawl.
1. Fr. Schindler, B. 5.51,0
2. H. Wichmann, B. 6.01,0
3. Jørg. Jørgensen 6.03,2
4. Finn Jensen 6.38,0

100 m Brystsvømning.
1. B. Grandke, B. 1.20,8
2. Hans Jensen 1.24,5
3. Hans Malmstrøm 1.24,9
4. W. Gerhardy, B. 1.26,1
1. Else Jacobsen 1.29,0
2. Gerda Suchard, B. 1.32,2
3. Margot Meisner, B. 1.35,2
4. Inger Kragh 1.38,1

200 m Brystsvømning.
1. B. Grandke, B. 3.01,0
2. Hans Malmstrøm 3.08,5
3. W. Gerhardy, B. 3.15,2
Otto Nielsen 3.15,2
1. Else Jacobsen 3.13,0
2. Gerda Suchard, B. 3.16,4
3. Inge Wiedemann, B..... 3.31,0
4. Rita Nehlsen 3.42,5

100 m Rygsvømning.
1. W. Priewe, B. 1.18,9
2. Hans Malmstrøm 1.22,0
3. H. Wichmann, B. 1.24,9
4. John Christensen 1.25,1
1. Lilli Andersen 1.27,6
2. Friedel Strubel, B. 1.29,5
3. Inge Wiedemann, B..... 1.35,0
4. Hertha Wolthers 1.39,5

Udspring (3 m).
1. S. Viebahn, B. ..... 261,9 P.
2. G. Neumann, B. ..... 260,8 P.
3. Kaj Larsen, ... 247,1 P.
4. Carl Christiansen .... 176,0 P.
1. Ingrid Larsen
2. Inger Kragh
3. Hertha Schicke, B.

Taarnspring.
1. G. Neumann, B.
2. Carl Christiansen
3. S. Viebahn, B.
4. Svend Bojsen

4×33⅓ m Crawl. Damer.
1. Kbhvn. 1.26,6
2. Berlin 1.30,2

10×33⅓ m Crawl. Herrer.
1. Berlin 3.06,4
2. Kbhvn. 3.18,0

4×100 m Crawl. Herrer.
1. Berlin 4.24,0
2. Kbhvn. 4.58,4

3×100 m tvungen Svømn. Damer.
1. Berlin 4.18,0
2. Kbhvn. 4.24,6

Vandpolo.
Berlin—Kbhvn. (16—0).
Points: Berlin: 91½. Kbhvn. 77½.

7 og 8/4 1933. Berlin.
Arrangør: B.S.B.

100 m Crawl.
1. Poul Block, B. 1.04,8
John Christensen 1.04,8
3. Schmidt, B. 1.05,5
4. Jørgen Jørgensen 1.07,9
1. Lilli Andersen 1.13,1
2. Gisela Arndt, B. 1.14,1
3. G. Mörschel, B. 1.18,0
4. Grete Frederiksen 1.21,6

400 m Crawl.
1. E. Goltz, B. 5.24,9
2. Jørgen Jørgensen 5.45,8
Reglin, B. 5.45,8
1. Lilli Andersen 6.08,4
2. S. Hartmann, B. 6.31,0
3. G. Mörschel, B. 6.46,6

100 m Brystsvømning.
1. K. Wittenberg, B. 1.16,9
2. B. Grandke, B. 1.20,5
3. Hans Jensen 1.22,2
1. Else Jacobsen 1.26,6
2. Gerda Suchardt, B. 1.28,8
3. Inger Kragh 1.28,9
4. Traude Engelmann, B... 1.29,3

200 m Brystsvømning.
1. K. Wittenberg, B. 2.49,9
2. B. Grandke, B. 2.55,2
3. Hans Malmstrøm 2.57,8
4. Hans Jensen 3.09,8
1. Else Jacobsen 3.10,6
2. Gerda Suchardt, B. 3.13,0
3. Traude Engelmann, B... 3.15,0

100 m Rygsvømning.
1. Fritz Heise, B. 1.17,8
2. Süpply, B. 1.21,3
3. W. Priewe, B. 1.21,8
4. Hans Malmstrøm 1.23,9
1. Ruth Halbsgut, B. 1.29,4
2. Lilli Andersen 1.29,7
3. Tove Nielsen 1.31,7
4. Mehlitz, B. 1.36,5

Udspring (3 m).
1. S. Viebahn, B. ..... 151,07 P.
2. Greuving, B. ..... 136,63 P.
3. W. Mahraum, B. .... 134,44 P.
4. Kaj Larsen ..... 131,63 P.
1. Hertha Schicke, B. .. 71,26 P.
2. Inger Kragh ..... 63,83 P.
3. Samson, B. ..... 62,36 P.

4×100 m Crawl. Herrer.
1. Berlin 4.24,7
2. Kbhvn. 4.29,1

4×100 m Crawl. Damer.
1. Berlin 5.14,3
2. Kbhvn. 5.17,5

3×100 m tvungen Svømn. Damer.
1. Kbhvn. 4.10,8
2. Berlin 4.13,9

400 m tvungen Svømning. Herrer.
1. Berlin 5.17,2
2. Kbhvn. 5.33,2
Points: Berlin: 26½. Kbhvn.: 21½.

14 og 15/4 1934. København.
Arrangør: K.S.U.

100 m Crawl.
1. John Christensen 1.03,0
2. Poul Petersen 1.03,6
3. Poul Block, B. 1.04,2
4. Fr. Heise, B. 1.05,2
1. Gisela Arendt, B. 1.13,5
2. Lilli Andersen 1.15,4
3. Hilde Salbert, B. 1.16,5
4. Grethe Nielsen 1.16,6

400 m Crawl.
1. Jørgen Jørgensen 5.23,1
2. Erik Grüihn, B. 5.24,2

Bykamp

3. Erik Goltz, B. 5.27,6
4. Aa. Dahl Larsen 5.50,1
1. Lilli Andersen 6.01,9
2. Ruth Halbsgut, B. 6.09,5
3. Hilde Salbert, B. 6.09,6
4. Birgit Gjessing 6.34,1

100 m Brystsvømning.

1. K. Wittenberg, B. 1.20,1
2. Hans Malmstrøm 1.20,8
3. Finn Jensen 1.22,4
4. B. Grandke, B. 1.25,1
1. Traude Engelmann, B... 1.30,3
2. Else Jacobsen 1.30,5
3. Inger Kragh 1.30,7
4. Erika Matthes, B. 1.33,2

200 m Brystsvømning.

1. Finn Jensen 2.53,8
2. Hans Malmstrøm 2.54,5
3. K. Wittenberg, B. 2.55,9
4. W. Schneider, B. 3.03,6
1. Inger Kragh 3.15,0
2. Traude Engelmann, B. . 3.16,4
3. Erika Matthes, B. 3.16,9
4. Else Jacobsen 3.17,0

100 m Rygsvømning.

1. Fritz Heise, B. 1.16,6
2. W. Priewe, B. 1.18,3
3. John Christensen 1.19,8
4. Poul Petersen 1.23,6
1. Lilli Andersen 1.25,8
2. Ruth Halbsgut, B. 1.26,0
3. Gisela Arndt, B. 1.30,0
4. Birgit Gjessing 1.34,4

Udspring (3 m).

1. W. Mahraum, B. .... 140,4 P.
2. Carl Christiansen .... 99,8 P.
1. Olga Jench-Jordan, B. 74,1 P.
2. Inger Kragh ..... 61,5 P.

4×100 m Crawl. Damer.

1. Berlin 5.02,2
2. Kbhvn 5.03,0

4×200 m Crawl. Herrer.

1. Kbhvn. 10.03,0
2. Berlin 10.06,0

Points: Berlin: 63. Kbhvn.: 61.

1 og 3/4 1936. København.
Arrangør: K. S. U.

100 m Crawl.

1. John Christensen 1.00,9
2. Otto Wille, B. 1.01,0
3. Jørgen Jørgensen 1.03,0
Werner Plath, B. 1.03,0
1. Ragnhild Hveger 1.09,9
Gisela Arendt, B. 1.09,9
3. Ursula Pollach, B. 1.10,5
4. Elvi Svendsen 1.10,8

400 m Crawl.

1. Erik Grühn, B. 5.08,4
2. Heinz Arendt, B. 5.09,2
3. Jørgen Jørgensen 5.10,0
4. Aa. Hellstrøm 5.21,1
1. Ragnhild Hveger 5.20,5
2. Grethe Frederiksen 5.43,6
3. Ruth Halbsgut, B. 5.50,2
4. Hertha Kolms, B. 6.10,1

1500 m Crawl.

1. Heinz Arendt, B, ... 20.40,2
2. Aa. Hellstrøm 21.16,5
3. Erik Grün, B. 21.46,6
4. Willy Ahaswerus ..... opgav.

200 m Brystsvømning.

1. Finn Jensen 2.46,8
2. Hans Malmstrøm 2.50,7
3. Erwin Temke, B. 2.51,5
4. Werner Plath, B. 2.52,9
1. Valborg Christensen 3.08,6
2. Traude Engelmann, B. . 3.09,8
3. Ursula Pollach, B. 3.11,5
4. Edel Nielsen 3.13,0

100 m Rygsvømning.

1. Werner Birr, B. 1.13,9
2. Børge Bæth 1.16,4
3. Erling Ellingsen 1.17,8
4. Kurt Bartnich, B. 1.20,4
1. Tove Brunnstrøm 1.19,1
2. Ruth Halbsgut, B. 1.21,1
3. Tove Nielsen 1.21,5
4. Inge Schmitz, B. 1.27,9

4×100 m Crawl. Herrer.

1. Berlin 4.10,8
2. Kbhvn. 4.17,5

4×100 m Crawl. Damer.

1. Berlin 4.46,5
2. Kbhvn. 4.46,6

400 m tvungen Svømning. Herrer.

1. Kbhvn. 5.06,6
2. Berlin 5.09,5

400 m tvungen Svømning. Damer.

1. Kbhvn. 5.35,8
2. Berlin 5.39,5

Points: Kbhvn.: 67½. Berlin: 62½.

10 og 11/4 1937. Berlin.
Arrangør: B.S.B.

100 m Crawl.

1. Werner Plath, B. 1.00,8
2. v. Eckenbrecher, B. 1.01,8
3. John Christensen 1.02,6
4. Poul Petersen 1.02,9
1. Inge Schmitz, B. 1.08,5
2. Ragnhild Hveger 1.08,7
3. Gunver Kraft 1.10,0
4. Ursula Pollach, B. 1.12,0

400 m Crawl.

1. Werner Plath, B. 4.49,4
2. Heinz Arendt, B. 5.07,8
3. Poul Petersen 5.17,4
4. Erik Smidt 5.34,8
1. Ragnhild Hveger 5.29,0
2. Grethe Frederiksen 5.59,8
3. Kanzlers, B. 6.25,3
4. Friedel Hinz, B. 6.26,5

1500 m Crawl.

1. Heinz Arendt, B. 20.36,1
2. Werner Birr, B. 21.31,1
3. Erik Smidt 22.23,5
4. Erling Ellingsen 22.45,9

200 m Brystsvømning.

1. Werner Plath, B. 2.51,0
2. Erwin Temke, B. 2.53,8
3. Hans Malmstrøm 2.55,3
4. Finn Jensen 2.57,7
1. Inge Sørensen 3.05,0
2. Traude Engelmann, B. . 3.13,5
3. Ruth Salzwedel, B. 3.14,2
4. Valborg Christensen 3.16,2

100 m Rygsvømning.

1. Fritz Heise, B. 1.13,2
2. Børge Bæth 1.14,4
3. Werner Birr, B. 1.15,8
4. Erling Ellingsen 1.21,3
1. Ragnhild Hveger 1.19,2
2. Tove Brunnstrøm 1.19,4
3. Inge Schmitz, B. 1.19,6
4. Friedel Hinz, B. 1.29,3

4×100 m Crawl. Herrer.

1. Berlin 4.11,0
2. Kbhvn. 4.19,6

4×100 m Crawl. Damer.

1. Kbhvn. 4.40,5
2. Berlin 4.53,2

400 m tvungen Svømning. Herrer.

1. Berlin 5.05,8
2. Kbhvn. 5.13,5

400 m tvungen Svømning. Damer.

1. Kbhvn. 5.37.7
2. Berlin 5.48,7

Points: Berlin: 72. Kbhvn.: 59.

31/3 og 1/4 1938. København.
Arrangør: K.S.U.

100 m Crawl.

1. v. Eckenbrecher, B. 1.00,6
2. Werner Plath, B. 1.00,7
3. John Christensen 1.01,8
4. Erik Andersen 1.06,7
1. Ragnhild Hveger 1.07,2
2. Gunver Kraft 1.07,4
3. Gisela Arendt, B. 1.08,5
4. Ursula Pollach, B. 1.10,2

400 m Crawl.

1. Werner Plath, B. 4.50,5
2. Heinz Arendt, B. 5.01,7
3. Poul Petersen 5.03,4
4. John Jacobsen 5.17,1
1. Ragnhild Hveger 5.18,6
2. Tonni Petersen 5.31,5
3. Inge Schmitz, B. 5.43,8
4. Ruth Halbsgut, B. 5.49,8

1500 m Crawl.

1. Heinz Arendt, B. 20.29,0
2. Aa. Hellstrøm 20.44,6
3. Poul Petersen 20.46,5
4. Bernh. Schlürike, B. .. 20.57,5

200 m Brystsvømning.

1. Erwin Temke, B. 2.52,7
2. Günther Lucas, B. 2.52,8
3. Leo Lind Nielsen 3.02,5
4. Werner Jensen 3.04,8
1. Valborg Christensen 3.05,0
2. Inge Sørensen 3.05,3
3. Editha Busse, B. 3.06,5
4. Traude Engelmann, B... 3.08,5

100 m Rygsvømning.

1. Børge Bæth 1.12,5
2. Heinz Ruhfus, B. 1.14,6
3. Fritz Heise, B. 1.15,6
4. Ove Becher 1.18,9
1. Tove Brunnstrøm 1.15,1
2. Ragnhild Hveger 1.16,1
3. Gisela Arndt, B. 1.22,1
4. Friedel Hinz, B. 1.27,4

Udspring (3 m).

1. Fritz Haster, B..... 1.38,58 P.
2. Thomas Christiansen 118,77 P.

Taarnspring.

1. Sussi Heinze, B. .... 34,55 P.
2. Mette Gregaard ..... 32,82 P.

4×100 m Crawl. Herrer.

1. Berlin 4.03,5
2. Kbhvn. 4.15,5

4×100 m Crawl. Damer.

1. Kbhvn. 4.35,4
2. Berlin 4.49,9

400 m tvungen Svømning. Herrer.

1. Berlin 5.05,5
2. Kbhvn. 5.08,5

400 m tvungen Svømning. Damer.

1. Kbhvn. 5.27,1
2. Berlin 5.37,0

Points: Kbhvn.: 70. Berlin: 67.

1 og 2/4 1939. Berlin.
Arrangør: B.S.B.

100 m Crawl.

1. Poul Petersen 1.01,6
2. v. Eckenbrecher, B. 1.01,7
3. Bernh. Schlüricke, B. .. 1.01,8
4. John Christensen 1.02,7
1. Ragnhild Hveger 1.06,5
2. Birte Ove-Petersen 1.08,1
3. Inge Schmitz, B. 1.09,4
4. Ursula Pollack, B. 1.09,8

800 m Crawl.
1. Werner Plath, B. 5.00,0
2. Heinz Arendt, B. 5.11,6
3. Poul Petersen 5.15,2
4. Aa. Hellstrøm 5.32,2
1. Ragnhild Hveger 5.25,2
2. Tonni Petersen 5.44,1
3. Inge Schmitz, B. 5.44,5
4. Ruth Halbsgut, B. 6.03,0

1500 m Crawl.
1. Heinz Arendt, B. 20.52,0
2. Feicht, B. 21.03,2
3. Jørgen Wulff 21.47,5
4. Aa. Hellstrøm 22.12,5

200 m Brystsvømning.
1. Erwin Temke, B. 2.53,0
2. Stuckatz, B. 2 55,0
3. Finn Jensen 2.58,8
4. Georg Jensen 3.11,6
1. Editha Busse, B. 3.09,4
2. Annelise Henriksen 3.17,4
3. Traude Engelmann, B. . 3.18,4
4. Grethe Sønnesen 3.19,8

100 m Rygsvømning.
1. H. Kuntzel, B. 1.15,1
2. Werner Birr, B. 1.16,6
3. Ove Becher 1.20,9
4. Benny Nielsen 1.21,8
1. Birte Ove-Petersen 1.17,5
2. Tove Brunnstrøm 1.20,0
3. Ursula Pollach 1.20,8
4. Gisela Arendt 1.29,0

Udspring (3 m).
1. Fritz Haster, B. .... 163,65 P.
2. Thomas Christiansen 133,77 P.
1. Sussi Heinze, B. .... 97,86 P.
2. Gertrud Grau ..... 85,93 P.

4×100 m Crawl. Herrer.
1. Berlin 4.06,6
2. Kbhvn. 4.21,0

4× 100 m Crawl. Damer.
1. Kbhvn. 4.36,3
2. Berlin 4.43,9

400 m tvungen Svømning. Herrer.
1. Berlin 5.10,7
2. Kbhvn. 5.30,3

400 m tvungen Svømning. Damer.
1. Berlin 5.41,1
2. Kbhvn. 5.44,6

Points: Berlin: 75. Kbhvn.: 62.

KBHVN.—ALTONA—MALMÖ.
27/7 1930. København.
Kbhvn.: 32. Altona: 22. Malmö: 17.

100 m Crawl.
1. Gotfr. Havsten 1.08,4
2. G. Krakau, M. 1.08,5
3. Niels Larsson, M. 1.09,3
4. Fich, A. 1.10,9
1. Lillian Staugaard 1.16,9
2. Lilli Andersen 1.20,8
3. Hedevig Gjørling 1.20,9
4. Tiedt, A. 1.27,0
5. Maja Holmström, M. ... 1.32,0

100 m Brystsvømning.
1. Jørgen Høffding 1.27,0
2. Hans Jensen 1.27,1
3. Richer, A. 1.29,0
4. Praevitz, M. 1.30,0

200 m Brystsvømning.
1. Else Jacobsen 3.21,4
2. Ester Østergaard 3.27,5
3. Ilse Andreasen, A. 3.29,8
4. Maja Holmström, M. ... 3.37,0

100 m Rygsvømning.
1. Niels Larsson, M. 1.18,6
2. Behrens, A. 1.26,4
3. Hans Malmstrøm 1.28,0
1. G. Reese, A. 1.36,9
2. Ellen Christiansen 1.37,9
3. Esther Drescher 1.38,4
4. Siri Linde, M. 1.43,0

4×50 m Crawl. Herrer.
1. Malmö 2.05,2
2. Altona 2.10,1
3. Kbhvn. 2.12,0

4×100 m Crawl. Damer.
1. Kbhvn. 5.27,2
2. Altona 6.30,8

Malmö startede ikke.

KBHVN.—OSLO—STOCKHOLM.
19. og 20/11 1932. Oslo.
(Damer).
Kbh.: 19. Oslo: 14½. Stockh.: 14½.

50 m Crawl.
1. Mai Eliasson, S. 0.33,9
Aud Olsen, O. .....
3. Ruth Bjerre 0.36,6

100 m Crawl.
1. Lilli Andersen 1.14,0
2. Mai Eliasson, S. 1.17,4
3. Aud Olsen, O. 1.19,9

200 m Crawl.
1. Edith Pettersen, O. 2.54,3
2. Mai Eliasson, S. 3.04,0
3. Elly Larsen 3.13,8

400 m Crawl.
1. Lilli Andersen 6.11,8
2. Edith Pettersen, O. 6.27,8
3. Mariane Fitger, S. 7.13,3

200 m Brystsvømning.
1. Kerstin Isberg, S. 3.14,5
2. Inger Kragh 3.23,0
3. Inger Engelstad, O. 3.46,5

100 m Rygsvømning.
1. Lilli Andersen 1.28,4
2. Kerstin Isberg, S. 1.30,7
3. Liv. Kallager, O. 1.46,8

4×50 m Crawl.
1. Kbhvn. 2.22,1
2. Oslo 2.24,2
3. Stockholm 2.27,7

4×100 m Crawl.
1. Kbhvn. 5.25,0
2. Oslo 5.38,8
3. Stockholm 6.00,0

KBHVN. B-HOLD—MALMÖ.
16/1 1934. København.
Kbhvn.: 74. Malmö: 46.

100 m Crawl.
1. Poul Petersen 1.06,4
2. Nils Larsson, M. 1.09,8
3. Paul Arendt 1.10,0
4. K. Wastursson, M. 1.11,8
1. Elly Larsen 1.16,9
2. Grethe Frederiksen 1.19,6
3. Ingrid Stenmarck, M. .. 1.22,5
4. Gulli Andersson, M 1.23,5

400 m Crawl.
1. Grethe Nielsen 6.32,3
2. Birgit Gjessing 6.34,4
3. Sally Bauer, M. 6.52,0
4. Gretha Köhler, M. 7.46,5

200 m Brystsvømning.
1. Finn Jensen 2.58,5
2. Alb. Kiihn 3.01,4
3. C. A. Nymann, M. 3.17,2
4. I. Ohlsson, M. 3.18,5
1. Inger Kragh 3.19,3
2. Inga Jönsson, M. 3.24,9
3. Maj Britt-Andersson, M. 3.27,5
4. Valborg Christensen 3.31,0

100 m Rygsvømning.
1. Lars Lundvik, M. 1.20,4
2. Finn Jensen 1.24,4
3. Willy Baade 1.25,6
4. Stella Nilsson, M. 1.25,8
1. Tove Nielsen 1.28,1
2. Tove Brunnstrøm 1.33,9
3. May Lis Ericsson, M. .. 1.39,4
4. Magda Andersson, M. .. 1.45,2

Taarnspring.
1. Svend Bojsen
2. Tage Sjöberg, M.
3. Børge Jensen
4. E. Johansson, M.

4×100 m Crawl. Herrer.
1. Kbhvn. 4.40,9
2. Malmö 4.50,0

4×100 m Crawl. Damer.
1. Kbhvn. 5.23,7
2. Malmö 5.42,5

Vandpolo.
Malmö—Kbhvn. (6—3).

KBHVN.—STOCKHOLM.
4/4 1937. **København.**
Points: Kbhvn.: 2. Stockholm: 2.

4×200 m Crawl.
1. Kbhvn. (Erik Smidt, Børge Bæth, Finn Jensen, Poul Petersen) 9.30,7
2. Stockh. (P. Olof Ohlsson, Åke Julin, Sven Pettersson, G. Werner) 9.32,5

Vandpolo.
Stockh.—Kbhvn. (13—0).
Stockh.: (S. Zuckermann, Å. Göransson, E. Harling, Rolf Julin, Åke Julin, G. Werner, T. Lindzen).
Kbhvn.: (And. Andersen, Rich. Andersen, W. Baade, K. Gregersen, G. Havsteen, Finn Jensen, Erling Ellingsen).

KBHVN.—OSLO.
1. og 2/5 1937. København.
Points: Kbhvn.: 2. Oslo: 2.

4×200 m Crawl.
1. Kbhvn. (Erik Smidt, Børge Bæth, John Christensen, Poul Petersen). 9.40,6
2. Oslo (Olaf Tannberg, Knut Jacobsen, Eigil Groseth, A. Gundersen) 9.51,8

Vandpolo.
Oslo—København (7—5).
Oslo: (Thorleif Nordbøe, Odd Wien. Rolf Johansen, Haakon Næss, Frank Johansen, Olaf Tannberg, S. Taulow).
Kbhvn. (A. Andersen, R. Andersen, W. Baade, K. Gregersen, G. Havsteen, Finn Jensen, Erling Ellingsen).

KBHVN.—LONDON.
19/8 1939. London.
Vandpolo. (3—6).
Kbhvn.: (A. Andersen, R. Andersen, W. Baade, Erik Addemos, Gotfr. Havsteen, Finn Jensen, Pr. Schilder). S.A.N.

TENNIS.

		Sted:	Resultat:
1930	København—Hamburg	København	2—5
1931	— —Hamburg	Hamburg	3—4
1932	— —Oslo	Oslo	6—4
1936	— —Paris	København	1—7

Byld (Med.), afgrænset Ophobning af Materie i Legemet, Enderesultat af en akut eller kronisk Betændelse. Ordet Byld bruges særlig som Udtryk for Betændelse i og omkring Haarsækkenes dybere Del i Huden, oftest fremkaldt af Staphylococcer. Den dannede Materie udtømmes paa Hudens Overflade, hvor Infektionen kan brede sig til andre Haarsække. Smitten kan bringes videre til andre ved direkte Berøring eller gennem Brugsgenstande f. Eks. Haandklæder, Tøj, Boksehandsker m. m. Kræver omhyggelig Behandling med Desinfektion, undertiden Operation. Paa Grund af Smittefaren bør Patienter med B. være forsigtige indenfor Idrætten, specielt ved Brydeøvelser, for ikke at bringe Smitten videre. K.S.

Byrval, Axel (f. 13/3 1875), Kommunelærer, en af Fodboldspillets første og bedste Pionerer herhjemme. Som Dreng i Boldklubben »Frem«, spillede paa Klubbens Juniorhold ved Kampene paa Udstillingen i 1888. 1889 paa Førsteholdet som venstre Wing. Hans Favoritplads blev senere Centre Half. Var Centre Half paa D.B.U.s udvalgte Hold, der 1897 spillede sejrrigt i Hamburg og i Kampene mod »Queen's Park« i København 1898. Spillede senere nogle Aar for B. 93 og deltog i talrige internationale Kampe her og i Udlandet. Uddannet som Gymnastiklærer ved Hærens Gymnastikskole og en Aarrække en fremragende Juniorlærer i B. 93 og Frem; senere Ansættelse ved de københavnske Kommuneskoler, hvor han eksperimenterede sig frem til et boldteknisk Grundlag for indendørs Forberedelse, et System, det 1932 lykkedes ham at faa antaget af Statens Gymnastikinstitut. Skrev 1942 »Vejledning for Instruktører i Fodbold«, udg. af D.B.U. J.G.

Byrval, Axel-Richard (f. 24/8 1905), Fuldmægtig, cand. jur., Haandboldspiller. Medlem af Efterslægtens Boldklub fra 1923. Paa 1. Hold 1925. Repræsenteret København i 2 Bykampe og Danmark i 9 Landskampe. C.F.S.

Bælg (Kajak), et Fartøjs Bund og Sider midtskibs. Anvendes ogsaa som Udtryk for Bundens Form paa Kano- og Kajaktyper, hvor For- og Agterskib har et saa slankt Undervandsskrog, at Baadens midterste Del, for at opnaa tilstrækkelig Bæreevne, er gjort saa fyldig og bred, at den typiske Form, der saa træffende kaldes »Bælg« eller »Mave«, opstaar. Formen ret almindelig ved Langtursbaade, hvor der ikke stilles store Krav til Farten. J.S.

Bæltebrydning, en Brydekampart, hvor begge Bryderne bærer Livbælte med Haandtag og med begge Hænder holder fast i Modstanderens Bælte-Haandtag; den, der slipper Taget, har tabt. Ved at løfte Modstanderen og spænde Ben for ham, søger man at kaste ham. Dyrkes i Rusland, Schweiz (Schwingen), Tyrol (Rangeln) og Island (Glima). A.R.N.-E.C.

Bæltestedet (Boksn.). Stød under Bæltestedet er forbudt.

(Brydn.), den Linie over Hofterne, hvorom man spænder sit Bælte. I græsk-romersk Brydning er alle Greb under Bæltestedet (Hofterne) forbudt.

Bændsel (Sejl.), benyttes til at samle en el. flere Parter af Tovværk, er lavet af Garn, Line, smækkert Tov, Sejsing.

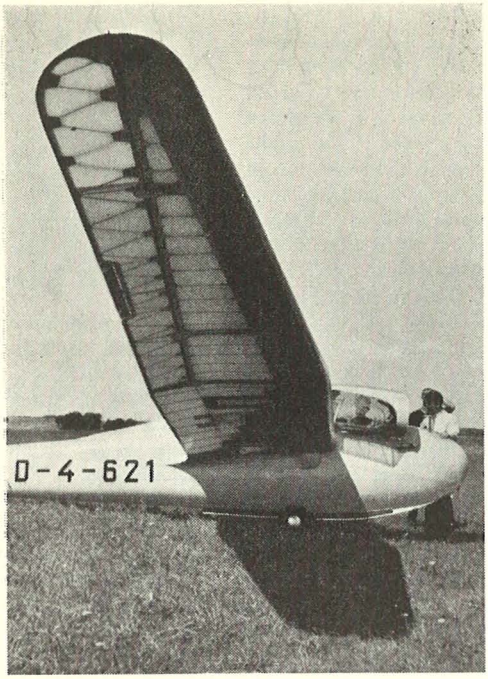
Bændselline (Sejl.), den Line, der benyttes til at bændsle et Sejl til Rundholt.

Bænk (Brydn.), Grundstilling i liggende Brydning og obligatorisk i tvungen Parterre, hvor Stillingen karakteriseres som »paa alle fire«, d.v.s. paa Knæ og strakte Arme.

(Gymn.), Gymnastikredskab. Kan ogsaa anvendes som Ligevægtsbom, 367 cm lang, 29 cm høj, 26 cm bred, understøttet af to Fødder, hvorimellem der er anbragt en Ligevægtsplanke, 5 cm bred og 6 cm høj. Naar Bænken vendes, fungerer den som lav Ligevægtsbom, der til Understøtningspunkter har Føddernes Tappe, der gaar ca. 1 cm op over Bænkens Plade. Under Pladen er der i den ene Ende anbragt to bevægelige Hager, der bruges til Fæste, naar Bænken anbringes som Løbeplanke i skraa Stilling op til Ribbevæggen eller Bommen. Bruges endvidere til Øvelser i højsiddende, ridesiddende, fremliggende og sidesiddende Stilling, til Højdespring og brystvendte Sidespring. J.L.

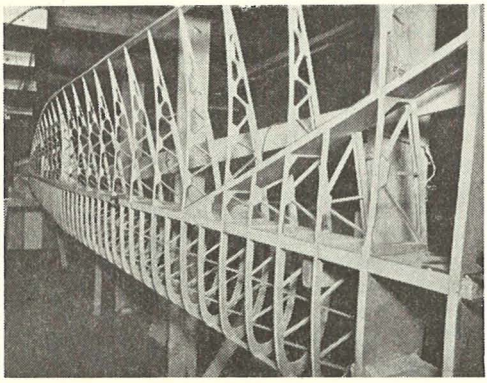
Bærentzen, O. H. (f. 31/5 1868), fhv. Skibsreder, Grosserer, dansk Konsul i Nice til 1938. Deltaget i Roning, Cykling, Ridning og Fægtning. Æresmedlem af og 3 Gange Formand for Roklubben »Skjold«. Vinder 1889 af Junior-Inrigger i København, Roskilde og Silkeborg. Nr. 2 ved international Kaardefægtning i Ostende 1905. Deltog som Kaardefægter i OL 1920 og 28. Vandt som 61-aarig D.I.F.s Udfordringspokal for Kaarde til Ejendom. Stifter af Ungdomsfægteklubben, Fægteklubben af 1907 og Fægteklubben »Cirklen«. 1919-37 Kasserer for D.O.K. Indehaver af D.I.F.s Ærestegn. J.V.T.

Bæreplan (Svæv.) el. Vinge. Plan fastgjort til Svæveplanets Krop med særlige Beslag, tjener til at tilvejebringe en opadgaaende Kraft gennem Luftens Reaktion paa B. under Flyvningen og bærer derved Svæveplanet. Dets Profil er saledes udformet, at den Komposant af Luftkræfterne, der er vinkelret paa Flugtretningen (Opdriften) bliver saa

Bæreplan.

stor som muligt i Forhold til den Komposant, der ligger i Baneretningen (Modstanden). Er normalt opbygget over 1 eller 2 Planbjælker, hvorpaa er fastgjort en Række indbyrdes afstivede Ribber, der giver B. den rette Profil. Fra forreste Planbjælkes Overkant rundt om Forkanten til forreste Planbjælkes Underkant bestaar Beklædningen som Regel af Krydsfinér, der sammen med forreste Planbjælke danner et Rør, som giver Planet Torsionsstivhed. Resten af B. er som Regel beklædt med Lærred. Langs Bag-

Ubeklædt Bæreplan.
(Aarhus Flyveklubs Grunau Baby).

kanten af dets Yderender er →Balanceklapperne anbragt. B. er enten fritbærende eller afstivet med Barduner eller Stræbere. J.G.B.

Bære til Stregen (Cykl.), den Hjælp, en Rytter kan yde en anden ved — uden Tanke for en Konkurrents mulige Fordel af at lige i →Pace — selv at køre sig helt ud. En saadan Manøvre kan ikke i alle Tilfælde anses for ukorrekt. J.B.

Bæring (Ridn.), Bagpartens Overtagelse af en Del af Kroppens Vægt. At arbejde paa Bæring vil sige ved Hjælp af Dressur at faa Baglemmerne til at overtage en stadig større Del af Legemets Vægt. Rytteren vil derved føle Hestens Forpart lettere, Nedfaldsstødene i Forbenene vil blive mindre præget af Vægten og derfor skaansommere for Sener og Led. Kun ved at Baglemmerne træder godt frem samtidig med, at Leddene lukkes stærkere, kan en saadan Vægtforlæggelse finde Sted. Først efter at Hesten igennem ca. 1 Aars Arbejde er naaet saa vidt, at den gaar udløst, eftergivende, nøjagtigt paa eet Hovslag og ligeudrettet med fornødent Afskub, kan Arbejdet paa B. begynde. J.W.

Bæth, Børge (f. 26/1 1920), Murer. Medlem af »Sparta«, DM i 100 m Rygsv. 1936-42, har 22 Gange forbedret DR paa Rygsv.distancerne, og hans Rekord 1939 i 100 m (1.10,4) er af international Klasse; NM 1937, men maatte 1939 lade sig nøje med 2. Pladsen i NM efter Bjørn Borg. I Semifinalen ved EM 1938. Nr. 2 i de to dansk-svenske Landskampe 1942. D.S.F.s Guldnaal 1936. O.J.

Bø (Svæv.), kraftig Bevægelse af en begrænset Luftmasse i Forhold til de omgivende Luftmasser. Et Svæveplan, der kommer i Berøring med en saadan Luftmasse, »faar en Bø« og vil under Paavirkning af den afvige fra den af Føreren tilsigtede Bane. →Lufturo. H.F.

Bøde. Kan idømmes som Straf for Overtrædelse af Love, Reglementer o. a. Bestemmelser. →Amatør- og Ordensudvalg.

(Cykl.). Kun Professionals kan idømmes Bøde. Dog blev den tyske Amatørsprinter Toni Merkens for ukorrekt Kørsel i det olympiske Sprinterløbs Slutheat 1936 idømt en Bøde paa 100 fr. Francs, medens hans olympiske Sejr iøvrigt godkendtes. Iflg. »Dansk Bicycle Club's Reglementer og Bestemmelser« af 1938 kan Ordrupbanens Løbs-Kommissærer idømme Bøder paa indtil 100 Kr., f. Eks.: Snyde i Starten, indtil 50 Kr.; ikke af yderste Evne at gaa sit Handicap op, indtil 50 Kr.; forvanske et Løbs Resultat, indtil 200 Kr.; ikke have forsvaret sin Chance eller have truffet Aftale om Resultatet, indtil 200 Kr. Bøder indtil 100 Kr. er inappellable. Andre Bøder kan appelleres til D.B.C.s Licenskomité og D.B.C.s Sportskomité. Bøder skal indbetales til den arran-

gerende Clubs eller Banes Kasse, men det er Kotume, at de paa Ordrupbanen tilflyder »Banerytternes Understøttelsesforening«. J.B.

Bøg. Den almindelige Bøg eller *Rødbøgen,* (Fagus sylvatica) er meget udbredt i Centraleuropa og Danmark, hvor den ligesom i Nordtyskland danner udstrakte Skove med Træer indtil 35 m's Højde og en Stammediameter paa 1½—2 m. Veddet er lyst med en grøngul Farve, der efter nogen Tid forandres til rødgul eller svagt rødbrun, idet der ikke er nogen væsentlig Forskel paa Splint- og Kærneveddet. Veddet, der har meget korte Fibre, er haardt og tæt med stor Trykstyrke og Slidfasthed, lader sig let spalte og bearbejde, kan formes efter Dampning og modtager let Imprægnering og Farve ved Bejtsning, er derimod kun lidet elastisk og »arbejder« stærkt under vekslende Fugtighedsforhold, hvilket dog tildels kan forhindres ved Imprægnering.

Af andre Arter af Bøg kan nævnes *Hvidbøg* eller *Avnbøg* (Carpinus betulus), der ligeledes forekommer udbredt i Europa. Veddet er næsten hvidt, overordentlig haardt og tæt, temmelig sejgt og elastisk og vanskeligt at spalte, det svinder stærkt og er kun holdbart i tør Tilstand. Træet finder navnlig Anvendelse til Genstande, der udsættes for Slid og stærk Paavirkning som Presser, Skruer, Kiler o. l. Angaaende Træets mekaniske Egenskaber →Træsorter. E.H-g.

(Sejl.). Træsort, der er meget anvendelig for den større Træskibsbygning. Bruges væsentlig indenfor Bygningen af Brugsfartøjer og udelukkende for de Dele af Skroget, der findes udenbords under Vandlinien, f. Eks. Køl og Udenbordsplanker, da Træet kun er bestandigt i helt tør eller helt vaad Tilstand. F.G.H.

(Ski). Forsøg med Ski helt af Bøg er ikke faldet heldige ud. I adskillige →limede Ski anvendes Bøg derimod med Held sammen med andre Træsorter.

Böhling, Ivar (1889-1929), finsk Bryder, finsk Mester i Letsværvægt (Mellemvægt B) 1911 og 13-16, EM 1914. Olympisk Sølvmedaille 1912 efter 11 Timers uafgjort Kamp med Anders Ahlgren.

Bøje (Sø.), flydende — som Regel forankret Beholder. Bøjer til Afmærkning af Farvande kaldes Tønder og, naar de er forsynet med Topbetegnelse, Vagere. Til Afmærkning om Natten bruges Lystønder. Fortøjningsbøjer bruges i Havne og paa Ankerpladser. Til mindre Fartøjer bruges ofte Korkbøjer, som bærer Fortøjningen oppe og tages om Bord, naar Fartøjet ligger ved Bøje. E.W.-W.

Bøje, Ove (f. 18/12 1904), Læge, Dr. med., Specialist i Fysiurgi, fra 1943 Lektor i Idrætsfysiologi ved Københavns Universitet. Arbejdet paa Universitetets gymnastikteoretiske og zoofysiologiske Laboratorier med arbejds- og idrætsfysiologiske Undersøgelser og skrevet nogle Afhandlinger om disse Emner. Har skrevet »Der Blutzucker des Menschen während und nach körperlicher Arbeit« (Disputats 1935) og Lærebogen »Idrætsmedicin« (1942). Har dyrket forskellig Idræt, især Boksning. Formand for Akademisk Bokseklub 1936-37, Medlem af Dansk Idrætsforbunds Bestyrelse siden 1941. J.B.-J.

Bøjelig Wire (Sejl.), bøjelig snoet Staaltraad, som benyttes overalt, hvor det skal skære igennem Blokke el. lign.

Bøjeprøve (Sejl.), en Art Eksamen i Evnen til at sejle et Fartøj til Bøje. I Almindelighed løbes et Fartøj til Bøje ved i en efter Fart og Vindstyrke beregnet Afstand fra Bøjen at løbe Fartøjet i Vinden, saa det har mistet Farten, naar det gaar op til Bøjen; Strøm og Pladsforhold kræver dog tit mere komplicerede Manøvrer. Da Færdighed i at løbe til Bøje er en nødvendig Forudsætning for at kunne lægge til ved Bolværk eller ved anden Baad eller for i Søen at bjerge en overbordfalden, indgaar Bøjeprøven som naturligt Led i Klubbernes Skoleuddannelse. O.A.

Bøjerebsstik → Knob og Stik.

Bøjhængende Stilling (Gymn.) kan være bøjfra-, bøjmod-, bøjskraa- og bøjtværhængende samt bøjstøthængende. Redskaber: Bom, Ribbe, Reck, Stige, Tove og Barre. Kræver meget kraftigt Arbejde af de virksomme Muskler, Formen derfor vanskelig; med daarlig Form virker B.S. forringende paa Gymnastens Skulderholdning. N.I.

Bøjle (Fægtn.). Modstanderens Vaaben maa ikke kunne fastholdes eller afbøjes af Fægterens Udstyr. Der maa saaledes ikke være Bøjler eller Aabninger, hvori Modstanderens Spids — paa anden Maade end hændelig — kan opfanges. Der maa ikke være noget ved Vaabnets Montering, der kan øge den Beskyttelse, Skaalen yder Fægterens Haand eller Haandled. Bøjle eller Tværstang maa ikke rage ud over Skaalens Rand. J.V.T.

(Ridn.) →Stigbøjle.

(Skydn.) →Aftrækkerbøjle.

Bøjlespænder (Skydn.), Skydevaaben, hvis Laas betjenes ved at bevæge en Bøjle, der oftest samtidig er →Aftrækkerbøjle. Mange Skiveskydningsvaaben er Bøjlespændere og saa godt som alle →Bloklaase betjenes ved Hjælp af Bøjle. Normalt er Bøjlen ophængt i →Laasestolen drejelig om en vandret Bolt og fastholdt i lukket Stilling af en Fjeder.

Skal Laasen (Bundstykket) aabnes, svinges Bøjlens Bagende ned, hvorved Bundstykket drejes eller forskydes, saa Kammeret er aabent. Bundstykket lukkes ved den modsatte Bevægelse og almindeligvis spændes Slagmekanismen samtidig. E.S.-L.

Bøjning (Ridn.). En Hest er bøjet, naar den er →stillet, i Forbindelse med en Bøjning i Kroppens Side. Hesten har i saa Fald en jævn Runding — Sidebøjning — fra Nakken ned igennem Kroppen. Anvendes som en god forberedende Øvelse til Vending under Bevægelse, Sidebevægelse m. m. J.W.

Bøjstilling (Gymn.) fremkommer ved Armbøjning. Navnet er forbeholdt denne bestemte Armstilling, hvor Albuen er bøjet maksimalt, Overarmen drejet saa meget udad, at Haanden kommer lige ud for Skulderen i Frontalplanet, Haanden vendt, saa Knoerne (Mænd) eller Fingerspidserne (Kvinder) peger indad mod Skulderen. Andre Legemsdeles Bøjning fører ikke til Bøjstilling. Udgangsstilling for Armstrækning i forskellige Retninger. I sig selv korrigerende for Skulderholdningen. N.I.

Bølgedæmper (Sejl.), Oliepose af Sejldug, som hænges udenbords forude til Luvart. Naar Olien flyder ud, danner den et tyndt Lag paa Vandfladen og hindrer Søen i at bryde.

Bølgeopvind (Svæv.), Opvind, der fremkommer ved, at Vinden, naar den passerer en Hindring, f. Eks. en Bjergryg, sættes i Bølgebevægelse. Bølgernes Længde og Stejlhed er afhængig af Terrænets Form og Vindstyrken. Hvis Bølgebevægelsen naar op over →Kondensationsbasis, og Luften indeholder Fugtighed, dannes der Skyer, der trods Vinden er stationære i Forhold til Jordoverfladen, idet de hele Tiden dannes ved Forkanten og opløses ved Bagkanten. Disse Skyer tjener som Vejvisere for Svæveflyveren. H.F.

Bølgeridning (Kajak.), Sport, der drives med Kajak i høj Bølgegang og fortrinsvis ind mod Stranden. 100-200 m fra Land vælger Roeren sig en kraftig Bølge, indhenter den og lægger sig med Baadens Tyngdepunkt paa Bølgetoppen; derved kan han holde Bølgens store Fart ind mod Land næsten uden Anstrengelse og blot ved at holde Baaden i den rette Kurs. R.L.

»Bølgerne kommer« (Gymn.), strækmodhængstaaende Fodbagopløftning.

Börjesson, Erik (f. 1/12 1886), svensk Fabrikarbejder, startede 16 Aar gammel for Jonsered Gymnastikforening, tilhørte 1907-20 Göteborgs-Kamraterna, 1920-22 Örgryte Idrottssällskap. 17 Landskampe. Den fornemste Centreforward, Sverige har ejet, og overhovedet en af dets bedste Spillere. En kraftig Type med usædvanlig stor Hurtighed og en perfekt Boldbehandling samt fænomenale Evner som Maalskytte. V.L.

Børnesvømning kan begynde i 3 Aars Alderen med lette legende Bevægelser, indtil Barnet er fortrolig med at ligge paa Vandet. Hovedsagen er, at Barnet ikke forskrækkes ved Spring, Dukkert el. lign. Barnet foretager f. Eks. Cyklebevægelser med Benene, medens en Voksen holder i Armene, eller leger »kogende Vandkedel« ved at holde Munden under Vandet og puste Luftbobler op. Naar Barnet paa denne Maade er vænnet til Bevægelser i Vandet, begynder den egentlige Undervisning. E.L.

Børneundervisning (Svømn.) omfatter alle Svømmearter. Med en Korksele om Livet og en Korkplade i hver Haand øves først Armbevægelserne til Brystsvømning, derefter Crawlbevægelser saavel paa Bryst som Ryg samt Brystsvømningsbenbevægelser. Samtidig med disse Øvelser lærer Eleven at flyde. Først naar Arm- og Benbevægelser er godt indarbejdede, gaar man over til de forskellige Svømmearter. Hvilken man begynder med er individuelt. I større og større Udstrækning gives der Børn Adgang til gratis Undervisning i Svømning og Livredning under hele Skolegangen, dels i Sommerferien, dels i Gymnastiktimerne. Der afholdes i Løbet af Skolegangen 3 Prøver: »Den lille Prøve«, som tilkendegiver, at Eleven kan svømme uden Sele, →Frisvømmerprøven, som aflægges i 12 Aars Alderen og →Livredningsprøven, som aflægges i 14 Aars Alderen. E.L.

Bøsse → Gevær.

Bøssebehandling →Geværbehandling.

Bøssefutteral →Geværfutteral.

Bøssekolbe →Skæfte.

Bøsseløb →Pibe.

Bøsserem →Geværrem.

Bøsseskab →Geværskab.

C

Caddie (Golf) (fr.: Cadet, **yngre), Person,** oftest Dreng paa 12-16 Aar, som bærer Golfkøllerne for Spillerne. En Spiller har Ret til at benytte **to** Caddies, en Køllebærer og en →Forecaddie. C.S.

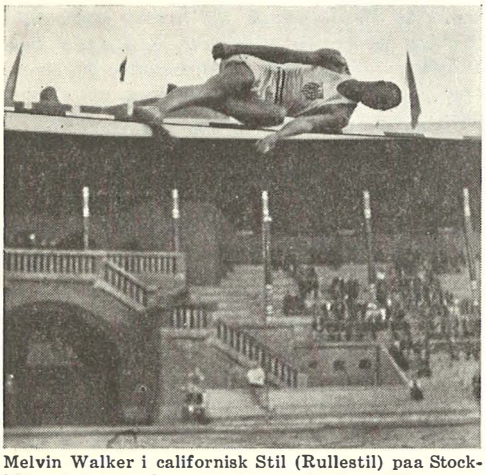
Caddiemaster (Golf), eng.=Caddiemester), den Funktionær i Klubben, under hvem →Caddierne sorterer.

Caddy (Golf) →Caddie.

Caestus (Boksn.), en Slags Boksehandske af tykke Læderremme, besat med Metalstykker. Anvendtes ved Gladiatorkampe i Antikkens Rom.

Caledonians F. C., The, London, Amatørklub, stiftet 1886 for Skotter, bosat i London, har spillet stor Rolle i eng. Amatørfodbold. Et af de oprindelige 6 Medlemmer i the →Isthmian League, hvis Mesterskab den har vundet 6 Gange. Har tillige vundet the →F. A. Amateur Cup og andre lokale Pokalturneringer. Spillede i Danmark 1913, 22 og 35. N.M.

Californisk Stil (Ath.). Benyttes i →Højdespring, praktiseredes fra ca. 1910 i Californien af G. L. Horine fra San Francisco

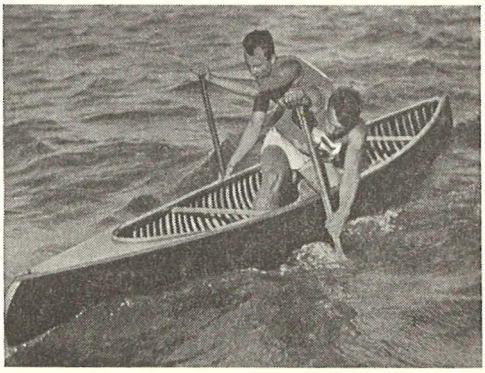
Melvin Walker i californisk Stil (Rullestil) paa Stockholms Stadion. Bemærk den vandrette Stilling over Overliggeren. Sammenbøjet i Hoften.

(→Horine Spring), der 1912 med et Spring paa 2,007 m var den første Højdespringer over 2 m Grænsen. I Modsætning til alm. Højdespring (→Saksestil) benyttes i californisk Stil det Ben, som er nærmest Springstativet, til Afsæt, hvilket giver den Fordel, at Springeren kan komme tæt ind under Overliggeren. Alle VR i Højdespring er siden 1912 sat af Springere, som benyttede californisk eller dermed nær beslægtet Stil, og det er meget sjældent, der er noteret Resultater over 2 m med Saksespring. E.A.

Calisthenics (Gymn.), Betegnelse for gymnastiske Øvelser, der særlig lægger Vægt paa Bevægelsernes Ynde. Ordet, der først anvendtes af Schweizeren Clias, som 1829 udgav et Værk om Pigegymnastik, anvendes nu kun sjældent. H.P.L.

Camillo Agrippa (ital.), Amatørfægter og Fægteteoretiker, udgav 1553 »Trattato di Scientia d'Arme (Milano 1553). Har betydet meget for ital. Fægtning; foretrækker Stødet fremfor Hugget, har fire Dækstillinger og motiverer Navnene paa disse. I øvrigt →Fægtning. O.O.

Canadier (Kajak). Konkurrencebetegnelse for Kanoer, der overholder de internationale Maal. Længde højst 520 cm, Bredde mindst 82 cm, Indenbords Højde mindst 32 cm. Padles fra Baadens Midte af 1 eller 2 knælende Roere i →Brændehuggerstil. K.J.

Russ - Felix (Prag) dobbelte Europamestre 1934 i Tomands Canadier (1 og 10 Kilometer).

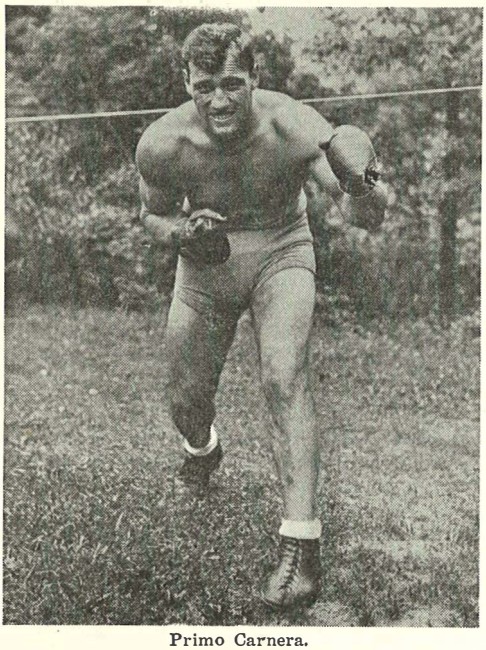
Canadisk Kano (Kajak), aabent Fartøj, der er spidst i begge Ender, ca. 5 m langt og 90 cm bredt, benyttes især paa Indsøer

og er særlig egnet til Langtur paa Grund af sin ringe Vægt og store Bæreevne. Kan bære Sejl, men ikke egnet dertil. Padles siddende med eenbladet Paddel fra Stævnene. Styringen foretages fra Agterpladsen og udføres i selve Rotaget. K.J.

Cap (Skydn.) (eng.) = Fænghætte.

Captain's Innings (Cricket) (eng.), →Anførerens Halvleg. Udtrykket bruges, naar Anføreren gennem en betydelig personlig Indsats som Slaaer har haft overvejende Indflydelse paa Halvlegens Resultat. H.P.

Carbogen = **Karbogen.**

Primo Carnera.

Carnera, Primo (f. 28/10 1906), italiensk prof. Bokser. VM i Sværvægt ved at stoppe Jack Sharkey i 6. Omg. 29/6 1933 i Long Island City. Tabte Titlen til Max Baer, t. k. o. i 11. Omg. Long Island City 14/6 1934. Gav en Opvisning i Forum, København, December 1930. Var 2,05 m høj og vejede ca. 120 kg; ualmindelig hurtig trods sin Størrelse. C.J.

Caroën, Fernande (f. 1921), belgisk Crawlerske. Indehaver af VR i 1000 yds. og 500 m fri Svømning 1938-39; Nr. 3 i 400 m fri Svømning ved EM 1938. Gæstede Danmark April 1939, men var tydeligt ikke i Form paa Grund af en lige overstaaet Sygdom. O.J.

Carpentier, Georges (f. 12/1 1894), fransk professionel Bokser. Vandt VM i Letsværvægt fra Amerikaneren Battling Levinsky, k. o. 4. Omg. i Jersey City 12/10 1920. Tabte Titlen til Negeren Batling Siki k. o. 6. Omg. i Paris 23/9 1922. Forsøgte at vinde VM i Sværvægt 1921, men blev slaaet ud af Jack Dempsey i 4. Omg. Gav Opvisning i Idrætshuset i København 25/2 1921. En elegant og lynhurtig Bokser med dræbende haardt Højreslag. C.J.

Carranza, Jeronimo Sanchez de, en af de betydeligste spanske Fægtelærere; skrev 1569 et større Værk om Fægtning, »De la filosofia de las armas, de su destreza y de la agresion y defension Christiano«, der dog først blev trykt 1582. Har ogsaa skrevet andre Fægtebøger, der kun foreligger i Manuskript. Mere Teoretiker end Praktiker; bygger hele sit Fægtesystem op paa matematiske og filosofiske Grundsætninger. Var selv en meget dygtig Fægter. O.O.

Carry (Golf) (eng.), Golfboldens Flugtlængde i Luften.

Carstensen, Carl (1863-1941), Kontreadmiral, K. af D., D.M. p. p. Premierløjtnant 1885, Kaptajn 1902, Kommandør 1911, H. M. Kongens Jagtkaptajn 1918-21, Kontreadmiral og Chef for den flydende Defension 1921. Afsked 1925. Formand for Danmarks olympiske Komité 1925-38. Stod i Spidsen for Danmarks Deltagelse i OL i Amsterdam 1928, Los Angeles 1932 og Berlin 1936. Skønt C. ikke havde beskæftiget sig med idrætsorganisatorisk Arbejde, før han valgtes til Formand for D.O.K., lykkedes det ham ved sin Djærvhed og friske Fremtræden at vinde Idrætsmændenes Agtelse og Tillid, saa han hurtigt blev meget populær. A.L.

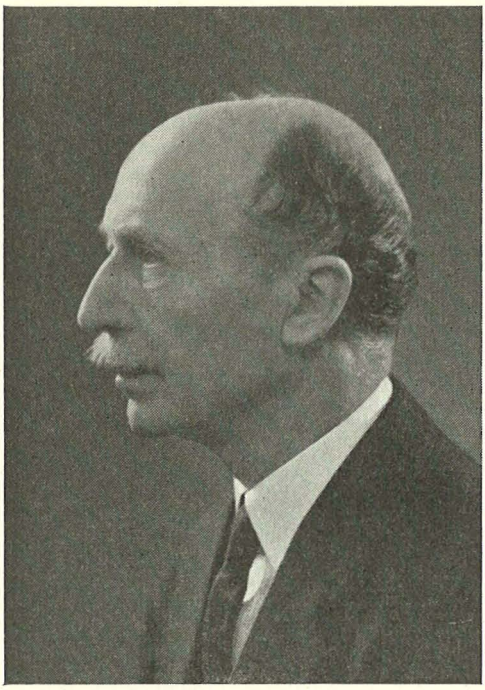

Cartonnet, Jacques (f. 13/10 1911), fransk Brystsvømmer, satte 1932-38 ialt 8 VR (bl. a. 100 m i 1,09,8 Min., 200 m i 2,39,6 Min.), alle i det mondæne Lidobad i Paris. Deltog i OL 1932, men blev slaaet ud i et indledende Heat; var meget utilbøjelig til at starte uden for Paris, deltog saaledes i et — forøvrigt mislykket — Rekordforsøg i Paris samtidig med, at OL afholdtes i Berlin 1936. O.J.

Castella, Sv. A. (1890-1938), Bogholder. Begyndte som Forward, men fandt hurtigt sin Plads som højre Back paa K.B.s Førstehold. Var en høj, stærk og robust Spiller, der

gjorde god Fyldest paa sit Klubhold 1908-17. Spillede ialt 13 Landskampe. Var Medlem af K.B.s Bestyrelse 1916-24 og af Fodboldstævnets Forretningsudvalg 1924-32. J.G.

H. Castenschiold.

Castenschiold, Holten Frederik (f. 12/3 1865), Generalmajor, Kammerherre. SK. DM. p. p. Student 1883, Premierløjtnant i Rytteriet 1886, Ritmester 1901, Adjudant hos Kronprins Christian, Oberstløjtnant 1906, Oberst 1910, Generalmajor 1913, Afsked 1930. Generalinspektør for Rytteriet 1913-29, Kommandant i København 1926-30. C.s Forstaaelse for Idrættens Betydning som Opdragelsesmiddel gav sig Udslag i Bestræbelser for at indføre mere idrætslige Metoder i Rytteriets Uddannelse og var vel ogsaa medvirkende til, at den legemlige Opdragelse fik en saa stor Plads i Landstormsuddannelsen. Hans Arbejde for den frivillige Idræt begyndte i »Komiteen for Deltagelse i Femkamp ved de olympiske Lege« (Formand 1914-22). Var Medstifter af Dansk militært Idrætsforbund og dets første Formand 1918-22, samt Æresformand i Dansk Ride-Forbund fra Stiftelsen 1918.

Da D.I.F. tog Initiativet til Indstiftelse af »Idrætsmærket«, betroedes Ledelsen af dette Arbejde General Castenschiold, der, da Idrætsmærkets Organisation var blevet en Realitet, valgtes til dens første — og indtil Dato eneste — Formand.

Sin største Indsats for den frivillige Idræt har C. imidlertid gjort i de Aar (1922-41), han beklædte Formandsposten i Dansk Idræts-Forbund, som han ofrede al sin Tid og hele sin Arbejdskraft. C. omfattede med særlig Kærlighed Amatørsagen, Lægeundersøgelse af Idrætsmænd, Uddannelse af Instruktører og Idræt med Arbejdsløse.

I Tale og Skrift har han utallige Gange gjort sig til Talsmand for Idrættens Idealer. Han har manet til at holde Amatørfanen højt og huske, at Idrættens Betydning som Samfundsfaktor ligger i den brede Basis. Han har fremhævet Idrættens pædagogiske, sundhedsmæssige og karakteropdragende Side, men heller aldrig skyet at advare mod de Farer, Idrætsudøvelsen kan rumme.

D.I.F. blev under C.s Førerskab den største og mest alsidige Idrætsorganisation i Danmark og en Samfundsfaktor af Betydning. Idrætslige Hædersbevisninger: D.I.F.s Ærestegn 1932, D.B.U.s Guldemblem 1940, Æresmedlem i D.I.F. 1941. H.S.

Castenschiold, Sofie (Soffy) (f. 1/2 1882), gift 1912 med den svenske Godsejer, Friherre Carheym-Gyllensköld. Vandt D.B.U.s Singlemesterskab paa udendørs Grusbane 1908-10 og deltog med Ære i Wimbledon og andre Steder. Spillede et meget solidt og hurtigt all-round Spil og var, til hun 1910 trak sig tilbage, suveræn blandt Nordens Damer. A.T.

Casuals F. C., The, eng. Fodboldklub, stiftet 1883 af fhv. Elever fra forskellige *public schools* i England, en Amatørklub af reneste Vand og uden skrevne Love. I Virkeligheden en Søsterklub til →Corinthians, med hvilken den i Perioder har haft fælles Bane og Spilleudvalg. Oprindelig Medlem af the →Isthmian League, hvor den stadig deltager. Vandt the F. A. Amateur Cup 1936. Har betydet meget for eng. Amatørfodbold. Spillede i København 1925. N.M.

Casual water, (Golf) →Tilfældigt Vand.

Catbaad (Sejl.), amerikansk Baadtype fra ca. 1880. Kort, bred, meget lidt dybgaaende, men ret rummelig Baad, oftest forsynet med Sænkekøl. Fører kun 1 Sejl, almindeligvis uden Gaffel. E.W.-W.

Catch (Cricket) (eng. = gribe), Betegnelse for Greb af Bolden.

Catch as catch can (Brydn.) (eng.: grib, hvor du kan), fri Brydekamp. Bryderne maa tage Greb, hvordan og hvor de vil, dog med følgende Indskrænkninger: Haar, Kød, Ørene, Kønsdelene og Klæderne maa der ikke gribes fat i. At dreje Fingre og Tæer er ikke tilladt. Slag, Spark, Træden paa Modstanderens Lemmer, Kvælen, Haartrækning, Stød og ethvert Greb, der er farligt for Liv og Lemmer, er forbudt. Ogsaa Greb, hvis Formaal er at pine Modstanderen eller berede ham Smerte, hvorved han kommer i Fare for at opgive Kampen, er forbudt. Ethvert fair Greb, Fastklamren og Benspænd er til-

ladt. Forbudte Greb er: Dobbelt Nelson, Strangulering eller Halv-Strangulering, Hovedfaldgreb med en eller to Arme, hvor Struben omklamres i Stedet for Hovedet.

Desuden forbydes: Flyvende Mare med Modstanderens Haandflade drejet opad, Taagreb med Drejning, Saksen om Hoved eller Krop, Hammerlock, Halv Armnøgle med Halv Nelson. Det er ogsaa forbudt at folde Fingrene. At hage Foden fast og at spænde Ben betragtes ikke som Træden. Ved staaende Livtag bagfra maa Angriberen, før han bringer Modstanderen ned paa Madrassen, berøre den med et Knæ. Kastet skal udføres til Siden. Det er forbudt at bryde Modstanderens Bro ved at løfte ham højt og støde ham ned, ogsaa at skubbe den i Bro staaende Modstander fremad og stemme Albuer eller Knæ i hans Underliv eller Mave. Naar Modstanderens Arm er bag hans Ryg, maa den ikke bøjes over en ret Vinkel og samtidig udsættes for et Tryk. A.R.N.-E.C.

Catyawl (Sejl.), →Catbaad med Mesanmast og ialt 2 Sejl.

Cavalcabo, Hieronymi, ital. Fægtelærer og -teoretiker, levede i sidste Halvdel af 16. Aarh. Antagelig Søn af den dygtige Fægtelærer *Zacharias Cavalcabo* og Fader til *César Cavalcabo,* der var Fægtelærer ved Ludvig XIII's Hof. Har skrevet en Afhandling om Fægtning; Originalen er gaaet tabt, men Villamonts »Traite ou instruction pour tirer des armes de l'excellent scrimeur Hyeronyme Cavalcabo, Bolognois, avec un discours pour tirer l'espée seule fait par le defunt Patenostrier de Rome« (1610) synes at indeholde en nogenlunde korrekt Gengivelse af Værket. C. har fire Dækstillinger, hvoraf Terz foretrækkes; han holder stærkt paa Brug af Dolk og foretrækker Forsvaret fremfor Angrebet. O.O.

Cavaletti (Ridn.), den italienske men nu ogsaa her anvendte Betegnelse for en højst 25 cm høj Buk bestaaende af en ca. 2 m lang Bom paa 2 Fødder (Klodser) til Brug ved Indspringning m. m. af Heste. Der benyttes i Reglen flere Cavalettis sammen, enten bag hinanden med samme eller forskellige Mellemrum for at lære den unge Hest tillidsfuldt at række Halsen fremad og nedad med Ryggen godt oppe under et udløsende Dressurarbejde, eller i Forbindelse med en anden Forhindring enten foran eller bagved denne for at korrigere henholdsvis Opspringet eller Springformen, -holdningen. Er meget anvendelige i Dressuren og ved Indspringning og kan, konstrueret paa rigtig Maade, sammensættes og bygges til Forhindringer af alle Arter, lodrette, skraa, brede, smalle. J.W.

C.C. = **Clubben »Cyclisten«.**

C-Certifikat (Svæv.) udstedes af det Kongelige Aeronautiske Selskab. Til Opnaaelse heraf kræves a) 5 Betingelsesflyvninger, hver af mindst 2 Minutters Varighed. Ved hver Flyvning skal der flyves 1 Højre- og 1 Venstrefuldkreds med ca. 30° Hældning af Planet, eller 2 Højde- og 2 Venstresving med 180° Kursændring over forud angivne Steder. b) Landingerne skal udføres som Mærkelandinger i et afmærket Felt paa 50×200 m. Skal flyves paa Overgangsplaner. Til C-Certifikat kræves mindst 20 Starter efter B-Certifikat. Flyveprøverne skal aflægges indenfor et Tidsrum af højst 1 Aar. Mellem Flyveprøverne kan der udføres andre Flyvninger, der ikke tilfredsstiller de nævnte Krav.

Teoretisk Prøve: Kendskab til Flyvelærens elementære Begreber. Forhold i særlige Tilfælde. Svæveflyvningens Meteorologi i Hovedtræk. Brug og Behandling af Faldskærme. Indehaveren af C-Certifikatet har Ret til at bære Dansk Svæveflyver Unions C-Emblem. H.F.

Ceder. Den ægte Ceder, hvortil hører Libanoncederen (ledrus Libani) fra Lilleasien, Atlascederen (ledrus atlantica) fra Algier og Deodarcederen (ledrus Deodara) fra Indien, er et Naaletræ med haardt, stærkt aromatisk, meget holdbart Ved af rødlig til rødbrun Farve. Træerne er nu ret sjældne og anvendes kun paa Voksestederne. Betegnelsen Ceder anvendes ogsaa for en Del forskellige Naale- og Løvtræer samt Cypres- og Tuhja-agtige Træsorter, hvis Ved i mange Retninger ligner det ægte Cedertræ, og som finder stor Anvendelse ogsaa i Europa. Af de forskellige Træsorter kan nævnes 1) Blyantstræet (Juniperus virginiana) fra Amerika med lys gullig Splint og rødbrun Kærne, der er let spaltelig med aromatisk Lugt, 2) australsk eller ostindisk Ceder (Cedrela australis) med et temmelig haardt, men let og porøst Ved af lys rødlig Farve, der paa Grund af sin ejendommelige Lugt ikke angribes af Insekter, og 3) Oregonceder eller Lawzoncypres med lyst, gulbrunt Ved, der er meget holdbart, let at bearbejde og polere. Af andre Arter kan nævnes Kalifornisk Ceder, Kubaceder, Kæmpeceder (Thuja gigantea) o. a. Veddet af disse forskellige Træsorter er ret tæt og anvendes bl. a. i Baadebygningen til Master, Skibsplanker og Inventar. E.H-g.

(Ro.). Særlig egnet Træsort til Bygning af Kaproningsbaade, let af Vægt, holder bedre end andre Træsorter Formen i Vand.

Celtic F. C., skotsk prof. Fodboldklub, stiftet i Glasgow 1888 af derboende Irlændere, som ved Indtægten af Fodboldkampe haabede at kunne hjælpe Byens fattige. Anvender stadig store Beløb til Velgørenhed. Et af den skotske Ligas oprindelige Medlemmer 1890.

C-Emblem

Har haft en straalende Karriere ved at vinde den skotske Pokalturnering 15 og Liga-Mesterskabet 19 Gange. Vandt baade »League« og »Cup« 1907, 08 og 14. Kun Glasgow Rangers har bedre Resultater. Spillede i København 1907 og 12. N.M.

C-Emblem (Svæv.), blaat Emailleemblem med tre hvide Maager, tildeles af Dansk Svæveflyver Union Personer, som har erhvervet C-Certifikat.

Cementbane (Tennis), urigtig Betegnelse for →Betonbane.

Centerbord (Kajak), →Sværd.

(Sejl.). Paa dansk *Sværd*. Plade af Træ eller Jern, der anbragt midtskibs og paa langs i en Baad eller lavtgaaende Fartøj skal tjene til at forhindre Afdrift under Sejlads. Er som Regel anbragt i en Sværdkiste, en Kasse der anbragt oven paa Kølen støtter Centerbordet og holder det paa Plads under Sejlads. Gaar gennem en Slidse gennem Kølen og kan indstilles i forskellige Stillinger efter Farvandets Dybde og efter som Sejladsen fordrer det. Kan ogsaa anbringes paa Fartøjets Side (Sidesværd). F.G.H.

Center-Court (Tennis), international Betegnelse for den Tennisbane, som paa næsten ethvert større Anlæg — foruden at være Klubbens naturlige Midtpunkt — ogsaa benyttes til Udkæmpelse af særlig vigtige Kampe. Derfor altid den Bane, der har Plads til flest Tilskuere. Betegnelsen stammer fra →Wimbledon, paa hvis Center-Court en lang Række historiske Kampe er spillet. Herhjemme anvendes som Regel Ordet →Opvisningsbane. Sv.O.

Centerforward = Centreforward.

Centerhalf = Centrehalfback.

Centerhalfback = Centrehalfback.

Centralantændelse (Skydn.), Betegnelse, der i daglig Tale anvendes om et Skydevaaben, hvor →Slagstiftens Leje er udfor Midten af →Kammeret. Bruges saaledes om Vaaben, der er indrettede til Patroner med →Centraltænding. E.S.-L.

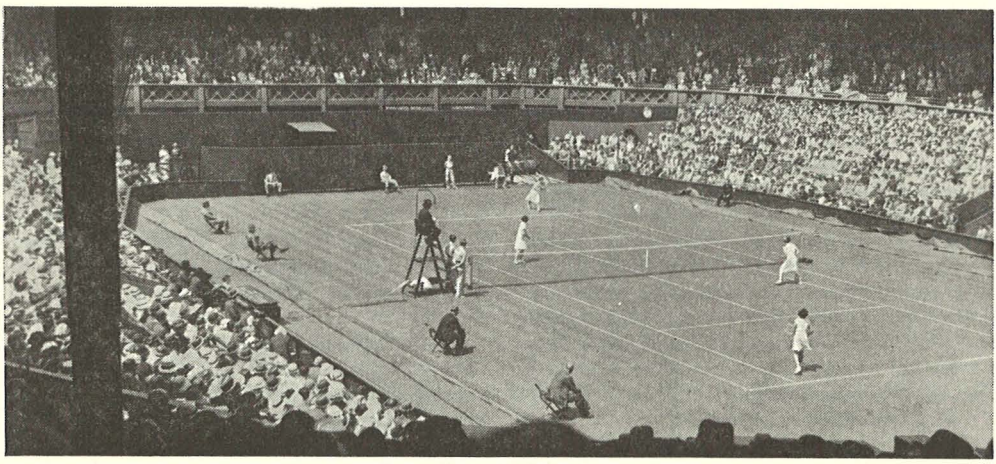
Centralfire (Skydn.) →Centraltænding.

Centralforbund, Sammenslutning af Klubber eller Forbund, omfattende een eller flere Idrætsgrene.

Centralforeningen af københavnske Roklubber. Stiftet i 1880'erne med Formaalet at samle danske Roklubber og arrangere Kaproninger. Afholdt nogle faa Kaproninger, men Ledelsen manglede Myndighed, og Foreningen opløstes 1886. Em.S.

Centralforeningen for jydske Roklubber. Stiftet 14/6 1891 af de jydske Roklubber under D.F.f.R. paa Grund af en Uoverensstemmelse med Ledelsen, der udviklede sig til en bitter Strid, som 1896 endte med de jydske Klubbers Eksklusion eller Udmeldelse af D.F.f.R. Efter et Forlig med Landsforeningen 1898 opløstes Centralforeningen 30/7 1899. Den havde hvert Aar afholdt en Kaproning. Em.S.

Centralkomiteen for Oprettelsen af Skytteforeninger, dannet 1861 paa Foranledning af Kaptajn H. P. V. Mønster. Formaalet var at danne Skytteforeninger i Danmark i Lighed med, hvad der var sket i f. Eks. England. Centralkomiteen bestod af en Række formaaende Mænd og udsendte 12/2 1861 et Opraab i Dagspressen med Opfordring til at danne Skytteforeninger. De første Skytteforeninger regner deres Start fra Februar 1861. Afløstes 1865 af den 2. Centralkomité, valgt af Repræsentanter for Skytteforeningerne, og denne afløstes 1871 af den 3. Centralkomité eller, som den derefter kaldtes, →Overbestyrelsen, der siden har virket som øverste Ledelse af →De danske Skyttefor-

Center-Court i Wimbledon.

eninger, nu →De Danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger. E.S.-L.

Centralnervesystemet (Fys.), omfattende Hjernen (→Storhjernen, →Lillehjernen samt Hjernestammen) og →Rygmarven, er opbygget af Nerveceller med lange Udløbere, der strækker sig fra Centralnervesystemet ud i alle Dele af Legemet. Modtager herfra (bl. a. fra Sanseorganerne) Impulser, der dels kan give Anledning til →Reflekser, dels kan opfattes af Storhjernens Bevidsthedscentre. Udsender Impulser til alle Legemets Muskler og Kirtler. Bliver saaledes det Centralorgan, hvorfra ikke alene alle vore Bevægelser, men tillige talrige andre Funktioner reguleres. Træthed i Centralnervesystemet medfører bl. a. en forringet Sikkerhed i Bevægelserne (→Koordination); en vedvarende Træthed i dette Organ er den væsentligste Aarsag til den Tilstand, man betegner som →Overtræning. E.H.

Centraltænding (Skydn.). Betegnelse, der i daglig Tale anvendes om Ammunition med Fænghætte anbragt i Midten af Patronens Bund. I Patronens Bund findes en Fordybning, Fænghættekammeret, med en Forhøjning i Midten, kaldet Ambolten. Fra dette Fænghættekammer fører en eller to Tændkanaler ind til Hylstrets Indre. Fænghætten anbringes i Fænghættekammeret med Satsen ind imod Ambolten. Naar Slagstiften slaar Fænghætten ind imod Ambolten, tændes Satsen, og gennem Tændkanalen tændes derpaa Drivladningen. E.S.-L.

Centreforward, den midterste af de fem →Forwards. Hans Hovedopgave er at lede →Forwardsrækkens Angreb og sørge for, at Spillet bliver godt fordelt.

(Fodb.). Skal helst være en Personlighed, saa han kan gøre sin Indflydelse gældende paa de andre Forwards. Hans Position bør oftest være saaledes, at han har kortest mulig Vej til Modstandernes Maal; han skal direkte dirigere Angrebet gennem Afleveringer til →Wings og →Innerwings eller ved egne Gennembrudsforsøg og indirekte ved at placere sig paa Banen, hvor han fordelagtigst kan modtage Bolden fra Medspillere. Han maa være hurtig, aggressiv og opfindsom. Da Chancen for at score hyppigt kommer til ham, maa han kunne skyde med begge Ben, ligesom han maa beherske Hovedspillet. Enten der spilles efter den ene eller anden Taktik, er det ham og de to Innerwings, som i forreste Række organiserer det individuelle Gennembrud, der sker ved →Pasninger eller →Driblinger paa egen Haand. Vil komme ud for flere Krop-Tacklinger og Skub end nogen anden Spiller og skal derfor have stærk Fysik til at staa imod med. H.B.

(Haandb.). Midterangriber. Som den centrale Spiller i Angrebet paahviler der ham Pligt til at placere sig saavel til egen Skudchance som for at skaffe sine Medspillere Friløb. Skal være lynhurtig i Start og i Besiddelse af et godt Skud, som han maa forstaa at variere efter Chancerne. I Salspil har man en speciel Centreforwardtype →»Fiskeren«. A.P.

(Hoc.). Skal sammen med →Centrehalf sørge for, at Forwardrækken sættes ind, hvor Forsvaret til enhver Tid er svagest, at Rækken ikke forfalder til ensidigt Spil, at Spillet holdes aabent, og at hele Rækken er i Funktion. Da han skal lede Angrebet, maa hans Medspillere vide, hvor de har ham, og han maa derfor ikke »vandre« for meget. Hans Plads er paa Midten af Banen selv ved →Indtril, hvor det kunde være fristende at søge langt ud mod Sidelinien. Skal være opfindsom og impulsiv, saa han ved stadig Variation af Angrebene kan gøre Forsvaret Opgaven vanskelig. Faar næst efter venstre →Innerwing de fleste Chancer for Skud paa Maal og skal derfor være en god Maalscorer. Skal kunne drible for at kunne udnytte en Situation til at gaa alene igennem Forsvaret og skyde. O.H.

(V.P.). Den midterste af de 3 Forwards, skal være i stadig Kontakt med de to Wings. Skal ved ustandselig at svømme omkring sørge for at placere sig, saa han kan modtage Bolden og skyde paa Maal. Bør have en god Fysik, være hurtigt svømmende og hurtig til at opfatte en Situation. S.A.N.

Centrehalfback, den midterste af de tre →Halfbacks, aktiv baade i Forsvaret og Angrebet.

(Fodb.). Hører til det egentlige Forsvar og har derfor som første Opgave at modvirke Modpartiets Bestræbelser for at score. Dette gøres ved gennem Tackling, Skub eller Opsnapning af Afleveringer selv at erobre Bolden eller ved at hjælpe en Medspiller til at faa fat i den. Desuden ved paa enhver Maade at hindre en Modspiller i at aflevere rigtigt eller at skyde paa Maal. Hans anden Opgave er at støtte Angrebet, dels gennem sine Afleveringer og dels ved at placere sig, saa der kan afleveres til ham. Foruden at kunne tackle, aflevere og skubbe maa han kunne drible (maa kun gøres undtagelsesvis), skyde paa Maal, bruge begge Ben og heade og skal helst have et langt befriende Spark, naar han forsvarer foran eget Maal. Hans Dobbeltopgave i Forsvar og Angreb kræver stor Udholdenhed og megen Energi, Evne til »at bide sig fast« og til »at komme igen«. Han maa kort sagt være alsidigt udstyret med Fodboldegenskaber. Hans *taktiske* Opgaver er forskellige paa et Trebackshold (→Trebacks-

system) og paa et Hold med en arbejdende C. Den sidstnævnte Type følger med frem under eget Angreb. Den naturlige Fordeling bliver, at →Fløjhalfbacken dækker →Wingen og de to →Backer, →Innerwingerne (eller Midten i det hele taget). Under Modpartens Angreb har han Hovedansvaret for deres Centreforward. Da han ofte kan gribe ind ude i Siderne, faar han et meget stort Virkefelt. Maa desuden være fin Taktiker for at kunne tilrettelægge Angrebet og organisere Forsvaret. Ved Trebackssystem spiller C. (»Stopperen«) tilbagetrukkent og overvejende inde paa Midten af Banen. Dette nødvendiggør en Forsvarstaktik, hvor Backen dækker Wing og Fløjhalfbacken Innerwing. Den meget udprægede »Stopper« nøjes med at »skygge« Centreforward og kan udfylde sin Plads tilfredsstillende ved godt Hovedspil, effektiv Tackling og stor Taalmodighed. Er udelukkende destruktiv. N.M.

(Haandb.) Har i →Markhaandbold til Opgave at dække Centreforward. Der kan spilles som i Fodbold efter →Trebackssystemet med tilbagetrukken C. eller med offensiv C. I →Salspil er C. mere end nogen anden Holdets Krumtap. Aktiv i Opdækning og med i Angreb. Skal være i Besiddelse af et godt Skud, være lynhurtig baade i Opfattelse af Spillets Faser og rent konditionsmæssig. Maa forstaa at spille →Forwards ganske uselvisk, støtte dem, naar det er nødvendigt uden at svigte sit Forsvar. Dækker i Reglen ogsaa her Centreforward, men der kan indtræde Afvigelser efter Holdets Taktik. A.P.

(Hoc.) Holdets Krumtap. Om ham drejer hele Forsvaret sig, han opbygger Angrebet paa dettes tidligste Stadium, og støtter →Innertrioen i selve Slagcirklen fra Kanten af denne. Det vigtigste Bindeled mellem Angreb og Forsvar. Hans Plads er paa Midten af Banen, og han skal afholde sig fra at »vandre«. Han skal lade sine →Fløjhalfs passe deres, ellers ved hans Medspillere ikke, hvor de har ham, og han bringer blot Uorden i sit eget Forsvar og lader Modstandernes →Centreforward, som han fortrinsvis skal dække, fri, saa denne uhindret kan dirigere sit Angreb, eventuelt →drible igennem og skyde. Maa være en meget udholdende Spiller; der stilles de største Krav til hans taktiske Viden og Kombinationsevne. O.H.

Centrering (Skydn.), det Sted paa Fænghætten, hvor Slagstiften slaar ned. Anvendes kun for Vaaben med →Centralantændelse. At Centreringen er god vil sige, at Slagstiften slaar midt i Fænghætten, og Centreringen bør ikke være daarligere, end at Centrum for Nedslaget ligger ⅓ af Fænghættens Radius fra dennes Centrum. Er Centreringen daarligere, bør Vaabnet efterses og Centreringen rettes, da Følgen kan være daarlig Tænding. E.S.-L.

Centrifugalkraft (Ski.). Under →Sving i høj Fart maa Skiløberen hælde sig indad i Buen og kante Skiene for at undgaa, at Centrifugalkraften fører ham ud af Svinget. Jo højere Fart og jo kortere Bue des kraftigere virker Centrifugalkraften. K.V.L.

Centring (Fodb.), en angribende Spillers (sædvanligvis en Forward's) Spark af Bolden ude fra en af Siderne ind foran Modpartens Maal. Hjørnespark eller et langt Indkast er ikke nogen Centring. Blandt ukyndige anvendes Udtrykket ofte, men absolut fejlagtigt, om et Spark fra Midten af Banen ud i en af Siderne. N.M.

(Hoc.). Wing's Aflevering til Innertrioen i Slagcirklen. Afslutter i Almindelighed Wing's Opløb og placeres til den Spiller i Innertrioen, der har den bedste Mulighed for at score. Centringen fra højre Wing er den letteste, idet han altid kan benytte almindeligt Drive og til kortere Centringer Skubbeslag og Vippeslag. Venstre Wing's Centring er den vanskeligste Teknik i Spillet. For at benytte almindeligt Drive, skal han før Centringen løbe fra Bolden og foretage en Drejning, saa han kommer til at staa med Ryggen i Løberetningen, og det hele skal gaa saa hurtigt, at han kan faa centret, inden Bolden passerer ham. Dette er meget vanskeligt, og han løber let den Risiko at gaa imellem for en angribende Forsvarer. Venstre Wing maa derfor specialtræne i alle de øvrige Slag, der er vanskeligere at udføre i Fart, Baghaandsdrive og Drive fra højre Fod, Skubbe- og Vippeslag.

Taktikken medfører, at højre Wing faarmere Arbejde end venstre. Centringen fra højre ligger til Forhaand og er langt den farligste. Højre Wing's Centring falder i Almindelighed bedst, naar han er paa Højde med Slagcirklens Kant, og da ca. 1 m inde i Slagcirklen, hvor Innertrioen omtrent vil befinde sig. Trængt længere frem mod Maallinien kan han enten centre til Innertrioen umiddelbart foran Maal eller til sin Centrehalf paa Kanten af Slagcirklen. En Centring midt ind i Slagcirklen giver Forsvaret for stor Chance og er hyppigst værdiløs. For venstre Wing gælder det anførte ogsaa om Centringens Placering, men da den er langsommere og sværere at udføre og bliver vanskeligere, jo nærmere han kommer Maallinien, skal hans Centring falde tidligere, f. Eks. fra 23 m-Linien.

Højre Wing skal særlig passe paa, at han ikke paa Grund af Centringens Lethed forfalder til at variere alt for lidt, og venstre Wing maa beregne sig bedre Tid, saa

han kan faa centret, inden han tackles. Wing skal passe paa ikke at løbe for længe med Bolden, men faa centret i Tide, medens Maalchancen er bedst. Særlig ved Benyttelse af Vippeslaget maa Bolden ikke løftes ind i Slagcirklen, naar Situationen er saadan, at den høje Centring opfordrer til farligt Spil. O.H.

(V.P.). Aflevering af Bolden til en Medspiller. Den ideelle C. udføres ved, at Bolden kastes haardt og direkte saa parallelt med Vandoverfladen som muligt. Andre Former er f. Eks. Centring i Bue, der anvendes, naar der befinder sig en Modspiller mellem Kasteren og hans Maal; Centring med skruet Bold, d.v.s. med snurrende Bold, udføres ved at man i det Øjeblik, Bolden skal forlade Haanden, giver den en roterende Bevægelse. En skruet Bold er vanskelig at fange og anvendes derfor ofte, naar den, man vil aflevere til, er bevogtet af en Modspiller, idet en saadan Centring, selv om den opfanges af Modspilleren, let volder denne en Del Besvær, saa han ikke kan komme af med Bolden i en Fart. S.A.N.

Centrum = **Plet.**

Centrums Teori (Tennis), Opfattelse, hvorefter der i vidt Omfang bør spilles ned i Midten af Modstanderens Banehalvdel i Stedet for ud mod Sidelinierne. Derved opnaas, at Modstanderen faar mindre Vinkler til Disposition for sine Slag, hvilket er af særlig Betydning ved Forberedelse til et Netangreb. I Double kommer hertil yderligere, at Bolden i Midten ofte bringer Modstanderne i Vanskelighed paa Grund af Tvivl eller Uenighed om, hvem der skal returnere den. Mange finder Teoriens Anvendelse i Praksis vanskelig, fordi den ikke skaber Aabninger hos Modstanderen. A.J.

Century (Cricket) (eng.), Betegnelse for et rundt Hundrede. En Slaaer opnaar et Century ved at score 100 Points eller derover i en Halvleg. Et *Dobbelt-Century* = 200 Points eller derover. J.C.

Cerebellum (lat.) = Lillehjerne.

Cerebrum (lat.) = Storhjerne.

Cernykant (Ski.), specielt og stærkt benyttet Mærke af →Fiberkant.

Certifikat (Ro.), Attest, udstedt af Baadebyggeren, angivende, at Baaden er bygget i Overensstemmelse med den for den paagældende Baadtype gældende Definition, som er fastsat i Dansk Forening for Rosports Kaproningsreglement. Certifikatet omhandler for →inriggede og →halvt-outriggede Baade følgende Data: Længde (Maximum), Bredde over →Rælingen (Minimum), Bredde i Vandlinien, Dybde, Vægt og Antal →Bord paa hver Side. J.N.-H.

(Sejl.). Lystfartøjer kan have baade et *Klasse-Certifikat,* der udstedes af et Klassificeringsselskab eller en Klub til Bevis for, at Fartøjet er bygget efter en bestemt Klasses Regler (→Byggebestemmelser, →Klassifikation), og et →*Lystfartøjs-Certifikat.* O.A.

(Svæv.). →A-, →B- og →C-Certifikat for Svæveflyvere udstedes af Det Kongelige Danske Aeronautiske Selskab. Førercertifikat til udvidet Svæveflyvning udstedes af Direktøren for Statens Luftfartsvæsen efter tilsvarende Regler, som gælder for Udstedelsen af Førercertifikat til Privatflyvemaskiner. Certifikatet tildeles i Form af 1) Grundcertifikat, →Overland-C-Certifikat, 2) →Slæbeflyvningscertifikat, 3) →Kunstflyvningscertifikat. Certifikaterne tildeles Personer, der har bestaaet de af Dansk Svæveflyver Union og Statens Luftfartstilsyn foreskrevne praktiske og teoretiske Prøver. H.F.

Cerwin, Victor (f. 1/3 1914), Maskinarbejder, Bokser i »Hermod«. DM i Fjervægt 1935, i Letvægt 1942. Bokset 8 Landskampe og vundet dem alle.

C-1 (Kajak.), Forkortelse for Enmandskanadier.

C-4 (Kajak.), Forkortelse for Firemandskanadier.

Challenge (Fægtn.) (fr.), Udfordring. Coupe challenge (fr.), challenge cup (eng.): Udfordringspræmie, hvorom der undertiden kæmpes efter særlige Regler. Ofte skal en saadan Præmie vindes flere Gange, før den bliver Ejendom (→Vandrepokal). O.O.

Challenge Round (Tennis), internationalt Tennisudtryk, ɔ: Udfordrings-Runde. Udtrykket stammer fra gamle Dage, hvor Mesteren aldrig deltog i de indledende Kampe, men først forsvarede sin Titel, naar den bedste af de »udfordrende« var fundet. I vore Dage deltager Mesteren næsten overalt fra Turneringens Start, ogsaa af praktiske Grunde, nemlig for at oparbejde sin Form fra den ene Omgang til den anden. Den eneste Turnering af Betydning, hvor der endnu spilles en Challenge Round, er Nationernes Kamp om →Davis Cup, hvor Slutkampen udkæmpes mellem Indehaveren og den i det paagældende Aar ubesejrede Nation. Sv.O.

Chambers, Dorothea, f. Douglas, eng. Tennisspiller. Vinder af Single-Mesterskabet i Wimbledon 7 Gange 1903-14, Double 1903-04, Mixed Double 1903, 06 og 19. Talrige andre Mesterskaber. Var med til at vinde Wightman Cup tilbage til England 1925. Badminton-Mester i Double for All-England 1903-04. Professionel 1928. A.T.

Champignon (Skydn.), Kugle af Træ eller Kork, anbragt under Forskæftet. Bruges til Støtte for Riflen, idet den under Anslaget (staaende) hviler i venstre Haand. Bør være indstillelig baade i Højde og Længderetning

for at kunne afpasses til Skyttens Legemsbygning. E.S.-L.

Champion (eng. Mester), den ypperste i en Idrætsgren, Mesteren. Worldchampion = Verdensmester.

Championat (Ridn.), en Form for Mesterskab for den mest vindende Rytter i Løbet af Aaret, udregnet efter visse af D.R.-F. givne Regler i følgende aabne Konkurrencer: Svær, middelsvær og let Military, Skoleridning, Terræn- og Ridebanespringning. Indstiftet 1931. →Championrytter. J.W.

Championrytter (Ridn.), Indehaveren af Aarets →Championat, faar tilkendt D.R.-F.s Plakette i forgyldt Sølv. Yderligere uddeles ved Championatet hvert Aar 2 Sølvplaketter, idet Rytterne inddeles i følgende 3 Kategorier: 1) Damer, 2) faste Befalingsmænd af beredne Vaaben og 3) andre Herrer. J.W.

Championship (eng.) = Mesterskab.

Chance (Cricket) (eng.), Mulighed, nemlig for at gribe Bolden. En »tabt« Chance vil sige, at Markspilleren taber Bolden og derved Muligheden for at gribe Slaaeren ud. Griber han Bolden, er Chancen »holdt«. J.C.

Chang, Idrætsklub i Aalborg, stiftet 1/9 1912. Dyrker Fodbold og Cricket. Har deltaget i den jydske Mesterskabsrække fra dennes Begyndelse 1922. Vandt 1926 det jydske Mesterskab i Cricket. Indviede 1938 eget Baneanlæg og Klubhus ved Aron Jacobsens Vej. Vandt 1942 den jydske Mesterskabsrække og rykkede op i Danmarksturneringen. Formand fra 1934: Salgsinspektør Harritsø Jørgensen. 385 Medl. Deltager i J.B.U.s Turnering 1942-43 med 7 Hold. J.H.

Changement (Fægtn.) (fr.), Skiften (af →Linien). En Bevægelse med Klingen under Modstanderens Klinge fra høj Linie til modsat høj Linie (fra Kvart til Sikst eller fra Sikst til Kvart. I.O.

Changement à tempo (Ridn.) i Galop vil sige, at Hesten changerer direkte fra den ene Galop, f. Eks. højre, til den anden (venstre) uden mellemfaldende Skridt eller Trav. Skal for at være korrekt ske saaledes: det nuværende udvendige Bagben (det nye indvendige) føres frem, medens det nuværende indvendige Bagben støtter, svinger og paany sættes til Jorden; umiddelbart efter sker det samme for Forbenenes Vedkommende. — Hesten maa have naaet en saadan Uddannelsesgrad, at den gaar for let Hjælp, med Bagparten nøjagtig paa Forparten, altsaa ligeudrettet. Den nye indvendige Schenkel er »Hovedhjælpen« ved Changementet. Korrekt Changement kræver korrekt og præcis Hjælp. Changementer kan udføres med et bestemt Antal Galopsprings Mellemrum, f. Eks. 5, 4, 3, 2. Kun en veltilreden Hest kan changere for hvert Galopspring. J.W.

Chapman, Herbert (1877-1934), det største Navn i eng. prof. Fodbold siden forrige Verdenskrig. Havde selv været profess. Spiller af Gennemsnitsklassen men skabte sit Navn som Manager og Holdleder, først i Huddersfield (1921-25), derefter særlig i Arsenal, der under hans Styre opnaaede enestaaende Resultater. Et Chapman-Hold var ikke alene velspillende, men tillige fair og nobelt i dets Optræden. Krævede meget af sine Folk, men var altid yderst fair, og Spillerne holdt af ham. Trebackssystemet er uløseligt knyttet til hans Navn. Var tillige stor Forretningsmand og den egentlige Skaber af det verdensberømte Arsenal Stadion. En glimrende Sportsmand og varm Ven af Dansk Fodbold. N.M.

Chelsea F. C., eng. prof. Fodboldklub i London, stiftet 1904, har Navn efter Distriktet Chelsea i Nærheden af dens Bane, →Stamford Bridge. Indvalgt i Ligaens 2. Div. 1905, i 1. Div. 1907. Efter 2 Perioder paa ialt 8 Aar i 2. Div. har den siden 1930 spillet i 1. Div. Har aldrig vundet »Cup« eller Liga-Mesterskabet, men var Pokalfinalist 1915. Særlig mange Amatører har spillet i C.: V. J. Woodward, Max Woosnam, A. G. Bower, Howard Baker og Nils Middelboe. Af prof. Spillere kan nævnes Gallacher og Alex Jackson. Spillet i København 1906, 22 og 38. N.M.

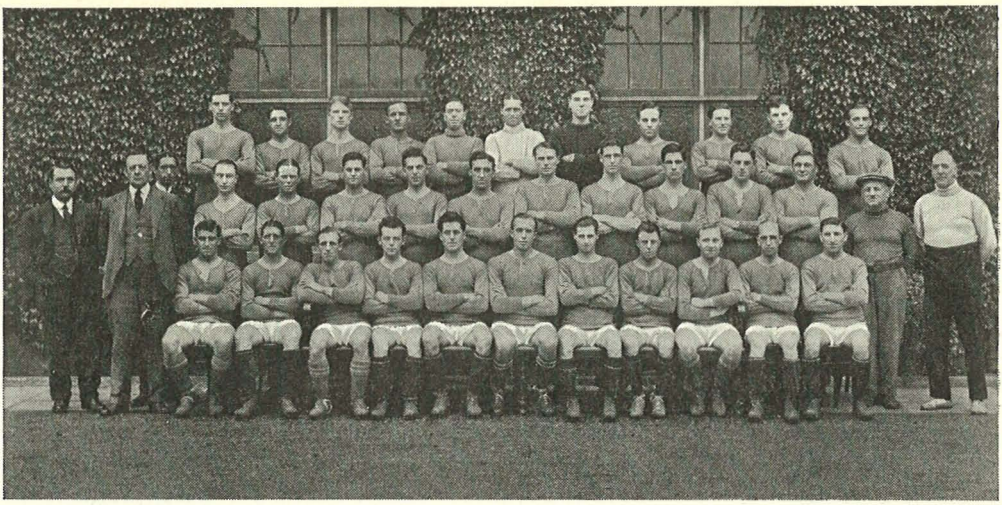
Chested-arrow (Bue), Pil, der er tykkest ved Kærven og tyndest ved Odden som en Billardqueue. Anvendes til Længdeskydning, hvor man ønsker en let Pil, der dog har tilpas Stivhed i Kærvenden til at kunne taale Slaget fra en stærk Bue uden at »hækle«. C.P.

Chip (Golf) (eng.), meget kort Golfslag.

Chipper (Golf) (eng.), Golfkølle med tilbagelagt Slaaflade beregnet til korte Slag. →Jigger.

Choctaw Vending (Skøjte.). Der skelnes mellem 1) udvendig og 2) indvendig Choctaw Vending.

Ved 1) startes paa den ene Fod med almindelig, forlæns, udvendig Sving; der udføres de samme Bevægelser som i den første Halvcirkel af forlæns, udvendig, omvendt Vekselvending, men i det Øjeblik, Vendingen skulde foretages, sættes den frie Fod til Isen, lige bag den løbende, paa baglæns, indvendig Skøjtekant, og den løbende Fod løftes fra Isen. Efter Fodskiftet beholdes det frie Ben og den løbende Arm fremme og den frie Arm tilbage. (Den frie Fod kan ogsaa sættes til Isen lige foran den løbende).

Chelsea's Spillerstab Sæson 1919—20. Blandt Spillerne flere engelske og skotske Landsholdsspillere. Midt i første Række Klubbens Anfører og eneste Amatør, Nils Middelboe. Til venstre Chelsea's Manager og to Sekretærer, til højre to Trænere.

Ved 2) startes paa den ene Fod med almindelig, forlæns, indvendig Sving; der udføres de samme Bevægelser som i den første Halvcirkel af forlæns, indvendig Vekselvending, men i det Øjeblik, Vendingen skulde foretages, sættes den frie Fod til Isen, lige bag den løbende, paa baglæns, udvendig Skøjtekant, og den løbende Fod løftes fra Isen. Efter Fodskiftet beholdes den løbende Arm og det frie Ben fremme og den frie Arm tilbage. (Den frie Fod kan ogsaa sættes til Isen lige foran den løbende). P.C.-C.

Chok (Med.), en Tilstand, der beror paa en Paavirkning af livsvigtige Centre i Hjernen paa Grund af Iltmangel. Aarsagen er en Svigten i Kredsløbet i Karrene. Det primære C. opstaar i umiddelbar Tilslutning til Læsioner, Operationer, psykiske Paavirkninger m. m. Der er i Reglen Bevidstløshed. Det sekundære C. udvikler sig i Reglen Timer eller Dage, efter at Aarsagen har virket, og beror paa en Sammentrækning af de smaa Arterier. Bevidstheden er i Reglen bevaret. Erkendelsen af Choktilstand er vanskelig og afgøres paa Basis af Symptomer, der ikke kan beskrives her. Det primære C. kan forsvinde af sig selv eller gaa umærkeligt over i det sekundære C. Det behandles med Midler, der paavirker Karfunktionen. Ved det sekundære C. maa der ofte tilføres Saltvand eller foretages Blodoverførsel. C. er altid en alvorlig Tilstand, der ofte kan medføre Døden. K.S.

Chop (Tennis) (eng.), Hug, cut-Slag, udført med en kort pludselig Bevægelse af Haandleddet, hvorved der gives Bolden Rotation i modsat Retning af dens Bane (backspin). Kan ofte med Fordel anvendes overfor en Modstander i Baggrunden, idet Rotationen gør Boldens Opspring ubehageligt (lavt og uden Fremdrift), medens det, da Bolden gaar langsomt i Luften og i Begyndelsen har Tendens til at stige, ikke er vel anvendeligt overfor en Modstander ved Nettet. A.J.

Christensen, Christian (f. 6/8 1876), Bogtrykker. Begyndte som en af dansk Athletiks Pionerer at dyrke Gangsport og satte 1894-97 7 DR i Gang paa Distancer fra 2 danske Mil til 100 km. Hans DR paa 100 km (11 T. 39 Min.), sat 13/9 1896, gælder stadig. Begyndte 1898 at dyrke Mellemdistanceløb,

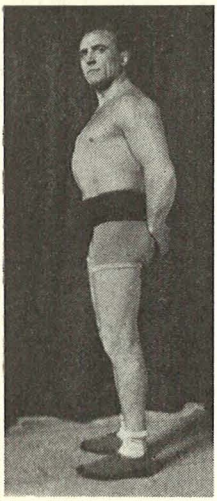

Christian Christensen.

vandt 1899 DM over 1 eng. Mil. Vandt desuden Dickson-Pokalen for 1 mile Løb 1899 og 1900 og repræsenterede Danmark ved OL 1900 (Nr. 4 paa 1500 m og Vinder af 800 m Handicap). Aktiv til 1909; 1905-07 og 1918-19 Formand for K.I.F. E.A.

Christensen, Edgar (f. 13/1 1918), Repræsentant. Som Tempo-Banerytter af international Klasse. Begyndte 1937 paa Ordrupbanen, DM i 5 km individuelt Forfølgelsesløb 1941 og 42. Øverst paa Ordrupbanens Præmieliste 1942 med 41 Præmier, deraf 25 Førstepladser. J.B.

Christensen, Emil (f. 23/11 1890), Tapetserer og Brydeinstruktør, Medlem af »Dan«. En af de fineste Teknikere, der har eksisteret. DM 1915. Ca. 40 Førstepræmier i Norge og Sverige. Deltog i OL 1920 og blev 2 Aar senere Instruktør; har som saadan virket i Danmark, Sverige og Norge, bl. a. ved Instruktørkursus i Brydning paa Danmarks Højskole for Legemsøvelser. Har paa Grund af sine fremragende Instruktøregenskaber haft overordentlig stor Betydning for dansk Brydesport. A.R.N.

Christensen, Erland (f. 28/1 1911), prof. Cyklerytter. Efter 4 Aar som Landevejsrytter begyndte han 1930 paa Ordrupbanen. Professional 1932. Energisk, ærgerrig Slider, der ved sejg Viljestyrke opnaaede Renommé som Parløbsrytter paa Vinterbanen i København. Sejren i Ordrupbanens »Nationernes Derby«, 145 Minutters internationalt Parløb 1935 med Belgieren Jean Aerts, blev hans Gennembrud. Kørt Seksdagesløb i København, Paris, Bruxelles, Antwerpen, Canada og Buenos Ayres. J.B.

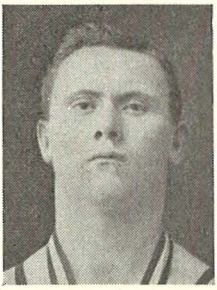
Christensen, Frederik (1880-1935), Svømmepædagog, uddannede sig ved Statens Gymnastikinstitut og fik Ansættelse ved Skolerne samtidig med, at han aabnede et Svømmeinstitut paa »Helgoland« 1914. Byggede 1924 Badeanstalten »Sønderstrand«, hvis Betydning for Svømmesporten voksede stærkt ved »Helgoland«s Lukning 1931. Har bl. a. udgivet Ungdommens Svømmebog« (1917) og »Svømning for Alle« (1931). Medlem af KøbenhavnsHockeyklub fra 1904 til sin Død. Højre Back paa 1. Hold. Mesterskabskampe og internationale Kampe til 1922. → Frederik Christensens Mindepokal. O.J.

Christensen, Gunnar, Politibetjent. Sprinter. Begyndte sin idrætslige Karriere i O.G., men fik først sit Gennembrud i København hvor han som Medlem af A.I.K. opnaaede en Række glimrende Resultater. 1936 DR i 200 og 400 m Løb (21,9 og 49,3 Sek., den første Dansker under 50 Sek. paa 400 m) og DM paa begge Distancerne. Tillige DM i 400 m Løb 1937-39, 40 og 41 samt DM i 200 m 1940 og 41. En udmærket all-round Idrætsmand, opnaaede glimrende Resultater i Fem- og Tikamp. Forlod København 1940 og startede derefter atter for O.G. J.B.B.

Christensen, Harald (f. 1883), Elektriker. Medlem af »Dan«, DM i Mellemvægt 1907-14 og VM 1907 og 11. Deltog i OL 1908 og 12; emigrerede 1915 til U.S.A. og brødes der som Professional under Navnet Harold Mike Howard. Har i 25 Aar været Bryde- og Svømmeinstruktør ved Iowas Universitet. A.R.N.-E.C.

Christensen. Holger (f. 16/10 1907), Mejerieier, Medlem af P. 08 1921-34 og af Ajax fra 1934. 90 1. Holdskampe for P. 08 og 172 for Ajax. KM i Salspil 1937. 5 Landskampe.

Christensen, Jens Henry (f. 3/8 1916), Ekspedient, Medlem af H.G. siden 1933. Paa 1. Seniorhold 1935. Har ydet sin bedste Indsats i Markhaandbold. KM heri 1936-40. 5 Landskampe. C.F.S.

Christensen, John (f. 25/5 1915), Repræsentant, Crawler, Medlem af D.M.G. siden 1930. DM i 100 m fri Sv. 1933-34, 36-37 og 39, har 1933-37 forbedret DR 7 Gange fra 1.04,9 til 59,9. 1937 Nr. 10 paa Verdensranglisten;

har desuden 1932-35 4 Gange forbedret DR i 100 m Rygsv. fra 1.21 til 1.17,5. Deltager i EM 1934, OL 1936 og NM 1933, 35 og 39, Engelsk-Dansk Landskamp 1939 og Svensk-Dansk Landskamp 1942. D.S.F.s Guldnaal 1935; fra 1941 Formand for D.M.G. O.J.

Christensen, Johs. (Granholm) = Granholm, Johs. Christensen.

Christensen, Martha (f. 22/11 1887), Gymnastiklærerinde. Eks. fra O. Schrøders Gymn.institut 1909. Ansat ved J. Wintelers Skole (Sct. Knuds Gymnasium). Adjunkt 1936. Medhjælper ved faglig Inspektion i Gymnasierne og Vicegymn.inspektør ved Folkeskoler og private Mellem- og Realskoler 1936. Seminarielærerinde ved N. Zahles Seminarium 1942. Medlem af det ministerielle Udvalg vedrørende Uddannelse af Lærere i Gymn. og Idræt 1938-40. Formand for Odense Kvinde Gymnastikforening 1922-42. Næstform. i »Nordisk Forbund for Kvindegymn.« 1940. Har udført et stort Arbejde for Børne- og Kvindegymn. som Leder af Instruktions- og Feriekursus. Medudgiver af »Gymnastik for Piger« 1942. E.T.

Christensen, Palle (f. 27/12 1902), Ekspeditionssekretær i Ministeriet for offentlige Arbejder. Var en meget effektiv venstre Back, der ved resolut Spil forstod at skaffe Luft i et Forsvar. Hans Højde (ca. 1,90) kom ham til gode ved Headninger. Debuterede paa Landsholdet som venstre Back 1926 i Oslo. 8 Landskampe. Ogsaa en god Cricketspiller, der flere Gange har været paa udvalgt Hold. Var endvidere en Overgang en af vore bedste Haandboldspillere, der havde stor Andel i »Efterslægten«s gennem flere Aar smukke Resultater. H.B.

Christensen, Richard = Nelson, Dick.

Christensen, Svend (f. 30/7 1918), Blikkenslager, Cyklerytter. Kendt for sine upacede DR 1942 paa Landevej, 12 Timer 391,529 km og 24 Timer 728 km. Paa 12 Timer var han 1,594 km og paa 24 Timer 23,310 km bedre end de bestaaende VR paa Bane, men maa nøjes med at være uofficiel VR-Indehaver, da U.C.I. kun anerkender VR sat paa aaben Bane. »B.T.«s Guldmedaille 1942. Udpræget Temporytter. J.B.

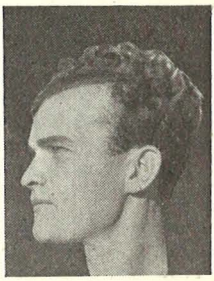

Christensen, Svend Aage (f. 22/2 1917), Specialarbejder, Amatørbokser. Vandt 1934 det københavnske Begyndermesterskab i Mellemvægt for Sparta, KM i Mellemvægt 1937, i Letsværvægt 1941, 42 og 43, DM i Letsværvægt 1942 og 43, Krigseuropamester (Breslau 1942) i Letsværvægt. 4 Landskampe. Som Bokser en udmærket Tekniker med et omfattende Repertoire og stor Hurtighed i Bevægelserne. Er paa Grund af sine Finter meget svær at ramme. C.J.

Christensen, Valborg (f. 13/12 1917), Brystsvømmerske, Medl. af D.K.G. DM i 200 m Brystsv. 1935, forbedrede 1936 2 Gange Rekorden i 100 m Brystsv. fra 1.25,1 til 1.22,8; den sidste Tid (opnaaet i Düsseldorf) var VR, dog kun i 4 Dage, men er stadig (1943) DR. Deltog i OL 1936, naaede ikke Finalen; NM 1935, Nr. 4 ved EM 1938. D. S. F.s Guldnaal 1935. Siden 1938 Lærerinde i Odense Svømmehal; anvendte »Butterfly« i Start og Opløb, navnlig paa 100 m Distancen. O.J.

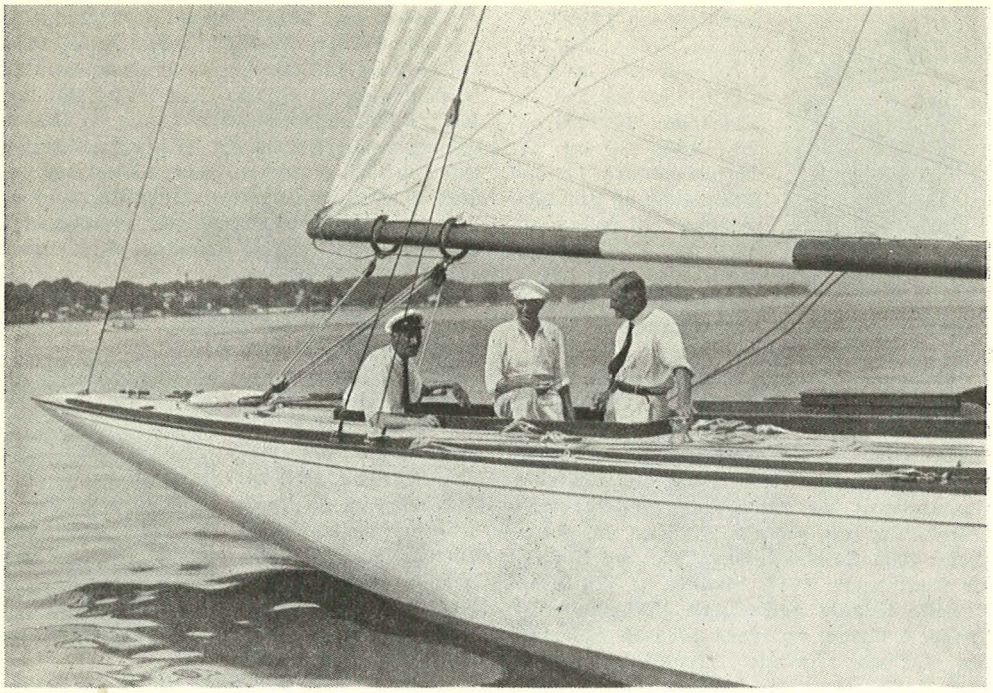
Christensen, Walther (f. 23/9 1918), Sadelmager, Fodboldspiller. Medlem af »Frem«. Begyndte i Angrebsrækken, men har senere fundet sin Plads som højre Halfback. Typisk Repræsentant for det moderne Fløjhalfbackspil og utvivlsomt Øjeblikkets dygtigste Tekniker med de mest perfekte Afleveringer. Debuterede som Landsholdsspiller 1939. F.T.

Christensen, Viggo (f. 14/11 1891), Fabrikant, en af Ordrupbanens bedste Amatører 1910-19. Begyndte August 1908 i 6 Omganges Handicap paa Ordrupbanen. Nr. 2 i Amatør-Grand Prix 1911, Nr. 1 i Amatør-Grand Prix i Hälsingborg 1912, i NM 1915, Nr. 1 paa 1000 m, Nr. 2 paa 10 000 m. Aktiv 12 Aar til og med 1919. J.B.

Christensen, Viggo (f. 1905), Telefonmekaniker, Crawler, Medl. af P. 08 (og Sparta 1922-29), DM 100 m fri Sv. 1922, 500 m 1922 og 1500 m 1922-25, 1925 DR i 1500 m; Nr. 5 i nordisk Landskamp i Stockholm 1922 (100 og 1500 m), Nr. 3 i nordisk Landskamp København 1925 (1000 m). Vandt 1925 den i Københavns Kanaler arrangerede Distancesvømning (3½ km) (1.6,04). O.J.

Christian X (f. 26/9 1870), Konge af Dan-

H. M. Kongen ved Roret i Rita V. venter paa, at der skal komme Vind, saa den udsatte Kapsejlads kan begynde. — Som „after-guard" Grosserer Holger Rodkjær og Civilingeniør Knud Degn.

mark. Kongen har altid vist en stærk personlig Idrætstrang og Forstaaelse af Idrættens Betydning. Den lange militære Uddannelse gav Kongen rig Lejlighed til at drive Legemsøvelser og øve Vaabenbrug. Efter dens Afslutning drev Kongen sammen med en Skare Officerskammerater Legemsøvelser paa Hærens Gymnastikskole, medens han hver Søndag Morgen som Medlem af Københavns Skytteforening paa Skydebanerne paa Amager trænede til »Friskytte«, hvilken Værdighed han opnaaede 3/5 1912. Som Rytter fik Kongen en fuldstændig faglig Uddannelse; som Chef for Livgarden tilbagelagde han paa Hesteryg den lange Vej fra Garderkasernen til Sorgenfri, og gennem hele sin Regeringstid har Kongen foretaget sin daglige Ridetur gennem Københavns Gader. Om Vinteren har Kongen dyrket Isbaadssejlads paa Roskilde Fjord med sin Isbaad »Kretora«, og om Efteraaret har han deltaget i Jagter baade her i Landet og i Sverige.

1904 overtog Kongen Protektoratet over Dansk Idræts-Forbund, en for hele Idrætsbevægelsen skelsættende Begivenhed, der viste, at han allerede paa dette tidlige Tidspunkt havde Forstaaelse af denne endnu meget lidt estimerede Bevægelses Muligheder som Fritidsbeskæftigelse og som Faktor i Ungdommens legemlige og karaktermæssige Opdragelse.

Kongen har trofast Sommer og Vinter fulgt Idrætsmændene i deres Færd, han har jævnt og bramfrit færdedes imellem dem, og Dansk Idræts-Forbunds Ledelse har altid kunnet henvende sig til Forbundets Protektor om en Haandsrækning eller et godt Raad og være sikker paa den kongelige Bevaagenhed. H.S.

Kongen fik allerede som ung Prins Kærlighed til Søen. Lod sig 1891 optage som Æresmedlem i K.D.Y. (desuden Æresformand fra 1910) og købte 1897 sin første Kutter, den klinkbyggede Kragejolle »Emma«, der 1898 afløstes af den 9,7 Sejltons store Kragejolle »Rita«. Tog 1905 Sætteskippereksamen fra Københavns Navigationsskole.

1912 købte Kong Christian med Kapsejlads for Øje Timeteren »Pinquin II«, hvis Navn ændredes til »Rita II«. Ved K.D.Y.s 50 Aars Jubilæum 1916 startede Kongen for første Gang som Kapsejler i eget Fartøj.

»Rita II« ombyttedes 1922 med S-Timeteren »Cyrano«, der døbtes »Rita III«, og i denne deltog Kongen næsten hvert Aar i K.D.Y.s Øresundsuge og Provinskapsejlads og vandt adskillige Førstepræmier og Ærespræmier. Kongen viste sig først og fremmest som en fortrinlig Rorsmand, der var ubekymret og udholdende i al Slags Vejr og aldrig i Konkurrencerne betroede Roret til nogen anden, idet Sporten efter hans Opfattelse først og fremmest afhænger af den personlige Indsats.

1925 var »Rita III« forældet, og Kongen

deltog dette Aar i Kapsejladserne med Seksmeteren »Tornado«, medens »Rita IV« blev bygget. Den viste sig imidlertid utilfredsstillende og ombyttedes 1928 med »Rita V«, der brændte 1936. Kongen har ikke herefter sejlet Kapsejlads i eget Fartøj. Kongens nuværende Kutter »Rita VI« er forsynet med Motor.

Endvidere har Kong Christian næsten hvert Aar i Cannes deltaget i de internationale Seksmeterkapsejladser, der efter Kongen er kaldt »régates royales«. Gang paa Gang har han her ført sine Fartøjer til Sejr. 1930 modtog Kongen K.D.Y.s nyindstiftede Fortjenstmedaille i Guld, og efter en Række Sejre i Cannes overrakte K.D.Y. ham 1934 sin Styremedaille. Omtrent samtidig anmodede The Royal Yacht Squadron om Tilladelse til at optage Kongen som Medlem. Red.

Christiania Roklub.

Christiania Roklub, Norges næstældste og næststørste Roklub, stiftet 15/5 1878. Har et af Nordens største og smukkeste Baadehuse paa Øen »Kongen« i Oslofjord, bygget 1925. 1940: 614 aktive Medlemmer og 52 Baade. Formand 1908-38: Direktør Hannibal Feght. Talrige Starter i København, vandt 1905 DM i Firer med Stymand med »Feghtlaget«. Største internationale Sejr 1921, da Klubben vandt Thames Challenge Cup i Henley i Otter. Em.S.

Christiansen, Aage (f. 23/3 1904), Bager. Begyndte sin idrætslige Karriere i Ringsted, derefter nogle Aar i U. S. A., hvor han deltog i Konkurrencer. Efter Hjemkomsten DM i Diskos b. H. 40,90 m. Samme Aar DR i Kuglestød b. H. 14,34 m. 1934 Medlem af K.I..F. og DM i Diskos b. H. 14,90 m, sammenlagt 75,75 m og Kuglestød b. H. 14,07 m, 1935 DM i Diskos b. H. 40,30 m, sammenlagt 73,06 m, og Kuglestød b. H. 13,70 m. J.B.B.

Christiansen, Carl (f. 13/10 1893), Vognmand, Udspringer. Medlem af P. 08 siden 1916, DM i 3 m Spring 1920-22, i Taarnspring 1920-22, 25, 27, 29-32; Nr. 3 i NM 1922, Nr. 5 1929 og Nr. 6 1931. Siden 1936 professionel Springinstruktør; sad 1930-35 i K.S.U.s Bestyrelse. O.J.

Christiansen, Thomas (f. 5/1 1920), Kleinsmed, Udspringer, Søn af Carl C., Medl. af P.08, siden 1940 af »Loke«. DM i 3 m Spring 1937-42 samt i Taarnspring 1939-41; Nr. 2 i NM 1937, Nr. 3 1939, besejrede den engelske Mester Tomalin i Taarnspring i den engelsk-danske Landskamp i London 1939, Dobbeltvinder i begge de dansk-svenske Landskampe 1942; D.S.F.s Guldnaal 1942. O.J.

Christiansen, Valdemar (f. 8/8 1888), Møbelhandler. Medstifter af Bokseselskabet »Ringen« og arrangerede senere for egen Regning en Række professionelle Boksestævner, det første i Forum den 7/9 1926. Med ham som Promotor boksede Knud Larsen mod mange af Europas berømteste Boksere, og han arrangerede Kampe om EM i Fjervægt for Knud Larsen og i Weltervægt for Einar Agerholm. C.J.

Oprindelige Sportsinteresse Cyklesport. Dyrkede Turistsport 1904-28 og var en af D.B.C.s bedste Turister. Medlem af D.B.C.s Sportskomité 1922-24, i Bestyrelsen 1928, Dommer paa Ordrupbanen 1929-33. Tyskeren Walter Lindenbergs Meddirektør af Vinterbanen i Københavns »Forum« fra Opførelsen 2/2 1934 til 7/11 1935, da D.B.C. overtog Banen. J.B.

Christiansen, Walter (f. 20/4 1905), Overbetjent. Medlem af Sorø Roklub 1923. 2-Aare paa den berømte Sorø-Firer. 9 DM (1928 i 2- og 4-Aarers Inrigger, 1929-33 i Firer med og i 1932-33 tillige i Firer uden Styrmand). 3 NM (1928

og 1932) og 2 EM (1930 i Firer med Styrmand og 33 i Firer uden Styrmand). Nr. 2 i EM 1929, 31 og 32. Ca. 50 Sejre i ca. 65 Starter, deraf et stort Antal i 1. Kl. Seniorløb. Tog 1938 Initiativet til Oprettelsen af Ringsted Roklub, hvis Formand han siden har været. A.L.

Christoffersen, Emil (f. 21/5 1884), Forvalter, Udspringer, Medl. af F.G.S. (hvis Svømmeafdeling blev nedlagt Juli 1934). DM i 3 m Spring 1912-16; 1908 Medstifter af D.S. og L.F. og 1918 af K.S.U. (Næstformand til 1921). O.J.

Christoffersen, Osvald (f. 28/3 1881), Pølsemager. Medlem af »Sparta« fra 1903, senere i en Aarrække Klubbens Brydeinstruktør og Formand for dens Brydeafdeling. I D.A.U.s Bestyrelse fra 1921. En af Brydedommernes Foregangsmænd, olympisk Dommer 1928 og 36, Overdommer ved Fire-Landskampen Estland, Ungarn, Sverige, Tyskland 1932, ved Landskampe, EM og NM. A.R.N.-E.C.

Christophersen, Knud (f. 15/11 1905), Repræsentant. Spillede venstre Back for »Frem«. Var en hurtig og kraftigt tacklende Spiller med sikre, befriende Spark og en habil Straffespark-Skytte. Debuterede paa Landsholdet 1929. 21 Landskampe. Har desuden spillet Haandbold og var en udmærket Maalmand. F.T.

C.I.K. = Boldklubben C.I.K.

Cimbria, Boldklub, Aalborg, stiftet 25/4 1896 som Cricketklub og dyrkede Spillet efter engelske Principper, som Formanden Emil Arfelt havde lært under et Besøg i England. 1897 optoges Fodbold. 1898 indmeldt i J.B.U. Vandt 1902 det jydske Mesterskab i Fodbold, indgik 1903 i →Aalborg Boldklub. J.H.

C.I.O. = Comité International Olympique, →Den internationale olympiske Komité.

Cirkelvolte (Ridn.), cirkelrundt Hovslag, hvis Diameter er lig med Kortsidens Længde paa den Ridebane, man rider paa.

Cirklen (Hock.), →Slagcirklen.

»Cirklen«, Fægteklub, stiftet 18/9 1924 af O. H. Bærentzen, Ellen Osiier og J. V. Thorsen. 1/1 1940 sammensluttet med →Fægteklubben af 1907. Ca. 80 Medlemmer. Formænd: O. H. Bærentzen, Svend Hedegaard, J. V. Thorsen, fra 1940 Poul Rasmussen. DM: i Holdfægtning: *Herrer:* Fleuret: 1934-42. Kaarde: 1932, 36, 38-40, 42. Sabel: 1931, 34-42. *Damer:* 1931, ialt 26 Holdmesterskaber. Af prominente Fægtere kan nævnes: Ellen Osiier, Gerda Munck, Grete Olsen, Karen Lachmann, Oda Mahaut, Inger Klint. Aage Leidersdorff, Axel Bloch, Sigurd Enna, Ludvig Simonsen, Ivan Ruben, Raimondo Carnera. Klubbens Herrer har de senere Aar dannet Stammen i det danske Landshold. J.V.T.

»Cirkus« (Gymn.), Ligevægtsøvelse paa Skammel. Fra støtridesiddende Stilling springes der op i firhugsiddende Stilling paa Skamlen. »Rytteren« rejser sig i Sadlen, staar paa eet Ben, gynger i Knæene. Afbalancering med Armene. J.L.

»Cirkusheste« (Gymn.), Løbeøvelse. To Skamler lægges i ca. ½ m's Afstand fra hinanden, og »Hesten« galoperer og gør et højt Hop over »Forhindringen«. Flere »Forhindringer« udlægges efterhaanden med passende Mellemrum. J.L.

C-Klasse (Cykl.). I Landevejssporten oprettedes Klasse C 1920. Iøvrigt →Klasseinddeling.

Clapton Orient F. C., eng. prof. Fodboldklub, stiftet i London 1901. Optaget i Ligaens 2. Div. 1905, men vandt aldrig Forfremmelse til 1. Div., relegeret til 3. Div. 1930. Spillet i København 1912, 14, 24 og 25. N.M.

»Clara«. 4 Aarers klinkbygget Inrigger af meget let Konstruktion, som Københavns Roklub 1888 anskaffede fra →Clasper. Karakteristisk var særlig den slanke Forstavn. Var alle andre daværende danske Baade overlegen og gav Stødet til Bygning af en Række Baade af samme Type, *Claratypen,* der dannede Grundlaget for den danske Øresundstype. Em.S.

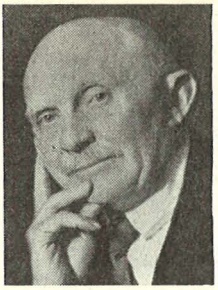
Clasper, eng. Baadebygger, der ca. 1855 konstruerede den første →cravelbyggede →Outrigger. Indtil da havde man kun kendt →klinkbyggede Outriggers. Nykonstruktionen betød en saadan Revolution i Outriggerens Udvikling, at C. selv om han ikke har opfundet Outriggeren, dog maa siges at være den moderne OutriggersFader. A.L.

Clausen, Nick (Nikolaj) (f. 23/5 1900), dansk prof. Bokser. Begyndte som Amatør i Sparta ca. 1919, var med i OL 1920 i Fjervægt, men opnaaede ikke Placering. 2 Landskampe. DM i Letvægt 1922. Rejste 1923 til Amerika, vandt Amatørmesterskab for New York State, blev Professional og boksede under Navnet Nick Clausen en Række Kampe mod kendte

amerikanske Let- og Weltervægtere. Vendte 1926 tilbage til Danmark, hvor han boksede nogle prof. Kampe, før han ophørte som aktiv Bokser 1929. Træner for Finlands olympiske Boksere 1928. C.J.

Clauson-Kaas, G. A. F. (f. 17/7 1865), Ritmester, Direktør. Oprindelig Rytterofficer, men forlod Hæren 1900.

I sin Ungdom en ivrig og dygtig Væddeløbsrytter og har hele Livet bevaret en glødende Kærlighed til Fuldblodsavlen og den for denne uundværlige Fuldblodssport. Han er Klampenborg Væddeløbsbanes virkelige Fader; ved hans Energi gennemførtes dette Foretagende trods uhyre Vanskeligheder. Har ofte været Banens største Hesteejer med Heste fra de af ham selv drevne Stutterier paa Hvidegaard og senere Kærsgaard, Heste, som har vundet saa at sige alle klassiske Løb. J.W.-J.R.

Claussen, Frederik Ahrensborg (f. 20/6 1895), Mekaniker, en af Danmarks bedste Landevejsryttere i Begyndelsen af 20-erne, maalbevidst og energisk Sportsmand. Begyndte i April 1915, DM 1920, Nr. 20 i det olympiske Landevejsløb s. A., Nr. 6 i VM 1921. Deltog i VM 1923 og OL 1924. Aktiv i 9 Aar. J.B.

Clean bowled (Cricket (eng.), klart kastet ud, ɔ: Kasteren har med Bolden bragt Gærdet til Fald.

Clear (Badm.) (eng., rense ud), højt Slag til Modspillerens Baglinie, placeret saa nær denne som muligt for at borteliminere Faren for et afgørende Smash som Returnering. Man skelner mellem →Forhaands- og →Baghaandsclear, der slaaes baade over- og underhaands fra alle Punkter paa Banen. Slaget er grundlæggende for de øvrige Slags Teknik, fordi det kræver alt: →Greb, →Fodarbejde, →Ketcherføring og →Haandledsvip. Bør derfor læres først. Ordet »clear« antyder kun Slagets defensive Anvendelsesmuligheder. Tid til at komme i Stilling kan altid vindes ved at cleare. Offensivt finder det sin Anvendelse i Single, idet Modspilleren 1) tvinges tilbage og derved blotter en stor Del af sin Banehalvdel. 2) saafremt han ikke selv mestrer at cleare perfekt maaske returnerer for kort, hvorved Chancen for et afgørende Slag er til Stede. P.H.

Cleek (Golf) (eng.), Golfkølle med Jernhoved, Slaafladen ret stejl; kaldes nu som Regel Jern Nr. 1.

Clegg, Sir Charles, (1850-1936), Sagfører i Sheffield, er et af de betydeligste Navne indenfor det eng. Fodboldforbund (the F.A.), hvor han sad fra 1886 til sin Død, de sidste 14 Aar som Præsident. Deltog i Verdens første Landskamp for England mod Skotland (0-0) 1872. Senere berømt som Dommer; dømte i Finalerne 1882 og 92. Adlet 1927. N.M.

Clinch (Boksn.) (eng. fastholde), den Situation, der opstaar, naar Bokserne under Nærkamp holder paa hinanden, saa ingen af dem kan komme til at slaa. Kamplederen kommanderer da →break, hvorefter begge Boksere skal gaa et Skridt tilbage. C.J.

Cloc-Bægeret, Tennispræmie, hvorom der spilles 1 Gang aarlig med K.B. som Arrangør. Udsat af De Danske Spritfabrikker i Enkeltspil for Herrer i Klasse 2 paa D.L.T.F.s Handicap-Liste. Vindes til Ejendom ved en enkelt Sejr; Turneringen, der spilledes første Gang 1923, afholdes i Hal samtidig med Turneringen om Cloc-Pokalen. Adskillige af vore nu førende Spillere har vundet Cloc-Bægeret; i Reglen belønnes Sejren desuden med Avancement til Klasse 1 paa Handicap-Listen. Sv.O.

Cloc-Pokalen, Tennispræmie, hvorom der spilles 1 Gang aarlig med K.B. som Arrangør. Udsat 1923 af De Danske Spritfabrikker i Enkeltspil for Herrer i Mesterklassen; skal vindes 3 Gange for at blive Ejendom, men med hver Sejr følger en Miniature-Pokal til Ejendom. De første 2 Aar spilledes der om Pokalen paa aabne Baner, men derefter flyttedes Turneringen til Hal. Den første Pokal vandtes 1926 til Ejendom af Axel Petersen; en ny Pokal blev straks udsat og vandtes 1935 til Ejendom af E. Ulrich. Cloc-Pokal Nr. 3 vandtes 1939 til Ejendom af Anker Jacobsen. En fjerde Pokal udsat 1940. Sv.O.

Clod-Hansen (1857-1925), Karantænelæge og Fysiurg. Medstifter af D.G.-F. Fra 1899 i D.G.-F.s Øvelsesudvalg og Redskabsudvalg og udførte et banebrydende Arbejde med Hensyn til Øvelsesstof og Øvelsesformer. 1912-25 Delegeret ved det europæiske Gymnastik-Forbund. I D.G.-F.s Hovedbestyrelse 1899-1901, 1905-07, 1913-25, deraf Næstformand 1919-25. Formand for Dommerkomiteen i Gymnastik ved OL 1912. Forfatter af Gymnastiklitteratur og Artikler: Smidighedsøvelser I., Dansk Gymnastik 1911, Normalredskaber A, Dansk Kvindegymnastik (Et 25 Aars Jubilæum), D.G.-F.s Jubilæumsskrift 1899-24. Har ogsaa paa andre Idrætsomraader udført et Pionerarbejde: Fægtning (Københavns Fægteklub), Roning (Amatørtræner i Køben-

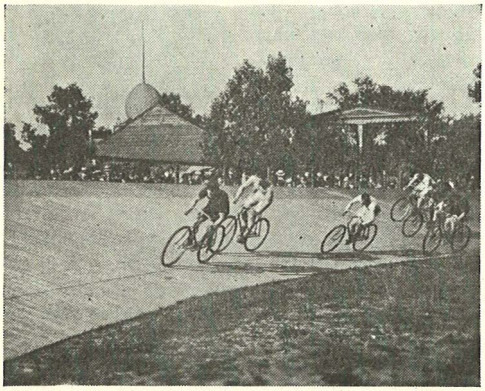

havns Roklub og Medicinernes Roforening). Medlem af og fungerende Formand i D.F.f.R.s Hovedbestyrelse 1890. Stifter af og Formand for Dansk Flugtskydningsforening. En særlig Betydning har C.-H. haft i sin Egenskab af Læge. Han var saaledes den første, der herhjemme foretog systematiske fysiologiske Undersøgelser af Idrætsudøvere (I. P. Muller) under og efter idrætslige Præstationer. Em.S.-J.L.

Clout-Shooting (Bue.) (eng., Klud-Skydning), gammel eng. Konkurrenceform, hvor man i en Afstand af 200 yds. skød efter en hvid Klud paa en Stok el. udspændt paa en Ramme ca. 3 Fod i Diameter. Nu er Clout-Shooting moderniseret, og der skydes paa en Afstand af 180 yds. for Herrer og 120 yds. for Damer. Femdelt Skive udmaales paa Jorden og dannes af hvide Bændler, som pløkkes fast i Jorden. Centrum 4 Fod med et lille hvidt Flag, næste Ring 4 Fod og de 3 næste Ringe 6 Fod. Skivens Diameter 48 Fod. Tælles 9-7-5-3-1. C.P.

Clubben »Cyclisten« (C.C.), Navnet paa to af hinanden uafhængige Foreninger. Den første stiftedes 1889 af en Opposition inden for D.B.C. med Formaalene Selskabelighed og billige Klubture. Ved Starten 50 Medlemmer. Afholdt sit første Løb 22/5 1893 paa sin 350 m Træbane ved Tivoli (hvor nu Københavns Hovedbanegaard ligger). Banen kostede 9000 Kroner; Klubben havde da 500 Medlemmer. Senere blev Forholdet til D.B.C. og Ordrupbanen venskabeligt, og C.C.s Bane opnaaede international Berømmelse, ikke mindst for de store Sprinterdyster mellem Thorvald Ellegaard og Negeren Major Taylor, der altid fandt Sted Grundlovsdag. Sommeren 1904 lukkede Banen efter et Par Aars Forsømmelse og Forfald, og C.C. ophævedes.

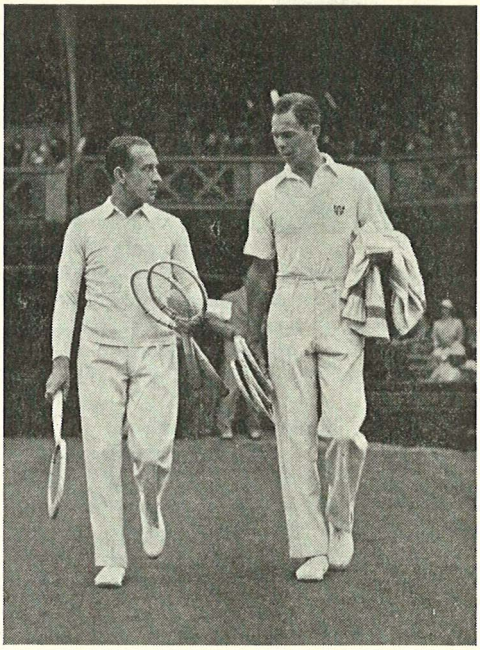
C.C. Nr. 2 stiftedes 22/8 1909, en *Landevejsklub,* hvis Formaal iflg. Lovenes § 2 er: Virke for Cyclesportens Fremme ved Afholdelse af Landevejsløb, Turistløb, Klubture og en Klubaften om Ugen. 1943: 220 Medlemmer, deraf 41 aktive Cykleryttere. Kendt som Foregangsforening for Cyklebold. J.B.

Center-court Clubben „Cyklisten"s Bane.

Club Remeros Escandinavos, skandinavisk Roklub i Buenos Ayres. Stiftet 26/10 1912. 2-300 Medlemmer. Mange Sejre ved sydamerikanske Stævner. Skænkede 1930 -->»Argentina-Pokalen« som Udfordringspræmie i NM i Firer med Styrmand. A.L.

Coach (eng.), Idrætslærer, Træner.

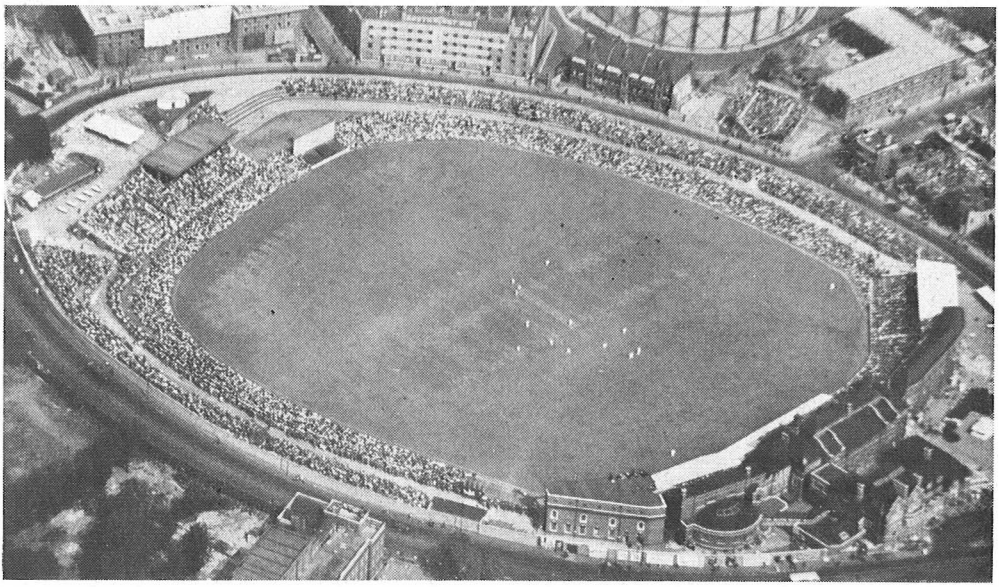

Cochet og Vines paa Vej til Center-court i Wimbledon.

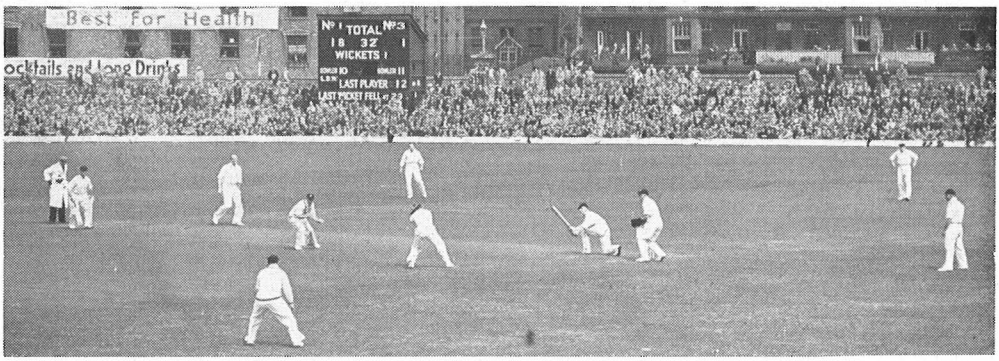
Cochet, Henri (f. 14/12 1901 i Lyon), fr. prof. Tennisspiller. En af Tennishistoriens største Spillere. Vandt 1922 VM for overdækket Bane i St. Moritz og 1923 i Barcelona, Wimbledonmester 1927 og 29; har vundet Mesterskabet for Frankrig og U.S.A. flere Gange og bidraget uhyre til de franske »Musketerer«s Davis-Cup Sejre. Har spillet flere Gange i Danmark, altid ubesejret. Professional 1933. A.T.

Cock-Clausen, Per (f. 23/9 1912), Landinspektør. Opholdt sig 1936-39 i London, hvor han bl. a. trænede hos Phil Taylor og den prof. Mester Howard Nicholson. Trænede desuden i Schweiz hos den svenske Træner Bror Meyer. Nr. 9 i EM og Nr. 10 i VM 1938. Schweizisk og engelsk Guldmærke 1938. 1939 Nr. 10 i EM, Nr. 4 i den Internationale Konkurrence, St. Moritz, og Nr. 9 i VM. 1940 Dansk Guldmærke. DM 1940, 41 og 42. Vandt 1941 Nordisk Konkurrence i Helsingfors og International Konkurrence i Stockholm. Udgav 1942 »Skøjteløb« samt en Pjece om Skøjtebaners Anlæggelse og Vedligeholdelse. En 1. Klasses Figurløber. Hans Friløb er

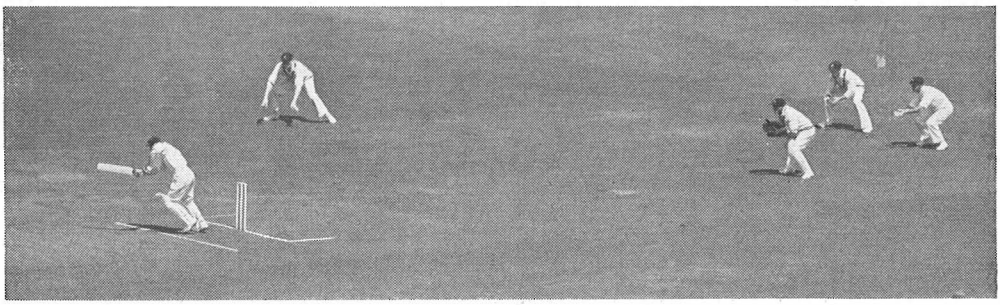
CRICKET

Londons berømte Cricketbane „The Oval" under en Testmatch mellem England og Australien. Tilskuerpladserne er fuldt besat af et entusiastisk Publikum.

Situation fra en engelsk-australsk Testmatch i England. Englænderen Hammond har afleveret et Slag til leg. I Baggrunden den mekaniske Scoringstavle, der viser Kampens Gang.

Opstilling til meget haard Kastning. Keeper'en saavel som de to Slips er placeret ret langt bag Gærdet parat til at gribe Bolden, dersom Slaaeren „snitter" den. Fotografi fra en engelsk-australsk Testmatch.

Contre pieds (Tennis), (fr. ɔ: mod Fødderne), Betegnelse for Slag, hvor Bolden placeres paa det Sted i Modstanderens Banehalvdel, hvorfra han bevæger sig. Slagets Fordel beror paa, at Modstanderen, der er paa Vej væk, skal vende og søge tilbage, hvilket dels tager Tid og dels let bringer ham ud af Balance og Stil, saa hans Returnering, hvis Bolden overhovedet naas, ofte bliver relativt svag. Kaldes ofte herhjemme »Spil i samme Side«. A.J.

Corbett, James J. (f. 1/9 1866), prof. Bokser af irsk-amerikansk Afstamning. Den første Sværvægtsbokser, der vandt VM i en Kamp med Boksehandsker, da han stoppede Mesteren John L. Sullivan 7/9 1882 i New Orleans. Tabte VM til Bob Fitzsimmons paa t. k. o. i 14. Omgang 17/3 1897 i Carson City, Nevada, U.S.A. Indførte det moderne Benarbejde i Boksning. C.J.

Corinthians F. C., The, stiftet 1882. Englands berømteste Amatørfodboldklub. Optager sjældent andre end Studenter og fhv. Kostskole-Elever som Medlemmer, der i hvert enkelt Tilfælde faar en Opfordring af Klubben til at spille for den. Man kan m.a.O. ikke melde sig ind paa normal Maade. Indtil ca. 1900 fuldt jævnbyrdig med de gode prof. Hold (slog i 1904 Bury med 10-3); fodboldmæssig har den i senere Aar kun spillet en ringe Rolle. Har aldrig deltaget i nogen egentlig Turnering før 1922-23, da den blev Deltager i den store Cup-Turnering, dog uden synderlig Succes. Har foretaget mange Fodboldrejser (endog til Syd-Afrika) og derved gjort Spillet populært ude omkring. Spillede i Danmark 1904, 22, 28 og 36. To af Klubbens største Spillere er G. O. Smith og W. N. Cobbold (»the prince of driblers«). N.M.

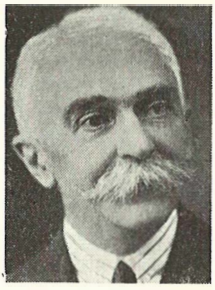

Fra The Corinthians' Besøg i København 1928.

Corps à corps (Fægtn.) (fr.: Legeme ved Legeme) opstaar, naar to Fægtere kommer hinanden saa nær, at de ikke paa reglementeret Maade kan benytte deres Vaaben. Overdommeren skal da standse Kampen. Søger en Fleuret- eller Sabelfægter at fremkalde c. à c. ved at kaste sig ind paa Modstanderen for at undgaa et Stød, tildeles han første Gang en Advarsel og næste Gang →Touché. I.O.

Corresponding Handicap Table (Golf), (eng.: sammenlignende Handicap Tabel). Det Handicap, som tildeles en Spiller, gælder for en bestemt Bane eller for Baner med samme →S.S.S. Det Handicap, Spilleren derefter skal have paa en Bane med et andet S.S.S., fremgaar af »The Corresponding Handicap Table«, fastsat af »The British Golf Unions Joint Advisory Council« og antaget af D. G. U. Tilhører en Spiller flere Klubber med forskellige S.S.S., skal hans Handicap paa de forskellige Baner være i Overensstemmelse med denne Tabel. C.S.

Coubertin, Pierre de (1863-1937), fr. Baron, de moderne olympiske Leges Grundlægger. Studerede Historie ved Sorbonne, blev under Studieophold i England og U. S. A. interesseret i angelsachsiske Opdragelsesprincipper, specielt Idrættens Betydning som Led i Opdragelsen ved de store engelske Kostskoler, og tog — bl. a. paa Baggrund af den Depression, der i Frankrig fulgte efter Nederlaget i Krigen 1870-71 — Arbejdet op med at skabe Forstaaelse af Idrættens Betydning indenfor fransk Skolevæsen. Kom herved ind i Idrætsorganisationsarbejde og blev 1892 Generalsekretær i det ældste franske Centralforbund for Idræt. Udgravninger i Olympia i Grækenland vakte Tanken hos ham om en Genoplivelse af Antikkens olympiske Lege i Form af store internationale Idrætsstævner. 1892 fremsatte han disse Tanker ved et Møde i det franske Idrætsforbund og vandt straks Tilslutning. Efter en Rejse til U.S.A. 1893 tog han Initiativet til en international Kongres for Hygiejne og fysisk Opdragelse, afholdt i Paris 1894 med Deltagelse af 12 Nationer. Ogsaa her vandt Coubertins Tanke enstemmig Tilslutning. Efter en stor Indsats fra C.s Side lykkedes det at faa Grækenland til 1896 at arrangere de første moderne olympiske Lege. Indtil 1925 var C. Præsident for Den internationale olympiske Komité. Efter hans Død bisattes hans Hjerte 1938 under store Højtideligheder i Olympia i Grækenland. Sit Arbejde for den olympiske Sag har C. skildret i »Une Campagne de vingt-et-un ans 1887-1908« (1909). 1934 udnævntes han til honorær Professor ved Nizzas Universitet og 1937 til Æresborger i Lausanne. A.L.

Coulé (Fægtn.) (fr.), Glissade, d.v.s. »Gli-

destød«, udføres ved at lade ens egen Klinge glide fremover Modstanderens Klinge, saa man faar sin egen →Styrke paa hans →Svage, i hvilket Øjeblik man ender med et lige Stød. Anvendes overfor en Modstander, der ikke har lukket →Linien, og udføres »snigende«, for at han ikke skal opdage sin Blottelse. Den, der udfører Coulé'et, maa hele Tiden have sin Klinge i Kontakt med Modstanderens, dog uden at udøve →Pression paa hans Klinge. Opdager Modstanderen Coulé'et og lukker Linien, benyttes Coulé'et som Finte. I.O.

Coup d'arrêt (Fægtn.) (fr.), Standsningsstød, et simpelt Modangreb udført paa Modstanderens Angreb; skal ramme tydeligt, før Modstanderens Angreb slutter. Er rigtigt udført et af de smukkeste Stød. Kan som Regel kun med Fordel benyttes af dygtige Fægtere. Tages oftest paa attaques en marchant eller naar Angriberen begaar Fejl, f. Eks. angriber med bøjet Arm eller ikke lukker →Linien, eller paa hans →préparations d'attaque. Kan udføres paa fast Fod, med halvt eller helt Udfald. I.O.

Coup double (Fægtn.) (fr.; ital.: in contro), Dobbeltstød, ɔ: begge Fægtere rammer hinanden samtidig. Tæller paa Kaarde som Nederlag til begge Fægtere. Paa Fleuret og Sabel, →konventionel Fægtning, har den ene Fægter begaaet en Fejl mod Reglerne, og denne Fægter dømmes →touché. I.O.

Coupé (Fægtn.) (fr.), Angreb eller Ripost, foretaget med en Bevægelse i Haandleddet, saaledes at Klingen løftes over Modstanderens Klinge fra den ene høje →Linie til den anden høje Linie. En Slags →dégagement over Modstanderens Klinge. I.O.

Coupe Danmark (Fægtn.), Sølvpokal skænket D.F.F. af fægteinteresserede danske Damer ved Forbundets 25 Aars Jubilæum 1932. Overdraget F.I.E. som Udfordringspræmie ved EM i Holdfægtning for Damer. Dette Mesterskab, som 1936 forandredes til VM, er indstiftet paa D.F.F.s Initiativ. Hidtil vundet af Danmark, Ungarn og Tyskland. J.V.T.

Coupe Mixon (Tennis), Pokaler i Mixed Double, udsat 1922 af Grosserer Holger Meyer og skænket B.93, i hvis Hal Kampene spilledes. Skulde vindes 3 Gange ialt af samme Par. Vindere: 1922 Frk. Warburg-O. Lindstrøm, 1923 Frk. M. Kähler-E. Bache, 1924 Frk. E. Brehm-E. Worm, 1925 Frk. E. Meyer-K. Freudenthal, 1926, Fru E. Dam-P. Henriksen, 1927 Fru E. Heidensleben (f. Meyer)-E. Ulrich, 1928 Fru E. Heidensleben-P. Henriksen, 1930-31-32 Fru E. Hollis (f. Stöckel)-E. Ulrich, som dermed vandt Pokalerne til Ejendom. E.U.

Coups fourrés double (Fægtn.) (fr.; ital.: tempo commune), samtidigt Stød, ɔ: begge Fægtere rammer hinanden samtidig, uden at der foreligger nogen Fejl imod Kampreglerne (f. Eks. begge Fægterne falder ud og rammer hinanden samtidig). Paa Kaarde tæller Stødene som Nederlag til begge Fægtere. Paa Fleuret og Sabel bliver begge Stød annullerede, →konventionel Fægtning. I.O.

Coups passées (Fægtn.) (fr.), Forbiere, Stød, der ikke rammer, men passerer forbi.

Course (Golf) (eng.), Golfbane, →Bane.

Court (Badm.) (eng.), →Bane. Ogsaa Betegnelse for →Servefelt (right half court = højre Servefelt, left half court = venstre Servefelt).

Cover Point (Cricket) (eng.), den Markspiller, der dækker Point. Kan være placeret langt ude i Slaaerens off Side, men ogsaa nærmere ved Gærdet, alt efter den af Kasteren anvendte Taktik. J.C.

Cox (Ro.) (eng., Forkortelse af cockswain, undertiden skrevet coxswain, ɔ: Kvartermester, Styrmand i en Robaad (cock = Førstemanden; swain = Svend, Stedfortræder), →Styrmanden i en Kaproningsbaad. Ordet Cox er meget brugt i baade dansk, norsk og svensk Ro-Terminologi, men i de senere Aar er der i Danmark en Tendens til at afløse det eng. Udtryk med det danske Styrmand. A.F.

Coxswain (Ro.), →Cox.

C-Prøve (Svæv.), en praktisk og en teoretisk Prøve, der skal aflægges for en af Dansk Svæveflyver Union og Statens Luftfartstilsyn godkendt Flyveleder til Opnaaelse af →C-Certifikatet. H.F.

Cramm, Gottfred von (f. 9/7 1909), tysk Baron, Tysklands mest fremtrædende Spiller siden 1931. Spiller et elegant, sikkert allround Spil. Mester for Frankrig 1934 og 36, seeded 1936 som Nr. 2 i Verden, 2 Gange i Finalen i Wimbledon. Desuden flere Gange tysk Mester. Har spillet flere Gange ubesejret i Danmark og var DM 1934. A.T.

Cranz, Christel, tysk Skiløberske. 1932-42 næsten uovervindelig i Styrtløb og Slalom. Tysk Mester i kombineret Styrtløb-Slalom: 1934-41. VM i Styrtløb: 1934, 37-39 og 41; i Slalom: 1937-39 og i kombineret Styrtløb-Slalom: 1934, 37-39 og 41. Guldmedaille i kombineret Styrtløb-Slalom ved OL 1936. 1942 professionel. (1935, 36 og 40 afholdtes ikke VM i Alpin Kombination). Ill., se næste Side. K.V.L.

Cravelbygget (Ro.) (»cravel« en Forvanskning af eng. carvel = glat), Byggemaade for Baade, kendetegnet ved, at →Klædningens enkelte →Bord støder sammen Kant

Christel Cranz.

mod Kant, saa Klædningen bliver fuldstændig glat, hvorved Gnidningsmodstanden mellem Baad og Vand bliver den mindst mulige. Cravelbyggede Kaproningsbaade har indvendig Køl, og hver Side af Baaden bygges af et enkelt Bord, der dog er delt i flere Stykker i Længden. J.N.-H.

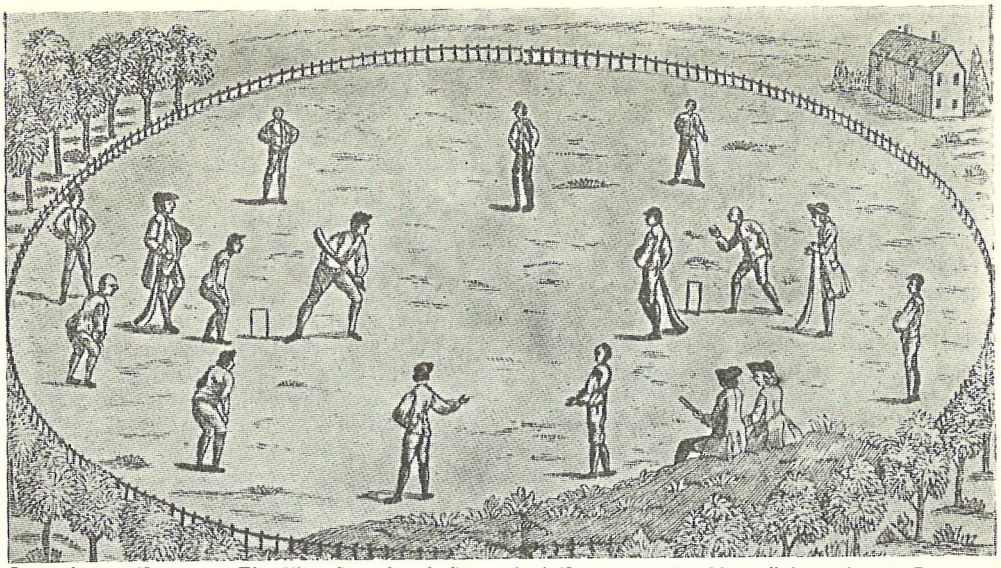
Crawford, John Herbert (f. 22/3 1908), australsk Tennisspiller, har vundet talrige Mesterskaber i Australien, fransk Mester i Single og Wimbledon Mester 1933. I Finalen i Australien, Frankrig og Wimbledon 1934, men tabte efter Matchbold baade i Single og Double. Mange Gange paa Australiens Davis Cup Hold. Vandt 1935 det australske Mesterskab i Single og det franske, australske og britiske Mesterskab i Double. 1933 rangeret som Nr. 1 i Verden. Besøgte Danmark 1933. A.T.

Crawl (Svømn.), den hurtigste af alle Svømmearter, baade over korte og lange Distancer. Dens Hovedfordel er den stadig fremadskridende Bevægelse af Arme og Ben, og at alle negative Bevægelser (Tilbageføringer) er reduceret til det mindst mulige. I Danmark vandt Crawl Indpas i 1909 som →*australsk Crawl,* der dengang var eneherskende, men da Formen var ret anstrengende, blev den hurtigt fortrængt af den mere tilgængelige *amerikanske Crawl,* som nu er eneraadende. Tilegnelse af Crawl fordrer langvarig Indøvelse, men har man først tilegnet sig Teknikken, foretrækker man denne Svømmeart og anvender den over alle Distancer. I Crawl sænkes og løftes Benene med en Bevægelse fra Hoften og nedefter. Knæene arbejder frit uden Stivhed og Fodleddene er afslappede (let indaddrejede); naar Fødderne passerer hinanden, virker Bevægelsen fremaddrivende. Først indøves Benslagene med rolige og bløde Bevægelser, dernæst opøves det korrekte Aandedræt, da den rette Svømmestilling og Rytme afhænger heraf. Armbevægelserne, en Skulderrotation med omtrent udstrakt Arm, sker skiftevis og symmetrisk. Armen løftes op i Skulderleddet med hævet Albue og føres frem i lige Linie nær Kroppen, til den danner en Bue over Vandfladen. Fingrene falder først i Vandet, og den let bøjede Arm drages i en Halvcirkel lige nedad og bagud og løftes igen fuldstændig afslappet op af Vandet. Naar den ene Arm fuldfører sit Tag, er den anden parat til at begynde sit. Til sidst forenes Bevægelserne, man bruger i Reglen 6 Benslag til hvert Armtag. I.P.-P.

Crayston, W. J., eng. prof. Fodboldspiller, der kom til Arsenal fra Bradford F. C. 1934. En høj og kraftig Spiller og glimrende Tekniker, der i Kraft af Fodboldbegavelse og Instinkt kunde tillade sig en ganske uortodoks Spillemetode. I sin bedste Periode uovertruffen som højre Halfback. Har vundet baade League-Mesterskab og F. A. Cup Medaille. 6 Landskampe. N.M.

Cricket. Boldspil mellem to Hold, hver paa 11 Mand, hvoraf det ene angriber to →Gærder, der efter særlige Regler (se nedenfor) forsvares af Modpartiets Spillere med →Boldtræer. Et udpræget engelsk Spil. Betegnelsen »Cricket«s Oprindelse er usikker. Man har søgt den i det gamle nordengelske Boldspil *stoolball,* idet Ordet Cricket paa Engelsk betyder en trebenet Skammel, en Malkeskammel, og en saadan anvendtes som Gærde i stoolball. Gamle Billeder støtter dog ikke denne Teori, idet Gærdet her afbildes som en lille Port, bestaaende af to gaffelformede Pinde med en Tværpind lagt ovenpaa. Disse gaffelformede Pinde lignede Krykker, og muligt har det angelsaksiske Ord *crycc* givet Spillet Navn. Muligvis har *crycc* været Betegnelsen for det Boldtræ, som oprindelig brugtes, og som nærmest lignede en Hockeystok. Endelig gaar en tredie Teori ud paa, at Spillet er en Udløber af det germanske Spil »Sʊ i Hul«, der i sin ældste Form er en urgammel international Leg; det maa i saa Fald antages, at Angelsakserne ved deres Invasion i Britannien har ført Spillet med sig fra Fastlandet. En fjerde Hypotese siger, at Spillet er opstaaet af visse primitive Lege, der ligner vort eget gamle »Pind«, nemlig cat and dog, handyn and handout, tip-cat o. a. Sikkert er det, at Spil-

Scene fra en Kamp paa The Vine Ground ved Sevenoaks i Kent ca. 1775. Man vil bemærke, at Banen er afgrænset — hvilket ellers ikke er Tilfældet — og at Spillet foregaar med de „gamle" Gærder, der kun bestod af to Pinde med en Tværpind over (herfra den gamle danske Betegnelse for Kricket: Portbold). Mellem Gærdepindene var lavet en Fordybning i Jorden, hvori Bolden skulde anbringes for at faa en Gærdespiller „løbet ud". Det er sandsynligt, at det Parti, som er i Marken, er The Hambledon Club, idet denne Klubs Spillere optraadte i de ejendommelige rundpuldede Hatte. Til højre i Forgrunden ses Regnskabsførerne, hvoraf den ene er forsynet med en Karvestok, hvori hvert Point blev skaaret. (Gl. Træsnit fra Mr. A. J. Gastons Samling.)

let har udviklet sig meget langsomt, men frit og naturligt til sin nuværende Form.

Spillet nævnes med Sikkerhed første Gang i en engelsk Retssag 1598 angaaende Ejendomsretten til et Stykke Jord. Kronfoged John Derrick forklarer overfor Juryen, at han som Dreng ca. 1550 havde spillet crickett and other plaies paa den omstridte Jordlod. Man maa gaa ud fra, at Spillet i den følgende Periode har bredt sig over hele England, selv om Reglerne har været temmelig uensartede, og at det snart har faaet Fodfæste i alle Dele af Landet. 1676 spillede engelske Marinere »Krickett« i Aleppo ved Middelhavet.

Den første officielle Kamp, der kendes, fandt Sted 1700 paa Clapham Common i London, en Snes Aar senere blev der spillet en Kamp mellem udvalgte Hold fra London og Kent. 1745 spilledes endog en Kamp mellem to Damehold. Kampene overværedes af store Tilskuerskarer, hvilket viser, at Spillet havde faaet fast Fodfæste.

1744 udkom de første Love for Cricket; fra dette Aar regner man, at den moderne Form for Cricket blev indført, hvorefter Spillet fik ensartede Regler. Ca. 1750 stiftedes den første egentlige Cricketklub, den berømte Hambledon, en Forløber for den endnu mere berømte →Marylebone Cricket Club, M.C.C. (stiftet 1787), der straks fik en førende Stilling blandt de talrige Klubber, der nu opstod. M.C.C. har altid været betragtet som Højesteret i alle Spørgsmaal vedrørende Spillet, navnlig Lovene, idet den alene har udgivet Lovene, foretaget de nødvendige Ændringer i dem samt givet den forklarende Vejledning til dem. For M.C.C.s Kendelser bøjer Cricketspillere i hele Verden sig.

Cricket blev ret tidligt indført i de engelske Kostskoler, hvor det ligefrem anses for et Led i Opdragelsen. Den aarlige Kamp mellem Eton og Harrow gaar saa langt tilbage som til 1805.

Trods Konkurrencer fra andre Sportsgrene betragtes Cricket som Nationalspillet i England og dyrkes i hver Flække Landet over. De store Begivenheder er Turneringen mellem Grevskabsholdene, der overvejende er sammensat af prof. Spillere, og Besøgene hver Sommer af Hold fra oversøiske Lande, Australien, Syd-Afrika, Vestindien, Indien m. fl., hvor man dyrker Spillet med lige saa stor Iver og Begejstring som i Moderlandet. →Test-Matcherne mellem England og Australien, der finder Sted hvert andet Aar skiftevis i England og Australien, og som ofte samler 60-70 000 Tilskuere paa en enkelt Dag, er Cricketverdenens fornemste Begivenheder.

Lovene foreskriver, at Spillet foregaar paa følgende Maade:

Hvert Hold har 11 Spillere. Der trækkes Lod om, hvilket Parti der først skal til Gærdet, hvorefter dette Parti begynder med 2 Spillere, der indtager deres Pladser hver

ved et Gærde, udstyret med et Boldtræ, samt →Benskinner og Læderhandsker til Beskyttelse mod den haarde →Bold. Det andet Partis 11 Mand gaar i Marken, idet Anføreren først vælger en →Bowler (Kaster), og derefter anbringer de andre 10 Spillere i Marken paa de Steder, hvor de mener, de har størst Chance for at standse eller gribe Bolden.

Der bowles først fra det ene Gærde en →Over bestaaende af 6 (i Danmark 8) Kast, hvorefter en anden af Spillerne i Marken fra det modsatte Gærde kaster et tilsvarende Antal Gange; der skiftes med en Over ad Gangen fra hvert Gærde Kampen igennem, idet samme Bold benyttes hele Tiden. Bowleren skal ramme det modsatte Gærde eller faa →Gærdespilleren (→Slaaeren) til at slaa Bolden i Luften, saa den kan gribes af en Markspiller, eller lokke Slaaeren saa langt frem, at denne kommer udenfor →Slaggrænsen og derved kan →stokkes ud. Gærdespilleren skal forsvare sit Gærde, d.v.s. med Boldtræet forhindre Bolden i at ramme det eller slaa Bolden saa langt væk, at han og hans Makker kan naa at skifte Plads en eller flere Gange, inden Bolden bliver returneret til →Wicketkeeperen ved et af Gærderne fra den Markspiller, der har faaet fat paa den. Mister en Gærdespiller sit Gærde, erstattes han af en anden af sit Parti, og saaledes fremdeles, indtil hele Holdet har været ved Gærdet, hvorved bemærkes, at naar den sidste paa Holdet kommer til Gærdet, maa begge Gærdespillere forlade dette, blot en af dem mister sit Gærde. Den anden Gærdespiller betegnes som ej ude (eng. →not out), og Holdets →Halvleg er dermed afsluttet. De enkelte Løb mellem Gærderne benævnes →Points og opføres i Regnskabsbøger af 2 Regnskabsførere, 1 for hvert Hold; efterhaanden som Points'ene opnaas, tælles de sammen, og deres Totalsum er Udtryk for Størrelsen af Gærdeholdets Halvleg. Holdene bytter nu Rolle, saa det Hold, der først var ved Gærdet, gaar i Marken. Hvert Hold kan gaa til Gærdet to Gange, og det Hold, der i begge sine Halvlege sammenlagt har flest Points, vinder Kampen. Det er ikke altid nødvendigt, at et Hold gaar til Gærdet mere end een Gang, idet det kan vinde Kampen ved i sin første Halvleg at opnaa flere Points end Modstanderen i begge sine, ligesom det ikke altid er nødvendigt, at alle Spillerne paa et Hold gaar til Gærdet, idet →Anføreren naar som helst kan afslutte (→lukke) sit Holds Halvleg, hvis han f. Eks. mener, at Holdet allerede har opnaaet flere Points, end det andet Hold vil kunne opnaa.

I Kampe, der kun strækker sig over 1 Spilledag, er der sjældent Tid til at spille mere end 1 Halvleg paa hver Side; Kampen vindes da af det Hold, der har flest Points i den spillede Halvleg.

En Gærdespiller kan miste sit Gærde paa følgende Maader: →kastet ud, →grebet ud, stokket ud, →»Ben for«, →revet ud, →forhindret Markspil, →Dobbeltslag, →løbet ud og →rørt Bold.

Til en Kamp udpeges to helst neutrale Dommere, der tager Ophold ved hver sit Gærde; Dommeren ved det Gærde, hvorfra der kastes, staar umiddelbart ved Gærdet med Front mod det andet Gærde. Dommeren ved Slaaerens Gærde placerer sig ude i Marken et Stykke til venstre for Slaaeren, saa han ikke ved sin Nærværelse generer denne. Dommerne forbliver ved samme Gærde, indtil der er spillet en Halvleg paa hver Side, hvorefter de bytter Plads.

Cricketspillets Indførelse i Danmark kan ikke tidsfæstes nøjagtigt. I Begyndelsen af 1860erne skal der have eksisteret »Den kjøbenhavnske Boldspil-Klub«, der har dyrket Spillet, men noget nærmere om den er ikke kendt. Blandt Pionererne for Spillet herhjemme var daværende Ingeniørkaptajn V. Hoskiær, de tre Brødre Dr. Edmund Grut-Hansen, Grosserer Harald Hansen og Grosserer Gustav Hansen samt disses Svoger Dr. Peter Plum. Disse Mænd var alle baade forretningsmæssigt og gennem Slægtskab knyttet til England og engelsk Aand og har formodentlig medbragt Spillet derfra og dyrket det med Iver, støttet og opmuntret af de engelske Jernbaneingeniører, der paa den Tid byggede Stambanen gennem Jylland og Fyn. Det vides, at disse Englændere ved den fynske Jernbanes Aabning 7/9 1865 havde dannet en Cricketklub i Odense.

Den første officielle Kamp fandt Sted i Sorø — den By, der betegnes som dansk Cricketspils Vugge — den 7/10 1866 mellem Akademiet og København. I de følgende Aar stiftedes mange Cricketklubber her i Landet. I Hovedstaden var →Kjøbenhavns

Slaaeren har fuldendt sit Slag og starter sit Løb til det andet Gærde. Keeperen afventer et hurtigt Indstik.

Boldklub den første og i mange Aar **den førende** Klub, senere stiftedes Fredericia Studenternes Kricket Klub (senere →Akademisk Boldklub), Fremskridtsklubbens Boldklub (senere →»Frem«), →Boldklubben af 1893, →Ø.B. m. fl., af hvilke de første fire gennem de sidste 50-60 Aar til Stadighed har dyrket Spillet.

I Jylland har Spillet især været dyrket i Aalborg, Fredericia, Hjørring, Horsens, Aarhus, Nykøbing m. fl., paa Sjælland i Sorø, Næstved, Slagelse, Ringsted m. fl., paa Fyn i Odense, Kerteminde m. fl. og paa Lolland-Falster i Nykøbing, Nakskov og Maribo. Alle de danske Lokalunioner under D.B.U. —Bornholms Boldspil-Union undtagen — har Cricket paa deres Program, og de forskellige Klubber spiller i Turneringer om deres respektive Lokalunions Mesterskab. Et særligt Danmarksmesterskab er endnu ikke indstiftet.

1917 spilledes den første Unionskamp mellem udvalgte Hold fra K.B.U. og J.B.U., siden gentaget hvert Aar til 1939, da Trafikforholdene vanskeliggjorde dens Afholdelse, og efterhaanden er der arrangeret aarlige Kampe ogsaa mellem de øvrige Unioner, Kampe, der i det Omfang, de nuværende Forhold tillader det, stadig finder Sted. Siden 1933 har der endogsaa fundet aarlige Kampe Sted mellem udvalgte Juniorhold fra de forskellige Unioner.

1900 fik Danmark det første Besøg af en britisk Cricketklub, Royal High School, Edinburgh, og navnlig efter 1922, da M.C.C. første Gang gæstede os, er der spillet mange Kampe mod engelske Hold. 1926 rejste et udvalgt dansk Hold til England, hvor det spillede en Række Kampe under Navnet →Gentlemen of Denmark. H.P.-J.C.

Litt.: K. S. Ranjitsinhji: »The Jubilee Book of Cricket« (1897), E. V. Lucas: »The Hambledon Men« (1907) og Wisden: Cricketers' Almanac (siden 1863). R. E. Brincker: »Vejledning i Cricket« (1921), H. Rosenkrantz: »Cricket« (1929) og Fagskriftet »Cricket« (siden 1930).

Cricketboldkast dyrkes ikke som en særskilt Idrætsgren, men bliver undertiden indlagt under Idrætsstævner, uden at der dog findes officielle Rekorder herfor. Det længste Kast, der er opmaalt, tilskrives R. Percival, der 1884 i Durham (England) kastede 140 yards og 2 Fod (ca. 128,84 m). DR 1898 Chr. Olsen, Ø.B. (80,30 m), 1906 Ejner Holmberg, Nyk. F. (88,83 m). H.P.

Crochetage (Vægtl.), Laasegreb om Skivestangen med Tommelfingeren omfattet af dens to Nabofingre for at »laase« Stangen fast til Haanden. Anvendes i En- og To-Arms-Træk, En- og To-Arms-Stød.

Croisé (Fægtn.) (fr.), Binding af Modstanderens Vaaben for at forhindre den frie Brug af dette. Udføres med Styrken af egen Klinge, der med en skruende Bevægelse fatter om Svagen af Modstanderens Klinge, ligesom ved et →Liement, men mere »brutalt« for at Modstanderen kan miste sit faste Hold paa Vaabnet. Bevægelsen omfatter ca. ¾ af en Cirkelperiferi, idet man fører Klingen fra ydre høj Linie til indre lav Linie eller omvendt. Bruges en Del i Fleuretfægtning, især efter en Parade, hyppigt i Kaardefægtning, yderst sjældent i Sabelfægtning. I.O.

Crompton, Robert (1879-1941), eng. prof. Fodboldspiller, Englands berømteste Back gennem Tiderne. Var selvskreven paa Landsholdet 1902-14, hvor han spillede 34 Gange (Rekord) som højre Back og Anfører. Tilhørte aldrig nogen anden Klub end Blackburn Rovers, hvor han endte som Direktør. En stor og stærk, men altid yderst fair Spiller, der var med til at vinde to Liga-Mesterskaber. Derimod aldrig Deltager i nogen Pokalfinale. N.M.

Crooks, Samuel (»Sam«) (f. 1909), eng. prof. Fodboldspiller (Derby County). En hurtig og behændig højre Wing, der 1930-37 spillede paa Landsholdet 26 Gange. Siden 1937 Formand i de prof. Spilleres Fagforening, »The Players Union«. N.M.

Cross-court (Tennis) (eng.: paa tværs ad Banen), Slag fra den ene Side i egen Banehalvdel til den modsatte Side i Modstanderens Banehalvdel. Slaget kaldes ogsaa →crossed.

Crossed (Badm., Tennis) (eng.: paa tværs, tværsover), alm. Udtryk for en Bold, der slaaes eller er slaaet paa tværs ad Banen. →Cross-court.

Cruiser (Sejl.), Turbaad, særlig indrettet til Ferieture, og hvor der er lagt mere Vægt paa Bekvemmelighed end paa Fart. Kan være af alle Størrelser og Typer.

Cruisingudvalg (Sejl.), Udvalg, der særlig tager sig af de Emner indenfor Sejlsporten, der har Interesse for Ejerne af Langtursbaade (→Cruiser), f. Eks. Tillæg til de officielle Farvandsbeskrivelser, Oprettelse af Søkortsamlinger og Haandbibliotek samt Afholdelse af Eskadresejladser og Præmiering af Langfarter. O.A.

Crump, Charles (1839-1923), eng. Fodboldspiller, kendt for sit store og dygtige Arbejde i det eng. Fodbold-Forbund (the F. A.), hvor han havde Sæde fra 1883 til sin Død, i mange Aar som Vice-Præsident. I sin Ungdom en god Fodboldspiller, i sin Alderdom kendt som Spillets »grand old man«. N.M.

Crystal Palace F. C., eng. prof. Fodboldklub, stiftet 1905, en 3. Div.s Klub, hvis Navn er særlig kendt, fordi Pokalfinalerne spilledes paa dens Bane 1895-1914. Nuværende Bane Selhurst Park i Sydvest-London.

C-Rytter (Cykl.), →Klasseinddeling.

C-Række (Badm.), Betegnelse ved →Klassificering af enkelte Spillere eller Hold; Rækken efter A-Række.

(Fodb.). 1921-23 den laveste Turneringsrække i K.B.U. Dens Oprettelse skyldes Optagelsen af et stort Antal Forstadsklubber. 1923 optoges C-Rækkens Klubber i B-Rækken, efter at de øverste →B-Række-Klubber var rykket op i →A-Rækken, der samtidig udvidedes til 10 Klubber. S.A.K.

C. 10 (Kajak.), Forkortelse af Timandsfarer, benyttes især i Tyskland, baade i Konkurrenceroning og paa Langture.

C. 2 (Kajak.) = Tomandskanadier.

C-Turnering (Fodb.) →C-Række.

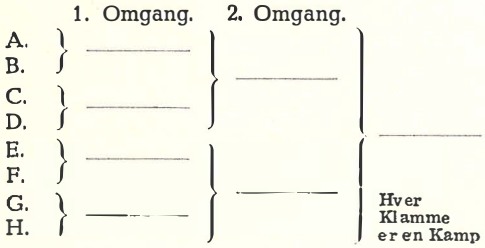
Cumulus (Svæv.), Sky, der opstaar ved Fortætning af opadstigende varm Luft, →Termik. Cumulusskyen, der danner Toppen af en Luftstrøm, har en relativt ringe vandret Udstrækning, hvorimod den kan blive flere Tusind m høj. Har særlig Interesse for Sværeflyvere paa Grund af den →Opvind, der altid findes under og som Regel ogsaa i en Cumulussky under Dannelse. H.F.

Cunningham, Glenn (f. 4/8 1909), am. Lærer, Mellemdistanceløber. Nr. 4 i 1500 m Løb ved OL 1932. Paa samme Distance Nr. 2 ved OL 1936 (3.48,4); var Løbets Favorit, men blev i Spurten slaaet af New Zealænderen Lovelock. Satte 1934 VR paa 1 eng. Mil (4.06,8; slaaet 1937). Løb 1938 samme Distance indendørs i 4.04,4, hidtil bedste Indendørs-Notering. Fik 1933 Sullivanmedaillen som Amerikas mest fremragende Idrætsmand for Aaret. **J.B.B.**

Cup, (eng. Bæger, Pokal), Betegnelse for Pokal udsat som Præmie i Idrætskonkurrence, der da ofte opkaldes efter den, der har udsat Pokalen, f. Eks. →Davis Cup.

Cup-System (Badm.), Betegnelse for →Turneringer, hvor Taberne udgaar efterhaanden, medens Vinderne fortsætter til een, Turneringens Vinder, er tilbage. Betegnelsen stammer fra engelsk Fodbold. Hvilke Spillere, der skal spille mod hinanden i første Omgang, bestemmes ved →Lodtrækning, idet disse opføres paa Turneringsskemaet i den Rækkefølge, de udtrækkes. Er Antallet af anmeldte Spillere en Potens af 2, opstilles Turneringsskemaet saaledes:

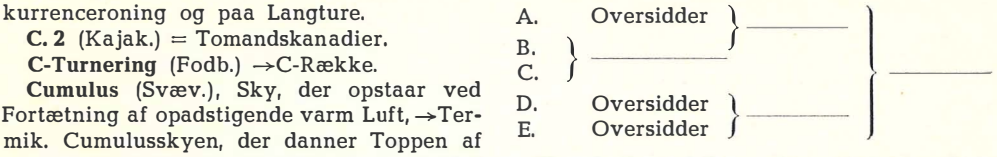
F. Eks. med 8 Spillere:

Er Antallet *ikke* en Potens af 2, skal der være →Oversiddere i 1ste Omgang. Antallet af Oversiddere skal være lig Forskellen mellem Antallet af Deltagere og den nærmeste højere Potens af 2. Bliver Oversiddernes Antal lige, fordeles de med lige mange foroven og forneden. Bliver det ulige, skal der altid være een Oversidder mere forneden.

Med f. Eks. 5 Deltagere ser Turneringsskemaet saaledes ud:

Nærmeste Potens af 2 er 8, d.v.s. 8 − 5 = **3** Oversiddere.

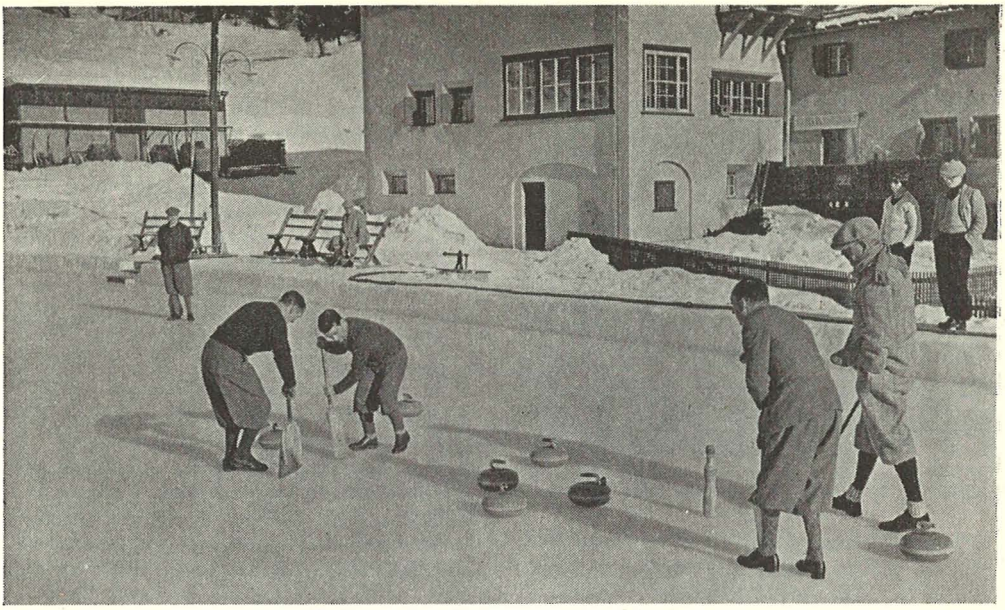
For at sikre, at Turneringens »stærke« Deltagere ikke mødes og slaar hinanden ud i første Omgang, anvendes i Reglen →Seeding. P.H.

(Fodb.). Cup-System, der har sit Navn fra den eng. Turnering om the →Football Association Cup, betegner det Princip, hvorefter Deltagerne (Holdene) udgaar, efterhaanden som de taber, medens Vinderne fortsætter, indtil de to sidste kæmper om den endelige Sejr i →Finalen. (Modsat →League Systemet, hvor alle spiller mod alle). Hvilke Hold, der skal mødes i 1. Omgang afgøres ved Lodtrækning, saaledes at det førstudtrukne Hold spiller mod det næstudtrukne, det 3. mod det 4. o.s.v. I Tilfælde af uafgjort Kamp spilles der enten ekstra Tid eller ny Kamp, til en Vinder er fundet. Man har i England Eksempler paa 3 Omkampe. Er der f. Eks. 32 Deltagere i Turneringen, bliver der 16 Kampe i 1. Omgang. Naar den er afgjort, bliver der, i Modsætning til Tennis, *trukket Lod paany* mellem de 16 Vindere, og saa fremdeles Lodtrækning hver Gang gennem Kvartfinalen (med 4 Kampe), Semifinalen (med 2 Kampe) til Finalen, hvis to Modstandere giver sig selv. Er det til Turneringen berettigede Antal meget stort, som f. Eks. i Sverige eller ganske særlig i England, spilles indledende Kvalifikationskampe, men saaledes at Antallet i den *egentlige* 1. Omgang er en Potens af 2. I England 64, i Sverige 32 og i den københavnske Turnering kun 8. Et Princip med Oversiddere noget lignende som i Tennis bruges i Tilfælde, hvor det enten er upraktisk eller umuligt (f. Eks. OL) at fiksere Deltagernes Antal. N.M.

(Tennis), →Lodtrækning.

Cup-Turnering (Fodb.), Turnering efter →Cup-Systemet, →Pokalturnering.

Curling (eng. curl: at beskrive krumme Linier), Spil paa Isen med Sten paa ca.

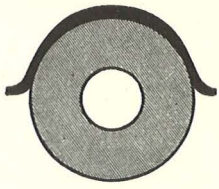
Curling ved et Vintersportssted i Schweiz.

20 kg, 91,5 cm i Omkreds og mindst ⅛ af dette Maal i Højden. Banen skal maale 40×7 m, og Isen skal være saa haard som mulig. I hver Ende af Banen anbringes et Fodstød (hacket) til Støtte ved Udspilning af Stenen. I en Afstand af 38,41 m herfra findes Maalet, en Kegle (the →tee). Med tee som Centrum tegnes to koncentriske Cirkler med respektive 1,22 og 2,13 m's Radius. Omraadet indenfor den ydre Cirkel kaldes Huset. Mellem de to tees, hvis indbyrdes Afstand skal være 34,74 m, tegnes en Centrallinie. Vinkelret paa Centrallinien tegnes tre Linier: en Svineryg (hog score) i en Afstand fra tee, som er ⅙ af Afstanden fra hacket til modsatte Sides tee, en sweeping score gennem tee og en Baglinie (back score), som tangerer Bagsiden af Ydercirklen.

Der spilles enten holdvis eller enkeltvis. Hvert Hold har 4 Spillere, hvoraf en vælges til Kaptajn. Hver Spiller spiller 2 Sten, og Holdene skiftes til at spille en Sten. Det gælder om at placere saa mange Sten som muligt nærmere tee end Modspillerne. Det Hold, hvis Sten eller Stene ligger nærmest tee, faar 1 Points for hver Sten, der ligger nærmere end Modspillernes. Der spilles som oftest 10 Omgange. Vinder er det Hold, som opnaar flest Points. Ved individuelle Konkurrencer gælder det at løse en Række forudbestemte Opgaver. Løses en Opgave faas 2 Points, løses den delvis 1 Point. Vinder er den, som opnaar flest Points. Fejning foran en Sten, der træffes af en spillet Sten, maa udføres af enhver af det Hold, hvis Sten træffes. Al Fejning skal ske vinkelret paa Stenens Bevægelsesretning. Sne maa ikke fejes ind foran en Sten for at stoppe dens Fart. Berøres Stenen af den fejende, kan Modspillernes Kaptajn lade Stenen borttage. Skubbes Stenen af Modparten, kan den spillende Kaptajn lade den lægge saa nær som muligt til den Plads, som han antager, at Stenen var kommet til uden Indgreb. Kaptajnen har endvidere Ret til at feje bag the sweeping score i Huset, for at faa Modspillernes Sten til at glide ud bag Grænselinien.

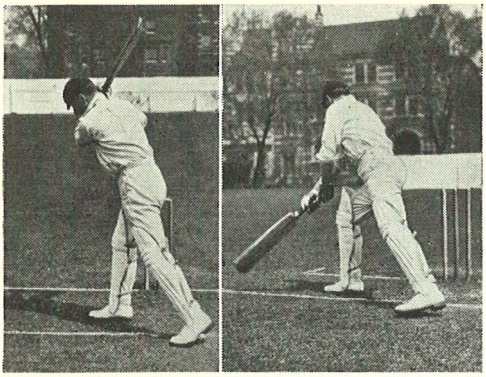
Curling opstod først i Skotland. Den ældste Klub, Kinross, stiftedes 1668 og eksisterer stadig. Faste Regler stiftedes først ved Dannelsen af Royal Caledonian Curling Club 1838. Spillet er mest udbredt i Skotland og Canada, men dyrkes ogsaa en Del i Sverige, U.S.A. og Schweiz. Der afholdes aarlig mange Matcher. 1924 var C. med ved OL. Storbritannien sejrede ved et skotsk Hold. P.C.-C.

Cushion Ring (Cykl.) (eng.: Pude), Cyklering, opfundet 1887 i England. Afløste den massive Gummiring. Et Slags Gummirør, ca. 1¼ engelsk Tomme tykt, fyldt med almindelig Luft. Den gik blødt hen ad daarlig Vej og Stenbro, dog ikke elastisk som Pneumatic. Hurtigere end den tidligere benyttede Gummiring. J.B.

Cut (Cricket) (eng.: Hug, skære, snitte), et af de smukkeste Slag i Cricket. Et Forward-cut f. Eks. udføres ved, at Slaaeren flytter den forreste Fod over mod Boldens Bane og med Boldtræet i løftet Stilling slaar ned oven i Bolden, der drives over i Slaae-

rens off-Side. Slaget anvendes til Bolde, der forventes at ville passere Gærdet uden for off-Pinden. J.C.

1) Begyndelsen til et Cut. Slaget føres oppefra og nedefter. 2) Bevægelsen umiddelbart efter at Bolden er ramt.

(Golf). En Bold siges at blive ramt med cut, naar der er Udspin paa Bolden, saa den ikke triller langt efter Nedslaget. →Stop.

(Hoc.). Baghaandsslag føres med een Haand, undtagelsesvis med begge Hænder. Benyttes mest til →Angreb fra venstre og til at stoppe en Bold fra højre. Stokken føres ret lavt i Slaget, men dybest i højre Haands Cut med Stokkens Skaft næsten vandret og Næbbet pegende lige mod Jorden. Slaget føres med strakt Arm og Haandleddet fast, idet Bolden rammes. Ved Angreb fra venstre har højre Haands Cut den Fordel, at det kan udføres i fuldt Løb uden Drejning af Kroppen, medens venstre Haands Cut kræver en stærk Drejning med venstre Skulder forrest, saa Løbet hindres. Til Gengæld maa venstre Haands Cut foretrækkes ved Stopning af Bold, da det kræver mindst Ændring af Haandstilling og medfører, at Stopningen foregaar lige foran Spilleren, hvor den er sikrest og lettest at spille videre paa. Desuden naar man længere med venstre end med højre Haand. Tohaandscut kan næsten kun udføres staaende og benyttes til en haandfast Tackling. Ved Stopning med Cut kan Bolden føres med frem straks, og særlig venstre Wing kan benytte Slaget til at ændre en Afleverings Retning, saa Bolden triller lige frem langs Sidelinien. En meget brugbar Variant er et ganske kort, rent Haandledsslag, hvormed Bolden kan bringes til Forhaandssiden, naar den er kommet for langt til venstre for Spilleren. O.H.

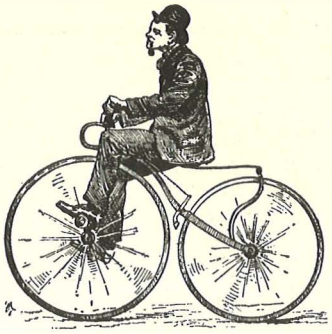
Erik Husted standser et Angreb i Slagcirklen med et fast Tohaandscut

(Tennis). Slag, udført med skraat stillet Ketcherblad, hvorhenover Bolden med en kraftig Haandledsbevægelse trækkes et Stykke og derved faar Rotation. Ved ethvert cut-Slag afviger Boldens Opspring i større eller mindre Omfang fra det normale, alt efter Rotationens Art og Kraft. Cut kan anvendes ved alle Slag, og de fleste Spillere bruger det, enkelte endog i saadant Omfang, at de overhovedet ikke slaar rent. Da Slaget kan varieres i det uendelige, er det meget virksomt saavel i Angreb som i Forsvar. Kaldes oftest her hjemme »skrue«. A.J.

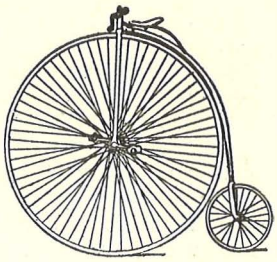
Cykle (el. **Cycle, Cykel)** (Græsk: kyklos = Hjul), Befordringsmiddel med to Hjul, der sporer. Bringes og holdes i Fart ved Cyklistens Benkraft. Begyndelsen til Cyklen af i Dag gjordes med den 1817 opfundne →*Draisine,* ogsaa kaldet *Løbemaskinen.* Første Udviklingstrin var den 1862 af Træ konstruerede →*Velocipede,* der bragte den Reform, at den kørende kunde træde i Pedaler, anbragt i Tilslutning til Forhjulsakslen. 1870 fremkom i England den høje →*Bicycle* eller *Ordinary* med stort Forhjul (48-58 eng. Tommer i Diameter) og lille Baghjul (18-20 eng. Tommer). Helt nyt var det, at Hjulene var forsynet med massive Kautsjuk-Ringe og — fra 1877 — Navene med Kuglelejer. Den første Bicycle importeredes til Danmark 1875. Da man var i Tvivl om, hvorvidt Bicyclen var den rigtige Løsning, konstruerede engelske Fabriker 1876 den trehjulede →*Tricycle,* men Strømpilen for, hvilket udbredt og demokratisk Befordringsmiddel Cyklen til sin Tid skulde blive, viste sig dog først med den lave →*Safety* eller *Bicyclette,* der 1880 konstrueredes af Englænderen J. K. Starkley, Coventry, den berømte »Rover-Safety« med Hjul af næsten ens Størrelse, Forhjul 30, Baghjul 26, Ringbredde 2¾ eng. Tommer. Pedalerne var anbragt lodret under Cyklisten i Forbindelse med et Kædetræk mellem et stort Tandhjul ved Fødderne og et mindre ved Baghjulsnavet, med henholdsvis 21 og 8 Tænder. Safety'en var forsynet

Draisine, 1816.

Velocipede, 1860.

Bicycle, 1873.

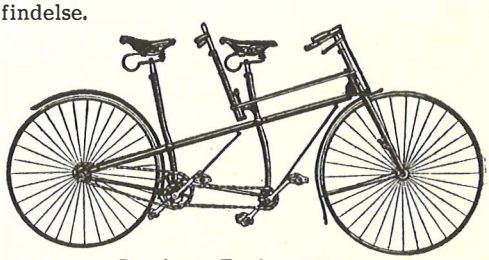
med Blokkæde, Leddets Længde 1, Bredde $^3/_{16}$ eng. Tomme.

I Slutningen af 1880'erne dukkede den ethjulede →*Monocycle* for Kunstcyklister og den første *Tricycle-Tandem* op, og 1888 byggedes den *Safety-Tandem*, der i store Træk er som Nutidens Tandem. Den var forsynet med de hule →Cushion-Ringe, der ogsaa kom frem paa dette Tidspunkt. I Fortsættelse af Tandem-Modellen byggedes hurtigt →*Triplets*, →*Kvadruplets* og →*Qvindruplets* med henholdsvis tre, fire og fem Sæder. 1888 opfandtes →*Luftringen*, der medførte en fuldkommen Revolution i Cykleindustrien, og saa fulgte Opfindelser og Forbedringer, f. Eks. →*Frihjulsnavet*, der blev fremstillet i Modellen »Morrow« i U. S. A. i 1895 og i den europæiske Model »Torpedo« 1900. →Friløbsnavet saas første Gang i Danmark 1906 paa en importeret eng. Landevejsracer. Senere Forbedringer har i det væsentligste været af skønhedsmæssig eller luksusbetonet Karakter uden virkelig Betydning for Cyklens Struktur, bemærkelsesværdigst den kædeløse Cykle (1891) med et Stangtræk i Forbindelse med Snekkedrev. Den eneste afvigende Model, der viste sig levedygtig, var den 21/9 1933 i Paris demonstrerede →*Velocar*, paa hvilken Cyklisten ligger ned og kører med horisontalt Traad. Den importeredes til Danmark 1933, vakte stor Opmærksomhed og gav Stødet til en dansk Konstruktion under det populære Navn *Sofacyklen*, der senere udviklede sig til *Rat-Cyklen* med Rat efter Automobilprincippet.

Væddeløbs-Tricykle.

Mange Opfindere har kredset om Muligheden for Ophævelse af det Dødpunkt, der forekommer i Pedaltraaddet i det Øjeblik, Pedalarmene staar lodret. Den franske prof. Sprinter Lucien Michard kørte 1932 og 33 med krumme Pedalarme, der skulde ophæve Dødpunktet, og 1941 kørte den schweiziske Stayer Heiri Suter paa Oerlikonbanen i Zürich i Motorpace paa en Stayercykle med ellipseformet Trædeanretning, der fremkom ved stærk Bøjning af den vandrette Baggaffel, Kædens Løb og Pedalarmenes Placering. Der opnaaedes betydelige Rekordforbedringer, men siden hørtes intet til denne Opfindelse.

Den første Tandem, 1888.

Væddeløbscyklen el. *Raceren* adskilte sig paa Cyklens første Udviklingstrin ikke væsentlig fra de gængse Modeller til almindelig Brug. Forskellen i Bicyclens Dage indskrænkede sig til, at Racermodellen havde nedadbøjet Styr, og at Pedalerne var forsynet med Fodholdere, →Taaclips. Forskellen var tydeligere ved Safety'en i Slutningen af 1880'erne, da man forsøgte at give Raceren et særlig let Snit og fremstillede Stellet med et stærkt Fald bagud, idet øverste Stelrør steg fremefter fra lav Saddel-Stilling. Fra Begyndelsen af 1890'erne gik man den modsatte Vej og lod Rytteren sidde højt i Forhold til et svagt Fald fremefter. Nutidens Racer har igen faaet Fald bagtil, idet øverste Stelrør er ca. 10 mm højere ved Styret end ved Sadlen.

Da Cyklebanerne dukkede op, begyndte ogsaa en Adskillelse inden for Væddeløbssporten i specielle Modeller til Bane og Landevej, og man søgte især at faa Cyklens Vægt sat ned. Medens den høje Bicycle-

havde vejet 20-25 kg, var man allerede i Begyndelsen af 1890'erne nede paa en Vægt af ca. 10 kg, og den danske Specialfabrik »Fyns Cykleværk« ved Niels Eriksen i Odense skabte europæisk Sensation ved 1896 at sende en 6½ kg Baneracer paa Markedet. Den første Model var bygget i rent Haandarbejde af Værkfører Niels Petersen, der selv var aktiv Cyklerytter. Til Demonstration af Letløbenhed og Soliditet deltog han i C.C.s 30 Mils Landevejsløb 1896 og vandt paa den nye Maskine, hvorefter han paa Odensebanen slog Thorvald Ellegaard i et 50 km tandempacet Løb. Det blev imidlertid for kostbart at fremstille Racere i Haandarbejde, og Vægten kom atter op paa 9-10 kg.

Nu vejer en normal Herre- eller Damecykle 18-20 kg, en moderne, komplet Landevejsracer ca. 11 kg og en Baneracer ca. 9 kg. I Danmark har man efter 1900 ved gennemraffineret Fremstilling af de enkelte Dele været nede paa en Vægt af 7 kg for en Baneracer, men en saadan Maskine er ikke durabel. Vægten kan svinge nogle Hundrede Gram mellem den Baneracer, der skal bruges paa let Træbane i lukket Hal, og den, der skal bruges paa Cementbane i fri Luft. Den italienske Professional Fausto Coppi satte 7/11 1942 paa den halvoverdækkede Træbane i Milano ny Time-VR uden Pace med 45,871 km paa en specielt fremstillet Baneracer paa 7½ kg med Baneringe paa 120 g pr. Stk.

Stelrammen i Racercykler er bygget op i meget stive Staalrør, papirtynde paa Midten, sværere udefter mod Enderne, hvor der skal svejses eller loddes. Stivheden skal tilsikre, at al anvendt Kraft gaar direkte til Fartforøgelse. Stellet kan ogsaa være bygget i Duraluminium. I engelsk og dansk Cykleindustri er Stelrørene forbundet ved udvendige Muffer, medens franske Væddeløbscykler ofte er bygget med spinkle, indvendige Muffer eller blot svejsede sammen uden Muffer. Svensk Cykleindustri adskiller sig fra alle andre ved, at den har bevaret Kranklejet fra Safety'ens første Dage med Krankakslen og Pedalarmene bygget i eet Stykke. Ellers anvendes løse Pedalarme, der fæstnes til Krankakslen ved Kilebolte.

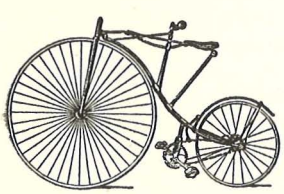
Sadlen er meget smal for at give mindst mulig Friktion, Styret nedadbøjet for at give Rytteren en vindkløvende Stilling med godt Armtræk, Fælgene af Træ (enten en meget stærk Birketræssort eller pitch-pine) eller Aluminium med Træindlæg. Man har forsøgt rene Aluminiums-Fælge, men de er for bløde; heller ikke en Legering af Aluminium og Tin har vist sig haard nok.

Ringene er lukkede. *Landevejsringen* bestaar af en ydre »Maske« i Strækklærred og Gummi og indeni en tynd Slange. Den vejer 300-500 g. *Baneringens* Maske eller Hylster bestaar af tæt sammenknyttede Bomulds- eller Silketraade, der dækker hverandre og har Karakter af en fast Væg. Paa Slidbanen er paaklæbet et →Slag i tyndt Gummi. Slangen er forsynet med en meget smal Ventil. Baneringen vejer 110-250 g. En Tandemring vejer ca. 300 g.

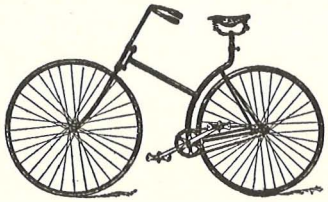
Den første lukkede Racerring kom fra Amerika til England 1893 og derfra til København 1895. Det var en tyk Slange, der med en Harpiksopløsning klæbedes til Træfælgen. Den europæiske Fabrikation, der startedes i England, Frankrig og Italien, fremstillede Ringen i Slange og Hylster. Den danske Cyklefabrik »Citus« i Odense fremstillede ogsaa lukkede Ringe 1898-1905, men saa maatte den danske Produktion give op overfor Importen fra England, Frankrig, Italien, Tyskland, Schweiz og Belgien. Nu fremstiller det danske Firma Schiønning & Arvé ganske fortræffelige Landevejsringe, medens man endnu ikke er naaet til konkurrencedygtig Produktion af de fine, lette Baneringe.

Ringen er sammensyet paa Midten af Undersiden og paalægges Fælgen med Shellak, der smøres paa Fælgen og Ringens Fælgbaand. Iøvrigt →Punktering, →Fløjmøtrik.

Standardmaal for Racercyklers Hjul er 27 eng. Tommer i Diameter med oppumpet Ring, maalt fra Slidbane til Slidbane. *Stayer-Cyklen,* der anvendes til Motorpace, er specielt bygget efter Formaalet med et lille Forhjul, 24 engelske Tommer, og omvendt, Forgaffel, saa Cyklerytterens Hoved under Kørslen befinder sig helt ude over Forhjulets Forkant. Specielt bygget er ogsaa Maskinerne til det i Tyskland og England meget populære →Cycle-Polo og det i Tyskland, Schweiz og Belgien meget udbredte →Cycle-Bold. Der findes to Slags Kæder til Racercykler, *Blokkæder* og *Rullekæder.* Op-

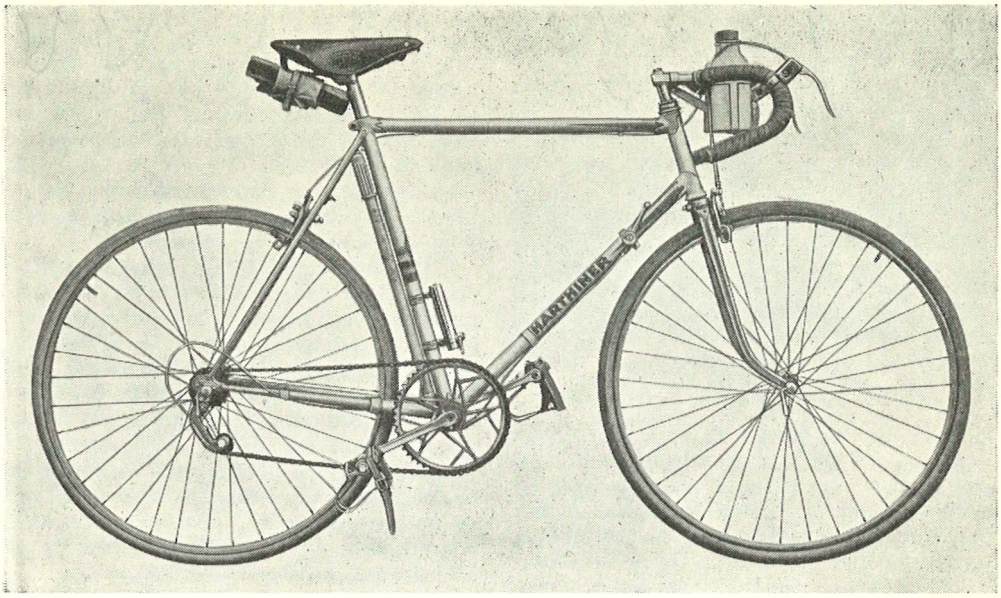
Den første gearede Safety, 1880.

Safety med Cushion, 1887.

Safety med Luftringe, 1888.

Landevejsracer, Model 1943.

rindelig brugtes kun Blokkæde, men i Regnvejr samlede den Snavs, hvorfor Landevejssporten ret hurtigt gik over til den slanke, smidige Rullekæde. Paa Bane bruges næsten udelukkende Blokkæder. Til →*Gearskifteren* kom frem 1932, kørtes der paa Landevej med Kæde af $^3/_{16}$ eng. Tommes Bredde, medens Banen anvendte en smallere Udgave, $^1/_8$ eng. Tomme. Gearskifteren kunde imidlertid kun skifte mellem de nødvendige tre Gearhjul med smal Kæde, hvorfor Landevejssporten efter 1932 gik over til Brug af $^1/_8$" Kæde; samtidig begyndte man at anvende bredere $^3/_{16}$" Kæde paa Baneracere.

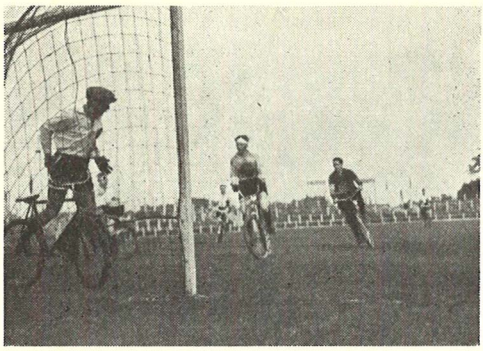
Da der paa Bane ikke er Tale om, at ujævn Vejbane kan ryste Kæden af, er Friktionen sat ned gennem Halvering af Antallet af Tænder paa Tandhjulene. Hvor f. Eks. en Landevejsracer er gearet 81 med 48 Tænder paa det store Tandhjul og 16 Tænder paa det lille Gearhjul (med en Afstand af ½ eng. Tomme mellem Tænderne), er Baneracerens tilsvarende Tal 24×8 (med $^1/_1$ eng. Tommes Afstand mellem Tænderne).

Iflg. »U. C. I.s Statuts et Règlements«, Afsnit om Verdensmesterskabsløb og olympiske Cykleløb, maa Landevejsraceren være paamonteret Gearskifter, Frihjul, Friløb el. l., hvorimod Baneracerен skal være forsynet med fast Nav. Landevejsraceren har da ogsaa gjort den alm. Turistcykles Udvikling med over Frihjulet til Friløbet. Frihjulet anvendtes første Gang i et dansk Landevejsløb 1914, da A. K. Andersen lancerede Nyheden i A.B.C.s Aabningsløb og momentvis distancerede Konkurrenterne ned ad Bakke. Til Gengæld var Frihjulet noget tungere op ad Bakke, og det slog aldrig afgørende igennem uden for Tyskland, hvor $^9/_{10}$ af Landevejsracerne er paamonteret »Torpedo-Frihjul«. Overalt uden for Tyskland anvendes derimod Friløbet, der fandt rigtigt Indpas i Landevejssporten ca. 1920 og første Gang for Alvor demonstreredes i Danmark under VM 1921.

Halvraceren, der er en udpræget Ungdommens Cykle, skriver sig fra Begyndelsen af 1930'erne. En væsentlig Aarsag til dens Fremkomst var det, at der i Gadebilledet ofte viste sig tidligere Racercykler, der paamonteret almindeligt Styr og 26 Tommers Hjul med aabent Gummi benyttedes til almindelig Kørsel. Den var en Blanding af en Racer og en alm. Cykle og gav Stødet til en helt ny Cykletype *Letvægteren,* som med lav Stelhøjde og de lave 26 Tommers Hjul afhjalp den Gene, det var, naar man ved Færdselspoliti eller Lyskurve ofte maatte standse op i Storbyernes Færdsel. Nu kan man blive siddende paa Cyklen ved at sætte Fødderne paa Jorden. Letvægteren vejer ca. 13 Kilo, 5 Kilo mindre end den almindelige Cykle. Et Sidestykke til den danske Udgave dukkede samtidig op i London, hvor man til at modvirke Faldrisikoen paa de næsten altid regnvaade Gader byggede en lav Model, »Safety-first«-Modellen. I en moderniseret Udgave kaldes den »City«-Modellen. J.B.

Cyklebane, →**Bane.**

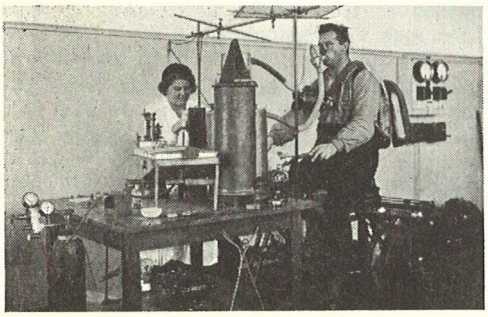
Cykle-Bold, en Slags Fodbold paa Cykle, indført 1900 i Tyskland. Fik hurtig Form af Konkurrence mellem to Par paa indendørs Trægulv i Maalene 9×12 eller 12×15 m

Fra den første Verdensmesterskabskamp i udendørs Cykle-Bold i Antwerpen 1930. Frankrig, der vandt med 2 Maal mod 0, angriber det tyske Maal.

eller mellem to Hold à 6 Mand paa Græsbane. Bolden (Kapok) maa hverken berøres med Fødder eller Hænder, men kun med det øvrige Legeme og Cyklen. Maalmanden maa dog bruge Hænderne inden for Maalfeltet, indtil 2 m foran Maalet. Cyklerne er undergearet. Reglerne minder meget om Fodbold. Blev i 1920'erne kendt i Frankrig, Schweiz, Luxembourg og Belgien, og 1930-37 afholdtes under U.C.I. VM-Stævner i Cyklebold for Par, 1930-32 for Seksmandshold. Tyskland vandt alle Tomands-VM de syv Gange ved Schreiber-Blersch foran det schweiziske Par Osterwalder-Gabler, der demonstrerede Cykle-Bold paa en særlig bygget Bane i Københavns Forum 1936 og 38. Dyrkes i Danmark i →Clubben Cyclisten. J.B.

Cykleergometer (gr. *ergon* Arbejde, *metron* Maal), Apparat, der tillader Maaling af et udført Muskelarbejde. Kan være konstrueret som en almindelig Cykle, hvis Forhjul er fjernet, og hvis Baghjul er erstattet af en Kobberskive, der bremses af stærke Elektromagneter. Kan ogsaa indrettes med Haandsving til Armarbejde. Bruges til Undersøgelse over Muskelarbejdets og Træningens Indflydelse paa Organismen. E.H.

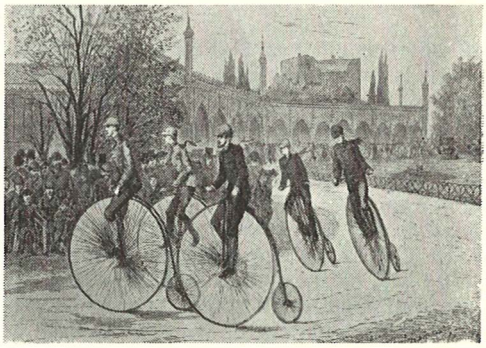

Undersøgelser over Aandedræt og Stofskifte under Arbejde paa Cykleergometret. Tillige Forsøg med et af Brandvæsenets Røgdykkerapparater, som Forsøgspersonen bærer paa Ryggen.

Cykle-Polo, indført 1900 i Tyskland og omtrent samtidig i England. Spilles i Tyskland nu især som Tomandsspil i Hal, og kun af Kvinder, i England især af Hold i fri Luft. Spilles efter et hockeylignende Reglement. Bolden (af Træ eller fast Filt) skal være ca. 10 cm i Diameter, Køllen højest 100 cm lang. Fik en stærk Opblomstringsperiode i England fra 1939. J.B.

Cyklesport. Som Sportsredskab har →Cyklen været anvendt til *Væddeløb, Kunstcykling, →Cykle-Polo* og *→Cykle-Bold.*

Historiens første Cykleværddeløb afholdtes 20/4 1829 paa Karolinenplatz i München, hvor 26 Draisineryttere konkurrerede over 10 km. Vinderen brugte 31½ Minut. Det første Velocipedevæddeløb afholdtes 31/5 1868 i den parisiske Forstad Saint Cloud, og 1/11 s. A. afholdtes i Bordeaux et Velocipedevæddeløb for Damer. 1886 afholdtes i München Europas første internationale Bicycleløb for →Professionals med tysk, eng. og fr. Deltagelse, og 1888 vandt Tyskeren August Lehr i Tyskland det nyudskrevne »Hochradmeisterschaft von Europa«.

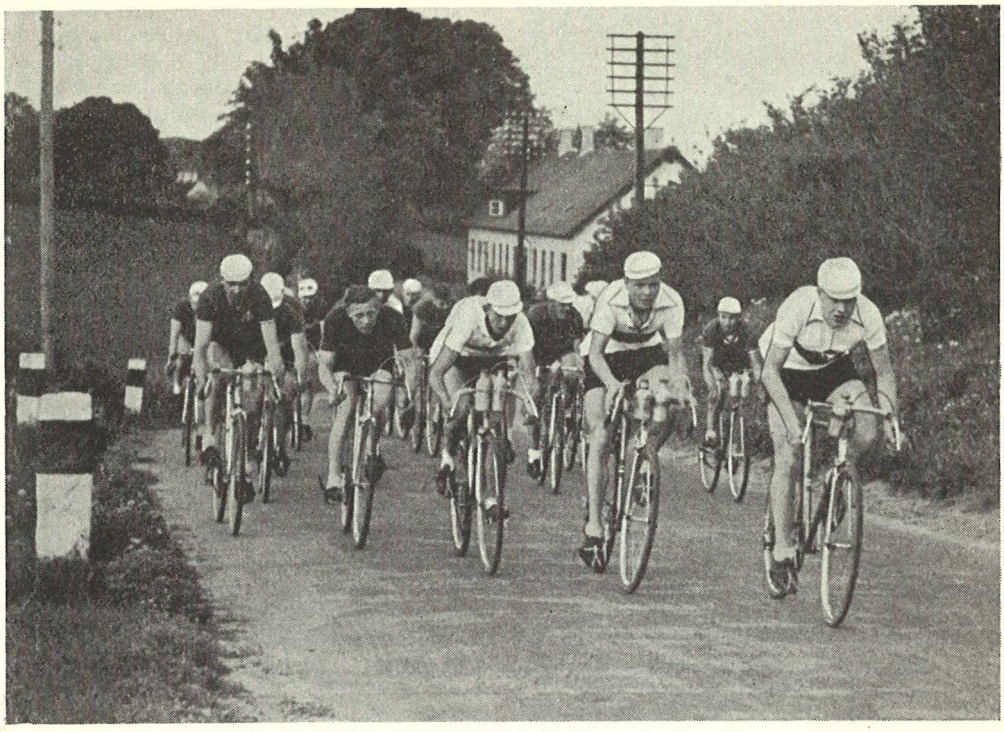

Fra D.B.C.s første Bicyclevæddeløb omkring Tivolis Kunstnerplæne i 1882. Efter Tegning af Alfred Benzon.

I Danmark afholdtes det første offentlige Velocipedevæddeløb 22/4 1869 i København, arrangeret af Forlystelsesetablissementet »Alhambra« som en Konkurrence mellem fire Ryttere. →D.B.C. skabte Væddeløbscyklingen i Danmark, først da fire af dens Medlemmer paa →Bicycler 11/9 1881 paa Tivolis Havegange slog den engelske Hurtigløber »Mr. King« og derefter gennem Væddeløbsstævner omkring Tivolis Kunstnerplæne i nogle Aar, første Gang 8/10 1882.

1883 betegnede i Udlandet et stort Gennembrud for Bicyclevæddeløbene. Til et 4 Dages Meeting i Springfield, U. S. A., var der saaledes 240 000 Tilskuere. 1884 deltog den første Dansker i Konkurrence med Udlændinge, Even Neuhaus, som i Frankfurt a. M. blev Nr. 2 og 3 i Kunstridt og i Paris s. A. vandt Titlen »Champion de C. C. de Paris 1884-85«.

21/9 1884 afholdtes det første danske Landevejsløb af →Aarhus Bicycle Club. Landevejssporten fik sin Guldaldertid i

Situation fra et Landevejsløb med samlet Start. Feltet er i Ro og tager samlet en Bakke.

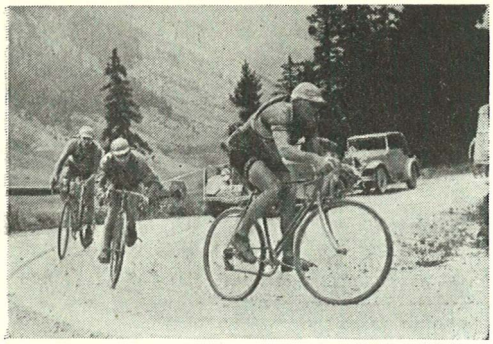
1890'erne med Distanceløb og Rekordkørsler paa op til 1000 km med →Tandem- og Tripletpace. Kvindelige Cykleryttere som Johanne Jørgensen og Susanne Lindberg satte DR paa 6 og 12 Timer samt 1000 km, der skabte Verdensberømmelse, og Th. Lipperts DR for 100 Mil (42 T. 42 Min.) 1893 ansaas for rent ud fantastisk, ligesom Rasmus Jørgensens 71¼ Mil paa 24 Timer 1899 blev betegnet som VR. En kort Stagnation efter 1900, hvor Landevejssporten gled for meget over til at faa klubagtig Karakter gennem →Turistridt, fulgtes af et Genopbygningsarbejde ved Stiftelsen af →Dansk Cycle Union for Landevejssport 1907 og forud for dette Stiftelsen 1904 af »Komiteen til Afholdelse af Landevejsløb«. Fra 1905 indførtes efter engelsk Mønster →Enkeltstarten i danske →Landevejsløb, en Køreform, der holdt sig til midt i 1930'erne. Først fra 1935 blev DM-Løbet saaledes udskrevet med samlet Start.

Landevejscyklesporten har altid været afhængig af Myndighedernes Velvilje; siden 1923 har den faktisk været forbudt ved Færdselsloven og har kun eksisteret paa Dispensationer. Allerede 1889 fik Københavns nordre Birk en Politivedtægt, hvori det bl. a. hed: »de med Bicycler eller lignende Befordringsmidler kjørende skulle stige af ned ad Bakke paa Strandvejen og igennem Byerne«. Derfor kunde Landevejssporten omkring København dengang kun dyrkes paa Køge Landevej.

1923 fik man i den første danske Færdselslov et generelt Forbud mod Landevejscykleløb, der herefter kun kan afholdes med Politiets Tilladelse i hvert enkelt Tilfælde. Lov 164 af 1/5 1923, § 10: »Al Kap- eller Væddekørsel og tilsvarende Cykling og Ridning er forbudt paa offentlige Gader og Veje og Pladser. Dog kan Cyklevæddeløb og Udholdenhedsløb finde Sted efter forud hos Politiet indhentet Tilladelse. Deltagerne i saadanne Løb er pligtige at rette sig efter de Forskrifter, som Politiet i de enkelte Tilfælde maatte finde Anledning til at give, navnlig med Hensyn til Start og Opløb.«

I Færdselsloven af 14/4 1932 § 19 skete en redaktionel Ændring: »Al Kap- og Væddekørsel er forbudt. Dog kan Cyklevæddeløb finde Sted med Politiets Tilladelse. Denne skal bl. a. betinges af, at der ikke køres paa Cyklesti, og at Start og Opløb foregaar uden Ulempe for den øvrige Færdsel.«

1934 udstedte Politimestrene i København og Omegn skærpede Betingelser for at give Tilladelse til Landevejsløb. Der skulde startes saa tidligt om Morgenen, at Løbene af Hensyn til den stigende Automobiltrafik kunde være færdigafviklet Kl. 9 Søndag Morgen. Der maatte ikke køres med Fløjmøtriker og ikke med samlet Start. 16/6 1936 tillod Politimestrene i Københavns nordre

Typisk Billede fra det store Etapelandevejsløb „Tour de Suisse" 1937.

og søndre Birk atter Fløjmøtriken, men kun i den begrænsede Størrelse 7½ cm fra Vingespids til Vingespids.

1937 nægtedes Tilladelse til Afholdelse af D.B.C.s →Stjerneløb i Roskilde under Henvisning til Færdselslovens Bekendtgørelse Nr. 74 af 20/3 1937: »Færdselen fra Gader og Veje, der udmunder i eller skærer Hovedveje, har ubetinget Pligt til at vige eller holde tilbage for Færdselen fra begge Sider.« Fra dette Forbud dispenseredes under Benzinrestriktionerne fra og med 1940.

1937 truedes den fynske Landevejssport med helt at maatte standse, idet Politiet ikke mere vilde dispensere fra Færdselslovens generelle Forbud. Efter at flere Løb var blevet forbudt, lykkedes det D.B.C. at opnaa Justitsminister Steinckes Tilladelse til at føre et nyt 3 Dages Etapeløb →Berlin-København igennem ad danske Landeveje. Dette skabte i de efterfølgende Aar Landevejscyklesporten bedre Kaar, og ved D.B.C.s Rudersdalløb 1939 medvirkede Færdselspoliti paa Motorcykler som Hjælpere ved Arrangementets Gennemførelse.

Banesporten i Danmark fik fra Begyndelsen sit Centrum paa D.B.C.s →Ordrupbane, opført 1888. Udviklingen gik fra blandede Løb helt til 1890 mellem Scratchparret Lisette og Carl Ingeman-Petersen paa Tricycle-Tandem og Forsprings-begunstigede Bicycler og Bicycletter over Indførelsen af

Rundstræknings-Landevejsløb i Københavns Gader, „Byløbet" paa Islands Brygge 1941.

→Professionalisme i 1896, →Motorpace 1899, Højnelse af →Sprintet gennem Indførelsen af det prof. →Grand Prix 1898 og Amatør-Grand Prix 1908 til den her i Danmark helt nye Køreform med →Seksdagesløb paa →Vinterbanen i København 1934/39.

Cyklesportens Udøvere falder i 2 Hovedgrupper: →*Sprintere* og *Distance-* eller *Temporyttere*. Sprinterne egner sig paa Bane til Sprintermatcher, →Linieløb og korte →Handicaps, paa Landevej til Løb med →samlet Start. Distance- og Temporytterne egner sig paa Bane til de haardere →Points- og →Udskilningsløb, →pacede Linieløb, lange Handicaps samt →Forfølgelses- og →Parløb, herunder Seksdagesløb, samt motorpacede Løb, paa Landevej Løb med →Enkeltstart. Begge Grupper egner sig til →Tandemløb.

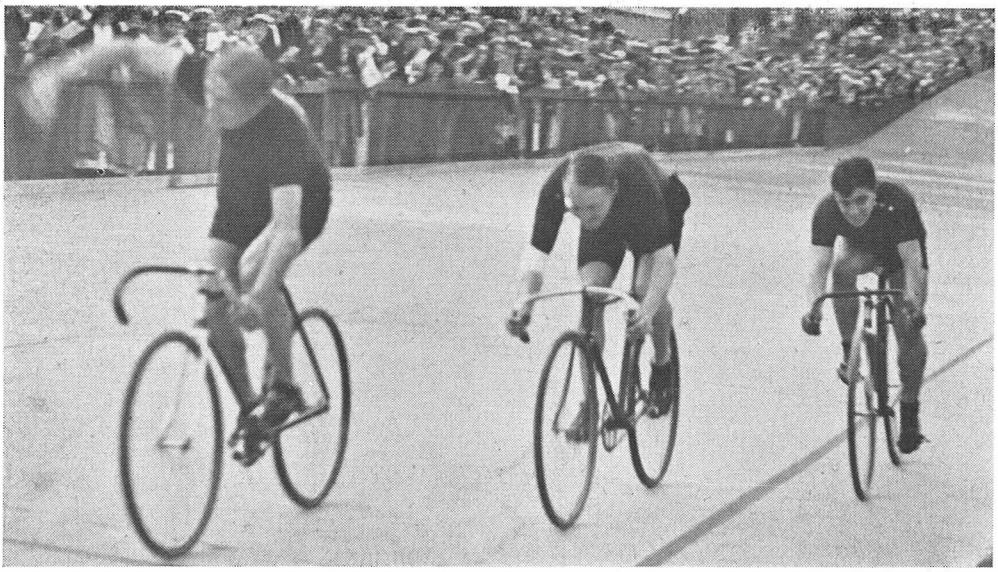
Cyklesporten dyrkes ikke ens Verden over. Bortset fra de generelle Fælleslinier er den stærkt lokalpræget, dikteret af Interessen paa Stedet. I Udlandet har en omfattende Cykle- og Automobilindustri fra Cyklesportens tidligere Dage præget den professionelt, væsentligst i Reklameøjemed, medens Danmark som et udpræget Importland hele Tiden bevarede sin Cyklesport stærkt amatørpræget. Medens danske Cyklebaner hovedsagelig blev drevet af Foreninger, og danske Landevejsløb arrangeredes af Klubber, der dyrkede Sport for Sportens Skyld, skabte Industrien i Frankrig, Italien, Belgien og Schweiz gigantiske Reklame-Landevejsløb som »Frankrig rundt« (fra 1903), »Italien rundt« (fra 1909), »Belgien rundt« (fra 1908) og »Schweiz rundt« (fra 1933), Tyskland kastede sig særlig over Motorpacen, men arrangerede ogsaa et industriunderstøttet Landevejsløb »Tyskland rundt« (fra 1930).

U. S. A. skabte 1893 det individuelt kørte Seksdagesløb og 1899 Seksdagesløbet som Parløb. 1910 kom Seksdagesløbet til Europa, kørt første Gang i Berlin. 1912 fulgte Bruxelles efter, og derefter bredte det sig over hele Europa.

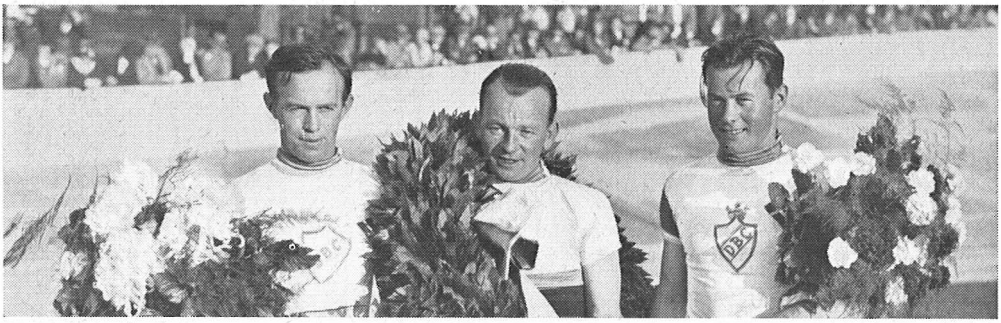
Frankrig har altid været europæisk Cyklesports betydeligste Land, og Banesporten paa de store Baner i Paris gjorde denne By til Centrum for hele Verdens Cyklesport. Havde man et Navn i Paris, fulgte Verdensberømmelsen af sig selv.

Sprintet (populært at opfatte som Hurtigheden) er Grundlaget for al Cyklesport. Uden Sprint ingen effektiv →finish. Sprintet er specialiseret hos Sprinterne og har siden Cyklesportens Barndom gennemgaaet en lang Udvikling. Ved VM til og med 1903 mødtes 4 Mand i Finalen, og Følgen var en lang Positionskamp med paafølgende lang →Slutspurt. Deraf opstod de meget høje

CYKLESPORT

Henry Brask Andersen vinder Amatørsprinternes Verdensmesterskabsløb paa Ordrupbanen 1921 foran Erik Kjeldsen og Johan Normann Hansen.

Finalisterne i Amatørsprinternes Verdensmesterskabsløb paa Ordrupbanen 1931. Danskerne Willy Gervin (Nr. 2), Helge Harder (Verdensmester) og Anker Meyer Andersen (Nr. 3).

Willy Falck Hansens Verdensmesterskabssejr i de professionelle Sprinteres Konkurrence paa Ordrupbanen 1931. Inderst Franskmanden Lucien Michard.

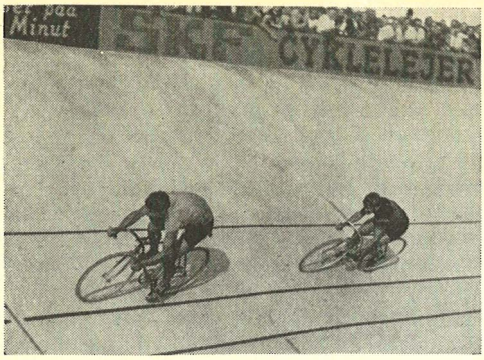

Henry Hansen passerer som Sejrherre Maalet paa Roskilde Landevej i Amatørlandevejsrytternes Verdensmesterskabsløb 1931.

CYKLESPORT

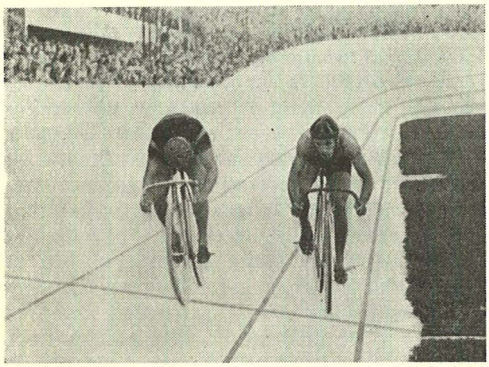

Cyklisten Thorvald Ellegaard og 20 af hans farligste Konkurrenter. Nr. 1. Willy Bader (Tyskland). Nr. 2. Edmond Jacquelin (Frankrig). Nr. 3. Willy Arend (Tyskland). Nr. 4. Guus Schilling (Holland). Nr. 5. Otto Meyer (Tyskland). Nr. 6. Leon Hourlier (Frankrig). Nr. 7. Eugen Stabe (Tyskland). Nr. 8. Jules Pouchois (Frankrig). Nr. 9. Walter Rütt (Tyskland). Nr. 10. Reggie Mac Namara (Australien). Nr. 11. Negeren Major Taylor (U. S. A.). Nr. 12. André Perchicot (Frankrig). Nr. 13. Cesare Moretti (Italien). Nr. 14. Bruno Wegener (Tyskland). Nr. 15. Piet Moeskops (Holland). Nr. 16. Ernest Kaufmann (Schweiz). Nr. 17. Frank Louis Kramer (U. S. A.). Nr. 18. Bob Spears (Australien). Nr. 19. Marcel Dupuy (Frankrig). Nr. 20. Gerard Leene (Holland).

Sprinter-Taktik. Bagest Verdens hurtigste Sprinter, Belgieren Joseph Scherens, der 225 Meter fra Maal „tog Afstand" paa Hollænderen Arie van Vliet for ved et pludseligt Antrit at kunne overrumple ham, men van Vliet opdagede Faren og spurtede til. Billedet er taget 170 Meter fra Maal.

Gear, helt op til 108 (Normalen nu 92,5). Det var en Kamp væsentligst paa Fysik mellem Giganter som Tyskeren Willy Arend, Franskmanden Paul Bourillon, Negeren Major Taylor, Franskmanden Edmond Jacquelin, Danskeren Thorvald Ellegaard, Hollænderne Harry Meyers og Gustav Schilling, Belgierne Van den Born og Grogna, Italienerne Momo, Tomaselli og Bixio og Tyskerne Anthon Huber, Otto Meyer og Henry Mayer.

Med sit kendte „Tigerspring" kaster Scherens lige i Maal sin Maskine foran Modstanderens. Hans Afstandstaktik viste sig at være rigtig, men der var ikke meget at give væk.

Fra 1904, da man gik ned til 3 Mand i Finalen, ændredes Køremaaden og blev mere fint indstillet taktisk set. →Antrit'et fik større Betydning, og de fleste Ryttere kørte nu Gearet 92,5 (24 Tænder paa Tandhjulet, 7 Tænder paa Gearhjulet), og samtidig begyndte man at eksperimentere med Pedalarmenes Længde. En kort Pedalarm (f. Eks. 165 mm) giver et haardt Traad, der minder om Køremaaden fra de store Gear, medens en lang Pedalarm (f. Eks. 167-172 mm) giver et blødt Traad, der letter en mindre kraftig Rytter at køre et uvant stort Gear. 1904-14 bragte Antritsryttere som Franskmændene Poulain, Friol, Hourlier, Dupré og Perchicot, Italienerne Verri og Moretti og Tyskerne Lorenz og Stabe. Fra disse Aar stammer ogsaa de fremragende amerikanske Sprintere Frank Kramer og Ivar Lawsson.

Efter Verdenskrigen 1914-18 kom nye Ryttere i Forgrunden, og der kom en Tilbagegang for Sprintet. De store Gear kom atter paa Mode som Vaaben for storlemmede Athleter som Australieren Bob Spears, Schweizeren Ernest Kaufmann, Hollænderen Piet Moeskops og Franskmanden Maurice Schilles, og samtidig dukkede lignende Giganter op i Amerika, Brødrene Willie og Arthur Spencer. De kørte alle Kæmpegear, men naaede dog aldrig ned under tidligere Tiders bedste Tid for de sidste 200 m (12,6 Sek.).

Skønt VM-Finalen fra 1923 blev reduceret til 2 Mand, og man saaledes skulde vente, at Antrit'et vilde komme til at spille en endnu større Rolle, og de lavere Gear derfor atter skulde komme i Højsædet, skete der ingen Forandring før 1926, da den lille Franskmand Lucien Michard med Normalgearet 92,5 slog alle Giganterne. De store Folk forsvandt, Franskmanden Lucien Faucheux, Danskeren Willy Falck Hansen, Englænderen William Bailey, Tyskeren Mathias Engel og senere Belgieren Joseph Scherens kom til, og fra 1927, da Michard vandt sit første VM som Professional, var det Reglen, at man kørte Gear 92,5, benyttede Overraskelsesmomentet i Antrit'et, stod stille paa Banen, skinangreb og →»holdt af« fra Spidsen, saa →Spurten blev kortest muligt; i det hele taget arbejdede mere psykisk end tidligere.

Medens Danskeren Thorvald Ellegaard med sine 6 VM og 4 Fjerdepladser i VM er alle Tiders betydeligste Sprinter, har Belgieren Joseph Scherens været den momentvis hurtigste. Køremaadens Forskellighed tillader ikke direkte Sammenligning, men Scherens fik ved sin Sejr i »Grand Prix de Paris« 1937 noteret 11,4 Sekunder for de sidste 200 m, den hurtigste Tid man kender.

Motorpace har aldrig vundet fast Indpas

Den eneste danske Stayer, der lever af sin sportslige Profession, Mogens Danholt, paa tysk Bane.

i dansk Cyklesport. Først i 1896 saa man paa Ordrupbanen den første Motor-Tandem. Motorpacen begyndte i Udlandet 1890. 1902 fremkom den første eensædede Motorpacemaskine. Efter U.C.I.s Reglement skal Afstanden fra Rullens yderste Punkt til Baghjulsnavets Midte være 950 mm.

Landevejssporten præges lokalt af Naturforholdene, der er saa forskellige, at det faktisk er ugørligt at udskrive et internationalt Løb paa helt retfærdig Basis. Schweiz har udprægede Bjergryttere, der er udrustet med al mekanisk Snilde til at klare de specielle Vanskeligheder, de kommer ud for i de dræbende Stigninger og de svimlende Fald i Bjergene. Blandede Forhold har Lande som Frankrig, Italien, Tyskland og Belgien. I Holland er Landevejscyklesport forbudt, saa selv Træningen maa foregaa i Belgien.

Skandinavien har andre Forhold, i Danmarks flade Terræn virker den stive Blæst omtrent lige saa generende paa Sydlændinge som Bjergenes Serpentiner paa Danskerne. Den nordiske Form for Landevejsløb var fra ca. 1900 til 1936 Enkeltmandsstarten. Hver Rytter kørte alene paa Tid, en Køreform, der altid har været anset for barbarisk af Lande uden for Skandinavien og England. Da den krævede en særlig Træning og gav en ganske særlig Tempokørsel, kunde danske Landevejsryttere ikke gøre sig gældende internationalt. Af Hensyn til Chancerne i VM o. l. lagde dansk Landevejscyklesport fra 1936 om til Løb med samlet Start. Som Følge heraf kom man her som i Udlandet ind paa at køre stadig kortere →Rundstrækningsløb, hvor man kunde paaregne stor Tilskuerinteresse, og man valgte efterhaanden asfalterede Gader og Veje i Stedet for den deciderede Landevej. Resultatet var en Forfinelse, der fjernede Landevejssporten totalt fra sit Udspring. Nu kunde ogsaa stærke Baneryttere gøre sig gældende, hvad man første Gang saa Beviser for, da den ganske vist meget stærke Banerytter Karel Kaers 1934 vandt det prof. Landevejs-VM i Leipzigs Gader.

Træningen til Cyklekonkurrencerne paa Bane og Landevej følger de generelle Linier for Træning, langsom og gradvis stigende Krav til Ydeevnen af Hjertet, Musklerne og Nerverne og sluttelig harmonisk Samarbejde mellem disse med Udførelse af Sportspræstationen med størst mulig Økonomi for Øje. Træningsplanen er saa individuel, at der kun kan antydes visse Retningslinier.

Landevejsrytteren begynder normalt 1. Januar med at »bløde Musklerne op«. Hver Søndag kører han 30-40 km »Promenadekørsel«, og to Gange ugentlig paa Hverdage ca. 10 km. I Februar øger han Cykledistancen til 60-80 km, men kører stadig Promenadekørsel, søger at finde den mest utvungne Stilling paa Cyklen og bevare et naturligt, utvungent Aandedræt. I Marts træner han haardere, saa han kan holde haardt og konstant Tempo. I April begynder Kamptræningen. 14 Dage før det første Løb holder al Konditionstræning op, og der trænes udelukkende med Konkurrence for Øje. Tirsdag og Onsdag trænes haardt, Torsdag let, og Fredag og Lørdag hviles der.

Banerytteren gaar bedst sin Sæson i Møde fra en let Vinterforberedelse i Form af ikke for anstrengende Gymnastik, Fodture til at begynde med, senere af og til Rullekørsel. Selve Træningen foregaar først paa Landevej. De første 14 Dage i Marts kører han Tirsdag og Fredag en Snes Kilometer i jævnt godt Tempo uden Spurt, de sidste 14 Dage i Marts den dobbelte Distance, eventuelt med en 500 m Spurt eller Fodløb paa ca. 1000 m. Føler man sig efter disse Ture ikke veloplagt, men stiv i Lemmerne, lægger man om til Promenadeture paa ikke over 25 km, til man føler sig stærk. Banen aabner som Regel en Maaned før den første Konkurrencedag, og i de første tre Uger bør man træne mindst een Gang om Ugen paa Landevej, alle de øvrige Dage paa Banen, bedst i et roligt Tempo, der Uge for Uge sættes op. Det er en Kunst ikke at køre for haardt under Træningen og at undlade at spurte for meget. En 300 m Spurt een Gang om Ugen vil være en tilstrækkelig Maalestok for, hvordan man er kørende. I køligt Vejr trænes med lange Ærmer og eventuelt med Knævarmere. I Sæsonen trænes aldrig før en Løbedag. Ved Indtræning paa fremmed Bane skal man erindre, at flere Gange faa Træningsomgange er at foretrække for en enkelt Gang med mange Træningsomgange. →Overtræning mærkes ved, at man med Ulyst udfører det nødvendige Træningsarbejde, og at der trods forceret Energi ikke viser sig Resultat.

Taktik spiller en stor Rolle i Cykleløb. I Banesprint er Duellen mellem to Konkurrenter i Gang allerede inden Starten. Der arbejdes med Gear og Længde af Pedalarme efter det Kendskab man har til hinanden indbyrdes. Nogle Sprintere har deres Force i en rent fysisk Præstation og sætter stort Gear paa for at kunne »knalde en lang Spurt af« fra Spidsen. Modstanderen kan modvirke den ved at sætte mindre Gear paa og søge at hindre den fysisk stærke Rytter i at faa Spidsen. De lave Gears Betydning ligger i, at Rytteren ved et rask →Antrit kan lave et Hul mellem sig og Konkurrenten, helst saa sent i Løbet, at han kan gøre sig Haab om at naa

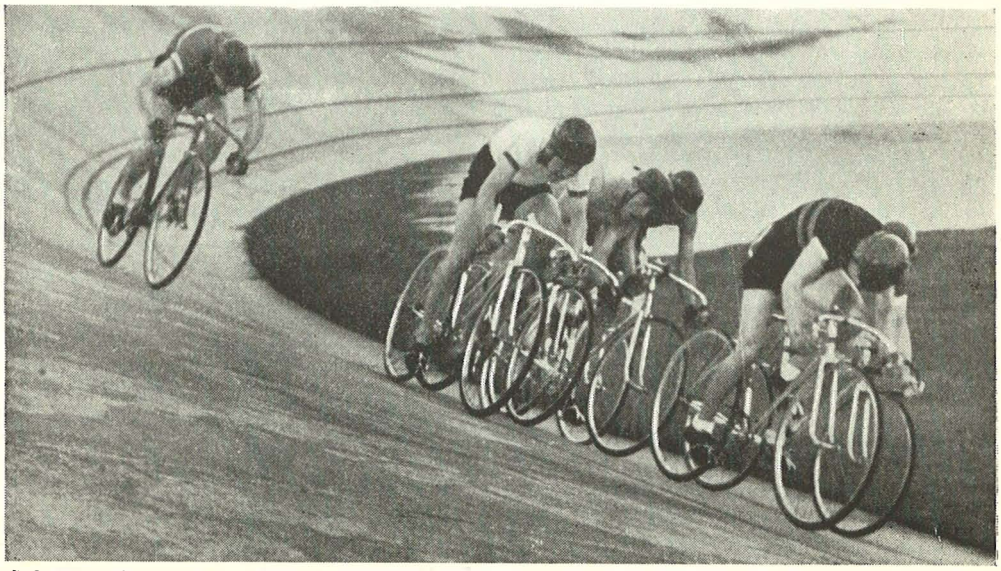

Tomandsmatch i Sprint. De to Konkurrenter staar stille i gensidigt Haab om at undgaa at komme til at føre.

Maalet, før det store Gear har faaet udlignet Antritrytterens Forspring. I →Tremandsmatcher er det ofte Taktik at lægge sig bagest for saa i et upaaagtet Øjeblik at »dykke« ned ad Svingets stejle Stigning og faa taget et Forspring, som maaske kan give Sejren, eller at lægge sig i anden Position og lige inden Slutspurten →tage Afstand, saa Trediemanden kommer saa langt tilbage, at hans Chancer reduceres, for saa i et pludseligt Antrit at sætte efter den førende Rytter og i Kraft af fri Bane lettere passere denne, end hvis man var blevet liggende lige i hans Baghjul. God Taktik af den førende Rytter kan det være at manøvrere sin farligste Modstander ned i tredie Position og derved handicappe ham til Kamp med den mellemliggende Trediemand først. En gylden taktisk Regel i Banesprint er det, at det mest effektive er at kende Modstanderens Slagplan og hurtigst gribe direkte forebyggende ind mod den. I Stayerløb er det en almindelig taktisk Manøvre at faa sin farligste Konkurrent drevet foran sig op mod en tredie Modstander, som han tvinges til at angribe. Naar han udmattet af Kampen ved Passeringen puster ud, er han et lettere Bytte for Konkurrenten bagved. I Landevejsløb med samlet Start gælder det som Hovedregel for den lette, spurthurtige, men som Regel ikke udholdende Rytter om at »komme med hjem«, saa han i Kraft af sin finish kan tage Sejren hjem. Omvendt gælder det for de stærkere, men som oftest ikke spurthurtige Rytter om at faa Spurtrytterne →hængt af inden Opløbet. Dette medfører Ryk og lang, sejg Tempokørsel, som tilsigter Udpumpning af Spurtrytterne. Elementær Taktik er det at faa Feltet til at sætte Tempoet op, naar en farlig Konkurrent har Uheld ved Punktering eller lignende, saa han kun kan naa op til Feltet igen ved en Kraftanstrengelse, der som oftest tager hans Sejrschance.

→*Massage* er et vigtigt Led i Forbindelse med saavel Træning som Konkurrence. J.B.

(Fys.). Det ydre Arbejde under Cykling bestaar i at overvinde dels Gnidnings-, dels Luftmodstanden. Derimod har Undersøgelserne vist, at Arbejdet med at bevæge selve Benenes Masser er forsvindende. Visse Muskler arbejder →statisk til Stabilisering af Arbejdsstillingen. Det ydre Arbejde som Helhed kan i Almindelighed ikke bestemmes; men Luftmodstanden kan beregnes af Formlen $5.3 \times 10^{-6} \times v^2$kg, hvor v betyder Summen (i Medvind Differencen) af Cyklistens og Vindens Hastighed, og hvor Lege-

Godt 100 m fra Maal suser 7 Amatører i 60 km Fart i Timen mod Maalet, og den mindste Fejl i Styringen vilde kunne medføre det frygteligste Fald. Rytterne ligger saa tæt, at man kun ved en meget grundig Undersøgelse kan fastslaa, at der er 6 og ikke 5 Ryttere paa Inderbanen.

mets Forflade er anslaaet til ½ m². De Krav, der stilles til Organismen under Cykling, er meget betydelige, men er iøvrigt af forskellig Art under Sprint og under Langdistanceløb. Energiforbruget under Sprint synes i det store og hele at svare til det Forbrug, der finder Sted under Athletikkens Sprintløb af tilsvarende *Varighed*. Energiforbruget under Cykling med en Hastighed af 20 km i Timen angives til lidt under 9 Gange Hvileværdien. E.H.

Litt.: Danske Fagblade: »Dansk Cycle-Tidende« (1884-89, 14 Dages Blad), Ugebladene »Cycle-Tidende« (1890-1902), »Cyclen« (1894-1902), »Auto-Cyclen« (1903-11), »Sportsbladet« (1908-31), »Cyclesport« (1918-26), »Cyclen« (1932-36) og »Cykle-Sport« (fra 1936). Udenlandske Fagblade: i Belgien »Les Sports«, Dagblad, og »Sportwereld«, Ugeblad; i England Ugebladene »Cycling« og »The Bicycle«, i Frankrig Dagbladet »L'Auto«, i Italien Dagbladet »Gazetta dello Sport«, i Schweiz »Sport« (to Gange ugentlig) og i Tyskland Ugebladet »Der deutsche Radfahrer« (tidl. »Rad-Welt«). Dansk Cyklesports-Litteratur: D.B.C.s trykte Aarsberetninger (fra 1881), »Dansk Cycle Union's Haandbog« (1886-90), »Haandbog i Bicycle Sport« (1885), Ingeman-Petersen: »Cyklesport« (1891), Sylvester-Hvid: »Cycle-Haandbog« (1893), Thorvald Lippert: »Cyclistens A B C«, Illustreret af Alfred Schmidt (1898), Christian Maibøll: »Thorvald Ellegaard« (1914), Th. Ellegaard og Jørgen Beyerholm: »Cyklesporten« (Afsnit i Hjemmets Biblioteks Udgave om »Idrætten«, (1934), Peter Sørensen: »Om Cykler, Cyklister og Cyklesport« (»Den danske Idræts Bog«, Side 918-52), Jørgen Beyerholm i samme Værk: »Københavns Vinterbane«, Side 550-56. Desuden: »Ordrupbanen i den nyere Tid«, Side 953-66. Thorvald Ellegaard i samme Værk: »Gode Raad til Cyklister og Cykleryttere«, Side 967-68 (1935). Else Margrethe Kjerrumgaard-Jørgensen i Historiske Meddelelser om Staden København, 3. Række 11. Bind, Side 229-51: »Da Velocipedefeberen rasede i København« (1936). Samme, Side 416-49: »Frem paa det rullende Hjul« (1937). Jørgen Beyerholm: »Dansk Bicycle Club's Historie. Strejflys over dansk Cyklesport. Udgivet af D.B.C.« (1941).

»Cykle-Sport«, Ugeblad, Specialblad for Cyklesport, udgivet af D.B.C., Medlemsblad for D.B.C. og flere andre Foreninger, officielt Organ for D.C.U. Udgivet fra 1936 som Afløser af »Cyclen« (1932-36) og Cyklesportsafdelingen i »Sports-Bladet« (fra 1908). Redaktør Jørgen Beyerholm. J.B.

Cykling, →Cyklesport.

»Cykling« (Gymn.), Bugmuskeløvelse, Benøvelse. Udføres rygliggende, ridesiddende (paa Skammel), strækhængstaaende (i Ribbe) og bestaar i skiftevis høje Knæløftninger. Fødderne føres i store Kredse. J.L.

Cylinderlaas (Skydn.), Laaseform, særlig anvendt til Rifler. Navnet stammer fra Bundstykkets cylindriske Form. Pibe og Laasestel er fast sammenskruede, og Laasestolen har et cylindrisk Leje, hvori Bundstykket hviler. Bundstykket er forsynet med udvendige Knaster, der ved Laasens Lukning drejes ind i tilsvarende Udsnit i Laasestolen. Bundstykket skal drejes en vis Vinkel, naar Laasen aabnes, hvorved Lukkeknasterne bliver frie, og Bundstykket kan trækkes tilbage, saa der aabnes for Kammeret. Betjeningen af Laasen sker ved Hjælp af et Haandtag paa Bundstykket eller ved Cylinderlaase med Ligetræk ved Hjælp af et særligt Haandtagsstykke, der ved Skraaknaster drejer Bundstykket. Slagmekanismen er lejret i et Hulrum i Bundstykket og spændes som Regel ved Laasens Aabning. Er almindelig anvendt til Militærrifler, da den er velegnet til Repetering, men er ogsaa i de senere Aar mere anvendt til Sportsrifler. Er paa Grund af sin enkle Konstruktion og store Styrke fortrinlig egnet til Vaaben for kraftige Patroner. E.S.-L.

Cylindrisk Pil (Bue), cylindrisk formet Pil. Den til Skiveskydning mest anvendte.

D

d (Sejl.), i daglig Tale »lille d«, Længdeforskellen mellem et Fartøjs →Spantgird og →Retgird. Sidst i forrige Aarhundrede var de lette og hurtige, men ubekvemme →Sænkekøls-, →Finnekøls- og →Bulbkølsbaade ved at tage Overhaand paa Kapsejladsbanerne. De egnede sig ikke til Lystsejlads, men man savnede Midler til at dæmme op for dem, indtil Apoteker Alfred Benzon fandt paa at indføre »d« i Maalereglerne for at gennemtvinge mere udfyldte Spantformer. Forslaget vandt straks Tilslutning, og »d« har stadig holdt sig i den internationale Maaleregel. I de senere Aar har »d« dog mistet i Betydning, efter at der er indført tvunget Deplacement for internationale Klasser. O.A.

Daarlig Opførsel (Hoc.), herunder Opponeren mod Dommernes Kendelser, Fornærmelse af Dommere eller Spillere, gentagne Brud paa Lovene eller manglende Vilje til at spille efter Lovene, er forbudt og dømmes med Frislag eller Straffehjørne, eventuelt i Forbindelse med Advarsel eller Udvisning. Dommerens Skøn er afgørende for Forseelse og Straf. O.H.

D.A.B.U. = Dansk Amatør Bokse Union.

D.A.F. = Dansk Athletik-Forbund.

Dagpenge, →Erstatning for tabt Arbejdsfortjeneste.

(Ridn.) Dagpenge ydes kun til →Officials, idet enhver, som rejser bort fra sit Hjemsted for at være Official ved en Ridekonkurrence, skal have Udgifterne ved sin Rejse og sin Fraværelse fra Hjemmet betalt af Klubben efter nærmere fastsatte Regler dels som Befordringsgodtgørelse dels som Dag- og Timepenge. Disse sidste beregnes stort set fra Afrejse fra til Ankomst til Hjemsted efter Togs (Skibs) planmæssige Tider. Dagpengene er 25 Kr. for hver fulde 24 Timer, Timepengene beregnes med 1 Kr. for hver paabegyndt Time. J.W.

Dagsøvelse (Gymn.), en Række Øvelser udvalgte og ordnede efter visse Regler og bestemte til Brug inden for en og samme Gymnastiktime (Lektion). I den pædagogiske Gymnastiks første Tid (Guts Muths, Nachtegall, P. H. Ling) fandtes ingen fast Form for Dagsøvelsen; en saadan søgtes først indført af Hjalmar Ling (»Tabeller« 1866), og paa dette Grundlag udformedes et ret fast Skema, som var eneraadende ca. 50 Aar overalt, hvor svensk Gymnastik indførtes.

Formaalet med Dagsøvelsen er at skabe en fast Plan for Arbejdet, dels i den enkelte Time, dels i Løbet af hele Skoleaaret (Sæsonen), det sidste ved kontinuerlige og stadig fremadskridende Overgange fra den ene Dagsøvelse til den næste. Dagsøvelsen udformes i Overensstemmelse med de Maal, man har sat sig med Gymnastikken, og under Hensyn dels til Gymnasternes Alder og Køn, dels til deres fysiske og psykiske Forudsætninger. Ved Inddelingen af Øvelsesstoffet grupperes Øvelserne efter deres Hovedformaal, og Dagsøvelsen bygges paa den Maade, at et passende Udvalg af Øvelser fra hver Gruppe medtages. Sammensat paa denne Maade udgør Dagsøvelsen en gymnastisk Helhed. Der maa tages Hensyn til en passende Afveksling og til Alsidighed, saa samtlige større Led og Muskelgrupper gennemarbejdes, og saaledes at saavel →statisk og →dynamisk Arbejde som Fællesøvelser og Enkeltmandsøvelser veksler paa hensigtsmæssig Maade. Øvelsernes Rækkefølge bør skabe en jævn Stigning i Anstrengelsen til henimod Slutningen af Lektionen og derefter et jævnt, omend noget stejlere Fald (→Anstrengelseskurve). Samtidig gør naturligvis praktiske Hensyn, Gymnasternes og Redskabernes Opstilling og lignende sig gældende. Dagsøvelsen kan opstilles paa forskellig Maade, og et fast Skema er ikke nødvendigt. For Lærere, der kun har en elementær Uddannelse, kan et saadant dog være praktisk. →Dagsøvelsessamling. E.H.

Litt.: Lindhard: Den specielle Gymnastikteori (1926). Lärobok i Gymnastik för Gymnastiska Centralinstitutet m. m. (Stockholm 1932).

Dagsøvelsessamling (Gymn.). Efter den Lingske Gymnastiks Indførelse i Danmark blev det almindeligt, at erfarne Lærere udsendte Samlinger af færdige Dagsøvelser for

de forskellige Kategorier af Gymnaster: unge og gamle, Kvinder og Mænd, Piger og Drenge og for forskellige ydre Forhold: Hjemmegymnastik, Skolestuegymnastik, Gymnastik paa Skolepladsen og i kolde Gymnastiksale. Som et Nødmiddel er D. anvendelige, men Læreren bør dog helst selv kunne udforme sine Dagsøvelser. N.I.

Dahl, Albin (f. 2/1 1900), svensk Fodboldspiller. Debuterede for Landskrona Boll og I. S., men har siden 1922 tilhørt Hälsingborg, for hvilken han spillede Innerwing til 1933. Var med paa det svenske Hold, der vandt olympisk Bronzemedaille 1924. 29 Landskampe. Nu Fodboldinstruktør, har bl. a. været ansat i Helsingør. H.B.

Dahl, Axel (f. 17/7 1876), Købmand i Odense. I 1890erne en af Danmarks populæreste Temporyttere. Amatør 1894-97, Professional 1898-1903, vandt ialt 450 Løb, deraf det prof. DM i 100 km med Tandempace 1898. Repræsenterede Danmark ved VM 1895 i Köln, 1896 i København, 1897 i Glasgow. J.B.

Dahl, Christian (f. 25/9 1872), Overgymnastiklærer og Fægtelærer. Ved »Nordiska Spelen« i Stockholm 1903 Nr. 2 paa Sabel og Nr. 3 paa Fleuret. Lærer ved Mahauts Fægtesal 1907-12 og fra 1912 ved Berthelsens Fægtesal, som han overtog 1923 og drev til 1933. Æresmedlem af Kjøbenhavns Fægteklub og Københavns Dame-Fægteklub. J.V.T.

Dahl, Victor Yde (f. 1891), dansk Bokser, DM i Mellemvægt 1914 og 15; derefter Professional, rejste 1917 til Amerika, hvor han besejrede flere af de bedste prof. Mellemvægtere. Nu Ejer af stor Kuranstalt i Lovell, Missouri, U. S. A. C.J.

Dahlfelt, Georg Frederik Birkedal (f. 12/4 1919), Revisor. Medlem af H.G. fra 1933, Paa 1. Seniorhold fra 1937. KM i Markhaandbold 1937-41 og i Salspil 1939-41. DM i Salspil 1939-41. 6 Bykampe og 15 Landskampe. Som Medlem af A.B. med til at vinde K.B.U.s Fodbold-Pokalfinale 1942. C.F.S.

D.A.I. = Dansk Arbejder Idræts-Forbund.

Dalsgård, Ruth (f. 22/5 1912), exam. Gymnastiklærerinde, Badmintonspillerske, Medlem af S.I.F. fra 1926. 10 Landskampe. DM i Dame Single 1930/31-36/37, i Dame Double 1930/31, 1934/35, 36/37 og 41/42, i Mixed Double 1932/33-34/35, 36/37, 38/39-39/40 og 41/42. Vandt internationale Mesterskaber for Danmark i Dame Single og Mixed Double 1936, Dame Double 1937 og 39. Vandt All England Championship i Dame Double 1939. Tildelt J. L. Nathansens Mindepokal for 1938-39. H.H.

Dalski (Ski.). Under →Skraafart den Ski, der er nederst paa Skraaningen. Modsat →Bjergski.

Dalskridt eller -trin (Gymn.), anvendt i Kvindegymnastikken; der udføres et Skridt med Bøjning af Knæet skraat fremad, f. Eks. til venstre, samtidig med Hop paa denne Fod løftes højre Fod skraat forbi med let Uddrejning. Samtidig kraftig Sidebøjning til højre. 2-delt Takt. E.P.-P.

Dam, Else (f. Bierring, 4/5 1896), Fru, Tennisspillerske. Venstrehaandsspiller med et meget solidt, omend ensidigt Baggrundsspil og med umaadelig Energi og brillant Fysik. Vandt D.L.T.F.s Singlemesterskab 1926, Mixed-Double 1925 og 34 og Dame-Double 1932-1933. Slog 1931 i en Landskamp mod England Mrs. Godfree, der som Miss McKane var Wimbledon Mester 1924 og som Mrs. Godfree 1926. A.T.

Dam, H. P. Ludvig (f. 24/3 1884), Overingeniør. Roer og Svømmer. Medlem af Skjold 1902-05 og Hellas, Berlin 1908-09 samt Hermes fra 1904 og Charlottenburger Schwimmverein 1906-09. Paa Damholdet. Vandt i Hellas Kaiserpreis i Hamburg i Firer u. St. og Verbandspreis i Mannheim i Firer m. St. 1909. Vandt som Rygsvømmer talrige Sejre i Danmark og Tyskland, bl.a. tysk Mesterskab i 100 m 1907 og 08. Deltog som Svømmer i OL 1906 og 08. Blev 1908 Nr. 2 (olympisk Sølvmedaille) i 1.26,6 i 100 m Rygsvømning. Hans DR i 100 og 200 m Rygsvømning, begge sat 1910 (1.23 og 3.11,4) stod til hhv. 1932 og 23. Em.S.-O.J.

Dam, Lauritz (f. 15/4 1891), Kontrollør, begyndte som Fodboldspiller i »Viktoria«, men hans Evner for Løb opdagedes ved et Athletikstævne for Fodboldspillere 1913; vandt som Medlem af »Sparta« DM i 1500 m Løb 1914-17, og paa 10 km blev han 4 Gange DM 1915-21. Desuden dansk Terrænløbsmester 1915, og vandt 1917 Fortunløbet. Satte 1915-18 23 DR paa Distancer fra 800 m til 10 km, og paa sidstnævnte Strækning blev han Nr. 1 ved »Svenska Spelen« i Stockholm 1916. Startede til 1925 i Konkurrencer, men i de se-

nere Aar, som Medlem af A.I.K., tilhørte han dog ikke Eliten. E.A.

Damebane (Hoc.), afviger fra Herrebanen (→Bane) ved, at Indtrilslinierne er 4,5 m (5 yards) fra Sidelinierne i Stedet for 6,5 m.

Damebold (Haandb.). Medens man i andre Lande har brugt samme Type →Bold i saavel Herre- som Damekampe, er der her i Landet i Damekampe hidtil i Salspil anvendt en særlig Bold, fremstillet af Oksehud med den ru Side udad. Oprindelig var Vægten 250-300 g, 1938 forøget til 275-325 g, og yderligere 1940 til 325-375 g. C.F.S.

Damebue (Bue.), Skiveskydningsbue, beregnet for Damer. Længden 5 Fod og 6 eng. Tommer (c. 168 cm) og en Styrke paa 26-35 Pd. Til Damebuer anvendes 26 eng. Tommer (c. 66 cm) Pile.

Dame Double (Badm., Tennis) (eng. Ladies Double), Betegnelse for Kamp mellem 2 Damepar; ogsaa for den Række, der sædvanligvis i en Turnering udskrives i Dame Double. I Badminton gaar Regnskabet kun til 15 Points. P.B.-P.H.

Damehockey organiseres her i Landet i samme Klubber som Herrehockey og i Dansk Hockey Union, internationalt i Fédération internationale de Hockey og International Federation of Women's Hockey Associations. Saavel →Damebanen som Reglerne er lidt afvigende fra Herrernes. Frislag i →Slagcirklen tages fra et frit valgt Sted inden for Cirklen i Stedet for paa det Sted, hvor Forseelsen er begaaet. Ved →Hjørneslag er Afstanden fra Hjørneflaget 4,5 m i Stedet for 3,0 m. Spilletiden er 2×30 Min. i Stedet for 2×35 Min., og Stokkene er ikke saa tunge som Herrernes (højst 616 g).

Tidligere var Forskellen større, idet Damerne længe før Herrerne forbød →Hægtning, medens de først 1936 ændrede Afstanden fra Bolden ved →Finte fra 3,0 m til 4,5 m og →Straffefinte til at tages 4,5 m foran Midten af Maalet i Stedet for paa det Sted, hvor Forseelsen er begaaet. O.H.

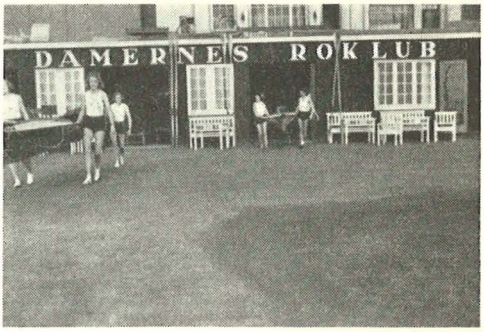
Dame-Junior (Ro), kvindelig Roer, der ikke før 1/1 det paagældende Aar har vundet 2 Junior- eller 1 Senior-Løb.

Damekamp (Haandb.). Betegner i Almindelighed Kampe mellem Dame-Seniorhold. Spilletiden er ved →Salspil i →Enkeltkampe 2×15 Min. og i →Turneringer 2×7 Min. →Omkampe 2×2 Min. →Markhaandbold 2×20 Min. Der anvendes i Salspil en særlig →Damebold. Det er i Salspil forbudt paa nogen som helst Maade at tage Bolden fra en Modspiller, naar denne har 2 Hænder paa Bolden. Overtrædelse heraf straffes med Frikast. C.F.S.

(Hoc.) →Damehockey.

Damelandskamp, (Svømn.), →Landskamp, hvor kun Damer deltager. Danmark har hidtil kun haft 1 Damelandskamp, mod Holland (i København 5 og 7/10 1938).

Damer (Ridn.). I D.R.-F.s Reglement forstaas ved Rytter saavel Damer som Herrer. Dog kan Damer ikke deltage i Olympiadens Ridekonkurrencer. I de Konkurrencer, hvor Minimumsvægt er fastsat, kan der i Propositionerne gives Damer indtil 5 kg Vægtlettelse, dog aldrig i Military- eller Mesterskabskonkurrencer. →Championrytter. J.W.

Damernes Roklubs Baadehus, Hellerup.

Damernes Roklub, Landets største (ca. 270 aktive Medl.) og ældste Kvinderoklub, stiftet 19/9 1901 paa Initiativ af Paul Petersen. Har en væsentlig Andel i dansk Kvinderonings Fremgang og Forbindelse m. udenlandske Kvinderoklubber m.v. — DM i Firer m. St. 1941-42. Konkurrencedeltager i Haandbold og Orienteringsidræt. Formand fra 1920: Guldsmed, Frk. Johanne Fornæs. E.S.

Litt.: Damernes Roklub 1901-1926.

Damernes Skytteforening, stiftet 28/1 1927. Formaalet: Udøvelse af Idrætsskydning. Er Medlem af Københavns Skytteforbund (D.S.U.) og øver Riffelskydning, hovedsageligt paa 15 m Afstand. Har placeret sig pænt ved mange Kapskydninger. Ca. 60 Medlemmer. Formand: Fru M. Schultz. E.S.-L.

Dame-Senior (Ro), kvindelig Roer, der før 1/1 det paagældende Aar har vundet 2 Junior- eller 1 Senior-Løb.

Dame Single (Badm., Tennis) (eng. Ladies' Single), Betegnelse dels for en Kamp mellem 2 Damer, dels for den Række, der sædvanligvis i en Turnering udskrives i Dame Single. I Badminton gaar Regnskabet til 11 Points med Omspil ved à 9 og à 10, dog kun med henholdsvis 1 og 2 Points Forlængelse af Sættet. P.B.-P.H.

Dameudvalg. (Haandb.), staaende Udvalg indenfor D.H.F., oprettet til Varetagelse af Damehaandboldspillets evt. Særinteresser. Bestaar af 3 Medlemmer, hvoraf 2 vælges af Repræsentantskabet og 1 af Forretningsudvalget. K.H.F. har desuden som det eneste Distriktsforbund et særligt Dameudvalg. C.F.S.

Dam-Holdet, Kaproningshold 1904 og 05

fra Roklubben Skjold. Sammensætning: A. Michaelsen, Knud Bay, C. C. Dam, H. P. Ludvig Dam og Otto Christensen. Vandt adskillige Sejre. De betydeligste ved DM i 4 Aarers Inrigger 1904 og 05 samt Øresundsløbet (skand. Mesterskab) 1905. Em.S.

Dampbad, Badeform, hvor Luften i Baderummet er mættet med Damp. I Reglen er der Overskud af Fugtighed, saa Luften er helt taaget. Man kommer hurtigt i Sved, og Blodtemperaturen stiger voldsomt, da der straks fortætter sig en Mængde Kondensationsvand paa Kroppen. Mange taaler ikke Badet, der ikke er saa populært og godt som →finsk Bad eller →Badstuebad. Badet beror sandsynligvis paa en Forvanskning af det finske eller russiske Bad. Hvor Dampbad findes, og man savner Badstuebad, benyttes det undertiden som Erstatning af Idrætsmænd. N.J.

»Dampmaskinen« (Gymn.), Armøvelse. Bøjkrydssiddende Armstrækning opad. Dampmaskinens »Stød« efterlignes. Øvelsen standser i Strækstilling, og Dampen lukkes ud med hvislende Lyd, mens Armene føres udad-nedad. J.L.

»Dan«, Athletklub, stiftet 1/6 1895 og overtog Københavns Athletklubs Aktiver 1904, da denne Klub gik ind. Har i en Menneskealder været ikke blot Danmarks førende Brydeklub, men ogsaa indtaget en fin international Position. Ogsaa i Vægtløftning har »Dan« altid været blandt de førende Klubber. Naar danske Brydere teknisk set er blandt Verdens bedste, skyldes det bl. a. Formændene Charles Witthøfts (1907-10, 12-15 og 16-22) og →Holger Laursens (fra 1922) store Indsats, samt de olympiske Trænere Oskar Mulvad og Emil Christensen. Ca. 600 Medlemmer. A.R.N.-E.C.

Danholt, Mogens (f. 18/11 1910), prof. Cyklerytter, begyndte paa Ordrupbanen som Amatør 30/5 1929; Deltager i tysk-dansk Landskamp København 1932. Professional 1/8 1932. Bedste Resultat: Nr. 2 i det andet københavnske Seksdagesløb, 1934, med Belgieren Adolphe Charlier, slaaet i den sidste halve Time af Willy Falck Hansen-Victor Rausch, Tyskland. Repræsenterede Danmark i det prof. Landevejs-VM Leipzig 1934. Begyndte som Stayer 1936, første Start Vinterbanen i Hamburg. Repræsenterede Danmark ved VM Milano 1939, blev i indledende Heat Nr. 2. Eneste danske Stayer, der har levet af sin Sportsprofession. J.B.

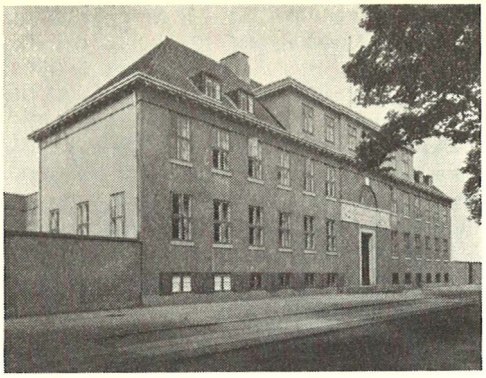
Danielsen, Jens Lauritz (f. 3/9 1869), Stabssergent, Gymnastik- og Svømmelærer, uddannet paa Hærens Gymnastikskole 1894-96. Lærer samme Sted 1897-1916. Virkede i kortere Tid ved københavnske Skoler og 1910-39 ved Frederiksberg Gymnasium. Lærer ved Paul-Petersens Institut, i Vikingernes Svømmeklub og 1898-1941 i »Hermes«, 1900-35 Svømmelærer ved Statens Gymnastikinstitut. Har uddannet næsten alle nuværende Svømmelærere i Foreninger og Skoler i Danmark. Fremførte en Aarrække »Hermes«s Gymnaster og Svømmere ved Opvisninger og Konkurrencer. Stiftede 1905 Byggefonden »Hermes«, der resulterede i Opførelsen af Hermeshallen 1938. D.G.-F. har gjort Brug af hans Lederevner ved Repræsentationer i Udlandet, bl. a. ved OL 1908. V.R.

Danielsen, Knud (f. 2/7 1884), Grosserer. Præsident for »Dansk Cycle Union for Landevejssport« siden Februar 1939. Tidligere kendt Motorsportsmand, der i Automobil 1923 vandt »Odense-Berlin-Odense«, 1925 »Odense-Breslau-Odense«, 1926 og 27 Dansk Motor Klubs DM, 1928 »Madrid-København« 3000 km paa 46 Timer. Medarrangør af samtlige Fanøløb. Medlem af D.B.C. fra 1927. Energisk og formaaende Forkæmper for Landevejssporten. Foregangsmand for større Udveksling af Ryttere til Konkurrencer mellem Provins og København og for Ideen om en Understøttelsesfond for Landevejsryttere, vedtaget 14/4 1942. J.B.

Danmarks Højskole for Legemsøvelser. Statsinstitution under Undervisningsministeriet. Har til Formaal at give en videregaaende Uddannelse i Gymnastik til Folkeskolens Lærere og Lærerinder, at uddanne Studenter, der agter at tage Skoleembedseksamen ved Universitetet med Gymnastik som Fag, samt at uddanne Lærere og Lærerinder til den frivillige Gymnastik og Idræt. Oprettet 1898 som en Afdeling af Statens Lærerhøjskole, udskilt herfra 1911 som selvstændig Institution under Navn af *Statens Gymnastikinstitut.* Havde 1911-23 til Huse i en Træbarak, opført paa A.B.s Bane paa Tagensvej. Flyttede 1923 til den nuværende

Danmarks Højskole for Legemsøvelser. Hovedbygningen. Opført 1922-23.

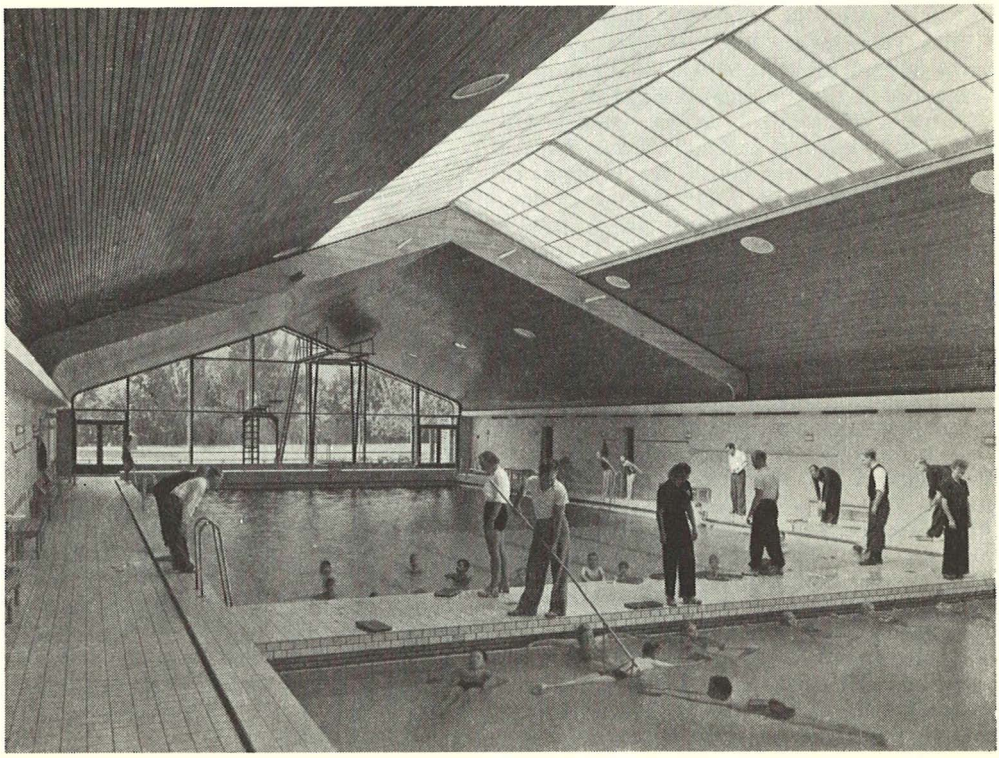
Bygning i Nørre Allé. Senere Tilbygninger: 1940 en Idrætshal, 1941 en Svømmehal og 1943 en Gymnastik- og Boldspilhal, den sidste delvis opført for en Gave fra Otto Mønsteds Fond til de højere Læreanstalters →Studentergymnastik. Raader endvidere over Athletik- og Boldbaner, som ogsaa Københavns Skolevæsen og A.B. gennem Lejemaal med Staten har Brugsret til.

Højskolens Læreruddannelse, der til 1941 kun omfattede 1-aarige Kursus (bortset fra korte Sommerferiekursus), er ved Undervisningsministeriets Bekendtgørelse af 4/2 1942 udvidet til ogsaa at omfatte 4-Maaneders Kursus saavel for Skolens som for den frivillige Gymnastik og Idræts Lærere og Lærerinder. Samtidig fik Institutionen sit nuværende Navn. Forstandere: 1911-27 Gymnastikinspektør K. A. Knudsen, 1927-30 Oberstløjtnant Holger Nielsen, 1930-38 Professor J. Lindhard, 1938-40 Inspektør N. Illeris (kst.) og fra 1940 Professor Emanuel Hansen. E.H.

Danmarksmester, Vinderen af et →Danmarksmesterskab. I Holdkonkurrencer regnes alle Deltagere paa det vindende Hold for Danmarksmestre.

Danmarksmesterskab, →**Dansk Cyklesports Danmarksmesterskaber,** →**Dansk Idræts Forbunds Mesterskaber for Danmark.**

Danmarks olympiske Komité (D.O.K.), stiftet 1905 paa Foranledning af daværende Kronprins, senere Kong Konstantin af Grækenland, med den specielle Opgave at organisere Danmarks Deltagelse i de af en *national græsk* Olympisk Komité iværksatte →OL i Athen 1906. Senere ændredes Opgaven til at angaa Danmarks Deltagelse i de af →Den internationale olympiske Komité iværksatte OL. Nuværende Formaal: 1) At tilrettelægge og gennemføre Danmarks Deltagelse i de olympiske Lege samt i videst muligt Omfang at tilvejebringe Midler dertil. 2) At danne Forbindelsen med Den interna-

Danmarks Højskole for Legemsøvelser. Svømmehallen. Opført 1940-41. Den ene Halvdel af Taget er forskydelig, hvorved Hallen om Sommeren kan aabnes for Lys og Luft.

tionale olympiske Komité og de nationale olympiske Komiteer. De gældende Statutter for Komiteen er vedtaget 20/5 1937. Komiteen bestaar af: Den internationale olympiske Komités Repræsentant i Danmark, der er født Medlem; 3 Medlemmer valgt af D.I.F.s Bestyrelse, 3 Medlemmer valgt af Overbestyrelsen for D.d.S.G. & I.F., 1 Medlem for hver selvstændig Idrætsgren, der omfattes af de olympiske Leges officielle Program, valgt af de respektive Idrætsorganisationer, 3 Medlemmer valgt af Akademiet for de skønne Kunster, repræsenterende hhv. Billedhugger-, Bygnings- og Malerkunst, 1 Medlem valgt af Dansk Forfatterforening, 1 Medlem valgt af Dansk Tonekunstnerforening, Musikraadet, samt indtil 18 Medlemmer valgt af Komiteens Bestyrelse blandt Mænd, som det af særlige Grunde skønnes nyttigt eller ønskeligt at knytte til Komiteen; heraf skal mindst ⅓ være bosiddende i Provinsen. Komiteens øverste Myndighed er *Plenarforsamlingen* (ɔ: Komiteens Medlemmer samlet til Møde). Den daglige Ledelse forestaas af Bestyrelsen (6 Medlemmer, valgt af Plenarforsamlingen, samt Den Internationale olympiske Komités Repræsentant i Danmark). Valgene foretages normalt i hver Olympiades 2. Aar og gælder for 4 Aar. Genvalg kan normalt kun finde Sted for een Valgperiode, hvorefter der skal hengaa mindst 4 Aar, før den paagældende paany er valgbar til Bestyrelsen. I visse Tilfælde kan der gøres Undtagelser herfra af Hensyn til at bevare Kontinuiteten i Bestyrelsen. Bestyrelsens Formand er tillige Komiteens Formand. I enhver Olympiade skal Bestyrelsen nedsætte et *Idrætsudvalg,* der udtager Deltagerne til de olympiske Idrætskonkurrencer, et *Kunstudvalg,* der organiserer Deltagelsen i de olympiske Kunstkonkurrencer og bestemmer hvilke Værker, der skal deltage, et *Finansudvalg,* der i Samarbejde med Bestyrelsen søger tilvejebragt de for Komiteens Formaal nødvendige Pengemidler, og et *Rejseudvalg,* der bistaar Bestyrelsen med Ordningen af de danske Deltageres Befordring til og fra Legene samt af deres Indkvartering og Forplejning under Legene. Komiteen har tilrettelagt Danmarks Deltagelse i de olympiske Lege 1906 i Athen, 1908 i London, 1912 i Stockholm, 1920 i Antwerpen, 1924 i Paris, 1928 i Amsterdam, 1932 i Los Angeles og 1936 i Berlin. Komiteen har haft følgende Formænd: 1905-21: Oberstløjtnant Fritz Hansen, 1921-23: rekonstrueredes Komiteen under Ledelse af Borgmester H. C. V. Møller, 1923-25: Generalmajor H. Castenschiold, 1925-38: Kontreadmiral C. Carstensen, fra 1938: Landsretssagfører, Legationsraad Svend Langkjær. A.L.

Danmarkspokalen (Brydn.), skænket D.A.U. af K.A.U. ved D.A.U.s 25 Aars Jubilæum 1926 som Vandrepokal 1926-50 til den Lokalunion, der har bedst Resultat i DM i Brydning. Vundet af J.A.U. 1929 og 33, de øvrige Aar af K.A.U. A.R.N.-E.C.

Danmarksrekord, det bedste Resultat, der i en Idrætsøvelse er opnaaet af en dansk Idrætsmand (-kvinde) eller et Hold. Om Betingelse for Anerkendelse, →Rekorder.

Danmarksturnering (Fodb.) afløste 1927 den tidligere →Landsfodboldturnering og →Sylow-Turnering. Det første Aar deltog 7 Klubber fra K.B.U., 4 fra J.B.U., 3 fra S.B.U., 3 fra F.B.U., 2 fra L.F.B.U. og 1 fra B.B.U., inddelt i 5 Kredse à 4 Hold, hvori alle spillede mod alle. I Slutkampene spillede de 5 Kredsvindere alle mod alle. 1928 udvidedes Turneringen med 5 Klubber, 2 fra K.B.U. og 3 fra Provinsen, saa de 5 Kredse hver fik 5 Deltagere. 1929 ændrede Turneringen paany Struktur og inddeltes i en A- og B-Række. I førstnævnte, som kaldtes Mesterskabsserien, deltog de 5 københavnske Storklubber — A.B., B.93, Frem, B.1903 og K.B. — og Vinderne af de 4 Lokalunioners Turneringer (Nord- og Sydjylland, Fyn, Sjælland og Lolland-Falster, altsaa med Udeladelse af Bornholm, hvis Klubber var for svage). I B-Rækken, →Oprykningsserien, deltog 7 Klubber, 2 fra K.B.U., 2 fra J.B.U., 1 fra F.B.U., 1 fra L.F.B.U. og 1 fra S.B.U. I begge Rækker spillede alle mod alle. 1929 udvidedes Oprykningsserien til 9 Klubber og blev 1931 delt i en Øst- og Vestkreds med 6 i førstnævnte og 8 i den sidste, fordelt saa 2 københavnske Hold samt Holdene fra Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm spillede i Østkredsen, og 2 andre københavnske samt de jyske og fynske Hold i Vestkredsen. Vinderne af de to Kredse spillede 2 Kampe om Oprykningsretten.

1936 ændredes Turneringen til at omfatte 3 Serier, kaldet →Mesterskabsserien, →Anden og →Tredie Serie. 1940 maatte man af Hensyn til de da opstaaede Kommunikationsvanskeligheder gaa væk fra det tidligere Seriesystem og oprette en geografisk begrænset Turnering bestaaende af 3 Kredse: Kreds 1 af jyske og fynske Hold, Kreds 2 af 3 københavnske samt de sjællandske og lolland-falsterske Hold, og Kreds 3 af de syv bedste københavnske Hold plus Køge Boldklub.

Turneringsordenen er saaledes, at de 3 Kredse spiller en dobbelt Turnering, alle mod alle. Vinderne og de to Nr. 2'ere fra Kreds 1 og 2 samt de fire bedst placerede i Kreds 3 spiller en →Pokalturnering om selve Mesterskabet. V.L.

Dannin, Leo (f. 26/3 1898), Landsretssagfører. Fodbold- og Ishockeyspiller; Højre

Wing for K.B., en hurtig, stærk og godt centrende Spiller, hvis Karriere paa Grund af en Benskade alt for hurtig blev afbrudt. 9 Landskampe. Medlem af K.B.s Bestyrelse fra 1928, Kasserer siden 1930. Medlem af K.B.-Hallens Byggeudvalg 1934-38, i dens Forretningsudvalg siden 1938. Medlem af Stævnets Forretningsudvalg fra 1933 og af D.B.U.s Bestyrelse fra 1937. 1929 Medstifter af Dansk Ishockey Union. F.F.

Dans (Skøjte.) kan deles i Solodans og Pardans. *Solodans* er af samme Karakter som Friløb, men indeholder færre Spring og Pirouetter og flere Dansetrin. Solodansene sammensættes af Løberen selv og bør være saa individuelle som muligt. Yndede Danse er Tangoer, Valse, Rumbaer samt Nationaldanse som »Norsk Dans«, »Tyrolerdans« og »Ungarsk Dans«. Konkurrencer afholdes ikke i Solodans. *Pardans* kan deles i anerkendte Danse og »Fri Dans«. Et Par sammensættes altid af Dame og Herre. Af alm. anerkendte Danse kan nævnes Vals, Foxtrot, Tenstep, Kilian, Blues og Tango. Dansen dyrkes ivrigt Verden over, særlig i de Lande, hvor der findes kunstfrosne Isbaner. Ved Konkurrencer løbes i Reglen nogle obligatoriske Danse (valgt blandt de anerkendte Danse) samt et Program af »Fri Dans«. Dette Program maa ikke indeholde Spring og Figurer af stationær Karakter (Pirouetter), og Partnerne maa ikke løbe hver for sig. Tilløb og Indlednings- og Afslutningsfigurer er ikke tilladt. Ved Konkurrencer løbes der 5 Minutter »Fri Dans«. P.C.-C.

Dansetrin (Skøjte.) bruges foruden i Dansene ogsaa i Friløbet. Dels benyttes de almindelige Trin fra Dansene som →Choctaw Vending, →Mohawk Vending, →Megan Trin m. fl., dels sammensættes nye Trin, som kan opbygges ved Hjælp af Slangesving, Tretaller, Vekselvendinger og omvendte Vekselvendinger m. m. P.C.-C.

Dansk Amatør Bokse-Union, Special-Forbund under D.I.F. fra 1915, stiftet 4/1 1915, Hovedorganisation for samtlige de Idrætsforeninger, der har Boksning paa deres Program, tilsluttet Fédération Internationale de Boxe Amateur (F.I.B.A.).

Oprindelig var de boksedyrkende Foreninger organisationsmæssigt tilsluttet →Dansk Athlet-Union. De, der i første Række tog Initiativet til, at Unionen blev stiftet, var A. Dohn, I.K. 99, Valdemar Strack og Richard Holm, Sparta. D.A.B.U. er inddelt i 4 Lokalunioner, →Københavns Amatør Bokse-Union, →Sjællands Amatør Bokse-Union, →Fyns Amatør Bokse-Union, →Jydsk Amatør Bokse-Union, de paa Bornholm værende Foreninger (1943 kun 1) sorterer direkte under Hovedunionen. Unionens daglige Ledelse varetages af et Forretningsudvalg bistaaet af et Sekretariat.

Hovedbestyrelsen bestaar af Lokalunionernes Forretningsudvalg. Formænd: Vald. Strack 1915-21, Harald Olsen 1921, Johan Hurtigkarl 1921-23, Mogens Blom 1923-25, Poul Buttrup 1925-27, Mogens Blom 1927-28, Max Lind 1928-36, Henrik Meincke 1936-40, Alfred Christensen fra 1940.

D.A.B.U. har eget Amatør- og Ordensudvalg samt en Udtagelseskomité til Udtagelse af repræsentative Hold.

D.A.B.U. har sine egne Love, Amatør- og Ordensregler samt Boksereglement, der alle er affattet efter de Regler og Bestemmelser, som gælder for D.I.F. og F.I.B.A under Hensyn til de Bestemmelser, som Myndighederne forlanger overholdt for Afholdelse af offentlige Boksekampe, f. Eks. at Lægen er øverste Myndighed ved et Stævne. D.A.B.U. bestod ved Stiftelsen af 5 Foreninger, 1943 af 94 Foreninger med ca. 6000 aktive Medlemmer. Betydelige Ledere: Richard Jensen, Poul Christiansen og Alfred Overgaard. A.C.

Dansk Ammunitionsfabrik, Otterup, grundlagt 1911. Fabrik for Riffelpatroner af fremragende Kvalitet, der har været meget anvendt inden for danske Skytteforeninger. Fremstiller desuden Haglpatroner og Patroner til Jagtrifler. E.S.-L.

Dansk Arbejder Idræts Forbund, stiftet 19/5 1929, tilsluttet den 1920 stiftede Socialistisk Arbejder Sports Internationale (Luzern), Special-Forbund under D.I.F. fra 1943. Opstod oprindelig af Arbejdernes Boldspil Union og Arbejdernes Tennis Klub. Stifter af disse og af D.A.I. var Redaktør Aage Hermann, Overretssagfører Ejner Krenckel og Carl Faxøe. Første Formand: Aage Hermann. Opdeltes i Kredse med Udvalg for de forskellige Idrætsgrene. Kredsene omfattede Københavns, Sjælland, Fyn, Midtjylland og Nordjylland. I Bestyrelsen sidder Repræsentanter for Socialdemokratisk Forbund, De samvirkende Fagforbund, Danmarks socialdemokratiske Ungdom og Arbejdernes Samariter Forbund. Hver Kreds har sin egen Kredsledelse, øverst staar Forbundsledelsen. Formænd: 1929-31 Aage Hermann, 1931-33 Albert Hansen, 1933-34 Osvald Andersen, 1934-38 Chr. Bruun, fra 1938 Emil Larsen. Udgiver Aarsberetning. Ved Stiftelsen 114 Klubber, 1/1 1942: 86 Klubber med 11 000 Medlemmer. Jubilæumsskrift udkom 1939 paa 10-Aarsdagen. K.S.L.

Dansk Athletik-Forbund, stiftet 23/11 1900

som en Sammenslutning af 6 københavnske Foreninger, Oprindelsen til det nuværende →Københavns Athletik-Forbund. Ændrede efter Dannelsen af det nuværende →Dansk Athletik-Forbund 30/10 1907 Navn til Sjællands Athletik-Forbund. Da det nuværende →Sjællands Athletik-Forbund stiftedes 6/3 1910, blev Navnet atter ændret til det nuværende Københavns Athletik-Forbund.

Dansk Athletik-Forbund (D.A.F.), Special-Forbund under D.I.F. fra 1907, stiftet 28/7 1907 ved Sammenslutning af den københavnske Organisation af samme Navn og →Jydsk Athletik-Forbund. Bestaar af 5 Distriktsforbund: →Københavns Athletik - Forbund, →Jydsk Athletik-Forbund, →Sjællands Athletik-Forbund, Fyns Athletik-Forbund og →Lolland-Falsters Athletik-Forbund med ialt 139 Foreninger, 18 625 aktive og 13 280 passive Medlemmer (1941).

Formaal: At fremme Athletikken i Danmark og varetage alle derhenhørende Opgaver. Er øverste faglige Myndighed for dansk Athletik og varetager dens Interesser i Ind- og Udland. Medlem af D.I.F. og →International Amateur Athletic Fédération, som kun anerkender een Organisation i hvert Land, hvorfor kun Medlemmer af D.A.F. kan konkurrere i Udlandet med Medlemmer af I.A.A.F.

Oprindelig dyrkedes foruden Athletik Brydning, Svømning, Tovtrækning m. m. Haandboldspillet er oprindelig ogsaa organiseret under D.A.F., der fra 1931 oprettede særlige Haandbold-Afdelinger for Distriktsforbundene samt »Dansk Athletik-Forbunds Haandboldafdeling«. Paa Grundlag heraf dannedes 1935 →Dansk Haandbold-Forbund.

Nu henhører under D.A.F.: Løb-, Spring-, Kast- og Gangøvelser. Reglerne for disse Øvelser findes i Dansk Athletik-Forbunds Reglement (1937), udarbejdet paa Grundlag af det af I.A.A.F. vedtagne internationale Reglement. Endvidere er i de senere Aar Orientering i moderne Form genoptaget af mange Foreninger. 1930 blev Kvinders Deltagelse i Athletikkonkurrencer organiseret under D.A.F.

Som Hovedforbund er D.A.F.s væsentligste Opgaver at administrere D.A.F.s Andel i Statstilskudet, afholde →Danmarksmesterskaber, →Landskampe, →Landsholdskampe (→Provinsen-København) og andre landsomfattende Arrangementer (→Athletikdagen, →Pointskamp for Kvinder), udarbejde Love og sørge for disses Overholdelse samt kontrollere og registrere →Danmarksrekorder.

Et betydeligt Arbejde er gjort for Uddannelse af Foreningsinstruktører. Til dette Formaal har D.A.F. haft engageret udenlandske Instruktører: McLoughlin, A. W. Kriegsmann, Carl Silfverstrand og (siden 1938) Sven Lundgren. Udgiver siden 1915 »Officielle Efterretninger«. Den daglige Ledelse udføres af et Forretningsudvalg paa 5 Medlemmer (Bestyrelsen bestaar af dette Forretningsudvalg, Formændene for de 5 Distriktsforbund samt yderligere 1 Medlem fra K.A.F., J.A.F., S.A.F. og F.A.F., ialt 14 Medlemmer. Formænd: 1907-09 P. N. Holst, 1909-10 Wald. Strack, 1910-21 Arne Højme, 1921-23 Georg L. Hintz, 1923-27 Andr. Harsfelt, 1927-29 Oluf Madsen, 1929-40 Johs. Larsen, 1940-43 Svend Jensen, fra 1943 Peter Madsen. S.J.

Dansk Athletik Forbunds Ungdoms-Mesterskaber (Athl.). D.A.F. udskriver siden 1942 aarlige nationale Junior- (15-17 Aar) og Ungdomsmesterskaber (17-20 Aar) i følgende Øvelser:

Juniormesterskaber:	*Ungdomsmesterskaber:*
80 m Løb	100 m Løb
300 m Løb	400 m Løb
80 m Hækkeløb	800 m Løb
5×80 m Stafetløb	2000 m Løb
Højdespring	110 m Hækkeløb (lave Hække)
Længdespring	4×100 m Stafetløb
Stangspring	Højdespring
Spydkast (700 g)	Længdespring
Diskoskast (1,5 kg)	Stangspring
Kuglestød (4 kg)	Spydkast (700 g)
	Diskoskast (2 kg)
	Kuglestød (5,5 kg)

Iøvrigt →D.I.F.s Mesterskaber for Danmark. S.J.

Dansk Athlet-Union (D.A.U.), →Special-forbund under D.I.F. fra 1901, Medlem af Nordiska Tyngdlyftnings-Förbundet, International Amateur Wrestling Federation og Fédération Internationale Haltérophile. Stiftet 13/1 1901 som Fællesorganisation for Boksning, Brydning og Vægtløftning. Boksning udskilt 1915 (→Dansk Amatør Bokse-Union). Omfatter Lokal-Unionerne Københavns, Jydsk, Lolland-Falsters, Bornholms og Øernes (Sjælland udenfor København og Fyen) Athlet-Unioner. 1943: ca. 60 Klubber med ca. 4000 Medlemmer. Formænd: 1901-06 H. Tiedemann, 1906-08 I. I. Kinzi, fra 1908 Arnold Richard Nielsen. A.R.N.-E.C.

Dansk Badminton Forbund (D.B.F.), Special-Forbund under D.I.F. fra 1930, stiftet 15/1 1930. Inddelt i 6 Kredse (K.B. Kr., S.B. Kr., L.-F.B. Kr., F.B. Kr., J.B. Kr. og B.B. Kr.) Medlem af The international Badminton Federation fra 1934. Bestyrelsen bestaar af 17 Medlemmer (Formand, Næstformand og 4 Bestyrelsesmedlemmer, der alle skal være bosidende i eller i Nærheden af København, og 11 Repræsentanter for Kredsene). Den daglige Ledelse forestaas af et Forretningsud-

valg bestaaende af Formand, Næstformand og 5 af den øvrige Bestyrelse. Medlemstal ved Stiftelsen: 5 Klubber med 880 Medlemmer, 1942: 268 Klubber med 20 000 Medlemmer. Formænd: 1930-33 Moritz Rasmussen, 1933-34 C. Clausen, fra 1934 Leo Hendrichsen. For at højne Spillestandarden uddanner D.B.F. Amatørinstruktører, som udsendes til Klubberne; til dette Formaal har D.B.F. bl. a. udarbejdet en Instruktionsfilm. H.H.

Litt.: D.B.F.s Haandbog. D.B.F.s officielle Spilleregler.

Dansk Badminton Forbunds Mesterskaber. D.B.F. udskriver aarlige Mesterskaber for Juniorer (siden 1932) og Ynglinge (siden 1941), begge i Herre Single og Dame Single. Juniorgrænsen var 1932-41 14-18 Aar, derefter 14-16 Aar, Ynglingegrænsen er 16-18 Aar. I øvrigt →D.I.F.s Mesterskaber for Danmark og →internationalt Mesterskab for Danmark. H.H.

Dansk Bandy Union, stiftet 1912 med Grosserer Vilh. Hastrup som Formand. Ophørte at eksistere, da →Dansk Ishockey Union 1922 stiftedes.

Dansk Bicycle Club (D.B.C.), stiftet 7/5 1881 under Navnet »The danish Bicycle Club«, ændret paa første Generalforsamling 4/6 1881 til Dansk Bicycle Club. Oprindeligt Formaal: »Fremme af Velocipede-Sporten i Danmark gennem Foretagelse af Velocipedetoure i Fællesskab, Foredrag o. l., Rabat til Medlemmer ved Køb af Maskiner, Øvelsesplads for Medlemmer, Afholdelse af Væddeløb saa vidt muligt een Gang om Aaret.«

D.B.C. afholdt første danske Bicycle-Væddeløb i Tivoli 1881 (→Cyklesport). Ordrupbanen aabnede 29/7 1888 som Cyklebane Nr. 2, efter Svendborg 1886. D.B.C. var Enerepræsentant overfor »International Cyclists Association« fra dennes Stiftelse 1892. 1898-1900 var D.B.C.s Formand, Overretssagfører E. Staal, Præsident for I.C.A. Den udenlandske Repræsentation afgaves af D.B.C. 1899 til den nystiftede »Union af danske Cycleclubber«, der atter afgav den ved sin Ophævelse Januar 1907. I.C.A. 14/4 1900 afløst af »Union Cycliste Internationale«, overfor hvilken D.B.C. nu er Enerepræsentant for dansk Cyklesport.

D.B.C. var oprindelig en Klub for aktive Ryttere, men bestod ved 25 Aars Jubilæet 1906 næsten kun af passive Medlemmer. Pekuniært afhængig af Driften af Ordrupbanen, der tre Gange var ved at maatte tvangssælges, 1899, 1910 og 1913. 1914-18 skabte en Opblomstring for D.B.C.

D.B.C.s Klubliv var de første Aar præget af Kvadrilleridning og anden Kunstkørsel, første Præsentation i Cirkus 5/2 1888 med Kvadrilleridt vakte stor Opsigt. Indførte →Riplay paa »Constantia« paa Strandvejen 1890-91, en god Idé, som bredte sig over hele Landet.

15-22 Marts 1891 arrangerede D.B.C. i København Skandinaviens første Cykleudstilling, hvor de førende Firmaer i Cyklebranchen udstillede deres sidste Modeller. I Forbindelse hermed afholdtes paa offentlige Møder Foredrag af Læger om Cyklesporten. Sommeren 1899 anlagde D.B.C. i Københavns Omegn 12 Depoter med Pumpe, Smøreolie, Reparationsgenstande, Kort over Omegnen, Forbindssager o. l. til Hjælp for Cyklister. 9.-16. Marts 1902 arrangerede D.B.C. i Odd-Fellow-Palæet i København den første internationale Automobil-, Motorcykle- og Cykleudstilling i Skandinavien. Der solgtes 32 Automobiler og 20 Motorcykler, og den første Snes Automobiler viste sig paa Københavns Gader, inden Politiet endnu havde taget Stilling til, om man kunde tillade dem. D.B.C. har altsaa skaffet Automobilet Indpas i Danmark.

Fra ca. 1900 varetog D.B.C. især Banesportens Interesser, medens Landevejssporten gled over paa andre Hænder. Inden for D.B.C. dyrkede man efterhaanden Landevejscyklingen i Form af Turistridt, i hvilke Clubbens Medlemmer opnaaede Sølvmedailler for at køre visse Distancer inden for en vis Maksimumstid. 30/6 1901 stiftedes en særlig Turistafdeling, D.B.C.T. D.B.C. fulgte stadig interesseret Landevejssporten, arrangerede internationale Landevejsløb af Format og afviklede Verdensmesterskabsløbene i Danmark. 1920 oprettedes et »D.B.C.s Landevejsfond« paa 50 000 Kr., hvis Renter siden er gaaet til Præmier for Landevejsklubberne Landet over.

7/11 1935 overtog D.B.C. Københavns Vintercyklebane, der paa Grund af Krigen nedlagdes 14/10 1939.

D.C.U., der altid har været moralsk og pekuniært støttet af D.B.C., opnaaede 13/6 1939 Overenskomst med D.B.C. om fremtidig Medrepræsentation ved større Løb og Kongresser i Udlandet.

D.B.C.s nuværende Formaal: Fremme af Cyklesporten i Danmark. Formuen skal altid og udelukkende tjene til Fremme af dette Formaal og kan ingen Sinde, ej heller i Tilfælde af Clubbens Opløsning eller Sammensmeltning med anden Club, under nogen Form fordeles mellem Medlemmerne. Nye Medlemmer kan optages efter Bestyrelsens Skøn.

1/1 1943: 287 Medlemmer. Formand siden 1937: Grosserer Svend Thomsen.

D.B.C. udsteder alle danske Licenses ved sin Licensekomité, affatter paa Basis af U.C.I.s internationale Reglement Licensebestemmelser og Bane- og Løbsreglement for

danske Cyklebaner, affatter sammen med D.C.U. »Reglementer og Bestemmelser for dansk Landevejscyklesport«, afholder alle Udgifter ved Udsendelse af Ryttere, Ledere og Delegerede til Stævner eller Kongresser i Udlandet, hvortil de paagældende ikke er inviteret paa udenlandsk Regning. J.B.

Dansk Boldspil-Union (D.B.U.). →Special-Forbund under D.I.F. fra 1896, Medlem af →F.I.F.A., stiftet 18/5 1889 som øverste faglige Organisation for Fodbold, Cricket og Tennis. 1920 udskiltes Tennis i en særlig Underafdeling, -->Dansk Lawn-Tennis Forbund, der 1937 helt udskiltes. D.B.U. omfattede i Starten enkelte Provinsklubber, men var indtil 1903 nærmest en københavnsk Organisation. 1895 stiftedes -->Jydsk Boldspil-Union og 1902 →Sjællands Boldspil-Union. 29/4 1903 stiftedes -->Københavns Boldspil-Union og samtidig konstitueredes D.B.U. som Overorganisation, der kun optager Lokalunioner. D.B.U. omfatter nu foruden de 3 nævnte -->Fyns, →Lolland-Falsters og -->Bornholms Boldspil-Unioner. D.B.U. indtraadte ved D.I.F.s Stiftelse 1896 i D.I.F., men var 1901-04 udtraadt af D.I.F., der havde vedtaget Bestemmelser, D.B.U. fandt uforenelige med Boldsportens Selvstyre.

Bestyrelsen bestaar af 22 Repræsentanter for Lokalunionerne, hvoraf 10 er Forretningsudvalg. D.B.U. opretholder Kontor i København, ledet af en Generalsekretær, og udgiver et officielt Organ: -->Dansk Boldsport. 1/1 42 ca. 970 Klubber med 180 000 Medlemmer. Formænd: 1889-90 cand. jur. F. J. A. Markmann, 1890-94 Oberst H. Hilarius Kalkau, 1894-97 Bankbestyrer Johs. Forchhammer, 1897-1911 Justitsraad A. Albertsen, 1911-18 Postkontrollør L. Sylow, 1918-35 Generalkonsul L. Østrup, 1935-40 Civilingeniør Kr. Middelboe, fra 1940 Landsretssagfører Leo Frederiksen. S.A.K.

Dansk Boldsport, D.B.U.s officielle Organ, indeholdende Unionens officielle Meddelelser til Lokalunioner og Klubber. Udkommer en Gang maanedlig. Udkom første Gang December 1924. Redaktør: D.B.U.s Generalsekretær, cand. jur. Svend Krarup. S.A.K.

Dansk Bueskytteforbund (D.B.S.F.), Special-Forbund under D.I.F. fra 1942, stiftedes 24/5 1941 paa Initiativ af -->Københavns Bueskyttelaug og -->Aarhus Bueskytteforening. Formaal: At udbrede Interessen for og Færdigheden i Bueskydning som Amatøridræt. Bestyrelsen bestaar af en Formand og mindst 3, højst 7 andre Medlemmer samt Suppleanter. 3 af Bestyrelsens Medlemmer samt 1 af Suppleanterne skal være bosat i Forbundets Hjemsted, der, indtil videre er København. Den daglige Ledelse forestaas af Forretningsudvalget: Formanden, Sekretæren og Kassereren.

Paa Grund af Krigen har D.B.S.F. ikke kunnet tilslutte sig -->F.I.T.A.

Formand fra 1941: Assurandør Paul Nielsen. D.B.S.F. har fast Amatør- og Ordensudvalg og har udstedt: Love, Amatør-Reglement, Skyde- og Ordensregler og Kapskydningsregler, kortfattet Instruktion i Bueskydning, Reglement for Erhvervelse af -->Bueskyttemærket, Rekordbestemmelser og Vejledning for Foreninger. Officielt Organ: Tidsskriftet Bueskytten. 24/5 1941: 5 Foreninger med 173 aktive Medlemmer, 1/1 1943: 26 Foreninger med 524 aktive Medlemmer. P.N.

Dansk Cricket Ring stiftedes 1929 af en Kreds af Cricketinteresserede under Navnet *Københavns Kricket Ring.* Formaalet var paa enhver Maade og i Samarbejde med Unionerne at fremme Interessen for Cricketspillet herhjemme, hvorfor Foreningen i Aarenes Løb har løst mange for Cricketspillet vigtige Opgaver, navnlig Udgivelsen af det maanedlige Tidsskrift »Cricket«, Arrangement af Kampe mod engelske Hold og af aarlige Kampe mellem udvalgte Juniorhold fra de forskellige Unioner m. m. 1934 blev Navnet ændret til Dansk Cricket Ring. Næsten alle danske Cricketklubber er Medlemmer. J.C.

Dansk Cycle Ring (D.C.R.) den næstældste af de bestaaende danske Cyklesportsforeninger, stiftet 10/12 1890 i København. Oprindelig Formaalsparagraf: »Clubbens Formaal er at arbejde for Udbredelse af Turistcyclekørsel i Danmark. Dette søges opnaaet ved at oprette Krese rundt omkring i Landet, Udgivelse af Turistkort, Vejdistancer samt de for hver Jurisdiktion gældende Politivedtægter. Endvidere Aftaler om Rabat for Medlemmer paa de inden for hver Kres værende Hoteller og Cyclereparatører. Til Landevejsridt at udsætte Præmier og Medailler i Guld, Sølv og Bronce.« Der oprettedes 38 Krese med hver sin Kresbestyrelse. Hver Kres afgav 50 % af Kontingentet til Moderklubben i København. Paa Højdepunktet, sidst i 1890erne, havde D.C.R. over 2000 Medlemmer. Paa Initiativ af Kresformændene byggedes Baner i Vejle, Kolding, Esbjerg, Horsens og Helsingør. De opførtes i Begyndelsen og lukkedes i Slutningen af 1890erne. 1/1 1943: 40 aktive, 150 passive Medlemmer. J.B.

Dansk Cycle Union, stiftet 23/3 1885 med Hovedsæde i København. Vigtigste Formaal: at danne Bindeled mellem Danmarks Cycle-Clubber, at skaffe Medlemmerne Fragtnedsættelse for Maskinerne og Rabat paa Hotelpriser, at varetage Cyklisternes Interesser og »om muligt at afholde Væddeløb«. Ophævet 1889. J.B.

Dansk Cycle Union for Landevejssport (D.C.U.), stiftet 1907 af Repræsentanter for Dansk Bicycle Club, Dansk Cycle Ring, Danske Landevejsrytteres Klub, Arbejdernes Bicycle Club, Cycle Clubben Avancer og Fyns Cycle Union. Ved Stiftelsen opfattedes hver Landsdel som en selvstændig Union. Grosserer Georg Toepfer første Præsident. D.C.U. opstod som Afløser af →Union af danske Cycleclubber. Et forberedende Skridt til Stiftelsen af D.C.U. var Dannelsen Maj 1904 af »Komiteen til Afholdelse af Landevejsløb«, der ordnede Landevejssportens Forhold og bl. a. udsendte et Reglement. 1913 sammen med D.B.C. tilsluttet det i Stockholm paa svensk Initiativ 10/3 1913 stiftede »Nordisk Cycle-Forbund«. Fra 1924 Inddeling i 3 Distrikter, jydsk, fynsk, sjællandsk, fra Maj 1939 Nyordning, Jyllands, Fyns, Sjællands og Københavns Distrikter. 1/1 1943: 40 Klubber med 10681 Medlemmer (J. 6478, K. 2556, Sj. 1370, F. 277) og 755 aktive Amatørlandevejsryttere (J. 190, K. 457, Sj. 56, F. 52). Formaal: »at være den Sammenslutning, som forener alle danske Cycleclubber til Fællesvirke for Fremme af dansk Cyclesport paa Landevej i Henhold til de til enhver Tid gældende Love og Bestemmelser«.

D.C.U.s øverste administrative Myndighed er »Unionskomiteen«, der bestaar af 10 Medlemmer (Præsidenten, 3 Vicepræsidenter, 4 Distriktsformænd, Kassereren og D.B.C.s særlige Unionsrepræsentant). Den daglige Administration ledes af Forretningsudvalgets 6 Medlemmer (Præsidenten, 1. og 2. Vicepræsident, Sekretæren, Kassereren og D.B.C.s særlige Unionspræsident). Under Unionskomiteens Ledelse administrerer hver Distriktsbestyrelse (3 Mand) sit Distrikt.

Enhver dansk Cykleklub, der tæller 40 Medlemmer, hvoraf mindst 10 aktive, og hvis Love og Bestemmelser er anerkendt af D.C.U., kan optages i D.C.U. Hver Klub er forpligtet til 1 Gang i Sæsonen at afholde et aabent Løb.

Kongres afholdes skiftevis i København, Aarhus og Odense een Gang aarlig, saa vidt muligt i Februar. Kongressen er øverste Myndighed. Mødeberettiget er Unionskomiteens Medlemmer samt de øvrige Distriktsbestyrelsesmedlemmer og to Repræsentanter for hver Klub.

Samarbejdet med D.B.C. er meget intimt. D.C.U. anmodede 18/5 1939 D.B.C. om fremtidig at udstede Landevejslicense (hidtil fejlagtigt udstedt af D.C.U.), og paa Samraadsmøde 13/6 1939 mellem D.B.C.s Bestyrelse og D.C.U.s Forretningsudvalg aftaltes i en Overenskomst, at D.C.U. fremtidig skulde kunne lade sig repræsentere ved et Medlem ved større Løb og Kongresser i Udlandet, at D.B.C. skulde støtte D.C.U. med et fast, aarligt Tilskud, og at D.B.C.s Kontor og Sportsledelse stilledes til Disposition for D.C.U. Præsident fra 1939: Grosserer Knud Danielsen. J.B.

Dansk Cyklesports Danmarksmesterskaber (Cykl.), paa Bane, indstiftet 1889, paa Landevej 1897. Har skiftet Karakter i Overensstemmelse med Cyklesportens Udvikling. Paa Bane kørtes 1889-93 kun over den lange Distance en dansk Mil, fra 1895 yderligere et Sprintermesterskab over en engelsk Mil, og i Motorpacens første Periode i Danmark, 1896-99, kørtes desuden et pacet Mesterskabsløb over 100 km. D.B.C. har altid (med en enkelt Undtagelse: Fyns Cycle Union) arrangeret og afholdt DM paa Bane.

Medens Banemesterskabsløbene altid var →Invitationsløb«, var Landevejsmesterskabsløbet et aabent Løb, hvortil der — inden for visse Kvalitetsrammer — kunde anmeldes frit. D.B.C. udskrev det første DM paa Landevej 1897, Distance 200 km, samlet Start, 5 Deltagere, hvoraf 3 fuldførte. 1900 arrangerede »Clubben Cyclisten«, 1901 »Landevejsrytternes Klub« Landevejsmesterskaberne, begge Arrangementer under »Union af danske Cykleklubber«s Auspicier. Fra 1905 overtog »Dansk Cycle Union for Landevejssport« Arrangementet, afbrudt et enkelt Aar (1924) af D.B.C. som Arrangør. Fra 1926 begrænsedes Deltagelsen til, at hvert Distrikt udpegede 6 Sjællændere, 6 Fynboer og 6 Jyder, og fra 1941 blev Løbet udskrevet som fuldstændig aabent for Anmeldelse fra enhver dansk A-Rytter.

Om DM paa Bane siger D.B.C.s Reglementer og Bestemmelser af 1938: Kun D.B.C. kan afholde eller lade afholde Mesterskabsløb for Danmark paa Bane. Det køres for saavel Amatører som Professionals, for begge Kategorier som Sprintermatcher. Hertil kom fra 1940 i Overensstemmelse med det 1939 indførte nye VM et DM i 5 km individuelt Forfølgelsesløb. Mesterskabsløbene staar kun aabne for Ryttere med dansk License, Ingen prof. Rytter kan tage Engagement i Udlandet paa DM-Dagen uden efter forudgaaende Tilladelse fra D.B.C.

Om DM paa Landevej (afholdes kun for Amatører) siger D.B.C.s og D.C.U.s Reglementer og Bestemmelser for dansk Landevejscyklesport af April 1942: DM afholdes skiftevis i Fyns-, Jyllands-, Københavns- og Sjællandsdistriktet og køres over en Distance af ca. 150 Kilometer. Datoen fastsættes paa D.C.U.s Kongres. Løbet er aabent for Deltagelse af alle danske A-Ryttere. I DM køres foruden om det individuelle Mesterskab ogsaa en Distriktsholdmatch, der vindes af det Distrikt, hvis tre bedst place-

Dansk Cyklesports Danmarksmesterskaber

rede Ryttere opnaar lavest Pointstal. DM arrangeres af den Distriktsbestyrelse, i hvis Distrikt Løbet køres.

Datoen for DM paa Bane ligger ikke fast, men sædvanligvis afholdes Løbene i Juli. Præmieringen er baade paa Bane og Landevej Medaljer i Guld, Sølv og Bronze til henholdsvis Nr. 1, 2 og 3. Desuden almindelige Præmier som i andre Løb. J.B.

Danmarksmestre paa Landevej. Amatører.

1897 200 km, samlet Start og tilladt Pace. Arrangeret af D.B.C. som Invitationsløb.
Jens Olsen (Bornholm) 6.25

1900 200 km, samlet Start. Aabent Løb. Arrangeret af „Union af danske Cykleklubber" ved C.C. O. Meyland Schmidt (Fraugde Kjærby) . 6.03,45

1901 20 Mil, samlet Start. Aabent Løb. Arrangeret af „Union af danske Cykleklubber" ved Landevejsrytternes Klub.
Vilh. Møller (Herning) 5.01,30

1905 20 Mil, Enkeltstart.
H. P. Hansen (København) 5.46

1907 20 Mil, Enkeltstart.
Olaf Hansen, (København) 5.10

1908 20 Mil, Enkeltstart.
Carl Hansen (København) 7.46
Carl Hansen startede alene, de øvrige Ryttere ønskede ikke at starte i Regnvejr.

1909 20 Mil, Enkeltstart.
Hans Olsen (København) 5.11

1910 20 Mil, Enkeltstart.
Carl Andreasen (København) 5.03.34

1913 215 km, Enkeltstart. Løbet kørtes som „Nordisk Mesterskabsløb", og bedst placerede Dansker regnedes for Danmarksmester.
Olaf Hansen (København) 6.43,55,5

1915 200 km, Enkeltstart.
Holger Malmgren (København) 6.19,26

1916 200 km, Enkeltstart.
Holger Malmgren (København) 6.33,19

1917 200 km, Enkeltstart.
Chr. Frisch (København) 6.26,28

1918 200 km, Enkeltstart.
Carl Mortensen (København) 6.27,15

1919 200 km, Enkeltstart.
Carl Mortensen (København) 6.25,16

1920 200 km, Enkeltstart.
Ahrensborg Clausen (København) 6.23,08

1921 200 km, Enkeltstart.
Henry Hansen (København) 6.23,51

1922 200 km, Enkeltstart.
Alb. Månsson (København) 6.45,15

1923 190 km, Enkeltstart.
Henry Hansen (København) 6.26,37

1924 188 km, Enkeltstart.
Erik Andersen (København) 6.05,54

1925 190 km, Enkeltstart.
Henry Hansen (København) 6.49,50

1926 154 km, Enkeltstart. (Første Gang 6 Sjællændere, 6 Fynboer og 6 Jyder).
Poul Sørensen (Jylland) 4.58,49

1927 175 km, Enkeltstart ved Odense.
Poul Sørensen (Jylland) 5.21,33

1928 Løbet annuleret.

1929 150 km, Enkeltstart.
Finn Nymann (Sjælland) 5.00,03
Holdkonkurrence (4 Ryttere): Sjælland 20.52,27

1930 155 km, Enkeltstart ved Odense.
Henry Hansen (Sjælland) 4.36,14
Holdkonkurrence (4 Ryttere): Sjælland 19.32,34

1931 153 km, Enkeltstart ved Aarhus.
Frode Sørensen (Sjælland) 4.31,26
Holdkonkurrence (4 Ryttere): Sjælland 18.37,01

1932 150 km, Enkeltstart.
Frode Sørensen (Sjælland) 4.12,59
Holdkonkurrence (4 Ryttere): Sjælland 17.18,26

1933 155 km, Enkeltstart ved Svendborg.
Werner Grundahl Hansen (Sjælland) .. 4.26,38
Holdkonkurrence (4 Ryttere): Sjælland 18.01,49

1934 140 km, Enkeltstart ved Aarhus.
Leo Nielsen (Sjælland) 3.55,05
Holdkonkurrence (4 Ryttere): Sjælland 15.49,33

1935 150 km, Enkeltstart ved København.
Frode Sørensen (Sjælland) 4.19,46
Holdkonkurrence (4 Ryttere): Sjælland 17.24,23

1936 122 km, samlet Start ved Odense.
Frode Sørensen (Sjælland) 3.31,45
Holdkonkurrence (4 Ryttere): Sjælland 14.07,03,6

1937 146 km, samlet Start paa Rundstrækning 12 Gange rundt ved Aarhus.
Georg Nielsen (Sjælland) 4.03,05
Holdkonkurrence (4 Ryttere): Sjælland 16.35,52

1938 146 km, samlet Start ved København.
Frode Sørensen (Sjælland) 4.01,22
Holdkonkurrence: (4 Ryttere): Sjælland 16.05,30,4

1939 145 km, samlet Start, 5 Gange 29 km ved Odense.
Wenzel Jørgensen (Sjælland) 3.51,25
Holdkonkurrence (4 Ryttere): Sjælland 15.25,41.2

1940 134 km, samlet Start, 2 Gange 67 km ved Kolding.
Rudolf Rasmussen (København) 3.23,26
Holdkonkurrence (4 Ryttere):
København 13.33,47,2

1941 153 km, samlet Start, 18 Gange 8½ km ved København. 50 Deltagere. Første Gang aabent for alle A-Ryttere.
Rudolf Rasmussen (København) 3.50,02
Holdkonkurrence (4 Ryttere):
København ..... 10 Points.

1942 150 km, samlet Start, 5 Gange 30 km ved Slagelse.
Rudolf Rasmussen (København) 4.00,15
Holdkonkurrence (3 Ryttere):
København ..... 6 Points.

Danmarksmestre paa Bane. Amatører:

1889-90 1 dansk Mil ..... Chr. Ingeman-Petersen
1891 1 dansk Mil ..... Franz Bauer
1892-93 1 dansk Mil ..... Sven Hansen
1894 1 dansk Mil ..... Sven Hansen
1 mile ..... Peter Koch
1895 1 dansk Mil ..... Chr. Ingeman-Petersen
1 mile ..... Chr. Ingeman-Petersen
1896 1 dansk Mil ..... Sven Hansen
1 mile ..... Chr. Ingeman-Petersen
100 km med Pace ..... Chr. Ingeman-Petersen
1897 1 dansk Mil ..... Knud Nielsen
1 mile ..... Johannes Hansen
100 km med Pace ..... Ingvald Olesen
1898 1 dansk Mil ..... Erik Hansen
1 mile ..... Axel Jørgensen
100 km med Pace ..... Axel Dahl
1899 1 dansk Mil ..... Erik Hansen
1 mile ..... Erik Hansen
100 km med Pace ..... D. Højgaard
1900 1 dansk Mil ..... Erik Hansen
1 mile ..... Otto Michaelsen
1901 1 dansk Mil ..... Einar Mortensen
1 mile ..... Orla Nord
1902 1 dansk Mil ..... Axel Hansen
1 mile ..... Carl V. Hellemann
1903 1 dansk Mil ..... Axel Hansen
1 mile ..... Axel Hansen
1904 1 dansk Mil ..... J. P. Hansen
1 mile ..... Emanuel Nielsen
¼ mile ..... Emanuel Nielsen
1905 1 dansk Mil ..... V. Rosenqvist
1 mile ..... V. Rosenqvist
1906 1 dansk Mil ..... Emanuel Nielsen
1907 1 dansk Mil ..... Alfred Moslund
1 mile ..... Einar Uttenthal
1908 1 dansk Mil ..... Einar Uttenthal
1 mile ..... Einar Uttenthal
1912 En Serie Løb ..... A. Halvorsen
1913 En Serie Løb ..... Erik Kjeldsen

1916 1 dansk Mil ..... Georg Clausen
1 km ..... Erik Kjeldsen
1917 1 dansk Mil ..... Erik Kjeldsen
1 km ..... Erik Kjeldsen
1918 1 dansk Mil ..... Henry Brask Andersen
1 km ..... Henry Brask Andersen
1919 1 dansk Mil ..... Johan Normann Hansen
1 km ..... Henry Brask Andersen
1921 1 dansk Mil ..... Henry Brask Andersen
1922 En Serie Løb ..... Oscar Guldager
1923 En Serie Løb ..... Willy Falck Hansen
1924-25 En Serie Løb ..... Edmund Hansen
1926-28 En Serie Løb ..... Willy Falck Hansen
1929 1 km ..... Willy Gervin
1930 1 km ..... Helge Harder
1931 750 m ..... Helge Harder
1932 750 m ..... Anker Meyer Andersen
1933 740 m ..... Anker Meyer Andersen
1934 740 m ..... Ejner Olesen
1935 1 km ..... Ejner Olesen
1936 1 km ..... Heino Dissing Rasmussen
1937-38 1 km ..... Hans Chr. Nielsen
1939 1 km ..... Kield Brask Andersen
1940 1 km ..... Rupert Christensen
5 km individ. Forfølgelsesløb Alfred Nicolaisen
1941 740 m ..... Jens Petersen
5 km individ. Forfølgelsesløb Edgar Christensen
1942 740 m ..... Carl Koblauch
5 km individ. Forfølgelsesløb Edgar Christensen

Professionals:

1898 1 dansk Mil ..... Thorvald Ellegaard
1 mile ..... Thorvald Ellegaard
1899 1 dansk Mil ..... Thorvald Ellegaard
1 mile ..... Carl Rasmussen
1900 1 dansk Mil ..... Thorvald Ellegaard
1902 1 dansk Mil ..... N. M. Andersen
1 mile ..... Axel Jørgensen
1903 1 dansk Mil ..... Axel Hansen
1 mile ..... Axel Hansen
1904 1 mile ..... Chr. Schmidt
1905 1 dansk Mil ..... Axel Hansen
1 mile ..... Axel Hansen
100 km i Motorpace ..... Axel Hansen
1906 1 mile ..... Axel Hansen
1907 1 dansk Mil ..... N. M. Andersen
1 mile ..... Emanuel Nielsen
50 km i Motorpace ..... Axel Hansen
1908 1 dansk Mil ..... Emanuel Nielsen
1 mile ..... Riddermann Selmer
1912 En Serie Løb ..... Emanuel Nielsen
1916 1 km ..... Kaj M. Jørgensen
1925 1 dansk Mil ..... Hans Jensen
1 mile ..... Hans Jensen
1926-28 1 dansk Mil ..... Henry Brask Andersen
1929-30 1 km ..... Willy Falck Hansen
1931-32 750 m ..... Willy Falck Hansen
1933-34 740 m ..... Willy Falck Hansen
1935-40 1 km ..... Willy Falck Hansen
1939 5 km individuelt Forfølgelsesløb
Werner Grundahl Hansen
1940-41 5 km individuelt Forfølgelsesløb
Arne W. Pedersen
1941-42 740 m ..... Willy Falck Hansen
1942 5 km individuelt Forfølgelsesløb Jørgen Wiberg

Danske Forsvarsbrødre (D.F.B.), Foreninger af gamle Soldater af alle Vaabenarter. Skytterne i D.F.B., København, var i en Række Aar førende indenfor Kortdistanceskydning. Efter en Uoverensstemmelse mellem Skytterne og Hovedledelsen af D.F.B., København, angaaende Træningsforhold traadte de fleste Skytter ud i 1932 og dannede Skytteforeningen →Heimdal. E.S.-L.

Dansk Ejer (Ridn.) →Dansk Rytter.

Danske Skiforeningers Mesterskaber, de første danske Skimesterskaber arrangeret af de da eksisterende Skiforeninger og afholdt Februar 1938 i Storlien paa Initiativ og under Ledelse af Overlæge Harald Hansborg. Et Led i dennes Arbejde for at samle danske Skiforeninger i et Forbund under D.I.F. K.V.L.

Danske Skytters Landsforening (D.S.L.) stiftedes 1909 under Navnet *Danske Skytters private Forening.* Formaalet var at samle danske Skytter med Interesse for de særlige internationale Skydninger: 1) Riffelskydning med frit Gevær paa 300 m Afstand og 2) Pistolskydning med fri Pistol paa 50 m Afstand. Foreningen indmeldtes straks i den internationale Skytteunion (L'Union Internationale de Tir), ved hvis Stævner den repræsenterede Danmark; arrangerede det internationale Skyttestævne i Viborg 1914. Under Verdenskrigen 1914-18 mistedes Følingen med den internationale Union, men Foreningen vedligeholdtes og indmeldtes 1920 i D.S.U. som en særlig Kreds. Foreningen har stadig søgt at samle danske Skytter med Lyst til at drive Skydning under internationale Former, særligt Riffelskydning paa 300 m Afstand, og at støtte disses Deltagelse i internationale Stævner. 1943 ca. 100 Medlemmer fordelt over hele Landet. Fungerende Formand: Fabrikant N. Larsen, Otterup. E.S.-L.

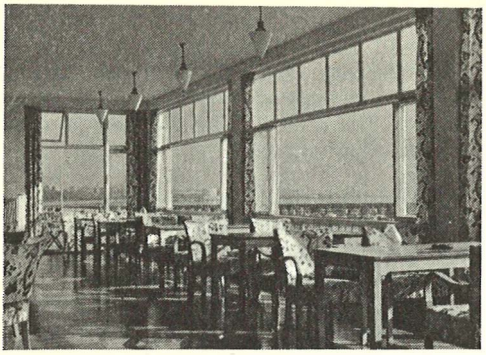
Danske Skytters private Forening → Danske Skytters Landsforening.

Danske Studenter-Lejre, stiftet 1920, oprindelig som Studenter-Gymnastikkens Sommerinstitution, senere selvstændig Organisation. Formaal: at imødekomme de studerendes Rejselyst og Trang til Friluftsliv. Dette sker gennem Fællesture og -lejre, Udlaan af Lejrmateriel, Udstedelse af Vandrerkort og Lejrpas. E.H.

Danske Studenters Idrætsraad (D.S.I.), stiftet 11/6 1917. Formaal: at virke for Idrættens Udbredelse blandt danske Studenter og i Ind- og Udlandet at repræsentere de under D.I.F. staaende akademiske Idrætsforeninger, hvor Fællesoptræden er ønskelig. Er i nært Samarbejde med norske og svenske Studenters Idrætsraad samt Medlem af Confédération internationale des étudiants, der regelmæssigt afholder Studenterolympiader, hvorfra D.S.I. har hjemført adskillige Sejre. Raadet tæller en Repræsentant for hver Forening (1943: 6). Formænd: 1917-22 Professor K. Secher, 1922-33 Overlæge H. Forchhammer, fra 1933 Kontorchef Sv. Grubbe-Gregersen. E.H.

Danske Studenters Roklub (Akademisk og Polyteknisk Roklub) (D.S.R.), stiftet 28/3 1917 ved Sammenslutning af Danmarks da største Roklubber: →Akademisk og →Polyteknisk Roklub. Protektor Hs. kgl. Højhed

Danske Studenters Roklub

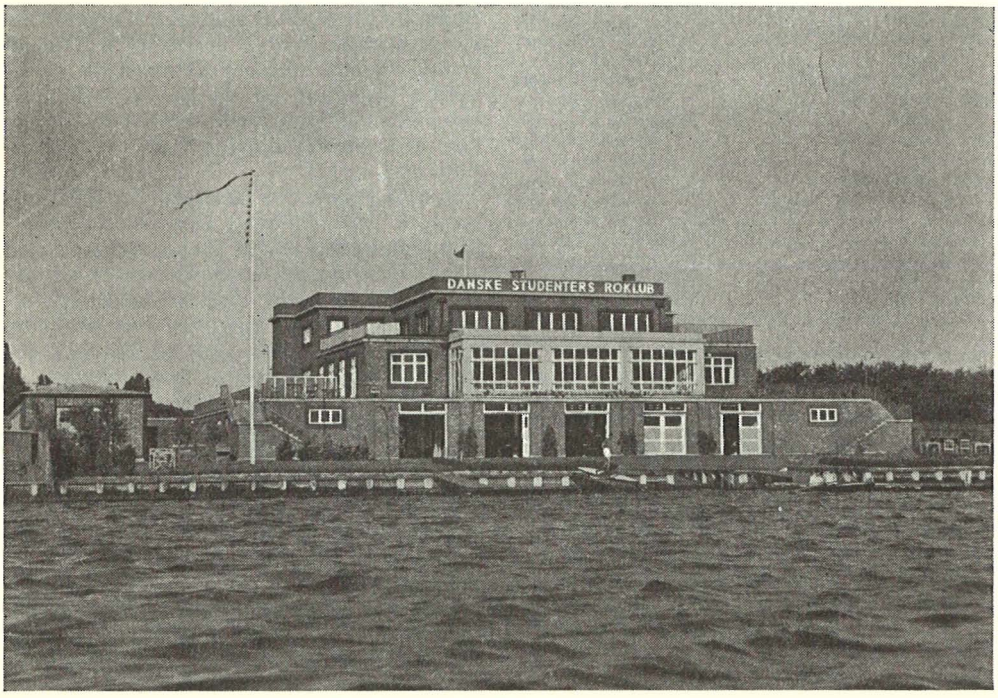
Veranda i D.S.R.s Baadehus.

Kronprins Frederik. Ved Sammenslutningen ca. 275, 1943 ca. 1400 aktive Medlemmer og 58 Baade. D.S.R.s Formænd: 1917-24 Direktør Henning Koch, 1925-27 Afdelingschef i Udenrigsministeriet Frants Hvass, 1927-38 Professor, Dr. med. K. Secher, fra 1939 Grosserer Gudmund Schack. Baadehuse: 1917-20 ved Langelinies Lystbaadehavn, 1917-38 ved Kalkbrænderihavnen og fra 1939 ved Lystbaadehavnen ved Svanemøllen, hvor Klubben har Nordens største Baadehus med Robassin, omfattende Klub- og Festlokaler, Gæsteværelser, Restauration etc. Desuden har D.S.R. 1918-41 haft særligt Trænings-Baadehus ved Fiskerihavnen i Københavns Sydhavn og fra 1942 ved Kalvebod Pladsvej. Siden 1925 har Klubben haft Weekend- og Feriehus ved Nivaa.

D.S.R. har paa talrige Maader været Foregangsklub for Rosporten i Norden og indførte saaledes som den første Klub egen Motor-Trænerbaad, særligt Træningsbaadehus fra 1918, konstruerede og byggede det første Robassin 1923 og indførte permanent, professionel Træner fra 1925; den mest bekendte af disse er Ernest Barry 1934-38. D.S.R. indførte her til Landet: Firer u. St., Toer u. St. og Dobbeltsculler. Desuden har Klubben gjort en betydelig Indsats for Forbedring af det danskbyggede Baademateriel og etablerede →»D.S.R.s Baadeværft«.

D.S.R. har med store Resultater drevet Kaproningssport og har i adskillige Aar været Landets førende Klub paa dette Omraade. Har saaledes vundet talrige DM og NM samt Sejre i Udlandet og har i mange Aar haft Nordens Rekord m. H. t. Antallet af Sejre pr. Aar — kulminerende med 37 Sejre 1935. Klubben repræsenterer Danmark ved de nordiske Studenter-Mesterskaber i Roning — indstiftet 30/6 1901 — som i Almindelighed afholdes hvert Aar, og hvor D.S.R. har taget talrige Sejre hjem.

Indstiftede 26/9 1920 den aarlige →Studentermatch i Otter imellem Polyteknisk Læreanstalt og Universitetet (den saakaldte danske Oxford-Cambridge Match), der har været en fremragende Propaganda for Rosporten. Foruden Kaproning og almindelig Motionsroning dyrkes der i udstrakt Grad Langtursroning i Ind- og Udlandet. Om Vin-

Danske Studenters Roklubs Baade- og Klubhus set fra Søsiden. Til venstre D.S.R.s Baadeværft.

teren dyrkes Gymnastik og Haandbold, og 16/11 1940 stiftedes →»D.S.R.s Skisektion«, der foruden Skisport dyrker Orienteringsløb, hvori Klubben i de sidste Aar har været førende. Af de senere Aars fremtrædende Roere kan nævnes Kaproerne Mogens Hee, P. G. Hendriksen, K. Kolman, Kaj Traulsen, Ole Secher, Hugo Grumme, Orla Teglers og Leif Staunsholdt Nielsen, der alle har opnaaet Placeringer ved EM, og Langtursroerne Ulf Kaarsberg og Jørgen Dich. H.R.

Litt.: Dansk Studenterroning 1867-1942, D.S.R.s Aarbøger 1917-42.

Dansk Flugtskydningsforening, stiftet Marts 1898 med Baron O. Reedtz-Thott som Formand. Formand fra 1932: Grosserer S. Chr. Ilshøj. Foreningens Formaal er at give Medlemmerne Adgang til Træning i Flugtskydning samt Afholdelse af Konkurrencer. Medlem af →Dansk Skytte Union og →Dansk Flugtskydningsunion. J.H.-S.

Dansk Flugtskydningsunion, stiftet 28/1 1922 af 10 danske Flugtskydningsforeninger med Dr. Clod-Hansen som Formand. Nuværende Formand: Grosserer S. Chr. Ilshøj. Formaal: at arrangere Kapskydninger, afholde DM samt at udarbejde ensartede Regler for Flugtskydning. Medstifter af Fédération Internationale de Tir aux Armes sportive de Chasse 1936 og repræsenterer Danmark i denne. Har særlig haft Betydning ved Kapskydninger mod andre Nationer. Medlemmerne har paa særlig ærefuld Maade repræsenteret Danmark. 1927 og 31 EM, 1933 Nr. 2 i VM. J.H.-S.

Dansk Fodsports Tidende, →Dansk Idræts-Blad.

Dansk Forening for Folkebade, stiftet 20/3 1937 paa Initiativ af Ingeniør H. Neergaard. Indsamler Erfaringer om Badespørgsmaal tildels i Forening med Sundhedsstyrelsen, udsender vejledende Propaganda, fremskaffer Typeplaner, bistaar ved Tilvejebringelse af teknisk og økonomisk Grundlag for Badeanlæg. Har virket stærkt for at vække Myndighedernes Interesse særlig for Badstuebade. Ogsaa for Sportsanlæg har den gjort et betydningsfuldt Arbejde gennem Propaganda, Vejledninger og direkte Raad. Blandt Emner, behandlet i Publikationer, skal nævnes: Typeplaner for Badstuer, Svømmehaller, Svømme-, Undervisnings- og Soppebassiner; Springtaarne og Vipper, Regler for Badstuebad, Vejledning til Bygning af Svømmebassiner. Formand siden Stiftelsen: Medicinaldirektør, Dr. med. Johs. Frandsen. N.J.

Dansk Forening for Kajaksport, →Dansk Kajak-Forbund.

Dansk Forening for Lystsejlads, stiftet 3/7 1866 i Nyborg. Formaal: Fremme af Lystsejladsen i Danmark. 11/7 1867 vedtoges i Svendborg Love for Foreningen samt at dens Kendemærke skulde være en hvid Stander med 3 røde Stjerner. Ved kgl. Resolution af 28/2 1873 fik Foreningen Ret til at føre som særligt Flag det almindelige Yachtflag med 3 Guldstjerner anbragt diagonalt i øverste Felt. Foreningen afholdt nationale og internationale Kapsejladser, dels i Sundet, dels ved forskellige Provinsbyer samt Eskadresejladser. Havde 1867 21 Fartøjsejere og 111 passive Medlemmer. 1882, da den fik Krigsbestyrelsens Tilladelse til at opføre et Klubhus af Træ paa Pinnebergs Ravelin ved Langelinie, havde den 106 Fartøjsejere og 439 passive Medlemmer. Ved 25 Aars Jubilæet 1891 fik Foreningen ved kgl. Bevilling Ret til at kalde sig →Kongelig Dansk Yachtklub. O.A.

Dansk Forening for Rosport (D.F.f.R.), Special-Forbund under →D.I.F. fra 1898, Medlem af →N.R.F. og →F.I.S.A., stiftet 15/1 1887. Ledende ved Stiftelsen: Grosserer Wm. Nielsen og Overretssagfører A. Hvass. Omfattede ved Starten 20 Klubber med 48 Baade og 629 aktive Medlemmer. Formaal: at fremme Rosporten i Danmark og lede dens Repræsentation i Udlandet. Organiseret i 6 →Kredse: København, Sjælland, Lolland-Falster, Fyn, Syd- og Nordjylland. D.F.f.R. ledes af en Hovedbestyrelse, der bestaar af Kredsbestyrelsernes Formænd samt 6 direkte valgte Medlemmer, hvoraf 1 kvindeligt, valgt af de kvindelige Repræsentanter. Den har et Sekretariat med en fast Forretningsfører. Staaende Udvalg: Amatør- og Ordensudvalg og Langtursudvalg. Foruden Love har D.F.f.R. Kaproningsreglement, Amatør- og Ordensbestemmelser og Langtursreglement. Siden Stiftelsen har Foreningen udgivet en Aarsberetning, der til 1924 udsendtes som særlig Bog. Siden er Beretningen udkommet i Foreningens officielle Organ »Roning«, udgivet fra 1923. Formænd: 1887 Grosserer Wm. Nielsen; 1888-89 Overretssagfører A. Hvass; 1890 Vekselmægler J. Hoppe og Dr. Clod-Hansen som fungerende; 1891-93 Overretssagfører A. Hvass; 1894-95 Direktør Eugen Schmidt; 1896 Arkitekt Th. Hirth; 1897 Overretssagfører O. Lehmann; 1898 Fabrikant H. Sebbelov; 1899-1901 Overretssagfører A. Hvass; 1902-03 Hospitalsforstander Oluf Jensen; 1904-07 Overlæge H. S. Køster; 1908 Tømrermester O. Arboe; 1909-13 Overlæge H. S. Køster; 1914-21 Overlæge, senere Generallæge, Em. Saugman; 1922 Ingeniør H. Skov; 1923 Ingeniør H. Skov og senere Direktør K. Christensen som fungerende; 1924-29 Grosserer Rudolph Schmidt; 1930-32 Ministersekretær, senere Afdelingschef i Udenrigsmin., Frans Hvass; fra 1933 Grosserer André Filtenborg. Æresmedlem-

mer: 1920 Hospitalsforstander Oluf Jensen; 1923 Overlæge H. S. Køster (†); 1936 Fabrikant H. Sebbelov; 1937 Generallæge Em. Saugman; 1927 indstiftedes Foreningens Guldmedaille og Hæderstegn for fortjente Roere. Foreningen opnaaede 20/3 1888 Marineministeriets Tilladelse til at føre →Splitflag paa alle Baade og Baadehuse. 1891-99 var der stærk Splittelse indenfor Foreningen, der førte til Sprængning af denne og Dannelsen af →Centralforeningen for jydske Roklubber og endte med Omorganisation af Foreningen med Oprettelse af Provinskredse.

D.F.f.R. har to Fonds, et indstiftet 1920 til Fremme af dansk Outriggerronings Repræsentation i Udlandet, og et Jubilæumsfond, indstiftet 1927, der yder Klubberne Hjælp til Indkøb af Baade samt virker for Rosportens Udbredelse og Trivsel. Foreningen afholder siden 1927 aarlige →Instruktionskursus til Uddannelse af Instruktører og Trænere. For at fremme Langtursroningen har Foreningen stationeret adskillige Baade rundt i Landet; de er til Disposition for alle Klubber. D.F.f.R. talte 1/1 1943 114 Klubber med 1162 Baade og 11 083 aktive Medlemmer. Blandt Personer, der udover de tidligere nævnte har gjort en særlig Indsats i Foreningens Arbejde, skal nævnes Bankprokurist H. Müller-Kristiansen, der efter Genforeningen organiserede den sønderjydske Rosport, Guldsmed Frk. Johanne Fornæs, der har været de kvindelige Roeres første Leder, Revisor K. J. Crusell, der i mange Aar har ledet de store københavnske Rostævner, og Foreningens Næstformand, Kontorchef A. Lundqvist. Em.S.

Litt.: D.F.f.R.s Aarsberetning 1887-1924, Roning 1923-43, Festskrift ved D.F.f.R.s 25 Aars Jubilæum 1912, Festskrift ved D.F.f.R.s 50 Aars Jubilæum 1937.

Dansk Fægte-Forbund (D.F.F.), Special-Forbund under →D.I.F. fra 1907, Centralorganisation for dansk Fægteidræt, stiftet 14/5 1907 paa daværende Næstformand for Dansk Idræts-Forbund J. L. Nathansens Initiativ af Repræsentanter for →Kjøbenhavns Fægteklub, →Damernes Fægteklub, →Officers-Fægteklubben og →Fægteklubben af 1907, paa Grundlag af et af Indbyderen udarbejdet Lovudkast. Medlem af →Fédération Internationale d'Escrime. Formaal: Fremme af Fægtning som Idræt i Danmark og Varetagelse af alle dertil sigtende Opgaver. Som Medlem kan optages enhver Forening, der dyrker Fægtning med de i Forbundets Reglement omhandlede Vaaben, saavel Fægteklubber som Idrætsforeninger.

1907-16 bestod D.F.F. kun af de 4 stiftende Klubber, først 1916 indmeldte →Akademisk Idrætsforenings Fægteafdeling sig i Forbundet. Senere dannedes saavel i København som i Provinsen en Række nye Klubber.

1/1 1943 omfatter Forbundet 15 Foreninger, 10 i København og 5 i Provinsen. Ved Forbundets Stiftelse ca. 40-50 aktive Medlemmer. 1/1 1943 ca. 775 (ca. 600 mandlige og ca. 175 kvindelige Fægtere).

Forbundet ledes af en Bestyrelse bestaaende af 6 Medlemmer, der vælges for et Aar ad Gangen. Mindst 1 Medlem af Bestyrelsen skal have Hjemsted i Provinsen. Bestyrelsen fungerer som Amatør- og Ordens-Udvalg i Overensstemmelse med D.F.F.s Amatør-, Ordens- og Udelukkelses-Bestemmelser vedtaget 15/3 1926 og ændret 26/11 1927. Formænd: 1907-09 Premierløjtnant Wilkenschildt, 1909-18 Professor, Dr. med. Chr. Jürgensen, 1918-21 Kaptajn H. Sander, 1921-25 Grosserer L. Gyth, 1925 Arkitekt K. Schrøder, 1925-26 Premierløjtnant W. Ryefelt, 1926 Læge B. Arendrup, 1926-27 lededes Forbundet af et Forretningsudvalg, 1927-29 Grosserer L. Gyth, 1929-31 Kaptajn K. Andersen, 1931-32 LRSagfører Sv. Hedegaard, 1932 Premierløjtnant Otto Olsen, fra 1932 Grosserer Julius V. Thorsen. J.V.T.

Litt.: Dansk Fægte-Forbund 1907-1917 (1917), Dansk Fægte-Forbund 1907-1932 (1932).

Dansk Golf Union (D.G.U.), Special-Forbund under D.I.F. fra 1931, Medlem af →European Golf Association. Stiftet (paa Initiativ af Københavns Golf Klub) 6/6 1931. 1/1 1943 9 Klubber med ca. 1200 Medlemmer. Formand: 1931-32 Overretssagfører Fritz Lerche, fra 1932 Apoteker Niels Benzon. C.S.

Dansk Golf Unions Mesterskaber. D.G.U. udskriver aarlig følgende Mesterskaber: Aabne Amatørmesterskaber for Damer og Herrer (fra 1933): D.G.U.s Old-Boys Mesterskab for Herrer, der er fyldt 50 Aar (fra 1940) og Juniormesterskaber for Drenge og Piger (fra 1940). De aabne Amatørmesterskaber er aabne ogsaa for Udlændinge og afholdes første Søndag i September, men har ikke været arrangeret siden 1939. De øvrige Mesterskaber er nationale og holdes normalt i Maj-Juni, men er under Krigen forlagt til første Søndag i September. Deltagere i de aabne Mesterskaber skal være fyldt 16 Aar og være Medlemmer af anerkendte Golfklubber. Deltagere i Juniormesterskaber maa ikke være fyldt 18 Aar. Arrangør D.G.U. i Forb. med den Klub, paa hvis Bane der spilles. Iøvrigt →D.I.F.s Mesterskaber for Danmark. C.S.

Herrer:

1933 ..... Andrew Mac Nair, England
1934 ..... Grev de Montgomery, Frankrig
1935 ..... A. C. Brown, England
1936-37 ..... P. Wiberg Jørgensen, Esbjerg G.K.

1938 ..... M. G. Morgan, England
1939 ..... J. de Coninck Smith, Rungsted G.K.
Damer:
1933 ..... E. C. Pentony, England
1934 ..... Miss Regnart, England
1935 ..... F. Low, England
1936 ..... Hilde Mund, Tyskland
1937 ..... F. Widengren, Sverige
1938 ..... N. Gibbons, England
1939 ..... M. Gorrissen, Tyskland

Dansk Gymnastik, i 1880'erne og 1890'erne Betegnelsen for den ældre, i Hæren, Flaaden og Skolerne officielt anerkendte Gymnastik i Modsætning til den nyere, svensk paavirkede Gymnastik. Udviklingen har medført, at Modsætningen mellem disse to Former er udjævnet, og Udtrykket D. G. er derved blevet den altomfattende Betegnelse for den Gymnastik, der dyrkes i Danmark og har dansk Præg. H.P.L.

Dansk Gymnastik - Forbund (»Vidar«), (D.G.-F.), Special-Forbund under D.I.F. fra 1904, stiftet 16/7 1899. Omfattende (1942) 74 Foreninger med 34 413 Medlemmer. Stiftet for at bevare den oprindelige →danske Gymnastik (Nachtegalls) fremfor at støtte den svenske (Lingske) Gymnastik, som Venstrepartiet og Gymnastikkommissionen og dens Venner søgte at indføre overalt i Danmark. Initiativet udgik fra »H.G.«, hvis Formand Bogholder H. Hessel sammen med H. C. V. Møller, Clod-Hansen o. a. 22/6 1899 udsendte en Opfordring til Dannelsen af D.G.-F. 24 Foreninger sluttede sig straks til Forbundet, idet ogsaa Foreningerne under Fællesforeningen for jydske Gymnastikforeninger efter dennes Opløsning indmeldte sig i Hovedforbundet. Forbundets første Repræsentantskabsmøde afholdtes i København den 19/11 1899, og her valgtes Kontreadmiral Victor Hansen til Præsident for Forbundet. D.G.-F. indmeldtes 1900 i Det europæiske Gymnastikforbund (Fédération Internationale de Gymnastique) og 1919 i Nordens Gymnastikforbund. Samarbejdet mellem de forskellige Landsdele led under visse Mangler, hvilket 1907 medførte Dannelsen af →Jydsk Gymnastikforbund, som en Landsdelsafdeling under D.G.-F. 1909 oprettedes Forretningsudvalget Vest for Store Bælt og Forretningsudvalget Øst for Store Bælt med en samlet Hovedbestyrelse. Fra 1926 var D.G.-F. inddelt i 4 Kredse: Københavnskredsen, Sjællandskredsen, Nordjyllandskredsen og Sydjyllandskredsen. 1932 udskiltes Fyenskredsen som en selvstændig 5. Kreds fra Sydjyllandskredsen. Kredsformændene sidder i Hovedbestyrelsen, der ialt bestaar af 14 Medlemmer, hvoraf 9 vælges paa det aarlige Repræsentantskabsmøde. Særlige Udvalg: A. og O. Udvalg, Dommerudvalg, Øvelsesudvalg. Formænd: 1899-1906 Havnebygmester H. C. V. Møller, 1906-08 Fabrikant Th. Dahlmann, 1908-19 Havnebygmester H. C V. Møller, 1919-21 Grosserer Halvor Birch, 1921-23 General O. Moltke, 1923-33 General P. M. Knudsen, 1933-35 Direktør O. Fenger, 1935-40 Oberst F. O. Jørgensen, fra 1940 Kontorchef Sv. Grubbe-Gregersen. J.L.

Litt.: Dansk Gymnastik-Forbund, Jubilæumsskrift 1899-1924; Aarsberetninger. D.G.-F.s Love og Bestemmelser.

Dansk Gymnastik-Forbunds Elitegymnastikmærke (Gymn.) for Mænd og Kvinder. Findes i 3 Grader: Bronze, Sølv og Guld indstiftet for Mænd 1939, for Kvinder 1942. Til Erhvervelsen kræves for Mænd udført obligatoriske Øvelser i alle D.G.-F.s Konkurrencediscipliner, undtagen fritstaaende Øvelser. V.R.

Elitegymnastikmærket kan erhverves af alle aktive kvindelige Medlemmer af D.G.-F. over 16 Aar. Medlemmer af udvalgte Elitehold har Ret til at tage Sølvmærke første Gang. Til Bronze aflægges Prøver i Gang og Løb, fritstaaende Øvelser, Ribbeøvelser, Gangøvelser, Ligevægtsbom, Hævredskab og Spring over Redskab, samt Holdning og personlig Fremtræden. Til Sølv i samme Øvelsesdiscipliner undtagen Gang- og Ribbeøvelser, til Gengæld i 2 Ligevægtsøvelser samt Spring uden Redskab. Til Guld samme Discipliner som Sølv samt en Serie Bevægelsesgymnastik. E.P.-P.

Dansk Gymnastiklærerforening, oprettet 11/11 1935 som Organisation for Lærere, der underviser i Gymnastik i danske Skoler. Foreningen udgiver →Tidsskrift for Legemsøvelser. H.P.L.

Dansk Haandbold Forbund (D.H.F.), Special-Forbund under D.I.F. fra 1935, stiftet 2/6 1935 paa D.A.F.s Haandbolduvalgs Initiativ af Repræsentanter fra dette Udvalg samt fra Haandboldafdelingerne under K.A.F., S.A.F. og F.A.F., under hvilke Haandboldspillet havde været organiseret siden 1931 (K.A.F. og S.A.F.) og 33 (F.A.F.).

D.H.F., hvis Formaal er at være det øverste administrative Organ for indendørs og udendørs Haandboldspil og varetage alle deraf flydende Opgaver, tilsluttedes straks D.I.F. og indgik i D.A.F.s Haandbolduvalgs Pligter og Rettigheder overfor I.A.H.F. Som Medlem af D.H.F. kan optages danske Haandbold Distriktsforbund. Ved Stiftelsen optoges K.H.F. og F.H.F. og yderligere optoges 18/3 1937 L.F.H.F.

Forbundets øverste Ledelse er Repræsenttantskabet, der bestaar af Forretningsudvalget samt Repræsentanter for Distriktsforbundene i Forhold til disses Foreningstal,

efter følgende Skala: indtil 5 Foreninger 1 Repræsentant, indtil 25 Foreninger 4 Repræsentanter og over 50 Foreninger 5 Repræsentanter. Bestyrelsen bestaar af Formand, Kasserer og 3 Medlemmer, der alle vælges af Repræsentantskabet og som danner Forretningsudvalget, samt af Formanden for hvert Distriktsforbund. Formænd: 1935-36 Joh. E. Kiærulff, kst. 1937. Fuldmægtig Palle Christensen, fra 1937 Landsretssagfører V. Franklin Sørensen. Forretningsudvalget varetager den daglige Ledelse assisteret af følgende staaende Udvalg: Udvalg for Lovfortolkning og Dommere, Udvalg for Udtagelse af repræsentative Hold, Amatør- og Ordensudvalg, Udvalg for Damehaandbold, Instruktionsudvalg og Udvalg for Projektering af Haandboldhaller. D.H.F. har udarbejdet Turneringsreglement, Reglement for Udv. for Lovfortolkning og Dommere, Dommerreglement og A. og O. Reglement.

Vigtigste Data: 1936 Indførelse af Landsdelsturneringen i Salspil; 1938 Indførelse af DM i Salspil; 1941 Indførelse af int. Spilleregler for Salspil. 1941 gennemførtes Forbundets første Instruktionskursus for Amatørinstruktører. D.H.F. omfattede ved Stiftelsen 2 Distriktsforbund med 56 Foreninger. 1/1 1943: 5 Distriktsforbund med 290 Foreninger. C.F.S.

Dansk Hjorteskydnings Forening, stiftet 1926 paa Foranledning af Dansk Skytte Union med Civilingeniør Jens Johansen som Formand. Nuværende Formand Civilingeniør J. Hostrup-Schultz. Formaalet er at give vore Riffelskytter Lejlighed til at skyde løbende Hjort, en Skydning, der indgaar i alle skandinaviske Sportsskyttestævner, samt at give Jægere Lejlighed til Træning i jagtlig Riffelskydning. J.H.-S.

Dansk Hockey Union (D.H.U.), Special-Forbund under →D.I.F., stiftet 18/6 1908. Medlem af D.I.F. 1911, →Fédération Internationale de Hockey 1924 og →International Federation of Women's Hockey Associations 1927. Stiftedes paa Initiativ af cand. mag. Frederik Knudsen sammen med Oberstløjtnant Hilarius Kalkau, Civilingeniør Geo: Peel Harvey og Museumsinspektør Hans Kjær. D.H.U. administrerer saavel Herre- som Damehockey, den sidste indtil 1937 gennem et særligt Dameudvalg, **der nu** er afløst af Bestyrelsens Damer. Øverste Myndighed er et Repræsentantskab, der vælger Bestyrelsen, som bestaar af en Formand og 5 Medlemmer. Formænd: Oberstløjtnant Hilarius Kalkau 1908-19, Museumsinspektør Hans Kjær 1919-27, Lektor Poul Jørgensen 1927-34, Civilingeniør Geo: Peel Harvey 1934-43, fra 1943 Kontorchef Hans Peter Frederiksen.

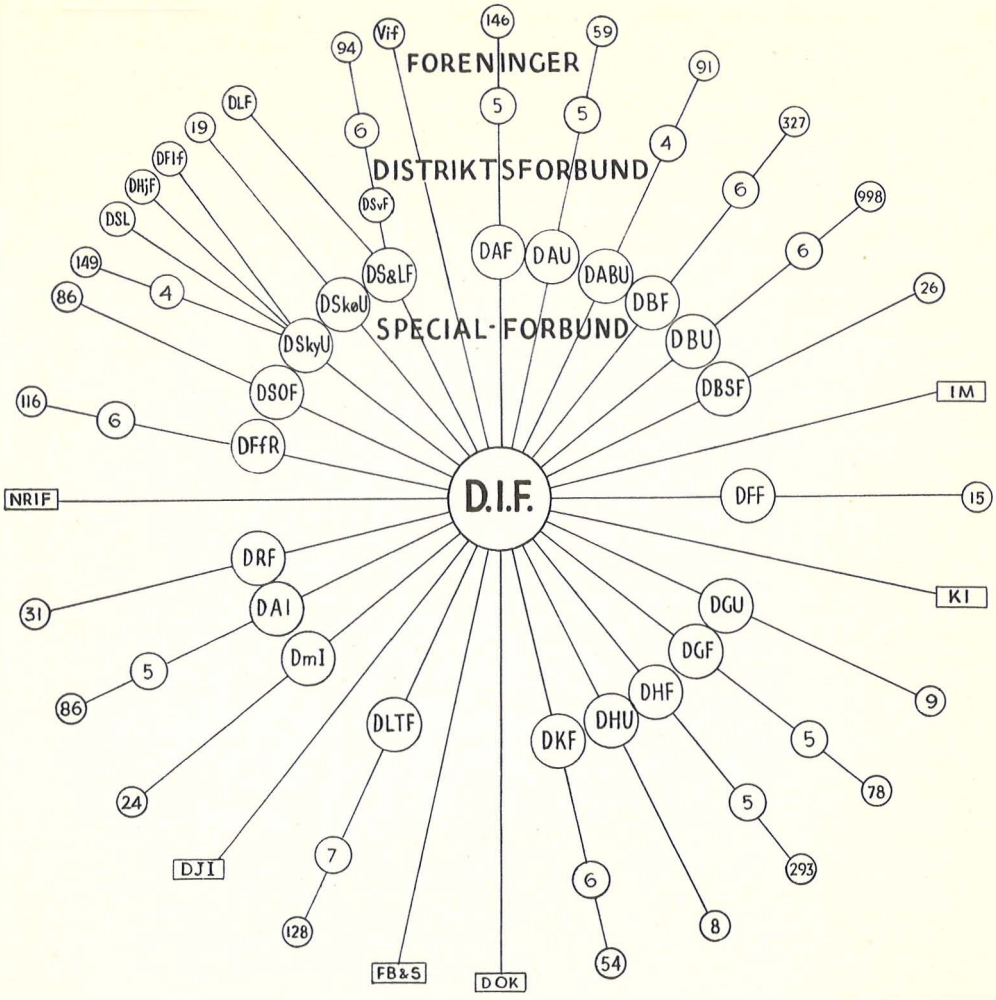
Dommerklubben varetager for D.H.U. Udarbejdelse og Fortolkning af Spillets Love, Uddannelse, Eksamination og Anerkendelse af Dommere, og ansætter Dommere til Unionens Turneringer og Kampe. Et særligt Landskampspilleudvalg, der nedsættes i hvert enkelt Tilfælde, forestaar Træningen og Udtagelsen af Holdet. D.H.U.s Bestyrelse fungerer til 1944 som →Amatør- og Ordensudvalg. D.H.U.s Love er vedtaget 21/3 1937 og »Love for Hockey« 7. Udgave 1937 med Rettelser 1939 og 1940. Desuden foreligger Turneringsreglement. Ved D.H.U.s Stiftelse indtraadte Klubberne →K.H. og →Orient, men allerede samme Aar naaedes Tallet 7. 1/1 1942 bestod Unionen af 10 Klubber. D.H.U. har udgivet Pjecerne »Hockey. Om Taktik og Teknik«, nu forældet, og »Hvordan man spiller Hockey« samt »Dansk Hockey Union 1908-1933«. O.H.

Dansk Hockey Unions Mesterskaber. D.H.U. udskriver fra 1942 aarlig nationale Mesterskaber for Drenge-Juniorer. Aldersgrænse: 18 Aar. Iøvrigt →D.I.F.s Mesterskaber for Danmark. O.H.

Dansk Idræt, officielt Organ for De danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger, udkommer 2 Gange om Maaneden. Opretedes 1/10 1930, efter at De danske Gymnastikforeninger skilte sig fra Skytteforeningerne og beholdt Ungdom og Idræt som deres officielle Organ. Redaktør: K. Elnegaard, Sorø. K.A.K.

Dansk Idræts-Blad. Da Dansk Idræts-Forbund stiftedes 1896, overtog Forbundet det kort i Forvejen startede *Dansk Fodsports-Tidende,* hvis Redaktør, all round Idrætsmanden A. Th. Jensen, traadte tilbage samtidig med, at Bladet omdøbtes til Dansk Idræts-Blad og redigeredes af den senere Postmester A. H. Holm, bistaaet af I. P. Müller, Eugen S. Schmidt og Overlæge H. Forchhammer. Senere blev E. Huld Redaktør, afløstes igen af A. H. Holm og denne atter af Andreas Harsfelt (der ogsaa oprindelig hed Holm). Efter Harsfelt skiftedes Kaptajn K. V. Høyer, Kaptajn O. M. Müller og V. Riegels (1900-14) som Bladets Redaktører. Fra 1908 til det 1914 ophørte at eksistere hed Bladet *Sport.* A.R.N.

Dansk Idræts-Forbund (D.I.F.), stiftet 14/2 1896 paa Initiativ af Ingeniør Eugen Schmidt, Sammenslutning af *danske Amatør-Idrætsorganisationer* for at virke for dansk Amatøridræt og for som Centralforbund at tilvejebringe Samarbejde mellem Idrætsgrenene. Protektor (siden 1904) Hans Majestæt Kong Christian X, Æresmedlem: Generalmajor H. Castenschiold fra 1941. Er Fællesorgan overfor Indlandets Statsinstitutioner og Udlandets Hovedidrætsorganisationer. Medstifter og Medlem af →»De nordiske

Dansk Idræts-Forbunds Organisation.

DABU	Dansk Amatør Bokse-Union
DAF	Dansk Arbejder Idrætsforbund
DAI	Dansk Athletik-Forbund
DAU	Dansk Athlet-Union
DBF	Dansk Badminton-Forbund
DBSF	Dansk Bueskytte-Forbund
DBU	Dansk Boldspil-Union
DFF	Dansk Fægte-Forbund
DFfR	Dansk Forening for Rosport
DFlf	Dansk Flugtskydningsforening
DGF	Dansk Gymnastik-Forbund
DGU	Dansk Golf-Union
DHF	Dansk Haandbold-Forbund
DHjF	Dansk Hjorteskydnings-Forening
DHU	Dansk Hockey-Union
DJI	Den jyske Idrætsskole
DKF	Dansk Kajak-Forbund
DLF	Dansk Livredningsforbund
DLTF	Dansk Lawn Tennis-Forbund
DmI	Dansk militært Idrætsforbund
DOK	Danmarks Olympiske Komité
DRF	Dansk Ride-Forbund
DSkyU	Dansk Skytte-Union
DSkøU	Danmarks Skøjte-Union
DSL	Danske Skytters Landsforening
DSOF	Dansk Ski- og Orienteringsforbund
DS&LF	Dansk Svømme- og Livredningsforbund
DSvF	Dansk Svømme-Forbund
FB&S	A/S Frederiksberg Bade- og Svømmeanstalt
IM	Idrætsmærke-Bestyrelsen
KI	Københavns Idrætspark
NRIF	Nordiske Rigsidrætsforbunds Fælleskomité
Vif	Vinteridrætsforeningen

Rigsidræts-Forbunds Fælleskomité«. Er bl. a. repræsenteret i →Danmarks olympiske Komité, →Københavns Idrætspark og →Idrætsmærket. Omfatter 21 Special-Forbund, herunder D.A.I og D.m.I., der er stillede som Special-Forbund, og 1 Forening. D.I.F. administrerer →Statstilskuddet og andre Midler. Forbundets øverste Myndighed er *Repræsentantskabet*, der bestaar af Bestyrelsen og 3-5 Repræsentanter for hvert Special-Forbund i Forhold til dettes Størrelse. *Bestyrelsen* bestaar af Formanden, der vælges særskilt af Repræsentantskabet, Formændene for Special-Forbundene, der er

fødte Medlemmer, og 15-20 Medlemmer valgt af Repræsentantskabet og hvoraf mindst 5 skal være bosiddende udenfor København. Blandt disse Medlemmer bør være Repræsentanter for den kvindelige Idræt. *Forretningsudvalget,* der bestaar af Bestyrelsens Formand og 5 Medlemmer (hvoriblandt Næstformanden og Kassereren), har den daglige Ledelse, der udøves fra et Sekretariat i København. Desuden har D.I.F. sit eget →Amatør- og Ordensudvalg og →Idrætsanlægs-Udvalg.

Formænd: Ingeniør Eugen Schmidt 1896-97, Overlæge Holger Forchhammer 1897-99, Oberst N. S. Holbeck 1899-1901, Oberstløjtnant Fritz Hansen 1901-09, Overretssagfører J. L. Nathansen 1909-22, Generalmajor H. Castenschiold 1922-41, Oberst H. Sander fra 1941. Kontreadmiral Victor Hansen var Forbundets Præsident 1896-1912.

Forbundet udgiver siden 1922 Maanedsbladet »Officielle Meddelelser«, der ofte indeholder lødige Idrætsartikler. Desuden udgives hvert Aar en Aarsberetning (siden 1909) og en Adressefortegnelse. Udstedte Bestemmelser: Love for D.I.F., Reglement for A. og O.-Udvalget og D.I.F.s Voldgiftsregler. 1926 indstiftedes →D.I.F.s Ærestegn.

D.I.F. raader over et →Idrætsbibliotek og har paabegyndt Forarbejderne til Dannelse af et →Idrætsmuseum. Forbundet har udgivet følgende: Vejledning for Foreningsledere og Ledere i D.I.F. 1933, D.I.F.s Amatørpjece 1939, D.I.F.s Reglement for Orienteringsidræt 1941, Idrætspladser, deres Anlæg og Vedligeholdelse 1926, 2. Udg. 1935, D.I.F.s Organisation og Virkemaade 1931, Idrætten i Karakteropdragelsens Tjeneste 1939, Dansk Idræts-Forbund 1890-1916. Nogle Punkter af Forbundets Historie. Jubilæumsskrift 1916.

De Principper, Ordningen i D.I.F. hviler paa, er: *at* alle Special-Forbund staar i samme Forhold til Hovedforbundet, idet de har *samme Forpligtelser og samme Rettigheder* overfor dette, *at* der er draget *bestemte Linier for og bestemte Grænser mellem Hovedforbundets og Special-Forbundenes Opgaver og Myndighedsomraade,* saa de forskellige Dele af Organisationen kan arbejde i Ro og uden Friktion mod bestemte Maal og i fuld Tillid overfor hinanden, *at* der er givet Special-Forbundene en *saa stor Selvstændighed, som er foreneligt med at være Medlem af et fælles Forbund,* saa Special-Forbundene, der virker under vidt forskellige Forhold faar Frihed til at afpasse deres Virksomhed efter disse. A.L.

Dansk Idræts-Forbunds Idrætsanlægs-Udvalg. Nedsat 1942. Yder gratis Raad og Vejledning saavel til Foreninger o. a. som til offentlige Myndigheder ved Anlæg af Idrætspladser af enhver Art. Formand: Tømrermester Chr. P. Hansen. A.L.

Dansk Idræts-Forbunds Idrætsklinik (Med.), en direkte Fortsættelse af Institutionen →Lægeværelset paa Stadion i København, idet dette 1943 er blevet omorganiseret og ved Hjælp af Gaver udstyret med et fuldstændigt Materiel til gennemgribende Undersøgelser af Idrætsfolk. Skal senere flyttes til Lokaler i Tilslutning til Gymnastikteoretisk Laboratorium. Der vil derved skabes Mulighed for at løse to Opgaver: 1) Undersøgelse af Idrætsfolk (→Idrætshygiejne) og 2) at arbejde paa en Uddybning af idrætsmedicinske Spørgsmaal, specielt angaaende Anstrengelsernes Indvirken paa Legemet. Leder: Dr. med. Bøje. K.S.

Dansk Idræts-Forbunds Mesterskaber for Danmark. Iflg. D.I.F.s Love § 7 udskriver og foranstalter Special-Forbundene, hver indenfor sin Idrætsgren, de »Danmarksmesterskaber«, som de anser det fornødent at afholde, fastsætter Bestemmelserne herfor og er ansvarlige for, at disse ikke strider mod D.I.F.s Love, og at ingen deltager, som ved Dom er fundet skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, uden at denne Virkning af Dommen er bortfaldet. Vinderen af et Mesterskab er »Danmarksmester« for det paagældende Aar. Meddelelse om hans Navn skal indsendes til D.I.F., som kan tildele ham Forbundets Mesterskabsplaquette; ved Holdmesterskaber tildeles der baade den sejrende Klub og hver Deltager paa det sejrende Hold Plaquette. D.I.F. har hidtil kun uddelt Mesterskabsplaquetten for Danmarksmesterskaber, der er afholdt her i Landet. Oprindelig var Mesterskaberne indenfor adskillige Idrætsgrene aabne ogsaa for Deltagere fra andre Lande, men nu er næsten alle Mesterskaber nationale, ɔ: kun aabne for Medlemmer af Klubber under D.I.F. Ved Siden af D.I.F.s Mesterskabsplaquetter er der i Reglen udsat andre Præmier, oftest Vandrepokaler i Mesterskabskonkurrencerne. For saa vidt saadanne Pokaler er evigt vandrende, er de nævnt nedenfor. A.L.

Athletik.

Løb:

100 m	1901-
150 m	1896-1900
200 m	1919-
400 m	1910-
440 yards	1901-1909
800 m	1919-
880 yards	1901-1906
1500 m	1910-
1 mile	1894-1909
5000 m	1910-1911 og 1919-
1 dansk Mil	1900-1909
10 km	1910-
3 Mands Holdløb i 10 km	1929-

20 km 1924-
40 km 1910-1936
Marathonløb 1937-
Terrænløb 1901-
3 Mands Holdterrænløb 1929-
110 m Hækkeløb 1901
400 m Hækkeløb 1926-
4×100 m Stafetløb 1909-
4×400 m 1919-
4×1500 m 1929-

Gang:

1 km 1896-1900
1 mile 1901-1909
3 km 1910-11
1 dansk Mil 1901-1909
10 km 1910-1927
20 km 1933-
5 danske Mil 1900-1909
40 km 1910-1911
50 km ..... 1920-1927 og 1938-
75 km 1912-1919

Spring:

Højdespring u. Tilløb kun 1911
Længdespring u. Tilløb kun 1911
Højdespring 1901-
Længdespring 1901-
Stangspring 1901-
Trespring ..... 1910-1922 og 1926-

Kast:

Kuglestød ..... 1901-1909 og 1926-
Kuglestød sammenlagt 1910-1937
Diskoskast ..... 1901-1909 og 1926-
Diskoskast sammenlagt 1910-1937
Spydkast ..... 1901-1909 og 1926-
Spydkast sammenlagt 1910-1937
Hammerkast 1901-
Vægtkast 25,4 kg 1926-1928
Vægtkast 15 kg 1929-
Femkamp 1901-
Tikamp ..... 1901-1911 og 1917-

A.M.

Mesterskaberne er siden 1907 nationale og arrangeres af D.A.F. i Forening med Distriktsforbundene; de fleste Mesterskaber afgøres 3. Søndag og Mandag i August. Terrænløbsmesterskaberne afholdes saaledes: 1943 Jylland, derefter Fyen, København, Sjælland, Lolland-Falster o. s. fr. Naar Mesterskabet afholdes i København, afvikles det ved →Ermelundsløbet sidste Søndag i April, naar det afholdes i Provinsen 1. Søndag i Maj. Femkamp, Tikamp og enkelte andre Øvelser afholdes oftest der, hvor Fjoraarets Mester er bosiddende. I de fleste individuelle Mesterskaber uddeles D.A.F.s →Standardmedailler i Sølv og Bronze. I Terrænløbsmesterskabet faar Nr. 2 og 3 D.A.F.s Mesterskabsplaquette. I Stafetløb faar den sejrende Forening D.A.F.s Faneplade. Distriktsforbundets Faneplade kan tildeles den Forening, hvis Hold bliver Nr. 2. Evigt vandrende Præmie: Hs. Maj. Kongens Vandrepræmie, udsat 1905, i det individuelle Terrænløbsmesterskab. — De fleste Distancer var oprindelig engelsk Maal, men ændredes 1910 til Metermaal. Iøvrigt →D.A.F.s Mesterskaber. S.J.

100 m Løb.

Der blev løbet 150 m fra 1896 til 1900. Derefter 100 m fra 1901 med Undtagelse af 1903, hvor Banen var opmaalt forkert.

1896-98 Ferd. Petersen, KAF 17,8 17,5 17,4
1899 Ernst Schultz, KAF 17,4
1900 Harald Grønfeldt, Freja 18,2
1901 Ferd. Petersen, Hellerup 11,8
1902 Johs. Gandil, B. 93 12,2
1903-04 Harald Grønfeldt, Freja 10,8 11,4
1905-08 Axel Petersen, Freja 11,4 11,8 11,0 11,4
1909 Kr. Gyldenstein, KFF 11,6
1910 Axel Petersen, Freja 11,4
1911-13 Kr. Gyldenstein 12,0 11,8 11,2
1914-16 Michael Hansen, AIK 11,8 11,5 11,2
1917 Svend Klint, Ringsted 11,2
1918-19 Kaj Mathiassen, Ben Hur 11,3 11,2
1920 Poul Andersen, AIK 10,9
1921-22 Johs. Brock, Thisted 11,0 11,0
1923 Marinus Sørensen, KIF 10,9
1924 Poul Schiang, AI 11,1
1925 Mogens Truelsen, AI 11,4
1926-27 Leo Jørgensen, Sparta 11,0 11,0
1928 Aage Hansen, Sparta 11,1
1929-34 Leo Jørgensen, Sparta ... 11,1 10,9 11,1 11,2 10,8 11,0
1935 Kaj Hartvig, KIF 10,7
1936-37 Vagn Rasmussen, Horsens 10,9 11,0
1938-39 Holger Hansen, Politiet 10,6 10,8
1940-41 Søren Nielsen, OG 11,0 11,3
1942 Vagn Rasmussen, Horsens 11,0

200 m Løb.

1919 Kaj Mathiasen, Ben Hur..... 22,8
1920 Poul Andersen, AIK 22,2
1921 Johs. Brock, Thisted 22,7
1922 Mogens Truelsen, AI 22,6
1923 Erik Ramsby, AI 22,7
1924 Mogens Truelsen, AI 22,7
1925 Gustav Bøggild, AI 23,4
1926-27 Leo Jørgensen, Sparta 22,8 23,1
1928 Helge Mellbin, KIF 23,2
1929-34 Leo Jørgensen, Sparta ... 22,7 22,8 22,6 22,6 22,5 22,7
1935 Kaj Hartvig, KIF 22,4
1936 Gunnar Christensen, AIK 21,9
1937 Vagn Rasmussen, Horsens 22,2
1938-39 Holger Hansen, Politiet 22,5 22,4
1940-41 Gunnar Christensen, OG 22,5 22,7
1942 Kaj Lund, Vidar 22,6

400 m Løb.

Der blev løbet ¼ mile fra 1901 til 1909. Derefter 400 m.

1901-04 Harald Grønfeldt, Freja .. 53,2 57,0 54,6 55,2
1905 Georg Bank, Kristiania 56,0
1906-08 Carl Jørgensen, KFF 55,0 56,4 55,2
1909-10 Oscar Nielsen, KB 60,4 56,4
1911 Kristian Gyldenstein, KB 52,4
1912 Carl Jørgensen, KFF 54,0
1913 Kristian Gyldenstein, KFF 54,4
1914 Kristian Gyldenstein, KIF 55,0
1915 Max Ørum, KIF 54,2
1916 A. B. Prip, AB 53,6
1917 A. B. Prip, AI 54,6
1918 Aage Christensen, AI 51,4
1919 August Sørensen, KIF 51,8
1920 Poul Andersen, AIK 51,7
1921-22 Johs. Brock, Thisted 50,8 50,7
1923-24 Kaj Jensen, KIF 51,7 51,0
1925 Louis Lundgren, KIF 51,2
1926 Kaj Jensen, KIF 51,6
1927-29 Louis Lundgren, KIF 50,8 51,1 52,4
1930-31 Poul Andersen, Sparta 51,0 50,2

Dansk Idræts-Forbunds Mesterskaber for Danmark

1932 Louis Lundgren, KIF 51,4
1933-34 Albert Larsen, KIF 51,0 51,4
1935 Horne Jensen, Horsens 50,4
1936-37 Gunnar Christensen, AIK 49,3 49,4
1938 Emanuel Rose, Sparta 49,9
1939 Gunnar Christensen, AIK 51,1
1940-41 Gunnar Christensen, OG 50,7 49,0
1942 Gunnar Bergsten, KIF 49,4

800 m Løb.

½ mile fra 1901 til 1906. 800 m fra 1919.

1901-04 Harald Grønfeldt, Freja 2.09,6 2.09,4 2.12,2 2.10,2
1905 K. Karlfeldt, Göteborg 2.08,6
1906 Carl Jørgensen, KFF 2.07,0
1919 Søren Nielsen, Fremad 2.00,7
1920 Kaj Ryde, Ben Hur 2.00,5
1921-23 Emil Høyer, Horsens .. 2.01,8 2.00,5 1.59,0
1924 Kaj Jensen, KIF 2.01,3
1925-27 Albert Larsen, KIF 2.00,6 2.01,4 1.58,5
1928 Frode Jacobsen, AI 1.57,2
1929-30 Albert Larsen, KIF 1.57,9 1.57,4
1931 Frode Jacobsen, Sparta 1.59,0
1932 Charles Olander, Sparta 2.01,6
1933-34 Albert Larsen, KIF 1.59,4 1.58,6
1935-36 Jørgen Christensen, FIF 1.57,3 1.58,1
1937-38 Emanuel Rose, Sparta 1.57,4 1.57,6
1939-40 Hans Spanheimer, FIF 1.58,3 1.55,0
1941-42 Gunnar Bergsten, KIF 1.57,8 1.54,3

1500 m Løb.

Der blev løbet 1 mile fra 1894 til 1909. Derefter fra 1910 1500 m Løb.

1894 M. E. Jørgensen, KFF 4.48,4
1895 V. Amundsen, Kristiania ..... — —
1896 A. V. Hansen, KFF 4.53,0
1897 M. E. Jørgensen, AIK 4.54,0
1898 Aage Collin, KFF 4.57,0
1899 Chr. Christensen, KFF 4.48,0
1900 Peter Hansen, OG 4.50,0
1901 Axel Poulsen, Sparta 5.00,4
1902-04 Harald Grønfeldt, Freja . 5.08,4 5.05,6 4.48,6
1905 Peter Hansen, OG 4.54,4
1906 Otto Larsen, AIK 4.51,0
1907 William Petersen, KFF 5.05,0
1908 Kjeld Nielsen, Ben Hur 4.47,0
1909 Randrup Lindholt, KFF 5.07,6
1910-11 Carl Jensen, AIK 4.25,3 4.27,2
1912-13 Oluf Madsen, KFF 4.18,0 4.20,2
1914-17 Lauritz Dam, Sparta.... 4.22,8 4.21,0 4.16,6 4.19,1
1918-19 Søren Nielsen, Fremad 4.08,3 4.11,3
1920 Arthur Nielsen, AIK 4.11,0
1921 Emil Høyer, Horsens 4.11,8
1922 Julius Ebert, AIK 4.07,2
1923-30 Albert Larsen, KIF 4.13,4 4.13,4 4.07,5 4.07,2 4.03,1 4.13,0 4.03,1 4.05,6
1931 Chr. Markersen, AIK 4.00,4
1932 Anders Axelsen, KIF 4.11,0
1933-34 Chr. Markersen, Sparta 4.03,6 4.01,0
1935 Henry Nielsen, Velo 4.01,2
1936 Jørgen Christensen, FIF 4.04,9
1937 Børge Larsen, AC 37 ..... 4.05,2
1938-40 Hans Spanheimer, FIF 4.01,2 4.09,0 4.03,6
1941 Gunnar Schmidt, Skovbakken 4.02,6
1942 Aksel Pedersen, Nykøbing Mors 3.56,6

5000 m Løb.

1910-11 Carl Jensen, AIK 16.55,5 16.26,4
1919 Søren Nielsen, Fremad 15.22,8
1920 Jon Jonsen, AIK 15.38,2
1921 Henrik Sørensen, Ringsted 15.42,9
1922 Jon Kaldal, AIK 15.47,4
1923 Axel Rasmussen, Sparta 15.37,0
1924 William Hansen, 1900, Aarhus 15.37,2
1925-27 Axel Petersen, AIK .. 15.36,3 15.33,4 15.20,2
1928 Anders Axelsen, KIF 15.35,5
1929 Johs. Keilstrup, Vejle 15.15,5
1930 Henry Nielsen, AIK, Aalborg 15.12,0
1931 Willy Thomasen, AIK 15.27,2
1932 Anders Axelsen, KIF 15.24,4
1933 Henry Nielsen, Sparta 14.54,6
1934 Henry Nielsen, Velo 15.14,4
1935 Harry Siefert, Sparta 15.15,6
1936 Henry Nielsen, Velo 14.59,6
1937 Henning Larsen, Helsingør 15.38,7
1938 Henry Nielsen, KIF 15.26,2
1939 Martin Jensen, KIF 14.59,8
1940-42 Harry Siefert, AC 37.. 15.13,4 15.13,2 14.48,2

10 000 m Løb.

Fra 1900 til 1909 blev der løbet 1 dansk Mil, men fra 1910 løb man 10 km.

1900 Peter Hansen, OG 25.41,9
1901 Axel Poulsen, Sparta 25.40,0
1902 C. Christensen, Sparta 27.03,4
1903 Jens Jørgensen, AIK 25.48,9
1904 Otto Larsen, AIK 26.17,2
1905 M. Schrøder, AIK 26.24,4
1906-07 Kjeld Nielsen, Ben Hur 25.44,0 25.03,0
1908 Vilh. Petersen, Sparta 26.11,0
1909 Carl Jensen, AIK 25.30,4
1910 Hjalmar Møller, Sparta 35.20,8
1911 Holger Baden, Ben Hur 35.23,0
1912-14 Viggo Pedersen, KFF 34.06,0 34.23,8 34.16,8
1915 Lauritz Dam, Sparta 33.21,0
1916 Charles Petersen, KIF 33.06,0
1917 Frants Petersen, AIK 33.34,7
1918-19 Lauritz Dam, Sparta 34.02,0 33.59,5
1920 William Hansen, 1900, Aarhus 33.21,5
1921 Lauritz Dam, Sparta 34.11,0
1922-23 Poul Bram, Sparta 33.38,5 34.16,9
1924-25 Orla Berg, FIF 33.24,0 35.38,8
1926-27 Axel Petersen, AIK 32.31,6 32.09,7
1928 Anders Axelsen, KIF 33.07,0
1929-30 Axel Petersen, AIK 33.06,4 32.35,0
1931 Anders Axelsen, KIF 32.50,0
1932 Harry Siefert, OG 32.14,0
1933 Henry Nielsen, Sparta 31.13,4
1934 Henry Nielsen, Velo 31.43,0
1935-36 Harry Siefert, Sparta 31.32,2 32.10,0
1937 Henning Larsen, Helsingør 32.58,1
1938 Harry Siefert, Sparta 32.04,0
1939-40 Harry Siefert, AC 37 ..... 31.48,0 31.42,6
1941 Martin Jensen, KIF 32.48,6
1942 Harry Siefert, AC 37 ..... 31.52,0

I 1942 blev der ved en Fejltagelse løbet en Omgang for meget, hvorfor Sieferts virkelige Tid er ca. 30.43.

10 km Holdløb.

1929-30 Sparta ..... 10 P. 6 P.
1931 K.I.F. ..... 10 P.
1932 Odense G. ..... 10 P.
1933-36 Sparta ..... 6 P. 6 P. 7 P. 11 P.
1937 A.I.K. ..... 6 P.
1938 Sparta ..... 7 P.
1939-40 A.C. 37 ..... 10 P. 7 P.
1941 K.I.F. ..... 12 P.
1942 A.I.K. ..... 13 P.

20 km Løb.

1924 Chr. Sørensen, Søborg 1.12.52,0
1925-26 Carl Heller, AIK 1.11.56,0 1.11.56,0
1927 Aksel Jensen, OG 1.10.13,0
1928 Kaj Nielsen, 1900 Aarhus 1.12.04,0
1929 Hans Sørensen, OG 1.10.17,0
1930 Gottlieb Bach, Sparta 1.14.03,0
1931-32 Rich. Risum, Kalundborg . 1.12.12,0 1.16.59,0
1933 Erik Johansen, KIF 1.10.26,8
1934-38 Hartington Andersen, Hellas, Roskilde 1.08.55,2 1.06.45,2 1.07.48,3 1.11.02,0 1.07.17,3
1939 Henning Larsen, Helsingør 1.12.18,0
1940 Ejgil Petersen, AIK 1.10.00,0
1941 Henning Larsen, Helsingør 1.08.50,2
1942 Sophus Christensen, KIF 1.08.53,0

Marathonløb.

Fra 1910 til 1936 blev der kun løbet 40 000 m, men fra 1937 gik man over til den klassiske Distance 42 195 m.

1910-12 Johs. Christensen, KFF .. 2.49.03,0 3.01.58,0 2.46.36,0
1913 Viggo Pedersen, KFF 2.43.28,0

1914 Johs. Christensen, KIF 2.46.30,0
1915 Sofus Rose, Sparta 2.47.18,2
1916-17 Hans Buchardt, Hafnia .. 2.51.15,0 2.51.15,0
1918 Hans Buchardt, Sparta 2.46.33,3
1919 William Nielsen, KIK 2.48.19,0
1920-22 Aksel Jensen, OG 2.37.08,0 2.51.45,0
2.30.13,0
1923 Sofus Rose, Sparta 2.41.52,0
1924 Theofelius Jensen, Sparta 2.37.27,3
1925 Gottlieb Bach, Sparta 2.48.26,8
1926 Harald Nielsen, Hillerød 2.42.45,0
1927 Gottlieb Bach, Sparta 2.40.20,0
1928-29 Thf. Jensen, Sparta 2.55.50,0 2.44.27,0
1930 Axel Madsen, AIK, Aalborg 2.55.45,0
1931 Gottlieb Bach, Sparta 2.54.54,0
1932 Chr. Terkildsen, Nakskov 2.47.56,0
1933 Erik Johansen, KIF 2.39.54,0
1934 Hartington Andersen, Hellas, Roskilde 2.50.03,0
1935 Carl Jensen, Freja, Odense 2.40.32,0
1936 Hartington Andersen, Hellas, Roskilde 2.36.19,0
1937-38 Carl Mikkelsen, Sparta .. 2.58.26,0 3.04.24,0
1939 Hartington Andersen, Hellas, Roskilde 2.50.35,0
1940 Carl Mikkelsen, Sparta 2.58.20,0
1941 Henning Larsen, Helsingør 2.57.09,0
1942 Viggo Hansen, FIF 2.55.45,0

Terrænløb.

Distancen har siden 1918 været ca. 8 km.

1901-02 Axel Poulsen, Sparta 1.10.28,6 1.07.02,8
1903-04 Carl Jørgensen, AIK 1.00.32,2 1.09.34,2
1905 Julius Jørgensen, AIK 47.27,4
1906-07 Kjeld Nielsen, Ben Hur .. 1.06.19,0 1.14.28,0
1908 Emanuel Hultmann, KFF 1.08.13,0
1909-10 Viggo Pedersen, Stadion.. 1.02.49,0 1.03.49,0
1911 Carl Hansen, Ben Hur 58.39,0
1912 Viggo Pedersen, KFF 35.05,0
1913 Laur. Christiansen, KFF 57.33,8
1914 Viggo Pedersen, KIF 1.04.39,0
1915 Lauritz Dam, Sparta 1.04.42,0
1916-17 Frantz Petersen, AIK 44.10,0 57.21,0
1918 Harry Nielsen, KIF 30.51,3
1919-20 Alb. Andersen, Sparta 32.32,0 32.15,0
1921 Arthur Nielsen, AIK 33.19,0
1922-23 Julius Ebert, AIK 31.53,8 33.08,2
1924-25 Orla Berg, FIF 33.24,0 31.45,0
1926 Axel Petersen, AIK 32.31,6
1927 Orla Berg, FIF 26.21,4
1928 Axel Petersen, AIK 26.03,0
1929-30 Aksel Pedersen, Sparta 26.54,3 26.54,5
1931 Anders Axelsen, 1900 Aarhus 26.44,4
1932 Chr. Markersen, Sparta 27.14,0
1933 Henry Nielsen, Sparta 25.44,0
1934-35 Chr. Markersen, Sparta 26.36,8 25.21,5
1936 Harry Siefert, Sparta 26.50,2
1937 Poul Eriksen, Sparta 25.35,5
1938 Harry Siefert, Sparta 26.03,2
1939 Martin Jensen, KIF 25.09,7
1940 Harry Siefert, AC 37 ..... 19.07,6
1941 Martin Jensen, KIF 18.29,6
1942 Kaj Jensen, Aalborg FF 23.22,2
1943 Knud Poulsen, AIK 19.28,4

Tre Mands Holdløb i Terrænløb.

1929 AIK ..... 9 P.
1930-33 Sparta ..... 13 P. 14 P. 6 P. 6 P.
1934 FIF ..... 14 P.
1935-38 Sparta ..... 6 P. 9 P. 16 P. 9 P.
1939 KIF ..... 12 P.
1940-41 AC 37 ..... 12 P. 14 P.
1942 KIF ..... 12 P.
1943 Aalborg FF ..... 10 P.

110 m Hækkeløb.

Fra 1901 til 1910 var Hækkenes Højde 0,913 m, fra 1911 blev de 1,06 m.

1901 O. Svensson, Malmö 18,4
1902 K. K. Stamsö, Malmö 19,2
1903 G. Malmgren, Malmö 18,2
1904 Carl Petersen, Ørnulff 19,6
1905 G. Bank, Kristiania 17,4
1906 H. J. Errboe, OG 17,3
1907 G. Bank, OG 16,3
1908-09 H. J. Errboe, OG 17,0 17,1
1910 Kornerup Bang, Silkeborg 17,0
1911 H. J. Errboe, Næstved 16,4
1912-13 Willy Buhl, KB 17,1 17,2
1914 H. J. Errboe, Næstved 17,6
1915-24 Henri Thorsen, Sparta .. 17,5 17,5 17,9 16,9
16,0 15,7 16,2 16,4 15,3 15,9
1925-30 Louis Lundgren, KIF .. . 16,7 16,0 16,3 16,4
16,3 15,4
1931 Iver H. Iversen, Sparta 15,9
1932 Louis Lundgren, KIF 16,0
1933 Knud Andersen, Sparta 15,7
1934-35 Louis Lundgren, KIF 15,5 15,2
1936 Sv. Aa. Thomsen, Fremad 15,2
1937-39 Edwin Larsen, Ben Hur 15,6 15,5 15,7
1940-41 Sv. Aa. Thomsen, Fremad 14,8 15,4
1942 Sv. Aa. Thomsen, Vejle 15,0

400 m Hækkeløb.

1926-32 Louis Lundgren, KIF 58,7 58,5 58,5 58,7
60,6 57,0 57,2
1933 Charles Olander, Sparta 59,0
1934-35 Louis Lundgren, KIF 57,2 57,5
1936 Edwin Larsen, Ben Hur 58,0
1937 Bjarne Nielsen, Ben Hur 57,1
1938 Ole Dorph Jensen, KIF 56,7
1939 Børge Ostermann, Ben Hur 57,5
1940-42 Ole Dorph Jensen, KIF 56,6 56,4 55,3

4 × 100 m Stafetløb.

1909-10 KFF 49,4 47,3
1911 KB 48,0
1912-13 KFF 46,1 46,4
1914 KIF 46,4
1915-16 AIK 46,8 46,8
1917-18 Sparta 47,4 45,2
1919-20 KIF 44,6 44,0
1921 AI **44,6**
1922 KIF 44,9
1923 AI 43,8
1924 Sparta 45,3
1925 AI 44,5
1926-34 Sparta 48,4 43,9 43,9 44,9 44,6 43,4
44.0 43,4 43,8
1935-37 KIF 42,8 43,8 44,3
1938 Nakskov 43,8
1939 AIK 44,9
1940-41 Nakskov 44,2 45,1
1942 KIF 43,7

4 × 400 m Stafetløb.

1919 AI 3.34,0
1920 KIF 3.35,0
1921 AI 3.31,0
1922 KIF 3.35,0
1923 AI 3.40,2
1924-30 KIF 3.28,0 3.30,8 3.32,8 3.36,8 3.31,9
3.33,2 3.26,6
1931 Sparta 3.26,2
1932 KIF 3.31,4
1933 Sparta 3.28,6
1934-35 KIF 3.27,2 3.27,0
1936 FIF 3.28,4
1937 Ben Hur 3.29,0
1938-39 AIK 3.25,0 3.30,6
1940 Ben Hur 3.25,8
1941 KIF 3.41,0
1942 AIK 3.22,2

4 × 1500 m Stafetløb.

1929 AIK 17.25,2
1930 KIF 16.40,4
1931 AIK 16.36,1
1932-36 Sparta . 17.06,0 16.59,2 16.52,9 16.43,5 16.49,0
1937-38 AC 37 ..... 16.51,7 17.04,3
1939 Sparta 16.34,6
1940 AC 37 ..... 16.29,8
1941 KIF 16.31,0
1942 AC 37 ..... 16.36,2

1 km Gang.

1896 O. Hansen, KFF 4.10,6
1897 William Sturgess, London 4.02,4

Dansk Idræts-Forbunds Mesterskaber for Danmark

1898-99 H. Kleist, KFF 4.04,0 4.04,4
1900 H. Kleist, g. KIF 4.14,2

1 mile Gang.

I 1910 og 1911 blev Distancen ændret til 3 km.

1901 P. Holm, Sparta 7.58,8
1902-04 H. Kleist, g. KIF 7.29,4 7.16,2 7.08,4
1905-06 Arne Højme, KFF 7.11,6 7.22,2
1907-09 Ch. Westergaard, Silkeb. 7.26,0 6.56,0 7.20,4
1910-11 W. Gylcke, KFF 14.19,0 14.13,0

20 km Kapgang.

Fra 1901 til 1909 gik man 1 dansk Mil, men fra 1910 gik man 10 km. Derefter blev Mesterskabet fra 1933 afholdt i 20 km.

1901-02 Wald. Strack, Sparta 39.22,0 40.22,0
1903 H. Kleist, g. KIF 39.12,2
1904 Schumann, Berlin 39,52,0
1905 Aage Rasmussen, AIK 38.33,4
1906 Arne Højme, KFF 38.41,0
1907-08 V. Ljungdahl, KFF 38.30,0 37.22,2
1909-10 Aage Rasmussen, KFF 37.56,0 49.29,0
1911 W. Gylcke, KFF 50.49,0
1912 Aage Rasmussen, KFF 48.05,0
1913 W. Gylcke, KFF .....
1914 Gunnar Rasmussen, Sparta 47.26,4
1915-17 Niels Petersen, AIK . 46.49,0 48.35,1 49.34,9
1918-19 Gunnar Rasmussen, Sparta .. 45.26,2 46.15,0
1920 Niels Petersen, KIF 47.29,3
1921-23 Gunnar Rasmussen, Sparta .. 48.51,0 47.46,0 51.31,0
1924-25 Karl Petersen, AIK, Aalborg 50.22,0 52.06,8
1926 Kaj Schoubye, KIF 53.37,0
1927 Henri Nielsen, KIF 51.34,5
1933-36 Ejnar Beck, Kolding 1.47.13,0 1.39.05,0 1.43.59,0 1.45.46,0
1937-42 Viggo Ingworsen, Sparta . 1.41.48,0 1.37.15,8 1.37.34,6 1.37.37,6 1.37.34,0 1.37.07,6

50 km Kapgang.

Fra 1900 til 1909 gik man 5 danske Mil, derefter gik man 40 km i 1910 og 1911. Fra 1912 til 1919 gik man 75 km, og fra 1920 blev Distancen 50 km.

1900 G. A. Jacobsen, Go-on 3.55.17,9
1901 A. Meyer, Sparta 3.57.12,0
1902-03 Ch. Westergaard, Silkeb... 3.54.28,2 3.43.55,0
1904 Arne Højme, KFF 3.42.27,2
1905-06 Carl. Christensen, KFF .. 3.45.41,0 4.10.13,0
1907 Carl Møller, Sparta 3.50.00,0
1908 H. Hauschild, Vejle 3.44.27,8
1909 Niels Petersen, Kolding 3.54.28,0
1910-11 W. Gylcke, KFF 4.00.50,0 4.01.06,0
1912 Anders Rasmussen, Sparta 8.15.00,0
1913 V. Sabroe, KFF 8.19.16,0
1914 V. Sabroe, KIF 8.16.30,0
1915 Alb. Jacobsen, AIK 8.18.21,0
1916-17 Niels Petersen, AIK..... 8.28.10,0 8.26.20,0
1918-20 Alb. Jacobsen, AIK 8.27.19,0 8.29.41,0 5.31.00,0
1921 Alfr. Thyrring, Sparta 5.19.30,0
1922-23 W. Lorentzen, Haderslev .5.51.24,2 5.35.18,0
1924 Kay Schoubye, KIF..... 5.21.30,0
1925-27 Henri Nielsen, KIF 5.05.02,0 5.06.02,0 5.24.30,0
1938-42 Viggo Ingworsen, Sparta . 4.40.30,0 4.47.47,9 4.45.50,0 4.24.47,0 4.47.10,0

Højdespring uden Tilløb.

1911 Hans Langkjær, RgF 1.46

Længdespring uden Tilløb.

1911 Hans Langkjær, RgF 2.92

Højdespring.

1901 K. Stamsø, Malmø 1.58
1902 O. Haug, Kristiania 1.52
1903-05 H. Bjølgerud, Kristiania 1.71 1.70 1.71
1906 H. Warendorff, Kristiania 1.60
1907 Fr. Jensen, OG 1.65
1908 Harald Agger, KFF 1.65
1909-10 Sv. Langkjær, KFF 1.79 1.72
1911 Harald Agger, KFF 1.71
1912 Sv. Langkjær, KFF 1.75
1913 Ernst Heuser, KFF 1.74
1914 Ernst Heuser, KIF 1.68
1915 Ernst Thorsen, Sparta 1.70
1916 Ernst Heuser, KIF 1.75
1917-19 Henri Thorsen, Sparta 1.70 1.72 1.75
1920 Hessen-Schmidt, AI 1.75
1921 William Douglas, Sparta 1.75
1922 Sv. Mogensen, KIF 1.78
1923-24 Hessen-Schmidt, AI 1.75 1.70
1925 Rich. Kristensen, Silkeborg 1.80
1926 Aage Nielsen, 1900 ..... 1.80
1927 Carl Gravesen, AI 1.75
1928 Charles Jensen, Helsingør 1.75
1929 Verner Petersen, Vejle 1.75
1930-32 Rich. Kristensen, Silkeborg .. 1.81 1.81 1.75
1933-34 Ingvar Andersen, Ben Hur 1.80 1.80
1935 Poul Otto, Ben Hur 1.90
1936 Sv. Aa. Thomsen, Fremad 1.85
1937 Poul Otto, Ben Hur 1.85
1938 Ernst Larsen, AIK 1.80
1939 Sv. Aa. Thomsen, Fremad 1.80
1940 Poul Otto, Ben Hur 1.88
1941 Preben Larsen, Helsingør 1.82
1942 Poul Otto, Ben Hur 1.88

Længdespring.

1901 N. B. Løb, Ordrup 5.74
1902 A. Th. Jensen, KFF 5.51
1903-04 Aage Petersen, Freja 6.00 6.01
1905 C. G. Christensen, KFF 6.34
1906 G. Lunding, Göteborg 6.03
1907 Th. Christiansen, 1900 ..... 6.33
1908 Aage Petersen, Freja 6.10
1909 C. G. Christensen, KFF 6.37
1910 Aage Petersen, Freja 6.14
1911 H. J. Errboe, Næstved 5.99
1912 Aage Petersen, Freja 6.62
1913 Kr. Gyldenstein, KFF 6.28
1914 H. J. Errboe, Næstved 6.52
1915 Michael Hansen, AIK 6.45
1916 Aage Petersen, KIF 6.59
1917 Peter Hansen, KIF 6.45
1918-19 Henri Thorsen, Sparta 6.62 6.57
1920 Fritiof Normann, AIK 6.77
1921-22 Herman Brüigmann, Viborg 6.31 6.70
1923 Pahlm Jensen, Horsens 6.59
1924 Herman Brüigmann, Viborg 6.48
1925-26 Pahlm Jensen, Horsens 6.69 6.78
1927 Herman Brüigmann, Viborg 6.89
1928 Carl Johan Marhauer, Sparta 6.98
1929-34 Willy Rasmussen, KIF .. 6.84 7.12 6.88 6.76 6.97 6.93
1935 Ingvar Andersen, Ben Hur 6.90
1936 Willy Rasmussen, KIF 7.05
1937 Ingvar Andersen, Ben Hur 7.04
1938 Holger Hansen, Politiet 6.90
1939-40 Ingvar Andersen, Ben Hur 6.97 6.75
1941 Poul Otto, Ben Hur 6.71
1942 Holger Hansen, Politiet 6.88

Stangspring.

1901 H. Larsen, Frederikssund 2.42
1902-03 Robert Madsen, OG 2.70 3.13
1904 W. Palme, KFF 2.93
1905 Fr. Jensen, OG 2.93
1906 D. W. Johansen, Kristiania 2.90
1907 Robert Madsen, KFF 2.70
1908 F. Bøchen-Wikke, Urania 3.15
1909 Harald Agger, KFF 3.04
1910 F. Bøchen-Wikke, Urania 3.27
1911 P. Hansen, Næstved 2.90
1912 F. Bøchen-Wikke, Urania 3.05
1913 A. Kongsgaard, AIK 3.10
1914-15 Marius Faxøe, AIK 3.15 3.10
1916-18 Georg Morning, Sparta 3.50 3.40 3.60
1919 Hjalmar Rasmussen, Sparta 3.70
1920-21 Henry Petersen, KIF 3.70 3.81
1922 Lauritz Jørgensen, AIK 3.70
1923 Henry Petersen, KIF 3.85
1924 Lauritz Jørgensen, AIK 3.50
1925-27 Henry Petersen, KIF 4.00 3.80 3.80
1928 Axel Nicolaysen, KIF 3.80

1929 Kaj Andersen, AIK 3.50
1930 Karl Nielsen, Helsingør 3.60
1931 Axel Nicolaysen, KIF 3.70
1932-39 Ernst Larsen, AIK .. 3.70 3.80 3.70 3.70 3.80 3.75 3.75 3.85
1940 Sv. Aa. Thomsen, Fremad 3.90
1941 Ernst Larsen, AIK 3.95
1942 Helmer Petersen, KIF 4.02

Trespring.

1910-11 Niels Middelboe, KB 13.29 12.93
1917 C. Boesen, AGF 12.99
1918-20 Laur. Jørgensen, AIK 13.30 13.16 13.46
1921-22 Herman Brügmann, Viborg 13.39 13.69
1926-29 Louis Lundgren, KIF . 14.07 13.27 13.72 13.80
1930 Rich. Kristensen, Silkeborg 14.53
1931-32 Willy Rasmussen, KIF 14.49 13.99
1933 Rich. Kristensen, Silkeborg 14.05
1934 Ingvar Andersen, Ben Hur 14.21
1935 Louis Lundgren, KIF 13.88
1936-37 Ingvar Andersen, Ben Hur 13.79 14.26
1938-41 Orla Larsen, Aalborg AIK 13.95 14.43 13.86 13.14
1942 Preben Larsen, Helsingør 13.90

Kuglestød, bedste Haand.

1901-03 Charles Winckler, HA 10.40 9.74 10.20
1904 V. Møller, OG 10.60
1905 Erik Lemming, Göteborg 11.20
1906 Carl Jensen, OG 9.73
1907 J. P. Holm, 1900 ..... 10.61
1908 Sv. Langkjær, KFF 10.72
1909 Harald Agger, KFF 10.79

Herefter blev der kun afholdt Mesterskaber i Kuglestød sammenlagt, indtil

1926-27 Fritz Rasmussen, Faaborg 12.63 12.76
1928-33 Frode Moesgaard, AI 12.82 12.87 13.45 13.33 13.92 13.97
1934-35 Aage Christiansen, KIF 14.07 13.70
1936 Frode Moesgaard, AI 13.32
1937 Frode Moesgaard, Fremad 13.55
1938 Viggo Petersen, KIF 13.89
1939 Frode Moesgaard. Fremad 13.63
1940 Viggo Petersen, KIF 13.46
1941 Frode Moesgaard, Fremad 13.04
1942 Viggo Petersen, KIF 13.68

Kuglestød, sammenlagt.

1910 Carl Brodde, KFF 19.59
1911 Harald Agger, KFF 20.26
1912-13 Oluf Petersen, KFF 20.27 21.27
1914-15 Oluf Petersen, KIF 21.21 21.87
1916 Walther Jensen, KIF 21.83
1917 Oluf Petersen, KIF 22.29
1918 Alb. Jørgensen, KIF 22.97
1919-20 Oluf Petersen, KIF 23.51 23.70
1921 Sv. Johansen, IK 99 ..... 23.69
1922 Sv. Johansen, Politiet 22.77
1923-24 Sv. Johansen, Næstved 23.25 23.41
1925-27 Fritz Rasmussen, Faaborg.. 23.77 24.23 23.73
1928-37 Frode Moesgaard, AI 23.65 24.71 26.75 25.64 26.22 26.26 26.29 25.11 24.87 25.17

Diskoskast, bedste Haand.

1901 K. K. Stamsö, Malmö 27.80
1902 Charles Winckler, HA 29.31
1903 Jørgen From, OG 28.47
1904 A. F. Forsberg, Stockholm 38.78
1905-07 Vigand Møller, OG 30.97 30.20 33.50
1908-09 Harald Agger, KFF 35.25 35.59

Derefter blev der kun afholdt Mesterskaber i Diskoskast sammenlagt, indtil

1926 Ragnar Vollmer, Helsingør 41.44
1927-29 Walther Jensen, KIF..... 40.96 39.05 38.77
1830-31 Karl Nielsen, Helsingør 38.70 39.37
1932-33 Aa. Christiansen, Ringsted 40.49 40.90
1934-35 Aa. Christiansen, KIF 40.90 40.30
1936 Viggo Petersen, KIF 40.77
1937 Frode Moesgaard, AI 39.66
1938-39 Viggo Petersen, KIF 40.65 41.43
1940 Poul Larsen, Attila 42.59
1941-42 Emil Thers, Politiet 41.32 43.46

Diskoskast, sammenlagt.

1910 Moritz Rasmussen, KFF 57.43
1911-13 Carl Brodde, KFF 65.60 58.79 68.81
1914 Carl Brodde, KIF 70.89
1915 Hans Langkjær, RgF 58.20
1916 Carl Brodde, KIF 70.51
1917-22 Walther Jensen, KIF 71.29 70.85 72.40 72.80 70.51 72.89
1923-27 Carl Jensen, Ben Hur 73.85 74.81 75.15 76.97 74.75
1928 Aug. Olsen, Horsens 73.53
1929-30 Karl Nielsen, Helsingør 73.32 73.93
1931 Niels Nielsen, Aalborg AIK 77.34
1932-33 Ejner Jensen, Hornslet 76.10 76.57
1934-35 Aa. Christiansen, KIF 75.45 73.06
1936 Ejner Jensen, Ben Hur 75.31
1937 Ejner Jensen, AIK 74.85

Spydkast, bedste Haand.

1901 O. Svensson, Malmö 34.60
1902-03 G. Malmgren, Malmö 35.85 38.20
1904 Vigand Møller, OG 37.30
1905 Erik Lemming, Göteborg 51.40
1906 J. Schurmann, Malmö 42.86
1907 Anker Christensen, Sparta 36.60
1908 Anker Christensen, Dan 42.65
1909 Kornerup Bang, Silkeborg 37.18

Derefter afholdt man kun Mesterskab i Spydkast sammenlagt indtil

1926 Svend Gjørling, KIF 59.22
1927 Niels Møller, Horsens 57.10
1928 Sv. Gjørling, KIF 56.60
1929 Niels Møller, Horsens 61.22
1930 Carl Nielsen, AIK 58.30
1931-32 Niels Møller, Horsens 61.72 60.31
1933 Ib Andersen, AI 62.62
1934 Niels Møller, Horsens 61.90
1935 Ib Andersen, Esbjerg 61.37
1936 Niels Møller, Horsens 57.87
1937-39 Carl Madsen, Middelfart ... 57.46 57.81 56.97
1940-42 John Hansen, Helsingør .. 58.72 59.87 64.38

Spydkast, sammenlagt.

1910-11 Carl Brodde, KFF 71.56 71.48
1912 Oluf Petersen, KFF 77.13
1913 Kornerup Bang, Silkeborg 79.74
1914-16 Oluf Petersen, KIF 75.58 73.60 73.41
1917 John Hansen, Ben Hur..... 78.66
1918 Aage Elmer, KIF 89.28
1919-20 Aug. Olsen, Horsens 88.50 90.77
1921 Nils Nilsson, Sparta 85.36
1922-23 Aug. Olsen, Horsens 89.81 90.13
1924 Niels Møller, Horsens 84.23
1925-26 Fritz Rasmussen, Faaborg 96.81 99.80
1927 Niels Møller, Horsens 94.69
1928 Sv. Gjørling, KIF 101.02
1929-37 Niels Møller, Horsens .. 100.14 104.46 105.52 101.70 103.61 102.71 104.40 101.03 96.79

Hammerkast.

1901 Moritz Rasmussen, KFF 29.15
1902-03 Carl Jensen, OG 29.42 32.78
1904 A. F. Forsberg, Stockholm 32.55
1905 Aage Petersen, Freja 30.45
1906 Ivar Hansson, Göteborg 38.26
1907 Moritz Rasmussen, KFF 32.69
1908-09 Kornerup Bang, Silkeborg 37.35 38.16
1910 Sv. Langkjær, KFF 35.28
1911 Kornerup Bang, Silkeborg 37.18
1914 Hans Langkjær, Randers 39.08
1915 O. Gjerka, Vejle 38.25
1916 Hans Langkjær, Randers 42.99
1917 Aug. Olsen, Horsens 40.39
1918-19 Ejner Midtgaard, AIK 44.33 47.42
1920-26 William Hagemeister, Ben Hur .. 43.91 44.19 42.36 45.84 44.15 46.64 45.78
1927 Aug. Olsen, Horsens 43.30
1928 William Hagemeister, Ben Hur 45.15
1929 Viggo Andersen, KIF 44.61
1930-31 Carl Mortensen, Politiet 44.95 45.48
1932 Viggo Nielsen, Esbjerg 45.06
1933-34 Viggo Andersen, KIF 45.34 45.01

Dansk Idræts-Forbunds Mesterskaber for Danmark

1935 Viggo Nielsen, Esbjerg 45.50
1936 Carl Nissen, Kolding 46.60
1937 Søren Larsen, Vordingborg 45.86
1938 Søren Larsen, Aalborg FF 48.49
1939 Peter Nielsen, Skovbakken 51.73
1940-42 Victor Petersen, IK 99 .... 50.08 50.89 49.15

Vægtkast.

Fra 1926 til 1928 blev der kastet med 25,4 kg Redskabet, medens man i 1929 gik over til 15 kg Vægten.

1926 Willi Hagemeister, Ben Hur 9.30
1927 Kaj Johansen, KIF 9.63
1928-31 Carl Mortensen, Politiet 9.31 16.05 15.43 15.75
1932 Viggo Nielsen, Esbjerg 15.03
1933 Carl Mortensen, Politiet 15.39
1934-35 Viggo Nielsen, Esbjerg 15.05 15.20
1936 Victor Petersen, IK 99 ..... 14.80
1937 Poul Larsen, Attila 14.85
1938-42 Victor Petersen, IK 99 .... 15.58 16.45 17.06 16.29 15.62

Femkamp.

Fra 1901 til 1911 blev Mesterskabet afholdt som Panthalon. I 1918 indførte man Tikampstabellen. I Aarene 1922 til 1928 blev Mesterskabet dog afholdt efter Placeringerne. Først i 1929 blev Tabellen gennemført. Den finske Tabel blev taget i Brug 1936.

1901 Moritz Rasmussen, KFF
1902 K. K. Stamsö, Malmö
1903 W. Palme, KFF
1904 W. Palme, Freja
1905 Stefan Rasmussen, Freja
1906 Carl Jørgensen, KFF
1907 Stefan Rasmussen, Freja
1908-11 Carl Brodde, KFF
1917 Oluf Petersen, KIF 13
1918 Marius Jørgensen, Nyborg 3211.000
1919 Marius Jørgensen, Thisted 3155.915
1920 Carl Boesen, KIF 2725.655
1921 Marius Jørgensen, Thisted 3446.665
1922 Pahlm Jensen, Horsens 12
1923 Yngve Olafsson, Helsingør 9
1924-25 Pahlm Jensen, Horsens 8
1926 Johs. Brock, Thisted 6
1927 Johs. Brock, Aalborg 6
1928 Pahlm Jensen, Horsens 11
1929 Yngve Olafsson, Helsingør 2825.005
1930 Willy Rasmussen, KIF 3193.18
1931-32 Edouard Hansen, Gullfoss .. 3140.36 3175.795
1933 Ib Andersen, AI 3368
1934 Børge Kallsbøll, KFUM, Aarhus 3407
1935 Frede Wilhelmsen, Randers 2897
1936 Gunnar Christensen, AIK 2955
1937 Georg Gretlund, Fremad 2909
1938-41 Edwin Larsen, Ben Hur. 3022 2947 3185 3172
1942 Gunnar Bergsten, KIF 3205

Tikamp.

I 1912 indførte man den paa en Kongres i Stockholm vedtagne internationale Tabel, som atter blev ændret i 1922. Fra 1936 gælder den finske Tabel.

1901 Moritz Rasmussen, KFF 4089.00
1902-05 Harald Grønfeldt, Freja 3943.00 4350.00 4828.00 3336.00
1906 Carl Jørgensen, KFF 4366.50
1907-08 Kornerup Bang, KFF 4144.00 3795.00
1909-13 Kornerup Bang, Silkeborg .. 4449.00 5365.75 5982.40 6285.155 6128.866
1914 Chr. Rasmussen, Silkeborg 5847.655
1915 Marius Jørgensen, Nyborg 6334.845
1916-18 Henri Thorsen, Sparta 6725.76 6558.605 6490.93
1919-20 Marius Jørgensen, Thisted 6740.92 6515

BADMINTON

	Herre Single	Dame Single	Herre Double	Dame Double	Mixed Double
1930-31	Kaj Andersen K.B.K.	Ruth Frederiksen S.I.F.	Sven Strømann-S. Raaskou S.I.F.	Ruth Frederiksen-Gerda Frederiksen S.I.F.	Aksel Hansen-Bodil Clausen S.I.F.
1931-32	Sven Strømann S.I.F.	Ruth Frederiksen S.I.F.	Sven Strømann-S. Raaskou S.I.F.	Ruth Frederiksen-Gerda Frederiksen S.I.F.	S. Raaskou-Gerda Frederiksen S.I.F.
1932-33	Kaj Andersen K.B.K.	Ruth Frederiksen S.I.F.	Sven Strømann-S. Raaskou S.I.F.	Ruth Frederiksen-Gerda Frederiksen S.I.F.	Sven Strømann-Ruth Frederiksen S.I.F.
1933-34	Sven Strømann S.I.F.	Ruth Frederiksen S.I.F.	Sven Strømann-Aksel Hansen S.I.F.	Ruth Frederiksen-Gerda Frederiksen S.I.F.	Sven Strømann-Ruth Frederiksen S.I.F.
1934-35	Poul Nielsen G.B.K.	Ruth Frederiksen S.I.F.	Sven Strømann-Aksel Hansen S.I.F.	Ruth Frederiksen-Gerda Frederiksen S.I.F.	Sven Strømann-Ruth Frederiksen S.I.F.
1935-36	Poul Nielsen G.B.K.	Ruth Frederiksen S.I.F.	Poul Nielsen-Erik Kirchoff G.B.K.	Bodil Strømann,[2]) S.I.F.-Tonny Olsen, G.B.K.	Poul Nielsen-Tonny Olsen G.B.K.
1936-37	Erik Kirchoff G.B.K.	Ruth Dalsgård[1]) S.I.F.	Carl Frøhlke-Tage Madsen S.I.F.	Ruth Dalsgård-Gerda Frederiksen S.I.F.	Aksel Hansen-Ruth Dalsgård S.I.F.
1937-38	Tage Madsen S.I.F.	Tonny Olsen G.B.K.	Carl Frøhlke-Tage Madsen S.I.F.	Tonny Olsen-Bodil Rise G.B.K.	Tage Madsen-Bodil Strømann S.I.F.
1938-39	Conny Jepsen V.B.T.	Tonny Olsen G.B.K.	Gunnar Holm-Niels Kjems S.I.F.	Tonny Olsen-Bodil Rise G.B.K.	Tage Madsen-Ruth Dalsgård S.I.F.
1939-40	Tage Madsen S.I.F.	Tonny Olsen G.B.K.	Carl Frøhlke-Tage Madsen S.I.F.	Bodil Duus[3]) Tonny Olsen G.B.K.	Tage Madsen-Ruth Dalsgård S.I.F.
1940-41	Conny Jepsen S.I.F.	Agnete Friis O.B.K.	Carl Frøhlke-Tage Madsen S.I.F.	Agnete Friis, O.B.K.-Jytte Thayssen, S.I.F.	Jan Schmidt-Jytte Thayssen S.I.F.
1941-42	Tage Madsen S.I.F.	Tonny Olsen G.B.K.	Carl Frøhlke-Tage Madsen S.I.F.	Ruth Dalsgård-Jytte Thayssen S.I.F.	Tage Madsen-Ruth Dalsgård S.I.F.

[1]) f. Frederiksen. [2]) f. Clausen. [3]) f. Rise.

1921-23 Pahlm Jensen, Horsens 6148.45 5674.185 5950.58
1924 Rudolf Mikkelsen, Fremad
1925 Rich. Kristensen, Silkeborg 5829.115
1926 Knud Rasmussen, Sparta 5808.85
1927 Willy Petersen, Sparta 5729.08
1928 Gustav Bøggild, AI 6054.36
1929-30 Willy Rasmussen, KIF 6126.49 6326.87
1931 Ib Andersen, KsG 5953.04
1932 Willy Rasmussen, KIF 6325.445
1933 Ernst Larsen, AIK 6371.82
1934 Willy Rasmussen, KIF 6774.425
1935 Sv. Aa. Thomsen, Fremad 6788
1936 Ernst Larsen, AIK 5659
1937 Sv. Aa. Thomsen, Fremad 6348
1938-39 Edwin Larsen, Ben Hur 6158 6048
1940-41 Sv. Aa. Thomsen, Fremad 6693 6475
1942 Sv. Aa. Thomsen, Vejle 6659

Badminton. 1931 indstiftedes DM i Herre Single, Dame Single, Herre Double, Dame Double og Mixed Double. Iøvrigt →D.B.F.s Mesterskaber. Mesterskaberne er nationale og arrangeres af D.B.F.s Forretningsudvalg og Spilleudvalg. Se Skemaet Side 238.

Boksning. Fluevægt (fra 1919), Bantamvægt (1912), Fjervægt (1902), Letvægt (1899), Weltervægt (1919), Mellemvægt (1899), 1½ Centner (1908-11), Letsværvægt (1919), Sværvægt (1908). Mesterskaberne er nationale og arrangeres af D.A.B.U. de to første Søndage i Marts. Ingen kan deltage i DM, hvis han ikke forud har deltaget i Lokalunionens i samme Sæson afholdte Mesterskaber, der dog skal afholdes mindst en Maaned før DM. Dog har en Bokser, der paa Grund af Sygdom ikke har kunnet starte ved Lokalunionens Mesterskaber, naar Lægeattest herfor foreligger, Ret til at deltage i DM. C.J.

Fluevægt
1919-20 Knud Larsen, Sparta
1921 Peter Larsen, Aalborg
1922 Carl Swensson, Sparta
1923 Louis Olsen, Sparta
1924 J. Zebitz, Sparta
1925-26 Mikkel Laursen, Sparta
1927 Knud Christensen, Slagelse
1928 Einer Jensen, FIF
1929 Carlo Clausen, Hermod
1930 Chr. Christensen, IK 99
1931 Vald. Krontoft, Valby
1932 Hirsch Demsitz, Valby
1933 Chr. Christensen, IK 99
1934 Viggo Frederiksen, Hillerød
1935-36 Kaj Frederiksen, Hillerød
1937 Poul Bremer, Hermod
1938 Kaj Frederiksen, Hillerød
1939-41 Kaj Frederiksen, Søborg
1942-43 Alf Bertelsen, Sparta

Bantamvægt
1912 Robert Hansen, Sparta
1913 A. Diederichsen, Sparta.
1914-15 Em. Jacobsen, Sparta
1916 Holger Jensen, Aarhus
1917 And. Petersen, IK 99
1918 Viggo Klarskov, Sparta
1919-20 And. Petersen, IK 99
1921 Aa. Wulff, Sparta
1922 Aa. Fahrenholtz, Helsingør
1923 Harald Ryle, Skandia
1924-26 Henry Museth, Sparta
1927-28 Mikkel Laursen, Sparta
1929 Børge Andersen, IK 99
1930 Eigil Christensen, Helsingør
1931 Jens Nielsen, Aarhus
1932 Carlos Tandrup, Skive
1933 Hirsch Demsitz, Valby
1934 H. Mortensen, Hillerød
1935-43 Viggo Frederiksen, Hillerød

Fjervægt
1902 Vald. Holberg, AIK
1903-05 Aa. Rasmussen, AIK
1906 H. Lundstrøm, Sparta
1907 Henning Hansen, AIK
1908 A. Petersen, AIK
1909 Alfr. Larsen, IK 99
1910 Ingen Mester
1911 Chr. Johansen, AIK
1912 Mogens Blom, Sparta
1913 V. Meyer, Vejle AK
1914 Lorenz Hansen, Sparta
1915 Frithiof Hansen, Sparta
1916 Em. Jacobsen, Sparta
1917-18 Holger Jensen, Aarhus
1919 Leonh. Jensen, Sparta
1920 Hans Nielsen, Aalborg
1921 And. Petersen, FIF
1922 Alb. Holdt, Sparta
1923-24 Georg Gøtterup, IK 99
1925 Rich. Madsen, Roskilde
1926-27 Rich. Madsen, Sparta
1928 Svend Kaas, Sparta
1929 Edv. Bruun, AI
1930 Sig. Myken, Sparta
1931 Sv. Christensen, Helsingør
1932 Anker Poulsen, Sparta
1933 Aa. Petersen, Sparta
1934 Hirsch Demsitz, Valby
1935 Victor Cervin, Hermod
1936-39 Erik Sørensen, Hermod
1940 Kaj Frank, Sparta
1941 Helge Rasmussen, Nakskov
1942 Freddy Svendsen, Valby
1943 Helge Rasmussen, Ørnen

Letvægt
1899 H. Naumann, Sparta
1900 L. Jensen, AIK
1901-02 Rich. Christensen, Hermod
1903 Vald. Holberg, AIK
1904 Rich. Christensen, Hermod
1905 Vald. Holberg, AIK
1906 Holger Petersen, Dan
1907-08 Vald. Holberg, AIK
1909 O. Jepsen, AIK
1910 Ingen Mester
1911 Chr. Christensen, Sparta
1912 Halvor Strand, Rolf
1913 Lorenz Hansen, Sparta
1914 Harald Bahnsen, Sparta
1915 Lorenz Hansen, Sparta
1916 Godtfr. Johansen, Sparta
1917 Frithiof Hansen, Sparta
1918-20 Godtfr. Johansen, Sparta
1921 Hans Nielsen, Sparta
1922 Nic. Clausen, Sparta
1923-24 Hans Nielsen, Aalborg
1925-27 Arne Sande, Sparta
1928 Rich. Madsen, Sparta
1929 Aa. Christensen, IK 99
1930-31 Carl F. Jensen, Sparta
1932 Hirsch Wechter, IK 99
1933 Sig. Myken, Aarhus
1934 Carl Andersen, Sparta
1935 Chr. Mathisen, Sparta
1936 Aa. Petersen, Sparta
1937 Georg Andresen, Sparta
1938 Jens Nielsen, Aarhus
1939 Jens Jensen, Thor
1940 Willy Espensen, Valby
1941 Birger Petersen, Sømænd. IK
1942 Victor Cervin, Hermod
1943 Alfred Hansen, Helsingør

Weltervægt
(fra 1919-22 kaldt Let-Mellemv.).
1919 Arne Osiier, AI
1920 Aug. Suhr, Sparta
1921 Kaj Petersen, Olympia, Odense
1922-23 O. Frederiksen, Sparta
1924 Hans Holdt, Sparta
1925-26 Har. Nielsen, Sparta
1927 Andr. Petersen, IK 99
1928 Arne Sande, Sparta
1929 Niels Hansen, Horsens
1930 Arne Sande, Sparta
1931 W. Christensen, Herlufmagle
1932 Axel Sørensen, Horsens
1933 Axel Sørensen, Sparta
1934 Carl Nielsen, Odense
1935 Axel Sørensen, Horsens
1936-37 Gerh. Petersen, Esbjerg
1938-39 Poul Kops, Odense
1940 Erik Petersen, Hillerød
1941 Erik Petersen, Hermod
1942 Peter Nielsen, Odense.
1943 Chr. Jørgensen, Jyden

Mellemvægt
1899 Oscar Nielsen, Hermod
1900 H. J. Olsen, Kbhvns Athletkl.
1901 Carl Hansen, AIK
1902 H. J. Olsen, Kbhvns Athletkl.
1903 Carl Hansen, AIK
1904-06 Carl Hansen, Hermod
1907 Rob. Behrends, Hermod
1908 Ingen Mester
1909 C. Halby, AIK
1910 Peter Jensen, Sparta
1911 Vald. Jensen, Rolf
1912 Chr. Christensen, Sparta
1913 Johan Ekeroth, Rolf
1914-15 Victor Dahl, Sparta
1916-17 Harald Bahnsen, Sparta
1918 Fr. Willumsen, IK 99
1919 Arthur Hansen, IK 99
1920 Ivan Schiannong, Sparta
1921 Arthur Hansen, IK 99
1922 Sv. Helgesen, IK 99
1923 Børge Petersen, Sparta
1924 O. Frederiksen, Sparta
1925 Georg Hansen, Odense
1926 Eberh. Hansen, Aarhus
1927 Ingv. Ludvigsen, Hermod
1928-29 Eberh. Hansen, Aarhus
1930-31 Armand Christensen, Odense
1932 André Nielsen, Hermod
1933 Niels Hansen, Horsens
1934-35 Knud Jensen, Sparta
1936 Gunnar Andreasen, Valby

Dansk Idræts-Forbunds Mesterskaber for Danmark

1937 Gunnar Andreasen, FAK
1938 Chr. Christensen, Randers
1939-40 Willy Jensen, Sparta
1941 Henry Andersen, Hermod
1942 Erling Lautrup, Aarhus
1943 Orla Nielsen, Valby

1½ Centner
1908 R. Møller, AIK
1909 Ingen Mester
1910 Johs. Jørgensen, Hermod
1911 Einar Møller, Sparta.

Let-Sværvægt
1919-22 Martin Olsen, Sparta
1923 Thyge Petersen, Sparta
1924-25 Thyge Petersen, Horsens
1926 Niels Petersen, IK 99
1927-28 Thyge Petersen, Horsens
1929 Jacob Michaelsen, CIK
1930 Thyge Petersen, Horsens
1931 Halfdan Nielsen, Hermod
1932 Peter Jørgensen, Hermod
1933 Børge Holm, Valby
1934 Aa. Jensen, Kerteminde
1935 André Nielsen, Hermod
1936 Aa. Jensen, Odense
1937 Poul Jensen, Aarhus
1938 Henry Lehmann, Sparta
1939 Henry Nielsen, Thor
1940-41 Otto Winther, CIK
1942-43 S. Aa. Christensen, Sparta

Sværvægt
1908 Carl van Hauen, Hermod
1909-11 Ingen Mester
1912 Rich. Møller, AIK
1913-15 Vald. Jensen, Sparta
1916-17 Oscar Andersen, Sparta
1918 Em. Andreasen, IK 99
1919 Peter Jørgensen, Odense
1920-21 Søren Petersen, Aalborg
1922-24 Rob. Larsen, Sparta
1925 N. Carl Andreasen, IK 99
1926 Thyge Petersen, Horsens
1927 Peter Jørgensen, Odense
1928 Jacob Michaelsen, CIK
1929 Halfdan Nielsen, Hermod
1930 Jacob Michaelsen, CIK
1931 Kaj Knudsen, CIK
1932 Jacob Michaelsen, CIK
1933 Peter Jørgensen, Hermod
1934 Hj. Mortensen, Aalborg
1935 Omar Hermansen, Roskilde
1936 Peter Jørgensen, Hermod
1937 Jørg. Jørgensen, Odense
1938 Omar Hermansen, Roskilde
1939 Fritz Gramstrup, Sparta
1940 Omar Hermansen, Roskilde
1941 Henry Lehmann, Sparta
1942 Carl Nielsen, Lindholm
1943 Henry Lehmann, Sparta

Brydning. →Fluevægt (1922), →Bantamvægt (1918), →Fjervægt (1905), →Letvægt (1899), →Weltervægt (til 1930 kaldet Letmellemvægt) (1908), →Mellemvægt (1899), →Letsværvægt (1930), →Sværvægt (1899). Mesterskaberne er nationale, arrangeres af D.A.U. sidst i Februar og er kun aabne for Lokal-Unionernes Mestre. A.R.N.-E.C.

Fluevægt
1922-23 Rub. Scheftelowitz, Dan
1924 Herm. Andersen, Aarhus A.
1925-26 Poul Madsen, Hermod
1927 Daniel Schapiro, Dan
1928-29 Poul Madsen, Hermod
1930-32 Intet Mesterskab
1933 E. Jensen, Thor, Vejgaard
1934 R. Jensen, Thor, Vejgaard
1935 E. Jensen, Thor, Vejgaard
1936 Ejgil Johansen, Sparta
1937 Haakon Christensen, Dan
1938 Hans Rohde, Vejle A.
1939 E. Damgaard, Ndr. A. Aarhus
1940 S. Aa. Thomsen, Kalundborg I.
1941 P. Petersen, Ursus, Hundested
1942 S. Aa. Thomsen, Thor, Vejg.
1943 Alf Nicolajsen, Throtl, Aabyh.

Bantamvægt
1918 Rub. Scheftelowitz, Dan
1919 G. Gundersen, Jyden, Aalborg
1920 Rub. Scheftelowitz, Dan
1921-24 G. Gundersen, Jyden, Aalborg
1925-30 H. Andersen, Aarhus A.
1931 Poul Madsen, Dan
1932-33 Rob. Voigt, Sparta
1934 Mich. Kurland, Hakoah
1935-36 Rob. Voigt, Sparta
1937-38 Ejgil Johansen, Sparta
1939 Rob. Jensen, Thor, Vejgaard
1940 Poul Christensen, Sparta
1941-43 Ejgil Johansen, Sparta

Fjervægt
1905 Oscar Mulvad, Dan
1906 Henry Larsen, IK 99
1907 Chr. Carlsen, Rolf
1908 Viggo Petersen, AIK
1909 Oluf Andersen, Thor
1910 E. Andersen, Aarhus A.
1911 Werner Hetmar, Rolf
1912 Vald. Christensen, Thor
1913 Carl Hansen, Dan
1914 Chr. Nielsen, Aarhus A.
1915 Victor Hansen, Sparta
1916-18 Werner Hetmar, Rolf
1919 Vald. Nielsen, Dan
1920 Einer Christiansen, Hels. A.
1921 Arthur Jensen, Sparta
1922-25 Aa. Thorgensen, Aarhus A.
1926-28 Aa. Meier, Dan
1929 Chr. Schack, Aarhus A.
1930 Thv. Christiansen, Hermod
1931 Chr. Schack, Aarhus A.
1932 Aa. Torgensen, Aarhus A.
1933 Chr. Schack, Aarhus A.
1934-35 Gunnar Laursen, Dan
1936 Anker Andersen, Heros, Frvk.
1937 Hans Josefsen, Holeby I.
1938-43 Rob. Voigt, Sparta

Letvægt
1899-1900 Chr. Nielsen, Hermod
1901 Alb. Jensen, Rolf
1902-04 Alb. Jensen, Sparta
1905-06 Karl Karlsen, Sparta
1907 And. Møller, Thor
1908 Karl Karlsen, Sparta
1909 Arn. Hansen, Hermod
1910 Oscar Mulvad, Dan
1911-13 Fr. Hansen, Sparta
1914 Oluf Andersen, Thor
1915 Emil Christensen, Dan
1916 Georg Petersen, Sparta
1917 Fritz Christiansen, Dan
1918 Sofus Nielsen, Aarhus A.
1919 Victor Hansen, Sparta
1920 Sofus Nielsen, Aarhus A.
1921 Peter Eriksen, Aarhus. A.
1922 Carlo Weinold, Dan
1923 Ulrik Petersen, Hermod
1924 Peter Eriksen, Aarhus A.
1925-26 O. Boesen, Thor, Nyk. F.
1927 Evald Olsen, Hølbæk A.
1928 O. Boesen, Thor, Nyk. F.
1929 Aa. Meier, Dan
1930 O. Boesen, Thor, Nyk. F.
1931 Aa. Meier, Dan
1932 Abraham Kurland, Hakoah
1933-34 Em. Nielsen, Dan
1935-36 Abraham Kurland, Hakoah
1937 Aa. Meier, Dan
1938-43 Abraham Kurland, Hakoah

Weltervægt
(fra 1908-29 kaldt Letmellemv.)
1908 C. Jørgensen, Thor
1909 C. Frederiksen, Brandf. I.
1910 Arn. Hansen, Hermod
1911-14 And. Andersen, Dan
1915 Axel Tetens, Dan
1916 Sv. Nielsen, Aarhus A.
1917-19 Axel Tetens Dan
1920-21 Ch. Frisenfeldt, Dan
1922 J. Boesen, Thor, Nyk. F.
1923-26 Johs. Jacobsen, Dan
1927 Johs. Jacobsen, Politiets I.F.
1928 Johs. Jacobsen, Hermod
1929 B. Vozylus, Jyden, Aalborg
1930 H. Askehave, Thor, Vejgaard
1931 Tesdorf Jørgensen, Sparta
1932 B. Jensen, Thor, Vejgaard
1933 Tesdorf Jørgensen, Sparta
1934 Gotfred Jensen, Dan
1935 B. Jensen, Thor, Vejgaard
1936 Einar Christensen, Sparta
1937 E. Jensen, Thor, Vejgaard
1938 E. Christensen, Sparta
1939-41 Fritz Sørensen, Dan
1942 Aa. Meier, Dan
1943 Henrik Hansen, Heros, Frvk.

Mellemvægt
1899-1900 H. Christiansen, Herm.
1901-02 Sev. Ahlqvist, Hermod
1903 Sofus Jensen, Thor
1904 Sev. Ahlqvist, Hermod
1905 Gustav Heede, Vejle A.
1906 Rob. Behrens, Hermod
1907-14 Har. Christensen, Dan
1915 Poul Hansen, Aarhus A.
1916 Axel Hansen, Hermod
1917-21 Sv. Nielsen, Aarhus A.
1922 Axel Tetens, Dan
1923-24 Sv. Nielsen, Aarhus A.
1925 Einar Hansen, Dan
1926 Sv. Nielsen, Aarhus A.
1927 Einar Hansen, Dan
1928 Sv. Nielsen, Aarhus A.
1929 Poul Hansen, Aarhus A.
1930-31 Johs. Jacobsen, Ursus
1932 Johs. Jacobsen, Dan
1933 B. Vozylus, Jyden, Aalborg
1934 Einar Lyderik, IK 99
1935 Karl Eriksen, Dan
1936 B. Vozylus, Thor, Vejgaard
1937 Einar Lyderik, CIK
1938 Harry Baerens, Hermod
1939 Carl Simonsen, Sparta
1940 Erik Jensen, Dan
1941 Knud Thomsen, Sparta
1942 Rudy Jacobsen, Kolding I.
1943 Erling Lauridsen, Politiets IF

Let-Sværvægt
1930 Einar Hansen, Dan
1931 Poul Hansen, Aarh. A.
1932 Einar Hansen, Dan
1933 Ch. Jessen, Kolding I.
1934 G. Martinsen, Dan

1935-36 Isak Paikin, Hakoah
1937 Ch. Jessen, Kolding I.
1938-39 J. Siboska, Thor, Nyk. F.
1940 Gunnar Nielsen, Dan
1941 J. Siboska, Thor, Nyk. F.
1942 Gunnar Nielsen, Dan
1943 J. Siboska, Thor, Nyk. F.

Sværvægt
1899-1900 J. Christensen, Kbh. A.
1901-02 H. H. Egeberg, Hermod
1903 Jul. Jørgensen, Dan
1904-06 S. M. Jensen, Dan
1907-08 Carl Jensen, Thor
1909 H. H. Egeberg, Hermod
1910-14 S. M. Jensen, Dan
1915-17 Emil Larsen, Dan
1918 Poul Hansen, Aarhus A.
1919 Emil Larsen, Dan
1920-22 Poul Hansen, Aarhus A.
1923 Emil Larsen, Dan
1924 Poul Hansen, Aarh. A.
1925-28 Emil Larsen, Dan
1929 Einar Hansen, Dan
1930 Hans Hansen, Aarh. A.
1931 Peter Larsen, Thor, Nyk. F.
1932 Hans Hansen, Aarhus A.
1933 Einar Hansen, Dan
1934 Axel Jørgensen, Dan
1935 Aa. Abraham, Odin, Vordingborg
1936-39 P. Larsen, Thor, Nyk. F.
1940 H. Lerche, Frem, Randers
1941-42 Isak Paikin, Hakoah
1943 P. Larsen, Thor, Nyk. F.

Bueskydning. Individuelt DM for Herrer indstiftet 1941, omfattede kun →kort Ronde. 1942 udvidet til samlet Resultat af kort og →lang Ronde saavel individuelt som for 3-Mands Hold. D.B.S.F. kan tillade Udlændinge at deltage i Mesterskaberne, men Titlen kan kun erhverves af danske Statsborgere. Mesterskaberne, hvis Arrangement overdrages en Forening, afholdes sidste Søndag i August. P.N.

1941 ..... Henning Petersen (kort Ronde 391)
1942 ..... Orla Bagge (kort og lang Ronde 923)
1942 ..... Holdskydning: Københavns Bueskyttelaug

Fodbold. DM indstiftet 1913, nationalt. Deltagelse indtil 1926 inclusive kun af Lokalunionernes Turneringsvindere (→Landsfodboldturneringen). Efter Indstiftelsen af →Danmarksturneringen er denne en egentlig Mesterskabsturnering, kun de i denne deltagende Klubber konkurrerer om DM. S.A.K.

Landsfodboldturneringen:	**Danmarksturneringen:**
1913 og 14 ..... KB	1927-28 .. Ingen Vinder (3 Klubber lige)
1915 Ingen Turnering	1928-30 ..... B 93
1916 ..... B 93	1930-31 ..... Frem
1917 og 18 ..... KB	1931-32 ..... KB
1919 ..... AB	1932-33 ..... Frem
1920 ..... B 1903	1933-35 ..... B 93
1921 ..... AB	1935-36 ..... Frem
1922 ..... KB	1936-37 ..... AB
1923 ..... Frem	1937-38 ..... B 1903
1924 ..... B 1903	1938-39 ..... B 93
1925 ..... KB	1939-40 ..... KB
1926 ..... B 1903	1940-41 ..... Frem
1927 ..... B 93	1941-42 ..... B 93

Fægtning. Individuelle Mesterskaber indstiftedes 1904, Holdmesterskaber (4-Mands

VINDERE AF INDIVIDUELLE DANMARKSMESTERSKABER I FÆGTNING

Aar	Damer	Herrer		
	Fleuret	Fleuret	Kaarde	Sabel
1904	Ikke afholdt	Wilkenschildt	Ikke afholdt	Ikke afholdt
1905	„ „	Ikke afholdt	„ „	„ „
1906	Frk. Tidemann	Wilkenschildt	„ „	„ „
1907	„ Y. Ohlson	H. Sander	H. Sander	Rolf Kall
1908	„ E. Fischer	„	„	L. C. Østrup
1909	Fru H. Lindgreen	„	E. Levison	Ikke afholdt
1910	„ Cleve	E. Levison	„	L. C. Østrup
1911	Frk. A. Hansen	H. Sander	H. Sander	„
1912	Fru H. Lindgreen	„	„	„
1913	Frk. Bondo	I. Osiier	„	I. Osiier
1914	Fru H. Lindgreen	H. Sander	J. Berthelsen	E. Levison
1915	„ „	I. Osiier	I. Osiier	Ikke afholdt
1916	Frk. A. Hansen	P. Rasmussen	„	I. Osiier
1917	Fru Th. Averhoff	I. Osiier	„	„
1918	„ Y. Barding	„	A. Berntsen	„
1919	„ „	„	P. Rasmussen	„
1920	„ Oda Mahaut	P. Rasmussen	J. Berthelsen	„
1921	„ Y. Barding	J. Berthelsen	E. Levison	J. Berthelsen
1922	„ „	P. Rasmussen	R. Heide (Norge)	I. Osiier
1923	Frk. G. Heckscher	I. Osiier	N. Hellsteen (Sverige)	„
1924	„ I. Buhl	„	W. Ryefelt	E. Levison
1925	„ M. Holst	J. Berthelsen	A. Berntsen	Helge Jensen
1926	Fru Oda Mahaut	„	Helge Jensen	J. Berthelsen
1927	„ I. Klint	I. Osiier	I. Osiier	„
1928	Frk. M. Holst	„	„	I. Osiier
1929	Fru G. Munck	„	J. Berthelsen	„
1930	„ „	Otto Olsen	Otto Olsen	Otto Olsen
1931	„ „	E. Kofoed-Hansen	J. Berthelsen	S. A. Munck
1932	„ „	J. Berthelsen	„	Otto Olsen
1933	Frk. G. Olsen	A. Leidersdorff	S. A. Munck	Axel Bloch
1934	„ „	„	Axel Bloch	A. Leidersdorff
1935	„ „	„	A. Leidersdorff	S. A. Munck
1936	„ „	„	„	Helge Jensen
1937	„ „	„	„	Sigurd Enna
1938	„ „	„	A. Barding	„
1939	„ K. Lachmann	„	A. Leidersdorff	A. Leidersdorff
1940	„ Aya Pedersen	„	Erik Andersen	„
1941	„ K. Lachmann	„	L. Schrøder	„
1942	Fru Kate Mahaut	„	A. Leidersdorff	R. Carnera
1943	Frk. K. Lachmann	„	Joe Wallbridge	A. Leidersdorff

VINDERE AF HOLD-DANMARKSMESTERSKABET I FÆGTNING

Aar	Damer	Herrer		
	Fleuret	Fleuret	Kaarde	Sabel
1931	„Cirklen"	Akad. Fægteklub	Akad. Fægteklub	„Cirklen"
1932	Akad. Fægteklub	„	„Cirklen"	Akad. Fægteklub
1933	„	„	Akad. Fægteklub	„
1934	„	„Cirklen"	„	„Cirklen"
1935	„Trekanten"	„	Kbhvs. Fægteklub	„
1936	Akad. Fægteklub	„	„Cirklen"	„
1937	„Trekanten"	„	Kbhvs. Fægteklub	„
1938	„	„	„Cirklen"	„
1939	Akad. Fægteklub	„	„	„
1940	„	„	„	„
1941	„	„	„En Garde"	„
1942	„	„	„Cirklen"	„

Hold) 1931 for Damer paa Fleuret, for Herrer paa 1) Fleuret, 2) Kaarde, 3) Sabel. Mesterskaberne er nationale og arrangeres af D.F.F., individuelle i Marts/April, Hold om Efteraaret. Evigt vandrende Præmier: Fleuret for Damer: Hds. Maj. Dronningens Vandrepræmie, Kaarde for Herrer: Hs. Maj. Kongens Vandrepræmie. J.V.T.

Golf. DM for Herrer indstiftet 1915, for Damer 1931. Mesterskaberne er fra 1933 nationale og arrangeres af D.G.U. i Forbindelse med den Klub, paa hvis Bane DM afholdes (hidtil alene Københavns Golf Klub paa Eremitagen og Rungsted Golf Klub) i Reglen i Maj-Juni. Under Krigen midlertidigt forlagt til første Søndag i September. Deltagerne skal være fyldt 16 Aar. I DM for Herrer er af D.G.U. udsat en evigt vandrende Pokal. Iøvrigt →D.G.U.s Mesterskaber. C.S.

Herrer:

1915-17 ..... F. Hegel, Københavns G.K.
1918 ..... E. P. L. Frigast, Københavns G.K.
1919 ..... F. Hegel, Københavns G.K.
1920 ..... R. D. Cox, England
1921 ..... E. P. L. Frigast, Københavns G.K.
1922 ..... F. Hegel, Københavns G.K.
1923 ..... C. Rydbeck, Sverige
1924 ..... O. B. Muus, øbenhavns G.K.
1925 ..... F. Hegel, Københavns G.K.
1926 ..... C. Rydbeck, Sverige
1927 ..... F. Hegel, Københavns G.K.
1928 .... H. Brockenhuus Schack, Københavns G.K.
1929 ..... J. Wood, England
1930 ..... F. Hegel, Københavns G.K.
1931 ..... G. Edstrand, Sverige
1932 ..... Ross Thompson, England
1933-34 ..... F. Hegel. Københavns G.K.
1935 ..... N. G. Ammentorp, Københavns G.K.
1936 ..... P. Wiberg Jørgensen, Esbjerg G.K.
1937 ..... Erik Schnack, Københavns G.K.
1938 ..... Jørgen Schnack, Københavns G.K.
1939 ..... P. Wiberg Jørgensen, Esbjerg G.K.
1940-41 ..... Jørgen Schnack, Rungsted G.K.
1942 ..... C. C. Thomsen, Rungsted G.K.

Damer:

1931 ..... Else Benzon, Københavns G.K.
1932 ..... Karin Bauer, Sverige
1933 ..... H. Willer-Andersen, Københavns G.K.
1934 ..... Helga Kier, Københavns G.K.
1935 ..... Gudrun Preisler, Københavns G.K.
1936-38 ..... Helga Kier, Københavns G.K.
1939-40 ..... Gudrun Preisler, Rungsted G.K.
1941 ..... Vibeke Malm, Københavns G.K.
1942 ..... Helga Kier, Rungsted G.K.

Gymnastik. DM i Holdgymnastik indstiftet 1909, i Enkeltmandsgymnastik 1908. Mesterskaberne er nationale. DM i Enkeltmandsgymnastik afholdes hvert Aar Skærtorsdag, obligatoriske Øvelser om Formiddagen, frie om Aftenen. DM i Holdgymnastik afholdes i April. D.G.F. forestaar Arrangementet og kan begrænse Deltagerantallet til Enkeltmandsmesterskabet. Alle Deltagere i Enkeltmandsmesterskabet faar D.G.F.s Sølvmedaille; for Deltagelse 5 Gange gives D.G.F.s Ærestegn. Evigt vandrende Præmie i Holdkonkurrencen: Hs. Maj. Kongens Ærespræmie (udsat 1912). J.L.

Enkeltmandskonkurrencer:

1909 ..... Arvor Hansen, „F.G.S."
1910 ..... Ingen Turnering
1911 ..... Carl Jul. Petersen, „K.S.G."
1912 ..... Einar Møbius, „A.G.F."
1913-14 ..... Charles Jensen, „H.G."
1915-18 ..... Axel Andersen, „H.G."
1919 ..... Peter Møller, „Merkur"
1920 ..... Harry Sørensen, „Aarhus 1900"
1921-22 ..... Hugo Hellsten, „Hermod"
1923 ..... Karl R. Andersen, „Athen"
1924 ..... Hugo Hellsten, „Hermod"
1925-26 ..... Axel Bannow, „Athen"
1927-30 ..... Harry Holm, „Hermod"
1931 ..... Erik Forup, „Hermod"
1932 ..... Karl R. Andersen, „Athen"
1933 ..... Arnold Thomsen, „Hermod"
1934-35 ..... Erik Forup, „Hermod"
1936 ..... Gert Hansen, „Hermes"
1937-38 ..... Arnold Thomsen, „Hermod"
1939-40 ..... Harry Nielsen, „Athen"
1941 ..... Freddie Hansen, „Athen"
1942 ..... Harry Nielsen, „Athen"

Holdkonkurrencer:

1908-10 ..... „Hermes"
1911 ..... „H.G."
1912 ..... „Hermes"
1913 ..... „H.G."
1914 ..... „Hermes"
1915 ..... Ingen Turnering
1916-17 ..... „H.G."
1918-20 ..... „Hermes"
1921-22 ..... „Athen"
1923 ..... „Hermod", Esbjerg
1924-25 ..... „Athen"
1926 ..... „Hermod"
1927 ..... „Athen"
1928-30 ..... „H.G."
1931 ..... „K.G."
1932 ..... „Athen"
1933 ..... „Hermod"
1934 ..... „Hermes"
1935-38 ..... „K.S.G."
1939-42 ..... „Athen"

Haandbold. DM i →Salspil for saavel Damer som Herrer indstiftedes 1938. Mesterskaberne er nationale; kun Vinderne af Distriktsforbundenes Mesterskaber kan deltage. Arrangeres som Regel i Marts af Distriktsforbundene i H. t. D.H.F.s Propositioner. C.F.S.

Damer:

1939 ..... Roskilde Haandboldklub af 1933
1940-41 ..... Københavns kv. Gymnastikforening
1942 ..... Aarhus Gymnastikforening af 1880
1943 ..... Kvindelig Idrætsforening, København

Herrer:

1939-41 ..... Handelsstandens Gymnastikforening
1942 ..... Idrætsforeningen „Ajax"
1943 ..... Handelsstandens Gymnastikforening

Hockey. DM for Damer indstiftet 1918, DM for Herrer indstiftet 1918. Mesterskaberne er nationale og arrangeres af D.H.U. En Klub kan kun deltage i en Mesterrække, hvis den har deltaget Aaret forud eller vundet B-Rækken for Øerne ell. Jylland. I DM for Herrer kæmpes om →Dhyan Chands Hockeystok. 1918-21 udskreves Mesterskaber for blandet Hold. Iøvrigt →D.H.U.s Mesterskaber. O.H.

	Herrer:	Damer:	Blandet Hold:
1918	K.H.	K.H.	K.H.
1919	„	„	„
1920	Ikke udskrevet	Ikke udskrevet	Orient
1921	„	„	„
1922	Kalundborg	K.H.	
1923	Orient	„	
1924	„	Orient	
1925	„	K.H.	
1926	Uafgjort	„	
1927	Orient	„	
1928	„	„	
1929	„	Ikke udskrevet	
1930	„	„	
1931	K.H.	„	
1932	Orient	„	
1933	„	K.H.	
1934	"	„	
1935	Kalundborg	„	
1936	„	„	
1937	Orient	„	
1938	Kalundborg	„	
1939	„	„	
1940	Orient	„	
1941	S.I.F.	„	
1942	Orient	„	

Kajak. Herrer:

1000 m Enmandskajak ..... fra 1925
10000 m Enmandskajak ..... - 1925
1000 m Tomandskajak ..... - 1935
10000 m Tomandskajak ..... - 1935
1000 m Enmandscanadier ..... - 1942
1000 m Tomandscanadier ..... - 1942
10000 m Tomandscanadier ..... - 1942
10000 m Tremandshold (fra samme Klub) i Enmandskajak ..... - 1925

Damer:

1000 m Enmandskajak ..... fra 1925-33
600 m Enmandskajak ..... fra 1934
5000 m Enmandskajak ..... - 1938
600 m Tomandskajak ..... - 1942

Sejlkanomesterskab for international $7\frac{1}{2}$ m² Sejlkano paa Trekantbane over 5-8 Sømil. Afgøres i 3 Matcher. Indstiftet 1934. Mesterskaberne er nationale; D.K.F. fastsætter Dato og Sted. Arrangementet overdrages en Kreds (evt. Klub). V.U.A.

International Sejlkano (B-III).

1928 ..... E. Fleischer, Harpunen
1929 ..... Berthel Møller, Pilen
1930-33 ..... Ikke afholdt
1934-35 ..... H. Espensen, Harpunen
1936-38 ..... Gunnar Schiøler, Røse
1939 ..... Willum Hansen, K.S.K.
1940 Ikke afholdt
1941 ..... Poul Hansen, K.S.K.
1942 ..... Jesper Petersen, S.K.

Tomandskajak (K-2).

1935 1000 m Verner Løvgren og Axel Svendsen, K.K.K.
10 000 m HarryMatzen og Harald Jespersen, S.K.
1936 1000 m Verner Løvgren og Axel Svendsen, K.K.K. 4.35,5
10 000 m Verner Løvgren og Axel Svendsen K.K.K. 49.20.4
1937 1000 m Harald Kristensen og Svend Larsen, Triton 4.22,3
10 000 m Erik Stephansen og Svend Hansen, S.K. 59.34,5
1938 1000 m Poul Larsen og Vagn Jørgensen. B.K.C. 4.29,0
10 000 m Svend Larsen og Hans Voermann, Triton 54.32,1
1939 1000 m Arne Petersen og Ernst Wulffsberg, S.K. & K. 4.21,3
10 000 m Ingvor Nørregaard og Hans Voermann, Triton 46.02,4
1940 1000 m Arne Petersen og Ernst Wulffsberg, S.K. & K. 4.02,0
10 000 m Arne Petersen og Ernst Wulffsberg, S.K. & K. 45.59,6
1941 1000 m Arne Petersen og Ernst Wulffsberg, S.K. & K. 4.12,0
10 000 m Harald Jespersen, S.K. og Bernhard Jensen, Delfinen 45.10,4

Enmandskajak.

1928 1500 m Villy Petersen, Neptun 6.50,0
1000 m Elna Nicolaisen, Neptun 5.12,1
10 000 m V. Lindberg Hansen, Neptun .. 56.4,0
1929 1500 m Villy Petersen, Neptun 7.31,8
1000 m Ulla Hansen, Neptun 6.34,0
10 000 m Villy Petersen, Neptun 56.56,4
1930 1500 m Villy Petersen, Neptun 8.59,7
1000 m Eva Rasmussen, Nova 6.28,0
10 000 m Rudy Carlsen, K.S. 63.57,4
1931 1500 m Erling Borghegn, K.K.C. 7.39,0
1000 m Teddy Liliendahl, K.K.C. 4.41,0
10 000 m Villy Petersen, Neptun 63.57,4
10 000 m Holdmesterskab, Neptun
1932 1500 m Jørgen Bohm, K.K.C. 7.09,8
1000 m Elna Lindberg Hansen, Neptun 5.20,8
10 000 m Harry Matzen, S.K. 58.11,3
10 000 m Holdmesterskab, K.K.K.
1933 1000 m Jørgen Bohm, K.K.C. 5.56,0
1000 m Elna Lindberg Hansen, Stubben 5.03,0
10 000 m Jørgen Bohm, K.K.C. 54.33,0
10 000 m Holdmesterskab, K.K.K.
1934 1000 m Jørgen Bohm, K.K.C. 5.19,0
600 m Elna Lindberg Hansen, Stubben 3.46,2
10 000 m Jørgen Bohm, K.K.C. 54.21,4
10 000 m Holdmesterskab, K.K.K.
1935 1000 m Jørgen Bohm, K.K.C. 4.13,3
600 m Ragna Christoffersen, K.K.K... 3.12,4
10 000 m Jørgen Bohm, K.K.C. 54.23.4
10 000 m Holdmesterskab, S.K.
1936 1000 m Poul Larsen, B.K.C. 5.16.2
600 m Sonja Nilsson, S.K. 3.40,0

10 000 m Helge Nielsen, Gudenaa, Rand. 52.46,5
10 000 m Holdmesterskab, S.K.
1937 1000 m Harald Kristensen, Triton 5.03,3
600 m Sonja Nilsson, S.K. 3.30,8
10 000 m Kaj Krogh, S.K. & K. 57.25,4
10 000 m Holdmesterskab, K.S.
1938 1000 m Vagn Jørgensen, B.K.C. 5.11,5
600 m Ruth Lange, S.K. & K. 3.54,0
10 000 m Harald Kristensen, Triton 55.44,0
10 000 m Holdmesterskab, Triton
5000 m Bodil Thiersted, K.K.K. 31.59,3
1939 1000 m Bernhard Jensen, Delfinen 4.13,9
600 m Ruth Lange, S.K. & K. 3.25,6
10 000 m Bernhard Jensen, Delfinen 48.30,7
10 000 m Holdmesterskab, S.K. & K.
5000 m Bodil Thiersted, K.K.K. 23.53,6
1940 1000 m Arne Petersen, S.K. & K. 5.05,9
600 m Elsie Eilschou-Schmidt, Nova.. 3.34,1
10 000 m Bernhard Jensen, Delfinen ... 49.02,8
10 000 m Holdmesterskab, S.K. & K.
5000 m Alice Jensen, S.K. 32.33,9
1941 1000 m Bernhard Jensen, Delfinen ... 4.55,0
600 m Ruth Lange, S.K. & K. 3.23,4
10 000 m Bernhard Jensen, Delfinen ... 44.16,5
10 000 m Holdmesterskab, Delfinen
5000 m Ruth Lange, S.K. & K. 30.37,4

K.S. = Kajakklubben Sønderstrand.
S.K. = Sundby Kajakklub.
B.K.C. = Bryggens Kajak Club.
S.K.&K. = Skovshoved Kajak- og Kanoklub.

Orientering. Individuelt Mesterskab for Herrer indstiftet 1942, Mesterskab for 4-Mands Hold indstiftet 1942. Mesterskaberne er nationale; afholdes 2. Søndag i November. Kun aabne for Løbere over 19 Aar, der opfylder visse af D.S.O.F. opstillede Kvalifikationskrav. Arrangementet kan af D.S.O.F. overdrages en Kreds J.M.

1942 Per Meulengracht-Madsen, K.S. 2.38,20
Holdmesterskabet: Danske Studenters Roklubs Skisektion 12.06,43

Ridning.

Skoleridning 1923
Military 1930
Ridebanespringning 1919
Terrænspringning 1920
Holdspringning, 3-4 Ryttere med 3-4 Heste 1924

Mesterskaberne er nationale og arrangeres af en Klub efter D.R.F.s Bestemmelse. Iøvrigt →Championater. J.W.

Military.
1930 ..... Prmlt. H. M. Lunding, „Daisy"
1931 ..... Prmlt. H. M. Lunding, „Topsy"
1932 ..... Fru Grethe Peder Møller, „Hallaly"
1933-34 ..... Ikke afholdt
1935 ..... Prmlt. N. E. Leschly, „Wartburg"
1936 Stamhusbes. J. C. V. V. Grandjean, „Grey Friar"
1937 ..... Prmlt. O. C. E. Greve Moltke, „Hazzan"
1938 ..... Ikke afholdt
1939 ..... Prmlt. P. M. Jespersen, „Maybe"
1940-42 ..... Prmlt. K. A. Krarup, „Hackler"

Skoleridning.
1923 .....Ritm. V. H. Bojesen-Trepka, „Pichincka"
1924 ..... Prmlt. H. M. A. Fog, „Mistinguette"
1925-26 ..... Ritm. H. M. A. Fog, „Mistinguette"
1927 ..... Ikke afholdt
1928-30 ..... Ritm. H. M. A. Fog, „Mistinguette"
1931 ..... Ritm. J. A. B. Wolf, „Stein"
1932-34 ..... Kaptlt. Peter Jensen, „His Ex"
1935 ..... Ikke afholdt
1936-38 ..... Ritm. Peter Jensen, „His Ex"
1939-40 ..... Fru Unne Peter Jensen, „His Ex"
1941 .... Fru Karen Margrethe Otzen, „Periander"
1942 ..... Fru Unne Peter Jensen, „His Ex"

Terrænspringning.
1920 ..... Kaptajn F. R. Kirkebjerg, „King John"
1921 ..... Prmlt. V. Bonnesen, „Ready"
1922 .....Prmlt. Peter Jensen, „Alice"
1923 ..... Kaptajn F. F. Kirkebjerg, „Metoo"
1924 ..... Prmlt. B. A. Matthissen, „Daisy"
1925 ..... Ikke afholdt
1926 .... Ritm. E. M. E. Schaumburg, „Lady Ann"
1927 ..... Ikke afholdt
1928 ..... Fru E. Lithander, „Red Flash"
1929-30 ..... Ikke afholdt
1931 ....Ritm. Hs. Højhed Prins Viggo, „Acrobate"
1932-33 ..... Ikke afholdt
1934 Stamhusb. J. C. V. V. Grandjean, „Grey Friar"
1935 ..... Godsejer E. Tesdorpf, „Lurifax"
1936 ..... Prmlt. A. M. Hansen Møller, „Hoangho"
1937-38 ..... Godsejer E. Tesdorpf, „Lurifax"
1939 ..... Ikke afholdt
1940 ..... Prmlt. K. A. Krarup, „Hackler"
1941 ..... Frk. Lilian Wittmach, „Mister"
1942 ..... Prmlt. K. A. Krarup, „Hackler"

Ridebanespringning.
1919 ..... Prmlt. T. A. Foss, „Haig"
1920 ..... Kaptajn F. R. Kirkebjerg, „King John"
1921 ..... Prmlt. F. B. Alten, „Dick"
1922 ..... Ritm. O. J. Feddersen, „Dick"
1923 ..... Prmlt. E. Hedemann, „Loo"
1924 ..... Prmlt. A. K. Hald, „Solon"
1925-26 ..... Ritm. B. D. Pontoppidan, „Dover"
1927 ..... Ikke afholdt
1928 ..... Prmlt. A. K. Hald, „Solon"
1929 ..... Ritm. C. H. Gundelach, „Hopeless"
1930 ..... Ritm. J. A. B. Wolf, „Oscar"
1931 ..... Ritm. Hs. Højhed Prins Viggo „Acrobate"
1932 ..... Ritm. J. A. B. Wolf, „Oscar"
1933 ..... Fru Grethe Peder Møller, „Hallaly"
1934 ..... Ritm. L. P. Lange, „Horseguards"
1935 ..... Ritm. A. K. Hald, „Weser"
1936 ..... Fru Grethe Peder Møller, „Hallaly"
1937 ..... Prmlt. N. E. Leschly, „Duel"
1938 ..... Kaptajn N. Mikkelsen, „Champ d'Oré"
1939-40 .... Kaptajnlt. A. M. Hansen Møller, „Duel"
1941 ..... Frk. Lilian Wittmach, „Mister"
1942 ..... Frk. Lilian Wittmach, „Cherry"

Ridebanespringning. Holdmesterskab:
1924-25 ..... Sydsjællands Rideklub
1926 ..... Rideforen. f. Aarhus og Omegn
1927-28 ..... Sportsrideklubben
1929 ..... Sydsjællands Rideklub
1930 ..... Sportsrideklubben
1931 ..... Sydsjællands Rideklub
1932-34 ..... Randers Rideklub
1935 ..... Sportsrideklubben
1936 ..... Sydsjællands Rideklub
1937 ..... Sportsrideklubben
1938 ..... Rideforen. f. Aarhus og Omegn
1939-40 ..... Sydsjællands Rideklub
1941 ..... Sportsrideklubben
1942 ..... Sydsjællands Rideklub

Roning.

Single-Sculler, 2000 m 1909
Dobbelt Sculler, 2000 m 1933
Toer med Styrmand, 2000 m 1937
Toer uden Styrmand, 2000 m 1933
2-Aarers Inrigger, 2000 m 1903
Firer med Styrmand, 2000 m 1903
Firer uden Styrmand, 2000 m 1923
Letvægtsfirer med Styrmand, 2000 m .. 1933
Firer med Styrmand, Damer, 1000 m .. 1941
4-Aarers Inrigger, 1000 m 1903-13
4-Aarers Inrigger, 2000 m 1911
Otter, 2000 m 1922

Dansk Idræts-Forbunds Mesterskaber for Danmark

Mesterskaberne er siden 1918 nationale. Arrangementet kan af D.F.f.R. overdrages en Kreds eller Klub. Afholdes som Hovedregel 1. Søndag i August. Evigt vandrende Præmier: Toer m. Styrmand André Filtenborg Pokalen, Firer med Styrmand Marineministeriets Vandrepræmie, Otter Hs. Maj. Kong Christian X's Vandrepræmie. A.L.

Single-Sculler.

1909 ..... Aarhus (M. Simonsen)
1910 ..... Viking, Berlin (v. Gaza)
1911 ..... Aarhus (M. Simonsen)
1912-16 ..... Polyt. R. (M. Simonsen)
1917 ..... D.S.R. (A. W. Andersen)
1918-20 ..... K.R. (Th. Eyrich)
1921-24 ..... D.F.D.S. (Henning Rehberg)
1925 ..... Saxkøbing (Arn. Schwartz)
1926 ..... D.F.D.S. (Henning Rehberg)
1927 ..... D.S.R. (E. V. Bardram)
1928-30 ..... Maribo (Arn. Schwartz)
1931-34 ..... D.S.R. (P. G. Hendriksen)
1935 ..... D.S.R. (J. Krause)
1936 ..... Nykøb. F. (Viktor Hansen)
1937-42 ..... Sorø (Viggo Olsen)

Dobbelt-Sculler.

1933-34 ..... D.S.R.
1935-36 ..... Ikke roet
1937 ..... D.S.R.
1938 ..... D.F.D.S.
1939-40 ..... D.S.R.
1941 ..... D.F.D.S.
1942 ..... D.S.R.

Toer med Styrmand.

1937 ..... Sorø
1938-42 ..... D.S.R.

Toer uden Styrmand.

1933-35 ..... D.S.R
1936-37 ..... Sorø
1938 ..... D.S.R.
1939-41 ..... Sorø
1942 ..... Skjold

2-Aarers Inrigger.

1903 ..... Nykøb. F.
1904-06 ..... K.R.
1907-09 ..... Nykøb. F.
1910 ..... Polyt. R.
1911-12 ..... Nykøb. F.
1913-15 ..... K.R.
1916 ..... Ikke roet
1917-18 ..... K.R.
1919 ..... Sorø
1920 ..... Odense
1921 ..... Roskilde
1922 ..... Aarhus
1923 ..... Maribo
1924 ..... Svendborg
1925-28 ..... Sorø
1929-30 ..... Svendborg
1931 ..... Holbæk
1932 ..... Assens
1933 ..... Sorø
1934 ..... Nakskov
1935 ..... Roskilde
1936 ..... Faaborg
1937 ..... Nakskov
1938 ..... Nyborg
1939 ..... Nakskov
1940 ..... Fredericia
1941 ..... Lindenborg
1942 ..... Nakskov

Firer med Styrmand.

1903 ..... Skjold
1904 ..... K.R.
1905 ..... Kristiania R.
1906 ..... Akademisk R.
1907 .. Norske Stud. R.
1908-10 ..... K.R.
1911 ..... Ikke roet
1912 ..... Polyt. R.
1913-14 ..... K.R.
1915-16 Norske Stud. R.
1917-21 ..... K.R.
1922-23 ..... Kvik
1924-26 ..... K.R.
1927-28 ..... Aarhus
1929-35 ..... Sorø
1936 ..... K.R.
1937 ..... Lyngby
1938 ..... D.S.R.
1939 ..... K.R.
1940-42 ..... D.S.R.

Firer uden Styrmand.

1923 ..... D.S.R.
1924 ..... Kvik
1925 ..... K.R.
1926 ..... Kvik
1927 ..... K.R.
1928 ..... Kvik
1929 ..... Aarhus
1930-31 ..... K.R.
1932-35 ..... Sorø
1936 ..... K.R.
1937 ..... Lyngby
1938 ..... D.S.R.
1939 ..... K.R.
1940 ..... D.S.R.
1941 ..... Sorø
1942 ..... D.S.R.

Letvægtsfirer med Styrmand.

1933 ..... Kerteminde
1934 ..... Roskilde
1935 ..... D.S.R.
1936 ..... Sorø
1937-38 ..... Fredericia
1939 ..... Aalborg
1940 ..... Svendborg
1941 ..... Hellerup
1942 ..... Sorø

Firer. Damer. (1000 m)

1941-42 .. Damernes R.

4-Aarers Inrigger. (1000 m)

1903 ..... Nykøb. F.
1904-05 ..... Skjold
1906 ..... Nykøb. F.
1907 ..... Randers
1908 ..... Skjold
1909-10 ..... K.R.
1911 ..... Aarhus
1912 ..... Nykøb. F.
1913 ..... K.R.

4-Aarers Inrigger. (2000 m)

1911 ..... K.R.
1912 ..... Nykøb. F.
1913 ..... K.R.
1914 ..... Polyt. R.
1915 ..... Stavanger
1916 ..... Polyt. R.
1917-18 ..... K.R.
1919 ..... Saxkøbing
1920 ..... Frederikssund
1921-22 ..... Saxkøbing
1923 ..... Aarhus
1924 ..... Holbæk
1925 ..... Sorø
1926-27 ..... Holbæk
1928 ..... Sorø
1929-31 ..... Roskilde
1932-33 .. Frederikssund
1934 ..... Kalundborg
1935 ..... Fredericia
1936 ..... Roskilde
1937 ..... Kolding
1938 ..... Faaborg
1939 ..... Roskilde
1940 ..... Viborg
1941 ..... Faaborg
1942 ..... Haderslev

Otter.

1922 ..... K.R.
1923 ..... D.S.R.
1924-26 ..... K.R.
1927 ..... Aarhus
1928-32 ..... K.R.
1933 ..... D.S.R.
1934-39 ..... K.R.
1940 ..... Aarhus
1941 ..... D.S.R.
1942 ..... Kvik

Skisport.

Langrend Herrer 10 km 1939-42
Langrend Herrer 15 km 1943
Langrend Damer 7 km 1939-40
Langrend Damer 5 km 1941
Langrend Herrer, Holdmesterskab, 3 Deltagere 1943
Langrend Damer, Holdmesterskab, 3 Deltagere 1943
Slalom Herrer 1942
Slalom Damer 1942
Styrtløb Herrer 1942
Styrtløb Damer 1942
Kombineret Styrtløb-Slalom 1939

Mesterskaberne er nationale og arrangeres af D.S.O.F., der kan overlade Arrangementet til en Kreds. Slalom og Styrtløb kan ikke afholdes her i Landet. Kombineret Styrtløb-Slalom har 2 Gange været afholdt i Norge. K.V.L.

Langrend, Herrer, 10 km.

1939 (Fefor, Norge) Sv. Frømming, K.S. .. 44.48,0
1940 (Tyin, Norge) Erwin Rantil A.C. 37 .. 52.49,0
1941 (Rudeskov) Ib Trock-Jansen, K.S. .. 54.17,0
1942 (Haslev) Erwin Rantil, K.S. 44.38,3

Langrend, Damer, 7 km.

1939 (Fefor, Norge) Karen Lundgren, K.S. . 33.04,7
1940 (Tyin, Norge) Karen Lundgren, K.S. .. 53.00,0

Langrend, Damer, 5 km.

1941 (Rudeskov) Grethe Asmussen, K.S. .. 29.29,8
1942 (Haslev) Lizzie Astrup, K.S. 28.09,4

Kombineret Styrtløb-Slalom, Herrer.

1939 (Fefor) ..... Ib Bolt Jørgensen, K.S.
1940 (Tyin) ..... Hans Keiser Nielsen, K.S.

Kombineret Styrtløb-Slalom, Damer.

1939 (Fefor) ..... Karen Lundgren, K.S.
1940 (Tyin) ..... Monica Grenness, K.S.

Skydning.

15 m individuel Konkurrence 1915
15 m Foreningskonkurrence 1915
50 m staaende, individuel Konkurrence . 1925
50 m staaende Foreningskonkurrence .. 1925
50 m knælende, individuel Konkurrence 1937
50 m knælende Foreningskonkurrence .. 1937
50 m liggende, individuel Konkurrence . 1925
50 m liggende Foreningskonkurrence .. 1925

Dansk Idræts-Forbunds Mesterskaber for Danmark

50 m Pistol, individuel Konkurrence ... 1916
50 m Pistol Foreningskonkurrence 1921
Duelskydning, individuel Konkurrence . 1927
Duelskydning, Foreningskonkurrence .. 1927
Silhuetskydning, individuel Konkurr. .. 1937
300 m frit Gevær, individuel Konkurr.. 1918
Hjorteskydning, Enkeltskud,
individuel Konkurrence 1927
Hjorteskydning, Dobbeltskud,
individuel Konkurrence 1927

Mesterskaberne er nationale. Tidligere Adgangsbegrænsning til højst 3 Foreninger fra hvert Forbund, idet dog Mesteren (Enkeltmand saavel som Hold) altid havde Adgang til at forsvare Mesterskabet; f. T. ingen Adgangsbegrænsning. DM i 300 m frit Gevær arrangeres normalt af D.S.L. og DM i Hjorteskydning af Dansk Hjorteskydningsforening; de øvrige DM arrangeres af et af Forbundene i D.Sky.U. E.S.-L.

INDIVIDUELLE KONKURRENCER

15 m Riffel.

1915 Johs. S. Sørensen, D.F.B. ..... 703 P.
1916 A. M. Pedersen, 5. Juni ..... 718 P.
1917 P. Gerlow, Træf ..... 718 P.
1918 A. P. Nielsen, Træf ..... 710 P.
1919 P. Gerlow, Træf ..... 713 P.
1920 L. J. Madsen, Randers ..... 709 P.
1921 Kjær Madsen, Hellerup ..... 717 P.
1922 Kr. Hansen, Aasum ..... 725 P.
1923 L. J. Madsen, Randers ..... 726 P.
1924 Th. Bloch, 5. Juni ..... 727 P.
1925-26 Sætter-Lassen, D.F.B. ..... 733, 735 P.
1927 P. J. Pedersen, Bjerringbro ..... 591 P.
1928-29 Sætter-Lassen, D.F.B. ..... 387, 391 P.
1930-32 P. J. Pedersen, Hellerup.... 386, 392, 391 P.
1933-34 Kr. Andersen, Bøtø ..... 386, 390 P.
1935 Poul Møller, Valby ..... 389 P.
1936-37 Kr. Andersen, Bøtø ..... 390, 391 P.
1938 E. Kubstrup, Valby ..... 389 P.
1939 Kr. Andersen, Bøtø ..... 389 P.
1940 Sætter-Lassen, Heimdal ..... 392 P.
1941 S. Jørgensen, Frederikssund ..... 390 P.
1942 P. J. Pedersen, Esbjerg ..... 392 P.

1915-26 blev skudt 75 Skud i 3 Afdelinger à 20 Skud, hvoraf de to første Afdelinger (40 Skud) gjaldt til Holdmesterskabet + en Mesterskabsafdeling paa 15 Skud for de 15 bedste i de 3 Afdelinger. Skiven var den gamle 9 mm Skive med 9 og 10 sort. 1927 blev kun skudt de 3×20 Skud. 1928-30 blev skudt 40 Skud mod den 15 m rationelle Skive. Fra 1931 er skudt 40 Skud mod Skive 1931.

Fri Pistol.

1916-18 L. J. Madsen, Randers .... 331, 327, 341 P.
1919 A. M. Pedersen, 5. Juni ..... 323 P.
1920-22 L. J. Madsen, Randers .... 332, 335, 337 P.
1923-24 L. C. Jensen, Søndersø ..... 341, 346 P.
1925 J. Lehrmann, Ringe ..... 343 P.
1926 Chr. Møller, D.F.B. ..... 345 P.
1927 J. Lehrmann, Ringe ..... 514 P.
1928 O. Plantener, Hellerup ..... 345 P.
1929-30 J. Lehrmann, Ringe ..... 521, 515 P.
1931 N. Larsen, Otterup ..... 502 P.
1932-33 J. Lehrmann, Ringe ..... 523, 509 P.
1934 O. Plantener, Hellerup ..... 498 P.
1935 J. Lehrmann, Ringe ..... 520 P.
1936 Chr. Møller, Heimdal ..... 536 P.
1937 J. Lehrmann, Ringe ..... 521 P.
1938 O. Plantener, Hellerup ..... 526 P.

1916-20 blev skudt 40 Skud paa 15 m Afstand mod reduceret international Pistolskive. 1921-26 og 1928 blev skudt 40 Skud paa 50 m Afstand mod international Pistolskive, 1927 og fra 1929 60 Skud paa samme Afstand og Skive. Fra 1939 ikke afholdt.

Frit Gevær. ½ Match. (20 st., 20 kn., 20 lg.)

1918 L. J. Madsen, Randers ..... 499 P.
1919 Arne Nielsen, Valby ..... 492 P.
1920-24 L. J. Madsen, Rand. 495, 490, 500, 503 517 P.
1925-26 Sætter-Lassen, D.F.B. ..... 514, 529 P.
1927 Rob. Jensen, Aalborg ..... 532 P.
1928 Sætter-Lassen, D.F.B. ..... 533 P.
1929 Rob. Jensen, Aalborg ..... 550 P.
1930 Krolykke, Tanderup ..... 516 P.
1931-32 Erh. Jensen, Otterup ..... 536, 547 P.
1933-34 Krolykke, Tanderup ..... 534, 523 P.
1935 Sætter-Lassen, Heimdal ..... 532 P.
1936 Krolykke, Tanderup ..... 527 P.
1937 Kr. Andersen, Bøtø ..... 537 P.
1938 Erh. Jensen, Otterup ..... 527 P.
1939-40 ..... Ikke afholdt
1941 Kr. Andersen, Bøtø ..... 515 P.
1942 N. Larsen, Otterup ..... 514 P.

50 m. 60 Skud.

1919 N. Larsen, Otterup
st. 191 + kn. 197 + lg. 195 = 583 P.
1920 Sætter-Lassen, D.F.B.
st. 192 + kn. 197 + lg. 196 = 585 P.
1921 A. P. Nielsen, Valby
st. 289 + lg. 298 = 587 P.
1922 P. Gerlow, Træf, st. 286 + lg. 294 = 580 P.
1923 Sætter-Lassen, D.F.B.
st. 288 + lg. 298 = 586 P.
1924 Sætter-Lassen, D.F.B.
st. 290 + lg. 297 = 587 P.

1919-21 blev skudt mod international Pistolskive (Ringbredde 25 mm). 1922-24 blev skudt mod nordisk 50 m Skive (Ringbredde 20 mm).

50 m staaende. 40 Skud.

1925 Sætter-Lassen, D.F.B. ..... 387 P.
1926-27 Chr. Møller, D.F.B. ..... 391, 386 P.
1928 Sætter-Lassen, D.F.B. ..... 368 P.
1929 P. Gerlow, Træf ..... 375 P.
1930 Chr. Møller, D.F.B. ..... 368 P.
1931 A. Rasmussen, Hadsten ..... 358 P.
1932 Th. Nielsen, Frederikssund ..... 369 P.
1933 K. M. Sørensen, Hadsten ..... 360 P.
1934-35 Kr. Andersen, Bøtø ..... 357, 358 P.
1936 P. J. Pedersen, Esbjerg ..... 370 P.
1937 Hviid Rasmussen, Hadsten ..... 372 P.
1938 N. Bruun, Esbjerg ..... 372 P.
1939-40 ..... Ikke afholdt
1941 H. W. Johansen, Valby ..... 367 P.
1942 P. J. Pedersen, Esbjerg ..... 373 P.

1925-27 blev skudt mod 50 m nordisk Skive (20 mm Ringbredde). 1928 blev skudt mod D.S.U.s rationelle 50 m Skive. Fra 1929 er den internationale 50 m Skive anvendt.

50 m liggende. 40 Skud.

1925 O. Bjørn, Hellerup ..... 396 P.
1926 Sætter-Lassen, D.F.B. ..... 395 P.
1927 Sv. Rørdam-Holm, Hellerup ..... 399 P.
1928 Arne Nielsen, Valby ..... 396 P.
1929-30 Chr. Møller, D.F.B. ..... 393, 391 P.
1931-32 P. J. Pedersen, Hellerup ..... 390, 393 P.
1933 Sætter-Lassen, Heimdal ..... 391 P.
1934 A. P. Nielsen, Valby ..... 382 P.
1935 K. M. Sørensen, Hadsten ..... 388 P.
1936-37 Sætter-Lassen. Heimdal ..... 393, 394 P.
1938 B. Christensen, Heimdal ..... 394 P.
1939-40 ..... Ikke afholdt
1941-42 P. J. Pedersen, Esbjerg ..... 397, 396 P.

1925-27 blev skudt mod 50 m nordisk Skive. 1928 blev skudt mod D.S.U.s rationelle 50 m Skive. Fra 1929 er skudt mod international 50 m Skive.

50 m knælende. 40 Skud.

1937-38 Kr. Andersen, Bøtø ..... 383, 377 P.
1939-40 ..... Ikke afholdt
1941 N. Bruun, Esbjerg ..... 376 P.
1942 P. J. Pedersen, Esbjerg ..... 383 P.

Duelskydning.

1927 Sætter-Lassen, D.F.B. ..... 29/275 P.
1928 Chr. Møller, D.F.B. ..... 30/284 P.
1929 A. Adolph, Hellerup ..... 30/278 P.
1930-32 Sætter-Lassen, D.F.B., Heimdal 30/278, 30/282, 30/297 P.
1933 J. Lehrmann, Ringe ..... 30/281 P.
1934 Chr. Møller, Heimdal ..... 30/286 P.
1935 Kr. Andersen, Bøtø ..... 30/289 P.
1936 Havsteen, Hellerup ..... 30/288 P.
1937 Chr. Møller, Heimdal ..... 30/280 P.
1938 Sætter-Lassen, Heimdal ..... 30/290 P.
Fra 1939 ..... Ikke afholdt

Silhuetskydning.

1937 G. C. Münter ..... 4 Fejlpoints
1938 Sætter-Lassen ..... 4 „
Fra 1939 ..... Ikke afholdt

Hjorteskydning, Enkeltskud.

1927 Herm. Nielsen ..... 41 P.
1928 J. K. Kronbo ..... 38 P.
1929 J. Johansen ..... 44 P.
1930 Sætter-Lassen ..... 37 P.
1931-35 ..... Ikke afholdt
1936 J. Johansen ..... 36 P.
1938 L. Helligkilde ..... 41 P.
1939 Chr. Andersen ..... 35 P.
1940-41 ..... Ikke afholdt
1942 C. C. Jacobsen ..... 36 P.

Hjorteskydning, Dobbeltskud.

1927 J. Johansen ..... 69 P.
1928 N. Monberg ..... 71 P.
1929 J. Johansen ..... 69 P.
1930 Sætter-Lassen ..... 68 P.
1931-38 ..... Ikke afholdt
1939 C. C. Jacobsen ..... 66 P.
1940-41 ..... Ikke afholdt
1942 S. Egenfeldt ..... 47 P.

5-MANDS HOLD

15 m Riffel.

1915 Valby ..... 1851 P.
1916 D.F.B. ..... 1850 P.
1917 Valby ..... 1855 P.
1918 Træf ..... 1865 P.
1919 D.F.B. ..... 1862 P.
1920 Valby ..... 1872 P.
1921-23 D.F.B. ..... 1876, 1901, 1904 P.
1924 Valby ..... 1912 P.
1925-26 D.F.B. ..... 1922, 1925 P.
1927 Valby ..... 1927 P.
1928-29 D.F.B. ..... 1897, 1899 P.
1930-33 Valby ..... 1885, 1912, 1925, 1873 P.
1934 Heimdal ..... 1914 P.
1935-38 Valby ..... 1902, 1906, 1914, 1924 P.
1939 Ryvang ..... 1913 P.
1940 Frederikssund ..... 1913 P.
1941 Heimdal ..... 1915 P.
1942 5. Juni ..... 1917 P.

40 Skud pr. Skytte. Til 1927 brugtes den gamle 15 m Skive med 9 mm Ringbredde og 9er og 10er sort. 1928-30 brugtes en 10delt rationel Ringskive med Indadtælling. 10erens Diameter var 2,25 mm og de øvrige Ringbredder var 5,625 mm. 1931 indførtes den nuværende Skive kaldet D.Sky.U.'s Skive 1931, der er urationel med 10erens Diameter 16,75 mm, 9erens Ringbredde 10,75 mm, og de øvrige Ringbredder 10,9 mm. Denne Skive bruges med Indadtælling.

50 m Pistol.

Til 1928 40 Skud pr. Skytte, fra 1929 60 Skud pr. Skytte.

1921 Hellerup ..... 1479 P.
1922-24 Odense ..... 1574, 1606, 1638 P.
1925-28 D.F.B. ..... 1613, 1591, 1526, 1592 P.
1929-38 Hellerup .... 2424, 2368, 2426, 2402, 2440 2298, 2346, 2472, 2526, 2517 P.
1939-42 ..... Ikke afholdt

50 m Riffel.

30 Skud liggende + 30 Skud staaende

1921 Valby ..... 2867 P.
1922 Hellerup ..... 2833 P.
1923 Valby ..... 2863 P.
1924 D.F.B. ..... 2859 P.

50 m Riffel liggende.

1925-26 D.F.B. ..... 1943, 1952 P.
1927 Valby ..... 1970 P.
1928 Hellerup ..... 1931 P.
1929 Valby ..... 1921 P.
1930 Hellerup ..... 1910 P.
1931-32 Valby ..... 1907, 1928 P.
1933 5. Juni ..... 1901 P.
1934-35 Heimdal ..... 1873, 1915 P.
1936 Valby ..... 1932 P.
1937-38 Heimdal ..... 1940, 1933 P.
1939-40 ..... Ikke afholdt
1941 Heimdal ..... 1929 P.
1942 Esbjerg ..... 1940 P.

50 m Riffel staaende.

1925 Valby ..... 1893 P.
1926-28 D.F.B. ..... 1900, 1896, 1769 P.
1929 Valby ..... 1810 P.
1930 D.F.B. ..... 1730 P.
1931 Hadsten ..... 1688 P.
1932 Hellerup ..... 1750 P.
1933 Valby ..... 1651 P.
1934 Heimdal ..... 1678 P.
1935 Hadsten ..... 1666 P.
1936 Valby ..... 1776 P.
1937 Heimdal ..... 1775 P.
1938 Esbjerg ..... 1792 P.
1939-40 ..... Ikke afholdt
1941 Valby ..... 1738 P.
1942 Viborg ..... 1770 P.

50 m Riffel knælende.

1937-38 Esbjerg ..... 1807, 1835 P.
1939-40 ..... Ikke afholdt
1941-42 Esbjerg ..... 1820, 1846 P.

Ved Skydning paa 50 m med Riffel benyttedes 1921-24 international Pistolskive. Fra 1922 til 1927 benyttedes 50 m nordisk Skive med 20 mm Ringbredde. I 1928 benyttedes en 50 m Skive med en Diameter af 10eren paa 20 mm og 12,5 mm Ringbredde, og fra 1929 er den internationale 50 m Skive med 10 mm Ringbredde benyttet.

Duelskydning.

1927 D.F.B. ..... 129 Tr.
1928 Hellerup ..... 138 Tr.
1929-30 D.F.B. ..... 144, 137 Tr.
1931-33 Hellerup ..... 135, 149, 140 Tr.
1934-35 D.F.B. Aarhus ..... 143, 146 Tr.
1936 Hellerup ..... 145 Tr.
1937 D.F.B. Aarhus ..... 141 Tr.
1938 Hellerup ..... 146 Tr.
1939-42 ..... Ikke afholdt

Skøjteløb.

Kunstløb Herrer (1906), Kunstløb Damer (1917), Parløb (1922), Hurtigløb Herrer (1908), Baglænsløb 500 m Herrer (1913-1940).

Der løbes i Hurtigløb over 3 Afstande, nemlig: 500 m, 1500 m og 5000 m. Vinder bliver den, der sejrer over to eller over alle tre Strækninger. Indtræffer dette ikke, finder Afgørelsen Sted ved Addition af Pladstallene for alle tre Løb. Er Summen af Pladstal ens for to eller flere Løbere, udregnes Resultatet ved Pointsberegning. Som Points gælder ved 500 m hele Sekundtallet, over 1500 m Trediedelen og ved 5000 m Tiendedelen af de op-

Dansk Idræts-Forbunds Mesterskaber for Danmark

naaede Sekundtal. En Løber kan ikke blive Vinder, hvis han ikke har fuldendt Løbet over alle tre Distancer.

Mesterskaberne er nationale; de arrangeres af D.Skø.U. (før dennes Stiftelse 1912 af K.S.F.) P.C.-C.

Kunstskøjteløb.

Herrer:

1909 og 1912 ..... H. Meincke, K.S.F.
1913-16 ..... Ikke afholdt
1917 ..... H. Thiel, K.S.F.
1918-21 ..... Ikke afholdt
1922 1924 1929 ..... Peter Sørensen, K.S.F.
1930-39 ..... Ikke afholdt
1940-42 ..... Per Cock-Clausen F.S.F.

Damer:

1917 og 1922 ..... Alice Krayenbühl, F.S.F.
1923 ..... Ikke afholdt
1924 ..... Alice Jeppesen (f. Krayenbühl), F.S.F.
1925-39 ..... Ikke afholdt
1940-42 ..... Ester Bornstein, K.S.F.

Parløb:

1922 ..... Fru Quinlan-Rudy Sürig, K.S.F.
1923-39 ..... Ikke afholdt
1940-42 .. Inger Weitzmann-Harry Meistrup, F.S.F.

Hurtigløb over 500, 1500 og 5000 m	500 m	1500 m	5000 m
1917 Jean Pettersson, Malmö	54,2	2.56,0	11.00,2
1918-21 Ikke afholdt.			
1922 Jean Pettersson, Malmö	52,0	2.55,2	10.42,0
1923 Ikke afholdt.			
1924 Allan Heilmann, A.I.	55,4	2.56,4	10.46,2
1925-28 Ikke afholdt.			
1929 Allan Heilmann, A.I.	56,6	3.05,8	11.03,2
1930-40 Ikke afholdt.			
1941 Erik Hviid, K.S.F.	51,4	2.56,0	11.21,6
1942 „ „ „	49,9	2.47,4	10.38,8

Baglænsløb 500 m.

1914-16 Ikke afholdt.
1917 Hj. Friis-Petersen, K.S.F. 1.01,8
1918-21 Ikke afholdt.
1922 Sven Palle Sørensen, K.S.F. 1.12,6
1923 Ikke afholdt.
1924 Sven Palle Sørensen, K.S.F. 1.15,4
1925-28 Ikke afholdt.
1929 H. E. Amming, K.S.F. 1.17,8
1930-39 Ikke afholdt.
1940 Sven Palle Sørensen, K.S.F. 1.33,4

Svømning. Damer:

100 m fri Svømning (Crawl) 1909
300 m - — — 1916-25
400 m - — — 1926
200 m Brystsvømning 1921
100 m Rygsvømning 1921
300 m kombineret tvungen Svømning (Medley) 1943
3×100 m tvungen Svømning*), kun 1936
4×50 m fri Svømning .. 1919-36 og fra 1941
4×100 m fri Svømning 1934
Udspring fra fjedrende Afsæt 1 m 1943
Udspring fra fjedrende Afsæt 3 m 1917
Strakte Spring (5 og 10 m) 1920-31
Taarnspring (5 og 10 m) 1932

Herrer:

100 m fri Svømning (Crawl) 1896
200 m - — — 1941
400 m - — — 1934
500 m - — — 1908-33
1500 m - — — 1913
1 mile - — — 1896-1912
200 m Brystsvømning 1916
400 m — 1918-36
100 m Rygsvømning 1934
200 m — 1917-33
300 m kombineret tvungen Svømning (Medley) 1943
3×100 m tvungen Svømning*) 1924-36
4×50 m fri Svømning .. 1919-36 og fra 1941
4×100 m tvungen Svømning**) 1919-23
4×200 m fri Svømning 1927
Udspring fra fjedrende Afsæt 1 m 1943
Udspring fra fjedrende Afsæt 3 m 1911
Varierende Spring fra fastAfsæt, (Taarnspring) (5 og 10 m) 1920
Strakte Spring (5 og 10 m) 1918-31
Kombinerede strakte og varierende Spring (5 og 10 m) 1926-31
Vandpolo 1919

Siden 1908 er DM nationale; de afholdes alle i Sommersæsonen (udendørs), dog kan Spring og Vandpolo evt. afholdes i Svømmehal. Til Holdmesterskaber kan en Klub kun anmelde eet Hold. DM arrangeres af D.S.F. (siden 1908) i Forbindelse med en Lokalunion. 1896-1902 var D.I.F. Arrangør, 1903 D.I.F. og D.A.F. og 1904-07 D.A.F. Evigt vandrende Præmier: 100 m fri Svømning Damer: Hds. Maj. Dronningens Vandrepokal (1915), 100 m fri Svømning Herrer: Hs. Maj. Kongens Vandrepokal (1907), 1500 m fri Svømning Herrer: Marineministeriets Vandrepokal (1915), Vandpolo: Gunnar Fürstnows Mindepokal (1935). Nr. 1, 2 og 3 faar (siden 1942) D.Sv.F.s Mesterskabsplaquette. S.A.N.

Damer:

100 m fri Svømning.

1909-10 E. Kanneworff, D.K.G. 1.46,0 1.41,2
1911 Vita Blichfeldt, D.K.G. 1.44,0
1912 Valborg Petersen, D.K.G. 1.49,0
1913 Vita Blichfeldt, D.K.G. 1.39,4
1914-16 E. Sødring (f. Kanneworff), D.K.G. .. 1.39,0 1.36,4 1.39,8
1917-19 Karen Olsen, D.K.G. ... 1.41,2 1.37,8 1.35,6
1920 Emma Houmann, D.K.G. 1.33,6
1921 H. Rasmussen, F.G.S. 1.31,8
1922 H. Rasmussen, V.S. 1.26,2

*) Brystsvømning, Rygsvømning og fri Svømning.
**) Brystsvømning, Rygsvømning, Sidesvømning og fri Svømning.

1923 K. M. Rasmussen, V.S. 1.28,4
1924-28 Agnete Olsen, D.K.G. .. 1.20,8 1.22,7 1.19,2
1.24,0 1.18,0
1929 Lillian Staugaard, D.K.G. 1.19,0
1930-34 Lilli Andersen, D.K.G. .. 1.19,6 1.18,1 1.14,2
1.11,4 1.13,9
1935 Inger Carlsen, Sparta 1.21,1
1936-42 Ragnhild Hveger, H.S... 1.13,2 1.10,1 1.06,6
1.07,2 1.07,5 1.07,8 1.05,5

300 m fri Svømning.

1916 E. Sødring (f. Kanneworff), D.K.G. 5.49,6
1917-18 Karen Olsen, D.K.G. 6.02,0 5.53,4
1919 Edle Nielsen, K.I. 5.53,4
1920 Grethe Hansen, K.G. 5.38,4
1921 H. Rasmussen, F.G.S. 5.06,4
1922 Grethe Hansen, K.G. 5.03,2
1923-24 H. Rasmussen, V.S. 5.01,0 4.59,2
1925 Agnete Olsen, D.K.G. 4.54,5
Derefter ændret til 400 m.

400 m fri Svømning.

1926-27 Agnete Olsen, D.K.G. 6.56,2 6.47,0
1928 H. Gjørling (f. Rasmussen), V.S. **6.32,2**
1929-31 Lillian Staugaard, D.K.G. ... 6.48,0 6.30,2
6.40,4
1932-34 Lilli Andersen, D.K.G... 5.56,8 5.58,7 5.52,0
1935-42 Ragnhild Hveger, H.S... 5.53,1 5.21,5 5.27,7
5.25,7 5.20,0 5.26,8 5.26,1 5.13,2

200 m Brystsvømning.

1921 Edle Nielsen, V.S. 3.39,2
1922 I. Wilfred-Jensen, D.K.G. 3.49,2
1923 Bergliot Højte, D.K.G. 3.46,0
1924 Edle Nielsen, V.S. 3.47,0
1925 K. M. Rasmussen, V.S. 3.40,3
1926 E. Østergaard, V.S. 3.34,1
1927-34 Else Jacobsen, D.K.G. .. 3.25,4 3.23,2 3.36,5
3.18,0 3.14,1 3.12,9 3.10,0 3.09,8
1935 Valborg Christensen, D.K.G. 3.12,5
1936-42 Inge Sørensen, D.K.G. .. 3.06,7 3.04,4 3.04,1
3.06,1 3.03,9 3.03,7 3.05,7

100 m Rygsvømning.

1921 Edle Nielsen, V.S. 1.38,0
1922-23 Rigmor Olsen, D.K.G. 1.45,8 1.35,8
1924 Vibeke Jørgensen, D.K.G. 1.41,0
1925 Rigmor Olsen, D.K.G. 1.35,0
1926-27 Agnete Olsen, D.K.G. 1.34,8 1.32,0
1928-31 Else Jacobsen, D.K.G... 1.29,2 1.37,1 1.35,2
1.31,9
1932 Lilli Andersen, D.K.G. 1.26,6
1933 Tove Nielsen, D.K.G. 1.27,8
1934 Lilli Andersen, D.K.G. 1.27,9
1935 Tove Nielsen, D.K.G. 1.38,2
1936 Tove Brunnstrøm, Triton 1.18,1
1937-38 Ragnhild Hveger, H.S. 1.18,5 1.18,5
1939-42 Birte Ove-Petersen, D.K.G. ... 1.16,4 1.17,3
1.16,4 1.14,5

4 × 50 m Holdkapsvømning.

1919-22 D.K.G. 3.02,0 3.05,4 2.51,0 2.48,4
1923-26 Vikingernes S. ... 2.41,2 2.42,4 2.39,7 2.37,0
1927-28 D.K.G. 2.34,8 2.33,5
1929 Vikingernes S. 2.34,4
1930-31 D.K.G. 2.36,9 2.19,5
1932 Vikingernes S. 2.31,0
1933-36 D.K.G. 2.17,2 2.17,1 2.14,9 2.15,8
Mesterskabet ophævet. Genindført 1941
1941-42 D.K.G. 2.10,2 2.05,3

4 × 100 m Holdkapsvømning.

1934-35 D.K.G. 5.05,9 5.05,9
1936 Triton 4.55,8
1937-42 D.K.G. 4.57,4 4.49,5 4.50,3 4.41,9 4.53,1
4.43,1

3 × 100 m tvungen Holdkapsvømning.

1936 D.K.G. 4.05,8

Udspring fra fjedrende Afsæt.

1917 ..... Vibeke Petersen, D.K.G.
1918 ..... S. Frydland-Clausen, K.I.
1919 ..... Astrid Rasmussen, F.G.S.
1920-22 ..... Louise Petersen, K.I.
1923 ..... Kaja Jensen, Aarhus S.C.
1924-25 ..... Ellen Nielsen, Aarhus S.C.
1926-28 ..... Edith Bechmann-Nielsen, K.I.
1929 ..... Astrid Laursen, Aarhus G.F.
1930 ..... Grete Priergaard, D.K.G.
1931 ..... Ingrid Larsen, D.K.G.
1932-35 ..... Inger Kragh, K.G.
1936 ..... Petra Clausen, Aarhus G.F.
1937 ..... Asta Aggerholt, H.G.
1938-40 ..... Asta Aggerholt, D.K.G.
1941-42 ..... Birthe Christophersen, K.I.

Strakte Spring.

1920-21 ..... Ingeborg Møller, K.S.G.F.
1922 ..... Nanny Christensen, K.I.
1923-26 ..... Edith Bechmann-Nielsen, K.I.
1927 ..... Oda Nielsen, K.G.
1928-29 ..... Edith Bechmann-Nielsen, K.I.
1930 ..... Gudrun Nielsen, K.S.G.F.
1931 ..... Inga Francke, K.I.
1932 ..... Mette Gregaard, D.K.G.
1933-35 ..... Inger Kragh, K.G.
1936 ..... Mette Gregaard, Sparta
1937-42 ..... Inge Beeken, K.I.

Herrer:

100 m fri Svømning.

1896 E. Aabye, K.A.F. 2.05,4
1897 Paul Petersen, Hermes 1.45,4
1898 V. Eriksen, A.I.K. 1.44,4
1899-1900 Paul Petersen, Hermes 1.46,4 1.42,2
1901-02 Harald Klem, Hermes 1.41,4 1.34,8
1903-04 G. Lexau, Go-on 1.30,8 1.22,4
1905 G. Wennerström, Stockholm 1.26,2
1906-07 Harald Klem, Hermes 1.23,2 1.20,6
1908-11 Poul Holm, Hermes 1.10,8 1.14,4 1.13,4 1.15,0
1912 Hj. Saxtorph, Hermes 1.14,8
1913 Poul Holm, Hermes 1.13,6
1914-16 Hj. Saxtorph, Hermes .. 1.19,6 1.17,6 1.16,0
1917 Kai Lemche, H.G. 1.15,8
1918 Poul Holm, Hermes 1.14,0
1919 Hj. Saxtorph, Hermes 1.13,4
1920 P. Bestle, Aarhus 1900 ..... 1.12,0
1921 P. Bestle, Aarhus S.C. 1.13,2
1922 V. Christensen, Sparta 1.18,0
1923 A. Mejling, Kolding S.K. 1.11,4
1924 P. Bestle, Aarhus S.C. 1.12,6
1925 A. Mejling, Kolding S.K. 1.08,5
1926-27 G. Havsteen, Hermes 1.11,0 1.07,5
1928 F. Bjerregaard, Hermes 1.08,4
1929-31 G. Havsteen, Hermes ... 1.08,8 1.10,0 1.06,1
1932 Jørgen Jørgensen, P.08 ..... 1.07,2
1933-34 John Christensen, D.M.G. 1.05,1 1.03,1
1935 Jørgen Jørgensen, P.08 ..... 1.03,7
1936-37 John Christensen, D.M.G. 1.01,6 1.03,9
1938 Poul Petersen, D.M.G. 1.04,0
1939 John Christensen, D.M.G. 1.02,6
1940-42 Poul Petersen, D.M.G. .. 1.03,0 1.04,1 1.03,7

200 m fri Svømning.

1941-42 Poul Petersen, D.M.G. 2.20,7 2.22,5

400 m fri Svømning.

1934-36 Jørgen Jørgensen, P.08 . 5.21,0 5.10,7 5.28,1
1937-42 Poul Petersen, D.M.G. .. 5.19,9 5.12,5 5.22,3
5.16,7 5.16,4 5.10,7

500 m fri Svømning.

1908-10 Hj. Saxtorph, Hermes .. 8.43,0 8.30,6 8.56,4
1911-12 H. Hedegaard, Hermes 8.12,6 8.35,2
1913 Hj. Saxtorph, Hermes 8.36,4
1914-16 H. Hedegaard, Hermes .. 8.09,0 8.22,2 8.34,4
1917-19 H. Hedegaard, A.I. 8.41,8 8.31,2 8.30,6
1920 H. Reinstrup, Hermes 8.17,2
1921 P. Bestle, Aarhus S.C. 8.24,8
1922 V. Christensen, Sparta 8.16,6
1923-24 A. Mejling, Kolding S.K. 8.13,8 8.32,8
1925-29 G. Havsteen, Hermes ... 7.56,6 7.59,1 7.34,0
7.52,2
1930 G. Stovgaard-Hansen, H. 7.29,5
1931-33 Jørgen Jørgensen, P.08.. 7.34,7 7.16,0 7.12,7
Derefter ændret til 400 m.

1500 m fri Svømning.

1913 Hj. Saxtorph, Hermes 28.08,2

Dansk Idræts-Forbunds Mesterskaber for Danmark

1914-16 H. Hedegaard, Hermes 25.36,6 26.54.2 26.33,2
1917-20 H. Hedegaard, A.I. .. 28.08.0 27.00,0 26.43,0
27.43,0
1921 H. Hedegaard, Hermes 26.21,0
1922-25 V. Christensen, Sparta 26.43.0 25.38.2
25.56,4 25.29,4
1926 G. Stovgaard-Hansen, H. 25.07,0
1927-29 G. Havsteen, Hermes . 26.03,6 24.32.5 24.55,0
1930 G. Stovgaard-Hansen, H. 23.52,5
1931-35 Jørgen Jørgensen, P.08 ..... 24.32,7 23.12,4
22.39,5 21.50,8 21.45,0
1936-37 Aage Hellstrøm, D.M.G. 21.03,4 21.36,7
1938-39 Jørgen Wulff, P.08 ..... 21.19.8 21.18,5
1940-42 Poul Petersen, D.M.G. 21.45,5 21.22.4 21.12,6

1 engelsk Mil (1760 yards).

1896 I. P. Müller, K.s Roklub 43.11,4
1897 V. Eriksen, A.I.K. 38.30,2
1898 P. Lykkeberg, Hermes 37.00,0
1899 ..... Ikke fuldført
1900-02 Vald. Jørgensen, Sparta 34.41,0 34.40,8 36.49,0
1903 G. Lexau, Go-on 34.44,0
1904 B. Norelius, Stockholm 30.36,4
1905-06 G. Wennerström, Stockholm .. 29.25,0 29.52,8
1907-09 Hj. Saxtorph, Hermes 31.48.0 29.05.4 30.40.0
1910-12 H. Hedegaard, Hermes 28.40,0 27.47.8 30.24,6
Derefter ændret til 1500 m.

200 m Brystsvømning.

1916 Hj. Saxtorph, Hermes 3.27,2
1917 Knud Rasmussen, Hermes 3.27,8
1918 Rob. Asmussen, P. 08 ..... 3.28,4
1919 P. Schmidt, P. 08 ..... 3.23,4
1920 H. Ove-Petersen, Hermes 3.23,2
1921-22 Jens Lind, Aarhus S. C. 3.14.0 3.15,2
1923-24 Chr. Nielsen, H.G. 3.24.0 3.16,8
1925-28 E. Jørgensen, R. S. Freja 3.12,1 3.11,0 3.08,0
3.07,4
1929-31 J. Høffding, Hermes 3.07,2 3.12.0 3.04.1
1932-33 Hans Malmstrøm, H.G. 3.01,4 2.59,4
1934 Finn Jensen, Hermes 2.57,0
1935 Hans Malmstrøm, P. 08 ..... 2.56,6
1936-37 Finn Jensen, Triton 2.50,4 2.57,4
1938 H. Malmstrøm, P. 08 ..... 2.59,5
1939 Finn Jensen, Triton 2.58,6
1940 Werner Jensen, Sparta 3.03,2
1941-42 Anders Poulsen, Nept., Randers 3.00,3 2.56,3

400 m Brystsvømning.

1918 H. Ove Petersen, Hermes 7.19,2
1919 P. Schmidt, P. 08 ..... 7.17,6
1920 H. Ove-Petersen, Hermes 7.21,0
1921-22 Jens Lind, Aarhus S. C. 6.59,4 7.09,0
1923 H. Ove-Petersen, Hermes 7.26,0
1924 Chr. Nielsen, H.G. 7.18,8
1925-26 E. Jørgensen, Randers Freja .. 6.54,2 6.51,0
1927 Erik Pock, K.G. 6.42,2
1928-31 J. Høffding, Hermes 6.55,6 6.41,5 6.47,1
6.31,3
1932-33 H. Malmstrøm, H.G. 6.27,0 6.33,0
1934 Finn Jensen, Hermes 5.59,4
1935-36 H. Malmstrøm, P. 08 ..... 6.19,8 6.19,9

100 m Rygsvømning.

1934 H. Malmstrøm, H.G. 1.19,2
1935 H. Malmstrøm, P. 08 ..... 1.19,3
1936-42 Børge Bæth, Sparta 1.14,9 1.16,0 1.14,4 1.14,1
1.15,9 1.14,2 1.12,3

200 m Rygsvømning.

1917-18 K. Rasmussen, Hermes 3.20,2 3.21,2
1919 K. Merrild, P. 08 ..... 3.17,2
1920-23 K. Rasmussen, Hermes 3.13,4 3.18.8 3.17,0
3.20,2
1924 Chr. Nielsen, H.G. 3.14,0
1925-30 O. Ahlstrøm, Aarhus S.C. 3.07,3 3.03.3 3.02,0
3.18,4 3.10,2 3.09,1
1931-33 H. Malmstrøm, H.G. 3.06,7 3.03,0 3.03,4
Derefter ændret til 100 m.

4 × 50 m Holdkapsvømning.

1919 Merkur 2.28,0
1920-25 Hermes 2.14,2 2.21,0 2.25,0 2.16,0 2.17,8
2.15,5
1926 P. 08 ..... 2.12.2
1927-33 Hermes 2.09,4 2.07,5 2.11,0 2.08,4 2.04,6
2.06,4 2.01,4
1934 D.M.G. 1.57,3
1935 P. 08 ..... 1.57,8
1936 D.M.G. 1.55,6
Mesterskabet ophævet. Genindført 1941
1941-42 D.M.G. 1.56,8 1.57,5

4 × 100 m tvungen Holdkapsvømning.

1919-23 Hermes 5.49,2 5.46,2 5.48,0 5.49,0 5.54,0
Derefter ændret til 3 × 100 m.

4 × 200 m Holdkapsvømning.

1927-31 Hermes 11.51,0 11.19,5 11.35,6 11.34,9 11.28,5
1932 P. 08 ..... 11.01,0
1933-42 D.M.G. 10.36,3 10.08,4 10.19,7 9.48,2 10.05,6
10.31,1 10.20,9 10.06,0 10.59,3 10.16,4

3 × 100 m tvungen Holdkapsvømning.

1924 Hermes 4.18,8
1925 Aarhus S.-C. 4.22,0
1926 Randers Freja 4.18,0
1927 Aarhus S.-C. 4.10,4
1928 Randers Freja 4.10,8
1929 Hermes 4.08,2
1930 H.G. 4.11,0
1931 Hermes 4.00,8
1932 H.G. 3.55,6
1933-34 D.M.G. 3.50,5 3.51,9
1935-36 P. 08 ..... 3.45,3 3.47,0

Vandpolo.

1919-20 ..... P. 08
1921 ..... Hermes
1922-28 ..... P. 08
1929-31 ..... Hermes
1932-33 ..... Sparta
1934 ..... Hermes
1935 ..... P. 08
1936-42 ..... Triton

Strakte Spring.

1918 ..... V. Otzen, Hermes
1919 ..... Sv. Palle Sørensen, Hermes
1920 ..... Herold Jansson, Hermes
1921-22 ..... L. Islin, F.G.S.
1923-24 ..... Sv. Palle Sørensen, Hermes
1925 ..... Herold Jansson, Hermes
1926 ..... Sv. Palle Sørensen, Hermes
1927-28 ..... Herold Jansson, Hermes
1929 ..... Svend Bojsen, T.I.I.
1930 ..... Adolph Hansen, H.G.
1931 ..... Sv. Wohlleben, P. 08

Udspring fra fjedrende Afsæt.

1911 ..... Martin Hansen, Go-on
1912-16 ..... Em. Christoffersen, F.G.S.
1917 ..... Arvor Hansen, F.G.S.
1918 ..... N. Bergmann, F.G.S.
1919 ..... H. Haugan, P. 08
1920-22 ..... Carl Christiansen, P. 08
1923 ..... E. Seiler, P. 08
1924-25 ..... Aksel Jensen, Aarhus G.F.
1926 ..... Søren Gaarde, Aarhus S.C.
1927-29 ..... Aksel Jensen, Aarhus G.F.
1930 ..... Aksel Jensen, H.G.
1931-36 ..... Kaj Larsen, P. 08
1937-39 ..... Thomas Christiansen, P. 08
1940-42 ..... Thomas Christiansen, Loke

Varierende Spring fra fast Afsæt.

1920-22 ..... Carl Christiansen, P. 08
1923-24 ..... Sv. Palle Sørensen, Hermes
1925 ..... Carl Christiansen, P. 08
1926 ..... Sv. Palle Sørensen, Hermes
1927 ..... Carl Christiansen, P. 08
1928 ..... Sv. Bojsen, T.I.I.
1929 ..... Carl Christiansen, P. 08
1930 ..... Aksel Jensen, H.G.
1931-32 ..... Carl Christiansen, P. 08
1933-34 ..... Kaj Larsen, P. 08
1935 ..... Henry Kops, H.G.
1936-38 ..... Børge Jensen, P. 08
1939 ..... Thomas Christiansen, P. 08
1940-41 ..... Thomas Christiansen, Loke
1942 ..... Carl A. Christiansen, Loke

Komb. strakte og variérende Spring fra fast Afsæt.
1926-27 ..... Carl Christiansen, P. 08
1928 ..... Poul Køhler, Hermes
1929-31 ..... Carl Christiansen, P. 08

Tennis.

Herre Single,	udendørs	1904,	indendørs	1914
Herre Double,	—	1907,	—	1914
Dame Single	—	1908,	—	1914
Dame Double	—	1921,	—	1921
Mixed Double	—	1921,	—	1921

Udendørs-Mesterskaberne er siden 1928 nationale, indendørs-Mesterskaberne er aabne ogsaa for Udlændinge, der kan vinde Titlen, men ikke faa D.I.F.s Mesterskabsplakette. D.L.T.F.s Forretningsudvalg fastsætter Tidspunkterne. Arrangementet gaar sædvanligvis paa Skift mellem B.93, H.I.K. og K.B., men ogsaa A.B. har været Arrangør af udendørs-Mesterskaberne, Adgangsbegrænsning siden 1935: Deltagerne skal være placeret i Klasse I paa D.L.T.F.s gældende Rangliste. D.L.T.F. forbeholder sig at nægte Anerkendelse af Anmeldelser. Vinderne faar D.L.T.F.s →Mesterskabstegn. Iøvrigt →D.L.T.F.s Mesterskaber. E.U.

UDENDØRS BANE

Enkeltspil for Herrer:
1904 ..... Th. Hillerup, KB
1905-07 ..... Erik Larsen, KB
1908 ..... Hans Wedege, KB
1909 ..... Vagn Ingerslev, KB
1910 ..... Jørgen Arenholt, KB
1911 ..... Ernst Frigast, AB
1912-15 ..... Vagn Ingerslev, KB
1916 ..... Ove Frederiksen, KB
1917-21 ..... Vagn Ingerslev, KB
1922-24 ..... Erik Worm, KB
1925-27 ..... Axel Petersen, B 93
1928-29 ..... Einer Ulrich, HIK
1930 ..... Povl Henriksen, B 93
1931-32 ..... Einer Ulrich, HIK
1933-34 ..... Anker Jacobsen, KB
1935 ..... Einer Ulrich, HIK
1936-37 ..... Anker Jacobsen, KB
1938 ..... Finn Bekkevold, HIK
1939-41 ..... Anker Jacobsen, KB
1942 ..... Helge Plougmann, HIK

Enkeltspil for Damer:
1908-10 ..... Frk. Sophie Castenschiold, B 93
1911 ..... Frk. Mary Herskind, B 93
1912-14 ..... Frk. Inger Hammer, KB
1915 ..... Frk. Alice Krayenbühl, KB
1916 ..... Frk. Valborg Bjurstedt (Norge)
1917-19 ..... Frk. Alice Krayenbühl, KB
1920 ..... Fru Amory Folmer Hansen, B 93
1921-22 ..... Frk. Margrethe Kähler, HIK
1923-25 ..... Frk. Elsebeth Brehm, KB
1926 ..... Fru Else Dam, B 93
1927 ..... Frk. Martha Pio, B 93
1928 ..... Fru Ilse Friedleben (Tyskland)
1929-33 ..... Frk. Else Stöckel, HIK
1934 ..... Frk. Ida Mølmark Jensen, Svendborg
1935-36 ..... Fru Else Hollis (f. Stöckel), HIK
1937-40 ..... Fru Hilde Sperling, KB
1941 ..... Fru Else Prochownik, HIK
1942 ..... Fru Hilde Sperling, KB

Dobbeltspil for Herrer:
1907-08 Leif Rovsing—Hans Wedege, KB
1909 P. Groes Petersen—Axel Thayssen, B 93
1910 Hans Sandby—Ove Frederiksen, KB
1911-12 P. Groes Petersen—Axel Thayssen, B 93
1913 Leif Rovsing—Hans Wedege, KB
1914-15 Ernst Frigast, AB—Axel Thayssen, B 93
1916 Leif Rovsing, KB—Aage Madsen, B 93
1917 Ernst Frigast, AB—Axel Thayssen, B 93
1918-20 Vagn Ingerslev—Ove Frederiksen, KB
1921 Poul Henriksen—E. Fenger, B 93
1922 Erik Worm, KB—Erik Tegner, B 93
1923-24 Einer Ulrich, KB—Erik Tegner, B 93
1925 Einer Ulrich, KB—Erik Worm, KB
1926-27 Einer Ulrich, KB—Axel Petersen, B 93
1928-29 Povl Henriksen—Fritz Gleerup, B 93
1930 Einer Ulrich, HIK—Vagn Aage Winther, KB
1931-32 Povl Henriksen, KB—Fritz Gleerup, B 93
1933 Helge Plougmann—Ernst Asmussen, B 93
1934-35 Einer Ulrich, HIK—Helge Plougmann, B 93
1936-37 Anker Jacobsen—Bent Panker, KB
1938-40 Anker Jacobsen—Niels Kørner, KB
1941 Anker Jacobsen, KB—Henning Wiig, B 93
1942 Kaj Bjørn Hansen—Helge Plougmann, HIK

Dobbeltspil for Damer og Herrer:
1921 Frk. Ebba Meyer—Axel Petersen, B 93
1922-24 Frk. Elsebeth Brehm—Erik Worm, KB
1925 Fru Else Dam—Povl Henriksen, B 93
1926 Frk. Ebba Meyer, B 93—Einer Ulrich, KB
1927 Frk. Jonna Gandil—Povl Henriksen, B 93
1928 Fru Ilse Friedleben (Tyskl.)—Einer Ulrich, HIK
1929-30 Frk. Else Støckel—Einer Ulrich, HIK
1931 Fru Aase Vibe-Hastrup, KB—Einer Ulrich, HIK
1932 Frk. Else Støckel, HIK—Fritz Gleerup, B 93
1933 Fru Else Hollis (f. Støckel), HIK—Fritz Gleerup, B 93
1934 Fru Else Dam, B 93—Bent Panker, KB
1935 Fru Else Dam—Helge Plougmann, B 93
1936 Fru Else Hollis—Helge Plougmann, B 93
1937-40 Fru Hilde Sperling—Anker Jacobsen, KB
1941 Fru Johanne Louise Gleerup—Ank. Jacobsen, KB
1942 Fru Hilde Sperling—Anker Jacobsen, KB

Dobbeltspil for Damer:
1921 Frk. Ebba Meyer—Frk. A. Goldschmidt, B 93
1922 Frk. Elsebeth Brehm, KB—Frk. Margrethe Kæhler, HIK
1923-29 Ikke afholdt.
1930 Fru Gudrun Roll—Fru Inga Sperling, HIK
1931 Fru Klee, Odense—Frk. Ida Mølmark Jensen, Svendborg
1932 Fru Else Dam, B 93—Frk. Else Støckel, HIK
1933 Fru Else Dam, B 93—Fru Else Hollis (f. Støckel), HIK
1934-35 Fru Ester Berg Nielsen—Fru Johanne Louise Gleerup, KB
1936 Fru Else Hollis, HIK—Fru Johanne Louise Gleerup, KB
1937-39 Fru Else Hollis, HIK—Fru Hilde Sperling, KB
1940 Fru Else Prochownik (Hollis), HIK—Fru Hilde Sperling, KB
1941 Fru Else Prochownik—Frk. Lisa Granholm, HIK
1942 Fru Johanne Louise Gleerup—Fru Hilde Sperling, KB

INDENDØRS BANE

Enkeltspil for Herrer:
1914 ..... F. W. Rahe, Tyskland
1915 ..... Ove Frederiksen, KB
1916 ..... Erik Tegner, B 93
1917-21 ..... Vagn Ingerslev, KB
1922 ..... Oscar Kreuzer, Tyskland
1923-28 ..... Axel Petersen, B 93
1929 ..... Hans Moldenhauer, Tyskland
1930 ..... Einer Ulrich, HIK
1931 ..... Henri Cochet, Frankrig
1932 ..... Einer Ulrich, HIK
1933 ..... Axel Petersen, B 93
1934 ..... Gotfried von Cramm, Tyskland
1935 ..... Marcel Bernard, Frankrig
1936-37 ..... Anker Jacobsen, KB
1938 ..... Ib Gerdes, B 93
1939-40 ..... Anker Jacobsen, KB
1941 ..... Kurt Gies, Tyskland
1942 ..... Josef Palada, Kroatien
1943 ..... Anker Jacobsen, KB

Dansk Idræts-Forbunds Mesterskaber for Danmark

Enkeltspil for Damer:

1914 ..... Frl. M. Rieck, Tyskland
1915 ..... Ikke afholdt
1916 ..... Frk. Alice Krayenbühl, KB
1917 ..... Fru Astrid Sandby, KB
1918 ..... Frk. Alice Krayenbühl, KB
1919 ..... Fru Sigrid Fick, Sverige
1920 ..... Frk. Alice Krayenbühl, KB
1921 ..... Frk. Elsebeth Brehm, KB
1922 ..... Frk. Margrethe Kähler, HIK
1923-24 ..... Frk. Elsebeth Brehm, KB
1925 ..... Mme Golding, Frankrig
1926 ..... Frk. Ebba Meyer, B 93
1927-28 ..... Frk. Elsebeth Brehm, KB
1929 ..... Frl. Irmgard Rost, Tyskland
1930 ..... Frk. Else Støckel, HIK
1931 ..... Mlle Gallay, Frankrig
1932-33 ..... Frl. Hilde Krahwinkel, Tyskland
1934-36 .. Fru Hilde Sperling (f. Krahwinkel), HIK
1937-42 ..... Fru Hilde Sperling, KB
1943 ..... Frk. Lisa Granholm, HIK

Dobbeltspil for Herrer:

1914 F. W. Rahe—Curt Bergmann, Tyskland
1915 H. Waagepetersen—Aa. Madsen, B 93
1916 Erik Tegner, B 93—Leif Rovsing, KB
1917 Erik Tegner, B 93—Vagn Ingerslev, KB
1918-19 H. Waagepetersen—Aa. Madsen, B 93
1920 Vagn Ingerslev—Ove Frederiksen, KB
1921 Boris Schildt—Runar Granholm, Finland
1922 Boris Schildt—C. V. Sandelin, Finland
1923-24 Einer Ulrich, KB—Povl Henriksen, B 93
1925 A. Velschow Rasmussen—Povl Henriksen, B 93
1926 Olaf Lindstrøm—Povl Henriksen, B 93
1927 C. G. Eames—Donald Greig, England
1928 de Buzelet—Combemale, Frankrig
1929 Hans Moldenhauer, Tyskl.—Ernst Asmussen, B 93
1930-32 Fritz Gleerup, B 93—Povl Henriksen, KB
1933 Johan Haanes, Norge—Axel Petersen, B 93
1934 Einer Ulrich, HIK—Gotfried von Cramm, Tyskl.
1935 Marcel Bernard—Jean Lesueur, Frankrig
1936 Josef Pallada—F. Kukuljevic, Jugoslavien
1937 C. E. Hare—F. H. D. Wilde, England
1938 Einer Ulrich, HIK—Niels Kørner, KB
1939 Anker Jacobsen—Niels Kørner, KB
1940 Karl Schrøder, Sverige—Helge Plougmann, HIK
1941 Kurt Gies—Rolf Gøpfert, Tyskland
1942 Josef Pallada—D. Mitic, Kroatien
1943 Niels Rohlsson, Sverige—Anker Jacobsen, KB

Dobbeltspil for Damer.

1921 Frk. Vera Forum—Frk. Jutta Steenberg, HIK.
1922 Frk. Margrethe Kähler, H.I.K.—Fru Tove Morville, K.B.
1923-24 Intet afholdt
1925 Frk. Ebba Meyer, B.93—Mme Golding, Frankrig
1926 Fru Tove Morville—Frk. Elsebeth Brehm, K.B.
1927 Miss Hamilton, England—Frk. Elsebeth Frederiksen, K.B.
1928 Frk. Jutta Steenberg, H.I.K.—Frk. Elsebeth Brehm, K.B.
1929 Frl. Irmgard Rost—Frau Ilse Friedleben, Tyskl.
1930 Fru Annie Bergh—Fru Selmer Andersen, Norge
1931 Mlle Barbier—Mlle Galay, Frankrig
1932 Frl. Hilde Krahwinkel—Frl. A. Peitz, Tyskland
1933 Frl. Hilde Krahwinkel, Tyskland—Fru Inga Sperling, H.I.K.
1934-35 Frl. Marie Louise Horn, Tyskland—Fru Hilde Sperling (f. Krahwinkel), H.I.K.
1936 Fru Hilde Sperling, H.I.K.—Frk. Gudrun Villemoes, K.B.
1937-39 Fru Hilde Sperling, K.B.—Fru Else Hollis, H.I.K.
1940-42 Fru Hilde Sperling, K.B.—Fru Else Prochownik, H.I.K.
1943 Fru Johanne Louise Gleerup, K.B.—Fru Else Prochownik, H.I.K.

Dobbeltspil for Damer og Herrer.

1921 Frk. A. Goldschmidt, B.93—Charles Wennergreen, Sverige
1922 Fru Sandelin—C. V. Sandelin, Finland
1923 Frk. Ebba Meyer, B.93—Bjørn Thalbitzer, K.B.
1924 Frk. Elsebeth Brehm—Einer Ulrich, K.B.
1925 Mme Golding, Frankrig—Einer Bache, K.B.
1926 Fru Tove Morville—Donald Greig, England
1927 Frk. Elsebeth Brehm—Erik Tegner, K.B.
1928 Fru Inger Søegaard, K.B.—de Buzelet, Frankrig
1929 Frk. Irmgard Rost—Hans Moldenhauer, Tyskland
1930 Frk. Else Støckel—Einer Ulrich, H.I.K.
1931 Mlle Barbier—Henri Cochet, Frankrig
1932-33 Frl. Hilde Krahwinkel, Tyskland—Sven Sperling, H.I.K.
1934 Fru Hilde Sperling (f. Krahwinkel), H.I.K.—Gotfried von Cramm, Tyskland
1935 Fru Hilde Sperling, H.I.K.—Marcel Bernard, Frankrig
1936 Fru Hilde Sperling, H.I.K.—Anker Jacobsen, K.B.
1937 Miss Mary Hardwick—C. E. Hare, England
1938-40 Fru Hilde Sperling—Anker Jacobsen, K.B.
1941 Fru Thilde Dietz-Hamel—Rolf Göpfert, Tyskland
1942 Fru Hilde Sperling—Anker Jacobsen, K.B.
1943 Fru Barbara Plougmann—Per Thielsen, H.I.K.

Vægtløftning →Bantamvægt (1918), →Fjervægt (1918), →Letvægt (1918), →Mellemvægt (1909), →Letsværvægt (1918), →Sværvægt (1902). Mesterskaberne er nationale, de arrangeres af D.A.U. i Marts-April. Hver Lokal-Union kan stille 3 Mand i hver Vægtklasse. A.R.N.-E.C.

Bantamvægt.

1918-19 ..... Georg Gundersen, Jyden, Aalborg
1920-24 ..... Niels Sørensen, Hjørring A.
1925-35 ..... Lars Luther, Jyden, Aalborg
1936 ..... Ax. Lorentzen, Dan
1937 ..... Jørgen Jacobsen, Nerthus, Sønderborg
1938-39 ..... Willy Petersen, IK.99
1940-41 ..... Hjalmar Nielsen, Vejle A.
1942-43 ..... Willy Petersen, IK.99

Fjervægt.

1918-23 ..... Niels Florin, IK.99
1924 ..... Th. Nielsen, Aarhus A.
1925 ..... Niels Florin, IK.99
1926 ..... Niels Sørensen, Hjørring A.
1927 ..... Alfr. Møller, Dan
1928-32 ..... Carl Brabrand, Aarhus A.
1933 ..... William Kongsbak, Dan
1934 ..... Gaston Larsen, IK.99
1935 ..... Carl Brabrand, Aarhus A.
1936 ..... Carl Jensen, Olympia, Odense
1937-43 ..... Gaston Larsen, IK.99

Letvægt.

1918-19 ..... Th. Hansen, Helsingør A.
1920-22 ..... H. P. Timm, Aarhus A.
1923 ..... Th. Hansen, Helsingør A.
1924 ..... E. Rasmussen, Aarhus A.
1925-26 ..... Henry M. Nissen, Jyden, Aalborg
1927 ..... Hilmer Petersen, Nakskov A.
1928 ..... Alfr. Jensen, Dan
1929 ..... Henry M. Nissen, Jyden, Aalborg
1930-31 ..... Einar Johansen, Aarhus A.
1932-34 ..... Carl Rosa, Jyden, Aalborg
1935 ..... Sv. Aa. Jensen, IK.99
1936 ..... Carl Jørgensen, Rolf, Næstved
1937-43 ..... Sv. Aa. Jensen, IK.99

Mellemvægt.

1909 ..... Chr. Jensen, Jyden, Aalborg
1910 ..... Fr. Rasmussen, Hermod
1911-14 ..... Peter Simonsen, Vejle A.
1915-21 ..... Chr. Jensen, Jyden, Aalborg
1922 ..... I. P. Marcussen, Aarhus A.
1923 ..... Chr. Jensen, Jyden, Aalborg
1924-26 ..... Willy Jacobsen, Hermod
1927-28 ..... Henry M. Nissen, Jyden, Aalborg
1929 ..... Sv. Olsen, IK.99
1930-31 ..... Alfr. Jensen, Dan

1932 ..... Otto Petersen, Dan
1933 ..... Knud Jensen, Dan
1934-35 ..... Otto Petersen, Dan
1936 ..... Knud Jensen, Dan
1937 ..... Chr. Dinesen, Alsia, Sønderborg
1938 ..... Knud Jensen, Dan
1939 ..... Edm. Petersen, IK.99
1940-43 ..... Kaj Sørensen, Dan

Let-Sværvægt.

1918 ..... J. P. Marcussen, Aarhus A.
1919 ..... Rob. Larsen, Jyden, Aalborg
1920-21 ..... Søren Petersen, Aarhus A.
1922 ..... Chr. Jensen, Jyden, Aalborg
1923 ..... Søren Petersen, Aarhus A.
1924 ..... Wm. Hagemeister, Hermod
1925 ..... J. P. Marcussen, Aarhus A.
1926 ..... Wm. Hagemeister, Hermod
1927 ..... Rolf Hoel, Hermod
1928 ..... Rolf Hoel, Dan
1929 ..... Knud Jensen, Dan
1930-32 ..... Sv. Olsen, IK.99
1933 ..... Otto Petersen, Dan
1934-35 ..... Knud Jensen, Dan
1936 ..... Sv. Nielsen, Dan
1937 ..... Knud Jensen, Dan
1938 ..... Georg Brinckmann, IK.99
1939 ..... Knud Jensen, Dan
1940-42 ..... Niels Petersen, Dan
1943 ..... Poul Gervø, Dan

Sværvægt.

1902 ..... Julius Jørgensen, Dan
1903 ..... Anton Frederiksen, Hermod
1904-05 ..... Max Gruhl, Hermod
1906 ..... Anton Frederiksen, Hermod
1907-08 ..... Søren Nielsen, Aarhus A.
1909-11 ..... Anton Frederiksen, Hermod
1912 ..... Claudius Andersen, Thor
1913-15 ..... J. P. K. Sørensen, Aarhus A.
1916-23 ..... E. Juul Jensen, Aarhus A.
1924 ..... Søren Petersen, Aarhus A.
1925 ..... E. Juul Jensen, Aarhus A.
1926-28 ..... Søren Petersen, Aarhus A.
1929-30 ..... Rolf Hoel, Aarhus A.
1931 ..... Søren Petersen, Dan
1932 ..... Niels Carl Andreasen, IK.99
1933 ..... Wm. Hagemeister, Dan
1934 ..... Rolf Hoel, Dan
1935 ..... Victor Petersen, Helsingør A.
1936 ..... Victor Petersen, Dan
1937-40 ..... Otto Sørensen, Dan
1941 ..... Victor Petersen, IK.99
1942-43 ..... Otto Sørensen, Dan

Dansk Idræts-Forbunds Mesterskabsplakette. Ved D.I.F.s første Mesterskab 1896 tildeltes der Danmarksmestrene et Diplom, men 1897 lod man præge en Mesterskabsmedaille med Forbundets Kløverblad og Motto: »Per ardua ad astra«, uddelt 1897-1911, men derefter afløst af varierende Plaketter af udenlandsk Oprindelse. 1919 udsattes en af Billedhugger Johs. Kragh udført Plakette, der 1920 blev erstattet af den nuværende Plakette, der er udarbejdet af Arkitekt, Professor Rosen efter et gammelt københavnsk Motiv. Plaketten tildeles Vinderen af et Enkeltmesterskab og ved Holdmesterskaber baade Foreningen og de enkelte Deltagere paa Holdet. A.L.

Dansk Idræts-Forbunds Udfordringspræmier. I Athletik, Brydning, Boksning, Fægtning, Ridning, Roning, Skydning, Skøjteløb og Svømning har D.I.F. i sin Tid udsat »D.I.F.s Udfordringspræmier«, der alle, undtagen Præmien i Skøjteløb, er vundet til Ejendom. D.I.F. udsætter ikke mere Præmier. Fortegnelse over Vinderne af Udfordringspræmier og Vandrepræmier findes hvert Aar i D.I.F.s Aarsberetning. A.L.

Dansk Idræts-Forbunds Ærestegn. Indstiftet 1926. Uddeles af D.I.F.s Bestyrelse til

Til venstre: Dansk Idræts-Forbunds Mesterskabsplakette. Til højre: Mesterskabsmedaillen, der uddeltes 1897-1911.

Idrætsudøvere, der ved Flid og Dygtighed i det idrætslige Arbejde — uden Hensyn til Konkurrenceresultater — staar som et følgeværdigt Eksempel for deres Kammerater, og til Personer, der som Amatørinstruktører eller Idrætsledere eller paa anden Maade har ydet et nyttigt idrætsligt Arbejde. A.L.

Dansk Ishockey Union, stiftet 1922. Formand: Einar Middelboe. For indsamlede Penge startedes en Bane med kunstig Belysning i Københavns Idrætspark, men en Række milde Vintre og det Forhold, at Temperaturen er noget højere der end f. Eks. paa Peblingesøen, gjorde, at man nogle Aar efter flyttede til denne. Unionen eksisterer ikke mere. J.A.H.

Dansk Kajak-Forbund (D.K.F.), Special-Forbund under D.I.F. fra 1927, Centralforbund for Kajaksport i Danmark, stiftet 29/9 1925 under Navnet *Dansk Forening for Kajaksport,* der paa Foranledning af Dansk Forening for Rosport ændredes til Dansk Kajak-Forbund 1927. Allerede 1919 stiftedes den første Organisation af danske Kajakklubber (Klampenborg og Dragør) under Navnet Dansk Kanoforbund paa Initiativ af George C. Jansen, Knud Raffenberg og Fabrikant Paul Wulff, der var dets første Formand, og som i mange Henseender støttede Kajaksporten i dens første vanskelige Aar. 1920 ændredes Navnet til *Dansk Kajak- og Kanoforbund,* og Organisationen arbejdede videre under dette Navn, til den 1925 rekonstrueredes efter en Del Vanskeligheder og Desorganisation (→Amagerkreds). Indtil 1927 fandtes der kun faa Kajakklubber, og Organisationen omfattede kun Hovedstadens Omegn. Med Oprettelsen af Kajakklubberne »Delfinen« og Marselisborg Kajakklub fik Kajaksporten Fodfæste paa Fyn og i Jylland, men først 1932-33 ved Oprettelsen af Fyens- og Jyllandskredsene tog Udviklingen Fart. 1943 omfatter D.K.F. 61 Klubber. V.U.A.

Dansk Kajak- og Kano-Forbund, 1920 Navnet paa Kajakorganisation, Forløber for →Dansk Kajak-Forbund.

Dansk Kajak- og Kanoklub, →Klampenborg Kajak- og Kanoklub.

Dansk Kano-Forbund. Den første danske Kajakorganisation, stiftet 1919 af George C. Jansen, Knud Raffenberg og Paul Wulff. Ændrede 1920 Navn til →Dansk Kajak- og Kanoforbund. V.U.A.

Dansk Kanoklub, Navnet, hvorunder →Klampenborg Kajak- og Kanoklub stiftedes 1917.

Dansk Kvinde-Gymnastikforening (D.K.G.), stiftet 24/4 1888 som *Dansk Gymnastiklærerindeforening* (1888-98) af Krigsassessor Paul Petersen. Dyrkede fra Starten Gymnastik, fra ca. 1900 Svømning og fra 1902 Boldspil. Ved Stiftelsen 15 Medlemmer. 1943: 1028, hvoraf ca. 150 er Svømmere. En af vore største og den mest betydende Kvinde-Gymnastik- og Svømmeforening. Har deltaget i mange Stævner og Opvisninger i Ind- og Udland og paa Svømningens Omraade fostret Svømmersker af Verdenseliten, saaledes med VR Else Jacobsen, Lilli Andersen, Valborg Christensen, Grete Frederiksen, Inge Sørensen; endvidere Elisabeth Sødring, Rigmor Olsen, Agnete Olsen, Vibeke Wulff Møller, Lilian Staugaard, Ingrid Larsen, Tove Nielsen, Søstrene Birthe og Kirsten Ove-Petersen, Karen Margrethe Harup og Grete Tilda Jørgensen. Deltog i OL 1906 i Gymnastik, 1924, 28, 32 og 36 i Svømning. Betydeligste Formænd: Paul Petersen 1888-98, Magdalene Paul-Petersen 1912-36, Ingeborg Paul-Petersen fra 1936. J.L.

Dansk Kælke-Union, stiftet 9/1 1942 af Vinteridrætsforeningerne i Bagsværd og Ulvedalene paa Initiativ af Vinteridrætsforeningens Afd. »Ulvedalene«. Det er Hensigten, naar D.K.U. har samlet tilstrækkelig mange Klubber, at søge Optagelse i D.I.F. som Special-Forbund og der afløse Vinteridrætsforeningen. K.P.-S.

Dansk Lawn-Tennis Forbund (D.L.T.F.), Special-Forbund under →D.I.F., desuden Medlem af F.I.L.T. og L.T.A. Oprindelig sorterede Tennis ligesom Cricket og Fodbold under →D.B.U., der oprettede en særlig Underafdeling (D.L.T.F.) for denne Idræt 3/4 1920. Fra 1/1 1937 udskiltes D.L.T.F. som selvstændigt Forbund, der nu omfatter Lokalunioner for Bornholm, Sjælland, Lolland-Falster, Fyen, Nord- og Sydjylland samt Distriktet »København og Omegn«. D.L.T.F. ledes af en Bestyrelse (Formand og 14 Medlemmer, 7 valgt af Unionerne og 7 af Distriktet »København og Omegn«). Den daglige Ledelse forestaas af et Forretningsudvalg. Generalforsamlingen, der afholdes een Gang aarlig, har den højeste Myndighed. D.L.T.F. udgiver som officielt Organ »Lawn Tennis«. Under D.L.T.F. er nedsat en Udtagelseskomité med et Bestyrelsesmedlem som Formand. Forbundets Love indeholder den Danske Tennissports Amatørbestemmelser og fastlægger Definitioner af Begreberne: Klub og Tennisorganisation (§ 23), af Match (§ 24), af aabne Turneringer (§ 25) og af offentlige Konkurrencer (§ 27) samt fastsætter de for hvert af disse Begreber gældende Regler. Forbundets vigtigste Forskrifter findes i dets Spilleregler og Bestemmelser for Ledelse af Tennisturneringer. Der er endvidere fastsat Reglementer for Afholdelsen af D.L.T.F.s forskellige Mesterskaber og for Vagn Jacobsen-Pokalerne. I Forening med de interesserede udenlandske Forbund er der vedtaget og udfærdiget Reglementer for de skandinaviske Mesterskaber, for Nordiska Pokalen

og for Landskampene med henholdsvis Sverige og Norge. D.L.T.F. har godkendt Reglementet for Matchen mellem Københavns og Lunds Universiteter, og siden 1940 har D.L.T.F. udskrevet en Ungdomsturnering, i hvilken Tennisungdommens Elite kæmper om Percy-Ipsen-Pokalerne. Hvert Aar i Oktober udsender D.L.T.F. en →Rangliste over de stærkeste danske Tennisspillere. Formænd: 1920-31 Brygger Vagn Jacobsen, fra 1931 Direktør Percy Ipsen. Medlemstal 1/1 1943 130 Klubber med ca. 11 000 Medlemer. P.B.

Dansk Lawn-Tennis Forbunds Mesterskaber. D.L.T.F. udskriver aarlig DM paa udendørs og indendørs Bane i Herre og Dame Single, Herre og Dame Double samt Mixed Double. Kun indendørs Mesterskaberne er internationale, alle andre nationale. Endvidere udendørs Provinsmesterskaber (siden 1921) og DM for Juniores (siden 1925). D.L.T.F.s Forretningsudvalg fastsætter Tidspunkterne. I Provinsmesterskaberne kan kun Provins-Unioner under D.L.T.F. deltage. En Union kan anmelde Deltagelse, selvom den ikke ønsker at deltage i alle Turneringsrækker. Juniorturneringen er kun aaben for Deltagere, der det paagældende Aars 1. April ikke er fyldt 18 Aar. D.L.T.F. forbeholder sig at nægte Anerkendelse af Anmeldelser. Provinsmesterskaberne afholdes af en Lokalunion. Udendørsmesterskaberne gaar paa Skift mellem A.B., B 93, H.I.K. og K.B., Indendørsmesterskaberne mellem B.93, H.I.K. og K.B. Vinderne faar D.I.F.s Mesterskabsplakette og D.L.T.F.s →Mesterskabstegn. I øvrigt →D.I.F.s Danmarksmesterskaber. E.U.

Dansk Livredningsforbund (stiftet som selvstændigt Forbund 27/11 1937), Underforbund under →Dansk Svømme- og Livredningsforbund. Medlem af »Internationaler Verband für Rettungsschwimmen an Küste und Binnengewässern«, som indtil Krigen 1939 havde Sæde i Amsterdam. Hver Union under →Dansk Svømmeforbund vælger et Livredningsudvalg, hvis Formand er Medlem af Dansk Livredningsforbunds Repræsentantskab. Bestyrelsen bestaar af Formanden og 3 andre Medlemmer, hvoraf 1 vælges af de bidragydende Medlemmer. Formanden forestaar Sekretariatet. Formand fra 1937: Inspektør Aage Jensen. Forbundet har et særligt Amatør- og Ordensudvalg. Hvert Aar udgives en trykt Aarsberetning. 1939 fremstillede og standardiserede Forbundet en →Redningsrulle, som er udstationeret over 200 Steder i Landet. 1940 udgav Forbundet »Vejledning i Bjergning og Livredning«. Aa.J.

Dansk Luftsportsraad (D.L.) (Svæv.), Raad oprettet Januar 1942, sammensat af 12 Medlemmer; 3 fra Det Kongelige Danske Aëronautiske Selskab og 3 fra hver af de tre Unioner (Motor-, Svæve- og Modelflyveunionen). D.L. har udarbejdet et Reglement for Dansk Luftsport paa Basis af Code sportif. Reglementet skal tjene som Rettesnor for Afholdelse af Flyvesportsstævner, Konkurrencer, Rekordforsøg o. l. D.L. skal i Samarbejde med de civile Luftfartsmyndigheder drage Omsorg for, at Reglementets Bestemmelser anvendes og overholdes. D.L. er ansvarlig overfor Det Kongelige Danske Aëronautiske Selskab og danner højeste Instans i alle Luftsportsanliggender i Danmark, der falder indenfor dets Rammer. Raadets sportslige Afgørelser, Domme og Kendelser er inappellable og kan ikke indankes for civile Domstole. Formand: Oberstløjtnant L. Bjarkov. H.F.

Dansk Mands Gymnastikforening (D.M.G.), stiftet 1/8 1930 af Svømmeinstruktør E. Torpp Larsson. Dyrker Svømning og Vandpolo. Siden Starten den førende Forening indenfor Dansk Herresvømning, har i de senere Aar vundet samtlige DM i fri Svømning. Er Indehaver af DR i 100, 200, 300, 400, 500 og 1500 m fri Svømning, 100 m Brystsvømning samt 4×50 m, 4×100 m, 4×200 m, 10×50 m og 3×100 m tvungen Holdkapsvømning. Formænd: E. Torpp Larsson 1930-38, Svend Hansen 1938-41, John Christensen fra 1941. Medlemstal: ved Starten 7, 1942: 176. S.A.N.

Dansk militær Idrætsforening →Dansk militært Idrætsforbund.

Dansk militært Idrætsforbund (D.m.I.) (Mil.), Special-Forbund under →D.I.F. fra 1919. De første militære Idrætsforeninger dannedes i Viborg, Randers og ved Kystartilleriet i København med et samlet Medlemstal paa 52 aktive Medlemmer, og paa Grundlag heraf blev der paa Forslag af »Komiteen for danske Officerers Deltagelse i moderne Femkamp« og paa Initiativ af daværende Kaptajn H. S. Sander indvarslet til et konstituerende Møde 23/11 1918, hvor den Sammenslutning af de militære Idrætsforeninger, der fik Navnet *Dansk militær Idrætsforening,* stiftedes. Foreningen havde til Formaal at: 1) udarbejde fælles Regler for militær Idræt, 2) som den større og mere vidtforgrenede Organisation søge at opnaa Myndighedernes Bistand, økonomisk Støtte m. m. for sine Medlemmer, 3) udskrive fælles Konkurrencer i almindelig og militær Idræt for alle Korps, Vaaben m. fl., 4) repræsentere en militær Idræt udadtil, udvælge Repræsentation til udenlandske Stævner og søge afholdt internationale militære Idrætsstævner herhjemme og 5) i det hele taget samle de spredte Kræfter til fælles Arbejde for Idrætten.

Dansk militær Idrætsforenings første Arbejde var at virke for Oprettelse af nye militære Idrætsforeninger ved de forskellige Afdelinger Landet over, hvilket lykkedes

saa godt, at Hovedforeningen, der faktisk virkede som et Forbund, 11/4 1922 ændrede Navn til *Dansk militært Idrætsforbund* (D.m.I.). Forbundet havde paa dette Tidspunkt 10 Foreninger med et samlet Medlemsantal paa 511 aktive og 142 passive Medlemmer.

Formænd: 1918-22 Generalmajor H. F. Castenschiold, 1922-23 Generalmajor J. P. F. V. Jacobi, 1923-29 Oberst F. V. Lehrmann, 1929-32 Oberstløjtnant H. S. Sander, fra 1932 Oberst O. F. Baron von Eggers. Forbundet har udarbejdet »Bestemmelser for militære Lands-Idrætsstævner« omfattende Regler for Fægtning, Haandbombekastning, Athletik, Skydning, Svømning, Feltkonkurrence og militær Femkamp; endvidere Pjecen »Nogle Vink om Idrætspladser for Hærens Afdelinger« (1928), den blev udsendt til alle Hærens Afdelinger.

Som Led i Forbundets Arbejde er afholdt militære Opvisninger i Forbindelse med Lands-Idrætsstævner, ligesom der i Begyndelsen maatte arrangeres indendørs militær Idræt og Gymnastik for at skaffe Midler til Afholdelse af Lands-Idrætsstævne.

Hvert Aar afholdes Lands-Idrætsstævne, et Slags Militært-Mesterskabsstævne, hvor Deltagelsen gennem Aarene har været stærkt stigende, og hvor den idrætslige Kvalitet stadig har været fremadskridende. Lands-Idrætsstævnerne er kun aabne for tjenstgørende Befalingsmænd og af Linien afskedigede faste Befalingsmænd. For deres Forløb og Resultater redegøres i Forbundets Aarsberetning og i Kundgørelse for Hæren

Deltog i OL 1920 med 5 Officerer. Udsendte 1922 daværende Oversergent C. C. V. Honoré som Idrætsinstruktør til de militære Idrætsforeninger i forskellige Garnisonsbyer. Arrangerede 1926 med stor Succes en Militæropvisning paa Rosenborg Eksercerplads. 1927 udsendte Forbundet sin første Repræsentation til Udlandet, idet et Hold Officerer m. fl. deltog i den af Koninglijke Officeers-Schermbond arrangerede internationale Fægteturnering i Haag. 1930 deltog Officerer i en Skydekonkurrence i Finland. 1936 arrangeredes Skydekonkurrencer i København for Officerer fra de 4 nordiske Lande. 1941 indførtes ved Lands-Idrætsstævnerne Konkurrence i Feltsport (Løb, Cykling, Skydning, Orientering, Haandgranatkastning, Kortlæsning m. v.).

Forbundet ledes af en Bestyrelse paa 10 Medlemmer foruden Formanden. Den daglige Ledelse er overdraget et Forretningsudvalg paa 4 Medlemmer af Bestyrelsen, hvori bl. a. Kassereren og Sekretæren er indtraadt. Under Bestyrelsen er nedsat følgende Udvalg: Ordens- og Amatørudvalg (Forretningsudvalg), Athletikudvalg, Svømmeudvalg, Fægteudvalg, Skydeudvalg samt en Femkampkomité. 1/1 1942: 22 Foreninger med 1050 aktive Medlemmer. C.A.S.

Dansk Nautisk Almanak (Sejl.), udgivet af Firmaet Iver C. Weilbach & Co., København, indeholder alle de astronomiske Elementer, som Navigatøren har Brug for ved Udregningen af Skibets Position samt Tiderne for Højvande, de internationale Søvejsregler m. m. O.A.

Dansk Norsk Skiforening, københavnsk Skiorganisation, stiftet 10/12 1934. Foreningen har væsentlig turistmæssige Formaal og arrangerede indtil April 1940 flere Skirejser til Norge. Udgiver fra 1941 Tidsskriftet »Ud paa Ski«. Formænd: 1934-35 Overretssagfører Park, 1935-39 Ingeniør Rothenborg, fra 1939 Grosserer Kaj Mathiasen. K.V.L.

Dansk professionelt Bokse-Forbund, stiftet 1932, har til Formaal at varetage dansk professionel Boksesports Interesser i Ind- og Udland og søge dens Standard højnet og at lede dansk professionel Boksning i Overensstemmelse med International Boxing Unions Fordringer. Formand: Laboratorieforstander E. Mejlbo. C.J.

Dansk Ride-Forbund (D.R.-F.) Special-Forbund under D.I.F. fra 1918, stiftet 23/7 1917 paa Initiativ af Ritmester C. A. Kraft. Medlem af →F.E.I. fra 1921.

Bestyrelsen bestaar af en Formand og 10 andre Medlemmer, hvoraf mindst 4 skal være bosiddende i København eller Omegn, og mindst 4 udenfor nævnte Omraade.

Æresformand: Generalmajor H. F. Castenschiold. Formænd: Ritmester C. A. Kraft 1918-22, Generalmajor E. Kofoed 1923-39, Generalmajor E. Leschly fra 1940. Faste Udvalg: Amatør- og Ordensudvalg, Reglementsudvalg, Olympiadeudvalg (Forretningsudvalg) og Det københavnske Ridesti-Udvalg.

Forbundets officielle Organ er: →Dansk Ridekalender, hvori Aarsberetning fremkommer. D.R.-F. har udgivet Love af 2/6 1939, et Reglement med Amatør- og Ordensbestemmelser, Konkurrencebestemmelser, Bestemmelser for nordiske Rytterstævner m. m.

Medlemstal ved Stiftelsen: 12 Klubber med ca. 1100 Medlemmer. 1/1 1942: 29 Klubber med 2923 Medlemmer. Oberstløjtnant Leif Lange har 1922-39 været Sekretær og som saadan haft en meget stor Andel i Forbundets Trivsel. J.W.

Litt.: E. Leschly: Dansk Rideforbund, 1942.

Dansk Ridekalender (Ridn.), D.R.-F.s officielle Organ. Udsendes som Regel maanedlig og indeholder officielle Meddelelser fra D.R.-F., Propositioner for de aabne Konkurrencer, som Klubberne udskriver, Resultater fra disse, desuden D.R.-F.s Registratur m. m. Tidligere fandtes desuden af og til Artikler eller Indlæg vedrørende Sporten. J.W.

Dansk Rytter eller **Ejer** (Ridn.), Rytter respektiv Ejer, som har dansk Indfødsret.

Dansk Salonskytte Union, → **Dansk Skytte Union.**

Dansk Sejlerdag, Forening af danske Sejlklubber, stiftet 1913 for at danne et Bindeled mellem disse og for at fremme den nationale Sejlsport. Dens Formaal er: 1) at indføre fælles Maale-, Respit-, Handicap- og Kapsejladsregler samt ensartet Løbsinddeling; 2) at drøfte og saa vidt muligt fastslaa Tiderne for de forskellige Klubbers Kapsejladser i det kommende Aar, og 3) behandle Spørgsmaal vedrørende den nationale Sejlsport. Sejlerdagen bestod ved Stiftelsen af 13 Klubber, 1943 af 48 Klubber med ialt 9-10 000 Medlemmer. Den daglige Administration varetages af Kongelig Dansk Yachtklub; vigtigere Afgørelser træffes paa den aarlige Sejlerdag i Januar. O.A.

Dansk Skiforbund, →**Dansk Ski- og Orienteringsforbund.**

Dansk Skiforbunds Venner, velgørende Forening, hvis Formaal er at skaffe Midler til Dækning af Omkostninger, som kun vanskeligt kan henlægges under eller afholdes paa →D. Ski. F.s normale Budget, f. Eks. Tilslutning til internationale Sammenslutninger og Deltagelse i internationale Stævner samt Udsættelse af Præmier ved egne eller andres Stævner. H.J.

Dansk Skiløberforening, stiftet 27/1 1929 paa Initiativ af Civilingeniør Sven Abrahamsen, der siden har været Formand. Foreningens Formaal er at fremme Interessen for Skisporten og skaffe Medlemmerne de bedste Muligheder for at dyrke denne Sport. Har arbejdet med forskellige Opgaver i Tilknytning til Skisport. Har samarbejdet intimt med »Föreningen för Skidlöpningens och Friluftslivets Främjande i Sverige«. Igennem dette Samarbejde er ogsaa fremgaaet de af Foreningens Næstformand, Lektor C. F. Vorbeck, 1929-39 organiserede Rejser for danske Skoleelever under Ledelse af danske Lærere til Skisportssteder i Sverige. Tusinder af danske Skolebørn har paa denne Maade stiftet Bekendtskab med Skisporten. 1942 havde Foreningen 3367 Medlemmer fordelt med 1485 i Hovedafdelingen i København og 1882 i 17 Lokalafdelinger i Provinsen. Red.

Litt.: »Skiløberen«, 1938-43. Dansk Skiløberforenings Aarshefte 1942.

Dansk Ski- og Orienteringsforbund (D.S. O.F.), Special-Forbund under →D.I.F. fra 1939 Centralorganisation for Skisport og Orientering, stiftet 23/11 1938 ved en Sammenslutning mellem Aarhus Skiklub og Københavns Skiklub. Februar 1939 optaget i →Fédération Internationale de Ski. Formaal: Fremme af Interessen for og Udviklingen af Skisport, herunder tillige Bjergsport, samt Orientering. Som Medlemmer kan optages danske Amatørorganisationer, der opfylder Forbundets Bestemmelser og arbejder for dets Formaal. Enhver selvstændig Klub skal ved Optagelsen have mindst 15 Medlemmer. En Afdeling under en anden Idrætsforening eller -klub tilsluttet D.I.F. kan optages, naar den har mindst 10 Medlemmer samt selvstændig Formand og Regnskab. Forbundet udgiver Bladet →»Skisport«. Forbundet stiftedes under Navnet *Dansk Skiforbund* (D. Ski.F.) og havde oprindelig kun Skisport og herunder Bjergsport paa Programmet, men allerede 1939 optoges paa Initiativ af Københavns Skiklub et kraftigt Arbejde for Fremme af Orienteringssporten. Efteraaret 1942 vedtog D.I.F. at lade D.Ski.F. varetage Orienteringssporten som Specialforbund for denne Idræt, og April 1943 blev Forbundet omdannet til Special-Forbund for saavel Skisport som Orientering, og Forbundets Navn blev Dansk Ski- og Orienteringsforbund. Ved Stiftelsen bestod Forbundet af 2 Klubber med ialt 200 Medlemmer, 1943: 90 Klubber med ca. 8500 Medlemmer.

Indtil Krigen og det første Aar under denne foregik en stor Del af Forbundets Virksomhed i Udlandet. Skirejser med Instruktion, Langture og Sommerbjergture foranstaltedes i Norge, Sverige og Alperne og 1939 og 40 afholdtes DM i Langrend og Alpin Kombination henholdsvis paa Fefor og Tyin i Norge. Formænd: 1938-40 Civilingeniør N. Jagd, 1940-42 Overlæge Harald Hansborg, fra 1942 Adj. Frede Lauritzen. K.V.L.

Dansk Skiuge. Før D.Ski.F.s Stiftelse arrangerede de daværende Skisportsorganisationer, →Dansk Skiløberforening, Aalborg Skiløberforening, Randers Skiløberforening, →Aarhus Skiklub samt Odense og Omegns Vintersportsforening paa Initiativ af Overlæge H. Hansborg Februar 1938 en »Dansk Skiuge« baade for Konkurrene- og Motionsløbere i Storlien i Sverige. Det maa betragtes som det første Tilløb til DM i Skiløb. 1939, kort efter D.Ski.F.s Stiftelse og før dets Optagelse i D.I.F., arrangeredes et lignende Stævne paa Fefor. H.J.

Dansk Skyttetidende. Organ for Skydning. Udkom fra 10/11 1904 til 19/6 1939 med 20 aarlige Numre. Indeholdt Meddelelser om større og mindre Skyttebegivenheder samt Stof af Interesse for Skytter. Udgiver og Redaktør: Ingeniør P. Gerlow. E.S.-L.

Dansk Skytte Union (D.Sky.U.), Special-Forbund under D.I.F. (fra 1914), Medlem af Nordisk Skytte Union og Den internationale Skytte Union. Stiftet 24/6 1913 under Navnet *Dansk Salonskytte Union.* 1915 Navneændring til *Dansk Sportsskytte Union* og

1919 til D.Sky.U. Omfatter →Jyllands, →Københavns, →Lolland-Falsters og →Sjællands Skytteforbund, samt de særlige Skydearter repræsenterende →Danske Skytters Landsforening, →Dansk Hjorteskydningsforening og →Dansk Flugtskydningsforening. 1/1 1943 152 Foreninger med ca. 5000 Medlemmer. Formænd: 1913-18 Politiassistent J. C. Bilbo, fra 1918 Malermester Ove Bjørn. E.S.-L.

Dansk Skøjte Union (D.Skø.U.), Special-Forbund under D.I.F. fra 1912, stiftet 1912 paa Initiativ af Formanden for Københavns Skøjteløberforening, Dr. med. Jørgen Møller, der blev Unionens første Formand. Formaal: at fremme Skøjteløbet i Danmark. D.S.U. staar under →Internationale Eislauf Vereinigung. Unionen har udgivet et Reglement for Konkurrencer, som nøje slutter sig til I.E.V.s Reglement. Enhver Skøjteløberforening, som besidder egen Bane, kan optages i Unionen, der 1943 omfatter 19 Foreninger.

Foruden Afholdelse af DM i Kunstløb og Hurtigløb har Unionen som Propaganda for Kunstskøjteløb udsendt nogle af de bedste københavnske Løbere paa Opvisningsturneer samt ladet optage en Instruktionsfilm i Kunstskøjteløb. 1929 indstiftede D.Skø.U. Dygtighedsmærker i Bronze, Sølv og Guld i Kunstskøjteløb, →Mærkeprøver. P.C.-C.

Dansk Sportsskytte Union, →Dansk Skytte Union.

Dansk Sportstidende, ugentligt Tidsskrift, udgivet 1888-95 som Fortsættelse af Maanedsbladet →*Tidsskrift for Sport* under Redaktion af Kommandør Victor Hansen, fra 1893 af Redaktør Emil Bergmann. Officielt Organ for en Del Sportsklubber omfattende Sejlsport, Hestesport, Rosport, Gymnastik, Cykling og Boldspil m. m. Blev 1895 slaaet sammen med Bladet »Idræt« under Redaktion af Chr. Gulman. O.A.

Dansk Svæveflyver Union (D.S.U.), tilsluttet Det Kgl. Danske Aeronautiske Selskab (D.K.D.A.S.), stiftet 5/10 1934. Landsorganisation, der har til Formaal at samle Danmarks Svæveflyveklubber og at fremme en sund Udvikling af Svæveflyvesporten i Danmark. Unionens Bestyrelse bestaar af Formand og 4 andre Medlemmer. Formænd: 1934-36 S. Tscherning (Unionens Stifter), 1936-38 Alf. Dochedahl, fra 1938 Kaptajn H. Heinrich Nielsen.

Unionens Love og Certificatbestemmelser, sidst revideret 1943, er fælles for alle Landets Svæveflyveklubber. Enhver upolitisk Klub, der dyrker motorløs Flyvning, kan optages i Unionen. Alle Medlemmer af Unionen er indirekte Medlemmer af D.K.D.A.S. Unionen dannedes af nogle Klubber, der havde overlevet de første økonomisk og organisationsmæssigt meget vanskelige Aar efter Svæveflyvningens Indførelse i Danmark 1926. Indtil 9/4 1940 var der jævn Stigning i Medlemstallet. 1/1 1940: 23 Klubber med 255 aktive Medlemmer. Efter 9/4 blev Svæveflyvning forbudt i Danmark, men i Juni 1940 blev 6 Pladser paa Sjælland frigivet til Svæveflyvning. Som Følge af Stilstanden gik saavel Klub- som Medlemsantallet tilbage. 1/1 1942: 16 Klubber med 191 Medlemmer. I 1942 sporedes atter en stærk Interesse for Flyvning. 1/5 1943: 22 Klubber med 375 Medlemmer.

Unionen byggede 1938 en Hangar ved Lønstrup paa det bedste Skrændflyvningsterræn i Danmark til Brug for Klubberne ved Unionens Stævner, Lejre o. l. September 1942 fik Unionen for første Gang bevilget Statsstøtte paa 35 000 Kr. til Bygning af 5 Overgangsplaner (Beskæftigelsesforanstaltning). H.F.

Dansk Svømmeforbund (D.Sv.F.), Special-Forbund under D.I.F. fra 1937, stiftedes 27/11 1937, tilsluttet Fédération Internationale de Natation Amateur og Ligue Européenne de Natation. Opstod ved en Deling af →Dansk Svømme- og Livredningsforbunds Arbejde og har samme Inddeling og Medlemmer, som der angivet, idet Medlemmerne egentlig henhører under og anmeldes til Dansk Svømmeforbund og derigennem automatisk er Medlemmer af Hovedforbundet og Dansk Livredningsforbund. Bestyrelsen bestaar af Formand og 2 Bestyrelsesmedlemmer, endvidere Unionsformændene og 1 Medlem valgt af ekstraordinære og livsvarige Medlemmer. Forretningsudvalget bestaar af Formanden og de 3 særlig valgte Bestyrelsesmedlemmer.

Formænd: 1937-42 Civilingeniør N. Jagd, fra 1942 Fuldmægtig Frede Borre. Forbundets faste Udvalg er Forretningsudvalg, Amatør- og Ordensudvalg samt Rekordudvalg. Siden April 1941 har Forbundet udgivet »Meddelelser fra Dansk Svømmeforbund«. Af gældende Bestemmelser udgivet af Forbundet findes: Love (29/11 42), Reglement for Konkurrencesvømning, Reglement for Distancesvømning (28/11 37), Rekordbestemmelser (26/2 39), Mesterskabsbestemmelser (24/11 40), Bestemmelser for Svømmenaale, Mesterskabspræmie, Vandpolomærke og Aarspræmie. N.J.

Dansk Svømme- og Livrednings-Forbund (D.S.&L.F.), Special-Forbund under D.I.F. fra 1908, stiftet 6/4 1907 paa Initiativ af Overretssagfører J. L. Nathansen. Forbundet bestaar af Københavns Svømme-Union, Jydsk Svømme-Union, Sjællands Svømme-Union, Fyns Svømme-Union, Lolland-Falsters Svømme-Union og Bornholms Svømme-Union.

Indtil 27/11 1937 bestod Bestyrelsen af Forbundets Formand og 5 Medlemmer valgte af Repræsentantskabet, den ene specielt for

at varetage Livredningen, endvidere 2 Medlemmer valgte af livsvarige og ekstraordinære Medlemmer samt af Unionernes Formænd. Den daglige Ledelse forestodes af Forretningsudvalget med Forbundsformanden som Formand samt Næstformand, Kasserer og Sekretær valgte af Bestyrelsen.

Fra 1937 ledes Forbundet af et Præsidium bestaaende af Formand, Næstformand og Kasserer i Dansk Svømmeforbund samt Formand og Næstformand i Dansk Livredningsforbund. Præsidiet har til Opgave at repræsentere Hovedforbundet overfor Dansk Idræts-Forbund og fastsætte Varetagelsen af begge Forbunds særlige Interesser overfor Ind- og Udland og internationale Forbund, samt at fordele Opgaver fremkomne ved Henvendelser fra Ind- eller Udlandet. Forbundet repræsenterer opadtil og delvis udadtil de to underlagte Forbund, regulerer Samarbejdet og fordeler fælles Udgifter. Det er saaledes en rent administrativ Organisation, som meget sjældent griber ind i Organisationernes almindelige Arbejde. Formanden besørger de løbende Forretninger.

Formænd: 1907-09 Overretssagfører J. L. Nathansen, 1909-10 Grosserer P. Lykkeberg, 1910-20 Kaptajn Holger Nielsen, 1920-22 Dr. H. P. Lund, 1922-23 Kaptajn G. Fürstnow, 1923-28 Oberstløjtnant Holger Nielsen, 1928-35 Direktør Carl V. Petersen, 1935-36 Direktør August Jensen, 1936-42 Ingeniør N. Jagd, fra 1942 Fuldmægtig Frede Borre.

Faste Udvalg: Forretningsudvalget samt Amatør- og Ordensudvalg. Til dette sidste vælger Svømmeforbundet Formand og 2 Medlemmer og Livredningsforbundet 2 Medlemmer. Formanden og de to fra det respektive Forbund valgte bedømmer Sager forelagte af paagældende Forbund, medens Fællessager afgøres af samtlige 5 Medlemmer.

Siden Forbundets Indtrædelse i D.I.F. har ingen større Forandringer fundet Sted, før det 1937 delte sin Virksomhed mellem de to nyoprettede Underforbund →Dansk Svømmeforbund og →Dansk Livredningsforbund. Selv vedblev det at bestaa som samlende Mellemled og til Opretholdelse af Forbindelsen til D.I.F. m.v. Ved Stiftelsen fandtes 3 Klubber, 1/1 1943 fandtes 94 Klubber med 14 621 aktive Medlemmer. De første Svømmestævner var holdt af Krigsassessor Paul Petersen, men de overtoges af D.I.F. ved dets Stiftelse 1896 for 1903 at overdrages Dansk Athletik Forbund, der 1907 afgav dem til det nystiftede Forbund. Betydelige Medlemmer: Krigsassessor Paul Petersen, Gymnastiklærer J. L. Danielsen, Frøknerne Magdalene og Ingeborg Paul-Petersen og Oberstløjtnant Holger Nielsen. Oberstløjtnant Holger Nielsen og Frk. Ingeborg Paul-Petersen er Æresmedlemmer af Forbundet. N.J.

Dansk Væddeløbs-Kalender, officielt Organ for →Foreningen til den ædle Hesteavls Fremme. Udkommer periodisk og indeholder alle Foreningens officielle Meddelelser, saasom Propositioner for saavel de af Foreningen arrangerede Løb paa Klampenborg Væddeløbsbane som for Banerne i Aarhus og Odense, Bekendtgørelse af Vægt, Væddeløbsresultater, Stutterimeddelelser m.m. J.W.

D.A.U. = Dansk Athlet Union.

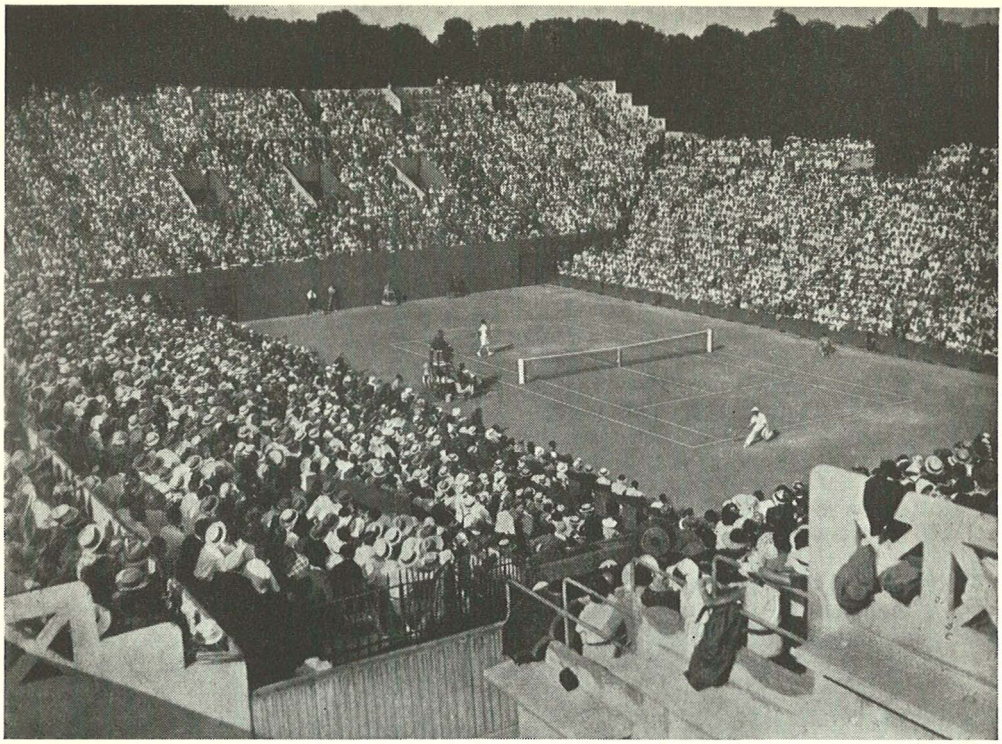
David (Sejl.), Kran eller Bom anbragt ved hver Ende af en Jolle eller Redningsbaad paa et Fartøj, tjener til at holde Jollen eller Baaden fri af Skibssiden, naar den skal hejses op eller fires i Søen. F.G.H.

Davidsen, Franz (f. 3/10 1907), Ingeniør, startede den første Svæveflyveklub i Danmark, Polyteknisk Svæveflyvergruppe, December 1926 og foretog den første Flyvning med Klubbens selvbyggede Skoleglider ved Raageleje 13/5 1937. H.F.

Davis Cup.

Davis Cup (Tennis), en af Amerikaneren Dwight F. Davis 1900 udsat, mellem Nationerne evigt vandrende Pokal. Hver Spiller paa det vindende Hold faar sit Navn indgraveret i Pokalen, men i 1920erne var der ikke Plads til flere Navne, og Pokalen blev derfor udvidet med et Fad. I de første Kampe deltog kun U.S.A. og England, 1904 kom der flere Lande til, og efterhaanden voksede Turneringen, saaledes at de deltagende Nationers Antal har været oppe paa over 40. Turneringen, der kun maa spilles udendørs og paa Grus- eller Græsbane, er ifølge § 19 i F.I.L.T.s Love officielt anerkendt som det eneste eksisterende Verdensmesterskab i Holdtennis for Amatører. Hver Davis Cup Match mellem 2 Nationer bestaar af 4 Singler og 1 Double, og Taberen af en Kamp er slaaet definitivt ud af Aarets Turnering. Et Hold kan højst omfatte 4 Spillere. Kampene spilles paa 3 Dage, med Doublen paa den midterste Dag. Turneringen har sit eget me-

Fra The Challenge Round om Davis Cup paa Stade Roland i Paris 1933, hvor England slog Pokalindehaveren Frankrig 3—2. Billedet viser Kampen mellem Perry og Cochet (8—10, 6—4, 8—6, 3—6, 6—1).

get omfattende Reglement, der til Stadighed er undergaaet Forandring.

Turneringen er delt i 2 Zoner, en europæisk og amerikansk. Vinderen af den europæiske Zone møder Vinderen af den amerikanske Zone i »The Inter-Zone final«, og Sejrherren har Ret til at udfordre Indehaveren af Pokalen, der saaledes først stiller op til Forsvar for Pokalen i Slutrunden, *The Challenge Round.*

Vindere af Pokalen: U. S. A. 1900-02, 13, 20-26, 37-38; England 1903-06, 12, 33-36; Australien 1907-11, 14, 19, 39 (nuværende Indehavere) og Frankrig 1927-32. Turneringen ikke udskrevet 1915-18 og siden 1940.

Danmark har deltaget i Davis Cup siden 1921 og opnaaet følgende Resultater:

1921 Australien slog Danmark 5-0 i U. S. A.
1922 Frankrig slog Danmark 4-1 i København.
1923 Frankrig slog Danmark 4-1 i Bordeaux.
1924 Danmark slog Ungarn 3-2 i København. Danmark slog Italien 3-2 i København. Czechoslovakiet slog Danmark 3-2 i København.
1925 Danmark slog Rumænien 4-1 i London. England slog Danmark 3-0 i København.
1926 Frankrig slog Danmark 5-0 i København.
1927 Danmark slog Holland 4-1 i København. Danmark slog England 3-2 i Harrogate. Danmark slog Indien 5-1 i København. Danmark slog Czechoslovakiet 3-2 i Prag. Frankrig slog Danmark 3-0 i København. (Danmark var dermed i den europæiske Zone-Finale og blev slaaet af Champion-Nationen).
1928 Danmark slog Polen 5-0 i Warszawa. Østrig slog Danmark 4-1 i København.
1929 Danmark slog Chile 4-1 i København. Danmark slog Grækenland 4-1 i København. Czechoslovakiet slog Danmark 4-1 i København.
1930 Czechoslovakiet slog Danmark 3-2 i Prag.
1931 Danmark slog Rumænien 5-0 i København. Danmark slog Polen 3-2 i København. Czechoslovakiet slog Danmark 5-0 i København.
1932 Danmark slog Jugoslavien 4-1 i København. Japan slog Danmark 5-0 i København.
1933 Irland slog Danmark 3-2 i København.

Kvalifikationsturneringen.

1933 Danmark slog Grækenland 4-1 i København. Tyskland slog Danmark 5-0 i Leipzig.
1934 Danmark w. o. Schweiz. Tyskland slog Danmark 5-0 i København.
(Denne Turneringsform ophævet 1935.)
1936 Schweiz slog Danmark 5-0 i Montreux.
1937 Danmark ikke anmeldt.
1938 Polen slog Danmark 5-0 i Katowice.
1939 Sverige slog Danmark 4-1 i Stockholm.

Af danske Davis Cup Spillere maa særlig nævnes: Erik Tegner (1921-23), P. Henriksen (1921, 25-29, 31-33), Erik Worm (1922-25, 27, 30-31), Hennig Larsen, der i sin eneste Davis Cup Match slog Lacoste (1923), Axel Petersen (1924-28), E. Ulrich (1924-38) og Anker Jacobsen (1932-34). Det Hold, der 1927 førte Danmark til den europæiske Finale, bestod af: P. Henriksen, A. Petersen, E. Ulrich og E. Worm. E.U.-P.B.

Davos (Skøjte.), berømt Vintersportssted i Davos-Dalen, Schweiz, 1540-1565 m over Havet. Fortræffelige Baner til Hurtigløb, Kunstløb og Ishockey. Mange af Hurtigløbsrekorderne sat i Davos, hvor adskillige EM og VM i Kunstløb og Hurtigløb samt mange internationale Ishockeykampe er afholdt. P.C.-C.

D.B.C. = Dansk Bicycle Club.

D.B.C.T. (Cykl.) vedtaget Forkortelse af »Dansk Bicycle Clubs Turister«, stiftet 30/6 1901 i Taastrup Kro med Hovedformaal at afholde Udflugter paa Cykle samt Turistridt. Kun D.B.C.-Medlemmer, der er Indehavere af D.B.C.s Turistmedalje kan optages. 1/1 1943 90 Medlemmer. J.B.

D.B.F. = Dansk Badminton Forbund.

D.B.S.F. = Dansk Bueskytteforbund.

D.B.U. = Dansk Boldspil Union.

D.C.R. = Dansk Cycle Ring.

D.C.U. = Dansk Cycle Union for Landevejssport.

Dean William R. (»Dixie«), (f. 1908), eng. prof. Fodboldspiller. Overførtes 1925 fra Tranmere Rovers til Everton. Har som Centreforward været Englands maalfarligste Spiller gennem Tiderne. Hans 60 Maal i Ligakampe 1927-28 er Rekord. Med sine 376 Ligamaal ialt slog han 1938 Bloomers Rekord paa 352 Maal. Vundet Cup-Medaille og League-Mesterskab. 16 Landskampe. N.M.

Decision (Golf), (eng.: Kendelse), Beslutning af »The Rules of Golf Committee of St. Andrews« angaaende Fortolkninger af Golfregler, som fra Golfklubber i hele Verden indankes for denne Komité. De af St. Andrews afsagte Kendelser er udgivet i »Rules of Golf and Decisions«. Spillere kan indanke Tvivlsspørgsmaal eller Kendelser afsagte af Matchkomiteer til Klubben i St. Andrews, der da afsiger den endelige Decision. C.S.

De danske Gymnastikforeninger, Landsorganisation, stiftet 21/9 1929. Formaal: en legemlig og aandelig sund dansk Ungdom gennem Gymnastik og andet opdragende Ungdomsarbejde. Gymnastik er det væsentlige, men desuden er optaget f. Eks. Folkedans, Boldspil, Svømning og fri Idræt (Athletik). Endvidere er et aandeligt Ungdomsarbejde i Lighed med de danske Ungdomsforeningers taget op mange Steder. Arbejdet i Foreningen, der er den største Gymnastikorganisation i Danmark, gøres paa frivilligt Grundlag, ledet af →Delingsførere, af Højskolelærere og Lærere i Folkeskolen. Arbejdet udføres i Højskolernes Aand og paa disses Grundlag. Virkeomraadet er først og fremmest Landboungdommen, men ogsaa flere Byforeninger er tilsluttet.

Foreningen omfattede 1/1 1930 30 055 aktive Medlemmer, deraf 13 800 Mænd og 16 255 Kvinder. Heraf var ca. 9600 Medlemmer under 14 Aar. Foreningen er dannet ved en Udskillelse fra →De danske Skytte- og Gymnastikforeninger, delvis grundet paa Utilfredshed med og Uenighed om den økonomiske Administration. D.d.G. har i Aarenes Løb haft stor Fremgang og tæller 1/1 1942 205 378 Medlemmer, hvoraf 127 578 aktive (93 833 over og 33 745 under 14 Aar). Udgiver i Samarbejde med Landsdelingsførerforeningen Bladet →Ungdom og Idræt (overtaget 1931). Ejer Fuglsølejren paa Mols ved Ebeltoft Vig, en tidligere Militærlejr, overtaget 17/4 1934. Lejren, hvis Areal er paa 4 Td. Land, har to Sovesale hver med 162 Pladser, stor Gymnastiksal, Læsestuer, Skolestuer, Køkken og Spisesal m. m. Mange andre Organisationer og Institutioner lejer dette storslaaede Anlæg, der ogsaa er Vandreherberg. Formand siden Stiftelsen: Forstander P. J. Skriver, Glamsbjerg. J.L.

Litt.: Ungdom og Idræt (især 1928-30).

De danske Skytteforeninger, stiftet 10/2 1861. Navnet forandret 1919 til De Danske Skytte- og Gymnastikforeninger og 1930 til →De Danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger.

De Danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger, stiftet paa Initiativ af Kaptajn H. P. V. Mønster den 10/2 1861 under Navnet *De Danske Skytteforeninger.* Foreningernes Hovedopgave var at styrke Landets Forsvarsevne og Folkets Forsvarsaand, og det fastsloges, at det især var Ungdommen, man kaldte paa. Allerede Foraaret 1861 opstod en Række Foreninger over hele Landet, 1865 var ca. 150 Foreninger i Virksomhed. Det var ikke Stifternes Tanke, at Foreningerne skulde øve andet end Riffelskydning, men snart indførte man ogsaa Exercits, og ca. 1870 ogsaa Gymnastik. Kaptajn Edv. Nielsen, Svendborg Amts Skytteforening, var paa dette, som paa de fleste andre Omraader inden for Skyttesagen Foregangsmand og fik Gymnastikopvisning ind som et Led ved Skyttefester. Gymnastikken dyrkedes dog under yderst primitive For-

hold. Først med Forsamlingshusene og med den lingske Gymnastiks Indtog i Danmark og den planmæssige Uddannelse af Ledere, fik Gymnastikken sin store Betydning i Skytteforeningernes Arbejde, der nu foregik med Skydning om Sommeren og Gymnastik om Vinteren. Skytteforeningerne og Folkehøjskolerne stod ret tidlig i Samarbejde med hinanden, og dette Samarbejde udvikledes yderligere ved, at Gymnastiklederuddannelsen foregik paa Højskolerne, hvad der igen førte til, at Foredrag, Oplæsning, Sang og Leg fandt Indpas i Foreningerne.

Organisationsform: en Overledelse og Landet inddelt i Amtsforeninger, der igen bestaar af Sogne- eller Kommunekredse. Overbestyrelsen staar i direkte Forbindelse med Amtsforeningerne, der igen staar i direkte Forbindelse med Kredsene.

Ordlyden af Foreningernes Formaalsparagraf har flere Gange været under Debat. 1887 fastsloges det, at Skytteforeningernes Formaal var »ved Færdighed i Skydning og Legemsøvelser blandt Folket at udvikle Evnen og styrke Viljen til at forsvare Fædrelandet, forberede unge Mænd til at indtræde i Hæren og vedligeholde Skydefærdigheden hos de ældre«. 1919, hvor Foreningens Navn ændredes til *De Danske Skytte- og Gymnastikforeninger,* fik Formaalsparagraffen følgende Ordlyd: »Foreningens Formaal er at vække og bevare den nationale Aand, som er den bedste Borgen for Landets Frihed og Selvstændighed, og at udvikle Folkets Evne og styrke dets Vilje til at værge Fædrelandet.« 1930, da Foreningerne allerede i flere Aar havde optaget Boldspil og Idræt blandt deres Øvelsesgrene, udmeldte den største Del af Gymnasterne sig og dannede →*De Danske Gymnastikforeninger*. Skytterne og de tilbageblevne Gymnaster vedtog da, at Foreningens Navn skulde være *De Danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger,* og Formaalsparagraffen ændredes til: »Foreningens Formaal er gennem sine Virkemidler at skabe en vaagen, sund, dansk Ungdom«. Ved et Aarsmøde i Graasten 1941 fik Formaalsparagraffen endnu en Tilføjelse, hvorefter den lyder saaledes: »Foreningens Formaal er gennem sine Virkemidler at skabe en vaagen, sund dansk Ungdom til Styrkelse af Fædrelandskærligheden og Forsvarsviljen i Folket.«

Den nationale Tanke var og er det bærende i Foreningens Arbejde.

Normalt afholdes hvert 7. Aar stor Landsfest, sidst i Ollerup 1935. 1942 talte Organisationen 20 391 Skytter, 22 409 Gymnaster og 30 334 Boldspil- og Idrætsudøvere. Endvidere deltager 16 914 Børn i Øvelserne; desuden 69 585 passive Medlemer. Øverste Ledelse er Overbestyrelsen, der bestaar af en Formand, et Skydeudvalg, et Gymnastikudvalg og et Idrætsudvalg, der repræsenterer henholdsvis Skyttegruppen, Gymnastikgruppen og Idrætsgruppen, der hver har fuld Selvstændighed i sit Arbejde, egne Vedtægter og egen Økonomi. Formand for Overbestyrelsen: Folketingsmand Arnth Jensen. Formand for Skyttegruppen: Generalløjtnant E. With. Formand for Gymnastikgruppen: Gaardejer Johs. Juhl. Formand for Idrætsgruppen: Cyklehandler Søren Hornbæk. Overbestyrelsen har Kontor i København, ledet af en Forretningsfører. Organisationen udgiver →Dansk Idræt. Arnth Jensen.

De Danske Skytte- og Gymnastikforeninger, →De Danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger.

Definition (lat.) Afgrænsning, Begrebsbestemmelse, angiver et Ords vedtægtsmæssige Betydning.

(Or.). Meddelelse, sædvanlig skriftlig, der forklarer Orientereren en →Posts Beliggenhed i Terrænet. Der anvendes følgende Systemer: 1) Posten angives ved Retning og Afstand (→Ledeafstanden) fra en fast og kendelig →Terrængenstand (→Ledepunktet), f. Eks. Vejgaffel eller Højdepunkt. Ledepunktet bestemmes dernæst paa samme Maade i Forhold til et Bogstav (→Ledebogstavet) i et Ord (→Ledeordet) og saaledes, at der ikke er Mulighed for Forveksling. Ledepunktet skal findes saavel paa Kortet som i Terrænet, og Ledeafstanden bør være mellem 200 og 800 m. Eks.: »Post 7: (NV), 390 m i Retning 225°/250' fra Skæring Vej/Vandløb, der ligger 200 m N for »r« i Storkevad.« (NV) er den omtrentlige Retning til Post 7 fra forrige Post. »390 m« angiver Ledeafstanden. »225°/250'« angiver Retningen (Kortvinkelen) fra Ledepunkt til Post, maalt fra →Kortnord og *med* Uret; Tallene svarer til henhv. 360- og 400-Grads-Inddeling af Kompasset. Gradangivelser skal altid være →retvisende. »Skæring Vej/Vandløb« er Ledepunktet. 2) Posten angives ved Naale eller andre Mærker anbragt i Kort ved Starten eller ved Posterne. J.M.

(Ro). I D.F.f.R.s Kaproningsreglement anvendt som Samlings-Betegnelse for de Regler vedr. Maal, Vægt m. m., der er fastsat for Inriggers, Gigbaade og klinkbyggede Single-Scullers som Betingelse for, at de kan deltage i D.F.f.R.s Kaproninger. A.L.

Degagement (Fægtn.), et simpelt Angreb, udført ad den korteste Vej fra den engagerede, dækkede Linie til en anden. Eks.: Forsvareren staar engageret i Sixte, Angriberen støder under hans Haand ind i høj Kvartlinie eller dyb Sixtelinie. Degagementet er det hyppigst anvendte Angreb og danner sammen med det lige Stød (coup droit) og Coupé Angrebets Grundelementer. J.B-n.

Degn, Knud (f. 11/5 1880), Civilingeniør, Direktør. Blev ca. 1900 Medlem af K.A.S. 1903 af K.D.Y. og byggede sig omtrent samtidig Kutteren »Ran 1«, den første i Rækken af »Ran«-Baade, som omfattede baade 7-Meter og 8-Meter Klasserne. Hans sidste Fartøjer har været 6-Meterne »Bonzo« og »Eva II« samt W-Baaden »Eva«. En af Tyvernes og Tredivernes dygtigste Kapsejlere. 1918-21 Medlem af K.D.Y.s Bestyrelse, 1923-30 Formand i K.A.S. Indførte Holdkapsejladserne og fik Klubbens Fartøjsflaade forøget meget betydeligt. Har flere Gange deltaget i de internationale Kapsejladser i Italien og Frankrig samt 1925 i den amerikanske 6-m Team i U. S. A. Red.

»De Gymnastikstuderende«, Forening, stiftet 7/10 1913. Formaal: at studere Gymnastik, herunder Gymnastikkens Pædagogik saavel som dens Teori, og at danne Bindeled mellem gymnastikstuderende, saavel Kandidater som Studenter. Optager cand. mag.er og stud. mag.er i Gymnastik. Har udgivet »Akademisk Gymnastik« under Redaktion af Agnete Bertram, J. Lindhard og N. C. D. Petersen. J.L.

De højere Læreanstalters Studentergymnastik, Udvidelse 1/9 1942 af →Universitetets Studentergymnastik, muliggjort ved →Otto Mønsted-Hallen. Omfatter Gymnastik og Haandbold for studerende ved Københavns Universitet, Den polytekniske Læreanstalt, Danmarks Tandlægehøjskole, Danmarks farmaceutiske Højskole, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Kunstakademiet og Handelshøjskolens Dagskole. J.L.

Deklassering (Cykl.), Nedrykning een eller flere Pladser paa Resultatlisten som Straf for løbsmæssige Forseelser, der skønnes ikke at være begaaet forsætligt. Foretages paa danske Baner af Løbskommissærerne, ved danske Landevejsløb af Løbsledelsen. J.B.

Delelig Baad (Ro), Outrigger bygget saaledes, at Baaden kan deles i 3 eller 4 Dele af Hensyn til Transporten paa Jernbane, Skib eller Lastvogn. Samlingerne ligger umiddelbart foran 1-Pladsen og agten for Styrmandssædet, hvortil eventuelt kommer en Samling midt paa Baaden. I Samlingerne sidder en Række Bolte, ved Hjælp af hvilke de 2 sammenstødende Dele af Baaden kan spændes fast sammen, saa den fornødne Stivhed og Vandtæthed opnaas. Er tungere end almindelige Baade og har derfor ikke vundet nogen større Udbredelse. J.N.-H.

Delfin (Kajak), Lystroningskajak, 4,50× 0,60 m, tegnet 1919 af G. Høgborg for at give de mange, der ikke ror Kaproning, men dog vil have en let Baad, et bedre Fartøj end de meget misbrugte Racere. Meget velformet; det oprindelig ret høje Forskib er nu lavere. Meget udbredt i Danmark, især paa Fyn. K.V.P.

Delfinen, Kajakklub. Klub- og Baadehus i Stige ved Odense Kanal. Stiftet 12/9 1926 af H. Vagnholm, Formand til 1934. Formand 1934-35 Poul Sørensen, fra 1935 Karl Nielsen. Klubben har 20 Baadpladser. Lægger stor Vægt paa Konkurrenceroning; siden 1939 førende i Enmandskajak. V.U.A.

Deling (Cykl.), →køre paa Deling.

Delingsfører (Gymn.), mandlig eller kvindelig Leder af det frivillige Arbejde i Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger, især paa Landet. Betegnelsen er overført fra Hæren til De danske Skytteforeninger, hvis Overbestyrelse hvert Efteraar (fra 1867) oprettede Kursus til Uddannelse af Ledere: *Delingsførerkursus,* som Regel paa en Højskole. Kursuset varede kun en Maaned, men Deltagerne kom ofte igen næste eller et følgende Aar. Naar en Leder — i Almindelighed efter endt Vinterarbejde i Foreningen — meddelte Kredsbestyrelsen, at han (hun) ikke kunde fortsætte, henvendte Formanden sig gerne til en flink Gymnast, som havde vist gode Evner til at omgaas Kammeraterne, og opfordrede ham (hende) til at søge Kursus, og med Kredsens Anbefaling blev Ansøgerne altid optaget af Overbestyrelsen, hvis der kunde skaffes Plads. Uddannelsen omfattede Gymnastik (for Karlene tillige Skydning og undertiden Hugning); den var praktisk, teoretisk (lidt Anatomi og Fysiologi, Gymnastik- og Skydeteori samt skriftlig Øvelse i at lægge Skema for en Øvelsestime) og pædagogisk (Øvelse i efter Tur og under Kritik at undervise Kammeraterne). Efter endt Uddannelse overtog Delingsførerne Ledelsen af Arbejdet hjemme i Kredsene, som Regel uden Vederlag. Det har været af uvurderlig Betydning for disse Foreninger, at de lige fra først af fik Ledere, der var uddannet — om end kun nødtørftigt — til deres særlige Opgave. Efterhaanden som Kravene til Undervisningen blev større, maatte Uddannelsen forlænges; der oprettedes de saakaldte *Delingsførerskoler.* Afdelinger ved almindelige Folkehøjskoler, hvor Deltagerne foruden nogen sædvanlig Højskoleundervisning fik særlig Uddannelse som Delingsførere med samme Varighed som de almindelige Højskolekursus: 5 Maaneder om Vinteren for Karlene og 3 Maaneder om Sommeren for Pigerne. En yderligere Udvidelse fik Uddannelsen ved Oprettelsen af Gymnastikhøjskolerne Ollerup og Snoghøj samt Idrætshøjskolen ved Slagelse, hvor Hovedvægten lægges paa Delingsføreruddannelsen. N.I.

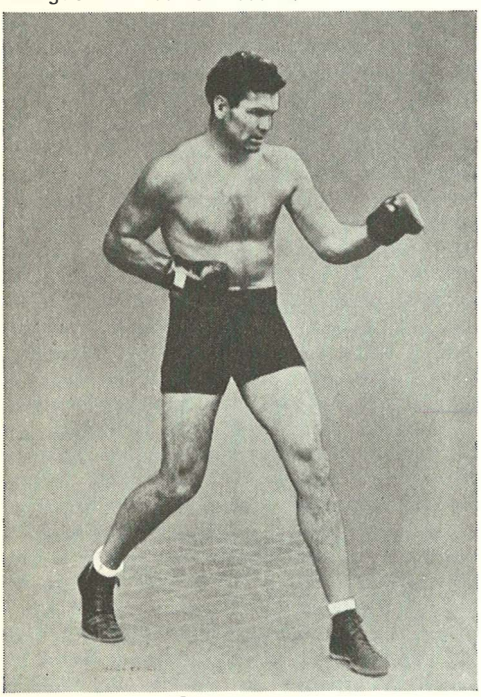
Delingsførerforeningen, oprettet 1889 af N. H. Rasmussen til Varetagelse af →Delingsførernes fælles Sager og deres Arbej-

des Fremgang. Der er lokale D. i de fleste Amtsskytteforeninger, samlet under en Hovedbestyrelse. D.s vigtigste Opgave er Afholdelse af Delingsførermøder. Dygtige Ledere holder her Gymnastik med Deltagerne for Indøvelse af nye Øvelsesformer og gennemgaar i Foredrag visse Afsnit af Gymnastikteorien. K.A.K.

Delivery (Cricket) (eng.) = Aflevering.

De lo schermo overo Scienza d'arme, Fægtebog skrevet paa Italiensk af Salvator Fabris. Udkom i København 1606. Meget smukt Værk i Folioformat og med ca. 200 Kobberstik. Et af Fægtelitteraturens Hovedværker, udmærker sig ved en fyldig, klar og logisk Fremstilling af Datidens Fægtemaade. Vurderedes højt af Samtiden og udkom i talrige Udgaver og Bearbejdelser særlig i Tyskland. O.O.

Delstrækning (Or.), Strækningen mellem to Poster eller mellem en Post og Start eller Maal. Udgør en Del af →Banen. Varierer i Længde fra 300 til 3000 m.

Jack Dempsey.

Dempsey, Jack (f. 24/6 1895), prof. Bokser, af irsk-skotsk-amerikansk Oprindelse. Vandt VM i Sværvægt ved at stoppe Jess Willard i 3. Omgang i Toledo, Ohio, 4/7 1919. Vandt 1921 over Georges Carpentier paa k. o. i en Kamp, som D.s Promotor Tex Richard skabte en enestaaende Opmærksomhed om over hele Verden. Tabte VM til Gene Tunney paa P. i 10. Omgang 23/9 1926 i Philadelphia. Forsøgte 22/9 1927 at generobre VM i en ny Kamp med Tunney, men tabte atter. Ved denne Kamp var Entréindtægten 2 658 660 Dollars, det største Beløb, der nogen Sinde er indkommet ved et Boksestævne. Benyttede sig især af Hooks og anses for den haardest slaaende Bokser i Historien. Hans Benarbejde var let og glidende, og hans Dukninger var mønstergyldige. C.J.

Den danske Athletikdag, →**Athletikdagen.**

Den danske Havnelods (Sø.), Værk udgivet af Det kgl. danske Søkortarkiv, 13. Udg. 1940, indeholder en alfabetisk ordnet Oversigt over danske Havne og Broer. Indeholder Planer over de fleste Havne og giver desuden en Række Oplysninger af Interesse for Skibsfarten, saaledes om Indsejlingsmærker, Fyrbelysning, Lodstjeneste, Vanddybder, Bolværkshøjder, om der findes Post, Telegraf, Jernbane og Toldstation, Kraner, Værfter, Baadebyggere, Maskinværksteder, om der kan faas Bugserhjælp, Proviant, Vand, Kul o.s.v. Er navnlig paa Grund af de oplysende Kort over Havnene meget værdsat af Lystsejlere. Rettelser og Tilføjelser udsendes hvert eller hvert andet Aar som særligt Tillæg. O.A.

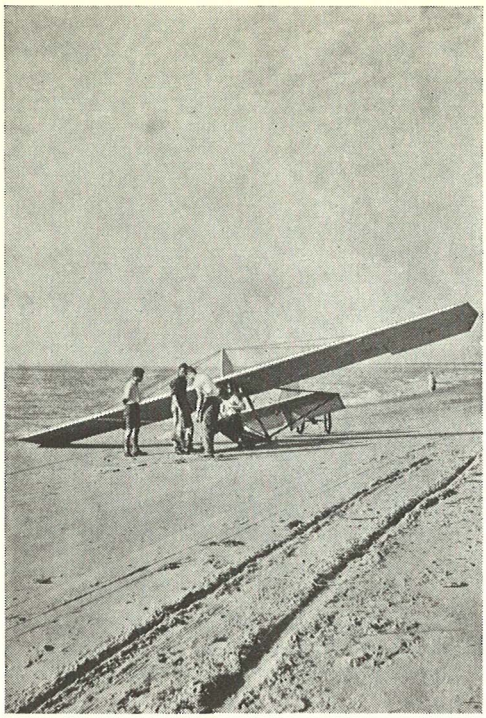
Den danske Idræts Bog, Værk, udgivet 1935 paa Dansk Haandbogs-Forlag i 2 Bind paa ca. 1200 Sider under Redaktion af *Aage Hermann* og *Evald Andersen.* Indeholder hovedsagelig historiske Artikler om alle Idrætsgrene samt Statistik og en Del Biografier. E.A.

Den danske Lods (Sejl.), en af Det kgl. danske Søkortarkiv udgivet Haandbog, der giver en topografisk og hydrografisk Beskrivelse af alle danske Farvande og de omliggende Kyster — derunder Dele af de svenske og tyske Kyststrækninger — samt en Beskrivelse af de Foranstaltninger, der er truffet til Vejledning for Besejlingen. 11. Udg. er i 3 Bind. Bind I (udg. 1941) indeholder almene Oplysninger for Skibsfarten. Bind II (udgivet 1939) og III (udg. 1940) giver en detailleret Beskrivelse af de danske Farvande. O.A.

Den danske Svæveflyveskole, første Svæveflyveskole i Danmark, oprettet i Lønstrup 1938 af Willy Waisham. Skolingen til A- og B-Certifikatet foregaar paa den brede Forstrand, medens Skrændvinden over Klitterne benyttes til C-Certifikatflyvning og videregaaende Flyvning. H.F.

Den hvide Sport (Tennis), populær Betegnelse for Tennissporten, fordi Tennisspillets Udøvere altid har været klædt i hvidt fra Top til Taa.

Den internationale Københavns-Regatta (Ro.), fra 1925 Navnet paa den aarlige, internationale Kaproning, som arrangeredes i København; i 1928 paa →Furesøen og siden 1930 paa →Bagsværd Sø. Siden 1935 tillige Navnet paa en selvstændig Institution, hvis

Et Skoleplan gøres klar til Start ved Lønstrup Strand.

Opgave var aarlig at arrangere Kaproningen. 1941 overdroges Arrangementet til Københavns Kredsen under D.F.f.R., og den selvstændige Institution ophævedes, men Kaproningens Navn bibeholdtes. K.J.C.

Den internationale olympiske Komité, stiftet paa en international Kongres i Paris 1894 paa Initiativ af Baron Pierre de Coubertin for at genoplive de antikke →olympiske Lege i moderne Skikkelse. Komiteen, der har Sæde i Lausanne, Schweiz, ledes af en Executivkomité paa 7 Medlemmer, hvoraf Præsidenten vælges for 8 Aar ad Gangen, de øvrige for 4. Komiteen har Repræsentanter i alle de tilsluttede Lande, mindst 1 og højst 3 i hvert Land, valgt af Komiteen paa ubegrænset Tid. Komiteens første Præsident var Stifteren Baron Pierre de Coubertin, der efter sin Fratræden udnævntes til Ærespræsident. Han efterfulgtes 1925 af Grev de Baillet-Latour, og siden hans Død 1942 har Direktør J. S. Edström, Sverige, fungeret som Præsident. Danmarks Repræsentanter i Komiteen: 1899-1906 Oberst N. Holbek, 1906-13 Generalmajor T. Grut, 1913-22 Oberstløjtnant Fritz Hansen, 1922-32 Kontorchef Ivar Nyholm, fra 1932 Hs. kgl. Højhed Prins Axel. Komiteens vigtigste Opgaver er at fastsætte Tid og Sted for Legene, bestemme hvilke Idrætsgrene, de skal omfatte, samt at overvaage, at de for Legene fastsatte Amatørbestemmelser (→Amatør) overholdes. A.L.

»**Den lille Klokke**« (Gymn.) = »Det lille Ur«.

Dennis, Claire (f. 1915), australsk Brystsvømmerske. OM i 200 m Brystsvømning 1932 (3.06,3); vandt ikke mindst takket være sin fine Vendeteknik og Kondition (Else Jacobsen, der paa Forhaand som Indehaver af VR var Favorit, blev Nr. 3 i 3.07,1). Var i et Par Aar Indehaver af VR i 100 m Brystsvømning, 1.24,6 (1933). O.J.

De nordiske Rigsidræts-Forbunds Fælleskomité, dannet 1918 af Dansk Idræts-Forbund, Norges Idrettsforbund og Svenska Gymnastik- och Idrottsföreningarnas Riksförbund for at fremme det nordiske Samarbejde. Tiltraadt af Finland 1925, af Island 1929. Komiteen afholder Møde hvert eller hvert andet Aar skiftevis i de forskellige Lande for at behandle idrætslige Spørgsmaal af fælles Betydning for Samarbejdet mellem de nordiske Lande. A.L.

Den skandinaviske Roklub i Buenos Ayres = Club Remeros Escandinavos.

»**Den store Klokke**« (Gymn.), = »Det store Ur«.

»**Den store Sprællemand**« (Gymn.), staaende Hop med Benspredning og Armsving udad.

Depeche (fr., egl. Telegram, Ilbrev), et hult Trærør, 12 cm i Omkreds, højst 30 cm langt, Vægt mindst 50 g; benyttes ved Stafetløb. →Depecheskifte.

Depecheskifte (Ath.), Overlevering af →Depechen i Stafetløb fra en Deltager til en anden. Skiftet skal finde Sted inden for en Zone af 20 m, 10 m paa hver Side af den efterfølgende Løbers Startlinie. Overtrædes Zonen, diskvalificeres Løberen. Depechen skal gives fra Haand til Haand, maa ikke kastes til den efterfølgende Løber eller tages op af denne, saafremt den tabes. Overtrædes dette, diskvalificeres hele Holdet. Ingen Deltager maa løbe to Distancer for et Hold. J.B.B.

Deplacement (Sejl.), den Vandmængde, et Fartøj fortrænger, naar det flyder frit i roligt Vand.

Deplacementslinie (Sejl.), den Vandlinie, hvortil et Fartøj flyder, naar det er beliggende frit i roligt Vand.

Derby County F. C., engelsk Fodboldklub stiftet 1884. Et af Ligaens oprindelige 12 Medlemmer. Har bortset fra 3 Perioder i 2. Division, sidst 1921-26, altid været en 1. Divisions Klub med et godt Navn uden dog nogen Sinde at have vundet Mesterskabet. Har været Nr. 2 tre Gange og deltaget i Cup-Finalen 3 Gange, men uden at vinde. Mest berømte Spiller gennem Tiderne Steve Bloomer. Fra senere Aar Sam Crooks og J. Barker. Spillede i København 1926 og 29. N.M.

Destruktiv (Spiller) (Fodb.), Spiller, der i

sit Spil udelukkende lægger Vægt paa at ødelægge Modstandernes Kombinationer. Til Forskel for Forsvarsspillet i Almindelighed, hvis Opgave er at ødelægge Modstandernes Spil, men samtidig at lægge Grunden til Medspillernes Angreb, har den destruktive Spiller kun for Øje at hindre Modstanderen i at faa Samling paa Spillet, medens det er af sekundær Betydning for ham, om Bolden gaar ud af Banen eller havner hos en anden Modspiller, naar blot den Fordel, Modstanderne opnaar, bliver mindre end den, de havde. F.T.

Det internationale Fodboldstævne, populært kaldet *Stævnet,* københavnsk Boldspilorganisation, stiftet Foraaret 1904 af B. 93 og K.B.; dets Formaal var i første Række at arrangere internationale Kampe fortrinsvis med de store engelske prof. Klubber. Organisationen, hvori Klubberne gennem Aarene altid har været repræsenteret af deres bedste Mænd, fik hurtig stor Betydning. 1912 blev A.B. og Frem ogsaa Medlemmer, 1917 optoges B. 1903. Bortset fra et kort Skisma 1921-23 har Klubberne holdt ubrødeligt sammen, og deres Virken har ogsaa haft Betydning for Boldspil-Unionerne Landet over. J.G.

Det internationale Rideforbund = Fédération Equestre Internationale.

»Det kolde Gys«, Vinterbadeforening paa Amager »Helgoland«, stiftet 1919 af Faktor V. L. Olsen (Formand til 1929). Formand fra 1929 Typograf Svend Jacobsen. Ca. 200 Medlemmer. Har navnlig vundet Ry som bærende Kraft i det muntre Show ved Nytaarskapsvømningen i Hellerup Havn. A.R.N.

Det Kongelige Danske Aeronautiske Selskab. (D.K.D.A.S.), stiftet 20/1 1909. Formaal: at udvikle Interessen for og fremme aeronautiske Foretagender i Danmark samt de Videnskaber, der knytter sig hertil. Dansk Motorflyver Union, Dansk Svæveflyver Union og Dansk Modelflyver Union er tilsluttede D.K.D.A.S. Selskabet er Enerepræsentant for Fédération Aéronautique Internationale i Danmark. H.F.

»Det lille Ur« (Gymn.). Knæstaaende hurtig Hovedbøjning fra Side til Side.

»Det store Ur« (Gymn.). Knæstaaende Hoved- og Sidebøjning fra Side til Side.

Deuce (Tennis) (af fr.: à deux de jeu; paa Dansk: lige), Betegnelse for, at begge Parter har vundet tre Points i et Parti eller derefter har et lige Antal Points; efter Stillingen »deuce« skal man vinde to Points i Rækkefølge for at vinde Partiet. Sv.O.

De Unges Cykleløb (Cykl.), aarligt siden 1913 af Dagbladet »Politiken« i København arrangeret Begynderløb, i hvilket Deltagerne kører paa Cykler i turistmæssigt Udstyr. Oprindelig udskrevet for unge Mænd i Alderen 14-17 Aar, fra og med 1922 kørt i to Klasser,

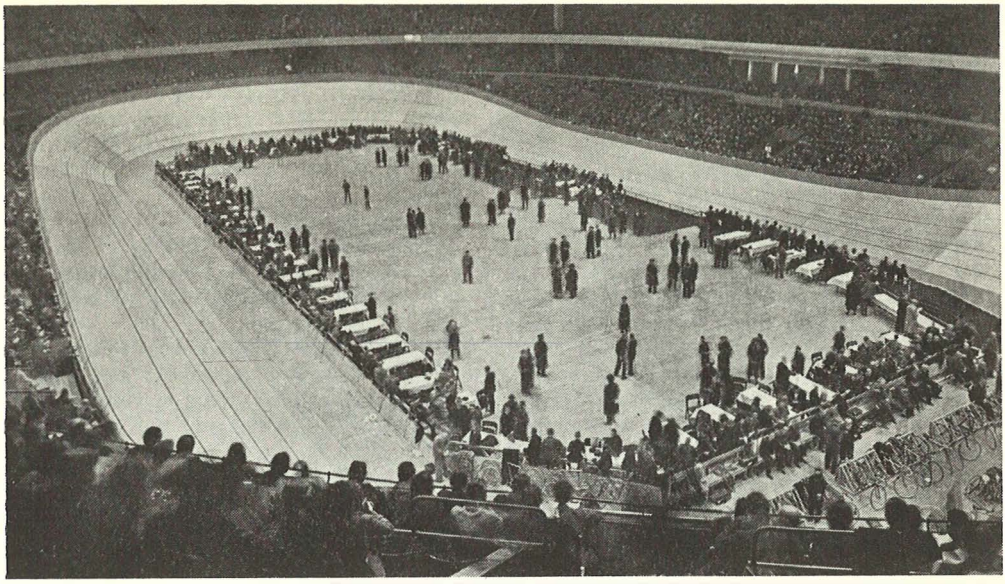
Deltagerne i „De Unges Cykleløb" passerer Klampenborg Station paa Vej til Startstedet.

»Yngste Klasse«, 14-15 Aar, »Ældste Klasse«, 16-17 Aar. Distance ca. 10 km. Gennem dette Løb er tilført dansk Cyklesport en Række gode Ryttere, hvoraf flere har faaet dominerende Betydning. Blandt Vinderne er: 1913 Henry Brask Andersen, 1922 Willy Falck Hansen, 1925 Finn Nymann, 1929 Frode Sørensen, 1931 Chr. Rée Andersen, 1932 Werner Grundahl Hansen, 1934 Arne W. Pedersen. Deltagerantallet svinger mellem 75 det første Aar og 525 i 1929. 1937 afholdt i Odense og Aalborg, 1939 Odense, Aalborg, Esbjerg, Aarhus, 1941 Odense, Aalborg, Esbjerg, Aarhus, Randers. Flere Provinsdagblade har taget Ideen op. J.B.

De unges Svømning (Svømn.), Svømmestævne udskrevet af Dagbladet »Politiken«, aabent for Piger og Drenge under 16 Aar, som ikke er eller har været Medlem af en Svømmeforening. Deltagerne inddeles i 3 Aldersklasser: under 12 Aar (50 m), 12-14 Aar (50 m) og 14-16 Aar (100 m). Stævnet afholdtes første Gang 1936 i København og Aarhus, 1937 tillige i Odense. Mange af vore bedste Svømere har haft deres første Start ved disse Stævner: Karen Margr. Harup, Kirsten Busch-Sørensen, Grete Tilda Jørgensen, Erik Christophersen. Har med Undtagelse af 1940 været afholdt hvert Aar i København i Samarbejde med K.S.U. (1936 dog med D.M.G.). S.A.N.

Deutscher Fussballbund (Fodb.), →Fachamt Fussball.

Deutscher Ruder Verband (Ro.), det tyske Ro-Forbund, stiftet 18/3 1883; fra 1934 Fachamt Rudern in Deutscher Reichsbund für Leibesübungen (Faggruppe Roning i det tyske Rigsforbund for Legemsøvelser) fra 1938

Den 210 m lange Cyklebane i Deutschlandhalle, Berlin.

→Fachamt Rudern in Nationalsozialistischer Reichsbund für Leibesübungen. A.L.

Deutschlandhalle (Tysklandshallen), Berlin, en af Europas største Idrætshaller (20 000 Tilskuerpladser). Fuldførtes til OL 1936, hvis Konkurrencer i Brydning, Vægtløftning og Boksning afholdtes her. Har senere ogsaa været anvendt til fri Idræt og Cyklesport (210 m lang Træbane). Ødelagt ved Brand 16/1 1943 efter engelsk Luftangreb. A.L.

Développement el. *la fente* (Fægtn.), →Udfald, den Bevægelse af Benene, hvormed Fægteren forlænger sit af Armen paabegyndte Angreb ved uden at flytte bageste Fod at kaste sin Krop saa langt frem, at hans Klingespids kan naa Modstanderen. *Udførelse:* Fra Dækstilling kastes Legemet fremefter ved et stærkt Tryk mod Gulvet af bageste Fod, idet bageste Knæ strækkes helt ud. Forreste Fod sættes saa langt frem, at det stærkt bøjede Knæ staar lodret over Vristen. Indtagelse af Dækstilling sker ved at udføre et stærkt Tryk af forreste Fod og en hurtig Bøjning af bageste Knæ, saa forreste Fod kan sættes tilbage i Udgangsstillingen. J.B.-n.

Déviation (Or.), →Misvisning.

(Sejl.). Kompasnaalens Afvigelse fra misvisende Nord-Sydretning p. Gr. af Fartøjets egen Magnetisme. Kan være østlig (+) eller vestlig (÷). D. findes ved at svaje Fartøjet rundt og efterhaanden pejle forskellige faste Punkter, til hvilke man kender (kan aflæse paa Kortet) den nøjagtige Retning, og sammenholde denne med Kompassets Udvisende. D. for de forskellige Kursretninger opføres i en Tabel og trækkes fra eller lægges til, naar Kompaskurser skal udsættes. D. kan dog ogsaa bortelimineres ved Hjælp af Magneter eller Jernkugler. O.A.

D.F.B. = Deutscher Fussballbund, →Fachamt Fussball.

D.F.D.S. Idrætsklub (Ro.), Landets ældste Firmaidrætsklub, stiftet 1/9 1884. Navn indtil 23/9 1899: *D.F.D.S. Roklub.* Kun aaben for D.F.D.S. Kontorpersonale. Baadehus: 1884 i Trangraven, 1899 paa Engelskmandens Plads, 1902 Lystbaadehavnen Langelinie som Lejer hos »Kvik« og fra 1921 samme Sted som Ejer af tidligere Akademisk Roklubs Baadehus. Formænd: 1899-03 N. L. Petersen, 1903-05 A. Høhne, 1905-08 Halfdan Hendriksen, 1908-10 H. V. Larsen, 1910-12 og 22-25 A. Reisnert, 1912-17 og 21-22 Hans Olsen, 1917-21 og 34-38 Axel Teglholt, 1925-27 Tage Nielsen, 1927-34 K. J. Crusell, fra 1938 Ove Jensen. Klubben har ialt startet 213 Gange ved Kaproninger og vundet 76 Sejre. Betydeligste Sejre: DM i Single-Sculler 1921-24 og 26 og NM i samme Baadtype 1922-24 og 26, alle ved Henning Rehberg, samt DM i Dobbelt-Sculler 1938 og 41. K.J.C.

Litt.: D.F.D.S. Idrætsklub 1884-1909 (1909) og D.F.D.S. Idrætsklub 1884-1934 (1934).

D.F.F. = Dansk Fægte-Forbund.

D.F.f.R. = Dansk Forening for Rosport.

D.F.f.R.s 50 Aars Jubilæumspokal, paa Initiativ af Fabrikant Holger Sebbelov skænket D.F.f.R. af danske Roere i Anledning af Foreningens 50 Aars Jubilæum 16/1 1937. Pokalen, der er af Sølv, er 85 cm høj og vejer 7 kg, er udført af Ro-Veteranen Guldsmed Søren Munch og er sandsynligvis den værdifuldeste Idrætspræmie i Skandinavien. I »Roernes gyldne Bog« findes Navnene paa over 3000 Bidragydere. Udsat i Junior-Firer

i et særligt Løb, hvor kun danske Roere kan deltage, og som skiftevis skal roes ved de forskellige Kredses Mesterskabskaproninger. De vindende Mandskabers Navne og Tider indsættes hvert Aar paa et Blad i »Roernes gyldne Bog«.

Vundet af: 1937 (Bagsværd Sø) Lyngby Roklub, 1938 (Viborg) Aalborg Roklub, 1939 (Kolding) Lyngby Roklub, 1940 (Faaborg) »Skjold«, 1941 (Maribo) »Skjold«, 1942 (Vordingborg) »Kvik«, 1943 (Kbhvn.) D.S.R. K.J.C.

D.F.f.R.s Langtursbaade (Ro.), Inriggere, der ejes af D.F.f.R., og som under en Række Roklubbers Tilsyn er stationeret ved danske Farvande, velegnede til Langtursroning. Baadene er forsynet med Langtursudstyr og stilles efter Ansøgning til D.F.f.R. til Raadighed for danske Roere til Ferielangture, saa Roerne kun behøver at medbringe personligt Udstyr. For at udnytte Baadene i Højsæsonen arrangerer D.F.f.R. Turene saaledes, at et efterfølgende Hold overtager Baaden, hvor det foregaaende Hold afslutter Turen. Siden 1940 og indtil Sommeren 1943 var stationeret Baade i: Vejle, Svendborg, Silkeborg, Skive, Roskilde, Nykøbing F. og Nyborg. T.C.

D.F.S.-Olympia (Svæv.), højvinget, fritbærende Rekordplan, konstrueret i Tyskland 1939 under Navnet »Meise« af Ing. Hans Jacobs. »Meise« blev ved en Konkurrence forud for de til 1940 planlagte OL i Finland kaaret som Enhedsplan, hvorefter samtlige Deltagere i OL skulde benytte dette Plan. »Meise«, der er forsynet med Bremseklapper, er nemt at bygge og kan meget hurtigt monteres og afmonteres. Dansk Sveveflyver-Union anskaffede 1939 en »Meise« for at kunne deltage i OL. Spændvidde 15 m, Vægt 160 kg, Planareal 15 m^2, Planbelastning 17 kg/m^2, Glidetal 1:25, Synkehastighed 0,67 m/Sek. J.G.B.

D.F.S. Reiher (Svæv.), midtvinget, fritbærende Rekordplan, konstrueret i Tyskland 1937 af Ing. Hans Jacobs. Bæreplanerne er usædvanlig tynde, Glidetallet meget højt og Synkehastigheden meget ringe. Egner sig glimrende til Sky- og Skrændflyvning. Spændvidde 19 m, Vægt 225 kg, Planareal 19,16 m^2, Planbelastning 16,44 kg/m^2, Glidetal 1:33, Synkehastighed 0,50 m/Sek. J.G.B.

D.G.F=Dansk Gymnastik-Forbund.

D.G.U.=Dansk Golf Union.

D.H.F.=Dansk Haandbold Forbund.

D.H.U.=Dansk Hockey Union.

Dhyan Chand, Indiens Centreforward ved OL 1928, 32 og 36 og i alle Indiens mellemliggende Kampe. Verdens bedste Hockeyspiller, der endda ganske har stillet Englands berømte Centreforward S. H. Shoveller i Skygge. Hans Hockeystok med Hilsen til Danmarks olympiske Hockeyhold vandrer som Mesterskabstrofæ i D.H.U.s Herreturnering. O.H.

Diabetes = Sukkersyge.

Diagonalbeslag (Ro.), Beslag af forskellig Form, fremstillet af Messing eller Aluminiumsplade. Forbinder →Diagonallisterne med →Langremmene.

Diagonalbygget (Sejl.) kaldes Fartøj, hvis udvendige Klædning er udført af 2 eller 3 Lag Træ med et Mellemlæg af vandtæt Stof, og naar disse Klædninger ligger diagonalt paa hinanden under en Vinkel paa ca. 45°. Undertiden ligger den yderste Klædning vandret. Saafremt Fartøjet skal proppes over Skruerne eller Naglerne, gøres den yderste Klædning noget tykkere. En Diagonalklædning giver et stærkt Skrog, men er ret vanskelig at reparere i Tilfælde af Lækage. E.W.-W.

Diagonalgang (Ski.), den almindelige Løbemaade i fladt Terræn.

Teknik: Venstre Ski skydes frem samtidig med, at der sparkes kraftigt af med højre Ben. Hele Foden hviler paa Skien under Frasparket; først, naar Skien trækkes efter, løftes Hælen. Samtidig med at venstre Ski skydes frem, føres højre Stav frem og sættes i Sneen paa Højde med venstre Fod og tæt ind til højre Ski. Ved i Begyndelsen af →Stavtaget at lade Kropsvægten virke paa Staven og til sidst sætte kraftig af med Armen, saa man slutter med strakt Arm og Haandled, hjælper Staven i høj Grad til at forlænge Skiens Glid. Kropsvægten overføres blødt og elastisk med bøjet Knæ til venstre Ski. Ved Slutningen af Taget forlænges Glidet yderligere ved at »slænge« venstre Hofte frem. Hænderne og Albuerne føres tæt forbi Kroppen. Stavene skal ikke bruges som Støtte, men til at forlænge Glidet. Ved Glid paa højre Ski udføres de samme Bevægelser, men med modsat Arm og Ben. K.V.L.

Diagonallinie (Ridn.), en skraa Linie over Skoleridningsbanen; den forbinder et Vendepunkt paa den ene Langside med et Vendepunkt paa den modsatte Langside.

Diagonalliste (Ro.), skraatstillet Afstivningsliste mellem Langremmene. De 2 Langremme og Diagonallisterne danner en Gitterdrager, som giver Baaden Sidestivhed.

Diagonaltræk (Ski.), Træk skraat nedad paa Skistøvlens Hæl; fremkommer, naar Omdrejningspunktet for Bindingens Hælrem ligger lavere end Taajernet. Er nødvendigt for at kunne indtage den for moderne →Ned-

fartsteknik karakteristiske →Fremvægtsstilling. K.V.L.

Diametralplan (Sejl.), lodret Snit paa langs igennem Midterlinien af et Fartøj.

Diamond Sculls (Ro.), Single-Sculler-Løb ved →Henley-Regattaen indstiftet 1844, opkaldt efter Præmien, et evigt vandrende diamantbesat Emblem, forestillende et Par Aarer. A.L.

Diastole (Fys.), Hjertets Afslapningsfase. Efter hver Hjertesammentrækning (→Systole) følger en Periode, hvor Hjertets Muskulatur er afslappet; herunder strømmer Blodet fra →Venerne ind i Forkamre og Hjertekamre, hvorved Hjertet fyldes. Diastolen varer ved en Puls paa 75 ca. 0,5 Sek. Under Muskelarbejde, naar Pulsen stiger, og Tiden mellem hver Hjertekontraktion bliver kortere, er det særlig Diastolen, der afkortes. E.As.

Dickson-Pokalen (Ath.), svensk Sportspræmie, udsat 1891 af kgl. Staldmester, Baron James Fr. Dickson for Løb over en engelsk Mil. Præmien, der skulde vindes 3 Gange, tilfaldt 1894 Svenskeren Patrick Löfgren til Ejendom, men Baron Dickson udsatte 1895 en ny og meget flot evigtvandrende Pokal, der 1897 vandtes af Dansker en A. V. Hansen, 1898 af Poul Harboe-Christensen og 1899 og 1900 af Chr. Christensen, men ikke senere har været paa danske Hænder. I de senere Aar har man opgivet at arrangere et specielt Dickson-Løb, men lader Vinderen af Aarets 1500 m Mesterskab faa Pokalen. E.A.

Die Dänemarkfahrer (Ro.), Forening af tyske Langtursroere, der har været paa Langtur i Danmark. Formaal: Fremme af dansk-tysk Roer-Samarbejde. Har udsat »Die Dänemarkfahrers Pokal«, der aarlig tildeles den danske Roklub, der har gennemført den længste Langtur i tyske Farvande. A.L.

Diem, Carl (f. 24/6 1882), tysk Idrætsleder og Sportsredaktør, 1908-12 Formand for det tyske Fri Idræts-Forbund. 1913 Generalsekretær i den tyske Idræts Rigsorganisation, Reichsausschuss für Leibesübungen. Blev, da denne opløstes 1933, Generalsekretær i Organisationskomiteen for OL 1936, hvis Ledelse han saaledes forestod. Fra 1936 Forvaltningsdirektør for Reichssportfeld, Berlin. A.L.

Diemer, Asmus (1871-1933), cand. theol. Medlem af A.B., paa hvis 1. Hold han spillede 1890-1901. Ogsaa ivrig Hockeyspiller i Københavns Hockeyklub og en af dette Spils Pionerer. Æresmedlem af A.B. Lærer ved Københavns Komuneskoler. Fra 1913 til sin Død Sportsredaktør ved Berlingske Tidende. A.L.

Litt.: »Studenterne fra 1890«; Dansk Biografisk Haand Leksikon.

Dieselmotor (Sejl.), Maskine, i hvilken der udvikles mekanisk Energi ved Forbrænding af forstøvet Olie el. lign., som under stort Tryk sprøjtes ind i Cylindren, hvori atmosfærisk Luft forinden er sammentrykket til saa højt Tryk (ca. 30-38 Atm.) og tilsvarende Temperatur (500-700°), at Brændslet antændes af Kompressionsvarmen. Det er denne Kompressionstænding, som kendetegner D. i Modsætning til Benzinmotoren, hvor det luftblandede Brændstof komprimeres til et langt lavere Tryk og antændes af en elektrisk Gnist. Har en noget haardere Gang og er tungere end en tilsvarende Benzinmotor. E.W.-W.

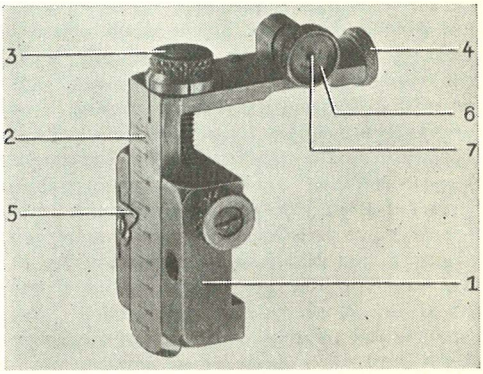
D.I.F. = Dansk Idræts-Forbund.

Dinghy (Sejl.), Skibsjolle. Oprindelig Skibets mindste Baad. Betegnelse for forskellige internationale Sejljoller, f. Eks. 12 og 14 Fods Dinghy.

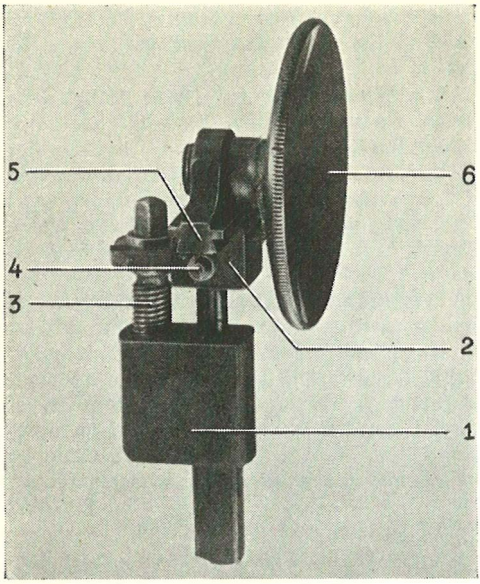
Dingleled (Med.), Betegnelse for slappe Led, der fremkommer som Følge af stærk Udspiling af Ledkapslen efter Læsioner med Vædske i Leddet, ved kronisk Betændelse, ved Lammelser. K.S.

Diopter (Sejl.), Sigteinstrument, der anbringes drejeligt paa Midten af Kompas eller Pejlskive og bruges til at bestemme Retningen til et fjerntliggende Punkt eller Vinklen mellem to saadanne. Bestaar i Almindelighed af en vandret Lineal med en lodret Opstander i hver Ende, den ene med Spalte (Kærv), den anden med Traade (Sigtekorn). Linealen er saaledes indrettet, at man, naar Sigtet er indstillet paa et Punkt, kan aflæse Retningen til dette paa Kompasset. O.A.

(Skydn.). Sigtehul eller Sigtespalte til Geværer eller Pejleinstrumenter. Har været

Hulsigte. 1. Fod til Fastgørelse paa Vaabnets Laasestol. 2. Vinkelstykke. 3. Højdeindstillingsskrue. 4. Sideindstillingsskrue. 5. Indskydningsmærke til at indstille. 6. Diopterskive. 7. Diopterhul (Sigtehul).

Diopter. 1. Fod. 2. Bærestykke til Slæde. 3. Højdeindstillingsskrue. 4. Sideindstillingsskrue. 5. Slæde. 6. Diopterskive.

kendt og anvendt i flere Hundrede Aar, men er først blevet almindeligt til Sportsskydning i Danmark efter 1921, da D.Sky.U. vedtog at tillade lukkede Sigtemidler, efter at den internationale Skytteunion havde tilladt disse Sigtemidler. Diopteret bestaar af en større eller mindre Diopterskive med et lille Hul i Midten, gennem hvilket Skytten sigter. Diopterskiven erstatter saaledes Viseret og maa derfor være indstilleligt i saavel Højde som Sideretning. Diopteret anbringes bag Laasen og helst i en Afstand fra Øjet af ca. 7 cm. Paa Kortdistancerifler kan det anbringes endnu tættere, da Rekylen er ganske ringe og Skytten ikke derved risikerer at beskadige Panden eller Øjet. Ved Sigtning med Diopter tjener dette Hul kun som Hjælp til at indstille Øjet rigtigt i Forhold til Sigtelinien, og Sigtningen sker derpaa alene ved Hjælp af Øje, Sigtekorn og Retningspunkt. Diopterhullet maa ikke være saa lille, at det formindsker Lyset under Sigtningen. Ved Skydning med Langdistancevaaben, hvor Rekylen er kraftig, hvorfor Diopterskiven maa anbringes længere fra Øjet, anvendes oftest en særlig Form for Bagsigtet kaldet Ringvisér. Dette monteres længere fra Øjet, hvorfor dets Fod fastgøres paa Siden af Laasestolen, og et Vinkelstykke, der ved Hjælp af en Skrue kan stilles op og ned, har en vandret Arm, der gaar ind over Laasen, og som bærer en Slæde med Gevindhul for en mindre Diopterskive. Slæden kan ved Hjælp af en vandret Stilleskrue indstilles efter Siden. E.S.-L.

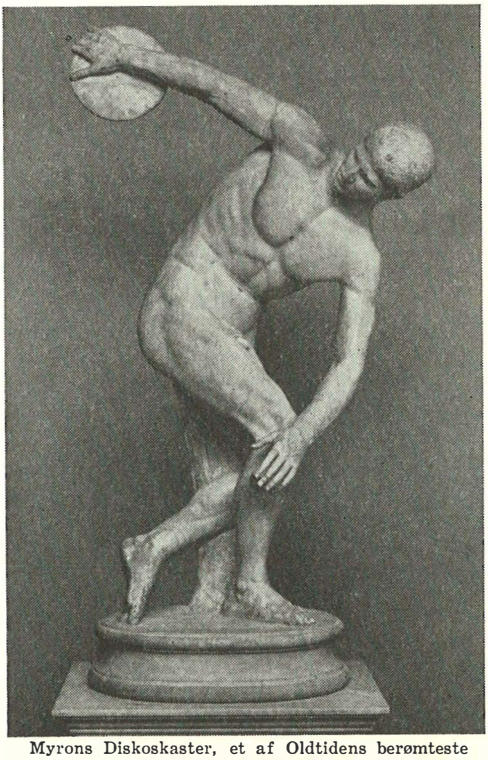
Diplom (Ath.), anvendes undertiden som Præmie i Idrætskonkurrencer. Diplomet er en Blanket i særligt typografisk Udstyr, indeholdende Navn paa Deltageren, Dato for Stævnet samt det opnaaede Resultat. S.J.

Directoire technique (Fægtn.) (fr.: teknisk Komité). Ved OL og VM skal Ledelsen overdrages en teknisk Komité, bestaaende af 5 Medlemmer fra forskellige Nationer, deraf 2 fra det arrangerende Land. Ved andre Konkurrencer under F.I.E.s Beskyttelse er 3 Medlemmer af forskellig Nationalitet — deraf 1 fra det arrangerende Land — tilstrækkelig. I alle andre Tilfælde kan Organisations-Komiteen gøre Undtagelser. J.V.T.

Dirke (Sejl.) = at løfte; at dirke Storsejlsbommen: at løfte denne i Bomdirken.

Disciplin (Fægtn.). Ved internationale Konkurrencer ledes Fægtere af samme Nation af en →Holdfører, som overfor Organisations-Komiteen er ansvarlig for Fægternes Disciplin og sportslige Optræden. Deltagerne skylder Holdets Fører ubetinget Lydighed. Samtidig med, at en Fægter stiller op i en Konkurrence, paatager han sig som en Æresforpligtelse at respektere Reglementet og Dommer-Komiteens Afgørelse. J.V.T.

Diskos (Ath.), tallerkenformet Skive, bestaaende af en fuldstændig glat Jernring, fastgjort til et Trælegeme, i hvis Sider der nøjagtigt paa Midten er indsat runde Messingplader, hvis Diameter skal være mindst

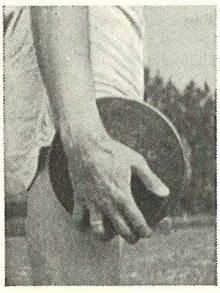

Myrons Diskoskaster, et af Oldtidens berømteste Billedhuggerværker (antik Kopi).

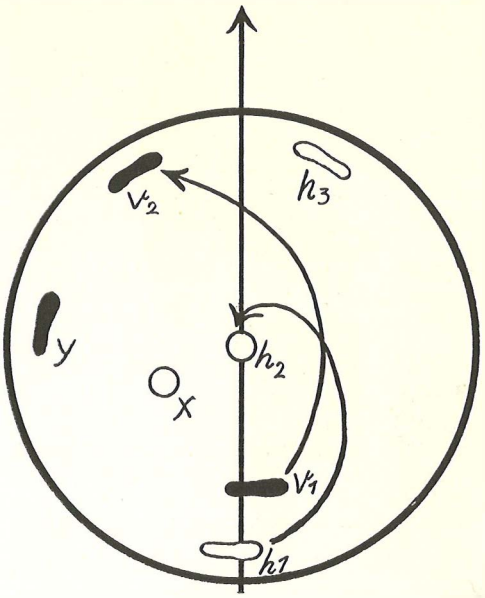
50,8 mm og højst 57,15 mm. En Diskos skal være nøjagtig ens paa begge Sider og maa ikke have Indskæringer, fremstaaende Punkter eller skarpe Kanter. Siderne skal skraane i lige Linie fra Jernringens indre Kanter mod Messingpladernes Yderkant. Jernringen skal være cirkelrund med en udvendig Diameter paa 219,1 mm. En Diskos til Senior-Konkurrencer skal gennem Centrum være mindst 44,5 mm tyk og veje 2 kg. Til Konkurrencer for Kvinder og Drenge (under 14 Aar) skal den veje 1 kg, og for Juniores (14-16 Aar) 1,5 kg. E.A.

Diskoskast (Ath.), en af de ældste Athletikøvelser, som allerede fandtes under de antike olympiske Lege. Dengang kastedes fra en særlig retvinklet Standplads, →Balbis, hvis Overflade skraanede i Kastets Retning, medens man i den moderne Idræt kaster Diskos fra en Ring, der er 2,5 m i indvendig Diameter. Diskoskast i den gamle helleniske (græske) Stil var dog udskrevet som en særlig Øvelse ved OL 1906 i Athen og vandtes da af W. Järvinen, Finland, med 35,17 m. Ved de første moderne OL kunde man kaste, som man vilde inden for en Firkant 2,5 m i Diameter, men under OL 1908 indførtes den Stil, der nu anvendes. Her staar Kasteren med Siden mod Kasteretningen, hvorefter han foretager en Omdrejning inden for Ringen, før han kaster Redskabet. E.A.

Teknik. Fatningen af Diskosen. Redskabet anbringes uden at gribe fat om det paa yderste Led af de 4 Fingre, mens Tommelen støtter Diskosen paa Siden. Alle Fingrene er spilede undtagen Pege- og Langfingeren, der holdes tæt sammen for at kunne give Diskosen en kraftig Rotation i Udkastet.

Udgangsstillingen. (Højrehaandskast). Kasteren staar med venstre Side mod Kasteretningen med begge Fødder paa →Kasteringens Diameter (Fødderne paa h_1 og v_1). Nogle foretrækker at starte med Ryggen halvt mod Kasteretningen for at gøre Tilløbet (Rotationen) længere. Afstanden mellem Fødderne er ca. 1½ Fodlængde. Her foretages *de indledende Sving* for at finde Rytme og Balance og for at koncentrere sig. Naar Redskabet er foran Kroppen, støttes det af venstre Haand, og højre Arm er bøjet. Bag Kroppen ligger Diskosen (holdt fast alene ved sin egen Fart) løst og uden Støtte, mens Kastearmen er strakt. Knæene er let bøjede, og Hælene løftes skiftevis

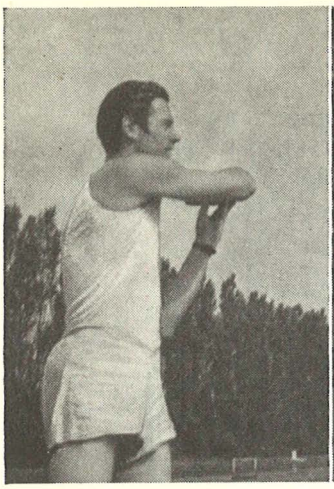
Fodflytningerne ved Tilløbet til Diskoskast. Afstanden fra v_1 til h_2 er ca. 90 cm. Med Fødderne paa h_2 og v_2 foretages Kastet; h_3 betegner Omtrædningsskridtet.

for at øge Størrelsen af Kropvridningen i de indledende Sving. Inden Rotationen startes er det nødvendigt at have god Fremvægt, d. v. s. at en lodret Linie fra Skuldrene skal løbe foran Knæene, og en lodret fra Knæene foran Fødderne. *Denne Fremvægt skal holdes under hele Tilløbet!*

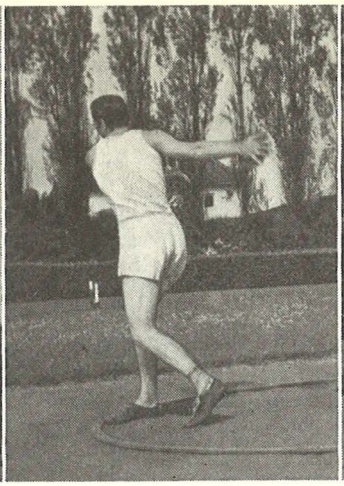
1. Del af Rotationen (højre Fod flyttes fra h_1 til h_2) startes lige inden Armen med Diskosen har naaet sin bageste Stilling i sidste indledende Sving. Drejningen er en flad Bevægelse, der udløses af Kroppens Rotation og ikke ved en Strækning af højre Ben, der skal være passivt. Rotationen skal være en Drejning paa Fodballerne og ikke Skridt fremad. Højre Arm ligger langt ude (glider ud ved Hjælp af Centrifugalkraften), men skal »hænge« i Diskosen. Hvis højre Arm spændes, nærmer Diskosen sig Kroppen, og dens Hastighed formindskes. Venstre Arm skal være i Skulderhøjde, let bøjet foran Kroppen. Hvis Armen falder ned, sker der som Regel en Bøjning af Kroppen til venstre Side. Denne Bøjning i Forbindelse med Bagvægt resulterer i, at Kasteren forlader Kasteretningen og ender paa x og y.

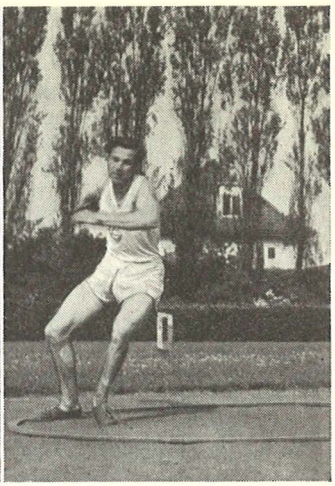
2. Del af Rotationen (venstre Fod flyttes fra v_1 til v_2) foregaar paa højre Fodballe stadig med god Fremvægt og Knæene let bøjede. Armen med Diskosen skal ligge bag Kroppen og følge passivt med i Bevægelsen. Venstre Fod sættes i Jorden *foran* Kroppen og samtidig et Stykke til venstre for Kasteretningen for ikke at virke som Bremse for Hofterotationen.

Diskoskast, bedste Haand

1—2. Indledende Sving.

3. Rotationen.

Udkastet. Højre Side drejes hurtigt fremad, hele Legemet strækkes. *Venstre Side er Rotationsakse,* venstre Hofte maa ikke gaa tilbage, idet højre gaar frem. Venstre Arm skal forblive i Skulderhøjde, saa begge Skuldre ligger lige højt i Udkastet. Diskosen slippes, naar Haanden lige har passeret Skulderlinien. Redskabet skal forlade Haanden ved Pegefingeren, idet denne Finger sammen med Langfingeren giver Diskosen en Rotation *i Retning med Solen.* Denne Rotation stabiliserer Diskosens Fart gennem Luften.

Omtrædningsskridtet (højre Fod fra h_2 til h_3) er et meget hurtigt Spring over paa højre Fod, saa man kun hviler paa denne. Det skal forhindre Overtrædning.

Træning. Først trænes staaende Kast, derpaa Tilløb uden og med Redskab og til sidst begge Dele sammen. Diskoskast kræver en god Portion Hurtighed, der kan erhverves gennem korte Sprint og Starter samt f. Eks. Højdespring. — Disse Øvelser maa aldrig savnes i Træningsprogrammet. Om Vinteren maa Kasteren tilegne sig en alsidig Uddannelse af hele Legemet. A.B.

Litt.: Josef Christmann: Kugelstoss, Hammerwurf und Diskuswurf. Berlin.

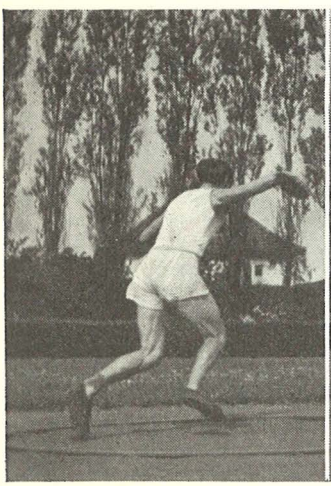
Diskoskast, bedste Haand (Ath.) kan foretages med højre eller venstre Haand efter Deltagerens eget Ønske. DM i Diskoskast b. H. har været udskrevet 1901-09 og fra 1926. Ved OL har der altid været Diskoskast b. H. paa Programmet. OR 50,48 m, sat af K. Carpenter, U. S. A. E.A.

Mænd:

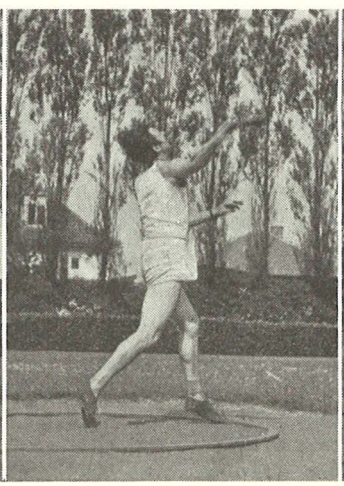
VR 1941 Adolfo Consolini, Italien 53,34
(Lampe'rt, Tyskland, har 1942 kastet 53,48 m, men dette Resultat er endnu ikke anerkendt som **VR.**)

Danske Rekorder:

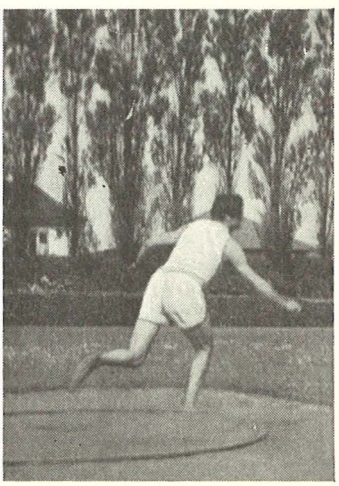
1897 Charles Winkler, H.A..... 32,14
1907 Vigand Møller, O.G. 34,76
1908 Harald Agger, K.F.F. 34,80
1908 „ „ „ 36,93

4. Rotationen.

5. Udkastet.

6. Omtrædningsskridtet.

1911 Carl Brodde, K.F.F. 38,45
1915 Walther Jensen, K.I.F. 40,62
1915 „ „ „ 40,82
1917 „ „ „ 42,09
1924 Carl Jensen, Ben Hur 42,15
1932 Ejner Jensen, Hornslet 42,97
1938 Poul Larsen, Attila 43,24
1942 Emil Thers, Politiet 43,46
Kvinder:
VR 1936 Gisela Mauermayer, Tyskland 48,31
Danske Rekorder:
1930 Ellen Jensen, A.I.K., Roskilde 22,47
1931 Aase Jørgensen, F.I.F. 26,44 27,77
1932 Karen Rasmussen, K.I.F. 28,38
1933 Aase Hemmingsen (f. Jørgensen), Mariendal 28,84
1934 Aase Hemmingsen, Mariendal 30,71
1934 Ellen Schmidt Svarre, Mariendal 31,74
1935 Ellen Schmidt Svarre, Mariendal 32,67
1935 Marie Jokumsen, Holbæk A.K. 33,84
1935 Ellen Schmidt Svarre, Mariendal 34,70

Diskoskast, sammenlagt (Ath.), giver Udøveren samme Antal Forsøg med højre og venstre Haand, hvorefter det bedste Resultat fra hver Haand lægges sammen. Har været paa den danske Mesterliste 1910-37, men fra ca. 1925 var Danmark næsten det eneste Land i Verden, hvor man kastede Diskos med begge Hænder, saa den internationale Udvikling fordrede, at Danskerne koncentrerede sig om bedste Haands Kast. Ved OL har der kun været sammenlagte Kast 1912. E.A.

VR 1913 Elmer Niklander, Finland 90,13
Danske Rekorder:
1896 Charles Winckler, H.A. 54,85
1897 J. P. Müller, K.A.F. 55,50
1897 Charles Winckler, H.A. 56,38
1908 Moritz Rasmussen, K.F.F. 57,20
1910 Carl Brodde, K.F.F. 65,40
1911 „ „ „ 72,70
1916 „ „ „ 74,11
1919 Walther Jensen, K.I.F. 75,12
1921 „ „ „ 76,17
1924 Carl Jensen, Ben Hur 76,46
1924 „ „ „ 76,53
1924 „ „ „ 77,84
1925 „ „ „ 79,27
1932 Ejner Jensen, Hornslet 79,33

Diskvalifikation, Straf for Overtrædelse af Love, Reglementer el. a. Bestemmelser, hvorved den diskvalificerede frakendes en Sejr eller anden Placering eller udelukkes fra videre Deltagelse i en Konkurrence. A.L.

(Ath.) Overtrædelse af Dansk Athletik Forbunds Øvelsesreglement medfører Diskvalifikation. De vigtigste Bestemmelser herom er anført under de forskellige Øvelser.

(Badm.) Retter en Spiller sig ikke efter Dommerens Afgørelser eller Turneringsledelsens Bestemmelser, kan han diskvalificeres. I øvrigt →Tabt Kamp.

(Boksn.) Kamplederen giver →Advarsler for forbudte Handlinger. Ved tredie Advarsel diskvalificeres vedkommende Bokser. Kamplederen kan dog ogsaa efter eget Skøn diskvalificere en Bokser uden forudgaaende Advarsel. C.J.

(Brydn.). Den strengeste Straf i Brydekamp. Den ledende Dommer skal give Bryderne →Advarsler for manglende Kamplyst (Passivitet) og for Anvendelse af forbudte Greb. Tredje Advarsel medfører Diskvalifikation. Ved grov Reglementovertrædelse skal Diskvalifikation straks foretages uden forudgaaende Advarsel, dog med Majoritet i Juryen. A.R.N.-E.C.

(Bue.). Deltagere i Bueskydning, der gentagne Gange skyder flere Pile i en Serie end tilladt, diskvalificeres. For Overtrædelse af D.B.S.F.s Skyde- og Ordensregler eller Kapskydningsregler kan af Stævneudvalget bl. a. idømmes Diskvalifikation. P.N.

(Cykl.) I Dansk *Landevejscyklesport* fastsætter »D.B.C.s og D.C.U.s Reglementer og Bestemmelser for dansk Landevejscyklesport«, at »Løbsledelsen« har Ret til at 1) deklassere en Rytter (een eller flere Pladser efter Forseelsens skønnede Størrelse, 2) diskvalificere Ryttere, der maatte bryde Løbsreglementet. Deklassering kommer i Betragtning i Tilfælde af løbsmæssige Forseelser, der skønnes ikke at være begaaet forsætligt.

Som Eksempler paa Diskvalifikationsgrunde kan citeres fra Reglementet:

En Rytter, der under Løbet kører paa en saadan Maade, at han skønnes derved at hindre eller genere andre Ryttere, eller som foretager Manøvrer, der skønnes at tilsigte Forvanskelse af Løbets Resultat, diskvalificeres, og den eventuelt vundne Præmie nægtes ham.

En Rytter, der lader sig pace, diskvalificeres. En Rytter, der mod sin Vilje maatte komme ud for Pace, skal søge at unddrage sig den og skal ved nærmeste Kontrol henlede Opmærksomheden paa Forholdet. Umiddelbart efter Ankomsten til Maalet skal han afgive Indberetning til Løbsledelsen, eventuelt anvise Vidner.

Kendelser om Deklassering eller Diskvalifikation er inappellable, men kan *med skærpet Straf for Øje* paa Distriktsbestyrelsens eget Initiativ optages til Prøvelse hos denne.

I dansk *Banecyklesport* fastsætter »D.B.C.s Reglementer og Bestemmelser«, at »Løbskommissærerne« kan deklassere eller diskvalificere efter samme Grundlinier som inden for Landevejssporten.

Som Eksempler paa Diskvalifikationsgrunde kan nævnes: 1) Hvis Afsætteren ikke straks ved Skuddet slipper sin Rytter, eller hvis han bevæger sig foran Startpunktet, kan Rytteren blive diskvalificeret. 2) Mangelfuld Opfyldelse af Førepligten. 3) En Rytter, der under Løbet kører paa en saadan Maade, at han derved hindrer eller generer de andre Ryttere, f. Eks. skubber til en anden Rytter, krydser hans Bane eller i det hele taget foretager Manøvrer, som efter Kommissærernes Skøn kan forvanske Lø-

bets Resultat, diskvalificeres. 4) Naar Kommissærerne føler sig overbevist om, at en Rytter ikke har forsvaret sin Chance, eller at der er truffet Aftaler angaaende Løbets Resultat, selv om Hensigten ikke opnaaedes, skal de paagældende Ryttere diskvalificeres. Kendelserne er inappellable. J.B.

(Fodb.) →Udvisning, →Karantæne, →Udelukkelse.

(Fægtn.) Diskvalifikation kan finde Sted, naar der foreligger Forseelser af følgende Kategorier:

a) Overtrædelse af det tekniske Fægtereglement, b) Brud paa Arrangements-Komiteens eller F.I.E.s Bestemmelser eller Afgørelser, c) manglende Respekt over for Dommer-Komiteen og dens Afgørelser, d) enhver Optræden, som kan forstyrre den gode Orden og Disciplin under Kampene eller skade Fægtningens Interesser.

Jury-Præsidenten har Jurisdiktionsmyndighed over alle, som deltager i eller overværer den Konkurrence, han leder. Han kan uden at henvende sig til sine Meddommere give en Advarsel, diskvalificere Fægtere eller bortvise Tilskuere og Trænere.

Hans Afgørelse er inappelabel. Han stiller over for den tekniske Ledelse eller Arrangements-Komiteen Forslag om de videregaaende Sanktioner, som han finder formaalstjenlige. Diskvalifikaton kan efter Arten af den begaaede Forseelse:

a) indskrænkes til at at omfatte den Konkurrence, hvorunder Forseelsen er begaaet, b) udvides til at gælde for hele det paagældende Stævne, c) iværksættes for en kortere eller længere Periode — i Overensstemmelse med de af F.I.E. fastsatte disciplinære Forholdsregler. J.V.T.

(Haandb.) →Karantæne, →Udvisning, →Udelukkelse.

(Hoc.) →Udvisning, →Udelukkelse.

(Golf). Diskvalifikation kan indtræde i mangfoldige Tilfælde, f. Eks. hvis to Spillere aftaler at se bort fra Reglerne om →Stymie eller hvis en Spiller øver sig paa Greenen inden en Slagspilmatch. Det er i alle Tilfælde Matchkomiteen, der foretager Diskvalifikationen, enten efter en foretagen Indberetning eller hvis den ad anden Vej er kommet til Kundskab om en Lovovertrædelse. C.S.

(Kajak.). Diskvalifikation af en Deltager sker ubetinget ved gentaget Forsøg paa Tyvstart, ved Kollision (den Baad, der er udenfor sin Bane udelukkes), ved forsætlig Banekrydsning (Genering) og ved Pace. Diskvalifikation kan ske ved Banekrydsning, selv om den ikke er villet, ved Sammentrængning af Feltet, hvis den medfører, at en eller flere Deltagere maa ophøre med at ro eller maa ændre Kurs, og ved usportslig Optræden. Enhver Overtrædelse af Kaproningsreglementet kan medføre Diskvalifikation. Det er overladt Banedommer (eller Starter) at træffe Afgørelse om, hvorvidt en Overtrædelse kan straffes med en →Advarsel eller bør medføre Diskvalifikation. V.U.A.

(Or.). Dommeren kan diskvalificere, naar følgende Bestemmelser overtrædes:

Forbud mod »Hængen-paa«; mod Brug af andre Kort, end det som Løbet er udskrevet efter; mod Rekognoscering af Banen eller Indhenten af Oplysninger fra Konkurrencen uvedkommende Personer; mod Betræden af forbudte Omraader, spec. unge Plantekulturer, Indhegninger, Haver etc. (se Regl.s § 33); mod Benyttelse af Befordringsmidler; saafremt Propositioner forbyder det kan ogsaa diskvalificeres for Kompasløb. J.M.

(Ridn.) Som almindelig Regel gælder, at Overtrædelse af de i D.R.-F.s Reglement saavel under »Almindelige Bedømmelsesregler« som under de »Særlige Bestemmelsesregler« for hver enkelt Konkurrence eller andet Sted i Konkurrencebestemmelserne anførte kategoriske Bestemmelser medfører ubetinget Diskvalifikation. — I følgende Tilfælde *kan* Diskvalifikation finde Sted: 1) Det er Rytteren forbudt at modtage Hjælp af anden Person, saa længe han er under Bedømmelse i en Konkurrence (er mellem Start- og Maallinie). En Rytter, som tager imod forbudt Hjælp, *kan* diskvalificeres og skal diskvalificeres, hvis den ydede Hjælp efter Dommerens Opfattelse har haft blot den ringeste Indflydelse paa Rytterens Præstation. 2) I Skoleridning kan Overdommeren diskvalificere en Rytter, som efter hans Skøn ikke kan vise en eller flere af de forlangte Øvelser. J.W.

(Ro.). Nægter et Mandskab at starte om, naar Starteren har annulleret en Start, skal det udelukkes fra videre Start i det paagældende Løb; tyvstarter et Hold, kan det udelukkes. Banedommeren kan udelukke enhver Deltager, som overtræder hans Kendelser eller paa utilbørlig Maade sætter sig imod dem eller udviser usportslig Opførsel overfor andre Deltagere.

Det Mandskab, som uden at være tvunget dertil af en uforudset Hindring roer uden for den afstukne Bane, eller passerer en Afmærkning paa den udvendige Side eller ikke anvender de under Broer anviste Gennemløb, skal udelukkes, naar det skaffer sig en Fordel derved — Maalet skal dog i alle Tilfælde passeres indenfor den afstukne Bane.

En Baad, der forlader sit Farvand og forsætligt eller uagtsomt trænger det øvrige Felt sammen eller direkte eller indirekte paafører andre Baade →Kollision eller →Hindren, skal udelukkes. Naar to eller flere Baade fra en Forening deltager i et

Løb, og den ene udelukkes for forsætlig Kollision eller Hindren, skal Banedommeren ogsaa udelukke de andre. A.L.

(Sejl.), Udelukkelse fra Retten til Præmie. Efter Kapsejladsreglerne skal det Fartøj, der overtræder Reglerne, altid diskvalificeres, hvad enten Overtrædelsen er forsætlig eller uagtsom, og ligegyldigt, om den skyldes Rorsmanden eller nogen anden af Besætningen. Diskvalifikationen gælder Baaden og kun for den enkelte Sejlads, under hvilken Overtrædelsen har fundet Sted. En Baad kan saaledes godt i en Seriesejlads (Pointssejlads, Pokalsejlads, olympisk Sejlads) vinde den for Serien udsatte Præmie, selv om den er diskvalificeret ved en eller flere af Sejladserne, blot den opnaar højeste Pointsantal. En diskvalificeret Baad faar 0 Point for den paagældende Sejlads. O.A.

(Ski.) I Slalom og Styrtløb *kan* Stævnemyndighederne diskvalificere en Løber, hvis han under Træningen paa den officielle Bane fjerner eller ændrer en synlig Forhindring. I *Slalom* og *Styrtløb skal* en Løber diskvalificeres, 1) hvis han uden Dommernes Tilladelse udskifter Ski under Konkurrencen, 2) hvis han efter forkert Start ikke vender tilbage og starter om, 3) hvis han bremser med Stavene. Det er forbudt at holde een eller begge Stave med 2 Hænder. Taber en Løber den ene Stav eller brækker den, kan han i Balanceøjemed eller for at øge Farten benytte den anden med begge Hænder, 4) hvis han rutscher en Del af Strækningen paa Kroppen eller siddende paa Skiene, 5) hvis han under Løbet udskifter en Del af sin Udrustning (Ski, Stave eller lign.), 6) hvis han tilbagelægger en Del af Strækningen uden Ski paa Benene. Det er tilladt at løbe paa een Ski.

I *Styrtløb* bliver en Løber diskvalificeret 1) hvis han benytter Banen, efter at den er blevet lukket for Træning, 2) hvis han ikke passerer de opstillede Pligtporte, 3) hvis han paa en Strækning, hvor der kun er eet Spor, vægrer sig ved at give Plads for en Løber, der vil passere.

I *Slalom* bliver en Løber diskvalificeret, 1) hvis han ikke med Fødderne eller en Del af Skiene passerer Linien mellem to Portflag, 2) hvis han ikke passerer Portene i den rigtige Rækkefølge.

I *Langrend* bliver en Løber diskvalificeret, 1) hvis han benytter forkert Bane, 2) hvis han ikke paa Tilraabet »Løjpe« viger Sporet for en bag fra kommende Løber, 3) hvis han tilbagelægger en Del af Strækningen uden Ski paa Benene, 4) hvis han under Løbet udskifter begge sine Ski. (Det er tilladt at udskifte samme Ski flere Gange). H.J.

Litt.: I.W.O.; Svenska Skidförbundets Tävlingsbestämmelser; D.S.O.F.s Konkurrencereglement.

(Skøjte.) I.E.V.s Bestyrelse er berettiget til efter Begrundelse at diskvalificere en Konkurrent eller Funktionær. Sker der under en Hurtigløbskonkurrence et Sammenstød, hvori efter Konkurrencelederens Mening en af Løberne har Skylden, bliver denne diskvalificeret. Er dette Sammenstød sket med Forsæt, kan Løberen ikke deltage i Resten af Konkurrencen.

Løberen kan i dette Tilfælde ogsaa blive diskvalificeret for saa vidt angaar de allerede afsluttede Løb, naar det drejer sig om en Konkurrence over flere Strækninger med fælles Præmie. P.C.-C.

(Svømn.). Ved *Start:* Efter Tyvstart kaldes Deltagerne tilbage. Hvis der atter tyvstartes, skal den eller de, der denne Gang tyvstarter, diskvalificeres, uanset om den eller de paagældende tyvstartede første Gang.

Ved *Holdkapsvømninger* skal et Hold diskvalificeres, hvis en Deltagers Fødder har mistet Berøringen med Startpladsen inden Forgængeren har rørt Væggen, medmindre den skyldige Deltager vender tilbage til Væggen udfor Startstedet og starter fra denne (det er dog ikke nødvendigt at gaa op paa Startpladsen).

Brystsvømning: Ved Vendinger og Maal skal røres med begge Hænder samtidig, ellers Diskvalifikation.

Rygsvømning: En Deltager som forlader sin normale Rygstilling inden en Haand har berørt Væggen ved Vending eller Maal, skal diskvalificeres.

Ved enhver *Vending* skal Deltageren berøre Banegrænsningen med een eller begge Hænder, alt efter Svømmearten, inden der sættes af, ellers Diskvalifikation.

Under Løbet: Den, der generer en anden Deltager ved at forlade sin Bane eller paa anden Maade, skal diskvalificeres. S.A.N.

(Tennis). Turneringskomiteen kan diskvalificere en Turneringsdeltager paa Grund af ukorrekt Opførsel, ɔ: at en Deltager kritiserer en Dommer i Ord eller Handling.

En Dommer kan efter Advarsel diskvalificere en Spiller, som forsynder sig mod Reglementets Paabud om, at Spillet skal foregaa uden Afbrydelse eller unødvendige Ophold fra Spillernes Side. P.B.

Litt.: Bestemmelser for Ledelsen af Tennisturneringer §§ 9, 13 og 25, 5. Stk.

Dissing, Heino (f. 16/9 1912), Værkfører. Baade som Amatør 1931-36 og som Profes-

sional en af Danmarks betydeligste Sprintere. DM 1936. Repræsenterede Danmark i fem Landskampe og i VM 1934 Leipzig, 1935 Bruxelles og 1936 Züirich samt OL 1936. Som Professional 1937-38 i Australien. Tandemparret Heino Dissing-Hans Chr. Nielsen satte 11/7 1941 paa Ordrupbanen VR for 500 m med fast Start med $34^2/_5$ Sek. J.B.

Distance, Afstanden mellem Start og Maal. (Ath.). Ved DM konkurreres paa følgende Distancer: 100 m, 200 m, 400 m, 800 m, 1500 m, 5 km, 10 km, 20 km, Marathonløb (42,195 km), Terrænløb 8 km, 110 m og 400 m Hækkeløb, 4×100, 4×400 og 4×1500 m Stafetløb, 20 km og 50 km Gang. Ovennævnte Distancer er ogsaa de almindeligst anvendte ved Idrætsstævnerne, dog konkurreres der ofte paa 3 km, sjældnere over 1 og 3 miles. I de engelsktalende Lande løbes yard og mile Distancer. J.B.B.

(Bue.), →kort Runde, →lang Runde.

(Fægtn.), →Afstand.

(Kajak.). Kajakkaproninger afholdes jfr. de internationale Bestemmelser over flg. Distancer:

Kajak, Damer: 600 m og 5000 m.
Kajak, Herrer: 1000 m og 10 000 m.
Kanadier, Herrer: 1000 m og 10 000 m.
Foldebaad, Herrer: 15 000 m.
Sejlkano: 5—8 Sømil, der gennemsejles 3 Gange (i forskellig Retning). V.U.A.

(Ridn.). →Distanceridning.

(Ro.). International Distance: 2000 m. Dog kan ifølge F.I.S.A.s Reglement Banen til EM afkortes indtil 1700 m paa strømfrit Vand og forlænges, hvor Talen er om Baner paa strømmende Vand (Medstrøm). I Danmark anvendes desuden Distancen 1000 m, f. Eks. maa private Kaproninger, der afholdes før DM, ikke roes over Distancer længere end 1000 m. Dameløb roes over en Distance af højst 1000 m, i Inrigger ofte kun 750 m. A.L.

(Sejl.), →Distancekapsejlads.

(Skydn.), Skydeafstand, Afstanden fra Skyttens Øje til Maalet. →Kortdistanceskydning, →Langdistanceskydning.

(Skøjte.) Ved Hurtigløbskonkurrencer, navnlig Mesterskaber, løbes de internationale Distancer: 500, 1500, 5000, 10 000 m; Vinder er den, hvis samlede →Points er lavest. Kun OM gælder hver Distance for sig. Undertiden løbes 1000 m og 3000 m, da Løberne gerne har disse Distancer paa »Rekordlisterne«. I Danmark løbes (sjældent) 1 dansk Mil som længste Distance. A.H.

(Svæv.) →Distanceflyvning.

(Svømn.). Ved Svømmestævner kan udskrives Svømninger over 100, 200, 300, 400, 500, 800, 1000 og 1500 m samt 100, 150, 200, 220, 300, 400, 440, 500, 880, 1000 og 1760 yards. I Sammensætninger som D.svømning, betyder D. altid Langdistance. S.A.N.

Distanceflyvning (Svæv.), Overlandflyvning med det Formaal at tilbagelægge den størst mulige Strækning. De første Forsøg blev foretaget i Tyskland 1920 som ren Glideflyvning fra et Bjerg ligeud mod Vinden ned i Dalen. 1923 forsøgte man at tilbagelægge længere Strækninger i Skrænt-vind langs med langstrakte Højdedrag. 1926 foretoges den første Distanceflyvning i Medvind foran en Uvejrsfront.

Først da man 1930 lærte at udnytte de termiske Opvinde og dermed blev uafhængig af Terrainformerne, tog Distanceflyvningen rigtig Fart. Er i Dag som Regel sammensat af alle Former for Svæveflyvning, idet man søger paa den gunstigste Maade at kombinere Skrænt-flyvning med termisk Flyvning, Skyflyvning og Frontflyvning. DR i Distanceflyvning sat 1939 af Fritz Rasmussen med Svæveplan »Rhönbussard« (61 km, Hartau-Görlitz). H.F.

Distancekaproning (indtil 1912 kun betegnet *Distanceroning),* roes paa Tid med enkeltvis Start i 4-Aarers Inrigger (undtagelsesvis 2-Aarers). Distance oftest 20 km paa 10 km Bane med Vending. Under D.F.f.R.s Auspicier afholdtes D. over hele Landet, de kendteste v. Kbhvn., næsten hvert Aar 1893-1917 med Deltagelse især af danske og svenske Øresundsklubber. D. var ofte Venskabsmatcher. Idag roes kun Klub-D., f. Eks. Kvik's, der er afholdt hvert Aar siden 1911. E.S.

Distancekapsejlads (Sejl.), Kapsejlads af længere Udstrækning end de sædvanlige Banekapsejladser, undertiden strækkende sig over flere Døgn, og med Startsted og Maal i forskellige Byer. Ofte arrangeret for at drage Deltagerne i Kapsejladser det ene Sted til Kapsejladser det andet. O.A.

Distanceløb (Ski.) = Langrend. Betegnelsen anvendtes ved D.Ski.F.s første Stævner, bl. a. ved Mesterskaberne paa Fefor 1939 og paa Tyin 1940. Senere indførtes Betegnelsen Langrend, som ogsaa benyttes i Norge og Sverige. H.J.

Distanceminut (Sø.), 1 Sømil.

Distancerekord (Svæv.), →Rekorder, →Distanceflyvning.

Distanceridt (Ridn.) kan enten afholdes som en særlig Konkurrence eller som Led i en kombineret Konkurrence. I førstnævnte Tilfælde fremstilles Hestene for en Mønstringskommission før og efter Ridtet. Kendeligt overanstrengte Heste diskvalificeres. Ved Ridt længere end 50 km bør der være et eller flere tvungne Ophold med Dyrlægeundersøgelse. Banen skal i Hovedsagen følge Vejene. Kontrollører udstilles for at paase, at Vejen ikke afkortes. Den Rytter, som bruger kortest Tid, er Vinder. Distanceridt afholdtes tidligere meget, men har i de

sidste 35 Aar næsten ikke fundet Sted. Aarsager: Nutidens voldsomme Tempo, Motoriseringen, den enorme Tid, Træningen til et langt Distanceridt kræver, Risikoen ved at sætte Hesten til paa Ridtet, m. fl.

Eksempler paa Distanceridt: Bruxelles-Ostende 1902, 134 km paa ca. 7 Timer, d.v.s. 3 Min. pr. km, Vinder Lt. Madamet; Berlin-Wien og omvendt 1892, ca. 600 km paa 71½ Time, d.v.s. ca. 7,1 Min. pr. km, Vinder Løjtnant Grev Starhemberg; herhjemme Næstved-Vordingborg-Kallehave-Næstved 1908, 80 km i 3 Timer 31¾ Min., Vinder Ritmester C. G. Schøller paa »Fly«, og den bedste Præstation herhjemme Direktør Hartvig paa »Garçon« 1901 80 km i 3 Timer og 10 Min. eller 422 m pr. Minut. J.W.

Litt.: Bausil: Paris, Rouen-Deauville; C. G. Schøller: Om Ridning. 1915.

Distancesvømning, Svømning over større Afstand i aabent Vand, hvor Vind, Strøm og lign. er af afgørende Betydning. Ogsaa Svømning i Havne, Kanaler og lign. Farvande, hvor Naturforhold har mindre Indflydelse. Ved saadanne Svømninger skal der altid sørges for Sikkerhedsforanstaltninger til en forsvarlig Gennemførelse af Svømningen, bl. a. skal der altid medfølge en Motorbaad, hvori der befinder sig en Læge og en Livredder og desuden for hver Deltager en Robaad, hvori der befinder sig en Livredder. (Jfr. D.S.&L.F.s Reglement for Distancesvømning).

Der har i Aarenes Løb været afholdt mange og lange Distancesvømninger, hvori ogsaa danske Svømmere har deltaget, bl. a. Kanalsvømningen mellem England og Frankrig, der gennemførtes 1926 af Emilie Gade; Øresundssvømningen (Sverige-Danmark), gennemført 1927 af Edith Jensen; Østersøsvømningen (Danmark-Tyskland), gennemført 1938 af Jenny Kammersgaard, og Storebæltssvømningen, gennemført af bl. a. Lilli Andersen og Asta Winckler. S.A.N.

Distrikt = Distriktsforbund.

Distriktsforbund. Underorganisation under et →Special-Forbund omfattende Klubber indenfor et særlig afgrænset geografisk Omraade. Distriktsforbundenes Bestyrelser vælges af Foreningerne indenfor Distriktet, deres Formænd er i Reglen fødte Medlemmer af Special-Forbundets Hovedledelse. Distriktsforbundene varetager Fællesopgaver indenfor deres Omraade f. Eks. Afholdelse af Holdkampe eller →Distriktsmesterskaber. Indenfor visse Special-Forbund bruges Betegnelserne Kredse eller Lokalunioner. A.L.

Distriktsmesterskab. Mesterskab, der udskrives af et →Distriktsforbund, og som i Reglen kun er aabent for eller i hvert Fald kun kan vindes af Klubber indenfor Distriktet (Kredsen, Lokalunionen). A.L.

Ditterholdet (Ro.), Kviks Senior-Firer Mandskaber 1919-30. Kun Tagaaren, Konditor (Ditter), nu Bagermester Sv. Nielsen, deltog alle 12 Aar; de øvrige Pladser blev stadig udskiftet med yngre Roere (ialt 12). Af fremtrædende Roere paa D. kan nævnes: Vinhandler Joh. Nielsen 1920-24, Prokurist Wm. Andersen 1921-26, Manufakturhdl. Chr. Hansen 1922-23, Værkfører K. Stribolt 1926-30, Manufakturist Skat Madsen 1926-30 og Købmand Otto Rosengaard 1927-28. DM 4 Aarers Outrigger m. St. 1922/23; DM 4 Aarers

Ditterholdet 1922 (Joh. Nielsen, Chr. Hansen, Wm. Andersen, Sv. Nielsen, cox G. Kieme).

Outrigger u. St. 1924, 26 og 28; NM 4 Aarers Outrigger u. St. 1923, 28; Sejre i Norge, Sverige og Tyskland. E.S.

Litt.: Kviks Aarsskrift 1927 (S. 47-50); Nordiska Roddförbundet, Minnesskrift, 25-Års Jubileet 1935, Göteborg (S. 33, 38, 43 og 58).

Diurese (Fys.), Urinudskillelse. Diuresen stiger med den Mængde Vand, der tilføres Organismen. Specielle Stoffer, hvoriblandt Koffein, der findes i Kaffe og The, virker *diuretisk,* d.v.s. forøgende paa Diuresen, Under Muskelarbejde nedsættes Diuresen desto mere, jo strengere Arbejdet er. Dette skyldes dels det forøgede Vædsketab gennem Sved og Aandingsluft, dels en nedsat Nyrefunktion, beroende paa en Omstilling af Kredsløbet. E.As.

Division (Fodb.) (lat. Deling, Inddeling) er i England Betegnelse for en af The Football Association arrangeret Turnering for de store professionelle Fodboldklubber (suspenderet under Krigen). Den fornemste, *First Division* (Første D.) omfattede de 22 bedste Klubber, den næste *Second Division* (Anden D.) ligeledes 22 Klubber; den laveste, *Third Division* (Tredje D.) var delt i en nordlig og en sydlig Afdeling, hver omfattende 22 Klubber. Efter hver Turnerings Afslutning fandt Op- og Nedrykning af 2 Klubber Sted. I Danmark er Betegnelsen D. ikke officiel, men man ser ofte — navnlig i Provinsen og dennes Presse — Udtrykket Divisionsklubber brugt om de Klubber, der er Deltagere i D.B.U.s Danmarksturnering i Modsætning til de Klubber, der kun spiller i Lokalunionernes Turneringer. S.A.K.

Divot (Golf) (eng.), den ved et Golfslag undertiden løsrevne lille Græstørv.

Djurgården I.F., Stockholm, en af de ældste svenske Klubber, som dyrker Fodbold, Skisport, fri Idræt, Boksning, Brydning, Gang, Bowling, Bandy og Ishockey, indenfor hvilke Sportsgrene den har vundet adskillige Mesterskaber. Har vundet Fodbold-Mesterskabet 1912, 15, 17 og 20. I Allsvenskan's Division I 1927-28 og 36-37. H.B.

Djævleøen, lille Halvø ved Kbhvns. Sydhavn med bl. a. K.R.s Baadehuse siden 1902 og D.S.R.s Træningshus 1919-40. Klubhusene anvendtes ogsaa som Regattabaser for fremmede Roere og deres Baade ved Kbhvn.s internationale Rostævner (indtil disse 1928 blev flyttet fra Havnen til →Furesøen og fra 1929 til →Bagsværd Sø). E.S.

D.K.F. = Dansk Kajak-Forbund.

D.K.G. = Danske Kvinde Gymnastikforening.

D.L. = Dansk Luftfartsraad.

D.L.F. = Dansk Livrednings Forbund.

D.L.T.F. = Dansk Lawn Tennis Forbund.

D.M.G. = Dansk Mands Gymnastikforening.

Dobbelt Afsæt (Svømn.), Afsæt, hvor Springeren efter det alm. Forhop foretager et ekstra Hop paa Stedet inden Afsættet. Forbudt iflg. F.I.N.A.s Reglement; Overtrædelse medfører, at Springet *skal* bedømmes med 0. S.W.

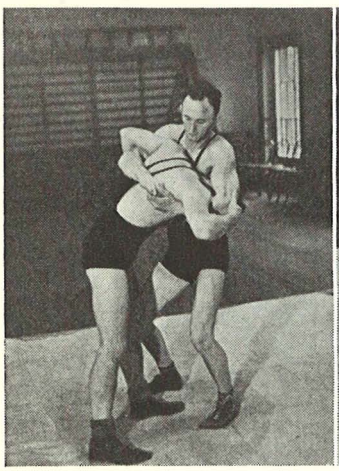
Dobbelt Armfaldsgreb (Brydn.), Kolbøtte-Modgreb for →Dobbelt-Nelson.

Dobbelt Armkobling (Brydn.), Udvidelse af →Armkobling.

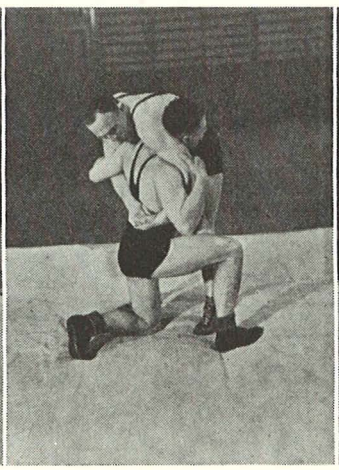
Dobbelt Armtræk (Brydn.) = Omvendt Armtræk.

(Svømn.). Dobbelt Armtræk anvendes næsten kun ved baglæns roterende Spring; bestaar af et almindeligt baglæns Rundsving, som fortsættes, saa Armene i anden Omgang benyttes til Optræk samtidig med Afsættet. Benyttes med Fordel af tunge Springere; det giver et godt og blødt Løft, men kræver megen Øvelse og smidige Skulderled. S.W.

Dobbelt Armvippe (Brydn.), Greb, hvor Angriberens Position er som i →enkelt Arm-

1. Dobbelt Armvippe.

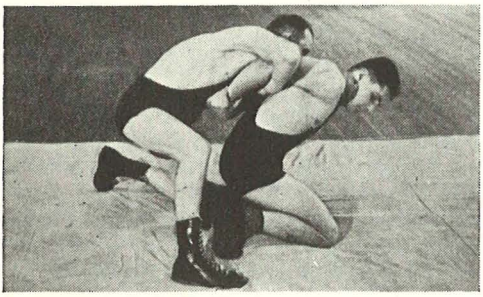
2. Modgreb.

3. Dobbelt Armkobling med Hoftekast.

vippe. *Teknik:* Modstanderens Hoved trækkes ned under Angriberens venstre Armhule. A.s Arme føres under M.s Arme og samles paa højre Side af hans Ryg, idet A. fører Brystet ind under M.s venstre Skulder. Grebet spændes, og A. kaster sig bagover og drejer venstre om og sætter sig op. Idet A. nu fører højre Ben frem paa Madrassen, presses M.s Hoved fremad mod hans Bryst, hvorved han forhindres i at gaa op i Bro. A. kan nu langsomt lægge ham med Ryggen til Madrassen. Grebet kan tages baade staaende og liggende.

Modgreb for Dobbelt Armvippe. Man gør et Skridt frem med højre Ben og lægger sig med venstre Knæ paa Madrassen. Saa svajer man Ryggen, strækker Nakken bagud og spænder om Modstanderens Arme. Kast bagover til højre, idet man søger at faa sit Hoved op i Kastet. A.R.N.-E.C.

Dobbelt Backhammer, Parade.

Dobbelt Backhammer (Brydn.), udvidet →Backhammer, hvorved begge Arme angribes.

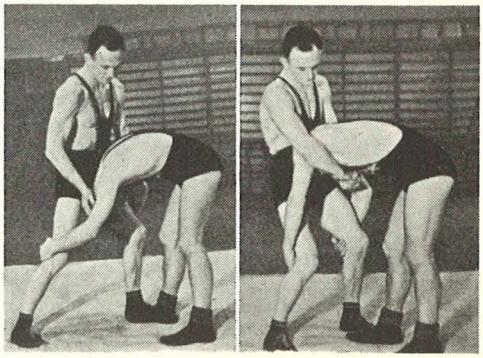
Dobbelt baglæns Salto (Svømn.), Spring tilhørende Gruppe II, kan udføres hoftebøjet ell. sammenbøjet fra 1, 3, 5 el. 10 m. Afsæt med Front mod Vippen, Nedslag paa Benene. Legemet drejer 2 Gange baglæns om sin Tværakse. I Afsættet maa man passe paa ikke at fælde ind over Vippen, og i Opspringet svinges Armene frem-op; naar de i Løftets sidste Del er naaet til Strækstilling, løftes Benene op, samtidig med at Hovedet fældes bagud, og Armene føres til Favnstilling (el. til Greb om Benene). Hoftebøjningen (el. Sammenbøjningen) holdes, til der er udført ca. 1¾ Omdrejning, hvorefter Benene strækkes let bagud, Brystet løftes, og Armene strækkes ud eller ned langs Siden. Højde og Rotation bør være saa rigelig, at der er god Tid til en rolig Udstrækning for at undgaa Hoftebøjning i Nedslaget. Hovedet holdes tilbage under selve Springet, men føres umiddelbart før Nedslaget frem, samtidig med at Armene strækkes ned langs Siden, saa Legemet gaar helt strakt i Vandet. Iflg. F.I.N.A.s Reglement forbudt for Damer. Se Ill. næste Side. S.W.

Dobbeltbane (Skøjte.) anvendes ved alle betydelige Hurtigløbskonkurrencer; obligatorisk ved EM, VM og OM. Bestaar af 2 Baner paa mindst 3 m Bredde, kun adskilte ved en smal Snekant, der oplægges hele Banen rundt undtagen i Krydsningslinien, en Strækning paa mindst 40 m, hvor Løberne veksler fra Inder- til Yderbane og omvendt. I Amerika bruges ofte Enkeltbane og →Fællesstart. →Standardbane. A.H.

Dobbelt Bengreb (Brydn.), Brydegreb i fri Brydekamp. Man griber hurtigt *udvendig* om begge Modstanderens Knæled og trækker hans Ben imod sig, saa man i Faldet kommer til at ligge mellem hans Ben. Hviler saa paa spredte Knæ, presser Laarene mod Bagsiden af hans Laar og skifter Grebet til Livtag.

Paraden, der skal ske i Faldøjeblikket, bestaar i udvendig Bensnoning om Angriberens Ben med Vrist mod Vrist. Man kan ogsaa i Angrebsøjeblikket trykke A.s Hoved nedad og søge at hvile med sin Vægt paa A., idet man strækker sine Ben bagud.

Dobbelt Bengreb kan benyttes som Modgreb for →omvendt Livtag. Til Gengæld kan omvendt Livtag ogsaa benyttes som Modgreb mod dobbelt Bengreb. Sker dette, er *Paraden:* begge Haandflader mod hans Knæ og Hovedet mellem hans Ben; men i dette Tilfælde er der ogsaa et *Modgreb,* der udføres ved kraftigt Nedadsving med Benene og Greb om hans Arme, hvorved

Dobbelt Bengreb og Parade (tv.).

han løftes op og kastes bagover i omvendt Armfaldsgreb.

Ved Dobbelt Bengreb, hvor Angriberen kaster sig imellem Modstanderens Ben og saaledes faar Grebet *indvendig* fra, kan M. faa Modgreb i Faldet ved Halv Nelson med det ene Ben, hvorefter han med Armen mellem A.s Ben blokerer hans Bevægelse og selv faar en Sejrschance. A.R.N.-E.C.

Dobbeltbom (Gymn.), to Bomme anbragt lodret over hinanden. Bruges til Hævspring, Forbisnoning, sidevendte Sidespring m. m.

Dobbeltdækning (Boksn.), Parade, hvor Bokseren trækker Albuerne næsten ind til Kroppen og dækker Hovedet med højre Un-

derarm og Mellemgulvet med venstre Underarm, idet han bøjer sig lidt forover. Blev tidligere anset for en fornuftig taktisk Manøvre overfor stærkt forcerende Modstandere, men er nu forbudt og medfører Advarsel. Motiveringen herfor er, at Paraden medfører, at selve Boksningen gaar i Staa. C.J.

Dobbelte Spring (Skøjte.), Spring med to Omdrejninger i Luften. Der findes Dobbelt Salchow, Dobbelt Loop og Dobbelt Lutz. Udføres som de tilsvarende enkelte Spring, men Benene holdes tæt sammen, og Armene bringes tæt ind til Kroppen for at lette Rotationen. Ret vanskelige at udføre. Enkelte Løbere har benyttet de to førstnævnte i deres Friløbsprogram; det sidste, der ikke er uden Risiko, har endnu aldrig været vist i et Konkurrenceprogram. P.C.-C.

Dobbelt Falderebsknob (Sejl.) →Knob.

Dobbelt Fejl (Ski.), Betegnelse anvendt i →Slalom, naar en Del af Løberens Ski, men ingen af Fødderne passerer Linien mellem en Ports 2 Flag. Dobbelt Fejl tæller dobbelt saa meget som →enkelt Fejl. H.J.

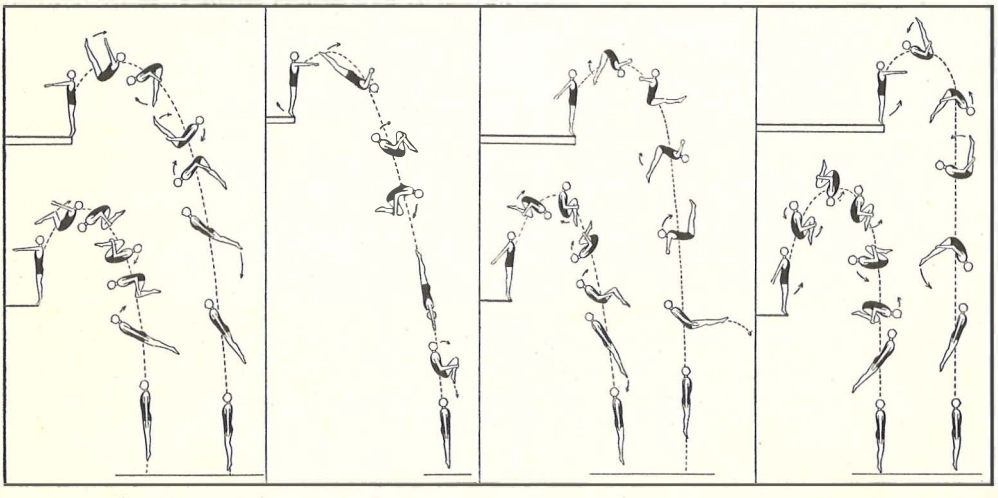
Dobbeltfejl (Tennis) foreligger, naar baade Første Serve og Anden Serve er fejl, og medfører, at Serveren taber det paagældende Point.

Dobbelt flyvende Salto (Svømn.), Spring tilhørende Gruppe I, kan udføres staaende el. med Tilløb fra 10 m. Afsæt som ved alm. frontvendte Spring. Nedslag paa Benene med Ansigtet i Springretningen. En Kombination af →1½ forlæns flyvende Salto og forlæns flyvende Salto, idet der først udføres en 1½ forlæns flyvende Salto, som — omtrent midtvejs i Springkurvens nedadgaaende Linie — afsluttes med et markeret strakt Svanhop, hvorefter der afsluttes med en forlæns flyvende Salto. Iflg. F.I.N.A.s Reglement forbudt for Damer. S.W.

Dobbeltforhindring (Ridn.), en Sammensætning af flere Spring efter hinanden med en indbyrdes Afstand af 4-10 m, f. Eks. Jernbanebomme, Vejspring, →Banketspring m. fl. — Ved en Dobbeltforhindring regnes og bedømmes hvert Spring for sig med Hensyn til Fejl. Efter →Ulydighed eller →Fald mellem 2 Dele af en Dobbeltforhindring skal Rytteren ride tilbage og paany passere den Del, som allerede er passeret. J.W.

Dobbelt forlæns Salto (Svømn.), Spring tilhørende Gruppe I, kan udføres hoftebøjet el. sammenbøjet, staaende el. med Tilløb fra 3,5 el. 10 m; desuden med Tilløb fra 1 m og strakt med Tilløb fra 10 m. Alm. frontvendt Afsæt. Nedslag paa Benene. Legemet drejer 2 Gange forlæns om sin Tværakse. I Afsæt og Opspring, som udføres strakt, svinges Armene frem-op-ud, og ved det hoftebøjede el. sammenbøjede Spring foretages i Løftets sidste Del et kraftigt Løft af Hofterne, samtidig med at Overkroppen fældes forover. Hoftebøjningen (el. Sammenbøjningen) holdes, indtil der er udført ca. 1¾ Omdrejning, hvorefter Legemet rettes ud, Benene strækkes let til Forsiden, Brystet løftes og Hovedet lægges lidt tilbage for derved at bremse Legemets Rotation. Afslutning og Nedslag som ved →forlæns Salto. Iflg. F.I.N.A.s Reglement forbudt for Damer. S.W.

Dobbeltkølle (Gymn.), Gymnastikredskab, der bestaar af to enkelte →Køller, forbundet med et rundt Mellemstykke, der tjener som Haandtag. Længde 85-100 cm.

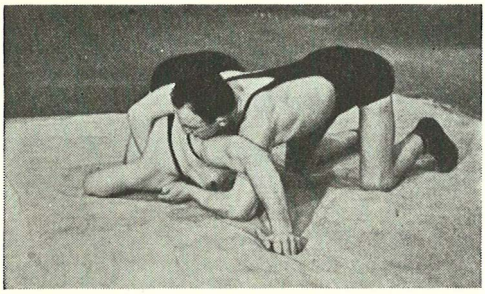

1 2 3 4

1. Dobbelt baglæns Salto. Fra 3 m Vippen, Gruppe **II**, Nr. 12 (c). Fra 10 m Vippen, Gruppe **II**, Nr. 13 (b).
2. Dobbelt flyvende Salto. Fra 10 m Vippen, Gruppe I, Nr. 7 (c).
3. Dobbelt forlæns Salto. Fra 3 m Vippen, Gruppe I, Nr. 6 (c). Fra 10 m Vippen, Gruppe I, Nr. 6 (b).
4. Dobbelt Molberg. Fra 3 m Vippen, Gruppe III, Nr. 19 (c). Fra 10 m Vippen, Gruppe III, Nr. 20 (b).

Dobbeltløb (Skydn.), to Piber fast forbundne med hinanden.

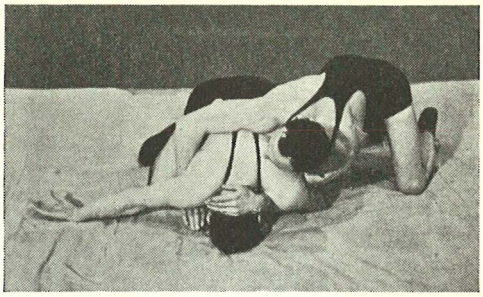
Dobbelt Mollberg (Svømn.), dobbelt baglæns Salto med frontvendt Afsæt, Spring tilhørende Gruppe III; kan udføres hoftebøjet el. sammenbøjet, staaende el. med Tilløb fra 3 el. 10 m, samt sammenbøjet, staaende el. med Tilløb fra 5 m. Fra 5 og 10 m benyttes som oftest delt Afsæt, naar Springet foretages med Tilløb; Benene skal da være samlet senest ved Løftets Fuldførelse. Springet udføres iøvrigt som →dobbelt baglæns Salto. Iflg. F.I.N.A.s Reglement forbudt for Damer. S.W.

Dobbelt Nelson.

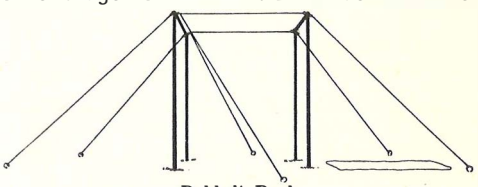
Dobbelt Nelson (Brydn.), Brydegreb, taget fra venstre Side: Grebet fattes bagfra under Modstanderens Arme op omkring Nakken, hvorefter man trækker hans Hoved mod sine Knæ. Grebet drejes, saa Hænderne nu er samlet under hans højre Skulder, hvorefter Angriberen fører sin venstre Underarm ned til Madrassen og trykker Modstanderen ned paa Ryggen.

Parade for Dobbelt-Nelson: 1) Man søger at rejse Kroppen, sætte sig tilbage, svaje Ryggen, løfte Armene i Skulderhøjde (afslappede). Derpaa drejer man ind mod Angriberen, sætter sig og fanger Støtte bagud paa begge Haandflader. Man hviler paa Angriberens Arm og fører sine Ben fra ham, det højre Ben langt bagud. Man hviler paa sin venstre Hofte, strækker Nakken mod hans venstre Haandled og sprænger Grebet ved en Armføring op over sit eget Hoved og fremad. 2) Naar man ikke kan rejse Hovedet fra Madrassen, samler man sine Hænder, fører dem ned mellem sine Ben og søger at strække Nakken, 3) eller man samler Armene om Angriberens Arme og slaar en Kolbøtte med ham, 4) eller sprænger Grebet ved at spænde hans venstre Arm ind til sin Krop og dreje højre Haandflade, saa man kan sprænge det med Skuldertryk paa Haandleddet. A.R.N.-E.C.

Dobbelt Nelson, Parade og Modgreb, naar man ikke kan løfte Hovedet.

Dobbelt Reck (Gymn.), to Reckstænger anbragt lodret over hinanden med en Afstand af ½ m. De mekaniske Forhold bevirker, at det kun er et ringe Antal egentlige Reckøvelser, der kan udføres i Apparatet, som ikke bruges i Danmark. En anden Form er

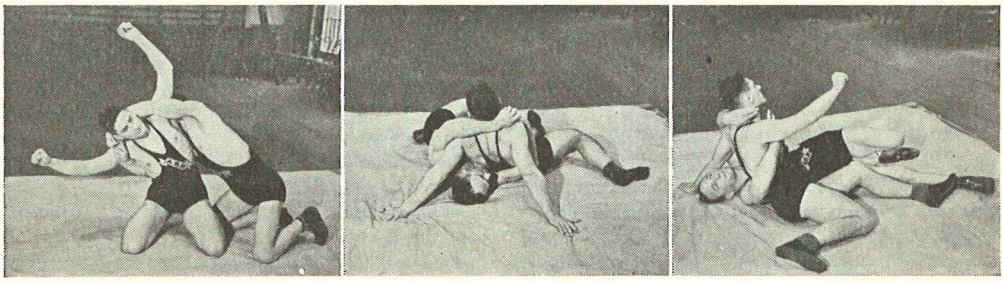

Dobbelt Reck.

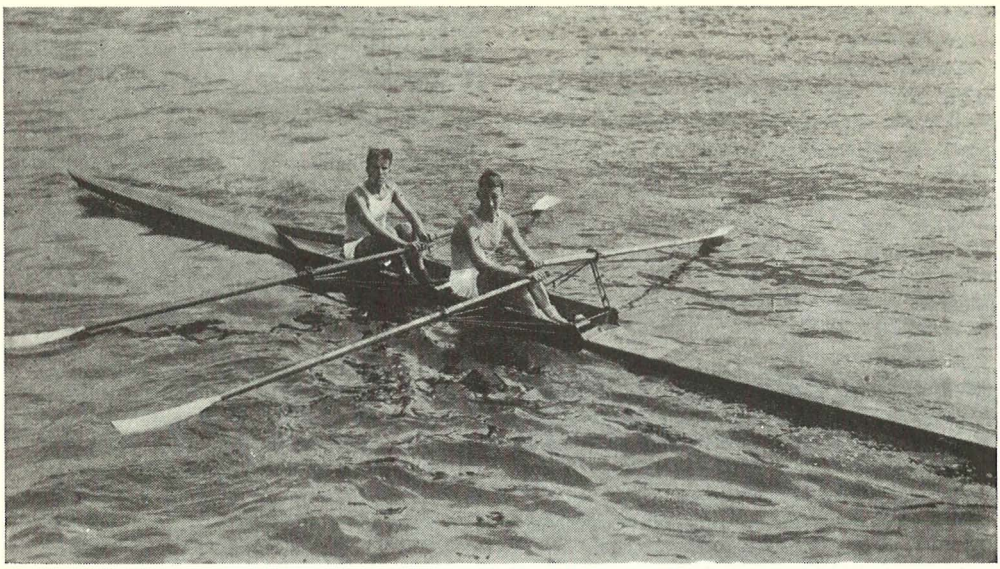
to Reckstænger anbragt overfor hinanden i en Afstand af ca. 2 m, saa der kan springes eller svinges fra den ene til den anden. Benyttes kun af Artister. En tredie Form er to Reckstænger i forskellig Højde anbragt ved Siden af hinanden, en praktisk Opstilling, da alle Reckøvelser først bør læres i lav Reck og straks efterprøves i den høje. V.R.

Dobbelt Saltomortale (Gymn.), Afsving fra Reck, hvorunder Legemet i sammenbøjet Stilling baglæns drejer 1½ Gang rundt i Luften. →Saltomortaleafsving.

Dobbeltsculler (Ro.), Kaproningsbaad for 2 Roere, hvor hver Roer betjener 2 Aarer. Anvendes næsten kun til Konkurrenceroning

Dobbelt Nelson, Parade og Modgreb.

Dobbelt-Sculler. (Mogens Hee og P. G. Hendriksen, Danske Studenters Roklub).

og bygges derfor næsten altid som →cravelbygget, →outrigget Baad. J.N.-H.

Dobbeltslag (Badm.) foreligger, naar samme Spiller rammer Bolden to Gange i Træk; regnes for →Fejl. Ligeledes er det Fejl, hvis Bolden i en Double først slaaes af den ene Spiller og derefter af Makkeren. Det er ogsaa Dobbeltslag, hvis Bolden ikke rammes rent enten af Strengene eller Rammen, →No shot. P.H.

(Cricket). Dobbeltslag foreligger, dersom Slaaeren har spillet Bolden og derefter paany spiller den eller standser den med Boldtræet eller nogen Del af sit Legeme (Haanden undtagen), uden at det kan begrundes som Forsvar for Gærdet. Ved Dobbeltslag mister Slaaeren sit Gærde. J.C.

(Tennis), →Double hit.

Dobbeltspil (Badm.), →Double.

(Tennis), Kamp mellem 2 Par. Kan enten spilles af 2 Par Herrer (Dobbeltspil for Herrer), af 2 Par Damer (Dobbeltspil for Damer) eller af en Dame og en Herre paa hver Side af Nettet (Dobbeltspil for Damer og Herrer). Banen skal være 4½ engelsk Fod bredere paa hver Side end Banen for *Enkeltspil*. De 4 Spillere skiftes til at serve, den ene Part server i 1. og 3. Parti, den anden i 2. og 4., og denne Rækkefølge skal bibeholdes inden for hvert Sæt. De Spillere, der modtager Serven, skal modtage den skiftevis, og denne Rækkefølge kan heller ikke ændres inden for et Sæt. Naar Serven er afgivet, maa Spillerne placere sig, hvor de vil paa Banen. Der er ingen Regler for, hvem af Spillerne, der skal til Bolden; den bedst placerede slaar. Ligesom i Enkeltspil skiftes der Banehalvdel efter hvert ulige Antal Partier. I Dobbeltspil er det af særlig Vigtighed, at man server og flugter godt og har et sikkert Smash, da det først og fremmest gælder om at erobre Positionen ved Nettet for derfra at afgøre Boldene. Sammenspillet mellem de to Makkere har den allerstørste Betydning; man maa kende hinandens Styrke og Svagheder og indrette sit Spil derefter. E.U.

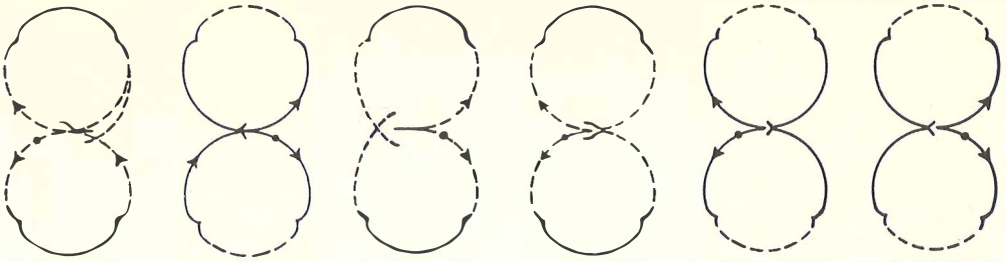
Dobbeltstavtag (Ski) bruges i Langrend og Turløb, naar Føret er fint med let Glid, navnlig ned over en svag Skraaning.

Teknik: Med let bøjede Knæ og noget foroverbøjet Krop kastes begge Stave frem og sættes i Sneen ved Skispidserne. Idet Skiene glider frem mellem Stavene, lægges Kroppen yderligere forover, saa Vægten virker paa Stavene. Der sluttes med en kraftig Strækning af Armene bagud. — Foretages ogsaa i Forbindelse med Løbeskridt; i Reglen saa der tages to eller tre Skridt samtidig med, at Stavene kastes frem. K.V.L.

Dobbeltstyring (Svæv.), Anordning ved tosædede Svæveplaner med det Formaal at tillade saavel Lærer som Elev at betjene Rorene, saa Læreren kan gribe ind, hvis Eleven foretager Fejlmanøvrer. Dobbeltstyring anvendes som Regel først, naar Eleven har opnaaet C-Certifikat. Naar han derefter skal over til Flyvemaskineslæb eller til at flyve med Rekordplaner, bliver han først omskolet paa et Svæveplan med Dobbeltstyring. Her kan han lære Skrentflyvning, termisk Flyvning, Kunstflyvning samtidig med, at han vænner sig til at flyve det hurtige Plan. Dobbeltstyring findes f. Eks. i →»Kranich« og →»Galvier«. J.G.B.

Dobbeltstød (Fægtn.), →Coup double, →Coup fourré.

Dobbelt Tretal (Skøjte.). Der findes 4 forskellige Dobbelt Tretal. *Forlæns, udven-*

Forlæns, udvendigt Dobbelt Tretal. | Forlæns, indvendigt Dobbelt Tretal. | Baglæns, udvendigt Dobbelt Tretal. | Baglæns indvendigt Dobbelt Tretal. | Forlæns Dobbelt Tretal-Slangesving-Dobbelt Tretal. | Baglæns Dobbelt Tretal-Slangesving-Dobbelt Tretal.

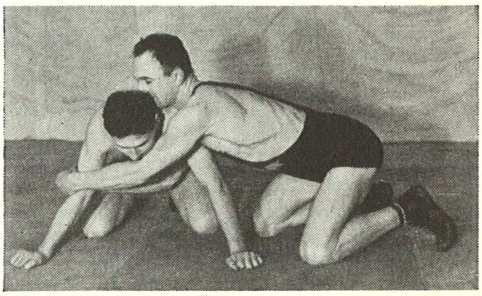
De fuldt optrukne Linjer betegner forlæns Kurver, de stiplede Linjer baglæns Kurver.

digt Dobbelt Tretal bestaar af et forlæns, udvendigt Tretal og derefter et baglæns, indvendigt Tretal, løbet paa den ene Fod, efterfulgt af det samme paa den anden Fod. *Forlæns, indvendigt Dobbelt Tretal* bestaar af et forlæns, indvendigt Tretal og derefter et baglæns, udvendigt Tretal løbet paa den ene Fod, efterfulgt af det samme paa den anden Fod. *Baglæns, udvendigt Dobbelt Tretal* bestaar af et baglæns, udvendigt Tretal og derefter et forlæns, indvendigt Tretal løbet paa den ene Fod, efterfulgt af det samme løbet paa den anden Fod. *Baglæns, indvendigt Dobbelt Tretal* bestaar af et baglæns, indvendigt Tretal og derefter et forlæns, udvendigt Tretal, løbet paa den ene Fod, efterfulgt af det samme, løbet paa den anden Fod. De løbes alle i Ottetalsform. De nævnte Dobbelt Tretal har Numrene 10, 11, 12 og 13 paa Internationale Eislauf Vereinigungs officielle Figurliste og Værditallene henholdsvis 1, 1, 1 og 2. P.C.-C.

Dobbelt Tretal-Slangesving-Dobbelt Tretal (Skøjte.). Der findes to forskellige Figurer. *Forlæns, Dobbelt Tretal-Slangesving-Dobbelt Tretal* bestaar af et forlæns, udvendigt Dobbelt Tretal, et forlæns udvendigt Slangesving og et forlæns indvendigt Dobbelt Tretal, løbet paa den ene Fod, efterfulgt af et forlæns, indvendigt Dobbelt Tretal, et forlæns, indvendigt Slangesving og et forlæns, udvendigt Dobbelt Tretal, løbet paa den anden Fod.

Baglæns, Dobbelt Tretal-Slangesving-Dobbelt Tretal bestaar af et baglæns, udvendigt Dobbelt Tretal, udvendigt Slangesving og et baglæns, indvendigt Dobbelt Tretal, løbet paa den ene Fod, efterfulgt af et baglæns, indvendigt Dobbelt Tretal, et baglæns, indvendigt Slangesving og et baglæns, udvendigt Dobbelt Tretal, løbet paa den anden Fod. Begge løbes i Ottetals Form. De har Numrene 36 a, b og 37 a, b paa Internationale Eislauf Vereinigungs officielle Figurliste samt Værditallene 3 og 4. P.C.-C.

Dobbeltturnering (Fodb.), Turneringsform, hvor hvert Hold møder samtlige Modstandere baade paa Hjemme- og Udebane i Løbet af en Sæson. Indførtes i Danmarksturneringen samtidig med Seriesystemet 1936 for at give samtlige Hold lige Chance. Denne Reform betød et mere reelt Bedømmelsesgrundlag for Holdenes indbyrdes Styrkeforhold end den tidligere anvendte Enkeltturnering, hvor Holdene kun mødte hinanden 1 Gang om Aaret. V.L.

Dobbelt Undertræk. Angriberen fuldfører Undertrækket ved Pres med sine Fødder og Knæstrækning.

Dobbelt Undertræk (Brydn.), Brydegreb. Angriberen lægger sig med Front mod Modstanderens venstre Side og samler Greb under Brystet om begge hans Arme, hvorefter han væltes omkuld med Kroppen ved at trække hans Arme ind mod sig. Grebet kan ogsaa udføres alene paa hans fjerneste Arm. Grebet pareres bedst ved hurtigt at rejse sig med Front mod Angriberen, men er man væltet om paa Siden og ikke kan rejse sig, samler man sine Hænder og fører dem foran Brystet, hvorved han løftes paa den Albuespids, som hviler mod hans Bryst. Nu fører man sit Hoved mellem Modstanderens Arme (der forudsættes, han ikke har sluppet sit Greb) ved at bøje sammen i Kroppen og krybe ud af Grebet paa højre Side af ham. A.R.N.-E.C.

Doggetts Coat and Badge Race (Ro.), det ældste kendte Kaproningsløb. Roedes i London første Gang 1715 og var oprindelig et Single-Scullerløb for Færgemænd. Præmien var udsat af en Skuespiller ved Navn Doggett og bestod af en rød Trøje (coat) med en Sølvplade (badge) paa Ærmet. Byens Fi-

skehandlere, der efter Doggetts Død 1721 har været Arrangører af Løbet, føjede en Pengepræmie til. Er siden afholdt hvert Aar. K.J.C.

Dogleged hole (Golf). Naar Spillet mellem et af Golfudslagsstederne og Greenen ikke kan foregaa i lige Linie, maaske paa Grund af en Sø, Hjørnet af en Skov, Sandgrav eller lignende, kaldes Hullet for dogleged. F.H.

Doherty, R. F. (1874-1910) og **H. L.** (1876-1919), Brødre, eng. Tennisspillere, to af Tennisspillets største Personligheder og Spillere i den klassisk skønneste Stil. Et uovervindeligt Doublepar, spillede parallelt i alle Spillets Situationer, og brød i Single med det gammeldags Baggrundsspil for stadig at angribe ved Nettet. R. F. D. var Wimbledon Mester 1897-1900, H. L. D. 1902-06, hvor han efter sin Sejr over Norman E. Brookes opgav videre Turneringsspil. Brødrene vandt Davis Cup fra U.S.A. 1903 og holdt den til 1906. H. L. D. vandt alle sine 13 Davis-Cup Kampe. A.T.

Doigté (Fægtn.), Fingerøvelse i Lektion for at give Haand- og Fingermuskler den Elasticitet og Styrke, der er nødvendig for en fin Klingeføring. Læreren slaar smaa, hurtige og tørre Slag paa Elevens Klinge, og denne svarer. Slagene udføres med fast Tommel- og Pegefinger og en lille Bevægelse i Haandleddet, medens de tre andre Fingre løsner en Smule ved Begyndelsen af Slaget, for atter at slutte fast om Grebet ved Slagets Slutning, saa Klingen stoppes nøjagtig i den oprindelige Stilling. Bruges ogsaa som Forøvelse til Parader og Battementer. J.B-n.

Dollenboot (Ro.) (af Tysk: Dolle = Aaretold), cravelbygget Inriggertype, der i Slutningen af forrige Aarhundrede var ret brugt som Kaproningsbaad. Mellemting mellem Inrigger og Outrigger. Aaregangene sad paa øverste Bord; men Baaden opfyldte ikke de øvrige Bestemmelser i Inriggerdefinitionen. Egnede sig kun til stille Vand, da Baaden var ret vanskelig at ro. Kunde i Hastighed ikke maale sig med Outriggerne. Roforeningen »Kvik« er eneste danske Klub, der har ejet en Dollenboot, Fireren »Fritz«, hvormed Klubben 1888 og 89 uden Held forsøgte at tage Konkurrencen op med de tyske Klubber ved Kaproninger i Hamburg, Kiel og København. Typen er nu udgaaet. Em.S.

Dommer (Ath.). Dommerhvervet paahviler ikke en enkelt Mand, men Lederne og deres Medhjælpere inden for de respektive Øvelsesgrupper (Gang, Løb, Spring og Kast). For at sikre en ensartet Uddannelse af Athletikdommerne i København afholder K.A.F. aarlige Officialskursus, der slutter med saavel teoretisk som praktisk Eksamination. Bestaar de indstillede Prøven, erholdes *Dommercertifikat,* som kræves for at udføre Dommerhverv ved de af Københavns Athletik-Forbund arrangerede Stævner. Endnu findes der ingen Fællesordning for hele Landet, men Distriktsforbundene tilstræber samme Ordning som i København. J.B.B.

(Badm.). Dommeren leder Kampen og sørger for, at denne spilles i Overensstemmelse med D.B.F.s Spilleregler. Holder →Regnskab med Points ved Hjælp af →Dommerblok eller →Tællekasser. Af Hensyn til Oversigten placeres Dommeren paa en høj Stige (→Dommerstige), der anbringes paa Siden af Banen ud for Nettet. Er højeste Myndighed under Kampen, dog underkastet eventuelle →Linievogteres eller →Servedommeres Kendelser. I Tilfælde, hvor en →Turneringsleder er udpeget, kan Dommerens Afgørelse indankes for denne, dog kun hvad angaar Spørgsmaal om Spillereglernes Fortolkning (D.B.F.s Haandbog: Spilleregler § 21).

Dommercertificat findes ikke, men for at fremskaffe egnede Dommere har D.B.F. og Kredsene med Mellemrum afholdt *Dommerkursus.* Har en Dommer gennem lang Tids Praksis vist sig egnet, kan D.B.F.s Bestyrelse tildele ham D.B.F.s →Dommernaal. P.H.

(Boksn.) →Amatørdommer, →Kampleder.

(Brydn.) →Dommerkomité, →Kampleder, →Pointsdommer.

(Bue.) →Banedommer, →Markør.

(Cricket). Der skal iflg. Lovene dømmes af 2 Dommere, der er placeret 1 ved hvert Gærde. Det er et Særkende for Cricket og den Aand, der raader i dette Spil, at Dommerne kun kan gribe ind i Spillet, naar der appelleres til dem, eller naar det undtagelsesvis udtrykkeligt i Lovene er foreskrevet, f. Eks. naar der foreligger →fejl Bold. Dommerhvervet kræver et godt Syn, en hurtig Opfattelsesevne og et uomtvisteligt Kendskab til Spillets vanskelige Love. Dommerne skal iøvrigt paase, at Banen er i brugbar Stand og rigtigt afmærket, og at Gærder og Spillerekvisitter er lovlige. Da Afstanden fra Dommernes Plads og til →Regnskabsførerne ofte er ret betydelig, markerer Dommerne deres Afgørelse ved særlige Dommersignaler. J.C.

(Cykl.). I Cyklesporten findes under Betegnelsen Dommer kun Maaldommeren. Baade paa Bane og Landevej er hans Afgørelse af Placeringer absolut og inappellabel.

(Fodb.). Dommeren udnævnes til at dømme for hver Kamp. Han skal ifølge Lovene: a) haandhæve Lovene og afgøre alle Tvivlsspørgsmaal. Hans Afgørelser er endelige. Hans Straffemyndighed begynder i det Øjeblik, han fløjter til Begyndelsesparket, og den omfatter ogsaa Forseelser, der begaas, medens Spillet midlertidigt er standset, eller medens Bolden er ude af Spil. Han skal undlade at standse Spillet, naar han er over-

bevist om, at han derved vilde give det Parti, der har forset sig, en Fordel;

b) holde Regnskab med Kampen, tage Tiden og sørge for, at Halvlegene faar den fastsatte Længde, eventuelt ved at tillægge den Tid, der spildes ved Spillernes Tilskadekomst eller af anden Grund;

c) have Myndighed til efter Skøn at standse Spillet for enhver Overtrædelse af Lovene og til at opsætte eller afbryde Spillet, naar som helst han anser det for nødvendigt paa Grund af Vejrforholdene eller Tilskuernes Indblanding eller af anden Grund. Naar Dommeren saaledes opsætter eller afbryder Spillet, skal han give Indberetning til vedkommende Union inden to Dage;

d) fra det Øjeblik, han træder ind paa Banen, have Myndighed til at advare enhver Spiller, der efter hans Skøn er skyldig i daarlig eller utilbørlig Opførsel, og hvis han fremturer, udvise ham. Indberetning skal gives til vedkommende Union inden to Dage;

e) ikke lade andre end Spillerne og Linievogterne komme ind paa Banen uden hans Tilladelse;

f) standse Spillet, hvis en Spiller efter hans Skøn er kommet alvorligt til Skade, og faa ham fjernet saa hurtigt som muligt fra Spillepladsen og straks sætte Spillet i Gang igen. Hvis en Spiller er kommet lettere til Skade, skal Spillet ikke standses før Bolden er ude af Spil. En tilskadekommen Spiller, som selv kan gaa uden for en af Grænselinierne for at faa fornøden Behandling, maa ikke behandles paa Spillepladsen;

g) have Myndighed til efter eget Skøn uden →Advarsel at udvise en Spiller, som gør sig skyldig i voldsom Adfærd;

h) give Signal til Spillets Genoptagelse efter alle Standsninger.

Dommerens Kendelse er endelig forsaavidt angaar det, der er sket under Kampen, f. Eks. om en Bold har været inde, eller om en Spiller med Vilje har rørt Bolden med Haanden, men hans Kendelse er ikke endelig, saafremt den beror paa Ukendskab til Lovene, f. Eks. hvis han dømmer Straffespark, fordi Maalmanden har bevæget sig mere end fire Skridt, medens han holder Bolden. Det er Dommerens Pligt at handle efter Underretning af neutrale Linievogtere om Tilfælde, som maatte være undgaaet hans Opmærksomhed. Under Spillet maa Trænere eller andre ikke faa Adgang til Spillepladsen, medmindre Dommeren tilkalder dem. Det er i Spillereglernes Aand, at Kampene skal foregaa med saa ringe Indgriben fra Dommerens Side som muligt. V.L.

1. En Spiller, der har Karantæne, kan ikke være Dommer.

2. Det har ingen Betydning, at Bolden rører Dommeren. Hvis Bolden f. Eks. rammer ham og derved skifter Retning og gaar i Maal, gælder Maalet.

3. Dommeren har en vidtgaaende Beskyttelse. En Spiller, der tilkendegiver Uenighed i en Dommers Afgørelse, skal advares, og bruger en Spiller upassende Sprog overfor ham, medfører det Udvisning uden Advarsel. Dommeren kan nægte at lade Kampen fortsætte, hvis rette vedkommende ikke forhindrer, at Tilskuere generer ham ved Tilraab. Klubberne er ansvarlige for, at Dommeren ikke forulempes før, under eller efter Kampen. Naar Dommeren forlader Banen, skal Spillerne om fornødent beskytte ham mod ophidsede Tilskuere.

4. Dommeren skal paase, at Banens Indretning er lovlig, og at Spillernes Udstyr er lovligt, f. Eks. at Knopperne paa Støvlerne ikke har Søm, der rager frem.

5. I Tilfælde af Meningsforskel mellem Dommer og Linievogter er Dommerens Mening afgørende. Han bestemmer, hvordan Samarbejdet mellem ham og Linievogterne skal praktiseres. Han kan give en Linievogter, der ikke optræder upartisk, en Advarsel og eventuelt udvise ham.

6. Dommeren kan forandre sin Afgørelse, saa længe Spillet ikke er genoptaget eller Halvlegen udløbet.

7. Dommeren skal skride ind mod Personer, der overtræder Forbudet mod, at udenforstaaende under Spillet henvender sig til Spillerne og f. Eks. ved Tilraab søger at dirigere Spillet.

8. Dommeren er pligtig til at besvare Spørgsmaal, som er af Betydning for Spillet, f. Eks. hvorvidt der paa et idømt Frispark kan scores direkte eller ikke. N.M.

(Golf) →Referee.

(Gymn.), →Dommercertifikat, →Dommerprøve, →Dommerudvalg. Bedømmelsen i D.G.F.s Konkurrencer udføres af Dommere, der har D.G.F.s Dommercertifikat. Ved DM i Hold- og Enkeltmandskonkurrencen udpeges de af Hovedbestyrelsen, i alle andre Tilfælde af Kredsbestyrelserne. I Mesterrækkekampe medvirker 3 Dommere, i andre Rækker 2. Endvidere medvirker en →Kontroldommer, der dog ingen Indflydelse har paa Karaktergivningen. J.L.

(Haandb.). Spillet ledes af 1 Dommer assisteret af mindst 2 →Maaldommere samt 2 →Linievogtere. Som Dommere maa i Turneringskampe kun anvendes Personer, der har bestaaet →Dommereksamen og er i Besiddelse af gyldigt →Dommerkort. Dommeren skal under Kampen saavidt muligt opholde sig i Nærheden af Bolden. Foruden at paase, at Spillereglerne overholdes, og i Tilfælde af Brud paa disse at straffe Forseelserne efter de i Reglerne givne Forskrifter, skal han føre Regnskab med Maalene og passe Tid-

tagningen (undtagen i Salspil, hvor han assisteres af en Tidtager). Dommeren har i alle Tilfælde den afgørende Myndighed, og hans Situationsafgørelser er inappellable. C.F.S.

(Hoc.) En Hockeykamp ledes af 2 Dommere, der dømmer paa hver sin Banehalvdel, idet de dog giver Indtrilskendelser for hele Sidelinien i deres Side af Banen. Undtagelsesvis kan man nøjes med 1 Dommer, der da skal have 2 →Linievogtere til Hjælp til Indtrilskendelserne.

Dommerens Opgave er at sørge for, at Spillets Love og →Turneringsreglementet overholdes. Begaas der Fejl under Spillet, standser Dommeren det uopfordret ved et Fløjt og markerer med Armen tydeligt, hvad og hvilken Vej han har dømt. Betydningsløse Petitesser skal ikke dømmes, og der skal dømmes efter →Fordelsreglen. Dommerne skal være upartiske. Deres Skøn kan have meget stor Betydning for en Kamps Resultat, særlig deres Skøn om, hvorvidt en Forseelse er uforsætlig eller forsætlig, saa den giver strengere Straf som →Straffefinte og →Straffehjørne.

Begge Dommerne skal placere sig i deres venstre Banehalvdel nær Sidelinien. De skal følge Spillet i stadig Bevægelse, saa de ser enhver Situation klart, og ved Maalchancer skal de være helt nede ved Maallinien og nærmere inde ved Maal.

Dommerne er suveræne paa Banen. Appelleren maa ikke tillades, men hvis en →Anfører mener, at Dommeren har gjort en urigtig Anvendelse af Lovene, kan han nedlægge Protest. Dommerne indberetter til Unionen alle Uregelmæssigheder som →Afbrydelse, →Udvisninger, Protester, og saafremt de paa Grund af en Banes Uanvendelighed forlægger Kampen til anden Bane.

Dommerne er Medlemmer af →Dommerklubben, der ansætter til Kampene. Internationale Dommere anerkendes af →F.I.H., naar de har dømt et Antal internationale Kampe. O.H.

(Kajak.). Som Dommer opfattes alle Medlemmer af Dommerkomiteen og (ved internationale Stævner) Appelkomiteen. I Dommerkomiteen sidder Starter, Banedommer, Maaldommer. I Appelkomiteen 3—5 Repræsentanter for Nationer, der ikke har Repræsentanter i Dommerkomiteen. →Banedommer. V.U.A.

(Ridn.), →Autorisation, →Overdommer, →Skoleridningsdommer, →Dommernævn, →Forhindringsdommer.

(Ro.), →Banedommer, →Tiddommer, →Maaldommer.

(Sejl.), →Dommerkomité.

(Ski.), →Hopdommer.

(Skøjte.), →Konkurrencedommer.

(Svømn.). Dommernes Antal bør altid være lige; de skal overvaage, at Konkurrencerne foregaar i Overensstemmelse med Reglementerne. De har Myndigheden over Svømmerne umiddelbart efter Starten og afgør, hvem der er Vinder samt de øvrige deltagendes Placeringer. Deres Afgørelse er uomstødelig, saafremt der er Enighed eller Flertal mellem Dommerne for Kendelsen, i modsat Fald træffes Afgørelsen af →Overdommeren. Dommerne kan desuden have specielle Opgaver saasom →Maaldommer, →Banedommer. S.A.N.

(Tennis). Til praktisk talt alle Turneringskampe udvælger →Turneringslederen en Dommer, der for at skaffe sig saa godt Overblik over Spillet som muligt placerer sig paa en Dommerstol. Det er Dommerens Pligt at forvisse sig om, at Nettet har den rette Højde før Spillets Begyndelse, og at maale og besigtige Nettet under Spillet, hvis han anmodes om det, eller hvis dets Højde efter hans egen Mening har forandret sig. Dommeren leder Kampen og dømmer hver enkelt Bold, ligesom han efter hver Bold opraaber Kampens øjeblikkelige Stilling. I vigtige Kampe hjælpes han i sit Arbejde af en →Fodfejldommer og indtil 14 →Liniedommere. Hans Myndighed og hans Pligter omtales i Tennisforbundets Turneringsbestemmelser §§ 10, 11, 12 og 13. Sv.O.

Dommerbaad (Kajak.), Motorbaad, hvori →Banedommeren, eventuelt Starteren og Tidtageren er placeret; iflg. D.K.F.s Kaproningsreglement maa der til Ledsagebaad ved Kaproning ikke anvendes Ro- eller Sejlfartøjer. V.U.A.

Dommerblok (Badm., Brydn.), →Dommerseddel.

Dommerbog (Skøjte.). Hver Dommer har en Dommerbog, hvori skal være angivet Navnet paa den paagældende Konkurrence, Navnene paa Deltagerne og deres respektive Startnumre. Numrene, Betegnelsen og Værditallene for de til Konkurrencen udskrevne Figurer, Skema til Friløbet til Karakterer for a) Indhold, b) Udførelse samt →Multiplikationstallet. Naar Karaktererne for samtlige Figurer og Friløbet er givet, beregnes det samlede Pointstal. Foruden Dommerbøgerne føres en →Generalprotokol. P.C.-C.

(Tennis). Blok med perforerede Blade, hvorpaa Dommeren i en Tenniskamp holder Regnskab med Stillingen mellem de to Parter. Paa hvert Blad er der Plads til at føre Regnskab over tre Sæt; der er reserveret to Linier til hvert Parti — en Linie til Serveren og en til Modtageren — samt Rubrikker til saa stort et Antal Points, som skønnes nødvendigt til et færdigspillet Parti. Endelig giver Dommerbogen alle Oplysninger om

Stillingen i Handicap-Kampe fra Parti til Parti. Sv.O.

Dommercertifikat, Bevis for Ret til at fungere som →Dommer.

(Ath.), →Dommer.

(Boksn.), →Amatørdommer, →Kampleder.

(Fodb.). Udstedes af D.B.U.s Lovfortolkningsudvalg. Skal udstedes af mindst 2 af Udvalgets Medlemmer. →Dommereksamen.

(Gymn.), Bevis, som efter bestaaet →Dommerprøve udstedes af D.G.-F.s Dommerudvalg. Kun Dommere, der er i Besiddelse af Dommer-Certificat, maa benyttes ved D.G.-F.s officielle Konkurrencer. En Fortegnelse over anerkendte Dommere med Dommercertifikat findes i D.G.F.s Aarsberetning. V.R.

Dommereksamen (Fodb.), den teoretiske Prøve i Fodboldlovene, som en Fodbolddommer maa underkaste sig for at opnaa →Dommercertifikat. I →Danmarksturneringen anvender D.B.U. kun eksaminerede Dommere, men ogsaa Lokalunionerne gennemfører mere og mere dette Princip. Lovfortolkningsudvalgets første Eksaminationer afholdtes 1927. S.A.K.

(Haandb.) omfatter en praktisk og en skriftlig Prøve. Den praktiske Prøve bestaar af en Prøvekamp; den skriftlige bestaar af 16 Spørgsmaal udarbejdet af D.H.F.s →Dommerudvalg, der foretager Bedømmelsen og, dersom begge Prøver bestaas, udsteder →Dommerkort. Aspiranten skal gennem længere Tid have fungeret som Dommer ved den daglige Træning i sin Forening og (eller) ved Træningskampe. Ingen kan udøve Dommervirksomhed under D.H.F. uden at have bestaaet Dommereksamen. C.F.S.

(Hoc.), →Dommerklub.

Dommerens Greb (Brydn.) (eng.: the referees hold), det Greb, som →Kamplederen i visse Situationer har Ret til at kommandere Bryderne i for at søge at faa en Afgørelse paa Kampen. Da der var »staaende Brydekamp« i Danmark, var Krydstag for begge Parter tvungen Afslutning. Nu er 2×3 Minutters →Parterrekamp Dommerens Greb. A.R.N.-E.C.

Dommerfløjte (Fodb.), Midlet, hvormed Dommeren sætter Spillet i Gang og standser det. Hertil bruges en ganske almindelig Fløjte, blot Tonen er tilstrækkelig skarp.

Dommerinstruktion (Hoc.), →Dommerklub.

Dommerinstruktionskursus (Haandb.) afholdes paa Initiativ af D.H.F.s eller Distriktsforbundenes →Dommerudvalg mindst 1 Gang aarlig i hvert Distriktsforbund ved et Medlem af D.H.F.s Dommerudvalg. Spillereglerne og deres Fortolkning gennemgaas og endvidere behandles alle andre Spørgsmaal i Tilknytning til →Dommerens og →Maaldommerens Arbejde. C.F.S.

Dommerkarakter (Svømn.), den Karakter, hver enkelt Dommer giver for det udførte Spring (→Springkarakter).

Dommerkast (Haandb.), Kast, foretaget af Dommeren ved kraftigt at slaa Bolden lodret mod Jorden. Gives, hvis 2 Modspillere samtidig begaar en Forseelse, eller hvis Spillet af en eller anden Grund bliver midlertidig afbrudt, f. Eks. ved Ulykkestilfælde eller andre i Lovene ikke omtalte Hændelser, uden at Bolden har passeret →Side- eller →Maallinien eller befinder sig i →Maalfeltet. Alle Spillere skal være mindst 3 m (→Salspil) eller 6 m (→Markhaandbold) fra Dommeren, til Kastet er udført. Dommerkast maa ikke gives Maalfeltet nærmere end 3 m (Salspil) eller 4 m (Markhaandbold) og udføres da efter samme Regler som →3 m Kast resp. 4 m Kast. C.F.S.

Dommerklub (Fodb.). Sammenslutning af en Bys eller Lokalunions Fodbolddommere. Formaal: Udbredelse af Kendskab til Fodboldlovene (navnlig Fortolkning af disse) samt Optræden under Praksis. Findes i mange Byer Landet over. V.L.

(Hoc.). Dansk Hockey Unions Dommerklub stiftet 22/3 1936 paa Initiativ af Civilingeniør Otto Husted. Klubbens Opgave er at udarbejde og fortolke de danske Hockeylove, idet de tilsvarende engelske fra →International Hockeyboard og →International Federation of Women's Hockey Associations lægges til Grund og Sammenligning drages med →Fédération Internationale de Hockey's Love. Desuden drager Klubben ved Instruktions- og Diskussionsmøder samt ved Arbejde paa Banerne Omsorg for →Dommernes Uddannelse, eksaminerer dem og foretager Godkendelse af 1.- og 2.-Holds-Dommere. Klubben udarbejder →Turneringsreglement, der forelægges Unionens Repræsentantskab, den er til Unionsbestyrelsens Raadighed ved Fortolkninger af Lovene og skal høres i →Protestsager.

Bestyrelsen, der vælges blandt de anerkendte 1.-Holds Dommere, bestaar af Formand og 3 Medlemmer, det ene indsat af Unionens Bestyrelse. Formænd: 1936-42 Civilingeniør Otto Husted, 1942-43 Lærer Hjalmar Thomsen, fra 1943 stud. jur. Knud Eyvind Bjerregaard. Love af 10/3 1940. O.H.

(Tennis). Formaalet med Oprettelsen af en Dommerklub er dels at højne Tennisdommeres Standard ved teoretisk og praktisk Uddannelse i Dommergerningen og dels at være Turnerings-Arrangørerne behjælpelig med at skaffe Dommere til en Turnerings mange Kampe. Herhjemme blev der 1940 dannet en Dommerklub med Ole Clausen, Kbhvn., som Formand, og Klubbens Medlemmer har i den forløbne Tid ret hyppigt været anvendt som Dommere i københavnske Tennisturneringer. Det er Meningen at etablere et Samarbejde

mellem D.L.T.F. og Dommerklubben; efter en teoretisk Prøve af Medlemmerne under Forbundets Kontrol udsteder D.L.T.F. Certifikat til de kvalificerede. P.B.

Dommerkollegium (Skøjte.). Hvert Aar inden 1/10 skal hvert Medlem af I.E.V. indsende Navnene paa de Personer, der kan fungere som Dommere ved Mesterskaber (EM og VM) og ved internationale Konkurrencer, til I.E.V.s Bestyrelse, som derefter godkender eller nægter Godkendelse af de nævnte Personer.

Ved alle internationale Konkurrencer maa kun de af I.E.V. anerkendte Mesterskabsdommere og internationale Dommere fungere. Ved Mesterskaber maa kun Mesterskabsdommere fungere. Dommerkollegiet ved Mesterskaber skal bestaa af mindst 5 Dommere. Er Tallet under 5, skal Præsidenten for I.E.V. bringe Tallet op til 5, idet det saavidt muligt skal undgaas, at hvert Land faar mere end 1 Dommer i Kollegiet. Er Antallet af tilmeldte Dommere et lige Antal og over 5, skal Præsidenten ved Tilføjelse af en ekstra Dommer gøre Antallet ulige.

Ved nationale Mesterskaber er Dommerkollegiet sammensat af de af Landsforbundet anerkendte Dommere. Dommerkollegiet er ved DM sammensat af 5 Medlemmer. Ved Mærkeprøver i Kunstløb bestaar Dommerkollegiet af 3 Dommere, dog har D.Skø.U. vedtaget, at der i Danmark kun skal 2 Dommere til Bedømmelse af Præstationer for Bronzemærket. P.C.-C.

Dommerkomité (Brydn.). Bestaar af en →Kampleder og 2, undertiden 3 stemmende →Pointsdommere. Kamplederen standser en 20 Minutters Kamp efter 10 Minutters Forløb og en 15 Minutters efter 6 Minutters Forløb, hvorefter Pointsdommerne tilkendegiver, om en af Bryderne fører; den førende Bryder har Ret til at bestemme, hvorvidt der skal 2×3 Minutters →Parterre, eller om Kampen skal fortsættes som den afbrødes. Er der ingen førende Bryder, er der tvungen 2×3 Minutters Parterre. Ender Kampen uden Fald, samler Kamplederen →Dommersedlerne, hvorpaa Pointsdommeren har noteret Vinderen. A.R.N.-E.C.

(Sejl.). Til at lede en Kapsejlads nedsættes sædvanlig en Dommerkomité (Kapsejladskomité), bestaaende af en Dommer, to eller flere Meddommere og en Tiddommer. Dommerkomiteen afgør, om Kapsejladsen skal finde Sted til den fastsatte Tid eller eventuelt udsættes p. G. af manglende Vind, vælger Bane og Omsejlingsretning og træffer indbyrdes Aftale om Fordelingen af de forskellige Hverv som Afgivelse af Signaler, Notering af startende Fartøjer, Tilbagekaldelse af for tidligt startende, Maaling af *Vindstyrke* o.s.v. *Tiddommeren* har ved Starten Ansvaret for rigtig Betjening af Startkanon og Startmast og senere for, at Fartøjernes rette Ankomsttid bliver noteret samt for, at Udregning af Sejltider, Respit og Præmietider er rigtig. Den samlede Dommerkomité afgør efter Afhøring af de paagældende Besætninger og eventuelle Vidner de Protester, der er indgivet vedrørende Sejladsen. Det hører ogsaa med til Dommerens Hverv efter afholdt Kritik over Dagens Sejlads at foretage Uddelingen af Præmier. O.A.

Dommerkort (Haandb.), Bevis for bestaaet →Dommereksamen og Hjemmel til at fungere som Dommer under D.H.F. Udstedes af D.H.F.s →Dommerudvalg. Er gyldigt i 2 Aar og fornyes automatisk efter Distriktsforbundenes Dommerudvalgs Indstilling, der kun kan gives, dersom Dommeren jævnlig har været anvendt i de forudgaaende 2 Aar. C.F.S.

Dommerkursus (Fodb.). Forelæsninger om Fodboldspillets Teori, som Unionerne lader afholde for fungerende og vordende Fodbolddommere. Overværelse af et saadant Kursus betragtes som nødvendig Forudsætning for at indstille sig til →Dommereksamen. S.A.K.

(Hoc.), →Dommerklub.

Dommerliste, Navnefortegnelse over Deltagerne i Konkurrencer, benyttes til Notering af Resultaterne.

(Ridn.). Karakterliste til Brug for Dommerne i de forskellige Konkurrencer. For hver Skoleridningsklasse, Svær Skoleridning A, Svær Skoleridning B o.s.v., findes en særlig Dommerliste. Øverst paa Dommerlisten er en Tegning af Skoleridningsbanen med paaførte Bogstaver, derefter følger i Tekst hele Skoleridningsprogrammet inddelt i de Grupper, for hvilke der skal gives Karakter. I Springklasserne er Dommerlisterne ofte kun et Program, ved Ridebanespringning kan Formanden for →Dommernævnet i Reglen overse hele Banen og er saaledes den eneste, som fører Dommerliste, her kaldet Resultatskema. I Terrænspringning fører derimod hver Forhindringsdommer Dommerliste, og disses Karakterer samles til Slut paa et Resultatskema. Dommerlister for Skoleridning samt Resultatskemaer for Springning rekvireres hos D.R.F. J.W.

Dommernaal (Badm.), Sølvemblem med D.B.F.s Initialer, tre Løver og »Dommer« indgraveret i blaa Emaille. Kan iflg. D.B.F.s Love efter Indstilling fra D.B.F.s Spilleudvalg af Forbundets Forretningsudvalg tildeles Medlemmer under D.B.F., som anses for kvalificerede til at fungere som Dommere ved aabne og internationale Turneringer, Mesterskaber, Landskampe o. l. Naar For-

retningsudvalget ikke træffer anden Bestemmelse i det enkelte Tilfælde, skal Dommeremblemet senest efter tre Aars Forløb tilbageleveres (tilbagekræves), saafremt Forretningsudvalget — paa Spilleudvalgets Indstilling — ikke efter nævnte Tids Forløb udsteder ny Autorisation. P.H.

Dommernævn (Ridn.) forefindes til Bedømmelse af Ridebane-, Hold-, Gruppe-, Jagt-, Volte-, Stafet-, Barriere-, Hippodrom- og Højdespringning, altsaa kun til Springninger paa Ridebane. Nævnet bestaar af 2-3 Medlemmer og foretager selv Bedømmelsen af, hvad der foregaar paa Banen. →Forhindringsdommere afgiver kun Bedømmelse paa Forlangende. Formanden for Nævnet indestaar for den rigtige Resultatudregning og for, at Forhindringsdommere m. fl. kender deres Hverv. Han leder Springningen bl. a. ved særlig aftalte Signaler o. l. J.W.

Dommerpræsident (Fægtn.). Alle Fægtekonkurrencer ledes af en Dommerpræsident, der alene har Myndighed og Ret til paa Grundlag af det gældende Reglement at træffe alle Afgørelser i Kampen. F.I.E. udnævner for et Aar ad Gangen, efter Forslag fra de tilknyttede Forbund. Dommerpræsidenter for hvert Vaaben. Ved alle internationale Konkurrencer skal Dommerpræsidenterne være Amatører og Indehavere af F.I.E.s Dommer-Certifikat. J.V.T.

Dommerprøve (Boksn.) →Amatørdommer.

(Gymn.), Prøve, som afholdes af D.G.F.s Dommerudvalg. Ved Dommerprøver optræder et mindre Antal Gymnaster i forskellige Discipliner, og Dommerudvalget fastsætter efter Konference en fælles Karakter for hver Øvelse. Samtidig foretager Dommer-Aspiranterne hver for sig deres Bedømmelse af Øvelsen. Prøven omfatter endvidere en teoretisk Afdeling, hvorunder Aspiranterne maa besvare Spørgsmaal angaaende de forskellige Øvelsers Betegnelse, Udførelse og Vanskelighed, D.G.F.s Konkurrencebestemmelser, Udregning af Karakterer m. m. V.R.

Dommerreglement (Haandb.), Reglement, udarbejdet af D.H.F., indeholdende Bestemmelser vedrørende Dommernes Honorarer og Rejsegodtgørelser m. m. samt Omfanget af deres Virksomhed. C.F.S.

Dommerseddel (Badm.), trykt rubrikinddelt Seddel, hvorpaa Dommeren under Kampen noterer scorede Points. Ved store Turneringer udleverer Turneringslederen Dommersedler med Spillernes Navne paaført til Dommerne, og disse sørger for Kampenes Afvikling og bringer efter Kampene Sedlerne til Turneringslederen underskrevet og udfyldt med alle Oplysninger om Kampenes Resultater. P.H.

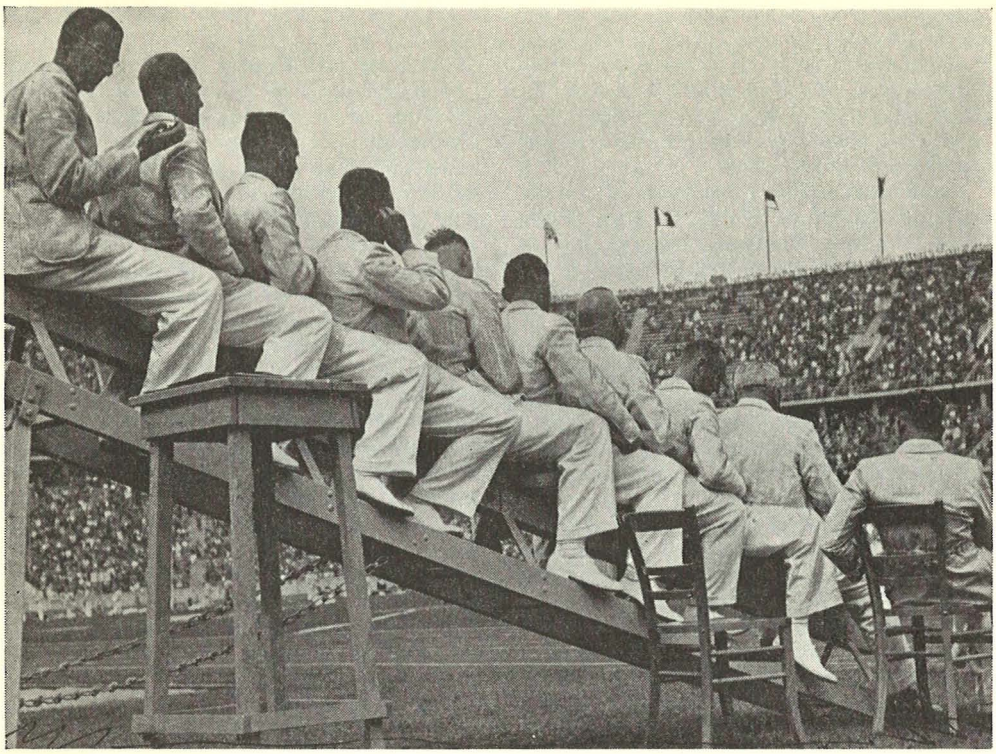
(Brydn.). Trykt rubrikinddelt Seddel, hvorpaa →Pointdommerne under Kampen gør deres Notater vedrørende Brydernes Arbejde.

Dommersignal (Cricket). Da Dommerne befinder sig i ret betydelig Afstand fra Regnskabsførerne, er det nødvendigt, at der anvendes Signaler til disse. Kendelserne markeres saaledes: »Grænseslag« ved at svinge en Haand fra Side til Side, »Byes« ved at løfte en aaben Haand over Hovedet, »Legbyes« ved at løfte Benet og berøre det med Haanden, »Udenom« ved at strække begge Arme vandret ud til Siderne, »Fejl Bold« ved at strække en Haand vandret ud til Siden, »Løb for kort« ved at løfte den bøjede Arm opad og med Fingerspidserne berøre Skulderen. Endelig markeres Kendelsen »Ude« ved at række en Pegefinger i Vejret over Hovedet. Dommerne bør ikke tillade, at Spillet fortsættes, før Regnskabsførerne har besvaret Signalet. J.C.

(Brydn.). Kamplederens Fløjte giver Signal til Kampens Begyndelse og Afslutning og desuden til dens midlertidige Ophør. Naar Kampen efter 6 (i 15 Min.s Kamp) eller 10 (i 20 Min.s Kamp) Minutters Forløb standses ved Kamplederens Fløjte, trykker de 3 Pointsdommere paa en af de Knapper, der er i Forbindelse med en rød, en blaa, eller en hvid Lampe. Den ene Bryder bærer rød Ankelsok, den anden blaa. Af de valgte Lamper fremgaar, om rød eller blaa Bryder har Dommermajoritet eller om Bryderne er lige gode (naar hvid er i Majoritet, eller naar der samtidig vises hvid, rød og blaa). Naar Kamplederen fløjter af for en Kamps Afslutning, trykker Pointsdommerne atter paa Knapperne, men da *skal* de bekende Kulør (d.v.s. det er forbudt at trykke paa den hvide Lampes Knap). Naar Lampesystemet ikke findes, anvendes paa samme Maade Flag (hver Dommer har — skjult i et Rør — et hvidt, et rødt og et blaat Flag).

(Vægtl.). Samme Lampe- eller Flagsystem som i Brydning anvendes, dog kun med hvidt og rødt. Efter hvert af de tre Forsøg i hver Øvelse vises hvidt, hvis Øvelsen anerkendes, og rødt, hvis ikke, og Majoriteten er afgørende undtagen ved Rekordsættelse, hvor alle tre Lamper (Flag) skal vise hvidt, for at Rekorden anerkendes. Der findes — med Undtagelse af Kamplederens Startklap før andet Tempo i Stem — ingen andre Dommersignaler. A.R.N.-E.C.

Dommerskib (Sejl.), Skib, der anvendes som Stade for Dommerkomiteen ved Kapsejladser. Herved opnaar man bl. a. den Fordel at være friere stillet i Valget af Baner og at kunne lægge disse i alle Kompasretninger, medens Start ud for et Brohoved eller en Pynt næsten altid maa foregaa i bestemt Retning, og Baner lægges under Hensyntagen til Landgrunde. O.A.

Tiddommerne paa Dommerstigen ved Maallinien under Sprinterløbene ved Olympiaden i Berlin 1936.

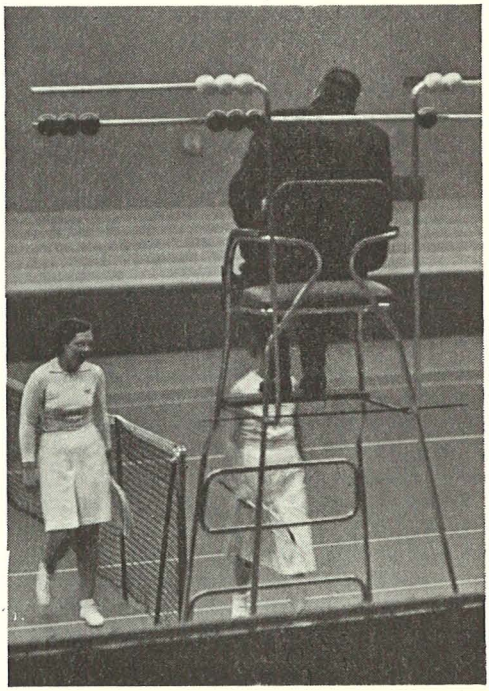
Dommerskøn, Dommerens Opfattelse og Vurdering af en Situations Opstaaen og Forløb. I Almindelighed inappellabelt.

Dommerstige (Ath.), benyttes af Maaldommere og Tidtagere. Der benyttes forskellige Former med Plads til 5-10 Officials. D.A.F.s Reglement foreskriver en trappeformet Standplads, 2 m høj, 3 m lang, 1,1 m bred, delt i 5 Trin, 0,4 m høje og 0,6 m dybe; hvert Trin kan i den ene Halvdel deles i 2 Trin. M.R.

Dommerstol (Tennis). For at skaffe Dommeren Overblik, placeres han paa en ca. 1½ m høj Stol, forsynet med Ryglæn og et smalt Bord, og hvis nederste Del har Form som en Stige. Moderne Dommerstole er forsynet med Kugleanordninger, hvormed Dommeren kan angive Stillingen i Sæt og Partier. Sv.O.

Dommertaarn (Ski.) benyttes som Sæde for Dommerne i →Hopkonkurrencer. Anbringes omtrent midt imellem →Afsættet og →Nedslaget og saaledes, at Dommerne ikke har Solen i Øjnene. Den nøjagtige Placering udregnes efter følgende Formel: d = 0,4—0,5 L, Q = 0,35—0,5 L, hvor D = den søgte Afstand fra Afsættet, L = Normalhoplængden og Q = den søgte Afstand fra Nedslagets Midterlinie. Højden tilpasses, saa Hopperen er omtrent i Øjenhøjde, naar han passerer Dommerne. H.J.

Dommerudvalg (Fodb.), Arbejdsudvalg,

Dommerstol til Tennis. Den øverste Række hvide Kugler benyttes til at angive vundne Sæt, den nederste Række røde Kugler angiver vundne Partier. Ved vundne Sæt eller Partier fører Dommeren Kuglerne ud for Enden af Stangen.

som nedsættes af en Union til at varetage Uddannelsen af og Tilsynet med Fodbolddommerne. Indenfor D.B.U. varetages Dommerudvalgets Funktioner af →Lovfortolkningsudvalget. S.A.K.

(Gymn.), et 1931 af D.G.F.s Hovedbestyrelse nedsat Udvalg, bestaaende af 5 Medlemmer, der, naar Hovedbestyrelsen skønner det, afholder →Dommerprøve og udsteder →Dommer-Certifikat. V.R.

(Haandb.), Betegnelse for D.H.F.s Udvalg for Lovfortolkning og Dommere samt Betegnelse for de Udvalg inden for Distriktsforbundene, der i Samarbejde med D.H.F.s ovennævnte Udvalg varetager Domeruddannelsen ved Afholdelse af →Dommerinstruktionskursus og →Dommereksamen. C.F.S.

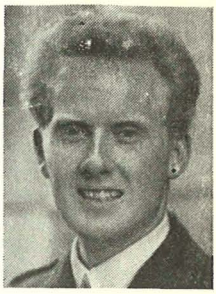
Donath, Leo (1887-1941), ungarsk Svømmeleder, stiftede 1926 den europæiske Svømmeliga, hvis Generalsekretær han var til sin Død. Blev 1928 valgt til Generalsekretær for det internationale Svømmeforbund (F.I.N.A.); gjorde som Leder af det daglige Arbejde i disse Forbund en stor og fortjenstfuld Indsats, ligesom han, der var i Besiddelse af glimrende Sprogkundskaber, viste smidig Forhandlingsevne ved de internationale Kongresser. O.J.

Dope (Svæv.), Strammelak til Luftfartøjers Stofbeklædning. Sammensætningen er i Almindelighed Celluloid, opløst i forskellige Opløsningsmidler saasom Acetone, Amylacetat, Amylalkohol. Kan anvendes som klar Lak eller som Pigmentlak, ofte med rød Okker eller Aluminiumpulver (Rød Dope og Aluminiumdope). Er meget brandfarlig. G.H.

Doping (Med.) (af eng. *dope,* egentlig en tykt flydende Vædske), Midler, der anvendes under Træning og specielt ved Konkurrencer med det Formaal at frembringe en øjeblikkelig Forbedring af Idrætspræstationen. Oprindelig blev Udtrykket kun anvendt om stærke Lægemidler som Coffein, Cocain m. m., senere har man udstrakt Betegnelsen til ogsaa at omfatte visse Ernæringspræparater, Sukkerpræparater, Vitaminer m. m. Vanskeligheden ved Anvendelse af D. ligger først og fremmest deri, at det ikke er let at afgøre, om et Stof i en given Situation og anvendt paa rette Maade overhovedet virker forøgende paa en Præstation. Man kender disse Stoffers Virkning paa det enkelte Organ, men her drejer det sig om en Virkning paa hele Organismen. Om enkelte Stoffer kan det dog siges med Sikkerhed, at de kan forøge en Præstation, saaledes Coffein, Codein, Alkohol i smaa Doser m. m. Men disse Stoffer har desuden saa skadelige Virkninger, at det er uforsvarligt at anvende dem. En saadan kunstig Oppiskning af Organismen er da ogsaa i fuldstændig Modstrid med Idrættens Princip angaaende Udviklingen af en sund Organisme. Præparater, der kommer ind under Ernæringsmidlernes Omraade, pointerer kun det betydningsfulde i, at den til Konkurrencen trænende lever sundt og paa en passende Diæt. Af disse Stoffer skal nævnes Rørsukker, der synes at være et virkningsfuldt arbejdsforøgende Stof, hvis Anvendelse paa ingen Maade kan skade. K.S.

Dormy (Golf) (eng. undertiden Dormie) er en Spiller, naar han er lige saa mange Huller op eller forud, som der er Huller tilbage at spille, af hvilken Grund han ikke kan tabe, i værste Tilfælde kan han →halvere Matchen. C.S.

Dorph-Jensen, Ole (f. 24/10 1918) studerer ved Danmarks Højskole for Legemsøvelser, Medlem af K.I.F.; viste hurtigt specielle Anlæg for Hækkeløb. DM i 400 m Hækkeløb 1938, 40-42. Deltager paa K.I.F.s Mesterskabs Stafethold 4×100 m 1937 og 42 samt paa 4×400 m 1942. 1938 og 39 DR i 400 m Hækkeløb (55,1 og 54,5 Sek.). Paa K.I.F.s 1000 m Rekordstafethold (1.59,0) 1942. J.B.B.

Dose, Christian (f. 27/11 1886), Sadelmagermester. Medlem af Sakskøbing Roklub siden 1912, Medlem af Bestyrelsen 1913, Formand 1918-25 og 1927-38. Roede Stroke paa Klubbens Kaproningshold 1913-24. Em.S.

Dose-Holdet, Sakskøbing Roklubs Kaproningshold 1918 - 24. Sammensætningen var: Vognmand Axel Rasmussen, Tømrermester Martin Larsen, Hotelejer V. Dose, Sadelmagermester Chr. Dose og Købmand K. M. Simonsen. 1924 roede A. Schwartz i Stedet for Axel Rasmussen. Talrige Sejre bl. a. DM i 4 Aarers Inrigger 1919, 21 og 22, Øresundsløbet 1918 og 21, NM i 4 Aarers Inrigger 1918, 19 og 22, NM i Firer m. Styrmand 1924. Em.S.

Double (Badm.), (eng.: dobbel), Kamp mellem 2 Par. Kan enten spilles af 2 Par Herrer *(Herre Double),* 2 Par Damer *(Dame Double),* eller af en Herre og en Dame paa hver Side af Nettet *(Mixed Double).* Regnskabet er ensartet for alle tre Kategorier, idet Sættet gaar til 15 Points med Omspil ved à 13 og à 14. Et Par har Serveret to Gange i Træk. Hver Gang Serveret opnaas, serves første

Gang af den Spiller, der staar i højre Servefelt, og denne vedbliver at serve, saa længe Parret vinder Slagserierne, dog skiftevis fra højre og venstre Servefelt. Naar Parret taber en Slagserie, mistes første Serveret (første Serv) og Serveretten (anden Serv) overgaar til Makkeren, der vedbliver at serve (skiftevis fra højre og venstre Servefelt) til en Slagserie tabes, hvorefter Serveretten overgaar til Modstanderne efter de samme Regler. En Undtagelse forekommer ved et Sæts Begyndelse, hvor Parret, der ifølge Lodtrækningen skal serve først, kun har een Serveret, hvorefter denne overgaar til Modstanderne, og derpaa følges de almindelige Regler.

Den Spiller, der ved et Sæts Begyndelse staar i højre Servefelt, skal staa i dette ved alle »lige« Points, Parret er noteret for (0-2-4 o.s.v.), og Makkeren saaledes i venstre. Kun Serveren og Servemodtageren er bundet til at staa i deres respektive Servefelter under Servningen. Makkerne maa indtage hvilken som helst Plads, forudsat de ikke tager Udsigten eller paa anden Maade hindrer Serveren og Servemodtageren. Naar Serven er afgivet, maa Spillerne placere sig hvor de vil paa Banen, uden eller inden for Linierne. Der er ingen Regler for, hvem af Spillerne der skal slaa til Bolden, den bedst placerede slaar; dog er →Dobbeltslag ikke tilladt. De to Makkere skal arbejde som en Enhed, hvorfor godt →Sammenspil er af største Betydning (→dække, →side by side, →back and front). I øvrigt →Badminton. P.H.

(Tennis), →Dobbeltspil.

Doublebane (Badm.) →Bane.

(Tennis) →Bane, → Dobbeltspil.

Double hit (Tennis) (eng.: Dobbeltslag), med Ketcheren at røre ved eller slaa til Bolden i Spil mere end een Gang under Udførelsen af et Slag. Forekommer oftest ved Flugtninger og medfører, at Pointet tabes. Da det som Regel er vanskeligt at konstatere for andre end den, der udfører det, er det korrekt, om Vedkommende selv gør Dommeren opmærksom paa Forholdet. A.J.

»**Dovendyr**« ell. »**Dovendyrgang**« (Gymn.), baglæns, tværhængende Armgang i Bom, hvor Benene lægges krydsende over Bommen. Idet Hænderne flyttes baglæns, slæbes Benene efter hvert Tag op til bageste Haand. J.L.

Down (Boksn.) (eng.: nede), Betegnelse for, at en Bokser er »i Gulvet«, ɔ: at han berører Gulvet med en anden Legemsdel end Fødderne, at han hænger bevidstløs i Tovene, eller at han falder ud af Ringen gennem Tovene. Kamplederen begynder straks at tælle, naar en Bokser er »down«. C.J.

D.P.B.F. = **Dansk Professionelt Bokse-Forbund.**

D.R. = **Damernes Roklub.**

Draabering (Kajak.), Gummiring, der anbringes paa Skaftet af Pagajen for at hindre Vandet i at løbe ned i Kajakken, naar Pagajen løftes.

Drachmann, A. G. (1810-92), Læge, Ortopæd. Levende interesseret for Ungdommens, særlig den kvindelige Ungdoms, legemlige Udvikling; oprettede et Institut, hvor der gaves sygegymnastisk Behandling for Holdningsfejl (særlig i Rygsøjlen), undervistes i »Udviklingsgymnastik« og uddannedes Lærerinder i den saakaldte »franske Gymnastik«. Skrev til Brug ved Undervisningen en Lærebog i »Gymnastik for den kvindelige Ungdom, i Skolen og Hjemmet« og søgte dermed at skabe en for Kvinder egnet Gymnastik, helt forskellig fra den da stærkt militært prægede Mandsgymnastik. Selv om hans Forsøg ikke fik den Betydning, han havde haabet, virkede de dog banebrydende for den Opfattelse, at der skal være Forskel paa Mands- og Kvindegymnastik. N.I.

Drachmann, Erna, gift Juel-Hansen (1845-1922), Datter af A. G. D.; Forfatterinde; studerede i Paris Kvindegymnastik efter Dr. Laisnés Metode og underviste i denne Gymnastik paa sin Faders Institut; gik senere over til den Lingske Gymnastik og uddannede i nogle Aar paa eget Institut Lærerinder i den. Oprettede sammen med sin Mand den første Børnehave i Danmark efter i Berlin at have studeret Fröbels Ideer. N.I.

Drage (Sejl.), Eentypebaad, konstrueret 1929 af Ingeniør Johan Anker, Norge, paa Foranledning af Göteborgs Kungl. Segelsällskap, der i Fællesskab med K.D.Y. fik udarbejdet Reglerne for Klassen. Dragen, der er 8,90 m lang, 1,96 m bred med en Jernkøl paa 1000 kg og et maalt Sejlareal paa 20 m, viste sig som en meget stiv og velsejlende Baad, navnlig i Kuling. Slog derfor straks an i Sverige og Danmark; senere gik Norge, derefter Tyskland, Holland og Skotland ind for Klassen, saa der nu findes 5-600 Drager, heraf 70 i Danmark. Kontrollen med Klassen føres af en permanent Komité, bestaaende af 2 danske, 2 norske og 2 svenske Medlemmer, der afgør alle Fortolkningsspørgsmaal vedrørende Klassen.

Dragen var i hele sin oprindelige Konstruktion beregnet paa at kunne bygges forholdsvis billigt (ca. 2500 Kr.); men Krav fra Sejlernes Side om Anvendelse af ædlere Træsorter, bedre Kvalitet Sejldug, byggede Master, Spil til Haling af Sejl m. m. har efterhaanden bragt Byggeprisen op i nær Højde med andre Kapsejladsbaades. Ældre og nyere Baade er dog stadig jævnbyrdige i Sejlevne. O.A.

Dragt. Efter mange Aars Udvikling er den moderne Idrætsdragt blevet tilpasset saaledes, at den i mindst mulig Grad kan vanskeliggøre Øvelserne, og efter at Kvinder nu kan optræde i shorts, bliver der end ikke væsentlig Forskel paa Mandens og Kvindens Dragt. Dette som et Udtryk for Tidens Forstaaelse for det vel trænede menneskelige Legemes Skønhed i Ro og under Bevægelse. D. er praktisk set ens for alle Idrætsgrene; de faa Undtagelser er dikterede af særlige tekniske Hensyn, saaledes Brydernes dybt nedskaarne Trøjer. Selv i vort Klima sker Tilvænningen til Ophold i fri Luft i de ganske lette Dragter overordentlig let. Varmeproduktionen ved Øvelserne er tilstrækkelig til at opretholde Legemsvarmen, og Optræningen af Hudens Kar danner en naturlig Regulation for Varmeafgiften. Den frie Fordampning fra den udækkede Overflade virker ligeledes regulerende. Kun før Øvelserne er varmere Paaklædning ofte nødvendig; Afkøling nedsætter Musklernes Ydeevne, gør dem stive. Ikke alene af æstetiske Hensyn, men lige saa meget af hygiejniske Hensyn maa Idrætsdragten altid være ren. For enkeltes Vedkommende som Roerne spiller dette en særlig Rolle af Hensyn til meget ubehagelige Infektioner paa Sædet fremkaldt ved Arbejdet paa Baadens Rullesæder. For Vinteridrætten ligger Forholdet ganske anderledes end for Sommeridrætten. Her kan man ikke tale om en egentlig Idrætsdragt, idet Paaklædningen er dikteret ikke alene af Kulden, men i langt højere Grad af Vinden, og den er derfor kun en praktisk Tilpasning af den almindelige Paaklædning baseret paa Uldstoffer inderst paa Legemet og ellers suppleret efter de øjeblikkelige Krav og efter Temperaturen.

Ingen Dragt maa hindre den fulde Udfoldelse af Legemets Bevægelser. K.S.

Dragør Boldklub, stiftet 21/5 1907 af Hans Svane (første Formand), Robert Wass og Richard Andersen. Sidstnævnte Formand siden 1922. Fodboldklub til 1928, men dyrker nu ogsaa Haandbold, Tennis, Gymnastik og Athletik. Ejer en ved egne Midler tilvejebragt tidssvarende Idrætspark med et 1942 opført moderne Klubhus. Medlemstallet: før 1928 ca. 130, 1943 ca. 600. 1924 Medlem af K.B.U., vandt B-Rækken 1934-35, men tabte Oprykningskampen. Vandt atter B-Rækken 1937-38 og rykkede op i A-Rækken, som Klubben vandt 1938-39 og 1940-41. Derefter optaget i den midlertidige Danmarksturnerings II. Kreds. S.A.K.

Litt.: »Dragør Boldklub 1907-32«.

Draisine (Cykle.), den første Cykle, ogsaa kaldet *Løbemaskinen,* opfundet 1816 af den tyske Friherre Karl von Drais. Bestod af et Stel med to Hjul i Træ, et Sæde og et Styr, der kunde dreje Forhjulet. Sædet var anbragt saa lavt, at Fødderne let naaede Jorden. Man løb overskrævs Draisinen i Gang og løftede Fødderne op under sig, naar Apparatet var i Fart. Særlig i England forsøgtes indført Forbedringer, og en Overgang prøvedes den i Postvæsenets Tjeneste, men den var for klodset. De sidste Draisiner saas i Tyskland ca. 1830. Ill. se Side 203. J.B.

Drake paa Arsenals Bane under Morgentræningen.

Drake, Edward J. (f. 1912), eng. prof. Fodboldspiller. Overførtes 1934 for 5000 Pund fra Southampton F.C. til Arsenal, hvor han skabte sit Ry som en kraftig, velspillende og gennembrudsfarlig Centreforward. Bedste Præstation: 7 Maal i en Kamp mod Aston Villa 1935. Vundet 2 F.A. Cup Medailler og 1 League-Mesterskab. 5 Landskampe. N.M.

Draw (eng.: trække), uafgjort Kamp i for Eks. Cricket, Fodbold, Boksning. Udtrykket stammer sandsynligvis fra Cricket, hvor en ikke færdigspillet, altsaa uafgjort, Kamp blev afbrudt af Dommeren, som maatte »draw the stumps«, trække Gærdepindene op. J.B.-J.

»Dreje Slibesten« (Gymn.), Krop- og Armøvelse. Staar »Slibestenen« til venstre, sættes højre Fod frem, og Hænderne fatter »Haandtaget« og beskriver en stor Cirkel idet Kroppen følger med i Bevægelsen fremad-nedad-bagud-opad. J.L.

Drejning (Hoc.), → Imellem.

Drejningsplan (Svæv.), det Plan, i hvilket Svæveplanet drejer sig om sin →Z-Akse.

Drejningsviser (Svæv.), Instrument, der angiver, om Svæveplanet holder ret Kurs,

eller om det drejer om sin →Z-Akse. Dets Funktion er baseret paa Gyroskopprincippet. Uundværlig under Blindflyvning. H.F.

Drenge (Ath.), Betegnelse for Idrætsudøvere under 14 Aar. Inddelingen benyttedes første Gang ved et af K.I.F. arrangeret Stævne 1900 og blev senere godkendt inden for alle danske Athletikklubber. I de senere Aar har →fysisk Alder, hvor ikke blot den kronologiske Alder, men ogsaa Højde og Vægt tages i Betragtning, været gældende i nationale Konkurrencer, men Grænsen er stadig 14 Aar. Drenge benytter lettere Kasteredskaber end de ældre Klasser og maa ikke konkurrere i Løb over længere Distancer end 60 m. E.A.

(Fodb.), →Drengekamp, →Drengeturnering.

(Gymn.), →Drengegymnastik.

(Haandb.). Spillere, der ved →Turneringsaarets Begyndelse er fyldt 12 Aar og er under 14 Aar.

(Ro.), →Ungdomsroning.

Drengegymnastik, Gymnastik, der er afpasset efter Drengealderens Behov. Moderne Skolegymnastik var i sin oprindelige Form (→Gutsmuths) en udpræget D., men den senere Udvikling berøvede den i nogen Grad dette Særpræg, som først de senere Aar fuldt ud har gengivet den. D. bør have et maskulint, omend for de yngste Alderstrins Vedkommende barnligt Præg, bør indeholde et alsidigt Forraad af motions- og formgivende Øvelser samt af Øvelser, der stiller Krav om Behændighed, Dristighed og passende Kraftudfoldelse, og den bør give Mulighed for sund Kappestrid. H.P.L.

Drengekamp (Fodb.) udkæmpes mellem Juniores under 14 Aar (Drengeklassen). Spilletiden er 2 Gange en halv Time, og der anvendes en Bold af lidt mindre Dimensioner og Vægt end i Seniorkampe. V.L.

Drengeroning →Ungdomsroning.

Drengeturnering (Fodb.), indført 1936 af K.B.U. Indtil da havde Klubberne ofte paa Datidens Juniorhold (under 16 Aar) anvendt Spillere uden Hensyn til Kropsstørrelse. Nogle kunde saaledes være meget nær 16 Aar og andre ikke mere end 12-13 Aar. Her var altid kun Tale om Spilledygtigheden ved Udvælgelserne. De smaa og mindreaarige var begribeligvis uanset deres Færdighed stærkt handicappet i fysisk Henseende. For at skabe mere legemlig Ligestilling blev de daværende Juniorklasser derfor inddelt i to Afdelinger: Drengeklassen (under 14 Aar) og Juniorklassen (mellem 14 og 16 Aar), hvorved den tidligere ofte saa store Forskel mellem Drengenes Fysik udlignedes.

I Drengeturneringer spilles med Halvlege paa 30 Minutter og med en Bold, som er noget mindre og noget lettere end de sædvanlige Fodbolde.

Drengeturneringer er endnu ikke indført andre Steder end i Hovedstaden, hvilket i første Række skyldes de langt større Afstande mellem Klubberne i Provinsen. V.L.

Drescher, Ludvig (1881-1915), Fabrikant,

en udmærket Maalmand i mange internationale Kampe. 4 Landskampe, den første 1908 mod Frankrigs B-Hold under OL i London; var med paa D. B. U.'s Landshold, der 1910 i København for første Gang besejrede et engelsk Federationshold. J.G.

Dresdner Sportsklub, Dresden, en af de bedste tyske Fodboldklubber. Adskillige Gange vundet det mellemtyske Mesterskab. Kendteste Spiller: Richard Hoffmann, (Centreforward og Innerwing), der var i Besiddelse af et eminent haardt Skud og adskillige Gange har spillet paa det tyske Landshold. H.B.

Dressur (Ridn.) er dels en gymnastisk Uddannelse, dels en omhyggelig Opdragelse. Dens *Maal* er at faa gjort Hesten i særlig Grad præstationsdygtig og desuden lydig. Midlet hertil er at bringe den i en Form og Holdning, hvor den helt kan udfolde sine Kræfter, og hvor Rytteren kan beherske disse. Grundlaget for Arbejdet er Hestens naturlige Anlæg, som dels skal bevares, dels udvikles. Heste behandles under Dressur som en Helhed, d. v. s. man gennemarbejder hele Hesten og ikke en Del af den. For at bringe Hesten til at forstaa, hvad der ønskes af den, anvendes et vedtaget Sprog, →*Hjælpen,* som Rytteren har let ved at anvende, og som Hesten kan fatte. Grundet paa dens ringe Intelligens maa »Sproget« som Regel læres den igennem noget, den allerede forstaar og med Henblik paa dens gode Hukommelse fæstnes ved Gentagelser. Vigtigt ved Dressuren er det at gaa langsomt frem, det ene lille Fremskridt lægges til det andet; det giver i Reglen Bagslag at gøre Brud paa denne svagt progressive Linie i Arbejdet. En dygtig Rytter vil være 6-7 Aar om at faa en Hest med særdeles gode Anlæg færdig til Svær Skoleridning A, Olympiadeprogrammet. J.W.

Dressurgrad (Ridn.) eller *Dressurstandpunkt.* Efterhaanden som →Dressuren skrider frem, stiger Hestens Dressurgrad.

Dreyer, Carl Dines (f. 13/3 1884), Vinhandler. Bueskydningens første Pioner i Danmark. Skød det første Stykke Raavildt

med Bue og Pil i Skandinavien i moderne Tid 1928. Udgav 1936 »Med Bue og Pil«, hvis første Del giver en historisk Oversigt over Bueskydningen; 2. Del omfatter Jagt med Bue og Pil. Bogen forberedte Bueskydningens store Fremgang i Danmark. C.P.

D.R.-F., →**Dansk Ride-Forbund.**

D.R.-F.s Plakette (Ridn.), →Championrytter.

D.R.-F.s Registratur (Ridn.) indeholder alle Heste, som i dansk Besiddelse har startet i →aabne Konkurrencer paa danske Baner. For hver Hest er anført de Præmier, som den har opnaaet ved Placering i aabne Enkeltmandskonkurrencer i Danmark samt Rytterens Navn. Ved hvert Aars Begyndelse offentliggøres i Dansk Ride-Kalender et Uddrag af Registraturen gældende for de Heste, som har startet i de sidste 3 Aar, og deres Placeringer i disse Aar; ved Aarets Slutning de i dette Aar startede Heste med Placeringer. J.W.

Drible, →**Dribling.**

Driblespillet (Fodb.) (eng. *dribbling game*), i tidligere Tid Betegnelse for Fodboldspillet i England. Dengang havde en Forward, naar han fik Bolden, ikke anden Tanke end selv at drible igennem de andres Forsvar og kun aflevere, naar der ikke var anden Udvej. (Indtil 1872 var Opstillingen med 8 Forwards og 3 Forsvarsspillere). Da Fodbold blev et Kombinationsspil, hvor Angriberne fortrinsvis arbejder sammen ved Hjælp af Afleveringer, forsvandt Driblingen som eneste Angrebsform. Dette skete i England ca. 1885 og herhjemme ca. 1900 efter Queens Parks Besøg. N.M.

Dribling (af eng. *dribble:* at lade flyde eller falde i ganske smaa Mængder, dryppe eller savle).

(Bandy). At føre Bolden med sig hen ad Isen ved Hjælp af Stokken. Det er dog tilladt at spille Bolden i Luften med sin Stok, saa man bruger denne som en Slags Boldtræ. F.J.

(Fodb.). At føre Bolden frem langs Jorden ved smaa bløde Berøringer af Fødderne, saa Spilleren stadig har Bolden under Kontrol, eller at Spilleren paa denne Maade gaar uden om en Modstander, »snyder« ham. I det følgende tænkes paa denne Form for Driblingen, en Angrebsmetode, der hovedsagelig anvendes af Forwards. (En Halfback maa drible undtagelsesvis, en Back aldrig).

En god Forward maa kunne drible. Formaalet er 1) at skabe den nødvendige Variation i Angrebet og 2) at reducere Modpartens Forsvarsspillere med 1 eller flere Mand alt efter Driblingernes Antal. Virkelig D. er en stor Kunst og skal udføres, saa Holdets Chance for at trænge igennem Modpartens Forsvar og score er større efter D. end før denne. Dribling for D.s Skyld, som man hyppigst ser hos Drenge, er værdiløs og ofte direkte skadelig.

Det er en god Regel ikke at drible, hvis man kan udspille Modparten ved en hurtig Aflevering. Endelig: En god Dribler er en Mand, der ikke alene *kan* drible, men som tillige ved saa meget om Spillet, at han er klar over, *naar* det er rigtigt at drible, og *naar* det betaler sig at aflevere med det samme. N.M.

(Haandb.). I Salspil er een D. tilladt, d.v.s. Spilleren maa tage 3 Skridt med Bolden — spille den i Gulvet — gribe den og derefter atter tage 3 Skridt med Bolden, hvorefter den skal afleveres. Det er ligegyldigt, hvor mange Skridt man tager fra det Øjeblik, man spiller Bolden i Gulvet og til man atter griber den, ligesom der heller ikke er Tidsbegrænsning. Det er derimod kun tilladt at holde Bolden i Hænderne eller Haanden 3 Sek. saavel i første som i anden Halvdel af D. De tre Skridt betegner Maksimum for Bevægelsen med Bolden i Haanden, medens der ikke findes Minimum. Hvis man vil, kan man altsaa nøjes med 1 Skridt — Studsning — 2 Skridt o.s.v. Erfaringen har vist, at den bedste Rytme og største Hurtighed faas ved de 3 Skridt.

Ved Indøvelse af D. gælder det om at fange Rytmen og samtidig have den rette Kontrol over Bolden. Dribler man med højre Haand d.v.s. slaar Bolden i Gulvet med h. Haand, er Udgangsstillingen med venstre Ben forrest og begge Hænder paa Bolden. Der tages nu 3 Skridt, paa det fjerde Skridt, d.v.s. umiddelbart inden venstre Fod sættes til Gulvet, studses Bolden med højre Haand. Studsningens Haardhed afhænger af Spillerens Fart. Efter Studsningen gribes Bolden atter med begge Hænder. Under Studsningen maa Spilleren passe paa, at Bolden ikke kommer for langt ind mod Kroppens Midte, men holdes lidt til højre ved D. med højre Haand. I Markhaandbold maa der dribles ubegrænset, men her gælder naturligvis ogsaa 3 Skridt — Studsning — 3 Skridt o.s.v. A.P.

(Hoc.). Den Maade, hvorpaa en Spiller fører Bolden fremad med Stokken. Under Driblingen skal Bolden føres fremme foran Spilleren, ikke for langt til højre, saa han naar som helst frit kan aflevere den i den Retning, han ønsker. Haandstillingen paa Stokken er som ved →Skubbeslag, og Bolden føres fremad med ganske smaa Slag. Armene skal være næsten strakte. Hvis Bolden

føres for nær til Spilleren, bliver hans Armstilling stiv, saa han ikke kan aflevere, men let taber Bolden, løber over den eller sparker til den. Bolden maa ikke spilles saa langt frem, at Spilleren ikke hele Tiden har den under Kontrol, da han saa bliver alt for let at tackle. Driblingen skal kunne udføres i fuldt Løb.

De indiske Hockeyspillere dribler Bolden uden Slag blot ved at føre den frem med Stokken roligt bag den. Metoden er glimrende, men meget vanskelig. Boldens Retning ændres ved ganske smaa Haandledsbevægelser, og Afleveringen kommer lynhurtigt og præcist. Det er næsten umuligt for Modstanderen at tackle dem med Resultat.

Naar en Spiller ønsker at drible forbi en Modspiller, skal han, saa snart Modspilleren tager det første Skridt ud imod hans Retning, dreje lige imod ham, saa han ikke kan vide, til hvilken Side han vil passere ham. Modspilleren tvinges derved til at staa stille eller løbe lige imod Spilleren, og Tacklingen bliver langt vanskeligere, end hvis han allerede paa lang Afstand havde kunnet indstille sig paa Tacklingen og søge den fordelagtigste Position. O.H.

(Ishockey). D. er en af de vanskeligste Ting at lære, men samtidig ogsaa en af de vigtigste at kunne. Foretages ved at skubbe Pucken fra venstre til højre foran sig med Stokken. Hvis Pucken ligger paa Isen foran Spilleren, sættes Stokken ned paa Isen tæt op ad Pucken, f. Eks. paa venstre Side af denne. Derefter skubbes Pucken til højre, Stokken løftes over Pucken, sættes igen ned paa Isen paa højre Side af Pucken og skubbes tilbage til venstre. Stokken løftes hurtigt over Pucken og sættes til Isen paa Puckens venstre Side, skubbes derefter atter over til højre og saa fremdeles. Først maa man lære D. staaende, derefter i langsomt Tempo, hvor man sørger for at faa den samme Rytme i Armbevægelserne ved D. som man har i Benene under Løbet. Naar man har fundet den samme Rytme for Arm- og Benbevægelserne, sættes Tempoet gradvis op, indtil man naar højeste Fart. Det er meget vigtigt, at Spilleren lærer at drible og at føre Pucken med sig ved Driblingen uden at se paa denne, han skal nærmest »føle« den. F.J.

(VP) = Boldføring, at føre Bolden frem ved Svømning uden at →haandtere den. Det er meget vigtigt for den, der fører Bolden, at han stadig sørger for at have den lige foran Hovedet, og at dette holdes højere, end naar der svømmes uden Bold. Bolden drives frem af den Bølge, der fremkommer ved Svømningen. En god Vandpolospiller skal være fuldt fortrolig med Boldføring, selv om Brugen heraf ikke maa overdrives, da det altid gælder om at faa Bolden afleveret saa hurtigt som muligt til en Medspiller. Hvis en Spiller dribler mod Modstanderens Maal, bør hans Medspillere altid huske at trække sig ud til Siderne, dog saaledes at de stadig placerer sig i en god Skudstilling, hvis Bolden afleveres til en af dem, for derved at gøre Vejen mod Maalet fri. S.A.N.

Drikke (Fys.). Organismen mister til Stadighed Vand, dels gennem Urin og Ekskrementer, dels gennem Sved og ved Fordampning gennem Hud og Lunger. Dette Vandtab dækkes for en stor Del gennem Føden, der altid er vandholdig, og som endvidere ved Forbrændingen i Organismen danner Vand. Resten maa dækkes ved Indtagelsen af Drikke. Under Muskelarbejde, specielt naar dette foregaar i varme Omgivelser, vil Vandtabet gennem Sveden og Lungeluften stige stærkt, saaledes at en forøget Tilførsel af Vand gøres nødvendig, hvilket almindeligvis vil give sig til Kende ved en stærk Tørstfølelse. Under extreme Forhold (langvarigt Arbejde i stærk Hede) kan der, dersom Tørsten søges slukket med Vand alene, opstaa en farlig Tilstand (*stokers* eller *miners cramp*), der ytrer sig ved Kramper, Bevidstløshed og eventuelt Død. Den skyldes, at Organismen gennem den stærkt forøgede Svedudskillelse samtidig har mistet Salt. Drikkes der nu store Mængder rent Vand, vil Saltkoncentrationen i Legemsvædskerne blive nedsat og dette taales ikke. Under saadanne Forhold er det tilraadeligt at slukke Tørsten ved Hjælp af Drikke, der indeholder Salte (Mælk, Kærnemælk, svagt Øl, Saftevand o. l. eller ganske svage Saltopløsninger). Ved Tilvænning og Træning synes Organismen iøvrigt at kunne indstille sig paa at udskille en meget saltfattig Sved. E.As.

»Drikke af Flasken« (Gymn.). Halsøvelse. Knæsiddende stor Hovedbøjning bagud. Den ene Hand fatter »Flasken« og føres op foran Munden.

Drilling (Skydn.), Gevær med tre Løb. Anvendelse til Jagtbrug oftest med et Kugleløb og to Hagleløb.

Drivanker (Sejl.), bruges til at holde et Fartøjs Stævn op mod Søen paa Dybder, hvor der ikke kan ankres. Bestaar oftest af en til Fartøjet ved Tovværk fastgjort Krans, hvortil er fastgjort en Sejldugspose. E.W.W.

Drive (Badm.), haardt fladt Slag, der faar Bolden til at stryge tæt over Netkanten, er et Angrebsslag og særligt anvendeligt i Double, navnlig i Mixed Double. Bolden rammes lidt over Nethøjde med god Afstand fra Kroppen og med korrekt →Fodarbejde og placeres bedst langs Side-

linierne eller diagonalt, alt efter som Modstanderne er placeret. Er mest effektivt, jo nærmere man staar Nettet. H.H.

(Golf), det første Slag fra Teestederne.

(Hoc.). Grundslaget i Hockey. Benyttes til haarde Slag, →Frislag, lange →Afleveringer og Skud paa Maal. Grebet paa Stokken er med venstre Haand tæt ved Stokkens Top med Haandryggen vendende lige fremad, saa Toppen under Slaget bevæger sig helt fri af Haandleddet, og med højre Haand tæt under venstre. Hvis Hænderne er adskilt, bliver Slaget stift, og man kan ikke drage Nytte af Haandledsbevægelserne. Grundstillingen er med Fødderne adskilt og Bolden midt foran Kroppen som Hjørner i en ligesidet Trekant. Bolden maa ikke ligge for tæt til Spilleren, da Armene saa ikke kan bevæges frit, og Slaget bliver krampagtigt. Linien gennem Taaspidserne skal angive Slagets Retning. Denne Stilling opnaas selvfølgelig kun ved Slag til →død Bold, men ogsaa i Fart skal Spilleren søge saa nær som muligt ind i den. F. Eks. gaar Forwards altid ind i Slagcirklen med venstre Skulder forrest klar til Skud med Drive, og paa en Centring fra venstre skydes, idet man lader Bolden passere og sætter venstre Fod bag den.

Venstre Back (t.v.) slaar bort med Drive. Korrekt Afslutning af Slaget. Centreforward forsøger Stopning.

Slaget føres i et lodret Plan foran Kroppen hovedsagelig med venstre Haand, medens højre Haand styrer. Venstre Arm er ganske let bøjet under hele Slaget. Højre Arms Albue løftes godt, naar Stokken føres tilbage. Holdes Albuen fast til Kroppen, bliver der høj Stok. Haandleddene arbejder med i Slaget. Kun hvis man ønsker et kortere Drive, kan det opnaas ved at gøre dem stive, idet Bolden rammes. I selve Slaget skal Stokfladen være lodret, da der ellers bliver Underslag. Bolden skal rammes med Stokkens Inerticentrum, saa Slaget bliver rent og kraftigt. Rammes Bolden rent, bliver Slaget langt, uden at der skal lægges alt for mange Kræfter i. Ved Afslutningen af Slaget føres Stokken igennem og Haandleddene drejes, saa højre Haand kommer til at ligge øverst og Stokkens Næb til at vende bagud. Herved formindskes Muligheden for høj Stok. Slaget skal være frit, og venstre Albue maa ikke holdes fast ind til Kroppen, da der saa absolut bliver høj Stok.

Busch (t.h.) skyder med Baghaandsdrive til vanskelig Bold. Afslutning af Slaget.

Ved Begyndelsen af Slaget skal Kroppens Vægt hvile paa højre Fod, men under Slaget følges dette igennem, saa Vægten flyttes over paa venstre Fod. Hvis man ikke følger Slaget igennem, men lader Vægten blive paa højre Fod, bøjes Kroppen hen over denne, og der bliver igen høj Stok.

Man skal se paa Bolden, paa det Punkt af den, hvor Slaget skal ramme, og efter Slaget skal Øjet stadig blive paa samme Sted, hvor Bolden var.

En Afart af Drive er et kort Slag, der føres som Drive, men med Haandleddene alene. *Baghaandsdrive* føres med vendt Stok med samme Greb som Drive, men ellers med venstre og højre byttet om. Et særlig værdifuldt Slag til →Centring fra venstre er *Drive fra højre Fod.* Slaget er der hurtigere end almindeligt Drive, der kræver, at Spilleren løber forbi Bolden og drejer sig helt, idet han sætter venstre Fod ind foran Bolden. Drive fra højre Fod udføres i fuldt Løb, og Spilleren løber fra Bolden, saa den kommer til at ligge lidt bag højre Hæl og ud til Siden. Overkroppen vrides kraftigt, saa venstre Skulder viser i Slagets Retning, Vægten lægges i hele Slaget paa højre Fod, der skal være forrest, og det føres bag ved Benene. O.H.

(Tennis), (eng. at tvinge fremad eller Fremadtvingelse). Slag fra Baggrunden efter at Bolden har hoppet. Benævnes herhjemme ofte *Grundslag* og forekommer i

to Former, Forhaandsslag og Baghaandsslag med henholdsvis Haandfladen og Haandryggen vendt fremad. Er Spillets vigtigste Slag og det, Begynderen derfor først bør koncentrere sig om. Kan saavel i Forhaand som Baghaand udføres paa vidt forskellig Maade, men som fælles Vejledning for de fleste Udførelsesformer kan anføres, at Bolden bør rammes saa højt i Opspringet som muligt, Svinget bør udføres frit og harmonisk med Siden vendt mod Nettet, ligesom Bolden nøjagtigt maa følges med Øjnene, til den har forladt Ketcheren. A.J.

Driver (Golf), Golfkølle med Træhoved og lodret Slaaflade. Beregnet til et langt og fladt Slag.

Driving Competition (Golf) (eng.), Konkurrence om, hvem der fra et →Teested kan slaa længst. Der vælges en saa vidt mulig plan Bane, og Boldene skal falde indenfor visse Mærker. Meget lange →Drives ligger fra 250 til 300 Yards. C.S.

Driving Iron (Golf), Golfkølle med Jernhoved og kun lidt tilbagelagt Slaaflade.

Drivpose (Sejl.), →Drivanker.

Dronningens Vandrepræmie, →Hendes Majestæt Dronningens Vandrepræmie.

Drop (Badm.) (eng. *drop:* dryppe, lade falde). Fællesbetegnelse for alle Slag, der faar Bolden til at falde saa nær over Netkanten som muligt. Anvendes meget i Single. Der skelnes mellem Netdrop og Baggrundsdrop; *Netdrop* spilles i Nærheden af Nettet og bør returneres saa nær Nettets Overkant som muligt, dels for at give Modstanderen mindre Tid til at returnere Bolden, og dels fordi det er den letteste Maade, Bolden kan spilles baade lige over Nettet og langs Nettet (paa tværs af Banen). *Baggrundsdrop* spilles fra Banens bageste Del og kan spilles saavel overhaands som underhaands. Slaget udføres som →clear, men Bolden gives kun ringe Fart, idet man i Stedet for at slaa haardt nærmest føler Bolden paa Ketcheren; Slaget føres helt igennem med korrekt →Fodarbejde og placeres bedst ved Netstolperne. H.H.

Droppe (Cricket, Fodb.) (af eng. *drop:* dryppe, lade falde), anvendes i Cricket om den Markspiller, der taber en Bold, som han burde have grebet. I Fodbold gælder dette paa samme Maade om Maalmanden. At droppe en Mand fra Holdet, ɔ: at sætte ham af Holdet. N.M.

(Golf). Naar Bolden ifølge Golflovene eller Banes lokale Regler løftes, f. Eks. fordi den ligger i et uspilleligt Leje, dropper Spilleren den ved med Ansigtet til Hullet at lade den falde over Skulderen. C.S.

Dropshot (Badm.), →Drop.

(Tennis) (eng.: Dryppeslag), Slag, der er holdt saa meget igen, at Bolden falder paa Modstanderens Banehalvdel ganske tæt ved Nettet. Anvendes overfor en Modstander i Baggrunden med det Formaal enten at vinde Pointet direkte ved, at Modstanderen ikke naar at løbe frem og returnere, eller at trække Modstanderen op til Nettet, hvilket dels kan være en Fordel, hvis han er en daarlig Flugtspiller, der let kan passeres eller lobbes ud, og dels kan trætte ham. Udføres bedst under Anvendelse af meget cut, hvorved Boldens Opspring bliver kort og lavt. Enkelte særlig dygtige Teknikere kan undertiden give Bolden saa meget Backspin, at den, efter at have ramt Modstanderens Bane, springer tilbage enten over Nettet eller ind i dette. A.J.

Druesukker (Glukose), en Sukkerart, der findes i søde Frugter og i Honning, og som dannes ved Nedbrydning i Tarmkanalen af Stivelse, Rørsukker o. a. Kulhydrater. Blodet indeholder 0,1 % Druesukker (→Blodsukker). Druesukker indtages undertiden som →Doping før og under idrætslige Præstationer for at modvirke Træthed. Indtaget *før* vil det i bedste Fald ingen Virkning have, og kan i nogle Tilfælde endog virke nedsættende paa Ydeevnen, fordi den Omdannelse af Druesukker til →Glykogen, der sættes i Gang ved Indgiften, vil fortsætte under det paafølgende Arbejde, hvorved Blodsukkeret kan blive nedsat saa meget, at Arbejdet vanskeliggøres. For kortvarige Præstationer (Kast, Spring, Sprint o. l.) er Druesukker iøvrigt ganske uden Virkning. Indtaget *under* meget langvarige Præstationer (Langrend, Marathonløb o. l.) vil det derimod kunne virke gavnligt, selv om alm. Rørsukker i de fleste Tilfælde vil have samme Virkning. E.As.

Drukneulykker (Livr.). Dødsaarsagen er Kvælning, som indtræder ved, at Vædske, som er trængt ind i Luftrøret og dets Forgreninger, forhindrer det frie Aandedræt. I nogle Tilfælde har Obduktion bevist, at Vædsken overhovedet ikke er trængt ind i Luftrøret, idet Klappen for dette har forhindret Vædskens Indtrængen. Der er som Regel store Chancer for, at et Menneske, som har ligget under Vand i 5—10 Minutter, kan genoplives ved kunstigt Aandedræt, som maa udføres i indtil 4 Timer. Der findes Eksempler paa, at Genoplivning er lykkedes paa Mennesker, som har ligget ½ Time under Vand. Aa.J.

D.R.V. = Deutscher Ruder Verband.

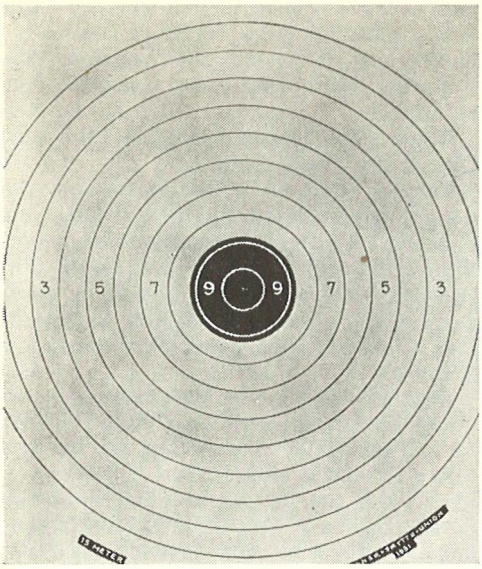
Dræbe (Badm.), slaa Bolden, →Død.

(Tennis). Vinde Points ved at slaa Bolden saa haardt eller placeret, at Modstanderen ikke kan returnere den, i Modsætning til at vinde Points ved Modstanderens almindelige Fejlslag. Anvendes under Formen »dræbende« ofte som rosende Adjektiv i

Forbindelse med en Spillers særlige Fortrin, »dræbende Smash« o. l. A.J.

Dræg (Sejl.), lille Anker med 4 Flige; bruges til Ankring af Smaabaade eller til Voddragning.

D.Sky.U. = Dansk Skytte Union.

D.Sky.U. 1931 Skive

D.Sky.U. 1931 Skive (Skydn.), den af D.Sky.U. 1931 indførte 15 m Skive, som nu anvendes almindeligt i hele Landet. Er en urationel 10-delt Ringskive med en sort Retningsflade med 42 mm Diameter. 10'eren har en Diameter af 16,7 mm, hvorefter Ringbredden udefter er 10,75 — 10,9 — 11 mm, der saa bibeholdes udefter. Anvendes paa 15 m Afstand til Skydning med Kal. 22 og skal normalt anvendes med Udadtælling, ɔ: naar en Streg mellem to Ringe er brudt udefter af Skudhullet, skal den daarligste Rings Værdi anvendes. Skudhullet regnes for 5 mm i Diameter. E.S-L.

D.S.O.F. = Dansk Ski- og Orienterings-Forbund.

D.S. & L.F. = Dansk Svømme- og Livrednings-Forbund.

D.S.R. = Danske Studenters Roklub.

D.S.R.s Baadeværft (Ro.), selvejende Institution, oprettet 1942. Udover at forrente →D.S.R.s Polyteknikerlegats Kapital (45.000 Kr.) skal Værftet intet indtjene, idet dets Formaal er at skaffe den danske Rosport saa gode Baade som muligt til den billigst mulige Pris. Havde allerede ved Udgangen af 1942 bygget op mod 100 Baade. A.L.

D.S.R.s Polyteknikerlegat (Ro.), Kapital: 45,000 Kr., oprettet af D.S.R. 1942. Formaal: At yde ubemidlede Polyteknikere (i første Række studerende) økonomisk Støtte til Udøvelse af Rosport i Danske Studenters Roklub ved at betale deres Kontingent helt eller delvis. Bestyrelse: D.S.R.s Formand og 2 Medlemmer valgt blandt Polyteknikere indenfor Klubben. Uddeles af Legatbestyrelsen, eventuelt efter Indstilling af Polyteknikerraadet. A.L.

D.S.R.s Skisektion. Klub under D.S.O.F., stiftet 29/11 1940 som den første Ski- og Orienteringsklub med Udspring fra D.F.f.R. Har gjort en betydelig Indsats for Orienteringssportens Fremme blandt Roklubberne. Vandt 1942 det første DM i Orientering for 4-Mands-Hold. J.M.

D.S.R.s Venner, Forening, der samler Medlemmer og Venner af Danske Studenters Roklub. Formaal: Støtte til dansk Studenterroning.

D.Sv.F. = Dansk Svømme-Forbund.

D. 30 (Svæv.), højvinget, fritbærende Rekordplan, konstrueret i Tyskland 1938. Betragtes som et Forsøgsplan; Bæreplanet er af Metal, meget tyndt og har stærkt opadbøjede Planender. Har vist sig at have gode Flyveegenskaber, men er dog ikke egnet til Flyvning i Skyer, da det er ret spinkelt. Spændvidde 20,1 m. Vægt 175 kg. Planareal 12 m^2, Planbelastning 22,9 kg/m^2, Glidetal 1:35. J.G.B.

Duedalbjerg (Ski), Bakke ved Thorsø Syd for Silkeborg, ryddet paa Initiativ af Silkeborg Skiklub. Højdeforskel mellem Top og Fod 94 m, men kun en Skraaning paa 40 m's Højde kan benyttes. Paa D. er bygget en →Hopbakke med → kritisk Punkt ved 27 m. 1942 afholdtes her de jydske Mesterskaber i Slalom. K.V.L.

Duel, Kamp med skarpe Vaaben mellem to Personer efter forud aftalte Regler. I Modsætning til Oldtidens Tvekamp, der ofte skyldtes retslige Stridigheder, udkæmpes D. udelukkende paa Grund af Æresfornærmelser. Oprindelsen til vore Dages D. skal utvivlsomt søges i Frankrig som en Frugt af Riddertidens Æresbegreber, idet en Fornærmelse da kun kunde oprettes ved Kamp. Da Kampen næsten altid fortsattes, til den ene Part var dræbt eller dødelig saaret, krævede D. i Tusindvis af Menneskeliv, særlig inden for Adel og Officersstand, senere ogsaa blandt Studenter og Borgere. Man greb derfor overalt, ogsaa i Danmark, til drastiske Forholdsregler for at forhindre D., dog som Regel uden noget større Resultat.

Mens Reglerne for D. var meget løse i flere Aarhundreder, opstod der efterhaanden visse Regler, der kan regnes for internationale. De nugældende Regler kan i Hovedsagen siges at være fastlagt 1836, da Greven af Châteauvillard udgav »L'Essai sur le duel«. Herefter sender den fornærmede Part en Udfordring til Modparten. Han vælger to Sekundanter, der sammen med Modpartens

fastsætter nærmere Detailler, bestemmer, hvem der skal vælge Vaaben o.s.v. Selve Kampen ledes af en af Sekundanterne og former sig, hvis der kæmpes med Kaarde eller Sabel, i Hovedsagen som en sportslig Fægtekamp. Foruden Kaarde og Sabel bruges ofte Pistol. D. paa andre Vaaben behøver ingen at modtage. I Danmark var D. endnu i forrige Aarhundrede meget hyppige, men er nu gaaet af Brug. Derimod er D. stadig almindelig mange Steder i Udlandet. D. har haft stor Indflydelse paa Fægtningens Udbredelse og intense Dyrkelse. O.O.

Litt.: Otto Olsen: Fægtningens og Duellens Historie i Danmark.

Duelskydning, særlig Form for Pistolskydning, hvor hvert Skud skal sigtes og afgives mod en Figurskive inden for forholdsvis kort Tid. Denne Form for Pistolskydning udvikledes i Norge og Sverige og optoges paa den nordiske Skytteunions Program første Gang 1926. 1928 indstiftede Dansk Idrætsforbund DM i denne Skydeart, og Mesterskabsskydninger er hvert Aar afholdt af D.Sky.U. indtil 1939.

Vaaben, Revolver eller halvautomatisk Pistol efter frit Valg. *Skive,* 10-delt Helfigur opklæbet paa rektangulært Bagstykke. *Skiveopstilling.* Skiven (Skiverne) opstilles i 30 m's Afstand fra Standpladsen. Skiven skal kunne drejes med Fladen eller Kanten til Skytten (90° om lodret Akse). Flere Skiver opstilles med Skivebreddens Afstand. *Skydningen* udføres med 30 Skud i 6 Serier à 5 Skud. 5 Prøveskud er tilladt. Den egentlige Serie afgives saaledes: Skytten lader med 5 (kun 5) Patroner og gør klar. Udgangsstillingen er med Vaabnet i een Haand pegende mod Jorden tæt foran Skytten eller bedre hvilende mod et Skydebord af ca. 80 cm Højde. Skiven (Skiverne) staar fremme, og Skytten melder »klar« til Lederen. Naar denne har forvisset sig om, at alle Skytter er klar, svinges Skiverne og holdes borte i 7 Sekunder, hvorpaa de svinges frem i 3 Sekunder, og hver Skytte afgiver et Skud mod sin Skive. Efter de 3 Sekunder svinges Skiverne bort, og dette gentages 5 Gange. Efter hver Serie optælles Træfningen. Herunder maa Skytterne nærme sig Skiverne til 1 m's Afstand, men Skiverne maa ikke berøres. Som Træffere regnes Skud i Figuren. Berøres Figurens Kant af et Skudhul, regnes det som Træffer. Er der for mange Træffere i en Figur, og Skytten kan bevise, at han kun har skudt 5 Skud, regnes de 5 bedste Skud.

Klassificering af Skudrækkerne: Først regnes Antal Træffere — ved lige mange Træffere regnes samlet Pointsum. Er denne ogsaa lige, regnes Antal 10-ere, 9-ere o.s.v., hvis ikke andet er særligt bestemt.

Hvis Skytten ikke naar at afgive sit Skud i de 3 Sekunder, regnes det som Forbiskud. Opstaar Funktioneringsvanskeligheder, kan Skytten 1) forsøge at afhjælpe denne og skyde videre, eller 2) han kan lægge Vaabnet fra sig paa Skydebordet, hvorpaa Lederen undersøger Aarsagen til Fejlen, naar Serien er forbi. Findes Fejlen at være Skyttens, regnes det Antal Skud, han mangler i Serien, som Forbiskud. Er Aarsagen ikke Skyttens, maa han afgive det manglende Antal Skud. E.S.-L.

Duffer (Golf) (eng.: Klodrian), ofte brugt Udtryk om daarlig Spiller.

Dukning (Boksn.), Forsvarsmanøvre, der udføres ved at dukke ned i højre eller venstre Side for at undgaa Modstanderens Stød. Efter de sidste internationale Regler maa Hovedet ikke bevæges i Retning af Modstanderen, og den væsentligste Bevægelse maa da forudsættes udført som Bøjning af Knæene. C.J.

(Fægtn.). Udføres, idet Modstanderen angriber med Stød eller Hug mod Hovedet, ofte i Forbindelse med Modangreb ført som Stød i dyb Linie. Dette Modangreb er navnlig brugt i ital. Skole, hvor det benævnes *Passata (di) sotto* og udføres med Udfald bagud, idet den væbnede Haand tager Støtte mod Jorden. O.O.

Dup (Fægtn.) anbringes paa Spidsen af Øvelsesvaaben, idet Klingen her har en Forstærkning, der bevikles med Begtraad eller for Bajonetfægtningsgeværets Vedkommende ombindes med stærke Lærredsklude. Skal forhindre, at Klingen saarer Modstanderen, hvorfor den skal være saa stor, at den ikke kan passere Nettet i Fægtemasken. Paa Øvelseskaarden erstattes D. af en →Standsningsspids. O.O.

Durchløber (Ridn.), Hest, der løber løbsk. Nogle Heste løber pludselig løbsk efter at have gaaet roligt en Del af Rideturen. Anvendelse af Magt standser ikke en D.; pædagogisk Behandling og god Tilridning af en dygtig og følsom Rytter vil have Muligheder for at afhjælpe Ondet, forudsat at Hesten ikke lider af sygelige Hjerneforstyrrelser. J.W.

Dvælgang (Gymn.). Gangøvelse. 1 Skridt frem paa venstre Fod, Vægten overføres til denne, højre Ben holdes let strakt bagud. Der »dvæles« paa forreste (v.) Fod, mens bageste (h.) føres frem forbi forreste til nyt Skridt. J.F.-S.

»Dværggang« (Gymn.), Gangøvelse (Benøvelse) i stærkt bøjede Knæ med smaa Skridt og med Hoved og Krop bøjet fremad. Kan veksle med →»Kæmpegang«.

Dybde (Ridn.), i hippologisk Terminologi = Brystdybde, ɔ: Brystets Udvikling i Retning ovenfra nedad. Naar man ved Eksteriørbestemmelsen bedømmer Dybden, stiller

man sig 5—7 m fra Hesten, saa Brystet og Lemmerne ses fra Siden under samme Synsvinkel. Brystdybden bedømmes i Forhold til Lemmernes Længde, d.v.s. Afstanden fra Mankens højeste Punkt til Brystets Underflade sammenlignes med Afstanden derfra til Understøttelsesfladen. Er de lige store, er Dybden *middel*. God Dybde regnes for et godt Bygningstræk, idet det tyder paa god Udvikling af Hjerte og Lunger. J.W.

Litt.: H. Goldschmidt: Vejledning i Bedømmelsen af Hestens Ydre. 1912.

(Sejl.). Fartøjets Sidehøjde fra Overkant Bjælke i Borde til Yderkant Spunding.

Dybdemaaler (Sejl.). I *Lystfartøjer* anvendes et Haandlod, et Blylod paa indtil 5 kg af Form som en afkortet Pyramide hængende i en stærk Line, der er inddelt med Knuder eller forskelligt farvede Baand. Loddet kastes under Sejladsen fremefter og Dybden maales, naar Lodlinen staar lodret. Loddet har oftest paa Undersiden en Hulning, hvori anbringes et Lag Talg (Tælle), saa man ved Lodningen ogsaa faar en Prøve af Bunden. Da Bundarten (Sand, Ler, Grus, Mudder o.s.v.) er angivet i Søkortene, lettes Stedbestemmelsen herved. Haandleddet kan anvendes paa Dybder indtil 20 m, naar Farten ikke overstiger 6—8 Knob; er Farten større, lægges bi under Lodningen. Paa større Dybder anvendes i Stedet for Blyloddet et Rør, lukket i den ene Ende, Røret sænkes i Vandet med den aabne Ende nedad, Luften i Røret vil da sammenpresses stærkere, jo større Dybden er. I Røret er anbragt en Skala, hvorpaa Sammentrykningen og dermed Dybden direkte aflæses. Til Betjeningen kræves særlige Apparater. I store *Dampyachter* anvendes ofte Ekkolodning. Princippet for denne er, at en Lyd (Hammerslag, Membranvibration) fra den ene Side af Fartøjets Bund forplanter sig gennem Vandet til Havbunden, hvorfra Lyden kastes tilbage til en Mikrofon i Fartøjets anden Bundside. Da Lyden forplanter sig i Vandet med konstant Hastighed (ca. 1500 m pr. Sek.), kan man udregne Dybden af Tiden, der gaar fra Lydens Afgivelse til Ekkoets Modtagelse. Lydafgivelse, Lydmodtagelse og Overførelse sker ad elektrisk Vej og ofte saaledes, at Havbundens Form aftegnes som en Kurve i Bestiklukafet. Moderne Apparater arbejder hurtigt, billigt og overmaade nøjagtigt og har derfor i den nyere Tid afløst andre Metoder inden for Søopmaalingen. O.A.

Dybdesensibilitet (Fys.), Muskel- og Ledsans. Bidrager sammen med andre Sanser til vor Opfattelse af de forskellige Legemsafsnits indbyrdes Stilling. →Sensitive Impulser fra dybtliggende Dele, Ledkapsler og -baand samt fra Musklerne føres gennem sensitive Nerver til →Centralnervesystemet og kan her naa til Bevidsthedscentrene i →Storhjernen. Som Regel opfattes disse Impulser dog ikke, men udløser de for vore Bevægelser og for Opretholdelsen af en given Stilling nødvendige →Reflekser. At disse Impulser er nødvendige for vort Bevægelsesapparats normale Funktion, viser den manglende →Koordination, der bliver Resultatet af Dybdesensibilitetens Bortfald, f. Eks. efter visse Kønssygdomme. E.H.

Dybdespring (Gymn.), Nedspring fra Redskaber fra staaende, siddende eller hængende Stilling. Formaalet er Indøvelse af Nedspring. Dybdespring fra strækhængende stilling er tillige Forøvelse til Nedspring i Behændighedsøvelser. Dybdespring fra strækstaaende Stilling paa Plint og strækhængende Stilling i Ribbe øves ofte med efterfølgende Flyvespring som Forøvelse til dette. I Dybdespring med Tilløb og Aftryk med een Fod eller begge Fødder samtidig fra Bænk eller lav Plint lægges der Vægt paa Nedspring fra stor Højde. Dybdespring fra siddende Stillinger paa Hest eller Plint øves som Forøvelse til →Tyvespring og →rygvendte Sidespring. J.L.

Dybgaaende (Sejl.). Ved et Fartøjs Dybgaaende forstaas det største Maal fra Vandets Overflade maalt lodret til det dybeste Punkt paa Kølens Underside.

Dyb Parade (Brydn.), Parade paa Livtag (Haanden, eventuelt Hænderne, mod Modstanderens Hoftelinie), Krydstag, Lindénergreb, Hoftesving, Hovedfaldsgreb og flyvende Mare. Greb og Parader under Bæltestedet er forbudt. A.R.N.-E.C.

Dybt Stød (Boksn.), Stød fra venstre eller højre Haand, rettet mod Modstanderens Krops Forside mellem Bryst og Bæltested, fortrinsvis mod Solar Plexus, der er meget saarbar. Et dybt Stød, der rammer Solar Plexus, kan lamme en Bokser i flere Minutter og derved gøre ham ukampdygtig. C.J.

Dykke (Cykl.), populært Udtryk fra Banesporten, oftest anvendt om den Manøvre i Sprintermatcher, hvorved en bagved liggende Rytter under Passeringen højt oppe i Svinget skærer brat ned mod Fladbanen for at sikre sig et Forspring. J.B.

Dykning (Svømn.), Svømning under Vandet; kan foretages saavel i Dybden som i Længden. Længdedykning kaldes i daglig Tale Undervandssvømning. Dykning i Dybden er en skarp Vending fra Vandtrædning, lodret Brystsvømning nedad uden Pause i den strakte Stilling, Hovedet stærkt foroverbøjet. Kan ogsaa foretages fra Hovedspring. Ved Bunden hurtig Vending til Hugstilling og Afstød fra Bunden, saafremt denne er fast; aldrig fra Mosebund eller lignende. Anvendes ved Livredning. E.L.

(Svæv.). Stejl Glidning, under hvilken Svæveplanet efterhaanden opnaar stor Hastighed, og fra hvilken det derfor er farligt at foretage brutal Opretning, da en saadan anstrenger Svæveplanet stærkt. Anvendes f. Eks. under Kunstflyvning og undertiden for hurtigt at formindske Flyvehøjden, hvis man f. Eks. vil unddrage sig Skyer o. l. H.F.

Dykningsdribling (VP), taktisk Manøvre for at komme uden om en Modspiller, der spærrer Vejen for en. Stammer fra Ungarn; den, der har Bolden, kaster den over Modstanderens Hoved, samtidig med at han dykker ned, snor sig forbi Modstanderen og kommer op bag ham; det er saaledes muligt at faa et lille Forspring. Manøvren mislykkes let, hvis Modstanderen har den mindste Mistanke om dens Udførelse, og bør kun benyttes, hvis intet andet er muligt, f. Eks. hvis alle ens Medspillere er dækket af Modspillere. S.A.N.

Dynamisk Arbejde (Fys.), Arbejdsform, ved hvilken Musklerne under samtidig Bevægelse af Leddene arbejder enten under Forkortning (koncentrisk) eller under Forlængelse (excentrisk). Et Maal for Arbejdsydelsen er Produktet af Musklernes Spændinger og deres Længdeforandringer. Blodstrømmen gennem dynamisk arbejdende Muskler foregaar forholdsvis uhindret, da der som Regel forekommer periodiske Afslapninger af Musklerne. I øvrigt →statisk Arbejde. E.H.

Dynamisk Flugt (Svæv.), →Dynamisk Flyvning.

Dynamisk Flyvning (Svæv.). Ved Vindens vekslende Hastighed opstaar en Effekt, der kan anvendes til Svæveplaners Flyvning uden Højdetab. Ved teoretiske Beregninger har man fundet, at de kendte Typer af Svæveplaner ikke kan udnytte Effekten, før Vindvariationen er mere end 3 m pr. Sek., hvilket er yderst sjældent. Dynamisk Svæveflyvning har derfor ikke faaet Betydning i Praksis. G.H.

Dynamiter (Golf) (eng.), Golfkølle med saa stærk tilbagelænet Slagflade, at Bolden gaar mere lodret op i Luften end med nogen anden Kølle. Nu forbudt i officielle Matcher.

Dynamometer (gr. *Dyn:* Kraft, *metron:* Maal), Kraftmaaler, Apparat, der f. Eks. ved et Fjedersystem tillader Maaling af Tryk og Træk. Anvendes bl. a. til Maaling af den maksimale Muskelkraft. E.H.

Dyrlæge (Ridn.). Efter den paagældende Klubs Skøn i hvert enkelt Tilfælde vil Dyrlæge være til Stede ved Springkonkurrencer saavel paa Ridebane som i Terrænet. En Dyrlæge skal tiltræde de Mønstringskommissioner, som skal bedømme 1) en Hest, der efter en Dommers Skøn halter under en Skoleridningsprøve, og 2) Hestene til et selvstændigt Distanceridt før og efter Starten. J.W.

Dyrlægeundersøgelse (Ridn.). Ved Distanceridt over mere end 50 km bør der være tvunget Ophold med Dyrlægeundersøgelse, for at Heste, som skønnes kendelig overanstrengte, kan blive diskvalificerede efter Samraad mellem Kontrollør og Dyrlæge. J.W.

Dyvelsklør (Sejl.), eller *Søskendehager,* to smedede Hager eller Kroge anbragt paa samme Kovs. De griber modsat hinanden, saa de ikke kan hugge ud, naar et Sejl slaar eller et Fald slækkes af. F.G.H.

Dæk (Kajak.). Bygges gerne af solidt Træ omkring Siddelugen, men ellers kun af Dug paa 1 eller 3 Ribber baaret af lette Dæksbjælker. Der bør kun være Luger, hvor et Rum ellers vilde være utilgængeligt. K.V.P.

(Ro.). Findes paa Kaproningsbaade kun paa Baadens forreste og agterste Ende. Bestaar af Lærred, som er fastgjort til Baadens øverste →Bord, og som understøttes af →Dæksbjælker og →Dækslister. Lakeres eller males for at gøres vandtæt. J.N.-H.

(Sejl.). Som Regel den øverste Del af et Fartøj, tjener til at lukke Fartøjet i Modsætning til aabne Baade eller Fartøjer. Udføres af en Række Tværbjælker, hvorpaa Dækket lægges af langsgaaende Brædder eller Planker. Et større Fartøj kan være delt i Højden af flere Dæk. F.G.H.

Dæk! (Cricket), Dommerens Raab til Gærdespillerne; markerer, at Spillet begynder, og at Kasteren kan begynde sit Tilløb. Under Betegnelsen Dæk øves ogsaa et primitivt Spil mellem Drenge, hvortil der kun anvendes et enkelt Gærde. Faste Regler for dette Spil findes næppe, idet Spillets Karakter retter sig efter de forhandenværende Forhold. J.C.

(Fægtn.). Kommando, paa hvilken Fægterne indtager Dækstillingen. Inden Kampen begynder, skal Overdommeren dernæst sikre sig, at Fægterne virkelig har indtaget Dækstillingen og er klar til at begynde Kampen. O.O.

Dække (Badm.), indtage en Position paa Banen, hvorfra enten hele egen Banehalvdel eller en Del af den kan beherskes. I Single bør Spilleren altid søge til Banehalvdelens Midte, hvorfra han har kortest til alle Punkter paa Banehalvdelen og derved dækker den bedst. I Double bør Makkerne placere sig saaledes indbyrdes, at den ene dækker den Del af Banehalvdelen, den anden paa Grund af sin øjeblikkelige Position ikke kan beherske; hvis f. Eks. den ene gaar frem til Nettet, dækker den anden tilbage. P.H.

(Fodb.), eller *markere,* at placere sig saaledes i Forhold til Modstanderen, at man

kan forhindre, at han faar Bolden fra en Medspiller eller, hvis han modtager den, straks kan tackle ham. Nogen fast Regel for, hvorledes man dækker en Modspiller, er svært at give, men saafremt man placerer sig mellem Modstanderen og Bolden, udsætter man sig for den Fare, at Bolden spilles uden om en, baade ved en almindelig Aflevering, men særlig ved Indkast. Man dækker Maalet ved at placere sig saaledes, at man under et faretruende Angreb har Mulighed for at forhindre Bolden i at gaa i Maal. Man dækker Maalmanden ved at stille sig i Vejen for Modspillere, der vil forhindre ham i enten at faa fat i Bolden eller skille sig af med den. Et Holds Forsvarsspillere bør paa Forhaand være instrueret om, hvem af Morpartiets Forwards de skal dække, uden at Opdækningsplanen maa følges for slavisk. H.B.-N.M.

(Haandb.). Forhindre en Modspiller i at skyde, aflevere eller modtage Bolden. Da Skub og Kropspil er forbudt, vil Opdækning som Regel bestaa i Pareren for Skud og Gaaen imellem Mand og Bold. Har Modparten først faaet begge Hænder paa Bolden, maa man ganske vist spille Bolden fra denne (det gælder kun for Herrespillets Vedkommende), naar det ikke sker paa voldsom Maade, men holder Spilleren fast paa Bolden, er Chancen ikke stor. Ved Opdækningen er det tilladt at spærre for Modstanderen, ogsaa med udbredte Arme. A.P.

(Hoc.). En Spillers Markering af en Modspiller med det Formaal at forhindre dennes Medspillere i at aflevere Bolden til ham. Spillerne i Forsvaret har hver sin Modspiller at dække, Centrehalf Centreforward, Backs Innerwings og Fløjhalfbacks Wings. For at dække en Modspiller er det nødvendigt hele Tiden at vide, hvor man har ham, men det er ikke nødvendigt at staa tæt ved ham. Blot man arbejder paa Linien mellem ham og Bolden, er han dækket. Man maa dog passe paa ikke at blive passeret med et Vippeslag. Det er saaledes muligt for Forsvaret samtidig at støtte Angrebet og dække Modstanderne. O.H.

(Tennis). Indtage en Position, saa der i mindst muligt Omfang fremkommer Aabninger i egen Banehalvdel, hvor Modstanderen kan →dræbe Bolden, enten ved at slaa den udenfor ens Rækkevidde, eller ved at spille til et saarbart Punkt (særlig Svaghed). Adskillige Spillere har en forbløffende Evne til at dække hele Banehalvdelen og ikke sjældent saaledes, at et svagt Slag (oftest Baghaanden) næsten ikke bruges. I Dobbeltspil bruges Udtrykket hyppigt om Serverens Makkers Position ved Nettet, hvor han foruden at være parat til at gribe ind skal dække Grøften mod long-line Returneringer fra Servemodtageren. Overhovedet har Begrebet meget stor Betydning for Partnernes Samarbejde i Dobbeltspil. A.J.

Dæklinie (Fægtn.), Linie, der ikke maa overskrides, før Signal til Kamp er givet. Er efter nugældende Regler beliggende 2 m fra Kampladsens Midterlinie, hvorved de to Fægtere altsaa er fjernet 4 m fra hinanden, før Kampen begynder. Herved hindres Overfald paa Modstanderen i samme Moment, Kampen aabnes. O.O.

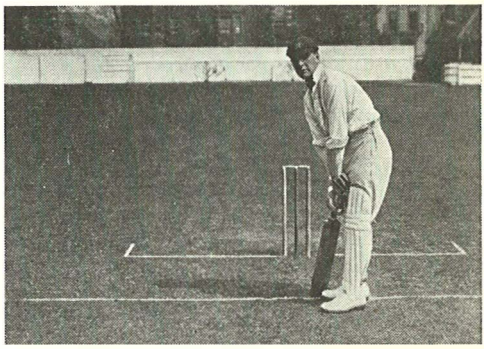
Dæksbaad (Sejl.), helt overdækket Baad, modsat →Aaben Baad eller →Halvdæksbaad.

Dæksbjælke (Sø), Bjælke, hvorpaa de langskibs Dæksplanker er fastgjort. I lette Kajakker er D. oftest V-formede, i brede Kajakker cirkelbuede.

Dæksblok (Sejl.), Ledeblok anbragt i et særligt Beslag nede ved Dækket.

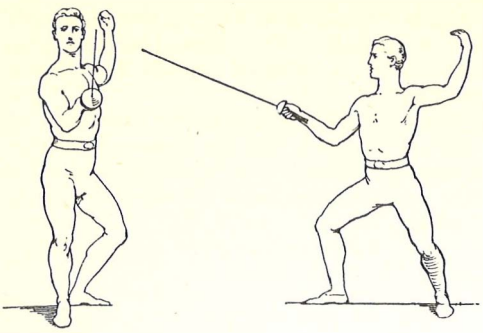
Dæksbugt (Sejl.), den Runding opefter og tværskibs, som man giver Dækket, for at Vandet kan løbe af.

Dæksliste (Ro.), langskibs Forbindelse mellem →Dæksbjælkerne. Dæksbjælker og Dækslister danner tilsammen Understøtning for Baadens →Dæk.

Dækstilling. Rolig Afventning af Kastet.

Dækstilling (Cricket), Gærdespillerens Udgangsstilling medens Kastet afventes. Den korrekte Begyndelsesstilling kræver, at Fødderne er let adskilte, den forreste Fod uden for Slaggrænsen og den anden lige inden for Kroppen maa være saa oprejst som muligt og samtidig løs og afslappet, saa Slaaeren er i Stand til i næste Øjeblik at foretage enhver Bevægelse, som Udførelsen af det kommende Slag forudsætter. Slaaerens Krop skal være vendt mod Off-siden, og Overkroppen maa ikke drejes fremad mod Kasteren. Kun Hovedet drejes, saa Boldens Flugt kan følges med begge Øjne. Den forreste Skulder og Albue skal rettes fremad mod Kasteren. Iøvrigt skal begge Albuer holdes godt ud fra Kroppen, hvilket er Forudsætningen for at kunne føre et lodret Boldtræ. H.P.

Dækstilling i Fleuretfægtning (Kvartstillingen).

(Fægtn.), den Stilling, man indtager, naar man skal fægte. Stillingen bør være vel afbalanceret og give gode Muligheder baade for Angreb og Forsvar. Er iøvrigt noget forskellig for de forskellige Vaaben og bør tillige afpasses efter den enkeltes Fægtemaade og Legemsbygning. Almindeligvis haves en Afstand af ca. to Fodlængder mellem Fødderne, Knæene bøjede, Kroppen omtrent lodret og hvilende lige meget paa begge Fødder og noget →effaceret. Den væbnede Arm bøjet, Klingen visende mod Modstanderen. D. har varieret stærkt op gennem Tiderne. O.O.

(Mil.). Dækstilling indtages, idet Fægterne gør halv Front fremefter med adskilte Ben og stærkt bøjede Knæ. Geværet holdes med Bajonetspidsen fremad foran Kroppen og omfattes af den fulde venstre Haand ovenfor Viseret og højre Haand i Kolbehalsen. Skarpen af Bajonetten viser skraat nedad til højre. Venstre Arm omtrent strakt. Højre Haand ud for Underlivet. Kolbesiden støttet mod øverste Del af højre Laar. Bajonetspidsen i Højde med og rettet mod Modstanderens højre Skulder og ført saa meget ud til venstre, at egen venstre Skulder er delvis dækket. C.A.S.

Død (Badm.), Benævnelse for at Bolden er spillet saadan, at den er →ude af Spil.

Død Bold (Cricket), Udtryk for, at Boldens Indflydelse paa Spillet er afbrudt; saaledes naar Dommeren har raabt »Over«, naar Bolden rører eller passerer Grænsen, naar Bolden bliver siddende i en Gærdespillers Klædedragt, naar et Gærde er faldet, naar Bolden er forsvunden (→tabt Bold), naar Bolden er i Hvile i Wicketkeeperens eller Kasterens Haand inden nyt Tilløb er paabegyndt, samt naar en Markspiller standser Bolden med andre Midler end sit Legeme. J.C.

(Fodb.), Udtryk for, at Bolden ligger stille i det Øjeblik, der sparkes til den, f. Eks. ved Maalspark eller Frispark. Ogsaa Udtryk for, at Bolden er →ude af Spil.

(Hoc.), Bold, der ligger uden nogen som helst Bevægelse. Det kræves inden →Frislag tages, at Bolden er død, men Kravet stilles ikke ved →Stopning med Haand.

Døde Punkt (Fys.), →Død Periode.

Døde Rum (Fys.), Rummet i de øvre Luftveje, →Aandedræt.

Død Periode, den Periode kort efter en anstrengende Idrætsøvelses Begyndelse, i hvilken Idrætsudøveren har en generende Fornemmelse af Uoplagthed karakteriseret ved Aandenød og Stivhed i Musklerne. Naar dette *døde Punkt,* som Regel efter nogle Minutters Forløb, er overvundet, vender Oplagtheden tilbage (→ny Luft). Fænomenet skyldes muligvis en forbigaaende Forøgelse af Blodets Indhold af →Mælkesyre med deraf følgende forøget Kulsyreudskillelse gennem Lungerne. E.H.

Dødt Løb, den Situation, der indtræffer, naar to eller flere Deltagere som de første passerer Maalet samtidig.

(Ath.). Omløb skal finde Sted paa et af Overdommeren angivet Tidspunkt.

(Cykl.). i Union Cycliste Internationale's »Statuts et Règlements« hedder det om dødt Løb, at ved Sprinterløb paa Bane kan Baneledelse og de paagældende Ryttere enes om enten at køre om (hvis en af Rytterne forlanger det) eller dele Præmierne for første og anden Placering. Dødt Løb i et Mesterskab kræver Omkørsel. I dansk Banesport vil man almindeligvis i Løb i Forbindelse med Totalisator betragte de paagældende Ryttere som værende alle placerede som Nr. 1 og foranstalte Deling i lige Dele af de vundne Præmier, medens man i Sprintermatcher almindeligvis vil foretage Omkørsel. I Landevejsløb angiver det internationale Reglement, at de paagældende Ryttere, det ikke er Dommeren muligt at placere i Rækkefølge, placeres *ex-æquo* (ens), og at de i Etaperesultater deler deres indkørte Points ligeligt. Om dødt Løb i samlet Resultat, →Pointslighed. J.B.

(Kajak, Ro.). Et afgørende Løb skal finde Sted for Baadene og med de samme Mandskaber. Banedommeren fastsætter Tidspunktet for den nye Start. Vægrer et Mandskab sig ved at deltage i Omløbet, betragtes det som besejret. V.U.A.

(Sejl.). Hvis det er muligt, sejles Løbet om mellem de paagældende Fartøjer; ellers træffes Afgørelsen ved Lodtrækning.

(Svømn.). I Tilfælde af dødt Løb afgør Overdommeren, om der skal svømmes om (dette gælder dog ikke, selv om Tiden opgives ens for 2 eller flere Deltagere, naar Dommerne trods dette er enige om Placeringerne for disse). Som Regel svømmes der dog kun om, hvis det gælder 1. Pladsen i en betydende Konkurrence (DM, Løb med Præmier o. l.). S.A.N.

Dødtræ (Sejl.). Opklodsning oven paa

Kølen i For- og Agterskib, hvor Spanter og Bundstokke ikke kan gaa helt ned til Køl.

Dødt Vand (Sø.), Vand, der er tungt at ro i. Fersk Vand er saaledes tungere at ro i end saltholdigt Vand. →Fladvand er ligeledes dødt Vand.

Dødvægt (Ro.), supplerende Vægt af f. Eks. Metal eller Sand. Styrmanden skal ved Konkurrencer ifølge de internationale Regler veje mindst 50 kg. Vejer han mindre, suppleres med Dødvægt. K.J.C.

»Dø i Hjulet« (Cykl.), populært Udtryk, betegner, at Rytteren i Baghjulet paa den førende Rytter mod Forventning ikke evner at forcere i Opløbskampen, men maa nøjes med at »klamre sig til« den andens Baghjul. J.B.

Dørk (Kajak), Bundbrædder, Bundrist.

(Ro.), Gulvet i For- og Agterrum i Langtursbaade. I nogle Langtursbaade findes ogsaa en Dørk mellem →Forskottet og 1-Pladsen.

(Sejl.), Bundbrædder eller Gulv i Kahytter el. lign. i et Fartøj.

E

Eagle (Golf) (eng.: Ørn), score paa et Hul to Slag under Hullets S.S.S.

E.B. = **Efterslægtens Boldklub.**

Eclectic Match (Golf) (eng.: udvælgende Match), Slagspilmatch, hvor Deltagerne spiller to eller flere Runder, hvorefter de udvælger det bedste Score for hver enkelt Hul opnaaet i Runderne. Det lavest sammenlagte Score, der derefter fremkommer for en Runde, vinder Matchen. Denne kan undertiden strække sig over en Maaned eller en Sæson. C.S.

Ederle, Gertrude (f. 1907), amerikansk Crawlsvømmerske, satte 1919-23 9 VR, hvoraf kan nævnes: 100 m fr. Sv. 1.12,8, 400 m 5.53,2; Bronzemedaille ved OL 1924 i 100 og 400 m fr. Sv. Blev prof. ved Hjemkomsten til U.S.A. Svømmede 1926 som den første Kvinde i Verden over den engelske Kanal fra Cap Gris-Nez til Kingstown (paa 14 Timer 31 Min., mere end 2 Timer hurtigere end den hidtidige Rekord).

Edström, J. Sigfrid (f. 1870), svensk Idrætsleder, Direktør for A.S.E.A., Vesterås. Satte som Sprinter 1891 svensk Rekord i 150 m Løb (16,4), dyrkede Roning i Nordiska Roddföreningen, Zürich, og Athletik under et flerårigt Ophold i U.S.A. Vendte tilbage til Sverige 1900 og traadte straks ind i Idrætsarbejdet. 1901-03 Formand i Svenska Idrottsförbundet. 1903 Medstifter af Riksidrottsförbundet, hvis Ledelse han siden har tilhørt. Hans største Indsats er dog ydet i det internationale Samarbejde. Var en af de ledende Kræfter ved Gennemførelsen af OL 1912 i Stockholm. Tog 1913 sammen med Leopold Englund Initiativet til Stiftelsen af det internationale Idrætsforbund (I.A.A.F.), hvis Formandsplads han siden har beklædt. 1920 Medlem af den internationale olympiske Komité, Medlem af dennes Executivkomité 1921 og Vice-Præsident 1938. Fungerer siden Grev de Baillet-Latours Død 1942 som Præsident for Komiteen. Overleder for Konkurrencerne i fri Idræt ved OL 1920, 24, 28, 32 og 36. Præsident for Nordisk Ro-Forbund 1935. Sveriges største Navn inden for det internationale Idræts-Samarbejde. A.L.

Eenhaandsfægtning. Klingen føres, modsat →Tohaandsfægtning, altid med samme Haand. Ved kun at opøve den ene Haand — og alle de Bevægelser i Legemet, der følger deraf — opnaar Fægteren den størst mulige Teknik og Hastighed. Et overvældende Flertal af Fægtere er Højrehaandsfægtere. De af Naturen kejthaandede er Venstrehaandsfægtere, *gauchers*. Lucien Gaudin var f. Eks. gaucher. Ved Fægtning mellem en Højrehaands- og en Venstrehaandsfægter opstaar det Forhold, at den førstnævnte staar i Kvartengagement, naar den anden staar i Sixte, hvorfor hele Fægtemaaden bliver anderledes, end naar der fægtes højre mod højre eller venstre mod venstre. Dette giver Venstrefægteren en Fordel, som først ophæves, naar han en sjælden Gang staar over for en anden gauchér. Konkurrencer udskrives næsten altid som K. mellem Eenhaandsfægtere. J.B-n.

E.f.B. = **Esbjerg forenede Boldklubber.**

E.F.C. = **Esbjerg Fodbold Club.**

Effacere (Fægtn.), i Dækstilling og i Udfald at trække baggeste Skulder tilbage og stille Overkroppen saaledes, at man frembyder det mindst mulige Stødområde (kun Overkroppens Sideflade) for Modstanderen.

Effektiv Fægtetid (Fægtn.), Tidsafsnittet for selve Striden med Fradrag for den Tid, som medgaar til Juryens Diskussioner og andre Ophold. Damer: Fleuret-Konkurrence paa 4 Stød — 8 Minutter. Herrer: Fleuret og Sabel-Konkurrence paa 5 Stød — 10 Minutter. Kaarde: Konkurrence paa 1 Stød — 5 Minutter, paa 3 Stød — 10 Minutter. J.V.T.

Effektiv Hestekraft (Sejl.), den Hestekraft,

som er nødvendig til at fremdrive et Skib, idet alle →Tab fradrages.

Efterbehandling. (Livr.). Naar et skindødt Menneske — efter at have været behandlet med kunstigt Aandedræt — har givet Livstegn og kan aande selvstændigt, er dog dermed ikke al Fare overstaaet. Der kræves en omhyggelig Efterbehandling af den syge for at det, der hidtil er opnaaet, ikke skal forspildes. Hvor den forulykkede ikke straks kan transporteres til Hospital eller Læge, maa han saa hurtigt som muligt bæres til nærmeste Hus (i liggende Stilling). Han lægges i Seng, og varme Tæpper svøbes om ham. Man søger yderligere at tilføre hans Legeme Varme ved at lægge Varmedunke under hans Fødder, langs Siderne af hans Krop og under Armhulerne. Er han kommet saa meget til Kræfter, *at han kan synke,* giver man ham i smaa Portioner (theskevis) oplivende Midler: stærk Kaffe eller The, Vin eller Spiritus blandet med Vand; helst dog, hvis de findes, Hoffmanns- eller Kamferdraaber (20-30 Draaber — i lidt Vand — til en voksen; til et Barn 1 Draabe for hvert Leveaar. Er Patienten saa svag, at han ikke kan udføre en Synkebevægelse, naar et Par Draaber hældes ind paa hans Tunge, maa man intet give ham, for at ikke Vædsken skal løbe ned i Lungerne. Derimod forsøger man at faa Hjertet til at fungere kraftigere ved et Par Minutter at udføre en Række smaa, hurtige bløde Slag med sin halvtlukkede højre Haand (med fuldstændig afslappede Muskler) lige over hans Hjerte. Denne Fremgangsmaade plejer ofte at hjælpe, saa han derefter vil kunne synke. Der skal derefter skaffes ham Ro, men hvis ikke en Læge erklærer ham uden for Fare — maa der de første 24 Timer hos ham være en Vagt, der kan foretage det kunstige Aandedræt, dersom hans Vejrtrækning svigter. Dette sker ret ofte efter alvorlige Tilfælde, især efter Gas-, Elektricitets- og Druknеulykker. Ligesom man stadig overvaager hans Aandedræt, maa man ogsaa være opmærksom overfor Tegn paa Opkastning, og i saa Fald være klar til at hjælpe ham. H.N.

Eftergivenhed (Ridn.). Herved forstaas i Reglen, at Hesten giver efter i Nakken for Biddets svage Tryk. En saadan Eftergivenhed er ikke udelukkende foraarsaget af Biddet, men forekommer som et Resultat af Hjælpens samlede Indvirkning.

Eftergivenhed i Tøjlen vil sige, at Biddets Tryk paa Mundvigene gøres svagere eller helt ophører; den opnaas i første Række ved en Afspænding af Fingrene, i mere udpræget Grad ved en Drejning af Haanden eventuelt forøget ved, at Haand og Arm føres frem.

Den kontrollerende Eftergivenhed er dels en Prøve paa, at Hesten gaar i Selvbalance, dels en beroligende Hjælp; den bestaar i, at Rytteren giver Tøjlerne efter ved at lade Hænderne glide roligt op ad Halskammen og tilbage igen. Sædet forandres ikke, og den fremaddrivende Hjælp ophører ikke at virke. J.W.

Efterligningsøvelser (Gymn.), bruges især i Smaabørnsgymn., hvor Børnene i deres Bevægelser efterligner Dyrs, Menneskers, Planters og andre Bevægelser: hoppe som Hare, save og hugge Brænde, svaje som Korn, gynge som Baad o.s.v. Formaal: øge Interesse, Energiindsats og Humør. →Leglignende Øvelser. E.T.

Efterslægtens Boldklub (E.B.), den ældste københavnske Haandboldklub. Stiftet 1/10 1920 af 14 Elever i Efterslægtsselskabets Gymnasium under Ledelse af Gymnasielærer C. Simonsen, der var Formand fra Stiftelsen til 1939. Formand 1939-40 Axel-Richard Byrval, fra 1940 Axel Ahm. Kun Elever fra Efterslægtsselskabets Skole kan optages som Medlemmer; Medlemstal ca. 110. E.B. deltog første Gang i en Haandboldturnering ved et Skoleidrætsstævne i 1920. Vandt Old Boys Pokalturnering 1927-31. Københavnsmester 1932. C.F.S.

Eftersøgning (Or.). Viser det sig efter et Løbs Afslutning, at enkelte Deltagere endnu befinder sig ude paa Banen, skal Ledelsen og Deltagerne foretage Eftersøgning for at kunne yde Hjælp, hvis et Ulykkestilfælde skulde være indtruffet. For at undgaa unødvendig Eftersøgning skal *enhver* Deltager melde af til Ledelsen, ogsaa hvis han udgaar af Løbet. (Orienteringsreglementets § 35). J.M.

Eg. Den almindelige Eg omfatter 2 Arter, Drueegen el. Vinteregen (Quercus sessiflora) og Stilkeegen el. Sommeregen (Quercus pedunculata), der meget ligner hinanden og forekommer i Størstedelen af Europa indtil omkring 60° n. Br., men fortrinsvis i Centraleuropa og Rusland, medens den her i Landet mere og mere fortrænges af Bøgen. Eg danner Træer paa indtil 40 m Højde med en Stammediameter paa indtil 3 m og kan opnaa en Alder af ca. 1000 Aar. Splintveddet er gulligt og Kærneveddet mere brunligt, idet Farven varierer efter Klima og Voksested og bliver mørkere med Tiden. Splintveddet er meget tilbøjeligt til at raadne, hvorfor det altid maa fjernes fra Træet, medens Kærneveddet som Følge af Indhold af Garvestoffer er ganske overordentlig holdbart saavel i tør som i fugtig Tilstand og ikke angribes af Svamp. Træet lader sig let spalte, svinder kun lidt og udmærker sig ved stor Styrke, Haardhed og Elasticitet, men egner sig ikke til Imprægnering, Polering og Bejtsning. Anvendes særlig i Til-

fælde, hvor der forlanges stor Styrke og Holdbarhed. E.H-g.

(Sejl.). Egens stærkt krogede Grene egner sig fortrinligt til Stævne, Spanter, Knæ o. l., til hvilke der fordres krumvokset Tømmer, men iøvrigt er vinterfældet Egetræ anvendeligt til alle Skrogets Dele, Klædning, Karme, Skandæk, Lønningsliste m. m. Egetræ har nogen Tilbøjelighed til at trække sig og bør derfor beskyttes af Maling eller Lak. Bearbejdningen kræver godt Værktøj. O.A.

Egeberg, Hans Heinrich (1877-1921), Murer, senere Restauratør; Medlem af »Hermod«. Elev af Ahlqvist, høj, slank, harmonisk bygget og bomstærk; udviklede sig paa ganske faa Aar til en af de mest fremragende Sværvægts-Amatørbrydere, der har eksisteret. DM 1901, 02 og 09, svensk Mester 1901, EM 1902, 09 og 10, VM 1907 og 08. Professional 1910 og bl. a. paa Tourné i U.S.A. A.R.N.-E.C.

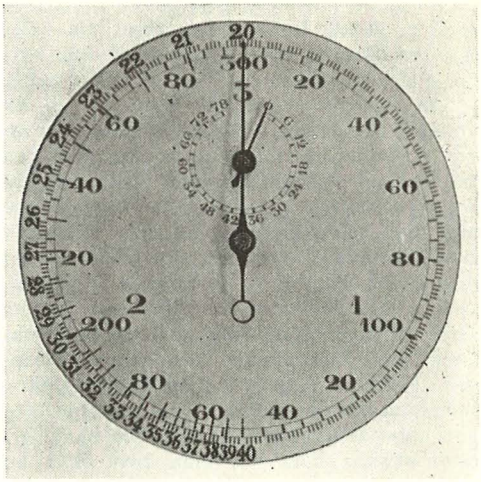
Egede-Lund, H. P. (1847-1924), Oberst, mangeaarig Chef for Hærens Ride- og Beslagskole og for Hærens Remontekommission. Et af sin Tids store Rytternavne. Faa er med en saa altbetagende Ildhu gaaet op i saavel sin egen Dygtiggørelse som Rytter som i Uddannelsen af Hærens unge Befalingsmænd. Han mestrede enhver Gren af Ridningen, Terrænridning, Væddeløb (Vinder af H. M. Kongens Ærespræmie, Eremitagen 1886) og Skoleridning; var paa sidstnævnte Omraade en ren Kunstner og dyrkede til sin høje Alderdom »den høje Skole«. Forfatter af »Kørselsdressur«, Kbh. 1904; sammen med C. G. Balle Oversætter af Wrangels »Haandbog for Hestevenner«. J.W.

Egentlig Gymnastik, Udtryk fra →Haandbog i Gymnastik af 1899, der bruger Gymnastik som Betegnelse for alle Skolens Legemsøvelser og deler derefter Stoffet i Egentlig Gymnastik og →Anvendt Gymnastik. Egentlig Gymnastik omfatter det, man i Almindelighed forstaar ved Gymnastik, og Haandbogen deler det herhen hørende Øvelsesstof i 12 Grupper: Ordningsøvelser, Benøvelser, Sideøvelser, Forsideøvelser, Rygøvelser, Arm-, Skulder- og Halsøvelser, Spring, Ligevægtsøvelser, Aandedrætsøvelser, Spændbøjninger, Hævøvelser og Behændighedsøvelser. Denne Inddeling er for flere Gruppers Vedkommende vildledende og bruges ikke mere; ogsaa Udtrykkene »egentlig« og »anvendt« er gaaet af Brug. Skolens Legemsøvelser deles nu i Gymnastik, Idræt (derunder de større Boldspil og Svømning) og Leg. N.I.

Egernpatron (Skydn.), korrekt *Agernpatron* (af tysk: Eichern, Agern). Flobertpatron fra Rheinisch-Westfälische Sprengstoff-A/G. Navnet stammer fra et Mærke i Patronens Bund af Form som et Agern. E.S.-L.

Eiberg-Hansen, Poul (f. 21/2 1909), Assistent, Haandboldspiller. Medlem af Handelsstandens Gymnastikforening fra 1929. 1930 Debut paa 1. Hold, hvor han har spillet ca. 275 Kampe. DM i Salspil 1939. 5 Landskampe. C.F.S.

Eisigraf. Tallene 20—40 i yderste venstre Side angiver Antallet af Aaretag pr. Minut.

Eisigraf (Ro.), Stopur til Konstatering af Antal Rotag pr. Minut ved Tidtagning af et enkelt Rotag, konstrueret af Erik Simonsen 1927, flere Aar før lign. Opfindelser i Udlandet. E.S.

Litt.: Idrætsbladet 26/9 1927.

Ekeroth, Johan (f. 31/12 1887), dansk prof. Bokser. Begyndte som Amatør i Athletklubben Rolf, DM i Mellemvægt 1913, vandt i D.A.U.s Bokselandskamp s. A. mod Skotland over H. Doherty paa t. k. o. i 2. Omgang. Debuterede som Professional 17/8 1913 mod Chic Nelson, der opgav i 8. Omgang. Boksede 3 Kampe mod Dick Nelson (tabte den første, kæmpede den anden uafgjort og vandt den sidste) og senere mod kendte Boksere fra Udlandet; var i en Periode et stort Trækplaster i Tyskland. Sluttede sin Karrière som Bokser efter at have tabt i 3. Omgang til den tyske Sværvægtsmester Hans Breitensträter i Idrætshuset 21/4 1922. C.J.

Eklind, Ivan (f. 15/10 1905), svensk Fodbolddommer, Forretningsbestyrer i Stockholm. Har virket som Dommer i baade Fodbold, Bandy og Ishockey. Har i Fodbold dømt 21 Landskampe og ledede bl. a. Finalekampen ved VM i Rom 1934. Var i en Aarrække Formand for Stockholms Fodbolddommerklub. V.L.

Eklöw, Rudolf (f. 15/1 1904), svensk Fodbolddommer, Sportsjournalist. Oprindelig Fodboldredaktør ved »Idrottsbladet«, fra 1940 Sportschef ved »Nya Dagligt Allehanda« (Signatur: R:et), fra 1942 samme Blads Redaktionschef. Sveriges internationalt mest kendte Dommer, har dømt i 20 Landskampe, bl. a. ved OL 1936 og samme Aars Match mellem Tyskland og Italien i Berlin. Anses for Sveriges fornemste Lovautoritet inden for Fodbold. V.L.

Eksklusion, Udelukkelse af en Forening eller et Forbund. Er efter sin Natur af saa alvorlig Karakter, at den kun bør anvendes som Straf for særligt grove Forseelser. Kan enten finde Sted for en Tid eller for bestandig. →Amatør- og Ordensudvalg. A.L.

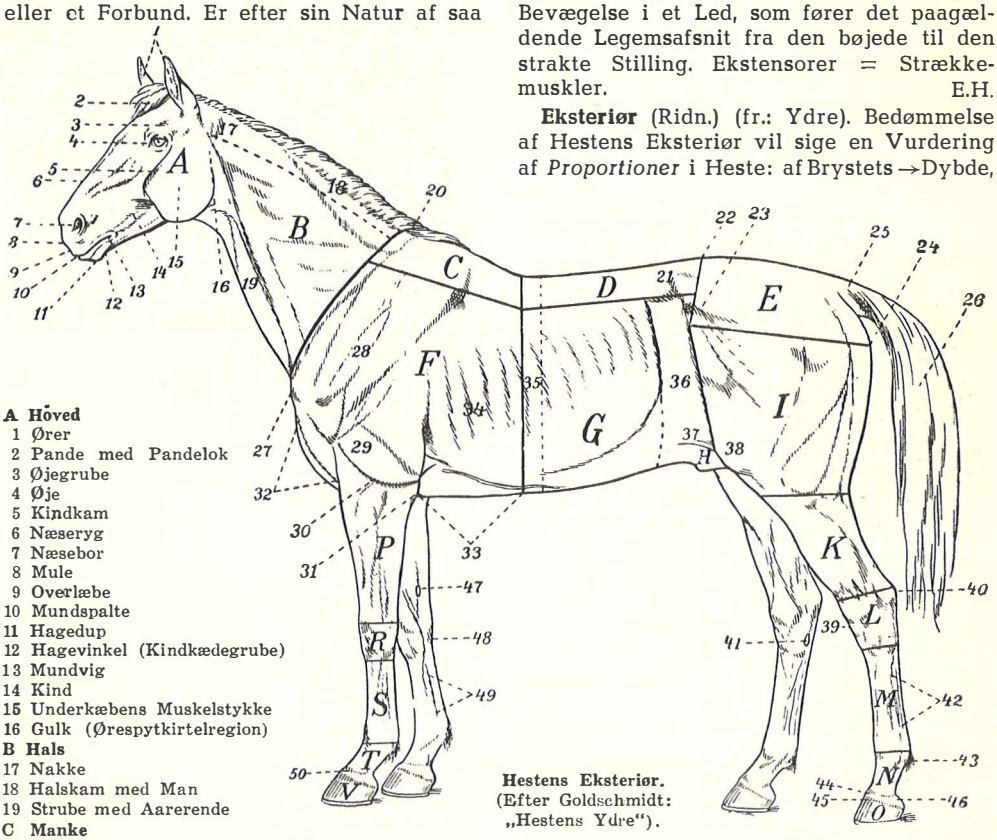
Ekspertklasse (Or.) = Eliteklasse.

Eksplosion shot (Golf) (eng.: Eksplosion-Slag), Slag med fuld Kraft mod Bold, der ligger i blødt Sand, Mudder eller Vand, og som vanskeligt kan slaas ud heraf ved at rammes »rent«, som naar den ligger frit paa klippet Græs. Man slaar da ned et lille Stykke bag Bolden, saa Sand, Mudder og Vand ryger op sammen med Bolden. Bolden gaar næsten aldrig langt efter et saadant Slag, da den ikke naas af selve Køllehovedet, men slaas væk forinden af det opladede Sand, Mudder eller Vand. F.H.

Eksspiration (Fys.) (lat.: Udaanding), →Aandedræt.

Ekstension (Fys.) (lat.: Strækning), den Bevægelse i et Led, som fører det paagældende Legemsafsnit fra den bøjede til den strakte Stilling. Ekstensorer = Strækkemuskler. E.H.

Eksteriør (Ridn.) (fr.: Ydre). Bedømmelse af Hestens Eksteriør vil sige en Vurdering af *Proportioner* i Heste: af Brystets →Dybde,

A Hoved
1 Ører
2 Pande med Pandelok
3 Øjegrube
4 Øje
5 Kindkam
6 Næseryg
7 Næsebor
8 Mule
9 Overlæbe
10 Mundspalte
11 Hagedup
12 Hagevinkel (Kindkædegrube)
13 Mundvig
14 Kind
15 Underkæbens Muskelstykke
16 Gulk (Ørespytkirtelregion)
B Hals
17 Nakke
18 Halskam med Man
19 Strube med Aarerende
C Manke
20 Lansemærke
D Ryg
21 Ryggens Lændeparti
E Kryds
22 Indvendige Hoftehjørne
23 Udvendige Hoftehjørne
24 Sædebensknude
25 Halerod
26 Hale
F Skulder- eller Bovparti
27 Bovspids
28 Skulderblad
29 Overarm
30 Albueled
31 Albuespids (inden for denne Albuehule)
32 Bringens Kontur
33 Brystets nederste Kontur
34 Brystets Sider
G Bugen
35 Gjordleje
36 Flanke
37 Knæfold
H Kønslemmets Forhud
I Laar
38 Knæ
K Underlaar
L Has
39 Hasebøjning
40 Hasespids
M Bagpibe
41 Kastanie
42 Bøjesener
N Bagkode
43 Kodehaar og Spore
44 Kronled
45 Krone med Hovskæg
46 Balle
O Baghov
P Underarm
47 Kastanie
R Forknæ
48 Knæbøjning
S Forpibe
49 Bøjesener
T Forkode
50 Kronled
V Forhov

Hestens Eksteriør. (Efter Goldschmidt: „Hestens Ydre").

Bredde og Længde o. s. v., Pibernes Førhed, Lemmernes Stilling, de enkelte Partier af Lemmernes fritstaaende Dele, Underarm, Forknæ, Underlaar, Has, Piber, Koder og Hove; desuden Hoved, Hals, Skulder, Manke Ryg, Kryds og Laar. Under Eksteriørbedømmelsen hører ogsaa en Vurdering af Hestens Bevægelse. Man danner sig ved en saadan Gennemgang af Eksteriøret en tilnærmelsesvis Mening om Hestens Værdi som Brugs- og/eller Avlsdyr. Den Vurdering, man kommer til, kan fremsættes i korte, betegnende Fagudtryk. J.W.

Litt.: Harald Goldschmidt: Vejledning i Bedømmelsen af Hestens Ydre. Kbhvn. 1912.

Ekstraomgang (Boksn.) benyttedes indtil OL 1924. Det hed i de tidligere Reglementer: Har ingen Bokser to Stemmer, beordres en Ekstraomgang, der varer to Minutter. Er der stadig ikke to Stemmer for samme Mand, beordres en ny Ekstraomgang. Efter denne skal om nødvendigt Opmanden afgøre Resultatet. Den ene af de tre Dommere fungerede dengang tillige som Opmand (Kampleder). C.J.

Ekstraordinært Medlem. Medens D.I.F. kun optager →Special-Forbund som ordinære Medlemmer og Special-Forbundene kun Unioner (Kredse, Distrikter) eller Klubber, er der saavel indenfor D.I.F. som indenfor en Række Special-Forbund aabnet Adgang til mod et Kontingent at knytte ekstraordinære (personlige, passive) Medlemmer, der ønsker at støtte den paagældende Organisation, til sig. Disse Medlemmer har i Reglen Adgang (men aldrig Stemmeret) til Repræsentantskabsmøder og Generalforsamlinger og faar tilstillet den paagældende Organisations officielle Meddelelser, Aarsberetning m. v. Iflg. D.I.F.s Love § 9 kan Forbundets Bestyrelse som ekstraordinært Medlem optage enhver, der bidrager mindst 10 Kr. aarlig eller 100 Kr. een Gang for alle til Forbundet. Lignende Bestemmelser gælder indenfor de forskellige Special-Forbund. De Bidrag, de ekstraordinære Medlemmer yder, kan enten indgaa i Organisationens daglige Drift eller, som f. Eks. i D.F.f.R., henlægges til et voksende Fond, hvis Renter anvendes til Fordel for den paagældende Idræt. A.L.

Ekstratid (Fodb.), den Tid, der skal tillægges den normale Spilletid, naar Tid er spildt ved Spilleres Tilskadekomst eller af anden Grund. Ved Straffespark idømt faa Sekunder før en Halvlegs Afslutning skal der dog lægges Ekstratid til, selv om intet af den normale Spilletid er gaaet tabt. Hvis Tiden udløber, inden Sparket er udført, skal Halvlegen forlænges, saa dette kan ske. V.L.

(Hoc.). Gives ved tvungne Standsninger som Uheld o. l. og ved →Straffefinte Ved Straffefinte, hvor →Maalmanden deltager, gives ekstra Tid til, at han kan tage sine Benskinner paa igen, medens den Tid, han bruger til at tage dem af, ikke tillægges. Ligeledes forlænges Spilletiden ved Kampens Afslutning eller Halvleg, saa en dømt Straffefinte kan tages eller sluttes. O.H.

Ekvipage (Ridn.), Betegnelse for Hest og Rytter tilsammen, bruges hovedsagelig i Forbindelse med Omtale af den paagældende Ekvipages Deltagelse i Konkurrencer; f. Eks. siges om Freddy (Hestens Navn) med Frk. N. N. som Rytter, at det er en dygtig (tiltalende, sikker) Ekvipage. J.W.

Elasticitet (Ridn.) skal præge Hestens Bevægelser, og disse skal føles fjedrende og behagelige med bløde elastiske Nedfaldsstød af Lemmerne. De færreste Heste er fra Naturens Side i Besiddelse af en saadan Elasticitet under Rytter, idet Hesten som Regel stiver og spænder sig, naar den faar Rytter paa Ryggen. Igennem Dressur lærer Hesten at bevæge sig elastisk, d. v. s. med korrekt og hensigtsmæssig Brug af sin Muskulatur. J.W.

(Skydn.). Et Materiales Evne til at ændre Form under en vis Paavirkning for atter at indtage sin oprindelige Form, naar Paavirkningen ophører. Medfører Paavirkningen en blivende Formforandring, siges Elasticitetsgrænsen at være overskredet. For Vaabendele gælder det saaledes i særlig Grad, at Konstruktionen er saaledes, at de forskellige enkelte Deles Elasticitetsgrænse ikke overskrides under Vaabnets Brug. Ved særlige Prøver med Patroner af højt Tryk prøves Sikkerheden ved et Skydevaaben. E.S.-L.

Elasticitetsgrænse (Bue.), Grænsen, hvor den elastiske Formforandring gaar over i den permanente (blivende) Formforandring eller ender i Bristepunktet. Er forskellig for de forskellige Træsorter, men dog nogenlunde ens for de Træsorter, der anvendes til Buer. En fuldt spændt Bue er paa ca. $^{9}/_{10}$ af Bristepunktet. C.P.

Electric el. **Ruderclub Electric** (Ro.), Roklub stiftet ca. 1859 i Altona, den første Roklub under dansk Flag eller i alt Fald paa dansk Territorium (Hertugdømmerne). Dens Medlemmer var for den overvejende Del tyske, og den kan derfor lige saa lidt som Kieler Ruderclub betegnes som en dansk Klub. Den var uden Forbindelse med de første danske Klubber, der nogle Aar senere stiftedes under engelsk Paavirkning. Em.S.

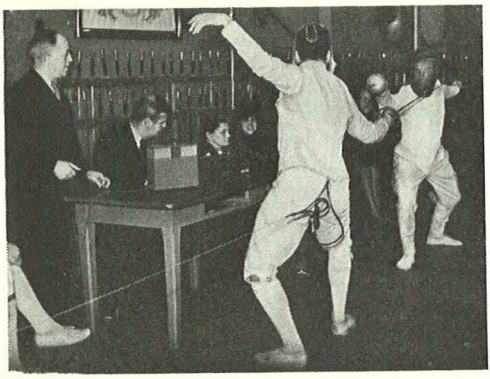
Litt.: D.F.f.R.s Jubilæumsskrift 1937, S. 8.

Elektricitets-Ulykke (Livr.). Strøm fra elektrisk Lys- og Kraftanlæg kan, naar denne passerer gennem Legemet give Brandsaar, maaske Invaliditet; dersom den passerer gennem Brystet øjeblikkelig Lammelse eller virke dræbende. Ved Hjælp maa Strømmen først afbrydes. Ved Lavspænding kan dette

ske med godt isolerede Hænder, men bedst ved at afbryde Kontakten. Ved Højspænding er Berøring af Offeret livsfarligt. Sæt Vagt i god Afstand, ring til Elektricitetsværket og afvent Ordre. Synes et befriet Offer livløst, gives der straks kunstigt Aandedræt paa Stedet uden Afbrydelse, eventuelt i flere Timer. Aa.J.

Litt.: Bogen om Dansk Røde Kors.

Elektrisk Markering (Fægtn.). Alle officielle Konkurrencer i Kaardefægtning skal ifølge det internationale Fægtereglement afgøres ved Anvendelse af →Elektrisk Markeringsapparat for Kaardefægtning. C.S-n.

Elektrisk Markering. Gulvledningen følger automatisk Fægterens Bevægelser.

Elektrisk Markeringsapparat for Kaardefægtning (Fægtn.), Apparat, der viser 1) om Stødet rammer rent med Spidsen, 2) om Stødet er ført med den reglementerede Minimumskraft (Klingespidsen skal udøve et Tryk paa mindst 750 g), 3) om Stødet rammer mindst $^1/_{15}$ Sekund før Modstanderens eventuelle Standsningsstød. Alle officielle Konkurrencer i Kaardefægtning skal ifølge det internationale Fægtereglement afgøres med elektrisk Markering.

Det elektriske Markeringssystem, som det bruges nu, bestaar i: Kaardens yderste Spids (Pointe d'arrêt; dansk: Standsningsspidsen) gøres til en bevægelig Kontaktspids. Fra Spidsen føres Ledninger langs Klingens hule Side til en Fatning paa Skaalens (la coquille) indvendige Side. Her forbindes den med Fægterens Kropsledning, der føres under Fægtetrøjen, langs Armen, over Skulderen, ned ad Ryggen og ud mellem Trøjekanten og Benklæderne. Kropsledningen forbindes med Gulvledningen, der gaar fra Fægteren til en Opruller ved Pistens bageste Ende og følger Fægterens Bevægelser, idet den automatisk løber ud og ind i Opruller efter Behov. Fra Opruller en føres Ledningen videre til selve Markeringsapparatet, et elektrisk Relaisanlæg, der, i det Øjeblik Strømmen sluttes gennem Kontakten i Kaardens yderste Spids, tænder en elektrisk Lampe, der viser hvilken Fægter, der er ramt.

Kaardens Metaldele, Skaal og Klinge forbindes saaledes i Systemet, at Stød, der rammer paa disse Dele, ikke markeres. Til Anlægget hører en Metalpist, der er forbundet saaledes, at Stød i Gulvet heller ikke markeres. Paa Grund af de høje Anskaffelsesomkostninger er saadanne Piste kun i Brug meget faa Steder; i Stedet klarer man sig med Gulvdommer.

Fægtemester Eigil Larsen konstruerede 1934 det første Apparat, der blev brugt i Danmark. 1939 lykkedes det Dansk Fægteforbund at erhverve et Apparat af fransk Fabrikat, som var godkendt af den internationale Union. Samtidig havde en ung dansk Fægter, stud. polyt. Kenneth Flindt konstrueret en Model, hvoraf der senere er fremstillet 5-6 Stykker, som er i Brug 1943. C.S-n.

Elektrisk Startpistol (Ath.), →Tidtagning.

Elektrocardiografi, Undersøgelsesmetode, hvorunder man forstærker og fotografisk optegner de elektriske Spændingsændringer, der finder Sted ved hver Hjertekontraktion. Af Formen af de optegnede Elektrocardiogrammer er man i Stand til at drage visse Slutninger angaaende Hjertets Tilstand. Vigtig Metode ved grundigere Undersøgelse af Idrætsmænd. E.As.

Elevation (Bue.), den Vinkel, Pilens Forlængelse danner med det vandrette Plan. Den fremkommer ved at hæve Buen og dermed Pilen mere eller mindre ved høje eller lange Skud. Den gunstigste Elevation ved Længdeskydning er 45°. To Elevationer, af hvilke den ene er lige saa meget over 45°, som den anden er under, giver samme Skudlængde. C.P.

(Fægtn.). Elevation og Opposition er den Bevægelse opad (Elevation) og til Siden (Opposition), hvorved Fægteren med sin Klinge i Angrebet søger at dække sig mod Modstanderens Klinge. I det Øjeblik, Angriberen sætter sit Stød ind, føres Haanden, uden at Spidsens Retning forandres, opad (Elevation) og over mod den Side (Opposition), hvor Modstanderens Klinge befinder sig. En Fægter, der ikke har Elevation og Opposition i sit Angreb, blotter sig fuldstændig for Modstanderens Standsningsstød eller Modangreb. C.S-n.

(Skydn.) →Udgangsvinkel.

Elfsborg, en af Sveriges største og mest kendte Idrætsforeninger. Begyndte som ren Fodboldklub, men har nu optaget næsten alle Sportsgrene. Har siden 1935 ofte dannet Stammen paa Sveriges Fodbold-Landshold (7 Mand paa Holdet 1935 og 39). Spiller i 1. Div. og vandt det svenske Mesterskab 1936, 39 og 41. Kendteste Spillere:

Sven Jonasson, Arvid Emanuelsson og Karl Erik Grahn, der alle har været med i Landskampe mod Danmark. H.B.

Eliteklasse (Or.), d. v. s. A-Klassen, som for et Aar ad Gangen udpeges af Dansk Ski- og Orienteringsforbund for hver enkelt Kreds. Findes 1943 i Københavnerkredsen og Nordjydsk Kreds. Saafremt A-Klassen bliver saa stor af Omfang, at man f. Eks. til DM kun vil lade en Del af denne starte, maa denne snævrere Kreds af Løbere betegnes Eliteklassen. J.M.

Elitemærke (Kajak), Kajakmærkets højeste Grad. Til Opnaaelse kræves af mandlige Roere i Kajak: 1000 m roet paa 4 Min. 45 Sek., 10 000 m roet paa 51 Min., i Kano: 1000 m roet paa 7 Min., 5000 m paa 35 Min. Af kvindelige Roere i Kajak: 600 m paa 3 Min. 15 Sek., 5000 m paa 28 Min. 30 Sek. V.U.A.

Ellegaard, Peter (f. 17/2 1874), Cyklefabrikant, Broder til Th. E. En af Danmarks bedste Amatørbaneryttere 1895-98, en kort Overgang 1897 bedre end Broderen. Vandt Provinsmesterskabet 1897. Skandinavisk Mesterskab og Slesvig Bys Ærespris 1898.

Professionel 1899-1905, men kunde ikke ofre sig fuldt for Cyklesporten, fordi han skulde passe den 1899 i Odense startede Brødrene Ellegaards Cykleforretning. En habil Professional, der 1899-1901 sammen med Broderen vandt mange internationale Tandemløb, bl. a. 1901 et Tandem-Grand Prix i Turin. J.B.

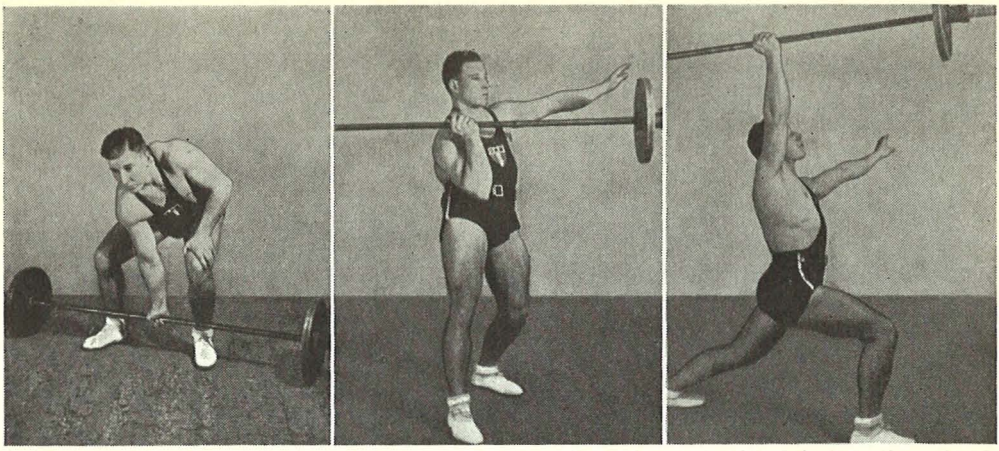
Ellegaard, Thorvald (f. 7/3 1877), fhv. Baneleder. Dansk Cyklesports betydeligste Skikkelse, Verdens ypperste Cyklerytter. Lærte Murerhaandværket, debuterede som Cyklerytter 23/5 1895 med en Sejr i et »Landboløb« i Slagelse. Første Start i København, paa C.C.s Bane, 21/6 1896, hvor han blev Nr. 4. Vandt aldrig DM som Amatør. Var i Foraaret 1898 sammen med Broderen paa Træningsskole i Graz i Østrig og vendte i Sommeren 1898 tilbage til Danmark som Professional. Først ved sin Sejr i Ordrupbanens Grand Prix 1899 over de to førende franske Sprintere Poul Bourillon og Edmond Jacquelin fik han det Gennembrud, der blev Begyndelsen til hans Karrière som alle Tiders bedste Cyklerytter. Prof. DM 1898, 99 og 1900, kom 10 Gange i de prof. Sprinteres VM-Finale, deraf 6 Gange som Vinder (1901 i Berlin, 1902 i Rom, 1903 i København, 1906 i Genève, 1908 i Berlin og 1911 i Rom) og 4 Gange som Nr. 2. De 6 VM er en Rekord, der senere kun er tangeret af Belgieren Joseph Scherens.

Var aktiv i 31 Aar. Kørte paa ialt 153 Cyklebaner i Europa, Amerika og Australien. Vandt 2 Gange Verdens næstfineste Konkurrence »Grand Prix de Paris« og var 20 Gange Finalist i D.B.C.s Grand Prix i de første 21 Aar, dette Løb blev kørt, deraf 11 Gange som Vinder. Opnaaede ialt 1560 Placeringer, deraf 60 % Sejre. Havde meget faa Fald, det farligste 1909 i Lyon, hvor han brækkede højre Haandled. Foruden i rent Sprint kørte Ellegaard glimrende tandempacede Løb, og i Tandemløb var han en eftertragtet »Styrmand«. Som Kuriosum deltog han i et Seksdagesløb (Berlin 1910), men opgav i 3. Døgn, efter at hans oprindelige Makker og dennes Efterfølger begge havde opgivet. Hans Sprintermatcher 1901-03 paa C.C.s Bane mod den berømte amerikanske Neger Major Taylor og hans fabelagtige 500 m Slutspurt i de lange Handicaps paa Ordrupbanen vil længe huskes.

Ellegaard supplerede naturlige Anlæg med en bevidst, sejg Stræben, myreflittig Træning og gennemført Paapasselighed i sin Levevis, han gik altid med den største Alvor til selv den mindste Konkurrence og var et Mønster for enhver Idrætsmand. 1931 modtog han Ridderkorset. Fra Sæsonen 1927 ansattes han som lønnet Kraft i D.B.C., først som Sekretær for Ordrupbanens Banekomité, derefter fra November 1936 som Baneleder. Afgik 30/11 1938. J.B.

11 Mands Spil (Haandb.), tidligere benyttet Betegnelse for →Markhaandbold.

Elm. Den almindelige Elm el. Rødelm (Ulmus campestris) forekommer meget udbredt i Europa, navnlig Vest- og Nordeuropa samt i Nordamerika. Den naar en Højde af 25-30 m med en Stammediameter paa indtil 1 m. Splintveddet har en hvidgul med Tiden noget rødlig Farve og adskiller sig tydeligt fra det graabrune Kærneved. Veddet har lange Fibre, er stærkt, temmelig haardt og elastisk, sejgt og vanskeligt at spalte. Splintveddet angribes let af Insekter, hvorimod Kærneveddet er meget holdbart saavel i tør som fugtig Tilstand. Det er noget van-

En Arms Stød. 1. Stangen fattes med Crochetage, 2. bringes til Skulderen og 3. Stødet fuldføres fra Skulderen ved Hjælp af Udfald, hvorefter Slutstillingen indtages. (Ill. S. 314.)

skeligt at bearbejde, tilbøjeligt til at revne, og lader sig efter Dampning let bøje. Det anvendes p. Gr. af sin Styrke, Sejghed og Holdbarhed i Skibsbygningen til Planker og bøjede Spanter, til Baadebygning og i Flyvemaskineindustrien til f. Eks. Propelblade samt til forskelligt Dreje- og Snittearbejde som Geværkolber m. m. →Træ. E.H-g.

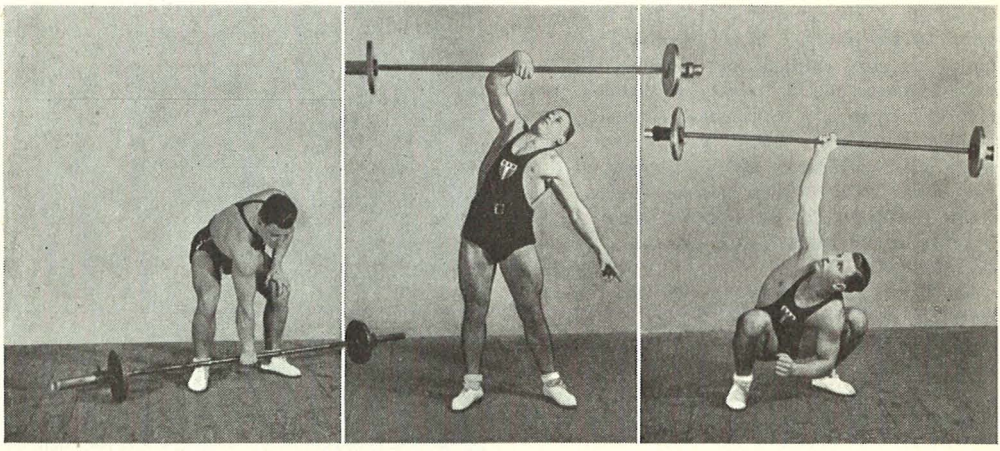
(Bue.). Elm er let at forarbejde en Bue af og har et godt →Kast, men er slem til at folde.

(Sejl.). Elm er meget holdbar under Vand, mindre naar den skiftevis er vaad og tør. Anvendes meget i England til Skibsbygning, navnlig til Køl, Klædning i Bunden og til bøjede Spanter. O.A.

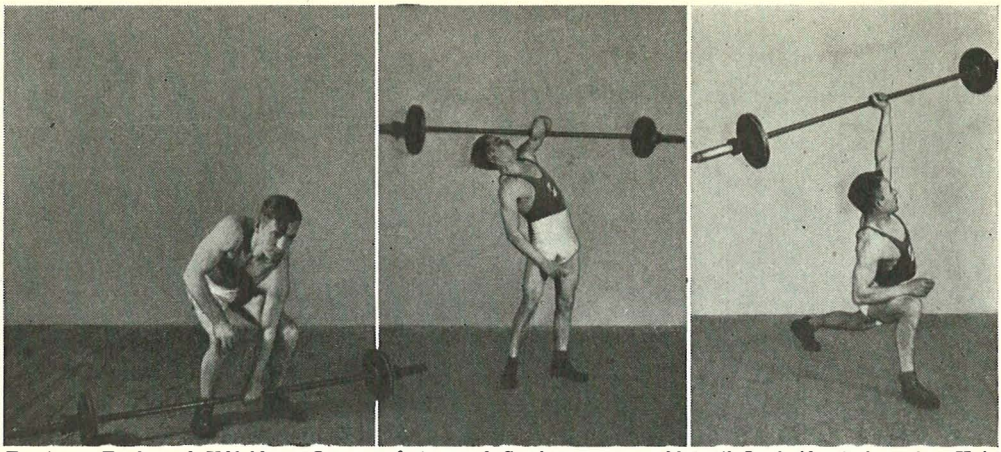
Emanuelsson, S. Arvid (f. 24/12 1913), svensk Fodboldspiller, Lagerist. Kom til Boldklubben Elfsborg 1936 og har siden tilhørt denne Klub, for hvilken har har spillet Centrehalf. Var med til at vinde Mesterskabet flere Gange. Stor, stærk og høj Spiller, der paa sit Klubhold og Landsholdet har været en udpræget Centrehalfback efter Treback-Systemet. Ca. 20 Landskampe. H.B.

En Arms Stød (Vægtl.), Øvelse i Vægtløftning. Medens Træk-Øvelserne kun har eet Tempo, en eneste Armbevægelse, er der i Stød (og Stem) to Tempi, 1) Træk til Brystet og 2) Bevægelsen fra Brystet til Højstræk. Til En Arms Stød anvendes Undergreb med Chrochetage. Midtpunktsøgende Prøveløftning som i en En Arms Træk og ligeledes, under Øvelsens første Halvdel, Knæstøtte for den frie Haand. Energiske Træk til Brystet med Knæfjedring og kvart Kropdrejning frem mod den frie Arm, der ved Sidesving bagud hjælper med i denne Drejning. Den bærende Arms Albue støtter paa Hoften. Naar Kroppen atter er oprejst, er første Tempo endt.

Selve Stødet foregaar saadan: Vægten fordeles ligeligt paa begge strakte Ben. Albuen hviler paa Hoften. Den frie Arm stræk-

En Arms Træk med dyb Knæbøjning. 1. Stangen fattes med Crochetage, 2. trækkes lidt over Issehøjde, 3. hvorefter Højstrækningen befordres ved at Vægtløfteren sætter sig paa Hug i en dyb Knæbøjning og gaar i Slutstilling ved at strække Benene. (Ill. S. 314.)

En Arms Træk med Udfald. 1. Stangen fattes med Crochetage, 2. trækkes til Issehøjde, 3. hvorefter Højstrækningen befordres ved Udfald og ender i Slutstillingen. (Se Ill. nederst paa Siden.)

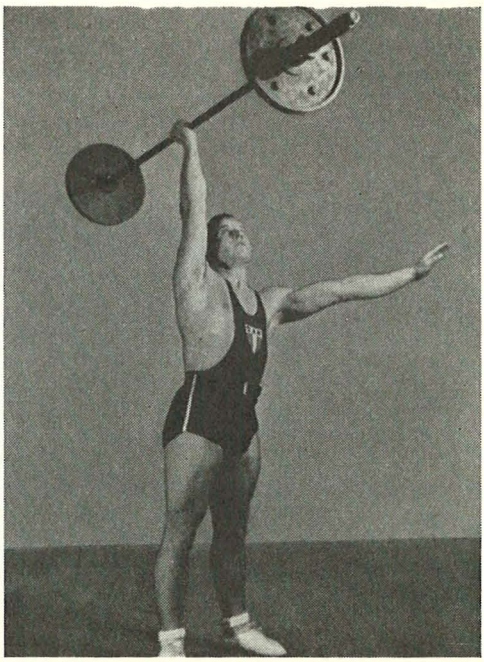
kes lige op. Nu fjedrer man let i Knæene, for at faa »Tilløb«, hvorefter hele Kroppen ved en voldsom Strækning og Opadbevægelse støtter Stangens Fart til Højstræk, idet en ny rask Knæbøjning med den til Stanghaanden svarende Fod lidt foran i modsat Retning, et Slags Udfald, virker med til Opdriften. Under Stødet bevæges den frie Arm ned til Brysthøjde. Med strakte Ben og Stangen i Højstræk slutter Øvelsen.

Nogle lægger i andet Tempo Tyngdepunktet over paa det til Stanghaanden svarende Ben, medens det andet let bøjet sættes foran, hvilket dog svækker dets Anvendelse til Afstød, men paa den anden Side støttes Albuens Hoftestøtte.

Den afsluttende Knæbøjning suppleres ofte med en Sidebøjning af Overkroppen; det kan dog være vanskeligt at bevare Ligevægten i denne Stilling.

Reglementet foreskriver: 1) Under den første Bevægelse maa Stangen i intet Tilfælde røre ved Skulder, Sider eller Brystet, Midterlinien af Brystbenet tjener her til Rettesnor. 2) Bevægelse: Skal udføres i eet, bestemt Tempo. Armen, der holder Vægten, skal bringes strakt lodret op, holdes fuldstændig stille i 2 Sekunder, Arme og Ben strakt, Fødderne rolige paa Gulvet med højst 40 cm Afstand. Det er forbudt at lade en Haand eller et Knæ berøre Jorden, ligeledes forbydes det at stemme eller trykke Vægten og at understøtte den med den anden Haand. A.R.N.-E.C.

En Arms Træk (Vægtl.), Øvelse i Vægtløftning. Haanden griber Stangen i Midten med Overgreb og saadan, at Tommelfingerens yderste Led ligger mellem Stangen og de yderste Led paa Ringfingeren og »Langemand« (»Crochetage« eller Laasegreb). Man staar tæt ved Stangen med bøjede Knæ og den frie Haand støttende paa det tilsvarende Knæ. Man prøveløfter Stangen under Knæhøjde for at have den i Balance. Efter en kort Koncentration retter man Kroppen op, trykker af paa Knæet med Støttehaanden og trækker Stangen. Armen bøjes først, naar Benene ved Kroppens Rejsning strækkes. Stangen maa ikke svinges frem, men trækkes opad tæt ved Kroppen i en eneste uafbrudt Bevægelse. Naar Stangen er i Pandens Højde, vendes Haanden opad og bliver i den Stilling, til Armen er i Højstræk med Stangen. I det Øjeblik, Haanden vendes, udføres samtidigt et Udfald (en Knæbøjning med Foden, der svarer til Træk-Haanden, lidt foran) med den frie Haand strakt ud til Siden. Naar Stangen er helt oppe, strækkes Benene, bringes paa Linie, og hele Kroppen

Slutstilling ved En Arms Stød og En Arms Træk.

holdes i Ro i 2 Sekunder (i Konkurrence til Dommeren siger: »Godt!«).

I Stedet for den her beskrevne Knæbøjning kan man sætte sig paa Hug (dyb Knæbøjning) med Fødderne paa Linie ved Haandevendingen.

Reglementet foreskriver: Øvelsen udføres paa den Maade, at Vægten ved en enkelt, markeret Bevægelse, i hvilken der ingen Hvilepunkter forekommer, løftes fra Gulvet, langs Kroppen og op i den lodret udstrakte Arm. Kun Fødderne maa berøre Gulvet, medens Øvelsen foretages. Den løftede Vægt skal holdes 2 Sekunder i den endelige Stilling. Kroppen skal da staa stille, Arme og Ben skal være strakt og Fødderne staa paa Linie med en Afstand af højst 40 cm. Træk fra Hængestilling er tilladt.

Ukorrekt Udførelse: Stoppe op i Trækket, lade en Haand eller et Knæ berøre Jorden — stemme eller trykke Vægten, understøtte den med den anden Haand. A.R.N.-E.C.

1 dansk Mil Gang (Ath.). En af de Distancer, der oftest konkurreredes paa i Athletikkens første Dage. DM afholdtes 1901-09. Distancen ændret til 10 km 1910.

Ingen VR. Danske Rekorder:

1894	Holger Kleist, K.F.F.	37.40,8
1905	Arne Nielsen, K.F.F.	37.24,8

1 dansk Mil Løb (7,532 km) (Ath.). DM afholdtes 1900-09. Distancen ændret 1910 til 10 km. Sidste officielle DR er fra 1908. Senere har flere danske Løbere dog været betydeligt hurtigere, og Harry Sieferts uofficielle Tid fra 1942's Rekordløb paa 10 km var ca. 24 Minutter for 1 dansk Mil. E.A.

Ingen VR. Danske Rekorder:

1897	Martinius Olsen, A.I.K.	27.17,0
1898	K. P. Jensen, A.I.K.	26.17,3
1900	Peter Hansen, O.G.	25.46,1
1908	Kjeld Nielsen, Ben Hur	25.13,0

1 engelsk Mil (1609,315 m), det i engelsktalende Lande mest anvendte Maal indenfor alle Sportsgrene med Undtagelse af Sejl- og Motorsport, →1 mile.

(Svømn.) (1760 yards – 1609,315 m), tidligere en almindelig Svømmedistance, saaledes ogsaa her i Landet, hvor der 1896-1912 afholdtes DM paa Distancen. 1913 ændredes dette DM til 1500 m, en Distance, som nu næsten overalt, selv i England og Amerika, har afløst Milen. Efter Ophævelsen af DM er der ikke anerkendt DR paa Distancen. S.A.N.

Herrer:

VR	Jack Medica, U.S.A. 6/7 1934	20.57,8

Danske Rekorder:

1896	I. P. Müller, K.R.	43.11,4
1897	V. Eriksen, A.I.K.	38.30,2
1898	P. Lykkeberg, Hermes	37.00,0
1900-01	Vald. Jørgensen, Sparta	34.41,0 34.40,8
1907-08	Hjalmar Saxtorph, Hermes	31.48,0 29.05,8
1910-11	Harry Hedegaard, Hermes	28.40,0 27.47,8

Damer:

VR	Ragnhild Hveger 3/7 1938	23.11,5

Energi. I Fysikken betegner Energi Evnen til at udføre Arbejde. Et Legeme, som har denne Evne, siges at indeholde Energi, og dets Energiindhold maales ved Størrelsen af det Arbejde, som det kan udføre. Arbejde og Energi kan derfor maales i de samme Enheder. I Praksis benyttes mest Kilogrammeter, Kilowattimer og Kalorier. Energien optræder i mange Former. Den ene Form kan omdannes til den anden, og Energien kan flyttes fra det ene Legeme til det andet, men den samlede Energimængde i Verden er konstant. Med Næringsstofferne tilføres der Legemet kemisk Energi, der her kan omdannes til Varmeenergi eller til mekanisk Energi i Musklerne. Det er den sidste, der gør det muligt for Organismen at udføre mekanisk Arbejde. E.H.

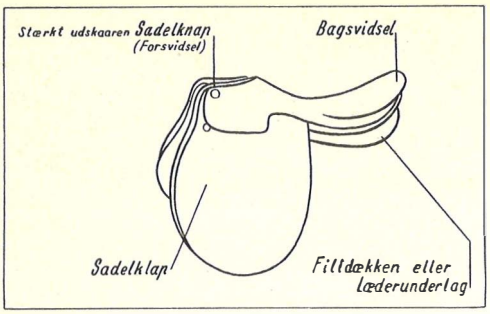
Engagement (Fægtn.), Berøringen mellem de to Modstanderes Klinger. Engagementet kan tages i alle Linier og benævnes efter disse. Kvart og Sikst er Hovedengagementslinier. Det er Kutyme, men ikke paakrævet, at tage Føling med hinanden før Kampens Begyndelse og ved dens Genoptagelse ved at tage Engagement. C.S-n.

En garde (Fægtn.) →Dækstilling.

»En Garde«, Fægteklub, stiftet 1/5 1932. Formand 1943: Erik Andersen. Ca. 40 Medlemmer. Klubben, der bestaar af en Junior- og Senior-Afdeling, har som sit vigtigste Formaal at samle ganske unge Fægtere. Enhver Fægter under 17 Aar, der fægter paa Salle d'Armes Mahaut, kan optages som aktivt Medlem og kan forblive som saadan, saalænge Klubbens Love overholdes. Som Medlemmer af Senior-Afdelingen optages fortrinsvis forhenværende Medlemmer af Junior-Afdelingen. DM: i Holdfægtning, Kaarde 1941. Lovende unge Fægtere: Erik Andersen (Vinder af indiv. Kaardemesterskab 1940), Ove Eigenfelt og Kenneth Flindt. J.V.T.

Engelbrechts Badeanstalt, Strandpromenaden 2, Kbhvn. (i Dag Stedet lidt østlig for Strandboulevardens Begyndelse), er gaaet over i den københavnske Roidrætshistorie som Hjemsted for flere Klubber. Med Sikkerhed vides, at »Kvik« boede her 1876-91 og »Glimt« (Firmaklub) 1887-91. I Roidrætslitt. er flere Roklubber fejlagtigt henlagt hertil i Stedet for til →Militair Badeanstalt, hvilket formodentlig skyldes »Badeentreprenør« Engelbrechts Navn i Tilknytning til Militair B., hvor han havde forpagtet Plads, som ogsaa udlejedes til Roklubber. Nedlagdes p. Gr. af Opfyldningerne i Sundet i Anledning af Frihavnens Anlæggelse 1891. E.S.

Engelsk Sadel (Ridn.), i Modsætning til Bomsadel eller den ungarske Sadel en flad Sadel med Sæde og Klapper af Svineskind og med Stopning af Uld eller Krølhaar. Den almindeligst anvendte Sadel til Sport. Form

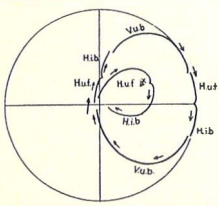

Engelsk Sadel uden Knæpude.

og Størrelse kan variere en Del, men fælles er, at det dybeste Punkt paa Sadlen er midt i den. J.W.

Engelsk **Stil** (Ro.). I Rosportens Fosterland har Rostilen gennem Menneskealdre udviklet sig til og holdt en bestemt Type, der navnlig i Modsætning til den mere moderne →Fairbairn Stil almindelig betegnes som den →ortodokse Rostil. Det karakteristiske ved denne er et midellangt Fremstræk, ikke længere end at Roerens Lændeparti ikke danner en bagud konveks Bue, derpaa et kraftigt Opsving. Brugen af det bevægelige Sæde sker først, naar Opsvinget omtrent er gennemført, og Kroppen har naaet Perpendikulæren. Derpaa et moderat Tilbagesving til ca. 25° over den lodrette Stilling, hvorunder Hænderne trækkes ind til Kroppen i Højde med Brystbenets nederste Ende, og nu følger Afslutningen af Aaretaget, →*the finish*, der maaske er det mest karakteristiske ved Stilen. Ved en Skulderbevægelse føres Hænderne 10 à 15 cm, svarende til Aarebladets Bredde, ned i Skødet, og først derefter skives Aaren. Det derpaa følgende Fremspring indledes ved at Hænderne, medens Kroppen endnu ligger i Tilbagesvinget, hurtigt føres frem over Knæene, hvorefter Fremstrækket af Krop og Arme følger i et behersket Tempo. Hele Aaretaget sker som en rytmisk Bevægelse kun med en ubetydelig Standsning under Afslutningen af Taget, og Skivningen af Aaren afsluttes først, naar Fremstrækket er gennemført. Em.S.

(Skøjte.). Særlig engelsk Skole i Figurløb, der udvikledes i 18. og 19. Aarhundrede, og hvorom der allerede 1772 udkom en Afhandling. Ved Løb af Figurer i engelsk Stil holdes det løbende Ben strakt, den frie Fods Inderside føres tæt ind til Hælen af den løbende Fod, Albuerne trækkes tæt ind til Kroppen, som holdes opret. Foruden Solofigurerne udføres ogsaa kombinerede Figurer, hvor to eller flere Løbere samtidig løber Figurerne, som lægges symmetrisk om et Punkt, Centret, i Almindelighed markeret ved en Appelsin paa Isen. Efter at den internationale Stil blev almindelig anerkendt, og alle internationale Konkurrencer afholdtes i denne, blev engelsk Stil, som iøvrigt aldrig var udbredt udenfor England, trængt stærkt i Baggrunden. Dyrkes nu kun af en Del ældre Løbere i London og Manchester samt i Grindewald i Schweiz. Ved Konkurrencer i engelsk Stil løbes kun Figurer, men intet Friløb. P.C.-C.

Figur, løbet i engelsk Stil.

English **Cup** (Fodb.) →Football Association Cup.

Englænderkampe (Fodb.). Allerede 1898 blev de dengang betydende Mænd inden for dansk Fodbold klar over, at den eneste Udvej til at lære Fodboldspillets ABC var Samkvem med Fodboldspillets Hjemlands Dyrkere, Briterne (Englænderne og Skotterne). Trods stor økonomisk Risiko fik man et Arrangement i Stand med den berømte skotske Amatørklub Queens Park fra Glasgow. Eksperimentet faldt heldigt ud. Økonomisk blev det Succes, og samtidig stod det alle klart, at skulde Danskerne lære Fodboldspillet til Bunds, maatte man have aarligt tilbagevendende Kampe med Briterne. 1903 forsøgte man sig med det første professionelle Hold »Southampton«, og siden har man haft dels professionelle og dels Amatørklubber til at vise sig Spillet. Naar dansk Fodbold omkring 1910 og 1914 indtog en Førerstilling paa det europæiske Fastland og tilmed i begge nævnte Aar besejrede selveste Englands stærke Amatør-Landshold, kan man roligt gaa ud fra, at Triumferne i første Række skyldtes det intime Samarbejde med de bedste engelske og skotske Klubber gennem en Aarrække. Ligesom Danmark har været Sveriges og Norges Læremestre i Fodbold, har Briterne været vore. De mange Hundrede Englænderkampe gennem Aarene i København og i Provinsen har haft en overordentlig Betydning. V.L.

Resultater af Kampene mod Hold fra Storbritannien. (* betyder Amatørklubber).

1898		
*Queens Park, Glasgow	—Udv. Hold fra D.B.U.	7—0
„	„ — „ „ „	3—0
1900		
*Queens Park, Glasgow	—KB (forstærket)	6—1
„	„ —Udv. Hold fra D.B.U.	8—1
1903		
*Queens Park, Glasgow	—KB	1—0
„	„ —Udv. Hold fra D.B.U.	4—1
Southampton	—B. 93	4—0
„	—Udv. Hold fra D.B.U.	3—0
1904		
Southampton	—B 93	7—2
„	—Udv. Hold fra D.B.U.	1—0
„	—Udv. Hold fra B 93 og KB	3—0
Newcastle United	—KB	6—1

Newcastle United—Udv. Hold fra D.B.U. .... 6—2
„ —Udv. Hold fra D.B.U. .... 3—1
*Corinthians, London—AB ..... 3—1
„ „ —Udv. Hold fra D.B.U.. . 4—0

1905

*Ilford, London—Udv. Hold fra D.B.U. ..... 1—8
„ „ — „ „ „ ..... 1—6

1906

Southampton—B 93 ..... 2—1
„ —Udv. Hold fra D.B.U. ..... 4—4
Chelsea—Udv. Hold fra D.B.U. ..... 6—2

1907

Middlesbrough—AB (forstærket) ..... 5—3
„ —Udv. Hold fra D.B.U. ..... 2—2
„ — „ „ „ ..... 2—1
„ — „ „ „ ..... 3—1
Celtic, Glasgow—B 93 ..... 5—2
„ „ —Udv. Hold fra D.B.U. ..... 1—2
„ „ — „ „ „ ..... 4—2

1908

Middlesbrough—Udv. Hold fra D.B.U. ..... 3—2
„ — „ „ „ ..... 6—1
„ — „ „ „ ..... 2—2
„ — „ „ „ ..... 5—2
*Northern Nomads—Udv. Hold fra D.B.U. .... 2—2
„ —Frem ..... 3—2
„ —Udv. Hold fra D.B.U. .... 1—1
*Queens Park, Glasgow—Udv. Hold fra D.B.U. 9—0
„ „ — „ „ „ 2—2
„ „ — „ „ „ 1—1
Englands Landsh.—Danmarks Landsh. (London) 2—0

1909

Newcastle United—Udv. Hold fra D.B.U. ..... 1—1
„ — „ „ „ ..... 3—2
„ — „ „ „ ..... 2—1
Southampton—Udv. Hold fra D.B.U. ..... 2—5
„ —Frem & AB ..... 4—1
„ —Udv. Hold fra D.B.U. ..... 2—2
West Bromwich Albion—Udv. Hold fra D.B.U. 1—3

1910

Manchester City—Udv. Hold fra D.B.U. ..... 3—2
„ — „ „ „ ..... 2—5
Liverpool—Udv. Hold fra D.B.U. ..... 0—3
„ — „ „ „ ..... 1—0
Notts County—Udv. Hold fra D.B.U. ..... 1—1
„ — „ „ „ ..... 4—2
„ — „ „ „ ..... 2—1
Englands Landsh.—Danmarks Landsh. (Kbhvn.) 1—2

1911

Middlesbrough—Udv. Hold fra D.B.U. ..... 1—1
„ — „ „ „ ..... 1—1
„ — „ „ „ ..... 2—1
Bradford City—Udv. Hold fra D.B.U. ..... 4—2
„ — „ „ „ ..... 2—2
Sheffield Wednesday—Udv. Hold fra D.B.U. .. 3—2
„ — „ „ „ .. 3—2
„ — „ „ „ .. 3—2
Glasgow Rangers—Udv. Hold fra D.B.U. ..... 1—1
„ — „ „ „ ..... 3—1
*The English Wanderers—Udv. Hold fra D.B.U. 2—6
„ — „ „ „ 0—1
Englands Landsh.—Danmarks Landsh. (London) 3—0

1912

Clapton Orient—Udv. Hold fra D.B.U. ..... 3—3
„ — „ „ „ ..... 4—0
Hearts of Midlothian—Udv. Hold fra D.B.U. .. 1—1
„ — „ „ „ .. 0—2
*Civil Service, Edinburgh—Udv. Hold fra D.B.U. 0—2
„ „ — „ „ „ 1—2
Celtic—Udv. Hold fra D.B.U. ..... 3—1
„ — „ „ „ ..... 1—4
Englands Landshold—Danmarks Landshold
(Olympiske Lege i Stockholm, Slutkamp) .... 4—2

1913

Birmingham—Udv. Hold fra D.B.U. ..... 0—1
„ — „ „ „ ..... 4—5
Newcastle United—Udv. Hold fra D.B.U. ..... 4—1
„ — „ „ „ ..... 3—2
„ — „ „ „ ..... 1—1
Glasgow Rangers—Udv. Hold fra D.B.U. ..... 2—1
„ — „ „ „ ..... 1—1
*London Caledonians—Udv. Hold fra D.B.U. .. 3—1
„ — „ „ „ .. 1—7

1914

Clapton Orient—Udv. Hold fra D.B.U. ..... 0—2
„ — „ „ „ ..... 3—3
Crystal Palace—Udv. Hold fra D.B.U. ..... 1—2
„ — „ „ „ ..... 2—4
Liverpool—Udv. Hold fra D.B.U. ..... 5—2
„ — „ „ „ ..... 3—3
„ — „ „ „ ..... 7—1
*Queens Park, Glasgow—Udv. Hold fra D.B.U. 1—5
Hearts of Midlothian—Udv. Hold fra D.B.U. .. 2—1
„ — „ „ „ .. 2—1
Englands Landsh.—Danmarks Landsh. (Kbhvn.) 3—0

1921

Edinburgh Civil Service—KB & B 93 ..... 0—4
„ — „ ..... 3—4
„ —AGF, Aarhus ..... 3—1
Hibernians—AB, Frem & B. 1903 ..... 3—2
„ — „ ..... 0—1
„ — „ ..... 0—0
„ —Udv. Hold fra Fælledklubberne .... 0—1
*Queens Park, Glasgow—KB & B 93 ..... 3—4
„ „ — „ ..... 3—2
„ „ — „ ..... 1—6
Glasgow Rangers—AB ..... 2—0
„ —B. 1903 ..... 2—1
„ —AB, Frem & B 1903 ..... 2—1

1922

*Corinthians FC—KB & B 93 ..... 5—0
„ — „ ..... 3—1
Everton—KB & B 93 ..... 5—2
„ — „ ..... 0—0
Chelsea—KB & B. 93 ..... 0—0
„ — „ ..... 1—2
Huddersfield—AB, Frem & B 1903 ..... 3—0
„ — „ ..... 2—1
„ — „ ..... 5—1
Newcastle United—KB & B 93 ..... 2—1
„ — „ ..... 1—0
*London Caledonians—Odense Byhold ..... 5—1
„ — „ ..... 1—1
„ —B. 1901, Nykøbing F. .. 2—1
„ —B. 1908, Esbjerg ..... 6—2
„ —Frederikshavn ..... 4—0
*Oxford City—AB ..... 1—0
Raith Rovers—AB, Frem & B 1903 ..... 1—3
„ — „ ..... 2—0
„ — „ ..... 1—3
Glasgow Rangers—AB, Frem & B 1903 ..... 1—0
„ — „ ..... 3—0
„ —Landsholdet ..... 2—2

1923

Notts County—Fodboldstævnet ..... 3—0
„ — ..... 1—0
„ — ..... 3—2
Huddersfield—B. 93 ..... 3—4
„ —Fodboldstævnet ..... 6—1
„ — „ ..... 4—2
Arsenal—Fodboldstævnet ..... 4—1
„ — „ ..... 1—0
„ — „ ..... 2—1
Swansea Town—Fodboldstævnet ..... 8—2
„ — „ ..... 4—0
„ — „ ..... 2—3
*Civil Service, London—Udv. Hold fra Fælledkl. 4—3
„ „ —B 1901, Nykøbing F. .. 1—0
„ „ —HIK & Skovshoved .... 4—2
„ „ —B 1909, Odense ..... 2—1
„ „ —Odense Boldklub ..... 1—1
„ „ —Frederikshavn ..... 3—0
*Londons Byhold—Københavns Byhold (Kbhvn.) 1—2

1924

*Northern Nomads—KB & B 1903 ..... 0—3
„ — „ ..... 3—3
Clapton Orient—Fodboldstævnet ..... 3—1
„ — „ ..... 3—0
„ — „ ..... 0—1

Englænderkampe

Swansea Town—Fodboldstævnet ..... 3—2
„ — „ ..... 2—3
„ — „ ..... 4—1
Airdrieonians—Fodboldstævnet ..... 2—2
„ — „ ..... 2—2
„ — „ ..... 1—2
Portsmouth—Fodboldstævnet ..... 4—3
„ — „ ..... 0—3
„ — „ ..... 3—0

1925

Clapton Orient—Fodboldstævnet ..... 2—0
„ — „ ..... 1—1
„ — „ ..... 0—3
Blackburn Rovers—Fodboldstævnet ..... 6—0
„ — „ ..... 3—0
Huddersfield—Fodboldstævnet ..... 2—3
„ — „ ..... 2—1
„ — „ ..... 2—2
*Casuals, London—KB & B 1903 ..... 1—2
„ „ — „ ..... 2—3
*Londons Byhold—Københavns Byhold (Kbhvn.) 2—4

1926

*Oxford University—KB & B 1903 ..... 1—3
„ — „ ..... 0—3
„ — „ ..... 1—4
Swansea Town—Fodboldstævnet ..... 4—1
„ — „ ..... 3—4
„ — „ ..... 4—2
Derby County—Fodboldstævnet ..... 2—0
„ — „ ..... 7—1
„ — „ ..... 1—0
Aston Villa—Fodboldstævnet ..... 4—1
„ — „ ..... 5—2

1927

West Ham United—Fodboldstævnet ..... 5—1
„ — „ ..... 3—1
„ — „ ..... 2—0
Middlesbrough—Fodboldstævnet ..... 2—4
„ — „ ..... 8—2
„ — „ ..... 2—2
„ —AGF, Aarhus ..... 6—2
Blackburn Rovers—Fodboldstævnet ..... 5—1
*Dulwich Hamlet, London—KB & B 1903 ..... 1—0
„ „ — „ ..... 3—3
„ „ — „ ..... 2—2

1928

Arsenal—Fodboldstævnet ..... 3—2
„ — „ ..... 1—0
„ — „ ..... 5—3
„ — „ ..... 3—1
Huddersfield—Fodboldstævnet ..... 6—1
„ — „ ..... 6—1
„ — „ ..... 3—1
*Corinthians—KB & B 1903 ..... 1—1
„ — „ ..... 3—6
„ —Odense Byhold ..... 3—2
Cardiff City—AGF, Aarhus ..... 2—0
„ —Aalborg Boldspilklub ..... 4—0
„ —Odense Byhold ..... 4—1

1929

*Queens Park, Glasgow—Fodboldstævnet ..... 5—0
„ „ — „ ..... 3—2
Derby County—Fodboldstævnet ..... 3—1
„ — „ ..... 2—2
„ — „ ..... 3—2
BelfastCeltic—Fodboldstævnet ..... 2—2
„ — „ ..... 2—3
„ — „ ..... 1—5
*Middlesex Wanderers—Udv. Hold fra Fælledkl. 4—3
„ —Odense Byhold ..... 1—0
Hearts of Midlothian—Aalborg ..... 7—1
„ —AGF, Aarhus ..... 5—0
„ —Odense Byhold ..... 5—1
„ —Sjælland B U. ..... 2—0

1930

Birmingham—Fodboldstævnet ..... 0—2
„ — „ ..... 2—1
„ — „ ..... 5—4
West Ham—Fodboldstævnet ..... 3—3
Southampton—AGF, Aarhus ..... 4—0
Southampton—Odense Byhold ..... 3—0
„ —Aalborg ..... 3—1
„ —Horsens ..... 3—4
*Tuffnell Park—AB & Frem ..... 1—0
„ —Odense Byhold ..... 0—0
„ —AGF, Aarhus ..... 2—1
Rotherham—Haderslev ..... 4—2
„ —Freja, Randers ..... 7—2
„ —Odense Byhold ..... 5—2
„ — „ ..... 4—3
„ —Vejle & Esbjerg ..... 3—2

1931

Ilford FC—B 93 (i London) ..... 2—2
Arsenal—Fodboldstævnet ..... 2—0
„ — „ ..... 5—1
„ — „ ..... 1—1
Partick Thistle—KB ..... 2—3
„ —Frem ..... 4—1
„ —B 93 ..... 0—1
„ —AFC, Aarhus ..... 5—0
Third Lanark—Aalborg ..... 3—2
„ —AGF, Aarhus ..... 6—2
„ —Odense Byhold ..... 7—3

1932

Huddersfield—Fodboldstævnet ..... 2—2
„ — „ ..... 8—3
„ — „ ..... 7—1
„ —AGF, Aarhus ..... 6—1
„ —Aalborg ..... 7—2
Liverpool—Fodboldstævnet ..... 3—1
„ — „ ..... 4—1
„ —AGF, Aarhus ..... 8—0
„ —Odense ..... 3—0
Birminham—Fodboldstævnet ..... 4—3

1933

Corinthians FC—KB, B 93 & B 1903 ..... 2—0
„ — „ ..... 2—2
„ — „ ..... 2—2
Huddersfield—Fodboldstævnet ..... 5—2
„ — „ ..... 3—2
„ — „ ..... 1—2
Everton—Fodboldstævnet ..... 6—3
„ — „ ..... 3—2
„ — „ ..... 2—2
„ —AGF, Aarhus ..... 10—1
„ —Aalborg ..... 5—1
Aberdeen FC—Frem ..... 3—1
„ —KB ..... 3—1

1934

Huddersfield—Fodboldstævnet ..... 1—1
„ — „ ..... 2—0
„ — „ ..... 2—1
Blackburn Rovers—Fodboldstævnet ..... 7—2
„ — „ ..... 2—1
„ — „ ..... 3—2
Sheffield Wednesday—Fodboldstævnet ..... 7—0
„ — „ ..... 6—0

1935

Stoke City—Fodboldstævnet ..... 3—1
„ — „ ..... 4—1
„ — „ ..... 4—1
Sheffield Wednesday—Fodboldstævnet ..... 2—1
„ — „ ..... 8—2
„ — „ ..... 6—2
„ —AGF, Aarhus ..... 5—0
„ —Aalborg ..... 3—0
Blackburn Rovers—Fodboldstævnet ..... 1—3
„ — „ ..... 2—0
„ — „ ..... 0—0
„ —Odense Byhold ..... 3—2
*London Caledonians—Udv. Hold fra Fælledkl. 0—2
„ —Udv. Hold fra Nykøb. F. 5—0
„ —Udv. Hold fra K.F.U.M. (Odense), Svendborg, Marienlyst og Odense ..... 4—3
„ —Horsens ..... 3—1
„ —Thisted ..... 2—2

1936

*Corinthians—KB ..... 0—0
Huddersfield—Fodboldstævnet ..... 6—2

Huddersfield—Fodboldstævnet ..... 8—1
„ — „ ..... 1—2
Sheffield Wednesday—Fodboldstævnet ..... 4—2
„ — „ ..... 6—0
„ — „ ..... 3—1
„ — „ ..... 1—0
Sheffield United—Fodboldstævnet ..... 2—3
„ — „ ..... 1—0
„ —B 1901, Nykøbing F. ..... 5—1
„ —Aalborg ..... 8—4
„ —AGF, Aarhus ..... 8—2
„ —Esbjerg ..... 1—0
*Wimbledon F. C.—Herning ..... 1—1
„ —Viborg ..... 3—0
*Glasgow University—Randers & Viborg ..... 3—1
„ —Sønderborg ..... 3—1
„ —Struer & Holstebro ..... 2—3
„ —Silkeborg ..... 5—0
„ —Grenaa ..... 1—3
„ —Hjørring ..... 1—2

1937

Everton—Fodboldstævnet ..... 4—3
„ — „ ..... 4—1
„ — „ ..... 0—0
Arsenal—Fodboldstævnet ..... 3—0
„ — „ ..... 4—1
„ — „ ..... 5—1
*Wimbledon FC—Frem ..... 0—3
„ —Køge ..... 1—6
„ —Aalborg ..... 1—5
„ —Ringkøbing ..... 4—3
Bury—Aalborg Boldspilklub forstærket ..... 6—1
„ —Jyske Stævne ..... 3—1
„ —Jylland ..... 5—0

1938

Chelsea FC—Fodboldstævnet ..... 3—1
„ — „ ..... 4—1
„ — „ ..... 2—0
Manchester City—Fodboldstævnet ..... 4—1
„ — ..... 4—1
„ — ..... 8—0
Bradford AFC—Fodboldstævnet ..... 2—2
„ —B 1901, Nykøbing F. ..... 1—0

1939

Wolverhampton—Fodboldstævnet ..... 2—0
„ — „ ..... 5—0
„ — „ ..... 1—3
Leeds United—AGF, Aarhus (forstærket) ..... 3—1
„ — „ ..... 3—0
„ —Aalborg ..... 2—0
Arsenal—Fodboldstævnet ..... 3—0
„ — „ ..... 4—1
„ — „ ..... 6—0
Blackburn Rovers—„Stævnet i Odense" (B 1913, B 1909 og OB) ..... 4—1
„ —Fodboldstævnet ..... 2—1
„ — „ ..... 5—4

Enhaandsdribling (Haandb.), før der kom internationale Love for Haandbolden speciel svensk Form for Dribling. Foretages paa den Maade, at Spilleren udelukkende dirigerer Bolden under Fremadløbet med den ene Haand. Minder i Udseendet noget om den Dribling, der benyttes nu, blot spilles Bolden meget hyppigere i Gulvet. Stammer fra Basketball. A.P.

Enhaandsfatning (Gymn.) a) Parvis med Siden mod hinanden, Fatning med indvendig Haand. Løs Fatning, Armene let bøjede og Hænderne løftet til Skulderhøjde. Anvendes specielt i Børnegymn. ved Gang- og Løbeøvelser, Ligevægtsøvelser o. l. b) Parvis bag hinanden, skraat i Forhold til Gangretningen, fat i Kammeratens højre (v.) Haand, Armene strakt og Hænderne løftet over Hovedhøjde. Bruges ved Løbeøvelser, specielt til viderekomne Gymnaster. c) Parvis Front mod hinanden, fat i h. (v.) Haand, Armene let bøjede og løftet til Skulderhøjde. Bruges ved Omdansning. J.F.-S.

½ mile Gang (Ath.). Konkurrencer over denne Distance er meget sjældne, og DM har aldrig været afholdt.

Ingen VR. Danske Rekorder:

1896 Alfred Hübscher, K.F.F. 3.13,4
1898 Holger Kleist, K.F.F. 3.12,0

½ Mil Løb (Ath.). 1901-06 afholdtes DM paa denne Distance. I engelsktalende Lande konkureres stadig i ½ mile Løb. 1919 indførtes DM i 800 m Løb.

VR 1938 Sidney Wooderson, England 1.49,2

Danske Rekorder:

1892 I. P. Müller, K.F.F. 2.09,0
1906 Carl Jørgensen, K.F.F. 2.07,0
1910 Nils Middelboe, K.B. 2.06,4
1910 „ „ „ 2.05,2

Distancen erstattedes 1910 med 800 m.

Enhedspatron (Skydn.), Patron, der samlet indeholder alle de til Patronen hørende Elementer. Er nem at opbevare og indføres samlet i Vaabnets Kammer, naar dette lades. Dens enkelte Dele er Hylster, Fænghætte med Tændsats, Drivladning, Projektil. E.S.-L.

Enhedssvæveplan (Svæv.), Overgangsplan konstrueret til Brug under den paatænkte Olympiade i Finland 1940 efter udskrevet Konkurrence af F.A.I. Der blev forlangt følgende Data: Spændvidde højst 15 m, Nyttelast 95 kg, Planet skulde kunne flyde og være forsynet med Bremseklapper, der under Dyk begrænsede Hastigheden til 200 km/T. I Konkurrencen sejrede den tyske D.F.S. Olympia »Meise«. J.G.B.

Enkelt Aftræk (Skydn.), Aftrækkeranordning, hvor eet Aftrækkergreb kan paavirke et dobbeltløbet Geværs to Slagmekanismer efter hinanden. Bruges kun til Jagtgevær.

Enkelt Armvippe (Brydn.), Brydegreb. Angriberen ligger foran Modstanderen med Front mod hans Hoved og fører venstre Arm under Modstanderens højre Arm op paa hans Ryg og samler Hænderne. Modstanderen væltes ved at trykke med højre Underarm paa hans Ryg og dreje ham ved at løfte op med venstre Arm. Grebet kan ogsaa tages staaende.

Grebet pareres saaledes: Man holder godt fast med højre Haand om Angriberens venstre Albue, fører sit Hoved under hans venstre Armhule og strækker Nakken. Derefter sætter man sig op og drejer højre om, saa man faar Ryggen til ham. Staaende Angreb pareres ved at træde frem paa Siden af Angriberen, tage Livtag og løfte ham ved først at gaa ned paa det bageste Knæ.

Enkelt Armvippe med Haandledsgreb: Man trækker ved Angreb forfra Modstanderens Hoved ned under sin venstre Armhule og fatter med venstre Haand om hans venstre

Haandled. Højre Arm føres under hans venstre Albue hen over hans Ryg. Grebet spændes, hvorefter man kaster sig bagover og drejer til venstre, saa Modstanderen ruller paa Ryggen. Grebet kan tages saavel staaende som liggende. Grebet pareres ved at kaste sin Krop ind over Angriberens, idet han gaar bagover med Grebet. A.R.N.-E.C.

Enkelt Bensving (Gymn.). Fra støthængende Stilling svinges venstre Ben strakt ud til Siden og snævert over Hesten, mens venstre Haand slipper Bommen og fatter igen, naar Benet har passeret. Benet fortsætter i en Pendulbevægelse over mod h. Side og svinger herfra tilbage til v. Side og op over Hesten, mens v. Haand slipper; h. Ben forbliver paa den anden Side af Hesten og følger i Udsvinget v. Ben. Fra støthængende Stilling (Ryggen mod Hesten) foretages paa lignende Maade Enkelt Bensving tilbage og frem under v. Haand.

Enkelt Bensving af h. Ben frem under v. Haand udføres paa samme Maade, dog foretager Kroppen en lille Drejning til venstre, for at h. Ben kan passere mellem v. Ben og Hesten. Endvidere, fra støthængende Stilling (Ryggen mod Hesten), udføres Enkelt Bensving af h. Ben tilbage og frem under v. Haand.

Barreøvelse. Efter støthængende Tilbagesving (Fremsving) svinger v. Ben ud over v. Bom og fremad (tilbage) og ind over v. Bom igen, saa Benene samles; v. Haand slipper under Benets Passage, og Vægten lægges paa h. Haand.

Reckøvelse. Fra støthængende Stilling svinges v. Ben frem over Reckstangen til halvsiddende Stilling. Fra denne Stilling kan bageste Ben svinges frem til forreste Ben til Siddestilling. J.L.

Enkelt Bensvingsafsving (Gymn.), Bensvingsøvelse. Fra støthængende Stilling med v. Ben paa h. Side og h. Ben paa v. Side af Hesten foretages enkelt Bensving af h. Ben frem under h. Haand, der forbliver løftet efter at Benet har passeret. Benene samles og svinges nedad mod Gulvet til Nedspring paa h. Side af Hesten, idet v. Haand slipper Bommen (Ryggen mod Hesten). I Nedspringet kan ogsaa udføres ¼ Vending til v., Haanden beholder da sit Greb. V.R.

Enkelt Fejl (Ski.), Betegnelse anvendt i →Slalom, naar kun Løberens ene Fod passerer Linien mellem en →Ports 2 Flag. Straffes med et Tidstillæg til den Tid, Løberen, trods sin Fejl, har brugt. Tillægget udregnes særskilt for hver Omgang.

Bedste fejlfri Tid:	*Tillægets Størrelse:*
20 Sek. el. mindre	2 Sek.
20¹/₁₀-25 Sek.	2½ »
25¹/₁₀-30 »	3 »
55¹/₁₀ Sek. el. derover.	o.s.v. indtil 6 Sek.

Denne Beregningsmetode er lavet med Henblik paa danske Forhold, hvor Bakkerne, og som Følge deraf ogsaa Tiderne, er mindre. Iflg. internationale Regler er Tillægget:

Bedste fejlfri Tid:	*Tillægets Størrelse:*
40 Sek. el. mindre	4 Sek.
40¹/₁₀-45 Sek.	4½ »
55¹/₁₀ Sek. el. derover.	o.s.v. indtil 6 Sek.

I øvrigt →dobbelt Fejl. H.J.

Enkeltkamp (Haandb.), Kamp med Spilletid 2×25 Min. for Herrer og 2×15 Min. for Damer og Juniores. I Modsætning til i →Turneringer maa et Hold iflg. D.H.F.s Turneringsreglement ikke ansættes til at spille mere end een saadan Kamp samme Dag; heraf Betegnelsen. C.F.S.

Enkelt Laargreb (Brydn.), Greb i fri Brydning. Naar Modstanderen ligger paa Maven, løfter man med begge Hænder hans fjerneste Laar og drejer ham om imod sig, trykker sin Skulder mod Laaret og Hænderne samlet mod Hoften. For at han ikke skal undslippe, anbringer man et af sine Ben paa hver Side af hans frie Ben. Modstanderen kan parere Grebet ved at krydse sine Ben om Angriberens nærmeste Ben. A.R.N.-E.C.

Enkeltlader (Skydn.), Skydevaaben, hvor der kun er Plads til 1 Patron, nemlig i Kammeret.

Enkeltmandsgymnastik. 1) En Arbejdsmaade, hvorunder Gymnasterne arbejder enkeltvis (f. Eks. under →Tropsøvelser) i Modsætning til →Fællesøvelser (f. Eks. fritstaaende Øvelser). 2) Inden for Konkurrencegymnastikken betyder det, at den enkelte Gymnast faar sine Points (Karakterer) offentliggjort i hver Disciplin i Modsætning til →Holdgymnastik. Der kæmpes i Enkeltmandsgymnastik om DM (→Enkeltmandskonkurrencen), Kredsmesterskaber og Klubmesterskaber. V.R.

Enkeltmands-Konkurrence (Fægtn.) →individuel Konkurrence.

Enkeltmands-Konkurrencen (Gymn.), Konkurrencen om DM i →Enkeltmandsgymnastik. Afholdes saa vidt muligt Skærtorsdag og omfatter en Afdeling for →obligatoriske Øvelser og en Afdeling for →selvvalgte (frie) Øvelser. I Afdelingen for obligatoriske Øvelser konkurreres der i: 1. Fritstaaende Øvelser (en selvvalgt Serie af ca. 1 Minuts Varighed), 2. Ringe (1 Øvelse), 3. Bensving (1 Øvelse), 4. Spring paa Hest (1 Side- og 1 Bagspring), 5. Barre (1 Øvelse), 6. Behændighedsøvelser (2 Spring), 7. Reck (1 Øvelse). Det er i denne Afdeling tilladt Gymnasten at gentage Øvelsen (undtagen fritstaaende Øvelser), saafremt han mener, at Øvelsen er mislykkedes. I Afdelingen for selvvalgte Øvelser konkurreres der i: 1. Ringe (1 Øvelse), 2. Højdespring (4 Spring), 3. Bensving (1 Øvelse), 4. Spring paa Hest (2 Side- og 2 Bagspring), 5. Barre (1 Øvelse), 6. Behæn-

dighedsøvelser (3 Spring), 7. Reck (1 Øvelse). Her har Gymnasten kun et Forsøg (undtagen i Højdespring), og Spring, der er vist i den obligatoriske Afdeling, maa ikke gentages i den selvvalgte Afdeling. V.R.

(Ski.). Afholdes i →Langrend og →Slalom. i Langrend afholdes ogsaa →Holdkonkurrence. →DM udskrives dog kun som Enkeltmandskonkurrencer.

Enkeltmandsmesterskab (Skydn.) →Dansk Idræts-Forbunds Mesterskaber for Danmark.

Enkeltspil (Badm.), →Single.

(Tennis). Enkeltspil (eng. Single) kan enten spilles af 2 Herrer (*Herre Single*) eller af 2 Damer (*Dame Single*). Der udskrives dog af og til Turneringer, væsentligst med Handicap, hvor en Dame og en Herre stilles op mod hinanden. Inden Spillet begynder, trækkes der Lod mellem de to Spillere om, hvem der skal *serve* først, og efter hvert Parti skifter Serven. Ligeledes skiftes der Banehalvdel efter hvert ulige Antal *Partier*, altsaa efter 1ste, 3die, 5te, 7ende Parti og saa fremdeles. I Turneringer regnes Rækkerne i Enkeltspil for de vigtigste. Enkeltspil stiller store Krav til Udøverens Fysik, idet de betydningsfulde 5 Sæts-Kampe i Herre-Rækkerne kan vare i 2 Timer og derover. E.U.

Enkeltstart (Cykl.), Modsætning til samlet Start i Landevejsløb. De i et Landevejsløb deltagende Ryttere startes med lige store Tidsmellemrum og kører solo paa Tid. Hurtigst Tid afgør Resultatet. Modsat det øvrige Europa forfægtede Danmark og England fra Begyndelsen af Aarhundredet, at den eneste rigtige Form for Landevejsløb var Udøvelsen af Solopræstationen, som den kom frem ved Enkeltstartsløb. DM-løbene 1905-35 kørtes med Enkeltstart, og Danmark fik Sverige, Norge og Finland til at acceptere samme Synspunkt. Da Danskerne imidlertid i internationale Landevejsløb uden for Skandinavien ikke havde Chancer for at klare sig i den anden Køreform med samlet Start, ændrede dansk Landevejscyklesport sin Køreform til samlet Start fra 1936. J.B.

(Sejl.). Enkeltstart betyder alm., at alle Fartøjer i en Kapsejlads er samlet indenfor een Start, men kan undtagelsesvis være Udtryk for, at Fartøjerne starter enkeltvis med det Tidsmellemrum, de skal give hinanden i Respit. O.A.

Enkeltturnering (Fodb.), Turnering, hvor de deltagende Hold kun møder hinanden een Gang i Løbet af en Sæson.

Enkelt Undertræk (Brydn.), Brydegreb, tages som dobbelt Undertræk, men kun paa den fjerneste Arm.

1 km Gang (Ath.). Kapgang over korte Distancer var meget yndet omkring Aarhundredskiftet. DM over 1 km afholdtes 1896-1900. 1901-09 ændredes Distancen til →1 mile, 1910-11 til 3 km. J.B.B.

Ingen VR. Danske Rekorder:

1897	Holger Kleist, K.F.F.	4.05,2
1898	„ „ „	4.04,0

¼ mile Gang (Ath.). Konkurrencer over denne Distance afholdtes i Kapgangens første Dage, men er senere sløjfet af Programmerne, da deres idrætslige Værdi er meget problematisk. J.B.B.

Ingen VR. Danske Rekorder:

1896	Alfred Hübscher, K.F.F.	1.22,8

¼ mile Løb (Ath.). Paa denne Distance konkurreredes der i tidligere Tid ved saa godt som alle Idrætsstævner. DM afholdtes 1901-09. 1910 ændredes Distancen til →400 m. I engelsktalende Lande løbes stadig ¼ mile. J.B.B.

VR 1932 Ben Eastmann, U.S.A., og

1941	Krover Klemmer, U.S.A.	46,4

Danske Rekorder:

1895	A. V. Hansen, K.F.F.	55,6
1898	Ernst Schultz, K.A.F.	55,4
1899	„ „ „	54,8
1901	Harald Grønfeldt, Freja	53,2

Enmandskajak (Fork.: K. I), den almindeligste Kajaktype, udviklet fra Eskimokajakken »Rob Roy« til vore Dages omhyggeligt beregnede Konstruktioner. Et spidsgattet Fartøj, →bord- eller →ribbebygget, næsten altid betrukket med Lærred eller Sejldug (malet og lakeret), dets eneste Aabning ved Sidderummet (Cockpittet) er forsynet med en Lugekarm af Træ, som kan paasættes et vandtæt Lærredsovertræk, Cockpitdækket. Fremdrives og styres med en Pagaj. Agter er den forsynet med en fastsiddende Finne. Ror er kun forsøgsvis prøvet enkelte Steder i Udlandet. Maal og Byggemaade varierer meget, da der findes en Mængde Typer, lige fra de slanke, letbyggede Kaproningskajakker til de stærke, rummelige →Langturskajakker. J.S.

Enmandskanadier (Kajak) og →Tomandskanadier holder samme Maal; største Længde 5,2 m, mindste Bredde 0,82 m, mindste Dybde 0,32 m. Padles fra Midten af Kanoen, der ved den uligevægtige Belastning lægger sig lidt paa Siden, men er konstrueret, saa den yder mindre Vandmodstand i denne Stilling end i Ligevægtsstillingen. Samtidig opnaar Roeren at holde den direkte Kurs fremefter uden væsentlig Styring i Rotaget. Roes kun over 1000 m, da 10 000 m er for anstrengende. K.J.

Enmandskano (Kajak), →Kanadisk Kano.

1 mile Gang (Ath.). 1901-09 var Konkurrencer over denne Distance meget almindelige, og DM afholdtes i disse Aar. Gang over saa korte Distancer dyrkes saa godt som ikke mere, idet Bedømmelsen af Gangens Korrekthed er meget vanskelig, naar Distancen ikke er længere. J.B.B.

Ingen VR. Danske Rekorder:

1897	Holger Kleist, K.F.F.	6.51,2

1 mile Løb

1 mile Løb (1609⅓ m) (Ath.), den ældste Athletik-Konkurrence, hvori der har været afholdt DM (1894-1909). 1910 ændredes Distancen til 1500 m. 1 mile Løb arrangeres nu sjældent i Danmark, men er en af de almindeligste Konkurrencer i de engelsktalende Lande. E.A.

VR 1943 Arne Andersson, Sverige 4.02,6

Danske Rekorder:

1894 M. E. Jørgensen, K.F.F. 4.48,4
1907 Kjeld Nielsen, Ben Hur 4.46,6
1912 Oluf Madsen. K.F.F. 4,43,4
1915 Lauritz Dam, Sparta 4.30,8
1917 „ „ „ 4.27,0
1922 Søren Nielsen, Fremad 4.25,2
1925 Albert Larsen, K.I.F. 4.23,5
1932 Chr. Markersen, Sparta 4.20,0
1934 „ „ „ 4.19,4
1936 Børge Larsen, Sparta 4.16,8
1942 Gunnar Bergsten, K.I.F. 4.15,6

Enna, Sigurd (f. 4/11 1904), Guldsmedemester, Fægter. Medlem af Fægteklubben »Cirklen«. Deltaget i Konkurrencer siden 1924. DM Sabel 1937 og 38. Deltager paa »Cirklen«s vindende Hold i DM Fleuret 1934-42, Kaarde 1932, 36, 38 og 40, Sabel 1931, 34 og 42. 11 Landskampe. Talrige Placeringer paa Fleuret, Kaarde og Sabel i internationale og nationale Stævner. J.V.T.

Ensædet Svæveplan (Svæv.), Svæveplan, der kun kan medtage Føreren.

1 Times Gang (Ath.). Der er intet DM indstiftet i denne Konkurrence.

VR 1942 John Mikaelsson, Sverige 13.555

Danske Rekorder:

1897 C. Ing. Petersen, K.F.F. 11.063
1897 Holger Kleist, K.F.F. 11.504
1918 Gunnar Rasmussen, Sparta (VR) 12.975

1 Times Løb (Ath.). Afholdtes første Gang i Danmark 1898. Resultater fra 1 Times Løb noteres som oftest i Forbindelse med 20 km Løb paa Bane. DM har aldrig været udskrevet i Timeløb.

VR 1928 Paavo Nurmi, Finland 19.210

Danske Rekorder:

1898 Georg Hintz, Freja 15.073
1911 Johs. Christensen, K.F.F. 16.287
1912 Viggo Pedersen, K.F.F. 17.338
1921 Aksel Jensen, O.G. 17.984
1936 Harry Siefert, Sparta 18.448

Entonnerpokalen (Sejl.), evigt vandrende Pokal, udsat 1898 af Cercle de la Voile de Paris for en da eksisterende Klasse paa 1 Ton. Pokalen blev 1907 overført til den internationale 6 m-Klasse. I Sejladserne om Pokalen kan kun deltage 1 Baad fra hvert Land. Aarets Vinder blev den Baad, der først opnaaede 3 Sejre. Før 1914 deltog oftest 7-8 Nationer i Konkurrencen, men Interessen tabtes, da Pokalen 1919 overførtes til den internationalt godkendte franske 6,5 m Klasse. Da Frankrig trods Opfordring ikke vilde lade Pokalen gaa tilbage til 6 m-Klassen, udsatte Skandinavisk Sejlerforbund Guldpokalen for denne Klasse. 1923 blev Entonnerpokalen imidlertid overført paany til 6 m-Klassen, saaledes at der nu er to lige eftertragtede Pokaler. Pokalen har været vundet 8 Gange af Sverige, 7 Gange af England, 6 af Frankrig, 5 af Norge, 4 af Tyskland og 2 af Holland. Danmark har flere Gange vundet 1 eller 2 Sejre, men har hidtil ikke opnaaet at vinde Pokalen. Indehaves for Tiden (1943) af Norge. O.A.

En tout cas Bane (Tennis) (fr. egl.: i alle Tilfælde), røde engelske Tennisbaner, med Dækslag bestaaende af Kalk, knust Slaggegrus og knust brændt Rødler, der er stærkt vandsugende. Der er anlagt flere i Danmark, men efter at danske Firmaer har optaget Produktion af vandsugende Overlag eller Dækflade paa Banerne, er de ikke benyttet mere i Danmark. A.T.

Entrestilling (Gymn.), indtages i Almindelighed paa Bom, da der ved Bommene altid vil være Plads til flere Elever samtidigt end ved Entretovet. (Der er som Regel kun et Entretov i en Gymnastiksal). Eleverne tager Opstilling lige under Bommene i f. Eks. lav Strækhøjde med Front i Bommens Længderetning. Bommen fattes med Skraagreb, venstre (højre) Haand ind over Bommen, saaledes at Knæhasen kommer til at hvile paa denne, idet Knæet bøjes; Benet roteres saa meget udad i Hofteleddet, at Underbenet kommer til at ligge tværs over Bommen; det frie Ben hænger med strakt Hofte- og Knæled skraat fremad-nedad; Vristen strakt, Armene bøjet saa meget, at Brystet og Ansigtet kommer tæt op til Bommen. En noget ændret Form fremkommer ved, at Hoved- og Skulderparti trækkes op ved det fæstede Bens Side af Bommen; dette kræver en noget stærkere Bøjning af Armene og det fæstede Bens Hofteled, og det frie Ben kommer nærmere den lodrette Stilling (Udgangsstilling for Svingentring). En tredje Form indtages bedst paa Entretov. Opstilling med Front i Tovets Tværretning, Fatning med Overgreb, Skulderbreds Afstand mellem Hænderne; er venstre Haand øverst, svinges venstre Ben op og lægges med Knæhasen over Tovet lige oven for venstre Haand, Armene let bøjede, Kroppen næsten vandret, højre Ben strakt skraat fremad-nedad (Udgangsstilling for Entring med Vending.) N.I.

Entretov (Gymn.), svær Tov udspændt paa skraa i Gymnastiksalen med den ene Ende fastgjort ved Loftet, den anden ved Hjælp af en Talje fastspændt ca. 1 m over Gulvet (f. Eks. i modsat Væg). Skal være anbragt nær Klatretovene eller være forsynet med et særligt forskydeligt Nedgangstov. Bruges til →Entring og →Armgang. J.L.

Entring (Gymn.). Fra Entrestilling paa Bom eller Entretov med f. Eks. venstre Haand

forrest begynder Entringen med, at venstre Haand flyttes bagud forbi højre, hvorefter højre Ben svinges op og lægges med Knæhasen over Bommen (Tovet) tæt ved højre Haand, mens venstre Ben strækkes og svinges ned. Kroppen og Hovedet stadig lige under Bommen (Tovet). De følgende Flytninger sker paa tilsvarende Maade. E. paa det skraat hængende Entretov er mest anstrengende, da Legemsvægten her skal løftes et vist Stykke for hvert Tag, og indeholder tillige et ikke ringe Faremoment, da Eleverne her kan naa op til en betydelig Højde over Gulvet. *Svingentring* foretages paa Bom; for hver Flytning af Haand og Ben svinges Overkrop og Hoved op paa det fæstede Bens Side af Bommen, tildels ved et ret kraftigt Sving med det frie Ben. *Entring med Vending* udføres paa ikke for stejlt Entretov. Fra den særlige Entrestilling paa tværs af Tovet flyttes venstre Haand til Undergreb lige uden for venstre Knæ, højre Haand slipper, og der drejes med Kroppen, Hovedet og det frie Ben i næsten vandret Stilling om venstre Haand og Knæ, indtil højre Haand kan fatte med samme Greb som venstre i Skulderbreds Afstand, hvorefter højre Ben svinges op og lægges over Tovet lige oven for højre Haand, mens venstre Ben slipper, strækkes og sænkes til lidt under vandret Stilling. Hver følgende Vending foretages paa tilsvarende Maade. Hermed kan forbindes en Sænkning og Løftning af de samlede og strakte Ben. Entring bruges ikke saa meget her i Landet som f. Eks. i Sverige. N.I.

Entypebaad (Sejl.). Fremkommer, naar flere lader bygge Fartøjer efter samme Tegning, af ens Materiale og med samme Udstyr. Har den Fordel fremfor Baad bygget efter en Maaleregel, at en videre Udformning eller Udvikling af Typen er udelukket, den ældre Baad og Nybygningen er ens og derfor ligestillede paa Kapsejladsbanen. Den personlige Dygtighed kommer ogsaa mere til sin Ret i Entypebaaden end i Klasser, hvor Baadmateriellet er mere varierende. Entypebaade er oftest rent nationale Klasser, kendte danske er »Ællingerne«, »Maagerne« og »Ternerne« konstrueret af Alfr. Benzon, »Havlitterne« (Kammerjunker A. v. Lindholm) og fra nyeste Tid »W-Baaden« (Baron E. Wedell-Wedellsborg). Der findes dog Entypebaade, der har vundet Indpas uden for deres Hjemland, f. Eks. den nordiske »Drage«, den amerikanske »Starbaad« og den tyske Olympiajolle. O.A.

Enveloppement (Fægtn.) (fr., egl.: Indhylling), en Binding af Modstanderens Klinge (prise de fer), hvorved denne føres helt rundt til dens Udgangsstilling, hvorefter Stødet sættes ind i denne Linie. Spidsen af egen Klinge beskriver en fuldstændig Cirkel. Udføres dels som Angreb mod Modstanderens strakte Klinge dels som Ripost — navnlig efter Kontra Six te Parade. E. modarbejder ved 1) at bedrage Bindingen, 2) ved at give efter og lade sin Klinge følge med, men i sidste Øjeblik tage →Opposition. J.B-n.

Epée (Fægtn.) (fr.) = Kaarde.

Epilepsi (Med.), Lidelse, der er karakteriseret ved Optræden af Krampeanfald, der kan komme med meget forskellige Mellemrum. Findes oftest i de yngre Aldersklasser. Patienterne kan som Regel mærke, naar Anfaldet er ved at komme, men det kan ogsaa komme ganske pludseligt. Derfor maa Epileptikere aldrig deltage i Idrætsformer, hvor man kan risikere Fald fra Redskaber, og selv om de er under god Behandling, der formaar at holde Anfaldene borte, bør Patienterne ikke deltage i Konkurrencer af Hensyn til den dermed forbundne Nerveanspændelse. K.S.

Ergograf (gr. *ergon* Arbejde, *grafein* skrive), Apparat, der tillader Registrering af et af en Muskelgruppe udført Arbejde. Benyttes mest til Træthedsmaalinger. Den ældste og hyppigst anvendte er Mosso's Ergograf, der registrerer det af en enkelt Fingers Bøjemuskler udførte Arbejde. E.H.

Ergometer (gr. *ergon* Arbejde, *metron* Maal, Apparat, der tillader Maaling af et udført Muskelarbejde. Konstruktionen retter sig efter den Arbejdsform, man ønsker at undersøge (Eks. →Cykleergometer). Anvendes bl. a. til Undersøgelser over Muskelarbejdets og Træningens Indflydelse paa Organismen, idet det ved Hjælp af Ergometret er muligt at foretage en nøjagtig Sammenligning mellem Arbejdets Størrelse og de samtidige Forandringer i Organismens Funktioner, dens Forbrug af →Energi, Aandedrættet og Kredsløbet, Blodets Sammensætning m. m. Meget trænede Individer kan paa Cykleergometret præstere et Arbejde paa ⅛-½ Hestekraft, dog kun i 20-30 Minutter. E.H.

Erhvervslivredder (Livr.), Person, som mod Betaling har Tilsyn og Ansvar for Badning fra fri Strand og sørger for Ordenens Opretholdelse paa Sandstranden. Paa lukkede Badeanstalter kaldes Opsynet Bademester. Det Areal, hvor Livredderen har Tilsyn, bør være afgrænset og tydeligt afmærket f. Eks. af en Række Bøjer el. lign. Uddannelse: Dansk Livredningsforbunds Livredder-Prøve, helst ogsaa Gymnastik- og Svømmelæreruddannelse. Der maa stilles Krav om en rolig, myndig og korrekt Optræden. Aa.J.

Ericsson, J. Elof (f. 25/8 1887), Disponent, svensk Idrætsleder, siden 1937 Formand for det svenske Fodboldforbund. Arbejdede

energisk for en Højnelse af den svenske Spillerstandard. Fremragende Organisator og Administrator. Medlem af det svenske Rigsidrætsforbunds øverste Ledelse. H.B.

Ericsson, Karl Erik Ingvar (f. 5/1 1914), Cyklehandler. Et af svensk Cyklesports kendteste Navne, en meget populær Rytter i danske Landevejsløb. Begyndte 15/5 1931, sluttede 12/6 1942. Vandt sv. Mesterskab paa 150 km 1936, 39, 40 og sv. Mesterskab i »Mälaren rundt« 1935, 37 og 39. Sejrede baade 1938 og 39 i »Berlin-København«. Nr. 4 i VM 1937 i København, Nr. 8 i VM 1938 i Valkenburg (Holland). Forbandt i sjælden Grad Udholdenhed med Hurtighed og var desuden en teknisk perfekt Landevejsrytter. J.B.

Ericsson, Sture (f. 7/10 1907), Brandmand, svensk Badmintonspiller. Medlem af Brandkårens Badminton Klub, Stockholm; af svenske Mesterskaber vundet 1 Herre Single, 2 Herre Double og 3 Mixed Double. Deltager paa Landsholdet mod Danmark 1938, 39, 42 og 43. H.H.

Eriksen, Bruno (f. 1/8 1918), Pelsbereder, en af Ordrupbanens bedste Amatører. Begyndte 1934 som Landevejsrytter, holdt Pause 1936, Banerytter fra 1937. Udtaget til Landskampe mod Tyskland 1937 og 39 og mod Polen 1938. Deltog i VM 1939 i Milano. Bedste Resultat Sejren i D.B.C.s Amatør-Grand Prix 1940. J.B.

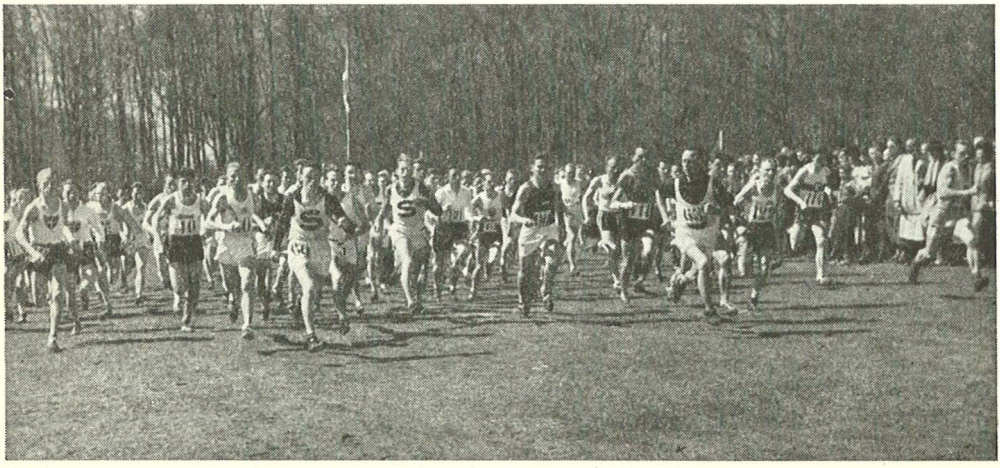
Eriksen, Peter (f. 19/5 1893), Overbetjent, Bryder i Aarhus Athletklub. DM i Letvægts-Brydekamp 1921 og 24. 1924 Deltager i OL i Paris, hvor han tabte til Vinderen af Fjervægtsklassen, Finnen Antilla. Siden 1931 en energisk og idérig Formand for Jydsk Athlet-Union. I Ind- og Udland anerkendt som en meget dygtig Brydedommer. A.R.N.-E.C.

Eriksen, Sv. A. (f. 12/8 1908), Skotøjshandler, Fodboldspiller. Spillede venstre Wing for B. 1901 i Nykøbing F. og var en hurtig og behændig Spiller med et godt Skud. Debuterede paa Landsholdet 22/4 1928 mod Holland i Amsterdam, spillede ialt 5 Landskampe. F.T.

Ermelundsløbet (Ath.), Terrænløb over ca. 6 km med Start og Opløb paa Ermelundssletten. En Afløser af →Fortunløbet, der fandt Sted i selve Dyrehaven. Da Terrænløbssæsonen blev forlænget, saa Hovedløbet skulde afholdes sidste Søndag i April i Stedet for tredie Søndag i Marts, blev det nødvendigt at arrangere Løb over en anden Rute end Fortunruten, idet Lystskovdistriktet kun tillader Løb i Dyrehaven til Udgangen af Marts Maaned. Ermelundsløbets Rute er en udpræget Terrænløbsrute, der gennemløbes 3 Gange, og der bliver saaledes Lejlighed for Tilskuerne til at følge Løbets skiftende Faser. Da Løbet udelukkende foregaar i Terræn, er der ingen Muligheder for Cyklister til at følge med, hvilket i saa høj Grad virkede generende under Fortunløbet. Endvidere finder Start og Opløb Sted paa Ermelundssletten, der giver Løberne rigelig Plads til at passere hinanden, saa man i denne Rute har fundet noget nær det ideelle, selv om den stiller langt større Krav til Løberne end Fortunruten, der nærmest var en »Landevejsrute«. J.B.B.

1939	Martin Jensen, K.I.F.	19.20,6
1940	Harry Siefert, A.C. 37	19.07,6
1941	Martin Jensen, K.I.F.	18.29,6
1942	Alf Olesen, K.I.F.	18.34,6

Ernst, P. V. (1886-1933), Løjtnant, Gymnastiklærer. Medlem af »Kvik«, for hvilken han startede til Kaproning 1911-13. Rolærer-

Starten til Ermelundsløbet, der har afløst Fortunløbet.

og træner i denne og D.F.D.S.s Idrætsklub. Knyttedes til D.F.f.R. som Rejseinstruktør for Provinsklubber 1919-20. Leder af D.F.f.R.s første Instruktionskursus i København 1924-25 samt følgende Ollerupkursus. Leder af D.F.f.R.s Sekretariat fra dets Oprettelse 1925. Virket som Træner i Danske Studenters, Aarhus og Københavns Roklub, i sidstnævnte til sin Død. Endvidere som Træner i B. 1903. I flere Aar Rosportsmedarbejder ved »Idrætsbladet«. Har udgivet »Lidt Roteknik« (1925) og »Roeren og hans Idræt« (1931). K.J.C.

Ernst, Rasmus Nicolai (f. Petersen) (1872-1937), Inspektør og Adjunkt ved Helsingør højere Almenskole, Lærer i Boldspil ved Statens Kursus for Kommunelærere, Løjtnant. Haandboldpioner, Hockeyspiller og Roer. Begyndte før Aarhundredskiftet at spille Haandbold med sine Elever i Nyborg Latinskole. Indførte Spillet i Helsingør Latin- og Realskole (senere højere Almenskole) 1905, hvor Haandbold har været spillet uafbrudt siden under Ernst's Ledelse til 1935. Formand i Helsingør Hockeyklub 1912-18, i D.H.U.s Bestyrelse 1913-17, meget benyttet 1. Holds Dommer. Tog 1906 Initiativet til at genstarte Helsingør Roklub og adskille den fra Helsingør Idrætsforening. Viceformand 1906-11 og Rochef til 1917. O.H.

Ernæring (Fys.). Ernæringen bestaar dels af energigivende Stoffer, dels af ikke-energigivende Stoffer. De første udgøres i Hovedsagen af tre Grupper organiske Stoffer: Kulhydrater, Fedt og Æggehvidestoffer. Deres Værdi som Energigivere udtrykkes ved deres kaloriske Brændværdi, der er henholdsvis 4, 4 og 9 Kal/g. De kan erstatte hinanden som Energikilder efter de nævnte Proportioner. I Organismen bruges de dels som Erstatning for nedbrudt Væv eller til Opbygning af nyt Væv (Erstatnings- og Vækststofskiftet), dels direkte som Brændsel (Energistofskiftet). Ved Vækst og Erstatning spiller Æggehvidestofferne den største Rolle, fordi de Væv, der vokser eller fornyes selv for største Delen bestaar af Æggehvidestoffer. Organismen kræver derfor et vist Minimum af Æggehvidestof for at kunne eksistere, ca. 100 g pr. Døgn for en voksen Mand for at være paa den sikre Side. For Energistofskiftet er de tre Grupper for saa vidt lige gode, som Æggehvidestof kan omdannes baade til Kulhydrat og til Fedt, der begge kan forbrændes direkte af Organismen. En voksen Mand i absolut Hvile kræver daglig ca. 1800 Kal. Under Muskelarbejde stiger Kravene og kan for haardt trænende Idrætsmænd naa op paa ca. 5000 Kal. pr. Døgn. Dersom Æggehvideminimet er dækket, kan disse godt indtages i Form af de langt billigere Kulhydrater eller som Fedt. Da Organismen imidlertid ikke kan omsætte udelukkende Fedt, og da Organismens Depoter af Kulhydrat er forholdsvis beskedne og derfor ved en ren Fedtkost hurtigt udtømmes, vil for Idrætsmænd i Træning en kulhydratisk Kost være at foretrække, saa meget mere som Musklernes Nyttevirkning er bedre, naar der forbruges Kulhydrat end naar der forbrændes Fedt. Under Forhold, hvor Prisen ikke spiller nogen Rolle, vil mange dog foretrække de langt dyrere, men mere velsmagende Æggehvidestoffer (Olympiadedeltageres store Kødforbrug!). De ikke energigivende Næringsstoffer er Vand (Drikke), Salte, Vitaminer samt en Række Smags- og Nydelsesstoffer. E.As.

Erosion (Skydn.) (lat.: Afgnavning), den Udbrænding af Løbet, der fremkommer i Skydevaaben, foraarsaget af Tændsatsens høje Forbrændingstemperatur i Forbindelse med den store Hastighed, hvormed Satsens Partikler slynges mod Løbets indre Vægge umiddelbart foran Kammeret. Naar et Løb skydes meget varmt, er dets Modstand ringere og Udbrændingen derfor kraftigere. Ved automatiske Vaaben er den ret betydelig. Fremtræder som længere eller kortere Gruber oftest med skarpe Rande. E.S.-L.

Errboe, Hans Jacob (f. 10/1 1881), Apoteker. Begyndte sin Idrætskarriere som Fodboldspiller, men opnaaede sine bedste Resultater i Athletik. 5 DM i 110 m Hækkeløb (1906-08, 09, 11 og 14) som Medlem af henholdsvis Odense G.G. og Næstved I.F. samt 2 DM i Længdespring (1911 og 14) som Medlem af Næstved I.F. Satte 1906-15 4 DR i 110 m Hækkeløb (sidst som Medlem af K.I.F.), 1909 som Medlem af Ringe I.F. DR i Længdespring og 1902 2 DR i Trespring som Medlem af Odense G.F. Den første Dansker, som naaede over 13 m i Trespring. Aktiv Idrætsmand til 1917. E.A.

Erstatning for tabt Arbejdsfortjeneste. Ved Konkurrencer eller Fremvisninger af speciel idrætslig eller national Betydning kan en Deltager iflg. D.I.F.s Love modtage en Erstatning, der dog ikke maa overstige, hvad vedkommende bevisligt mister i Arbejdsfortjeneste eller udbetaler til Vikar. Vedkommende Special-Forbund fastsætter, hvilke Konkurrencer eller Fremvisninger, der falder ind under denne Regel. Erstatningen pr. Aar maa højst omfatte 3 Uger. Der skal ske Indberetning til D.I.F. om udbetalte Erstatninger. Før en Udbetaling af Erstatning finder Sted, bør Special-Forbundet gøre den paagældende bekendt med, om saadan Udbetaling er tilladt efter vedkommende internationale Forbunds eller den olympiske Komites Bestemmelser. →Amatør. Følgende Special-Forbund under D.I.F. tillader Erstatning for tabt Arbejdsfortjeneste: D.A.B.U., D.A.U., D.B.F., D.B.S.F., D.B.U. og D.H.F. A.L.

Esbjerg Bokse & Brydeklub, stiftet 1/12 1931. Dyrkede oprindelig Boksning og Brydning, siden 1933 kun Boksning. Har haft 1 olympisk 3. Plads og 2 DM ved Gerhard Petersen, der 19 Gange har været paa Landsholdet. Formand: Børge Fruergaard. 30 aktive Medlemmer. A.E.

Esbjerg Fodbold Club (E.F.C.), stiftet 27/7 1927 under Navnet *Arbejdernes Idrætsklub.* 1934 ændret Navnet til Esbjerg Fodbold Club. 1938-42 i Mesterskabsrækken, derefter atter i Mellemrækken. Formand: Sv. Clemmensen. Ca. 300 Medlemmer. J.H.

Esbjerg forenede Boldklubber (E.f.B.), Sammenslutning (1924) af Esbjerg Boldklub og Esbjerg Amatørklub. *Esbjerg Boldklub* stiftedes 1898 og dyrkede i Begyndelsen kun Cricket, fra 1901 ogsaa Fodbold. *Esbjerg Amatørklub* stiftedes 1911 med Fodbold og fri Idræt paa Programmet. Formand: Købmand Alfr. Sørensen. Ca. 400 Medlemmer. E.f.B. har deltaget i den jydske Mesterrække fra 1926 og i Danmarksturneringen fra 1928 med Undtagelse af et enkelt Aar. 1930-31 Nr. 1 i den jydske Mesterrække. J.H.

Esbjerg Golfklub, stiftet 2/3 1921, Bane anlagt i Maade ca. 3 km fra Esbjerg paa Enge i Nærheden af Havet. 9 Huller, Længde ca. 2000 m. Medlemsantallet 40-50. Formænd: 1921-29 Konsul Melsing, 1929-34 Konsul Kolding, fra 1934 Landsretssagfører P. Jæger. Af Medlemmerne har P. Wiberg Jørgensen flere Gange vundet DM. C.S.

Esbjerg Gymnastikforening, stiftet 1/5 1898. Dyrker kun Gymnastik. Ved Stiftelsen 128 Medlemmer, nu 1100. En af Provinsens største Gymnastikforeninger, der i Konkurrencer og Opvisninger har hjemført 75 Faneplader. Formænd 1898-1900 Brandinspektør Christoffersen, 1900-06 Redaktør Fr. Petersen, 1906-17 Toldkontrollør J. H. Jermer, fra 1917 Læge H. Jessen Pedersen. V.R.

Esbjergløbet (Cykl.), Cykleløb, indstiftet af Dansk Bicycle Club under Inspiration af Udlandets pacede Distanceløb. Fra 1923 kørt uden Pace.

1895	72 Mil. Carl Jørgensen, Helsingør	30.10,46
1896	68 Mil. J. P. Andersen, Odense	29.24,00
1897	69¼ Mil. J. Andersen, København	30.11,30
1923	520 km. Hjalmar Jensen, Fyn	29.39,25
1924	520 km. Albert Månsson, C.C.	27.52,39
1925	518 km. Albert Månsson, C.C.	19.54,16
1926	520 km. Henry Hansen, D.C.R.	19.07,56
1927	520 km. Marino Nielsen, K.C.K.	21.16,45

Esbjerg Stadion, beliggende mellem Vardevejen og Strandskoven; ejes af A/S Esbjerg Idrætspark. Grunden er stillet til Raadighed af Kommunen. Arealets Størrelse 6 ha, indviet 1929, Anlægssum Kr. 66.000, Arkitekt: C. H. Clausen, Ingeniør: K. Skadhede. Rummer 1 Opvisningsbane, 3 Træningsbaner, Kastegaard samt Løbe- og Springbaner; Plads til 3500 Tilskuere. Der findes 1 Hus med 5 Omklædningsrum med Bad. M.R.

Eskadrechef (Sejl.) →Eskadresejlads.

Eskadreroning (Ro.), tidligere en meget benyttet Form for organiseret Roning i Opvisnings- og Propagandaøjemed. Foregik under Ledelse af en *Eskadrechef,* der ved forskellige Signaler ledede Baadenes Roning i varierende Formationer f. Eks. enkelt og dobbelt Kølvandslinie, enkelt og dobbelt Frontlinie. K.J.C.

Eskadresejlads (Sejl.). En Eskadre bestaar af en Samling Fartøjer, der er stillet under samme Leder, *Eskadrechefen.* Eskadren kan være samlet til en mindre Fællestur med Afholdelse af Sejlmanøvrer, men oftest har Maalet for Eskadren været Deltagelse i eller Overværelse af Kapsejladser i fremmede Lande eller Byer. Under Eskadresejladsen er det Eskadrechefen, der træffer Bestemmelse om Formation og Manøvrer samt — event. i Forbindelse med Delingsførerne — om Ankerplads eller Anløb af Havn. Meddelelser til Eskadrens Fartøjer gives ved Flagsignaler fra Eskadrechefens Fartøj efter særlig Signalbog, og disse Flagsignaler gentages af Eskadrens enkelte Fartøjer. Naar samtlige Fartøjer har gentaget Signalet eller svaret: forstaaet, gives Ordre til den paabudte Manøvre. Af større Eskadresejladser i de senere Aar kan nævnes Københavns Sejlunions i 1934 med 60 Fartøjer fra København Syd om Sjælland gennem Storebælt til Aarhus, og de københavnske Sejlklubbers Eskadresejlads 1937 med 125 Fartøjer til Sønderborg med Tilslutning undervejs af fynske og jydske Sejlere, saa Besøget i Sønderborg kom op paa 3—400 Fartøjer. Gennemførelsen af store Eskadresejladser maa være sikret Bugserhjælp samt Depechebaade

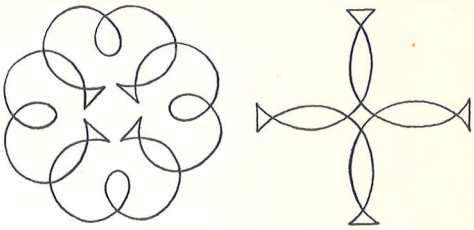
(Motorbaade) til Viderebringelse af Signaler. O.A.

Eskilstuna-Kamraterna (Fodb.), svensk Klub, oprindelig *Idrottsforeningen Kamraterna,* Eskilstuna (fork. IFK, Eskilstuna). Stiftet 9/9 1897 og begyndte med fri Idræt som eneste Programpunkt. 1901 optoges Fodbold og indenfor denne Idrætsgren hører Klubben nu til svensk Eliteklasse. Har gennem Aarene leveret et stort Antal Landsholdsspillere. V.L.

Eskimokajak. Lukket spidsgattet Skindbaad til at pagaje. De vestligste E. (ved Beringshavet) er tit ret store med højt, tagformet Dæk; nogle er til to eller tre Mand. Flere af dem padles med etbladede Padler. Længere mod Øst er Typerne slankere og lavere, saa at Sikkerheden beror paa Siddehullets Lukning og Mandens Dygtighed. Nationalmuseet har en meget fuldstændig Samling E. K.V.P.

Eskimovending (Kajak), akrobatisk Øvelse med Kajak. Roeren lukker Cockpittet med et vandtæt Overtræk, griber Pagajbladet med højre Haand (Højrevending) og holder det ind mod sin højre Side, fatter med venstre Haand om Skaftet og holder Pagajen saaledes, at det andet Pagajblad ligger paa Baadens Fordæk. Ved at hælde Kroppen tilhøjre bringes Kajakken til at kæntre. Med Knæene stemt ud i Baadens Sider holder Roeren sig ubevægelig indtil Hovedet vender nedad. Derefter fører Roeren Pagajen med venstre Arm vandret ud til sin højre Side omtrent i Vandoverfladen og næsten vinkelret ud fra Baaden og udfører derefter en Bevægelse, som om han vilde trække Pagajen i en kraftig Svingning ned mod Bunden; derved drives Roeren og Kajakken i Stedet ved en Drejning op af Vandet. Naar Roerens Krop passerer Pagajens vandrette Stilling, forandrer han Paavirkningen paa Pagajen fra Træk til Tryk. Venstrevending udføres ved at gøre de samme Bevægelser og Greb i spejlvendt Orden. Eskimovending kan ogsaa udføres med halv Pagaj og helt uden Pagaj. →Konduktørtræk. R.L.

Essing (Sejl.), en i Tværsnit rektangulær ret svær Liste af Eg eller lign. stærk Træsort anbragt indvendig fra for til agter i Overkanten af øverste Bord paa begge Sider. Har Udskæringer for Spanterne og giver den øverste Del af mindre Fartøjer f. Eks. Joller, forøget Styrke og Stivhed. I Essingen findes oftest Huller til Aaretolde eller Aaregafler. O.A.

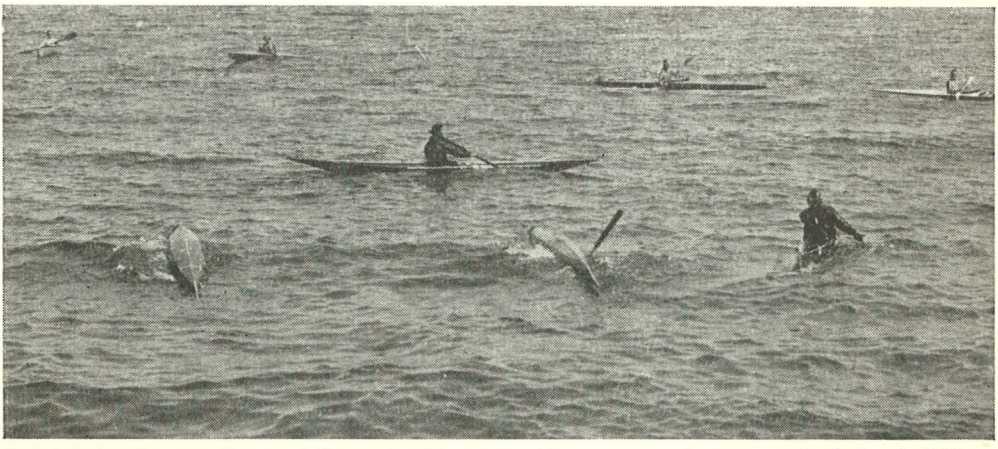

To Et-Bensfigurer. Til højre et Vasekors.

Et-Bensfigurer (Skøjte.). Før de nuværende Skolefigurer indførtes, og Konkurrencerne udskreves med disse som Basis, afholdtes ofte Konkurrencer omfattende Specialfigurer efter Løberens eget Valg. Disse Specialfigurer var Et-Bensfigurer sammensatte af Tretal, Øjer, Vaser, omvendte Tretal, Vekselvendinger og omvendte Vekselvendinger. Figurens Tegning paa Isen var Hovedsagen, til Holdning og Stil toges mindre Hensyn. Nu til Dags er Et-Bensfigurerne trængt ganske i Baggrunden og øves kun af nogle faa ældre Løbere. Konkurrencer afholdes ikke mere i denne Gren af Kunstløbet. P.C.-C.

Ethop (Gymn.), Udtryk fra Bertramgymnastikken; betegner det samme som →Gadedrengeløb eller →Hopløb.

Etikette (Golf) (af fr. *étiquette:* Paaskrift, Omgangsform), Regler for Spillernes korrek-

Under Antropologernes Kongres i Danmark 1938 gav tre Grønlændere i Øresund en Opvisning i Eskimovending. De tre Kajakker ses i hver sin Fase af Vendingen.

te Optræden paa Banen under Spillet. Reglerne, der omfatter 10 Paragraffer, findes som et særskilt Afsnit i selve Golflovene og gaar bl. a. ud paa, at man ikke maa tale eller staa tæt ved den Spillende, da dette kan virke meget forstyrrende, og at man skal lægge opslaaet Græstørv tilbage, for at ikke Banen unødvendig skal blive ødelagt, og at man skal udjævne sine Fodspor i Bunkers, da det kan være katastrofalt for andre, hvis deres Bold skulde falde i et dybt Fodspor, hvorfra den meget vanskeligt lader sig spille. Endelig er det ikke blot farligt, men ogsaa daarlig Etikette at slaa, inden de Foranspillende er ude af Rækkevidde. C.S.

(Ridn.). Ridningen har, ikke mindst i Kraft af sin høje Alder, en traditionel Etikette, der tildels er bevaret, skønt Tidens Formløshed har gnavet haardt paa den. I Hestens Udrustning skys al Udstaffering af den rigtige Sportsmand, ingen Beslagprydelser paa Hovedtøjet, intet spraglet eller broderet Dækken under Sadlen. Velholdt, veltilpasset brunt Lædertøj er den smukkeste og fineste »Pynt«, Hesten kan faa. Ridedragten skal svare til Situationen. Det gælder om at være enkelt, praktisk og nobelt paaklædt, aldrig maje sig ud. Der har ved flere Lejligheder været raabt et Vagt i Gevær i Anledning af det tiltagende Paaklædningsanarki. Nu møder de fleste Ryttere dog korrekt paaklædt til Jagter og Konkurrencer. Man *promenerer* ikke til Fods i Ridedragt, det er daarlig Tone. For Ridning i *Ridehus* gælder, at man skal hilse en generel Hilsen, naar man kommer ind, ikke paa hver enkelt. Der skal være Ro og tildels Tavshed i Ridehuset. Tobaksrygning hører ikke hjemme her. Hvert Ridehus har sine Regler og sin, man kan næsten sige, Tradition, som bør følges. Rytterne skulde gerne være et chevalereskt Folkefærd i Ord og Gerning, og dette er da ogsaa Grundtonen i de gamle Regler. J.W.

(Ski.). Der gives Regler for de Hensyn, man maa iagttage, naar man færdes paa Ski. Ved Langrend, Slalom og Hop er disse Hensyn præciseret i →Konkurrencereglerne. Ved →Turløb gælder foruden de alm. Færdselsregler følgende: Den langsomst løbende har altid Baneretten. H.J.

(Tennis). Det hører til Tennisspillets uskrevne Love, at en Spiller udviser god og sportslig Opførsel paa Banen og er hensynsfuld og høflig over for Modspiller og Makker. Han bør saaledes uden Kritik godkende Rigtigheden af en Modspillers Kendelser paa dennes Banehalvdel og i Modspillerens Servepartier hans Angivelse af Pointstillingen. Efter Kampen — og navnlig efter en Turneringskamp — bør en Spiller altid takke Modspiller og Makker for Spillet og Dommeren for hans Ulejlighed, enten ved Haandtryk eller med en hilsende Gestus med Ketcheren. Derimod er Fortidens ceremonielle Krav om et indledende »Spil« inden Servens Aflevering eller et beklagende »Undskyld« ved en Netbold nu saa godt som skrinlagt.

Det synes misforstaaet Etikette, naar man undertiden i Turneringskampe ser en Spiller forære Modspilleren et Point for at bøde paa en efter hans Mening fejl Dommerkendelse; det er ganske vist en Høflighed mod Modspilleren, men tillige en afgjort Uhøflighed mod Dommeren. Tennissportens Etikettekrav falder iøvrigt stort set sammen med Dagliglivets Krav til Velopdragenhed og Omgængelighed. P.B.

Etiketteregler (Sejl.) angiver, paa hvilken Plads Flaget føres under Sejlads og til Ankers inden for Flagtid. Ligeledes Bestemmelser om Føring af Klubstander, Kapsejladsflag, Præmieflag, naar og hvorledes festlig Flagning (Flagning over Top) skal udføres, om Sørgeflagning, Flagtid, Hilsen til Søs og til Ankers samt om Besætningens Paaklædning m. v., →Flagetikette. O.A.

Ettingerkanter (Ski.), →Staalkanter 6 mm brede af →Lettnertypen. Skruehullerne er ikke anbragt i Kantens Midte, men er forskudt ind mod Skiens Midte for at formindske Faren for Splitning af Skien ved Skruerne. K.V.L.

Et-to-Stød (Boksn.), en Stødkombination, hvor der først stødes lige Venstre, som straks efterfølges af lige Højre. Den lige Venstre er nærmest at betragte som en Finte, der skal bane Vej for den lige Højre. C.J.

Europamester (EM), Vinder af →Europamesterskab.

Europamesterskab (EM) arrangeres i mange Idrætsgrene paa de respektive internationale Specialforbunds Foranledning og efter deres Bestemmelser. Vinderen faar Titlen Europamester. I Idrættens Barndom anvendte smarte Arrangører undertiden Betegnelsen »Europamesterskab« ved Reklamen for almindelige internationale Konkurrencer, men dette er forbudt i alle Grene inden for baade professionel og Amatørsport. Red.

(Ath.) EM for Mænd arrangeres af International Amateur Athletik Federation hvert fjerde Aar fra 1934, men har paa Grund af Krigen kun været afholdt i Turin 1934 og Paris 1938. EM for Kvinder afholdtes 1938 i Wien. E.A.

Milano 1934.

100 m Løb. Berger, Holland	10,6
200 m Løb. Berger, Holland	21,5
400 m Løb. Metzner, Tyskland	47,9
800 m Løb. Szabo, Ungarn	1.52,0
1500 m Løb. Beccali, Italien	3.54,6
5000 m Løb. Rochard, Frankrig	14.36,8
10 km Løb. Salminen, Finland	31.02,6
Marathonløb. Toivonen, Finland	2.52.29,0

4×100 m Stafetløb. Tyskland 41,0
4×400 m Stafetløb. Tyskland 3.14,1
110 m Hækkeløb. Kovacz, Ungarn 14,8
400 m Hækkeløb. Scheele, Tyskland 53,2
Højdespring. Kotkas, Finland 2.00
Stangspring. Wegner, Tyskland 4.00
Længdespring. Leichum, Tyskland 7.45
Trespring. Peters, Holland 14.89
Spydkast. Matti Järvinen, Finland 76.66
Diskoskast. Harald Andersson, Sverige 50.38
Kuglestød. Viidings, Estland 15.19
Hammerkast. Pörhöla, Finland 50.34
Tikamp. Siewert, Tyskland ..... 8103 P.[1])
50 km Gang. Dalinsj, Letland 4.49,42

1) Der blev regnet efter den gamle Tikampstabel.

Paris 1938.

100 m Løb. Peter Osendarp, Holland 10,5
200 m Løb. Peter Osendarp, Holland 21,2
400 m Løb. A. G. K. Brown, England 47,4
800 m Løb. Rudolf Harbig, Tyskland 1.50,6
1500 m Løb. Sidney Wooderson, England 3.53,6
5000 m Løb. Taisto Mäki, Finland 14.26,8
10 km Løb. Ilmari Salminen, Finland 30.52,4
Marathonløb. Muinonen, Finland 2.37.28,8
3000 m Forhindringsløb. Lars Larsson, Sverige 9.16,2
4×100 m Løb. Tyskland 40,9
4×400 m Løb. Tyskland 3.13,7
Højdespring. Lundquist, Sverige 1.97
Stangspring. Sutter, Tyskland 4.05
Længdespring. Leichum, Tyskland 7.65
Trespring. Onni Rajasaari, Finland 15.32
110 m Hækkeløb. Finlay, England 14,3
400 m Hækkeløb. Joye, Frankrig 53,1
Spydkast. Matti Järvinen, Finland 76.87
Diskoskast. Willy Schrøder, Tyskland 49.70
Kuglestød. Kreek, Estland 15.83
Hammerkast. Hein, Tyskland 58.77
Tikamp. Olle Bexell, Sverige 7219
50 km Gang. Whitlock, England 4.41.50

(Boksn.). EM for Amatører indstiftedes under Kongressen ved OL 1925. Oprindelig bestemtes det, at de bedst placerede europæiske Boksere ved OL skulde være EM, men denne Bestemmelse ophævedes efter OL 1932. Bestemmelsen om, at der skulde afholdes EM hvert Aar, hvor der ikke var OL, kunde ikke gennemføres paa Grund af de store Omkostninger ved Arrangementerne, og der har kun været afholdt EM 1925 i Stockholm, 27 i Berlin, 30 og 34 i Budapest, 37 i Milano samt 42 i Breslau, da de kaldtes »Krigseuropamesterskaber«. Om Danmarks Deltagelse 1924, 28 og 32 →Olympiske Lege.

C.J.

Fluevægt.
1924 James McKenzie, England
1925 Emile Pladner, Frankrig
1927 Lennart Bohman, Sverige
1928 A. Kocsis, Ungarn
1930 og 32 S. Enekes, Ungarn
1934 I. Palmer, England
1937 W. Enekes, Ungarn
1939 Ingle, Irland
1942 Paesani, Italien

Bantamvægt.
1924 J. Cés, Frankrig
1925 A. L. Rule, England
1927 Kurt Dalchow, Tyskland
1928 V. Tamagnini, Italien
1930 I. Szeles, Ungarn
1932 Hans Ziglarski, Tyskland
1934 S. Enekes, Ungarn
1937 og 39 U. Sergo, Italien
1942 Paoletti, Italien

Fjervægt.
1924 De Vergnie, Belgien
1925 Oscar Andrehn, Sverige (Nr. 3 Rich. Madsen, Danm.)
1927 A. Dübbers, Tyskland
1928 L. van Kleveren, Holland
1930 Szaho, Ungarn
1932 J. Schleinkofer, Tyskland
1934 Otto Kästner, Tyskland
1937 A. Polos, Polen
1939 B. Saunders, England
1942 Frigyes, Ungarn

Letvægt.
1924 Hans Nielsen, Danmark
1925 Selfried Johansson, Sverige (Nr. 3 Arne Sande, Danm.)
1927 Jacob Domgörgen, Tyskland (Nr. 2 Arne Sande, Danm.)
1928 Carlo Orlandi, Italien
1930 M. Bianchini, Italien
1932 Thure Ahlquist, Sverige
1934 M. Facchini, Italien
1937 og 39 H. Nürnberg, Tyskland
1942 Bianchini, Italien

Welterwægt.
1924 Jean Delarge, Belgien
1925 Harald Nielsen, Danmark
1927 Caneva, Italien
1928 Galataud, Frankrig
1930 Joseph Besselmann, Tyskland
1932 Erik Campe, Tyskland
1934 Dave McCleave, England
1937 H. Murach, Tyskland
1939 Kolzynski, Polen
1942 Raeschke, Tyskland

Mellemvægt.
1924 Harry Mallin, England
1925 S. Crawley, England (Nr. 2 Hans Holdt, Danmark)
1927 Edgar Christensen, Norge
1928 P. Toscani, Italien
1930 Carlo Meroni, Italien
1932 Michelot, Frankrig
1934 L. Szigeti, Ungarn
1937 H. Chmielewski, Polen
1939 Anton Raadik, Estland
1942 K. G. Norén, Sverige

Letsværvægt.
1924 Harry Mitchell, England
1925 Thyge Petersen, Danmark
1927 Heinr. Müller, Tyskland
1928 Pistulla, Tyskland
1930 Thyge Petersen, Danmark
1932 G. Rossi, Italien
1934 H. Zehetmayer, Østrig
1937 og 39 Luigi Musina, Italien
1942 Svend Aage Christensen, Danmark

Sværvægt.
1924 Otto von Porat, Norge
1925 Bror Persson, Sverige
1927 Nils Ramm, Sverige (Nr. 3 Jacob Michaelsen, Danmark)
1928 Nils Ramm, Sverige
1930 Jacob Michaelsen, Danmark
1932 L. Rovati, Italien
1934 Gunnar Bärlund, Finland
1937 og 39 Olle Tandberg, Sverige
1942 H. ten Hoff, Tyskland

(Brydn.). EM afholdtes første Gang 1898 i Wien; da den første internationale Bryde-union indstiftedes 1913 og ophørte at eksistere ved den første Verdenskrigs Udbrud, og da den anden, International Amateur Wrestling Federation, som endnu eksisterer, stiftedes 1921, arrangerede de førende Brydelande før disse Aarstal efter venskabelig Overenskomst EM, og naar man ikke kunde enes, var der Aar med flere EM-Stævner. EM afholdtes 1898 i Wien, 1902 i Haag, 1903 i Rotterdam, 1904 og 05 i Amsterdam, 1906 i Haag, 1907 i København og Wien, 1909 i Malmö og Dresden, 1910 og 11 i Budapest, 1912 i Wien og Budapest, 1913 i Budapest, 1914 i Wien, 1921 i Offenbach, 1924 i Neunkirchen, 1925 i Milano, 1926 i Riga, 1927 i Budapest, 1929 i Dortmund, 1930 i Stockholm, 1931 i Prag, 1933 i Helsingfors, 1934 i Rom, 1935 i København, 1937 i Paris, 1938 i Tallinn, 1939 i Oslo. De EM-Resultater, der findes i efterfølgende Liste, har I.A.W.F. anerkendt, ogsaa for de EM-Stævner, der fandt Sted i Tiden før I.A.W.F.s Stiftelse; efter 1924 afholdes ikke EM de Aar, hvor der er OL.

A.R.N.-E.C.

Europamesterskab

Fluevægt.
1924 Georg Gerstacker, Tyskland

Bantamvægt.
1924 Walter Huck, Tyskland
1925 A. Magyar, Ungarn
1926 Hansson, Sverige
1927 Gozzi, Italien
1929 Svend Martinsen, Norge (Nr. 2 Erland Nielsen, Danmark)
1930-31 Thuvesson, Sverige
1933 Zombori, Ungarn (Nr. 3 Robert Voigt, Danmark)
1934-35 Thuvesson, Sverige
1937-38 Perttunen, Finland
1939 Kiisseli, Finland

Fjervægt.
1909 Ewald Hegewald, Tyskland
1912 G. Müller, Polen (i Wien) og Pollak, Ungarn (i Budapest)
1913 A. Szoszky, Ungarn
1914 Brecznotiz, Ungarn
1921 Jonny Andersen, Tyskland
1924 K. Völklein, Tyskland
1925 Nemeth, Ungarn
1926-27 Väli, Estland
1929 Hernström, Sverige (Nr. 2 Aage Torgensen, Danmark)
1930 Kustaa Philajamäki, Finland
1931, 33 og 34 Philajamäki, Finl.
1935 Hering, Tyskland (Nr. 3 Aage Meier, Danmark)
1937-39 Philajamäki, Finland

Letvægt.
1906 W. van Ween, Holland
1907 Malmström, Sverige (Nr. 2 Arthur Petersen-Cleyton, Danmark)
1909 F. Mårtensson, Sverige (i Malmö) og Theodor Schibilsky, Tyskland (i Dresden)
1910 Beeskow, Tyskland
1911 Ruzizka, Ungarn
1912 O. Kaplur, Rusland (i Wien) og Radvany, Ungarn (i Budapest)
1913 Radvany, Ungarn
1914 Wickström, Finland
1921 Fritz Eichblatt, Tyskland
1924 Baruch, Tyskland
1925 L. Keresztes, Ungarn
1926 Pettersson, Sverige
1927 og 29 Sperling, Tyskland
1930 Eric Malmberg, Sverige
1931 Sperling, Tyskland
1933 Reini, Finland
1934 Reini, Finland (Nr. 2 Abraham Kurland, Danmark)
1935 Koskela, Finland (Nr. 2 Abraham Kurland, Danmark)
1937-38 Koskela, Finland
1939 Gösta Andersson, Sverige

Weltervægt.
1930, 31 og 33 Mikko Nordling, Finland
1934 Glans, Sverige
1935 Svedberg, Sverige
1937-39 Fritz Schäfer, Tyskland

Mellemvægt.
1906 F. Togni, Holland
1907 Edvard Sørensen, Danmark
1909 Harald Christensen, Danmark (i Malmö) og Emil Hartl, Tyskland (i Dresden)
1910 J. W. Westeroop, Holland (Nr. 3 Harald Christensen, Danmark)
1911 Harald Christensen, Danm)
1912 Trestler, Østrig (i Wien) og Wörre, Finland (i Budapest)
1913 Claes Johansson, Sverige
1914 Ruzizka, Ungarn
1921 H. Ketzer, Tyskland
1924-25 Fritz Bräun, Tyskland
1926 Johannes Jacobsen, Danmark
1927 Papp, Ungarn
1929 Tunyohy, Ungarn
1930 Väinö Kokkinen, Finland
1931 Ivar Johansson, Sverige
1933 Cadier, Sverige
1934-35 og 1937-39 Ivar Johansson, Sverige

Letsværvægt.
1912 Bela Varga, Ungarn
1913 Bela Varga, Ungarn (Nr. 2 Harald Christensen, Danm.)
1914 Böhling, Finland
1921 Wilhelm Knöpfle, Tyskland
1924 Emil Bräuer, Tyskland
1925 Carl Westergren, Sverige
1926 Robert Rupp, Tyskland
1927 Szabo, Czechoslovakiet
1929 Pellinen, Finland
1930 Westergren, Sverige (Nr. 2 Einar Hansen, Danmark)
1931 Pellinen, Finland
1933 Rudolf Svensson, Sverige
1934 Bietags, Letland
1935 Cadier, Sverige
1937 Nils Åkerlindh, Sverige
1938 Cadier, Sverige
1939 Åkerlindh, Sverige

Sværvægt.
1898 Georg Hackenschmidt, Rusland
1902 H. H. Egeberg, Danmark
1903 Fristensky, Czechoslovakiet (Nr. 2 Egeberg, Danmark)
1904 Ploeger de Reyp, Holland
1905 Franz Blonner, Tyskland
1906 Heinrich Rondi, Tyskland
1907 Carl Jensen, Danmark (i København) og A. Schmitz, Østrig (i Wien)
1909 Egeberg, Danmark (i Malmö og i Dresden)
1910 Egeberg, Danmark
1911 S. M. Jensen, Danmark
1912 K. Bauernfeind, Tyskland (i Wien) og T. Fischer, Ungarn (i Budapest)
1913 Anders Ahlgren, Sverige
1914 Brosch, Østrig
1921 Karl Döppel, Tyskland
1924 Ferd. Musz, Tyskland
1925 Rudolf Svensson, Sverige
1926 Georg Gehring, Tyskland
1927 Bado, Ungarn
1929 Gehring, Tyskland
1930 Johan Richthoff, Sverige
1931 Carl Westergren, Sverige
1933-35 Hornfischer, Tyskland
1937 Palusalu, Estland
1938-39 Johannes Kotkas, Estland

(Fægtn.). 1921-36 er der aarlig afholdt EM i Fægtning undtagen i de Aar, hvor der afholdtes OL. Fra 1937 har F.I.E. vedtaget at ophøre med EM og ombytte dem med VM. Paa dansk Initiativ indførtes 1932 »EM paa Hold for Damer« og D.F.F. udsatte en Vandrepokal →Coupe Danmark. Danmark har kun i ringe Udstrækning været repræsenteret ved EM. I de første Aar har Arrangementet af individuelle EM og Hold-EM haft en noget uensartet Karakter. J.O.

1921 i Paris.
Kaarde: L. Gaudin, Frankrig.
(Nr. 10 Ivan Osiier, Danmark)

1922 i Paris Kaarde, i Ostende Sabel.
Kaarde: R. L. Heide, Norge.
Sabel: A. de Jong, Holland.

1923 i Haag.
Kaarde: W. Brouwer, Holland.
Sabel: A. de Jong, Holland.

1925 i Ostende.
Sabel: J. Garay, Ungarn.

1926 i Budapest Fleuret og Sabel, i Ostende Kaarde.
Fleuret: G. Chiavacci, Italien.
Kaarde: G. Tainturier, Frankrig.
Sabel: A. Gombos, Ungarn.

1927 i Vichy.
Fleuret: O. Puliti, Italien.
Kaarde: G. Buchard, Frankrig.
Sabel: A. Gombos, Ungarn.

1929 i Neapel.
Fleuret: O. Puliti, Italien.
Kaarde: Ph. Cattiau, Frankrig.
Sabel: J. Glykais, Ungarn.
(Nr. 8 Ivan Osiier, Danmark).
Fleurethold: Italien.
Fleuret for Damer: Helene Mayer, Tyskland.

1930 i Liége.
Fleuret: G. Gaudini, Italien.
Kaarde: Ph. Cattiau, Frankrig.
Sabel: G. Piller, Ungarn.
Fleurethold: Italien.
Kaardehold: Belgien.
Sabelhold: Ungarn.
Fleuret for Damer: J. Addams, Belgien.

1931 i Wien.
Fleuret: R. Lemoine, Frankrig.
Kaarde: G. Buchard, Frankrig.
Sabel: G. Piller, Ungarn.
Fleurethold: Italien.
Kaardehold: Italien.
Sabelhold: Ungarn.
Fleuret for Damer: Helene Mayer, Tyskland.

1932 i København.
Fleurethold for Damer: Danmark (Ulla Barding, Aase Holgersen, Inger Klint, Gerda Munck, Grete Olsen, Mitzi With).

1933 i Budapest.
Fleuret: G. Guaragna, Italien.
Kaarde: G. Buchard, Frankrig.
Sabel: E. Kabos, Ungarn.
Fleurethold: Italien.
Kaardehold: Italien.
Sabelhold: Ungarn.
Fleuret for Damer: G. Nelligan, England. (Nr. 3 Mitzi With, Nr. 4 Grete Olsen, Danmark).
Fleurethold for Damer: Ungarn. (Nr. 4 Danmark).

1934 i Warszava.
Fleuret: G. Gaudini, Italien.
Kaarde: P. Dunay, Ungarn.
Sabel: E. Kabos, Ungarn.
Fleurethold: Italien.
Kaardehold: Frankrig.
Sabelhold: Ungarn.
Fleuret for Damer: I. Elek-Schacherer, Ungarn.
Fleurethold for Damer: Ungarn.

1935 i Lausanne.
Fleuret: 1.-2.-3.-4. ex æquo: G. Bocchino (It.), E. Gardère (Fr.), R. Lemoine (Fr.), G. Marzi (It.). Da der ingen Omkamp fandt Sted, blev ingen Europamester.
Kaarde: H. Drakenberg, Sverige.
Sabel: Gerewitch, Ungarn.
Fleurethold: Italien.
Kaardehold: Frankrig.
Sabelhold: Ungarn.
Fleuret for Damer: I. Elek-Schacherer, Ungarn.
Fleurethold for Damer: Ungarn.

1936 i San Remo.
Fleurethold for Damer: Tyskland.

Kajak). Noget organiseret EM fandtes ikke, før Sverige paa eget Initiativ indbød til EM i Göteborg 1923. Siden 1924 blev EM afholdt paa Initiativ af I.R.K., EM har været afholdt 1923 i Göteborg, 1924 i Hamborg, 1928 i Potsdam, 1933 i Prag og 1934 i København. Siden 1936 er EM afløst af →VM og →OM. Danmark har deltaget i alle afholdte EM. Danske Placeringer: Elna Lundberg Hansen Nr. 3 (Damer 600 m) i Prag 1933, J. Bohm Nr. 1 (10 000 m) og E. Fleischer Nr. 3 (Sejlkano) i København 1934. V.L.H.

(Ro.). EM indstiftet 1892, roet første Gang 1893 i Orta (Italien). Omfattede oprindelig Firer m. St., Single-Sculler og Otter. 1894 optoges Toer m. St., 1898 Dobbelt-Sculler, 1924 Toer u. St. og 1925 Firer u. St. Arrangementet overdrages af F.I.S.A. til en af de Nationer, der er tilknyttet Forbundet som ordinært Medlem. EM kan ikke afholdes uden for Europa og afholdes ikke i de Aar, hvor der afholdes OL i Europa. Danmark deltog første Gang i EM i Roning 1929 i Polen.

K.J.C.

Danske Placeringer:

1929 (Bydgoszcs)	Firer m/St.	(Sorø)	Nr. 2
1930 (Liége)	Single-Sculler	(Maribo)	„ 3
	Firer m/St.	(Sorø)	„ 1
	Otter	(KR)	„ 3
1931 (Paris)	Firer m/St.	(Sorø)	„ 2
1932 (Beograd)	Firer m/St.	(Sorø)	„ 2
1933 (Budapest)	Firer u/St.	(Sorø)	„ 1
1934 (Luzern)	Dobbelt-Sculler	(DSR)	„ 3
	Otter	(KR)	„ 2
1937 (Amsterdam)	Toer u/St.	(Sorø)	„ 2
	Otter	(KR)	„ 3
1938 (Milano)	Toer u/St.	(Sorø)	„ 3
	„ m/St.	(DSR)	„ 3
	Firer u/St.	(DSR)	„ 3

Sted	Aar	Firer m. Styrm.	Single-Sculler	Toer m. Styrm.	Dobbelt-Sculler	Otter	Toer u. Styrm.	Firer u. Styrm.	Coupe Glandaz
Orta (Italien)	1893	Schweiz	Belgien			Frankrig			
Mâcon (Frankrig)	1894	Frankrig	Frankrig	Belgien		Frankrig			
Ostende (Belgien)	1895	Frankrig	Belgien	Frankrig		Frankrig			
Genève (Schweiz)	1896	Frankrig	Belgien	Belgien		Frankrig			
Pallanza (Italien)	1897	Belgien	Belgien	Belgien		Belgien			
Torino (Italien)	1898	Belgien	Belgien	Frankrig	Frankrig	Belgien			
Ostende (Belgien)	1899	Belgien	Frankrig	Frankrig	Belgien	Belgien			
Paris (Frankrig)	1900	Belgien	Frankrig	Frankrig	Frankrig	Belgien			
Zürich (Schweiz)	1901	Italien	Frankrig	Frankrig	Frankrig	Belgien			
Strassburg (Tyskland)	1902	Frankrig	Italien	Belgien	Belgien	Belgien			
Venedig (Italien)	1903	Belgien	Frankrig	Belgien	Belgien	Belgien			
Paris (Frankrig)	1904	Belgien	Schweiz	Frankrig	Frankrig	Belgien			
Gent (Belgien)	1905	Belgien	Elsass-Loth.	Belgien	Belgien	Frankrig			
Pallanza (Italien)	1906	Belgien	Frankrig	Italien	Belgien	Belgien			
Strassburg (Tyskland)	1907	Belgien	Frankrig	Belgien	Italien	Belgien			
Luzern (Schweiz)	1908	Italien	Frankrig	Belgien	Belgien	Belgien			
Juvisy (Italien)	1909	Italien	Italien	Italien	Belgien	Frankrig			Italien
Ostende (Belgien)	1910	Italien	Frankrig	Belgien	Frankrig	Belgien			Belgien
Como (Italien)	1911	Schweiz	Italien	Italien	Italien	Italien			Italien
Genève (Schweiz)	1912	Schweiz	Belgien	Schweiz	Italien	Schweiz			Schweiz
Gent (Belgien)	1913	Schweiz	Tyskland	Frankrig	Frankrig	Tyskland			Tyskland
Mâcon (Frankrig)	1920	Schweiz	Schweiz	Frankrig	Frankrig	Schweiz			Schweiz
Amsterdam (Holland)	1921	Schweiz	Holland	Belgien	Holland	Schweiz			Schweiz
Barcelona (Spanien)	1922	Frankrig	Schweiz	Schweiz	Schweiz	Frankrig			Schweiz
Como (Italien)	1923	Schweiz	Schweiz	Schweiz	Schweiz	Italien			Schweiz
Zürich (Schweiz)	1924	Holland	Schweiz	Holland	Schweiz	Holland	Schweiz		Holland
Prag (Czekoslovakiet)	1925	Italien	Holland	Schweiz	Frankrig	Schweiz	Schweiz	Schweiz	Schweiz
Luzern (Schweiz)	1926	Italien	Schweiz	Schweiz	Schweiz	Holland	Schweiz	Schweiz	Schweiz
Como (Italien)	1927	Italien	Italien	Italien	Schweiz	Italien	Italien	Italien	Italien
	1928	Olympiade i Amsterdam							
Bydgoszcz (Polen)	1929	Italien	Holland	Italien	Schweiz	Italien	Italien	Italien	Italien
Liége (Belgien)	1930	Danmark	Ungarn	Italien	Schweiz	Amerika	Polen	Italien	Italien
Suresnes (Frankrig)	1931	Italien	Schweiz	Frankrig	Schweiz	Frankrig	Holland	Schweiz	Schweiz
Belgrad (Jugoslavien)	1932	Italien	Italien	Holland	Ungarn	Jugoslav.	Schweiz	Ungarn	Ungarn
Budapest (Ungarn)	1933	Italien	Polen	Ungarn	Frankrig	Ungarn	Ungarn	Danmark	Ungarn
Luzern (Schweiz)	1934	Italien	Tyskland	Ungarn	Schweiz	Ungarn	Østrig	Tyskland	Ungarn
Berlin (Tyskland)	1935	Tyskland	Polen	Italien	Polen	Ungarn	Ungarn	Schweiz	Ungarn
	1936	Olympiade i Berlin							
Amsterdam (Holland)	1937	Tyskland	Schweiz	Tyskland	Tyskland	Italien	Italien	Tyskland	Tyskland
Milano (Italien)	1938	Tyskland	Tyskland	Italien	Italien	Tyskland	Tyskland	Schweiz	Tyskland

Europamesterskab

(Skøjte). EM indstiftet 1888, afholdt første Gang 1891. Til 1893 administreredes EM af det tyske Skøjteforbund, men overtoges derefter af Internationale Eislauf-Vereinigung. Det udskrives aarligt af Internationale Eislauf Vereinigung og arangeres af et af de under I.E.V. staaende Landsforbund. Det kan kun arrangeres af et europæisk Landsforbund og skal afholdes i Europa. De obligatoriske Figurer bestemmes aarligt af I.E.V.s Bestyrelse under Hensyn til Lodtrækningsskemaet for obligatoriske Figurer til VM. Bekendtgørelsen af Figurerne skal foretages af I.E.V.s Bestyrelse enten samtidig med Meddelelsen om Tildeling af Mesterskaber og Terminerne for disse eller senest gennem en speciel Bekendtgørelse inden 15/11 til samtlige Medlemmer af I.E.V. Siden 1939 har intet Mesterskab været afholdt paa Grund af Krigen. P.C.-C.

Kunstskøjteløb for Herrer.

1891 ..... O. Uhlig, Tyskland
1892 og 94 ..... Ed. Engelmann, Østrig
1895 ..... T. von Földvary, Ungarn
1898-1900 ..... U. Salchow, Sverige
1901 ..... G. Hügel, Østrig
1904 ..... U. Salchow, Sverige
1905 ..... Max Bohatsch, Østrig
1906-07 ..... U. Salchow, Sverige
1908 ..... E. Hertz, Østrig
1909-10 ..... U. Salchow, Sverige
1911 ..... P. Thoren, „
1912 ..... G. Sandahl, „
1913 ..... U. Salchow, „
1914 ..... F. Kachler, Østrig
1922-23 ..... Willy Böckl, „
1924 ..... F. Kachler, „
1925-28 ..... Willy Böckl, „
1929-36 ..... Karl Schäfer, „
1937-38 ..... Felix Kaspar, „
1939 ..... Graham Sharp, England

Kunstskøjteløb for Damer.

1930 ..... Fritzi Burger, Østrig
1931-36 ..... Sonja Henie, Norge
1937-39 ..... Cecilia Colledge, England

Parløb.

1930-31 ..... Frl. O. Organista-S. Szàlay, Ungarn
1932 ..... Mme. og M. Brunet-Joly, Frankrig
1933 ..... Frl. I. Papez-K. Zwack, Østrig
1934 ..... Frl. B. Rotter-Laszlo Szollas, Ungarn
1935-39 .... Frl. Maxie Herber-Ernst Baier, Tyskland

(Svømn.). Hvert 4. Aar, regnet fra 1926, afholdes EM i Svømning, Spring og Vandpolo. Mesterskaberne afholdes for saavel Damer som Herrer efter de for OL gældende Regler, dog at hver Nation kun kan opstille 2 Deltagere i hver individuel Konkurrence. EM afholdes ikke de Aar, hvor der afholdes OL, saafremt der ved disse afholdes Svømning under F.I.N.A.'s Kontrol. Disse Bestemmelser vedtoges paa L.E.N.'s Kongres efter Afholdelsen af de første EM i Budapest 1926. EM har derefter været afholdt 1927 i Bologne, 1931 i Paris, 1934 i Magdeburg og 1938 i London. Danmark skulde have været Arrangør af EM 1942, som paa Grund af Krigen maatte aflyses. Danmark har været repræsenteret ved EM 1934 og 38. S.A.N.

100 m Crawl.

Herrer:

1926 S. Bàràny, Ungarn 1.01,0
1927 Arne Borg, Sverige 1.00,0
1931 S. Bàràny, Ungarn 0.59,8
1934 F. Csik, Ungarn 0.59,7
1938 K. Hoving, Holland 0.59,8

Damer:

1927 de Vierdag, Holland 1.15,0
1931 Y. Godard, Frankrig 1.10,0
1934 W. den Ouden, Holland 1.07,1
1938 Ragnhild Hveger, Danmark 1.06,2

400 m Crawl.

Herrer:

1926 Arne Borg, Sverige 5.14,2
1927 „ „ „ 5.08,6
1931 S. Bàràny, Ungarn 5.04,0
1934 J. Taris, Frankrig 4.55,5
1938 Bjørn Borg, Sverige 4.51,6

Damer:

1927 M. Braun, Holland 6.11,8
1931 „ „ 5.42,0
1934 R. Mastenbroek, Holland 5.27,4
1938 Ragnhild Hveger, Danmark 5.09,0

1500 m Crawl.

Herrer:

1926 Arne Borg, Sverige 21.29,2
1927 „ „ „ 19.07,2
1931 O. Halassy, Ungarn 20.49,0
1934 J. Taris, Frankrig 20.01,5
1938 Bjørn Borg, Sverige 19.55,6

200 m Brystsvømning.

Herrer:

1926 E. Rademacher, Tyskland 2.52,6
1927 „ „ 2.55,2
1931 T. Reingold, Finland 2.52,2
1934 E. Sietas, Tyskland 2.49,0
1938 J. Balke, Tyskland 2.45,8

Damer:

1927 H. Schrader, Tyskland 3.20,4
1931 C. Wolstenholme, England 3.16,2
1934 M. Genninger, Tyskland 3.09,1
1938 Inge Sørensen, Danmark 3.05,4

100 m Rygcrawl.

Herrer:

1926 Frölich, Tyskland 1.16,0
1927 E. Lundahl, Sverige 1.17,4
1931 Deutsch, Tyskland 1.14,8
1934 Besford, England 1.11,7
1938 H. Schlauch, Tyskland 1.09,0

Damer:

1927 den Turk, Holland 1.24,6
1931 M. Braun, Holland 1.22,8
1934 R. Mastenbroek, Holland 1.20,8
1938 Cor Kint, Holland 1.15,0

4×200 m Crawl.

Herrer:

1926 Tyskland 9.57,2
1927 „ 9.49,6
1931 Ungarn 9.34,0
1934 „ 9.30,2
1938 Tyskland 9.17,6

4×100 m Crawl.

Damer:

1927 England 5.11,0
1931 Holland 4.55,0
1934 „ 4.41,5
1938 Danmark 4.31,6

3 m Spring.

Herrer:

1926 S. Mundt, Tyskland 186,42
1927 S. Riebschläger, Tyskland 173,86
1931 „ „ 173,86
1934 Leo Esser, Tyskland 137,74
1938 Erh. Weiss, Tyskland 148,02

Damer:
1927 Bornett, Østrig 103,32
1931 O. Jordan, Tyskland 77,00
1934 O. Jench-Jordan, Tyskland 74,78
1938 Betty Slade, England 103,60

Taarnspring.

Herrer:
1926 H. Luber, Tyskland 110,80
1927 „ „ 114,86
1931 Staudinger, Østrig 111,82
1934 P. Stork, Tyskland 98,99
1938 E. Weiss, Tyskland 124,67

Damer:
1927 Withe, England 36,04
1931 G. Epply, Østrig 34,28
1934 H. Schicke, Tyskland 35,43
1938 Inge Beeken, Danmark 37,09

Vandpolo.
1926, 27, 31, 34 og 38 ..... Ungarn

Danske Placeringer: Magdeburg 1934.

Herrer:

200 m Brystsv.	Nr. 3	Hans Malmstrøm ..	2.49,8
	„ 4	Finn Jensen	2.52,6
4×200 m Crawl	„ 6	Danmark	10.07,0

Damer:

400 m Crawl	Nr. 3	Lilli Andersen	5.45,1
200 m Brystsv.	„ 3	Inger Kragh	3.13,2
	„ 5	Else Jacobsen	3.16,4
100 m Rygcrawl	„ 6	Lilli Andersen	1.24,9
4×100 m Crawl	„ 4	Danmark	5.01,3
3 m Spring	„ 5	Inger Kragh	53,58 P.
Taarnspring	„ 3	Inger Kragh	31,39 „
Brediuspokalen	„ 4	Danmark	25,5 „

London 1938:

Damer:

100 m Crawl	Nr. 2	Birte Ove-Petersen ..	1.06,8
400 m Crawl	„ 4	Eva Arndt	5.38,0
200 m Brystsv.	„ 4	Valborg Christensen	3.06,8
100 m Rygcrawl	„ 3	Birte Ove-Petersen ..	1.17,0
	„ 4	Tove Brunnstrøm	1.18,4

(Vægtl.). Fédération Internationale Halterophile, Vægtløfternes internationale Forbund, som stiftedes 1920, anerkender baade de EM. der er erobret fra dette Aar og de EM af tidligere Data, der er behørig dokumenteret. EM har været afholdt under forskellige Former, »Femkamp«, »Firekamp«, »Trekamp« o.s.v., og Kravene til de enkelte Øvelsers Udførelse har ogsaa været forskellige, saa Sammenligning mellem Fortidens og Nutidens stærke Mænd vil altid halte. EM afholdt 1896 og 1901 i Rotterdam, 1902 i Haag, 1903 i Rotterdam, 1904 og 05 i Amsterdam, 1906 i Haag, 1907 i København og Wien, 1909 i Malmö og Dresden, 1911 i Budapest og Leipzig, 1912 i Wien, 1913 i Brünn, 1914 i Wien, 1921 i Offenbach, 1924 i Neunkirchen, 1929 i Wien, 1930 i München, 1931 i Luxembourg, 1933 i Essen (undtagelsesvis afholdt i Femkamp), 1934 i Genua og 1935 i Paris. Efter 1937 ophører det egentlige EM, idet Konkurrencen ogsaa aabnedes for Vægtløftere udenfor Europa, saa det antog Karakteren af VM. A.R.N.-E.C.

Fluevægt:
1924 Fritz Buri, Tyskland.

Bantamvægt:
1924 A. Kühner, Tyskland.

Fjervægt:
1909 Moritz Becker, Tyskland
1912-14 Emil Kliment, Østrig
1921 Hans Wölpert, Tyskland
1924 Max Loch, Tyskland
1929 Andrysek, Østrig, 275 kg.
1930 Eugen Mühlberger, Tyskland, 280 kg
1931 Mohamed, Ægypten, 282,5 kg
1933 Wolpert, Tyskland, 420 kg
1934 Bescape, Italien, 285 kg
1935 Walter, Tyskland, 297,5 kg

Letvægt:
1902 F. Zinsmeester, Holland
1907 Nik. Winkler, Tyskland
1909 Karl Swoboda II, Østrig (i Malmö) og Rudolf Grosz, Tyskland (i Dresden)
1911 F. Komarek, Østrig
1912 J. Kammerer jun., Østrig
1913 F. Zuba, Østrig
1914 J. Schwabl, Østrig
1921 J. Zimmermann, Tyskland
1924 Willi Reinfrank, Tyskland
1929 Fein, Østrig, 310 kg
1930-31 Haas, Østrig, 317,5 kg
1933 Thiersch, Tyskland, 447,5 kg
1934 Fein, Østrig, og Duverger, Frankrig, 312,5 kg
1935 Jansen, Tyskland, 325 kg

Mellemvægt:
1902 J. Wyn, Holland
1909 Hans Abraham, Tyskland (i Dresden)
1912 L. Hennermüller, Østrig
1913 F. Skalnik, Tyskland
1914 K. Swoboda II, Østrig
1921 Anton Köhle, Tyskland
1924 Jakob, Vogt, Tyskland
1929 Hipfinger, Østrig, 325 kg
1930 Kurt Helbig, Tyskl., 337,5 kg
1931 Ismayr, Tyskland, 342,5 kg
1933 Alleene, Frankrig, 497,5 kg
1934 Ismayer, Tyskland, 347,5 kg
1935 „ „ 360 kg

Letsværvægt:
1914 Hans Abraham, Tyskland
1921 Friedr. Hünenberger, Schweiz
1924 Julius Baruch, Tyskland
1929 Jakob Vogt, Tyskland, 350 kg
1930 Hostin, Frankrig, 350 kg
1931 Hussein, Ægypten, 357,5 kg
1933 Scheitler, Luxembourg, 497,5 kg
1934 Haller, Østrig, 370 kg
1935 Hostin, Frankrig, 370 kg

Sværvægt:
1896 Hans Beck, Tyskland
1901 Josef Ziegelmaier, Tyskland
1902 Hauenstein, Tyskland
1903 Andreas Maier, Tyskland
1904 H. Neuhaus, Tyskland
1905 Georg Schleidt, Tyskland
1906 Heinrich Rondi, Tyskland
1907 Rondi, Tyskland (i København), (Nr. 2 Carl van Hauen, Danmark) og Josef Grafl, Østrig (i Wien)
1909 Wilhelm Röszner, Tyskland (i Malmö) og Röszner, Tyskland (i Dresden)
1911 Ed. Danzer, Østrig (i Budapest) og B. Tandler, Østrig (i Leipzig)
1912-13 Tandler, Østrig
1914 F. Trenz, Østrig
1921 Josef Straszberger, Tyskland
1924 Paul Trappen, Tyskland
1929 Straszberger, Tyskland, 372,5 kg
1930 Nosseir, Ægypten, 375 kg
1931 „ „ 395 kg
1933 Bocrar, Czekoslovakiet, 552,5 kg
1934 Psenika, Czekoslovakiet, 385 kg
1935 Manger, Tyskland, 395 kg

Europarekord, →Rekord.

Europa Union for Flugtskydning, →Fédération internationale aux armes de tir de chasse.

European Golf Association (eng.: Europæisk Golf Forbund), stiftet paa et Møde i Luxembourg efter tysk Initiativ 20/11 1937. Deltagere var Belgien, Frankrig, Holland, Italien, Luxembourg, Schweiz, Czechoslowakiet, Tyskland, Ungarn og Østrig samt English Golf Union. Senere er Danmark, Sverige, Norge og Jugoslavien tiltraadt. Formaalet er bl. a. at udvikle Interessen for Golf og at fastlægge Tidspunkterne for Me-

sterskaberne i de forskellige Lande, i hvilken Forbindelse man udgiver en Golfkalender. Præsident: 1937-39 Major P. C. Burton. Øverste Myndighed er Repræsentantskabet, der bestaar af Udsendinge fra de forskellige Landes Unioner. Udøvende Myndighed har en Komité bestaaende af Præsident og Vicepræsident. C.S.

European Swimming Leage (Svømn.) (Europæisk Svømme Liga) = Ligue Europienne de Natation.

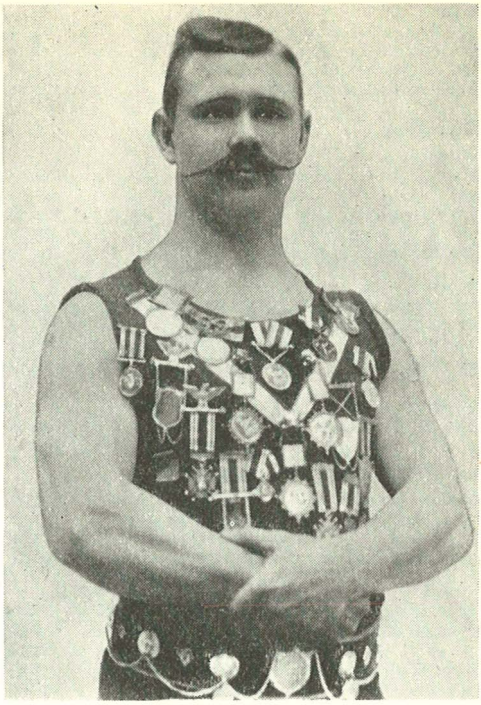
Evensen, Bernt (f. 18/4 1905), norsk Cykelrytter og Hurtigløber paa Skøjter. 1926-35 en af Europas bedste Hurtigløbere, vandt 1927 NM, EM og VM, 1928, 33 og 35 NM. Var et straalende Cyklesportstalent, der afgjort vilde have vundet VM flere Gange, hvis han ikke var blevet fostret af et Land, der stod Banecyklesporten saa fjernt som Norge. Skønt blottet for virkelig Cyklesportsteknik vandt han NM paa Bane 1928 paa Jordbanen »Dählenengen« 1 og 10 km, 1929 og 34 paa Cindersbane paa Stadion i Helsingfors 1 og 10 km. Professional fra 1/8 1943. J.B.

Eversion (lat., evertere = dreje rundt), sammensat Bevægelse i Fodleddet og i Leddene mellem Fodrodsknoglerne, hvorved Fodleddet bøjes mod Fodens Rygside samtidig med at ydre Fodrand løftes. E.H.

Everton F. C., eng. Fodboldklub, stiftet 1878. Hjemsted Liverpool. Et af Ligaens oprindelige 12 Medlemmer. I sin mangeaarige Eksistens har E. kun spillet een Sæson i 2. Division (1930-31) og har saaledes altid forstaaet at hævde sig blandt de bedste. Har vundet League-Mesterskabet 4 Gange og F. A. Cup 2 Gange. Berømteste Spiller fra senere Aar »Dixie« Dean. Spillede i København 1922, 33 og 37. N.M.

Ewertsen, Camillus (f. 3/7 1865), Maskinarbejder. Indførte 1888 sammen med den senere Forretningsfører i »Cirkus Busch« Albert Larsen og Journalisterne A. C. Meyer og Norman Bryn Amatør-Athlesporten i Danmark som Medstifter af Københavns Athlet-Klub. Stiftede 1893 sammen med H. Tiedemann »Hermod« og deltog der i det første danske Kursus i græsk-romersk Brydning med Bech-Olsen som Lærer. Fremragende Vægtløfter og 1896-97 NM i Brydning. Gav saa sent som 1938, ved Athletsportens 50 Aars Jubilæum, Opvisning i Vægtløftning. A.R.N.-E.C.

Ewry, Ray (1873-1937), amerikansk Springer. Alle Tiders største Specialist i staaende Spring. Har ialt vundet 10 olympiske Guldmedailler ved 4 Olympiader, hvilket forelø-

Camillus Ewertsen.

big er Rekord. Vandt staaende Højde- og Længdespring ved OL 1900, 04, 06 og 08 samt staaende Trespring ved OL 1900 og 04. Var 35 Aar, da han vandt sine sidste Guldmedailler og havde da konkurreret i 18 Aar. Er endnu Indehaver af VR i staaende Længdespring med 3.47,7 m. Hans øvrige bedste Resultater var staaende Højdespring 1.64,7 m og et staaende Trespring 10.54,7 m. J.B.B.

Excentricitet (Fægtn.). Kaarden (l'épée) kan være monteret saaledes, at Klingens Fastsættelse (Angelen) ikke gaar gennem Parérskaalens (la coquille) Centrum, men **et** Stykke (højst 35 mm) uden for Centrum. Herved opnaas en bedre Dækning af Haandens udvendige Side og den udvendige Side af Underarmen, der er meget udsat for Stød i Kaardefægtning. J.B-n.

Extras (Cricket), Points, der opføres i en speciel Rubrik i Regnskabsbogen, og som ikke godskrives den enkelte Slaaer, men derimod det Parti, han tilhører, saledes: byes, leg-byes, udenom og fejle Bolde. J.C.

Eyrich, Th. (f. 29/5 1893) Direktør, Roer. Medlem af K.R. 1911, Deltog i OL 1912 (Firer m. St.) og 1920 (Single Sculler), NM i Single Sculler 1919, DM i Single Sculler 1918, 19 og 20. DM i Firer m. St. 1917. Red.

F

Faaborg Stadion, beliggende ved Parkvej, tilhører Kommunen, Størrelse ca. 5 ha, indviet 1936, Anlægsudgift 88 000 Kr. Arkitekt: M. Bohn Jespersen, Ingeniør: Jens Hansen. Indeholder: 1 Løbebane 424 m lang, samt Spring- og Kastebaner, 1 Opvisningsbane for Boldspil samt 2 Træningsbaner, der ogsaa benyttes til Kricket, 4 Tennisbaner samt 1 Klubhus. M.R.

Faber, Knud (f. 29/8 1862), Professor, Dr. med., SK. DM. FM. i Guld. M.T.Kfh. p.p. Medicinsk Embedseksamen 1885, Dr. med. 1890, Professor i klinisk Medicin ved Københavns Universitet 1896-1932, Universitetets Rektor 1916-17. Tog i sin Rektortid Initiativet til Oprettelsen af Universitetets Studentergymnastik og foranledigede, at Universitetet samtidig nedsatte et permanent Idrætsudvalg, der bl. a. havde til Opgave at administrere de Midler, der stilledes til Raadighed for Studentergymnastikken. Var Udvalgets Formand til 1932. E.H.

Fabris, Salvator (1544-ca. 1630), ital. Fægtelærer og Fægteteoretiker. Uddannet af de dalevende betydelige ital. Fægtelærere og vidt berejst har han utvivlsomt kendt alle Datidens betydeligste Mestre og dermed alt, hvad man paa den Tid vidste om Fægtning. Sin Viden og praktiske Erfaring har han samlet i sin berømte Bog: »De la schermo overo Scienza d'arme«.

Han har haft afgørende Indflydelse paa Fægtningen, navnlig i Danmark, Tyskland og Italien. Ved det danske Hof gjorde han Tjeneste 1601-07, indkaldt af Christian IV. Herfra rejste han til Tyskland, hvor han virkede en Aarrække. Hans Vaaben var Ropieren. Han har fine Hug, men giver Stødet Forrangen. Han har mange sammensatte Angreb og et rigt varieret Fægtespil. Den sene Parade bruger han ikke, derimod Parade-Ripost ud i eet. Han docerer endvidere Kamp med Ropier og Dolk, Kamp med Dolk alene, Kamp med Økse (Hellebard) og Brydning.

Litt.: Otto Olsen: Fægtningens og Duellens Historie i Danmark, Kbhvn. 1932, Side 101 ff.

Fachamt (tysk Special-Forbund). Nationalsozialistischer Reichsbund für Leibesübungen, den tyske Idræts Centralorganisation, bestaar af et Fachamt for hver enkelt Idrætsgren. Før Oprettelsen i 1938 af »Nationalsozialisticher Reichsbund« var den tyske Idræt organiseret i Deutscher Reichsbund für Leibesübungen, ligeledes omfattende Special-Forbund for de enkelte Idrætsgrene. A.L.

F. A. Cup, →**Football Association Cup.**

F.A.F. = **Fyns Athletik-Forbund.**

Fafnir (Svæv.), højvinget fritbærende Rekordplan konstrueret i Tyskland 1930 af Ingeniør Lippisch, forbedret 1933 (Fafnir II). Det første Svæveplan med lukket Førersæde. Med dette Plan satte Groenhoff 1931 ny Længderekord 272 km. Data: Spændvidde 19 m, Planareal 19 m^2, Flyvevægt 375 kg, Planbelastning 19,7 kg/m^2. J,G,B.

F.A.I. = **Fédération Aéronautique Internationale.**

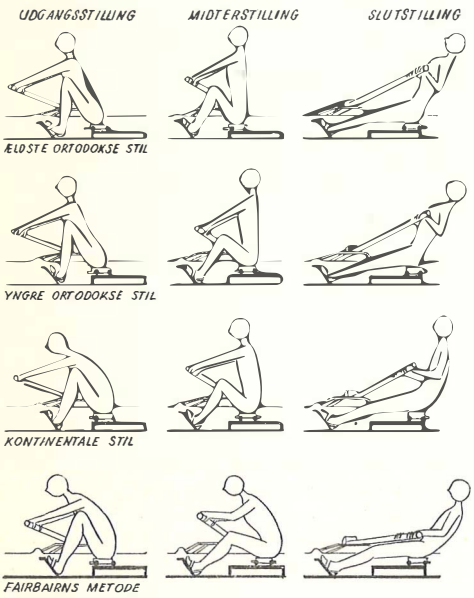
Fair (eng. = ærlig), særlig i Forbindelsen *fair play* (ærligt Spil), et almindelig anvendt engelsk Udtryk, der tilkendegiver, at en Idrætskonkurrence skal udkæmpes ikke blot efter de skrevne, men ogsaa og særlig efter de uskrevne Love. At en Idrætsmand optræder fair vil altsaa sige, at han ikke under Kampen søger at tilvende sig ulovlige Fordele af nogen Art paa Modpartens Bekostning. Et fair Resultat er et retfærdigt Resultat. N.M.

Fairbairn, Stephen (»Steve«) (1862-1938), eng. Direktør, Idrætsmand. Vandt mange Konkurrencer i Cricket, Hammerkast, Rugby og Vægtløftning. Hovedinteresse dog Roning. Vandt Oxford-Cambridge Matchen 1885 og 1886, Wyford Cup (Henley) 1882 og Grand Challenge Cup (Henley) 1885. Stewards Cup (Henley) 1886. Desuden flere betydelige Sejre i Australien. Var den første, der indsaa, at Rometoderne havde ud-

viklet sig i uheldig Retning, og fra 1905 arbejdede han utrættelig paa at føre sine Ideer om en naturlig Rometode ud i Praksis. Var til sin Død den ledende Kraft inden for Rosporten paa Jesus College, Cambridge, men virkede ogsaa en Tid som Træner paa Eton. Efter Krigen 1914-18 reorganiserede han hele Londons Rosport, saa denne atter kom til at spille en dominerende Rolle. Ikke alene for engelsk, men for hele Verdens Rosport har hans Indsats og Ideer været revolutionerende. Som Menneske og Sportsmand var han forbilledlig, og maa anses som alle Tiders berømteste Amatørtræner. Om sine Træningsmetoder har han skrevet »Slowly Forward«, »Rowing Notes«, »Some Secrets« og »Chats on Rowing« samt mange Artikler om Roning i »Times«. E.O.-n.

Fairbairn-Metoden (Ro.) (»den naturlige Rometode«) har sit Navn efter Stephen

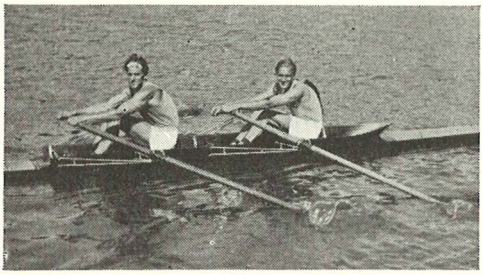

Skematisk Fremstilling af Fairbairn-Metoden, sammenlignet med tre Eksempler paa ældre Rostil.

Fairbairn. Dens bærende Idé er, at man for at give Kaproningsbaaden den størst mulige Fart under selve Rotaget og for at undgaa under Afslutningen af dette og Forberedelsen til næste Tag at tage Farten af Baaden maa bringe alle Legemskræfterne til samtidigt at virke paa Aaren under Taget, medens Afslutningen af Taget og Forberedelsen til næste Tag under en tilpas Afslappelse maa udføres saa smidigt og behersket, at hele Roarbejdet kommer til at virke som en Kontinuitet, uden at der paa noget Tidspunkt spildes Kræfter eller sker Opbremsning af Baaden som Følge af en stiliseret Udførelse af Roarbejdet. Metoden tilstræber en naturlig Udførelse af Roarbejdet i Modsætning til Stilroning, hvor Kropsholdningen spiller den dominerende Rolle. Metoden bandlyser derfor Brugen af fast Sæde og lader straks Begynderen benytte Rullesæde. For at Roeren med den indenbords Del af Aaren kan holde Baaden i Balance mellem Tagene, maa han stadig bevare Føling med Baadens Bevægelser for at kunne modvirke eventuelle Balanceforskydninger; Metoden forudsætter, at Kaproningsbaaden er forsynet med løse Aaregange (→Swivels). Roarbejdet vil efter Metodens Idé i store Træk forme sig saaledes: Naar Roeren er kørt frem paa Rullesædet og sidder med bøjede Knæ, fremstrakte Arme, foroverbøjet Krop og let spændte Rygmuskler, parat til at begynde Taget, skal Benenes og Armenes Kræfter virke samtidig paa Aaren med den højeste Kraft, for at den Modstand, Aaren kommer ud for, naar den mødes med Vandet, og saa længe den er i Vandet, kan overvindes effektivt. Da Benenes Kræfter er Legemets stærkeste, er det afgørende, at disse Kræfter udnyttes fuldt ud, og derfor skal Taget foregaa med et eksplosivt Spring eller Stød med Benene fra Spændholdtet med deraf følgende Kørsel paa Rullesædet, men Armenes Kræfter maa samtidig sættes ind i fuldt Maal, saaledes at der foregaar en samtidig Sammenkobling af Ben- og Armkræfter, som overføres paa Aaren, der, naar den herved rives haardt igennem Vandet, giver Baaden størst mulig Fremdrift. Kropsving ved denne Indsats er derimod bandlyst. For helt at udnytte Armenes Kræfter bøjes disse under Trækket, og Kroppen rettes op udover lodret Stilling. Taget afsluttes under en let afslappende Bøjning i Hoften, en rund og smidigt rullende Bevægelse af Hænderne ned forbi Brystet, som under ingen Omstændigheder maa skydes frem, hvorpaa Armene, stadig paa en utvungen og let Maade, strækkes frem, hvorefter Kroppen og — til sidst — Knæene bøjes, indtil Roeren atter sidder fremme, parat til at begynde næste Rotag. Medens selve Taget for at opnaa et haardt og godt Vandarbejde skal foregaa med eksplosiv Kraft, skal derimod de afsluttende Bevægelser og Fremtrækket foretages med udpræget Behændighed og Finfølelse, saa alle Bevægelser glider jævnt over i hinanden uden nogen Art af Standsning, og Roeren kan under Fremtrækket ved at variere Trykket paa den indenbords Aare skabe den fuldkomne Balance i Baaden. For at Aaren kan ramme Vandet med den højeste eks-

plosive Kraft, kan et lille Lufttag være gavnligt. Det maa dog tages i Betragtning, at det eksplosive Stød med Benene fra Spændholdtet giver et bagudgaaende Sæt i Baaden, og man maa derfor, særlig hvor det drejer sig om de letteste Baadtyper, være noget varsom med Lufttaget.

Man bør tilstræbe straks ved Indsatsen at krumme Armene med det Formaal at gøre Vandarbejdet haardest muligt. Man kan ro med høj eller lav udenbords Aareføring under Fremstrækket; det første giver et elegant Udseende og kan ogsaa medvirke til en haard Indsats, idet man herved paa en Maade »tærsker« Aaren igennem Vandet.

Udpræget Fairbairnroning i Dobbeltsculler.

I Fremstrækket skal Armene være naturligt strakte, men aldrig krampagtigt stive, da Evnen til at tilpasse sig Balancen derved mistes. Man kan under Taget holde Øje med Aaren for at se, om den kommer rigtigt i Vandet, og at Taget trækkes igennem, saa den ogsaa kommer rent af Vandet. Man maa søge at gøre Afslutningen af Taget rolig og rund, Brystet maa ikke skydes frem, men man skal slappe af, saa en naturlig Hvilestilling opnaas. Man maa paa intet Tidspunkt under Tag, Afslutning eller Fremstræk svaje Ryggen. Fremstrækket skal foregaa jævnt glidende uden nogen som helst Forhastelse. Man maa tilpasse sig, hvor langt man skal gaa i Fremstrækket. samt hvor langt man skal gaa tilbage, thi gaar man for langt frem, bliver den første Del af Taget ineffektiv og død, og gaar man for langt tilbage, vil den bekvemme Afslutning ikke kunne opnaas. Der skal frem for alt være Takt og Rytme i Baaden. Naar Takten sættes op, betyder det, at Aaren skal trækkes endnu haardere gennem Vandet, men Afslutning og Fremstræk skal være lige rolige og beherskede.

Der maa ikke fremkomme Overdrivelser paa noget Punkt. Et af Fairbairns allervigtigste Bud er, at man skal »ro med Hovedet«, og Roerne skal derfor trænes op til at tænke selv. Man bør huske, at det her ikke drejer sig om en Stilroning, men derimod om en individuel Roning, saaledes at man ikke maa tvinge de forskellige Roere i samme Baad til at indtage samme Kropsholdning etc., men tage Hensyn til deres individuelle naturlige Anlæg. Dog skal Indsatsen naturligvis foregaa samtidig, ligesom et ensartet Vandarbejde og Fremstræk er nødvendigt, for at der kan blive Rytme i Baaden. Det er en Misforstaaelse at arbejde hen til, at Roerne skal udføre Arbejdet saa »pukkelrygget« som muligt. En let spændt Ryg virker fremmende paa Koblingen af Arm- og Benkraften, men enhver Overdrivelse er af det Onde. Uden for England praktiseredes Fairbairns Metode fra ca. 1928, men vandt først rigtig frem 1933, da den saakaldte »Pembroke-Firer« (Studenter fra Pembroke-College i Cambridge) vandt nogle opsigtsvækkende Sejre over de bedste tyske Firer-Mandskaber. Roere fra →FCZ Zürich, der havde trænet efter Fairbairns Lærebøger, forbavsede Roverdenen ved 1935 i ny Rekordtid at slaa de engelse Læremestre i Henley i Firer uden Styrmand, og dette gav vel nok det kraftigste Stød til Fairbairn Metodens Sejrsgang i Alverdens Rosportskredse. E.O-n.

Litt.: »Fairbairns Træningsmetode«, udgivet af D.F.f.R. 1932; »Roning« Nr. 6, 1938.

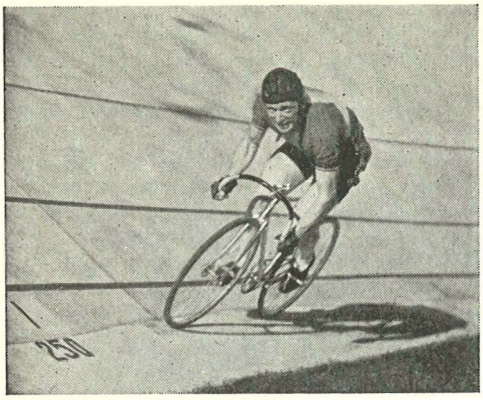
Fair play, →**Fair.**

Fairway (Golf), det maskinklippede Græsareal mellem de enkelte Huller paa en Golfbane. Greens regnes ikke med til fairways.

Fakultetsturnering (Fodb.) spilles efter Cupsystemet med visse Tillempelser (kortere Spilletid) mellem de fire Fakulteter (Juristerne, Medicinerne, Polyteknikerne og Teologer & Filosoffer (»Teosoffer«), hvori man deler de fodboldspillende Akademikere. Arrangeres aarlig af A.B. for tidligere aktive Spillere. H.B.

Falck Hansen, Erik (f. 4/3 1918), Ekspedient, Broder til Willy F. H. Begyndte som Amatør paa Ordrupbanen 1936, men slog først afgørende igennem i sin syvende Sæson. Danner en Undtagelse fra Reglen om, at en Banerytter viser sine Evner senest i tredie Sæson. Bedste Præstation: Sejren i D.B.C.s Amatør-Grand Prix 1942. Professional Juli 1943. J.B.

Falck Hansen, Willy (f. 4/4 1906), skulde have været Isenkræmmer, men blev prof. Cyklerytter. I Spejderdragt vandt han 1922 »De Unges Cykleløb«, deraf hans Tilnavn »Spejderen«. Debuterede som Amatør paa Ordrupbanen 1923, vandt Begynderløbet og blev allerede i første Sæson DM og NM. Som Amatør var det hans Force uforfærdet at tage Spidsen og uden Respekt for Konkurrenterne køre en Spurt paa op til 400 m. Senere udviklede han sig til en af dansk Banecyklesports mest drevne Taktikere. Blev Vinteren 1928-29 Professional, gæstede Vinteren 1929-30 Australien og fik efter sit VM 1931 i København Starter overalt i

Willy Falck Hansen.

Europa. Foruden specielle Sprinterevner besad han en Alsidighed, der tillod ham at konkurrere paa lige Fod med specialindstillede Udlændinge i Omnium-Matcher, pacede Løb, herunder særlig i Forbindelse med smaa Motorer, samt Parløb. Vinterbanen i »Forum« baserede i Begyndelsen sine Par- og Seksdagesløb paa ham som den nationale Topfigur, og efterhaanden forlod han mere og mere Sprintet til Fordel for Seksdagesløb, som han kørte rundt om paa europæiske Baner. Vandt sammen med Tyskeren Victor Rausch Københavns 2. Seksdagesløb December 1934.

DM som Amatør: 1923, 26, 27 og 28, som Professional: 1929-41 og 43. NM 1 km: 1923, 26, 27, 10 km: 1926. Olympiske Resultater 1924 i Paris Nr. 2 med Edmund Hansen i Tandemløbet, 1928 i Amsterdam Nr. 1 i 1000 m paa Tid (1.14,4), Nr. 3 i Sprint. Resultater i Verdensmesterskabsløb, Amatør: 1927 i Köln Nr. 2, 1928 i Budapest Nr. 1, Professional: 1931 i København Nr. 1. — DR: 500 m i Tandempace med flyv. Start $29^4/_5$ Sek., 1000 m i Tandempace med flyv. Start $58^4/_5$ Sek., 1000 m i Tandempace med fast Start 1 Min. 5 Sek., 1 dansk Mil i Tandempace 8 : $20^4/_5$. VR: 1000 m paa Tandem med Franskmanden Louis Gérardin som Partner 1 Min. 5 Sek., sat paa Banen i Bordeaux 26/9 1938. 1000 m i Tandempace med fast Start 1 Min. 5 Sek., sat paa Ordrupbanen 16/8 1940. J.B.

Fald (Bue.), Overgangen fra Buens Midterparti til de afsmalnende Ben.

(Ridn.). En *Hest regnes for faldet,* naar den med Skuldren eller Siden berører Jorden, en *Rytter regnes for at være faldet,* naar Hesten ophører at bære ham.

I Springkonkurrencer ikendes kun Fejl for Fald, naar dette skyldes Tilridning til eller Passering af en tællende Forhindring. En Rytter faar Fejl baade for Fald og for det Nedslag, som foranlediger Faldet. J.W.

(Fægtn.). I Tilfælde af ufrivilligt Fald under Kampen, hvorved en Fægter forhindres i at fortsætte Striden eller i at forsvare sig paa normal Vis, skal Modstanderen øjeblikkelig afholde sig fra enhver offensiv Bevægelse. Dommerpræsidenten afbryder derefter Kampen. J.V.T.

(Sejl.). Tov eller Wire, med hvilket Sejlet hejses. Faldet har Benævnelse efter det Sejl, til hvilket det anvendes, Storsejlsfald, Klofald, Pikfald, Fokkefald, Klyverfald, Topsejlsfald og Spilerfald. Faldet kan være enkelt ført over en Skive i Masten eller gennem en Blok paa Masten, dobbelt eller flerskaaret, ført gennem Blokke paa Mast og ved Dæk. Fastgøres sædvanlig paa Klamper paa Masten eller paa Naglebænk i Dækket. O.A.

(Ski.). Til at kunne staa paa Ski hører ogsaa Øvelse i at falde. For en Begynder kan et Fald selv med ringe Fart rumme stor Fare, hvorimod øvede Løbere ofte kommer godt fra meget farlige Fald. Er et Fald uundgaaeligt, skal man søge at sætte sig ned paa Bagenden af Skiene. Et Fald fremad medfører ofte en forstuvet Ankel. I →Slalom og →Styrtløb regnes et Fald ikke for en Fejl, men koster som Regel Løberen nogle kostbare Sekunder. I →Hop regnes Fald for en →Fejl og straffes af →Hopdommeren med Fradrag af Points. Det regnes for Fald, hvis Hopperen i →Nedslaget støtter med Hænderne i Sneen for at holde Balancen. Hvis Hopperen efter et ellers roligt og behersket Hop falder i →Afløbet, regnes det ikke som Fald, men giver kun Pointsfradrag. H.J.

(Skøjte.). Fald under Figurløb Friløb eller Parløb er ingen Hindring for Sejr, men faar Indflydelse paa Bedømmelsen.

Faldbarm (Sejl.), →Barm.

Falde (Cricket). Gærdet »falder« ikke blot, naar Gærdets Overliggere falder til Jorden, men naar Slaaeren overhovedet mister sit Gærde, f. Eks. ved at blive →grebet ud. I Løbet af en ordinær Halvleg »falder« saaledes 10 Gærder, idet den 11te Spiller paa Holdet gaar →not out, da han ikke har nogen Makker at spille med ved Gærdet. J.C.

(Skydn.), Benævnelse for Vaabnets Tilpasning til Skytten. Paa Grund af Forskellen i Menneskets Bygning vil et Vaaben ikke falde lige godt for alle Skytter. Ved at konstruere Skæftet af forskellig Form tilstræbes at opnaa, at dette passer til Skyttens Legemsbygning. Særlig for Præcisionsskydning er dette meget vigtigt, og Skæftets Form maa kunne ændres saavel i Længde som i Krumning, saa det passer i de forskellige Skydestillinger. Den samme Form er sjældent hensigtsmæssig i de forskellige Stillinger, selv ikke for samme Skytte. E.S.-L.

Falde af (Ro.), Styremanøvre, hvorved en Baad, der (under spids Vinkel) ros op mod

stærk Sø, drejes, saa den kommer til at ligge mere parallelt med Bølgerne. Herved undgaas, at Søen bryder mod Stævnen og giver Vand ind, idet Bølgen da vil løbe under Baaden; eventuelt maa denne ved Mandskabets Krophældning tynges ned i Læsiden i det Øjeblik, Bølgen naar Baaden. Denne rettes snarest op igen i Kursretningen (»luves til«), klar til at møde næste Bølge, for hvilken der paany faldes af. A.F.

(Sejl.), give Ror, saa Baadens Kurs fjerner sig mere fra Vindretningen (modsat at →**luve** op).

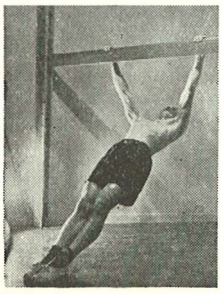
Falde fra hinanden (Ridn.) siges en Hest at gøre, naar Rytteren under Ridning af den af en eller anden Grund ikke kan holde den saa samlet, at den bevæger sig med en i Forhold til Dressurgraden passende Samling og Harmoni i Bevægelsen. J.W.

Falde over Aaren (Ro.), almindeligt forekommende Fejl hos Roere ved Overgangen fra Tagets Afslutning til →Fremstrækket til det næste Tag. I Stedet for ved Tagets Afslutning at føre Hænderne helt ind til Brystet og derefter ved Indledningen til næste Tag først at skyde Aaren fra sig for saa at løfte Kroppen, ser man Roeren begynde →Opsvinget, inden Taget er trukket igennem, hvorved Overkroppen kommer til at lude over Aaren, en Stil, der baade er uskøn og uøkonomisk. Fejlen, der tidligere kaldtes at »rejse paa Aaren« og i andre Sprog benævnes at »møde Aaren«, skyldes i mange Tilfælde urigtig (for fjern) Indstilling af →Spændholtet. A.F.

Faldereb (Sejl.). 1) Det Sted paa Dækket, hvor Adgangen til Skibet foregaar. Udfor Stedet er der paa større Skibe, som ligger højt paa Vandet, anbragt en klapbar Repos med en klapbar Trappe. Paa mindre Skibe findes kun en aftagelig, klapbar Trappe fastgjort til Skibssiden. 2) Kommando til Faldrebsgasterne om at stille sig op til Honnør for ombordkommende Gæster. E.W.-W.

Falderebsknob (Sejl.). En særlig Sammenslyngning af Kordelerne til en Knude (Krone) i Enden af et Tov. Anvendes for at hindre Tovet i at sno sig op eller i at kunne passere gennem et Øje, en Kovs o. l. O.A.

Faldhæng (Gymn.), Hævøvelse (og tillige let Kropøvelse); Redskab: Bom. Flankeopstilling med Front mod Bommen i Armlængdes Afstand, Fatning med Overgreb i mindst Skulderbreddes Afstand, derefter Fald forover i Fodleddene, indtil Brystet er tæt ved Bommen, Armene bøjede, hvorefter Fødderne kastes frem under Bommen og støttes mod Gulvet med Vristen strakt saa langt fremme, at der bliver ret Vinkel mellem Legemets Længdeakse og Armene. Faldhængende Stilling kan bruges som Udgangsstilling for Krophævning. En udmærket Holdningsøvelse, idet den bageste Skuldermuskulatur, der hyppigt er for lang og for slap, her kommer til at arbejde kraftigt, eventuelt i noget forkortet Tilstand, mens Rygstrækkerne maa virke statisk i Normallængde for at hindre Vægten af Krop og Ben i at bøje Rygsøjlen forover. Øvelsens Vanskelighedsgrad kan varieres ved Ændring af Bomhøjden; jo lavere Bommen sættes og jo nærmere Legemets Længdeakse derved kommer den vandrette Stilling, desto større bliver Arbejdet for de virksomme Muskler. N.I.

Fald i! el. **Fald ind!** (Ro.), Kommando, hvorefter en Roer eller Bordside, hvis Roning har været indstillet, genoptager den afbrudte Roning i Takt med den Del af Holdet, der har fortsat Roningen. A.F.

Faldkast (Brydn.), i fri Brydning et sideliggende Angreb mod staaende Modstander. Det underste Ben spærrer M.s Fødder ved Tryk paa Vristene, medens man bagfra med sit andet Ben trykker M.s Knæhaser fremad, saa han knækker bagover. A.R.N.-E.C.

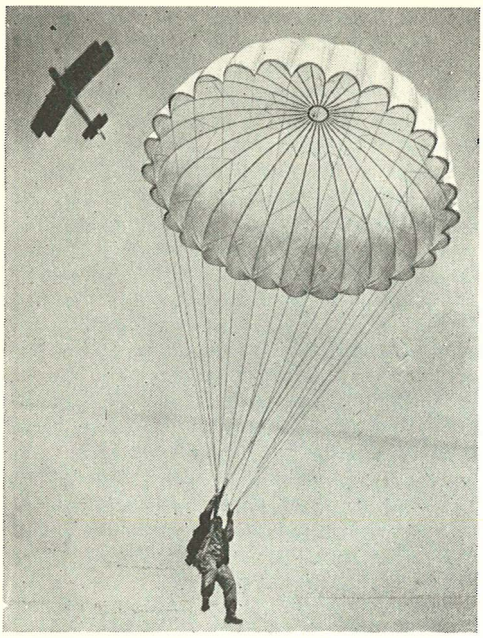
Faldlinie (Ski.), den Linie, Vand vilde følge under Løb ned ad en Bakke. Ved at følge denne Linie opnaar Skiløberen den største Hastighed. →Nedfart i Faldlinien. Tysk: Schuss. K.V.L.

Faldror (Kajak.), Ror forsynet med løs Rorplade, der kan sænkes ned under Fartøjets Bundlinie og derved give mere effektiv Styring. Benyttes paa Sænkekølsbaade, Sejlkanoer og Fartøjer for Fladvandssejlads. V.L.H.

Faldsejr (Brydn.), Sejr, en Bryder opnaar ved at kaste sin Modstander paa begge Skuldre; modsat →Arbejdssejr.

Faldsiddende (Gymn.), gymnastisk Stilling, der fremkommer ved siddende Kropfældning bagud. Den i Udgangsstillingen lodrette Krop fældes strakt bagud ved Strækning af de bøjede Hofteled, 30, 45 eller 90 Grader; Armene frit hængende eller fæstede i en eller anden Stilling. N.I.

Faldskærm (Svæv.), Redningsmiddel, der benyttes til at formindske Faldhastigheden gennem Luften. Bestaar af et paraplyformet Silkehylster, Diameter ca. 8 m, hvortil der er fastgjort en Fastspændingssele. Forbindelsen mellem Skærm og Sele bestaar af 20-24 flettede Silkesnore, hver med en Brudstyrke af 200 kg. Snorene er fortløbende fra deres Befæstelsespunkt paa den ene Side af Seletøjet til den anden, idet de gaar op igennem Skærmens Top. Oven over Skærmen er anbragt en lille Hjælpeskærm, Diameter ca.

Udspring med Faldskærm fra Flyvemaskine.

70 cm, der ved Hjælp af en Fjeder kan aabne sig meget hurtigt og derved hjælpe med til at trække selve Skærmen ud. Hele Faldskærmen har en Brudstyrke af ca. 2000 kg. Faldskærmen er pakket i et Lærredshylster, hvis fire Sider aabnes ved at trække i et Udløsningshaandtag. Ved automatisk Udløsning er Udløsningshaandtaget fastgjort til Svæveplanet med en Snor, ved ikke automatisk Udløsning betjenes Haandtaget under Springet. Faldhastigheden er ca. 5 m/Sek., laveste Udspringshøjde ca. 100 m. J.G.B.

Faldstilling (Gymn.) fremkommer ved, at den i strakt Stilling fikserede Krop har været sat i Fald i en eller anden Retning og er blevet standset. Der kan blive Tale om: fremfald-, udfald-, sidefald- og sideudfaldstaaende Stilling, alt efter om Kroppen er faldet fremad, skraat fremad eller til Siden. Fældning bagud i Hofteleddene foretages kun fra siddende Stilling (→faldsiddende). N.I.

Faldvind (Svæv.), nedadgaaende Luftstrøm, →Nedvind.

Falk, Elin (1872-1942), svensk Gymnastikpædagog. Gymnastikdirektørexamen fra Kgl. gymnastiska Centralinstitut i Stockholm 1895. Underviste i U.S.A. og England 1896-98 og Stockholm 1900-09. Gymn.inspektrice ved Stockholms Folkeskoler 1910-31. Banebryder for Børnegymn. og dens Særpræg i de forskellige Aldre, for Leg og Idræt og for en speciel Holdningsgymn. for holdningsdaarlige Børn. Har afholdt Kursus i Danmark. Tildelt den svenske Medaille: Illis Quorum labore. Har et omfattende Forfatterskab bag sig. E.T.

Falsk Start, populært kaldet *Tyvstart,* d. v. s. Start før Startsignalet er givet.

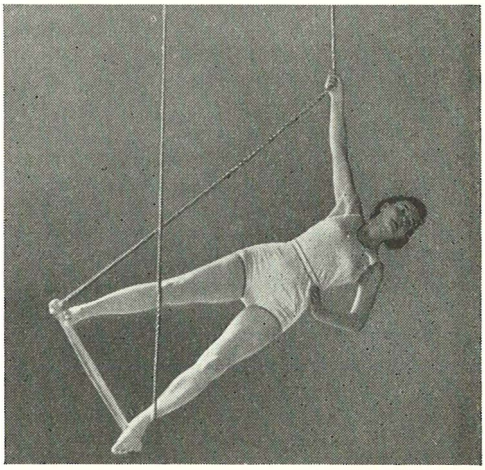
(Cykl.) Hvis Starteren skønner, at Starten er foregaaet ukorrekt, eller en eller flere Ryttere ikke kommer med i Starten, kan Starteren tilbagekalde Løbet. Falsk Start tilkendegives normalt ved to Revolverskud. J.B.

(Svømn.). Forekommer oftest ved individuelle Konkurrencer, hvor Deltagerne ved at gøre for tidlig klar til Starten mister Balancen og falder i Vandet eller forlader Startstedet, før der er givet Startsignal. I øvrigt →Diskvalifikation. S.A.N.

Falsterbo Golfbane. 1909 stiftedes i Sverige *Falsterbo Golfklub,* hvis 18 Huls Bane blev anlagt paa Næsset mellem Øresund og Østersøen, en udpræget Strandbane beliggende paa Strandenge og mellem Klitter. Banen har haft stor Betydning for danske Spillere, da den ligger saa nær København, og hvert Aar til Krigens Udbrud 1939 spilledes der Holdmatcher mellem Københavns Golf Klub og Falsterbo Golf Klub. Banen er af internationalt Format, hvorfor de svenske Mesterskaber jævnligt holdes her. C.S.

Fane (Flag, Banner) finder udstrakt Anvendelse ved sportslige Fester og Stævner. Den bør ikke betragtes som et blot dekorativt Tilbehør, men har som det nationale Symbol Krav paa at anvendes under Iagttagelse af visse hævdvundne Regler. Flagfirmaet Weilbach har samlet disse Regler i en Brochure. H.P.L.

Litt.: H. P. Langkilde: Skolen og Flaget.

„Fane" i Trapez.

»**Fane**« (Gymn.), Øvelse i Trapez. Fra Bredstilling paa Stangen (Fodballen støtter mod Stangen, Fødderne berører Tovene) slippes f. Eks. højre Tov, og Haanden fatter Hofte, hvorefter Gymnasten lader sig falde baglæns, idet der foretages en halv Vending til højre, hvorved Stangen drejes med Fødderne og Tovene krydses. Stangen kom-

mer til at indtage skraa Stilling. Tilbagegang paa samme Maade. Udføres tilsvarende til modsat Side. Tilbagegangen den vanskeligste Del af Øvelsen, maa som oftest ske med Hjælp. E.P.-P.

Faneplade, Præmie eller Gave, der kan udsættes af Foreninger og Forbund. I dansk Idræts Barndom var Faneplader i Sølv, som kunde fæstnes til Fanestænger, almindelige Præmier i Holdkonkurrencer (Stafetløb, Kolonneløb, Klubmatcher, Holdkampe o.s.v.), men efterhaanden som der ikke mere var Plads til flere Plader paa de større Foreningers Fanestænger, blev Præmien mindre populær. D.I.F. samt enkelte Distrikts- og Special-Forbund giver dog stadig Faneplader til Forenings-Jubilæer. E.A.

Fange en Ugle (Kajak.), et Pagajtag, der ikke fanger Vandet, f. Eks. i Bølgegang, hvis Pagajen ikke naar ned i Bølgedalen. Oftest fanges Ugler dog ved, at Pagajbladet vendes forkert i Vandet, hvorved Kajakken meget let kæntrer. R.L.

(Ro.) Betegnelse for det Uheld, at en Roer, som Følge af at hans Aare →hænger i, mister Magten over denne og ikke rettidigt faar den af Vandet og derfor, idet Aarebladet rives agter ved Baadens Fart, af Aareskaftet slaas bagover i Baaden. Styrmanden maa straks kommandere →Vel roet, naar Uheldet indtræffer. I andre Landes Ro-Terminologier bruges tilsvarende billedlige Udtryk for Tilfældet: fange en Fisk (no.), en Krabbe (sv. og eng.), en Krebs (ty.), en Gedde (holl.), en Grundling (fr.) o. s. v. A.F.

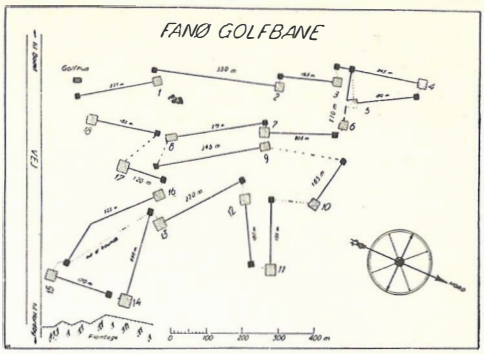
Litt.: »Danske Studier« 1937, S. 157-162.

Fangeline (Ro.), Inriggere og Gigbaade er forsynet med 2 Liner, fastgjort til henholdsvis Baadens For- og Agterstævne. Benyttes til Fortøjning af Baaden ved Ponton, Bolværk eller Bro. Er fastgjort i en Ring, der udgør en Del af et Beslag, som er skruet eller boltet paa Baadens Forstævn (Agterstævn). J.N.-H.

(Sejl.) Et Stykke Tov til Fortøjning af et Fartøj anbragt i Forstævnen, *Forfangeline.* Anbringes undertiden ogsaa i Agterstævnen *(Agterfangeline).*

Fantasinavne (Gymn.), billedlig Betegnelse for gymnastiske Øvelser, der udføres som Efterligning, →Efterligningsøvelser.

Fantomen (Kajak.), Kaproningskajak, tegnet af Sv. Weman, Sverige, 1940 som et Forsøg paa at skabe en nogenlunde sødygtig Kaproningskajak. Har ligesom sin Forgænger →Straight Flush en ret udpræget Fiskeform, med skarpt V-formet Tværsnit agter. Ellers er Baadens Linier meget fyldige med en stærkt krummet Bundform, der giver Baaden Vandlinieændring, men derimod ikke den fra →Ilaren kendte løftende Virkning. J.S.

Plan over Fanø Golfbane. Planen viser Hullernes Placering og Afstanden mellem dem.

Fanø Golfbane, anlagt 1898 af A/S Fanø Vesterhavsbad paa Nordspidsen af Fanø; oprindelig paa 6 Huller, 1901 udvidet til 9 Huller efter Tegning af den skotske Golfarkitekt Donald Dunlop, og 1930 udvidet til 18 Huller med en samlet Længde af ca. 5000 m. Danmarks eneste virkelige Strandbane. Hvert Aar i August spilles der om Mesterskabet for Fanø med Deltagelse fra hele Landet. C.S.

Farezonen (Tennis). Omraadet midt mellem Baglinien og Nettet, hvor man som oftest er i Deffensiven, idet man næsten aldrig kan flugte afgørende eller faa Mulighed for en offensiv Drive. Positionen, der helst bør undgaas, fremkommer enten ved, at man er trukket frem af en kort Bold fra Modstanderen uden at kunne komme rigtig tilbage, eller ved at den Bold, man gaar til Nettet paa, bliver for kort, saaledes at man ikke naar helt op, inden Modstanderen returnerer. Særlig i Double er det katastrofalt at opholde sig i Farezonen. A.J.

Farligt Spil (Fodb.), Spil, hvorved man forøger den Risiko for Tilskadekomst, der normalt er ved Fodbold — som ved næsten al anden Idrætsudøvelse. Farligt Spil er forbudt. Under farligt Spil falder dels, at man paa urimelig Vis udsætter sig selv for at komme til Skade, f. Eks. ved at Maalmanden kaster sig for Fødderne af en Spiller, der sparker, og dels at man udsætter andre for forøget Fare, f. Eks. sparker ubehersket uden at kunne vide, om man rammer Bolden eller en Modstander. Forsætligt farligt Spil falder altid sammen med de særligt forbudte Handlinger som f. Eks. at sparke en Modstander og straffes med strengt Frispark, evt. Straffespark. Uforsætligt farligt Spil medfører mildt Frispark, som kan dømmes ogsaa mod det forsvarende Parti indenfor dets Straffesparkfelt. De fleste Domme for →Højt Ben er urigtige, idet der kun undtagelsesvis foreligger Fare for, at nogen skal komme til Skade. N.M.

(Hoc.). Farligt Spil er forbudt og dømmes med Frislag, Straffehjørne eller Straffefinte.

Farligt Spil er hensynsløse Slag og Spil i Luften, naar det rummer Fare for Spillerne. I D.H.U.'s Fortolkninger til Lovene fastslaas, at det ikke alene er det farlige Spil i sig selv, der skal straffes, men ogsaa Spil, der giver Anledning til farligt Spil. F. Eks. er det tilladt at vippe Bolden i Luften, ogsaa ind i Slagcirklen, men hvis Situationen er saadan, at det sandsynligvis fører til farligt Spil, skal Spilleren, der vippede, dømmes. Ligeledes skal en Spiller, der dribler Bolden i Luften dømmes, saafremt han gennemfører Driblingen saa langt, at Modstanderen tvinges til at tackle med farligt Spil. O.H.

Fart (Badm.). Boldens Flugt maa hverken være for hurtig eller for langsom, men skal foregaa med en nogenlunde bestemt Hastighed. Denne Fart kontrolleres ved at slaa Bolden fra Baglinie til Baglinie. Spillereglernes § 4 siger herom: »En Badmintonbold regnes for at have korrekt Fart, hvis den falder ikke mindre end 30 cm og ikke mere end 77 cm foran Baglinien, naar en Spiller af Gennemsnitsstyrke slaar den med et gennemført Underhaandsslag fra et Punkt lige over den modsatte Baglinie og parallel med Sidelinierne. P.H.

(Sejl.). 1) Den Hastighed, hvormed et Skib bevæger sig gennem Vandet (logget Fart) eller over Havbunden (beholden Fart), angives sædvanlig i Antal Knob eller Sømil (Kvartmil) à 1852 m pr. Time, sjældnere i miles à 1609 m. Farten bestemmes ved Hjælp af Log eller ved Udmaaling i Søkortet. 2) Den Tid en Sømand har faret til Søs, f. Eks. 12 Aars Koffardifart. Der skelnes mellem Orlogs- og Koffardifart, indenrigs og udenrigs Fart, Sejlskibs- og Dampskibsfart, Nord- og Østersøfart, Atlanterhavsfart o.s.v. O.A.

(Ski.). Farten er, foruden af Løberens Dygtighed, først og fremmest afhængig af Føret og Smøringen. Ved alm. →Turløb regner man med en Marchhastighed paa 6-7 km i Timen. Den største Fart, der er opnaaet paa Ski i fladt Terræn, er 10 km paa ca. 23 Min. Denne Hastighed er præsteret i ideelt Føre paa en snelagt Sø. Ved alm. Løb ned ad Bakke vil en jævn god Løber kunne beherske en Fart paa ca. 40 km i Timen. I Tilløbet til Hop er Farten betydeligt større. Ved det længste Hop, der er naaet, 118 m, var Farten ca. 105 km i Timen i Afsættet. I Nedslaget var Farten ca. 133 km for derefter at stige, indtil den i Overgangen fra Underbakke til Afløb var ca. 145 km. Ved et Hop paa 35 m, som kan præsteres paa Hopbakken i Geel Skov, vil de tilsvarende Tal være: 52 km, 74 km og 84 km i Timen. For at faa konstateret, hvor stor Fart der kan opnaas paa Ski, har man ved St. Moritz anlagt en saakaldt *Kilomètre lancé,* der bestaar af et Tilløb paa ca. 100 m samt selve Forsøgsbanen, der er 150 m lang med en Hældning paa ca. 37°, og et Afløb paa ca. 200 m. Paa Forsøgsbanen bliver baade Gennemsnitshastighed og Maksimalfart maalt med en Nøjagtighed af 0,0005 Sek. Med særlig tunge Specialski, der vejer 30-60 kg og er op til 3 m lange, og med Vindpose paa Ryggen for at eliminere det opstaaende Vacuum, har man opnaaet en Gennemsnitshastighed paa 135,849 km i Timen og en Maksimalfart paa omkr. 138 km i Timen. Med almindelige Hopski har Sigmund Ruud faaet maalt en Gennemsnitsfart paa 135,644 km i Timen. Disse Konkurrencer arrangeres ikke som Sensation, men for at undersøge Betydningen af Bakkens Hældning, Skienes Form og Vægt, Løberens Stil, Sneens Beskaffenhed, Smøring, Bindinger og Luftmodstand. Ved →Slalom og ved →Styrtløb regnes med Gennemsnitsfart. H.J.

Fartforøgelse (Gymn.), Øvelser i →svingende Ringe, hvormed Gymnasten kan vedligeholde og forøge Udsvingets Størrelse.

Fartmaaler (Sejl.). Til Bestemmelse af et Skibs Fart anvendes sædvanlig en →Log, oftest en Patentlog. Der findes dog særlige, indbyggede Apparater, gennem hvilke den Sugning, der fremkommer ved Vandets Strømning langs Skroget, overføres til en Indikator, der viser Skibets Fart i det paagældende Øjeblik. Benyttes bl. a. i større Kapsejladsbaade. O.A.

(Svæv.), Instrument, der angiver Svæveplanets Fart i Forhold til den omgivende Luft. Der anvendes især to Slags Fartmaalere, en Type med Pitotrør til Maaling af store Hastigheder og en anden med Venturirør til Maaling af de smaa Hastigheder. H.F.

Farttab (Svæv.), Formindskelse af Farten til en Værdi, ved hvilken Svæveplanet ikke længere lystrer Rorene paa Grund af manglende Styretryk paa disse. Ved mange Typer resulterer Farttab i begyndende Spind. H.F.

Fartøjsejer (Sejl.), Ejer af et eller flere Fartøjer. Ejendomsretten dokumenteres for Nybygningers Vedkommende ved et Bilbrev, der udstedes af Baadebyggeren, og ved Overdragelser gennem et Skøde. Blanketter til Skøde faas gennem Toldkamrene. O.A.

Fartøjsregister (Sejl), den af en Klub førte Fortegnelse over de Fartøjer, som er hjemmehørende i Klubben. I øvrigt →Lystfartøjsfortegnelsen.

Fartøjsstation (Sejl.), Fortøjningsplads — Bro eller Bøjer — for en Klubs Fartøjer. Ofte i Forbindelse med Klubhus, Ophalerbedding og Baadeplads til Reparationer og Overvintring. O.A.

Farvand (Sø.), alm. Betegnelse for et Salt-

vandsomraade. Sædvanlig er dette dog nærmere bestemt som f. Eks. Smaalandsfarvandet, Farvandet mellem Fyn og Als, Farvandet ud for Helsingør o.s.v. Der skelnes mellem ydre og indre Farvande. Ved indre dansk Farvand forstaas foruden Havne, Havneindløb, Rede, Bugter og Fjorde den Del af Farvandet, der ligger imellem og indenfor Øer, Holme og Rev. Som indre dansk Farvand kan særlig nævnes de jyske Fjorde, Farvandet mellem det sønderjyske Fastland og Øerne Brandsø, Baagø og Aarø, Odense Fjord, Farvandet Vest for Hasenøre -Samsø-Endelave. Den Del af de danske Farvande i Kattegat, Sundet, Store-Bælt og Lille-Bælt, der falder ind under de naturlige Trafikveje mellem Nordsøen og Østersøen, henregnes ikke til indre Farvande. Nogle af de indre Farvande, Limfjorden, Isefjorden, Smaalandsfarvandet med Adgangene hertil, Als Sund og Als Fjord og Farvandet Syd for Fyn, er lukkede Farvande, d.v.s. de er ikke tilgængelige for fremmede Magters Krigsfartøjer, medens øvrige indre Farvande kan besejles efter forudgaaende Anmeldelse ad diplomatisk Vej.

De danske Farvande er fortrinligt egnede til Lystsejlads, næsten ingen Flod og Ebbe, faa Steder med vanskelige Strømforhold, rigt afvekslende naturskønne Kyststrækninger med mange og let tilgængelige Havne, godt beskyttede Ankerpladser med god Holdebund, rent og klart Vand og selv i haardt Vejr ingen »hushøje« Bølger, om end den kortere og krappe Sø, der kendetegner de danske Farvande, ofte giver mer »Væde« end Sejlads i aaben Sø med højere men mere langstrakte Bølgeformationer. De danske Farvande gæstes under alm. Forhold aarlig af 4-500 udenlandske Lystfartøjer. O.A.

Farvedup (Fægtn.), Dup, paa hvilken der er paasmurt en Farve, der afsætter et Mærke paa Modstanderens Fægtedragt, naar Stødet rammer. Anvendes nu saa godt som aldrig, efter at man er gaaet over til at bruge →Standsningsspids. Anvendtes hovedsagelig i Kaardefægtning for at lette Dommerne i deres Hverv. Naar et Stød havde afsat et Mærke, blev dette indrammet eller markeret med en anden Farve af Hensyn til eventuelle senere Touchéer. I.O.

Fast Afsæt (Svømn.). Ved Udspring fra fast Afsæt (modsat →fjedrende Afsæt) forstaas, at Afsætstedet er fast. Betegnelsen stammer fra den Tid, da man havde flere forskellige Springkonkurrencer fra fast Afsæt (strakte, varierende og kombineret strakte og varierende); nu da der kun konkurreres i varierende Spring fra fast Afsæt, er man gaaet over til at omtale dem som →Taarnspring. S.A.N.

Faste Befalingsmænd af beredne Vaaben (Ridn.), faste Officerer og Officianter indenfor Rytteri og Feltartilleri. Enhver Konkurrence kan forbeholdes visse Kategorier af Ryttere, ligesom visse kan udelukkes, f. Eks. ovenstaaende, som danner en særlig Kategori ved Erhvervelsen af Championatsplaketter. J.W.

Fastgøring af Sejl. Naar Sejlet er hejset ned, fastgøres det paa Rundholtet (Bommen) med *Bændsler* eller *Sejsinger*, d.v.s. Sejldugsremme, som bindes om Sejl og Bom. Sejlet dækkes med en Presenning til Beskyttelse. E.W.-W.

Fasthed (Skydn.), Benævnelse for Aftrækkermekanismens Sikkerhed imod at frigøres i Utide. Aftrækkets Fasthed har i og for sig intet at gøre med Kraften, der skal til for at udløse Slagmekanismen, men denne Kraft skal være ens fra Skud til Skud og Indgribningen mellem Aftrækker (Stang) og Slagmekanismen skal være saaledes, at en ubevidst Berøring ikke frigør denne. Ved Slid bliver Fastheden mindre. Naar en Aftrækker saaledes ikke ganske bestemt markerer Tidspunktet for Frigørelsen, er den for slidt og bør repareres. E.S.-L.

Fastholdelsesmidler (Fægtn.). Alle Arter af Haandremme og Bindinger er tilladt, naar de blot opfylder følgende Betingelser: 1) tvinger Fægterens Haand til at forblive saa nær op til Parerpladen, at Spidsen af den helt udstrakte Tommelfinger er mindre end 20 mm fjernet fra Parerpladens Inderside, 2) ikke danner Løkker, hvori Modstanderens Klinge kan opfanges, 3) ikke beskytter Haand eller Haandled eller bestaar af Materiale, der kan faa Modstanderens Klingespids til at glide af. J.V.T.

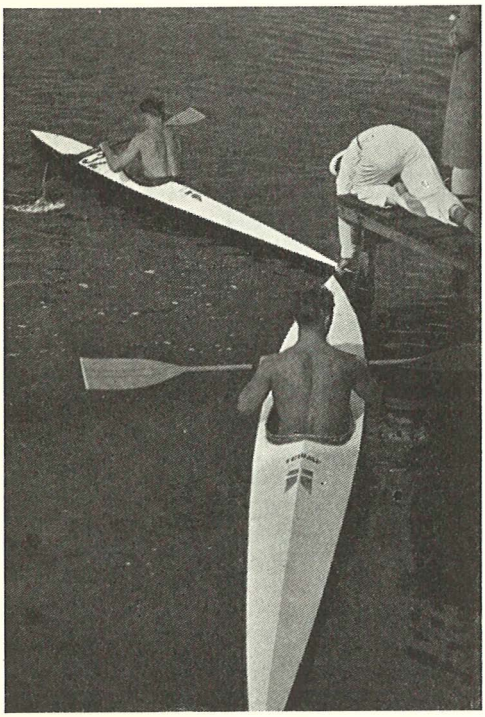
Fastspændingsbælte.

Fastspændingsbælte (Svæv.), Bælte, hvormed Føreren fastspændes til Sædet. Bestaar af fire 5 cm brede Hørgjorde, der samles

foran Kroppen med en Laaseanordning, der er saaledes indrettet, at Føreren kan frigøre sig med eet Greb. Føreren skal være fastspændt under hele Flyvningen og maa først spænde sig løs efter Landingen. J.G.B.

Fast Start (Cykl.), Start, hvor Rytteren fastholdes af sin Afsætter, saa Cyklens Forhjuls forreste Kant er lodret over Startpunktet. Rytteren skal holdes ganske stille, og Afsætteren maa i Startøjeblikket kun skubbe saa meget, at han kan undgaa at flytte Fødderne. Ved Rekordkørsel startes 30 cm fra Banelegemets Inderkant. J.B.

(Kajak.), Ved →Start af meget store Felter, hvor →Intervalstart er nødvendig, eller

Fast Start. Enkeltmandsstart fra fast Bro.

ved meget betydningsfulde Kaproninger anvendes fast Start, d.v.s. de deltagende Fartøjer startes fra en Bro eller forankret Flaade, hvor en eller flere Assistenter for →Starteren holder fast i Fartøjets Agterstævn, indtil →Startkommandoen gives. V.U.A.

(Ro.), Start fra fast Baadebro, fortøjede Pontoner eller Baade, hvorfra de startende Kaproningsbaade holdes paa Plads inden Starten, modsat →løs Start. Alle Løb paa fuld Banelængde (2000 m) skal iflg. D.F.f.R.s Kaproningsreglement startes fra fast Start. K.J.C.

Fast Sæde (Ro.), et Bræt, som anbringes paa Rullebanen, efter at →Rullesædet er fjernet. Benyttedes navnlig i ældre Tid ved Instruktion af Begyndere. Før Glidesædet og Rullesædet blev opfundet i Slutningen af 19. Aarh., var alle Baade forsynet med faste Sæder (Tofter), der var beklædt med Lammeskind for ikke at være for haarde at sidde paa under Roningen. J.N.-H.

Fatning (Gymn.), fast Greb med Hænderne om et Redskab til Forskel fra en ganske let Berøring i den Hensigt at yde Støtte f. Eks. for at sikre Balancen.

Fatning om Skivestangen (Vægtl.), foretages i To-Arms-Stem, som Regel med alle Fingre paa samme Side af Stangen, men i de andre fire nu anvendte Øvelser med →Crochetage.

Faun-Spring (Skøjte.) udføres som →Split-Spring, men det tidligere løbende Ben holdes i Luften stærkt bøjet i Knæleddet, medens det tidligere frie Ben holdes strakt bagud. Armenes Stilling under Springet er individuel. P.C.-C.

Faurby Stengaard, Lars (f. 1874), Forretningsfører. Gennemgik Statens Gymnastikinstitut 1903-04, oprettede Vejstrup Delingsførerskole og ledede den 1904-19, var i adskillige Aar Gymnastikinspektionens Medhjælper ved Gymnastiktilsynet i Landsbyskoler. Redaktør af »Ungdom og Idræt« 1918-33, er fremdeles Bladets Forretningsfører. Siden »De danske Gymnastikforeninger«s Oprettelse 1929 deres Forretningsfører. K.A.K.

Fausse attaque (Fægtn.), Skinangreb, der udføres for at afsløre Modstanderens Angrebsplaner eller hans Favoritparader eller for at faa ham til at foretage en Bevægelse, som giver Mulighed for at fuldføre Angrebet. Udføres som een eller flere Finter efterfulgt af et ufuldstændigt Udfald og uden Forsøg paa at føre Angrebet til Bunds. Hjælper den dygtige Fægter til at faa Modstanderen ind i det Klingespil, som passer ham selv bedst. C.S-n.

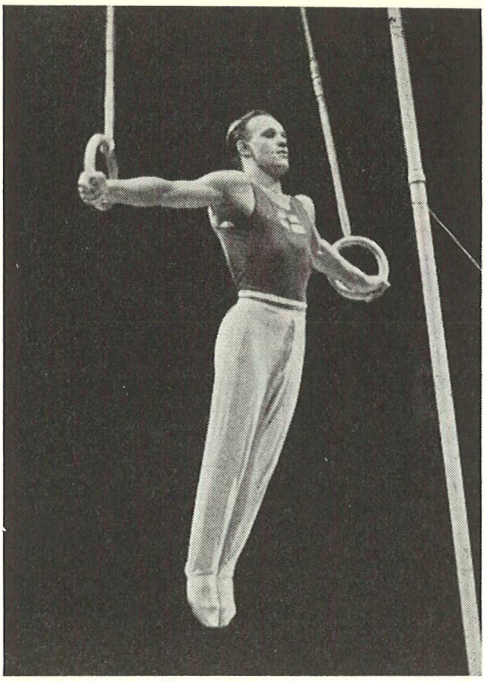
Favnhængende Stilling (Gymn.) el. *Korsstilling*. Ringeøvelse, hvor Gymnasten hænger med Armene i Favnstilling og lodret Krop enten med Hovedet opad eller nedad. Fra Støthængende eller haandstaaende Stilling sænkes Kroppen langsomt; Armene holdes strakte og føres udad til Favnstilling. Under Bevægelsen drejes Ringene udad, saa Haandleddene støtter mod Ringene. N.I.

Favnstilling (Gymn.), strakte Arme vandret lige ud til Siden, Haandfladen kan vende nedad, fremad eller opad. Er Slutstilling for Armføring, -sving og -strækning udad og kan være Udgangsstilling for de samme Armbevægelser i andre Retninger og desuden for forskellige Kropøvelser. N.I.

F.B.K. = **Frederiksberg Badmintonklub.**

F.B.Kr. = **Fyns Badminton Kreds.**

F.B.U. = **Fyns Boldspil-Union.**

Favnhængende Stilling (Korsstilling).

F.C.Z. = Fussball Club Zürich, →R.C. Zürich.

Fédération Aéronautique Internationale (F.A.I.) (Svæv.), international Kommission, der har til Formaal at fremme den internationale Flyvesport. Oprettet i Paris 1905, omfattede 1939 38 Lande. Har udarbejdet et detailleret Sportsreglement for internationale Flyvestævner, Konkurrencer o. l.: Code Général Sportif. Det Kgl. Danske Aeronautiske Selskab er tilsluttet F.A.I. H.F.

Fédération Équestre Internationale (F.E.I.) (Ridn.), Internationalt Rideforbund, stiftet i Paris Maj-November 1921, hvor Lovene blev vedtaget af Belgien, Danmark, U.S.A., Frankrig, Italien, Japan, Norge og Sverige; Danmark var repræsenteret ved Ritmester E. Leschly og Olympiaderytteren Kaptajn F. Kirkebjerg. Initiativet til Dannelsen af F.E.I., toges af Frankrig og Sverige. F.E.I. udgiver et internationalt Ridesportsreglement, efter hvilket de nationale Rideforbunds Reglementer er opbygget. F.E.I., hvis Indflydelse er stadig voksende, har Sæde i Paris. Præsidenter: Baron le Teil, Frankrig, Colonel Maris, Frankrig, Major Quarles van Ufford, Holland, General Baron von Holzing-Bersett, Tyskland og fra 1939 Direktør Magnus Rydman, Finland. Generalsekretær siden Stiftelsen: Commandant G. Hector, Ærespræsident: Grev Cl. von Rosen. 31 Nationer er nu tilsluttet F.E.I. J.W.

Fédération Internationale de Boxe Amateur (F.I.B.A.), den internationale Union for Amatør-Boksning, stiftet 13/3 1920 af Repræsentanter for Belgien, England, Frankrig, Holland, Italien, Sverige og U. S. A., omfatter 1943 39 Lande; bestemmer Boksesportens Regler, arrangerer EM og VM (Boksning ved OL). Præsident: Oscar Söderlund, Stockholm (valgt i Amsterdam 1932). Dansk Medlem af Unionen: Landsretssagfører H. Meincke (valgt i Rom 1942). J.L-n.

Fédération Internationale de Football Association (F.I.F.A.), det internationale Fodboldforbund, stiftet i Paris 22/5 1904 af Frankrigs, Hollands, Belgiens, Schweiz' og Danmarks Fodboldforbund. En Nation kan kun have eet Forbund tilsluttet F.I.F.A., og Spillereglerne skal overalt være de samme og fortolkes ens, nemlig i Overensstemmelse med →International Board's. Medlemsantallet var 1904 7, 1939 52. De 4 britiske Forbund indtraadte 1905, men meldte sig ud 1920, indtraadte anden Gang 1924, men udtraadte igen 1938; det var Amatørspørgsmaalet, der var Aarsagen. Forbundets Sekretær-Kasserer 1906-31 var Hollænderen C. A. W. Hirschman, hvis største Fortjeneste vel nok var, at det lykkedes ham at holde Forbundet sammen gennem Verdenskrigen 1914-18. Efter hans Fratræden oprettedes et permanent Sekretariat i Zürich med Tyskeren Dr. Ivo Schricker som General-Sekretær. Danskeren Louis Østrup var 1921-27 en af Forbundets Vicepræsidenter. I Aarene umiddelbart efter Stiftelsen var Danskeren Ludvig Sylow Vice-Sekretær i F.I.F.A. Præsidenter: Robert Guérin, Frankrig, 1904-06, D. B. Woolfall, England 1906-18, Jules Rimet, Frankrig 1921-41. Ny Præsident kan først vælges, naar Forholdene atter muliggør Afholdelse af en Kongres. S.A.K.

Fédération Internationale De Gymnastique, stiftet 1881, omfattede 1935 26 Nationer. Danmark tilsluttet 1900. Organ for fællesgymnastiske Spørgsmaal og Arrangør af VM (Championats du Monde) i Gymnastik. Omfattede ogsaa en Commission technique internationale med een Repræsentant for hver af de tilsluttede Nationer. Præsidenter: 1881-1924 N. J. Cupérus, Belgien, 1924-33 Charles Cazalet, Frankrig, fra 1933 Comte Adam Zamoyski, Polen. Secrétaire de la Permanence: M. J. Dalbanne, Paris. J.L.

Fédération Internationale de Hockey (F.I.H.), stiftet 7/1 1924 af Østrig, Belgien, Spanien, Frankrig, Ungarn, Schweiz og Czechoslovakiet for at fastsætte Amatørreglerne for Hockey og Spillets Love til internationale Kampe samt at arrangere det sportslige ved internationale Turneringer, f. Eks. OL. F.I.H. er en Verdensorganisation af nationale Hockeyunioner. I Herrehockey danner dog England, Scotland, Irland og Wales I.H.B. udenfor F.I.H., men i Forstaaelse med

denne. I Damehockey staar Unionerne i de engelsktalende Lande i I.F.W.H.A. udenfor F.I.H. og i Konkurrence med denne. Ledelsen er en Congres og et Bureau. Der er en særlig kvindelig Congres, der vælger de kvindelige Medlemmer til Bureau. Præsidenter 1924-26 Paul Leautey, Frankrig, 1926-32 Frantz Reichel, Frankrig, 1932-36 Dr. M. Bellin du Coteau, Frankrig, og fra 1936 Georg Evers, Tyskland. Danske Medlemmer i Bureau 1928-32 og 1936-38 Grosserer Einar Dam og fra 1938 Civilingeniør Henning Holst. F.I.H. udgiver aarlig en Haandbog (Annuaire) med Love, Reglementer m. m. En evigt vandrende Pokal »Coupe Paul Leautey« uddeles aarligt til en Nation, der har opnaaet straalende Resultater eller paa anden Maade gjort sig særlig fortjent af Sporten. Alle nationale Unioner, kvindelige, mandlige eller blandede kan optages. 15 Nationer er tilsluttet. Dansk Hockey Union tilsluttedes 1924.

O.H.

Fédération Internationale de Lawn Tennis (F.I.L.T.), Internationalt Lawn-Tennisforbund, stiftet 1913, en Sammenslutning af Landenes nationale Tennisforbund, udgør saaledes den øverste Ledelse i alle internationale Tennisanliggender, Formaal: at haandhæve, revidere og bekendtgøre Spillets Love og fastsætte Minimumskravene til Tennissportens Amatørbestemmelser, godkende og haandhæve de gældende Regler om Davis-Cup, tildele nationale Mesterskaber officiel Anerkendelse og befæste Venskabet mellem de nationale Forbund. F.I.L.T. har sit Hovedsæde i Paris, og den aarlige Generalforsamling, kaldet *the council* (Raadet), har den øverste Ledelse. The council bestaar af Repræsentanter for de nationale Forbund, der er F.I.L.T.s Medlemmer, og hvert Medlem har et forud i Lovene fastsat Stemmetal, varierende bl. a. efter Forbundenes Størrelse og sportslige Indsats. Den daglige Ledelse varetages af *The advisory Committee* (Den raadgivende Komité), der bestaar af 5 paa Generalforsamlingen valgte Medlemmer. De vælges for et Aar ad Gangen, og kun 4 af dem kan genvælges. The council vælger, ligeledes for 1 Aar, 2 Sekretærer. Medlemskab kan kun opnaas, naar $^2/_3$ af Repræsentanterne stemmer for Optagelsen. Aarskontingentet er 1 £ for hver Stemme, som et nationalt Forbund raader over. Straffe, som et Forbund idømmer egne eller fremmede Spillere, skal indberettes til F.I.L.T. I Tilfælde af en Divergens mellem to Forbund, nedsætter F.I.L.T. en Voldgiftsret, der afgør Sagen.

D.L.T.F. er Medlem af F.I.L.T. med 3 Stemmer. 20/3 1936 anerkendte F.I.L.T. efter Ansøgning af de 4 nordiske Forbund, at der i en aarlig skandinavisk Tennisturnering spilles om officielle Mesterskaber paa overdækket Bane.

P.B.

Fédération Internationale de Natation Amateur (F.I.N.A., undertiden FINA), international Sammenslutning for Amatør-Svømning, stiftet 19/7 1908 paa et Møde i London under OL paa Initiativ af det engelske Svømmeforbund. Ved Dannelsen tilsluttedes følgende Lande: Belgien, Danmark, England, Finland, Frankrig, Sverige, Tyskland og Ungarn. Omfattede 1939 41 Nationer. Formaal: a) at opstille en Amatørdefinition for alle Nationer, at haandhævde denne og at udøve Svømmesporten i Overenstemmelse hermed, b) gensidig at anerkende alle Udelukkelser, c) at opstille Betingelser for Anerkendelse af Verdensrekorder, d) at overvaage, at alle Konkurrencer, som er aabne for de tilsluttede Forbund, afholdes i Overensstemmelse med F.I.N.A.s Love, e) at afgøre alle Uoverensstemmelser, som maatte opstaa mellem tilsluttede Lande, og som maatte blive forelagt af et eller flere af de interesserede Lande, f) at lede og kontrollere alle Konkurrencer, som afholdes i Forbindelse med de olympiske Lege. Præsident: H. E. Fern, England; Ærespræsident: G. W. Hearn, England.

S.A.N.

Litt.: F.I.N.A.s Haandbog 1937-40.

Fédération Internationale d'Escrime (F.I.E.) (Internationalt Fægteforbund), stiftet i Paris 29/11 1913. Omfatter 35 Lande, Danmark tilsluttet 27/12 1913. Formaal: Fremme af international Fægtesport blandt Amatører; til Forbundets vigtigste Opgaver hører Fastsættelsen af internationalt Fægtereglement samt Organiseringen af VM og OM i Fægtning. F.I.E. godkender internationale Dommerpræsidenter og udsteder Amatør-Licenser, som er obligatorisk for Deltagelse i alle internationale Fægtekonkurrencer. F.I.E. ledes af en Komité bestaaende af 4 Medlemmer, der vælges paa den aarlige Kongres for 4 Aar ad Gangen. Komiteens Medlemmer skal være af samme Nationalitet. Præsident siden 1933: Paul Anspach, Belgien. Officielt Organ: »L'Escrime et le Tir«.

J.V.T.

Fédération Internationale de Ski (F.I.S.), Det internationale Skiforbund, stiftet 1924. Omfattede 1939 25 Landes Skiforbund. Dansk Skiforbund optaget 1939. F.I.S.s Opgaver er at løse internationale Skispørgsmaal, støtte de tilsluttede nationale Skiforbund, fremme Venskabet mellem disse, udarbejde internationale Konkurrencebestemmelser (I.W.O.) og Amatørregler, godkende internationale Hopbakker og Styrtløbsbaner, lade afholde aarlige internationale Mesterskaber m. m. Det første F.I.S. Stævne afholdtes 1929 i Zakopane i Polen. 1929-37 kaldtes disse Mesterskaber F.I.S. Løb, fra 1937 VM.

K.V.L.

Fédération Internationale des Sociétés d'Aviron (F.I.S.A.), Det internationale Ro-Forbund, stiftet i Turin 25/6 1892 af Belgien, Frankrig, Italien og Schweiz. Danmark indtraadt 1928. Omfattede 1939 19 Lande. Medlemmerne er dels *ordinære,* der har Pligt til efter Tur at arrangere EM, og som derfor har Ret til Kilometerpenge, dels *ekstraordinære,* der har Ret til at deltage i EM, men for egen Regning. Kun europæiske Lande kan blive ordinære Medlemmer. Forbundets aarlige Delegeretmøde vælger Bestyrelse og fastsætter Stedet for det følgende Aars EM. Formand: Rico Fioroni, Schweiz. A.L.

Fédération Internationale de Tir à l'Arc (F.I.T.A.), Det internationale Bueskytteforbund. Det første VM i Bueskydning arrangeredes af det polske Bueskytteforbund 1931, ved hvilken Lejlighed der stiftedes et internationalt Bueskytteforbund, der bl. a. har til Opgave aarligt at arrangere VM. Følgende Lande var tilsluttet 1939: Belgien, Czechoslovakiet, England, Frankrig, Holland, Norge, Polen, Schweiz, Sverige, U.S.A. og Ægypten. Paa Grund af Krigen har →D.B.S.F. ikke kunnet søge Optagelse. P.N.

Fédération internationale de Tir aux Armes sportives de Chasse (internationalt Flugtskydningsforbund), oprettet i Berlin ved Europamesterskabsskydningerne 1936 som en Sektion af →L'Union internationale de Tir. Præsident: Freiherr von Keyserling, Tyskland. Formaal: Afholdelse af internationale Stævner og Arbejde for Genindførelse af Flugtskydning ved OL. Optager ikke Enkeltpersoner og kun een Forening fra hver Nation. Danmark er repræsenteret ved →Dansk Flugtskydningsunion. Der er udarbejdet Skyderegler, gældende ved alle Sektionens Skydninger. Afholder hvert Aar VM og EM, der kun er aabne for de under Sektionen staaende Foreninger. Siden Krigens Udbrud 1939 har Sektionen ikke virket. J.H.-S.

Fédération Internationale Haltérophile (F.I.H.), Den internationale Vægtløftnings-Union, hvoraf Dansk Athlet-Union er Medlem, stiftet 1920 under OL i Antwerpen. Hed oprindelig Fédération Internationale des Poids et Halteres (F.I.P.H.). 25 Nationer er tilsluttet F.I.H. Arrangerer olympisk Vægtløftning, VM, EM o. l. og anerkender VR, der er sat under betryggende Kontrol. Præsidenter: 1920-37 Jules Rosset, Frankrig, fra 1937 Major W. J. M. Linden, Holland. A.R.N.-E.C.

Fedme (Med.). Langt den hyppigste Aarsag til Fedme er for rigelig Kost kombineret med for ringe Motion. Idræt har derfor stor Betydning for Modarbejdelse af Fedme særlig for Mennesker med stillesiddende Arbejde. Fedmes Betydning idrætslig set ligger deri, at de fede daarligere end andre kan taale Anstrengelser, idet deres Hjerter er slappe, udvidede uden den Tilpasning, som man kunde anse for nødvendig paa Grund af den forøgede Vægt og deraf følgende Belastning for Hjertet. Dette er Aarsagen til fede Menneskers Kortaandethed, og hertil kommer saa Betydningen af den daarlige og slappe Muskulatur. Derfor skal Idrætsøvelser for fede Mennesker drives med Varsomhed og kan først lidt efter lidt forceres, naar Vægten falder, og man kan regne med en Optræning af Hjerte og Muskulatur. En passende Diæt maa understøtte Afmagringsbestræbelser. K.S.

Fedt (Fys.). De organiske Stoffer, der er uopløselige i Vand, men opløselige i Æter, kaldes under eet Fedtstoffer. Alm. Fedt forbrænder i Organismen til Kuldioxyd og Vand, hvorved der frigøres 9 Kalorier pr. g forbrændt Fedt. Fedt har saaledes en høj Næringsværdi. Det kan dannes i Organismen af tilført Kulhydrat, Fedt eller Æggehvidestof og aflejres som Fedtdepoter mellem Organerne, i Underhudsvævet o.s.v. Det udgør derved en rigelig Energireserve. E.As.

Fefor (Ski.), kendt Skisportssted i Gudbrandsdalen i Norge, hvor D.Ski.F. afholdt sine første →DM Februar 1939.

Feggelen, Irene (Jet) van (f. 1921), hollandsk Rygsvømmerske, satte Februar 1938 sin første VR: 400 m (5.41,4), forbedrede 1938-39 VR paa Rygcrawldistancerne ialt 7 Gange under haard Kamp med Cor Kint. Nr. 2 i EM 1938 (1.15,9); Vinder af 100 m Rygcrawl i den hollandsk-danske Landskamp i København 1938 (1.14,2).

F.E.I. (Ridn.) = Fédération Equestre Internationale.

Fejl (Badm.), Udtryk for at en Spiller har overtraadt Reglerne iflg. D.B.F.s officielle Spilleregler § 14; begaar den servende Side en Fejl, mistes Serveretten, begaar den ikke servende Side en Fejl, tæller det 1 Point til den servende Side. H.H.

(Ridn.). Fejl ikendes Rytteren for forskellige Forhold under en Konkurrence, foraarsaget enten af Hest eller Rytter, f. Eks. →Nedslag, →Ben i Vandet, →Ulydighed, Tab af Tid, forkert Opstængning o.s.v. Hver Art af Konkurrence har sine særlige Bedømmelsesregler, som er fastsat i D.R.-F.s Reglement og er obligatorisk i alle aabne Konkurrencer. →Fejlsum. J.W.

(Ski). Der skelnes mellem Fejl i →Hop og i →Slalom. I Hop starter Løberen med 20 Points, hvorefter hver Fejl trækker fra i Forhold til, hvor graverende den er. Da Bedømmelsen er et Spørgsmaal om →Stil, vil Antallet af Fejl delvis afhænge af →Hopdommerens Skøn. I Slalom skelnes mellem →enkelt Fejl og →dobbelt Fejl. H.J.

Fejl Bold

(Tennis). Bestemmelserne om Fejl eller *fejle Bolde* findes i D.L.T.F.s Spilleregler. I Tilslutning til Reglerne om Servens Udførelse i § 6 (om -->»Fodfejl«), § 7 (om Servens »Aflevering«) og i § 8 (om Serverens Position paa Banen og Boldens »Landingsfelt«) bestemmes i § 9, at Serven er fejl, hvis Serveren overtræder nogen af disse Bestemmelser, eller hvis han ikke rammer Bolden i sit Forsøg paa at slaa til den, eller hvis den servede Bold, før den rammer Jorden, berører et fast Tilbehør til Banen (dog med Undtagelse af Nettet, Netremmen eller Lærredskanten), og i § 33, at Serven er fejl, hvis den servede Bold i Dobbeltspil rører Serverens Makker. Serveren har altid 2 Forsøg (§ 10) og taber først Pointet (§ 19), naar ogsaa anden Servebold er fejl. Naar Bolden er i Spil (§ 16), bestemmer § 19, at Bolden er tabt (fejl), a) hvis Bolden er -->gammel, b) hvis Bolden er -->out, c) hvis Spilleren flugter Bolden, naar han staar udenfor Banen, medmindre han returnerer den til Modstanderens Banehalvdel, d) i Tilfælde af -->Dobbeltslag, e) hvis han eller hans Ketcher eller noget, han er iført eller bærer, rører Nettet, Stolperne, Netsnoren, Netremmen eller Lærredskanten, eller Jorden indenfor hans Modstanders Bane, f) hvis han flugter Bolden, før den har passeret over Nettet, g) hvis Bolden rører Spilleren eller noget, han er iført eller bærer, undtagen hans Ketcher under Udførelse af Slaget, eller h) hvis han kaster sin Ketcher efter Bolden. Endvidere er Bolden iflg. § 20 tabt, hvis den berører noget af Banens faste Tilbehør (med Undtagelse af Nettet o.s.v.), før den rammer Jorden. I Dobbeltspil er Bolden desuden iflg. § 36 tabt, hvis en Spiller rammer Bolden, efter at hans Makker har slaaet til den, og uden at den i Mellemtiden er ramt af en af Modspillerne. P.B.

(Vp.), Overtrædelser af Spillets Regler. Fejlene opdeles i 3 Hovedgrupper, -->simple Fejl, -->grove Fejl og -->forsætlige Fejl. Ved alle 3 Grupper Fejl tildeles der Modparten et Frikast fra det Sted, Fejlen blev begaaet. Forskellen mellem de 3 Grupper er den, at ved grove Fejl *kan* Dommeren tillige vise den skyldige op af Vandet, saafremt han skønner, at Fejlen er begaaet med Forsæt, og ved forsætlige Fejl *skal* han vises op. S.A.N.

Fejl Bold (Cricket). Saafremt Bolden ikke kastes saaledes, at Armen under hele Kastet er strakt, indtil Bolden slippes, eller dersom Kasteren overtræder Kastegrænsen, inden Bolden kastes, er der »Fejl Bold«, og Kastet tæller ikke med i Overen. Partiet ved Gærdet godskrives 1 Point for hver fejl Bold (Extras). J.C.

(Tennis), -->Fejl.

Fejlmargin (Or.). Den Unøjagtighed, som selv ved det mest omhyggelige Arbejde med Kort og Kompas ikke kan undgaas, og som Banelæggeren derfor maa tage tilbørligt Hensyn til ved Placeringen af Posterne i Terrænet. Fejlmarginens Størrelse er afhængig af det omgivende Terræn, Mulighederne for -->Udgangspunkter, Afstanden fra Ledepunktet og selve Kortets Nøjagtighed etc.; Postens -->Synbarhed skal være tilpasset Fejlmarginen, saa en Løber, som har orienteret sig til et Omraade ved Posten inden for den beregnede Fejlmargin, skal kunne se Posten efter et Øjebliks Ransagen af Terrænet med Øjnene. -->Frontbredde. J.M.

Fejlpoints (Brydn.), de Karakterer, der gives i Brydekamp. Der gives Fejlpoints efter følgende Regler: Den, der kaster sin Modstander paa begge Skuldre, faar 0 Fejlpoint, medens Taberen faar 3 Fejlpoints. Efter Kampe, der slutter uden Fald, bestemmer Dommerne, hvem der er Vinder. Den, der sejrer paa denne Maade, faar 1 Fejlpoint og Taberen 3 Fejlpoints, hvis alle tre Dommere er enige. Viser Afstemningen 2-1, faar Vinderen ogsaa 1 Fejlpoint, men Taberen kun 2 Fejlpoints. Brydere, der har 5 Fejlpoints, gaar ud af Konkurrencen, og Deltagere, der efter hinanden gaar ud i samme Omgang, er at betragte som samtidig udgaaet. Hvis Aspiranterne til tredie Præmie gaar ud i samme Omgang og har samme Fejlpoints, skal de, hvis de ikke forud har mødt hinanden, mødes i Kamp om Placeringen. Sejrherren i sin Vægtklasse er den Bryder, der ved Stævnets Slutning har færrest Fejlpoints. Har flere samme Antal Fejlpoints, er det Resultat, disse Brydere har opnaaet i deres indbyrdes Kamp med hinanden, afgørende for Placeringen. Ved »3-dobbelt dødt Løb« afgør Brydernes Legemsvægt Resultatet. I et saadant Tilfælde skal Bryderne straks vejes, og den, der vejer mindst, faar den bedste Placering. Brydere, der efter Kampenes Forløb kan forudse, at de kommer i »dødt Løb«, har Ret til at lade sig veje umiddelbart efter deres sidste Kamp. A.R.N.-E.C.

Fejl Stopning (Hoc.), -->Stopning.

Fejlsum (Ridn.), Summen af samtlige -->Fejl, en Rytter paadrager sig med samme Hest i en Konkurrenceklasse.

Fejl Vej (Ridn.) siges en Rytter at ride i en Springkonkurrence, hvis han ikke følger den angivne Vej, saaledes som bestemt i D.R.-F.s Reglement for henholdsvis Terrænspringning og Ridebanespringning. Fejl Vej medfører Diskvalifikation, saafremt den ikke rettes i Tide; i modsat Fald regnes det for Ulydighed og straffes som saadan. J.W.

Feller (Ski.) (af Tysk: Felle) = Sælskind.

Felt. Ordet oprindelig benyttet indenfor Hestesporten om Deltagerne i et Løb, f. Eks.

6 Heste i Feltet. Derefter gaaet over i alm. Sprogbrug indenfor adskillige Idrætsgrene om Deltagerne i en Konkurrence, f. Eks. et Felt paa 9 Løbere. A.L.

(Badm., Tennis), →Bane.

(Skydn.). Den Forhøjning, der i et riflet Løb findes mellem Riffelgangene. Feltet skærer sig ind i Projektilets Overflade og tvinger dette til at dreje sig i Overensstemmelse med Riffelgangenes Stigning under Projektilets Passage gennem Løbet. E.S.-L.

Feltkonkurrence (Mil.), Konkurrence, sammensat af Løb, Geværskydning og Haandgranatkastning.

Løb over 600-800 m. eventuelt med Forhindringer.

Skydning med Gevær (Karabin) M. 1889. 10 Skud mod 10 ¼-Figurer o. lign., Afstand 150-250 m, 1 Skud hver Figur. 1. ramte Figur tæller 10 Points, 2. 11, 3. 12, o.s.v.

Haandgranatkastning: 10 Kast (Granaterne henlagt ved Kastelinie) mod tre Granathuller (Ring med Centrum markeret ved en Pæl. Der kastes mod 1. Granathul, indtil 2 Granater er faldet i Hullet, derefter mod 2. Granathul, indtil 2 Granater er faldet i Hullet, Resten mod 3. Granathul. 1. Granathul, Diameter 2 m, Afstand 20 m, 5 Points pr. Træffer. 2. Granathul, Diameter 2½ m, Afstand 25 m, 10 Points pr. Træffer. 3. Granathul, Diameter 3 m, Afstand 30 m, 15 Points pr. Træffer. For hver Granat, der lander indenfor en Afstand fra Kastelinien af 15 m, fradrages 5 Points. Der maa kun kastes een Granat ad Gangen, og Kastemaaden er fri.

Der startes med 500 Points, for hvert brugt Sekund fra Startsignal, til Konkurrencen er fuldført, fradrages 1 Point. Vinder er den Deltager, der gennemfører Konkurrencen med højest Pointsum. Ved lige Pointsum er den bedst, der har brugt kortest Tid, dernæst den, der har størst Antal Træffere i Skydning, derefter Lodtrækning. C.A.S.

Feltskydning (Mil.) med Gevær (Karabin) M 1889. *Maal:* Skive 6, dog at hver Figur 5-deles ved 4 Cirkler med Figurens Midte som Centrum og Radius 5 cm, 2×5 cm, 3×5 cm og 4×5 cm, dog saaledes, at Cirkelinddelingen kun føres i selve Figuren. *Afstand:* 250 m. Indtil 20 Skud, deraf indtil 3 Prøveskud, Skytteild i 1 Minut (indtil 6 Skud) og Magasinild i ½ Minut. *Skytte- og Magasinild:* Skiven staar fremme, Skytten med Gevær ved Fod, ladt og sikret. Skytten melder klar, og der kommanderes »Skyd«, den liggende Færdigstilling indtages, og der afgives 6 Skud Skytteild; der søges Træfning paa hver Figur med 2 Skud. Efter 6 Skud eller efter 1 Minuts Forløb kommanderes: »Hold inde«; Skytten sikrer og bliver i den liggende Færdigstilling. Der markeres. Skiven trækkes frem. Derpaa kommanderes »Magasin Skyd« og efter ½ Minuts Forløb »Hold inde«. Der markeres. Forsagere tilgodeskrives Skytten med 5 Sekunder for hver. C.A.S.

Feltsport (Mil.), en Terrænsport, hvori der yderligere er indlagt forskellige militære Discipliner. Feltsporten kan f. Eks. omfatte følgende: Terrænløb, ca. 8 km Kortlægning og Afstandsbedømmelse. Pistolskydning, f. Eks. 12 Skud i 28 Sek. mod 4 Stk. ²/₃ Figurer med Ring. 3 Skud mod hver Figur. Haandgranatkastning: f. Eks. Maal 1, Vinduesramme (eller Plade) 1,25×1,50 m, i Højde 4—5 m, Afstand 15—20 m. Maal 2, Skyttehul (eller Plade) 1,85×2,0 m, Afstand ca. 20 m. Stillinger og Kast: 1. Staaende bag (markeret) Mur. Kasteren skal være dækket undtagen i Kasteøjeblikket. Maal Nr. 1, 5 Kast. 2. Liggende (een Haand skal være paa Jorden under Kastet), Maal Nr. 2, 5 Kast.

Tiden for Kortlæsning, Afstandsbedømmelse og Haandgranatkastning indgaar i Løbetiden. Deltagerne skal helst af Hensyn til Arrangementet neutraliseres en vis Tid paa de Poster, hvor Kortlæsning, Afstandsbedømmelse, Pistolskydning og Haandgranatkastning finder Sted. C.A.S.

(Or.). Militær Trekamp, bestaaende af Orienteringsløb, Kortlæsning fra Stationspunkt og Feltskydning med Armépistol. Denne Konkurrenceform er uhyre populær i de andre nordiske Lande og indførtes 1936 i Danmark af Kaptajn af Res. E. Valentiner-Branth og vandt hurtigt betydelig Udbredelse, især blandt Reserve- og værnepligtige Officerer. Udenfor Hæren har Akademisk Skyttekorps' Idrætsafdeling et Par Aar dyrket Feltsport. Heraf udvikledes den nye Sportsgren →Terrænsport. A.H-f.

5 danske Mil Gang (Ath.). Konkurrencer over denne Distance udskrives ikke mere. 1900-09 afholdtes DM, der 1910 ændredes til 40 km. 1912 øgedes Distancen til 75 km, som 1920 nedsattes til 50 km.

Ingen VR. Danske Rekorder:

1900	G. A. Jacobsen, Go-on	3.55.17,9
1903	Charles Westergaard, Silkeborg	3.43.57,8
1904	Arne Nielsen, K.F.F.	3.42.27,2

5 danske Mil Løb (Ath.). I Athletikens Barndom konkurreredes ofte paa denne Distance, men DM har aldrig været afholdt. 1904 ændredes Distancen til 40,2 km.

Ingen VR. Danske Rekorder:

1892	J. P. Müller, K.F.F.	3.28.02,0
1897	H. C. Christiansen, A.I.K.	3.05.40,0
„	K. P. Jensen, A.I.K.	2.50.00,0
1902	Alfred Olsen, K.I.F.	2.43.03,0
1903	Nis Hansen, A.I.K.	2.39.51,6

5½ m Nordisk Krydserklasse (Sejl.), en af Göteborgs Kungl. Segelsällskap og Kongelig Dansk Yachtklub i 1930 oprettet Klasse. Navn efter Maalet

$$\frac{L + VS}{2,5} = 5,5 \text{ m.}$$

5×80 m Stafetløb

L er Længden maalt 9 cm over Konstruktionsvandlinien + nogle Tillæg for Fyldigheden for og agter, V S er Kvadratroden af Sejlarealet. For Klassen er fastsat Restriktioner m. H. t. Bredde, Dybgaaende, Kølvægt og Køllængde, Deplacement, Forhold mellem Længden i Maaleplan og Længden overalt m. v. samt Bestemmelser om Byggematerialer, Materialedimensioner og Udstyr, der gør, at alle Baade er ret ens.

»5½m« har en Længde overalt af 10,50-10,80 m, en Bredde af 2,00-2,15 m, Jernkøl paa ca. 1600 kg, et Sejlareal paa ca. 30 m² og et Maksimaldybdegaaende paa 1,48 m. Det er rummelige, sødygtige og ret velsejlende Fartøjer med gode Bekvemmeligheder, de er derfor ikke alene anvendelige paa Kapsejladsbanen, men ogsaa godt egnede til Ferie- eller Langture for 3-4 Mand. Der er hidtil (1943) indregistreret 16 Nordiske Krydsere i Danmark. Klassen har desuden Udbredelse i Vestsverige. Bestemmelserne for Klassen faas i Kgl. Dansk Yachtklub. O.A.

5 × 80 m Stafetløb (Ath.) udskrives i Danmark for Juniores mellem 14 og 16 Aar samt for Kvinder. Som Junior-Konkurrence indført ca. 1910; nogen officiel Junior-Rekord findes ikke, men K.I.F. har 1943 løbet paa 49,3 Sekunder, en meget fin Tid. 1932 besluttede man at lade Kvinder faa Rekord paa 5×80 m, og det er nu en af de almindeligste Stafetløbsdistancer ved Kvindestævnerner. Ingen VR; DR 1932: Mariendal 54,5 Sek. E.A.

5 × 60 m Stafetløb (Ath.) udskrives i Danmark for Drenge under 14 Aar samt for Kvinder. Som Drenge-Konkurrence indført 1910, og en uofficiel Rekord sattes 1937 af K.I.F., som løb paa 42,9 Sek. For Damer har man haft DR paa 5 Gange 60 m siden 1930, men Konkurrencen er ikke mere almindelig ved Stævnerne. E.A.

Ingen VR. Danske Rekorder:

1930	Mariendal	44,2
1931	„	41,6
1932	„	41,4
1934	„	39,0

500 m Brystsvømning, international Brystsvømningsdistance, den længste, paa hvilken der anerkendes VR i Brystsvømning.

Damer:

VR	11/5	1941	Annie Kapell, Tyskland	7.43,4
ER	11/5	1941	„ „ „	7.43,4
DR	4/4	1937	Inge Sørensen, DKG	8.13,8
	1/5	1937	„ „ „ (VR)	8.01,9
	26/2	1939	„ „ „ (VR)	7.58,8

Herrer:

VR	7/5	1939	Arthur Heina, Tyskland	7.13,0
ER	7/5	1939	„ „ „	7.13,0
DR	7/4	1935	Finn Jensen, Hermes (VR)	7.30,7

500 m fri Svømning (500 m Crawl), dansk Mesterskabsdistance for Herrer 1908-33, (DM ændredes derefter til 400 m). DR for Herrer anerkendt fra 1908, for Damer fra 1936. S.A.N.

Damer:

VR og ER 11/2 1940 Ragnhild Hveger, Danmark 6.27,4

Danske Rekorder:

19/1	1936	Ragnhild Hveger, Helsingør		6.53,7
14/6	1936	„ „ „	(VR)	6.45,7
1/5	1936	„ „ „	(VR)	6.39,1
24/2	1939	„ „ „	(VR)	6.34,3
11/2	1940	„ „ „	(VR)	6.27,4

Herrer:

VR 1/6 1933 J. Medica, U.S.A. 5.27,8
ER 23/4 1932 Jean Taris, Frankrig 6.01,2

Danske Rekorder:

	1908	Hjalmar Saxtorph, Hermes	8.43,0
	1909	„ „ „	8.30,6
	1911	Harry Hedegaard, Hermes	8.12,6
29/7	1914	„ „ „	8.09,0
22/7	1923	Viggo Christensen, Sparta	8.08,8
27/7	1924	„ „ „	7.57,4
30/8	1925	Gotfred Havsteen, Hermes	7.56,1
15/7	1928	Gunni Stougaard Hansen, Hermes	7.43,8
22/7	1928	Gotfred Havsteen, Hermes	7.34,0
27/7	1930	Gunni Stougaard Hansen, Hermes	7.28,6
	1931	Jørgen Jørgensen, P 08	7.20,0
3/7	1932	„ „ „	7.16,0
21/8	1932	„ „ „	7.00,2
26/8	1933	„ „ „	6.55,0
4/9	1934	„ „ „	6.48,4
21/10	1935	Poul Petersen, DMG	6.38,1
8/9	1936	„ „ „	6.34,5
18/4	1938	„ „ „	6.29,3
18/9	1938	„ „ „	6.21,0

500 m Hurtigløb (Skøjte.), den korteste af de internationale Distancer, den kræver lynhurtig Start, Sprint fra Start til Maal og stor Sikkerhed paa Skøjterne, især i Svingene. VR 41,8 Sek., Engnestangen, Norge, 1938. DR 48,9 Sek. sat af Einar Sørensen 1911 i Hamar. Ved Pointsberegningen gælder Sekunderne som Antal Points. A.H.

500 yards Crawl (457,20 m) international Svømmedistance, der dog sjældent svømmes uden for U.S.A. Der anerkendes VR, men ikke ER og DR. Det var paa denne Distance, Ragnhild Hveger 1936 satte sin første VR (senere forbedret 2 Gange). Damer: VR 19/4 1942 Ragnhild Hveger, 5.53,0. Herrer: VR 6/4 1935 J. Medica, U.S.A., 5.16,3. S.A.N.

Femkamp (Ath.). Kombineret Øvelse, der ved Oldtidens olympiske Lege under Navnet Pentathlon omfattede Længdespring med Tilløb, Spydkast b. H., 192 m Løb, Diskoskast b. H. og til Slut Brydekamp — i hvilken Modstanderen skulde kastes 3 Gange — mellem de to bedste fra de fire foregaaende Øvelser. Benyttedes i Danmark 1901-11.

1912 moderniseredes Øvelsesrækken, saa den kom til at bestaa af Længdespring med Tilløb, Spydkast b. H., 200 m Løb, Diskoskast b. H. og 1500 m Løb. Vinderen udpegedes gennem Pladsciffersystemet; men dette viste sig ikke helt retfærdigt, hvorfor man fra 1918 benytter den internationale Pointstabel, der honorerer hvert enkelt Resultat. →Athletisk Femkamp, →Militær Femkamp. J.B.B.

I Femkampen er de teknisk set vanskeligste Discipliner inden for Athletikken udeladt. Derfor er det lettere at træne sig op til et

godt Resultat i denne Form for Mangekamp end at blive en dygtig Tikæmper, da det altid vil være vanskeligt at tilegne sig Øvelser som Stangspring og Hækkeløb. Tre af Øvelserne i Femkamp er udpræget Løbeøvelser, idet et hæderligt Resultat i Længdespring altid kan opnaas, hvis Løbetræningen er i Orden. Kastene vil være nogenlunde lette at lære for en Sprinter, der er høj og lidt kraftig bygget. Gode Betingelser for at blive dygtige Femkæmpere har hurtige Kastere og kraftige Sprintere, mens det vil volde større Vanskeligheder for en udpræget Springer at gøre sig gældende. Ved Træning til Femkamp maa alle Øvelserne opøves og især skal der lægges Vægt paa den specielle Løbetræning. A.B.

Ingen VR. da de fleste Lande har forskellig Femkamp. Danske Rekorder:

1930	Willy Rasmussen, KIF	3191,98
1933	Ib Andersen, AI	3367,96
1934	Børge Kallsbøll, KFUM, Aarhus	3407

Efter finsk Tabel:

1937	Gunnar Christensen, AIK	2955
1938	Georg Gretlund, Fremad	2956
1938	Edwin Larsen, Ben Hur	3022
1940	„ „ „ „	3185
1942	Gunnar Bergsten, KIF	3205

5-Meter Baad.

5-Meter (Sejl.), Betegnelse for en af Frankrig foreslaaet internationalt godkendt Baadklasse. Navnet stammer fra, at Baaden maalt efter Formlen

$$\frac{L + VS \div F \div \frac{B}{2}}{2}$$ skal maale 5 Meter.

L er Længden af Baaden maalt 7,5 cm over Vandlinien (L_1) + nogle Tillæg for Fyldigheden for og agter, V S er Kvadratroden af Sejlarealet, F er Gennemsnit af Fribordshøjden maalt paa 55 % af Vandlinien samt ved For- og Agterenden af L_1, B er Gennemsnit af Bredden dels i Vandlinien dels ved Dæk. Foruden at passe til Maalet skal 5-Meteren opfylde forskellige nærmere fastsatte Betingelser. En 5-Meter er ca. 9 m lang over alt, 1,8-2,0 m bred i Dækket, har et Dybgaaende paa 1,10 m, et Sejlareal paa 22-23 Kvadratmeter og en Kølvægt paa omkring 1000 kg. Der er i Løbet af de sidste 3-4 Aar bygget 22 5-Meter i Danmark, smukke ret rummelige Fartøjer, bedst egnede for mere beskyttede Farvande, idet deres forholdsvis ringe Dybgaaende (fastsat i Reglen) giver nogen Tilbøjelighed til at drive af i Sø og Vind. Klassen er ret udbredt i Sverige og Finland. Bestemmelserne for Klassen faas i Kgl. Dansk Yachtklub. O.A.

5 miles Gang. Paa denne Distance konkurreredes der af og til omkring Aarhundredskiftet, dog har der aldrig været udskrevet DM. Ingen VR, DR indehaves af Holger Kleist, F.F.F. med 41.27,0. J.B.B.

5 miles Løb (8 045 km) (Ath.), Distance, paa hvilken der aldrig har været DM, men siden 1906 har man godkendt DR, der næsten altid er noteret som Mellemtider i et 10 km Løb, hvilket ogsaa er Tilfældet med den nuværende Rekord. E.A.

Ingen VR. Danske Rekorder:

1906	Alfred Olsen, Sparta	28.18,0
1907	Vilh. Petersen, AIK	26.56,0
1913	Viggo Pedersen, KFF	26.29,2
1916	Lauritz Dam, Sparta	26.18,4
„	Frantz Petersen, AIK	26.17,5
„	Charles Petersen, KIF	26.06,3
1918	Lauritz Dam, Sparta	26.03,2
1924	Axel Petersen, AIK	25.42,0
1932	Anders Axelsen, KIF	25.41,6
1933	Henry Nielsen, Sparta	25.11,0
1936	Harry Siefert, Sparta	24.46,0
1938	„ „ „	24.41,8

45 m² Baad (Sejl.). 1) Svensk Skærgaardskrydser, Klassen bortfaldt ved Revisionen af Skærgaardskrydserreglerne i 1925. Der findes nu kun ganske enkelte Baade tilbage. 2) Dansk Spidsgatterklasse, oprettet af Dansk Sejlerdag 1928 paa Initiativ af Jysk Sejlunion. Baadens Længde indtil 8,50 m. Bredde mellem 2,60 og 2,85 m., Dybgaaende 1,15-1,35 m, Deplacement mindst 3400 kg, mindst 3 Sovepladser. Klædning af 24 mm Tykkelse. Tegninger til Nybygninger skal godkendes af Dansk Sejlerdag, der ogsaa lader Byggearbejdet kontrollere. 45-Kvadratmeteren er en god og meget sødygtig Baad, udmærket anvendelig til saavel Kapsejlads som Lystsejlads. Der er hidtil (1943) indregistreret 13 Baade af Klassen. Byggereglerne faas i Kgl. Dansk Yachtklub. O.A.

75 km Gang (Ath.). DM afholdt paa denne Distance 1912-19 paa Ruten Københavns Idrætshus-Snekkersten og tilbage. 1920 ændredes Distancen til 50 km. DR noteret siden 1896.

Ingen VR. Danske Rekorder:

1896 A. Th. Jensen, KFF 8.32.00,0
1898 V. Nyboe, AIK 8.24.30,0
1910 Vilh. Gylche, KFF 8.04.46,0

75 m Rygsvømning, indgaar som Led i Dansk Livrednings Forbunds →Frisvømmerprøve (Børneprøve).

55 m² Baad (Sejl.). Navn paa forsk. Baadklasser med et maalt Sejlareal paa 55 Kvadratmeter. 1) Den svenske 55 m² Skærgaardskrydser udviklede sig som andre Skærgaardskrydsere til en lang (ca. 16 m) og forholdsvis smal (ca. 2,25 m) Baad med lavt Fribord. Revisionen 1925 af Reglerne for Skærgaardskrydsere gennemtvang noget kortere og bredere Baade, men Interessen for Klassen var ikke stor, og der er siden da kun fremkommet et Par Nybygninger i Sverige. 2) Den danske 55 m² Spidsgatterklasse er oprettet af Dansk Sejlerdag 1936. Baadens største Længde er 10,0 m, Bredden 2,75-3,00 m med et Mindstedeplacement paa 4500 kg og en Klædningstykkelse paa 28 mm. Dybgaaende mellem 1,30 og 1,60 m. I Baaden skal være mindst 4 Køjepladser af 1,80 m Længde og 0,60 m Bredde. Tegninger til alle Nybygninger skal godkendes og Bygningen foregaa under Kontrol af Dansk Sejlerdag. 55-Kvadratmeteren er en særdeles rummelig og meget sødygtig Baad med gode Bekvemmeligheder, vel egnet til Langture. Der er hidtil kun bygget ganske faa Baade til Klassen. Byggereglerne faas i Kgl. Dansk Yachtklub. O.A.

25 km Gang (Ath.). Der har aldrig været DM paa denne Distance; DR har været godkendt siden 1898. I Danmark har 25 km Gang kun været arrangeret paa Landevej. E.A.

Ingen VR. Danske Rekorder:

1898 V. Nyboe, AIK 2.30.05,0
1913 Vilh. Gylche, KFF 2.21.26,0
1916 Niels Petersen, AIK 2.11.17,0
1917 „ „ „ 2.07.20,0
1919 „ „ „ (VR) 2.07.10,3
1941 Viggo Ingworsen, Sparta 2.03.21,4

25 km Løb (Ath.). En Distance paa hvilken der meget sjældent konkurreres. VR og DR paa Distancen kan nu kun anerkendes, naar Løbet har fundet Sted paa Bane.

VR 1939 Erkki Tamila, Finland 1.21.27,0

Danske Rekorder:

1898 Georg Hintz, Freja 1.41.15,0
1910 Jul. Kjeldsen, Sparta 1.35.55,0

25 m Bjergning (Livr.), Del af Dansk Livrednings-Forbunds →Bjergeprøve (Lille Prøve), dels som 25 m Bjergning af lille Bjergedukke og dels som 25 m Bjergning af et (forestillet) bevidstløst Menneske. S.A.N.

25 m Svømning + 25 m Bjergning (Svømn.), almindelig Svømme- og Bjergedistance ved Stævner, mest uden for København. Deltagerne svømmer først 25 m fri Svømning og bjerger umiddelbart derefter enten en Bjergedukke (→Sandsæk) eller et Medie 25 m. Indgaar endvidere som Konkurrenceøvelse ved D.S.F.s Konkurrencer ved →Svømmedagen. S.A.N.

25 miles Gang (Ath.). Omkring Aarhundredskiftet konkurreredes der paa denne Distance. DR 1897 H. Tornkvist, Freja, med 4.48,39, forbedret samme Aar af Chr. Christensen, K.F.F. til 4.21,20 og 1903 af N. P. Pedersen, Sparta, til 4.14,08. Ingen VR. J.B.B.

25 yards Linie (Hoc.), →23 m Linie.

Femsætskamp (Tennis), Kamp →bedst af 5 Sæt, hvor den, der først vinder 3 Sæt, har vundet. Anvendes kun blandt Herrer og herhjemme yderligere som Regel kun i Finaler, idet de indledende Runder sædvanligt spilles som Tresætskampe. I DM udendørs er dog alle Kampe i Herrerækkerne Femsætskampe, og det samme gælder i de fleste store udenlandske Turneringer og i alle Tilfælde i Landskampe og Davis-Cup Kampe. I de senere Aar har der fra visse Sider rejst sig en vis Stemning mod Femsætskampe, idet disse ofte sætter Kondition og Udholdenhed paa en ganske umenneskelig Prøve, og yderligere ikke sjældent medfører, at den ringere Spiller vinder alene paa Grund af bedre Kræfter. Stemningen har dog endnu ikke givet sig positive Udslag gennem Forandringer i de hævdvundne Principper. A.J.

15 (Tennis), Regnskabsbenævnelse. Det hedder herom i D.L.T.F.s Spilleregler § 23: »Naar en Spiller vinder sit første Slag (underforstaaet: i et Parti), kaldes det i Regnskabet 15 til denne Spiller«. I Handicap-Kampe forrykkes Pointstællingen, og Benævnelsen for en Spillers først vundne Point i et Parti vil derfor her ofte blive en anden end 15. **P.B.**

1500 m fri Svømning (1500 m Crawl), international Svømmedistance, siden 1912 indgaaet i det olympiske Program for Herrer. DM siden 1913.

Damer:

VR og ER 20/8 1941 Ragnh. Hveger, Helsingør 20.57,0

Danske Rekorder:

26/6 1936 Grete Frederiksen, DKG ..... VR 22.36,7
3/7 1938 Ragnhild Hveger, Helsingør 21.45,7
11/8 1940 „ „ „ VR 21.10,1
20/8 1941 „ „ „ VR 20.57,0

Herrer:

VR 10/8 1938 T. Amano, Japan 18.58,8
ER 2/9 1927 Arne Borg, Sverige 19.07,2

Danske Rekorder:

3/8 1913 Hjalmar Saxtorph, Hermes 28.08,2
2/8 1914 Harry Hedegaard, Hermes 25.36,6
6/8 1925 Viggo Christensen, Sparta 25.29,4
5/8 1926 Gunni Stougaard Hansen, Hermes 25.07,0
2/8 1928 Gotfred Havsteen, Hermes 24.32,5
3/8 1930 Gunni Stougaard Hansen, Hermes 23.52,5
31/7 1932 Jørgen Jørgensen, P 08 ..... 23.12,4
26/7 1933 „ „ „ 22.39,5
25/7 1934 „ „ „ 21.50,8

17/8 1934 Jørgen Jørgensen, P 08 ..... 21.49,8
26/7 1935 „ „ „ 21.45,0
21/6 1936 Aage Hellstrøm, DMG 21.24,6
31/7 1936 „ „ „ 21.03,4

1500 m Gang (Ath.). Paa denne Distance konkurreres ikke mere. DR 1909 Charles Westergaard, Silkeborg, 6.32,2. Ingen VR, ved OL 1906 blev der konkurreret i denne Øvelse, som vandtes af Bonhag, Amerika, i 7.12,6. J.B.B.

1500 m Hurtigløb (Skøjte), den næstkorteste og for saavel Løbere som Tilskuere nok den interessanteste internationale Distance, stiller store Krav til baade Taktik og Teknik. VR 2.13,8 Engnestangen, Norge, 1935. DR 2.33,6 Einar Sørensen, Davos 1912. Ved Pointsberegning gælder Antal Sek. divideret med 3. A.H.

1500 m Løb (Ath.). DM afholdt siden 1910 som Afløsning for Løb over 1 mile, og udenfor den engelsktalende Verden er 1500 m det populæreste Mellemdistanceløb. Det britiske Imperium og U. S. A. holder dog stadig fast paa milen, men ved OL har der altid været løbet 1500 m. Den første DR godkendt 1895, men først ca. 1908 blev Distancen almindelig herhjemme. E.A.

VR 1943 Arne Andersson, Sverige 3.45,0
Danske Rekorder:
1895 A. V. Hansen, KFF 4.35,0
1908 Kjeld Nielsen, Ben Hur 4.29,8
1909 Randrup Lindholt, KFF 4.28,0
1909 Carl Jensen, AIK 4.22,4
1911 Oluf Madsen, KFF 4.19,4
1912 „ „ „ 4.12,4
1915 Lauritz Dam, Sparta 4.11,3
1917 „ „ „ 4.10.0
„ „ „ „ 4.08,4
1918 Søren Nielsen, Fremad 4.07,2
1919 „ „ „ 4.06,8
1920 „ „ „ 4.05,0
1923 Albert Larsen, KIF 4.03,2
1926 „ „ „ 4.02,2
1928 „ „ „ 4.01,0
1930 „ „ „ 4.00,8
„ „ „ „ 3.59,2
1932 Chr. Markersen, Sparta 3.58,1
1941 Erik Jacobsen, KIF 3.57,2
„ Hans Spanheimer, FIF 3.57,0
1942 Aksel Pedersen, Nyk. Mors 3.56,6
„ Gunnar Bergsten, KIF 3.55,2
1943 Aage Poulsen, Helsingør IF 3.53,6
„ „ „ „ 3.51,0

15 km Gang (Ath.). Der har aldrig været DM paa denne Distance; DR har været godkendt siden 1910. I Danmark har 15 km Gang kun været arrangeret paa Landevej.

1910 Vilh. Gylche, KFF 1.18.57,0
1911 „ „ „ 1.17.39,0
1914 Gunnar Rasmussen, Sparta 1.11.57,0
1918 „ „ „ (VR) 1.10.23,0

15 km Løb (Ath.). Der har aldrig været DM i Baneløb paa denne Distance, men 1910-17 blev DM i Terrænløb officielt udskrevet over ca. 15 km. Under et Timeløb 1921 blev Aksel Jensens Mellemtid for 15 km godkendt som den første DR paa Distancen. Før 1921 blev 15 km Løb udskrevet med Start og Opløb paa Københavns Stadion, men det meste af Distancen blev tilbagelagt paa Landevej. E.A.

Ingen VR. Bedste Resultat:
1936 Volmari Isohollo, Finland 46.45,4
Danske Rekorder:
1921 Aksel Jensen, OG 49.59,7
1936 Harry Siefert, Sparta 48.36,0

15 m Miniaturriffel (Skydn.). Tidligere almindeligt anvendt Udtryk for Rifler af Kaliber 22 beregnet til Skydning paa 15 m Afstand. Nu bruges Benævnelsen mindre og er afløst af Benævnelsen →Kortdistanceriffel, da de samme Rifler anvendes til 15 m og 50 m Skydning. E.S.-L.

5000 m Gang (Ath.). Paa denne Distance har aldrig været udskrevet DM, men siden 1897 har man godkendt DR. 5000 m Gang blev i flere Aar benyttet ved Landsholdskampen og Distriktsmesterskaber; udskrives nu sjældent ved danske Stævner. E.A.

VR 1942 John Mikaelsson, Sverige 20.55,8
Danske Rekorder:
1897 Holger Kleist, KFF 24.24,4
1898 „ „ „ 23.22,0
1911 Vilh. Gylche, KFF 22.50,0
1914 Gunnar Rasmussen, Sparta 22.38,2
1917 Niels Petersen, AIK 22.36,1
1918 Gunnar Rasmussen, Sparta (VR) 21.59,8

5000 m Hurtigløb (Skøjte.). Den næstlængste internationale Distance og den længste, der løbes ved DM. VR 8.13,7 Seyffarth, Sverige, 1941. DR 9.21,0 Einar Sørensen, Davos 1912. Ved Pointsberegning gælder Antal Sek. divideret med 10. A.H.

5000 m Løb (Ath.). En af de Distancer, der oftest konkurreres paa ved Athletikstævnerne. Har været løbet som DM 1910 og 11 samt siden 1919. Obligatorisk paa det olympiske Program siden 1912. J.B.B.

VR 1942 Gunder Hägg, Sverige 13.58,2
Danske Rekorder:
1893 N. P. Hansen, KFF 17.22,2
1899 Peter Hansen, OG 16.41,5
1909 Carl Jensen, AIK 16.26,0
1912 Viggo Pedersen, KFF 15.49,6
1913 „ „ „ 15.43,2
1915 Lauritz Dam, Sparta 15.41,0
„ „ „ „ 15.32,1
1917 „ „ „ 15.30,4
„ „ „ „ 15.22,5
1925 Axel Petersen, AIK 15.11,1
1926 „ „ „ 15.06,5
1933 Henry Nielsen, Sparta 15.00,0
„ „ „ „ 14.54,6
1934 Henry Nielsen, Velo 14.52,6
1935 Harry Siefert, Sparta 14.52,4
1936 „ „ „ 14.48,4
1938 „ „ „ 14.36,4
Harry Siefert har 1938 i Finland løbet paa 14.36,2, et Resultat, der dog aldrig er blevet anerkendt som DR.

5-yards Linie (Hoc.) (= 4,5 m Linie), →Indtrilslinie, →Damehockey.

F-1 (Kajak.), international Forkortelse af Een-Mands-Foldebaad.

Fender el. **Friholt** (Sejl.), udstoppet Pude af Tovværk eller Sejldug, som hænges udenbords for at afbøde Stød af andre Fartøjer

eller af en Kaj. Undertiden benyttes gl. Automobildæk. E.W.-W.

Fenderliste (Kajak), Liste, fastskruet paa Siden af Kano i Flugt med Dækket eller højst 1 cm lavere, til Beskyttelse mod Slid og for at dække Kanten af Dækslugen. Paa tunge Kajakker bør F.s Underkant være flad, saa at man kan tage fat under den for at løfte Baaden. K.V.P.

(Sejl.), Liste, som springer frem fra Klædningen for at afbøde direkte Stød mod Klædningen. →Fenderne hænger som Regel over denne Liste.

Fente (Fægtn.) (fr.), →Finte.

Ferencvaros F. C., ungarsk Fodboldklub, Budapest. Stiftet 1906 som Ferencvarosi Torna Club (F.T.C.), antog sit nuværende Navn 1926 ved Professionalismens Indførelse. Har utallige Gange vundet det ungarske Mesterskab og den ungarske Pokalturnering. Spillerne disponerer over højt udviklet Teknik à la Wienerskole, men kan til Tider forfalde til ineffektivt Opvisningsspil. Klubben har egen Bane med Plads til 40 000 Tilskuere. Har spillet flere Kampe i Danmark. H.B.

Ferieroning, oprindelig kun →Langtursroning af flere Dages Varighed. Anvendes nu ogsaa om gratis Roning for 12-15-aarige Drenge, som det ikke er lykkedes at faa anbragt paa Landet i Sommerferien. Blev indført 1941 i Kvik efter Forslag af Preben Røjel og fra 1942 i Hellerup Roklub. 1942 og 43 bevilgede Københavns Kommune 6000 Kr. hvert Aar til Aflønning af Instruktører og Tuborgfondet 1943 2000 Kr. til Materiel for Ferieroningens 300 Drenge i Kvik. E.S.

Ferskvand, Vand, der i Modsætning til Saltvand og Brakvand kun indeholder en ringe Mængde opløste Salte. Rent Ferskvands Vægtfylde er 1,0, Havvandets 1,025. Vægtfylden i de danske Farvande varierer fra 1,007 til 1,022, lavest om Foraaret og i de sydlige Omraader. Da Fartøjer ligger dybere i Ferskvand end i Saltvand, er internationale Kapsejladsbaade ofte forsynet med Flydemærker svarende til det forsk. tilladte Dybgaaende i fersk og salt Vand. O.A.

F.G.S. = Frederiksberg Gymnastik- og Svømmeforening.

F.H.F. = Fyns Haandbold Forbund.

F.I.B. = Foreningen til Indkøb af Boldspilrekvisitter.

F.I.B.A. = Fédération Internationale de Boxe Amateur.

Fiberkant (Ski.), Strimler af haardtpresset Fiber, der paalimes Udfræsninger i Skiens Kanter. Fiber er lettere end Metal og glider bedre paa Sne, men da Fiberkanter ikke griber saa godt og ikke er saa holdbare som →Metalkanter, bruges de nu kun lidt. Størst Anvendelse finder de paa Skiens Forpart over Bøjningen i Forbindelse med Metalkanter paa Skiens øvrige Del. Skispidsen beholder derved i højere Grad sin Elasticitet. K.V.L.

Fibersprængning (Med.), Muskellæsion med Sprængning af enkelte Muskelfibre og derfra stigende ved forceret Arbejde til større Sprængninger. F. betyder intet for Patienten ud over Smerten ved Opstaaelsen og i den følgende Tid; falder til Ro ved at skaane Musklen og ved Varmebehandling. K.S.

Fick, Peter (f. 1915), amerikansk Crawler, amerikansk Mester i 100 yards fr. Sv. 1935-39, i 100 m 1935-38; Indehaver af VR i 100 m fr. Sv. 56,4 Sek., sat 1936; skuffede ved OL 1936, hvor han kun blev Nr. 6; svømmede 1938 under en Europaturné 100 yards paa 50,9 Sek. (i Holdkapsvømning). O.J.

Fick, Sigrid, Frue, svensk Tennisspiller, en af Sveriges mest fremragende Damespillere. Har vundet 56 svenske Mesterskaber i Single, Damedouble og Mixed-Double, Baltiska Spelen 1914 i Mixed-Double, Sveriges Idrottspel 1923 i Göteborg i Dame-Double og et tysk Mesterskab samme Aar i Single. Fik Sølvmedalje ved OL 1912 i Mixed-Double paa udendørs Bane og Bronzemedalje paa indendørs, samt 2. Præmie i Mixed-Double ved VM i Stockholm 1913 paa indendørs Bane. Professional 1933. A.T.

F.I.E. = Fédération Internationale d'Escrime.

F.I.F. = Frederiksberg Idrætsforening.

F.I.F.A. = Fédération Internationale de Football Association.

Figg, James (1684-1734), engelsk Bokser, Grundlæggeren af Boksning. Oprindelig Fægte- og Brydelærer, fik den Idé, at man kunde fægte uden Vaaben og forsøgte at indøve denne Form for Fægtning sammen med sine Elever. Derved fremkom en Sport, der kaldtes *Figg's Fighting,* hvorfra den nuværende engelske Boksestil stammer. Udøverne af Figg's Fighting stod dog med højre Fod forrest. Figg vandt 15 saadanne Matcher i Træk og anerkendtes derfor som Champion (Mester), en Titel, han beholdt til 1730. Oprettede 1719 »Figg's Academy for Boxing«, der er Forbillede for de moderne Bokseskoler. Se Ill. Side 132. C.J.

Fighter (eng.: en, der kæmper), Idrætsmand, der under alle Forhold ihærdigt udnytter al sin Evne og Vilje for at opnaa det bedst mulige Resultat af en Kamp. At *fighte* = at kæmpe som en Fighter. *Fighting spirit* = Kampaand. N.M.

Figur (Skøjte.). Der skelnes mellem Skolefigurer (obligatoriske Figurer), Et-Bensfigurer og Friløbsfigurer. Skolefigurerne er Grundlaget for Kunstløbet og den vigtigste Afdeling af dette. Der findes 41 forskellige Figurer (egentlig 69, idet de 28 startes baade fra højre og venstre Fod. Figuren beteg-

nes i saa Tilfælde med sit Nummer i Rækken tillagt henholdsvis a og b).

For Figurernes Udførelse gælder ganske bestemte Regler. Løberen skal ved Begyndelsen af hver Figur staa paa Skøjternes Flade. En Opstilling paa Skøjtespidserne er ikke tilladt. Enhver Figur skal begyndes fra Stedet ved et enkelt Afsæt med Skøjtekanten af den anden Fod (den →frie Fod) uden Mellemtrin og uden markeret Vridning af Kroppen. Overgangen fra den ene Fod til den anden skal ske uden Ophold ved, at den frie, nu løbende Fod, sættes til Isen, og et enkelt Afsæt foretages med den tidligere løbende, nu frie Fod.

Hver Figur skal løbes 3 Gange, saavel paa højre som paa venstre Fod. Dette skal ske uden Ophold. For Figurernes korrekte Tegning paa Isen gælder: Bibeholdelsen af den samme Længde- og Tværakse de 3 Gange, Figuren løbes (ved Længdeaksen forstaas en Linie, der gaar paa langs midt igennem Figuren og deler den i symmetriske Halvdele; Tværaksen er en Linie vinkelret paa Længdeaksen gennem Figurens Midte). Figurens Halvdele paa begge Sider af Tværaksen skal være lige store. Figurens enkelte Dele skal være symmetrisk grupperede om Akserne. Svinget skal sluttes nær Startpunktet, og Tegningen skal være to Cirkler. *Tre-Tallet* skal ligge med Vendingen i Længdeaksen, og Kurverne skal være tilnærmelsesvis lige store. *Dobbelt Tre-Tallet* skal med sin midterste Kurve skære Længdeaksen under en ret Vinkel. Alle tre Kurver skal være tilnærmelsesvis lige store. *Slangesvinget* skal udføres med rolig Overgang fra den ene Skøjtekant til den anden. Overgangen skal ligge i Længdeaksen. Øjet skal være mere langt end bredt uden pludselig Forandring af Kurven og med sin Længderetning i Længdeaksen. Begge Kurver skal være tilnærmelsesvis lige store. *Ottetallet* skal udføres med Kantskiftet i Aksen, Afslutning nær Udgangspunktet, og den anden Cirkel tilnærmelsesvis af samme Størrelse som den første. *Vekselvending* og *omvendt Vekselvending* skal udføres uden Kantskifte, og Vendingen skal ske i Længdeaksen. *Omvendt Tre-Tal* skal udføres, saaledes at der skiftes Skøjtekant netop i Vendingen, og denne skal foregaa i Længdeaksen. Kurverne skal være tilnærmelsesvis lige store.

Udtrykket *Friløbsfigur* bruges om en Kombination af Trin, Spring eller lignende i Friløbsprogrammet. P.C.-C.

»**Figurleg**« (Gymn.), Ordningsøvelse. Konkurrence mellem to Hold eller Rækker om hvem der først kan indtage bestemte Pladser, Stillinger, Opstillinger og være helt i Ro. Den Række, der er først færdig, faar for hver Prøve 1 Point. Eks.: Opstilling i udrykket Opstilling, Fremligning paa Skamler ved Ribberne. J.L.

F.I.H. = Fédération Internationale de Hockey.

Film, →Idrætsfilm.

F.I.L.T. = Fédération Internationale de Lawn Tennis.

Filtenborg, André (f. 21/9 1887), Grosserer, Medlem af K.R. 1903. Deltog i Kaproninger 1906-07 (6 Sejre). Formand for K.R. 1913-15; Medlem af Bestyrelsen 1916. Klubbens Æresemblem 1918. Æresmedlem 1932. Formand for D.F.f.R. fra 1932. Medlem af D.I.F.'s Bestyrelse og D.O.K. fra 1932 og af D.I.F.s Forretningsudvalg fra 1937. Formand for Nordisk Roforbund 1936. Norges Roforbunds og Svenska Roddförbundets Ærestegn i Guld. Em.S.

»**Filtenborg Pokalen**« (Ro.) opkaldt efter D.F.f.R.s Formand André Filtenborg, skænket D.F.f.R. ved 50-Aars Jubilæet 1937 af Foreningens Kredse og udsat som evigt vandrende Præmie i DM i Toer med Styrmand. Vinder: 1937 Sorø Roklub. 1938-42 Danske Studenters Roklub, 1943 »Skjold«. K.J.C.

FINA (F.I.N.A.) = Fédération Internationale de Nation Amateur.

Finale, Slutløb el. Slutkamp, afsluttende Kamp. I en Turnering efter →Cup Systemet bliver der til sidst to Deltagere (to Hold) tilbage, der har vundet alle deres Kampe i de indledende Omgange, og den afsluttende Kamp mellem disse benævnes Finalen. Kan i Modsætning til indledende Kampe ikke afgøres ved Lodtrækning i Tilfælde af uafgjort Kamp, men skal fortsætte med →Omkampe, til en Vinder er fundet P.H.-C.F.S.

(Svømn.). Finalens Deltagere (som Regel 6, ved Olympiader dog 7) kaares saaledes: De anmeldte Deltagere inddeles ved Lodtrækning i indledende Heats (højst 8 Deltagere i hvert), dog placeres, hvis en Nation har anmeldt flere Deltagere, kun 1 i hvert Heat. De bedste 2 fra hvert Heat (eller 3, alt efter Antallet af Heats og Deltagere) samt den bedste af de øvrige Svømmere, gaar videre til 2 Mellemheats (→Semifinaler). Fordelingen i disse 2 Heats sker ved en ny Lodtrækning. De bedste 3 fra hver Semifinale gaar videre til Finalen. (I denne deltager endvidere ved Olympiader den hurtigste Nr. 4 fra Semifinalerne). Denne Maade at kaare Vinderen paa anvendes som Regel kun ved større internationale Arrangementer (EM, OL), mens man ellers lader de op-

naaede Tider være afgørende for Placeringerne. S.A.N.

Finalist, Deltager i en →Finale.

Fine leg (Cricket), den Markspiller, der er placeret noget bag Slaaeren i →leg Siden.

Fingerberøring (Gymn.), Udtryk i Kvindegymnastikken for den Bevægelse, at Armene med strakte Hænder og Fingre føres mod hinanden i en aller anden Stilling, indtil Fingerspidserne, i dette Tilfælde af de tre mellemste Fingre, berører hinanden. Betegnelsen kendetegner en let, uspændt Bevægelse og benyttes ofte i Bevægelser, hvor en Berøring indbyrdes af Haandfladerne vilde være for kraftig. E.P.-P.

Fingerbeskytter (Bue.) til Beskyttelse af de tre Fingre, der anvendes ved det →germanske Greb, fremstilles ofte som smaa Tutter af Læder til Fingrenes yderste Led. De fastholdes ved at smøre alm. Snedkerlim indvendig og klæber da ved Hudens Fugtighed. Almindeligst er dog at anvende en Skindhandske og sy el. lime et Stykke Læder paa yderste Led af dennes tre Fingre. C.P.

Fingerbredde (Or.). Ved Maaludpegning ved →Kortlæsning fra →Stationspunkt kan Maalets Beliggenhed i Forhold til en let kendelig Terrængenstand angives i Fingerbredder, der maales med udstrakt Arm og ubehandsket Haand over 2. Leds Knoer, f. Eks.: Ligefor Landsbykirken: 2 Fingre til venstre og fjernere, hvid Gaard med grønt Tag! A.H-f.

Fingerbrækning (Brydn.). Er forbudt. Dommeren bør give Advarsel.

Fingerleje (Skydn.), særligt formede Udskæringer eller Knaster, beregnede til Støtte for en eller flere af Aftrækkehaandens Fingre. Meget anvendt er et særligt Leje for Tommelfingeren; findes som en udbygget Knast paa højre Side af Kolbehalsen, oftest paa Tyroler- og Schweizerskæfter. E.S.-L.

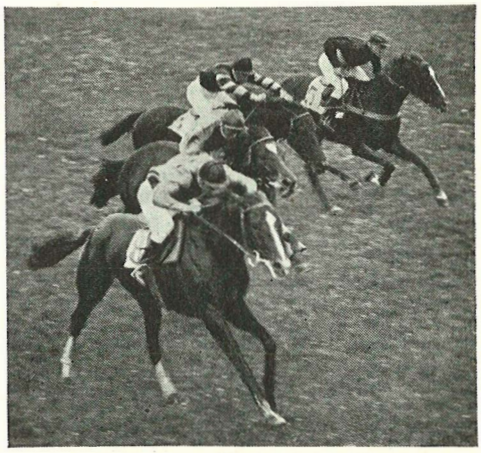
Fingerslag (Gymn.), gymnastisk Betegnelse, anvendt i Kvindegymnastikken — et let Slag af Fingerspidserne, enten paa Gulv eller mod Legemet, f. Eks. paa Skulder, Overben, Isse. Bruges ofte blot for at markere Rytmen. At Slaget udføres med Fingrene alene, betegner, at Bevægelsen skal gøres let og uden Anvendelsen af Kraft. →Akkordslag. E.P.-P.

Fingertræning (Brydn., Vægtl.). Det er vigtigt for en Bryder og Vægtløfter at have stærke Fingre, hvorfor Fingertræning ikke maa forsømmes. Man kan fremstille et Træningsapparat ved at bore Hul midt gennem en Rundstok paa godt ½ m's Længde, trække en Snor gennem Hullet og fastgøre Snoren i Stokken ved en Knude. I Snorens anden Ende fastgør man en Vægt og tager fat rundt om Stangen ved dens to Ender og drejer den, saa Snoren vikles om Stokken og Kuglen »vikles« op til Stangen. Bevægelsen skal være langsom, ogsaa den modsatte Bevægelse, naar man lader Snoren strække sig ud, saa Vægten atter ender paa Jorden. Rullestokkens to Ender kan ogsaa hvile i to Lejer som Vinden paa en Brønd. En anden god Fingertræningsøvelse udføres med en Jernkugle paa 7¼-10 kg. Man griber oven i den og hæver den til Skulderen uden at vende Haandfladen opad og sænker den langsomt med samme Haandstilling. A.R.N.-E.C.

Finhedskoeffecient (Sejl.), Forholdet mellem det virkelige Kubikindhold af Undervandsskroget og dettes Længde × Bredde × Dybde $\left(\frac{\text{Deplacement}}{L \times B \times D}\right)$ mellem Flydeplanets virkelige Areal og dets Længde × Bredde og mellem Middelspantets virkelige Areal og dets Længde × Dybde. Finhedskoeffecienterne anvendes som Sammenligningsgrundlag og ved Fartberegninger. O.A.

Finish, engelsk Udtryk for Afslutning, bruges for at betegne Slutspurtens sidste Del særlig indenfor Athletik, Roning, Svømning og Cycleløb.

(Fodb.). Indenfor Fodbold bruges F. i Forbindelse med Angreb. Dette siges at mangle F., naar det ikke føres igennem og afsluttes med et farligt Skud eller Scoring af et Maal. N.M.-H.B.

Finish. Jockeyerne har Vægten tæt ved Hesteryggen. Nærmeste Rytter holder sin Hest godt til Biddet, Knæene ligger fast til Sadlen, og det ses paa Rytteren, at han sætter hele sin Vilje og Fysik ind paa at drive Hesten frem. Rytter Nr. 3 har givet Hesten helt frie Tøjler, formentlig ikke ganske hensigtsmæssigt; Tøjlerne bør være anstillede. Den 4. Rytter har lige brugt sin Pisk og har derfor Tøjlerne i venstre Haand.

(Ridn.). Egl.: *at ride Finish.* Væddeløbsteknisk Udtryk for, at Rytteren i sidste Del af Opløbet driver sin Hest frem til stærkest mulig Fart; han anvender hertil Tøjlen, Knæene, Schenklerne og Pisken. Det kræ-

ver stor Rutine og Dygtighed at ride en god Finish, d.v.s. at anvende sin →Hjælp paa en saadan Maade, at den virkelig driver Hesten frem til at yde sit bedste. Det er meget almindeligt at se Ryttere arbejde imod Hestens Takt og derved faa Hesten til at gøre Modstand mod Hjælpen. Piskens rette Brug i Opløbet er særligt vanskelig, og virkelig Dygtighed heri opnaar kun faa. Den stærke Brug af Pisken, som ofte ses i Opløbet i prof. Galopløb, virker utiltalende paa Publikum, men i Sandhedens Interesse maa det dog siges, at den Kraft, hvormed Hesten rammes, kun er ringe, idet Pisken dels er kort, dels forsynet med et stort fluesmækkeragtigt Smæld af Læder. J.W.

(Ro.), Rotagets sidste Del, efter at Aaren har fuldført Vandarbejdet. Denne Del af Rotaget skal være blødt, og der skal være saa lidt Træk paa Aaren som muligt. Baaden skal trække Aaren af Vandet. I den sidste Del af →Kropsvinget synker Roeren lidt ned i Lænden og faar derved en naturlig Stilling og bedre Plads til at afskive Aaren og føre den væk fra Kroppen. For Samarbejdets og Rytmens Skyld er det vigtigt, at alle Roerne afslutter deres Tag samtidigt. Rotagets Finish skal være ren, ɔ: Aaren maa ikke hænge i, og der maa ikke →fiskes eller →fanges Ugler. Afsluttes Taget for haardt og brutalt, sætter Baaden sig og mister Fremdrift. O.S.

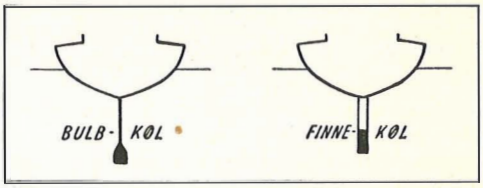
Finlands Lawntennisförbund, stiftet 1911, ca. 4000 Medlemmer. Et fritstaaende Forbund. der ikke er Medlem af nogen af de bestaaende finske Central-Idrætsorganisationer. Indstiftede 1920 Turneringen mellem de 4 skandinaviske Lande om →Nordiska Pokalen. E.U.

Finlands Roddförbund, Centralforening for finske Roklubber, stiftet 30/1 1910. Medstifter og Medlem af Nordisk Ro-Forbund. Medlem af F.I.S.A. Arrangerede NM 1913. Førte efter Verdenskrigen 1914-18 en meget passiv Tilværelse, indtil Rosporten efter 1930 fik en ny Blomstringsperiode i Finland, hvorefter et livligt Samkvem med de øvrige nordiske Lande kom i Gang. Formand: Direktør Erik Hemming. Helsingfors. A.L.

Finlands Ryttarförbund r. f. (Suomen Ratsastajain Liitto r. y.), det nationale Rideforbund under F.E.I., svarer til D.R.-F. Stiftet 1932, bestaar 1943 af 19 Foreninger med ca. 1400 Medlemmer. Formand siden 1936 Direktør Magnus Rydman, der siden 1939 tillige er Præsident for F.E.I. J.W.

Finlands Seglarförbund, Sammenslutning af finske Sejlklubber. Formaal: at fremme Sejlsporten i Finland og at arbejde for fælles Kapsejlads- og Maaleregler, ensartede Regler for Fartøjernes Inddeling i Klasser og Tidsgodtgørelsen mellem disse samt for Fastsættelse af Tiderne for de enkelte Klubbers større Kapsejladser. Forbundet har sit Sæde i Helsingfors og ledes af en Bestyrelse paa 9 Medlemmer, Formand: Minister H. Ramsay. O.A.

Finne (Kajak., Ro.), tynd Metalplade, som fastgøres i Kølen i den agterste Del af Baaden. Bruges ved →crawelbyggede Kaproningsbaade og ved Kajakker og Kanoer uden Køl. Formaalet er at stabilisere Baaden tværskibs. J.N.-H.

Finnekøl (Sejl.), en forholdsvis kort og dyb Køl, der i Form og Placering minder om Bugfinnen paa en Fisk. Kølens øverste Del bestaar i Reglen af en kraftig Opklodsning af Egetømmer (Dødtræ, Fyldtræ), medens den nederste Del er af Bly eller Støbejern, fastholdt med svære Bolte. Ligner Bulbkølen en Del, men har mere Styrke og Stivhed. O.A.

Finnekølsbaad (Sejl.), Baad forsynet med →Finnekøl.

Finorientering (Or.), særlig omhyggelig Kompasgang, hvor Orienteringsløberen overordentlig nøjagtigt følger Kompaskursen, omhyggeligt tæller Skridt og stadig afkonferer Kort og Terræn. Bruges især paa de sidste 3-400 m af en →Delstrækning, først under Arbejdet med at finde →Ledepunktet eller →Udgangspunktet, men navnlig undervejs herfra til Posten. I Sverige betegner Finorientering Orientering fra Terrængenstand til Terrængenstand over smaa Afstande paa Grundlag af Kortet, altsaa ikke Kompasgang; dansk Orientering er som Følge af Landskabet til en vis Grad altid Finorientering i svensk Forstand. J.M.

Finska Bastuns Vänner = Suomalaisen Saunan Ustäväts.

Finsk Bad synes opstaaet i Asien som et Svedebad, der skulde varme og blødgøre Musklerne til yderligere svært Arbejde. Badet vandrede over Sydrusland og Grækenland til Rom under forskellige Variationer. Sandsynligvis er det i den ældre Middelalder over Rusland kommet til Norden i Form af Badstuer, omtrent som i Nutidens Finland. I gamle Dage benyttedes Badstuen undertiden tillige til midlertidig Bolig for Mennesker og Dyr, eller man maltede Korn, røgede Kød og tørrede Fisk og Garn der. Under Badning foretoges Kopsætning, Aareladning og Massage, ligeledes førtes saavel Fødende som Døende ofte til Badstuen.

Finsk Badstue

Finsk Bad er et halvtørt varmt Svedebad. Som det tages nu i Finland, begynder det tørt, til Svedningen er i Gang, hvorefter Luften gøres moderat fugtig. Finnerne benytter Røgbadstuen paa følgende Maade: Badstueovnen opfyres jævnt, idet der stadig lægges nyt Brænde paa, inden det forrige er brændt ud. Naar passende Varme er opnaaet, og før man begynder Badet, udlufter man Badstuen ved at aabne Lemmen i Loftet (Lyren) og eventuelt Døren paa Klem. Naar Stenene er tilstrækkeligt varme, eventuelt glødende, og Brændet er brændt helt ned, lukkes overalt, og der slaas lidt Vand paa Stenene, det saakaldte Osebad, hvorved Soden løsnes og rives med af Dampen. Derefter staar Rummet en Tid og trækker. Saa luftes endnu en Gang, hvorved det stikkende ved Røgluften forsvinder, og der kastes endnu en Gang Osebad, hvorpaa →Lave og Bænke m. m. aftørres.

Vand kan opvarmes i en særlig Murgryde, eller i en Jerngryde. Har Ovnen Jernkappe, kan denne have en Pladebeholder paa Siden. Vand maa ikke staa og koge i Rummet, medmindre Dampen ledes udenfor. Naar varmt og koldt Vand saa er parat, er Badet klar.

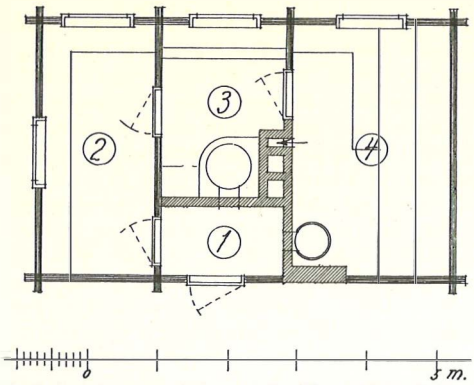
Man sætter sig paa Laven med en Pøs lunkent Vand, hvori man bløder →Birkeriset lidt, hvis det er tørt. Herved fjernes Støv og eventuelt andre for Huden skadelige Stoffer. Bliver Birkeriset for tørt, maa det atter blødes, men man maa undgaa at stænke for meget. Efterhaanden slaar man Vand paa Stenen, man »kaster Bad«, idet man paaser, at Dampen, naar den slaar op, ikke kan skolde nogen. Maa der flere Gange kastes Bad, tyder det paa, at Ovnen er for kold. Vandet, man slaar paa, skal altid være saa varmt som muligt. Badstuen maa ikke blive for fugtig, saa f. Eks. Vinduet dugger. Birkeriset lægges paa Ovnen, vendes nu og da, saa det tørrer uden at brænde. Herved fremkaldes en behagelig Lugt.

Hvis man har ligget 20 Minutter paa en 60° varm Lave, sveder man i Reglen stærkt. I stærk Varme bør man ikke sidde op, men ligge ned med Fødderne oppe i den varmeste Luft. Man pisker sig nu med Birkeriset, begynder ved Hovedet og ender med Fodsaalerne. Hver Mand har sit private Birkeris, der i Reglen kan bruges flere Gange. Man lukker nu Ovnlugen, hvis den har været aaben, og begynder Afsæbningen, som altid foregaar paa Gulvet. Bader man ofte, er Afsæbningen ikke nødvendig hver Gang. Om muligt skubbes Bænken ind under Laven, eller denne slaas op for at skaffe bedre Plads. Eventuelt foretages Afsæbning i et særligt Rum, men aldrig paa Laven. Sæbeskummet kan piskes med Birkeriset, hvormed ogsaa Kroppen kan indsæbes. Man hjælper med at vaske hinanden paa Ryggen. Har man ingen Birkeris kan Træuld benyttes til Indsæbning og Frottering. Er Luften i Badstuen bleven daarlig, kan der et Øjeblik skaffes Gennemtræk, samtidig med at der kastes Bad. Herefter skylles Sæben godt af med varmt Vand, Bænken og Gulvet skylles, hvorefter man gaar op paa Laven igen for at svede og atter rise sig godt varm. Derpaa tages Snebad, Søbad eller kold Douche. Hjertefunktionen, der kan være sat stærkt op, bliver derved atter normal. Alt foregaar i roligt Tempo. Derpaa sker Tørringen, helst af sig selv i fri Luft. Er Fødderne blevet kolde, kan man opvarme dem i en Balle varmt Vand. Haar, Ansigt, Fødder og Led kan tørres med et Haandklæde. Man skal være ordentlig tør inden Paaklædningen, som helst sker i det fri og i hvert Fald ikke i et varmt og fugtigt Rum for ikke at komme i Sved. Efter Badet tages gerne 10-15 Minutters Hvile liggende.

Hvis man har spist eller drukket stærkt, skal man ikke bade de første 1 à 2 Timer, men man maa heller ikke være udhungret. Man maa ikke være stærkt anstrengt, men skal saa først hvile lidt, derimod gør Sindsbevægelse intet, Badet beroliger. Badet bør vare mindst 1½ Time. Badet gør Huden smuk, smidig, blød og stærk. Lemmerne bliver smidigere, man oplives, Arbejdsevnen og Livslysten forøges, ligesom Hjertefunktion og Søvn bliver bedre. Et af Badets Formaal er at bringe Blodtemperaturen til hurtig Stigning.

Personer med Febersygdomme, Lungetuberkulose, akutte Øjen- og Næseinflamationer, Hjertekrampe, højt Blodtryk eller Næseblod bør ikke benytte Badet uden Lægetilladelse. Derimod anses Badet for godt for rheumatiske Sygdomme, Begyndelse til visse kataralske Sygdomme m. m. Man skal bade regelmæssigt og mindst 1 Gang ugentlig. Gennemsnitlig faar enhver Finne 61 Bade aarlig og ialt tages i Finland 170 Millioner saadanne Bade aarlig ved 25 Mill. Opfyringer. →Finsk Badstue. N.J.

Finsk Badstue, kaldet *Sauna.* Beliggenheden vælges nær Boligen, eventuelt under samme Tag og helst ved en Sø eller Strand og med Vindue og Veranda mod S.V. eller V. Gulvet er ofte stampet Jord, enkelte Steder dækket med løse Brædder eller Halm. Nutildags støbes det ofte paa et Gruslag som Betongulv med Korksmuld, Insulit eller anden Isolation. Gulvet skal have Rist og Afløb, eventuelt ud gennem Væggen. Gulvet dækkes gerne i hvert Fald delvis med Brædder. Størrelsen er ofte 3,0×3,0 m, men kan variere en Del, og man har fortrinlige

Finsk Badstue, egnet for mindre Sportsklub. 1. Forstue med Indfyring til Varmtvændskedel og Badstueovn. 2. Afklædning. 3. Afsæbning og Afskylning. 4. Badstue.

Badstuer paa 2×2 m, ja endog mindre. Loftshøjden mindst 2,6 m. En Forstue er mindst 1,0×1,55 m. Væggene bygges helst af Tømmerstokke ovenpaa hinanden, samlede med Træpløkker og tætnede med Mos, Værk e. l. Hul Mur benyttes, men er mindre behagelig, naar den ikke er opvarmet til Stadighed, og bør derfor helst beklædes med Træ paa Lister. De i Reglen dobbelte Vinduer gøres lave og brede, ikke for store og anbringes lidt lavere end normalt. Under Vinduet en Bænk. Dørene udføres af pløjede Brædder, 2 Lag med Isolation imellem. De gøres lave og 0,6-0,8 m brede. I →Røgbadstuer findes over →Laven en Lem i Væggen lige under Loftet og ofte fra Loftet et firkantet Trærør ligesom en Skorsten op gennem Taget. I Skorstensbadstuer findes Ventiler i Væggen og et Spjæld i Skorstenen. Loftet, der undertiden har Rygaas, isoleres godt. I Badstuen bør ikke findes Oliemaling. Vægge og Loft helst uhøvlet. Man bør undgaa Metaldele, hvorpaa man kan brænde sig, f. Eks. Sømhoveder. Om øvrigt Udstyr, →Lave, →Badstueovn.

Over Loftet var Gavlene tidligere i Reglen aabne, i hvert Fald bør Luften have god Adgang. Taget dækkes af Træ, Tørv, Tagsten eller endog Bølgeblik. Findes Omklædningsrum, kan her være Hvile- og Massagebænk, 0,5×1,85 m, der ellers kan byde Siddeplads for 4 Personer. Rummet skal helst for at undgaa Fugtighed have Dør til en Forstue eller til et Vindfang for Badstuen. Omklædningsrum til 4 Personer skal mindst være 1,85×1,55 m og Loftshøjden 2,25 m. Røgbadstuer og Skorstensbadstuer er de ægte finske Badstuer. Finlands 3,7 Mill. Indbyggere har ca. 500,000 Badstuer, eller 1 pr. 6,5 Indb. Ca. 90 pCt. af Landhusholdningerne har egen Badstue. N.J.

Litt.: Publikationer af »Den finske Badstues Venner« og »Svenska Föreningen för Folkbad«.

Finsk Badstuebad, →**Finsk Bad.**

Finskydningsgevær (Skydn.), Militærgevær, der er særligt beregnet til Præcisionsskydning. Er efterhaanden indført i mange Landes Hære. Som Laas anvendes almindeligvis vedkommende Lands Militærlaas, men ellers indføres forskellige Forbedringer, saasom sværere Pibe, bekvemmere Skæftning og særligt bedre Sigtemidler i Form af Hulsigte eller Kikkertsigte. Anvendes i Hæren af →Finskytter. E.S.-L.

Finskydningsgevær 1928 (Skydn.), det i den danske Hær anvendte →Finskydningsgevær. Forsøgene med dette Gevær stod paa 1924-28. Geværet har 8 mm Kaliber og er beregnet til Anvendelse af almindelig Infanteriammunition. Det er forsynet med samme Laas som →Gevær 89, men Bundstykkets Ladehaandtag er bukket noget nedad af Hensyn til Pladsforholdene mellem Ladehaandtaget og Hulsigtet. Overrør findes ikke, og Piben er betydeligt kraftigere end paa Gevær 89. Pibens Længde er 67 cm, og Tykkelsen ved Mundingen er 24 mm, ved Kammerenden 28 mm. Løbet er forsynet med 4 Riffelgange, der er højresnoede og har en Stigning af 280 mm. Skæftet har Pistolgreb og halvlangt Forskæfte med Overskæfte, dog saaledes at Piben ligger frit og er upaavirket af eventuelle Spændinger i Skæftet. Sigtemidlerne bestaar af et Sigtekorn (Stolpe eller Ringkorn) i en Beskyttelsesring samt et Hulsigte monteret paa venstre Side af Laasestolen. Hulsigtet bestaar af et Vinkelstykke, der kan indstilles i Højden ved Hjælp af en Stilleskrue og bærer en Slæde med Diopterskive, der kan indstilles til Siden ved Hjælp af en anden Stilleskrue. Geværets samlede Længde er 117 cm og Vægten ca. 5,3 kg. Anvendes i Hæren med Magasin til 5 Patroner, ligesom til Gevær 89, men de fleste Finskydningsgeværer, der anvendes i Skytteforeningerne, har ikke Magasin. Sammenlignende Skydninger mellem Gevær 89 og Finskydningsgeværet viser, at dettes sidste Spredningsmaal er ca. ⅔ af Gevær 89. Omsat i Points vil det sige, at en god Skytte vil opnaa ca. 1 Point mere i hver 5 Skud paa 250 m Afstand mod Skive Nr. 1 med Finskydningsgeværet sammenlignet med Gevær 89. E.S.-L.

Finskydningsgevær 1928/33 (Skydn.). Er i Hovedsagen konstrueret som Gevær 1928, men Kaliberet er ændret til 6,5 m, svarende til det norske og svenske Militærkaliber. Piben er noget længere end Gevær 28, nemlig 76 cm, men til Gengæld noget tyndere, saa Geværets samlede Vægt er formindsket til ca. 5,1 kg. Er paa Grund af det ændrede Kaliber og den mindre Rekyle behageligere at skyde med end Gevær 1928. Præcisionen

er yderligere forbedret, dog kun ganske lidt i Forhold til Gevær 1928. E.S.-L.

Finskytte (Skydn.), Soldater, der særligt udtages til Brug af →Finskydningsgevær. Udtages blandt de Soldater, der viser særlige Evner som Skytter, ofte Folk, der har forudgaaende Uddannelse i Skydning i Skytteforeninger. E.S.-L.

Finte (Badm.). At give det Udseende af at slaa f. Eks. en Smash og i Stedet udføre et Drop. Under Spillet betyder »maskere« og »finte« nogenlunde det samme, men i Serven skelnes tydeligt imellem de to Begreber, idet det er tilladt at maskere (skjule), hvilken Art Serv man agter at afgive, men ikke at finte (fingere) saaledes at forstaa, at Serven skal være en uafbrudt Bevægelse. Spillereglernes § 14 d siger herom: »Hvis Serveren eller hans Medspiller efter Dommerens Skøn forud for hver Serven (»before and during the delivering of the service«) fingerer eller paa anden Maade forsætlig distraherer Modspilleren, er det Fejl«. Loven giver følgende Forklaring: »Enhver Bevægelse eller Handling af Serveren, som medfører en Standsning i Servens sammenhængende Gennemførelse efter, at Serveren og Servemodtageren har indtaget deres Pladser, er at betragte som et fingeret Slag. P.H.

(Boksn.), Skinangreb, beregnet paa at bortlede Opmærksomheden fra selve det Stød, der skal være det afgørende. Der kan fintes dybt, og Finten efterfølges da af et højt Stød, og der kan fintes med Øjnene, idet man f. Eks. pludselig ser efter Modstanderens Mellemgulv, hvilket kan faa ham til at flytte sine Parader ned. Derefter stødes højt. C.J.

(Brydn.), Narregreb, hvorved Modstander forbereder sig paa et andet Greb end det, der tages. Man finter ogsaa ved at gøre sig slap og tilsyneladende opgive et Greb, man har fattet, men sætter saa pludselig fuld Fart paa og tager det alligevel. A.R.N.-E.C.

(Fodb.). Manøvre, som udføres med enten Krop eller Fod for at bringe en paagaaende Modstander ud af Balance i Nærkamp. Kan udføres med et lynhurtigt Kast med Overkroppen for at forlede Modstanderen til a løbe modsat den Vej, man selv ønsker at komme, saa man paa den Maade kommer fri. Udføres ogsaa med Foden, hvor man f. Eks. markerer et Spark eller en Standsning af en tilspillet Bold, for saa i sidste Øjeblik at lade den løbe forbi til en godt placeret Modspiller. Ved Bolde i Luften kan en Finte ogsaa udføres med Hovedet, saa Modstanderne har vanskeligt ved at se, hvilken Retning man agter at heade i. En rask Drejning, Fodflytning, et Kast med Hovedet, et Blik eller en Hoveddrejning hen mod en Medspiller er som Regel nok til at vildlede Modstanderen, saa man faar fri Bane. Finter kan ogsaa med Held anvendes af en paagaaende Spiller, der kan lokke Modstanderen med Bolden til at gaa lige netop den Vej, han ønsker. V.L.

(Fægtn.) Maskeret Angreb. Mellem jævnbyrdige Fægtere er de simple Angreb i Almindelighed utilstrækkelige. Man maa foretage Angreb i to, tre eller flere Tempi, sammensatte Angreb, hvor Angrebets Finale følger efter een eller flere Finter. Til hvert simpelt Angreb, Lige Stød, Degagement, Doublering o.s.v. svarer en Finte, der udføres paa samme Maade som Angrebet af samme Navn, men uden det afsluttende Udfald. Finten bør udføres saaledes, at den af Modstanderen antages for selve Angrebet og faar ham til at reagere paa en saadan Maade, at der gives Mulighed for at sætte det endelige Angreb ind. Som Eks. kan anføres: Angriberen foretager en lige Finte (Lige Stød, men uden Udfald), Modstanderens Reaktion er en Kontrasikst Parade, som Angriberen bedrager (med Doublement); efter Bedragningen fortsættes med et Udfald, og Stødet sættes ind. C.S-n.

(Haandb.). Der findes stort set to Slags Finter, Kropfinter og Øjefinter. Fintens Idé er at faa Modstanderen til at tro, man vil foretage sig eet, for derefter at udføre noget ganske andet. Anvendes saavel ved Skud paa Maal, som ved Forsøg paa at passere Modspiller. A.P.

Finte. Hockey.

(Hoc.). Karakteristisk Aabning af Spillet og i visse Tilfælde dets Genoptagelse, naar Bolden har været →ude af Spil. To Spillere, een fra hvert Hold, stiller sig med adskilte Fødder paa hver sin Side af Bolden, med Front mod Sidelinien og højre Skulder vendende mod eget Maal. De berører først Jorden bag Bolden med Kanten af →Stokkens Hoved og løfter Stokken op lige over Bol-

den, saa at de to Stokkes Flader berører hinanden; dette gentages 3 Gange, og derefter kan de to Spillere spille Bolden. Saa snart en af dem har berørt den, er den →i Spil, og hver af Spillerne har Lov at erobre den. De øvrige 20 Spillere skal være bag Finten — mellem Bolden og egen Maallinie — og mindst 4,5 m fra Bolden. Nærmeste Halfback eller Back tager Opstilling lige bag Finten for at dække den. Hvis der begaas Lovbrud under Udførelsen af en Finte, tages den om, ligegyldigt hvilke af de 22 Spillere der har forset sig. — Der skelnes mellem →Midterfinte, →23 m-Finte, →Finte paa Stedet og →Straffefinte. H.T.

(VP). Bevægelse, foretaget i den Hensigt — som Regel af en Spiller, der vil skyde paa Maal — at bringe Maalmanden (Modspilleren) til at tro, at Skuddet (Afleveringen) kommer i een Retning, mens det i Virkeligheden kommer i en helt anden. S.A.N.

Finte paa Stedet (Hoc.), dels Straf ved Forseelse, dels Genoptagelse af Spillet efter Standsning paa Grund af, at Bolden hænger fast i Maalmandens Skinner eller en Spillers Tøj. Naar to Modspillere samtidig forser sig, dømmes →Finte paa det Sted, hvor Forseelserne blev begaaet, i Slagcirklen dog aldrig nærmere Maallinien end 4,5 m. Efter Standsning af Spillet paa Grund af Uheld genoptoges det tidligere ved Finte paa Stedet, men 1937 ændredes det til Finte paa et af Dommeren valgt Sted, udenfor Slagcirklen naturligt Finte paa Stedet. O.H.

Finte-Tackling (Fodb.) →Finte.

Fint Korn (Skydn.), særlig Form for Sigtebilledets Udseende. Betegnelsen bruges kun ved aabne Sigtemidler og angiver, at Sigtekornets Overkant ses lavere end Kærvens Overkant. Normalt er det en Fejl ved Sigtningen, der medfører for lav Træfning. Det kan dog undertiden være nødvendigt at tilstræbe fint Korn under Sigtningen, nemlig naar Træfningen under Indskydning falder lidt højt. E.S.-L.

F.I.P.H. (Vægtl.), →Fédération Internationale Haltérophile (oprindelig Fédération Internationale des Poids et Halteres).

4 Aarers Inrigger (Ro.), →Inrigger.

4 Aarers Outrigger (Ro.), →Outrigger.

4×1500 m Stafetløb (Ath.), DM indførtes 1929, DR først godkendt fra 1930. Konkurrencen skulde efter D.A.F.s første Beslutning arrangeres skiftevis af Distriktsforbundene, men afholdes nu sammen med DM i Femkamp. 4×1500 m er ikke en olympisk Konkurrence, men er bl. a. Mesterskab i Sverige og Finland. I de engelsktalende Lande løbes 4×1 mile. E.A.

VR 1941 Brandkårens I.F., Sverige 15.42,0

Danske Rekorder:

1930 KIF	16.40,4	1939 Sparta	16.34,6
1931 AIK	16.36,2	1940 AC 37	16.29,8

4 ×400 m Stafetløb (Ath.). DM indført 1919, DR godkendt fra 1913. Mesterskabet afgøres som sidste Øvelse ved Mesterskabsstævnet. 4×400 m har været paa det olympiske Program siden 1912 og er en almindelig Konkurrence i de fleste Lande. E.A.

VR 1932 U.S.A. 3.08,2

Danske Rekorder:

1913 KFF	3.36,6	1924 KIF	3.28,0
1918 AI	3.33,7	1930 „	3.26,6
1921 KIF	3.32,6	1931 Sparta	3.26,4
„ AI	3.31,0	1938 AIK	3.25,0
1923 KIF	3.28,4	1942 „	3.22,2

4×50 m fri Svømning (4×50 m Crawl = 4×50 m Holdkapsvømning). Har været udskrevet som DM baade for Damer og Herrer 1919-36 og fra 1941. Der anerkendes DR, men derimod ikke VR og ER. S.A.N.

Damer:

Danske Rekorder:

13/8	1916	DKG	3.08,0	12/3	1936	DKG	2.12,4
1/8	1919	„	3.02,0	3/7	„	„	2.10,1
11/7	1920	„	2.57,0	16/3	1937	Triton	2.06,9
31/7	1921	„	2.52,4	12/12	„	DKG	2.04,9
8/8	„	„	2.51,0	16/4	1939	AGF	2.04,1
31/7	1922	„	2.48,4	14/5	„	DKG	2.03,1
10/7	1923	VS	2.41,2	**Herrer:**			
5/8	1925	„	2.39,7	13/8	1916	Hermes	2.40,6
25/7	1926	„	2.39,0	21/7	1919	Merkur	2.28,0
5/8	„	„	2.37,0	19/7	1920	Hermes	2.14,2
11/8	1927	DKG	2.34,8	1/7	1926	P 08	2.12,2
15/7	1928	„	2.32,6	30/6	1927	Hermes	2.09,4
28/7	1930	„	2.30,3	1/7	1928	„	2.07,5
12/7	1931	„	2.19,5	12/7	1931	Hermes	2.04,6
2/7	1933	„	2.17,2	2/7	1933	„	2.01,4
4/7	1934	„	2.17,1	25/5	1934	DMG	1.55,6
21/7	1935	„	2.14,9	14/6	1936	„	1.54,8
22/2	1936	Sparta	2.12,5	12/12	1937	„	1.53,0

4×100 m fri Svømning (4×100 m Crawl = 4×100 m Holdkapsvømning). Siden 1912 optaget paa det olympiske Svømmeprogram for Damer, indførtes som DM for Damer 1934. Der anerkendes VR, ER og DR for saavel Damer som Herrer. For VR og ER gælder, at Holdets Deltagere skal være fra samme Nation, mens der for DR kræves, at de skal være fra samme Forening. S.A.N.

Damer:

VR og ER 7/10 1938 Danmark 4.27,6
(Eva Arndt, Gunvor Kraft, Birthe Ove-Petersen, Ragnhild Hveger)

Danske Rekorder.

22/7	1928	DKG	5.45,5
21/1	1933	„	5.17,8
30/4	„	„	5.09,0
8/7	1934	„	5.05,9
1/5	1936	„	4.56,8
14/6	„	„	4.52,8
4/4	1937	Triton	4.47,0
1/5	„	„	4.45,3
17/10	„	DKG	4.42,2
16/1	1938	„	4.39,1
16/4	1939	AGF	4.33,8
14/1	1940	DKG	4.33,4

Herrer:

VR 20/8	1938	U.S.A.	3.59,2
ER 26/3	1939	Tyskland	4.00,5
DR 20/1	1933	DMG	4.48,3
31/3	1938	„	4.15,5

4×100 m Stafetløb

4×100 m Stafetløb (Ath.). Det ældste danske Stafetløb, hvori der allerede afholdtes Konkurrencer ca. 1900. DM indførtes dog først 1909, DR 1913. 4×100 m har været paa det olympiske Program siden 1912, ved OL 1920 blev det danske Hold Nr. 5. Skifterne har i højere Grad end i andre Stafetløb Betydning paa 4×100 m, hvorfor et Hold jævnt gode Sprintere ofte kan besejre et Hold af bedre Løbere, hvis Skifterne er i Orden. 4×100 m benyttes i saa godt som alle Landskampe. Har siden 1930 været paa Programmet ved danske Kvindestævner, var dog allerede udskrevet for Kvinder ved OL 1928. E.A.

Herrer:

VR 1936 U.S.A. 39,8

Danske Rekorder:

1913 KFF	46,0	1923 AI	43,8
„ „	45,0	1924 „	43,6
1919 KIF	44,6	1933 Sparta	43,4
1920 AIK	44,1	1935 KIF	42,8
„ KIF	44,0		

Damer:

VR 1936 Tyskland (Landshold) 46,4

Danske Rekorder:

1930 FIF	60,5	1934 Mariendal	53,4
1932 „	57,0	1935 „	52,7
„ Mariendal	55,5	1942 KIF	51,7
„ „	54,2		

4×100 m tvungen Holdkapsvømning, afholdt 1919-23 som DM. Holdets 4 Deltagere svømmede henholdsvis 100 m Brystsv., 100 m Rygsv., 100 m Sidesv. og 100 m fri Sv. Fra 1924 ændret til 3×100 m tvungen Holdkapsv. DR 27/7 1919 og 26/7 1920 af Hermes (5.49,2 og 5.46,2). S.A.N.

4×100 yards fri Svømning (4×100 yards Crawl = 4×100 yards Holdkapsvømning). Afholdes sjældent uden for U. S. A., hvor den gennem mange Aar har været Mesterskabsdistance for Herrer. Paa F.I.N.A.s Kongres ved OL 1936 vedtoges det at anerkende VR baade for Damer og Herrer. ER og DR anerkendes ikke. S.A.N.

Damer:

VR 23/4 1939 Danmark 4.08,1
(Kirsten og Birte Ove-Petersen, Norma H. Jensen, Ester Michelsen)

11/4 1943 Danmark 4.05,7
(Kirsten og Birte Ove-Petersen, Karen M. Harup, Fritze Nathansen)

Herrer:

VR 14/2 1943 U.S.A. 3.26,2

4×800 m Stafetløb (Ath.). Der er intet DM paa denne Distance; DR har kun været godkendt siden 1921. Konkurrencen er sjælden ved Stævnerne saavel i Danmark som Udlandet, og den har ikke været udskrevet ved OL. E.A.

VR 1941 Tyskland 7.30,4

Danske Rekorder:

1921 KIF	8.36,4		
1929 AIK	8.16,1		
1930 KIF	8.08,8		
1932 Sparta	8.07,8		
1939 „	8.00,0		

4×200 m fri Svømning (4×200 m Crawl = 4×200 m Holdkapsvømning), indført 1927 som DM, fra 1908 afholdt ved OL, fra 1926 ved EM og fra 1935 ved NM. Der anerkendes VR, ER og DR. Løbet udskrives kun for Herrer. S.A.N.

VR 11/8 1936 Japan 8.51,5
ER 23/8 1936 Ungarn 9.10,8

Danske Rekorder:

25/7 1927	Hermes		11.51,0
26/7 1928	„		11.19,5
13/8 1930	„		11.13,2
24/7 1932	P 08		11.01,0
19/7 1933	DMG		10.36,3
18/7 1934	„		10.08,4
26/7 1935	„		9.48,2

Dansk Landshold:

4/4 1937 ..... 9.30,7
(Erik Smidt, Børge Bæth, Finn Jensen, Poul Petersen)

4×200 yards fri Svømning (4×200 yards Crawl = 4×200 yards Holdkapsvømning), amerikansk Mesterskabsdistance, svømmes næsten aldrig i Europa. Der anerkendes VR, men ikke ER eller DR. Løbet udskrives ligesom 4×200 m kun for Herrer. VR 9/6 1936 U. S. A. 8.24,3. S.A.N.

400 m Brystsvømning. Dansk Mesterskabsdistance for Herrer 1918-36. Var paa det olympiske Program for Herrer 1912 og 20. Paa denne Distance satte Finn Jensen 1936 i Düsseldorf VR ved at forbedre Tyskeren J. Rademachers 10 Aar gamle VR 5.50,2 til 5.45,0. Inge Sørensen har ligeledes haft VR paa Distancen. S.A.N.

Damer:

VR og ER 11/5 1941 Annie Kapell, Tyskland .. 6.08,3

Danske Rekorder:

26/1	1932	Else Jacobsen, DKG	6.48,4
17/1	1934	Inger Kragh, KG	6.46,1
4/2	„	Else Jacobsen, DKG	6.29,7
22/11	1936	Inge Sørensen, DKG	6.28,1
7/3	1937	„ „ „	6.20,8
10/9	„	„ „ „	6.20,2
18/1	1939	„ „ „	VR 6.16,2

Herrer:

VR og ER 10/2 1938 Arthur Heina, Tyskland .. 5.43,8

Danske Rekorder:

22/7	1918	H. Ove-Petersen, Hermes	7.19,2
21/7	1919	Poul Schmidt, P 08	7.17,6
27/7	1921	Jens Lind, Aarhus SC	6.59,4
25/7	1925	Ejnar Jørgensen, Randers	6.54,2
25/7	1926	„ „ Freja	6.51,0
14/8	1927	Erik Pock, KG	6.42,2
14/7	1929	Jørgen Høffding, Hermes	6.41,5
24/7	1931	„ „ „	6.31,3
2/10	1932	Hans Malmstrøm, HG	6.20,5
12/2	1933	„ „ „	6.09,5
13/2	1934	Finn Jensen, Hermes	6.09,3
9/3	„	„ „ „	6.05,2
13/3	„	„ „ „	5.57,3
23/4	„	„ „ „	5.56,3
27/5	„	„ „ „	5.52,8
7/3	1936	„ „ „	VR 5.45,0

400 m fri Svømning (400 m Crawl), international Crawldistance for baade Damer og Herrer. Afholdes siden 1912 ved OL (for Damer siden 1924). Indførtes 1926 som DM for Damer, 1934 for Herrer. Der anerkendes VR, ER og DR. S.A.N.

Damer:

VR og ER 15/9 1940 Ragnhild Hveger, Danm... 5.00,1

Danske Rekorder:

14/7	1924	Hedevig Rasmussen, VS	6.54,0
11/8	1927	Agnete Olsen, DKG	6.47,0
26/7	1928	Hedevig Gjørling (f. Rasmussen) VS	6.32,2
3/8	1930	Lillian Stougaard, DKG	**6.30,2**
8/4	1932	Lilli Andersen, DKG	6.03,5
1/5	„	„ „ „	5.58,8
11/5	„	„ „ „	5.58,5
3/7	„	„ „ „	5.56,8
2/9	1933	„ „ „	5.51,8
4/2	1934	„ „ „	5.42,6
24/11	1935	Ragnhild Hveger, HS	5.37,5
12/1	1936	„ „ „	5.27,8
1/3	„	„ „ „	5.27,0
8/3	„	„ „ „	5.18,6
8/1	1937	„ „ „	5.16,4
10/2	„	„ „ „ VR	5.14,2
2/10	„	„ „ „ VR	5.14,0
14/11	„	„ „ „ VR	5.12,4
12/12	„	„ „ „ VR	5.11,0
16/1	1938	„ „ „ VR	5.08,2
1/8	„	„ „ „ VR	5.06,1
8/9	1940	„ „ „ VR	5.05,4
15/9	„	„ „ „ VR	5.00,1

Herrer:

VR 16/4 1942 B. Smith, U.S.A. 4.38,5

ER 29/8 1941 Fr. Tatos, Ungarn 4.46,4

Danske Rekorder:

4/10	1932	Jørgen Jørgensen, P.08	5.45.5
20/1	1933	„ „ „	5.32,6
10/2	„	„ „ „	5.29,6
2/9	„	„ „ „	5.20,7
17/1	1934	„ „ „	5.19,0
13/3	„	„ „ „	5.16,7
23/4	„	„ „ „	5.13,7
7/4	1935	„ „ „	5.12,4
4/7	„	„ „ „	5.10,7
8/9	„	Poul Petersen, DMG	5.17,4
10/9	„	„ „ „	5.06,7
7/3	1937	„ „ „	5.02,0
14/4	1938	„ „ „	4.58,8

400 m Hækkeløb (Ath.), DM indstiftet 1926. Distancen først almindelig i Begyndelsen af Tyverne. Danmark deltog for første Gang paa denne Distance ved Svenska Spelen i Stockholm, hvor Henri Thorsen blev Nr. 3 i 59,1, der anerkendtes som DR. Løbes over 10 Hække, hvis Højde er 0,914 m. →Hækkeløb. E.A.

VR 1934 Glenn Hardin, U.S.A. 50,6

Danske Rekorder.

1916		Henri Thorsen, Sparta	59,1
1918	„	„ „	58,7
1923		Louis Lundgren, KIF	58,1
1924	„	„ „	56,2
1932	„	„ „	56,0
1938		Ole Dorph Jensen, K.I.F.	55,1
1939	„	„ „	54,5
1943	„	„ „	53,3
1943	„	„ „	52,9

400 m Løb (Ath.). DM indført 1910 som Afløsning for ¼ mile (402$^{1}/_{3}$ m), DR godkendt fra 1911. 400 m Løb har altid været paa OL's Program, og ved OL 1900 blev E. Schultz Nr. 3, hvilket er den eneste Placering i Løb, Danmark til Dato har opnaaet ved OL. Paa de fleste Stadionbaner er 400 m een Baneomgang, og 400 m skal tilbagelægges som Sprinterløb, hvis man vil opnaa en Tid under 50 Sek., der er den internationale Elite-Grænse. 400 m bør løbes paa afmærkede Baner. E.A.

VR 1939 Rudolf Harbig, Tyskland, og

1941 Grover Klemmer, U.S.A. 46,0

Danske Rekorder:

1911		Kr. Gyldenstein, K.B.	52,8
1913		Kr. Gyldenstein, K.F.F.	52,4
1917		A. B. Prip, A.I.	52,2
1918		Aage Christensen, A.I.	51,8
1918	„	„ „	51,4
1920		Poul Andersen, A.I.K.	51,3
1921		Johs. Brock, Thisted	50,8
1922	„	„ „	50,7
1923		Kaj Jensen, K.I.F.	50,6
1924	„	„ „	50,5
1924	„	„ „	50,4
1931		Poul Andersen, Sparta	50,2
1936		Gunnar Christensen, A.I.K.	49,5
1936	„	„ „	49,3
1941	„	„ „	49,0
1941		Niels Holst-Sørensen, Herning	48,6

400 m Rygsvømning, den længste Distance over hvilken der udskrives specielle Rygsvømningskonkurrencer. Der anerkendes VR, ER og DR.

Damer:

VR og ER 2/3 1941 Ragnhild Hveger, Danmark 5.38,2

Danske Rekorder:

12/1	1936	Tove Nielsen, DKG	6.06,3
4/4	1937	Ragnhild Hveger, HS VR	5.44,5
2/3	1941	„ „ „ VR	5.38,2

Herrer:

VR 10/9 1936 Adolf Kiefer, U.S.A. 5.13,4

ER 11/10 1942 L. Zinns, Frankrig 5.15,6

Danske Rekorder:

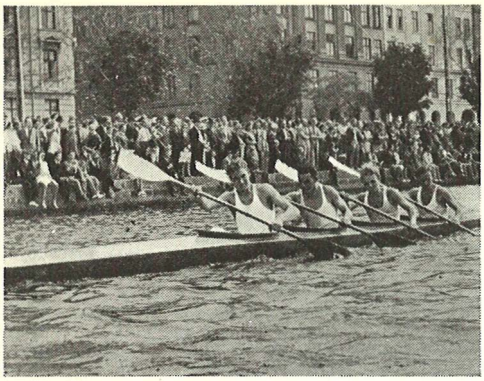
6/9	1936	Børge Bæth, Sparta	5.58,5
5/3	1937	„ „ „	5.44,5
10/2	1938	„ „ „	5.35,4

400 m tvungen Svømning, Holdkapsvømning bestaaende af 100 m Rygsv. + 200 m Brystsv. + 100 m Crawl. Stammer fra Tyskland, hvor den ofte svømmes. Der anerkendes ikke VR eller ER, men derimod DR. Damer 6/4 1939 af D.K.G. (5.29,9), Herrer 7/4 1939 af Triton (5.15,0), forbedret 14/1 1940 af Sparta (5.14,6). S.A.N.

440 yards fri Svømning, (440 yards Crawl = ¼ mile = 402,33 m), ligesom de øvrige Yardsdistancer svømmes denne næsten kun i U. S. A. og England. Der anerkendes VR, men ikke ER eller DR. Ragnhild Hveger har 3 Gange sat VR paa Distancen. Damer: VR 15/3 1942 Ragnhild Hveger, Danmark, 5.11,5; Herrer: VR 16/4 1942 B. Smith, U.S.A. 4.38,8. S.A.N.

4,5 m Linie (Hoc.), →Indtrilslinien i →Damehockey.

Firelands-Turnering (Boksn.), Turnering, hvori deltager udvalgte Hold fra fire Lande, ialt 32 Boksere. Danske Boksere deltog i en Firelands-Turnering i Berlin 29/4-5/5 1932. Italien opnaaede 20 Points, Tyskland 18, Danmark 6 og Ungarn 4. De danske Points scorede Aksel Sørensen, Horsens, i Weltervægt, Carl Nielsen, Odense, i Mellemvægt og Peter Jørgensen, Hermod, i Letsværvægt. De opnaaede hver en Tredieplads. C.J.

Firemandskajak.

Firemandskajak er endnu ikke udbredt i Danmark, men benyttes i Sverige; i Tyskland bruges den ved Konkurrencer, som Regel over Distancer ikke under 1500 m; har større Betydning propagandamæssigt end som Konkurrencefartøj. K.J.

4 m Kast (Haandb.), Frikast i 4 m Afstand fra Maalfeltet. Begaar en Spiller under en Markhaandboldkamp nærmere eget Maalfelt end 4 m en Forseelse, der straffes med Frikast, rykkes dette Kast iflg. Spillereglernes § 14, hvorefter intet Frikast mod Maal maa tages nærmere Maalfeltet end 4 m, ud til det nærmeste Sted i 4 m Afstand fra Maalfeltet. Ved 4 m Kast er det tilladt Forsvarerne at indtage en Forsvarsstilling umiddelbart ved Maalcirklen, medens iøvrigt Reglerne for Udførelse af alm. Frikast skal overholdes. Angriberne skal ved 4 m Kast være mindst 4 m fra Maalfeltet, til Kastet er udført. C.F.S.

4 m-Linie (VP), tænkt Linie tværs over Spillebanen 4 m fra Maallinien, markeres ved Flag paa Sidelinierne. Maalmanden maa hverken berøre Bolden eller komme uden for denne Linie. Forsætlige Fejl begaaet mod en angribende Modspiller inden for 4-m Linien straffes særligt haardt (Straffefeltet). S.A.N.

Firer (Cricket). En Bold, der naar Grænsen efter at have rørt Jorden, tæller fire Points.

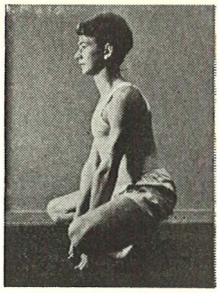
(Ro.), →Firer med Styrmand.

Firer med Styrmand (Ro.), →cravelbygget →Outrigger roet af fire Roere, der hver har een Aare. Baaden styres af en Styrmand (→Cox). Gennemsnitsfart 4,6 m pr. Sek.

Firer uden Styrmand (Ro.), →cravelbygget →Outrigger uden Styrmand. Baaden styres af →Pligten (1'en) ved Hjælp af et bevægeligt Spændholt, der er forbundet med Jukket ved tynde Staalwirer. Denne Baadtype er meget hurtig. Gennemsnitsfart: 5 m pr. Sek. S.B.

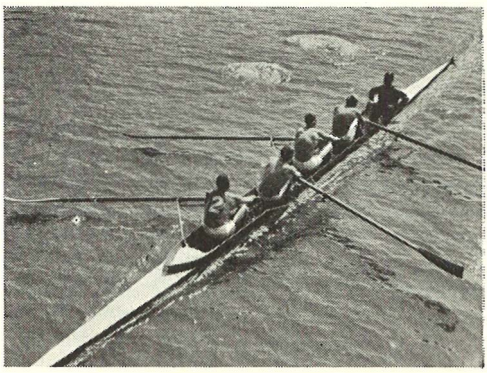
4000 m Terrænløb (Mil.). Moderne Femkamp. Der kan startes paa Bane, og Slutningen af Løbet kan ogsaa foregaa paa Bane. Der startes med 1 Minuts Mellemrum.

Firhugsiddende (Gymn.) betegner, at ogsaa Hænderne i hugsiddende Stilling er støttede mod Gulvet, saa der bliver fire Støttepunkter. Kroppen er med ret Ryg faldet noget fremad ved stærkere Bøjning i Hofteleddene end i almindelig hugsiddende Stilling, Armene er ført lidt fremad og holdes inden for Knæene, der peger i Taaspidsens Retning, Haandfladerne støtter mod Gulvet lidt foran og indenfor Taaspidserne. Bruges meget i Smaabørnsgymnastikken som forberedende Nedspringsstilling for at vænne Børnene til den bløde Bøjning i Knæene, der lettest kommer frem, naar de faar Lov til at bøje dybt og desuden ved at støtte Hænderne undgaar Ligevægtsvanskeligheden; desuden bliver Arbejdet for den firehovedede Knæstrækker væsentlig mindre, naar Kroppen fældes fremad. N.I.

Firmaklubber (Ath.). Efterhaanden som Forstaaelsen af Idrættens Betydning har vundet Udbredelse, er der indenfor Etater og Firmaer dannet Idrætsforeninger for Personalerne. En Del af disse, men langt fra alle, er tilknyttet deres Special-Forbund. Af Dansk Athletik-Forbunds 147 Foreninger er de 17 Etats- og Firmaforeninger. J.B.B.

(Brydn., Vægtl.). Af egentlige Firmaklubber har Dansk Athlet-Union kun haft Carlsberg Athletklubben »Rolf« (stiftet 18/4 1896 som Afholdsathletklubben »Rolf«, men fik nyt Navn, da dens fleste Medlemmer arbejdede paa Carlsberg; senere slettedes Carlsberg af Navnet). D.A.U. har haft to Politiforeninger, »Ursus«, der havde en kort Levetid, og Politiets Idrætsforening (stiftet 12/1 1920). Brandfolkenes Idrætsforening var

Firer med Styrmand.

Medlem en kort Tid for en Snes Aar siden. 1943 har Fængselsfunktionærernes Idrætsforening og Idrætsforeningen for Søværnets Kvartermestre m. fl. indmeldt sig i D.A.U. A.R.N.-E.C.

(Fodb.). Firmaklubber i København danner 2 Unioner, nemlig »Firmaklubbernes Boldspil-Union«, hvis Medlemmer fortrinsvis er Arbejdere, og »Handels- og Kontorstandens Boldspil-Union«, der fortrinsvis har Funktionærer som Medlemmer. Under førstnævnte Organisation sorterer 90 Klubber med omkring 11.000 Medlemmer (500 aktive), under sidstnævnte 50 Klubber med ca. 4000 Medlemmer. Unionerne har sideløbende Turneringer, der ialt omfatter omkring 800 Kampe aarlig. Begge Unioners Klubber har endvidere Haandbold, Badminton og Athletik paa deres Program. I Provinsen findes en Del noget mindre Sammenslutninger af Firmaklubber, hvoraf Odense og Aarhus har de største. V.L.

(Haandb.). Firmaklubber optages i D.H.F. og dettes Distriktsforbund paa lige Fod med ordinære Idrætsforeninger, naar de iøvrigt opfylder de alm. Bestemmelser for Optagelse i D.H.F. og D.I.F. C.F.S.

(Ro.). Firmaklubber hvortil Etatsklubber ogsaa maa henregnes, naaede kvantitativt Højdepunktet ca. 1890 med 10 Klubber, af hvilke i Dag kun eksisterer →D.F.D.S.' Idrætsklub (Personale fra Dampskibsselskabet), stiftet 1884, og Glimt (Personale fra J. Moresco), stiftet 1887. Nye Klubber: B. & W.s Idrætsklub (Burmeister & Wain), stiftet 1918, og Søværnets Roforening, stiftet 1935. E.S.

Litt.: Ill. Idrætsbog 1890 (Victor Hansen), S. 259-263, Dansk Forening for Rosport 1887-1937, S. 15-16.

(Skydn.). Af Firmaklubber, der driver Skydning, særlig Kortdistanceskydning, findes en Række, hvoraf skal nævnes »Carlsberg Salonskytteforening«, stiftet 1890 (Personale fra Bryggeriet »Carlsberg«), »Esso Sport«, (Personale fra det danske Petroleums A/S), »Handelsbankens Skytteforening« (Personale fra Handelsbanken), »Københavns Sporvejes Skytteforening« (Personale fra Københavns Sporveje), »Politiets Idrætsforening«, stiftet 1920 (Personale fra Københavns Politi), »Privatbankens Boldklubs Skyttelaug« (Personale fra Privatbanken), »Rekylen«, stiftet 1928 (Personale fra »Dansk Industri Syndikat«), »Sporvejenes Idrætsforening« (Personale fra Københavns Sporveje), »Seidelins Idrætsforening« (Personale fra Firmaet S. Seidelin). E.S.-L.

Firnsne (Ski.) (ty.: Firnschnee), → Kornsne opstaaet gennem vekslende Tø og Frost. Findes fra sent om Foraaret og hele Sommeren i store Højder f. Eks. i Alperne. Giver, naar den ikke er gennemvaad, udmærket Skiføre. →Smøring, →Klister. K.V.L.

80 m Hækkeløb (Ath.). Afløste 1927 i Junior-Klassen fra 14-16 Aar 90 m Hækkeløb. Der løbes over 8 Hække, som er 0,76 m høje, Afstanden mellem hver Hæk er 7,75 m. Til første Hæk er 12,25 og fra sidste Hæk til Maalet 13,50 m. Den uofficielle Rekord tilhører Svend Larsen, K.I.F., der 1936 løb paa 11,9 Sekunder. For Kvinder løbes 80 m Hækkeløb ligeledes over 8 Hække, der er 0,76 m høje, men Afstanden mellem Hækkene er 8 m, og til første Hæk samt fra sidste Hæk til Maalet er 12 m. Allerede 1932 var 80 m Hækkeløb for Kvinder paa Programmet ved OL, men i Danmark er Øvelsen ret ny, og DR har kun været godkendt siden 1939. E.A.

VR 1939 Clausia Testoni, Italien 11,3
Danske Rekorder:
1939 Inge Schmidt-Nielsen, Star 12,1
1941 Inge Schmidt-Nielsen, K.I.F. 11,8

80 m Løb (Ath.). Har siden ca. 1910 hovedsageligt været udskrevet for Juniores mellem 14 og 16 Aar. DR findes ikke, men der er næppe nogen dansk Junior, der har været hurtigere end Henry Petersen, K.I.F., som 1916 løb paa 9,7 Sekunder. For Kvinder har 80 m Løb været officiel Distance siden 1933, og DR er godkendt, men Løbet udskrives sjældent. I Udlandet benyttes 80 m Løb kun ved Ungdoms-Konkurrencer. Ingen VR DR 1933 Paula Hansen, Mariendal, 10,4. E.A.

Firstaaende Stilling (Gymn.), Legemet understøttet baade af Hænder og Fødder, Armene strakte, Knæene (som Regel) bøjede. Bruges mest i Smaabørnsgymnastikken, naar de smaa efterligner et eller andet Dyr: hoppe som Haren, løbe som Hunden, skyde Ryg som Katten o.s.v. N.I.

First timer (Fodb.) (eng. first time = med det samme), Skud der udføres, uden at Bolden først lægges død eller lægges til rette. Det gælder om at ramme Bolden nøjagtigt og i rette Øjeblik (→timing). Sparket kræver stor teknisk Dygtighed og bør derfor kun benyttes, hvis det i en given Situation er det taktisk klogeste, eller hvis ingen anden Udvej er mulig. I England betegner Udtrykket kun en Bold, der kommer trillende med passende Fart mod den, der skal skyde paa Maal. H.B.

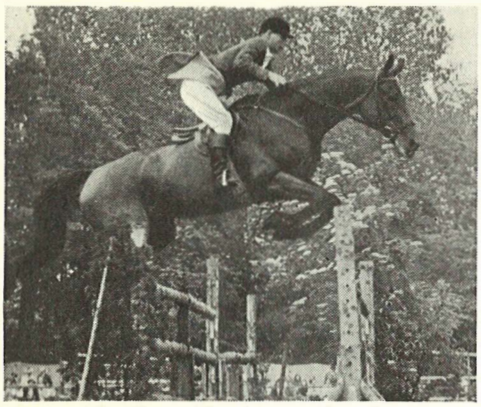
Firtaktsmotor (Sejl.), Motor, hvor der foregaar følgende. 4 »Takter« i Cylinderen ved 2 Omdrejninger af Krumtapakslen: 1) Indsugning af Brændstof og Luft, 2) Sammenpresning af den indsugede Blanding, 3) Kraftimpuls efter Tænding og Eksplosion, 4) Uddrivning af Forbrændingsprodukterne. E.W.-W.

F.I.S. = Fédération Internationale de Ski.

F.I.S.A. = Fédération Internationale des Sociétés d'Aviron.

Fischer, Helmuth

Fischer, Helmuth (f. 1914), tysk Crawler, tysk Mester i 100 m fr. Sv. 1934-39, ER 1936 i 100 m fr. Sv. (56,8); Nr. 2 i EM 1934 efter Csik, Ungarn; Nr. 5 ved OL 1936; Favorit til EM 1938, men svigtede ganske i Slutheatet (Nr. 5). Startet i Danmark 1935 og 38. O.J.

H. Fischer-Hansen paa „Jason".

Fischer-Hansen, H. (f. 13/6 1901), Landsretssagfører. Concoursrytter 1922-27, deltog i alle Slags Ridekonkurrencer, dog mest den meget krævende Military; Champion bl. civile Ryttere 1926 og 27; 1928-33 Væddeløbsrytter, Vinder bl. a. af Kongens Ærespræmie, Damernes Ærespræmie og prof. Hurdleløb; 1933 Champion bl. Amatørryttere paa Galopbanen med 9 Sejre i 16 Starter; fra 1940 atter Concoursrytter. DM i Ridebanespringning 1943 og i Holdspringning 1941 og 43. Champion bl. civile Ryttere 1941 og 43. Har altid vist en sjælden god Sportsaand. Kendteste Heste: Evelyn og Jason. J.W.

Fiskartorpet (Ski), oprindelig Landsby ved Stockholm. Nu kendt paa Grund af Föreningen för Skidlöpningens Främjande i Sveriges Anlæg, der omfatter en større og en lille Hopbakke, Øvelsesbakker og et →Skimuseum (det største i Verden), hvor der bl. a. findes flere forhistoriske Ski fra Mosefund. K.V.L.

Fiske (Badm.), alm. Udtryk for, at Bolden tages, naar eller efter den berører Banens Gulv. En Bold, der er fisket, er tabt, fordi den er ude af Spil, naar den berører Gulvet. H.H.

(Bandy). Skal en Spiller tage Bolden fra en Modspiller, »fisker« han efter Bolden med sin Stok. Han maa derved ikke slaa til Modspillerens Stok. Det er kun tilladt at »fiske«, naar man staar ved Siden af Modspilleren eller foran denne. Man maa aldrig stikke sin Stok ind mellem Benene paa en Modspiller for derved at faa fat i Bolden eller »fiske« efter Modspillerens Ben eller Skøjte. J.A.H.

(Ro.). Uren Afskivning, Udtryk for, at Aaren hænger fast i Vandet i Afslutningen af Taget, uden at der dog er Tale om, at der fanges en Ugle. Forekommer især i daarligt Vand, og naar Baaden falder til **en** af Siderne. Er hæmmende for Baadens Fremdrift og skader Samarbejde og Rytme i Baaden. Undgaas bedst ved ikke at afskive Aaren for fladt. I Tilfælde af »Fisk« maa Aarebladet drejes, saa det kommer til at staa mere stejlt for at undgaa, at der fanges en Ugle. O.S.

Fiskeform (Kajak.). For at opnaa den fineste Brydning ved Fremdrift gennem Vandet har Kajakkonstruktører taget Fiskens Form som Forbillede, det vil sige, Fartøjets bredeste Sted ligger omkring den forreste Trediedel og Linierne forløber jævnt ud til For- og Agterstævn. V.L.H.

»Fisker« (Haandb.), Spiller — som Regel Centreforward — der under Spillet ligger oppe ved Modpartens Maalfelt og lurer paa Scoringschance. Hans Opgave er at skabe Forvirring i Modpartens Forsvar og ved sin Placering enten selv skabe sig Chance for Skud eller skaffe Aabninger for Medspillerne. A.P.

Fiske Spillere, den Virksomhed, en Klub eller andre paa dens Vegne eller Tilskyndelse udfolder for ved Løfte om Stilling, Arbejde eller anden materiel Fordel at lokke en Spiller fra en Klub til sig. Er forbudt i D.B.U.s Amatørregler og medfører Straf baade for den fiskende Klub og dens »Agenter«. De første Karantænebestemmelser til Modvirkning af denne Virksomhed indførtes af K.B.U. 1929 og er senere blevet efterlignet og udbygget af de fleste andre Unioner. I øvrigt →Klubskifte. S.A.K.

»Fiskespring« (Gymn.) (fra norsk: Fiskesprang), indvendigt Overspring med strakte Hofteled og svagt bøjede Knæ over Hest, Buk eller Plint paa tværs.

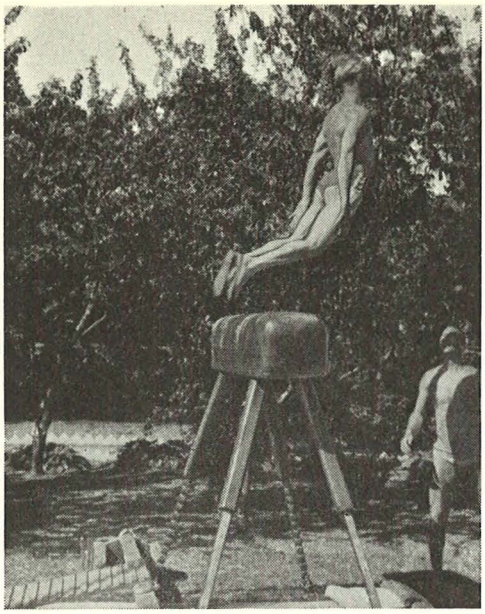
Fiste (Fodb.), →Bokse en Bold.

(Haandb.). Med knyttet Haand at dirigere Bolden i en bestemt Retning. Benyttes baade ved Aflevering og ved Skud paa Maal. Fordelen ved Fistningen som Afleveringsform er den Hurtighed, hvormed Bolden kommer. Desuden spiller Overraskelsesmomentet en ikke ringe Rolle. Som Skud paa Maal benyttes F. kun i Nødstilfælde, hvor der ikke er Tid eller Plads til at gribe Bolden. A.P.

Fist male (Boksn.), →Nævemaal.

F.I.T.A. = **Fédération Internationale de Tir à l'Arc.**

Fitzsimmons, Robert (Bob) (1862-1917), engelsk-amerikansk Bokser. Vandt 1880 Amatørmesterskabet for New Zealand, blev senere amerikansk Borger og vandt tre prof. VM: i Mellemvægt 1891, da han stoppede »Nonpareille« Jack Dempsey i 13. Omgang, i Sværvægt 1897, da han i 14. Omgang stoppede James Corbett med et dybt venstrehaands

„Fiskespring". Indvendigt Overspring med strakt Hofteled.

Hook efter et Skift paa Fødderne (denne Manøvre har siden heddet Fitzsimmons Shift), og i Letsværvægt 1903 ved at besejre George Gardner paa Point i en 20 Omg. Kamp. Tabte VM i Sværvægt til James J. Jeffries 9/6 1899 i 11. Omg.; Mellemvægt mistede han, fordi han ikke forsvarede Titlen, og Letsværvægt tabte han til Philadelphia Jack O'Brien i 13. Omg. 20/12 1905. C.J.

Five-a-side (Fodb.), speciel Form for Fodbold, som anvendes ved Træningsforberedelser og Velgørenhedskampe. Stiller store Krav til Udøverne i Retning af Teknik og Positionsspil. Reglerne er: 1. Hvert Hold har 5 Spillere. 2. Banens Størrelse er den sædvanlige. 3. Ved Siden af hver Maalstang opstilles et Sidemaal, 2 yards bredt. 4. Der spilles fem Minutter fra hvert Maal. Afgøres Kampen ikke i den Tid, spilles Omkamp paa 2½ Minut fra hvert Maal. 5. Bolden gives op ved hver Halvlegs Begyndelse, og efter hvert vundet Maal, ved at Dommeren lader den falde paa Midten af Banen. Bolden maa ikke spilles, før den har rørt Jorden. 6. Naar en Spiller skyder Bolden i Sidemaalet, vinder hans Parti 1 Point. Antallet af de saaledes vundne Points afgør Kampen, naar der ikke er gjort Maal af nogen af Parterne eller lige mange af begge Parter. 7. Efter hvert vundet Point sparkes Bolden ud som ved Maalspark. 8. Off-side-Reglen anvendes ikke. 9. Maalmanden maa kun tage Bolden med Hænderne indenfor sit eget Maalfelt. Udenfor dette er han at betragte som en almindelig Markspiller. 10. I øvrigt gælder Fodboldlovenes Regler. V.L.

Fjeder (Skydn.), elastisk Legeme, som genindtager sin oprindelige Form, naar det frigøres for en ydre Paavirkning, der har medført en Formforandring. Bruges i mange Maskiner til at formindske Rystelser, opsamle Energi, bremse Bevægelse m. m. Fjedre af hærdet Staal anvendes meget i Vaabenkonstruktioner. E.S.-L.

Fjederstaal (Skydn.), Staal, der tilfredsstiller særlige Krav til Elasticitet. Tidligere anvendtes almindeligt Kulstofstaal med et Kulstofindhold af 0,55-1,1 %. Bedre Resultater opnaas med legerede Staalsorter med Indhold af Mangan, Silicum, Krom eller Kombinationer af disse. Sejgheden og Elasticiteten, som bestemmer Fjederens Kvalitet, opnaas ved en passende Varmebehandling. E.S.-L.

»Fjedrehop« (Gymn.), staaende Hop paa Stedet med strakte Knæ. Kaldes ogsaa »lette Hop« eller »Boldehop«. →»Hoppe som Bolde«.

Fjedrende Afsæt (Svømn.). Ved Udspring fra fjedrende Afsæt forstaas Udspring fra en Vippe med bevægelige Springbrædder. Iflg. det internationale Springreglement skal Vipperne være anbragt henholdsvis 1 og 3 m over Vandoverfladen. Længde mindst 4 m, Bredde mindst 50 cm. Vipperne skal i deres fulde Længde være beklædt med Kokosmaatte. Vipper, som benyttes til OL, VM og Landskampe, skal være forsynet med indstilleligt Understøttelsespunkt. Ved OL og VM maa Konkurrencer fra fjedrende Afsæt kun udskrives fra 3 m, og der skal anvendes nye Vipper (Springbrædder). Vipperne skal rage mindst 1 m ud over Bassinkanten. Vanddybden skal andrage mindst 3 m og saaledes — regnet lodret fra Midten af Vippens forreste Kant — 1 m tilbage, 4 m til hver Side og 10 m fremefter. Konkurrencer i Udspring fra fjedrende Afsæt bestaar for Herrer af 5 obligatoriske og 5 frie Spring og for Damer af 4 obligatoriske og 4 frie Spring. De obligatoriske Spring fastsættes af F.I.N.A.s Springraad for den olympiske Periode. Da der grundet paa Krigen og OL's Aflysning ikke blev afholdt Kongres i Helsingfors 1940 og saaledes ikke fastsat nye Spring for Perioden 1941-44, har bl. a. Danmark, Sverige og Tyskland selv fastsat nye obligatoriske Spring. Danmark og Sverige har endvidere indført Mesterskab i 1 m Spring. De nye Spring er for

Gruppe	Nr.	Herrer:	Sværhedsgrad fra 3 m	fra 1 m
I.	1 b.	Svanhop med Tilløb	1,4	1,3
II.	8 a.	Baglæns Svanhop ...	1,6	1,4
III.	14 a.	Isander med Tilløb ..	1,9	1,8
IV.	20 b.	Tyskerspring	1,2	1,1
V.	25 a.	Svanhop med halv Skrue med Tilløb ...	1,7	1,6

	Damer:		
I.	1 b. Svanhop med Tilløb	1,4	1,3
II.	8 a. Baglæns Svanhop ...	1,6	1,4
III.	14 a. Isander med Tilløb ..	1,9	1,8
V.	25 a. Svanhop med halv Skrue med Tilløb ...	1,7	1,6

Springene er ens baade for Danmark og Sverige. S.A.N.

Fjedrende Gulve, →**Gulvbelægning.**

Fjeldski, Ski der er særlig anvendelige til længere Ture (Flerdagsture) i Fjeldene. Maa have god Bæreevne, bl. a. af Hensyn til Skiløberens Oppakning, og skal helst være forsynet med →Metalkanter. En ikke for kort →Løjpeski er anvendelig til Fjeldbrug, men en Ski med Bredde som en →Slalomski (9 cm paa bredeste Sted ved Bøjningen) er at foretrække; dog skal Spidsen have større Bøjning end paa en moderne Slalomski, da den ellers vil have Tilbøjelighed til at bore sig ind i Sneen, naar Føret er blødt. K.V.L.

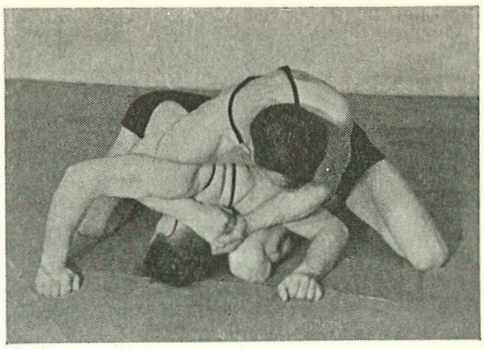
Fjeldsted, Ludvig August (f. 27/11 1911) Assistent ved Gentofte Skattedirektorat; Haandbold- og Fodboldspiller. Medlem af Fremad, Amager, siden 1919 og H.G. siden 1934. Spillede Fodbold paa Fremads 1. Hold 1931-34, men gjorde sig særlig bemærket som Haandboldmaalmand paa H.G.s 1. Hold fra 1934. KM Markhaandbold 1936-41, KM og DM Salspil 1939 og 40. 16 Bykampe for København. Debut paa Landshold i Danmarks første Haandboldlandskamp 26/8 1934 mod Tyskland. 14 Landskampe. C.F.S.

Fjer (Badm.), →Fjerbold.
(Bue), →Styrefjer.

Fjerbold (Badm.), Badmintonbold, benævnes alm.: Bold. skal veje fra 4,73 g til 5,50 g og have 14 til 16 Fjer fastgjort i en Korkbund paa 25 til 28 mm i Diameter. Fjerene skal være 63 til 70 mm lange og Diameteren ved Toppen 54 til 64 mm. Fjerene skal sidde godt fast i Bunden og være sammenbundet med Traad eller andet brugbart Materiale. Bolden skal have korrekt Fart. Gasefjer anvendes, og kun 4 til 6 Fjer af hver Vinge kan bruges. De danske Fabrikker dækker nu ikke alene Danmarks Forbrug, men eksporterer til en lang Række Lande. P.H.

Fjern Halv Nelson (Brydn.), Brydegreb; ved Angreb fra venstre Side Halv Nelson under højre Arm (den fjerneste Arm) og omvendt ved Angreb fra højre Side under venstre Arm. A.R.N.-E.C.

Fjern Halv Nelson med Knæ under venstre Arm.

Fjervægt (Boksn.) Vægtklasse: Maksimum siden 1937 58 kg; 1911-15 var Maksimum 57 kg, 1916-20 57,5 kg, 1921-36 57,152 kg.
(Brydn.), Vægtklasse: Maksimum 61 kg.
(Vægtl.), Vægtklasse: Maksimum 60 kg.

Flaa Hesten i Munden (Ridn.), Udtryk for at Rytteren bruger Tøjlerne paa en saadan Maade, at Biddet brutalt bevæges i Hestens Mund og muligvis saarer den.

Flad (Skydn.) kaldes en Kuglebane, naar →Maksimumsordinaten er lille. En Kuglebane er altid noget krum, og Krumningen foraarsages af Tyngdekraften. Jo større denne er, og jo længere Tid den virker paa Projektilet, jo større er Maksimumsordinaten og omvendt. For Præcisionsskydning har disse Forhold ingen større Betydning, da der skydes paa bestemt Afstand, og Sigtemidlerne korrigeres ved Indskydningen. E.S.-L.

Flade ud (Svæv.), →Svæve ud.

Fladlands-Certifikat (Svæv.) = C-Certifikat.

Fladløb (Ridn.), væddeløbsteknisk Betegnelse for Galopløb, som rides over flad Bane, d.v.s. uden Forhindringer.

Fladsaa Bakker (Ski.), Skiterræn beliggende ca. 8 km Sydøst for Næstved. Den største Bakke benyttet til Sjællandsmesterskaberne i Slalom 1942. Højdeforskel mellem Top og Fod 34 m. K.V.L.

Fladt Slag, (Tennis), Slag, hvor Bolden gaar ganske lavt over Nettet. Flade Slag har selvfølgelig størst Risiko for at gaa i Nettet, men maa alligevel anvendes, da de høje Slag ikke giver Bolden tilstrækkelig Fart til, at den kan virke dræbende. A.J.

Fladvand (Kajak.), lavt Vand. Ved Roning paa Fladvand, for Kajakkernes Vedkommende Vanddybder paa ca. ½ m og derunder, vil Baadens Bevægelse fremad suge en ekstra Masse Vandpartikler med, det saakaldte Medslæb. Der fremkommer herved en Dønning, der udgaar vinkelret paa Baaden ved dennes Agterstævn samtidig med, at Forstævnen vil løfte sig. Fladvand er meget tungt at ro paa, tildels fordi Pagajen ikke kan neddyppes helt, hvorved den fulde

Nyttevirkning af denne udebliver. Baaden vil tillige have større Tilbøjelighed til at drive sidelæns for Vind og Strøm end paa større Dybder. Roning paa Fladvand benyttes hovedsageligt for at skaffe Læ for Modsø, da Søen svækkes væsentligt paa grundt Vand. R.L.

Flag. Dannebrog findes i to Former: Stutflag (det alm. Dannebrogsflag) og *Splitflag*. Flaget skal være rødt med hvidt Kors. Dets Proportioner skal i Henhold til Forordning af 11/7 1748 sammenholdt med Indenrigsministeriets Cirkulære af 1/5 1893 til samtlige Politimestre være (beregnet med Flagets Bredde ved Stangen som Basis): Korsets Bredde = 1/7. Firkanterne nærmest Standerliget (Kvadrater) = 3/7. Længden af de yderste Firkanter 1¾ Gang Længden af de inderste. Flagets Bredde skal være ca. 1/5 af Stangens Højde. Flaget hejses Kl. 8, men ikke før Solopgang, og forbliver vajende til Solnedgang. Det er paa Landjorden forbudt at flage med andre Nationers Flag. Statsministeriet kan i enkelte Tilfælde dispensere herfra. Til Søs føres Dannebrog som Nationalitetsmærke, men fremmede Flag kan vises efter international Sædvane. *Splitflaget* (Orlogsflaget) benyttes ogsaa til Lands af alle Statsinstitutioner, Statsmyndigheder samt af Rundetaarn, Holmens Kirke, Vaisenhuset og Kbhvns. Politigaard. Iflg. kgl. Resolution føres Splitflag desuden af Fartøjer under kgl. dansk Yachtklub og Dansk Forening for Rosport (→Baadflag) med Initialer i øverste Hjørne nærmest Stangen. →Flagetikette, →Flagtilladelse. S.B.

(Haandb.). F. bør bestaa af en Rundstok af Træ og en Flagdug. Anvendes af →Maaldommere og →Linievogtere til Markering. Flaget maa være let haandterligt under Løb og Flagdugen tilstrækkelig stor og af en saa iøjnefaldende Farve, at den let tiltrækker sig Dommerens Opmærksomhed. I øvrigt →Hjørneflag, →Offsideflag, →Mærkeflag.

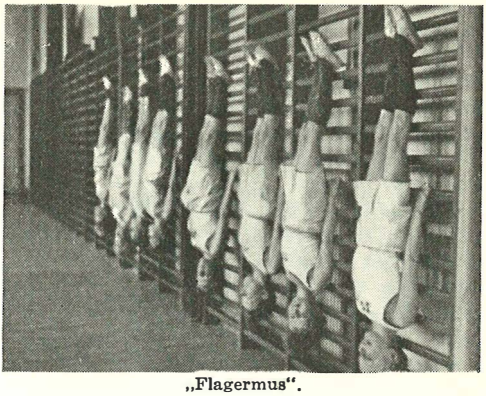
(Ro.), →Baadflag.

(VP.). Ved Vandpolokampe forsynes Dommeren med et hvidt og et sort Flag (svarende til de 2 Holds Huefarver), hvormed han markerer, hvilket Hold der tildeles Frikast o. l. Maaldommerne forsynes med et hvidt Flag (til Markering af Maalkast) og et rødt (til Markering af Hjørnekast). S.A.N.

Flagcertifikat (Sejl.), →Flagtilladelse.

Flage (Ridn.), kvadratiske Tøjstykker (alm. fra 50 til 75 cm i Kvadrat), som Regel udspændt mellem to Stænger, anvendes obligatorisk til Afmærkning af Forhindringer i Terrænspringning, rød til højre, hvid til venstre. J.W.

»Flagermusen« (Gymn.), Hævøvelse i Ribber, hvor Børnene hænger med Hovedet nedad og med Ryggen mod Ribben. Indtages efter Kropbøjning fremad-nedad og Armføring bagud. I denne Stilling fattes Ribben, og Benene løftes til lodrethængende Stilling. V.R.

„Flagermus".

Flagetikette (Sejl.), Regler for Føring af Flaget. Under Sejl føres Yachtflaget inden for Sejltid. 1) Paa gaffelriggede Fartøjer: Skonnerter og Kuttere under Nokken paa Storgaflen, Galeaser og Ketcher under Mesanmasten. 2) Paa bermudariggede Fartøjer: Skonnerter og Kuttere paa Flynderen i Storsejlet eller ca. ⅓ nede paa Storsejlets Agterlig, Ketcher og Yawler paa Toppen af Mesanmasten eller paa Flynderen. Paa Fartøjer, der gaar for Motor med beslaaede Sejl, paa Motorbaade og paa Fartøjer, der ligger til Ankers, sættes Flaget paa Flagspil agter (Yawler og Ketcher dog paa Toppen af Mesanmasten).

Festlig Flagning (kun til Ankers): Flaget sættes paa sædvanligt Sted; de internationale Signalflag sættes fra Nokken af Klyverbommen (evt. fra Forstævnen) over Toppen af Masterne til Nokken af Storbommen.

Sørgeflagning (kun til Ankers): Flaget sættes som sædvanlig og hales derefter paa halv.

Hilsen mellem Lystfartøjer eller paa Orlogsmænd sker ved at kippe Flaget (hale det ned og op igen).

Flaget kan være nedhalet i rum Sø, men bør altid vises, naar Fartøjet gaar ud eller ind af Havn, passerer en Orlogsmand, en Fæstning, et Fyr eller andre Fartøjer, der fører Nationalflag.

I nogle Lande ses ret almindeligt Fartøjer, der under Sejlads fører Flaget paa Flagspil paa Hækken; i Danmark betragtes dette som upassende. O.A.

Flagline (Sejl.), smækker Line til at hejse og nedhale Flaget med. Gaar eftersom Flaget skal føres (→Flagetikette) gennem Fløjknappen paa Masten, over en Skive paa Gaffelnokken eller gennem en lille Blok paa Flynderen eller en af Sejlpindene. O.A.

Flagspil (Sejl), kort Flagstang anbragt i

bagud hældende Stilling i et Beslag paa Agterenden (Hækken) af et Fartøj.

Flagtid (Sejl.). Yachtflaget sættes Kl. 8 Morgen i Tiden 1/5-1/10, de øvrige Maaneder Kl. 9, og nedhales ved Solnedgang. Det samme gælder for al anden Flagning. Dog bør Flaget vises om Natten ved Ind- og Udsejling af Havne. O.A.

Flagtilladelse (Ro.), →Baadflag.

(Sejl.). Tilladelse til at føre Yachtflag paa Lystfartøjer gives af Statsministeriet. Ansøgningen skal stemples til Takst 1 Kr. og være ledsaget af Lystfartøjs-Certifikat. Tilladelsen gives kun til Dæks- eller Halvdæksfartøjer; den gælder kun, til Fartøjet skifter Ejer og skal altid findes om Bord. Tilladelsen fortabes, hvis Fartøjet ikke udelukkende benyttes til Lystsejlads. O.A.

Flair (Or.), →Terrainflair.

Flamsk Knob (Sejl.), →Knob.

Flanagan, Ralph (f. 1918), amerikansk Crawler, vakte Opmærksomhed, da han ved OL 1932 vandt indledende 1500 m Heat (20.00 6); ved OL 1936 Nr. 4 i 400 m fr. Sv. (4.52,7) og Nr. 5 i 1500 m fr. Sv. (19.54,8), var endvidere hurtigste Deltager paa U.S.A.s Hold i 4×200 m fr. Sv. (Nr 2 efter Japan). 1939 VR i 500 m fr. Sv. (5.56,5) og 1935 VR i 880 yards fr. Sv. (10.07,6). O.J.

Flanke. 1) Siderne af en staaende, marcherende el. kæmpende Troppeafdeling. 2) Det Parti af Bugens Sider, som (hos Dyr) ligger bag de falske Ribben. 3) I den gymnastiske Terminologi betegner Udtrykket, at Gymnasterne staar i Række el. Kreds bag hinanden og vender Siden mod Omgivelserne. N.I.

Flankeopstilling (Gymn.). Gymnasterne staaende i Række eller Kredse bag hinanden, saa Flanken (Siden) vender udad mod Læreren, hvis han staar ved Siden af Rækken eller udenfor (indenfor) Kredsen. Mange af de gymnastiske Fællesøvelser udføres bedst i F.; Gang og Løb foregaar saaledes praktisk talt altid i F., men ogsaa under de fritstaaende Øvelser i udrykket Opstilling giver den i mange Tilfælde bedst Arbejdsplads for Eleverne og bedst Oversigt for Læreren; under Enkeltmandsøvelser, hvor Gymnasterne skal følge hurtigt efter hinanden. f. Eks. ved Spring i Strøm, er F. nødvendig. N.I.

Flankerække (Gymn.), en særlig Rækkeopstilling, hvor Gymnasterne staar bag hinanden og vender Flanken (Siden) udad mod Omgivelserne til Forskel fra Frontopstilling, hvor Gymnasterne vender Siden mod hinanden og Front mod f. Eks. Læreren, staaende midt foran Rækken. Opstilling i F. bruges meget til Smaabørn og i det hele til mindre øvede Gymnaster, da det er væsentlig lettere at finde rigtig Afstand og Retning i Flankerækken end i Frontrækken N I.

Flankesving (Gymn.), Reckøvelse. *Flankeudsving.* Efter et →Undersving føres Benene samlede ud til den ene Side, og samme Sides Haand slipper Stangen, mens Benene passerer. Hofteleddene strækkes, og Haanden griber igen Stangen, og Fremsving følger. *Flankeoversving.* Under →Svingopstemning føres Benene samlede ud til den ene Side og op over Stangen, og samme Sides Haand slipper, mens Benene passerer. Haanden griber igen Stangen, og Øvelsen slutter i Siddestilling paa Stangen. →Oversving. V.R.

Flaskved. Ved, der modsat →Kantved er skaaret parallelt med Træets Længderetning og tangentielt til Aarringene.

(Ski.). Ski af Flaskved er glattere og mere modstandsdygtige overfor Slid end Kantvedsski, men slaar sig lettere. Hopski laves fortrinsvis af Flaskved.

Fleischer, Eigil (1901-43), Inspektør, Kajakroer, Formand for D.K.F. 1925-35. Gjorde et stort Arbejde for Kajak- og Kanosportens Udbredelse og Organisation og var selv en fremragende Kanosejler. Hans betydeligste Indsats var at bringe D.K.F. ind i det internationale Samarbejde. Inden for I.R.K. arbejdede han især for Vedtagelsen af fælles Maalebestemmelser og fælles Kaproningsregler for de tilsluttede Forbund og var Medlem af de Kommissioner, der udarbejdede de nugældende Regler. V.U.A.

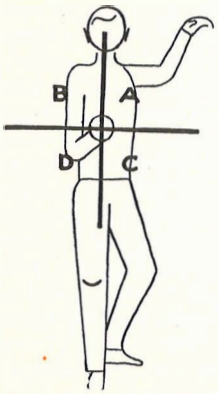
Fleksion (lat.: Bøjning) (Fys.), den Bevægelse i et Led, der fører det paagældende Legemsafsnit fra den strakte til den bøjede Stilling. Specielt betegner Fleksion fra Grundstillingen i Skulder- og Hofteled en Fremadføring af henholdsvis Arm og Ben. Fleksorer = Bøjemuskler. E.H.

Fletstilling (Gymn.) bruges som Udgangsstilling for Armene, særlig under Udførelsen af Kropøvelser. Navnet stammer fra Haandbog i Gymnastik af 1899. Armene er ført udad i Skulderleddene til lidt over vandret Stilling. Albuerne bøjet saa meget, at Hænderne med Haandfladen vendt fremad kan lægges mod Nakken; oprindelig flettedes Fingrene (deraf Navnet), senere førtes Hænderne ikke længere ind over Nakken, end at Fingerspidserne lige kunde berøre hinanden (og Navnet var derefter for saa vidt mindre rammende). En noget ældre Form opstod derved, at Fingrene støttedes mod Issen (uden eller med Fletning af Fingrene), Haandfladen vendende nedad; den sidste Form har man kaldt Issefletstilling til Forskel fra den oprindelige, der kaldes Nakkefletstilling. I begge Former er det af Vigtighed, at Albuerne føres saa langt bagud, at de viser lige ud til Siden; rigtigt indtaget er Stillingen i sig selv korrigerende for Skulderholdningen. N.I.

Fleuret (fr., da. Floret, ital. Fioretta) (Fægtn.), Stødvaaben, der skal være indret-

tet, saa det hverken kan saare Fægteren selv eller hans Modstander. Der findes to Hovedformer, den franske »fleuret« og den italienske »fioretta«. Forskellen ligger hovedsagelig i Fæstets Indretning: medens Fleuretten holdes frit i Haanden, er Fioretaen spændt fast til Haanden med en →martingale eller →lamière. Vaabnet bestaar af Klinge, Parerskaal eller -plade og Fæste. Fleurettens Totalvægt skal være mindre end 500 Gram. Hele Vaabnets Længde skal være mindre end 1100 Millimeter, Klingens Længde skal være mindre end 900 Millimeter. Klingen, der er rektangulær eller firkantet, skal være bøjelig og smidig, og Spidsen forsynet med en Dup. → Parerskaalen skal være mindre end 120 Millimeter i Diameter. I Stedet for en Parerskaal brugtes, navnlig i tidligere Modeller, en 8-formet →Brille, der dækkedes med Læder. Fæstet paa Fleuretten dækker hele →Angelen, medens Fæstet paa Fiorettaen kun dækker denne ⅔ saa den ⅓, der er nærmest Parerskaalen, er fri. I.O.

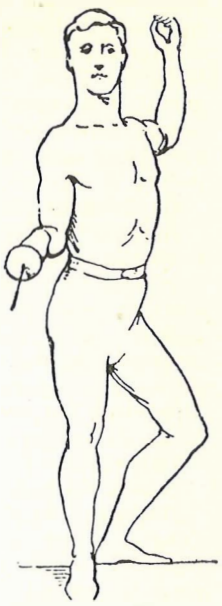
Fleuretfægtning udføres med →*Fleuretten,* der udelukkende er et Idrætsvaaben. Det bruges kun til Stød, ikke til Hug. F. dannede tidligere altid Grundskole for de to andre Fægtearter (→Kaardefægtning, →Sabelfægtning), da den i højere Grad end disse stiller Krav til Behændighed og Teknik, fordrer en velafbalanceret Kropsføring og et hurtigt og kraftigt Benarbejde. Paa Gr. a. de strenge Regler er Tilfældigheder i Kampen faa; man vil sjældent se en Begynder vinde over en rutineret Fægter. Vaabnet føres som Regel med højre Haand. Brug af v. H. til Klingens Føring eller til Afværgning af Angerebet er forbudt; men det er tilladt helt at føre Klingen med venstre Haand (Venstrehaandsfægter, →Gaucher).

Linierne. A: indvendig høj Linie (fr. dedans). B: udvendig høj Linie (fr. desus). C: indvendig dyb Linie (fr. dessous). D: udvendig dyb Linie (fr. dehors).

I det følgende er kun beskrevet Højrehaandsfægterens Kamp, men ved Ombytning af »højre« med »venstre« og omvendt vil Beskrivelsen ogsaa passe for Venstrehaandsfægteren.

→Dækstillingen indtages ofte efter et særligt Ceremoniel, der bl. a. indeholder en Hilsen til Modstanderen. Tidligere lagdes megen Vægt herpaa. Den ældre Form →le mur bruges nu kun ved Opvisninger. I Dækstillingen er Fødderne adskilte med ca. 2 Fodlængder, højre Fod viser lige frem mod Modstanderen; Knæene bøjede, Kroppen lige paa Hofterne og noget →effaceret. Højre Arm bøjet. Haanden fatter om Grebet uden at knuge. Klingen som Regel visende skraat opad mod Modstanderen. Venstre Arm i en smuk Bue bagud med Haanden noget højere end Hovedet. Man dækker som Regel i →Kvart eller →Sixt, men ogsaa Stillingerne →Prim, →Second, →Terz, →Kvint, →Septim og →Oktav kendes. I Dækstillingen inddeles Stødfeltet i Linier (Rum).

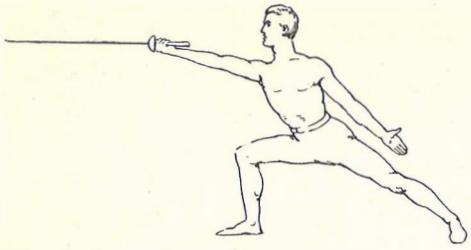

Sekonddækstilling.

Angrebet, →Stødet, indledes med at Spidsen rettes mod Modstanderen, idet Armen strækkes, og i umiddelbar Fortsættelse deraf føres Kroppen fremad ved Hjælp af et →Udfald, d. e. en Fremflytning af forreste Fod samtidig med at bageste Ben strækkes kraftigt ud uden at bageste Fod flyttes. Dækstillingen indtages nu atter hurtigst muligt ved en Tilbagetrækning af forreste Fod.

Et Angreb, hvor Klingen føres lige frem, kaldes et →lige Stød, ved →Degagementet begynder man Angrebet med at føre sin Klinge under Modstanderens over paa modsat Side, og ved →Coupé kastes Klingen oven over Modstanderens Spids ved en hurtig Bøjning og Strækning af Armen, inden man støder frem. Alle disse Angreb kaldes simple.

Ved sammensatte Angreb indleder man med en →Finte, d. e. en hurtig Fremstrækning af Klingen, som om man vilde udføre et af de tre ovenfor nævnte Angreb for at lokke Modstanderen til at udføre Parade; denne bedrages, d. e. man sænker eller løfter sin Klinge, saa man undgaar Berøring med Modstanderens, hvorefter man støder i den Linie, som nu er blottet. Undertiden bedrages flere Parader inden Slutstødet sættes ind. Af sammensatte Angreb findes mange; de hyppigst anvendte er En-To (→unedeux), som er en Degagementsfinte efterfulgt af et til Bunds ført Degagement (Bedragning af en simpel Parade) og →Doublement, som bestaar af en Degagementsfinte og Bedragning af en Kontraparade. Sammensætningen bestaar iøvrigt altid af Kombinationer af de allerede nævnte Angreb. At

Angreb med Udfald.

kunne bedrage Modstanderens Parader med hurtige, snævre Bevægelser er en stor og vigtig Kunst. Herunder er Fingrenes Indvirkning paa Fæstet, →Doigté'en, af stor Betydning.

Med →Paraden afværger man Angrebet, idet man udfører en tværgaaende Bevægelse med Klingen, hvorved man fanger Modstanderens og fører den ud af Linie, saa Stødet passerer; man ender da i en anden Dækstilling end den, man gik ud fra. En saadan Parade kaldes simpel. Ved Kontraparaden lader man Klingen beskrive en Kegleflade med Haanden som Toppunkt, man ender altsaa i Udgangsstillingen. Paraden kan føres som et kort tørt Slag, Tac-Parade, eller som en rolig Føring, hvorved Modstanderens Klinge trykkes ud: Oppositionsparaden.

→Riposten er det Angreb, man udfører umiddelbart efter, at man har pareret. Riposten kan være øjeblikkelig (→Tac-au-tac-Ripost) eller tøvende, simpel eller sammensat. Lykkes det Angriberen at parere Riposten, bør han udføre Kontraripost o. s. fr. En saadan fortsat Række af Stød, Parader, Riposter, Kontrariposter o.s.v. kaldes en Frase (phrase d'armes).

→Afstanden mellem Fægterne formindskes ved Skridt; forreste Fod flyttes ca. en Fodlængde frem, hvorefter bageste Fod flyttes et tilsvarende Stykke. Ved →Passe flyttes Fødderne omtrent som ved alm. Gang eller Løb, man begynder altsaa Fremadbevægelsen med bageste Fod. Bevægelser bagud foretages efter modsvarende Regler. At kunne holde den til egen Hensigt svarende gunstigste Afstand er af stor Betydning, derfor er ogsaa et behændigt og hurtigt Benarbejde meget vigtigt.

Som Indledning til Angrebet bruges ofte Angreb paa Vaabnet: →Battement, →Pression, →Froissement eller Binding af Vaabnet med →Liement, →Croisé eller →Enveloppement.

Overfor Modstandere, der benytter sig meget af tøvende eller stærkt sammensatte Angreb kan udføres Modangreb: Standsningsstød (coup d'arrêt) →Tempostød (coup de temps). Tøver Modstanderen med at ripostere, kan man med Fordel genoptage Angrebet ved →Remisse eller →Redoublement.

Fleuretfægtning foregaar efter faste Regler (Konventioner), hvoraf de vigtigste er: a) Begrænsning af Stødfeltet til selve Kropstammen (for Damer dog kun til Hoftebenstammen). b) Regler for →Dobbeltstød. Her gælder, at den, der paabegynder et regelret Angreb, har Forret for den, der udfører Modangreb; Riposten har Forret for det genoptagne Angreb. c) →Kampladsen er begrænset til et Rektangel paa ca. 2×12 m. O.O.

Flexion (Fys.) = Fleksion.

Flickhockey (Hoc.), Træningsspil, angivet af Colonel Bruce Turnbull. Spilles af 7-Mands Hold paa 50 m-Bane. Kun Skubbeslag og Vippeslag er tilladt, ikke Drive. Bolden maa ikke dribles, men skal afleveres hurtigst muligt. Benyttes som Træning i Aflevering og præcis Sammenspil med korte Slag. O.H.

Flikflak (Gymn.), Behændighedsøvelse. Fra Rækstilling føres Armene nedad-bagud, og Knæene bøjes noget. Uden Standsning i denne Stilling sættes Kroppen ganske lidt i Fald bagover. Armene svinges nu kraftigt fremad-opad-bagud, mens Krop og Hoved kastes bagover, og Benene tager kraftigt Aftryk. Hænderne sættes i Madrassen tæt ved Føddernes Aftrykssted, og Benene svinges samlede og strakte over Hovedet og nedad. Idet Benene svinges nedad tager Hænderne Aftryk fra Madrassen, og Nedspringet foretages paa samlede Fødder og med den oprindelige Front. Flikflak kan ogsaa udføres efter Nedspring fra haandstaaende Stilling. Under Nedsvinget fra denne Stilling bøjes Knæene noget, men strækkes igen, idet Hænderne tager Aftryk fra Madrassen. Udføres ofte efter Araberspring eller baglæns Luftspring, og flere Flikflak kan udføres efter hinanden (→Tempiflikflak). Flikflak kan udføres med ½ Vending (→Tvist). Vendingen udføres efter Aftrykket med Hænderne, men inden Fødderne sættes i Madrassen. V.R.

Flikflaksele (Gymn.) (fr. longe = Line), Gjord eller bred Læderrem, der kan spændes om Kroppen (Maven). I Remmen findes to Ringe med ca. 1-1½ m Reb. Ved Indøvelse af Flikflak eller baglæns Luftspring fra staaende Stilling er den en stor Hjælp ved →Modtagningen. Øves Flikflak efter Araberspring, føres Rebene over paa modsat Side, saa venstre Reb gaar foran, højre Reb bag om Kroppen, naar Araberspringet udføres med højre Haand forrest. J.L.

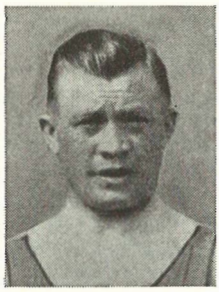
Flintelaasbøsse (Skydn.), gammel Geværmodel, hvori Antændelsen af Drivladningen skete ved en Gnist frembragt ved at slaa Flint mod Staal. Forladevaaben anvendt ca. 1630-1840. E.S.-L.

Floater (Tennis) (eng.: Flyder), Slag, hvor Bolden gaar langsomt højt over Nettet og falder dybt nede i Modstanderens Banehalvdel. Slaget, der bedst udføres med →top spin, anvendes som oftest, enten naar man søger at vinde Tid (f. Eks. paa Grund af Luftmangel) eller som Indledning til et Netangreb, hvor man netop paa Grund af Boldens ringe Fart kan naa helt op til Nettet og dog som Følge af dens Dybde ofte faa Mulighed for at afskære Returneringen med en dræbende Flugtning. A.J.

Flobertpatron (Skydn.), smaa Patroner med Randantændelse af Kaliber 6-9 mm. Projektilet er en Rundkugle og udskydes med en Begyndelseshastighed af op til 200 m/Sek. og med en Rækkevidde af op til 6-700 m. Ofte omgaas Patronen med nogen Letsindighed, idet dens Farlighed undervurderes. Dens Gennemslagskraft er ret stor, selv paa 100 m Afstand trænger den indtil 10 mm ind i Fyrretræ. Drivkraften opnaas ofte ved Tændsatsen alene, men nogle har desuden en mindre Krudtladning. E.S.-L.

Flodden Bow, the (Bue.), Navnet paa en historisk Sjældenhed, en raat forarbejdet Selv-Bue af Tax paa 80-90 Pounds Vægt fundet i et gammelt Hus nær Flodden Field, paa Grænsen mellem England og Skotland, hvor der udkæmpedes et Slag 1513. Buen opbevares i »Royal Compagni of Archer«s Klubhus, »Archers Hall«. C.P.

Florin, Niels (f. 3/10 1892), Snedker, Vægtløfter. Medlem af Idrætsklubben af 1899 i Kbhvn. Fjervægt DM i Vægtl. 1918-23 og 25. Deltog 1914 i Baltiska Spelen i Malmö, 1920 i OL, 1921 i Nordiske Idrætslege, hvor han blev Nr. 1 i sin Vægtklasse, 1923 i Göteborg Udstillingens Sveriges Idrottsspel. 1921 tildelt D.I.F.s Ærespræmie til Vinderne af 3 DM. A.R.N.-E.C.

Flovt (Sejl.), Betegnelse for, at Vindstyrken er meget ringe.

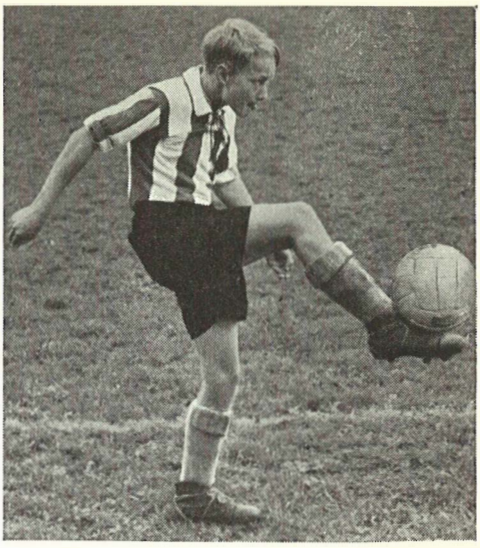
Flovtvejrsbaad (Sejl.), Fartøj, der paa Grund af Skrogform eller forholdsvis stort Sejlareal har sine bedste Sejlegenskaber ved lave Vindstyrker.

Fluevægt (Boksn.), Vægtklasse: fra 1937 Maksimum 51 kg. 1919-20 49 kg, 1921-36 50,802 kg.

(Brydn.), Vægtklasse: Maksimum 53 kg. Vægtklassen er ikke international.

Flugt (Golf), Golfboldens Bane i Luften. Modsat →run.

Flugte (Cricket), at ramme Bolden med Boldtræet, inden den har rørt Jorden.

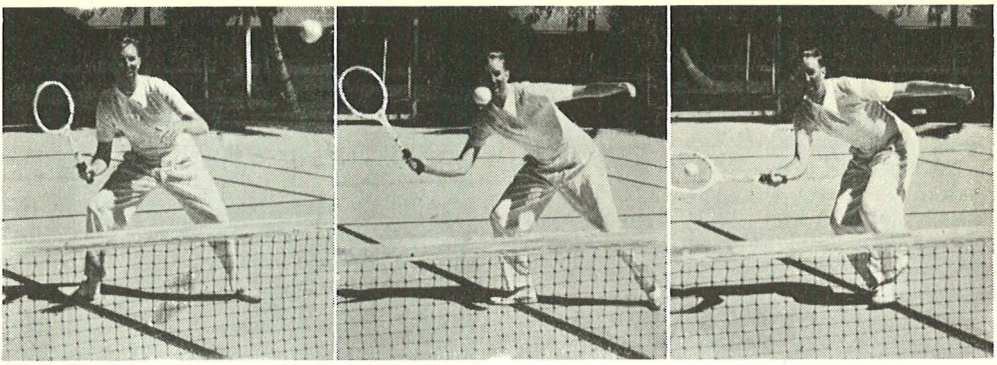
Flugtning.

(Fodb.), et Vristspark til Bolden, naar den er i Luften og ikke forinden har haft Berøring med Jorden, fra den blev sparket fra Med- eller Modspiller. Benyttes oftest af Forsvaret, naar en Back eller anden Spiller flugter Bolden langt op ad Banen til Forwards, og skaffer samtidig Spilleren Luft og Pusterum. Som Maalskud yderst anvendeligt paa Grund af den Fart og Uberegnelighed, en Angriber kan lægge i Sparket. God Bedømmelse er vigtigere end raa Kraft. Bolden skal hele Tiden følges med Øjnene, og gør man det og samtidig har rigtig Kropbalance og Fodstilling, opnaas det bedste Resultat. I øvrigt →Halvflugte. S.N.

(Haandb.), at videresende Bolden uden først at gribe den. Det kan ske med knyttet Haand eller Hænder, men kan ogsaa foretages med aaben Haand. Det første praktiseres især ved Skud paa Maal, men forekommer dog uhyre sjældent. Under Spillet kan forekomme Situationer, der kræver hurtig Aflevering, hvor Spilleren i Stedet for at gribe Bolden sender (»vipper«) den videre. I Almindelighed bør Bolden dog gribes. A.P.

(Hoc.), at slaa til modtaget Bold uden først at stoppe den eller drible den. Virkningsfuldt i Skud paa Maal, der derved bliver hurtigere og kraftigere. Spilleren, der skyder, skal altid huske, at Bolden skruer med Afleveringens Retning, saa man paa en Centring fra højre skal skyde til højre for det Sted, man ønsker at ramme og omvendt paa Centring fra venstre. Flugtning paa medløbende Bold og i stump Vinkel er vanskelig og bliver let uprækis. O.H.

(Tennis), at returnere Bolden i Luften, før den har hoppet. Flugtninger er enten defensive, f. Eks. hvis man befinder sig i Fare-

1 2 3

Forhaandsflugtning (ved Nettet). 1) Ved Forberedelsen til Slaget er Tennisspillerens Fodstilling næsten parallel med Nettet. Vægtbalancen er paa begge Fødder, dog mest paa højre Fod. 2) For at komme i den rette angribende Position er Tennisspillerens Fodskifte sideglidende og velafbalanceret. 3) Bemærk Spillerens velafbalancerede Stilling i Ketcherens Træffeøjeblik og bemærk ligeledes den store Afstand mellem Bolden og Spilleren.

zonen, eller offensive, naar man i Position tæt ved Nettet søger straks at dræbe Bolden. Flugtspillet falder mange svært, men er absolut nødvendigt at beherske, hvis man vil frem i første Række i Dobbeltspil, og ogsaa i Enkeltspil er det af stor Betydning. I det offensive Flugtspil gælder det først og fremmest om i Stilling tæt ved Nettet at gaa imod Bolden og presse den ned i Aabninger hos Modstanderen. En veg Flugtning er overfor en god Modstander som Regel tabt Point, idet man straks bliver passeret eller lobbet ud. Flugtninger under Hoftehøjde kaldes lave Flugtninger, og Flugtninger til Lobs kaldes Smash (Forhaands- eller Baghaandssmash). A.J.

Flugten (Gymn.), Springets egentlige Del. Den begynder efter Føddernes Aftryk og ender, naar Fødderne igen naar Gulvet. Under Flugten svæver Legemet frit i Luften, i de →frie Spring uden at komme i Berøring med noget Redskab, i de →bundne Spring vil Legemets Fart og Retning paa forskellig Maade ændres, ved at Hænderne, evt. baade Hænder og Fødder griber om eller trykker af fra et Redskab. I mange bundne Spring griber Hænderne paa et tidligt Tidspunkt Redskabet eller tager Aftryk fra dette for derved at bringe Legemet i den foreskrevne Stilling. F. Eks.: Volte, lodret Overspring over Buk, udvendigt Opspring med fortsat Nedspring paa Hest paa langs. I andre bundne Spring tager Hænderne sent Aftryk fra Redskabet for at give Legemet den for Nedspringet gunstigste Retning, f. Eks.: Indvendigt Overspring (Hænderne paa →Halsen), Overslag, i Behændighedsøvelser, Flyvespring. J.L.

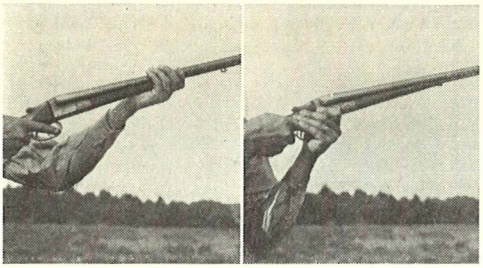
Flugtning, →Flugte.

Flugtskydning er Øvelsesskydning med Haglbøsse mod flyvende Maal. Tidligere anvendtes levende Duer, Glaskugler eller Blikkugler fyldt med Sod, Fjer eller Konfetti, Næseduer o. l., nu dyrker Flugtskydningsforeningerne hovedsagelig Skydning mod →Lerduer, der udslynges fra Kastemaskiner og slaas i Stykker, naar de rammes af Haglskuddet.

Flugtskydningens Formaal er primært Opøvning af Jægerens Skydefærdighed, herunder hans Bøsseføring, Skydestilling og Hurtighed. Ved Konkurrencer er der paa Flugtskydningsbanen opstaaet en ren Sportsskydning, i hvilken det jagtlige Moment er underordnet.

Ved →Jagtskydning skydes Bag-, Side- og Spidsskud, og Skytten maa ikke staa med Bøssen i Anslag paa Forhaand. Ved Sportsskydning skydes kun Bagskud. Udgangsstillingen er fri, og det er tilladt at staa med Bøssen i Anslag. Duernes Hastighed er i Reglen større end ved Jagtskydning. Skydning til levende Vildt opøves paa Flugtskydningsbanen ved Jagtskydning, →Skeet, Taarnskydning samt ved Skydning paa Jagtstier eller i Skydeparker. Sportsskydning omfatter i Danmark →International Skydning og →Monte Carlo Skydning. Sargent Systemet, hvorefter der ikke skydes i Danmark, er derimod meget udbredt i U.S.A. Lerdueskydning dyrkes i de fleste europæiske Lande. Tyskland, Østrig og Ungarn har været Foregangslande i Europa. I Englang anvendes Lerdueskydning bl. a. i Instruktionsskoler oprettet hos flere af de største Bøssemagere, der paa Banen vejleder Skytten og tilpasser Vaabnet for denne. U. S. A. er Lerdueskydningens Hjemland, hvor den dyrkes i udstrakt Grad.

Den første Flugtskydningsforening i Danmark, Dansk Flugtskydningsforening, stiftedes 1898. 1920-25 oprettedes Foreninger i forskellige Provinsbyer. Flugtskydningsforeningerne sammensluttedes 1922 i Dansk

God (til venstre) og uheldig (sammenkneben) Klarstilling ved Jagtskydning.

Flugtskydningsunion. Danske Skytter hævdede sig i de Aar som det bedste Hold paa Europas Baner. Fra ca. 1930 tog Jagtforeningerne Flugtskydningen op, og den har siden vundet stor Udbredelse i de forskellige Lokalforeninger, der dog kun skyder den almindelige Jagtskydning og ikke som Unionen interesserer sig for Sportsskydningen.

Der er 4-5000 aktive Lerdueskytter. Den størst tilladte Kaliber er Kal. 12, den største Haglladning 36 g, den største Haglmængde 420 Stk. Haglene skal have en Diameter fra 2,4 til 2,6 mm (Hagl Nr. 7). Paa Flugtskydningsbanen opøves en Del af de Skydefærdigheder, der er nødvendige paa Jagt, bl. a. læres den forsigtige Omgang med Vaabnet, idet der paa de fleste Baner gælder strenge Forsigtigheds- og Ordensregler (Flugtskydningsregler), og Skytten er under stadig Opsigt. Paa Banen læres Afstandsbedømmelse og navnlig lærer Begynderen, paa hvilket Hold han ikke kan skyde, en gavnlig Lærdom ogsaa for mange ældre Jægere. Naar Iagttagelse af Duen, Anslaget, Sigtningen og Afgivelsen af Skuddet gennem nogle Ganges Træning ikke mere føles som fire adskilte Handlingsformer, maa Begynderen lære ikke med Sigtet at »klæbe« til Maalet, men gaa foran dette og afgive Skuddet uden at standse Svinget i Bøssen. Samtidig maa Skydestillingen rettes, da Aarsagen til daarlig Skydning ofte er daarlig Skydestilling.

Et udmærket Middel til at finde Fejl i Skydningen har man i Raketpatronen, der ved en lille lysende Kugle angiver Skuddets Træfpunkt. De fleste begynder Sporten som en Træning til Jagtskydning, men for dem, der gennem denne Træningsskydning bliver grebet af selve Lerdueskydningen, er det naturligt senere at gaa over til den vanskeligere og rent sportsmæssige Skydning.

Historie og Udvikling. Lerdueskydningens Oprindelse er sikkert ukendt. Den ældste kendte Flugtskydningsforening er den sydengelske »The Old Hat's Club«, der gaar tilbage til ca. 1793, og som havde Bane ved »The Old Hat's« In, Ealing ved London. Man skød til levende Duer eller Spurve, og Navnet siges at skyldes, at Fuglen var anbragt i et Hul i Jorden, dækket med en gammel Hat, der fjernedes ved et Snoretræk paa Skyttens Kommando: »pull«. Hatten erstattedes senere af Kasser.

Skydning paa levende Duer var ca. 1830 meget udbredt i U. S. A. 1856 lod den engelske Bøssemager Purdey en stor Præmieskydning afholde paa sin Bane ved Wellingdon, hvilket skabte stor Interesse for Sporten, der hurtig kom paa Mode og bredte sig til Kontinentet. Skydningen har til de sidste Aar holdt sig i Monte Carlo, Spa og Ostende, men er ellers i de fleste europæiske Lande afløst af Lerdueskydning. Amerikaneren Bogardus skød 1869 100 Duer af 100 og samme Aar 500 Duer paa 8 Timer 48 Minutter, alt paa 27½ m Afstand. I Melbourne, Australien, skød H. M. Umphelly 1891-1910 paa 25 yards (22,4 m) 989 Duer af 1187 med 1482 Patroner og 8862 Spurve og Stære af 12 316 i 16 379 Skud. De levende Duer fortrængtes efterhaanden af Glaskugler og lign. Disse indførtes i U. S. A. ca. 1875, dels for at billiggøre, dels for at lette Systemet i Skydningerne, og maaske ogsaa af humane Hensyn. Der afholdtes i Slutnin-

Double paa spidse Lærduer. Duen til venstre er pulveriseret ved første Skud og den anden splintres. Tilsyneladende er Anslaget (Bøssekolben) vel lavt.

gen af 19. Aarhundrede en Mængde Konkurrencer og Opvisninger med tilhørende Totalisatorer og Væddemaal. Af fremragende Skytter skal nævnes Dr. Carver, Buffalo Bill, Ira Peyne, Bogardus, Sargent og Kaptajn Money. Bogardus skød December 1879 5144 Glaskugler af 5500 paa 7 Timer og 20 Minutter i 5855 Skud. Han anvendte et Gevær Kaliber 10 og et Kaliber 12, begge med flere Sæt Løb, der under Skydningen blev udskiftet 55 Gange. I en Match skød Scott 9735, Carver 9737 af 9950.

Clod-Hansen opgiver, at der 1923 i U.S.A. fandtes 4000 Klubber med 500 000 Medlemmer, der dyrkede International Skydning; det opgives, at der 1940 findes 3000 Klubber med 75 000 Medlemmer, der dyrker Skeet. U. S. A. har saaledes været Foregangslandet; Lerdueskydningen benævnes der »The National Sport« og er uhyre demokratisk.

Fra Amerika bredte Sporten sig til Europa. I Norge stiftedes 15/2 1878 Christiania Jægerklub. Den afløste 1888 Skydning til Glaskugler med Lerdueskydning. I Tyskland indførtes Lerdueskydning 1891 af Armin Tenner.

I *England* stiftedes 1893 »The Clay Bird Shooting Association«, der siden har afholdt en aarlig Mesterskabsskydning.

I *Finland* opførtes den første Bane i 1895. Der findes nu 1 international Bane og 5 Skeetbaner. Finland har siden OL 1906 med Hæder deltaget i internationale Stævner. I *Sverige* paabegyndtes Skydningen omtrent samtidig med Finland og Danmark. International Skydning paabegyndtes i 1912 af »Föreningen för olympisk Kortdistanseskjutning«. Svensk Rekord har Gunnar Lundgreen med 100 Duer af 100, sat i Wien 1933.

I de romanske Lande, i Holland, Belgien, Schweiz og Ungarn indførtes Lerdueskydningen ca. 1900. Officiel VR har A. V. Lumniczer, Ungarn, med 298 af 300, sat i Wien 1933.

I *Danmark* var Skydningen til Glaskugler ikke meget udbredt og har næppe været dyrket i Foreninger. Dansk Flugtskydningsforening skød 1906-08 mod sodfyldte Blikduer. Danmarks eneste nuværende 1. Klasses Bane er anlagt af →Hærens Krudtværk ved Frederiksværk og omfatter: International Bane, Skeetbane, Jagtskydningsbane, Jagtsti, Hareskydningsbane. Fasanskydning, Taarnskydning m. m. Banen ligger vanskeligt tilgængelig for de fleste Flugtskytter, hvilket har bevirket nogen Stagnation i Sportsskydningen. DM i Jagtskydning har været:

1927	Fabrikant P. Hornemann	23 (af 24)
1928	Stamhusbesidder Ib Mylius Benzon	22 (af 40)
1929	Driftsbestyrer C. Breyn	37
1930	Hofjægermester G. Honnens de Lichtenberg	38
1931	Direktør V. Arnaa	38
1932	„ „	37
1933	„ „	37
1934	„ „	36
1935	„ „	36
1936	Fabrikant P. H. Wodschow	36
1937	Løjtnant Holst Frederiksen	36
1938	Forpagter H. Castenskiold	36
1939	Kunstmaler C. Høyrup	37
1940	„ „	36
1941	Forpagter H. Castenskiold	39

DM i international Skydning har været:

(100)

1927	Sagfører H. O. Jacobsen	92
1928	Direktør H. Houmann	97
1929	Sagfører H. O. Jacobsen	96
1930	„ „	95
1931	Direktør V. Arnaa	96
1932	Grosserer Harald Nyborg	98
1933	Lensgreve E. Bernstorff-Gyldensteen	95
1934	Hofjægermester G. Honnens de Lichtenberg	95
1935	Direktør V. Arnaa	93
1936	Ingeniør A. Langkilde Lange	91
1937	Fabrikant K. Abildgaard-Elling	80
1938	Major John	94
1939	„ „	85
1940	Baron P. Wedell-Wedellsborg	87
1941	Direktør Allan Christensen	94

Af danske Holdresultater skal nævnes: NM 1926, 28 og 31, EM 1927, Nr. 2 i VM og EM 1932. Af Enkeltmandsresultater skal nævnes: 1927 vandt Dir. Houmann Hovedskydningen i Hamborg 96 af 100 og 192 af 200; 1928 Sagfører H. O. Jacobsen NM 98 af 100, Nr. 2 Grev Bernstorff. 1931 Dir. Houmann NM og EM med 92 af 100 og 187 af 200.

Udover de mange, der kun skyder i Jagtorganisationerne, dyrkes Sportsskydning af ca. 200 aktive Skytter her i Landet. I de senere Aar har Jagtforeningerne optaget Flugtskydning paa deres Program. Landsjagtforeningen sluttede hvert Aar inden Krigen med en →Kredsskydning med paafølgende →Landsmesterskabsskydning ved Aarsmødet. Sejrherren i Mesterskabsrækken blev Landsjagtforeningsmester. Dansk Jagtforening holdt som Afslutning i Politikredsene en →Mærkeskydning og afsluttede Aarets Flugtskydning med en Landsskydning, hvis Vinder i Begyndelsen kaldtes Danmarksmester. J.H.-S.

Litt.: Clod-Hansen »Jagtskydning« (1923). C. C. Andersen »Hvad enhver Jæger bør vide« (1936). »Vejledning i Flugtskydning« (udgivet af Jagtfonden. 1935). Viggo Møller »Fjervildtjagten« (1894). »Håndbok for Sportsskyttere« (Oslo 1925). Riksförbundet för Kortdistansskjutning»Tävlingsprogram 1940«. Albert Preusse »Lehrbuch des Flintenschiessens« (1928). Konrad Eilers: »Schusswaffenkunde« (Berlin 1926). D. H. Eaton: »Trapshooting, the patriotic Sport« (U.S.A. 1896). Owen Jones: »The Sport of Shooting« (1918). »The Encyclopædis of Sport« IV (London 1911). Hugh S. Gladstone: »Record Bags and

Shooting Records« (London 1930). Jagten i Danmark (1939) S. 324. Jægerbogen 1937-40. Jagtraadets Piecer ved G. Honnens de Lichtenberg (1936). Vejledning i Flugtskydning. Dansk Jagtleksikon 1942.

Flugtspil (Badm.) betyder, at Bolden slaas frem og tilbage over Nettet uden at komme i Berøring med Gulvet. Badminton spilles udelukkende som Flugtspil, idet det er →Fejl, hvis Bolden berører Gulvet. P.H.

Flydekasser el. **Flydetanke** (Kajak.) er i D.K.F.s Sikkerhedsbestemmelser foreskrevet for Sejlfartøjer, som ikke har vandtætte Skot eller Cockpitsæk. Bør mindst rumme en l for hvert kg af Rorets, Sænkekølens og Rigningens Vægt i vaad Stand, samt nogle l for den Del af Manden, som maa være over Vandet, medens han øser. K.V.P.

(Ro.), firkantede, aflange, lufttætte Kasser, fremstillet af Messingplade eller lignende Materiale, som fastgøres under Sædelisterne i Langtursbaade. Formaal: at give Baaden forøget Bæreevne i Tilfælde af Kæntring. Har kun været anvendt forsøgsvis i ganske enkelte Tilfælde. J.N.-H.

Flydning (Svømn.). F. paa Ryggen er en gavnlig Øvelse til at skaffe Svømmeren Hvile. I denne Stilling bæres Kroppen oppe i Vandoverfladen, grundet paa det naturlige Aandedræt, og fordi Legemets Vægtfylde i Vandet er mindre end dettes. Legemet er fuldstændig afslappet, Armene kan anbringes i forskellige Stillinger. Den mest hvilende er med Armene slapt ud til Siderne. Hvis Benene synker under Overfladen i den vandrette Flydestilling, kan man med Armene i Strækstilling bøje stærkt i Haandleddene, saa Hænderne løftes op over Vandet. Flydning paa Brystet henhører under Kunstsvømning, men danner tillige Grundstilling til Crawl; Armene er i Strækstilling, Ansigtet under Vandet, og hele Legemet er let spændt og udstrakt. I.P.-P.

Flynder (Sejl.), →Spredholt foroven i et Sejl.

Flynderbaad (Sejl.), populært Udtryk for de flade, brede Baade med Sværd, som byggedes herhjemme omkring 1900. Bedst kendt var den ekstreme »Flynder« med Sænkekøl »Enten-Eller«, som 1899 i Stockholm vandt Kong Oscars Jubilæumspokal. E.W.-W.

Flyt (Ski.) (norsk), konstant Fart under Skiløb saavel i fladt Terræn som under →Nedfart (»Flydende Skiløb«). Betegnelsen bruges navnlig i Slalom om Løb uden Opbremsning foran Portene. K.V.L.

Flytning (Gymn.), Variant af Klavring i Tov; der kan flyttes vandret, skraat nedad eller skraat opad fra Tov til Tov (forudsætter altsaa en Række Tove, ophængt i passende Afstand fra hinanden). Almindelig Klavring maa være indøvet først.

Vandret F. foretages i Almindelighed efter Klavring »til Tops«. Gymnasten hænger i f. Eks. yderste Tov til højre, bøjede Arme, næsten strakte Ben med almindelig Fatning om Tovet; venstre Haand flyttes og griber om nærmeste Tov i samme Højde, Benene løsnes fra yderste Tov, strækkes helt og samles et Øjeblik mellem Tovene, fatter derefter det Tov, venstre Haand har fat i, hvorefter højre Haand flyttes over til samme Tov; de følgende Flytninger foretages paa samme Maade. Vandret F. kan forbindes med Omkringvending; i saa Fald bliver det den fra næste Tov fjerneste Haand, der flyttes først, samtidig med at Legemet, hængende i den ene Arm og Benene, drejes 180°.

F. skraat nedad begynder fra samme Stilling som vandret F., men nu foretages der først en Sænkning, ved at Armene strækkes, Hofte- og Knæled bøjes, venstre Haand fatter nærmeste Tov i Skulderhøjde, Benene flyttes som ovenfor beskrevet, og til sidst flyttes højre Haand over lige under venstre. Leg met sænkes ved hver F. ca. en halv Armlængde.

F. skraat opad begyndes fra tilsvarende Stilling nederst paa Tovet, venstre Haand flyttes og griber nærmeste Tov saa højt som muligt; under Flytningen af Benene bøjes de i Hofte- og Knæled, og Tovet fattes med Underbenene paa sædvanlig Maade, hvorefter højre Haand flyttes over lige under venstre, Armene bøjes og Benene strækkes. Legemet løftes her ca. en halv Armlængde ved hver F. Klavring med F. egner sig godt til Tropsøvelse og kan foretages »i Strøm«. N.I.

Flyvebardun (Svæv.), Bardun, der er belastet under Flyvning. Gaar fra Kroppen til Undersiden af Bæreplanet.

Flyvebog (Svæv.), Journal, som enhver Svæveflyver skal føre over alle de Flyvninger, han har foretaget. Giver Oplysninger om Startantal, Data for Flyvningerne, Flyveleder, Flyvetid, Terrain, opnaaet Højde, Vindstyrke, Vindretning og Startmetode. Under »særlige Oplysninger« indføres Certifikatprøver, særlige Øvelser, Havarier o. l. H.F.

Flyvedisciplin (Svæv.), korrekt Opførsel og nøje Efterlevelse af givne Instruktioner saavel paa Flyvepladser som under Flyvning. Er nødvendig, for at Læreren kan være sikker paa, at Eleven ikke overtræder givne Bestemmelser og derved kommer ud for Situationer, han endnu ikke kan klare. J.G.B.

Flyveegenskaber (Svæv.), Samlingsbetegnelse for de Egenskaber, et Svæveplan udviser under eller i Forbindelse med Flyvning. Er altsaa et videre Begreb end Flyveydelser, idet det indbefatter disse og des-

uden andre Egenskaber, f. Eks. Manøvredygtighed, Lethed paa Rorene o. l. H.F.

Flyvefart (Svæv.), den Fart, hvormed Svæveplanet skal bevæge sig i Forhold til den omgivne Luft for ikke at falde igennem (→stalle). Er forskellig for de forskellige Typer, idet den er afhængig af Svæveplanets Form og Vægt. Ligger for Skoleglidere omkring 40—50 km/T, for Overgangsplaner omkring 50-60 km/T og for Rekordplaner omkring 55-70 km/T, J.G.B.

Flyvehastighed (Skydn.), Projektilets Hastighed paa et vist Punkt af Kuglebanen. Er ikke konstant, men aftager i Forhold til Flyvetiden paa Grund af Luftmodstanden. Ved meget høje Skudbaner kan Flyvehastigheden atter tiltage mod Kuglebanens Slutning, naar dennes Retning er stærkt nedadgaaende. E.S.-L.

»Flyvehund« (Gymn.), Barreøvelse. Populær Betegnelse for baglæns Saltomortale under Bommene. -→Baglæns Kipning.

Flyvehæng (Gymn.), gymnastisk Øvelse i Trapez: Fra Siddestilling paa Stangen fører Gymnasten f. Eks. venstre Haand til Overgreb ved Siden af sig paa Stangen med Albuen foran Tovet, støttende mod dette. Samtidig fatter højre Haand samme Sides Tov i Strækhøjde. Ved en kraftig høj Knæløftning og Bøjning af Fodleddene løftes Benene op over Stangen, idet Gymnasten støtter med venstre Haand og hæver sig i højre. Naar hængende Stilling, fri af Stangen, er indtaget, føres denne af venstre Haand ud til Siden i lodret Stilling, hvorved højre Tov krydser over venstre. Kroppen indtager en noget overstrakt Stilling. Venstre Haand fører atter Stangen paa Plads, og ved høj Knæløftning og Bøjning i Fodleddene løftes Benene atter ind over Stangen. Siddestilling indtages, idet Hænderne fatter Tovene i Skulderhøjde. Udføres saavel til venstre som til højre. E.P.-P.

Flyveinstrumenter (Svæv.), Instrumenter, ved hvis Hjælp Flyveren sættes i Stand til at kontrollere Flyvningens Elementer som Fart, Kurs, Højde, Stigehastighed o. s. v.; Instrumentbrættet i et Rekordplan bør være udstyret med →Variometer, →Fartmaaler, →Højdemaaler, →Kompas, -→Ur, →Drejningsviser og -→Krængningsviser. De Instrumenter, der bruges til Blindflyvning, Drejningsviser, Krængningsviser, Fartmaaler og Kompas, bør anbringes saa overskueligt som muligt midt paa Instrumentbrættet. Hvis Svæveplanet ingen Blindflyvningsinstrumenter har, rykker Variometret op paa den bedste Plads. H.F.

Flyvejournal (Svæv.), Dagbog, som skal føres for hvert indregistreret Svæveplan. Journalen, der blandt andre Papirer skal medføres i Svæveplanet under Overlandflyvninger, giver Oplysninger om, hvem der har fløjet Svæveplanet, dets Type, Startantal, Data for Flyvningerne, Flyvetid, Havarier o. l. H.F.

Flyvemaskineslæb (Svæv.), Bugsering af Svæveplan efter Flyvemaskine ved Hjælp af en 80-150 m lang Wire. -→Flyvemaskineslæbestart, -→Slæbemaskine, -→Slæbewire.

Flyvemaskineslæbestart (Svæv.), Startmetode for Svæveplaner. Flyvemaskinen og Svæveplanet forbindes med en Wire, som Regel paa 80-150 m, der kan udløses fra begge Luftfartøjer gennem Mekanismer, der betjenes fra Førersædet. Flyvemaskinen slæber Svæveplanet op til den ønskede Højde. Paa et Tegn fra Motorflyveren udløser Svæveflyveren Wiren og søger ind i Opvinden, mens Motorflyveren fra lav Højde nedkaster Wiren paa Flyvepladsen. For at lette Starten for Flyvemaskinen forsynes de Svæveplaner, der ikke har Hjul under sig, men kun en affjedret Træmede, med et Understel i Form af et Par Gummihjul, der kastes af, saa snart Svæveplanet har hævet sig fra Jorden. Den gunstigste Startmetode til Uddannelse i termisk Flyvning. H.F.

Flyvende Mare (Brydn.), Greb i Brydning. Omvendt Fodskifte er at foretrække. Ved Angreb gribes med venstre Haand om Modstanderens højre Albueled, højre Skulder føres ind til hans Bryst og samtidig højre Ben frem mod hans højre Ben. Derefter føres højre Arm op i Modstanderens højre Armhule, hvorefter man med Knæsænkning vender sin Ryg mod ham (omvendt Fodskifte) og fører sin højre Arm lodret op, hvorved han glider ind paa Skulderen. Kastet udføres direkte over Hovedet, ved at man strækker Benene, hvorefter man falder ned paa begge Knæ, højre Underarm og Panden. Man fanger nu Modstanderens Hoved ved at føre højre Arm bagud og fremover. Højre Ben sættes frem med Hælen i Madrassen. Hoften i Modstanderens højre Armhule. Er Modstanderen endt i Bro, trykkes denne ned ved, at man stadig med Hælen i Madrassen løfter højre Knæ og Hofte.

Parader for flyvende Mare. Der pareres ved at sætte venstre Haand paa Angriberens Hofte og trykke ham fra sig. Hvis Benene er løftet fra Madrassen, fører man venstre Arm om hans Krop og trykker sig tæt ind til hans Ryg, hvorved hans Bevægelse hæmmes, saa man faar Chance for at komme fri, naar man naar ned paa Madrassen. Er man større end Modparten, kan man ogsaa parere ved at springe over paa hans venstre Side, idet han vender Ryggen til. A.R.N.-E.C.

Flyvende Mollberg (el. baglæns flyvende Salto med frontvendt Afsæt; Gruppe III) (Svømn.) kan udføres sammenbøjet, staaen-

de eller med Tilløb fra 3 og 10 m, hoftebøjet (staaende eller med Tilløb) fra 10 m samt med Tilløb (sammenbøjet) fra 1 m. Legemet drejer ved Springet een Gang baglæns om sin Tværakse. Afsæt med Front i Springretningen, Nedslag paa Benene. Gennemgangsstillingen, strakt →Isander, skal tydelig markeres, indtil Springkurvens højeste Punkt er passeret, Resten af Springet udføres som baglæns flyvende Salto. (→Mollbergspring). S.W.

Flyvende Saltomortale (Svømn.), →Forlæns flyvende Salto, →Baglæns flyvende Salto.

Flyvende Start (Cykl.). Rytteren er i fuld Fart fra Startpunktet, modsat →fast Start. Ved Rekordkørsel skal Tilløbet forud for Starten foregaa helt nede i Banen og uden Hjælp af nogen Art, saasom »Dykning« fra Sving el. lign. J.B.

(Sejl.), Start, ved hvilken Fartøjerne sejlende har manøvreret sig i Stilling før Startskuddet, for paa eller snarest efter dette at gaa over Startlinien. Oprindelig laa Fartøjerne ved en Kapsejlads fortøjede ved Bøjer med eller uden Sejlene satte og kastede los ved Startskuddet. Senere fik Fartøjerne et bestemt Tidsrum, indenfor hvilket de skulde starte, og Sejltiden regnedes mellem den virkelige Starttid og Ankomsten til Maallinien. Nu gives der overalt et Varselsskud (Signal) 5 Min. før Starten, og Fartøjerne er fra dette Tidspunkt underkastet Kapsejladsreglerne; de maa saaledes ikke være fortøjet ved Bro, Bøje eller andet Fartøj, ligesom de ikke maa være under Bugsering, Roning, Stagning o. l. Sejltiden regnes fra Startskuddet, uanset hvor meget et Fartøj er kommet for sent i Start. O.A.

Flyvende Vinge (Svæv.), Svæveplan uden Haleparti med en kort Krop nedbygget i Bæreplanet. Da der ikke findes noget Haleplan, har Bæreplanet stærk Pileform for at opnaa Længdestabilitet, Balanceklapperne bruges tillige som Højderor. I Tyskland har R. Horten eksperimenteret hermed siden 1932 og 1938 konstrueret »Horten III«. Planet er velflyvende og meget robust, Tophastigheden ligger saaledes over 400 km/T. Data: Spændvidde 20 m, Planareal 36 m^2, Flyvevægt 315 kg, Planbelastning 8,7 kg/m^2, Glidetal 1 : 32, Synkehastighed 0,5 m/Sek. J.G.B.

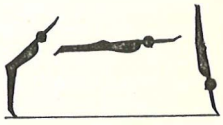
Flyvende Volt (Svømn.), ældre Betegnelse for →flyvende Salto; benyttes stadig i Sverige (flygande volt).

Flyveraa (Sejl.), lille, let Rundholt, hvortil den agterste Del af et Gaffeltopsejls Underlig er underslaaet. Bliver ved Hjælp af Topsejlsskødet, der staar fast midt paa Raaen og gaar gennem et Skivgat paa Gaffelens Nok, halet agterefter og opefter, saa den ligesom danner en Forlængelse af Gaffelen. Herved opnaas, at et større Gaffeltopsejl kan føres, idet et Topsejl uden Flyveraa maa skødes direkte ned til Gaffelnokken og altsaa ikke kan strækkes længere agterud end til selve Gaffelnokken. T.B.

Flyverulning (Gymn.), Barreøvelse. Er en →baglæns Rulning, hvorunder der ogsaa trykkes af fra Bommene med Skuldre og Overarme, saa Kroppen i lodret Stilling med Hovedet nedad løftes fri af og op over Bommene. Mens Legemet endnu er i den opadgaaende Bevægelse, fatter Hænderne Bommene, og Øvelsen slutter med støthængende Fremsving eller (ved Opstemning) i haandstaaende Stilling. V.R.

»Flyve som Fugle« (Gymn.), Løbe- og Armøvelse for mindre Børn. Der løbes rundt i Salen, store og smaa Fugles Vingeslag efterlignes. »Fuglene« flyver ud og paa Signal igen hjem til »Reden« (Ribberne). J.L.

Flyvespring (Gymn.), Behændighedsøvelse. I Slutningen af et kraftigt Tilløb svinges Armene fremad-opad til Strækstilling, og der tages et Forspring, hvorunder Fødderne samles, og Kroppen lægges saa meget forover, at Tyngdelinien træffer Gulvet foran Fødderne. Der tages nu kraftigt Aftryk med begge Fødder samtidig, og Gymnasten springer fremad-opad med strakte Knæ- og Hofteled, Hovedet holdes bagudbøjet. Legemet sværer eller flyver nu i Luften, mens Kroppen langsomt roterer om Tværaksen. Der landes paa Hænderne langt fremme paa Madrassen, og umiddelbart herefter passeres haandstaaende Stilling. Herved undgaas det, at Kroppens Vægt kommer til at hvile for meget paa Hænderne. Der tages nu Aftryk med Hænderne, hvilket yderligere understøtter Rotationen; Ryggen svajes kraftigt, og Fødderne svinges med en let Bøjning af Knæene ind under Kroppen til Nedspringet, der foretages paa Fodbalderne paa samlede eller adskilte Fødder; i sidste Tilfælde følger et lille Hop til Retstilling. Under Nedspringet svinges Armene strakte og i skulderbreds Afstand fremad-nedad. Flere Flyvespring kan følge efter hinanden (Tempiflyvespring), ligesom Flyvespring ofte udføres efter →Kraftspring, →Tyvespring over Hest eller →Overslag over lav Plint. Nedspringene fra disse Spring maa afpasses saaledes, at Gymnasten indtager den ovenfor beskrevne Opspringsstilling til Flyvespring. J.L.

Flyvetid (Skydn.), Tiden, et Projektil er om at naa en vis Afstand. I Skydetabeller angives Flyvetiden til bestemte Afstande. Flyvetiden er afhængig af Projektilets Begyndelseshastighed, Tværsnitsbelastning,

Form m. m. For Gevær 1889 med Patron M. 1908 (Spidsskarp) er Flyvetiden til 250, 300 og 600 m Afstand henholdsvis ca. 0,4, 0.5 og 1,1 Sek. E.S.-L.

Flyvevinkel (Svæv.), Vinklen mellem Svæveplanets Bevægelsesretning i Forhold til Luften og Plankorden. →Indfaldsvinkel.

Flyvevægt (Svæv.) = Tomvægt + Nyttelast. Et Svæveplans Flyvevægt omfatter alt, hvad der findes paa eller i Svæveplanet: Konstruktionsdele, Udstyr, Flyver, Passagerer og anden Last. H.F.

Flyvstilling (Gymn.), strakte Arme i Legemets Frontplan, midt mellem vandret og lodret Stilling.

Fløj (Fodb.), Forwardrækkens Wing og Innerwing. Benyttes ogsaa om Wing alene, f. Eks. »spil Fløjen«. At benytte Fløjen (d.v.s. Wingen) giver effektivt Angrebsspil, da Modpartens Forsvar derved spredes og saaledes giver Forwards inde paa Midten større Scoringschancer. N.M.

(Gymn.), de yderste Endepunkter af en Række Soldater (Gymnaster). Bruges saavel om Flanke- som om Frontrækken, men er dog særligt knyttet til Frontrækken, idet der her naturligt bliver Tale om en højre og venstre Fløj, en Betegnelse, der bliver ved at gælde, selv om Rækken foretager en Omkringvending. N.I.

(Hoc.), Forwardsrækkens Wing og Innerwing. Benyttes ogsaa om Wing alene, f. Eks. i »lægge Bolden til Fløjen«, og om Trekanten af de to Spillere og Fløjhalfbacken. Sammenspillet paa Fløjen er et meget vigtigt Led i Angrebet, særlig kan Trekanten være effektiv, idet Forwards ofte langt lettere kan spille sammen over Fløjhalfbacken end direkte. O.H.

Fløjhalfback (Fodb.) er først og fremmest Forsvarer og skal som saadan modvirke Modpartiets Bestræbelser for at lave Maal; men dernæst skal han understøtte egne Angreb. Maa være udstyret med de samme Fodboldegenskaber som →Centrehalfback, og han løser sin Dobbeltopgave som Forsvarer og Understøtter af Angrebet efter de for denne Spiller angivne Regler. Hans taktiske Opgaver er forskellige paa et Trebackshold og paa et Hold med arbejdende Centrehalfback. I førstnævnte Tilfælde skal han dække Modpartens Innerwing. Endvidere er han under Trebackssystemet mere end nogen anden Spiller (Innerwingen maaske undtagen) toneangivende i Henseende til hele Holdtaktikken (Tempo, aabent eller lukket Spil m. m.). Han maa i særlig Grad have Initiativ og Blik for Kombinationer.

Med en arbejdende Centrehalfback som den taktisk toneangivende paa Holdet er den almindelige Opdækningsplan med Fløjhalfback ude hos Wingen. Baade under Trebackssystemet og i dette Tilfælde maa en Fløjhalfback ikke være for slavisk bundet til sin Mand, men altid have et vaagent Øje for, om han kan gøre sig mere nyttig et andet Sted. N.M.

(Hoc.). Hans Opgave er at dække Modstandernes Wing og at støtte sine egne Forwards i Angreb. Foretager ogsaa alle Indtril helt frem til Modstanderens 23-m Linie. Baade i Angreb og Forsvar stilles der store Krav til Hurtighed og Udholdenhed. Det skæve Spil, betinget af Stokkens Form, medfører, at de to Fløjhalfbacks Placering paa Banen bliver forskellig. Venstre Halfback maa ligge længere ude mod Sidelinien end højre for at faa Spillet og Tacklingen mest muligt paa sin højre Side. Han kan dog ikke undgaa Baghaandstacklinger og skal være Ekspert i →Angreb fra venstre.

I Angreb skal Fløjhalfbacks ligge tæt op bag ved deres Fløj og støtte den og skal sørge for at spille Wing godt fri ved at trække Modstanderne bort fra ham. De skal dog stadig dække deres Modstanderwing ved at arbejde paa Linien mellem ham og Bolden. Fløjhalfbacks skal aflevere hurtigt og maa ikke drible for langt, da de derved kun opnaar at trække deres Forwards off side.

I Forsvaret skal han arbejde sammen med sin Back og være klar til at tage dennes Plads, hvis Backen tvinges til at forlade den. Fløjhalfbacken skal tackle tidligst muligt for at bryde Angrebet saa langt fremme paa Banen som muligt. Bliver han passeret, skal han søge ind bag sin Back og frigøre denne. Venstre Halfback kan komme til at gribe ind i Spillet foran eget Maal, da han i Modsætning til højre Halfback har Forhaand til det. Ved Hjørne, Frislag og Indtril særlig Taktik. I øvrigt →Hockey, Taktik. O.H.

Fløjknap (Sejl.), Afslutning paa Mastetop eller Flagspil. Udføres af haardt Træ som en stor Knap med et Hul midt i, hvori Mastetoppen passer. Er forsynet med to Huller eller med Skivgat og Skive, hvorigennem Flaglinen farer. Udføres ogsaa af Porcelæn. T.B.

Fløjmand (Gymn.), den, der staar paa Fløjen i en Række; der er altsaa baade en venstre og en højre Fløjmand. Er Eleverne stillet op efter aftagende Højde, bliver højre F. den højeste; omvendt hvis de er ordnede efter tiltagende Højde. Da højre F. ofte kommer til at »gaa i Spidsen«, udvælges undertiden ogsaa en særlig dygtig Elev til denne ansvarsfulde Post. N.I.

Fløjmøtrik (Cykl.), ogsaa kaldet *Vingemøtrik* eller *Vingeskrue*, anvendes ved Hjulenes Fastspænding paa Landevejsraceren i Stedet for den gængse, ottekantede Møtrik. Rytteren kan i Tilfælde af Punktering el. l.

undvære Skruenøgle, idet »Vingerne« kan drejes med Fingrene. Fløjmøtriken kom fra Frankrig omkring 1921 i Størrelsen 7½ cm fra Vingespids til Vingespids. En senere tysk Model, der var længere, medførte midlertidigt Politiforbud mod Anvendelse af Fløjmøtriker (→Cyklesport). Fremstilles af Aluminium. J.B.

Fløjte benyttes af Dommeren i Boldkampe for at afbryde Spillet, af Starteren ved Løbekonkurrencer for at kalde Deltagerne tilbage ved for tidlig Start. Bør være en Trillefløjte med kraftig Tone. M.R.

Fod (Sejl.), den underste Ende, Rodenden af Masten, som staar ned i Mastesporet.

Fodafsving (Gymn.), Reckøvelse. Efter ¾ baglæns →Fodomsving slipper Hænderne Stangen, samtidig med at Hofteleddene strækkes, og Fødderne tager Aftryk fra Stangen. Nedspringet følger foran og langt fra Recken. V.R.

Fodarbejde (Badm.). Rigtigt Fodarbejde er en absolut Betingelse for at opnaa den fulde Udnyttelse af Slagene. En Hovedregel er det, at man i Forhaandsslaget har venstre Fod forrest og i Baghaandsslaget højre Fod forrest (Venstrehaandsspillere modsat). Kroppens Vægt føres under Slagets Udførelse fra bageste til forreste Fod. Man bør staa med let adskilte Ben oppe paa Fodbalderne, helst paa Tæerne, lidt foroverbøjet og en Smule bøjet i Knæene, hvilket giver en hurtig Start. For at opnaa korrekt Balance bør man bevæge sig med korte Skridt med Siden til Nettet. H.H.

(Boksn.), →Benarbejde.

(Hoc.). Til ethvert Slag, Drive, Skubbe- og Vippeslag, er der en bestemt Stilling, der er den fordelagtigste, og et korrekt Fodarbejde skal bringe Spilleren i denne Stilling, ligesom Slaget er afhængigt af Fodarbejdet, idet der i en Bevægelse er et bestemt Øjeblik, hvor Slaget skal falde for at blive godt. F. Eks. skal Skud paa Maal med Drive falde,

Fejlt Fodarbejde i Skud paa Maal med Drive.

idet venstre Fod naar Jorden, Drive fra højre Fod, idet denne Fod naar Jorden og Skubbeslag fra højre og venstre Fod, idet henholdsvis højre og venstre Fod naar Jorden under Løbet o.s.v. O.H.

(Tennis) (eng. foot-work). Er ogsaa i Tennis af største Betydning. I enhver Stilling bør man saavidt muligt være affjedret i Knæene og have Hælene løftet fra Jorden, og f. Eks. ved Modtagelsen af Serven er det ofte nødvendigt ligefrem at trippe paa Tæerne for hurtigst muligt at kunne springe til den Side, hvor Bolden komer. I Løbet er det bedst at bruge relativt korte Skridt, idet man ellers vanskeligt kan vende pludseligt, og den nøjagtige Stilling til Bolden opnaas ogsaa herved lettere. A.J.

Fodbagopløftningshop (Gymn.). Venstre Fod sættes i Gulvet og sætter af til et Hop, idet højre Ben svinges lige tilbage under stærk Strækning af Hoften, og Foden løftes bagop under Bøjning i Knæet. Kroppen holdes strakt med løftet Hoved og uden Knæk i Lænden. Der tælles 1, idet man sætter af og 2, naar man atter lander paa venstre Fod; derefter højre Fod til Afsæt paa næste 1 o.s.v., i øvrigt →Trehop. J.F.-S.

Fodbeskytter (Hoc.), →Benskinne.

Fodblok (Sejl.), enkelt Blok, der staar fast i Dækket, og hvorigenem der skæres et Fald eller en Løber for nemmere at kunne hale langs med Dækket og derved kunne anvende flere Folk til at hale. Det meste løbende Gods af et større Sejlskibs Takkelage farer gennem Fodblokke. T.B.

Fodbold (eng. football) er, som Navnet angiver, et Spil, hvor en →Bold hovedsagelig spilles med Foden. F. spilles af to →Hold paa ikke over 11 Deltagere med en kugleрund Bold, bestaaende af et Læderhylster om en oppumpet Gummiblære, paa en helst græsklædt →Bane med et →Maal i hver Ende. Bolden maa ikke forsætligt røres med Haand eller Arm undtagen af →Maalmanden indenfor sit →Straffesparkfelt, men maa iøvrigt spilles paa hvilken som helst Maade. Spillerne maa i Spillets Medfør stille sig i Vejen for eller skubbe (→Skub) til hinanden. →Farligt Spil er forbudt. Det Hold, der inden for den lovbestemte Spilletid, som er delt i 2 →Halvlege, flest Gange faar Bolden i Modpartiets Maal, har vundet. Spillet ledes af en →Dommer med to →Linievogtere som Medhjælpere, og hans Afgørelser er endelige. Han kan tildele Spillerne og Linievogterne →Advarsler og ved →Udvisning afskære dem fra videre Deltagelse. Før Spillets Begyndelse slaar Holdenes →Anførere Plat og Krone om Retten til at vælge Maal eller at begynde Spillet (→Lodtrækning). Efter første Halvleg byttes Maal. Spillet begynder i hver Halvleg med et Begyndelses-

spark fra Banens Midtpunkt, medens begge Holds Spillere er paa hver sin Banehalvdel. Spillernes Opstilling er i øvrigt fri, men Udviklingen har vist, at den nuværende Opstilling (siden 1882) med 5 →Forwards, 3 →Halfbacks, 2 →Backs og 1 Maalmand er den mest hensigtsmæssige. Naar der er lavet Maal, fortsættes Spillet med et Begyndelsesspark. Er Bolden gaaet ud over →Sidelinien, fortsættes det med et →Indkast, og er den gaaet ud over →Maallinien uden at være gaaet i Maal, genoptages det ved et →Maalspark, hvis en Spiller af det angribende Parti sidst har rørt den, og ellers med et →Hjørnespark. Standser Dommeren Spillet paa Grund af visse mildere Forseelser, genoptages det ved →Frispark, hvorpaa Maal ikke kan laves direkte. Standses Spillet paa Grund af visse grovere *forsætlige* Forseelser, genoptages det ved et Frispark, hvorpaa Maal kan laves direkte. Begaas disse Forseelser af det forsvarende Parti inden for dets →Straffesparkfelt, sættes Spillet i Gang igen ved et →Straffespark. Standses Spillet af andre end de førnævnte Grunde, medens Bolden er paa Banen, fortsættes det ved, at Dommeren lader Bolden falde. Under Spillet maa Spillerne placere sig, hvor som helst paa Banen, naar blot de ikke kommer i Strid med →Offside-Reglen. De maa ikke forlade Banen uden Dommerens Samtykke, undtagen hvis de er kommet til Skade. Under Kampen maa en Spiller, som vender tilbage efter at have forladt Banen, eller som er kommet for sent, kun træde ind paa Banen, naar Spillet er standset, og han samtidig melder sig til Dommeren.

Spillets Historie og Udvikling. I Kina fandtes for 2000 Aar siden et fodboldlignende Spil (tsuh-küh) og ligeledes i Florenz i Middelalderen. I begge Tilfælde skulde Bolden drives i Maal ved Spark eller Slag med Knytnæven. Om Spillet i Florenz ved man, at et Hold bestod af 27 Mand, hvoraf 15 var Forwards. Sagnet fortæller om en Kamp i England Aar 1000, hvor Bolden var en falden dansk Vikings Hoved. Det er dog historisk, at der spilledes F. (Fute-ball) i England i det 14. Aarhundrede. Det var i Virkeligheden kun en Form for Slagsmaal, som blev forbudt i et af Edward III 1349 udfærdiget Edikt. Men Folks Trang til at konkurrere (slaas) kunde ikke udryddes ved Lov. Kun afbrudt af forskellige Forbud spilledes der op igennem Aarene, dog stadig voldsomt og brutalt og uden Regler for hverken Deltagernes Antal eller Banens Størrelse. Spillepladsen var ofte en Mark mellem to Landsbyer eller en Bys Gader. Benspænd var tilladt og tillige Brug af Hænderne baade til at angribe Modspillerne med og til at løbe med Bolden. Kampene fandt Sted paa

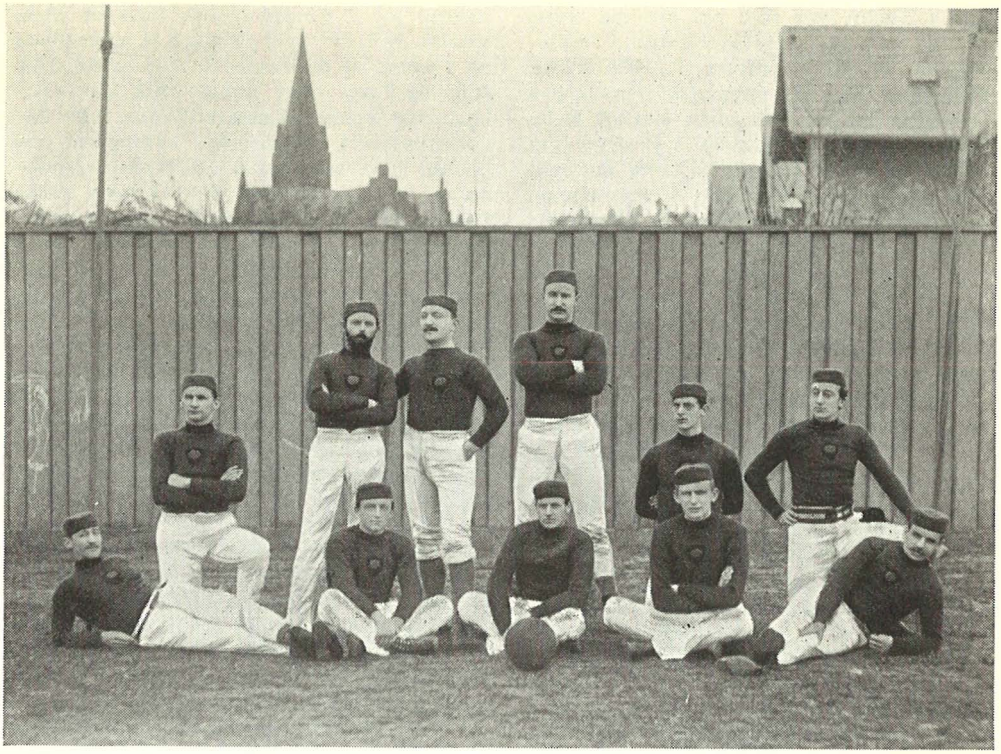

Bolden gives op. Ill. fra „Vie de Bretagne" 1844.

visse Højtidsdage. Omkring 1800 fandtes F. kun i enkelte afsides Dele af Landet samt i to Byer, Derby og Chester. Samtidig begyndte nogle Kostskoler at interessere sig for Spillet, særlig Eton, Harrow, Winchester, Rugby og Charterhouse. Alt efter Boldpladsens Egnethed blev Spillet →Rugby betonet eller →Association betonet. Reglerne blev forskellige i de forskellige Skoler, hvilket var uheldigt, naar Eleverne som Studenter mødtes paa Universiteterne. Det første Forsøg til enslydende Regler gjordes i Cambridge (1848).

Fodboldklubber begyndte at dannes, den første i Sheffield 1855 og senere flere i London fra 1857, men hvert Distrikt havde sine Regler for Spillet. 1863 holdt Repræsentanter for de førende Klubber et Møde i London, hvor man stiftede →the Football Association, som paa Basis af Cambridge-Reglerne vedtog Fællesregler for hele Landet, dog ikke Sheffield, der beholdt sine særlige Regler (indtil 1876). Dette forhindrede ikke Bykampe mellem Sheffield og London; der spilledes skiftevis det ene og det andet Sted, altid efter Hjemholdets Regler. Første Kamp spillet i og vundet af London 1866.

Indstiftelsen af the F. A. Cup betød meget for Spillets Udbredelse. I denne Turnering deltog →Queens Park (Glasgow), hvis Deltagelse gav Stødet til den første Landskamp England-Skotland i Glasgow 1872. Der var 4000 Tilskuere, og Resultatet blev 0-0. Englands Hold havde 8 Forwards, 1 Halfback, 1 Back og 1 Maalmand; Skotland 6 Forwards, 2 Halfs, 2 Backs og 1 Maalmand. Samme Aar indførte England samme Opstilling. 1882 kom den nuværende Opstilling. 1873 dannedes det skotske Fodboldforbund, 1876 det walisiske, 1880 det irske Forbund og 1883 indstiftedes →International Championship. De fire britiske Forbund havde ikke ens Spilleregler, men herpaa raadedes Bod 1885 (→International Board). Indtil midt i 70'erne havde →»old boys« Holdene

K.B.s 1. Hold 1887-88. De to mest kendte er L. Sylow (højre Wing) og F. Knudsen (højre Innerwing).

domineret eng. Fodbold, men nu bredte Spillet sig til andre Samfundslag. Flere Arbejderklubber dannedes, særlig i Mellemengland. Berømt blev →Blackburn Olympic, som vandt Cup'en 1883. Spillet begyndte at skifte Karakter, mere Sammenspil og mindre →Driblespil. Betaling af Spillerne begyndte og 1885 blev →Professionalismen legaliseret. Fast Kampprogram tiltrængtes og →Football League stiftedes 1888. Afleveringer i F. kom til at spille større og større Rolle, i Skotland særlig →short passing. F. blev et virkelig Holdspil. Straffesparket indførtes 1891. Publikum til Kampene voksede stadig. 1893 saa 45 000 Mennesker Pokalfinalen. Rekord for en Ligakamp 82 905 (1935) og for en Landskamp næsten 150 000 i Glasgow (1937).

F. vandt Indpas i Dominions og U. S. A. i 70'erne, men stødte paa Rugby og andre specielle Spil derude. Paa Kontinentet fra 1878 (Danmark og Holland). I Sverige stiftedes den første Klub 1882, i Schweiz 1882, i Tyskland 1885, i Prag 1890 og i Wien 1892. →F.I.F.A. dannedes 1904. Indtil 1914 var England absolut dominerende i Verden. Engelske Landshold mod kontinentale Nationer bestod af Amatører, hvis to eneste Nederlag var mod Danmark 1910 og 1914. England vandt →OL 1908 og 1912. Efter første Verdenskrig bredte F. sig med stor Fart til alle Europas Lande, hvor Spillet takket være engelske Trænere gjorde enorme Fremskridt. Forandringen i Landenes Styrkeforhold saa man ved OL 1920, hvor baade England og Danmark blev slaaet ud i 1. Omgang. Den nye Offside-Regel 1925 gav Stødet til →Trebacksystemets Indførelse ca. 1928. Spillet blev herefter mere defensivt betonet og af mere destruktiv Art.

Professionalismen legaliseredes i flere Lande: Czechoslovakiet 1925, Ungarn og Østrig 1926, Spanien 1929 og Frankrig 1932. Et VM afholdtes 1930 og vandtes af Uruguay (England deltog ikke). 1934 og 38 vandt Italien VM, stadig uden Englands Deltagelse. 1929 tabte Englands *fulde* Landshold sin første Kamp paa Kontinentet: 3-4 mod Spanien i Barcelona. 1934 og 36 tabte England igen paa Kontinentet. Men England har aldrig tabt paa eng. Grund. Slog endda 1938 det kombinerede kontinentale Hold i London 3-0. Kun Østrigs »Wunderteam« har spillet en jævnbyrdig Kamp mod England, 1932 paa →Stamford Bridge, hvor England vandt 4-3.

Indførelse og Udvikling i Danmark. Den første danske Klub »Football Club«, er fra 1878, og Navnet tyder paa, at den stiftedes af herboende Englændere. Opløstes faa Aar efter. Paa Sorø Akademi spilledes Fodbold første Gang 1879, efter at en eng. Dreng paa Skolen havde faaet en Bold sendt hjemme-

fra. Da Bolden var slidt op, gik der nogle Aar, før Skolen genoptog Spillet. I →Kjøbenhavns Boldklub indførtes F. 1879. I Provinsen blev der kort efter gjort Forsøg paa at indføre Spillet, men uden særligt Held. Ogsaa i København gik det i Begyndelsen ret smaat med F.s Trivsel. De Love, der spilledes efter, var en Blanding af Association og Rugby. 1881 udarbejdede F. Markmann nye Love, der var mere Association betonet end de gamle, men Brugen af Hænder i Marken var dog tilladt under særlige Omstændigheder. Den første rigtige Kamp fandt Sted 1883 mellem Birkerød Kostskole og et Juniorhold fra K.B. (4-0). Fra 1885 stiftedes en Række Klubber, der alle spillede paa Fælleden. Af disse eksisterer nu kun A.B., Frem og Ø.B. 1886 kom der atter nye Fodboldlove. Disse afskaffede helt Brugen af Hænder, og samtidig indførtes Offside-Reglen, hvis rette Forstaaelse voldte saa stort Besvær, at man for Alvor tænkte paa at sløjfe Bestemmelsen, ligesom man havde gjort i Sverige. Den første Seniorkamp fandt Sted 1887 mellem K.B. og et Hold fra Orlogsværftet, som fik Lov at stille med et 15 Mands Hold. Alligevel vandt K.B. 8-0. 1888 afholdtes den første Fodboldturnering »Medaille Fodbold Konkurrencen i 1888«. Der spilledes efter Cup-Systemet, og K.B. vandt sine 3 Omgange med ialt 40 Maal mod 0. Samme Aar indførtes →Five-a-side Spillet. I Provinsen gik det stadigvæk langsomt, navnlig i Jylland var Interessen for F. paafaldende ringe. 1889 stiftedes →Dansk Boldspil-Union, som straks afholdt en Turnering

K.B.s Junior Five-a-side Hold 1888.
Holdet: Ingolf Jacobsen, Holger Petersen, Harald Simonsen, Axel Rubow og Hans Raaschou.

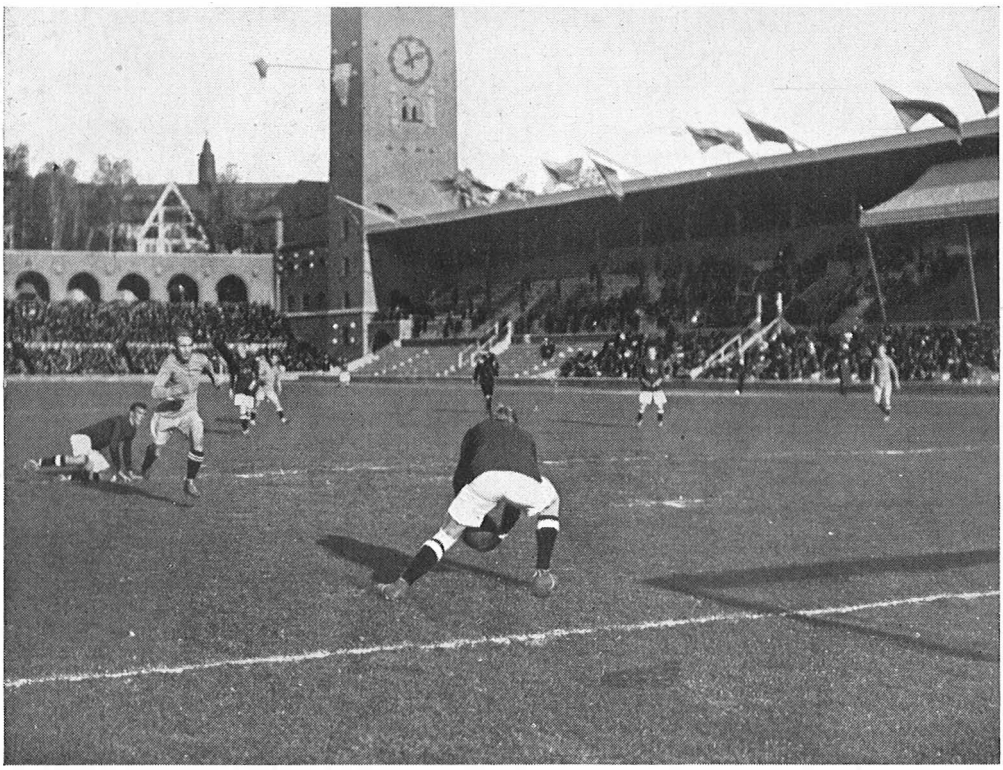
1889-90 for 7 københavnske Klubber (A.B. Vinder, K.B. Nr. 2). 1894 fik K.B. egen Bane og i Løbet af de næste 10 Aar fulgte B.93, A.B. og Frem efter. Indtil 1902, da →Københavns Boldspil-Union stiftedes, blev den københavnske Turnering arrangeret af D.B.U. 1897 vandt D.B.U.s første »Landshold« i Hamborg med 5-0. Queens Parks Besøg 1898 betød et Vendepunkt i dansk Fodbold, thi Q.P. viste os for første Gang rigtigt Kombinationsspil, særlig short passing. Driblespillet begyndte at forsvinde. Siden 1903 kom engelske og skotske Hold til København hvert Aar. Disse Besøg, i Forbindelse med dygtige Ledere, Buchwald, Byrval, Emil Jørgensen og Kristian Middelboe, gjorde, at vi i mange Aar var Kontinentets bedste Fodboldspillere. Første danske Sejr over et eng. Hold 1905, da et udvalgt Hold slog en stærk Amatørklub, Ilford, 8-1; vi vandt senere over berømte professionelle Hold: Celtic (1907), Manchester City og Liverpool (1910). Slog som den første Nation Englands Amatør-Landshold 1910 (2-1) og 14 (3-0). Vandt ogsaa over Holland og Tyskland, men ganske særlig over Sverige 8-0 og 10-0 1913. Fra Sæsonen 1902-03 arrangeredes den Københavnske Turnering af K.B.U.; D.B.U.s Medlemmer var fremtidig ikke enkelte Klubber som hidtil, men de forskellige Lokalunioner, af hvilke →Jydsk Boldspil-Union (stiftet 1902) og →Sjællands Boldspil-Union allerede eksisterede. →Fyns Boldspil Union og →Lolland Falsters Boldspil Union stiftet 1904 og →Bornholms Boldspil Union 1907. D.B.U. var repræsenteret ved OL i London 1908, hvor Danmark tabte i en meget jævnbyrdig Finale til England 0-2. Ved OL i Stockholm 1912 blev vi igen Nr. 2 efter England. 1910 indstiftedes K.B.U.s →Pokalturnering, hvis første Vinder blev B.93. 1911 blev →Idrætsparkens Fodboldbane i København indviet med en Kamp mellem udvalgt Hold og det eng. prof. Hold Sheffield Wednesday, der vandt 3-2. En betydelig Faktor i københavnsk F.s Udvikling er →Det internationale Fodboldstævne (→Englænderkampe). Den første Landsholdsturnering, arrangeret af D.B.U., spilledes 1912-13. 1915 indledte D.B.U. fast →Landskampforbindelse med Sverige og Norge. →Sylow-Turneringen indstiftedes 1918. 1920 deltog vi i OL i Antwerpen, men blev slaaet i 1. Omgang af Spanien 1-0. →Danmarksmesterskabsturneringen indstiftedes 1927. Hermed faldt Sylow-T. bort, men samtidig stiftedes →Provinsmesterskabsturneringen. D.B.U.s nuværende Turneringsordning med en →Mesterskabsserie og en →2. og →3. Serie med automatisk Op- og Nedrykning spilledes første Gang 1936-37. D.B.U. har 1908-42 spillet ialt 128 Landskampe. Særlig intimt har Sam-

FODBOLD

Danmarks historiske Landshold 1910 paa KB's Bane. Vandt som den første Nation over Englands Amatør-Landshold. Resultat: 2—1.

1. Række: Harald Bohr, L. Drescher, Harald Hansen, Poul Nielsen og A. Lindgreen. — 2. Række: Den engelske Dommer Mr. Pearson, K.B.U.s daværende Formand Dr. med. Jørgen Jensen, C. Buchwald, O. Nørland, Kristian Middelboe, Nils Middelboe, Træneren C. Williams. — 3. Række: Sophus Nielsen, V. Wolfhagen.

Danmark-Sverige paa Stockholms Stadion 1913. Sophus Hansen samler Bolden op. Nils Middelboe ses paa Jorden bagved den fremstormende svenske Centreforward. Danmark vandt 10—0.

FODBOLD

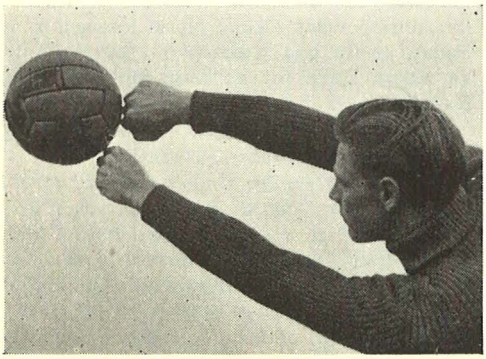
Johs. Pløger scorer Danmarks første Maal i Landskampen mod Sverige i København 1941. Efter Pløger ses Søbirk, og yderst til højre Kaj Hansen.

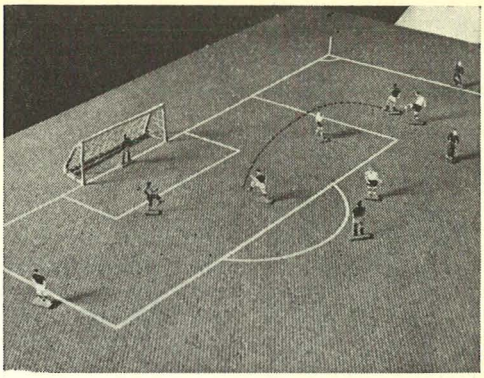
En typisk Forsvarssituation. En Angriber og en Forsvarer forsøger Hovedstød, medens Maalmanden ogsaa er i Luften.

arbejdet været med de nordiske Lande siden 1923, da en 5-aarig Landskampturnering indstiftedes mellem Danmark, Norge og Sverige. Resultaterne af disse Turneringer gennem 20 Aar viser meget stor Jævnbyrdighed mellem Danmark, Norge og Sverige. En mærkelig skæv Udvikling i kvalitativ Henseende har særpræget dansk Fodbold, idet Provinsen altid har ligget efter Hovedstaden. Den Dygtiggørelse af Provinsens fodboldspillende Drenge, som med Tiden kan raade Bod herpaa, søges opnaaet gennem Landsturneringen for →Juniorer og Juniorinstruktørkursus'et paa →Gerlev Idrætshøjskole, begge Dele indstiftet af D.B.U. 1942.

Spillets Teknik. Teknikken omfatter alt vedrørende →Boldbehandling og →Boldkontrol. Til de rent boldtekniske Færdigheder hører: 1) →Spark, 2) →Boldtæmning, 3) →Dribling, 4) →Tackling, 5) →Headning (Hovedspil). Hertil kommer Teknik for →Skub og →Indkast. Kravene til Teknikken er forskellige paa de forskellige Pladser. Dog maa alle Markspillere kunne baade heade og tæmme en Bold, ligesom de bør kunne sparke rigtigt til en Bold med begge Ben samt skubbe. At kunne drible er lige saa nødvendigt for en Angrebsspiller som at kunne tackle for en Forsvarsspiller; at sidstnævnte forstaar Kunsten at drible og førstnævnte at tackle er kun gavnligt. For Maalmanden er Kravene til Teknikken ganske særlige, idet han foruden at kunne sparke, skubbe og tackle nødvendigvis maa kunne →gribe, fiste (→bokse en Bold) og →kaste. Teknikken er Spillernes nødvendige Redskab og en uundværlig Del af Spillets Grundlag. Det nytter ikke, at en Spiller vil gøre det rigtige, naar manglende teknisk Kunnen forhindrer ham deri. For at kunne mestre de forskellige tekniske Færdigheder er det nødvendigt: 1) at have gode medfødte Anlæg, 2) at begynde i de helt unge Aar, 3) at øve sig flittigt og systematisk, 4) at Boldens Fart og Retning bedømmes korrekt. Men selv en Spiller uden de helt gode Anlæg,

Maalmanden fister.

Indspil eller Centring fra højre Wing til Centreforward.

eller som begynder i en senere Alder, kan naa et tilfredsstillende Resultat i teknisk Færdighed, hvis han har Energi og Vilje til at dygtiggøre sig.

Spillets Taktik. Nogen fast Plan for *Holdets* Taktik kan ikke gives, thi F. er et Spil med saa pludselig og hurtig Skiften, at Spillerne nødvendigvis maa være rede til øjeblikkeligt at indrette sig efter en ny Situation. Imidlertid er det taktisk rigtigt at holde Bolden og imødegaa Modpartiets Angreb saa langt fremme paa Banen som muligt. Naar et Hold angriber, følger derfor Halfbacks og Backs med frem. Har man stærk Medvind eller, er Modpartiets Forwards ikke hurtige, kan Backs gaa længere frem, end hvis det modsatte er Tilfældet. Naar Modparten har Angreb, maa Innerwings med tilbage og støtte Forsvaret, medens Centreforward og Wings følger med saa langt, at Forbindelsen med Forsvaret ikke tabes. Under Modpartiets Angreb er det ofte naturligst, at Forsvarets →Fløjhalfbacks dækker Modpartiets Wings, hvorimod Backs har denne Opgave foruden at passe Centreforward, naar de følger med frem under eget Angreb. Det er endvidere taktisk rigtigt, at enhver Spiller, naar en Medspiller har Bolden, placerer sig saadan, at der med Fordel kan afleveres til ham, og naar en Modstander har Bolden, placerer sig saaledes, at man →dækker Maalet eller en Modstander eller paa anden Maade vanskeliggør Spillet for Modpartiet — altsaa gør sig nyttig hele Tiden. Ogsaa den *enkelte Spillers* Taktik afhænger af den øjeblikkelige Situation. Naar f. Eks. Banen er vaad og Bolden →shooter og er vanskelig at holde for Maalmanden, eller han har vist sig usikker eller har Sol eller Regn eller Storm imod sig, er det taktisk rigtigt at skyde paa Maal fra længere Afstand, end man ellers vilde finde klogt. Den enkelte Spiller maa endvidere variere sin Taktik, da Modpartiet faar for let Spil, naar det ved, hvad han vil

Driblinger skal foretages med smaa Spark, saa Spilleren hele Tiden har Kontrol over Bolden.

gøre. Naar f. Eks. en Wing faar Bolden, maa han skifte mellem at løbe lige mod Maal eller frem til Maallinien og →centre derfra eller drible videre langs denne for at lægge en kort Centring (Tilbagelægning) ind eller straks stikke Bolden til sin Innerwing eller Centreforward eller Innerwing i den anden Side eller sparke den helt over til den modsatte Wing eller lægge den tilbage til en Halfback. Den rigtige Taktik er baade i Angreb og Forsvar i nøje Forstaaelse og Samarbejde med sine Medspillere altid at gøre det, der i den givne Situation maa antages at fremme Holdets Spil mest muligt. *Den rigtige Taktik er saaledes aldrig en eller anden bestemt Metode, men den fødes paa Stedet i det Øjeblik, Bolden spilles,* og den bliver desto rigtigere, jo bedre Spillere, der praktiserer den.

F. er et Holdspil. Jo bedre Samarbejdet mellem Spillerne er, desto større er Muligheden for et godt Resultat. Et Fodboldhold danner i Virkeligheden et lille Samfund, hvor hver enkelt Spiller har sin særlige Opgave i det fælles Arbejde for at »bygge op«, og hvor der som Generalnævner for alle de Krav, der stilles til Spillerne, staar Samarbejde. Som Holdspil fremelsker F. Samfølelse, Evnen til at underordne sig et Hele, Kammeratskabsfølelse, Uselviskhed og Loyalitet og kan derfor, som andre Holdidrætter, virke karakteropdragende. Spillet bør ikke gøres hurtigere end Spillernes Teknik tillader. Det er ikke hurtigt Løb, men rigtige Afleveringer, der i første Række bestemmer Spillets Fart. Ingen kan løbe saa hurtigt, som man kan faa Bolden til at bevæge sig.

Lange Driblingsspark er som Regel værdiløse, da Modstanderen da let kan faa Tag i Bolden.

I et krævende Spil som F. er gode fysiske Egenskaber af stor Værdi, men Spillet maa ikke baseres herpaa. Hvis en Spiller er god nok, er han ogsaa stor nok. Kondition alene skaber ikke en Fodboldspiller, men god Kondition er nødvendig, for at han kan faa det fulde Udbytte af sine Evner. F. er et meget sammensat og uhyre varieret Spil, der kræver en lynsnar Opfattelse tillige med Snarraadighed og Omtanke for at en Spiller, ofte i en Brøkdel af et Sekund, skal kunne løse de mange nye og ofte ganske uventede Situationer, som opstaar i Løbet af en Kamp. Derfor maa han heller ikke binde Spillet af Systemer, da disse hemmer Udfoldelsen af den frie Fantasi, som maaske er Spillets største Charme. F. er det mest udbredte Spil i Verden. Man regner, der er 20 Mill. Udøvere ialt. I Danmark findes over 100.000 aktive Udøvere. N.M.

(Fys.). En Fodboldspillers Bevægelser er sammensat af saa talrige og saa hurtigt skiftende Faser af stadig varierende Form, at en Analyse af de mekaniske Forhold er vanskelig eller umulig at gennemføre. Spillets Teknik og den videre Udvikling heraf maa derfor grunde sig paa mere umiddelbare Iagttagelser. Spillet stiller store Krav til den nervøse →Koordination og til Muskelkraften. Selv om store Dele af Kroppens Muskulatur tages i Brug, udvikles navnlig Benenes Muskler. Det maa antages, at de hyppigt forekommende Tilfælde af →Hjulben hos Fodboldspillere ofte er betinget heraf. Selv om Arbejdet som Regel afbrydes af Pauser med relativ Hvile, er den samlede Arbejdspræstation i Løbet af 90 Min. Spilletid ret betydelig og maa antages at nærme sig en saadan Størrelse, at Forbruget af →Kulhydrat kan blive mærkbart. For at undgaa Fald i →Blodsukkerprocenten kan der derfor være Grund til at sørge for, at Føden er rig paa Kulhydrat i hvert Fald i de sidste Dage før en anstrengende Kamp (→Ernæring). E.H.

(Med.), →Fodboldknæ, →Forstuvning, →Knælæsioner, →Meniskluxation.

Litt.: Johs. Gandil: Dansk Fodbold (1939), Hagbard Vestergaard: Fodboldbogen (1918), O. S. Winding: Fodbold (1932), Poul Graae: Fodboldspil (1933), Axel Byrval: Lærebog i Fodbold (1942), Harry Bendixen: Alt om Fodbold — som det skal spilles (1942), Dansk Boldsport, udg. af D.B.U. (1924), Vald. Laursen: Fodboldbogen (1936 ff.), R. Eklöw:

Fotboll-Boken (1931 ff.), K. R. G. Hunt: First Steps to Association Football (1924), Herbert Chapman: On Football (1934), Sir Frederick Wall: Fifty Years of Football (1935), The Football Association: Coaching Manual (1937), F. N. S. Creek: Association Football (1939), The Athletic News: Football Annual (1887 ff.).

Fodboldbanen (Opvisningsbane) under →Københavns Idrætspark, indviet 1911, benyttet til Kampe af større Betydning, specielt Landskampe. Tilskuerpladsernes Antal i Aarenes Løb udvidet til 40 000, deraf 13 000 under Tag. Under Tribunen mod Øster Allé findes Omklædningslokaler for Spillere, Dommer og Linievogtere. M.R.

Fodboldknæ (Med.). Gennem de voldsomme Strækkebevægelser i Knæet ved Spark til Bolden opstaar ofte Læsioner af Knæene, f. Eks. større akutte Skader som Sprængning af Meniskerne (Bruskplader mellem Laarbenets og Skinnebenets Ledflader) og da hyppigst af midterste ved Spark med Indersiden af Foden og hurtig Udaddrejning af Benet. Talrige Smaalæsioner af Kapslen og af de forskellige Baand i Leddet kan give kroniske Forandringer: Afslapning af Kapslen og dens Baand, Vædskeophobning i Leddet, Degeneration af Brusken. Sekundært kan der opstaa Knogleforandringer og Forkalkninger. I de større Grader betyder F. en betydelig Invaliditet. Ved mere betydelige akute Læsioner er kirurgisk Behandling evt. med Fjernelse af Menisken ofte nødvendig. De kroniske Forandringer kræver fysisk Behandling: Varme, Massage m. m. K.S.

Fodbræt (Ro.), →Spændholt.

Fodfejl (Badm.) foreligger, naar Server eller Servemodtager inden Servens Afgivning løfter eller flytter en eller begge Fødder (hopper), berører eller staar udenfor en af de Linier, der begrænser de respektive Servefelter. Dømmes som →Fejl. H.H.

(Tennis). Betegnelse for at Serverens Fødder ikke er placeret, som det kræves i Spillereglernes § 6, der siger, at umiddelbart før Serveren begynder at serve, skal han staa stille med begge Fødder bag (d. v. s. længere fra Nettet end) Baglinien og inden for de tænkte Forlængelser af Midtermærket og af Sidelinien, og at indtil Serveren har afleveret Serven a) maa han ikke skifte Stilling ved at gaa eller løbe, b) skal han bevare Berøring med Jorden, og c) skal han holde Fødderne bag Baglinien. Sv.O.

Fodfejldommer (Tennis), Official, som overvaager, at Serveren ikke begaar Fodfejl. Har Pligt til at dømme alle Overtrædelser af Spillereglernes § 6, ligegyldig om det drejer sig om den første eller den anden Servebold og uden forud at give Advarsel. Hans Dommerkendelse skal lyde: »Fodfejl«. Kun i vigtige Kampe ansættes der en Fodfejldommer; hyppigst dømmes Fodfejl af Dommeren med Assistance af Bagliniedommerne. Sv.O.

Fodflytning (Gymn.), Benøvelse, hvis Formaal er dels at øge Herredømmet over Benenes Bevægelser ved at opøve en sikker Innervation til Benets Muskler, dels at indøve forskellige Udgangsstillinger til Brug særlig ved Udførelsen af Kropøvelser. Foden kan flyttes i mange Retninger; blandt dem har man udvalgt nogle faa til Indøvelse: fremad og bagud, skraat fremad og skraat bagud samt lige til Siden. Foden flyttes i Almindelighed to Fodlængder, og det Fald, Legemet ved Løftningen af den ene Fod er sat i, afbødes blødt ved Fjedring i Fodleddet, idet Vristen under Flytningen er strakt, saa Fodbalden rører Gulvet før Hælen. Legemsvægten er efter Flytningen fordelt ligeligt paa begge Fødder, og den Løftning af Legemets Tyngdepunkt, som skal til for at komme tilbage til Retstillingen igen, fremkaldes ved Aftryk med Fodbalden. *F. til Siden* er i Drenge- og Mandsgymnastikken den hyppigst forekommende, idet den giver den saa yndede Bredstilling, der er særlig godt egnet som Udgangsstilling ved Udførelsen af Kropøvelser med store Bevægelsesudslag paa Grund af Understøtningsfladens betydelige Forøgelse i frontal Retning, hvilket giver den størst mulige Stabilitet i staaende Stilling. *F. fremad* og bagud til Gangstilling bruges ogsaa lejlighedsvis, hvis der er særlig Brug for en Forøgelse af Understøtningsfladen i sagittal Retning. *F. skraat fremad* og skraat bagud bruges saa at sige ikke mere; den passede ogsaa bedre, da man stod med en Fodvinkel i Retstillingen paa 90°. Som selvstændige Øvelser bruges F. nu ikke nær saa meget som i den første Tid efter Indførelsen af den lingske Gymnastik. N.I.

Fodfolkskarabin 1889 (Skydn.), fremstillet som og ligner Gevær 1889, men noget kortere end dette. Piben er 61 cm lang, hvorved Geværets samlede Længde bliver 110 cm, Vægt ca. 4 kg. Adskiller sig hovedsageligt fra Gevær 89 ved, at Sigtemidlerne er ændrede, idet her er anvendt et Kvadrantvisér, der bestaar af en Visérfod, med to Sidevægge, som er kurveformede, og hvorpaa Visérklappens Skyder hviler. Visérklappen er forsynet med et Kærvstykke med en Kærv (lidt mindre end paa Gevær 89), der kan hæves og sænkes, naar Skyderen flyttes. Skyderen fastholdes af en Pal, der griber ind i Hak paa Siden af Visérklappen, der er forsynet med Inddelinger svarende til Afstande fra 50 m til 2000 m. Dette Visér er paa Grund af denne Indstillingsskala bedre egnet til Præcisionsskydning end Ge-

vær 89, fordi det tillader en nøjagtigere Korrektion for Skudafstanden. Karabinens kortere Pibe giver en ubetydelig mindre Begyndelseshastighed af Projektilet end for Gevær 89, men Præcisionen er ganske som for dette Vaaben paa kortere Afstande, d.v.s. indtil 6-700 m. E.S.-L.

Fodhammel (Svæv.), →Hammel.

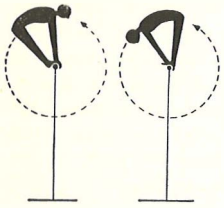
Fodkrog (Brydn.), Brydegreb fra fri Brydning. Naar Modstanderen lægger an til Angreb paa Arm og Hoved, parerer man med en tilsvarende Bevægelse og søger Greb om hans Arm og Nakke, hvorefter man ved at hægte sin ene Fod udvendig fra om hans *vis à vis*-Fod og rykke den kraftigt fremad og indad faar ham ud af Balance. A.R.N.-E.C.

Fodlaas (Brydn.) anbringes fra venstre ved at sætte venstre Ben mellem Modstanderens Ben og højre Fod under hans venstre Vrist, hvorefter Laasen lukkes ved at hage Fødderne sammen (ved Fodlaas fra højre benyttes Benene omvendt). Blandt Fodlaas-Kombinationer kan nævnes *Fodlaas med Hovedvridning:* Man trækker M. op paa sin Mave, saa han vælter om paa Siden, hvorefter man lægger sig paa hans højre Arm og søger med begge Hænder samlet at trække hans Hoved ind mod sig. En anden Fodlaas-Kombination er *Spagatgrebet.* Naar man har Fodlaas paa det nærmeste Ben, fatter man med begge Hænder om Modstanderens andet Smalben, kaster sig bagover paa Siden og søger at presse Benet udad, hvorved Modstanderen kommer til at ligge som i Spagat. A.R.N.-E.C.

Fodmølle (Gymn.), Reckøvelse. Populær Betegnelse for →Fodomsving.

Fodmølleafsving (Gymn.), Reckøvelse. Populær Betegnelse for →Fodafsving.

Fodomsving (Gymn.) el. Fodmølle, Saaleomsving, Reckøvelse. Gymnasten svinger i

Fodomsving baglæns og forlæns.

sammenbøjet Stilling med Fødderne paa Reckstangen rundt om denne forlæns eller baglæns. *Baglæns Fodomsving.* Fra støthængende Stilling med Overgreb foretages et →Vipsving, og Sædet løftes saa højt, at Fødderne kan sættes paa Stangen udenfor eller mellem Hænderne. I denne Stilling svinger Kroppen baglæns rundt om Stangen. Fødderne stemmes kraftigt mod Stangen, Knæene er strakte. I Slutningen af Svinget foretages et kraftigt Træk med Nakken, Knæene bøjes let og strækkes hurtigt igen, og Hænderne flyttes i et Ryk lidt tilbage. *Forlæns Fodomsving.* Fra støthængende Stilling med Undergreb begyndes paa samme Maade som ved baglæns Fodomsving. Bevægelsen er forlæns. I sidste Del af Omsvinget bøjes Knæene let for atter at strækkes, naar lodret Stilling er passeret. Fodomsving kan ogsaa udføres efter Indgang fra →Kæmpesving og med Udgang til Kæmpesving. V.R.

Fodre (Fodb.), forsyne sine Medspillere med Bolde.

Fodrem (Ro.), →Taarem.

Fodskifte (Brydn.), vigtig Benføring ved Brydekampens staaende Greb; der er to Fodskifter, →almindeligt Fodskifte og →omvendt Fodskifte.

(Haandb.). Ved Frikast, Hjørne- og Straffehjørnekast samt Straffekast er det i Spillereglerne bestemt, at Kastene skal tages paa Stedet uden Tilløb eller Spring, medens et Fodskifte er tilladt. Et Fodskifte er udført, naar den ene Fod er løftet eller løftes fra Jorden og atter sættes til Jorden, medens den anden Fod eller en Del af den stadig skal have rørt Jorden. C.F.S.

Fodslutning (Gymn.), Benøvelse; udføres fra Retstillingen ved en Indadrotation i Hofteleddene, efter at Legemsvægten er lagt lidt længere bagud over Fødderne, og Fodbalderne er løftet fra Underlaget, saa der kun støttes paa Hælene; naar Fødderne er sluttede, d. v. s. at de indre Fodrande rører hinanden, sænkes Fodbalderne igen, og Vægten lægges frem over Fødderne som sædvanligt. Udaddrejningen af Fødderne til den vedtagne Fodvinkel foregaar paa tilsvarende Maade ved Udadrotation i Hofteleddene. Opøver Sikkerhed i Indstillingen af Fødderne til rigtig Fodvinkel, og Slutstillingen bruges som Udgangsstilling for visse Øvelser. Der lægges nu knap saa megen Vægt paa nøjagtig ens Fodvinkel for alle Gymnaster som tidligere, og for de kvindelige Gymnaster, der staar med sluttede Fødder i Retstillingen, falder Øvelsen bort. N.I.

Fodstyring (Kajak.). I Kajakker med Ror — Sejlkajakker og Tomandskajakker — er det praktisk at kunne styre med Fødderne. Man har forsøgt at betjene Styrelinerne med en Bøjle, som med en Fod bevægedes til højre og venstre; men i Almindelighed foretrækkes et drejeligt Fodbræt, til hvis Ender Styrelinerne er fæstet; det giver bedre Føling med Roret og yder samtidig Roeren fornøden Støtte. K.V.P.

(Ro.). I Firer u. St. og Toer u. St. styrer en af Roerne, i Reglen 1'en (Pligten), Baaden ved et bevægeligt →Spændholt, der med Staalwirer er sat i Forbindelse med →Jukket. Roret bruges dog kun til at holde Baaden i Kurs. S.B.

Fodstøtte (Kajak.) benyttes til at stemme Fødderne imod under Roningen. Kaproere kan ikke undvære Fodstøtte. En meget

brugt Type bestaar af en vifteformet Træplade, der kan skydes frem og tilbage paa en Skinne. Dette giver Støtte for hele Foden. Andre nøjes med en lavere Plade, der kun giver Støtte for Hælene. R.L.

(Ro.), →Spændholt.

Fodstøttet (Gymn.). Foden eller Fødderne kan være støttet paa flere forskellige Maader: mellem et Par Ribber, paa en Bom (enkelt Fod), af en Hjælper el. lign. Hensigten er at stabilisere den paagældende Stilling, saa Balancen kan holdes under Udførelsen af de til Øvelsen hørende Bevægelser. Eks.: Isseflet, krogsiddende fodstøttet Kropfældning bagud, bøjfrembueliggende fodstøttet Armstrækning opad o. l. N.I.

Fodsvamp (Med.), Hudinfektion med Svampearter, lokaliseres oftest mellem Tæerne. Man paadrager sig hyppigst Infektionen i Svømmehaller eller paa Badeanstalter. Det drejer sig om en ganske godartet Lidelse, der svinder ved Badning med Jodsprit eller ved Anvendelse af særlige Salver. Paa Grund af Infektionsfaren bør man have egne Trætøfler ved Badning de nævnte Steder. K.S.

Fog, H. M. A. (f. 1/3 1893), Oberstløjtnant i Rytteriet, Redaktør af »Hestesport«. En Forgrundsfigur i dansk Ridning, meget alsidig Rytter, deltog bl. a. med »Triple Entry« i Skoleridning, Ridebanespringning, Military og Steeplechase. Vinder af mange Steeplechases. DM i Skoleridning 1924-26 og 1928-30 med »Mistinguette«. 1928 H. M. Kongens Ærespræmie paa »Funny«. Bestyrelsesmedlem i bl. a. D.R.-F. Mangeaarig Overdommer i Skoleridning. Oversætter af Wilhelm Müselers Ridelære (1943). J.W.

Fok (Kajak). Trods F.s værdifulde Egenskaber er den sjælden paa Sejlkanoer, dels ifølge gammel Sædvane, dels fordi den er noget ubekvem i et Fartøj, hvor man nødig gaar paa Dækket. Dette gør sig især gældende i Sejlkajakker. K.V.P.

(Sejl.). Det underste Raasejl paa Fokkemasten eller det inderste Stagsejl ved Fokkemasten. I sidste Form anvendes Fok altid i mindre Lystfartøjer. →Genuafok, →Bredfok.

Fokkefald (Sejl.), Tovværk eller Wire, hvori Fokken hejses op paa Masten.

Fokkemast (Sejl.), forreste Mast paa Skonnerter, Brigger, Barker, Fregatter og større Skibe. Ogsaa paa mindre Fartøjer, der har to Master, kaldes den forreste Mast Fokkemast. Er kortere og tyndere end Stormasten, undtagen paa skonnertriggede Fartøjer, som fører Topsejl. Her er Fokkemasten sværere end Stormasten. Kan enten være udført af eet Stykke Træ eller den kan være bygget af flere Stykker. T.B.

Fokkenedhaler (Sejl.), Tovværk, som paa større Fartøjer bruges til at hale Fokken hurtigt ned.

Fokkeskøde (Sejl.), Tov (Wire), hvormed Fokken hales, d.v.s. bringes i rette Stilling til Vinden. For at faa Halet i Fokken i rigtig Retning er Skødet, der har en Part til hver Side af Fartøjet, som Regel ført gennem Skødeledere i Dækket. O.A.

Fokkestag (Sejl.), Wire, som gaar fra Forskibet op paa Masten, og hvorpaa Fokkens Forlig hugges (med Hager).

Foldebaad (Kajak.) (ty. Faltboot, eng. collapsible boat), Kajak bestaaende af en Overhud i eet Stykke af Gummilærred og et Ribbestel af Træ med Samleled af Metal. Overhuden kan bestaa af Gummi og Lærred i 5 eller 7 Lag skiftevis. Stellet af en sejg Træsort, Spanterne ofte limede af flere Lag Træ. Fartøjet kan i sammenfoldet Tilstand finde Plads i en Rygsæk og er langt lettere at transportere end en alm. Kajak. Findes i baade En- og Tomands Typer. Til Kaproning (15 km) bruges lette Konstruktioner med tynd Overhud. (Mest brugt er *Klepper* og *Pionier*). V.U.A.

Foldet (Bue.) er Buens Bug, naar Fibrene i Træet brister, og der fremkommer Ridser og Folder.

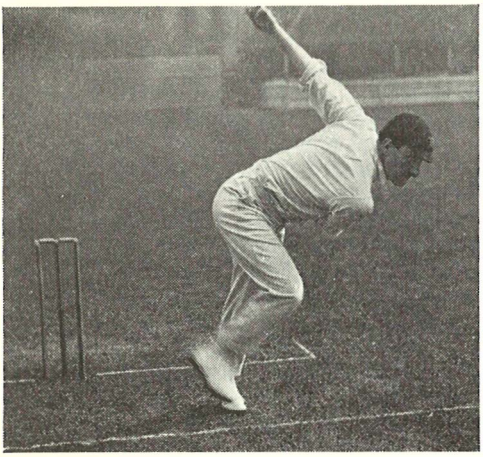
Foldstilling (Gymn.). Armene ført udad i Skulderleddene til vandret Stilling, Albuen bøjet maksimalt, Haandled og Fingre strakt i Underarmens Forlængelse, Haandfladen vendt nedad, Albuerne ført saa langt bagud, at Overarmene ligger i Legemets Frontalplan gennem Skulderleddene (Fingerspidserne vil altsaa ikke kunne naa hinanden foran Brystet), Haanden i Højde med Skulderleddet, d. e. lavere end Skulderens Overflade og hellere for lavt end for højt, da Stillingen bruges som Udgangsstilling for Armslag udad, og Slaget kommer let til at gaa udadnedad, naar Haanden holdes for højt, og bliver derved mindre virkningsfuldt. N.I.

Folkebadeforeningen, →Dansk Forening for Folkebade.

Folkeforbundets Hygiejne-Komité, permanent Komité til Varetagelse af Folkeforbundets mellemfolkelige Arbejde paa Hygiejnens Omraade. Optog 1926 paa Forslag af den czechoslovakiske Delegation Studiet af Idrættens Virkninger paa sit Program. Det første Møde af sagkyndige afholdtes 1931 paa Statens Gymnastikinstitut i København, og de følgende Aar udarbejdedes en Række Rapporter om de i de forskellige Lande allerede iværksatte Undersøgelser. Efteraaret

Follow through

1937 besøgte en Delegation bestaaende af en dansk og en engelsk Fysiolog en Række europæiske Lande for at undersøge Mulighederne for et internationalt Forskningsarbejde. Paa Grundlag af denne Delegations Rapport indkaldtes til Møde i Genève August 1939 til endelig Organisation af Arbejdet. Dette Møde maatte dog aflyses paa Grund af Krigen. E.H.

„Follow through" dækker bl. a. den naturlige Gennemførelse af Kastebevægelsen, efter at Bolden er sluppet.

Follow through (Cricket) (eng.: føre igennem), Kasteren fører Kastet helt igennem, saa Kroppen fortsætter sin Bevægelse fremad, efter at Bolden er sluppet. Den drejende Bevægelse, der følger med Kastebevægelsens fulde Udnyttelse, bevirker, at Bolden faar Flugt gennem Luften og til Dels kommer hurtigt op fra Pitchen, ja endog faar Bolden til at skrue, idet Armen ved Kroppens Drejning uvilkaarligt faar en skærende Bevægelse, der influerer paa Bolden. Ved en gennemført follow through vil Kasteren være nødsaget til at fortsætte sit Løb ned mod Slaaerens Gærde efter Boldens Aflevering. Ligeledes kan Gærdespilleren give sit Slag forøget Kraft ved at lade Boldtræet follow through, efter at Bolden er ramt. J.C.

Boldtræet fortsætter sin naturlige Bevægelse, efter at Bolden er ramt.

(Golf). Køllens Sving, efter at Bolden er ramt. Af stor Betydning for Slagets Effektivitet.

(Tennis), at afslutte Slaget ved at lade Svinget ende i en harmonisk, naturlig Bevægelse, efter at Bolden er ramt. Ved at standse Svinget straks efter, at Bolden er truffet, vil hele Bevægelsen let blive krampagtig og Slaget usikkert. Mest mulig Fart kombineret med største Sikkerhed opnaas bedst ved helt gennemførte Slag. A.J.

Football Association, The (Fodb.), Englands Hovedforbund for Fodbold, stiftet 26/10 1863 i London for i første Række at skrive og udgive universelt gældende Fodbold-Love, der udkom samme Aar. Disse Love omfattede ikke Skotland, Irland og Wales. Enslydende Spilleregler for de 4 britiske Lande udfærdigedes først 1885 af International Board. F.A. er et *nationalt* og ikke, som mange tror, et professionelt Forbund, thi af Englands og det britiske Imperiums ca. 40.000 Klubber under F.A.s Jurisdiktion er kun een af hver hundrede professionel. F.A.s 78 Bestyrelsesmedlemmer repræsenterer the Football League, lokale Amatørunioner, civile og militære Forbund samt Skoler og Universiteter. F.A.s mange Virksomheder omfatter 1) Afvikling af Landskampe og 2) Afvikling af de to Pokalturneringer (»the F.A. Cup« og »the Amateur Cup«), 3) Organisation af Instruktionskursus og Juniorfodbold, 4) Udgivelse af Fodbold-Lovene, 5) Sanktionering af Love for Landets mange Ligaer og 6) en omfattende Korrespondance med Klubber, private Personer og Unioner i baade Ind- og Udland.

F.A. faar sine største Indtægter fra Landskampe og Pokalturneringer. Formuen var 1939 over 150.000 £ (3 Mill. Kroner). Største Udgifter 1) Administration, 2) Hjælp til Baneanlæg for Amatørklubber, 3) velgørende Formaal af forsk. Art, 4) Instruktionskursus og 5) Udsendelse af Instruktører til Skoler.

Betydeligste Præsidenter: 1874-90 Sir Francis Marindin, 1890-1923 Lord Kinnaird og 1923-37 Sir Charles Clegg. Sekretærer: 1863-95 C. W. Alcock, 1895-1934 Sir Frederick Wall og fra 1934 S. F. Rous. N.M.

Football Association Cup (Fodb.), populært kaldet »the English Cup«, er en evigt vandrende Pokal, udsat af the F.A. 1871 for at skabe Interesse om Fodboldspillet. Turneringen, der spilles efter →Cupsystemet, er nu en af Englands store aarlige Sportsbegivenheder. I den første Turnering 1871-72 deltog 12 Klubber og ca. 1000 Men-

Football Association Cup's Officials foretager Lodtrækning til Runderne. Fra venstre Sir Frederick Wall, Sir Charles Clegg og Mr. W. W. Pickford.

nesker saa Finalen. 1878 var der 42 Deltagere med ca. 3000 til Finalen. Pokalen blev dette Aar vundet til Ejendom af »The Wanderers«, men givet tilbage som evigt vandrende. 10 000 Tilskuere saa Finalen 1883, da Blackburn Olympic vandt. Siden har intet Amatørhold vundet. Indtil 1892 spilledes Finalen paa the Oval, hvor man naaede 30 000 Tilskuere. Derefter paa Crystal Palace's Bane, hvor Rekorden 1913 var 120 000. Siden 1923 paa Wembley Stadion i Overværelse af ca. 93 000 Tilskuere. Flere maa ikke lukkes ind, og Billetterne sælges alle paa Forhaand. Indtægten er ca. 20 000 £, der deles ligeligt mellem de to Klubber og the F.A. efter Fradrag af Udgifterne.

Nu er der ca. 500 Klubber med fra Starten, saaledes at en Kvalifikations-Turnering spilles fra September til December, inden den egentlige 1. Omgang begynder i Januar. Oversiddere til denne er de 52 førende prof. Klubber. Fra Kvalifikations-Turneringen kommer 12, saaledes at 64 er med i Lodtrækningen til 1. Omgang. Der bliver trukket Lod efter hver Runde. Kampene spilles paa de først udtruknes Bane (1-3-5 o.s.v.), Semi-Finaler paa neutral Bane. Hyppigste Vindere af the F.A. Cup er Aston Villa og Blackburn Rovers med hver 6 Gange. N.M.

Football Association of Wales (Fodb.), stiftet 1876 i Wrexham. Eneste Resolution paa det første Møde var at udfordre Skotland til Landskamp, der blev spillet i Glasgow 25/3 s. A. og vundet af Skotland 4-0. For Wales spillede i dene Kamp Ll. Kenrick, Forbundets Stifter og første Formand og ulønnede Sekretær. Paabegyndte Landskampe mod England 1879 og mod Irland 1882. Vundet det 1883 indstiftede Landsholdsmesterskab for Storbritannien (»international championship«) 7 Gange. N.M.

Football Club (Fodb.), første danske Fodboldklub, stiftet 1878; Dato og Stifternes Navne er ubekendte. Dyrkede et Fodboldspil uden anden Ledetraad end nogle skrevne Regler, der var en Blanding af Association- og Rugby-Reglerne. Sammensluttet med Kjøbenhavns Boldklub, da denne i Foraaret 1879 optog Fodbold paa sit Program. J.G.

Football League, The (Fodb.), en Sammenslutning af de eng. prof. Klubber, stiftet 1888 i London paa Initiativ af W. Mc Gregor. Hans Tanke var, at Klubberne skulde spille »alle mod alle« i Sæsonens Løb, fordi en Klubs Økonomi var for usikker, naar den hvilede paa Privatkampe, hvor den ene Part ikke sjældent kom for sent eller helt udeblev. Navnlig efter Indførelsen af Professionalismen (1885) var en saadan fast Turneringsordning en Nødvendighed. Er nu den gængse Ordning i alle fodboldspillende Lande.

F.L.s oprindelige 12 Medlemmer voksede i Løbet af 4 Aar til 28 Klubber med 16 i 1. og 12 i den nystiftede 2. Division. Samtidig indførtes et Op- og Nedrykningssystem, hvorefter de 3 bedste i 2. og de 3 daarligste i 1. Division spillede Kvalifikationskampe (»test matches«). 5 Aar senere indførtes det nuværende System med »to op og to ned«. 1920 dannedes 3. Division (Syd) og Aaret efter 3. Division (Nord). Nu ialt 88 Klubber med 22 i hver af de 4 Divisioner. En stærk og indflydelsesrig Institution, hvis Forretningsudvalg (»management committee«) varetager Medlemmernes interne Affærer 1) Turneringsprogram, 2) »transfer« af Spillere, 3) Gage- og Beneficespørgsmaal, 4) Protester m. v. Repræsentative Kampe spilles mod den skotske Liga (siden 1891) og den irske Liga (siden 1893). F.L.s Love skal godkendes af the F.A., til hvis Bestyrelse F.L. har Ret til at sende 6 Mand. Præsidenter: 1888-94 Mc Gregor, 1894-1910 J. J. Bentley, 1910-36 J. Mc Kenna og fra 1936 Chas Sutcliffe. N.M.

Footing (Bue.) (eng.) = Forstærkning.

Foot-work (eng.) = Fodarbejde.

Foozle (Golf) (eng.), fuldstændig mislykket Golfslag.

Foranholdning (Flugtskydn.). Ved Skydning mod bevægeligt Maal afgives Skuddet ikke mod det Punkt, man ønsker at træffe, men mod det Sted i Rummet, hvor Maalet vil befinde sig, naar Projektilet eller Hagelsværmen har tilbagelagt Vejstrækningen derud. Ved Sportsskydning drejer det sig om Skydning med Riffel mod løbende Hjort e. l. eller Skydning med Hagelgevær mod Lerduer. F. er en rent matematisk bestemt Størrelse som vist i efterstaaende Eksempel fra Hjorteskydningsbanen, men den F., der til daglig tales om, er ikke denne matematiske Størrelse, men denne kombineret med den Korrektion, der er afhængig af den enkelte Skyttes Skydeteknik (i Hovedsagen hvorledes Bøssen svinges), hvorfor den er yderst individuel. Ved Skydning mod løbende Hjort kendes Hjortens Hastighed, 23 m i 4 Sek., Afstanden til Hjortens Bane

er 100 m, og Kuglens Gennemsnitshastighed 800 m/Sek.; da Hjortens Bane er vinkelret paa Skudretningen, er det en simpel Opgave at udregne F. I det 1/8 Sek., det tager Kuglen at naa Hjortens Bane, bevæger denne sig $23/4 \times 1/8$ eller ca. 72 cm. Dette vil sige, at Skuddet fra en Riffel fastspændt i en Bænk sigtende mod Centrums Bane skal affyres, idet dette passerer et Punkt 72 cm før Sigtelinien. Er Hjortens Bane ikke vinkelret paa Skudretningen, multipliceres F. med Cosinus til Vinklen mellem Banen og den vinkelrette; det er kun den Hastighed, »man ser«, der skal føres i Regning, den virkelige Hastighed er uden Betydning, hvilket let forstaas, hvis man tænker sig Maalet bevæge sig meget hurtigt bort fra Skytten i Skudretningen, i saa Fald bliver Foranholdningen 0.

Imidlertid bliver F. foruden af ovennævnte Faktorer bestemt af Skyttens Bevægelse af sit Vaaben, især om dette holdes stille, idet Skuddet afgives, eller om det fortsætter det Sving, det under Sigtningen bevæger sig i. Drejer det sig om Skydning til Lerduer (eller til flyvende Vildt) med Hagl, bliver Forholdet endnu mere kompliceret, idet Lerduen kan bevæge sig til alle Sider i Rummet, og dens Hastighed ligesom Vildtets Hastighed ikke er konstant. Skytten maa i en Brøkdel af et Sekund bedømme Hastighed og Baneretning samtidig med, at Bøssen smides til Kinden. Men ogsaa Bøsseføringen er af afgørende Betydning. I store Træk kan Bøsseføringen og Skudafgivelsen ske paa tre Maader: 1. Bøssen rettes i Opkastet mod det Punkt, i hvilket Skytten regner, at Maal og Hagelsværm vil skære hinanden, og Skuddet afgives. 2. Skytten sigter paa Maalet, svinger Bøssen frem i dettes Bane og afgiver Skuddet med et passende Foranhold, medens Bøssen fortsætter Svinget. 3. Som 2, men inden Skuddet afgives, føres Bøssen hurtigt frem foran Maalet, Bøssen standses og Skuddet afgives. Udover disse tre Maader findes der flere andre, der er Mellemting mellem disse eller Afarter. J.H.-S.

Forberedende Øvelser (Gymn.), i ældre dansk Gymnastik Betegnelsen for →fritstaaende Øvelser uden Redskaber. Udtrykket var misvisende og bortfaldt ved Indførelsen af den med Haandbogen af 1899 autoriserede Gymnastik. H.P.L.

Forbidribling (Haandb.), at drible forbi en Modstander. Kan foretages paa mange Maader. I 7 Mands Spillet, hvor man kun har een Dribling, har Afstanden mellem de implicerede Spillere især en meget stor Betydning. Finter, Hurtighed og Dygtighed i at drible er nødvendig for at passere en Modstander. F. Eks.: Spilleren med Bolden finter, at han vil gaa venstre om, hvorefter han alligevel gaar højre om. Effektiv er ogsaa Dobbeltfinte, ɔ: først at finte venstre, saa højre, for derefter alligevel at gaa venstre om. En anden Form er »Rulning« forbi Modstanderen. Idet Dribleren naar hen til Modstanderen, foretager han en Vending, hvorunder han dækker for Bolden med sin Krop. Vendingen eller Rulningen foregaar tæt inde paa Livet af Modstanderen, og Formaalet med Rulningen er at komme forbi Modstanderen, samtidig med at Bolden dækkes. A.P.

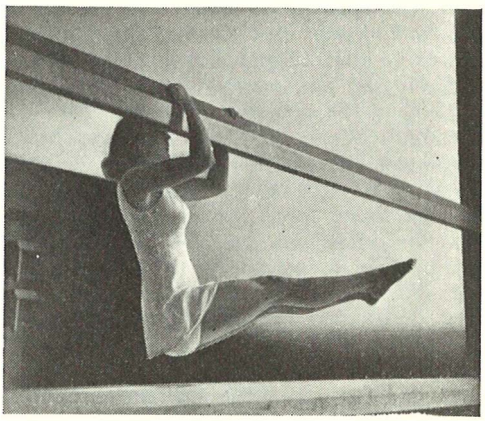
Forbier (Bue). Pile, der ikke rammer Skiven, springer tilbage fra Skiven, gaar helt igennem den eller rammer fejl Skive, regnes for Forbiere og markeres med 0 Point. Glemmer en Bueskytte at afgive noget Skud i en Serie, markeres det som Forbier. P.N.

(Skydn.), →Forbiskud.

Forbikørsel (Cykl.) skal baade paa Landevej og Bane foregaa uden Hindring eller Chikane for Konkurrenterne. Paa Bane skal Forbikørsel foregaa højre om (uden om), idet det forudsættes, at den førende Rytter reglementslydigt ikke kører over den anden sorte Streg fra Banelegemets Inderkant. Den passerende Rytter skal være mindst to Maskinlængder forbi, før han maa køre ned i den passerede Rytters Bane. J.B.

Forbiskud (Skydn.), Skud, hvor Projektilet ikke rammer det tilsigtede Maal. Ved alm. Skydning mod Skive regnes et Skud i forkert Skive som Forbiskud, uanset hvor det har truffet. Kun Træffere i egen Skive godskrives Skytten. E.S.-L.

Forbisnoning (Gymn.). Redskab: Dobbeltbom, Underbom i Hoftehøjde, Overbom lidt under Strækhøjde — eller (for mindre Børn) →Rudestige.

Korrekt Stilling ved Forbisnoning i Dobbeltbom.

Et lige Antal Gymnaster sætter sig parvis paa Underbommen, hver anden med modsat Front. Skal Forflytningen (med Hovedet først = Baglænssnoning, →Snoning) ske forbi Kammeraten til venstre, griber venstre Haand Overbommen i Undergreb skraat til

venstre, højre Haand krydser over og fatter Bommen i Overgreb. Kroppen løftes og drejes, og Benene føres samlede og strakte over Underbommen til Siddestilling paa den anden Side af Kammeraten og med modsat Front. Derefter byttes med ny Kammerat til højre. Hver anden Gang sidder en af Gymnasterne stille ved hver Ende af Bommen. Kan ogsaa udføres med et ulige Antal Gymnaster. Een sidder da stille hver Gang, skiftevis i den ene og den anden Ende. I øvrigt →Baglæns Drejning. J.F.-S.

Forbrænder (Skydn.), Skud, hvor Fænghætten ikke tændes øjeblikkeligt ved Slagstiftens Nedslag i den. Aarsagen er daarlig Antændelse af Fænghætten eller Drivladningen paa Grund af daarlig Ammunition eller Fejl i Vaabnet. Ved daarlig Ammunition forekommer Forbrændere, der kan blive saa lange, at Skytten kan naa at aabne Laasen, før Skuddet gaar af, hvilket kan være meget farligt. Laasen bør derfor aldrig aabnes efter en Klikker, før en passende Tid er forløbet. Forekommer ikke ved Brug af god Ammunition og gode Vaaben. E.S.-L.

Forbrændingsrum (Skydn.), det Rum, hvori Drivladningen befinder sig under Skudafgangen. Ved Enhedspatroner er det Hylsterets Hulrum bag Projektilet. Forbrændingsrummets Størrelse og Form har Betydning for Regelmæssigheden i Drivladningens Antændelse. Den moderne koniske Form giver regelmæssigere Antændelse af røgsvagt Krudt end en cylindrisk Form. E.S.-L.

Forbudte Greb (Brydn.) defineres saadan i græsk-romersk Brydekamp: Det er forbudt at tage Greb under Hoften. Deltagerne maa udover Arme og Hænder kun fatte hinanden med aabne Haandflader. Mellem Øjenbrynene og Munden er det forbudt at røre Modstanderens Ansigt. Strubegreb er forbudt. Det er forbudt at gribe hinanden i Dragt og Bælte. Det er forbudt at slaa, at hugge, at støde, at kradse, at trække i Haaret og at spænde Ben. Greb om Haandled og Haand (dog ikke Fingrene) er tilladt. Det er under alle Omstændigheder forbudt at gribe om de enkelte Fingre. Endvidere er det forbudt at anvende Benspænd. Greb om Hovedet maa ikke tages uden at holde den anden Haand paa Modstanderens Bryst. Ved Dobbelt Nelson skal Benene være passive; for dette Grebs Udførelse gælder, at det altid skal drejes til Siden. Ved Greb bagfra i staaende Stilling, hvor Modstanderens Hoved bliver vendt nedad, skal Modstanderens Overkrop før Kastet svinges til Siden, og Angriberens ene Knæ berøre Madrassen i Kasteøjeblikket, før Modstanderens Overkrop berører Madrassen. Navnlig er det grove Nedkast forbudt. En Bro skal trykkes ned, hvilket skal forstaas saaledes, at det er forbudt at løfte Modstanderen op fra Brostillingen og derefter lade ham falde ned paa Madrassen (→Raa Nedslængning). At trykke Broen ned i Hovedets Retning er forbudt. Brydernes Ben skal altid spille en passiv Rolle under Grebenes Gennemførelse. Det er forbudt at støde, trykke eller løfte med Benene. Backhammer er kun stridende mod Reglerne, naar den angrebne Underarm føres mere end vinkelret bag Modstanderens Ryg og samtidig udsættes for Tryk. For Catch-as-catch-can Brydning gælder andre Regler. A.R.N.-E.C.

Forbudte Stød (Boksn.), →Foul.

Forbund, →Special-Forbund.

Forcere (Tennis), at forøge Tempoet og Boldens Fart. Kræver Fysik til at gennemføre det øgede Tempo og være tilstrækkeligt sikker til at give Bolden mere Fart. Anvendes med Fordel af en Angrebsspiller mod en Baggrundsspiller. Det kræver Taktik at kunne bedømme, hvornaar det er klogt at forcere. E.U.

Forcering (Skydn.), den Modstand, Projektilet yder mod Krudtgassens Tryk under sin Bevægelse fra sin Plads i Hylsteret til det er fuldt ude i Løbets Riffelgange. Hylsterets Rand klemmes fast om Projektilet, saa der skal en vis Kraft til at trække det ud. Med god Ammunition skal denne Udtrækskraft være ensartet. Naar Projektilet i Skudafgangen presses ud af Hylsteret, møder det Overgangskeglen i Løbet. Denne er konisk saaledes, at Felterne langsomt presses ind i Projektilets Overflade under dettes Bevægelse fremad, hvilket ogsaa kræver en vis Kraft, indtil Projektilet er helt inde i Løbet. Krudtgassens Tryk stiger stærkt under Forceringen og maa ikke naa over et bestemt Maksimumstryk, hvorfor Krudtets Forbrændingshastighed maa vælges i Forhold til Forceringen eller omvendt. E.S.-L.

Forchhammer. H. (f. 1866), Overlæge; stærkt interesseret i Idræt, Leg og Boldspil; gjorde som Formand for Dansk Idrætsforbund (1897-99), Danske Studenters Idrætsraad (1922-33) og Udvalget for danske Skolebørns Fælleslege (1923-35) et stort Arbejde for at fremme Børnenes og Ungdommens Adgang til Legemsøvelser. N.I.

Ford, Horace, Grundlæggeren af moderne Bueskydning, traadte frem for den engelske Offentlighed 1848. Udgav 1856 sin berømte Bog »Archery«, som kom i flere Oplag. Fords store Fortjeneste er, at han indførte 1) Ankerpunktet under Hagen under Sigteøjet (før trak man til Øret) og 2) Sigtepunktet. Vandt 10 Mesterskaber i Rad (1849-59) i Grand National Meeting. Skød 1857 den største dobbelte Yark Round, 245 Træffere, 1251 Points (288 Pile). I en Tremandskonkurrence en enkelt Yark Round 137 Træffere og 809 Po-

ints. Skød 1867 sin sidste store Skydning, en dobb. Yark Round 215-1037. Svor til Taxbuen paa 40-42 lbs. C.P.

Fordel (Fægtn.). Under visse Omstændigheder tilstaas der Slutpulje-Deltagere følgende Fordele: 1) Omfatter en Fægteturnering flere umiddelbart paa hinanden følgende individuelle Konkurrencer paa forskellige Vaaben, er Slutpulje-Deltagerne paa eet Vaaben fritaget for Deltagelse i indledende Puljer i den efterfølgende Konkurrence, saafremt de ikke har haft 24 Timers Hvile mellem de to Konkurrencer. 2) Ved OM og VM er Fægtere, der har deltaget i Holdkonkurrence-Finalen paa eet Vaaben, fritaget for Deltagelse i indledende Puljer til den individuelle Konkurrence paa samme Vaaben, saafremt de ikke har haft 24 Timers Hvile. 3) Ved OM og VM er Fægtere, der har deltaget i Holdkonkurrencernes Semifinaler paa to forskellige Vaaben samt i en individuel Finale paa et af disse Vaaben, fritaget for Deltagelse i indledende Puljer til den efterfølgende individuelle Konkurrence, saafremt de ikke har haft 24 Timers Hvile. J.V.T.

(Tennis), Regnskabsbenævnelse; det hedder herom i D.L.T.F.s Spillereglers § 23, 2. Stk.: »Naar begge Spillere har vundet 3 Slag (d.v.s. naar Pointsstillingen i et Parti er à 40), staar Regnskabet »lige«, og det næste Slag, som en Spiller vinder, tilregnes ham som »Fordel«.« Hver Gang en Spiller efter Pointsstillingen »lige« i et Parti kommer et Slag forud, siges han at have »Fordel«: Serverens Fordel benævnes *Fordel-inde*, Servemodtagerens *Fordel-ude*. Hvis en Spiller, der har Fordel, vinder det næste Slag, har han vundet et Parti. P.B.

Fordelsparti (Tennis), →Advantage game.

Fordelsreglen (Fodb., Haandb., Hoc.), Betegnelse for Bestemmelsen i Spillereglerne, hvorefter Dommeren skal undlade at dømme →Frispark eller →Straffespark (Fodb.), →Frikast eller →Straffekast (Haandb.) samt →Frislag eller →Straffehjørne (Hoc.), hvis han skønner, at det vil være en Fordel for det Parti, mod hvilket Forseelsen er begaaet, at lade Spillet fortsætte. Har Dommeren benyttet sig af denne Bestemmelse til at lade Spillet fortsætte, kan han ikke senere, hvis den forventede Begunstigelse ikke indtræffer eller ikke udnyttes, gribe tilbage til den Straf, han har givet Afkald paa at idømme. C.F.S.

Fordelssæt (Tennis), →Advantage game.

Fordøjelse (Fys.). For at kunne passere Tarmvæggen og for at kunne udnyttes af Organismen maa de tilførte Næringsstoffer gennemgaa en mekanisk og kemisk Sønderdeling i Mund, Mave og Tarmkanal. Denne kaldes Fordøjelsen. Ved Hjælp af særlige Stoffer (Enzymer) nedbrydes Fødens Stivelse og Sukker til simple Sukkerarter, Fedt til Glycerin og fede Syrer og Æggehvidestoffer til Aminosyrer, der alle kan opsuges og af Organismen atter opbygges til de specielle Forbindelser, hvoraf Menneskeorganismen bestaar. Fordøjelsen repræsenterer et Arbejde fra Organismens Side; det er derfor forstaaeligt, at man er mindre skikket til at udføre legemligt Arbejde, medens Fordøjelsen staar paa. E.As.

Fore! (Golf), (eng.: foran), konventionelt Raab, som benyttes for at advare forangaaende, naar Spilleren skal til at slaa.

Fore and aft (Sejl.) (eng.: For og Agter), Betegnelse for en bestemt Rigningsmaade, hvori Sejlene i deres Midtstilling staar midtskibs i Modsætning til →square-Rig, Raasejlsrigning, som anvendes i Brigger, Barker, Fuldskibe etc. Fore and aft Sejl er: →Bomsejl, →Stagsejl, →Forsejl, →Gaffeltopsejl. Fore and aft-Rigning anvendtes tidligere kun som Hoveddrivkraft i mindre Fartøjer i hjemlige Farvande. Raasejlsrigningen (square-Rig) var absolut den førende Rig paa de aabne Have. Men fra ca. 1850 er Fore and aft-Rigningen trængt igennem og er godt paa Vej til at erobre Førstepladsen selv i store Skibe. Anvendes saaledes nu lige fra smaa aabne Baade til Kuttere, Skonnerter o.s.v. op til syvmastede Skonnerter. T.B.

Forecaddie (Golf) (eng.), Caddie, som uden at bære Køller gaar et Stykke foran Spillerne, dels for at vise Retningen til Hullerne, naar disse ikke kan ses, og dels for at finde Boldene, naar disse falder i →Roughet, og afmærke Stedet, hvor de ligger. C.S.

Foreningen til den ædle Hesteavls Fremme (F.t.d.æ.H.F.) (Ridn.), stiftet 17/12 1859 paa Foranledning af Lensbaron Zytphen-Adeler til Adelersborg samt Lensgreverne Reventlow-Reventlow og Lerche-Lerchenborg. Protektor H. M. Kongen. Formaal: at fremme den ædle Hesteavl i Danmark. Hjemsted København. Sidste Love vedtaget Marts 1942. Har i »Dansk Væddeløbsreglement« givet Bestemmelser for alt vedrørende Væddeløb. Underkastet dette Reglement er enhver, der deltager i Væddeløb, hvis Afholdelse er anerkendt af Foreningen, det være sig som Arrangør, Hesteejer, Befuldmægtiget, Træner, Rytter eller Staldansat — eller ønsker at faa en Hest optaget i »Dansk Stambog for Fuldblod« eller indregistreret i et af Foreningens Registre. Officielt Organ: →»Dansk Væddeløbskalender«. Klampenborg Væddeløbsbane drives af Foreningen, der saaledes baade er »Dansk Jockey Club« og Leder af Landets største Væddeløbsbane for Galopheste. Formænd: 1859-76 Lensbaron Zytphen-Adeler, 1876-79 Lensbaron Reedtz-Thott, 1879-1901 Kammerherre O. Scavenius, 1901-

11 Kammerherre C. A. V. Greve Knuth, 1911-27 Greve A. Moltke og fra 1927 Kammerherre O. C. Scavenius. J.W.

Foreningen til Indkøb af Boldspilrekvisiter (F.I.B.), grundlagt 15/3 1883, efter at cand. jur. F. I. A. Markmann med sine første Rekvisitindkøb fra England havde lagt Spiren til Foreningens Dannelse. Markmann købte Rekvisitter for Foreningens Regning og fordelte dem fra sin private Lejlighed. Foreningens Love bestemmer i § 1, at et eventuelt Overskud skal bruges til at konsolidere Selskabet og til at fremme Boldsporten. Den har ydet økonomisk Støtte til mange sportslige Formaal, f. Eks. ved D.B.U.s Start og første vanskelige Aar, og den har udsat talrige Pokaler til forskellige Turneringer, som skabte Opmærksomhed om Sportslivet herhjemme. Ejer »Sportsmagasinet F.I.B. og Harald Børgesen«, Amagertorv 11, en af de førende danske Sportsforretninger. Sv.O.

Foreningen til Søfartens Fremme, stiftet 1/8 1844. Formaal: at befordre god nautisk Praktik, nyttig nautisk Kundskab, unge søfarendes Dannelse, og hvad der iøvrigt tjener til Søfartens Bedste. Ejer Navigationsskolen, Ny Toldbodgade 3, Kbhvn. Udskrev 1858 den første større Kapsejlads, der har været afholdt i Danmark. O.A.

Foreningsmesterskab, 1) Mesterskab inden for Forening. 2) Almindelig Benævnelse for →Holdmesterskab. Iøvrigt →Klubmesterskab.

Foreningsskifte, →Klubskifte.

Forflytning (Gymn.). Den enkelte Gymnast kan, i en iøvrigt ordnet Opstilling, paa Grund af Uopmærksomhed eller manglende Øvelse være kommet til at staa paa en forkert Plads i Forhold til Kammeraterne, skævt i Rækken, for tæt paa Formanden el. lign. Han maa da — enten paa eget Initiativ eller efter Lærerens Tilsigelse — foretage de nødvendige Forflytninger med smaa livlige Skridt fremad, bagud eller til Siden. Der kan ogsaa være Tale om F. af hele Afdelingen samtidigt, og Læreren angiver da i sin Kommando, hvorledes og hvorhenad Forflytningen skal ske, f. Eks.: Tre Skridt fremad — gaa! Under saa at sige enhver Form af Gang og Løb sker der F., men ogsaa under Udførelsen af andre Øvelser flytter Gymnasten sig i Forhold til Omgivelserne, f. Eks. ved Armgang, Entring, Klavring, Spring o. l. N.I.

Forfriskning (Ath.). Ifølge D.A.F.s Reglement er det forbudt Deltagerne under et Løb at modtage Forfriskninger uden Overdommerens eller Dommerens Tilladelse. I Løb under 16 km er F. forbudt. J.B.B.

(Cykl.), →Forplejning.

Forfrysning (Med.), Vævlæsion, opstaaet ved stærk Sammentrækning af Karrene paa Grund af Kulde med paafølgende Afdøen af vedkommende Vævsdel: Hud, Næse, Øre, Tæer o.s.v. Ved de første Stadier af F. kommer der Farveskiften af Huden, og da er Behandling endnu mulig gennem Gnidning af vedkommende Parti med Sne, hvorved Cirkulationen atter kan komme i Gang. Derefter følger langsom Opvarmning i Stue. Ved dyberegaaende F. dannes der Saar eller Koldbrand med meget ringe Tendens til Opheling af det dannede Saar. F. kræver derfor ofte senere betydelige kirurgiske Indgreb. K.S.

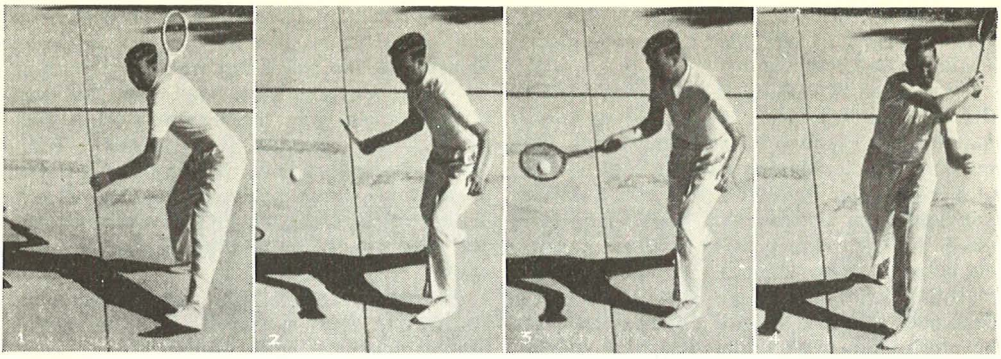
Forfølgelsesløb (Cykl.). Køres paa Bane individuelt eller for Hold. Konkurrenterne starter med lige store Mellemrum og kører enten en forud limiteret Distance paa bedst Tid, eller til der efter Indhentning kun er een Deltager tilbage paa Banen. Overhaling er først fuldbyrdet, naar den overhalende Rytter er fuldt paa Højde med Konkurrenten.

Der skelnes mellem 4 Arter. *Australsk:* Individuelt Forfølgelsesløb. I denne Disciplin køres siden 1939 VM og siden 1940 DM i Konkurrencer for to Mand ad Gangen over 5 km. *Amerikansk:* Par-Forfølgelsesløb, hvori de to Makkere afløser hinanden paa Parløbsmaner, saa Parret kun er repræsenteret i Konkurrencen ved een Rytter ad Gangen. *Italiensk:* Hold-Konkurrence for vilkaarlig Holdstørrelse og Distance. Sædvanligvis køres Konkurrencen over lige saa mange Baneomgange, som der er Deltagere paa Holdet. Hver Rytter fører en Baneomgang, hvorefter han udgaar af Løbet. Til Slut staar Slutkampen mellem een Rytter fra hvert Hold. *Hold-Forfølgelsesløb:* Fornemste Konkurrence det olympiske Hold-Forfølgelsesløb over 4 km for Hold à 4 Ryttere, hvor Tiden for Holdets Trediemand er afgørende. En populær Variation er Par-Forfølgelsesløbet, hvori Tiden for Andenmanden er afgørende. J.B.

Forgaffelsikring (Cykl.), Rør eller Bolt gennem Gaffelrør og Gaffelkrone, holder Cyklen i Stilling ved Forgaffelbrud. Findes i 3 Modeller; i den almindeligste ender Sikringsrøret i en Metalgren i hver Forgaffelskede. Indførtes som obligatorisk Krav af »Dansk Cycle Union for Landevejssport« 1922, og er vedvarende foreskrevet i »Reglementer og Bestemmelser for dansk Landevejscyklesport«. J.B.

Forhaandsclear (Badm.) →Clear slaaet med et →Forhaandsslag, overhaands- eller underhaands. Greb, Ketcherføring og Fodarbejde som ved Forhaandsslag. Slaget er Spillets dominerende og dets Teknik er grundlæggende for Slag som →Smash og →Drive. P.H.

Forhaandsslag (Badm.), Slag slaaet med den Side af Ketcherfladen, der danner den naturlige Forlængelse af Haandfladen (med det korrekte Greb), overhaands eller underhaands, fra alle Punkter paa Banen. I Al-

Forhaandsslag. Tennis.
1) Fodstillingen er sidevendt mod Nettet. I Tilbagesvinget er Vægten ført tilbage over bageste Fod. Tennisspilleren indtager en „siddende" Position. 2) Armsvinget foregaar fremad og udefter mod Bolden med Tennisspillerens Styrke bagved det tilbagebøjede Haandled. 3) I Træffeøjeblikket udløses Haandleddets Spændkraft til Svinghastighed i den rette Timing. 4) Ketcheren svinges helt igennem.

mindelighed slaas Slaget til højre for Spilleren (for kejthaandede til venstre), og for at give Plads til Svinget sættes højre Fod noget tilbage, saa venstre Side og venstre Fod vender mod Nettet. Dette Fodarbejde muliggør en Vægtoverføring under Slaget fra bageste til forreste Fod, hvilket betinger Kraften, der giver Bolden Fremdrift. P.H.

(Hoc.). Forhaandsslag føres fra højre mod venstre. Det er fortrinsvis →Drive, →Højrehaandsslag og →Lunge.

(Tennis). Forhaandsslag udføres modsat Baghaandsslag med Haandfladen vendt fremad mod Bolden. Almindeligvis gribes Ketcheren ligesom en Økse, saa Bladet staar vinkelret mod Jorden, men Grebet kan varieres meget, og noget bestemt Greb kan næppe siges at være det bedste. Ved Slagets Udførelse gælder det om med Siden til Nettet og i god Afstand fra Bolden, der maa følges omhyggeligt med Øjnene, at søge Slaget gennemført mest muligt i en rolig, harmonisk Bevægelse. Bolden bør helst rammes højt i Opspringet, saa den ikke behøver at beskrive en Bue for at ramme Modstanderens Banehalvdel. De fleste Spillere giver Bolden noget topspin, men Bolden kan godt slaas helt rent eller med mere eller mindre cut. For de fleste Spillere falder Forhaanden naturligere end Baghaanden og bliver derfor det dominerende Angrebsslag. A.J.

Forhaler (Sejl.), Tov, der anvendes til at hale noget forefter, f. Eks. Forhaler til Underlæsejlsbommen. Forhaleren ligger her med et Øje om Yderenden af Bommen, dens anden Ende farer gennem en Blok paa Bovsprydet og derfra ind paa Dækket. Hales der i Forhaleren fra Dækket, hales Læsejlsbommens Yderende forefter. T.B.

Forhaling (Sejl.), Flytning af et Fartøj fra en Plads i Havnen til en anden. Sker ofte ved at føre Fortøjningstrosser til den nye Plads og hale Fartøjet til Stedet. Kan ogsaa udføres ved Bugsering eller Varpning. O.A.

Forhindring (Golf), som Regel mindre Grusgrave, langt Græs, Grøfter, Jordvolde, smaa Søer og Vandløb, Krat, enkeltstaaende Træer etc. Anbringes, saa ikke helt perfekte Slag opfanges heraf og derved straffes. Vanskeliggør Udspil ved at give Bolden daarligt Leje. Paa en alm. Golfbane paa 18 Huller kan let være 100 F. eller mere. I øvrigt →Bunkers. F.H.

(Ridn.). De forskellige Slags Konkurrencer kræver forskellige Typer af Forhindringer, dels i Udseende dels i Opbygning. 1) Ved *Ridebanespringning* er altid øverste Del af Forhindringerne indrettet til at falde ned ved Islag af Hesten og er i øvrigt oprindelig bygget med Tanken paa, at de skulde være Efterligninger af de i Terrænet forekommende naturlige Forhindringer: Grøfter, Gærder, Reck, Banketter o. l. Med Tiden er Ridebanespringning imidlertid blevet en særlig Springgren, ofte med stærke Farver paa Forhindringerne, hvis Udseende ikke kommer Naturen nær. 2) Ved *Terrænspringning* søges de forekommende naturlige Forhindringer udnyttet og de supplerende kunstige indpasset i Terrænet, saa deres Forekomst synes naturlig. Forhindringerne er fast byggede, saaledes skal f. Eks. et Reck brækkes af Hesten, hvis den ikke løfter sig tilstrækkeligt til at komme helt over. Fald er derfor hyppige i Terrænet, hvis Forhindringerne er bygget med korrekt Soliditet. 3) *Væddeløbsforhindringer* er nu næsten altid indrettet til at slaa igennem paa de øverste 30—50 cm, og det er en Dyd, at Hesten ikke springer ret over, idet den taber Tid ved at springe saa højt og stort. Paa visse store Baner i Udlandet, f. Eks. i Liverpool, hvor Grand National rides, er Forhindringerne dog saa høje, brede og

stive, f. Eks. Hække med og uden Vandgrav foran eller bagved, at Forsøg paa at slaa igennem bringer Hesten til Fald. J.W.

Forhindringsdommer (Ridn.), →Dommer.

Forhindringsløb (Ath.). Efter det internationale Athletik-Reglement en Konkurrence, som paa hver 400 m skal have 5 Forhindringer, der er 91,4 cm høje. Bag en af disse Forhindringer anbringes en Vandgrav, der skal være 3,66 m bred og lang samt 76 cm dyb ved Gærdesiden og skraane opad, saa den er plan med Jorden i den modsatte Ende. Deltagerne skal klare alle Forhindringer, men maa gerne benytte Hænderne. Forhindringsløb over 3000 m har været afholdt ved OL 1908, 20, 24, 28, 32 og 36, og Løbet er Mesterskab i en Del Nationer (f. Eks. Sverige, Tyskland, U.S.A. og England), ligesom det benyttes i en Del Landskampe, men i Danmark har man som oftest arrangeret humoristiske Forhindringsløb, uden nøjagtig Opmaaling af Distancen og med Forhindringer, som ikke var reglementerede. Ingen DM og DR; VR, der er uofficiel, tilhører Svenskeren Elmsäter, som 1943 har løbet paa 9.03,4. OR satte Isohollo, Finland, 1936 med 9.03,8. E.A.

(Ridn.), Fællesbetegnelse for →Hurdleløb og →Steeplechase, altsaa Væddeløb over Forhindringer, reden paa Væddeløbsbane.

Forhop (Gymn.), det ejendommelige →Forspring til Kraftspring og Araberspring. Bestaar i, at Tilløbet ender med et lille Hop fremad paa een Fod, et Hink som ved Omtrædningsløb. Man kan her tale om et delt Aftryk (delt Opspring), idet Aftrykket sker i flere Tempi; først den ene saa den anden Fod »sætter af«, den første endda to Gange. J.L.

(Svømn.) Overgangen mellem →Tilløb og →Afsæt med samlede Ben (samlet Afsæt). Forhoppets Længde er individuelt; det skal være saa langt, at der ikke springes to Gange op fra Vippens Spids (hvilket giver 0 for Springet), men maa dog ikke være saa langt, at det mister Højden. Et alm. Løbeskridts Længde er som Regel passende. Armenes Løfte- og Balanceevne bør udnyttes godt. Spring med delt Afsæt kræver intet Forhop. S.W.

Forhude (Sejl.), at beklæde. At forhude et Skib er at beklæde det udenbords under Bunden op til en vis Højde over Vandlinien enten med Forhudningsplanker eller med tynde Plader af Zink eller Kobber. Formaalet med Forhudning kan være forskelligt. Kan foretages med Henblik paa Sejlads i Is, hvor Forhudningen da bestaar af Træ, som lægges paa et Lag af Tjærefilt eller Fæhaar; uden paa Træforhudningen lægges gerne i Vandlinien og et Stykke over og under denne en Jernhud af 3—4 mm galvaniseret Plade for at beskytte Skibets egentlige Klædning mod Isens Slid. Kan ogsaa foretages med Henblik paa Sejlads i Troperne, anvendes da imod Begroning af Søplanter og Sødyr. Man forhuder da med Zink eller endnu bedre med tynde Kobberplader lagt paa Tjærefilt eller Forhudningspapir. Kobberet og Zinken iltes og skalder af, hvorved Begroningen ogsaa falder af. Rimeligvis er Kobberiltene ogsaa giftige. Forhudningen bliver med Tiden tyndere og tyndere og maa derfor fornyes. T.B.

Forkert Bold (Golf) spiller man, naar man af en Fejltagelse spiller sin Modspillers, sin Partners eller en helt fremmed Bold; medfører visse for Spilleren og eventuelt hans Partner ubehagelige Følger, f. Eks. Tab af Hul i Hulspil eller Straffeslag, muligvis end- og Diskvalifikation i Slagspil. C.S.

Forlader (Skydn.), Skydevaaben, der lades fra Løbets Forende. Krudt, Forladning og Projektil pressedes ved Hjælp af en Ladestok ned i Løbets Kammer fra Forenden. Ladeformen var langsom og utilfredsstillende, og mange Forsøg paa at forbedre Systemet ved at lade fra Kammerenden blev gjort i Tidens Løb. I Begyndelsen af 19. Aarh. løstes Bagladeproblemet tilfredsstillende, hvorefter dette System helt afløste Forladesystemet. E.S.-L.

Forlade Vandet (VP.), omhandles i Vandpoloreglementets § 21, hvori det hedder: En Spiller maa under Kamp kun forlade Vandet, staa eller sidde paa Trin eller Bassinkant i flg. Tilfælde: 1) ved Halvleg, 2) ved Ildebefindende ell. Sygdom, 3) med Dommerens Tilladelse. Overtrædelse heraf betragtes som en Disciplinærforseelse og kan medføre Diskvalifikation. Har en Spiller paa lovlig Vis forladt Vandet, kan han kun igen træde ind ved at starte fra sin egen Maallinie og kun med Dommerens Tilladelse. At forlade Vandet kan ogsaa anvendes som Straf. S.A.N.

For lang (Badm.) = out.

Forlig (Sejl.), Forkanten af et Sejl. →Lig.

Forlystelsesafgift. Offentlige Amatøridrætsstævner var forlystelsesafgiftspligtige fra Slutningen af 1919 til 31/3 1921. Der rejstes fra Idrættens Side stærk Modstand mod denne Afgift. Der spilledes saaledes, saa længe den var gældende, ingen Fodboldlandskampe her i Landet, og alle Turneringskampe spilledes kun for Klubbernes egne (aktive og passive) Medlemmer. S.A.K.

(Cykl.). 1911 indførtes ved Lov 112 af 13/5 1911 Forlystelsesafgift paa 20 % af Entréindtægten ved Banecykleløb, 1920 forhøjet til 40 %. Da Vinterbanen i 1930'erne afholdt separate Løbedage uden Totalisator for Amatører, opkrævedes ingen Forlystelsesskat for Vintersæsonerne 1933/34-35/36. Ved

Forlæns Luftspring.

Højesteretsdom af 13/2 1936 fastsloges det imidlertid, at Motor- og Automobilvæddeløb for Amatører og uden Totalisator er afgiftspligtige, hvorefter der ogsaa opkrævedes Afgift af Amatørløbene i »Forum«.

D.B.C. indbragte Spørgsmaalet for Østre Landsret, der ved Dom af 23/2 1937 gav Skattemyndighederne Medhold. I Præmisserne hed det: »Saavel ved Lovbestemmelsens Affattelse som efter dens Tilblivelseshistorie skønnes Forevisninger, der maa betragtes som Væddeløb i Lovens Forstand, at være ubetinget afgiftspligtige, uanset om de tillige maatte være at betragte som Sportsforevisninger.« Højesteret stadfæstede 8/2 1938 denne Afgørelse. Et Andragende fra D.B.C. s. A. til Finansministeriet om Overvejelse af en Lovændring, saa Cyklesporten ligestilledes med anden Idræt, bragte intet Resultat. J.B.

Forlænget Spilletid (VP.), Er en Vandpolokamp, i hvilken en Afgørelse er nødvendig, ved Udløbet af den fulde Spilletid uafgjort, forlænges Kampen 2×3 Min. (effektiv Tid) med en Pause paa 1 Min. til at skifte Side. Dette gentages, til Afgørelsen falder. For hver Forlængelse af Kampen gives en Pause paa 10 Min. Er en Spiller ved Udløbet af den fulde Spilletid eller Forlængelse udelukket uden dog at være udelukket fra hele Kampen, kan han ved Kampens Forlængelse ikke deltage i Spillet, før der er gjort Maal. S.A.N.

Forlæns Afsæt (Svømn.) anvendes til alm. forlæns Spring samt til baglæns Spring med forlæns Afsæt.

Forlæns Drejning (Gymn.), Øvelse i Trapez. Gymnasten har indtaget Siddestilling paa Stangen, hvorefter f. Eks. venstre Haand fatter højre Tov lidt under Strækhøjde (let bøjet Arm), mens højre Haand fatter Stangen ved samme Side i Undergreb. Benene løftes samlede og strakte til vandret Stilling, og idet man hæver sig i venstre Arm **og** støtter paa højre, føres Legemet ved en hel Drejning uden om højre Tov. Benene beskriver saaledes en Cirkel, og Siddestilling indtages atter. I Stedet for at indtage Siddestilling kan det nu opnaaede Greb beholdes (drejet Undergreb), og der fortsættes direkte i baglæns Drejning. Udføres i Dobbeltbom som Modøvelse til baglæns Drejning, hvor Drejningen foretages fremad i Stedet for baglæns; bruges som saadan sjældent nu. E.P.-P.

Forlæns flyvende Salto (Svømn.), Spring, (Gruppe I), kan udføres sammenbøjet fra 1, 3, 5 og 10 m, hoftebøjet fra 5 og 10 m; fra samtlige Højder kan det udføres saavel staaende som med Tilløb. Legemet drejer een Gang forlæns om sin Tværakse. Afsæt i Springretningen, Nedslag paa Benene. Springets første Del, forlæns Svanhop, skal tydelig markeres og holdes indtil Springets højeste Punkt er helt passeret, og først derefter udføres Saltoen. Sammenbøjning eller Hoftebøjning markeres tydeligt, hvorefter Legemet igen rettes ud, saa det gaar strakt i Vandet. Saltoen skal udføres saa hurtigt som muligt. S.W.

Forlæns Hovedspring (Svømn.) = Svanhop.

Forlæns Hovedspring med ½ Skrue (Svømn.) = Forlæns Svanhop med ½ Skrue.

Forlæns Hovedspring med 1/1 Skrue (Svømn.) = Forlæns Svanhop med 1/1 Skrue.

Forlæns Kryds (Skøjte.). Ved Kryds til højre begyndes med en kort, forlæns, udvendig Bue paa højre Fod, venstre Fod føres krydset ind foran den højre og sættes derefter til Isen paa forlæns, indvendig Skøjtekant. Den højre Fod løftes derpaa fra Isen og sættes paany til Isen paa forlæns, udvendig Skøjtekant lidt foran og ved Si-

den af den venstre, som derpaa igen løftes fra Isen. Dette gentages. Kroppen skal under Udførelsen af forlæns Kryds til højre Side lænes lidt fremover og til højre. Kryds til venstre sker paa tilsvarende Maade. P.C.C.

Forlæns Luftspring (Gymn.), Behændighedsøvelse. Efter Tilløb, Forspring og Aftryk med samlede Fødder springer Gymnasten opad, ruller Kroppen sammen og drejer en Omgang i Luften og lander igen paa Fødderne. Aftrykket er kraftigt; de samlede, bøjede Knæ rykkes hurtigt op mod Brystet, Ryggen rundes, Hagen trækkes kraftigt ind, og Hænderne griber om Skinnebenene. I denne sammenbøjede Stilling roterer Kroppen. Umiddelbart før Nedspringet, der sker paa samlede Ben, rettes Kroppen hurtigt ud, Hofte- og Knæled strækkes, og Hovedet føres tilbage. Kan ogsaa udføres efter Kraftspring, Flyvespring eller Araberspring med Vending. J.L.

Forlæns Løb (Skøjte.). Ved forlæns Løb anbringes (f. Eks.) højre Fod lidt foran venstre med Fødderne i en Vinkel af 45° mod hinanden, derefter føres Legemets Vægt over paa højre Ben, og Knæet bøjes; nu stemmes den forreste Trediedels indre Kant af den venstre Skøjte fast mod Isen, hvorefter man skyder sig fremad paa den højre Fod, medens den venstre Skøjte løftes fra Isen. Kroppen holdes let foroverbøjet, og det frie Ben holdes strakt bagud med Vristen strakt og Taaspidsen drejet lidt udad. Naar Farten begynder at tage af, rettes Kroppen op, det højre Knæ strækkes, den venstre Fod føres fremad og sættes derefter til Isen foran den højre med Taaspidsen drejet lidt udad og Knæet bøjes. Legemets Vægt føres over paa venstre Ben, samtidig stemmes den indre, højre Skøjtekant fast mod Isen, og der sættes af med højre Fod, hvorefter den løftes fra Isen. Derefter gentages som ovenfor. P.C.-C.

Forlæns Overslag (Svømn.), populært Udtryk for forfejlet Nedslag, foraarsaget ved for rigelig Rotation. Kan opstaa i 1) forlæns Spring med Nedslag paa Benene og 2) baglæns Spring med Nedslag paa Hovedet. S.W.

Forlæns Rejehop (Rejespring) (Svømn.), populær Betegnelse for →forlæns Svanhop med Hoftebøjning.

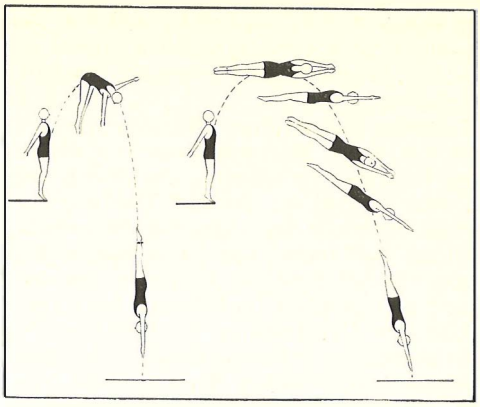
Forlæns Rulning (Gymn.), Barreøvelse. Fra skulderstaaende Stilling med bøjet eller strakt Krop sættes Kroppen i Fald fremover til →Kippestilling over Bommene eller til overarmhængende Tilbagesving. Reckøvelse. Er et forlæns brystvendt Omsving. Ringeøvelse. *Forlæns sammenbøjet Rulning.* Fra støthængende Stilling løftes Benene fremad til støtvinkelhængende Stilling (→Katede). Sædet løftes, Kroppens Vægt lægges forover, og Armene bøjes noget, mens Ringene føres ind foran Kroppen. Bevægelsen forover fortsættes under Bevarelse af →Stemmegrebet, →Kippestilling med bøjede Arme passeres, og derefter strækkes Armene (ved Opstemning) til støthængende Stilling. *Forlæns strakt Rulning.* Fra støthængende Stilling svinges Benene fremad og derefter bagud. Under Tilbagesvinget strækkes Hofteleddene, og Kroppens Vægt lægges forover. Samtidig bøjes Armene, og Ringene drejes udad (Tommelfingrene fremad) og presses ind mod Underlivet. Bevægelsen rundt om Ringene fortsættes under Bevarelse af Stemmegrebet, rygvendt →Balance under Ringene med bøjede Arme passeres, og derefter strækkes Armene (ved Opstemning) til støthængende Stilling. Øvelsen udføres ogsaa uden Fremsving. Fra støthængende Stilling lægges da Kroppens Vægt forover, mens Benene føres (trækkes) bagud. Resten af Øvelsen som foran beskrevet, men den kan ogsaa udføres, uden at Ringene støttes mod Kroppen. For sammenbøjet og strakt forlæns Rulning gælder det, at flere Rulninger kan udføres efter hinanden, uden at støthængende Stilling passeres, ligesom der kan udføres ½ forlæns Rulning til lodhængende eller strækhængende Stilling. V.R.

Forlæns Salto (Svømn.), Spring (Gruppe I), kan udføres 1) strakt, 2) hoftebøjet eller 3) sammenbøjet, staaende eller med Tilløb fra 1, 3, 5 og 10 m. Legemet drejer een hel Gang forlæns om sin Tværakse. Afsæt i Springretningen, Nedslag paa Benene i Retstilling. 1) Ved den strakte Udførelse presses Benene, saa snart de har forladt Vippen til Rygsiden, Blikket rettes opefter, Brystet løftes, Hagen holdes inde og Hovedet godt tilbage. Denne Stilling holdes, til Saltoen er næsten fuldført, hvorefter Hovedet trækkes lidt frem til naturlig Retstilling, og Armene sænkes ned langs Siden, saa Nedslaget kan ske fuldstændig strakt. 2) Hoftebøjet Udførelse; Afsæt og Opspring som ved det hoftebøjede Svanhop, men naar Springets højeste Punkt naas, fældes Overkroppen forover samtidig med at Armene enten føres forom ud til Siden og forbliver i denne Stilling, til Legemet omtrent har naaet Vandoverfladen; man kan ogsaa fatte med Hænderne om Smalbenene eller Benenes Yderside, Benene holdes helt strakte, Legemet kun bøjet i Hoften (som en lidt spids Vinkel). Stillingen holdes, til godt og vel ¾ af Saltoen er udført, hvorefter Legemet rettes ud, Benene føres let fremad ned, Hovedet og Skuldrene tilbage, og Brystet løftes for at stoppe Rotationen. Nedslaget som ved 1). 3) Ved det sammenbøjede Spring foretages baade en Hofte- og Knæbøjning, som udføres næsten samtidig med

→Løftet. Sammenbøjningen skal være saa fuldstændig som mulig, i øvrigt som 2). S.W.

Forlæns Salto med ½ Skrue (Svømn.), Spring (Gruppe V), kan udføres med Tilløb fra 1 og 3 m. Legemet drejer een Gang om baade Tvær- og Længdeakse. Afsæt og Opspring som ved →forlæns Salto med Hoftebøjning, men naar ca. Halvdelen af Saltoen er udført, rettes Legemet ud ved, at Benene føres tilbage, og samtidig paabegyndes Skruen, som kan udføres ved at presse den højre Arm og Skulder tilbage, mens den venstre Arm hjælper til at dreje Legemet rundt om Længdeaksen. Hovedet drejes til højre. Paa denne Maade vil Legemet fuldføre Skruen samtidig med, at den anden Halvdel af Saltoen gøres færdig. Armene strækkes derefter ned langs Siden, saa Legemet gaar helt strakt i Vandet. Iflg. FINA.s Reglement forbudt for Damer. I øvrigt →Skruespring. S.W.

Forlæns Svanhop (forlæns Hovedspring) (Svømn.), Spring (Gruppe I), kan udføres 1) strakt, 2) hoftebøjet eller 3) sammenbøjet staaende eller med Tilløb fra 1, 3, 5 og 10 m. Det almindeligste af alle Spring. Afsæt i Springretningen, Nedslag paa Hovedet. 1) Ved strakt Udførelse rettes Blikket i Afsættet og Løftet opad, og Armene svinges strakte frem-op. Naar Springets højeste Punkt er naaet, føres Armene til Favnstilling i Forlængelse af hinanden og svagt til Rygsiden og holdes der til umiddelbart før Nedslaget, idet de da føres op over Hovedet i Forlængelse af Kroppen, saa Legemet gaar fuldstændig strakt i Vandet. Strakt forlæns Svanhop er det eneste Spring med tvungen Armstilling. Under Flugten holdes Hovedet højt og Legemet helt strakt, ved Nedslaget holdes Hovedet mellem Armene. 2) Ved det hoftebøjede Spring (populært kaldet *Rejespring* eller *Rejehop)* er Afsæt, Opspring og Løft, som ved 1), men umiddelbart før Springet naar sit højeste Punkt, udføres Hoftebøjningen ved, at Overkroppen fældes forover (Hoften løftes op), og Armene føres ned, saa Fingerspidserne rører ved Tæerne. Den hoftebøjede Stilling skal markeres tydeligt og holdes et Øjeblik inden den lukkes op, ved at Benene føres tilbage og Armene frem. Benene maa hverken kastes eller svinges hurtigt tilbage, da Springet derved vil miste en stor Del af den Ro, som er en Hovedfaktor ved det, ligesom Lægge og Hæle derved meget let vil slaa mod Vandoverfladen. Legemet skal gaa strakt og lodret i Vandet. 3) udføres som 2), blot foretages der samtidig med Hoftebøjningen ogsaa en Knæbøjning. Den sammenbøjede Stilling indtages, naar Springet er i sit højeste Punkt, Hoved og Skulder føres frem, saa Legemet

Til venstre: Forlæns Svanhop (hoftebøjet) med ½ Skrue (Gruppe V Nr. 25 b). Til højre: Forlæns Svanhop (strakt) 1/1 Skrue (Gruppe V Nr. 27 a).

begynder at rotere. Stillingen skal ikke holdes længere end strengt nødvendigt, da Rotationen ikke maa blive for stor. Naar Legemet rettes ud, føres Armene op over Hovedet, saa de er klar til Nedslaget, der skal foregaa som ved 1). S.W.

Forlæns Svanhop med ½ Skrue (Svømn.), Spring (Gruppe V), kan udføres staaende eller med Tilløb, strakt eller hoftebøjet fra 1 og 3 m. Legemet drejer ½ Gang om saavel Tvær- som Længdeakse. Springet udføres, til det højeste Punkt er naaet, ganske som forlæns Svanhop, hvorefter Skruen udføres. Den skal være afsluttet før Nedslaget, saa Legemet ikke skruer sig gennem Vandoverfladen. Springets Afslutning er som ved →baglæns Svanhop, Nedslaget sker paa Hovedet med Ryggen mod Vippen. Ved den hoftebøjede Udførelse af Springet maa Skruen ikke paabegyndes, før Indtagelsen af Hoftebøjningen er tydeligt markeret. I øvrigt →Skruespring. S.W.

Forlæns Svanhop med 1/1 Skrue (Svømn.), Spring (Gruppe V), kan udføres fra 1 og 3 m, strakt eller hoftebøjet med Tilløb, samt staaende, strakt fra 3 m. Springet udføres som Svanhop med ½ Skrue, kun skal Legemet ved dette Spring dreje en hel Gang om Længdeaksen. Nedslag som i →forlæns Svanhop. S.W.

Forløber (Ski.). Ved Slalom- og Styrtløbskonkurrencer skal Løjpen først gennemløbes af een eller to gode Løbere, som skal løbe sikkert, men ikke paa Tid. Formaal: dels at vise Løberne, hvilken Vej Banen *kan* løbes igennem, dels at garantere Løbsledelsen at Banen er i Orden. H.J.

»Form« (Fys.). En Idrætsmand siges at være i »Form«, naar han efter en forudgaaende →Konditions- og →Specialtræning har opnaaet en i Forhold til sine medfødte Anlæg (Konstitution, →Menneskelegemet) svarende Ydeevne inden for den paagældende

Idrætsgren. Undertiden anvendes Udtrykket dog ogsaa om den, der blot har udviklet sin Kondition uden samtidig at have opøvet de for den paagældende Idrætsgren specielle Færdigheder. E.H.

Formgivende Øvelser (Gymn.) tillægges især i moderne Skolegymnastik stor Betydning, fordi man ved Hjælp af dem kan skabe de ydre Betingelser for god Holdning og derved modvirke den i æstetisk Henseende uheldige Indflydelse, som Skolearbejdet (og andet ensidigt Arbejde) kan have paa den legemlige Udvikling. De Faktorer, der i ydre Henseende i Hovedsagen er bestemmende for Holdningen, er Led og Muskler, og disse Faktorer er paavirkelige. Hvis Leddene ikke tilstrækkelig hyppigt bevæges til Ydergrænsen, indskrænkes Bevægeligheden; hvis Muskler længe ad Gangen og hyppigt arbejder haardt i forkortet Tilstand, bliver de kortere, end de skulde være og kan ikke udspændes tilstrækkeligt; omvendt vil Muskler, der længe ad Gangen holdes udspændte eller hyppigt arbejder i forlænget Tilstand, blive længere, end de skulde være. Legemsdelenes indbyrdes Stilling ændres derved i ugunstig Retning, Holdningen bliver daarlig. F. Ø. kan bøde herpaa; vælges og udføres Øvelserne rigtigt, vil alle Legemets større Led blive bevæget i fuld Udstrækning, og skulde Bevægeligheden være blevet indskrænket, kan den (ved Gymnastens eget Arbejde) udvides igen; for korte Muskler kan forlænges ved passiv Udspænding, bedst fremkaldt af de for korte Musklers Modmuskler, der just trænger til kraftigt Arbejde i forkortet Tilstand, da de vil være for lange og forholdsvis for svage; under særlige Forhold kan ogsaa Bevægelsesenergien og Legemsvægten komme til at virke udspændende baade paa Muskler, Ledbaand og -kapsler, men her bør der gaas varsomt frem, særlig over for Børn, da Udspændingen kan overdrives. F. Ø. omfatter Øvelser for Hoved og Hals, Krop, Arme og Ben. N.I.

Formmodstand (Kajak), →Vandmodstand.

Forpart (af Hesten) (Ridn.), et ikke ganske exakt Begreb, kan defineres som den Del af Hesten, der ligger foran et Lodplan gennem Mankens højeste Punkt, altsaa indbefattende: Hoved, Hals, Manke og Skulder med Resten af Forlemmet, →Eksteriør. J.W.

Forpartsvending (Ridn.), Vending paa Stedet med den indvendige Forhov som Omdrejningspunkt. Formaal: Først og fremmest at lære Rytter og Hest Hjælpen. Hesten stilles til Vendingssiden, hvortil Rytterens Vægt ogsaa placeres; indvendig Schenkels Tryk ved Gjorden faar Bagparten til at føres til Siden, indvendigt Bagben skal træde foran udvendigt. Fortrinlig Øvelse til at bringe uregerlige Heste til Besindelse, mindre værdifuld til Gennemarbejdning af Hesten, fordi den aflaster Bagparten. J.W.

Forplejning (Cykl.) forekommer i det væsentligste kun i Landevejssporten. Der skelnes mellem et Løbs officielle Forplejning i særlige Forplejningsstationer paa Ruten og den private Forplejning, der til 1920 her i Landet indskrænkede sig til det, Rytteren kunde medbringe i en Sweater-Lomme, f. Eks. Rugbrød, Chokolade, Appelsin, Citron, Banan el. lign., fra 1920, da Forplejningsdunkene paa Styret blev indført, desuden flydende Forplejning som The, Havresuppe, Blaabærsuppe el. l. Iflg. »Reglementer og Bestemmelser for dansk Landevejscyklesport« er det Rytterne forbudt under et Landevejsløb at modtage forud arrangeret Bistand af en hvilken som helst Art, herunder Forplejning (ogsaa Drikkevand) uden for Løbets officielle Forplejningsstationer. J.B.

Forpustethed (Fys.), →Aandenød.

Forret (Golf) paa Banen har Singles, Threesomes og Foursomes, idet de kan kræve at gaa igennem Matcher, som spiller med tre eller fire Bolde, da det maa formodes, at Matcher, der spiller to Bolde, spiller hurtigere end Matcher, der spiller flere Bolde. En enlig Spiller skal dog vige for enhver Match. C.S.

Forrum (Ro.), den forreste Del af Baaden, fra Forstævn til Forskot. I Langturs-baade anbringes Forskottet undertiden umiddelbart foran 1-Pladsen, saa der kan indbygges en Luge i den Del af Fordækket, som ligger agten for →Skvætbordet. Forrummet forsynes med en Dørk, saa det kan benyttes til Henstuvning af lettere Bagage, og gøres saa vidt muligt vandtæt, saa det kan bevare sin Bæreevne, hvis Baaden fyldes med Vand. J.N.-H.

Forsager (Skydn.), →Klikker.

Forsejl (Sejl.), alle Sejl, der hører til Forrejsningen eller har deres Tyngdepunkt foran for Sejlsystemets Tyngdepunkt. I daglig Tale menes de forreste trekantede Sejl: Fok, Klyver, Jager og Flying jib. I ældre Tider anvendte Lystfartøjer sædvanlig flere Forsejl, hvad der krævede et langt Bovspryd. Da Riggen for ca. 50 Aar siden forenkledes, strøg man de mange Forsejl, og nøjedes med et enkelt, Fokken. Denne simple Rig med kun Storsejl og Fok er stadigt den dominerende, selv om de senere Aar har vist Tendens til paa større Kapsejladsbaade at anvende flere Forsejl. Man opnaar derved et Sejlplan, der er lettere at afbalancere. O.A.

Forsideøvelser (Gymn.). Udtrykket stammer fra Haandbog i Gymnastik af 1899 og betegner Øvelser, der tager Sigte paa at udvikle Bugmuskulaturen. Navnet er imidlertid ikke rammende, da der ligger ogsaa andre store Muskelpartier paa Forsiden af Le-

gemet (det svenske »bukrörelser« er for saa vidt mere betegnende). I nyere dansk Gymnastiklitteratur er Udtrykket da ogsaa helt gledet ud, og de her henhørende Øvelser er indordnet paa deres naturlige Plads under →Kropøvelser. N.I.

Forskaft (Bue.) (eng. footing), den →Forstærkning, der kan paasættes Pilens Od-Ende; bestaar af Palisandertræ, Beefwood eller andet Haardtræ. Giver Pilen Styrke og flytter Tyngdepunktet længere frem, uden at Kærv-Enden behøver at smalnes af. C.P.

Forskib (Sejl.), Boven og den Del af Skibet, der er foran for Fokkerøstet.

Forskæfte (Skydn.), den Del af Skæftet, der gaar foran Vaabnets Laasestol under Piben. Tjener til Greb for venstre Haand under Skydning og beskytter derved mod direkte Berøring af Piben. E.S.-L.

Forspring = Handicap.

(Gymn.), lille Længdespring, der danner Overgang mellem →Tilløb og →Opspring ved de fleste bundne og enkelte frie Spring. Nedspringet fra Forspringet fortsættes i Opspringet til det egentlige Spring. Jo kortere og fladere dette gøres, desto mindre mister man af sin Hastighed. Formaalet med Forspringet er først og fremmest at samle Fødderne til Opspringet og dernæst at bringe Legemet i den for Opspringet rigtige Hældning. En nøje Afpasning af Forspringets Højde og Længde til hvert enkelt Spring er en absolut Betingelse for dettes rette Udførelse. J.L.

Forspringsberegner = Handicapper.

Forspringskonkurrence, →Handicap.

Forstuvning (Med.), Læsion af Led, uden at disse »gaar af Led«. Der sker saaledes kun en abnorm Bevægelse i Leddet uden Sprængning af Kapslen, men vel med mindre Læsioner i denne. Er oftest yderst smertefuld med nedsat Funktion af Leddet, der ofte indeholder Blod. Behandles med Ro, Varme, maaske lette Gnidninger. Følgerne af F. er ofte meget langvarige, da Vævene i Leddene er daarligt forsynede med Kar, og Ophelingen derfor sker langsomt. Et Led, der har været udsat for F., bliver ofte atter Sædet for denne Lidelse, rimeligvis paa Grund af nedsat Modstandsevne. K.S.

Forstærkning (Bue.) anvendes, hvor Bue og Pil har svage Steder. Buen forstærkes paa Ryggen som ved →Backed Bow. Pilens →Od-Ende forstærkes med →Forskaft og →Kærven ved 1) Indsætning af en Hornkærv, 2) ved Tubularkærv (et Aluminiumsrør med Kærvudskæring, som sættes om Pilens Kærv-Ende) og 3) almindeligst ved at nedfælde et Stykke 1 mm tyk Fiber ell. Bakelit i Træet vinkelret paa Kærven. →Pilepunktet beskyttes mod Pilens Slid ved Indsætning af en →Pileplade af Ben, Perlemor eller Metal i 2 cm's Længde og 1 cm's Bredde. C.P.

Forstævn (Sejl.), svært Stykke Tømmer, der i Forlængelse af Kølens Forende, hvortil det oftest er lasket og boltet, strækker sig op til lidt over øverste Bordgang. I F. er indhugget Spunning til Klædningen. Kan efter en Krumning fortsætte omtrent lodret (ligestævnede Fartøjer, mest ældre), være S-formet (Klipperstævn, meget brugt for ca. 50 Aar siden) eller trukket ud i en mere eller mindre langstrakt konkav Kurve (Skebov), den nu mest benyttede. T.B.

Forsvar (Boksn.), visse Manøvrer, der skal neutralisere Modstanderes Angreb. Dette sker ved Parader, hvor Modstanderens Stød enten opfanges i en aaben Handske, ved →Armparader, →Vifteparader, →Undvigelser, Sidestep, Dukninger, Hoveddrejninger eller →Kontrastød. C.J.

(Cricket). Det defensive Spil ved Gærdet kan udføres gennem Forwardsparaden, der udføres ved, at Boldtræet føres nedad mod Boldens Opspring saa tæt op ad Benet som muligt. Den bageste Fod maa ikke flyttes, men holdes inden for Slaggrænsen, og Spidsen af Boldtræet maa holdes tilbage, saa Kroppens Vægt kommer til at virke indirekte paa Bolden. Til farligere Bolde anvendes Backparaden. Til Bolde i Leg-Siden anvendes Leg-Glance, hvorved Bolden bringes til at glide af paa Boldtræets Flade ud mod Leg. H.P.

(Fodb.), enhver Bestræbelse for at hindre, at Modpartens Angreb lykkes. Halfbacks, Backs og Maalmand er de egentlige Forsvarsspillere. En Forsvarsspiller i Marken løser hovedsagelig sin Opgave 1) ved at opsnappe Bolden, inden den naar en Modspiller eller gaar i Maal, 2) ved gennem Tackling eller Skub til en Modspiller at erobre Bolden fra ham eller forhindre hans Aflevering eller Skud paa Maal og 3) ved at skubbe eller stille sig i Vejen for en Modstander og derved hjælpe en anden Forsvarsspiller til at faa fat i Bolden eller spille den uhindret.

Hvordan Backs og Halfbacks fordeler Rollerne rent taktisk mellem sig i deres Kamp mod de fjendtlige Angribere, er underordnet. En vis Opdækningsplan er naturligvis praktisk, men som Hovedregel gælder, at nærmeste Mand gaar paa, medens Medspillerne bakker op. Et Forsvar skal først og fremmest være bevægeligt, saa enhver Forsvarer altid er parat til at forlade sin specielle Mand for at dække eller tackle en farligere eller bedre placeret Modstander. Andre vigtige Forsvarsprincipper er 1) at Forsvaret altid skal organiseres i Dybden for derved at muliggøre en effektiv Opbakning, der er vigtigere end Opdækningen, 2)

at et Angreb skal kvæles i Starten eller dog saa langt oppe paa Banen som muligt, 3) at to Medspillere aldrig gaar paa den samme Modspiller samtidig, og 4) at Manden *bagved* dirigerer ham foran, d.v.s. Maalmanden dirigerer Backen og denne igen Halfbacken. Ved at følge disse Hovedregler kan der opnaas det Samarbejde, der er nødvendigt for et godt Resultat. N.M.

(Haandb.). I →Markhaandbold regnes de 5 bageste Spillere og Maalmanden til Forsvaret. Hver Spiller har sin Opgave afhængig af Holdets Taktik. Hovedformer: I. *Mandsopdækning:* Hver Spiller dækker sin bestemte Mand. Indenfor denne Opdækningsform skelner man atter imellem Trebacksystemet (som i Fodbold) og den Taktik, hvor man lader Back dække Innerwing o.s.v. De to Former kan kombineres. Benyttes denne Taktik, maa hver Mand nøje følge sin bestemte Spiller. Undtagelser kan forekomme, men kræver at Forsvaret er godt sammenspillet. II. *Pladsopdækning* er stort set en Udvidelse af I. Her dækker hver Forsvarer sin Del af Banen, og dækker den Spiller, der kommer ind paa hans Felt. Forsvaret skifter ved dette System ikke saa ofte Pladser, men derimod Modspiller.

I →Salspil findes de samme to Former. Her bestaar Forsvaret dog som oftest af hele Holdet. I. *Mandsopdækning.* Back dækker Wing, Centrehalf dækker Centreforward, Wing dækker Back og Centreforward dækker Centrehalf. II. *Pladsopdækning.* Wings dækker den yderste Del af Banen, Backs den næstyderste og Centrehalf den midterste. A.P.

(Hoc.), →Maalmand og →Backs, det bageste Forsvar, udgør sammen med →Halfbacks Forsvaret paa et Hold. Dets Opgave er at forstyrre Modstandernes Angreb og forhindre dem i at komme ind i Slagcirklen og skyde paa Maal samt at understøtte egne Forwards og spille Bolden frem til dem, saa Angreb kan aabnes. Hver Forsvarsspiller undtagen Maalmanden har sin særlige Modstander at passe, →Centrehalfback Centreforwards, →Backs Innerwings og →Fløjhalfbacks Wings. Deres Opgave er ikke fortrinsvis at erobre Bolden fra deres Modstander, men i højere Grad at →dække ham omhyggeligt og, naar han har Bolden, at tvinge ham til at aflevere, saa en anden velplaceret Forsvarer kan faa den, før den naar den Angriber, den var bestemt til. Dette opnaas bedst ved taktisk at placere Forsvaret, saa det trækkes til, hvor der er Brug for det, saaledes at der bliver en Forsvarer mere end Angribere i den Side, hvor Bolden er. Forsvaret opstilles i tre Linier, hvis første Linie er Centrehalfback og Fløjhalfbacken i Boldens Side. Anden Linie er Fløjhalfbacken i den modsatte Side og Backen i Boldens Side. Den anden Back er alene tredje Linie. Han skal altid være nær Banens Midtlinie paa Kanten af Slagcirklen, saa han om nødvendigt kan dække hele Banens Bredde. Anden Linie maa ikke gaa for langt frem, men skal sørge for, at Bolden, der afleveres til deres særlige Modstander, kommer til at ligge foran dem, saa de skal gaa frem til den i Stedet for at løbe om Kap med Modstanderen mod eget Maal. Første Linie skal ligge saa langt fremme som muligt og støtte umiddelbart bag deres egne Forwards, og de skal tackle Modstandernes Forwards saa tidligt som muligt for ved at give dem lille Plads at arbejde paa, at forhindre, at Angrebet bygges tidligt og systematisk op. Naar Bolden skifter Side, skifter hele Opstillingen ved at dreje om Centrehalfback, og her er det nødvendigt, at det hele fungerer som en velsmurt Mekanisme. Det farligste for et Forsvar er at komme i Uorden. Denne Forsvarstaktik benyttes af Inderne og er af Colonel Turnbull benyttet ved Instruktion i Danmark, hvor den er optaget. Anden Taktik er mulig. F. Eks. spillede vi tidligere, og Tyskerne gør det stadig, med begge Backs i Nærheden af Slagcirklen og den ene fast forrest, Halfbacks paa Linie. Det giver meget stor Afstand mellem Backs og Halfbacks og medfører, at forreste Back ofte maa skifte Side, hvorved der kan skabes Forvirring; man opnaar ikke den Fordel at trække en ekstra Spiller frem i Boldens Side. For →Indtril, →Frislag og →Hjørne særlig Taktik. I øvrigt →Hockey, Taktik. O.H.

Forsvarer, →Forsvar.

Forsvidsel (Ridn.), forreste Del af Sadlen med Sadelknappen. →Engelsk Sadel.

Forsætlig Fejl (Hoc.). Skærpende Omstændighed overalt i Reglerne. Ved fejl →Stopning og →Spark er det kun det efter Dommerens Skøn forsætlige, der dømmes. Særlig i Slagcirklen straffes den forsætlige Forseelse haardt med →Straffefinte. Slaas Bolden over →Maallinien af en Forsvarer, spiller Dommerens Skøn om, hvorvidt det er gjort forsætligt, ogsaa en stor Rolle. O.H.

(VP.). Det regnes for forsætlig Fejl a) med Overlæg at skifte Plads fra det Øjeblik, Dommeren har fløjtet for at standse Spillet, og indtil Bolden atter er i Spil (selv om en Spiller straffes efter denne Bestemmelse, ophæves Dommerens foregaaende Kendelse ikke derved); b) at nægte at adlyde Dommeren. Som Straf for en af disse Fejl tildeles der som ved simple og grove Fejl Modpartiet et Frikast, men desuden *skal* den skyldige Spiller vises op af Vandet. Udelukkelsen varer indtil der næste Gang er gjort Maal. Dommeren er dog berettiget til at udelukke en Spiller for hele Resten af Kampen. S.A.N.

Forsøgsløb (Ro.), →Heat.

Fortjenstmedaille (K.D.Y.s) (Sejl.), Guldmedaille indstiftet af Kongelig Dansk Yachtklub 26/9 1930 i Anledning af Æresformandens, H. M. Kongens 60 Aars Fødselsdag. Tildeles Medlemmer, der har gjort sig særlig fortjent inden for Sejlsporten. Indehavere: H. M. Kongen (1930), fhv. Bagermester Vald. Nielsen og Kommandør P. Saabye (1935), Arkitekt G. Rønne og Grosserer K. Schjørring (1941). O.A.

Fortov (Cykl.). Ifølge »Union Cycliste Internationale«s Bestemmelser skal Banelegemets inderste Kant ligge 30 cm fra den paamalede Streg, der tilkendegiver, at Banens Længde er maalt her. Nogle Baner, specielt Vinterbaner, har imidlertid et Gulv udover 30 cm Grænsen, og dette betegnes »Fortov«. Maa ikke befares under Konkurrencer. J.B.

Fortræning, →Træning.

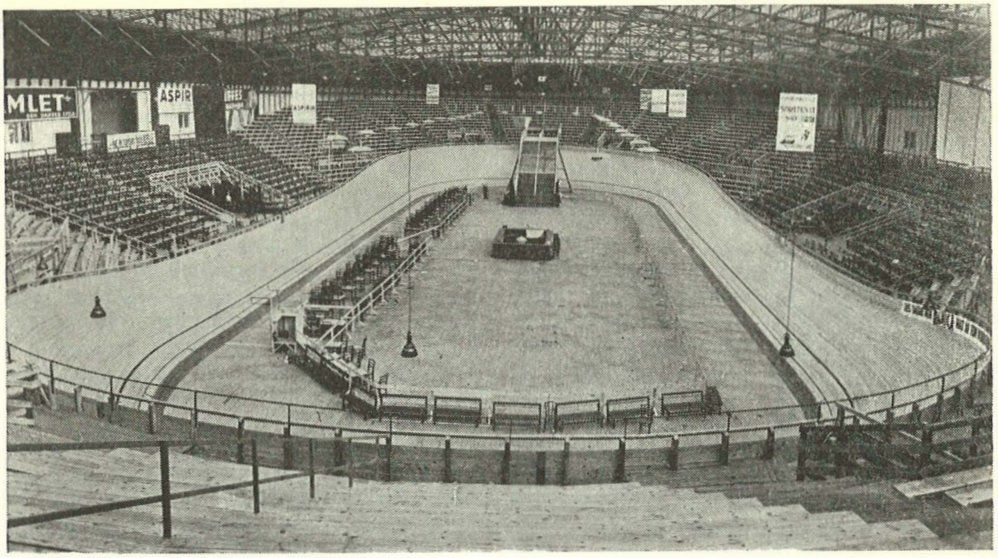
Fortunløbet (Ath.), Terrænløb over ca. 8 km med Start og Opløb ved Fortunen og Kontrolsteder ved Peter Lieps Hus og Hjortekjær. Første Gang udskrevet af Københavns Fodsports-Forening (senere K.I.F.) 1896, og da startede Deltagerne med 1 Minuts Mellemrum, men siden har der været samlet Start. Har altid været saavel Enkeltmands- som Holdkonkurrence for 6 Mands Hold, og bortset fra 1921 er det 1896-1938 aarlig afholdt den tredie Søndag i Marts. 1916-20 samlede Fortunløbet ca. 300 Deltagere, idet saa godt som alle københavnske Athletikfolk og enkelte af Provinsens bedste Løbere mødte op, men efterhaanden blev Tilslutningen mindre, fordi Sprinterne, Springerne og Kasterne forstod, at de ikke havde Gavn af et anstrengende Terrænløb tidligt paa Foraaret. Publikumsinteressen var derimod usvækket, ca. 10 000 Tilskuere mødte Aar efter Aar op, og der var Tradition for, at Kongen til Hest overværede Løbet og gratulerede Vinderen. Efterhaanden skabtes en Del Modstand mod Fortunløbet, fordi man blev klar over, at Løberne kom for tidligt i Form, naar Løbet skulde afholdes i Marts. Det lod sig ikke gøre at flytte Datoen en Maaned, for Myndighederne ønskede ikke Terrænløbere i Dyrehaven efter 1/4, og 1939 besluttede de københavnske Foreninger at lade →Ermelundsløbet afløse Fortunløbet. I Anledning af K.I.F.s 50 Aars Jubilæum blev der ganske vist afholdt et Ekstra-Fortunløb 1942, men man benyttede ikke den gamle Fortunrute, og saavel Deltager- som Tilskuerantallet skuffede. Selv om Fortunløbet i højere Grad var Landevejsløb end rigtigt Terrænløb, har det dog haft stor Betydning for dansk Athletik. Klubberne samlede Medlemmerne og fik ofte betydelig Tilgang under den Periode (1/1-13/3), hvor der blev trænet til denne Konkurrence, og paa selve Fortundagen fik Athletikfolkene fat i det store Publikum, hvilket de sjældent formaaede senere paa Aaret. E.A.

Fortunløbets Vindere:

1896	A. Petersen, KFF		34.52,0
1897	M. E. Jørgensen, AIK		32.10,4
1898	K. P. Jensen, AIK		31.12,0
1899	H. Lykkeberg, Freja		31.02,4
1900	V. Jacobsen, KFF		31.16,0
1901-02	Axel Poulsen, Sparta	31.27,0	31.42,0
1903	Carl og Julius Jørgensen, AIK		29.59,2
1904	Julius Jørgensen, AIK		30.35,0
1905	Otto Larsen, AIK		29.23,2
1906	C. Christensen, Sparta		30.31,0
1907	Vilh. Petersen, AIK		31.32,0
1908	Vilh. Petersen, Sparta		29.41,0
1909	Vilh. Hansen, KFF		30.49,0
1910	Carl Jensen, AIK		28.47,0
1911	Viggo Thomsen, KFF		28.42,0
1912	Carl Jensen, AIK		28.20,1
1913	Lauritz Christiansen, KFF		29.48,0
1914	Viggo Pedersen, KIF		29.32,0
1915-16	Frantz Petersen, AIK	28.51,0	28.25,2
1917	Lauritz Dam, Sparta		29.05,0
1918	Harry Nielsen, KIF		28.02,0
1919-24	Albert Andersen, Sparta	26.43,2	28.04,0
		27.26,0 26.23,0 27.58,5	27.36,6
1925-29	Axel Petersen, AIK	27.29,2 27.10,0	27.17,0
		26.03,0	26.59,2
1930	Axel Pedersen, Sparta		26.54,5

Starten til Fortunløbet 1919.

Interiør fra Forum med den indbyggede Cyklebane. Til de store Parløb og Seksdagesløb installeredes yderligere Rytterkabiner paa Inderkredsen langs med og i en Afstand af ca. 2 m fra Banelegemet. Ved Boksekampe opstilledes Ringen midt paa Inderkredsen, paa hvilken anbragtes Bænke og Stole.

1931	Anders Axelsen, Aarhus 1900		27.38,0
1932	Chr. Markersen, Sparta		27.14,0
1933	Willy Thomasen, AIK		27.13,8
1934	Chr. Markersen, Sparta		26.36,8
1935-36	Harry Siefert, Sparta	26.53,0	26.50,2
1937	Poul Eriksen, Sparta		27.01,0
1938-39	Harry Siefert, Sparta	26.03,2	19.40,0

Fortunløbets Holdkonkurrence.

1896 KFF	1908-09 KFF
1897 Freja	1910 AIK
1898 KFF	1911 KFF
1899 AIK	1912-17 AIK
1900 KFF	1918 KIF
1901-02 Freja	1919-21 Sparta
1903-04 Sparta	1922-29 AIK
1905 AIK	1930-37 Sparta
1906 Sparta	1938 AIK
1907 AIK	1942 KIF

Fortøj (Ridn.) tjener til at forhindre Sadelen i at glide tilbage. Bestaar i Hovedsagen af to Remme: en om Hestens Hals fæstnet til Sadelen, en ned imellem Forbenene og ved en Sløjfe fastgjort til Sadelgjorden. Indgaar hos den danske Militærhest som en fast Bestanddel af Sadeltøjet, og det samme er ofte Tilfældet i den civile Ridning. Er altid nødvendigt paa tyndlivede Heste. J.W.

Fortøjning (Sejl.), de Grejer (Trosser, Wirer, Kæder), hvormed et Fartøj holdes paa Plads ved Bøje eller Bolværk. Naar et Fartøj ligger for Svaj ved Bøje, anvendes i Alm. kun en enkelt sværere Trosse; ved Fortøjning mellem Bøje og Land en enkelt Trosse til Bøje og et Par til Pæle eller Fortøjningsringe i Bolværk. Ved Fortøjning langs Bolværk føres Trosser fra For- og Agterskibet langt for- og langt agterefter samt tillige kortere Trosser fra Forskibet og agterefter og fra Agterskibet forefter. De sidste benævnes Spring. O.A.

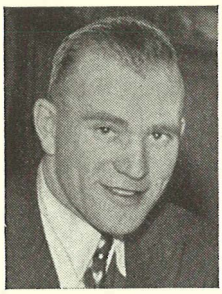
Forud (Badm.), Udtryk for at en Spiller har vundet flere Points eller i →Handicap modtaget flere Points end Modstanderen.

Forudgivning, →Handicap.

Forum, Udstillingsbygning i Rosenørns Allé, Frederiksberg, opført fra September 1925 til Februar 1926. Grunden paa 6000 m² kostede 1,4 Mill. Kr., Bygningen 1,4 Mill. Bygningen opførtes i en endelig Staalkonstruktion i en Omkreds af 280 m's Længde og en provisorisk Muropsætning i Slaggeplader. Senest i Løbet af 10 Aar skulde Bygningen være færdigopført i den endelige Skikkelse med durabelt Murværk. Tanken var, at Tilskuerpladser m. m. skulde bygges til uden for Staalkonstruktionen, saa Hallens Indre til Disposition for Sport, Udstillinger o. l. vilde blive betydelig forøget. Der var saaledes bl. a. tænkt paa en Cyklebane af 250 m's Længde. Ved Dispensationer blev Bygningen staaende i sin provisoriske Skikkelse. Sidste Dispensation udløb 1/9 1943. Initiativet til Opførelsen skyldes Automobil- og Cyklegrosserer Foreningen i Forbindelse med Dansk Købestævne, og Anledningen førstnævnte Forenings Jubilæum. Da Købestævnet gik fallit, overtog Automobil- og Cyklegrosserer Foreningen Bygningen og overdrog den 1933 til et Aktieselskab. Med Valdemar Christiansen som Promotor arrangeres det første prof. Boksestævne i Forum den 17/9 1926, og den første Amatør-Landskamp i Boksning afholdt i Forum stod 27/3 1927 mod Sverige. Det første Cykleløb paa den 180 m lange og 5 m brede Bane fandt Sted 2/2 1934, det første Seksdagesløb arrangeredes 16/2-22/2 1934 og det sidste (det 6.) 3/2-9/2 1939. Desuden har der været afholdt

et indendørs Athletikstævne, hvor Argentineren Zabala var Hovedfigur. Til Boksestævner og Cykleløb har været 6000 Sidde- og 2000 Staapladser. Bygningen gjort ubrugbar ved Bombeattentat 24/8 1943. C.J.-J.B.

Forup, Erik (f. 7/2 1911), Kriminalbetjent. Har dyrket Gymnastik og Athletik. Startede første Gang 1925 for »Hermod« Esbjerg og deltog paa denne Klubs Seniorhold til 1935. I Københavns Gymnastikforening fra 1935. 1930-38 deltaget i de fleste af D.G.-F.s Konkurrencer. DM i Enkeltmands - Gymnastik 1931, 34 og 35. DM i Holdgymnastik 1933. 3 Gange jydsk Mester. 2 Gange Deltager i Bykamp mod Oslo. Fra 1935 Medlem af »P.I.«. J.L.

Forward (Fodb.), Spiller i Angrebet, der bestaar af 5 Mand, som alle som væsentligste Opgave har at score Maal. De 5 Forwards er: 2 Wings, 2 Innerwings og 1 Centreforward. Wings prøver gennem forskellige Manøvrer at splitte Modstandernes Forsvar for derigennem at skaffe Medspillerne Plads og Lejlighed til at skyde. Innerwings er Forbindelsesled mellem Wings og Centreforward og endvidere mellem Halfbacks og Forwards. Centreforward leder Angrebet og sørger for god Fordeling af Spillet. En stor Fordel er det, naar samtlige fem Forwards kan skyde, da Modstanderne da har sværere ved at gardere sig, fordi der skal passes lige vagtsomt paa samtlige fem Mand. Forwards skal udspille Modstandernes Forsvar, hvilket kan ske paa mange Maader. For Amatører bør Overrumplingsmomentet altid have stor Betydning, og samtlige fem Forwards bør medvirke til at skabe Overraskelsen for Modstanderne. Forwards bør afholde sig fra unødige Driblinger, da det sinker Spillet og giver Modstanderne bedre Mulighed for at dække op. Enhver Forward er en vigtig Del af Holdets Frontarmé, hvoraf det afhænger, om Holdet har tilstrækkelig Effektivitet. H.B.

(Haandb.), Spiller i Angrebet. I Markhaandbold er der 5 F., nemlig 1 Centreforward, 2 Innerwings og 2 Wings. I Salspil er der 3, nemlig 1 Centreforward og 2 Wings. Forwards har, foruden at deltage i Opbygning og Afslutning af Angreb, ogsaa vigtige Opgaver inden for Forsvaret. I Markhaandbold er Innerwings yderst virksomme i Forsvaret, medens det i 7 Mands Spil er Wings, der skal være med baade oppe og nede. I Markhaandbold skal Angrebet saa vidt muligt være afsluttet inden offside Linien. A.P.

(Hoc.). Spiller i Angrebsrækken, der bestaar af fem Spillere, 2 →Wings, 2 →Innerwings og 1 →Centreforward. Deres Opgave er at spille sig ind i →Slagcirklen og score Maal. Midlet er ved Sammenspil og →Dribling at trække Forsvaret ud af Stilling, saa der ikke er flere Forsvarere end Angribere, hvor Angrebet sættes ind, og at spille hinanden fri. I Angreb gaar Forwardsrækken frem paa Linie støttet af →Halfbacks. Naar Bolden er paa egen Banehalvdel, gaar de tilbage i W-Form, idet Innerwings gaar langt tilbage for at støtte Halfbacks og for at kunne modtage Bolden og faa den frem til Angreb igen. Det skæve Spil, betinget af Stokkens Form, medfører, at Angreb fra højre er langt farligere end fra venstre, idet →Centringen er lettest og hurtigst og ligger til Forhaand for →Innertrioen. Da yderligere Afleveringen fra Midten og fra →Backs til højre Wing er vanskeligere end til venstre, saa venstre Wing uvilkaarligt faar mest af Spillet, maa Forwards saavel som Resten af Holdet lægge Taktikken an paa fortrinsvis at spille til højre uden dog at forfalde til stereotypt Spil. Angreb aabnes lettest ved Bolde til Fløjen og føres frem ved en Blanding af →short og →long passing. Hele Rækken maa være med i Spillet hele Tiden, og Fløjene maa samarbejde med →Fløjhalfbacks. Det er en Fejl af Wing at tro, at hans Opgave er afsluttet med Centringen. Han skal hele Tiden være paa Vagt, saa hans Medspillere kan benytte ham. Det er ogsaa en Fejl at spille ensidigt short eller long og særlig at spille →lukket Spil i Innertrioen. Det er alt for let for Forsvaret at spille imod. Kun et meget overlegent Hold kan gennemføre en Kamp med short passing alene, men det er besnærende smukt. Det er ogsaa en Fejl, hvis Forwards overdriver Dribling. Innertrioen skal kunne trække Modstanderne til sig ved at drible, saa Medspillerne bliver fri, og drible igennem i Slagcirklen, men dribler de sig fast i Forsvaret, er det værdiløst. I øvrigt skal Forwards kunne variere og benytte opstaaende Chancer. Overraskelsen er deres stærkeste Vaaben. Særlig Taktik ved →Frislag, →Indtril og →Hjørne. I øvrigt →Hockey, Taktik. O.H.

(Vp.). Angrebsspiller i Forwardskæden, der bestaar af 3 Spillere, 2 Wings og 1 Centreforward. Skal være hurtige Svømmere, med hurtig Opfattelse, god Boldbehandling og Kondition. Forwards Hovedopgave er at score Maal, hvorfor der kræves godt Sammenspil, baade mellem Forwards indbyrdes og mellem dem og det øvrige Hold. De maa bl. a. forstaa at give Plads for en fremsvømmende Medspiller og samtidig placere sig, saa de er klar til at modtage en Bold, der afleveres til dem. S.A.N.

Forward leg (Cricket), Angrebsslaget i Legsiden. Anvendes særligt til Bolde, der foruden at være lidt for lange har Retning mod Leg-Pinden. Den forreste Fod flyttes frem mod Kasteren, og Bolden drives kraftigt ud i Leg-Siden. H.P.

Forward Spil (Cricket). Slaaeren angriber Bolden umiddelbart efter, at den har forladt Pitchen, modsat back play, hvor Slaaeren træder tilbage mod Gærdet og spiller Bolden paa et senere Tidspunkt. Forward Spil kan baade være offensivt og defensivt. J.C.

Forære Points væk (Tennis). Hvis en Spiller mener, at Dommer eller Linievogter har bedømt en Bold forkert, sker det ofte, at han udligner dette Point ved at forære sin Modstander det næste. Selv om dette gøres saa »naturligt« som muligt for ikke at virke som en Demonstration mod Kendelsen, er det dog forkasteligt, bl. a. fordi det opfordrer Modstanderen til at gøre det samme i en lignende Situation. Det rigtigste er altid blindt at følge Dommerens eller Linievogternes Kendelser. E.U.

Forøvelse (Gymn.), Øvelse af relativt simpel Karakter, der har til Formaal at bane Vej for Opnaaelsen af de Færdigheder, den Form eller den særlige Teknik, som kræves for at kunne udføre en mere sammensat og vanskelig Øvelse. Mange sammensatte Øvelser kan opløses i deres Bestanddele, og disse Bestanddele kan ofte med Fordel gøres til Genstand for Friøvelser. Bestræbelserne for at skabe et Forraad af hensigtsmæssige F. har været stærkt fremme i al moderne Undervisning i Legemsøvelser og har ført til iøjnefaldende Resultater baade af pædagogisk Art og med Hensyn til de opnaaede Ydelser. H.P.L.

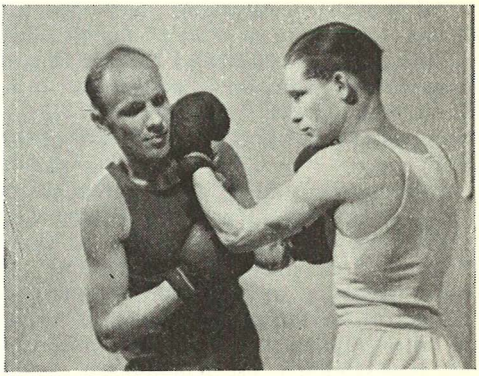
Foss, T. A. (f. 17/6 1894), Ritmester, Hofjægermester, Godsejer, dygtig Concoursrytter, Deltager i 2. nordiske Rytterstævne i Göteborg 1923. Har haft sin store Betydning ved den Støtte, han har været for den jydske Galopsport og navnlig for Aarhus Væddeløbsbane i de første vanskelige Aar, dels ved sine egne fremragende Ridt som Gentlemanrytter, dels som Hesteejer og Opdrætter og ikke mindst ved at stille sine administrative Evner til Raadighed. J.W.

Foul (eng.), uærlig. Udtrykket benyttes almindeligt om bevidst Overtrædelse af Spillets Regler.

(Boksn.), forbudte Stød eller Handlinger. →Advarsel. Er en Bokser blevet ramt af et forbudt Stød og erklærer ikke at kunne fortsætte Kampen, skal Kamplederen, hvis han har set den forbudte Handling, og denne ikke er fremkaldt ved grov Uagtsomhed eller med Forsæt af den trufne, straks afbryde Kampen, diskvalificere Overtræderen og erklære den trufne for Vinder. C.J.

Foul. Hvid rammer med aaben Handske.

Foul. Hvid slaar med Bagsiden af venstre Handske.

Fourball Match (Golf), (eng.: Firebold Match), Match, spillet af fire Spillere, der hver spiller sin Bold, men hvor de to er Partnere og spiller mod de to andre. Kan spilles som Slagspil, og kun Scoret for bedste Bold paa hver Side tælles. Kan i Hulspil spilles som 1) Firbold-Bedstbold, idet den ene Side spiller sin bedste Bold mod den anden Sides bedste Bold, 2) Firbold bedst og daarligst ogsaa kaldet »High and low«, idet der fordeles to Points paa hvert Hul med et Point til den Side, der har den bedste Bold, og et Point til den Side, der ikke har den daarligste Bold. Vinder er den Side, som har større Pointsantal end det, der er tilbage at spille om. Kan endelig spilles 3) Bedstbold og Aggregate, ligeledes om to Points paa hvert Hul, som fordeles med et Points til den bedste Bold og et Points til den Side, der har bedste sammenlagte Antal Slag. C.S.

Foursome (Golf), (eng.), Match mellem to Par, som hver spiller en Bold. Partnerne skiftes til at drive, og efter Drivet skal den Spiller slaa, som ikke drivede, og saa fremdeles skiftevis, indtil Hullet er spillet ud. C.S.

Fradrag (Skydn.), en Art Handicapning, hvorved det forsøges at ophæve Forskellen i Skydeegenskaber for Vaaben af forskellig

Frahængende Stilling

Type. Paa Grundlag af Erfaring og Skøn fastslaas det Antal Points, en god Skytte kan opnaa med de forskellige Vaabentyper, og Forskellen udlignes ved at give de daarligere Vaaben et Tillæg eller de bedre Vaaben et Fradrag — et vist Antal Points —, der lægges til eller trækkes fra det virkeligt opnaaede Pointstal. For Tiden (1943) gælder følgende Fradrag (Tillæg) pr. 15 Skud inden for D.D.S.G. og I. for Skydning paa 250 m Afstand:

	Skive Nr. 1	Skive M. 2
Gevær 1928	0	0
» 1928/33	÷ 3	÷ 2
Frit Gevær	÷ 3	÷ 3
Gevær 89 (ogsaa Karabin)	+ 5	+ 4

For Kortdistanceskydning gælder for frit Gevær et Fradrag af 1 Point for 10 Skud og 2 Points for 15-20 Skud i Forhold til reglementeret Gevær. Dette gælder for 15 m Skydning mod D.S.U. Skive 1931 og for Skydning paa 50 m Afstand mod reduceret Skive M 2. E.S.-L.

Frahængende Stilling (Gymn.), Hængestilling med Greb paa den fra Gymnasten vendende Side af Redskabet (i Alm. en Bom). Kræver foruden en Fremadvending af Haandfladen en maksimal Udaddrejning af Armen, og da Fremad-opadføring af Armen til lodret Stilling normalt er forbundet med en Indaddrejning af Skulderleddet, vilde det være umuligt at indtage strækfrahængende Stilling, hvis Skulderbladet ikke var saa bevægeligt, som det er; bøjfrahængende Stilling er i den Henseende lettere, men til Gengæld m. H. t. Muskelarbejdet meget sværere. N.I.

Fralandsvind (Sø.), Betegnelse for Vindretning ud fra Kysten.

Frandsen, Johannes (f. 13/6 1891), Medicinaldirektør, Chef for Sundhedsstyrelsen, dr. med. Har i sit vidtomfattende organisatoriske Arbejde for Folkesundheden altid indbefattet saavel Idræt og Friluftsliv som Badesagen. Medstifter af »Dansk Forening for Folkebade« 1937 og siden da Foreningens Formand. N.J.

Frankrig rundt *(Tour de France)* (Cykl.), Verdens største Landevejsløb. Indstiftet 1903 af Direktøren for »L'Auto«, Henri Desgranges. Oprindelig for Professionals i 6 Dages-Etaper paa ialt ca. 2400 km, senere udvidet til ogsaa at omfatte den i Sydeuropa forekommende halvprofessionelle Klasse »Independants« (Uafhængige) og udvidet til ca. 25 Dags-Etaper paa ialt ca. 5000 km. Oprindelig foruden individuel Konkurrence ogsaa Konkurrence mellem Cykle- og Automobilfabrikker, hvis Mærker kørtes af Rytterne. Senere foruden individuel Konkurrence tillige Landskamp mellem Frankrig, Italien, Luxembourg og Belgien. Samlede Præmiesum ca. 1 Mill. Francs. J.B.

Fransk Skole (Fægtn.). Opstod i Midten af 17. Aarh. efter at Le Perche du Coudrai 1635 havde udgivet et dengang indenfor Fægteverdenen opsigtsvækkende Arbejde »L'Exercice des armes ou le maniement du fleuret«. Hidtil havde Parade-Ripost været en usammensat Bevægelse, et Tempo; Le Perche delte dem i to Tempi: Parade og Ripost. »Har man en sikker Parade, er Riposten et sikkert Stød«, og heri ligger Finessen ved den franske Skole. I et Værk af Charles Bernard 1653 klassificeres de forskellige Parader og Riposter. Han anvendte 4 Parader. Den franske Skoles Teorier udvikledes ved en Række Arbejder, til Gomards klassiske Værk 1845 »La théorie de l'Escrime« lagde Grunden til den moderne Fægtekunst. Gomard giver →Linierne deres Navn, og de 8 →Parader og →Engagements, der bruges i Nutidens Fleuretfægtning, faar deres Nomenklatur. Samtidig lægges Grunden til →konventionel Fægtning. I.O.

Fredericia Boldklub, stiftet 17/8 1896 som Fredericia Ungdoms Cricketklub. 1900-01 optoges Fodbold. Har gjort en stor Indsats paa Cricketspillets Omraade og var en Aarrække den førende Klub i Jylland. Jydsk Mesterskab 1903, 05, 06, 08, 09, 10, 11, 12, 21 og 27. Kendte Spillere: Franzmann, Brødrene Wiemann, E. Lyager og Svend Einar Rasmussen. I Mesterskabsrækken i Fodbold 1926-39, derefter i Mellemrækken. Betydeligste Formænd: 1896-1905 Gravør Jonasen, 1905-28 Læge Peter Nielsen, fra 1928 Læge Myling Petersen. J.C.-J.H.

Fredericia Gymnastikforening (F.G.), stiftet 1/2 1878 af Oberst E. v. Voss, der var Formand til 1886. Dyrker foruden Gymnastik fra 1900 Athletik, 1926 Svømning, 1933 Haandbold (1. Damehold Vinder af J.H.F.s A-Række 1938-40 og siden i Mesterrækken), 1937 Hockey og fra 1941 Badminton. Medlemstal ca. 600. Deltog med Gymnaster i OL 1908 og 12. Formand fra 1942 Disponent Einar Pedersen. V.R.-C.F.S.

Fredericia Roklub, stiftet 24/5 1904 paa Initiativ af bl. a. Oberstløjtnant Kalkau, Konsul Loehr og Telegrafist Kjellerup. Efter 24 Sejre i Letvægtsfirer 1912-32 en af Provinsens førende Klubber. 8 Sejre ved Lübecker-Regattaerne 1937-38. DM i 4-Aarers Inrigger 1935, i 2-Aarers Inrigger 1940, i Letvægtsfirer 1937 og 38. NM i 4-Aarers

Inrigger 1935, i Letvægtsfirer 1937. Ca. 110 aktive Medlemmer. E.S.

Fredericia Stadion, beliggende ved 6. Julivej, Arealets Størrelse 2,7 ha, projekteret af Stadsingeniøren, indviet 1928. Indeholder 1 Løbebane 460 m i Omkreds, 1 Kampbane, Spring og Kastebaner, 4000 Tilskuerpladser; 4 Tennisbaner. Der er udarbejdet Projekt for Ændring af Løbebanen til 400 m samt Opførelse af Tribuner. M.R.

Frederik Christensens Mindepokal (Svømn.), antikt Sølvkrus, skænket D.S.F. af Badeanstalten Sønderstrand til Minde om Badeanstaltens Stifter, →Frederik Christensen. Udsat i DM i 100 m Rygcrawl for Herrer, skal vandre i 10 Aar, tilfalder derefter den Svømmer, der i dette Tidsrum flest Gange har haft Pokalen. Den er i 1937-43 vundet af Børge Bæth. S.A.N.

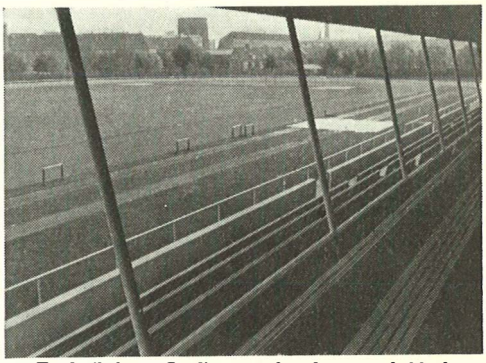
Frederiksberg Badminton Klub (F.B.K.), stiftet 5/10 1932. Egen Hal med 2 Baner, Medlemstal ved Stiftelsen 25, pr. 1/1 1943 370. Formænd: 1932-42 Grosserer Leo Hendrichsen, Klubbens første Æresmedlem, fra 1942 Direktør Hans Hansen. Henhører under K.B.Kr.s Mesterrække. H.H.

Frederiksberg Boldklub (F.B.) (Fodb.), stiftet 29/9 1912. Tilhørte indtil Udgangen af Sæsonen 1923-24 den københavnske B-Række, som Klubben da vandt; derefter i A-Rækken. Første Formand: Orla Hardestoft (til 1927), Formand fra 1942 Willum Hansen. Den fremragende Løber Lauritz Dam paabegyndte sin Karriere som Løber i F.B.s Klubmesterskaber 1913. V.L.

Frederiksberg Gymnastik- og Svømmeforening (F.G.S.), Sammenslutning af Frederiksberg Gymnastikforening og Gymnastikforeningen »Ydun«, stiftet 19/9 1908. Medlemstal ca. 200. Dyrker Gymnastik og Svømning. Første Formand Murermester Chr. Petersen Hinrichsen 1908-22 og 1928-32, Formand fra 1932 Overassistent C. Jacobsen. J.L.

Frederiksberg Idræts-Forening (F.I.F.), stiftet 24/2 1913 under Navnet *Hafnia.* Navnet ændret 3/3 1919. Oprindelig Athletik og Fodbold paa Programmet. Fodbolden skilte sig imidlertid hurtigt ud (Boldklubben Ydun). Har i Athletik vundet 15 individuelle DM, 2 Holdmesterskaber og sat 4 DR. 1919 oprettedes en Bokseafdeling (3 DM og en olympisk Sølvmedaille ved Anders Petersen), 1926 Ungdomsafdeling, 1928 Dameafdeling (10 DR), 1930 en Haandboldafdeling (1. Damehold i K.H.F.s Mesterrække i Salspil 1933-34 og fra 1937, Herreholdet i A-Rækken siden 1936. I Markhaandbold var Herreholdet i Mesterrækken 1938-42 og fra 1943). 1934 en Svømmeafdeling og 1943 en Skisektion. Alle Afdelinger har Gymnastik paa Programmet. Ca. 600 Medlemmer. Formand: Leonhard Nielsen. Kendte Athletikudøvere: Hans Buchardt, Orla Berg, Jørgen Christensen, Hans Spanheimer, Henning Johansson, Alfred Ladegaard. A.M.

Frederiksberg Skøjteløber Forening (F.S.F.), stiftet 12/1 1870. Første Formand: cand. pharm. C. Hude (1870-71), Formand fra 1901 Grosserer Vilh. Hastrup. F.S.F.s Bane laa oprindelig paa Kanalerne i Frederiksberg Have, men flyttedes 1934 til K.B.s Tennisbaner i Pileallé. Ca. 300 Medlemmer. Blandt Foreningens bedste Løbere kan nævnes: Vilh. Hastrup, Poul v.d.Hude, Alice Krayenbühl, Harry Meistrup, Inger Weitzmann, Vibeke Goldberg og Per Cock-Clausen. P.C.-C.

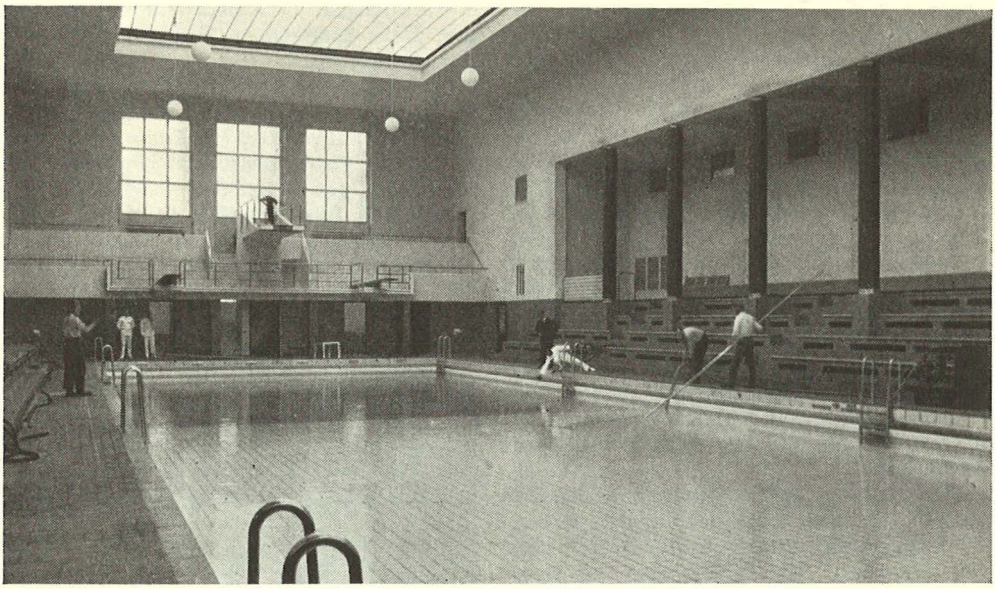

Frederiksberg Stadion set fra den overdækkede Tribune.

Frederiksberg Stadion, indviet 23/6 1925. Havde da to Fodboldbaner og en 570 m lang Løbebane. Desuden en speciel Kvindeathletikbane med Plads til Haandbold. Banen blev ombygget 1940, saa der kun blev Plads til een Fodboldbane, og Løbebanen blev paa 460 m. 1943 blev Anlægget færdigbygget. Løbebanen er nu paa 400 m, og Omklædningsrummene er bygget under Jorden og under Skolen i Sønderjyllands Allé. Et af de mest moderne Anlæg i Danmark. A.M.

Frederiksberg Svømmehal, bygget af Frederiksberg Kommune, indviet 1934. Anlægget omfatter i samme Bygning Badeanstalt og 2 Svømmehaller, hvoraf den mindste, der kun er tilgængelig for Damer og mindre Børn, har et Bassin paa 16,70×6,50 m og en Vanddybde fra 0,8-2,5 m. Den store Hal, der er fælles for Damer og Herrer, og som benyttes til Sportsarrangementer, har et Bassin paa 33⅓×12 m (dette Bassin er ved Opbygning af en fast Bro delt i to, hvoraf det største er 25 m). Hallen har to 3 m og en 5 m Vippe, største Vanddybde 4,2 m. Der er Plads til ca. 900 Tilskuere. Begge Svømmehaller er udsmykket med Mosaikarbejder af Vilh. Lundstrøm. Ill. se næste Side. S.A.N.

Frederiksborg Idræts-Forening (F.I.F.), stiftet 7/7 1902 under Navnet *Hillerød Idrætsklub,* ændret 5/4 1907 til F.I.F. Betydeligste Formænd: 1906-09 Læge Thorvald Jensen, 1911-27 Dyrlæge Th. Sørensen, 1927-37 Borg-

Interiør fra Frederiksberg Svømmehal. I Baggrunden Vipperne.

mester Herm. L. Melskens og fra 1937 Bogtrykker Rud. Pallesen. Klubben dyrker Fodbold, Athletik, Gymnastik, Tennis, Brydning og Haandbold. Fik ca. 1907 Kommunens Tilladelse til at benytte Dyrskuepladsen til Boldspil. Indmeldte sig 1906 i S.B.U. Klubbens Bane ved Slotsvej anlagdes 1915 og nyanlagdes 1940. Vandt Sjællandsmesterskabet i Fodbold 1911-14, 15-18, 22-23 og 29-30. Maatte rykke ud af S.B.U.s Mesterrække 1941, men spillede sig atter ind i den 1942. Medlemstal 1902 ca. 40, 1943 ca. 800. — Allerede 21/8 1891 stiftedes med cand pharm. Joh. Larsen som Formand en »Frederiksborg Boldklub«, der dyrkede Cricket og senere Tennis og Fodbold, men den har ikke kunnet konstateres at være Moderklub til F.I.F.

S.A.K.

Litt.: Frederiksborg I. F. gennem 25 Aar. Hillerød, 1927.

Frederiksborgløbet (Ath.), et af I.F. Sparta arrangeret Distanceløb fra Frederiksborg Slotsgaard til København. Første Gang udskrevet 1907 med Opløbet paa Lyngbyvejen; i 5 Aar var Distancen 30,6 km. Da Stadion ved Østerbrogade aabnedes 1912, blev Løbet afsluttet med 1½ Omgange paa Stadions Bane, og Distancen derved forlænget til 33,7 km. Allerede 1907 var der Deltagelse fra Finland, Tyskland og Sverige, og gennem mange Aar samlede F. Europas bedste Distanceløbere. Danskerne hævdede sig dog smukt i Løbet, og heraf har Johs. Christensen Granholm, K.I.F., og Aksel Jensen, Odense G.F. henholdsvis 3 og 6 Sejre. For de 33,7 km satte Aksel Jensen Rekord 1921 med 2.02,12. Ikke udskrevet siden 1938 paa Grund af manglende Interesse for Distanceløb i Danmark.

	E.A.
1907 Julius Jørgensen, AIK	1.59,00
1908 Hj. Dahlberg, Stockholm	2.02,23
1909 Niels Löfstedt, Göteborg	1.53,49
1910 Alex Ahlgreen, Göteborg	1.54,20
1911-13 Johs. Christensen, KIF 1.57,45 2.08,48	2.15,07
1914 Frantz Petersen, AIK	2.15,32
1915-16 Runar Öhmann, Stockholm .. 2.08,17	2.04,44
1917 Rudolf Hansen, AIK	2.10,00
1918 Runar Öhmann, Stockholm	2.08,06
1919 J. Frohm, Upsala	2.13,23
1920 Chr. Therkildsen, Aarhus 1900	2.16,47
1921-25 Axel Jensen, OG .. 2.02,12 2.07,14 2.06,05	2.05,49,2 2.09.33,4
1926 Ferris, England	2.10,13
1927 Axel Jensen, OG	2.13,53
1928 Heinrich Brauck, Berlin	2.13,12
1929-30 Laaksonen, Finland 2.04,47	2.08.36,6
1931 Shoore Johnsson, Göteborg	2.03,10
1932 Shoore Johnsson, Göteborg	
1933 Georg Jacobsen, Sparta	2.22,00
1934 Carl Jensen, Freja, Odense	2.17,07
1935 Sipilä, Finland	2.02,24
1936 Shoore Johnsson, Göteborg	2.49,46
1937-38 Carl Mikkelsen, Sparta 2.16,31	2.20,35

Frederiksen, Grethe (g. Therkildsen), f. 12/1 1918), Crawler, Medl. af D.K.G., i Begyndelsen af 1930'erne vor næstbedste Svømmerske paa de længere Distancer; deltog i NM 1935 (i Holdkapsvømning), 1936 VR i 1500 m fr. Sv. (22.36,7). Nr. 7 i 400 m fr. Sv. ved OL 1936 (5.43,3). 1937 Vinder af den tyske Distancesvømning: Quer durch Berlin, 5½ km (1.29,23); D.S.F.s Guldnaal 1935. Svømmelærerinde 1938. O.J.

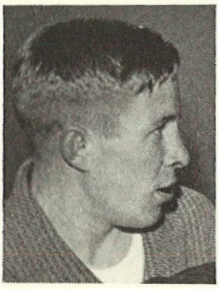

Frederiksen, Hans Peter (f. 14/8 1888), Kontorchef i Københavns Handelsbank. Hockeyspiller i Orient.

1909 Medstifter af Korsør Hockeyklub. 1911-12 Formand i Hockeyafdelingen i Lübecker Ballspiel-Club e. V. Indførte 1935 Hockey i Skovshoved og gav Stødet til, at Spillet 1936 genoptoges i S.I.F. 1937-43 Næstformand i D.H.U., fra 1943 Formand. 1943 Medlem af Bestyrelsen i D.I.F. og Københavns Idrætspark. 1936-39 Formand i Badmintonafdelingen i S.I.F. 1926-39 Hockeymedarbejder ved »Idrætsbladet«. O.H.

Frederiksen, Kaj (f. 21/9 1916), Maskinarbejder, Bokser i Søborg Idræts-Forening.

Boksede 1932-42 ca. 350 Kampe med kun 26 Nederlag. Deltaget i 14 Landskampe, vundet de 10. 6 DM. Deltog i OL 1936, vandt i Fluevægt over Ciatti, Luxembourg, men tabte derpaa til Italieneren Matta. Begyndte sin Idrætskarriere i Hillerød sammen med Tvillingbroderen Viggo. J.L-n.

Frederiksen, Leo (f. 30/8 1894), Landsretssagfører. DM for Akademisk Boldklub som højre Back 1919. 1920 i K.B.U.s Bestyrelse, Formand 1926-31. Gennemførte en Række betydningsfulde Reformer inden for Unionen og havde samtidig Sæde i Det internationale Fodboldstævne, i D.B.U.s Lovfortolkningsudvalg og i Udtagelseskomiteen for Landshold. 1931 indvalgt i D.B.U.s Bestyrelse, 1935 Næstformand, fra 1940 Formand. I D.I.F.s Bestyrelse 1924, Næstformand fra 1931. I Idrætsparkens Repræsentantskab 1923-25, i Bestyrelsen siden 1927, i dens Forretningsudvalg siden 1939. Har gjort et overordentligt og betydningsfuldt Arbejde inden for dansk Idræt, især Boldspillet. Leo Frederiksen er Æresmedlem af A.B. samt Indehaver af D.I.F.s Ærestegn, D.B.U.s og A.B.s Guldemblem, Norges Fotbollforbunds Guldemblem, Svenska Fotbollförbundets Guldmedaille og Finlands Bollförbunds Ærestegn. J.G.

Frederiksen, Otto (f. 28/12 1901), Bladtegner ved Nationaltidende. Begyndte at bokse 1918, DM i Weltervægt 1922 og 23, i Mellemvægt 1924. To Gange paa Landsholdet mod Sverige, en Gang mod Skotland. Nr. 2 i Nordiske Idrætslege i Weltervægt 1921. Paa Landsholdet i Vandpolo mod Sverige flere Gange, og paa Spartas sejrende Hold i DM 1932 og 33. C.J.

Frederiksen, Ove (f. 22/8 1888), Overretssagfører, Tennisspiller. Vandt 1915 D.B.U.s Mesterskab for overdækket Bane og Aaret efter Mesterskabet for aaben Bane. Desuden Double - Mester med Hans Sandby 1910 og med Vagn Ingerslev 1918-20. Var en stærkt aggressiv Spiller med mange Turneringssejre. Udførte som Formand for K.B. et stort Arbejde ved Peter Bangs Vej Anlæggets Tilblivelse. A.Th.

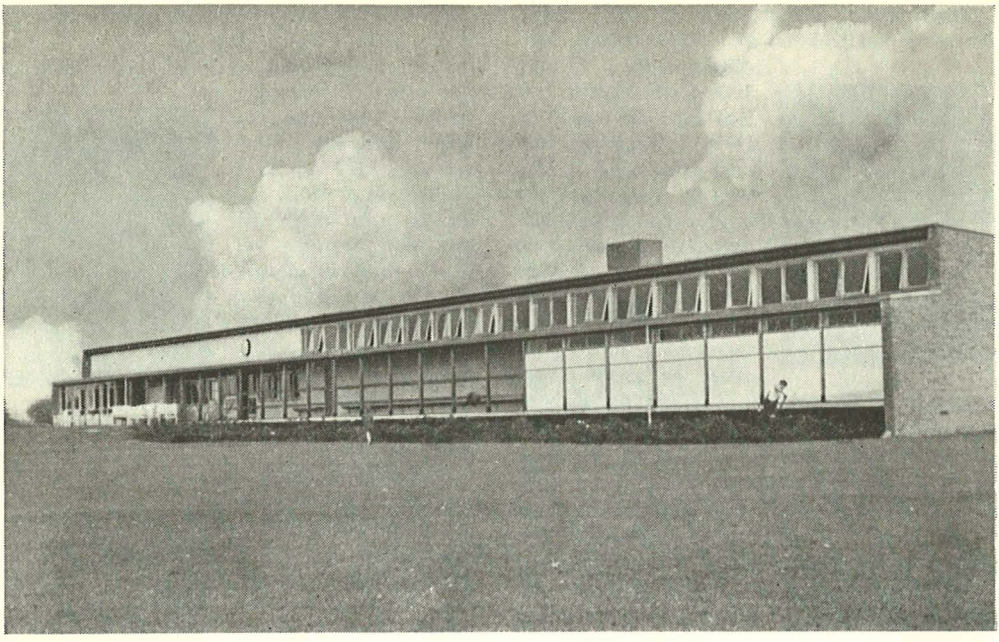

Frederiksen, Viggo (f. 21/9 1916), Pølsemager, Bokser i Hillerød Sports-Klub. Har 1932-42 bokset ca. 400 Kampe, kun med 24 Nederlag. Opnaaet alle Tiders flotteste Karriere i dansk Amatør-Boksning. Deltaget i 26 Landskampe, vundet de 20. 9 DM. Deltog i OL i Berlin 1936, men blev i Bantamvægt besejret af Larazabel, Filippinerne. J.L-n.

Frederikshavn forenede Idrætsklubber (F.f.I.), Sammenslutning af Frh. Idrætsklub 1900, Frh. Kricketklub, Frh. Svømme- og Gymnastikforening, Frh. Boldklub, Old boys og Frh. Athletklub; stiftet 29/1 1931. Formænd: 1931-41 Lærer O. Poulsen, fra 1941 Dommerfuldmægtig Sv. Sanvig. Dyrker Fodbold, Haandbold, Cricket, Athletik, Gymnastik, Svømning, Boksning og Brydning; ca. 500 aktive Medlemmer. Deltog i J.B.U.s Mesterskabsrække 1932-34 og 1938-39. J.H.

Frederiksstad Fotbollklub, en af de førende norske Fodboldklubber, vandt bl. a. Norges-

Boldklubben „Frem"s Klubhus paa Valby Fælled.

mesterskabet 1932, 35, 36 og 38 samt Serien 1937-38 og 38-39. Dens Spillere fik et Forspring fremfor mange andre norske Klubbers, fordi den tidligt disponerede over Græsbane, hvor der bl. a. har været afholdt Landskamp. Kendte Spillere: Finn Johannesen, Brenna Lund og Sten Moe. H.B.

Frederikssund Roklub stiftet 29/5 1908. Skønt en af Landets mindre Klubber (38 aktive Medl.) har den stadig hævdet sig paa Kaproningsbanen, især i 4-Aarers Inrigger: DM 1920, 32, 33, NM 1920, Øresundsløbet 1933, 36, 42. E.S.

Fredning (Or.). Tilladelse til Afholdelse af et Orienteringsløb skal gives af Skovens Myndighed eller Ejer, og disses Henstillinger og Paabud skal nøje overholdes. Vildthegn og Indhegninger maa aldrig forceres, nytilplantede Arealer eller tilsaaede Marker ikke betrædes, og Skader ikke forvoldes. Af Hensyn til Dyrenes Ynglen og Skovens Grønning bør Orienteringsløb ikke afholdes 15/5-15/6. E.V.

»**Freja**«, Idrætsforening, Sorø, stiftet 20/8. 1924. Dyrker Fodbold og Haandbold. Formænd: 1924-31 Tømrermester Arnold Jæger, 1931-35 Slagteriarbejder Henry Henriksen, fra 1935 Blomsterhandler Th. Jacobsen. Fik 1931 et smukt beliggende Græsbaneanlæg. 1925 75 Medlemmer, 1942 402. Vandt 1933 S.B.U.'s A-Række og 1935-36 Opryknings-rækken og har siden været Deltager i Mesterrækken. Mest kendte Spiller Carl Petersen, der 19 Gange har repræsenteret Sjælland. S.A.K.

»**Freja**«, Idrætsklub, Aalborg, stiftet 1/5 1912. Dyrker Fodbold. Formænd: 1912-14 Ejnar Petersen, 1914-15 Otto Færck Nielsen, 1915-40 Otto Nielsen, fra 1940 Ejnar Petersen. 1926 i Mesterskabsrækken. Har et Par Gange spillet i DM Turneringens Opryknings-række. Indviede 1935 eget Baneanlæg med udmærket Klubhus. J.H.

»**Freja**«, Sportsklub, Randers, stiftet 1898 med Athletik, Svømning og Fodbold paa Programmet. Betydeligste Formænd: Skræddermester E. Lundberg, Konsul I. Chr. Bach, Overretssagfører Stensgaard, Overmontør Rose og Læge A. Handler. Har hævdet sig smukt i samtlige tre Discipliner. Flere Gange vundet det jydske Mesterskab i Fodbold og Provinsmesterskabet 1918. I Mesterskabsrækken 1929, i Danmarksturneringen 1941. J.H.

»**Frem**«, Boldklub i København, stiftet 17/7 1886 under Navn af *Fremskridtsklubbens Cricketklub* som en politisk Afdeling af Venstreforeningen i København. Blandt Stifterne var Fuldmægtig Jul. Heilbuth (Klubbens første Formand) og Læge A. Clod-Hansen. 9/12 1887 tog Klubben Navnet Boldklubben Frem, og samtidig oprettedes en Junior-Afdeling. Klubbens Formaal var at dyrke Cricket og Fodbold, og dens Mærke var Malteserkorset. Blev som Medstifter af D.B.U. 1889 straks Turneringsdeltager. Formænd: 1896-1900, 1901-18 og 1923-39 Forvalter Julius Andersen, i hvis Formandstid Klubben flyttede fra Blegdamsfælleden til Anlægget ved Enghavevej paa Vesterbro, og som ydede en væsentlig Indsats ved Erhvervelsen af dens nuværende Hjem i Valby

Idrætspark, 1919-23 Alex Henningsen, fra 1939 Prokurist Aage Jensen. Af andre Mænd, der har haft stor Betydning for Klubben, maa nævnes Generalkonsul Østrup, Bogholder P. Mikkelsen, Direktør Lauritz Svane og cand. pharm. Niels Christensen. Betydeligste Fodboldspillere: Axel Byrval, Peter Mikkelsen, Sophus Nielsen, Sophus Hansen, Pauli Jørgensen, Knud Christophersen og Helmuth Søbirk. Vandt Landsfodboldturneringen 1923, DM 1930-31, 1932-33, 1935-36 og 1940-41. K.B.U.s Mesterskab 1903-04, 1922-23 og 1932-33 og K.B.U.s Pokalturnering 1925, 27, 37, 38 og 40. Vandt KM i Cricket 1894 og 98. Betydeligste Cricketspillere: John Hughes og Sam Sykes, der som Kastere bl. a. vakte Sensation ved at tage det stærke K.B.-Hold for et Total af 10 Points, Axel Byrval, Louis Østrup, Brdr. Gielfeldt samt Leif Nielsen. J.C.-J.G.

»Frem«, Boldklub, Saxkøbing, stiftet 2/5 1906 af Løjtnant C. F. v. Rosen (første Formand) o. a. Formand siden 1926: Overbetjent Harry Pantmann Hansen. Dyrker Fodbold og Brydning, periodevis Hockey og Haandbold. Medlemstal 1942: 253, heraf 22 Brydere. Har altid spillet i Lolland-Falsters Boldspil-Unions Mesterrække (L. F.-Serien) undtagen 1939-40, da Klubben spillede i Mellemrækken. S.A.K.

Litt.: Boldklubben Frem gennem 25 Aar, Saxkøbing 1931.

»Frem«, Gymnastikforening, Odense. Fra 1919-29 »Højskoleforeningens Gymnastikhold«, stiftet af Medlemmer af Højskoleforeningen i Odense. Medlemstal 425. Har dyrket Gymnastik fra Starten. Svømning og Livredning, Haandbold fra 1938. Vundet Fyensmesterskabet i Vandpolo, Udspring, 100 m Rygsvømning, Haandbold Damer 1940-41. Udgiver Medlemsbladet »Frem«. Formand fra 1935 Ingeniør Johs. Hansen. J.L.

»Frem«, →Øresunds Sejlklub »Frem«.

»Fremad«, →Aarhus Idræts-Club »Fremad«.

»Fremad« (Amager), Boldklub, stiftet 10/6 1910. Betydeligste Formand: 1914-35 Fagforeningssekretær Carl Nielsen. Dyrker Fodbold, Gymnastik, undertiden Haandbold og Bordtennis. Efter 11 Aar paa daarlig Spilleplads rykkede Klubben 1922 ind paa Sundby Idrætspark. Medlemstal 1910: 30, 1942 ca. 600. 1912 stiftedes paa Fremads Initiativ Amager Boldspil-Union. 1920 optoges Fremad som extraordinær Deltager i K.B.U.s Turnering; 1921 som Medlem. Vandt A-Rækken 1924-25 og 1925-26. I K.B.U.s Mesterrække 1927-29 og fra 1930. Vandt D.B.U.s Oprykningsserie 1930-31, hvorefter den var Deltager i D.B.U.s Mesterskabsserie i 4 Aar. Maatte 1935 rykke ned baade i D.B.U.s og K.B.U.s Turnering, men 1936, da D.B.U. indførte Seriesystemet, og K.B.U.s Mesterrække ophævedes, placeredes Fremad i Danmarksturneringens II Serie, som den vandt 1937-38, og rykkede op i Mesterskabsserien. I den midlertidige Danmarksturnering — fra 1940 — spiller Fremad i 3. Kreds. Betydeligste Spillere: Knud Kastrup (5 Landskampe), Oskar Theisen (4) samt de udefra »indvandrede« Alf Olsen (19) og Bernhard Andersen (5). S.A.K.

Litt.: Boldklubben »Fremad« Amager 1910-1935, København 1935.

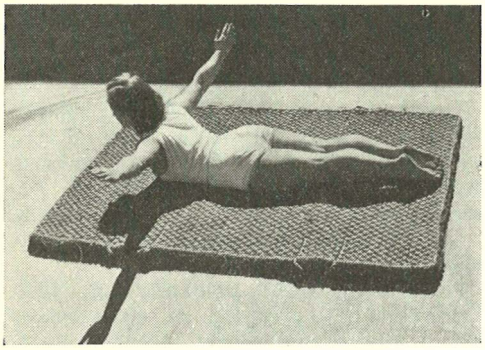
»Fremad« (Herning), Boldklub, stiftet 1918. Formand: J. Th. Andersen. Ca. 800 Medlemmer. I Mesterskabsrækken 1927-28, 1935-37 og fra 1940.

»Fremad« (Valby), Boldklub, stiftet 21/8 1904 af 6 Drenge i 10-12 Aars Alderen. Flyttede 1913 til Valby Fælled. 1920 ekstraordinær Deltager i K.B.U.s Turnering; 1921 var Klubben sin Opløsning nær. Krisen blev dog overstaaet, og 1923 optoges Klubben i K.B.U. Betydeligste Formand: 1926-36 Albert Hansen, der organiserede Juniorafdelingen; 1931 rykkede Klubben op i K.B.U.s A-Række. Fik 1932 eget Hus. Maatte 1937 rykke ned i B-Rækken, men rykkede 1939 atter op. 1942 indviedes Opvisningsbanen i Valby Sportspark og det nye Klubhus sammesteds. Medlemstal 1942: 265. S.A.K.

Litt.: Boldklubben »Fremad« Valby 1904-29, København 1929.

Fremfald (Gymn.), hovedsagelig Benøvelse, i nogen Grad tillige Kropøvelse. Fra f. Eks. vingstaaende Stilling sættes Legemet i Fald fremad i Fodleddene, venstre (højre) Fod løftes ved Bøjning i Hofte- og Knæled og flyttes tre Fodlængder lige fremad, hvor den sættes i Gulvet med Fodbalden først og samme Udaddrejning som i Retstillingen; højre (venstre) Fod er blevet staaende fast i Gulvet. Faldhastigheden mindskes ved modstræbende Bøjning i det flyttede Bens Fod-, Knæ- og Hofteled, naar Fodbalden er sat i, og Faldet standses helt, naar Fodleddene ikke kan bøjes mere. I den fremfaldstaaende Stilling maa Rygstrækkerne fiksere Rygsøjlen mod Tyngdens bøjende Virkning, men det haardeste Arbejde har det flyttede Bens Strækkere, der baade skal standse Faldet, holde Stillingen og ved en kraftig Strækning af Benets Led rejse Legemet til lodret Stilling igen. En noget afvigende Form er fremfaldstaaende taastøttet Stilling, der lettest indtages ved at føre det ene Ben bagud og støtte Taaspidsen ganske let mod Gulvet, mens Kroppen fældes fremad, og det andet Ben bøjes i Hofte-, Knæ- og Fodled. N.I.

Fremligning (Gymn.), en af de bedste Holdningsøvelser. Legemet hviler i strakt Stilling paa Gulvet med Brystet nedad, Hænderne i Almindelighed lagt oven paa hinanden under Panden, eller med Forfladen af

Fremliggende Kropbøjning bagud.

Laarene paa en Bænk (Skammel); Fødderne maa i sidste Tilfælde støttes mellem et Par Ribber eller af en Hjælper, saasnart Hænderne skal løftes fra Gulvet, hvor de, idet Stillingen indtages, støttes med Armene i Rækstilling. Stillingen paa Gulvet har kun Værdi som Udgangsstilling for Kropbøjning bagud, medens derimod Stillingen paa Bænk eller Skammel giver et meget kraftigt Arbejde for Rygstrækkerne, der maa fiksere Rygsøjlen mod Tyngdens bøjende Virkning, som her er særlig stor, fordi Legemet ligger vandret; Tyngdemomentet kan forøvrigt varieres ved forskellige Armstillinger: jo højere Armstilling desto større Arbejde for Rygstrækkerne. N.I.

Fremløb (Tennis), Positionsskiftet fra Baggrunden til Nettet enten for at søge at komme i Stilling til at flugte eller for at naa en Stopbold fra Modstanderen. Ved Fremløb for at flugte gælder det om, at den Bold, der løbes op paa, er placeret saa dybt ned i Modstanderens Banehalvdel, at man selv faar Tid til at komme over Farezonen, og Modstanderen faar svært ved at placere den uden for ens Rækkevidde. Fremløbet skal være saa smidigt, at man er beredt til saavel at kaste sig ud for at flugte en vel placeret Bold som til at løbe tilbage for at smashe en eventuel Lob. A.J.

Fremstræk (Ro.), den Del af Rotaget, hvor Aaren føres frem til et nyt Tag. Bør være saa behersket og rytmisk som muligt for at bevare Baadens Fart. Balancen spiller en meget stor Rolle. Sædet maa aldrig støde mod Stopklodserne, naar der køres frem paa det, da dette bevirker, at Baaden sætter sig. For Samarbejdets, Fartens og Rytmens Skyld er det vigtigt, at alle Roerne udfører Fremstrækket samtidigt og ensartet. O.S.

Fremsving (Gymn.), *Barreøvelse.* Fra støthængende Stilling svinges Benene fremad, Kroppens Vægt lægges bagover, Hofteleddene bøjes til ret Vinkel og Armene holdes strakte. I særlige Tilfælde (ved →Vendinger, Afsving og -→baglæns Saltomortale over Bommene) udføres det med omtrent strakte Hofteled, ligesom det (ved →Armvipninger og Vendinger) kan udføres paa bøjede Arme. *Reckøvelse.* Er et Sving nedad-fremad-opad under Reckstangen fra en hængende skraa Stilling bag Stangen til en tilsvarende Stilling foran Stangen. *Ringeøvelse.* Kan udføres baade over og under Ringene. I første Tilfælde udføres det som ved Barreøvelse, i sidste som ved Reckøvelse. V.R.

Fremvægt. Frempressede Knæ og fremført Hofteparti.

Fremvægt (Ski.) (ty. Vorlage), Vægten stærkere paa Skienes Forpart end paa Bagenderne under -→Nedfart (modsat -→Bagvægt). En sikker Stilling, karakteristisk for moderne »Nedfaldsteknik«; hindrer, at Skiene »løber fra en« og gør det lettere at svinge, idet Bagenderne er ubelastede, saa de ikke modvirker Svingbevægelsen. Karakteristisk for Fremvægtsstillingen er de bøjede, frempressede Knæ og den fremadfældede Krop; Hage, Knæ og Taa skal være paa ret Linie. Hoftepartiet skal ogsaa føres frem, saa Sædet ikke skydes bagud; kun ved denne Knæ-Hoftefremvægt er det muligt fuldtud at overføre Kroppens Bevægelser til Skiene. Hvor stærk Fremvægt, man skal have, afhænger af Farten, jo større Fart desto stærkere Fremvægt. Udpræget Fremvægt er kun mulig med →Diagonaltræksbinding. Ogsaa under Løb i fladt Terræn bør Vægten være noget stærkere paa Skienes Forpart end paa Bagenderne. K.V.L.

Frenckell, Erik von (f. 18/11 1887), Stadsdirektør i Helsingfors, en af Finlands internationalt mest kendte Idrætsledere. Har været Formand for det finske Idrætsforbund og er siden 1919 Formand for Finlands olympiske Komité. Fra 1915 Medlem af Bestyrelsen for det finske Fodboldforbund, Formand 1918. Formand for Bestyrelsen for Helsingfors Stadion og Byens Repræsentant for de olym-

piske Lege, der skulde have været afholdt 1940. H.B.

Friberg, Sven R. (f. 7/2 1895), Afdelingschef, svensk Fodboldspiller, har siden 1914 tilhørt Ørgryte I. S. i Göteborg, for hvilken han spillede til 1930. Var med til at vinde Mesterskabet 1925-26 og 1927-28. Vandt Bronzemedaille ved OL 1924. Var lille af Skikkelse, men af stort Format som Spiller, stilfuld, fair og raadede over fin Teknik og udpræget taktisk Forstaaelse. Spillede paa alle Halfbackpladserne, men var særlig god som Centrehalf. 41 Landskampe. H.B.

Fribord (Sejl.), Afstanden fra Vandoverfladen til Overkant Skandæk. Man benytter Benævnelsen Fribord for, midtskibs og agter om Fribordshøjderne paa disse Steder. Et Fartøjs mindste Fribordshøjde ligger i Reglen noget agten for midtskibs. O.A.

Fri Brydning = **Catch as catch can.**

Fri Dribling (Haandb.), i Modsætning til den ene Dribling, som er tilladt i Salspil, det ubegrænsede Antal Driblinger, der er lovligt i Markhaandbold.

Friedmann, Alex (f. 26/9 1918), stud. jur., Fodboldspiller. Spiller højre Wing for B. 1903 og har ved sin Hurtighed og Behændighed været Holdet en fortræffelig Støtte. Debut paa Landsholdet 17/10 1937 mod Finland i København. DM 1937-38. F.T.

Frie Fod (Skøjte.), den Fod, som holdes løftet fra Isen. Den frie Skulder, Hofte, Arm eller Ben svarer til den frie Fod.

Friendly match (eng.), venskabelig Kamp, arrangeres lejlighedsvis af Hold eller deres Klubber, modsat Turneringskampe og andre Former for repræsentative Kampe eller Konkurrencer, der arrangeres af en Union eller et Forbund. Tjener forskellige Formaal: Klubkonkurrence, Træning, Belæring, Økonomi, Opvisning, Velgørenhed m. v. Benævnelsen »Venskabsmatch« findes inden for Roning, ellers Privatkamp, Træningskamp, Klubkamp o. s. v., alt efter Formaalet N.M.

Friere Skridt (Ridn.), Konkurrencebetegnelse for et Skridt, hvori Hesten gaar med saa lange Skridt, som dens Bygning tillader den, uden at Baghovene sættes klart foran Forhovenes Spor. Rytteren giver Hestens Hals og Hoved fuld Frihed uden dog at tabe Forbindelsen med dens Mund. J.W.

Frie Spring (Gymn.). 1. Spring, hvorunder Legemet svæver frit i Luften uden at berøre noget Redskab; udføres væsentligst ved Benenes Hjælp alene (Eks. Højdespring, Luftspring). 2. Spring i Konkurrencegymnastikken, hvor Gymnasten selv har valgt Springene (→selvvalgte Øvelser) efter D.G.F.s →Vanskelighedstabel. V.R.

(Svømn.), el. *fritvalgte Spring.* Ved enhver Springkonkurrence efter internationalt Springreglement bestaar Konkurrencen af een Afdeling obligatoriske Spring og een Afdeling frie Spring; begge Afdelinger har lige mange Spring. En Undtagelse herfra danner dog Damernes Taarnspring, som kun omfatter 4 obligatoriske Spring, hvilket dog sandsynligvis vil blive ændret ved den første Kongres, F.I.N.A. afholder efter Krigen. En Ændring heraf er foreløbig indført af Tyskland, Sverige og Danmark, som ved deres Mesterskaber har vedtaget, at Damernes Taarnspringskonkurrence som hidtil skal omfatte 4 obligatoriske Spring, men desuden 2 frie Spring fra 5 m. For de frie Spring gælder, at de skal være af forskellig →Springgruppe, og at de ikke maa være en Gentagelse af de obligatoriske (alle Spring med samme Nr. (a, b, eller c) regnes for samme Spring). S.A.N.

»**Fri Fælg**« (Gymn.), Ringeøvelse. Herved forstaas, at Hænderne under strækhængende eller støthængende forlæns →Opsving ikke støtter mod Kroppen.

Frigaard, E. (f. 8/11 1885), Ritmester, fra 1924 Driftsleder af Jydsk Væddeløbsbane. Fra 1912 og igennem adskillige Aar en ivrig og dygtig Concours- og Væddeløbsrytter, dog med særlig Interesse for Væddeløb. Blev hurtigt en af de førende inden for den jydske Væddeløbssport. Oprettelsen af den første Væddeløbsbane i Aarhus, nu Jydsk Væddeløbsbane, skyldtes ikke mindst hans Initiativ. J.W.

Fri Galop (Ridn.), Tempo omkring 400 m i Minuttet. Hesten skal gaa med ret fremstrakt Hals og Næsen godt fremme, lange Galopspring, med Spændstighed og Ligevægt, Aandedrættet regelmæssigt. J.W.

Frigast-Larsen, Edvin (f. 20/12 1899), Detailhandler, Fodboldspiller. Var gennem mange Aar A.B.s Maalmand; en frygtløs, smidig og behændig Maalvogter med en fortræffelig Placeringsevne. Debut

paa Landsholdet 12/6 1921 mod Holland i København. 22 Landskampe. Er ekstraordinært tildelt D.B.U.s Guldur, som ellers kun gives for Deltagelse i 25 Landskampe. F.T.

Frigørelsesgreb (Livr.), Modgreb, der benyttes, hvis en forulykket paa en eller anden Maade tager fat i Redningsmanden og søger at trykke ham ned under Vandet for selv at komme op over Vandet. Redningsmanden skal da forsøge at gaa saa langt ned under Vandet, at den forulykkede ikke har nogen Støtte af ham. Virker dette ikke, maa han frigøre sig ved kraftige Modgreb. Den forulykkede griber altid med Hænderne, og det gælder om at angribe det svageste Punkt paa disse først, nemlig Tommelfingrene. Er Taget sket i Tøjet, maa Modtaget ske i Tommelfingrene, som brækkes bagover. Har den forulykkede grebet fat om en eller begge Arme, kan man svinge Armen fri ved at trykke sin egen Arm mod den forulykkedes Tommelfingre. Aa.J.

Litt.: Vejledning i Bjergning og Livredning, udgivet af Dansk Livredningsforbund. 1940.

Frihjulsnav (Cykl.) muliggør ved en Pal-Anordning, at Cyklens Baghjul sættes ud af Forbindelse med Gearhjulet, naar Cyklisten holder op med at træde. Træder Cyklisten baglæns, virker en Bremse, idet en Akslen omsluttende ringformet Bremseklods presses ind mod Navets Inderside, men atter løsnes, naar der trædes fremad. Fandt Indpas i dansk Landevejscyklesport 1914. (→Cykle). J.B.

Friholt (Sejl.) = Fender.

Fri Idræt (Ath.), Fællesbetegnelse for Øvelserne →Gang, →Løb, →Spring og →Kast.

Frikast (Haandb.) dømmes ved Fejl i Forhold til Modspiller, fejlagtig Spillen af Bold, Overtrædelse af →Maalfelt (→Salspil), Angribernes Overtrædelse af Maalfelt (→Markhaandbold), Fejl under →Opgivning, →Indkast, →Hjørnekast, →Straffehjørnekast, →Maalkast, →Frikast og →Straffekast samt ved Maalvogterfejl (Salspil), og saafremt en under Spillet ind- eller udtrædende Spiller ikke melder sig til Dommeren. Der kan laves Maal direkte paa Frikast. Dømmes et Frikast kort før Spilletidens Udløb, skal Spilletiden om fornødent forlænges, for at Kastet kan tages. Under Kastet skal alle Modspillere være mindst 3 m (Salspil) el. 6 m (Markhaandbold) fra Kasteren. Frikast skal tages senest 3 Sek. efter Dommerens Signal uden Tilløb eller Spring. Et →Fodskifte er tilladt. Kastemaade og Kasteretning er fri. Kasteren maa ikke røre Bolden igen, før den har rørt en anden Spiller (Salspil) el. en Maalstolpe (Markhaandbold). Særlige Regler gælder for →3 m Kast og →4 m Kast. C.F.S.

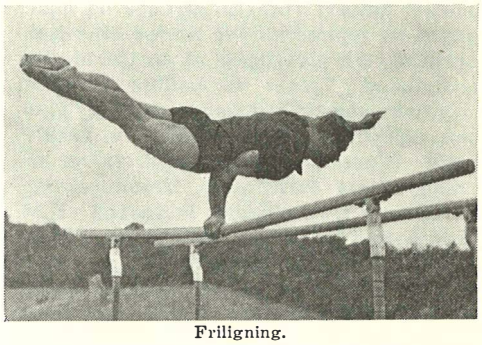
(VP.). F. tildeles den Spiller, mod hvem der er begaaet en Fejl i Henhold til Spillets Love. Spilleren skal selv udføre Frikastet, undtaget herfra er dog Maalmanden, som har Lov til at overlade Frikastet til sin nærmeste Medspiller. Det skal udføres paa en saadan Maade, at alle de øvrige Spillere kan se, naar Bolden forlader den kastendes Haand, og ingen Spiller maa hindre Udførelsen. Efter alm. Frikast skal Bolden være spillet af mere end een Spiller, før der kan gøres Maal. *Frikast paa Maal* kan tildeles en Spiller, naar hans Modspiller, der begik Fejlen, ikke dømmes op af Vandet. Kan dømmes overalt paa Banen uden for 4-m Linien. Den, der har faaet tildelt dette Frikast, maa dog selv bestemme, om han vil skyde direkte paa Maal eller blot kaste det som et almindeligt Frikast. Dommeren markerer Frikast paa Maal ved med strakt Arm at række Flaget lodret i Vejret. S.A.N.

Frikastlinie (Haandb.), punkteret Linie i en Afstand af 3 m fra Maalcirklen. Anvendes kun i Salspil. Frikast mod Maal maa ikke udføres nærmere Maalet end Frikastlinien. Begaar en Spiller inden for egen Frikastlinie en Forseelse, der straffes med Frikast, rykkes Kastet ud til det nærmeste Sted uden for Frikastlinien. →3 m Kast. C.F.S.

Fri Kontra (Boksn.), Udveksling af Stød mellem Lærer og Elev eller mellem Elever indbyrdes under samme Form som i Kamp.

Friktion (lat.: Gnidningsmodstand) (Ski.). Friktionen mellem Skienes →Glideflader og Sneen betinger →Glid og →Bagglid. Er afhængig af Sneens Beskaffenhed, den anvendte Smøring og Trykket paa Skien. Under →Fremvægt er Friktionen mellem Skienes Forpart og Sneen større end mellem Bagenderne og Sneen, hvorfor det er let gennem en Vægtforskydning eller et Pres med Hælene at bringe Skiene ud af deres oprindelige Retning. K.V.L.

Friktionsmodstand, →Vandmodstand.

Friligning.

Friligning (Gymn.), Barreøvelse. Er →Balancer paa bøjede Arme, enten een eller begge. *Friligning paa een Arm* udføres ofte fra haandstaaende Stilling. Kroppen sænkes til vandret Stilling paa tværs af Bommene, idet Vægten lægges over paa højre (v.) Arm,

der bøjes til ret Vinkel og presses ind under Kroppen til Støtte for denne. Venstre (h.) Haand slipper nu Bommen og føres til Strækstilling. I Friligning paa een Arm kan der udføres ¼ og ½ Drejning til venstre (h.) omkring den støttende højre (v.) Arm. Udføres ¼ Drejning til venstre (h.), fatter venstre (h.) Haand den frie Bom, Armene strækkes og Øvelsen fører til vandret brystvendt Balance over Bommene. Udføres ½ Drejning til venstre (h.), fatter venstre (h.) Haand allerede efter ¼ Drejning samme Bom som den støttende Haand i skulderbreds Afstand fra denne, og under den sidste ¼ Drejning begyndes Opstemning til haandstaaende Stilling paa een Bom. *Friligning paa begge Arme.* Fra støthængende Stilling med Undergreb paa een Bom uden for Barren lænes den strakte Krop forover til vandret Stilling, idet Armene bøjes til ret Vinkel og presses ind foran Kroppen til Støtte for denne. Fra denne Stilling kan der stemmes til haandstaaende Stilling med Undergreb paa een Bom. Ved Indøvelse af Friligning benyttes ofte Hest uden Pude eller Haandstandsbom. V.R.

Friluftsbassin (Svømn.), udgravet eller støbt Svømmebassin, som oftest anlagt inde i Landet, hvor man har langt til Strand eller Badeanstalter. Der er i de senere Aar anlagt en Del F. i Danmark; af de først anlagte kan nævnes: Odense Friluftsbad, Brønderslev F., og Glamsbjerg F. S.A.N.

Friluftsgymnasium, Solbadeplads med Adgang til Idrætsdyrkning og Søbad. Kaptajn K. V. Høyer anlagde 1907 det første danske Friluftsgymnasium ved Svanemøllebugten i København, 1909 oprettede han »K. V. Høyers Friluftsgymnasium« i Gl. Vartovs Strandhave. Var Forløbere for de moderne Badestrande, men langt mere sportsligt prægede, idet der foruden det passive Solbad ogsaa dyrkedes Gymnastik og Idræt. A.R.N.

Friluftsraadet, stiftet 27/11 1942. Formaal: at støtte og opmuntre Friluftslivet paa opdragende, sundhedsmæssigt eller sportsligt Grundlag under tilbørligt Hensyn til Naturværdierne og anden Mands Ejendom. Skal desuden repræsentere Friluftslivets Interesser over for Offentligheden og Myndighederne, særlig ved Fremskaffelse og Indretning af de til Brug for Friluftslivet nødvendige Arealer. Bestaar dels af Landsorganisationer og dels af personlige Medlemmer. Blandt de første er flere af D.I.F.s Special-Forbund, blandt de sidste flere af Idrættens ledende Mænd. →Statsministeriets Udvalg vedrørende Befolkningens Friluftsliv. N.J.

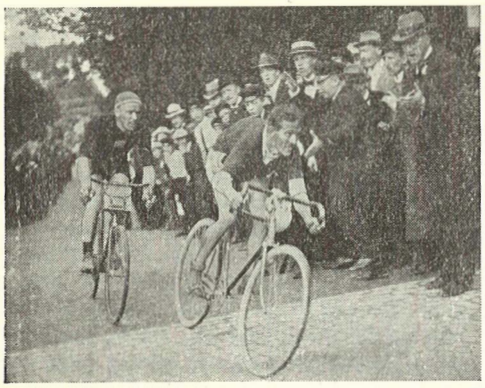
Friløb (Skøjte.), Solo-Kunstløbets 2den Afdeling. Omfatter alt, hvad der ligger uden for de obligatoriske Figurer, saasom Dansetrin, Trinkombinationer, Spring, Pirouetter, Spiraler, Spreads, Kæder, Eetbensfigurer m. m. Programmet sammensættes og planlægges af Løberen selv. Til Konkurrencer kræves en bestemt Friløbstid, ved Opvisninger bestemmer Løberen selv Løbets Varighed. Ved Konkurrencer bør Programmet være saa vanskeligt og afvekslende som muligt. Programmet skal være kontinuerligt, og de forskellige Øvelser sammenkædes til en harmonisk Helhed. De mest krævende Øvelser fordeles, saa Løberen bevarer tilstrækkelige Kræfter til en kraftig og effektfuld Afslutning. De ensartede Øvelser spredes over Programmet paa passende Maade, saa Øvelser af forskellig Karakter afløser hinanden. Øvelsernes Placering paa Banen maa nøje iagttages og hele Banen udnyttes. De stationære Figurer (Pirouetter og Eetbensfigurer) og de større Spring bør placeres i Nærheden af Banens Centrum. De forskellige Dansetrin bør gaa over Banen i forskellige Retninger, nogle rundt, andre midt ned igennem og atter andre skraat over Banen. Holdning og Stil bør nøje iagttages og være saa utvungen og naturlig som muligt. Løbes til Musik, som maa vælges med Hensyntagen til Løbets Rytme. P.C.-C.

Friløbsnav (Cykl.) muliggør ved en Pal-Anordning, at Cyklens Baghjul sættes ud af Forbindelse med Gearhjulet, naar Cyklisten holder op med at træde. Modsat ved Frihjulet kan Cyklisten ved Friløbet uhindret og uden Forbindelse med Cyklens Drivkraft køre baglæns med Pedalerne. Vandt Indpas i dansk Landevejscyklesport 1921. (I øvrigt →Cykle). J.B.

Friløbstid (Skøjte.). Tidsperioden for Friløbet er ved EM og VM samt i de fleste nationale og internationale Konkurrencer 5 Min. for Herrer og 4 Min. for Damer, ved internationale Junior Konkurrencer er Perioden 3 Min., ved DM 5 Min. for Herrer og 3½ Min. for Damer, for Parløb altid 5 Min. P.C.-C.

Frimann, Oskari (1893-1933), en af Finlands berømteste Brydere. 11 Gange finsk Mester. OM i Fjervægt 1920, i Letvægt 1924. VM 1921. Endte som Sværvægtsbryder.

Frisch, Christian (f. 3/7 1891), Mekaniker, en af dansk Landevejscyklesports betydeligste Skikkelser, et Mønster paa en renlivet Amatør, der ved utrolig Energi og Flid naaede og holdt sin Position i Landevejssporten i 13 Aar og derefter blev bedste danske Stayer 1926/27. Debut 1908 paa Jordbane uden for Aarhus, kom 1913 til Helsingør og kørte for »Birkerød Cycle Club«, 1914 til København, kørte for »Arbejdernes Bicycle Club«. DM 1917 og NM 1917, hvor et Maalfotografi for første Gang afgjorde et Cykleløb, DR paa 100 km, 12 og 24 Timer, vandt »Sjællandsløbet« 1915 og 17. Fra 12/6 1921 Professional paa Ordrupbanen, vandt

Ved Nordisk Mesterskab 1917 sejrede Chr. Frisch med en klar Længde over Svenskeren E. Westerberg, men denne blev udraabt som Nordisk Mester. Ovenstaaende Fotografi, taget af en tilfældig Fotograf, viste imidlertid et Par Timer senere, at Chr. Frisch havde vundet, og Dommen blev ændret.

det motorpacede »Motor Derby« 1926. Sidste Sæson 1927 efter at have været aktiv i 20 Aar. J.B.

Frisere (Tennis) en Tennisbane: give den overfladisk Istandsættelse. Banen fejes navnlig paa Linierne, og vandes saa meget, som Tiden tillader det.

Frislag (Bandy). Mindre Forseelser straffes med Frislag til Modspillerne. Under Udførelsen af Frislag maa ingen af Modspillerne staa Bolden nærmere end 5 m. Den, der udfører Frislaget, maa efter at have slaaet ikke røre Bolden igen, før en anden Spiller har berørt den. Bolden skal have flyttet sig mindst 20 cm, før Frislaget regnes for udført. Der maa ikke laves Maal direkte paa Frislag. F.J.

(Hoc.). Frislag gives til Modpartiet, naar en Spiller har forset sig, hvis der ikke i Slagcirklen i Stedet for skal dømmes →Straffehjørne eller →Straffefinte. Frislag tages paa det Sted, hvor Forseelsen er begaaet, dog aldrig Maalstængerne nærmere end 4,5 m. I Damehockey tages siden 1934 Frislag i Slagcirklen paa et frit valgt Sted — altid Kanten af Cirklen. Bolden maa slaas med Drive eller Skubbeslag langs Jorden. Indtil 1932 i Damehockey og 1934 i Herrehockey var kun Drive tilladt. Bolden skal ligge død, og der maa ikke være andre Spillere nærmere end 4,5 m. Efter at have taget Frislag maa Slaaeren ikke nærme sig Bolden eller deltage i Spillet igen, før den har rørt eller været spillet af en anden Spiller. Dommeren skal ved Forseelse, der kan medføre Frislag, tage Hensyn til Fordelsreglen. Det Hold, der faar Frislag, tager Opstilling, saa Spillerne staar fri af Modspillerne og kan modtage Bolden. Innerwings kommer tilbage, Forwards i W-Form. Det er en Fordel straks at slaa Bolden til Wing og aabne Angrebet langt fremme. Over for et Hold, der dækker omhyggeligt, kan det være nødvendigt at ændre Forwardsopstillingen til V-Form, saa Wings kommer længst tilbage. Herved opnaas, at den Vinkel, Modstanderne skal dække, forøges betydeligt, og deres Opgave bliver vanskeligere. Backs kommer naturligt til at slaa de fleste Frislag. Det er vigtigt, at Modstanderne tager rigtig Opstilling for at dække Frislag, og da det maa tages straks — uden at Dommeren fløjter — skal Spillerne hurtigst muligt i Stilling. Paa Modstandernes Banehalvdel dækker Wings de yderste Linier, Bolden kan spilles efter, Innertrioen umiddelbart foran Frislaget og Halfbacks i Mellemrummene. Paa egen Banehalvdel gaar kun Innerwings med tilbage. Hver Spiller i Forsvaret skal dække sin særlige Modstander. Dommerne skal strengt dømme Underslag og Benyttelse af Vippeslag. O.H.

Frispark (Fodb.), Straf for visse Forseelser under Spillet. Omfatter to Grupper, de »strenge«, paa hvilke der kan laves Maal direkte mod det Parti, der har forset sig, og de »milde«, paa hvilke der ikke kan laves Maal direkte.

De »strenge« F. anvendes mod en Spiller (forsaavidt Forseelsen ikke sker i hans eget →Straffesparkfelt, hvor der skal dømmes →Straffespark), der forsætlig sparker, slaar, springer paa, spænder Ben for, holder, puffer en Modstander paa en voldsom eller farefuld Maade, skubber en Modstander bagfra, der ikke forsætligt stiller sig i Vejen for ham — eller ligeledes forsætligt — rører Bolden med Haand eller Arm (gælder dog ikke Maalmanden inden for hans eget Straffesparkfelt).

De »milde« F. anvendes mod en Spiller, der skal straffes for →off-side, der spiller Bolden anden Gang efter at have udført Begyndelsesspark, Frispark, Straffespark, Maalspark, Hjørnespark eller Indkast, der inden for Modpartiets →Maalfelt skubber til dets Maalmand, medmindre denne holder Bolden eller forsætligt stiller sig i Vejen for ham, der som Maalmand bevæger sig mere end 4 Skridt, medens han holder Bolden, der uforsætligt spiller paa en Maade, som Dommeren anser for farlig, der gør sig skyldig i utilbørlig Optræden eller sparker et Straffespark i anden Retning end fremad.

For alle Frispark gælder, at Modpartiets Spillere, indtil Sparket er taget, skal være 9,15 m (10 yards) fra Bolden, medmindre de staar paa deres egen Maallinie mellem Maalstængerne. Bolden skal ligge stille, naar Sparket tages, og den er først i Spil, naar den har bevæget sig saa langt som sin Omkreds. Naar et Parti skal udføre et F. indenfor sit eget Straffesparkfelt, skal Bolden gaa direkte ud af Straffesparkfeltet ligesom Maal-

spark. Bliver den forinden rørt af en Spiller, skal F. tages om. S.A.K.

Friste (Sejl.), anstrenge, anspænde, slide paa. Man siger, at det frister paa en eller anden Ting, naar den udsættes for Kraftpaavirkning. T.B.

Frisvømmermærke (Livr.), Emblem, fremstillet i Nysølv som Broche eller Slipsnaal; maa bæres af Personer, der har aflagt Frisvømmerprøven.

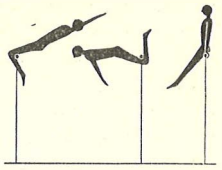
Frisvømmer-Prøve (Livr.) indstiftet 1938 af Dansk Livredningsforbund. Omfatter: 1) 350 m fri Brystsvømning, 2) 75 m Rygsvømning, 3) Dykning fra Vandtrædning efter Genstand, udlagt paa 2½ m Dybde, 4) Udspring paa Hovedet, 5) 10 m Undervandssvømning (Udspring iberegnet), 6) 20 m Svømning med paafølgende 20 m Bjergning, 7) Frigørelsesgreb i Vandet. Alle Øvelser udføres i Badedragt. 8) Kunstigt Aandedræt. Den danske (H.N.) Metode. Prøven behøver ikke at aflægges paa een Dag. Til denne Prøve kan Elever over 11 Aar indstille sig, uanset om de er Medlem af Dansk Livredningsforbund eller ej. Elever, der har bestaaet, tildeles et *Frisvømmerbevis* og har Ret til at bære Dansk Livredningsforbunds Frisvømmermærke. Aa.J.

Fri Svømning (eng. free style, ty. Freistil, fr. nage libre, sv. fritt simsätt) betegner, at Svømmearten i paagældende Konkurrence er valgfri, d. v. s. at Deltagerne frit kan vælge mellem →Crawl, →Brystsv., →Rygsv. el. anden Svømmeart. Betegnelsen stammer fra ca. 1900, idet man efter den Tid begyndte at udskrive Konkurrencer i de specielle Svømmearter og derfor ogsaa Konkurrencer i fri Sv. I Begyndelsen benyttedes næsten udelukkende Brystsv. i disse Konkurrencer, men efterhaanden som nye og hurtigere Svømmearter dukkede op, var det disse, der dominerede fri Svømningskonkurrencerne bl. a. Sidesv., Trudgeon og senest Crawl. Konkurrencer i fri Sv. udskrives næsten ikke mere, idet Crawl nu altid anvendes i disse Konkurrencer. S.A.N.

Fritbærende (Svæv.) er et Svæveplan, naar Vingerne er befæstet til Kroppen uden Afstivning af Stræbere eller Barduner. Planbjælkernes centrale Dele er ved Beslag fast forbundet med Kroppens Struktur. H.F.

Frit Gevær (Skydn.), ikke →reglementeret Gevær. Et rent Sportsvaaben, hvis Sigtemidler, Skæftning, Aftrækkersystem, Rem m. m. adskiller sig fra reglementerede Geværers. Ikke tilladt ved mange Konkurrencer eller kun med et vist Fradrag i Forhold til reglementerede Geværer. Omvendt maa et reglementeret Gevær altid bruges til Skydning, der er aaben for frit Gevær. E.S.-L.

Frit Knæomsving (Gymn.), Reckøvelse. Gymnasten svinger baglæns en Omgang om Stangen i Knæhaserne alene. Fra siddende Stilling paa Stangen bøjes Knæene, og Sædet føres bagud-opad, indtil Stangen ligger fast i Knæhaserne. Idet Bagudsvinget begynder, svinges Armene til Strækstilling, Nakken kastes bagover og Hofteleddene strækkes. I Slutningen af Omsvinget udføres et kraftigt Træk med Underbenene ind mod Stangen, hvorunder Hofteleddene bøjes, saa Sædet føres ind over Stangen til Siddestilling, derefter fatter Hænderne igen Stangen. Hændernes Fatning udelades, hvis flere frie Knæomsving følger efter hinanden. V.R.

Frit Knæomsving.

Fritstaaende Øvelser (Gymn.), Øvelser udført i fritstaaende Stilling paa Gulvet uden Brug af noget Redskab. De lette formgivende Øvelser, hvormed en Gymnastiklektion indledes, er i Almindelighed af den Slags. Udprægede Fællesøvelser, der giver god Lejlighed til Opøvelse af Elevernes Sans for Orden, Samtidighed og Præcision og til Udvikling af deres Rytmesans. N.I.

Frit Trav (Ridn.), det højest opnaaelige Travtempo, uden at Hesten →falder fra hinanden. Hastigheden forøges mere ved, at Skridtlængden bliver længere end ved, at Skridtantallet bliver større. J.W.

Fritvalgte Spring (Svømn.), →Frie Spring.

Froissement (fr.) (Fægtn.), →Angreb paa Modstanderens Vaaben i den Hensigt at faa dette bragt ud af →Linien og derved skabe en Aabning for ens eget Angreb, som Regel et simpelt Angreb. Udføres med →Styrken af egen Klinge, der ved en stærk Friktion i en hastig glidende Bevægelse presses mod Modstanderens Klinge begyndende ved dennes →Svage og endende op imod dennes Styrke, saa Modstanderen mister Herredømmet over sin Klinge. Udføres med størst Fordel over for Fægtere, der staar med strakt Arm og Klinge. Benyttes i Fleuret- og Kaardefægtning. I.O.

Front (af lat. frons: Pande). Betegner i den militære Terminologi forreste Linie af en Hærafdeling (Frontangreb, gøre Front mod Fjenden o. l.). I alm. Tale betyder at gøre Front mod en at vende Ansigtet mod vedkommende. N.I.

Frontalplan (Gymn.), ethvert Plan, der kan tænkes lagt gennem det menneskelige Legeme fra Side til Side parallelt med Panden.

Frontbredde (Or.), den Afvigelse i Sideretning, som enhver →Kompasgang medfører (har modsat →Fejlmargin intet at gøre med Unøjagtigheder stammende fra Kortet eller fra Udmaalingerne paa dette). Størrelsen svinger med Orientererens Dygtighed, men selv den bedst udførte Kompasgang inde-

bærer Unøjagtighed, der dog kan bringes ned til 5-10 m paa 2000 m ved Anvendelse af Vædskekompas med Spejlsigte. Normalt maa regnes med en Frontbredde af ca. 130 m pr. 1000 m, d.v.s. ca. 65 m til hver Side for Maalet for Kompasgangen. J.M.

Frontflyvning (Svæv.), Flyvning i Opvindsfeltet foran en Uvejrsfront. En Uvejrsfront er forbundet med Fremtrængen af kold Luft, der skyder sig ind under den foran liggende varmere Luft, som den løfter kraftigt til Vejrs. Hvis det lykkes for en Svæveflyver at naa ind i dette Opvindsfelt, der for det meste er bredt og roligt, kan han flyve frem og tilbage foran den for Uvejrsfronten karakteristiske Skydannelse paa samme Maade som foran en Skrænt og drive med Skyen hen over Landet. Flyvning inde i Uvejrsskyen kan være meget farlig, bl. a. paa Grund af den voldsomme Lufturo og de heftige Haglstorme, der kan forekomme her. Paa Grund af sin ret sjældne Forekomst spiller Frontflyvning ingen større Rolle for Overlandsflyvningsforsøg. H.F.

Frontopstilling (Gymn.), Gymnasterne staaende i Række eller Kreds ved Siden af hinanden, saa de vender Front mod Læreren, hvis han staar foran Rækken eller inden for (uden for) Kredsen. Voksne og især øvede Gymnaster stiller i Almindelighed op Side om Side i Hvilstilling med Haandsbreds indbyrdes Afstand ved Lektionens Begyndelse. Tidligere lod man ogsaa Smaabørn og mindre øvede Gymnaster begynde med Frontopstilling, men da det er vanskeligt at finde nøjagtig indbyrdes Afstand og især rigtig Retning i denne Opstilling, bruger man nu →Flankeopstilling, indtil Afstand og Retning er fundet i sluttet Opstilling; derefter kan man godt lade f. Eks. Smaabørn vende til Frontopstilling, tage hinanden i Hænderne og rykke sidelæns bort fra højre Fløj, saa langt de kan komme uden at slippe Taget. Ved Enkeltmandsøvelser, hvor Eleverne skal staa (eller sidde) og vente paa Tur, og hvor de helst skal kunne se Kammeraternes Præstationer, vil Frontopstilling som Regel egne sig bedst. N.I.

Frontrække (Gymn.), særlig Rækkeopstilling, hvor Gymnasterne staar ved Siden af hinanden og vender Front mod Læreren, hvis han staar foran Rækken, hvad han som Regel gør ved Lektionens Begyndelse. N.I.

Frontstaaende Stilling (Gymn.). Gymnasterne staar med Front mod det Redskab, de skal arbejde ved, f. Eks. frontstaaende Hævspring i Dobbeltbom (til Forskel fra et tilsvarende Spring udført fra sidestaaende Stilling), frontstaaende Brystning o. l. N.I.

Fruebjerg (Ski.), Bakke i den sydvestlige Del af Gribskov, ryddet og planeret 1939 paa Initiativ af →Københavns Skiklub. Paa Bakken, hvis Faldhøjde er 37 m findes →Slalombakke (175 m lang), →Øvelsesbakker og en primitiv Hopbakke med →kritisk Punkt ved ca. 18 m. KM i Slalom 1940, 41 og 42 og i Hop 1942 blev afholdt her. K.V.L.

Fryland-Clausen, Stefani (g. Nielsen) (f. 1900), Udspringerske, Medl. af K.I., DM i 3 m Spring 1918, blev — skønt ikke DM i Taarnspring — 1920 udtaget til Deltagelse i OL og vandt overraskende OM (8 m). Deltog ikke senere i Idrætskonkurrencer. O.J.

Frøhlke, Carl (f. 18/7 1919), Kontorassistent, Badmintonspiller i Skovshoved Idræts Forening fra 1933. Paa Landsholdet mod Sverige og Wales 1938, Juniormester 1935-36, DM i Herre Double 1936-37, 1937-38, 1939-40, 1940-41 og 1941-42. Vinder af internationale Mesterskaber for Danmark i Herre Double 1938. Vundet 19 aabne Mesterskaber i Herre Double. H.H.

Frømming, Svend (f. 15/8 1918), Forvalter. Tilhører dansk Skielite (Langrend). Medl. af K.S. DM i 10 km Langrend, Fefor 1939, KM i 10 km Langrend 1940 og 41. Nr. 2 i DM i Langrend 1940 (Tyin, Norge), 41 (Rude Skov) og 42 (Haslev). K.V.L.

F.S.U. = **Fyns Svømme-Union.**

F-2 (Kajak.), international Forkortelse af 2-Mands-Foldebaad.

Fugleflugtslinie (Svæv.), den mellem 2 Punkter paa Jordoverfladen beliggende Del af →Storcirklen gennem disse Punkter.

Fugtighed. Det rette Fugtighedsindhold er en Betingelse for, at en Badstue kan virke tilfredsstillende. I Begyndelsen af Badet er Luften i finske Badstuer tør, men Fugtigheden forøges efterhaanden, som man slaar Vand paa Stenene. Jo mere tør Luften er, des mere Fugtighed søger den at optage fra Omgivelserne, altsaa ogsaa fra Menneskekroppene. Dette medfører forøget Fordampning fra Kroppen, hvortil der bruges mere Varme, følgelig afkøles man. Dette er Aarsagen til, at tør Luft virker koldere end fugtig Luft ved samme Temperatur. Man kan i den finske Badstue altid afpasse Fugtigheden efter Ønske, medens man i Badeanstalter p. Gr. af den kontinuerlige Drift maa opretholde en nogenlunde konstant Temperatur og Fugtighed, dog under fornødent Hensyn

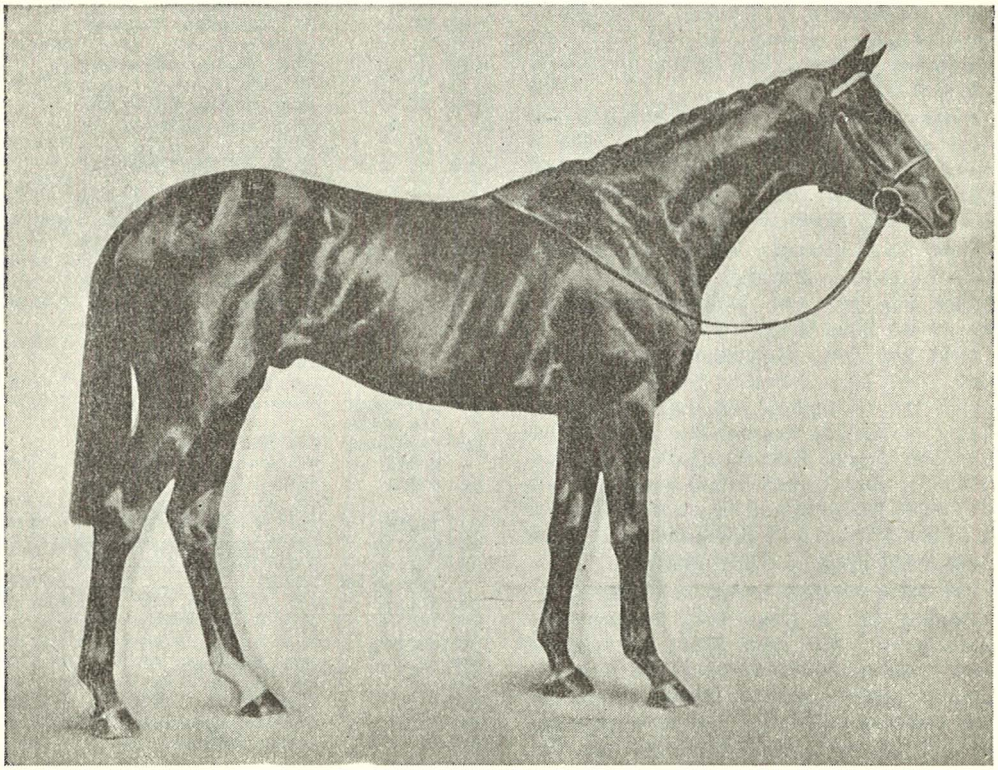
til Aldersklasse, Vane m. m. (→Fugtighedsmaaler). Fugtighedsgraden i en Badstue med kontinuerlig Drift bør være den samme som i en finsk Badstue mod Slutningen af Badet. Naar det tørre Termometer viser 50-60°, bør det vaade vise ca. 44°, aldrig over 45°. I Børnebadstuer bør man have lidt lavere Temperaturer og lavere Fugtighedsgrad. Det Vand, der anvendes til Fordampning, skal være helt rent, fersk Vand. Snavs, Blade, Humussyre eller Saltvand vil give et daarligt Bad. Vandforbruget i en finsk Badstue er normalt ca. 4 Liter pro persona fraregnet Douche og Afkøling. →Finsk Bad, →Badstuebad. N.J.

Fugtighedsgrad, el. *Mætningsgrad,* kan angives som absolut, d.v.s Vægten i g af Vanddampen i 1 m^3 Luft, eller som relativ, d.v.s. hvor mange Procent den tilstedeværende Fugtighed udgør af den Mængde, der vilde være, hvis Luften ved samme Temperatur var mættet. Naar Luften er mættet, er Fugtighedsgraden derfor 100 og mindre jo mere tør Luften er. →Fugtighed, →Fugtighedsmaaler, →Dugpunkt. N.J.

Fugtighedsmaaler. I Badstuer anvendes til Bestemmelse af Luftens →Fugtighedsgrad som oftest Augusts Psykrometer, der bestaar af 2 ens Termometre opsat ved Siden af hinanden. Det ene viser Temperaturen i Rummet. Omkring Kuglen paa det andet Termometer er viklet en Væge, der dypper ned i en lille Skaal med Vand. Vandet i Vægen vil fordampe og bruger dertil Varme, som det til Dels tager fra Kuglen og dens Kviksølv, hvorved Temperaturen paa dette Termometer daler ned i Nærheden af →Dugpunktet. De to Termometre kaldes det vaade og det tørre, og ved Sammenligning mellem dem kan man faa et Maal for Fugtighedsgraden. Der er udarbejdet Tabeller, som inden for de i Praksis forekommende Grænser angiver Fugtighedsgrad og Dugpunkt svarende til de paa Termometrene viste Grader. Der benyttes undertiden andre F., saasom elektriske Apparater og →Hygrometre. →Fugtighed. N.J.

Fuldblodshest (Ridn.), Hest, hvis Stamtavle saavel paa fædrene som paa mødrene Side uden Afbrydelse kan føres tilbage til The General Stud Book.

Historie: Englændernes Svaghed for Væddemaal gav tidligt Stødet til Vædderidt og deraf følgende Lyst til at frembringe og besidde en hurtig Hest. Allerede fra Midten af 16. Aarhundrede foregik planmæssige Væddeløb, og deraf fulgte naturligt en Avl baseret paa hurtige Avlsdyr, hvis Forbedring man fremmede ved Indførelse af *orien-*

„Blue Peter" ved „Fairway"-„Fancy Free". Ejes og opdrættet af Lord Rosebery. Ubesejret som Treaaring og Vinder af 2000 Guineas og Derby 1939.

talske Hingste. Man regner med, at denne Import begyndte under Jacob I (1603—25), og at der indtil Begyndelsen af 19. Aarhundrede var indført ca. 180 Hingste, hvoraf ca. 26 forekommer i næsten enhver Fuldblodshests →Pedigree (Stamtavle). 3 Hingste er dog særlig slaaet igennem, saa man egentlig regner dem for Fuldblodets Fædre: 1) *Byerly's Turk* (indført ca. 1689; opkaldt efter dens Ejer Kaptajn Byerly), 2) *Darley's Arabian* (indført ca. 1709), 3) *Godolphins Arabian* (indført ca. 1730), der formentlig snarere burde hedde Godolphins *Berb,* idet den angives at stamme fra Marokko, hvis Kejser forærede den til Ludvig XV af Frankrig, hvem den imidlertid ikke havde behaget, den blev Vandvognshest og endte, efter yderligere at have skiftet Ejer et Par Gange, hos Jarlen af Godolphin. Af nævnte 3 Hingste dominerer Darley's Arabian ganske, og det er ogsaa Krydsninger med denne, begge de andre Stammer kan takke for deres Berømmelse. — Det anvendte *Hoppemateriale* har oprindeligt været indenlandsk. Fra gammel Tid fandtes en fortrinlig indfødt Hest, der allerede paa Cæsars Tid var omtalt og rost for sin Hurtighed og Udholdenhed. J.W.

Fuldkreds (Svæv.), lukket Kurve (→Kurveflyvning), anvendes under →termisk Flyvning. Hældningen i Kurven afhænger af Termiksøjlens Omfang, idet det kan være nødvendigt at flyve Stejlkurver for at blive i Termiksøjlen. J.G.B.

Fuldkugle (Skydn.), massivt Projektil. Kan være af Bly med eller uden Kappe eller af andet egnet Materiale (Tombak). Er Projektilet kappeklædt, maa Kappen dække det helt med Undtagelse af en Del af Bagfladen.

Fuldt Greb (Gymn.), Fatning af Ringene. Ringene fattes udvendigt fra med de fire Fingre paa den ene, Tommelfingeren paa den anden Side. Haandleddet strakt.

Fuld Tid (VP.). Kampens Varighed skal være 2×7 Min. (effektiv Spilletid). Tiden regnes fra det Øjeblik, da Dommeren giver Signal til Spillets Begyndelse; ved alle Afbrydelser (Maal, Frikast, Maalkast, Hjørnekast etc.) skal Vandpolouret standses, indtil Spillet fortsættes. Efter 1. Halvleg har Spillerne 3 Min. til at skifte Side. S.A.N.

Fuldvægt (Svæv.), →Flyvevægt.

Full pitch (Cricket) (eng.) = Flugter.

Funder, Th. P. (1869-1941), Navigationsskolebestyrer. Fra 1897 Medl. af Kjøbenhavns Amatør-Sejlklub, hvor han som Sekretær, Komitémedlem og Næstformand har ydet Klubben betydelige Tjenester. Har dog især sat sit Præg paa Sejlsporten ved Oprettelsen af Klubbens Navigationskursus og Undervisning til Sætteskipperprøven. Udgav 1898 Lærebogen »Praktisk Navigation« (nu 5. Udg.). O.A.

Furesøen (Ro.) benyttedes 1928 forsøgsvis ved Afholdelse af en international Kaproning. Kaproningsbanen var lagt i Retning Vest-Øst med Startplads Syd for Stavnsholt og Opløb ud for Jægerhuset i den saakaldte »Store Kalv«. Trods denne Kapronings store Succes blev Furesøen dog straks opgivet som permanent Kaproningsbane p. Gr. af den store Risiko, der altid vilde være for med ret ringe Blæst at faa saa høj Sø, at den vilde være uegnet for Outriggerroning. K.J.C.

Furesøkreds (Kajak.), Kreds under D.K.F., oprettet 1941 i Søomraadet Nord for København, omfattende (ved Starten) 5 Kano- og Kajakklubber i Lyngby, Virum, Holte, Fiskebæk og Farum. Gør et stort Arbejde for Sanering af Kanotrafikken paa Søerne. Arrangerede de første DM i kanadisk Kano (1942). V.U.A.

»Fyn rundt« (Cykl.), Landevejsløb, indstiftet 1894 af »Fyns Cycle Union«, kørt 35 Gange og køres fortsat.

1894	28 Mil.	H. A. Gregersen, Kertem.	9.39,00
1895	„	Knud Mortensen, Munkebo	8.13,10
1896	(Handicap 1)	J. P. Andersen, Odense (O), og Knud Mortensen (O), dødt Løb	8.52,00
1897	„	Hans Nielsen, Ørbæk (1 Time 54 Min.)	8.25,00
1898	„	O. Wahlquist, Uggerslev (20 Min.)	8.42,00
1899	„	Oluf Jensen, København (45 Min.)	7.52,00
1900	„	Hans Nielsen, Ørbæk FCU (kørt som Pokalløb for UDC	7.35,20
1901	„	H. P. Larsen, Odense (50 Min.)	7.43,50
1902	„	H. P. Larsen, Odense (24 Min.)	8.25,00
1903	„	Carl Andreasen, Odense (32 Min.)	7.10,00
1904	„	H. P. Hansen, København (31 Min.)	7.06,00
1905	„	Ernst Jensen, Odense (Enkeltstart)	7.45,00
1906		H. P. Larsen, Odense (Enkeltstart)	7.55,00
1907	(Handicap) (ca. 20 Mil)	Ernst Jensen, Odense (O)	5.21,00
1908	(Handicap) 28 Mil	Godtfred Olsen (O), København	7.18,00
1910	21 Mil	Fritjof Rosted, København (25 Min.)	5.37,00
1913	28 Mil	Carl Andreasen, DCR	7.23,00
1923	212 km	Svend Aage Johansen, LCC	7.52,00
1924	212 km (Handicap)	Hans Eriksen, Odense (26 Min.)	7.07,10
1925	212 km	Erik Andersen, Fix	7.04,10
1926	212 km	Eigil Jensen, Odense	7.01,04
1927	212 km	H. P. Hansen, Odense	7.00,47
1928	„	Orla Jørgensen, ABC	6.47,04
1929	„	Oluf Clausen, Odense	6.47,57
1930	„	Henry Hansen, DCR	6.33,35
1931	„	Valdemar Christiansen, CIK	6.54,46
1933	„	Arthur Johansen, FBC	6.25,29
1935	„	„ „ „	6.24,14
1936	„	„ „ „	6.06,33
1937	„	Emanuel Hansen, FBC	6.41,15

1938	212 km	Bent A. Madsen, FCR (samlet Start)	6.13,17
1939	„	Georg Sørensen, FBC (samlet Start)	6.00,32
1940	„	Frode Sørensen, ABC (samlet Start)	5.40,13
1941	„	Rudolf Rasmussen, KCK (samlet Start)	5.42,34
1942	„	Chr. Pedersen, Horsens (samlet Start)	5.32,46
1943	„	Georg Sørensen, FBC	5.37,45

Fyns Athletik-Forbund (F.A.F.), Distriktsforbund under D.A.F., stiftet 4/12 1898 under Navnet *Fyns Gymnastik- og Idræts-Forbund.* Navnet ændret 13/11 1910. 1942 14 Foreninger med ca. 3000 Medlemmer. Formænd: 1898-1909 Jørgen From, Odense, 1909-12 William Petersen, Nyborg, 1912-15 Juul Christensen, Nyborg, 1915-21 H. P. Hansen, Nyborg, 1921-27 Jørgen From, Odense, 1927-37 Peter Maare, Odense, fra 1937 Frode Hansen, Odense. S.J.

Fyns Badminton Kreds (F.B.K.), stiftet 31/1 1935, Sammeslutning af Badminton-Klubber for Fyn og omliggende Øer, Medl. af D.B.F. 1943 33 Klubber med ca. 1400 Medlemmer. Formand fra 1941 E.W. Christoffersen. H.H.

Fyns Boldspil-Union (F.B.U.), D.B.U.s Lokalunion for Fyn og omliggende Øer, stiftet 10/7 1904. Blev de første 5 Aar modarbejdet af Fyns Gymnastik- og Idræts-Forbund, der ogsaa arrangerede Turneringer i Boldspil; først 1910 kom det til en tilfredsstillende Ordning. De første Fodboldturneringer var kredsinddelte; 1914 oprettedes en A- og B-Række med Oprykning efter Kvalifikationskamp. 1918 startedes en Turnering for Landklubber, 1920 en Pokalturnering. 1926 oprettedes en Mesterskabsrække med 6 Deltagere, og Navnet A-Række overgik til den tidligere B-Række. 1934 omdøbtes A-Rækken til Mellemrækken, og der oprettedes en ny A-Række paa 10 Hold af B-Rækkens bedste Hold. Formænd: 1904-08 Sagfører Max Smith, fra 1908 Prokurist Niels Jensen. F.B.U. administrerede foruden Fodbold og Cricket ogsaa Lawn Tennis til 1941, da →Fyns Lawn Tennis Forbund dannedes. 1941 115 Klubber med ca. 8500 aktive Medlemmer. S.A.K.

Fyns Cycle Union, stiftet 8/7 1888 i Odense. 1888-94 arrangeredes Turist- og Landevejscykleløb. Opførte 1894 ved Aktie- og Andelstegninger en Grusbane ved »Fruens Bøge«, forbedret til Cementbane 1895, og afholdt Baneløb 3-4 Gange om Aaret. Medstifter af »Union af danske Cycleclubber« 1899 og bevirkede ved sin Udtræden 1907, at Unionen maatte opløses. 28/8 1910 sidste Baneløb ved Fruens Bøge med Deltagelse af bl. a. Th. Ellegaard, Schweizeren Dörflinger og Italieneren Messori. Derefter solgtes Grunden til Udstykning til Villabebyggelse. Endnu 1911 afholdt F.C.U. Landevejsløb, men var derefter ikke aktiv. 6/6 1914 blev F.C.U.s Virksomhed af Formanden, Sagfører C. S. Simonsen, erklæret for standset; endelig ophævet 6/1 1919, da Kassebeholdningen Kr. 103,21 skænkedes til Odense Samaritan. J.B.

Fyns Gymnastik- og Idræts-Forbund, →**Fyns Athletik-Forbund.**

Fyns Haandbold Forbund. Haandboldspillet paa Fyn organiseredes under D.I.F. ved Stiftelsen af Fyns Athletik-Forbunds Haandboldafdeling 12/11 1933. Ved Stiftelsen af D.H.F. 1935 udskiltes Afdelingen som Fyns Haandbold Forbund og optoges som Distriktsforbund under D.H.F. Formænd: 1933-37 Revisor Th. Hjernø, 1937-38 Tapetserer Niels Nielsen, fra 1938 Forvalter Otto Hansen. 1943 28 Foreninger med 1650 aktive Medlemmer. C.F.S.

Fyns Kreds (Kajak.), Kreds under D.K.F., stiftet Februar 1934 ved Deling af Vest-Kredsen. Formænd: 1934-35 Hilmer Vagnholm, 1935-36 Lindhardt Rasmussen, 1936-40 Karl Nielsen, fra 1940 Arne Kock-Christensen. 1943 9 Klubber. V.U.A.

Fynskredsen (Ro.), Kreds under D.F.f.R., oprettet 1918 ved en Deling af Øernes Kreds. Formænd: 1918-23 Telegrafist H. Kjellerup, Nyborg, 1924-35 Kontorchef R. Jørgensen, Odense, og fra 1936 Overmontør Marius Hansen, Nyborg. 1943 omfattede den 9 Klubber med 111 Baade, 851 aktive Medlemmer, heraf 183 kvindelige. Em.S.

Fynsmesterskab, →**Kredsmesterskab.**

Fyns Ski- og Orienteringskreds, stiftet 1/12 1940. Omfatter de fynske Klubber under Dansk Ski- og Orienteringsforbund. 1943 8 Klubber med ca. 800 Medlemmer. Formænd: 1940-41 Fuldmægtig Fabricius Jørgensen, Odense, fra 1941 Repræsentant E. Bennike, Middelfart. K.V.L.

Fyns Skytteforbund, oprettet og tilsluttet Dansk Skytte Union 1927. Senere ophævet.

Fyns Svømme Union (F.S.U.), stiftet 15/11 1925. Optaget under D.S. & L.F. 1926. Omfattede 1943 14 Foreninger med ca. 1200 Medlemmer. Formænd: 1925-32 Lærer P. Vildtrup, Nyborg, 1932-37 Trafikassistent A. Petersen, Faaborg, fra 1937 Bademester Fr. Sjøgren, Odense. Til Varetagelsen af Livredningsarbejdet nedsattes 1931 et Udvalg bestaaende af 3 Medlemmer. Unionen har siden 1927 afholdt de fynske Mesterskaber i Svømning. S.A.N.

Fyns Tennis Union (F.T.U.), Sammenslutning under D.L.T.F. af Tennisklubber paa Fyn, stiftet 12/4 1942, hvorved de hidtil under henholdsvis →Fyns Boldspil Union og Fyns Tennisring staaende Klubber samledes i en selvstændig Tennisunion. Formaal: at fremme Samarbejdet mellem fynske Tennisklubber til Gavn for Tennissporten. Formand: Politifuldmægtig, cand. jur. S. Haarsbjerg, Odense. Omfattede 1943 17 Klubber

med ca. 1400 Medlemmer. Fynske Tennisspillere har i Aarenes Løb vundet mange Provinsmesterskaber og flere Gange sejret i Kampene om Vagn Jacobsen-Pokalerne over stærke københavnske Hold. P.B.

Fyr. Den alm. Fyr, Skovfyrren (lat. pinus silvestris) forekommer udbredt i Midt- og Nordeuropa, hvor den danner store Skove og træffes indtil ca. 70° n. Br. Den har, naar den vokser nogenlunde frit, slanke og næsten helt lige Stammer og naar en Højde af indtil ca. 50 m med et Stammediameter paa ca. 1 m. Veddet, der er meget harpiksholdigt, er hvidgult i Splinten og som Regel rødligt i Kærnen, der med Tiden bliver noget mørkere. Veddet er temmelig groft med lange Fibre, er blødt og let bearbejdeligt, bøjeligt og holdbart, spalter let, men er ikke særlig elastisk og er vanskeligt at imprægnere. Kvaliteten af Veddet afhænger i høj Grad af Voksestedet, idet noget af det fineste og bedste faas fra Skandinavien. Anvendes p. Gr. af sin Højde, Slankhed og Holdbarhed meget til Skibsmaster, Telefonpæle, Sveller, i Jord- og Vandbygningsarbejder samt til Husbygning i Form af Bjælker, Planker og Brædder. Af andre Arter af Fyr kan nævnes den østrigske Fyr (pinus austriaca) fra Sydeuropa med et blødt, let, meget holdbart og harpiksholdigt Ved, Bjergfyrren pinus montana) fra de mellemeuropæiske Bjergegne med et tæt, haardt og meget harpiksholdigt Ved, der bl. a. anvendes til Fremstilling af Trækul, samt Weymouthfyrren (pinus strobus) **fra** Nordamerika **med** temmelig let og blødt Ved, der under Navnet »White pine« anvendes meget til Skibs- og Husbygning. →Træ. E.H-g.

(Bue.). Fyr anvendes til Pileskaft. Den langsomt voksende norske Fyr regnes for bedst. Træet skal være tætaaret, retaaret, ikke for harpiksfedtet og godt lagret.

(Ro.). Kalmar og Vestervik Fyr er i den senere Tid blevet anvendt til Bygning af Inriggere, da det ikke mere var muligt at skaffe Tabasco Mahogni.

(Sejl.). Fyr bruges ved Skibsbygning navnlig til Master, Rundholter og tildels til Dæk. Hvor Eg er sjælden, bygges Skibe af Fyr og Eg (f. Eks. i det sydlige Norge og vestlige Sverige), og hvor intet Egetræ vokser (f. Eks. i det nordlige Norge, østlige Sverige, Rusland og Canada) bygges Skibe helt af Fyr. Er meget forskellig i Bonitet. Længere end 20 Aar tjener sjældent noget Fyrretræsskib. Til Joller, Baade og mindre Sejlfartøjer som Kuttere anvendes Fyr (Kalmar Fyr) i stor Udstrækning til Klædning, hvortil det næsten er lige saa godt som Lærketræ. T.B.

(Ski.). Fyr anvendes en Del til billige Ski. Er hverken særlig smidigt eller holdbart over for Slid eller Brud. Til Børn og til Brug i vort hjemlige Terræn er Fyrreski dog brugbare. K.V.L.

Fyris (Kajak.), sv. Kaproningskajak, konstrueret af Ing. S. Thorell 1932. Er 52,0 cm bred og 519,6 cm lang. Gjorde sig kun kort Tid gældende som Kaproningskajak, men har haft stor Succes som Turbaad. V.L.H.

40 (Tennis), Regnskabsbenævnelse; det hedder i D.L.T.F.s Spilleregler § 23: »Naar en Spiller vinder sin tredie Bold (i et Parti), kaldes det 40 til ham«.

40 km Gang (Ath.). Intet DM paa denne Distance, DR har været godkendt siden 1911. Konkurrencen udskrives sjældent i Danmark og aldrig i Udlandet, ingen VR. Har aldrig været paa Programmet ved OL. E.A.

Danske Rekorder:

1911	Vilh. Gylche, KFF	4.01.06,0
1917	Niels Petersen, AIK	3.49.30,0
1938	Viggo Ingworsen, Sparta	3.42.37,0
1941	„ „ „	3.41.30,0 3.31.00,0

40 km Kolonnemarch (Ath.), speciel dansk Konkurrence, som omkring 1900 blev udskrevet for 9 Mands Hold, men senere for 5 Mands Hold, for hvilke den bestaaende DR paa 4 Timer og 8 Minutter (excl. en halv Times Hvil) er sat af K.I.F. 1914. Deltagerne paa samme Hold maa ikke spredes og skal saavel ved Start som Opmarch være paa Linie, men de maa gerne hjælpe hinanden. Har ikke været udskrevet i Danmark siden 1918. E.A.

40 km Løb (Ath.), →Marathonløb.

40,2 km Løb (Ath.), →Marathonløb.

Fyrretræsbaad (Sejl.), Baad bygget af Fyr. I Norge bygges Baade næsten helt af Fyr, idet ikke alene Klædningen, men ogsaa Spanterne er udført i Fyr. Til Spanterne anvendes krogede Fyrrerodsstykker. I F. er ofte kun Stævnene af Eg. Et godt Eksempel er de norske Trebordsbaade, hvor Klædningen kun bestaar af 3 brede Fyrreplanker i hver Side. T.B.

Fürstnow, Gunnar (1893-1935), Kaptajn i Ingeniørtropperne, Medl. af »Hermes« siden 1905, Medstifter af »Vikingernes Svømmeklub« 1918 hvis Formand han var til 1935, Stifter af »Københavns Svømme Union« 8/12 1918, Formand til 1922. Formand for D.S. og L.F. 1922-23. Den siden 1918 hvert Aar arrangerede Vinterkapsvømning i velgørende Øjemed var hans Idé. Deltager paa »Hermes« Konkurrencehold i Gymnastik og paa udvalgt dansk Vandpolohold; omkom 1935 ved Kæntringsulykke i Øresund. O.J.

Fürstnows Mindepokal (VP.), evigtvandrende Pokal, udsat af Vikingernes Svømmeklub 1936 til Minde om Gunnar →Fürstnow. Tilfalder for et Aar ad Gangen Vinderen af DM i Vandpolo. Er til 1943 hvert Aar vundet af »Triton«. S.A.N.

Fysisk Alder. Af Professor C. Schiøtz foreslaaet som Grundlag for Inddeling af Børn ved Konkurrencer. Efter Undersøgelser over Alderens, Legemshøjdens og Legemsvægtens Indflydelse paa Ydeevnen, dels inden for en Række Athletikøvelser, dels med Hensyn til Krophævning i Bom, viser Ydeevnen sig afhængig af alle 3 Faktorer, dog mest af Levealderen. Den fysiske Alder beregnes derefter paa følgende Maade: (2 × Levealderen plus Højdealderen plus Vægtalderen) : 4, hvor Højde- og Vægtalderen er den Alder, som svarer til Individets Højde og Vægt, og hvor Levealderen bestemmes saaledes, at man f. Eks. ved en 15-aarig forstaar et Barn mellem 14½ og 15½ Aar. Der skulde herved opnaas en større Retfærdighed i Konkurrencen end ved simpel Inddeling efter Levealder. Det bør dog erindres, at Beregningen af den fysiske Alder foruden til Levealderen kun tager Hensyn til de rent ydre Faktorer, Højden og Vægten, medens andre anatomiske og fysiologiske Faktorer, som utvivlsomt har stor Indflydelse paa Ydeevnen, men som ganske vist vanskeligt eller slet ikke lader sig maale, ikke er medtaget i Beregningen. Endvidere kan Fremgangsmaaden virke direkte uretfærdig, som f. Eks. naar en høj Vægtalder skyldes udpræget Fedme. Betimeligheden af en Inddeling ved Konkurrencer efter fysisk Alder kan derfor diskuteres. E.H.

Fysisk Alders-Bevis (Ath.). For at kunne opnaa Starttilladelse skal Deltagerne i Aldersklasserne Drenge, Ungjuniorer, Juniorer og Ynglinge (indtil 18 Aar kronologisk) være i Besiddelse af D.A.F.s Fysisk Alders-Bevis. Dette skal indeholde Oplysninger om kronologisk Alder, Højde, Vægt samt den paa Grundlag af disse Faktorer udregnede Fysiske Alder. S.J.

Fægtebroderskab el. *Vaabenbroderskab* (fr. confrèrie d'armes), en navnlig i Middelalderen forekommende Foreteelse, idet de vaabenføre Borgere p. Gr. af Tidernes Usikkerhed sluttede sig sammen for derved at styrke det fælles Forsvar. Kendt er saaledes »La Confrèrie Royale et Chevalière de St. Michel« i Gent, der skal være stiftet i 11. Aarh., og som bestaar endnu, samt Veitsbrødrene i Prag og det tyske »Brüderschaft von St. Marcus von Löwenburg« i Frankfurt a. M. O.O.

Fægteklubben af 1907, stiftet 4/5 1907 af O. H. Bærentzen, Ivan Osiier, Hans Frender og Fru Yutta Barding. 1/1 1940 sammenslutet med Fægteklubben »Cirklen«. 1943 ca. 80 Medlemmer (Damer og Herrer). Formænd: Professor, Dr. med. Chr. Jürgensen, E. Levison, Anders J. Andersen, fra 1933 Poul Rasmussen. Klubbens Medlemmer har vundet adskillige NM, DM samt talrige Præmier i internationale og nationale Fægtestævner. Betydeligste Medlemmer: H. Sander, Ivan Osiier, E. Levison, Poul Rasmussen, O. H. Bærentzen, Hans Frender, B. Arendrup, G. Hegner, E. Sjøqvist, V. Stilling-Andersen, R. Carnera, E. Kofoed-Hansen, Fruerne Yutta Barding og Oda Mahaut. J.V.T.

Fægteklubben »Attaque« = **»Attaque«.**

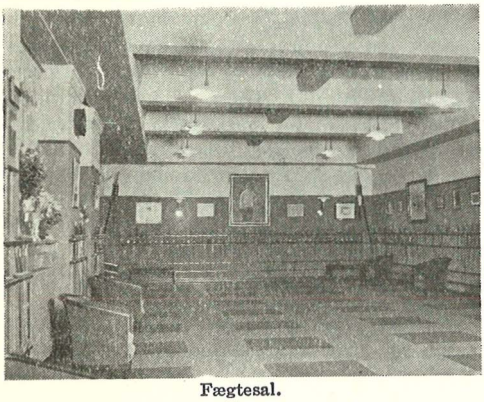
Fægtekunst, det Prædikat som Fægtning besidder fra fordums Tid, og som betegner, at Fægtning er mere end blotte Legemsøvelser. Den moderne Fægtning er en Idræt, og naar man i vor Tid forbinder den med Kunst, sker det ud fra den Betragtning, at Skolen er det Fundament, hvorpaa den enkelte opbygger sin idividuelle Kunnen og benytter det tillærte saa sindrigt og elegant, at hans Kunnen bliver til Kunst. I Middelalderen hemmeligholdt de forskellige Fægtelærere og Fægtebroderskaber deres specielle Metoder og Kneb; herfra udvikledes de forskellige Skoler, den →spanske Skole, den →italienske Skole, den →franske Skole, hvor man sidestillede Fægtningen med Kunst. Fægtekunsten er i vore Dage sat i Skygge af Fægtningen som Konkurrenceidræt. I Sammenslutninger søger man at bevare Prædikatet Kunst, f. Eks. →Fægtekunstens Venner i Danmark og »Föreningen till Fäktkonstens Främjande« i Sverige. I.O.

Fægtekunstens Venner, Selskabet, stiftet 27/2 1918 paa Initiativ af Professor, Dr. med. Chr. Jürgensen, daværende Formand for D.F.F. Formaal: at yde dansk Fægteidræt og fortrinsvis D.F.F. økonomisk Støtte til Afholdelse af Fægtestævner herhjemme og Udsendelse af Fægtere til udenlandske Stævner samt paa anden Maade at medvirke til Udbredelse af dansk Fægteidræt. Har til nævnte Formaal ialt udbetalt over 10 000 Kr. til D.F.F. og derunder staaende Fægteorganisationer og derved i høj Grad bidraget til Gennemførelsen af de tilbagevendende nordiske Fægtelandskampe. Ledes af en Komité paa indtil 10 Medlemmer. 1943 ca. 60 Medlemmer. Formænd: 1918-27 Prof., Dr. med. Chr. Jürgensen, 1927-30 Oberst H. Sander, fra 1930 Kontorchef Henry Hegner. J.V.T.

Fægtelærer (fr. professeur d'écrime) el. *Fægtemester* (fr. maître d'armes), Instruktør i Fægtning, hvor Lærerens Indflydelse er afgørende for Elevens Udvikling, idet man ikke i denne Sportsgren kan nøjes med ældre Kammeraters Instruktion. Danskfødte Fægtelærere, der for Tiden (1943) giver Undervisning, er alle uddannede paa Hærens Gym-

nastikskole, der i en Aarrække havde særlige Fægtemesterkursus, hvis Elever supplerede deres Undervisning paa Byens Fægtesale. I Udlandet foregaar Uddannelsen som Regel ved, at Fægtesalenes Indehavere uddanner deres egne Hjælpelærere — prévôts — der siden tager Eksaminer paa de militære Fægteskoler. J.B-n.

Fægtelærer-Selskabet i Danmark, stiftet 18/2 1928 af danske Fægtemestre og Fægtelærere. Formaal: ved Samarbejde og Afholdelse af og Deltagelse i Konkurrencer — navnlig internationale — samt Landskampe at dygtiggøre Fægtelærerne. 12 aktive og 5 Æresmedlemmer. Vinder af Landskamp Holland-Danmark paa Fleuret, Kaarde og Sabel 1931, 1933 og 1934, hvorved den udsatte C.L.O.C.-Pokal sidste Gang vandtes til Ejendom. Formand siden Stiftelsen Fægtelærer L. Mahaut. J.V.T.

Fægtesal.

Fægtesal (fr., salle d'armes). 1) Lokale til Undervisning i Fægtning. Moderne Fægtesale er lyse og luftige, udstyret med Linoleumspister (-løbere), paa hvilke Fægtningen foregaar, Omklædningsrum med Bad, Lokaler til Anbringelse af Fægtedragter, Vaaben m.m. 2) Institut for Fægtning. →Fægteskole. J.B-n.

Fægteskole. 1) Institut for Fægtning, →Fægtesal. En Fægter maa gennemgaa en virkelig Skole-Uddannelse hos en Fægtelærer. Selv rutinerede Konkurrencefægtere maa stadig tage Lektioner for at bevare og udvikle Teknik og Hastighed. 2) Retning inden for Fægtningen. Man taler om den →franske Skole og den →italienske Skole og deres Underafdelinger. I Danmark dyrkes den franske Skole paa Fleuret og Kaarde, den italienske Skole paa Sabel. J.B.-n.

Fægtestævne, →Stævne.

Fægtetid, →effektiv Fægtetid.

Fægtning er Kamp Mand mod Mand med blanke Vaaben, idet de kæmpende betjener sig af visse tillærte Bevægelser for →Angreb og Forsvar, hvorved fremkommer et vist Fægtespil, d. e. vekslende Angreb, →Parader, →Riposter, Modangreb o.s.v. Herved adkiller Fægtningen sig fra det primitive Slagsmaal, hvor de kæmpende gaar lige løs paa hinanden og oftest afgør Kampen i første Moment. Fægtning omfatter efter ovenstaaende Definition Brugen af →Rappier, →Kaarde, →Sabel →Tohaandssværd. Hellebard. Lanse, Bajonet o. fl. I daglig Tale forstaas under dette Begreb dog kun Idrætsfægtning med →Fleuret (→Fleuretfægtning), Kaarde (→Kaardefægtning) og Sabel (→Sabelfægtning) undertiden tillige →Bajonetfægtning. Fægtning fordrer stor Beherskelse af alle Kroppens Bevægelser, Evne til at gaa fra fuldkommen Ro til den største Hurtighed, stor teknisk Færdighed, sikker Dømmekraft, Selvbeherskelse og Viljestyrke.

Historie: Allerede Oldtidens Kulturfolk dyrkede ivrigt Vaabenbrug. Hos Grækerne indgik Fægtning i de olympiske Lege. Vaabnet var et forholdsvis kort, tveægget og spidst Sværd, egnet baade til →Hug og →Stød. Hos Romerne var Fægtningen en af de vigtigste Discipliner i den haarde Soldatertræning. Undervisningen var sat i System, og man opnaaede overordentlig Færdighed i Sværdets Brug. De romerske Gladiatorskoler er berømte for deres Fuldkommenhed i Vaabenbrug. Romernes Sværd var kort, kraftigt, tveægget og med skarp Od, saa det kunde bruges baade til Hug og Stød, derimod næppe til Parade, hvortil Skjoldet anvendtes. Med Romerrigets Fald forsvandt den betydelige Fægtekultur, som Grækere og Romere havde skabt. Man ved dog at berette om Fægtning blandt mange andre Folkeslag. Hos Nordboerne stod Fægteidrætten højt. Det var ikke tilfældigt, at Cimbrer og Teutoner fik Rom til at skælve, thi de førte lange tveæggede Sværd og forstod at bruge dem. Allerede hos Sakse og i de islandske Sagaer omtales Fægteøvelse. I Kongespejlet (ca. 1225) gives en ret udførlig Beskrivelse af Datidens Fægteøvelse. Man har brugt baade Hug og Stød rettet mod alle Legemsdele. Som Parade har man brugt Modhugget, eller ogsaa sprang man tilbage i det Øjeblik, Modstanderen huggede. Vigtigst til Forsvar var dog Skjoldet, hvis Føring var en stor Kunst. Foruden Sværdet anvendtes ogsaa Økse, Spyd, Atgejr, Kølle og Kniv.

Romersk Sværdtype.

I Riddertiden var Fægteidrætten selvsagt i Højsædet hos Ridderstanden. Da Panser og Plade efterhaanden udvikledes og dækkede hele Kroppen, blev det dog efterhaanden mere det brutale Hug med de tunge Slagsværd end den fine Fægtning, der blev fremherskende. Paa Grund af Tidernes Usikkerhed blev det nødvendigt for Borgerne at øve sig i Vaabenbrug. Hos dem holdtes Vaaben-

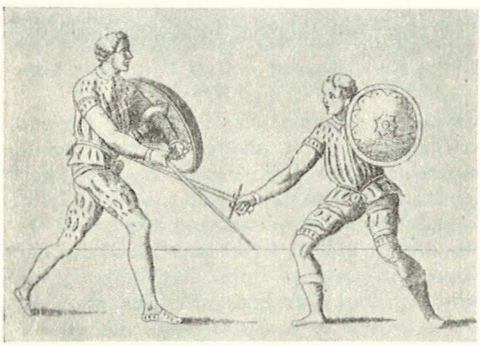

Nordiske Fægtere i Middelalderen.
(Efter Olaus Magnus).

færdigheden vedlige op gennem Middelalderen, og mod Periodens Slutning maatte Adelen gaa i Lære hos Borgerne. For at fremme Sammenholdet og den fælles Sikkerhed sluttede Borgerne sig sammen i Vaabenbrodergilder, →Fægtebroderskab.

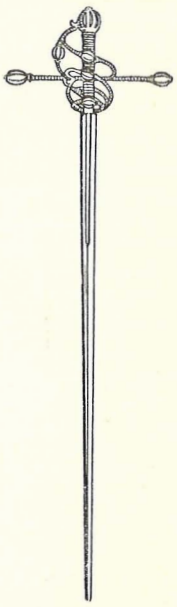
Den i Tyskland anvendte Fægtemaade kendes fra Lichtenauers Haandskrift (1389) og Talhofers tre Fægtebøger (1442, 53 og 67). Karakteristisk er her Kampen med det tunge Slagsværd, der normalt føres med to Hænder. Her forekommer vistnok for første Gang i Fægtningens Historie den rene Parade med Vaabnet. Foruden Slagsværdet brugtes ogsaa adskillige andre Vaaben til Fægtning, og Skjoldet spillede stadig en stor Rolle.

Omkring 1500 ses de første Spirer til moderne Fægtning i Spanien og Italien. Spansk Fægtning stod dengang paa et meget højt Stade, men herom findes der kun en lidet

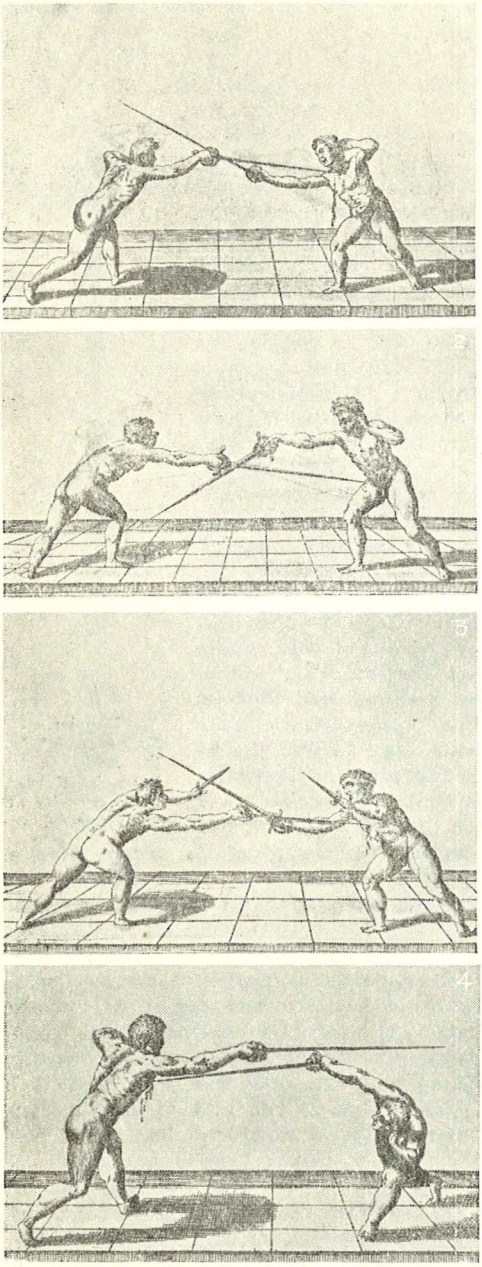

Fra Camillo Agrippas Fægtebog.

omfattende Litteratur. Det blev de italienske Mestre, der igennem et Par Aarh. kom til at bringe de nye Ideer ud over Europa ved emigrerede Fægtemestre, ved en betydelig Fægtelitteratur og maaske navnlig ved de Studierejser, som udenlandske Adelsmænd og Akademikere hyppigt foretog til Italien. En væsentlig medvirkende Aarsag til Fægtningens Fremskridt var Indførelsen af det i Sammenligning med Slagsværdet lette, lige og tveæggede Vaaben, der snart kaldes Degen (først nævnt 1472, italiensk-spansk: daga), snart Rappier (af germansk Rod, rasp = skrabe) og snart Kaarde. Efter vor Tids Begreb var disse Vaaben dog stadig tunge, men tillod dog langt finere Kombinationer i Fægtningen end de tidligere brugte. Overgangen fra gammelt til nyt kan ikke tilskrives en enkelt Mand. Italieneren Achille Marozzo (1536) maa dog nævnes som en af de førende. Hans Vaaben var Rappieren, hans vigtigste Angrebsform Hugget; til Gengæld synes han at kende alle indtil vore Dage anvendte simple Hug. Sammensatte Angreb brugte han ikke, af Stød kendte han kun eet, der rettedes mod Modstanderens Øje. Da Udfald ikke kendtes, maatte Angrebet føres frem med →passé, der ogsaa anvendtes under Tilbagetog. Af →Dækstillinger havde han over tyve. Parader med Vaabnet kendtes ikke, Angrebet bødedes med Modhug eller ogsaa sprang man uden for Modstanderens Rækkevidde. At Forsvaret med Angrebsvaabnet var saa ringe udviklet hos Marozzo og mange af de senere Mestre skyldes sikkert den Kendsgerning, at Vaabnet endnu var for tungt til Paraden, som altid var den sværeste Del af Fægtningen, den Del, som Fægteren sidst lærer. Som Forsvarsmiddel anvendtes i denne Epoke ogsaa en Kappe, som førtes af venstre Haand og undertiden kastedes over Modstanderens Klinge. Ogsaa en af venstre Haand ført Dolk brugtes i dette Øjemed. I Kampens Slutfase paa kort Afstand brugtes Dolken tillige til Angrebsvaaben. Ogsaa den uvæbnede v. Haand brugtes undertiden til Parade, en Skik, der først gik af Brug i 19. Aarh. Skjoldet var ved at gaa af Brug, det brugtes dog endnu af Camillo Agrippa (1553), hvis Fægtning i øvrigt var langt mere fremskreden end Marozzos. Allerede her havde Stødet Forrangen og Dækstillingernes Antal var indskrænket til fire. Af ital. Mestre maa endnu nævnes Grossi (1570), Angelo Viggioni (1575), Cavalcabo, Patenostria, Capo Ferro du Cogli (1628) — sidstnævnte indførte Udfaldet ved alle Angreb — og endelig Salvator Fabris (1606), som stod over dem alle. Af spanske Mestre maa nævnes Caranza (1569), som dog mere var Teoretiker end Praktiker. Den første franske Fægtebog udkom 1573, skrevet af Henri de St. Didier.

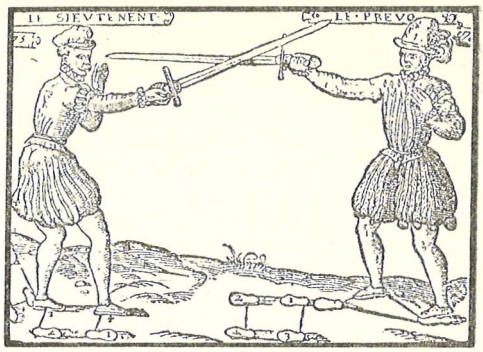

Rappier.
Slutningen af det 16. Aarhundrede.
Bemærk Kurven til Beskyttelse af Fingrene.

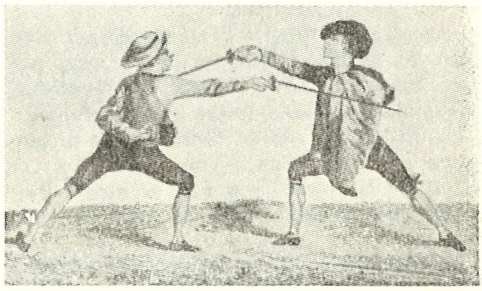
Illustrationer fra Salvator Fabris' Fægtebog, alle typiske Eksempler paa Parade-Ripost i eet Tempo, ogsaa i Fig. 3, hvor der pareres med Dolk, og i Fig. 4, hvor der udføres Dukning, tages kraftig Opposition mod Modstanderens Vaaben

Han synes dog ikke at fremkomme med nye Ideer. I det hele synes den franske Fægtning paa denne Tid at hvile mere paa teoretiske Betragtninger end paa den virkelige Kamps Krav. Men fra 1650 blev fransk Fægtning den førende og har været det siden. Charles Besnard (1653), La Touche (1670) og Le Perche du Coudrai (1676) var de

Afbildning fra den første franske Fægtebog. (Henri de St. Didier, 1573).

mest fremtrædende. Fransk Fægtning naaede med dem saa vidt, at man benyttede →Engagement, Parader, →Riposter, sammensatte Angreb, →Volter, →Battement, Udfald o.s.v. — Af senere Mestre maa nævnes Lyancour (1686), Girard (1736), Danet (1788). Som Øvelsesvaaben anvendtes fra ca. 1650 Fleuretten, der formentlig er af fransk Oprindelse og er langt lettere end de tidligere Øvel-

Venstre Haand forsynet med en Kappe eller Lygte. (Angelo: L'école des armes, Londres 1763).

sesvaaben. Fægtemasken (→Maske) var endnu ukendt. For at undgaa Ulykker maatte Konventionerne være meget strenge. Skønt den franske Fægtning havde gjort betydelige Fremskridt, var Øvelsesfægtningen dog stadig stiv og formel, hvad man alene ser deraf, at der fægtedes i alm. Paaklædning, end ikke de lange Parykker aflagdes. Med Maskens Indførelse ca. 1800 skete der atter et betydeligt Spring i Udviklingen, idet man jo nu kunde nærme sig betydeligt mere til den virkelige Kamp. Det blev fortrinsvis La Boëssiere (1818), Lafaugère (1825) og Go-

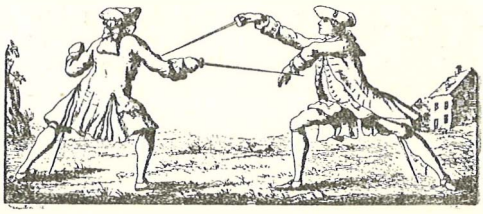
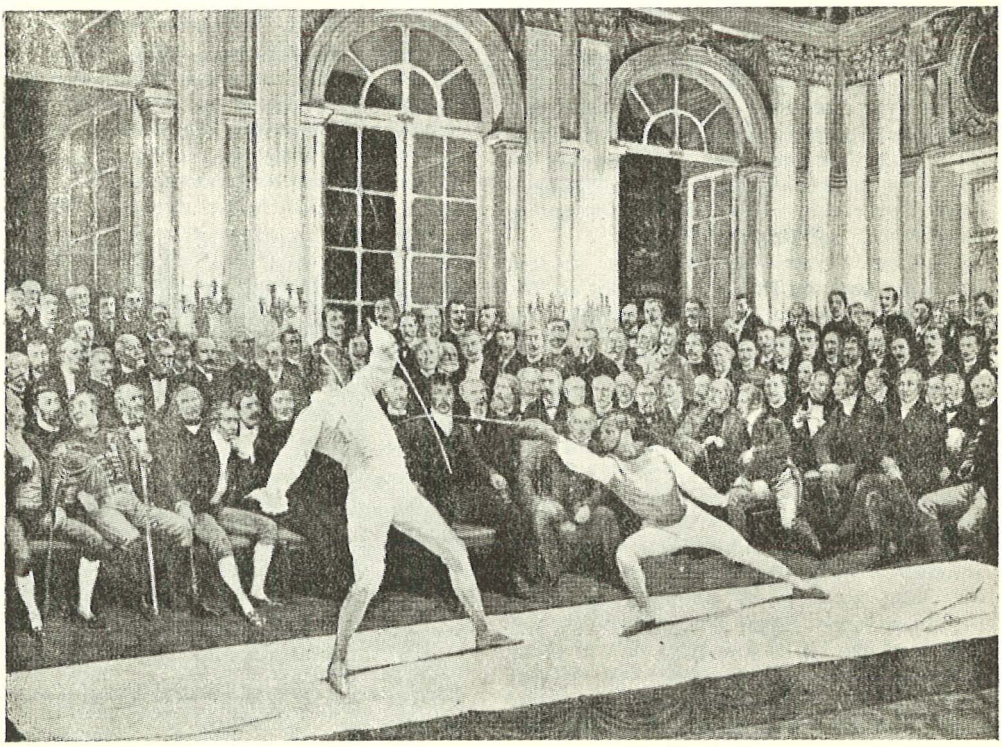

Illustration fra Danet: „L'art des armes" (1766). Bemærk Paraden med venstre Haand.

mard (1845), der ledede Udviklingen. Særlig sidstnævnte maa berømmes, paa hans Teorier hviler Fægtningen lige indtil vore Dage. Mestrene stillede dog stadig store Krav til Stil og Elegance, og de nedarvede Konventioner havde stadig stor Magt. Som en Reaktion herimod opstod ca. 1850 det, man har kaldt *Fægtningens Romantisme*. Ungdommen rejste sig mod Fortidens Formalisme, den fordrede den realistiske Kamp, at kunne →touchere Modstanderen, det var det, det drejede sig om. Af denne Bevægelse udvikles vore Dages Kaardefægtning, Kampen med Duelvaabnet uden Konventioner og den, der kommer den virkelige Kamp nærmest. Bitre Kampe mellem Epeeister (Kaardens Tilhængere) og Fleurettister endte med, at de to Parter ved Aarhundredskiftet anerkendte hinandens gode Side. Kaardefægtningen sattes i System af den fortrinlige Lærer Jules Jacob (»Le jeu de l'épée« 1887) og har i det 20. Aarh. yderligere vundet Terræn og er teknisk set betydelig forbedret ved den franske Fægter Joseph Renauds fortrinlige Bog »Traité de l'escrime moderne 1928«. Mens i Fleuretfægtningen den →franske Skole i det behandlede Tidsrum byggedes op paa Princippet »Behændighed«, udviklede den →italienske Skole sig mere paa Principperne Fart og Kraft. De to Skoler rivaliserede som naturligt er, og talrige Konkurrencer og Matcher afholdtes mellem de to Nationers fineste Fægtere (Pini, Rue, Kirchhoffer, Merignac m. fl.) for at vise, hvilken Skole der havde Forrangen, uden at man dog kom til noget sikkert Resultat. I de senere Aar har hver af de to Skoler optaget en Del af den anden Skoles Teknik, saa de nu i Udførelsen nærmer sig stærkt til hinanden.

Fra Frankrig og Italien bredte den i det foregaaende omtalte Fægtning sig til de andre europæiske Lande; men samtidig trivedes i flere Lande Fægtemaader, der formentlig er direkte Efterkommere efter Middelalderens Fægtning. I Ungarn dyrkedes en national Sabelfægtning, i Tyskland Hugning, i Danmark ligeledes Hugning. Nogen direkte Forbindelse mellem disse og den italienske Rappierfægtning kan næppe paavises. Den moderne Sabelfægtning opstod i Italien i sidste Halvdel af 19. Aarh. Man indførte en let Fægtesabel og udviklede nye Regler for dens Føring. Italienerne tog Teten i denne Idræt, men Ungarerne gik i Lære hos Italienerne. Den italienske Fægtelærer Santelli nedsatte sig 1897 i Budapest, og han og indfødte Ungarere (Major Borsody m. fl.) skabte den ungarske Sabelfægtning, der i Dag ganske har taget Teten. Og-

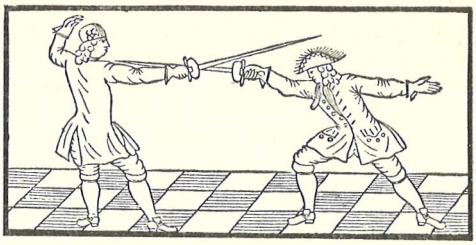
Den berømte Match i Paris 1816, hvor Grev de Bondy, kendt som Paris' bedste Fægter, mødte den ukendte Fægtemester Lafaugère, som vandt en straalende Sejr. Maaske alle Tiders berømteste og mest betydningsfulde Fægtematch. Efter Maleri af F. Régamey.

saa Italieneren L. Barbasetti, der 1895 nedsatte sig som Lærer i Wien, maa nævnes ved den moderne Sabelfægtnings Opbygning. Siden 1920erne gik Europas Sabelfægtere i Lære hos Ungarerne, navnlig i Polen udvikledes i Løbet af en forbavsende kort Aarrække en betydelig Sabelkultur.

Tiden fra 1900 til i Dag fik sit særlige Fysiognomi ved det stærke internationale Samkvem, der nu fandt Sted. Internationale Konkurrencer blev hyppige, Landene lærte af hinanden og udviklede Fægtningen til stor Effektivitet. 1914 dannedes det internationale Fægteforbund →Fédération Internationale d'Escrime, der udarbejder faste Regler for Fægtningen ved Konkurrencer, →Bedømmelsesregler, →Kampplads.

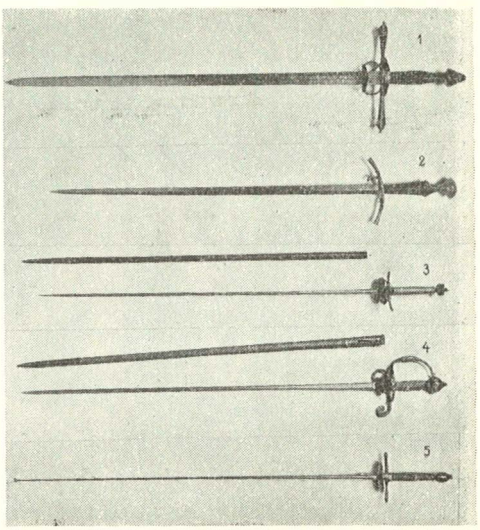
Fægteuddannelsen foregaar i vore Dage mest paa private →Fægtesale og paa militære Skoler. Undervisningen former sig mest som Lektion, hvor Læreren arbejder med Enkeltmand. Efter nogen Tids Lektionsuddannelse, der i øvrigt stadig fortsættes selv af de mest rutinerede Fægtere, dyrkes desuden Øvelseskontra (fri Kontra, →Assaut) under hvilken det gælder om at fastholde det under Lektionen lærte. Efter nogen Tids Uddannelse deltager mange i Fægtekonkurrencer, hvoraf kendes Begynderkonkurrencer, Klubkonkurrencer, Klubmesterskaber, →Danmarksmesterskaber, →Europamesterskaber, →Verdensmesterskaber og →olympiske Mesterskaber. Fleuret- og Sabelkonkurrencer afgøres, naar en af Fægterne har sat fem (for Damer fire) Stød paa sin Modstander, Kaardekonkurrencer i Reglen ved tre Stød, (→Effektiv Fægtetid). Alle Konkurrencer ledes af en →Dommerpræsident (→Kampjury). I de senere Aar er →elektrisk Markering obligatorisk ved Kaardefægtning.

Danmark. Efter Middelalderen dyrkes Fægtning først og fremmest af Adel og Officerskorps, senere kommer Akademiker og Borger med. Holberg siger saaledes, at en »Figtmester« er udi samme Anseelse som en Professor ved Universitetet. Fra 1600 til ca. 1800 kender vi da ogsaa Navnet paa adskillige Mestre, der har undervist og haft »Fægtebod« her i Landet. Salvator Fabris underviste ved Hoffet 1601-07. Her udgav han sin Fægtebog. Næste Bog skyldes Mogens Krabbe, der som Elev paa det adelige Akademi i Sorø 1656 skrev sin Fægtebog, der kun foreligger i Haandskrift. Hans Fægtning ligner meget den af Salvator Fabris docerede og er antagelig den af Hans Wilhelm Eller, →Fægtelærer ved Akademiet, docerede Fægtemaade. 1756 udkommer »Den Adelige Fægtekunst« ved Premier-Lieutenant og Guarnisons-Fegtmester Jonas Thomsen von Wintzleben. Hans Fægtning har baade Hug og Stød og tilhører tydeligt

Fra Thomsen von Wintzlebens Fægtebog.

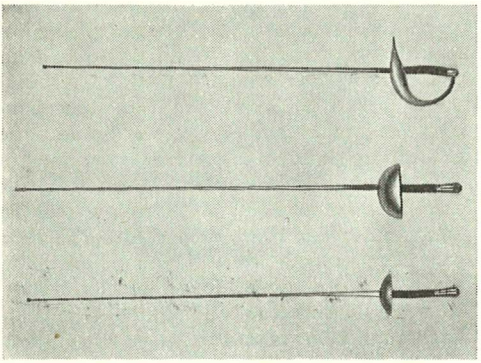
den ital. Skole. 1765 udkom »Lection udi Fegtekunst« af J. P. Vicards, »Fegt-Mester ved det Kgl. Danske Academies Søe-Cadets Chor«. Det er her tydeligt den franske Fleuretfægtning i Renkultur, vi stilles overfor. 1804 oprettes den militære Gymnastikskole, hvor Vaabenbrug er et af Hovedfagene (Fleuretfægtning, Hugning, Bajonetfægtning, Rytterhugning, Stokkeslag, Lansesving). Teknikken i disse Øvelser kan læses i Reglementerne af 1805, 1837, 1852, 1869 og 1882. Fra Skolen udgik et betydeligt Antal dygtige Lærere, saa Fægtning og navnlig Hugning ikke alene dyrkedes inden for Hæren, men ogsaa indførtes paa de fleste Latinskoler. Hos private synes Interessen for Fægtning i Løbet af Aarh. at være dalende. I Slutningen af Aarh. kom den vaagnende Interesse for Idræt ogsaa Fægtningen til gode. Jens Berthelsen begyndte kort efter sin Afgang fra Hærens Gymnastikskole 1878 at undervise Privatelever. Han rejste til Frankrig for at lære det sidste nye paa Fægtningens Omraade og indfører dette her i Landet. 1890 aabnede han sin egen Fægtesal. Premierløjtnant K. S. Ulrich aabnede 1898 en Fægtesal med Franskmanden L. Mahaut som Lærer; denne aabnede 1901 sin

1. Halvandenhaandssværd ca. 1540. 2. Halvandenhaandskaarde ca. 1550. 3. Kaarde ca. 1640. 4. Kaarde ca. 1660. 5. Øvelsesfleuret ca. 1660.

egen Fægtesal. →Københavns Fægteklub dannedes 1884, →Københavns Damefægteklub 1898. 1907 dannedes →Officerernes Fægteklub og →»Fægteklubben 1907«, samme Aar dannes →»Dansk Fægteforbund«, Special-Forbund under →D.I.F. og Medlem af F.I.E.

Skønt Danmark aldrig har været af de førende Nationer inden for Fægtningen, har vi dog ved mange Lejligheder opnaaet smukke Placeringer. 1896 blev Holger Nielsen Nr. 2 i Sabelfægtning ved OL i Athen.

Moderne Fægtevaaben: Sabel, Kaarde og Fleuret.

H. S. Sander har vundet flere internationale Konkurrencer. I. Osiier blev Nr. 2 i Kaardefægtning ved OL 1912. 1924 blev Fru Ellen Osiier OM i Fleuretfægtning. I →Nordisk Landskamp har Danmark været førende. Endelig vandt danske Damer EM i Holdfægtning 1932. O.O.

(Med.). Fægtebevægelserne i Haand og Arm giver Anledning til Udvikling af Seneskedebetændelser i Underarmsmusklernes Sener og til Smerter i disse Muskler gennem det forcerede Arbejde. Kaardens Tryk mod Haandfladen kan bevirke kroniske Betændelser i Haandfladens Seneapparat med paafølgende Sammentrækning af Senerne. For alle disse Tilfælde er Hvile den bedste Hjælp. K.S.

Litt.: Jens Berthelsen og Clod-Hansen: »Fægtekunsten« (1890), H. S. Sander: »Floret-, Kaarde- og Sabelfægtning« (1908), Hærens Gymnastikreglement III (1924), L. Th. Aas: »Fegtning« (Idrætsboken II 1922), S. Drakenberg og C. Hjort: »Handbok i floretfäktning« (1910), N. Hellsten: »Vägledning vid undervisning i sabelfäktning« (1923), »....i värjfäktning« (1925), »....i florettfäktning« (1929), »Fäktreglement för armén« (1933). Tidsskriftet »L'escrime et le tir«. E. Merignac: »Histoire de l'escrime dans tous les temps et dans tous les pays.« E. Castle: »Schools and masters of fence« (1892). G. Hergsell: »Die Fechtkunst im 15. und 16. Jahrhundert« (1896). G. Ponconcelli-Calzia: »Streifzüge durch die Geschichte der Fechtkunst des 16., 17. und 18. Jahrhunderts« (1924).

Fældning (Gymn.), Bevægelse med Krop og Hoved, fikseret som i Retstillingen, om en Akse, der kan gaa frontalt (gennem begge Hofteled, begge Knæled eller gennem Fodled og Knæled) eller sagittalt (gennem det ene Hofteled). Om Hofteleddenes Tværakse kan der i staaende Stilling fældes fremad og i siddende Stilling bagud, ligesom der ogsaa kan fældes bagud om Knæleddenes Tværakse i knæstaaende Stilling; i visse andre Udgangsstillinger kan der ved kombinerede Bevægelser i Fod-, Knæ- og Hofteled foretages smaa Fældninger bagud. Under Fældning fremad maa Rygstrækkerne og under Fældning bagud Bugmusklerne virke statisk for at hindre Vægten af Hoved, Overkrop og Arme i at bøje Hvirvelsøjlen henholdsvis fremad og bagud; derved styrkes disse Muskler og vænnes til at holde Kroppen i rigtig Form selv under vanskelige Vilkaar. F. til Siden om det ene Hofteleds Sagittalakse giver Anledning til statisk Virksomhed for den opadvendende Sides Ryg- og Bugmuskler, der her i Fællesskab maa fiksere Søjlen. Jo nærmere Kroppen under Fældningen kommer til den vandrette Stilling, og jo højere Armene er anbragt, desto større bliver Arbejdet for de virksomme Muskler. N.I.

»Fælg« (Gymn.), Ringøvelse. Populær Betegnelse for →baglæns Omsving eller →forlæns Opsving.

»Fælgopgang« (Gymn.), Ringøvelse. Populær Betegnelse for strækhængende →forlæns Opsving.

Fællederne, nu →Fælledparken. Allerede før Aaret 1254 var det Borgerne tilladt at lade deres Kvæg græsse paa F., som Frederik I 1525 overdrog til Byen; fra 1686 benyttedes F. som Eksercerplads, 1888 afgaves Areal til Husarkasernen og andre Bygninger, 1893 ophævedes Militærets Ret til at benytte F., de benyttede dem dog fortsat i en Del Aar, bl. a. for Borgervæbningen, indtil Fælledparken 1909-14 blev anlagt. M.R.

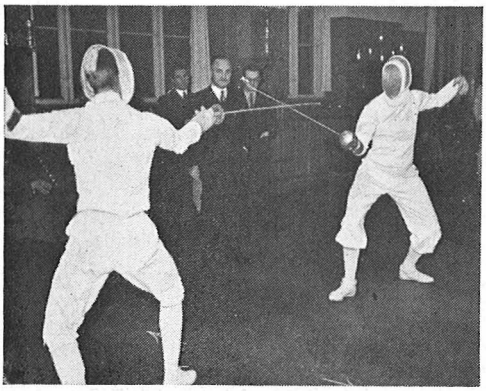
Fælledklubberne, Klubberne Velo, B 1903, ØB, KFUM, HB, Borup, Viktoria og Union, der 29/4 1911 tog →Fælledklubhuset i Fælledparken i Besiddelse. Lededes af →Fælledklubbernes Sammenslutning. J.G.

Fælledklubbernes Sammenslutning, Institution, stiftet ca. 1910 paa Kursusbestyrer J. P. M. Wedels Initiativ. Formaal: at varetage →Fælledklubbernes Interesser. Hver Klub havde en Repræsentant i Bestyrelsen, der igen dannede et snævert Forretningsudvalg med J. P. M. Wedel som Formand. Man varetog Banernes Fordeling og Pasning, og senere kom hertil Arrangement af Kampe mod svenske Hold. Ophævet ca. 1930. J.G.

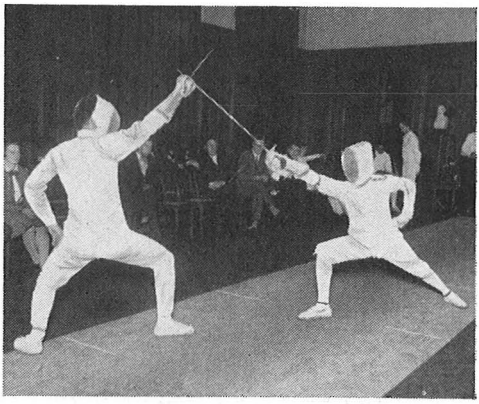
FÆGTNING

Kaardefægtning. Angreb (Flèche) pareres.

Kamp med Fleuret. Begge Fægtere i Dækstilling.

Kamp med Sabel. (Primhug - Primparade.)

skal blive for lang, deles Holdet i flere Troppe, der hver arbejder med sin særlige Øvelse. N.I.

Fältström, Edvin (f. 1890), sv. Bryder. Begyndte som 12 Aars Dreng at brydes i sin Fødeby Landskrona. Sv. Mester i Weltervægt (Mellemvægt A) 1913 og 14. Sejrherre i Baltiska Spelen 1914 og Svenska Spelen 1916. Nr. 2 ved VM 1913. En af Verdens bedste Brydere i sin Vægtklasse. A.R.N.-E.C.

Fænghul (Skydn.), Hul, der fra Kammeret paa et Forladevaaben fører ud til »Panden«, og gennem hvilket Drivladningen antændes. Ved svært Skyts bruges ogsaa Fænghul, hvori Fængrøret indskrues. E.S.-L.

Fænghætte (Skydn.), lille, skaalformet Hætte af blødt Metal (Kobber), i hvis Bund en Tændsats er anbragt. Trykkes fast i Hylsterets Fænghættekammer med Satsen ind imod Ambolten. Antændelsen sker ved, at Midten af Fænghætten af Slagstiften slaas ind imod Ambolten, hvorved Satsen presses saa stærkt, at den antændes. Tændstraalen fra Satsen ledes ind til Krudtkammeret, hvorved Drivladningen antændes. E.S.-L.

Fænghættekammer (Skydn.), Fordybning i Bunden af Patronhylsteret, hvori Fænghætten indpresses. I Bunden af Fænghættekammeret er en Forhøjning, →Ambolten, mod hvilken Fænghættens Sats presses ved Skuddets Affyring. Fra Fænghættekammeret til Hylsterets Indre fører en eller to Tændkanaler, gennem hvilke Tændstykker fra Fænghætten forplanter sig ind til Drivladningen. E.S.-L.

Fænghættetang (Skydn.), Tang af særlig Form, ved hvis Hjælp Fænghætten kan udtages af et Hylster. Tangen kan samtidig anvendes til Indpresning af en ny Fænghætte.

Færdselsloven (Cykl.), →Cyklesport.

Færøernes Idrætsforbund (Idróttasamband Føroya), stiftet 4/4 1939, Centralforbund for Idrætsforeninger paa Færøerne, der deles i Bygdeforeninger og Sysselidrætsforeninger (Kredse). Bestod ved Stiftelsen af 15 Klubber med ca. 1500 Medlemmer. Optager ogsaa enkelte Personer som ekstraordinære Medlemmer. Varetager bl. a. følgende Idrætsgrene: Gymnastik, Svømning, Fodbold, Haandbold, fri Idræt, Bueskydning, Roning, Sejlsport, Boksning og Ridning. Formand: Lærer Poul E. Petersen. S.B.

Fæste (Fægtn.), den Del af Vaabnet, der danner Grebet for den førende Haand. Forbindes med Klingen ved →Angelen. Selve Haandtaget er af Træ og omvundet med Sejlgarn for ikke at glide i Haanden. Alle Slags Konstruktioner paa Fæstet er tilladt, for saa vidt de ikke strider mod det internationale Fægtereglement. J.V.T.

Fødsler, →Kvindeidræt.

Følge op (Hoc.), Forwards, specielt Innertrioens, Angreb paa Maalmanden ved Skud paa Maal. Ethvert Skud paa Maal skal følges op for at forhindre Maalmanden i at aflevere i Ro efter at have stoppet Skuddet eller for at score direkte paa et halvklaret Skud. Højre Innerwing vil faa mest at følge op, dels fordi venstre Innerwing og Centreforward har de fleste Skud, dels fordi Maalmanden presset slaar en standset Bold til venstre, altsaa mod højre Innerwings Plads, ligesom en halvklaret Bold oftest springer til ham i Slagcirklen. Spillerne, der følger op, starter samtidig med Skuddet. De skal vogte sig for off-side. O.H.

Føre, være forrest, ligge i Spidsen af et Felt, f. Eks. i et Løb eller ved en Kaproning. Bruges ogsaa i Betydningen: være foran i f. Eks. Points, Maal (Fodbold) eller Sæt (Tennis). J.B.-J.

(Haandb.). 1) Ifølge Haandboldlovene er det tilladt at føre Bolden fra den ene Haand over i den anden, d. v. s. lægge Bolden fra højre Haand til venstre eller omvendt. Det er derimod forbudt direkte at kaste Bolden fra den ene Haand til den anden. 2) I Almindelighed hentyder Udtrykket til den Fase af Spillet, hvor Bolden under Aflevering spilles frem mod Modstandernes Maal. Man taler f. Eks. om at føre Bolden op i venstre Side, d. v. s. at Angrebet spilles frem i denne Side. 3) = drible. A.P.

Førepligt (Cykl.) er ikke reglementmæssigt paabudt i Landevejssporten, hvor det betragtes som en kammeratlig Selvfølge, at hver tager sin Part af det sportslige Arbejde. I Banesporten er der Førepligt ved Fremstød. Rytteren, der ligger i Spidsen i det tilbageblevne Felt, har Førepligt en halv Baneomgang, hvorefter han skal slaa op i Banen og give Plads for den næste. Hvis flere Ryttere ligger Side om Side, har den inderst placerede Førepligt. I Sprintermatcher, hvor der er Vanskeligheder med at faa Rytterne til at køre til fra Starten, trækker man ofte Lod om, hvem af Deltagerne der skal føre, til der mangler en fuld Baneomgang. Minimumsfarten for denne Føring er en voksen Mands raske Gang. J.B.

Førepræmie (Cykl.), Præmie i Linieløb til den, der under Løbet flest Gange har passeret Maallinien som Nr. 1. Udsættes for at skabe Liv og Fart over Løbet. Den har ingen Forbindelse med Løbets Resultat, og da Ryttere, der konkurrerer om Førepræmie, forringer deres Chancer for at opnaa Placering, køres der fra 1939 ikke om Førepræmie paa Ordrupbanen. J.B.

Førercertifikat (Svæv.) udstedes af Luftfartsdirektoratet. Giver Ret til Føring af Svæveplaner inden for dansk Omraade. Aspiranten skal have gennemgaaet en teore-

tisk og praktisk Uddannelse paa en Svæveflyveskole, have aflagt en teoretisk og praktisk Prøve, og have bestaaet den for denne Luftfartstjeneste fastsatte Lægeundersøgelse. Minimumsalderen er 18 Aar. Den teoretiske Prøve omfatter: Elementær Aeroteknik, Glide- og Svæveplaners Konstruktion og Vedligeholdelse, Svæveflyvningens Meteorologi, Forholdsregler under Svæveflyvning under forskellige Forhold, Kendskab til dansk Luftfartslovgivning, navnlig Reglement D, Kortlæsning, Instrumentlære. Den praktiske Prøve: Aspiranten skal inden for det sidste Aar have erhvervet sammenlagt mindst 1 Flyvetime paa Overgangsplaner, hvorunder Flyvninger af mindst 2 Minutters Varighed maa medregnes. Han skal inden for samme Tidsrum have udført mindst 30 Starter med Overgangsplan. Aspiranten skal udføre 5 Svæveflyvninger hver af mindst 5 Minutters Varighed med Højdevinding over Starthøjde eller uden Højdetab. Landingerne skal være fejlfri og ske i et Landingsfelt paa 50 × 250 m. Flyvningerne skal være udført inden for et Tidsrum af 3 Maaneder. Certifikatet kan udvides til ogsaa at omfatte Flyvemaskineslæb og Kunstflyvning. H.F.

Føring (Gymn.), en ret langsom Bevægelse, ved hvilken der især lægges Vægt paa, at Bevægelsesbanen bliver helt rigtig, og at Hastigheden bliver jævn og velbehersket samt nøje afstemt efter den paagældende Øvelses Karakter. Hvis Bevægelsen sker i et Kugleled (Skulderled eller Hofteled), kræves der en sikker Innervation til de styrende Muskler, der skal sørge for, at den bevægede Legemsdel ikke viger ud fra den rigtige Bane, der er en bestemt mellem uendelig mange. Ogsaa til de udførende Muskler maa der sendes meget fint afpassede Impulser, hvis Bevægelsens Hastighed ikke skal blive ujævn og rykvis. Tilbøjelighed til kantede og krampagtige Bevægelser skulde altsaa paa en heldig Maade kunne modarbejdes ved omhygelig Indøvelse af Føringerne. Bevægelserne føres som Regel helt ud til Grænsen for vedkommende Leds Bevægelsesmulighed, og ved disse langsomme Bevægelser opstaar der ikke nogen kendelig Bevægelsesenergi, saa Bevægelsen maa her føres »til Bunds« af Musklerne. Føringerne er ikke saa umiddelbart tiltalende som Sving, især ikke for Drenge og mandlige Gymnaster, men de har deres særlige Betydning ved Opøvelsen af Herredømmet over Bevægelserne og bør ikke glemmes i Arbejdsplanen. N.I.

Førslev, Harriet (f. 4/8 1906), Oberstinde. Danmarks første kvindelige Flyver, Certifikat til Motormaskine 1932. Uddannet paa Svæveflyveskoler i Tyskland 1937-38, Certifikat til udvidet Svæveflyvning (Overlands-C) 1938. Optaget Svæveflyvefilm i Grunau 1938. Æresmedlem af »Norsk Aeroclub« 1939. Sekretær for Dansk Svæveflyver Union, Medlem af Bestyrelsen for K.D.A.S., Medlem af Svæveflyveklubben »Senior«. En meget dygtig Svæveflyver, der har udført et stort Arbejde for Svæveflyvningen i Danmark, bl. a. talrige Opvisningsflyvninger og Foredrag. J.G.B.

Første Hold (Fodb.), Hold af en Klubs bedste 11 Spillere. Er en Klubs repræsentative Mandskab, idet det udadtil — i Turneringer, internationale Kampe, Privatarrangementer etc. — altid er Klubbens Ansigt. Klassificeringen afgøres af Klubbens Spilleudvalg. V.L.

(Hoc.). En Klubs bedste Hold. Mesterrækkeklubbernes Første Hold deltager i Mesterrækken og i eventuel Pokalrække. De øvrige Klubbers Første Hold deltager sammen med Mesterrækkeklubbernes Andet Hold i B-Rækkerne og eventuelt i Pokalrække. O.H.

(Svømn.), en Forenings bedste Hold. Til DM i Holdkonkurrencer kan hver Forening kun anmelde eet Hold.

Første Serve (Tennis). Serveren har 2 Servebolde, saaledes at han, hvis Første Serve bliver fejl, har én til (→Anden Serve). De fleste Spillere tager derfor stor Risiko paa Første Serve for gennem dens Haardhed eller Placering straks at vinde Pointet. Tidligere kendte man ikke de ekstraordinært haarde Server, som først blev vist af Spillere fra U.S.A. omkring 1910. Nu har de fleste betydende Spillere meget kraftige Første Server. A.J.

G

Gaa af (Skydn.), et Skuds Affyring, naar denne sker i Utide, altsaa uden Skyttens fulde Kontrol.

Gaa efter (Cykl.), optage Forfølgelse, som oftest efter udbrudte Ryttere.

Gaa for en anden (Cykl.), Udtryk for, at en Rytter fører mere, end hans sportslige Pligt kræver, saa den bagvedliggende Konkurrent faar en uforholdsmæssig stor Fordel ved at kunne spare sine Kræfter til Slutkampen. J.B.

Gaa fra Baghjul (Cykl.), Udtryk, der betegner den afventende Taktik med et forholdsvis kort Slutangreb paa den førende Konkurrent. Modsat →gaa fra Spidsen.

Gaa fra Spidsen (Cykl.), Udtryk, der betegner Taktikken at føre Spurten for full speed. Modsat →gaa fra Baghjul.

Gaa glat forbi (Cykl.), el. »gaa forbi uden at hilse«, populært Udtryk for at passere en eller flere Konkurrenter i et saadant Tempo, at han (de) ikke evner at →gaa med.

Gaa hjem (Cykl.), Udtryk, der anvendes om en udbrudt Rytter, der sætter alt paa eet Kort, og kører mod Maal uden Tanker for at bevare en Reservebeholdning af Kræfter til eventuel Modstand, hvis han skulde blive indhentet. J.B.

Gaa igennem (Fodb.), at spille sig fri af Modspillerne og naa forbi dem, saa man derved skaffer sig Mulighed for at slutte af med et Skud. Alle Forwards bør kunne gaa igennem, d.v.s paa egen Haand drible og finte eller blot løbe igennem Forsvaret. H.B.

Gaa indenom (Cykl.), unormal Passering, paa Bane Passering venstre om, paa Landevej Passering højre om. De reglementerede Bestemmelser kan sammenfattes i, at man kun maa gaa indenom, hvis der er naturlig Plads. J.B.

Gaa ned i (Cykl.), reglementsstridig Manøvre, der bestaar i, at den i Svinget paa en Cyklebane øverst liggende Rytter forlader sin naturlige Køreretning og kører saa tæt ned mod den nedenunder liggende Konkurrent, at denne hindres i at køre frit. J.B.

Gaa op til (Cykl.), populært Udtryk, der anvendes om den Beslutning, en eller flere Ryttere (paa Bane eller Landevej) tager om at køre fra en Gruppe op til en foranliggende Konkurrent eller Gruppe Konkurrenter.

Gaa paa (Fodb.), at gaa saa tæt ind paa en Modspiller som muligt for at stoppe ham eller tage Bolden fra ham.

(Fægtn.), Dommerpræsidentens Kommando for Kampens Begyndelse. Nu anvendes lige saa ofte Kommandoen »Begynd«. Ved internationale Konkurrencer benyttes den franske Kommando →Allez!. J.V.T.

Gaasefjer (Badm.), →Fjerbold.

(Bue.). Bruges i Mangel af Kalkunfjer til Styrefjer paa Pilen.

Gaa sit Handicap op (Cykl.), indhente den foranliggende Rytter i Forspringsløb paa Bane.

»Gaa som Prinsesser« (Gymn.), Gangøvelse. Gang med Hælhævning (Taagang). Børnene gaar lydløst højt paa Taa og knejser.

Gaa støt (Sø.), →Støt.

Gaa til Ankers (Sejl.) el. ankre. Inden man lader Ankeret gaa i Bund, maa Farten være taget af Fartøjet (som Regel ved at løbe i Vinden). Efterhaanden som Fartøjet sakker, slækkes der af paa Ankerkæden (Trossen), indtil der er mindst 3 Gange saa meget Kæde ude som Vanddybden det paagældende Sted. I haardt Vejr gives mere Kæde, eventuelt sættes flere Ankere. Ler er bedst som Holdegrund, Sand noget ringere. Daarligst er Mudder eller Bund dækket med forraadnet Tang. O.A.

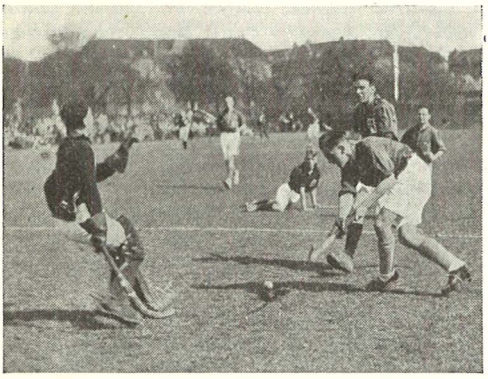
Gaa til Bolden (Haandb), at gaa frem mod en Aflevering for derved hurtigere at faa Bolden under Kontrol og komme fri af eventuelle Modstandere.

Gaa til Bøje (Sejl.), sejle til Bøje og fortøje ved denne. Ved Manøvren skal der tages Hensyn til Pladsforhold, til Vindens og Strømmens Retning samt til, at Farten skal være taget af Fartøjet, naar Bøjen naas. Tillader Pladsen det, sejler man ned i Læ af Bøjen og løber Fartøjet i Vinden op mod Bøjen. Kan man kun komme til Bøje i Vindens Retning, maa Sejlene bjerges til Luv

af Bøjen, saa man kan løbe til denne for Riggen alene, eventuelt for et Forsejl. O.A.

Gaa ud (Fodb.), Maalmandens Forsvar mod en Modspiller, der har passeret hele det øvrige Forsvar og gaar alene mod Maalet. At Maalmanden gaar ud er ofte en Betingelse for, at et Angreb kan kvæles i Starten, og han maa da indstille sig, alt eftersom Bolden kan ventes fra højre eller venstre Side eller langs Midten. Maalmanden skal kunne beherske Pladsen foran Maalet omtrent ud til Straffesparkfeltet. Naar en Modstander faar Bolden indenfor denne Afstand, er Maalmanden i Reglen magtesløs, hvis Angriberen ingen Fejl begaar. Maalmanden gør da klogt i at gaa ud og placere sig, saa Maalet dækkes bedst muligt, og at handle klogt og dristigt, hvis Chance for heldig Indgriben tilbyder sig. Høje Centringer fra Fløjene maa Maalmanden gaa ud og fange eller fiste bort. Ved Fremspil indenfor Straffesparkfeltet maa han løbe ud og fiske Bolden enten med Fødder eller Hænder fra Benene af Modstanderen. Maalmanden bør kun gaa ud, naar han er sikker paa at faa Bolden, eller der paa den Maade er Mulighed for at afværge et Maal, medens en Forbliven i Maalet gør det umuligt at hindre et saadant. Ved at Maalmanden gaar ud, opnaas at Skudvinklen for den Skydende bliver væsentlig daarligere, og at Modstanderen som Regel bliver nervøs. V.L.

(Hoc.), Maalmandens Forsvar mod en Modspiller, der har passeret hele det øvrige Forsvar og gaar alene mod Slagcirklen og Maalet. Bliver Maalmanden i Maalet, har han ingen Chance. Han maa løbe frem for at

Maalmanden er gaaet ud til Kanten af Slagcirklen. Backen iler til Hjælp. Fra Landskampen Danmark-Holland.

dække saa stort et Areal af Maalet som muligt. Han skal helst naa helt frem og møde Modspilleren paa Slagcirklen, hvor han stadig har Fordelen af at maatte sparke og stoppe med Fødder og Krop, medens Modstanderen først maa skyde, naar han naar dertil. Maalmanden maa passe paa ikke at blive passeret med Skubbe- eller Vippeslag. Han maa aldrig gaa ud, saa længe en anden Forsvarsspiller kan naa Modspilleren, men har han først besluttet at gaa ud, gælder det om at naa saa langt frem som muligt. Han maa ikke tøve og ikke standse midt i Slagcirklen. Han skal huske, at hans store Benskinner hindrer hans Løb. O.H.

(Ishockey). Maalmanden forlader sjældent sit Maal, da han p. Gr. af sine store Benskinner ikke kan komme hurtigt nok tilbage. Maalmandens Rettigheder gælder kun inden for Maalcirklen. Naar han kommer udenfor, er han underkastet samme Regler som de øvrige Spillere. F.J.

Gaboon, *Gabun* el. *Okumé,* en mahognilignende Træart fra det tropiske Afrika, vokser i Distriktet Gaboon i Fransk Ækvatorial-Afrika Syd for Guinea-Kysten. Splintveddet er blødt med en lys rødlig Farve og Kærneveddet noget haardere og mørkere rødt. Det er meget bøjeligt og elastisk, lidet holdbart under vekslende Fugtighedsforhold, men noget bestandigt under Vand. E.H-g.

(Sejl.). Anvendes en Del til Bygning af lette Rofartøjer og Sejljoller. Særdeles anvendeligt til mindre vigtige Dele. Vægt 480-600 kg pr. m^2.

Gadedrengeløb (Gymn.) defineres i Bertramgymnastik som →Ethop og er det samme som →Hopløb.

Gadeløb el. *Byløb* (Cykl.), et outreret Produkt af Landevejssportens Rundstrækningsløb. Ruten gaar helt eller delvis gennem Gader i en By, første klassiske Eksempel VM i Leipzig 1934. Oprindelig tænkt som Propaganda for Landevejssporten, der normalt er henvist til faatallige Tilskuere. Første Gadeløb i Danmark kørt 21/9 1941 paa 2,7 km Rute paa Islands Brygge i København, vundet af Rudolf Rasmussen. J.B.

Gaffel (Ro.), -→Aaregaffel.

(Sejl.), Rundholt, som med sin gaffelformede Forende griber om Masten. Gaflen bærer Gaffelsejlet. Gaflen hejses op ad Masten ved Hjælp af -→Klofald og →Pikfald (nærmest Nokken). Gaflen holdes fast til Masten med en -→Rakke. E.W.-W.

Gaffelrig (Sejl.) er ikke som f. Eks. Kutterrig, Skonnertrig og Yawlrig en bestemt Rigform, men kun Betegnelse for, at Storsejlets Overkant (Lig) er fastgjort til en Gaffel — et Rundholt, der paa Brugsfartøjer og mindre Lystfartøjer griber om Masten med en togrenet Gaffel (Kloen). Til Hejsning af Sejlet bruges Klofaldet, der er fastgjort ved Kloen og Pikfaldet, der holder Gaffelen i Stilling gennem en Hanefod. Gaffelriggen er, skønt fordelagtigst ved rumskøds Sejlads, nu næsten overalt i Lystfartøjer afløst af den enklere -→Bermudarig. O.A.

Gaffelsejl (Sejl.), →Gaffel.

Gaffelstart (Or.) anvendes, naar særlig mange Løbere skal startes paa samme Bane. Bestaar af to →snitslede Ruter, ca. 150 m lange, som fra Stoppladsen fører frem til to Startpladser, adskilt fra hinanden af tæt Terræn og saaledes beliggende, at første Delstrækning bliver af samme Sværhedsgrad fra begge Startsteder. Muliggør Start af to Mand i Minuttet, men er hidtil ikke anvendt i Danmark, da →Klump senere paa Banen alligevel vanskeligt undgaas. J.M.

Gaffeltopsejl (Sejl.), trekantet Topsejl, som sættes over Gaflen.

Gaffeltopsejlsfald (Sejl.), Tovværk eller Wire, hvormed man hejser Topsejlet op i Toppen af Masten.

Gaffeltopsejlshals (Sejl.), nederste Hjørne af det trekantede Gaffeltopsejl, nærmest Masten.

Gaffeltopsejlsraa (Sejl.), Raa til store Topsejl, hvis Forlig er fastgjort hertil. Raaen hejses op langs Masten og naar et Stykke op over denne. Riggen gøres paa denne Maade højere. E.W.-W.

Gaffeltopsejlsskøde (Sejl.), Tovværk eller Wire, hvormed man strækker det trekantede Gaffeltopsejls agterste Hjørne ud paa Gaflen. Paa Nokken af Gaflen gaar det gennem en Skive, herfra langs Gaflen ind til Masten og videre til Dæk. E.W.-W.

Gaffeltopsejlsstang (Sejl.), smækker Stage, til hvis øverste Del Gaffeltopsejlet er lidset. Holdes paa Plads gennem Topsejlsfaldet, der gaar gennem en Skive eller Blok i Toppen af Masten, medens den nederste Ende af Stagen enten er najet til Masten eller holdes i Stilling af en Nedhaler. O.A.

Gais (Fodb.), Forkortelse for Göteborgs Atlet- och Idrottssälskap, stiftet 11/3 1894 med fri Idræt, Brydning og Vægtløftning paa Programmet. 1897 optoges Fodbold, der siden 1910 praktisk talt har været den eneste Gren, som udøvedes. Har fra 1920 tilhørt den svenske Serie, som den vandt 1924-25 med det største Antal Points, nogen Klub endnu har naaet (38), 1926-27 og 1930-31. Har haft 29 Spillere paa Sveriges Landshold, bl. a. Rune Wenzel, F. Hillen, Albert Olsson og H. Lundgren. V.L.

Galge (Skydn.), den Del af et Galgevisér, der bærer et forskydeligt Kærvstykke. I nedlagt Stilling anvendes Galgens faste Kærv til Sigtningen. Naar Galgen er rejst, bruges en Kærv paa Skyderen, der kan stilles op eller ned, hvorved den ønskede Kærvhøjde kan opnaas. Galgen har Tal svarende til Skudafstanden, naar Skyderen indstilles efter disse. E.S.-L.

Galgevisér (Skydn.), Visér, bestaaende af en Fod, der fastgøres til Vaabnet, og en Galge med forskydeligt Kærvstykke. Galgen fastholdes i to Stillinger af en Fjeder. Naar Galgen er nedlagt, anvendes den faste Kærv, Standviséret. Naar Galgen er rejst, bruges Skyderens Kærv. Ved Indstilling af Skyderen kan den ønskede Kærvhøjde opnaas. E.S.-L.

Gallacher, Hugh (f. 1903), skotsk prof. Fodboldspiller. En Centreforward af usædvanlig Format baade teknisk og taktisk, men til Tider for selvisk i sit Spil. En temperamentsfuld og vanskelig Natur, der havde svært ved at indordne sig under Klubdisciplinen. I 7 forskellige Klubber, bl. a. Newcastle Chelsea og Derby County, som betalte henholdsvis 6500, 10 000 og 3000 £ for ham. 19 Landskampe. N.M.

Gallerispil. Spil for personlig at brillere for Publikum i Stedet for at spille for sit Hold eller for at besejre Modstanderen.

Gallinari (Ro.), Baadebygger i Livorno. Ved OL 1906 stiftede de danske Roere Bekendtskab med de af Gallinari byggede inriggede Baade, der var af betydelig lettere Konstruktion end den danske →Øresundstype. D.F.f.R. købte derfor 2 ital. Inriggere, der blev bortloddet mellem de danske Roklubber og vundet af Skjold og Kvik. Samtidig anskaffede Polyteknisk Roklub en Baad, Avanti, fra samme Værft. Den danske Baadebygger Bjerg fik derigennem forskellige Ideer til Forbedring af den danske Inrigger, og Værftet har saaledes haft Betydning for Udviklingen af Øresundstypen. Em.S.

Galop (Ridn.), springende Gangart, bestaaende af en sammenhængende Række Spring. Mellem hvert Spring er et Svævningsmoment. Galoppen kaldes højre eller venstre, eftersom det højre eller venstre Benpar støtter forrest. Regnet fra Svævningsmomentet sættes Benene saaledes til Jorden: i →almindelig Galop først det udvendige Bagben, dernæst den udvendige Diagonal og til sidst det indvendige Forben, hvorpaa atter følger Svævning. Efter det Tempo og den Samling, Galoppen rides i, kaldes den →kort, almindelig (Brugs), →afkortet, →fri eller →Karriere. Galop er en naturlig Gangart, hvilket let iagttages ved løsgaaende Heste i en Fold; man vil se, at endog ret uædle Heste af sig selv springer i Galop. Galop er ogsaa den Gangart, i hvilken Hesten med den forholdsvis mindste Anstrengelse kommer hurtigst frem; fri Trav vil slide langt mere paa Hestens Kræfter m. m. end Galop med tilsvarende Jordvinding. Bl. a. p. Gr. af

Bagbenenes næsten samtidige Afskub vil Galop være den Gangart, hvori Hesten kan springe de største Forhindringer. J.W.

Galophop (Gymn.). Venstre Fod sætter af til Hop, og højre Knæ løftes højt, umiddelbart derefter løftes venstre Knæ, saa Benene skifter i Luften under høj Knæløftning, Nedspring paa højre Fod. Der sættes af med samme Fod hele Tiden. Kroppen holdes oprejst under Hoppet. Bruges som →Løbeøvelse eller over Redskab (Skamler) som →frit Spring. Ved fortsat Galophop tælles: 1-og-saa, 2-og-saa, idet man sætter af med venstre Fod paa 1 og springer ned paa højre paa saa. J.F.-S.

Galoptrin (Gymn.), Løb med samme Fod foran hele Tiden; holdes venstre Fod forrest, skal højre stadig sættes i Gulvet bag venstre. Der tælles: 1-og-saa, 2-og-saa o.s.v., idet forreste Fod sættes i Gulvet paa Tallene, bageste paa saa. J.F.-S.

Gamasche (Ridn.). Anvendes til Beskyttelse af Hestens Ben, dels mod Slag, den kan tilføje sig selv med Hov og/eller Sko, dels mod Slag, Forhindringerne kan tilføje under Springning, hvis Hesten slaar imod. Er i Reglen lavet af Filt med Læderstropper og med Læderskinne paa den Side, som vender mod det andet Ben; spændes omkring Piben paa For- og/eller Bagben. Ofte nødvendig for Heste med snæver eller uregelmæssig Bevægelse. J.W.

Game (eng.), Spil, Parti (f. Eks. i Tennis), Sæt (i Badminton). Ogsaa i Betydningen: veloplagt (om en Spiller).

Gamle K.R.er (G.K.R.), Forening af ældre Medlemmer af Københavns Roklub, stiftet 13/8 1919. Formaal: at yde økonomisk Støtte til K.R. og vedligeholde Interessen for Klubben hos dens ældre Medlemmer. Har 1919-42 skænket 45 000 Kr., hvoraf 33 000 Kr. til Opførelse af K.R.s Baadehus 1941. Formænd 1919-27 Guldsmed Osc. Dahl, 1927-39 Th. Nielsen, fra 1939 Rud. Schmidt. 60 Medlemmer. E.S.

Gammel (Tennis) (eng. second) kaldes en Bold, hvis den »i Spil« to Gange i Træk har ramt Jorden, inden det lykkes Spilleren at returnere den (jfr. D.L.T.F.s Spilleregler § 19 a). Spilleren, der saaledes er kommet for sent med Returneringen, taber Slaget. P.B.

Ganache (Ridn.), den bageste, brede, muskelbeklædte Del af Underkæben, mellem hvis to Grene →Gulken ligger. Et hyppigt anvendt Ord uden reglementarisk Oprindelse. Meget brede Ganacher gør det svært for Hesten at bøje Nakken til den Grad af Eftergivenhed, Rytteren ønsker. J.W.

Gandil, J. C. (1865-1915), Idrætsorganisator. Studerede Matematik og Fysik og var Lærer ved Borgerdydsskolen paa Østerbro fra 1883 til sin Død. Blev 1900 Medlem af B. 93 og var dens Førstekraft i Arbejdet for at skaffe Klubben egen Bane. Valgtes 1902 til Klubbens Formand og kastede sig nu ind i Arbejdet for at skaffe Klubben og Hovedstaden sin første Tennishal. Dannede sammen med Overpræsident J. Jensen, Overretssagfører J. L. Nathansen og Etatsraad Emil Vett Udvalget til Skabelsen af Københavns Idrætspark og var endvidere virksom ved Etableringen af det internationale Fodboldstævne. Nød den største Respekt for sin dygtige og myndige Ledelse af B. 93, som ved hans Død rejste ham en Mindestøtte paa sin Bane. F.T.

Gandil, Johannes (f. 21/5 1873), Direktør, Forstkandidat. Medstifter af B. 93, 1895 i Bestyrelsen, som han siden har været Medlem af. Gennemførte allerede 1895, at Klubben, der oprindelig var stiftet som Cricketklub, fik Fodbold paa Programmet. Var selv som højre Wing en af Fodboldholdets bærende Kræfter, hurtig, uberegnelig og dristig. Debuterede som Landsholdsspiller 22/10 1908 i London mod Frankrig, men spillede kun denne ene Landskamp, da han Aaret efter lagde Fodboldspillet paa Hylden. Æresmedlem af B. 93 1925. I D.B.U.s Bestyrelse 1923-40, i Udtagelseskomiteen fra dennes Start til 1940 og i Lov- og Fortolkningsudvalget fra dets Start til 1942. Indehaver af D.B.U.s Guldemblem. Redaktør og Udgiver af »Sportsbladet« fra dets Start (1908) til 1941, udgav og redigerede Værket »Dansk Fodbold« (1939). F.T.

(Ath.). G. trænede sjældent i Athletik, men vandt paa sin Hurtighed fra Fodboldbanen mange Sejre i 100 m Løb ved Stævner i Danmark og Sverige. Var 1900 Danmarks Repræsentant paa 100 m ved OL, men var saa uheldig at møde Løbets endelige Vinder i det indledende Heat og var dermed slaaet ud af Konkurrencen. 1899 NM, 1902 DM i 100 m Løb. E.A.

Gang (Ath.), en fortsat Række af Skridt fra Taa til Hæl, i hvilken Forbindelsen med Jorden stadig opretholdes, d.v.s. at Hælen paa forreste Fod skal berøre Jorden, før Taaen paa bageste Fod forlader Jorden. Ved Konkurrencer bedømmes Gangens Lødighed

af Kapgangsdommere. Ukorrekt Gang medfører i ikke særlig graverende Tilfælde Advarsel; to Advarsler i samme Konkurrence medfører Diskvalifikation. Mener 2 Dommere, at en Deltager ikke gaar korrekt, kan han straks diskvalificeres. Der skelnes mellem Sprinter-Gang (Gang over korte Distancer) og March. Grænsen mellem de 2 Arter er dog nu saa udflydende, at man helt op paa relativt lange Distancer (20-30 km) opnaar Tider, der nødvendiggør, at Præstationerne nærmere maa regnes for Sprinter-Gang end March.

Den svenske Verdensrekordsætter i Gang John Mikaelsson sejrer i en Landskamp i Gang mellem Sverige og Tyskland. Læg Mærke til hans ubesværede, forbilledlige Stil.

Gangsporten var den første Form for Athletik i Danmark og dannede Basis for den første danske Athletikforenings Dannelse 1892 (→Københavns Fodsports-Forening). Man lagde ud med Konkurrencer over 10 danske Mil (75) km), og de følgende Aar afholdtes ikke alene en Række Distancemarcher paa Landevejene omkring København, men paa C.C.s Bane arrangeredes ogsaa Konkurrencer over korte Distancer, helt ned til ¼ mile (402$^{1}/_{3}$ m). Gangsporten dannede en solid Kerne i den danske Athletik, saa længe denne var henvist til at dyrkes paa Landevej og smaa improviserede Idrætspladser. Da Østerbros Stadion blev taget i Brug 1912, skete der imidlertid en Ændring, idet de mere teknisk betonede Grene af Athletikken kom i Højsæde, og Gangsporten sygnede hen. Der afholdes dog stadig Konkurrencer, deriblandt DM i 20 km og 50 km. Paa det olympiske Program var der 1500 m Gang 1906, 3500 m og 10 miles Gang 1908 og 10 km Gang 1912 og 1920, men de blev strøget, da der opstod Uenighed om Stilens Korrekthed over saa korte Distancer. 50 km Gang indførtes ved OL 1932, og i de senere Aar har Gangsporten haft forøget Udbredelse i mange europæiske Lande. De fleste VR indehaves for Tiden (1943) af svenske Kapgængere. A.H.

(Gymn.). Gang i Gymnastiksalen tilsigter at opøve sikkert Herredømme over Gangmekanismen, saa Gangen bliver utvungen, let og smuk. Den gymnastiske Gang begyndes i Reglen fra Retstillingen; Legemet sættes i Fald fremad i Fodleddene, venstre Fod flyttes et Skridt fremad og sættes til Gulvet med hele Fodsaalen paa een Gang, hvorved Faldet afbrydes; i denne Stilling, hvor begge Ben staar paa skraa, er Legemets Tyngdepunkt sænket, og der kræves derfor et Aftryk mod Gulvet med den bageste Fod for at faa Tyngdepunktet løftet og ført fremad-opad hen over det forreste næsten strakte Ben (Foden afvikles); naar Afviklingen er færdig, svinges det bageste Ben fremad forbi Standbenet, og Foden sættes til med Taaspidsen vendt næsten lige fremad. Under disse Flytninger af Benene ses tydeligt nok baade Bøjning og Strækning af Hofte-, Knæ- og Fodled; men i Hofteleddet sker der desuden en Indad- og Udadføring som Følge af den for Balancen nødvendige Forskydning af Bækkenet fra Side til Side, og en Indad- og Udaddrejning foraarsaget af, at Svingbenets Hofte hver Gang gaar lidt frem foran Standbenets; Bækkenet vipper ogsaa lidt om en sagittal Akse, saa de to Hofteled ikke hele Tiden staar lige højt. Da Skulderlinien ikke følger Hofteliniens Bevægelser, maa der ogsaa ske Bevægelser i Hvirvelsøjlen; af disse er Vridningen mest iøjnefaldende. Endelig bevæges ogsaa Armene, mest i Skulder-, mindre i Albueleddet, idet de svinger næsten lige fremad og bagud. G. er en meget sammensat Bevægelsesform; den er vanskelig at undervise i, men fortjener megen Opmærksomhed, da den er et udmærket Udtryk for, i hvor høj Grad Gymnasten kan beherske sit Bevægelsesapparat. N.I.

Litt.: J. Lindhard: »Den specielle Gymnastikteori« (1926). Christensen og Trap: »Lærebog i Gymnastik« (1942).

(Fys.). Det mekaniske Arbejde under Gang er meget sammensat. Det omfatter bl. a. 1) Overvindelse af Gnidnings- og Luftmodstand, 2) Ændringer i de bevægede Legemsafsnits (navnlig Armenes og Benenes) Svingningshastigheder samt 3) Løftninger af Legemets Tyngdepunkt, blandt hvilke Faktorer 2) og 3) er dominerende. Dette gælder navnlig Kapgang med store Hastigheder. Allerede ved en Hastighed paa 7-8 km i Timen

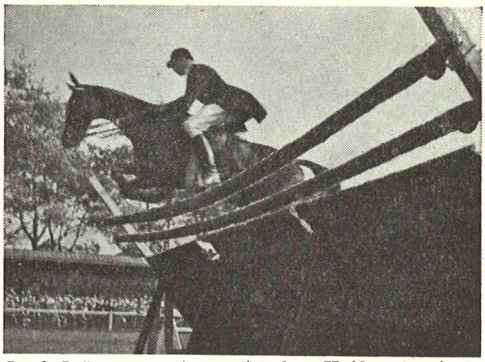
løftes Legemets Tyngdepunkt over 5 cm for hvert Skridt. Energiforbruget under Gang med store Hastigheder kan blive meget betydeligt, men nedsættes kendeligt ved Træning i Kapgangens specielle Teknik. En i Kapgang uøvet, men i øvrigt veltrænet Idrætsmand viste f. Eks. ved en Hastighed paa 10 km i Timen et Energiforbrug, der svarer til ca. 14 Gange Hvileværdien, medens en rutineret Kapgænger præsterede den samme Hastighed med et Energiforbrug paa under 9 Gange Hvileværdien. Energiforbruget stiger meget stærkt med Hastigheden og bliver ved en Hastighed paa 8 à 10 km i Timen større end under Løb med samme Hastighed. Under disse Forhold er altsaa Løb en mere økonomisk Bevægelsesform end Gang. Kapgang over saa korte Distancer, at de sidstnævnte Hastigheder kan opnaas, maa derfor betegnes som en irrationel Bevægelsesform. E.H.

(Ridn.), Fællesbetegnelse for Hestens Bevægelse i de 3 Gangarter. Man siger f. Eks., at Hesten har en god (daarlig) Gang; en daarlig Gang forringer Hestens Brugs- og Salgsværdi. Af en god Gang forlanges: *Skridten* skal være energisk, taktmæssig og jordvindende (ikke paslignende), *Traven* naturlig, ren, taktfast og med godt Sving, *Galoppen* glidende og med godt Sving og udpræget 3 Takt. J.W.

Gangstilling (Gymn.) fremkommer ved, at den ene Fod flyttes to Fodlængder lige fremad og sættes til Gulvet med samme Udaddrejning som i Retstillingen. Legemet sættes i Fald fremad i Fodleddene, Foden løftes ved Bøjning i Hofte- og Knæled, under Flytningen strækkes Knæet helt og Vristen saa meget, at Fodbalden kan sættes i Gulvet før Hælen, saa Faldet standses ved en blød Fjedring. Naar Foden skal flyttes tilbage igen, Legemet altsaa løftes tilbage til Retstilling, sættes der af med Fodbalden. Understøtningsfladen er i G. stærkt forøget i sagittal Retning. N.I.

Gangøvelser (Gymn.). Foruden alm. →Gang øves i Gymnastikken mange Særgangarter med forskelligt Formaal: a) Gang med Tramp lærer Børnene at holde →Takt, Gang med →Omtrædning lærer dem at holde →Trit, →Sidegang anvendes som Ordningsøvelse til →Udrykning o.s.v. b) Bensvingsgang, Knæløftningsgang, Gang med stærk →Afvikling, Taagang (herunder ogsaa Sidegang) o.l. bruges som →Benøvelser for at opøve de paagældende Led og Muskler. c) Gang kombineret med Arm- og Kropsbevægelser er udprægede →Koordinationsøvelser. I øvrigt er de fleste Særgangarter Koordinationsøvelser, og man vil da ogsaa ofte finde dem anvendt som Ligevægtsøvelser paa et senere Alderstrin, eller naar større Dygtighed er opnaaet. Gangøvelser bruges ofte som →afledende Øvelser efter en anstrengende →Løbeøvelse. J.F.-S.

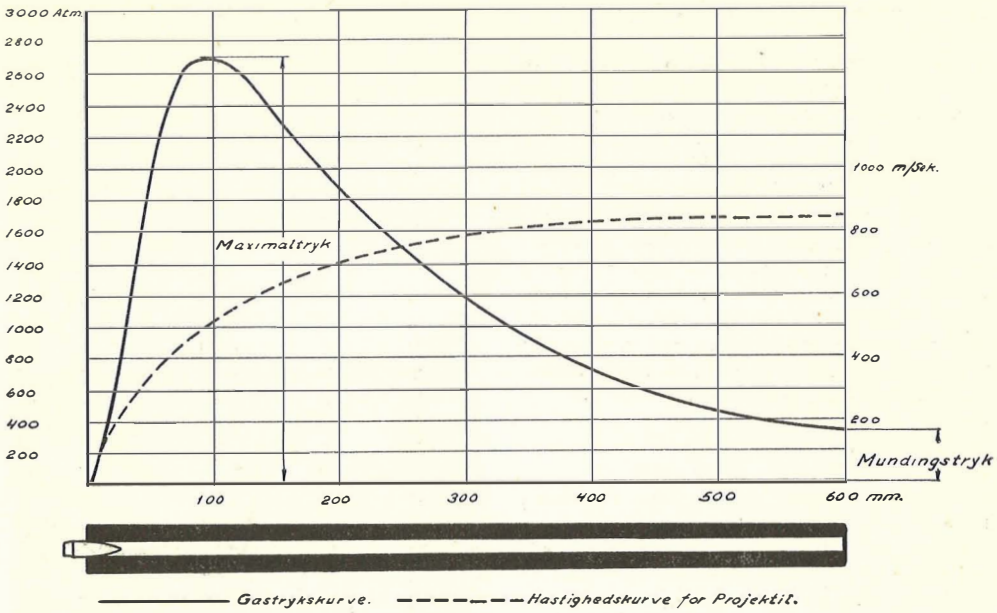
Garnering (Sejl.), den faste Plankebeklædning indenbords i Lastrummet. G. er boltet og spigret til Spanternes Inderside og tjener til at beskytte Lasten imod Søvand. Bestaar i Lystfartøjer oftest af Rækker af langskibs Lister anbragt paa Spanterne dels for at beskytte Ryglæn, Hynder, Klæder, Sejl m. m. mod at komme i Berøring med Skibssiden, dels for at skaffe Luften Adgang mellem Klædningen og det i Baaden anbragte Inventar. T.B.

Garth-Grüner paa „Avanto" ved en Højdespringningskonkurrence.

Garth-Grüner, G. C. (f. 3/11 1901), Godsejer, Ll. Svenstrup. Medstifter af Midtsjællands Sportsrideklub, fra 1942 Foreningens Formand. En meget dygtig Springrytter, ikke mindst i Terrænet, hvor han bl. a. vandt Terrænspringningen ved Nordisk Rytterstævne 1933 i Kbh. paa »Vermouth«, med hvilken Hest han samme Aar satte dansk Højderekord, som han endnu (1943) er Indehaver af. Vinder af adskillige 1. Præmier i svær Ridebanespringning. Øvrige kendte Heste: »Avanto« og »Nazist«. J.W.

Gastryk (Skydn.). Naar en indsluttet Krudtmængde antændes, brænder den meget hurtigt under Udvikling af stor Varme og omsættes til Gas. Derved opstaar et Tryk, Gastrykket, der i et Skydevaaben udnyttes til Drivkraft for Projektilet. Under Projektilets Passage gennem Løbet varierer G. meget stærkt. Er afhængigt af Kammer, Kaliber, Krudtsort, Ladningsvægt, Hylster og Projektil. Ved særlige Maaleapparater kan G. maales paa forskellige Steder af Piben, og Trykkurven vil vise en meget stærk Stigning under den første Del af Forbrændingen. Efterhaanden som Projektilet bevæges frem gennem Piben, vil Trykket efter at have opnaaet et Maksimum atter aftage, naar Projektilet nærmer sig Mundingen. Maksimaltrykket er afgørende for Styrkeberegninger af Pibe, Laasestol og Bundstykke. G. maales i Atmosfærer (1 Atm. = 1,033 kg pr. cm^2), og

Oversigt over Forholdet mellem Gastryks- og Hastighedskurverne.

angives for forskellige Vaaben og Ammunition: Militærrifler og Rifler med lignende Ammunition alt efter Kaliber og Ammunitionssort 2500-3300 Atm., ja, enkelte Specialammunitionssorter helt op til 4000 Atm., for Kaliber 22 long rifle ca. 1300 Atm. E.S.-L.

Gasværkshavnen (Ro.). Indførelse af Outriggerløb ved Kaproningerne i København i Begyndelsen af Aarhundredet bevirkede, at Kaproningsbanen maatte forlægges fra det urolige Vand ved Langelinie til Havnen. 1905 flyttedes Banen til Kalveboderne med Opløb ved den kommunale Badeanstalt; men ogsaa her blev Vandet for uroligt, og Benyttelsen vanskeliggjort af Opfyldningsarbejdet. 1913 blev Banen forlagt til den indre Havn med Start i den sydlige Ende af Gasværkshavnen, hvorfra den gik under Langebro omtrent til Knippelsbro med Dommerplads først paa Kristianshavn, senere paa Sjællandssiden, Sukkerfabrikkernes Plads. Denne Bane, der som Regel har roligt Vand, benyttedes til 1929 og bruges endnu til Foraars- og Efteraarskaproninger. Em.S.

Gat (Sejl.), egentlig et af Land indelukket Hav, f. Eks. Kattegat. Anvendes ogsaa om et Rum i Skibet, f. Eks. Hellegat, og om Skibets Form agter, f. Eks. fladgattet, spejlgattet d.v.s. med fladt Agterspejl, rundgattet d.v.s. med rund Hæk. Kan ogsaa betegne et langagtigt Hul eller Gennemskæring, f. Eks. Skivgat, d.v.s. Gennemskæringen i Mast eller Rundholt, hvori Blokskiven er indsat. Bruges undertiden ogsaa om Havneindløb, Havnegat. T.B.

Gaudin, Lucien (1886-1934), fr. Fægter. den fineste Repræsentant for fransk Fægtning, Fleuret og Kaarde, i vort Aarh. Sine største Resultater opnaaede han som Medlem af Salle d'Armes de l'Automobile Club de France i Paris under de berømte Fægtelærere Louis Mérignac og dennes Søn Lucien. I Frankrig var han uovervindelig. Deltog i OL 1920 og 24, men maatte opgive p. Gr. af forskellige Skader. Først ved OL 1928 blev han Mester paa Fleuret og Kaarde, dog efter enkelte tabte Kampe. Hans fortræffelige Egenskaber som Fægter kom imidlertid først til Udfoldelse i Matcher, hvor han viste sig som en Fægter af usædvanligt Format. Hans Stil og Elegance var lige saa højt udviklet som hans tekniske Kunnen. I.O.

G.B.K. = **Gentofte Badminton Klub.**

Gear (Cykl.), Tal-Udtryk for Udvekslingen i Trækket mellem det store og det lille Tandhjul (Gearhjulet). Udvekslingsforholdet angives i eng. Tommer, saa f. Eks. Gear 81 betyder, at man for hver Omdrejning af det store Tandhjul kommer netop saa langt frem, som hvis man kørte en Omdrejning af det store Forhjul paa en høj Bicykle med 81 eng. Tommers Hjuldiameter. Til Udregning af Gear skal kendes Baghjulets Diameter (incl. den oppumpede Ring) og Antallet af Tænder paa de to Tandhjul. Hjuldiameteren paa Racercykler er 27 eng. Tommer, men da der er Forskel paa Luftkam-

merets Størrelse i de forskellige Udgaver af Landevejs- og Baneringe, vil en Udregning med 27 Tommer som Grundlag ikke altid være helt nøjagtig. Gearet for en Landevejsracer med 48 Tænder paa det store Tandhjul og 16 paa Gearhjulet, udregnes saaledes:

$$27 \times 48 = 1296$$
$$1296 : 16 = 81$$

Til Udregning af, hvor langt Cyklen kører ved hver Omdrejning af det store Tandhjul, skal man kende Antallet af Tænder paa de to Tandhjul samt vide, at Hjulets Cirkellængde ved et 25 Tommers Hjul andrager 2 m, ved 26 Tommer 2,07 m, ved 27 Tommer 2,15 m og ved 28 Tommer 2,24 m. Regnestykket for Landevejsraceren med Gear 81 stiller sig da saaledes:

$$2{,}15 \times 48 = 103{,}20$$
$$103{,}20 : 16 = 6{,}450\ (\text{m})$$

Gearingen spiller en meget betydelig Rolle i baade Landevejs- og Banesporten (→Gearskifter). J.B.

Gear-Tabel for Racer-Cykler.

Banesprintermaskiner.

Store Tandhjul	Lille Tandhjul	Gear	Meter
23	6	103,5	8,28
23	7	88,7	7,12
23	8	77,7	6,17
24	6	108,0	8,64
24	7	92,6	7,37
24	8	81	6,45
25	7	96,4	7,68
25	8	84,4	6,71
26	7	100,2	7,97
26	8	87,8	6,99
26	9	78	6,21
27	7	104,1	8,28
27	8	91,1	7,27
27	9	81	6,45
28	7	108	8,60
28	8	94,5	7,52
28	9	84	6,59

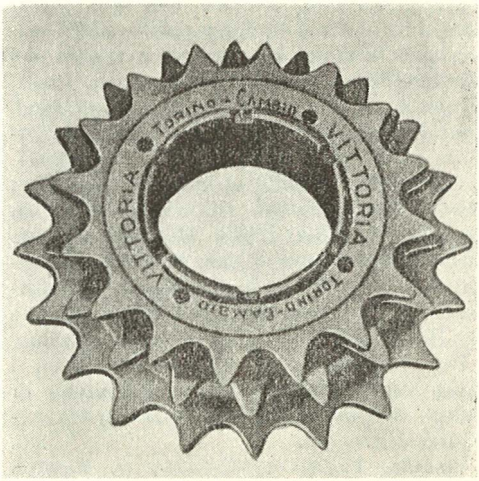
Stayermaskiner.

29	6	130,5	10,38
29	7	112	8,96
29	8	98	7,84
30	6	135	10,75
30	7	115	9,20
30	8	101	8,08
31	6	139,5	11,09
31	7	119,5	9,50
31	8	104,6	8,12
32	6	144	11,46
32	7	123,4	9,82
32	8	108	8,60

Landevejsmaskiner.

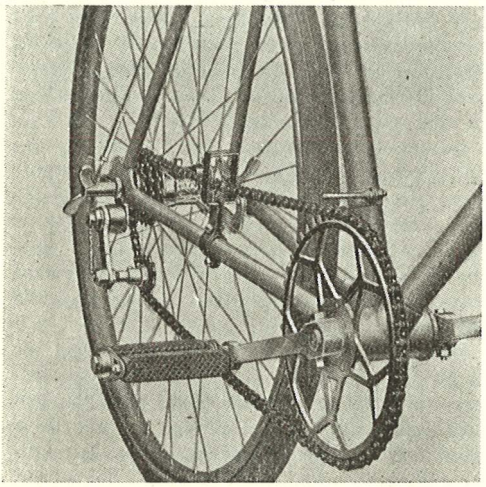
44	16	72,2	5,93
44	17	69,8	5,58
44	18	66	5,28
44	19	61,5	4,92
44	20	59,4	4,75
46	14	88,7	7,07
46	15	82,0	6,60
46	16	77,6	6,17
46	17	73	5,83
46	18	69	5,48
46	19	65,3	5,22
46	20	62,1	4,96
48	15	86,4	6,88
48	16	81	6,45
48	17	76,2	6,09
48	18	72	5,72
48	19	68,2	5,42
48	20	64,8	5,18
50	15	90	7,16
50	16	84	6,72
50	17	79,4	6,32
50	18	75	6,00
50	19	71,4	5,65
50	20	67,5	5,40
52	15	93,6	7,46
52	16	87,5	7,00
52	17	83,8	6,56
52	18	78	6,24
52	19	74,3	5,85
52	20	70	5,60
52	21	66,8	5,33
52	22	64	5,12

Gearskifter (Cykl.), mekanisk Anordning, der kan paamonteres Cyklen, og ved Hjælp af hvilken Cyklisten under Kørslen kan flytte Kæden mellem større og mindre Gearhjul og derved blive i Stand til efter Behov at skifte Gear. Til 1920 kendtes kun fast Nav, saa Landevejscyklisten maatte køre med konstant Gear fra Start til Maal. Omkring 1920 fandt →Friløbet Indpas og bragte den betydningsfulde Fordel, at man ned ad Bakke paa een Gang kunde holde Benene stille og opnaa højere Fart paa Maskinen, end hvis man havde skullet træde et forholdsvis lavt Gear.

Gearhjul til 3-Skift.

Gearskifteren er en Forbedring i samme Retning. Den første Model, den italienske »Vittoria«, fremstilledes i Turin og demonstreredes første Gang under VM-Løbene paa Landevej 1932 i Italien. Det lille Tandhjul (Gearhjulet) var sammensat af tre smaa Tandhjul med forskelligt Antal Tænder, og Princippet var, at Cyklerytteren under Kørslen skulde være i Stand til at skifte Kæden over fra det ene til det andet eller tredie af disse Tandhjul. Han blev derved i Stand til at sætte Gearet ned, naar han skulde køre f. Eks. op ad Bjergstigninger, og sætte det op, naar Farten gik nedad, eller der skulde køres →Slutspurt; men naar han skulde betjene sig af Gearskifteren, skulde han under Farten bøje sig ned og ved Hjælp af en mekanisk Anordning lige over det store Tandhjul slappe Kæden og derefter med Fingrene løfte den op paa det Gearhjul, der ønskedes brugt, træde Pedalerne lidt tilbage, saa Kæden kunde komme i Leje, og derefter atter ved den mekaniske Anordning stramme Kæden. Dette komplicerede Arbejde medførte ikke sjældent, at Kæden hoppede af. Det var ogsaa en Gene, at Rytteren skul-

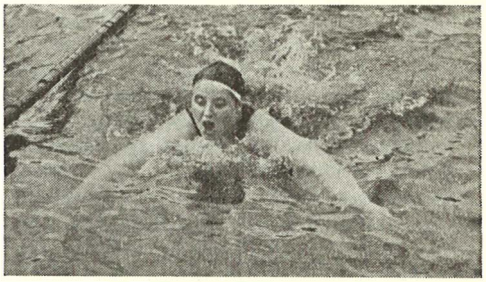

Torpedo-Gearskifteren paamonteret en almindelig Herrecykle.

de bøje sig ned og med Fingrene søge at bakse en oliefedtet Kæde paa Plads. Det kunde han ikke gøre midt i et Felt, hvorfor han først maatte lade sig falde tilbage fra sin maaske fordelagtige Position i Løbet for senere at forsøge at indhente det tabte Terræn. Denne Mangel ved den nye Opfindelse rettedes gennem en ny Udformning af »Vittoria« 1933. Nu kunde Rytteren i uændret Stilling paa Cyklen skifte Gear ved Hjælp af et »Bowden«-Kabel, der fik en paa Baggaflen anbragt Metal-Klo til at flytte Kæden.

Der kom Efterligninger og Forbedringer. Allerede 1934 fremkom den svenske Amatørlandevejsrytter Bernhard Britz med sin »Brivex«-Gearskifter, og 1935 bragte den tidligere schweiziske Cyklerytter Oscar Egg fra sin Cyklefabrik i Paris Udgaven »Super Champion« paa Markedet. Forbedringen ved den svenske Skifter var, at man ikke behøvede at slappe eller stramme Kæden, naar der var skiftet Gear; Special-Kæden kunde ligge bugtet, idet den blev holdt paa Plads ved Metalskinner paa hver Side af Kæden, og den var kun fuldt udstrakt, naar det største Gearhjul var i Brug. 1936 fremkom en forbedret »Super Champion« til 4-Skiftning, og samme Aar fremkom i Frankrig »Simplex«, der modsat alle andre Modeller, der skulde skifte fra det mindste til det største Gearhjul via de mellemliggende Gearhjul, kunde springe direkte fra det mindste til det største og omvendt. I Tyskland fremkom en Model »Torpedo«, der modsat alle andre Modeller, baseret paa Friløb, ogsaa kunde paamonteres Cykler med Frihjul. I **Schweiz** findes særlige Bjerg-Gearskiftere med 5 Skift. De mange Tandrækker paa Gearhjulet har nødvendiggjort, at man i Schweiz har maattet forlade Normalmaalene for Kæder til Landevejsracere og er gaaet ned fra $^1/_8$ til $^1/_{10}$ Tommes Bredde. Ogsaa i Danmark har Gearskifteren vist sig at have en meget stor Betydning, specielt med Henblik paa den stærke Blæst og paa Slutspurten i Løb med samlet Start. J.B.

»Gefion«, Idrætsklub, stiftet 1/9 1932 og indmeldt i D.A.I. Ved Overenskomst 1937 mellem D.I.F. og D.A.I. begyndte et for Klubben frugtbart Samarbejde med de under D.A.B.U. staaende Foreninger. 1941 blev »Gefion« indmeldt i K.A.B.U. under D.A.B.U., hvor den hurtigt gjorde sig gældende og ved KM 1942 opnaaede to 3. Pladser, 1943 to 1. Pladser og tre 2. Pladser. Deltog som Medl. af D.A.I. i Folkeolympiaden i Barcelona 1936 og i Arbejderolympiaden i Antwerpen 1937, hvor den opnaaede en 2. Plads i Fluevægt ved Anker Schøne. Kendte Idrætsmænd: Brødrene Anker og Werner Schøne samt Asger Warburg. Formand: E. Komstedt. A.C.

Martha Genenger.

Genenger, Martha (g. Engfeld, f. 11/11 1911), tysk Brystsvømmerske, EM i 200 m 1934 (3.09,1), Nr. 2 i OM 1936 (3.04,2), for-

bedrede 2 Gange VR i 200 yards (bedste Tid: 2.44,9 1935), forbedrede endvidere VR i 400 m fra 6.24,8 til 6.19,2 ved et Stævne i København 1937 under Kamp med Inge Sørensen (6.20,8). O.J.

Generalprotokol (Or.), udvidet →Resultatliste, hvor foruden Løbernes Placeringer og Totaltider desuden er udregnet: Idealtider, Gennemsnit af Totaltider og Delstrækningernes Længde. Desuden evt. angivet Løbernes indbyrdes Placering ved de enkelte Poster. J.M.

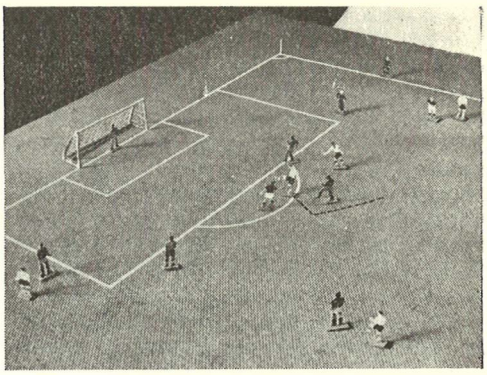
(Skøjte.), Protokol, der indeholder Navnene paa samtlige Løbere og Deltagere, Pointstallet og Pladscifferet, som Løberne har opnaaet hos hver af Dommerne (→Dommerbog), samt Summen af samtlige Pointstal, samtlige Pladscifre og den endelige Placering for hver Løbers Vedkommende. Skal underskrives af Konkurrencelederen. P.C.-C.

Generalstabskort (Or.), officiel Betegnelse for →Geodætisk Instituts Kort i Maalestoksforholdet 1 : 100 000, ɔ: 1 km i Naturen = 1 cm paa Kortet. Gengiver alle mere væsentlige Terrængenstande og er det alm. anvendte til Orienteringsløb for viderekomne i Danmark. Det findes i forskellige Udgaver, hvoraf den til Orientering bedst anvendelige er paa Hamppapir og med →Højdekurver. Populært anvendes ofte Betegnelsen Generalstabskort paa alle Geodætisk Instituts Kort, hvoraf →Maalebordsblade (1 : 20 000) anvendes til Banelægning og →Atlasblade (1 : 40 000) til Orienteringsløb for Begyndere. A.H-f.

Genering (Kajak.) fremkommer ved →Banekrydsning, ved Sammentrængning af Feltet eller ved forkert Omsejling af Vendepunktet paa Langdistancebane. Ved Sammentrængning af Feltet kan Genering opstaa mellem Fartøjer, som ikke selv er Skyld deri, men har villet undgaa Kollision. Banedommeren skal udelukke det skyldige Fartøj. Ved Oversejling af en Konkurrents Bane i mindst 3 m Afstand fra hans Stævn dømmes ikke Genering. V.U.A.

Genforeningspladsens Idrætsanlæg, Frederiksberg, administreres af Københavns Idrætspark, indviet 1923, indeholder: Stadion med Løbe-, Spring- og Kastebaner, Fodboldbane, flere mindre Haandboldbaner samt 4 Tennisbaner. 1935 opførtes et Klubhus med 9 Omklædningslokaler, Baderum, Toiletter for Publikum samt Kontor. M.R.

Gennembrud (Fodb.) foreligger, naar Modpartens Forsvar er helt udspillet, saa den af Angriberne, der har Bolden, befinder sig i en god Scoringsposition, efter at han umiddelbart forinden har ydet en særlig individuel Præstation i Form af f. Eks. en Dribling. Kan ogsaa foregaa ved, at en Angriber →gaar igennem fra et Sted langt ude paa

Spilleren, der skyder paa Maal, har foretaget et Gennembrud ved at drible forbi to Modstandere og skyde, saa snart han er fri.

Banen. Dette kaldes almindeligvis et **Solo-Gennembrud.** N.M.

Gennemslagskraft (Skydn.), Projektilets Energi, maales ved Projektilets Hastighed og Vægt. Udtrykkes ved Formlen

$$E = \frac{m}{2} \cdot v^2,$$

hvor $m = \frac{\text{Projektilvægt i kg}}{\text{Tyngdekraftens Acceleration}}$ og v er Projektilets Hastighed i m/Sek.; er derfor større, naar Projektilvægten er større og Hastigheden stor. Da Hastigheden aftager med Flyvetiden, bliver Gennemslagskraften mindre, naar Afstanden vokser. E.S.-L.

Gennemsnitshastighed (Ski.). Ved de internationale →Slalom- og →Styrtløb regner man ofte med Løbernes Gennemsnitshastighed. I de store Styrtløb, hvor Banen ofte er op til 5 km lang, har man konstateret Gennemsnitshastigheder paa over 80 km, hvilket betyder, at Maksimalfarten paa de stejleste Steder er ca. 100 km i Timen (→Fart). H.J.

Gennemsnitsmaal (VP.), Maalkvotient el. Maalavarage, d.v.s. Forholdet mellem Antallet af vundne og tabte Maal multipliceret med 100. Udregnes saafremt 2 eller flere Hold i en Vandpoloturnering, hvor der spilles alle mod alle, har opnaaet samme Antal Points, idet der gives 2 Points for en vunden, 1 for en uafgjort og 0 for en tabt Kamp. Det Hold, der har bedst Gennemsnitsmaal, er bedst placeret. S.A.N.

Gennemsnitstid (Or.). 1) Den effektive Tid, Orientereren har brugt pr. km i et Orienteringsløb. Hvis en 10-km Bane er gennemløbet paa 2 Timer 38 Min., bliver Gennemsnitstiden smaa 16 Minutter, →Kilometertid. 2) Gennemsnittet af samtlige fuldførende Løberes Totaltid. Angives undertiden i →Generalprotokollen og danner Grundlag for grafisk Afbildning af Løbernes indbyrdes Placering ved de enkelte Poster. J.M.

Gentlemanlicens (Ridn.), →Licens.

Gentlemen (Cricket) (eng.), Betegnelse for →Amatører i Modsætning til Players (→Pro-

fessionals). Der er i England stadig Sondring mellem disse to Kategorier, som kun deltager paa samme Hold i County Kampe og de store Testmatcher, hvor Holdets Anfører efter en uskreven Lov altid er Amatør. Gentlemen har saaledes indtil fornylig ikke haft samme Omklædningsrum som Players og opføres i Regnskabsbogen med fuldt Navn (D. G. Bradman, R. E. S. Wyatt) modsat Players, der kun nævnes ved Efternavnet (Hobbs, Ames). J.C.

Gentlemen of Denmark (Cricket). Under denne Titel spillede et udvalgt dansk Hold en Række Kampe i England 1926 mod Radley College, Oxford Universitiy Authentics, et Leicester Hold, Clifton College, Bristol University, Eton College og Gentlemen of Essex. Det var første Gang, danske Spillere spillede paa Græspitch, og eneste Gang, et dansk Hold har gæstet England. Kamp Nr. 2 blev vundet af Danskerne, Nr. 3, 5 og 6 blev uafgjort, medens Nr. 1, 4 og 7 tabtes. Holdets Deltagere var: Ch. Buchwald, Henrik Andersen, J. R. Stavnsbjerg og O. F. Saabye (A.B.), K. G. Brysting. Hakon Bendixen, L. Nørgaard, Svend-Einar Rasmussen og H. Philipson (K.B.), Max Nielsen (B. 93), H. Uldall (Frem), Oscar Jørgensen (Aalborg), Frank Olsen (Aarhus), Baron H. Rosenkrantz og Læge P. E. Heiberg. H.P.

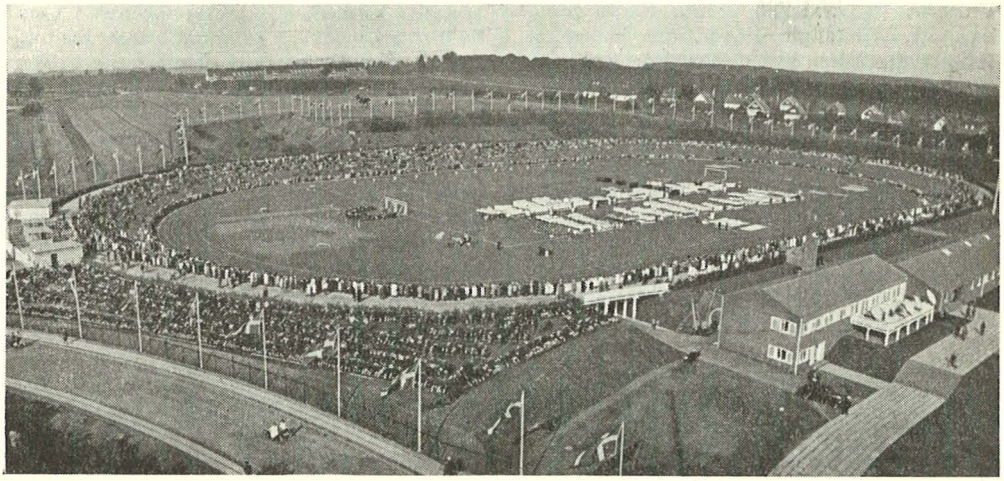
Gentofte Badminton Klub (G.B.K.), stiftet 10/2 1931, Medl. af D.B.F. Egen Hal med 7 Baner. 1943 ca. 400 Medlemmer. Formænd: 1931-36 Knud Jørgensen, 1936-42 Fru Thyra Holm, fra 1942 Hilmar Jacobsen. Betydelige Medlemmer: Tonny Olsen, Poul Vang Nielsen og E. Kirchhoff, der alle har været paa Landsholdet og vundet flere DM. H.H.

Gentofte Stadion, beliggende mellem Gentofte og Jægersborg Station. Arealets Størrelse 18 ha, indviet 1942, Anlægssum 1½ Mill. Arkitekt: Arne Jacobsen, Ingeniører: Kommunens tekniske Forvaltning. Indeholder Athletikbane med en 477,5 m lang Løbebane. Inden for denne en Fodboldbane. Plads til 25 000 Tilskuere. Uden for denne Bane findes Træningsbaner, 3 for Fodbold, 2 for Haandbold, 1 Kvindebane, en Badmintonhal med 7 Baner. En Bygning med 6 Omklædningslokaler, Kontorer, Restaurant og Klubværelser. Paa Arealet er projekteret anlagt et Svømmebassin og endnu flere Bygninger. M.R.

Gentofte-Vangede Idrætsforening (G.V.I.), stiftet 21/8 1921 ved Sammenslutning af Gentofte Boldklub (stiftet 15/4 1914) og Vangede Idrætsklub (stiftet 29/5 1919). Fra Begyndelsen dyrkedes Athletik, Boksning, Cykling og Fodbold. Athletik og Boksning bortfaldt senere, og Haandbold (navnlig for Damer) optoges samt Gymnastik om Vinteren. Betydeligste Formand: Overassistent L. Hartoft (1927-40, og fra 1941). I S.B.U.s Mesterrække 1929, hvor den holdt sig til 1939. Deltog i Danmarksturneringens III Serie 1936-37. Klubbens Baneforhold er nu betryggende efter Indvielsen af Gentofte Stadion 1942 samt eget Baneanlæg i Vangede Nymose, indviet 1943. 1943 ca. 300 Medlemmer. S.A.K.

Litt.: Gentofte-Vangede Idrætsforening 1921-41.

Genuafok (swedish jib) (Sejl.), stor Krydsfok, der rækker langt agten for Masten. Sejlet er særdeles virkningsfuldt, men udsætter Mast og Rig for stærke Paavirkninger, da det maa skødes meget haardt (med Spil) for at være fuldt effektivt. Sejlet er af svensk Oprindelse. Navnet stammer fra, at det først blev alm. kendt, efter at svenske 6-Metere havde benyttet det ved internationale Kapsejladser i Genua, hvor det vakte stor Opmærksomhed. Fik snart uhyre Udbredelse samtidig med, at Sejlet voksede i Størrelse (Arealet oversteg ofte Storsej-

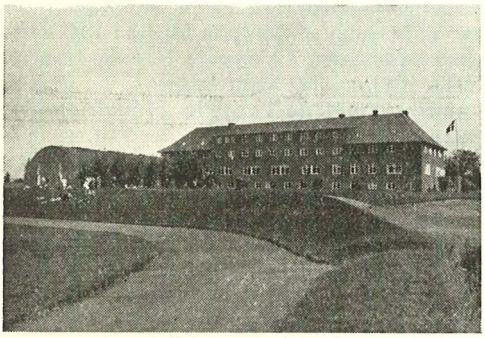
Gentofte Stadion. Billedet er taget under Indvielsen September 1942.

lets), fordi den Del af Sejlet, der ligger agten for Masten, ikke indgaar i et Fartøjs maalte Sejlareal. Nu er der for adskillige Baadklasser sat Grænser for Størrelsen. O.A.

Geodætisk Institut (Or.), Institution under Krigsministeriet, har bl. a. til Opgave »at bestride Landets Opmaaling samt udgive Kort over Riget«. 1842 oprettedes Generalstabens topografiske Afdeling, der skulde fremskaffe nøjagtige Kort over hele Landet saavel til militært som til offentligt Brug. 1928 blev den slaaet sammen med Gradmaalingen til Geodætisk Institut. Blandt de af Instituttet udgivne Kort anvendes i Orienteringssporten →Maalebordsblade, →Atlasblade og →Generalstabskort. A.H-f.

Geografisk Nord (Or.), →Kortnord.

Georgii, Walter (f. 12/8 1888), Dr. phil., Professor, Direktør for det tyske Forskningsinstitut for Svæveflyvning i Darmstadt. Har skrevet Lærebog for Svæveflyvere: »Der Segelflug und seine Kraftquellen im Luftmeer« og »Flugmeteorologi«. H.F.

Gerlev Idrætshøjskole.

Gerlev Idrætshøjskole ved Slagelse, oprettet 1938 af Kr. Krogshede, Byggesum 500 000 Kr. Den har en stor Gymnastiksal, lukket Svømmehal, moderne Idrætsplads og Elevværelser til godt 100 Elever. Om Vinteren (Nov.-Marts) er der baade mandlige og kvindelige Elever, om Sommeren (Maj-August) kun kvindelige. Der gives alm. Højskoleundervisning; desuden er det Skolens særlige Opgave at uddanne →Delingsførere i Gymnastik og anden Idræt. K.A.K.

Germanischer Lloyd (Sejl.), Klassifikations-Selskab for søgaaende Skibe, opr. 1867.

Germansk Greb (Bue.), det almindeligst brugte Greb i moderne Bueskydning: 2. Finger anbringes paa Stregen oven for Pilen, 3. og 4. Finger paa Strengen, men neden for Pilen; derefter føres Trækket. Kun det yderste Led paa hver Finger berører Strengen; Pilen maa ikke klemmes imellem 2. og 3. Finger. C.P.

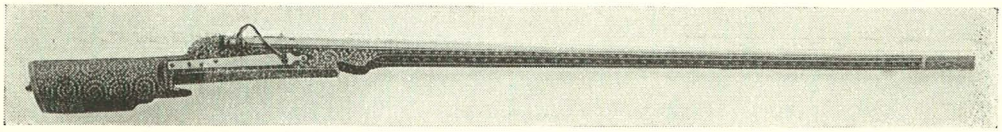
Gervin, Willy (f. 28/11 1903), Chauffør, begyndte 1925 som Amatør paa Ordrupbanen, Professional fra Juli 1933, holdt op 1940. Blev som Amatør efterhaanden en dreven Taktiker, særlig i Matcher. DM 1929, NM 1930, international Vintermester paa Vélodrome d'hiver i Paris 1930. Deltaget i Landskampe mod Tyskland og England. Bedste Præstationer: Nr. 3 i VM Zürich 1929, Nr. 2 i VM København 1931 og Nr. 3 sammen med Harald Christensen i det olympiske 2 Kilometer Tandemløb Los Angelos 1932. J.B.

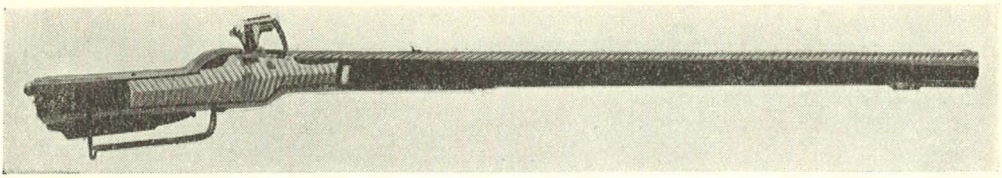
Gestring, Marjorie (f. 1923), amerikansk Udspringerske, vandt kun 13 Aar gammel OM i 3-Meter Spring 1936, amerikansk Mester til 1939, da hun besejredes af Helen Orlenkovich. Gav under en Europatourné efter OL 1936 ogsaa Opvisning i København. O.J.

Gevær (af tysk Gewehr: Værge, Vaaben), Fællesbetegnelse for Haandskydevaaben til Betjening med to Hænder, modsat →Pistol og →Revolver, der betjenes med een Haand. Haandskydevaabnenes Fremkomst i Europa daterer sig fra ca. 1300 og er en Følge af Krudtets Opfindelse. Allerede før denne Tid kendtes Krudtet i Kina og brugtes i hvert Fald til Fyrværkeri. I Europa brugte man ogsaa til at begynde med Krudt alene til Fyrværkeri, men allerede ca. 1350 havde Ildvaabnene gennemgaaet en saadan Udvikling, at man kan tale om Kanoner og Haandskydevaaben, idet dog kun Størrelsen adskilte disse Typer. 1362 anvendtes af Lübeckerne Kanoner i et Søslag mod Danskerne, dog uden særligt Held. De ældste kendte »Bøsser« stammer fra denne Tid. De er støbt i Bronze med et tragtformet Løb, der bagtil ved →Kammeret har en →Kaliber af

Bayersk Lunteriffel. München-Arbejde, paa Piben dateret 1613. Tøjhusmuseet.

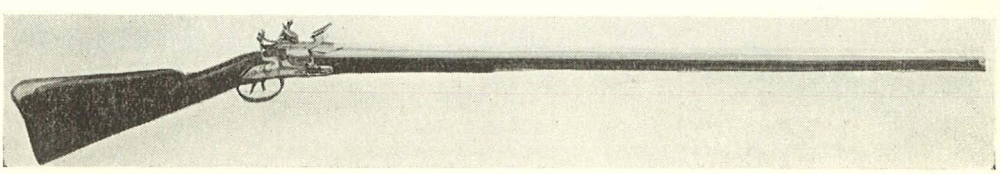

Hjullaasriffel fra ca. 1660, antagelig Odense-Arbejde; skænket Christian V af Kapellan Niels Jensen Løwe i Odense. Tøjhusmuseet.

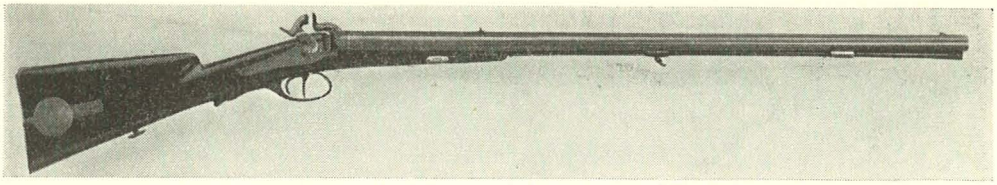
ca. 18 mm. Paa Oversiden findes et →Fænghul, og bagud en Flig, ved hvis Hjælp et Træskaft til at styre »Bøssen« med kunde fastgøres. Løbet er ca. 30 cm langt og Vægten ca. 1¼ kg. Som Projektil anvendtes Blykugler, hvorfor disse »Bøsser« kaldtes »Lodbøsser«. Paa Tøjhuset i København findes en »Hagebøsse«, fundet i Ruinen af en Borg ved Vedelspang i Sønderjylland. Denne Borg opførtes 1416 og ødelagdes 1426, saa dette Vaaben maa være ældre, sandsynligvis fra sidste Halvdel af 14. Aarh. Denne »Hagebøsse« bestaar af en Pibe med Jernskaft, der bagtil ender i en Knop. Kaliberet er bagtil ca. 18 mm og tiltager mod Mundingen. Piben er 21 cm lang, Skæftet 60 cm. Paa Oversiden findes Fænghullet, og en 18 cm lang Hage er fastgjort til Løbet. Hagen tjente til Støtte mod en Murkant eller lignende under Rekylen. Vægten er 2,4 kg. Haandskydevaabnene forbedredes hurtigt, idet Kravene til Vaabnene til Jagt og Skiveskydning medførte disse Forbedringer, der senere indførtes paa Militærvaabnene. Løblængden forøgedes, og Vaabnene forsynedes med en særlig Laas. Ca. 1400 blev →Luntelaasen opfundet, ca. 1500 →Hjullaasen og noget senere →Flintelaasen. Ca. 1480 opfandtes Riflingen, der oprindelig bestod af længdegaaende Fordybninger, for senere ca. 1540 at blive ændret til spiralsnoede Riffelgange. Efterhaanden som Laasen forbedredes, fik Skytten begge Hænder fri, saa han kunde holde Vaabnet frit under Skydningen. Følgen blev en forbedret Skæftning, saa Vaabnet under Skydning kunde støttes mod Brystet, senere mod Skulderen, og Indførelse af Sigtemidler.

Allerede ca. 1470 fremkom særlige Regler for →Skiveskydning. Ved et stort Skyttestævne i Würzburg 1475 gives følgende Regler: »Skytten skal staa oprejst med frie Arme. Som Sigtemidler er kun tilladt et simpelt Korn paa Pibens Forende samt et »Hul« (Diopter) eller et »Hak« i et Kærvestykke ved Fænghullet«. Mere komplicerede Sigtemidler i Rør kendtes, men blev forbudt ved Skyttestævner.

I nogle Hundrede Aar dominerede Forladegeværer med Flintesnaplaas. De virkede ret hurtigt og sikkert. Det angives, at de funktionerede 9 Gange af 10. 1815 opfandtes →Fænghætten, der var et Resultat af den noget tidligere gjorte Opfindelse af Knaldkviksølvet. Derved muliggjordes en virkelig Forbedring af Geværlaasen, idet →Slaglaasen nu begyndte sin Sejrsgang. Den virkede hurtigt og sikkert og er den Laaseform, der bruges den Dag i Dag. Hidtil havde man været tvunget til at anvende Forladevaaben, selv om der var gjort mange Forsøg paa at løse →Bagladeprincippet. Fænghætten muliggjorde den gastætte Baglademekanisme ved Anvendelse af →Enhedspatron. De første anvendelige Baglademekanismer fremkom ca. 1840, men først 25 Aar senere var Løsningen tilfredstillende for Rifler, hvilket skete ved Indførelse af Messinghylstret under den amerikanske Borgerkrig i 1860'erne. Et moderne Geværs Hoveddele er →Pibe, →Laasestol, →Laas, →Aftrækkermekanisme og →Skæft. Piben laves af Specialstaal. Dens Formaal er at styre Projektilet og give det sin Skudretning. Pibens Indre kaldes →Løbet, og dettes Tværmaal kaldes →Kaliberet. Midterlinien gennem Løbet kaldes →Kærnelinien. Bagtil er Løbet udvidet til et →Kammer, der danner Leje for Patronen. Pibens Indre er glat til Haglskydning og riflet til Skydning med Kugle. Riflingen tjener til at give Kuglen en omdrejende Bevægelse, hvorved dens Bane i Luften stabiliseres. Sigtemidler, ved hvis Hjælp Piben rettes mod Maalet, bestaar som Regel af →Sigtekorn, anbragt paa Pibens Forende, og →Visér (aabne Sigtemidler), anbragt paa Pibens Bagende, saa Afstanden fra Sigteøjet i Anslagsstilling er ca. 27 cm. Paa nogle Vaaben erstattes Viséret af en →Diopterskive (lukkede Sigtemidler)

Glat Flintedublet af Valentin Marr, København, ca. 1737; har tilhørt Christian VI. Tøjhusmuseet.

Perkussions Büchflint af C. Delcomyn, København, ca. 1840. Tøjhusmuseet.

anbragt tættere ved Øjet, og nogle Rifler har foruden Visér ogsaa Sigtekikkert. Laasestolen danner Leje for Laasen og Forbindelse mellem Pibe og Skæfte. Laasen lukker for Kammeret under Skudafgangen. Bundstykket kan aabnes, saa Patronen kan indføres i Kammeret, og indeholder Slagmekanismen. I Forbindelse med Bundstykket findes en Udtrækker, der trækker Patronen (det afskudte Hylster) ud af Kammeret, naar Laasen aabnes. Til Aabning og Lukning af Laasen findes et særligt Betjeningshaandtag. Slagmekanismen spændes, naar Laasen aabnes og lukkes og fastholdes spændt af Stangen. Stangen kan frigøres ved Hjælp af et →Aftrækkergreb (direkte Aftræk) eller ved en →Snelle (indirekte Aftræk). For at forhindre Affyring af Skud i Utide har de fleste Geværer en Sikring. Enkeltladende Skiveskydningsrifler har sjældent Sikring. Skæftet er Geværets Haandtag. Som Materiale anvendes godt tørt Træ, ofte Nøddetræ. Ved Hjælp af Skæftet bæres Geværet i Anslagsstillingen og den fornødne Støtte opnaas ved en hensigtsmæssig Form af dette. De fleste Vaaben har paa Undersiden af Piben eller paa Forskæftet en →Rembøjle, der sammen med en paa Undersiden af Bagskæftet fastskruet anden Rembøjle tjener til Fastgørelse af →Geværremmens to Ender. E.S.-L.

Litt.: J. Alm: Eldhandvapen I-II (1933). W. Greener: The Gun and its development (1910).

Gevær 1889 (Skydn.), oftest kaldet »Gevær 89«, er det danske Militærgevær. Indførtes 1889 som Afløsning for →Remingtongeværet. Et Magasingevær, Kaliber 8 mm, beregnet til kappeklædte Projektiler. Magasinet har Plads til 5 Patroner. Laasen er en Cylinderlaas, System Krag-Jørgensen, og den betjenes ved et Haandtag paa Bundstykket, der kan drejes ¼ Omgang, hvorved Lukkeknasterne bliver fri, og Bundstykket kan trækkes tilbage (Repetering). Aftrækket er et Trykpunktsaftræk. Piben er tynd og beskyttet af et Overrør, hvorpaa Sigtemidlerne, Korn og Galgevisér, er anbragt. Skæftet er Helskæfte af Nøddetræ. Længde ialt 133 cm, Vægt ca. 4,25 kg. E.S.-L.

Gevær 1867 el. *Remingtonriffel* (Skydn.), Bagladeriffel konstrueret af den amerikanske Vaabeningeniør Remington. Indført som Militærgevær i den danske Hær 1867. Kaliberet var 11,35, Laasen var simpel, sikker og robust, men Mangelen af Magasin gjorde det nødvendigt at udskifte dette Gevær 1889. Anvendtes dog endnu i mange Aar i Hæren og Marinen samt i Skytteforeningerne. Omdannet Gevær 1867 brugtes en Række Aar meget til Kortdistanceskydning og findes endnu i Brug. E.S.-L.

Geværfutteral (Skydn.), Hylster af Læder eller svært Sejldug til Transport af Geværer. Er forsynet med Bærerem, og Formen skal passe til Geværet. Bruges ikke til Opbevaring (→Geværskab) eller Forsendelse.

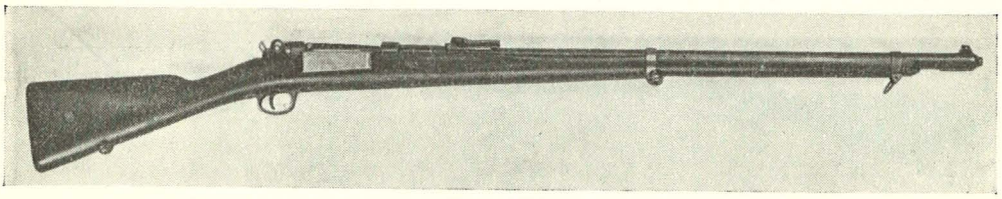
Geværlaas (Skydn.) = Laas.

Geværløb (Skydn.) = Pibe.

Gevær 89 (Skydn.) = Gevær 1889.

Gevær 1928 el. *Finskydningsgevær 1928* (Skydn.), en forbedret Udgave af Gevær 1889, hvorved er opnaaet bedre Præcision ved Indførelse af en sværere Pibe uden Overrør samt Forbedring af Sigtemidlerne, der er lukkede (Sigtekorn i Beskyttelsesring og Hulvisér med Diopterskive). Laasestolen er oftest til Skytteforeningsbrug uden Magasin, hvorved den er blevet stivere. Skæftet er Halvskæfte med Overskæfte og Pistolgreb. Samlede Længde 117 cm, Vægt 5,3 kg. Forbedringen i Præcisionen fremgaar af D.D.S.G. og I.s Skydebestemmelser, der giver Gevær 89 henholdsvis 5 og 4 Points i Tillæg pr. 15 Skud mod Skive Nr. 1 og Skive M 2 i Forhold til Gevær 1928. E.S.-L.

Gevær 1928/33 (Skydn.), en yderligere Udvikling af Gevær 1928, idet Kaliberet er

Gevær 1889.

ændret til 6,5 mm. Samtidig er Piben gjort noget længere, saa den samlede Længde er 126 cm, Vægt 5,1 kg. Laasestolen har ingen Gennemboring for Magasinet, der mangler helt. P. Gr. af det mindre Kaliber (lettere Projektil) er Rekylen mindre end ved Gevær 89 og 1928, hvorfor dette Vaaben er behageligere at skyde med. Præcisionen er en Ubetydelighed bedre end for Gevær 1928. Efter D.D.S.G. og I.s Skydebestemmelser fradrages for Gevær 1928/33 pr. 15 Skud henholdsvis 3 og 2 Points for Skydning mod Skive Nr. 1 og Skive M 2 i Forhold til Gevær 1928. E.S.-L.

Geværolie (Skydn.), →Alkalisk Vaabenolie.

Geværpibe (Skydn.), →Pibe.

Geværrem (Skydn.), Bærerem til Gevær. Remmens to Ender fastgøres til Geværet ved dettes to →Rembøjler. Remmens bageste Ende er forsynet med en Prop, der stikkes igennem bageste Rembøjle og fæstnes i et af en Række Huller i Remmen. Derved kan Remmens Længde indstilles efter Behag. Foruden at virke som Bærerem kan Remmen bruges til Støtte under Skydning efter bestemte Regler. For reglementerede Geværer er det tilladt at benytte Rem af samme Type, som Geværet er forsynet med, naar det udleveres fra Hærens tekniske Korps, d. v. s. enkelt Rem til Gevær og Karabin 89 og dobbelt Rem til Gevær 1928 og 1928-33. Til frit Gevær er enhver Rem tilladt, den maa dog ikke have en Bredde af over 4 cm, maa ikke give Støtte til mere end den ene Arm og maa kun anvendes til Støtte i knælende og liggende Skydestilling.

Den enkelte Rem: a) staaende Skydestilling. Venstre Arm føres fra venstre ind mellem Geværet og Remmen, der anbringes saa højt oppe under Overarmen som muligt. Underarmen føres en halv Gang rundt om Remmen, og venstre Haand griber Vaabnet paa sædvanlig Maade. Remmens forreste Del kommer saaledes til at hvile mod Haandleddet eller bedre mod Haandens udvendige Side, der bedre fastholder Remmen i sin Stilling. I Anslaget skal Remmen være tilpasset, saa den er udspændt og strammer noget over Brystkassen. b) liggende Skydestilling. Remmens bageste Ende frigøres fra Rembøjlen og fastgøres ved Hjælp af Krogen til den forreste Del, saa der dannes en Løkke. Igennem denne stikkes venstre Arm fra højre Side af Remmen. Løkken anbringes om Overarmen saa højt oppe som muligt. Venstre Haand og Underarm anbringes i Forhold til Remmen ligesom ved Skydning staaende, og Remmens Længde tilpasses, saa den er temmelig stram i Anslaget. c) knælende Skydestilling. Remmen kan bruges ligesom ved Skydning staaende, dog maa den helst være strammet noget mere, eller som ved Skydning liggende, hvilket er en Fordel, naar Skydestillingen er meget lav.

Den dobbelte Rem bestaar af to Halvparter, hvoraf den forreste er dobbelt og indstillelig i Længden samt forsynet med to Skydere. Den bageste Part har en Øsken, hvorigennem den forreste Part trækkes, og en Krog, ved hvis Hjælp den fæstnes til bageste Rembøjle ligesom den enkelte Rem. Til Skydning staaende bruges den dobbelte Rem, ligesom den enkelte, idet den samlede Længde tilpasses ved Hjælp af den bageste Part. Til Skydning knælende og liggende frigøres den bageste Part fra bageste Rembøjle, og forreste Part bruges ligesom den enkelte Rem som en Løkke og fastgøres om venstre Overarm lidt over Albuen, hvor Skyderen strammes og derved fastholder Remmens Stilling. Forparten af Løkken støttes mod Haandleddet. E.S.-L.

Geværskab (Skydn.), Skab til Opbevaring af Geværer. Skal helst være lukket og skal give Plads for Geværet (Geværerne) staaende og med saadan Støtte, at de ikke kan glide eller vælte. E.S.-L.

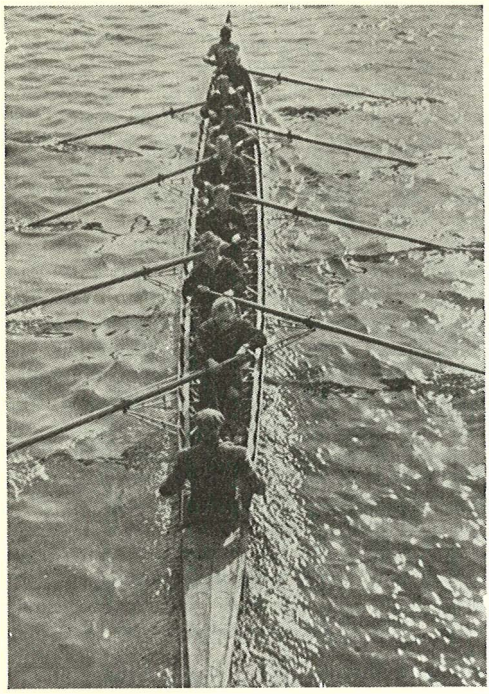
Gevær 67 (Skydn.) = Gevær 1867.

Gie (Sejl.), mekanisk Anordning, bestaaende af to Blokke, *Gieblokkene,* og en Løber, *Gieløberen,* altsaa ligesom en alm. Talje. Bruges til Ophejsning af de sværeste Ting. Er mindst femskaaret, d.v.s. den ene Gieblok har 3 Skiver, den anden 2. Findes der 3 Skiver i hver Gieblok, kaldes det en seksskaaret Gie. Paa store Sejlskibe findes mange Gier, f. Eks. til Mersefaldene, Bramfaldene, o.s.v. Disse Gier indgaar som fast Led i den løbende Rigning, men en Gie kan rigges op overalt, hvor der skal anvendes stor Kraft. T.B.

Gieblok (Sejl.), →Gie.

Gig (Ro.), klinkbygget Baad med korte Rigge. Sæderne er anbragt i Baadens Midterlinie. Afstanden fra Midterlinien til Aaregaflerne er den samme som i en →Outrigger, hvorved opnaas, at Gig-Baaden egner sig fortræffeligt til den første Indøvning af Outriggerroning. Er betydelig mindre sødygtig end en →Inrigger og egner sig ikke til Langtursroning i danske Farvande. Ill. se næste Side. J.N.-H.

Gigt (Med.), Samlebegreb for en Række Lidelser, der medicinsk set ikke har noget med hinanden at gøre, saaledes: ægte Gigt eller urinsur Gigt (Stofskiftesygdom), Leddegigt (Infektionssygdom), Rheumatisme (Fællesbetegnelse for Smerter lokaliserede særlig til Musklerne). Det er vanskeligt med Sikkerhed at udtale sig om Forholdet mellem Gigt og Idræt. Gennem Idrætsøvelsernes Betydning for et forøget Stofskifte foreligger der Mulighed for en Modarbejden og især

„Gig-Otter", en halv-outrigget klinkbygget Baad, der anvendes fortrinsvis til Øvelsesbaad.

en Forebyggelse af rheumatiske Tilfælde ved den Tilpasning i Evnen til Varmeregulering, som fremkommer gennem Færden i fri Luft i de lette Dragter, Varmen ved Øvelserne, Afkølingen i Badet og Frottering efter. Legemsøvelser har en afgørende Betydning for Vedligeholdelse af Muskulaturen ved indskrænket Bevægelighed i Leddene (→Sygegymnastik). K.S.

Gird (Sejl.) el. *Girth*, et Fartøjs tværskibs Omfang, maalt fra Skandæk rundt Kølen til Skandæk — i Maaleregler dog med Fradrag af Fribordshøjderne paa begge Sider. Indgaar i flere Maaleregler, bl. a. de internationale, og maales almindeligst enten paa 0,55 Vandlinie eller hvor Gird er størst. Bovgird og Agtergird (Hækgird) er Fartøjets tværskibs Omfang fra Skandæk til Skandæk ved henholdsvis Forenden og Agterenden af Vandlinien eller Maaleplanet. O.A.

Gitterhale (Svæv.), den bageste Del af et aabent Svæveplans Hovedstel.

Gitterkrop (Svæv.), den forreste Halvdel af et aabent Svæveplans Hovedstel.

Give Ben (Svæv.), en Paavirkning af Sideroret igennem Hammelen, der betjenes med Fødderne. Slang-Udtryk fra Instruktion og Kritik.

Give Bolden op (Fodb.), at sætte Spillet i Gang ved et Spark fremad fra Banens Midtpunkt (Opgiverspark, Begyndelsesspark). Naar Sparket tages, skal Bolden være i Ro og alle Spillerne være paa egen Banehalvdel, medens Opstillingen i øvrigt er fri. Spillerne af det Parti, der ikke giver Bolden op, skal være mindst 9,15 m fra den, indtil Sparket er taget, d.v.s. naar Bolden har bevæget sig saa langt som sin Omkreds. Den, der har taget Sparket, maa ikke røre Bolden igen, før den har rørt en anden Spiller. Kun ved Velgørenhedskampe maa en udenforstaaende tage Sparket.

Bolden gives op ved Begyndelsen af hver Halvleg, og naar et Maal er scoret. Det Hold, der har vundet →Lodtrækningen før Kampens Begyndelse, kan vælge at give Bolden op. Ved anden Halvlegs Begyndelse giver det andet Parti Bolden op. Naar et Maal er scoret, giver det Parti, der er scoret imod, Bolden op. Ved Overtrædelser skal Opgiversparket tages om, undtagen naar Sparkeren — efter at have givet Bolden lovligt op — rører den igen, før den har rørt en anden Spiller, i hvilket Tilfælde der skal dømmes →mildt Frispark til Modpartiet fra det Sted, hvor Forseelsen skete. Der kan ikke laves Maal direkte paa Opgiversparket. I øvrigt →Lade Bolden falde. V.L.

Give Klap (Svæv.), en Paavirkning af Klapperne igennem Pinden. Slang-Udtryk fra Instruktion og Kritik.

Give over (Fodb.), →Aflevering.

Givtov (Sejl.), Tov, hvormed et Sejl gives op (bjerges). Benævnes efter det Sejl, de bjerger. Paa Raasejlerne haler Givtovene Raasejlenes Skødbarme op under Ræerne, naar Sejlet gives op. Bommesanen saavel som ethvert Gaffelsejl paa Brugsfartøjer har ligeledes Givtove, hvormed de gives op under Gaffelen og ind til Masten. Anvendes kun paa meget store Lystfartøjer. T.B.

Gjord (Ridn.) anvendes til at fastholde Sadlen til Hesten; gaar fra Sadlens ene Side under Hestens Bryst til den anden Side. Er i Reglen af Bomuld. Kaldes ofte af ikke Fagfolk Buggjorden. J.W.

(Tennis), → Net-Regulator.

G.K.R. (Ro.) = Gamle K.R.er.

Glasgow Rangers F. C., eng. Fodboldklub, stiftet 1873 som *Rangers Football Association Club* af unge ubemidlede Arbejdere. Sluttede sig 1885 til The F.A., i hvis Pokalturnering den deltog 2 Gange. Blev 1887 Medlem af The Scottish F.A. og 1890 af The Scottish League, i hvis første Turnering den blev Nr. 1 sammen med Dumbarton. Har bedre Resultater end nogen anden britisk Klub. Vundet Liga-Mesterskabet 24 Gange, deraf 5 Aar i Træk fra 1927, og Pokalturneringen 10 Gange. Vandt baade »League« og »Cup« 1928, 30, 34 og 35. Vandt 1898-99 samtlige Ligakampe. Spillede fra Marts 1928 til Marts 1929 38 Ligakampe uden Nederlag (Rekord). Har altid sat godt og videnskabeligt Spil i Højsædet. Dens Bane, Ibrox Park, har Plads

til 120 000 Tilskuere. Har fostret over 60 Landsholdsspillere. Berømteste Navne fra senere Aar: Alan Morton, A. Cunningham, Meiklejohn og Muirhead. Danskeren Carl Hansen spillede for Klubben 1921-24. N.M.

»**Glaskæbe**« (Med.), Udtryk fra Boksning for, at en Mand let bliver »slaaet ud«, da Modstandsevnen mod Slag mod Hovedet efterhaanden nedsættes. Aarsagen er utvivlsomt at søge i Forandringer i Hjernen opstaaet efter de talrige Slag i tidligere Kampe med paafølgende psykiske Forandringer, manglende Koncentrationsevne og svigtende Selvkritik. K.S.

Glat (Badm., Tennis), den Side af en Ketcher, hvor Pyntestrengene gaar jævnt over selve Strengene (modsat →ru). Ved Lodtrækning om Serve og Valg af Side kaster den ene af Parterne sin Ketcher op i Luften eller snurrer den rundt paa Jorden og lader den falde. Den anden Part vælger »glat« eller »ru« og vinder (taber) Lodtrækningen, hvis den Side, han har valgt, vender opad (nedad). Sv.O.

Gleerup, Frits (f. 15/3 1902), Landsretssagfører, Tennisspiller. Slog 1928 i Single Hollænderen Timmer; bedst som Doublespiller, vandt D.L.T.F.s Mesterskab i Herre-Double i Hal 1930-32 (med P. Henriksen) og DM paa udendørs Bane 1928-29 og 1931 med samme Makker. Desuden DM i Mixed-Double 1932-33 med Else Hollis. Tillige KM i Herre-Double 1931-32 og i Mixed-Double 1932-33 med Else Hollis. Paa Landshold mod Sverige, Australien og Polen. A.T.

Glid (Ski.). 1) Godt Glid betyder lille Gnidningsmodstand, daarligt Glid stor Gnidningsmodstand mellem Ski og Sne. Glidet er i første Række afhængigt af Sneens Beskaffenhed. Tør →Kornsne og →Skare yder meget lille Gnidningsmodstand (hurtigt Føre), men giver ogsaa for usmurte Ski stærkt →Bagglid. Tør →Nysne (→Pulversne) giver godt Glid uden Bagglid. Fugtig eller vaad Sne og navnlig fugtig Nysne giver daarligt Glid. Man hjælper paa Glidet ved at smøre Skiene. Den rette →Smøring giver Glid uden Bagglid. 2) Under Løb i fladt Terræn, Langrend, gælder det om at holde Glid i Skiene, d.v.s. løbe med saa lange Glid som muligt i hvert Skridt. Dette opnaas ved at løbe med bløde, smidige Bevægelser og kraftige Stavtag. K.V.L.

(Svømn.). Ved Betegnelsen »Glid over en Svømning« forstaas, at denne foregaar roligt, jævnt og rytmisk. Dette opnaas ved, at der gøres en ubetydelig Pause (Dvælen) mellem hvert Armtræk (ved Brystsvømning umiddelbart efter at Benene er samlet og Armene strakt frem, ved Crawl og Rygcrawl naar Armen er strakt frem, klar til nyt Træk), saa man faar den fulde Udnyttelse af hvert Træk; det kræver tillige, at Svømmeren ligger højt i Vandet. Den Modstand, der fremkommer ved Benbevægelserne i Crawl og Rygcrawl, er saa ringe, at den ikke virker hæmmende paa Glidet. S.A.N.

»**Glid**« (Kajak.), svensk Kaproningskajak, konstrueret 1922. 52,5 cm bred, 519,5 cm lang. Første bordbyggede, lærredsovertrukne Kaproningskajak. Førende fra 1923, til Strømliniemodellerne fremkom 1934. V.L.H.

Glide (Kajak.). Kajakken kan glide paa Bølgerne i Medsø, naar Roeren kan undgaa at sidde fast i en Bølgedal, men stadig kan lade Kajakken glide fra den ene Sø til den anden. R.L.

Glideflade (Ski.), den Del af Skien, der glider mod Sneen.

Glideflyvning (Svæv.), Flyvning, under hvilken et Luftfartøj bevæger sig fremad og nedad i Forhold til den omgivende Luft uden andet Fremdrivningsmiddel end sin egen Vægt. Al Svæveflyvning er Glideflyvning. →Glidevinkel. H.F.

Glideplan (Svæv.), →Skoleglider.

Glidesæde (Ro.), den første Form for →bevægeligt Sæde, opfundet ca. 1870 i U. S. A. Sædepladen havde paa Undersiden 2 Lister, som gled paa 2 Glidebaner (slidings) i Baaden. Glidebanerne smurtes med Fedt, grøn Sæbe e. l. J.N.-H.

Glide-Tackling (Fodb.), særlig Form for →Tackling, der bestaar i, at man kaster sig og med udstrakt Ben søger at puffe Bolden væk fra Modstanderen. Fordelen er, at man kan naa et lille Stykke længere end ved en alm. Tackling, særlig paa en vaad Bane; Ulempen er den, at man, hvis Tacklingen mislykkes, ikke har nogen Chance for at komme igen. Bør kun anvendes som en sidste Udvej og da helst nær ved Sidelinien, saa Bolden puffes ud til Indkast og derved giver Tackleren Tid til at komme op og med i Spillet igen. Kræver særlig fin Bedømmelse og kan ikke almindeligvis anbefales. N.M.

Glidetal (Svæv.). Et Svæveplans Glidetal angiver, hvor mange Meter Svæveplanet glider fremad for hver Meter Højdetab, forudsat at det glider i den fladest mulige Bane, d.v.s. med mindst mulige →Glidevinkel. Eks.: »DFS-Olympia«s Glidetal 1:23. H.F.

Glidevinkel (Svæv.), Vinklen mellem vandret Plan og den Bane, et Svæveplan beskriver under retlinet →Glideflyvning. Jo mindre Svæveplanets Luftmodstand er i Forhold til Opdriften, des mindre (bedre, gunstigere) kan Glidevinklen blive. H.F.

Glidning (Svæv.), →Glideflyvning.

Glima (Brydn.), islandsk →Bæltebrydning.

»**Gloriana**« (Sejl.), berømt Kutter, tegnet og bygget 1891 af den amerikanske Konstruktør Nathaniel G. Herreshoff. Betød en Revolution inden for Konstruktionen af Kap-

sejladsbaade. De engelske Konstruktører (Benthall, Watson og Fife) var nok begyndt at skære af Dødtræet og at give Fartøjerne længere Overhang, men Herreshoff gik med »Gloriana« langt videre paa disse Omraader og skabte en Baad, der med sine langt udtrukne Overhang, sit slanke Undervandsskrog med dybtliggende Ballastkøl og ringe vaad Overflade var alle datidige Konkurrenter langt overlegen. Blev i mange Aar Forbilledet for Yachtkonstruktion i alle Lande. Herreshoff uddybede de her anvendte Principper yderligere, indtil de naaede deres yderste Udvikling i den første Bulbkølsbaad »Dilemma«. O.A.

Glukose = Druesukker.

Glykogen (Fys.), et sammensat →Kulhydrat, der dannes i den dyriske Organisme af de ved Næringen tilførte Kulhydrater, og som atter kan omdannes til Glukose (→Druesukker). Leveren og Musklerne kan tilsammen indeholde ca. 300 g Glykogen, der udgør Organismens Kulhydratreserve. →Insulin og →Adrenalin henholdsvis fremmer og modvirker Omdannelsen af Sukker til Glykogen (ogsaa →Blodsukker). En stor Glykogenreserve er gunstig for Udførelsen af strengt, langvarigt Arbejde. E.As.

»Gobé«. (Gymn.), Behændighedsøvelse. Populær Betegnelse for Kombinationen: haandstaaende Stilling med efterfølgende Flikflak.

God (Badm.) betegner i Almindelighed, at ingen →Fejl er begaaet, men anvendes især som Modsætning til →out om en Bold, der falder inden for Linierne.

(Tennis). En Bold er »god«, naar den er rigtigt returneret. I § 21 i D.L.T.F.s Spilleregler hedder det: »Det er rigtig Returnering, a) naar Bolden rører Nettet, Netstolperne, Netsnoren, Netremmen eller Lærredskanten, forudsat at den passerer over nogen af dem og rammer Jorden inden for Banen, b) naar Bolden, i Serven eller Returneringen, rammer Jorden inden for Banen og springer tilbage eller blæses over Nettet, og den Spiller, hvis Tur det er til at slaa, rækker over Nettet og slaar til Bolden, c) naar Bolden returneres uden om Netstolpen, hvad enten den er over eller under den øverste Kant af Nettet, forudsat blot at den rammer Jorden inden for selve Banen, d) naar en Spillers Ketcher passerer over Nettet, efter at Bolden er passeret over Nettet, førend der slaas til den, og at den er rigtig returneret, e) naar Bolden i Serven eller under Spillet rammer en Bold, som ligger paa Banen, forudsat Spilleren returnerer den rigtigt.« P.B.

Godkendelsesbevis (Svæv.), Dokument udstedt af Statens Luftfartstilsyn; attesterer, at en Person eller Genstand opfylder visse Krav. F. Eks. udstedes der paa Anbefaling fra Dansk Svæveflyver Union G. for Svæveflyveklubbernes Flyveledere, der herefter maa undervise til det Diplom eller Certifikat, der er angivet paa G. Intet Svæveplan maa tages i Brug, før der er udstedt G. paa det. Gyldig et Aar ad Gangen. H.F.

Gods, staaende og løbende (Sejl.). Til staaende Gods hører den Del af Riggen, som er fast, Kransen, Hangerne, Vantene og Stagene; til løbende Gods hører alt Tovværk (Wire), der anvendes til Sejlenes Betjening, f. Eks. Fald og Skøder. T.B.

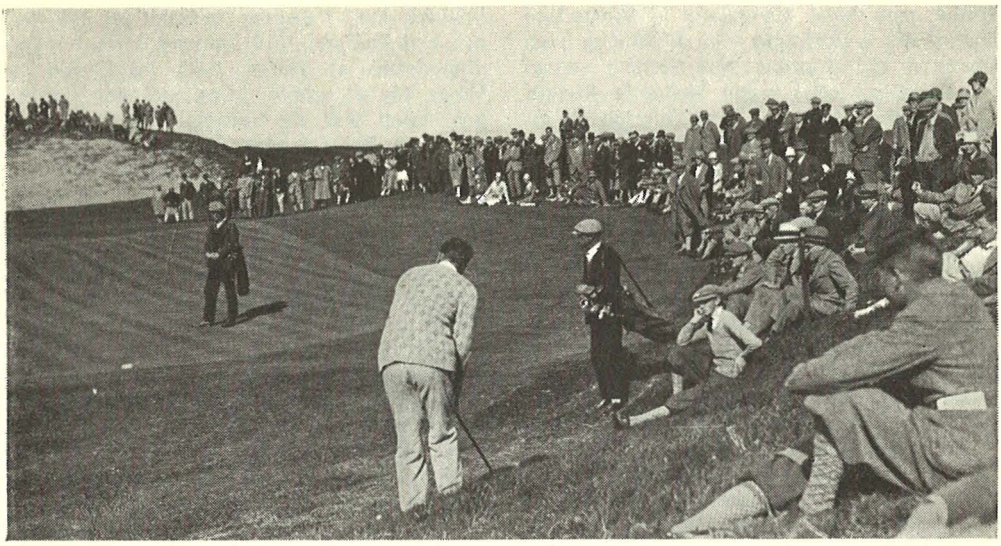
Goevier (Svæv.), midtvinget fritbærende, tosædet lukket Overgangsplan, konstrueret i Tyskland 1938 af W. Hirth. Da Planet er ret tungt, er der for at lette Starten anbragt et lille Hjul bag Meden. Sæderne er anbragt ved Siden af hinanden, og der forefindes Dobbeltstyring. Er fremstillet til Skolebrug, men har endnu ikke fundet megen Anvendelse. Data: Spændvidde 14,80 m, Længde 7,26 m. Planareal 19,00 m², Flyvevægt 410 kg, Planbelastning 21,6 kg/m² Glidetal 1:19, Synkehastighed 0,96 m/Sek. J.G.B.

Vibeke Goldberg under Udførelsen af Back Stop.

Goldberg, Vibeke (f. 16/3 1913), Sekretær. Medlem af Frederiksberg Skøjteløber Forening. 1940 Nr. 2 i D.S.U.s Junior Konkurrence, 1941 Nr. 1 i Junior Konkurrencen og 1942 Nr. 2 i DM i Kunstløb. Har givet mange Opvisninger i København og i Provinsen, dels i Sololøb og dels i Parløb med Per Cock-Clausen. Et stort Skøjtetalent og en fin Figurløber, hendes Friløbsprogram løbes med Fart og Rytme i en elegant og plastisk Stil. P.C.-C.

Golf (eng., sandsynligvis fra keltisk Gowf: Slag) ogsaa kaldet »The Royal and Ancient Game«, et over hele Verden, men særlig i engelsktalende Lande udbredt Spil, der bestaar i, at en Bold spilles fra →Teestedet til og i →Hullet med saa faa som muligt hinanden følgende Slag, idet der anvendes →Køller og →Bolde, der er fremstillet i Overensstemmelse med Regler givet i Golflovene, vedtaget af →The Royal and Ancient Golf Club of St. Andrews og godkendt af →Dansk

Approach, Indspil til Green.

Golf Union. Lovene behandler ogsaa →Regnskabet, der føres i de forskellige →Matcher. Spilles paa aabne Græsmarker eller Strandenge. →Banen, der i Reglen er paa 18 Huller, dækkende et Areal paa ca. 55 ha, men ogsaa kan være paa 9 Huller, der da spilles to Gange, bør helst ikke være plan, men forsynet med naturlige Forhindringer, →Hazards, saasom smaa Søer, Grøfter o. l. eller i Mangel af tilstrækkeligt mange af disse med kunstige Forhindringer, →Bunkers. Hvert Hul har sit særlige Udslagssted, Teested, og Indslagssted, →Green samt mellemliggende Del af Banen, benævnt »through the green«, d.v.s. hele den Del af Banen, hvorpaa Spil maa ske, med Undtagelse af Teested, Green og Hazards. Hullernes Længde, der maales fra Midte af Teested til Midte af Green, varierer fra ca. 80 m til ca. 500 m, og en 1ste Klasses 18 Hullers Bane er omkring 6000 m.

For hvert Hul har man i Henhold til Bestemmelser, udarbejdede af »The British Golf Union's Joint Advisory Council« og antagne af D.G.U., udregnet et teoretisk Score, som kaldes →Par, og Banens Par er da Summen af samtlige Hullers Par. Samtidig har man udregnet, hvilket Score en Scratchspiller antages at ville bruge, og dette Score kaldes →Bogey eller i den senere Tid →Standard Scratch Score (S.S.S.) og ligger fra 1 til 4 Slag over Par. Paa Basis af dette Score sættes Spillernes →Handicaps. Hullernes S. S. S. varierer fra 3 til 5, meget sjældent 6.

Spillet foregaar ved, at Spilleren paa Teestedet anbringer sin Bold paa en lille Forhøjning, →Tee (Peg), tager sin →Stance og →adresserer Bolden, idet han anvender det for ham mest passende →Greb paa Køllen for derpaa, for de lange Hullers Vedkommende (Huller over 200 m), med en Trækølle, →Driver, at slaa Bolden i Retning mod Hullet. Dette Slag, →Drivet, er ca. 200 m langt, men varierer naturligvis i Længde efter Spillerens Dygtighed og Jordbundens Blødhed; hvis det er korrekt udført, bør det falde paa →Fairwayen, den Del af Banen, der er klippet for at skaffe Bolden et godt Leje. Er Slaget mislykket, kan det ske, at Bolden →stoppes, hvorved den i Stedet for at gaa i Luften ruller langs Græsset, eller det bliver en →Slice eller →Pull, hvorved Bolden i Reglen havner i en Bunker eller anden Hazard eller i →Roughet, hvor den kan finde et meget daarligt Leje eller endog, hvis Græsset er højt, helt forsvinde. Særligt skæve Slag kan føre Bolden →Out-of-Bounds, uden for Banens Grænser, hvor den ikke maa spilles. Andet eller følgende Slag foretages alt efter Omstændighederne saasom Længde eller Leje med Trækølle →Brassie eller →Spoon eller med en af →Jernkøllerne. Er man efterhaanden, oftest ved Hjælp af et →Approach, naaet ind paa Greenen, som er særlig tæt klippet, og tromlet, benyttes en →Putter til at trille Bolden i Hul. Selve Slaget, →Golfsvinget, hvormed Bolden slaas, er en meget vanskelig og kompliceret Bevægelse, der kun kan læres gennem lang Træning, helst under Assistance af en →Træner. Som Hovedregel gælder ikke Styrken, men Rytmen eller →Timingen, er det afgørende.

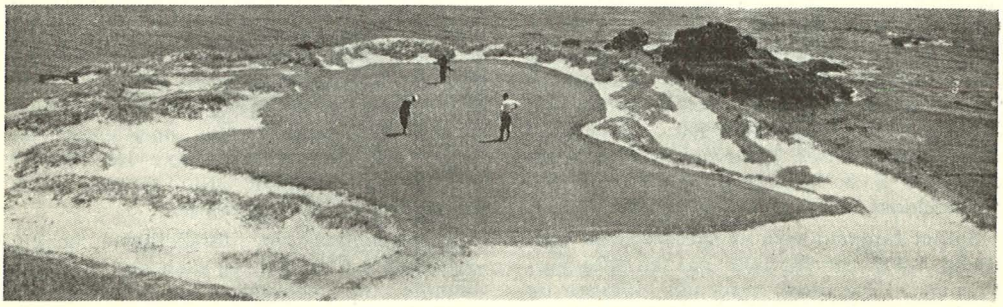
Spilleformerne er forskellige, nemlig →Slagspil og Hulspil, og man kan spille to →Single, tre →Threeball og →Threesome samt fire →Fourball eller →Foursome. En

Spiller maa højst medbringe 14 forskellige Køller, der medbringes i en Golftaske, som bæres af en →Caddie. Alle Spillere sættes i →Handicap efter visse bestemte Regler, og rækkende fra + 2 over Scratch til almindeligvis ÷ 36. I Danmark findes ingen Scratchspillere, bedste Handicap ÷ 2 indehaves af 3 Spillere.

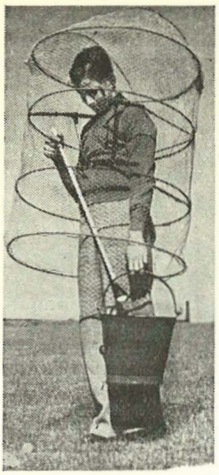
Historie. Golf bærer med Rette den stolte Betegnelse »The Royal and Ancient Game«, idet dens Historie gaar helt tilbage til Sagntiden, og Golf i de allerældste Tider har været spillet af de skotske og engelske Konger. I en Version af Arthursagaen fra 872 findes et Par Linier, som skildrer Skotternes Idrætter, og som paa moderne Engelsk lyder: »Some they drive balls wide over the fields«, hvilket kun kan sigte paa Golfspillet, der da allerede paa det Tidspunkt maa have været en almindelig Foreteelse og sandsynligvis har været drevet i lang Tid forinden. Selv om Spillets Oprindelse gaar tilbage i det dunkle, synes det dog sikkert, at det er opstaaet i Skotland, muligvis opfundet af Faarehyrderne som Tidsfordriv. En Paastand om, at Spillet skulde stamme fra det hollandske Spil »Kolven«, der oprindelig spilledes paa Isen af Børn, senere af Voksne paa indhegnede Baner med Trægulv og med hockeylignende Køller, kan ikke opretholdes. Det ældste kendte Billede af en Golfspiller findes i et Glasmaleri i Gloucesterkatedralen fra 1352, inden for Kunstverdenen kendt som »The Gloucester Golfer«.

Golf findes næste Gang omtalt i Skrift i en kongelig Forordning fra 1457, der forbyder Golf saavel som Fodbold, da disse Idrætter drog de unge Mænds Interesser fra Vaabenøvelserne, hvilke man ansaa var nyttigere for Staten, hvoraf fremgaar, at Golf paa den Tid maa have været ret udbredt. Flere lignende Forordninger blev udstedt, men tilsyneladende uden Virkning, for allerede 1503 ser man af Notater fra Jacob IV's Skatkammer, at Kongen selv var Golfspiller, idet han modtog Regninger fra »the royal clubmaker« for Køller og Bolde. At Spillet udviklede sig og blev dyrket af alle Samfundsklasser, fremgaar tydeligt af, at Jacob I af England 1618 ligefrem forbød Myndighederne at lægge Folk Hindringer i Vejen for at udøve deres Spil om Søndagen, naar blot de besøgte Gudstjenesten, og disse Bestemmelser fastsloges igen af Karl I. Til 1600 var Golf udelukkende et skotsk Spil, men da Jacob VI af Skotland blev Konge af England under Navn af Jacob I, indførte han Golfen ved det engelske Hof og stiftede 1608 Verdens nu ældste Golfklub »Royal Blackheath«, som stadig eksisterer. Ganske vist fandtes i Skotland paa den Tid Baner som St. Andrews, Leith og Carnoustie, men egentlige Klubber fandtes ikke, sikkert paa Grund af, at Banerne var anlagt paa de saakaldte »Commons«, Fælleder eller Enge, der tilhørte Kommunerne, og hvor derfor alle og enhver kunde spille mod en ringe Afgift eller endog gratis.

I det 18. Aarhundrede sker der imidlertid en Forandring heri, idet man nu ogsaa i Skotland dannede Klubber, saaledes 1735 »Royal Burgess Golfing Society of Edinburgh«, men »The Honourable Company of Edinburgh Golfers« er i Realiteten ældre, skønt Stiftelsesaaret angives til 1744. Den verdensberømte og førende Klub »The Royal and Ancient Golf Club af St. Andrews« blev dannet 1754. Det vigtigste Fremskridt af organisatorisk Art i dette Aarh. var, at 18 Huller ved Beslutning af St. Andrews 1764 blev fastsat som Standard for en Golfbane. I Virkeligheden havde St. Andrews kun 9 Huller, men disse spilledes først ud og derefter tilbage. Først senere fik Banen 18 forskellige Huller. De første større Matcher, som indtil 1842 alle spilledes uden Handicaps, indførtes 1774 af »The Honourable Company«. Præmien, som var en Vandrepræmie, bestod af en Golfkølle af Sølv, og Vinderne fik en lille Plaquette hæftet paa den. Denne Idé optoges ogsaa af St. Andrews, men her fik man en Sølvbold hæftet paa Køllen, og Vinderen blev samtidig Præsident for Klubben indtil næste Match. I 19. Aarh. fandt ingen større Forandringer Sted, de vigtigste var Forandringer af Køller og Bolde, idet man gik fra Fjerbolden

Green omgivet af Sand og Vand. Californien.

Caddie, beskyttet med Net, samler Bolde paa en Træningsbane.

(The Feathery) over til Guttaperkabolden, hvilket førte til en større Revision af Lovene 5/5 1858. Af Forandringerne efter 1900 kan nævnes Indførelsen af Staalskafter paa Køllerne og den saakaldte Rubber cored Ball, den nye Gummibold. Dette medførte igen, at Banerne maatte gøres længere. De for hele den golfspillende Verden gældende Love blev vedtaget 26/9 1933 af »The Royal and Ancient Golf Club of →St. Andrew«. Under Spillet gælder ikke blot Golflovene, men ogsaa de for Banen eventuelt vedtagne →lokale Regler.

I *Danmark* indførtes Spillet 1898 ved Oprettelsen af →Københavns Golf Klub og ved Anlægget af →Fanø Golfbane. Spillet begyndte paa Lammefælleden med Undervisning af en engelsk Træner, men 1900 flyttede man til Eremitagen ved Springforbi, hvor Banen ligger endnu, selv om den nogle Gange er omlagt. Interessen for Spillet var i Begyndelsen ikke ret stor, det blev fortrinsvis dyrket af Diplomatiet og en snævrere Kreds, der havde Tid og Raad til at drive Sporten, der bl. a. ligesom i England krævede, at man var iført en særlig rød Jakke, hvilket dog senere er gaaet af Brug. Efterhaanden trængte dog Interessen og Kendskabet til Golf ud i større Kredse, hvortil bidrog Anlægget af Golfbaner i Provinsen og Paabegyndelsen af Indendørs Golfundervisning. 1943 findes i Danmark 10 Golfbaner, nemlig i Aalborg, Aarhus, Esbjerg, Fanø, Helsingør, Kolding, Odense og Rungsted samt Eremitagen i Springforbi og paa Kløvermarken i København foruden enkelte -→private Baner. Samtlige Klubber er optaget i →Dansk Golf Union, Special-Forbund under D.I.F. fra 1931 og Medlem af →European Golf Association. Ved Indførelsen af det →Aabne Amatørmesterskab, som har været spillet siden 1915, fik man Lejlighed til at se udenlandske Golfspillere, navnlig Svenskere og Englændere, hvad der har været til stor Gavn for Sporten. 1933 begyndte man det -→Nationale Amatørmesterskab og 1939 Juniormesterskabet samt Old-Boys Mesterskabet.

Naar man begynder Golf, gælder det om først og fremmest at lære og at indarbejde Golfsvinget. En Træner bør vise Begynderen de forskellige Greb og Stances. Det er rigtigst at begynde med de korte Jernkøller, f. Eks. -→Mashie, da det er lettere at kontrollere Svinget med en kort end en lang Kølle, og i den første Tid bør man svinge uden Bold. Samtidig kan man dog øve sig i Puttning, og dette naturligvis med Bold, da man her lærer at holde Øjet paa Bolden, hvilket er af fundamental Betydning for alle Sving. Først, naar man kan følge Rytmen i Svinget, bør man gaa over til at slaa til Bolden, og de første Øvelser bør være korte Approaches ind til en Green. Øvelserne gaar da gradvis frem fra korte Slag til lange og fra korte Køller til de lange som Driver og Brassie, idet man ikke bør gaa fra en Øvelse til en anden, før man føler, at Slaget gaar jævnt og rytmisk. Træningen foregaar ved, at man staar paa Øvel-

Undervisning i Golfsving i en Skole.

sesbanen og slaar Bolde ud i Terrænet, og man bør ikke spille rundt paa Banen, før man nogenlunde behersker Svinget, da man der vil møde mange Vanskeligheder, saasom daarlige Lejer, højt Græs, Bunkers o. l., som vil kunne bringe en Begynder ud af Fatningen.

Golf rummer mange Fortrin, det spilles i fri Luft i smukke Omgivelser og kan dyrkes hele Aaret, undtagen naar Banen er dækket af Sne. Det kan spilles af Folk højt oppe i Alderen, da det ikke stiller store Krav til Fysikken, navnlig ikke Hjerte og Lunger. Har man én Gang opnaaet en vis Dygtighed, vil denne ikke blot kunne bevares, men endog stadig kunne forøges, idet der ingen Grænser er for Udviklingen af Nøjagtigheden og Boldbehandlingen. Da man under Spillet ofte er helt uden Kontrol, og det forudsætter Overholdelsen af meget detaillerede Love og Etiketteregler samt stiller store Krav til ens Ro og Selvbeherskelse, maa det siges i overordentlig Grad at have en karakterudviklende Betydning. Paa Grund af Handicapsystemet kan Spillere af forskellig Dygtighed spille mod hinanden med lige saa stor Glæde, som om de

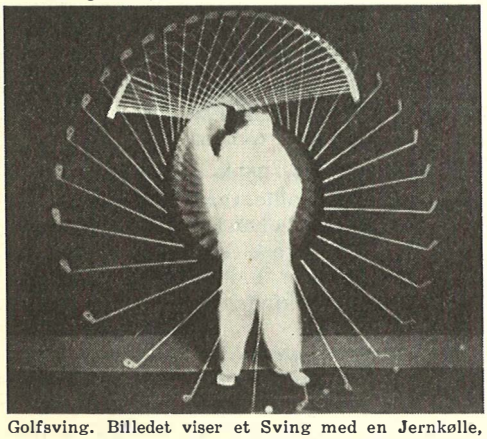
var af samme Spillestandard. Da ikke to Baner i Verden er ens, kan Spillerne opnaa stor Glæde og Afveksling ved at besøge de forskellige Baner, og da deres Handicaps er internationale, vil de straks kunne finde Spillere til en Match paa lige Fod. En Vanskelighed ved Spillets Dyrkelse ligger deri, at Banerne ret ofte ligger langt fra Byerne, og at det kræver rigelig med Tid. Saaledes behøves ca. 2½ Time til at spille 18 Huller. C.S.

Litt.: Henry Cotton: »The Art and Science of the Game of Golf« (1937). R.T. Jones: »On Golf«. Abe Mitchell: »Essentials of Golf« (1927). Alex J. Morrison: »A new way to better Golf« (1932). P. A. Vaile: »Putting made easy« (1935). Brisman: »Ur Golfens Äldsta Historia« (i »Svenska Golfförbundets Kalender«, 1936). G. Tisell: »Golf« (1941). »The English Golf Unions' Yearbook«.

»Golf«. Officielt Organ for Dansk Golf Union. Startet December 1942. Udkommer en Gang om Maaneden.

Golflinks, →Links.

Golfparaply. En særlig stor Paraply, der som Regel er syet sammen af forskellige stærke Farver. Da Spillet ikke maa afbrydes, benyttes den til at søge Dækning under i daarligt Vejr. F.H.

Golfsving. Billedet viser et Sving med en Jernkølle, taget med et „ultra Speed“ Fotografiapparat.

Golfsving. En Golfkølle svinges i en større eller mindre Bue og i et næsten lodret Plan, saa den paa Jorden liggende Bold som Regel rammes i Svingets dybeste Punkt. De korte Slag kræver Akkuratesse, de lange stor Styrke. For at det sidste kan opnaas — en Bold kan i et Slag slaas op til 250 m — kræver Slaget et perfekt Samarbejde af saa at sige alle Legemets Muskler (→Timing). Svinget er Basis for hele Spillet og kræver Øvelse og Vedligeholdelse. Svingets Plan er mere lodret med de korte Køller end med Trækøllerne. F.H.

Gomard, A. J. J., fransk Fægtelærer og Teoretiker, har med sin glimrende Bog »La théorie de l'Escrime« (Paris 1845) været banebrydende for den moderne Fægtning. Han giver Linierne deres nugældende Navne (høj indvendig, høj udvendig o.s.v.). Deraf følger de otte Engagementer. Gomard bringer samtidig Klarhed over de forskellige Slags Parader. Han fordømmer Afvæbning og Volter, men tillader i visse Tilfælde Brugen af venstre Haand. J.V.T.

Gongong (Boksn.) benyttes som Tidssignal under Boksekampe og betjenes af →Tidtageren. Der slaas et Slag paa Gongongen ved hver Omgangs Begyndelse og Slutning.

Goodall, Roy (f. 1902), eng. prof. Fodboldspiller. Spillede i hele sin Karriere 1923-27 for Huddersfield F.C. og anses for at være sin Tids bedste engelske Back. 23 Landskampe. N.M.

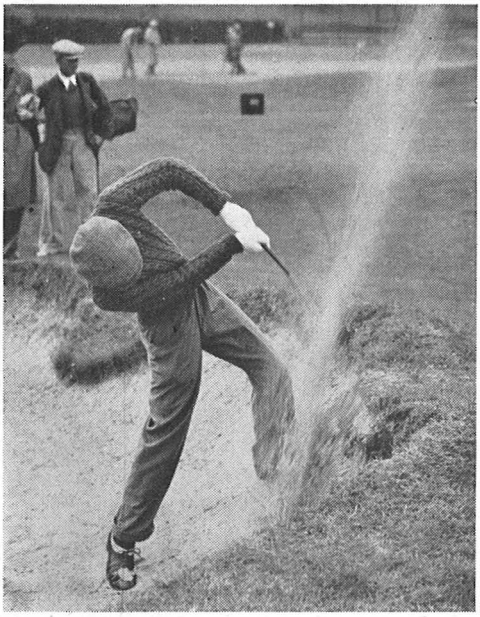
Googlie Kastning (Cricket), speciel Form for Udnyttelse af Boldens Skruning, første Gang praktiseret af Englænderen B. J. T. Bosanquet under Testmatcherne i Australien 1902-03, hvor den skabte Furore. Bolden kastes nærmest som en →leg-Skruer, men idet den afleveres, sænkes Haandleddet og drejes saa meget, at Haandryggen kommer til at vise frem mod Slaaeren, hvilket bevirker, at Bolden ruller ud over Lillefingeren, saa Boldens øverste Pol viser tilbage mod Kasteren i Stedet for fremad. Bolden vil efter Opspringet — følgende sin Rotation — ikke som forventet bevæge sig fra off til leg, men derimod fra leg til off. Udtrykt paa en anden Maade kan det siges, at Boldens nederste Pol ved en leg-skruet Bold ligger bag Berøringspunktet mellem Bold og Jord, medens den nederste Pol ved en »Googlie« ligger foran Berøringspunktet. J.C.

Go-on, Idrætsklub, stiftet 28/3 1897 af tidligere Medlemmer af Fodsportsforeningen »Freja«. Der dyrkedes Athletik, Boksning, Brydning og Gymnastik, fra 1903 optoges Svømning i Stedet for Athletik. Var 1903-07 sammen med »Hermes« eneraadende paa Svømningens Omraade. Kendte Medlemmer: Svømmeren Gustav Lexau samt Bryderne og Vandpolospillerne S. M. Jensen og Oscar Mulvad. I Slutningen af 1908 udmeldte en Del af Klubbens Medlemmer sig og stiftede Poloklubben af 1908; herefter sygnede Go-on hen og opløstes faa Aar senere. Formænd: 1897-1901 Johan Hansen, 1901-03 Carl Sivertsen, 1903-04 Rud. Werner, 1904-06 Carl Schussler, 1906-ca. 10 I.P. CarlJensen. S.A.N.

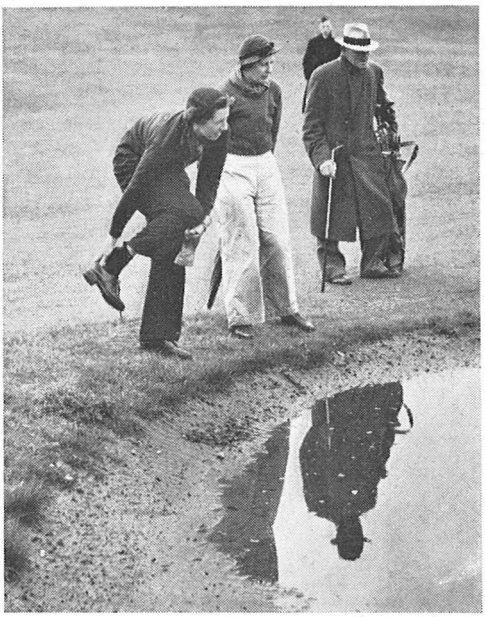

Graae, Poul (f. 20/10 1899), Fodboldspiller, Chefredaktør ved Politiken. Stod i en Aar-

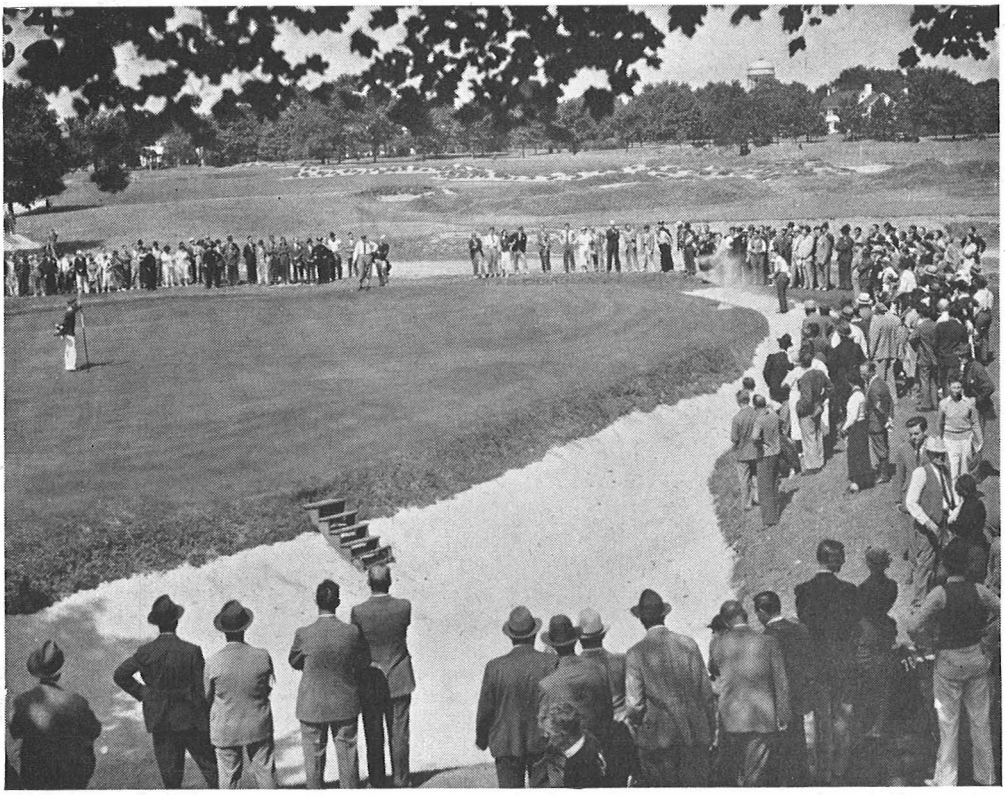
GOLF

Slag ud af Bunker.

Spiller paa Vej til Bolden for at spille den ud af Vandet.

Golfbane i Amerika under Spillet af en Match. Man ser Caddien betjene Flaget, som staar i Hullet midt paa Greenen, medens den ene Spiller er ved at spille ud af en Sandbunker, der omgiver denne. Han har benyttet et Explosion shot, hvilket fremgaar af den Sandsky, som rejser sig foran ham. Den anden Spiller staar paa Kanten af Greenen i Baggrunden og afventer Slaget.

kan opnaa en Højde af 55-60 m med en Stammediameter paa ca. 2 m. Veddet, der er mere eller mindre harpiksholdigt, er hvidgult til rødligt med et smukt sølvagtigt Spil og uden væsentlig Forskel paa Splint og Kerne. Det er temelig blødt og let, meget elastisk og lader sig let spalte, bejtse og farve, men er tilbøjeligt til at kaste sig og er vanskeligt at imprægnere. Kvaliteten af Veddet retter sig efter Voksestedet; det stærkeste og mest holdbare faas af Træer fra det nordlige Skandinavien og Rusland. De høje, slanke Stammer anvendes bl. a. til Skibsmaster, Flagstænger, Telefonpæle, Ledningsmaster o. l., men maa da gerne imprægneres som Følge af Træets mindre gode Holdbarhed. Af andre Arter kan nævnes Douglasgran (→Oregonpine) og Ædelgran el. Hvidgran (Abies pectinata), der forekommer i Midt- og Nordeuropa og har et hvidgult, noget rødligt Ved, næsten uden Harpiks, med lange Fibre, meget bøjeligt og elastisk, men lidet holdbart. →Træ. E.H-g.

(Sejl.). Gran bruges meget i Norge til Baade- og Skibsbygning. Anvendes dog særlig til Rundholter. Tykkelsen af Spiret vælges saa nær Tykkelsen af det færdige Rundholt som muligt for ikke ved Bearbejdning at fjerne ret meget af Yderlaget, der er stærkest. Vægt 450-600 kg pr. m³. T.B.

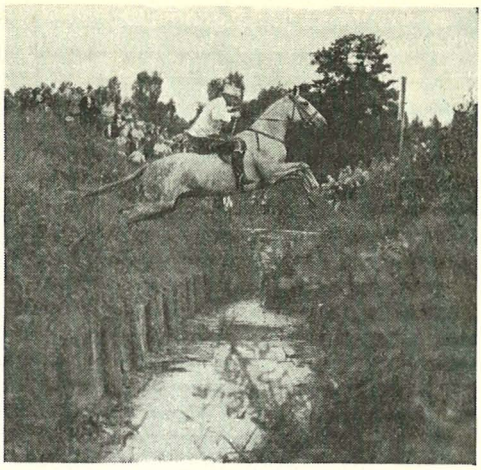
Granbakke (Ski.). I snefattige Lande, især i Nordtyskland, har man eksperimenteret med →Skibakker med Gran- eller Fyrrenaale som Underlag. Fyrrenaale er bedst egnet. Benyttes fortrinsvis til Træning til Hop og Slalom. Bakken skal være græsklædt, for at Naalene kan ligge fast. Naalene maa være absolut tørre og ligge i et 5 cm tykt Lag, da Glidet ellers forringes betydeligt. Som Smøring bruges Petroleum. Da det er vanskeligt at skaffe tilstrækkeligt mange Grannaale samt at holde dem helt tørre, foretrækkes ofte →Halmbakker. H.J.

Grand Bassam Mahogni, mahognilignende Træsort fra det tropiske Afrika, har Navn efter Distriktet Grand-Bassam paa den franske Del af Elfenbenskysten. Veddet, der er brunligt, bruges som Erstatning for ægte Mahogni, men er ikke saa haardt og tungt som dette. E.H-g.

(Sejl.). Anvendes meget til Bygning af Lystfartøjer. Faas i Stammer. Vægt 700-750 kg pr. m³.

Grand Challenge Cup, The (Ro.), evigt vandrende Præmie i Henley-Regattaens fornemste Otter-Løb. Tilvejebragt ved en Indsamling, kostede 100 Guineas (ca. 2000 Kr.). Udsat 1839 ved den første Henley-Regatta. Anvendes ogsaa som Benævnelse for selve det Løb, hvori der kæmpes om Pokalen. A.L.

Grandjean, V. (f. 18/9 1898), Stamhusbesidder, Hofjægermester, Sekondløjtnant i Gardehusarregimentet. DM i Terrænspringning 1934 og i Military 1936. Deltog som Led i Træningen til OL 1936 i en international Military-Konkurrence i Döberitz ved Berlin Juli 1935 og blev Nr. 2. Nr. 4 i Military ved OL 1936. Disse to Præstationer viste Ekvipagens stabile Dygtighed. Har repræsenteret Danmark bl. a. i Sverige og Tyskland (1939). Kendteste Hest: Skimmelen »Grey Friar«. Har i flere Aar udsat en meget eftertragtet Præmie til den danske Rytter, som vandt mest i saavel Ind- som Udland. J.W.

V. Grandjean paa „Grey Friar" ved Military-Konkurrencen ved OL 1936 i Berlin.

Grand old Man (Cricket) (eng.: store, gamle Mand), Betegnelse, der benyttes om Dr. →W. G. Grace.

Grand Prix (Cykl.) (fr.: store Præmie), oprindelig Betegnelse for et særligt tilbagevendende, stort opsat Stævne for professionelle Banesprintere, senere udvidet til ogsaa at omfatte Amatørsprintere og enkelte store Landevejsløb for Professionals. I Tyskland desuden som »Grosser Preis« Betegnelse for særligt betydende motorpacede Løb. Ældste Grand Prix i Verden: »Grand Prix d'Angers«, stiftet 1885 og afholdt faa Aar paa asfalteret Parkvej med interimistiske Sving. Ældste Grand Prix paa Cyklebane: »Grand Prix de l'Union Vélocipédique de France«, stiftet 1893. Betydeligste Grand Prix: »Grand Prix de Cycliste de Paris«, stiftet 1894, kørt til Fordel for fattige i Paris; i dette Løb køres uden kontraktlige Startpenge, kun om Præmier. Ordrupbanens Grand Prix for Professionals er det fjerdeældste i Verden, stiftet 1898, et internationalt anset Stævne, som Alverdens fineste Sprintere altid har sat en Ære i at deltage i. Regnes for Aarets trediebetydeligste Sprinterstævne, rangerende efter Verdensmesterskabsstævnet og »Grand Prix Cycliste de Paris«. J.B.

Grand Prix for Amatører. (Ordrupbanen.)

1908	Erik Kjeldsen.	Einar Uttenthal.	Aage Hansen.
1909	Einar Uttenthal.	Herman Kjeldsen.	I. P. Høyer.
1910	J. G. Anderson, England.	Carl Christensen.	Alfred Moslund.
1911	Emil Schrøder.	Viggo Christensen.	Johan Normann Hansen.
1912	Aage Vind Hansen.	Erik Möder, Tyskland.	Max Hansen, Tyskland.
1913	I. P. Høyer.	Erik Kjeldsen.	Emil Schrøder.
1914	Erik Kjeldsen.	Benschenck, Tyskland.	Hensch, Tyskland.
1915	kørtes Løbet ikke.		
1916	Joseph Verhein.	Emanuel Nielsen.	Erik Kjeldsen.
1917	Erik Kjeldsen.	Georg Clausen.	Aage Olsen.
1918	Herman Kjeldsen.	Henry Brask Andersen.	Erik Kjeldsen.
1919	Henry Brask Andersen.	Herman Kjeldsen.	Johan Normann Hansen.
1920	Henry Brask Andersen.	Johan Normann Hansen.	Georg Clausen.
1921	Henry Brask Andersen.	Axel Hornemann.	Johan Normann Hansen.
1922	Georges Owen, England.	Maurice Peeters Holland.	J. Sibbit, England.
1923	Oscar Guldager.	Edmund Hansen.	Willy Falck Hansen.
1924	Edmund Hansen.	Del Grosso, Italien.	Oscar Rütt, Tyskland.
1925	Paul Oszmella, Tyskland.	Jaap Meyer, Holland.	Albert Debunne, Belgien.
1926	Willy Falck Hansen.	J. Sibbit, England.	Abegglen, Schweiz.
1927	Mathias Engel, Tyskland.	Peter Steffes, Tyskland.	Willy Falck Hansen.
1928	Willy Falck Hansen.	Edoardo Severgnini, Italien.	Robert Jensen.
1929	Bruno Pellizzari, Italien.	Sydney Cozens, England.	Willy Gervin.
1930	Louis Gérardin, Frankrig.	Yves van Massenhove, Belgien.	Willy Gervin.
1931	Maurice Perrin, Frankrig.	Hans Dasch, Tyskland.	Bruno Pellizzari, Italien.
1932	Jac van Egmond, Holland.	Werner Walter, Schweiz.	Willy Frach, Tyskland.
1933	Franz Dusika, Østrig.	Charles Rampelberg, Frankrig.	Jac van Egmond, Holland.
1934	Toni Merkens, Tyskland.	Dennis Horn, England.	Benedetto Pola, Italien.
1935	Arie van Vliet, Holland.	Toni Merkens, Tyskland.	Einar Olesen.
1936	Toni Merkens, Tyskland.	Louis Chaillot, Frankrig.	Arie van Vliet, Holland.
1937	Pierre Georget, Frankrig.	J. van der Vyver, Holland.	Hans Chr. Nielsen.
1938	Bruno Loatti, Italien.	Hans Chr. Nielsen.	Cris Kropmann, Holland.
1939	Italo Astolfi, Italien.	Jan Derksen, Holland.	Gerhard Purann, Tyskland.
1940	Bruno Eriksen.	Jens Nielsen.	Palle Høltzer.
1941	Heron Mariager (Aarhus).	Carl Koblauch.	Rupert Christensen.
1942	Erik Falck Hansen.	Jens Petersen.	Egon Benzon.
1943	Carl Koblauch.	Jens Petersen.	Heron Mariager (Aarhus).

Grand Prix for Professionals. (Ordrupbanen.)

1898	J. B. Louvet, Frankrig.	Jack Green, England.	Thorvald Ellegaard.
1899	Thorvald Ellegaard.	Poul Bourillon, Frankrig.	Edmond Jacquelin, Frankrig.
1900	Harrie Meyers, Holland.	Thorvald Ellegaard.	Tomasio Tomaselli, Italien.
1901	Thorvald Ellegaard.	Willy Arend, Tyskland.	Ferrari, Italien.
1902	Thorvald Ellegaard.	Harrie Meyers, Holland.	Pietro Bixio, Italien.
1903	Thorvald Ellegaard.	Ch. van den Born, Belgien.	Guus Schilling, Holland.
1904	Thorvald Ellegaard.	Harrie Meyers, Holland.	Walter Rütt, Tyskland.
1905	Thorvald Ellegaard.	Gabriel Poulain, Frankrig.	Willy Bader, Tyskland.
1906	Thorvald Ellegaard.	Walter Rütt, Tyskland.	Gabriel Poulain, Frankrig.
1907	Thorvald Ellegaard.	Walter Rütt, Tyskland.	Emile Friol, Frankrig.
1908	Walter Rütt, Tyskland.	Gabriel Poulain, Frankrig.	Thorvald Ellegaard.
1909	Walter Rütt, Tyskland.	Gabriel Poulain, Frankrig.	Otto Meyer, Tyskland.
1910	Thorvald Ellegaard.	Leon Comès, Frankrig.	Jules Pouchois, Frankrig.
1911	Thorvald Ellegaard.	Leon Hourlier, Frankrig.	Edmond Jacquelin, Frankrig.
1912	Walter Rütt, Tyskland.	Thorvald Ellegaard.	André Perchicot, Frankrig.
1913	Walter Rütt, Tyskland.	André Perchicot, Frankrig.	Thorvald Ellegaard.
1914	Thorvald Ellegaard.	Otto Meyer, Tyskland.	Reggie Mac Namara, Australien.
1915-21	kørtes Løbet ikke.		
1922	Robert Spears, Australien.	Thorvald Ellegaard.	Joseph van Bever, Belgien.
1923	Cesare Moretti, Italien.	William Bailey, England.	Thorvald Ellegaard.
1924	Cesare Moretti, Italien.	Maurice Schilles, Frankrig.	Thorvald Ellegaard.
1925	Robert Spears, Australien.	Palmiro Mori, Italien.	Thorvald Ellegaard.
1926	Cesare Moretti, Italien.	Robert Spears, Australien.	Gerard Leene, Holland.
1927	Lucien Michard, Frankrig.	Lucien Faucheux, Frankrig.	Alois Degraeve, Belgien.
1928	Piet Moeskops, Holland.	Lucien Michard, Frankrig.	Ernest Kaufmann, Schweiz.
1929	Lucien Michard, Frankrig.	Willy Falck Hansen.	Avanti Martinetti, Italien.
1930	Lucien Michard, Frankrig.	Orlando Piani, Italien.	Willy Falck Hansen.
1931	Willy Falck Hansen.	Joseph Scherens, Belgien.	Louis Gérardin, Frankrig.
1932	Joseph Scherens, Belgien.	Willy Falck Hansen.	Mathias Engel, Tyskland.
1933	Willy Falck Hansen.	Albert Richter, Tyskland.	Lucien Michard, Frankrig.
1934	Joseph Scherens, Belgien.	Albert Richter, Tyskland.	Willy Falck Hansen.
1935	Louis Gérardin, Frankrig.	Joseph Scherens, Belgien.	Willy Falck Hansen.
1936	Joseph Scherens, Belgien.	Willy Falck Hansen.	Lucien Michard, Frankrig.
1937	Joseph Scherens, Belgien.	Louis Gérardin, Frankrig.	Willy Falck Hansen.
1938	Arie van Vliet, Holland.	Joseph Scherens, Belgien.	Willy Falck Hansen.
1939	Joseph Scherens, Belgien.	Arie van Vliet, Holland.	Willy Falck Hansen.
1940	Willy Falck Hansen.	Kield Brask Andersen.	Anker Meyer Andersen.
1941	Willy Falck Hansen.	Heino Dissing.	Hans Chr. Nielsen.
1942	Jan Derksen, Holland.	Arie van Vliet, Holland.	Anker Meyer Andersen.
1943	Jens Petersen.	Karl Magnussen.	Anker Meyer Andersen.

Granholm, Johannes Christensen

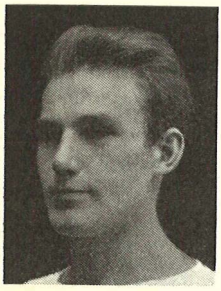
Grand Prix for Amatører. (Aarhusbanen.)

1922 Oscar Guldager, Kbhvn.	Robert Hansen, Kbhvn.	Georg Clausen, Kbhvn.
1923 Willy Falck Hansen, Kbhvn.	Willy Nielsen.	Oscar Guldager, Kbhvn.
1924 Robert Hansen, Kbhvn.	Del Grosso, Italien.	Harry Andersen.
1925 Edmund Hansen, Kbhvn.	August Petersen.	Niels Jørgensen.
1926 Willy Falck Hansen, Kbhvn.	Robert Jonsen, Kbhvn.	A. Isager.
1927 Oscar Guldager, Kbhvn.	Willy Larsen.	Gabriel Jørgensen.
1928 Oscar Guldager, Kbhvn.	Henry Jørgensen, Kbhvn.	Chr. Jensen.
1929 Richard Knudsen, Kbhvn.	Henry Jørgensen, Kbhvn.	V. Mølgaard.
1930 Einer Nielsen, Kbhvn.	Henry Jørgensen, Kbhvn.	Erland Christensen, Kbhvn.
1931 Helge Harder, Kbhvn.	Willy Gervin, Kbhvn.	Børge Jantzen.
1932 Helge Harder, Kbhvn.	Werner Walther, Schweiz.	Harald Christensen, Kbhvn.
1933 Carl Holm Petersen.	Kaj Nielsen.	Einar Olesen, Kbhvn.
1934 Einar Olesen, Kbhvn.	Chr. Rée Andersen, Kbhvn.	Carl Holm Petersen.
1935 Einar Olesen, Kbhvn.	Carl Holm Petersen.	Arne Voss, Kbhvn.
1936 Heino Dissing, Kbhvn.	Bjørn Stieler, Kbhvn.	Gunnar Lippke, Kbhvn.
1937 Hans Chr. Nielsen, Kbhvn.	Palle Høltzer, Kbhvn.	Hans Saugmann.
1938 Hans Chr. Nielsen, Kbhvn.	Carl Johan Gené, Kbhvn.	Charley Schmidt.
1939 Gerhard Purann, Tyskland.	Hermann Ganz, Schweiz.	Carl Johan Gené, Kbhvn.
1940 Rupert Christensen, Kbhvn.	Heron Mariager.	Bruno Eriksen, Kbhvn.
1941 Carl Koblauch, Kbhvn.	Heron Mariager.	Thomas W. Larsen, Kbhvn.
1942 Heron Mariager.	Hans Saugmann.	Henry K. Nielsen, Kbhvn.
1943 Heron Mariager.	Helmer Nielsen.	Henry K. Nielsen, Kbhvn.

Grand Prix for Professionals. (Aarhusbanen.)

1940 Willy Falck Hansen.	Kield Brask Andersen.	Hans Chr. Nielsen.
1941 Willy Falck Hansen.	Kield Brask Andersen.	Severino Rigoni, Italien.

Granholm, Johannes Christensen (f. 14/2 1889), Ingeniør, Direktør. En af Danmarks bedste Langdistanceløbere. Medlem af Københavns Fodsports-Forening (den senere K.I.F.). Vandt 1910-12 og 14 DM i Marathonløb og satte 1910-12 7 DR, en paa 1 Time, en paa 20 km og fem paa Marathondistancen. Bedste Marathontid: 2.33,34,4 (for 40,2 km), der var DR i 8 Aar. Vandt 1912 det tyske Mesterskab i Marathonløb og det internationale Marathonløb ved Hälsingborg. 1913 Nr. 3 ved »Sporting Life«s Marathonløb ved London. Vandt Frederiksborgløbet 1911-13 og Fuentepokalen til Ejendom. E.A.

Grasshoppers F.C., schweizisk Idrætsklub, Zürich, dyrker foruden Fodbold ogsaa Ishockey, Hockey, Haandbold og Roning, men er dog især berømt som Fodboldklub. Har gennem en Aarække stillet Schweiz's fineste Hold. Har vundet schweizisk Mesterskab 11 Gange, Pokalturneringen (stiftet 1925) 7 Gange. Har egen Bane med Plads til 30 000 Tilskuere. Landskampe er blevet afholdt her. Berømteste Spillere: Maalmanden Huber, Back'en Minelli, Centrehalf Vernati og Forwards Xam Abegglen og Bickel. H.B.

Grassphalte Bane (Tennis) er forfærdiget væsentlig ved Anvendelse af Tjæreskærver. Bundlaget er et 15 cm Slaggelag, der tromles sammen til 10 cm, ovenpaa lægges 2-3 cm Tjæreskærver, der tromles haardt, og ovenpaa igen et Slidlag af ca. 1½ cm mindre Tjæreskærver, der ogsaa tromles stærkt. Dræningen foregaar ved 3 Tommers Drænrør, der efter Jordbundens Beskaffenhed lægges paa langs eller paa tværs. Banen henstaar til »Afdampning« ca. 14 Dage, hvorefter den besprøjtes med grøn Farve og forsynes med hvide Linier. Kan benyttes hele Aaret, er meget vandsugende og taaler Frost. A.T.

Gravrust (Skydn.), Rustdannelser, der er saa dybe, at de vanskeligt kan fjernes. Visse legerede Staalsorter er mere eller mindre uimodtagelige for →Rust (→rustfrit Staal). E.S.-L.

Greb (Badm., Tennis). For de fleste vil det være bedst at fatte om Haandtaget paa Ketcheren som om et Økseskaft, saa Ketcherbladet betegner Øksebladet, og med Haandens Bagkant støttet mod den paa Haandtaget som Afslutning siddende Læderstrimmel.

Greb (Cricket). Hænderne skal danne en Skaal.

Ved →Baghaandsslag kan man dog oftest med Fordel lægge Tommelfingeren op langs Skaftet til Støtte i Slaget, dette anvendes i Badminton særligt ved →Baghaandsclear overhaands. Man maa aldrig holde krampagtig fast om Haandtaget, da dette hindrer den rette Udnyttelse og Smidighed af Haandleddet. →Forhaandsslag, →Serve. H.H.

(Bryd.), →Angreb, →Modgreb og Forsvarsgreb (→Parader).

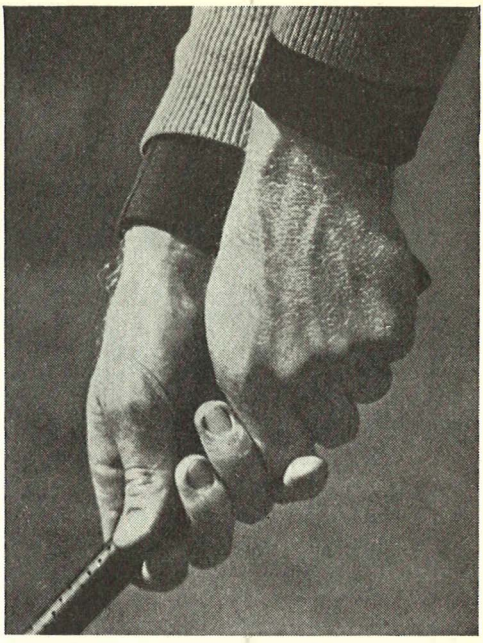
(Bue.), de Haandstillinger, som anvendes til Spænding af Buen. De almindeligste er →Germansk Greb, ogsaa kaldet 3-Fingergrebet, →primært Greb, →sekundært Greb, asiatisk Greb. C.P.

(Cricket). P. Gr. af Boldens relative Tyngde maa den for at forhindre Læsion af Hænder og Fingre saa at sige bremses, inden den gribes, og Griberen lader derfor Haanden følge med Bolden en Brøkdel af et Sekund, inden Fingrene lukker sig om den. Hovedreglen er, at Bolden skal gribes med begge Hænder, der skal danne en Skaal, hvori Bolden lægger sig til Hvile. Ved Greb af en høj Bold gaar Markspilleren godt ind under Bolden med Hænderne samlede og Albuerne ind til Kroppen og griber Bolden ud for Brystet. Ved lynsnare Greb i Slip eller Point og andre udsatte Poster er der ikke Tid til at benytte begge Hænder, idet Grebet her er en ren instinktiv Bevægelse. Ved Kasterens Greb om Bolden forstaas den Maade, hvorpaa han holder Bolden med Fingrene under de forskellige Kasteformer, hvorved der gives Bolden forskellig Skruning. H.P.

Korrekt Haandstilling ved Greb af høj Bold.

(Fægtn.). Greb om Vaabnet. *Fleuret* og *Kaarde:* Fæstet fattes mellem Tommelfingeren og Pegefingerens 2. Led. Tommelfingeren omtrent udstrakt langs Fæstets øverste Side højst 2 cm fra →Skaalens indvendige Side. De øvrige 3 Fingre holdes tæt til hinanden og tæt til Pegefingeren og omslutter Fæstet, som hviler let i den hule Haand. Dette Hold paa Vaabnet er det eneste, der tillader en rigtig Brug af →Diogté'en. Det er forbudt at lade Fæstet glide frem i Haanden under Angrebet for at kunne naa længere frem. Greb paa *Sabel* er som ovenfor nævnt, blot noget fastere af Hensyn til Vaabnets større Vægt. C.S-n.

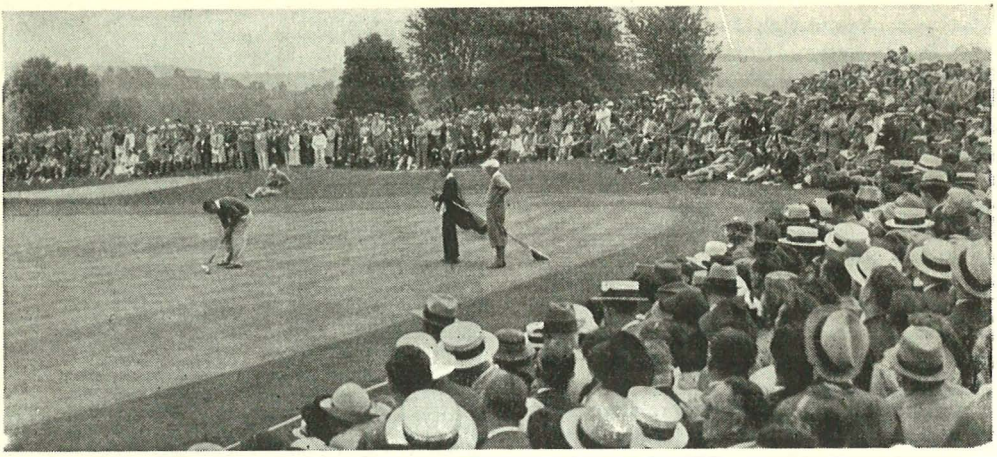

Typisk Greb om Golfkølle.

(Golf). Ved Grebet om Golfkøllen bør begge Hænder virke som een; derfor svækker man højre Haand, som griber nederst paa Køllen, ved enten at placere højre Haands Lillefinger mellem venstre Haands anden og tredie Finger (interlocking grip) eller, mest almindeligt, at placere Lillefingeren ovenpaa venstre Haands anden Finger (overlapping grip). Kvinder og ældre Spillere bruger almindeligvis full hand grip, hvor begge Hænder sættes fuldt ved Siden af hinanden. Grebet er fortrinsvis et Fingergreb, da man ikke maa gribe for fast med Haanden om Kølleskaftet. C.S.

(Gymn.), et fast Tag med den ene Haand eller med begge Hænder om et Redskab, en eller anden Genstand, om en Kammerats Arm eller Haand o. l. Hvor fast Grebet kan blive, afhænger af Styrken i »Gribemuskelerne« (hovedsagelig Fingrenes Bøjere). Visse Øvelser kræver et særlig kraftigt Greb, det gælder f. Eks. Reck-, Barre- og almindelige Hævøvelser. Ved Greb paa Bom kan Tommelen ikke modstilles de fire Fingre, og Grebet bliver derved mindre sikkert end om Barre-, Reck-, Trapezstang og Tov. Bommen kan gribes med →Over-, →Under-, →Skraa- og →Tværgreb. Begge Barrebommene gribes med ind- og udvendigt Greb, den ene Barrebom med Over-, Under- og →Tvegreb. Bensvingsbommene gribes med ind- og udvendigt Greb. Reckstangen gribes med Over-, Under-, Tve-, →Kryds- og →Tvanggreb. Ringene gribes med →Fuldt Greb og →Stemmegreb. N.I.-V.R.

Grebet ud (Cricket), →Gribe ud.

Green. Billedet typisk for amerikanske Golfmatcher, hvor talrige Tilskuere følger Kampen.

Green (Golf) (eng.: Grønsvær), tromlet og tæt slaaet Areal omkring en Golfbanes Huller; modsat →Fairwais. Formaalet med Greens er at muliggøre at trille Bolden i Hullet; Bolden skal rammes af et mindre Slag eller Stød, saa den triller hen ad Græsfladen uden at løftes (→Putting), derfor maa Greenen være ekstra jævn, for at Boldens Vej ikke skal paavirkes af Tilfældigheder. En Green skal normalt være 40 yards i Diameter, men nogle er større, og andre kan være mindre. Hullet, hvori Flaget staar for paa Afstand at vise dets Beliggenhed, kan inden for Greenens Areal skiftes rundt, eftersom Græsset bliver slidt, eller man ønsker, at Puttingen skal varieres fra Tid til anden, dersom Greenen er let bølget. F.H.

Green-fee (Golf) (eng.), det Beløb, Gæster betaler for at spille paa en Golfbane. Varierer i Danmark fra ca. 3 Kr. til 10 Kr. pr. Dag.

Greenkeeper (Golf) (eng.), Funktionær, der har Overtilsynet og Arbejdet med Vedligeholdelse af en Golfbane.

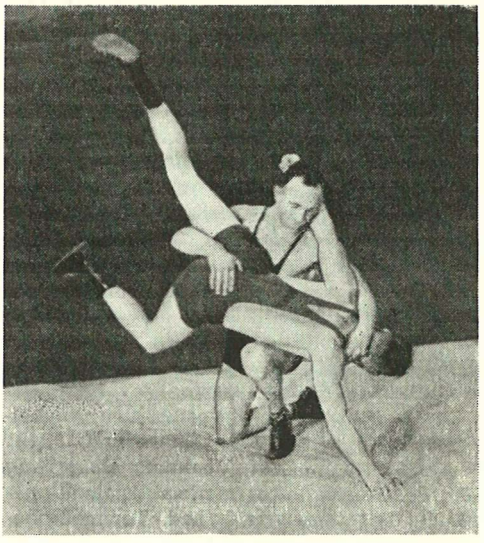
Greenkomité (Golf), den Komité, der inden for en Golfklub tager sig af Banens Vedligeholdelse.

Greensome (Golf), eng., Afart af →Foursome med den Forskel, at alle Spillerne driver fra Teestedet, hvorefter hver Side vælger den bedste af deres Bolde og fortsætter at spille Hullet ud med denne paa samme Maade som i Foursome. C.S.

Gregersen, Alf (f. 21/5 1917), Kontrolassistent, Brystsvømmer, Medlem af D.M.G. siden 1935 (af »Sparta« 1928-35), deltog efter i et Par Aar at have dyrket Brydning for første Gang i Svømmekonkurrencer 1930; 8/3 1935 DR i 100 m Brystsvømning (1.15,9), der stadig (1943) er gældende DR. Deltager paa D.M.G.s Hold, der 1936 2 Gange forbedrede DR i 3×100 m tvungen Holdkapsvømning (bedste Tid: 3.38,7). Ophørte 1942 med Konkurrenceidræt. O.J.

Gregor, Wm. Mac, →**MacGregor, Wm.**

Grenaa Idrætsforening, stiftet 30/8 1905 som *Grenaa Idrætsklub,* Navnet ændret 1911 til *Grenaa Boldklub* og 1920 til G.I. Dyrker Fodbold, Cricket, Fri Idræt og Gymnastik, Haandbold og Bordtennis. Formand siden 1925; Redaktør Rimann. 1935 indviedes Grenaa Stadion, hvilket medførte stor Fremgang for Klubben, som 1939 kom i Mesterskabsrækken. Ca. 700 Medlemmer. J.H.

Grengreb.

Grengreb (Brydn.), Greb i fri Brydning, tages fra venstre Side, naar Modstanderen er i Bænk, idet man fatter med venstre Haand om hans Nakke og vælter ham om paa højre Side ved Laargreb. Højre Arm føres mellem hans Ben helt op paa hans Ryg, hans Underkrop løftes i Vejret og ved at trække hans Hoved til sig, kastes han paa Skuldrene. Grengrebet kan ogsaa tages med Halv Nelson. A.R.N.-E.C.

Grenness, Monica (f. 19/2 1910), 1926, 27 og 28 DM i Hockey (Medlem af K.H.). 1932 KM i Haandbold (Medlem af K.I.), 1940 DM i Kombineret Styrtløb-Slalom og 1941 KM i Langrend (Medlem af K.S.). Har desuden vundet flere aabne Orienteringsløb, bl. a. »Pokalløbet« 1942. Medlem af D.Ski.F.s (nu D.S.O.F.) Bestyrelse 1940-41 og fra 1943. Gift med Civilingeniør, Dr. techn. *Torbjørn* G. (f. 27/1 1908), KM i Orientering 1942 og Nr. 2 i DM i Orientering 1943. K.V.L.

Grib (Tennis), den Bevikling, de fleste Tennisspillere benytter paa Haandtaget af Ketcheren. Bestaar som oftest af særligt imprægneret Læder; men der bruges ogsaa Gummi-Grib eller klæbrige Former for Hæfteplaster (Leukoplast o. l.). Sv.O.

Gribe (Cricket), →Greb.

(Haandb.), →Gribning.

Gribefejl (Haandb.), Eftergreb af en Bold, som det ikke er lykkedes Modtageren at fastholde ved første Berøring. Medens det ellers i alle Tilfælde er forbudt (→Frikast) at røre Bolden to Gange, før den har rørt en anden Spiller, Dommeren, et Spilleredskab eller Jorden, er dette ikke Tilfældet, hvor der foreligger Gribefejl. Denne straffes aldrig. A.P.

Gribe ind (Tennis). I Doublespil at tage en Bold, der af Modstanderne er spillet til den Del af egen Banehalvdel, hvor ens Makker befinder sig. I Herre- og Damedouble mellem Spillere af samme Klasse har Indgreb næsten alene Betydning som Flugtning fra den Spiller, der staar ved Nettet, medens Makkeren server, og en Spiller, der er dygtig til at gribe ind, kan ofte bringe Modstanderne i store Vanskeligheder. I Mixed Double er det ikke ualmindeligt, at Herren næsten uafbrudt griber ind, ikke alene ved Nettet, men over hele Banen. Forsvaret mod Indgrebet er foruden meget nøjagtigt placerede Slag dels maskerede Slag mod den Del af Banen, hvorfra den Indgribende bevæger sig, og dels, naar Indgriberen er ved Nettet, lobs. A.J.

Gribe ud (Cricket), som Markspiller at gribe Bolden, efter at den har rørt Slaaerens Boldtræ eller Haand, og inden den rører Jorden. Slaaeren mister herved sit Gærde (Cricketlovens § 22). H.P.

Gribning (Haandb.), at modtage og fastholde Bolden. Det kan ske med begge Hænder eller med een Haand. Ved G. med begge Hænder, der bør være Reglen, peger Fingrene mod Bolden, der kommer. Hænderne danner en Slags Tragt, hvor Aabningen vender mod Bolden. Idet Bolden rører Fingerspidserne, gives blødt efter i Hænder og Albueled for, naar Bolden ligger mod Haandfladen, at omslutte den med et fast Greb. Ved G. af høje Bolde, Bolde over Hovedhøjde, vender Tommelfingrene mod hinanden, medens Haandfladerne til Dels er bag Bolden, saa den ikke kan passere. Tommelfingrene vender fra hinanden ved G. af lave Bolde, d. v. s. Bolde under Hoftehøjde. I enkelte Tilfælde kan det være paakrævet at gribe med een Haand. Her maa hele Haanden være bag Bolden, og idet der opnaas Føling med Bolden, gives blødt efter, saa Bolden bliver liggende tæt til Haanden. Hvis Bolden ikke straks skal sendes videre ved en →Vipning, søges straks Kontrol over Bolden med begge Hænder. God Gribning fordrer, at Spilleren straks er i Stand til at sende Bolden videre, hvilket vil sige, at Spilleren har Kontrol over Bolden med det samme. A.P.

Groes, Poul (f. 2/6 1883), Overretssagfører. Vandt som Doublespiller sammen med Axel Thayssen DM 1909, 11 og 12. Formand for B. 93 1915-20 og Foregangsmand i Tennis, da Klubben 1902 optog dette Spil. A.T.

Groft Korn (Skydn.) vil sige, at Sigtekornets Overkant under Sigtningen rager op over Kærvens Overkant. Medfører, hvis Vaabnet er normalt indskudt, at Træfningen falder højt. E.S.-L.

Groggy (Boksn.) (eng.: usikker, træt, udpumpet; dækkes af det danske Udtryk »svømme«) vil sige, at Bokseren efter et Slag mod Hovedet ikke er helt klar, er usikker i sine Bevægelser. Denne Tilstand er meget farlig, idet Bokseren ved et nyt Slag kan falde saa haardt, at der kan komme Kraniebrud. Bør derfor altid medføre Afbrydelse af Amatørkampe. K.S.

Grommetring (Sejl.), →Knobe.

Grosse Grünauer Regatta (Ro.), →Grünau.

Groth, Th. (1847-ca.1910), Arkitekt. Var en fremragende Kunst- og Hurtigløber, der vandt flere Konkurrencer paa Københavns Skøjteløber Forenings Bane paa Stadsgraven i Tivoli og desuden deltog i Konkurrencer og Opvisninger i Norge. Udgav 1881 »Skøjteløberkunsten«, som bl. a. giver et godt Billede af Datidens Kunstløb. P.C.-C.

Grouperet (Svømn.) betegner at Springet skal udføres helt →sammenbøjet (modsat strakt og hoftebøjet). Betegnes i Springtabellen med Bogstavet c.

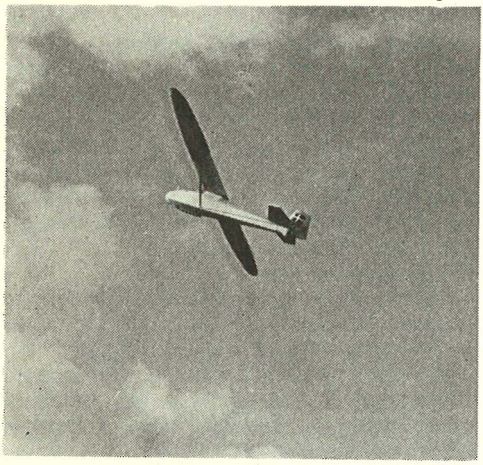
Grov Fejl (VP.), Gruppe af Fejl, som almindeligvis straffes med Frikast, men hvis det af Dommeren skønnes, at Fejlen er begaaet med Forsæt, tillige medfører, at Spilleren, der har forset sig, vises op af Van-

det. Til grove Fejl regnes bl. a. at holde fast i en Modspiller, dykke ham, trække i ham, svømme op paa hans Ryg, Skuldre eller Ben, at berøre Bolden samtidig med begge Hænder (Maalmanden undtagen), at sætte af fra en Modspiller, at sparke efter ham eller at foretage Bevægelser i samme Hensigt, at opholde sig inden for Modstandernes 2 m-Linie, saafremt man ikke har Bolden under Kontrol eller er bag Boldens Linie. S.A.N.

Grubbe-Gregersen, Svend (f. 22/9 1876), fhv. Kontorchef i Finansministeriet, Kammerjunker. Har dyrket Fodbold (K.B.), Cricket, Tennis, Athletik, men især Gymnastik i Akademisk Skytteforening (siden 1895). Deltager i mange Konkurrencer og Opvisninger, bl. a. OL 1912. Idrætsmærket i Guld 1923. I Bestyrelsen for A.S. 1908-18 og 1926-32. Medlem af Danske Studenters Idrætsraad fra 1929, Formand fra 1933. Formand for D.G.F. fra 1940. Medlem af D.I.F.s Bestyrelse og den olympiske Komité fra 1940. J.L.

Grunau Baby (Svæv.), højvinget afstræbet Overgangsplan, konstrueret i Tyskland 1932 af Edmund Schneider, senere forbedret gen-

Grunau Baby II b.

nem Typerne Grunau Baby II, Grunau Baby II a og Grunau Baby II b. Et af de mest anvendte Overgangsplaner i Europa, ligesom der findes talrige Efterligninger af Typen. Meget velflyvende og forholdsvis let at bygge. De fleste Klubber i Danmark anvender G., D.S.U. ejer 5 Grunau Baby II b, der anvendes under Unionens Stævner og Lejre. Data for Grunau II b: Spændvidde 13,5 m, Længde 6 m, Planareal 12,2 m², Flyvevægt 220 kg, Planbelastning 15,5 kg/m², Glidetal 1:15, Synkehastighed 1 m/Sek. Typen er forsynet med Bremseklapper. J.G.B.

Grunau 9 (Svæv.), tysk Skoleglider. Adskiller sig fra andre Typer ved den saakaldte »Pandeflækker«, en solid Stiver foran Førersædet, der skal tage Stødet af, hvis man flyver imod en Forhindring. Er velflyvende, robust og har forholdsvis gode Glidetal; var indtil 1938 meget anvendt i Tyskland, men er nu afløst af »Sg 38«. J.G.B.

Werner Grundahl Hansen vinder Stjerneløbet 1935.

Grundahl Hansen, Werner (f. 22/8 1914), Cyklehandler. Blev Landevejsrytter efter 1932 at have vundet »De Unges Cykleløb« og satte i sin første Sæson DR paa 30 og 50 km. 1933 DM og DR paa 10 km. Fabelagtig paa Distancer op til 125 km. Som Amatør Nr. 5 i VM 1934, Nr. 3 i VM 1935. Paa Københavns Vinterbane viste han som Amatør 1934 og 35 udprægede Anlæg som Banerytter. Blev Professional i November 1935 og naaede herefter sine største Resultater. Vandt Københavns 3. Seksdagesløb 1936 sammen med Belgieren Albert Billiet og var derefter bedste danske Rytter paa Vinterbanen. 1936 Nr. 5 i VM paa Landevej, men diskvalificeret efter Maskinuheld, 1939 DM i 5 km Forfølgelsesløb. Holdt op 1940 efter 9 Aars Aktivitet, der ikke helt indfriede, hvad man havde haft Grund til at vente af dansk Landevejscyklesports uden Tvivl mest talentfulde Udøver. J.B.

Grundbehandling (Ski.), Imprægnering eller Lakering af Skienes →Glideflader for at give bedre →Glid, formindske Sliddet og hindre, at Skiene suger Fugtighed. Imprægnering, der tilsigter at fylde Træets Porer med et vandskyende Middel, kan foretages med Trætjære eller →Linolie eller en Blanding af begge Dele. Anvendes ren Trætjære, maa denne opvarmes paa Glidefladerne, for at den kan trænge ind i Træet (→Tjære-

brænding). Linolie og Blandingen af Linolie og Trætjære kræver ikke Indbrænding, men opvarmes og paasmøres de rensede og helt tørre Glideflader, hvorefter Skiene stilles i Solen eller et opvarmet Rum. Denne Behandling gentages, til Træet er mættet, hvorefter Skiene aftørres. Til Lakering af Glideladerne anvendes →Grundlak, der gør Skiene meget glatte, men ogsaa giver →Bagglid, hvorfor den mest anvendes til -→Slalom, →Styrtløb og →Hop. Til -→Turløb er Tjærebrænding almindeligst. K.V.L.

Grundgymnastik, Udtryk brugt af Niels Bukh i hans første Lærebøger ensbetydende med »primitiv Gymnastik«, en Gymnastik, hvorved Gymnastens Legeme skulde grundforbedres (»brækkes op« som et Stykke ukultiveret Jord) og derved forberedes til et senere frugtbærende gymnastisk Arbejde. Der toges særlig Sigte paa at fjerne Stivheden, og for hurtigt at naa et mærkbart Resultat brugtes den sygegymnastiske Behandlingsmaade, idet Gymnasterne bearbejdede hinanden, som den uddannede Sygegymnast bearbejder sin Patient. N.I.

Grundlak (Ski.), Celluloselak med stor Haardhed og Sejghed til Lakering af Skienes -→Glideflader. Hurtig og renlig Form for -→Grundbehandling, der særlig egner sig for -→Styrtløb, -→Slalom og →Hop samt paa Steder, hvor Opstigningen foretages med Svævebane, -→Skilift eller →Sælskind. Til -→Langrend og -→Turløb i Almindelighed er Grundlakering uegnet, da Skiene bliver meget bagglatte, naar -→Smøringen er delvis slidt af. K.V.L.

Grundlinie (Tennis) eller *Baglinie* paa en Tennisbane er den bageste Linie paa hver Side af Nettet fra Sidelinie til Sidelinie. Maa være indtil 4 Tommer bred, medens alle andre Linier kun maa være indtil 2 Tommer brede. A.T.

Grundslag (Hoc.), -→Drive.

(Tennis), Slag fra Baggrunden af Banen til Bolde, der har hoppet. Er Spillets vigtigste Slag og udføres enten som →Forhaands- eller →Baghaandsslag. I øvrigt -→Drive. A.J.

Grundstilling (Boksn.), den Stilling, som Bokserne indtager under Undervisningen, og som senere danner Grundlaget for deres Stil under Kamp. Venstre Fod sættes et Skridt foran højre, højre Handske løftes op foran Hagen og drejes, saa Haandfladen vender fremad, venstre Arm løftes op i Skulderhøjde og bøjes svagt i Albuen. Begge Hæle løftes lidt fra Gulvet, Knæene bøjes en Smule, og Vægten er ligeligt fordelt paa begge Fødder. C.J.

Grundstødning (Sejl.). Et Fartøj grundstøder, naar det kommer ind paa mindre Vanddybde end dets eget Dybgaaende. Er Fartøjet gaaet paa med Vinden, bjerges Sejlene, og man undersøger, om Fartøjet kun hænger med Kølens Forkant eller træder med hele Kølen, samt i hvilken Retning, man lettest naar ud paa dybere Vand. For at komme fri af Grunden føres et Anker med lang Trosse ud, og man forsøger med Ankerspillet at trække Fartøjet af Grunden. Oftest bliver det dog nødvendigt forinden at flytte Ballast eller tungtvejende Genstande agterefter eller ud i Borde (eller i Jollen) for at lette Forenden eller faa Baaden til at krænge over. Man kan ogsaa krænge Fartøjet over, saa det faar mindre Dybgaaende, ved at hænge svære Vægte, f. Eks. en vandfyldt Jolle i Nokken af Storbommen og føre denne ud til Siden. Er Fartøjet løbet paa Grund under Bidevindsejlads, lader det sig ofte gøre at sejle Fartøjet af Grunden, navnlig naar man ved Hjælp af Ankeret har faaet drejet det tværs af Vindretningen. Der hjælpes til med Indhivning i det udlagte Anker og med Stagning. Skal et andet Fartøj slæbe den grundstødte Baad af, er det ofte formaalstjenligt at gøre Trossen fast et godt Stykke oppe paa Masten og slæbe paa tværs af Fartøjet, saa det bringes til at krænge stærkt over. O.A.

Grundvægt (Ridn.), den Minimumsvægt, Hesten skal bære i visse Væddeløb, hovedsagelig -→Officersløb og Jagthesteløb.

Gruppe (Ridn.), -→Gruppespringning.

Gruppeinddeling af Spring (Svømn.). De forskellige Spring fra saavel fjedrende Afsæt (Tabel A, 1 og 3 m Spring) som fra fast Afsæt (Tabel B, Taarnspring) inddeles i 5 Grupper, dels efter Springretningen (forlæns eller baglæns Rotation) og dels efter Afsættet (Front mod Vandet eller Vippen). De 4 Grupper er ens for begge Arter af Spring, mens den 5. Gruppe for 1 og 3 m Springenes Vedkommende omfatter »Skruespring« og for Taarnspringene »Haandstandsspring«. Grupperne, Springene og deres -→Sværhedsgrad fremgaar af nedenstaaende Skemaer. S.A.N.

Tabel A. — 1 og 3 m Spring.
Gruppe I. Forlæns Spring, med Front mod Vandet.

		Sværhedsgrad staaende m. Tilløb			
		1 m	3 m	1 m	3 m
1. Forlæns Svanhop	a)	1,0	1,1	1,1	1,2
	b)	1,2	1,3	1,3	1,4
	c)	1,1	1,2	1,2	1,3
2. Forlæns Salto	a)	1,6	1,5	1,6	1,8
	b)	1,5	1,4	1,5	1,7
	c)	1,3	1,4	1,4	1,5
3. Forlæns flyvende Salto....	c)	1,7	1,6	1,7	1,6
4. 1½ forlæns Salto	a)	—	2,0	—	1,9
	b)	1,7	1,6	1,8	1,8
	c)	1,6	1,6	1,8	1,7
5. 1½ forlæns flyvende Salto .	c)	—	1,9	1,9	1,8
6. Dobbelt forlæns Salto	*b)	—	—	2,1	2,0
	*c)	—	2,0	1,9	2,0

Gruppeinddeling af Spring

		Sværhedsgrad staaende m. Tilløb 1 m	3 m	1 m	3 m
7. 2½ forlæns Salto	*b)	—	—	—	2,2
	*c)	—	—	2,3	2,1
Gruppe II. Baglæns Spring, med Front mod Vippen.					
8. Baglæns Svanhop	a)	1,4	1,5	—	—
	b)	1,5	1,7	—	—
	c)	1,5	1,7	—	—
9. Baglæns Salto	a)	1,7	1,6	—	—
	b)	1,6	1,6	—	—
	c)	1,4	1,5	—	—
10. Baglæns flyvende Salto ..	c)	1,6	1,6	—	—
11. 1½ baglæns Salto	a)	—	2,1	—	—
	b)	2,1	2,0	—	—
	c)	1,9	1,9	—	—
12. Dobbelt baglæns Salto	*b)	—	2,1	—	—
	*c)	2,1	2,0	—	—
13. 2½ baglæns Salto	c)	—	2,4	—	—
Gruppe III. Baglæns Spring, med Front mod Vandet.					
14. Isander	a)	1,7	1,7	1,8	1,9
	b)	1,6	1,6	1,7	1,8
	c)	1,5	1,4	1,5	1,6
15. Mollbergspring	a)	2,1	2,0	1,9	2,0
	b)	1,8	1,9	1,8	1,9
	c)	1,7	1,8	1,7	1,8
16. Flyvende Mollberg	c)	—	1,9	1,9	1,8
17. 1½ Mollberg	a)	—	—	—	2,4
	*b)	—	2,2	—	2,3
	*c)	—	2,1	—	2,2
18. 1½ flyvende Mollberg	*c)	—	—	—	2,3
19. Dobbelt Mollberg	*b)	—	2,2	—	2,3
	*c)	—	2,0	—	2,1
Gruppe IV. Forlæns Spring, med Front mod Vippen.					
20. Tyskerspring	a)	1,2	1,4	—	—
	b)	1,1	1,2	—	—
	c)	1,0	1,1	—	—
21. Tyskerspring m. forlæns Salto	b)	1,7	1,6	—	—
	c)	1,5	1,5	—	—
22. Tyskerspring m. forlæns flyvende Salto.....	c)	—	1,8	—	—
23. Tyskerspring m. 1½ forlæns Salto	b)	2,2	2,2	—	—
	c)	2,1	2,0	—	—
24. Tyskerspring m. dobbelt forlæns Salto	*c)	—	2,2	—	—
Gruppe V. Skruespring.					
25. Forl. Svanhop m. ½ Skrue	a)	1,7	1,6	1,6	1,7
	b)	1,8	1,8	1,7	1,8
26. Bagl. Svanhop m. ½ Skrue	a)	1,7	1,6	—	—
27. Forl. Svanhop m. hel Skrue	a)	—	1,9	2,0	1,9
	b)	—	2,0	—	2,0
28. Bagl. Svanhop m. hel Skrue	a)	—	2,0	—	—
29. Tyskerspring m. ½ Skrue .	a)	2,1	2,0	—	—
	b)	1,9	1,9	—	—
30. Tyskerspring m. hel Skrue	a)	—	2,2	—	—
	b)	—	2,0	—	—
31. Isander med ½ Skrue	a)	1,9	2,0	1,9	2,0
	b)	—	2,2	—	2,2
32. Isander med hel Skrue	*a)	—	2,2	—	2,1
33. Forlæns Salto m. hel Skrue	*)	—	—	1,7	2,0
34. Mollbergspring m. hel Skrue	*)	—	—	2,3	2,2
35. 1½ bagl. Salto m. ½ Skrue	*b)	—	2,1	—	—
	*c)	—	2,1	—	—
36. 1½ forl. Salto m. hel Skrue	*)	—	—	2,4	2,3

a) Springet udføres strakt, b) hoftebøjet, c) sammenbøjet; *) forbudt for Damer.

Tabel B. — Sping med fast Afsæt.

		Sværhedsgrad staaende m. Tilløb 5 m	10 m	5 m	10 m
Gruppe I. Forlæns Spring, med fast Front mod Vandet.					
1. Forlæns Svanhop	a)	1,0	1,1	1,1	1,2
	b)	1,2	1,3	1,3	1,4
	c)	1,1	1,2	1,2	1,3
2. Forlæns Salto	a)	1,4	1,7	1,5	1,8
	b)	1,3	1,5	1,4	1,6
	c)	1,2	1,4	1,3	1,5
3. Forlæns flyvende Salto	b)	1,4	1,7	1,5	1,8
	c)	1,2	1,5	1,3	1,6
4. 1½ forlæns Salto.....	a)	1,3	1,6	1,5	1,8
	b)	1,2	1,4	1,4	1,6
	c)	1,1	1,3	1,3	1,5
5. 1½ forlæns flyvende Salto..	b)	1,4	1,6	1,6	1,9
	c)	1,3	1,6	1,4	1,7
6. Dobbelt forlæns Salto	a)	—	—	—	2,2
	b)	1,6	1,9	1,8	2,1
	c)	1,4	1,7	1,6	1,9
7. Dobbelt flyvende Salto	c)	—	2,0	—	2,2
8. 2½ forlæns Salto.....	b)	—	2,0	—	2,2
	c)	—	1,8	—	2,0
Gruppe II. Baglæns Spring, med Front mod Vippen.					
9. Baglæns Svanhop.....	a)	1,3	1,7	—	—
	b)	1,5	1,9	—	—
	c)	1,4	1,8	—	—
10. Baglæns Salto	a)	1,4	1,8	—	—
	b)	1,3	1,6	—	—
	c)	1,2	1,5	—	—
11. Baglæns flyvende Salto....	c)	1,5	1,9	—	—
12. 1½ baglæns Salto	a)	—	2,2	—	—
	b)	1,9	2,1	—	—
	c)	1,8	2,0	—	—
13. Dobbelt baglæns Salto	b)	—	2,3	—	—
	c)	1,9	2,1	—	—
14. 2½ baglæns Salto	b)	—	2,5	—	—
	c)	—	2,5	—	—
Gruppe III. Baglæns Spring, med Front mod Vandet.					
15. Isander	a)	1,6	1,9	1,7	2,0
	b)	1,5	1,8	1,6	1,9
	c)	1,3	1,6	1,4	1,7
16. Mollbergspring	a)	1,4	1,8	1,5	1,9
	b)	1,3	1,7	1,4	1,8
	c)	1,2	1,5	1,3	1,6
17. Flyvende Mollberg	b)	—	1,8	—	1,9
	c)	—	1,7	—	1,8
18. 1½ Mollberg	a)	—	2,2	—	2,1
	b)	—	2,0	—	2,1
	c)	1,6	1,9	1,7	2,0
19. 1½ flyvende Mollberg	c)	—	—	—	2,3
20. Dobbelt Mollberg	b)	—	2,1	—	2,0
	c)	1,6	2,0	1,7	1,9
Gruppe IV. Forlæns Spring, med Front mod Vippen.					
21. Tyskerspring	a)	1,3	1,5	—	—
	b)	1,2	1,3	—	—
	c)	1,1	1,2	—	—
22. Tyskerspring med forlæns Salto	b)	1,4	1,7	—	—
	c)	1,3	1,6	—	—
23. Tyskerspring med flyvende Salto	c)	—	1,6	—	—
24. Tyskerspring med 1½ forlæns Salto	b)	1,6	1,7	—	—
	c)	1,5	1,6	—	—
25. Tyskerspring med 1½ flyvende Salto	c)	—	1,9	—	—
26. Tyskerspring med dobbelt forlæns Salto	b)	—	2,9	—	—
	c)	—	1,9	—	—
Gruppe V. Haandstandsspring.					
27. Haandstand med Hovedspring	a)	1,2	1,3	—	—
28. Haandstand med Overslag	a)	1,3	1,5	—	—
29. Haandstand med forlæns Salto	a)	1,3	1,4	—	—
30. Haandstand med Mellemspring		1,4	1,6	—	—
31. Haandstand med Mellemspring og Isander.....	b)	—	2,2	—	—
	c)	—	2,1	—	—

Gruppeløb (Skøjte.) udføres af en Gruppe Løbere. Kun Grupper med samme Antal og ens Sammensætning af Deltagere kan konkurrere med hverandre. Ingen EM og VM. Bedømmelsen ved Konkurrencer sker som ved →Friløb. P.C.-C.

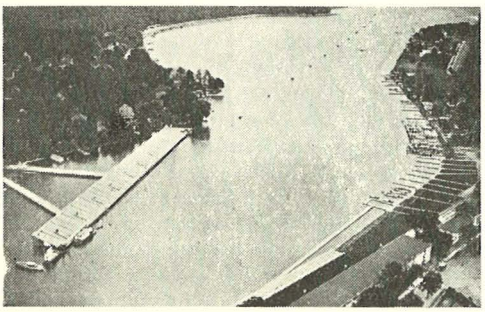
Gruppespringning (Ridn.), en Art →Ridebanespringning, hvor en Gruppe paa 2-4 Heste samtidig springer Forhindringerne. Fejl ikendes kun for Gruppen som Helhed, dels efter de for Ridebanespringning givne Regler, dels for Gruppens Sammenhold. Hvis Gruppens Dybde, tegnet fra forreste Hests Hoved til bageste Hests Hale, overskrider 2 Hestelængder, gives saaledes 3 Fejlpoints, 3 Hestelængder 6 Fejlpoints for hvert nærmere fastlagt Afsnit af Banen. J.W.

Grusbane (Fodb.), anvendes i Danmark kun sjældent til Fodboldspil, og da — ligesom i Udlandet — mere af Nødvendighed, end fordi man anser den for at byde nogen som helst Fordel. F.T.

(Tennis). Paa det udvalgte Areal (ca. 18 × 36 m) fjernes al Muldjord og Græs. Grunden nivelleres, lidt højere paa Midten end ved Yderkanten, og belægges med Slagger i en Højde af 12 cm, de største underst og de finere ovenpaa. Slaggerne tromles, indtil Laget er aldeles jævnt og fast. Ovenpaa bruges ofte Østersskaller, der baade suger og bevarer Fugtigheden i passende Grad. Oven paa det beskrevne Lag lægges et tyndt Dæklag af finharpet Grus og Ler, Banen tromles fast, og denne Behandling gentages flere Gange, til Overlaget, der bør være saa tyndt som muligt, lige dækker Slaggelaget og er ganske jævnt og fast. Reparationer af Huller eller Forskydninger bør foretages grundigt helt fra Bunden, og Lerlaget skal være saa ringe som muligt i Banens øverste Dæklag. A.T.

»**Gryden**« (Cykl.), Tilnavn for 250 m Cementbanen i Aarhus, der ophuggedes 1940. →Aarhusbanen.

Grünau, Forstad til Berlin (ved Langer See), hvor Tysklands største aarlige Kaproning, den internationale Grünau-Regatta (»Grosse Grünauer«) afholdes. 1935 afholdtes her EM og 1936 OM i Roning. Danske Placeringer i Grünau: 1913 Polyteknisk Roklub (2 Sejre i Firer), 1923 Danske Studenters Roklub (D.S.R.) (Nr. 2 i Firer), 1932 D.S.R. (Nr. 2 i Senior-Sculler), 1934 D.S.R. (Nr. 2 i Senior-Dobbeltsculler), 1936 Sorø (Olympiaden, Nr. 2 i Toer uden Styrmand), 1938 Sorø (Nr. 1 i Anden-Senior-Sculler), Sorø (Nr. 3 i Toer u. St.), 1939 Sorø (Nr. 2 i Toer u. St.), 1941 Sorø (Nr. 2 i Toer u. St. og Firer u. St.). A.L.

Grünaubanen ved Maal.

Grünaumandskabet 1913 (Ro.). Polyteknisk Roklub gennemførte 1913 Danmarks første Deltagelse i Grünaukaproningen. Klubbens Begynderfirer, A. W. Andersen, Gunnar Pedersen, A. S. Mathiesen og W. Mathisen samt Ove Petersen (Cox) startede i Første Junior-Firer og Anden Senior-Firer, og skønt Holdet aldrig før havde startet i Outrigger, vandt det begge Løb og dermed dansk Ronings første Sejre ved Tysklands vigtigste Kaproning. A.L.

Grænse (Cricket). Spillepladsens Grænse (eng. boundary) er markeret og aftalt inden Spillets Begyndelse, og Slag til eller over Grænsen giver bestemte Points.

(Fægtn.). Under Kampen maa Fægterne bevæge sig inden for en vis Grænse, der tydeligt markeres paa →Pisten ved en Tværlinie. Den Længdeplads, Fægteren har til Disposition for at retirere uden at overskride Baggrænsen med begge Fødder, er paa Fleuret 4 m, paa Kaarde 14 m og paa Sabel 10 m. Har Fægteren udnyttet det til Raadighed staaende Terræn og derefter med begge Ben overskredet Baggrænsen, betragtes han som ramt. Forinden gør Dommerpræsidenten ham dog ved →Avertissementslinien opmærksom paa, hvor meget Terræn han endnu har til Raadighed. J.V.T.

Græsbane (Fodb.) foretrækkes overalt til Fodboldspil, hvor den er mulig at fremskaffe. Er langt den behageligste at spille paa og giver med sin relativt bløde og fjedrende Overflade Bolden et Opspring og Spillerne en Tryghed, der tillader Spillets Udfoldelse i dets mest fuldkomne Former. F.T.

(Tennis), Baner, hvis Overflade er Græs, der er behandlet og plejet paa det omhyggeligste med alt Ukrudt fjernet og klippet saa tæt som Luven paa et Tæppe. De fineste Græsbaner er de berømte Wimbledon Baner, hvortil, da det nye Wimbledon anlagdes 1926, Græstørv fra det gamle Wimbledon blev overført. Der findes ogsaa Græsbaner i Australien og U.S.A., f. Eks. Forest Hills Anlægget ved New York, men ikke af den Kvalitet som i Wimbledon. Græsbaner blev ca. 1910 forsøgt anlagt i Danmark, men Forsøget faldt uheldigt ud, og Planen blev opgivet. A.T.

Græsk-romersk Brydning, ogsaa kaldet *fransk Brydning,* moderne Brydning, grund-

lagt i Frankrig ved 19. Aarh.s Begyndelse med Oldtidens græske og romerske Brydning som Forbillede; siden udbredt over hele Kloden og navnlig i Norden, med Danmark som Foregangsland, drevet til teknisk Fuldkommenhed med et Repertoire paa ca. 300 Greb og Kombinationer. A.R.N.-E.C.

Græspitch (Cricket). Medens man i Danmark p. Gr. af de klimatiske Forhold i Forbindelse med Savnet af Spillepladser, der udelukkende anvendes til Cricket, sædvanligvis maa anvende Tæppe paa Banen mellem Gærderne, spilles alt første Klasses Cricket i de engelsktalende Lande uden Tæppe. Banen mellem Gærderne, Pitchen, maa, for at Bolden kan opnaa et regelmæssigt Opspring, præpareres paa særlig Maade og bliver derfor klippet, vandet og tromlet, saa Græstørven danner en fin og jævn Overflade. H.P.

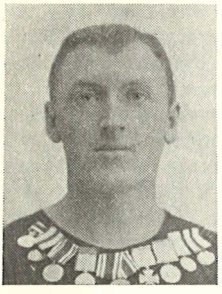
Græstov (Sejl.), Tovværk slaaet af Kokostraad. Er saa let, at det flyder paa Vand. Styrken er kun ca. ¼ af →Manillatovværkets. Benyttes særlig til Slæbetrosser og Fortøjninger. E.W.-W.

Grøft (Badm.), Feltet imellem →Banens lange →Servelinie og →Baglinien og paa den kombinerede Bane Feltet imellem →Singlebanens og →Doublebanens →Sidelinier.

(Tennis), populær Betegnelse for Feltet mellem de 2 parallelle Sidelinier paa en Tennisbane, der danner Grænser for Enkeltspil, henholdsvis Dobbeltspil.

»**Grøft**« el. »*Springe over Grøft*« (Gymn.), Længdespring med Tilløb. To Kridtstreger paa tværs af Løberetningen med passende Afstand forestiller »Grøften«. Alle, der falder i »Vandet«, maa træde ud og ryste Skoene, før de igen kan deltage. J.L.

Grønfeldt, Harald (f. 18/7 1881), Bryggeriarbejder. En af de bedste Løbere, Danmark har haft. Vandt DM i 100 m Løb 1903 og 04, i ¼ og ½ engelsk Mil 1901, 02, 03 og 04, i 1 mile Løb 1902, 03 og 04 samt Tikamp 1902, 03, 04 og 05. Vandt desuden Mesterskabet for Böhmen paa 400 m 1902 og slog alle de bedste svenske Sprintere paa 100 m i Stockholm. Paa 400 m maatte Svenskerne møde med et Stafethold for at give ham jævnbyrdig Konkurrence. Slog 1903 i Berlin den tyske 100 m Mester. Satte 1901 DR paa ¼ mile, 1903 og 04 DR i Tikamp. Grønfeldt, der var Medlem af Fodsportsforeningen »Freja««, trak sig 1905 tilbage fra Idrætten paa et Tidspunkt, hvor han stadig var Danmarks bedste Løber paa de kortere Distancer. Se Illustration S. 65 øverst. E.A.

Grønlandskajakken omfatter de mest fuldkomne Typer af →Eskimokajakken, alle minimal Bredde og Højde, saa der ikke skal spildes Kraft paa at overvinde Vindens Tag i Overvandsskroget. Ogsaa Stævnene er lave. Bunden er flad eller meget fladt V-formet. De nordligste G. har et bredt og fladt Agterskib, medens G. ellers har meget smalle Ender. Dækket er oftest fladt, undtagen tæt foran Lugen. Til Fastholdelse af Jagtvaabnene tjener adskillige Remme tværs over Dækket. Grønlandskajakken og dens Jagtudstyr har naaet sin højeste Udvikling i Vestgrønland. K.V.P.

Grønlændervending (Kajak.) = Eskimovending.

Grøthan, Christian (f. 19/11 1890), Repræsentant, Fodboldspiller. Spillede for B.93 som **venstre** Wing, højre Innerwing og Halfback i begge Sider. Stærkest paa Pladsen som højre Half, hvor han viste en forbløffende Evne til at dukke op i Forsvaret i kritiske Situationer og afværge eventuelle Farer ved disse. Debut paa Landsholdet 31/10 1915 mod **Sverige** i Stockholm. 31 Landskampe. F.T.

Gudhjem Idrætsforening, stiftet 4/5 1908. Dyrker Fodbold, Haandbold og Gymnastik, tidligere ogsaa Brydning og fri Idræt. Optoges 1911 i B.B.U., men deltog ikke i Turneringen 1912-18. Kæmpede sig i 1926 op i B.B.U.s 1925 oprettede Mesterrække, hvor den holdt sig til 1935. Spiller nu i A-Rækken. Første Formand Hans P. Haagensen. Medlemstal ca. 150. S.A.K.

Guldager, Oscar (f. 16/9 1904), Værktøjsmager, et af dansk Banecyklesports mest udprægede Sprintertalenter. Kørte Landevejsløb til 1/7 1920 med Debut i C.C.s 50 km Indledningsløb 11/4 1920. Banerytter 1920-35. Vandt som Amatør DM 1922, Aarhus Grand Prix 1922, 27 og 28, Ordrupbanens Grand Prix 1923. Deltager i flere Landskampe, repræsenterede Danmark ved VM-Løbene 1921-24 og 31 samt OL 1924. Aktiv i 15 Aar. Professional 1924-25 og 1929-35. J.B.

Guldborgsund-Kaproning (Ro.). Nykøbing F. Roklub var et af den danske Rosports første Arnesteder i Provinsen. Farvandet mellem Lolland og Falster egner sig for Roning og byder paa en god Kaproningsbane. Allerede i Klubbens andet Leveaar (1885) afholdtes den første Guldborgsund-Kaproning, efterfulgt af mange. Nordtyske Klubber har

ofte deltaget. Baade private og Autoriteterne har støttet Rosporten ved Udsættelse af Præmier, blandt andet en Række →Guldborgsund-Pokaler. Em.S.

Guldborgsund-Pokaler (Ro.). Der har været udsat ialt 7, der alle har været Udfordringspræmier. I. Udsat 1889 af lolland-falsterske Godsejere; vundet 1890 af Studentersamfundets Roklub. II. Udsat 1891 af samme; vundet 1895 af K.R. III. Udsat 1896 af Nykøbing Byraad; vundet 1901 af Nykøbing F. Roklub. Disse var alle for 4 Aarers Inriggere. IV. Udsat 1909 i Firer af Nykøbing Byraad; vundet 1919 af K.R. V. Udsat 1918 af Nykøbing Roklub i 4 Aarers Inrigger-Begyndere; vundet 1922 af Nykøbing F. Roklub. VI. Udsat 1924 af Sparekassen i Nykøbing — for Roere, der ikke tidligere har startet i Outrigger; skal vindes 3 Gange paa Guldborgsund, er 1943 endnu ikke vundet til Ejendom, indehaves af Kvik. VlI. Udsat 1937 af Sparekassen i Nykøbing i Yngste-Junior-Firer; skal vindes 3 Gange, endnu ikke vundet til Ejendom; indehaves af Kvik. Em.S.

Guld-C-Diplom (Svæv.), internationalt Diplom for Svæveflyvere, udstedt af →»Istus« siden 1937. Til Opnaaelsen kræves en Distanceflyvning paa mindst 300 km og en Højdevinding paa mindst 3000 m (dokumenteres med Barogram). De to Krav kan opfyldes i een Flyvning. Indehaveren har Ret til at bære Guld-C-Emblemet. Indtil 10/8 1939 var udstedt 34 Guld-C-Diplomer. H.F.

Guld-C-Emblem (Svæv.), blaat Emailleemblem med 3 hvide Maager indfattet i en Guldkrans af Egeblade, udstedt af →»Istus« og tildeles Personer, der har opfyldt Betingelserne for at opnaa internationalt →Guld-C-Diplom. H.F.

Guldemblem (D.B.U.s), Udmærkelsestegn af Guld, indstiftet 8/6 1931, kan ifølge Lovene kun uddeles af Unionens samlede Bestyrelse. Skal tilbageleveres efter Indehaverens Død. Indtil 1943 tildelt: 1931 Ingeniør, cand. polyt. J. R. H. Stavnsbjerg, 1932 Postkontrollør L. Sylow, Postmester W. Mazanti, Ingeniør, cand. polyt. Kr. Middelboe, Forvalter Julius Andersen og Prokurist Niels Jensen, 1933 Direktør Per Skou, Norge, 1935 Generalkonsul Louis Østrup, Kontorchef Gotfred Klint, Redaktør Johannes Gandil, Landsretssagfører Leo Frederiksen, Repræsentant Hans Gossmann, Mester ved Orlogsværftet Steen Nielsen, Grosserer Henry Larsen, Sekretær, cand. jur. Niels Middelboe og 1. Telegrafkontrollør Anton Johanson, Sverige, 1939 Højesteretsadvokat Reidar Dahl, Norge, Disponent Bjarne Gulbrandsen, Norge, Disponent Elof Ericsson, Sverige, Fabrikant Hilding Hallgren, Sverige, Kaptajn Arvid W. Bergman, Sverige, Stadsdirektør Erik v. Frenckell, Finland, Politidirektør Felix Linnemann, Tyskland, og Overassist. L. Hartoft, 1940 Generalmajor H. Castenschiold. S.A.K.

Guldmedaille, →**Ærestegn.**

Guldmærke (Kajak.). Til Opnaaelse kræves af samtlige Roere i Kajak: 1000 m roet paa 5 Min. 5 Sek., 10 000 m roet paa 54 Min. I Kano: 1000 m roet paa 8 Min., 5000 m roet paa 40 Min. Af kvindelige Roere i Kajak: 600 m paa 3 Min. 30 Sek., 5000 m paa 30 Min. V.U.A.

(Livr.). Tildeles for 5 Gange bestaaet Livredderprøve. Med Sløjfe for 10 Gange bestaaet Livredderprøve.

(Ski.). Indstiftet af D.S.O.F. 1941. Omfatter saavel et Langrendsmærke som et Styrtløbsmærke. Krav: Som Grundlag for begge Mærker skal aflægges den til→Bronzemærket krævede Teknikprøve. Til Langrendsmærket i Guld kræves yderligere for Kvinder under 30 Aar: 5 km Langrend paa 29 Min. eller 10 km paa 59 Min.; for Kvinder over 30 Aar: 5 km paa 34 Min. eller 10 km paa 1 Time 09 Min. For Mænd under 35 Aar: 10 km paa 48 Min. eller 15 km paa 1 Time 14 Min. eller 30 km paa 2 Timer 54 Min.; for Mænd over 35 Aar: 10 km paa 58 Min. eller 15 km paa 1 Time 29 Min. eller 30 km paa 3 Timer 24 Min. Til Styrtløbsmærket i Guld kræves yderligere Langrendsprøven til Bronzemærket, samme supplerende Teknikprøve som til →Sølvmærket i Styrtløb og et Styrtløb paa en Bane med mindst 400 m Højdeforskel mellem Start og Maal.

Gennemsnitshastighed mindst:

	Sek. pr. 100 m Fald	
	Kvinder	Mænd
400 til 600 m Faldhøjde	45	30
600 til 800 m „	60	45
over 800 m „	70	55

K.V.L.

(Skøjte.), →Mærkeprøver.

Guldnaal (Svømn.), indstiftet af D.S. & L.F. 1932. Krav for Opnaaelse:

	Damer	Herrer
100 m fri Svømning	1,10	1,02
200 m „ „		2,20
400 m „ „	5,45	5,05
1500 m „ „		21,20
100 m Brystsvømning	1,29	1,17
200 m „	3,10	2,52
100 m Rygsvømning	1,23	1,14
50 m Svømning + 50 m Bjergning	1,35	1,25

i Spring →Svømmenaal.

Er indtil Dec. 1943 erhvervet af 61 Svømmere (48 Damer, 13 Herrer) samt af 2 Springere (1 Dame, 1 Herre). S.A.N.

Guldpokalen (Sejl.), en af Skandinavisk Sejlerforbund for 6-Meter Klassen udsat evigtvandrende Præmie, der 1922 blev skænket Skand. Sejlerforbund af Nyländska Jagtklubben, Helsingfors. Udsat, fordi →Entonnerpokalen, det hidtil mest eftertragtede Trofæ for 6-Meterne, var blevet overflyttet til den franske 6½ Meter. O.A.

Guldpokalsejladserne (Sejl.) afholdes aarligt om Eftersommeren. Præmie →Guldpoka-

len. I Konkurrencen kan fra hvert Land kun deltage en Baad, konstrueret og bygget i det Land, den repræsenterer. Ejer og Besætning skal være Amatører og Medlemmer af den Klub, i hvilket Fartøjet er hjemmehørende. Der sejles over Bane med lang Krydsstrækning. Uanset Deltagernes Antal kan kun Vinderne i de 3 første Dages Sejladser fortsætte, indtil en af Baadene har opnaaet ialt 3 Sejre. Den første Sejlads fandt Sted i Göteborg 1922, de senere i det Land, der det paagældende Aar var Indehaver af Pokalen, som har været vundet 8 Gange af Norge, 5 af Sverige og 4 af Amerika, den nuværende Indehaver. O.A.

Guldtræ (Bue.), →Osage Orange.

»Gullfoss«, Idrætsforening, Kbhvn., stiftet 2/8 1927 som Athletikforening, optog Haandbold 1929. Har som Athletikforening haft Betydning for Ungdommen paa Islands Brygge. Kendteste Medlemmer: Eduard Hansen, der vandt DM i Femkamp 1931 og 32, og Frede Roos, der har tilhørt Eliten i 400 m Løb. 1. Herrehold i K.H.F.s A-Række 1934-41, derefter i Mesterrækken. 1. Damehold Vinder af K.H.F.s A-Række 1933, KM 1934, derefter i Mesterrækken til 1940, da Dameafdelingen ophævedes. Formand fra 1933: Maskinmester C. Bagger-Petersen. Ca. 150 Medlemmer. C.F.S.-E.A.

Gulv (Fægtn.). Gulvet (Jordsmonnet), hvor Kampen foregaar, skal have en jævn Overflade og maa hverken begunstige eller forfordele nogen af Modstanderne, navnlig ikke med Hensyn til Skraaning eller Belysning. Indendørs Konkurrencer udkæmpes paa en →Pist af Linoleum eller Kork. Kaarde-Konkurrencer arrangeres ofte, naar Vejrforholdene tillader det, i fri Luft, og Jordsmonnet er da Grus, stampet Jord e. l. J.V.T.

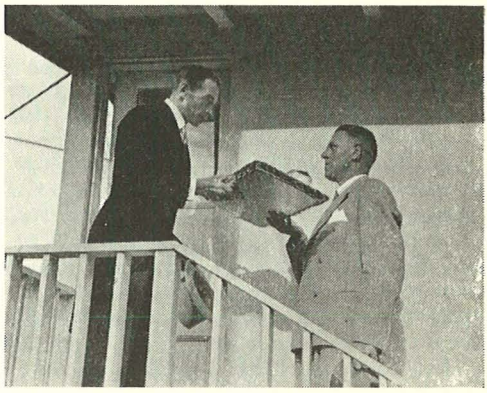
Gulv-Armfaldsgreb (Brydn.), →Armtræk.

Gulvbelægning i Gymnastiksale, Idrætshaller til Tennis, Haandbold og Badminton, samt Omklædnings- og Baderum. I Gymnastiksale og Haller benyttes mest prima Træ- eller Parketgulve; i de senere Aar har man gjort disse mere eller mindre elastiske ved en særlig Konstruktion af det bærende Underlag. Fjedringen bør dog være ensartet for hele Gulvet, ved alm. Gulve er denne lokal, d.v.s. mellem de underliggende Strøer. Ved et i Danmark patenteret System kan der gives en ensartet Fjedring op til 1 cm, dels ved en særlig Konstruktion af det bærende Underlag, dels ved Anvendelse af Bladfjedre. I Omklædningsrum for indendørs Idræt benyttes Træ, Linoleum eller lign. Belægning. For udendørs Idræt benyttes Fliser eller haardbrændte Murstensklinker. Gulvet lægges med Fald mod Afløb, saa det kan spules. I Baderum benyttes ru eller nubrede Fliser. M.R.

Gulvdommer (Fægtn.) benyttes ved Kaarde-Konkurrencer, hvor der i Forbindelse med →elektrisk Markeringsapparat ikke fægtes paa neutraliseret Metalpist. Under saadanne Forhold udvælges to Gulvdommere. De placerer sig efter →Kamplederens Anvisning og har sammen med ham til Opgave udelukkende at afgøre, om et af Markeringsapparatet registreret Stød har truffet Gulvet eller ikke. J.V.T.

Gummitov (Svæv.), Redskab til Start af Svæveplan. Bestaar af et 70 m langt Kabel sammensat af flere Hundrede tynde Gummisnore. Midten af Tovet er bøjet om en Kovs. Fra Kovsen udgaar et kort Reb, der ender i en Ring til Fastgørelse af Svæveplanet. Er forlænget i begge Ender med Reb, i hvilke Startmandskabet trækker for at spænde Gummitovet under Starten. H.F.

Gummitovstart (Svæv.). Startmetode for Svæveplaner, særlig egnet til bakket Terræn. Svæveplanet sættes hen til Kanten af en Skraaning. Et V-formet →Gummitov lægnes ned ad Skraaningen og fastgøres foroven med en Ring til en Startkrog, anbragt under Næsen paa Svæveplanet. Svæveplanet holdes tilbage ved Halen, mens 4—5 Mand anbringes ved Enderne af Gummitovet. Paa Kommando: »Træk!« begynder Mandskabet ved Tovenderne at gaa ned ad Skraaningen med Tovet. Naar der kommanderes: »Løb«, spændes Gummitovet yderligere, og naar det har naaet tilstrækkelig Spænding, kommanderes »Slip«. Halemandskabet slipper, og Svæveplanet slynges ud over Skrænten som fra en kæmpemæssig Slangebøsse. Gummitovet falder til Jorden af sig selv, da Ringen er konstrueret, saa den ikke kan blive hængende fast paa Startkrogen. H.F.

C. H. Gundelach som Dommer paa Klampenborg Væddeløbsbane paa Derbydagen.

Gundelach, C. H. (f. 5/2 1891), Oberst af Rytteriet. Fra 1913 og igennem en lang Aarrække en meget dygtig Sportsrytter; men selv om han har dyrket alle Arter af dansk

Ridesport og endog repræsenteret Danmark i Military ved OL 1928, er det dog som Væddeløbsrytter, han har præsteret det fremragende, især ved en eminent Finish, som ofte skaffede ham Sejren. 1937-41 en meget skattet Dommer paa Klampenborg Væddeløbsbane. J.W.

Gundersen, Georg (f. 28/3 1897), Maskinarbejder, Bryder og Vægtløfter i »Jyden«, Aalborg. DM i Bantambrydning 1919, 21-24, i Bantamvægtløftning 1918-19. NM (Bantam) i græsk-romersk Brydning 1923. Nr. 1 i fri Brydning ved Udstillingsstævnet 1923 i Göteborg. Deltog i OL 1924. A.R.N.-E.C.

Gunnar Fürstnows Mindepokal (Svømn.), →Fürstnows Mindepokal.

Gunterrig (Sejl.), en Videreførelse af →Luggeriggen. Det trekantede Guntersejl er lidset til en lang, let krummet Raa, paa hvilket Faldet sættes fast. Naar Sejlet er hejst, ligger Midten af Raaen an mod Toppen af Masten i en skraa Stilling med Forenden næsten ned til Fordækket. Et velstaaende Guntersejl er meget effektivt og anvendtes tidligere i stor Udstrækning paa mindre Kapsejladsbaade. En Fordel fremfor Bermudariggen er den korte Mast. O.A.

Gustafsson, Karl J. (f. 10/9 1888), Ejer af Sportsforretning, svensk Fodboldspiller, almindeligvis kaldet »Köping«. Debuterede 1903 i I.F.K., Köping, men havde sin Glansperiode 1916-25 som Medlem af »Djurgården«, Stockholm, for hvilken Klub han var med til at vinde det svenske Mesterskab 1917 og 20. Spillede 1908-24 32 Landskampe og var en af Sveriges bedste all-round Spillere med en usædvanlig Energi, en fremragende Teknik og et glimrende Hovedspil. Spillede som Regel Halfback eller Innerwing. V.L.

Gut (Tennis), →Streng.

GutsMuths, J. C. F. (1759-1839), tysk Gymnastikpædagog, Teolog. Gennem sin Virksomhed som Lærer i bl. a. Gymnastik ved Filantropinet i Schnepfenthal ved Gotha og gennem sin Bog »Gymnastik für die Jugend« lagde han Grunden til den moderne Gymnastik og dens Indførelse i Skolerne som Opdragelsesmiddel. N.I.

Gylche, W. (f. 6/1 1888), Kontorbud, Kapgænger, Medlem af K.I.F., var 1910-13 Danmarks bedste Kapgænger og satte 11 DR paa Distancer fra 3 km til 75 km, hvoraf den paa 75 km (8.44,6) stadig er gældende. Vandt 10 km Gang i 48.46,2 ved Baltiska Spelen i Malmö 1914. Deltog i OL 1912, men uden at blive placeret. Hans Stil var meget smuk og gav aldrig Anledning til Dommerdiskussioner. J.B.B.

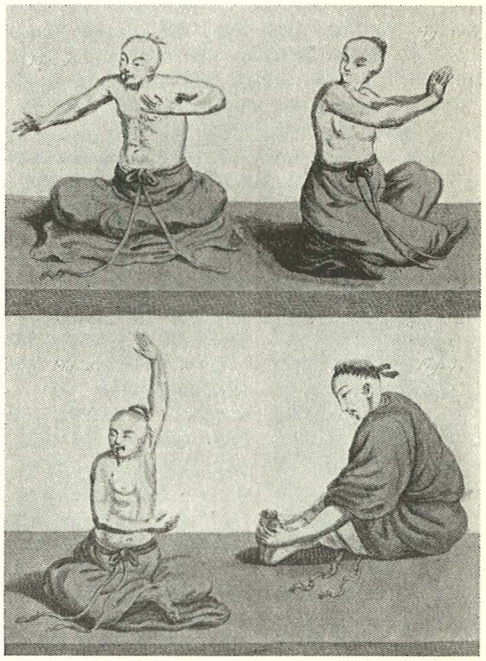
Gyldenstein, Kristian (f. 16/7 1886), Speditør, Medlem af K.B., spillede 3 Gange paa Landsholdet, første Gang 21/10 1911 mod England. En hurtig og energisk venstre Wing. J.G.

Dyrkede uden for Fodboldsæsonen Athletik, hvor han repræsenterede K.B.s Athletikafdeling og Københavns Fodsports Forening. Havde naturlige Evner for korte Løb og Længdespring. Vandt DM paa 100 m 1909, 11, 12 og 13, 400 m 1911-13 og 14 samt Længdespring 1913. DR 1911 i 200 og 400 m Løb samt 1913 i 400 m Løb og Længdespring. E.A.

Gymnasthaand (Med.) fremkaldes ved Skrumpning af Haandens store Seneplade p. Gr. af Paavirkning gennem Aarene af Redskabernes Tryk mod Haanden. Fingrene vil komme til at staa i bøjet Stilling uden at kunne rettes. K.S.

Gymnastik (græsk *gymnos:* nøgen), metodiske Legemsøvelser omfattende konstruerede Øvelser udformede med bestemte — psykiske og legemlige — Formaal for Øje.

Kinesisk Sygegymnastik. 1. Gør Brystet frit, begrænser Blodets Varme, giver Rekreation. 2. Mod Astma og mod Smerter i Nyrerne og Indvoldene. 3. Mod Drømme og mod natlige Gøglebilleder og deres Følger. 4. Mod Forstyrrelser i Maven, mod Forstoppelse og Gulsot. (Efter Bogeng.)

Gymnastik

Ordet Gymnastik bruges dog ikke entydigt paa alle Sprog og har gennem Tiderne dækket over vekslende Begreber. Ca. 3000 Aar f. Kr. skal der i Kina have eksisteret et sygegymnastisk System, sammensat af Øvelser, der hver især skulde kunne anvendes som Middel mod bestemte Sygdomme. Beretningen om disse Øvelser viser, at der allerede da har været gjort Forsøg paa at konstruere Øvelser med bestemte Formaal for Øje. Men inden for Oldtidens Legemsøvelser drejer det sig øjensynlig om et ret isoleret Fænomen, og først ca. 1900 e. Kr. udformes Tanken om særlige for bestemte Formaal konstruerede Øvelser i Praksis. Den oprindelige Form for Legemsøvelser, saaledes som vi træffer den i Oldtidens Kulturstater, først og fremmest Grækenland, omfattede Løb, Spring, Diskos- og Spydkast samt Brydning, Nævekamp og Alkamp (en Kombination af de to just nævnte Kampformer). De unge Grækere dyrkede Øvelserne nøgne, heraf Ordet Gymnastik, der altsaa dengang benyttedes i en anden Betydning end nu. De anvendte Øvelser havde enten deres Udspring i Dagliglivets naturlige Bevægelser eller formede sig som direkte Indøvelse i Kamp. Men Formaalet med den græske Gymnastik var ikke blot Opøvelsen af en kraftig og modig Ungdom, velegnet til Krigerfærd; man havde ogsaa i høj Grad Udviklingen af et smukt og harmonisk Legeme for Øje. At de anvendte Øvelser, skønt de ikke var udformede med Henblik herpaa, ogsaa var fyldestgørende i denne Henseende, vidner den stolte Række af klassiske Skulpturer om, som den Dag i Dag staar som forbilledlige Eksempler paa et smukt og harmonisk bygget Legeme. Forklaringen er sikkert den, at for Oldtidens Idrætsmænd, der især bestod af Overklassens Ungdom, udgjorde Idrætslivet en meget væsentlig Del af deres hele Tilværelse.

Ill. fra Mercurialis: „De arte gymnastica" (Om den gymnastiske Kunst, 1587).

Det betød 1) en Idrætsdyrkelse af et saadant Omfang, at den ikke kunde undgaa at sætte sine Spor; 2) at der var rigelig Tid til at tage alle foreliggende Former for Legemsøvelser op og altsaa at tage det videst mulige Hensyn til Alsidigheden; og 3) at denne Ungdom ikke var henvist til et stærkt krævende og ensidigt Erhvervsarbejde, som kunde paavirke Legemet paa ensidig Maade. Under disse Forhold var de anvendte Øvelser fyldestgørende; men Udviklingen senere førte til, at man maatte søge nye Midler.

Efter den Nedgangsperiode, der afsluttede den græske Gymnastiks Epoke, og hvis væsentligste Aarsag var en overhaandtagende Professionalisme var Gymnastikken i omtrent 2000 Aar helt eller næsten upaaagtet som Middel i Opdragelsens Tjeneste. Kun i Riddertiden og kun for den øverste Klasse indgik Legemsøvelserne som et Led i Opdragelsen i Form af Ridning, Voltigering, Fægtning og Dans. Enkelte Filosoffer og Læger søgte ganske vist at genopvække Interessen for den legemlige Opdragelse; men først i Oplysningstiden lykkedes det at skaffe Ørenlyd for Pædagogernes Reformtanker.

Den første praktiske Udformning af de nye Opdragelsestanker fandt Sted i de i Tyskland af Johann Bernhard Basedow (1723-1790) grundlagte Kostskoler, de saakaldte Filantropiner. Et af disse var beliggende i Schnepfenthal i Thüringen, hvor Johann Christoph GutsMuths (1759-1839) virkede i mere end et halvt Aarh. som Lærer dels i Gymnastik, dels i andre Fag. Hans Virksomhed blev af en saadan Betydning, at man senere har betegnet Skolen i Snepfenthal som den moderne Gymnastiks Vugge og med Rette kan betragte GutsMuths som den pædagogiske Gymnastiks Fader.

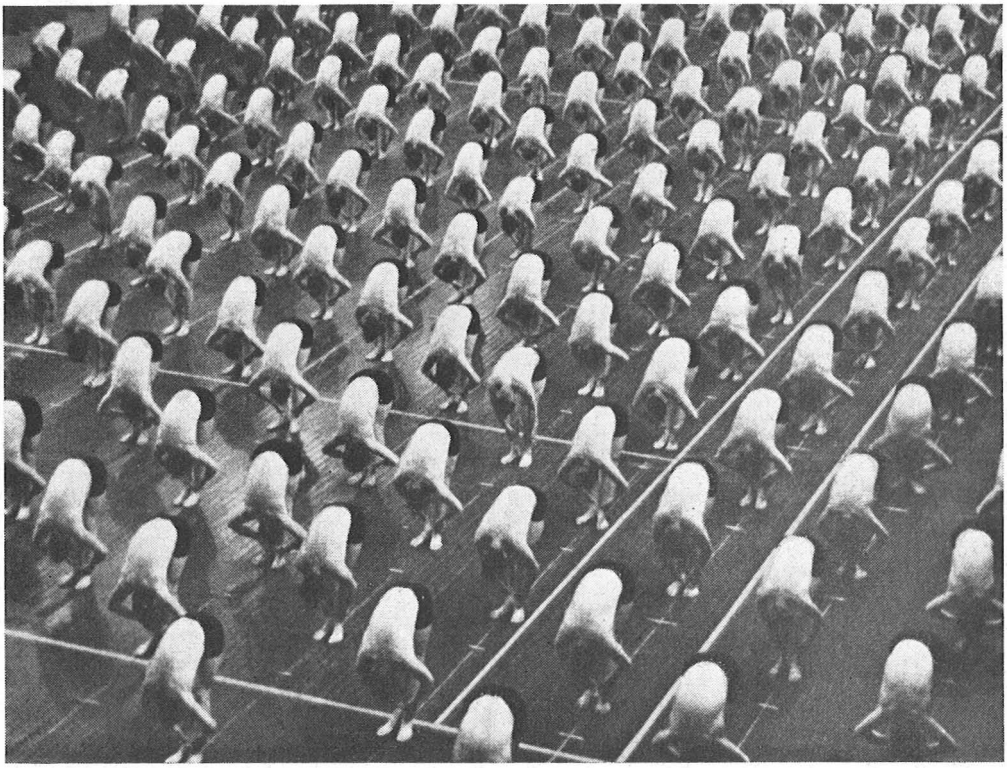
Hans berømte og grundlæggende Værk »Gymnastik für die Jugend« (1793) er den første egentlige Lærebog i Gymnastik. GutsMuths hentede sit Øvelsesforraad først og fremmest fra det gamle Grækenlands Gymnastik. Han anvendte saaledes Spring, Løb, Kast, Brydning samt Badning og Svømning, men føjede hertil Klavring i →Stænger, →Tove, Stiger og Træer, Balanceøvelser (→fritstaaende og paa forskellige Redskaber), blandede Øvelser (Løfte- og Bæreøvelser, Tovtrækning, Trillen med Tøndebaand o. fl.) samt Dans, →Gangøvelser, og Militærøvelser (Geværeksercits). Det drejer sig altsaa stadig om Øvelser, der enten har deres Oprindelse i de naturlige Bevægelsesformer, eller som har et eller andet ydre Formaal. Konstruerede Øvelser forekommer endnu ikke. Den videre Udvikling af Gymnastikken i Tyskland skyldes Friedrich Ludwig Jahn (1778-1852), der under Indtrykket af Tysklands

Længdespring — med og uden Stang. (GutsMuths: Gymnastik für die Jugend. 1793.)

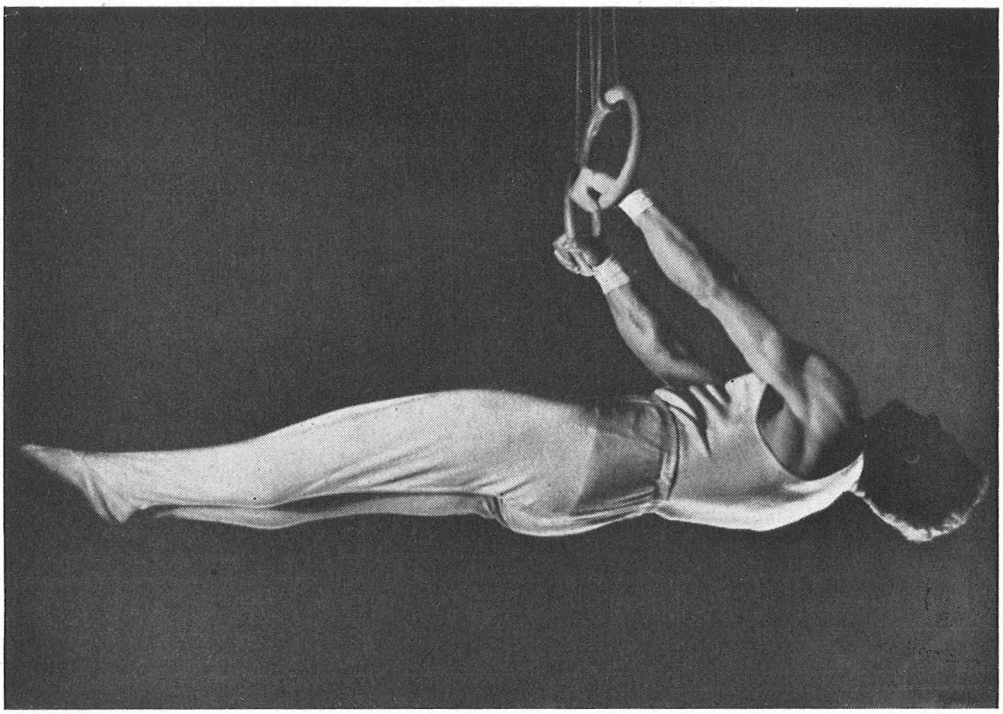
GYMNASTIK

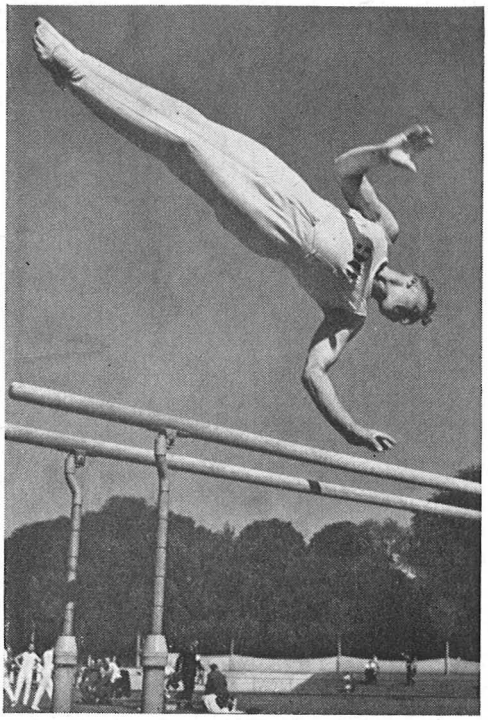
Masseopvisning af Børnegymnastik i Idrætshuset. D.G.-F. har i sine Foreninger mange Pige- og Drengehold og arrangerer jævnligt i sine Kredse rene Børnegymnastikstævner.

Niels Bukh giver Opvisning i K.B.-Hallen med sit mandlige Vinterhold, ca. 250 Karle. Der vises primitiv Gymnastik („staaende dyb Lændebøjning").

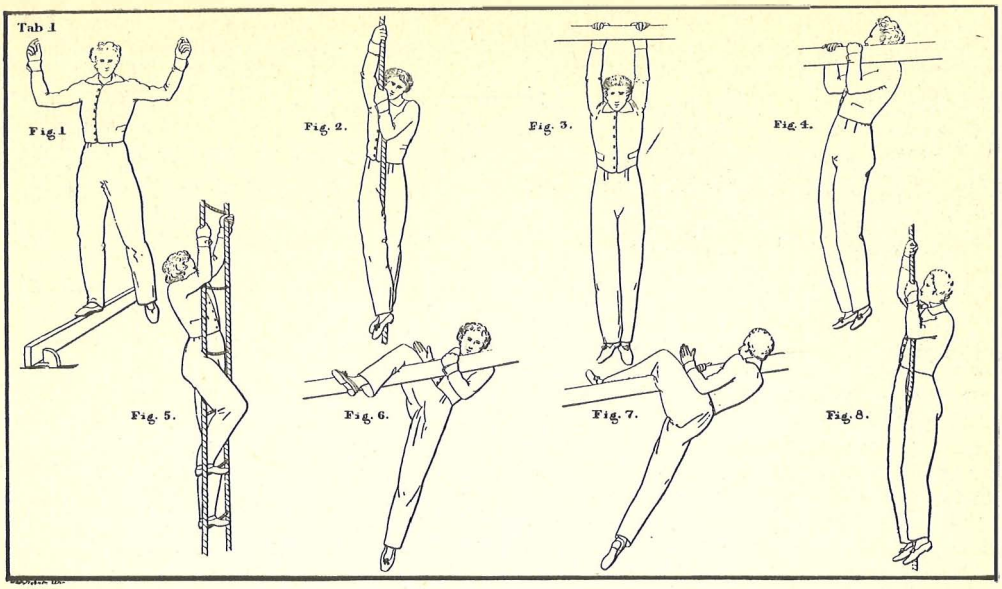
Harry Nielsen, „Athen", viser en meget svær Øvelse i Ringe: vandret rygvendt Balance.

Fremsving med Vending til fornyet Greb udført i Barre. Gymnasten ses her midt i Vendingen efter et højt Fremsving. Ansigtet er vendt mod Bommene, og Hænderne er aabne, parate til Greb om hver sin Bom.

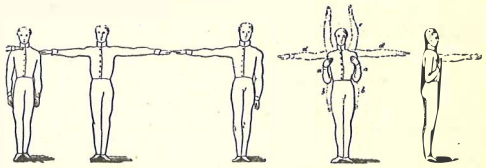
Øvelse med Tøndebaand. Med dette udføres mange virkningsfulde og morsomme Øvelser, der tillige er af stor dekorativ Virkning. Her vises en Kropvridning kombineret med Gangøvelse.

Klavring og Entring. Fra Nachtegall: Lærebog i Gymnastik for Almue- og Borgerskolerne. 1828.

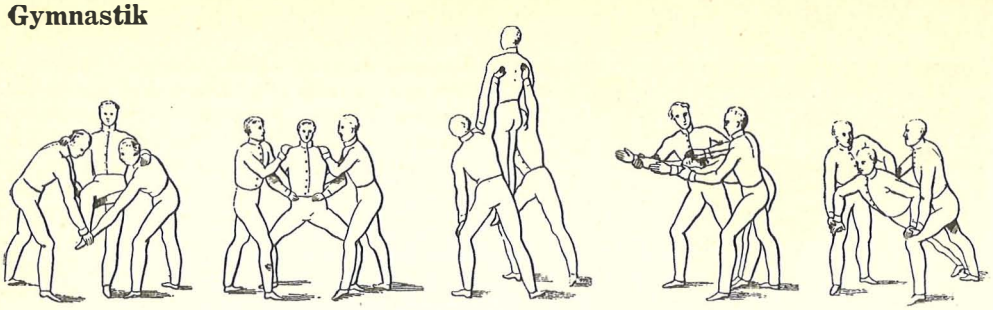
ulykkelige Skæbne efter Napoleons Sejre med Iver og Begejstring deltog i Forberedelserne til Frihedskrigen. Jahn vilde med sin Gymnastik genrejse det tyske Folk og skabe dets Enhed. I sin Patriotisme forkastede han Ordet Gymnastik som stammende fra Græsk, og kaldte sine Legemsøvelser »Turnen«, afledet af Riddertidens Turnering. Jahn anvendte de samme Øvelser som GutsMuths, men hertil føjedes Øvelser paa særlige Redskaber: →Hest, →Barre og →Reck. Hesten som gymnastisk Redskab var tidligere anvendt (sikkert allerede i den romerske Oldtid), men Barren og Recken er Jahns Opfindelser. Efter Frihedskrigen kom Turnbevægelsen i Tyskland ud for en stærk Modstand. Regeringen udstedte Forbud mod Turnen (»Turnsperre«), der varede fra 1820-42. Efter denne Tid har Turnen bredt sig stærkt i Tyskland og har herfra vundet Indpas i talrige Lande, først og fremmest karakteriseret ved Øvelserne i Reck og Barre. Med Indførelsen af Ordet »Turnen« er Begrebet Gymnastik dog ikke forsvundet af det tyske Sprog; men det bruges nu mest som Betegnelse for de forskellige Former for rytmisk →Kvindegymnastik, der i de sidste Aartier er opstaaet i Tyskland.

I Danmark blev der allerede sidst i 18. Aarh. fra Myndighedernes Side gjort adskillige Forsøg paa at indføre Gymnastik i Skolerne, men det afgørende Fremstød skyldes dog Franz Nachtegall (1777-1849), der modtog Impulserne til sit gymnastiske Arbejde ved Læsning af GutsMuths Bog, oversat til Dansk 1799. Nachtegall havde fremragende administrative og organisatoriske Evner, en ukuelig Energi og en dybtgaaende Interesse for pædagogiske Spørgsmaal. Han fik en epokegørende Betydning for Gymnastikken i Danmark. Hvad selve Øvelsesstoffet angaar, blev han ikke Reformator af Betydning. Han brugte i alt væsentligt GutsMuths Øvelser og føjede hertil kun nogle faa »forberedende Øvelser« samt den første Begyndelse til de for den senere danske Gymnastik saa karakteristiske →Smidighedsøvelser (→Behændighedsøvelser paa Gulv). Nachtegalls Forsøg paa at indføre Gymnastik for Piger naaede kun beskedne Resultater, men har sikkert været medvirkende til at bane Vej for de senere Initiativer.

Øvelser uden Hjælper. Ill. fra P. H. Ling: Reglement för gymnastik (1876). Gengivet efter O. Holmberg: Den svenska gymnastikens utveckling (1939).

Den Fornyelse af Gymnastikkens Indhold, som i Løbet af de sidste 100 Aar gennem en stadig videreført Udvikling har ført til den Form, der nu dyrkes i næsten alle Lande, stammer fra Sverige og skyldes Per Henrik Ling (1776-1839). Den stærkt forøgede Interesse for Legemsøvelser, som Oplysningstiden har skabt, medførte, at disse fra at være et Privilegium for Overklassen efterhaanden blev en Folkesag. Opgaven kom nu til at bestaa i at udforme Legemsøvelserne paa en saadan Maade, at det blev praktisk og økonomisk overkommeligt at delagtiggøre alle i dem, at fremskaffe det

Øvelser med Hjælper. Ill. fra P. H. Ling: Reglement för gymnastik (1836). Gengivet efter O. Holmberg: Den svenska gymnastikens utveckling. (1939.)

størst mulige Udbytte inden for den begrænsede Tid, der stod til Raadighed, ved at forøge Øvelsernes Effektivitet gennem Koncentrering og Systematisering, og endelig gennem korrigerende og harmoniserende Øvelser at bøde paa den Ensidighed, som det daglige Arbejde førte med sig. Spredte Forsøg i denne Retning forelaa ganske vist allerede paa Lings Tid, men det var Ling, der *udformede* disse Tanker og lagde Grunden til deres Virkeliggørelse. Han opstillede det grundlæggende Princip, at Gymnastikken bør bygge paa »människoorganismens behov och dess lagar«. Ifølge Sagens Natur maa en Gymnastik, der søges bygget paa Menneskeorganismens Love, være underkastet de samme Udviklingsbetingelser som selve vort Kendskab til disse Love. Den kan derfor ikke forme sig som et een Gang for alle fastlagt »System«, men maa være under stadig Udvikling saa længe der er Fremskridt i vor Erkendelse af de biologiske Love.

Efterhaanden tog Konstruktionen af artificielle Øvelser Fart. Herved er opstaaet talrige saakaldte »Systemer«, der dog i det store og hele kun adskiller sig indbyrdes derved, at deres Skabere lægger Hovedvægten paa forskelligt Sted inden for Gymnastikkens vidtforgrenede Formaalsomraade. Princippet er i alle Tilfælde det samme: Efter Fastlæggelse af de Maal, der tilstræbes, konstrueres Øvelserne, saa de saa umiddelbart som muligt tjener et eller flere af de givne Formaal. I Begyndelsen formedes Øvelserne paa Grundlag af de mere eller mindre tilfældige Erfaringer, der var opnaaet; men efterhaanden har teoretiske Undersøgelser og Overvejelser ogsaa paa dette Omraade gjort saadanne Fremskridt, at det har været muligt at give saavel Øvelsesstoffet som Valget af Arbejdsmaade et sikrere Grundlag (→Gymnastikteori). Størst Betydning for den umiddelbare Fortsættelse af P. H. Lings Arbejde i Sverige fik Sønnen Hjalmar Ling (1820-1886). Han ordnede og systematiserede Øvelsesforraadet og opstillede samtidig Øvelsesrækker til Brug i de enkelte Lektioner (→Dagsøvelser). Han var i mange Aar Overlærer ved det af Faderen oprettede →Kungliga Gymnastiska Centralinstitutet, hvor svenske Gymnastiklærere (Gymnastikdirektører) modtager deres Uddannelse, og hvor talrige Udlændinge har gennemgaaet Kursus. Den svenske Gymnastik var oprindelig en udpræget Mandsgymnastik. Den dyrkedes dog ogsaa af Kvinder og Børn, men indtil ca. 1900 kun med meget faa Tillempelser. Da Menneskeorganismens Love er forskellige for Mænd, Kvinder og Børn, maa ogsaa Gymnastikken forme sig forskelligt efter Alder og Køn. Den første Fornyelse af Børnegymnastikken i Sverige skyldes Elin Falk (1872-1942) og af Kvindegymnastikken Elli Björksteen (Finland) (f. 1870). I den nyere gymnastiske Udvikling i Sverige har Forstander for Sydsvenska Gymnastikinstitutet i Lund, Major J. G. Thulin (f. 1875), taget virksom Del. Indtil for nylig var Øvelser i Reck, →Ringe og Barre bandlyst i svensk Gymnastik; men i de senere Aar har disse Redskaber vundet mere og mere Indpas, ligesom ogsaa →Behændighedsøvelser paa Madras efter dansk Mønster er indført flere Steder.

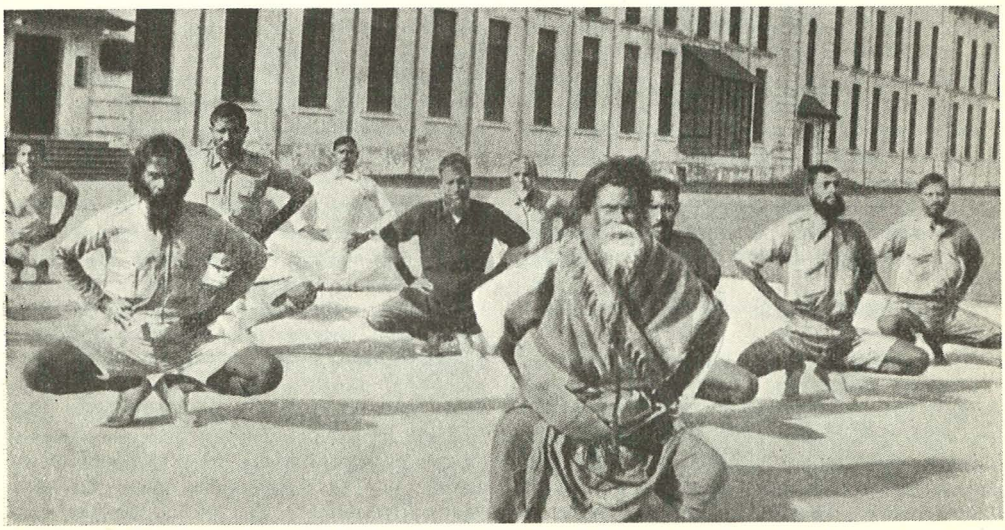
Dansk Kvindegymnastik omkring Aar 1870. „Beenkredsdreining med Knæløften". Fra A. G. Drachmann: Gymnastik for den kvindelige Ungdom i Skolen og i Hjemmet. 1869.

Til Danmark førtes den Lingske Gymnastik af cand. polyt. N. H. Rasmussen (1854-1924) og fik sit første Hjemsted paa →Vallekilde Højskole (1884). Herfra bredte den sig hurtigt gennem de øvrige Højskoler og Skytteforeningerne til vide Kredse af vort Folk, navnlig paa Landet. Der udviklede sig en heftig Strid mellem den nye Gymnastiks

Ligevægtsøvelse. Dansk Kvindegymnastik omkring Aar 1900. Fra „Den danske Kvindegymnastik" ved Paul Petersen, udg. af Magdalene og Ingeborg Paul-Petersen. 1909.

Forkæmpere og Tilhængerne af den gamle danske Gymnastik, der siden Nachtegalls Tid havde opnaaet en stærk Position inden for Hæren og ogsaa — uden at Interessen dog var særlig stor derfor — anvendtes i de offentlige Skoler, ligesom den havde faaet en ret god Udbredelse i Gymnastikforeningerne i Byerne. Denne Tid var ikke præget af særlige Reformer paa Gymnastikkens Omraade. Kun inden for Kvindegymnastikken er der en Indsats af Betydning at notere. Den skyldes Krigsassessor Paul Petersen (1845-1906), der som Leder af det af ham selv oprettede Institut for Uddannelse af Gymnastiklærerinder paa afgørende Maade bidrog til, at Interessen for Kvinders Deltagelse i Gymnastik kunde vedligeholdes. For at bringe Striden mellem den gamle og den nye Gymnastik til en Afslutning nedsatte Ministeriet 1887 en Kommission, der 2 Aar senere udvidedes (→Gymnastikkommissionen), og som havde til Opgave bl. a. at søge tilvejebragt et »saa vidt muligt pædagogisk og fysiologisk velordnet System af Øvelser afpasset efter begge Køn og de forskellige Aldre«. Resultatet forelaa 1899 i Form af →»Haandbog i Gymnastik«, hvori de Lingske Principper lægges til Grund for den egentlige Gymnastik samtidig med, at der i Øvelsesgrupperne, Hævøvelser og Behændighedsøvelser, optages de hidtil benyttede Øvelser i Reck og Barre samt Behændighedsøvelser paa Madras. Haandbogen autoriseredes til Brug i Skolerne, og 1905 udkom »Reglement for Hær og Flaade«, der byggede paa de samme Principper. I Praksis førte Systemskiftet til, at de udprægede Enkeltmandsøvelser i Reck, Ringe og Barre traadte stærkt i Baggrunden i Skolegymnastikken; i Militærgymnastikken og i Gymnastikforeningerne i Byerne bibeholdtes de, det sidste Sted som en overvejende Bestanddel af Øvelsesstoffet (→Øvelsesreglement for Dansk Gymnastik-Forbund 1935). Tiden efter Systemskiftet har i flere Henseender kunnet fremvise værdifulde Fremskridt. I Begyndelsen var de konstruerede Øvelser stærkt prægede af Stillinger; men i de senere Aar har →Bevægelsesgymnastikken — væsentlig som Følge af Niels Bukhs Virksomhed — vundet stor og fortjent Udbredelse. Paa Kvindegymnastikkens Omraade har cand mag. Agnete Bertram ydet en selvstændig og afgørende Indsats. 1909 indførtes Gymnastik som Fag ved Universitetets Skolembedseksamen, og 1919 oprettedes →Universitetets gymnastikteoretiske Laboratorium, der gennem et fysiologisk Forskningsarbejde har bidraget til Fastlæggelse af Gymnastikkens teoretiske Grundlag, og hvis første Leder, Professor, Dr. med. J. Lindhard, har vundet Verdensry ved sine grundlæggende gymnastikteoretiske Arbej-

Gymnastikkursus med Uddannelse i Lingsk Gymnastik for Folkeskolelærere fra Landsbyer i Indien.

der. →Gymnastiklærer, →Gymnastikteori, →Rytme, →Øvelsesstoffets Inddeling. E.H.

Litt.: Illeris: »Grundtræk af Gymnastikkens Historie samt Oversigt over Gymnastikkens Stilling i Nutiden« (1930). Langkilde: »Legemsøvelsernes Historie 1500-1800« (1932). Lindhard: »Gutsmuths-Nachtegall-Ling. Nogle sammenlignende Betragtninger« (i »Akademisk Gymnastik«, 1917-19). Signe Prytz: »P. H. Ling og hans gymnastikpædagogiske Indsats« (1941). Holmberg: »Den svenske gymnastikens utveckling« (Stockholm 1939).

Gymnastikdirektør, Titel, som har været brugt i Danmark 1821-ca. 1875 om den af Staten udnævnte Tilsynsførende med den militære og civile Gymnastik. I Sverige har Elever, der har gennemgaaet den fuldstændige Uddannelse paa det kongelige gymnastiske Centralinstitut i Stockholm, Ret til at føre Titlen G. N.I.

Gymnastikforeningen »Athen«, stiftet 15/11 1917 af et 1915 oprettet Seniorhold i De Unges Idræt. Aaben for baade Mænd og Kvinder. Ca. 300 Medlemmer. Har trods sit ringe Medlemstal hævdet sig som en af Landets førende Gymnastikforeninger paa Redskabsgymnastikkens Omraade. Er Forkæmper for at faa de danske Konkurrencebestemmelser ændret i Overensstemmelse med de internationalt gældende. Indstiftede 1929 de populære 3-Mandskonkurrencer. Har ofte repræsenteret dansk Gymnastik ved Konkurrencer i Udlandet, f. Eks. ved Bykampene mod Oslo og Hamburg og ved Opvisninger, f. Eks. Tourné i Belgien og Frankrig 1928. Har siden Stiftelsen deltaget i D.G.F.s Turneringer og vundet DM i Holdgymnastik 1921, 22, 25, 27, 32, 39, 40, 41 og 42 og desuden ved Axel Bannov, Karl R. Andersen, Harry Nielsen og Freddie Hansen vundet DM i Enkeltmandsgymnastik 1923, 25, 26, 32, 39, 40, 41 og 42. Betydeligste Formænd: 1929-37 Karl R. Andersen, fra 1938 Overmekaniker Egon Rohde. V.R.

Gymnastikforeningen »Frem«, →»Frem«.

Gymnastikforeningen »Go-on«, Kolding, tidligere Kolding Gymnastik- og Athletik-Klub »Go-on«, stiftet 28/4 1920. Ca. 250 Medlemmer (1943). Dyrker kun Gymnastik. Vandt 1936 Mesterskabet i D.G.F.s Sydjyllandskreds. Formand fra 1927: Prokurist H. Refsholm. V.R.

Gymnastikforeningen »Hermod«, →»Hermod«.

Gymnastikforeningen »Vidar«, →»Vidar«.

Gymnastikhøjskole, Skole, hvor der uddannes Ledere (Delingsførere) til den frivillige Gymnastik, fortrinsvis paa Landet. Udtrykket »Højskole« betyder her ikke det samme som i f. Eks. Landbohøjskolen, Tandlægehøjskolen, Danmarks tekniske Højskole o. l., hvor det karakteriserer disse Skoler som Anstalter for højere videnskabelig Undervisning paa vedkommende Omraade, men skal først og fremmest vise Skolens Slægtskab og nære Samhørighed med de grundtvigske Folkehøjskoler. Den første danske Gymnastikhøjskole oprettedes 1920 i →Ollerup, den anden 1925 i →Snoghøj. N.I.

Gymnastikinspektør, officiel Betegnelse for en Person, der paa Statens eller en Kommunes Vegne fører Tilsyn med Undervisningen i Legemsøvelser og med de ydre Foranstaltninger, som er nødvendige for en saadan Undervisning. 1870 deltes Tilsynet med den militære og den civile Gymnastik her i Landet, og der ansattes en Gymnastikinspektør, som skulde tage Vare paa Skolernes og Seminariernes Legemsøvelser; til Hjælp ved dette meget omfattende Arbejde fik Statens Gymnastikinspektør i Begyndelsen af dette Aarhundrede et betydeligt Antal mandlige og kvindelige Assistenter. Københavns Kommune har siden 1831 haft egen kommunal Gymnastikinspektør, efter 1919 baade en mandlig og en kvindelig. N.I.

Gymnastikkommissionen af 1889, →Gymnastikkommissionen af 1887.

Gymnastikkommissionen af 1887, ogsaa kaldet den lille G., havde til Opgave at give Forslag til en Reform af Gymnastikundervisningen i Landets Skoler og til Indretningen af en Anstalt til Uddannelsen af Gymnastiklærere. Efter dens Forslag nedsattes *Gymnastikkommissionen af 1889,* som udarbejdede →Haandbogen af 1899. Den ledende Personlighed i begge Kommissioner var Professor K. Kroman; af de andre Medlemmer bør nævnes cand. polyt. N. H. Rasmussen og Kommunelæge A. Hertel. H.P.L.

Gymnastiklærer. Uddannelsen af Gymnastiklærere til Folkeskolen foregaar paa Seminarierne som et Led i den alm. Læreruddannelse og omfatter de Former for Legemsøvelser, der benyttes i Skolen (Gymnastik, Boldspil, Athletik og enkelte Steder tillige Svømning). Efter bestaaet Lærereksamen kan Seminarieuddannelsen suppleres med 1 Aars eller 4 Maaneders Særuddannelse paa →Danmarks Højskole for Legemsøvelser (Statens Gymnastikinstitut). Den højere Skoles Gymnastiklærere uddannes ved Københavns Universitet i Forbindelse med Højskolen for Legemsøvelser, idet Gymnastik, omfattende ovennævnte Discipliner, indgaar enten som Hoved- eller Bifag ved Skoleembedseksamen. Den videregaaende Uddannelse for Hærens Gymnastiklærere finder Sted ved →Hærens Gymnastikskole paa ½-Aars og 2-Aars Kursus. Alle de nævnte Lærere anvendes tillige i den frivillige Gymnastik, hvortil Uddannelse ogsaa foregaar paa →Gymnastik- og Idrætshøjskoler, paa Folkehøjskoler med →Delingsførerkursus,

paa Danmarks Højskole for Legemsøvelser samt paa enkelte private Institutter. Gymnastiklærere uddannede i Danmark har fundet udstrakt Anvendelse i Udlandet. E.H.

Gymnastik- og Svømmeforeningen »Hermes«, →»Hermes«.

Gymnastikredskaber, alle Redskaber, løse og faste, der finder Anvendelse under Gymnastikkens Udøvelse. Disse Redskaber er opstaaet, efterhaanden som Gymnastikken blev differentieret og Øvelsesstoffet voksede; de er udformet vidt forskellige Steder og efter hvert Systems specielle Behov, Tyskland og Sverige har været førende, men ogsaa Danmark har paa mange Omraader forbedret og opfundet nye Ting. Her maa bl. a. nævnes Niels Larsens Fabrik i Valby for Gymnastikredskaber, der er Leverandør til de fleste Lande i Verden. Mange Redskaber er opstaaet som Efterligninger af naturlige Hindringer eller tillempet efter visse i Hverdagslivet forekomne Genstande: Bjælker, Bomme, Stiger, Entretove, Klatretove. Gymnastikredskaber bruges til Opøvelse af Mod, Kraft, Behændighed og Snarraadighed. De faste Redskaber er udformet og monteret paa en saadan Maade, at den mindst mulige Gulvplads beslaglægges, f. Eks. Ribberne, der anbringes langs Væggene. Rudestiger, Klavrestænger, Knækstiger, Bomme, Entretove, Trapez og Ringe er anbragt saaledes ved Væggene eller i Loftet, at de ved Hejseanordninger eller Snoretræk hurtigt kan tages i Brug. De løse Redskaber som Reck, Barre, Hest, Buk, Plint, Skamler, Bænke, Haandbomme, Sadelbomme, Springstøtter og Maatter er som Regel anbragt i et til Gymnastiklokalet hørende Redskabsrum. Af Haandredskaber, som væsentlig finder Anvendelse inden for Kvindegymnastikken maa nævnes: Bolde, Køller, Stave, Tøndebaand og Sjippetove. J.L.

Gymnastikreglement, →Reglement.

Gymnastiksale maa nutildags opfylde en Række Krav af bygningsmæssig og hygiejnisk Art, som de ældste G. ikke opfyldte. De moderne Krav fik deres første Udformning i →Haandbogen af 1899, men Udviklingen har siden hen foroget og uddybet dem betydeligt. Statens Gymnastikinspektion har ladet udarbejde Mønsterplaner til moderne Skole-G. Den Type, som her er anvendt, er den almindeligste her til Lands og vil sikkert holde sig nogenlunde uforandret i den nærmeste Fremtid. Men der er Tegn til, at den vil blive suppleret med en anden, som mere har Idrætshallens Karakter, og som ved sin Indretning lader den egentlige Gymnastik træde noget tilbage til Fordel for Boldspil og lignende Legemsøvelser. Den af Otto Mønsted - Fonden tilvejebragte Studenter-Gymnastiksal ved Danmarks Højskole for Legemsøvelser er karakteristisk for denne nye Type. H.P.L.

En Gymnastiksal bør ikke være under 10×20 m. Væggene forsynes helt eller delvis med Ribber, Bomme anbringes, saa de kan hejses op under Loft, og Støtterne ind til Siden. Beslag nedfældes i Gulv til Bomstøtter, Reck, Haandboldmaal og Netstolper til Badminton. Vinduer anbringes højt, Lamper i Loft, begge skærmes af Hensyn til Haandboldspil. Omklædnings- og Redskabsrum anbringes i nær Forbindelse med Salen. M.R.

Gymnastikskolen, →Hærens Gymnastikskole.

Gymnastikteori, →Almindelig og →Speciel Gymnastikteori.

Gymnastikudvalg, oprettet 1927 inden for Overbestyrelsen i »De danske Skytte- og Gymnastikforeninger«, behandler og afgør alle Spørgsmaal vedrørende Gymnastikken inden for Foreningerne. Gymnastikudvalget raader efter 1930 ogsaa over Gymnastikafdelingens Økonomi. Arnth Jensen.

Gymnastisk Selskab. 1) En 1799 ved F. Nachtegalls Initiativ oprettet Gymnastikforening, den første i Danmark. Bestod kun nogle faa Aar. 2) Forening, oprettet 1900 med det Formaal at virke til Udbredelsen af det med →Haandbogen autoriserede Gymnastiksystem. Udfoldede ved flere Lejligheder et virksomt Initiativ, opløstes 1935. Udgav →Gymnastisk Tidsskrift og en Del Skrifter af faglig Art. H.P.L.

Gymnastisk Tidsskrift, et af →Gymnastisk Selskab 1915-35 udgivet Fagblad. Selskabet havde forud udgivet Aarsskrifter, og saavel disse som Tidsskriftet er gode Kilder til Belysning af Legemsøvelsernes, særlig Gymnastikkens, Udvikling i første Trediedel af Aarh. H.P.L.

»**Gyngehest**« (Gymn.), Rygøvelse, →»Baaden gynger«.

»**Gyngestol**« (Gymn.), Bugmuskeløvelse. Langsiddende Rulning bagud og fremad, mens Benene svinges strakte op over Hovedet. Kaldes ogsaa »stor Gyngestol«, →»Bedstemors Gyngestol«. J.L.

»**Gyngetur**« (Gymn.), Hævøvelse. Børnene staar mellem to Tove og fatter disse i Strækhøjde og begynder med at løbe fremad og derefter bagud med smaa Skridt. I Slutningen af Fremløbet svinges Benene lidt fremad-opad, i Slutningen af Tilbageløbet føres Sædet bagud til Forøgelse af Udsvingets Størrelse. Svinget standses i Begyndelsen af et Fremløb. V.R.

Gyth, Leopold (1860—1929), Grosserer. Et af de tidligste Medlemmer af Kjøbenhavns Fægte Klub, Formand 1920-23. Formand for Dansk Fægte Forbund 1921-25 og 27-29. I Dansk Idræts Forbunds Bestyrelse 1919-29.

Formand for Den olympiske Komités Finansudvalg. Udførte gennem en lang Aarrække et stort uegennyttigt og dygtigt Arbejde for dansk Idræt, specielt Fægtning.

J.B-n.

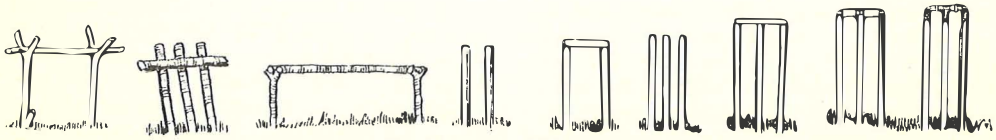
Spillede ogsaa inden for Rosporten en fremtrædende Rolle. Mangeaarigt Medlem af K.R., Medlem af Bestyrelsen 1889-97. Medlem af D.F.f.R.s Hovedbestyrelse 1890. Særlig Betydning for de sønderjydske Roklubber ved efter Genforeningen som Medlem af D.I.F.s Bestyrelse at lede og organisere Hjælpen til den nystartede, sønderjydske Idræt. Em.S.

Gærde (Cricket) bestaar af tre Gærdepinde og to Overliggere. Dets Bredde skal være 20,3 cm (8 inches), og Pindenes Højde over Jorden 68,6 cm (27 inches). Pindene skal være lige tykke og saa svære, at en Bold ikke kan gaa mellem dem, uden at en Overligger falder. Overliggerne skal være 10,2 cm (4 inches) lange og maa ikke rage mere end 1,3 cm (½ inch) op over Gærdepindene. Gærderne opstilles paa Banen parallelt med hinanden i en Afstand af 20,13 m og saaledes, at de danner de korte Sider i et Rektangel (Cricketlovene § 1). Siden Cricketspillets Barndom har Gærdet gennemgaaet en ret stor Udvikling fra et primitivt Maal for Kastningen til det nuværende Gærde, der saa at sige ikke tillader Boldens Berøring, uden at en Overligger falder. Iflg. de ældste Love skulde Gærdet bestaa af 2 Pinde med en Tværpind, men 1775 vedtoges det, at Gærdet skulde bestaa af 3 Pinde og en Tværpind, og Højden fastsattes til 22 inches. Denne Form bibeholdtes til 1817, hvor to Overliggere indførtes, og Gærdets Højde voksede til 27 inches. 1929 blev Gærdet sat op til sin nuværende Højde. H.P.

Gærdeorden (Cricket), den Rækkefølge, i hvilken et Holds 11 Spillere indtager deres Plads ved Gærderne. Fastsættes af Holdets Anfører, der bør notere den ned paa en Seddel, som ophænges i Omklædningslokalet til Oplysning for Spillerne. Jo bedre en Gærdespiller er, jo tidligere bør han gaa til Gærdet og tildeles Makkere, der kan »holde ham inde«. Da Kastningen sædvanligvis er bedst i Begyndelsen af Kampen, hvor Kasterne er friske, bør de mest stabile Slaaere »tage Brodden af Kastningen«. En fornuftig Kombination vil som Aabningsgærde være en god kraftig scorende Spiller sammen med en stabil og sikker Spiller. Dersom den ene er venstrehaands Spiller, er det saa meget desto bedre. Dersom Holdet kun har een →Hitter, bør han gaa ind som sjette eller syvende Mand. Har Holdet Medgang, vil han møde en Kastning, som efterhaanden er blevet unøjagtig og derfor passer ham, og gaar det sløjt, kan han maaske redde en fortvivlet Situation. Har Holdet to Hittere, bør den ene gaa tidligt ind for om muligt at forstyrre Kastningen. En kraftig, men usikker Slaaer bør gaa ind som tredie eller fjerde Mand, hvorimod Kastere, der ogsaa er gode Slaaere, bør komme tidligt til Gærdet, for at de kan være friske til næste Halvleg, naar de skal kaste. J.C.

Gærdespiller (Cricket). To Gærdespillere eller Slaaere skal være ved Gærderne samtidig. Naar 10de Mand mister sit Gærde, maa derfor 11te Mand sammen med ham forlade sit Gærde →not out. Gærdespillernes Opgave er at score saa mange Points som muligt ved Slag til Grænsen eller Løb mellem Gærderne, og det er derfor af stor Betydning, at de under Løbene handler i fuldstændig Forstaaelse med hinanden. De maa derfor have fuldstændig Tillid til hinanden og rette sig efter hinandens Angivelse af, hvornaar der skal løbes. Den Spiller, der modtager Bold, skal bestemme, om der skal løbes, naar han uden at vende sig om har Overblik over, hvor Bolden gaar hen. Slaar han f. Eks. Bolden bagud, er det hans Makker, der maa angive Løb. H.P.

Göteborg Kamraterna, svensk Idrætsklub, stiftet 1904. Dyrker Fodbold og fri Idræt. En af de kendteste svenske Fodboldklubber, har talrige Gange spillet mod danske Hold baade i Göteborg og København. Har siden 1908, bortset fra en Nedflytning til 2. Div. i Sæsonen 1938-39, spillet i 1. Div. og periodevis været dominerende. Kendte Spillere: Erik Börjesson, Erik Hjelm, V. Lund, Schylander, Herbert Carlsson; af den yngre Generation: Filip Johansson og Ernst Andersson. Hyppigt Samkvem med K.B. H.B.

Gærdet gennem Tiderne.

H

Haandbogen af 1899 (Gymn.), udarbejdet af →Gymnastikkommissionen af 1889, indeholder et paa den →svenske Gymnastiks Principper hvilende Øvelsesforraad. Ved dens Fremkomst blev dette Øvelsesforraad og den Fremgangsmaade, den gav Anvisning paa, autoriseret til Brug i Skolerne. Skønt selve H. snart føltes forældet, indledes hermed et helt nyt Afsnit i dansk Gymnastiks Historie. H.P.L.

Haandbold, Boldspil mellem 2 Hold, der bestaar af enten 7 Mand (→Salspil) eller 11 Mand (→Markhaandbold). Holdenes Opgaver bestaar dels i at angribe Modpartiets →Maal, dels i at →forsvare eget Maal. Spillet, som kan dyrkes baade indendørs og i det Fri, foregaar paa en →Bane, begrænset af 2 -→Maallinier og 2 -→Sidelinier. Indendørs kan Sidevæggene undertiden erstatte Sidelinierne, men efterhaanden er man ogsaa der kommet ind paa at aftegne Sidelinier. Midt paa hver Maallinie findes Maalene. Paa Banen findes forskellige Linier og Cirkler, saasom →Maalcirkel, →Frikastlinie (kun i Salspil), →Straffekastlinie, →Midterlinie, →Off side Linie (kun i Markhaandbold) Opgiverlinier (Salspil), →Opgivercirkel (Markhaandbold). Linierne og Maalenes Størrelse afhænger af, om der spilles Markhaandbold eller Salspil. Markhaandbold foregaar i det Fri, Salspil kan udøves saavel inden- som udendørs. Spillet startes fra Banens Midte; ved →Lodtrækning bestemmes, hvilket Hold, der skal foretage →Opgiverkastet. Ved Hjælp af →Afleveringer spilles Bolden fra Mand til Mand. Som Aflevering kan de fleste →Kasteformer benyttes. -→Stødkast er det mest almindelige, men →Svingkast, -→Bagomkast, -→Bagudkast →Keglekast og -→Tohaandskast kan være udmærkede i specielle Tilfælde. Bortset fra →Maalfeltet, hvor kun -→Maalmanden maa opholde sig, maa Spillerne bevæge sig frit over hele Banen. I Markhaandbold gælder dette, uanset om Spilleren har Bolden eller ej, medens det i Salspil kun er tilladt Spilleren med Bolden at →drible een Gang. I begge Spil gælder det om at drible saa lidt som muligt og for det meste lade Bolden arbejde. Angreb foretages hovedsagelig af -→Forwards (→Centreforward, →Wings og -→Innerwings, de sidste kun i Markhaandbold), som dog i flere Tilfælde støttes af Forsvarerne (-→Halfbacks og -→Backs), ligesom ogsaa Angrebet hjælper Forsvarerne med at løse deres Opgaver. Specielle Angrebssystemer er sjældne, medens man næsten altid arbejder efter faste Planer i Forsvaret, dog findes enkelte Angrebssystemer som Angreb med →Fisker (Salspil). Angrebet bør være saa fantasifuldt som muligt. Der kræves ikke, at hver Mand slavisk skal holde sin Plads, men at der findes en Angriber paa hver Plads, med andre Ord, at Angrebet holdes saa bredt som muligt. Paa Angreb i Markhaandbold og i Salspil er der væsentlige Forskelle, som foruden i offsiden har deres Rod i Spillepladsens Størrelse og Beskaffenhed. →Mandsopdækning og -→Pladsopdækning er specielle taktiske Former for Forsvaret. Foruden at benyttes hver for sig kan de kædes sammen. Spilles der efter en forud aftalt →Taktik, opstaar der alligevel ofte Tilfælde, hvor Spilleren selv maa træffe en Afgørelse, indrettet efter Modstandernes Spil. Her maa ogsaa tages Hensyn til Holdets →Teknik. Begge Dele opøves under den tredie Hovedfaktor af Spillet, -→Træningen, baade -→Konditionstræning og Boldøvelser, der skal forbedre Spillerens Teknik. Specielle Dele af Spillet som Frikast og Straffekast indøves ligeledes under Træningen, som oftest ledes af en -→Træner. I Kampe er -→Dommeren den øverste Myndighed og har 2 →Maaldommere og eventeuelt 2 Linievogtere til at støtte sig i visse Tilfælde. A.P.

Oprindelse og Udvikling. Haandboldspillet er af dansk Oprindelse. Grunden blev 1898 og følgende Aar lagt paa Ordrup Latin- og Realskole af Oberstløjtnant Holger Nielsen. P. Gr. af Forholdene paa Skolens Lege-

plads, som benyttedes til Friluftsidræt, havde H. N. maattet forbyde Eleverne at sparke til →Bolden, naar han ikke selv var til Stede. Han lagde da Mærke til, at Drengene, naar han indfandt sig, var i Gang med en Leg med Bolden, der interesserede dem saa stærkt, at de ganske glemte Fodboldspillet. Under Legen benyttede de Hænderne ved Behandlingen af Bolden. Med et aabent Blik for de Fordele, denne Leg ved sin alsidigt udviklende Paavirkning (Løb, Spring, Kast, Bøjninger og Strækninger) indebar, satte H. N. den i de kommende Aar i System ved at fastsætte Regler for den og skabte derved de første »Regler for Haandbold«, udgivet paa Foranledning af →D.I.F. 1906 i »Vejledning i Haandbold«. I Mellemtiden var Spillet optaget ogsaa paa andre Skoler, ca. 1900 paa Nyborg Latinskole paa Initiativ af Løjtnant R. N. Ernst, der ogsaa arbejdede med Spillereglerne. 1904 vistes Haandboldspillet første Gang offentligt ved et Skoleidrætsstævne i Randers. Efter at Løjtnant Ernst 1905 havde indført Spillet i Helsingør Latin- og Realskole, blev den første virkelige Haandboldkamp udkæmpet mellem Skolerne i Ordrup og Helsingør 1907; Ordrup vandt 21:0.

De følgende Aar dyrkedes Spillet hovedsageligt paa Skolerne og bevaredes foreløbig her som Friluftsspil. Endnu i den af H. N. 1916 udgivne Bog »Love og Vejledning for Haandbold« forudses en ret stor udendørs Bane og Hold paa 11 Spillere. 1914-15 vandt det imidlertid ogsaa Indpas i Gymnastiksalene paa Gymnastikinstitutterne, i Gymnastikforeningerne o. l., og 1918 udgav cand. phil. Frederik Knudsen, der som Lærer i Boldspil ved Statens Gymnastikinstitut 1911-12 var begyndt at eksperimentere med Spillet i Sal med 7 Spillere paa hvert Parti, de første danske Spilleregler for Salspil. →Idrætsforeningen »Old Boys« optog Haandbold 1918. Herfra forplantede Spillet sig til de københavnske Athletikforeninger. 16/3 1921 afholdt »Old Boys« den første Haandboldturnering i Idrætshuset i København med Deltagelse af 15 Hold. Denne Turnering, der vandtes af →K.F.U.M.s Boldklub, fik en glimrende Modtagelse baade af Spillerne og Pressen, og dermed indledtes det kolossale Opsving, Spillet fik. I Turneringen 1922 deltog 48 Hold, 1925 60 og 1931 111. 1943 deltog i →D.H.F.s →Mesterskabsturneringer 1090 Hold. Fra København bredte Spillet sig til Provinsen som et Salspil, men i Løbet af nogle Aar optoges det p. Gr. af de faa egnede Sale her atter i Friluftsformen, dog nu som 7-Mands-Spil.

Efterhaanden undergik Spillet adskillige Ændringer. Den første omredigerede Udgave af Spillereglerne fremkom 1922, de næste 1924 og 29. De følgende Aar tabte Spillet noget i Interesse ikke mindst hos Publikum, fordi det ved de bedre Holds Udnyttelse af Spillereglernes taktiske Muligheder mistede det Tempo, der fremfor alt havde været dets Fordel, og først 1933 lykkedes det tildels at give Spillet den tiltrængte Fornyelse ved yderligere Ændringer i Spillereglerne, delvis efter Impulser udefra.

Selv om Haandbold er først kendt her i Landet, kan det ikke konstateres, at dets Fremkomst i Udlandet skyldes Inspirationer fra det danske Spil. I Sverige dukkede Spillet op ca. 1900, ogsaa først som Friluftsspil, men her udviklede det sig hurtigere til et Salspil. I Norge indførtes Haandbold ca. 1935 efter Impulser fra Sverige. I Tyskland synes Spillet at være vokset frem af gamle tyske Spil som »Raffball« og senere »Torball«. Som disse Spil var Haandbold oprindelig lagt til Rette som et Spil beregnet for Kvinder, et rent Positionsspil, hvor enhver Tackling af Modstanderen var forbudt. 1919 skabte imidlertid nuværende Idrætslærer ved Reichssportsakademie i Berlin, Carl Schelenz, Spilleregler for det Kampspil, der nu kendes som Markhaandbold og paa mange Punkter minder om H. N.s danske Spil. Disse Spilleregler danner Grundlaget for de gældende internationale Regler for Markhaandbold. 27/10 1920 afholdtes den første officielle tyske Turnering i Markhaandbold, og Spillet fik hurtigt kolossal Udbredelse. 1922 udskreves den første Turnering om Mesterskabet for Tyskland. Herfra bredte Spillet sig videre til Østrig, Ungarn, Czechoslovakiet, Schweiz, Rumænien, Polen, Luxembourg og Holland. 1928 anerkendtes de tyske Spilleregler for Markhaandbold som internationale Regler. 1930 begyndte man i Tyskland at spille Haandbold i Sal, idet man tilpassede Markhaandboldspillets Regler til Salenes mindre Spilleplads, først og fremmest ved at reducere Dimensionerne paa Banens Felter og Maalene samt Spillernes Antal til 7 Mand paa hvert Hold. Den første internationale Turnering i Salspil afholdtes 5/3 1933 i Sportspalast i Berlin med Deltagelse af Københavns, Stockholms og Wiens Byhold samt fem berlinske Foreningshold. Turneringen fik den største Betydning for Haandboldspillets videre Udvikling i Danmark og Sverige, idet mange Foreninger gik ind for Optagelsen af saavel Markhaandbold som den kontinentale Form for Salspil. 1934 afholdtes den første →Landskamp i Markhaandbold mod Tyskland, 1935 den første Landskamp Danmark-Sverige, hvorefter Markhaandbold vandt sikrere og sikrere Fodfæste i Norden som overalt i Europa. Den foreløbige Kulmination naaedes i Tiden op til OL 1936 og →VM 1938.

HAANDBOLD

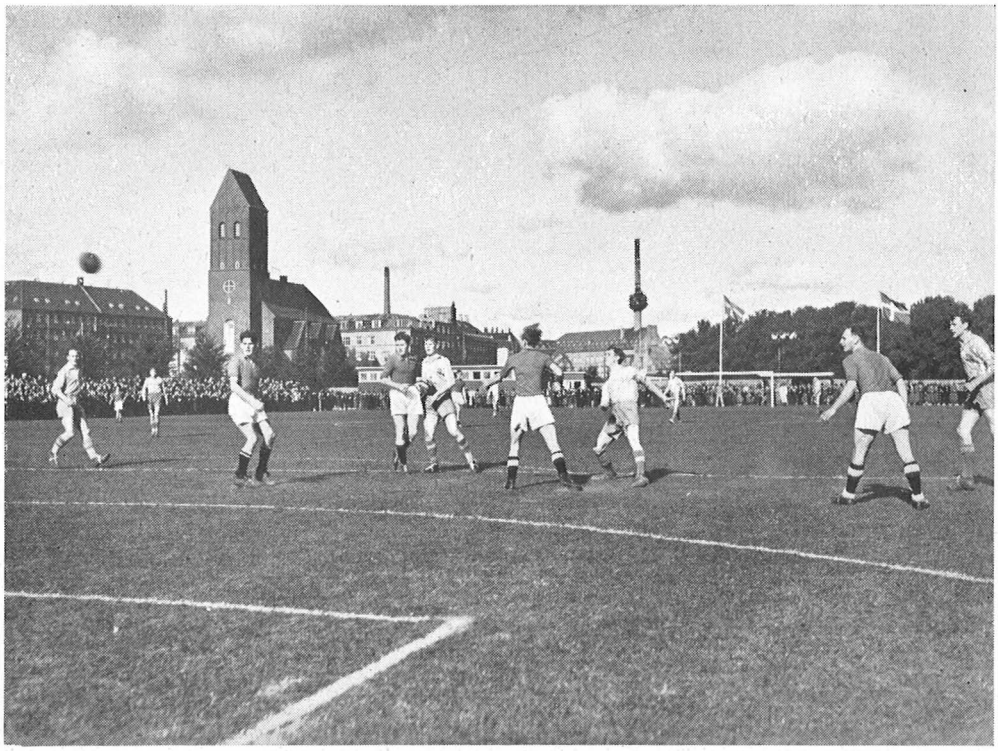

Situationsbillede fra en Haandboldkamp mellem Ordrup Latin- og Realskole (hvid) og Helsingør Latin- og Realskole (stribet) i Begyndelsen af dette Aarhundrede.

Fra Haandboldlandskampen Danmark-Ungarn d. 20. Maj 1942 i København. Kampen resulterede i en Sejr til Ungarn 13-12. Frikastperiode foran det danske Maal.

HAANDBOLD

Angreb paa det danske Maal i Haandboldlandskampen mod Sverige 24. September 1939 i København, der resulterede i en overlegen dansk Sejr 13-2.

Fra Kampen Sverige-Danmark under Verdensmesterskaberne i Salspil i Deutschlandhalle, Berlin, d. 5.-6. Februar 1938. Sverige, der sejrede 2-1, scorer paa Straffekast. Efter at have fintet den danske Maalmand Egon Sørensen over i venstre Side, scorer Kasteren i Maalets nederste højre Hjørne. Kasteren har givet sig helt i Skuddet.

For Salspillets Vedkommende fulgte i Danmark og Sverige efter 1933 en Periode, hvor der i begge Lande spilledes i to eller rettere tre Former, nemlig efter henholdsvis danske og svenske Regler i Turneringerne i Hjemlandene, under Kampe i det modsatte Land efter det paagældende Lands Regler og efter de af I.A.H.F.s tekniske Kommission udarbejdede og 1934 anerkendte internationale Regler i Kampe mod kontinentale Modstandere. Denne Situation afklaredes noget, da Sverige 1939 indførte de internationale Spilleregler med en enkelt teknisk Afvigelse, idet Maalstørrelsen ansattes til 3×2 m i Stedet for 3,60×2,10 m, hvilket Danmark ogsaa fulgte, da →Dansk Haandbold Forbund 1941 vedtog at indføre I.A.H.F.s internationale Spilleregler for Salspil. Spillet er endnu saa ungt, at yderligere Ændringer i Spillereglerne vel er tænkelige.

Organisation. Haandboldspillet organiseredes i Danmark 1931 under →Dansk Athletik Forbund. Haandboldspillets Optagelse i det tyske Athletikforbund blev bestemmende for Spillets internationale Organisation, idet I.A.A.F. paa dettes Anmodning 1926 nedsatte en Haandboldkommission til at forvalte Haandboldspillet. Allerede 1928 dannedes imidlertid paa I.A.A.F.s Initiativ en selvstændig international Haandbold-Organisation →International Amateur Handball Federation. Endnu er Haandboldspillet i mange Lande organiseret under Athletikforbundene, men efterhaanden opstaar nationale Haandboldforbund, som det allerede er sket i Tyskland, Frankrig, Holland, Østrig, Polen, Rumænien, Sverige og Ungarn. I Danmark stiftedes 1935 →Dansk Haandbold Forbund. C.F.S.

Litt.: Holger Nielsen: »Vejledning i Haandbold« (1906), »Love og Vejledning for Haandbold« (1916), »Haandbold« (1923). Frederik Knudsen: »Lege og Boldspil« (1916). Poul Jørgensen: »Haandbold« (1933, revid. Udg. 1942). »Idrætsforeningens Old Boys' Jubilæumsskrift« (1938). Dansk Haandbold Forbund: »Spilleregler for 7-Mands-Spil og Markhaandbold« (11. Udg. 1942/43). Ernst Ericsson: Handboll, innespel (1937), Innehandboll (1942). Svenska Handbollförbundet: 10-Årsberättelse (1941). Carl Schelenz: Lehrbuch des Handballspiels (i 3 Dele): Technik des Handballspiels (1929), Taktik des Handballspiels (1930), Training des Handballspiels (1936). Internationale Amateur Handball Federation: Jahrbuch (1936).

Haandboldhal, →**Hal.**

Haandboldklubben »Argos«, København, stiftet 18/1 1933, rykkede 1941-42 ved Udvidelsen af Mesterrækken op i denne. Har siden 1934 dels alene og dels i Samarbejde med Efterslægtens Boldklub og H. 37 arrangeret →Aftenbladets Pokalturnering. Formand fra 1942 Børge Scheibelein. 1943 ca. 100 Medlemmer. C.F.S.

Haandboldklubben »Kammeraterne«, →**»Kammeraterne«.**

Haandboldklubben 1937 (H. 37), stiftet 13/4 1937. Medlem af K.H.F.; Herrer: I Salspil Vinder af A-Række 1942 og spiller siden i Mesterrækken. I Markhaandbold Vinder af A-Rækken 1939-40 og spiller siden i Mesterrækken. 1941-43 Medarrangør af →Aftenbladets Pokalturnering. Formand fra 1943 Hans Chr. Birch. 1943 ca. 150 Medlemmer. C.F.S.

Haandboldklubben »Roar«, → **»Roar«.**

Haandboldklubben »Schneeklothianerne«, →**»Schneeklothianerne«.**

Haandboldklubben »Vestre Borgerdyd«, →**»Vestre Borgerdyd«.**

Haandbombe, blind (Mil.), ca. 10 cm lang og ca. 5 cm i Diameter, bestaar af et cylindrisk Midterstykke med kegleformede Endestykker. Vægt ca. 350 g. Anvendes til →Længdekast. C.A.S.

Haandbombekast (Mil.), →Længdekast med Haandgranat og Haandbombe.

Haandfæstet (Gymn.), Gymnasten har med en eller begge Hænder fat i en fast Genstand (f. Eks. en Ribbe), saa der kan udøves et Træk, uden at Genstanden giver efter. Eks.: Haandfæstets Sideligning (Ribbe), strækhughøjstaaende haandfæstet Knæstrækning (Ribbe). N.I.

Haandgang (Gymn.), Ligevægtsøvelse, Armøvelse. Fra Haandstand paa Gulv sættes Kroppen lidt i Fald bagover, den ene Haand flyttes i Bevægelsesretningen for at forhindre Faldet; der korrigeres dog ikke fuldstændigt, da Hældningen skal bibeholdes; derefter flyttes den anden Haand o.s.v. Før Haandgang indøves, maa Benopslag være lært. Derefter udføres Benopslag nogle Skridt fra Ribbevæggen, og Haandgang udføres til Støtte mod Ribben. En Hjælper kan ogsaa i Begyndelsen gaa baglæns med den ene Arm strakt ud til Støtte for Benene. *Støthængende Haandgang i Barre.* Forberedende Øvelse til Styrkelse af Armens og Skulderens Muskulatur og Indøvelse af Ligevægten. Der springes op i støthængende Stilling for Enden af Barren. Gymnasten bevæger sig fremad eller bagud med skiftevis smaa Haandflytninger. Kroppen bibeholder sin lodrette Stilling mellem Bommene. J.L.

Haandgranat, blind (Mil.), Vægt ca. 620 g, →Haandbombe.

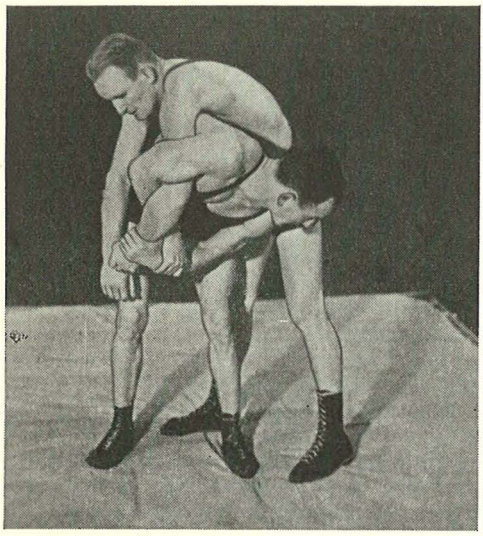
Haandgranatkast (Mil.), →Feltsport, →Længdekast med Haandgranat og Haandbombe.

Haandgreb (Bue.) sidder paa Buens Midte og skal omfattes af den Haand, som holder Buen.

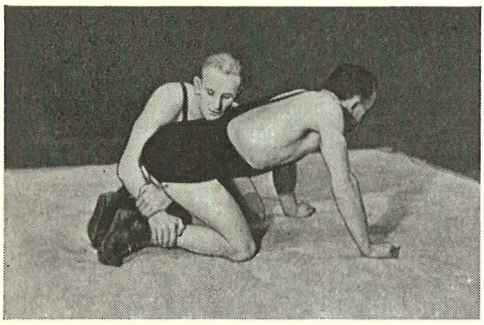
Haandklap (Gymn.), →Klap.

Haandledsbeskytter (Fægtn.). Som Beskyttelse mod haarde Hug i Sabelfægtning er Fægtehandsken ofte forsynet med een eller flere Remme af Filt eller Læder paa det Sted, hvor Handsken dækker Haandleddet. C.S-n.

Haandledsbind (Tennis), Bandage af Læder, som Spillere med svage Handled ofte benytter til Afstivning for at gennemføre Slaget med den nødvendige Kraft.

Haandledslaas paa Arm ved omvendt Armfaldsgreb.

Haandledslaas paa Vrist.

Haandledslaas (Brydn.), Forstærkning af Greb paa Modstanderens Haandled eller Vrist. Ved *Haandledslaas paa Haandled*, f. Eks. i omvendt Armfaldsgreb med Haandledslaas, fattes med den ene Haand om M.s Haandled, den frie Arm slaas ovenfra om M.s Haandled, hvorefter A.s frie Haand fatter om eget angribende Haandled.

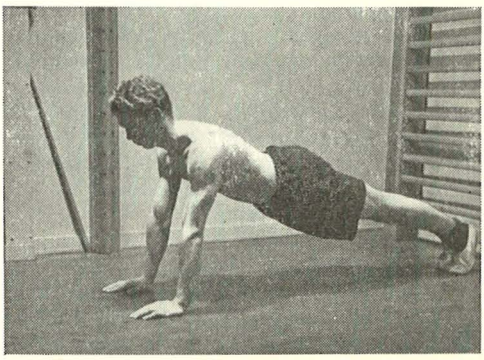
Haandledslaas paa Vrist. Fra venstre Side fattes Modstanderens højre Vrist med højre Haand. Angriberen fører venstre Haand mellem M.s Ben hen paa sit højre Haandled, trækker M. til sig og skubber ham omkuld med Brystet. A.R.N.-E.C.

Haandledsslag (Hoc.), et kort Slag som →Drive, men med Haandleddene alene, uden at Stokken svinges langt ud med Armene. I øvrigt er Haandledsarbejdet vigtigt i alle Slag. O.H.

Haandledsstøttet (Gymn.), Stilling, hvor Gymnasten ved f. Eks. strækbredvinkelstaaende eller strækknævinkelsiddende Hugning (Vipning) lægger Hænderne ind over en Ribbe eller Bænk (Skammel), saa Haandleddene støttes. N.I.

Haandledssvip (Badm.), det Svip, der driver Bolden til Baglinien (i →Clear og →Drive) eller giver den Fart (i →Smash). Er nødvendigt for at give en »død« Genstand som en Fjerbold Fremdrift og Slaget »Snert«. Kan sammenlignes med at slaa »Knald med en Pisk«, uden at Ketcherføringen dog maa stoppes brat, men følge Slaget igennem. Et stærkt Haandled er nødvendigt (særlig til Baghaandsclear overhaands), hvorfor Haandledstræning er paakrævet, f. Eks. ved Hjælp af en Stok, der er tung i den ene Ende. Fat om Stokken midt paa, stræk Armen frem og svip Stokken fra venstre til højre og omvendt uden at bevæge Underarmen. P.H.

Haandligning (Gymn.), Legemet, strakt som i Retstilling, hældende mere eller mindre forover, støttet paa den forreste Ende af Fødderne med underbøjede Tæer og paa Hænderne, Armene i Rækstilling (vinkelret paa Legemets Længdeakse), Haandleddene bøjede i Retning af Haandryggen. I denne Stilling vilde Tyngden fremkalde visse Bevægelser, som maa forhindres ved statisk Virksomhed af dertil egnede Muskler. Opgaven er at holde Stillingen paa Trods af Tyngdevirkningen: Hovedet vilde falde forover, det hindres af Nakkemuskulaturen; den Del af Legemet, der ligger mellem Skuldrene og Fødderne, vilde synke nedad mod Gulvet i en Bue (Bagudbøjning af Rygsøjlen, Strækning af Hofteleddene, Bøjning af Knæene), det hindres af Bugmuskler, Hofteledsbøjere og Knæstrækkere; Bøjning af Albuerne hindres af Strækkerne, og Kroppen hindres i at synke ned mellem Armene hovedsagelig af Skulderbladenes Udadførere. H. giver altsaa Anledning til en ret omfattende Muskelvirksomhed; den er baade Kropøvelse

Haandligning.

(fordi Bugmusklerne er virksomme) og Hævøvelse (fordi Arm- og Skuldermuskler er virksomme). Muskelarbejdets Størrelse varierer med Legemets Hældning saaledes, at jo nærmere Legemets Længdeakse kommer den vandrette Stilling, desto større bliver Arbejdet (for Arm- og Skuldermuskler øges det indtil den haandstaaende Stilling). Man skelner mellem *høj H.*, Hænderne støttet højere end Fødderne, *fri H.*, Hænder og Fødder støttet i samme Højde, og *dyb H.*, Hænderne støttet dybere end Fødderne; udenfor dyb H. har især *vandret H.* Interesse, idet den giver det største Arbejde for Bugmusklerne. H. kan bruges som Udgangsstilling for Armbøjning, enkelt Benløftning o. l. De sværere Former føles ret anstrengende, bl. a. fordi Aandedrættet er noget hemmet. N.I.

Haandlod (Sejl.), Blylod af Form som en afkortet Pyramide, hængende i en Snor, der er inddelt i Favne eller Meter ved Hjælp af Knuder eller kulørte Tøjstrimler. Anvendes til Maaling af Vanddybder. →Dybdemaaling. O.A.

Haandlog (Sejl.), Apparat til Maaling af Skibets Fart. Bestaar af: Logflynder, Logline oprullet paa Logrullen og Logglassene. *Logflynderen* er af haardt Træ af Form som et 60° Cirkeludsnit ca. 160 mm Radius og ca. 5 mm tykt. Cirkelbuen er beslaaet med en Blystrimmel tung nok til at Flynderen flyder i oprejst Stilling i Vand. Loglinens ene Ende er fastgjort til Flynderens øverste Hjørne (Centrum); mellem de to underste Hjørner er en Hanefod befæstet, i hvis Midte er et lille Træhylster. En lille Pind, der passer i Træhylsteret, er fæstet paa Loglinen saa langt fra Flynderen, at der med nævnte Hanefod kan dannes 3 Grene, som bærer over eet. Omtrent 25 m fra Flynderen befæstes en rød Lap paa Loglinen. Disse 25 m kaldes Forløberen. Fra den røde Lap deles Loglinen i Knobe, imellem hvilke der skal være den samme Brøkdel af en Sømil, som 28 Sekunder er af en Time. 1 Sømil = 1852 m, altsaa $\frac{28 \times 1852}{3600} = 14{,}4$ m. Da Flynderen imidlertid slæbes noget med, gøres Knoben $^1/_{12}$ kortere, altsaa 13,2 m lang (stemmer med de gammeldags 7 Favne). *Logglassene* er almindelige Sandglas, der udløber i 28 og 14 Sekunder. *Logrullen* er en letløbende Rulle bestaaende af to cirkelrunde Skiver forbundet ved et Antal runde Stokke. Hele Rullen løber om en Aksel, der har et Handtag i den ene Ende og en Spids i den anden Ende. Ved Logning sættes Pinden i Hylsteret paa Flynderens Hanefod. Flynderen og nogle Bugter af Forløberen kastes over Hækken ud i Søen. Naar den røde Lap passerer Hakkebrættet, vendes Logglasset, og naar dette er udløbet, stoppes Logrullen og Loglinen aflæses paa Mærkerne, hvor mange Knob og Meter er udløbet. Før Loglinen indhales gives et lille Ryk, hvorved Pinden rives ud af Hylsteret og Flynderen hænger nu kun i Loglinen, ligger fladt paa Vandet og kan lettere indhales. Ved ringe Fart anvendes 28 Sekundglasset og de udløbne Knobe og Meter er Skibets Fart gennem Vandet i Sømil og $^1/_7$ Sømil i Timen. Har Skibet derimod stærk Fart, bruges 14 Sekundglasset, og Knobene og Meterne tages dobbelte. Haandlog er nu næsten helt fortrængt af →Patentlog eller andre Logmaskiner. T.B.

Haand over Haand-Svømning, den første Nyhed paa Svømningens Omraade, prøvet i Danmark ca. 1905. Udførtes paa Brystet. Armenes Bevægelser mindede stærkt om Crawl, som den dannede et Forbillede for, men da Benene udførte Brystsvømningsbevægelser, opnaaedes der ikke større Fart, og den afløstes derfor snart af andre Metoder. I.P.-P.

Haandskydevaaben (Skydn.), Skydevaaben, der bæres af Skytten. Haandskydevaaben, der under Skydning bæres og betjenes ved Hjælp af begge Hænder, kaldes →Geværer, anvendes kun een Haand, kaldes de →Pistoler eller →Revolvere. E.S.-L.

Haandspag el. Haandspade (Sejl.), ca. 1½ m lang Løftestang af Ask eller Birk. Øverste Halvdel er rund, nederste firkantet og ca. 65 mm i Kant. Brugtes paa Sejlkrigsskibene til at indstille (»baxe«) Kanonerne med, og paa Handelsskibe til at hive Brodspillet rundt med. Bruges nu meget i Gangspil (Capstans) og i det hele taget til at løfte og sætte i Bevægelse. T.B.

Haandstaaende Mellemsving el. *Mellemspring* (Gymn.), Reckøvelse. Fra haandstaaende Stilling med Overgreb sættes Kroppen i Fald bagover, Armene bøjes let, og idet Hænderne tager kraftigt Aftryk fra Stangen, svinges de strakte Ben imellem eller uden om Armene til Nedspring med Ryggen mod Recken. V.R.

Haandstaaende Overslag (Gymn.), *Barreøvelse.* Fra haandstaaende Stilling inde i Barren sættes Kroppen i Fald bagover, Arme og Hofteled holdes strakte, Hagen trækkes ind. Mens Legemet endnu befinder sig i skraa Stilling over Bommene, trykkes af med Hænderne, og Armene føres udad, og Øvelsen slutter med overarmshængende Tilbagesving.

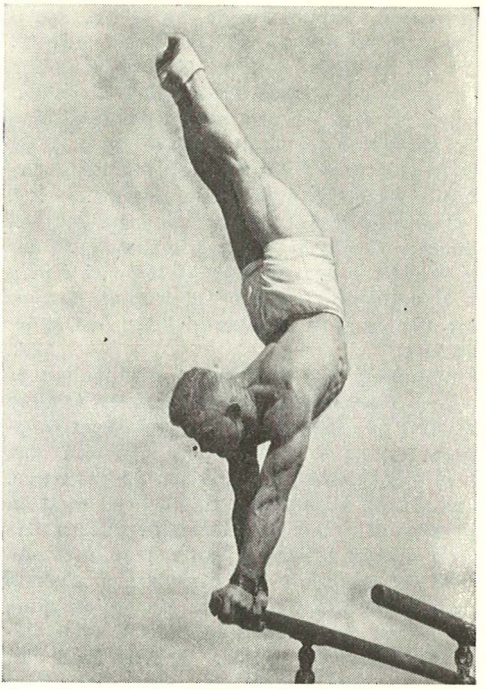
Spring over Hest eller Plint paa tværs eller langs. Efter Tilløb, Forspring og Aftryk med begge Fødder samtidig fatter Hænderne Redskabet, og Legemet svinges med strakte eller bøjede Hofteled op til haandstaaende Stilling paa Redskabet. Armene holdes under Opsvinget strakte eller let bøjede. Efter

at haandstaaende Stilling er markeret, sættes Kroppen i Fald bagover og samtidig udføres en lille Bøjning af Hofteled og Arme med paafølgende Strækning, hvorunder Hænderne tager Aftryk fra Redskabet, og Nedspringet følger med Ryggen mod dette. Nedsvinget fra haandstaaende Stilling benyttes i den foranbeskrevne Form som Afsving fra Barre, enten for Enden af Barren eller inde i Barren fra een Bom. V.R.

Haandstaaende Overspring (Gymn.), Barreøvelse. Fra haandstaaende Stilling paa een Bom sættes Kroppen i Fald bagover, Armene bøjes let, og idet Hænderne tager kraftigt Aftryk fra Bommene, svinges de strakte Ben imellem eller uden om Armene til Nedspring med Ryggen imod Barren. Øvelsen udføres ogsaa fra haandstaaende Stilling paa een Arm, Benene svinges da i Nedspringet uden om den støttende Arm. V.R.

Haandstand el. *haandstaaende Stilling* (Gymn.). Gymnasten staar paa Hænderne i næsten lodret Stilling med Hovedet nedad og Benene opad. Ca. $^7/_8$ af Legemsvægten maa bæres af Arm- og Skuldermuskulaturen. Vægten vilde fremkalde en Bøjning af Albueleddene, en Strækning af Skulderleddene og en Indaddrejning af Skulderbladene, og de virksomme Muskler bliver altsaa: Albuens Strækkere, Skulderens Bøjere og Skulderbladets Udaddrejere. I Stillingen virker de nævnte Muskler statisk; ønsker man at foretage en Armbøjning (Kropsænkning), mindskes Innervationen til de virksomme Muskler saa meget, at Vægten lige kan overvinde dem og fremkalde Sænkningen (Musklerne virker ekscentrisk), og skal man stemme sig op igen fra den bøjhaandstaaende til den strækhaandstaaende Stilling, maa Musklerne innerveres saa kraftigt, at de overvinder Vægten (de virker nu koncentrisk), det sidste er selvfølgelig det sværeste. Der kan være Tale om *H. frit paa Gulvet* og *H. med Støtte* for Fødderne f. Eks. mod Ribberne, den første er saa vanskelig en Ligevægtsøvelse, at kun meget øvede og meget stærke Gymnaster kan magte den. Understøtningsfladen har ganske vist en betydelig Udstrækning i frontal Retning, men den Muskulatur, som her baade skal bære Vægten og sikre Ligevægten, er ikke blot mindre øvet i dette Arbejde end den tilsvarende Muskulatur paa Benene, men den er — selv hos Mennesker med en kraftig udviklet Arm- og Skuldermuskulatur — svagere og maa derfor innerveres haardere, og jo voldsommere Innervationen maa være, desto vanskeligere er det at gradere den fint. Aandedrættet er stærkt hemmet i haandstaaende Stilling, Ribbensaandingen, fordi flere af de haardt arbejdende Muskler er fæstede paa Brystkassen, og Bugaandingen, fordi Indvoldene i Bughulen, naar Hovedet vender nedad, trykker mod Mellemgulvet og vanskeliggør dets Afladning; ogsaa af den Grund bliver Blodpresset i Hovedet stærkt. N.I.

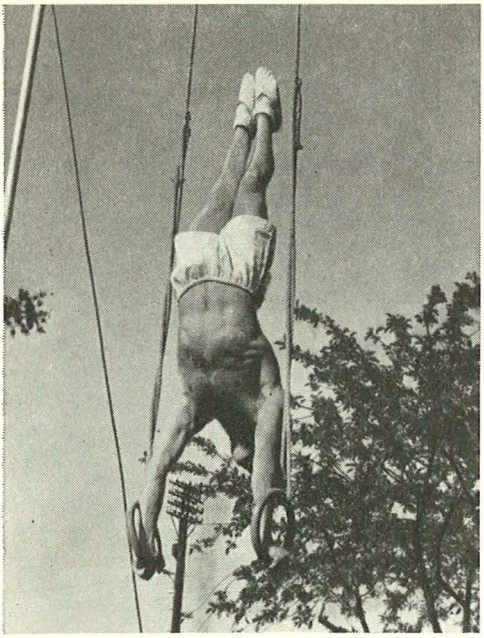
Haandstand i Barre paa begge Bomme indtages efter Sving fra støthængende Stilling eller ved Opstemning med bøjede Hofteled, fra Flyverulning og fra Svingopstemning i Bagudsvinget med paafølgende Opstemning.

Haandstaaende Tværstilling paa een Bom i Barre.

Haandstand i Barre paa een Bom. Fra Haandstand paa begge Bomme lægges Vægten over paa f. Eks. venstre Arm; højre flyttes under ¼ Vending til venstre over paa Bom, som fattes med Overgreb i skulderbreds Afstand. Øvelsen kan ogsaa udføres med ¼ Vending til højre, saa højre Haand flyttes til Greb om venstre Bom, men nu med Undergreb. Endelig kan Haandstand paa een Bom udføres uden Vending; højre Haand fatter da venstre Bom lige bag venstre Haand fra indvendig Side. Denne sidste Form udføres ofte med Benspredning.

Haandstand i Ringe: Gymnasten støtter med fuldt Greb i den laveste Del af Ringene, som skal være parallelt stillede med Kanten fremad. Armene strakte, fri af Tovene og i skulderbreds Afstand, i øvrigt er Stillingen som foran beskrevet. Indtagelse af Haandstand kan ske fra Katede ved at Sædet løftes og Hofte- og Skulderleddene strækkes jævnt og samtidigt. Under- og Overarme støtter under Opgangen mod Tovene. Andre Opgange er Opstemning med

Haandstand i Ringe.

strakt Krop, baglæns Kipning, Fælgopstemning og Kæmpefælgopsving. J.L.

(Svømn.). Haandstand indgaar som Led i alle Spring, der tilhører Taarnspringenes Gruppe V. Opgangen til Haandstanden er fri, men skal være rolig og behersket. Hænderne anbringes paa Vippen saa nær Kanten, at Fingerspidserne lige kan bøjes om denne og i lidt mere end skulderbreds Afstand. Der skal være fuldkommen Balance i Haandstanden, Armene, Kroppen, Benene og Vristene skal være helt strakte, Hovedet holdes let tilbage og Stillingen saa nær lodret som muligt, stærkt Svaj i Lænden maa undgaas. Haandstanden skal markeres og holdes i fuldkommen Ro, inden næste Del af Springet begyndes. Mislykkes Haandstanden, har Springeren Ret til at forsøge een Gang til, forudsat at der ikke er sluppet med Hænderne, men ved Bedømmelsen af Springet skal der trækkes 3 Points fra den Karakter, man ellers vilde give for Springet (hver Dommer trækker selv 3 Points fra sin Karakter inden den vises). Mislykkes ogsaa den anden Haandstand, eller dersom der slippes med Hænderne efter den første mislykkede Haandstand, *skal* Springet bedømmes med 0. S.A.N.

Haandstand med forlæns Salto (Svømn.) (Tabel B, Gruppe V) udføres strakt fra 5 eller 10 m. Legemet drejer 1 Gang forlæns om sin Tværakse. Nedslag paa Hovedet. Efter Haandstandens Indtagelse og Markering fældes let fra Vippen, saa Legemet ved Overbalance faar Fald mod Vandet og der sættes af ved et let Armbøj-stræk. Armene forbliver i Strækstillingen et Øjeblik, samtidig med at de holdes godt til Rygsiden. Hovedet holdes let bagover. Armene føres derefter til Favnstilling og forbliver der, indtil de lige før Nedslaget føres over Hovedet. Flugten i Luften og Nedslaget er som ved sidste Del af strakt →1½ forlæns Salto. S.W.

Haandstand med Hovedspring (Svømn.) (Tabel B, Gruppe V) udføres strakt fra 5 eller 10 m. Nedslag paa Hovedet. Legemet beholder sin lodrette Stilling under hele Springets Udførelse. Efter Haandstandens Markering bevæges Kroppen og Benene svagt bagover, og der sættes af ved et let Armbøjstræk. Flugten i Luften og Nedslaget som ved strakt →forlæns Svanhop. S.W.

Haandstand med Mellemspring (Svømn.) (Tabel B, Gruppe V) udføres hoftebøjet, eller sammenbøjet fra 5 eller 10 m. Legemet drejer ½ Gang baglæns om sin Tværakse. Nedslag paa Benene. Efter Haandstandens Markering gives Kroppen svag Overbalance, hvorefter der sættes kraftigt af med Hænderne og Benene føres ned mellem Armene og Hovedet rejses. Naar Springeren er fuldstændig klar af Vippen, skal Kroppen være strakt. S.W.

Haandstand med Mellemspring og Isander (Svømn.) (Tabel B, Gruppe V) udføres hoftebøjet eller sammenbøjet fra 5 eller 10 m. Legemet drejer 1 Gang baglæns om sin Tværakse. Begyndelsen fuldkomment som ved →Haandstand med Mellemspring, men Mellemspringet skal være kraftigere, og den hoftebøjede eller sammenbøjede Stilling skal holdes længere. Derefter trækkes Benene frem, Kroppen strækkes, Hovedet og Skuldrene presses tilbage og Armene svinges op over Hovedet for tydeligt at markere Isanderstillingen. Nedslaget sker som ved →Isander paa Hovedet. S.W.

Haandstand med Overslag (Svømn.) (Tabel B, Gruppe V) udføres strakt fra 5 eller 10 m. Legemet drejer ½ Omgang forlæns om sin Tværakse. Nedslaget paa Benene. Efter Haandstandens Markering trækkes Hovedet ind mellem Armene og Legemet gives ved Overbalance Fald mod Vandet, hvorefter der ved Armbøj-stræk sættes af fra Vippen. Armene holdes godt til Rygsiden, hvor de forbliver et Øjeblik efter Afsættet, for derefter at føres ud til Siden. Flugten i Luften og Nedslaget som sidste Halvdel af strakt →forlæns Salto. S.W.

Haandstandsbom (Gymn.), Redskab, bestaaende af en svær, rektangulær Træplade, hvorpaa der er anbragt to Træbomme, ca. 30 cm høje og 40 cm lange i en indbyrdes Afstand af ca. 45 cm. Bruges ved Indøvelse af →Haandstand, →Haandstandsvendinger, →Opstemninger til Haandstand, til Balancer og Friligninger. J.L.

Haandstandsspring (Svømn.), Spring udført efter Haandstand, d.v.s. alle Spring i Taarnspringenes Gruppe V.

Haandstandsvending (Gymn.), Barreøvelse. Udføres fra haandstaaende Stilling med Fatning af begge Bomme gennem haandstaaende Stilling paa een Bom til fornyet Fatning af begge Bomme i haandstaaende Stilling med modsat Front. Passagen gennem haandstaaende Stilling paa een Bom kan udføres baade med Overgreb og Undergreb og Hænderne anbringes i mindre end skulderbreds Afstand. Udføres ogsaa ved Markering af den haandstaaende Stilling paa een Bom, Hænderne fatter da i skulderbreds Afstand. Indøvelsen foretages lettest paa Haandstandsbom eller i lav Barre. V.R.

Haandstrop (Gymn.), 2 svære korte Læderremme, der er sammensyede paa Midten. Den ene Rem spændes løst om Reckstangen, den anden noget fastere om Haandleddet. Benyttes ved Indøvelse af Reckøvelser som f. Eks. Kæmpesving, hvor Gymnasten har vanskeligt ved at holde fast paa Reckstangen, evt. p. Gr. af Skævheder i Svingene, og forhindrer Fald fra Recken. V.R.

Haandstyring (Kajak.). Hertil bruges i Sejlkajakker enten 1) norsk Rorkæp, en smidig Kæp, fastgjort til en tværskibs Rorpind og saa lang, at den kan bruges, enten man sidder nede eller paa Dækket, eller 2) to parallelle Styreliner mellem Rorets Juk og en tværskibs Styrepind, der drejer om Mesanmastens Rør eller om en Bolt i Dækket nær ved Siddelugen. Pindens Ender uden for Linerne tjener som Haandtag. I store Sejlkanoer er det forreste Juk ikke bredere end Rorets og drejes med en fremadrettet Rorpind, der kan klappes op mod Masten for ikke at rage ind over Siddelugen. For at man kan naa den, naar man »hænger« ud til Luvart, har den et ekstra Led, Stormpinden, der kan drejes ud til Siden, men ellers ligger drejet ind langs Rorpindens Over- eller Underside. K.V.P.

Haandstøttet (Gymn.), den ene Haand eller begge Hænder støttet mod et Redskab eller en Kammerat. Støtten kan ydes for at udelukke Ligevægtsvanskeligheden i en Forøvelse, hvor Gymnastens Interesse skal rettes mod noget andet end dette at holde Balancen, f. Eks. fronthaandstøtstaaende Hop paa Stedet (med bløde, fjedrende Nedspring), sidehaandstøtstaaende hurtig Hælhævning og Knæbøjning (hvor der lægges Vægt paa Samtidigheden, den fjedrende Bøjning og Strækning eller andre Enkeltheder). Hensigten med Støtten kan ogsaa være at mindske Faldhastigheden, hvis der springes ned fra en betydelig Højde, f. Eks. Dybdespring til Siden med Haandstøtte (fra Bom i Brysthøjde). N.I.

Haandtag (Bue.), →Haandgreb.

(Cricket), Skaftet paa Boldtræet.

(Skydn.) el. *Ladehaandtag*, det Greb, ved hvis Hjælp et Haandskydevaabens Laas betjenes ved Ladning og Afladning.

(Tennis), den skafteformede Del af Ketcheren, hvis Ende man holder i Haanden, naar man udfører de forskellige Slag. Der er intet lovgivet om Haandtagets Længde, men normalt er det 35-36 cm langt. Sv.O.

Haandtere (VP.), at spille (behandle) Bolden med Indersiden af Haanden. Omtales i Vandpololovene bl. a. under →Maalscoring, idet Bolden saavel ved Spillets Begyndelse (el. Genoptagelse) som efter alm. Frikast skal være haandteret (spillet) af mere end een Spiller, før der kan gøres Maal. S.A.N.

Haandvægte (Ath.) anvendtes tidligere af og til i Spring, da mange Springere mente, at disse hjalp paa Frem- og Opdriften. Nu forbudt af D.A.F.

(Gymn.), Jernvægte paa 1,5-2,5 kg til at holde i Haanden under Udførelsen af gymnastiske Øvelser. Formaal: at forøge Øvelsens Virkning paa Muskler og Led. Kom i Brug i Hæren i sidste Halvdel af 19. Aarh. og optoges samtidig i Skolegymnastikken; bortfaldt ved Indførelsen af den svenskpaavirkede Gymnastik ca. 1900. H.P.L.

(Vægtl.). Brugtes tidligere med højst varierende Vægt til forskellige 1 Arms Øvelser; nu anvendes kun →Skivestænger til de af F.I.H. autoriserede Øvelser. I Sandows Øvelser, som D.A.U. har indført som Led i Træning og Hjemmegymnastik, bruges Haandvægte paa ½-2½ kg for Begyndere, og Vægten øges, efterhaanden som Kræfterne stiger. Haandvægtene (og Stængerne) kaldtes ogsaa Hantler. A.R.N.-E.C.

Haanes, Johan (f. 30/4 1912), Norges hidtil største Tennisspiller og nok nordisk Nr. 3 efter Karl Schröder og Anker Jacobsen. Vandt norsk udendørs Mesterskab i Single 1933-40, i Double 1934-35, 38 og 40, i Mixed Double 1932 og 34 samt indendørs Mesterskab i Single 1933-34, 36, 39-40, i Double 1936 og 40 og i Mixed Double 1936. Vandt 1933 indendørs DM i Double med Axel Petersen, desuden finsk Mester i indendørs Single og Double 1935. Over 30 Landskampe. A.T.

Haard (Skydn.), Udtryk, der bruges ved Sammenligning af 2 Patronsorter til samme Skydevaaben. En Patronsort, der giver kraftigere →Rekyle end en anden, kaldes haardere. Aarsagen kan være kraftigere Lad-

ning eller tungere Projektil. En haard Patron kræver større Selvbeherskelse af Skytten end en mindre haard Patron for at opnaa samme Resultat, naar Præcisionen ellers er den samme. E.S.-L.

Haardaluminium el. *Duraluminium* (Ski.), Aluminiumslegering, der anvendes til →Metalkanter. Er lettere end Staal, men ikke saa holdbart eller skarpt.

Haard Kastning (Cricket). Der skelnes mellem langsom (slow), medium og haard Kastning. Den sidste Form kræver en kraftig Fysik hos Bowleren, som maa tage et langt Tilløb samt foretage meget forcerede Arm- og Kropbevægelser i Afleveringsøjeblikket for at kunne faa saa megen Fart som muligt paa Bolden. P. Gr. af Slaaerens ringere Mulighed for Slag fremefter, maa Markopstillingen ændres i Overensstemmelse med haard Kastning. H.P.

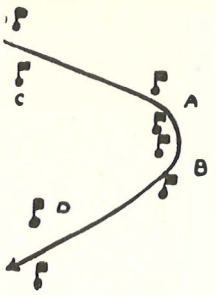
Haard Kuling (Sø.), Vindstyrke paa 14-15 m, efter Beauforts Skala Vindstyrke 7. Vindstyrker paa 7 Beaufort og derover indtræffer i Danmark 50-60 Gange aarligt, hyppigst i Tiden Okt.-Febr., især ved Horns Rev og i Kattegat. O.A.

Haardt Spil (Fodb.), den fulde Udnyttelse af det tilladelige Spil paa Manden. En Overskridelse heraf bliver det →farlige og ureglementerede Spil, der standses og straffes. Afgørelsen af, hvorvidt der kun foreligger haardt (reglementeret), og ikke farligt og strafbart Spil, beror paa et Skøn. Haardt Spil præsteres fortrinsvis af den stærke og mindre behændige Spiller eller det i Spilledygtighed underlegne Hold, som er henvist til at søge sine tekniske Mangler udlignet med sine Kræfter. Kommer oftest til Udtryk i Forsvarsspillet, men ses dog ogsaa hyppigt praktiseret under Angreb. F.T.

(Hoc.). Spil paa Manden er forbudt. Hvis det haarde Spil udarter til raat eller →farligt Spil, gives i Forbindelse med Straffen en Advarsel, eventuelt vises Spilleren ud.

Haarkar el. *Kapillærer* (Fys.), de fine Blodkar, der forbinder →Arterier og →Vener. De bestaar af korte, tyndvæggede Rør med en Lysning paa 0,001 til 0,006 mm. Opløste Næringsstoffer, Ilt, Kuldioxyd samt andre Affaldsstoffer kan sive ud eller ind gennem Kapillærvæggen, hvorved de omliggende Cellers Stofskifte holdes i Gang. Med Mellemrum er Haarkarrene forsynede med særlige Celler, der midlertidigt kan aflukke dem, naar det omliggende Væv Nærings- og Iltbehov er dækket. I Muskler findes et overordentlig stort Antal Haarkar, hvoraf de fleste i Hvile er lukkede. Stiger under Arbejde Kravet til Blodforsyningen, aabnes der for flere og flere Kapillærer, indtil en Ligevægt har indstillet sig mellem Iltforbruget og Blodgennemstrømningen. Hudens Haarkar tjener →Varmereguleringen. I Lungehaarkarnettet sker Udskiftningen af Ilt og Kuldioxyd mellem Lungeluft og Blod. E.As.

Haarnaal (Ski.), en →Portopstilling i →Slalom. Bestaar af 2 →lukkede Porte A og B samt en →Indgangsport C og en →Udgangsport D. Kan gøres lettere eller sværere ved at variere Portenes indbyrdes Placering. H.J.

Habicht (Svæv.), midtvinget fritbærende Rekordplan, konstrueret i Tyskland 1936 af Ingeniør Jacobs. Specielt bygget til Kunstflyvning og kan anvendes til alle Kunstflyvningsmanøvrer, f. Eks. udvendig Loop. Det maa dykkes indtil en Hastighed af 420 km/T. Data: Spændvidde 13,6 m, Længde 6,35 m, Planareal 15,8 m, Flyvevægt 290 kg, Planbelastning 18,35 kg/m², Glidetal 1:18, Synkehastighed 1 m/Sek. J.G.B.

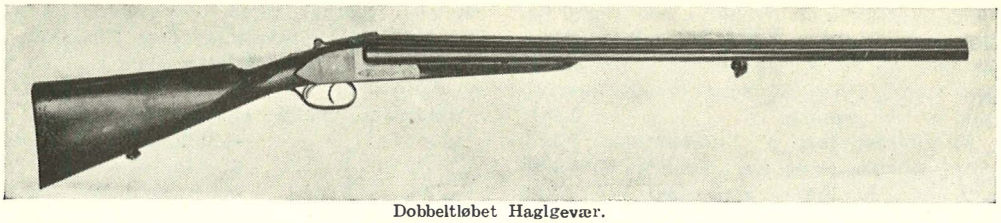
Habicht Svæveplan.

Haderslev Dam (Ro.), Sø ved Haderslev, en af Provinsens bedste Kaproningsbaner, 1935 afholdtes DM her.

Haderslev Fodbold Klub (H.F.K.), stiftet 14/7 1906 og indmeldt i »Fællesgymnastikforeningen for Nordslesvig«, hvori den vandt Mesterskabet for Nordslesvig 1908 og 09. Krigen 1914-18 satte en Stopper for Klubbens Virksomhed, og først 1919 blev den genoplivet. 1920 indmeldtes den i J.B.U., rykkede som Kredsvinder i A-Rækken ind i Mesterskabsrækken ved dennes Start 1922 og har deltaget i denne 1922-24, 1928-31 og siden 1936. Formand fra 1943 Politiassistent A. N. Jensen. 1943 ca. 175 Medlemmer. J.H.

Haderslev Roklub stiftet som dansk Roklub i Sønderjylland 12/6 1919 (ca. 1 Aar før Genforeningen). Var den første Roklub i Landsdelen, idet den tyske Roidræt kun havde omfattet Roning i Tilslutning til Drengenes Skoleundervisning. 1942 DM i 4-Aarers Inrigger. ca. 100 Medl. E.S.

Haderslev Stadion beliggende Nord for Byen tilhørende Haderslev Købstad, omfat-

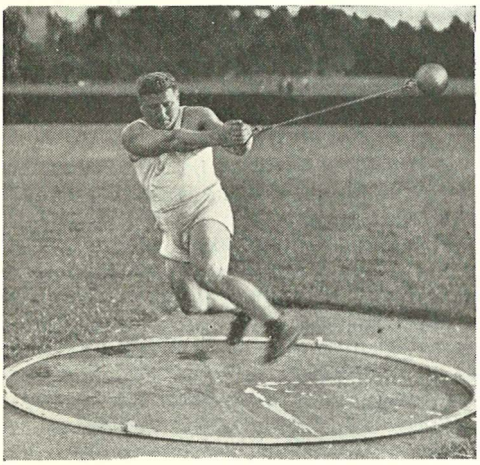

Dobbeltløbet Haglgevær.

ter ca. 6 ha, indviet 1934, Anlægsudgifter ca. 250 000 Kr., projekteret af Stadsbygmesteren. Indeholder: 1 Løbebane ca. 500 m i Omkreds samt Spring- og Kastebaner, Plads til ca. 5000 Tilskuere. 3 Baner for Fodbold, 1 for Cricket, desuden Klubhus med Omklædningslokaler, Toiletter, Kiosk samt Tribune med Plads for 150 Personer. M.R.

Hadsten Højskole, oprettet 1876, optog 1903 som Underafdeling en →Delingsførerafdeling under Ledelse af P. Lauridsen, der 1921 byggede og oprettede en selvstændig Delingsførerskole, den første i sin Slags i Danmark. Han gjorde Hadsten til et Centrum for Gymnastikken i Randes Amt. K.A.K.

Hagekæde (Ridn.) betinger Vægtstangsvirkningen i Stangbiddet. Forbinder de i Stangbiddets øverste Øjer anbragte Kroge, gaar bag om Hestens Underkæbe inde i Hagekædegruben. Er i Reglen af Metal, men kan ogsaa være af Læder, naar Hesten har Tilbøjelighed til at blive gnavet i Hagekædegruben, →Bid. J.W.

William Hagemeister i et Hammerkast.

Hagemeister, William (f. 1/12 1894), Entreprenør. Startede i Hammerkast og Vægtkast som Medlem af Ben-Hur, som Vægtløfter for Hermod. Naaede uden at have naturlige Anlæg udmærkede Resultater, der skyldtes omhyggelig og videnskabelig tilrettelagt Træning. Vandt DM i Hammerkast 1920-26, bedste Resultat 46,64 m i 25,4 kg Vægtkast, DM 1926 med 9,30 m og DR 1925 med 10,15 m. Har paa Foranledning af D.A.U. udg. en Instruktionsbog i Vægtløftning. J.B.B.

Haglgevær (Skydn.), Gevær til Skydning med Hagl. Løbet er glat og cylindrisk, ofte med en svag Indsnævring ved Mundingen. Dubletten med to Løb er almindeligst, men ogsaa enkeltløbede Haglbøsser bruges en Del. Sjældnere er H. med tre Løb. E.S.-L.

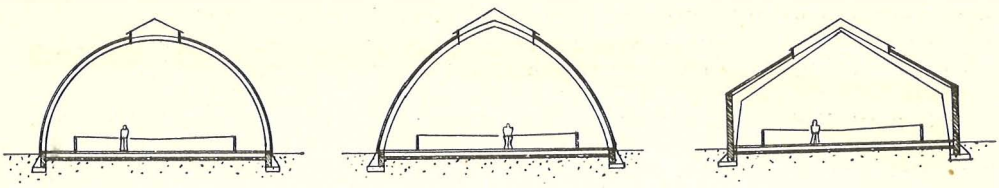
Haglskuddets Rækkevidde (Skydn.), den maksimale Afstand i vandret Retning, hvortil Haglene fra et Haglskud naar ud. Afgives et Haglskud i vandret Retning af en Skytte af Gennemsnitshøjde over vandret Terræn, vil de første Hagl ramme Jorden i ca. 60 m Afstand fra Skytten, de sidste Hagl først i ca. 200 m Afstand. Forøges Afgangsvinklen, vokser Skudafstanden indtil Afgangsvinklen er ca. 30°, hvorefter den atter aftager. Større Hagl vil naa længere ud end mindre. Ved en Afgangsvinkel paa 30° vil Hagl Nr. 3 naa ud paa ca. 350 m Afstand, Nr. 7 til ca. 250 m Afstand. E.S.-L.

»Hakke Kaal« (Gymn.), langsiddende Kropbøjning fremad, de knyttede Hænder helt fremme ved Fødderne, Hakkebevægelsen efterlignes.

Hakoah, jødisk Idrætsforening, Kbhvn., stiftet 12/10 1924 paa Meyer Rudaitzkis Initiativ og med ham som mangeaarig Formand. Dyrker især Brydning. Har spillet en betydelig Rolle ikke blot ved DM og Holdkampe men ogsaa i Bykampe, Landskampe, EM og OL, navnlig ved Brdr. Kurlands og Isak Paikins Indsats. Ca. 160 Medlemmer. A.R.N.-E.C.

Hal, overdækket, større Rum. Sportshaller eller Idrætshaller inddeles efter Benyttelsen i Tennishaller, Badmintonhaller, Haandboldhaller, Boldspilhaller, Ridehaller o. s. v., →Svømmehal.

Tennishal. Før 1930 fandtes kun 4—5 Tennishaller i Danmark. Siden er opført ca. 50 Haller til Tennis, Badminton og Haandbold eller til kombineret Brug. Kostede før 1930 ca. 125,000 Kr. pr. Tennisbane, men kunde 1930-35 opføres for ca. 50 000 Kr. pr. Bane, takket være moderne Konstruktioner. Opføres i Træ, Staal eller Jernbeton, afhængig af Materialepriser og Krav. Maalene bygges over Tennisbanens; mindste Maal er 35×17 m, helst vælges 36-38×18 m (til Træning uden Tilskuere). Højden i Midten bør ikke være under 8 m. Den billigste Form er den liggende Halvcylinder, men ogsaa et spidsbuet eller tagformet Profil kan vælges. Konstruktionen bestaar oftest af bærende

Tværprofiler for Sportshaller.

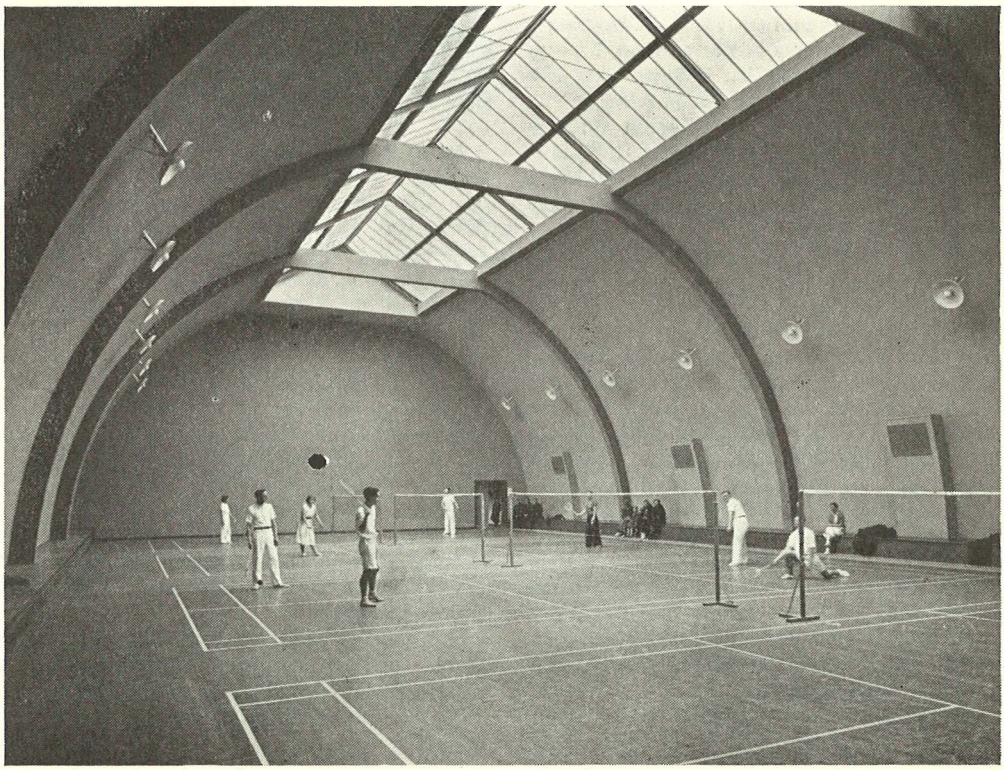
Buer paa tværs med 4-6 m's Afstand. Buerne bygges af Staal, Jernbeton eller Træ og forbindes med Træmasse paa langs ad Taget. Aasene bærer igen den udvendige Tagbeklædning, i Reglen Brædder med Tagpap; ved Jernbetonbuer anvendes undertiden en Jernbetontagplade, forsynet med Varmeisolering og dækket med Pap.

Saafremt Hallen udføres med lodrette Vægge, bæres Taget af Spærfag af Træ eller Staal, der understøttes af Stolper i Ydervæggene. Disse kan udføres som murede Ydervægge, som Bindingsværk eller af Træ med forskellige Beklædninger. Undertiden er saadanne Haller udført i specielle evt. patenterede Konstruktioner som f. Eks. Lameller i Staal eller Træ. Dette giver dog Hallens indvendige Flader et noget uroligt Præg til Skade for Tennisspillet. Gavlene udføres som oftest af Træ eller Staalskelet med forskellig Beklædning evt. Udmuring af Halvstensmur. Om muligt bør Hallen forsynes med en indvendig isolerende Beklædning.

Gulvet bør være af Træ af smalle Gulvbrædder, hvilende paa Gulvbjælker, der atter lægges paa et fast Betonfundament. Gulvet holdes tørt ved Undervarme, Ventilation el. lign. Et godt Tennisgulv kostede (1939) ca. 10-14 Kr. pr. m² excl. Fundamenter (→fjedrende Gulve).

Dagsbelysningen er af stor Betydning for Spillet. I Gavlene maa intet Lys anbringes, derfor anvendes Ovenlys, helst forsynet med Underglas til Isolering og bedre Spredning af Lyset. Et godt Ovenlys bør være kit- og filtfrit. Hallens elektrisk Belysning sker ved særligt konstruerede Lamper, der ved Tennis bedst anbringes langs Banens Sider, og som hænger skraat, saa deres Midtlinier rammer i Nærheden af Banemidten omtrent i Øjenhøjde, Lamperne skal være blændfri. Belysningens Styrke bør være omtrent 100 Lux i Nethøjde. Der kan anvendes 16-24 Lamper med ialt mindst 5-10 kWh, ofte væsentlig mere.

Hallens Farver skal være saa rolige som

Ryparkens Badmintonhal med 4 Badmintonbaner. Buer i Jernbeton. Tag af Træ.

muligt, ofte er anvendt hessianfarvede, graa eller grønlige Farvetoner. Dette gælder ogsaa Gulvet. Opvarmningen bør ske ved et Luftopvarmningsanlæg, der samtidig ventilerer Rummet. Ved Tennishaller, der bruges til Opvisning, indrettes Tilskuerpladser paa Balkoner langs Siderne eller ved Gavlene paa Tribuner, f. Eks. →H.I.K.s Tennishal og →K.B.-Hallen. Til Tennishallen slutter sig i Reglen en Forbygning, indeholdende Omklædnings-, Toilet- og Bruserum for Damer og Herrer, evt. en Forhal med Kontorer, Klublokaler etc.

Badmintonhal: Bygges som oftest til at rumme 2, 4, 5 eller flere Baner, som lægges paa tværs af Hallens Længderetning. Ved 4 eller 5 Baner faar Hallen omtrent samme Længde og Bredde som en Tennishal, men Højden kan være noget mindre, dog nødig under 6 m. 1930-35 kostede en Badmintonhal ca. 10 000 Kr. pr. Badmintonbane.

Konstruktionen er i alt væsentligt som ved Tennishaller, dog kan Gulvet være mere fjedrende, da Boldens Opspring ikke har nogen Betydning. Man har endog i K.B.s Badmintonhal lagt Gulvet paa Staalfjedre. Kan ogsaa udføres af Asfalt eller som overfladebeklædt Fortov, hvilket er væsentligt billigere end Trægulv. Den elektriske Belysning sker ved lignende Lamper som i en Tennishal, men disse maa anbringes parallelt med Banens Længderetning. Belysningens Styrke bør mindst være ca. 50 Lux i Nethøjde. Til hver Badmintonbane kræves mindst 1-1,5 kWh. f. Eks. →Ryparkens Hal og →Gentofte Badminton Klubs Anlæg.

Ofte bygges kombinerede Tennis- og Badmintonhaller, indeholdende f. Eks. 1 Tennisbane og 4-5 Badmintonbaner. I saa Fald maa Ovenlys, Gulv og elektrisk Belysning være indrettet paa begge Dele.

Haandboldhal. Til indendørs Haandbold har man i de seneste Aar opført særlige Haller. Gulvfladen er 20×38-46 m, Højden bør ikke være under 8 m. Sidevæggene skal være lodrette i mindst 4 m's Højde og glatte uden Fremspring, Dørhaandtag el. lign. I øvrigt er Gulvene omtrent som ved en Tennishal. Den elektriske Belysning bør ligge fra 60-75 Lux i Øjehøjde. En Haandboldhal er væsentlig dyrere end en Tennishal, bl. a. afhængig af Tilskuertribuner, større Omklædnings-, Toilet- og Bruserum m. m. Haandboldhaller: Københavns Idrætsparks Hal i Sundby, Danmarks Højskole for Legemsøvelsers Haandbold- og Boldspilshal i Nørre Allé og den 1942 opførte Otto Mønstedhal, sammesteds, der er bygget baade til Haandbold og Gymnastik for Studenterne.

Kombinerede Haller. 1930-42 er i forskellige Byer opført Udstillings- og Forsamlingshaller, der i stor Udstrækning benyttes til Sport. Disse Haller, der ofte er bygget med nogen Støtte fra Sportskredse, er ikke bygget til Anvendelse for nogen bestemt Sportsgren, men til Afholdelse af Teater, Forestillinger, Koncerter, Udstillinger, Møder af enhver Art samt til forskellig Slags Sport. De er i Reglen næppe helt ideelle til Sportsbrug, men da det som oftest drejer sig om store Rum, løser de den Opgave at fremskaffe egnede Sportsmuligheder for vedkommende By. F. Eks.: Fyns Forum, Odense, Aalborghallen (nu nedbrændt), Købestævnehallen, Fredericia. C.O.

(Ishockey). P. Gr. af den ringe Plads, en Ishockeybane tager, er Ishockey i Udlandet, navnlig England, blevet en regulær indendørs Sport og dyrkes i overdækkede Skøjtehaller, hvor Isen kunstfryses, og som kan rumme 6-8000 Tilskuere. Banderne skal være mindst 1,07 m høje langs Banens Sider og mindst 1,22 m høje for Enden af Banen. F.J.

Ritmester A. K. Hald paa „Solon".

Hald, A. K. (f. 10/11 1891), Ritmester, dygtig Springrytter med meget smuk Stil, har ofte konkurreret i Udlandet; 5 Gange paa det danske Landshold ved de »nordiske Ridestævner«. DM i Ridebanespringning 1924, 28 og 35, paa Klampenborg Væddeløbsbane Vinder af H. M. Kongens Ærespræmie 1927 paa »Marcham«. Kendteste Heste: »Fox Trot« og »Solon«. J.W.

Hale (Cricket), de sidste Spillere i →Gærdeordenen; bestaar oftest af de ringere Slaaere eller de Spillere, der skal skaanes for store Anstrengelser, f. Eks. Wicketkeeperen eller Kasterne. Halen vil derfor sædvanligvis gøre mindst Modstand, men det hænder dog ofte, at et Hold »basker med Halen«, ɔ: at de sidste Gærder yder en uventet Modstand mod de paa dette Tidspunkt trætte Kastere. H.P.

Halefinne (Svæv.), Stabiliseringsflade, der tjener til Tilvejebringelse af Svæveplanets Kursstabilitet. Danner den bageste Del af Kroppen, umiddelbart bag H. er Sideroret fastgjort. J.G.B.

Haleløs (Svæv.), →Flyvende Vinge.

Haleplan (Svæv.), Stabiliseringsflade til Tilvejebringelse af Svæveplanets Længdestabilitet. Er anbragt paa Oversiden af Bagkroppen; i den bageste Del af H. er Højderoret fastgjort. J.G.B.

Haleslæber (Svæv.), affjedret Staalmede eller Træklods til Optagelse af Stødet, idet Kroppens Bagende rammer Jorden. Er anbragt under den bageste Del af Kroppen.

Hale tot (Sejl.), at hale et Tov stift.

Haletung (Svæv.) kaldes et Svæveplan, naar dets Tyngdepunkt af en eller anden Grund ligger for langt tilbage. Man kan kompensere herfor ved at forøge Opdriften paa Haleplanet, f. Eks. ved at forøge Haleplanets Indfaldsvinkel eller forsyne Højderoret med Trimklapper (→Trimning) og indstille disse. H.F.

Halfback (Fodb., Hoc.) (eng.), Betegnelse for hver af de 3 Spillere, en →Centrehalfback og 2 →Fløjhalfbacks, der tilsammen danner Holdets Halfbackkæde. I selve Ordet ligger, at han er »halvt Back«, saaledes at hans Hovedopgave er at forsvare, selv om han desuden skal støtte egne Forwards under deres Angreb. →Forsvaret. N.M.

(Haandb.), Forsvarsspiller i Markhaandbold og Salspil. I Markhaandbold har man højre og venstre Halfback (Fløjhalfbacks) samt →Centrehalfback, i Salspil kun Centrehalf. Halfbackrækken er Holdets Rygrad. De skal først og fremmest dække en af Modpartiets Angribere ved Angreb paa eget Maal. Har Modpartiet Bolden, bør Halfback være nærmere Maal end den Angriber, han skal dække, og saa snart denne har Chance for at skyde paa Maal, særlig koncentrere sig om Kastesiden. Spilles der med fremskudt Centrehalfback, ligger Fløjhalfbacks oftest ret langt tilbage og dækker som Regel Modstandernes Wings, men bør dog være i Stand til at støtte Opdækningen paa Midten. Benyttes Trebacksystemet med Centrehalfback tilbagetrukket, dækker Fløjene Innerwings. Med denne Taktik faar Fløjhalfbacks større Opgaver i Angrebet, som de enkeltvis eller sjældnere begge to, skal støtte under Opbygning af Angreb. Halfbacks skal aflevere hurtigt, da de ved at holde længe paa Bolden som Regel kun opnaar at indskrænke Angribernes Bevægelsesmuligheder, idet disse bl. a. trænges op mod off-side Linien. I Forsvaret maa der være et intimt Samarbejde med det bageste Forsvar, saa de f. Eks. ikke gaar to mod samme Modspiller. A.P.

(Hoc.), →Centrehalfback og →Fløjhalfbacks, forreste Række i →Forsvaret.

(VP.), Forsvarsspiller, som skal virke som Forbindelsesled mellem Angreb og Forsvar. H.s Opgave er en af de sværeste og mest krævende. Han skal kunne dirigere sit Holds Spil og maa, foruden at passe sin egen Mand, naar som helst være klar til at svømme sig fri og paabegynde et Angreb og derefter straks vende tilbage og om fornødent understøtte Backerne i Forsvaret af sit eget Maal. S.A.N.

Halfloop Spring (Skøjte.) foretages som →Loop Spring, men der landes paa baglæns, indvendig Skøjtekant paa den anden Fod.

Half volley (Tennis) (eng.), →Halvflugtning.

Hall, C. C. (1848-1908), Assistent i Finansministeriet, Søn af den nationalliberale Konseilspræsident C. C. Hall. Regnes for den første og betydeligste danske Bjergbestiger. Foretog 1880-1900 53 Førstebestigninger af vanskeligt tilgængelige Fjelde i Norge. Hans Indsats som Pioner inden for Bjergsporten er almindelig anerkendt i Norge. H.J.

Hallgren, H. Hilding (f. 31/5 1889), svensk Idrætsleder. Siden 1924 i Bestyrelsen for det svenske Fodboldforbund. Formand for Fodboldstadion A/S, hvis Tilblivelse han havde stor Andel i. Var som ung en af de bedste svenske Maalmænd, spillede for Eriksdal I.F. H.B.

Halmbakke (Ski.) benyttes ligesom →Granbakke ofte som Øvelsesbakke i snefattige Lande, idet man i Stedet for Sne bruger Halmmaatter som Underlag. Halmen flettes med Sejlgarn til store Maatter, ca. 5 cm tykke, der anbringes paa Bakken ved Hjælp af Pløkke. Halmen maa være absolut tør, da →Glidet ellers nedsættes betydeligt. Halmmaatterne kan hurtigt rulles sammen og opbevares tørt og er derfor mere praktiske som Underlag end Grannaale. Som →Smøring bruges Petroleum. Paa den lille Hopbakke i Geel Skov der er beregnet til Hop paa ca. 15 m, har man paa Halmmaatter opnaaet Hop paa 13 m. H.J.

Halmkugle (Bue.). Ved →Terrænskydning anvendes som Maal fastrullede Halmkugler paa Størrelse med Fodbolde anbragt paa Stænger ca. 1½ m over Jorden.

Halmprik (Sø.), Sømærke — en i Grunden faststaaende umalet Stage med en eller flere Halmviske paa tværs — der benyttes ved Afmærkning af bagbords Side af Smaafarvande, af Baadeløb og af Indløbet til enkelte Smaahavne. O.A.

Hals (Gymn.). Ved *Spring over Bensvingshest* (international Hest) *paa langs* er Halsen det forreste 0,50 m lange Felt af Hesten (fjernest Opspringsstedet). Under Udførelsen af udvendigt (vandret) Overspring, ind-

vendigt (vandret) Overspring, indvendigt Overspring med strakte Hofteled og Overslag skal Hændernes Anslag foretages paa Halsen for Opnaaelse af den fulde Vanskelighedskarakter. Ved Bensving, →Bensvingshest. V.R.

(Sejl.), det Tov, hvormed →Halsbarmen strækkes.

(Skydn.), →Kolbehals.

Halsbarm (Sejl.), det nederste forreste Hjørne af et Sejl, f. Eks. paa et Storsejl Hjørnet mellem Mast og Bom, paa en Fok Hjørnet, der er fastgjort i Dækket.

Halsbetændelse (Med.), →Angina.

Halse (Sejl.). *Bagbords Halse:* Fartøjet sejler med Vinden bagbords ind paa styrbords Bov. *Styrbords Halse:* Fartøjet sejler med Vinden styrbords ind paa bagbords Bov.

Halsknob (Sejl.), →Knob.

Halskrave (Fægtn.). Fægtetrøjen afsluttes i Halsen med en beskyttende, tætsluttende Krave, almindeligvis af samme Stof som den øvrige Del af Trøjen, undertiden dog af sort Stof og aftagelig. C.S-n.

Halt (Hest) (Ridn.) kan, saafremt Rytteren selv ønsker det, gennemføre Programridningen i en Skoleridningskonkurrence, men skal derefter fremstilles for en Mønstringskommission paa 3 Medlemmer. Erklærer denne Kommission Hesten for halt, diskvalificeres den. J.W.

Halte! (Fægtn.) (fr.), →Holdt.

1½ baglæns Salto (Svømn.), Spring, Gruppe II, udføres hofte- eller sammenbøjet fra 1, 3, 5 eller 10 m samt strakt fra 3 eller 10 m. Afsæt med Front mod Vippen, Legemet drejer 1½ Gang baglæns om sin Tværakse, Nedslag paa Hovedet. Afsættet og Springets første Del omtrent som →dobbelt baglæns Salto, dog med nogen mere Ro i Bevægelserne. Udført strakt er Springet nærmest en Sammensætning af baglæns Salto og Svanhop. Saltoen gøres først færdig med Armene i Retstilling, derefter føres disse videre foran-op til et ekstra Træk før Nedslaget (Springet kan dog ogsaa udføres med Armene i Favnstilling). Hofte- eller Sammenbøjningen rettes ud efter godt $^2/_3$ Omdrejning, Armene holdes enten i Favnstilling eller langs Siden med Hænderne fattende om Benene. Ved Legemets Udretning maa Arme og Ben føres let til Rygsiden, hvilket dog ikke maa bevirke Svaj i Lændepartiet. Nedslag som i baglæns Svanhop. S.W.

1½ baglæns Salto med ½ Skrue (Svømn.), Spring, Tabel A, Gruppe V, udføres hoftebøjet eller sammenbøjet fra 3 m. Legemet drejer 1½ Gang baglæns om sin Tværakse og ½ Gang om sin Længdeakse. Afsæt og Begyndelse af Springet som →1½ baglæns Salto, Skruebevægelsen begyndes ikke før $^1/_1$ Salto er udført, hvorefter venstre Arm svinges ind foran Kroppen, samtidig med at højre Arm og Skulder presses bagud og Hovedet drejes til højre. Hofte- eller Sammenbøjningen indtages, naar Skruen paabegyndes. Umiddelbart før Nedslaget strækkes Armene ud over Hovedet, Nedslaget iøvrigt som ved alm. →forlæns Svanhop. Iflg. F.I.N.A.s Reglement forbudt for Damer. S.W.

1½ flyvende Mollberg (Svømn.), Spring, Gruppe III, udføres sammenbøjet med Tilløb fra 3 eller 10 m. Afsæt med Front mod Vandet. Springet en Sammensætning af Isander og 1½ Mollberg. Isanderen skal holdes, til Springkurvens højeste Punkt helt er passeret, hvorefter 1½ Mollberg udføres saa hurtigt som muligt. Iflg. F.I.N.A.s Reglement forbudt for Damer. S.W.

1½ forlæns flyvende Salto (Svømn.), Spring, Gruppe I, udføres sammenbøjet, med Tilløb fra 1, 3, 5 eller 10 m, staaende fra 3, 5 eller 10 m samt hoftebøjet, staaende eller med Tilløb fra 5 eller 10 m. Springets første Del, indtil Springkurvens højeste Punkt helt er passeret, er strakt forlæns Svanhop, anden Del 1½ forlæns Salto udføres derefter saa hurtigt som muligt. S.W.

1½ forlæns Salto (Svømn.), Spring, Gruppe I, udføres strakt, hoftebøjet eller sammenbøjet, staaende eller med Tilløb fra 1, 3, 5 eller 10 m (dog ikke strakt fra 1 m). Afsæt i Springretningen, Legemet drejer 1½ Gang forlæns om sin Tværakse, Nedslag paa Hovedet. I Afsæt og Opspring, der udføres strakt, svinges Armene frem-op-ud, og i det hoftebøjede eller sammenbøjede Spring foretages i Løftets sidste Del et Løft af Hoftepartiet samtidig med, at Kroppen fældes forover. Bøjningen holdes til godt $^2/_3$ af Saltoen er udført, hvorefter Legemet roligt rettes ud. Under Flugten i Luften holdes Armene i Favnstilling eller langs Siden med Hænderne gribende om Benene. Ved strakt Udførelse er Legemsstillingen som i forlæns Svanhop. Hagen holdes i Afsættet og Opspringet godt inde, og Benene presses kraftigere bagud og op, saa Springeren indtager en helt strakt Stilling med Hovedet godt tilbage. Armene holdes strakt langs Siden, indtil godt $^2/_3$ af Saltoen er udført, føres saa over Hovedet klar til Nedslaget. S.W.

1½ forlæns Salto med ½ Skrue (Svømn.), Spring, Tabel A, Gruppe V, udføres med Tilløb fra 1 eller 3 m. Afsæt, Begyndelse og Afslutning er som ved 1½ forlæns Salto. Skruen kan udføres enten naar $^1/_1$ Salto er udført, eller før ½ Salto er fuldført. Ved den første Metode udføres den første Salto hoftebøjet, Kroppen rettes ud ved at svinge Benene kraftigt tilbage, og samtidig paabegyndes Skruen, højre Arm og Skulder presses tilbage, mens venstre Arm svinges ind foran Kroppen og Hovedet drejes til højre.

Paa denne Maade vil Legemet afslutte den hele Skrue samtidig med, at den sidste ½ Salto udføres. Ved den anden Metode drejes Hovedet og Skulderen endnu inden ½ Salto er færdig, under den næste ½ Salto fortsættes Skruebevægelsen, samtidig med at Kroppen rettes næsten helt ud; naar $^1/_1$ Salto er udført, skal ca. $^2/_3$ af Skruen være udført. Under den sidste ½ Salto fuldføres Skruen, Kroppen rettes helt ud, og Armene strækkes op over Hovedet. Nedslaget er ved begge Udførelserne som ved alm. →forlæns Svanhop. S.W.

1½ Mollberg (Svømn.), Spring, Gruppe III, udføres strakt, staaende eller med Tilløb fra 10 m, samt med Tilløb fra 5 m, hoftebøjet, staaende eller med Tilløb fra 3 eller 10 m, samt med Tilløb fra 5 m, sammenbøjet, staaende eller med Tilløb fra 3, 5 eller 10 m. Afsæt med Front mod Vandet. Legemet drejer 1½ Gang baglæns om sin Tværakse, Nedslag paa Hovedet. I Afsættet, som skal være strakt, svinges Armene foran-op, let bagud, Skuldrene og Brystet løftes, og Blikket rettes godt opad. I det hofte- eller sammenbøjede Spring føres Benene opad i Løftets sidste Del, og Hovedet fældes stærkt bagover. I det strakte Spring maa der i Afsættet trækkes godt til Rygsiden med Benene samtidig med Armenes Bevægelse, for at opnaa den fornødne Rotation. Selve Springet iøvrigt som →1½ baglæns Salto. S.W.

Halvblodshest (Ridn.), Krydsningsprodukt mellem →Fuldblod eller mere eller mindre fuldblodsprægede Heste og Heste af anden Afstamning, samt mellem mere eller mindre fuldblodsprægede Heste indbyrdes. Er den almindeligst anvendte Ridehest, har ikke nogen bestemt Type, men findes i alle Former anvendelig for Skoleridning, Springning eller Udholdenhedsprøver, lige fra højtforædlede til ret svære Heste, i hvert Land i første Række præget af det stedlige Hoppemateriale, i anden Række af Hingstene, som ofte er indført. Nogle Steder har det engelske, andre det saakaldte arabiske Fuldblod været anvendt til Forædlingen. I Tyskland er »Hannoveraneren« præget af engelsk Fuldblod, »Østpreusseren« af sin arabiske Islæt. I Frankrig er »Anglonormanneren« engelsk præget, medens Midt- og Sydvestfrankrig har Araberblanding. En betydelig Halvblodsavl findes i Ungarn, hvor baade engelsk og arabisk Forædlingsmateriale har været anvendt. Som Ridehest er den engelske og irske Halvblodshest, →Hunteren, meget anset, den er ret uensartet af Type og Størrelse, enhver Smag kan tilfredsstilles. Det danske Rytteri er for en Del remonteret med irske Huntere af Størrelse 162-170 cm Baandmaal, en haardfør, ofte lidt foroverbygget Hest med et godt Sind og medfødte Evner til at færdes i Terrænet. Tidligere regnedes den danske Frederiksborghest for en Halvblodshest, nu regnes den imellem Trækhestene af Landrace. J.W.

Halvbuk (Gymn.), i Bertramgymnastik en foroverbøjet Stilling, hvor hele Ryggen er en sammenhængende konveks Bue. Indtages ved, at man fører Vægten tilbage over Hælene, bøjer i Hoften og spænder Lænden godt ud, mens øverste Del af Ryggen holdes strakt og Halsen som i Retstilling. Stillingens Rigtighed kontrolleres ved at forsøge, om man med strakte Arme kan lægge Hænderne paa Knæene. J.F.-S.

Halvdæksbaad (Sejl.), delvis aaben Baad.

Halvere (Golf). Et Hul er halveret, naar Spillerne har lige mange Slag paa dette. En Match er halveret, naar Spillerne har vundet lige mange Huller. Hullet (Matchen) siges da at være spillet »all square«. C.S.

Halvflugtningen er udført i Opspringsøjeblikket og med strakt Vrist.

Halvflugte (Fodb.), at sparke til en springende Bold umiddelbart efter, at den har rørt Jorden. Spilleren, der er blevet fortrolig med at halvflugte, finder, at dette Spark er lettere end f. Eks. Sparket til en →død Bold, fordi han her intet Besvær har med at faa Bolden helt op paa Vristen, der altid benyttes ved lang Halvflugtning og ved Skud paa Maal. Kan udføres med Siden af Foden særlig ved korte Afleveringer. En Spiller kan blive tvunget til at halvflugte, fordi der hverken er Tid til at naa frem og flugte Bolden eller til at tæmme den. Kan ogsaa udføres med Fordel af Maalmanden, der skal skille sig ud med en Bold, han har i Hænderne, fordi Bolden derved faar en ret lav

Elevation, saa hans Medspillere lettere kan faa Herredømme over den. S.N.

(Tennis), at slaa til Bolden umiddelbart efter dens Opspring. Udføres ved at føre Ketcheren fremad mod det Sted, hvor Bolden træffer Baneoverfladen, saa Ketcherbladet og Bolden mødes netop i det Øjeblik, hvor Bolden forlader Baneoverfladen. Boldens Fart i Forbindelse med Ketcherens Fremadføring vil bevirke, at den springer tilbage til Modstanderens Banehalvdel. Slaget, der oftest forekommer ved Fremløb til Nettet, naar Modstanderen returnerer kort, er defensivt og svært at udføre, hvorfor det saavidt muligt bør undgaas. Slagets Betegnelse er for saa vidt irrationel, som Slaget intet har at gøre med Flugtning, der forudsætter, at Bolden ikke har ramt Baneoverfladen. A.J.

Halvflugter (Cricket), Slag, hvorved Bolden rammes umiddelbart efter sit Opspring fra Pitchen.

Halvflugtning, →Halvflugte.

Halvklare (Fodb., Haandb.) vil sige, at en Forsvarer hindrer Bolden i at gaa i Maal, men saaledes at Situationen stadig rummer Fare for, at der scores. Bruges tillige i Tilfælde foran Maal, hvor Maalmanden gaar ud for at tage en Centring eller anden høj Bold uden hverken at gribe den eller skaffe den væk fra Farezonen. H.B.

(Hoc.), Maalmandens →Stopning af et haardt eller vanskeligt Skud, saa han ikke faar Bolden under Kontrol, men at den springer fra ham lidt frem i →Slagcirklen og giver Angriberne, der →følger op, en Maalchance. O.H.

Halvleg (Bandy), Halvdelen af Spilletiden. Der spilles to Halvlege à 45 Minutter, afbrudt af en Pause paa 10 Min.

(Cricket) (eng. inning). Et Holds Ophold ved Gærdet. En Kamp bestaar almindeligvis af fire Halvlege, to for hvert Hold, men det har paa Dansk vundet Hævd at betegne Halvlegene som Kvartlege, hvorefter en Kamp bestaar af fire enkelte Kvartlege, og Betegnelsen Halvleg, egentlig hentet fra Fodbold, omfatter saaledes to Kvartlege. H.P.

(Fodb.), Halvdelen af Spilletiden, d.v.s. 45 Min., i Junior- og Drengekampe dog kun 30 Min. Tiden regnes, fra Bolden er rigtigt →givet op, til Dommeren begynder Affløjtningssignalet. Mellem en Kamps 2 Halvlege er en Pause paa mindst 5 Min., hvorefter Holdene bytter Banehalvdel. I Kampe, der ender uafgjort, men skal afgøres, spilles 30 Min. ekstra med Halvlege à 15 Min. (→Omspil). Dømmer Dommeren →Straffespark umiddelbart før H.s Udløb, skal Tiden om fornødent forlænges, for at Sparket kan tages. Udtrykket H. bruges undertiden urigtigt om Pausen mellem de to Halvlege. S.A.K.

(Haandb.). Varer i →Enkeltkampe for Herrer 25 Min., for Damer og Juniores 15 Min. Ved Turneringer, hvor der spilles flere Kampe samme Dag, varer Halvlegen for Herrer 10 Min. for Damer og Juniores 7 Min. I øvrigt →Omkamp. C.F.S.

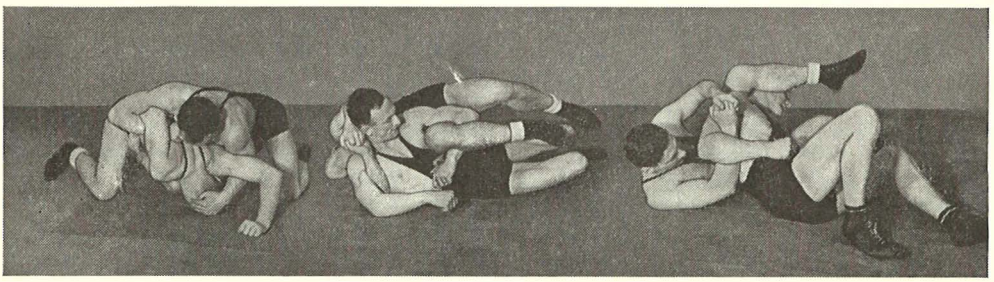
(Hoc.). Varer 35 Min. i Herrekampe, 30 Min. i Dame- og Juniorkampe. Mellem en Kamps 2 Halvlege er en Pause paa 5 Min., hvorefter Holdene bytter Banehalvdel.

(VP.). Hver Halvleg varer 7 Min. (fuld Tid), afbrudt af Pause op til 3 Min.

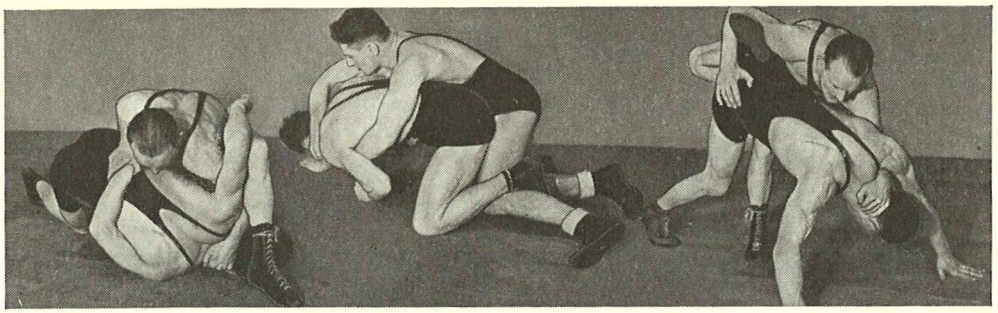
Halv Nelson (Brydn.), Brydegreb, findes i to Former.

1) *Halv Nelson paa fjerneste Arm* (Fjern Halv Nelson). a) Angriberen ligger paa Modstanderens venstre Side og trykker med venstre Haand Modstanderens Hoved til højre samt fører sin højre Arm under Modstanderens højre Arm op om hans Nakke, hvorefter han herfra trækker Modstanderen ned paa dennes venstre Side og lader sin højre Haand støtte mod Madrassen bag hans Nakke. Derefter laases Modstanderens højre Arm ved at knække sammen i Albueleddet, og man springer frem uden at skifte Armstilling og svinger til højre over Modstanderens Hoved og falder med hele sin Legemsvægt foran Modstanderens Hoved paa hans laaste Arm, hvorefter man hurtigt lægger sig paa Knæ og fanger om ham.

Modgreb I. Skulderløftegreb fra Siden med Buggreb: Naar Angriberen har trykket Modstanderens Hoved ned og har Fjern Halv Nelson, kan Modstanderen parere ved at staa paa Hovedet og løfte Knæene fra Madrassen, saa han kun støtter paa Hovedet

Nær Halv Nelson. 1) Backhammer Combination. 2) Modtræk (Fri Brydning). 3) Modgreb for Modtræk (Fri Brydning).

Nær Halv Nelson. 1) Halv Nelson med Hammerlock og Foden for Nakken. 2) Modgreb, Benlaas og Armtræk. 3) Halv Nelson med Løft i Foden (Fri Brydning).

og Fødderne, hvorefter han drejer Kroppen (med Hovedet som Centrum) ud fra Angriberen ved at gaa paa Fødderne. Naar Hovedet er drejet fri af Nakkegrebet, rettes det op paa højre Side af Angriberen, hvorefter højre Arm lukkes om Angriberens højre Underarm, venstre Arm under Angriberens Mave, og han kastes derefter bagover og fremover.

Modgreb II. Armtræk. Klem højre Arm om Modstanderens højre Haandled, rejs Hovedet og drej imod Modstanderen ved at fange Støtte paa Albuen og falde ned paa Sædet, sætte sig op og fange med venstre Arm om Modstanderens Krop. Naar man ikke kan rejse Hovedet, pareres ved at vende sin angrebne Arms Haandflade opad, trykke med Skulderen paa Angriberens Haandled og løfte sine Knæ saa meget, at den strakte højre Arm kan føres ind under egen Krop og fremad, saa Albuen faar Støtte paa Madrassen, idet samtidig man falder ned paa Sædet og trækker den anden Haand ind paa Angriberens Mave, saa skubbes han tilbage, og man søger ved Albuestøttet at rejse sig op i Siddestilling.

b) Fjern Halv Nelson kan ogsaa udføres ved, at venstre Underarm trykker Modstanderens Nakke ned til Madrassen og højre Haand føres under Modstanderens højre Arm og fasthages til egen venstre Haand. Samtidig sættes venstre Knæ frem under Modstanderens venstre Arm, hvorefter Grebet udføres ved en Vridning til venstre mod Madrassen.

Parade for Fjern Halv Nelson b). Naar Hovedet ligger til Madrassen, og den nærmeste Arm er laast af Modstanderens Knæ, trækkes Knæene tilbage, saa Ryggen er vandret, og man glider fremad paa Ansigtet ved at skubbe med Fødderne og trykke med Hænderne mod Madrassen, hvorefter den nærmeste Arm frigøres fra Knæet ved at føres ind foran Hovedet.

2) *Halv Nelson paa nærmeste Arm* (Nær Halv Nelson). Fra venstre Side fører Angriberen sin venstre Arm under Modstanderens venstre Arm op om hans Nakke, højre Arm fatter om Modstanderens Krop eller hans højre Haandled (kan ogsaa i Stedet kombineres med Backhammer). Derefter trækkes Modstanderens Hoved ind mod Angriberens Knæ, hvorefter Angriberen skubber ham rundt med sit Bryst og bruger sin venstre Skulder til Hjælp paa Modstanderens venstre Arm. Angriberen slipper nu Grebet om Modstanderens Krop og lægger Armen forfra om Kroppen.

Parade for Nær Halv Nelson: Læg den venstre Arm bagud om Modstanderens Hoved og tryk ham væk. Samtidig drejer man sig paa højre Knæ med Front til Modstanderen.

Modgreb for Nær Halv Nelson: Armtræk med Overslag. Man udfører det ved at rejse Overkroppen, saa man sidder paa Hælene, hvorefter man klemmer venstre Arm om Modstanderens venstre Arm, som man søger at trække hen foran Brystet, hvorefter man slaar en Kolbøtte over hans Krop.

Halv Nelson i fri Brydning: For Halv Nelson fra venstre Side kan, i underste Position, som Modgreb tages Arm- og Benkobling. Naar Modstanderen er ved at angribe, tager den underste Bryder Armfaldsgreb kombineret med Benlaas over eller under Modstanderens Ben, eftersom han ligger. Angriberen bruger i fri Halv Nelson sit Knæ til at spærre Modstanderens frie Arm. Som Modgreb for dette kan den underste Bryder tage Armtræk paa Halv Nelson'en og Greb om Laaret paa Spærrebenet, og idet han vælter den øverste Bryder om paa Siden, samles Grebet om Ben og Arm. Men ogsaa for dette Modgreb er der en Parade, som for Resten kan anvendes i mange Situationer, idet den kontra-angrebne Bryder ved at føre sit frie Ben om Angriberens Hoved kan tvinge denne til at slippe Modgrebet. Ved Halv Nelson paa nærmeste Arm kan man ved at sætte Fodsaalen bagom Modstanderens Hoved bremse hans Bevægelsesfrihed, saa man har den angribende Haand fri til Anvendelse i Greb om Modstanderens frie Haand. Ved Halv Nelson fra venstre Side kan man ved at lægge højre Arm under

Modstanderens Vrist og føre Haanden op mod hans Ryg tvinge ham omkuld. A.R.N.-E.C.

Halvorsen, Asbjørn (f. 3/12 1898), norsk Fodboldspiller og Instruktør, fra 1935 Sekretær og teknisk Leder i Norges Fotbollforbund. Vandt som Medlem af Sarpsborg I.K. det norske Mesterskab 1917. Spillede 1921-34 for Hamburger Sportsverein og vandt her det tyske Mesterskab 1923 og 28. En af de bedste Centrehalfbacks, Norge har ejet. Besad et enestaaende Fighterhumør. 19 Landskampe. Har indført nye Træningsmetoder og har en væsentlig Del af Æren for, at Norge vandt Bronzemedaillerne ved OL 1936. V.L.

Halv-Outrigger (Ro.), →Gig.

Halv Parade (Ridn.) anvendes til at faa Hesten i kortere Gangart eller Tempo, at forbedre dens Samling m. m. Den er en af Dressurens Grundpiller, og dens Anvendelse er i mere eller mindre udtalt Form lige saa hyppig, som den er uundværlig. Det er derfor meget nødvendigt for Rytteren at lære at udføre den paa rette Maade. Udførelsen: Anholdning i Tøjlen, som om Hesten skal standses; antrukken Lænd og fremaddrivende Schenkler holder samtidig Hesten i Bevægelse fremad, saa Gangarten bliver mindre fremadskridende, men til Gengæld højere under Bibeholdelse af Livligheden i Bevægelserne. J.W.

Halv Pirouette (Ridn.), →Pirouette.

Halvprofessional. Medens professionelle Idrætsudøvere aabent erkender, at de f. Eks. udøver eller underviser i Idræt mod Betaling, sker det undertiden, at Idrætsudøvere, skønt de stadig deltager i Amatørkonkurrencer, kræver — og faar — betydeligt større Præmier, end der ellers gives, eller sikrer sig andre Fordele i Strid med Amatørreglerne. Dette Forhold karakteriseres som Halvprofessionalisme. I saadanne Tilfælde gør ikke blot Idrætsudøveren, men ogsaa Arrangøren sig skyldig i Brud paa →Amatørbestemmelserne. A.L.

Halv Pronation (Fægtn.), →Halv Suppination.

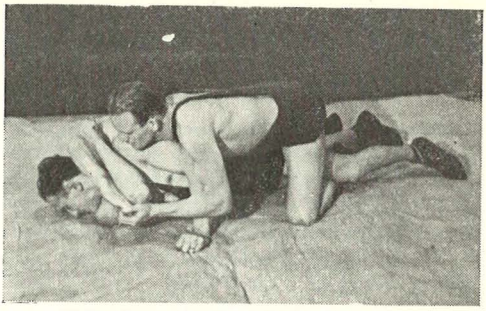
Halvracer (Cykl.), en lettere Form for Turistcykle, anvendes ikke i Sporten. →Cykle.

Halvsaks med Halv Nelson.

Halvsaks (Brydn.), Greb i fri Brydning. *Halvsaks med Halv Nelson.* Liggende Angreb bagfra, hvor det ene Ben føres under Modstanderens Mave om hans Laar, og Angriberen ved Fatning af M.s Arme forhindrer ham i Modgreb paa Benene. M. væltes ved at A. trækker hans Arme til sig og skubber ham omkuld med Kroppen.

Halvsaks med Vristkobling kan tages ved at kaste M. paa Maven (A.s Fødder under M.s Vriste). A. søger at sprede M.s Ben, idet han skubbes frem. Derefter føres Halvsaksen ind.

Halvsaks med Armtræk foran Ansigtet.

Halvsaks med Armtræk foran Ansigtet udføres som Halvsaks med Halv Nelson, dog at man i Stedet for Halv Nelson fra højre Side angriber M.s venstre Arm over Albuen og med samlede Hænder trækker den hen foran M.s Ansigt. A.R.N.-E.C.

Halvsiddende Stilling (Gymn.), *Bomøvelse.* Siddestilling paa Bom, hvor kun det ene Ben og Halvdelen af Sædet er understøttet. Det støttede Bens Hofte- og Knæled er bøjet, det andet Ben hænger let bøjet næsten lodret nedad. Gymnasten sidder paa skraa (Stillingen kaldes derfor undertiden ogsaa »skraasiddende«) og har Front mellem Bommens Længde- og Tværretning, hvis han ikke ved en Vridning har drejet Skulderlinien, saa han faar Front lige i Bommens Længderetning. N.I.

Barreøvelse. Kaldes indvendigt Tværsæde eller udvendigt Tværsæde, eftersom Benene er paa den indvendige eller udvendige Side af Barrebommen. Hænderne fatter hver sin Bom. Tværsædet kan være foran eller bag Haanden.

Reckøvelse. Siddende Stilling paa Stangen med det ene Ben foran, bøjet i Hofte- og Knæled, hvilende mod Stangen, det andet bagved, strakt og i Kroppens Forlængelse. Hænderne fatter Stangen med Overgreb eller Undergreb i skulderbreds Afstand. J.L.

Halvskæfte (Skydn.), Skæfte, der naar ud til omkring Midten af Piben.

Halv Sneplov (Ski.), →Stembremsning.

Halvstaaende (Gymn.) betegner, at kun den ene Fod eller det ene Knæ er understøttet, f. Eks. bøjmodhænghøjhalvstaaende Kropsænkning med enkelt Knæbøjning (Ribbe), vinghalvknæstaaende Kropbøjning bagud. Flere Stillinger, specielt inden for

Ligevægtsøvelserne, er for saa vidt »halvstaaende«, men Udtrykket indgaar ikke i Navnet, dette gælder f. Eks. trap-, spark-, spred- og løbstaaende Stilling. N.I.

Halvstik (Sejl.), →Knobe.

Halv Suppination (Fægtn.), Haandstilling med Tommelfingeren opad; benyttes i Kvartstilling og i Stød, dog med en Smule mere →Suppination, ɔ: Haandfladen drejet lidt opad. J.B-n.

Halvtoppe (Golf), at ramme Bolden for højt, hvorved den faar Overspin (Rul).

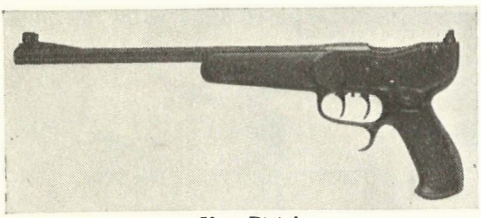
50 km Gang (Ath.). DM indførtes 1920 (som Erstatning for 75 km Gang) og afholdtes til 1927, hvor det blev strøget af Mesterskabslisten p. Gr. af manglende Tilslutning, men genindførtes 1938. DR godkendt siden 1897; ingen VR, da Konkurrencen afvikles paa Landevej. 50 km Gang har været paa det olympiske Program 1932 og 36, og OR er sat 1936 af Englænderen H. Whitlock med 4.30.41,4 E.A.

VR 1924 Paul Sievert, Tyskland 4.34.03,0

Danske Rekorder:

1897	P. Holm, Sparta	5.35.07,0
1897	Chr. Christensen, KFF 5.33.54,0	5.30.26,0
1897	P. Holm, Sparta	5.28.01,0
1897	Moritz Rasmussen, KFF	5.27.30,0
1903	N. P. Pedersen, Sparta	5.22.18,5
1911-12	Vilh. Gylche, KFF 5.05.12,0	5.01.21,0
1936	Ejnar Bech, Kolding	4.58.50,0
1938-41	Viggo Ingworsen, Sparta . 4.40.30,0	4.24.27,0

50 m Miniaturriffel *el. Kortdistanceriffel* (Skydn.), Riffel af Kaliber 22 beregnet til Skydning med short, long eller long rifle Patroner.

50 m Pistol.

50 m Pistol (Skydn.), Pistol til Skiveskydning. Enkeltlader af Kaliber 22 til short, long eller long rifle Patroner. Løbet er forholdsvis langt, Laasen som Regel en Bloklaas, Aftrækket oftest med Snelle. E.S.-L.

50 m Svømning + 50 m Bjergning, kombineret Svømme- og Bjergedistance, hvor der først svømmes 50 m og umiddelbart derefter bjerges en Bjergedukke (7½ kg) 50 m. Løbet udskrives saavel i Badedragt som i fuld Paaklædning og er navnlig i sidstnævnte Form meget krævende og anstrengende. Fra 1919 (for Damer fra 1924) til 1935 afholdtes Løbet i fuld Paaklædning hvert Aar og blev betragtet som et uofficielt DM i Bjergning, ligesom der anerkendtes DR paa Distancen. Ogsaa D.S.&L.F.s Svømmenaal kunde erhverves, naar de fastsatte Tider var opnaaet (gjaldt kun, naar Løbet var i fuld Paaklædning). Afholdes nu næsten altid i Badedragt, ligesom Svømmenaalstiderne siden 1941 er ændret til at gælde denne Distance. For Damer kan 50 m Svømning + 50 m Bjergning i fuld Paaklædning indgaa ved Idrætsmærkeprøverne i Stedet for f. Eks. 20 km Gang (Gruppe 4, Udholdenhedsprøve). S.A.N.

Danske Rekorder:

Damer:

20/7 1924	Edle Nielsen, V.S.	2.21,0
26/7 1925	„ „ „	2.15,3
25/7 1926	„ „ „	2.11,5
24/7 1927	„ „ „	2.07,2
27/7 1930	„ „ „	2.00,9
20/7 1931	Else Jacobsen, D.K.G.	1.59,8
18/8 1934	„ „ „	1.52,8

Herrer:

27/7 1919	Otto Hansen, P.09	2.17,0
17/8 1921	„ „ „	2.15,2
26/7 1925	Axel Gregersen, Sparta	2.13,5
25/7 1926	„ „ „	2.02,6
27/7 1930	Rich. Andersen, Hermes	2.01,1
31/8 1930	Axel Gregersen, Sparta	1.57,5
24/7 1932	Hakon Hansen, K.S.G.	1.56,4
19/7 1933	Rich. Andersen, Hermes	1.53,6
8/7 1934	„ „ „	1.49,5

50 miles Gang (Ath.). Konkurrencer paa Distancen afholdt omkring Aarhundredskiftet. Rekorden paa Distancen indehaves af Andr. Holm, K.I.F. (Harsfelt) (9.10.45).

Halvvind (Sejl.), Vinden kommer ind tværs paa Fartretningen.

Halvvolte (Fægtn.), Bevægelse, der tilsigter at føre Legemet ud af Modstanderens Stødlinie. Fra Dækstilling føres bageste Fod langt ud til Sixte Siden og op mod forreste Fod, idet man effacerer sig stærkt. Modstanderens Angreb vil da passere paa Kvartsiden, og man faar Lejlighed til Anbringelse af Standsningsstød eller -hug. Kan ogsaa udføres under en Parade. J.B-n.

Hammel (Kajak), sjælden Betegnelse for Fodbræt i Fodstyreapparat, ogsaa kaldet Fodjuk eller Styrejuk, →Styregrejer.

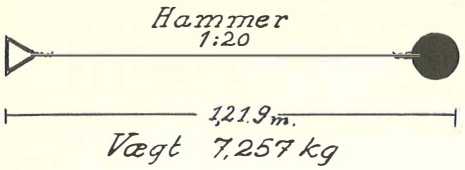
(Svæv.), Styreorgan, ved hvis Hjælp man betjener Sideroret. Betjenes med Fødderne og er med to Styreliner forbundet med en mindre Hammel, der er fastgjort til Sideroret. Er i moderne Overgangs- og Rekordplaner indstillelig, saa den kan tilpasses Førerens Benlængde. J.G.B.

Hammer (Ath.), Kasteredskab som bestaar af et kuglerundt Hoved, enten af Bly eller en Messingskal fyldt med Bly. Haandtaget er en ligesidet Trekant af Rundjern, forbundet med Hovedet ved en 3 m Staalfjedertraad (Klavertraad); denne fæstnes til Haandtaget ved Omsnoning, til Hovedet gennem et drejeligt Led, med eller uden Kugleleje. Vægt 7,257 kg, Længde 1,219 m. I øvrigt → Hammerkast. J.B.B.

(Bjergsport), Hammer bruges til at fastgøre →Boltene i Bjergvæggen.

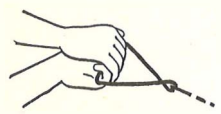
Hammerkast (Ath.), en af de ældste Kasteøvelser. Allerede Henrik VIII's Soldater kastede Hammer, men hvorledes Redskabet

Hammerkast

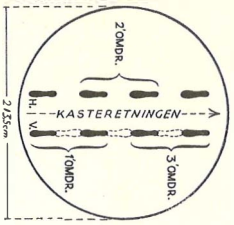
saa ud dengang vides ikke; der har sandsynligvis været Tale om Kast med Kanonkugler. For godt 100 Aar siden blev der kastet Hammer ved Konkurrencer i Irland og England. Hammeren var en alm. Smedeforhammer, der dog viste sig at være upraktisk, idet Skaftet knækkede, og i Amerika moderniseredes den ca. 1880 saaledes, at Træskaftet blev erstattet med en Kæde, der senere ombyttedes med Staaltraad (Klavertraad).

Hammeren kastedes ikke fra Begyndelsen med roterende Tilløb, men fra staaende Stilling, hvorfor Kastelængderne heller ikke blev mere end ca. 20 m. Irlænderne opdagede imidlertid, at roterende Tilløb øgede Kastelængden, og det var ogsaa dem, der begyndte med at kaste fra Ring, der havde en Diameter af 7 feet (213,5 cm). Irlænderne har altid været gode Hammerkastere, allerede 1907 satte John Flanagan VR med 55,17 m, forbedret 1911 af McGrath til 57,10 m og af Pat Ryan til 57,87 m. De to sidstnævnte Irer var bosiddende i Amerika, som de repræsenterede ved OL. Den irske Læge, O'Callaghan, blev OM 1928 og 32 og siges at have passeret 60 m under Træning.

Hammerens Haandtag fattes med venstre Haand (forudsat Kasteren er Højrehaandskaster), saa det hviler mod Fingrenes Mellemled, hvorefter højre Haand lægges ovenpaa.

Tilløbet (Rotationsomgangene) til Hammerkast foregaar saaledes, at Kasteren roterer paa venstre Fod (forudsat at han er Højrehaandskaster og roterer til venstre), uden at denne nogen Sinde forlader Jorden. Kasteren staar med Ryggen mod Kasteretningen og med en Afstand mellem Fødderne af ca. 28 cm. Tegningen viser, hvordan Kasteren har Fødderne placeret ved Udgangsstillingen, og hvordan han roterer paa venstre Hæl og Fodbalde. Naar Rotationen er tilendebragt, er begge Fødderne paa Jorden og Hælene paany i Kasteretningen. Tegningerne 6 og 7 viser den Bane, højre Fod beskriver under Rotationen.

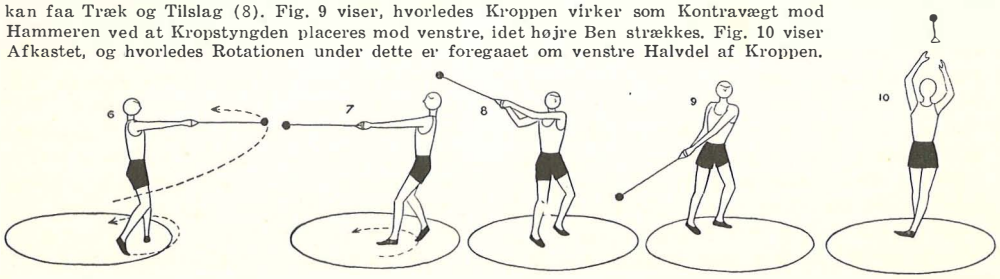

Hammerkast har altid ligget godt for Danskerne og er faktisk den eneste Kasteøvelse, i hvilken vi har naaet en virkelig Standard. Einar Midtgaard blev saaledes engelsk Mester 1919, og vi raader fortsat over en Række talentfulde Kastere.

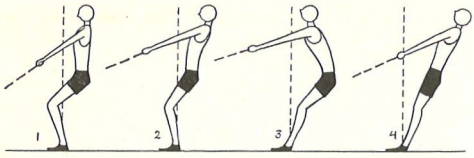
Hammerkast er en rundgaaende Kasteøvelse, der foregaar fra en Ring, 213,5 cm i Diameter. Hammerkast kræver først og fremmest Styrke, dernæst Hurtighed og Tyngde; vejer man for lidt, har man ingen Chance for at beherske Hammeren, der under Omdrejningerne udøver et meget stort Træk. Den Kaster, der vejer under 75 kg, vil have

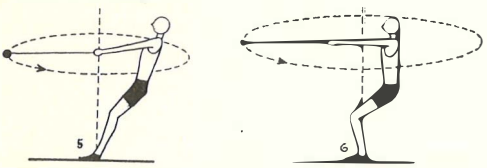
Figur 1-5 viser, hvordan de indledende Sving foretages. Nr. 1 viser, hvorledes Hammeren placeres lidt bagud til højre. Kasteren har Ryggen mod Kasteretningen. Nr. 2 Hammeren er paa Vej opad mod venstre. Naar den er i Skulderhøjde, er højre Arm omtrent strakt og venstre bøjet. Derefter trækkes Hænderne forbi Ansigtet i Pandehøjde, Hammerens Fart øges og naar sit højeste Punkt. Umiddelbart herefter strækkes Armene udad, nedad til højre (3), og det første indledende Sving er færdigt. Kasteren fortsætter med disse (4-5), indtil han synes, der er kommet Fart nok paa Hammeren, og han har faaet rigtig Tag i den. Saa begynder Tilløbsomdrejningerne, naar Hammeren er ad for højre Fod (6) og umiddelbart efter paa Vej opad. Kasteren roterer paa venstre Hæl, til Foden er lige i Kasteretningen, derefter flytter han højre Fod og fuldfører Rotationen paa venstre Fods Fodbalde (7). Naar den højre Fod sættes i Jorden ved Siden af den venstre, er Rotationen færdig, og første Tilløbsomdrejning til Ende. For hver Tilløbsomdrejning øges Farten, saa den sidste inden Afkastet bliver den hurtigste, og altid saa hurtig at Kasteren kommer foran Hammeren, saa han kan faa Træk og Tilslag (8). Fig. 9 viser, hvorledes Kroppen virker som Kontravægt mod Hammeren ved at Kropstyngden placeres mod venstre, idet højre Ben strækkes. Fig. 10 viser Afkastet, og hvorledes Rotationen under dette er foregaaet om venstre Halvdel af Kroppen.

svært ved at opnaa de store Kastelængder. Idealvægten ligger mellem 85 og 90 kg. En stærk Ryg og stærke Arme er ikke nok, stærke Ben er ogsaa nødvendige, idet den største Kraft kommer fra disse, dels gennem Omdrejningsfarten og dels gennem Benstrækningen under Udkastet. Tilløbet er rundgaaende, idet Kasteren, inden han foretager Udkastet, udfører tre Omdrejninger; nogle Kastere har ogsaa forsøgt sig med fire, men det hører til Sjældenhederne.

Forskellige Stilarter ved Hammerkast. Den mest effektive og den korrekte vises paa Fig. 1. Her har Kasteren den rette Bøjning i baade Knæ- og Hofteled. Den punkterede Linie viser den lodrette Omdrejningsakse, som Kroppen skal være parallel med. Paa Fig. 2 er der ikke tilstrækkelig Bøjning i Hofte- og Knæled. Kasteren maa derfor skaffe den nødvendige Balance ved at fælde sig noget bagover og svaje Ryggen. Paa Fig. 3 er der tilstrækkelig Bøjning i baade Hofte- og Knæled, men her fælder Kasteren Kroppen forover og maa skaffe sig Balance ved at føre Sædet bagud. Fig. 4 viser fuldstændig strakt Holdning; her maa Kroppen fældes bagud for at skaffe Balance. Ved de Stilarter, der vises paa Fig. 2, 3 og 4, bliver Hammerens Rotationsradius for kort, som det fremgaar af Fig. 5. Fig. 6 viser, hvorledes Hammerens Rotationsradius bliver Redskabets Længde + Armenes Længde, naar man indtager den rigtige Stilling, som vist paa Fig. 1.

Teknik: Tilløbet tages i Kasteretningen, men Farten opnaas gennem Rotation. Kraften, som opnaas paa denne Maade, kaldes Centrifugalkraften, hvis Størrelse er afhængig af Rotationshastigheden og Hammerens Afstand fra Rotationsakselen (Kroppen). Se Ill. Fig 1-10, der viser Forløbet af Kastet fra de indledende Sving til Afkastet.

Træning. Det gælder om at opnaa størst mulig Rotationsfart, og derfor er Benenes Træning af største Vigtighed. Disse trænes bedst gennem Sprinterløb, Spring og Sjipning; i udstrakt Grad maa ogsaa dyrkes Øvelser, der styrker Ryg og Arme, men fremfor alt maa der trænes i selve Kastet, og her er det vigtigt at træne saaledes, at man med det samme sætter i Gang med det Antal Omgange, man vil kaste og ikke, som man meget ofte saa tidligere, at der begyndtes med staaende Kast for derefter at kaste med en Omdrejning og saa senere med to o.s.v. Paa den Maade opnaar Kasteren aldrig at faa den rigtige Rytme i hele Bevægelsesforløbet, hvilket er endnu vigtigere i Kast end i andre Øvelser, fordi Kasteren foruden sin Krop skal beherske et Redskab. J.B.B.

Litt.: Lawson Robertson: »Modern Athletics« (New York, 1932) og »College Athletics« (New York, 1926). »Leichtatletische Lehrtafeln« (Berlin, 1936). Josef Christmann: »Kugelstoss, Hammerwurf und Diskoswurf (Berlin, 1937). Gösse Holmér: »Vägen till rekorden« (Stockholm, 1943).

VR 1938 Erwin Blask, Tyskland ..... 59,00 m

Danske Rekorder:

1897-98	J. P. Müller, KAF	30,20	31,55
1903	Carl Jensen, OG		32,78
1904	Moritz Rasmussen, KFF		33,57
1905	Aage Petersen, Freja		33,64
1906 og 08	Moritz Rasmussen, KFF	33,90	36,08
1908	Kornerup Bang, KFF		36,35
1908	Moritz Rasmussen, KFF		36,44
1909	Kornerup Bang, Silkeborg		40,98
1914 og 16	Hans Langkjær, RgF	41,54	43,18
1918	Ejner Midtgaard, AIK	43,26	44,33 45,52
1919	Ejner Midtgaard, AIK		48,39
1939	Peter Nielsen, Skovbakken	51,33	51,73
1941	Victor Petersen, IK99		52,70

Hammerlock (Brydn.), Greb, der især benyttes i Kombination med →Backhammer. Har man Backhammer paa venstre Arm, fører man Modstanderens højre Underarm op paa hans Ryg, hvilket bevirker, at han mister Støtte i højre Side, saa Grebet lettere gennemføres. A.R.N.-E.C.

»Hammerslag« (Gymn.), fri fremliggende Kropbøjning bagud. Armene bøjede, Hænderne knyttede ud for Panden. »Hammeren« (Hænderne) falder tungt i Gulvet.

Hamp (lat. cannabis) (Bue), Plante, hvis Basttrevler i spunden Tilstand anvendes som Traad til Buestrenge.

(Sejl.) Af Hampegarn væves Sejldug og slaas Tovværk. Hampetovværk er glimrende egnet til løbende Gods. Forener stor Styrke med Holdbarhed og svulmer ikke ret meget op, naar det bliver vaadt. Er modtageligt for Tjære og rækker og giver sig ikke ret meget, hvorfor det anvendes til Lig i Sejl. Er tillige meget bøjeligt. T.B.

Hampden Park (Fodb.), Glasgow, Queens Parks Bane og Verdens største Fodboldstadion, hvis overdækkede Tribune paa den ene Langside og mægtige, terrasseformede Jordvolde paa de tre andre giver Plads til 150 000 Tilskuere. Rekorden blev sat 1937, hvor 149 549 Mennesker saa Skotlands Landskamp mod England; Entreen var over 24 000 £. N.M.

Handels- og Contoiristforeningens Kapronings-Selskab, København, stiftet 20/10 1866. Sejrede ved Regattaen i Hälsingborg 1868 og ved de fleste af Datidens danske Kaproninger. 22/11 1880 udskiltes Klubben fra Moderforeningen (H.&K.) og antog Navnet →Kjøbenhavns Roklub (i Dag uden j). E.S.

Litt.: Københavns Roklub 1866-1916, S. 11-18.

Handelsstandens Boldklub

Handelsstandens Boldklub (H.B.) København, stiftet 31/7 1912 af Personalet hos Firmaet Brdr. Dahl. Dyrker kun Fodbold. Optaget i K.B.U. 1913. Deltager i A-Rækken, som Klubben vandt 1926-27. Blev derved Deltager i DM-Turneringen 1927-28, hvor Klubben vandt sin Kreds ved Sejre over A.B. og Odense 1913 (begge 4-3) og uafgjort Kamp med A.G.F. (2-2), deltog derefter i Slutrunden med de 4 andre Kredsvindere uden dog at opnaa Points. Første Formand (eneste Æresmedlem) Ludvig Henriksen. Nuværende Formand Aage Hagemann. Medlemstal 1912: 35, 1943: 160. S.A.K.

Handelsstandens Gymnastikforening (H.G.), stiftet 28/4 1880. Ved Stiftelsen 35, 1943 ca. 500 Medlemmer. Dyrker Gymnastik, Svømning og fra 1927 Haandbold. DM i Holdgymnastik 1911, 13, 16, 17, 28, 29 og 30. DM i Enkeltmandsgymnastik 1913 og 14 ved Charles Jensen, 1915-18 ved Axel Andersen. Formænd bl. a.: 1880-84 og 1885-95 Kontorchef A. H. Rasch, 1895-1902 Bogholder H. Hessel, 1905-10 og 1914-19 Fabrikant Einar Hermann, 1910-14 Grosserer Th. Nielsen, 1920-35 Købmand Johannes Wiedemann, fra 1936 Inspektør Sv. Lauridsen. J.L.

Haandbold: 1. Herrehold Vinder af K.H.F.s Pokalturnering 1939-41 og 43. KM i Markhaandbold 1937-41, i Salspil 1939-41 og 43. DM i Salspil 1939-41 og 43. Vinder af international Turnering i Breslau 1939. 1. Damehold siden 1939 i K.H.F.s Mesterrække. Aktive Haandboldspillere 1943: 165. C.F.S.

Svømning: Havde 1920-35 en ret stor Svømmeafdeling, hvis Medlemmer erobrede flere DM i Brystsv., Rygsv., Holdkapsv. og Spring. Ophørte 1938 med at dyrke Svømning, hvorfor Størstedelen af Svømmeafdelingens Medlemmer efter Udmeldelse af Foreningen startede Idrætsforeningen »Loke«. Kendteste Svømmere: Chr. Nielsen (DM 1923-24), Hans Malmstrøm (DM 1930-35), Hans Jensen, Gerda Bredgaard og Springerne Adolf Hansen og Aksel Jensen. S.A.N.

Litt.: »H.G.«, Jubilæumsskrift, 1930.

Handicap (eng., egl. hand i'the cap: Haand i Huen), Forspring. Oprindelig et Byttespil mellem 3 Deltagere, hvoraf den ene →Handicapper, bestemmer, hvad hver af de andre Deltagere skal skyde til af Penge for at udjævne Værdien mellem de Genstande, hvorom der spilles. Inden for Sporten anvendes Udtrykket om Konkurrencer, hvori man søger at give alle Deltagere lige Chancer ved at stille de dygtigere ugunstigere og dermed de svagere gunstigere end under almindelige Forhold. A.L.

(Ath.). I Spring og Kast gives Forspring i cm, i Løb over kortere Distancer i m, over længere Distancer fra 1500 m og opefter i Tid, saa alle Deltagerne kommer til at løbe hele Distancen. DR kan anerkendes for →Scratchmanden. D.A.F.s Repræsentantskab udpeger særlige Handicapsberegnere. Handicap-Konkurrencer er dog ikke mere saa populære ved danske Athletikstævner som for 20-25 Aar siden. J.B.B.

(Badm.). Handicap tildeles ved at give den svage Part Points forud (modtage) eller, hvor der er stor Forskel i Spillestyrke mellem Parterne, yderligere at lade den stærkeste begynde fra minus (skylde). Ved meget stor Forskel i Spillestyrken mellem Parrene i Double faar det stærkeste Par ofte yderligere kun 1 Serv, medens Modparten har 2 Serv. ÷ 1 Serv regnes for et yderligere Minus paa ca. 8 Points. I en Turneringskamp, hvor begge Deltagerne enten skylder eller har modtaget Points, udlignes Forskellen saaledes, at den ene Part begynder fra 0; mødes 2 Modstandere, hvoraf den ene skylder og den anden har modtaget Points, begynder de hver fra det tildelte Handicap. H.H.

(Cykl.). I Landevejsløb gives Forspringene i Minutter, paa Bane i Meter eller Points. En Variation er Par-Handicap, hvori de to Makkere understøtter hinanden, og kun den enes Placering er nødvendig. J.B.

(Golf). En Spillers Handicap bestemmes paa Basis af Banens →S.S.S., og hver Spiller faar et Antal Slag tildelt, som gør ham det muligt med sit normale Spil at opnaa en Nettomarkering lig med S.S.S. Er Banens S.S.S. 74 og en Spiller normalt bruger 80 Slag paa en Runde, bør han altsaa have ÷ 6 i Handicap, og dette er det samme paa alle Baner med samme S.S.S. Paa Baner med andet S.S.S. bestemmes Spillernes Handicap af →The Corresponding Handicap Table. I Slagspil faar man fuldt Handicap. I Hulspil faar den daarligste Spiller kun ¾ af Forskellen mellem hans og Modspillerens Handicap, og Slagene faar han eftergivet paa de Huller, Banens →Handicaptabel viser. Grunden hertil er, at en mindre dygtig Spiller er mere usikker end en Scratchspiller, men hans Fejltagelser er mindre ødelæggende for ham i Hulspil end i Slagspil. I Bogeymatcher er Handicapet ¾ af Forskellen mellem Spillerens Handicap og Banens S.S.S. I →Foursome faar man ⅜ af Forskellen mellem Summen af begge Partnernes Handicaps og den anden Sides sammenlagte Handicaps. I →Fourball faar Spilleren med det laveste Handicap ingen Slag, og hans Handicap trækkes fra de andre tre's Handicap. Derefter faar disse ¾ af Forskellen mellem de saaledes fremkomne Tal og Banens S.S.S. Halve Slag forhøjes overalt. I øvrigt →Bisque og →Stableford. C.S.

(Kajak.). Handicapløb arrangeres inden for Klubberne og undertiden inden for Kredsene. Oftest afholdes Handicapturnering over en Række Dage; Deltagerne starter da Scratch den første Dag, og Tiderne fra dennes Løb bruges til at bestemme Intervallerne i det følgende Løb. For hvert Handicap reguleres Intervallerne efter Tiderne fra det foregaaende Løb. Da Deltagertallet varierer for hvert Løb i en Turnering, anvendes ogsaa som Fremgangsmaade at give en Deltager et Point for hver Roer, der kommer ind efter ham i hvert Løb, og derefter afgøre Turneringen ved Pointoptælling. R.L.

(Or.). I Konkurrencer, hvor Old boys deltager i samme Klasse som Seniores, kan anvendes Handicap. Inden for D.S.O.F. har dette endnu ikke været benyttet, men ved Feltsportkonkurrencer her i Landet har man benyttet et Fradrag paa et vist Antal Sekunder pr. km Banelængde, varierende i Størrelse for de forskellige Alderstrin. E.V.

(Ridn.). Handicap anvendes 1) i Concourssporten udelukkende ved Springning. Det bestaar i Reglen i, at visse af Springbanens Forhindringer gøres større i Højde eller Bredde; kan ogsaa forbindes med, at Forhindringernes Antal forøges noget for visse Kategorier af Heste. 2) I Væddeløbssporten sker Handicapningen udelukkende ved Vægtpaalæg. J.W.

(Sejl.). Handicap for et Kapsejladsfartøj er dets anslaaede Sømiletider, d.v.s. de Antal Sekunder, det er om at sejle en Sømil ved forsk. Vindstyrker. Disse Sømiletider findes ved at udregne de Tider, Fartøjet ved tidligere Kapsejladser har brugt pr. Sømil. Ud ad en Abscisseakse med de under Sejladserne maalte Vindstyrker udsættes de anvendte Tider som Ordinater, og der trækkes den jævne Kurve, der nærmest falder sammen med de afsatte Ordinater. Fra denne Kurve tages Sømiletiderne for de Vindstyrker, der svarer til de i Respittabellerne benyttede (1-3, 3-5, 5-8 og over 8 m pr. Sek.). O.A.

(Skydn.). Handicap gives i Form af et vist Pointstillæg (eller Fradrag for de dygtigstes Vedkommende) udregnet fra de enkelte Deltageres Gennemsnits- eller Toppræstationer, saa alle Deltagere teoretisk skal naa samme Slutsum. E.S.-L.

(Svømn.). Handicapkonkurrencer afholdes ofte i Udlandet, sjældent herhjemme. Konkurrenceformen er Tidshandicap, ɔ: den, der har det største Handicap, starter »normalt«, hvorefter Sekunderne tælles højt, og de øvrige Deltagere i Konkurrencen starter paa det for hver enkelt i Forvejen fastsatte Tidspunkt. S.A.N.

(Tennis). Regler om Handicap eller Forudgivning findes i D.L.T.F.s Spillereglers §§ 28 og 29. Forudgivningen kan enten modtages (+ Handicap) § 28 eller skyldes (÷ H.) § 29. Grundlaget for Forudgivningen er en Opdeling af hvert Sæt i Grupper paa 6 Partier, og Antallet af Partier inden for hver Gruppe, hvori Forudgivningen forekommer, udtrykkes regnskabsmæssig ved Sjettedele. Forudgivningen i et Parti kan omfatte fra **1** til flere Bolde, og Antallet af forudgivne Bolde angives som i det Regnskab ved 15, 30, 40 o.s.v. Hvis en Spiller modtager eller skylder een Bold i hver Gruppe paa 6 Partier, udtrykkes det talmæssigt ved henholdsvis + $^1/_6$ 15 og ÷ $^1/_6$ 15. Hvis han modtager eller skylder en Bold i hvert Parti og desuden een Bold yderligere i hver Gruppe paa 6 Partier, bliver Benævnelsen herfor henholdsvis + 15 $^1/_6$ og ÷ 15 $^1/_6$, forkortet fra + 15 $^1/_6$ 15 og ÷ 15 $^1/_6$ 15. Ved + Handicap tildeles Forudgivningen i det først mulige Parti, der har et lige Tal, og naar der ikke er flere Partier med lige Tal tilbage, i de først mulige Partier med ulige Tal, altsaa i det 2., 4. og 6., 1. og 3. Parti. Ved ÷ Handicap skyldes Forudgivningen i det sidst mulige Parti, der har et ulige Tal, og naar der ikke er flere ulige Partier tilbage, i de sidst mulige Partier med lige Tal, altsaa i det 5., 3. og 1., 6. og 4. Parti. Naar et Sæt er afsluttet begyndes der forfra med Handicapberegningen i det næste Sæt. Naar 2 Spillere, som efter Handicapningen enten begge skal modtage eller begge skylde Forudgivning, mødes, bliver den ene Spiller rykket til →scratch, og der spilles i Kampen mellem dem med det Handicap, der fremkommer ved at trække den mindste Forudgivning fra den største, jfr. »Bestemmelser for Ledelse af Tennisturneringer« § 24. P.B.

Handicapkomité, (Golf), Komité, der fastsætter Spillernes Handicap, →Handicapper.

Handicapliste (Tennis) en af D.L.T.F. aarlig udsendt Fortegnelse over aktive Tennisspillere, hvis Spillestyrke angives ved en Handicapvurdering. Iflg. D.L.T.F.s »Bestemmelser for Rangering og Handicap af Spillere« fordeles de af Forbundsmedlemmerne til Optagelse paa Listen indstillede Spillere efter Spillestyrke i a) Gruppe 1 og b) Handicapgruppen. Under Gruppe 1 hører Spillere, der efter deres Spillestyrke anses kvalificerede til at deltage i D.L.T.F.s Mesterskaber. Andre danske Tennisspillere optages efter Indstilling fra Forbundsmedlemmer paa en Dame- og Herreliste, der udgives pr. 1/10, og Spillernes Spillestyrke ansættes med et Handicap, varierende fra ÷ 15 for de stærkeste Spilleres Vedkommende til + 15. Klubber under D.L.T.F. skal følge den officielle Handicapliste ved Handicapturneringer og Opstilling af Hold til Klubkampe. P.B.

Handicapning, →Handicap, →Handicapper.

Handicapnøgle (Golf), Skema, hvoraf frem-

gaar, i hvilken Rækkefølge og paa hvilke Huller de for vedkommende Bane tildelte Slag falder. Som Regel har Scorekortet en Rubrik, der viser denne Nøgle. C.S.

Handicapper, Forspringsberegner (Person eller Komité), der fastsætter de Forhold, hvorunder enhver af Deltagerne i en Handicapkonkurrence skal starte. Maa være meget sagkyndig og strengt upartisk. I øvrigt →Handicap. A.L.

Handicapprække (Bådm., Tennis), Turneringsrække, i hvilken Deltagerne spiller med →Handicap. P.B.

Handicapsejlads, Sejlads, ved hvilken Respitten mellem de enkelte Fartøjer beregnes efter de for Fartøjerne forud fastsatte Handicaptider.

Handicaptabel (Badm.) viser, hvor mange →Points, →Scratch-Spilleren skal give Modstanderen »plus« eller »minus«. Een Tabel anvendes, naar begge Spillere er handicappet med »plus«, og viser, hvor meget Spilleren med største Handicap skal have forud, medens Spilleren med mindst Handicap starter paa Nul. En anden Tabel anvendes, naar begge Spillere er handicappet med »minus« og viser, hvor meget Spilleren med største Handicap skal skylde til Spilleren med mindste Handicap, der starter paa Nul. P.H.

(Tennis). I D.L.T.F.s »Bestemmelser for Ledelse af Tennisturneringer« hedder det: »Hvor Systemet med Handicapning i Sjettedele bruges, maa der ikke ændres ved eller afviges fra de autoriserede Tabeller for Handicap og, medmindre et andet Handicapprincip anvendes, skal Handicapningen foregaa efter følgende Klasser ... o.s.v.« I Tabellerne opstilles derefter saavel ved + som ved ÷ Handicap 18 Klasser fra $^1/_6$ til 40, og der træffes i Tilslutning hertil en Række Særbestemmelser om Handicapberegningen, naar 2 Spillere, som efter Handicapningen begge skal enten modtage eller skylde Points, mødes. Tidligere Tiders Reducering af Handicapforskellen mellem Spillerne i saadanne Tilfælde er dog nu bortfaldet. P.B.

Handicaptavle (Golf), Tavle i Klubhuset over de forskellige Spilleres Handicaps, der først er gældende, naar de er opslaaet paa denne Tavle. C.S.

Hands (Fodb.) (eng.: Hænder), i de engelske Fodboldlove Betegnelse for den forsætlige Berøring af Bolden med Haand eller Arm, for hvilken der skal dømmes strengt Frispark, eventuelt Straffespark. N.M.

Handske (Ath.). Maa benyttes i Hammerkast som Beskyttelse for den Haand, der fatter Haandtaget. Maa dog ikke være forsynet med Holdepunkter, som yder Støtte for Haandtaget. J.B.B.

(Boksn.). Boksehandsker laves af blødt Skind og stoppes med Krølhaar. Tidligere brugtes Kapok, der imidlertid er uegnet, da det klumper. Stopningen ligger over Haandryggen og ud over Fingrene, desuden er Manchetten stoppet. Handskerne skal veje 8 oz (228 Gram) hver. Det er forbudt at forskyde (brække) Polstringen. Snørerne skal bindes paa Ydersiden i Sløjfe el. Knude. C.J.

(Bue.). Handske bruges til at beskytte Fingerspidserne mod Svippet af Strengen. Det er ofte nødvendigt paa Undersiden af de 3 Handskefingre at paasy eller lime Læderlapper, som skal beskytte de i det germanske Greb anvendte Fingerspidser. C.P.

(Cricket). Til Beskyttelse af Hænderne er det Gærdespillerne og Wicketkeeperen tilladt at benytte Handsker. Slaaerens Handsker, der dækker Haandryggen og Fingrene, er forsynet med Gummitappe eller Polstringer, medens Keeperens Handsker er forarbejdet af sværere Materiale og tillige forsynet med Spanskrørsindlæg til Beskyttelse af Haandled. Slaaeren kan gribes ud paa en Bold, der har rørt Handsken, idet denne regnes lig med Haanden. J.C.

(Cykl.). Kørehandsker i Skind benyttes ofte af Landevejsryttere til at værne Hænderne mod Stød. Ordrupbanens Baneledelse forlanger, at Banerytterne skal anvende Skindhandsker, hvis Fingerspidser er klippet af lige efter Neglen. Værner Haandflade og Knoer ved Fald. J.B.

(Fodb.), →Maalmandshandske.

(Fægtn.). Handske bruges til at beskytte den væbnede Haand. Til Fleuretfægtning bruges ofte en let Polstring, men Handsken maa ikke være af en saadan Størrelse, at den unødvendigt opfanger Stødene. Til Kaardefægtning og Sabelfægtning bruges mest Handske af haardtvævet Lærred. Manchet af glat og haardt Læder er forbudt. O.O.

(Hoc.), -→Maalmandshanske.

(Ishockey). Spilleren bærer Handsker, der beskytter mod Slag fra Stokke eller Skær fra andres Skøjter ved Fald paa Isen. De er stærkt polstrede over hver Finger samt i Kløften mellem Tommel- og Pegefinger og er forsynet med en lang Krave med indsyede Bambusskinner. B.H.

Handskeparade (Boksn.), Parade, hvor Modstanderens Angreb afværges ved Hjælp af Handskerne. Modsat →Dukning, →Sidestep og →Undvigelse.

Hane (Skydn.), Del af Laasen i et Skydevaaben. Et fjederpaavirket Slaglegeme, der ved sit Slag, oftest gennem en Slagstift, tvinger Satsen i Fænghætten til at tænde. E.S.-L.

Hanefjer (Bue.), den af en Pils 3 Fjer, der er anbragt vinkelret paa →Kærvens Retning.

Hanefod (Sejl.), kort Stykke Tov eller Wire, hvis Tampe staar fast, og i hvis Midte der hales. Anvendes mange Steder, hvor det ønskes at forplante den halende Kraft paa

en større Længde af den Genstand, der skal hejses op. F. Eks. Hanefoden paa en Gaffel, hvori Pikfaldet haler, Hanefod i Bagstag fra Top til Gods, hvori Bagstaget haler. Anvendes meget paa Raasejlerne i Bugliner og Gaardinger. T.B.

Hanefodsløber (Sejl.), Kous eller Beslag (Slæde), hvormed den halende Part er forbundet til Hanefoden. Ved Hjælp heraf kan Trækket selv indstille sig, saaledes at begge Parter af Hanefoden forplanter den halende Kraft. T.B.

Hanekamp (Haandb.), Specialøvelse til Opøvelse af bl. a. Kropfinter og Balance. Udkæmpes mellem 2 Partier eller blot mellem 2 Modstandere. Deltagerne skal staa paa eet Ben, og Armene skal holdes korslagte foran Brystet (med Albuerne ind til Siden). Det gælder om at faa Modstanderen til at støtte paa begge Ben ved enten at skubbe til ham eller finte ham ud af Balance. A.P.

Hangflyvning (Svæv.), Flyvning i Opvinden, der fremkommer ved, at Vinden presses op over en Skrænt, →Skrænтflyvning.

Hangvind (Svæv.), Opvind, der fremkommer ved, at Vinden presses op over en Skrænt, →Skrænтvind.

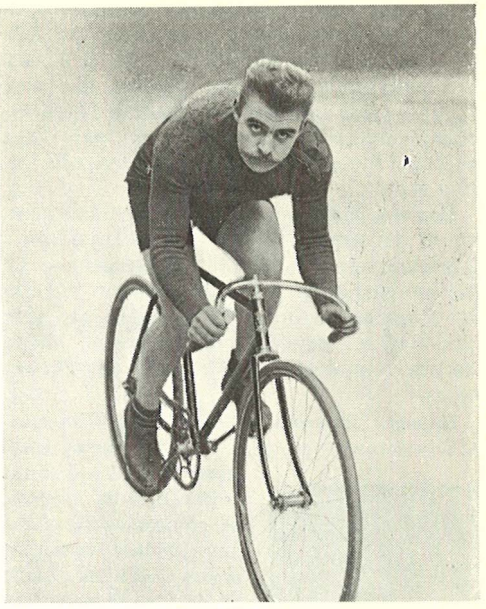
Hankø (Ro.), Ø med Badested i Oslo Fjord nær Frederiksstad, hvor der i det smalle Hankøsund er en god Kaproningsbane. Her afholdtes 1877 den første norske Kaproning, og her holdt →Norsk Forening for Roidræt 1901 sin første Landskaproning, hvor et af Løbene var den første →nordiske Studentermatch. Em.S.

Hansborg, Harald (f. 3/8 1890), Overlæge, Dr. med. Har som Idrætsleder udfoldet et stort Initiativ inden for forskellige Idrætsgrene, især Ski- og Orienteringssporten. 1938 Medstifter af Københavns Skiklub og Dansk Skiforbund (senere D.S.O.F.), Forbundets Formand 1940-42. 1943 udnævnt til dets første Æresmedlem. Adskillige Tillidshverv inden for Ridesporten og Livredningsforbundet. 1942 D.I.F.s Ærestegn. K.V.L.

Hansen, Aksel (f. 11/5 1907), Bogholder, Tennis- og Badmintonspiller. Medlem af Skovshoved Idræts Forening fra 1924. 6 Landskampe i Badminton. DM i Badminton, Mixed Double 1930-31 og 1936-37, Herre Double 1933-34 og 1934-35, vandt internationale Mesterskaber for Danmark i Badminton Herre Double 1936. H.H.

Hansen, Amory Folmer (f. Komtesse Scheel, 24/2 1887), Frue, Tennisspiller. Vandt D.B.U.s Mesterskab i Dame-Single 1920 og var i Finalen om det tilsvarende svenske Mesterskab 1918. Var særlig en fin Mixed Spillerske med elegant Stil. A.T.

Axel Hansen.

Hansen, Axel (f. 9/2 1882), Cyklefabrikant, dansk Klasserytter af usædvanlig Alsidighed. Begyndte 1899 som Landevejsrytter, vandt Begynderløbet 27/5 paa Ordrupbanen. Vandt som Amatør en Mængde internationale Løb i Skandinavien og bragte efter en Dekadence i dansk Cyklesport atter Balance over for Udlandet. Vandt det uofficielle NM 1901 og 02. DM 1 dansk Mil 1902, 1 dansk Mil og 1 mile 1903. Kørte som Amatør 1903 efter Motor. Professional 1904. Vandt 1905 paa samme Løbedag DM paa 1 dansk Mil, 1 mile og 100 km med Motorpace. Desuden 1906 DM 1 mile, 1907 DM 50 km med Motorpace. Medlem af D.B.C.s Sportskomité siden 1935. J.B.

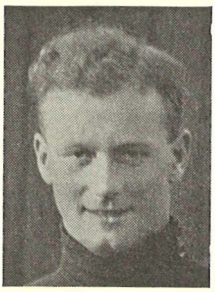
Carl Hansen i Glasgow Rangers Spilledragt.

Hansen, Carl (f. 17/5 1898), Kontorassistent, Fodboldtræner. Medlem af B. 1903, populært kaldet Carl »Skomager«. Paa 1. Hold

1915, en fortræffelig Centreforward. Drog 1921 som Professional til Glasgow Rangers, hvor han spillede 4 Aar med stor Succes. Fik efter Hjemkomsten sit Amatørskab tilbage efter 2 Aars Karantæne, lagde op som Spiller 1929, derefter Træner, især for A.B. og B.93. Fra Nytaar 1943 knyttet til B.1903. 7 Landskampe. Var en sjælden energisk Spiller med ganske enestaaende Fighterhumør og Sejrsvilje. Berømte var hans haarde Flugtskud, hvorpaa han scorede talrige Maal. V.L.

Hansen, Castus (1857-1915), Stabssergent. En af Pionererne inden for Boksesporten i Danmark gav midt i Halvfemserne tit Bokseopvisninger med sine Elever. Gjorde et overmaade stort Arbejde for at gøre Boksningen populær som Sport baade mellem Ungdommen og hos Myndighederne. C.J.

Hansen, Edmund (f. 9/9 1900), Chauffør, Amatørbanerytter, som efter en smuk Karriere som Landevejsrytter 1918-21 beviste, at en gennemkørt Landevejsrytter undtagelsesvis godt kan blive en første Klasses Banerytter. Begyndte paa Ordrupbanen 1921. DM 1924 og 25, NM 10 km 1923 og 24, 1 km 1924, Vinder af D.B.C.s Amatør Grand Prix 1924. Deltog i VM 1922 Liverpool, 1923 Zürich, naaede begge Gange Halvfinalerne. Trak sig tilbage 1927 efter to Løbedage som Professional. J.B.

Hansen, Einar (f. 1898), Mekaniker, Bryder i »Thor«, Nykøbing F., hvorfra han 1922 overgik til »Dan«. DM 1925 og 27 i Mellemvægt, i Letsværvægt 1930 og 32 og i Sværvægt 1929 og 33. Nr. 2 i Letsværvægt ved EM 1930. Deltog 1928 i OL. A.R.N.-E.C.

Hansen, Emanuel (f. 4/1 1894), Professor, Dr. phil.; en af de første cand. mag.er (1922) med Gymnastik som Fag. Dr. phil. 1927 paa en Undersøgelse over Muskelarbejdets mekaniske Nyttevirkning. 1914-26 Timelærer, 1926-33 Adjunkt ved Østersøgades Gymnasium i Gymnastik og Naturfag; 1928-35 videnskabelig Assistent ved Universitetets gymnastikteoretiske Laboratorium og Lærer i Fysiologi ved Statens Gymnastikinstitut, ved Hærens Gymnastikskole (fra 1920) og Teilmanns Kursus (1932-35); Studierejse i Tyskland og andre Lande, foranlediget af Folkeforbundets hygiejniske Komité. Har som Lærer og Foredragsholder ved Møder for Gymnaster og Idrætsmænd vist en fremragende Evne til at kunne tale forstaaeligt for Lægfolk om vanskelige gymnastik- og idrætsfysiologiske Spørgsmaal. Fra 1935 Professor i Gymnastikteori ved Københavns Universitet og Leder af gymnastikteoretisk Laboratorium og fra 1940 tillige Forstander for Danmarks Højskole for Legemsøvelser. Har foruden sin Doktordisputats skrevet fysiologiske og gymnastikteoretiske Afhandlinger og Lærebøger. N.I.

Erik Hansen.

Hansen, Erik (f. 7/3 1877), Grosserer, sin Tids bedste danske Amatørsprinter. Debuterede 1/5 1896 paa C.C.s Bane i Bernstorffsgade med to Sejre. DM 1 dansk Mil 1898, 99, 1900, 1 mile 1899. Vandt mange internationale Løb i Skandinavien og Tyskland. Deltog i VM Wien 1898. Aktiv 4½ Aar. J.B.

Hansen, F. Aa. (f. 12/9 1903), Prokurist, Medlem af Sorø Roklub fra 1920, af Lyngby Roklub fra 1937. Formand for Sorø Roklub 1928-37, Medlem af D.F.f.R.s Hovedbestyrelse fra 1937. Som stroke paa den berømte Soranerfirer en af Danmarks mest fremragende Roere med over 100 Sejre i ca. 120 Starter. Deltog i Konkurrencer 1921-35. 18 DM (2-Aarers Inrigger 1925, 26 og 27, 4-Aarers Inrigger 1925 og 28, Firer 1929, 30, 32, 33, 34 og 35), 8 NM (4-Aarers Inrigger 1925 og 28, Firer med og Firer uden Styrmand 1932, 34 og 35), 2 EM (Firer 1930, Firer uden Styrmand 1933). Nr. 2 i EM i Firer 1929, 31 og 32. A.L.

Hansen, Folmer (f. 11/6 1872), Læge, Handelsattaché i Stockholm. Vandt D.B.U.s Mesterskaber i Herre Single 1889-93, 1896 og

1901, i Herre Double 1891-92. Hans Forhaandsslag var meget stærkt, og han dominerede i sin Tid i dansk Tennis. A.T.

Hansen, Freddy (f. 16/12 1920), Slagter. Dyrket Gymnastik i »Athen« fra 1926. Deltaget 5 Gange i D.G.F.s Enkeltmandskonkurrence, deraf DM 1941. DM i Holdgymnastik 1939-42. Deltaget i KM 5 Gange, i Bykampe København-Oslo og København-Hamburg. J.L.

Hansen, Fritz (1855-1921), Oberstløjtnant. Formand for D.I.F. 1901-09. Overtog Formandsposten uden tidligere at have haft Forbindelse med Idrætten uden for Hærens Rammer, men førte Forbundet fremad baade i Størrelse og Betydning. Var meget interesseret i internationalt Samarbejde, var saaledes Formand for Danmarks olympiske Komité fra Dannelsen 1906 til og med OL i Antwerpen 1920. Sjælen i den store danske Deltagelse i OL 1906-1920. I en Aarrække Danmarks Repræsentant i den internationale olympiske Komité. Medvirkende til, at der gennemførtes dansk Deltagelse i »Nordiska Spelen« i Stockholm 1903. Tog Initiativet til Dannelsen af en nordisk Idrætskomité, hvis Formaal var at tilvejebringe fælles nordiske Idrætsregler, et Arbejde, der blev afbrudt ved Unionsbruddet 1905. A.L.

Hansen, Gert Reinhardt (f. 24/3 1911), Mekaniker. Dyrket Gymnastik i »Hermes« fra 1938. Deltaget i Mesterrækken fra 1929 og i D.G.F.s Enkeltmandskonkurrence fra 1930, deraf DM 1936. DM i Holdgymnastik 1934 og 43. Deltaget i internationale Stævner i København, Oslo og London. J.L.

Hansen, Grethe, →**Møller, Grethe.**

Hansen, Gunnar (f. 20/10 1905), Journalist, Sportsredaktør ved Pressens Radioavis.

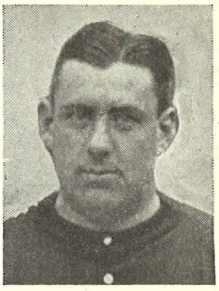
Medarbejder ved forskellige københavnske Dagblade 1925-40, Medredaktør ved Idrætsbladet 1940-42. Knyttedes 1935 til Pressens Radioavis og fik her sit Gennembrud som Sportsspeaker ved OL 1936. Har siden transmitteret alle store internationale Sportsbegivenheder, ved hvilke Danmark har været repræsenteret, og vundet stor Popularitet ved sin frejdige og friske Façon. Sportsgren: Fodbold; var i 10 Aar Anfører for H.B.s Førstehold og spillede flere Gange paa Fælledklubbernes udvalgte Hold. Har skrevet Bogen »Fodbold« (1933). A.L.

Hansen, Hans (f. 19/4 1904), Snedkermester, Tennis- og Badmintonspiller. Medlem af S.I.F. fra 1924. Paa Landsholdet mod England 1933. Medlem af D.B.F.s Forretningsudvalg og Spilleudvalg fra 1936, Spilleudvalgets Formand fra 1942. Leder af D.B.F.s Kursus for Amatørinstruktører 1940, 41 og 42. Har særlig beskæftiget sig med instruktive Opgaver til Højnelse af Spillestandarden. Medstifter af bl. a. S.I.F.s Badminton Afd. og K.B.K. (Red.)

Hansen, Harald (1835-1902), Grosserer og Politiker, Rosportpioner. Anskaffede fra England ca. 1865 den første Kaproningsbaad, en 2-Aarers Inrigger, der deltog ved de ældste danske Regattaer samt i Hälsingborg 1868. Forfattede sammen med V. Hoskiær »Haandbog i Roning« 1868. E.S.

Hansen, Harald (1885-1927), Gymnastiklærer, en af Danmarks bedste Fodboldspillere i Gennembrudsaarene for dansk Fodbold. En intelligent Spiller med et ualmindelig rent Spark. Hurtig og haard og med en fremragende Placeringsevne, der gjorde ham meget vanskelig at passere. 1903-15 Bach for B. 93. 7 Landskampe, bl. a. ved OL 1908 og 12. H.B.

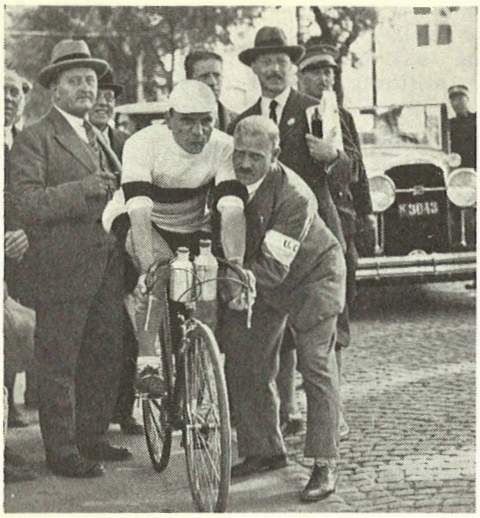
Var i Aarene omkring 1910 en af vore bedste Gærdespillere i Cricket og den største Hitter, vi har haft. Scorede i en Kamp 1910 paa A.B.s Bane 76 Points paa 27 Minutter med Royal High School, Edinburgh, og skaffede derved det danske Hold en sensationel Sejr. H.P.

Hansen, Harry (f. 20/9 1894), Ølhandler, spillede i mange Aar venstre Innerwing for B. 1903 og var med til at føre den tidligere Fælledklub frem i forreste Række. En lidt tung og langsom Spiller, der raadede over et haardt Venstrebens-Skud. Har spillet 5 Landskampe. H.B.

Hansen, Henry (f. 21/11 1899), Guldsmed, Fodboldspiller. Hurtig og paagaaende lille Spiller, der debuterede som Wing for B.1903 1917. En af de bedste højre Wings Danmark har haft. Fremragende Maalskytte. Megetfair, afholdt Spiller. 1922-34 38 Gange paa Lands-

holdet (de 19 Gange i Træk). Broder til Carl Hansen, som han i nogle Aar spillede paa Hold sammen med. H.B.

Henry Hansen før Starten til Verdensmesterskabsløbet i København 1931.

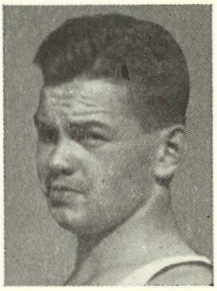
Hansen, Henry (f. 16/3 1902), Cyklefabrikant, alle Tiders bedste danske Landevejsrytter. Begyndte 1/6 1920 som C-Rytter i L.C.C.s 100 km Løb, sluttede 1/8 1932. DM 1921, 23, 25 og 30, NM 1925, 26, 27 og 29, OM 1928 i Amsterdam efter en saa fænomenal Kørsel, at der fra engelsk Side protesteredes mod ham, blot fordi man ikke kunde tro paa, at noget Menneske kunde køre saa hurtigt paa Cykle. VM 1931. Vandt det svenske Seksdagesløb paa Landevej 1927 og 29, medens han 1926 p. Gr. af daarligt Knæ maatte udgaa paa Fjerdedagen, da han laa en Time foran sine nærmeste Konkurrenter. Vandt det 1100 km lange 4 Dages Etapeløb »Oslo-Stockholm« 1927 og 29, 190 km »Skandisloppet« ved Uppsala 1926-30, D.B.C.s internationale »Stjerneløb« 1923 og 1925-31. Specialist i Landevejsløb med Enkeltstart, hvorfor han 10 Gange skuffede i VM, der kørtes med samlet Start. Forsøg paa at køre paa Bane faldt uheldigt ud, undtagen et 24 Timers Parløb paa aaben Bane i Stettin 1927, der vandtes af Parret Henry Hansen-Richard Knudsen.

Fra Efteraaret 1926 til Udgangen af 1927 bosat i Sverige og blev saa indkørt i svenske Landevejsløb, at Svenskerne 1926-30 faktisk betragtede ham som en af deres egne. Forenede naturlige Anlæg med største Paapasselighed med Hensyn til Træning og Form. Kørte for »Dansk Cykle Ring«. Fra 1937 Medlem af D.B.C.s Bestyrelse som Leder af D.B.C.s Landevejssport. J.B.

Hansen, Holger (f. 3/7 1912), Politibetjent. Begyndte sin Idrætskarriere som Fodboldspiller i Odenseklubben B.1909 (Maalmand 1930-36), flere Gange paa det udvalgte fynske Hold, 2 Gange 1936 udtaget som Reserve til det danske Landshold. Kom 1936 til København, hvor han et halvt Aar var Maalmand for Skovshoved, men begyndte 1937 at dyrke Athletik som Medlem af Politiets Idrætsforening. DM i 100 og 200 m Løb 1938 og 39 samt i Længdespring 1938 og 42. Paa Landsholdet mod Nordtyskland og Norge; 1938, da han satte DR i 100 og 200 m Løb, slog han Hollænderen Osendarp, der da blev anset for Europas hurtigste Sprinter. Er ogsaa en udmærket Haandboldspiller, 1942 og 43 paa Landsholdet i Markhaandbold mod Sverige. E.A.

Hansen, John (f. 13/3 1917), Politibetjent. 1933 Medlem af »Hellas«, Roskilde; 1935-43 sjællandsk Mester i Spydkast, 1942 og 43 Sjællandsmester iKuglestød. 1938 og 39 Aarets bedste danske Resultat i Spydkast, DM i Spydkast 1940-43. 1942 DR i Spydkast med 64,24 og 64,38 m. 1937 og 38 med i Landskampene mod Norge. Repræsenterede 1938-42 Helsingør I.F., fra 1943 Politiets I.F. E.A.

Hansen, Kai (f. 22/4 1917), Assistent. Fodboldspiller i B.93. Allerede som 17-aarig paa 1. Hold, hvor han straks afslørede store tekniske Evner, der senere er blevet yderligere udviklet, saa han i Dag (1943) betegnes som Landets fineste Tekniker. Efter at have ført en omtumlet Tilværelse paa forskellige Pladser, har han nu fundet en blivende som højre Innerwing. Har deltaget i 175 Klubkampe og 21 Landskampe. Var Efteraaret 1940 Medlem af »Frem«, men vendte tilbage til B. 93 Foraaret 1941. V.L.

Hansen, Kaj (f. 9/2 1920), Slagter. Oprindelig Medlem af A.I.K., var allerede 16 Aar gammel Jyllands hurtigste Yngling paa Distancer over 1000 m. Dominerede 1937 de

jydske Terrænløb, vandt saavel Fortunløbets som Fælledparkløbets Ynglingeklasse og blev udtaget til at løbe 3000 m i Matchen Provinsen-København. Vandt 1938 Kildeløbet ved Aalborg i ny Rekordtid. Fra 1938 Medlem af Aalborg Fodsports-Forening, Nr. 2 i DM paa 1500 m. Vandt 1941 5000 m ved Matchen Provinsen-København, 1942 DM i Terrænløb samt opnaaede saa god en Tid som 8.29 paa 3000 m, ved hvilken Lejlighed han slog Aksel Pedersen og Harry Siefert. 1943 Nr. 2 ved DM i Terrænløb og 5000 m samt 2 Gange med i Landskamp mod Sverige. E.A.

Hansen, Knute (f. 6/12 1903), dansk-amerikansk prof. Bokser, født i København, udvandrede med sine Forældre til Amerika, begyndte at bokse prof. Kampe 1923 og vandt de følgende Aar en Række Sværvægtskampe i Amerika. Kendt for sin store Hurtighed og Slagkraft, men kunde undertiden virke lidt stillestaaende og kaldtes derfor »den vemodige Dansker«. Vandt i Københavns Forum 1928 over Italieneren Bertazzolo. Flyttede senere til Paris og atter til Amerika. Ophørte at bokse 1930. C.J.

Hansen, Marius (f. 4/7 1880), Værkmester, aktiv Banerytter 1903-12, Professional fra 1904. Særlig interesseret i Motorpace, kørte selv baade som Stayer og Pacemaker. Bestyrelsesmedlem i D.B.C. 1922-23, kort Tid 1924, 1926-28. Har haft Sæde i en Mængde Udvalg, særlig i Tilknytning til D.B.C.s Klubliv og Ordrupbanen. J.B.

Hansen, Niels (f. 11/3 1901), Snedkermester, Fodboldspiller. Begyndte i Handelsstandens Boldklub, men kom til »Frem« 1926, hvor han straks kom paa Førsteholdet. 2 Landskampe. En Maalmandstype med lynhurtige Reaktioner. Forsøgte sig 1936 som Fodbolddom. og avancerede til fast Dommer i Idrætsparken, men trak sig tilbage efter et Par Aars Forløb. V.L.

Olaf Hansen.

Hansen, Olaf (f. 23/2 1880), Banemester paa Ordrupbanen, en af A.B.C.s bedste Landevejsryttere i de 15 Aar, han var aktiv. Begyndte 1904, DM 1907 og 13. Satte DR 1908 og 11 paa sin Favoritdistance 100 km. Vandt mange Landevejsrytter-Løb paa Ordrupbanen 1910-18, faktisk uovervindelig i individuelle Forfølgelsesløb paa Bane. J.B.

Hansen, Otto (f. 26/10 1887), Assurandør. Svømmer og Vandpolospiller. Medl. af P.08 siden 1912 og af K.B.K. siden 1930, deltog første Gang i Konkurrence 1913, satte DR i 100 m Brystsvømning 1916 og 17 (1.28,6), der holdt 7 Aar. 1922-28 Formand for K.S.U. og Næstformand i D.S. & L.F. Blev 1927 Medl. af Kbhvns. Idrætsparks Byggeudvalg, nedsat i Anledning af Opførelsen af Svømmehallen. 1930 D.I.F.s Ærestegn. Har interesseret sig for Badminton siden Spillets Fremkomst i Danmark, Medstifter af og siden 1938 Formand for K.B.K. O.J.

Hansen, Paula (f. 8/2 1913, g. Olsen), Medlem af »Mariendal«, alle Tiders hurtigste danske Løberske. Ak-

tiv 1929-35, satte 18 DR, 9 i Stafetløb, 8 i individuelle Løbekonkurrencer paa alle Distancer fra 60 til 300 m samt 1 i Længdespring. Hendes Rekorder paa 80 m (10,4) og 100 m (12,6) er stadig (1943) DR. Er nu en af Mariendals bedste Haandboldspillere. A.M.

Hansen, Poul (f. 20/10 1891), Garagemester. Bryder i Aarhus Athletklub og besjælet af en ubetvingelig Kamplyst, der ofte har vendt et sikkert Nederlag til Sejr, bl. a. da han 1919 kastede Finnen Martti Nieminen i Slutkampen om NM. DM 1929 i Mellemvægt, 1931 i Letsværvægt, 1918, 20, 21, 22 og 24 i Sværvægt. Nr. 2 i Sværvægtsbrydning ved OL 1920. 3 Landskampe. Holdt 1932 25 Aars Jubilæum som aktiv Bryder. A.R.N.-E.C.

Hansen, Poul L. (f. 5/2 1916), Kontorassistent, Fodboldspiller. Spiller højre Back for B. 93, hvor han særlig har gjort sig bemærket ved sin gode Placeringsevne. Er en rolig og vel afbalanceret Spiller, hurtig og meget svær at passere. Har ialt spillet 20 Landskampe. F.T.

Hansen, Robert (f. 23/3 1911), Blikkenslager. Hockeyspiller i Kalundborg Hockeyklub fra 1930, Formand fra 1938. Højre Back paa Klubbens 1. Hold. DM 1935, 36, 38 og 39. 9 Landskampe, 1931 som Maalmand, senere som Back. Spiller et meget hurtigt, energisk og kraftigt Spil, som navnlig er karakteriseret ved hans usvigelige Sikkerhed. O.H.

Hansen, Sophus (f. 6/11 1889), Assurandør, Fodboldspiller. Medlem af »Frem«, var en baade hurtig, stærk og behændig Maalmand, der navnlig forstod at gribe ind i Spillet ude paa Banen. 31 Landskampe. Var i mange Aar efter sin Tid som aktiv Spiller en stærkt benyttet Dommer baade herhjemme og i Udlandet og har dømt i mange Landskampe. F.T.

Hansen, Sven (død 2/11 1902), Murer, Cyklerytter, Danmarks Mesterrytter først i 90erne. Amatørytter, meget alsidig, dog bedst i lange Sprinterløb. DM over en dansk Mil 1892-94 og 96. sidste Aar foran de senere VM Edvin Schrader og Thorvald Ellegaard. J.B.

Hansen, Svend (f. 20/11 1902), Grosserer, aktiv Bane-Amatørcyklist 1923-27, mellem de bedste 10 Amatører paa Ordrupbanen. Formand for »Aarhus Bane Klub« 1939-41. Skaber af den moderne 333⅓ m Cementbane i Aarhus, indviet 24/7 1940. J.B.

Hansen, Ulf (1869-1926), Højesteretssagfører, en af de bedste danske Amatører i den høje Bicykles sidste Aar. Begyndte som 14-aarig i Løbene omkring Tivolis Kunstnerplæne og blev straks en af de dygtigste Bicyklister. Vandt 1885 straalende Sejre i internationale Konkurrencer i Kristiania. Trak sig tilbage efter Sæsonen 1887. 1889 Formand for »Trækfuglene«, hvis Formaal var Fremme af Landevejskørslen. 1890 Medlem af Ordrupbanens første Væddeløbskomité. J.B.

Hansen, Werner Grundahl = Grundahl Hansen, Werner.

Hansen, Victor (1837-1912). Dansk Søofficer og Idrætsforfatter. Deltog som Løjtnant 1864 i Kampen ved Helgoland. Afsked 1898 med Kontreadmirals Karakter. Præsident for D.I.F. 1896-1912. Æresmedlem af Nykøbing F. Roklub. Redaktør af Dansk Sportstidende (1888-95). Udgivet Illustreret Idrætsbog (1888-92). Interesseret i al Idræt, dog særlig Roning, hvor han i mange Aar var Overdommer ved D.F.f.R.s Kaproninger, og indlagde sig stor Fortjeneste ved Udpegning og Opmaaling af Kaproningsbaner i Københavns. Præsident for D.G.F. 1899-1904. Em.S.

Hans kgl. Højhed Kronprins Christians Vandrepræmie (Ath.). Evigt vandrende, udsat 1905, tildeles for eet Aar den individuelle Vinder af Dansk Athletikforbunds Mesterskab i Terrænløb. Vindere: 1905 J. Jørgensen, A.I.K.; 1906-07 Kjeld Nielsen, »Ben Hur«; 1908 Em. Hultmann, K.F.F.; 1909-10 Viggo Pedersen, »Stadion«. 1911 Carl Hansen, »Ben Hur«; 1912 Viggo Pedersen, K.F.F.; 1913 Laur. Christiansen, K.F.F.; 1914 Viggo Pedersen, K.F.F.; 1915 Laur. Dam, »Sparta«; 1916-17 Frantz Petersen, A.I.K.;

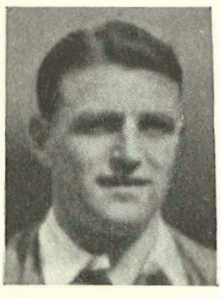
1918 Harry Nielsen, K.I.F.; 1919-20 Albert Andersen, »Sparta«; 1921 Arthur Nielsen, A.I.K.; 1922-23 Jul. Ebert, A.I.K.; 1924-25 Orla Berg, F.I.F.; 1926 Axel Petersen, A.I.K.; 1927 Orla Berg, F.I.F.; 1928 Axel Petersen, A.I.K.; 1929-30 Axel Petersen, »Sparta«; 1931 Anders Axelsen, Aarhus 1900; 1932 Chr. Markersen, »Sparta«; 1933 Henry Nielsen, »Sparta«; 1934-35 Chr. Markersen, »Sparta«; 1936 Harry Siefert, »Sparta«; 1937 Poul Eriksen, »Sparta«; 1938 Harry Siefert, »Sparta«; 1939 Martin Jensen, K.I.F.; 1940 Harry Siefert, A.C.37; 1941 Martin Jensen, K.I.F.; 1942 Kaj Hansen, Aalborg F.F.; 1943 Knud Poulsen, A.I.K. S.J.

Hans Majestæt Kong Christian X's Vandrepræmie (Ath.). Evigt vandrende, udsat 1913, tildeles for eet Aar Vinderen af Dansk Athletik Forbunds →Landsholdskamp, fra og med 1935 Vinderen af Matchen →Provinsen-København. Vindere: 1913-23 K.A.F., 1924 J.A.F., 1925-33 K.A.F., 1934 J.A.F., 1935-37 Provinsen, 1938 K.A.F., 1939-40 ikke afholdt, 1941-42 Provinsen, 1943 København. S.J.

Hans Majestæt Kongens Vandrepræmie (Ro.), udsat 1922 i DM for 8 Aarers Outrigger. Vundet af: 1922 K.R., 1923 D.S.R., 1924-26 K.R., 1927 Aarhus, 1928-32 K.R., 1933 D.S.R., 1934-35 K.R. og derefter af Kongen skænket Klubben til Ejendom. En ny Vandrepræmie udsat 1936 i DM for 8-Aarers Outrigger. Vundet af: 1936-39 K.R., 1940 Aarhus, 1941 D.S.R., 1942-43 »Kvik«. K.J.C.

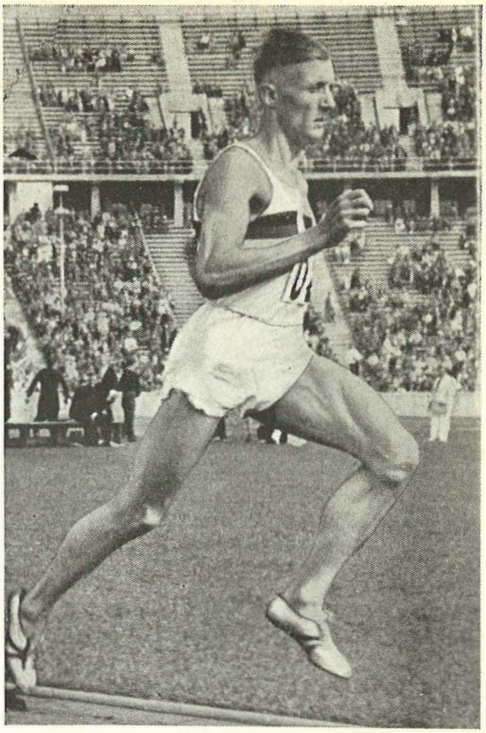
Hansson, Roar Hans (f. 26/8 1915), Toldklarerer, Haandbold- og Fodboldspiller. Medlem af K.F.U.M.s Boldklub siden 1926. Debuterede paa Haandboldlandsholdet 1937. 6 Landskampe. Desuden 6 Bykampe for København. C.F.S.

Hantel (Vægtl.), tysk Betegnelse for Haandvægt, Kuglestang, Skivestang, bl. a. Berg-Hantel, Vægtløfternes Idrætsredskab, der findes fra ½ kg Haandvægte til Skivestænger, der ved VR har kunnet veje helt op til 167,5 kg. A.R.N.-E.C.

Hapgood, Edris Albert (f. 1909), eng. prof. Fodboldspiller, siden 1929 Arsenals venstre Back. Fra 1934 tillige venstre Back paa Landsholdet og dets Anfører. En glimrende Positionsspiller med rene og sikre Spark. 5 Liga - Mesterskaber og 2 Cup-Medailler. 30 Landskampe. N.M.

Harbig, Rudolf (f. 8/11 1913), tysk Løber, Maalerkontrollør. Begyndte 1932 som Haandboldspiller og Distanceløber, men efter at have vundet et 800 m Løb for Begyndere

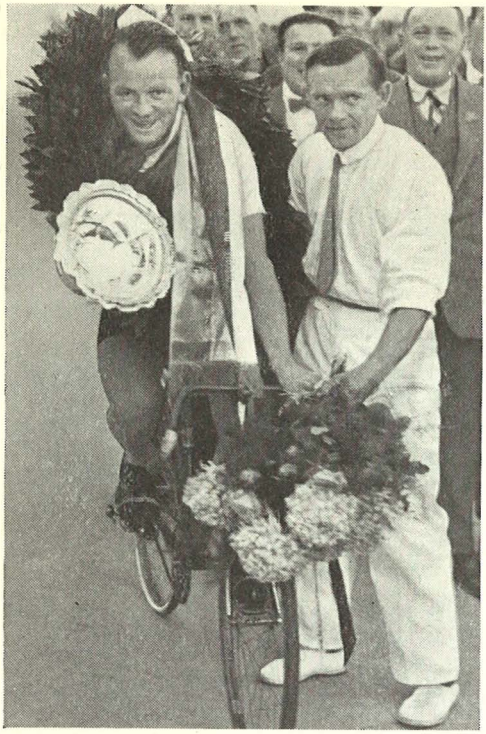

Rudolf Harbig.

1934 specialiserede han sig paa 400 og 800 m. Deltog paa 800 m ved OL 1936, men blev slaaet ud i indledende Heat. Tysk Mester paa 800 m 1936-39. Bedste Aar 1939, hvor han i Landskampen mod Italien satte VR i 800 m Løb med 1.46,6; samme Aar VR i 400 m Løb med 46 Sek. (samme Tid naaet af Grover Klemmer 1941). Er en fremragende Taktiker med en udmærket Løbestil. Bedste Tid paa 100 m 10,8 Sek., paa 200 m 21,8 Sek. J.B.B.

Harder, Helge (f. 26/4 1908), Frugthandler, fremragende Banerytter af stor fysisk Styrke. Landevejsrytter 1925-27, Amatørbanerytter 1929-31, Professional 1932. Som Amatør DM 1930 og 31, VM 1931. Vandt Aarhus Grand Prix 1930 og 31. Deltog i Landskamp mod Tyskland 1930, mod England 1931. Ill. Side 510. J.B.

Harder, Inge (f. Schmidt Nielsen 16/5 1915). Danmarks til Dato dygtigste Athletikdame, hvis bedste Resultater er af international Klasse. Begyndte 1932 som Medlem af Boldklubben »Mariendal«, men har senere repræsenteret »Star« og K.I.F. Har siden 1933 haft DR i Højdespring, siden 1935 DR i Længdespring, siden 1937 DR i 200 m Løb, siden 1938 DR i 80 m Hækkeløb og siden 1941 DR i 60 m Løb. I sine Favoritøvelser — Højdespring, Længdespring og Hækkeløb — har hun overhovedet ikke lidt Nederlag til danske Konkurrenter siden 1935.

Helge Harder efter sin Sejr i Verdensmesterskabet 1931.

Inge Harder i et Hækkeløb.

Startede sidste Gang 1942. Er tillige en dygtig Badmintonspiller. E.A.

Hardin, Glenn (f. 1911), amerikansk Hækkeløber, Træner. Satte i Stockholm 1934 ny VR i 400 m Hækkeløb (50,6 Sek.). Nr. 2 ved OL 1932 i 400 m Hækkeløb (52 Sek.) og ved OL 1936 (52,4 Sek.). Sluttede derefter som Konkurrenceidrætsmand. Amerikansk Mester i 400 m Hækkeløb 1933, 34 og 36. Tillige en god 400 m Løber med 46 8 Sek. som bedste Tid. J.B.B.

Hardy, Samuel (»Sam«), (f. ca. 1880), eng. prof. Fodboldspiller, i Liverpool F.C. 1906-11, derefter i Aston Villa. Var Englands bedste Maalmand i Tiden før 1914. To Cup-Medailler, 1913 og 20. 23 Landskampe. Sluttede sin Karrière i Notts Forest F.C. 1925. N.M.

»Harehop« (Gymn.), Benøvelse. Hop fremad fra dyb Knæbøjning. Hænderne sættes til Gulvet langt fremme, og Fødderne trækkes derpaa hurtigt op til Hænderne.

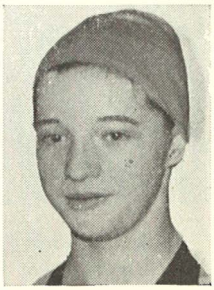
Harsfeldt, Andreas (f. 30/9 1875), Redaktør; Medstifter og Æresmedlem af Københavns Idræts Forening. Har haft en lang Række Tillidshverv inden for Dansk Idræt. Medlem af D.I.F.s Bestyrelse fra 1924, af Danmarks olympiske Komité 1924-26 og fra 1928, af D.A.F.s A. & O.-Udvalg 1927-32, Formand for D.A.F. 1924-27, Medlem af Københavns Idrætsparks Bestyrelse (Formand 1928-33) og af Bestyrelsen for A/S Frederiksberg Bade- og Svømmeanstalt (1934-42). D.I.F.s Ærestegn 1936. A.M.

Hartoft, Ludvig (f. 15/4 1890), Overassistent, Fodboldleder. Siden 1914 med i aktivt Arbejde for Fodbold. 1922 Bestyrelsesmedlem og Turneringsleder i S.B.U., 1928 Formand. Har været en udmærket Organisator, har interesseret sig meget for Uddannelsen af en habil Fodbolddommerstab og har taget Initiativ til Afholdelse af Kursus for Amatørtrænere. Mangeaarig Form. i Gentofte-Vangede Idrætsforen. D.B.U.s Guldemblem 1939. S.A.K.

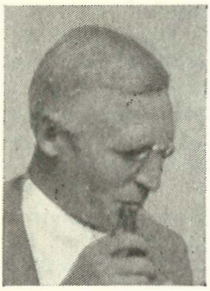

Harup, Karen Margrethe (f. 20/11 1924), Buntmagersyerske. Crawler og Rygcrawler. Medlem af D.K.G. siden 1936. Havde sin første Start ved »De Unges Svømning« 1936 og lagde Evner for Dagen navnlig i Rygcrawl. Bedste Tid for 100 m 1.15,2 (1942). Har siden 1940 hævdet sig smukt ogsaa i Crawl og har endog kunnet byde Ragnhild Hveger jævnbyrdig Konkurrence paa dennes Yndlingsdistan

ce 400 m; bedste Tid 5.11 (1942), et Resultat, der kun overgaas af Ragnhild Hvegers Præstationer. Nr. 2 i 400 m fr. Sv. ved de svensk-danske Landskampe 1942 samt Deltager paa det vindende Hold i 4×100 m fr. Sv. (Linköping). DM 1943 i 400 m fri Sv., Vinder af 400 m fr. Sv. i den svensk-danske Landskamp 1943 (Helsingør). Hurtigste Deltager paa det Hold, der April 1943 forbedrede VR for 4×100 yards fr. Sv. til 4.05,7. D.S.F.s Guldnaal 1939. O.J.

Harvey, George Peel (1877-1943), Civilingeniør, f. i England. Dyrkede Hockey, Fodbold og Cricket.

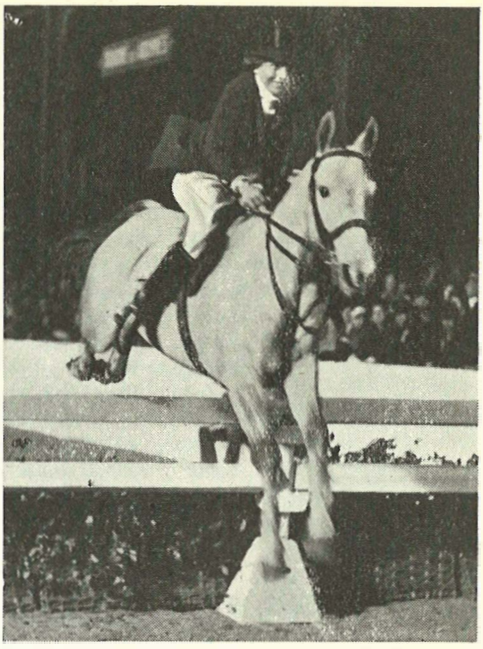

1901-03 Fodbold i B.93, venstre Wing paa 1. Hold. 1902-24 Cricket i B. 93, 1906-24 Anfører paa 1. Hold. 1907 Medstifter af Hockeyklubben Orient, Formand 1914-36, Æresmedlem 1933. DM 1920-21 og 1923-24. Centreforward og senere venstre Wing. Temperamentsfuld og energisk Spiller med en Kampiver, der virkede smittende paa hele hans Hold. 1908 Medstifter af D.H.U. 1909-25 og 1927-31 Medlem af Bestyrelsen, 1934-43 Formand. D.I.F.s Ærestegn 1926. 1934-43 i D.I.F.s Bestyrelse, 1938-43 i Københavns Idrætsparks Bestyrelse og 1934-43 Medlem af Darmarks olympiske Komité. O.H.

Haslev Idrætsforening, stiftet Juni 1902 som Haslev Boldklub, Navnet ændret 1906 til Haslev Idrætsklub og 1918 til det nuværende. Sammensluttedes 1940 med Arbejdernes Idrætsklub, Haslev. Dyrker Fodbold, Haandbold, Athletik, Badminton, Gymnastik og Svømning. Har siden 1931 eget Idrætsanlæg paa Sofiendalsvej og til Enedisposition Haslev Sportshal og Haslev Friluftsbad. Deltager i den fra 1927 vedtagne Mesterrække til 1933 og igen fra 1938. Deltog 1927-29 i D.B.U.s kredsinddelte DM-Turnering. Fra 1943 Deltager i Danmarksturneringens 2. Kreds. Formand: Gymnastiklærer Aage Eriksen. 1943 ca. 650 Medlemmer. S.A.K.

Hasselbalch, Louise (f. Baronesse Plessen 9/9 1892), Springrytterske af international Klasse. Deltog i Springkonkurrencer herhjemme i Begyndelsen af Tyverne, men flyttede senere til Udlandet, hvor hun har vundet store Springkonkurrencer i bl. a. Aachen, Berlin, Stresa, London og Paris. Resultater, som i sig selv er bemærkelsesværdige, men ogsaa i særlig Grad anerkendelsesværdige, fordi Fru H. selv træner og uddanner sine Heste. Kendteste Heste: Mr. Spokes, Dragon Rouge og Baladine. J.W.

Hastighed (Bue), Pilens Hastighed ligger

Louise Hasselbalch i et smukt Spring. Hesten springer opmærksomt og sikkert, følsomt understøttet af sin Rytterske.

mellem 38-45 m/Sek. i Gennemsnit maalt paa 100 m. En alm. Pil (23 g) afskudt fra en 50 lbs. Bue har en Hastighed af ca. 40 m/Sek. paa 100 m. C.P.

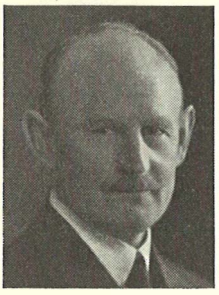
(Skydn.), Maal for Bevægelse pr. Tidsenhed. Ved Angivelse af Projektilers Hastighed maales denne i m/Sek. Projektilhastigheden er ikke konstant, men aftagende. Ved særlige Maaleapparater kan Gennemsnitshastigheden over en bestemt Afstand maales. Projektilets Hastighed, idet det forlader Løbets Munding, betegnes ved V_0. Projektilhastigheden er medbestemmende for Kuglebanens Form. Jo større Hastigheden er, jo fladere er Kuglebanen. E.S.-L.

Hastighedsløb (Vintersport). Ved Bedømmelsen af Kælkekonkurrencer tages Hensyn til Hastighed og sikker Styring. Der fratrækkes Points (à $^1/_{10}$ Sek.) for let, middel og stærk Berøring af Sandposerne (mindst 2 »Porte«). K.P.-S.

Hastighedsmaaling under Løb (Ath.). Ved Kortdistanceløb er →Tidtagning ved Hjælp af Stopur ikke helt paalidelig, og fuldt nøjagtige Bestemmelser opnaas kun gennem elektrisk Tidtagning. Det samme gælder Bestemmelsen af de varierende Hastigheder under Løbet, en Bestemmelse, der er af Betydning for Vurderingen bl. a. af Løberens Evne til Acceleration efter Starten, hans Maksimalhastighed og Hastighedsformindskelsen ved Træthedens Indtræden. Saadanne Bestemmelser kan foretages paa følgende Maade: Langs Løbeba-

nen opstilles med 10 m eller kortere Mellemrum en Række elektriske Ledningsruller, der alle er forbundne med et Registreringsapparat (Galvanometer og fotografisk Kamera). Løberen bærer en let, tynd Magnet, der f. Eks. er bundet til en Snor omkring Livet. Hver Gang Løberen passerer en Rulle, registrerer Galvanometret Tidspunktet paa den fotografiske Film, og samtlige Hastighedsvariationer kan derefter beregnes. E.H.

Hastrup, Vilhelm (f. 31/12 1873), Grosserer, Medlem af Frederiksberg Skøjteløber Forening siden 1879.

Vandt 1889 en aaben Konkurrence i Baglænsløb. 1912, da Konkurrencen atter afholdtes, sejrede han foran 7 Konkurrenter, som alle var født efter hans Sejr 23 Aar tidligere. Siden 1901 Formand for Frederiksberg Skøjteløberforening. Siden 1912 Næstformand for Dansk Skøjte Union og Medlem af D.I.F.s Bestyrelse og Forretningsudvalg. D.I.F.s Ærestegn. P.C.-C.

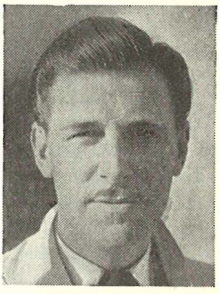
Hat-trick (Cricket, Fodb.) (eng., Udtrykkets Oprindelse og tidligste Betydning i England uvis). I Cricketspillets første Aar i England hørte en høj Hat med til Spillernes Udstyr, ogsaa i Marken; samtidig var det en uskreven Lov, at en Spiller (→Bowler) havde Krav paa at faa en høj Hat forærende af sin Klub, hvis han i en Kamp tog 3 Gærder med successive Bolde. Dette er den oprindelige og naturlige Form for »hat-trick«. Siden gik Udtrykket over i andre Sportsgrene, især i Fodbold, hvor det bruges i det Tilfælde, at en Spiller har scoret tre Maal i Træk. Herhjemme bruges det ofte forkert, idet et »hat-trick« godskrives den Mand, der blot har scoret 3 Maal i 1 Kamp. (Misforstaaelsen har i øvrigt Hjemmel i engelske Leksika, der definerer »hat-trick«: at score 3 Maal i 1 Kamp, uden at kræve successive Maal). Det gør ikke noget, at samme Mand scorer f. Eks. 2 Maal i Slutningen af 1. Halvleg og derefter det første Maal i 2. Halvleg. Det afgørende er, at Maalene er scoret i Træk. Det er selvsagt meget lettere at opnaa »hat-trick« i Fodbold end i Cricket. I Fodboldlandskampe er der scoret »hat-trick« ialt 10 Gange. Sophus Nielsen scorede dobbelt »hat-trick« i Kampen mod Frankrigs A-Hold under OL 1908, og Poul Nielsen gjorde det samme mod Sverige i Stockholm 1913. Poul Nielsen har scoret »hat-trick« ialt 5 Gange. Fra de senere Aar kan nævnes Kaj Hansens »hat-trick« mod Sverige 1940. N.M.

Havari (Sejl.), al Skade paa Skib og Ladning under Søtransport. Der skelnes mellem 1) alm. Havari (Groshavari), der er forsætlig tilføjet Skade, f. Eks. Kapning af Mast, Overbordkastning af Dækslast o. l., for at frelse Skib og Ladning, og 2) partikulært (ikke at forveksle med partielt) Havari, der er Skade foraarsaget ved ulykkelig Hændelse — Vind, Sø, Grundstødning, Ild o. s. v. — Havari omfatter ikke alene selve Skaden paa Skib og Ladning, men ogsaa de med Bjærgningen forbundne Omkostninger. O.A.

Havlit (Sejl.), aaben Entypebaad, konstrueret 1912 af A. v. Lindholm. Er 8 m lang, 2,12 m bred, har et Dybgaaende paa 1,20 m og et Sejlareal paa 30 m², Kølvægt 650 kg. Oprindelig tegnet med højtpikket Luggerrig, der ændredes til Bermudarig. Fører som Mærke i Sejlet en Cirkel med Baadens Nummer. Der blev straks bygget en halv Snes Baade, men Klassen vandt aldrig større Udbredelse. O.A.

Havn, Børge (f. 24/5 1902), Maskinarbejder, Fodboldspiller, Medlem af B. 1903. Paa 1. Hold 1923, paa Landsholdet 29/5 1927. 8 Landskampe. Usædvanlig høj og navnlig i Kraft heraf en fortræffelig Forsvarsspiller. Spillede mest Halfback, men ogsaa Back. V.L.

Havsteen, Gottfred (f. 18/8 1907), Disponent, Crawler, Medlem af »Hermes« til 1935, derefter af »Triton«,

DM 100 m fr. Sv. 1926-27, 29-31, 500 m 1925-29, 1500 m 1927-29, desuden DM i talrige Holdkapsvømninger og i Vandpolo, ialt 35 DM. Forbedrede 1925-31 4 Gange DR i 100 m fra 1.09 til 1.04,9, sidstnævnte Tid opnaaet i et 100 m Bassin. Deltager i Nordisk Landskamp 1927, 29, 31 og 37. Han senest deltaget paa »Triton«s Vandpolohold 1939. O.J.

Hawthorn Pokal (Badm.), Sølvpokal, skænket D.B.F. 1939 af Vicepræsidenten i »The Badminton Association of England«, Edward Hawthorn. Udsat af D.B.F. som evigt vandrende Præmie i DM for Juniores Herre Single. Efter Ændringen af Aldersgrænsen og Delingen i Juniores og Ynglinge udsattes den for sidstnævnte. P.H.

Haynes, Jackson (1845-75), amerikansk Skøjteløber. Viste sig ved en Række Opvisninger i U.S.A. og Canada 1863-64 alle andre Kunstløbere betydelig overlegen. Løb de følgende Aar Opvisninger i Skandinavien og andre Steder i Europa, hvor hans Løb vakte stor Begejstring og stærkt øgede Interessen for Kunstskøjteløb. Hans

Friløb, der udførtes i Takt og Rytme, var præget af Smidighed, Elegance og stor Opfindsomhed, og han var paa mange Punkter Foregangsmand inden for Kunstskøjteløbet. P.C.-C.

Hazzard (Golf) (eng.), Forhindring paa Golfbanen, ɔ: →Bunker, Vand, Grøft, Sand og Vej.

H.B. = Handelsstandens Boldklub.

Heade (Fodb.) = Hovedspil.

Hearn Pokalen, George (Svømn.), evigtvandrende Sølvpokal udsat af F.I.N.A. og L.E.N. 1931, opkaldt efter George W. Hearn, Stifter af og første Generalsekretær for F.I.N.A. Konkurrencen om Pokalen, 4×200 m fri Sv. for Herrer, kaldes iflg. Vedtægterne den →Intercontinentale Holdkapsvømning og afholdes hvert 4. Aar sammen med OL efter Legenes Afslutnings-Ceremoni. Holdene udvælges af F.I.N.A.s Bestyrelse blandt de bedste Svømmere i hver af de 5 Verdensdele. S.A.N.

Heart of Midlothian F. C., skotsk Fodboldklub, opkaldt efter Walter Scotts Roman af samme Navn, stiftet 1873 i Edinburgh, hvor den indførte Fodboldspillet. Et meget populært og velspillende Hold, hvis Resultater kun overgaas af Celtic og Glasgow Rangers. Har vundet Liga-Mesterskabet 2 Gange (1895 og 97) og den skotske Pokal 4 Gange (1891, 96, 1901 og 06). Berømteste Spiller: R. Walker. Spillede i København 1912 og 14. N.M.

Heat (eng.), Forløb, Forsøgsløb. Afdeling af en Konkurrence, hvortil der er anmeldt flere Deltagere, end der kan starte samtidig. Fra *indledende heats* kvalificerer de bedste af Deltagerne sig gennem *Mellemheats,* evt. *Opsamlingsheats* eller direkte til *Slutheat* (→Finale). I visse Tilfælde deles Konkurrencen i en Række sideordnede heats; den, der af samtlige Deltagere har opnaaet det bedste Resultat (bedste Tid), er da Vinder. I Almindelighed fordeles Deltagerne i heatene ved Lodtrækning, undertiden dog ved skønsmæssig Fordeling (→seede). A.L.

(Ath.). Kun undtagelsesvis anvendes sideordnede heats, saa de opnaaede Tider alene er afgørende. Repræsentanter for samme Nation skal saa vidt muligt sættes i forskellige heats. Mellem- og Slutheats maa tidligst paabegyndes 40 Min. efter Afslutn. af indl. heats, i alle Løb skal mindst Nr. 1 og 2 gaa videre til næste Heat-Runde. J.B.B.

(Ro.). Skal altid afholdes, naar mere end 6 Baade er anmeldt. Saa vidt muligt skal ogsaa Mellemheats arrangeres. De opnaaede Tider maa aldrig lægges til Grund for Udtagelsen til Finalen. Opsamlingsheats maa tidligst afholdes 1 Time efter de indledende heats og skal være afsluttet senest 2 Timer før Kaproningens Begyndelse. Alle heats skal roes med samme Mandskab og Styrmand. Ved EM og OL maa Vindere og Nr. 2'ere fra indledende heats saa vidt muligt ikke mødes i Mellemheats. K.J.C.

(Svømn.). I Almindelighed anvendes sideordnede heats og den opnaaede Tid er alene afgørende. Ved EM, OL o. l. anvendes dog indledende heats, Mellemheats og Slutheats, og Inddeling foregaar ved Lodtrækning, idet dog Svømmere fra samme Nation ikke maa møde hinanden i første Omgang. S.A.N.

»Hebe«, Idrætsforening, Kbhvn., stiftet 3/6 1940. Dyrker Gymnastik, Svømning og Idrætsmærkearbejde. Formand fra Stiftelsen: Else Bjørklund. Foreningen havde i 1944 ca. 950 Medlemmer. J.B.

Heckscher, Grete (g. Dahm) (f. 8/11 1901), Fægterske. Medlem af Akademisk Fægteklub og senere Fægteklubben »Trekanten«. Deltaget i Konkurrencer 1917-38. DM 1923, Nr. 3 i OM Paris 1924. Nr. 2 i internationalt Fægtestævne Stockholm 1931. Deltager paa vindende Hold i Landskampen England-Danmark, Kbhvn. 1931, Sverige-Danmark, Stockholm 1931, DM 1935, 37 og 38. J.V.T.

Hedegaard, Harry (1894-1939), Direktør, Mellem- og Langdistancesvømmer, Medl. af »Hermes« (og A.I. 1917-20), Formand for »Sørøvernes Svømmeklub« 1937-39. Deltog allerede som Dreng i Konkurrencer, startede ved OL 1912 i Stockholm, DM 500 m fr. Sv. 1911-12, 14-19, 1500 m 1914-21, 1 eng. Mil 1910-12; hans DR for 1500 m (25 Min. 36 Sek.) 1914 fik 11 Aars Levetid. I flere Aar Vinder af Distancesvømningen Knippelsbro-»Helgoland« (ca. 5½ km). O.J.

Hedeslag (Med.), Reaktion fra Centralnervesystemets Side med Bevidstløshed undertiden gaaende over i Døden. Man finder Blodoverfyldning i Hjernen og Vædske i de bløde Hjernehinder. Fremkaldes ved for stærk Opvarmning af Legemet, f. Eks. ved stærk Sol, ved for ringe Varmeafgift, f. Eks. p. Gr. af varme Uniformer eller, hvad der er af særlig Interesse, ugunstigt Vejr med fugtig Luft, der formindsker Fordampning fra Huden. Hertil kommer Be-

tydningen af Opvarmning af Legemet gennem Arbejde. Ved Idrætsøvelser kan Temperaturen stige til over 40°. H. forekommer ofte ved Idræt, f. Eks. ikke saa sjældent i Tilslutning til Distanceløb. Det er derfor af stor Betydning at have sin Opmærksomhed henvendt paa Muligheden af Fremkomsten af H. Fordampning fra Legemet lettes gennem de lette Idrætsdragter, Hovedet kan i stærk Solskin beskyttes ved Hue. H. melder sig i Reglen ganske pludseligt og kræver øjeblikkelig Lægehjælp. Som første Hjælp kan anvendes Afkøling af Legemet (kolde Stykker). K.S.

Hee, Mogens (f. 11/6 1911), Civilingeniør. Som Medlem af D.S.R. 25 Sejre i 45 Starter 1928-37. 1933 Studenter-VM, 1933, 34 og 37 DM. 1934 Nr. 3 i EM i Dobbeltsculler. Dannede i Begyndelsen af 30erne sammen med P. G. Hendriksen et Dobbeltscullerpar af europæisk Topklasse. Som Orienterer KM 1942 og 43 og DM 1942 (paa D.S.R.s Hold). Har desuden dyrket Bjergsport og besteget adskillige Toppe over 4000 m, f. Eks. Mont Blanc og Finsteraarhorn. A.L.

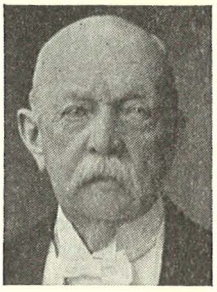
Heeled (Golf) vil sige, at Bolden er ramt med Køllens Hæl, den Del af Slagfladen, der er nærmest Stokken.

Hegan, K. E. (f. ca. 1900), eng. Fodboldspiller, Kaptajn i Hæren, for hvilken han spillede mange repræsentative Kampe. 1920-36 i Corinthians. Var i sin bedste Periode (1924) som venstre Wing paa Højde med de bedste Professionals. Spillede 4 Landskampe for England paa Hold, der bestod af baade Professionals og Amatører, og 23 Amatør-Landskampe. N.M.

Hegel, Frederik (f. 1/8 1880), Direktør. Medlem af Københavns Golf Klub siden 1900, Æresmedlem siden 1943. Dyrkede oprindelig Sejlsport og var som Bestyrelsesmedlem af K.D.Y. Klubbens Repræsentant i England og Stockholm i Kommissionen for Behandling af de internationale Maaleregler. Var i mange Aar Golfsportens førende Personlighed herhjemme og modtog derfor 1940 J. L. Nathansens Mindepokal. Formand i K.G.K. 1925-29. Har vundet det aabne belgiske Amatørmesterskab 1908, det aabne danske Amatørmesterskab 1915-17, 19, 22, 25, 27 og 30, Runner up 1920, det nationale Amatørmesterskab 1933-34. Desuden det aabne svenske Amatørmesterskab 1912, 16 og 19, Runner up 1913 og 15 samt Johnstone Cup 1911, 13, 14, 17, 22, 32 og 33. C.S.

Hegermann-Lindencrone, J. F. (1840-1938), Generalmajor, Generalinspektør for Rytteriet. Efter at have gennemgaaet den franske Rideskole stærkt ridesportsligt interesseret, aktiv Deltager i de første Væddeløb i Danmark i Odense 1867, Slagelse 1869; arrangerede fra 1885 sammen med O. C. Scavenius de for Væddeløbssporten skelsættende aarlige Officersløb paa Eremitagen. Bestyrelsesmedlem i Foreningen til den ædle Hesteavls Fremme 1883-1913, de sidste 2 Aar som Formand. Medlem af det danske Travselskabs Overvoldgift 1901-34. J.W.

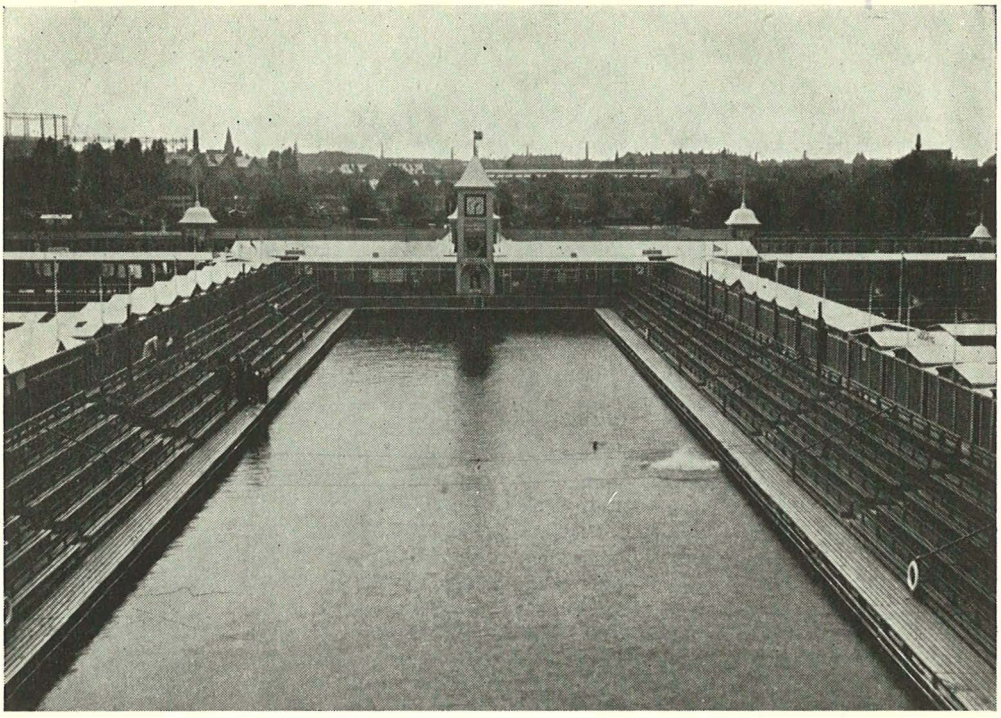

Hegn (Tennis), oftest af Staaltraad, sættes op om en Tennisbane for at forhindre, at Boldene triller for langt bort. Bør være 3½ m højt for Enderne af Banen og godt og vel Nethøjde paa Siderne. Dog tilraades 3½ m ogsaa paa de sidste 5-6 m af Siden, da ellers for mange Servebolde og Smashes vil springe over Hegnet. Sv.O.

Heikel, Viktor (1842-1927), Grundlægger af den finske Drenge- og Mandsgymnastik. Uddannet i Stockholm og Dresden, stærkest paavirket af tysk Gymnastik. I mange Aar Forstander for Gymnastikafdelingen ved Universitetet i Helsingfors. Har skrevet: »Praktisk handbok i skolgymnastik för gossar«, »Gymnastiska friöfningar«, »Gymnastikteori« og »Gymnastikens historia«. N.I.

Heilmann, Allan (f. 9/12 1890), Overklitfoged, Forstkandidat. Dyrkede som ung Kunstløb, blev 1918 Hurtigløber og vandt en Konkurrence paa Fuglsangsøen. Medlem af A.I. og var til 1922 en af Klubbens bedste Sprintere, især paa 400 m (1919 nordisk akademisk Mester), 1919 DM Stafetløb 1600 m, 1921 DM Stafetløb 400 m og 1600 m. 1924 og 29 DM i Hurtigløb paa Skøjter, var i Form mange

Det 100 m lange Sportsbassin paa det gamle „Helgoland“.

Aar, men blev, da DM først afholdtes igen 1941, kun Nr. 4. Red.

»**Heimdal**«, Boldklub i København, stiftet 27/7 1919 som Boldklubben »Hermes«, ændret 1938 til nuværende Navn. Medlem af D.A.I. til 1934, derefter optaget i K.B.U. og K.H.F. Herrer: Fodbold i K.B.U.s B-Række, Haandbold i K.H.F.s A-Række. Damer: Vinder af K.H.F.s A-Række 1938, siden i Mesterrækken. KM 1942. 1943 ca. 85 Medlemmer. Formand fra 1930 Bogholder Tage Gullak-Hansen. C.F.S.

»**Heimdal**«, Skytteforening, København, stiftet 13/6 1932. Er med ca. 120 Medlemmer den største Skytteforening inden for K.S. Mellem de førende Foreninger inden for Kortdistanceskydning i Danmark, Formand: Lagerchef Aage Jacobsen. E.S.-L.

Heina, Arthur (f. 1916), tysk Brystsvømmer, tysk Mester 1939, forbedrede 1938 ved et Stævne i København Finn Jensens VR i 400 m Brystsvømning fra 5.45 Min. til 5.43,8 Min. Desuden VR i 500 m Brystsvømning 7.13 Min. (1939). Benytter Butterfly-Svømning over de kortere Distancer. Se Ill. Side 165. O.J.

»**Hejse Sejl**« (Gymn.), fri strækstaaende dyb Knæbøjning. »Tovet« fattes, og der hales nedad. Hænderne flyttes op til nyt Tag.

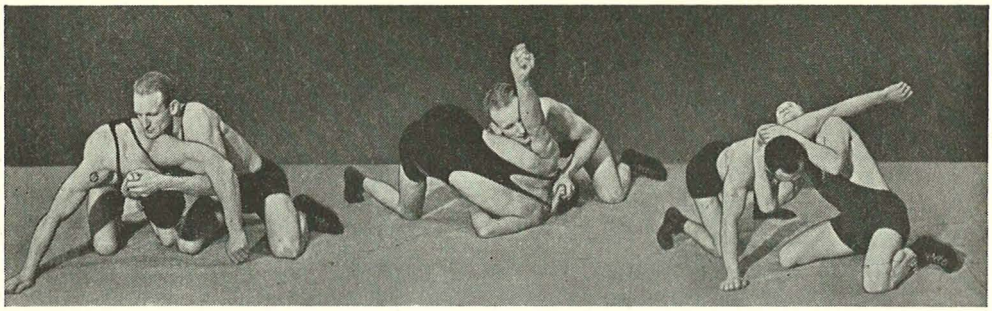
Hejseskive (Skydn.), Skive, der kan trækkes op og ned. Som Regel bygges Hejseskiver dobbelte, saa den ene gaar ned, naar den anden gaar op. Den ene Skive trækkes ned i Markørdækningen, naar Skudhullet skal plastres. Markeringen sker paa den Skive, der er oppe og kan ses af Skytten. E.S.-L.

Hekseskud (Med.), akut optrædende Smerter i Lænderegionen. Aarsagen er usikker: rheumatiske Tilfælde, Sprængning af Muskelfiber. Virker i Reglen stærkt invaliderende, idet selv de mindste Bevægelser smerter. Ved Hvile og Varmebehandling svinder Tilfældene i Reglen i Løbet af faa Dage. K.S.

Helflugte (Fodb.) = Flugte.

»**Helgoland**«. Var Nordens største Badeetablissement, beliggende i Svanemøllebugten, hvor nu Danske Studenters Roklub ligger. Bygget og indviet 1914. Foruden Opvisningsbassinet (Sportsbassinet) (100 × 20 m) med Plads til 4000 Tilskuere fandtes 3 store Bassiner paa baade Dame- og Herreafdelingen, heraf benyttedes de 2 hvert Sted til Skolebadningen. Indtil 1931 afholdtes samtlige Svømmestævner i København her. Efteraaret 1931 blev Badeanstalten lukket, da Vandet erklæredes for sundhedsfarligt, og et Par Aar senere blev Anlægget nedrevet. S.A.N.

»**Hellas**«, Idrætsklub, Roskilde (oprindelig Amatør-Idrætsklubben), stiftet 3/4 1933. Dyrker Athletik. I mange Aar Nr. 2 i den sjællandske Mesterrække. Dens Kapgangshold har haft DR i 20 km Kolonnemarch. Kendte-

1) Hel Nelson. 2) Hel Nelson, Parade (med Rulning). Den angrebnes Underkrop ruller videre, medens venstre Arm trækkes foran Angriberens Hoved og ned til Madrassen. 3) Hel Nelson. Parade og Modgreb.

ste Medlem Harthington Andersen. Formand: Handelsgartner Poul Jensen. 1943 ca. 185 Medlemmer. S.J.

Hellberg, Raul (f. 15/12 1900), Cyklegrosserer, skandinavisk berømt finsk Landevejscyklist, debuterede i det finske Mesterskab 1921 og sluttede af 25/4 1935. Som Danskeren Henry Hansen kun egnet til Landevejsløb med Enkeltstart. 24 finske Mesterskaber, NM 1930 og 32. Vandt »Oslo-Stockholm« 1930. Nr. 7 i VM 1931 Kbhvn. J.B.

Hellerup Idrætsklub = Boldklubben H.I.K.

Hellerup Kanoklub (H.K.), stiftet 5/1 1921. Deltog i Stiftelsen af Dansk Kano-Forbund 1922, indførte 1925 obligatorisk Kæntringsprøve og aarlig Pinselejrtur. Udgav 1931 Bogen »Kanosport« og holdt 1931 og 33 Kajaksportsudstilling i Tuborgpavillonen, stod i nogle Aar uden for, men i Samarbejde med D.K.F. 1943 oprettedes en Afdeling for Medlemmer uden egen Baad. 1943 ca. 100 Medlemmer. K.V.P.

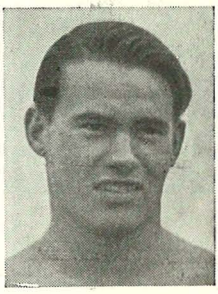
Hellerup Sejlklub, stiftet 1915 af en Kreds af Fartøjsejere, der havde deres Baade liggende i Hellerup Havn. Opførte Aaret efter et lille Klubhus, der maatte udvides betydeligt 1929 og 35. Oprettede 1926 en Juniorafdeling, der 1929 fik eget Baadmateriel og nu (1943) har 12 Juniorbaade i Brug og 1 under Bygning. 1943 ca. 350 Medlemmer og ca. 140 Juniorer. Formand Grosserer M. A. Sinding. O.A.

Hellerup Skydeselskab, stiftet 12/11 1905. Har hævdet sig mellem de bedste Foreninger og har vundet en Række DM, særlig i Pistolskydning. Formand: Oberstløjtnant A. O. Adolph. 1943 ca. 60 Medlemmer. E.S.-L.

Hellsten, Hugo (f. 15/9 1894), Maskinarbejder. Aktiv Gymnast i »Hermod«, Esbjerg, 1905-34. Jydsk Mester 1925 og 28. 3 Gange paa Landsholdet mod Norge. Guldmedaille OL 1920. DM i Enkeltmandsgymnastik 1921, 22 og 24. DM i Holdgymnastik 1923, 26 og 33. Modtog 1928 Nathansens Mindepokal. J.L.

Hellstrøm, Aage (f. 22/11 1920), Kontorassistent, Crawler, Medl. af D.M.G. siden 1932. DM i 1500 m fr. Sv. 1936-37, hans DR for Distancen 21.03,4 Min. (1936) er stadig (1944) gældende. Vandt 1936 »Quer durch Berlin« (ca. 5½ km) i Rekordtid (1.26.26). Deltog i OL 1936. Nr. 3 i NM 1500 m 1937. Var et Par Aar af Militærtjeneste forhindret i at dyrke Idræt og har siden Genoptagelsen af Svømningen 1942 hævdet sig bedst paa 100 og 200 m. Nr. 2 i DM 1943 i 200, 400 og 1500 m fri Sv. samt i 300 m komb. tv. Sv. Svømmer paa de lange Distancer en udpræget »japansk« Stil med kort, hurtig Tilbageførsel af Armen efter Trækket, efterfulgt af et langt Fremglid af Haanden under Vandet inden næste Træk. O.J.

Hel Nelson (Brydn.), Brydegreb. Tag fra venstre Side med venstre Arm om Modstanderens Nakke (Nær Halv Nelson) og saml Hænderne ved at føre højre Arm under hans Bryst og op om hans Hoved. Derefter trækkes hans Hoved ind imod Angriberens Knæ, hvorefter han trykkes omkuld med Brystet.

Parade: Før venstre Arm bagud om Angriberens Hoved, hvorefter man rejser sig med Front mod ham samtidig med, at man fanger hans højre Arm med sin højre Haand. Hvis man ikke kan rejse sig, kan man frigøre Hovedet ved en fremad Rulning paa højre Side, idet man fører venstre Arm bagom Modstanderens Hoved. Hvis ogsaa dette mislykkes, har man som sidste Nødhjælp Broen, hvorfra man maa søge at vride sig ud. A.R.N.-E.C.

Helsingør Golf Club (H.G.C.), stiftet 7/11 1936. En 9 Hullers Bane paa Eksercerpladsen ved Gl. Hellebækvej i Helsingør, som man

Helsingør Golf Club.

havde lejet af Krigsministeriet, indviet 25/5 1930. Banen udvidet 1937 med 3 Huller, som ligger i Udkanten af Teglstrup Hegn. Banen ligger i meget naturskønne Omgivelser og ejer en fortrinlig Turf samt byder paa et afvekslende Spil. Formænd: 1927-29 Kaptajn O. Berg, 1929-43 Dommer E. Olrik, fra 1943 Underdirektør Holger Bech. 1943 ca. 150 Medlemmer. C.S.

Helsingør Idrætsforening (H.I.F.), stiftet 5/10 1899. Det oprindelige Navn *Helsingør Gymnastikforening* bibeholdtes kun ½ Aar. Dyrker Fodbold, Athletik, Gymnastik og Haandbold. 1902 Medstifter af S.B.U. Formænd: 1904-06 Drejer Gelstrup Holm, 1906-29 Blikkenslagermester Robert Uhlmann, 1929-35 Farvehandler W. Bertram, fra 1935 Løjtnant P. M. Frederiksen. Foreningen holdt til paa Hærens Exercerplads Grønnehave, der var miserabel til Fodbold, indtil man med Byraadets Hjælp fik oppløjet, planeret og tilsaaet et Areal. 1923 stillede Byraadet Sportspladsen ved Nordre Strandvej til Disposition. 1937 opførtes Klubhus med Omklædningsrum og Tribune. Har vundet S.B.U.s Mesterskab i Fodbold 1903-08, Foraar 1909, 1914-15, 1920-21, 1930-31, 1932-34 og 1935-36. Fra 1931-32 deltog H.I.F. i Danmarksturneringens Oprykningsrække, vandt Østkredsen, men tabte Kredskampene, blev atter Kredsvinder 1933-34, og sikrede sig ved at vinde Kredskampene Adgang til Mesterskabsrækken, hvori den holdt sig 3 Sæsoner. 1937 maatte den rykke ned i anden Serie. Fra 1940 spiller den i den midlertidige Danmarksturnerings 2. Kreds. Haandbold: vandt S.H.F.s første Mesterskab 1943, var 18/6 1943 Medarrangør af den første Haandboldlandskamp uden for København (mod Sverige). 1943 ca. 950 Medlemmer. S.A.K.

Helsingør Stadion indviet 1923, beliggende ved nordre Strandvej. Ejes af Helsingør Kommune. Arealets Størrelse 6,8 ha. Anlægsudgifter 354 000 Kr. incl. Areal. Indeholder Løbebane 400 m i Omkreds, inden for denne 1 Fodboldbane samt Springbaner. Plads til 3300 Tilskuere, deraf 300 Siddepladser, desuden 3 Fodboldbaner, 1 Haandboldbane, 4 Tennisbaner, 1 Tennishal, 1 Omklædningshus med Kontor og Toiletter. M.R.

Helsingør Svømmeklub, stiftet 16/5 1926. Fra 1935 egen Badeanstalt i Nordhavnen. Har hjemført flere DM. Kendteste Medlem Ragnhild Hveger. Formand siden 1936 N. H. Vejby-Nielsen. S.A.N.

Helsingør Svømmestadion, Landets største Svømmeanlæg, ca. 4000 Tilskuerpladser. Bygget 1936 af Helsingør Svømmeklub. Mange store internationale Stævner har været afholdt her, bl. a. Svømmelandskampene med Sverige 1942 og 43. S.A.N.

Helskæfte (Skydn.), Skæfte, hvis Forskæfte gaar ud til eller omtrent ud til Pibens Munding.

Hemmelig Post (Or.), Post, hvis nøjagtige Position ikke er opgivet, men som ligger enten paa en bestemt Rute eller i en bestemt Retning inden for en begrænset Afstand. Anvendes først og fremmest i Linieorientering, i hvilken Posten ikke *skal* findes for at gennemføre Løbet, men manglende eller forkert afsat Post giver Tillæg i Tid. Kan ogsaa anvendes i andre Orienteringsvariationer eller som indskudt Post i et almindeligt Orienteringsløb, oftest beliggende i Luftlinie mellem to normale Kon-

trolposter, og Posten skal i disse Tilfælde findes. E.V.

Hemmingsen, Christian, (f. 18/12 1890), Oberstløjtnant. Uddannet ved Hærens Gymnastikskole 1919-20, Studieophold ved Statens Gymnastikskole, Kristiania og paa Ollerup. Lærer i Gymnastik ved Hærens Gymnastikskole 1921-27 og 1931-36. Lærer ved Hærens Officersskole 1926-27 og 1932-36 og i Gymnastik- og Svømmeforeningen »Merkur«. 1928-40 Formand for D.G.F.s Øvelsesudvalg, hvor han var Hovedkraften ved Udarbejdelsen af »Øvelsesreglement for Dansk Gymnastik-Forbund«. 1935-40 Medlem af D.G.F.s Hovedbestyrelse. J.L.

Hendes Majestæt Dronningens Pokal (Golf), evigt vandrende Pokal, skænket Københavns Golf Klub 1938 som Præmie i en 36 Hullers Slagspilmatch med Handicap (Max. 24). Spilles særligt i Juni Maaned. Vindere: 1938 Fru Ellen Melsing, 1939 S. Tage-Jensen, 1940 Th. Jørgensen, 1941 Ernst Granzow, 1942 Frk. Gudrun Nielsen, 1943 L. Bjarkov. En evigt vandrende Pokal er ligeledes skænket Rungsted Golf Klub 1940. Matchen spilles først som Kvalifikationsmatch med Max. Handicap 18 over 18 Huller. De otte bedste fortsætter med Hulspil over 18 Huller. Vindere: 1940 B. Ringsted, 1941 C. H. Nørgaard, 1942 Jean Preisler, 1943 M. A. Wassard. C.S.

Hendes Majestæt Dronningens Vandrepræmie (Svømn.), evigt vandrende Pokal, udsat 1915 for DM i 100 m fri Svømning for Damer. Vindere: 1915-16 Elisabeth Sødring, 1917-19 Karen Olsen, 1920 Emma Houmann, 1921-22 Hedevig Rasmussen, 1923 Karen Maud Rasmussen, 1924-28 Agnete Olsen, 1929 Lillian Staugaard, 1930-34 Lilli Andersen, 1935 Inger Carlsen, 1936-42 Ragnhild Hveger. S.A.N.

Hendrichsen, Leo (f. 9/1 1882), Grosserer, Frederiksberg Badminton Klubs Stifter og Formand (1932 - 42), Æresmedlem fra 1942. Sportsgrene Athletik, Roning og Badminton. Hans Indsats ligger især paa det organisatoriske Omraade. Medlem af D.B.F.s Bestyrelse og Forretningsudvalg fra 1933, Formand fra 1934. Har med utrættelig Energi ført D.B.F. frem, saa Medlemstallet paa faa Aar er vokset til 23 000. H.H.

Hendriksen, P. G. (f. 14/4 1909), Overassistent. Medlem af D.S.R. I Begyndelsen af 30-erne en af Europas bedste Scullerroere, dannede med Mogens Hee et Dobbeltscullerpar af europæisk Topklasse. 45 Sejre i 65 Starter. I Single - Sculler DM 1931-34, NM 1932, i Dobb.-Sculler DM 1933-34 og 37, Studenter-VM 1933 og Nr. 3 i EM 1934. Var blandt Favoritterne i Single-Sculler til EM 1933, men maatte udgaa i Finalen paa Grund af Havari efter Kollision. A.L.

Sonja Henie.

Henie, Sonja (f. 8/4 1912), norsk Skøjteløberske, 1940 gift med Amerikaneren Dan Topping. Begyndte Skøjteløb 6 Aar gammel. Undervistes først af sin Fader og Frøken Hjördis Olsen, 7 Aar gammel vandt hun Børnekonkurrencen, og Aaret efter sejrede hun i Juniorkonkurrencens Klasse C. Begyndte derefter regelmæssig Træning hos Oslos ledende Professional Oscar Holte. Norsk Mester 1923-29. Deltog 1924 i OL, men sluttede paa Sidstepladsen. Vandt 1926 sammen med A. Lie Parløbskonkurrencen i Nordiska Spelen og blev Nr. 2 i Damernes Solokonkurrence. 1926-28 norsk Mester i Parløb sammen med A. Lie. VM 1927-36, EM 1931-36, OM 1928, 32 og 36. Norsk og schweizisk Guldmærke. Forlod 1936 ubesejret Amatørsporten og overgik til Professionalismen. Har siden da indspillet flere Film samt givet talrige Opvisninger i U.S.A. Udgav 1940 »Wings on my feet«, som dels er en Selvbiografi, dels en Instruktionsbog i Kunstskøjteløb. Er uhyre energisk og gennemførte i sin Amatørtid et meget omfattende og intensivt Træningsprogram. Tog desuden

regelmæssig Undervisning hos Verdens bedste Trænere, Howard Nicholson og Bror Meyer, samt fik meget Hjælp og Støtte af sine Forældre, der ledsagede hende paa næsten alle Rejser og nøje overvaagede hendes Træning. Udgifterne til hendes Skøjteuddannelse overstiger langt 100 000 Kr.

Hun er en meget fin Figurløber. Hendes Friløb er elegant opbygget med fikse Kombinationer og rig Variation, det udføres med stor Fart og er stærkt personlig præget, men aldrig vanskeligere, end at det fuldt ud beherskes. Hun har betydet umaadelig meget for Kunstskøjteløbets Udvikling og Popularitet. Anses af de fleste Eksperter for at være Verdens hidtil bedste Kunstskøjteløberske. P.C.-C.

Henley Royal Regatta, The (Henley-Regattaen). Englands vigtigste Kaproning, indstiftet 1839. Afholdes paa Themsen ved den lille By Henley Nord for London. Banen har kun Plads til to Baade, hvorfor en Henley-Regatta strækker sig over flere Dage med indledende Heats fra Morgen til Aften. Vigtigste Løb: Otter om »Grand Challenge Cup«, indstiftet 1839, Single Sculler om »The Diamond Sculls«, indstiftet 1844, Firer om »The Wyfold Challenge Cup«, indstiftet 1847, Anden-Otter om »The Thames Challenge Cup«, indstiftet 1868. Regnedes i mange Aar for Verdens fineste Rostævne, men er i den nyeste Tid sat noget i Skygge af EM og OM. Ill. se Planche til Artiklen Rosport. A.L.

Henriksen, Poul (f. 4/6 1898), Grosserer, Tennisspiller. Har repræsenteret Danmark 5 Gange i Davis Cup 1921-32; har spillet talrige Kampe i »Nordiska Pokalen« og Landskampe mod Sverige og Finland. KM 1930 og har med forskellige Makkere 11 Gange vundet D.L.T. F.s Double-Mesterskaber. Bedste Resultater: med Einer Ulrich som Makker at slaa Perry-Hughes i København 1931 og at sejre over baade Østberg og Thoren i Single i Landskamp mod Sverige (1931). A.T.

Herlak, H. Chr. (f. 4/8 1881), Skoleinspektør, fik efter Lærereksamen Særuddannelse som Gymnastiklærer 1904-05 og har siden udført et betydningsfuldt Arbejde paa Skolegymnastikkens Omraade. 1918 Assistent ved Gymnastikinspektionen, 1921-34 Vicegymnastikinspektør. Har ledet talrige Instruktionskursus og skrevet et stort Antal faglige Artikler. I mange Aar aktiv Hockeyspiller. H.P.L.

»Hermes«, Gymnastik- og Svømmeforening, stiftet 1/3 1874 af Krigsassessor Paul Petersen under Navnet »Kærnetroppen«, bestod af Drenge fra Nørrebro Latin- og Realskole, hvor P. P. var Lærer. 1879 omdøbt til Gymnastikforeningen »Hermes«, der foruden Gymnastik dyrkede Boldspil, Svømning, Fægtning, Brydning og Boksning. Det er dog Svømningen og Gymnastikken, der har præget Foreningen, som derfor 1904 omdøbtes til dens nuværende Navn. Paa P. P.s Initiativ vistes for første Gang Reckøvelser, Smidighedsøvelser og fritstaaende Øvelser i en Form, der blev skoledannende for de andre Foreninger. Ved Opvisninger med Drengeholdene skabtes der øget Interesse for Skolegymnastikken. D.G.F.s Holdturneringer har deres Oprindelse fra en Række Konkurrencer, som »Hermes« startede paa Gymnastiklærer Danielsens Initiativ 1900-01. 1905 stiftedes Byggefonden, en selvejende Institution, der ejer Idrætshallen Steenwinkelsvej, hvor Foreningen har Hjemsted. En anden selvejende Institution er Svømmefonden, der ejer Badeanstalten Amager »Helgoland«, Øresundsvej. Ca. 1100 Medlemmer. Inden for Gymnastik, Svømning, Udspring og Vandpolo har Foreningen vundet et Utal af DM, ligesom den har repræsenteret Danmark ved OL, Konkurrencer og Opvisninger i Udlandet. DM i Holdgymnastik 1908-09, 10, 12, 14, 18, 19, 20, 34 og 43. DM i Enkeltmandsgymnastik 1936 ved Gert Hansen. Deltager i OL 1894, 1908 og 20. Formænd: 1874-1906 Krigsassessor Paul Petersen, 1906-15 Grosserer P. Lykkeberg, 1915-18 Arkitekt Aage Paul Petersen, 1918-26 Vicebrandchef Poul Holm, 1926-29 Grosserer K. E. Frederiksen og fra 1929 Bankdirektør P. Ingholt. J.L.

(Svømn.). Landets ældste Svømmeforening, 1897-1935 absolut førende inden for Herresvømningen, hvilket for en stor Del skyldtes dens udmærkede Lærer →J. F. Danielsen. 1877 Arrangør af den første offentlige Svømmeopvisning paa Engelbrechts Badeanstalt ved Langelinie. Foreningen har ved sine Medlemmer hjemført ikke mindre end 122 DM. Betydende Svømmere: Paul Petersen, Harald Klem, Poul Holm, P. Lykkeberg, Ludvig Dam (den eneste danske Svømmer, der har opnaaet Placering ved OL; Nr. 2 i Rygsv. i London i 1908), Hj. Saxtorp (den første der anvendte Crawl), Harry Hedegaard, Svend og Knud Rasmussen, H. Ove-Petersen, Gotfr. Havsteen, Gunni Stovgaard-Hansen, Rik. Andersen og Finn Jensen samt Springerne V. Otzen, Sv. Palle Sørensen og Herold Jansson; 1935 udmeldte en Del af Foreningens bedste Svømmere sig og stiftede Svømmeklubben →»Triton«. S.A.N.

Litt.: Jubilæumsskrift 1899, 1909 og 1924; Medlemsblad fra 1922.

»**Hermod**«, Athletklub, stiftet 7/9 1893 af de fra →Københavns Athletklub udvandrede H. H. Tiedemann og Camillus Ewertsen. Var til ca. 1907 førende indenfor Brydekamp og Vægtløftning. Indførte græsk-romersk Brydekamp i Norden (med Bech-Olsen som Instruktør, efterfulgt af den banebrydende Severin Ahlqvist) og →Vægtklasseinddelingen. Tiedemann gav ogsaa Stødet til Oprettelsen af →Dansk Athlet-Union. Mange »Hermod«-Brydere, f. Eks. Egeberg og Ahlqvist vandt international Berømmelse. Ca. 100 Medlemmer. Formand siden 1930 P. Hoffmann Jensen. A.R.N.-E.C.

»**Hermod**«, Bokseklub, København, stiftet 15/10 1925. Klubbens Stiftere var oprindelig Medlemmer af Athletklubben »Hermod«, i hvilken de dyrkede Boksning, men efter fælles Overenskomst skilte Bokserne sig ud og dannede Bokseklubben »Hermod«. Kendte Medlemmer: Peter Jørgensen, Nr. 3 ved OL 1932, Halfdan Nielsen, Anders Nielsen, Erik Sørensen og Victor Cervin. Formand: John Lindstrøm. 1944 ca. 250 Medl. A.C.

»**Hermod**«, Gymnastikforening, Esbjerg, stiftet 14/6 1905. Provinsens førende Gymnastikforening. Vinder af Provinsmesterskabet i Holdgymnastik 1920-35. DM i Holdgymnastik 1923, 26 og 33. DM i Enkeltmandskonkurrencen ved Hugo Hellsten 3 Gange, Harry Holm 4 Gange, Erik Forup 3 Gange og Arnold Thomsen 3 Gange. Deltog med 6 Mand paa Landsholdet ved OL 1920. Har ogsaa paa Kvindegymnastikkens Omraade gjort en betydelig Indsats. Fra 1934 eget Medlemsblad: »Hermod-Bladet«. Ca. 900 Medlemmer. Formand fra 1925 Malermester C. Rødgaard. V.R.

Herning Stadion, beliggende ved Nørregaardsallé, Ejer: Herning Kommune, Arealets Størrelse ca. 2 ha, indviet 1935, Anlægsudgift ca. 42 000, projekteret af Inspektør Moritz Rasmussen og Stadsingeniørens Kontor. Indeholder: Løbebane 400 m i Omkreds, Spring og Kastebaner samt 1 Kampbane. 4000 Tilskuerpladser. Uden for Stadion 1 Tennisbane samt mindre Græsarealer til Haandbold, Langbold samt Fodboldtræning til 1 Maal. Klubhus med 3 Omklædningslokaler, Toiletter og Redskabsrum. Nord for Stadion er (1943) en Badeanstalt samt et Frilufts Svømmebassin (12,5×25 m) under Bygning. M.R.

Herold (Ath.), den Official, som meddeler Resultaterne, kalder Deltagerne til Start samt i øvrigt holder Tilskuerne à jour med Begivenhederne under et Stævne. Nu →Speaker. E.A.

»**Heros**«, Athletklub, Frederiksværk, stiftet 26/3 1916. Sjællands førende Provinsklub indenfor Brydekampens Omraade. Heros Brydere som Knud Frederiksen, Anker R. Andersen, August Højrup og Henrik Hansen regnes mellem de bedste danske. Formand fra 1936 Anker R. Andersen. Ca. 50 aktive Medlemmer. A.R.N.-E.C.

Herrebane (Hoc.) afviger fra Damebane ved, at Indtrilslinierne er 6,5 m (7 yards) fra Sidelinierne, medens Afstanden paa Damebanen kun er 4,5 m. →Bane.

Herre Double (Badm.), →Double udelukkende med mandlige Deltagere. Regnskabet gaar til 15 Points med Omspil ved à 13 og à 14. →Badminton.

(Tennis), →Dobbeltspil.

Herrekamp (Haandb.), Kamp mellem Hold af mandlige →Seniorer.

Herreshoff, Nathaniel G. (1848-1938), amerikansk Yachtkonstruktør og Baadebygger, uddannet som Maskinbygger, grundlagde sammen med den blinde, men dygtige og opfindsomme Broder John B. H. Værftet »Herreshoff Manufacturing Comp.«, der hurtigt blev kendt for sine fremragende Kapsejladsbaade, navnlig den 1891 byggede uovervindelige »Gloriana«. Vandt yderligere Verdensberømmelse ved Konstruktionen og Bygningen af Forsvarerne af Amerikapokalen, der 1893 blev vundet af Herreshoffbaaden »Vigilant«, 1895 med »Defender«, 1899 og 1901 med »Columbia«, hvormed Værftet var sikret Bygningen af fremtidige Forsvarere. De opnaaede Resultater skyldtes et fortrinligt Samarbejde mellem de to Brødre, Nathaniel som Teknikeren, der opnaaede betydelige Vægtbesparelser gennem Anvendelse af nye Materialer og Konstruktioner, og John, Modelbygger og ualmindelig dygtig Rorsmand som den, der gennem sin stærkt udviklede Følsomhed satte Præg paa Formen. O.A.

Herre Single (Badm.), →Single for Herrer. Regnskabet gaar til 15 Points med Omspil ved à 13 og à 14. →Badminton.

(Tennis), →Enkeltspil.

Herresving (Skøjte.), andet Udtryk for →Sving. Der findes forlæns udvendigt og indvendigt samt baglæns udvendigt og indvendigt Herresving.

Hersting, P. (f. 12/7 1901), Kaptajn af Artilleriet, Væddeløbsrytter. Vinder af adskillige Forhindrings- og Fladløb paa Klampenborg Væddeløbsbane og andre Steder. Sekretær i Sportsrideklubben, hvor han har vist fremragende organisatoriske Evner. Fra 1942 Starter paa Klampenborg Væddeløbsbane. J.W.

»**Hertha**«, tysk Fodboldklub, Berlin. Havde sin Glanstid i Ti-

den efter Krigen 1914-18 efter en Sammenslutning med Berliner Sports-Club. Vandt 1906, 15, 17, 18 og 25-31 Mesterskabet for Berlin. Tysk Mester 1930 og 31 og i de fire foregaaende Aar i Finalen om Mesterskabet. V.L.

Hessel, Holger (død 1926), Vekselerer, Bogholder. Formand for Handelsstandens Gymnastikforening 1894-1902. Tog Initiativet til Oprettelsen af D.G.F. 1899 og sad i dettes første Bestyrelse 1899-1905. J.L.

Hest (Gymn.), Gymnastikredskab, der bestaar af en Krop paa fire Ben. Kroppens Tykkelse og Højde ca. 30 cm, Længden 150, 180 eller 195 cm. Midt paa Kroppens Overside er anbragt to 20 cm høje Sadelbomme, beklædt med Skind, i en indbyrdes Afstand af ca. 45 cm, over hvilke der i hele Hestens Længde kan spændes en Saddelpude. Den forreste Del af Kroppen er bøjet nedad (Hestens Hals), den bageste Del af Kroppen er noget afrundet. Ved forskydelige Ben kan Højden for den mindre Types Vedkommende varieres mellem 95 og 135 cm, for de store mellem 120 og 170 cm. Benyttes til Sidespring og Bagspring. J.L.

Hestesko (Ridn.) = Beslag.

Hetmar, Werner (f. 27/10 1890), Sporvejsmekaniker, Bryder. Medlem af »Rolf«. DM i Fjervægt 1911 og 16-18. Deltog i OL 1912. 1912-14 i Brasilien. Vandt i mange Kampe i Tyskland, Sverige og Norge Ry som en af Tidens bedste Fjervægtsbrydere. A.R.N.-E.C.

H.G. = Handelsstandens Gymnastikforening.

Hibbs, Harry (f. ca. 1905), eng. prof. Fodboldspiller. Kom fra en lille Klub Tamworth til Birmingham F.C., hvor han skabte sit Navn som sin Tids bedste Maalmand. Perfekt Stil. Kom nogle Gange til Skade ved sine dristige »Redninger« foran Modspillernes Fødder. 26 Landskampe 1929-36. N.M.

Hibernian F.C., skotsk Fodboldklub, stiftet 1875 i Edinburgh af derboende Irlændere. Blev de første Aar nægtet Deltagelse i den skotske Pokalturnering p. Gr. af Klubbens »fremmede« Oprindelse. Deltog senere og vandt »Cup«en 1887 og 1930. Vandt Liga-Mesterskabet 1903. Relegeret til 2. Division 1931, men oprykket igen 1933. Spillede i København 1921. N.M.

Hickory, Handelsnavn for forskellige Sorter af Valnøddetræ fra Nordamerika, hvoraf den almindeligste er Hvid Hickory (Carya alba) med et gullighvidt, svagt rødligt Ved, der minder en Del om Asketræ. Udmærker sig ved stor Bøjelighed og Elasticitet, er haardt, vanskeligt at spalte, ikke særlig holdbart, men meget modstandsdygtigt over for vekslende Paavirkninger og Vibrationer. Anvendes meget til Sportsartikler som Golf- og Hockeykøller, Ski o. l. →Træ. E.H-g.

(Bue.). Anses for det bedste Materiale til Belægning (Backin) paa Buens Ryg.

(Ski.). Det bedst egnede Træ til Fremstilling af de Ski, hvor dets ret store Vægtfylde ikke spiller nogen Rolle eller er en Fordel, f. Eks. →Slalomski og Hopski. Anvendes i →limede Ski som →Saal. K.V.L.

H.I.F., 1) →Helsingør Idrætsforening, 2) →Hälsingborgs Idrottsförening.

H.I.K. = Boldklubben H.I.K.

Hillerup, Thorkild (1874-1928), Overretssagfører, en af vore største Tenisspillere i Begyndelsen af Aarhundredet. Vandt allerede 1894 sit første Mesterskab for K.B.; DM i Single 1902 og 04 og sammen med Hans Wedege DM i Double 1904 og 05. Disse to dannede det for Datiden klassiske Doublepar. Var en glødende Tennisenthusiast og gjorde sig fortjent ved at tage sig af de yngre Talenter og uddanne dem til kommende 1. Klasses Spillere. A.T.

Hillerød, →Frederiksborg Idræts-Forening.

Hillerød Sports-Klub, stiftet 8/11 1925. Dyrker Boksning. Kendteste Medlemmer: Tvillingbrødrene Kaj og Viggo Frederiksen, der gennem Aarene har skabt Klubben et godt Renommé. Formand: Viggo Jensen. 1944 ca. 60 Medlemmer. A.C.

Hillerød Stadion, beliggende ved Godthaabsvej, tilhører Kommunen. Arealets Størrelse 4,6 ha, indviet 1940. Anlægsudgift ca. 150 000 Kr., projekteret af Inspektør Moritz Rasmussen og Stadsingeniør C. T. Andersen. Indeholder 1 Løbebane 390 m i Omkreds, 1 Kampbane, Baner til Spring og Kast, Plads til 4000 Tilskuere. Desuden findes 5 Tennisbaner, 2 Træningsbaner til Fodbold og Haandbold, 1 Kastegaard samt Klubhus med Omklædningsrum, Kiosk og Toiletter. Et tilgrænsende Moseaeral opfyldes for Tiden (1943) til Udvidelser. M.R.

»Hilse paa Taaen« (Gymn.), Kropsøvelse. Ligevægtsøvelse. I siddende eller staaende Stilling bøjes Kroppen stærkt fremad, og den ene Fod løftes op til Panden.

Hindren (Ro.), Definition i D.F.f.R.s Kaproningsreglement. Foreligger, naar en Baad ved at forlade sit eget Farvand er til Hinder for en anden i dens fri Udnyttelse af sit Farvand, trænger den ud af Kurs eller hemmer dens fulde Udnyttelse af Ydeevnen. Der tages kun Hensyn til Hindren, der har Betydning for et Løbs Resultat. Alene Banedommeren træffer Afgørelse herom og kan udelukke den Baad, der har Skylden. K.J.C.

Hindret Markspil (Cricket). Slaaeren mister sit Gærde, naar han eller hans Makker under Paaskud at ville løbe mellem Gærderne eller paa anden Maade fortsætlig forhindrer, at Slaaeren bliver grebet ud, eller hvis han under Spillet forsætlig lægger en Markspiller Hindringer i Vejen. H.P.

Hindring (Tennis). En Bold skal spilles om, saafremt en Spiller »hindres« af noget, han ikke har Kontrol over — med Undtagelse af Banens faste Tilbehør. Det engelske Forbund (L.T.A.) har herom afgivet et Responsum i de saakaldte »knoottypoints«: Hvis Bolden ligger i Ro paa Banen, betragtes den som en Del af Banens Overflade og er derfor ingen »Hindring«, men hvis Bolden kommer trillende eller hoppende ind paa Banen under Spillet, er den en Hindring efter § 22, og Bolden i Spil skal spilles om. Efter tilsvarende Retningslinier maa Afgørelse træffes, hvis det er Spilleren selv, der kolliderer med eller paa anden Maade hindres af Bolden. Hvis en Bold »i Spil« rammer en Svale i Flugten, foreligger der en Hindring, men er det en Tennishals Loft, Bolden kolliderer med, foreligger der ingen Hindring efter § 22, fordi Loftet hører til Banens faste Tilbehør. P.B.

Hinkehop (Gymn.), Hop paa eet Ben med a) modsat Fod løftet bagop (samme Sides Haand kan holde fast om Foden), b) Knæet løftet (begge Hænder kan fatte om eller under Knæet). a) bruges navnlig til mindre Børn som →Benøvelse eller Kapløb, b) bruges til større Børn eller voksne som →Opkvikningsøvelse. J.F.-S.

Hippodromspringning (Ridn.), Form for →Ridebanespringning, som fortrinsvis afholdes i Ridehus. 3 à 4 Forhindringer stilles op med bedst mulig Tilridning, som Regel med forskellig Højde, f. Eks. 1,00, 1,10, 1,20 m. Saa snart en Rytter faar Fejl, udgaar han. Ryttere, som er kommet fejlfrit over alle Forhindringer, gentager Springene, idet Forhindringerne forhøjes 10 cm ad Gangen. Den Rytter, der passerer flest Spring, er Vinder. Bedømmelse som Ridebanespringning dog uden Tidtagning. J.W.

Hirth Wolf (f. 28/2 1900), Ingeniør. Svæveflyvepioner. Hørte til den berømte Pionergruppe, der fløj paa Wasserkuppe i Rhön fra 1920 og var den første, der fløj termisk Svæveflyvning, idet han i Elmira, U.S.A., 1930 opfandt den senere altid anvendte Kredsningsteknik. Tog Sølv-C Nr. 1 15/2 1931 og satte VR i Distanceflyvning 26/7 1934 ved en Flyvning med »Moazagotl« paa 352 km, Wasserkuppe-Görlitz. Har medvirket ved Flyvestævner i alle Verdensdele og propaganderet for Svæveflyvning. Har konstrueret flere Svæveplantyper, f. Eks. »Moazagotl«, »Wolf« og »Minimoa« og har bl. a. medvirket til Konstruktionen af det verdenskendte Overgangsplan »Grunau Baby«. H.F.

Hitter (Cricket) (eng. Slaaer), Gærdespiller, der væsentlig scorer ved kraftige Slag til Grænsen. Skal have et sikkert Øje og stor Bevægelighed. En solid Hitter er af uvurderlig Betydning for et Hold, og det er Anførerens Opgave at sætte ham til Gærdet paa det rette Tidspunkt. J.C.

Hit wicket (Cricket) (eng.), Gærdet ramt (af Bolden).

Hjerte (Sejl.) el. *Kalv* i Tovværk og Wire er en Dugt Tov lagt inden i et firslaaet Tovværk for at runde og udfylde det, naar det sammenslaas. I staaende Staalgods oftest af Jern eller Staal. T.B.

(Tennis), den Del af Ketcheren, som forbinder Haandtaget med Hovedet. Tidligere ansaas Hjertets Styrke for at være afgørende for Ketcherens Kvalitet og Varighed, men den moderne Fabrikationsteknik har gjort Ketcherens →Skuldre til det stærkeste Punkt og udelader endda i flere Modeller Hjertet fuldstændigt. Sv.O.

Hjertemassage (Livr.), en indirekte Paavirkning af Hjertet, fremkaldt ved smaa, lette Slag, Tryk eller Gnidninger paa Brystkassen i Hjerteregionen. Anbefales af nogle som Støtte for det kunstige Aandedræt under et Oplivningsforsøg. Fraraades af andre som en for kraftig Behandling, fordi Hjertet som Følge af de kunstige Aandedrætsbevægelser i Forvejen er under en Art stadig rytmisk Massage-Paavirkning. Der er derfor ikke taget endelig Stilling til dette Spørgsmaal. Det eneste Tilfælde, hvor det er foreskrevet Lægmand at gøre Brug af Hjertemassage, er efter Ulykker, hvor den skindøde er kaldt til Live og bragt i Hus, men hvor Redningsmanden staar uden Lægeassistance. Der skal gives den syge en oplivende Drik eller oplivende Draaber, vel at mærke, hvis han har saa mange Kræfter, at han reagerer ved at vise en Synkebevægelse, naar et Par Draaber af Vædsken hældes ind paa hans Tunge. I modsat Fald kan man ved i et Par Minutter at udføre en Række smaa, hurtige, lette Slag med sin løst halvtlukkede højre Haand (altsaa med fuldstændig afslappede Muskler) lige over Hjertet, faa dette til at fungere kraftigere. Denne Fremgangsmaade er i adskillige Tilfælde virkningsfuld. Hjertemassage kan ogsaa gives, ved at man lader sine Fingerspidser støtte mod den syges Bryst og kun løfter og sænker den underste Del af Haanden i smaa Slag eller Tryk. H.N.

Hjertet (Fys.) ligger i Brysthulen mellem Lungerne. Det er saa stort som Individets knyttede Haand, kegleformet, med Spidsen vendende nedad mod venstre, Basis opad, bagud. Dets Vægge bestaar af en særlig Slags Muskler, der trækker sig sammen rytmisk uden Paavirkninger fra Nervesystemet, selv om Frekvensen i høj Grad kan reguleres gennem Nerver til Hjertet. Det bestaar af 2 Halvdele, højre og venstre, der efter Fødslen er fuldstændig skilt fra hinanden

ved Hjerteskillevæggen. Hver Hjertehalvdel bestaar igen af et tyndvægget Forkammer, der opsamler Blodet fra →Venerne, samt et tykvægget Hjertekammer, der modtager Blodet fra Forkammeret og pumper det ud i →Arterierne. For at hindre Blodet i under Udpumpningen, -→Systolen, at strømme tilbage til Forkamrene, findes der i Aabningen mellem For- og Hjertekamre sejlformede Klapper, Cuspidalklapperne. Ved Overgangen mellem Hjertekamre og Arterier findes lommeformede Klapper, der hindrer Blodet i under Afslapningen (→Diastolen) at løbe tilbage fra Arterierne til Hjertekamrene. Højre Hjertekammer pumper Blodet gennem Lungerne tilbage til venstre Forkammer (det lille Kredsløb), medens venstre Hjertekammer pumper Blodet den meget længere Vej gennem Kroppens Kar tilbage til højre Forkammer. Paa Gr. af sit større Arbejde er venstre Hjertekammer mere tykvægget end højre. Hjerter hos Idrætsmænd er hyppigt baade større og kraftigere end normalt (Hjertehypertrofi) som Følge af de øgede Krav, der stilles til dem. E.As.

(Med.). Hjertet hører idrætsmæssigt set til et af de vigtigste Organer, idet det i væsentlig Grad belastes ved enhver Anstrengelse. I Hvile udpumper det ca. 4 l Blod i Minuttet, men denne Mængde kan stige betydeligt; man har maalt op til 40 l i Minuttet, d.v.s. at begge Hjertehalvdele tilsammen har udpumpet 80 l Blod pr. Minut. Uden Tilpasning kan denne voldsomme Forøgelse i Funktionsevne ikke taales; derfor er H.s Optræning det vigtigste Led i enhver Idrætstræning. Den Kortaandethed, der kan komme efter en Anstrengelse, er ikke et Udtryk for en Svigten af Lungerne, men et Udtryk for, at H. ikke kan følge med. Ved for stærk Anstrengelse vil det utrænede H. udvides og denne Udvidelse kan blive saa stærk, at den efterlader en Hjertesvækkelse, som det kan tage lang Tid at komme sig efter; i de sværeste Tilfælde kan der komme Død. Ved langsom Optræning af H. vokser dette, Hjertemusklen udvikles i Størrelse og Tilpasningsevne. Man talte i denne Forbindelse i sin Tid om »Sportshjerte« som noget sygeligt, fordi H. i Tilslutning til Hjertesygdomme kan vokse som Led i en Tilpasning. Men naar det raske H. vokser, er det en gavnlig Tilpasning til Anstrengelserne. Man finder da ogsaa, at en Sammenligning mellem Dyrearterne viser, at jo hurtigere et Dyr er, jo større bliver Hjertet. Angivet i ‰ af Legemsvægten findes følgende Hjertestørrelser: Svin 4,52, Ko 5,35, Menneske 5,88, Faar 6,17, Hest 6,77, Hare 7,7, Raadyr 11,5, Fugle 8,0-25,0, Flagermus 12,0-17,0. Man ser heraf, hvorledes Hjertet vokser i Størrelse inden for Pattedyrrækken, og man ser, hvor overordentlig stort H. er hos de hurtigste Fugle og hos de flyvende Pattedyr Flagermusene. Ogsaa ved Forsøg paa Dyr har man vist, hvorledes H. vokser i en Træningsperiode for saa atter at faa sin oprindelige Størrelse efter Træningens Ophør. Dette sidste gælder ogsaa for Mennesker. Inden for de forskellige Idrætsgrene varierer H.s Størrelse efter de forskellige Krav, der stilles til det. Størst Hjerte findes hos Langdistanceløbere og Roere, medens kortvarige Øvelser som korte Løb ikke giver Anledning til væsentlig Forstørrelse. Det veltrænede H. har i Ro lavere Puls, end man ellers finder det, Pulsen stiger ikke saa højt som hos den utrænede og gaar hurtigt tilbage til Udgangspunktet. Netop fordi der ved Øvelser og Konkurrencer stilles saa store Krav til H.s Ydeevne, er det nødvendigt, at H. er sundt, ellers vil det ikke kunne taale Anstrengelserne, og selv om disse er smaa, kan det medføre Døden. Derfor bør H. altid undersøges før Deltagelse i Idræt, før Deltagelse i Træning og før Deltagelse i Konkurrencer. Den ansvarsfulde Idrætsleder maa kræve obligatorisk Lægeundersøgelse som Betingelse for at antage de unge til krævende Idræt. -→Idrætshygiejne, -→Lægeundersøgelse. K.S.

Hjort, Anna (1833-1923), Lærerinde ved N. Zahles Skole 1857-1911. En af Pionererne for Pigegymnastikken herhjemme. Uddannet hos Nycander, udgav sammen med denne 1869 den første danske Lærebog i »svensk« Gymnastik. Samarb. med Paul Petersen paa Bogen »Den danske Kvindegymnastik«. J.F.-S.

Hjort, Victor S. C. (f. 22/3 1870), Direktør, Medlem af Holbæk Roklub 1889-91, af Kvik siden 1893, Medst. af Bergens Rokl. 1895, Medlem til 1898, af Stockholms Roddförening 1903-19. Præsident for Nordisk Roforbund 1932. D.I.F.s Ærestegn, D.F.f.R.s og Norges Roforbunds Guldmedaille. Nordisk Roforbunds Æresplaquette. Diplom fra Svenska Gymnastik- och Idrottsföreningarnes Riksförbund. Svenska Roddförbundets og Kviks Ærestegn. Æresmedl. af Kvik og Malmö Roddklub. Em.S.

Hjorteskydning, →Skydning til løbende Hjort.

Hjorteskydningsriffel (Skydn.). Bruges til Skydning af løbende Hjort. Enhver Form uden optiske Sigtemidler er tilladt. Sigtemidlerne bruges oftest »aabne«, men »lukkede« anvendes ogsaa. Almindelige Mili-

tærrifler er velegnede, men det er en Fordel, at Projektilhastigheden er saa stor som muligt, for at Flyvetiden kan blive lille, og Foranholdningen derved formindskes. Der anvendes i Specialvaaben Begyndelseshastigheder af op til 1000 m i Sek. Til Enkeltskud kan Enkeltladere anvendes, til Dobbeltskud maa Vaabnet have Magasin. E.S.-L.

Hjul (Ro.), →Rullesæde.

Hjulben (Fys.), unormal Formning af Benene, hvorved Knæene i strakt Stilling ikke kan bringes til at berøre hinanden, selv om Fødderne er samlede. Underbenenes Akser, der normalt i staaende Stilling er lodrette, faar ved Hjulben et skraat Forløb, hvilket giver en uhensigtsmæssig Belastning af Underbenene. Synes undertiden at kunne fremkomme ved kraftig Udvikling af visse af Benenes Muskler, →Fodbold (Fys.). E.H.

Hjulet (Svømn.), vanskelig Kunstsvømningsøvelse, hvor tre eller flere Svømmere danner en Ring ved at ligge i Forlængelse af hinanden med Fødderne om Formandens Hals og Ryggen mod Ringens Midte. Armene sætter Hjulet i Gang, og Ringen sluttes først, naar den bageste i Rækken møder den forreste under Vandet. Der begyndes og sluttes i Flydestilling. I.P.-P.

Hjælp (Ath.), -→Pace.

(Cykl.). Hvor Propositionerne ikke udtrykkelig tillader det, er Hjælp saavel i Landevejs- som Baneløb forbudt. I Landevejssporten skelnes der dog mellem forud arrangeret og tilfældig Hjælp, som i visse Tilfælde godkendes. J.B.

(Ridn.). Rytteren maa ikke modtage Hjælp af anden Person, saa længe han er under Bedømmelse, d.v.s. mellem Start og Maal. For Udholdenhedsprøver gælder særlige Regler. →Diskvalifikation. J.W.

Hjælpemotor (Svæv.), let luftkølet Benzinmotor paa 15-30 HK, indbygget i Svæveplanets Krop. Anvendes som Hjælpemiddel under termisk Flyvning, dels for at opnaa de Højder, hvor man kan faa Tilslutning til Opvindsfelter, dels for at gaa fra et Opvindsfelt til et andet. Skal være saa let som muligt og absolut startsikker. Flyvning med Hjælpemotor ligger endnu paa Forsøgsstadiet. J.G.B.

(Sejl.), Motor indbygget i et Sejlfartøj. Almindeligvis lille i Forhold til Fartøjets Størrelse. Benyttes i Vindstille, men kan **og**saa bidrage til at forøge Farten og til at holde Fartøjet nærmere til Vinden under Bidevindssejlads samt til bedre Navigering under Sejlads i snævre Farvande. I smaa Fartøjer anbringes ofte en Paahængsmotor paa Hækken. E.W.-W.

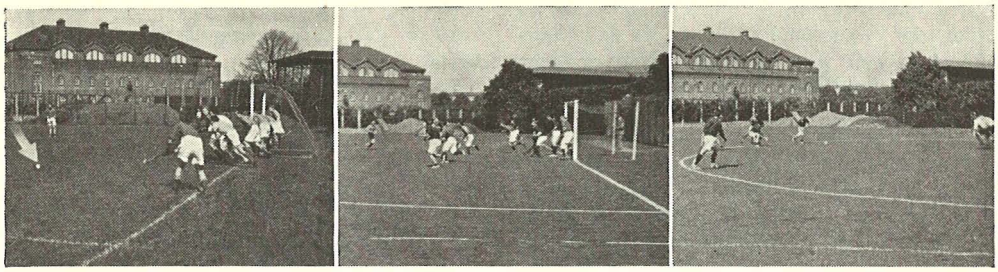
Hjælpen (Ridn.), Fællesbetegnelse for de Midler, hvormed Rytteren kan indvirke paa Hesten. Disse er -→Schenklerne, →Tøjlerne, -→Vægten og Lænden; desuden -→Spore, →Pisk og →Tungeslag. Schenklerne virker fremaddrivende, Tøjlerne anholdende, modstaaende, Vægten vendende, og Lænden danner Forbindelse mellem de forskellige Indvirkninger. Den fremaddrivende Hjælp er den vigtigste. J.W.

Hjælper (Cykl.), cyklesportskyndig Mand, der med Ledelsens eller Arrangørens Billigelse assisterer enten en enkelt eller en Gruppe af Ryttere, oftest i prof. Etape-Landevejsløb og i Parløb paa Bane. Paa Ordrupbanen fungerer Hjælperne som Massører, Reparatører og Afsættere og betales af Rytterne. J.B.

(Gymn.), Gymnast, der hjælper en Kammerat med Udførelsen af en Øvelse. Hjælpernes Opgave kan være: 1) At yde Modstand mod en Bevægelse, som Kammeraten skal udføre, saa der kræves en større Kraftudfoldelse end ellers til Bevægelsens Udførelse; Øvelsen kommer derved til at virke i højere Grad kraftgivende. Paa denne Maade bruges Hjælperen ikke mere og har aldrig været brugt meget. 2) At fremme Kammeratens Bevægelse, saa den føres helt ud til den yderste Grænse for vedkommende Leds Bevægelsesmulighed, og der eventuelt endda yderligere presse paa for om muligt at flytte Grænsen lidt længere ud ved, at Kapsler, Baand og Muskler spændes mere ud og gennem mange Gentagelser derved forlænges. Hjælperen virker her smidiggørende paa Kammeratens Led. Denne Brug af Hjælperen er karakteristisk for Bukhs primitive Gymnastik. 3) At kontrollere Kammeratens selvstændige Udførelse af en Øvelse og ved mundtlig Vejledning søge at rette eventuelle Fejl; derigennem skoles Hjælperens Blik for Øvelsernes rigtige Form. 4) At yde Kammeraten Støtte i en Stilling, som ikke kan holdes uden Støtte. Erstatter i et saadant Tilfælde blot et Redskab, og kan der skaffes Støtte paa anden Maade, er denne Brug af Hjælper Tidsspilde. N.I.

Hjælpetøjle (Ridn.), Tøjle som paalægges Hesten udover de sædvanlige, som ved Kandar er Bridon og Stangtøjler, ved Trense Trensetøjle. Mest brugt er Martingalen, desuden findes -→Indspændingstøjler, -→Udløsetøjler og forskellige Slags glidende Tøjler. Tilstræber en forøget Tøjlevirkning paa Hestens Mund og bør derfor anvendes med Forsigtighed og Følsomhed. J.W.

Hjørne (Boksn.). I en Boksering findes fire Hjørner. To er optaget af Bokserne før Kampen og i Pauserne, de to andre er neutrale. Hjørnestolperne maa ikke have skarpe Hjørner, og Ringens Tove skal være fjernet fra Stolperne af andre Tove af mindst 0,4 m Længde. C.J.

Hjørne: a) Spilleren nærmest har lige slaaet Hjørnet med Drive, og Forsvaret starter over Maallinien. b) Forsvaret er naaet midt ud i Slagcirklen i 2 Bølger. Maalmanden et Skridt fremme foran Maal fri af Backs, der staar i Maalhjørnerne. c) Angrebet modtager Bolden. Den gaar til Spillerne i Midten. En stopper med Haand og er klar til Skud. De andre gaar over Slagcirklen for at følge Skuddet op.

(Fodb.), →Hjørnespark.

(Hoc.), →Frislag, der tages fra Side- eller Maallinien inden for en Afstand af 3 m fra nærmeste Hjørneflag. Dømmes, naar Bolden fra en Spiller gaar over dennes egen Maallinie, forudsat at dette sker uforsætligt, og at Bolden befinder sig inden for 23 m-Linien, samt at der ikke er Maal. Da Hjørne er et Frislag, gælder alle Regler for dette ogsaa her. For andre Tilfælde af Bolden over Maallinien, →Straffehjørne og →23 m-Finte.

Naar Hjørne tages, skal alle Angribere med Undtagelse af den Spiller, der slaar Hjørnet, være paa Banen uden for Slagcirklen og hele Modpartiet uden for Banen bag Maallinien. Spillerne skal have Fødder og Stokke fri af Linierne. Hvis en Spiller passerer Linierne, før Hjørnet er taget, skal det tages om (jfr. dog →Fordelsreglen). Der maa ikke skydes paa Maal efter Hjørne, før Bolden enten har rørt en Forsvarer eller hans Stok, eller den er stoppet paa Jorden af en Angriber. Bolden behøver ikke at være »død«. Saafremt der skydes paa Maal, før dette er sket, dømmes Frislag til Forsvaret.

Den Spiller, der slaar Hjørne, skal være meget omhyggelig med Bolden, saa den faar den rette Fart og ligger fladt paa Jorden præcist til den Spiller, der skal stoppe den. Stoppes med Haand, skal Bolden ligge lige i Haanden, saa Spillerne kan faa den uden at flytte sig. Springer den, er Hjørnet sandsynligvis tabt. De fleste Hjørner mislykkes paa daarlige Hjørneslag. Forsvarernes Taktik gaar nu ud paa at forhindre Angrebet i at faa skudt og paa at faa Bolden bort fra Slagcirklen. De løber ud i to Bølger, hvoraf den første tackler hurtigt, den næste sikkert. Wings fortsætter op ad Banen for at kunne fastholde Bolden, hvis det lykkes at faa den frem. Maalmanden skal blive i Maalet, og mange Hold har en Back i hvert Maalhjørne for at gøre Maalet mindre. Backs maa saa ikke gaa et eneste Skridt frem for, ikke at spærre Maalmandens frie Udsyn. Backs maa huske, at de kun maa stoppe med Stok og Haand. Overtrædelse giver Straffehjørne eller let Straffefinte. Angriberens Opstilling er nøjagtig den samme, hvad enten Hjørnet tages i højre eller venstre Side, idet Forsvarerne altid vil være haardt presset og derfor hyppigst vil slaa Bolden til venstre, Angribernes højre Side bør derfor besættes kraftigst for at fastholde Angrebet. Forwards tager Opstilling paa Slagcirklen, enkeltvis eller to og to. Det er almindeligst, at en Spiller stopper Bolden med Stok eller Haand, og en anden skyder, men samme Spiller kan ogsaa stoppe og skyde. Centrehalf dækker bag de Spillere, der skal skyde, og Fløjhalfbacks omtrent, hvor Indtrilslinier og 23-m Linien skærer hinanden. Venstre Back tager Opstilling lige midt paa Banen og højre Back midt imellem ham og højre Halfback. Den anden Banehalvdel overlades Maalmanden alene. Hjørne er en stor Chance, og Forwards bør træne specielt i at tage Hjørner. Særlig Stopningen skal være sikker. De fleste Frislag ved Hjørne gives for fejl Stopning. O.H.

Hjørnefelt (Fodb.) afmærkes i hvert af Banens 4 Hjørner som Kvartcirkler med Hjørnerne som Centrer og en Radius af 91,5 cm (1 yard). Her placeres Bolden ved Udførelsen af →Hjørnespark. S.A.K.

Hjørneflag (Fodb., Haandb.) skal anbringes i hvert af Banens 4 Hjørner. Flagstængerne skal være mindst 1,5 m høje og maa ikke være spidse foroven.

(Hoc.), →Flag.

Hjørnekast (Haandb.) dømmes, naar Bolden helt er spillet bag egen Maallinie udenom Maal. I Salspil kan Maalvogteren, naar han befinder sig i Maalfeltet, dog ikke lave Hjørnekast (→Maalkast). Hjørnekast tages fra det Punkt, hvor Side- og Maallinie mødes, i den Side, hvor Bolden gik ud. For Kastets Udførelse gælder samme Regler som for alm. →Frikast. C.F.S.

(VP.). Tildeles Modpartiet, hvis en Spiller kaster Bolden udover sin egen Maallinie, eller den passerer denne Linie efter at have berørt ham. Gives endvidere, hvis Maalmanden efter at have sat Bolden i Spil med Frikast eller Maalkast atter tager Bolden,

inden nogen anden Spiller har rørt den, og fører den ind i Maal. Udføres fra 2 m Mærket paa den Side af Banen, hvor Bolden gik over Maallinien, og af den Spiller, som ligger nærmest dette Mærke. Kastet skal udføres, saa alle kan se, naar Bolden forlader den kastendes Haand, det maa ikke kastes direkte mod Maal og ikke til Medspillere, som er placeret inden for Modstanderens 2 m-Linie. Ingen maa hindre Udførelsen af Kastet. S.A.N.

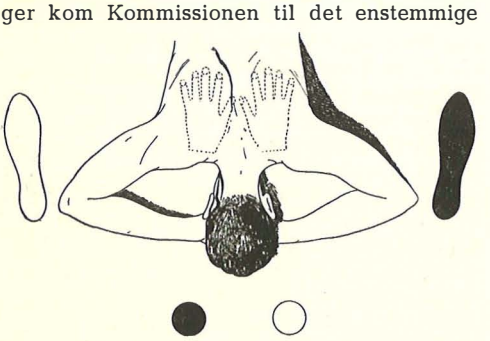
Hjørneslag (Bandy) dømmes, hvis en Spiller spiller Bolden over sin egen Maallinie. Skal udføres paa Maallinien højst 1 m fra nærmeste Hjørneflag. Under Udførelsen af Hjørneslag skal det forsvarende Holds Spillere befinde sig bag deres egen Maallinie, indtil Bolden er spillet, og de angribende Spillere maa ikke staa nærmere Maallinien end 15 m. Det er ikke tilladt at gøre Maal direkte paa Hjørneslag. F.J.

(Hoc.), →Hjørne.

Hjørnespark (Fodb.) skal dømmes, naar hele Bolden — paa Jorden eller i Luften — er gaaet ud over Maallinien efter sidst at være rørt af en Spiller af det forsvarende Parti. En Spiller af Modpartiet sparker H. fra det →Hjørnefelt, der er nærmest ved det Sted, hvor Bolden gik ud. Maal kan laves direkte paa H. Ingen Spiller af det forsvarende Parti maa komme Bolden nærmere end 9,15 m (10 yards), før den har bevæget sig saa langt som sin Omkreds. Hvis Sparkeren rører Bolden igen, før den har rørt en anden Spiller, skal der dømmes »mildt« →Frispark imod ham. Ingen Spiller kan blive →off-side ved H. S.A.K.

H. N. Metoden (Livr.). I Slutningen af 1932 fremkom i »Ugeskrift for Læger« en ny Oplivningsmetode, hvis Ophavsmand er Oberstløjtnant Holger Nielsen, der siden 1898 har beskæftiget sig med Livredningsarbejdet i Danmark. Dansk Røde Kors foranledigede nedsat en Kommission, bestaaende af Videnskabsmænd, Læger og Sagkyndige paa dette Omraade. Efter indgaaende Undersøgelser og Laboratorie-Maalinger kom Kommissionen til det enstemmige Resultat, at H. N. Metoden var at foretrække for hidtil kendte Oplivningsmetoder. H.N.

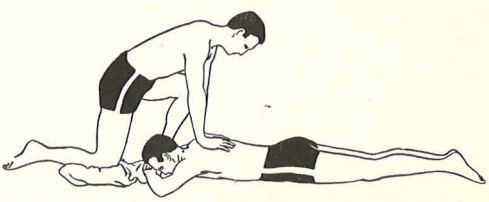
Litt.: Holger Nielsen: »Livredning« (København 1934).

Den rigtige Stilling for Redningsmandens Knæ, Fod og Hænder.

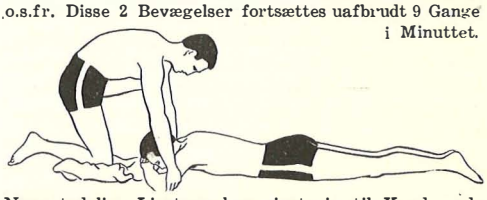
Redningsmanden knæler ned 15-20 cm fra den forulykkedes Hoved og sætter sin anden Fod fremad og til Siden, saa Hælen kommer ud for hans Albue. Han giver ham med sin flade Haand et Par Slag mellem Skulderbladene, lægger derefter sine Hænder over den skindødes Skulderblade med Tommelfingrene ved Rygsøjlen. Fra denne Stilling, Begyndelsesstillingen, gynger han blødt, og uden mindste Kraftudfoldelse, frem paa sine strakte Arme, indtil de naar den lodrette Stilling; herved sammentrykkes Brystkassen og Lungerne og der sker en Udaanding.

Under Udaandingen tæller han 1-2-3 i 2½ Sekund. Trykket skal være ganske lempeligt og jævnt, ikke stødvis. Paa 4 — eller „Skift" — fører Redningsmanden i 1 Sekund sine Hænder tilbage langs den skindødes Overarme, til de kan fatte med et Greb om disse i Nærheden af Albuerne, og foretager derefter en rolig, jævn Løfte- og Trækkebevægelse i hans Arme. Herved udvides Brystkassen og der suges Luft til Lungerne; det er altsaa en Indaandingsbevægelse.

Under Indaandingsbevægelsen tæller han 5-6-7 i 2½ Sekund. Overkroppen skal ikke løftes op, men kun lettes, saa Vægten mod Underlaget ophæves. Paa 8 — „eller „Skift" — sænker man den skindødes Arme og fører i Løbet af 1 Sekund sine Hænder foran til Begyndelsesstillingen, hvorpaa Trykket gentages o.s.fr. Disse 2 Bevægelser fortsættes uafbrudt 9 Gange i Minuttet.

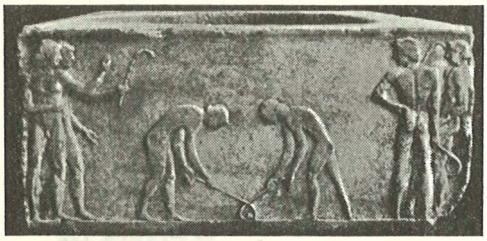

Naar tydelige Livstegn har givet sig til Kende, udføres kun en af Bevægelserne (enten „Løftning alene" eller „Tryk alene"), fortrinsvis dog Løftning alene, hvis Armene ikke er beskadigede. Nu tælles 1-2-3 = Indaanding (Fig. 4) og 4-5-6 idet Armene sænkes = Udaanding (Fig. 5). Da Skiftningen af Hænderne bortfalder, bliver Takten nu 12 Gange i Minuttet, idet samme Rytme bibeholdes.

Hobbs, Jack Berry (f. 16/12 1882), Englands største Cricketnavn efter Dr. W. G. Grace. Spillede 1905 sin første Kamp for Surrey, hvori han er Æresmedlem. 1910-28 den bedste Gærdespiller og vel ogsaa den bedste *cover-point,* Verden hidtil har set. Har ialt spillet 1315 Halvlege og scoret over 60 000 Points med et Gennemsnit af 50.52. Største Halvleg 1926 mod Middlesex med 316 not out. Ialt 197 Centuries, deraf 15 i Test Kampe. H.P.

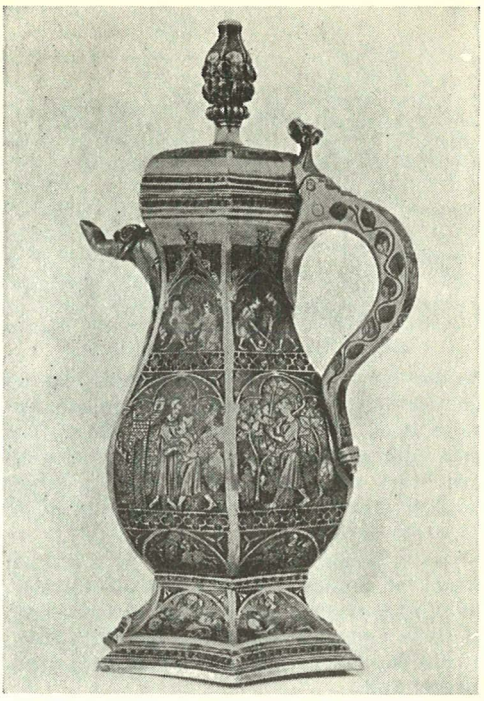
Hockey (antagelig af fransk hoquet = Hyrdestav), Boldspil, der spilles paa en græsklædt →Bane med et →Maal i hver Ende af to 11-Mands →Hold, der henholdsvis angriber og forsvarer hver sit Maal. Spilles med en lille haard →Bold, der slaas med en →Stok, hvis Hoved er krummet. Deraf Navnet.

Hockeys Oprindelse er lige saa gammel som Menneskets Leg med en Kugle og en Stok. I oldpersiske Sagn nævnes Spillet. Fra Udgravninger i Ægypten kendes Afbildninger, som viser, at et hockeylignende Spil har været kendt. Fra Persien er Spillet kommet til Grækenland og Rom. Paa et Basrelief paa en Statuebasis fra Themistokles Mur i

Basrelief fra Themistokles Mur, Athen, 6. Aarh. f. Kr. Fundet 1922. Figuren yderst til venstre synes som Dommer at give Tegn til, at Spillet kan begynde.

Athen fra 6. Aarh. f. Kr. ses seks unge Mennesker spille Hockey. Hos primitive Negerstammer i Afrika, hos Sydamerikas Indianere og hos Aztekerne i Mexico har man mødt Spil med Stok og Bold, antagelig spillet igennem nogle Tusinde Aar. Det moderne Spils Vugge stod paa de britiske Øer. I 7.-8. Aarh. berettes i irske Heltesagn om Boldspil mellem to Partier, hvor Bolden drives frem med en Stok. Det islandske knattleikr, der omtales i Sagaerne i 9.-10. Aarh. er antagelig identisk med dette Spil. 1175 omtaler Fitzstephen, at Hockey spilles af Skoledrenge i London, og i en kongelig engelsk Forordning af 1365 paabydes det for at fremme Bueskydning, at undertrykke al anden Sport, herunder Hockey. Fra 14. Aarh. kendes Spillet i Frankrig. Fra 13. og 14. Aarh. kendes Afbildninger af Spillet, bl. a. paa engelske Kirkeruder, og i Danmark findes paa Nationalmuseet en emailleret Sølvkande af fransk Arbejde (Paris) fra 1333, hvis ene Afbildning

Emailleret Sølvkande af fransk Arbejde (1333) med Hockeyspillere i Feltet øverst til højre.

fremstiller to Hockeyspillere. Paa hollandske Billeder fra 17. Aarh. gengives ofte Hockey- eller Bandyspillere. Fælles for disse gamle Former af Spillet er, at det har været overordentlig haardt og kunde medføre baade Lemlæstelse og Død, og naar vi siger, at Hockey nedstammer fra dette Spil, er det stadig kun Bolden, Stokken og de to Partier, der minder om Nutidens mere civiliserede Former. Endnu 1864 viser Billeder, at Spillet nærmest lignede Slagsmaal, og det omtales som »an old village game« (et gammelt Landsbyspil). Lovene fra den Tid, gengives her efter »Hockey Gazette«:

1. Der vælges Maal ved Lodtrækning, og det Parti, som vinder Lodtrækningen, begynder Spillet paa et Sted 10 yards fra deres eget Maal. 2. Bolden maa kun spilles med Stokken, men det er tilladt at stoppe den med Krop eller Ben, men ikke med Hænder. 3. Der er Maal, naar Bolden gaar imellem Modpartiets Maalstænger og under et Tov, som forbinder disse, forudsat at den slaas ind af det Parti, som faar Maalet. 4. Ingen

Hockey i en nordfransk Landsbygade 1498.

Engelsk Hockey (Tegning fra 1867).

Spiller maa slaa baghaands til Bolden, og enhver Spiller skal under Spillet vende Ansigtet mod Modpartiets Maal. 5. En Spiller maa ikke opholde sig nede ved Modstandernes Maal, men skal, naar han ikke spiller Bolden, trække sig tilbage til en Afstand af 25 yards derfra.

Det er paafaldende, at der intet findes om Antal af Spillere, Bane- og Maalstørrelse, Bold og Stok, men selv om det er vanskeligt at finde Lighedspunkter med Nutidens Love, er det dog Begyndelsen til lovmæssigt organiseret **Spil.**

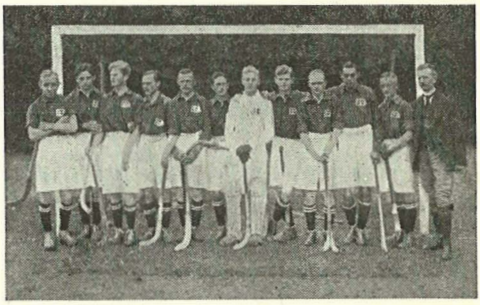
1875 dannedes den første engelske Union, der dog snart igen døde. Spillerantallet blev sat til 11, og der blev givet Regler for Stok og Bold, og selv om →Slagcirklen ikke indførtes før 1886, kom straks den Regel, at intet Maal kunde scores fra større Afstand end 15 yards fra nærmeste Maalstang. 1883 stiftedes Wimbledon-Klubben, der fik stor Betydning for Lovenes Udvikling og Dannelsen af →Hockey Association (H.A.) 1886. 1887 udkom de Love, som man med smaa Ændringer spiller efter i Dag. 1900 dannedes →International Hockey Board (I.H.B.) til Varetagelse af Lovene og det internationale Samarbejde mellem England, Irland og Wales, senere ogsaa Skotland. 1924 dannedes →Fédération Internationale de Hockey (F.I.H.) for alle andre Nationer og 1927 →International Federation of Women's Hockey Association (I.F.W.H.A.), der samler alle kvindelige Hockeyunioner.

Danske Hockeyspillere 1904. Forrest Fr. Knudsen og Asmus Diemer.

Fra England havde Spillet bredt sig til det øvrige Europa og med den engelske Kolonisation til den øvrige Verden. Det har meget stor Udbredelse i England, Holland og Tyskland, og i Østen, især i Indien, der tæller sine Hockeyspillere i Millioner, er det en Nationalsport. I Norge og Sverige er Spillet ikke slaaet an, og her i Landet hører det til de smaa Sportsgrene. Hockey indførtes i Danmark af cand. phil. Frederik Knudsen i Slutningen af 19. Aarh., efter at han i London havde set det i Skoler og ved en county-match. 1901 indførte han det ved Hannah Adlers Fællesskole (nu Sortedams Gymnasium), hvor det stadig er Skolens Sport, og 1904 stiftedes den første Klub, →Københavns Hockeyklub, af Elever herfra. 1907 stiftedes →Orient af Medlemmer fra K.H. for at skabe Konkurrence, og 1908 dannedes →Dansk Hockey Union. Der kom straks god Tilgang af Klubber, saa der allerede Aaret efter var 10, men herefter gik det langsomt. 1923 naaede Unionen med 17 Klubber det hidtil største Tal, 1943 findes 10 Klubber. Daarlige Baneforhold og mangelfuld Instruktion har sikkert været Hovedaarsagerne til, at vundne Fremskridt igen gik tabt.

Turneringerne begyndte straks 1908 om en udsat Vandrepokal. 1918 indstiftedes →DM. 1911 tog Orient Initiativet til de første internationale Kampe, og 1914 fandt en

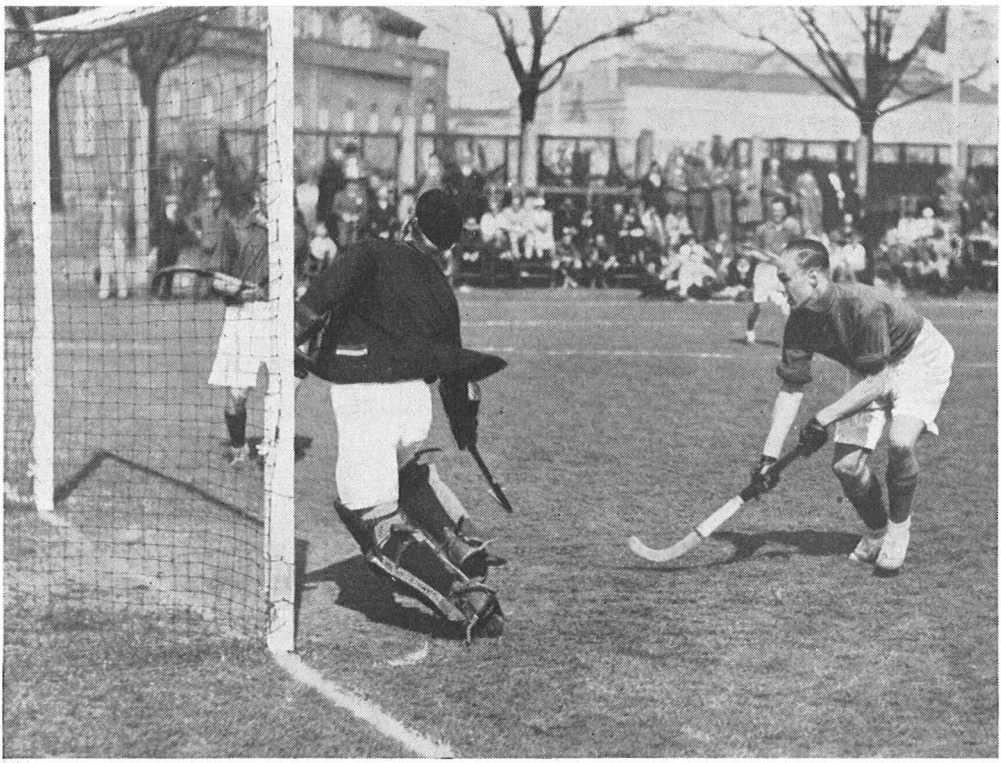
Det danske Hold mod England ved de olympiske Lege i Antwerpen 1920. Fra venstre: H. Holst, F. Faber, H. Bjerrum, Sv. Blach, H. C. Herlak, E. Husted, Andr. Rasmussen, Steen Due, E. Blach, P. Metz, H. J. Hansen og Unionens Formand H. Kjær.

→Bykamp Sted mod Berlin. De første officielle Herrelandskampe fandt Sted ved →OL 1920, hvor Danmark blev Nr. 2 efter England. Desuden har Danmark været repræsenteret ved OL 1928 og 36. Damerne spillede deres første →Landskamp 1922 mod England og har deltaget i I.F.W.H.A.s Stævne i København 1933, den største Hockeybegivenhed til Dato her i Landet, og i Landskampstævne i Tilslutning til OL 1936. D.H.U. har desuden arrangeret en Række Landskampe og Kampe med udvalgte Hold mod udenlandske Hold. Klubberne har rejst med baade Damer, Herrer og Drenge i Udlandet

HOCKEY

Landskamp Danmark-Tyskland 1941. Tysklands venstre Innerwing i Skud paa Maal med Skubbeslag. Danmarks venstre Back generes af Centreforward i Forsøg paa at naa Bolden.

Fra Landskampen Holland-Danmark 1932. Den hollandske Angriber, der helt har udmanøvreret den danske Maalmand, skyder paa Maal med Skubbeslag fra højre Fod.

HOCKEY

Spilleren (til højre) er paa Vej mod Maal. Forsvareren (til venstre) følger ham og afventer det rette Øjeblik for en Tackling.

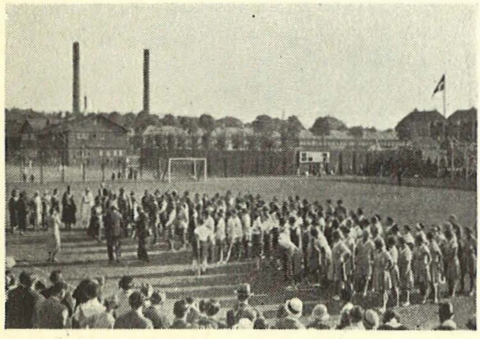

Angreb paa Maal. Spilleren yderst tv. har forgæves søgt en Tackling; men det er lykkedes Spilleren i Midten at passere.

og arrangeret en Række Stævner her i Landet med udenlandsk Deltagelse. Dansk Hockeys Forbindelse med Udlandet har været overordentlig livlig.

Internationalt organiseres Hockey af F.I.H., I.F.W.H.A. og I.H.B., i Danmark af D.H.U., der er Medlem af F.I.H., I.F.W.H.A. og →D.I.F. Hockeylovene udarbejdes for Herrerne siden 1900 af I.H.B. for Damerne siden 1927 af I.F.W.H.A.s Lovudvalg. Hele den øvrige Verden følger disses Afgørelse. I Danmark redigeres og fortolkes Lovene af →Dommerklubben, der ogsaa udarbejder →Turneringsreglementet.

Hockey har en stærkt udviklet Teknik med en Serie forskellige Slag, →Cut, →Drive, →Højrehaandsslag, →Job, →Lunge, →Thrust, →Skubbe- og →Vippeslag, med alle deres Variationer som →Forhaandsslag og →Baghaandsslag, Slag med begge Hænder, højre eller venstre Haand, og efter som de benyttes til kortere eller lange →Afleveringer, →Centringer eller →Skud paa Maal. →Tackling, især →Angreb fra venstre, →Finte, →Dribling og →Stopning har ogsaa en udviklet Teknik. Hver Plads paa et Hold i →Forsvar og →Angreb har sin taktiske Opgave og dermed følgende Brug for forskellig Teknik. Den ensidige Stok gør den Tęknik, der fortrinsvis benyttes i venstre Side, væsensforskellig fra den, der benyttes i højre. Det medfører ogsaa, at Stokken bygges noget forskellig med større eller mindre Krumning og forskellig Vægt og Vægtfordeling efter den Plads, den skal benyttes paa. Det er nødvendigt, at →specialtræne i Teknik for at faa →Stokføring, →Boldkontrol, →Boldbehandling og →Fodarbejde i Orden og opøve Haandledsarbejdet, der er af den største Betydning. Desuden benyttes særlige Træningsspil, →Flickhockey, der ogsaa har været benyttet som →indendørs Hockey, til Opøvning af den vanskeligste Teknik. Colonel Bruce Turnbull og Miss Hilda Burr har instrueret danske Spillere 1928, 29 og 35, og siden deres Instruktioner er Teknikken gaaet stærkt frem. De indiske Hockeyspilleres elegante Teknik er Verdens bedste og en af Grundene til, at de er uovervindelige.

Præsentation af Holdene ved I.F.W.H.A.s Landsholdsstævne i København 6.-10. Sept. 1933. Holdene er: Overseas, England, Skotland, Irland, Wales, Tyskland, U. S. A., Holland og Danmark (2 Hold).

En taktisk Udvikling af Spillet kunde først begynde, da Antallet af Spillere paa et Hold 1875 fastsattes til 11. Den normale Opstilling var da 8 →Forwards, 2 Forsvarere og 1 →Maalmand. Forwards driblede sig frem mod Modstandernes Maal, og der var kun lidt Sammenspil. Efterhaanden som dette udvikledes, blev det nødvendigt at trække en Spiller tilbage, saa der spilledes med to →Halfbacks og en →Back, senere med tre Halfbacks og en Back, og til sidst kom man til den nu almindeligt benyttede Opstilling: 5 Forwards, 3 Halfbacks, 2 Backs og 1 Maalmand. Da Maalmandspladsen kan være vanskelig at besætte, angives der dog ogsaa i engelsk Litteratur en Taktik for Hold uden Maalmand og med fire Halfbacks. Ogsaa i moderne Hockey er der stor Forskel paa Holdenes Taktik. Teknisk svage Hold vil hyppigst benytte en →kick and rush-Taktik. Iøvrigt kan skelnes mellem →long passing- og →short passing-Taktik. Den første benyttes fortrinsvis i tysk Hockey, den sidste i indisk, men Inderne behersker ogsaa long passing til Fuldkommenhed. Her i Landet regnes en Blanding af de to for bedst.

Et Hold Spillere skal underkaste sig Holdets Taktik, saa det kan virke som en Helhed. Den Taktik, der instrueres i her i Landet er angivet af Colonel Bruce Turnbull. Den danner for Forsvaret et fast opbygget System, medens den for Forwards er vanskeligere at fastlægge. For de enkelte Pladser paa et Hold er der særlige taktiske Regler, der ogsaa paavirkes af det skæve Spil, der betinges af Stokkens Form, ligesom der angives særlig Taktik ved Aflevering, Centring, Dribling, Finte, →Hjørne og →Indtril. →Off-side Reglen paavirker Taktikken stærkt.

Hockey har som Friluftssport alle disses Fordele frem for Indendørssport. Det giver ved sin ligelige Benyttelse af begge Arme og Ben en harmonisk Udvikling af Legemet. Det udvikler Øje, Opfattelse og hurtig Reaktion, idet Spillet er langt hurtigere end andre, almindeligt kendte Boldspil. Som Holdsport virker det med sin taktiske Opbygning udviklende paa Tanken og paa Kammeratskab. Spillet er blottet for enhver Form for Brutalitet. Man maa kun spille Bolden, og ethvert Spil paa Manden er forbudt, ligesom man ikke maa benytte Krop eller Stok til at lægge Modstanderne Hindringer i Vejen. Kraft og Robusthed spiller en mindre Rolle end Hurtighed, elegant Teknik og vel gennemtænkt Taktik. Spillet bliver her-

ved særlig velegnet til Skolesport for saavel Piger som Drenge, og det kan dyrkes af Spillere i højere Aldersklasser end andre haardere Boldspil. Hockey stiller ret store Krav til Banen, og Spillet lider her i Landet stærkt under Manglen paa virkelig gode Baner. Sæsonen er ret kort. I Almindelighed spilles April-Juni og September-November, idet der dog ogsaa i Sommermaanederne spilles noget. O.H.

Litt.: E. White: »The Complete Hockey Player«. E. Green: »Hockey« (London 1920). E. A. C. Thomson: »Hockey, how to improve your play« (London 1921). S. H. Shoveller: »Hockey« (London 1922). B. Monheimer: »Hockey und ähnliche Stockballspiele in alter und neuer Zeit« (München 1922). H. E. Haslam: »How to play Hockey« (1923). All England Women's Hockey Association: »Hints to Umpires« (London 1923). Hilda V. Burr: »Field Hockey for Coaches and Player« (New York 1930). Dansk Hockey Union: »Hvordan man spiller Hockey« (København 1930). K. F. Lauer: »Hockey besser gespielt« (Heidelberg 1933). Encyclopædia of Sport and Games (London 1911). »Officiel Handbook of the Hockey Association«. »Deutsches Hockey Jahrbuch« 1924-33. Fédération Internationale de Hockey: »Annuaire«. »Hockey World«. »Hockey Field and Lacrosse«. »Deutsche Hockey Zeitung«. Dansk Hockey Union: »Love for Hockey«, 7. Udgave (1937 med Rettelser 1939 og 1940).

Hockey Association, Englands Hockey Union, stiftet 18/1 1886, Landsorganisation af 35 County Hockey Associations (over 1000 Klubber), der er grupperet i 5 Divisioner, samt Royal Navy, Royal Marines, Army og Royal Air Force i en 6. Division. Præsidenter: 1886-92 H. R. H. the Duke of Clarence, 1892-96 E. H. Nash, 1896-1910 H. R. H. the Prince of Wales og 1910-38 H. R. H. Prince Arthur of Connaught. 1939 er ikke valgt Præsident. Love og Reglementer udgives i en Aarbog, »Official Handbook«. Officielt Organ »Hockey World«. Fastsatte 1887 de Love for Spillet, som med mindre Ændringer gælder i Dag. 1900 stiftedes paa Initiativ af Hockey Association →I.H.B. Ca. 1923 søgte →Dansk Hockey Union Optagelse i Hockey Association, men Spørgsmaalet faldt bort med Dannelsen af F.I.H. 1924. O.H.

Hockeybanen, København, beliggende mellem Stadion og Opvisningsbanen paa Østerbro, benyttes til Hockey og Motionsidræt for Kvinder. Administreres af Københavns Idrætspark. M.R.

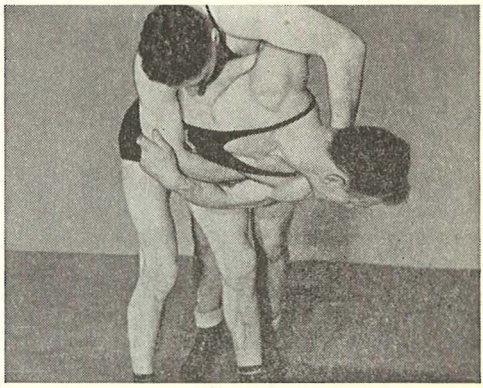
Hockeystævne, Stævne, hvor flere Hold i Løbet af en eller flere paa hinanden følgende Dage spiller en Serie Kampe mod hinanden, en i Hockey meget benyttet Form for Kamparrangement. O.H.

Hofteben (Fægtn.), →Stødfelt.

Hoftebøjet (Svømn.) (eng.: with pike, ty.: gehechtet, fr.: carpé, sv.: med pik.), en af de 3 Stillinger, Legemet kan holdes i ved Udførelsen af et Spring. Betegnes i Springtabellen med (b) (→strakt (a), →sammenbøjet (c)). Ved hoftebøjet Udførelse af et Spring bøjes Legemet i Hoften, mens Benene holdes fuldstændig strakte uden Bøjning i Knæene. Armene kan holdes i Favnstilling eller strakt frem mod Fødderne, saa man med Fingerspidserne rører Tæerne (ved enkelte hoftebøjede Spring fatter man dog, for bedre at kunne styre Springet, med Hænderne om Bagsiden af Benene lige under Knæhaserne). Hoftebøjningen skal være saa stor, at Legemet danner en Spids Vinkel. S.A.N.

Hoftefatning (Gymn.). Overarmen føres udad i Skulderleddet, og Albuen bøjes saa meget, at Haanden kan anbringes paa Hoften med de fire samlede Fingre fremad, Tommelen bagud. Tidligere skulde Haanden trykkes fast ned mod Hoftekammen og Haandleddet bøjes saa meget, at Haandfladen kunde lægges mod Hoften. Men da denne Stilling medførte en ikke ringe Spænding i visse Skuldermuskler, er man nu gaaet over til en løsere Fatning længere nede paa Hoften, og Albuerne, som tidligere skulde føres stærkt bagud, skal nu pege lige ud til Siden. Stillingen er friere. N.I.

Hoftestøttet (Gymn.), Stilling, hvor Gymnasten skal staa med Hoften støttet (som Regel mod en Bom); bruges især ved staaende Sidefældning, hvor Støtten udelukker den betydelige Ligevægtsvanskelighed, saa Opmærksomheden kan samles om selve Fældningen. Overkanten af Bommen maa her af Hensyn til Bevægelsen være lidt lavere end Hofteleddet. N.I.

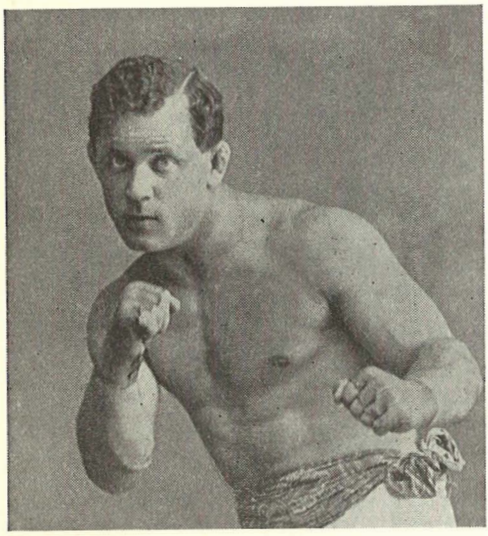
Hoftesving.

Hoftesving (Brydn.), Brydegreb. Angriberen fatter med venstre Haand om Modstanderens højre Albueled og med højre Arm om hans Krop og drejer sin højre Hofte ind foran hans Krop, hvorefter han kastes over

Hoften med en Sidedrejning til venstre. Hvis ens Hoved er paa M.s højre Side, benyttes omvendt Fodskifte, er derimod Hovedet paa M.s venstre Side, benyttes almindeligt Fodskifte.

Parade og Modgreb for Hoftesving. 1) Fang med venstre Arm om Modpartens højre og før Haanden op paa hans Bryst. Søg at samle Hænderne og tryk ham væk. Angrib derefter med Livtag eller Krydstag. 2) Som Modgreb kan ogsaa tages Armslæng: Man spænder med sin højre Arm Modpartens venstre Arm og fører sin højre Fod frem mod hans venstre. Saa fører man sin venstre Arm ind i hans Armhule (Skulderen maa være i Højde med hans Skulder) samtidig med, at man fører sit venstre Ben frem foran sit højre, saa man omtrent har samlede Fødder (Knæene holdes let bøjede). Nu lægger man sig bagover. Ved at svaje Ryggen, strække Benene og dreje sig højre om, slænges han over ens Krop. A.R.N.-E.C.

Holbek, N. S. (1857-1937), Oberst, Formand for D.I.F. 1899-1901. Indførte som Chef for Hærens Elevskole. Idrætsøvelser blandt Befalingsmændene. A.L.

Valdemar Holberg.

Holberg, Valdemar (f. 29/5 1883), dansk Bokser. DM i Fjervægt 1902, i Letvægt 1903, 05, 07 og 08. Deltog i de engelske Mesterskaber 1907 og 08 uden at opnaa Placering og i OL 1908. Blev professionel December 1908. Boksede prof. Kampe bl. a. i Amerika og Australien og vandt over Australiens bedste Weltervægter Ray Bronson. Var en Periode Bokselærer i Wien og boksede sine sidste Kampe 1921. C.J.

Holbæk Boldklub = Holbæk Bold- og Idrætsforening.

Holbæk Bold- og Idrætsforening, oprindelig *Holbæk Idrætsforening,* stiftet 23/5 1900. Vandt Sjællandsmesterskabet 1902, 23 og 24. 1925 resulterede Brydninger mellem Spillere og Spilleudvalg i Udvandring af nogle Spillere, der dannede *Holbæk Boldklub.* 1931 sammensluttedes de to Foreninger under Navnet Holbæk Bold- og Idrætsforening. I S.B.U.s Mesterrække 1932-34 og 35-38, derefter i Oprykningsrækken. Vandt Mesterrækken 1936-37 og deltog i Danmarksturneringens II Serie 1937-38. Formand Revisor A. Willows Hansen. 1943 ca. 360 Medlemmer. S.A.K.

Holbæk Idrætsforening, →Holbæk Bold- og Idrætsforening.

Holbæk Idrætspark, beliggende ved Borgmestergaardsvej, tilhører Kommunen. Arealets Størrelse 4,1 ha, projekteret af Stadsbygmesterens Kontor, indviet 1927 og 1937. Indeholder 3 Fodboldbaner og 1 Klubhus med 4 Omklædningslokaler, Kontor og Materialrum. Kommunen paatænker i nær Fremtid at paabegynde Anlægget af et Stadion Nord for Borgmestergaardsvej. M.R.

Hold (Bandy). Bestaar af 11 Spillere, der benævnes og opstilles som i →Fodbold. Alle Spillerne skal være paa Skøjter uden skarpe Spidser. Hvis mere end to Spillere fra samme Hold kommer til Skade under Spillet, maa højst to Udespillere udskiftes indtil Begyndelsen af anden Halvleg. Maalmanden maa dog udskiftes under hele Kampen. J.A.H.

(Bue.), →Holdskydning.

(Cricket). Bestaar af 11 Spillere. Bliver en Spiller syg eller kommer til Skade under Spillet, kan der indsættes en Stedfortræder, som dog kun maa spille i Marken eller løbe mellem Gærderne. Med Modpartiets Samtykke kan i øvrigt Stedfortræder indsættes i Spillet, naar dette maa anses for ønskeligt. J.C.

(Cykl), →køre paa Hold.

(Fodb.). Bestaar af højst 11 Spillere, hvoraf 1 skal være →Maalmand. Spillereglerne indeholder ingen Forskrifter for Holdopstillingen af Markspillerne, men den fra England overleverede »Normalopstilling« er: 5 →Forwards, 3 →Halfbacks og 2 →Backs. Nu anvendes →Centrehalfback dog ofte mere som en Slags Centreback (→Trebackssystemet). Spillereglerne kræver ikke noget bestemt Minimum af Spillere til et Hold, men de fleste Turneringsreglementer har en Bestemmelse herom (i Reglen fordres 8 Mand paa Banen inden et Kvarters Spil). Et undertalligt Hold kan supplere sig op til 11 Mand, saa længe Kampen (incl. eventuelt →Omspil) varer; en ikke rettidig mødt Spiller kan dog først deltage, naar han under en Standsning i Spillet har meldt sig til Dommeren. En tilskadekommen Spiller kan i Turneringskampe ikke erstattes af en Re-

serve, og en af Dommeren udvist Spiller kan aldrig remplaceres. S.A.K.

(Fægtn.) (fr. équipe). Bestaar almindeligvis af fire Fægtere, saaledes ved internationale Mesterskaber. →Holdkonkurrence.

(Haandb.). Bestaar i Salspil af 7 eller evt. 10 Spillere: 1 Maalmand, 2 Backs, 1 Halfback og 3 Angribere samt evt. 3 Udskiftningsspillere. Paa Spillepladsen maa samtidig befinde sig højst 7 Spillere. I Markhaandbold bestaar et Hold af 11 Spillere: 1 Maalmand, 2 Backs, 3 Halfbacks og 5 Angribere. C.F.S.

(Hoc.). Bestaar af 11 Spillere. Den sædvanlige Opstilling er 1 →Maalmand, 2 →Backs, 3 →Halfbacks og 5 →Forwards, men andre Opstillinger er tilladt, idet dog kun en kan have Maalmandsrettigheder. En af Spillerne er →Anfører for Holdet. O.H.

(Ishoc.). Bestaar af 6 Spillere: 3 Angribere. 2 Forsvarere og 1 Maalmand. Desuden af yderligere 4 Udskiftningsspillere, som maa udskifte de øvrige Spillere, naar det maatte ønskes, men Holdets Spillerantal paa Banen maa ikke overstige 6. En Reservemaalmand er desuden tilladt. B.H.

(Ridn.), →Holdkonkurrence.

(Skydn.), Skyttens samlede Indtryk af Sigtebilledet i Skudafgangsøjeblikket. Et godt »Hold« betegner, at Affyringen skete, imedens Sigtebilledet var rigtigt. Er Vaabnet ikke rigtigt indskudt, »holdes« lidt af i Forhold til det sædvanlige Retningspunkt, for at Træfningen skal falde rigtigt. E.S.-L.

(VP.). Bestaar af 7 Spillere, 1 Maalmand, 3 Backs og 3 Forwards.

Holde (Boksn.). Under →Clinch er det forbudt at brydes med, hænge sig paa Modstanderen, holde fast paa eller klemme hans Arm eller Hoved. Overtrædelse heraf kan medføre →Advarsel.

Holde af (Cykl.), taktisk og som oftest reglementsstridig Manøvre, hvorved den foran liggende Rytter ved at køre noget ud i den eller de følgende Rytteres Bane faar Konkurrenterne til at tøve. Mest fristende i Tremands-Matcher paa Bane, hvor Rytteren i anden Position kort før Slutspurten »tager Afstand« fra Rytteren i første Position og søger at udnytte sin Chance fuldt ud ved at holde Rytteren i tredje Position af. J.B.

Holde hen (Cykl.), taktisk Manøvre, der udføres af Rytteren i Spidsen for at lokke den eller de bagved liggende til at vente med Slutspurten længst muligt, f. Eks. ved tilsyneladende selv at køre til uden dog at gøre det. Forekommer oftest i Tomands-Matcher paa Bane. J.B.

Holde igen (Cykl.) vil sige, at den Rytter, der under →Udbrud ligger i Spidsen for det distancerede Felt, enten ikke kører til af yderste Evne eller efter at være udkørt ikke gaar til Side og giver Plads for en frisk Rytter. J.B.

»Holde Udkig« (Gymn.), Rygøvelse. Pandefletfremliggende Kropbøjning bagud. »Kikkerten« for Øjnene. Albuerne fri af Gulvet.

Holdforfølgelsesløb (Cykl.), →Forfølgelsesløb.

Holdfører = Kaptajn.

Holdgymnastik (Gymn.), →Holdkonkurrence.

Holdkamp, → Holdkonkurrence.

Holdkapsvømning (eng. relay, fr. relais, ty. Mannschaftsschwimmen) svarer til Stafetløb inden for Athletik. Stammer fra England og Amerika, hvor der første Gang afholdtes H. ca. 1895. Blev optaget paa det olympiske Program for Herrer fra 1900 (fra 1908 fastsattes Distancen til 4×200 m fri Sv.), for Damer fra 1912 (4×100 m fri Sv.); siden 1906 kan hver Nation kun stille eet Hold ved OL. Ved NM indførtes H. for saavel Damer som Herrer fra 1935. Ved DM afholdes følgende H.-Mesterskaber: 4×50 m (siden 1919), 4×100 m (Damer, 1934), 4×200 m (Herrer, 1937). Ogsaa H. i tvungen Sv. er alm. her i Landet, bl. a. 4×100 m Brystsv., 3×100 m tv. Sv. (hvor de 3 Deltagere svømmer henholdsvis Rygsv., Brystsv. og fri Sv.) samt 400 m tv. Sv. (Brystsv. er her 200 m). Den største H. (flest Deltagere paa hvert Hold) er herhjemme 10×50 m, hvorimod man f. Eks. i Sverige ogsaa afholder baade 20×50 m og 50×50 m. S.A.N.

Holdkonkurrence (Fægtn.), Kamp mellem Hold, hvor alle møder alle. Det Hold sejrer, som har opnaaet det største Antal individuelle Sejre. Staar Antallet af Sejre lige, er Antallet af modtagne Stød afgørende. Hvis mange Hold (over 6) deltager i samme Konkurrence, inddeles Holdene i Puljer, paa hvilke man anvender Reglerne fra de individuelle Kampe (indledende Kampe, Semifinaler, Finale). O.O.

(Gymn.). D.G.-F. afholder aarlig følgende Holdkonkurrencer, der udskrives gennem Kredsene og omfatter følgende Turneringsrækker: Mesterrækken er en Landsturnering om DM i Holdgymnastik. Kredsvinderne kæmper indbyrdes med hinanden. A-Rækken udskrives kun som Kredsturnering. Kredsbestyrelserne kan træffe Bestemmelse om, hvorvidt Vinderne skal rykke op i Mesterrækken i den paafølgende Sæson. (I København *skal* Oprykning finde Sted). B-Rækken udskrives kun som Kredsturnering. Juniorrækken udskrives kun som Kredsturnering og er kun aaben for Gymnaster, der ikke er fyldt 18 Aar. Holdene skal bestaa af 8 Deltagere og 1 Reserve eller 10 Deltagere, hvoraf kun 8 deltager i hver Disciplin. Fritstaaende Øvelser afholdes som

Fællesøvelser, hvor hele Holdets Præstation bedømmes under eet. I øvrigt gives der Karakter til hver Deltager i hver Disciplin, men kun hele Holdets Gennemsnitskarakter offentliggøres.

Hovedbestyrelsen meddeler forud, hvor lang Tid, der maa benyttes til Programmets Udførelse. Efter Tidsfristens Udløb foretages et Fradrag paa 25 % i de af Dommerne givne Karakterer. J.L.

(Or.) Foruden individuel Konkurrence afholdes for Seniorer som oftest ogsaa Holdkonkurrencer. Holdet udgøres da af de 4 (eller 3) hurtigste Deltagere fra hver enkelt Klub. Den sammenlagte Tid bestemmer Placeringen, som giver Udtryk for Klubbens Standard og Klubbernes indbyrdes Styrkeforhold. Opnaar 2 eller flere Hold samme Tid, har det Hold vundet, hvis langsomste Mand har den bedste Tid. Til Stafetorientering sammensættes Holdet, i Reglen 3 Mand, før Starten, og hver løber sin Enkeltstrækning som individuel Konkurrence. Den sammenlagte Tid bestemmer ogsaa her Placeringen. E.V.

(Ridn.) Kan afholdes inden for de forskellige Slags Ridning, som omtales i D.R.F.s Reglement; men har herhjemme hidtil i Hovedsagen indskrænket sig til Holdspringning, dog har der ved de nordiske Rytterstævner været H. i saavel Springning som Skoleridning. Holdene er paa 3 à 4 Ryttere med tilsvarende Heste. J.W.

(Ski.). Arrangeres i Langrend baade i Kreds- og Danmarksmesterskaber samtidig med Enkeltmandskonkurrencen. Vinder er den Klub, hvis 3 hurtigste Mand har den korteste sammenlagte Tid. Hvis 2 eller flere Hold har samme Tid, har det Hold vundet, hvis langsomste Mand har bedste Tid. I DM afholdes Holdmesterskab kun, hvis mindst 2 Klubber har anmeldt Hold. H.J.

Holdleder = **Kaptajn.**

Holdmatch (Golf), Match mellem Hold paa lige mange Spillere, i Reglen spillet uden Handicap, men Spillelisten for de respektive Hold opstilles efter Handicaps, selv om der spilles uden Handicaps. Først spilles →Foursomes og derefter →Fingles. Vunden Kamp giver 1 Point, Halveret ½ Point. Det Hold, der har flest Points, har vundet. S.C.

Holdning. (Fys.). Legemets Holdning beror paa de enkelte Leds vanemæssige Stilling. Af særlig Betydning er Bækkenets Hældning og →Hvirvelsøjlens Form. Holdningen er først og fremmest bestemt af æstetiske Hensyn og kan inden for det normale Variationsomraade ikke tillægges funktionel eller sundhedsmæssig Betydning. Det er derfor vanskeligt at angive en bestemt Norm for Holdningen. Af væsentlig Betydning for denne er den indbyrdes Tilpasning af de Muskelgrupper, der bevæger Leddene. Holdningsfejl, der f. Eks. gennem uheldige Vanestillinger skyldes en Forskydning af Musklernes Længde- og Styrkeforhold, kan derfor afhjælpes, naar disses Tilpasning atter genoprettes. Hertil, ligesom til Styrkelse af allerede tilpassede Muskler, hvorved altsaa Holdningen stabiliseres, kan den →formgivende Gymnastiks Øvelser tjene. E.H.

(Skøjte.), →Stil.

Holdningsfejl (Fys.), →Holdning.

Holdningsøvelser (Gymn.), →Holdning, →Formgivende Øvelser.

Holdskydning (Bue.). Ved DM, Distriktsmesterskaber og Foreningskapskydninger under D.B.S.F. kan Foreninger, der stiller med 3 Deltagere eller derover, deltage i Holdskydning. Den Forening, der opnaar de 3 laveste Placeringer, vinder. Den Forening, der opnaar de 3 næstlaveste, bliver Nr. 2 o.s.v. Deltagerantallet er ikke begrænset opad. P.N.

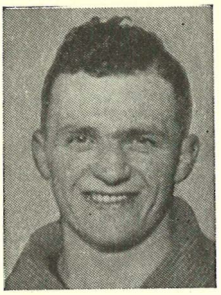
(Skydn.). Konkurrenceform, hvor Hold, sammensat af et vist Antal Skytter, konkurrerer med hinanden. Kan arrangeres mellem Foreninger eller inden for en Forening, hvor Medlemmerne deles i Hold af nogenlunde samme Styrke. De daarligste Skytters Resultater er her ofte afgørende. DM, nordiske og internationale Stævner er Holdkonkurrencer, oftest med 5 Mands Hold. Placeringerne afgøres efter Holdets Gennemsnits-Points eller (oftere) efter Holdets sammenlagte Pointssum. E.S.-L.

Holdspringning (Ridn.), Hold paa 3 à 4 Ryttere med 3 à 4 Heste rider samme Dag 2 Gange over samme Bane. Holdene sammensættes umiddelbart før Konkurrencen blandt de individuelt anmeldte Heste. Hvis en Hest udgaar eller diskvalificeres, udgaar Holdet ikke af den Grund, men den udgaaede Hest straffes efter nærmere fastsatte Regler; kommer en Rytter til Skade i første Afdeling af H., kan en anden af Holdet ride Hesten i anden Afdeling. Resultatet af H. afgøres ved Sammenlægning af de 3 i Holdet bedst placerede Hestes Fejlpoints. →DM afholdt siden 1924. J.W.

Holdt! (Fægtn.) (fr. halte). Overdommerens Kommando efter et Afsnit af Kampen, hvori der formodes at være afgivet Stød eller Hug. Efter »Holdt« standses Fægtningen, og det er Overdommerens Pligt at udrede Phrasen og i Forbindelse med de menige Dommere at afsige sin Kendelse. Touché, der afgives efter »Holdt«, er ugyldig, medmindre Angrebets sidste Bevægelse er startet før Kommandoens Afgivelse, og Stødet saaledes ikke kunde holdes tilbage. C.S-n.

Holdt, Hans (f. 13/1 1904), Antikvitets-

handler, prof. Bokser. Begyndte at bokse som Amatør 1920, deltog paa Landsholdet mod Sverige, Nr. 2 i Mellemvægt ved EM i Stockholm 1925, DM i Weltervægt 1924. Opholdt sig i Norge 1924-26; havde ialt over 350 Amatørkampe. Professional fra 17/5 1926, boksede om EM i Weltervægt 14/1 1931 i Idrætshuset, men tabte paa Points til Belgieren Gustave Roth. Havde ca. 180 prof. Kampe. C.J.

Holdturnering (Badm.), Turnering, hvor 2 eller flere Hold spiller mod hinanden; hvert Holds samlede Resultat er afgørende. Kan spilles efter →Cup System eller »alle mod alle«. H.H.

(Brydn.). Afholdt i de fleste af D.A.U.s Lokalunioner, men regelmæssigt kun i K.A.U., hvor den indstiftedes 1918 og siden er afholdt hvert Efteraar. Hver Klub stiller et Hold paa 8 Mand, een i hver Vægtklasse, og Kampen mellem Klubberne foregaar efter Reglen »alle mod alle«. »Sparta« har vundet Holdturneringen 1918 samt 35-38, »Dan« 1919-23, 25-34, 39-40 og 42, »Hermod« 1924 og »Hakoah« 1941. A.R.N.-E.C.

Hole (Golf), →Hul.

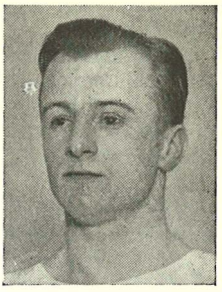
Holland Beker (Holland-Bægeret) (Ro.), evigt vandrende Præmie i Single-Sculler, om hvilken der siden 1886 aarlig har været kæmpet i Amsterdam. Løbet, der er et af Europas traditionsrigeste Scullerløb, er i Tidens Løb vundet af de fleste af Europas berømteste Scullerroere. Vandtes 1939 af Viggo Olsen, Sorø Roklub. A.L.

Hollis, Else (nu Prochownik, f. Støckel 30/10 1907), Frue, Tennisspillerske. Den stærkeste danskfødte Spillerske til Dato, lette, flydende, sikre Slag i For- og Baghaand. Ca. 35 DM 1929-43. Vandt Turneringen i Båstad 1937 og var i Finalen i Turneringen i Berlin 1938. Har slaaet Miss Wheeler, Miss Hardwick (2 Gange), Mme Herrotin, Mlle Sigart o.fl. A.T.

Holm, Gunnar (f. 24/1 1916), Forretningsfører. Medlem af S.I.F. fra 1929. Sportsgrene Tennis og Badminton. DM Badminton, Junior Herre Single 1933 og Senior Herre Double 1938-39. Paa Landsholdet mod Wales 1935, 36 og 38, mod Sverige 1939 og 43. H.H.

Holm, Harry (f. 14/9 1902), Rejseinspektør, Formand for D.G.-F.s Sydjyllandskreds fra 1941. En af de smukkeste og eleganteste DM i Gymnastik, Danmark har haft; sammen med Axel Andersen, H.G., den eneste Gymnast, der 4 Aar i Træk har vundet DM i Enkeltmandsgymnastik. Begyndte i Aarhus i »Ungdomsskolen for Legemsøvelser«, 1910 Medlem af A.G.F., fra 1919 af Gymnastikforeningen »Hermod«, Esbjerg, paa Konkurrenceholdet til 1936. Klubmester 1924, 26, 28, og 29. Jydsk Mester 1926, 27, 29, 30 og 31. DM i Enkeltmandsgymnastik 1927-30. Medvinder af jydsk Mesterskab i Holdgymnastik 1920-34. DM i Holdgymnastik 1923, 26 og 33. Guldmedaille og Diplom ved OL 1920. Deltager paa Landsholdet i Oslo 1927. J.L.

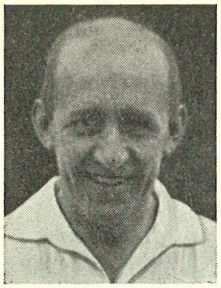

Holm, Poul (f. 20/7 1888), Vicebrandchef, cand. polyt. En af »Hermes«s betydeligste Gymnaster og Svømmere. Deltog paa Konkurrenceholdet i Gymnastik 1905-20, 8 DM i Holdgymnastik. Guldmedaille OL 1920. Som Svømmer 6 personlige DM (i 100 m fr. Sv. 1908-11, 13 og 18) og 7 DM i Holdkapsvømning. Det første DM vandt han i den dengang fremragende Tid 1.10,8, en Rekord, der først blev forbedret 1923. Deltager i OL 1908 og i talrige inden- og udenlandske Konkurrencer. Formand for »Hermes« 1918-26. Formand for D.G.-F.s Dommerudvalg. J.L.

Holmenkollen (Ski.). Afsats 323 m over Havet paa den NV for Oslo liggende Voksenaas. Her ligger den verdensberømte Hopbakke, Holmenkollbakken, indviet 1893. Bakken er i Aarenes Løb ændret 11 Gange, sidst 1940. Overbakken er nu en 38 m høj Stilladsopbygning. Bakkens kritiske Punkt er ved 63 m. Bakkerekorden 70 m. Paa den første Holmenkollbakke laa Hoplængden omkring 20 m. Til 1940 afholdtes aarlig i første Uge af Marts det berømte Holmenkollstævne med internationale Konkurrencer i nordisk Kombination, Specialhop og 50 km Langrend. K.V.L.

Hol's der Teufel (Sværv.), Skoleglider, konstrueret i Tyskland 1923 af Alexander Lippisch. Kan betragtes som »Stamfader« til vore nuværende Skoleglidere, idet dens Konstruktion, bygget som opspændt Endækker med Gitterhale, stadig er blevet bibeholdt igennem de senere Typer. Havde gode Flyveegenskaber og blev med faa Forbedringer anvendt indtil for faa Aar siden. J.G.B.

Holst, Henning (f. 25/10 1891), Civilingeniør, Hockeyspiller. Deltog allerede ved Spillets Indførelse i Danmark 1899. Centrehalfback paa »Orient«s Hold næsten uafbrudt fra Klubbens første Sæson 1908 til 35; senere (til 1941) hyppigt benyttet som Back. DM 1920-21, 1923-25, 1927-30, 1932 og 34. Sølvmedaille ved Nordiske Idrætslege 1921. 16 Landskampe som Centrehalf bl. a. ved OL 1920 (Sølvmedaille), 28 og 36; talrige internationale Klubkampe. Alle Tiders stærkeste danske Spiller og paa sit Højdepunkt internationalt anerkendt som det europæiske Fastlands stærkeste Centrehalf. Formand for »Orient« 1936-41. Fodbold paa A.B.s sejrende 1. Juniorhold 1904-05, Bandy paa Skøjteløberforeningen af 1876's Hold 1910-14 og paa Frederiksberg Skøjteløberforenings Hold 1919-24. Flere internationale Kampe mod svenske Hold. Cricket 1920 Topscorer paa B. 93's 1. Hold. I Tennisforbundets Bestyrelse 1937-38. Saavel i Tennis som i Hockey meget aktiv i Organisationsarbejdet. O.H.

Holst, Jørgen (f. 13/10 1919), tilhører vor Skielite, Langrend. Vandt 1941 overraskende B-Klassen i KM i Langrend paa bedre Tid end Vinderen af A-Klassen. 1942 KM i Langrend. K.V.L.

Holst, Mitzi (f. 24/4 1902, g. With), Fleuretfægterske. Fægtede oprindelig i Kvindelige Studenters Idrætsforening, senere i Akademisk Fægteklub. DM paa Fleuret 1925 og 28, NM 1925 og 34. Vandt 1928 »The Alfred Hutton Memorial cup«, Nr. 3 i EM i Budapest 1933. O.O.

Holstebro Boldklub. Udgaaet som Boldspilafdeling fra Holstebro Idrætsforening (12/3 1921). Dyrker kun Fodbold. I den jydske Mesterskabsrække fra 1933. Formand: Forretningsfører A. L. Frandsen. 1943 ca. 350 Medlemmer. J.H.

Holstebrohop (Gymn.). Hoppet er taget fra en Folkedans, »Marie Rask«, fra Holstebroegnen, heraf Navnet. Man hopper paa venstre Ben og løfter højre bagop paa 1, tager et Mellemhop paa venstre, mens højre svinges strakt frem paa 2, hopper saa ned paa højre og svinger venstre bagop paa 3, Mellemhop paa højre, og venstre Ben svinger frem paa 4. Der hoppes paa Stedet. J.F.-S.

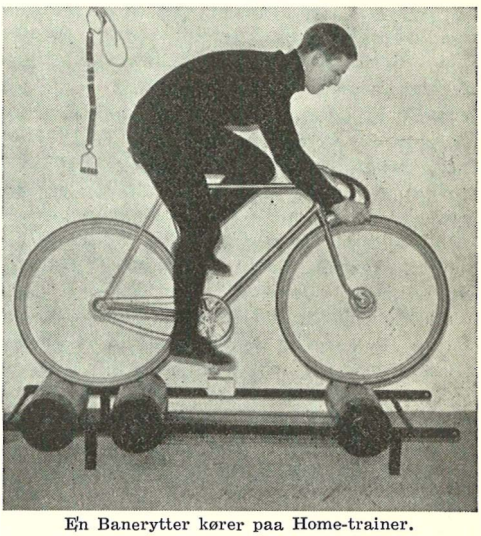
Holst-Sørensen, Niels (f. 19/12 1922), Kornet. Fra 1940 Medlem af Herning Gymnastikforening. Vandt 1940-42 jydsk Mesterskab i Femkamp samt 41 og 42 jydsk

Niels Holst-Sørensen vinder et 800 m Løb.

Mesterskab i 400 og 800 m Løb. DM 1943 i 400 og 800 m Løb. 1941 DR paa 400 m (48,6), 1942 DR paa 800 m og 1943 DR paa baade 800 og 1000 m med henholdsvis 1.48,9 og 2.25,5 (henholdsvis 2,3 og 2,5 Sekunder fra Harbigs VR). Vandt 800 m Løb ved Landskampene 1943 mellem Sverige og Danmark. Nr. 2 paa 400 m samt sikrede i Stockholm paa sidste Tur Danmark Sejren i 4×400 m Stafetløb. Hans Rekord paa 800 m er den fjerdebedste Tid, der i Øjeblikket (1943) er opnaaet i Verden. E.A.

Holtekilen (Ro.), Kaproningsbane i Oslo-Fjorden; her har været afholdt mange Stævner med interskandinavisk Deltagelse.

En Banerytter kører paa Home-trainer.

Home-trainer (Cykl.) (eng. Hjemmetræner), faststaaende Træningsapparat, bestaaende af tre Ruller i et Stativ, placeret saaledes, at Cyklerytteren kan anbringe

sin Maskine med Baghjulet mellem de to bageste tæt sammensiddende Ruller og Forhjulet paa den forreste Rulle. Forreste og den nærmeste af de to bageste Ruller er forbundet ved et Remtræk, der drives ved Cyklistens Kørsel. Opfandtes ved Aarhundredskiftet og er undergaaet mange Forandringer over store Træruller til lette Metalruller paa lethaandterlige og transportable Home-trainers. Anvendes hjemme, f. Eks. paa Dage, da Regnvejr umuliggør Træning ude. Der afholdes ogsaa Konkurrencer paa Home-trainers. →Rulleløb. J.B.

Honduras Mahogni (Sejl.), vokser i Centralamerika og paa Cuba. Har en dyb rødlig Farve, der staar særdeles godt under Lak i sin naturlige Farve. Det er tæt i Fibrene, varigt og holdbart og anvendes derfor til Klædning paa Lystfartøjer, til indenbords Aptering, Skandæk etc. Vægt 800-825 kg pr. m^3. T.B.

Honnør (Golf), (af eng. honour, Ære, Æresbevisning), Retten til at spille først fra Teestedet. Afgøres paa første Hul i Reglen ved Lodtrækning. Den Side, som vinder et Hul, eller som i Slagspil har det laveste Score paa Hullet, har Honnøren paa næste Hul. Dersom et Hul halveres, bevares Honnøren fra sidste Hul. C.S.

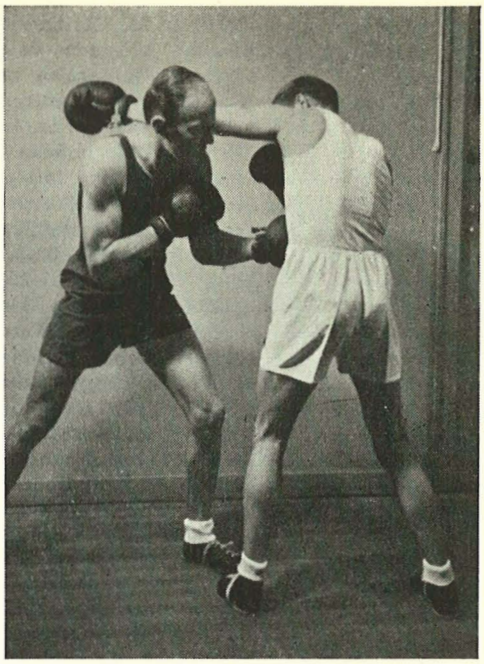
(Gymn.). Een Arm løftet i -→Frontalplanet, Albuen bøjet, saa der er spids Vinkel mellem Under- og Overarm, Haandleddet strakt, Fingerspidserne hviler let mod Tindingen. Bruges navnlig i Børnegymnastikens -→Legeformer.

Knythonnør: begge Arme i samme Stilling som ovenfor, men Hænderne knyttet og øverste Fingerafsnit fast mod Tindingen, Haandryggen vender bagud. Bruges som -→Udgangsstilling for forskellige -→Kropsøvelser, navnlig -→Sidebøjninger. J.F.-S.

Hook (Boksn.) (eng.: Krog), Stød, der udføres med Armen bøjet i en ret Vinkel og føres mod Ansigt eller Krop. Stødet skal ramme med Handskens Knoflade, og Albuen løftes op, saa Armen er næsten vandret. Kraften i Stødet kommer fra en Drejning i Hoften. Især er venstre Haands Hook meget effektivt. C.J.

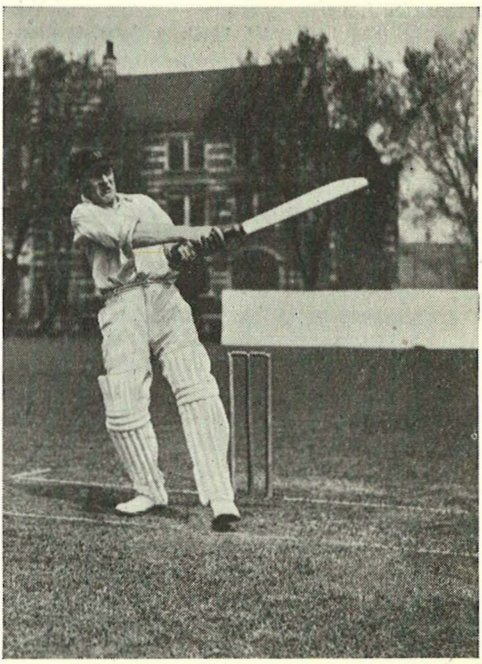
(Golf), Udtryk for Boldens Flugt i skarp Kurve til venstre, modsat →Slice. (-→Pull). Fremkaldes ved at Køllehovedet rammer Bolden lidt paa skraa af Flugtretningen indefra og udefter, hvorved Bolden faar venstrevridende Spin, men tillige er højre Haand bragt for tidligt og kraftigt ind i Slaget. F.H.

Hook stroke (Cricket) (eng.: Hug, Slag), Slag med vandret Boldtræ, bruges ved for korte Bolde, som er lige paa Gærdet eller skruer ind fra off, og er maaske det mest pointsgivende Slag af alle. Den bageste Fod

Sort støder dybt venstre Hook.

flyttes tilbage mod Gærdet, saa Kroppens Vægt hviler paa dette Ben, samtidig med at Slaget udføres med et nedad rettet Sving for at holde Bolden ved Jorden. Kræver et sikkert Øje og tillige en vis Uforfærdethed, idet man skal se Bolden komme lige mod sig. Jo langsommere Boldens Opspring

Hook stroke. Bevægelsen umiddelbart efter at Bolden er ramt.

er, desto lettere er Slaget at udføre. Egner sig ikke til haard Kastning paa en upaalidelig og hurtig Bane. Det er en Hovedregel, at det ikke bør anvendes til legskruede Bolde, hvorved man kommer til at slaa mod Boldens Skruning, hvilket medfører, at Bolden gaar lige op i Luften og giver en Gribechance. H.P.

Hop (Gymn.), Øvelse, ved hvilken Legemet ved Aftryk med Fødderne løftes op fra Underlaget, saa det holdes svævende en længere eller kortere Tid, eftersom Aftrykket har været mere eller mindre kraftigt. Der skelnes i Dansk mellem Hop og Spring, men det er vanskeligt at trække en skarp Grænse. Man kunde maaske sige, at naar der sættes af med begge Fødder samtidigt, og der ikke tages Aftryk med Hænderne, er det et Hop. Der tales ganske vist om at hoppe paa eet Ben, men det kunde til Forskel fra Hoppet kaldes at hinke. Hop paa Stedet bruges meget som Forøvelse til Spring, idet Eleverne her vænnes til at tage kraftigt Aftryk og komme let og lydløst ned med god Balance; det kan varieres meget, øves som ganske smaa Fjedrehop, med Benspredning og -samling, med Vendinger og lignende. N.I.

Den rigtige Stilling i Tilløbet lige før Afsættet. Vægten hviler paa Stortaabalden.

(Ski.). Hopsporten opstod i Telemarken for ca. 100 Aar siden, og indtil ca. 1900 var Telemarkingernes Stil forbilledlig, og den danner endnu i Dag Grundlaget for Teknikken i Hop. Oprindelig skelnede man mellem opretstaaende Hop og Hop, hvor man trak Benene op under sig. Sidstnævnte Stil viste sig i Praksis at være mindre effektiv, hvorfor man snart forlod den. Ogsaa den opretstaaende Stil har man nu forladt til Fordel for den →aerodynamiske Stil, med Kroppen fældet fremad og Skispidserne lidt opad, hvorved →Luftmodstanden nedsættes til et

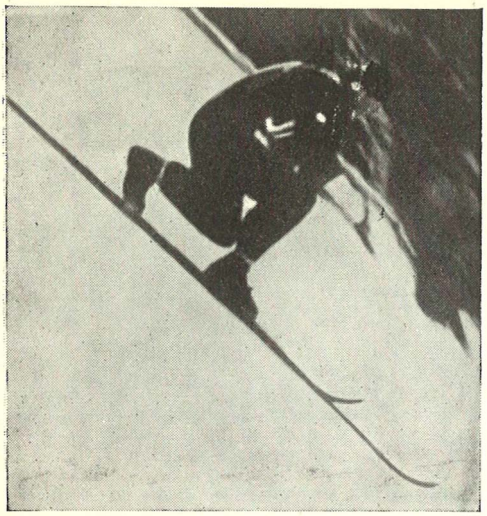
Svævet er lige begyndt. Skiene er samlede, parallelle og lidt opadrettede.

Minimum og samtidig udnyttes til at holde Højden. Ved Bedømmelsen af et Hop er det ikke alene Længden, der spiller en Rolle, ogsaa →Stilen er afgørende. Hoppets Længde er, foruden af Hopperen, i første Række afhængig af →Hopbakken, idet der bygges Bakker til Hop paa 10-100 m. Hoplængden maales fra den øverste Kant af →Afsættet langs med →Underbakken til midt mellem Fødderne i →Nedslaget. For at opnaa en ensartet Bedømmelse af Stilen i forskellige Konkurrencer har F.I.S. vedtaget en →Hopnorm, der beskriver det ideelle Hop, og hvorefter →Hopdommere i alle Lande dømmer.

Et Hop kan deles i 5 Faser: 1) →*Tilløbet,* i hvilket Hopperen skal indtage en skiløbermæssig, samlet og rolig Stilling med smal →Skiføring, og Armene fremad nedad. Umiddelbart før Overgangen til Hoppets Kant forbereder Hopperen Stillingen til Afsæt-

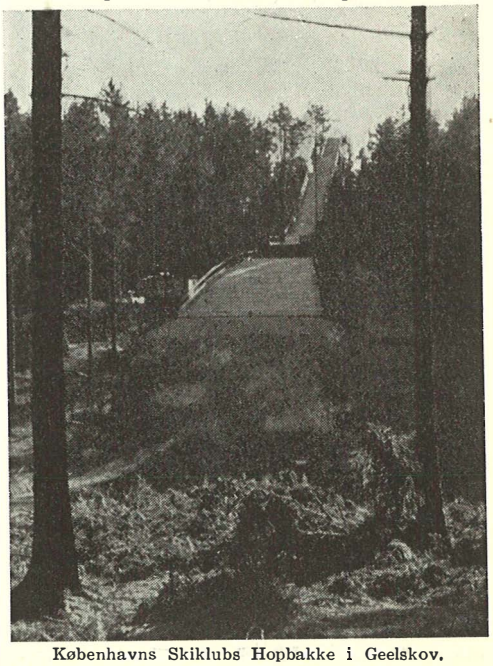
Hopperens Stilling umiddelbart før Nedslaget, parat til at modtage det voldsomme Tryk, naar Skiene berører Underbakken.

Nedslaget. Vægten er paa forreste Ben, og bageste Ben støtter.

tet. Stillingen er rigtig, naar Hopperen føler, at Legemets Vægt hviler paa Stortaaballen. Det er meget vigtigt, at Tilløbet er støt og lige. Tyngdepunktet maa ikke komme for langt tilbage, da det fra denne Stilling er vanskeligt at strække sig hurtigt nok i Overgangen til Svævet. 2) *Afsættet* sker i een sammenhængende Bevægelse, der indledes med, at Armene i roligt Tempo føres tilbage, saa de ligger langs med Overkroppen. Derefter følger hurtig Strækning af Kroppen fremad-opad, samtidig med at Armene ogsaa strækkes fremad-opad. Denne Strækning maa være afsluttet i det Øjeblik, Fødderne passerer Hoppets Kant. Afsættet er den vigtigste Del af Hoppet, da det giver det Længde. Strækningen af Kroppen skal være hurtig og kraftig, og samtidig skal Vristen strækkes med en rullende Bevægelse fra Hæl til Fodbalde, saa Vinkelen mellem Skinnebenene og Skiene, der i Tilløbet er spids, rettes noget ud, uden at den dog maa blive ret. Denne Vriststrækning er meget vigtig for Afsættets Effektivitet. Hopperen kan ogsaa sætte af fra en mere dybtsiddende Stilling. Ved direkte Afsæt fra denne Stilling er det ikke alene Strækningen af Krop og Vrist, men ogsaa Knæstrækningen, der giver Hoppet Længde og Kraft. 3) *Svævet.* I første Del af Svævet skal Skiene omtrent være vandrette, maaske snarere lidt skraat opad. Efterhaanden afpasses Stillingen, saa Skiene under den sidste Del af Svævet er parallelle med Underbakken. Knæ og Overkrop skal være strakte. En svag Bøjning af Hoften er dog ogsaa en korrekt Stilling. Benene skal i begge Tilfælde danne en spids Vinkel med Skiene, Fødderne samlet, Armene fremadudad, rolig Armføring. Under hele Svævet skal Skiene være parallelle og i samme Plan. Alle Bevægelser (Armføring) skal være rolige og beherskede. Under Svævet tjener Skiene som en Slags Højderor og Armene som Sideror. Hvis Hopperen holder Armene helt eller delvis rolige i Svævet, er det et sikkert Tegn paa, at hans Afsæt har været helt rigtigt, og at han nu behersker Krop og Balance fuldt ud. 4) *Nedslaget* skal ved en Knæbøjning og samtidig Fremadbøjning af Kroppen være sikkert og elastisk. Skiene skal være samlede med den ene Fod noget foran den anden. Armene fremadudad i Balancestilling. Under Svævets sidste Meter skal Hopperen ligesom slappe af for at kunne modtage Trykket sikkert og elastisk. I det Øjeblik Skiene berører Underbakken, skal Kroppen omtrent danne en ret Vinkel med denne, og Vægten skal være jævnt fordelt paa begge Ben. Straks efter lægges Vægten over paa det Ben, som skydes frem og bøjes i Knæleddet, medens det bageste Ben nærmest virker som Støtte. 5) *Afløb og Slette.* Efter Nedslaget indtager Hopperen en naturlig og samlet Færdigstilling for Overgangen til Sletten. Hvor Forholdene tillader det, skal Hopperen afslutte med et Sving. Den rigtige Stil og Længde kræver megen Træning, først og fremmest paa Hopbakke. God Fortræning er Udspring og gymnastiske Spring. Betegnelsen Hop (eller Skanse, af Tysk: Schanze) bruges ogsaa som en Opsats paa Hopbakken, hvorfra Løberen sætter af til Hoppet. H.J.

Hopbakke (Ski.), Bakke specielt indrettet til Skihop. Paa de første Hopbakker, der

Københavns Skiklubs Hopbakke i Geelskov.

anlagdes i Norge sidst i 19. Aarh., var →Hoppet blot anbragt paa en Bakke af passende Stejlhed, uden at der ændredes ved Bakkens Profil. Paa disse Bakker laa Hoplængden paa ca. 20 m. Ca. 1900 ændredes Bakkernes naturlige Profil og Hoplængden voksede væsentligt. De store Hoplængder og den voldsomme →Fart, Løberen har i Nutidens store Bakker, medførte, at relativt smaa Fejl ved Bakkens Profil udsatte Løberne for Fare. F.I.S. har derfor fastsat Regler for Konstruktionen af Bakker med →kritisk Punkt ved 30-80 m. Bakker, der ikke opfylder disse Regler eller har kritisk Punkt over 80 m, bliver, for ikke at udsætte Løberne for for stor Risiko, ikke anerkendt af F.I.S. og kan ikke benyttes til internationale Konkurrencer. Start paa ikke anerkendte Bakker medfører Diskvalifikation i et Aar. Paa Hopbakker skelnes mellem følgende Dele fra oven og nedefter: 1) En eller i Reglen flere →Startplatforme i forskellig Højde. 2) →Overbakke, 3) Hop, 4) →Underbakke og 5) →Afløb. Paa mange af Nutidens Hopbakker, f. Eks. næsten alle store mellemeuropæiske Bakker, er Overbakken bygget som en kunstig Stilladsopbygning.

I F.I.S. Konkurrencereglement (→I.W.O.) gives af Hensyn til Løbernes Sikkerhed udførlige Anvisninger paa Sneens Behandling i Hopbakker. Efter Snefald skal Sneen trampes med Ski, eventuelt først uden Ski. Sneen skal især være fast paa det Omraade i Underbakken, hvor Nedslaget sker. Hvis Sneen efter Tø med paafølgende Frost er blevet ishaard, maa den rives op eller bankes, eventuelt efter først at være strøet med Salt.

Af de mest kendte Bakker kan nævnes →Holmenkollbakken ved Oslo, kritisk Punkt 63 m, Planicabakken i Jugoslavien (Verdens største), kritisk Punkt over 100 m, anvendes hovedsagelig til Forsøg (Bakkerekord 118 m). Herhjemme findes (1943) foruden en Del interimistisk byggede Hop med Hoplængder indtil ca. 20 m, tre Bakker med kritisk Punkt over 25 m konstrueret efter anerkendt Norm og godkendt af →Dansk Skiforbund, nemlig →Københavns Skiklubs Bakke i Geelskov, kritisk Punkt 30 m, Silkeborg Skiklubs Bakke paa →Duedalsbjerg, kritisk Punkt 27 m, og Vejle Skiklubs Bakke, kritisk Punkt 26 m. K.V.L.

Litt.: F.I.S.s »Internationale Wettlaufordnung«, »Norsk Skihaandbog«, udgivet af Norges Skiforbund, Einar Bergsland: »Norsk Skilöpning i Dag« (1940), »Hopbakker«, udgivet af Dansk Skiforbund 1942.

Hopbedømmelse (Ski.). Hopperen har ved →Starten 20 Points. Hvis Hoppet udføres med →Fejl, trækkes der ½-20 Points fra, afhængig af, hvor graverende Fejlen er. Helhedsindtrykket af Hoppet fra →Starten til det afsluttende →Sving er afgørende for Bedømmelsen. Deltagerne hopper mindst 2 Gange, og begge Hoppene bedømmes. For Ski- og Kropføring gives en →Stilkarakter og for Hoplængden en →Længdekarakter. Grundlæggende for Stilbedømmelsen er: god, behersket Kropføring, Sikkerhed i alle Hoppets Faser samt Dristighed i →Afsættet, →Svævet og →Nedslaget. Et Hop betragtes som staaende, naar Hopperen i fuldstændig Ligevægt staar igennem Overgangen fra →Underbakke til →Afløb. Alle andre bedømmes som Hop med →Fald. Staaende Hop bedømmes med 20-8 Points, Hop med Fald med 12-0 **Points**. Stilkarakteren kan kun gives i hele og halve Points. For det længste, staaende Hop i hver Klasse gives Længdekarakteren 20, hvorefter de øvrige Længdekarakterer udregnes efter en særlig Tabel. For et Hop med Fald trækkes 10 Points fra Længdekarakteren, der saaledes højst kan blive 10. Ændres Startstedet under Konkurrencen, gives Længdekarakteren 20 for det længste, staaende Hop i hver Omgang og i hver Klasse. Hopperens Slutkarakter er lig Summen af Dommernes Pointantal. Siden 1941 benyttes ved VM 3 Dommere. Der anvendes →aaben Bedømmelse, og der ses bort fra højeste og laveste Karakter. H.J.

Hopdommer (Ski.). Som Regel benyttes 3 Dommere, der før Løbet forvisser sig om, at →Hopbakken er i Orden og at Markeringsmærkerne for hver 5 m er anbragt nøjagtigt. De kan om fornødent forlange →Tilløbet afkortet. De bedømmer Hoppernes →Stil og afgør sammen med Længdemaaleren, om et Hop er staaende eller med Fald. H.J.

Hopkonkurrence (Ski.). Ved Konkurrencer i Skihop tages ved Bedømmelsen ligeligt Hensyn til Hoplængden og Stilen. Der har i de senere Aar været Røster, der krævede Stilbedømmelsen afskaffet for at fremme Dristigheden. Reglerne, hvorefter der skal dømmes ved internationale Konkurrencer, og hvorefter Konkurrencen skal afvikles, findes i →I.W.O. Stilbedømmelsen er her overført fra den norske Hopnorm. De største internationale Hopkonkurrencer var indtil Krigen 1939 OM, VM og →Holmenkollstævnet. I Danmark har der hidtil foruden enkelte mindre Konkurrencer kun været afholdt KM i Hop 1942, men efter at der 1943 er blevet bygget flere mellemstore Bakker, vil DM i Hop sikkert snart blive indført. I øvrigt →Hop og →Hopbedømmelse. K.V.L.

Hopløb (Gymn.). Et Skridt — et Hop paa samme Fod. Naar venstre Fod sættes i Gulvet, svinger højre Fod frem et lille Stykke

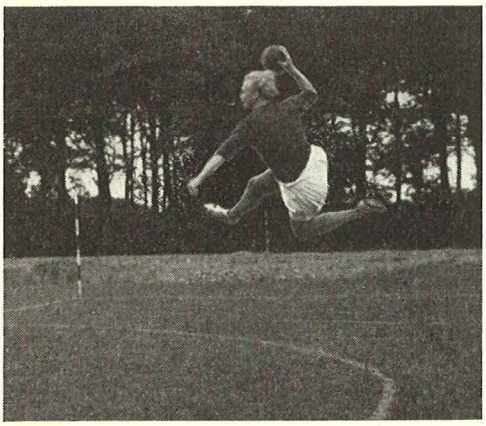
over Gulvet og med let Bøjning i Knæet, og man hopper derefter lidt frem paa venstre Fod; saa tager højre Fod et Skridt frem, og venstre Ben svinger frem under Hoppet. Hoppene skal være lave og med god Flugt fremad under Bevægelsen, Armene svinger som til →Gang, men i noget større Bane. Der tælles *1*-og-saa, *2*-og-saa, idet Skridtene frem falder paa Tallene og Hoppene paa saa. J.F.-S.

Hopnorm (Ski.) = Norm. Internationale Bestemmelser, der nøje beskriver et korrekt Hop. I internationale Konkurrencer skal der dømmes efter Hopnormen. →I.W.O. H.J.

»Hoppe som Bolde« (Gymn.), Benøvelse. 1) Parvis Opstilling, Front mod hinanden. Den ene i dybt bøjede Knæ, den anden paa Taa med strakte Ben. Begge udfører smaa Hop. Den, der hopper i strakte Knæ, berører den andens Hoved, »studser« Bolden i Nedhoppet. 2) Staaende smaa og store (dybe) Fjedrehop. J.L.

Hopski, lange og tunge Ski, der skal give Løberen størst mulig Fart. Helst af →Flaskved, da dette giver bedst →Glid. Bruges i Længder fra 220-255 cm afhængigt af Løberens Højde og Vægt. Almindeligst i Norge er Ski paa 245 cm. Bredden er 9,8 cm foran paa bredeste Sted, 8 cm paa Midten og 8,8 cm bagest. De skal være forsynet med 3 →Styreriller og være ret stive. Bøjningen skal være lang og ikke brat. Bindingen med Diagonaltræk. Norske Eksperter advarer dog mod for stramt Diagonaltræk af Hensyn til Stilen. K.V.L.

Litt.: Einar Bergsland: »Norsk Skiløpning i Dag« (Oslo 1940) og »Saadan staar man paa Ski« (Kbhvn. 1942).

Hopskud.

Hopskud (Haandb.), speciel Skudform, hvor Kasteren, inden Bolden forlader Haanden, foretager et Spring op i Luften eller et Spring fremad og ind i Maalfeltet. Hensigten med dette kan være at naa op over Forsvaret, eller at undgaa Modstanderne og formindske Skudafstanden. Denne Skudform kan være udmærket, men mange er tilbøjelige til at overdrive, saa de ikke kan skyde uden at hoppe. A.P.

Horine-Spring (Ath.). Benyttes i →Højdespring, men kaldes nu →californisk Stil. Stilens Opfinder, Amerikaneren G. L. Horine, kunde med den ene Arm presse Overliggeren ind mod Springstativet og derved snyde sig over en Højde, han i Virkeligheden ikke kunde klare. Denne Metode blev umuliggjort, da Reglementet for Højdespring blev ændret saaledes, at Overliggeren skulde hvile paa Plader, hvis Langsider vender ind mod hinanden. Det egentlige Horine-Spring er derfor umuliggjort i moderne Idræt. E.A.

Horisontal (Ski.), →Portopstilling i →Slalom. Slalomflagenes indbyrdes Opstilling i Horisontal er den samme som ved en →Vertikal, blot er de stillet skraat paa Bakken, saa Løberne tvinges til at svinge *mod* Bakken (i Port B). Kaldes ogsaa Skraavertikal. H.J.

Horisontalplan (Gymn.). I Anatomien og den fysiologiske Bevægelseslære Betegnelse for ethvert vandret Plan gennem Legemet, altsaa ethvert Plan vinkelret paa Legemets Længdeakse. Benyttes i denne sidste Betydning i gymnastisk Sprogbrug, ogsaa i Tilfælde, hvor Legemets Længdeakse ikke er lodret. E.H.

Horisontflyvning (Svæv.), Flyvning, under hvilken Flyveren bedømmer Svæveplanets Stilling i Forhold til Luften gennem en Række Sanseindtryk, først og fremmest Iagttagelse af Horisonten. H.F.

Hormoner (Fys.), virksomme Stoffer, der dannes af Kirtler med →intern Sekretion og af Blodet føres rundt i Organismen. Der kendes en stor Mængde med højst forskellig Virkning, f. Eks. Kønshormonerne, en Række Stoffer, der dannes i Kønskirtlerne. →Hypofysen og andre Steder, og som bl. a. regulerer Udviklingen af Individet fra Barn til enten Mand eller Kvinde, hos Kvinden regulerer Menstruationen, Mælkekirtlernes Udvikling o.s.v. Andre H. regulerer Stofskifte, →Blodsukker (→Adrenalin, →Insulin) →Muskeltonus, →Haarkarrenes Aabning, Væksten o.s.v. P. Gr. af en formodet Virkning paa Muskelkraften har bl. a. Kønshormoner været forsøgt som →Doping. E.As.

Horn (Bue.), et Par hornformede Beskyttere, som paasættes Buens Ender, og hvori Strengkærven er udfræset. Fremstilles af Horn, Træ eller Aluminium.

Hornfischer, Kurt (f. 1/2 1910), en af Tysklands bedste Brydere. Brødes allerede som Dreng og blev 16 Aar gammel Arbejderidrætsforbundets Mester i Sværvægt. Nr. 1 ved »Spartakiaden« i Moskva 1927 i Svær-

vægt. EM 1933-35 i græsk-romersk Brydning, 1937 i fri Brydning. Nr. 3 ved OL 1936 i gr.-rom., Nr. 2 i fri Brydning. A.R.N.-E.C.

Horsens Athletklub, stiftet 6/1 1923. Dyrkede opr. Brydning og Boksning, nu kun Boksning. Har haft 1 olympisk 2. Plads, 1 EM og 1 engelsk Mesterskab ved Thyge Petersen. Desuden 10 DM ved Thyge Petersen, Axel Sørensen, Niels Hansen og Niels Petersen. A.E.

Horsens forenede Sportsklubber (H.f.S.), Sammenslutning (1915) af *Horsens Boldklub,* stiftet 3/6 1882 og *Horsens Idrætsforening,* stiftet 1883. Klubberne dyrkede Cricket, men ca. 1905 optoges Fodbold, selv om Baneforholdene var primitive. 1924 naaede H. f.S. ind i Mesterskabsrækken og vandt det jydske Mesterskab 1926 og 27. Optog Haandbold 1934. 1. Damehold i Mesterrækken siden 1940. Blandt Formændene skal nævnes Overretssagfører L. Nielsen, Stenhuggermester Per Nielsen, Brygmester Olaf Holm, Tandlæge C. Knudsen og endelig Bogholder Chr. Krüger. 1944 ca. 315 Medlemmer. J.H.

En af Danmarks stærkeste Cricketklubber, har vundet det jydske Mesterskab 1898, 1901 og 1902 (Horsens Boldklub) samt 1917, 18, 30, 31, 34, 35, 37 og 39. Kendte Cricket-Medlemmer: Eli Jørgensen, W. Worm, Hans Andreasen og Svend Eliasen. H.P.

Horsley, R. J., Mrs., eng. Badmintonspiller. 24 Gange paa Landsholdet. Vinder af All England Badmintonship, Mixed Double 1929 og Dame Double 1931, 1925-38 vundet: 12 aabne irske Mesterskaber, 4 aabne Wales Mesterskaber og 9 aabne skotske Mesterskaber; gæstet Danmark 5 Gange med »The Strollers Badmintonklub«. H.H.

Horten (Ro.), norsk Flaadehavn i Oslofjorden. Har ofte været Skueplads for Nordiske Mesterskabsroninger og andre internationale Kaproninger.

Horthy-Pokalen (VP.), evigt vandrende Pokal i den →internationale Vandpoloturnering, udsat 1936 af Ungarns Rigsforstander, Admiral Horthy, til Afløsning af →Klebelsberg-Pokalen og efter samme Vedtægter. Vinder: 1937 Ungarn, 1939 Tyskland. S.A.N.

Hoskiær, O. V. (1829-1895), Oberst af Ingeniørerne. Idrætsorganisator og Forfatter.

En af dansk Idræts første Pioner. Stiftede 1866 Den københavnske Boldspilklub. 1867 Medstifter af Roforeningen Kvik. Stiftede 1877 Københavns Gymnastikforening. Gav Stødet til Indførelse af Tennisspil ved at udgive en Oversættelse af Spillets Love. Skrev Artikler om Idræt i Illustreret Tidende. Udgav 1866 Haandbog i Cricket og Langbold og 1868 sammen med Harald Hansen (H+H) Haandbog i Roning. Stiftede →Hoskiærs Legat. Em.S.

Hoskiærs Legat. Ved sin Død stiftede Oberst O. V. Hoskiær ved testamentarisk Bestemmelse Oberst V. Hoskiærs Legat paa paa 20 000 Kr. »Udbyttet af Legatet skulde anvendes til Belønning for særlig Dygtighed hos den opvoksende Ungdom i Legemsøvelser, i første Række Gymnastik, Roning og Boldspil.« D.F.f.R., K.G.F. og K.B. modtager forlods aarlig hver en Portion paa 100 Kr., der anvendes ved Uddeling af Oberst Hoskiærs Ærespræmie. Em.S.-J.L.

Hough, Richard, Student i Princeton, amerikansk Brystsvømmer. Indehaver af de 1943 gældende VR i 100 yards (1.00,6), 100 m (1.07,3) og 200 yards (2.22,0) Brystsvømning, alle sat 1939. O.J.

Hov (Ridn.), den tykke sammenhængende Hornmasse, hvormed den nederste Del af Hestens Fod beskyttes. At holde Hoven sund er en meget nødvendig, men ofte meget forsømt Ting. Efterladenhed med at holde H. ren og smidig samt velbeslaaet har forkortet mange Hestes Brugsaar. Særlig store Fordringer stiller Ridehesten, idet den foruden sin egen Vægt ogsaa skal bære Rytterens og derfor faar saa meget haardere Nedfaldsstød paa Hoven. J.W.

Howcroft, J. T., eng. Skotøjsfabrikant, var særlig i Kraft af sin Personlighed og myndige Optræden Nr. 1 blandt engelske Fodbolddommere i Aarene før og efter forrige Verdenskrig. Dømte i Cupfinalen 1920 og Landskampen Danmark-Sverige 1919 i Stockholm. N.M.

Hoved (Hoc:), den Del af en Hockeystok, der sidder neden for Splittens øverste Ende. Kun den flade Side af Hovedet maa benyttes til at spille og stoppe Bolden med og til at berøre Modstanderens Stok med i Finte. O.H.

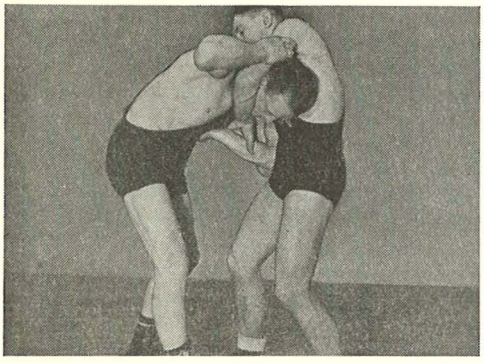
(Tennis), den ovale Del af Ketcheren, hvori man sætter Strenge; sammen med Strengene danner Hovedet den Slagflade, hvormed man slaar til Bolden. Da der ikke er lovgivet noget som helst om Hovedets Façon, varierer denne ikke saa lidt, og Fabrikanterne tager ofte en ny Façon op for at gøre Reklame for et nyt Mærke. Normalt ca. 31 cm langt og ca. 23 cm paa det bredeste Punkt. Sv.O.

Hovedbøjning (Gymn.) foregaar saavel i Sagittalplanet (fremad og bagud) som i Frontalplanet (til Siden). Ved H. fremad sker der Bevægelse i Nakkeleddet og hele Halssøjlen, der rettes ud og bøjes, saa den bliver bagud-konveks. Den forreste Halsmuskulatur forkortes maksimalt, den bageste

spændes ud; omvendt ved H. bagud, hvor Halssøjlens naturlige Krumning forøges mest muligt. I staaende og lodret siddende Stilling virker Hovedets Vægt sammen med de bøjende Muskler og imod de strækkende; omvendt, hvis H. bagud og fremad foretages i henholdsvis fremliggende og rygliggende Stilling. Ved H. til Siden sker der ogsaa Bevægelse baade i Nakkeleddet og i hele Halssøjlen, der skiftevis krummes til venstre og højre, mens den paa Siden af Halsen liggende Muskulatur afvekslende udspændes og forkortes maksimalt. N.I.

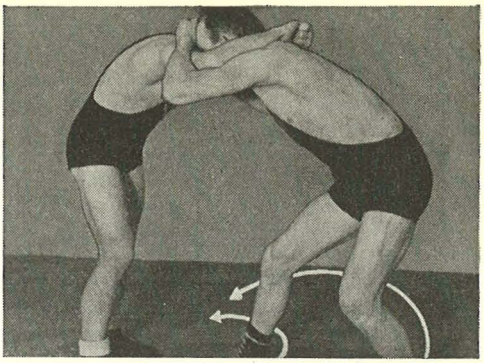
Hoveddrejning (Gymn.) foregaar i Horisontalplanet om Halsens Længdeakse; en væsentlig Del af Bevægelsen sker i det særlige Drejeled mellem første og anden Halshvirvel, det sakaldte Tapled; i Nakkeleddet kan der ingen Bevægelse ske i den Retning. Hovedet kan normalt drejes ca. 90° til hver Side, og det er for Orienteringens Skyld af stor Vigtighed, at denne Bevægelse holdes vedlige. Det er her især Halsens skraat forløbende Muskler, der tages i Brug. Hoveddrejning forbindes hyppigt med Kropvridninger eller Armføringer. N.I.

Hovedet i Klemme (Brydn.), Brydegreb, Træk med højre Haand Modstanderens Hoved under venstre Armhule. Sæt højre Haandflade mod Modstanderens Bryst og før venstre Haand under hans Bryst om eget Haandled. Kast bagover til den Side, hvor Hovedet er bundet (her venstre) ved Hjælp af Løft fra Hænderne. Modgreb: Man fatter med højre Haand om Modstanderens venstre Arm, træder et Skridt frem paa højre Fod og knæler paa venstre Knæ mellem Modstanderens Fødder, strækker Nakken og sætter venstre Haandflade mod hans Mave. Kast bagud til højre. A.R.N.-E.C.

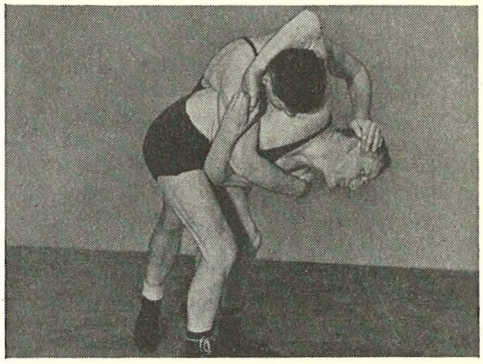
Hovedet i Klemme.

Hovedfaldsgreb (Brydn.), Brydegreb. Angriberen tager med højre Arm Modstanderen om Halsen og fører sin venstre Arm under hans højre Arm og samler Hænderne bag hans højre Skulderled. Ved Fodskifte (almindeligt eller omvendt) løfter man M.

Hovedfaldsgreb med omvendt Fodskifte.

op paa sin højre Hofte og kaster ham ved at sænke sin venstre Skulder (med Hovedet drejet i Kasteretningen, d. v. s. til venstre), strække Benene og falde fremad.

Parade for Hovedfaldsgreb (Hovedtryk).

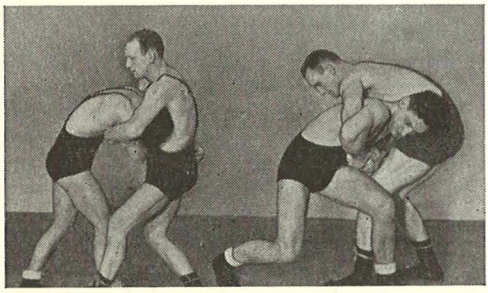
Parade: Har M. samlet Hænderne til Hovedfaldsgreb, kan man bremse Grebet ved med sin højre Arm at spænde hans venstre Arm ind til sin Krop og ved med venstre Haand at holde fast bag hans højre Skulder samt sætte venstre Underarm ind mod hans Side og Bryst og trykke ham fra sig.

Modgreb: 1) Naar Hoved og højre Arm er angrebet, kan Hoftesving-Modgrebet Armslæng anvendes. 2) Man spænder med sin højre Arm om M.s venstre og fører sin højre Haand ind paa hans Bryst. Saa samler man sine Hænder og trykker ham fra sig. Nu da hans Greb er sprængt, griber man om hans Krop og kaster ham bagover med Drejning til højre. Hvis man er kommet for sent til at udføre ovennævnte Parade og Modgreb, og M. har anbragt sin Hofte under Ens Krop, kan man forhindre ham i at fuldføre Grebet ved med venstre Haand at trykke hans Hoved nedad mod hans venstre Skulder, hvorved han mister Balancen. A.R.N.-E.C.

Hovedkredsning (Gymn.) fører Hovedet gennem alle fire Yderstillinger for Bøjningerne. Der begyndes i Almindelighed med Hovedbøjning fremad, og fra denne frem-

adbøjede Stilling føres Hovedet saa til venstre (højre) gennem Yderstillingen for Hovedbøjning til venstre (højre) og videre gennem Yderstillingerne for Bagudbøjning og Sidebøjning til højre (venstre), indtil det igen er naaet til den fremadbøjede Stilling, hvorefter det føres Banen igennem i modsat Retning. Velegnet til at vedligeholde Halsens Bevægelighed i sagittal og frontal Retning. N.I.

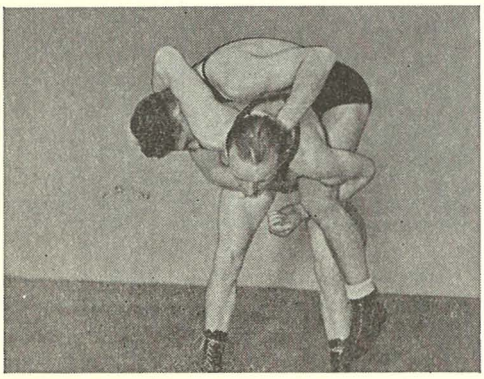
Hovedlaas (Brydn.), Strangulergreb (forbudt i Amatør-Brydekamp), herunder »Kravat«, hvorunder Angriberen lægger den ene Haands Flade paa Modstanderens Nakke og med sin anden Haandkant ved Greb om Nakke-Haandens Haandled udøver et Pres paa hans Strube. A.R.N.-E.C.

Til venstre: Hoved- og Armkobling (med Benspænd); til højre: Modgreb.

Hoved- og Armkobling (Brydn.), Brydegreb. Man drager med den ene Haand Modstanderens Hoved under sin modsatte Armhule og fører Hænderne ovenfra om hans Arme og samler dem højt oppe paa hans Bryst. Kastet udføres bagover med Drejning til den Side, hvor Hovedet er spændt. I fri Brydning væltes Modstanderen ved at benytte udvendigt Benspænd. A.R.N.-E.C.

Hoved- og Bengreb (Brydn.), Brydegreb i fri Brydning. Tag Nakkegreb med den ene Haand med Rygvend ind mod Modstanderen, fang med den anden Arm udvendig fra om hans Laar og fald ned til den Side, hvor hans Hoved er spændt. A.R.N.-E.C.

Hoved- og Bengreb.

Hoved- og Halsøvelser (Gymn.) tjener til at vedligeholde, eventuelt forøge Bevægeligheden i Hanlsens Led og Nakkeleddet, saa Hovedet kan bevæges frit i den for Orienteringen nødvendige Udstrækning, samt til at vedligeholde eller oparbejde en passende Længde og et passende Styrkeforhold for Halsens Muskler, saa Halsens Form og Hovedets Holdning kan blive æstetisk tilfredsstillende. Det kan være vanskeligt at fange og fastholde Elevernes, især Børnenes Interesse for disse Øvelser med deres forholdsvis smaa og for de flestes Vedkommende langsomme Bevægelser; noget hjælper det, at de hyppigt kan forbindes med andre Øvelser; Hoveddrejning med Kropvridning og Armføring, Hovedbøjning med tilsvarende Kropbøjninger. N.I.

Hovedspil (Fodb.), at spille Bolden med Hovedet. Hovedspil (Hovedstød) kan være af forskellig Art. Det almindeligste er den høje Bold, der stødes fremad med den midterste og øverste Del af Panden. Siden af Hovedet kan bruges med Fordel, hvor Spil-

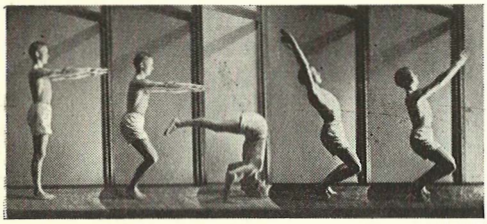

Et Hovedstød skal foretages med Panden og med aabne Øjne.

leren vil placere Bolden nøjagtigt enten til en Medspiller eller i Modpartens Maal. Et Hovedstød bør saa vidt muligt kombineres med et Spring baade for at undgaa de ubehagelige Følger af en fejlberegnet Bold og for at naa den før en Modspiller, der samtidig forsøger at heade til den. Kunsten er da at springe netop i det rigtige Øjeblik, saaledes at man møder Bolden, naar man er højest oppe. Alle Hovedstød kræver Medvirkning af Hals- og Nakkemuskler. Undertiden behøver man blot at lade Bolden glide af; her kan man ogsaa benytte det øverste af Hovedet, særlig hvor man lader Bolden

fortsætte i samme Retning. I alle Tilfælde, hvor Bolden spilles med Hovedet, er det nødvendigt at følge den med Øjnene indtil sidste Øjeblik. H. er lige nødvendigt (anvendeligt) i Forsvar og i Angreb. Ved Hovedstød paa Maal skal Bolden heades nedad. Det er tilraadeligt at lade Drenge og uerfarne Spillere øve sig i H. med en blød Bold, da Slaget af en haard Bold, der rammes forkert, kan afskrække dem fra fremtidig at spille den med Hovedet. S.N.

Hovedspring (Gymn.), Behændighedsøvelse. Udgangstillingen er Retstilling, hvorfra Armene føres strakte fremad med Haandfladerne nedad. Kroppen sættes nu med Bøjning af Knæ- og Hofteled i Fald forover. Hænderne sættes paa Madrassen i skulderbreds Afstand, og idet Armene bøjes, sættes Panden let til et Stykke længere fremme.

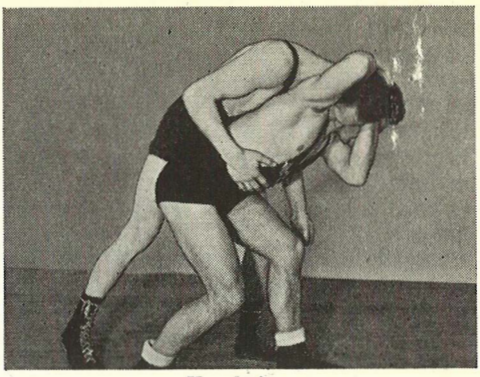
Hovedspring.

Samtidig trykker Benene kraftigt af fra Gulvet og strækkes. Kroppen svinger nu med ret Ryg og stærk Hoftebøjning ind over Hændernes og Hovedets Støttepunkter, indtil Sædet har passeret den lodrette Linie gennem Hovedet. Her følger et hurtigt Sving med Benene bagud-opad-nedad, saa Hoftebøjningen rettes ud, samtidig tager Hænderne kraftigt Aftryk, Ryggen svajes, og Hovedet holdes stærkt tilbagebøjet. Benene svinger ind under Kroppen med en let Bøjning af Knæene til Nedspring paa let adskilte Fødder. Armene svinges strakte og parallelle fremad-nedad samtidig med, at Fødderne samles i et Hop. Nedspringet kan ogsaa udføres paa samlede Fødder. Flere Hovedspring udført i Fortsættelse kaldes Tempihovedspring. J.L.

(Svømn.), →forlæns Svanhop.

Hovedstad-Provins Matchen (Ath.), →Provinsen-København.

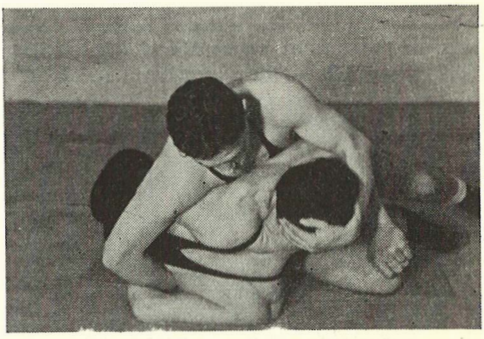
Hovedstel (Svæv.), Krop og Hals i et aabent Svæveplan (Skoleglider). Er delt i en forreste Del, Gitterkrop, og en bageste Del, Gitterhale. Begge er bygget op af Træstænger eller Staalrør. Paa Gitterkroppen er indbygget Førersæde og Styregrejer (Styrepind for Højderor og Klapper, og Hammel eller Pedaler for Sidestyring). Kroppen bærer foroven Bæreplanet, og under Gitterkroppen er i Reglen anbragt en Landingsmede. Paa Gitterhalen er Rorfladerne anbragt. Bæreplanet er afbarduneret eller opspændt med Stræbere til Kroppen, og Gitterhalen er opspændt med Wirer til Skolegliderens Plan. G.H.

Hovedsving.

Hovedsving (Brydn.), Brydegreb, Chancemodgreb ved staaende og liggende Angreb bagfra. Man fatter med Hænderne bagover den ene Skulder om Modstanderens Hoved og trækker ham fremover ved et Skub med Ryggen. *Parade staaende:* Begge Hænder mod Angriberens Hofter; *liggende:* Bro. A.R.N.-E.C.

Hovedtøj (Ridn.), sammenspændte Læderdele, hvori Biddene er fastgjort (Ill. Side 119). Hoveddelene i *Trensehovedtøjet* er: Pandebaand, Nakkestykke, Kæbestykke og Kæberem (ofte kaldet Halsrem), samt et Næsebaand, som er paasat uafhængigt af de Kæbestykker, hvori Biddet er spændt. To almindelige Fejl forekommer ofte, dels at Næsebaandet mangler, dels at det ikke er paasat uafhængigt som oven for angivet. *Kandarhovedtøjet* har 2 Kæbestykker, et til hvert Bid; det ogsaa her uundværlige Næsebaand er, i Modsætning til Trensehovedtøjet fastgjort til et af Biddenes Kæbestykker, nemlig Stangens. Til Trense hører 1 Par Tøjler, til Kandar 2 Par. J.W.

Hovedvridning med Haandledsgreb.

Hovedvridning med Haandledsgreb (Brydn.), liggende Brydegreb. Angriberen lægger sit Bryst mod Modstanderens venstre Side og lægger sin højre Arm om hans Ryg, saa Haanden fatter hans højre Haandled. Med venstre Haand fattes om hans Ho-

ved, saa hans Pande hviler i A.s Albueled. Nu trækker A. hans Hoved og Krop mod sig, idet han skubber M. omkuld, løfter op i hans Hoved og med sin Krop presser hans Arm fremad. Idet A. gaar frem med Benene foran M.s Hoved, lægger han ham paa Ryggen. Grebet kan ogsaa udføres med Haanden paa M.s fjerneste Hofte. Dette Greb kan benyttes som Modtræk for liggende Armtræk. Som Parade søger man, idet Angriberen skubber en omkuld, at trække sin venstre Arm ind til sin Krop, saa han ikke kan fange den og med sit Bryst laase den til Hovedet. A.R.N.-E.C.

Hovedvægt (Tennis), Betegnelse for, at mere end Halvdelen af Ketcherens samlede Vægt ligger i Hovedet. Med hovedvægtige Ketchere opnaar man, at Grundslagene faar større Vægt og Fart, men til Gengæld bliver Ketcheren vanskeligere at manøvrere med i de smaa, hurtige Bevægelser, og er Armen ikke særdeles kraftig, kan det medføre Muskel- og Senelidelser at benytte Ketchere med Hovedvægt. Sv.O.

Hovslag (Ridn.), det Spor (den Vej), hvorpaa Hesten bevæger sig, i Ridehuset eller paa Ridebanen det Spor, som gaar langs Barrieren.

How's that? (Cricket) (eng.: hvad er det?), Spørgsmaalet (Appellen) til Dommeren, der opfordrer denne til at afsige Kendelse, om et Gærde er faldet e. l.

H.37 = Haandboldklubben 1937.

Hubertusjagt (Ridn.) er i de fleste Lande, hvor Jagtridning dyrkes, Aarets største og festligste Jagt; opkaldt efter Jagtrytternes Skytspatron, Sankt Hubertus, der ifølge Sagnet levede i 7.-8. Aarh. som Præst, men tillige var ivrig Dyrker af Jagt og Jagtridning. Han blev senere Biskop i Liége og efter sin Død (727) ophøjet til Helgen. Hubertusdagen er den 3. November, men herhjemme afholdes Hubertusjagten af praktiske Grunde altid paa en Søndag, som Regel den første Søndag i November. Mest kendt er Sportsrideklubbens Hubertusjagt, som i en Aarrække har været afholdt i Jægersborg Dyrehave med Opløb paa Eremitagesletten, og om H. M. Kongens Ærespræmie. Kongen har ofte været Tilskuer til Jagten. J.W.

Hud el. *Yderklædning* (Sejl.), den Beklædning af Træ, Kobber eller Zink, som spigres uden paa Skibets Bund til op over Vandlinien. →Forhude.

Huddersfield Pokal (Fodb.), evigt vandrende Pokal, skænket »Stævnet« 1936 af Huddersfield Town F.C. som Tak for »god Behandling under Klubbens Besøg i København«. Overrækkes efter hver afsluttet Sæson den af de 5 Stævneklubber, der har klaret sig bedst i D.B.U.s Mesterskabsserie. Første Indeh. Akademisk Boldklub 1937. N.M.

Huddersfield Town F. C., eng. Fodboldklub, stiftet 1908. Medlem af 2. Division 1910, af 1. Division 1920. Har siden hørt til de førende Klubber i eng. Fodbold. Vandt Liga-Mesterskabet 3 Aar i Træk (Rekord) 1923-26. Finalist i Pokalturneringen 1920, 22, 28, 30 og 38, Vinder 1922. Berømte Spillere: R. Goodall, R. Kelly, A. Jackson, A. Young og W. H. Smith. Har spillet i København oftere end nogen anden eng. Klub, ialt 8 Gange. Overordentlig populær hos det danske Publikum. N.M.

Huden (Fys.) dækker hele Legemets Overflade og bestaar af to Lag, yderst Overhuden, inderst Læderhuden. De dybeste Lag af Overhuden er tætstillede, levende Celler (Vækstlaget), der ved Deling danner **nye** Celler, som efterhaanden skubbes udad, forhorner og dør (Hornlaget) for sluttelig at afstødes. Der er ingen Aarer og kun faa Nerver i Overhuden. Læderhuden bestaar hovedsagelig af talrige Traade af →Æggehvidestof (kan garves til Læder) og indeholder Aarer, yderst smaa Haarkar og dybere inde særlige Net af →Vener. Disse Kars Blodgennemstrømning kan reguleres, hvilket influerer paa Hudens Temperatur (og Farve) og derved paa Varmeafgiften fra Huden. I Læderhuden findes talrige Følenerver med deres Sanseceller. Haar og Negle er udviklede fra Overhuden, det samme gælder Sved- og Talgkirtlerne. De første tjener →Varmereguleringen. Under Læderhuden findes mange Steder mere eller mindre rigeligt Fedt (Underhudsfedtet, det subcutane Fedt). Fornuftig dreven Idræt med passende Renlighed opøver Hudens Funktion som Varmeregulator. E.As.

Hudsygdom, →Idrætshygiejne.

Hug (Boksn.), →Hook.

(Fægtn.), Angreb i Sabelfægtning, hvorved man med Sablens Skarpe søger at touchere Modstanderen. Udføres ved en samtidig Bevægelse af Albueled og Haandled. C.S-n.

(Tennis). Mellemting mellem et →Smash og en →Flugtning. Udføres hurtigt og kraftigt.

»Hugge Brænde« (Gymn.). Fri strækbredstaaende Kropbøjning fremad-nedad. Hænderne svinges samlede helt ind mellem Benene.

Hugning (Gymn.) el. *Vipning,* Bevægelse, der har til Formaal at øge Bevægeligheden i et eller andet Led ved at fremkalde en særlig kraftig Udspænding af Muskler, Kapsler og Baand, der er blevet for korte. Eks.: Kropbøjning fremad-nedad er ført saa langt, som Bevægeligheden i Hofteled og Hvirvelsøjle i Øjeblikket tillader; ønskes nu Bevægeligheden udvidet, det vil i det her tænkte Tilfælde sige: Hasemusklerne og Lænderygstrækkerne yderligere forlænget, løftes Ho-

ved, Krop og Arme lidt for derefter at sættes i en hurtig, huggende Bevægelse nedad igen. Ved dette Hug frembringes der saa megen Bevægelsesenergi, at den kan skubbe Grænsen for Bevægelsen lidt længere ud, d.v.s. udspænde de hemmende Faktorer lidt mere, end de bøjende Muskler og Tyngden var i Stand til, og altsaa forøge Smidigheden. Det er en Forudsætning for at naa et tilfredsstillende Resultat, at de Muskler, der skal forlænges, er afslappede. N.I.

Hug over Jernet (Fægtn.), Hug under Sabelfægtning, som føres mod Modstanderens Arm, men som rammer Modstanderens Vaabens Parerskaal (som er af Metal) eller Skaalen og Modstanderens Arm samtidig. I sidstnævnte Tilfælde er Hugget gyldigt og dømmes touché. C.S-n.

Hugstilling (Gymn.) fremkommer ved Knæbøjning. Dyb Knæbøjning fører til hugsiddende, halv Knæbøjning (d.v.s. halvt saa dybt ned) til hugstaaende Stilling. Hoved og Krop holdes i H. som i Retstilling, Armene kan hænge frit ved Siden af Kroppen, men er i Almindelighed fæstede i en eller anden Stilling, hyppigst i Vingstilling. Jo større Fodvinkel, der bruges i Retstilling, desto større Afstand vil der blive mellem Knæene i H., idet de skal pege i Retning af Taaspidserne; for Fodvinkel Nul maa Knæene konsekvent holdes samlede. N.I.

(Ski.), let sammenkrøbet Stilling med bøjede Knæ. Under Nedfart anvendes undertiden dyb Hugstilling for at formindske Luftmodstanden og dermed forøge Farten. Denne Stilling er dog usikker, da der ikke er Mulighed for gennem Fjedring i Knæene at afparere Ujævnheder i Terrænet og vekslende Sne. K.V.L.

Hul (Cykl.). 1) Den Afstand, en Udbryder laver mellem sig og Feltet, 2) den store Afstand, der opstaar før Starten til et Forspringsløb, naar en eller flere af Deltagerne ikke starter. J.B.

(Golf). Hullet paa Golfgreens er overalt fastlagt ens. Det skal maale 10,8 cm i Diameter og være 10,2 cm dybt.

Hulkehl (Sejl.) (af Tysk hohl: hul, og kehlen: at danne en Rende) el. *Hulstav* kaldes i Bygningskunsten et hult indrundet Led, som vender den konkave Side udad. Anvendes ofte til Forsiring af Lystbaade. Den høvles i lige under Skandækket og indlægges med Bladguld. I Lystfartøjer forsynes Bommen ofte med en Hulkehl (egentlig dobbel), hvori Storsejlets Bomlig trækkes. Lidseline anvendes ikke. I smaa Sejlfartøjer forsynes Agterkant af Mast ogsaa med en Hulkehl, hvori Masteliget løber. T.B.

Hulkorn (Skydn.), Sigtekorn, bestaaende af en Skive, der fastgøres i og udfylder hele Sigtekornsringen, og med et Sigtehul i Midten. Bruges i Forbindelse med Diopter eller Hulsigte. E.S.-L.

Hulme, Joseph (»Joe«) (f. ca. 1900), eng. prof. Fodboldspiller i Blackburn Rovers, fra 1926 i Arsenal, for hvem han spillede ca. 350 Ligakampe som højre Wing. Forenede Hurtighed med Dribling og stor Opportunisme. Scorede over 100 Maal ofte ved direkte Sammenspil med v. Wing. 4 Pokal-Finaler (vundet de 2), 3 Liga-Mesterskaber og 9 Landskampe. Tillige 1. Klasses Cricketspiller paa Middlesex County Hold. N.M.

Hulsigte (Skydn.), Sigtemidler bestaaende af Sigtekorn i Beskyttelsesring og Diopterskive. Sigtekornet kan være Stolpe-, Ring- eller Hulkorn. Diopterskiven er anbragt paa en Slæde, der ved en Skrue kan forskydes til Siderne. Slæden glider paa den vandrette Arm af et Vinkelstykke, hvis lodrette Arm ligeledes ved Hjælp af en Skrue kan stilles op og ned i en Fod, der er fastskruet til Geværets Laasestol. Bruges særligt til frie Rifler. E.S.-L.

Hulspil (Golf), afgøres ved Antallet af vundne Huller, og Vinder er den, som har vundet flere Huller over Modspilleren, end der er Huller tilbage at spille paa Runden. Et Hul vindes af den, som har spillet dette med mindst Antal Slag. Hullet halveres, hvis begge Sider har brugt lige mange Slag. Kan spilles som Singles, Foursomes, Fourballs, Threesomes, Threeballs, Best Ball og Greensomes. C.S.

Hultén, Vivi-Anne (f. 25/8 1911), svensk Skøjteløberske. Svensk Mester 1927-29, 33 og 34, Nr. 5 ved OL 1932 og Nr. 3 1936. 1930 Nr. 3 i EM, 1931 Nr. 4, 1932 Nr. 3. 1932 Nr. 5 ved VM, 1933 Nr. 2, 1934 Nr. 4 og 1935-37 Nr. 3. Siden 1938 Professional og bosat i U. S. A., hvor hun har medvirket i en Række Isballetter og Shows. Den bedste kvindelige Kunstløber, Sverige har haft. Hun er en meget fin Figurløber. Hendes Friløb er præget af Elegance og Rytme og er takket være hendes musikalske Sans af meget høj Klasse, selv om det i Sværhedsgrad staar en Del tilbage for hendes bedste Konkurrenters. P.C.-C.

100 km Gang (Ath.). Konkurrencer over saa lange Distancer afholdes ikke mere, men var sidst i 19. Aarh. meget yndede og samlede et stort Antal Deltagere. Intet DM. DR indehaves af Chr. Christensen, K.I.F., 11.39, hvilket Resultat tillige betragtes som uofficiel VR. J.B.B.

100 m Brystsvømning, alm. Brystsvømningsdistance. Intet DM paa Distancen, men de 1896-1902 afholdte DM i fri Svømning kan med nogen Ret betragtes som Brystsvømningsmesterskaber, da der som fri Svømning udelukkende blev benyttet Brystsvømning. De senest opnaaede VR og tildels

DR er opnaaet ved Anvendelse af Butterflysvømning over hele (el. en Del af) Distancen. S.A.N.

Damer:

VR og ER 9/5 1943. Gisela Grass, Tyskland .. 1.19,8

Danske Rekorder:

1/7 1926 Else Jacobsen, D.K.G. 1.39,9
26/7 1926 „ „ 1.39,0
5/8 1926 „ „ 1.36,0
27/8 1926 „ „ 1.35,3
5/9 1926 „ „ 1.32,6
25/7 1927 „ „ 1.32,0
27/8 1927 „ „ 1.26,6
10/4 1932 „ „ ..... VR 1.26,2
11/5 1932 „ „ ..... VR 1.26,0
30/4 1933 „ „ 1.25,8
13/3 1934 „ „ 1.25,6
17/4 1934 „ „ 1.25,2
25/5 1934 „ „ 1.25,1
22/2 1936 Valborg Christensen, D.K.G. 1.24,7
8/3 1936 „ „ .. VR 1.22,8

Herrer:

VR 15/4 1939 R. R. Hough, U.S.A. 1.07,3
ER 16/2 1942 A. Nakache, Frankrig 1.08,6

Danske Rekorder:

14/8 1915 Harald Klem, Hermes 1.32,8
21/8 1915 Otto Hansen, P.08 ..... 1.31,0
20/8 1916 „ „ 1.30,8
22/8 1916 „ „ 1.29,4
12/8 1917 „ „ 1.28,6
28/7 1924 Chr. Nielsen, H.G. 1.28,0
19/7 1925 Hans Jensen, H.G. 1.26,9
5/7 1926 „ „ 1.26,4
11/7 1926 „ „ 1.25,2
25/7 1927 Ejnar Jørgensen, Randers 1.23,6
18/7 1931 Jørgen Høffding, Hermes 1.22,0
4/9 1932 Hans Malmstrøm, H.G. 1.21,1
20/1 1933 „ „ 1.20,0
23/4 1934 „ „ 1.18,0
8/3 1935 Alfred Gregersen, D.M.G. 1.15,9

100 m fri Svømning (100 m Crawl). Den første Distance, paa hvilken der blev udskrevet DM. (Herrer: 1896, Damer: 1909). De første Aar, for Herrernes Vedkommende til og med 1902, blev der udelukkende benyttet Brystsvømning, hvorfor de indtil da opnaaede Tider ogsaa kan betragtes som Brystsvømningsrekorder. Senere, da de hurtigere Svømmearter, som Haand over Haand, Trudgeon og sidst Crawl, vandt Udbredelse herhjemme, blev de udelukkende benyttet. Officielle DR er anerkendt siden D.S.&L.F.s Stiftelse 1907; i Rekordtabellen er dog ogsaa medtaget nogle ældre Resultater, som paa den Tid gjaldt som DR, selv om de ikke er blevet officielt anerkendte. S.A.N.

Damer:

VR, ER 27/2 1936 Willy en Ouden, Holland .. 1.04,6

Danske Rekorder:

6/8 1909 Elisabeth Kanneworff, D.K.G. 1.46,0
7/8 1910 „ „ 1.41,2
20/7 1913 Vita Blichfeldt, D.K.G. 1.39,4
23/7 1914 Elisabeth Sødring, D.K.G. 1.39,0
1/8 1915 „ „ 1.36,4
13/8 1916 „ „ 1.29,6
18/8 1918 Karen Olsen, D.K.G. 1.30,0
12/7 1921 Grete Hansen, K.G. 1.29,0
31/7 1921 „ „ 1.28,0
4/7 1922 Hedevig Rasmussen, V.S. 1.26,2
30/7 1922 „ „ 1.26,0
5/7 1923 Karen Maud Rasmussen, V.S. 1.25,0
9/8 1923 Hedevig Rasmussen, V.S. 1.24,8
13/8 1923 Vibeke Wulff Møller, D.K.G. 1.23,2
26/6 1924 Agnete Olsen, D.K.G. 1.21,0
6/7 1924 „ „ 1.20,8
3/8 1924 „ „ 1.20,0
19/7 1925 „ „ 1.19,7
16/8 1925 „ „ 1.17,5
30/8 1926 „ „ 1.14,7
2/8 1931 Lilli Andersen, D.K.G. 1.14,5
11/3 1932 „ „ 1.14,0
10/4 1932 „ „ 1.13,0
11/5 1932 „ „ 1.12,8
8/8 1932 „ „ 1.11,6
9/7 1933 „ „ 1.11,4
26/5 1934 „ „ 1.09,8
8/3 1936 Ragnhild Hveger, H.S. 1.08,6
12/2 1937 „ „ 1.08,3
5/3 1937 Gunvor Kraft, Triton 1.07,8
1/5 1937 Ragnhild Hveger, H.S. 1.07,7
12/9 1937 „ „ 1.07,5
23/1 1938 Birthe Ove-Petersen, D.K.G. 1.06,9
1/8 1938 Ragnhild Hveger, H.S. 1.05,9
6/11 1938 „ „ 1.05,4
14/5 1939 „ „ 1.05,1

Herrer:

VR 11/2 1936 Peter Fich, U.S.A. 0.56,4
ER 26/4 1934 Helm Fischer, Tyskland 0.56,8

Danske Rekorder:

1896 Edgar Aabye, K.A.F. 2.05,4
1897 Paul Petersen, Hermes 1.45,4
1898 V. Eriksen, A.I.K. 1.44,4
1900 Paul Petersen, Hermes 1.42,2
1901 Harald Klem, Hermes 1.41,4
1902 „ „ 1.34,8
1903 Gustaf Lexau, Go-on 1.30,8
1904 „ „ 1.22,8
1905 „ „ 1.22,2
18/8 1907 Harald Klem, Hermes 1.20,8
5/7 1908 Poul Holm, Hermes 1.10,8
10/7 1923 Preben Bestle, Aarhus S.C. 1.10,4
17/8 1924 Alfred Meiling, Kolding S.K. 1.09,0
10/7 1925 „ „ 1.08,5
19/7 1925 Gotfred Havsteen, Hermes 1.08,3
7/7 1927 „ „ 1.07,5
26/8 1928 „ „ 1.06,0
19/7 1931 „ „ 1.04,9
8/4 1933 John Christensen, D.M.G. 1.04,8
16/4 1933 „ „ 1.04,0
3/9 1933 „ „ 1.03,6
12/1 1934 „ „ 1.03,1
4/2 1934 „ „ 1.02,1
23/4 1934 Poul Petersen, D.M.G. 1.02,0
24/11 1935 John Christensen, D.M.G. 1.01,1
19/1 1936 „ „ 1.00,5
23/2 1936 „ „ 1.00,4
4/4 1937 „ „ 0.59,9

100 m Løb (Ath.). Den korteste Distance, hvorpaa der kan godkendes DR og VR samt udskrives Konkurrence ved OL, EM og DM. DR godkendtes første Gang 1896. DM er afholdt siden 1900, og 100 m Løb har altid været paa OL's Program. Rekorder godkendes ikke, hvis Løbet finder Sted i Medvind. Deltagerne graver Starthuller og benytter knælende Start. Løbet afvikles paa afmærkede Baner, der mindst skal være 1,22 m brede. Oftest starter kun 6 Deltagere i hvert Heat. E.A.

VR 1936 Jesse Owens, U.S.A. 10,2
1942 Harold Davis, U.S.A. 10,2

Danske Rekorder:

1896 Ferdinand Petersen, KAF 11,0
1918 Kaj Mathiassen, Ben Hur 10,9
1923 Poul Schiang, AI 10,8
1928 Leo Jørgensen, Sparta 10,7
1938 Holger Hansen, Politiet 10,6

100 m Løb, Kvinder (Ath.). En af de Distancer, paa hvilke der arrangeres Konkurrencer for Kvinder og tillige kan anerkendes Rekorder.

VR 1936 Helen Stephens, U.S.A. 11,5
Danske Rekorder:
1930 Julie Christensen, FIF 14,6
1932-34 Paula Hansen, Mariendal 13,2 13,1 12,6

100 m Rygsvømning (100 m Rygcrawl). Siden 1921 Mesterskabsdistance for Damer og siden 1934 for Herrer (før denne Tid var DM for Herrer 200 m). Den af Rigmor Olsen 1923 satte DR var paa den Tid den bedste i Verden; den indsendtes til FINA, men opnaaede ikke officiel Anerkendelse, da den kort Tid efter blev forbedret. Den kan dog betragtes som den første VR sat af en dansk Svømmer. S.A.N.

Damer:
Danske Rekorder:

20/7	1921	Edle Nielsen, V.S.	1.38,0
10/7	1923	Rigmor Olsen, D.K.G.	1.35,8
20/7	1925	„ „	1.35,0
15/7	1926	Agnete Olsen, D.K.G.	1.34,8
5/8	1926	„ „	1.33,5
17/7	1927	„ „	1.32,0
22/7	1928	Else Jacobsen, D.K.G.	1.29,2
24/1	1932	Lilli Andersen, D.K.G.	1.28,7
10/4	1932	„ „	1.27,7
29/4	1932	„ „	1.26,6
9/7	1933	„ „	1.24,5
17/1	1934	„ „	1.22,1
7/4	1934	„ „	1.22,0
22/11	1935	Tove Brunnstrøm, Triton	1.21,4
17/1	1936	„ „	1.20,1
9/2	1936	„ „	1.19,8
1/3	1936	„ „	1.19,4
3/3	1936	„ „	1.18,8
8/3	1936	„ „	1.18,3
14/5	1936	„ „	1.17,9
17/2	1937	Ragnhild Hveger, H.S.	1.16,5
5/3	1937	„ „	1.16,3
14/9	1937	Tove Brunnstrøm, Triton	1.15,3
31/3	1938	„ „	1.15,1
16/4	1939	Birte Ove-Petersen, D.K.G.	1.15,0
14/5	1939	„ „	1.14,3

Herrer:

24/8	1910	Ludvig Dam, Hermes	1.23,0
13/3	1932	Hans Malmstrøm, H.G.	1.22,0
29/4	1932	„ „	1.21,0
2/10	1932	John Christensen, D.M.G.	1.20,5
20/1	1933	„ „	1.20,2
2/9	1933	„ „	1.18,4
12/3	1935	„ „	1.17,5
9/2	1936	Børge Bæth, Sparta	1.16,9
1/4	1936	„ „	1.16,4
3/4	1936	„ „	1.16,1
14/6	1936	„ „	1.14,4
2/1	1937	„ „	1.14,2
8/1	1937	„ „	1.12,8
10/2	1937	„ „	1.12,7
1/5	1937	„ „	1.12,5
1/4	1938	„ „	1.12,4
1/8	1938	„ „	1.11,7
22/1	1939	„ „	1.11,5
7/4	1939	„ „	1.11,3
9/4	1939	„ „	1.10,4

150 m Løb (Ath.). Der konkurreres saa godt som aldrig paa Distancen. 1897 løb Ferd. Petersen, K.A.F. paa 17,2, hvilket anerkendtes som DR.

150 yards Rygsvømning (150 yards Rygcrawl) var tidligere en ret almindelig Rygsvømningsdistance og for Damer indtil 1923 den eneste, paa hvilken der anerkendtes VR. 1937 svømmede Ragnhild Hveger i London Distancen paa 1.49,8, en Tid, der først af F.I.N.A. blev anerkendt som VR, men senere efter Protest fra Holland underkendt, idet Nida Senf i Slutningen af 1936 havde svømmet paa 1.45,4. Den bedste danske Tid (DR anerkendes ikke paa denne Distance) er opnaaet af Tove Bruunstrøm 14/4 1938 i Aarhus : 1.48,1. Damer: VR 29/9 1939 Cor Kint, Holland, 1.42,1. Herrer: VR 14/6 1942 Adolf Kiefer, U.S.A., 1.28,3. S.A.N.

110 m Hækkeløb (Ath.), →Hækkeløb.

120 yards Hækkeløb (Ath.). Over denne Distance løbes der i de engelsktalende Lande; den modsvarer 110 m Hækkeløb (120 yards = 109,728 m). Der er ligesom paa 110 m 10 Hække, hvis Højde er 3,6" (1,0668 m). Afstanden mellem dem er 10 yards (9,144 m); til første Hæk er der 15 yards (13,716 m) og fra sidste Hæk til Maal ogsaa 15 yards. Konkurrencer over 120 yards afholdes ikke mere i Danmark. VR 1936 Forrest Towns, U.S.A., 13,7 (Hækkenes Højde 1,06 m). Ingen DM. DR 1897 Ferd. Petersen, K.A.F., 17,0 (Hækkenes Højde 0,92 m). J.B.B.

100 yards Brystsvømning, den korteste Distance, paa hvilken der anerkendes VR. ER og DR anerkendes ikke. Den bedste Tid, der er opnaaet af en dansk Svømmerske, er af Valborg Christensen 1.16,5 (7/11 1936 i Plauen). Damer: VR 12/1 1940 Alice Style, Holland, 1.13,0. Herrer: VR 15/4 1939 R. R. Hough, U. S. A., 1.00,6. S.A.N.

100 yards fri Svømning (100 yards Crawl), den korteste og tillige en af de første Distancer, paa hvilken der anerkendtes VR. Svømmes ikke ret ofte herhjemme, men ret alm. i Udlandet, navnlig i England og Amerika, hvor de fleste Svømmebassiner er 25 (el. 50) yards. Damer: VR 9/12 1941 Kirsten Busch Sørensen, Danmark, 0.59,5. Herrer: VR 14/2 1943 Allan Ford, U. S. A., 0.50,6. S.A.N.

100 yards Løb (91,44 m) (Ath.). Paa denne Distance konkurreres meget sjældent i Danmark, medens den er obligatorisk Mesterskabsdistance i alle engelsktalende Lande. DR Ferd. Petersen, K.F.F. 10,2 Sek. 7/10 1894. VR Jesse Owens, U. S. A. 9,4 Sek. 1936. J.B.B.

100 yards Rygsvømning (100 yards Rygcrawl). Siden 1939 den korteste Rygsvømningsdistance, paa hvilken der anerkendes VR. Svømmes næsten kun i England og Amerika. Damer: VR 18/9 1939 Cor Kint, Holland, 1.05,1. Herrer: 7/4 1940 Adolf Kiefer, U. S. A., 0.57,9. S.A.N.

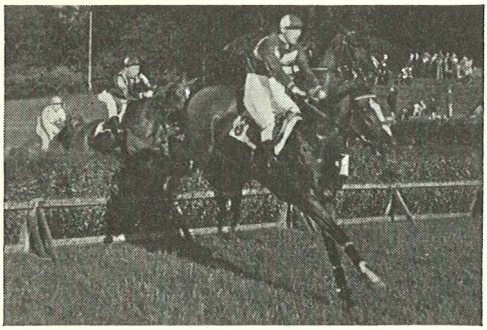
Hungaria, ungarsk Fodboldklub, der oprindelig hed M.T.K., men fik sit nuværende Navn, da Professionalismen indførtes 1926. Indtil sin Opløsning 1940 sammen med Fe-

rencvaros og Ujpest Ungarns fineste Klub, spillede i skotsk Stil. Tourné i Danmark. H.B.

Hungaria Evezös Egylet, Budapest, ungarsk Roklub, har bl. a. vundet en Række EM. Vandt 1932 i København over K.R. i Senior-Firer m. St., men tabte til →Soranerne i Firer u. St. Vandt 1935 ved Bagsværd-Regattaen Toer u. St. og Firer u. St., men tabte — med sine Europamestre — i Otter til K.R. A.L.

Hunt, Kenneth R. G. (f. 1884), eng. Præst og Skolelærer. Spillede først for en Amatørklub, Oxford City, derefter i nogle Aar (som Amatør) for Wolverhampton Wanderers og endelig for The Corinthians. Den sidste Amatør, der har vundet en Cup-Medaille, idet han var paa W.W.s sejrende Hold i Pokalfinalen 1908. En stærk og intelligent højre Halfback, der spillede 2 fulde Landskampe for England og 20 Amatør-Landskampe. Udgav 1920 »Association Football«. N.M.

Hunter (Ridn.) (eng.: Jagthest). Efter Sprogbrugen tænkes nærmest paa en stærk, bred →Halvblodshest, naar der tales om en Hest af Huntertypen, men i Virkeligheden spænder Hunteren fra den stærke over den højtforædlede Halvblodshest til Fuldblodshesten, idet alle disse Typer efter Rytterens individuelle Smag og Terrænets særlige Karakter anvendes til Jagtridning. Englænderne og Irlænderne har derfor ogsaa baade Betegnelsen Sværvægtshunter og Letvægtshunter. J.W.

Hurdleløb paa Klampenborg Væddeløbsbane. Bemærk forreste Rytters noget gammeldags tilbagelænede Overkrop og fremstrakte Ben, muligvis fremkaldt af Hestens Opspring og Tilløb til Forhindringen. Tøjlerne er, som Reglen er i Væddeløbsspringning, bestemt anstillede. De bagvedværende Ryttere har det almindeligt brugte Sæde med den let fremadlænede Overkrop.

Hurdle (Ridn.) (eng.: Risgærde), Forhindring, bestaar i sin nuværende Skikkelse af et Træstel, hvori lodrette eller skraa Ris er stillet tæt ved hverandre, næsten dannende en Hæk. J.W.

Hurdleløb (Ridn.), Forhindringsløb udelukkende over →Hurdler.

Hurtigløb (Skøjte.), den ældste Form for Skøjteløb, idet Skøjterne var et Befordringsmiddel. De første Kapløb fandt Sted i Holland 1805, med Kvinder som Deltagere; i Norge holdtes de første Konkurrencer 1863, men først ca. 1890, da den nye norske Hurtigløbsskøjte var kommet frem, slog Hurtigløb rigtig an. Fra 1893 afholdtes nationale Mesterskaber, EM og VM, Rekorder noteredes, og Teknikken udvikledes under nordiske — og navnlig norske — Løberes Førerskab. De første store norske Navne var Axel Paulsen og Harald Hagen, senere kom Peder Østlund, Oscar Mathisen og Ivar Ballangrud. Af andre Skøjtestjerner nævnes Hollænderen Jaap Eden, Finnen Clas Thunberg og Svenskeren Åke Seyffarth. Danmarks eneste internationalt kendte Navn er Einar Sørensen. Til Hurtigløb bruges Skøjter af norsk Model, en stærk Staalrørsskøjte med en ca. 45 cm lang Staalskinne under; Begyndere kan anvende hollandske Skøjter (Staalskinner paa Træ). — Løbet: Glider man frem paa venstre Skøjte, holdes højre Fod først bagved, føres saa frem tæt forbi den løbende Skøjte og sættes »blødt« i Isen tæt ved den løbende Skøjte, samtidig lægges Vægten over paa højre Fod, og der foretages glidende Afsæt med venstre. Højre Skøjte løber først paa Yderkanten, men snart ligger Balancen saaledes, at Glidningen foregaar paa Skøjtens Underflade. Det frie Ben ligger bøjet og i Hvile bagved, til der igen skal skiftes Fod. Afsættet skal ske lydløst, uden at Spidsen skærer i, hvilket kræver stor Smidighed i Fodleddet. Det er en god Øvelse at stræbe efter at sætte af »med Hælen«. For at faa et langt, kraftigt og dog behersket Afsæt skal man ned i stærkt bøjede Knæ. Armene svinger til at begynde med rytmisk, venstre Arm skraat frem til højre, naar højre Fod sættes i, o.s.v., og Skuldrene skal med i Bevægelsen, saa hele Kroppen kommer med i Rytmen. Kroppen bøjes frem i vandret Stilling for at mindske Luftmodstanden og effektivt understøtte Afsættet. Senere lægges Armene om paa Ryggen, saa langt tilbage som muligt for at holde Tyngdepunktet langt tilbage. Kun hvis Balancen er i Fare, tages Armene til Hjælp. En ligesom lidt siddende Stilling giver den bedste Glidning; Tyngden maa ikke hvile paa Skøjtens forreste Del. Naar man skal svinge, maa man krydse over; ved Sving til venstre, tvinges Kroppen over til venstre, med venstre Arm tilbage — maaske med en lille Hævning af venstre Skulder — og hvert andet Tag bliver et Kryds med højre Fod over venstre, ikke løftet højere end nødvendigt for Passagen. Højre Fod løber i Svinget stadig paa Inderkant, venstre paa Yderkant, og Afsættet — der skal foretages med hele Skøjten — fra Yderkant kræver betydelig Smidighed. Højre Arm kan understøtte Be-

vægelsen ved at svinge frem til venstre, naar venstre Fod sættes i. Hovedet bør holdes nede; Halsen maa ikke spændes. Under Glidningen maa Kroppens Tyngdepunkt holdes i konstant Højde over Isen. Den mest anvendte Startstilling er med omtrent parallelle Skøjter, hvorved første Tag med venstre Fod bliver sidelæns, og højre Fod krydser over. Den kræver stor Smidighed i Hofterne. Naar der er fuld Fart paa, lægges Armene paa Ryggen — dog ikke i 500 m Løb, hvor Armene som Regel hele Tiden svinger med —, og først i Spurten, hvor alle Kræfter lægges i, tages Armene atter til Hjælp. Hurtigløbets meget krævende Konkurrenceform — alle Deltagere skal løbe 500, 5000 og 10 000 m — nødvendiggør en omhyggelig og alsidig Træning; som Fortræning anvendes Gymnastik, Sjipning, Gang, Løb, Cykling og Roning. A.H.

Hurtigskydning, Skydning, hvor et vist Antal Skud skal afgives mod et Maal inden for en bestemt Tid. Den almindeligste Form i danske Skytteforeninger er 10-Skud liggende uden Anlæg med 10-delt Ringskive paa to Minutter. Er en Art Militærskydning og udføres normalt m. Militærgevær. E.S.-L.

Hurtigt Vand (Svømn.), populært Udtryk for at Vandet (spec. i Svømmehaller) er let at svømme i, hvilket især giver sig Udslag i, at der opnaas gode Tider. Herhjemme er navnlig Aarhus Svømmehal anset for at have hurtigt Vand, hvilket sikkert skyldes, at Vandet her er renset Havvand, der har større Opdrift end Vandet i Landets øvrige Haller, hvor der bruges alm. Vand, tilsat bl. a. Salt. S.A.N.

Husted, Erik (f. 3/1 1900), Professor, Dr. med. Haandbold fra 1908, indtil 1926 paa Helsingørs Hold, 1927-31 A.I.; Fodbold 1920-25 paa »Dania«, Hørsholms Hold. Hockey 1915-18 i Helsingør Hockeyklub, 1918-23 i K.H. og 1924-33 i Orient. Temperamentsfuld, hurtig og energisk Allround-Spiller, der **har** spillet alle Pladser paa sit Hold. Meget benyttet Dommer og Instruktør. DM 1924, 27-30 og 32-33. Guldmedaille ved Nordiske Idrætslege 1921. 14 Landskampe. OL 1920 (Sølvmedaille) som højre Halfback og 1928 som Centreforward. 1 Bykamp og mange internationale Klubkampe. Bandy paa Frederiksberg Skøjteløberforenings Hold. Spillet flere internationale Kampe mod svenske Hold. O.H.

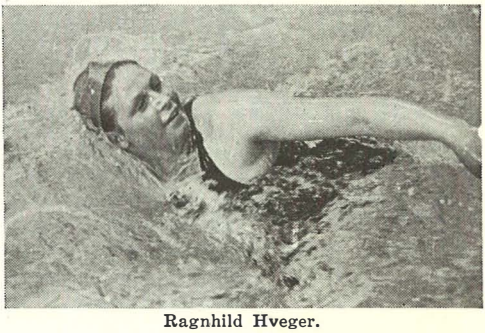
Husted, Otto (f. 10/10 1902), Civilingeniør, Hockeyspiller. Fra 1941 Formand for »Orient«. 1937-41 Sekretær i Dansk Hockey Union, 1936-42 Formand for D.H.U.s Dommerklub, DM i Hockey 1925, 27-30 og 1932-34 (Venstre Halfback). Guldmedalje ved Nordiske Idrætslege 1921, Landshold OL 1928. Har udarbejdet: Turneringsreglement; Love for Hockey med Fortolkninger; Love for D.H.U.s Dommerklub. Red.

Hutton Cup (The Alfred Hutton Memorial Challenge Cup). (Fægtn.), international Fleuret-Konkurrence for Damer. Aaben for Amatører af alle Nationer. En af de fornemste Fægtekonkurrencer, der samler Verdenseliten af kvindelige Fægtere. Afholdes aarlig i Begyndelsen af November i London. Danske Vindere: 1928 Frk. Mitzi Holst, 1937 Frk. Grete Olsen, Nr. 2 Frk. Karen Lachmann, Nr. 4 Frk. Aya Pedersen. J.V.T.

Hvad var det? (Cricket), →How's that.

Hvass, A. N. (1858-1916), Overretssagfører. Medstifter af og Formand for Studentersamfundets Roklub 1886. Medstifter af D.F.f.R., Formand 1887-1893 og 1899-1901. Viste betydelige Evner som Formidler og Mægler under de store Uoverensstemmelser i Organisationens første Aar. Em.S.

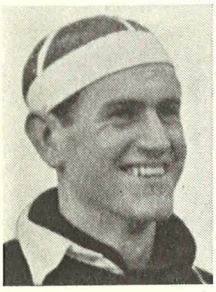
Ragnhild Hveger.

Hveger, Ragnhild (f. 20/12 1920), Medl. af Helsingør Svømmeklub 1932-42, siden 1942 af D.K.G. DM i 100 m fr. Sv. 1936-42, 400 m fr. Sv. 1935-42, 100 m Rygsv. 1937-38, Indehaver af alle (pr. 1/1 44) gældende VR i fr. Sv. fra 200 m til en eng. Mil og desuden VR i 400 m Rygsv. Har ialt noteret sig for 44 Forbedringer af VR og 52 af DR. Indledte sin Karriere 1933 med i et Stævne i Hälsingborg at vinde et Pigeløb, og i den følgende halve Snes Aar kastede hun ved sin Deltagelse Glans over talrige Stævner, baade i Danmark og i de fleste europæiske Lande. Blev ved OL 1936 Nr. 2 i 400 **m** fr. Sv. (5.27,5), dobbelt individuel EM 1938 (100 og 400 m) samt Deltager paa Danmarks sej-

rende Hold i 4×100 m. NM i 400 m fr. Sv. 1935, dobbelt individuel NM 1937 og 39 samt Dobbeltvinder ved begge svensk-danske Landskampe 1942. D.S.F.s Guldnaal 1935. Disse store Resultater betinges af medfødte Anlæg, uhyre flittig Træning i de første Aar, og — ikke mindst — en i alle Detailler gennemarbejdet Teknik, der skyldes Frk. Ingeborg Paul-Petersens Instruktion, og hvoraf kan fremhæves det udprægede »Skulderløft«, Armens Fremglid i Overfladen inden Trækket, Bensparket med indaddrejede Fødder og tydeligt Opspark. Startede sidste Gang i Marts 1943, derefter Svømmelærerinde ved et Friluftsbad i Kiel. O.J.

Hvidovre Idrætsforening (Boldklubben Hvidovre), stiftet 15/10 1925. Dyrker Fodbold, Haandbold for Damer, Badminton og Gymnastik. Spilleplads Høgevej ved Dansborg Allé, Hvidovre. Deltager i K.B.U.s B-Række 1934-41, derefter i A-Rækken. Betydeligste Formand: Johannes Nielsen (1928-30, 1933-37 og siden 1939). 1943 ca. 300 Medlemmer. S.A.K.

Hviid, Erik (f. 17/12 1919), Disponent, Ishockey-Spiller, Skøjteløber, 1941 og 42 DM i Hurtigløb paa Skøjter. En naturlig let Løbestil og den haarde Ishockey-Træning betingede en saadan Overlegenhed, at han vandt alle 3 Distancer, og navnlig paa 500 m, hvor han 1942 tangerede DR, løb han udmærket. En meget lovende Løber. A.H.

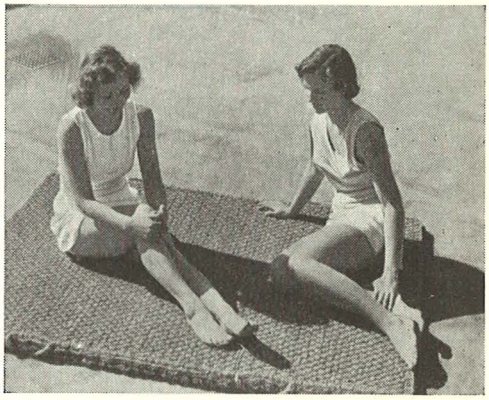
Hviid, Jørgen Alfred (f. 1916 i Rusland), Søløjtnant. Spillede Ishockey paa Skolehold, kom paa 1. Hold i »Union«, Riga, 1932 og var med til at vinde Mesterskabet 1933. Paa Riga's Byhold 1933 og 34 mod polske, litauiske og tyske Hold. Var samme to Aar udtaget til Landsholdet. Satte Gang i den danske Ishockey fra 1937 og har siden været K.S.F.s Ishockeyholds bærende Kraft. 1942 Næstformand i K.S.F. B.H.

Hvile (Fys.). Ethvert Organ, der er i Funktion, vil successivt trættes, hvilket giver sig til Kende ved en fortsat Nedsættelse af Ydeevnen. Først efter en passende Hviletid, d.v.s. en Periode, i hvilken Organet ikke fungerer eller er i mindst mulig Funktion, genoprettes den fulde Ydeevne. Saadanne Hvileperioder maa respekteres, hvis ikke det enkelte Organ og dermed hele Organismen skal udsættes for blivende Skade. →Træthedens Symptomer er Organismens Advarselssignal til Afværgelse af Overbelastning. En trættet Muskelgruppe kan hvile, medens andre arbejder, men det maa erindres, at de Organer (→Centralnervesystemet, →Hjertet m. fl.), hvis forøgede Funktion er nødvendig under Muskelarbejdet, herved holdes under stadig Belastning. Under →Søvnen er samtlige Organers Funktion nedsat til det mindst mulige. Søvn er derfor mest fuldkomne Form for Hvile. E.H.

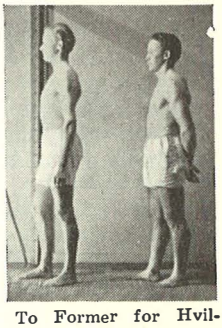
Hvilesving (Gymn.), Armsving mellem Ræk- og Favnstilling, d.v.s. rækstaaende Armsving nedad-udad. Skal udføres med størst mulig Kraftøkonomi. Øvelsen stammer fra den Tid, da Armsving brugtes baade i Tide og Utide, og blev tidligere kaldt »Pendulsving«, »Hvilende Sving«. N.I.

Hvilfatning (Gymn.). Hænderne paa Ryggen med Haandfladerne vendende bagud, Armene noget indadrettede og let bøjede, venstre (højre) Haandled fattet løst med modsat Haand. N.I.

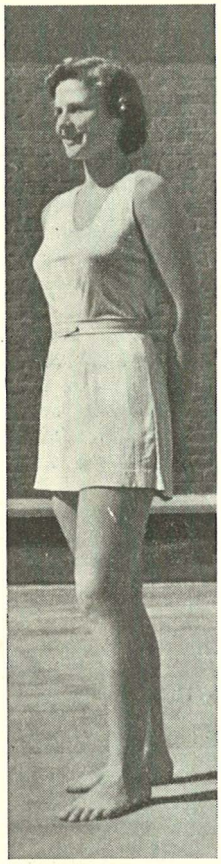
Siddende Hvilstillinger.

Hvilstilling (Gymn.) skal, som Navnet antyder, give Gymnasten Lejlighed til at hvile, til at sætte Spændingen i Musklerne mere eller mindre ned, efter som Stillingen er staaende, siddende eller liggende. Smaabørn hviler udmærket i krydssiddende Stilling, større Børn og voksne holder mere af krogsiddende, men for store Drenge og voksne Mænd er den staaende den almindeligste. Den officielle staaende H. indtages fra Retstillingen

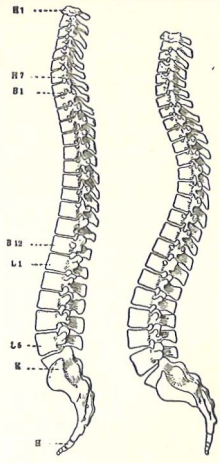
To Former for Hvilstillinger.

ved, at den ene Fod flyttes et lille Skridt skraat fremad, mens Legemsvægten samtidigt lægges ind over den staaende Fod ved en Indadføring i det bærende Bens Hofteled; det forreste Ben bliver paa den Maade saa at sige helt aflastet. Bækkenet hælder lidt til det frie Bens Side, hvilket medfører en lille Sidebøjning i Hvirvelsøjlen, da begge Skuldre stadig holdes lige højt. Eleverne bør derfor vænnes til at hvile lige saa vel paa højre som paa venstre Fod, da ensidig Vanestilling kan fremkalde Skoliose. Kroppen og Hovedet holdes oprejst, men mindre rank end i Retstilling. Armene hænger frit langs Kroppen eller føres lidt bagud, hvor Hænderne støttes mod Korsryggen, efter at den ene har grebet om det andet Haandled. I visse Kredse er det almindeligt at bruge en smal Bredstilling som H.; Fru Bertram bruger en staaende H., hvor den ene Fod er flyttet lidt ud til Siden, forreste Del af Foden støttet mod Gulvet, og det bøjede Knæ falder slapt ind mod det andet Ben, en typisk kvindelig Hvilstilling. Den liggende H. tillader naturligvis den mest fuldstændige Afspænding. N.I.

Staaende Hvilstilling.

Hvirvelsøjle (Rygrad) (Fys.) bestaar af 7 Halshvirvler, 12 Brysthvirvler, 5 Lændehvirvler, 5 Korsbenshvirvler (sammenvoksede) og 4 Halehvirvler. En typisk Hvirvel bestaar fortil af Hvirvellegemet, bagtil af Hvirvelbuen, der atter er forsynet med ialt 7 Tappe, som tjener til Fæste for Baand og Muskler. De 2 øverste Halshvirvler (Ringhvirvlen og Taphvirvlen) har en herfra afvigende Form. Hvirvellegemerne er indbyrdes forbundne med fibrøse Bruskskiver, medens Hvirvelbuerne, der tilsammen danner Rygmarvskanalen, hvori →Rygmarven er beliggende, er forbundne ved ægte →Led. Hvirvelsøjlen som Helhed faar herved en ret udstrakt Bevægelighed. Det er den formgivende Gymnastiks Opgave bl. a. at vedligeholde denne Bevægelighed uden dog at overdrive Smidigheden til Skade for Stabiliteten. I →Sagittalplanet er Hvirvelsøjlen dobbelt s-formet krummet med fremad konvekse Krumninger (Lordoser) i Hals- og Lændedelen og bagud konvekse Krumninger (Kyfoser) i Bryst- og Bækkendelen. Disse Krumninger er en naturlig Følge af Bækkenhældningen i den oprejste Stilling, de har endvidere deres store Mission, og de skal derfor ikke søges udrettede. Er de for stærkt udtalte, kan det indbyrdes Længde- og Styrkeforhold mellem Ryg- og Bugmuskler, der bl. a. har til Opgave at stabilisere Hvirvelsøjlen, søges ændret gennem passende gymnastiske Øvelser. Undertiden optræder Krumninger fra Side til Side (Skoliose, Skævryg). Saafremt disse ikke skyldes Sygdom, men f. Eks. blot uheldige Arbejds- eller Vanestillinger, kan de søges rettet gennem kompenserende gymnastiske Øvelser. E.H.

Hvirvelsøjler, der viser to forskellige Holdningstyper, men som med Hensyn til Krumningernes Størrelse begge maa siges at ligge inden for det normales Grænser.
H 1-7: Halshvirvler,
B 1-12: Brysthvirvler,
L 1-5: Lændehvirvler,
K Korsbenet, H: Halehvirvler.
Eft. P. G. K. Bentzon.

Litt.: Lindhard: »Øvelsesterapi I-II (Kbh. 1937 og 41).

Hygrometer, Instrument, som viser Luftens absolutte eller relative Indhold af Vanddampe. →Fugtighedsgrad.

Hygroskop, Instrument, som viser Luftens relative Indhold af Vanddampe. →Fugtighedsgrad.

Hylster (Skydn.), →Patronhylster.

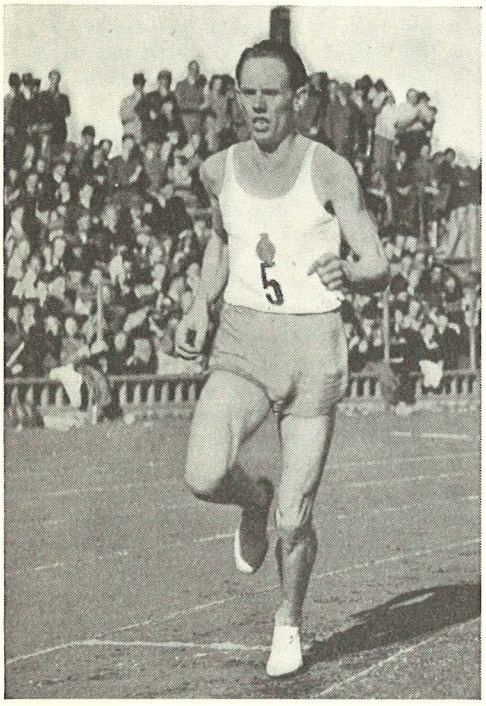
Hypofysen (Fys.), Kirtel med →intern Sekretion, beliggende i Kraniet, hæftet til Undersiden af Hjernen. Danner flere →Hormoner, hvoraf nogle regulerer Væksten (Kæmpe- eller Dværgvækst ved Over- eller Underproduktion), andre hører til Kønshormonerne, og andre igen regulerer bl. a. Vand- og Sukkerstofskiftet. E.As.

Hyssing (Sejl.), tynd treslaaet Line af tjæret Hampegarn.

Hütter 28 (Svæv.), midtvinget, fritbærende Rekordplan, konstrueret i Tyskland 1936 af Brdr. Ulr. og Wolfgang Hütter. Det eneste Eksemplar, der findes i Danmark, er bygget og ejes af stud. polyt. Carl Johansen. Data:

Spændvidde 12 m, Længde 4,75 m, Planareal 8,55 m^2, Planbelastning 21 kg/m^2, Glidetal 1 : 20, Synkehastighed 0,70 m/Sek. Flyvefart 72 km/T. Typen er forsynet med Bremseklapper. Flyvevægt 180 kg. J.G.B.

Hütter 17 (Svæv.), højvinget Overgangsplan, konstrueret i Tyskland 1935 af Brdr. Ulr. og Wolfgang Hütter. Data: Spændvidde 9,7 m, Længde 4,75 m, Planareal 9,2 m^2, Planbelastning 19,6 kg/m^2, Planbelastning 19,6 kg/m^2, Glidetal 1 : 15, Synkehastighed 1 m/Sek. J.G.B.

Gunder Hägg under 5000 m Løbet i Göteborg, hvor han satte Verdensrekord i Tiden 13.58,2.

Hägg, Gunder (f. 31/12 1918), svensk Løber, Ekspedient. Startede allerede som 15-aarig sin Idrætskarrière i Albacken i Jämtland med sin Fader som Træner. Han vandt et Par Distriktsmesterskaber, og da han derefter fik Arbejde i Kälarne, Jämtland, hvor der fandtes en rigtig Idrætsplads, opdagedes hans store Talent hurtigt. Fik sit egentlige Gennembrud 1940, da han blev Nr. 2 ved det svenske Mesterskab paa 5000 m, og rykkede 1941 op i Verdenseliten. Satte først svensk Rekord paa 1500 m i Malmö og vandt nogle Uger senere det svenske Mesterskab paa 1500 m (ny VR). Da han ikke havde overholdt Amatørreglerne, udelukkede det svenske Idrætsforbund ham til 1/7 1942, men herefter viste han saa fænomenal Form, at han vandt 10 Konkurrencer paa 3 Uger og satte 3 VR. Efter dette tog han en Hvilepause og startede ikke ved Aarets svenske Mesterskaber. Da han atter var i Form, satte han fra 23/8 til Sæsonens Slutning yderligere 7 VR, og hans Resultater 1942 placerede ham som Idrætshistoriens hidtil bedste Løber paa Distancer fra 1500 til 5000 m, selv om 2 af hans VR (paa 1500 m og 1 mile) 1943 blev slaaet af Arne Andersson, som Hägg havde besejret i alle Konkurrencer Aaret forud. Tilbragte det meste af 1943 i Amerika, hvor han vandt U. S. A. Mesterskabet paa 5000 m og alle de Løb, han startede i. Repræsenterede 1942 og 43 Gefle I.F. E.A.

Hægtning.

Hægtning (Hoc.), Afparering, Løftning eller Fastholden af Modstanderens Stok med egen Stok. Er forbudt i Herrehockey siden 1938 og har været det i Damehockey, siden dette fik særlige Love. O.H.

Hæk (Ath.), Forhindring, der bruges til Hækkeløb. Fremstilles af Træ eller Metal og bestaar af 2 Fodstykker og 2 lodrette Støtter bærende en rektangulær Ramme med en eller flere Tværribber. Støtterne skal anbringes i den ene Ende af Fodstøtterne. Udføres saaledes, at en Vægt paa mindst 3,6 kg, ført mod Midten af den øverste Tværliste, er nødvendig for at vælte den. Kan være indstillelig til forskellige Højder, men maa da kunne anbringes fuldstændig stiv og fast i de nødvendige Stillinger. Er Kontravægtene paa Fodstykkerne ikke indstillelige, skal den indstillelige Hæk være udført, saa Vægten, der er nødvendig for at vælte den, naar den er indstillet til den største Højde, udgør

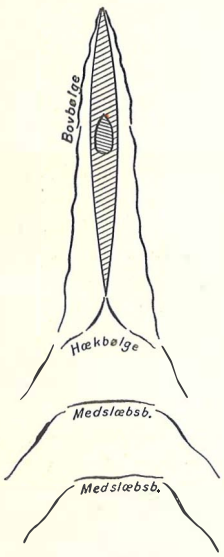
mindst 3,6 kg. Bredden af Hækken er 1,20 m. Fodstykkernes Længde 70 cm. Bredden af øverste, sort- og hvidstribede Tværstang 70 mm. Totalvægten maa ikke være under 10 kg. Hækkene skal placeres, saa den Ende af Fodstykkerne, som bærer de lodrette Støtter med Rammen, er længst fjernede fra Startlinien.

Prøve af Hække: Afprøvning af Hække kan foretages med en alm. Fjedervægt, som fastgøres til den øverste Tværliste (paa Midten). Det Træk, som er nødvendigt for at vælte Hækken, kan aflæses direkte paa Vægten. Prøven kan ogsaa foretages med et Lod, fastgjort til en Snor, der fastgøres til Hækkens øverste Tværliste (paa Midten) og føres over en Rulle. I den anden Ende hænges et Lod, der altsaa skal være paa mindst 3,6 kg. Hækken maa ikke vælte ved mindre Belastning. J.B.B.

(Sejl.), den Del af et Fartøjs Overvandsskrog, der ligger agten for Roret. Afsluttes i Reglen med en firkantet, halvrund eller halvellipseformet Plade, Spejlet. Enkelte Lystfartøjer har dog en spidst tilløbende Hæk, en saakaldt Kanohæk, svarende til Brugsfartøjernes Krydserhæk. Er ogsaa Betegnelsen for det agterste Rum (Styrerummet) i en Chalup. O.A.

Hækbjælke (Sejl.), en sværere Bjælke tværs over Agterstævnen for at give denne forøget Styrke. I Lystfartøjer og mindre Skibe nøjes man med at forstærke Bundstokken umiddelbart foran Rorkisten. O.A.

Hækbølge (Kajak), Del af det Bølgesystem, Kajakken ved sin Bevægelse gennem Vandet fremkalder paa Overfladen ved Kajakkens Agterende (Hæk). Her vilde der ved Baadens Bevægelse fremover dannes et Tomrum, hvis ikke Vandmasser, dels forfra langs Kajakkens Bund og Sider, dels agtenfra blev suget til. Hvor disse Vandstrømme mødes, opstaar Hækbølgen, der fra Agterstævnen vifteformet breder sig skraat ud til Siderne, og i Lighed med Bovbølgen spidser til ved stigende Fart. Visse Kajaktyper som f. Eks. de gamle Konstr. af »Nova« Typen vil navnlig under høje Farter suge uforholdsmæssig store Vandmasser til for at dække det store Tab efter det brede fyldige Agterskib, der med sine plumpe Linier tilmed vil vanskeliggøre Tilstrømningen forfra og fra Siderne. Vandet vil løbe til agtenfra og Baaden siges at have et stort Medslæb med udpræget Hæk- og Medslæbsbølge. J.S.

Hækkeløb (Ath.), →Sprinterløb, der i Danmark løbes over 110, 200 og 400 m, dog sjældent 200 m. For Kvinder er den almindelige Distance 80 m. I engelsktalende Lande løbes tilsvarende Distancer i yards. I Amerika tillige en Del kortere Løb over meget lave Hække, men udelukkende ved indendørs Stævner. Paa 110 m er der anbragt 10 Hække, 1,06 m høje. Til den første er der fra Startlinien 13,72 m. Afstanden mellem Hækkene er 9,14 m, fra sidste Hæk til Maallinien er der 14,02 m.

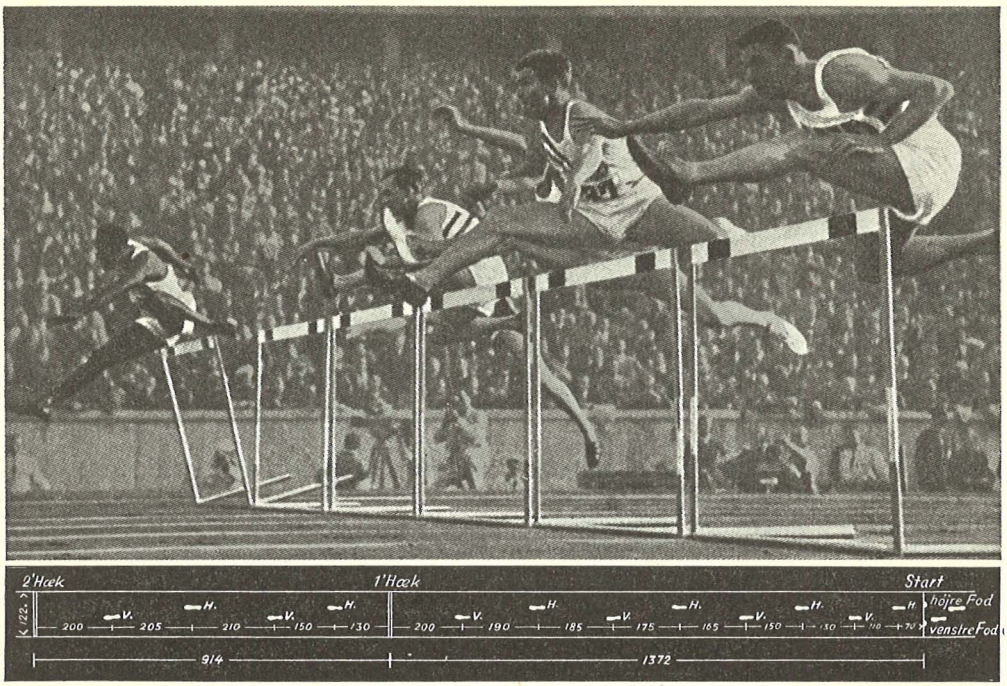
Teknik. Fra Starten til første Hæk tager man 8 Skridt og gaar over til det 9., passerer Hækken med det Ben først, der er placeret i bageste Starthul. Mellem Hækkene tages 3 Skridt.

Det er af Betydning, at Kroppen efter Starten rejses hurtigere end under et 100 m Løb, derfor maa Blikket rettes længere fremad. Det gælder om at naa første Hæk med fuldstændig Balance, og Løbet mod denne skal foregaa i fuld Fart. Allerede efter de 5 første Skridt skal Kroppen have samme Rejsning, som under et 100 m Løb.

Da Skridtlængden for en Sprinter almindeligvis ligger omkring 2 m, vil Skridtlængden mellem Hækkene i et 110 m Hækkeløb blive omtrent som paa hosstaaende Skridtskema. Skridtlængderne paa dette er maalt efter en amerikansk Hækkeløber af Verdensklasse.

Et saadant Skema kan selvfølgelig ikke følges slavisk, men kan kun bruges som Vejledning, idet Skridtlængden vil være afhængig af individuelle Betingelser.

Hækkene skal passeres i Løbeskridt og ikke i Spring. Afsættet maa ikke ske som til Højdespring, hvor man sætter Foden i med Hælen først, dette foraarsager, at Kroppen kastes op i Luften, hvilket virker hæmmende paa Farten. Hvis Hækken passeres med højre Ben først, sættes altsaa af med venstre. Ved Afsættet kastes højre Ben opad fremad, vinkelret paa Hækken. Benet kastes frem nøjagtig som til et Løbeskridt, blot noget højere og længere. Knæet skal være bøjet i Begyndelsen, og Benet maa ikke være strakt i Opsvinget, hvilket uvægerligt forstyrrer Rytmen. Naar højre Fod passerer Hækken, strækkes Benet, dog ikke helt. Kroppen fældes forover, men ikke saa meget, at den vanskeliggør Benets Bevægelsesfrihed. Nu begynder Armene at udføre deres Balancearbejde. Venstre Arm er strakt fremad opad under Opgangen til Hækken, umiddelbart efter, at højre Fod har passeret denne, er højre Arm paa Vej fremad, saa

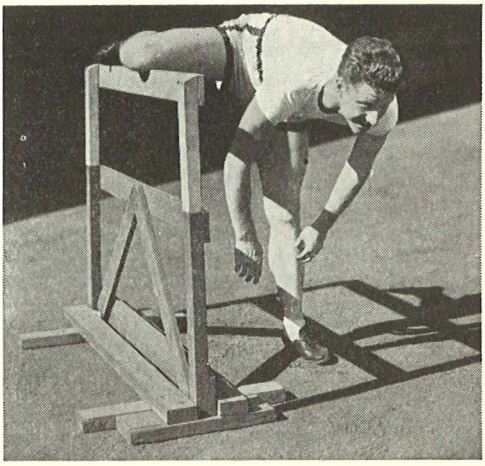
Mellemheatet i 110 m Hækkeløb ved de olympiske Lege i Berlin 1936. Nr. 2 fra Kameraet er Vinderen Forrest Towns, U.S.A. Vindertid 14,1 Sek. Senere har han sat Verdensrekord med 13,7 Sek. Bemærk hans glimrende Balance og Armføring. Løberen nærmest Kameraet fælder Kroppen for stærkt forover. Billedet viser Passagen over 1. Hæk. — Forneden indfældet et mønstergyldigt Skridtskema fra et andet Løb.

begge Arme er foran Kroppen, medens Hækken passeres.

Indtil nu har venstre Ben faktisk været passivt; men saa snart højre Underben har passeret Hækken, trækkes venstre Ben op, og føres over denne med Knæet udad opad, saa Foden peger udad. Hvis Foden peger nedad, rives Hækken omkuld. Venstre Ben maa aldrig slæbe efter, da det har sin vigtige Del i Arbejdet fremad. Naar venstre Ben passerer Hækken, svinges højre Arm fremad, venstre Arm er bøjet udad bagud. Naar højre Ben har passeret Hækken, sættes det hurtigt i Jorden, dog ikke saa hurtigt, at det kommer til at virke forstyrrende paa Skridtlængden. Kroppen fældes fremad, i det Øjeblik højre Fod sættes i Jorden, for at lette Arbejdet med at tage første Skridt til næste Hæk. Efter Passagen af sidste Hæk gælder det om at slaa over i Sprintertakt og huske, at Kroppens Rejsning skal være som under Sprinterløb.

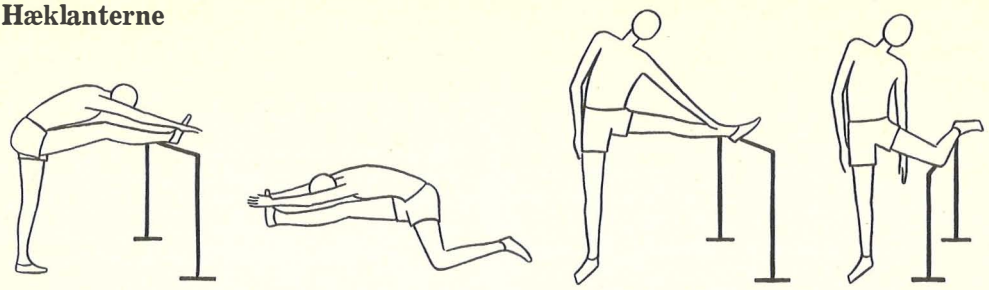
Begyndere har ofte Vanskelighed ved at tage de tre Skridt mellem Hækkene, og i deres Iver herfor »skræver« de Skridtene, men derved rejses Kroppen og gør det endnu vanskeligere. Det maa understreges, at Hækkeløb er Sprinterløb og maa løbes som saadant.

Den her omtalte Teknik paa 110 m kan ikke praktiseres i de længere Hækkeløb, hvor Hækkene ikke er saa høje. I disse passeres Hækkene ikke saa tæt. Det gælder altid om, at Hovedet er i samme Plan som under et almindeligt Sprinterløb, Løberen skal derfor i 200 og 400 m Hækkeløb undgaa stærk Fremfældning af Overkroppen. I 200 m Hækkeløb er der 10 Hække, hvis Højde er 76,2 cm. Til første Hæk (18,29 m) tages 10 Skridt, man gaar over i det 11., mellem Hækkene (18,29 m) tages 7 Skridt. I 400 m Hækkeløb er der 10 Hække, hvis

Amerikansk Hækkeløber viser en meget anvendt Træningsøvelse til Smidiggørelse af Hofteleddet.

Hæklanterne

Eksempler paa Øvelser i Træningsgymnastik, Hækkeløb.

Højde er 91,4 cm. Til første Hæk (45 m) tages 22 Skridt, man gaar over i det 23., mellem Hækkene (35 m) tages 15 eller 17 Skridt. Ofte begyndes der med 15 Skridt for senere, naar Kræfterne tager af, at gaa over til 17.

Træningen er meget kompliceret, fremfor alt naar det gælder 110 m. Der stilles store Krav først og fremmest til Smidighed i Hofteleddet, dernæst til Hurtighed og Udholdenhed. Der maa derfor indlægges dobbelt saa lange Distancer i Træningen, som den man løber Hækkeløb over. For 110 m Hækkeløbere 200 m o.s.v. Til Perfektionering af Teknikken anvendes de paa Tegningerne viste Øvelser, som altid bør danne Indledningen til Træningen, efter at →Joggning og Løb i løs Stil er foretaget. Der trænes 5 Gange om Ugen. Hver Træningsdag afsluttes med Løb i let Tempo.

Hækkeløb har altid været en af Danmarks stærkeste Discipliner. Hækkeløbere af europæisk Eliteklasse var Henri Thorsen og Louis Lundgreen, fra de senere Aar Sv. Aa. Thomsen, Edv. Larsen og Ole Dorph Jensen.

Historie. Den ældste Form for Hækkeløb, bortset fra →Forhindringsløb, er Løb over 120 yards, der blev løbet første Gang ved Matchen mellem Oxford og Cambridge 1864, derefter ved de første engelske Mesterskaber 1866. Paa de 120 yards var med 10 yards Afstand anbragt 10 Hække, med en Højde af 3 Fod og 6 Tommer (1,0668 m, senere reduceret til 1,06 m). Afstanden fra første Hæk til Startlinien og fra sidste Hæk til Maallinien var 15 yards.

Fra England spredte Hækkeløb sig til U. S. A. og de engelske Kolonier. I U. S. A. optog man hurtigt 220 og 440 yards Løb. I Frankrig løb man 110 m Hækkeløb saa tidligt som ved Mesterskaberne 1888, medens 400 m først indførtes 1893. Derefter blev Hækkeløb efterhaanden taget op i de øvrige europæiske Lande. Det første 110 m DM afholdtes 1901, det første 400 m DM 1926. →D.I.F.s Mesterskaber for Danmark. J.B.B.

110 m Hækkeløb.
VR 1936 Forrest Towns, U.S.A. 13,7
DR (Hækkenes Højde for de 4 første Rekorders Vedk. 0,913 m, for de øvrige Rekorders Vedk. 1,06 m).
1906 H. J. Errboe, OG 17,8 17,6 17,1
1907 Georg Bank, OG 16,6
1915 H. J. Errboe, KIF 17,6
1916 Henri Thorsen, Sparta 16,6 16,4 15,9
1920-23-24 Henri Thorsen, Sparta 15,7 15,5 15,1
1938 og 41 Sv. Aa. Thomsen, Fremad 14,8 14,7
1942 Sv. Aa. Thomsen, Vejle 14,5

120 yards Hækkeløb.
VR 1936 Forrest Towns, U.S.A. 13,7 Sek. (Hækkenes Højde 1,06 m).
DR 1897 Ferd. Petersen, KAF 17,0 Sek. (Hækkenes Højde 0,92 m).

Hæklanterne (Sejl.), klar Lanterne, der vises eller føres paa Hækken af et Fartøj for at advare indhentende Skibe.

Hækle (Fodb.), populært Udtryk for at spænde Ben; stammer fra Bandy og Ishockey, hvor man med egen Stok tager Modstanderens Stok, saa han ikke kan bruge den. Paa lignende Maade i Fodbold, naar en Spiller med en »kroget Fod« tager Modspillerens Ben. Straffen er strengt Frispark eller, hvis en Forsvarer hækler inde i Straffesparkfeltet, Straffespark. H.B.

Hæl (Boksn.), →Handske.

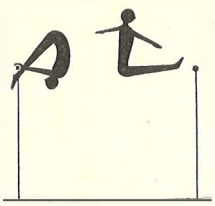
Hældning (Ski.). Ved en Bakkes Hældning forstaas Vinklen mellem det vandrette Plan og Sigtelinien fra Toppen til Foden af Bakken. Ved F.I.S. Mesterskaber og DM i Styrtløb samt ved DM i Slalom foreskriver Reglementet ingen Minimumshældning. Om F.I.S. Mesterskaber i Slalom siger I.W.O.: Mindst ¼ af en F.I.S.-Slalomstrækning skal føre over en Skraaning, der er mere end 30° stejl. Ved Kredsmesterskaber i Slalom skal Banen have en Gennemsnitshældning paa mindst 18°. Ved Prøverne til Skimærket kræves ca. 20-25° Hældning. H.J.

Hældningsplan (Svæv.), det Plan, i hvilket Svæveplanet drejer sig om sin →Y-Akse.

Hældningsviser (Svæv.), Flyveinstrument, der angiver, hvilken Hældning Svæveplanets langskibs Akse har i Forhold til det vandrette Plan. Som Regel anvendes en langskibs →Libelle, undertiden Hældningsvisere, der er styret af et dæmpet Pendul, eller den saakaldte kunstige Horisont, der er et Gyroinstrument. H.F.

Hældstilling (Gymn.), Slutstillingen for en Sidebøjning, hvorved Skulderpartiet og Hovedet kommer til at hælde over til Siden. Kan bruges som Udgangsstilling for enkelte Armøvelser og for smidiggørende rytmiske Hugninger. N.I.

Hæleafsving (Gymn.), Reckafsving. Hæleafsving fremad: I Fortsættelse af forlæns Hæleomsving føres Sædet frit frem over Stangen til fortsat Nedspring fremad med Ryggen mod Recken. Hæleafsvinget bagud udføres ogsaa efter forlæns Hæleomsving; men her slipper Hænderne og Hælene Reckstangen, naar Kroppen i Svinget opad har passeret det vandrette Plan gennem Reckstangen. Hofteledsbøjningen rettes noget ud, Armene føres til Favnstilling, og Nedspringet sker bagud med Front mod Recken. J.L.

Hæleomsving (Gymn.), Reckøvelse. Udgangsstillingen er siddende Stilling med Undergreb. Sædet løftes skraat bagud-opad indtil Bagsiden af Underbenene lige over Hælene hviler mod Stangen. Kroppen svinger nu forlæns rundt om Stangen. Naar Benene har naaet den vandrette Stilling paa den anden Side Stangen, rettes Hofteleddene noget ud, og med et kraftigt Træk med Armene glider Sædet frem til Siddestilling, mens Hænderne bremser Svinget. Arme og Knæ er strakte under hele Svinget. Flere Sving kan udføres i Fortsættelse af hinanden, idet saa Hofteledsbøjningen bibeholdes. J.L.

Hælhævning (Gymn.) foretages hyppigst fra Retstilling. Legemet fældes fremad i Fodleddene, indtil hele Vægten er lagt frem over Fodbalderne, hvorefter Hælene hæves samlede saa højt som muligt. Hvis Fodvinklen i Retstillingen er over Nul, maa der under Hævningen foregaa en Udadrotation i Hofteleddene, for at Hælene kan holdes samlede. Hvor højt Hælene kan hæves, naar de skal holdes samlede, afhænger af Fodvinklens Størrelse: jo større Fodvinkel, desto mindre H. og omvendt. Det er Lægmusklerne, der maa udvikle den betydelige Spænding, der skal til, for at Hælene kan hæves, og de maa holde igen under Sænkningen. Naar Hælene hæves, indskrænkes Understøtningsfladen til en smal Stribe mellem Fodbalderne, Øvelsen indeholder altsaa et betydeligt Ligevægtsmoment. N.I.

Hälsingborgs LF., svensk Fodboldklub, stiftet 1907. Ingen Klub har i den nye →Allsvenskan vundet saa mange Gange som H.I.F. Havde sin Storhedstid sidst i 20-erne og først i 30-erne med Spillere som Albin Dahl, K. Kroon, H. Lundahl, Niels Rosén og Sigge Lindberg. Successen blev i nogen Grad tilskrevet Holdets specielle Forsvarstaktik, Hälsingborgsystemet, men beroede nok saa meget paa fysisk stærke og veltrænede Spillere samt en dygtig Ledelse. Dansk Klubforbindelse var B.1903. H.B.

Hælslag (Gymn.), Slag af Hælen mod Gulvet. a) I staaende Stilling: Hælen slaar mod Gulvet saa langt foran den bærende Fod, at Knæet er strakt; Bevægelsen er Indledning til et Bensving fremad. Hvis Hælen blot rører Gulvet uden egentligt Bensving, kaldes Bevægelsen Hælstøtte. b) I →faldsiddende eller rygliggende Stilling som Led i →Bugmuskeløvelser. J.F.-S.

Hæmoglobin (Fys.), jernholdigt, rødt Æggehvidestof, →Blodets røde Blodlegemer. Kan optage Ilt (under Dannelsen af Oxyhæmoglobin), hvor Ilttrykket er højt (som i Lungerne) for atter at afgive det, hvor Ilttrykket er lavt (i Vævene). Kan ogsaa forbinde sig med →Kulilte. Nedsat Hæmoglobinindhold i Blodet (→Anæmi, →Blodprocent) hos en Idrætsmand maner til Forsigtighed. E.As.

Hæng (Ath.), den Periode under et Højde- eller Længdespring, hvor Idrætsdyrkeren er afslappet og ved Hjælp af Afsættets Kraft lader sig føre op eller frem samtidig med, at han løfter Armen. E.A.

Hænge (Boksn.), forekommer i →Clinch, naar en Bokser lægger sig ind over Modstanderen og forhindrer denne i at slaa. Medfører Advarsel.

(Kajak.), at udnytte Fremdriften i en foranliggende Roers Hækbølge. Gøres ved at ro op paa Siden af ham, saa Forfølgerens Stævn er paa Højde med sidste Fjerdedel af Formandens Kajak. K.J.

Hænge af (Cykl.), Udtryk for, at der køres saa haardt og vedholdende, at en eller flere Konkurrenter maa opgive at følge med.

Hænge i (Ro.). Betegnelse for en Følge af urigtig Aareføring. Naar en Roer stikker for dybt og samtidig holder Aarebladet delvis skivet i Vandet, vil Aaren søge dybere ned, og Roeren miste Magten over denne, som han ikke, medens Baaden er i Fart, kan faa op af Vandet igen. Aaren »hænger i«, og hvis det ikke i Tide lykkes Roeren at →vare Aaren, er Resultatet oftest, at han →fanger en Ugle, eller at Aaretolden knækker. Al Roning i Baaden maa derfor straks indstilles, til Roeren har faaet sin Aare klar. A.F.

»Hængekipning« (Gym.), *Barreøvelse.* Udføres fra støthængende Stilling inde i Barren. Kroppen sættes i Fald bagover under stærk Hofteledsbøjning. Faldet bagover fortsættes ned mellem og under Bommene, saa →Kippestilling under Bommene passeres.

Armene holdes strakte. Under sidste Del af Fremsvinget strækkes Hofteleddene let, men bøjes igen under Tilbagesvinget. I Slutningen af dette udføres et kraftigt Træk med Armene, uden at Albueleddene bøjes, og en hurtig Hofteledsstrækning foretages, hvorved Kroppen svinges op mellem Stængerne til støthængende Stilling. Af Hensyn til Overgangen til andre Øvelser er det vigtigt, at den sidste Hofteledsstrækning udføres delvis, saa Legemet svinger op over Bommene, dannende en Vinkel mellem Krop og Ben paa 90°, og kan fortsætte med Sving til skulderstaaende eller haandstaaende Stilling. Det samme gælder Udførelsen af ½ *Hængekipning med Hop fremad til overarmshængende Stilling,* »Tyskerhop«. Der begyndes som ved Hængekipning, men Trækket med Armene og Hofteledsstrækningen udføres allerede i Slutningen af Fremsvinget. Trækket med Armene gøres saa kraftigt, at Legemet flyttes fremad og opad med et Hop, og overarmshængende Stilling med løftede Ben indtages. Herfra kan saa fortsættes med Svingopstemning, Rideoversving eller Haandkipning. *Reckøvelse.* Fra støthængende Stilling sættes Kroppen i Fald bagover samtidig med, at Hofteleddene bøjes, saa Underbenene føres ind til Stangen (Kippestillingen). Under det paafølgende Tilbagesving føres Benene lidt opad og derefter hurtigt fremad-nedad, og der udføres et kraftigt Træk (Tryk) med de strakte Arme, saa støthængende Stilling igen indtages. V.R.

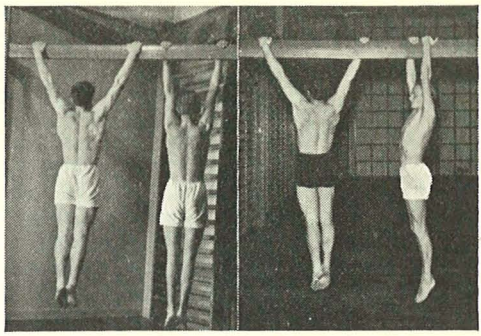
Hængekøje (Tennis), populær Betegnelse for Ketcher, hvis Strenge har mistet den haarde Spænding.

Hænge med en Vinge (Svæv.), Fejl under Flyvning lige ud, idet Svæveplanet er krænget om Hældningsaksen, uden at Føreren agter at foretage Drej. Modvirkes ved Hjælp af Klapperne. J.G.B.

Hængende Leje (Golf), Boldens Leje i Græsset, naar Terrænet skraaner nedad i Spilleretningen.

»Hængen paa« (Or.), det Forhold, at en Orienteringsløber følger en anden mod dennes Vilje og derved drager Fordel af dennes Pace og Dygtighed; forbudt ifølge Reglementet. →Kompisløb. J.M.

Hængestillinger (Gymn.). Legemet kan hænge, saa hele Legemsvægten eller kun en Del af den bæres af Hænderne, i sidste Fald er Legemet altsaa understøttet ogsaa paa anden Maade. Af den første Slags findes der ved Bom fire forskellige: modhængende, frahængende, skraahængende og tværhængende Stilling; de to førstnævnte forekommer ogsaa ved Ribber, Rudestige, Reck og Trapez; i Ringe forekommer kun den første Slags H., i Tove baade første og anden Slags. De mest brugte H. af anden Slags er

Hængestillinger. Overgreb, Undergreb, Skraagreb og Tværgreb.

utvivlsomt Faldhæng og Buehæng, i hvert Fald i Skolegymnastik, dertil kommer saa klavrehængende og entrehængende Stilling, der bruges noget sjældnere. Samtlige H. kan være enten stræk- eller bøjhængende. N.I.

Hængstaaende (Gymn.), Stilling, hvor Gymnasten har fat med Hænderne, saa han kunde hænge, men hvor han tillige har Støtte for Fødderne, altsaa en Kombination af hængende og staaende Stilling, der i mange Tilfælde kan bruges med Fordel forud for den hængende, f. Eks. ved hængstaaende samlet Knæløftning (Ribbe), hvor de Muskler, der i den hængende Stilling maa bære Legemet, slappes af, hver Gang Knæene sænkes og Fødderne støttes. N.I.

Hærens Ammunitionsarsenal (Skydn.), Refshalevej, København, beskæftiger sig med Ammunitionsfremstilling samt fra 1928 med Fabrikation af Gasmasker til militært og civilt Brug. Dets Historie kan følges tilbage til 1676, da der ved kgl. Anordning oprettedes et Fyrværkerkompagni til Fremstilling af »Krigsfyrværkeri«. Har under forskellige Navne stadig beskæftiget sig med Fremstilling af Ammunition. 1937 afløstes Navnet *Hærens Laboratorium* af det nuværende. E.S.-L.

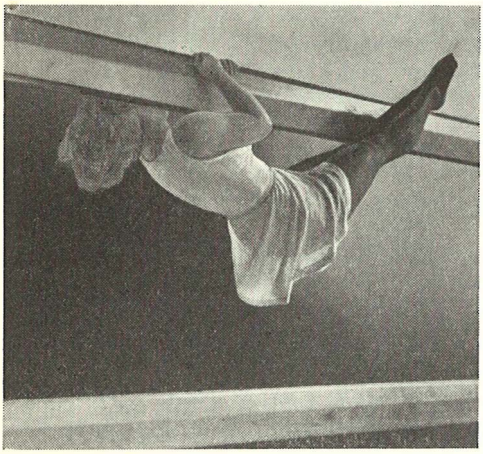
Hærens Gymnastikskole, oprettet 1804, den ældste eksisterende Læreanstalt af sin Art. F. Nachtegall var dens første Forstander og ledede Skolen i en lang Aarrække. Dens oprindelige Navn var *Det militaire gymnastiske Institut,* sit nuværende Navn fik den ved Hærloven af 1867. Uddanner Officerer og Officianter til Gymnastiklærere ved Hæren og Flaaden. Uddannelsen varer 2½ Aar og er meget omfattende og grundig. Skolen har haft stor Betydning, ogsaa uden for de to Værn, idet militært uddannede Gymnastiklærere har virket baade i Skoler og Foreninger. Efter at have haft Lokaler forskellige Steder i Byen fik Skolen 1828 sin egen Bygning paa Østervold, som den benyttede lige til 1938, da den flyttede ind i en ny Bygning i Ryvangs Allé. H.P.L.

Hærens Krudtværk (Skydn.) grundlagt 1756 i Frederiksværk af Generalmajor C. F. Classen. Fremstiller saavel Sortkrudt som røgfrit Krudt til forskellige Formaal. Efter at være drevet i privat Eje overtoges Krudtværket 1859 af Staten. Er nu det eneste Krudtværk i Danmark og fremstiller Krudt til Hær og Flaade samt til civilt Brug. Blandt andet fremstilles Jagtpatroner. E.S.-L.

Hærens Laboratorium (Skydn.), →Hærens Ammunitionsarsenal.

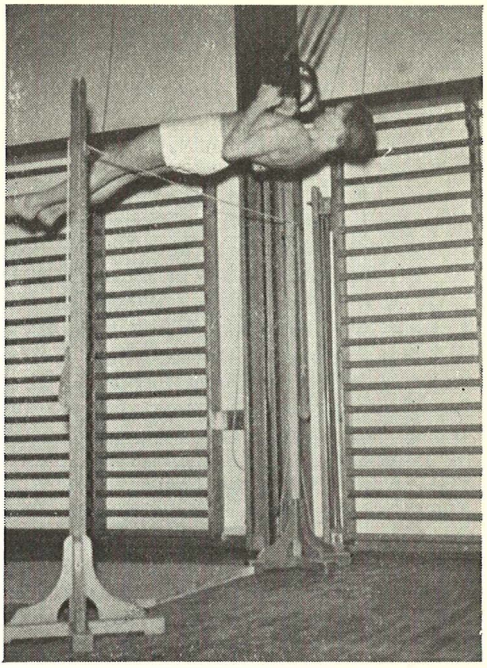
Hævning (Gymn.), en Bevægelse opad af hele Legemet, saa dets Tyngdepunkt kommer til at ligge højere, end det gjorde i Forvejen. Fremkaldes af Muskelkraften, der altsaa maa kunne overvinde Tyngden i det givne Tilfælde. I Hævøvelserne er det den stadige Opgave at overvinde Legemsvægten eller en væsentlig Del af den, saa Legemet hæves. H. indgaar i visse Øvelsesnavne, f. Eks. Krophævning, Hælhævning, men det fremgaar altsaa ikke af Navnene, at det er hele eller næsten hele Legemsvægten, der hæves. N.I.

Hævspring (Gymn.), Hævøvelse i Bom, Tove eller Ringe. Hævspring i Bom (lidt under Strækhøjde) har to Former: sidestaaende og frontstaaende; det første paa langs, det andet paa tværs af Bommen.

Sidestaaende Hævspring i dobbelt Bom. Efter et samlet Afstød fra Gulvet, fattes øverste Bom i Tværgreb (højre Haand forrest, naar venstre Side vender mod Bommen). Ved Opspringet bøjes Armene, og ved Hjælp af en Bøjning i Hofteleddene og et livligt Sving bringes Legemet op til øverste Bom (se Billedet). Nu rettes Hofteleddene kraftigt ud, Armene strækkes, og Hænderne slipper øverste Bom. Nedspringet sker paa modsat Side af Bommen med Haandstøtte paa nederste Bom og saa langt fra Opspringsstedet som muligt.

Sidestaaende: Er højre Side mod Bommen springes skraat fremad-opad til højre, idet Hænderne fatter med Tværgreb, venstre Haand foran højre. Efter Aftryk med samlede Fødder springes der op i bøjede Arme, og Legemet svinger under Hoftebøjning fremad, og Nedspringet følger langt fremme paa modsat Side. Brystet skal under Svinget saa højt op som muligt under Bommen. Nedspringet kan benyttes som Opspring til nyt Hævspring til modsat Side. Kan ogsaa udføres i Dobbeltbom. Fremsvinget skal da være saa højt, at Benene frit passerer nederste Bom. *Frontstaaende:* udføres fra staaende Stilling i et stort Skridts Afstand eller efter Tilløb og Aftryk med samlede Fødder. Begge Hænder griber med Overgreb i skulderbreds Afstand. Ved *Hævspring i Højden over Snor* anbringes denne i passende Højde og Afstand bag Bommen. *Hævspring i Dobbelttov forlæns Tilløb:* Tovene trækkes noget tilbage og fattes i Strækhøjde. Under Løbet fremad flyttes Hænderne op ad Tovene, og Aftryk følger med een Fod. Benene svinges fremad-opad over Snoren. Tovene slippes og Nedspring følger. *Hævspring i Ringe, baglæns Tilløb.* Ringene, der er anbragt lidt under Strækhøjde, fattes, og Gymnasten gaar frem mod Snoren til Armene er strakte, baglæns Tilløb følger; der trykkes af med een Fod og springes op i stærkt bøjede Arme, og Benene svinges kraftigt bagud. Under Ringenes Fremsving bøjes Hofteleddene stærkt, og Benene svinges op over Snoren. Hofteleddene og Armene strækkes roligt, og naar Ringene begynder nyt Tilbagesving slippes til Nedspring. J.L.

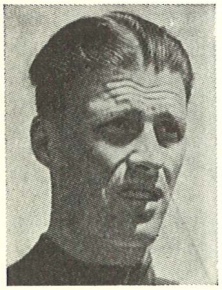
Hævspring i Ringe.

Hævstilling (Gymn.), Overarmen vandret og stærkt udaddrejet, Underarmen lodret, Hænderne knyttede. N.I.

Hævsving (Gymn.), Hævøvelse. Frem- og Tilbagesving i strakte eller bøjede Arme, udføres i Bom, Enkelttov, Dobbelttov eller Ringe. Bommen fattes med Overgreb, Kroppen sættes i Sving fremad og bagud. Nedspring i et Bagudsving. Hævsving i eet Tov fra et Redskab til et andet, f. Eks. fra Bom til Buk. Hævsving (»Løbesving«) i strakte eller bøjede Arme i Dobbelttov eller Ringe. Der tages eet Aftryk med hver Fod baade i Frem- og Tilbagesvinget. Hævsving i bøjede Arme uden Fodaftryk. Der tages Tilløb i Fremsvinget og springes op i bøjede Arme; der følger nu nogle Sving, hvor Gymnasten hele Tiden holder sig i bøjede Arme. Nedspring bagud. J.L.

Hævøvelser (Gymn.), Øvelsesgruppe, der især tager Sigte paa at styrke Arm- og Skuldermuskulaturen; udført med helt rigtig Form kan de ogsaa bidrage til Legemets harmoniske Udvikling, men de kan lige saa sikkert, udført med daarlig Form, bidrage til at misdanne Legemet. I den pædagogiske Gymnastik er de indordnede under de formgivende Øvelser for dermed at slaa fast, at i Skolen skal disse Øvelser udføres, saa de kan tjene til at forme Børnenes voksende Legeme rigtigt. De spiller naturligvis en større Rolle i Drenge- end i Pigegymnastikken. Der er H. for Armens Bøjemuskulatur, f. Eks. strækhængende Krophævning, og for dens Strækkemuskulatur, f. Eks. strækhaandstaaende Kropsænkning; begge de to Slags deles igen efter, om Arm- og Skuldermuskulaturen maa bære hele Legemsvægten eller kun en Del af den. For de sidste kan faldhængende Krophævning (Bøjemusklerne) og haandliggende Kropsænkning (Strækkemusklerne) tjene som Eksempler. N.I.

Höckert, Gunnar (1910-40), finsk Løber. Fik sit Gennembrud som Løber ved 1934 at besejre sin berømte Landsmand Lehtinen. Var 1935 en af Finlands bedste paa 1500-5000 m. Naaede 1936 sin bedste Form og vandt 5000 m ved OL i 14.22,2. Satte 1936 VR paa 3000 m med 8.14,8, paa 2 miles med 8.57,4 samt tangerede Franskmanden Ladoumégues VR paa 2000 m med 5.21,6. Faldt paa det Karelske Næs. En Bronzebuste af ham afsløredes 1941 i Helsingfors Stadion. J.B.B.

Høffding, Jørgen (f. 8/6 1905), Ingeniør, Brystsvømmer, Medlem af Gentofte Kommunes Idrætsforening 1923-26 og af »Hermes« 1926-32, DM 200 m Brystsv. 1929 - 31, 400 m Brystsv. 1928-31, samt Deltager paa »Hermes« Mesterskabshold i 3×100 m tvungen Svømning 1929 og 31. 4 individuelle DR, naaede sin bedste Tid, 2.57,8, ved et Mesterskabsstævne i Roskilde 1931. Deltager i NM 1929 og 31 og i Bykampen med Berlin 1931. O.J.

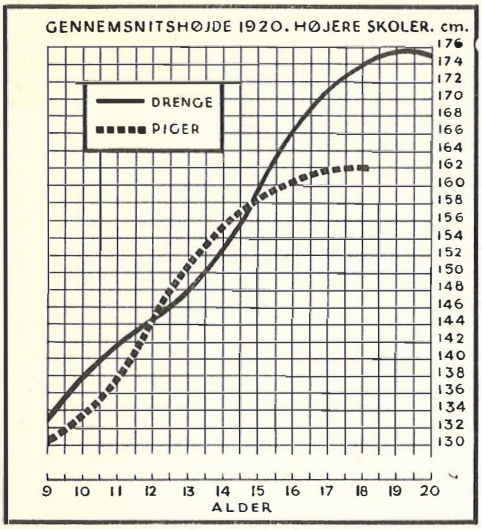
Högborg, Gerhard (f. 1883), Bankkasserer, svensk Kajakkonstruktør. Har siden 1904 bidraget væsentligt til Kajaktypernes Udvikling. Hans »Swift« (1906) var den første Kaproningskajak. Af hans ca. 60 Konstruktioner fremhæves »Solrosen« (1904), »Bølja« (1909), »Jagaren« (1915), »Delfin« (1919), »Dunungen« (1926) og »Maagen« (1932). Har skrevet værdifulde Pjecer og Artikler om Kanoer og Kanosport. Sekretær i Föreningen för Kanotidrott 1904-08, og i svenska Kanotförbundet 1909-32. K.V.P.

Högström, Sally (1863-1939), svensk Gymnastiklærerinde, Uddannelse paa det Kgl. gymnastiske Centralinstitut 1881-83. Lærerinde sammesteds i 30 Aar. Øvede stor Indflydelse baade paa Frisk- og Sygegymn. i Sverige. Indførte Lings Gymnastik for Kvinder i Danmark og underviste paa Vallekilde Højskole 1884 og 85 og paa Askov Højskole 1886. Tildeltes den danske Fortjenstmedaille i Guld. Har skrevet en Del faglig Litteratur. E.T.

Højde (Ridn.). Ved Hestens Højde forstaas Højden over Manken, og den maales ved Hjælp af et Baand (Anlægs- eller Stangmaal). 1) Baandmaalet anbringes med Nulpunktet ved Dragtenden af Forhoven, hvor denne berører Jorden, eller paa den beslaaede Hest, Skoens Overflade, derefter føres Baandet lodret opad langs med Forbenene til Mankens højeste Punkt. Denne Maalemetode giver det saakaldte Anlægsmaal. 2) Stangmaalet registrerer derimod den virkelige Højde. Det bestaar af en hul Stok, hvori er anbragt en forskydelig Maalestok, der oventil er forsynet med en ved et Led bevægelig Sidegren, der, naar Maalet bruges, kan stilles vandret i Forhold til selve Stokken. Forskellen mellem Anlægs- og Stangmaalshøjden varierer efter Racen mellem 8 og 15 cm. J.W.

Højdeafvigelse (Skydn.), Maal for Højdespredning, der betegnes med r_h. Trækkes i en tilstrækkelig stor Træffergruppe en

vandret Linie (Akse) gennem Middeltræffepunktet og to Linier, en over og en under Aksen, saa Halvdelen af Træfferne befinder sig mellem de to Linier, kaldes Afstanden mellem Aksen og disse to Linier den sandsynlige Højdeafvigelse (r_h). Normalt vil da samtlige Træffere i Skudgruppen ligge inden for 2 Linier, hver med en Afstand af 4 r_h over og under Akse. E.S.-L.

Gennemsnitshøjden af norsk Skoleungdom. (Efter C. Schiøtz).

Højdealder (Fys.), den Alder, der ifølge Maalinger paa et stort Antal Individer gennemsnitlig svarer til vedkommendes Højde. Bruges til Beregning af Børns →fysiske Alder. E.H.

Højdeflyvning (Svæv.), Forsøg paa at udnytte de forskellige Slags Opvinde til at opnaa saa store Højder med Svæveplanet som muligt. Højder over ca. 2500 m vil i Danmark som Regel kun kunne naas ved at kredse blindt i Cumulusskyer. I Bjergegne gør andre Opvindsforhold sig gældende, →Bølgeopvind. H.F.

Højdeforskel (Ski.), den lodrette Afstand fra →Start til →Maal. Til alle større Konkurrencer i →Slalom og →Styrtløb skal Banen have en vis Minimumshøjdeforskel. Ved DM i Styrtløb skal Højdeforskellen være mindst 400 m, i Slalom mindst 125 m, ved F.I.S. Mesterskaber i Styrtløb for Herrer mindst 800 m og højst 1000 m, for Damer mindst 600 m og højst 800 m. Ved F.I.S. Mesterskaber i Slalom er Højdeforskellen ens for Damer og Herrer, nemlig mindst 200 m, naar Strækningen skal løbes 2 Gange igennem, og mindst 400 m, naar Strækningen kun skal løbes 1 Gang. H.J.

Højdekurve (Or.). Paa Kortet fremstilles Terrænformerne ved Hjælp af Højdekurver og →Kotetal. En Højdekurve er en Linie gennem en Række Punkter, hvis Højde over Havoverfladen er den samme. Med en bestemt Højdeforskel (→Ækvidistancen) følger Kurverne efter hinanden og angiver saaledes Udstrækningen af det Terræn, der har en vis Højde. Paa de forsk. Korttyper findes forsk. Systemer af Fod- og m-Kurver, der dog altid er angivet forneden paa Kortbladet. A.H-f.

Højdemaaler (Ath.) benyttes ved Højde- og Stangspring, bestaar af en forskydelig Maalestang, hvis øverste Del ender i en Vinkel, der kun benyttes ved Maaling af Stangspring. Den faste Del inddeles i cm paa den ene Side for Højde; paa den anden for Stangspring. M.R.

(Svæv.), Instrument, der viser den Højde, hvori Svæveplanet befinder sig. Er indrettet som et Barometer, paa hvis Skive de forskellige Højder er anført ud for de Steder, paa hvilke Viseren stiller sig ved det Lufttryk, der svarer til dem i Normalatmosfæren. H.F.

Højderekord (Svæv.), →Rekorder.

Højderetning (Skydn.), der bruges som Angivelse for Træfningen i Højden i Forhold til Skivens Centrum. Ved at ændre Visérhøjden ændres Højderetningen. Er Højderetningen gal, korrigeres Viséret. E.S.-L.

Højderetningsskrue (Skydn.), Skrue, ved Hvis Hjælp det er muligt at indstille Sigtemidlerne i Højden. H. til Hulsigte er fastgjort drejeligt i Vinkelarmen og dens øverste Ende er forsynet med et Fingergreb til Betjening. Skruen følger en fastsiddende Møtrik, saa Vinkelstykket og dermed Sigtehullet føres op og ned, naar Skruen drejes. Som Regel hæves Sigtehullet, naar Skruen drejes venstre om og omvendt sænkes dette. Ved Dioptre er H. oftest venstreskaaret, saa Sigtehullet hæves, naar Skruen drejes højre om og omvendt. Her betjenes Skruen ved Hjælp af en særlig Nøgle. E.S.-L.

Højderor (Svæv.), Rorflade, der tjener til Styring af Svæveplanet i dettes Hældningsplan. Det er ved Hængsler fastgjort til Bagkanten af Haleplanet og betjenes ved Hjælp af Pinden. Trækker man Pinden tilbage, vil Højderoret bevæge sig opad; derved fremkaldt Luftkraft tvinger Halen ned, og Svæveplanet stiger; det modsatte sker, hvis man lægger Pinden frem. J.G.B.

Højdespring (Ath.). Det idrætslige Højdespring har mange individuelle Stilarter (→Californisk Stil, →Horine Spring, →Mac. Laughlin Spring, →Saksespring, →Western Style og →Væltespring), og der findes næsten ikke 2 Højdespringere, som springer paa fuldstændig samme Maade. H. udføres over en trekantet Stang, hvis Sider skal være 3 cm brede. Stangens Længde skal være mindst 3,66 og højst 4 m, Vægten

Philippineren Toribio, Nr. 3 i Højdepring ved OL i Los Angeles med 1,97 m. Toribio sprang i Saksstilen, der gennem mange Aar var den saa godt som eneste anvendte i Skandinavien.

ikke over 2 kg. Overliggeren skal hvile paa 6 cm lange og 4 cm brede Plader, anbragt saaledes paa Stativet, at Langsiderne vender ind mod hinanden. Afstanden fra Overliggeren til Springstativets Stander skal være mindst 1 cm. Nedfaldsgraven skal mindst være 6×3 m og af blød Beskaffenhed. Tilløbet er frit, og paa hver Højde har Deltagerne 3 Forsøg. I Konkurrencer kan Deltageren begynde paa den Højde, han selv ønsker — dog ikke under den af Springlederen fastlagte Minimumshøjde — og naar en Højde er klaret, maa han selv bestemme, hvornaar han atter vil indtræde i Konkurrencen. Har 2 eller flere Springere klaret samme Højde, er den Deltager bedst placeret, som har haft færrest Antal Forsøg paa den sidst passerede Højde. For at blive en dygtig Højdespringer kræves først og fremmest, at man skal kunne springe lige op saa tæt som muligt ved Springstativet og ved Hjælp af Ben og Arme dirigere Kroppen forbi Overliggeren. Højdespring dyrkes saavel med som uden Tilløb. DM i Højdespring med Tilløb indførtes 1901, medens der aldrig har været DM i Højdespring uden Tilløb. DR i Højdespring m. T. er godkendt siden 1896 og DR i Højdespring u. T. siden 1903. Højdespring u. T. har dog aldrig været en alm. Øvelse ved danske Stævner og har kun været udskrevet faa Gange i de sidste 20 Aar. Ved OL har Højdespring m. T. altid staaet paa Programmet, medens Højdespring u. T. kun har været olympisk Øvelse 1904, 06, 08 og 12. E.A.

Højdespring, Kvinder.
VR 1943 Fanny Blankers-Koen, Holland 1,71
Danske Rekorder:
1930 Ellen Weideman, Mariendal 1,25 1,30
1930 Magda Nielsen, Mariendal 1,30
1931 Ella Egeskov, Vejle IF 1,32
1931 Asly Ejbjerg, KIF 1,35
1932 Esther Christensen, Mariendal 1,36 1,36
1932 Karen Rasmussen, KIF 1,37 1,42
1933 Inge Schmidt-Nielsen, Mariendal 1,45
1934 „ „ „ „ 1,46 1,47 1,47,5
1935 „ „ „ „ 1,50
1938 Inge Schmidt-Nielsen, Star 1,51
1939 „ „ „ „ 1,53 1,54 1,55

Højdespring med Tilløb.
VR 1941 Lester Steers, U.S.A. 2,11
Danske Rekorder:
1896 H. Hessel, HG 1,60
1899 Ferd. Petersen, KAF 1,62
1899 I. C. Jacobsen, KIF 1,62
1900 H. Jensen, AS 1,68
1909 og 13 Svend Langkjær, KFF 1,79 1,81
1925 Rich. Kristensen, Silkeborg 1,82
1929 Willy Rasmussen, KIF 1,83
1935 Poul Otto, Ben Hur 1,84 1,85 1,90
1940 „ „ „ 1,91

Højdespring uden Tilløb.
VR 1913 L. Goehring, U.S.A. 1,66,8
Danske Rekorder:
1903 J. Larsen, Urania 1,22
1904 Aage Petersen, Freja 1,82
1904 F. Bøchen Wikke, Urania 1,36
1908-09 Svend Langkjær, KFF 1,45,6 1,46,5
1910 Hans Langkjær, RgF 1,47
1913 Svend Langkjær, AI 1,52

(Gymn.) Bruges til Opøvelse af Springkraft og Koordinationsevne og udføres over Snor eller Stang (Overligger) og benyttes paa alle gymnastiske Trin. Da det gymnastiske Højdespring springes baade med venstre og højre Fods Aftryk, foretages Tilløbet oftest i Børnegymnastikken med 3 Skridts Tilløb. Senere benyttes 5 Skridt, eller Tilløbet gøres helt frit. Efter Tilløbet tages Aftryk med een Fod; i Aftryksøjeblikket rettes Kroppen op med et Ryk, saa Flugten kan gøres kort og høj, Hofte- og Knæled bøjes, saa Fødderne kommer i Højde med Sædet; samtidig svinges Armene fremad og bøjes let. I denne Stilling passeres Stangen. Efter Passagen strækkes Kroppen helt ud. Armene strækkes ligeledes og føres ind langs Siderne. Denne Udretning skal foretages i Flugten, altsaa inden Nedspringet, hvorunder Armene af Hensyn til Balancen føres noget frem foran Kroppen. Nedspringet slutter i Retstilling.

Ved Bedømmelsen af Højdespring ved D.G.-F.s Konkurrencer gives der baade en Vanskelighedskarakter (ansat efter Springets Højde) og en Udførelseskarakter. Gennemsnittet af disse 2 er den endelige Karakter. I Tilfælde af Nedrivning gives ved Holdkonkurrencer Karakteren 0 i Vanskelighed; men Gymnasten faar en Udførelseskarakter; ved Enkeltmandskonkurrencen faar Gymnasten Lejlighed til eet Omspring. Klarer han dette, beholder han sin Vanskelighedskarakter, men Udførelseskarakteren halveres. Mislykkes ogsaa Omspringet, gives 0 for baade Vanskelighed og Udførelse. V.R.

Højdespringning (Ridn.). Der springes som Regel over en skraa →Hurdle (Ill. →Garth-Grüner) med Lægter over, skraat opefter i

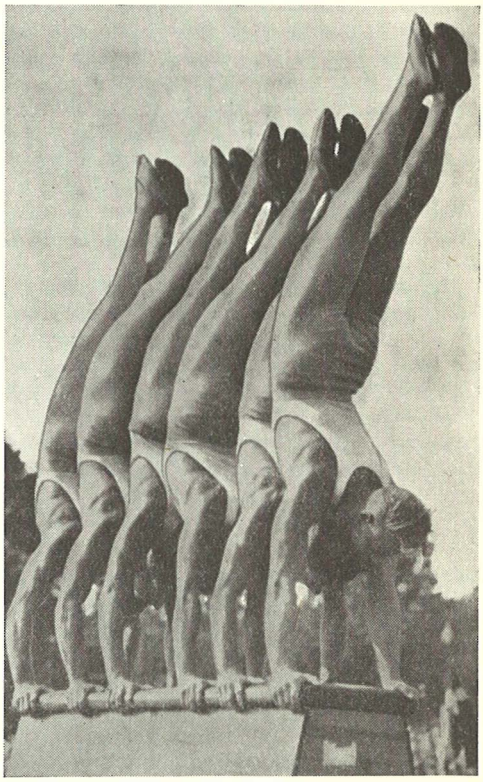
Hurdlens Forlængelse. Lægterne bør være runde og fjedrende. Der begyndes som Regel ved 1,40 m's Højde i Begyndelsen stigende med 10 cm ad Gangen, senere med 5. Der tillades 2 Forsøg ved hver Højde. J.W.

Højdesving. (Gymn.), Spring over Plint paa tværs eller Hest paa tværs med eller uden Pude; i Konkurrencegymnastikken over Bensvingshesten med eller uden Bomme. Efter Tilløb og Aftryk med samlede Fødder, og efter at Hænderne har fattet Redskabet, svinges Legemet i en fortsat Bevægelse med bøjede eller strakte Arme op til haandstaaende Stilling. I denne Stilling standses et Øjeblik inden Nedsvinget, der kan udføres med ¼ Vending, ½ Vending, Haandflytning til een Bom (Mølleafsving) og med Nedspring mellem eller uden om Armene. Udføres *Nedsvinget med ¼ Vending* til venstre, lægges Kroppens Vægt over paa venstre Arm, mens højre Haand tager Aftryk og føres ind til Siden; samtidig drejes Kroppen en ¼ Omgang til venstre og svinger nedad, uden at Hofteleddene bøjes, til Nedspring ud for venstre Haand og med venstre Side mod Redskabet. Udføres *Nedsvinget med ½ Vending* til venstre, lægges Vægten over paa venstre Arm, højre Haand flyttes over ved Siden af venstre, der umiddelbart efter flyttes til den frie Bom; herved udføres ½ Vending til venstre. Den strakte Krop svinges nedad med Front mod Redskabet, Hænderne støtter mod Redskabet. Ved Nedsving med *Haandflytning til een Bom* (Mølleafsving) til venstre lægges Vægten over paa venstre Arm, højre Haand flyttes til venstre Bom, mens Kroppen drejes ¼ Omgang. Uden Standsning i haandstaaende Stilling tager venstre Haand Aftryk og svinges udad-nedad; samtidig svinger den strakte Krop nedad med højre Side mod Redskabet, højre Haand støtter paa Redskabet. Ved *Nedspring mellem eller uden om Armene* sættes Kroppen lidt i Fald bagover, og Hænderne tager kraftigt Aftryk, mens Benene under Hoftebøjning svinges nedad mellem eller uden om Armene til Nedspring med Ryggen mod Redskabet. V.R.

Højdesvingsafsving (Gymn.), *Barreafsving.* Udføres fra haandstaaende Stilling paa begge Bomme for Enden af Barren og fra haandstaaende Stilling paa een Bom inde i Barren. Foretages Afsvinget med ¼ Vending til venstre, lægges Kroppens Vægt over paa venstre Arm, højre Arm føres ind til Siden, samtidig udføres ¼ Vending til venstre, og den strakte Krop svinger nedad med Støtte af venstre Arm, og Øvelsen slutter med venstre Side mod Barren. *Reckafsving.* Udføres som Barreafsvinget, men venstre Arm maa p. Gr. af den store Højde slippe Stangen, inden Fødderne naar Gulvet. V.R.

Højdevind (Svæv.), Vinden i forskellige Højder over Jordoverfladen. Højdevindens Retning og Styrke, der som oftest er forskellig fra Vindretningen og -styrken ved Jordoverfladen, bestemmes ved Maaling med Teodolit til en Pilotballon, d. v. s. en Gummiballon, fyldt med Brint, med kendt Stigehastighed. Normalt angiver Flyvevejrtjenesten Højdevinden i 200, 500, 1000, 1500, 2000, 2500 m's Højde o.s.v. H.F.

Højfletstaaende (Gymn.), Armstilling, der bruges meget som Udgangsstilling under Udførelsen af Kropøvelser. Armene ført udad i Skulderleddet til lidt over vandret Stilling, Albuerne bøjet saa meget, at Fingerspidserne kan lægges paa Issen, evt. flettes ind mellem hinanden, Haandfladen nedadvendt. Kaldes ogsaa: Issefletstaaende til Forskel fra nakkefletstaaende, hvor Fingrene lægges mod Nakken, lavere end i den anden. N.I.

Høj Haandgang paa Plint.

Høj Haandgang (Gymn.), Haandgang paa Plint paa langs. Benyttes i den Bukh'ske Idrætsgymnastik, hvor 5—6 Gymnaster efter Opspring til haandstaaende Stilling for Enden af Plinten gaar Haandgang hele Plinten igennem tæt efter hinanden. Naar den forreste Gymnast er naaet Plinten igennem, standser han op, den næste standser ligeledes saa tæt som muligt ved den forreste

o. s. v. Naar alle er kommet op og har markeret haandstaaende Stilling, svinger den første ned ved et haandstaaende Overslag, og de øvrige følger efter. V.R.

Højme, Arne (f. 14/6 1884), Idrætsinstruktør. 1902 Medlem af K.F.F. (senere K.I.F.), vandt 1904 DM i Gang over 5 danske Mil, 1905 og 06 DM i Gang over 1 engelsk Mil og 1906 DM i Gang over 1 dansk Mil. Repræsenterede Danmark som Kapgænger ved OL 1908. Var 1912 paa K.F.F.s sejrende Hold ved DM i 4×100 m Stafetløb. Har i Gang sat 8 DR og var 1914 paa K.F.F.s Hold, som satte den stadig (1944) gældende DR i 40 km Kolonnemarch. 1909-10 Sekretær i D.A.F., 1910-21 Formand, samtidig Medlem af D.I.F.s Bestyrelse og Danmarks Olympiske Komité. En Tid ogsaa Sekretær i Nordisk Idræts-Forbund. Leder for de danske Athletikhold ved OL 1912 og 20. Formand for K.F.F. (K.I.F.) 1908-10 og 1922-28. Startede 1914 Maanedsbladet Idrætsliv, 1916 Idrætsbladet og 1932 Ugebladet Idrætsliv. Siden 1933 Instruktør i en Del danske Athletikklubber i Provinsen og København. E.A.

Højnæsbjerget (Vintersport), Kælkebakke, beliggende i Hareskoven. Ledes af Vinteridrætsforeningens Afdeling i Bagsværd. Er ret stejl og har ved Gennemgravning af en lille Høj faaet Afløb, der — naar Isen er tilstrækkelig tyk — kan ledes helt ud over Bagsværd Sø. Har den store Fordel fremfor flere af Omegnens andre Kælkebaner, at den er let at holde vedlige, selv ved mindre Snefald, og ikke saa let ødelægges af Solen. K.P.-S.

Højrehaandsslag. Indiens venstre Innerwing mod Danmarks Maalmand 1928.

Højrehaandsslag (Hoc.), Forhaandsslag, hvor Stokkens Bane er omtrent som ved →Drive, men som føres med højre Haand alene og derfor uden Drejning af Kroppen. Benyttes kun, naar der ikke er Tid til Drive. Meget brugbart ved Skud paa Maal og Afleveringer, hvor Modstanderen ellers vilde kunne naa Bolden først, men det er mindre sikkert og ikke saa langt som Drive. O.H.

Højre Wing (Fodb.), →Wing.

Høj Rygsvømning, →Rygsvømning med Overtag. Betegnelsen anvendes p. Gr. af Armenes høje Løftning op over Hovedet til Strækstilling før selve Armtrækket. Modsat alm. eller »lav« Rygsvømning, hvor Armene kun føres ud til Favnstilling og *under* Vandet. E.J.

Høj Skole (Ridn.), en Del Øvelser, som efter moderne Opfattelse savner praktisk Betydning for almindelig Ridning, og hvoraf en Del kun har historisk Interesse, medens andre, f. Eks. Pirouretter, Piaf og Passage indgaar som Øvelser i OL's Skoleridningsprogram. Fælles for dem alle er, at de kræver aarelangt, taalmodigt Arbejde, og for at de skal lykkes maa Hesten yderligere have Anlæg for dem.

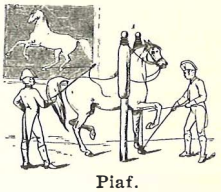
Pirouette.

Pirouette, en Volte af en Hestelængdes Gennemsnit, reden i Galop, med det indvendige Bagben som Pivot.

Passage.

Passage, meget samlet Trav med høje, taktmæssige, diagonale, regelmæssige Skridt. Hoven paa det løftede Forben hæves ikke højere end til midt paa Forpiben paa det andet Ben.

Piaf.

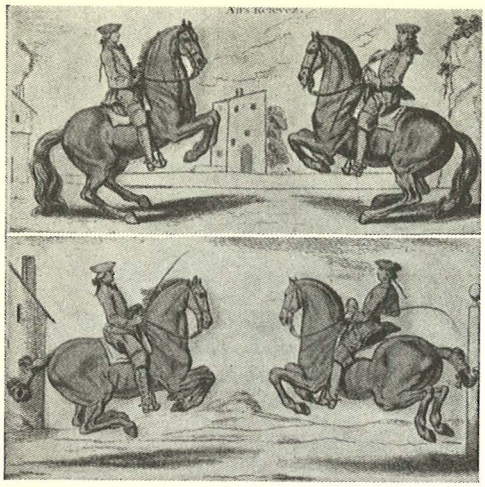
Piaf, Passage paa Stedet. Benene løftes lidt højere end i Passage.

Pesade. Uden at bevæge sig fremad løfter Hesten Forparten højt og bliver uden at flytte Bagbenene staaende saaledes. Anvendtes i Riddertiden som hensigtsmæssig Dækstilling i Tvekamp.

Courbette, et »Spring« hvori Hesten rejser sig til en Pesade, atter sætter Forbenene til Jorden og straks trækker Bagbenene til sig. Dette giver smaa Hop fremefter; foretages taktmæssigt.

Croupade, et Skolespring, hvor Hesten efter foregaaende Pesade, i Luften trækker alle 4 Ben op under sig uden at vise Bagskoene.

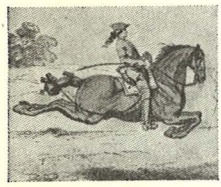
Balotade, Skolespring som Croupade, blot

Pesade, Courbette, Croupade og Balotade.

viser Hesten Baghovene, som vilde den slaa bagud.

Capriol, det højeste og mest fuldkomne Skolespring. Naar Hesten er i Luften vandret med alle fire Ben lige højt, slaar den bagud som om den vilde slide sig selv i Stykker. Disse Øvelser drives nu kun faa Steder i Verden, fornemst og vigtigst paa den spanske Rideskole i Wien. J.W.

Capriol.

Litt.: Gueriniere: »École de cavalérie« (Paris 1733). Ernst Linder: »Studieresor till utländska ridskoler« (Stockholm 1913). Wrangel: Haandbog for Hestevenner.

Højstaaende (Gymn.). Gymnasten staaende højere end Gulvet, f. Eks. højstaaende Højdehop over Snor (lav Plint), bøjmodhænghøjstaaende Kropsænkning med Hoftebøjning (Ribbe). N.I.

Højstart (Svæv.), Spilstart, under hvilken Svæveplanet under Optrækket føres til den størst mulige Højde, inden Udløsningen foretages.

Høj Stok (Hoc.), Stok, der ved Begyndelsen eller Afslutningen af et Slag, eller naar en Spiller nærmer sig Bolden, er løftet over Spillerens Skulder, og en Stok, der benyttes til at standse en Bold over Skulderhøjde. Er forbudt, men det er altsaa ikke en Fejl, at Stokkens Top kommer over Skulderhøjde, naar man standser en Bold, der er under. Først var det kun i selve Slaget, Høj Stok var forbudt, medens man f. Eks. havde Lov at frigøre sig for en Spiller ved at løfte Stokken over Skulderhøjde. Reglen, hvis nuværende Formulering er fra 1936, er indført for at forhindre farligt Spil, og i Kommentarerne til Lovene gøres stærkt opmærksom paa, at det ikke er Hensigten, at Dommeren skal straffe ethvert Tilfælde af Høj Stok, men kun hvor der er Fare. O.H.

Højt Ben (Fodb.), populær Betegnelse for, at en Fod løftes til en ofte betydelig Højde for at spille Bolden. Højt Ben er tilladt, naar blot det ikke er →farligt Spil, f. Eks. naar en Modspiller samtidig forsøger at heade til Bolden. Den farlige Situation er dog Undtagelsen, og det er derfor en uheldig Praksis, naar der forlanges og ogsaa i flere Tilfælde dømmes Frispark i ethvert Tilfælde af Højt Ben. V.L.

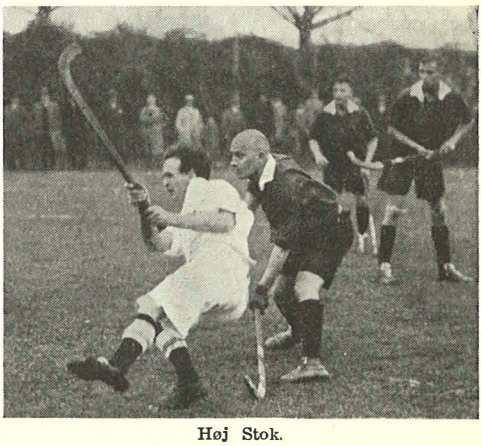
Højvinget (Svæv.), Svæveplan, paa hvilket Vingerne støder umiddelbart op til hinanden paa Midten, og det samlede Bæreplan ligger henover Kroppen, til hvilken det er befæstet. Udsynet fra Førersædet bliver særdeles godt. H.F.

Hölzner, Hanni (f. 1917), tysk Brystsvømmerske, Nr. 2 i EM 1934 (200 m 3.09,3). 4 VR, forbedrede 1936 Valborg Christensens VR i 100 m Brystsv. (1.22,8), idet hun paa Hjemmebane i Plauen (25 yds) opnaaede den fremragende Tid 1.20,2, der imidlertid p. Gr. af Bassinets Maal aldrig blev anerkendt som tysk Rekord. Har gæstet Danmark 1935 (satte da VR i 100 m 1.24,5) og 1937 og viste navnlig en imponerende Starthurtighed. O.J.

Hønsebryst (Med.), Misdannelse af Brystkassen p. Gr. af engelsk Syge. Brystkassen er trykket sammen fra Side til Side med fremspringende Brystben. Naar i Reglen ikke saa svære Grader, at det betyder noget for Individets Sundhed. K.S.

Hør (lat. linum usitatissimum) (Bue.),

Høj Stok.

Plante, hvis Basttrevler afgiver Spindematerialet Hør, som i spunden Tilstand anvendes til Forfærdigelse af Streng til Buen.

Hørsholm Bakken (Vintersport), Kælkebakke, anlagt af Hørsholm Kommune i Skoven ud til Landevejen mellem Hørsholm og Rungsted. Banen er forsynet med en kunstigt forhøjet Startplads og har et meget højt opbygget Sving før Afløbet, der gaar let op ad Bakke, saa man rutscher i en kvart Cirkelbane. K.P.-S.

Hørsholm Stadion, beliggende ved Kohaveallé, tilhørende Kommunen. Arealets Størrelse 4,7 ha. Anlægsudgifter 160 000 Kr., projekteret af Inspektør Moritz Rasmussen og Ingeniørerne Ølgaard og Viggo Pedersen. Indeholder 1 Løbebane, 400 m i Omkreds, 1 Kampbane samt Spring- og Kastebaner, desuden 3 Tennisbaner og 2 Træningsbaner for Boldspil. Anlægget er (1944) ikke endelig færdigt, da der er projekteret forskellige Bygninger og Tribuner. M.R.

Høyer, K. V. (f. 31/3 1875), Kaptajn, Biografdirektør, alsidig Idrætsmand, roet paa K.R.s Müllerhold, spillet Fodbold paa B.93's 1. Hold, Gymnast fra Hærens Gymnastikskole m. m., stiftet »De danske Søspejdere«, Redaktør af »Dansk Idrætsblad«, stiftede i Begyndelsen af dette Aarh. et Friluftsgymnasium ved Svanemøllebugten i København og, da dette blev nedlagt, et ved Tuborg Havn. A.R.N.

I

I.A.A.F. (Ath.) = International Amateur Athletik Federation.

I.A.H.F. (Haandb.) = International Amateur Handball Federation.

I.A.W.F. (Brydn.) = International Amateur Wrestling Federation.

I.B.F. (Badm.) = International Badminton Federation.

I.B.U. (Boksn.) = International Boxing Union.

Idealtid (Or.). 1) For *Orienteringsløb* den hurtigste Tid, hvori Banen kan gennemløbes. Udregnes som Summen af de hurtigste →Mellemtider og er Udtryk for Løbets Sværhedsgrad. 2) Undertiden ogsaa den enkelte hurtigste Mellemtid. 3) I →*Rallyorientering* fastsættes før Løbet Idealtiden for hver Bane, ɔ: den Tid, der skal overholdes fra Post til Post. E.V.

Identificering (Golf). Med Modspillerens eller Referee'ens Samtykke kan en Bold løftes for at konstatere, hvem af Spillerne den tilhører. C.S.

Idroscalo (Ro.), Kaproningsbane ved Milano, indrettet i den store Lufthavn for Vandflyvere. Her afholdtes EM 1938.

»Idrottsbladet«, svensk Idrætsblad, grundlagt 1910. Chefredaktør og Udgiver siden 1915 Torsten Tegner, hvis Artikelserier er meget læste; under Rubrikker som »Paa Språng«, »Resebrev från T. T.« o. a. behandler han baade Sport og Dagliglivets andre Foreteelser, tit under meget skarp Form. C.J.

Idræt, af oldn. iþrott, oprindelig = Arbejde, Beskæftigelse, Handlen, bruges nu i indskrænket Betydning om rationelle Legemsøvelser, som tilsigter Udvikling af legemlig Dygtighed, Styrke, Hurtighed, Behændighed, Sundhed. Ordet er ikke ensbetydende med →Sport, der er mere omfattende, idet dette Ord ogsaa dækker Rekreationer, hvor det benyttede Redskab er udslaggivende, medens Legemet ikke øves (f. Eks. Bilsport, Sejlsport, Fiskeri). Med tvivlsom Berettigelse stilles Begrebet Idræt ofte i Modsætning til →Gymnastik, de planmæssige Øvelser, hvis Formaal alene er harmonisk Legemsudvikling, og som hævdes at savne det Moment af Væddekamp, Idræt oftest indebærer. Legen er Idrættens Forstadium.

I. øves af Naturfolkene for at dygtiggøre sig i de Færdigheder, Livskampen nødvendiggør. Hos Kulturfolkene har den flere Formaal: Indøvelse af legemlige Færdigheder, som skønnes attraaværdige for Individ eller Samfund, Opnaaelse eller Vedligeholdelse af legemlig Sundhed ved den alsidige Motion, Kulturlivet almindeligvis ikke giver og endelig Adspredelsen, Rekreationen, som er I.s psykiske Virkning. I. er saaledes en meget betydningsfuld Faktor i den alm. Folkeopdragelse og Folkehygiejne, hvortil Samfundet ikke kan forholde sig passivt.

Mange af de Former, hvorunder I. nu drives, kendtes allerede hos Oldtidens Ægyptere og Persere, men Højdepunktet naaedes hos Grækerne, der drev I. for Idrættens egen Skyld, for selve Væddekampen og for Fremme af Legemets Sundhed, Harmoni og Skønhed eller, som Plato udtrykte det, »for at Legemet kan være saa fuldendt et Redskab for Sjælen som muligt«. Paa Øvelsespladserne (Palæstrer, Gymnasier) dyrkedes Løb, Spring, Spyd- og Diskoskast, Brydning og Nævekamp, Bueskydning, Fægtning, Væddekørsel, Ridning, Boldspil, Svømning, Dans. Mest anset var Femkampen (Pentathlon), der omfattede de 5 førstnævnte Idrætter, fordi den mest af alle fremmede Legemets harmoniske Udvikling. De store nationale Stævner, hvoraf det berømteste var de →Olympiske Lege, var straalende Festdage, hvorom græsk Litteratur og Kunst har overleveret prægtige Vidnesbyrd. Romernes Sans for I. var ringe; vel dyrkedes Løb, Kast, Brydning, Fægtning, Ridning og Svømning, men Deltagelsen var langtfra almen, og Formaalet var i første Række Krigeruddannelse. Dog var det den romerske Digter Juvenal, der formede Devisen: »Mens sana in sano corpore« (sund Sjæl i sundt Legeme).

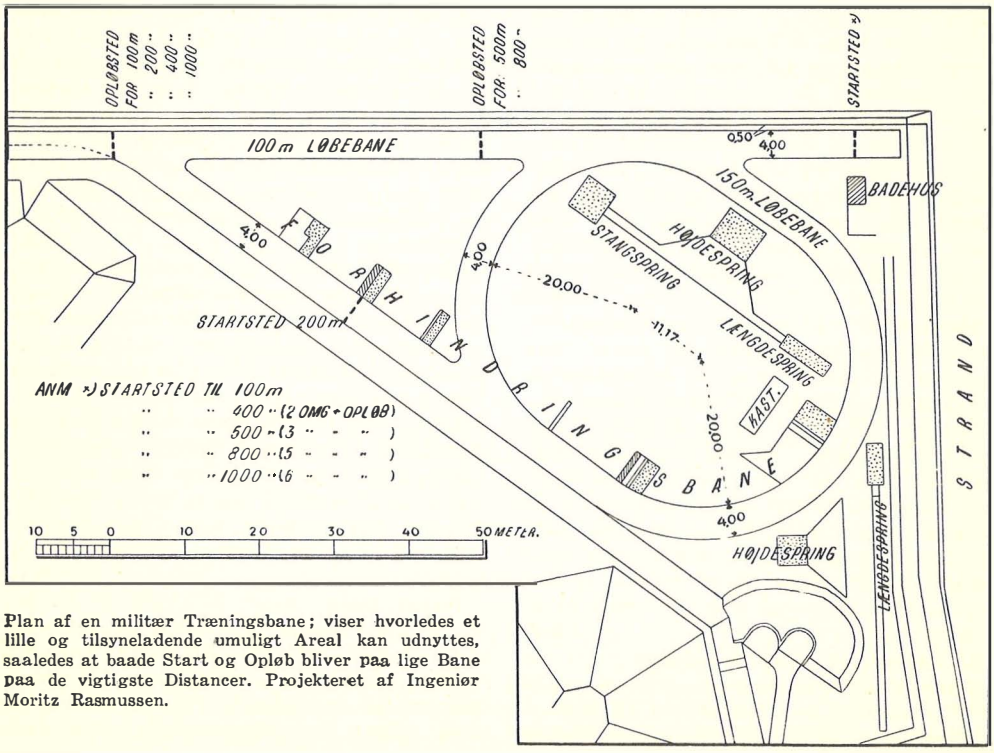
De gamle Nordboer lagde megen Vægt paa at være dygtige Idrætsmænd, der bl. a. drev Vaabenøvelser, Løb, Spring, Brydning,

Svømning, Skøjte- og Skiløb, Behændighedsøvelser. Med den sejrende Kristendom, for hvem Legemet var »Broder Æsel«, indtraf en Mørketid for Idrætten og bortset fra den Idræt, der var knyttet til Overklassens Opdragelse i Riddertiden, sover Idrætten Tornerosesøvn hele Middelalderen og langt ind i den ny Tid; selv om Børnene stadig havde deres Lege, og de voksne rekreerede sig med Folkelege, med Boldspil og med Dans. Først ved Midten af 18. Aarh. bliver man sig atter Værdien af rationelle Legemsøvelser bevidst. Italienske Pædagoger peger herpaa, og den engelske Filosof John Locke gør sig ca. 1700 i et Skrift om Opdragelse til Idrættens Talsmand; men det blev J. J. Rousseau's »Emile« (1762) med Evangeliet »Tilbage til Naturen«, der overalt i Europa banede Vej for Reformer. I Praksis gik især tyske Pædagoger i Breschen for Idrætten ved at indføre Gymnastik, Lege og andre Idrætter i Skolen. Af disse Foregangsmænd — særlig for Gymnastikken — fremhæves Schweizeren Pestalozzi og Tyskerne Basedow, GuthsMuths og »Turnvater« Jahn (1778-1852). Her hjemme bliver Franz Nachtegall, i Sverige Per Henrik Ling Banebrydere. Samtidig vinder Idrætten Fodfæste i England, særlig i Form af Boldspil (Cricket, Fodbold, Tennis, Golf), og ca. Aar 1800, har Idrætten indledet sin nye Æra. I Danmark er det dog først fra Midten af Tresserne (efter Nederlaget 1864), at Idrætten organiseres i Foreninger og Klubber. A.F.

Litt.: B. Bjarnason: »Nordboernes legemlige Uddannelse i Oldtiden«, Kbhvn. 1905; G. A. E. Bogeng: »Geschichte des Sports aller Völker und Zeiten«, Leipzig 1926; H. P. Langkilde: »Legemsøvelsernes Historie 1500-1800«, Kbhvn. 1932.

Idræt for Arbejdsløse. Vinteren 1933-34 tog Generalmajor H. Castenschiold Initiativet til Indførelsen af organiseret Idræt for Arbejdsløse. Flere Specialforbund arrangerede under D.I.F.s Auspicier Kursus i Gymnastik, Athletikøvelser, Boksning, Brydning og Roning. Lærerkræfterne fungerede gratis, og der ydedes fra privat og offentlig Side økonomisk Bistand. Ca. 100 Mand deltog. Af økonomiske Grunde gentoges Forsøget først 1937 — med ca. 200 Deltagere. 1938 deltog ca. 500 Mand. Man gik over til at servere gratis Middag eller dog Kaffe og Brød efter Øvelserne. Der oprettedes Kursus i mange Provinsbyer. P. Gr. af den dalende Arbejdsløshed har Deltagelsen i de senere Aar været stadig mindre. K.S.L.

Idrætsanlæg. Der har fra Tidernes Morgen altid været Pladser, hvor Ungdommen samledes for under Leg og Kappestrid at vise deres fysiske Færdigheder, men først i Slutningen af forrige Aarh. begyndte man at indrette egentlige Idrætspladser for udendørs Idræt; indendørs Idræt som Gymnastik,

Plan af en militær Træningsbane; viser hvorledes et lille og tilsyneladende umuligt Areal kan udnyttes, saaledes at baade Start og Opløb bliver paa lige Bane paa de vigtigste Distancer. Projekteret af Ingeniør Moritz Rasmussen.

Brydning, Boksning o. s. v. maatte holde til i Skolernes Gymnastiksale. Det første store Idrætsanlæg i Danmark blev →Københavns Idrætspark; nu har næsten alle Byer et Idrætsanlæg, selv om dette langt fra altid opfylder de Krav, der maa stilles til Størrelse og Indretning. Der er dog sket en betydelig Forbedring, efter at Staten er begyndt at yde Tilskud til I.

En moderne Folke- og Idrætspark for en større By bør indeholde: Græsarealer for organiseret Boldspil og Leg, Beplantninger, dels for Læ dels for Pynt, Gangstier samt Siddepladser for Børnenes Forældre og ældre Folk, Legeplads Apparater og Sandkasser, evt. en Soppedam samt Læskure og Toiletter.

Et Stadion er som Regel Centrum i et saadant Anlæg. Ved større Anlæg bør Banerne for Fri Idræt med hele Inderbanen forbeholdes denne Idrætsgren alene, dog kan Græsbanen evt. benyttes til store Fodboldkampe mod Entré. For mindre Fodbold-, Haandbold- og Hockeykampe bør indrettes særlig Bane. Desuden bør findes Baner for udendørs Tennis, Haller for Tennis, Badminton og Haandbold, Lokaler for Brydning, Vægtløftning, Boksning og Fægtning, evt. ogsaa Ro-Bassin. Til Svømning kan indrettes et Svømmebassin eller bygges en Svømmehal, evt. begge Dele. Til alle Idrætsgrene hører Omklædningslokaler med Bade m. m. En Opvisningshal for alle indendørs Idrætsgrene er ønskelig. Et I. bør beregnes for mange Aar frem i Tiden; ofte projekteres der for smaat, og faa Aar senere mangler man da Areal til Udvidelse. Et kuperet Areal er smukkest, Baner og Bygninger maa gerne ligge i forsk. Kotehøjder. Græsarealerne maa være saa store, at Boldbanerne kan forskydes rigeligt for at hindre stærkt Slid paa enkelte Steder. Skal man have en enkelt Kampbane eller Træningsbane for Boldspil, bør denne ikke være under 85×115 m. M.R.

Idrætsarkiv. Enhver Idrætsorganisation bør omhyggeligt opbevare sit Arkiv, hvis Dokumenter, Breve og andre Aktstykker er uerstattelige Kilder til Organisationens Historie. I Arkivet bør indgaa Plakater, Fotografier, Tegninger, Scraps, Film, Medlemslister og hvad der iøvrigt vil være af historisk Interesse. Et alm. dansk Idrætsarkiv er 1914 institueret af D.I.F., der bl. a. har søgt at erhverve fremstaaende Idrætsmænds Erindringer i Manuskript og at indrette et biografisk Idrætskartotek med tilhørende Fotografisamling. A.F.

Idrætsbadstue, →Sportsbadstuer.

Idrætsbiblioteket ejes og administreres af D.I.F., indstiftet paa Initiativ af ORSagf. J. L. Nathansen 1910; omfatter et Par **Tusind** Bind dansk og fremmed Idrætslitteratur, derunder en fyldig Samling danske Idrætsblade. Hjemlaan kan ske ved Henvendelse til D.I.F.s Sekretariat. Er opbygget over private Samlinger, skænket Forbundet, og Tilvæksten vil fremdeles i nogen Grad være afhængig af Dotationer. A.F.

Litt.: »Idrætten« 1910, S. 359, 371, 381, 384, 433, 443, 475. Roforen. »Kvik«s Aarsskrift 1936, S. 47-54.

»Idrætsbladet«. Startet 1916 af Arne Højme. Udkom opr. hver Mandag, men har i Tidens Løb været udgivet dels som Ugemagasin, dels i Dagbladsform med indtil 3 Udgaver om Ugen. Emil Andersen (Mr. Smile) var i en Aarrække Bladets Redaktør og førte det sammen med en Række Special-Medarbejdere for de enkelte Idrætsgrene frem til en Førerstilling i dansk Idrætspresse. Af andre Redaktører kan nævnes Hagbard Westergaard, Evald Andersen, Magnus Simonsen og Gunnar Hansen. Udgives siden Maj 1939 af Politiken, udkommer 2 Gange ugl.; Redaktør Carl Ettrup. C.J.

Idrætsbogen. Udkom 1908-09 paa Chr. Erichsens Forlag under Redaktion af A. C. Meyer. Indeholder i 2 Bind »populære Vejledninger i Udøvelsen af Gymnastik og dansk Idræt, udarbejdede af Fagmænd«. De enkelte Afsnit er forfattet af de bedste Penne, dansk Idræt paa Udgivelsestidspunktet ejede. Mange Ill. A.L.

Idrætsdag. Under denne Betegnelse afholdes aarlig i mange Byer — som Regel med den paagældende Bys samvirkende Idrætsforeninger som Arrangør — Idrætsstævner og -opvisninger, i hvilke alle Byens Idrætsorganisationer deltager. Disse Arrangementer har først og fremmest stor propagandamæssig Betydning. Ofte afholdes i Forbindelse med Idrætsdagen Kampe med Klubber fra Nabobyer, saa Arrangementet udvides til Bykampe. A.L.

Idrætsfilm falder i to Hovedgrupper: Propagandafilm og Instruktionsfilm. Af de sidste maa særlig fremhæves Sløjfefilmene, der viser tekniske Enkeltheder i stadig Gentagelse, saa det bliver lettere at indprente og tilegne sig dem. D.I.F. har udført et stort Arbejde for Idrætsfilmens Udbredelse og disponerer over saavel Optager- som Forevisningsapparater til Udleje som over et Arkiv til Idrætsfilm. Ogsaa mange Specialforbund har indkøbt eller ladet optage Idrætsfilm til Benyttelse i Propaganda og Undervisning. A.L.

Idrætsfonden, stiftet 4/7 1910 til Fordel for den kommende Idrætspark og det allerede dengang planlagte Idrætshus. Fondens Midler, der delvis er tilvejebragt gennem Indsamling, anvendes til Udlaan, Sikring af eller Bidrag til københavnske, idrætslige

Idrætsforeningen „Ajax“

Formaal, Institutioner, Forbund eller Foreninger efter Bestyrelsens Beslutning. Kapital: 1/1 1943: 159 525,44 Kr. (hovedsagelig anbragt i K.I.s Anlæg og Bygninger paa Østerbro). Formand: fhv. Borgmester Peder Hedebol. Red.

Idrætsforeningen »Ajax«, København, stiftet 2/5 1934 af 20 Medlemmer af P.08, som forlod denne Forening, fordi den slettede Haandboldspillet af sit Program. Formand: Fabrikant Bay Nielsen. Havde fra Starten Haandbold og Svømning paa sit Program, men det er som Haandboldforening, den har vundet sit Ry. KM i 7-Mands-Spil og Vinder af D.H.F.s Landsdelsturnering. 1938 Vinder af K.H.F.s Pokalturnering og 2. int. Cup-Turnering. 1939 Vinder af K.H.F.s 3. int. Cup-Turnering. 1942 KM og DM i Salspil samt KM i Markhaandbold. Kendte Spillere: Sv. Aa. Madsen (14 Landskampe), Bent Jakobsen (9), Kai Piasecki (6), Arne Pedersen (5), Leif Nielsen (3), Kjeld Svanevig (2), Kr. Skovby (2). Ca. 100 aktive Medlemmer. C.F.S.

Idrætsforeningen »Freja« = **»Freja«.**

Idrætsforeningen »Hebe« = **»Hebe«.**

Idrætsforeningen »Old Boys« = **»Old Boys«.**

Idrætsforeningen »Sparta« = **»Sparta«.**

Idrætsforeningen »Stjernen« = **»Stjernen«.**

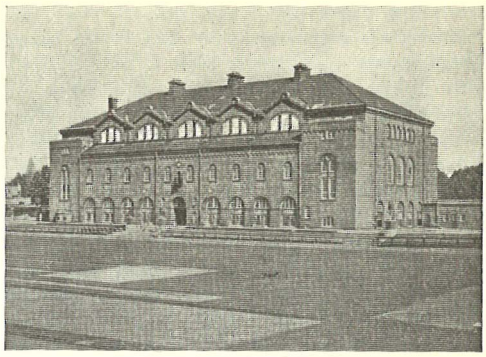
Idrætsforeningen »Vidar« = **»Vidar«.**

Idrætsfysiologi, den Del af Fysiologien, der specielt beskæftiger sig med Idrættens Indflydelse paa de legemlige Funktioner. En Underafdeling af Arbejdsfysiologien. Muskelfysiologien samt Kredsløbets og Aandedrættets Fysiologi er i første Række Idrætsfysiologiens Emner, men da alle Funktioner direkte eller indirekte berøres af Idræt, vil lejlighedsvis ogsaa Undersøgelsen af disse komme ind under Idrætsfysiologien. →Universitetets gymnastikteoretiske Laboratorium. E.As.

Idrætsgymnastik. 1) Konkurrencegymnastik inden for D.G.-F.; kaldes ogsaa →Redskabsgymnastik og er karakteriseret ved Anvendelsen af Øvelser i Ringe, Barre, Reck og paa Bensvingshest og omfatter desuden fritstaaende Øvelser, Højdespring, Spring over Hest paa langs og tværs og Behændighedsøvelser; ialt 8 Øvelsesgrupper. Er her i Landet opstaaet og udviklet af den gamle danske Gymnastik, efterhaanden med Indførelse af den tyske Turngymnastiks Øvelser. Svensk Gymnastik har kun haft ringe Betydning for Udviklingen; 2) hos N. Bukh de Øvelser, der følger efter den primitive Gymnastik, d. v. s. Stillingsøvelser, Behændighedsøvelser samt Spring over Redskaberne, Hest, Buk og Plint. J.L.

Idrætshal, →Hal.

Idrætshuset, Københavns Idrætspark, indviet 1914, Bekostning Kr. 550 000, Arkitekt

Idrætshuset set fra Stadion.

Søren Lemche. Indeholder en 19×43 m stor Sal, der benyttes til Kampe, Opvisninger og Fester, 2500 Tilskuerpladser, 4 mindre Træningssale, 14 Omklædningslokaler m. Brusebade, Restaurant, Toiletter og Kontorer. M.R.

Idrætshygiejne (Med.). Den moderne Idrætsbevægelse tilstræber at være et Led i den alm. Samfundshygiejne, i de Foranstaltninger, der søger at skaffe Borgerne saa gode og sunde Livsbetingelser som muligt. I videre Forstand falder I. sammen med alm. Sundhedsbegreber, men man kan dog tale om en særlig I., fordi Idrætten gennem sin særlige Arbejdsform søger at sætte Individernes Arbejdsevne op, i Tilfælde af Konkurrence endog til Maksimum. Da Idrætten henvender sig til hele Befolkningen, melder Spørgsmaalet sig om en vis Sortering efter Egnethed til Øvelserne. Det første Led i I. er derfor den lægelige Udvælgelse, der udskiller dem, der absolut ikke maa deltage i Idræt, f. Eks. p. Gr. af Hjertelidelser, Nyresygdomme, Tuberkulose m. m. De raske falder naturligt i to Grupper: 1) De, der kan taale at udsætte sig for Konkurrencernes maksimale Anstrengelser. Disse bør før Træningens Begyndelse og før selve Konkurrencerne underkastes Lægekontrol. Alt for ofte har man set de unge dø paa Idrætspladserne i Tilfælde, hvor en Lægeundersøgelse kunde have afsløret den dødbringende Sygdom. 2) De mange, der kun egner sig for Motionsidræt og for hvilke Idrætten sundhedsmæssigt har den største Betydning. Gennem Vejledning og under stadig Kontrol kan disse Menneskers Legeme udvikles, saa de faar en paakrævet Støtte til Gennemførelse af deres daglige Arbejde. Hertil hører ogsaa de Aldersklasser, der ikke kan deltage i Konkurrencer, men stadig kan og bør dyrke Idræt. Man kan for denne Gruppe ikke tale om en særlig I. Den omfatter Mennesker, der bør leve efter det borgerlige Livs alm. sundhedsmæssige Regler. I. i egentlig Forstand kommer frem over for de unge, der skal i Topform til Konkurrencerne. Der ta-

les her kun om Amatører, der skal passe deres Arbejde sammen med Træningen. For dem kommer de vigtige Spørgsmaal om Kost, Hvile, Nydelsesmidler og alm. Hygiejne i første Linie. *Kost:* Ingen speciel Kostform giver særlig »Styrke«. Der er ingen Holdepunkter for, at f. Eks. vegetarisk Diæt eller Diæt med meget Kød betyder nogen Fordel. De Stoffer, hvoraf Føden bestaar, falder i 3 Hovedafdelinger: 1) Proteinstoffer (Æggehvidestoffer) som Kød, Æg, 2) Kulhydrater (Brødstoffer) som Brød, Kartofler, Bønner m. m. og 3) Fedt. Proteinstofferne er nødvendige for Organismens Vedligeholdelse; de bør derfor bibeholdes i Kosten, ogsaa af Hensyn til dennes Variation og Madens Velsmag; en større Anvendelse af Kødspiser er overflødig og endog skadelig, idet disse Stoffer stiller store Krav til Fordøjelsesmekanismen, og ved deres Spaltning dannes mange Affaldsprodukter, som Organismen skal skaffe sig af med. Fysisk Arbejde udføres paa Basis af Kulhydraterne, der maa anvendes rigeligt. Fedtstoffer bør kun anvendes i det for Madens Tilberedning nødvendige Omfang, da dette Stof forøger Træthedsfølelse. Om »Træningskost« kan saaledes siges: spis god, letfordøjelig Mad, d. v. s. som man spiser i alm. borgerlige Husholdninger, hvor Hovedvægten lægges paa Kulhydraterne. Det danske Smørrebrød er en god Form for Ernæring, idet det i Modsætning til opbagt Mad repræsenterer en Blanding af Kulhydrater, Proteinstoffer og Fedt, hvis Fordøjelse sker let. Derimod maa man undgaa Buddinger, Kager, vanskeligt fordøjelige Sager som Oksekød, grove Grøntsager, stærkt krydret Mad o. l. Man bør ikke spise mere, end at man er tilpas mæt; hellere flere smaa end enkelte store Maaltider. Det er dog en Selvfølge, at Kostmængden under Træning stiger p. Gr. af det større legemlige Arbejde. For en Mand paa 70 kg kræves til stillesiddende Arbejde 2500 Kal., til middelhaardt Arbejde 3000 og til haardt 4500. Madens Tilberedning spiller en betydelig Rolle, navnlig bør den være nogenlunde finfordelt; den bør tygges godt, da Blodtilstrømningen til Underlivsorganerne under Fordøjelsesprocessen vokser, saa Musklerne ikke kan faa den tilstrækkelige Blodmængde og vil føles trætte og tunge. Tænderne skal derfor ogsaa være i Orden og man bør senest spise 3 Timer før Start (væsentligst Kulhydrater) og aldrig træne fastende eller umiddelbart efter et Maaltid. Alle alkoholfri Drikkevarer kan bruges; man bør ikke drikke for meget under Træningen og særlig ikke før Øvelserne, men nøjes med at skylle Munden. Drikkevarerne maa ikke være for kolde, særlig ikke efter Anstrengelser. Lige saa vigtigt som Kosten er Tarmfunktionen; man maa have daglig naturlig Afføring; i modsat Fald bør man søge Læge. De fleste vil tabe noget i Vægt i Træningsperioden, men større Vægttab bør altid vække Trænerens Opmærksomhed, da det kan betyde, at Træningen er forceret for meget eller at vedkommende er syg; særlig Tuberkulose har her Betydning. I Idrætsgrene med Vægtklasser kan det have Betydning at holde en Mands Vægt nede, og her anvendes ofte forceret Træning, Sult, Bade m. m. til Skade for vedkommende og i Strid med hans naturlige Udvikling. Der paahviler her Træneren et betydeligt Ansvar. *Hvile:* Træning til Konkurrencer virker trættende, fordi alle Kræfter maa sættes ind for at naa den bedst mulige Kondition. Under en Træningsperiode og særlig i de sidste Dage før Konkurrencerne maa man sørge for at faa mest mulig Søvn. Under langvarig Træning bør indskydes Hviledage, ikke mindst af Hensyn til Nervesystemet. For hyppig Deltagelse i Stævner er ogsaa til Skade; Resultaterne bliver ringere, fordi vedkommende er for træt til at samle sig til den afgørende psykiske Indsats. *Nydelsesmidler:* Tobak maa bandlyses under enhver Træningsperiode; den virker trættende paa de unge og skader specielt Næse, Svælg og Luftrør, hvis Slimhinder irriteres af Røgen, saa det fri Aandedræt vanskeliggøres. Mellem to Træningsperioder bør et evt. Tobaksforbrug være yderst beskedent. Spiritus under enhver Form, ogsaa som Øl, bør være bandlyst i Træningsperioder. Visse Trænere tillader moderat Brug af Øl, men Spiritus, selv i fortyndet Tilstand, virker baade paa Centralnervesystemet og paa Musklerne, ikke mindst hos de unge; man maa ogsaa regne med Virkning paa Hjertet. Derfor maa kræves fuldstændig Abstinens for Spiritus under Træning, og mellem Træningsperioder maa man undgaa Misbrug. Efter en Afholdenhedsperiode paavirkes man lettere af Spiritus end ellers, og dette maa kræve Ledernes Opmærksomhed ved Fester i Tilslutning til Idrætsbegivenheder, saa Idrætten uværdige Situationer kan undgaas. Kaffe hører til de mere uskyldige Nydelsesmidler, men bør under Træning kun nydes i meget fortyndet Tilstand, idet den vel virker psykisk stimulerende, men nedsættende paa Muskelkraften. Navnlig før Konkurrencer maa Kaffe helt undgaas. *Almindelig Hygiejne:* Den trænende Idrætsmand maa i særlig Grad leve efter de alm. Regler for en sund Levevis, f. Eks. sove for aabne Vinduer og sørge for alm. Renlighed. Hudplejen spiller her stor Rolle; Hudens Funktioner og regulerende Virksomhed maa være i Orden. Derfor er de daglige Bade en Nødvendighed, specielt efter Øvelserne, hvor Huden er

varm og svedende. I Boksning anvendes Afvaskning mellem Kampene. Hertil bør anvendes særlige Beholdere og særlige Haandklæder til hver enkelt Bokser. Til Mundtoilette maa kræves specielle Bægere og Spyttekummer. Alt for ofte er disse Forhold ikke ordnet tilfredsstillende. Sol- og Saltvandsbade bør ikke anvendes af trænende, bortset fra Svømmere, idet disse Badeformer virker trættende. Føddernes Pasning kræver især for Løbere Opmærksomhed. Huden maa passes, Smaasaar og Rifter behandles for at undgaa Infektioner. Taaneglene maa klippes, for at de ikke under de lange Løb skal løsnes ved Smaastød. Til Konkurrencer bør kun anvendes nøje tilpasset Fodtøj. Idrætsøvelserne skal for den indendørs Idræts Vedkommende foregaa i lyse, luftige Lokaler, der holdes pinligt rene. Idrætsredskaber kan i Reglen let holdes rene med Undtagelse af Madrasser, der kræver særlig Omhu (Støvsuger, Bankning). Dette har særlig Interesse for Bryderne, hvis Madrasser bør have Overtræk, der hyppigt vaskes. Luften i Salene skal være ren og frisk. Alt for ofte ryges der under Idrætskampe. Konkurrerende Idrætsfolk bør ikke tvinges til at indaande fordærvet Luft, og det er berettiget, om en Mand nægter at starte i røgfyldt Lokale. Tobaksrygning af Officials og andre ved Træning og Konkurrencer strider mod Idrættens uskrevne Love; de unge skal have et godt Eksempel for Øje. Omklædningsrum skal være gode, udstyrede med passende Skabe til Tøjet. Om Vinteren bør de være opvarmede. Ogsaa her maa Rygning være forbudt. Gode Opholdslokaler ved Idrætsanlæg er af stor Betydning; de repræsenterer gode Tilholdssteder for de unge i deres Fritid. Idrætten paavirker alle Organer (→Hjerte, →Overtræning m. m.). Træning skal ledes, saa disse udvikles harmonisk, og saa man uden Gener kan taale at udsætte sig for de maksimale Anstrengelser, som Konkurrencerne betyder. Desuden har Idrætten pædagogisk Betydning ved at lære de unge at sætte sig en Opgave og systematisk at arbejde hen mod dens Løsning samt koncentrere sig til en virkelig Indsats i det givne Øjeblik trods alle Vanskeligheder. I Holdkonkurrencer lærer den dem Samarbejdets og Sammenholdets Betydning. Idrætten faar derved en folkeopdragende Betydning, som ikke er et af de mindst vigtige Resultater for Vurderingen af Idrætten som hygiejnisk Faktor. K.S.

Idrætsinspektør. 1920 ansattes en Idrætsinspektør i Gentofte Kommune med samme Opgaver som de københavnske Gymnastikinspektører: at føre Tilsyn med Skolernes Gymnastikundervisning, Lege, Boldspil, fri Idræt og Svømning samt jævnlig at afholde Instruktionskursus for Lærere og Lærerinder. Han sorterer under Skolevæsenet, men er yderligere Kommunens Tillidsmand i alle idrætslige Spørgsmaal og har derfor Føling med alle Kommunens Idrætsanlæg, Badeanstalter, Badestrande, Boldbaner m. m. Idrætsinspektør: Oberstløjtn. Holger Nielsen.

1938 ansatte Undervisningsministeriet en Idrætsinspektør for de sønderjydske Landsdele, der er Assistent hos Gymnastikinspektøren for de sønderjydske Amters Vedkommende og i denne Egenskab fører Tilsyn med Gymnastikundervisningen i Landsdelens offentlige Skoler; ved Siden heraf er han Raadgiver og Vejleder for Gymnastik- og Idrætsforeninger og staar tillige til Raadighed for de stedlige Skolemyndigheder som Raadgiver ang. Idrætsanlæg og andre Spørgsmaal vedr. Skolernes Legemsøvelser. Idrætsinsp.: Gymnastiklærer F. Braae Hansen. Red.

Idrætsklubben af 1899 (I.K. 99), Amager, stiftet 1/5 1899. Opr. Fodboldklub, nogle Aar senere optoges Boksning, Brydning og Vægtløftning. Medstifter af D.A.B.U. Kendte Boksere: Anders Petersen, Georg Gøtterup, Ejner Aggerholm. I Vægtløftning førende sammen med »Dan«. Kendte Vægtløftere: Svend Olsen, Niels Carl Andreasen, Gaston Larsen og Svend Aage Jensen. Blandt Athletikfolkene maa nævnes Victor Petersen, der i de senere Aar har været Danmarks bedste Vægt- og Hammerkaster. I en Del Aar arrangerede I.K.99 Kongelundsløbet paa Amager. Formand: Henning Jensen. A.C.-A.R.N.

Idrætsklubben »Thor« = **»Thor«.**

Idrætslegat, →Danske Studenters Roklubs Polyteknikerlegat, →H. C. V. Møllers Legat, →Hoskiærs Legat, →Idrætsfonden, P. O. →Jensens Legat, →Outriggerlegat, →Polyteknisk Idrætslegat. A.L.

»Idrætsliv«, ill. Tidsskrift for Idræt, udkom 1914-19, Redaktør: Arne Højme. Billedmæssigt det bedste danske Sportsblad til da.

Idrætslæge beskæftiger sig særlig med medicinske Spørgsmaal vedr. Idræt, specielt Træning til Konkurrencer. Bør selv have drevet Idræt. →Idrætshygiejne, →Lægekontrol.

Idrætsmuseum. Arbejdet paa Oprettelse af et dansk I. blev taget op af D.I.F. kort før den første Verdenskrig, men gik derefter i Staa. Forbundet har nu genoptaget Bestræbelserne for at indsamle mest muligt, der kan belyse Idrættens historiske Udvikling. Det er Hensigten at lade Samlingerne ordne, katalogisere og opstille som et selvstændigt Museum. D.I.F. modtager saavel Gaver til Museet som Deposita. A.F.

Idrætsmærke, indstiftet 29/11 1921. Tanken om et Idrætsmærke er vistnok først fremsat af Oberstløjtnant Søren Bang. Efteraaret 1912 henvendte Oberstløjtnant Helge Bruhn sig til Generalmajor H. F. Casten-

schiold med et nærmere formuleret Udkast. Efter forudgaaende Forhandlinger nedsattes nogle Udvalg til Behandling af Spørgsmaalet, og 1914 forelaa et Forslag til Propositioner for »Korsmærket«, men Krigen 1914-18 standsede Forhandlingerne. 1919 blev Sagen atter taget op af D.I.F., men paa bredere Basis end oprindeligt. Paa Møder med de forskellige Organisationer blev Rammerne for »Idrætsmærket« lagt, alle Idrætsgrene blev repræsenteret i Øvelsesvalget.

Idrætsmærkets Formaal er: »at vække Lysten hos den danske Ungdom til at øve Idræt, som fører til en alsidig Udvikling af Legemet og til at vedligeholde de engang vundne Færdigheder.« Idrætsmærket kan tages af enhver dansk Kvinde og Mand over 18 Aar med dansk Statsborgerret. Det findes i Bronze, Sølv og Guld. Første Gang, man bestaar Prøven, faas Bronzemærket. Efter 3 yderligere Prøver, strækkende sig hver over 12 Kalendermaaneder, faas Mærket i Sølv og efter yderligere 3 Aars Prøver i Guld. 1928 føjedes 5 Sløjfer til Guldmærket. Disse Sløjfer faas med een pr. Aar, efter at Guldmærket er erhvervet. Mærket opnaas ved at bestaa 5 Grupper Øvelser, hvoraf de 2 første (Gymnastik, Løb og Spring) er obligatoriske, mens man inden for de andre 3 Grupper kan vælge frit blandt forskellige Øvelser. For Kvinder er der kun 4 Grupper, og kun Gruppe 1 — Gymnastik — er obligatorisk. Mærket betales af Erhververen. Er indtil 1943 erhvervet af ca. 50 000 Idrætsmænd og -kvinder, og dets Overskud anvendes til idrætslige Formaal. Der er i Tidens Løb anvendt ca. 70 000 Kr. til Anskaffelse af Idrætsfilm og til Udgivelse af Pjecer af instruktiv Art. Fra første Færd ledede Generalmajor H. F. Castenschiold Arbejdet, Formand fra Starten til 1943, da han afløstes af Oberst H. Sander. H.B-n.

Idrætsmærkebestyrelsen sammensættes af de forsk. Idrætsorganisationer og bestaar af 13 Medlemmer, hvoraf Formanden vælges særskilt uanset den øvrige Bestyrelses Sammensætning. De 12 Mandater besættes af D.I.F. (3), D.d.S.G.&I. (3), D.d.G. (3), Hæren 1, Søværnet 1 og Foreningen »Dannevirke« 1. H.B-n.

Idrætsmærke-Raadet, Raad nedsat ved Idrætsmærkets Indstiftelse. Virker for Udbredelsen af Kendskabet til Idrætsmærket. Dets 24 Mandater besættes af de under Idrætsmærke-Bestyrelsen nævnte Organisationer og i samme Forhold. H.B-n.

Idrætsnaal (Ath.), D.A.F.s, i Bronze, Sølv og Guld. Bronze- og Sølvnaal erhverves for Resultater svarende til D.A.F.s Bestemmelser for →Standardmedailler. Guldnaal tildeles Idrætsmænd, som sætter ny DR og giver Adgang til Mesterskabsstævnerne. S.J.

Idrætsparken = Københavns Idrætspark.

Idrætsparkens Svømmehal = Københavns Idrætsparks Svømmehal.

Idrætsskat, →Forlystelsesafgift.

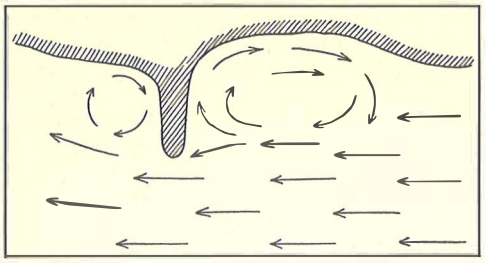
Idrætsstævne, →Stævne.

Idrætsteori, det teoretiske Grundlag for Idrættens Udformning i teknisk, pædagogisk og sundhedsmæssig Henseende. Idrættens store Udbredelse i det moderne Samfund og dens stærkt udtalte Virkninger paa Udøveren medfører, at det saavel for den enkelte Udøver som for Samfundet er af afgørende Betydning, at Idrætten tilrettelægges paa den mest hensigtsmæssige Maade. Det er Idrætsteoriens Opgave at medvirke hertil. En gennemført Udformning af Øvelsernes Teknik har først og fremmest Betydning inden for Konkurrenceidrætten, men forøger i øvrigt Interessen for det idrætslige Arbejde hos enhver Udøver. Idrætsteoriens Opgaver paa dette Felt falder inden for Fysikkens, Arbejdsfysiologiens og den fysiologiske Bevægelseslæres Omraade. Hertil kommer almindelige og specielle Undersøgelser over den idrætslige Trænings Indflydelse paa den normale Organisme. Disse Undersøgelser har deres selvstændige Værdi til Belysning af de Virkninger, man i rent fysisk Henseende kan vente fremkaldt gennem Idrætten, ligesom de — sammenholdt med almindelige hygiejniske Undersøgelser — danner Grundlaget for en Vurdering af Idrætten i sundhedsmæssig Henseende, herunder en Klarlæggelse af de Forhold, der kan føre til akutte eller kroniske Skader. I pædagogisk Henseende er det Idrætsteoriens Opgave at undersøge Idrættens psykiske Virkninger og de Muligheder, den herigennem rummer som opdragende Faktor, samt søge at udrede de Forhold vedrørende Idrætsdyrkelsen, der eventuelt kan medføre, at Idrætten i denne Henseende virker nedbrydende i Stedet for opbyggende. E.H.

Idrætsudstilling. 1/4-15/4 1927 afholdtes i Industribygningen i København en omfattende Idrætsudstilling, i Forbindelse med hvilken der fandt en lang Række Idrætsopvisninger Sted. A.L.

Idrætsudvalg, →Danmarks olympiske Komité.

»Idrætten«, alsidigt Sportsblad, udgivet 1905-19 af Bogtrykker Chr. Christensen. Officielt Organ for D.I.F. Redaktører: 1905-08 Magnus Høier, 1908-13 Kommunelærer K. Jensen, 1913 Svend Langkjær, 1914-19 K. Jensen. A.R.N.

Idvande.

Idvande (Sø.). Naar Strøm passerer Ujævnheder i Bund og Sider, forandres den. Ved en Pynt kan en Del af Strømmen drejes i en ny Retning og løbe tilbage langs Land. Den kaldes da I. Ved en Bugt slæbes Nabovandet med, hvorved der opstaar en rundtløbende Strøm I., som nærmest Land er modsat Hovedstrømmen. Vandet, som en Bølge kaster ind over en Revle, samler sig først i I., Strømme parallelt med Kysten. N.J.

I.E.V. (Skøjte.) = Internationale Eislauf Vereinigung.

I.F.W.H.A. (Hoc.) = International Federation of Women's Hockey Associations.

I Gulvet (Boksn.), →Knock down.

I.H.B. (Hoc.) = International Hockey Board.

I.H.K. = Indiceret Hestekraft.

Ikast forenede Sportsklubber, stiftet 6/12 1935 af Ikast Boldklub af 1929, Ikast Tennisclub og Ikast Salonskytteforening. Raader fra 1939 over et udmærket Idrætsanlæg med to Fodboldbaner og flere Tennisbaner; 1939 i den jydske Mesterskabsrække i Fodbold. Formand Bankkasserer Brammer Jensen. J.H.

Ikke ude (Cricket) = not out.

I.K.99 = Idrætsklubben af 1899.

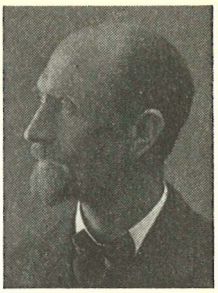
Ilandbringning (Livr.). Saasnart Redningsmanden kan bunde, tager han den bevidstløse forulykkede ved Hovedet — der maa holdes over Vandet — og trækker ham efter sig ind paa Stranden, evt. bæres han det sidste Stykke. AaJ.

Ilaren (Kajak.), Kaproningskajak, tegnet af E. Liedstrand, Sverige, 1936. Udnytter udmærket den huggende svenske Stil. Køllinien er stærkt krummet og Spantformen, der bibeholdes helt ud i Stævnene er ret afrundet over og fladere, nærmest V-formet, under Vandlinien. Typisk for den er de lodrette Stævne. J.S.

Ilford F.C., eng. Amatørfodboldklub i Ilford ved London; Medlem af the →Isthmian League. Tabte 1905 to Kampe i København (→Englænderkampe). Spillede 1931 2-2 med B.93 i England. N.M.

Illegitim Slump, →Slump.

Illeris, Niels (f. 4/12 1871), cand. phil., fhv. Inspektør og Lærer ved Danmarks Højskole for Legemsøvelser, Lærereksamen 1894. 1907-42 knyttet til det eetaarige Kursus i Gymnastik (fra 1911 Statens Gymnastikinstitut) som Lærer i Gymnastik, Gymnastikundervisning og Gymnastikteori. Assistent ved Gymnastikinspektionen 1907-27. 1925-26 og 38-40 kst. Forstander for Statens Gymnastikinstitut. Af faglige Arbejder skal nævnes »Grundtræk af Gymnastikkens Historie« og »Gymnastikens Terminologi« samt en systematisk Oversigt over Øvelsesstoffet. J.L.

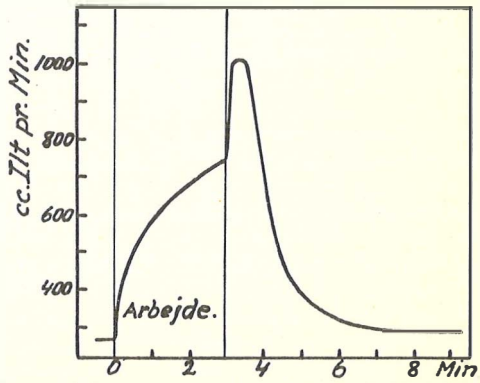

Illustreret Idrætsbog. Udkom i 2 Bind paa P. G. Philipsens Forlag 1890-93, udarbejdet af Victor Hansen paa Grundlag af Victor Balcks Illustrerad Idrottsbok. Omfatter egentlig Idræt, Jagt og Fiskeri. En Række Oplysninger om dansk Idræts Historie og Forhold i Slutningen af forrige Aarh. sikrer Værket blivende Værdi. Rigt illustreret. A.L.

Illustreret Sport, Ugeskrift, udkom i Kbhvn. 1930-34. Hed fra ultimo 1933 og til Bladets Ophør »Sportsmanden«.

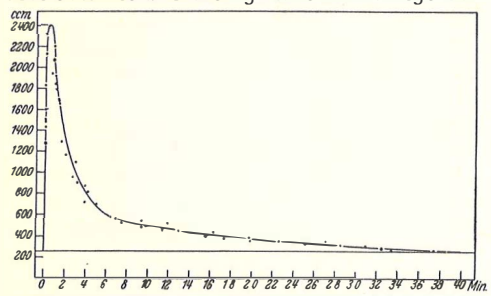
Ilt (Fys.), Luftart, der udgør ca. 21 % af Atmosfæren. Er nødvendig for Forbrændingen i Vævene og tilføres dem gennem Blodet, hvis Hæmoglobin optager Ilt i Lungerne for atter at afgive den i Vævene. Forbrændingen sker efter følgende Skema: Næringsstoffer + Ilt, →Affaldsstoffer (Kuldioxyd, Vand m. m.) + Energi.

Energien kan være Varme, som det hovedsagelig er Tilfældet i Hvile, eller baade Varme og mekanisk Energi, som under Arbejde. Da der til Produktion af en vis Mængde Energi kræves en bestemt Mængde Ilt, giver Iltoptagelsen fra Lungerne et Udtryk for Organismens Energiproduktion. 1 l Ilt giver en Forbrænding af de alm. Næringsstoffer i Organismen Anledning til Frigø-

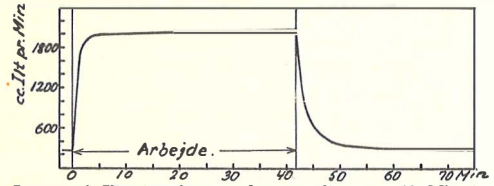
Gangen i Iltoptagelsen under og efter 3 Minutters statisk Arbejde med Benene.

relse af ca. 4,8 Kal. Et voksent Menneskes Iltforbrug er i Hvile ca. 250 cc/Min. (¼ l pr. Min.). Under Arbejde stiger det og kan hos særlig stærke og veltrænede Personer for en kort Tid naa 5 l/Min. eller lidt derover. Almindeligvis vil dog Iltoptagelser paa mellem 3 og 4 l/Min. være det maksimale. Stigningen i Iltoptagelse ved et Arbejdes Begyndelse og det videre Forløb af Iltoptagelsen viser karakteristiske Forskelle for forsk. Typer af Arbejde, fordi Kredsløbet bruger en vis Tid for at indstille sig til Arbejdet. Iltoptagelsen fra Lungerne bliver da forsinket, og Organismen stifter en Iltgæld ved Arbejdets Start. Ved forholdsvis langvarige Arbejder vil der imidlertid efter nogle Minutter indstille sig et Niveau, ofte svagt stigende, hvor Iltoptagelse og Energiproduktion dækker hinanden (»steady state«). Ved Arbejdets Ophør »tilbagebetales« Iltgælden, idet Iltoptagelsen ikke øjeblikkelig falder til Hvileværdien. Under ganske kortvarige Ar-

Gangen i Iltoptagelsen under og efter et 100 Meters Løb (Løbetid ca. ⅙ Minut).

bejder (100 m Løb o. l.) naar Iltoptagelsen næppe at stige, før Arbejdet er ovre. Hele Arbejdet har været udført under Stiftelse af en Iltgæld, og Iltoptagelsen vil derfor være

Gangen i Iltoptagelsen under og efter ca. 40 Minutters Cykling paa et Ergometer.

stærkt forøget længe efter Arbejdets Ophør. Under statisk Arbejde stiftes en i Forhold til Arbejdet uforholdsmæssig stor Iltgæld, fordi de statisk kontraherede Muskler hæmmer Blodgennemstrømningen. Iltoptagelsen vil derfor være særlig høj lige efter Arbejdets Ophør, hvor Blodstrømmen gennem Musklerne frigøres igen. E.As.

Iltgæld (Fys.), →Ilt.

Iltmaske (Svæv.), Maske, der sikrer, at den Ilt, som strømmer ud af den i Svæveplanet medførte Iltbeholder, fordeles omkring Mund og Næse paa en for Indaandingen bekvem Maade. H.F.

Backen Frederik Christensen har spærret Vejen for Faber, Leipziger S.V., der protesterer kraftigt med Arm og Stok.

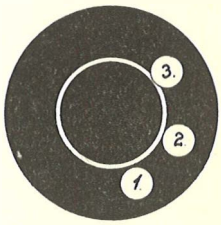
Imellem (Hoc.), Hindring af Spillet ved at løbe mellem en Modspiller og Bolden eller ved at anbringe sig selv eller sin Stok som en Hindring for Modspilleren. Er forbudt. For at en Fejl er begaaet, er det ikke nødvendigt, at Modspilleren kan naa Bolden. Hyppigt spærrer Back og Maalmand Modstanderens Bane til en Centring i Slagcirklen. O.H.

Imprægnering (Ski.) = Grundbehandling.

In contro (Fægtn.) (ital.), →Coup double.

Indaanding, →Aandedræt.

Indadtælling (Skydn.), det Princip, hvorefter et Grænseskuds Pointsværdi beregnes. Normalt gælder en Træffers Points efter det Felts Værdi, hvor Træfferen sidder. Ved Indadtælling angives, at Træfferen i en Streg mellem to Felter (ogsaa mellem Skivens yderste Felt og Omgivelsen) giver højeste Felts Points. Dette gælder ogsaa, naar Skudhullet berører Stregen mellem to Felter paa den udvendige Side. E.S.-L.

Skud 1 er en 9'er. Skud 2 er et Grænseskud. 10-Stregen er berørt og Skuddet dømmes til en 10'er. Skud 3 er en 10'er.

Inddeling (Gymn.). Fra Opstilling i sluttet Flanke- eller Frontrække er det som Regel nødvendigt at lade Gymnasterne rykke ud til en mere aaben Opstilling, for at de kan faa Plads til ugenert Udførelse af Øvelserne; man lader dem derfor dele ind, hyppigst til to, undertiden til tre eller et højere Tal. Hver Gymnast siger sit Nummer — Fløjmanden: Et! den flg.: To! o. s. v. — idet han drejer Hovedet mod den næste i Rækken. Staar Gymnasterne i to Flankerækker, er det praktisk at lade første Række dreje Hove-

det til højre, saa Nummeret siges over mod Rodekammeraten; deler anden Række ind, drejes Hovedet paa tilsvarende Maade til venstre. Smaabørn maa Læreren selv give Numre de første Gange, de skal have Inddeling; derefter kan Fløjmændene gaa ned langs Rækken og give Numrene, indtil de smaa bliver dygtige nok til at sige dem selv. N.I.

Inddragelse (Or.). Tiderne for de enkelte Posters og Maalets Inddragelse fastsættes, saa ogsaa sidst startende Mand faar Maksimumtiden for Løbets Gennemførelse til sin Raadighed: til 1. Post skal han have rigelig Tid, derefter knap saa god Tid til 2. Post o. s. v., saa Tiden mellem næstsidste Posts og Maalets Inddragelse ikke er større end den, i hvilken de to sidste Delstrækninger normalt tilbagelægges. Før Starten skal Deltagerne underrettes om Tidspunkterne for de enkelte Posters og Maalets Inddragelse. E.V.

Inddragelse af License (Cykl.), Straf for grov Forseelse. Paa Bane ved D.B.C.s Licensekomité eller Sportskomité, paa Landevej ved D.B.C.s Licensekomité i Forbindelse med D.C.U.s Forretningsudvalg. J.B.

Indelukke (Ath.), det Bur, der omgiver Kasteringen i Hammerkast; danner Beskyttelse for Dommere og Deltagere i Tilfælde af, at Hammeren skulde gaa i Stykker under Omdrejningerne. D.A.F.s Reglement kræver følgende Dimensioner: Indelukket skal være cirkelrundt, indvendig Diameter mindst 8,23 m. Højden bør ikke være under 2,13 m. Aabningen, gennem hvilken Kastet sker, bør være 7 m bred. Fremstilles af Traadvæv med ca. 57×114 mm Masker af 3-4 mm Traad, opsat paa Rørstolper, der nedgraves til en Dybde af 76 cm, med en indbyrdes Afstand af ca. 2,44 m. Rørenes Diameter bør være mindst 6,3 cm. J.B.B.

Indenbords Højde (Sø.) er i et Fartøj Afstanden fra Indersiden af Bordlægningen til Undersiden af Dækket.

Indendørs Bane (Tennis), Tennisbane i →Hal (→Bane).

Indendørs Golf. Da Klimaet mange Steder ikke tillader Spil i den kolde Aarstid, er man i de senere Aar kommet ind paa Træning indendørs, idet man under en Træners Ledelse staaende paa en Maatte slaar Bolden mod et Net. Det har ogsaa den Fordel, at man lettere lærer det korrekte Sving, da man ikke fristes til at rejse Hovedet for at se efter Bolden eller til at lægge for mange Kræfter i Slaget. C.S.

Indendørs Haandbold, →Salspil.

Indendørs Hockey. Benyttet som Vintertræning i Gymnastiksal med særlige Bolde med blødere Overtræk. Kun →Flickhockey og teknisk Træning. Giver god Mulighed for at faa rigtig Teknik. O.H.

Indendørsmesterskab (Tennis), →D.I.F.s Mesterskaber, →D.L.T.F.s Mesterskaber.

Indépendants (Cykl.) (fr.: uafhængige), Halvprofessionals, der p. Gr. af Begrænsning af den Præmiestørrelse, Klassen har Ret til at konkurrere om, ikke kan drive Cyklesporten som Erhverv. Klassen opstod i Frankrig 1910 og bredte sig til Italien og Belgien. Især udbredt i Frankrig, hvor der aarlig udstedes License til ca. 45 000 Indépendants, ca. 600 Professionals og knap 100 Amatører. Indépendanten kan ikke deltage i VM-Løb eller OL, men kan ellers i sit Hjemland deltage i Konkurrencer med Amatører eller Professionals. I sidstnævnte Klasse dog kun i Løb med begrænset Præmiestørrelse, i Frankrig f. Eks. 1000 Guld-Francs (ca. 720 Kr.). J.B.

Inderbane (Ath.), Løbebanen nærmest et Stadions indvendige Oval (Inderkredsen). Opmaales 30 cm fra Ovalens Kant.

Inderkant (Ski.), den Kant paa Skien, der er mellem Fødderne, naar Skien er paaspændt. Modsat →Yderkant.

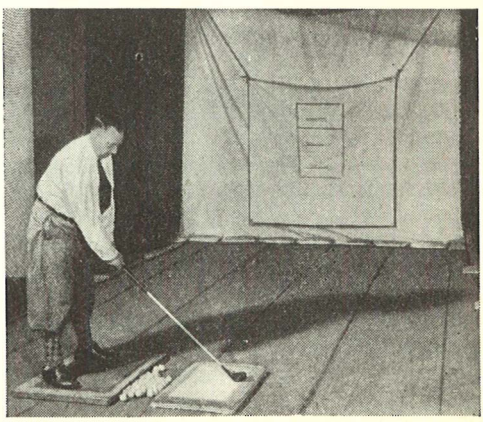
Inderklædning (Sejl.), Klædning paa Inderkant af Spanter. →Garnering.

Inderkøl (Kajak.). Medens en Del lette Kajakker ikke har nogen ydre Køl, er I. en vigtig Del i de fleste Kajakker, idet Inderstævne, Bundstokke og Spanter fæstes til den.

Inderski, den Ski, der i et Sving løber paa Buens Inderside. Modsat →Yderski.

Inderstævne (Kajak.). I Kanoer, der skal betrækkes med Dug, er de egentlige Stævne I., paa hvilke Ribber eller Bord fastskrues, og paa hvis Yderflade Dugen lukles. →Yderstævne. K.V.P.

Indfaldsvinkel (Svæv.). Vinklen mellem Planprofilets Korde og Svæveplanets Bevægelsesretning i Forhold til Luften. Op-

Indendørs Golf.

drift og Luftmodstand varierer med Indfaldsvinklen. -→Glidevinkel. H.F.

Indgangsport (Ski.), →aaben Port, der i visse Tilfælde, f. Eks. Haarnaal og Korridor, opstilles før den egentlige →Portkombination, for at tvinge Løberen ind i denne fra en bestemt Side. -→Slalom. H.J.

Indhentning (Sejl.). Efter *internationale Søvejsregler* skal et Fartøj, der nærmer sig et andet inden for en Retning, der er mere end to Streger (22½°) agten for tværs af dette, betragtes som indhentende og skal gaa af Vejen for det indhentede, der skal holde Kurs. Efter *internationale Kapsejladsregler* skal et Fartøj for at være indhentende sejle samme eller næsten samme Kurs som det foranværende. Det indhentende Fartøj skal gaa af Vejen; det indhentede maa ikke falde af for at hindre det indhentende i at passere i Læ; derimod maa det indhentede luve op for at hindre Passage til Luv. -→Lufferegel. I. begynder, saa snart et Fartøj agter fra nærmer sig et andet saa meget, at de ikke begge kan manøvrere ganske frit, og vedvarer til de er helt klar af hinanden. Naar det opr. indhentende Fartøj er kommet klart foran det andet, regnes det selv for indhentet. O.A.

Indian sign (Boksn.) (eng.), Udtryk for, at en Bokser har fundet en Modstanders svage Punkt og vil slaa ham hver Gang. Svarer til det danske Slangudtryk at have Fusen paa en Modstander. C.J.

Indiceret Hestekraft (Sejl.), den Arbejdsydelse, der pr. Tidsenhed produceres i en Dampmaskines eller Motors Cylindre, -→Effektiv Hestekraft.

Indikator (Ro.), Instrument, hvormed Roerens Arbejde under Rotaget maales og registreres. En af Civilingeniør H. Rée konstrueret Indikator er beskrevet i D.S.R.s Aarbog 1920. Senere er i Tyskland fremkommet flere andre Konstruktioner. J.N.-H.

Individuel Konkurrence (Fægtn.), -→Pulje.

Individuelle fritstaaende Øvelser (Gymn.), fritstaaende Øvelser udført af den enkelte Gymnast. Fra 1941 Konkurrencedisciplin ved DM i Enkeltmandsgymnastik som frie Øvelser i den obligatoriske Afdeling. Den Serie Øvelser, der vises, er valgt efter Gymnastens Dygtighed og maa vare ca. 1 Min. Ved internationale Konkurrencer har Disciplinen været benyttet en Aarrække og bestaar af en obligatorisk og en fri Øvelse, begge udført paa en Gulvflade paa 4×4 m. Da international Gymnastik ikke har Disciplinen Behændighedsøvelser, indgaar Kraftspring, Flikflak og Saltomortaler under I. f. Ø. J.L.

Indkast (Fodb.), Indkast skal foretages, naar Bolden er gaaet helt ud over en -→Sidelinie, hvad enten det er sket paa Jorden eller i Luften. En Spiller fra det Parti, der ikke sidst rørte Bolden, skal kaste ind i hvilken Retning, han vil, fra det Sted, hvor den gik ud. Naar Kasteren slipper Bolden, skal han have Ansigtet ind mod Banen og en Del af hver Fod paa Jorden enten uden for eller paa Sidelinien. Kasteren skal bruge begge Hænder og slippe Bolden over Hovedhøjde. Bolden er i Spil, saa snart Kastet er udført, og Kasteren maa ikke røre den igen, før den har rørt en anden Spiller. Der kan ikke laves Maal direkte paa Indkast, og de øvrige Spillere kan ikke dømmes -→off-side ved Indkast. V.L.

(Haandb.). En Bold, der helt har passeret Sidelinien, skal af en Spiller fra det Parti, der ikke spillede Bolden ud, kastes ind derfra, hvor den passerede Sidelinien. Kasteren skal staa uden for Sidelinien, evt. (i Salspil) højst 1 m fra Væggen. Bolden skal kastes ind med begge Hænder over Hovedet, og Kasteren skal røre Jorden med noget af begge Fødder, til Kastet er udført. Kasteren maa ikke røre Bolden igen, før den har rørt en anden Spiller (Salspil) el. en Maalstolpe (Markhaandbold). Der kan ikke laves Maal hos Modpartiet direkte paa Indkast. Bolde, der under Salspil, hvor Væggene er Sidelinier, rammer en Sidevæg, forbliver i Spil. C.F.S.

(VP.). Kastes Bolden ud over en af Sidelinierne, tilkendes der Modpartiet Indkast, som skal udføres derfra, hvor Bolden gik ud. Indkastet skal udføres af den Spiller, som ligger nærmest dette Sted, og kastes, saa alle kan se, naar Bolden forlader Haanden. Ingen Spiller maa hindre Udførelsen af et Indkast. Springer Bolden tilbage paa Banen fra Bassinkanten, forbliver den i Spil. (Man maa dog ikke med Vilje kaste Bolden mod Bassinkanten, saa den springer tilbage paa et andet Sted af Banen).

Indkast foretaget af Dommeren sker i Tilfælde af, at Dommeren har stoppet Spillet, enten a) p. Gr. af Sygdom, Ulykkestilfælde eller anden uforudset Hændelse, eller b) naar een eller flere Spillere fra hvert Hold har begaaet en Fejl samtidig, saa det er umuligt for Dommeren at afgøre, hvem der først begik Fejl, eller **c**) saafremt Bolden rammer eller bliver liggende paa en Forhindring over Banen. Dommeren skal da beordre Bolden op af Vandet og kaste den ud saa nær som muligt ved det Sted, hvor Fejlen blev begaaet, og saa der gives en Spiller fra hvert Parti lige stor Mulighed for at naa den. Bolden skal have rørt Vandet, før den maa spilles. S.A.N.

Indkøbsforeningen = Foreningen til Indkøb af Boldspilrekvisiter.

Indledende Kamp, →Heat, →Pulje.

Indregistrering (Kajak.). Alle i D.K.F.s

Klubber i Brug værende Fartøjer skal være indregistrerede i D.K.F.s Baadregistre. Tidligere foretog Baadebyggere, der var autoriserede til at udstede Maalebrev, Indregistrering, men denne Ordning er opgivet, og Kajakker og Kanoer er nu (1944) inddraget i den af Politiet foretagne Indregistrering af Fartøjer. Der paatænkes til sin Tid oprettet et Hovedregister for hele Landet. V.U.A.

Indrykning (Gymn.). Fra udrykket Opstilling maa Gymnasterne foretage en I. for at naa tilbage til sluttede Rækker. Foretages som Regel med Sideskridt; der kan ogsaa rykkes ind under Gang fremad. N.I.

Indsats (Ro.), Begyndelsen af Rotaget. Et effektivt Tag kræver en haard, men behersket Indsats. Haard Indsats opnaas ved, at Aaren roes i Vandet, ɔ: at Taget begyndes med et Lufttag, der dog maa gøres saa minimalt som muligt. I Indsatsen bruges Ben, Arme og Krop samtidigt, hvorved Aaren kan føres i Vandet med stor Kraft. Den haarde Indsats er hos Fairbairn det altovervejende og skal accelerere Baaden. Det er vigtigt, at Indsatsen udføres samtidigt og ensartet af alle Roerne; derved opnaas Stabilitet, godt Samarbejde og Rytme. O.S.

Indskud, →Startafgift.

Indskydning (Skydn.), den Korrektion af Sigtemidlerne, der ved et eller flere Prøveskud før en Konkurrence foretages, for at Træfningen paa Skiven kan falde rigtigt ved normalt Sigte. Fabrikkerne foretager en Indskydning, hvorefter Sigtemidlerne oftest mærkes (→Indskydningsmærke). Denne Indskydning er Normaludgangspunkt for Indstilling af Sigtemidlerne, men passer ikke ganske, naar de ydre Forhold ændres (Vind, Lys, Temperatur m. m.). E.S.-L.

Indskydningsmærke (Skydn.), Mærke, der indhugges i Sigtemidlerne efter Fabriksindskydningen; angiver Sigtemidlernes Normalstilling. Maa ikke forveksles med →Prøveskydningsmærke. E.S.-L.

Indslag (Bandy). Spilles Bolden ud over en Sidelinie, dømmes Indslag, der udføres af en Modspiller til den, der har spillet Bolden ud over Linien. Ingen Spiller maa staa nærmere den, der gør Indslaget, end 5 m. Maal maa gøres direkte paa Indslag. F.J.

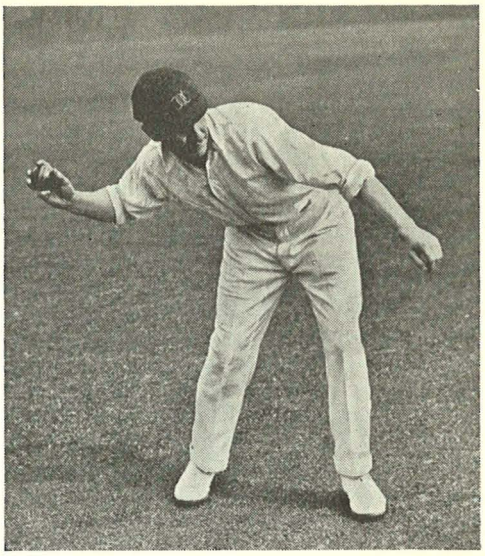
Indspil (Golf), →Approach.

Indspring (Or.), Aabning i Vildthegn af Form som en Slidsk, skraanende udad og stejlt indad, saa den tillader Vildtet at løbe ind, men ikke ud.

Indspringning (Ridn.), Springuddannelse, →Springning.

Indspændingstøjle (Ridn.), →Hjælpetøjle.

Indstik (Cricket), Kast fra Markspiller ind til Gærdet for at faa en Gærdespiller »løbet ud«. P. Gr. af Cricketboldens relative Tyngde kræves en ikke ringe Teknik til et Kast over en større Distance. Haanden maa ikke hæves over Skulderhøjde; jo fladere Boldens Bane er, des hurtigere vil den naa sit Maal. Markspillerne bør stikke Bolden ind til Wicketkeeperen, og kun stikke haardt ind til Bowleren, hvis Hænder maa skaanes mest muligt, saafremt der er Mulighed for at løbe en Gærdespiller ud. J.C.

Indstik til Gærdet.

Indstiksløb (Skydn.), tynd Pibe med mindre Kaliber, der passer i et større Løbs Kammer og Løb. Omdanner et Vaaben til Skydning med en billigere Patron. Velegnet til forberedende Skydninger, der da kan foretages under simplere Sikkerhedsforanstaltninger. E.S.-L.

Indstillingsvinkel (Svæv.), Vinklen mellem Planprofilets Korde og Svæveplanets Længdeakse.

Indtril (Hoc.). Passerer Bolden helt over Sidelinien, gaar den ud af Spil. En Spiller fra Modpartiet til den Spiller, der sidst har rørt den, triller den da ind med Haanden langs Jorden derfra, hvor den passerede Sidelinien. Bolden maa ikke kastes eller stikkes, og den maa ikke springe. Spilleren, der triller ind, skal have Stok og Fødder helt uden for Sidelinien. Han skal trille ind straks, maa ikke tage Tilløb og maa ikke deltage i Spillet igen, før Bolden har rørt eller er blevet spillet af en anden Spiller. Han skal give den næste Spiller frit Spil.

Alle andre Spillere skal være paa Banen inden for →Indtrilslinien og have Stok og Fødder fri af denne. De maa deltage i Spillet, saa snart Bolden har forladt Indtrillerens Haand. Begaar Indtrilleren Fejl, dømmes Indtril til Modpartiet. I alle andre Tilfælde af Fejl tages Indtrillet om. Kun ved gen-

tagen Forseelse — daarlig Opførsel — gives dog Frislag til Modpartiet.

Indtril foretages af Fløjhalfbacks. Paa den Del af Sidelinien, der ligger Modstandernes Maallinie nærmest, triller dog i Almindelighed Wing. Indtril bør foretages omhyggeligt for at udnytte den Chance, det er med Haanden frit at kunne spille Bolden til en Medspiller. Indtrillet skal varieres. Det almindeligste, særlig paa egen Banehalvdel, er et langt Indtril frem langs Sidelinien, men man kan f. Eks. ogsaa efter at have fintet et langt Indtril, trille kort til egen Back, der altid skal være parat paa Indtrilslinien ikke for langt fra Indtrilleren. Nær Modstandernes Maallinie er et Indtril ind i Slagcirklen meget effektivt. Man bør trille med den Haand, der er Banen nærmest.

Backs, Wings og Innerwings samt Modspillernes Fløjhalfback bør stille sig langs Indtrilslinien klar til at modtage Bolden eller dække den Modspiller, den er tiltænkt. Det er en Fejl, hvis flere Spillere trækker ud til Indtrilslinien, især bør Centreforward og Centrehalfback blive paa Midten af Banen. O.H.

Indtrilslinie (Hoc.), Linie parallel med Sidelinien, i Damehockey 4,5 m, i Herrehockey 6,5 m fra denne, inden for hvilken alle andre Spillere end den, der foretager et →Indtril, skal befinde sig. Indtrilslinierne maa ikke trækkes helt op, men skal punkteres. Ill. se S. 96. O.H.

Indtræden af Spillere (Fodb.). Kan kun finde Sted, naar Spillet er standset. Den indtrædende skal melde sig til Dommeren. Overtrædelse heraf straffes med →Advarsel. Er Spillet blevet standset, for at Advarsel kan gives, sættes det i Gang igen ved, at Dommeren lader Bolden falde. N.M.

(Haandb.). I. a. S. maa kun finde Sted, naar Spillet er stoppet. Enhver under Spillet ind- og udtrædende Spiller, bortset fra Udskiftningsspillere, skal melde sig hos Dommeren. Forseelser mod disse Regler straffes med Frikast, der tages derfra, hvor Spilleren greb aktivt ind i Spillet. C.F.S.

Indvendig Benlaas (Brydn.) = Slyngkrog.

Indvendig omvendt Vekselvending (Skøjte.), →Omvendt Vekselvending.

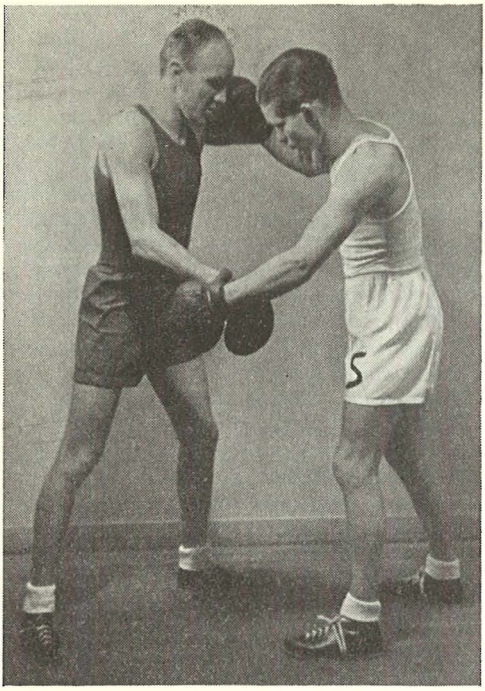
Indvendigt Greb (Gymn.). Ved Barreøvelser fatter Gymnasten begge Bomme, ved Bensvingsøvelser den ene Bom fra den indvendige Side.

Indvendigt Opspring (Gymn.), Spring over Hest paa tværs med eller uden Pude, Plint eller Buk. Efter Tilløb og Forhop fatter Hænderne Redskabet, og Aftryk med samlede Fødder følger. Kroppen løftes med Bøjning i Knæ- og Hofteled op over Redskabet, og Fødderne sættes fra oven ned paa Redskabet, samtidig med at Hænderne tager kraftigt Aftryk og rejser Kroppen til Retstilling. Nedspringet sker med Ryggen mod Redskabet efter Aftryk med een Fod og Fremkastning af den anden eller ved samlet Aftryk. Under Legemets Bevægelse fra Redskabet kan udføres Armsving til Favn-, Ræk- eller Strækstilling. *Indvendigt Opspring med fortsat Nedspring.* Springets Begyndelse som indvendigt Opspring, men Hænder og Fødder tager straks saa kraftigt Aftryk, at Legemet uden Standsning og helt udstrakt fortsætter Flugten opad og videre til Nedspringet. Her kan de samme Armbevægelser tillægges. J.L.

Indvendigt Overspring (Gymn.), Spring over Hest, Plint el. Buk paa tværs og langs. Følgende Former anvendes i Konkurrencegymnastikken: *Hest paa tværs* med eller uden Pude; Hest paa tværs uden eller med Bomme: a. Indvendigt Overspring med bøjede eller strakte Knæ, bøjede Hofteled. b. Indvendigt Overspring med strakte Hofteled og bøjede Knæled (Fiskespring). *Hest paa langs:* A. Hændernes Anslag paa Krydset: a. Indvendigt Overspring med bøjede eller strakte Knæled, bøjede Hofteled. b. Indvendigt Overspring med strakte Hofteled, bøjede Knæled. B. Hændernes Anslag paa Halsen: a. Indvendigt Overspring med bøjede eller strakte Knæled (vandret Overspring med samlede Fødder). b. Indvendigt Overspring med strakte Hofteled og bøjede Knæled. c. Indvendigt Overspring med strakte Hofteled og strakte Knæled.

Hest paa tværs: Efter Tilløb og Forhop tages kraftigt Aftryk med begge Fødder. Hænderne placeres samtidig paa Redskabet, og Aftryk følger, hvorved Kroppen bringes op over Redskabet, og Flugten fortsættes opad. Springes der med bøjede Hofte- og Knæled, trækkes Knæene efter Opspringet op mod Brystet, og en Udstrækning følger, naar Redskabet er passeret. Springes der med strakte Knæled, maa Sædet efter Opspringet løftes saa højt, at Benene frit kan passere over Redskabet. Hoftebøjningen maa da bibeholdes noget længere, og Armene svinges af Balancehensyn ofte til Favnstilling. I Fiskespringet skal Hofteleddene holdes strakte, men Knæene maa bøjes omtrent til ret Vinkel. Føddernes og Hændernes Aftryk sker her samtidigt og skal være kraftigt for at løfte Kroppen, der beholder sin lodrette Stilling, over Redskabet.

Hest paa langs: Ved Hændernes Anslag paa Krydset og Øvelsens Teknik som ved Hest paa tværs; dog maa Tilløbshastigheden være betydeligt større, da Legemet efter Hændernes Aftryk skal forflyttes hele Hestens Længde (160-180 cm). Ved Anslag paa

Infight. Ingen af Bokserne holder, men har Armene fri til Slag eller Parade.

Halsen kaldes Springene ogsaa »vandrette«, ɔ: Legemet bringes efter Føddernes Aftryk til at svære vandret eller snarere med Fødderne lidt højere end Hovedet. Armene strækkes fremad og tager Aftryk fra Hestens Hals, hvorved Legemet igen bringes i den lodrette Stilling inden Nedspringet. J.L.

Indvirkning (Ridn.), Brug af →Hjælpen. Problemet med I. er dobbelt, idet den unge Hest skal lære at forstaa Indvirkningen og den unge Rytter lære at indvirke. I. skal være lidet iøjnefaldende, og Hesten skal tillidsfuldt, hurtigt og villigt følge den. J.W.

Infektioner (Med.). Infektionssygdomme har Betydning for det idrætslige Arbejde, fordi der ved disse Sygdomme altid foreligger Mulighed for en Medliden af Hjerte og Nyrer med Udvikling af Sygdomme, der ofte antager en kronisk Karakter med Udvikling af Invaliditet, eller som i deres akutte Former kan medføre Døden. Derfor skal der ved Idræt altid tages alvorligt Hensyn til disse Sygdomme, og Idrætsarbejdet bør ikke optages, før Sygdommen virkelig er hævet. Særlig maa fremhæves Betydningen af ikke at forsømme de smaa Infektioner som f. Eks. »lidt Halsbetændelse«, der netop er særlig farlig, fordi Infektionen her er Indgangsport for Lidelser i Hjerte, Nyre; nævnes kan saaledes Hjertelidelser med Klapfejl, Hjertemuskellidelse, Nyrebetændelse, Gigtfeber m. m. Derfor maa Øvelser afbrydes og Træning ikke optages ved disse Sygdomme, før Sygdommen virkelig er hævet og man bør altid underkaste sig fornyet Lægeundersøgelse, før Idrætsarbejdet optages. K.S.

Infight (Boksn.) (eng.: Nærkamp), den Form for Kamp, der kan udvikle sig, naar Bokserne er kommet inden for hinandens Rækkevidde. Ren Infight kan kun gennemføres med bøjede Arme, og Stødene er da enten Hooks og Uppercuts efter Mellemgulv eller Hoved. Infight er »ren«, naar der stødes skiftevis med begge Hænder. Holder den ene af Bokserne, skal Kamplederen kommandere »break« og give den holdende Bokser en Advarsel. C.J.

Carl og Lisette Ingeman-Petersen paa Tricycle-Tandem.

Ingeman-Petersen, Carl (1853-1911), Cyklehandler, og Hustru *Lisette* (1851-1939), Forældre til Christian I.-P.; var selv aktive Cyklister, Carl 1885-88, Lisette 1888. Skandinavisk berømt Par paa Tricycle-Tandem. Besejrede 26/8 1888 i Kristiania det berømte engelske Tandempar E. M. Mayes-H. G. Kelly. J.B.

Ingeman-Petersen, Christian (f. 9/12 1873), Mekaniker. Betydeligste danske Bane-Amatørcyklist i 1890'erne. Debuterede paa høj Bicycle 1887 som 13aarig paa den interimistiske Bane paa Traverbanen paa Lyngbyvej ved Kbhvn. Vandt paa Bicycle 1889 det første DM over 1 dansk Mil. Desuden DM 1890 1 dansk Mil, 1895 1 dansk Mil og 1 mile, 1896 1 mile og 100 km med Pace. Nr. 2 ved VM 1895. Startede som første Dansker paa Luftringe 12/10 1890 paa Ordrupbanen. Engelsk Mester 1894 i Birmingham foran Hollænderen Jaap Eden

Chr. Ingeman-Petersen 1889.

og Englænderen Platt-Betts. Aktiv 1887-90 og 93-97, Professional fra Oktober 1896. J.B.

Ingerslev, Vagn (f. 23/3 1885), cand. jur., Fuldmægtig, Tennisspiller. Fremragende Baggrundsspiller, der placerede haarfint og lobbede fuldendt. Singlemester paa aaben Bane 1909, 12-15, 19-21, paa overdækket Bane 1917-21; Doublemester paa aaben Bane 1918-20. Hans Mesterskabsliste var en Tid dansk Rekord. A.T.

Ingholt, Poul (f. 7/11 1894), Bankdirektør, Formand for Gymnastik- og Svømmeforeningen »Hermes« fra 1929. Formand for »Hermes« Svømmefond og »Hermes« Byggefond. Kasserer i Danmarks olympiske Komité fra 1938. Præsident for D.S. & L.F. fra 1943. A.L.

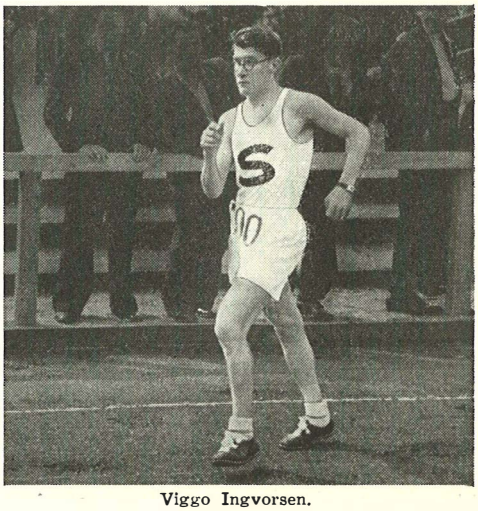
Ingvorsen, Viggo (f. 9/8 1912), Lagerchef. Medlem af Sparta. Har vundet 12 DM (6 paa hver af Distancerne 20 og 50 km) og sat 8 DR i Gang paa Distancer fra 20 til 50 km.

Innertrio (Hoc.), →Centreforward, →Innerwing. →Forward.

Innerwing (Fodb.), →Forward, har sin Plads mellem Centreforward og Wing. Som Forward skal I. først og fremmest hjælpe med til at bryde igennem Modpartens Forsvar. Er desuden Bindeleddet mellem eget Forsvar og de andre Forwards, og maa, naar Modparten angriber, følge med tilbage 1) for selv at søge at erobre Bolden, 2) for bedre at kunne modtage den fra en af Forsvarsspillerne og 3) for at kunne markere Modspillerens Fløjhalfback. Faar paa den Maade et meget stort Virkefelt. Naar han har Bolden og skal til at paabegynde et Angreb, maa han i enhver Situation hurtigt være klar over, om han skal drible, trække en Modstander til sig inden Afleveringen eller aflevere med det samme, og i saa Fald til hvem. Det paahviler især en I. at benytte sig af et Skift. Han er saaledes Strategen, som har en afgørende Indflydelse paa Angrebstaktikken. Han skal have Overblik over de vekslende Situationer og handle derefter. Forstaar han at camouflere sine Hensigter, er det en stor Fordel. Undertiden naar en I. ikke at komme med helt frem under eget Angreb, saa hans Opgave i disse Tilfælde bliver at skabe Scoringschancer for sine Medforwards. Et typisk Eksempel herpaa er den saakaldte Omstrejfer. I. maa være alsidigt udstyret med Fodboldegenskaber, idet han foruden at drible og aflevere maa kunne skyde paa Maal, heade, skubbe og tackle. Endelig maa han have en 1. Kl. Kondition og være indstillet paa at bestille noget hele Tiden. H.B.

(Haandb.), Angrebsspiller i Markhaandbold (højre og venstre I.). Har ogsaa visse taktiske Opgaver i Forsvaret. Benytter Modpartiet f. Eks. 6 eller 7 Mand ved et Angreb, skal I. støtte Forsvaret for at udligne Angribernes Overtal. I. søger dog oftest tilbage for at danne Mellemled mellem Angreb og Forsvar. Bør være meget udholdende. I.s Kasteteknik maa være god, saa han om nødvendigt kan skaffe aabent Spil ved Aflevering til den modsatte Fløj. Han bør raade over et haardt Skud, men bør sjældent drible. Hurtig Aflevering og hurtig Placering er det afgørende. A.P.

(Hoc.), →Forward, har sin Plads mellem

Viggo Ingvorsen.

Centreforward og Wing, venstre eller højre. Venstre I. faar flest Skudchancer, da han p. Gr. af det skæve Spil, betinget af Stokkens Form, faar Forhaand til de fleste Centringer til Cirklen og selv er placeret paa den bedste Plads i Forhold til Maalet. Begge Innerwings skal →følge op, naar der ved Skud paa Maal skabes en Chance. De skal ogsaa støtte Halfbacks under Spil paa egen Banehalvdel. De maa derfor være hurtige og udholdende. O.H.

Innings (Cricket) (eng.), den Periode, et Parti er *inde* ved Gærdet. →Halvleg.

In quartata (Fægtn.) (ital.), Undvigelse med Kroppen overfor et Angreb mod de ind·e Linier. Benyttes i Fleuretfægtning efter italiensk Skole. Udføres ved en Drejning af Kroppen sidelæns bagud, samtidig med at bageste Fod sættes sidelæns bagud. I.O.

Inrigger (Ro.), klinkbygget Baad med Aaregangene anbragt paa øverste Bord. Bygges som 2- og 4-Aarers (opr. ogsaa 6-Aarers) Baade med Styrmand. Baadtypen opr. indført fra England, men derefter udviklet og tilpasset danske Forhold af danske Baadebyggere. En Impuls udefra i Retning af at gøre Baadene lettere modtoges 1907 ved Indkøbet af 2 italienske 4-Aarers Baade. Inden for Baadtypen skelnes mellem →Kapronings-baade og →Langtursbaade. J.N.-H.

Inspiration (Fys.) (lat.: Indaanding), →Aandedræt.

Instruktion, Undervisning i Idrætsudøvelse. Varetages af en →Instruktør. Omfatter: 1) Valg af Opgave, 2) Klarlæggelse for Eleven af Arbejdet, 3) Kontrol med dette, 4) Kritik deraf og 5) Fjernelse af Fejl deri.

Valget af Opgave (Øvelse) foregaar ud fra en Bedømmelse af Elevens Standpunkt. Samtidig med, at Øvelsen stiller følelige Krav til hans Evner, skal den byde ham gode Chancer for tilfredsstillende Fremgang under Arbejdet.

Enhver ny (eller glemt) Øvelse maa *klarlægges* for Eleven, saa han opfatter, hvorledes han skal arbejde med den. Derfor fremstilles Øvelsen ved Forevisning, saa Eleven direkte oplever, hvad han skal efterligne. Der er dog ofte Grund til at tilføje nogle forklarende eller vejledende Ord for at gøre Eleven opmærksom paa, hvad han særlig bør mærke sig.

Selv en nok saa klar Fremstilling overflødiggør aldrig Instruktørens *Kontrol* (Inspektion) med Elevens Forsøg. Ofte kan Eleven slet ikke praktisere sin Opfattelse af Øvelsen, og ofte svigter hans egen Kontrol, saa han i lang Tid er fuldstændig afhængig af Instruktøren. Inspektionen er derfor et meget betydningsfuldt Led af Instruktionen, og den sikre Skelnen mellem rigtigt og galt, væsentligt og uvæsentligt er af saa stor Betydning, at man ofte nævner det fine Øje som den dygtige Instruktørs fornemste Kendetegn.

Kritikken bør hvile paa Instruktørens friske Iagttagelser og skal, enten den anerkender (roser) eller underkender (dadler) Elevens Arbejde, virke ansporende. Den bør derfor fremsættes enten i overvejende faglig Interesse eller i mere alment pædagogisk Øjemed, hvormed der undertiden ses helt bort fra Elevens faglige Anlæg og roses eller dadles alene under Hensyn til hans gode Vilje og Omtanke. Kritikken kræver altsaa ikke blot Sag- men ogsaa Menneskekundskab af Instruktøren.

Fjernelsen af Fejl i Elevens Arbejde kræver Omtanke og ofte megen Taalmodighed og Energi. De værste Fejl, d.v.s. de, som er mest skæbnesvangre for hans Udvikling, bør angribes først. Naar en Fejl er paatalt, bør Eleven have Lejlighed og Tid til at fjerne den, inden hans Opmærksomhed i væsentlig Grad henledes paa andre Opgaver. Det er Tidsspilde og ofte resultatløst at angribe flere Fejl samtidig. O.A.O.

Instruktionsfilm, →**Idrætsfilm.**

Instruktionskursus. Uddannelse af Instruktører finder Sted, dels paa Kursus paa Statens Højskole for Legemsøvelser, dels paa Kursus, der afholdes af Special-Forbundene.

Instruktionsløb (Cykl.), Baneløb for Begyndere, der endnu ikke har kvalificeret sig til at faa License.

Instruktør, Person, Amatør eller Professional, der giver →Instruktion. En god Instruktør maa have baade pædagogiske Anlæg og særlig Uddannelse. Han maa selv være Idrætsmand og ad praktisk Vej have lært, hvor Vanskelighederne ved de forsk. Øvelser ligger. Han maa kunne analysere Bevægelserne og illustrere deres forsk. Faser ved sin Forevisning, hvorimod han ikke behøver at være en fremragende Idrætskæmper. Han maa ogsaa være Teoretiker og vide saa god Besked med Øvelsernes fysiske og fysiologiske Forhold, at han deri kan finde Begrundelsen for deres Form. O.A.O.

Instruktørkursus, →**Instruktionskursus.**

Instrumenter (Svæv.), →Flyveinstrumenter.

Instrumentflyvning (Svæv.), →Blindflyvning.

Insulin (Fys.), Hormon. Dannes i →Bugspytkirtlen og regulerer →Blodsukkeret.

In swinger (Cricket) (eng.), en Bold kastet, saa den forandrer Retning i Luften. Svinger ind mod Slaaeren, modsat →out swinger.

Intercontinentale Holdkapsvømning, Holdkonkurrence mellem de bedste Svømmere fra de 5 Verdensdele. Afholdes hvert 4. Aar efter Afslutningen af OL. Herrerne konkurrerer i 4×200 m fri Sv., Damerne i 4×100 m.

Der deltager eet Hold fra hver Verdensdel. I øvrigt →Hearn Pokalen og →Lewalds Trofæ. S.A.N.

Interlocking grip (Golf), Greb om Golfkøllen med Hænderne saa tæt samlet, at højre Haands sidste Fingre eller Finger griber ind om eller lægges oven paa venstre Haands Pegefinger.

International Amateur Athletic Federation (I.A.A.F.) det internationale Athletik Forbund, stiftet 20-23/8 1913. Omfatter siden 1926 ogsaa Kvinde-Athletik. Fastsætter alle Konkurrenceregler for fri Idræt, bestemmer Redskabernes Konstruktion, prøver og godkender ER og VR og arrangerer Konkurrencerne i fri Idræt ved OL. Afholder Kongres hvert andet Aar og udgiver Aarbøger med alle Regler for fri Idræt, Amatørbestemmelserne etc. samt den internationale Pointstabel. Kun et Forbund fra hvert Land (i Danmark D.A.F.) kan være Medlem, og kun Medlemmer maa konkurrere indbyrdes. Præsident siden Starten J. S. Edström, Sverige. Ved Starten 16 (deriblandt Danmark), 1940 48 Medlemmer. S.J.

International Amateur Handball Federation (I.A.H.F.), Internationalt Haandbold Forbund, stiftet paa Initiativ af →I.A.A.F. 4/8 1928 i Amsterdam. Formaal: at fremme Amatør-Haandboldspillet samt de venskabelige Forbindelser mellem de nationale Forbund. Hver Nation kan kun have eet Forbund tilsluttet I.A.H.F. Bestaar af følgende Organer: 1) Kongressen, Forbundets øverste Myndighed, afholdes hvert andet Aar. 2) Raadet, som varetager de løbende Arbejder. 3) De tekniske Kommissioner, der skal udarbejde, bearbejde og fortolke Spillereglerne, varetage Uddannelsen af internationale Dommere og anerkende disse samt planlægge og varetage den tekniske Gennemførelse af Kampe og Turneringer, der sorterer direkte under I.A.H.F. f. Eks. VM. Tekniske Kommissioner er foruden for det her kendte Haandboldspil oprettet for andre Former for Haandbold som Volley-Bold, Nævebold, Hazena og Court-ball.

I Tilfælde af Uoverensstemmelser mellem to nationale Forbund kan Raadet træffe endelig Afgørelse, for saa vidt de paagældende Forbund ikke enes om en Voldgiftsret. Stridigheder mellem nationale Forbund kan kun med I.A.H.F.s Tilladelse indbringes for Domstolene. Uoverensstemmelser mellem et nationalt Forbund og I.A.H.F. afgøres af Kongressen. D.H.F. er fra 1935 tilsluttet I.A.H.F. Præsidenter: 1928-31 F. P. Lang, Tyskland, 1934-38 Dr. Karl Ritter von Halt, Tyskland, 1938-42 Rich. Herrmann, Tyskland, 1931-34 lededes Forbundet af Sekretæren Fr. Hassler, Tyskland. Ny Præsident kan først vælges, naar Forholdene muliggør Afholdelse af en Kongres. Omfattede 1938 20 Forbund. C.F.S.

International Amateur Wrestling Federation (I.A.W.F.), det internationale Brydeforbund, stiftet 5/6 1921 i Lausanne. Har udarbejdet de internationale Bryderegler for begge Kamparter. Arrangerer OLs Brydekonkurrencer, EM o. l., autoriserer internationale Dommere og er raadgivende Myndighed. Formænd: Major Ejnar Råberg, Sverige, Alfred Brüll, Ungarn, derefter Magister Victor Smeds, Finland. A.R.N.-E.C.

International Badminton Federation (I.B.F.). Det internationale Badminton Forbund, stiftet 1934. Overvaager Overholdelse af Spillereglerne og foretager nødvendige Ændringer og Tilføjelser, foreskriver Regler og Vedtægter for Landskampe og anerkender nationale Mesterskaber. Omfatter 14 Nationer. Formand fra Starten: Sir G. A. Thomas, Bart., England. H.H.

International Board (Fodb.), →International Football Association Board.

International Boxing Union, Verdens-Unionen til Varetagelse af den prof. Boksesport. Dens Arbejdsfelt har dog hovedsagelig indskrænket sig til Europa, da Amerika sjældent har villet anerkende de af I.B.U. udpegede VM. Indtil 1940 Hovedsæde i Paris. Derefter i Rom. J.L-n.

International Championship (Fodb.), Mesterskabet mellem de fire britiske Fodbold-Forbunds Landshold, indstiftet 1883. Aabent for Amatører og Professionals. Hvert Forbund spiller mod de tre andre i Sæsonens Løb. En Sejr giver 2, uafgjort Kamp 1 Point. Opnaar to eller flere Forbund lige mange Points, deles Mesterskabet. Skotland 17 Sejre, England 16, Wales 7 og Irland 1; Sejren er delt 9 Gange. N.M.

International Cyclists Association, international Cyklesports-Sammenslutning, stiftet 1892. Danmark tilsluttede sig straks, og D. B.C.s Formand Overretssagfører E. Staal var Unionens Præsident 1898-1900, da den cphævedes ved Opposition mod den for fremherskende engelsk betonede Ledelse. Oppositionen under Ledelse af Frankrig, Tyskland, Belgien, Italien og U.S.A. dannede 14/4 1900 →Union Cycliste Internationale. J.B.

Internationale Eislauf-Vereinigung (I.E.V.), The International Skating Union, Union Internationale de Patinage, Det internationale Skøjteforbund, stiftet 23/7 1892. Danmark indmeldt kort efter Starten. Højeste Myndighed i alle Skøjteanliggender. Udarbejder og fastlægger Reglerne for Afholdelse af Konkurrencer og Mesterskaber. Udskriver og arrangerer aarligt EM og VM. 1939 23 Medlemmer. Præsidenter: 1892-95 W. J. H. Mülier, Holland, 1895-1925 General Balck, Sverige, 1925-37 Grosserer Ulrich Salchow,

Sverige, fra 1937 G. W. A. van Laer, Holland. P.C.-C.

Internationale Kapsejladsregler er en Videreførsel og Udvidelse af de internationale Søvejsreglers Vige-Regler, fra hvilke de dog adskiller sig paa enkelte betydende Omraader. Vedtaget i Paris 1907, revideret og bragt i Samklang med de amerikanske i London 1929 af International Yacht Racing Union. De internationale (I.Y.R.U.s) Kapsejladsregler med de for Skandinavien gældende særlige Regler faas i Kgl. Dansk Yachtklub. O.A.

Internationale Konkurrencer, Konkurrencer, der er aabne for Idrætsudøvere fra mindst to Lande.

Internationale Signalflag (Sejl.), Samling forsk. Flag og Standere, hvert enkelt særligt sammensat af blaa, gule, hvide, røde eller sorte Felter og forestillende et Bogstav eller Tal, der benyttes som internationalt Meddelelsesmiddel mellem Skibe. O.A.

Internationale Spilleregler (Haandb.) for Markhaandbold vedtoges af I.A.H.F. 1928. For Salspil vedtoges som internationalt gældende 1934 et Regelkompleks, der i Hovedsagen var baseret paa en Tilpasning af Reglerne for Markh. til Salenes mere begrænsede Spilleplads. Reglerne for Markh. indførtes straks af alle Forbund under I.A.H.F., Reglerne for Salspil først i Løbet af nogle Aar. Sverige indførte dem 1939, Danmark 1941, begge Lande dog med den tekniske Afvigelse, at Maalstørrelsen ansattes til 3×2 m i Stedet for 3,60×2,10 m. C.F.S.

Internationale Springraad (Svømn.) vælges af F.I.N.A. og bestaar af 8 Medlemmer af forsk. Nationalitet. Der kræves ¾ af Medlemmernes Stemmer for Ændringer og Tilføjelser til Springreglerne. Siden 1938 har Danmark været repræsenteret ved D.S.F.s nuværende Formand, Fr. Borre. S.A.N.

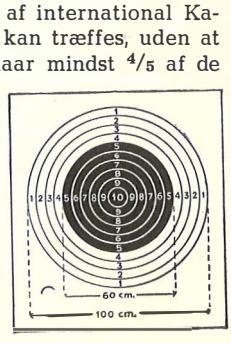
Internationale Søvejsregler (Sejl.), ensartede Bestemmelser, paabudt ved Lov i alle civiliserede Lande til Forebyggelse af Sammenstød mellem Skibe.

Internationale Vandpoloraad, Det, bestaar af 8 Medl. valgt af F.I.N.A. Alle Forslag til Ændringer af Vandpoloreglerne skal have passeret et Lands Repræsentantskab eller F.I.N.A.s Kongres. Evt. Forslag til Ændringer skal være det internationale Raad i Hænde senest 10/3 for at komme i Betragtning paagældende Aar. Til Vedtagelse af Lovændring kræves ¾ af de tilstedeværende og afgivne Stemmer. S.A.N.

Internationale Vandpoloturnering. Fra 1929 afholdes hvert andet Aar i de sidste 14 Dage af August international Vandpoloturnering med Deltagelse af højst 6 europæiske, nationale Vandpolohold under L.E.N. Ved Udvælgelsen tages saa vidt muligt Hensyn til Resultatet af de sidst afholdte Turneringer. Det arrangerende Land inviterer Deltagerne, men skal invitere bl. a. Nr. 1, 2 og 3 ved sidste Turnering og Vinderne af sidste OL og EM. Deltagerlisten skal godkendes af L.E.N. Der spilles alle mod alle. Sejr tæller 2, uafgjort Kamp 1 Point. Ved Pointslighed er →Gennemsnitsmaalet afgørende; er dette ens, spilles Omkamp om fornødent med Ekstratid. Nr. 1, 2 og 3 faar henholdsvis Guld-, forgyldt og Sølvmedaille. 1929-35 kæmpedes der om →Klebelsbergspokalen, fra 1937 om →Horthypokalen. Vindere: 1929, 30, 35, 37 Ungarn, 1939 Tyskland. 1931, 33, 41 og 43 er Turneringen ikke gennemført. S.A.N.

International Féderation of Women's Hockey Associations (I.F.W.H.A.), stiftet 1927 for at organisere og fremme Spillet blandt Kvinder Verden over, organisere venskabelige Møder mellem kvindelige Spillere og sørge for Ensartethed i Spillets Love. Ledelsen er Conference og Council. Præsidenter: 1927-33 Miss C. J. Gaskell (England), fra 1933 Mrs. E. B. Krumbhaar (U.S.A.). Love og Reglementer udsendes samtidig med Conferencens Rapport. Danske Medlemmer af Council: 1927-33 Frk. Helga Wolfhagen, fra 1933 Forstanderinde Dr. phil. Frk. Signe Prytz. I.F.W.H.A. optager nationale, kvindelige Hockeyunioner og Kvindeafdelinger af nationale Hockeyunioner. Medlemmer: alle engelsktalende Lande og Danmark. Fédération Internationale de Hockey har de øvrige europæiske Nationer som Medlemmer, men I.F.W.H.A. er paa Grund af sit langt større Medlemstal den mest betydende. O.H.

International Football Association Board stiftet 1885 paa Initiativ af the F.A., bestod opr. af to Repræsentanter fra hvert af de fire nationale Forbund i England, Skotland, Wales og Irland. Formaalet var i første Omgang at enes om universelt gældende Fodboldlove. F.I.F.A., stiftet 1904, fik senere Ret til at sende to Repræsentanter. Disse 5 Forbund afholder efter Tur et aarligt Møde. I.F.A.B. afgør suverænt ethvert Forslag om Forandringer i Fodbold-Lovene samt andre Spørgsmaal af international Karakter. Ingen Afgørelse kan træffes, uden at det stillede Forslag opnaar mindst 4/5 af de afgivne Stemmer. N.M.

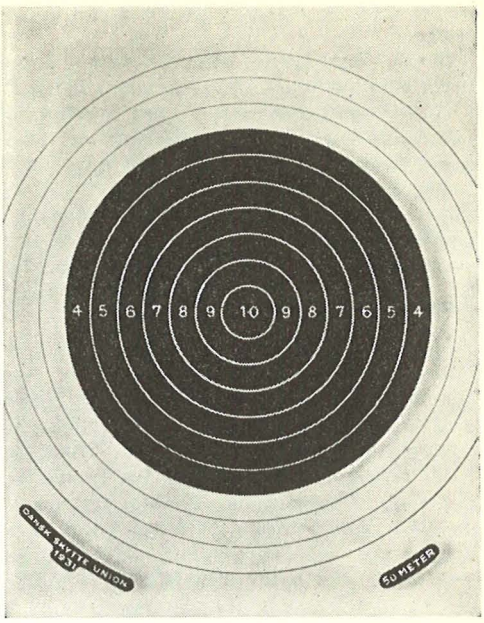

International Geværskive (Skydn.), Skive til Skydning paa 300 m Afstand. 10-delt Ringskive med 100 cm Diameter og 5 cm Ringbredde. Retningsfladen er 60 cm i Diameter svarende

til 5-eren og indefter. Anvendes med →Indadtælling. E.S.-L.

International Gymnastik. Ved Landskampe, EM, VM og OL kæmpes efter Fédération Internationale de Gymnastique's Bestemmelser, der paa flere Punkter afviger fra de i Danmark gældende og ogsaa omfatter Bestemmelser for Kvinder. For Mænd gælder følgende Bestemmelser: Ved Landskampe er der kun Holdkonkurrencer, ved EM, VM og OL er der altid en Holdkonkurrence og samtidig en Enkeltmandskonkurrence i alle Discipliner og endelig en Enkeltmandskonkurrence i hver enkelt Disciplin. Holdene er paa 8 Mand, hvoraf kun de 6 bedste regnes med i det endelige Resultat. Der kæmpes i 6 Discipliner, med en obligatorisk og en selvvalgt (fri) Øvelse i hver Disciplin. Ved Landskampe kæmpes dog kun i selvvalgte Øvelser. Disciplinerne er: 1) Individuelle, fritstaaende Øvelser af 1-2 Min.s Varighed, 2) Ringe, 3) Bensving, 4) Barre, 5) Spring over Hest paa langs (kun eet Spring), 6) Reck. Ved de obligatoriske Øvelser gives 2 Forsøg, det bedste er gældende. Bedømmelsen foretages enten af 3 Dommere, hvis Karakterer regnes sammen, Gennemsnittet af dem er det endelige Resultat, eller oftest af 4 Dommere, hvor den højeste og laveste Karakter falder bort, og Gennemsnittet af de to mellemliggende Karakterer er det endelige Resultat. Ved Spring over Hest paa langs (Bensvingshest, Højde 1,30 m) er Springene i Forvejen ansat i Vanskelighedskarakterer. Springes f. Eks. et Spring til 9, kan der ved fuldendt Udførelse højst gives 9. For Kvinder gælder følgende Bestemmelser: Konkurrencerne er kun Holdkonkurrencer, og Holdene er paa 8 Deltagere, hvoraf kun de 6 bedste tæller med. Der kæmpes i følgende Discipliner: 1) Fritstaaende Øvelser (Fællesøvelse). Der vises et selvvalgt Program af 4-5 Min.s Varighed, hvor hele Legemet gennemarbejdes; maa gerne ledsages af Sang eller Musik. 2) Ligevægtsøvelser (Enkeltmandsøvelse) paa en 8 cm bred og ca. 5 m lang Bom i en Højde af 1,20 m. Der vises en obligatorisk og en selvvalgt Øvelse. 3) Barreøvelser (Enkeltmandsøvelse). Der vises en obligatorisk Øvelse med Barrebommene i forsk. Højde, desuden en selvvalgt Øvelse, hvor Barrebommene maa indstilles i fri Højde. 4) Spring over Hest paa tværs (Bensvingshest). Der vises et obligatorisk og et selvvalgt Spring. 5) Fritstaaende Øvelser med Redskaber (Køller, Tøndebaand, Bolde eller Sjippetov). Øvelserne er selvvalgte Fællesøvelser af 4-5 Min.s Varighed og maa ledsages af Sang eller Musik. V.R.

International 50 m Skive (Skydn.), Skive til Skydning med Kortdistancerifler paa 50 m

International 50 m Skive.

Afstand. 10-delt Ringskive med 20 cm Diameter og 1 cm Ringbredde. Retningsfladen er 14 cm svarende til 4-eren og indefter. Anvendes ved Indadtælling. E.S.-L.

International Hockey Board (I.H.B.), stiftet af Hockey Association 25/7 1900 for at udarbejde og ændre Spillets Love og afgøre Spørgsmaal vedr. internationale Kampe. Der udgives ogsaa Fortolkninger til Lovene og Vink til Dommerne. Medlemmer: Hockey Association, Irlands Hockey Union og Associations for Skotland og Wales. Formand H. J. Greening. Lovene udsendes med H. A.s Aarbog og kan kun ændres ved Vedtagelse i samtlige tilsluttede Unioner. Der optages ikke flere Medlemmer. I.H.B.s Afgørelser er afgørende for hele Verdens Herrehockey, idet Fédération Internationale de Hockey efter Aftale følger dem. O.H.

International Ishockey Union = Ligue Internationale de Hockey sur glace.

International Klasse (Sejl.), en af I.Y.R.U. godkendt Klasse. Der skelnes mellem de egentlige R-Klasser (6-, 8-, 10-, 12- og over 14-Metere), der er bygget til den internationale Maaleregel, og Klasser, der er opstaaet i forskellige Lande, men er blevet internationalt godkendt — de franske 6½- og 8½-Metere, de svenske 22 og 30 m^2 Skærgaardskrydsere, en 14 og en 12 Fods Jolleklasse samt 5-Meteren. Medens R-Baadene bygges Verden over, er Udbredelsen af de øvrige Klasser lokalt begrænset. O.A.

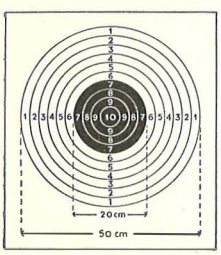
International Maaleregel (Kajak.). Siden 1934 gældende Maaleregel for samtlige Fartøjer under →I.R.K., nøje i Overensstem-

melse med de i D.K.F. gældende →Maaleregler.

(Sejl.). Den første internationale Maaleregel blev vedtaget 1907 i London. Byggede i Hovedsagen paa den Alfred Benzon'ske →Københavnerregel af 1898 (anv. af Danmark, Norge, Sverige og Tyskland) og vandt hurtig Udbredelse. Reglen udløb 1917, blev i noget ændret Form fornyet 1919 og paany med mindre Ændringer 1933 og 37. Reglen — til hvilken der altid har været knyttet Byggeregler — lyder nu $\frac{L + 2d + \sqrt{S \div F}}{2,37}$ hvor L er Længden i best. Højde over Vandlinien med Tillæg for Fyldigheden af For- og Agterskib, d Forskellen mellem Spantgird og Retgird til en vis Dybde under Vandlinien, S Sejlarealet og F Fribordet. Til Maaleregelen er knyttet en Del Restriktioner vedr. Deplacement, Bredde, Dybgaaende, Sejlarealets Højde, Mastens Vægt m. m. Reglen har haft overordentlig Betydning for Bygningen af Kapsejladsbaade og Udviklingen af internationale Sejlsportsstævner. O.A.

International Match (Bue.), indført ved VM 1935, bestaar af →kort Ronde og →lang Ronde. Der skydes 1 eller 2 af hver.

International Pistolskive (Skydn.), Skive til Pistolskydning paa 50 m Afstand. 10-delt Ringskive med 50 cm Diameter og 2,5 cm Ringbredde. Retningsfladen er 20 cm svarende til 7-eren og indefter. Anvendes med Indadtælling. E.S.-L.

International Pokal (Sejl.), Pokal, hvorom alle Lande kan konkurrere, som Regel dog kun med en bestemt international Baadklasse. →Amerikapokalen, →Entonnerpokalen, →Guldpokalen.

International Respitberegning (Sejl.) anvendes naar internationale Klasser af forsk. Størrelse sejler mod hinanden og er baseret paa Udregning af den Tid, et Fartøj under heldigste Forhold er om at tilbagelægge 1 Sømil. I en lang Aarrække anvendtes de i K.D.Y. udregnede og endnu benyttede Sømiletider for Vindstyrke 5-8. Senere blev Tiderne ændret lidt for at falde sammen med de amerikanske. Hastighedsansættelsen for 10-Metere blev uforandret, for større Fartøjer noget nedsat, for mindre noget forhøjet. Internationale Respittillæg er ens uanset Vindstyrken. O.A.

International Riffelskive (Skydn.), →International Geværskive.

International 6-Meter (Sejl.), Baad, der maalt efter den internationale Maaleregel maaler indtil 6,00 m (i Alm. 5,98-6,00 m), **og** som af et Klassifikationsselskab har faaet Certifikat paa, at Bygematerialer og Byggemaade er i Overensstemmelse med de for 6 m-Klassen fastsatte. En nyere 6-Meter er ca. 11 m lang med en Vandlinie paa 7,00-7,20 m, ca. 1,90 m bred, har et maalt Sejlareal paa ca. 44 m^2 og et Deplacement paa godt 4000 kg. O.A.

International Signalbog (Sejl.), indeholder Forskrifter for Signalering med internationale Signalflag. Den første Signalbog med alm. Udbredelse blev udgivet i London 1857. Gældende danske Signalbog udgivet 1933 af Handelsministeriet. O.A.

International Skive (Skydn.) = Geværskive.

International Skydning, særlige Arter af Skydning, der er udviklet og dyrkes under ensartede Betingelser over hele Verden. De tre mest udbredte Former er →Flugtskydning, →Pistolskydning og →Riffelskydning.

International Flugtskydning udføres med Haglgeværer efter Lerduer. Lerduerne udkastes med Kastemaskiner, hvoraf der til en international Bane hører 15, opstillet i en Dækningsgrav i 5 Grupper à 3 Maskiner. 15 m bag Graven findes paa Linie 5 Standpladser en bag hver Maskingruppe. Kastemaskinerne udløses ved Snoretræk eller ad elektrisk Vej fra et Rum bag Standpladserne. I Graven betjener et Par Mand Kastemaskinerne og gør dem klar til Kast. Skytterne deles i Hold à 6 og skyder paa Skift mod en Lerdue fra hver Standplads, idet der stadig skiftes til næste Standplads. Skytten, der har skudt paa sidste Standplads, rykker hen til første o. s. v. Skydningen deles i Serier, opr. i 7 Serier bestaaende af 10, 10, 15, 15, 20, 20 og 10 Duer, men i de senere Aar er Serierne ændret til 4×25 eller 5×20 Duer.

International Pistolskydning indførtes af L'Union Internationale de Tir ved VM Stævnet i Paris 1900. De første Aar anvendtes Revolver, men fra 1905 har det været tilladt at anvende fri Pistol og de fleste Skytter har siden anvendt Pistoler af Kal. 22 med Snelleraftræk.

Skydningen foregaar paa 50 m Afstand mod international Pistolskive. Der skydes 6 Serier à 10 Skud. 18 Prøveskud er tilladt og kan fordeles før eller imellem Serierne efter Behag. Ved de internationale Skyttestævner skydes om VM individuelt og for Hold, hvortil hver Nation kan anmelde et Hold bestaaende af 5 navngivne Skytter + 2 Reserver. 1900-39 er afholdt Skydning om VM i Pistol 29 Gange. Det bedste Resultat er opnaaet af Svenskeren Torsten Ullman i Helsingfors 1937 med 555 Points. I Holdskydning har Schweiz været dominerende i Tiden mellem Verdenskrigene og har vun-

det VM de sidste 9 Gange med Rekorden paa 2675 Points (535 P. i Gennemsnit) sat i Luzern 1939.

International Riffelskydning er den Form for Geværskydning, der er udviklet under l'Union Internationale de Tir. Disse VM-Skydninger begyndte med et Stævne i Lyon 1897 og har siden været gennemført med ganske smaa Ændringer i Programmet. Reglerne er i Hovedsagen saaledes: Vaaben: frit Gevær. Skive: International Geværskive. Afstand: 300 m. Skydningen: 120 Skud i Serier à 10 Skud, 40 staaende, 40 knælende og 40 liggende Anslagstilling. I hver Stilling er tilladt 10 Prøveskud, der efter frit Valg kan skydes før første Serie eller mellem Serierne.

Der skydes om VM individuelt og for Hold bestaaende af 5 Skytter fra hver deltagende Nation, idet der foruden VM i sammenlagt Skydning ogsaa findes VM i hver enkelt Stilling baade individuelt og for Hold.

Ialt har disse Stævner været afholdt 32 Gange sidst i Luzern 1939. Højeste individuelle Resultat i sammenlagt Skydning er naaet af Kivistik, Estland, med 1124 Points i Helsingfors 1937, og højeste Holdresultat er naaet af Estland med 5526 Points 1937 i Helsingfors. DM i denne Skydning udskrives normalt som ½ Match, ɔ: 20 Skud i hver Stilling. E.S.-L.

Internationalt Fodboldstævne, →Det internationale Fodboldstævne, →Englænderkampe.

Internationalt Mesterskab for Danmark (Badm.), Turnering, arrangeret af D.B.F., aaben for alle under I.B.F. og D.I.F. staaende Medlemmer, spilles efter Cup System og udskrives sædvanligvis i Herre Single, Dame Single, Herre Double, Dame Double og Mixed Double, afholdtes første Gang 1936. H.H.

Herre Single:
1936 Poul Nielsen, 1937 M. W. Field, 1938 H. S. Ong, 1939 Tage Madsen.

Dame Single:
1936 Ruth Frederiksen*), 1937 og 39 Tonny Olsen, 1938 D. C. M. Young.

Herre Double:
1936 Sv. Strømann-Aksel Hansen, 1937 T. H. Boyle-K. Woods, 1938 Tage Madsen-Carl Frøhlke, 1939 R. C. F. Nichols-R. M. White.

Dame Double:
1936 og 38 Tonny Olsen-Bodil Rise, 1937 Dorothy Graham-Ruth Dahlsgård, 1939 Ruth Dalsgård-Q. M. Allen.

Mixed Double:
1936 Poul Nielsen-Ruth Frederiksen*), 1937 T. H. Boyle-O. Wilson, 1938 H. S. Ong-F. M. Green, 1939 R. C. F. Nichols-B. M. Staples.

Ikke afholdt siden 1939.

*) Ruth Frederiksen, senere gift Dalsgård.

Internationalt Repræsentantskab for Kajaksport. Internationale Repräsentantenschaft für Kanusport, Fédération Internationale de Canoë, stiftet 20/1 1924 i København. Har gennemført Vedtagelse af internationale Maaleregler for Fartøjer og Kaproningsreglementer. En særlig Afdeling for Kajakvandresporten (Büro für Wassertouristik) har arbejdet med internationale Afmærkningsregler for Vandløb (i Lighed med internationale Automobilorganisationers Vejafmærkninger), internationale Kajakpas og Tilrettelæggelse af Vandreture i forsk. Lande, Udarbejdelse af Kortmateriale o.s.v. Omfatter 19 Nationer, deriblandt Danmark. Formand: Max Eckert, Tyskland. V.U.A.

Internationalt Ro-Forbund = Fédération Internationale des Sociétés d'Aviron.

International Turnering, →Internationale Konkurrencer.

International Yacht Racing Union (I.Y.R.U.), oprettet 1907, genoprettet 1919. Medlemmer af Unionen er de nationale Myndigheder i de tilsluttede Lande (29 europæiske og oversøiske Lande i 1939). Unionens Ledelse er »Den permanente Komité«, hvis Hovedopgaver er at afgøre Fortolkningsspørgsmaal vedr. Kapsejladsreglerne, at samle og publicere de af de nat. Myndigheder trufne Protestafgørelser af særlig Interesse, at være raadgivende for de nat. Myndigheder, der maatte ønske det, paa Opfordring af de paagældende nat. Myndigheder at være Voldgift i Spørgsmaal vedr. Forstaaelsen af Kapsejladsregler samt at indkalde til Konferencer, naar Sager af tilstrækkelig Vigtighed foreligger. O.A.

Intern Sekretion (Fys.). Kirtler, der ingen Udførselsgang har (lukkede Kirtler), men afgiver deres Sekreter (→Hormoner) til Blodet, siges at have intern Sekretion (f. Eks. →Binyrer, →Bugspytkirtel, →Hypofysen). E.As.

Intervalstart (Kajak.), Start med Tidsmellemrum mellem de enkelte Deltagere. Rækkefølgen afgøres ved Lodtrækning. Oftest anvendes →fast Start.

Inter-Zone-Finale (Tennis), →Davis Cup.

Inversion (Fys.), (lat.: invertere = dreje om), sammensat Bevægelse i Fodleddet og i Leddene mellem Fodrodsknoglerne, hvorved Fodleddet strækkes samtidig med, at indre Fodrand løftes i Forhold til ydre. E.H.

(Svæv.), det Forhold, at Temperaturen, modsat det normale, stiger med tiltagende Højde.

Invitationsløb (Cykl.), Cykleløb for udvalgte Ryttere efter Arrangørens Bestemmelse. Modsat →aabne Løb, hvortil enhver licenseret Rytter kan anmelde sig.

Invite (Fægtn.) (fr.), Indbydelse, udføres ved, at man blotter sin Dækstilling, enten helt eller i Engagementslinien. Benyttes undertiden i Stedet for Finte for at se, hvordan Modstanderen vil reagere, eller for at

faa ham til at angribe. Benyttes meget i ital. Fægtning. I øvrigt →Absence de fer. I.O.

Inägra (Or.) (svensk), Lysning, Rydning i Skoven.

Ipsen, Jannik (f. 11/10 1919), Civilingeniør, Søn af nedenn. P. I. Tilhører dansk Tennis- og Skielite (Slalom). Medlem af H.I.K. og K.S. Tennis: Juniormester i Herredouble 1937, i Single 1938. DM i Herredouble og Mixed Double 1943; 1942 og 43 paa Landsholdene mod Sverige. Ski.: Repræs. Danmark i Slalom ved Östersundspelen 1942. K.V.L.

Ipsen, Percy (f. 1/10 1880), Direktør, D.L. T.F.s Præsident fra 1932 efter Brygger Vagn Jacobsens Død. Har fra sin Ungdom næret stor Interesse for Tennissporten og har paa forsk. Maade offervillig støttet den. Har bl. a. startet →Ungdoms Turneringen. A.T.

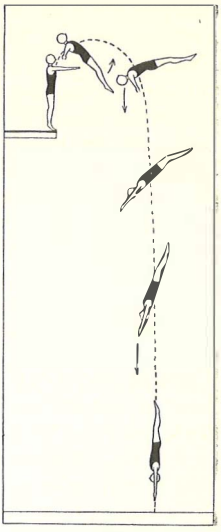
Irettesættelse, →Amatør- & Ordensudvalg. (Fægtn.), Dommerpræsidenten kan uden at raadføre sig med Kampjuryen irettesætte enhver, der deltager i eller overværer en Konkurrence. Iøvrigt →Advarsel.

Irish Football Association, The, stiftet i Belfast 1880. Deltog fra 1883 i International Championship (Vinder 1914). Foreslog og fik indført Straffesparket 1891 samt foranledigede, at Straffen for galt Indkast forandredes fra Frispark til Indkast til det andet Hold (1931). Omfatter ca. 300 Klubber. N.M.

I.R.K. (Kajak) = Internationalt Repræsentantskab for Kajaksport.

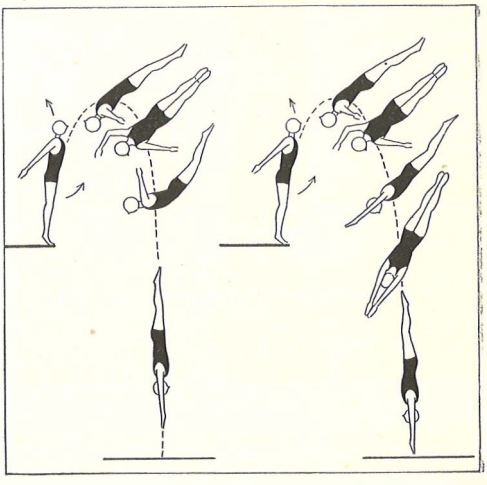
Iron (Golf), Golfkølle med Hoved af Staal. Eftersom Køllehovedets Slagflade er lænet skraat tilbage, betegnes de forsk. →Køller nu med Numre fra Nr. 1 (den mindst tilbagelagte). F.H.

Isander (Svømn.) (eng. half gainer, fr. coup de pied à la lune, ty. Auerbachsprung), baglæns Svanhop med Afsæt med Front mod Vandet, opkaldt efter Svenskeren L. F. Isander. Tilhører Gruppe III. Kan udføres strakt, hoftebøjet eller sammenbøjet, staaende eller med Tilløb fra 1, 3, 5 eller 10 m. Legemet drejer ½ Gang baglæns om sin Tværakse, Nedslag paa Hovedet. *Strakt Udførelse:* I Opspringet føres Armene foroverop, Blikket og Hovedet rettes opad. I Løftets sidste Del, umiddelbart før Springet naar sit højeste Punkt, presses Hovedet og Skuldrene bagover, og Armene føres ud til Favnstilling. Denne Stilling holdes, indtil Vandet bliver synligt for Springeren, hvorefter Armene føres op over Hovedet, og Legemet gaar helt strakt gennem Vandoverfladen. *Hoftebøjet Udførelse:* Afsættet som ved det strakte Spring, men i Løftets sidste Del, umiddelbart før Springets højeste Punkt naas, føres Benene strakte op, saa de danner en lidt spids Vinkel med Kroppen, samtidig med at Armene strakte føres nedad, og Fingrene berører Vristene. Denne Stilling holdes et Øjeblik, hvorefter Legemet roligt rettes ud, og Armene føres op over Hovedet parat til Nedslaget. *Sammenbøjet Udførelse:* Udført som det hoftebøjede Spring, blot foretages foruden Hoftebøjningen tillige en Knæbøjning (Legemet bøjes helt sammen) samtidig med, at man med Hænderne griber om Benene. S.W.

Isander.

Isander med ½ Skrue (Svømn.), Tabel **A**, Gruppe V. Springet kan udføres strakt staaende eller med Tilløb fra 3 m. Afsæt med Front mod Vandet, Nedslag paa Hovedet med Ryggen mod Vippen, Legemet drejer ½ Gang om saavel sin Længde- som Tværakse. Udføres indtil det højeste Punkt er naaet som Isander, idet Skruebevægelsen ikke maa paabegyndes, før denne Stilling

Isander (strakt) med ½ og med 1/1 Skrue.

tydelig er markeret; derefter som →baglæns Svanhop med ½ Skrue. →Skruespring. S.W.

Isander med 1/1 Skrue (Svømn.), Tabel A, Gruppe V, kan udføres strakt, staaende eller med Tilløb fra 3 m. Legemet drejer ½ Gang om sin Tværakse og 1/1 Gang om sin Længdeakse. Nedslag paa Hovedet, Springet paabegyndes og afsluttes som Isander, idet Skruen først maa paabegyndes, naar Springets højeste Punkt er naaet, og den skal være afsluttet før Nedslaget, saa Legemet ikke skruer sig gennem Vandoverfladen. Udføres i øvrigt som →baglæns Svanhop med 1/1 Skrue. →Skruespring. S.W.

Isbaad (Sejl.), a) aaben Baad, under hvis Bund er anbragt Meder, saa den kan trækkes over Isen. Brugtes tidl. til Persontransporter over Bælter og Sunde. Blev trukket over den faste Is og roet over aabent Vand. b) Sejlbaad, hvis Skrog bestaar af to korslagte svære Planker. Under Enderne af den tværgaaende Planke er anbragt ca. 1 m lange Meder med Skøjtejern af Staal eller Bronze, og i den bageste Ende af den langskibs Planke en noget kortere Mede med Skøjtejern, der tjener som Ror. Er rigget med Mast og Sejl. Paa Skroget er anbragt kasse- el. kalecheformede Opbygning(er) med Siddepladser. Bruges paa lukkede Fjorde, Indsøer og langs Kysten, hvor Isen lægger sig fast og jævnt. Kan skyde en Fart, der langt overgaar Vindens. O.A.

Isbaade for fulde Sejl.

Isbaadssejlads. Størst Fart opnaas med Vinden tværs eller ved Bidevindssejlads, ringest ved Sejlads plat for Vinden. En Isbaad vender, gaar over Stag eller løber i Vinden som en alm. Baad. O.A.

Isbane, →Bane.

Iseføre = Underfrysning.

Ishockey (Skøjte.), Holdspil, opstaaet af →Bandy og nu det almindeligste Isspil. Spilles med Stok og Puck. Har fundet sin nuværende Form i Canada og kom via England til Europa. 1893 indstiftedes i Canada det første Mesterskab. Lord Stanley udsatte heri Stanley Cup, Verdens fornemste Ishockey-Trofæ, om hvilket nu kun Professionals spiller, medens Amatørerne i det uofficielle canadiske Mesterskab kæmper om Allan-Cup. Spilles nu ofte paa indendørs Bane. Er hurtigere og mere spændende end Bandy og kræver mindre Plads. 1908 stiftedes →Ligue Internationale de Hockey sur glace. Første EM afholdtes 1910. Træningen omfatter foruden alm. Træning (Gymnastik, Skovløb o. s. v.) Startøvelser, Hurtigløb fra 50-500 m, Figurløb, lynhurtige Vendinger, Skøjteakrobatik og Træning med Puck og Stock. F.J.

Ishockeybane, →Bane.

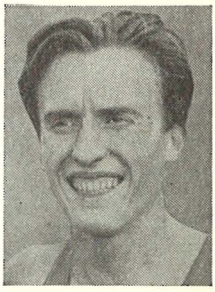
Islands Idræts Forbund (Iþrottasamband Islands), Reykjavik, stiftet 28/1 1912, Centralforbund for Idrætsforeninger i Island. Bestaar af 18 Idrætsraad og 120 Foreninger med ca. 17 000 Medlemmer. Formand: Grosserer Benedikt G. Waage. Red.

Islin, Louis (f. 23/4 1895), Prokurist, Udspringer, Medl. af F.G.S. DM i Taarnspring (strakte Spring) 1921-22; Deltager i nordisk Landskamp 1919, 21, 22, 23, aktiv til 1930. 1921-25 i K.S.U.s Bestyrelse. O.J.

Isobar (Svæv.), Linie paa et Vejrkort gennem Steder, hvor Lufttrykket, maalt ved Havets Overflade, er lige stort.

Isogonkort (Or.), Kort over Isogoner, ɔ: Steder med samme →Misvisning.

Iso-Hollo, Volmari (f. 1/5 1907), Lagerforvalter. En af Finlands berømteste Idrætsmænd. Opr. Medlem under det findske Arbejderforbund, vandt 1928 ved Arbejder-Spartakiaden i Helsingfors 3 og 5 km Løbene. Senere Overgang til det borgerlige Forbund. Nr. 1 i 3000 m Forhindringsløb og Nr. 2 i 10 km Løb ved OL 1932. 1933 engelsk Mester i 2 miles Forhindringsløb og VR i Løb over 4 miles med 14.18,4. Nr. 1 i 3000 m Forhindringsløb i olympisk Rekordtid 9.03,8 samt Nr. 3 i 10 km Løb ved OL 1936. Samme Aar VR i 15 km Løb med 46.54,4. Vandt et 5000 m Løb i København 1935. E.A.

I Spil (Badm.). Bolden er i Spil fra det Øje-

blik, den berører Serverens Ketcher og til den er →ude af Spil.

(Fodb.). Ved Begyndelsesspark, Frispark o. l. er Bolden i Spil, saasnart den paa lovlig Maade har bevæget sig saa langt som sin Omkreds. Naar Dommeren lader Bolden falde, er den i Spil, saasnart den rører Jorden. Bolden forbliver i Spil, indtil Dommeren fløjter af. Straffespark kan kun idømmes for Forseelser, begaaet medens Bolden er i Spil. N.M.

(Golf). Bolden er i Spil, naar Spilleren har gjort et Slag paa Teestedet, og den forbliver i Spil indtil den er holed ud, med mindre den er spillet →Out of Bounds, tabt eller løftet i H. t. Lovene eller de lokale Regler. C.S.

(Hoc.). Bolden er i Spil: Ved Finte, naar en af de fintende efter Finten har berørt Bolden, ved Frislag, idet Bolden røres i Slaget, og ved Indtril, idet Bolden forlader Indtrillerens Haand. Den forbliver i Spil, indtil Dommeren fløjter for at dømme Maal, idømme en Straf o. l., eller indtil den passerer helt over Maal eller Sidelinie. O.H.

(Tennis). Bolden er i Spil fra det Øjeblik, den er afleveret i Serven (med mindre denne er »fejl« eller »let«) og indtil en af Spillerne vinder Slaget.

Issefatning (Gymn.), Bevægelse, som fører til Issefletstaaende Stilling. Haanden kan føres i Bue udad-opad ved Bevægelse i Skulder- og Albueled, indtil Fingerspidserne kan lægges paa Issen, eventuelt flettes ind mellem hinanden; kan ogsaa føres den korteste, næsten lige Vej op langs Kroppen. N.I.

Issefjordsløb (Ro.), Hovedløb ved Issefjordskaproningen. Roes i Senior-4-Aarers Inrigger. Indstiftet 1910.

Isthmian League (Fodb.), eng. Amatørliga, stiftet 1905, omfatter Londons og nogle af Sydenglands førende Amatørklubber, ialt 14 Klubber, hvoraf Casuals, Clapton, Dulwich Hamlet, Ilford og London Caledonians er de kendteste. N.M.

Istus (Svæv.), Internationale Studienkommission für den motorlosen Flug, oprettet 1930 i Tyskland med Professor Dr. Georgii, Darmstadt som Præsident. Omfattede 1939 14 Lande. H.F.

Is-Ulykke (Livr.). Er man faldet igennem en hugget Vaage, hvor Iskanten er tyk, kan man som Regel arbejde sig op ved at lægge sig paa Ryggen og holde Armene paa Iskanten og ved Hjælp af Svømmebevægelser med Benene søge at skubbe Ryggen op paa Isen. Ved tynd Is maa man altid sørge for at vende Ryggen i Retning mod Land, saa man, hver Gang Isen brister, kommer nærmere mod Land. Kommer man ind under Isen, maa man huske, at Vaagen tegner sig mørk, hvorimod Isen virker lys. Ved Hjælp til en forulykket, som er faldet gennem tynd Is, bør Redningsmanden fordele sin Vægt paa saa stort et Areal som muligt, f. Eks. ved at lægge sig paa en Gren, Stige, Planke e. l. eller i Mangel heraf paa Maven og saaledes arbejde sig ud i Nærheden af den forulykkede, men aldrig helt hen til Iskanten. Forbindelse med den forulykkede kan opnaas ved Hjælp af en Jakke eller andre Beklædningsgenstande. Hvis det er muligt, bør Redningsmanden sikre sig ved et Reb om Livet, som andre paa Land holder i, eller som er bundet til en faststaaende Genstand, Træ, Bænk e. l. Aa.J.

Isøkse (Bjergsport), hakkeformet Økse med Bladet paa tværs af Skaftet. Et af Bjergbestigernes vigtigste Redskaber. Bruges især til Udhugning af Trin i stejle isklædte Bjergvægge og til Sikring af Tovet ved Klatring paa Is. H.J.

»Italien rundt« (Cykl.). Etapeløb for Professionals, arrangeret aarligt siden 1909. Startes og sluttes i Milano, omfatter mellem 15 og 20 Etaper paa ialt ca. 3500 km.

Italiensk Skole (Fægtn.) stammer fra 15. Aarh. og er Forløberen for den moderne Fægtning. Modsat →fransk Skole karakteristisk ved en større Kraft i Parader og Angreb p. Gr. af Haandens og Fingrenes Fatning og Tilbinding til Fæstet; dette forhindrer Fingrenes frie Spil, →Doigté, og gør derved Fægtningen mindre rig paa Finter. Gør mindre Forskel paa Fleuret- og Kaardefægtning end den franske Skole. I Dækstilling paa Fleuret er den væbnede Arm mere strakt, og Klingen holdes i vandret Stilling. Afstanden mellem Benene er større, hvorved Udfaldet bliver kortere. Dette indledes derfor hyppigt med et Marché. Særlig velegnet som Forskole for den lette Sabelfægtning. I.O.

I.W.O. (Ski.), Internationale Wettlauf-Ordnung. Internationalt Konkurrencereglement for samtlige Grene af Skikonkurrencer.

I.Y.R.U. (Sejl.) = International Yacht Racing Union.

J

Jack, David B. N. (f. 1897), eng. Fodboldspiller, en fremragende højre Innerwing. 1921-28 i Bolton Wanderers, derefter i Arsenal, der betalte 10 890 £ for ham, indtil da det højeste Beløb, der var givet for en Spiller. 3 Liga-Mesterskaber og 1 Cupmedaille. 9 Landskampe. Fra 1934 Manager i en 3. Divisions Klub Southend United. Udgav 1936 »Soccer«. N.M.

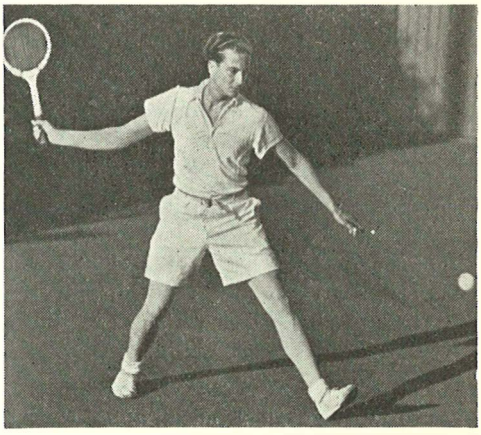

Jackson, Alex (f. ca. 1900), skotsk prof. Fodboldspiller, højre Wing paa Skotlands Landshold 1925 - 30. Spillede i Huddersfield 1927-30, derefter i Chelsea, som betalte 8500 £ for ham. Meget populær og dygtig Spiller med fair Optræden. Aktiv til 1933. 17 Landskampe. N.M.

Jacobs, Hans, tysk Ingeniør, udgav 1931 »Werkstattpraxis für den Bau von Gleit- und Segelflugzeugen«. Konstruerede »Rhönadler« 1931 og »Rhönbussard« 1933. Siden 1933 Leder af Deutsche Forschungsanstalt für Segelflug (DSF), hvor han har udviklet adskillige nye Typer, f. Eks. »Kranich«, »Habicht« 1936 og »DSF-Olympia (Meise)«, der i den internationale Konstruktionskonkurrence i Rom 1939 fik 1. Præmie og skulde have været anvendt som Enhedsplan ved OL 1940. Arbejdstegningerne er frigivet for hele Verden. H.F.

Jacobsen, Anker (f. 17/7 1911), Landsretssagfører, Tennisspiller, den hidtil stærkeste danske Singlespiller. Hans Flugtspil, Serve og Smashes er i international Klasse, og han har Sejre over Boussus, Borotra, Pallada, Schrøder, Bowden, Hare og m. fl. 9 DM i Single, 5 i Herredouble og 9 i Mixed-

Anker Jacobsen.

Double. Har repræsenteret Danmark i mange Lands- og Davis Cup Kampe. A.T.

Jacobsen, Else (f. 31/5 1911, g. Baade), Svømmelærerinde, Medlem af D.K.G. 1925-34, Danmarks første Svømmerske af internationalt Format. 1926 DR i 100 m Brystsv. (1.32,6), DM i 200 m Brystsv. 1927-34, 100 m Rygsv. 1928-31; satte sin egen og Danmarks første VR 27/8 1927 i Oslo (200 **m** 3.16,6). Ialt 20 individuelle DR og 6 VR. Bedste Tider: 100 m 1.25,1 og 200 m 3.03,4. Nr. 4 ved OL 1928, Nr. 3 ved OL 1932 (3.07,1). NM 1927, 29, 31 og 33. Hendes Svømning fik navnlig sit effektive Glid ved Anvendelse af »dobbelt Benspark«. Lærerinde fra Foraaret 1935. O.J.

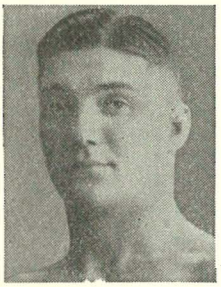
Jacobsen, Emanuel (»Malle«) (f. 21/11 1893), prof. Bokser. Begyndte som Amatør 1913,

Jacobsen, Gerda

DM i Bantam 1914 og 15, i Fjervægt 1916. Prof. 30/9 1917. Boksede en lang Række prof. Kampe i England, Amerika og Tyskland. Ialt bokset ca. 500 Kampe. Nu Indehaver af et Bokseinstitut i København. Har udgivet »Boksning i Teori og Praksis. Malles Boksebog« og »Malles Meriter. Et Liv i Ringen.« C.J.

Jacobsen, Gerda (f. 3/4 1904), Frue. Medlem af S.I.F., Badminton og Tennis. DM i Badminton Dame Double 1930-31, 1934-35 og 1936-37, Mixed Double 1931-32. Paa Badmintonlandsholdet mod Holland 1932 og mod England 1933. H.H.

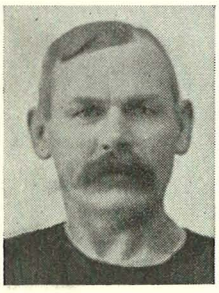
Jacobsen, Johannes (1898-32), Politibetjent. 1916 Bryder i »Sparta«, 1917 i »Dan«, 1926 i Politiets Brydeklub »Ursus«, derefter i »Hermod« og til sidst atter i »Dan«. DM i Weltervægt (Letmellemvægt) 1923-28, i Mellemvægt 1930-32. EM i Mellemvægt 1926. Brødes 1928 ved ved OL i begge Brydearter. 5 Landskampe mod Tyskland og vandt alle. En af Verdens fineste Teknikere. A.R.N.-E.C.

Jacobsen, Knud (f. 26/5 1914), Mekaniker og Kørelærer, talentfuld Landevejsrytter. Amatør paa Landevej fra Sept. 1929, Prof. fra Okt. 1936. Vandt som Amatør 60 betydende danske Landevejsløb, NM 1936, men blev aldrig DM. Deltog i VM 1932, 34, 35, 36, 37 og 38. Som Prof. deltaget i de københavnske Seksdagesløb samt i Løb paa Bane og Landevej i Tyskland, Belgien, Holland og Frankrig. Har startet i Løbene »Schweiz rundt« og »Tyskland rundt«. Habil Temporytter paa Bane. J.B.

Jacobsen, P. L. (1855-1923), Depotmester ved Brandvæsenet. En af dansk Boksnings Pionerer. Havde sejlet med engelske og amerikanske Skibe, hvor han havde lært at bokse, og indmeldte sig 1889 i »Københavns Athletklub«; ved en Præsentation 19/6 1892 optraadte hans Elever første Gang for Offentligheden. Stiftede sammen med A. C. Meyer »Arbejdernes Idræts Klub« 1895. Var til sine sidste Aar Lærer i I.K. 99 og har haft stor Betydning for Udviklingen af dansk Boksnings Teknik. C.J.

Jacobsen, Vagn (1884-1931), Brygger. D.L. T.F.s første Præsident 1920-32. Udsatte de kendte »Vagn Jacobsen-Pokaler« i Forbundets første Aar og skabte derigennem et fast Bindeled mellem København og Provinsen. Førte Forbundet fra en lille Begyndelse frem til at være en fasttømret Institution med et samlet Medlemstal paa over 10 000. A.T.

Jacobsen Pokalerne, Vagn (Tennis), evigt vandrende Pokaler, udsat 1920 af D.L.T.F.s Formand, Brygger Vagn Jacobsen i en Turnering, hvis Formaal er at oparbejde Provinsens Tennisstandard. Turneringen spilles hver Sommer, fortrinsvis uden for København, mellem københavnske tilpassede Hold og Lokalunionerne. Hver Match omfatter 3 Singler og 2 Doubler (alle 3 vundne Sæt), men dette Antal har i enkelte Tilfælde og efter Lokalunionernes Ønske været forøget med en Dame-Single og/eller 1 Mixed-Double. E.U.

Sjælland mod København.
Vindere: København: 1922 og 23 (4-1), 24 (3-2), 25 og 26 (4-1), 28 (3-2), 29 (4-1), 31 og 33 (3-2), 34 (4-1), 35 og 36 (3-2), 38 (5-0), 41 (3-0), 43 (5-0). Sjælland: 1927 og 32 (5-0), 37 og 42 (3-2). Ikke afholdt: 1930, 39 og 40.

Bornholm mod København.
Vindere: København: 1923 (3-2), 24 (4-1), 25 (3-2), 26, 27 og 28 (5-0), 29 (3-2), 30 (4-2), 31 (5-0), 32 (4-1), 33, 35, 36, 37 og 39 (5-0), 41 (4-1), 42 (5-0). Bornholm: 1922 og 34 (3-2). Ikke afholdt: 1938, 40 og 43.

Lolland-Falster mod København.
Vindere: København: 1921 (3-2), 25 (5-0), 26 og 27 (3-2), 28 (4-1), 29 og 30 (3-2), 31 (4-1), 32 (3-2), 33 (5-0), 34 (4-1), 35 (5-0), 36 (4-1), 37, 38 og 39 (5-0). Lolland-Falster: 1920 og 22 (4-1), 23 (3-2), 24 (4-1), 41 og 42 (3-2). Ikke afholdt: 1940 og 43.

Fyn mod København.
Vindere: København: 1921 (4-1), 22 og 23 (3-2), 25 (3-2), 26 og 27 (5-0), 28 (3-2), 29, 30 og 31 (4-1), 32 (5-0), 33 (3-2), 34 (5-0), 35 (4-1), 36 (5-0), 37 (3-2), 38 (5-0), 41 (3-2), 42 (4-1). Fyn: 1920 (3-2), 24 (4-1), 39 og 43 (3-2). Ikke afholdt: 1940.

Nordjylland mod København.
Vindere: København: 1921 og 23 (4-1), 25 (5-0), 26 (3-2), 28 (4-1), 29 (3-2), 30 (6-0)*), 31 (4-1), 32 (5-0), 33 (4-1), 34 (3-2), 35 (4-1), 36 (3-2), 89, 41 og 42 (4-1), 43 (5-1)**). Nordjylland: 1922 og 24 (4-1), 27 (5-0), 37 (3-2). Ikke afholdt: 1938 og 40.

Sydjylland mod København.
Vindere: København: 1929: (4-1), 31 (3-2), 33 (4-1), 35 (5-0), 36 (4-1), 38 og 39 (5-0), 41 (4-1).

Sydjylland: 1930, 32, 34 og 37 (3-2). Ikke afholdt: 1940, 42***) og 43***). E.V.

*) Omfattede endvidere en Mixed-Double.
**) Omfattede endvidere en Dame-Single.
***) Aflyst paa Grund af Regn.

Walter og Ludovika Jacobsson i Parløbsspiral.

Jacobsson, Walter (f. 6/2 1882), finsk Ingeniør, Skøjteløber. Vandt sammen med sin Frue, *Ludovika J.* (f. 25/7 1884) VM i Parløb 1911, 14 og 23 og blev Nr. 2 1910, 12, 13 og 22. NM i Parløb 1919, 20 og 21, Nr. 1 ved OL 1920, Nr. 2 1924 og Nr. 5 1928. W. J. finsk Mester i Kunstskøjteløb for Herrer 1910 og 11, L. J. finsk Mester i Kunstskøjteløb for Damer 1917. W. J. blev Præsident for Finsk Skøjteforbund 1941. Fra 1931 Medlem af I.E.V.s Bestyrelse. P.C.-C.

Jaensch, Ulrich (f. 21/11 1905), tysk Rotræner. 35 Sejre som Kaproer. Prof. Træner 1931. 1932-33 Træner i D.S.R., 1934-35 i »Kvik«, fra 1936 i »Skjold«. Ledede D.F.f.R.s Instruktørkursus 1932 og dens Trænerkursus 1940-43. S.B.

J.A.F. = **Jydsk Athletik Forbund.**

Jagd, Niels Bruun (f. 2/3 1883), Civilingeniør 1938 Medstifter af og første Formand (til 1940) for D.Ski.F. og K.S. Medl. af D. Ski.F.s (nu D.S.O.F.s) Bestyrelse. 1943 Redaktør af »Skisport«. 1936-37 Formand, 1937-42 Præsident for D.S. & L.F. og Formand for D.S.F. 1937 Medstifter af »Dansk Forening for Folkebade« og Medl. af dens Forretningsudvalg. 1942 Medstifter af »Friluftsraadet«. 1943 D.I.F.s Repræsentant i »Turistkultur-Udvalget«. 1943 D.I.F.s Ærestegn. K.V.L.-S.A.N.

Jagthesteløb (Ridn.). Rides paa Væddeløbsbane, udskrives fortrinsvis som Forhindringsløb, enten med Grundvægt delt i 2 Klasser eller som Handicap for begge Klasser under eet. Er udelukkende for amatørtrænede Heste, redne af Amatører, ɔ: Hestene maa ikke have været i prof. Træning siden et vist nærmere angivet Tidspunkt forskelligt for de to Klasser, der benævnes Jagthesteløb af 1. og 2. Klasse, hvoraf 2. Klasse er den mest aabne. J.W.

Jagtridning. Man kan skelne mellem 1) Parforcejagt, 2) Slæbejagt og 3) almindelig Ridejagt.

1) *Parforcejagt* (engelsk hunting), Jagt til Hest efter levende Vildt; er ældgammel, og Formaalet har vel oprindelig været at dræbe det jagede Vildt, men Jagten har allerede tidligt antaget Karakter af Sport, hvor det ridemæssige blev det afgørende. Vildtet er Hare, Ræv eller Hjort, enkelte Steder ogsaa Vildsvin, og der jages efter Hunde. Disse var oprindeligt Blodhunde, men er efterhaanden krydset med andre Racer for at opnaa større Hurtighed; herved er opstaaet Hare-, Ræve- og Hjortehunde. Harehunde (harriers) er som Regel lidt over 40 cm høje. Rævehunde menes fremgaaet af Krydsninger mellem Blodhunde, Vindhunde og Dogger, Højden i Reglen mellem 60-70 cm. Hjortehunde er noget større. Meuterne er af forskellig Størrelse, men de verdensberømte Meuter, f. Eks. fra de fine hunts i The Shires i Midtengland, er paa ca. 50-60 Hundepar (inden 1914 solgtes en Meute for 82 000 Kr.). Rugby og Peterborough var Centrer for Auktioner og Hundeudstillinger.

Jagthesten (engelsk: hunter) er ude for store Fordringer og maa derfor være en Hest med Blod i; findes lige fra Fuldblod over højt forædlede Halvblodsheste til stærkere og bredere, men ogsaa langsommere Halvblodsheste. Saavel Hunde som Heste maa være bragt i Træning til Jagtsæsonens Begyndelse ved Galopper i Terrænet.

Harejagt. Haren gaar ikke saa stærkt og ikke over saa store Forhindringer som Ræven, den løber tilmed som Regel i en stor Cirkel, og det Areal, der kræves til Jagten, bliver derfor mindre, Jagterne oftest kortere.

Rævejagt. Den populæreste Jagtform i England, hvor dens egentlige Hjem er, langt de fleste hunts (Jagtrideklubber) jager Ræv. Den jagede Ræv gaar i Modsætning til Haren altid lige ud.

Hjortejagt, drives mere paa Fastlandet, f. Eks. Frankrig, end i England; der jages dels vild, dels tam Hjort; om sidstnævnte gælder, at den køres i Automobil til Mødestedet, slippes løs, jages træt og atter køres hjem for at have Fred en Maanedstid. En Bestand af tamme Hjorte maa selvsagt haves. Den vilde Hjorts Fart kan ofte

være saa stærk, at baade Hunde og Heste har svært ved at følge den.

En Jagts Forløb: Paa Mødestedet kommer huntsmanden med sine to whips (Medhjælpere) og Meuten, den første passer Hundene til daglig saavel med Dressur som Træning og Mad, ligesom han leder Meuten under Jagten. Jagtherren (master of the hounds) modtager Selskabet og leder Jagten. Drejer det sig om en Rævejagt, gaar en Gravstopper ved To-Tretiden om Morgenen ud og stopper Rævegravene til, medens Ræven er ude at fouragere.

Hundene finder et Spor, og Jagten er i Gang, jo stærkere Fært des hurtigere Tempo og des kraftigere fuldtonende Halsen. Over Grøft og Gærde gaar det, de forreste Ryttere i Feltet maa af Hundenes Maade at tage Forhindringerne paa bedømme disses Art og Størrelse og derefter rette deres Tilridning. Efter kortere eller længere Tid angiver Hundenes ivrige Glam, at de er i Nærheden af Vildtet. Feltet sætter Farten op, alle vil være med ved Halali. Den første Rytter faar Rævens Lunte. Saaledes fortsættes ofte en Del af Dagen. I Sæsonen jages et Par Gange ugentlig.

2) *Slæbejagt.* I Mangel af Vildt laves en kunstig Fært, f. Eks. ved Hjælp af Rævеurin paa et Stykke Filt, som slæbes igennem Terrænet ad den Vej, Jagten ønskes og ca. en Time før dennes Start. Der kræves samme ydre Apparat som ved Parforcejagten (huntsman, whips og Meute), mens der ved denne Jagtform som ogsaa ved den almindelige Ridejagt kan tages Hensyn til Bebyggelse, Besaaning og lign. Denne Form for Jagt drives f. Eks. paa den svenske Rideskole paa Strömsholm.

3) *Almindelig Ridejagt,* er den eneste Form for Jagtridning, der nu kan drives i vort stærkt bebyggede Land med det intensive Jordbrug. 1 à 2 Ryttere agerer Ræve og rider ad en i Forvejen lagt Rute gennem Terrænet, en Master har Kommandoen over Feltet og følger Rævene i passende Afstand. Undertiden ender Jagten med et Opløb om mindre Præmier; Opløbet kan arrangeres forskelligt, f. Eks. som Rævehalejagt, Feltet kan her af Masteren paa et passende Sted gives fri, for at det kan fange Rævene og gribe den Rævelunte, de har fastgjort paa Skuldrene — eller ogsaa kan et Par Ræve, kendelige paa en bestemt Farve Ridedragt eller lign., dukke op, hvilket er Tegn paa, at Feltet er frit. Sæsonens Jagter afsluttes i Reglen med →Hubertusjagten; den rides inden for Sportsrideklubben for København i Begyndelsen af November og overværes ofte af H. M. Kongen, som i flere Aar har udsat en Ærespræmie til Opløbets Vinder. J.W.

Litt.: Rideerindringer (den grønne Bog) af Whyte Melville og v. Keudel; Victor Hansen (C. G. Balle): Ridning (1893); C. G. Schøller: Om Ridning (1915).

Jagtspringning (Ridn.) afholdes som en Konkurrence i Ridebanespringning, dog med en noget anden Bedømmelse, idet der kun idømmes Fejl for Nedslag (Ben i Vandet), og disse udtrykkes i Sek., som lægges til den Tid, Rytteren har brugt til sit Ridt. Antallet af Strafsek. udregnes ved at dividere Banens Længde i Meter med Springenes Antal multipliceret med 5. J.W.

Jahn, F. L. (1778-1852), ty. Gymnastikpædagog, »der deutsche Turnvater«, aabnede 1811 den første Turnplads paa Hasenheide ved Berlin; stærkt nationalt begejstret; nærede en brændende Tro paa Turnen som »Genrejsningsmiddel«; skrev: »Deutsches Volkstum« og »Die deutsche Turnkunst«. Sammenblanding af Politik og Turn standsede hans Virksomhed, og han døde som en skuffet Mand. N.I.

Jakobsen, Bent Erling Norgreen (f. 28/3 1919), Kontorist. Haandboldspiller i »Ajax« fra 1934. Debut paa 1. Hold 1938 (ca. 175 Kampe). DM i Salspil 1942. KM i Salspil og Markhaandbold 1942. Spillet 9 Bykampe for København. 12 Landskampe. C.F.S.

James, Alexander (»Alex«) (f. 1903), skotsk prof. Fodboldspiller i Preston North End, fra 1929 Arsenal, der betalte 9000 £ for ham. Siden 1918 det største Navn i britisk Fodbold. Hans Evner til at drible, finte og aflevere forenet med hans uventede Manøvrer gjorde ham til sin Tids største Strateg. 2 Pokalsejre og 4 Liga-Mesterskaber. 8 Landskampe. N.M.

Jansson, Herold (f. 13/11 1899), Kasserer, Medlem af »Hermes«, Udspringer og Gymnast, DM i strakte Spring fra 5 og 10 m 1920, 25, 27-28 og Del-

tager paa »Hermes« Mesterskabshold i Gymnastik 1918-20. Nr. 6 i strakte Spring ved OL 1920. NM i Udspring 1925. Paa det danske Gymnastikhold, der fik Guldmedaille ved OL 1920. 1928 Nr. 2 i DM i Enkeltmandsgymnastik. O.J.

J.B.Kr. = **Jyllands Badminton Kreds.**

J.B.U. = **Jysk Boldspil Union.**

Jeffries, James J. (f. 15/4 1875), amerikansk Bokser. VM i Sværvægtsboksning ved at stoppe Bob Fitzsimmons i 11. Omgang paa Coney Island 9/6 1899. Trak sig tilbage 1906, da der ingen Modstander kunde findes til ham. Forsøgte 4/7 1910 at vinde VM tilbage til den hvide Race fra Negeren Jack Johnson i Reno, Nevada, men blev stoppet i 15. Omgang. C.J.

»**Jeg afstaar**« (Fægt.), Sidedommerens Tilkendegivelse over for Dommerpræsidenten af, at han ikke har en positiv Opfattelse af et evt. forefaldet Stød og derfor maa afstaa fra at tage Standpunkt. Hans Stemme regnes da ikke med ved Stemmeopgørelsen. J.V.T.

Jensen, Aksel (f. 17/9 1899), Snedker. Vandt for Odense Gymnastikforening DM i Marathonløb 1920-22, 1927 DM paa 20 km; satte paa Distancer fra 15 km til Marathonløb 9 DR, hvoraf to stadig er gældende (paa 40 km og den internationale Marathondistance, 42,192 km). Vandt 1923 »Sporting Life«s Marathonløb ved London (betragtedes som et uofficielt EM). Slog i Frederiksborgløbet, som han vandt 6 Gange, Europas bedste Distanceløbere. Ved OL i Marathonløb opgav han 1920 og blev Nr. 12 1924. E.A.

Jensen, Alexander (f. 19/3 1893), Slagterihusinspektør. 1941 Formand for »Aarhus Bane Klub«, der driver Aarhus Cyklebane. Dyrkede som yngre Athletik og Fodbold. Stiftede 1918 »Arbejdernes Idrætsklub«, Aarhus (Formand 1918-23 og 40-43). J.B.

Jensen, Arnth (f. 27/9 1883), Lærer, Folketingsmand. Har fra Ungdommen været virksom i Arbejdet for D.D.S.G. og I., for hvis Overbestyrelse han har været Formand siden 1934.

Jensen, Axel (1901-35), Springinstruktør, Medlem af A.G.F., siden 1930 af H.G. DM i 3 m Spring 1924-25, 27-30, i Taarnspring 1930. Var desuden en dygtig Idrætsgymnast og Fodboldspiller.

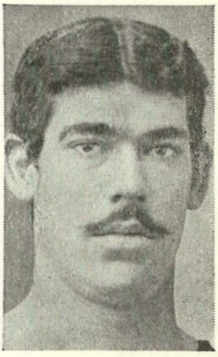
Jensen, Bernhard (16/2 1912), Konstruktør. Medlem af »Delfinen«, Odense. 10 DM paa 1000 og 10 000 m individuelt, paa 10 000 m Hold og 10 000 m Tandem. Paa Landsholdet ved NM 1939 og mod Sverige 1940 og 42. Havde 1940 Verdens næstbedste Tid paa 10 000 m. Første danske Kajakroer, der med Fordel har benyttet den moderne, svenske Stil, og maa betegnes som værende i international Klasse. V.L.H.

Jensen, Carl (1882-1942), Brandmester. Bryder i »Thor«, Kbh. DM i Sværvægt 1907-08. Var en af de første, der var perfekt i »Smidighedsbælte« og sejrede 1906 i et internationalt Stævne i Milano ved at kaste alle sine Modstandere paa dette Greb. Nr. 3 i Letsværvægt ved OL 1908. EM 1907. A.R.N.-E.C.

Jensen, Carl (f. 1/1 1888), Snedker. Medlem af A.I.K., brød igennem 1909 med DR i Løb over 1500, 3000 og 5000 m samt 20 km. DM paa 10 km 1909 samt paa 1500 og 5000 m 1910 og 11. Kaldtes populært »Sorte Carl« eller »Skovkongen«, det sidste, fordi han vandt Fortunløbet 1910 og 12 og det sidste Aar satte en Rekord, der stod i 6 Aar. Vandt 12/5 1912 den første Konkurrence, der afholdtes paa Københavns Stadion. Deltog i OL 1912, men uden Placering. E.A.

Jensen, Carl (1897-1928), Konstruktør. Medlem af »Ben Hur«. Havde udmærkede all round Evner, men specialiserede sig efterhaanden i Kast. DM i Diskoskast sml. 1923-27. DR i Diskoskast b. H. 1924 og i Diskoskast sml. 4 Gange 1924 og 25. 2 Gange DR i Vægtkast 1923 (25,4 kg). Deltog i OL 1924 i Diskos- og Hammerkast, men var for nervøs til at indfri de Løfter, hans Træningsresultater havde givet. E.A.

Jensen, Christian (f. 4/10 1888), Smed. Vægtløfter i »Jyden«. 10 DM i Vægtløftning, 1909, 15-21 og 23 i Mellemvægt, 1922 i Letsværvægt. Deltog i OL 1920 i Mellemvægt. A.R.N.-E.C.

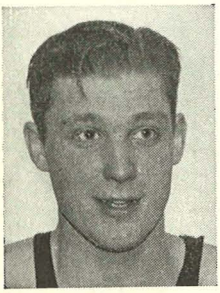
Jensen, Ejnar (f. 17/7 1899), Snedkermester. Begyndte som Cricket- og Fodboldspiller. Stiftede 1925 Hornslet I. F. 4 DM og 2 DR i sml. Diskoskast. Satte ved en lukket Konkurrence Klubrekord med 46,95 m. Flyttede senere til København og er siden 1943 Formand for A.I.K. A.M.

Jensen, E. Juul (f. 17/2 1896), Glassliber. Vægtløfter i Aarhus Athletklub. I en Aarrække Danmarks stærkeste Mand. DM i Sværvægts-Vægtløftning 1916-23 og 25 og Indehaver af Datidens Rekorder. A.R.N.-E.C.

Jensen, Erhard (f. 30/10 1887), Montør. Fodboldspiller i B.1903, gennem en Aarrække en solid Back. Var ingen stor Tekniker og ikke udpræget hurtig, men hans Intuition var sikker, og han forstod sammen med sin Makker (gennem en Aarrække Wilhelm Jørgensen) ofte at spille Modstanderne off-side. Var tillige en god Anfører. Spillede en enkelt Landskamp 1918. Fra 1928 Formand for B.1903. H.B.

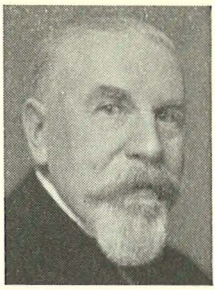

Jensen, Finn (f. 22/11 1914), Politibetjent, Medl. af »Hermes« 1929-35, af »Triton« fra 1935. DM i 200 m Brystsv. 1934, 36-37 og 39, i 400 m Brystsv. 1934 samt i Vandpolo 1931, 34, 36-43, Nr. 4 i EM i 200 m Brystsv. 1934, Deltager i OL 1936; NM 1937 i Stockholm; forbedrede 7/4 1935 VR i 500 m Brystsv. til 7.30,7 og 7/3 1936 VR i 400 m Brystsv. til 5.45,0. Hidtil eneste mandlige, danske Svømmer, der har sat VR. 14 DR; har siden 1939 udelukkende dyrket Vandpolo og er stadig (1944) Danmarks bedste Spiller. O.J.

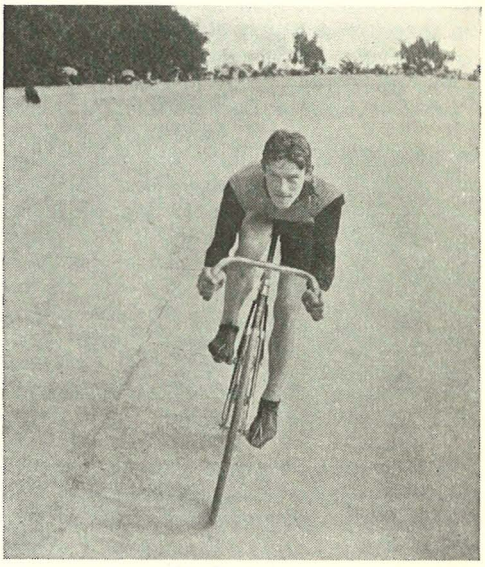

Jensen, Hans (f. 1/4 1900), Detailhandler, fremragende prof. Banesprinter. Amatør 1919-21, Prof. 1922-36. Kørte meget paa tyske Baner. DM 1 dansk Mil og 1 mile 1925.

Jensen, Jens (1859-1928), Borgmester i København. Opr. Malersvend, kom gennem Fagforeningsarbejdet ind i Politik, blev Medl. af Socialdemokratiets Hovedbestyrelse og Medarbejder ved Social-Demokraten. Medl. af Københavns Borgerrepræsentation 1893-1903 og af Folketinget 1895-1903. Fra 1903 Finansborgmester i København og havde som saadan og som Overpræsident fra 1924 betydelig Indflydelse, ikke mindst paa Idrættens Omraade. Havde stor Andel i Skabelsen af Københavns Idrætspark og fulgte stedse interesseret Udviklingen inden for de forsk. Idrætsgrene. A.L.

Jensen, Kaj (f. 25/2 1897), Fuldmægtig i Belysningsvæsenet, Medl. af K.I.F. DM paa 400 m 1923, 24 og 26. DM paa 800 m 1924; DR 3 Gange 1923 og 24. Deltog i OL 1924, vandt sit indledende Heat paa 800 m og gik gennem Mellemheat til Semifinalen, men blev her slaaet ud paa en Tid, som var bedre end DR, men Rekorden kunde ikke godkendes, da den kun blev taget paa eet Ur. Naaede desuden til Mellemheat paa 400 m. Lagde op mens han endnu tilhørte Eliten. E.A.

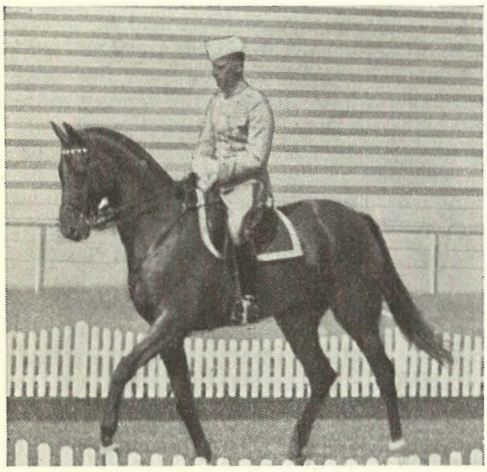
Martin Jensen.

Jensen, Martin (f. 25/9 1887), Snedkermester, fremragende prof. Banerytter, der i sjælden Grad forenede Hurtighed med Udholdenhed. Prof. 1911-17. DR 1 Time uden Pace paa Ordrupbanen, 10/7 1914, 39,785 km, en Rekord, der først blev slaaet 25 Aar senere. DR 1915 en dansk Mil i Tandempace (9.08,0; stadig gældende). Paa hans Initiativ stiftedes »Banerytternes Understøttelsesforening« 1913 med ham som første Formand. Siden 1938 Løbs-Kommissær paa Vinterbanen og Ordrupbanen. J.B.

Jensen, Martin (f. 14/10 1911), Vognstyrer ved Københavns Sporveje. Fra 1929 i K.I.F. Vandt 1930 alle 1500 m Løb for Ynglinge paa Stadion. 1934 Nr. 2 i DM paa 5 og 10 km, 1939 DM i Terrænløb og 5 km, 1939 og 41 Vinder af Ermelundsløbet, 1941 DM i Terrænløb og 10 km. Opnaaede 1943 ved Landskampen i Stockholm sin bedste Tid paa 10 km (31.15,2). Løb 1941 5 km paa 14.54,0. E.A.

Jensen, Oluf (f. 18/7 1862), Hospitalsforstander. Landstingsmand 1910-20 og 1931-36. Stifter af Nykøb. F.-Roklub, Formand 1884-1935. Medl. af D.F.f.R.s Hovedbestyrelse 1887-90 og 1897-1919, Formand 1902-03, Formand for Øernes Kreds 1899-1901. Medl. af D.I.F.s Bestyrelse 1910-16. Æresmedlem af Nykøbing F. Roklub, D.F.f.R. og D.G.F.; D.F.f.R.s Guldmedaille 1927. Em.S.

Ritmester Peder Jensen paa „His Ex" i en Traversade til højre.

Jensen, Peder (1897-1938), Ritmester. Kastede sig efter sin Udnævnelse til Rytterofficer i Begyndelsen af 20'erne over Ridningen og gjorde sig hurtigt gældende i Konkurrencer, spændende fra Væddeløb, hovedsagelig Steeplechase, over Military til Skoleridning. Havde derefter de bedste Forudsætninger for at faa den fulde Gavn af et 2 Aars Kursus paa Hærens Rideskole og af et Aars Tjeneste paa Strømsholm, begge Steder med Afgang som Nr. 1. Fejrede i Military mange Triumfer paa »Pearl«, kronet til sidst med Deltagelse i OL 1928 og en straalende Sejr i Luzern. Var fra 1932 til sin Død suveræn i Skoleridning herhjemme og vandt 3 DM. Efter Sejre i Berlin paa »His Ex« før OL 1936 var hans Placering i Verdenseliten fastslaaet. Hans Placering som Nr. 7 i Skoleridning ved OL 1936 var en Tilfældighed og efter dansk Opfattelse for lav; hans senere smukke Sejre, bl. a. i London, bestyrkede denne Antagelse. Han var alle Tiders største danske Rytter, i Besiddelse af en ukuelig Energi og utrættelig Flid. Hans Ryttervirke afsluttedes, da han i Spidsen for det store Hubertusfelt i S.R.K. segnede af Hesten, ramt af et Hjerteslag. J.W.

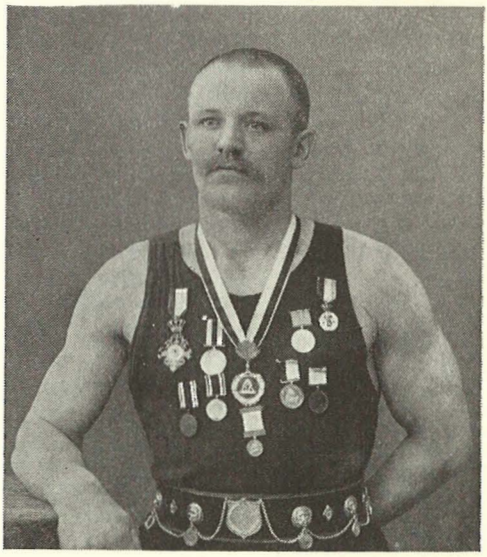
Jensen, Poul (f. 25/11 1899), Prokurist, energisk og konditionsstærk Fodboldspiller. Centrehalf paa B.93.s 1. Hold 1917-32; 1921-31 30 Gange paa Landsholdet, hvor han sammen med V. Laursen og Harry Bendixen i 13 Landskampe udgjorde en meget stærk Halfbackkæde. Har vundet 3 DM og 4 KM i Fodbold, desuden 6 Sejre i 10 Pokalfinaler. H.B.

Jensen, Poul Toft, →**Toft Jensen, Poul.**

Jensen, S. M. (f. 5/5 1879), Husejer. Berømt Bryder i »Dan«. 8 DM i Sværvægt. Ved OL Nr. 1 1906, Nr. 3 1908 og 12. Ved EM Nr. 2 1907, Nr. 3 1911. Ved VM Nr. 1 1905, Nr. 3 1910. Tillige Svømmer og Polospiller i P.08. A.R.N.-E.C.

Jensen, Svend (f. 3/12 1904), Disponent. Medlem af K.I.F., Sekretær i K.A.F. 1925-30. I Bestyrelsen for D.A.F. 1930-43, 1940-43 Formand. Havde en væsentlig Andel i, at Danmark fik Landskampe mod Nord-

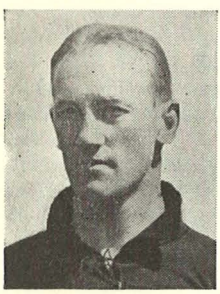
S. M. Jensen.

Tyskland og Norge, og før han afgik som Formand, var der truffet Aftale om 1943's Landskampe mod Sverige. Arbejdede for et bedre Forhold mellem den frivillige Idræt og Skolerne samt for D.A.F.s nærmere Tilknytning til De danske Skytte-, Gymnastik & Idrætsforeninger. Var som aktiv en habil Hækkeløber og Sprinter. E.A.

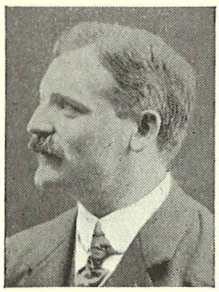
Jensen, Svend (f. 6/10 1905), Montør. Fodboldspiller, en fremragende Maalmand. Paa B.93.s 1. Hold 1924, Debut paa Landsholdet 29/5 1927. 41 Landskampe, dansk Maalmandsrekord. Hans anselige Højde var ham en stor Fordel, men han besad desuden Snarraadighed, Mod og et aabent Blik for de forskellige Situationers Udvikling. V.L.

Jensen, Søren (f. 24/12 1901), Konstruktør. Fodboldspiller, Medlem af A.G.F. Paa Landsholdet som Centrehalf 1931. 11 Landskampe. 12 Kampe paa J.B.U.s udvalgte Hold. Stærk og kraftig, meget populær Spiller. Aktiv til 1937. J.H.

Jensen, Walter (f. 1/3 1888), Glarmester. Opr. Vægtløfter og Bokser i »Dan«, men fra 1910 i K.I.F. for at dyrke Athletik. Specialiserede sig i Kuglestød og Diskoskast, 10 DM 1915-29. Diskoskast b. H. 1927-29. Diskoskast sml. 1917-22 og Kuglestød sml. 1916. 6 DR: i Kuglestød sml. 1917. Diskoskast sml. 1919 og 21 samt Diskoskast b. H. 1915 (2 Gange) og og 17. Repræsenterede endnu 1943 K.I.F. i Holdkamp. Deltog 1920 i OL. E.A.

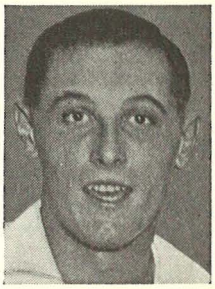

Jensen, Viggo (1874-1930), Ingeniør, Vægtløfter i Handelsstandens Athletklub. Danmarks første olympiske Sejrherre. Nr. 1 ved OL 1896 i To Arms Stød i Sværvægt med 111 kg, Nr. 2 i En Arms Stød og Nr. 2 i Pistolskydning. Dyrkede tillige Roning, Gymnastik og Skydning. A.R.N.-E.C.

Jensen, Willy, →**Waisham, Willy.**

Jensens Brydelegat, P. O., Legat paa 500 Kr., skænket D.A.U. af Restauratør P. O. Jensen. For Renterne indkøbes hvert tredie Aar en Pokal, der uddeles til Treaarets bedste Deltager i DM. Vindere 1931-33 Børge Jensen, »Thor«, Vejgaard, 1934-36 og 37-39 Abraham Kurland, »Hakoah«, 1940-42 Svend Aage Thomsen, »Thor«, Vejgaard. A.R.N.-E.C.

Jepsen, Conny (f. 8/1 1921), stud. jur., Badminton- og Tennisspiller. Har spillet for Vejle Badminton- og Tennis Klub og S.I.F.; DM Herre Single, Badminton 1938-39 og 1940-41. Paa Badminton - Landsholdet mod Sverige 1939. H.H.

Jern (Golf), →Iron.

Jernspant (Sejl.), Spant udført af Jern. Anvendes ofte som Forstærkning af Spantekonstruktionen udfor Master i et Lystfartøj. Betegner ogsaa Spanter udført af Skibsbygningsstaal. Større Lystfartøjer bygges gerne paa Staalspanter (composite), hvortil Træklædningen boltes. T.B.

Jerntraad (Sejl.), Traad trukket af Jern. Anvendes bl. a. til Slaaning af Jerntov, som ofte anvendes til staaende Rigning i mindre Fartøjer. Ruster ikke saa let som Staaltov, men har lavere Brudbelastning. T.B.

Jespersen, J. P. (f. 18/7 1883), Kaptajn; Lærereksamen 1904, Aarskursus i Gymnastik 1904-05; Studier ved Universitetet og Muller-Instituttet i London; oprettede 1922 et Muller-Institut i København, siden 1927 Leder af Radio-Morgengymnastikken; har ad praktisk Vej udviklet sit eget Stavsystem, der i Brugen paa flere Omraader har givet gode Resultater. N.I.

Jessen, Hans Chr. Andersen (1875-1940), Ritmester, Væddeløbsrytter. Ca. 1900-1920 aktiv Væddeløbsrytter, kendt paa alle Baner; under forrige Verdenskrig primus motor i al jydsk og fynsk Væddeløbssport. Mangeaarig Formand for Randers Rideklub, Bestyrelsesmedlem i Fyens Væddeløbsforening, Æresmedlem af »Foreningen for Hestesport og ædel Hesteavl i Jylland«. D.I.F.s Ærestegn 1928. J.W.

J.H.F. (Haandb.) = Jydsk Haandbold Forbund.

Jib and mainsail (Sejl.) (eng.) = Fok og Storsejl.

Jigger (Golf), Golfkølle med ret stærkt til-

bagelænet Slagflade beregnet paa korte Slag ind paa Greenen.

Jiu-Jitsu (Brydn.), japansk »Selvforsvarssystem«, indeholder intet nyt for den, der er fortrolig med græsk-romersk- og catch-as-catch-can-Brydning, udover at Amatør-Brydekampens ulovlige Greb legaliseres og tilsættes nogle smertende Tag, der har Lammelse af Muskler og Nerver til Hensigt, samt »Føregrebene« til Brug for Politimænd, der skal »føre« Forbrydere og er stærkere end disse eller uden Modstand faar Lov at tage »Føretag«. A.R.N.-E.C.

Job (Hoc.) (eng.), Enhaandsslag med højre el. venstre Haand med Fatning om Stokkens Top. Stokken holdes i strakt Arm i Armens Forlængelse og med Hovedets Bagside fladt mod Jorden. Bolden rammes med et Stød til Undersiden, saa den springer 20-30 cm op fra Jorden. Slaget er ganske kort, og Spilleren gaar selv i umiddelbar Fortsættelse til Bolden og spiller den videre. Benyttes til at tackle en Modspiller, der har faaet Bolden for langt fra sig i Dribling, eller til at frigøre en Bold fra en tacklende Modspiller ved at faa den til at springe over hans Stok. O.H.

Joggning (Ath.), langsomt Løb paa Stedet med høj Knæløftning. Forberedende Øvelse, der har til Formaal at opvarme og smidiggøre Musklerne.

Johansen, Egon (f. 25/12 1917), Politibetjent, Fodboldspiller. Centrehalfback for Aa.B. Stærk og energisk Spiller med fortrinlige Evner som Stopper. Debut paa Landsholdet 6/10 1940. 5 Landskampe. F.T.

Johansen, Ejgil (f. 28/9 1915), Maskinarbejder. Bryder i »Sparta«. DM i Fluevægt 1936, i Bantamvægt 1937, 38, 41-43. Deltog i EM 1937, 38 og 39; Vinder i 7 af 9 Landskampe mod Sverige, Kroatien, Norge og Tyskland. Antagelig i Øjeblikket (1944) Verdens bedste Bantambryder. A.R.N.-E.C.

Johansen, Gotfred (f. 4/5 1895), Repræsentant, Bokser. DM i Letvægt 1916, 18, 19 og 20, Nr. 2 i Letvægt ved OL 1920. 3 Landskampe. Var sin Tids populæreste Bokser og vandt mange bemærkelsesværdige Sejre, især huskes hans Sejr over den am. Mester Frank Cassidy 1919 Brillerede ved en meget afslebet Teknik og ved sine haarde, præcise Stød. C.J.

Gotfred Johansen.

Johansen, Sofus (f. 1/11 1900), Murer. Fodboldspiller, Halfback for »Frem«, en stærk og paapasselig Spiller af Defensiv-Typen. Debut paa Landsholdet 27/9 1925. 8 Landskampe. Nu prof. Fodboldtræner. F.T.

Johanson, Anton (f. 28/1 1877), sv. Idrætsleder. I 32 Aar Bestyrelsesmedlem i det sv. Fodboldforbund, Formand 1923-37. Kunde staa stejlt paa sine Standpunkter og virke diktatorisk og blev derfor ofte omtalt som »Fodboldgeneralen«. Medstifter af det sv. Ishockeyforbund, Formand fra 1924. Har bl.a. udgivet »Fotboll« og »Sportens historia«. H.B.

Johanson, Claes (f. 4/11 1884), sv. Annonceagent. Bryder. 10 Gange svensk Mester, deraf 2 i fri Brydning. Vandt i Weltervægt (Mellemvægt A) ved OL 1912, i Letsværvægt ved OL 1920, Nr. 2 i Sværvægt ved OL 1924. EM 1913, Nr. 1 ved Svenska Spelen 1916. EnestaaendeTaktiker.A.R.N.-E.C.

Johansson, Filip J. V. (»Svarte Filip«) (f. 21/1 1901), sv. Bilmekaniker, Fodboldspiller; en af de farligste Centreforwards, Sverige har haft, med knaldhaarde, overraskende Skud, stor Gennembrudsevne, men uden særlig fin Teknik. 1924-33 Medl. af Göteborg Kamraterna. 1925-30 15 Landskampe. H.B.

Johansson, Ivar (f. 31/1 1903), Politibetjent, Sveriges berømteste Bryder. 12 svenske Mesterskaber i græsk-romersk Brydning, 8 i fri Brydning. 6 EM i græsk-romersk Stil, 3 i fri. OM 1932 i begge Brydearter i Weltervægt, 1936 OM i græsk-romersk Brydning, Mellemvægt. A.R.N.-E.C.

Johansson, Sven (kld. »Svängis«) (f. 8/7 1914), Repræsentant, sv. Cyklerytter. Svensk Mester 150 km 1938 og 41, 50 km 1937, 38 og 41. Vandt »Mälaren rundt« 1938 og 40. Vandt det sv. Seksdagesløb paa Landevej 1940 og 42, Syv-

dagesløbet 1941, Nr. 2 i D.B.C.s Rudersdalløb 1940 og Nr. 1 i den svensk-danske Landevejs-Landskamp 1942. Er ubestridt Skandinaviens bedste Cyklerytter. Tilnavnet »Svängis« skyldes en forlængst aflagt urolig Stil. J.B.

Johnson, Jack (f. 31/3 1878) Neger, Bokser.

Vandt VM i Sværvægtsboksning ved at stoppe Tommy Burns i 14. Omgang i Sydney, Australien 26/12 1908. Stoppede Jim Jeffries i dennes Forsøg paa at genvinde VM til den hvide Race 4/7 1910, tabte VM til Jess Willard paa t.k.o. 26. Omgang, Havana, Cuba 5/4 1915. C.J.

Johnsson, Georg (»Enskede«) (f. 2/3 1902), Cyklehandler, en af Sveriges bedste Langdistancecyklister, havde talrige Kampe paa sv. Landeveje med Danskeren Henry Hansen. Aktiv 1922-33. Svensk Mester 100 km 1925, »Mälaren rundt« 1928, 29 og 31. J.B.

Johnston, William M. (f. 2/11 1894), en af U. S. A.s største Tennisspillere. Fremragende Flugtspiller med en meget haard Forhaand. Mange am. Mesterskaber. Vandt London Mesterskabet i Single 1920 over Tilden, Davis Cup-Sejre over Patterson, Andersson, Borotra og Lacoste, Gobert og Laurentz. Wimbledonmester i Single 1923 samt vandt Hard Court Mesterskabet for Frankrig i Paris. Præsident for Californian Association 1930. A.T.

Johnstone Cup (Golf), evigt vandrende Præmie, hvorom der spilles to Gange aarlig i Københavns Golf Klub. Udsat 1911 af daværende eng. Gesandt i København, Sir Alan Johnstone. Hver Vinder erholder til Ejendom en mindre Kopi. F.H.

Jointed bow (Bue.) (eng.), →Bue, der kan skilles i to Stykker, i nederste Ben med Haandgrebet (Metal) og i øverste Ben. Bekvem under Transport.

Joinville-le-Pont, verdenskendt fr. Skole for Uddannelse af Lærere i Idræt, beliggende ved Paris; oprettet 15/7 1852, oprindelig en ren militær Skole, men 1872 udvidet til ogsaa at omfatte Uddannelse af civile Gymnastiklærere. Særlig kendt for sin Uddannelse af Fægtemestre. O.O.

Jok (Sejl.), →Juk.

Jokline (Sejl.), →Jukline.

Jolle (Sejl.), a) opr. lille, aabent Fartøj, forsynet med Sejl og Aarer, der kan betjenes af en enkelt Mand. Nu Betegnelse for mindre Fartøjstyper med Sejl og/eller 2-4 Aarer. Hækjolle: Jolle ophængt i Bomme eller Davider over Hækken, Slæbejolle: lille Jolle, der slæber i en Trosse efter det større Fartøj. b) Tov, der fører gennem en enkelt Blok og bruges til Hejsning af mindre tunge Genstande. c) Vaskejolle: Tov, paa hvilket Besætningens Vasketøj hænges til Tørring. O.A.

Jollesejlads (Sejl.), al Sejlads i Jolle uanset dennes Størrelse eller Type; forstaas dog nu oftest som Sejlads i Kapsejlads-Joller. Mest udbredt i Lande med mange Søer og Indvande med ringe Vanddybde, og her anvendes især Sænkekølsjoller med 10-15 m^2 Sejlareal, mens Joller med Køl foretrækkes i mere aabne Farvande. Har ikke større Udbredelse i Danmark, da de fleste Farvande er for aabne; dog er en Del Jolleklasser repræsenterede, f. Eks. den internationale 14 Fods Jolle og den mindre Uffa King Jolle. Jollesejlads kræver, navnlig i Sænkekølsjoller, megen Paapasselighed. O.A.

Jomfru (Sejl.), en Slags Blok med 3, 4 à 5 Huller i Stedet for Skiver. I ældre Tid mest anvendt til at befæste og strække Vanterne. Nu anvendes Vantskruer i Stedet for Jomfruer. T.B.

Jomsborg-Pokalen (Sejl.), opr. indstiftet af Konsul C. A. Broberg for Medlemmer af Kjøbenhavns Amatør-Sejlklubs 1. Afd. Sejladserne om Pokalen, der skal vindes 3 Gange for at blive Ejendom, foregaar med Klubbens Drager. Der konkurreres nu (1944) om den 8. Pokal. O.A.

Jonasson, Sven G. (f. 9/7 1909), sv. Lagerarbejder, Fodboldspiller. Har siden 1927 som Centreforward el. Innerwing spillet over 300 Turneringskampe for Elfsborg. Godt Hovedspil, taktisk Indsigt og en udmærket Boldteknik. Fysisk godt udrustet og meget energisk. 42 Landskampe. H.B.

Jones, Robert Tyre (Bobby) (f. 17/3 1902), am. Golfspiller, allerede i 14 Aars Alderen i det Amerikanske Amatør Mesterskab. Vandt det Aabne Mesterskab for Amerika 1923, 26 og 29, Amatørmesterskabet 1924, 25, 27 og 28, det Aabne Britiske Mesterskab 1926 og 27. Vandt derefter 1930 disse tre Mesterskaber samt det Britiske Amatør Mesterskab, hvilket ingen Spiller før eller siden har gjort ham efter. Prof. 1930. Har udgivet »On Golf« og »Down the Fairway«. Billede se næste Side. C.S.

Jordanker (Tennis), Apparat, hvortil et Tennisnets →Regulator spændes fast, saa Nettet stadig har den lovbefalede Højde. Bestaar i sin simpleste Form af en med en Hage forsynet Træpæl (el. Cementblok), der er gjort fast i Jorden. Sv.O.

Jordbadstue, →finsk Badstue nedgravet i Jorden eller indbygget i en Bakkeskraaning. Indvendig beklædt med Sten eller Træ. Kræver meget Brændsel, men holder til Gengæld længe paa Varmen. N.J.

Bobby Jones med The Amateur (Championship) Cup.

Jordstryger (Fodb.), Bold, der sparkes lige hen over Jorden. Betegnelsen navnlig brugt i Forbindelse med et Skud.

J.S.U. = Jydsk Svømme Union.

Jubilæumsfond, D.F.f.R.s (Ro.), oprettet ved D.F.f.R.s 40 Aars Jubilæum 1927. Bestyres af D.F.f.R.s Hovedbestyrelse. Kapital ca. 80 000 Kr. Naar 100 000 Kr. er naaet, skal den aarlige Rente af D.F.f.R. anvendes til Fremme af rosportslige Formaal. En Del af Kapitalen anbringes i Laan til Roklubber til Indkøb af nye Baade. A.L.

Jubilæumspokal, D.F.f.R.s (Ro.), evigt vandrende Præmie, udsat ved D.F.f.R.s 40 Aars Jubilæum 1927 af Overpræsident J. Jensen i Senior-Firer u. St. ved »Den internationale Københavns-Regatta«. Vindere: 1928 »Kvik«, 1929 og 30 R.C. »Allemannia v. 1866«, 1931 K.R., 1932 og 33 Sorø, 1934 London Rowing Club, 1935 »Hungaria«, Budapest, 1936 K.R., 1937 »Wiking«, Berlin, 1938 D.S.R., 1939 Berliner Ruder-Club, 1940 D.S.R., 1941 Sorø, 1942 og 43 D.S.R. →D.F.f.R.s 50 Aars Jubilæumspokal. K.J.C.

Jubilæumspokalen (Fodb.), forgyldt Margrethebæger af Sølv, udsat af D.B.U. ved 50 Aars Jubilæet 1939 til det sejrende Hold i Jubilæumsturneringen mellem Danmark, Norge, Sverige og Finland. Vandtes af Danmark (Slutkamp mod Norge 6-3). S.A.K.

Judo (Brydn.) = Jiu-Jitsu.

Juhl, Johannes (f. 9/7 1886), Gaardejer, siden 1920 Formand for Sønderjydsk Idrætsforening og Medl. af Overbestyrelsen for De danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger, Formand for Gymnastikudvalget. Har i sjælden Grad vundet Agtelse og Tillid blandt sønderjydske Idrætsudøvere. F.B.H.

Juk (Sø.) (eng. yoke = Aag), Tværtræ oven paa Roret; fra dets Ender udgaar →Juklinerne.

(Kajak.). Ogsaa Betegnelse for en tilsvarende toarmet Vægtstang, hvortil Juklinernes forreste Ende er fastgjort. K.V.P.

Jukline (Sø.), Line, hvis Ender er fastgjort til Jukket, og hvormed Rofartøjet styres; skal være saa lang, at den rigeligt naar frem omkring Styrmanden. Naar denne trækker i Styrbords Jukline, drejes Roret, saa Baaden drejer til Styrbord. J.N.-H.

Junior (lat.) Ungt Menneske. Klassificeringsbetegnelse.

(Ath.) a) efter fysiske Alder fra 15½-17 Aar, b) efter kronologisk Alder fra fyldt 15 til ikke fyldt 17 Aar. Juniorer maa kun deltage i Løb paa 80 m, 300 m, 800 m, Hækkeløb paa 80 m (76,2 cm Hække), Længde-, Højde- og Stangspring, Spydkast (700 g), Diskoskast (1,5 kg) og Kuglestød (4 kg). Fra 1943 konkurreres kun efter kronologisk Alder. S.J.

(Badm.). 14-16 Aar. I J.-Turneringskampe for Drenge forkortes Sættet til 11 Points med Omspil ved à 9 og à 10; Piger spiller til 11 Points i Single. I Double spilles altid til 15 Points. P.H.

(Cykl.). Landevejscyklist 15-18 Aar. →Klasseinddeling.

(Fodb.). Maksimumsalder 16 Aar ved en Turnerings Begyndelse. I Lokalunioner, der udskriver særlige Drengeturneringer, er Minimumsalder 14 Aar.

(Fægtn.) Indtil 17 Aar.

(Golf). Indtil 18 Aar. Juniorer over 16 Aar kan deltage i DM.

(Haandb.). Spillere, der ved Turneringsaarets Begyndelse er fyldt 14 Aar, men er under 16.

(Hoc.). Indtil 18 Aar.

(Or.). Ikke fyldt 18 Aar paa Konkurrencedagen. Banens Længde ikke over 6 km.

(Ro.). Mandlig Roer, der ikke før 1/1 det paagældende Aar har vundet 4 Junior- eller Seniorløb eller et DM, et internationalt eller et andet Lands nationale Senior Mesterskab. →Dame-Junior. →Klassificering. K.J.C.

(Sejl.). 10-16 Aar.

(Skøjte.). Løbere, der ikke har vundet D.S.U.s Juniorkonkurrence eller DM. I internationale Konkurrencer Løbere, der ikke før 1/10 i den paagældende Vintersæson (1/10-1/4) har vundet en international Junior- eller Senior-Konkurrence. P.C.-C.

(Svømn.) Indtil 18 Aar.

(Tennis). En Spiller, der 1/4 ikke er fyldt 18 Aar, er Junior Aaret ud. Lokalunionerne

kan dog inden for deres Omraade fastsætte andre Grænser.

Juniorbaad (Sejl.), Baad, egnet til Unges Uddannelse i Sejlsport. I Danmark benyttes oftest en af K.D.Y. indført platgattet, klinkbygget Halvdæksbaad, 5,7 m lang og med 15 m^2 Sejlareal. Er gjort synkefri ved Hjælp af indbyggede Luftkasser. O.A.

Juniorbold (Fodb.). Omkreds 63-64 cm. Vægt 330-360 gr.

(Haandb.). Omkreds 56-60 cm. Vægt 400-500 g.

Junioremblem (Fodb.), indstiftet af D.B.U. ved det første officielle Juniorstævne i Odense 1942. Emblemet, en noget formindsket Kopi af D.B.U.s Landskampnaal, uddeles til Vinderne af de aarlige Juniorstævner. V.L.

Juniorkamp (Fodb.), Kamp mellem Drenge mellem 14 og 16 Aar. Spilles med →Juniorbold. Spilletid: to Gange 30 Min.

(Hoc.). For Drenge anvendes 30 Min.s Halvlege. I øvrigt →Junior.

Juniorløb (Ro.), →Junior, →Dame-Junior, →Klassificering.

Juniormesterskab (Badm.), →Dansk Badminton Forbunds Mesterskaber.

(Golf), →Dansk Golf Unions Mesterskaber.

(Svømn.) afholdes af K.S.U. (siden 1934) og J.S.U. (siden 1943). Udskrives i 100 m Crawl, 400 m Crawl, 200 m Brystsv. og 100 m Rygsv. for saavel kvindel. som mandl. Juniorer samt i 1500 m Crawl for mandl. Juniorer. Løbene er aabne for Juniorer, som ikke er blevet placeret som Nr. 1 ved DM eller Distriktsmesterskaberne s. A., eller har erhvervet D.S.F.s Svømmenaal i Guld. S.A.N.

(Tennis), →Dansk Lawn-Tennis Forbunds Mesterskaber.

Juniormærke (Ski.), indstiftet af D.Ski.F. 1942, kan erhverves af enhver dansk Dreng eller Pige mellem 10 og 18 Aar. Der kræves gennemført en Prøve i Skiteknik, omfattende Øvelser saavel i fladt Terræn som under Nedfart. K.V.L.

»Junior-Ringen« (Fodb.), Drengeklub, oprettet af Idrætsbladet 1/4 1941 for i videst mulig Udstrækning at give danske Fodbolddrenge god Instruktion gennem Artikler paa »Junior-Ringen«s faste Side i Bladet hver Fredag og Instruktionsbesøg Landet over. Uddeler hver Uge to Par Fodboldstøvler ved Lodtrækning mellem Medlemmerne og udsætter gratis Rejser til København til Landskampe, Unionskampe og andre større Begivenheder. Medlemsskab vedligeholdes ved Køb af Bladet den første Fredag i hver Maaned. Stifter og Leder: Redaktør Vald. Laursen. V.L.

Junker, Hans Grunnet (f. 1875), Gymnastiklærer, Lærereksamen, uddannet paa Statens Gymnastikinstitut 1899-1900, Studierejser til Sverige, England og Tyskland. Opretede efter Ophold i England som Gymnastiklærer Feriekursus for Englændere i Silkeborg 1908, fra 1910 udvidet til et-aarigt, senere to-aarigt Kursus for engelsktalende. 1914-15 opførtes selvstændige Bygninger for Instituttet. K.A.K.

Juristernes Roforening el. *Roforeningen »Svip«*. 1868-71. En af Landets ældste Roklubber. Havde Baadehus bag Wilders Plads paa Christianshavn. Ejede kun 6 Aarers Inriggeren »Svip«. Em.S.

Jury (Fægtn.), →Kampjury.

Jury-Præsident (Fægtn.), →Dommerpræsident.

Juul, Christian (1888-1933), cand. polyt., Ingeniør, Formand for Jydsk Lawn Tennis Union 1921-33 og samtidig Medlem af D.L.T.F.s Bestyrelse. Har betydet overordentlig meget for jydsk Tennis. Provinsmester 1929. A.T.

Juve, Jørgen (f. 22/11 1906), norsk Sportsjournalist, Fodboldspiller. Medl. af »Lyn«, Oslo. Har haft stor Andel i det norske Landsholds Fremgang siden 1930. 45 Landskampe, først som Centreforward, senere som Centrehalfback og endelig som Back. Kaptajn for Norges Hold, der blev Nr. 3 ved OL 1936. Fremragende som Angriber i Kraft af et fortræffeligt Skud og som Forsvarer ved fin taktisk Opfattelse. V.L

Juventus, ital. Fodboldklub, Turin. Har efter Professionalismens Indførelse vundet det ital. Mesterskab flere Gange. Et teknisk og taktisk veludrustet Hold, der oftere end noget andet ital. Hold har stillet Spillere til Landsholdet. Har haft flere sydamerikanske Spillere bl. a. v. Wing Orsi og Centrehalf Monti. Lejer Stadio Municipale Mussolini (70 000 Tilskuere). H.B.

»Jyden«, Athletikklub, Aalborg, stiftet 18/11 1898, hed indtil 1900 Tobaksarbejdernes Athletklub, blandt Provinsens førende Klubber i Vægtløftning, Brydning og Boksning. Kendte Medlemmer: Bokserne Hans Nielsen (OM 1924) og Søren Petersen (Nr. 2 ved OL 1920 og 24), Bryderen Georg Gundersen og Vægtløfterne Chr. Jensen og Lars Luther. Ca. 150 aktive Medl. Formand fra 1940 A. C. Christensen. A.E.-A.R.N.-E.C.

Litt.: 25-Aars Jubilæumsskrift 1923.

Jydsk Athletik Forbund (J.A.F.), Distriktsforbund under D.A.F.; stiftet 28/4 1907. Omfatter 56 Foreninger med ca. 17 000 Medl. Indførte den jydske Holdkamp, der har dannet Forbillede for Holdkampene i de andre

Distrikter. Landsholdkampen blev indført efter Forslag af J.A.F. Formænd: 1907-09 L. M. Boilesen, Aarhus, 1909-13 N. C. Christensen, Randers, 1913-24 Rudolf Ritto, Aarhus, 1924-30 Alex. Jensen, Aarhus, 1930-32 Johs. E. Steen, Aarhus, 1932-35 C. O. Gravenhorst, Aarhus, 1935-38 A. C. Thomsen, Aarhus, 1938-41 Axel Madsen, Aalborg, 1941-43 Antonius Sørensen, Aarhus, fra 1943 Børge Linaa, Aarhus. I øvrigt →Fællesforeningen for jydske Idrætsklubber, →Jydsk Fodsports Union. S.J.

Jydsk Athlet-Union, jydsk Kreds af D.A.U., stiftet 1923; der havde dog allerede siden 1909 eksisteret en Sammenslutning af jydske Athletikklubber. Formand fra 1931 Peter Eriksen, Aarhus. Omfatter 23 Klubber.

Jydsk Boldspil-Union (J.B.U.), Distriktsforbund under D.B.U., stiftet 1/12 1895. Hed opr. jydsk Bold-Union. Stifter og første Formand (1895-1917) var Postekspedient (senere Postmester) W. Mazanti; 1917-25 Overretssagfører L. Nielsen, Horsens, 1925-39 Repræsentant H. Gossmann, Aarhus, fra 1939 Cigarmager Niels Madsen, Aalborg. Opr. spilledes kun Cricket, men 1902 optoges ogsaa Fodbold. Omfatter 522 Klubber med ca. 70 000 Medl. J.B.U.s Turneringsrækker omfatter 4 Seniorrækker, 1 Ynglinge- og 1 Juniorrække; i Turneringen 1942-43 deltog 960 Hold fordelt i 169 Kredse med knap 5000 Kampe. Sekretær og Turneringsleder: Johs. Høiriis, Aarhus. Fra 1927 har Unionen eget Medlemsblad (2 Gange mdl.). J.H.

Jydsk Cycle Union, stiftet 8/12 1889 som Bindeled for jydsk Cyklesport efter Ophævelsen af Dansk Cycle Union samme Aar. Arrangerede 7. og 8. Aug. 1892 →Jyllandsløbet, desuden smaa Landevejsløb. Ophævet 1897.

Jydsk Fodsports Union, 1898-1900. Forløber for Jydsk Athletik Forbund.

Jydsk Gymnastikforbund, 1907-09, Landsdelsafdeling under D.G.-F.

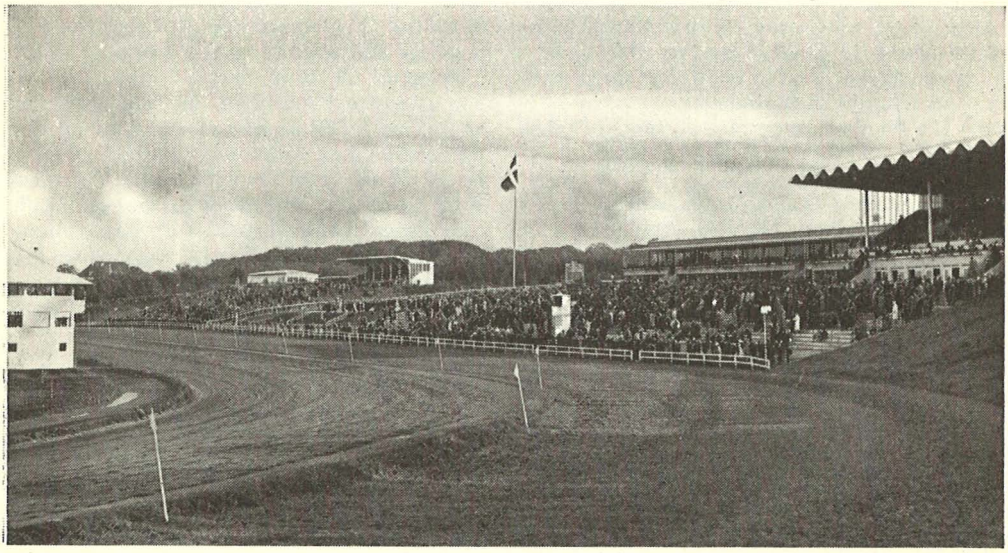
Jydsk Haandbold Forbund (J.H.F.), Distriktsforbund under D.H.F., stiftet 13/10 1935 ved Udskilning af den under Jydsk Athletik Forbund 29/7 1933 oprettede Haandboldafdeling. Formænd: 1933-35 Ingeniør Gunnar Petersen, 1935-36 Tandlæge E. Warrer, fra 1936 Salgschef Harry Olsen, alle Aarhus. Omfatter 1944 106 Foreninger med ca. 6100 aktive Medl. C.F.S.

Jydsk Idrætsblad, 1918-38, Provinsens bedste og længstlevende Idrætsblad. Udkom i Aarhus. Redaktør: Rudolph Ritto.

Jydsk Sejl-Union, stiftet 1908 af Sejlklubberne i de større østjydske Byer for aarlig at afholde Unionssejladser skiftevis i Aarhus, Horsens, Vejle, Fredericia og Kolding. Omfatter 17 Klubber med ca. 3000 Medl. Formand siden 1928 Ingeniør C. Enevold Hansen, Aarhus. O.A.

Jydsk Skikreds, stiftet 1/12 1940. Omfattede opr. alle jydske Klubber under D.Ski.F. (fra 1943 D.S.O.F.), men 1942 udskiltes →Nordjydsk Skikreds og 1943 →Sydjydsk Ski- og Orienteringskreds. Jydsk Skikreds fortsætter som →Midtjydsk Ski- og Orienteringskreds. Formænd: 1940-43 Afdelingsleder Chr. Schmidt, Aarhus, fra 1943 Tømmerhandler Thorvald Petersen, Gjern. K.V.L.

Jydsk Ski- og Orienteringsunion, Lokalunion under D.S.O.F., stiftet 4/4 1943. Sammenslutning af de jydske Ski- og Orienteringskredse. Omfatter 1944 Nordjydsk,

Jydsk Væddeløbsbane.

Midtjydsk og Sydjydsk Ski- og Orienteringskreds, ialt 43 Klubber, ca. 3300 Medl. K.V.L.

Jydsk Skøjte Union, Distriktsforbund under D.Ski.U., stiftet 25/10 1942. Formand: Forretningsfører Svend Hansen, Haderslev. Omfatter 11 Foreninger med ca. 3000 Medl.

Jydsk Svømme Union (J.S.U.), Distriktsforbund under D.S.&L.F., stiftet 15/7 1917. Omfatter 36 Foreninger med ca. 5000 Medl. Formænd: 1917-22 Skrædderm. E. Lundberg, 1922-28 Bogtrykker P. Busch, 1928-36 Direktør Lauritz Jensen, 1936 Lærer S. Møller. S.A.N.

Jydsk Væddeløbsbane el. *Jydsk Væddeløbsforening* (Ridn.), stiftet 19/2 1924, hed indtil 1938 Jydsk Hestesports Baneklub. Stiftere: Foreningen for Hestesport og ædel Hesteavl i Jylland og Rideforeningen for Aarhus og Omegn. Formaal: Fremme af Hestesporten i Jylland specielt gennem Anlæg og Drift af en Galop- og Travbane samt at støtte Avlen. Væddeløbsbanen, som drives af Foreningen, er en Del af Aarhus Stadion; den er fuldt moderne udstyret efter at have undergaaet en rivende Vækst fra 4 Løbedage aarlig de første Aar til nu 30 Dage. Ill. se Side 603. J.W.

Jydsk Væddeløbsforening (Ridn.), →Jydsk Væddeløbsbane.

Jyllands Badminton Kreds (J.B.Kr.), stiftet 7/10 1933, Sammenslutning af Badmintonklubber i Jylland, fra 7/12 1941 inddelt i 4 Distrikter: Nordjydsk (N.B.D.), Nordvestjydsk (N.V.B.D.), Østjydsk (Ø.B.D.) og Sydjydsk Badminton Distrikt (S.B.D.) under D.B.F. Formand siden 1933 Lektor A. C. Laursen, Vejle. Omfatter 80 Klubber med ca. 3700 aktive Medl. H.H.

Jyllands-Kreds (Kajak.), Kreds af D.K.F., stiftet 4/2 1934. Formænd: 1935-43 Korrespondent Edv. Holm, fra 1943 Elektriker Johs. Højholt Sørensen, begge Aarhus. Omfatter (1944) 18 Klubber med ca. 700 Medl.

Jyllandsløbet (Cykl.) Et af Danmarks ældste og længste Landevejsløb.

1892	77½ Mil	Esper Andersen, Aalestrup ..	36.10,00
1898		Kolding—Skagen (38¾ Mil) Væddeløb fra Nørre Sundby til Aalbæk (10½ Mil) Konrad Frandsen, Svendborg	3.50,00
1900		Viborg—Skive—Holstebro—Ringkøbing —Herning—Vejle (30 Mil) Væddeløb Herning—Vejle (8½ Mil) Vilhelm Møller, Herning	4.59,30
1904	52 Mil	Chr. Leth, Randers	17.11,00
1922	190 km	Henry Hansen, D.C.R.	6.33,22
1923	„	Svend Aage Johansen, L.C.C.	6.33,22
1924	220 km	Jens Christiansen, Aalborg ...	8.01,03
1925	„	Henry Hansen, D.C.R.	7.33,22
1926	„	H. Mejlstrup, Randers	7.54,45
1927	„	Jens Christiansen, Aalborg ...	7.10,52
1928	„	Victor Kriegel, L.C.C.	7.30,22
1929	„	Willy Bålow, Randers	7.48,52
1930	„	Henry Andersen, K.C.K.	7.00,50
1931	166 km	Leo Nielsen, Hillerød	4.34,20
1932	168 km	Frode Sørensen, A.B.C.	4.48,04
1933	170 km	Tage Jensen, Fyns B.C.	5.14,27
1934	„	Erik Rasmussen, A.C.C.	5.44,22
1935	„	Poul E. Jensen, F.C. Odense..	4.58,21
1936	170 km	samlet Start Johan Mortensen, Randers C.C.	4.50,47
1937	„	samlet Start Johan Mortensen, Randers C.C.	5.00,59
1938	ikke afholdt.		
1939	142 km	Svend Beck, Aalborg	3.57,37
1940	ikke afholdt grundet paa nægtet Polititilladelse		
1941	148 km	samlet Start Chr. Pedersen, Horsens	4.10,32

Jyllandsmesterskab (Badm.), →Kredsmesterskab.

(Gymn.). Udkæmpes i Holdgymnastik fra 1918 mellem D.G.F.s Nord- og Sydjyllandskredsens Vindere, og i Enkeltmandsgymnastik fra 1924. Indtil 1932 deltog ogsaa Fynskredsen. Vindere i Holdgymnastik: 1918 A.G.F., 1919 og 43 Aarhus Idrætsforening af 1900, 1920-34 »Hermod«, Esbjerg, 1935-41 Aalborg Gymnastikforening, 1942 Randers gymnastiske Forening. Vindere i Enkeltmandsgymnastik: 1924 Harry Sørensen, A.G.F., 1925 og 28 Hugo Hellsteen, »Hermod«, 1926-27 og 29-31 Harry Holm, »Hermod«, 1932-33 og 35 Erik Forup, »Hermod«, 1934, 36-38 og 40-43 Arnold Thomsen, »Hermod«, 1939 Vagn Jensen, R.g.F. V.R.

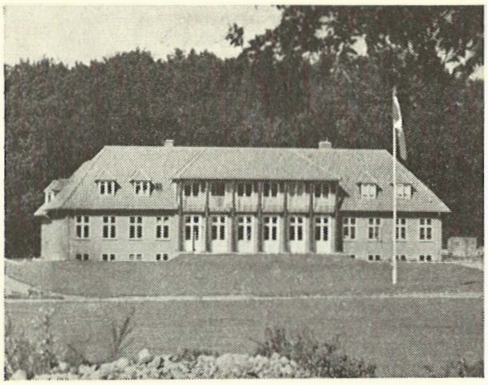
Jyllands nordlige Kreds (Ro.), Kreds under D.F.f.R., stiftet 1918 ved Deling af den tidl. Jyllandskreds. Omfatter Klubber Nord for Grenaa, Herning og Holstebro. 1943 25 Klubber med 181 Baade og ca. 1300 aktive Medl. Betydeligste Formænd: 1918-30 Direktør K. Christensen, Aalborg, 1931-34 og fra 1936 Boghandler Johannes Fischer, Nykøbing M. Em.S.

Jyllandsrække (Hoc.), Turneringsrække for de jydske og fynske Klubber, oprettet som Blandet-Holds-Række 1912, som Herrerække 1929. Der spilles nu kun en Række med Hold, hvor Sammensætningen tillempes efter Klubbernes Muligheder. Regnes som B-Række, kvalificerende til Mesterrækken paa lige Fod med Øernes B-Række. O.H.

Jyllands Skytte-Forbund, stiftet 1924 af nogle jydske Foreninger, der var traadt ud af D.Sky.U. Efter dennes Omorganisation 1927 indmeldtes Forbundet i D.Sky.U. Omfatter 42 Foren. med ca. 1300 Medl. Formand: Vognmand N. P. M. Nielsen, Aarhus. E.S.-L.

Jyllands sydlige Kreds (Ro.), Kreds under D.F.f.R., oprettet 1918 ved Deling af Jyllandskredsen. Omfatter Klubber fra Aarhus til Grænsen. 1943 28 Klubber med 275 Baade og ca. 220 aktive Medl. Betydeligste Formænd: 1918-25 og 28-30 Købmand Im. Løvschal, Horsens, Grosserer H. C. Wegner, Vejle, 1931-39 Bankprokurist H. Müller-Kristiansen, Sønderborg, 1939-43 Direktør Axel Rolder, Aarhus, fra 1943 Ingeniør K. Schaltz, Fredericia. Em.S.

Jyske Idrætsskole, Den. Ved Nørreskoven, 3 km fra Vejle. Indviet 1943. Selvejende Institution. Bestyrelsen bestaar af

Den jyske Idrætsskole.

Repræsentanter for de i Skolen interesserede Idrætsorganisationer samt for Vejle Byraad. Formand: Borgmester N. P. Jensen, Vejle. Forstander: Sv. Aa. Thomsen. Opført ved Bidrag fra Vejle Kommune og gennem en Landsindsamling. Formaal: Som alm. Højskole at uddanne unge Mænd og Kvinder til Ledere i det frivillige Ungdomsarbejde med Gymnastik og Idræt. Vinterskole for Mænd, Sommerskole for Kvinder. Desuden korte Specialkursus. Til Skolen hører finsk Badstue, en 250 m Skydebane og en Skihopbakke. S.B.

Jægerbold (Haandb.), Specialøvelse. 1 Bold til ca. 15 Spillere. Een af Spillerne er Jæger og skal forsøge at ramme de øvrige. Er en Spiller ramt, gaar han over paa Jægerens Parti. Spillet fortsættes, til alle er ramt. Saa længe Jægeren er alene, kan man tillade ham een Dribling. Ingen maa holde Bolden længere end 3 Sekunder el. bevæge sig mere end 3 Skridt med den. A.P.

Matti Järvinen paa det olymp. Stadion i Helsingfors.

Jämijärvi, finsk Svæveflyvnings Højborg. Svæveflyvningsomraadet ved Jämijärvi (Jämisøen) i sydvestlige Finland, ca. 65 km i Luftlinie Nordvest for Tammerfors, blev udbygget med alle den moderne Svæveflyvnings Hjælpemidler i Anledning af den til 1940 planlagte OL. Betingelserne for termisk Flyvning skal være ekstra gode. H.F.

Järvinen, Matti (f. 18/2 1909), finsk Lagerforvalter, en af Verdens bedste Spydkastere, hvis Stil har været revolutionerende og er kopieret i de fleste Lande. Forbedrede VR 10 Gange fra 71,57 m til 77,23 m (1936). Finsk Mester 1929-33, 35 og 40. Nr. 1 ved OL 1932 (72,71 m), ved EM 1934 (76,66 m), 1938 (76,87 m); kunde ved OL 1936 ikke gøre sig gældende p. Gr. af Fibersprængning. Har ogsaa i andre Øvelser naaet udmærkede Resultater, f. Eks. 7,02 m i Længdespring, 14,40 m i Kuglestød og 41,50 i Diskoskast. J.B.B.

Jødisk Olympiade afholdtes 1932 og 34 i Palæstina. Der konkurreredes i det væsentligste i de samme Øvelser som ved OL, men Stævnet var kun aabent for Jøder. Blandt Sejrherrerne var de danske Brydere Herman Leiserowitz (tillige Nr. 2 i Udspring), Joseph Silbermann samt Abraham og Michael Kurland. A.R.N.-E.C.

Jørgensen, Aage (f. 2/12 1903), Kontorassistent. Fodboldspiller, højre Halfback i K.B., en stærk og paapasselig Forsvarsspiller. Debut paa Landsholdet 14/10 1923. 7 Landskampe. F.T.

Jørgensen, Ejnar (f. 19/9 1905), Arkitekt, Brystsvømmer i »Freja«, Randers, 1922-33, i A.G.F. 1933-35. DM 200 m Brystsv. 1925-28, 400 m 1925-26, 3×100 m 1926 og 28; satte 1925-26 DR paa 200 og 400 m samt 1927 DR i 100 m Brystsv. Aktiv til 1933. O.J.

Jørgensen, Emil (f. 7/2 1882), Rodemester. Fodboldspiller, Medl. af B.93, Back og Centrehalfback, en kraftigt tacklende Spiller, der var meget svær at passere. 4 Landskampe. Siden 1915 Sekretær i K.B.U. F.T.

Jørgensen, Frantz Oscar (f. 3/8 1881), Oberst, Chef for Hærens Officersskole. Dyrket Fleuret-, Kaarde- og Sabelfægtning; Nr. 2 ved DM i Sabel 1910. Formand for D.G.F. 1925-40. Tildelt Nachtegallmedaillen og D. I.F.s Ærestegn 1940. J.L.

Ib Bolt Jørgensen.

Jørgensen, Ib Bolt (f. 26/3 1914), Grosserer. Tilhører dansk Skielite (Slalom og Styrtløb), Medl. af

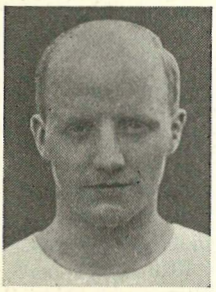
K.S.; 1939 DM i kombineret Storslalom og Slalom (Fefor). 1942 KM i Slalom (Fruebjerg). Repræsenterede 1940 alene Danmark i Styrtløb og Slalom ved NM i Rjukan, Norge; 1942 paa det danske Hold, der deltog i Slalom ved Östersundspelen. K.V.L.

Jørgensen, Johanne (Cykl.), →kvindelige Cykleryttere.

Jørgensen, Jørgen (f. 16/3 1914), Repræsentant. Svømmer i P.08 siden 1929. DM i 100 m fri Sv. 1932, 400 m 1934-36, 500 m 1931-33, 1500 **m** 1931-35, desuden en Række DM i Holdkapsv.; 22 individuelle DR, har saaledes forbedret 400 m Rekorden 9 Gange fra 5.45,5 til 5.10,7 og 1500 m Rekorden 5 Gange fra 23.52,5 til 21.45,0. NM 1933 paa 400 og 1500 m. Naaede ved OL 1936 Semifinalen i 400 m med en Tid af 5.14,0. Stadig (1944) aktiv Svømmer og Vandpolospiller. O.J.

Jørgensen, Leo (f. 29/1 1903), Typograf. Begyndte at dyrke Athletik i Sparta 1917 og tilhørte i en halv Snes Aar den danske Elite i Sprinterløb. DM i 100 og 200 m Løb 1927-28 og 29-34, DR i 100 m Løb 1928 (10,7) og i 200 m Løb 1933 (22,3). Deltog i de nordiske Triangelmatcher 1925-27, i Matchen mod Nordtyskland 1933 og ved OL 1928. Har iberegnet Stafetløb vundet 27 DM. Ophørte med Konkurrenceidræt 1934, men startede dog et Par Gange 1936. E.A.

Jørgensen, Marius (f. 20/7 1893), Kommunelærer. Dyrkede fra 1910 Athletik, Fodbold og Gymnastik i Nyborg Gymnastik- og Idrætsforening, DM i Tikamp 1915 og DM i Femkamp 1918. Satte begge Gange DR. Fra 1918 i Thisted Idrætsklub. Vandt DM i Tikamp 1919 (DR) og 20 samt DM i Femkamp 1919 (DR) og 21. 17 jydske Mesterskaber hovedsagelig i Kast. Deltager i samtlige Landsholdskampe 1913-38 paa nær 2 Gange, da han var forhindret. Har deltaget i ca. 1000 Konkurrencer og er stadig aktiv. D.A.F.s Æresmedaille i Guld 1929, D.I.F.s Ærestegn 1935. Medl. af D.I.F.s, D.G.-F.s og T.I.K.s Bestyrelser. Deltog i Tikamp og 4×400 m Stafetløb ved Svenska Spelen i Stockholm 1916 og var Fanebærer for det danske Hold ved OL 1928. E.A.

Jørgensen, Oscar (f. 17/12 1909), Kontorassistent. Fodboldspiller, Centrehalfback i K.B., en hurtig og stærk Spiller, der virker som en fortræffelig Stopper. Debut paa Landsholdet 3/6 1932 mod Belgien i København. Har ialt (1944) spillet 24 Landskampe. F.T.

Jørgensen, Oskar (1892-1934), Bogtrykker, en af Danmarks betydeligste Cricketspillere og den bedste Gærdespiller, Jylland har haft. Medl. af Aalborg Boldspil Klub af 1885. Scorede som Gærdespiller over 5000 Points og tog som Kaster mere end 700 Gærder for et Gennemsnit af 8 Points pr. Gærde. Opnaaede 7 Centuries. Forenede i sit Spil fremragende Stil med Elegance. H.P.

Jørgensen, Pauli (f. 4/12 1905), Automobilmekaniker, Fodboldspiller. Spillede Centreforward for »Frem«. En hurtig og opfindsom Spiller, en fortræffelig Dribler med behændige og haarde Skud. Debut paa Landsholdet 27/9 1925. 47 Landskampe, et større Antal end nogen anden dansk Spiller. F.T.

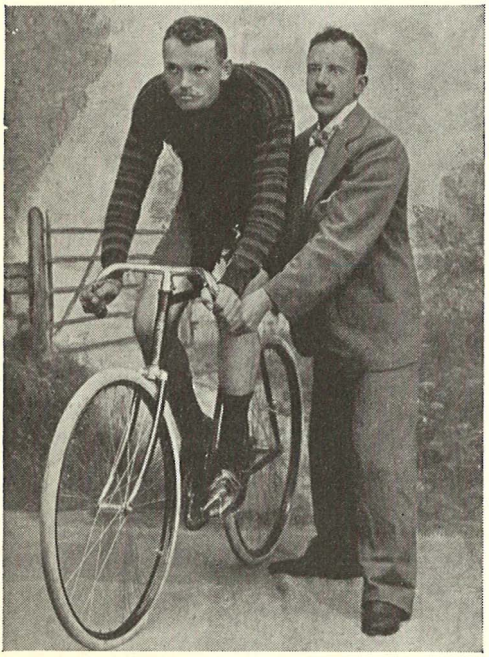

Jørgensen, Poul (f. 24/5 1885), cand. mag., Lektor ved Nørre Gymnasium, Lærer ved Danmarks Højskole for Legemsøvelser, Hockeyspiller. Fra 1905 Medl. af K.H. Var en fremragende Spiller — Back, Halfback og h. Wing. 1921-23 og 24-30 Formand for K.H., 1927-34 Formand for D.H.U.; Medforfatter til flere Hockeybøger bl. a. »Om Taktik og

Teknik«, »Hvordan man spiller Hockey« og »D.H.U.s Jubilæumsskrift« 1933. Har udført et enestaaende Arbejde for Hockeysporten, ikke blot som Spiller, men ogsaa som Leder og Amatørtræner, han var saaledes i en Aarrække Træner for K.H.s Damer. Paa hans Initiativ kom de eng. Hockey-Instruktører Miss Burr og Oberst Turnbull, hvis Undervisning fik afgørende Indflydelse paa Hockeysporten i Danmark, hertil. Har inden for Haandboldsporten som Medlem af D.H.F.s Dommerudvalg 1935-42 og K.H.F.s Dommerudvalg 1937-43 ydet en stor Indsats ved Udarbejdelsen af Spillereglerne samt ved Dommeruddannelsen. D.I.F.s Ærestegn 1926.

P. J.s Hustru, Fru *Ellen Poul Jørgensen,* der (1944) er Formand for K.I., har ligeledes udført et fortjenstfuldt Arbejde for Hockeysporten. 11 DM. D.I.F.s Ærestegn 1928. A.M.B.

Rasmus Jørgensen.

Jørgensen, Rasmus (f. 23/9 1879), Murermester, Landevejsrytter af usædvanligt Format. Satte 1899 ganske uventet uofficiel 24 Timers VR med 71¼ dansk Mil. Vandt derefter det første »Gedserløb« og satte 23-25/9 s. A. upacet 1000 km DR (47.19). Aktiv 1897-1901. Debuterede 1897, trak sig tilbage 1901. Fader til Landevejsrytterne *Orla J.* (paa Danmarks sejrende Hold i Landevejsløbet ved OL 1928) og *Henry J.* (Nr. 2 i DM 1933). J.B.

Jørgensen, Wenzel (f. 18/7 1918), Skotøjsarbejder, siden 1939 en af Landevejscyklesportens bedste Amatørryttere. Debut 1936 som Junior. Passerede 1937 gennem Klasserne C og B til A. Har et for en Landevejsrytter usædvanlig let Traad. Sejre i Parløb paa Vinterbanen i Forum 1937/38 (med Johannes Løvén) og 1938/39 (med Poul Brask). DM paa Landevej 1939. Deltaget i en Mængde internationale Landevejsløb. Til 1/1 1943 deltaget i 169 Løb paa ialt 52 766 km og opnaaet 129 Placeringer. J.B.

Jørgensen, Viggo (f. 8/3 1899), Lagerforvalter, Fodboldspiller. Højre Innerwing i B. 1903, var en fortrinlig konstruktiv Spiller med et udmærket Skud. Debut paa Landsholdet 20/8 1920. 13 Landskampe. F.T.

Jørgensen, Wilhelm (f. 27/5 1897), Kranfører, Fodboldspiller. Højre Back i B. 1903, var en meget stærk og solid Spiller med Evne til fuldt ud at udnytte den gamle off side Regel. Debut paa Landsholdet 3/6 1917. 15 Landskampe. Siden 1924 meget anset Dommer. F.T.

Jørner, Ove (f. 18/10 1911), Kommunelærer. Haandboldspiller i **H.** G. 1929-40, fra 1940 **i** K.H. DM i Salspil 1939. KM Markhaandbold 1936-40. 8 Bykampe for København. Debut paa Landshold 8/3 1935. 22 Landskampe. Bedst som Fløjhalfback. C.F.S.

